

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER-BLADET

31. AARGANG

BOGTRYKKERIE T SELANDIA A-S
KØBENHAVN 1947

INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

	Side		Side
BOHN, P. H., Rektor:		Dødsfald: Pastor emer. <i>Marius Jørgensen</i> ('87): — <i>Valdemar Immanuel Smidt</i> (4. Klasses Hovedeks. '93). Med 1 Portræt	9
<i>Tale til Dimittenderne ved Translokationen 21. Juni 1946</i>	47	Direktør <i>A. I. Wiboltt</i> (Realeks. '80), * 17-5-1863, † 18-3-1946. Af -frey	19
FIEDLER, H. V.:		Lektor <i>Chr. Gabrielsen</i> ('86), * 5-12-1866, † 2-3-1946. Af -frey	22
<i>Soffeklø</i>	87	<i>Jean Marc Antoine Dalgas</i> ('09), * 19-1-1891, † 28-1-1946. Af Fritz Lorenzen	24
FLEISCHER-HANSEN, C. C., Overkirurg, Dr. med.:		Dødsfald: Grosserer <i>Herbert Loehr</i> (udg. '17) ...	26
<i>Tale til Dimittenderne ved Soransk Samfunds Aarsfest den 6. Oktober 1946</i> . Med 1 Billede ...	77	Godsforvalter <i>Fritz Chr. Jensenius</i> (Realeks. '84), * 3-9-1867, † 18-4-1946	32
MACKEPRANG, M., fhv. Direktør:		<i>Carl Mar. Møller</i> ('74), * 26-12-1856, † 3-1-1946	33
» <i>Herrernes Gaard</i> « i <i>Farezonen</i> . Med 2 Billeder	29	Lektor, Dr. phil. <i>Henrik Ussing</i> , * 23. Juni 1877, † 2. Maj 1946. Med 1 Portræt. Af H. Raaschou-Nielsen	37
R. E. B.:		Kommunegartner <i>Michael Gram</i> (Realeks. '02), * 2. Maj 1887, † 25. April 1946	43
<i>Nyt Sportsanlæg i Sorø</i> . Med 1 Grundplan	4	Dødsfald: Forpagter <i>Sven Kipp</i> (Mlsk.eks. '19). — <i>Carl Christian Borges</i> (udg. '87)	43
SORGENFREY-HANSEN, V., Redaktør:		<i>Vilhelm Carstens</i> (Realeks. '76) død. Af -frey ...	49
<i>Første Bind af Steinckes Erindringer</i> (Anmeldelse). Af <i>V. Sorgenfrey-Hansen</i>	17	Dødsfald: Greve <i>Viggo Knuth-Wintherfeldt</i> ('93). — Driftsbestyrer, Civilingeniør <i>F. L. Agerskov</i> (Realeks. '88)	50
<i>En Soraners Amerika-Breve</i> [Anmeldelse af: »Torben Lange. Fra Roskilde Fjord til Mississippi«]	25	Dødsfald: Forfatteren, cand. jur. <i>Adolph Stender</i> (4. Klasses Hovedeks. '93)	56
<i>Til H. G. Orlriks 70 Aars Dag</i> . Med 1 Portræt... 53	53	Et Dødsfald: Tandlæge <i>Aino Ida Benedicte Holten</i> ('34)	63
<i>Dr. phil. Herman Schwanenflügel om sine Skoleaar i Sorø</i> [Anmeldelse af »Livs-Fragmenter. Kapitler af en Selvbibliografi. Af H. H. L. Schwanenflügel«]	61	Dødsfald: Arkitekt <i>Helge Bojsen-Møller</i> (4. Klasses Hovedeks. '90)	64
T. G.:		Kredslæge <i>Holger Schmedes</i> ('04), * 16. Oktober 1886, † 11. September 1946	64
<i>I de gode gamle Dage var det Lov</i> [Sang ved Foraarsballet den 5. April]	34	To Soranere døde i Sydamerika: Brødrene <i>Carlos</i> (Realeks. '16) og <i>Oscar</i> (Realeks. '18) <i>Schjødt-Hansen</i> . Af H. V. Fiedler	74
TRUELSEN, H. L.:		Dødsfald: Hovedkasserer <i>Asker Sick</i> ('17)	88
<i>Con amore — Terpsichore</i> [Sang ved Foraarsballet den 5. April]	34	<i>Oscar Schjødt-Hansens</i> Minde. Af <i>Henrik Elmquist</i>	89
NEKROLOGER			
Kommandør <i>Magnus Bojesen</i> (udg. '85). Af En anden af dem	3		
Overretssagfører <i>Johannes Emil Heining</i> ('02) in memoriam. Af 1902'er	3		
<i>Holger Warming</i> ('13). Af <i>Stig Jensen</i>	3		

FORENINGSANLIGGENDER

	Side		Side
Soranerbladet	2	Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte. Af <i>Bestyrelsen</i>	86
Soranerbladet søger Redaktør	3	Valdemar Petersens Legat. Af <i>Bestyrelsen</i>	89
Soranerraften den 17. November. Af <i>T. G.</i>	6	Nye Medlemmer	90
Soraner Kagleaften	7		
Extraordinær Generalforsamling. Af <i>Bestyrelsen</i> ...	7	MINDRE MEDDELELSER	
Medlemskontingentet for 1946. Af <i>H. Krog-Meyer</i>	7	Vilhelm Christian Sorgenfrey Hansen. Af <i>A. Ch. Louw</i>	1
De 200 raske	7, 75	Bagermester Rogert Witt Møller. Af <i>Poul Lorenzen</i>	2
Holbergs Fødselsdag	7	Antikvarboghandler, Redaktør Otto Vilh. Sommer. Af <i>P. L.</i>	2
Glædeligt Budskab [Gave til Soranerbladet]. Af <i>Poul Lorenzen</i>	10	Holbergsamfundets Fest	7
Referat af den ekstraordinære Generalforsamling...	10	Skyls-Sic [Skolebladet paa Sorø]. Af <i>Sten Thiele</i>	14
Sorø-Tur	15	Soransk Samfunds Museumsvenner	14
Stort Soranerbal	15	Fra Rosenborg til Sorø Kirke [Anmeldelse af <i>H. J. Olriks Skrift</i>]. Af <i>-frey</i>	15
Steincke-Aftenen	15	70 Aar [Fhv. Lektor Hubert Rosen]. Af <i>Lex</i>	23
Soranerbladets Format	16	Rektor E. F. Chr. Bojesen [Omtale i <i>J. H. Loreks Erindringer »Femoghalvfjerdsindstve Aar«</i>]. Af <i>H. B. Thorsen</i>	23
Soranerbladets Redaktion. Af <i>V. Sorgenfrey-Hansen</i>	18	Hvem vil hjælpe en ung Soraner? Af <i>En gammel Soraner</i>	24
Kagleaftenen. Af <i>T. G.</i>	19	Faldne Soranere. Af <i>P. L.</i>	31
Regnskaber for 1945	20	Konfirmationen i Sorø Kirke. Af <i>-frey</i>	33
Sorø-Turen er udsat	23	Generalforsamling og Fest i jydsk Afdeling	35
Generalforsamlingen den 29. April	23	Fraternitas Sorana holder Stævne i Horsens 12.—14. Juni. Med 1 Vignet. Af <i>Paul Nedergaard, Jens Juul Sørensen og Olaf Krog-Meyer</i>	38
Indholdsfortegnelsen. Af <i>V. Sorgenfrey Hansen</i>	24	Til gamle Soranere! [Opraab om Bidrag til en Bygning til Kunstmuseet i Sorø]. Af <i>H. Raaschou-Nielsen, Poul Lorenzen og Alfred V. Rasmusen</i>	45
Manuskript til »Soraner-Bladet«	30	En Jubilæumstur til Sorø [Realistholdet fra 1921]. Af <i>En af dem</i>	46
Kontingentforhøjelsen. Af <i>H. Krog-Meyer</i>	31	Translocationen [21. Juni i Sorø]	48
Foraarsballet den 5. April. Af <i>En anden af dem</i> ...	34	Fortælling om Far og Søn paa Sorø Akademis Skole [Anmeldelse af <i>Fredrik Nygaard »Kappetrid«</i>]. Af <i>-frey</i>	50
Arkivar-Stillingen	35	Soranerfesten i Aarhus den 18. Maj. Med 1 Gruppébillede	55
Den ordinære Generalforsamling 29. April	39	Fraternitas Sorana's 12. Stævne i Horsens i Dage- ne 12.—14. Juni 1946. Med 1 Vignet. Af <i>Ebbe Christiansen</i>	56
Bladfonden. Af <i>Poul Lorenzen</i>	42		
Soransk Samfunds Bestyrelse	43		
Soransk Samfunds Formand	54		
Skovturen til Sorø og dets Skove. Af <i>Bestyrelsen</i>	55		
Aarsfest og Rusmodtagelse	63		
Soransk Samfunds ny Formand	65		
Soransk Samfunds Sorøtur [Vilh. Andersens Buste afsløres]. Med 2 Billeder. Af <i>En af dem</i> ...	69		
Soransk Samfunds Kasserer	75		
Sammenkomst	75		
Nye Medlemmer siden 1/1 1946	81		
Aarsfesten	82		
Holbergs Fødselsdag	83		
»Kagleaften«	83		

Aarsskriftet	57	Gl. Soraner Cricketkampen den 29. September	
Museets Byggefond	58, 66, 82,	1946. Af <i>R. E. B.</i>	82
Suspenderet Timelærer [Jon Galster]. Af <i>frp</i> ...	58	Mindetavle over de i Besættelsestiden faldne So-	
Niels Stenderups Afskedsbrev	65	ranere	85
Digteren L. C. Nielsen, 1871 — 27. Oktober —		Kunstmuseets Beretning	86
1946. Af <i>B. R. N.</i>	65	Soranere i Sydamerika. Af <i>Alfredo Heidenheim</i> ...	86
Fodboldkampen i Sorø 25-8-46. Af <i>T. G.</i>	66	Sorø Akademi paa Finansloven	89
Farvel. Af <i>Poul Lorenzen</i>	81	Kunstmuseet i Sorø. Med 5 Billeder .. 7, 35, 59, 66,	89
Overlærer Sibberns Legat for en Soraner. Af		Gamle Soranere og soranske Noter.	
<i>P. H. Bohn</i>	82, 89	8, 16, 26, 35, 44, 51, 59, 66, 75, 83,	90

31. AARGANG

SORANER-BLADET

JANUAR 1946

VILHELM CHRISTIAN SORGENFREY HANSEN

MED Udgangen af 1945 har vor kære hittidige Redaktør af »Sorøner-Bladet«, Sorgenfrey Hansen paa Grund af Sygdom fratraadt denne Virksomhed, ligesom han allerede den 13. November f. A. nedlagde sit Bestyrelsesmandat.

Sorgenfrey, som vi altid kaldte ham, afløste i 1936 *Olrik* som Redaktør af Bladet, og det første Nummer af dette, som han redigerede og var Ansvarhavende for, er Juli-Nummeret i 1936, og samtidig traadte han ind i Sorønsk Samfunds Bestyrelse.

Han var udmærket egnet til denne for vort Samfund saa betydningsfulde Post.

Født i Slagelse 19. Oktober 1884 kom han i Sorø Akademis Skole Sommeren 1896 og forlod den med Studentereksamen i 1903. Han var derefter Medarbejder ved forskellige Blade og Tidsskrifter i København og paa Frederiksberg, tog 1908 statsvidenskabelig Eksamen og blev fra 1. Oktober 1908 Redaktionssekretær ved »Nakskov Tidende« for samme Aar at overgaa til »Sydsjællands Venstreblad« i Næstved. Her virkede han til 1912, hvor han blev knyttet til det radikale Venstres Provinskorrespondance. Fra 1917 var han ansat ved den Ferslewske Presse — dog afbrudt af 5 Aars Virke som Redaktionssekretær ved Dagbladet »København«. — Som Redaktionssekretær var han til 1931 knyttet til »Nationaltidende«, hvorefter han overgik til Dagbladet »Børsen«, hvor han endnu er ansat.

I Besættelsesaarene var dette ikke noget behageligt Job — ogsaa naar tages i Betragtning, at han efter endt Arbejde paa Redaktionen skulde vandre gennem de mørklagte og øde Gader (med Gestapo og Hippo-Patroiuller) til sit Hjem paa Tranevej i Nord-Vest København.

Han tog dog alt med godt Humør, og efter Sorøner-Sammenkomster kunde han i de stille Nattetimer synges: »Jeg ved et Sted, som jeg har elsket længe ...«, saa det rungede i Gaderne. Og det alle Versene. Paa Bestyrelsesmøderne indenfor Samfundet kunde han komme med de morsomste Bemærkninger — men han var ikke god at komme tilrette med, naar det gjaldt Sorønerbladets Redaktion ... og navnlig rettidig Fremkomst af Bidrag, som skulde optages. Saa hjalp ingen Undskyldninger, og Grovfilen kom undertiden frem.

Naar tilføjes, at Sorgenfrey gennem alle de 13½ Aar udførte det omfattende Redaktørarbejde vederlagsfrit for Samfundet — og udførte det mønstergyldigt, har vi hans Kammerater indenfor Sorønsk Samfund og dettes Bestyrelse kun Grund til nu — da streng Sygdom har tvunget ham til at forlade Redaktørsolen — at takke ham paa det allerbedste for denne hans udmærkede Indsats til Gavn og Glæde for vort Samfund og dets over hele Landet spredte Medlemmer.

A. Ch. Louw.

Bagermester Rogert Witt Møller

bedre kendt som Rogert Møller, allerbedst kendt bare som »Rogert«, har efter lang og i Ordets bogstavelige Forstand tro Tjeneste forladt Soransk Samfunds Bestyrelse og Soranerbladet. Hvilen skal være ham vel undt, den kommer efter »fuldendte Gerning«.

Rogert Møller er født 1883 som Søn af Arkitekt, Etatsraad Rogert Conradin Møller. Rogert gik i Skole i Sorø fra 1896 til 1901, da han forlod Skolen med Præliminæreksamen. Siden uddannede han sig som Bager, aftjente i 5 Maaneder sin Værnepligt i Marinen og har haft forskellige Hverv og Bestillinger; men det er ikke det, vi her skal beskæftige os med.

Hvis man kunde se ind i Rogert Møllers Hjerter, og det er for Resten slet ikke saa svært, vilde man finde Sorø og Soransk Samfund skrevet med meget tydelige Bogstaver, og helt inde i det inderste Hjertekammer staar »Soraner-Bladet«. Af alt, hvad der binder gamle Soranere sammen efter Skoletiden, er Soranerbladet det vigtigste, ja for mange det eneste, og har man efter Krigen læst nogle Linjer fra en af de gamle Drenge paa den anden Side Jordkloden med Udtryk for Glæde og Taknemmelighed over vort Blad, da forstaar man, at dette Blad har intet mindre end en Mission.

De fleste gamle Soranere ved vist, at Rogert Møller i en lang Aarrække har betydet meget for Soransk Samfund og for Soranerbladet baade administrativt og direkte økonomisk; men der er næppe mange, der ved, hvor meget vi paa det Omraade skylder vor Ven, og han vilde næppe synes om det, hvis man fortalte det. At Regnskaber, Protokoller, Papirer, Værdier o. s. v. nu er afleveret af Rogert Møller i forbilledlig Stand er en Selvfølge.

Kære Rogert! Vi kommer her alle som een for at trykke din Haand og sige dig Tak for det storartede Stykke Arbejde, du har gjort for os og vort Blad. Hvorfor du har gjort det, ved vi ikke; men mon det ikke lige netop er ud fra de Egenskaber, der gør en Dreng og en Mand til en god Kammerat.

Poul Lorenzen.

Antikvarboghandler, Redaktør Otto Vilh. Sommer

har i de senere Maaneder under Redaktør V. Sorgenfrey Hansens Sygdom varetaget Redaktionen af »Soranerbladet«. At redigere vort Blad er et langt større Arbejde, end man i Almindelighed tænker sig. Sommer har uden Vederlag gjort dette Arbejde og der-

ved hjulpet Soransk Samfund gennem en meget vanskelig Periode paa en saadan Maade, at vi alle skylder ham Tak derfor, og Bestyrelsen bringer herved paa Soransk Samfunds Vegne Sommer en oprigtig Tak for hans gode Hjælp.

P. L.

Soranerbladet

Som det vil fremgaa af foranstaaende Meddelelser er der sket store Forandringer i Bladets Forhold, idet dets faste og mangeaarige »Støtter« *Rogert Møller* og *V. Sorgenfrey Hansen* har afsluttet deres Virksomhed som henholdsvis Forretningsfører og Redaktør.

Direktør *Gunnar Knudsen* har paataget sig det byrdefulde Hverv som Forretningsfører for »Soranerbladet«. Redaktørposten er »opslaaet ledig«, se neden for.

I Forbindelse hermed kan det meddeles, at man har fornyet den løbende Kontrakt om Bladets Trykning for 3 Aar med *Bogtrykkeriet Selandia A/S*.

Medlemmerne bør vide, at denne Kontrakt er overordentlig gunstig for »Soranerbladet«, og der er ved dens Afslutning vist Soransk Samfund stor Velvilje af »Selandia«, hvem Bladets Trykning og Annonce-tegning ikke bringer Gods og Guld — tværtimod. I »Selandia«s Bestyrelse sidder ikke mindre end 3 gamle Soranere, der i det stille har virket for Sikringen af »Soranerbladet« — Soransk Samfunds Rygrad!

Ogsaa en fjerde gammel Soraner, Grosserer *John H. Winther*, bedre kendt som »Badse«, har ydet en betydelig Indsats ved utrætteligt at skaffe de Annoncer, der er den nødvendige Baggrund for den gode Overenskomst med »Selandia«.

Medlemmerne opfordres til stadig at støtte »Soranerbladet« ved Tegning af Annoncer og at tage godt imod Badse Winther. Selv om det paa Grund af den store Stigning i Priserne for Tryksager har været nødvendigt at forhøje Priserne paa Annoncer noget, er de saamænd ikke dyre. Priserne er saaledes:

1/32 Side	Kr. 7,50
1/16 —	- 15,00
1/8 —	- 30,00
1/4 —	- 50,00
1/2 —	- 95,00
1/1 —	- 190,00

Endelig kan det meddeles, at »Selandia« har indkøbt rent, træfrit, hvidt Papir til »Soranerbladet«, saaledes at vi fra og med dette Nummer ikke mere faar det graa, kedelige Krigspapir at se.

Soranerbladet søger Redaktør

Efter at Redaktør cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen som ovenfor nævnt har taget Afsked med Soranerbladet, som han saa længe og saa fortrinligt har redigeret, søger Soranerbladet en ny Redaktør.

Gamle Soranere, som maatte have Lyst og Evne til at paatage sig det ret betydelige Arbejde som Soranerbladets Redaktør, bedes snarest henvende sig til Formanden, Statsskovdirektør Poul Lorenzen, Tøjhusgade 7, Telefon C. 1188.

Kommandør Magnus Bojesen

Den 27. December 1945 afgik Kommandør *Magnus Bojesen* ved Døden paa Militærhospitalet Tagensvej her i Byen efter længere Tids Sygdom (Nervebetændelse i Benene), som han her havde søgt Lise og Helbredelse for.

Magnus Bojesen fødtes 27. Marts 1871 paa Højgaard i Øster Starup Sogn i Vejle Amt som Søn af Proprietær Hakon Bojesen (ogsaa Soraner fra 1848—50) og Hustru Louise Helene Wilhelmine, f. Prom. Aug. 1882 kom han paa Sorø Akademi, men gik ud af Skolen uden Eksamen allerede i August 1885 for paa Søkadet-akademiet at uddanne sig til Søofficer. Premierløjtnant i Flaaden blev han 1897 og kastede sig særlig over Artillerivæsenet. Man ventede sig meget af ham, men han brød af herhjemme og drog til Siam. Her blev han artilleristisk Fagmand i den siamesiske Flaade og avancerede gennem Aarene til Kommandør. Hele Siams Søartilleri og Søminevæsen var ham underlagt. Da Forholdene udviklede sig mindre behageligt for de Hvide i siamesisk Tjeneste, tog han i 1917 sin Afsked og vendte hjem.

Her blev han Direktør i Oliefirmaet Alfred Olsen & Co., hvor han virkede, indtil Sygdom tvang ham til at trække sig tilbage.

Indenfor Soraners Kreds var han meget afholdt, og den soranske Sammenslutning af Frimurere: Phønix-Kæden, valgte ham efter Oberst Gjournals Død til sin Formand — en Stilling, han beklædte i nogle Aar.

Soranere vil altid mindes ham som den elskværdige, fornøjelige og djærve Kammerat, der kunde fortælle de morsomste Beretninger fra sin Tjenestetid i vor og den siamesiske Flaade.

En anden af dem.

Overretssagfører Johannes Emil Heining in memoriam

Den 11. December afgik *Overretssagfører J. E. Heining*, Korsør, ved Døden efter lang Tids svær Sygdom — en Hjertelidelse.

Han var Søn af Mejeriforpagter paa Mineslyst ved

Rude i Sydvestsjælland, Søren Chr. Sørensen og Hustru Elisabeth Eleonore, f. Hansen. Født 14. Januar 1883 paa Lundsgaard, kom paa Sorø i August 1896 og afgik derfra med Studentereksamen i Sommeren 1902.

Vi, hans samtidige, husker ham som en elskelig og udmærket Kammerat, som altid var vel afbalanceret, og som bredte en særlig Hygge og Tillidsfuldhed omkring sig. Hans Bemærkninger i en kammeratlig Kreds var ofte præget af et fornøjeligt Lune. I Hjemmet ved Holsteinborg (Rude) var hans Moder (hans Fader døde først) en elskelig Værtinde, og der herskede det smukkeste Forhold mellem Moderen, Johannes Emil og hans Søstre.

I 1916 blev han Overretssagfører i Korsør og fik kort efter Beskikkelse af Justitsministeriet til at føre beneficerede Sager. Heining oparbejdede snart en betydelig Forretning og skabte sig hurtigt stor Tillid blandt Befolkningen.

Man giver ham i Korsør det Skudsmaal, at han var en fin Karakter med en nobel Tankegang — ikke af mange Ord, men med en Offervilje overfor andre, som var sjælden. Det kan kun glæde en gammel Studenterkammerat at høre dette om Heining.

Fra 1921 var han Medlem af Korsør Haandværkerbanks Repræsentantskab og 1926—35 dettes Formand.

For en halv Snes Aar siden afgik Heinings Hustru ved Døden, og han flyttede da fra sin Ejendom paa Sylowsvej og flyttede sammen med sin Søster, Frøken Anna Heining, Dyrhaugevej 11. Hun plejede ham kærligt i de senere Aar under hans Sygdom.

En Kompagnon, Landsretssagfører le Dous, fører Forretningen videre.

1902'er.

Holger Warming

Først for ganske nylig indløb der Meddelelse fra Canada til Familien, at *Holger Warming* (S. '13) allerede i 1942 er afgaaet ved Døden i Montreal, hvor han siden 1921 havde sin Bopæl og arbejdede i Canadian Pacific Railways Tjeneste.

Holger Warming var matematisk Student, men gav sig aldrig til at studere videre. I 1914 gik han ind som Soldat og laa inde til 1916, hvorefter han fik Ansættelse i Andelsbanken i Aarhus, hvor han havde sit Hjem. I 1921 bestemte han sig til at emigrere, og han fandt meget hurtigt sin Plads i Montreal, i Canadian Pacific, hvor han arbejdede sig frem til en ansvarsfuld Stilling. I 1930 var han hjemme paa Orlov i et halvt Aar i Anledning af Faderens, den kendte Gane-

spalte Specialist Professor Warmings Død. Dette Op- hold benyttede Holger naturligvis ogsaa til at opsøge Venner fra Skoleaarene i Sorø. Han var en ualmindelig god Ven, trofast mod sine gamle Kammerater og sin Skole. Han hængte ved sit Hjem, hvor hans elskelige Mor altid var parat til at modtage Holgers Venner i det store gæstfri Hus, og han formaaede trods Tid og Afstand at bevare Venskabet med Skolekammeraterne lige friskt og oprindeligt.

Holger Warming blev mindet og savnet ved Studenterjubilæet. Han havde ikke glemt det, men kunde ikke komme hjem. Vi skylder ham en Tak for et langt og varmt Venskab, som jeg har, paa Kammeraternes Vegne, bringer ham.

Stig Jensen.

Nyt Sportsanlæg i Sorø

Efter flere Aars Forhandlinger er det lykkedes at naa til Enighed om Anlægget af en ny Sportsplads eller — om man vil — et Stadion ved Sorø Akademis Skole.

I Betragtning af Akademiets rige Midler, hvoraf en væsentlig Del i mange Aar gik til uvedkommende Formaal, men ogsaa i Betragtning af de elendige Sportspladsforhold, Skolen i en Menneskealder har maattet nøjes med, har man vel Lov at sige, at det nu vedtagne Anlæg kommer 40 Aar for sent.

Dette skal ikke paa nogen Maade opfattes som en Bebrejdelse mod nogen nulevende, der har haft med Forholdene at gøre. Rektor Raaschou-Nielsen erkendte forlængst Manglerne og fremsatte allerede i Begyndelsen af Tyverne det første Forslag til en ny Sportsplads. — Først i de senere Aar, da Kravene pressede paa med ubønhørlig Magt, og der samtidig foregik en Omstilling indenfor de højere Magter, kunde Ønskerne komme til frugtbar Drøftelse. — Disse er nu resulteret i, at Finansministeriet i Januar 1944 gik ind for en Bevilling paa ialt Kr. 251.000, som Kurator havde anbefalet. Denne Bevilling venter nu blot paa Finansudvalgets endelige Sanktion. For denne Sum er der projekteret et Sportspladskompleks paa Flommen saaledes som vist paa hosstaaende Plan. Som man ser, omfatter denne en mindre Træningsplads nærmest Filosofgangen, en stor kombineret Cricket- og Fodboldbane midt ude paa Flommen og endelig en Løbe- og Atletikbane mellem Banevejen og Gaaseøen. —

Regeringens Beskæftigelsesudvalg har haft Sagen til Behandling, og Professor A. E. Bretting ved Danmarks tekniske Højskole har undersøgt Bundforholdene paa Flommen. Der kræves udført store Dræningsarbejder, og Planen tænkes udført i 3 Tempi:

I Anlæg af den lille Træningsplads og Dræning af hele Arealet.

II Anlæg af store Cricket- og Fodboldbane.

III Anlæg af Løbe- og Atletikbane.

Som man vil forstaa, drejer det sig om Arbejder af virkeligt Format. Alene Dræningsarbejdet vil blive vanskeligt og bekosteligt. Dernæst skal Flommen fyldes op, og der beregnes til Opfyldningen ca. 10.000 m³ Fyld, der ikke kan faas i Nærheden, men skal hentes langvejs fra.

Siden Beregningerne blev foretaget, er der sket Fordyrelser af bl. a. Arbejdslønnen, saa at der nu maa søges efterbevilget et yderligere Beløb. — Der mangler endnu Fredningsnævnets Godkendelse og Dispensation fra Fredskovsbestemmelserne, men man haaber, at disse Instanser vil forstaa Nødvendigheden af at skaffe Skolen de saa haardt tiltrængte Sportspladser. —

Det vil sikkert skære en og anden i Hjertet, at Flommen skal rives ud af sin skønne, uberørte Tilstand, men Livets Krav kan ikke siddes overhørig, og der findes ikke andre Muligheder for at give Skolen de nødvendige Sportsanlæg i passende Nærhed af Akademiet. — Der vil sikkert ogsaa være mange gamle Soranere, som vil sukke ved Tanken om, at Store Plads har udspillet sin Rolle. — Og det er jo saa sandt, at vi alle hænger med hele vor Sjæl ved denne gamle, smukt indrammede Plads med de skønne Træer og de mange Minder. Mangen smuk sportslig Daad er blevet øvet paa dette Sted, men det var fra Begyndelsen et Misfoster af en Sportsplads. For det første alt for lille, for det andet helt misforstaaet i Anlægget. Betragt engang dens Overflade, der buer som en Cylinder, har man kendt Magen til Idé? Tanken var vistnok, at Regnvandet hurtigt skulde løbe af. Man behøver dog blot at se Pladsen paa en Regnvejrsdag; da fremtræder dens Huller fyldt med Vand og Forhøjningerne som smaa Øer, saa at den ligner et Maanelandskab, og saaledes har den altid været. Det er blot forbavsende, at der i alle de mange Aar har kunnet dyrkes Sport paa den, og at Skolen har kunnet indtage saa smuk en Position i Cricket og Fodbold, som Tilfældet har været.

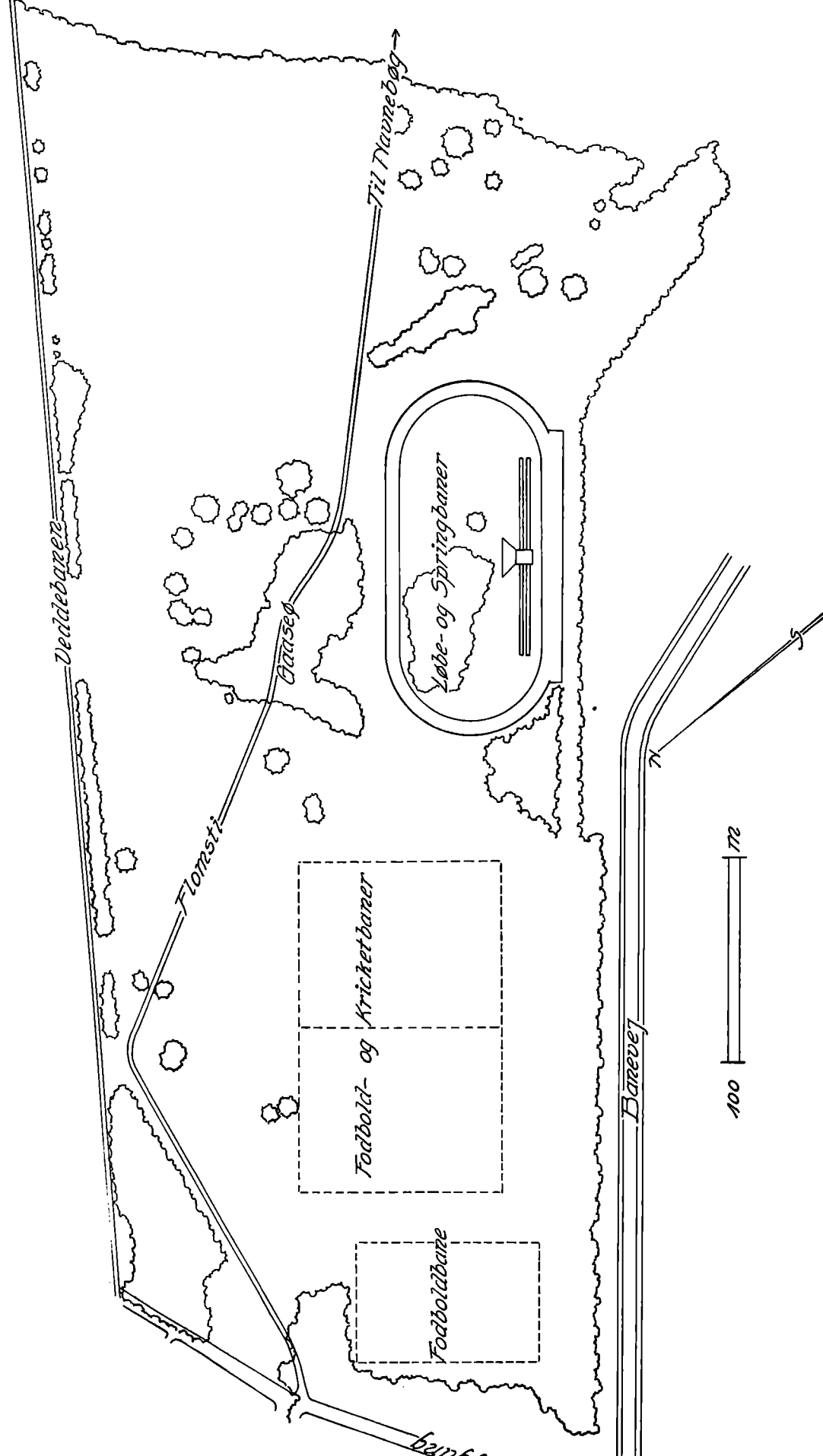
Nu er forøvrigt af en anden Grund Pladsens Saga ude; om kort Tid vil de nye Byggeplaner lægge Beslag paa saa store Bidder af Pladsen, at den vil være uanvendelig som Sportsplads.

Jeg har nævnt Rektor Raaschou-Nielsen som den, der først lancerede Planen om et nyt Sportsanlæg. Han

førte en lang, sejt Kamp, indtil der i hans seneste Rektor-aar kom Skred i Foretagendet, da Kurator Korsgaard havde overtaget Ledelsen af Skolens Finanser og med sin noksom kendte Velvilje og Forstaaelse af Skolens Forhold gik positivt ind for Sagen, i høj Grad bistaaet af sin Kontorchef, Henrik Andersen, der selv i mange Aar var en af Landets fineste Cricketspillere, og som derfor havde de bedste Forudsætninger for at føre Forhandlingerne om de praktiske Enkeltheder. De under Rektor Raaschou-Nielsen paabegyndte Forhandlinger førtes videre under Rektor West og er altsaa nu afsluttet under Rektor Bohn, der med klar Virkelighedssans har faaet Projektet endelig vedtaget. — Men flere andre gode Mænd har bidraget til Sagens Løsning, saaledes Skolens Arkitekt Algot Lautrup-Larsen og Skovridder Frits Lorenzen, som med stor Ildhu har vogtet over, at saa meget som muligt af Flommens Natur blev bevaret.

Alle Traade samledes imidlertid hos Akademigartner Georgsen, der som Fagmand havde det utaknemmelige og brydsomme Hverv at udarbejde det Utaal af Projekter og Ændringsforslag, som i Tidens Løb blev fremsat og atter forkastet, og som nu aander lettet op ved Tanken om, at man har vedtaget det endelige Projekt, der nu under hans Medvirkning skal føres ud i Praxis i Løbet af de kommende 2—3 Aar.

R. E. B.

Soraneraften den 17. November

Det var en Fryd for en gammel »Syreslikker« at høre Lektor E. Nordahl-Svendsens Foredrag om »Grundstofspaltning og Atombomber« i Hotel d'Angleterres Selskabslokaler Lørdag d. 17. November.

Næstformanden Louw bød i faa Ord Lektoren Velkommen. Og saa stod endelig Aftenens Foredragsholder paa Talerstolen. Gensynet var hjerteligt, og Lektor Nordahl-Svendsen var i ualmindelig fin Form, veloplagt og, som i hvert Fald de sidste 15—16 Aargange husker ham bedst, straalende morsom paa sin specielle Facon. Efter at have bragt friske Hilsener fra Sorø og mindet om et tidligere Foredrag om nogenlunde samme Emne tog Lektoren fat og holdt i godt halvanden Time den talrige Forsamling i Aande med sit spirituelle populær-videnskabelige Foredrag.

Det vil sikkert føre for vidt her at referere hele Atomforskningens Udvikling og Teorier, som det blev fremstillet af Lektoren, i Stedet skal blot gengives en Del af de »facts«, Sammenligninger og Vittigheder, som Nordahl-Svendsen sig selv lig ikke kunde afholde sig fra at komme med.

Indledningsvis paapegede Foredragsholderen, at det egentlig er forkert at kalde Fænomenet for en Atombombe, da alle Eksplosioner sker mellem Atomer, hvorfor alle Slags Bomber er Atombomber; Amerikanerne kalder dem derfor ogsaa for Uranbomber eller Atomkernebomber. Den ældre Forestilling om, at Grundstoffets mindste Del er Atomet, anskueliggjordes ved Sammenligning med et Brød eller Smørmærke, der ved Veksling paa Posthuset kan deles i Byttemærker, der absolut ikke kan deles yderligere. Atomet kan dog spaltes i Elektroner og Kerne, og en Forestilling om, hvor stort noget saa smaat som en Elektron er, fik man, da man hørte, at den er $1/100000$ af $1/1000000$ af $1/10$ mm. Lektoren rammede en Pæl gennem Avisernes fejlagtige Omtale af, at Atomteorien er hemmelig, den er kendt i alle Lande, men det er Fremstillingen af Atombomber, der er hemmelig. At det iøvrigt en en besværlig og kostbar Historie, fik man et Begreb om dels gennem de talrige og fortrinlige Lysbilleder, dels gennem de ledsagende Forklaringer. Det Uran, der anvendes til Processen, bestaar dels af U 235 og dels af U 238, heraf udgør det til dette Formaal anvendelige U 235 1 %, mens Resten de 99 % U 238 f. Eks. kan anvendes til Fremstilling af Radium. I 1940 kunde man i U. S. A. fremstille $1/1000000$ g U 235, i 1945 fremstilledes der ialt 1 mg; nu kan man fremstille mellem $\frac{1}{2}$ og 1 kg om Dagen. En Atomkernebombe svarede til 20,000 tons Sprængstof, og man regnede med, at ca. 250,000 Mennesker var dræbt eller saaret alvorligt ved det første Angreb; den første Bombe havde vel kostet et Par Milliarder Dollars, svarende til U. S. A.s øvrige Krigsudgifter en 14-Dages Tid. Man regner med, at hvis den totale Bombemængde, de allierede nedkastede under hele Krigen over Tyskland, erstattedes med Atomkernebomber, vilde det svare til mellem 100 og 150 vel nærmest 130 Stykker.

Til Fremstilling af Bomben havde man bygget to Kæmpebyer ude i Ørkenen, tilsammen 4 Gange Odenses Stør-

relse, og her laa Laboratorier, som det tog 2 Timer at spadserere udenom, og der var mange af dem. 250,000 Arbejdere og Videnskabsmænd arbejdede her febrisk paa at løse Spørgsmaalet om Atomsprængningens Udnyttelse. Den ufattelig høje Temperatur (2 Millioner Gange en Benzinsmotors Forbrændingstemperatur), der følger med Processen, fjernede man ved at lede en hel Flod gennem Laboratorierne, og naar Floden igen løb frit videre, var den opvarmet 10 Grader.

At »der staar Kvinder bag ved alt«, pointerede Lektoren ved at nævne, at det skyldtes de oldgræske Kvinders Forføngelighed, at Gnidningselektriciteten blev opdaget, men ogsaa Nutidens Kvinder, som f. Eks. Madame Curie og Lise Meitner, har haft stor Betydning for Atomteoriernes Udvikling.

At en tilsyneladende massiv elektrisk Ledning overfor Elektronerne forholder sig som en Svejsteroest med Huller, som Elektronerne morderlig fint finder, morede Forsamlingen, og Gemytligheden tog til, da man fik at vide, at Overskud altid er negativt, og Lektoren paa sin tørre Maade bemærkede, at det havde statsansatte Embedsmænd saa sandelig mærket under Krigen.

At ensartede Poler frastøder hinanden og uensartede tiltrækker hinanden, anskueliggjordes ved 2 Soranere, der slaas, eller 2 Huspser, der skændes, fordi disse to Arter er ens, men til Gengæld virker Huspserne tiltrækkende overfor Soranerne og omvendt, det sidste var aabenbart bekendt for de fleste af de tilstedeværende; i det hele var der meget Lokalkolorit med.

Transformatorer blev nævnt i samme Aandedrag som Sabotage, det var helt i sin Orden, og Sammenspillet mellem Elektroner og Joner i Atomet og Højspændingen blev rammende sammenlignet med et elskende Par, der efter Ballet tæt sammenslynget overraskes af den vordende Svingermøder; mens Manden (Jonen) iler hen mod Svingermøderen (Højspændingen) for at forklare, ryger Pigen (Elektronen) forskræmt til den anden Side, mens Glimtet i hendes Balkjole bliver til Lys. En ufin Hentydning til, at alle Kvinder er ens, godtgjordes med det samme, da alle Elektroner er ens, mens Jonerne (Mændene) er uhyre forskellige, uafhængige af Grundstoffet. Der vistes et Avisbillede fra de første hektiske Dage efter Bombningen, det var kaldt »skematisk Fremstilling af den mulige Konstruktion«, Lektor Nordahl-Svendsen paaviste, at det rettelig burde være kaldt »skematisk Fremstilling af den umulige Konstruktion«.

Til Slut redegjordes for den eventuelle Udnyttelse af Atomenergien til fredelige Formaal, og Taleren mente, at det ikke var muligt inden for en lang Aarrække at nyttiggøre den til Drivkraft- og Opvarmningsformaal; om Sandheden i det gamle Ord, at »ethvert nyt Vaaben avler et Modvaaben«, stillede Nordahl-Svendsen sig i dette Tilfælde tvivlende, et Modvaaben vil næppe findes, og til Beskyttelse mod Atomkernebomben har man faktisk kun at bygge et Blykammer af meget tykt Bly meget langt nede i Jorden, og selv om man kunde indstille sig paa at leve her, var man kun i relativ Sikkerhed mod Atomsprængningens Følgevirkning — Gammastraalene —, selv om

man var saa heldig, at Bomben faldt langt borte. Ogsaa for Atomenergien maa man sande det gamle Ord, at »den er en god Tjener, men en ond Herre«.

Forsamlingen kvitterede for Foredraget med langvarigt Bifald, hvorefter man gik ind til Smørrebrødet.

T. G.

Soraner Keglæften

Keglæften den 16. December maatte opgives paa Grund af manglende Tilslutning. Nu forsøger vi igen.

Der afholdes Keglæften *Tirsdag den 19. Februar d. A. Kl. 18 i Tivolis Kegløbane, Bernstorffsgade 7.*

Der serveres 1 Stk. m. Sild, 1 Stk. m. Ost, engelsk Bøf, 1 Øl og Kaffe for 5,00 Kr. incl. Betjening.

Deltagelse maa meldes senest den 15. Februar til Sekretæren, Civilingeniør Torben Madsen, Snorresgade 5, København S. Telefon C. 10310, lokal 30 (Kl. 9—16) og A-mager 7504 (efter Kl. 18).

Extraordinær Generalforsamling

Efter Begæring af det i Lovene fastsatte Antal Medlemmer afholdes extraordinær Generalforsamling Torsdag den 21. Februar d. A. Kl. 19 paa Hotel d'Angleterre med følgende

DAGSORDEN:

1. Forslag om Oprettelse af et fast Sekretariat.
2. Forslag om Kontingentforhøjelse i H. t. Vedtægternes § 3.
3. Eventuelt.

Baade Bestyrelsen og de Medlemmer, der har begæret Generalforsamlingen afholdt, opfordrer *indtrængende* Medlemmerne til at give talrigt Møde.

Bestyrelsen.

Medlemskontingentet for 1946

Som det fremgaar af Soranerbladets Nr. 12 af December f. A., vil der paa den extraordinære Generalforsamling, der er forlangt afholdt i Februar, af en Kreds af Medlemmer blivet stillet *Forslag* om Kontingentforhøjelse.

Bestyrelsen har derfor besluttet, at Medlemskontingent for 1946 først betales, naar ovennævnte Sag er færdigbehandlet, hvorfor Kassereren ikke vil udsende Girokort til Medlemmerne foreløbig.

Jeg er med andre Ord i den mærkelige og for en Kasserer sjældne Situation at maatte bede Medlemmerne om indtil videre *ikke* at betale Kontingent for 1946.

Derimod ser jeg meget gerne, at de efterhaanden relativt faa *Restanter fra tidligere Aar* nu betaler deres Gæld ved *straks efter Læsningen af dette* at afsende Restancens Beløb paa den modtagne Giroblanket.

H. Krog-Meyer.

De 200 raske

De 200 raske gamle Soraneres Stipendium har fra *Højesteretssagfører H. H. Bruun* (S. 1902) haft den Glæde at modtage 250 Kr., hvorved han er blevet *Konsolidant* indenfor Stipendiet.

Holbergs Fødselsdag

De fyrretyve heldige, der fik Del i de Billetter, som Det kgl. Teater saa venligt havde stillet til Disposition for Soransk Samfund, fik en ualmindelig fornøjelig Aften den 3. December.

Der blev opført »Henrik og Pernille«, i hvilken to af Teatrets unge Skuespillere, Ingeborg Brahm og Preben Neergaard, med Bravour debuterede som Holbergskuespillere. Bagefter gaves 3. Akt af »Napoli«.

De mange gamle Soranere og den Gymnasieklasse fra Sorø, som med nogle Lærere var Teatrets Gæster, gjorde, at der bredte sig en hyggelig og hjemlig Stemning paa Tilskuerpladsen. Vi glæder os til den 3. December 1946!

Kunstmuseet i Sorø

Den 25. Oktbr. deltog Kunstmuseet for første Gang i Ny Carlsbergfondets Uddeling af Kunstværker til Provinsens Kunstmuseer. Fhv. Rektor *Raaschou-Nielsen* og Maleren *Siegfred Neuhaus* repræsenterede Museet og valgte efter Tur 6 Malerier, idet Uddelingen i Aar omfattede de tre Aargange 1943, 44 og 45. Den betydelige Tilvækst bestaar af flg. Malerier: *Niels Grønbech*: Staaende Dame ved Klaveret, *Christine Swane*: Opstilling med Krukke, *Hagedorn-Olsen*: Interiør med Figur, *Ole Kielberg*: Foraarseftermiddag, *Kræsten Iversen*: Tøvejr, Kongens Nytorv, og *Povl Schrøder*: Ned ad Odinhøjvej.

Malerierne og andre Nyerhvervelser er nu ophængt i Museet. Vi gengiver ovenfor Professor Kræsten Iversens: Udsigt over Kongens Nytorv (1945) fra Charlottenborg. I Baggrunden Store Nordiskes Bygning.

Holbergsamfundets Fest

Adskillige af Soransk Samfunds Medlemmer med Damer havde fulgt Holbergsamfundets venlige Indbydelse til at deltage i Holberg-Festen den 4. December.

Efter at Holbergsamfundets Formand, Dr. phil. *Eiler Nystrøm*, havde budt Velkommen, holdt Teaterhistorikeren, Dr. phil. *Torben Krogh* et instruktivt og

interessant Foredrag om Knud Lyhne Rahbek og Holberg. Derpaa fulgte Aftenens største Oplevelse, idet Skuespillerinden, Fru *Sigrid Neiiendam* læste Afsnit af »Pernilles korte Frøkenstand«.

Under det derpaa følgende hyggelige selskabelige Samvær holdt Magister *Hermansen* en munter lille Tale, og udtalte bl. a.:

Efter den ufrivillige Udsættelse i Fjor kan vi altsaa paany efter gammel Skik fejre Holbergs Fødselsdag her i Samfundet, selvom vi jo endnu er inde under de unormale Tiders Tryk. Hidtil kom vi en Dag for tidlig — Vilhelm Andersen døbte jo vor Fest den 2. December: Lille Holberg-Aften ligesom Lille Jule-Aften — men i Aar kommer vi en Dag for sent. Om man nu skal kalde denne Fest for Første eller Anden Holberg-Dag, maa mere spidsfindige Hjerner regne ud — det kræver større kronologisk Viden, end min Degne-Forstand kan eller skal klare. Men at Festen er et Andendags-Gilde, kommer vi ikke uden om.

Vi er i Aften ikke os selv alene, men vi har den Glæde at se gode Venner som vore Gæster. Soransk Samfund har modtaget vor Indbydelse til at deltage i Festen, og paa Holberg-Samfundets Vegne er det tilfaldet mig at byde dem Velkommen her. Skole-Foreninger som saadanne er — efter min Opfattelse — noget af en Verderstyggelighed, saavist som de sjældent undgaar at faa et sekterisk Præg. Er det ikke den bedste af alle Verdener, vi er kommet til at leve i, er det dog den bedste af alle Skoler, vi har gaaet i, synes man at have sat som Motto for slige S sammenslutninger. Og hvis Soransk Samfund kun var en almindelig Skoleforening, hvor voksne Mænd — aandelig talt — fandt Opbyggelse i stadig at gaa i Knæbukser, vilde denne i og for sig harmløse Sekt ikke være adgangsbetragtet til vor Menighed. Men Soransk Samfund er jo noget andet og mere end dette Skræmmebillede. Man kan maaske nok tvistes om, hvem der er de rigtige Holbergianere: enten vi, som vel maa have Lov til at kalde os hans aandelige Børn, eller Soranerne, som er hans legemlige Arv-Tagere. Sikkert er det i hvert Fald, at en Soraner som saadan ogsaa er en Holbergianer — og som saadan er Soransk Samfund vor naturlige Forbunds-fælle. Hverken Avind eller Discordia skal faa Held til at skille os ad i Spørgsmaalet om, hvem der staar Holberg nærmest. Vi staar paa Linje med hinanden — ligesom paa Anholt:

Paars delte da sit Folk i sine visse Classer.
Han sagde: kjære Børn! seer til, og flittigt passer
Paa hvad Jer blir betroed; hver blive ved sin Post!
... Han skikkede sit Folk og Hær i to Geleder,
Den venstre Fløj han selv, den højre førte Peder,
hans Skriver ...

Med denne Lignelse vil jeg bede den venstre Fløj — Holbergsamfundet — under Peder Paars-Nystrøm rejse sig og med Glasset salutere den højre Fløj — Soransk Samfund — under Peder Ruus-Lorentzen.

Velkommen til vort Andendags-Gilde!

Soransk Samfunds Formand kvitterede herfor og udbragte et: Leve Holbergsamfundet!

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Den 16. Januar fyldte Rektor *Raaschou-Nielsen* 75 Aar, og Soransk Samfund ved Næstformanden, Direktør Levin (Formanden var forhindret paa Grund af Tjenesterejse) og Kassereren, Sparekassedirektør Krog-Meyer, overrakte Fødselaren i Hjemmet paa Dosseringen et Exemplar af den nu meget sjældnere Bing og Grøndahl'ske Platte med Akademiets og Redivus *luce nova*. Rektor takkede rørt for Samfundets Gave.

Hjemmet var fyldt med Blomster, og Dynger af Breve og Telegrammer — deraf mange fra gamle Elever —, og Dørene stod ikke stille for Gratulanter. Blandt disse kan nævnes Direktørerne Thorlacius Ussing og Rasmusen med en Gave fra Styrelsen for Kunstmuseet i Sorø: Axel Rodes Bog om Niels Skovgaard. Lærerkollegiet i Sorø overrakte Aage Marcus' store Værk: *Billedkunsten*.

*

Phønix-Kæden holder sit Foraarsmøde ved en Frokost paa Restaurant »Grønningen« den 7. Februar Kl. 11½. Efter Frokosten er der Generalforsamling.

*

Den 17. Januar fyldte Forpagter *Svend Spandet* (S. '89), Turebylille, 75 Aar.

Som Søn af Godsejer Svend Spandet til Idagaard og Hustru Elisabeth (Betzy) Vilhelmine Jacobine, f. de Neergaard, kom han (ligesom sine to Brødre) paa Sorø i Sommeren 1884.

Efter Studentereksamen i 1889 uddannede han sig ved Landbruget, bl. a. paa Sdr. Elkjærsgaard i Jylland og paa Førslevgaard ved Fuglebjerg.

Senere arvede Spandet »Kammergave« og »Tersløsegaard«, som han begge afhændede ved Aarhundredskiftet, hvorefter han i 1912 overtog Forpagtningen af Turebylille.

I en længere Aarrække var Spandet Formand for Dalby-Tueby Srogneraad, hvor han nød stor Tillid ogsaa udenfor sin egen politiske Kreds.

Endvidere kan nævnes, at han er Sønderjydsk Forenings Tillidsmand i Sognet og Medlem af det lokale Udvalg for Julevelgørenhed.

Spandet har altid været en trofast Soraner og har deltaget i næsten alle Sorø-Turene i de senere Aar. Paa Fødselsdagen modtog han en varm Lykønskning fra Soranerkammeraterne gennem Soransk Samfund.

31. AARGANG

SORØNER-BLADET

FEBRUAR 1946

DØDSFALD

Pastor emer. *Marius Jørgensen* døde den 14. November i sit Hjem i Glumsø; Begravelsen fandt Sted paa Glumsø Kirkegaard den 20. November.

Pastor *Johan Marius Jørgensen* var født den 15. Februar 1869 i Gamborg som Søn af Hjulmand *Peder Jørgensen* og Hustru *Johanne Mariane Nielsen*. Han indkom i Sorø Akademis Skole i August 1883 og boede paa Skolen til han i 1887 forlod denne som Student af den sproglige Linie.

Efter Studentereksamen gav han sig til at læse Teologi og blev Kandidat i 1893 og paany i 1894; derefter opholdt han sig hjemme i Gamborg et Aars Tid og blev saa i 1896 ordineret og ansat som midlertidig Medhjælper i Hornslet med Rosenholm Kapel, hvor han tillige var Huslærer for Sognepræstens Børn indtil December samme Aar; derpaa var han en Tid Realskolelærer i Hinnerup og senere Vikar ved Betjeningen af forskellige Præsteembeder (Rye, Ørsted-Daastrup og Givskud), indtil 1899, da han udnævntes til Sognepræst i Kolind med flere Sogne; her virkede han i ti Aar og blev i 1909 forflyttet til Grundfør, som han forlod, da han i 1925 blev udnævnt til Sognepræst i Glumsø og Bavelse, hvor han virkede til sin Afsked i 1935; efter denne boede han fortsat som Emeritus i Glumsø.

Ved sin stille men indtrængende Forkyndelse samt ved sit milde og venlige Væsen vandt Pastor Jørgensen sig mange Venner og kun Venner i sine Menigheder, og hans Gerning blev til Velsignelse for mange Mennesker; et varmt Hjerte havde han for Ensomme

og Søgende, og hans Præstegaarde blev derfor et hyggeligt Fristed for mange. Altid var han hjælpsom og nidkær. Af Væsen var han naturlig og beskeden, og hans Handlemaade var aldrig forloren eller uægte; han var et godt Eksempel for sine Kolleger og stedse elsket i sine Menigheder.

Pastor Jørgensen var dertil en levende interesseret Mand, der fulgte godt med i den teologiske Videnskab; han var tro mod sine egne Standpunkter men altid tolerant overfor anderledes tænkende.

Pastor Jørgensen blev gift den 1. Maj 1902 i Skanderborg Slotskirke med *Ane Marie Hansen*, født den 24. Marts 1867 paa Rodstenseje og Datter af Forvalter paa Vilhelmsborg *Niels Peter Hansen* og Hustru *Christine Christensen*. Fru Jørgensen overlever sin Mand sammen med to Sønner, den ene i Amerika den anden i København.

*

Valdemar Immanuel Smidt, der var Søn af afdøde Sognepræst *Carl Marcus Smidt* og *Magdalene Henriette Christiane* født *Jacobsen*, kom ind i Sorø Skoles 1. Klasse i Aaret 1887 og udgik med Examen fra 4. Klasse i 1893.

I 1894 blev V. I. Smidt Student fra Døckers Kursus i København. Samtidig med at han i 1896 blev cand. phil., tog han fra den Brock'ske Handelshøjskole Afgangsexamen med den fineste Udmærkelse, der indtil da nogensinde var givet.

I 1896—97 var V. I. Smidt ansat i Fa. Henrik Tegner & Co., i 97—98 i Dansk Svovlsyre- og Superfosfatfabrik samt Fa. Leopold Dam & Co.

I Aaret 1898 opnaaede Valdemar Immanuel Smidt Grosserersocietetets Rejselegat og var i 1898 og 1899 ansat i Skibsmæglerfirmaet Felix Bergeresi i Algier. I 1899 vendte V. I. Smidt tilbage til Danmark, hvor han blev ansat i Fa. Carl Wandel & Søn, i hvilket Firma han fra 1912 og til sin Død har virket som Prokurist.

Igennem en Aarrække har V. I. Smidt endvidere virket som Konsulatssekretær i det belgiske Konsulat i København.

Det bør nævnes, at Sognepræst Carl Marcus Smidt havde 8 Sønner, der alle blev Studenter. Foruden Valdemar Immanuel var ogsaa 3 af de andre Sønner gamle Soranere, nemlig Læge Marcus Andreas Smidt (S. '88), Arkitekt Carl Martin Smidt (udgaaet af 5 Kl. i '90), og Ingeniør Johs. Fr. Smidt (R. '90).

GLÆDELIGT BUDSKAB

En gammel Soraner, som ikke ønsker sit Navn nævnt, har skrevet til undertegnede, at han har bestemt af sine Efterladenskaber at hensætte en Sum til Soranerbladets fortsatte Trivsel, der ligger ham meget paa Sinde af Hensyn til Sammenholdet indenfor Soransk Samfund. Den Sum, han vil hensætte, »skal være af en saadan Størrelse, at den i Forbindelse med den Kapital, der til den Tid findes, kan blive til et Fond paa Kr. 60.000«.

Der er een Betingelse knyttet til Gaven, nemlig at Kapitalen — saavel den nuværende som den fremtidige — aldrig under nogen Form maa angribes, saa længe Soransk Samfund bestaar. Kun Renterne maa anvendes, og mon vi ikke alle kan enes om, at netop saadan bør det være.

Giveren haaber at høre fra mig, om jeg mener, at Soransk Samfund »vil indgaa paa disse Vilkaar«, og jeg har været saa letsindig at svare, at det tror jeg nok!

I Soranerbladets Martsnummer 1945 meddelte jeg, at Bladfonden er paa ca. 30.000 Kroner og opstillede som

et fjernt Maal engang at naa op paa 50.000 Kr., saa Bladets Fremtid kunde være sikret, og nu — inden der er gaaet et Aar — kommer en Mand med Tilsagn om at bringe Fonden op paa 60.000 Kr. Miraklernes Tid er ikke forbi.

Til Slut blot dette: Vor ukendte Kammerat bryder sig ikke om Snak og mange Tak; men han skal vide, at vi føler baade Taknemmelighed og Glæde over den Tryghed for Soranerbladets Fremtid, han gennem sit storstilede Tilbud har skabt.

Poul Lorenzen.

Referat af den ekstraordinære Generalforsamling

Generalforsamlingen, der afholdtes den 21. Februar paa Hotel d'Angleterre, var indkaldt paa Forlangende af en Kreds af — navnlig yngre — Medlemmer. Dagsordenen var følgende:

1. Forslag om Oprettelse af et fast Sekretariat.
2. Forslag om Kontingentforhøjelse i Henhold til Vedtægternes § 3.
3. Eventuelt.

Foruden Bestyrelsen var mødt ca. 85 Medlemmer.

Formanden, Statskovdirektør Poul Lorenzen, bør Velkommen og udtalte Ønsket om en rask Debat under venskabelige Former. Til Dirigent valgtes Fuldmægtig cand. jur. Caspar Borch, der gav Ordet til Ordføreren for den Kreds af Medlemmer, der havde begæret Generalforsamlingen indkaldt, stud. med. Gjørup, der bl. a. udtalte:

Det er af stor Betydning for alle de tilstedeværende, der jo skal dømme eller vedtage Forslaget, at de er sat ind i Forhistorien og den nærmere Udformning. Det begyndte i Slutningen af forrige Aar med et Møde af en Del Soranere, hvor der blev vedtaget en Resolution paa 11 Punkter.

Udvalget er klar over, at Sekretariatets Oprettelse maatte være det første Punkt paa Dagsordenen idag, idet dettes Oprettelse vilde medføre øjeblikkelige Fordele. Alt Arbejde vilde lettes ved dette Sekretariats Tilstedeværelse.

Man sendte Resolutionen til Bestyrelsen med Anmodning om Nedsættelse af et Udvalg, men dette vilde Bestyrelsen ikke paatage sig, og anmodede til sidst Resolutionens Ordfører om at nedsætte dette Udvalg, der kom til at bestaa af Børge Ishøj, Mortensen, Poulsen, Rasmussen, Gregers og mig selv. Resultatet af Udvalgets Møde blev tilstillet Bestyrelsen i skriftlig Form, og der blev foranstaltet et Møde mellem Udvalget og Bestyrelsen, hvor det blev vedtaget at indkalde til denne Generalforsamling, fordi det, ligegyldigt hvordan Bestyrelsen stillede sig, var nødvendigt at kræve en Kontingentforhøjelse til Forslagets Gennemførelse. I Januar afholdtes 2 Møder mellem Udvalget og Bestyrelsen, og her fremstillede Bestyrelsen sin Kritik. Den egentlige Udformning af Forslaget har jeg her i den Form, hvori Udvalget sendte det til Bestyrelsen. Man deler straks Forslaget i 2 Dele, nemlig den økonomiske Side og den praktiske Side.

Vedrørende det økonomiske. I Udvalget har man hele Tiden været klar over, at Oprettelsen af et saadant Generalsekretariat med en Centralisering af Soransk Arbejde ikke kan gøres uden økonomiske Ofre. Tanken er i Korthed den, at Generalsekretariatet er tænkt ledet *vederlagsfrit* af en ældre Soraner. Denne Generalsekretær skal være en Mand, der har eget centralt beliggende Kontor, og han skal i Forbindelse med sine egne Lokaler leje de fornødne Lokaler til Kontor og Arkiv (ca. 35 m² Gulvflade). Udgifterne hertil anslaaes til ca. Kr. 1200,— om Aaret.

Endvidere skal der gives Generalsekretæren et Beløb af Kr. 1.200,— om Aaret, som ydes en af Generalsekretærens Damer som Vederlag for det Arbejde, hun udfører for Soransk Samfunds Generalsekretariat. Dette vil i Realiteten være aabent daglig fra Kl. 9—16, men dog saaledes, at der er fast Kontortid f. Eks. fra Kl. 14—16, hvor hun efter Generalsekretærens Besked udfører de Ordre, som Bestyrelsen har paalagt ham at bringe til Udførelse. Det vil altsaa koste Soransk Samfund ca. Kr. 2.400,— om Aaret og for at skaffe Dækning for denne Merudgift foreslaar vi, at Medlemskontingentet forhøjes fra 1.-1. 1946 med 50 %, hvilket vil give en Merindtægt paa ca. 5.000.

Angaaende det praktiske:

Det Arbejde, som et saadant Generalsekretariat skal beskæftige sig med kan samles i følgende 12 Punkter:

1. Tilrettelæggelse af Sammenkomster.
2. Udsendelse af Meddelelser (Aarsskrifter og Girokort m. v.).
3. Soraner Bladets Ekspedition.
4. Soransk Samfunds Arkiv.
5. Samlingssted for Indsendelse af Legatansøgninger under S. S.
6. Soransk Samfunds Engageringskontor.
7. Adresseforandringer og Oplysninger.
8. Medlemsagitation.
9. Medlemsfortegnelse.
10. Gratulations- og Kondolenceskrivelser.
11. Meddelelser til Pressen.
12. Forbindelsen med Soransk Samfunds jyske og fynske Afdelinger.

Dette var det Forslag, som blev tilstillet Bestyrelsen, og for de fleste maa det formentlig være klart, at Meningene er, at Soransk Samfunds Arbejde skal lattes, saaledes at det kan komme til at foregaa uden Gnidninger og uden Besvær, som det sig hør og bør i en kammeratlig Forening.

Dirigenten: Forslaget gaar altsaa ud paa Nedsættelse af et Generalsekretariat, Ansættelse af en ulønnet Generalsekretær, Ydelse fra Samfundets Side til dels Bestridelse af Kontorforhold, dels Ansættelse af en fast lønnet Medhjælp. Forinden jeg gaar over til at give Ordet til Talere til dette Forslag, vil jeg forudskikke den Bemærkning, at efter Vedtægternes har kun den Del af Soransk Samfunds Medlemmer, som yder Kontingent, Stemmeret. De unge Medlemmer, som lige er blevet optaget, har ikke Stemmeret, hvis de ikke har betalt Kontingent med det samme. Medlemmer, som ønsker at knytte Bemærkninger til det fremsatte Forslag, kan indtegne sig hos mig.

Formanden: Skovdirektør Lorenzen: Det, der skal drøftes, er jo Oprettelse af et Sekretariat, og De vil have forstået, at det er meget store Ting, som det er Meningene, dette Sekretariat skal arbejde med. Forslaget er økonomisk af meget stor Rækkevidde, som i nogen Grad har afskrækket Bestyrelsen; vi er lidt ængsteligere end de andre; thi vi, der har Ansvaret, maa jo tænke os godt om, før der handles. Der nævnes en Udgift hertil af 2×1200 Kr., 2400 Kr.: dertil vil komme nogle andre Udgifter, Papir, Porto m. v., saa Udgifterne vil med et rundt Tal, uden at gaa nogen for nær, let komme op paa 3.000 Kr. Hele vort Budget er idag paa 9.000 Kr., d. v. s. at dette Sekretariat vil lægge Beslag paa $\frac{1}{3}$ af Soransk Samfunds Indtægter. Der er foreslaet Kontingentforhøjelse, saaledes at Indtægterne skuude komme op paa 12—13.000 Kr., hvis det gaar igennem, men selv da vil Sekretariatet sluge $\frac{1}{4}$ af Indtægterne, det er vi lidt ængstelige for. Vi kan i Øjeblikket ikke overse Udgifterne til Bladet, vi staar i Øjeblikket uden Redaktør, og der kan komme ret betydelige Udgifter, vi ikke tidligere har haft.

Bestyrelsen vil gerne udsende flere nyttige og gode Tryksager, Tillæg til Sangbogen, Medlemslisten og meget andet, men vi mener ikke, at et Sekretariat er absolut nødvendigt, og vi er ængstelige for Udgiften. Det saa under Besættelsen ud, som om vi intet lavede, men mange var under Jorden, andre lige i Jordskorpen; men ser vi nu tilbage paa 1945, har vi alligevel haft en Del Aftener, jeg vil mene, at der foregaa mere i vort Samfund end i noget andet Samfund.

Naar man nu kommer med et saa stort Program, med disse store vanskelige Opgaver, der vil lægge meget Beslag paa sin Mand, saa synes jeg ogsaa, man skulde kunne pege paa dette Overmenneske, der skulde kunne klare alle disse Ting.

Bestyrelsen vil gerne stille et Forslag, som er meget mere beskedent. Vi beder om Generalforsamlingens Tilslutning til at anvende noget større Beløb til lønnet Medhjælp, 1000 Kr. Derigennem vil vi kunne løse nogle af de Opgaver, der ligger for, og saa maaske senere økonomisk magte et Sekretariat, men vi er bange for Ansvaret med at tage dette store Skridt paa en Gang. Et andet Medlem af Bestyrelsen vil sige lidt om de enkelte Punkter, og vi er enige i Kritikken, i Arkivforholdene, og meget andet, men jeg tror, man vil forstaa, at naar man ingen Redaktør har, saa har det været vanskeligt at overholde Udsendelsestiden for Bladet, og erkender, at der er meget, der skal indhentes.

Mere Agitation tror jeg ikke, der er nogen større Uenighed om, men det afgørende er, at vi er ængstelige for Konsekvenserne af dette store Forslag, og vi beder om, at man alvorligt vil tænke over vort Forslag, som gaar ud paa bare et Beløb til lønnet Medhjælp.

Dirigenten: Der er fra Formandens Side fremsat Forslag om, at Forsamlingen vil bevilge et større Beløb til lønnet Medhjælp.

Sparekassedirektør Krog Meyer: Det vil maaske lyde mærkeligt, naar jeg som Kasserer begynder med at sige: I og for sig er det ikke Udgiften, der forskrækker mig

og holder mig tilbage fra at stemme paa det foreliggende Forslag. Men jeg synes ikke, det er Pengene værd.

Hvis jeg syntes, det var Pengene værd, og vi ikke kunde magte det med det Budget, vi har, saa kunde vi forhøje vort Budget ved Kontingentforhøjelse. Naar jeg siger, at jeg synes det ikke er Pengene værd, er det fordi, jeg finder, at de allerfleste af de Opgaver, som nu er gaaet saa omhyggeligt igennem, de kan løses, og de bliver løst i det daglige, uden at det koster os noget ved Formanden og hans Sekretær, ved Næstformanden og hans Sekretær, ja ved de enkelte Bestyrelsesmedlemmers og deres Medarbejderes Arbejde, og hvis det skulde betales i Timeløn, vilde vi hurtigt komme op paa et Par Tusinde Kroner. Vi har hidtil kun anvendt et Par Hundrede Kroner til ekstra Hjælp, som altsaa har medført, at der er visse Opgaver, der ikke er blevet løst, men nu har Formanden jo udkastet den Tanke ved Hjælp af lidt mere lønnet Medhjælp at løse disse specielle Opgaver.

Et saadant Sekretariat vil let beløbe sig til 4000 Kr., og det vil hurtigt vokse og tage Magten fra os, og saa vil det være uhyre svært at komme af med det igen. Hvis man vil gaa Forslaget igennem Punkt for Punkt, vil man se, at det kan løses uden en Generalsekretærs Hjælp. Tilrettelæggelse af Sammenkomster foretages jo af et Bestyrelsen nedsat Festudvalg, og det bekendtgøres i Soranerbladet. Nu kan man sige, at det kan være en Fordel, at Medlemmerne kan ringe til et bestemt Sted, men jeg finder ikke, at det er megen Ulejlighed at mærke sig det Nummer, man skal ringe til, hvis man er interesseret i at være med i det, der foregaar.

Vi indrømmer, at der er meget, som hidtil ikke er sket, som burde være sket, og der er meget i dette Forslag, der har givet Anledning til visse Overvejelser, og jeg har sagt til mig selv, der er meget Bestyrelsen skal lægge sig paa Sinde. Men at have et Sekretariat til Udsendelse af Aarskrift, Udsendelse af Girokort m. v. finder jeg meningsløst. Kassereren er nødt til personligt at se paa hvert Girokort, inden det gaar ud, om der er Restancer, eller andre Forhold, som ikke kan afgøres af en Dame. Det vil let føre til en Deling af Kassererens Hverv. Det er ganske umuligt at faa alle Medlemmer til at betale pr. Giro; nogle betaler pr. Check, og det vilde ende med, at nogle betalte til Sekretariatet og andre til Kassereren, og saa vilde Kassereren aldrig vide, hvorledes det laa. At have 2 Kasserere vilde jeg mene absolut ikke vilde være heldigt.

Soranerbladet er omtalt; det er rigtigt, at det saa truede ud, da Rogert Møller nedlagde Hvervet, men hvad skete; vi fandt en Mand i Gunnar Knudsen, som paatog sig paa en god Maade at fortsætte. Hvis vi mangler en Arkivar, saa maa der melde sig en gammel Soraner, der vil paatage sig dette Job.

Med Hensyn til Gratulations- og Kondolenceskrivelserne, er det ganske forfejlet. Det, der netop er det smukke her, er en personlig præget og formet Hyldelse eller Tak, som er formet af en Mand, der har formet det, og ikke en trykt formel Skrivelse underskrevet af Formanden. At der saa engang imellem bliver sprunget en over, er der ikke noget at gøre ved; her kunde Medlemmerne ogsaa hjælpe med; hvorfor kan Medlemmerne ikke ringe op

og huske paa, at nu fylder Jensen 75 Aar. Meddelelser til Pressen kan ikke gøres bedre, end det gøres i Øjeblikket.

Jeg skal nu ikke gaa dybere i Detailler, men jeg synes ikke, det er nødvendigt at oprette et Generalsekretariat. Jeg vil ogsaa sige, at i det Øjeblik, det blev vedtaget, vil jeg være fristet til at stille Forslag om, at Bestyrelsens Antal nedsattes fra 11 til 3 Medlemmer, og lad os sige, at vi fik dette Generalsekretariat, saa var i Løbet af et Aar Bestyrelsen blevet demoraliseret, fordi med en Generalsekretær, der ordner det hele, vilde Bestyrelsen komme helt ud af Vane med at bestille noget.

Den Mand, vi udpeger til Generalsekretær, bliver let en Diktator, som holder os alle i sin hule Haand, og er vi i en demokratisk Forening ude efter at faa en Diktator, eller ønsker vi at bevare vor Frihed. Uden at ville forklejne dette Forslag, som indeholder mange gode Ting, som Bestyrelsen har været glade for, saa skyder man Spurve med Kanoner ved at oprette dette Sekretariat.

Cand. jur. Svend Clausen:

Hvor er dette Overmenneske, der skal være inde i alle Detailler, og som har Tid til at gøre alt det Arbejde, og skulde han mod Forventning dukke op, vil han forsvinde igen efter et Par Maaneders Arbejde. Holder det økonomiske heller ikke, tror jeg ikke, der er helt fast Bund under Udvalgets Forslag. Hvem kan skaffe et Lokale i den indre By paa 30 m² til en Pris af 1200 Kr. Det eksisterer ikke. Lad os se, hvad vi behøver. Vi har Brug for 2 Ting: et fast Kontor for Soransk Samfund, og en Kontormedhjælp for Bestyrelsen. Med Hensyn til det første, har det næsten vital Betydning for Soransk Samfund at faa oprettet et fast Kontor et centralt Sted, og hvor man er sikker paa at kunne blive betjent paa et bestemt Tidspunkt, at have en fast Adresse, der kan skrives til, thi hvem husker Adressen paa 11 Bestyrelsesmedlemmer. Har man en fast Telefon og en fast Adresse, er man ude over den Vanskelighed, at man først henvender sig til Formanden, der ikke kender til Sagen, og saa igen henviser en til Næstformanden eller et andet Medlem af Bestyrelsen. Med Hensyn til det andet fremhævede ikke mindst Kassereren, at det, der var mere Brug for, var Adgang til manuel Arbejdskraft, idet der var mange Opgaver, der ventede.

Man skal ansætte en Dame til nogle Timers dagligt Arbejde, og det skulde være ganske unødvendigt med en General. Det naturlige er, at denne Dame udfører Arbejdet for de enkelte Bestyrelsesmedlemmer under deres Ansvar for de Opgaver, som hver enkelt Medlem har paataget sig. Jeg vil derfor stille et positivt Forslag og Tilbud. Jeg er i sin Tid smidt ud af Dagmarhus af Tyskerne, men naar jeg igen kan faa mine gamle Kontorlokaler tilbage, vil jeg afgive Plads paa et Kontor til en Telefon og et Skrivebord til et Beløb af ikke over 15—1600 Kr. om Aaret, med andre Ord vil det sige, at vi for et Beløb af 500 Kr. mere end de 1000 Kr., som er Formandens Forslag, faar et centralt Samlingssted og en god Adresse for Soransk Samfund.

Jeg vil stille Forslaget paa følgende Maade: Det vedtages at paalægge Bestyrelsen snarest belejligt og senest ved Svend Clausens Tilbagevenden til Dagmarhus at oprette

et Kontor med en Dame eller Herre, der har daglig Træf-tetid. Det vil jeg gerne opfordre d'Herre at støtte.

Jeg tror, det vil blive til Gavn og Glæde for Samfun-det.

Dirigenten: Der er nu fremsat 3 Forslag til Generalforsamlingens Afgørelse. Det sidste Forslag fremtræder, saa-vidt jeg kan se, som et Ændringsforslag til det første, et Generalsted med General, og det sidste med et General-sted uden General. Før vi kan gaa over til Afstemning, er der endnu en Taler.

Direktør Rasmusen: Jeg kan ikke se andet, end at det Forslag, som Clausen har forelagt, i store Træk dækker det, som mange af os har ønsket og først og fremmest maa være Soransk Samfunds Interesse. Jeg vil foreslaa, at vi slutter os til Clausens Forslag og stemmer for det.

Redaktør Sorgenfrey Hansen: Jeg synes i og for sig, at Clausens Forslag var meget godt saadan teoretisk, men om det vil faa stor Betydning i Praksis, vil Fremtiden vise. Vi maa huske paa, at der for Soranere gælder de al-mindelige menneskelige Fejl, Skødesløshed m. v. Det kan næsten slet ikke nytte at give Meddelelse i Soranerbladet; jeg har faaet Breve om Udmeldelse og Flytning, noget, som skulde sendes til Krog Meyer, noget, som skulde til Rogert Møller og noget, som skulde til Louw. Om Clau-sens Forslag vil gøre nogen som helst Ændring heri, vil Fremtiden vise, men der var en Ting, Clausen glemte at tage med, og havde det været med, vilde jeg med Piber og Trommer have stemt for hans Forslag, det er Matri-kelen, som er meget vigtig for Soransk Samfund. Den ud-mærkede Matrikel vi har, slutter ved Aaret 1932, vi er 14 Aar bagud, jo længere Tid, der gaar, jo vanskeligere bliver det at komplettere den. Den havde uhyre Betydning for Medlemsakvisition, idet man straks kan se, hvornaar han kom ind i Skolen, hvornaar han er kommet ud, hvem hans Forældre er. Hvis denne Matrikel kunde laves af det-te Kontor, som Clausen foreslaar oprettet, vilde det være fortrinligt. Det er et meget omstændeligt og tidskrævende Arbejde og evnekrævende tillige. Jeg vil gerne have Svar, ellers synes jeg dit Forslag er teoretisk godt, og det vilde være udmærket, hvis Matrikelen kom med ind under dette Kontor.

Dirigenten: Det første Forslag, der er stillet, er stillet af Gjørup. Rasmusen har foreslaaet, at Forslaget blev truk- ket tilbage. Kan de fra Udvalget give Tilslutning til, at Forslaget trækkes tilbage.

Gjørup: Vi støtter alle Clausens Forslag.

Dirigenten: Tilbage er de to Forslag og et Underforslag.

1. Bestyrelsens Formands Forslag, at der gives Bestyrelsen Bemyndigelse til at forbruge et Beløb af indtil 1000 Kr. til Ansættelse af lønnet Medhjælp.
2. Clausens Forslag, at man bevilger et Beløb til 15—1600 Kr. til en Dame paa et af ham til Raadighed stillet Kon-tor.
3. Ændringsforslag nemlig, at man bemyndiger Bestyrelsen til at realisere Clausens Forslag, hvis man skønner det fornødent.

Det vil være en praktisk Fremgangsmaade at give Besty-relsen et Pusterum til at tage Stilling til, om man vil fra-

falde de 2 Forslag, saadan at vi i Virkeligheden kun faar et Forslag, nemlig Clausens.

Bestyrelsen har anmodet mig om at følge Blumes For-slag om, at Generalforsamlingen bliver suspenderet i nogle Minutter.

Generalforsamlingen blev suspenderet indtil Kl. 20 $\frac{1}{4}$ — ca. 12 Minutter.

Dirigenten: Saa sætter vi Generalforsamlingen igen. Stil-lingen er nu den, som den iøvrigt ogsaa var, da vi sluttede før, at der foreligger disse 3 Forslag, og vi skal nu høre, om Bestyrelsen har noget Resultat af sine Forhandlinger.

Formanden, Skovdirektør Lorenzen: Bestyrelsen er enig om at reducere sine Forslag og Ændringsforslag til eet, og jeg kan forme det saaledes: Bestyrelsen tager til Efterret-ning den store Interesse for et Sekretariat under en eller anden Form, som Generalforsamlingen har givet tilkende. Clausen har oplyst, at han tidligst om 6 Maaneder kan have etableret sig i Dagmarhus; indtil da foreslaar vi, at vi maa holde periodisk Medhjælp for derefter paa Grund-lag af indhøstede Erfaringer at skønne over, hvorvidt Clausens Forslag skal iværksættes. Ifølge Clausens Forslag vil det være en Pligt, efter vort vil det være afhængigt af vort Skøn. Vi vil faa lidt Tid til at høste Erfaringer. De faar jo inden den Tid en ordinær Generalforsamling, og kan holde Dommedag med os og smide de fleste af os ud, hvis De vil.

Redaktør Sorgenfrey Hansen: Jeg vil gerne takke Clau-sen for det Tilsagn han gav om, at Kontoret skulde lave Matrikelen, men det er jo ikke nok med et Tilsagn. Du maa jo ogsaa vide, om det kan laves af Kontoret, og hvor meget det koster; det er jo ikke noget en Kontordame kan løbe til. Du har maaske ikke engang selv Tid til at gøre det. Før Matrikelen blev lavet havde man en Fortegnelse over soranske Studenter fra den nuværende Skoles Aabning i forrige Aarhundredes første Halvdel og indtil omkring 1908—09, lavet af Hennings suppleret af Kaptajn Palslev. Den Matrikel, som derefter blev lavet, fremstilledes af 2 saa kyndige, som L. Matthiesen og Olrik. Det er ikke noget, som enhver kan løbe til eller gøres for en Kontordames 1000 Kr. og for mit Vedkommende afhænger Berettigelsen af et saadant Kontors Oprettelse for en stor Del af, om en saadan Matrikel kan laves. Om det skal skrive nogle Breve eller nogle Adresser og aflaste Bestyrelsesmedlem-merne kan være meget behageligt, men det er først og fremmest Matrikelen det kommer an paa, og det tror jeg ikke en Kontordame kan lave for 1000 Kroner.

Dirigenten: Da ikke flere synes at ville udtale sig, kan vi gaa over til Afstemningen. Jeg tror, vi kan indskrænke Forslaget til at lyde:

1. Svend Clausens, som gaar ud paa, at det paalægges Bestyrelsen snarest belejligt og senest om $\frac{1}{2}$ Aar at oprette et Kontor for Soransk Samfund med Telefon og med en Dame eller Herre, der har daglig Ekspeditionstid, indbe-fattet en Henstilling til Generalforsamlingen om at bemyn-dige Bestyrelsen til at anvende et Beløb paa indtil 1000 Kr. til Bestridelse af Udgifter til yderligere Medhjælp, indtil Forslaget kan realiseres, dog ikke udover 6 Maa-neder.

2. Fra Bestyrelsens Side foreligger der et Forslag om, at Generalforsamlingen bemyndiger Bestyrelsen til at anvende et Beløb til Antagelse af yderligere Medhjælp og en Bemyndigelse for Bestyrelsen til, naar Svend Clausen flytter ind i Dagmarhus, at oprette dette Kontor.

Ifølge Clausens Forslag paalægges Generalforsamlingen Bestyrelsen en Pligt, og ifølge Bestyrelsens Forslag overlades det til Bestyrelsens Skøn, om man, naar Clausen flytter ind i Dagmarhus, vil oprette dette Kontor.

Der stemtes ved Haandsoprækning, og Clausens Forslag fik 39 Stemmer, medens Bestyrelsens Forslag fik 44 Stemmer.

Bestyrelsens Forslag var derefter vedtaget af Generalforsamlingen, hvorefter Generalforsamlingen altsaa har bemyndiget Bestyrelsen til at anvende et passende Beløb til Antagelse af yderligere lønnet Medhjælp, samt bemyndiget Bestyrelsen til, saafremt den, naar Svend Clausen flytter ind i Dagmarhus, skønner det passende, da at oprette et fast Kontor i Overensstemmelse med de af Clausen idag fremsatte Forslag.

Dagsordenens Punkt 1 er dermed udtømt.

ad Punkt 2. Forslag om Kontingentforhøjelse i Henhold til Vedlægternes § 3.

Dirigenten: Det er, som de Herrer ved, Udvalgets Forslag om Kontingentforhøjelse. Bestyrelsen har drøftet det indbyrdes og med Udvalget, og de er naaet til det Resultat, at selv om vi ikke fik dette Generalkonsulat, saa er der gaaet saa lang Tid med disse 10 Kr., og der ligger store Opgaver forude, at det kan være berettiget at skride til den af Udvalget foreslaaede Kontingentforhøjelse af 50 %.

Blume: Jeg vil straks fremsætte Ændringsforslag, der gaar ud paa, at naar man vil støtte de Unge, skal man forhøje Kontingentet for de ældre og ikke for de unge. De 8 Aargange skulde ikke forhøjes. Det kunde jo være, at nogen betænkte sig. Jeg synes, vi skal holde os til, at de første 8 Aargange holdes urørt, og de sidste skal forhøjes med 50 %.

Formanden, Skovdirektør Lorenzen: Jeg vil gerne sige, at Forslaget om de 50 % var Udvalgets eget Forslag, og Udvalget var 150 aldeles overvejende ganske unge Soranere. Bestyrelsen har haft og vil, hvis vi faar bedre Raad, i stigende Grad have Blikket rettet paa at gøre Sammenkomsterne billige for de unge. Jeg tror ikke man vil bebrejde os meget, og vi er klar over, at 10 Kr. her og 10 Kr. der betyder overordentlig meget i det første Aar, hvor man studerer; vi vil i høj Grad gøre vort til, at vi kan faa de unge med.

Krog Meyer: Forslaget er med tilbagevirkende Kraft for Aaret 1946, dette er Aarsagen til, at der ikke er udsendt Opkrævninger for dette Aar. Der er en 5—7 Stykker, som har betalt Kontingent i Januar Maaned, jeg vil personlig mene, at de, der har betalt efter de gamle Love, skal der ikke opkræves mere hos.

Dirigenten: Der er 2 Forslag. Det første gaar ud paa, at Kontingentet til Samfundet forhøjes med 50 %. Det andet Forslag: Kontingent til Samfundet forhøjes med 50 % for alle Aargange, bortset fra de 8 yngste. Jeg vil bede de, der

stemmer paa det første, række Haanden i Vejret. Alle stemte herfor, med Undtagelse af Blume, der stemte for Forslag Nr. 2.

Forslag 1 blev vedtaget, nemlig en Kontingentforhøjelse for alle Medlemmer paa 50 % fra 1. Januar 1946.

ad Punkt 3. Eventuelt.

Da ingen havde noget at fremføre under dette Punkt, sluttede Generalforsamlingen Kl. 21,20, og ca. 40 Medlemmer fortsatte kammeratligt Samvær ved Smørrebrød m. v.

Skyls — Sic

Som Svar paa Michael Schaffalitzky de Muckadell's Indlæg i Soranerbladet angaaende Navnet paa vort Skoleblad »Sic« ønsker jeg her paa Redaktionen af »Sic«s Vegne at udtale følgende:

Naar vi har antaget et nyt Navn til Skolebladet i Stedet for at beholde det gamle »ærkesoranske« Ord »Skyls«. skyldes det paa ingen Maade, at vi ikke anerkender de Gymnasiasters Arbejde, der i sin Tid fik Ideen til det første egentlige Skoleblad paa Sorø Akademis Skole, og fra hvilket »Sic« naturligvis nedstammer i lige Linie.

Grunden til, at »Skyls« gik ind, var utvivlsomt den absolut manglende Interesse for Bladet blandt Skolens Elever, mærkelig nok syntes dette at gælde saavel Lærere som Redaktionen's egne Medlemmer. Man maa heller ikke glemme Besættelsestidens strenge Censur, som i højeste Grad vanskeliggjorde Arbejdet. Et Aar efter, at »Skyls« var gaaet ind, eksisterede denne Censur ikke længere, og vi besluttede da, ifald Rektor intet havde derimod, at genoptage Udgivelsen af Skolebladet »Skyls« (Redivivus luce nova) med en særlig Afdeling for Mellemskolen.

Rektor stillede sig meget velvilligt, men ønskede blot, at vi for at tilkendegive, at Bladets »Tone« skulde hæves til et højere Niveau end det forrige Skoleblad, antog et andet Navn end »Skyls«. Dette har vi gjort, hvad dog vel næppe kan bebrejdes os. At den røde Traad mellem »Skyls« og »Sic« dermed skulde være afbrudt, kan vi vanskelig se, og dette har heller ikke været Mening.

Personlig vilde jeg have foretrukket det gamle Navn, men at rejse en Forargelsens Storm af den Grund forekommer mig vel pedantisk, da det dog trods alt er Bladet og ikke Navnet, der er det vigtigste.

Sten Thiele.

Soransk Samfunds Museumsvener.

Siden 1. Januar 1945 har følgende indmeldt sig i »Soransk Samfunds Museumsvener«:

Stud. jur. *Erik Andersen*, Østervold 4 B, K.

Dick Bentzen, Store Kongensgade 88, K.

Fabrikant *Frandsen*, Sorø.

Prokurist *F. Aa. Hansen*, Nørrebrogade 3, K.

Tandlæge *Daniel Risbye*, St. Kongensgade 49, K.

Landsretssagfører *Erik Pontoppidan*, Vester Boulevard 38, V.

Frk. *B. Raaschou-Nielsen*, General Bahnsensvej 11, F.

Grosserer *Svend L. Schrader*, Nørregade, K.
 Direktør *Poul Simonsen*, Vesterbrogade 175, V.
 og som livsvarige Medlemmer:
 Overretssagfører *K. S. Deickmann*, Amagertorv 24, K.
 Direktør, Godsejer *Chr. S. Dahl*, Valnæs pr. Nr. Alslev.
 Arkitekt *Dan Fink*, Kronprinsessegade 32, K.
 Redaktør *Leif B. Hendil*, Raadhuspladsen 35, V.
 Direktør *Lave Nørgaard*, Amaliegade, K.
 Fabrikant *Knud Palm-Nielsen*, Finsensvej 5, F.
 Direktør, fhv. Minister *K. K. Steincke*, Falkonergaardsvej 5, F.
 Apoteker *Johan Wengel*, Ringsted.
 Overlæge *Poul Evers*, Viborg.

Sorø-Tur.

Den traditionelle Sorø-Tur er fastsat til Søndag den 2. Juni d. A. Medlemmer, der ønsker at deltage, bedes allerede nu reservere Dagen. Nærmere Oplysninger om Turen vil fremkomme i næste Nr. af Soranerbladet.

Stort Soranerbal.

Der afholdes stort Bal Fredag den 5. April d. A. Kl. 18 i Restaurant Karnappen, Niels Hemmingsensgade 8—10.

Der indledes med Souper. Prisen for Deltagelse er 10 Kr. *pro persona* for de 8 yngste Aargange og 12 Kr. *pro persona* for de andre. Paaklædningen er Smoking (Damerne lange Kjoler). Der bliver forskellig Underholdning i Aftenens Løb.

Meddelelse om Deltagelse bedes snarest muligt rettet telefonisk eller skriftligt til Civilingeniør Torben Madsen, Snorresgade 5, København, Telefon Amager 750 y (efter Kl. 18) eller Central 10.310, Lokal 30 (Kl. 9—16).

Steincke-Aftenen.

Det blev en af de store Aftener i Soransk Samfund — ikke paa Grund af Deltagerantallet, for af uudgrundelige Aarsager var vi med Damer kun ialt 125 — men fordi Direktør, fhv. Minister *K. K. Steinckes* Causeri om sine Sorø-Minder og Fru *Lulu Zieglers* Viser hver for sig gav os en Underholdning saa storartet, som man kun sjældent oplever det.

Først *Steincke*:

Han tog sit Udgangspunkt i sin nylig udkomne Erindringsbog »Ogsaa en Tilværelse« (1. Del 1880—1918), en Titel han selv karakteriserer som krukke, men paa hvilken Forklaringen vilde kunne findes i Bogens fjerde endnu ikke udkomne Del.

Som det var at vente, var *Steinckes* Erfaringer om Kostskolelivet noget anderledes end de fleste andre gamle Soraneres. Den Erindringsoptimisme, som faar gamle

Soraneres Skoletid til at staa i et stedse gyldnere Skær, plagede ikke Ministeren.

Vi fulgte den lille *Karl Kristian* fra det gode og af Dyden prægede solide Barndomshjem til Sorø, hvor han blev anbragt i Fru T.s Pensionat, der viste sig at være en Lastens Hule. Han faldt bogstavelig talt mellem Røvere, idet Pensionatets andre Dreng under Førerskab af en utaalelig Plageaand forledte ham til Rapsrier. Alt kom dog for en Dag og efter Overflytningen til et andet og bedre Sorø-Hjem og senere til Akademiet, gled Tilværelsen ind i mere smult Vande.

Steinckes Gennemgang af Skolens dengang originale Lærerkorps, fik de gamle Lærere til at staa lyslevende for os.

Steincke forlod Skolen med Bekymringer over, at det trods ihærdige Anstrengelser fra hans Side ikke var lykkes ham i tilstrækkelig Grad at opdrage sine Lærere!

Til Trods for den ironiske Form, *Steincke* gav sit Causeri, mærkedes imidlertid umiskendeligt den Taknemlighed og de varme Følelser, han nærrede for sin gamle Skole.

Lulu Ziegler, der for første Gang efter sin Landflygtighed stod overfor et større Publikum, indledte med at fortælle en Oplevelse fra Sverige, hvor hun havde mødt en gammel Soranerkammerat, der takket være *Bernadotte*-Aktionen var kommet til Sverige. Denne Beretning kan ikke gengives, men den virkede uendelig betagende paa os alle.

Derefter glædede *Lulu Ziegler* os med at synge nogle af sine Viser. Det blev gjort med Mesterskab og med en Pointeringsevne, som bogstavelig talt er uden Sidestykke.

Aftenen sluttede med Dans, hvori unge og gamle med lige stor Fornøjelse deltog. Den hyggelige Aften gav en Vink om, at Soransk Samfund vil kunne faa Fornøjelse af at arrangere Sammenkomster af lignende Art.

Fra Rosenberg til Sorø Kirke.

C. A. Jørgensens Bogtrykkeri tilsendte ved Aarsskiftet sine Forbindelser en fiks Hilsen, et i 225 Eksemplarer trykt Skrift med Titlen »Fra Rosenberg til Sorø Kirke«. Teksten er leveret af Kontorchef *H. G. Olrik* og Illustrationerne af Tegneren *Hakon Spliid*.

Olrik har tidligere behandlet det kuriøse Emne, ogsaa i Soranerbladet. Begivenhederne foregaar i Eftersommeren og Efteraaret 1807. Danmark var i Krig med England, og Kronprinsregenten, den sindssyge Konge og Regeringen havde «forlagt Residensen» til Kolding. Men paa Rosenberg opbevaredes Monarkiets og Tvillingrigernes kostbare og uerstattelige Kronregalier, som Englænderne maaske kunde faa fat i. Derfor besluttede Overhofmarskal *Adam Vilhelm Hauch* at bringe dem i Sikkerhed. Han førte Regalierne til Korsør, blev her bange for at transportere dem over Bæltet og kørte til Sorø, hvor Overhofmarskallen og Amtmanden *Paul Christian Stemann* skjulte Skatten i Jomfru *Birgitte Gjoes* Kiste i Hofmester *Falk Henriksen Gjoes* Gravkrypt under *Holbergs* Sarkofag. Her laa den nogle Uger, hvorpaa *Hauch* agede fra sit Gods Antvorskov ved Slagelse til Sorø i en Holstenskvogn stoppet med Foder. Kronregalierne toges op af *Jomfruens* Kiste, puttedes i et Par Sække med Hakkelse og kørtes til *Gisselfeld*, hvor

de nedgravedes i Haven for omsider i November 1807, da Faren var drevet over, at returnere til Rosenborg.

Om denne Regalieudflugt, der dufter af Svend Gønges Bedrifter, beretter *Olrik* paa sin egen Façon, og den er som bekendt ikke kedelig. —*frey.*

Soranerbladets Format.

For en Ordens Skyld meddeles det, hvad Medlemmerne allerede har lagt Mærke til, at »Soranerbladet« fra og med Januar Nummeret 1946 er ændret i Format. Aarsagen er at det hidtil anvendte Format, der maa betegnes som gammel-dags, passer daarligt til den ved Trykningen anvendte Ark-størrelse. Vi har tilladt os at foretage denne Ændring, samtidig med at en ny Aargang begynder og en ny og bedre Papirkvalitet er bragt til Anvendelse. Det er vort Haab, at Medlemmerne ikke har saa meget at indvende mod denne lille Modernisering.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Endelig er der blevet bevilget Bronze til vort Æresmedlem, Professor, Dr. phil. *Vilhelm Andersens Buste*, udført af Billedhuggeren Gunnar Hammerich. Busten skal — som det meddeltes Vilh. Andersen ved Hædersfrokosten paa Universitetet den 16. Oktober 1944 — opstilles paa Sorø Akademi.

Giverne er — som det erindres — Akademiet, Soransk Samfund og en Kreds af gamle Soranere.

Busten er nu støbt og arriveret med Skib til København fra Ærøeskøbing (Hammerichs Bopæl) og vil i en nærmere Fremtid blive opstillet og afsløret paa Akademiet. Man haaber, at Prof. Andersen kan komme tilstede ved Afsløringen.

Den 4. November afsløredes paa Gyldenløves Høj — Sjællands højeste Punkt — et Mindesmærke for fire faldne Frihedskæmpere, deriblandt Soraneren, Gaardejer *E. Briand Clausen* fra Hvalsø — skudt af Tyskerne den 29. Marts 1945.

Ved Højtideligheden talte bl. a. Chefen for Vaabenmodtagelsen paa Sjælland, Soraneren Direktør Stig Jensen, som efter Afsløringen paa Soransk Samfunds Vegne ved Mindestenen nedlagde en Buket Blomster, smykket med de soranske Farver.

Forlovede:

Frøken Birgitte Kierulff, Datter af Direktør *Carl Johan Kierulff*, Hellerup (R. '10) og Fänrik Gerry Dyrssen, Søn af Stockholms Kommandant, Generalmajor Gustaf Dyrssen.

Soransk Samfund sendte Amtmand *Vilh. Topsøe* i Sorø en Hilsen og Lykønskning paa hans 60 Aars Dag den 29. November og modtog forleden et i hjertelige Vendinger affattet Takkebreve fra Fødselaren.

Overassistent i A/S Pensionsforsikringsanstalten *Sigurd Worm-Leonhardt* (S. '35) er udnævnt til Afdelingschef i Selskabet fra 1. Januar. Han har faaet overdraget Ledelsen

af Anstaltens nyoprettede Afdeling for Vest- og Sønderjylland.

Worm-Leonhardts fremtidige Domicil bliver Kolding.

Komponist *Ebbe Hamerik* (S. '16) har haft stor Succes paa Det kongelige Teater med sin Eventyr-Opera »*Rejsekammeraten*«. Operaens Tekst, som er skrevet af Forfatteren Karl Nielsen, er affattet frit efter H. C. Andersen.

Stud. mag. *Mogens Kragh Leth* — Søn af Bibliotekar Leth, Sorø — er blevet cand. mag. (1. Karakter) med Engelsk som Hovedfag og Fransk og Gymnastik som Bifag.

Den 13. Januar fyldte Soraneren Pastor *Rasmus Møller Huusom* (S. '95), Kildevældskirken, 70 Aar og modtog en Hilsen fra Soransk Samfund.

Den svenske Rejselektor *Ivan Kruckenberg* har aflagt Besøg paa Sorø Akademi og talt for Eleverne i Gymnasiet og de ældre Mellemskoleklasser.

Overbibliotekar *Torben Glahn* (S. '23) Haderslev, har ladet sig forflytte til Flensborg for der at medvirke ved Arbejdet for Bibliotekssagens Fremme blandt vore Landsmænd Syd for Grænsen.

Den 14. Februar fyldte en kendt soransk Plejemor, Fru *Ellen Møller*, Enke efter Soraneren, nu afdøde Telegrafbestyrer K. Møller, Sorø, 65 Aar.

Civilingeniør *Viggo Jarulf* (S. '37) er den 1. Januar blevet Leder af Handelsafdelingen i Maskinfabriken »Iron« A/S.

Dr. A. *Skovgaard*, Hellerup (S. 93), havde for nogen Tid siden det Uheld at styrte med Cyklen og brække det ene Ben. Han blev bragt til Sundby Hospital, hvor han har ligget i adskillige Uger. Heldigvis er Benet vokset godt sammen, saa Dr. Skovgaard snart ventes udskrevet. Soransk Samfund har paa Kammeraters Vegne sendt Patienten en Blomsterhilsen.

Den 30. Januar fyldte fhv. Proprietær *Fr. Hilarius Kalkau* (S. '95), tidligere Simonsborg, nu Skovhuset, Alsted, 70 Aar. Efter at have taget Filosofikum gik Kalkau til Landvæsenet — først som Forvalter paa sin Faders Gaard, Alstedgaarden, senere paa Vedbygaard og Vindebygaard. I 1903 blev Kalkau Forpagter af Alstedgaarden og overtog senere Gaarden efter Faderens Død. Paa Grund af Sygdom solgte han Gaarden i 1917 og slog sig ned paa Frederiksberg. Men han kunde ikke undvære Landbruget og købte først »Sofiekilde« i Lynge Sogn og senere det større »Simonsborg« paa hans Fødeegn — en Ejendom, som han i 1939 afstod til sin Søn, Sven Hilarius Kalkau. Fr. Hilarius Kalkau sad i mange Aar i Bestyrelsen for Sorø Spare- og Laanekasse.

FØRSTE BIND AF STEINCKES ERINDRINGER

K K. STEINCKE, der i den kommende August fylder 66 Aar, brugte Besættelsesperiodens mørklagte Aftener til at sysle med noget saa interessant som Livserindringer maa være for den Mand, der har en ikke ringe Part af en indholdsrig Tilværelse bag sig. Og — det maa man billigvis indrømme — indholdsrige formede Steinckes hidtidige Levedage sig i Kraft af hans Intelligens og Vilje, varme Følelse og etiske Moralopfattelse, Arbejdsglæde og det Arbejde, denne Glæde fik at tumle med. Resultatet af de mørklagte Afteners Sysse er da ogsaa blevet en for andre værdifuld Bog, første Bind af hans Erindringer, spændende over Tidsrummet 1880—1918, udkommet paa Forlaget »Fremad« med Titlen »Ogsaa en Tilværelse. Minder og Meninger«.

Karl Kristjan Steincke — der i sine Sorøaar tillige hed *Vilhelm*, men siden har kasseret dette pæne Navn, som Anmelderen har baaret med nogenlunde Hæder i henved 62 Aar — indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1894 og forlod den i 1899 med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. Da undertegnede begyndte sin Sorøtilværelse i første »studerende Klasse«, gik Steincke i fjerde do. Jeg kom ham aldrig — desværre maaske for mig — paa nærmere Hold, husker ham blot som en efter Sigende ikke streng og drøjesyg, men retfærdig Kammerduks og værdig Gymnasiast med hvid Vest og do. Benklæder samt schneidig opadbøjet Skygge paa den gam-

meldags Kasket, vi bar den Gang. At han ganske givet ikke hørte til sin Klasses »sorte Faar« men trods sin Oppositionslyst og Rapmundethed var en Elev med udpræget Lærertække, derom er det Kapitel i Erindringerne, der omhandler Sorøaarene, et talende Vidnesbyrd, og da det er dette Kapitel — 36 af Bogens 326 Sider — som muligvis har mest Interesse for soranske Læsere i Almindelighed, bliver det ogsaa det, som denne Anmeldelse beskæftiger sig med, medens jeg lader det øvrige Indhold ude af Betragtning, altsaa til fuldstændigt Selvstudium for eventuelle Læsere, hvad de forøvrigt ingenlunde vil fortryde. Personlig læste jeg Afsnittet om Livsanskuelse med megen Interesse og Sympati og følte, at denne Læsning berigede mig.

*

I 1894 holdt den lille, 14-aarige Steincke sit Indtog i Sorø og placeredes i et Pensionat, hvor en Laban til »Kammerat« gjorde ham Helvede hedt. Steincke nævner ikke Navnet, og vedkommende er forlængst død. Jeg mener at vide, at Talen er om samme Dreng, der er Gang fik »Klasseklø« i det kinesiske Lysthus, fordi han »knoled« Cigarer hos »Binderen« paa Hjørnet. Han havde næsten altid Stuearrest, og det maatte jo ende med, at han udvistes. *Gad* skal vist endda have fulgt ham til Stationen, for at man kunde være sikker paa, at Gespenstet kom af Sted uden Chance for at »gaa igen«. Steincke gik det, som vi alle nu ved, adskilligt bedre. Han flyttedes til et andet Pensionat,

kom siden op at bo paa Hovedbygningen og derfra over paa Gymnasiet. De Billeder, han tegner af Lærerne, er morsomme og rammende, og i Virkeligheden meget sympatiske, en Opfattelse, som det maaske undrer adskillige at finde just hos Steincke, men ingenlunde forbavser undertegnede, der i en Aarrække paa Afstand har fulgt hans Virksomhed og altid bestræbt sig for ikke at skue Hunden paa Haarene. For en lille Dreng stod flere af disse Lærere med deres skæggede Ansigter og undertiden lidet soignerede Paa-klædning som nogle højst originale og gnavne Gamlinge, man helst gik i en stor Bue udenom. Som Aarene randt, lærte man jo at vurdere dem menneskeligere, og nu, da man selv er ved at blive en »gammel Knark« med sine Erfaringer, kan man heldigvis drage Sammenligninger til sine fordums Læreres Fordel. Men nægtes kan det ikke, at f. Eks. *Eugen Ibsen* (Fatter Pip), *Michael Rosing* (Fatter Ros) og *Thaarup* (Skipperen) var nogle særprægede Pædagoger og Herrer; sidstnævnte, som jeg lærte ret indgaaende at kende, imidlertid ogsaa en Mand med megen bunden Varme og Hjertet paa rette Sted for en Elev, han trods alle dennes Unoder vistnok holdt af og gerne vilde hjælpe paa ret Køl, naar det var ved at gaa rigtig galt. *Thaarup* og *Glahn* er de af mine Lærere, jeg personlig staar i størst Taknemlighedsgæld til og aldrig glemmer for, hvad godt de gjorde den Dreng og Yngling, der som saa mange andre havde sine vanskelige Perioder. Og saa naturligvis *Hoff*!

*

Bartholomæus Hoff, vor gamle, sagnomspundne Rektor, der bag sit ofte forgræmmede Ydre og sin hyppigt sarkastiske Tale rummede en Vulkan af Hjertevarme og Følelse, der i hans Øjne kunde tænde et Lys, som den, der blot een Gang har set det, vil huske ind i sin Livsaften. Steincke kan goutere denne gode Historie om ham. En nu meget kendt Overlæge og Professor reddede sig Udmærkelse til Studentereksamen og sprang jublende af Glæde over Fratergaarden op til Gymnasiets Port, hvor Hoff stod med Piben og Diplomaten. Det blev Udmærkelse, Rektor! Naa — svarede Hoff og kløede Kinds-kægget — saa gaar Du jo nok i Hundene! En anden haabefuld Yngling, der aldrig havde været Dyds-pedant og voldt Hoff megen Kval — de undgik i det daglige vist helst hinanden — ventede Rektor sig en højst maadelig Eksamen af for ikke at skrive Dumpekandidat. Da vedkommende havde været oppe i sidste Fag, Engelsk, og kom ind i det lille Rektorværelse for at høre de to Karakterer

i Dansk Stil, og Rektor fik at vide, at det blev ug- i Engelsk, sagde han: og i Dansk Stil har du Klassens bedste Karakterer. Jeg havde ikke troet, Du vilde klare den og ovenikøbet saa godt. Til Lykke, min Dreng, og saa lagde han med sit hjertevindende Smil en Arm om den unge Mands Skuldre. I hint Øjeblik fortrød denne lidt, at han ikke i de forløbne 7 Aar havde søgt hedre Kontakt med sin Rektor.

Steincke blev omfattet med en Sympati, der vistnok og meget forstaaelig — efter hvad man maa dømme ud fra Bogen — var gensidig. Det er et smukt og levende Billede, han giver af den fremragende Personlighed, vor Rektor var. Blot kan jeg ikke lide, at han kalder ham »bundkonservativ«. Hvorfor bruge den forbandede politiske og demagogiske Terminologi, der sjældent giver det rigtige. Kan man hæfte Betegnelsen »bundkonservativ« i dennes gængse Betydning ved den Mand, som var en af de fremmeste Forkæmpere for og Forhandlere om Skoleloven af 1903, der ordnede den højere Skoles Forhold paa demokratisk Basis? Kan man kalde den Mand »bundkonservativ«, der i samme Skolers Styrelse fik afløst det rektorale Enevælde med en i Forhold til Tiden demokratisk Lærerforfatning, og som gik i Spidsen, naar Talen blev om at afskaffe »Karaktererne«? Nej, man kan ikke! Det er vist heller kun en Lapsus, der er flydt Steincke i Pennen. Men han bør læse *Frederik Matthiessens* Skildring af Hoff i det store Sorøværk. Noget helt andet er, at Hoff var et Vanemenneske, der ikke yndede Forandringer i sin daglige Tilværelse, og at han absolut ikke sprang med i Dansen, hver Gang det lystede den første den bedste »moderne« Idiot at spille op. Men det gør Steincke Gudskelov heller ikke, hvorfor Salonkredse jo ofte har udskældt ham som »reaktionær«. Deri ligner han og Hoff netop hinanden, hvad til Evidens fremgaar af den her til Dels anmeldte Bogs Kapitler om Livsanskuelse og Politik m. m. Og det skal baade Hoff og Steincke have Tak for, i al Fald fra den, som nu slutter disse Linier.

V. Sorgenfrey Hansen.

SORANERBLADETS REDAKTION

Paa Opfordring fra flere Sider og med Bestyrelsens Samtykke overtager jeg — efter vel overstaaet Sygdom og Rekonvalescens — med dette Nummer atter *Soranerbladets* Redaktion.

Jeg haaber, at Bladet fortsat maa omfattes af den kammeratlige Støtte og Venlighed, det har nydt hidtil.

V. Sorgenfrey Hansen.

DIREKTØR A. J. WIBOLTT

* 17-5-1863 — † 18-3-1946

Direktør *Alfred Wiboltt* døde stille efter nogen Tids Svagelighed Mandag Aften den 18. Marts i sit Hjem paa Søndergade i Nakskov. Han begravedes fra Nakskov Kirke Lørdag den 23. Marts.

Alfred Josias Wiboltt var født den 17. Maj 1863 i Nakskov som Søn af Købmand Rasmus Larsen Wiboltt og Hustru Eline, f. Josiasen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1875 og forlod den i 1880 med Realeksamen. I Drengesaarene stod hans Hu — som saa mange andre raske Nakskovdrenges — til Søen, og han fik efter endt Skolegang Lov til at følge sin Lyst, hvad der blev til en Tur som Dæksdreng til Sverige og England. Saa kom han i Købmandslære i Helsingør, og efter en grundig Handelsuddannelse bl. a. paa Grüners Handelsakademi indtraadte han i 1893 i det fædrene Firma. Dette var stiftet i 1859 og havde navnlig lagt Vægt paa Frøhandel. Denne sidste udskiltes imidlertid og overdroges til en yngre Broder, *Lauritz Wiboltt* (udm. af 3. R. '85. Død i Nakskov 14. Marts 1930), medens *Alfred Wiboltt* fra 1897 videreførte den øvrige Del af Firmaet alene. Han kørte rundt paa Landet og købte Smør op, fik Forbindelse med Repræsentanter for en stor engelsk Virksomhed, der ogsaa opkøbte Smør, og dette blev Begyndelsen til *Alfred Wibolts* store Smøreksportforretning, der efterhaanden baseredes paa 32 vestlollandske Mejerier. Senere blev han Direktør for Lolland-Falsters Andels Foderstof-Forening. Han var i Besiddelse af et sundt Købmandsinstinkt og et aldrig svigtende Organisationstalant.

Men *Alfred Wiboltt* var noget mere end Købmand. Han, der var en religiøs Natur, nærrede den varmeste Interesse for Ungdommens Ve og Vel. Han følte det som en Opgave og Pligt at skabe Ungdommen gode Kaar og staa dem bi med Raad og Daad, og dens Udvikling til raske danske Mænd laa ham stærkt paa Sinde. Derfor stiftede han Roklubben og Fodboldklubben i Nakskov og var en af de ivrigste for Dannelsen af Frivilligt Dreng-Forbund. Hans religiøse Sindelag fandt ogsaa Udtryk i hans Arbejde for Landsforeningen for Ydre Mission. Den lyse Tro paa det gode var hans Ballast her i Livet, og i Fødebyen vil mange savne *Alfred Wiboltt*, med hvem et Stykke af det gamle Nakskov nu er forsvundet.

Direktør *Wiboltt* var Enkemand. Han efterlader sig en Datter samt Sønnerne Oberstløjtnant *Erik Juel Wiboltt* (S. '10) og Direktør i Zone-Redningskorpset

Egil Juel Wiboltt (R. '13). Sønner af sidstnævnte er *Alfred Eigil Jørgen Wiboltt* (udm. '36) og *Frederik Emanuel Jens Juel Wiboltt* (udm. '37). Hans Brødre var den ovenfor nævnte *Lauritz Harald Aage Wiboltt*, der udmeldtes i Marts 1885, og *Peter Vilhelm Julius Wiboltt* (R. '79), der døde den 17. Januar 1915 som Købmand i Middelfart og havde to Sønner i Sorø: *Ejnar Svend Wiboltt* (udm. '10) og *Axel Georg Wiboltt* (udm. '12).

Det er altsaa ikke saa faa Bærere af Navnet *Wiboltt*, der har frekventeret Sorø Akademis Skole. Den nu afdøde Direktør *Alfred Wiboltt* var en trofast gammel Soraner. Det var ham en stor Glæde at deltage som 60 Aars Jubilar i Rusfesten 1940 og blive fotograferet sammen med Sønner og Sønnesønner.

—frey.

KEGLEAFTENEN

Kegleaftenen den 19. Februar i Tivolis Keglebaner var ualmindelig vellykket, der var Stemning fra først til sidst, og der var Spænding.

Der spilledes paa 2 Baner, og foruden Kampen om den førende Plads opstod der hurtigt en ædel Kappelstrid, om hvilket af de 2 Hold der var bedst. Der spilledes ialt 10 Runder à 3 Slag, og gennem de første 6 var Hold 1 de førende med Rasmussen som Kaptajn, Hold 2 havde Lauge Lauridsen haardt trængt af Jørn Wille Jørgensen som de bedste. I 7. Runde gik Dr. Effersøe stærkt frem, mens Hold 2 nu tog Føringen og beholdt den. I 9. Runde stod Wille Jørgensen og Lauge lige og bedre end Dr. Effersøe. I 10. Runde gav Nerverne efter for det haarde Pres, der blev slaaet »skæve« af begge de førende, og Lauge sluttede af med 161 ialt mod Willes 157, Dr. Effersøe naaede ogsaa op paa 161 fra 145.

For nu at dele Sol og Vind lige besluttedes det at spille 2 Runder à 3 Slag paa hver Bane; man lagde for paa Bane 1 — Dr. Effersøe 7—6—7, Lauge 8—5—7, altsaa stadig lige — Spændingen var uudholdelig, og mens man tidligere ustandselig prøvede at hyle Kaptajnerne ud af det, var der nu Tavshed. 2. Runde Dr. Effersøe 4—6—4, Lauge 5—8—4 nu førende med 3 Points. Der skiftedes Bane, 3. Runde Dr. Effersøe 4—5—5, Lauge 4—7—7, nu syntes kun et Honnørslag at kunne redde Dr. Effersøe. I fuldkommen Stilhed lagde han for i 4. Runde, og under bragende Bifald lagde »alle 9« sig til Hvile, og 2 næste Slag gav 5 og et i Grøften ÷5, altsaa 25—5—÷5. Lauge havde dog stadig Chancen 216 mod 234, først 4, saa 7 og saa — aah — kun 4. Total blev saaledes: Dr. Effersøe 234, Civilingeniør Lauge Lauridsen 231.

I faa Ord lykønskede Torben Madsen Dr. Effersøe med den genvundne Titel (tidl. Mester 1940) og overrakte den smukke Sølvpokal med en hjertelig Hilsen fra den detroniserede Max Ebert, der desværre skulde naa Toget til Ringsted og saaledes ikke naaede at faa Slutkampen at se.

T. G.

REGNSKABER FOR 1945

REGNSKAB FOR SORANSK SAMFUND 1945

INDTÆGTER

Beholdning fra forrige Aar		3.277,45	
Indgaaede Kontingenter:			
for 1943 og før	389,00		
for 1944	437,00		
for 1945	7.829,00		
for 1946 og fremefter	181,00		
fra 1 livsvarigt	125,00	8.961,00	
Indvundne Renter		123,18	
Diverse Indtægter:			
Til Understøttelsesfonden fra 1 livsvarigt			
Medlem	125,00		
Soranerbladet tilbagebetalt	391,50		
Indkommet Bidrag til Buste	100,00		
Forskelligt	2,00	618,50	
		<u>12.980,13</u>	

UDGIFTER

Sammenkomster og Møder		2.942,05	
Soranerbladet:			
ordinært Tilskud	800,00		
købt Obl. til Bladfond for 1945	981,30	1.781,30	
Understøttelsesfonden:			
ordinært Bidrag	500,00		
fra 1 livsvarigt Medlem	125,00	625,00	
Kontingentrefusion til jydsk Afdeling		237,00	
— — — fyensk —		204,00	
Papir og Tryksager		561,10	
Porto		545,68	
Telefon		1,39	
Medhjælp		100,00	
Blomster, Kranse og Lykønskninger		331,75	
Andre Bestyrelsesudgifter		27,55	
Revisionshonorar		200,00	
Betalt à conto Buste		500,00	
Diverse Udgifter		327,60	
Beholdning at overføre		4.595,71	
		<u>12.980,13</u>	

STATUS PR. 31. DECEMBER 1945

AKTIVER

Indestaaende paa Postgiro Konto	343,11		
— — løb. Konto i Sparek.	163,87		
— — Sparekassebog	4.631,94	5.138,92	
Kontingentrestancer:			
fra tidligere Aar	1.437,00		
fra 1945	1.224,00	2.661,00	
		<u>7.799,92</u>	

PASSIVER

Forudbetalt Kontingent:			
indgaaet i 1945	181,00		
— — tidligere Aar	24,00	205,00	
Kassereren tilgode		543,21	
Balance (Formue)		7.051,71	
		<u>7.799,92</u>	

København, den 31. December 1945.

sign. *H. Krogh-Meyer*,
Kasserer.

Ovenstaaende Kasseregnskab og Status, som er udarbejdet uafhængigt af hinanden, har jeg revideret og fundet overensstemmende med Samfundets Bøger og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

Af Restancerne fra tidligere Aar er afskrevet ca. 1.200 Kr.

København, den 26. Marts 1946.

sign. *Carl M. Reislev*,
statsaut. Revisor.

★

SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSESFOND 1945

Overført fra 1944	789,64		
Obligationsrenter	1.661,85		
Gaver	1.165,00		
Tilskud	925,00		
Afdrag paa Laan	1.470,00		
Udtrukne Obligationer	6.200,00		
		<u>12.311,49</u>	<u>12.311,49</u>
Udbetalte Laan		1.540,00	
Udbetalte Gaver		790,00	
Obligationskøb (incl. Renter)		7.160,43	
Gebyrer, Assistance m. v.		105,31	
Indbetaling til 200 raske Soraneres Legat ..	100,00	100,00	
Beholdning at overføre		2.615,75	

FORMUE pr. 1/1 1946.			
Obligationsbeholdning		29.400,00	
Debitorer ultimo 1944	39.829,60		
+ Tilgang i 1945	1.540,00		
	<u>41.369,60</u>		
÷ Afdrag i 1945	1.470,00		
	<u>39.899,60</u>		
÷ afskrevet i 1945	3.838,90	36.060,70	
Bankbeholdning		1.987,87	
Girobeholdning		487,88	
Kassebeholdning		140,00	
		<u>68.076,45</u>	

sign. *Svend Clausen*.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningens Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 20. Marts 1946.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

SORANTRBLADETS DRIFTSREGNSKAB FOR AARET 1945

INDTÆGTER

Beholdning 1. Januar 1945	329,84	
Tilskud fra Soransk Samfund	800,00	
Bladfondens Renter	1.329,00	
	<u>2.458,84</u>	

UDGIFTER

Avispostkontoret	569,91
Honorar for Artikler til Bladet	273,76
Clichéer	260,50

Ekstra Tryk af Bladet	815,40
— — for 1944 refunderet Soransk Samfund	391,50
Tryksager etc.	57,30
Renter og Provision (Kasse Kredit)	25,80
Beholdning	64,67
	<u>2.458,84</u>

SORANERBLADETS STATUS PR. 31. DECEMBER 1945

	Aktiver	Passiver
Kassebeholdning	12,58	
Bankbeholdning	52,09	
Formue		64,67
	<u>64,67</u>	<u>64,67</u>

Rogert Møller.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Bladets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 17. Januar 1946.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

BLADFONDENS DRIFTSREGNSKAB FOR AARET 1945

INDTÆGTER

Overført Beholdning (indestaaende i Bank og Giro) ..	161,51
Gave til Fonden	200,00
Bidrag fra Soransk Samfund	1.000,00
Renter	1.338,16
	<u>2.699,67</u>

UDGIFTER

Bidrag fra Soransk Samfund, modtaget i Form. Obl. 1000 Kr. Sønderjyllands Kreditforening	1.000,00
Tilskud til Soranerbladet	1.329,00
Depositogebyrer o. l.	17,98
Beholdning pr. 31. December 1945 (Bank og Girok.) ..	352,69
	<u>2.699,67</u>

FORMUE PR. 1. JANUAR 1946

Beholdning af Obligationer 1. Jan. 1945, nom.	32.100,00
Modtaget Obligation fra Soransk Samfund f. 1945	1.000,00
Beholdning (Indestaaende i Bank og paa Girokonto) ..	352,69
	<u>33.452,69</u>

Obligationsbeholdningen omfatter herefter følgende Effekter, nom.

27.900 Østifternes Kreditforening 14. Serie 4 %	27.900,00
1.200 — — 13. — 4 %	1.200,00
1.000 — — 13. — 4½ %	1.000,00
1.000 — — 11. — 4 %	1.000,00
2.000 Sønderjyllands — 7. — 4 %	2.000,00
	<u>33.100,00</u>

Rogert Møller.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 17. Januar 1946.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

STØTTEFONDET FOR AFDØDE SORANERES
EFTERLADTE 1945

Overført fra 1944	494,36	
Renter	485,95	
Gaver	100,00	
Udbetalte Legater		800,00
Papir m. v.		9,75
Beholdning at overføre		270,56
	<u>1.080,31</u>	<u>1.080,31</u>

FORMUE pr. 1/1 1946.

Obligationsbeholdning	12.000,00
Bankbeholdning	270,56
	<u>12.270,56</u>

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningens Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 20. Marts 1946.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND 1945

Overført fra 1944	662,90	
Renter	755,00	
Gave	4.000,00	
Udtrukne Obligationer	3.000,00	
Gebyrer		9,70
Understøttelsesfonden		300,00
Obligationskøb (incl. Renter 29,44)		7.067,73
Beholdning at overføre		1.040,47
	<u>8.417,90</u>	<u>8.417,90</u>

FORMUE pr. 1/1 1946:

Obligationsbeholdning	20.000,00
Bankbeholdning	1.040,47
	<u>21.040,47</u>

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningens Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 20. Marts 1946.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

HANDELSKOLEEJER OG FORSTANDER VALDEMAR
PETERSENS LEGAT 1945

Overført fra 1944	703,80	
Renter	687,00	
Udtrukne Obligationer	3.400,00	
Udbetalte Legater		600,00
Obligationskøb (incl. Renter 12,44)		3.500,23
Gebyr m. v.		8,70
Beholdning at overføre		681,87
	<u>4.790,80</u>	<u>4.790,80</u>

FORMUE pr. 1/1 1946:

Obligationsbeholdning	15.900,00
Bankbeholdning	681,87
	<u>16.581,87</u>

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningens Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 20. Marts 1946.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

SORANSK SAMFUNDS BUDGET FOR 1946

(I Parentes er anført Tallene paa Budgettet for 1945)

INDTÆGTER		
Beholdning (3.000)	4.500,00	
Af Restancer forventes at indgaa (900)	700,00	
Medlemsbidrag (7.000)	11.000,00	
Renter (50)	100,00	
Tilskud fra Jubilæumsfonden (600)	600,00	
Diverse (100)	100,00	
Ialt (11.650)	17.000,00	
UDGIFTER		
<i>Møder og Fester:</i>		
Generalforsamling (500)	600,00	
Soraneraftener (400)	600,00	
Rusfest (2.000)	2.000,00	
Sorøtur (600)	600,00	
Holberggiften (100)	200,00	4.000,00
<i>Soranerbladet:</i>		
Tilskud (800)	800,00	
Bladfonden (1.000)	1.000,00	1.800,00
Kontingentrefusion til jysk og fynsk Afd. (400)		600,00
<i>Diverse Tilskud:</i>		
Understøttelsesfonden (500)	500,00	
Cricket- og Fodboldkampe (150)	200,00	
Fraternitas Sorana (50)	100,00	800,00
Papir og Tryksager, herunder Aarsskrift (1.000)	1.500,00	
Porto (400)	500,00	
Telefon (25)	0,00	
Medhjælp m. v. (200)	1.500,00	
Revision (200)	200,00	
Blomster, Kranse m. v. (200)	400,00	
Diverse Bestyrelsesudgifter (0)	0,00	
Diverse uforudsete Udgifter (500)	500,00	
Medlemsfortegnelse, Sangbog m. v. (0)	3.000,00	
Overskud (2.525)	2.200,00	
		17.000,00

LEKTOR CHR. GABRIELSEN

* 5-12-1866 — † 2-3-1946

Fhv. Lektor ved Statsskolen i Randers, *Chr. Gabrielsen*, døde Lørdag den 2. Marts og begravedes fra Kapellet i Krstrup Onsdag den 6. Marts.

Hans Christian Gabrielsen var født den 5. Decem-ber 1866 i Oldebjerg i Lyngesogn i Sorø Amt som Søn af Smed og Parcellist i Stenstrup. Hans Gabrielsen og Hustru Ane Marie, f. Larsen. Efter Sommerferien 1880 indkom han i Sorø Akademis Skole, blev Alumne Aaret efter og forlod i 1886 Skolen med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. Fra 19. August 1890 til 10. Juli 1897 var han Lærer ved Bor-

gerdydskolen i København, fra 19. August 1893 til 10. Juli 1897 tillige Lærer ved Frøken Engelhardts Skole i samme By. Medens han passede sin Lærergerning ved de to Skoler, studerede han Græsk, Latin og Dansk og blev den 13. Juni 1892 cand. mag. i disse Fag. Den 8. August 1897 ansattes han som Timelærer ved Statsskolen i Randers, konstitueredes i 1898 som Adjunkt og udnævntes den 27. Maj 1899 til Adjunkt. I 1919 blev han Lektor og tog sin Afsked med Udgangen af Skoleaaret 1935—36.

Chr. Gabrielsens Livsgerning som Lærer faldt alt-saa for det længste Tidsrums Vedkommende i den gamle østjydske Fjordby ved Gudena. Han var en højtelsket og udmærket Lærer, hvad der blev givet gribende og smukke Beviser paa, da han ved Translokationen i Sommeren 1936 tog Afsked med Skolegerningen. Saavel Elever som Medlærere kunde ikke andet end holde af »Lektor«, som han slet og ret kaldtes. Han var altid rede med Raad og Bistand, et Meneske af Kød og Blod i sin Færd og Virke. Gabrielsen underviste i Dansk og Fransk og navnlig i de to gamle klassiske Sprog Græsk og Latin, som han forstod at puste Støvet af, saa de blev levende og interessante. Da han trak sig tilbage til sit Otium, skrev en gammel Elev i et af de lokale Blade om ham:

Han er den store Latiner, og han aabnede vore Øjne. Romersproget, Romeraanden, Romerkulturen fik i hans Fortolkning Liv og Farver, — alt det gamle genopstod i frisk og fornyet Glans. Vi saa det for os, og vi fangedes ind af dets Trylleri. Lektor Gabrielsen tog os ganske stille ved Haanden og førte os ned til det skønne blaa Middelhav. Vi saa, at det var blaat, og vi saa, at der langs dets Bredder havde blomstret en Kultur saa rig og mægtig, at den aldrig er overgaaet siden. Vi følte os hjemme i Rom som Romere, og vi vandrede rundt i Grækenland som Grækere.

Lektor Gabrielsen var en udtømmelig Kundskabskilde, og han blev aldrig træt af at øse sin store Viden op for os. Vi lærte ikke blot Latin og mange græske Ord, nej, vi blev gennemhæglede i Fransk, saa vi rødmede af Skam over, hvor lidt vi kunde, og pludselig sprang vi fra denne Internationalisme midt ind i den danske Litteratur, hvor Lektor Gabrielsen atter satte os grundigt til Vægs. Paa samme Tid af internationalt Tilsnit og saa god en dansk Mand som nogen — saadan lærte vi Lektor Gabrielsen at kende i Timerne.

I Privatlivet mødte man den samme Mand som paa Skolen, — en jævn, beskeden, smilende og skæmtfuld Personlighed, gennemstrømmet af de dybe menneskelige Egen-skaber, der netop betingede den stadige Fornylse og Genoplivelse af alt, hvad han beskæftigede sig med.

I Randers og Omegn var den gamle Lektor groet sammen med Befolkningen. I utallige Familier havde hans Navn en hjemlig Klang, ikke alene fra Børnenes

Fortællinger, men ogsaa fra personlige Samtaler og Henvendelser, og nu ved hans Død vil hans Elever mindes ham ikke blot som Læreren, der gav dem Kundskaber og Interesser, men tillige som Personligheden, der bidrog sit til at udvikle deres Karakter paa god og heldig Maade.

Lektor Gabrielsen, der var Ridder af Dannebrog, blev den 3. Februar 1894 gift i Sundby paa Amager med Anna Frederikke Nicoline Lund, f. den 5. August 1869 i Eskildstrup i Lynges Sogn som Datter af Ingeniørarbejder Frederik Vilhelm Lund og Hustru Karen, f. Hansen. Han overleves af Hustruen samt Børn, Svigerbørn og Børnebørn. —*frey.*

70 AAR

Fhv. Lektor ved Sorø Akademis Skole *Hubert Rosen* fyldte den 18. Februar 70 Aar. Han underviste i Historie, Tysk og Geografi. Hans mange gamle Elever vil altid mindes ham som en udmærket, meget særpræget Lærer — berømt for sin ofte barokke Udtryksform. De har altid set en for deres Vel interesseret god Ven i ham.

Gamle Soranere skylder Lektor Rosen stor Tak for hans herlige Sange, der udløste deres Kærlighed til den gamle Skole, naar de samledes til Fest i Soransk Samfund. Hvem mindes ikke det skønne Digt: »Træd ind ad Klosterporten en sen September Kvæld«, som han skrev til Soraner-Sammenkomsten i Sorø den 5. September 1926, og som han kaldte »Nattevandring« ... ofte sunget senere ved Sammenkomster i Soransk Samfund.

Af Rosens digteriske Produktion kan iøvrigt nævnes: Sange ved Indvielsen af Sorø Amts historiske Museum 25. Juni 1916, ved Mindefesten for Digteren Carsten Hauch 1. Maj 1921, ved Soraner-Mødet i Sorø den 3. September 1922: »Alt har nu Hundred Gange i Vaarens Solskinsbad — de gamle Sorø Linde udfoldet deres Blad« og ved Akademiets Hundredeaarsfest den 14. September s. A. den skønne Kantate, som dengang blev fremført. Ved Sorø Bys 300 Aars Jubilæum den 27. April 1938 skrev han Jubilæumsprologen og fremsagde den ved Højtideligheden paa Byens Raadhus.

I 1929 udgav Lektor Rosen en Digtsamling: »Ved Paaske-tid og andre Digte« og samme Aar Komedien: »Malvines Forlovelse« — opført ved en Teateraften i Sangerforeningen »Harmonien«.

Paa Lektor Rosens 70 Aars Dag sendte Soransk Samfund ham paa gamle Soraneres Vegne en varmfølt Tak for, hvad han havde været for dem, og en Lykønskning fremover.

Lex.

SORØ-TUREN ER UDSAT

Gennem den fung. Rektor for Sorø Akademis Skole Lektor *Juul-Mortensen* er der sket Henstilling fra Rektor *Bohn*, som lidende af et Hjerteonde henligger paa Centralsygehuset i Slagelse, om, at *Sorø Turen udsættes til September*. Dette Ønske har Bestyrelsen naturligvis taget til Følge.

GENERALFORSAMLINGEN DEN 29. APRIL

SORANSK SAMFUNDS ordinære Generalforsamling afholdes Mandag den 29. April 1946 Kl. 19,30 paa Hotel d'Angleterre med følgende Dagsorden:

1. Aflæggelse af Beretning for 1945.
2. Aflæggelse af Beretning fra Æresretten.
3. Aflæggelse af Regnskab for
 - a) Soransk Samfund
 - b) Understøttelsesfonden
 - c) Jubilæumsfonden
 - d) Valdemar Petersens Legat
 - e) Støttefonden for gamle Soraneres Efterladte
 - f) Soranerbladet
 - g) Soranerbladets Fond.
4. Forslag om Udnævnelse af Æresmedlemmer.
5. Forelæggelse af Budget for 1946.
6. Valg af Medlemmer til Bestyrelsen.
(Efter Tur afaar: Lorenzen, Clausen, Skovgaard-Jensen, Bruun og Suhr Henriksen).
7. Valg af Revisor.
8. Forslag om Ændringer i Fundatsen for Soranerbladets Fond.
9. Eventuelt.

REKTOR E. F. CHR. BOJESEN

I sine i 1885 udgivne Erindringer »Femoghalvfjerdssindstyve Aar« lægger den fra 1868—83 som Distriktslæge i Bogense fungerende gamle Læge J. H. Lorck følgende lille fortællende Strejflys over sin Ungdoms Lærer, *Ernst Frederik Christian Bojesen* (1803—64), der senere var Sorø Skoles strenge første Rektor (1843—63).

»Den dygtigste af dem alle var dog upaatvivlelig Ernst Bojesen, den Gang endnu en ganske ung Student (1825), der for ikke længe siden var dimitteret fra samme Sted (Borgerdydskolen i Kjøbenhavn), senere Rektor i Sorø og tilsidst i Roeskilde. Han læste Græsk med os, og det paa en saadan Maade, at vi ikke blot lærte, hvad vi skulde, men lærte det saaledes, at vi ikke kunde glemme det igen. Egentlig stræng var Bojesen ikke; han kunde endogsaa være ret gemytlig overfor dem, der vare hans Favoriter; af hvilke han unægtelig havde nogle; men der var en vis uimodstaaelig Fasthed og Bestemthed i hans hele Optræden, der ligesom tvang os til at lære, hvad der fordredes af os. Jeg kunde selv glæde mig ved at være en af hans Favoriter, og jeg skal derfor anføre et Eksempel paa, hvorledes han favoriserede og dog fuldstændig bevarede Upartiskheden. Jeg havde nemlig forset mig med noget og skulde følgelig straffes; men nu vidste Bojesen meget godt, at det var mig håardt imod at faa en Anmærkning i Protokollen, fordi der da senere vankede Ubehageligheder baade hjemme og hos Rektor; han overlod mig derfor Valget,

om jeg vilde have Anmærkning eller Prygl. Naturligvis foretrak jeg det sidste Alternativ. Men nu traf det sig saa uheldigt, at dette forefaldt i den humane Periode, da Spanskrøret var afskaffet, og der forefandtes ikke noget saadant. Bojesen fandt da paa den Udvej, at han gav mig en Mark, for at jeg selv kunde købe et Spanskrør. Jeg gik da over i en Urtebod paa Hjørnet og tilforhandlede mig et meget daarligt i Enden spaltet Spanskrør for to Skilling, idet jeg udbad mig fjorten Enestekillinger tilbage. Disse stillede jeg op i en Stabel paa Kathederet. Bojesen kom til at rive dem ned paa Gulvet, blev fløv derved og var nu ganske godt oplagt til at give mig en alvorlig Overhaling. Men det flækkede Rør kneb ham i Haanden, naar han slog til, saa jeg slap meget let derfra. Det var tydeligt, at han blev mere og mere ærgerlig; men han sagde intet, førend han, da Timen var ude, mødte mig paa Trappen; da standsede han mig, tog mig i Knaphullet og sagde i en bebrejdende, næsten bedrøvet Tone: »Du kunde gerne have givet mig de Penge tilbage paa en delikatere Maade.« Jeg, der holdt grumme meget af Bojesen, svarede med Taa- rer i Øjnene: »Ja! Det var stygt af mig, og jeg beder dem om Forladelse; men det var da heller ikke saa delikat af Dem at lade mig købe en Stok til min egen Ryg.« — »Nej, saamænd,« svarede han; »det kan du i Grunden ogsaa have Ret i.« Vi havde god Grund til at beklage, at vi ikke beholdt Bojesen som Lærer i Græsk lige til vor Afgang til Universitetet, thi vi vilde da alle upaatvivleligt have udmærket os i dette Fag.«

Som Supplement til Omtalen af Rektor Bojesen i Sorø Bogen II Side 537 vil denne lille Solstraalefortælling fortalt af en af hans Ungdoms Elever maaske kunne paaregne lidt Interesse ogsaa hos Nutids-Soranere.

H. B. Thorsen.

INDHOLDSFORTEGNELSEN

Under min Sygdom er der ved en Misforstaaelse lavet en Indholdsfortegnelse (til Soranerbladets Aargang 1945), som fylder 8 Sider, altsaa lige saa meget som et enkelt ordinært Nummer af Bladet. Jeg har kasseret den og vil drage Omsorg for, at der med et følgende Nummer sendes en Indholdsfortegnelse efter den hidtil brugte praktiske og overskuelige Form. De Medlemmer, der benytter Indholdsfortegnelsen ved Bladets Indbinding, bedes have Taalmodighed saa længe.

For at komme paa Højde igen med Situationen, hvad angaar Bladets sædvanlige Udsendelsestid (omkring den 25. i hver Maaned) udkommer dette Nummer med 12 Sider Tekst som et Fællesblad (Nr. 3—4) for Marts-April.

V. Sorgenfrey Hansen.

HVEM VIL HJÆLPE EN UNG SORANER?

Hidindtil har jeg været stud. jur. Paa Grund af usædvanlige økonomiske Forhold og nogen Sygdom er jeg ikke kommet saa vidt, som jeg kunde ønske mig.

Jeg har nu i en Alder af 26 Aar besluttet at gøre Springet ud i Forretningslivet. Kan De hjælpe mig til en Stilling som jeg, samtidig med at jeg lærer, ogsaa kan leve af?

En gammel Soraner.

Billet mrkt. »Hjælp« modtager »Soranerbladet«s Redaktion.

JEAN MARC ANTOINE DALGAS

• 19-1-1891 — † 28-1-1946

Jean March Dalgas kom i 1903 ind i Skolen, som han forlod med Studentereksamen 1909. Han faldt godt til i det soranske Kammeratskab, hvor han med Iver deltog i al Sport. Han blev en god Kricket-spiller, og i Gymnastik naaede han en ualmindelig fin Stil.

Som bærer af Navnet Dalgas var det naturligt, at han valgte den forstlige Løbebane, som han paabegyndte ved at gennemgaa Hedeselskabets Elevskole. I 1916 blev han Forstkandidat, hvorefter han blev ansat som Assistent under Hedeselskabet, hvor Faderen var Direktør efter Farfaderen den berømte Enrico Mylius Dalgas. Det var ventet, at Dalgas vilde fortsætte sin Løbebane i Hedeselskabet; men efter at have af- tjent sin Værnepligt søgte han ind paa Landbohøjskolens Skovbrugsafdeling som Assistent og beskæftigede sig en Tid særlig med skovbrugsøkonomiske Emner.

Hans Interesse for Skovbrugets praktiske Sider førte dog til, at han i 1919 gik ind i Statsskovbruget først som Assistent og fra 1. Januar 1925 som Skovrider for Haderslev Skovdistrikt, hvor han forblev til sin Død.

Dalgas var i Besiddelse af stor Arbejdsevne og usædvanlig Energi. Han gik til Bunds i de Problemer, der interesserede ham, og hans alt for tidlige Bortgang er et stort Tab for dansk Skovbrug.

Foruden at være Chef for det vidtstrakte Haderslev Distrikt var Dalgas Statens Tilsynsførende med de private Skove i Haderslev Østeramt.

Han var trofast ogsaa overfor sin gamle Skole, hvis Ve og Vel i høj Grad laa ham paa Sinde.

Fritz Lorenzen.

— Jean Marc Antoine Dalgas var født den 19. August 1891 i Birkebæk, Arnborg Sogn, Ringkøbing Amt, som Søn af daværende Skovrider under Hedeselskabet Christian Dalgas og Hustru Jensine Emilie, f. Scheele. Han indkom

i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1903, blev Alumne i 1904 og forlod Skolen i 1909 med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Brødre er *Henrik Dalgas* (R. '10) og *Christian August Dalgas* (S. '15).

EN SORANERS AMERIKA-BREVE

Af Serien »Svundne Tider«. Erindringer og Breve«, der udsendes af Hagerups Forlag, foreligger nu femte Bind. Seriens Udgivere er Carl Dumreicher, H. G. Orlrik og H. Topsøe-Jensen. Der er altsaa en Soraner i Triumviratet, og den interessante Series femte Bind er da ogsaa viet en tidligere Elev paa vor kære Skole, den forlængst afdøde *Torben Lange* af den gamle Frederikssundsslægt Lange.

Bogens Titel er: »Torben Lange. Fra Roskilde Fjord til Mississippi«. En Udvandrer Breve til Hjemmet 1841—1851. Ved Torben Holck Colding«. Udgiverne meddeler i det lille Forord, at cand. juris Torben Holck Colding, en nulevende Slægtning af Brevskriveren, har foretaget Udvalgene af Brevene, tilrettelagt dem med Udgivelse for Øje og stillet Samlingen til Raadighed for »Svundne Tider«.

Hvem er nu denne forlængst afdøde gamle Soraner, hvis Breve fra Amerika til Familien i Danmark med Rette offentliggøres hundrede Aar efter, at de er skrevet? *Hans Peter Torben Lange* fødtes den 10. November 1818 i Jægerspris Færgegaard som Søn af tidligere Koffardikaptajn i det asiatiske Kompagni Torben Hansøn Lange, der havde overtaget Forpagtningen af Færgefarten, og Hustru Louise, Datter af Peder Pedersøn Fønss, Præst ved Kirken i Frederikssund eller Udesundby, som Byen den Gang hed. Udgiverne karakteriserer denne Søn saaledes: »Søn af gode og ret gamle danske Slægter, endvidere »gammel Soraner«, teoretisk og praktisk uddannet som Landmand og med en Eksamen som dansk Jurist, der kunde have aabnet ham Adgang til vellønnede Stillinger herhjemme. Naar han ikke desto mindre valgte at rejse til Amerika, var det udelukkende af Trang til i et fjernt Land at føle sig fuldkommen fri og uafhængig af Slægt, Skole, Tradition og al hjemlig Smaalighed. Han vilde ud og prøve sine Kræfter under helt nye og ikke europæiske Forhold, og da det lykkedes ham, nød han i høj Grad sin Frihed og paa en god og lykkelig Maade. Han opnaaede hverken Rigdom eller stor Indflydelse, men Friheden skabte i ham selv en harmonisk Udvikling under de egentlig meget beskedne ydre Kaar, hvormed han synes at have været fuldkommen tilfreds. Da han døde i sin allerbedste Alder, fik han af dem, der havde kendt ham, den Lov med i Graven, at han havde været en udholdende og trofast Mand, flittig og samvittighedsfuld i sin Gerning.« — Denne Karakteristik rammer paa en Prik det Billede, Brevene giver Læseren af Torben Langes Personlighed.

Indledningen er skrevet af Torben Holck Colding, der meddeler biografiske Oplysninger om Slægten og, at Torben Lange i Oktober 1832 optoges i Sorø Akademis Skole, »hvor Skolegangen blev ham en Plage, som han aldrig glemte; hans stolte, næsten oprørske følsomme Gemyt slap aldrig den Bitterhed, som disse Aar saaede i hans Sind, og han vender i sine Breve ofte tilbage til Skoletidens Rædsler.« — Man maa herved erindre sig, at Torben Lange var

14 Aar, da han indkom i Skolen og godt paa Vej til de 18, da han i Foraaret 1836 udmeldtes uden Eksamen, og at i hin Tid baade de helt smaa Dreng og de opløbne Ynglinge med spirende Dun paa Hagen boede sammen paa Hovedbygningen, en vanskelig Situation, der gjorde den daglige Trummerum i høj Grad irriterende ogsaa for adskillige andre og mere haardhuede Elever end Torben Lange, der hverken var Bogmenneske eller Læsehest og dertil havde svage Øjne, saa han daarlig taalte at læse. Hans Opførsel og Ordenssans var upaaklagelig. Men alligevel kunde han ikke med Skolens Inspektor, Overlærer *Caspar Frederik Wegener*. I Paaskeferien 1836 blev det bestemt, at han skulde ud af Skolen, men da der kort efter aabenbart er taget en modsat Beslutning (det endte dog alligevel med, som ovenfor nævnt, at han udmeldtes), skriver han til Søsteren Jette: »Desuden kan du begribe, at det maae være følt for mig (— jeg er dog nu over 17 Aar —) at gaae og lade mig udskjelde hver eneste Dag af Wegener. Hvad mon jeg har gjort det Menneske? — Jeg veed det sandelig ikke. — Dog er det vore gode Forældres Vilie, at jeg skal gaae den studerende Vej, da maae jo deres Vilie skee, men jeg tror, at jeg indseer bedst selv, hvad der tjener til mit Gavn, og jeg ahner, at mit hele Liv vil blive ulykkeligt, dersom jeg her længer skal gaae og trælle«. Naa, Torben Lange slap altsaa ud af Skolen for i København at hænge godt i med at læse til dansk Jurist, men Øjensygdommen afbrød Studierne, saa han kun kom til at aflægge den teoretiske Prøve. Øjenlægen forbød ham at læse, han maatte opgive den praktiske Prøve, rejste en Tur til England for sit Helbreds Skyld, blev uddannet ved Landvæsenet i Jylland og traf der sin Beslutning om at emigrere til Amerika. Han udvandrede i Sommeren 1841 og døde derovre den 19. Juli 1851 af en akut Sygdom. Colding understreger, at medens hans Bitterhed senere rammer baade hans Tid i Skolen og paa Frijsendal, ja stundom ogsaa hans Fædreland, saa rammer den aldrig hans Hjem og hans nærmeste Familie, hvem han bestandig omfatter med stor Hengivenhed ... skønt han forbavsende hurtig kom til at føle sig som Amerikaner, bevarede han dog en nøje Forbindelse med sit Fædreland. Det er betegnende, at da han vilde gifte sig, faldt Valget paa hans Kusine, den 6 Aar yngre Grethe.

Det er fristende af de mange Breve netop i dette Blad at citere Bemærkningerne om »Sorøe Fordærvelses-Anstalt« og de bitre Udfald mod Director, Etatsraad *Estrup*, Inspektor Wegener og andre Lærere. Der er absolut ingen Glæde over Sorøaarene, tværtimod! Og dog, en enkelt Gang er det, ligesom man fornemmer et lønligt Hjertesuk efter det Sted, »hvis Navn skal aldrig i mit Hjerter dø«. Det er i følgende Linie i et Brev skrevet i Sct. Louis den 8. Oktober 1843: *Hører De nogensinde noget til mine sorøanske Skolekammerater?* — Men Pladshensyn gør, at man overvinder Fristelsen, og forøvrigt bør Brevsamlingen, som trygt anbefales til alle Soraneres Bevaagenhed, heller ikke helt berøves Ævrigtets Moment. Samlingen er forsynet med et fortrinligt Noteapparat, og man kan vist rolig gaa ud fra, at *Orlik* er Mester for alle Noter vedrørende de sorøanske Problemer. Hvem Pokker ellers?

V. Sorgenfrey Hansen.

DØDSFALD

Grosserer *Herbert Loehr* kom d. 27. Nov. f. A. ulykkeligt ad Dage ved at styrte ud fra Lillebæltsbroen ned paa Landevejen, der fra det gamle Snoghøj Færgested fører mod Kolding; han begravedes den 1. December fra Sct. Michaelis Kirke i Fredericia.

Grosserer *Loehr* var født paa Holbergs Fødselsdag den 3. December 1899 i Fredericia som Søn af Direktør for A/S De danske Oliemøller og Sæbefabriker, svensk og engelsk Vicekonsul *Christian Theodor Loehr* (1864—1927) og Hustru *Nathalie Henriette f. Bjørn-Jensen* (f. 1870). Afdøde indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien i 1911 og udgik af II. Gm. i 1917; fra 1913 var han Alumne.

Efter Handelsuddannelse kom Grosserer *Loehr* som ung til Frankrig, hvor han sammen med en fransk Kompagnon drev en Grossistvirksomhed i Nærheden af Bordeaux. Herfra kom han hjem paa Besøg kort før den skæbnesvangre 9. April og siden blev han hjemme; det var imidlertid Mening, at han i en nær Fremtid vilde være vendt tilbage til Frankrig for at genoptage sin Virksomhed der, og han glædede sig meget hertil. En brat Død skulde forhindre dette.

Grosserer *Loehr* overlever af sin Moder; en Broder *Vagn Aage Loehr* (S. '11) samt Farbroderen Konsul *C. W. Loehr* (R. '75 og død 1928) er ogsaa gamle Soranere.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Rektor *Bohn* ramtes Onsdag Aften den 20. Marts af en Muskelsprængning ved Hjertet. Den viste sig at være alvorlig, saa Rektor maatte lade sig indlægge paa Central-sygehuset i Slagelse. Da det ventes, at han ikke kan genoptage sit Arbejde før omkring 1. Juni, er Lektor *Juul-Mortensen* foreløbig konstitueret som Rektor. Soransk Samfund har sendt Rektor *Bohn* Blomster med en Hilsen, der udtrykte Haab om snarlig Helbredelse.

*

Professor, Dr. phil. *Vilhelm Andersen* (S. '82) havde skrevet en versificeret Prolog til den 100. Opførelse af sin og Carl Niensens Opera »Maskarade« paa Det kgl. Teater nu i Vinter.

*

Paa Charlottenborg Foraarsudstilling har Undervisningsministeriet købt Malerinden Charlotte Frimodts Billede af Rektorboligen i Sorø for 600 Kr.

*

Sorø Akademis Skole var sidst i Februar lukket et Par Dage paa Grund af Angina-Epidemi. 130 Drengene og 4 Lærere var sygemeldt.

*

Lektor ved Aurehøj Gymnasium, cand. mag. *C. J. Lund* (S. '04), fyldte 60 Aar den 25. Marts.

Chef for Stednavnekontoret, Redaktør, cand. mag. *Gunnar Knudsen* (S. '05), fyldte 60 Aar den 23. Marts.

*

Lørdag den 16. Marts var der »Blebal« paa Sorø Akademis Skole for de yngste Klasser.

*

Redaktør *Finn Spanning* (S. '33) viedes den 6. Februar i Holmens Kirke til Frk. Lise Heiberg Carstensen, Datter af Kaptajn E. Carstensen.

*

Grosserer *E. Lisborg*, Slagelse, (S. '12), der hidtil har været Guvernør for Rotary-Klubberne i Danmark, er nomineret til Direktør i »Board of directors in Rotary Internationale, Chicago«, der tæller 14 Direktører og udgør Rotarys øverste Ledelse.

*

Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S. '09) er Medlem af det nystiftede »Danske Videnskabsmænds Fællesraad«.

*

Provst i Grønland, *Aage Bugge* (S. '13), fyldte 50 Aar den 19. Februar.

*

Akademiarkitekt *Algot Laustrup-Larsen* (udm. V Kl. '08) har givet Udkast til en Mindesten, som Frihedsbevægelsen i Sorø vil rejse og afsløre den 5. Maj til Minde om de af Frihedskampens Ofre, der har Tilknytning til Sorø og Sorøegnen.

*

Fru Arengaard Hoff-Hansen, der døde den 17. Marts og begravedes paa Garnisons Kirkegaard i København den 21. Marts, var Enke efter Rektor i Nykøbing F. *Hans Palle Hoff-Hansen*, der døde den 30. November 1926 og var Adjunkt ved Sorø Akademis Skole fra 1884, til han i 1902 udnævntes til Rektor ved Nykøbing Katedralskole.

*

SKAL „HERRERNES GAARD“ NEDRIVES?

En af Sorø Bys to ældste Gaarde, den smukke »Herrernes Gaard« paa Storegade, som Kong Christian den Fjerde i 1623 lod opføre til Bolig for sine Sønner i den Tid, de frekventerede det af Kongen oprettede riddelige Akademi, er truet. Den gamle Ejendom er fredet under det særlige Bygningstilsyn, som fra det Aktieselskab, der ejer Bygningen, har modtaget en Skrivelse, hvoraf det fremgaar, at man ønsker at nedrive den, fordi Vedligeholdelsestilstanden er daarlig og Rentabiliteten utilfredsstillende. Bygningstilsynet har sat sig i Forbindelse med Byraadet og gjort gældende, at Nedrivningen af den gamle, historiske Ejendom vilde betyde en beklagelig Forringelse af Sorø og iøvrigt af vort Lands historiske Minder. Tilsynet foreslaar bl. a., at Ejendommen, som til Nabo har offentlige Institutioner som Raadhuset og Biblioteket, overtages af Kommunen. Tilsynet vil stille sig velvilligt til Forslag om Tilskud til Istandsættelse.

Tirsdag den 19. Marts skildrede Kontorchef *H. G. Oirik* (S. '95) i en lang Artikel i »Sorø Amtstidende« »Herrernes Gaard«s Skæbne gennem Tiderne og udtrykte Haabet om, at den maa bevares. Det samme gjorde fhv. Museumsdirek-

tør, Dr. phil. *M. Mackeprang* (S. '88) i »Politiken« for 20. Marts og Sekretæren i Foreningen til gamle Bygningers Bevaring, Dr. phil. Vilh. Lorenzen i Morgenberlingen for 20. Marts.

Bestyrelsen for det paatænkte Kunstmuseum har drøftet en fra anden Side fremsat Plan om at indrette Museet i »Herrernes Gaard«; men den var ifølge »Sorø Amtstidende« enig om, at den vil holde fast ved Bestemmelsen i Museets Fundats, hvori det hedder, at Museet skal ligge paa Akademiets Grund, altsaa indenfor Klosterparken.

*

Paa Charlottenborgs Foraarsudstilling har Foreningen »Fremtiden« købt Billedhuggeren *Jan Buhls* (S. '37) »Pigehoved i Bronze« for 1500 Kr. Dansk Skulpturforening købte ogsaa et Eksempplar af samme Kunstværk og for samme Pris.

*

Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) er Bestyrelsesmedlem i Fonden for dansk-norsk Samarbejde.

*

Paa J. Fr. Clausens Forlag er udkommet den bindstærke og rigt illustrerede »Jagt-Haandbogen — Bogen for Danmarks Jægere«. Professor, Dr. phil. *R. Spärck* (S. '14) har skrevet Indledningen, og Skovrider *Aage Wielandt*, Saltø (S. '23) har leveret en Række interessante Bidrag.

*

Overlæge paa »Filadelfia«, Dr. med. *P. Stubbe Teglbjærg* (S. '14), fyldte 50 Aar den 1. Marts.

*

Kammerherreinde Marie Vedel, f. Collet, er død og begravet fra Vallø By Kirke den 1. Marts. Hun var Enke efter Amtmand over Præstø Amt *Axel Vedel* (S. '76), der døde den 23. August 1937.

*

Dagspressen har meddelt, at *Sender Jaari* er en af de mest benyttede Undersøgelsesledere ved Krigsforbryderdomstolen i Nürnberg. Han har været i København for at hente Oplysninger om Reichssicherheitsamts Underafdelinger i Danmark, Gestapo og SD, til Brug for Sagen mod Gestapochefen Kaltenbrunner. Allerede før Kapitulationen arbejdede han med Krigsforbrydersagerne, og i Nürnberg har han deltaget i Forhør over næsten alle de Anklagede.

Sender Jaari er identisk med *Sender Jankelow*, der fødtes den 14. Maj 1904 i den mosaiske Menighed i Helsingfors som Søn af Købmand Samuel Jankelow og Hustru Lea, f. Orscholit. I 1914 kom Forældrene her til Danmark, og efter Sommerferien 1917 indkom deres Søn med Skolevidnesbyrd fra Efterslægtselskabets Skole i Sorø Akademi, Skole, som han i 1922 forlod med Studentereksamen af den nysproglige Retning.

Fhv. Lektor ved Sorø Akademis Skole *Hubert Rosen* (S. '94) fyldte 70 Aar den 18. Februar. Efter at Lektor Rosen i 1941 havde taget sin Afsked, flyttede han fra »Molbechs Hus« til Egevangs Allé. Helbredet har ikke været helt godt, svagelig som han nu er, men hans Juleprolog i Fjor ved Sorø Bys Julekomedie var et Vidnesbyrd om, at han stadig følger med.

*

I Referatet i Februarnummeret af den ekstraordinære Generalforsamling den 21. Februar staar der Side 13 anden Spalte Linie 21 fra neden, at Matriklen fremstilledes af to saa kyndige Folk som *L. Matthiesen* og *Olrik*. Der skal selvfølgelig staa: *Fr. Matthiessen* og *Olrik*.

*

Den 14. Marts fejrede Gamle Soraneres Filatelist Klub 5 Aars Jubilæum. Klubben har i de forløbne Aar vist sig meget levedygtig, idet der i den senere Tid har været stærk Tilgang af nye Medlemmer. Paa Møderne dyrkes foruden Filateli kammeratligt Samvær. Alle Gamle Soranere, der er filatelist-interesserede opfordres til at melde sig ind i Klubben. Nærmere Oplysninger faas hos Sekretæren: *G. Marschall*, Hjelmsgade 2, Ry. 5715 x.

*

Læge *Poul Evers* (S. '17) er pr. 21. November 1945 udnævnt til Overlæge og Chef for Garnisonssygehuset i Viborg.

*

Prokurist i Rederiet A. P. Møller, *Niels Bonnesen* (R. '02) fyldte 60 Aar den 3. April.

*

Ingeniør, cand. polyt. *O. A. Rygaard* (S. '11) er vendt hjem efter 5 Aars Ophold i Siam og Indokina. I Februar 1945 rejste han for Firmaet Christiani & Nielsen til Siam og skulde have været vendt tilbage inden Jul samme Aar; men først i Januar opnaaede han i Singapore Tilladelse til at rejse hjem via Bangkok—Paris.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Frøken *Else Hessellund*, Datter af Proprietær Th. W. H. Stensgaard pr. Svebølle, og Forpagter af »Folehavegaard« ved Hørsholm, Løjtnant *Svend Egede Glahn* (R. '09), som forøvrigt samtidig efter eget Ønske fratræder Forpagtningen af Folehavegaard.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken *Mette Anker Lund*, Datter af afdøde Redaktør A. L., og stud. med. *Peer-Jørgen Houth* (S. '45), Søn af Direktør *Sigurd Houth*, København.

*

Assistent i Den Alm. Brandforsikring for Landbygninger *Otto Henry Simonsen* (S. '25), København, er udnævnt til Sekretær sst. fra 1. Januar 1946 at regne.

Paa Udenrigsministeriets Indstilling er ved kgl. Resolution af 25. Marts 1946 Tjenestemand i Udenrigstjenestens 5. Lønningsklasse *E. Meinstorp* (S. '27) udnævnt til Tjenestemand i Udenrigstjenestens 4. Lønningsklasse fra 1. April 1946.

Billedhuggeren *Per Linnemann-Schmidt* (R. '29) er blevet genvalgt til Medlem af Kunstnersamfundets Jury (den Institution, som udtager de nye Medlemmer, som optages i Samfundet).

200 raske gamle Soraneres *Stipendium* er iaar tildelt følgende Studenter fra Sorø: Exrus *Johan Bang Ullner* og Russerne: *Henrik Blemmer*, *Kurt Emil Bréson*, *Jørgen Mogens Jørgensen*, *Peder Johannes Toftager* og *Christian J. West*, Søn af Rektor W.

Assurandør *G. N. Bugge* (R. '09) er af Dansk Røde Kors, Holte Afdeling, blevet genvalgt til Formand for Afdelingen.

Paa Generalforsamlingen i Marts havde Bugge den Glæde at kunne meddele, at Afdelingen havde udnævnt Fru *Fanny Aagaard* til Æresmedlem. Fru Aagaard er Enke efter den trofaste, gamle Soraner, Ingeniør *Carl Aagaard* (S. '88), død 17. Maj 1938, som ogsaa i mange Aar var meget interesseret Medlem af Røde Kors.

Som et Udtryk for Taknemligheden mod Fru *Fanny Aagaards* Indsats paa Sygehjælpens Omraade kan nævnes, at hun samtidig er blevet Æresmedlem af Holte-Samariter-Foreningen.

Paa Andr. Fred. Høst & Søns Forlag er udkommet »Livs-Fragmenter. Kapitler af en Selvbiografi«. Af *H. H. L. Schwanenflügel* (S. '64). Bogen vil ved Lejlighed blive anmeldt i Soranerbladet.

I Redaktionen af Mindeskriftet for Tandlægehøjskolens afdøde Rektor, Professor *Einar Budtz-Jørgensen* har Docent ved Højskolen, Tandlæge *N. P. P. O. Pedersen* (S. '28) haft Sæde.

Den tidligere mangeaarige Ejer af Hotel Postgaarden i Sorø *Anders Th. Jensen*, er højt oppe i Halvfemserne afgaaet ved Døden i Sorø den 22. Marts. Han var Fader til Soranerne: *Oscar Jensen* (udm. 3. R. '92), *Einar Jensen* (udm. 3. R. '99) og *Knud Jensen* (udm. 1. R. '02) samt Farfader til *Knud Nyholm Jensen* (udm. 3. M. '17).

Landstingsmand, Borgerrepræsentant, Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) er, som Medlem af den danske Delegation til de forenede Nationers Forsamling, fornylig rejst til London.

Fru *Ingeborg Motzfeldt*, Enke efter Sognepræst *Johannes Motzfeldt* (udm. V Kl. '84), til *Sct. Ibs* og *Svaneke*, † 1910, 9. Nov., fyldte den 25. Marts 75 Aar. Kom som ung Præsteenke til Sorø i 1912, hvor hun boede til 1939.

I Præstegaarden paa Bornholm kom en anden gammel Soraner, *Harald Kiellerup* (R. '83) undertiden paa Besøg, hvilket han ogsaa gjorde, mens *Johannes Motzfeldt* (til 1900) var Kapellan pro loco i Sabro i Jylland. Engang under en Gudstjeneste i Sabro Kirke fik *Johannes Motzfeldt* pludselig Øje paa *Harald Kiellerup* nede paa Bænkene mellem de jyske Bønder og Bønderkoner, han — der ganske uventet var indtruffet — sad og lavede Grimacer for at faa sin Skolekammerat til at gaa fra Koncepterne. Det lykkedes dog ikke, men derefter blev *Harald Kiellerup* i Kapellanboligen i fulde 6 Uger. Der gaar i det hele taget sære Frasagn om *Kiellerups* Bedrifter. Kapellanen havde en lille Hund »Lady« med en vældig busket Hale. Da den unge Kapellankone engang vendte tilbage fra en Spadsere-tur i Riis Skove, fandt hun sit Yndlingsdyr berøvet sin Pragt ved Hjælp af *Harald Kiellerups* Barberkniv. Men da maatte *Harald Kiellerup* rejse.

Lt. Colonel of Regiment *Canadian Blackwatch*, Veksellerer *Eric (Ulrik Motzfeldt)* (R. '23) fra Montreal ankom Fredag den 15. Marts til København paa Forretningsrejse. I Anledning af sin Moders Fødselsdag blev han i København til Lørdag den 23., da han fik Skibsløjlighed til New York med Ø. K.s »Jutlandia«.

Til Borgmester i Sorø er valgt det konservative Medlem af Byraadet, Købmand, cand. phil. *Dan Clausen*, som er født den 3. December 1906 i Sorø som Søn af daværende Kommis Johs. Clausen hos Trikotagehandler Hougaard, den Forretning, *Dan Clausen* nu er Indehaver af. Faderen blev senere Købmand i Næstved, og Borgmester *Dan Clausen* er Student fra Herlufsholm.

Direktør *H. Stevenius Nielsen* (S. '20) deltager som særlig sagkyndig i de dansk-franske Handelsforhandlinger.

Hans Birger Mitens, H. A. (S. '41) har den 1. August faaet Ansættelse som Driftsbogholder paa Maskinfabrikken »A/S Benco«, Finsensvej 78.

Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33) er mellem de 11 Malere, som den 6. April aabnede en Udstilling hos *Georg Kleis* paa Vesterbrogade i København.

31. AARGANG

SORANER-BLADET

MAJ 1946

„HERRERNES GAARD“ I FAREZONEN

ENHVER Soraner, gammel som ung, husker den store, røde Barokgaard i Realgade — om Forlaldelse »Storegade« — hvor Familien Bang i fordums Tid havde Brænderi, og Erslevs, senere Frandsens Købmandsforretning har til Huse. De fleste ved vel ogsaa, at den 1623 er bygget af Christian IV som Residens for hans Sønner, da de besøgte det af ham stiftede Ridderakademi, og at fra den Tid Navnet »Herrernes Gaard« eller, naar det skulde være rigtig fint, »ædes principum« er knyttet til den. I Sorøbogen har jeg fortalt om dens Bygningshistorie og hele Indretning, og af det Drengeliv, der førtes her, og dens højfyrstelige Behoeres Dagligliv har jeg søgt at tegne et lille Kabinetsstykke, der er trykt her i Bladet. Dengang saa den imidlertid helt anderledes ud. Det var en statelig, farvestraalende Bindingsværksgaard, hvis smaa 60 m. lange Facade strakte sig helt hen til Torvet, og til hvilken sluttede sig en Sidefløj med Stalde o. l., Byens største Ejendom, der i Grundtaksten fra 1682 — Datidens Vurdering til Ejendomsskyld — stod forrest i Rækken.

Da Kongen ikke mere havde Brug for Gaarden, skænkede han den 1637 til Ridderakademiet, for hvis slunkne Pengepung det sikkert var en kærkommen Gave. Det brugte den foreløbig som Embedsbolig for et Par af sine Professorer, der imidlertid snart købte hver sin Halvdel, og fra den Tid var Gaarden delt. Den søndre forfaldt mere og mere, maatte tilsidst nedrives, og paa dens Grund rejstes bl. a. Byens første beskedne

Raadhus og efter dets Brand 1879 dets nuværende Efterfølger, fra hvis Altan »Fatter Pip« (*Eugène Ibsen*) i mine Soranerdage i Provisorietiden stadig forgæves bejlede til Vælgernes Gunst, der trofast stemte paa gamle Alberti.

Den nordre Halvdel fik ved Midten af 18. Aarhundrede sit nuværende Udseende. Facaden skalmuredes med smaa, røde Sten, og over Midterpartiet, der ligesom Yderfagene indrammedes af kvadmurede Lisener, rejstes en trekantet Gavlkvist. Men bag denne nymodens Ham staar endnu Christian IV's Bindingsværksfacade, og mod Gaardsiden har Huset i det hele og store bevaret sit gamle Præg omend skæmmet af en hæslig, lille Tilbygning, der tillige fungerer som Trappehus for 1. Sal.

I Forbindelse med Planerne om Skolens Genoprettelse efter Akademiets Brand 1813 købte *Stemann* Gaarden, og her havde Skolen sine Klasseværelser fra 1822 til 1826, da den flyttede op paa Mallings Akademibygning. Men endnu til Midten af Aarhundredet var Stedet i Akademiets Eje. I Stueetagen boede den bekendte Lektor i Tysk *Peder Hjort*, en meget stridbar Herre, der ikke en Gang kunde forliges med den fredssommelige *Ingemann*, medens 1. Sal var Aftrædelseslejlighed for Undervisningsministeriets Forgænger, Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler.

Sammen med den ligeledes af Christian IV byggede gamle Kro, i fordums Tid »Kunslærernes« Residens,

»Herrernes Gaard«s Façade ud mod Storegade.

nu udlejet til Sorø Amts Museum, er Herrernes Gaard Byens ældste Hus, og begge blev da ogsaa fredede, da vi 1918 fik Bygningsfredningsloven. Heldigvis, thi takket være Fredningen er der dog en Mulighed for at frelse den fra den onde Skæbne, der nu truer den, efter at Ejerne har ønsket at nedrive Gaarden og i Stedet for opføre en ny Forretningsejendom. Loven hjemler nemlig en Frist paa 6 Maaneder, førend Nedrivningen kan paabegyndes, og det er denne Frist, der maa benyttes til at tage et ordentlig Livtag for at redde den fra Død og Undergang. Thi den bør afgjort bevares. Baade for dens egen Skyld, for de mange Minder, der knytter sig til den, og for at undgaa, at et i det hele godt og roligt Gadebillede forstyrres. Vel er de Tider forlængst forbi, da snart sagt Halvdelen af »Kongens Raad« var Soranere. Men endnu er der dog mange af os, hvis Ord kan have noget at betyde i denne Sag. Saa indtrængende som mulig vil jeg derfor bede mine gamle Kammerater om

at lægge sig i Selen og gøre alt, hvad de formaar, for at hjælpe til, at Gaarden kan komme paa gode Hænder, der vil værne om Stedet paa dets gamle Dage, hvad enten det nu bliver en interesseret Privatmand, dets ældste Ejer Akademiet eller dets Nabo Kommunen, der paa denne Maade kunde rejse et Æresminde ikke blot for Husets Bygherre, men ogsaa for Sorø Bys Grundlægger, *Christianus quartus*. *M. Mackeprang.*

Manuskript til »Soraner-Bladet«.

For at »Soranerbladet« skal kunne komme sine Læsere rettidig i Hænde — d. v. s. omkring den 25. i hver Maaned — maa Manuskripter, som ønskes optaget i det først udkommende Nummer, være tilstillet Redaktøren senest den 8. i Maaneden. Manuskripter, som modtages efter den 8., kan ikke forventes optaget før i en følgende Maanedes Udgave af Bladet. Fremtidig maa Manuskripter af Hensyn til Maskinsætterne saa vidt mulig være maskinskrevne.

»Herrernes Gaard« Facade ud mod Gaardspladsen.

FALDNE SORANERE

Vor gamle Skole agter i Forening med Soransk Samfund at opsætte en Mindetavle til Erindring om dem af sine Sønner, som under Krigen gav deres Liv i Kampen for Danmark.

Soransk Samfund opfordrer derfor indtrængende til at indsende Navne, Data og i øvrigt saa fyldige Oplysninger som muligt om Kammerater, som døde i Frihedskampen herhjemme, faldt i allieret Krigstjeneste eller omkom paa Havet sejlene for de allierede Magter.

Oplysninger bedes sendt til Direktør for Statsskovebruget *Poul Lorenzen*, Tøjhusgade 7, København, K. Regn ikke med, at andre skriver, skriv selv. Det maa være os magtpaaliggende at sætte dette Minde over faldne Kammerater — og saa vidt muligt at faa dem alle med.

P. L.

KONTINGENTFORHØJELSEN

Den paa Generalforsamlingen i Februar af en Gruppe hovedsagelig yngre Soranere foreslaaede Kontingentforhøjelse gik glat igennem uden Indsigelse fra Forsamlingen, ejheller fra Bestyrelsen, der skønnede den nødvendig, dersom blot nogle af de presserende gamle og foreslaaede nye Opgaver skulde løses. Det bør ikke være nogen Hemmelighed, at der fra Formandens Side paa de ret talrige Møder, Bestyrelsen maatte tage med den nævnte Gruppe Medlemmer for at faa dens Krav — Ordet Ønsker dækker ikke helt — modererede, gentagne Gange med Styrke blev hævdet, at Soransk Samfunds store og stærke Stamme har hjemme i Provinsen, at Soranerbladet er en af Samfundets Hovedopgaver og det bedste Aktiv for de udenfor Storkøbenhavn boende, samt at vi maatte vogte os vel for ikke at omdanne Soransk Samfund til en selskabelig Københavnerklub.

Naar der desuagtet indenfor Bestyrelsen blev fuld Enighed om ikke at modsætte sig Forhøjelsen, skyldes det Erkendelsen af Pengenes for Tiden forringede Købeevne i Forbindelse med Bevidstheden om, hvor vigtigt det er at have Balance i Samfundets Økonomi (for 3 Aar siden var vi omtrent paa 0, nu er der dog ca. 4.000 Kr. i Kassen), Ønsket om endelig at faa realiseret Opgaver som Udgivelse af Medlemsfortegnelse, af Matrikel, Trykning af de nye Vedtægter, af ny Udgave af Sangbogen og ikke mindst Rejsning af et Minde for vore af Tyskerne dræbte Kammerater. Hertil kommer — og det har for mit eget Vedkommende været tungtvejende — at efter mit Skøn er alene det at modtage Soranerbladet 12 Gange om Aaret rigeligt 15 Kr. værd i Tider som disse, hvor mange Publikationer med underlødigt Indhold prakkes os paa til en langt højere Pris. Overfor vore udenbys Medlemmer vil jeg tillige gerne fremhæve Medlemsskabets andre Fordele: Understøttelsesfondene og Legaterne.

Men lad det være sagt straks: jeg forsaar saa inderlig godt og sympatiserer i mit Hjerte med de Klagesuk, der — med en ganske enkelt Undtagelse — i den smukkeste og mest urbane Form er sendt mig, siden jeg fordristede mig til med en optimistisk Hilsen at udsende de med 50 % forhøjede Girokort. Jeg ser dem for mig, disse som Regel ældre Kammerater, oftest fastlønnede, som Aar efter Aar med Hæder har røgtet deres Hverv for et knapt tilmaalt Vederlag, hvis Købeevne man kynisk har forringet uden tilstrækkelig Kompensation trods stigende Skatter og Forsørgerbyrder. For dem betyder hver ny Udgiftsforhøjelse paa 5 Kr. mere, end de fleste af os gør sig klart. Og mister Soransk Samfund for mange af disse vore maaske bedste og mest trofaste Medlemmer, bliver vi fattigere, omend Pengeskassen bugner.

Selvom det ligger udenfor mit egentlige Omraade, da jeg ikke er Medlem af Festudvalget, vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger om Festarrangementerne, fordi en Del af Brevskriverne til mig har givet Udtryk for, at for stor en Del af vore Midler gaar til Morskab, og at Prisen for Deltagelse deri er alt for høj. Af Regnskaberne fremgaar, hvor meget der anvendes til dette Formaal. Det kan under Øjeblikkets Prisniveau næppe være mindre, dersom vi skal hævde vor Standard — vi er dog Landets største Skoleforening — og dersom vi skal gøre noget for at fastholde de unge Aargange, der senere bliver gode Betalere af senior-Kontingentet. Hovedreglen er, at alle af de 8 yngste Aargange betaler en nedsat Pris, eller at der blandt dem bortloddes et

Antal gratis Kuverter. Dette Antal suppleres ofte ved direkte Tilskud fra en behjertet ældre Soraner. (Denne Gestus være hermed anbefalet til Efterfølgelse).

Vilde man virkelig undvære f. Eks. Kantaten, fremført af vore fineste Kunstnere, ved Rusfesten og Jubilæumsfesterne for de ældre Aargange, eller det festlige Samvær bagefter? Heri deltager da heldigvis ogsaa adskillige af vore i Provinsen boende Medlemmer. Og i vore Dage koster alting mere, end man paa Forhaand vilde tro. Selv de mere fordringsløse Sammenkomster, f. Eks. Soraneraftenerne, kan man overhovedet ikke skaffe Lokaler til, medmindre man vil garantere Etablissementets Indehaver en vis Minimumsomsætning, og endda er Lokalespørgsmaalet et af de allervanskeligste for Tiden. Nej, man bør ikke skyde i Blinde paa de stakkels Pianister. Hertil kommer, at den tidligere nævnte Gruppe meget stærkt har krævet afholdt endnu flere Sammenkomster, og enten man er enig med dem eller ej, saa var de dog over 100 i Tal og havde derfor Krav paa en Hensyntagen, som det saa blev Bestyrelsens Opgave at søge at holde indenfor det rimeliges Grænser.

Idet jeg herved takker de mange Brevskrivere, vil jeg, ogsaa til Oplysning for de utvivlsomt mange, som deler deres Tanker, men ikke har givet Udtryk for dem, blot meddele, at hele det indkomne Materiale vil blive drøftet paa de kommende Bestyrelsesmøder, og umuligt er det ikke, at man finder frem til et Forslag for Generalforsamlingen, hvorved man i nogen Grad kan tilgodese de Medlemmers Interesser, der som bosatte i Provinsen kun sjældent kan deltage i Sammenkomsterne. Formen herfor kender jeg ikke, men jeg ved fra et Par Samtaler, at der blandt Bestyrelsens Medlemmer hersker god Vilje til at finde en Udvej.

København, den 8. April 1946.

H. Krog-Meyer.

GODSFORVALTER FRITZ CHR. JENSENIUS

* 3-9-1867 — † 18-4-1946

Godsforvalter *Fritz Christian Jensenius* døde den 18. April paa Aarhus Kommunehospital. Begravelsen foregik den 25. April fra Søndermark Krematorium.

Fritz Christian Jensenius fødtes den 3. September 1867 paa Jægerslund i Rye Sogn i Københavns Amt som Søn af Godsforvalter paa Ryegaard Frederik Vilhelm Jensenius og Hustru Rasmine Sophie Cathrine,

f. Therp. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1880, blev Alumne Aaret efter og forlod i 1884 Skolen med Realeksamen. Indtil 1887 var han Kontorist paa Vemmetofte Klosters Godskontor, læste derefter til dansk-juridisk Eksamen, som han fik i 1889 med 1. Karakter, og blev, efter en kort Tid at have været Fuldmægtig paa Godskontoret paa Gyldensteen, Godsfuldmægtig ved Vemmetofte Kloster. I 1899 overtog han Stillingen som Godsforvalter paa Næsbyholm. Siden 1923 havde han været Direktør i A/S Dansk Sparemærkekasse. Han efterlader sig to gifte Sønner.

KONFIRMATIONEN I SORØ KIRKE

Palmesøndag den 14. April var der Konfirmation i Sorø Kirke. Paa Storegade vadede Flagene. En Strøm af Biler og Fodgængere passerede i Formiddagstimerne gennem Klosterporten; det var Konfirmander, deres Paarørende og andre Folk, der stævnede mod den smukke, historiske Kirke. Hele Midterskibet og en Del af Sideskibene var forbeholdt Konfirmanderne og deres Slægtninge. Der var 93 Konfirmander, hvoraf de 49 Sorø Akademis Skoles Elever. Øverst i Kirken var der reserveret Pladser til gamle Soranere og Medlemmer af Phønix-Kæden. Blandt de gamle Soranere saas Soransk Samfunds Formand, Statskovdirektør *Poul Lorenzen*, Næstformanden og Formand for Phønix-Kæden, Direktør *A. Ch. Louw*, Justitsminister *Elmquist*, Godsejer *Chr. Dahl*, Bagermester *Rogert Møller*, Overretssagfører, Baron *v. Eggert*, Apoteker *J. Wengel*, Redaktør *A. Schöning*, Ingeniør *Edvard Suhr*, Arkitekt *Gunnar Glahn*, Ingeniør, Direktør *Jørgen Rasmussen*, Direktør *Alfred V. Rasmussen*, Købmændene *Thorvald* og *Harald Fischer*, begge Korsør, Sagfører *H. Chr. Langkjær*, Landsretssagfører *Erik Pontoppidan* o. m. fl. Den konstituerede Rektor, Lektor *Juul-Mortensen* og Frue overværede Konfirmationshandlingen.

Gudstjenesten, der transmitteredes af Radioen, indledtes med, at et Kor af Elever under Ledelse af Organist *Henrik Schiøtz* sang »Nu beder vi den Helligaand«.

Pastor *Alsinger* bragte i Indledningen til sin Prædiken en Hilsen til de gamle Konfirmander, der udover Landet gennem Radioen lyttede til Konfirmationen i deres Barndoms og Ungdoms Kirke. Til de nye Konfirmander sagde han: Jeres Barndomstid er nu ved at ebbe ud. Den 2. Verdenskrig har kastet sine Slagskygger henover Barndomsaarene, I har oplevet Besættelsens Time og Befrielsen, hvor vore Hjerter var ved at sprænges af Glæde. Vi vil i Dag til den første frie Konfirmation efter 9. April 1940 samle i Absalons gamle Kirke, hvor mange af Danmarks trofaste gamle Forkæmpere ligger begravet, mindes alle de Landsmænd, der faldt i Kampen for Danmarks Frihed og Ære. Jeg vil her nævne Asger Mørup og tillige de faldne Soranere, der har oplevet Konfirmationen her. De gav det dyreste, de ejede, for Danmark. De kastede Glans over Danmark og over dansk Ungdom. Guds Fred med deres kære i Sorg og i Savn.

Før og efter Konfirmationen sang Eleverne smukt *Inge-manns* Konfirmationskantate, og Gudstjenesten sluttede med Salmen »Mægtige Kriste«.

Efter den kirkelige Handling gik Medlemmer af Phønix-Kæden og andre gamle Soranere ned til den ved Søen rejste Mindesten for de i de slesvigske Krige faldne Kammerater. Direktør *A. Ch. Louw* nedlagde ved Stenen en signeret Krans med Baand i de oldenborgske Farver. I Tilslutning til Pastor *Alsingers* Ord — udtalte han — vil ogsaa vi mindes de Soranere, der faldt i Kampen for Danmarks Frihed. Ære være deres Minde!

En Del af Selskabet kørte derefter til Ringsted for at spise Frokost i Apoteker *Wengels* og Hustrus gæstfrie Hjem i den gamle, smukke Apotekergaard. Deltagerne sendte en Hilsen til Redaktør *L. Schiøtz-Christensen* og Frue, Aalborg. Som Svar herpaa modtoges følgende Tak:

Konfirmationen i Sorø Kirke Palmesøndag foranledigede en halv Snes tilrejsende Soranere, nogle med Ægtefæller, til en *bloc* at sende mig og min Kone en kammeratlig *haandskreven* Hilsen.

Vi takker hjerteligt for denne smukke Gestus, der bragte Vaarfølelser i dobbelt Forstand i vore gamle Hjerter.

Det var godt, at Justitsministeren protesterede mod Telegrafens kolde Brug!

Deres hengivne *Thora & L. Schiøtz-Christensen*.

— Phønix-Kæden havde forøvrigt skænket 12 soranske Konfirmander deres Konfirmationsuniform.

-frey.

CARL MAR: MØLLER

* 26.-12-1856 — † 3.-1.-1946

Fhv. Godsejer og Redaktør, cand. phil. og Landbrugskandidat *Carl Mar: Møller* døde Natten til den 3. Januar, faa Dage efter sin 89 Aars Fødselsdag.

Carl Marinus Møller fødtes den 26. December 1856 paa Gammelgaard paa Als som Søn af Proprietær *Hans Tellus Møller* og Hustru *Laura Cornelia*, f. *Hansen*. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1866, blev to Aar efter Alumne og forlod Skolen i 1874 med Studentereksamen. Det følgende Aar tog han Filosofikum og gik saa til Landbruget. Efter nogle Aars Ophold paa forskellige Gaarde og Landbohøjskolen blev han Landbrugskandidat og var dernæst Forvalter, indtil han den 1. April 1883 overtog Forpagtningen af Godset *Gyldensteen* ved *Bogense*. Senere ejede han gennem 7 Aar »*Slemminggaard*« ved *Grenaa*, men sagde saa Landbruget Farvel og begyndte journalistisk Virksomhed ved »*Aarhus Stiftstidende*«. Den 1. Januar 1897 overtog hans Redaktion af »*Horsens Avis*«, som han sammen med *Hans Boesgaard* (udm. 3. Kl. '80) købte faa Maaneder efter og blev Eneejer af et Par Aar senere. Ved »*Horsens Avis*« fik *Carl Mar: Møller* en Række lykkelige Aar, indtil han

i 1919 afhændede Bladet til et Interessentskab. Han var i hine Aar Formand for Horsens konservative Vælgerforening, beklædte en lang Række Tillidsposter indenfor Partiets og Bladverdenens Organisationer og var gennem 7 Aar Medlem af Horsens Byraad. Fra det kultiverede Redaktørhjem i »Horsens Avis«' Ejendom gik mange Traade ud i By og Egn. Da han havde solgt Bladet, slog han sig ned paa sin smukke Landejendom »Egely« ved Bryrup og levede her en Snes lykkelige Aar. Men da hans Hustru døde, tog han Ophold hos en Søn, Dommer Arent Møller i Skjern for et Par Aar, hvorpaa han atter flyttede til Horsens. Her boede han til sin Død hos Datteren, Kunstmalerinden Fru Lis Tims, hos hvem han nød en omsorgsfuld Pleje. Hans Legeme blev med Alderen skrøbeligt, men hans Aand var frisk. Desværre var han i de senere Aar berøvet Synsevnen, kunde ikke færdes ude uden Ledsagelse og ikke tage sig noget til uden Hjælp. De, som kender ham, vil mindes ham som et nobelt og fint Menneske og en dygtig Bladleder.

Foruden ovennævnte Søn og Datter efterlader Carl Mar: Møller sig Sønnerne: Civilingeniør H. F. Møller, Sundet, Inspektør Henning Møller, København, og Professor i Skovbrug ved Landbohøjskolen Carl Mar: Møller. Hans Brødre er Apoteker *Hans Jacob Møller* (R. '71), død 12. Marts 1916 i København, og *Henning Marius Møller* (R. '77), der først var Ejer af »Vedö« og senere blev Inspektør ved Københavns Amts Sygehus.

FORAARSBALLET DEN 5. APRIL

Det var en festlig Skare af unge Seniores med deres Damer, som til Carlo Rasmussens Festmarch-Toner tog Plads ved de med soranske Farver prydede Borde i Karnappens Ovenlys-Sal. De blev budt velkommen af Formanden, som kort motiverede et Leve for vor gamle Skole. Man gik saa straks i Gang med Frøkenene Thustrups lækre Snitter. Efter disse sang man til Valsen af »Den glade Enke« *H. L. Truelsen* til Anledningen skrevne Sang.

*Con amore — Terpsichore
spæved' ned
fra sin Himmel. — Sikken Vrimmel
Kedsomhed.
Bunkers laa og tvæved',
spærred' Plads og Vej. —
I Olympens Sphære
Bunkers kendes ej.*

*Ej det mored' — Terpsichore,
det forstaas,
naar paa Gaden — her i Staden
gaas paa Taas.
Hun — Ballettens Dronning —
saa sig trist omkring. —
Og af Mjød og Honning
heller ingenting!*

*Greb sin Lyre: — Ouverture —:
Klosterby —
Fraterbrønden — Linden, Lønnen,
Dræng paany.
Sorø! Skønne Skove,
Søens blanke Spejl,
Kammeratskabs Love —
Sorø Skoles Segl.*

*Før i Tiden — længe siden
som Sergent
var hun »Crises« Trost og Lises
Suppleant.
Dansetrin blev øvet
og saa Changement.
Anstand ogsaa prøvet
og nu Kompliment.*

*Festlig Ramme — allid samme
Kongebal.
Balkort fyldes — Skønhed hyldes —
Interval —
Sodavand og Kage
Vifterne slaas ned. —
Ene staar tilbage
Kongerækkens Fred.*

*Ungdom byder — og der lyder
højt i Kor
til vort Styre: Tag nu Hyre
dans med Mor —
dans med Pigen, Vennen
Fold i Swing jer ud — —
Det var fra Antennen
Terpsichores Bud.*

Efter den varme Ret sang man følgende muntre Sang til Soranerpigerne forfattet af »T. G.«. Den blev sunget med Applaus til Melodien »Shell be coming round the mountains when she comes« — mere kendt under Benævnelserne »Vær velkommen Englands Sønner«.

*I de gode, gamle Dage var det Lov,
kun hvert andet Aar vi fik lidt Dansesjov.
Saadan var nu Traditionen,
men saa kom »Oppositionen«,
nu ser alting ganske anderledes ud.
Syng nu ai-ai, det er ganske godt,
at Bestyrelsen er blevet flot.
Vi den ikke her vil prise,
men i denne lille Vise
bringe vore Damer Hyldest og en Skaal.*

*Hun er Kvintessesen af alt smukt og godt,
og hun følger os i alting, stort som smaat;
derfor syng til hendes Ære, at hun altid nær maa være,
dog — een Gang om Maan'den maa vi have Fred.
For saa skal vi nemlig i Sor. S.,
hvor vi rigtig er i vores Es
blandt de gamle Kammerater,
hvor man sidder rart og »prater«
om de glade Minder fra vor Skoletid.*

*Hun er Hjemmets hyggelige, lille Sol,
hvorum alting drejer sig som om en Pol.
Ikke en af disse kolde,
der partout paa Manden holde,
naar han føler Trang til kammeratligt Sjøv.
Hun er sød og fuld af godt Humør,
naar man lister ind ad Hjemmets Dør,*

ikke noget med at skælde
og la' Kagerullen smelde,
nej — hun under os den Aften fuldt og helt.

Selvom I. C. Hostrup sparsomt Blomster fandt
her i Nord, saa er det baade vist og sandt,
at en Mand foruden »hende«
farer rundt for alle Vinde,
derfor skal han oftere ha' hende med.
Syng nu ai-ai, vore Damer her
staar for evigt vore Hjerter nær,
og et Hurra — et, der batter,
vi kan raabe, saa de fatter,
vi er glade for at ha' dem her i Dag!

T.G.

Stormende Bifald — ikke mindst fra Damerne, hvilket fik Formanden til at bemærke, at det var en alt for daarlig Karakter Forfatteren havde valgt til Pseudonym. Der burde have staaet »U. G.«. Gentagne Provokationer fra Forsamlingens Side fik endelig Ingeniør *Torben Madsen* til at melde sig som Forfatteren. Ny Applaus.

Ved Æblekagen sang man tredje Sang, hvori T. G. tog Bestyrelsen under Behandling, og dette kaldte Direktør *Hoffmann* frem for at motivere en Skaal for Bestyrelsen. Den blev drukket under almindelig Tilslutning, og Formanden kvitterede med en Skaal for Bestyrelsens »loyale Opposition«. Alt var Smil og Solskin, og Bestyrelsen gav Vin til Desserten. Kort efter brusede en fejende Vals gennem Salen, og Soranerne dansede, som om de alle havde været »Baljoner« i Sorø ... saa blev Klokkeren 11, Lukketidsrestriktionerne virkede, og Parrerne vandrede ud i den lune Foraarsnat, som havde sænket sig over »gamla staden«.

En anden af dem.

GENERALFORSAMLING OG FEST I JYDSKE AFDELING

Soransk Samfunds jyske Afdeling afholder Generalforsamling og efterfølgende Festlighed paa Hotel »Regina« i Aarhus Lørdag den 18 Maj 1946 Kl. 18.

Der begyndes med Generalforsamling med Beretning over den forløbne Tid og Valg af Bestyrelse m. v.

Derefter er der Middag med Damer, Forevisning af Soranerfilmen »Husker du« og efterfølgende Dans.

Vi opfordrer kraftigt alle Medlemmer af Soransk Samfunds jyske Afdeling til at deltage.

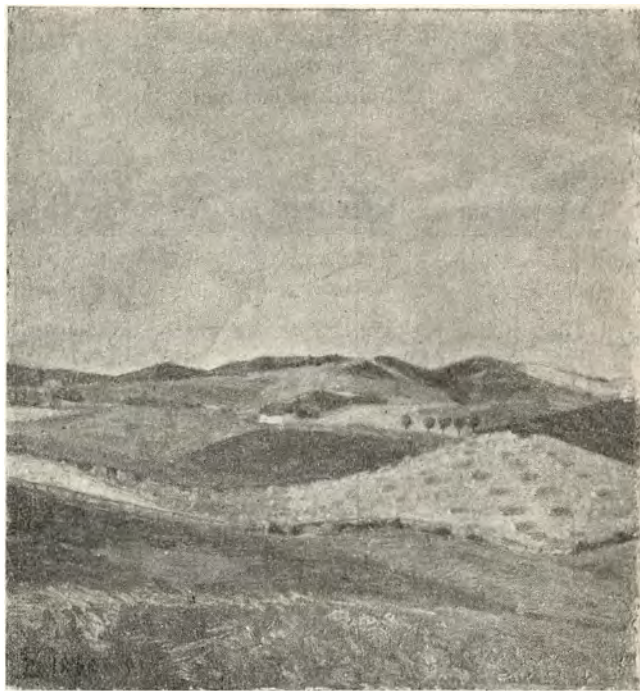
Ved Tilskud fra Afdelingen har Prisen for Middag med Øl, Snaps, Rødvind og Kaffe kunnet sættes til 20 Kr. pr. Kuvert.

Henvendelse til Disponent *K. Brohm*, Linde Allé, Aabyhøj eller Landsretssagfører *Chr. Richardt Kall*, Østergade 3, Aarhus.

ARKIVAR-STILLINGEN

Soransk Samfund søger en interesseret Soraner til at ordne og passe Arkivet. Henvendelse sker til Formanden, Statsskovdirektør *Poul Lorenzen*, Tøjhusgade 7, København K.

KUNSTMUSEET I SORØ

Fra »Soransk Samfunds Museumsvenner« har Museet som Gave modtaget det ovenfor gengivne Maleri »Svanninge Bakker«, malt 1890—91 af Fritz Syberg.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Afdelingschef i Udenrigsministeriet *M. A. Wassard* (S. '10) er udnævnt til Danmarks Gesandt i Haag.

*

Redaktør *Stig Jensen* (S. '13) tiltraadte i Efteraaret 1945 Stillingen som administrerende Direktør i Chr. Erichsens Forlag.

*

Den 9. April nedlagdes der paa Lektor *Aage Rosenkjær*s (S. '10) Grav paa Børkop Kirkegaard en smuk signeret Krans med hvide og røde Baand fra Gruppen Dannevirke, i hvilken Gruppe Rosenkjær arbejdede, inden han blev taget af Gestapo.

*

Forfatteren *Fredrik Nygaard* (udm. 1. G. '15) har paa Jespersen & Pios Forlag udsendt Drengbogen »Kappestrid«, der foregaar paa Sorø Akademis Skole og handler om Soranere og deres Fædre.

*

Formanden for Dansk Sømandsmission i fremmede Havne, Sognepræst *C. E. Engsig Karup* (S. '05) rejste den 13. April til England og Belgien for at besøge de danske Sømandskirker i disse Lande.

Fredag den 12. April var det et Aar siden, at Gestapo i en sen Nattetide skød den 20-aarige Frihedskæmper *Bengt Rønhof* (R. '41), da han cyklede ned ad Klosterbøgskoven i Bromme Granskov paa Vej til sit Hjem. Han begravdes paa Bromme Kirkegaard. I Vinter rejste Egnens Befolkning en Mindesten paa det Sted, hvor han faldt.

*

Flyveren, Løjtnant *Kjeld Rønhof* (R. '36) er blevet Medlem af Bestyrelsen for en Hjælpefond til Fordel for danske Frivillige og Efterkommere af danske Frivillige i de Allieredes Hære.

*

Den 12. April døde Fru *Anne Margrethe Kiellerup*, f. Bang. Hun begravdes ved sin Mands Side den 17. April paa Høje Taastrup Kirkegaard.

Fru *Kiellerup* var Enke efter Fabrikant *Harald Kiellerup* (R. '83, død 3. Juli 1940, Søn af Overlærer *Emil Kiellerup*, som vi kaldte »Odderen«). Hun var Datter af Sorø-kømanden *Peter Bang*, der havde Forretning i »Herrernes Gaard«, og Søster til *Andreas Peter Bang* (R. '86), *Jørgen Christoffer Bang* (R. '86) og *Emil Christian Bang* (R. '94).

*

Fhv. Borgmester i Sorø *Julius Frandsen* døde den 20. April om Aftenen paa Amtssygehuset i Sorø, 73 Aar gammel. *Julius Frandsen* indvalgte i Sorø Byraad i 1914 og var Borgmester fra 1927 til Kommunalvalget nu i dette Foraar. Han havde været Købmand og var ved sin Død Formand for Banken for Sorø og Omegn. Han begravdes paa Byens Bekostning den 26. April paa Sorø ny Kirkegaard. I Følget saas bl. a. Kurator *Korsgaard*, konstitueret Rektor, Lektor *Juul-Mortensen*, Prokurist *F. Aa. Hansen*, som Repræsentant for Dansk Forening for Rosport, og Direktør *Alf. V. Rasmusen* som Repræsentant for Sorø Kunstmuseum. Der var signerede Kranse fra Sorø Akademi, Sorø Akademis Skole og Sorø Kunstmuseum.

Sønner er: *Svend Frandsen* (R. '15), *Kaj Roy Frandsen* (R. '21) og *Jørgen Roy Frandsen* (R. '24).

*

E. Sanders (S. '41) er attacheret det danske Militærkommando i Hamborg.

*

Fru *Johanne Ahnfeldt-Clausen*, gift med *Niels Stenild Clausen* (R. '99), boende i Argentina, døde i Oktober 1945.

*

Magister *Alf Erling Porsild* (R. '17), der under Krigen var canadisk Konsul i Grønland, er vendt tilbage til sit videnskabelige Arbejde som Leder af den canadiske Statsbotaniske Undersøgelser.

*

Minister *Finn Land* (R. '00) blev under sit Besøg i Chile i November 1945 udnævnt til Æresmedlem af »Dansk Forening i Chile«.

*

Fru *Helga Louise Rosen*, f. August, gift med fhv. Politimester *Leopold Rosen* (S. '92), døde den 15. April. Jordfæstelsen foregik paa Sorø ny Kirkegaard den 20. April.

Hans Kirks (S. '16) Roman »Fiskerne« og *Jørgen-Frantz Jacobsens* (S. '19) Roman »Barbara« udkommer i den berømte engelske Penguin Serien.

*

»Danmarksposten«, Tidsskrift for Dansk Samvirke, skriver om det Arbejde, som under Krigen udførtes af Danmarks Generalkonsul i Haag, Dr. phil. *S. Th. Holst Weber* (S. '04):

Dr. Holst Weber blev, som Leder af Danmarks konsulerne Repræsentation i Nederlandene, og ogsaa fordi han er den eneste af Konsulerne, der er Dansker, Danmarks Repræsentant i Holland og den Mand, til hvem alle Danske i Holland gennem alle Krigsaarene henvendte sig.

Enhver Dansker kunde komme til Dr. Holst Weber med saavel officielle som private Sager og altid være sikker paa et aabent Øre, gode Raad og direkte Hjælp. Der er faa Danske i Holland, der ikke staar i Taknemmelighedsgæld til Dr. Holst Weber. For andre, men aldrig for sig selv, gik han til de tyske Autoriteter, og mange pinlige Spørgsmaal løste han, ikke alene med Takt, men ogsaa altid paa en for Danmark og Danskerne værdig Maade.

*

Læge *P. M. Sørensen* (S. '36), Aarhus, agter at paabegynde Praksis i Vrensted i Vendsyssel.

*

Høyers Bageri i Slagelse kunde den 1. Maj fejre 125 Aars Jubilæum. Indehaveren er Grundlæggerens Oldebarn, Ingeniør og Bagermester *Per Høyer* (S. '17).

*

Sorø Akademis Skole holder Sommerferie i Tiden 24. Juni—12. August, begge Dage medregnet.

*

Fhv. Kontorchef i Handelsbankens Gammeltorv Afdeling *L. Wagner* (S. '91), der paa Grund af Aldersgrænsen, 65 Aar, maatte tage sin Afsked med Udgangen af Aaret 1937, er som Følge af Personalemangel i Bankerne bleven anmodet om at tiltræde Tjenesten paany. — Efter 8¼ Aars Forløb er han nu begyndt igen i Banken den 1. April i Aar.

*

Foruden de tidligere nævnte Sønner og en Sønnesøn af afdøde Hotelejer i Sorø *Anders Th. Jensen*, som er Soranere, er der ogsaa en Dattersøn *Børge Edvin Nyholm Andersen* (M. '29).

*

Graver *Niels P. Larsen* kunde 1. Maj fejre 40 Aars Jubilæum som Graver ved Sorø Kirke.

*

Stud. polit. *Ove Sevel* (S. '40) fik sidste Sommer sammen med en Kammerat 1. Præmie i en Konkurrence om den bedste Kortfilm til Brug i Propagandaen mod Kønssygdomme. Han er nu blevet udvalgt af Nordisk Film Ko. til at lære at skrive Drejebøger m. m.

*

Premierløjtnant af Ingeniørtropperne *Frode Worm Leonhard* (S. '31) ved Telegrafbataillon er udnævnt til Kaptajn løjtnant ved Ingeniørtropperne.

31. AARGANG

SORØNER-BLADET

JUNI 1946

LEKTOR DR. PHIL. HENRIK USSING

*23. Juni 1877 — † 2. Maj 1946.

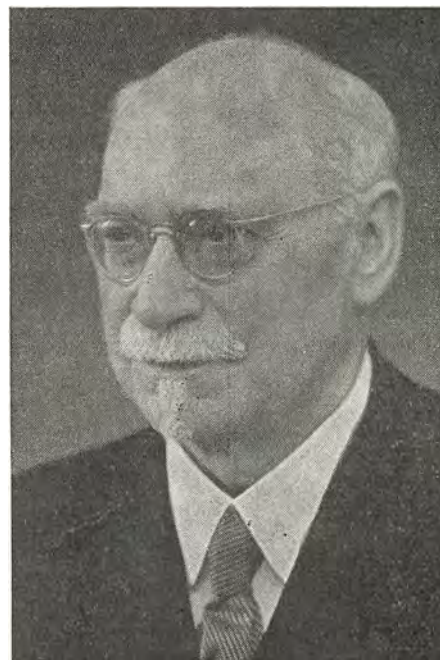
Torsdag den 2. Maj døde Lektor *Ussing* pludselig af et Hjerteslag. Umiddelbart forinden havde han i Boghandelen købt et Parti Papir til Brug ved et nyt Arbejde, han agtede at gaa i Gang med nu, da han et Par Dage før havde afsluttet en Bog om »Livet i en østjydsk Bondegaard«.

I Juni Maaned vilde han være fyldt 69 Aar; men allerede i Januar 1944 havde han taget sin Afsked paa Grund af en alvorlig Hjertelidelse, som havde ramt ham et Aar forud. Da kæmpede han længe med Døden, men hans sunde og stærke Natur sejrede, og langsomt genvandt han sine Kræfter saa vidt, at han kunde færdes i Hjemmets nærmeste Omgivelser og nogle Timer om Dagen sysle med et enkelt af de Arbejder, han havde Planer om at udføre. Men Bogen om Sorø Amt, som Historisk Samfund havde opfordret ham til at skrive, hvortil han havde enestaaende Forudsætninger, maatte han opgive. Men vort Lands Befrielse, som laa ham saa inderligt paa Sinde, fik han Lov at opleve.

I 38 Aar var Ussing Lærer ved Sorø Akademis Skole, og han var i høj Grad med til at præge Livet ikke alene i Skolen, men ogsaa i Byen.

Hans Undervisningsfag var Dansk og Historie, og han var i disse Fag en særpræget og personlig Lærer, som uden at lade sig paavirke af nye Moderetninger med Hensyn til Metode og uden at bryde sig om at fylde det mest mulige Hukommelsesstof paa sine Ele-

ver forsøgte at vække deres Interesse for Danmarks Sprog og Historie, som han selv havde saa dyb Indsigt i.

Jeg ved, at der er fremragende Dyrkere af Modersmaalet, som er ham taknemlige for de Impulser, han gav dem, og den Frihed til uden Spændetroje at prøve deres stilistiske Evner, som han lod dem have. Kærligheden til Danmark og alt ægte Dansk var Lede-

traaden i hans Liv. Han var til sin sidste Dag en meget flittig Mand med sin Pen, og der foreligger fra hans Haand en lang Række Bøger som Resultat af hans Fritidsflid. De handler mest om danske Folkeminder, idet han dels var den kyndige og omhyggelige Udgiver af gamle Folks Optegnelser, dels ogsaa selv behandlede folkelig Sæd og Skik i sammenfattende Skildringer.

Ussing var født i Erritsø ved Fredericia, fra hvis Latinskole han blev Student 1895. Magistergraden i nordisk Filologi tog han 1901, og derefter var han i tre Aar Lærer ved Vejen Realskole. Fra 19. August 1905 var han Adjunkt i Sorø og var inspektionshavende Lærer til 1921 med en kortere Afbrydelse, som han benyttede til at gifte sig og til at tage den filosofiske Doktorgrad ved en Afhandling om »Det indbyrdes Forhold mellem Heltekvadene i ældre Edda«. Til Lektor udnævntes han 1921, og fra 1934—41 var han Skolens Bibliotekar. I en lang Aarrække var han Formand for Foreningen Danmarks Folkeminder og Medlem af Stednavneudvalget og af Folkeminderaadet.

For Sorøs Oplæsningsforening har han været Formand fra 1910, for Fremskridtsforeningen for Sorø Amts 2. Valgkreds 1916—18, og han var Medstifter af Sorø Amtsmuseum og af Sorø Amts historiske Samfund. Ved sin Død var han Formand for Sønderjydske Skoleforening for Sorø og Omegn.

I en Aarrække var han kendt og skattet over hele Landet som en fornøjelig og hyggelig Foredragsholder i Radioen om Folkeminder. Hans større litterære Arbejder er: Minder fra Erritsø (1915—16); Ingvor Ingvorsens Fortællinger om gammelt sjællandsk Bondeliv (1918); Ved Halleby Aa (1921); Fra Hedeboegnen (1923); Aarets og Livets Højtider (1925); Det gamle Als (1926); Sagnene om Thyre Danebod (1928); Det gamle Harboøre (1928); Slægtsromanen Ingvor Holk (1932); Mellem sydfynske Sunde (1934); Lollandsk Landsbyliv (1937); Skuespillet Paa Trolleborg (1934); Klittens Folk (1940); Sakse og Midtsjælland (1940); Folkets Danmark i Tro og Sagn (1941). Desuden en Række Afhandlinger og Kronikker, deriblandt Vor Gude- og Sagnverden (i Alverdens Viden 1939). Af den store Udgave af Blichers samlede Værker besørgede han de fire første Bind.

Ussing var en rigt begavet, kundskabsrig og klog Mand med et følsomt og modtageligt Sind, og af hele sin Sjæl fulgte han med i alt, hvad der angik vort Folk og Lands Skæbne. Man havde altid Glæde og Udbytte af at være sammen med ham, ikke mindst

i hans gæstfri Hjem, hvor hans Hustru og han foruden en Kreds af Akademiets Folk ogsaa samlede andre, som man havde Glæde af at være sammen med.

Vi, der har hørt til hans Venner gennem mange Aar, vil mindes ham med Tak.

Han overlever af sin Hustru, Fru Jutta Ussing, af Sønnen, Dr. phil. Hans Ussing og af to Døtre.

H. Raaschou-Nielsen.

— Ved Lovsangen om Morgenen den 3. Maj holdt den konstituerede Rektor, Lektor *Juul-Mortensen*, en Mindetale over Lektor Ussing. Begravelsen foregik den 9. Maj fra Sorø Kirke og Jordfæstelsen paa den gamle Kirkegaard. Soransk Samfund sendte Krans.

FRATERNITAS SORANA HOLDER STÆVNE I HORSENS 12.—14. JUNI

Kære Frater!

For første Gang i mange Aar udsendes Indbydelsen med frejdigt Haab om, at ingen af trafikale eller andre Hensyn maa holde sig tilbage. De Horsens-Fratres et Sorores gør alt, hvad der staar i deres Magt, for at Stævnet maa blive et virkeligt Fest-Stævne. Derfor kan vi med Frimodighed indbyde dig og din Viv til Fraternitas Sorana's tolvte Stævne i Horsens i Dagen 12.—14. Juni 1946. Ny Køreplan 3. Juni. Tiderne for Komme og Afrejse har vi maattet lægge efter gl. Plan; der er her efter udtænkt følgende Program:

Onsdag den 12. Juni: Kl. 13,30: Frokost. Velkomst ved *Engsig-Karup*. Derefter frit Samvær. — Kl. 18: Middag. — Kl. 20: Besøg i en gammel Klostersgaard hos Frater *Dahl & Viv*. *Tage Severinsen* fortæller.

Torsdag den 13. Juni: Kl. 8,30: Morgenbord. — Kl. 9,30: Morgenandagt i »St. Ib« ved *Knud Voldum*. — Kl. 10: *Aage Dahl*. — Kl. 12: Frokost. — Kl. 13,30: Udflugt til Øm Kloster, »Sankt Søren i Ry« og Ry Flyveplads. Herunder Generalforsamling og fælles Kaffebrød. — Kl. 18,30: Middag. — Kl. 20: Præstegaardsaften efter Borggaardsaften paa Bygholm. *Engsig* magister loquendi.

Fredag den 14. Juni: Kl. 8: Morgenbord. — Kl. 9: Morgenandagt i Klosterkirken ved *Waage Beck*. — Kl. 9,30: *Erik Bennetzen*. — Kl. 11: Frokost. Afslutning ved *Paul Nedergaard*.

Pris pr. Deltager Kr. 20,00, excl. Udflugt m. Kaffe. — Ret til Ændringer i Programmet forbeholdes.

Lagner, Haandklæder, Sæbe, Tobak og Rationeringsmærker bedes venligst medbragt eller forudsendt til Mødestedet: Vor Frelser Præstegaard, Horsens.

Af Hensyn til Festarrangørerne bedes Indmeldelse ske omgaaende eller dog saa hurtigt som muligt til *Jens Juul Sørensen*, Postkonto Nr. 8321, Bregninge pr. Svendborg.

Det er af afgørende Betydning for vore gæve Horsens-Folk at vide i god Tid, hvor mange der skal skaffes Plads

til i deres Hjem, i Rutebiler etc. Hvis det derfor paa nogen Maade er muligt, træf da en hurtig Beslutning og handl i Overensstemmelse dermed. Mens jeg har Formaningstonen paa: Belært af tidligere smertelig Erfaring henstilles endvidere indtrængende til enhver Deltager: *bliv* — hvis det overhovedet er gør ligt — hele Mødetiden ud! Det andet virker deprimerende.

Og saa paa Forhaand velkommen til et sikkert festligt Stævne i Sommeren 1946.

Paul Nedergaard. Jens Juul Sørensen. Olaf Krog-Meyer.

DEN ORDINÆRE GENERALFORSAMLING 29. APRIL

Soransk Samfund afholdt Mandag Aften den 29. April sin 77. ordinære Generalforsamling paa Hotel d'Angleterre med den i Soranerbladet og »Berlingske Tidende« meddelte Dagsorden. Der var mødt ca. 60 Medlemmer.

Formanden, Statsskovdirektør *Poul Lorenzen*, indledede med følgende Velkomst:

Velkommen, Kammerater, til Soransk Samfunds 77. Generalforsamling. Vi havde for nogen Tid siden en ekstraordinær Generalforsamling, som man vist egentlig havde ventet sig skulde blive særdeles livlig, men man kan maa sige, mod Forventning blev det en hyggelig og god Soraneraften, der var et Opgør, og vi krydsede Klinger, og der blev vedtaget noget. Det var Bestyrelsens Forslag, der blev vedtaget med 1 Stemmes Majoritet, men selv om det var blevet de andres Forslag, havde det ikke betydet nogen større Forskel, og jeg kalder dem »Hans Majestæts loyale Opposition«. Det gælder om, enten vi har Generalforsamling, eller hvad vi har, at vi flytter Teltpælene fra Sorø med os, og det kan vi gøre.

Der er næppe noget saa vigtigt og afgørende for en Dreng og en ung Mand som at blive opdraget i Kammeratskab og Mandstugt, og der er vist ikke nogen af os, der ikke tænker med Glæde tilbage paa den gamle Skole. Det kan vi alle skrive under paa, det der staar i en gammel Sorøsang: Det gamle Hus ved Søens Bred, det vil vi aldrig glemme. Lad os raabe 3 Hurra for vor gamle Skole.

Dette skete.

Paa Bestyrelsens Forslag overtog Landsdommer *Hoff Dirigenthvervet*. Han takkede, konstaterede, at Generalforsamlingen var lovlig indkaldt og gav Ordet til Formanden til Aflæggelse af Beretning.

Aarsberetningen.

Formanden indledede Beretningen med at nævne de gamle Soranere samt Lektor *Henrik Gad* og Skovrider *Helge Mundt*, der er døde i Aarets Løb, og hvis Nekrologer har staet i Soranerbladet. Vi vil, sluttede han, bevare dem i vor Erindring, ære deres Minde. — Forsamlingen rejste sig.

Derefter meddelte Formanden, at den til 2. Juni fastsatte Sorøtur med Afløsningen af Mindetavlen over faldne Kammerater og Opstilling af *Vilhelm Andersen* Busten paa Grund af Rektor *Bohns* Sygdom er udsat til senere. Om Medlemsantallet meddelte han, at der i 1943 var 1098 Medlemmer, i 1944 1121 og i 1945 1165, endda efter at 31 er slettet paa Grund af Restancer. Vi haaber at faa flere Med-

lemmer og vil ogsaa gøre et Arbejde derfor. Kunstmuseet gaar takket være *Rasmusens* Energi frem med Kæmpe-skrift, og der vil til gamle Soranere komme et Opraab om at give Bidrag til at faa rejst en Bygning. Hvad Soranerbladet angaar, takkede han *Otto Sommer* for den Tid, han havde redigeret Bladet under *Sorgenfrey Hansens* Sygdom; nu har denne atter overtaget Redaktionen. Direktør *Gunnar Knudsen* har overtaget Administrationen og er blevet Medlem af Bladudvalget, hvori ogsaa *Rogert Møller* stadig sidder, saa man kan nyde godt af hans rige Erfaringer.

Af de forskellige Understøttelsesfond er der i Aarets Løb udbetalt Understøttelser til 9 til et samlet Beløb af 3.240 Kr. Afskrivninger beløber sig til 3.839 Kr. Det er Laan, som efterhaanden paa Grund af Forholdenes Udvikling er blevet til Gaver, saaledes at Understøttelse og Hjælp beløber sig til godt og vel 7.000 Kr.

Der blev i Fjor af en gammel Soraner skænket 5000 Kr. til Soransk Samfund, de 1000 Kr. til Understøttelsesfonden, og de 4000 Kr. til Jubilæumsfonden, og der foreligger nu fra en gammel Soraner et Dokument, hvori han meddeler, at der af hans Efterladenskaber skal hensættes en Sum til Bladets fortsatte Trivsel, saaledes at Bladfonden bringes op paa 60.000 Kr., men der er den Betingelse heftet ved, at kun Renterne maa bruges af Fonden, hvilket betyder, at vi skal have lavet Fundatsen om. Hvis ikke nogen har noget imod det, gaar vi ud fra, at man eenstemmig ønsker, at denne Kapital skal staa urørlig, saaledes at kun Renterne kan bruges. Dette, at Bladfonden paa een Gang bliver bragt op paa 60.000 Kr. maa ikke bevirke, at hvis nogen gaar med skumle Tanker om at hjælpe, at de da holder sig tilbage, det maa de endelig ikke.

Formanden omtalte videre de i Aarets Løb afholdte Soranersammenkomster, som har været refereret i Soranerbladet, og meddelte desuden, at det nu er 25 Aar siden, at 200 raske gamle Soraneres Stipendium blev stiftet. Der har i disse Aar været udbetalt Hjælp til 144 til et Beløb paa over 30.000 Kr. Nu efter 25 Aars Forløb trænges der til at gøres et Fremstød, saa Legatet kan blive stabiliseret. Der er endnu Plads for en Række Konsolidanter.

Jeg glæder mig over disse Understøttelser, og vi maa vel alle glæde os, hvergang disse Fonds og velgørende Afdelinger inden for vort Samfund finder Støtte. Jeg ser saadan paa det, at det vigtigste er Soranerbladet, men Hjælpen til Kammerater, gamle og unge hører ogsaa med til Rygraden i Soransk Samfund.

Der kommer saa et lille nyt Fond, eller hvad man vil kalde det, idet der til Minde om Rektor *West* af Repræsentanter for de 3 Statsskoler, Tønder, Sønderborg og Sorø, samt Repræsentanter for Soransk Samfund blev samlet et Beløb ind, saaledes at der kunde sættes ham et værdigt Minde paa Sorø gamle Kirkegaard. Af dette Beløb blev der 1350 Kr. tilovers, som vil blive brugt til et Mindelegat med Rektor *West*' Navn. Legatet skal først virke, naar Beløbet er naaet op paa 5.000 Kr. Under Mrk. K. L. er der skænket til Planens Realisation 2700 Kr., saaledes at der kun mangler smaa 1000 Kr. i, at dette Mindelegat kan fungere og gøre sin gode Virke.

Støttefonden for gamle Soraneres Efterladte har i 1945 udbetalt 200 Kr. til hver af 4 Enker, ialt 800 Kr.

Hvad den fynske Afdeling angaar, har Direktør *Suhr Henriksen* skrevet, at man har ligget stille, da Odense var en særlig hærget By, men nu var det Meningen at gøre noget ved det. Han vil forøvrigt gerne afløses. Fra den jydsk Afdeling er det saa lykkeligt, at Landsretssagfører *Kall* selv er tilstede i Aften og kan aflægge Beretning.

Landsretssagfører *Kall* udtalte, at ogsaa Aarhus var en hærget By. Under Krigen havde man gjort et Par Forsøg paa at samle gamle Soranere fra Jylland, men det var faldet uheldigt ud. Nu havde man indkaldt til en Sammenkomst den 18. Maj og haabede, at Bestyrelsen vilde deltage. Man haabede forøvrigt at kunne puste nyt Liv i den jydsk Afdeling, hvis Formaal er at samle gamle Soranere i Jylland een Gang om Aaret til en større Sammenkomst og muligvis ogsaa samle dem til en Fællestur til Sorø.

— Derefter toges Beretningen til Efterretning.

Beretning fra Æresretten.

Formanden: Beretningen fra Æresretten er aflagt meget hurtigt. Desværre kunde Landsdommer *Boeg* ikke være her i Aften, men han meddeler, at Æresretten kun har faaet Henvendelse om *Otto B. Andersen*, der har vist sig ikke at være Medlem. *Kryssing* er heller ikke Medlem. Jeg vil sige til Medlemmerne her, at har man noget paa Hjerte og noget, som man mere eller mindre kan dokumentere, bør man henvende sig til Retten i Tide og helst inden alt for længe.

Kontorchef Wagner: Jeg savner *Willy Antoni Jensen*.

— Der blev svaret, at han ikke er Medlem, da han ikke har betalt Kontingent i mange Aar.

Kall: Det var netop *Willy Antoni Jensen*, som *Wagner* nævnte, der bragte mig til at tænke paa, at jeg synes ikke, det kan være nok at ræsonnere, at nogen ikke er Medlem af Samfundet. Der kan, og der kommer stadig nye Medlemmer, som ønsker at indmelde sig. Hvor er vi saa henne med Hensyn til, hvem vi skal sige Nej til? For vort Vedkommende indrykker vi den 18. Maj en Annonce i Jyllandsposten om nye Medlemmer, og jeg har allerede faaet forskellige Henvendelser om nye Indmeldelser, og vi har talt om inden for vor Bestyrelse, hvorledes vi skal være klare over, om de paagældende har en Fortid eller ikke. Det vilde dog ikke være rart, om nogen bliver meldt ind, og det saa siden viser sig, at vedkommende har begaaet en unational Optræden, og vi saa skal smide ham ud igen. 2 af Brødrene *Antoni Jensen* har ikke været særlig rare

Medlemmer at have med at gøre, jeg husker paa en Sorøtur, hvor en af dem optraadte paa en meget uheldig Maade. Jeg vilde spørge, om man ikke kunde undersøge gamle Soraneres Fortid i al Almindelighed, for at der derigenem kan have en Rettesnor for, hvem vi skal melde ind, og hvem vi ikke skal.

Sparekassedirektør *Krog-Meyer:* Forslaget om, at man skulde undersøge samtlige Soraneres Forhold, lyder utiltalende. Det kan ikke lade sig praktisere. Den rent umiddelbare Betragtning maa være, at det er Medlemmer af Samfundet, Talen er om her, ikke alle de Elever, der har gaaet i Skolen, og som ikke er Medlemmer. Disse falder udenfor Soransk Samfunds Æresrets Omraade. Iøvrigt vil jeg sige, at det var særdeles rart og ganske udmærket, hvis Æresretten kunde ligesom udvide sine Rammer noget, saadan at man var mere sikker paa, hvem man kunde lade ind og ikke tage ind, men det kan ikke lade sig gøre, med mindre de af os, der har Tanke om, at den eller den har noget paa Samvittigheden, indberetter det for Æresretten. Æresretten kan jo dog ikke paa egen Haand undersøge samtlige 1165 Medlemmer. Det skulde være saaledes, at de af os, der har hørt noget om en eller anden, bør henvende sig til Æresretten, uden at der deri behøver at ligge nogen særlig Insinuation, men blot den Hensigt at faa Forholdet undersøgt. Hvis jeg vidste, at der i Krogene taltes om, at jeg havde udvist en daarlig Optræden, saa vilde jeg gerne have det frem, og jeg gaar ud fra, at det gaar andre paa samme Maade. Der verserer adskillige Rygter om, at den har ikke været helt god, og den var der vist noget i Vejen med. Men det er saa tit, man hører noget, der ikke passer. Paa den anden Side kan man ogsaa sige, at hvis Æresretten slutter om en Maaned eller to uden at have behandlet noget, saa er det et magert Resultat.

Læge Skovgaard: Jeg maa desværre fraraade det Forslag, Landsretssagfører *Kall* kom med, da det er sin egen Sag for en Organisation at rage sig ind i noget, der ikke kommer den ved. Hvis en Æresret begynder at blande sig op i Forholdet hos Folk, som ikke er Medlem af vor Organisation, vilde de jo sikkert sige, hvad i al Verden kommer det jer ved. Saa staar man over for det, at man ikke kan faa Svar paa Spørgsmaal af disse Personer, og hvor det drejer sig om ikke oplagte Tilfælde, kan man ikke komme til noget Resultat uden at faa et Svar fra dem eller faa vidnefast Svar andetsteds fra. Jeg tror, det vil blive ganske overordentlig vanskeligt. I Almindelighed er det jo saadan, at Politiautoriteterne retter sig efter Æresretter, men dog kun saa længe det drejer sig om vedkommende Organisations Medlemmer. Hvis man i andet Ærinde kommer til Politiet eller Centralkartoteket, eller hvor man gaar hen, saa vil jeg meget betvivle, at man faar nogle Oplysninger.

Direktør *Gunnar Knudsen:* Er det ikke saadan, at de fleste gamle Soranere kender nogen, der enten har været Værnemagere eller SS-Folk eller har hørt Rygter derom, men ikke tør staa som Anmelder, eller ikke har Lyst til at være Anmelder? Kunde det ikke lade sig gøre, at Medlemmer henvender sig mundtlig til Bestyrelsen, som derefter henstiller til Æresretten at undersøge Sagen. Jeg har

det saadan, at jeg holder mig tilbage, fordi jeg meget nødig vil staa som Anmelder, da jeg ikke er sikker i min Sag. Vilde det være saa galt, om det gik via Bestyrelsen, og denne tog Ansvaret for Anmeldelsen. Et Bestyrelsesmedlem kan sagtens sige til Æresretten, det og det Menneske verserer der Rygter om. Det er et Forslag til Løsning af det Problem, Krog-Meyer opkastede.

Læge *Skovgaard*: Paa egne Vegne vil jeg gerne tage Afstand herfra. En Mand er en Mand, og han bør staa bag sit Ord, og gør han ikke det, skal han tie stille.

— Derefter betragtedes Emnet som uddebatteret.

Regnskaberne.

Direktør *Krog-Meyer* aflagde det i Soranerbladet offentliggjorte Aarsregnskab, for hvilket der gaves Decharge.

Prokurist *Svend Clausen* aflagde Regnskaberne for de forskellige Understøttelsesfond og udtalte herunder:

1945 har for Understøttelsesfonden været et meget mærkeligt Aar, idet der kun er udbetalt 1540 Kr. i Laan. Det er, som om der i 1945 blandt de yngre har været en betydelig større Uro, som om man har haft mindre Kræfter og Evne til at samle sig om Studierne, end man havde selv i Besættelsesaarene. Jeg tror, der er noget om, at Kapitulationen og hvad dermed fulgte, har bevirket, at mange unge ikke rigtig har kunnet finde frem til støt og stadigt Arbejde, men jeg har lagt Mærke til, at allerede i Aar er det, som om det begynder at vende sig, og at de unge kommer mere, end de gjorde i 1945. Jeg vil haabe, at denne Udvikling vil holde.

Understøttelsesfondens Formue er kommet op paa en Obligationsbeholdning af 29.400 Kr. nominelt, og den ventes forøget i Løbet af Aaret med mindst 2.000 Kr. Et mindre Udvalg har gennemgaaet samtlige Laantagere, og der er derved foretaget en Afskrivning paa 3838,90 Kr. Dermed er ikke sagt, at den Beholdning af Gældsbreve, som Fonden har, ikke kan betragtes som sikre Papirer. Jeg haaber, at de i hvert Fald i meget stor Grad vil indgaa. Der vil blive rykket paa sædvanlig Maade med forholdsvis elskværdigt og personlige Breve, der tilsendes hver enkelt, idet jeg har opdaget, at man faar de fleste Afdrag hjem paa den Maade.

— Derefter gaves Decharge for de forskellige Fonds Regnskaber.

Rogert Møller, som aflagde Regnskabet for Soranerbladet og Bladfonden, udtalte:

Forinden jeg udbeder mig Decharge for dette Regnskab, der er det sidste Regnskab fra min Side, vil jeg gerne have Lov til at sige Tak til Bestyrelsen for de mange Aar, jeg har været her. Naar jeg saa tilmed erfarer, at *Gunnar Knudsen* er udset til at være min Eftermand, kan jeg kun være Bestyrelsen taknemlig for, at en saa dygtig Mand kommer til. Jeg forstaar næsten ikke, hvordan de har faaet ham til at ryge paa den. Jeg vil tilføje, nu mangler vi jo kun Arkivaren, men med den Dygtighed, Bestyrelsen har vist i andre Forhold, vil den jo ogsaa nok løse denne Sag paa en udmærket Maade.

— Der gaves Decharge.

Udnævnelse af Æresmedlemmer.

Formanden meddelte, at Bestyrelsen foreslaar at udnævne to Æresmedlemmer, nemlig Rektor *Raaschou-Nielsen* og *Rogert Møller* (Haandklap).

Raaschou-Nielsen er selv Soraner og var i nogle Aar Adjunkt paa Herlufsholm, inden han i 1911 kom til Sorø som Rektor. I Raaschou-Nielsens Rektortid blev Forholdet mellem den gamle Skole og Soransk Samfund uddybet og varmere end nogensinde, og det Bifald, der har lydt, viser jo ogsaa Tilslutningen.

Motiveringen for at gøre *Rogert Møller* til Æresmedlem kan siges med et eneste Ord, Soranerbladet. Bifaldet før viser, at der selvfølgelig ikke kan være Diskussion om Udnævnelse af Æresmedlemmer. Vi følte os aldeles sikre paa, før vi foreslog det, at det var noget, alle vilde være med til.

Formanden overrakte derefter Æresmedlemsbrevene.

Til *Raaschou Nielsen* udtalte han: Det er os en Glæde og en Ære for Soransk Samfund at have Dem som Æresmedlem.

Til *Rogert Møller*: Kære Rogert Møller, Du har fortjent det.

Fhv. Rektor *Raaschou-Nielsen*: Jeg kan ikke sige, at det var mig nogen Overraskelse, at jeg blev foreslaaet til Æresmedlem, for Formanden har for nogen Tid siden spurgt mig, om jeg vilde være villig til at tage imod Udnævnelsen, hvis den blev foreslaaet. Dertil kunde jeg kun sige Tak. Jeg føler det som en meget stor Ære, og de har beredt mig en meget stor Glæde dermed. Mit Forhold til Soransk Samfund gaar jo langt tilbage, tilbage til 1889, eller kort efter at jeg var blevet Student. Det var det Aar, da ingen i mindste Maade tog sig af Studenterne, det har sin Historie. Det var Rivninger indenfor Bestyrelsen. Kort efter var vi nogle Soranere, som lavede en Gymnastikforening, og vi fik en Smule Understøttelse til denne Gymnastikforening. Men saa har jeg i 30 Aar været ved vor gamle Skole som Rektor. Jeg har altid betragtet de gamle Soranere og deres Hengivenhed for Skolen som en fast og sikker Vagt om Skolen, som den ikke kunde vurdere højt nok. Jeg har derfor glædet mig over det venskabelige Forhold, der har været mellem Soransk Samfund og Skolen, og det Venskab, der vistes mig personligt fra Soransk Samfunds Side. Nogle af mine bedste Minder i Sorø-Aarene knytter sig til de gamle Soraneres Besøg dernede. Nu kan det ikke andet end glæde mig, at Bestyrelsens Forslag her blev modtaget saa venligt, som jeg saa det blev af Forsamlingen. Det vil jeg gerne sige Dem Tak for, og jeg haaber, at Bestyrelsen ikke bagefter skal faa nogen Udmeldelse i Anledning af denne Udnævnelse.

Rogert Møller udtalte: Denne Udnævnelse glæder mig uhyre meget. Det er en stor Ære for mig, at man i Dag har gjort mig til Æresmedlem, og at jeg kom til at følges med vor gamle Rektor, gør Æren endnu større. Han har jo en lang Arbejdstid at se tilbage paa. De 25 Aar, jeg har været her, er jeg kommet ganske godt ud af det med Bestyrelserne, de har vist dem tillidsfulde overfor mig i enhver Henseende. Det glæder mig, at der nu vises mig en saadan Ære, og jeg siger dem min allervarmeste Tak. Tak, mine Herrer.

Budgettet for 1946.

Krog-Meyer oplæste Budgettet, der godkendtes.

Landsretssagfører *Kall*: Kan jydsk Afdelings Medlemmer komme gratis med til Sorø, det gjorde de i sin Tid? Eller kan vi mod at yde Tilskud?

Formanden: I Sandhed et pinligt Spørgsmaal. Det sætter os i den dybeste Forlegenhed, maa vi ikke have Lov til at snakke lidt om det, saa finder vi nok paa en Udvej.

Valgene.

Formanden meddelte, at *Clausen*, *Skovgaard Jensen*, *Bruun*, *Suhr Henriksen* og han selv skulde afgaa efter Tur som Bestyrelsesmedlemmer. *Suhr-Henriksen* ønsker ikke at fortsætte, og den fynske Afdeling vil nu udpege et andet Medlem til Hovedbestyrelsen. *Skovgaard Jensen* ønsker paa Grund af Eksamenslæsning ikke Genvalg. *Formanden* takkede ham for hans rolige og udmærkede Optræden. *Clausen*, *Bruun* og *Formanden* var villige til at modtage Genvalg, og som nye Medlemmer foreslog Bestyrelsen: Direktør *Gunnar Knudsen*, cand. pharm. *Børge Ishøj* og Seminarieelev *Erik Bang*, der er Klasseformand for sit Hold.

De foreslaaede Medlemmer valgtes enstemmigt.

Formanden takkede Generalforsamlingen for denne næsten foruroligende Enighed.

Ændringer i Soranerbladets Fundats.

Clausen: Som *Formanden* omtalte i sin Beretning, har Soransk Samfund modtaget det meget glædelige Budskab, at en gammel Soraner efter sin Død vil sørge for, at Bladfonden bringes op paa et Beløb af 60.000 Kr., men han har knyttet en Betingelse hertil, en ganske naturlig Betingelse, idet han kræver, at Fonden skal være urørlig. Efter den gældende Fundats kan selve Fondens Kapital angribes, og det er derfor, hvis Soransk Samfund kan acceptere Betingelsen for denne storstillede Gave, nødvendigt, at Bladfondens Fundats laves om.

I og for sig er det ikke nødvendigt, at Generalforsamlingen tager Stilling til Spørgsmaalet, idet Fundatsen udtaler, at den kan ændres ved Afstemning blandt Medlemmer. Sagen skal altsaa ud til Urafstemning og er ikke noget Generalforsamlingsanliggende, men Bestyrelsen vil gerne forelægge Sagen for Generalforsamlingen paa den Maade, at man vil have Generalforsamlingens Sanktion til, at Bestyrelsen i Samraad med den Mand, der har ydet den første store Begyndelse til Soranerbladets Fond, laver Fundatsen om, saaledes at Fonden bliver urørlig, og vi derigennem kan blive i Stand til at modtage Gaven. Dette vil Bestyrelsen gerne have Generalforsamlingens Sanktion til.

Generalforsamlingen kan efter Lovene ikke træffe nogen som helst Beslutning. Beslutningen træffes ved Urafstemning mellem Medlemmerne. Jeg gaar ud fra, at man er enig heri.

— Dette var Tilfældet.

Eventuelt.

Landsretssagfører *Kall*: Der blev i sin Tid, da jeg var tilstede ved en tidligere Generalforsamling, meddelt, at Soransk Samfund havde købt en Film »Husker du«, som var blevet optaget i Sorø. Da vi nu i Aarhus vil afholde Festlighed, satte jeg mig i Forbindelse med *Hammerich*. Han fortalte mig, at han havde optaget en yderligere Film i Tilslutning til den første og tilbød Soransk Samfund den for en meget billig Pris, men ikke siden hørt noget dertil. Jeg foreslaar, hvis Bestyrelsen finder Filmen egnet, at man da køber den, saaledes at vi Afdelinger kan faa Lejlighed til at laane den og se den.

Clausen: *Hammerich* har optaget en Film, der hedder »2 Aar efter«. Det er en ganske udmærket Film. Det mest interessante og heldigste ved den er, at det er lykkedes at faa Rektor *West* med paa den. Saa sent som i Søndags talte jeg i Telefonen med *Hammerich* om Sagen, og Spørgsmaalet vil komme frem paa næste Bestyrelsesmøde.

Dahl: Jeg vil gerne spørge, om disse Gaver og Understøttelser til Drengene dernede paa Skolen fortrinsvis gives til Drengene, som er Sønner af gamle Soranere, eller om de blot gives til dem, der har Trang?

Direktør *Louw*: Soransk Samfund har ingen Legater, som det uddeler blandt Elever paa Sorø Akademis Skole. De tildeles kun afgaaede Elever og gamle Soraneres Efterladte. Den eneste Hjælp, der gives, er Phønixkædens og Phønixfondens Konfirmationshjælp hvert Aar til trængende Elever, og der tager man netop Hensyn til, om vedkommendes Far er gammel Soraner.

Torben Madsen: Jeg vil blot lige sige, at vi nu har en Medlemsfortegnelse færdig, og *Skovgaard Jensen*, *Clausen* og jeg sætter os ned nu om lidt, saa der kan blive Lejlighed for Medlemmerne til at komme og kontrollere deres Optagelse paa Medlemslisten.

Formanden sluttede derefter af med en Tak til Dirigenten, som hævdede Generalforsamlingen. Og saa gik man til Smørrebrødsbordene.

BLADFONDEN

I Soranerbladet Nr. 2 1946 meddelte undertegnede under Overskriften »Glædeligt Budskab«, at en anonym gammel Soraner har givet Tilsagn om af sine Efterladenskaber at hensætte en Sum, som til den Tid vil bringe Bladfonden op paa 60.000 Kr., forudsat at Kapitalen gøres urørlig, saa kun Renterne kan anvendes.

Det var virkelig et glædeligt Budskab; men det bør tilføjes, at den anonyme Soraner har et fremragende Helbred og agter at leve mange Aar endnu, saaledes at Bladets nuværende Stilling ikke betrygges ved Donationen, hvorfor det vilde være velkomment, om ogsaa andre med Interesse for vort Kælebarn Soranerbladet vilde tænke paa Bladfonden.

Poul Lorenzen.

SORANSK SAMFUNDS BESTYRELSE

Paa et Bestyrelsesmøde den 7. Maj har Bestyrelsen konstitueret sig som følger:

Formand: Direktør for Statsskovbruget *Poul Lorenzen*, Kontor: Tøjhusgade 7, Central 1188.

Næstformand: Direktør *A. Ch. Louw*, Kontor: Varelotteriet, Laksegade 2, Central 1290, 1823, 1839.

Kasserer: Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer*, Kontor: Bondestandens Sparekasse, Vester Voldgade 107, Central 6666.

Soranerbladets og Bladfondens Administrator: Direktør *Gunnar Knudsen*, Kontor: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201, priv. Hørsholmsvej 55.

Sekretærer: Civilingeniør *Torben Madsen*, Kontor: Kl. 9—16 Central 10310, Lok. 30, priv. Snorregade 5, 1., Amager 750 y. Laboratorieførster, cand. pharm. *Børge Ishøj*, Kontor: Central 17017, priv. Solbakkevej 56 B, Ordrup 5814. Seminarieelev *Erik Bang*, Gennemløbet 15, 3., Damsø 1353 u.

Formand for jysk Afdeling: Landsretssagfører *Chr. R. Kall*, Østergade 3, Aarhus, Tlf. Aarhus 130 og 160.

Formand for fynsk Afdeling: Stillingen er vacant, indtil videre: Direktør *P. Suhr-Henriksen*, Vestergade 96, Odense, Tlf. Odense 1050.

Redaktør af Soranerbladet: Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen*, Tranevej 10, Taga 6515.

Laane- og Understøttelsesfondens Administrator: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Kontor: Central 13773, priv. Ved Volden 9, 4., Sundby 4625.

Der er nedsat følgende Udvalg:

Bladudvalget: *Lorenzen, Sorgenfrey Hansen, Gunnar Knudsen, Licht, Rogert Møller og Torben Madsen*.

Laane- og Understøttelsesudvalget: *Lorenzen, Svend Clausen, Louw og Erik Bang*.

Festudvalget: *Louw, Jonas Bruun*, Landsretssagfører, Kontor: Central 7214, 5210, 5211. *Torben Madsen, Børge Ishøj*.

Gratulations- og Kondolenceudvalget: *Louw, Sorgenfrey Hansen og Jonas Bruun*.

Pressesekretariatet: *Louw og Erik Bang*.

Agitationsudvalget: *Krog-Meyer, Børge Ishøj og Erik Bang*.

Medlemsfortegnelse og Matrikel: *Svend Clausen og Torben Madsen*.

Der har i Bestyrelsen været afholdt Møder: 1/11 — 29/11 — 11/12 — 17/12 — 29/12 — 9/1 — 17/1 — 21/1 — 23/1 — 28/1 — 28/1 — 18/2 — 21/2 — 22/3 — 16/4 og 7/5. — I Bladudvalget: 11/12 — 15/3 og 25/4.

KOMMUNEGARTNER MICHAEL GRAM

*2. Maj 1887 † 25. April 1946.

Den 25. April døde Kommunegartner *Michael Gram*. Begravelsen foregik den 28. April fra Frederiksberg Kirke.

Marius Michael Gram fødtes den 2. Maj 1887 paa Koldemosegaard som Søn af Gartner, Konsulent *Hans Gram* og Hustru *Karoline Marentine Petrea*, f. *Christensen*, i hvis Hjem en Række dygtige Børn voksede op. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1898 og forlod den i 1902 med Realeksamen. Derefter sattes han i Gartnerlære, blev Havebrugskandidat, Lærer ved Vilvorde Havebrugsskole og rejste saa ud til Amerika, Australien og nogle europæiske Lande for at udvide sine Kundskaber om Havebrug. Hjemkommen ansattes han i 1916 som Kommunegartner paa Frederiksberg.

Michael Gram var en i sit Fag i høj Grad interesseret Mand. Fra hans Haand foreligger flere Værker, bl. a. om Frugtavl og Frugtpakning, og han har været Redaktør af Tidsskrifterne »Dansk Frugtavl« og »Havekunst« samt været Formand i Foreningen af danske Havebrugskandidater, Næstformand i Dansk Havearkitektforening, Bestyrelsesmedlem i Det kgl. danske Haveselskab og Censor ved Landbohøjskolens Havebrugseksamen. Han efterlader sig Hustru og 2 Børn.

Hans Brødre er: *Niels Jørgen Gram* (R. '01), *Ernst Gram* (S. '09) og *Alfred Gram* (S. '15) og Søstre *Johanne Elisabeth Gram* (S. '18) og *Marie Margrethe Gram* (S. '21).

DØDSFALD

Forpagter af den under Den Suhrske Stiftelse hørende gamle Hovedgaard Bonderup i Tostrup Sogn i Holbæk Amt, *Sven Kipp* sov stille ind Mandag den 29. April. Bisættelsen fandt Sted i Stilhed.

Sven Mogens Kipp fødtes den 13. April 1902 paa Bonderup som Søn af Forpagter *Johannes Carl Wilhelm Kipp* og Hustru *Ellen*, f. *Hillerup*. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1914 og forlod den i 1919 med Mellemskoleeksamen for at blive uddannet ved Landbruget. Han efterlader sig Hustru og to Døtre.

Brødre er Læge *Poul Kipp* (S. '14), omtalt i Soranerbladet 15. Aargang Nr. 8 Side 64, og *Helge Kipp* (R. '16). Svoger er *Johannes Theodor Suhr* (R. '12).

— Den tidligere Ejer af »Balka Søbad« paa Bornholm, *Carl Christian Borges*, døde den 3. Maj paa Bornholms Amtssygehus. Begravelsen foregik den 8. Maj.

Carl Christian Borges fødtes i Sorø den 27. Oktober 1870 som Søn af Amsfuldmægtig *Jens Hansen Borges*, der døde i 1889, og Hustru *Laura Kirstine*, f. *Stylsvig*. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1883 og udmeldtes i Sommeren 1887

af 3. Realklasse, hvorefter han sattes i Handelslære. Omkring Aarhundredskiftet oprettede han paa Aasen i Nexø sin egen Forretning med Manufaktur og Sytue; nogle Aar efter købte han en Grund paa Storegade i samme By, opførte en Forretningsejendom dér og drev i mange Aar en større Forretning, som han solgte i 1938 for at overtage »Balka Søbad«. Senere har han ogsaa afhændet dette. Han efterlader sig Hustru, Børn og Børnebørn.

En Broder er Godsforvalter paa Borreby ved Skelskør, *Axel Albrecht Borges* (IV Kl. Hovedeks. '83), der i Fjor fejrede 50 Aars Godsforvalterjubilæum. En anden Broder, *Oscar Borges*, døde kun 13 Aar gammel i Oktober 1893, et Par Maaneder efter at han var blevet Elev i Sorø Akademis Skole. Om Søsteren Marie Borges er nedenstaaende lille Beretning: I 1881 indkom i Sorø Akademis Skole en lille Københavnerdreng *August Stühr*, f. 17. November 1868 som Søn af Grosserer, Direktør Carl Heinrich Friedrich Stühr. Han var ikke nogen Læsehest og udmeldtes i Skoleaaret 1883—84 af 1. Realklasse. Siden tumlede han rundt i alle Verdensdele. I Foraaret 1932 sendte han, som da kaldte sig *August Stühr Seymore*, et Brev til den forlængst indgaaede »Sorø Avis« fra Los Angeles i Californien. Dette Brev, som havnede i Soranerbladets 17. Aargang Nr. 7 Side 59 (Juli 1932), er skrevet paa et højst pudsigt Dansk isprængt engelske Ord. Han nævner i Brevet mange Kammerater, Lærere og Sorøborgere, bl. a. Eleven *Carl Christian Borges* og Søsteren *Marie Borges*, »min Kjæreste« skriver han og slutter »Men forglem ikke at send brev (sig dette til Marie Borges — jeg kan endnu se hendes lille haand og hendes lillefinger var kroget) Best regards.« Formentlig er Soranerbladet med Brevet sendt ham, for den 1. September skriver han fra Los Angeles paa Engelsk et Brev til Soranerbladet, hvor det findes i 17. Aargang Nr. 10 Side 83. I dette Brev hedder det bl. a.: »I also learned with sorrow, that my little sweetheart *Marie Borges* and *Carl Lunge* (udm. 2. R. '86, død 19. Marts 1918 i Sorø) have passed on years ago, yet I still see them, with my minds eye, as they were then; I remember them distinctly and shall continue to do so.« — Han bebudede forøvrigt et yderligere Brev til Soranerbladet, men man hørte aldrig mere fra ham.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Købmand i Sorø, Josef Martin Pohl døde den 1. Maj paa Centralsygehuset i Slagelse, 65 Aar gammel. Købmand Pohl, der var født i Tjenuk i Tjenuk, kom for 35 Aar siden som Tilskærer til Købmand P. M. Hansen i Sorø, hvis Forretning paa Storegade han senere overtog og udvidede med en Engrosafdeling. Han var Fader til Soraneren *Martin Finn de Padua Pohl* (S. '34).

*

»Den aabne Dør til den frie Verden« — »Dansk-Svensk Flygtningetjeneste«s Virksomhed i Malmø 9. Oktober 1943 — 5. Maj 1945« —. Saadan hedder en Pjece, der er udsendt som Privattræk og bl. a. indeholder et udførligt

Referat af et den 30. November 1945 afholdt Møde, hvor der gaves udførlige Oplysninger om denne Flygtningetjenestes højtfortjente, interessante og spændende Arbejde, bl. a. af Redaktør *Leif B. Hendil* (S. '18), der i Decem-ber 1943 tog Initiativet til Dansk-Svensk Flygtningetjenestes Indsamlingsfond. Hendil havde selv maattet flygte til Sverige paa Grund af sin Deltagelse i Hjælpen til en særlig udsat Befolkningsgruppes Flugt i Oktober 1943.

Var det ikke en Idé, om Soransk Samfunds Bestyrelse fik Hendil til at fortælle herom ved en Soraneraften i Løbet af Efteraaret.

*

Den første »Overskæringsaften« efter Befrielsen fandt Sted den 30. April, en skøn og mild Foraarsaften, hvor Eleverne gik gennem den lysegrønne Skov til det mægtige Baal paa Rævebakkerne. Humøret var højt. Der afbrændtes mange Kanonslag og Raketter og dampedes løs paa Piber, Cigarer og Cigaretter. Baldurpræsident *Steen Thiele* ledede Festen omkring Baalet, hvor Sangene afløste hinanden, *Kurt von Jessen* holdt Baaltalen. Under Hurraraab kastede 3. G'erne deres gamle sorte Huer paa Baalet, og saa marcherede man hjem. Da Toget svingede ind i Fratergaarden, sang Eleverne »Kong Christian«, og staaende paa Trappen sang de under Organist Schiøtz' Ledelse »Valborgsangen«, »Den kedsom Vinter« og »Høje Nord«, hilst med kraftigt Bifald af den store Tilhørerskare. Gymnasiasterne samledes derefter under »Gymnasiets Træ«, der var illumineret med kulørte Lamper. Der holdtes Tale, blev sunget Studentersange og sluttedes af med »Natten er saa stille«.

*

Oberst, Kammerjunker *Christian Alfred Friis* (S. '15) fyldte 50 Aar den 6. Maj. Oberst Friis er Københavns Kommandant og Generalinspektør for Rytteriet. I sine Premierløjtnantsdage var han Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse og dennes Sekretær.

*

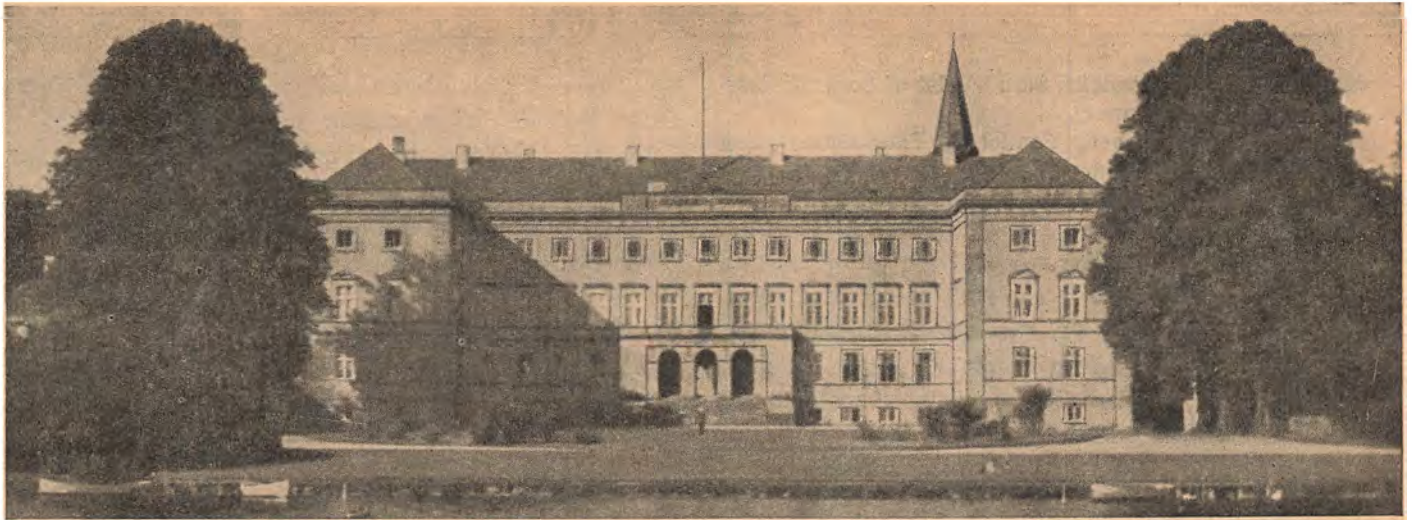
»Sorø Amtstidende« meddeler, at Rektor *Bohn*, der laa paa Centralsygehuset i Slagelse, Søndag den 11. Maj kørte til Hillerød for at tilbringe Rekreationen der. Rektor kan antagelig først efter Sommerferien genoptage sin Gerning.

*

Bibliotekar ved Biblioteket for Brønderslev og Omegn, *C. G. Elberling* (S. '25) har som Led i »Læs med Plan. Litteraturvejledninger udgivet af Folkebibliotekernes bibliografiske Kontor« udarbejdet en lille Pjece »Danmark under Besættelsen«. Over 400 Bøger om 1940—45 har allerede set Dagens Lys, deraf ca. Halvdelen om danske Tilstande og Oplevelser, saa en »Læs med Plan« paa dette Omraade vil sikkert være paa sin Plads. Pjecen er trykt i 10.000 Eksemplarer. Et Eksemplar sendes gratis til Soranere, som maatte ønske det. Henvendelse til: *Bibliotekar C. G. Elberling, Biblioteket for Brønderslev og Omegn, Brønderslev*.

*

Pressefotograf *Jesper Gottschalck* (R. '33) viedes den 17. Maj til Elsebe Stoltenberg, Norge.

31. AARGANG

SORANER-BLADET

JULI 1946

TIL GAMLE SORANERE!

Som det sikkert vil være Eder bekendt, blev — efter den af Soransk Samfund arrangerede Kunstudstilling i 1936 i Sorø i Anledning af vor gamle Skoles 350 Aars Jubilæum — den Tanke fremsat, om det var muligt paa Akademiets Grund at skabe en permanent Kunstsamling til Glæde og Gavn for vore unge Kammerater under deres Ophold paa Sorø Akademis Skole, og som tillige kunde bidrage til at vække og nære Interessen for Kunst i Byen og Egnen. Det er jo en Kendsgerning, at der udenfor København og Omegn ikke paa Sjælland findes nogen offentlig Kunstsamling. Tanken fik straks Tilslutning fra Undervisningsministeriet og Sorø Byraad, ligesom Skolens daværende Rektor *H. Raaschou-Nielsen* gik stærkt ind for Planens Gennemførelse, og det førte til, at en Komitee, som bestod af Rektor *H. Raaschou-Nielsen*, Soransk Samfunds daværende Formand, Dommer *John Knox*, Borgmester *Jul. Frandsen*, Sorø, og Direktør *Alfred V. Rasmusen*, dannedes med det Formaal for Øje at arbejde for Oprettelsen af et saadant Museum.

Gennem et Opraab til Gamle Soranere og Venner af Sorø fik man i Løbet af 1938 samlet en Del Penge sammen, der skulde danne Grundlaget for en Byggefond, idet det var Tanken at opføre en selvstændig Museumsbygning paa Skolens Grund. Ogsaa fra officiel Side blev der givet Tilsagn om Støtte til Bygnings Opførelse, men den Omstændighed, at Skolens Byggeplaner med Hensyn til Udvidelse af specielle Un-

dervisningslokaler paa daværende Tidspunkt endnu ikke var fastlagt, og dernæst Krigens Udbrud i 1939 bevirkede, at Tanken om Museets Opførelse maatte udskydes indtil videre.

Grundstammen i Museet er en Del Kunstværker, som tilhører Sorø Akademi, og som hidtil ikke har været offentlig tilgængelige, og disse er med Undervisningsministeriets Godkendelse blevet deponeret paa Museet, ligesom Statens Museum for Kunst, Ny Carlsberg Glyptotek, Ny Carlsberg Fondet og Skagens Museum har deponeret en Række Kunstværker i Sorø. Disse Ting i Forbindelse med en Del Gaver fra Gamle Soranere, Venner af Sorø Akademi og de Gaver, Museet har modtaget fra »Soransk Samfunds Museumsvenner«, har bevirket, at der nu findes en mindre, men god Samling, der viser dansk Kunst i Tiden fra Eckersberg og op til vor Tid.

Samlingen omfatter nu lige ved 200 Kunstværker.

Museet er en selvejende Institution med en kgl. konfirmeret Fundats af 19. Februar 1944 og ledes af en Bestyrelse, der for Tiden bestaar af:

Rektor *H. Raaschou-Nielsen*, Formand (Valgt af Soransk Samfunds Medlemmer).

Fuldmægtig *E. A. Koch* (Valgt af Undervisningsministeriet).

Amtmand *V. Topsøe* (Valgt af Sorø Amtsraad).

Borgmester *Dan Clausen* (Valgt af Sorø Byraad).

Rektor for Sorø Akademis Skole *P. H. Bohn*, Sorø.

Skovdirektør *P. Lorenzen* (Formand for Soransk Samfund).

Maleren *Siegfred Neuhaus*, Sorø (Valgt af Soransk Samfunds Museumsvenner).

Direktør i Ny Carlsberg Fondet *V. Thorlacius-Ussing* (museumskyndig Leder).

Direktør *Alfred V. Rasmusen* (økonomisk Leder).

Allerede nu er Museet statsunderstøttet Provins-kunstmuseum, og Sorø Byraad yder aarligt et Tilskud til Driften paa Kr. 1000.—, saaledes at det maa siges, at Museets økonomiske Drift er sikret. Museet deltager fra 1945 i Ny Carlsberg Fondets aarlige Uddeling af moderne Kunstværker til Provinsens Kunstmuseer.

Derimod mangler endnu et meget betydeligt Beløb, før Midlerne til en Museumsbygning er sikret, og selv om der som før omtalt er givet Tilsagn om pekuniær Støtte til Bygningen saavel fra offentlig som fra privat Side, skal der skaffes et større Beløb, før man tør gaa i Gang med Opførelsen af den nye Museumsbygning.

Vi tillader os derfor at henvende os om Støtte fra Gamle Soranere til at opføre denne Bygning, der kan blive en værdig Ramme om de allerede skabte Samlinger til *Gavn for vore unge Kammerater og til Ære for vor gamle Skole*.

Det er en Kendsgerning, at Sorø Skoles Elever hidtil har været meget uheldigt stillede i Sammenligning med Gymnasieeleverne i København og de større Byer, som har Kunstsamlinger, og der er hos Ungdommen aabenbart en vaagnende Interesse for Kunst.

Saa stærkt, som det er os muligt, vil vi gerne understrege, at Museet i første Instans er at betragte som en Gave til vor gamle Skole og dens Ungdom, og at det vil være betydningsfuldt og smukt, om gamle Soranere i stor Udstrækning vil være med til paa denne Maade at bringe deres Tak for Drengearne under Phønix-fuglens Vinger.

Vi har tænkt os at give Udtryk for denne Tanke, at det er Gamle Soranere, der har ydet deres Bidrag, paa den Maade, at de Bidrag, der indsendes, samles og opnoteres for de enkelte Studenterhold og Realisthold med Tilknytning for dem, der er udgaaet før Afgangseksamen, til det Hold, de har tilhørt.

Efter Samraad med Arkitekten vil der i den nye Bygnings Forhal blive opsat en Tayle eller paa de bare Mursten blive indhugget f. Eks.:

Bidrag
Studenterholdet 1915

Bidrag
Realistholdet 1917

Gamle Soranere kan saaledes med Sandhed siges at yde værdifulde Sten til Bygningen.

De Gamle Soranere, der allerede har ydet et Bidrag til Byggefonden, faar selvfølgelig ikke denne Anmod-

ning, men det Beløb, de tidligere har givet, vil blive opført paa det Afgangshold, de tilhører.

Da det efter forskellige Forhandlinger nu snart kan forventes, at Pladsen for Museet vil blive anvist, har vi ment, at det var rigtigst, om vi allerede nu søgte at skaffe de Midler, som en saadan Bygning kræver, indsamlet. Selv om vi er klar over, at der næppe i Aar bliver stillet Materialer til Raadighed for et Byggeforetage af denne Art, anser vi det for muligt, at der hurtigt kan opstaa Forhold, som kan faa Indflydelse paa de Dispositioner, som en Regering af Hensyn til Beskæftigelse maa træffe, hvorved det vil have sin Betydning, at alt er tilrettelagt fra vor Side.

Og til Slut kun dette: »*Vi er Kammerater og yder vort Bidrag — stort eller lille, men vi yder det i Tak for, hvad Sorø gav os.*»

Med venlig Soranerhilsen

H. Raaschou-Nielsen. Poul Lorenzen.

Alfred V. Rasmusen.

— Der er fra gamle Soranere indtil 14. Juni i 182 Bidrag indkommet ialt Kr. 11,318 til Byggefonden.

EN JUBILÆUMSTUR TIL SORØ

Realistholdet fra 1921 fejrede den 2. Juni sit 25 Aars Jubilæum med en yderst vellykket Sorøtur. Af Holdets 23 Mand havde 17 meldt sig, men kun 15 mødte. Kl. 11 Søndag Formiddag samledes man i Fratergaarden, og Gensynet var hjerteligt; nogle havde jo ikke set hinanden siden 1921.

Hovedbygningen blev gennemgaaet fra Kælder til Kvist, man fandt sine gamle Pladser i Realklassen og søgte i Skufferne paa Kamrene efter sine Navne til stor Moro for de nuværende Beboere. Derefter sejledes til Parnas, hvor en dejlig Frokost ventede, og hvor man med glubende og ægte soransk Appetit kastede sig over Bordets Glæder, alt imedens Minder og Episoder fra Skoleaarene passerede Revy. Husker du ...? Eftermiddagen tilbragtes med Ture i Akademihaven, Besøg i Kirken og paa de andre kendte Steder, og Middagen indtoges paa Postgaarden, hvor der indløb en telegrafisk Hilsen fra Soransk Samfund, hvilket vakte stor Glæde. Seks Deltagere, som ikke var Medlemmer, meldte sig straks ind, et Eksempel til Efterfølgelse for alle, der deltager i Sorøture uden at være Medlem, d. v. s. at de ved en saadan Lejlighed ikke maa forlade Sorø uden at have meldt sig ind.

Kl. 20 om Aftenen skiltes man, en smuk og kammeratlig Oplevelse rigere.

Deltagerne i Turen var: Maskinmester *Søren Andersen*, Prokurist *Bjørn B. Bay*, Kaptajn *H. H. Bay*, Prokurist *F. Aa. Hansen*, Købmand *O. Hee*, *A. Kjær*, Grosserer *E. Michaelsen*, Bestyrer *B. Møhl*, Forpagter *E. Mørk-Hansen*, Grosserer *Michael B. Nielsen*, Kasserer *A. Nielsen*, Forvalter *Tage Perch-Nielsen*, Revisor *Jul Olsen*, Baron *E. Wedel-Wedelsborg* og cand. pharm. *J. Wiwel. En af dem.*

REKTOR BOHN'S TALE TIL DIMITTENDERNE VED TRANSLOCATIONEN 21. JUNI 1946

*Ved Dimissionen paa Sorø Akademis Skole
den 21. Juni holdt Rektor Bohn denne Tale:*

Saa er da Aargang 1946 klar til Afgang fra Sorø Akademi. De sidste Forhindringer er overvundet, Al Nervøsitet er blæst bort, og 50 glade Studenter og 24 lige saa glade Realister staar nu rede til at gaa paa Vingerne og flyve ud til Friheden, ud til Livet.

»Vi kunde heller ikke holde ud at gaa i Skole længere,« vil en Del af jer nok sige, og nogle vil vel tilføje: »Nu begynder først Livet for Alvor; nu skal vi først leve.« Saa-danne Betragtninger forekommer ganske naturlige for dem, der har med Ungdom at gøre. For det er jo klart, at der er et afgørende Skel mellem den Række Aar, der ophører ved Skolens Afslutning, og al den efterfølgende Tid; maaske det betydningsfuldeste Skel i et Menneskes Liv. Saa længe Drengen gaar i Skole, er hans Tilværelse hegned og værnet af Forældre og Lærere. Disse Aar er som Livet i en Planteskole, hvor de unge Træer tilses, beskæres og podes af Gartneren, for at de, naar de engang plantes ud paa Friland, kan blive yppige i Væksten og rige paa Frugt. Skoletiden er *Forberedelsen* til Livet; naar den slutter, begynder Livet selv. Da ophører Skolens Indflydelse, Hjemmets aftager kendeligt, og Øjeblikket er inde, hvor den unge selv maa tage det fulde Ansvar for sit Liv. Ved dette Skel staar I nu i Dag, og alle vi, der har fulgt jer gennem Barndoms- og Ynglingearene, ønsker for jer, at Tilværelsen maa forme sig som en rigere og rigere Udfoldelse af alle jeres gode Anlæg, og at den ikke maa blive en aandløs Jagen efter udvortes Glimmer og sanselig Tilfredsstillelse.

Det ligger saa nær at spørge: Har Skolen i de mange Aar, de unge har været den betroet, nu ogsaa *forberedt* dem til det Liv, de en Dag skal gaa ud til, saa at deres Tilværelse virkelig kan blive Liv og ikke aandelig Død? Har Skolen i det hele taget et bestemt Sigte, et bestemt Maal, og hvad er da, i bekræftende Fald, dette Maal?

De fleste, der har tænkt over disse Ting, vil vel svare saaledes: Skolens Maal er dobbelt; den skal dels bibringe sine Elever en vis Sum af Kundskaber (eller i hvert Fald forsøge paa det), dels opdrage dem til retskafne og selvstændige danske Mænd og Kvinder. Og det er jo ogsaa, stort set, rigtigt, at Skolen arbejder mod et saadant dobbelt Maal. I ved sikkert, at der i de senere Aar har været ført en Del Diskussion om disse Maal, idet man fra flere Sider har hævdet, at Skolen tilsidesatte den opdragende Gerning for den kundskabsmeddelende. Saadan Klager har nu lydt til alle Tider, undertiden med en vis Ret. Lad mig blot minde om, hvad Johs. Ewald i sin Selvbibliografi »Levned og Meninger« siger om sin Skolegang i Slesvig Domskole: »Men saa lod alle mine pedantiske Lærere, ikke en eneste undtagen, sig nøje med at proppe min Hukommelse fuld af bibelske Sentenser, latinske og græske Gloser og filosofisk Sladder, uden at een bekymrede sig om at danne mit brusende Hjerte eller lod det sig vedkomme, enten jeg kunde tænke og føle eller ej.« Hvis en saadan

Anklage med Rette kan rejses mod den danske Skole i Dag, da er dansk Ungdom i Sandhed ilde faren.

For hvilket af de 2 Maal, vi før nævnte, er det vigtigste for Skolen (og her tænker jeg naturligvis særlig paa Gymnasieskolen): Kundskabsmeddelelsen eller Opdragelsen? Det er saa afgjort Kundskabsmeddelelsen, vil mange straks sige. Det fremgaar jo bl. a. af, at der fra Myndighedernes Side er stillet ganske bestemte faglige Krav, der skal opfyldes, for at Eleverne kan opnaa en Afgangseksamen, ligesom det udelukkende er de faglige Resultater, der opføres paa Eksamensbeviset, medens den unge ikke skal dokumentere nogen som helst Resultater, hvad Opdragelsen, o: den etiske Udvikling, angaar.

Alligevel vil jeg paastaa, at det forholder sig lige modsat. Lad mig stille Tingene paa Spidsen og sige: Skolen har kun eet eneste Maal: Opdragelsen, forstaaet i Ordets oprindelige Betydning af en Dragen opad fra et mere eller mindre ufuldkomment Plan til et højere og højere Stade (smlgn. det franske élève). Alt, hvad der sker i en Skole, sigter mod dette Maal, som enhver ansvarsbevidst Lærer daglig holder sig for Øje i sin Gerning. Undervisningen er kun et Middel, men ganske vist et overmaade vigtigt Middel, til Opnaaelse af dette Maal. Derfor kan Undervisningens Indhold skifte i Aarenes Løb; men Maalet, den etiske Højnelse, forbliver uforandret.

Hvis jeg skal gaa lidt mere i Enkeltheder med, hvad Skolens Opdragelse tilsigter, vil jeg sige det saaledes: 1) Den søger at bibringe sine Elever en vis ydre Form (Optræden), 2) at fremelske hos dem en fast indre Dannelse (Karakter), og 3) at give dem Mulighed for at tegne sig et aandeligt Grundlag, som de kan leve paa (Livsanskuelse).

Arbejdet med den ydre Form ligger naturligvis først og fremmest i Smaaklasserne: Mange er tilbøjelige til at mene, at Formen er noget ligegyldigt, og Bemærkningen om, at det jo dog er Indholdet, det kommer an paa, er fremsat nogen Gange. Vi Danske gør imidlertid vel i at passe paa, at vi ikke kommer for langt ud i det formløse, hvorimod den overdrevne Iagttagelse af Formen næppe er nogen større Fare her i Landet. Den ydre Form, der ytrer sig som Præcision, Orden og Høflighed, er saare værdifuld for den unge, der skål ud i Livet, og kan aabne mange Døre for ham. Form er nemlig i det hele taget af større Betydning, end mange tænker paa. Den gør i mangfoldige Tilfælde Samkvetmet mellem Mennesker lettere og, hvad der er endnu vigtigere, den tjener ofte til at fastholde et Indhold, der er ved at flyde ud; ja, undertiden kan Formen, efter at Indholdet er visnet, have Held til at vække det til Live igen.

Ogsaa Karakterdannelsen er af stor Betydning i Opdragelsen. De Karakteregenskaber, der særlig maa søges fremelsket, er Pligtfølelse, Sanddrøhed og det, man kan kalde Medmenneskelighed. Hvor trænger vi dog til Landsmænd, der er gennemtrængt af disse Egenskaber: Kvinder og Mænd, der samvittighedsfuldt gør deres Pligt, selv om det ikke altid er lige morsomt, og som er ærlige og sandfær-

dige i Ord og Handling. Men lad mig i Dag særlig understrege den sidste Egenskab: Medmenneskelighed; vi kan ogsaa godt kalde det Næstekærlighed. Tiden hungrer jo efter det. Sindene er blevet saa haarde efter Krigen, saa selvoptagne, selvfærdige. Alt kredser om »mig selv« og »mig selv«. Egoismen og Farisæismen har gode Stunder. Derfor maa vi paa ny lære, at vi er her i Verden for at hjælpe hinanden, for at vise Brodersind. Vi maa forstaa, at den enes Personlighed har Krav paa samme Hensyn-tagen som den andens. Vi er ikke ens og skal ikke være ens, og Retten til at være forskellige har altid før været respekteret her i Danmark. Det er mit Haab, at den Ungdom, der nu rykker frem, atter vil sætte Tolerancen og Næstekærligheden i Højsædet. Det er Egenskaber, der gerne skulde vedblive at kendetegne vor Nation.

Endelig nævnte jeg som et vigtigt Led i Skolens opdragende Gerning, at den maa tilskynde sine Elever til selvstændigt at tilegne sig et aandeligt Grundlag for deres Liv, en Livsanskuelse. Selvfølgelig er der ingen, der venter af jer, at I allerede nu skal være naaet til et endeligt afklaret Livssyn, der kan danne Grundlag for jeres fremtidige Tilværelse. Muligvis er der nogen, der er naaet saa vidt, men det er næppe mange. I staar jo endnu i jeres Ungdoms første Vaar og vil sikkert i den Tid, der følger, komme ud for store aandelige Brydninger, inden I finder jeres Staa-sted. Heller ingen af jeres Lærere har paa nogen Maade ønsket at lægge noget aandeligt Pres paa jer. Det være langt fra. Vi ved, at den unge skal have Ro under Opvæksten, for at hans aandelige Modning kan ske frit og harmonisk. Ingen har udtrykt det saa smukt som Jens Paludan-Müller, Digterens Broder, naar han i vor Translokationssang siger:

*Over Sjælens dybe Ro
Dagens Gerning trofast værner;
Barnehjertets Drøm og Tro
modnes under Nattens Stjerner.*

Men en Higen efter at finde et aandeligt Staa-sted skulde gerne være opstaaet hos jer i de sidste Skoleaar, og denne Higen maa ikke kvæles igen; den skal I værne om, for den er noget af det værdifuldeste i jeres Personlighed og vil engang gøre jer til helstøbte, fribaarne Mennesker. Og en Ting til: I skulde gerne i jeres Skoletid have faaet et klart Indtryk af det aandelige Grundlag, jeres gamle Skole bygger paa. I er Sønner af Fr. II's »Kgl. fri Skole i Soer«, der atter hviler paa det af Absalon oprettede Kloster. Hans stærke kristne og danske Aand er jeres Skoles Aand; den hviler stadig over Stedet her, og uanset de skiftende Skolelederes Skrøbelighed gør Aanden daglig sin Gerning. Forhaabentlig vil den ogsaa faa afgørende Betydning for jer, naar I naar den Alder, hvor jeres Livsanskuelse fæstner sig.

Jeg har her villet klarlægge for jer, inden I nu forlader Skolen, hvad der er Maalet for den Gerning, som Aar efter Aar øves paa dette Sted. Om Maalet naas, kan først en senere Tid vise. Skolens Gerning er et Arbejde paa langt Sigt. Men nu gaar I altsaa ud til Livet, nu skal I for Alvor prøve at leve. Hvad er det da at leve? Jeg taler naturligvis

ikke om at leve i fysiologisk Forstand, heller ikke om at leve i Ordets vulgære Betydning, som vi kender det fra Levemand og andre Forbindelser; men hvad vil det sige at leve, aandeligt set, virkelig leve — ikke blot eksistere?

*At leve er Krig med Trolde
i Hjertets og Hjernens Hvælv;
at digte det er at holde
Dommedag over sig selv.*

Saaledes siger Henrik Ibsen, der altsaa lægger Vægten paa Selvprøvelsen.

*Det at leve er at ville
det at ville er at elske;
som vi elsker Dag for Dag
saa er Livets Vingeslag.*

Det er Hostrups Ord, og han lægger altsaa Vægten paa Kærligheden. Hvis man uden at være Digter skulde forklare, hvad det er at leve, vil jeg sige, at det er at bevare Evnen til daglig Fornyelse, saa at ens Gerning og hele Tilværelse ikke bliver Mekanik, ikke bliver Rutine, men hver Dag øves med et aabent, frisk og modtageligt Sind. Og det vil jeg da ønske for jer unge Dimittender, Skolens gamle Dreng, at I maa blive saadanne fribaarne, aandeligt levende Mennesker, der kan bevare Evnen til daglig Fornyelse hele Livet igennem. Kun da vil I være i Stand til at yde den Indsats i vort Fædrelands Udvikling, som vi venter af jer; kun da vil I kunne blive de Genopbyggere, som Danmark trænger til og haaber paa.

Spørger I mig saa »Hvordan skal man dog kunne bevare den Evne op igennem alle Aarene?« vil jeg svare jer saaledes: Ligesom det fysiske Liv ophører, hvis Organismen ikke tilføres den rette Næring, saaledes vil Evnen til daglig Fornyelse og derigennem til fortsat aandelig Liv kun kunne bevares, hvis man til Stadighed drikker af de Kilder og spiser af den Føde, der indeholder sand aandelig Næring. Her maa hver især søge og blive ved at søge, til han finder det rette. Men jeg kan ikke slutte min sidste Henvendelse til jer uden at pege paa Ham, der har sagt om sig selv: »Jeg er Livets Brød«. Det er kun fire smaa Ord, og de siger jer maaske ikke meget i Dag. Men den Dag vil komme, da deres Indhold vil blive levende for jer i hele deres Dybde, og I vil forstaa, at her er Grundlaget for alt Liv. For »Himmel og Jord vil forgaa,« siger Mesteren; »men mine Ord vil ingenlunde forgaa.«

Og saa siger jeg da Farvel. Gid det maa gaa jer godt, og I maa gøre jeres Land og jeres Skole Ære. Vi vil ikke glemme jer her, men glæde os, hver Gang vi hører godt nyt fra jer.

Lev saa vel allesammen, og Gud være med jer.

TRANSLOCATIONEN

Den lille Translocation — Hjemsendelsen af 1. og 2. Mellem-skoleklassers Elever til Sommerferie — fandt Sted den 19. Juni. Den egentlige Translocation foregik den 21. og var som altid en smuk Højtidelighed. Festsalen var stu-

vende fuld. Mange Forældre havde indfundet sig. Mellem de fremmødte gamle Soranere saas Soransk Samfunds Formand, Statsskovdirektør *Poul Lorenzen*, Murmester *O. Licht*, der overværede Translocationen for 53. Gang, samt 7 Repræsentanter for 25 Aars Studenterjubilarene. Rektor *Bohn* bød velkommen og rettede en særlig hjertelig Velkomsthilsen til de gamle Soranere. Man sang »Hellig er vor Ungdoms Lyst«, og Rektor dimitterede Studenterne, Realisterne og en Elev, som forlader Skolen med Mellemskoleeksamen. Der var 50 Studenter, det største Hold, Skolen nogensinde har haft, og 24 Realister. To Studenter har faaet Udmærkelse, nemlig den klassisk-sproglige *Erik Skov*, Søn af Tømmermester S., Raklev pr. Kalundborg, og den matematisk-naturvidenskabelige *Gustav Sindbæk*, Søn af Skolebestyrer S., Holbæk. Rektors Tale bringes andet Sted i Bladet efter hans Manuskript. Forøvrigt oplyste han, at der var 1 Eksemplar tilbage af Sorøbogen, som tildeltes *Erik Skov*. Foreningens »Norden«s Boggave »Islandske Noveller« og en Bog om Sverige gaves til *Helge Nissen*. Desuden uddeltes der Flidspræmier, een til en Elev i hver Klasse og efter Translocationen uddeltes en Del gratis Skolebøger, stammende fra den nedlagte danske Skole i Lund og fra den faldne Soraner *Hans Aksel Nielsen*.

Formanden for Soransk Samfund takkede paa Samfundets og Studenterjubilarenes Vegne for Rektors Velkomst, idet han udtalte: »Fra Soransk Samfund, ja fra alle gamle Soranere og særlig fra os, som her er til Stede, skal lyde en Tak til vor gamle Skole for, hvad den har været og er for os. Vi takker ogsaa, fordi vi maa være med til denne Slutningshøjtid og for de gode Velkomstord, Rektor rettede til os. Det har glædet os oprigtigt at se Dem, Hr. Rektor *Bohn*, i Funktion igen efter Deres Sygdom.

I vor Soranersangbog findes en Sang, som hedder »Til vor gamle Skole«. Den er skrevet af *H. G. Olrik*, og tolker paa en smuk Maade de Følelser, vi gamle Drengene nærer for denne Skole, som engang var vort Hjem:

*Du Skole, som har værnet os
og vejlet vor Flid og Værd,
— hvor vidt end Skæbnen fjerned os,
vi følger dog al din Færd;
vist mere end du aner,
er du paa vore Baner
et Maal for vore Tanker
og bliver os lige kær!*

*Vi bærer frem vort Hjertes Tak
i Toner og jævne Ord.
Ja hver en Styrkedrik vi drak
af Kundskabens Brønd i Sor.
Ak Sorø, glem os ikke!
Lad os bestandig drikke
af Kilderne de rene,
der rinder af Mindets Jord!*

De unge, som nu forlader Reden, skal fra os, deres ældre Kammerater, have et Ønske med om Lykke paa Rejsen: Husk de Linier, vi lige har sunget:

*Men den modne Kundskabs Frugt,
kan kun ægte Troskab bringe.*

Vær tro i Eders Gerning, saa vil det gaa Eder vel, og I vil finde og forsvare Eders Plads i Livet til Glæde for Eder selv, til Ære for Eders gamle Skole, og til Gavn for Danmark.«

Rektor *Bohn* takkede for disse smukke Ord og for gamle Soraneres trofaste Fremmøde til Begivenhederne paa Skolen. Han lagde stor Vægt paa det gode og trofaste Forhold til Soransk Samfund og paa de gamle Soraneres Trofasthed.

Højlideligheden sluttede med »Concinamus o sodales«, og saa ønskede Rektor god Sommerferie.

— Ved Optagelsesprøven optoges af 122 Aspiranter til 1. Mellem de 46, deriblandt en Dreng fra Grønland med grønlandske Forældre og 14 Drengene fra Sorø By, af 12 Aspiranter til 2. Mellem optoges 6, af 4 til 3. Mellem 2 og af 10 til 4. Mellem 5. Den ene af de to, der slap ind i 3. Mellem, var en Hollænderdreng, der efter at have gaaet paa Sorø Borgerskole siden August i Fjor, viste sig at kunne klare den haarde Konkurrence. Af 45 Aspiranter til Gymnasieklasserne optoges de 20.

VILHELM CARSTENS DØD

Soranerbladets Majnummer, adresseret til Mr. Vilh. S. H. S. Carstens, Villa Svaco, Oosterbech, Holland, er kommet retur til mig. Paa Korsbaandet havde Postvæsenet skrevet *Décédé*.

Vilhelm Hans Sophus Carstens, der den 31. Juli vilde være fyldt 88 Aar, er altsaa død; hvornaar vides ikke herhjemme. Han var født den 31. Juli 1858 i Arnæs i Flensborg Amt som Søn af Sognepræst Hans Jørgen Carstens og Hustru Caroline Dorothea, f. Hansen, og indkom efter Sommerferien 1870 i Sorø Akademis Skole, som han forlod i 1876 med Realeksamen. Han lærte Landvæsenet, blev Landbrugskandidat, arbejdede en kort Tid ved et Mejeri her i Landet og kaldtes saa til Holland for at lede nogle Mejeriforsøg der. Han fik sin Klassekammerat fra Sorø *Hans Henrik Schou* (R. '76) til at tage med, og i Holland blev de Direktører for to Aktiemejerier i meget stor Stil. *Vilhelm Carstens* ægtede en Datter af den hollandske Fabrikant og Tømmerhandler *Oppedijk* i Ijlst i Friesland. I 1885 gik han i Kompagni med sin Svigerfader, og i 1890 overtog han hele dennes Firma omfattende tre Savværker, Egetræsforretning og Tømmerimport fra Amerika, Rusland og Sverige. I Ijlst blev *Vilhelm Carstens* en anset Mand, der i sin Tid havde Sæde i Byraadet. Hans Hustru døde sidst paa Aaret 1943. Hun blev 76 Aar. Paa Grund af Krigen havde det gamle Ægtepar flere Gange maattet skifte Bopæl. Da de med en Del af deres Indbo ankom til Dieren, var Fru Carstens, der otte Maaneder forinden havde paadraget sig

en Lungebetændelse, saa afkræftet, at hun døde om Natten, og hendes Mand blev saa syg, at han ikke kunde overvære Begravelsen.

I Foraaret 1943 modtog jeg som Soranerbladets Redaktør et længere Brev fra Vilhelm Carstens, hvis Eksistens jeg paa det Tidspunkt intet vidste om. I Brevet gav han Udtryk for sin dybe Religiositet og sin varme Kærlighed til Sorø. Jeg svarede ham og modtog yderligere et Par Breve, hvori han fortalte nogle af sine Sorømindes, som jeg fandt Anledning til at omtale i Soranerbladets 28. Aargang Nr. 6 Side 460 f.

—*frey.*

FORTÆLLING OM FAR OG SØN PAA SORØ AKADEMIS SKOLE

Forfatteren *Fredrik Nygaard* har til sin Serie af Bøger for Ungdommen føjet en ny, en Fortælling, hvis Handling mest foregaar paa Sorø Akademis Skole. Fortællingen, der er udkommet paa Jespersen og Pios Forlag, hedder »Kappestrid. En Kostskolefortælling om Far og Søn paa Sorø Akademi«. Den er forsynet med en Omslagstegning af Axel Mathiesen og med mange Illustrationer af Viggo Eriksen.

»Kappestrid«, hvis Indhold ikke skal refereres her, vil sikkert blive læst med Interesse af mange Elever paa Sorø Akademis Skole. Gamle Soranere kan ogsaa godt hygge sig et Par Timer med Bogen, paa hvis Blade de vil finde noget, de nikker genkendende til, og andet, de staar fremmede overfor. Thi i Sorø har Tilværelsen ligervis som alle andre Steder til Dato været underkastet Forandringens og Udviklingens Lov. Selv om adskillige vist gerne vil lukke Øjnene derfor, nytter det ikke at nægte det.

Den røde Traad i Fortællingen om, hvordan der bliver en rask Dreng af en lidt forkælet Morsdreng, er Forfatterens Kærlighed til sine egne Skoleaar i Sorø, en Kærlighed, han jo har fælles med mange gamle Soranere.

—*frey.*

DØDSFALD

Den 28. April døde Greve *Viggo Knuth-Wintherfeldt*. *Viggo Christian Knuth* var født d. 12. Jan. 1875 paa den sydsjællandske Herregaard Jomfruens Egede som Søn af Forpagter, Greve Julius Frederik Christian Knuth og Hustru Anna Eleonore Frederikke Elisabeth, f. Comtesse Holck-Wintherfeldt. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1887 og forlod den i 1893 med Studentereksamen. Det første Aar efter Sorøtiden frekventerede han den polytekniske Læreanstalt for derpaa i Efteraaret 1895 at gaa ind som Elev i Officersskolens næstældste Klasse. I Foraaret 1897 udnævntes han til Sekondløjtnant af Fodfolket

ved 24. Bataljon og blev i Oktober Premierløjtnant ved samme Bataljon. I Foraaret 1903 var han tjenestegørende ved Officersskolen, men blev saa dette Aars Sommer Direktør for Aktieselskabet »Patentbanken« i København, hvorefter han fra 1. September 1904 traadte udenfor Nummer i Fodfolket. Den 21. Marts 1902 viedes han i Garnisons Kirke i København til Clara Augusta Ingeborg Grüner, f. 9. Februar 1878 paa Raunstrup som Datter af Kammerherre, Hofjægmester, cand. jur. *Georg Johan Røbye Grüner* (S. '36) til Raunstrup, Kærup, Lille Svenstrup og Tersløsegaard, og Hustru Clara Gudrun, f. Simonsson. Foruden Hustruen efterlader Afdøde sig flere Børn.

Viggo Knuths Brødre var Greve *Julius Gustav Georg Christian Frederik Knuth* (S. '83), død 24. April 1897 paa Hveiselgaard i Hveisel Sogn, og Greve *Helge Ernst Knuth* (S. '91), død den 29. September 1941 paa Fakse Sygehus. Denne var Ejer af Herregaarden Rosendal i Sydsjælland, som han i 1930 overtog efter sin Morbroder, Baron Flemming Holck-Wintherfeldt, tillige med det for Baroniet Wintersborg substituerede Fideikommis. Viggo Knuth blev efter Broderen Nyder af Fideikommisset.

★

Driftsbestyrer, Civilingeniør *F. S. Agerskov* døde 7. Juni og begravedes den 12. s. M. fra Maribo Domkirke.

Frederik Severin Agerskov fødtes den 17. November 1872 paa Ny Lellingegaard som Søn af Forpagter R. Agerskov (d. 1923) og Hustru Anna, f. Hansen (d. 1917). Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1884 og forlod den med Realeksamen i 1888. I 1895 blev han cand. polyt. og var 1896—97 Ingeniør i Firmaet Andersen & Monberg. Han aftjente sin Værnepligt med at blive udnævnt til Sekondløjtnant i Artilleriet i 1897, var Ingeniør ved Statsbanerne 1897—1909, udnævntes det sidste Aar til Baneingeniør ved Det lolland-falsterske Jernbaneselskab, hvis Driftsbestyrer han blev i 1911; i 1914 tillige ved Nakskov-Kragenæs Jernbane, 1924—41 ved Maribo-Torrig Jernbane og 1925 ved Nakskov-Rødby Jernbane. 1914—42 var han Landvæsenskommissær, Formand for Driftsbestyrersamraadet ved danske Privatbaner 1929—32, Medlem af Bestyrelsen for danske Privatbaners fælles Pensionskasse og for sammes gensidige Forsikringsforening 1929—42 samt Medlem af danske Privatbaners Fællesrepræsentation 1932—42. I Aarene 1930—39 var han tillige Formand for Turistforeningen for Maribo og Omegn.

Driftsbestyrer Agerskov, som var Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, varetog med Interesse og Iver sin Stilling som ledende Jernbanemand paa Lolland-Falster og nød, som det fremgaar af de ovenfor nævnte Hverv, i høj Grad sine Kollegers Tillid.

I det sønderjydske Spørgsmaal var han varmt og stærkt interesseret, men tog forøvrigt ikke større Del i det offentlige Liv. Den 25. Maj 1906 ægtede han Magda Hiort-Lorenzen, f. 21. Januar 1879 som Datter af Etatsraad, Stiftsskriver *Hans Rudolph Hiort-Lorenzen* (S. '51), død 14. Juni 1917 i Roskilde) og Hustru Magdalene, f. Muus (d. 1905). Agerskov overleveres af sin Hustru, Børn, Svigerbørn og Børnebørn. — En Farbroder var Sognepræst *Jens Peter Christian Agerskov* (S. '65. Død. 4. December 1924 i Odense).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Manuskripter til Soranerbladet skal sendes til Redaktør *V. Sorgenfrey Hansen*, Tranevej 10, 4., København NV, Telefon Tega 6515.

*

Sommerudflugten den 3/6 med Damer til »Fortunen«

Soransk Samfunds Sommerudflugt Syvendedagen senere end syvogtyvende i Sidstemaaned samlede syvogfirs Soranere samt Soranerpiger i Sjaskreg. Straks stor Stemning. Smørrebrødsspising — Snapseviser — Sammensang (Soraner-Sangbogen). Saa Selskabsdans — Swingdans, Soldater som sang. Stor Succes! Spadseretur i Skoven — Skæmt under Stjernerne (skælvede Soranerpigerne?) Syngende Soranere samledes senere i S-Tog. Særdeles sent i Seng. Sandelig storartet Sjøvtur! T. G.

*

Direktør *H. H. Stevenius-Nielsen* (S. '20) er udnævnt til Medlem af »Kungliga Fysiografiska Sällskapet i Lund«. Endvidere er han valgt til Medlem af »Laurits Andersens Fond«s Bestyrelse.

*

Efter veloverstaaet Sygdom og Rekreation genoptog Rektor *Bohn* den 7. Juni sin Gerning ved Sorø Akademis Skole.

*

Der er udarbejdet en ny trykt Fortegnelse over de i Skagens Museum udstillede Kunstværker, forsynet med en orienterende Indledning af Direktør *V. Thorlacius-Ussing* (S. '09). Det første Katalog udkom i Sommeren 1911. Det nu foreliggende afløser det, som udarbejdedes af Kunsthistorikeren, Dr. *Karl Madsen* (R. '71), der var Museets Leder fra 1928 til sin Død den 16. April 1938. I Museet findes der to Portrætmalerier af Karl Madsen, det ene er malt af Vilhelm Hammershøj i 1890 og det andet malt af Sønnen Viggo Madsen i 1935; endvidere *Ludvig Brand-*

strups (R. '78) Buste af Karl Madsen, modelleret i 1928; Viggo Johansens Tegning »Karl Madsen maler paa Skagen« og sammes Studietegninger efter Karl Madsen til München-Pinakotekets Billede »Mine Venner«; Krøyers Tegning »Fødselsdagsgæster hos Viggo Johansen, 3. Januar 1886«, hvor Karl Madsen ogsaa ses; den af Joakim Skovgaard tegnede Adresse, der overrakte Karl Madsen af Dansk Kunstmuseumsforening den 22. Marts 1925; et Bogbind i gult presset Hajskind om Karl Madsens Bog »Skagens Malere« med de af Bindsbøll 1906 paa Skagen tegnede Ornamenter. Karl Madsen selv er repræsenteret ved 11 Malerier og den af ham i 1879 udførte Tegning af den norske Maler Christian Krogh. Endvidere findes i Museet Krøyers Buste af Forfatteren *Sophus Schandorph* (S. '55) og *Victor Haagen-Müllers* (S. '13) Maleri »Hjulspor i Sandet. Efteraarsdag paa Sønderstrand. Skagen«.

*

Arkivar *Hans Ellekilde* (S. '08) er blevet Formand i Historisk-Topografisk Forening for Søllerød Kommune.

*

De to Malerier, som Carlsbergfondet har skænket Centralsygehuset i Hillerød, og som er malet af *Victor Haagen-Müller* (S. '13), overrakte Sygehusbestyrelsen den 25. Maj.

*

Undervisningsministeriet har efter Indstilling fra Kunstakademiet tilstillet Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33) Van Gogh Udstillingens Legat paa 1000 Kr.

*

Tidligere Formand i Sundhedsstyrelsen og Overlæge i Maribo, Dr. med. *Niels Muus* (S. '84) fyldte 80 Aar den 23. Maj.

*

Afdøde Kommandør *Magnus Bojesen* (udm. 4. R. '85) skænkede til Minde om sin Søn, Søløjtnant *Gregers Bojesen* (S. '37), der faldt under Kamp i København den 5. Maj 1945, et Legat »Søløjtnant Gregers Bojesens Mindelegat« til »Søe-Lieutenant-Selskabet« (stiftet 1784), og Legatet, der som Regel er paa 500 Kr., uddeles hvert Aar den 13. Januar, Gregers Bojesens Fødselsdag. I Aar tildeltes Legatet Kaptajn Søløjtnant Jørgen Petersen.

*

Den 24. Maj om Eftermiddagen spillede der en Fodboldkamp mellem et udvalgt Hold af Sorø Akademis Skoles Lærere og et udvalgt Hold fra 3. G. »Sorø Amtstidende« refererer:

Oldfrue Frk. *Thiele* gav med stor Ynde og Kraft Bolden op, og Skovrider *Lorenzen* var en myndig og retfærdig Dommer. Lærerholdet kom kørende til Banen i Akademiets Hestevogn, og da det var Regn medbragte mange Spillere Paraplyer. Maalmanden havde en stor Søkikkert for bedre at kunne se Bolden. Bibliotekaren medbragte Bogen »Alt om Fodbold« for blandt andet under Spillet at studere, hvorfor saa mange faldt paa Banen.

Resultatet af Kampen blev, at Eleverne vandt med 3 Maal mod 2, men Lærerne skød 4 Maal, desværre de 2 i deres eget. Det store Publikum, der var velvilligt indstillet, morede sig dejligt.

Willy Antoni Jensen (udm. 3. Kl. '09), der under Besættelsen optraadte som Kaptajn i Schalburgkorpset, er ved Københavns Byret idømt 6 Aars Fængsel og frakendt almen Tillid for bestandig.

*

Bibliotekar *Fr. C. Chr. von Haven* (S. '03) har overtaget Arkivarstillingen i Soransk Samfund.

*

Direktør for Frederiksholms Tegl- og Kalkværker *Holger Valdemar Boserup* (S. '94) fyldte 70 Aar Pinsedag den 9. Juni.

*

Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. 3. R. '01) er af Gentofte Kommunalbestyrelse udnævnt til Medlem af det Udvalg, der bedømmer de nyopførte Huse, som Kommunen tilkender Præmie.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frk. Tonna Larsen, Datter af afdøde Isenkræmmer J. A. Larsen, Sorø, og *Torben Balstrup* (S. '45), Søn af Overtelegrafist H. V. Balstrup, Helsingfors.

*

Paa Samlerens Forlag er udkommet: »Jacob Worm. Roman fra det 17. Aarhundrede«. Af *Steen Christensen* (R. '14) — Forfatteren fyldte 50 Aar den 1. Juni.

*

Paa Thaning & Appels Forlag er udkommet »Processen mod Scavenius«. Af *Hans Kirk* (S. '16) og Martin Nielsen.

*

Tredie Gymnasieklasses Elever paa Sorø Akademis Skole tillod sig den sidste Skoledag, inden Eksamenslæsningen begyndte, forskellige »Friheder«. Nogle mødte udklædte til Timerne, og en enkelt kom i et Frikvarter kørende paa Motorcykle.

*

Godsejer, Dr. med. *Karl Hasselbalch* (S. '91) paa Borupgaard har nu ialt skænket 150,000 Kr. til det nye Fødehjem, der er ved at blive indrettet i »Svearhus«, den kendte Ejendom paa Nordre Strandvej lige Syd for Helsingør.

*

Fhv. Præst og Forstander ved Sankt Lukas Stiftelsen *Poul Simeon Valdemar Müller* (S. '91), R. af D. og Dbm., er udnævnt til Kommandør af Dannebrog af 2. Grad.

*

Sorø Akademis Skoles 360 Aars Dag den 31. Maj markeredes ved, at man ved Lovsangen om Morgenen sang »Kong Fredrik glæd dig i din Grav«, den smukke Sang fra den Kantate, som Overlærer *Michael Rosing* skrev til Skolens 300 Aars Jubilæum den 31. Maj 1886. Skolen sluttede ved Middagstid, og Eleverne havde Friertermiddag. Soransk Samfund sendte en telegrafisk Hilsen til Skolen.

*

Hans Jørgen Olsen (S. '39), Søn af Blikkenslagermester Axel Olsen, Sorø, har bestaaet juridisk Embedseksamen med 1. Karakter.

Foreningen til Fremme af Blindes Selvvirksomhed — stiftet 1862 — har valgt Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02) til Bestyrelsens Formand.

*

Bent Quirinus Jensen (R. '43) har paa Teknologisk Institut bestaaet den af Justitsministeriet foreskrevne Prøve for Filmsoperatører med Karakteren ug÷.

*

35 Aars Studenter-Jubilarerne fra Sorø Akademis Skole besøgte Søndag den 16. Juni i et Antal af 12 Sorø, hvor de var Skolens Gæster til Middag sammen med Alumnerne og iøvrigt opfriskede gamle Minder.

*

Sorø Akademis Skole søger en Vikar med Historie som Hovedfag.

*

Atlantide-Ekspeditionen, der i tre Fjerdingaar har været paa Havundersøgelsestogt i vestafrikanske Farvande, kom hjem til København den 17. Juni. Ekspeditionens videnskabelige Leder er Dr. phil. *Anton Fr. Bruun* (S. '20).

*

De gamle Soraneres Hold er af Rektor *Bohn* indbudt til at spille Fodboldkamp med Sorø Akademis Skoles Hold Søndag den 25. August. Kampen finder Sted paa Grønne Plads og begynder antagelig Kl. 14.

*

Sagførerfuldmægtig, cand. jur. Aase Ringberg, gift med Civilingeniør *Torben Madsen* (S. '34), har paa Dr. Es-manns Klinik faaet en Datter.

*

Adjunkt *Thomsen*, Sorø Akademis Skole, fyldte 60 Aar den 25. Juni.

*

Adjunkt *E. Th. Lind*, Sorø Akademis Skole, har af Københavns Universitet faaet antaget en Afhandling om Poesi til Forsvar for den filosofiske Doktorgrad. Adjunkt Lind har faaet Universitetsstipendiet for unge Videnskabsmænd med 1000 Kr.

*

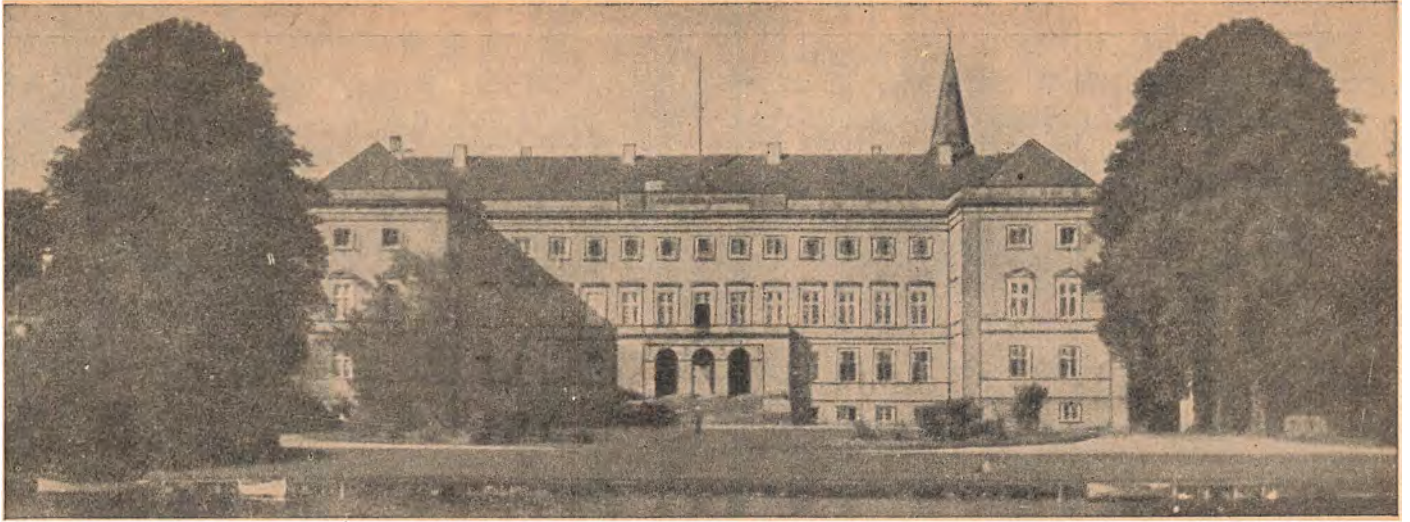
Landstingsmand, Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) deltog i Juni som Det radikale Venstres Repræsentant i det belgiske liberale Partis 50 Aars Jubilæum.

*

Paa Thaning & Appels Forlag er udkommet Lukians »Gudesamtaler« i Oversættelse ved K. Robert Adamsen og illustreret af *Jan Buhl* (S. '37).

*

Graveren ved Sorø Kirke, Niels P. Larsen modtog paa sin 40 Aars Jubilæumsdag den 1. Maj en stor Blomsterkurv fra Sorø Akademi. Soransk Samfund sendte en Hilsen.

31. AARGANG

SORØNER-BLADET

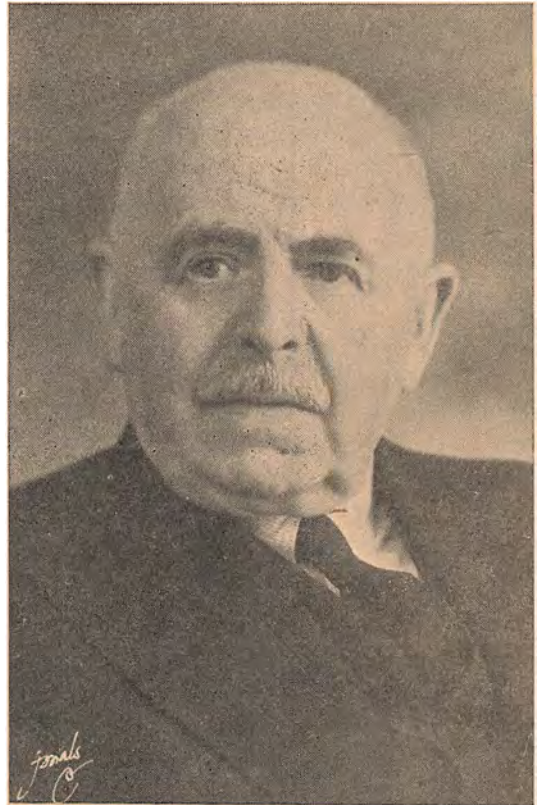
AUGUST 1946

TIL H. G. OLRIKS 70 AARS DAG

Aarene gaar, og Sorøtiden svinder ... det er vist saadan der staar i en sorønsk Vise. Ja, Aarene gaar! I Fjor havde *Olrik* 50 Aars Studenterjubilæum, og nu den 30. August fylder han de 70. Og vel er Sorødagene for ham som for alle os andre svundet i Tid og Afstand, men i hans Sind er de alligevel en bestandig levende Virkelighed. I den af ham digtede Vise: »Du Skole, som har værnet os«, udtrykker han denne bestandig levende Virkelighed meget prægnant i Linierne »vist mere end du aner, er du paa vore Baner et Maal for vore Tanker.«

Henrik Gerner Sneedorff Benedicht Olrik kom efter Sommerferien i 1888 som 12 Aars Dreng til Sorø og blev der i 7 for hele hans senere Tilværelse betydningsfulde Aar. I den af Bibliotekar, Dr. phil. H. Topsøe-Jensen i Dansk Biografisk Leksikon om Olrik skrevne Artikel hedder det: »Sin historiske Interesse skylder Olrik i væsentlig Grad Skoletiden i det traditionsrige Sorø.« — Om det kan siges om nogen Sorøner, at han efterkom *Michael Rosings* Opfordring »Ja, her af Mindets Kildevæld drik dybt og godt«, maa det være om Olrik, der selv takker for Drikken med dette fine og stilfærdige Vers:

Vi bærer frem vort Hjertes Tak
i Toner og jævne Ord
for hver en Styrkedrik vi drak
af Kundskabens Brønd i Sor.
Ak Sorø, glem os ikke!
Lad os bestandig drikke
af Kilderne de rene,
der rinder af Mindets Jord!

*

Der bliver sikkert til 70 Aars Dagen skrevet en Del om Olrik som Holberg- og H. C. Andersen-Forsker i den Dagspresse, hvor han selv gennem en lang Aarrække har været og nu i sit Otium mere end no-

gensinde er en flittig Kronikør. Om den Side af hans Skribentvirksomhed behøves der ikke at gaa i Detaljer i det Blad, hvis Standard han skabte, og som han redigerede fra dets Start i Foraåret 1916 til midt i Sommeren 1936. I alle Soranerbladets Aargange findes Vidnesbyrd om hans altid levende soranske Interesse og Kærlighed, hans Forskertrang og hans næsten sagnomspundne Evne til at gribe Guldkornene i de Arkiver, hvorfra saa mange andre gaar med tomme Hænder. Men nogle Milepæle paa den lange Vej fra 19. August 1888 til 30. August 1946 vil det dog være betimeligt at standse ved.

Det var paa Gymnasiet, at Olrik for mere end 50 Aar siden i ungdommelig og lykkelig Inspiration skrev Visen »Vi lystige Svende«, oprindelig som Opsang for en lille Klike, der om Søndagen spadserede ud til *Kalkau* paa Alstedgaarden. Den skulde imidlertid for flere Generationer blive Gymnasiasternes Slagsang, til omsider en ny og mere haardhændet Tids Mentalitet og Skik fortrængte den fra soransk Ungdoms Læber, hvad der ikke er noget at sige til, uden det, at man maa haabe, at ogsaa for denne Ungdom gælder stadig Visens Linier »Men endnu er vi jo unge, vi kan synge, vi kan le, og heldigvis ej vores Fremtidsskæbne se!« — I 1906 bliver Olrik Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse og sad der lige til 1927, valgtes paany ind i 1928 for omsider i 1933, som han ynder at udtrykke sig, at bakke endelig ud. Tre Aar efter — i 1936 — tog han Afsked med Redaktørstillingen ved Soranerbladet og udnævntes paa Generalforsamlingen i April s. A. med Akklamation til Æresmedlem, Kammeraternes selvfølgelige Tak for mange Aars trofaste Arbejde og Skabelsen af et Blad, der er en Ære for Soransk Samfund, og som ved ham er blevet — for attter at citere Topsøe-Jensen — »et betydningsfulde Kildeskrift til Studiet af Skolens og Akademiets Historie.« Forøvrigt bør i denne Sammenhæng fremhæves, at det var Olrik, der sammen med afdøde Lektor *Frederik Matthiessen* udarbejdede den fra Skolens Genopstaaen efter Branden i forrige Aarhundredes Begyndelse til 1932 løbende Matrikel, et Arbejde, om hvis Omfang og Vanskeligheder de færreste vist har noget Begreb. Endvidere noteres, at han siden 1925 har været Medlem af Bestyrelsen for Den Holbergske Stiftelse Tersløse Gaard.

Men der er mere endnu. I 1920 udgav Olrik Soraneren *Carl Baggers* Basnæsdigte. Til Skolens Aarsskrifter har han ydet vægtige Bidrag med »Lærerstanden ved Sorø Akademi og dets Skoler 1822—1922« og »Forstandere og Lærere ved den kgl. Skole i Sorø« 1586—

1737.« I 1931 kom »Holbergs Grav i Sorø Klosterkirke« og i 1934 »Nogle Holbergiana«. Om *Ingemanns* Aftensang »Fred hviler over Land og By« skrev han i »Danske Studier«. I Vinter udsendtes det lille Skrift »Fra Rosenborg til Sorø Kirke« og i Fjor Efteraar i Serien »Svundne Tider« Soraneren *Torben Langes* Breve fra Amerika. Der er sikkert adskilligt mere, som burde nævnes, men det her meddelte er saamænd nok til at belyse Omfanget og Værdien af Olriks soranske Skribentvirksomhed, der ogsaa, som vi alle ved, rummer en Mængde smukke og stemningsfulde Viser. Soransk Samfund har jo sjældent en Sammenkomst, hvor der ikke synges en Vise af Olrik.

*

Alle vi, der tilbragte vore Dreng- og pure Ungdoms-aar i Sorø, er ham Tak skyldig. Til den Hyldest, hvori denne Tak sikkert giver sig Udtryk paa 70 Aars Dagen, vil jeg gerne her yde et personligt Bidrag. Først maa jeg dog endnu en Gang citere Topsøe-Jensen, der skriver om Olrik, at som »Arkivforsker forener han Taalmodighed, Grundighed og Skarpsindighed med en ofte lykkelig Kombinationsevne. Ved Respekt for den sikre Detalje har hans Kilstudier paa vigtige Felter indenfor den litterære Personalhistorie bidraget til en tiltrængt Revision af hævdevundne Opfattelser. Talrige Fagfæller staar i Gæld til hans utrættelige og uegennyttige Hjælpsomhed.«

Ogsaa jeg staar som hans Efterfølger ved Soranerbladet i Gæld til ham for utrættelig og uegennyttig Hjælpsomhed i den forløbne halve Snes Aar. Altid redebon og oplagt, altid ivrig og interesseret, naar man mødte med et Spørgsmaal og bad om en Oplysning. Tak kære Olrik og gid Du endnu i en Årrække maa kunne nyde Dit Otium — for at bruge Din egen Vending — cum dignitate og — tilføjer jeg — non sine labore.

V. Sorgenfrey Hansen.

SORANSK SAMFUNDS FORMAND

Soransk Samfunds Formand, Statsskovdirektør *Poul Lorenzen* (S. '05) er fra 1. September udnævnt til Skovrider for Lindet Skovdistrikt, der ligger i det nordvestlige Sønderjylland Syd for Ribe. Da Poul Lorenzen i 1940 under stærkt Pres overtog Skovdirektørembedet, havde han i 20 Aar været Skovrider for Buderupholm Distrikt i Rold Skov. Det har hele Tiden været hans Agt at vende tilbage til Skovridergeringen.

SORANERFESTEN I AARHUS DEN 18. MAJ

Lørdag d. 18. Maj afholdt Soransk Samfunds jyske Afdeling Generalforsamling og paafølgende Fest med Damer. Man samledes Kl. 18 paa Hotel Regina i Aarhus, og som Indledning afholdtes en kort Generalforsamling, mens der serveredes Cocktails for Damerne.

Paa Generalforsamlingen tog Formanden, Landsretssagfører *Kall*, Ordet og redegjorde for jyske Afdelings Virke fra dens Oprettelse til Dato. Man havde — til Forholdene umuliggjorde det — afholdt en aarlig Fest med Damer samt arrangeret en Tur til Sorø i Forbindelse med Hovedafdelingen. Denne Tur blev dog kun gennemført een Gang, nemlig d. 22. Maj 1941. Endvidere mindedes man Afdelingens tidligere Formand, Politimester *Rudkøbing*, Odder, der afgik ved Døden 1943. — Til Slut oplyste Formanden, at man gennem Hovedafdelingen vil søge at faa en Liste over alle i Jylland boende Soranere for at skaffe Midler til Veje, idet Halvdelen af Kontingentet i disse Tilfælde tilfalder jyske Afdeling. Derpaa foregik Valg til Bestyrelsen. Formanden blev genvalgt med Akklamation og endvidere genvalgte Prokurist *Brohm*. Nyvalgt blev Skovrider *Lorenzen*, Hovedgaard, og Ingeniør *Carl Robert Waarst*, Haderslev. Af Junior Medlemmer ønskede Studenterne *Bjørn Poulsen* ikke Genvalg, da han om kort Tid forlader Aarhus, og *Edward Hee* var allerede rejst paa et tidligere Tidspunkt. I Stedet valgtes *Niels Helleris* som Repræsentant for de unge.

Derpaa gik man til det festlige Bord, ca. 50 ialt, hvor man ved en udmærket Middag paa hyggelig og fornøjelig Vis genopfriskede Sorø Minder. Formanden talte for Sorø Akademi, Skovrider *Lorenzen* talte i muntre og elegante Vendinger for Damerne. Ingeniør *Manfred Hammerich* talte for Traditionen og slog bl. a. til Lyd for Genoptagelsen af Overskæringen i sin oprindelige Skikkelse. *C. R. Waarst* og Prokurist *Brohm* havde et fornøjeligt Ordskifte angaaende visse Genvordigheder fra Sorøtiden. — Under Talerne var indløbet Hilsen fra Soransk Samfund. Man havde dog forventet Samfundet mere fyldigt repræsenteret! Endvidere var der Hilsen fra Soransk Samfunds Æres-

medlem, Redaktør *Schiøttz-Christensen*, Aalborg. Talerne vekslede med Sorø Sange, hvilket foranledigede, at man afsendte en telegrafisk Hilsen til en af Sorø-Digterne, *H. G. Olrik*. Efter Kaffen var der Dans. I en Pause foreviste Ingeniør *Hammerich* under stor Interesse sin Sorø Film »Husker du«, — og det gjorde man! Man sluttede den meget vellykkede Aften med Smørrebrød Kl. 2.

SKOVTUREN TIL SORØ OG DETS SKOVE

Paa Grund af Rektor *Bohns* Sygdom blev Sorøturen i Foraaret udsat. Den er nu fastlagt til Søndag den 15. September.

Man mødes ved »Den lille Hornblæser« Søndag den 15. September, hvorfra man pr. Bil (*Afgang 8,15 pr.*) kører til Akademiet. Ankomst Kl. ca. 10. Efter at have hilst paa Rektor, Lærere og Elever, gaar Turen — stadig pr. Bil — rundt i Sorøskovene under kyndigt Førerskab af Soraneren, Skovrider for Akademiets 1. Distrikt *F. Lorenzen*. Kl. ca. 12 spises den medbragte Mad ved Skovløberhuset i Suserup. Kl. ca. 14er er man tilbage i Sorø, hvor Afsløringen af *Vilhelm Andersens* Buste finder Sted paa Akademiet; derefter er der Tid til egne Dispositioner indtil Kl. 17,45, hvor der spises Middag paa Akademiet. Hjemrejse finder Sted ca. Kl. 20.

Prisen for de 8 yngste Aargange bliver 12 Kr., for de øvrige 20 Kr. Man medbringer selv: Frokostpakke — Øl — evt. Snaps — Glas samt Kaffekop og -ske, Regnvejrstøj og godt Humør. Husk — det kan altsammen transporteres hele Vejen i Bilerne!

Da det er vanskeligt at skaffe tilstrækkelig Plads i Buserne, anmodes Bilejere om velvilligt at stille Biler til Disposition; dette bedes anmeldt skriftligt med Angivelse af, hvormange der er Plads til, og hvilke Soranere man evt. selv har inviteret til at køre med i Vognen. For dem, der kører i private Vogne, samt for Deltagere, som

tilslutter sig Turen i Sorø bliver Prisen: yngste Aargange 5 Kr., de øvrige 8 Kr.

Al Indmeldelse og Betaling sker senest den 10. September til Sekretæren, Laboratorieforsker, cand. pharm. *Børge Ishøj*, Central 17017 (9—17) eller Solbakkevej 56 B, Gentofte. (Ordrup 5814).

Deltagelsen er under Hensyn til Pladsforholdene begrænset.

Bestyrelsen.

DØDSFALD

Den 30. Juni døde efter nogen Tids Sygdom paa Amtssygehuset i Sorø Forfatteren, cand. jur. *Adolph Stender.*

Adolph Schouby Stender fødtes den 23. Juni 1876 i Rønne som Søn af den senere Ejer af »Ditlevshøj« i Høm Sogn i Ringsted Herred, Proprietær, Løjtnant *Jørgen Stender* og Hustru *Jacobine Frederikke Marie, f. Hansen.* Familien var beslægtet med *Hauberg'erne*; thi ved Drengens Daab den 10. September 1876 i Rønne Kirke optræder *Michelle Christiane Hauberg* og *Peter Chr. Hauberg.* Efter Sommerferien 1889 indkom han i Sorø Akademis Skole, blev straks Alumne og forlod i 1893 Skolen med fjerde Klasses Hovedeksamen. Siden tog han Studentereksamen og juridisk Embedseksamen i 1902 og ansattes kort Tid efter som Kopist i den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsret. I April 1919 udnævntes han til Assistent i samme Ret, og ved Retsreformens Ikrafttræden den 1. Oktober s. A. blev han Fuldmægtig i Københavns Byret. I Foraaret 1924 afskedigedes han efter Ansøgning paa Grund af Svagelighed i Naade og med Pension. De senere Aar var han bosat paa Sorøegnen, og han efterlader sig Hustru *Eva, f. Lassen.* Forøvrigt var han i sine Embedsaar en søgt Manufakturør.

Fra sine Drengaar i Sorø kom han til at nære stor Kærlighed til Kostskolen og Sorøegnen, en Kærlighed, som prægede de Drengbøger, han skrev. Det paastaas, at han ved de Penge, han ventede at tjene paa sit Forfatterskab, vilde tilbagekøbe sit Barndomshjem »Ditlevshøj«, men da han konstaterede, at dette vilde have lange Udsigter med det Honorar han fik hos *Gylden-dal*, hvor hans første Bøger kom, foretrak han at blive sin egen Forlægger. Da han imidlertid en Gang gensaa »Ditlevshøj«, som da var solgt og udstykket, tabte han Interessen for at generhverve Ejendommen. Ved sine Drengbøger, som gjorde megen Lykke, blev han kendt i videre Kredse. Mest kendt er sikkert »Stolt Henrik«-Serien og »Sorø-Serien«. Han forstod, hedder det i

Nekrologen i »Berlingske Tidende«, i Bøger som »Frisk Mod«, »Skolekammerater« og »Maalet naaet« at »spinde en Ende«, og hans Produktion var helt igennem sober og præget af god Moral. Paa sin Vis blev han Banebryder for en Genre, som andre siden har dyrket videre. I de senere Aar udkom hans Bøger hos *P. Haase & Søn* og opnaaede anselige Oplag. Tredie Bind i Sorøserien, »Drenge er Drenge —« blev saaledes trykt i 24,000 Eksemplarer. Den sidste Bog, han udsendte, var »Maalet naaet«, fjerde og sidste Bind i denne populære Serie. Den kom i Foraaret 1945.

FRATERNITAS SORANA'S 12. STÆVNE I HORSENS I DAGENE 12.—14. JUNI 1946

Hjemkomne fra de glade og indholdsrige Dage i Horsens føler vi Trang til først og fremmest at sige Tak til vore gæstfrie Værtsfolk og til alle Deltagere for Samværret under det meget vellykkede Stævne — maa-ske det bedste, vi endnu har haft.

Deltagere var foruden Værtsfolkene: *Engsig-Karup* med *Viv* og *Aage Dahl* med *Viv* — *Waage Beck*, *Bennetzen*, *Ebbe Christiansen*, *Juul Sørensen*, *Krog-Meyer*, *Læge Gustav Trolle* og *Knud Voldum*, alle med *Viv*, samt *Immanuel Christensen*, *Gabriel Lind* og *Tage Severinsen*, ialt 21, og de bør roses, fordi de næsten

alle blev, til det hele var forbi — Krogs Tilskyndelse dertil i Indbydelsen maa aabenbart have virket!

Ja, Stævnet var præget af en vis Stabilitet, baade med Hensyn til Programmet, der for en Gangs Skyld blev overholdt, og til Deltagerne, der næsten alle var med fra Begyndelsen til Slutningen. Ogsaa det gode Vejr satte sit Præg paa Dagene, hvilket maa siges at være et stort Held i den regnfulde Tid, vi har haft.

Efter den overdaadige Velkomstfrokost hos *Engsig*s var der Frieftermiddag. Ellers gik det Slag i Slag under hele Stævnet, lidt for voldsomt maa-ske for dem, der sætter Pris paa Morgenro og lidt Middagshvile; men sandsynligvis har disse vundet Lydhørhed for deres Ønsker for næste Gang.

De, der vilde, saa i Løbet af Eftermiddagen de to Kirker: Klosterkirken og Sct. Ib (eller Vor Frelsers Kirke).

Om Aftenen samledes vi i Aage Dahls hyggelige og gæstfri Hjem til Kaffe og Severinsens interessante Beretning: hans Oplevelser i de mørke Aar — Sprængstofdepot i Præstegaarden — Anholdelse — Forhør og Transporter — Dødsdom den 26. Maj 1944 — Benaadning den 12. Juni samme Aar — Transport til Tugthuset Dreibergeren — den eventyrlige underfulde Udfrielse — alt sammen, syntes det, med en ukuelig Ro og Frimodighed.

Næste Morgen kneb det selv for G. Lind at naa at stille til Flagsætningen Kl. 8,25. Han naaede dog ved i fuldt Løb at forcere Hegnet om Haven at komme med, og hans Hurra blev tilvisse fuldttonende!

Efter Morgenandagten i Sct. Ib, hvor Organisten indledede med Confirmations-Cantaten, og Voldum derefter talte, samledes vi i Haven hos Engsig i det gode Vejr, og Aage Dahl fortalte her om sine Controverser under Modstandskampen: Anholdelse — Forhør — Horserød — Koncentrationslejr — Arbejdslejr — og den lykkelige Hjemkomst, der maatte staa for os alle som et Under i Betragtning af de tre Efteraars- og Vintermaanede's Gravearbejde indtil 13 Timer daglig i dybt, isnende Vand med elendig Forplejning.

Kl. ca. 14 gik Turen programmæssigt ud i det skønne Midtjylland med dets Bakker, Søer og Skove. Det smilende Panorama betog os Gang paa Gang. Første Maal var Østbirk Kirke med Peder Skrams Lig- og Mindesten. Videre gik Turen gennem Ry Flyveplads til den gamle Valfartskirke ved Ry. I Kroen serveredes Kaffe med en Mangfoldighed af Kager. Det interessanteste Afsnit af Udflugten var Øm Klosterruin, hvor vi dvælede længe. Afdækket var ikke blot Grundridset af den gamle Kirke og Klostret »cara insula«, men ogsaa de gamle Biske- og Abbedgrave. Saaledes saa vi de velbevarede Skeletter af Bisp Svend o. fl., samt Bisp Gunnars Mindesten og et ved Pladsen indrettet Museum. Over Skanderborg naaede vi hjem til Gildesmeden, der ventede, og uden nogen lang Pause fortsatte vi med sidste Punkt paa denne Dags indholdsrige Program: »Bespisning paa Prytaneion«! Byen gav Kaffe paa Slottet »Bygholm«, og den, der ikke har været der, ved ikke, hvor smukt der er. Naturligvis foretog vi ogsaa en Rundgang i den skønne Park med Ruinerne af Erik Menveds Borg, og Aftenen sluttede med Baal. Engsig holdt en flammende og inspirerende Baaltale om vort Kald som kristne, danske Soranere. Den tog os alle stærkt. Ogsaa den fra Baalet udstraalende Varme kom meget tilpas, da Aftenen var kølig. Sent vil vi glemme Waage Becks klare og enesfaende aktuelle Oplysninger om vore Landsmænds Kaar i Sydslesvig — det var, som levede vi med i den nationale og kristelige Vækkelse, der i Øjeblikket foregaar dernede.

Naturligvis blev der ogsaa her sunget af SORANER-SANGBOGEN og af vor rige nationale Sangskat. — En god og indholdsrig Dag var gaaet.

Fredag samledes vi efter Morgenbordet i Klosterkirken. Aage Dahl sang sin smukke Hymne fra Takkegudstjenesten 5. Maj, og Waage Beck holdt Morgenandagt.

Det sidste Foredrag blev efter Programmet holdt af Erik Bennetzen. Hans Emne var: Manchuriet besat og befriet. Det faldt ualmindelig godt i Traad med det øvrige, vi hav-

de hørt, og gav os et levende og værdifuldt Indtryk af Kaarene derude og Vanskelighederne og Mulighederne for Missionsarbejdet under Besættelsen og efter Befrielsen.

Da Tiden for Afslutningen kom, følte vi dobbelt Savnet af vor skattede Formand *Paul Nedergaard* og hans tiltalende Viv. Han vil ikke kaldes Formand, men lad os saa sige: Primus inter pares. — Men paa en udmærket Maade hødede Jens Juul Sørensen paa Savnet. Han trak Linierne op: Ved dette Stævne havde vi ikke været samlet til nogen Aftengudstjeneste, men til Gengæld havde vi aldrig været i saa mange Kirker som denne Gang. Dets Taler havde været præget af Glæden over den genvundne Frihed og Mindet om de fem onde Aar — saaledes baade Tage Severinsen og Aage Dahl — og Erik Bennetzen havde aabnet et Vindue ud til den vide Verden. Ved Morgenandagterne havde vi delt det bedste med hinanden.

Til Slut fik vi endnu en af Fru Engsig's splendide Middage, og det var med Taknemmelighed baade mod vore gæve Værtsfolk i de to Soraner-Præstehjem i Horsens, sammes Byraad og last not least SORANSK SAMFUND for dets Interesse for og Støtte af vor lille, men faste Sammenlutning, vi drog hver til sit. Som en Understregning af vor gode Vejrlykke under Stævnet begyndte det at øregne paa Hjemturen. Men vi føler vist alle, at vi nu atter kan flette en smuk Blomst i Mindernes Krans, de Minder, der knytter sig til soransk Broderskab og Sammenhold gennem Aarene.

Ebbe Christiansen.

AARSSKRIFTET

Aarsskrift fra Sorø Akademis Skole for Skoleaaret 1945—1946 indeholder Efterretninger om Skoleaaret ved Rektor *P. H. Bohn*.

Der indledes med en Fortegnelse over de i Besættelsesaarene faldne gamle Soranere, ialt 20, samt med den Tale, som den konstituerede Rektor, Lektor *M. Juul-Mortensen*, holdt ved Lovsangen om Morgenen den 3. Maj over den Dagen før afdøde fhv. Lektor, Dr. phil. *Henrik Ussing*. Iøvrigt kan fremdrages, at i Sommeren 1945 tog 41 Elever Studentereksamen, nemlig 5 klassisk-sproglige, 13 nysproglige og 23 matematisk-naturvidenskabelige, 21 tog Realeksamen og 60 Mellemskoleeksamen. Skolens Elevantal var ved Udgangen af April 1946 392. Sangafslutningen fandt Sted den 22. Maj. Skolebibliotekets Bogbestand udgjorde den 31. Marts 1946 67,868 Bind, en Tilvækst paa 398 Bind, hvortil kommer 13,440 Skoleprogrammer. I Finansaaet 1945—46 har Biblioteket haft 302 Laanere, deraf 191 Elever. Der er fra Biblioteket udlaant 3990 Bind, heraf til Elever 1641 Bind. Fra Læsesalen paa Blaa Gang er hjemlaant 412 Bind. Elevbiblioteket har udlaant 1109 Bind til 58 Laanere. Dels ved Køb og dels ved Gaver er der anskaffet 52 Bøger. Hvad Alumnatet angaar, saa var Alumnernes Antal 150. Af disse boede 44 paa Gymnasiebygningen, 64 paa Hovedbygningen og 42 paa »Vænget«. I Afsnittet »Skolens Dagbog« bringes en Fortegnelse over Sportskampe, Udflugter, Komedier, Baller, Foredrag o. s. v.

Under Afsnittet »Forskelligt« meddeles:

»Den gamle Soraner Kommandør *M. Bojesen*, der i Januar afgik ved Døden, skænkede i Sommeren 1945 Skolen et gammelt Maleri (Guache) af Sorø Akademi til Minde om sin unge Søn, Søjtnant *Gregers Bojesen*, Student 1937, der den 5. Maj 1945 faldt i Kamp i Amaliegade. Billedet havde tilhørt Gregers Bojesen selv, der holdt særlig meget af det, fordi det mindede ham om hans glade Aar paa Sorø Akademi. I et Brev i September Maaned giver Kommandør Bojesen Udtryk for sin Glæde over at vide Billedet modtaget af Skolen og ophængt paa Blaa Gang; men det er vemodigt at læse hans Tilføjelse: »Desværre vil det aldrig falde i min Lod at se det igen.« Det lille Maleri, der nu har sin Plads paa den vestlige Væg i Blaa Gang, vil til Stadighed minde os om en af vor Skoles ranke, trofaste Sønner.«

»Efter Indstilling af Undervisningsinspektøren og med Skolens Tilslutning blev der i Juli 1945 udfærdiget Studentereksamensbevis for *Hans Axel Friis Nielsen* paa Grundlag af hans Oprykningskarakterer fra II til III G. H. A. F. Nielsen hørte til dem, der i Efteraaret 1943 flygtede fra Skolen og naaede over Sundet. I Sverige meldte han sig til Brigaden, men blev hurtigt alvorlig syg. Han døde i København den 13. August 1945, faa Uger efter at han havde haft den Glæde at faa Eksamensbevis og Studenterhue overrakt.«

»En gammel Soraner, der er udgaaet af Skolen i 1925, men som ønsker at forblive anonym, bad mig i Foraaret 1945 modtage et Beløb svarende til den Understøttelse, han i sin Skoletid havde oppebaaret af *det Müllerske Legat*, til Fordeling blandt saadanne Elever, som jeg maatte finde værdige til Hjælp, fortrinsvis Sønner af kgl. Embedsmænd. Gaven, der er et smukt Udtryk for en gammel Elevs Hengivenhed for sin gamle Skole, blev naturligvis modtaget med Tak, og Beløbet fordeltes i Efteraaret 1945 mellem følgende Elever: (her følger saa Navnene paa tre Elever, hvoraf en fik 300 Kr. og to hver 200 Kr.).«

MUSEETS BYGGEFOND¹

Indsamlingen til Museets Byggefond har per 31. Juli 1946 i 217 Bidrag og Tilsagn givet ialt Kr. 12.408.—.

Beløb kan indsendes pr. Check eller paa *Postgiro Konto Nr. 61.125* Kunstmuseet i Sorø.

SUSPENDERET TIMELÆRER

Sorø Amtstidende bragte den 13. Maj 1946 følgende Meddelelse:

Paa Krigsministeriets Foranledning har Undervisningsministeriet med øjeblikkelig Virkning i Lørdags suspenderet Timelærer ved Sorø Akademis Skole, *Jon Galster*. Der er indledet Undersøgelse imod ham for unational Holdning, men det er ikke og kan ikke være en Tjenestemandssag, der rejses mod ham, da han er Timelærer, og Sagen sorteres da ogsaa under Krigsministeriet og skal undersøges af en Auditor.

Cand. mag. Galster kom til Akademiets Skole 1. August 1944, og i April 1945 gik han under Jorden og først en Tid efter Freden, efter at have været Soldat, vendte han tilbage til sin Timelærerstilling, som han maatte fratænde i Lørdags, samtidig med, at han forlod Sorø.

Cand. mag. Galster havde, efter hvad vi erfarer, paa et tidligt Tidspunkt af Besættelsen — altsaa inden han kom til Sorø Akademis Skole som Timelærer — ført en Dobbelttilværelse. Han var Medlem af Modstandsbevægelsen, men samtidig søgte han at oprette et »dansk nationalt Spionagekompagni«, der skulde træde i Forbindelse med Tyskerne, men som efter hans egne Udtalelser skulde virke i danske Interesser, idet det var hans Idé gennem Spionagekompagniet at søge at faa at vide, hvad Tyskerne vilde gøre overfor Danskerne. I den Hensigt traadte han i Forbindelse med Dr. Best og Dr. Wesche og havde sin Gang paa »Dagmarhus«. Han skal ogsaa have faaet nogle Hundrede Kr. af Tyskerne for at oprette Korpsen, men da det ikke blev til noget, betalte han, efter hvad han selv har oplyst, Pengene tilbage. Naar han opgav Tanken om at føre Spionagekompagniet ud i Livet, skal det være fordi hans Fader, Rektor Galster, Aalborg, — denne blev, som det vil erindres, af Tyskerne tvunget bort fra sin Rektorstilling, paa Grund af sin stærke nationale Indstilling — og en af dennes Venner fik ham forklaret, hvilket voveligt og taabeligt Forehavende han var i Gang med.

Da Jon Galster i April gik under Jorden, efter at han var kommet til Sorø, virkede han i Modstandsbevægelsen i København, og efter Kapitulationen blev han Soldat. Her gav hans utilfredse Temperament sig Udslag i, at han vilde Generalerne til Livs, blandt andet vilde han have General Gørtz afsat. Han skrev til Krigsministeriet, og da det ikke hjalp, lykkedes det ham en Dag at komme op til Forsvarsminister Ole Bjørn Kraft for at anke over Generalen. Forsvarsministeren sagde da til ham:

— Hvorledes var det med Deres Dobbeltspil under Krig?

— Det er ikke det, denne Sag drejer sig om, svarede Galster.

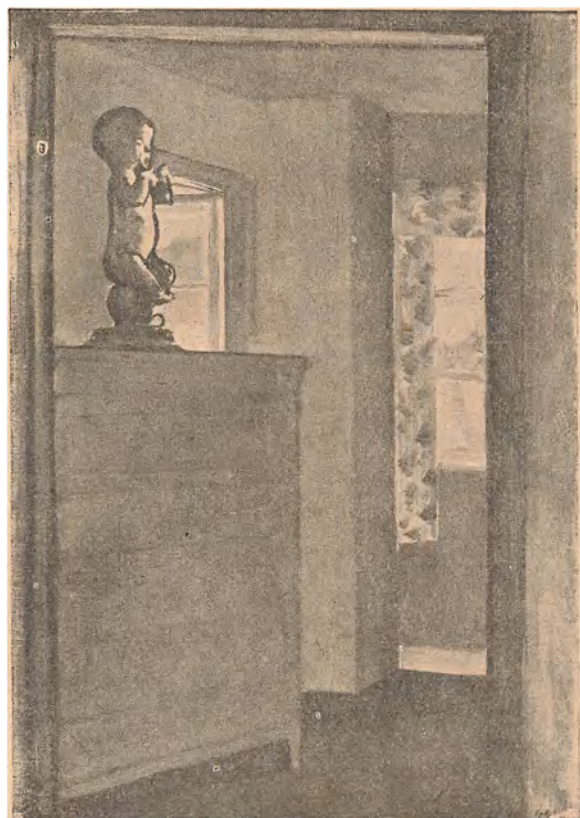
— Det er netop, hvad vi skal have opklaret, bemærkede Forsvarsministeren.

— — —

Det er altsaa, hvad der nu skal ske, selv om der nu er gaaet et Aarstid siden da.

Vi kan iøvrigt oplyse, at cand. mag. Galster selv har søgt sin Afsked fra Sorø Akademis Skole, inden Suspensionen nu kom, men Afskeden var ikke bevilget. Det var hans Hensigt at blive Lærer i Sydslesvig. Han er et impulsivt, ideelt indstillet Menneske af endog meget udpræget national Indstilling med mange Idéer, som maaske ikke alle er lige gennemtænkte. Inden for Lærerkollegiet paa Sorø Akademis Skole tvivler man, saa vidt vi véd, ikke om Galsters nationale Holdning, efter det Kendskab, man har til ham, men man mener, at han er en ung Mand, hvis Fantasi spiller noget for hurtigt. Den krigsministerielle Undersøgelse skal nu vise, hvorledes det hele hænger sammen med Dobbeltspillet.

KUNSTMUSEET I SORØ

Blandt de Gaver, Museet modtog ved Ny Carlsberg-fondets Uddeling i Okt. 1945, er ovenstaaende Billede af Th. Hagedorn-Olsen: Interiør med Figur (Kaj Nielsens »En Globetrotter«).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Ægteskab er indgaaet mellem Kontorchef, cand. polit. Fru Karen Bech og Underdirektør i Industriraadet *Sven E. Netterstrøm* (S. '14).

*

Overlæge i Hærens Lægekorps *Einar Gjessing* (S. '04) er efter Ansøgning paa Grund af Alder afskediget med Pension. Gjessing fyldte 60 Aar den 23. Juli.

*

Professor, Dr. phil. *N. E. Nørlund* (S. '03) var af Royal Society indbudt i Juli til at overvære en Række Møder paa Burlington House og i Cambridge i Anledning af 300 Aarsdagen for Isaac Newtons Fødsel.

*

Landsdommer *N. V. Boeg* (S. '00) er for Tiden 1. Juli—30. Juni 1949 blevet Medlem af den i Medfør af Loven om Statens Tjenestemænd nedsatte Voldgiftsret.

Civilingeniør *E. J. Lyngbeck* (R. '03) er Medlem af et i Sommer nedsat Administrationsraad for Ingeniørfirmaet Christiani & Nielsen.

*

Forvalter, Løjtnant *Erik Mayntz Kierulff* (R. '36) har købt Gaarden »Store Trelleborg« i Heininge. Overtagelsen skete den 20. Juli. Købesummen var ifølge Forlydende i »Sorø Amtstidende« 240,000 Kr.

*

Arkitekt *Vilhelm Lauritzen* (S. '12) vandt i en udskreven Konkurrence om Genopførelsen af Fredericia Teater, der under Besættelsen blev bombet af Bothilsen Nielsen-Banden.

*

Minister *Sven Duurloo* (S. '09), som den 6. Februar forlod Grækenland, blev ved Afskeden hædret med Storkorset af St. Georgsordenen.

*

I denne Maaned afholdtes der et engelsk Kursus paa Sorø Akademi, hvor 5 engelske Universitetslektorer underviste 65 danske cand. mag.'er, der boede paa Akademiet, saa længe Kursus varede.

/ *

Stud. jur. *Rudolf Panduro* (S. '43), København, og Frk. Anne Katherine Fryd Christensen, Datter af Overassistent C. i D.S.B., Herning, tidligere Sorø, viedes den 27. Juli paa Københavns Raadhus.

*

Stuegangen i Akademiets Hovedbygning er i Sommerferien blevet belagt med nye Fliser, og i Avlsgaarden er der opført en Tørvelade.

*

Sorø Akademi's Skoles Tegnelærer *Sigfred Neuhaus* har faaet Orlov i de første Maaneder af det ny Skoleaar for at kunne foretage en Studierejse i Udlandet. Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33) vikarierer som Tegnelærer.

*

Kammerherreinde Gudrun Howden-Rønnenkamp har til stud. jur. *Bent Wejdling* (S. '40) solgt Ejendommen Matr. Nr. 1 af Raunstrup Hovedgaard og 8c, Trælløse, for 47.000 Kr. plus 6000 Kr. for Løsøre.

*

Paa Chr. Erichsens Forlag — Direktør *Stig Jensen* (S. '13) — er som Nr. 6 i Serien Chr. Erichsens Ungdoms-Bibliotek udkommet en lille Bog, der hedder »Natravnens« og er skrevet af Pseudonymet Eric Stygotius, sandsynligvis en Soraner. For Bogen er en spændende Fortælling om to raske Soraneres Oplevelser, først i Drengenaarene paa Skolen og siden, da den ene er blevet Flyvemaskinekonstruktør og den anden Læge. At gaa i Enkeltheder er ikke nødvendigt. Fortællingen, som faar sin happy end i det allermørkeste Afrika, er lige noget at læse for alle raske Dreng, sprængfyldt som den er med Spænding, fantastiske Overraskelser og Begivenheder.

Godsforvalter paa Borreby, *Axel Albrecht Borges* (IV Kl. Hovedeksamen '83) fyldte 80 Aar den 24. Juli.

*

I Thim Præstegaard ved Ringkøbing afsløredes den 26. Juli en Mindeplade for Politibetjent, stud. jur. *Svend Glendau*, f. Severinsen (S. '28), som Tyskerne henrettede den 27. Februar 1945 i Ryparken efter at have underkastet ham Tortur. Svend Glendau var født i Thim Præstegaard den 12. Marts 1910 som Søn af Kirkehistorikeren, Pastor Peder Severinsen. Sognepræsten, Pastor Christiansen afslørede Mindepladen, som han overgav til Menighedsraadets Varetægt. Paa Pladen staar:

*Svend Glendau,
f. i Thim Præstegaard 12. Marts 1910,
død i Ryvangen 27. Februar 1945.
Han døde for Danmark.*

En Broder, Pastor Tage Severinsen (S. '21), Finderup, takkede paa Familiens Vegne. Svend Glendaus gamle Moder overværede Højtideligheden.

*

Professor i Zoologi ved Københavns Universitet, Dr. phil. *Ragnar Spærck* (S. '14) fyldte 50 Aar den 5. August.

*

Direktør for Zone-Redningskorpset *Eigil Juul Wibolt* (R. '13) fyldte 50 Aar den 6. August.

*

Cand. mag. *Kaj Steffen Rasmussen* (S. '36) er fra 15. August antaget som Vikar ved Sorø Akademis Skole med Historie som Hovedfag.

*

Grosserer *Thorvald Fischer*, Korsør, (S. '01) har oprettet et Legat paa 40,000 Kr. til Minde om sin Søn, stud. polyt. Tyge Fischer, der afgik ved Døden den 13. April 1945 i tysk Koncentrationslejr, hvortil han var ført paa Grund af sin Indsats i Danmarks Frihedskamp. Legatets Formaal er at yde Hjælp til Uddannelse eller Videreuddannelse af fortrinsvis unge Mænd og unge Kvinder, der er født i Korsør, eller hvis Forældre eller Forsørger er boende i Korsør Kommune.

*

Dansk Folkemindesamling, der ledes af Arkivar *Hans Ellekilde* (S. '08) forbereder en Indsamling af de Rygter, der verserede i Besættelsesaarene for derigennem at belyse, hvad der rørte sig i Folket, og konstatere Reaktionen overfor Begivenhederne.

*

Akademigartner, Lektor *Georg Georgsen* har i Stockholm deltaget i en nordisk Kongres for Havearkitekter.

*

Paa Fischers Forlag, København, er udkommet »Den arabiske Bog«, af Professor, Dr. phil. *Johannes Pedersen* (S. '02), udgivet af Foreningen for Boghaandværk og rigt illustreret, delvis med skønne Farvetavler, bekostet af Ny Carlsbergfondet.

*

Paa Jespersen og Pios Forlag er udkommet en humoristisk Skildring fra Besættelsestiden »Skraaen« af Redaktør *Vilhelm Kjød* (S. '27).

*

Forlovelse er indgaaet mellem Miss Christine Booth, Datter af Ingeniør Booth, Bridgwater, Sommerset, Sydengland, og Flyverløjtnant *Kjeld Rønhoj* (R. '36).

*

Lørdag den 10. August viedes i Hørsholm Kirke stud. med. Karen Aarsleff, Datter af Kontorchef *Einar Faber Aarsleff* (S. '04) til Søløjtnant *Henrik Wille Jørgensen* (S. '39).

*

Læge *Poul Kipp*, Tommerup, (S. '14) fyldte 50 Aar den 1. August.

*

Gennem Undervisningsministeriet er der udfærdiget kgl. Stadfæstelse paa Fundasten for »Musæumsbetjent Christian Jensen og Hustrus Legat«. Legatet, der er knyttet til Sorø Akademis Skole, er oprettet til Opfyldelse af det af afdøde Enkefru *Karen Marie Jensen*, f. Hansen, Sorø, oprettede Testamente. Legatkapitalen, der udgør 2000 Kr., opbevares og forvaltes af Kurator for Sorø Akademis Skole.

Rektor uddeler efter Samraad med Skoleraadet Legatets aarlige Renteindtægt til Indkøb af Skolebøger til en eller to flittige Elever i Sorø Akademis Skole, hvis økonomiske Kaar gør en Understøttelse ønskelig. Samme Elev kan kun oppebære Legatet een Gang.

*

Professor *Chr. Elling* (S. '20) starter til Efteraaret en kunsthistorisk Aarbog, som udkommer paa Gyldendals Forlag. Det er Hensigten væsentlig at bringe udenlandsk Stof for ikke at konkurrere med »Kunstmuseets Aarskrift«.

*

Lektor *Johs. Jørgensen*, Sorø Akademis Skole, er Medudgiver af en Dansk bog for 1. Mellemskoleklasse, der er udkommet paa Jul. Gjellerups Forlag. Det er Meningen, at der til Efteraaret skal komme en Dansk bog for 2. Mellem og til næste Foraar, af samme Udgivere, en Bog til Anvendelse saavel for 3. som for 4. Mellemskoleklasse.

*

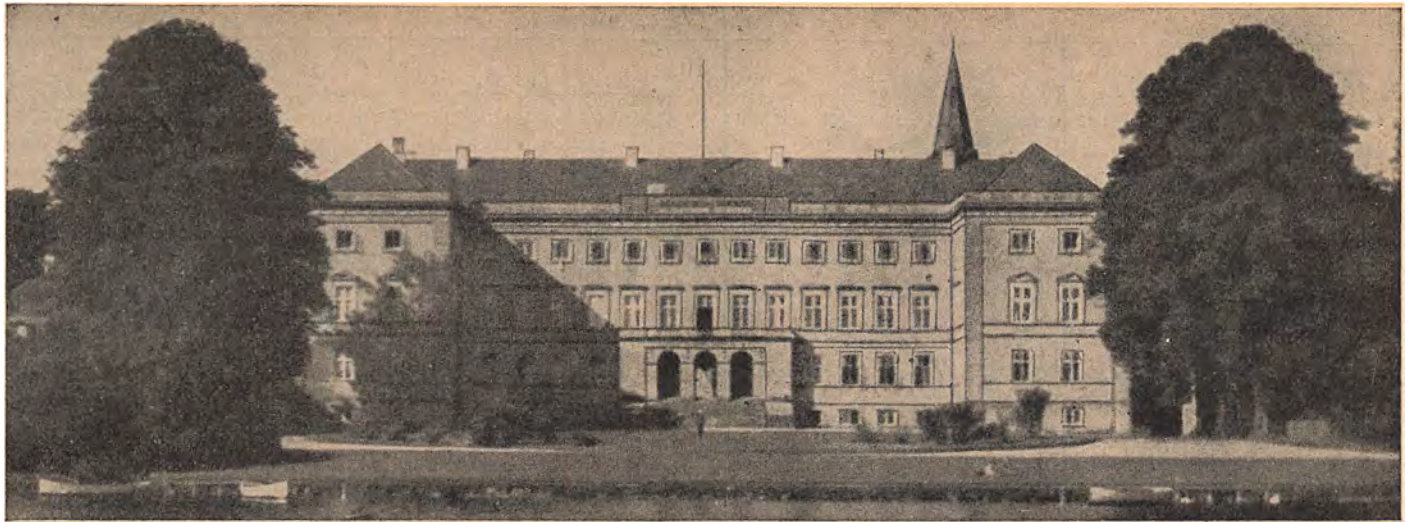
Oberstløjtnant *H. M. G. Buch* (S. '12), hvis Navn vil være velkendt fra Frihedskampen, var blandt de udvalgte danske Militære, der deltog i Sejrsparaden i London den 8. Juni.

*

Læge *Johannes Poort* (S. '34), Bernstorffsvej 20, Hellerup, er fra 15. Juni blevet Skibslæge paa Skoleskibet »Danmark«.

*

Bent Granjean bedes opgive sin Adresse til Soranerbladets Redaktør, som har et Fotografi til ham af *Hans Henrik Gottschalch*.

31. AARGANG

SORANER-BLÅDET

SEPTBR. 1946

DR. PHIL. HERMAN SCHWANENFLÜGEL OM SINE SKOLEAAR I SORØ

For snart halvandet Hundrede Aar siden holdt den tyske Løjtnant af gammel adelig Æt, Æmilius v. Schwanenflügel sin Entré i det dansk-norske Monarki for at gøre sin Lykke i Hæren. Det blev en krank Lykke. Der var noget med en Oberst eller rettere en Oberstinde og en Duel. I 1806 maatte han tage sin Afsked. Han antog Navnet Kühné, maaske hans Moders, og slog sig ned i København, hvor han ernærede sig kummerligt som Privatlærer i Fransk og Matematik. Og saa giftede han sig med Jomfru Louise Margrethe Heering, hvis Fader, en Holstener, var Mester paa Brede Kobberværk. De fik en Masse Børn, bl. a. den højst agtværdige og besindige examinatus juris Herman Ditlev Othello v. Schwanenflügel-Kühné, der blev Forstander for Slagelse Kloster og Kancelliraad. I sit Ægteskab med Sofie Wamberg havde Kancelliraaden to Døtre og Sønnen, Dr. phil. *Herman Heinrich Louis Schwanenflügel*, født i København 17. Maj 1844, boende sin Børndom i Slagelse og Sorø, hvor han blev Elev og straks Alumne i 1856 og Student i 1864, blev 1874 mag. art. i Historie, Dr. phil. i 1891, virkede som Lærer, bl. a. ved Officersskolen og er Forfatter til et 2 Binds Værk »Oldtidens Kulturhistorie«, »Ingemanns Liv og Digtning«, »P. A. Heiberg«, »Carl Bernhard« m. m.

Han døde i København 5. Februar 1921. I Aarene 1911—16 skrev han sine Livserindringer, 800 Sider, som han deponerede paa Universitetsbiblioteket med den Klausul, at de ikke maatte offentliggøres før efter 1944, Hundredaaret for hans Fødsel. Nu foreligger der paa Andr. Fred. Høst & Søns Forlag et Uddrag ved Julius Clausen, »Livs-Fragmenter. Kapitler af en Selvbiografi. Af H. H. L. Schwanenflügel«. Selvfølgelig ofres der Sorøaarene nogle Sider. De er ikke uinteressante for Soranere.

*

Kancelliraaden var ikke Akademiker. Sønnen skulde partout være det. Han blev taget ud af Slagelse Realskole og sendt til Sorø, hvor han tilbragte 8 Aar, »det mørkeste og sørgeligste Afsnit af mit Liv«.

Først Rektor *Ernst Bojesen*¹⁾. Det kan nok være, at han faar læst og paaskrevet. »Bojesens Haardhed og Strengthed kom ikke fra et forarget Sind, han skændte tit, blot fordi han skulde skænde, pryglede fordi han mente at burde prygle.« Schwanenflügel mindes med Modbydelighed hans Opdragelsesmetode, hvortil kom, »at hans Apparition var frastødende. Han var næsten under Middelhøjde, et spinkelt Legeme med en tyk Mave, skaldet Hoved, bedækket med en lille tjavset Paryk, og kolde Øjne bag et Par glimtende Brillleglas. For al sin Selvovervindelse holdt han sig skadesløs ved at æde, ja, bogstavelig talt »æde«. Gymnasiasterne blev skældt ud, som var de Sjovere, og der var altid blandet Ondskabsfuldhed i hans Udskælden. Han tog Hensyn til Elever af rige og højtstaaende Forældre eller med et smukt Udseende; overfor dem kunde hans Skænderi næsten være kælent. Var en Elevs Udseende ikke efter hans Smag, havde han ligefrem Animositet imod ham, saaledes mod *Sophus Schandorph*²⁾. Og dog var Schandorph et ualmindeligt Sprog-talent, hvad Bojesen ikke helt manglede Øre for. Men han modtog aldrig mindste Opmærksomhed, blev tværtimod forkuet.« — I 1863 tog Bojesen sin Afsked og efterfulgtes af *P. H. Tregder*³⁾. »Hvilken Forskel! Det var som at komme fra germansk Barbarisme til ædel græsk Humanisme. En mild forstaaende Skolemand afløste her en Skændegæst ... Jeg vaagnede som af en ond Slummer under Tregders milde Regimente.«

Overlærer *Jakob Henrik Bang*⁴⁾ karakteriseres som en gammel grov Karl, en Skolemesterependant, fuld af Bornert-

hed og Vigtighed, plump og bondestolt. Det Dansk, han overførte Klassikerne i, var skrækkeligt. Madvigs latinske Grammatik drev han en sand Kultus med.

Helt anderledes er Tonen overfor Overlærer *Johannes Frederik Johnstrup*⁵⁾, den senere Universitetsprofessor, som Henrik Pontoppidan i sine Livserindringer giver et meget sympatisk Billede af. Schwanenflügel har aldrig kendt en Videnskabsmand mindre pedantisk end Johnstrup »human, uden at være sentimental, elskværdig uden at bejle til Elevernes Gunst; klar og dygtig i sit Foredrag, uden Spor af Vigtighed. Desværre voldte den taabelige Overvægt, der den Gang lagdes paa Græsk og Latin, at han som Lærer i Fysik ikke kunde være saa meget for os Gymnasiaster som for Realskolens Disciple. Realisterne blev imidlertid for en Del rekrutteret af de Disciple, som ikke gjorde synderlig Fremgang i de studerende Klasser, og de betragtedes af Rektor som af de fleste Lærere som en Pariakaste. Det var næsten virkelig en Skam at være Realist i Sorø.«

Hos Musiklæreren *Peter Heise*⁶⁾ var Schwanenflügel en Tid i Kridthuset. S. gjorde med sin Sopranstemme og sit naive Væsen stormende Lykke som Mine Tokkerup i Julekomedien »En Spurv i Tranedans«. Gamle *Ingemann*⁷⁾ klappede begejstret, og Schwanenflügel's Ven *Otto Borchsenius* blev syg af Misundelse. Peter Heise omfavnede S., »Du er en mageløs Fyr.« Men ikke længe efter var S. fuldkommen Luft for Heise.

*

Skolens pædagogiske Metode karakteriseres som sløven-
de for Aanden, fordærvelig for Sjælen og svækkende for Legemet. »Alt i alt ca. 11 Timer, hvor vi skulde sidde stille og lade Hjernen arbejde. Dette var skandaløst. Og i disse Timer var vi overlæssede med vanskelige Pensa. Alt skulde vi lære. Det var det rene Polyhistori — og det paa selve Holbergs Grund. Naturligvis blev det kun til Brudstykker og Brokker ... og Skoleopdragelsen? Theori og Theori, aldrig Praxis. Forstands- og Hukommelsesøvelser, men aldrig et Forsøg paa at sætte disse i Forhold til Livet. At levendegøre, hvad man skulde lære, faldt aldrig nogen ind, ja ansaas endog for upassende. Jeg erindrer, hvorledes Bangs smudsigbrune Ansigt fremviste de vredeste Rynker, blot fordi jeg tillod en beskeden Bemærkning om det vittige i Martials Epigrammer og Juvenals Satirer. At finde noget smukt hos de gamle Digtere ansaas for aldeles overflødig eller noget Vigtigmageri. Man havde blot at oversætte korrekt og analysere Sætningerne og kunne sin Form- og Ordbrøningslæres Paragrafer. »De skal kunne Deres Grammatik. De skal kaste op i Deres Leksikon,« raabte Bojesen arrigt ned fra sit Katheder, naar vi tog fejl af et Verbumb Hovedtider eller af et Substantivs Deklinationsklasse.«

Tonen mellem Eleverne karakteriserer Schwanenflügel som saa: »Kun naar Eleverne skulde vise sig offentlig, forstod de at optræde med Holdning og Anstand. Da tog de sig ud i de blaa Trøjer (for de yngre) og de blaa Kjoler (for de konfirmerede) med de smukke forgyldte Fønixknapper. Og da kunde Ordene »Soraner har Pli« vel anvendes paa dem. Men var de mellem hinanden, da førtes liderlig eller halvsagte drøj og smudsig Tale, navnlig var

Kønsforholdet et yndet Emne, der omlaltes i de plumpeste og gemeneste Udtryk. De fleste af Akademiets Funktionærer havde deres Øgenavne: en Tjener, bekendt for sin Nærgaaenhed overfor Pigerne, blev kaldt »Knolreprofessoren«, Oldfruens Jomfru »Tøjmæreren« o. s. v. De ældres Behandling af de yngre kunde være uforsvarlig og nederdrægtig. Saaledes erindrer jeg, at en lille Elev af et Par lange Lømler indhylledes i et Sængetæppe og under Truslen »Nu kaster vi dig ud af Vinduet«, svingedes Staklen frem og tilbage, saa han tilsidst var ganske fortunlet. Han hørte, de aabnede Vinduet, og nu kastede de ham — naturligvis ind i Kammeret, men den ulykkelige Dreng var i Øjeblikket grebet af dødelig Angst for at blive kastet ud fra tredje Stokværk.«

*

Med tre Kammerater fik Schwanenflügel en intimere Omgang: Otto Borchsenius, Jacob Lindegaard og Vilhelm Møller. Det er nu ikke bare Sødsuppe, han serverer om disse tre.

*Otto Borchsenius*⁸⁾ »Ingen i Klassen vilde saa gerne tale som han, og hans Stemme var en uskøn, skurrende Alt — den lød højt og vigtigt.« S. forelskede sig i B's smukke sorte Haar og smukke Øjne. De havde fælles litterære Interesser, skrev Vers og sværmede for Johannes Ewald. »At Kammeraterne gjorde Nar ad os og lavede en Historie om, at vi disputerede om, hvem der var størst: Baggesen eller Oehlsenschläger, formindskede ikke vort Sværmeri for den store Digtermartyr; vi fandt en sympatisk Forstaaelse i den Kendsgerning, at Ewalds Dødsdag — den 17. Marts — var Borchsenius' Fødselsdag. Ja, smil kun ad dette Drængesværmeri, det var baade kønt og uskyl-
digt.«

*Jacob Lindegaard*⁹⁾ »Noget feminint var Grundtrækket i hans Væsen. Havde han baaret Pigeklæder, vilde han have været en smuk snerpet Blondine med megen Nysgerrighed og Pjattelyst, med megen Respekt og Ængstelse for »hvad Folk sagde«, med megen utidig Fnisen og tosset Latter og vigtig til Tider — naar han turde være det. Han rettede altid sin Mening om En efter den Mening, som gjaldt mest. Jeg vandt nu hans Venskab, da jeg blev engageret til at optræde i Julekomedierne.«

*Vilhelm Møller*¹⁰⁾ »Min Interesse for Litteratur og mit Verseskriveri bragte mig i Forbindelse ogsaa med Vilhelm Møller. Han var sikkert den evnerigeste af os tre. Men der var noget upaalideligt ved hans Begavelse. Alle Dage var og blev han en rodløs Karakter, en problematisk Natur. Der var noget anløbet ved ham. Gentlemans Følelser kendte han ikke, skønt han lejlighedsvis affekterede dem ... Vilhelm Møllers Fysiognomi har jeg aldrig holdt rigtig af, men nok er det, at Kvinder fandt stort Behag deri og Mænd delvis ogsaa ... altid var der noget i Vejen med Vilhelm Møller, skønt Lærerne forkælede ham og havde store Forhaabninger til ham. Til Hverdag gik det ham meget godt paa Skolen, til Examen derimod forholdsvis daarligt. Han var nemlig en Mester i at »snyde«, men dette lader sig jo ikke praktisere ved Examensbordet. Ligesom mig morede det ham at skrive dansk Stil. Men skønt han kom til at skrive mangt og meget, vandt han dog aldrig

det dannede Publikums Bifald. Der var noget bagvendt og fordrejet ved hans Stil og Udtryksmaade.«

I en følgende Artikel omtales Dr. Schwanenflügels Forhold til gamle Soranere, han traf senere i Livet. Han fik i det hele taget Omgang med en lang Række kendte Personligheder indenfor Litteratur og Politik, og for den, der interesserer sig for Personalhistorie, er hans Livserindringer interessant Læsning. Kun Skade, at det foreliggende Uddrag er præget af en ofte sjusket Stil og mange grimme Trykfejl. Dertil burde en Bog af netop denne Art fra Udgiverens Side været forsynet med et udførligt Noteapparat. Julius Clausen kunde i saa Henseende lære noget hos *H. G. Olrik*.

NOTER

¹⁾ *Ernst Frederik Kristian Bojesen*, f. 21. Marts 1803 i København, cand. theol. 1824, opgav Theologien til Fordel for de klassiske Studier, Lektor i Græsk ved Sorø Akademi efter *Kr. Wilster* 1840, Rektor ved Sorø Akademis Skole 1847—63, derefter Rektor i Roskilde, død i Mentona 16. December 1864. Se iøvrigt Sorøværk II B. Siderne 415 — 430 — 514 ff. — 536 ff. — 581 ff. — 614, samt Soranerbladet: I, S. 82 — II, S. 10 og 37. — VIII, S. 89.

²⁾ *Sophus Christian Frederik Schandorph*, f. 8. Maj 1836 i Ringsted som Søn af Postholder, exam. juris. J. F. Schandorph. Indkom i Sorø Akademis Skole 1. September 1848, Student 1855. Cand. theol. 1862. Dr. phil. 1874. Skønlitterær Forfatter. Død 1. Januar 1901 paa Frederiksberg. Se Soranerbladet: II, 7, S. 53 — XII, 12, S. 91 — XIII, 3, S. 17 og 4, S. 26.

³⁾ *Poul Hagerup Tregder*, f. 21. Juli 1815 i København, Student 1832, Universitetets Guldmedalje for filologisk Prispogave 1837, cand. philol. 1838, mag. art. 1839, Privatlærer og Privatdocent, konstitueret som Lektor ved Sorø Akademi i latinsk Filologi og græsk Litteratur 1845, samme Aar Rektor ved Aalborg Katedralskole, Rektor ved Sorø Akademis Skole 1863—82, titulær Professor, død 21. Maj 1887 paa Frederiksberg. Se iøvrigt store Sorøværk II B. Siderne 416 — 545 ff. — 567 — 582 ff. samt Soranerbladet I, S. 49 — XVIII, S. 54

⁴⁾ *Jacob Henrik Bang*, f. 10. August 1809 i Balslev Præstegaard, Student 1827 fra Odense Katedralskole, cand. philol. 1842. Konstitueret som Lærer ved Sorø Akademis Skole 1843, Adjunkt 1844, Overlærer 1845. Amanuensis ved Akademiets Bibliotek 1849, afskediget 1883, titulær Professor. Død 30. Januar 1899 paa Frederiksberg. Blev i Sorø-aarene kaldt »Skoster«. Se iøvrigt store Sorøværk Siderne 568, 591 og 612.

⁵⁾ *Johannes Frederik Johnstrup*, f. paa Christianshavn 12. Marts 1818, polyteknisk Kandidat 1844, Docent ved Sorø Akademi i Fysik, Mineralogi og Geognosi 1846—48, Adjunkt i Kolding 1848—51, Overlærer ved Sorø Akademis Skole 1851—66, Professor i Mineralogi og Geognosi ved Københavns Universitet, død 31. December 1894. Se iøvrigt det store Sorøværk II B. Siderne 439 — 592 — 605 — 689.

⁶⁾ *Peter Arnold Heise*, f. i København 11. Februar 1830, Student 1847. Musiklærer ved Sorø Akademis Skole 1857—65. Levede derefter som Komponist i København. Død i Ny Taarbæk 12. September 1879. Se iøvrigt store Sorøværk II B. Siderne 582 — 589 — 635 samt Soranerbladet: I, S. 51 — V, S. 9 — XII, S. 4 — XV, S. 14 — XVII, S. 23.

⁷⁾ *Bernhard Severin Ingemann*. Den berømte Digter var jo Lektor i dansk Sprog og Litteratur ved Sorø Akademi fra 1822 til Akademiets Nedlæggelse i 1849.

⁸⁾ *Otto Frederik Christian Villiam Borchsenius*, f. i Ringsted 17. Marts 1844 som Søn af Købmand G. E. Borchsenius, indkom i Sorø Akademis Skole 23. August 1855, Student 1863, Redaktør ved »Ude og Hjemme«, »Morgenbladet« og »Dannebrog«, Oversætter, Forfatter, titulær Pro-

fessor, død 26. Februar 1925 i København, begravet paa Frederiksberg Kirkegaard. Se iøvrigt det store Sorøværk II B. Side 687 og Soranerbladet: VI, 2 S. 7 — VIII, 12, S. 90 — X, 4, S. 27.

⁹⁾ *Jacob Lindegaard*, f. 12. Juni 1843 i Slaglille som Søn af Sognepræst V. Th. Lindegaard, indkom i Sorø Akademis Skole 23. August 1852, Student 1863, Lægeeksamen 1870, derefter Læge i Nordsjælland, sidst som Distriktslæge i Hørsholm 1900—12, død 12. Juli 1916. Se iøvrigt Soranerbladet: I, 5, S. 40.

¹⁰⁾ *Fredrik Vilhelm Møller*, f. i Humlebæk 6. Oktober 1846 som Søn af Kroejer F. V. Møller, indkom i Sorø Akademis Skole 23. August 1856, Student 1865, siden Litterat og Redaktør, bl. a. af »Nyt dansk Maanedsskrift«, død i Hornbæk 23. August 1904.

V. Sorgenfrey Hansen.

AARSFEST OG RUSMODTAGELSE

Soransk Samfunds Aarsfest med Rusmodtagelse afholdes Søndag den 6. Oktober 1946 Kl. 11,30 paa Københavns Universitet, som atter har givet sin Tilslidelse til, at Soransk Samfund maa afholde denne Højtidelighed i Metropolitanerranekset paa Frue Plads.

Talen til Dimittenderne fra 1946 vil blive holdt af Overkirurg, Dr. med. *C. C. Fleischer-Hansen*, Holbæk (S. '12).

Foruden Dimittenderne vil 50- og 60-Aars Jubilæerne være Soransk Samfunds Gæster.

Efter Højtideligheden paa Universitetet er der Frokost i Handels- og Kontorist-Foreningen, hvor der serveres 4 Snitter, varm Ret, 1 Øl og Kaffe for Kr. 9,00 incl. Drikkepenge.

Deltagelse i Frokosten maa af alle, der ikke modtager særskilt skriftlig Indbydelse, senest den 3. Oktober d. A., anmeldes til Sekretæren, Civilingeniør *Torben Madsen*, Snorregade 5, 1. Sal, København S, Telefon Amager 750 y (Kl. 19—20), eller Central 10310, Lokal 30 (Kl. 9—16).

Daglig Paaklædning.

ET DØDSFALD

Tandlæge ved Skolevæsenet i København *Aino Ida Benedichte Holten* afgik i August pludselig ved Døden og begravedes den 20. August i Stilhed paa Sorø Kirkegaard.

Aino Holten, født 8. Juli 1916,, var eneste Barn af afdøde Lektor ved Sorø Akademis Skole *Hans Gustav Nicolai Holten* (død 11. September 1941) og ligeledes afdøde Hustru Astrid Sofie, f. Rickmann. Frk. Holten, som var en velbegavet og dygtig Kvinde, indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1931 og forlod den med Studentereksamen i 1934. Efter endt Tandlægeuddannelse virkede hun som Skoletandlæge i København.

DØDSFALD

Arkitekt *Helge Bojsen-Møller* døde den 4. September og begravedes den 8. fra Mariebjerg Kirkegaards Kapel til Hellerup Kirkegaard.

Helge Bojsen Møller fødtes den 19. April 1874 i Sejling som Søn af Sognepræst til Sejling (senere Marvede og Hyllinge) Frederik Ditlev Møller (d. 1892) og Jutta Kunigunde, f. Bojsen (d. 1927). Han indkom i Sorø Akademis Skole III studerende Klasse efter Sommerferien 1888 og forlod i 1890 Skolen med 4. Kl. Hovedeksamen. Efter endt Skolegang kom han i Tømrerlære, gennemgik Teknisk Skole, aftjente sin Værnepligt og blev Løjtnant i Ingeniørkorpsen, var Assistent hos Arkitekterne, Professor Fenger og Martin Borch og fik i 1903 Afgangsbrev fra Kunstakademiet. »Politiken« skrev i Nekrologen, at »han hørte til blandt de sidste af den Generation af Arkitekter, der fik deres Udvikling under den romantisk-prægede Periode, der stærkest fandt Udtryk gennem Folk som *Nyrop* (udm. 5. R. '65) og Martin Borch. Bojsen-Møller var en Mand, der stod med begge Ben paa Jorden og viste en sikker Evne til at følge med i Udviklingen ogsaa efter at Udtryksformerne havde ændret Karakter... han var vokset ud af en stærk Slægt, et Hjem, der var fast knyttet til de stærkeste Traditioner inden for den grundtvigske Aand, og paa sin Vis kom Helge Bojsen-Møller til selv at vise, hvad denne Paavirkning betød i det praktiske Liv. Der var noget gedigent og reelt over hans Arbejde. Han vovede sig ikke langt ud i Eksperimenter, men han stræbte til Gengæld efter at give sine Bygninger en Naturlighed, der altid maatte virke velgørende«. — Blandt de af ham opførte Bygninger kan nævnes Langelandsbanens Stationsbygninger, Skoler, Kirker og Embedsboliger i Grønland, Vest- og Sønderjydsk Kreditforenings Bygning, Ting- og Arresthuset i Ringkøbing, Kvinderegensen, Amtssygehuset i Gentofte samt Nordsjællands Elektricitetsværk og Nordvestsjællands Elektricitetsværk. I en lang Aarrække var han bygningskyndig Direktør i Københavns Brandforsikring, Medlem af Eksamenskommissionen for Bygningsskolen ved de tekniske Skoler og Konsulent ved Bygningsskolen. Et meget virksomt Liv har saaledes fundet sin Afslutning med Helge Bojsen-Møllers Død. I de senere Aar havde Helbredet været svigtende og Dødsårsagen var en Hjertelammelse.

Arkitekt Helge Bojsen-Møller, der var Ridder af Dannebrog og af Æreslegionen, ægtede den 15. Maj 1903 Ella, Datter af Kunstforlægger Alfred Jacobsen

(d. 1924) og Agnes, f. Andkjær (d. 1933). Hans Hustru, der fødtes 21. Oktober 1880, døde i 1942. Han efterlader sig Sønnerne, Ingeniør Boje Bojsen-Møller og Boghandler Torben Bojsen-Møller, samt en Datter, der er gift med Redaktør, cand. polit. Sv. Tillge-Rasmussen. En Broder *Olaf Bojsen-Møller* (S. '96) døde den 20. Maj 1897 i København.

Helge Bojsen-Møller var Medlem af Soransk Sæm-funds Museumsvenner, der sendte Krans til hans Baare.

KREDSLÆGE HOLGER SCHMEDES

* 16. Oktober 1886 — † 11. September 1946.

Kredslæge i Brædstrup *Holger Schmedes* døde efter lang Tids Svagelighed Onsdag den 11. September, kun 59 Aar gammel.

Holger Schmedes fødtes den 16. Oktober 1886 i Østerby paa Fejø i Maribo Amt, hvor hans Fader var Læge. Denne Fader, som i 1892 blev Distriktslæge i Sæby og i 1898 i Hammel, og som døde i 1899, var Soraneren *Hugo Otto Johannes Schmedes* (S. '66). Hans Moder Hilda Sophie Mathilde Cathrine, f. Juhl, døde 2. Januar 1940. Holger Schmedes indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1898 og forlod den i 1904 med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. Efter at have taget lægevidenskabelig Eksamen nedsatte han sig i 1914 som praktiserende Læge i Vrønding, men flyttede i 1917 til Brædstrup, hvor han i 1923 udnævntes til Kredslæge. Som Læge interesserede Holger Schmedes sig stærkt for Hygiejne og gjorde et stort Propagandaarbejde for Folkesundheden i Danmark. Som Hygiejniker var hans Navn landskendt, han havde haft Sæde i Skolehygiejnekommisionen og var Bestyrelsesmedlem i Dansk Forening for Folkebade og i Selskabet for Sundhedspleje i Danmark.

Foruden Hustru efterlader han sig tre Sønner og en Datter, gift med Pastor Balslev i Sdr. Vissing.

Holger Schmedes Brødre er Signalinspektør ved Statsbanerne, Ingeniør *Hugo Schmedes* (IV. Kl. Hovedeksamen '98) og Tandlæge i København, Dr. of dental surgery *Otto Schmedes* (S. '01).

De tre Brødre Schmedes Fader var som nævnt Soraneren *Hugo Otto Johannes Schmedes*, Søn af Forpagter af Assendrup i Aversi Sogn i Præstø Amt Gottfried August Anton Schmedes i dennes andet Ægteskab med Louise, f. Hellmers. I sit første Ægteskab med Johanne Dorothea, f. Gåthgens, havde Forpagter Schmedes føl-

gende Sønner, der alle var Soranere: Læge *Peter Adam Wilhelm Schmedes* (S. '51, død i København 1. Marts 1914), Forpagter *Carl Frederik August Schmedes* (udm. V. R. '51, død 1919 i Sorø), Grosserer *Gotfred Vilhelm Julius Schmedes* (udm. V. R. '53, død i Gentofte 2. December 1891), *Ferdinand Ludvig Theodor Schmedes* (udm. VI. Kl. '57, død 1865 paa Assendrup).

Søn af Lægen Peter Adam Wilhelm Schmedes er *Johannes Theodor Alfred Schmedes* (udm. I. R. '80).

Sønner af Forpagter Carl Frederik August Schmedes er: Handeltgartner *Theodor Hugo Schmedes* (R. '83, død under tragiske Omstændigheder i Hackensack, New Jersey, U. S. A., den 5. Januar 1932, se Soranerbladets 17. Aarg. Nr. 1, Side 7) og cand. theol. *Asger Hjalmar Feodor Gotfred Schmedes* (udm. III. Kl. '93, død 24. September 1909).

Den nu afdøde Kredslæge Holger Schmedes Svoger er Læge i Brædstrup *Theodor Andreas Krogh-Jensen* (S. '04).

NIELS STENDERUPS AFSKEDSBREV

Den 24. April 1944 blev *Niels Stenderup* (S. '43) henrettet af Tyskerne. (Soranerbladet 30. Aargang, Nr. 9, September 1945). I Nürnberg er det nu oplyst, at Dr. Best beordrede Henrettelsen, og efter dens Fuldbyrkelse lod han i samtlige Dagblade indrykke en tospaltet Meddelelse med Overskriften »Voldsforbryder henrettet«. I Bogen »De sidste Timer« gengives dette Brev fra Niels Stenderup til hans Forældre:

24. April 1944.

»Kære allesammen —

For 5 Minutter siden fik jeg det endelige Resultat at vide: Ingen Benaadning, om 1½ Time sker det saa. Hvis det er jer til nogen Trøst, er jeg ikke egentlig bange, selvfølgelig havde jeg helst levet videre, men engang skal vi jo alle den samme Vej. Hvad jer angaar, saa jeg helst, I hurtigst muligt prøvede paa at glemme mig; jeg har selv levet efter det Princip. Det nytter ikke at trækkes med en afdød gennem hele Livet; men det er vel egentlig nytteløst at give Raad paa det Punkt; der kan man jo dog kun handle efter sit eget Sind, men saa tage det som et Ønske, som jeg i hvert Fald for Ingers Vedkommende kan haabe paa; hun har jo Livet foran sig.

Jeg er ked af, at jeg ikke bedre kan sige Tak for de Aar, der er gaaet, men jeg haaber, at jeg trods alt fik vist lidt Taknemlighed. Maaske er jeg mere glad for det altsammen nu end nogen Sinde, for jeg føler, at det ligesom gør det lidt nemmere at dø, at man virkelig har faaet noget ud af Livet. Tak for det, baade Far og Mor og Farmor og Faster og alle.

Mor sagde, at Farmor mente, at det hele havde været undgaaet, hvis hun og Faster ikke havde været i København den Dag; det er saa forkert, som det kan være. Var det ikke sket den Dag, var det sket en anden. Det vil enhver, der kender lidt til min Psykologi, kunne bekræfte!

Stort mere er der vist ikke at sige. Jeg beder hilse alle fra mig, som jeg har kendt.

Lev vel og prøv som sagt at glemme.

Niels.»

DIGTEREN L. C. NIELSEN

1871 — 27. Oktober — 1946

L. C. var som Brødrene *Johannes* og *Carl* en ivrig og trofast Soraner, skønt hans Soranertid kun strakte sig fra 1885—87. Gang paa Gang vendte han tilbage til Sorø, som Regel lige hjemkommen fra en af sine mange og lange Rejser. I Sorø mødte han ikke alene sine glade Barndoms minder, der udtrykkes i Digtet: »Hjem til Jul«, her var Broderen i Klosterporten, Venner, som Hans Kaarsberg, og en eller flere Sønner, der fulgte i deres Faders Fodspor.

For Alumnerne var det ofte en Oplevelse, naar L. C. stod i Kongesalen og fortalte Træk fra sine Rejser, og for alle Soranere blev det en uforglemmelig Dag, da Fraterbrønden blev indviet den 30. Juni 1912 og man sang hans smukke Kantate. Desværre blev der ikke afholdt nogen Mindehøjtidelighed, da Mindestenen for faldne Soranere i Verdenskrigen og Sønderjyllands Hjemkomst blev afsløret i Akademiparken, og Tidens Glemsel har vel helt udvisket L. C. Nielsens Navn, skønt han har skrevet de smukke Linier paa Stenen:

*Af Muldets Søvn man mig udrev
paa det jeg skulde mæle,
at Danmarks Sønner samlet blev
bag danske Grænsepæle.*

L. C. vilde i Aar være fyldt 75 Aar, men en ubarmhertig og pludselig Død bortrev ham 59 Aar gammel 11. Marts 1930 i Rom, hvortil han var søgt for at faa Rekreation ovenpaa et svært Sygeleje. En Digter dør aldrig, han lever i de Ord, han har givet; og saa længe L. C. Nielsens Fædrelandssange synges, vil han blive staaende i Erindringen, — maaske ikke mindst hos unge og gamle Soranere.

B. R. N.

SORANSK SAMFUNDS NY FORMAND

Da Sorøturen Søndag den 15. September var overstaaet, trak fhv. Skovbrugsdirektør *Poul Lorenzen*, der fra 1. September er udnævnt til Skovrider for Lindet Skovdistrikt, sig tilbage som Formand for So-

ransk Samfunds Bestyrelse og dermed som Formand for Soransk Samfund. I et Bestyrelsesmøde den 27. August gav Lorenzen Meddelelse om sin Fratræden, og Bestyrelsen konstituerede sig derefter med Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* som Formand; han er saaledes Soransk Samfunds Formand.

Herluf Krog-Meyer, Direktør for Den sjællandske Bondestands Sparekasse, tog i 1909 Realeksamen fra Sorø Akademis Skole og har været Medlem af Bestyrelsen og Kasserer siden Efteraaret 1943. Foreløbig viderefører *Krog-Meyer*, foruden at varetage Formandsposten, Kassererhvervet.

KUNSTMUSEET I SORØ

Som Gave har Museet i Foraaret modtaget det ovenfor gengivne Maleri af *Oluf Hartmann* (1879—1910): »To Hekse rider til Bloksbjerg paa et Koteskaft« (1909). — Giveren er Kunstnerens Broder, Ingeniør *Rudolph Puggaard Hartmann* (R. '88).

FODBOLDKAMPEN I SORØ 25—8—46

Det var vel nok en dejlig Dag, vi havde i Sorø den 25. August. Lige fra tidlig Morgen var vi begunstiget af det dejligste Sensommervejr, og da vi efter at have spist baade Frokost og Middag paa Skolen stillede op til Kamp Kl. 14, var »Grønne« tæt kranset af spændte og forventningsfulde Tilskuere, hvoriblandt mange tilrejsende gamle Soranere, der havde set i »Soranerbladet«, at der var Gamme-Soraner-Fodboldkamp. Af Hensyn til disse og mange andre skal det her lige nævnes, at Kampen næste Aar bliver den 31. August.

Med vor gamle Ven *Svend Ranvig* som Dommer begyndte Kampen som nævnt Kl. 14, og de gamle stillede med følgende:

Torben Madsen; H. U. Morgills, V. Rohde; Jøgvæn Johan-

sen, Aage Sund, E. Møllerhøj; E. G. Petersen, G. Geertsen, H. Wille Jørgensen, J. Wille Jørgensen, B. Laurson.

De gamle forsvarede i 1. Halvleg Maalet ved »Gims Ende«, Spillet vekslede livligt, og begge Parter havde mange Opløb, der for Skolens Vedkommende dog prægedes af en vis Ulyst til at skyde paa Maal — og — som *Sund* senere sagde — naar man nu Aar efter Aar har set de gamles Maalmand hernede — forstaar man ikke, at de ikke skød noget mere. Naa, nogle Gange blev det dog forsøgt, og de gamles Maalmand saa meget træt ud, og een Gang maatte han hente Bolden ud af Kassen, der var dog forinden fløjet for off-side. De gamle var heldigere med deres Skud, idet først *Geertsen* og senere *E. G. Petersen* scorede, og Halvlegen endte saaledes 2—0.

Det var tydeligt at se i Pausen, at mens Størsteparten af de gamle udmattet laa henslængt i Græsset gispende efter Luft — drøftedes der ivrigt Taktik paa Skolens Hold, og senere røbedes det ogsaa, at man havde været enige om, at nu var det sket med de gamle, der ganske vist førte 2—0, men det havde de gjort saa tit og alligevel tabt, nu skulde de ordentlig lægges ned; men det gik helt anderledes. Der sporede ingen Træthed hos de gamle ved Starten af 2. Halvleg, og med *Sund* som den ypperste havde de faktisk Krammet paa Skoleholdet, der dog fik gennemført adskillige farlige Angreb og en kort Overgang saa ud til at faa Ret i, at nu var det sket; Skoleholdet fik annulleret 1 Maal for off-side og scorede en Gang ved venstre innerwing 2—1; da tør jeg nok sige, at en Del af vi gamle fik bange Anelser, der dog hurtigt fortog sig, da vi ved *Hans Wille* fik bragt Stillingen op til 3—1, og sidste Halvdel af Halvlegen var et sandt Festfyrværkeri af Skud paa Skolens Maal. Glimrende Maalmandsspil og en Del Forbiere gjorde, at kun *Geertsen* og *E. G. Petersen* fik Heldet med sig, og Kampen sluttede saaledes 5—1 til de gamle. Det skal dog siges, at Skoleholdet spillede en god Kamp, blot var vi altsaa for en sjælden Gangs Skyld en Anelse bedre, og Kampen var som altid præget af fair-play og godt Kammeratskab, og Skoleholdsspillerne tog det med godt Humør, naar de af og til fik lidt Knubs af fremstormende vildmandsagtige Gamle.

Ved det afsluttende Kaffebord efter Kampen vekslede Talerne i stor Mangfoldighed med gensidig Tak og gode Ønsker, og *Torben Madsen* overrakte paa de gamles Vegne Soransk Samfunds Fodbold (in absentia — den var blevet væk i den almindelige Jubel) til Rektor *Bohn*.

Senere fejredes Sejren paa Parnas med Dans, Sang, Smørrebrød og Øl etc. under stor Tilslutning, og Klokkerne blev over 1, før de sidste naaede hjem til København.

Paa Holdets Vegne skal her til Slut bringes en lille Tak til vore trofaste Tilskuere *Borch* og *Crone*, der vel kunde fejre 15 Ganges Jubilæum som »Heppere« for de gamles Hold.

T. G.

MUSEETS BYGGEFOND

Indsamlingen til Museets Byggefond har pr. 31. August 1946 i 225 Bidrag og Tilsagn givet ialt Kr. 13.653,—.

Bidrag kan stadigvæk indsendes til Museets Postgirokonto Nr. 61.125 eller pr. Check til Rektor *H. Raaschou-Nielsen* eller Direktør *A. V. Rasmusen*.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Sorø Akademis Skole begyndte det ny Skoleaar med 400 Elever, det største Antal hidtil i Skolens Historie.

I det Hjørne af Sorø Amtssygehus Have, der vender ud mod Fægangen og Alléen, er der rejst en Mindesten for de Faldne i Frihedskampen fra Sorø og Sorøegnen. Stenen er tegnet af Akademiarkitekt *Algot Laustrup-Larsen* (udm. V. Kl. '08).

*

Kaptajn *Mogens Peter Mynster Boisen* (S. '27) blev ved Tjenestemandsdømstolens Kendelse den 17. August frifundet for den Tiltale, der var rejst mod ham for Medlemskab af D. N. S. A. P. fra 30. Juni 1940 til medio November s. A. Han gik straks efter ind i Modstandsbevægelsen og varetog med betydelig personlig Indsats forskellige Op-gaver af Betydning.

*

Ingeniør ved Direktoratet for Patent- og Varemærkevæsenet *Edward Suhr* (S. '14) er udnævnt til Patentingeniør.

*

Ved kgl. Resolution af 11. August er Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *P. F. Truelsen* udnævnt til Lektor fra 1. April at regne.

*

Frederiksborg Museet har købt Maleren Herman Vedels Portræt af Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82). Museet ejer i Forvejen et Portræt af Vilhelm Andersen fra de yngre Aar, udført af N. V. Dorph.

*

Magister *Gustav Albecks* Doktorafhandling »Knytlinga, Sagaerne om Danmarks Konger«, der forsvarede ved Aarhus Universitet Torsdag den 5. September, er tilegnet Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82).

*

Til Minde om sin Søn, der døde i tysk Koncentrationslejr, har Grosserer *Thorvald Fischer* (S. '01), Korsør, skænket Sprogforeningen et Legat paa 10,000 Kr. i Obligationer.

*

Læge *Mogens Fog-Poulsen* (S. '34), Jægerspris, er udnævnt til Distriktslæge i Umanak og afsejlede til Grønland med »Disko« den 16. August.

*

Ved de finske Sparekassers Aarsmøde i Tammerfors den 7. September talte Sparekassedirektør *Herluf Krog-Meyer* (R. '09) om Danmarks Landbrug og dets Financiering.

*

Stiftsprovst i Aalborg *P. Fr. Horstmann* (S. '99), som i Forvejen var Ridder af Dannebrog, er udnævnt til Dannebrogsmænd.

*

H. G. Olrik modtog paa sin 70 Aars Fødselsdag Fredag den 30. August som Gave fra Soransk Samfund et digert og stiligt Album med meget fint kunstnerisk fremstillede Fotografier fra Sorø Akademis Skole. Fotografierne skyldes Fotograf *Axel Lindegaard* (udm. I R. '98). Soransk Samfunds Formand, Skovrider *Poul Lorenzen* overrakte Gaven med en smuk Tale ved den Frokost, der var arrangeret i Skovriderkroen i Charlottenlund til Ære for Olrik. I Frokosten deltog et Dusin gamle Soranere foruden mange andre, og mellem dem, som talte for Olrik, var Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82).

*

Cand. mag. *Mogens Kragh Leth* (S. '38) er ansat som Adjunkt ved Statsskolen i Randers.

*

Underdirektør i Industriraadet, cand. polit. *Sven E. Netterstrøm* (S. '14) fyldte 50 Aar den 7. September.

*

Oberst *H. M. A. Fog* (R. '09) fortæller i Bogen »Fem Aar, Indtryk og Oplevelser« (H. Hagerups Forlag) om Kampen paa Gardehusarkasernen i Næstved, at han Kl. 5,30 mødtes med den tyske Bataillonschef, Major v. Oertzen, der straks udtalte: »Jeg skammer mig over denne Gangsterdaad, men som Soldat er jeg jo nødt til at udføre de Ordre, jeg faar, selv om de er mig nok saa modbydelige.« Det var et Overfald, men vore Jenser svigtede ikke. De gik — skriver Oberst Fog — »til deres alvorlige Op-gave med Ro og Uforfærdethed og gjorde deres Pligt paa den Plads, hvor de var sat. Midt i al Sorgen var det for os Befalingsmænd et straalende Lyspunkt, at vi saa, at det Arbejde, vi under saa vanskelige Kaar havde ydet, ikke havde været forgæves.«

*

S. Johnsen & Co. Bogtrykkeri, Wildersgade 46, København K, udsendte i Anledning af 25 Aarsdagen for Firmaets Etablering den 5. September 1921 en Digtsamling »Christianshavn. Poesi og Tegninger«. Digtene er af *Fredrik Nygaard* (udm. 1. G. '15) og Tegningerne af Kai Rich. Bogen er trykt i 700 Eksemplarer. Fischers Forlag har et begrænset Antal Eksemplarer i Kommission.

*

Louis E. Grandjean (udm. II G. '14) har paa Chr. Erichsens Forlag udgivet en Bog om Frederik II's Søret.

*

Hidtilværende Sognepræst for Lødderup og El sø Menigheder i Aalborg Stift *Carl Emil Skjærbek* (S. '26) er beskikket til Sognepræst for Simmerbølle Menighed paa Langeland.

*

Som Nr. 199 i Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning (Branners Forlag) har Lektor, Dr. phil. *Arthur Arnholtz*

(S. '20) udsendt en metrisk og sanghistorisk Undersøgelse af »Den saphiske Strofe i Danmark«. Det lille lærde Skrift er tilegnet Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82).

*

Søndag den 29. September spilles Gl. Soraner-Kricketkampen paa Sorø Akademis Skoles Store Plads.

Søndag den 1. September spilledes paa Store Plads en Kricketkamp mellem Skolens Hold og A. B.s Juniorhold. Soranerne vandt med 1 Halvleg og 28 Points.

*

Overlæge, Dr. med. *H. P. Stubbe-Teglbjærg* (S. '14) var Præsident for Den 8. nordiske Psykiater-Kongres, der afholdtes i København sidst i August.

*

Konsul *J. P. Hartmann*, Gent (udm. III Kl. '86) har faaet Kong Christian den Tiendes Frihedsmedalje.

*

Ved den Mindehøjtidelighed for en ukendt Koncentrationslejr fange, som afholdtes i Helligaandskirken i København Torsdag Formiddag den 29. August, prædikede Pastor *Tage Severinsen* (S. '21).

*

Kurator for Københavns Universitet og Sorø Akademi *M. Korsgaard* er indtraadt i Bestyrelsen for Den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard.

*

Den 10. September spilledes der i Sorø en Fodboldkamp mellem et Hold fra Herlufsholm og et Hold fra Sorø Akademis Skole. Soranerne vandt med 7—1.

*

Grosserer *E. Lisborg*, Slagelse (S. '12), deltager 4.—6. Oktober som Direktør i Rotarys International i en Rotary-kongres i den irske Havneby Bundoran.

*

Paa Store Plads demonstrerede Kaptajn *Niels Lunn* (S. '30) den 6. September i Spidsen for 2. Artilleriafdelings 1. Bateria fra Avedøre for Eleverne 4 Kaner i Stilling og andet moderne Skyts.

*

Direktør *Viggo Thorlacius-Ussing* (S. '09) er blevet Formand for Ny Carlsbergfondets Direktion.

*

Stillingen som Formand for Sorø Akademis Plantagehave er ledig til Besættelse fra den 1. Oktober 1946.

*

Professor, Dr. phil. & theol. *Johannes Pedersens* (S. '02) Hustru cand. mag. Thora Pedersen, Datter af afdøde Professor, Dr. phil. M. Cl. Gertz, døde den 12. September.

*

Paa O. Lohses Forlag Eftf. er udkommet Københavns Stifts Aarvog 1945—46 redigeret af Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14).

*

Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82) udsender hos Gyldendal et Udvalg af mindre Afhandlinger under Titlen »Litteraturbilleder«, 2. Bind af hans udvalgte Værker.

*

Hos Gyldendal udkommer en Brevveksling mellem Viggo Stuckenberg og *L. C. Nielsen* (udm. 3. Kl. '87).

*

Ved Professor Aage Friis og Lektor *Just Rahbek* (S. '10) udkommer der en ny Udgave af Johanne Louise Heibergs »P. A. Heiberg og Thomasine Gyllembourg«.

*

Soranerbladets Redaktion vil til Brug for Referatet af Sorøturen den 15. September være taknemlig for at modtage Kopier af Fotografier optagne under Turen.

*

Lektor *E. Nordahl Svendsen*, Sorø Akademis Skole, er Medlem af et Arbejdsudvalg, som skal forberede Dannelsen af en Teaterforening i Sorø.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Frøken Jytte Smed Sørensen, Rødovre, og stud. jur. *Knud Peter Damm* (S. '42).

*

Paa Store Plads spilledes Søndag den 22. September en Kamp mellem Sorø Cricketklub og Sorø Akademis Skoles Hold. Sorø Cricketklub vandt med 1 Halvleg og 25 Points. Topscorer paa Skolens Hold var *Niels Blemmer* (III G.) med 31 Points.

*

Efter Lovsangen Lørdag den 21. September defilerede Eleverne gennem »Den blaa Gang«, hvor *Vilhelm Andersens* Buste er opstillet.

*

I Tilslutning til Skolemesterskaberne i Atletik paa Sorø Akademis Skole har følgende Elever af Rektor *Bohn* faaet overrakt hver en Sølvplade for deres Præstation: *Bent Max Petersen* 3. a, *Ivan Stausgaard* 4. a, *Ole Olsen* 2. gk, i Femkamp: *Frank Hansen* 2. a, *Ivan Stausgaard* 4. a og i Seks-kamp: *Thomas Glent høj* 3. gm.

31. AARGANG

SORÅNER-BLÅDET

OKTBR. 1946

SORANSK SAMFUNDS SORØTUR

Det blæste og regnede Søndag Morgen den 15. September, da Sorøturens københavnske Deltagere ved 8-Tiden samledes ved Den lille Hornblæser for at køre med tre Turistbiler eller private Vogne til Sorø. Maaske en og anden i den aarle Morgen bandede over Vejret og helst vilde blive hjemme; men da den vellykkede Tur var overstaaet, fortrød sikkert ingen, at de ikke lod sig skræmme af de stride Morgenbyger, der forøvrigt fortsattes med nogle Skyller om Formiddagen. Solen gjorde imidlertid ihærdige Forsøg paa at trænge gennem Skyerne, og da vi omsider bænkedes ved Frokostbordene under Suserupskovens gamle, brede Bøgekroner, lykkedes det, Skydækket spredtes, Himlen blev blaa, og Solen skinnede mildt og gyldent Resten af Dagen, altsaa rigtigt Sorøvejr.

Der var ikke saa lidt mere end 100 Deltagere. Den ældste var Ingeniør *Emil Holm*, over 83 Aar og Realist fra 1879, en rank og livsglad gammel Herre, der i Skoletiden bar Navnet *Pilatus*, hvad vel nok tør røbes i Betragtning af dets kuriøse Oprindelse. En af de første Skoledage i 1875 stod den lille nylig indkomne Elev, Søn af Godsejeren og Etatsraaden paa Lerchenfeldt, paa Store Plads og saa med forundrede Øjne paa det ham hidtil ganske ukendte Kricketspil. I sin Videbegærlighed kom han for nær til Spillerne, og en af »de Store« raabte til ham: *Pil a du!* Hva' hedder du *Pilatus*, spurgte en lille Klassekammerat, der stod ved Siden af *Holm*, og saa hang Øgenavnet paa ham Resten af Skoletiden. — Naa, vi naaede altsaa

velbeholdne til Sorø, hvor vi steg ud paa Torvet med Frederik den Syvendes berømte Statue og følte det dejligt at strække Benene, inden vi gik gennem Klosterporten for at samles ved Hovedbygningens Trappe ned til Aakademihaven. Midt paa Trappen stod Rektor *Bohn* og ved hver Trefod en Elev paa Æresvagt. Da *H. G. Ollriks* Sang »Moder Soer, se paany« var sunget, bød Rektor hjertelig velkommen, og den endnu fungerende Formand *Poul Lorenzen* takkede, hvorefter vi atter placerede os i Bilerne.

Et lokkende Led i Dagens Program var Skovturen til Suserup. Vi startede fra Pladsen foran »Ingemanns Hus«, kørte gennem Filosofgangen ud paa Hovedlandevejen, hvor der ved Vindelbro Skovfogedsted drejedes mod Syd gennem Sønderskov, Fægangen passeredes, og til venstre saas Rævebakken, Maalet for »Overskæringen« nu om Dage. Ved Svinebakken drejedes til venstre ad Viaduktvejen forbi den nu huggede Müllers Granskov, et Navn, som fik *Emil Holm* til at mindes, at han for længe siden maatte være med til der at bygge »Hytte« for en Fjerdekasser. Videre passeredes Vestbanen og kørtes ad Egelundsvej forbi Trækulsmilerne — ak, den gamle Bøgeskov har Krigshugsten taget, nu staar der unge Graner. Ogsaa paa begge Sider af Sorø—Næstved Landevej er Skoven slemt medtaget. Da vi drejede mod Syd ad »Sorte Linie«, gik Tanken til de »1000-aarige Ege« inde i Skoven; fra Broby Vesterskov fortsattes forbi Suserup Mølle til Suserup Skov, en herlig Køretur, vel tilrette-

Poul Lorenzen afslører Busten

lagt af Soraneren, Skovrider *Fritz Lorenzen*. Det skal han have Tak for, ikke mindst fordi Frokosten efter en saadan Tur smager vidunderligt. Skoven gav Øllet, og ved de store dækkede Borde oppe paa Bakken under de aarhundredgamle Bøgekroner lod man nu Øl samt medbragt Smørrebrød og Snaps, Kaffen, Bas-serne og Tobakken vederfares, hvad man ved saadan Lejlighed traditionelt kalder fuld Retfærdighed. Der blev næppe levnet noget, og tilmed havde man paany for en Gangs Skyld Chance for at bytte »Rødmad« og »Kødmad«. Hvad mere kan vi saa egentlig forlange ... men Tiden iler, der blev i al Fald ikke Tid til den paatænkte Spadseretur i Suserupskoven og Hjemkørs-len gennem Topshøj Skov over Hjortenæs til Kongebroen. Vi bilede direkte ind til Hovedbygningen for at kunne afsløre Vilhelm Andersen-Busten til det fastsatte Klokkeslet.

AFSLØRINGS-HØJTIDELIGHEDEN

I Lovsangssalen stod Gunnar Hammerichs Buste af *Vilhelm Andersen* tildækket. Da alle var samlet, Sko-

lens Fane ført ind af en Æresvagt, og »Jeg ved et Sted« var sunget, stod *Poul Lorenzen* paa Talerstolen.

Afslørings-Talen

Han udtalte:

Hr. Professor, Dr. phil., Æresmedlem af Soransk Samfund m. m. Vilhelm Andersen!

Kære Vilhelm Andersen!

Deres gamle Skole og Soransk Samfund har ønsket et Portræt af Dem her paa Skolen, og vi har faaet Deres Tilladelse dertil.

At vi har *evnet* at gøre det, skyldes ogsaa Sorø Akademis Skole og Soransk Samfund samt et Par unævnte og ukendte Soranere indenfor Soransk Samfund.

At vi har *ønsket* at gøre det, er let at motivere. Jeg skal kortelig nævne et Par af Grundene.

De er en lærd og berømt Mand, en af Landets kendteste Mænd, der et langt Liv igennem har virket i Videnskabens Tjeneste med Maner og Honnør — og Humør, og saa har De altid været en af de danskste Mænd i Danmark. De har dyrket og elsket vort Sprog og har lært Hold efter Hold af Deres Elever at dyrke og elske det, og gennem Deres Foredrags- og Oplæservirksomhed er De naaet ud til de fjerneste Egne af vort Land. De har talt til og tolket vor danske Litteratur for det halve Danmark og lært os

Vilhelm Andersen holder sin Takketale.

at lytte til den danske Tunge, ogsaa til de morsomme og værdifulde Dialekter.

De har selv fortalt om, hvordan en lille Bondepige efter en af Deres Oplæsningsaftener nejede for Dem og sagde: »Hvor har je dow grinet a dig i Awten!« Vi har alle, kære Professor, »grinet« af Dem mangen god Gang; men vi har ogsaa lyttet til Dem, naar De talte og tolkede, saa vore Øjne duggedes. De har som ingen anden forstaaet at forene »Fortids Storhed med Nutids Jævnhed« for at bruge et af Deres egne Udtryk.

Og saa var og er De Soraner, en trofast Soraner, en god Kammerat. Den allerinderste Grund til, at vi har glædet os til at opstille Deres Portræt i Bronze her paa Skolen, er den, at *vi holder saa meget af Dem* — allesammen.

De skal nu staa i Bronze paa »den blaa Gang« og skue ned paa den Ungdom, der skal færdes i kommende Generationer, og Ungdommen skal se op paa og se op til Billedet af en af Skolens store, gode Sønner og derigennem erindres om, at det forpligter at være Soraner.

Hermed overdrager jeg dette Bronzeportræt af Professor Vilhelm Andersen til Sorø Akademi Skole.

Poul Lorenzen trak Dækket fra Busten, og Rektor

Bohn besteg Talerstolen for paa Skolens Vegne at modtage Busten.

Rektors Tale

Det er faldet i min Lod som den, der i Øjeblikket er Skolens Rektor, at modtage denne Buste. Det gør jeg med stor Glæde. For det første, fordi jeg finder, det er en meget smuk Buste. Den skal helst ses i Profil, men saa ser man ogsaa tydeligt det lune Smil og det varme Blik i Øjnene, som det er lykkedes Kunstneren at gengive saa godt. I de alvorlige Dage henimod Slutningen af Besættelsestiden, da Busten var blevet fremstillet i Gips, var Direktør Louw saa betænksom at sende den ene af de to Modeller herved, for at der dog kunde være Mulighed for, at den ene af dem kunde reddes, selv om den anden skulde blive ødelagt. Jeg var glad ved at kunne tage den i Forvaring herved og regnede bestemt med, at naar vi havde den her, kunde der ikke ske Skolen noget ondt, hvilket da ogsaa viste sig at være rigtigt. Nu er den støbt i Bronze og staar i dette Metal lige saa smuk og levende som før i Gips.

Den anden Grund til, at jeg med Glæde tager imod Busten, er den, at det maa føles som en stor Ære for Skolen

at modtage et varigt Minde om en af sine største og ædlestes Sønner, der har kastet Glans ikke blot over den gamle Skole, han er udgaaet fra, men over hele vort Land.

Men der er endnu en Grund, som jeg maa have Lov at nævne, til at jeg føler særlig Glæde ved dette Øjeblik. For jeg hører jo selv til de lykkelige, der har siddet som Elev foran Vilh. Andersens Kateder og lyttet til hans Gennemgang af den danske Litteratur. Da jeg som ung Provinsstudent for 37 Aar siden kom til Københavns Universitet, var det en lykkelig Tid for de Danskstuderende. Af Fagets 4 Lærere var den ene Prof. Paludan, om hvem der ikke skal siges eet kritiserende Ord her; men han hørte saa afgjort den gamle Tid til. Dernæst var der den meget afholdte Prof. Finnur Jonsson, der læste over de gamle norsk-islandske Tekster, endvidere Prof. Verner Dahlerup, Soraneren, der livfuldt og inciterende gennemgik Sproghistorien, og endelig den unge Prof. Vilhelm Andersen, der levendegjorde den danske Litteratur for de unge Studenter paa en Maade, som forhen var ukendt ved Universitetet. Deres Gennemgang af Drachmanns »Sange ved Havet« i mit Rusaar glemmer jeg aldrig, kære Prof. Vilhelm Andersen. Saaledes kalder jeg Dem nu; dengang kaldte vi Dem kun Vilhelm, respektløs som Ungdommen jo er; dog naturligvis kun i Omtale, og der laa megen Kærlighed i den Benævnelse. Ja, De blev til stor Berigelse for os alle, først for Studenterne, Inderkredsen, senere for hele vort Folk.

I Deres sidste Bog, »Et Tiaar«, har De optrykt en Tale, De holdt ved en Fest i Studenterforeningen paa Deres 70 Aars Dag. De fortæller der om en gammel Jyde, der engang gav Dem den Ros, der var Dem kærest at høre: »Dem kan jeg godt lide at høre paa, for man kan se paa Dem, at De selv er glad ved det, De taler om.« Men saa tilføjer De kort efter i Talen, at De ikke er mere beruset af Festen, end at De godt kan høre en kritisk Stemme uden for Muren, der siger: »Hvad holder de egentlig Fest for deroppe? Har den Mand nogen Sinde taget Del i Dagens Strid? Har han været med til at hjælpe en ny Sandhed, en ny Ret til Verden?«

Nej, det er maaske rigtigt nok, at De ikke har været med til at hjælpe nogen ny Sandhed til Verden. Man kan nu ogsaa let faa for meget af nye Sandheder. Men De har gjort det, som i mine Øjne er langt betydningsfuldere: De har kaldt de gamle Sandheder frem igen og gjort dem levende for Folket. I en Tid, der endnu sad fast til Halsen i det kosmopolitiske og det internationale, har De peget paa *Sammenhængen* i Udviklingen og vist os, at man først maa være rodfæstet i det nationale, før man kan række ud i det internationale. De har tydeligt understreget, at i det Stykke af Aandens Liv, som vor Aand kan spænde over, har der ingen varig Nyfødsel været, uden at den tilige var en Genfødselse. Selv lever De, siger De i samme Tale, ikke i Nutiden, ikke i Øjeblikket, som er det, mange Mennesker alene forstaa ved Livet; men Deres Liv er den Strøm, der fra den fjerne Fortid baner sig Vej gennem Nutiden ud imod Fremtiden. For vort Folk og vort Land, som i disse Uger staar foran en historisk Afgørelse af den mest vidtrækkende Betydning for Rigets Fremtid, vil det være en Lykke, om vi har forstaaet denne Sammenhæn-

gens Lære, saa at Afgørelsen ikke træffes ud fra, hvad der i Øjeblikket synes det bekvemmeste, men ud fra, hvad den levende Sammenhæng naturnødvendigt kræver.

Kære Prof. Vilh. Andersen, saa siger jeg Dem paa Skolens Vegne Tak for Deres store og rige Gerning. Vi takker Dem som Danske, vi takker Dem som Soranere for alt, hvad De har givet.

Vilhelm Andersens Tak

Saa stod den 82-aarige *Vilhelm Andersen* paa Talerstolen for at bringe sin Tak med følgende Ord:

Om Folk, der som Straf for en Skyld, de har paadraget sig under Krigen, er dømt til at hænges op i Luften eller stilles op ad en Mur, hører vi, at de har ondt ved at fatte sig i Korthed, naar de selv skal sige noget om den Ting.

Nu er ogsaa jeg dømt til som en Ære at stilles op ad en Væg paa en Piedestal. Det er ogsaa en Henrettelse, *in effigie* som man sagde i Sorø, den Gang der taltes Latin hernede, altsaa i en billedlig Form. Ogsaa jeg mener, at der kunde være et og andet at sige om den Sag, og har ondt ved at fatte mig i Korthed. Men da jeg ikke kan se paa mig selv som en historisk Person, har jeg kun et Ord at sige eller kun en Tanke, som det ikke er svært at finde flere Ord for: Tak.

Det siger jeg, nu jeg staar overfor Kunstværket, til Kunstneren, Gunnar Hammerich. Han hører til en Slægt, jeg har haft Venskab for fra min tidligste Ungdom. Det er blevet fornyet og at det blev gengældt, mærkede jeg, da jeg sad for ham. Jeg tror ogsaa, jeg kan se det paa Billedet. Det er meget venligt opfattet. Ser jeg virkelig saa pæn ud? Der kunde være kommet en anden Maske ud af det Ansigt. Underlæben er ikke trukket længere ud end strengt nødvendigt, der er rigtige Øjne i Hovedet med Pupiller i.

Dernæst siger jeg mit Tak til dem, der har ført hans uegennyttige Arbejde, som ikke var bestilt af nogen, frem til dets Bestemmelse: at ses og paa det rigtige Sted. Af dem har Rektor Bohn og Skovrider Poul Lorenzen ved Exekutionen talt trøsterige Ord til dens Genstand. De var saa gode, at for dem er det ene Ord Ord nok. Tak begge to.

Bag Rektor staar Sorø Akademis Skole (for saadan hedder den, du ligeledes ophængte Hoff!). Den er en akademisk Skole, ikke en teknisk, men en historisk. Den er selv Historie. Den er ikke en Levning, men en Arving af de danske Akademier, fra Frederik d. V.s og Frederik d. VI.s Tid, altsaa fra Holbergs og Ingemanns Tid. Sorø Akademi har to Gange givet Tidens europæiske Kultur et selvstændigt dansk Udtryk. Paa Frederik d. V.s Tid især gennem J. S. Sneedorff og hans Søn Frederik, Historikeren. De har begge været med til at lægge Grunden til det danske Sprog, som vi nu alle skriver, og de har foregrebet Skandinavismen paa et holdbart Grundlag. Ved Frederik d. VI.s Akademi har Ingemann givet dansk Aand et inderligere Udtryk end selve Nationaldigteren Oehlenschläger. Ikke blot i Morgen- og Aftensangene, men i sit Digterværk om Holger Danske, som I endnu synger et Stykke af i Vænget: I alle de Riger og Lande. Denne Fordanskning er bleven fortsat efter Akademiernes Ophør af en Række Aandsfor-

skere: Oldforskere, Sprogforskere, Litteratur- og Kunsthistorikere, udgaet fra Sorø Akademis Skole, som har fordansket deres Omraade af Kulturen baade i Emne og Fremstilling. Kun som en af dem kan jeg modtage den Ære, der er vist mig hernede. Spørger den unge Dame, som I har under Armen paa et af Ballerne ved en Promenade gennem den blaa Gang: Hvorfor staar den Mand der? saa svar: Fordi han er en af dem, som har været med til at lære os at forstaa og tale rigtig Dansk i Sorø.

Bag Poul Lorenzen staar Soransk Samfund. Det er i Dag sidste Gang, han taler som dets Formand, og første Gang vi igen kan kalde ham Skovrider, for under Krigen har han maattet sidde paa et Kontor som Direktør for Stats-Skovvæsenet, men han vender nu tilbage til Skoven (i Sønderjylland), som han ligesom andre af vore gode Forstmænd er gaaet ud fra (i Sorø). Soransk Samfund, Foreningen, som efter Skoletiden holder sammen paa alle Soranere, er et Broderskab, der til Løsen har de to Ord Husker du? ikke mindst det sidste, for vi plejer højt op i Aarene at sige Du til hinanden. Hvad Gerning og Stilling vi har faaet i Livet, er vi dog alle af samme Sind og Skind. Nogle af de mest trofaste Soranere er Realisterne, som nu er helt ude i det praktiske Arbejde. Spørger den unge Dame fra den blaa Gang dig: Hvad skal det Hode her? saa svar: Kan du ikke se paa det, at ogsaa han er en Soraner?

Endelig bringer jeg min Tak til nogle Donatorer; det er et fint Ord, men det er dem, der betaler Regningen. Jeg maa ikke nævne dem, men har dog vist Lov til at kalde en Kreds af dem ved dens Navn: Fønixkæden. Det er en virkelig Kæde, en Kreds, der har taget hinanden i Haanden for at kunne give en Haandsrækning til en Kammerat, der trænger til en Opmuntring, og som nu har syntes, at jeg var i den Alder og Stilling, hvori den kunde gøre godt.

Der er ogsaa nogen, som jeg ikke kan nævne, fordi jeg ikke kender Navnene paa dem. Disse hemmelige, glade Givere er jeg ikke mindst taknemmelig. En saadan Gave er som et uventet eller skjult Haandtryk af en Ven eller, o Jubel! af en Veninde paa en blaa Gang eller paa en Skovsti i Skumringen. Med den Forskel, at det sidste Haandtryk er Poesi, det lover maaske fra begge Sider mere, end det kan holde, men det første, Vennens, er en Realitet, det lover ikke, det holder.

For jer, der nu gaar i Sorø Akademis Skole fra Vænget til Gymnasiet, ønsker jeg, at I siden i Livet vil forstaa, at I har haft godt af at gaa i Skole her. Ikke mindst, hvis I her har faaet Venner for hele Livet. Jeg har længe efter Skoletiden mødt saadanne Venner, f. Eks. paa mine Foredragsrejser Landet over. Det blev en soransk Aften paa Tomandshaand selv i den fjerneste jyske By. Kammeraten gav fuld Gengæld for Foredraget med et utrætteligt Husker du?, som jeg ikke altid kunde svare paa, men han kunde selv. Nu er de næsten alle døde. Nogle af deres Billeder hænger i mit Sovekammer. Gid jeg aldrig maa blive saa gammel, at jeg ikke kan kende dem! Gid jeg aldrig maa blive saa gammel, at jeg ikke kan huske Sorø Akademis Skole! Ved en Højtid hernede for nogle Aar siden har jeg sagt, at dersom jeg ikke havde gaaet paa Sorø, var jeg aldrig bleven mig selv. Jeg vedkender mig det, ligesom

jeg vedkender mig selv i Godt og Ondt. Jeg stod en Dag uden for Kunstmuseet foran Ludvig Brandstrups (Soranrens) Broncebuste, der staar ved Muren, af Julius Lange, den herligste Mand, jeg har kendt, og den kæreste af mine Lærere. Ved Siden af mig stod hans Broder, en meget klog Sindssygelæge. Det er rigtigt, sagde han, netop Hovedet og kun Hovedet var af Bronze. Lange elskede græsk Kunst, men mest fordi dens Harmoni var fremgaaet af et uroligt, bevæget Liv.

Tak, Sorø, for Drengesindet, ogsaa det uvorne. Og Tak for at jeg hernede af Stedets Aand, men ogsaa af mine Lærere (jeg nikker igen til dig, Hoff) fik ikke blot Syn og Sans for, men Drift til en stor og ren Form for Livet. Det var omtrent, hvad Holberg sagde som gammel, at han trøstede sig til, at han i sit Arbejde havde faaet sat Skik paa en gærende Masse. Husk det, I, som er midt i, og I, som skal ind i den Gæring, som er at leve.

Tak for Æren! Tak for Kammeratskabet! Tak for Ven-skabet! Tak for Livet!

*

Vilhelm Andersens Tale hilstes med Haandklap, saavel som Poul Lorenzens og Rektors var blevet. Man sang »I Danmark er jeg født«, Skolens Fane blev baa-ret ud, og den smukke, stemningsfulde Højtidelighed var til Ende.

Saa havde man et Par Timers »Frikvarter« inden Middagen. Nogle benyttede dem til at besøge Kunstmuseet, der forevistes af A. V. Rasmusen, andre opfriskede gamle Minder rundt om. Blandt Turens Deltagere var hele Studenterholdet fra 1941. De minde-des deres Kammerat *Christian Fugl Svendsen*, som Natten mellem den 25. og 26. April 1945 paa Jagtvejen i København faldt i aaben Ildkamp med tyske Soldater. Hans Navn staar paa den Frihedssten, som er rejst i Fægangen, og her nedlagde Kammeraterne en Egeløvskrans.

Kl. 17.45 bænkedes man ved de festligt dækkede Middagsborde i Kongesalen. Der herskede her en glad og kammeratlig Stemning. Rektor *Bohn* bød velkommen, og *Poul Lorenzen* takkede for den gode Modtagelse. *Svend Clausen* takkede Lorenzen for den Tid, han havde staaet i Spidsen for Soransk Samfund. Baron *v. Eggers* bragte en Hilsen fra den paa Grund af Sygdom fraværende Næstformand, Direktør *Louw*, Lektor *Nordahl Svendsen* rettede en Tak til Vilhelm Andersen, og Grosserer *Thorsen* takkede alle, som havde været med til at gøre Dagen festlig. Sluttelig fremdrog *Vilhelm Andersen* Sorømindet. Mellem Talerne sang man *Olriks* »Du Skole, som har værnet os«, *Hubert Rosens* »Trød ind ad Klosterporten« og *Aage Linds* »Dit Fodslag hører vi bag os komme«. — Kaf-fen blev drukket i de tilstødende Lokaler, og inden

Opbrud sang man *Victor Bruuns* »Snart er Tiden svundet«.

Og saa forlod de gamle Soranere Skolen og den lille By en mørk Septembervæld, hvor Himmeldybet blinkede med klareste Stjernevæld ... drog hjem hver til sit, med Sindet fuldt af Indtryk fra den skønne Dag. Skade kun, at *Louw*, der sammen med *Jonas Bruun* har trukket Hovedlæsset med Arrangementet — i al Fald var Skovturen hans Idé — forhindredes i at deltage paa Grund af pludselig, voldsom Forkølelse. Vi sendte ham en telegrafisk Hilsen. Alle Deltagerne er dem Tak skyldig for den smukke og festlige Sorøtur Søndag den 15. September 1946.

En af dem.

SORANER STIFTER TO LEGATER FOR LÆGEVIDENSKABEN

Den 2. August døde den kendte københavnske Nørbrølæge *Stephan Madsen*. Begravelsen foregik i dybeste Stilhed. Han, som var ugift, har stiftet to anselige Legater til Fordel for Lægevidenskabens. Først nogle biografiske Oplysninger:

Mads Stephan Andreas Madsen fødtes den 26. Januar 1869 i Rolfsted Sogn i Odense Amt som Søn af Gaardejer Hans Madsen og Hustru Christine, f. Jensen. Faderen blev i 1881 Forpagter af Rønninge Søgaard, senere autoriseret Fæstemand i København og Folketingsmand. *Stephan Madsen* indkom efter Sommerferien 1881 i Sorø Akademis Skole, som han i 1889 forlod med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. I Sommeren 1896 tog han Lægeeksamen, var i Vinteren 1896—97 Amanuensis i Tranebjerg, Sommeren 1898 og Sommeren 1899 Reservelæge i Hæren, 1899 nedsatte han sig som praktiserende Læge i København, var 1899—September 1906 Assistent ved Københavns Poliklinik og i Juli—September 1906 paa Studieophold i München. Som Læge var han af den gamle Skole, myndig, men hjertensgod, og det er sikkert mange Gange sket, at han har hjulpet en fattig Patient.

De to Legater, Læge Madsen har stiftet, er »Læge *Stephan Madsens* Legat for to medicinske Studenter fra Sorø Akademi« med en Legatkapital paa 25,000 Kr. og »Læge *Stephan Madsens* Universitetslegat til Indkøb af lægevidenskabelig Faglitteratur til Universitetsbiblioteket« med en Legatkapital paa 275,000 Kr. Medens han levede, omgav han sine Planer om Stiftelsen af disse to Legater med den største Hemmelig-

hedsfuldhed. Overfor sin juridiske Raadgiver, Overretssagfører C. Gammelgaard betingede han sig, at der intet kom frem om hans testamentariske Bestemmelser før efter Begravelsen. Foruden at stifte de to Legater, har han sikret sin Husbestyrerinde, der var hos ham i 40 Aar, rundeligt. Personlig var *Stephan Madsen* en beskeden og nøjsom Mand. De store Legatsummer har han samlet ved Sparsommelighed. Det meste af sine ledige Stunder tilbragte han med Studier af medicinsk Litteratur.

TO SORANERE DØDE I SYDAMERIKA

Fra den gamle Soraner *Harald Fiedler*, der bor i Rosario i Argentina, har Soranerbladet modtaget den nedestaaende aftrykte Nekrolog over to soranske Brødre, som er døde i Sydamerika. Først dog et Par Ord om *Harald Fiedler*:

Harald Valdemar Fiedler er født den 6. Juni 1867 i Sterrede ved Holsteinsborg som Søn af Digteren *Carl Baggers* (S. 1826) Svoger, Birkedommer *Harald Waldemar Fiedler* (S. 1826). H. V. Fiedler tog i 1886 Studentereksamen fra Sorø Akademis Skole, blev cand. phil. og Sekondløjtnant i Artilleriet, udvandrede i 1890 til Argentina, ansattes derovre ved Jernbanerne, avancerede til Trafikchef og tog sin Afsked i 1920. I Soranerbladets 15. Aargang, Numrene 7 og 8 skrev han et Par længere Artikler »Fra det soranske Kricketspils Sølvalder«. I 24. Aargang Nr. 9 fortæller han morsomt om en Tur fra Sorø til Herlufsholm, han i Gymnasisttiden foretog sammen med Soransk Samfunds afdøde Formand, Dommer *John Knox* og tre andre Sorøkammerater.

Nekrologen, som gengives med Fiedlers Ortografi, præget af de mange Aars Ophold i Sydamerika, følger her:

Brødrene Carlos og Oscar Schjødt-Hansen

Mange soranere vil mindes fra deres skoletid de to brødre *Schjødt-Hansen*, og beklage begges tidlige bortgang her i Argentina; de vil mindes dem som to flinke, opvakte drenge, gode og muntre kammerater. Skolen selv og vor daværende rektor, *Raaschou-Nielsen*, er jeg sikker paa, vil ogsaa mindes dem paa den bedste maade, idet de begge var intelligente, pligtopfyldende, hvorved de opnaaede gentagne gange fripladser under deres skoletid.

Carlos Mario, født 19 September 1901 i Monte Caseros, Provinsen Corrientes, død 26 November 44 i Buenos Aires. I Danmark fra 1909, indgik i Sorø skole 1912, udgik 1916 med fjerde Klasses Realexamen; samme aar tilbage til Argentina. Studerede jura, fik hurtigt stilling i Magistraten i Buenos Aires, hvor han ved sin død var sekretár hos Fiscal de Cámara.¹⁾ Dygtigt sprogmand, altid meget hjælpsom mod alle, navnlig overfor skandinaver. Hans hustru, *Maria del Carmen Madrazo*, argentinerinde, overlever ham.

¹⁾ Anklagemyndigheden.

Oscar, født 27 August 1903, samme sted som broderen, død i Marts 1944. Paa Sorø skole fra 1912 til 1918, udgik med fjerde Klasses Realexamen; samme aar tilbage til Argentina; indgik i officerskolen, hvor han sluttede som den bedste i sin klasse i hele skoletiden. Blev hurtigt officer og lærer paa skolen i artillerifaget; gennemgik den højere skole og blev stabsofficer. I aarene 1934 til 36 i Frankrig og Sverrig som regeringens representant og kontrolør ved indkjob af vaaben. Tilbage i Argentina avancerede han og blev i 44 udnævnt til oberstløjtnant kort før han døde. Hans bortgang meget beklaget privat og officielt; man havde ventet sig meget af hans fremtrædende evner. Som broderen udmærket sprogmenneske. Hustruen, Margarita Hahn, argentinerinde, overlever ham med to børn, endnu småpiger.

Faderen Peter Schjódtt-Hansen, dansk, student fra Aarhus, udvandret til Argentina i 1891; en kort tid paa en landejendom, hvorpaa han tog jernbanevejen, hvor han gjorde sig i sin lange tjenestetid fortjent ved dygtigt og samvittighedsfuldt arbejde ved kontrol og regnskabsvæsenet; nød nogle aars pension, død aar 1936 i Buenos Aires. Moderen, Simfoxima Sarachaga, argentinerinde, ogsaa død.

Deres tre børn, Sara, Carlos og Oscar, tog Schjódtt-Hansen til Danmark i 1909, hvor de altsaa blev nogle aar, for at faa kendskab til dansk liv og opdragelse. Sara, eneste direkte nulevende af familien, er gift, og bor i Temperley, tæt ved Buenos Aires.

Mange aars venskab bandt min hustru og mig til familien Schjódtt-Hansen. Fru Schjódtt-Hansen, begrundet paa en langvarig sygdom, for hvilken hun maatte søge lindring i Buenos Aires, blev tidligt hindret fra at være med sin mand og børn, som boede langt borte fra Buenos Aires i Monte Caseros, hvor de var vore naboer. Som en naturlig følge af disse omstændigheder, havde vi dagligt børnene meget om os; de var endnu i deres første barndom. Jeg anede da ikke, at jeg en gang skulde sende til vort blad denne omtale af de saa tidligt bortgangne, ej heller, at de to drenge senere skulde blive vore soranerkammerater.

Rosario, Juli 1., 1946.

H. V. Fiedler.

*

— De to Brødre Carl Marius Schjódtt-Hansen og Oscar Peter Schjódtt-Hansen er født henholdsvis den 19. September 1900 og den 27. August 1902 i Monte Caseros i Argentina som Sønner af Kontorchef Carl Marius Schjódtt-Hansen og Hustru F. C. N. E. A. Concordia. I Argentina kaldes Familien Hansen-Sarachaga. Fra Østre Borgerdydskole i København indkom begge efter Sommerferien 1913 i Sorø Akademis Skole, hvor de blev Alumner i 1914. Carl gik ud med Realeksamen i 1916 og Oscar med samme Eksamen i 1918. — I Soranerbladets 8. Aargang Nr. 2 Side 16 omtales Oscar, der havde udmærket sig som Kadet paa Militærskolen i Buenos Aires fremfor de øvrige Kadetter og derfor af Skolens Direktør som Præmie fik overrakt Skolens Fane for sin Flid, Intelligens og mønsterværdige Opførsel. Bagefter modtog Argentinas Præsident i Officersmessen Oscar og udtalte sin Anerkendelse overfor ham.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Yderligere har følgende to gamle Soranere tegnet sig som Konsolidant for Stipendiet og indbetalt hver 250 Kr. til dette:

Grosserer *R. E. Brincker* (S. '09), Malmøgade 7, København Ø.

Landsdommer *Helge Hoff* (S. '12), Viborg.

Herefter er der ialt 28 Konsolidanter.

SORANSK SAMFUNDS KASSERER

Paa sidste Bestyrelsesmøde foreslog den nyvalgte Formand, at man straks udpegede en ny Kasserer i Soransk Samfund, da det maatte anses for mest korrekt, at Formands- og Kassererhvervet ikke var forenet i samme Person. Forslaget vandt fuld Tilslutning indenfor Bestyrelsen, og *Jonas Bruun* paatog sig beredvilligt Ansvar for Kassen, indtil man inden eller paa næste ordinære Generalforsamling kan finde en Mand med passende Kontororganisation, der vil modtage Hvervet.

Af praktiske Grunde vil det løbende Regnskab blive videreført paa *Krog-Meyers* Kontor, hvorfra normale Ind- og Udbetalinger vil finde Sted, medens man i alle Kasseforretninger derudover bedes henvende sig til *Jonas Bruun*.

SAMMENKOMST

Tirsdag den 12. November d. A. afholdes Sammenkomst i Restaurant »Karnappen« (lille Sal), Niels Hemmingsensgade 8—10, Kl. 20.

Forsøgsleder, cand. polyt. *E. Holm*, der udgik fra Skolen som Realist i 1879, har venligt givet Tilsagn om at ville fortælle Medlemmerne lidt om sin Skoletid paa Sorø.

Det bliver saaledes en Aften af særlig Interesse for de ældre og ældste Medlemmer, der opfordres til at give talrigt Møde. Der vil maaske blive Lejlighed for Medlemmerne til at supplere Ingeniør Holms Beretning.

Forud for Sammenkomsten er der fælles Spisning Kl. 18 i »Karnappen«s Restaurant. Der serveres gule Ærter med Flæsk og Pølse, Pandekager, 1 Øl og Kaffe for Kr. 9,50 incl. Drikkepenge. Der skal afleveres 15 gr Smør. Deltagerne i Fællesspisningen maa senest Fredag den 8. November d. A. anmelde Deltagelse til Sekretæren, Civilingeniør *Torben Madsen*, Snorresgade 5, Telf. Central 10.310, Lokal 30 (Kl. 10—16) og Amager 750 y (Kl. 19—20).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Lederen af det færøske Løsrivelsesparti, Folkeflokkens, cand. jur. *Thorstein Petersen* er Sorøstudent af den matematisk-naturvidenskabelige Retning fra 1917. Han er født den 21. August 1899 i Thorshavn som Søn af Sysselmand og Postekspeditør Thomas Juul Petersen og Hustru Valborg, f. Bærentsen, og indkom i Sorø Akademis Skole den 19. August 1914 i I G. med Mellemskoleeksamen fra

Thorshavn. I 1915 blev han Alumne. Nogle Aar efter Studentereksamen var han Kontorist paa Færø Amtskontor og blev cand. jur. i 1928. Siden har han praktiseret i Thorshavn. I 1934 blev han norsk Konsul og i 1942 norsk Generalkonsul paa Færøerne. I Aarenes Løb har Thorstein Petersen faaet ikke saa faa Hverv. Han er Direktør for Assuranceselskabet Trygd og for Sjøvinnubankin i Thorshavn, Medlem af Lagtinget og dettes Formand fra 1943, Medlem af Folketinget og af Forfatningskommissionen af 1946, Næstformand i Bestyrelsen for Uvak og Formand i Bestyrelsen for Hvalfangerselskabet Sperm.

I »Ekstrabladet« for 25. September findes følgende Oplysning om Thorstein Petersen:

Den, der skriver disse Linjer, havde i Gymnasieaarene Værelse ved Siden af Thorstein Petersen paa Sorø Akademi, og under en Kostskoles nære Samvær lærte man hinanden godt at kende. Der var paa det Tidspunkt flere Færingers paa Akademiet, som alle nød særlig Fordel af Legatmidler, og hvoraf de fleste syntes at føle sig knyttet til Danmark. Thorstein Petersen var lidt sær og ikke lidt hidsig, men han samlede hele Skolens Sympati og Medfølelse omkring sig, da han en Dag ramtes af en alvorlig Ulykke. Han var ved at snitte med en Dolk i en elektrisk Ledning, holdt Dolken den gale Vej, saa den røg op og skar hans ene Øje over. Jeg sad ved Siden af og hørte hans Skrig ... I nogle Dage var Situationen meget alvorlig, fordi en Betændelse truede med at trænge videre ind, og ved Morgensangen holdt Rektor os à jour med Thorsteins Tilstand, indtil Krisen var ovre.

Thorsteins gamle Soranerkammerater har med Sorg fulgt hans senere Udvikling til fanatisk Separatist ...

*

Slesvig-Ligaens Hovedbestyrelse har valgt Arkivar *Hans Ellekilde* (S. '08) til Formand.

*

Eleverne paa Sorø Akademis Skole har været underkastet Tuberkuloseundersøgelse.

*

Slagelse Musik- og Sangforening har engageret som Dirigent Musik- og Sanglærer ved Sorø Akademis Skole, Organist *Henrik Schiøtz*.

*

Landstingsmand, Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) er Medlem af den danske Delegation til 2. Del af De forenede Nationers første Generalforsamling, der traadte sammen i New York den 23. Oktober 1946.

*

I Pergolasalen i Frimurernes Ordenhus paa Blegdamsvejen i København afsløredes den 26. September en Mindetavle for de Frimurerbrødre, der i Krigens Aar mistede Livet for Fjendehaand, ved Terrorhandling eller ved Krigsførlis. Paa Tavlen findes Navnene paa de to Soranere Gaardejer *Erik Briand Clausen* (R. '17) og Skibsfører *Valdemar Egenfeldt-Nielsen* (R. '92).

*

Den 25. Oktober var det 100 Aar siden, at Digteren og Redaktøren af »Fyens Stiftstidende« *Carl Bagger* (S. 1827) døde. Han ligger begravet paa Odense Kirkegaard.

Overlæge *Kai Thrane*, Svendborg (S. '05), fyldte 60 Aar den 17. Oktober.

*

Læge *Søren Engel* (S. '97) fyldte 70 Aar den 14. Oktober.

*

Overlæge ved Filadelfia, Dr. med. *H. P. Stubbe Teglbjærg* (S. '14) har som eneste Dansker deltaget i The Electro-Encephalographic Society's Aarsmøde i London.

*

Undervisningsministeriet har under 28. September ansat Havebrugskandidat *Hans Breinholt Nielsen* som Aspirant til Stillingen som Formand ved Sorø Akademis Planlægning fra 1. Oktober.

*

Tandlæge i Vejle *Niels Thorlacius-Ussings* (udm. 4. R. '97) Hustru *Leny, f. Wenger*, døde den 30. September og begravedes den 3. Oktober.

*

»Jyllandsposten« fejrede 75 Aars Jubilæum den 2. Oktober. Bladets første Redaktør, 1871—77, var Overlærer og Overbibliotekar i Aarhus *Julius Hoffmeyer* (S. '60).

*

Den Danske Præsteforening fejrede den 14. Oktober 50 Aars Jubilæum. Det bindstærke Jubilæumsskrift »Den Danske Præsteforening 1896—1946«, der er udkommet i Hovedkommission hos O. Lohses Forlag, Eftf., er forfattet af Sognepræst *Paul Nedergaard*, København (S. '14).

*

Kricketkampen den 29. September mellem de gamle Soraneres Hold og Sorø Akademis Skoles Hold vandtes af Skoleholdet med 34 Points. Soransk Samfunds Boldtræ tildeltes *Erik Richardt* (II G.), og de soranske Spilleres Boldtræ fik *Klaus Kapel* (I G.). Referat fremkommer i et følgende Nummer.

*

Arkitekt *Gunnar Glahn* (S. '15) er rejst til U. S. A. for at deltage i American Hospital Associations Kongres i Philadelphia.

*

Under Ledelse af cand. mag. *K. S. Rasmussen* var III G. k. og n. fra Sorø Akademis Skole den 8. Oktober paa historisk Ekskursion til Broby Kirke, Holsteinborg, Borreby og andre Herregaarde.

*

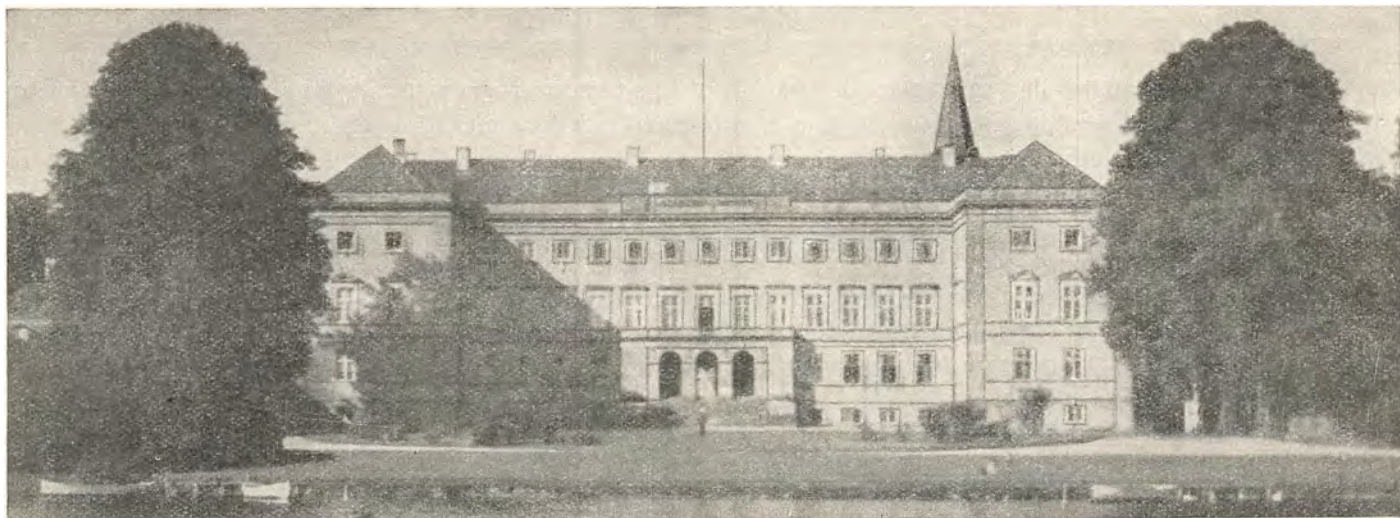
Den 8. Oktober var det 80 Aar siden, at den første Cricketkamp spillede i Sorø, nemlig mellem Sorø Akademis Skoles Hold og et københavnsk Hold.

*

Teatermaleren *Helge Refn* (S. '27) har sluttet Kontrakt med Teaterchef Knut Hergel ved Nationalteatret i Oslo om at male Dekorationer til Shakespeares Skuespil »Stor Staahej for ingenting«.

*

Den 8. Oktober holdtes den aarlige Brandøvelse paa Sorø Akademis Skole.

31. AARGANG

SORANER-BLADET

NOVBR. 1946

TALE TIL DIMITTENDERNE VED SORANSK SAMFUNDS AARSFEST DEN 6. OKTOBER 1946

Af Overkirurg, Dr. med. C. C. Fleischer-Hansen.

Soranske Dimittender af 1946 — Studenter, Realister og de med Mellemskoleeksamen — I, som i Dag er Festens Midtpunkt, og til hvem vi alle knytter saa store Forhaabninger, jeg hilser Jer, jeg lykønsker Jer og jeg byder Jer paa Soransk Samfunds Vegne et hjerteligt Velkommen i de gamle Soraneres Kreds. —

I har for faa Maaneder siden sagt Farvel til den gamle Skole, og I har formodentlig, saadan som det en Gang var Trøfældet ogsaa for alle os andre, gjort det med en Følelse af jublende Glæde og vel nok ogsaa med en Fornemmelse af Befrielse. Det er fuldt berettiget, for I er naaet til et vigtigt Vendepunkt i Livet, til en af de første Milepæle paa Livets Vej, som det er forbundet med virkeligt Besvær og personlig Indsats at naa. I har kastet Uniformen, I har maaske, hvis den Tradition, som vistnok i min Tid allerede ikke var helt klippefast, holder sig endnu, brændt Uniformskasketterne, I har soldet paa Parnas, eller hvor det ellers foregaar nu, og I har med bankende Hjerter ved den smukke og stemningsfulde Translokationshøjtidelighed modtaget Jeres Eksamensbeviser af Rektors Haand, I har sunget de gamle Translokations-sange »Saa drager vi bort, nu Tiden er udrunden«, og I er rejst ud eller snarere hjem — »dulce domum« — og har nydt en lang og en god Sommerferie.

Nu kaldes der paa Jer igen til ny Arbejdsindsats under en ny Form, under større personligt Ansvar og med mindre Vejledning ved hvert Skridt. Netop nu,

hvor I begynder denne nye, vigtige Epoke i Jert Liv, har *Soransk Samfund* ønsket at se Jer samlet for at fejre Jer, og for at I skal vide, at ogsaa gamle, ældre Kammerater følger Jeres Færd med Sympati og Forstaaelse.

Unge Soranervenner — skønt jeg, saa vidt jeg da ved, ikke har personlig Tilknytning til nogen iblandt Jer, føler jeg dog en Berettigelse til i Dag, og forhaabentlig ogsaa senere, at kalde Jer saaledes, fordi alle vi, der paa den samme særlige Grund og under de samme Forhold fra Lærere og Kammerater har modtaget de uhyre betydningsfulde Paavirkninger og Impulser, som umærkeligt har lagt Fundamentet til Intellekt, til Karakter og til Moral, dog danner en Art Broderskab, der Gang paa Gang viser sig at have sin Værdi. —

Unge Soranervenner, nu hvor den første Glædesrus har lagt sig og hvor I allerede er kommet den store Begivenhed lidt paa Afstand, er I da ikke naaet til det Punkt, hvor I forstaar og midt i Glæden erkender, at der ogsaa er forbundet en dyb Vemod ved at forlade det Privilegium I har nydt i de unge Vækstaar, hvor Jert Sind tog Form, ved at gaa paa det gamle hæderkronede Akademi.

Privilegium, siger jeg, men her tales ikke om Privilegium i sædvanlig Forstand. Egentlige Privilegier er der i det hele taget i vort nuværende Samfund kun forkrøblede Rester tilbage af og det gamle Sorø Aka-

demi har forlængst mistet de Privilegier, der var tillagt det. Sorø Akademis Skoles officielle Stilling er nu den, at det er en sædvanlig højere Almenskole med 3 Retninger i Gymnasiet og at det tildels er en Kostskole — men nogen Særstilling indenfor det danske Skolevæsen har den ikke og nogensomhelst egentlige Privilegier, som Skolen selv eller dens Elever kan nyde godt af, findes ikke. Naar der alligevel med Rette kan tales om, at det er et Privilegium at gaa paa Sorø Akademi, beror det paa den ganske særlige Karakter og Aand, der hviler over dette Sted.

Det er Sorøs blide og stille, maaske lidt vemodige Naturskønhed med Søerne og Skovene, der helt omkranser den lille By, som ganske domineres af den store Skoleinstitution. Naturen dernede paavirker umærkeligt de unge Sind. Hør en Gang det poetiske Udtryk derfor, som jeg husker fra et Lejlighedsdigt af en mig ukendt gammel Soraner:

*Hver af os har en Bøg i Sorøs Skove,
Grønnes vort Livstræ, grønnes ogsaa den.
Faar vi Skam og Skade,
Visner den hen.*

Det er det stille Historiens Sus, som er over dette Sted med dets mange Minder om Aandens og Verdslighedens Stormænd ligefra de allerældste Tider i vort Lands Historie og op til vore Dage.

Det er selve Institutionens smukke, afgrænsede, men ikke tilgitrede Karakter, den Ynde, der er over Park og Bygninger, som forekommer i hvert Fald os fornemme, repræsenterer de end paa samme Sted talrige Stilarter indenfor Bygningskunsten.

Først og sidst, der er Continuitet og Tradition paa dette Sted, mere end paa de fleste andre Steder i Verden. I kan, unge Soranervenner, der i Gaar var blandt de første paa Skolen og i Dag de yngste blandt de gamle Soranere, I kan i Dag, og I bør se Jer selv i en større Sammenhæng, se Jer selv som et sidste Led i en lang, lang Kæde. I Aarhundreder udgik der fra det gamle Lærdomsæde i Sorø det ene Kuld efter det andet af unge Mænd, i de senere Aar ogsaa unge Kvinder. Det var tidligere en Skoleinstitution kun for de privilegerede Stænder, nu er den for alt Folket og Dimittenderne gaar tilbage til Folket igen. De findes repræsenteret indenfor alle Kredse i store, ikke sjældent meget store, men ogsaa i smaa Stillinger indenfor Folket, og det tør vist siges, at det er Reglen, at en gammel Soraner indfrier de Forventninger, der stilles til ham. Hvilken enorm Indflydelse paa vort Lands og vort Folks Udvikling har ikke den gamle

Skole udøvet gennem sit støtte og stadige Arbejde med opvakt dansk Ungdom.

Jeg har altid ment, at det maatte være en Ønskedrøm for en Pædagog at faa Sorø Akademi som en Ramme om sin Virksomhed. Jeg husker fra min egen Sorøtid, der faldt i Rektor *Hoffs* sidste og Rektor *Raaschou-Nielsens* allerførste Funktionsaar. Der fandtes dengang paa Skolen en Lærerstab, som var rig paa fremragende, kultiverede Personligheder. Dygtige, undertiden berømte Fagfolk, fine, forstaaende og taalmodige Pædagoger med en egen diskret og stilfærdig Evne til at skaffe sig Indblik i og Viden om de unge Elevers Karakter og Ejendommeligheder. Jeg har ingensomhelst Grund til at tro, vi lærte mere eller bedre end paa saa mange andre Skoler i Landet, men jeg tror, vi fik nogen Begreber, om det man kalder Humaniora, som andre hyppigt først senere maatte erhverve sig.

Jeg har ingen Mulighed for at drage nogen Sammenligning mellem dengang og nu — men der er, saa vidt jeg hører og tror ingen Grund til at mene, at Nutiden i Lærercollegiet staar tilbage for Fortiden og Stedets særegne Karakter maa vel ogsaa fortsat bevirke, at det stadig er en Elite blandt Pædagoger, der udgør Skolens Lærercollegium. Ogsaa den Fordel, eller om man vil, det Privilegium har man, naar man er Soraner. Det er en Ting af stor Betydning. Næst den lille Kreds, der staar en helt nær, er der ingen man staar i saa stor Gæld til, som til den der lærer en noget for Livet.

Paa denne, man kan næsten sige kultur-mættede, Baggrund har I nu levet Jere muntre og virksomme tidlige Ungdomskaar. I har Minder om Stedet, om Skolen og om hinanden, som I aldrig vil glemme, og Minderne, det er det mærkelige ved det, er stort set de samme, som alle vi andre har fra vor Tid. De gamle Skoleminder, det er det Net, som usynligt omslynger og sammenknytter os gamle Soranere og det vil altid være Soransk Samfunds første og væsentligste Raison d'être. Det vil gaa Jer med Sorøminderne, som det vistnok gaar for de allerfleste gamle Soranere. I Ungdommen mødes man ofte og taler meget om dem, men føler relativt lidt ved det; de ældre mødes sjældnere, taler meget lidt om dem, men tænker ofte paa dem og føler dybere, hvad det hele var og hvad det betød. Kortest og klarest er det udtrykt af en gammel Soraner, som i *Livets Løb* blev en af de allerfremmeste indenfor Fratergaardens Broderskab. Professor *Vilhelm Andersen* skrev og lod det indhugge i Fraterbrøndens

I forreste Række sidder som Nr. 5 fra venstre Overkirurg, Dr. med. Fleischer-Hansen.

Sten, den Fraterbrønd, der, som han selv siger og mener i mere end en Betydning, staar som et Centrum i hele Institutionen:

*Mindet vel lader som ingenting,
er dog et lønligt Kildespring.*

Tilgiv mig, hvis De har fundet alt dette lidt patetisk. Forstaar De det ikke helt nu, vil den Tid nok komme, hvor det bliver Tilfældet.

I hvert Fald! Sorøtiden er nu for Jeres Vedkommende definitivt afsluttet og I paabegynder netop i disse Dage Jeres Rejse paa eget Ansvar ud i Livet.

Det sker, hvis vi anskuer Situationen under en større Synsvinkel, i en *svær* Tid, men ogsaa i en *stor* Tid.

Svær Tid, fordi Verden er ude af Balance, fordi alt og alle er Genstand for Omvurdering og anskues under nye Synsvinkler, fordi det er svært at finde Staa-
sted mellem de mange indbyrdes modstridende Anskuelser om politiske, religiøse og moralske Værdier

og endnu sværere fordi de Etiketter, der skiltes med af Partier og Sammenslutninger og Enkeltpersoner altfor ofte ikke svarer til Indholdet. *Svær* Tid, fordi Verden er fuld af tilsyneladende næsten uløselige Konflikter, der heller ikke vil undlade at berøre Jer. Jeg ved ikke paa hvilken Side I stiller Jer, det afhænger i nogen Grad af Temperamentet — men tag ikke altfor hurtigt Parti. Søg at vinde Jeres Overbevisning ved rolig Gennemtænkning af Viden, af Erfaring. Der er haardt Brug for ligevægtig, handledygtig og sandheds-søgende dansk Ungdom og Manddom. Vær først og fremmest redelige overfor Jer selv og Jeres Medmennesker og hav et vaagent Øje med og sky enhver Form for utidig Klikevæsen og Corruption, som Tiden er saa rig paa. Jeg beder de iblandt Jer, der tænker i yderligtgaaende Baner huske, at Institutionernes og Systemernes Ændringer kun betyder lidt, hvis ikke Menneskene selv forandrer sig og jeg beder de konservativt indstillede forstaa, at Revolution og Omvælt-

ning, der altid i sig selv er pinefuld, kun sættes i Gang og ikke, som det ofte synes, fremkaldes af Agitatorerne. Den egentlige Aarsag maa praktisk talt altid søges i virkeligt eksisterende ulykkelige Tilstande i Befolkningerne. Det kan, det har vi nylig erfaret, blive en Nødvendighed at tilkæmpe sig Sejren med Vaaben i Haand, men det gælder stadig, at de bedste og de varigste Sejre vindes i Forstaaelsens og Forsonlighedens Aand.

Men, det er ogsaa en stor Tid I gaar ud i, stor for den, der med aabent Sind og ærligt indtrængende Forstaaelse kan anskue og deltage i de hastigt skiftende Begivenheder. Hvad der nu kun kan opfattes som en Trængselstid for Menneskeheden er formentlig blot en voldsom Overgangstids Fænomener, men ingen iblandt os har Brev paa hvor langvarig Overgangstiden skal blive eller hvor kritisk den skal blive for Nationen og den enkelte. Der bliver i hvert Fald Brug for alt, hvad I ejer af værdifuld Kraft og glem ikke *Rasmus Rasks* manende Ord: »Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette«.

Lad det være nok med disse faa Bemærkninger om selve den Verden I nu gaar ud i. Ingen iblandt os kan dog i Dag sige de endeligt forløsende Ord — men forbigaa disse Ting kan vi paa den anden Side ikke, dertil er de, ogsaa for den enkelte, i for høj Grad af altomfattende Betydning.

Men anskuer vi Situationen under en noget snævrere Synsvinkel og tænker vi blot paa Jer selv og Jeres umiddelbare Forhold, naar I nu begynder Jer Løbebane, saa er der jo først og fremmest en Ting, der karakteriserer Jer alle — *Ungdom*, helt frisk, grøn, uprøvet Ungdom.

Ungdommen er normalt den lykkeligste Tidsperiode i Livet. Aanden er hos en vaagen Ungdom saa redebon, som den kan blive. Fysikken saa næsten ubegrænset holdbar. Ungdommen er det haarde Arbejdes og den store Arbejdsevnes Tid, det er den lykkelige Udviklings Tid, det frie herlige Kammeratskabs, de glade Gilders og den store Kærligheds Tid. Ungdommen er den Tid, hvor man umærkeligt vokser fra Yngling til Mand.

Ungdommen har nok sine Vanskeligheder og sine Kriser. Dem maa I kæmpe Jer ud af med det Mod og den Optimisme, som er Ungdommen egen. —

Den første Krise I møder, er ikke den alvorligste og i Reglen ikke den mest langvarige — men den rammer de fleste og det er den eneste jeg vil omtale. Det er den, der træffer Jer, naar det gaar op for Jer, at

her i Hovedstaden eller hvor I ellers skal virke, spiller I ikke nær saa stor en Rolle, som I gjorde i Sorø, eller maaske er det rigtigt at sige, at saadan er det i hvert Fald tilsyneladende. Her er det sværere under Indtrykket af denne relative Degradering og med eget Ansvar for hele Arbejdets Tilrettelæggelse at komme rigtig i Gang med et stadigt, sikkert og godt Arbejds-tempo.

Kæmp Jer snarest ud af denne første lille, men alligevel ret betydningsfulde Krise. Lær at arbejde rigtigt for Alvor under de frie Forhold. Har I først lært det, saa har I ogsaa den bedste Recept til Imødegaaelsen af alle senere Kriser, for Arbejde, som er en af Menneskenes store Velsignelser, giver altid Tankerne en Retning imod et Punkt udenfor en selv og det er som Regel det, der udkræves i de personlige Kriser, I alle skal igennem.

Man plejer at lægge de unge Dimittender paa Sinde, at de ogsaa skal dyrke andet end deres Fag, at de skal tænke paa deres almene Dannelse og sørge for ikke at blive ensporede Fagidioter. Nuvel — det er saare godt, hvis I formaar det, men husk, at der kræves først og fremmest en Myreflid. Alle Pensa vokser, Konkurrencen bliver større og større. Der er kun et begrænset Antal Pladser ved Livets Bord. Sæt Jer det Maal og begynd i Tide Kampen for at opnaa en af disse Pladser.

Jeg skal iøvrigt ikke tale Moral eller blot forsøge paa at give gode Leveraad. Brug Ungdommens Tid med Fornuft og Forstand. Husk at Tidens Hjul kører ubarmhjertigt og stadigt frem. Før I selv ved af det, er Ungdommen svundet som den Sne, der faldt i Fjor.

Jeg ønsker Jer Lykke paa den store Rejse ud i Livet. Kæmp de Kampe, tænk de Tanker, tal de Ord og udfør de store Handlinger, som Generationen før Jer ikke fik gjort.

Soranernes Mærke er Fugl Phønix, som rejser sig af Asken. Fra Oldtiden har Fugl Phønix været et Symbol paa Evighed og Udødelighed, et Tegn paa, at der ud af Fortidens knuste Rester altid rejser sig nyt Liv og nyt Haab. Gentagne Gange har Sorø Akademis Skole i sin Levetid selv rejst sig af Asken og Aar for Aar sender den et nyt Kuld af unge Mænd og Kvinder ud til Kampen for Ære, Sandhed og Ret, ud til Kampen for Landet og Nationen. Kæmper I ærligt og efter Evne den Kamp, saa gør I ogsaa Soranernavnet Ære og virkeliggør endnu en Gang Inskriptionen over Fugl Phønix:

Redivivus luce nova.

FARVEL

Nu sidder jeg i Ensomheden paa min Skovridergaard herovre i det vestlige Sønderjylland og mindes Eder og den Tid, jeg tjente som Formand i Soransk Samfund.

Jeg har det storartet her i den gamle Skovridergaard i Lindet Skove og glæder mig over det Privilegium at have en Gerning, hvor det hører med til ens daglige Liv at omgaas og være Ven ikke blot med Mennesker, men ogsaa med Naturen, med Dyr og Træer og Markens Urter.

Det skal dog ikke være nogen Hemmelighed, at jeg mindes Soransk Samfund og Kammeratskabet der med Glæde, fordi vi havde det godt sammen, og med Vemod, fordi det er forbi; men jeg trøster mig ved, at vi skal mødes en og anden Gang ogsaa i Fremtiden og hygge os ved en Fredspibe og en Passiar om gammelt og nyt eller — hvorfor ikke — paa en Sorøtur.

En Soraner sagde for nylig, at det særegne og det, der drager os i Soransk Samfund, er »trofast Kammeratskab i al Ufordragelighed«. Det er morsomt og rammende sagt; thi naar »Ufordrageligheden« bare er uløseligt forbunden med Kammeratskabet, virker den kun forfriskende.

Mit Farvel kan kun forme sig som en oprigtig Tak til alle for Venlighed og Hjælpsomhed, for Loyalitet og Overbærenhed, for Kammeratskab og Venskab.

De allerbedste Ønsker for Soransk Samfund nu og i Fremtiden.

Eders hengivne

Poul Lorenzen.

— Poul Lorenzen fyldte 60 Aar den 13. November. Han modtog en Hilsen fra Soransk Samfunds Bestyrelse samt en Hilsen fra alle Deltagerne i Soraneraftenen den 12. November.

NYE MEDLEMMER SIDEN $\frac{1}{1}$ 1946

I Tiden 1. Januar—31. Oktober har følgende indmeldt sig i Soransk Samfund:

Jørn Ahlers, (S. '36), Sekretær, Adelgade 29, K.

C. Mylius Aarso, (S. '27) Nørregade 10, Køge.

J. Christoffersen, (S. '24) Civilingeniør, Jernbanegade 21, Kolding.

Th. Fléron Dahl, (S. '20) Fænøgaard pr. Middelfart.

Niels Elkær-Hansen, (S. '34) Fuldmægtig, Ibstrupvænget 7, Gentofte.

Johs. Ewens, (R. '02) Arkivar, Østervoldgade 14, K.

Børge Eifer, (1924) Konsulent, Kongsvang Allé 8, Aarhus.

A. Bennik, (R. '01) Stationsforstander, Herlev.

Ole H. Bartsch, (R. '23) Apoteker, Begoniavvej 9, Gentofte.

Bjørn B. Bay, (R. '21) Prokurist, »Bjørnebo«, Sundby pr. Nykøbing F.

H. H. Bay, (R. '21) Kaptajn, Hejsager Strand, Hejsager.

Per Iversen, (R. '44) Jul. Valentinersvej 15, F.

Jørgen Kiørbo, (S. '42) stud. jur., Amager Fælledvej 26.

Frøde Førster, (S. '31) Grosserer, Landsdommervej 17, NV.

Walter Førster, (S. '25) Civilingeniør, Landsdommervej 17, NV.

Herluf Lassen, (R. '33) Grosserer, Østergade 14, K.

Erik Møllerhøj, (R. '33) Salgschef, Tølløsevej 17, Brønshøj.

Emil Mortensen (S. '07) Civilingeniør, Willemoesgade 45, Ø.

K. E. Mørk-Hansen, (R. '21) Forpagter, Venteløkke, Veflinge.

A. Nielsen, (R. '21) Kasserer, Andelsslægteriet, Slagelse.

A. C. Nielsen, (R. '17) »Fieldcot«, Hill House Hill, Liphook, Hampshire, England.

B. T. Pihl-Poulsen, (S. '44) stud. med., Jomsborgvej 2, 1., Hellerup.

K. Ellebæk Petersen, (S. '29) Reservelæge, Kolding Sygehus, Kolding.

Alex Herreborg, (R. '42) Kontorist, Frederiksberg Allé 13 A, V.

Jørgen Howitz, (S. '42) stud. polyt., Hellerupvej 56 A, 3., Hellerup.

Mogens Holck, (R. '06) Stationsforstander, Skelskør.

E. B. Haase, (S. '30) Læge, Algade 74, Holbæk.

T. Thiesen, (S. '15) Bankfuldmægtig, Frisersvej 6 A, 3., Charl.

O. Simonsen, (S. '25) Sekretær, cand. jur., Trønnevej 30, Holte.

L. Reimer, (S. '04) Skoleinspektør, Rahbeks Allé 32, V.

Svend Rothe, (S. '18) Arkivar, Nørrebrogade 34, N.

O. Spange, (S. '11), Kommunesekretær, Værløse.

Mogens Suhr-Henriksen, (R. '23) Direktør, Viborgvej 103 B, Hasle, Aarhus.

Fr. Winther-Häuser, (R. '06) Bogholder, Læssøgade 8, Odense.

L. Mathiesen, (R. '44) Vesterbrogade 208, 3., V.

I. F. Myrhøj, (S. '44) stud. jur., Jacobysallé 21, V.

Knud Munch-Larsen, (S. '13) Repræsentant, Læssøgade 1 A, 3., N.

Steffen Thorsen, (S. '41) stud. jur., Hauchsvej 3, V.

Bent Stubbe Teglbjerg, (S. '44) stud. mag., Emdrupvej 110, NV.

K. E. Stubbe Teglbjerg, (S. '23) Inspektør, cand. mag., Sørupvej 2, Brønshøj.

Derrick Ulf-Hansen, (R. '43) Købmandslærling, Fiskergade 53, Korsør.

J. Bang Ullner, (S. '44) Vardegade 6, Ø.

Carl Wilh. Schjørring, (R. '44) Borgen, Helsingør.

Hermød Sørensen, (S. '44) c/o Lærer H. K. Sørensen, Rude Eskildstrup, Vedde.

Hans W. Larsen, (S. '44) stud. med., Høyrups Allé 7, Hellerup.

J. H. Lembcke, (R. '44) Regensen, Sorø.

Einar Lesting, (S. '30) Direktør, Gothersgade 156 B, K.

John Trautner, (udm. II. G. '20) Dyrlæge, Randers.
H. C. Bjødstrup Jensen, ('29) Ur- og Cronometermager,
 Købmagergade 23, K.
Erik Jensen, D.D.P.A., Østre Stationsvej 19, Odense.
Ernst Trier Skakke, (R. '44) Lærling, Sølvtorvet 6, IV., Ø.

AARSFESTEN

Soransk Samfunds Aarsfest fandt Sted Søndag den 6. Oktober, som sædvanlig i de senere Aar i Festsalen i den gamle Metropolitanskoles Bygning, der nu hører under Universitetet. Fremmødet var ikke saa stort, som det plejer at være, men den festlige og højtidelige Stil og Stemning var den samme som altid. Af de indbudte Gæster mødte Københavns Universitets Prorektor, Professor, Dr. phil. H. M. Hansen, Kurator Korsgaard, Universitetssekretær Fønss og Departementschef Paludan-Müller. Formanden, *H. Krog-Meyer* bød velkommen og motiverede et Leve for Sorø Akademis Skole. Soranermarchen blev spillet og *Aage Linds* og *Ebbe Hamerichs* Ruskantate sunget af Mackeprang-Kvartetten og reciteret af *Aksel Dahlerup*. Den andet Sted i Bladet refererede Tale til Dimittenderne holdtes af Overkirurg, Dr. med. *C. C. Fleischer-Hansen*, og saa modtog hver enkelt af de mødte Jubilarer af Formanden deres Soranernaal, og Dimittenderne fik hans Haandtryk og Lykønskning.

Ved den paafølgende Frokost i Handels- og Kontoristforeningens Bygning, hvor Formanden bød velkommen, sang man *Olricks* »Du hvide Slot dernede«, *Niels Hemmingsens* »Der findes et Sted« og *J. Paludan-Müllers* »Hellig er vor Ungdoms Lyst«. Ekspeditionssekretær *Chr. A. Thielemann* talte paa 50 Aars Jubilarenes Vegne og for Soransk Samfund, Forvalter *Tage Perch Nielsen* talte paa 25 Aars Jubilarenes Vegne og for Sorø Akademis Skole, stud. med. *Helge Nissen* takkede paa Dimittendernes Vegne for Modtagelsen i Soransk Samfund, Rektor *Raaschou-Nielsen* holdt en lille Tale for Departementschef Paludan-Müller, Ætling af »Hellig er vor Ungdoms Lyst«s Digter, og sluttelig meddelte Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* nogle praktisk-orienterende Oplysninger om Legater, Understøttelser m. v.

OVERLÆRER SIBBERNS LEGAT FOR EN SORANER

Ansøgning om dette Legat (stort: 68, 20 Kr.) indsendes inden 5. December til undertegnede. Den stiles til Skoleraadet og maa indeholde de ved Ansøgning om Universitetslegater almindelige Oplysninger.

Ansøgeren skal for at komme i Betragtning have gaaet mindst 3 Aar i Sorø Akademis Skole, have bestaaet en afsluttende Eksamen ved Skolen og fortsætte sine Studier under trange Kaar.

P. H. Bohn.

GL. SORANER CRICKETKAMPEN DEN 29. SEPTEMBER 1946

Trods den sene Tid paa Aaret var der samlet mange Tilskuere, da Kampen mellem Skolens og de gl. Soraneres Hold begyndte Kl. 10 Søndag d. 29. September.

De gamles Anfører, Civilingeniør *Olaf Rygaard*, nylig hjemvendt fra fem Aars japansk Fangenskab i Siam, vandt Lodtrækningen og valgte at gaa til Gærdet, men desværre blev det en kort og sløj Halvleg paa 70 Points. — Vore ellers saa brillante Mesterholdspillere var ude af Træning, og Vinterdvalen — cricketmæssigt set — prægede deres Spil. Højeste Score naaede Bronnée med 17 P.

De unge, under Anførsel af *B. V. Jørgensen*, fulgte med en Halvleg paa 104, hvoraf 17 Byes (hvilket fortæller lidt om de gamles Markspil). Højeste Score naaedes af den purunge *Per Johansen*, medens *Blemmer*, som vi havde ventet os en Del af, havde en uheldig Dag. En ung Spiller — *Lollar Petersen* — vakte Opmærksomhed ved den Iver, hvormed han dyrkede Spillet og indsamlede 19 Points. Af andre tocifrede Tal var der kun *Estrups 17* og *B. V. Jørgensens 10 Points*.

De unge var som sædvanlig stærkest i Marken, og det er bemærkelsesværdigt og bør noteres som et Lyspunkt, at *Richard* tog 9 af de gamles Gærder for 62 Points, det tiende blev løbet ud.

Forklaringen paa de unges relative Svagheit i Aar er, at de to fremragende Spillere *Jørgen Arnsbjerg* og *Kaj Jørgensen* gik ud i Sommer. — Det er falalt at miste to saadanne Støtter, og det tager sin Tid at vænne sig til deres Fravær og at genoprette Holdets Selvtillid. — Men det er ikke overflødig stadig at indskærpe de unge at spille med lodret Boldtræ og bruge Benene ved Gærdet, dog ikke til at gaa ind foran Gærdet! Det er en kedelig Vane de unge har faaet, og vi maa vist til at bede Dommerne være lydøre overfor Appeller for lbw.

Da der ikke var Tid til at fortsætte Kampen, vandt de unge altsaa med 34 Points, en Sejr, der ikke saa meget skyldtes fremragende Spil som de gamles daarlige Form.

Efter Kampen spillede man 2 Halvlege hver paa 20 Min og her løstes der op for de bundne Nerver, det blev et straalende Fyrværkeri. *Sv. O. Petersen* sendte Bolden over Ridehuset, det samme gjorde *Martens* et Par Gange, og her foldede *Blemmer* sig ud og scorede 44 Points.

Dommerhvervet udøvedes fortræffeligt af Skovrider *Frits Lorenzen* og Overretssagfører *Johs. Bronée*. Prokurist *Hans Joost* røgtede som sædvanligt Regnskabsførerens vanskelige Opgave.

Efter Kampen samlede Rektor *Bohn* Spillerne og adskillige af Lærerne til et Aftensmaaltid i den grønne Sal. Her fik Soransk Samfunds Formand Direktør *Krog-Meyer* Lejlighed til at tolke vor Taknemmelighed for al den Gæstfrihed, vi havde nydt. Flere Talere hyldede vor gamle Skole og Rektor udtrykte Glæde over, at man forstod Cricketspillet's Betydning og gjorde alt for at opretholde denne Tradition. — Soransk Samfunds Præmieboldtræ blev givet til *Richard*, de gamle Soraneres Boldtræ til *Claus Kapel*, ikke just for nogen straalende Indsats i Dagens Kamp, men i Haab om at han vil slægte sin Fader paa.
REB.

MUSEETS BYGGEFOND

Indsamlingen til Museets Byggefond har pr. 30. Oktober 1946 i 236 Bidrag og Tilsagn givet ialt Kr. 14.063.—.

Indsamlingen fortsættes og Bidrag kan indbetales paa Museets Postgirokonto Nr. 61.125, eller til Rektor *H. Raaschou-Nielsen* eller til Direktør *A. V. Rasmusen*.

HOLBERGS FØDSELSDAG

Bestyrelsen har paany i Aar rettet Henvendelse til Det kgl. Teater med Annodning om at maatte faa stillet et Antal Billetter til Raadighed for Medlemmerne til *Holbergs Fødselsdag den 3. December d. A.*, ved hvilken Lejlighed »Erasmus Montanus« opføres.

Noget endeligt Tilsagn fra Teatret foreligger endnu ikke, men Bestyrelsen har Grund til at tro, at Sagen gaar i Orden. De Medlemmer, som maatte ønske at komme i Betragtning ved Billetternes Fordeling, bedes derfor senest den 2. December d. A. henvende sig til Laboratorieforsøger, cand. pharm. *Børge Ishøj*, Solbakkevej 56 B, Telf. Ordrup 5814 Kl. 18—20 eller til Landsretssagfører *Jonas Bruun*, Overgaden neden Vandet 15, Telf. Sundby 2708 Kl. 18—20.

De Medlemmer, der kommer først, kommer ogsaa først i Betragtning ved Billetternes Fordeling.

„KEGLEAFTEN“

Tirsdag den 10. December Kl. 18 afholdes Keglæften i Keglæbanens Restaurant, Bernstorffsgade 7.

Som det huskes, blev Sølvbægeret sidste Gang vundet af Læge *K. Effersøe*, der dermed vandt det for 2. Gang. For at være vundet til Ejendom, skal Bægeret vindes 3 Gange. Det bliver altsaa en spændende Kamp i Aar og alle kegleinteresserede Medlemmer opfordres derfor til at give Møde.

Kl. 21,00 vil der blive Spisning, hvor Medlemmerne for Kr. 7,50, incl. Drikkepenge, kan faa 4 Stkr. Smørrebrød, 1 Øl og Kaffe.

Meddelelse om Deltagelse bedes *senest den 7. December d. A.* givet til Sekretæren, Civilingeniør *Torben Madsen*, Snorresgade 5, S, Telf. Central 10.310 (Kl. 10—16), og Amager 750 y (Kl. 18—20).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Kaptajn *Oluf Krabbe* (udm. 1. G. '19) er ved Højesteretsdom af 25. Oktober 1946 idømt 3 Aars Fængsel og Tab af almen Tillid i 5 Aar for fra Sommeren 1941 til Foråret 1945 at have gjort tysk Tjeneste paa Østfronten i Frikorps Danmark, Division Viking og andre Afdelinger af Waffen S.S.

*

Af Dr. med. *Gudmund Magnussen* (S. '26) er paa Forlaget for videnskabelig Litteratur udkommet en Bog »Søvn og Søvnforstyrrelser«.

*

Stud. med. Frk. *Nanna Glahn* (S. '40), Datter af afdøde Lektor ved Sorø Akademis Skole *Alfred Glahn*, viedes Søndag den 26. Oktober i Sorø Kirke til Vagtmester James Gjøel.

*

Kaptajnløjtnant i Livgarden *J. Hartnack* (S. '30) er blevet knyttet til Colgate-Universitetet i Hamilton i Staten New York. Hartnack var Næstkommanderende paa Amalienborg den 9. April 1940. Senere under Besættelsen tog

han til Sverige, hvor han studerede Filosofi ved Uppsala Universitetet. Han har fornylig taget Magistergraden ved Københavns Universitet.

*

Oberstløjtnant *E. J. Wibolt* (S. '10), til Raadighed for 1. Feltartilleriregiment, afgaar fra Regimentet og ansættes til Raadighed for Generalkommandoen.

*

Redaktør *Leif B. Hendil* (S. '18) er blevet Ridder af Æreslegionen.

*

Den 31. Oktober var det 50 Aar siden, at Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82) ved en offentlig Disputats paa Københavns Universitet forsvarede sin Doktorafhandling om Oehlschlägers »Guldhornene«.

*

Kontorchef i Overformynderiet *A. Fr. Ohrt* (S. '10) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Skovrider for Sorø Akademis 2. Skovdistrikt *Thorvald Kaspersen* (S. '17) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Gennem Foreningen »Norden«s Afdelinger i Sorø og i det gamle svenske Bispesæde Skara, en af Skandinaviens ældste Kulturbyer, er der sluttet Venskabs- og Broderskabsforbindelse mellem de to Byer.

*

Forlovelse er deklareret mellem Frøken Else Simonsen, Datter af afdøde Installatør H. Simonsen, Espergærde, og *Jørgen Olsen* (R. '42), Søn af Købmand Ernst V. Olsen, Snekkersten.

*

Journalist *Bent Nielsen* (R. '22) udsender paa Villh. Priors Forlag Romanen »Ildvinter« om den svenske Besættelse af Bornholm 1658.

*

Paa Forlaget »Fremad« udkommer andet Bind af *K. K. Steinckes* (S. '99) Erindringer, der har Titlen »Fra hele Valpladsen« og omfatter Aarene 1918—29.

*

Redaktør af »Aalborg Stiftstidende«s Søndagstillæg, Forfatteren *Helge Kaarsberg* (R. '13) fyldte 50 Aar den 13. Oktober. Kaarsberg har faaet Patent paa en Opfindelse, der skal gøre det muligt at udplante Træer, uden at disses Vækst standses.

*

Overingeniør *E. J. Lyngbeck* (R. '03) fyldte 60 Aar den 1. November.

*

Var det nødvendigt?

Under en saalydende Rubrik indeholdt den nu forsvundne Naziavis »Fædrelandet« den 3. December 1940 følgende Meddelelse:

Herlovianer-Samfundet og Soranerne holder i Aften Fest paa Hotel d'Angleterre. Der er ogsaa Foredrag. Og det er Rektor fra Herlufsholm, J. O. Friis-Hansen, der er Taler. Emnet er: »Livet paa engelske Kostskoler«. Der kunde efter vor Opfattelse nok være fundet vigtigere Stof at med-

dele. Har VORE Kostskoler virkelig ikke andet at oplyse dansk Ungdom om — saa ser det meget sløjere ud, end vi havde troet. Var DET ogsaa nødvendigt at demonstrere Engelsk netop nu? Det er ikke engang dumt — for Dumhed kan undskyldes. Det, der laves her, er af en saadan Karakter, at vi nægter at skrive det eneste Ord, som giver den helt rigtige Betegnelse for det. X.

*
Generalkonsul, Dr. phil. S. Th. Holst-Weber (S. '04), Leiden, fyldte 60 Aar den 12. Oktober.

*
19 Elever og 3 Lærere fra Statsskolen i Tønder var i Dagene 5.—7. Oktober Sorø Akademis Skoles Gæster.

*
Undervisningsministeriet har ansat Sekretær i Universitetets, Kommunitetets og Sorø Akademis økonomiske Forvaltning E. E. O. Jensen som Overassistent fra 1. April.

*
Landsretssagfører Hermod Lannung (S. '14) er blevet Formand for Aktieselskabet Københavns Brændsels Kompagnis Bestyrelse.

*
Læge Erik Bernhard Haase (S. '30) har faaet Specialist-
anerkendelse i Øresygdomme og har nedsat sig i Holbæk.

*
Paa det nye Forlag Novografia, København, er nylig udkommet en Bog »Et Liv i Musik«, skrevet af Tivolis afdøde Kapelmester, Fr. Schnedler-Petersen, og udgivet af hans Enke, den norskfødte Fru Bergljot Schnedler-Petersen.

Heri fortæller S.-P., at han, der var født i Rudkøbing, fra 1881 til 1885 studerede Musik under Organist Emil Jähnigen Vejledning, der de første Aar boede i Slagelse, men som 1883 blev Organist ved Sorø Kirke og Musiklærer ved Akademiet.

Schnedler-Petersen skriver om sin gamle Lærer:

»Emil Jähnigen var vel nok den største, mest udprægede Musikentusiast, jeg har truffet i mit Liv. Hans Tone paa Violinen var meget fyldig og smuk, han havde en god Teknik, og han gik op i Musiken af hele sin Sjæl. Som Lærer var han elskelig og paapasselig og gjorde alt, hvad der stod i hans Magt for at opmuntre sine Elever.

— Da Jähnigen var flyttet til Sorø, blev Schnedler-Petersen i Slagelse til 1885 og rejste frem og tilbage mellem de to Byer. En Dag, han skulde til Sorø, gjorde han Turen paa en »Velocipede«, almindelig kaldet »Væltepeter«. Sejerstolt svingede han op foran Huset, hvor hans Musiklærer boede, med en lang Hale af støjende og jublende Unger efter sig. Da han vilde svinge sin Hat for Familien Jähnigen ved Ankomsten, væltede han nok saa nydeligt paa Hovedet i en Hæk, hvorfra Ungerne under Fryderaab halede ham og »Væltepeteren« frem. De, der lo mest ad ham, var Jähnigen's 4 Døtre.

*
Professor, Dr. phil. Johannes Brøndsted (S. '00), der ved sidste Folketingsvalg var opstillet af Det radikale Venstre i de to Aalborgkredse, vil paa Grund af videnskabeligt Arbejde ikke lade sig genopstille.

Professor *Villiam Norvin* (S. '97), paabegyndte kort før sin Død en Oversættelse af Aristoteles' »Statslære«. Efter hans Død er Oversættelsen blevet fuldført af Adjunkt Peter Fuglsang, der ogsaa har skrevet den meget udførlige Indledning. Aristoteles' »Statslære«, der er med fyldige Noter og et omfattende Register, udkommer hos Gyldendal.

*
Stiftamtmand *Regensburgs* (S. 1835) Legat til Fremme af Studiet af nordisk Historie for 1946 er af Konsistorium tillagt: Mag. art. V. Sjøqvist, mag. art. Frk. Kamma Struwe, mag. art. R. Willerslev, stud. mag. Kristof Glamann og stud. mag. Tage E. Christiansen.

*
Willy Antoni Jensen (udm. III Kl. '09), der ved Københavns Byret idømtes 6 Aars Fængsel, har ved Landsretten faaet Straffen nedsat til 4 Aars Fængsel med Fradrag af 17 Maaneder. Desuden frakendtes han almen Tillid for 5 Aar. Fra September 1943 til August 1944 var han Medlem af Schalburgkorpset og avancerede til Kaptajn.

*
Soransk Samfunds Sekretær, Civilingeniør *Torben Madsen* (S. '34) er fra 1. September blevet forfremmet til Ingeniør i 5. Lønklasse under Magistratens 4. Afdeling ved Københavns Kommunes Raadgivende Ingeniørkontor.

*
Lektor *C. Jordan* (S. '93), Slagelse, er blevet Æresmedlem af Slagelse Elevsamfunds Københavns Afdeling.

*
Økonoma i Sorø Akademis Skoles Køkken paa Hovedbygningen, Frk. *S. Sørensen*, havde den 1. November i 25 Aar haft sin Gerning i Køkkenet.

*
Kontorchef i Kongeriget Danmarks Hypotekbank, Overretssagfører *Einar Nygaard* (S. '95), fyldte 70 Aar den 9. November.

*
Direktør *Jonas (Johannes) Lind* (udm. VI. Kl. '06), Paris, fyldte 60 Aar den 7. November.

*
Godsforvalter *V. Sebbelov* (R. '07), frattraadte den 1. November den af ham i 28 Aar beklædte Stilling som Godsforvalter for Oreby og Berritsgaard Gods.

*
Oberstløjtnant *Christian Peter Kryssing* (R. '08), er ved Københavns Byret idømt 8 Aars Fængsel med Tab af almen Tillid for bestandig. Desuden blev Kryssings Formue, ca. 10,000 Kr. indestaaende i Aarhus Privatbank, konfiskeret til Fordel for Statskassen. Tiltalen mod Kryssing gik ud paa, at han var med til at oprette Frikorps Danmark, gik i tysk Krigstjeneste og agiterede for Frikorpset i den danske Radio.

*
Direktør *Jørgen Kruuse Rasmusen* (S. '05), Korsør, fylder 60 Aar den 7. December.

MINDETAVLE OVER DE I BESÆTTELSESTIDEN FALDNE SORANERE

Sorø Akademis Skole vil et passende Sted i Hovedhygningen lade opsætte en Mindetavle med Navnene paa de i Besættelsestiden faldne Soranere. Nedenfor offentliggøres de Navne, som skal staa paa Tavlen. Samtidig opfordres Soransk Samfunds Medlemmer til at lade høre fra sig, dersom de har andre Navne at bringe i Forslag. Meddelelser herom bedes sendt til Formanden.

Navnelisten ser saaledes ud:

Faldne Soranere i Besættelsesaarene 1940—45

1. *Gregers Jes Boy Bojesen*, født 13. Jan. 1919, Student 1937.
2. *Erik Briand Clausen*, født 24. Jan. 1901, Realist 1917.
3. *Oluf Emborg*, født 5. Novbr. 1902, Student 1921.
4. *Svend Glendau*, født 12. Marts 1910, Student 1928.
5. *Hans Henrik Gottschalck*, født 5. Maj 1922, udg. af I. G. 1939.
6. *Keld Hjortø*, født 29. Maj 1909, udg. af II. G. 1927.
7. *Harald Steffen Johansen*, født 11. Nov. 1921, Student 1940.
8. *Erik Klindt*, født 20. Sept. 1919, Student 1939.
9. *Viggo Peter Johannes Lausten*, født 31. Juli 1904, Realist 1922.
10. *Sten Lindhard*, født 18. Nov. 1908, Student 1926.
11. *Hans Axel Friis Nielsen*, født 31. Okt. 1925, Student 1945.
12. *Aage Buhl Rosenkjær*, født 24. Dec. 1890, Student 1910.
13. *Bengt Rønhof*, født 11. Juni 1925, Realist 1941.
14. *Niels Stenderup*, født 20. Maj 1924, Student 1943.
15. *Christian Fugl Svendsen*, født 19. Maj 1923, Student 1941.
16. *Eva Elisabeth Verkhagen*, f. Nielsen, født 15. Juli 1896, Student 1915.
17. *Otto Thorstein Johannes Weismann*, f. 15. Januar 1902, Realist 1919.
18. *Chr. Løbner Wesenberg*, født 20. Juli 1895, Realist 1912.

Der er altsaa 18 Navne. Paa første Side i Sorø Akademis Skoles Aarsskrift 1946 findes en Fortegnelse over de i Besættelsesaarene faldne gamle Soranere. Den tæller 20 Navne, d. v. s. 2 flere. Naar der her kun medtages 18, er Grunden den, at to af de 20 ikke med Rette kan sættes paa Mindetavlen. Den ene er Skibskaptajn og Godsejer *V. C. P. Egenfeldt-Nielsen* (R. '92), som den 2. Juli 1944 (i Folkestrejkedagene) ramtes af en vildfarende Kugle, da han fra et Vindue i sin Lejlighed vilde iagttage nogle Tumulter paa Gaden. Han var en god dansk Mand, men med sin udprægede antikommunistiske Indstilling ønskede han i hvert Fald ikke en russisk Sejr over Tyskerne. Den anden er *Svend Arthur Bjørnstad* (S. '32), om hvem der efter Befrielsen desværre er fremkommet saadanne Op-

lysninger, at hans Navn absolut ikke kan staa paa Mindetavlen, ligesom den Nekrolog, *K. J. Kock* skrev over ham i Soranerbladets 30. Aargang Nr. 5 Side 35, er misvisende set paa Baggrund af de fremkomne Oplysninger.

Forøvrigt vil Soranerbladets Redaktion gerne modtage Oplysninger om *Eva Elisabeth Verhagen*, der ikke, som alle de andre Faldne, har været omtalt i Bladet. Hendes oprindelige Navn er *Eva Elisabeth Nielsen*, f. 15. Juli 1896 i Sorø som Datter af Landpolitibetjent Niels Daniel Nielsen og Hustru Eva Ludovika, f. Petersen. Indkom 19. August 1912 fra Sorø Pigeskole i Sorø Akademis Skoles 1. Gn. m., udgaet 1915 med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

KUNSTMUSEETS BERETNING

Kunstmuseet i Sorø har ved sin Formand, Rektor *H. Raaschou-Nielsen* udsendt Beretning for Finansaaet 1945—46. Af denne fremgaar det, at Museet den 25. Oktober deltog i Ny Carlsbergfondets Uddeling for Aarene 1943, 44, 45 og modtog 6 Malerier. Samme Dag var Museet repræsenteret ved Foreningen af danske Kunstmuseers Aarsmøde i Statens Museum for Kunst. Som Gave har Museet modtaget Kunstværker fra Fru Højesteretsagfører *Ballhausen*, f. Stein, Revisor *August Binzer Baumann* (testamentarisk), Overretssagfører *Otto Bing*, Frøken *Agnes Nørregaard*, Maleren *Eyvind Olesen* og Museumsvennerne. Fra Museumsinspektør *Erik Zahle* har Museet endvidere som Depositum modtaget et Maleri. I en til Bevillingen knyttet illustreret Redegørelse giver *V. Thorlacius-Ussing* nærmere Oplysninger om disse Nyerhvervelser.

Museet har modtaget økonomisk Støtte fra Staten, fra Sorø By, Sorø Spare- og Laanekasse og fra forskellige Kommuner i Amtet. I det forløbne Regnskabsaar har det været besøgt af ialt 482 Personer, hvoraf de 106 var Elever paa Sorø Akademis Skole. Museets Driftsregnskab balancerer med 3,811 Kr. 20 Øre, Status med 915 Kr. 45 Øre og Byggefondens med 7,833 Kr. 54 Øre.

STØTTEFONDET FOR GAMLE SORANERES EFTERLADTE

Nogle Portioner af det af en Gammel-Soraner indstiftede Legat »Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte« er ledige.

Det uddeles til trængende Efterladte efter tidligere Elever i Sorø Akademis Skole — fortrinsvis til Enker med umyndige Børn — og Uddelingen finder Sted i Begyndelsen af 1947.

Skemaer til Ansøgninger om at komme i Betragtning kan rekvireres hos Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Søndermarksvej 5, Valby, til hvem Ansøgninger stiledes til Soransk Samfunds Bestyrelse skal indsendes inden 15. Januar 1947. *Bestyrelsen.*

SORANERE I SYDAMERIKA

Da *Poul Lorenzen* var Soransk Samfunds Formand, modtog han fra *Alfred Heidenheim*¹⁾ følgende Brev, dateret Santiago de Chile, 5. Juni 1946.

Jeg fik idag »Soraner-Bladet« for første Gang i 6 Aar eller mere, og det var mig en stor Glæde at høre om den store Gave og Sikringen af Fremtiden.

Her i Chile er vi tre gamle Soranere, foruden undertegnede, der er Student 1906, *Axel Poulsen*²⁾, Realist 1899, i over 30 Aar ansat i »Braden Copper Company«, Rancagua, og *Jørgen Bollerup Hansen*³⁾, Ingeniør, Student 1925. — Vi mødes et Par Gange om Aaret og opfrisker gamle Minder fra vor Soraner Tid. — *Stenild Ahnfelt-Clausen*⁴⁾, Realist 1899, der er fast bosat i Buenos Aires, kommer ofte til Santiago; han og jeg starede for ca. 30 Aar siden »La Plata-Soranerne«, og vi havde mange gode Sammenkomster, ofte paa indtil 20 gamle Soranere. Jeg tog til Argentina i 1910, til Chile i 1924, hvor alle vi gamle Drengestadig befinder os godt i et storartet Klima og gode Forhold. — (Du kan maaske huske Poulsen og Clausen, kaldet henholdsvis »Kloddens« og »Skadens«).

De venligste Hilsener, og hils alle gamle Kammerater, der maatte huske mig.

Kan du huske, du var Kammerdux paa No. 5 i 1903, med din Broder *Carl*⁵⁾, *Henry Hellssen*⁶⁾ og undertegnede; hvem var den femte?⁷⁾

Din hengivne

Alfredo Heidenheim.

1) *Alfred Christian Heidenheim*, f. 15. August 1888 i København som Søn af Veksellerer Adolph Christian Heidenheim og Hustru Anna Vilhelmine, f. Schrøder. Indkom i Sorø Akademis Skole 11. September 1900, udgaet 1906 med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

2) *Axel Poulsen*, f. 7. Oktober 1882 i Hobro som Søn af Læge Just Henrik Vilhelm Poulsen og Hustru Sophie Charlotte Augusta, f. Lassen. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1894, udgaet med Realeksamen i 1899.

3) *Hans Jørgen Bollerup Hansen*, f. 6. Januar 1908 i Brørup som Søn af Lærer Martin Brørup Hansen og Hustru Johanne Margrethe, f. Pedersen. Indkom i Sorø Akademis Skole f. August 1921, forlod den med Realeksamen 1924 (altsaa ikke Studentereksamen).

4) *Niels Stenild Ahnfelt Clausen*, f. 13. Oktober 1883 i St. Brøndum som Søn af Sognepræst Halvor Herman Michael Clausen og Hustru Anna Johanne Henriette, f. Ahnfelt. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1895, udgaet 1899 med Realeksamen.

5) *Carl Henrik Lorenzen*, f. i Løndal 19. Februar 1888 som Søn af Skovrider Frederik Poul Valdemar Lorenzen og Hustru Christine Henriette, f. Koch. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1899, udgaet 1904 med 4. Kl. Hovedeksamen.

6) *Henry Alexander Hellssen*, f. 8. November 1888 i Aabenraa som Søn af Læge Henry Alexander Hellssen og Hustru Ellen Elise Margrethe, f. Steinicke. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1900, udmeldt 9. September 1905 af 5. Klasse.

7) *Gustav Frederik Lassen*, f. 13. Marts 1887 i Stubbekøbing som Søn af Distriktslæge Frederik Gynther Herman Lassen og Hustru Betty Henriette Louise Enphrosyme, f. Holm. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1900, udgaet med Realeksamen 1904.

Red.

»SOFTEKLÖ«

Hvad jeg her fortæller, maa være sket i foråret 1877 eller 78. Det er muligt, for ikke at sige højst sandsynligt, at begrebet »Soffeklø« kun huskes af faa gamle soranere, lad os sige kun af de ældste nulevende; for sikkerheds skyld vil jeg da forklare, hvad det den gang drejede sig om, for det er noget, der hører »den gang« til, og som aldrig vil komme tilbage igen.

»Soffeklø« var en pryglestraf de store i fjerde klasse tildelte de smaa af første og anden, naar en af disse havde været for fræk, opsætsig, ulydig mod en af de store; det drejede sig ikke om smaating, thi fremgangsmaaden var, at hver af de store skulde efter tur prygle synderen med en stok eller kæp; den gang var der dog heldigvis ikke saa mange elever i hver klasse, dog mere end nok til at slaa synderen halvt eller helt fordærvet. Rettersedet var ved en ret stor græsbænk, som de store havde ladet sig indrette i første »Sof«, inde ved siden af alléen og lidt forbi stien, der førte over Flommen. Ved de store forstaas fjerde Klasse. Saa vidt, kan vi da gaa løs paa sagen.

I anden klasse var da elev *Hans Niederstädt*¹⁾, søn af grosserer N. i København, en ualmindelig rask dreng, god kammerat, noget opsætsig, han gav svar paa tiltale, han kunde ikke taale uret. Hvorledes det begyndte, kan jeg ikke huske, men da hans kammerduks en dag vilde slaa ham, slog han igen, rev stokken fra denne, og brækkede den. Dette var omtrent topmaalet for en forbrydelse mod de store, og det blev straks besluttet at give Nienstädt soffeklø.

En friftermiddag blev han halet ud til græsbænken, og man begyndte at prygle ham; han blev bundet paa hænderne. Da den første af de store havde pryglet sig træt, kom næste til, og derpaa den tredie. Nienstädt har paa dette punkt made up his mind, thi da nummer tre tog fat, og hans kæp brækkede i stykker, rev drengen sig løs, og stak afsted. Det gik i løb ret ud over Flommen, der var sumpet, mudret og med adskillige grøfter, som han sprang over, og han tog retning i lige linie mod banestationen. En grøft var særlig bred, men han klarede den i et spring, og det gik videre tumlende, soppende; han skulde, han maatte undslippe. De store blev i første omgang overraskede, men det tog ikke lang tid, før de optog forfølgelsen, deres bedste løber og gymnastiker forud, resten efter. Om intet var kommet ivejen, havde det set galt ud for den lille, men der skete følgende. I et spring over den brede grøft eller aa, var den første forfølger saa uheldig at falde med foden paa en maalepæl, af hvilke en række var stukket fast langs grøften, og beskadigede foden ganske betydeligt; en høj, stærk kammerat tog ham paa ryggen, og forfølgelsen fortsattes, men Nienstädt havde nu faaet det forspring, han havde nødig, og naaede sit maal, banestationen, hvor han vidste, han havde venner og tilflugtssted.

Nu maa jeg sige noget om disse venner og tilflugtsstedet. De bestod i tre drenge kammerater; den ældste, *Karl Krabbe*²⁾, omkring tolv aar, i anden klasse, søn af stationschefen; den næste *Nikolaj Kramer*³⁾, omkring elleve, i Forberedelsen, søn af grosserer Kramer i København og

saa den mindste paa ni aar, ogsaa i Forberedelsen, *Harald Fiedler*⁴⁾, søn af birkedommeren i Sterrede, Holsteinborg; de to sidste i huset hos stationschefen, Christian Krabbe. Vi tre drenge havde faaet anvist hver et lille stykke jord til have, der laa oppe, hvor baneterrænet begyndte, paa kanten af bøgeskoven i en krog bag tjørnehækken ud mod gaardmand Jens Hansens mark. Vi var ifærd med at arbejde i haverne, da pludseligt ud af skoven kom, den ene efter den anden, alle de store, ogsaa den tilskadekomne, hængende paa en kammerats ryg, om foden en smudsig, blodig klud eller tørklæde. Denne pludselige sceneforandring gjorde et uudsletteligt indtryk paa den niaars dreng. Vi blev straks taget i forhør, om vi havde set noget til Nienstädt, hvor vi havde skjult ham, og lignende; vor letteste straf, hvis vi ikke sagde sandheden, vilde blive, at hovedet vilde blive revet af os. Med god samvittighed kunde vi sige, at vi intet vidste, og derved blev det trods alle trusler. Vi var benovede og bange, og løb hjem til stationsbygningen, hvor familien boede, og vi havde vort værelse, som vi løb ind i, og, Vor Herre hjælpe os, der bag døren sad Nienstädt vaad, forslaaet, rystende; han saa omtrent ud som en Gordon Setter, der lige er kommet op af mosen uden at have fundet anden. Vi var ved at daane af angst; thi ude paa perronen gik flere store op og ned, og kiggede ind ad vinduerne og spejdede i alle retninger. Dog lidt efter lidt forsvandt de alle ad byen til. Og saa fik vi at vide hvad der var sket; dog stod det ikke Hans klart, hvorledes det var lykkedes ham at undkomme, indtil han fik høre om den saarede fod, det vi saa i enkeltheder fik rede paa næste dag paa skolen. Vi var stadig bange og ulykkelige, jeg græd; man kan tilgive voxne meget, og en lille niaars morsdreng adskilligt mere. Vor kammerat blev vasket, rensset og fik noget tørt paa, som ikke passede ham altfor godt, da han var større end os andre tre. Trods det, der var passeret ham, var han den raskeste af de fire; han trøstede os og beroligede os, at ingen af de store skulde komme til at gøre os noget ondt. Utvivlsomt stod vi for disse som dem, der ikke havde sagt sandheden, og hovedet skulde altsaa være revet af os ved første lejlighed.

Vi tog nu den rigtige beslutning, at sladre til stationschef Krabbe, inspektøren, som han kaldtes, og fortalte ham, hvad der var sket. Han var en myndig mand, som ikke taalte meget, naar det ikke var efter hans hoved, og naar han brugte sit yndlingsudtryk: »Fanden forsegle mig«, var det tegn paa, at det var ude med hans taalmodighed, og det blev taget i brug ved denne lejlighed. Han sendte straks bud efter overlærer *Korfitzen*⁵⁾, under hvis opsigt Nienstädt stod, og bad ham komme uden tøven. Korfitzen (Knorten) kom ogsaa straks, og han blev ikke modtaget med blomster og kager; hele akademisystemet fik en mægtig omgang, alt dødt og levende, Fanden forsegle mig! Korfitzen, der ikke holdt meget af den slags historier, rolig og fredelig som han var, lovede, at sagen skulde nok bringes i orden, og han tog Nienstädt med sig til skolen; paa den tid var det blevet sent og mørk nat. Vor kammerat var selv ivrig efter at komme ind, og se de store i ansigtet, og det fik han ogsaa lov til.

Der kom ingen videre mén af sagen. — Nienstädt blev

straks taget ud af skolen; han kom vist en omgang til søs, som hyppigt skete med de urolige drengehoveder i den tid. Jeg tabte al forbindelse med ham, dog mange aar efter fik jeg gennem min søster en hilsen fra ham fra København, hvor han var Forretningsmand; aaret efter lod hun mig vide, at han var død. Vort Venskab med ham kom af, at han var Kammerat med Nikolaj Kramer, fra København, hvor begges fædre var velstillede forretningsmænd. I Sorø var han hyppigt med os, ogsaa i København, hvor jeg var ofte paa besøg i familien Kramers gæstfri, smukke hjem paa den herskabelige villa paa Kalkbrænderivej. Grosserer Kramer var en passioneret, meget kompetent lystsejler; i vore ferieture tog han os ofte med paa sejlads i Sundet og over til Sverige, saa vi drenge var rystede godt sammen.

Nicolaj Kramer gik tidligt ud af skolen, fra anden real, var en omgang til søs, gik til U. S., hvorfra han skrev mig til i Argentina, jeg svarede, men siden hørte jeg intet fra eller om ham.

Karl Krabbe tidlig ud af anden real, ind ved jernbanen hjemme, blev assistent, udvandrede til Argentina senere, var ved forskellige jernbaner syd paa, og jeg saa ham aldrig mere.

Inspektør Christian Krabbe, af den bekendte adelige militærfamilie, var som premierløjtnant med i 48; tog stilling som stationsmester i Sorø, hvor han var i en længere aarrække; døde senere i København.

Korfitzen (Knorten) kender vi alle fra flere artikler i vort blad.

Paa soranermødet i Sorø i Juni 1930 traf jeg én af de store, med hvem jeg talte om den her beskrevne begivenhed, som han, der havde taget del i den, godt huskede; trods den betydelige skoleafstand mellem os fandt vi tilmed adskillige erindringer fra vor interessante, herlige sorøtid.

De stores magtsystem holdt sig ikke længe efter det her beskrevne. I 1881 gjorde vi oprør; men det er en anden historie.

H. V. Fiedler.

¹⁾ Hans Oscar Nienstädt, f. 17. Juli 1863 i København som Søn af Grosserer Louis Heinrich Nicolaus Nienstädt og Hustru Fanny Adelaide, f. Pein. Indkom i Sorø Akademis Skole 1874, udmeldt efter Eksamen af II. R. 1877.

²⁾ Carl Heinrich Krabbe, f. 5. December 1861 paa Sorø Banegaard som Søn af Stationsinspektør, Løjtnant Christian Max Galthen Kruuse Krabbe og Hustru Josephine Christine, f. Andersen. Indkom i Sorø Akademis Skole 23. August 1871, udmeldt af II. R. 10. Maj 1878.

³⁾ Nicolai Valentin Kramer, f. 11. November 1864 i København som Søn af Grosserer Carl Erik Vilhelm Kramer og Hustru Olufa, f. Olsen. Indkom i Sorø Akademis Skole 15. August 1877, udmeldt af II. R. 1. April 1880.

⁴⁾ Harald Valdemar Fiedler, se Soranerbladet 30. Aargang, Nr. 10. Side 74.

⁵⁾ Hans Korflæn, cand. theol., f. 1823, ansat i 1851 som Adjunkt ved Sorø Akademis Skole, udnævnt til Overlærer 1881, afskediget 1882. Død i København 17. Maj 1901. Var en fremragende dygtig Matematiklærer og i alle de 31 Aar, han var i Embede, inspektionshavende paa Hovedbygningen. Se det store Sorøværk II B. S. 592. Soranerbladet 2. Aargang Nr. 7, S. 52 og P. A. Rosenbergs Erindringer S. 46 ff.

(f. 21. August 1860. Student 1879. Død 1. Maj 1928. Nekrolog af H. G. Orlík i Soranerbladet 13. Aargang Nr. 5 Side 37) i 1923 udsendte fra M. P. Madsens Boghandel (Retting & Tryde), fortæller han Side 31 om den af Harald Fiedler her skildrede Episode. Viktor Bruun lader dog Nienstädt, da denne naar Sorø Station, løse Billet straks og tage det første Tog til København. Udover lidt Stuearrest, skriver han, medførte Affæren ikke videre Følger for nogen. Den gik paa Systemets Kappe.

Red.

DØDSFALD

Den i Midtsjælland velkendte og meget afholdte Soraner, Hovedkasserer i Ringsted Bank Asker Sick døde Lørdag den 16. November efter et halvt Aars haabløs Sygdom. Han havde forgæves søgt Helbredelse, bl. a. paa et Hospital i København, men Sygdommen lod sig ikke standse, og de sidste Maaneder af sin Levetid var den før saa kraftige og livsglade Mand en Skygge af sig selv.

Asker Sick var født den 8. Juni 1899 i Sorø som Søn af Tømremester Hans Valdemar Sick og Hustru Petra Antoinette Alfrida, f. Andersen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1910 og forlod den i 1917 med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Efter Eksamen fik han Ansættelse i Ringsted Bank, hvor han ved sit dygtige og omhyggelige Arbejde avancerede til Hovedkasserer. Med Aarene kom han til indgaaende at kende alle Bankens mere faste Kunder, og han var paa Haandtryk med de fleste. Han havde altid en venlig og munter Bemærkning til dem, og — hedder det i Nekrologen i »Ringsted Folketidende« — man havde næsten ikke været i Banken, naar man ikke havde hilst paa Sick. I mange Aar var han desuden Lærer ved Handelsskolen, hvis Elever satte megen Pris paa ham. Da han fejrede sit 25 Aars Jubilæum i Bankens Tjeneste, var Vennekredsen saa stor, at den kunde arrangere en offentlig Jubilæumsfest for ham.

Asker Sick efterlader sig Hustru, en Datter paa 13 og en Søn paa 9 Aar. En Broder til ham er Helge Sick (R. '14).

KUNSTMUSEETS BYGGEFOND

Indsamlingen til Museets Byggefond har pr. 30. November 1946 i 255 Bidrag og Tilsagn givet ialt Kr. 15.179.

Indsamlingen fortsættes og Bidrag kan indbetales paa Museets Postgiro No. 61.125 eller til Formanden, Rektor H. Raaschou-Nielsen eller til Direktør A. V. Rasmussen.

I den Bog »Med stækkede Vinger«, som Viktor Bruun

OSCAR SCHJØDT-HANSENS MINDE

Et »Buena noche!« fra *Oscar Schjødt-Hansen* afsluttede undertiden min Dag i Sorø, da hans Seng stod paa Vestre Sovesal ved Siden af min Seng, der iøvrigt indtog en Hjørneplads nær ved »Fugleburet«.

Jeg har ikke tidligere været klar over, at Moderen var Argentinerinde; en saadan Forklaring behøvedes ikke paa Sønnernes Farver og Træk, der ikke virkede særlig fremmedartet; og Barndomstiden i spansk-argentinske Omgivelser begrundede tilstrækkeligt det chevalereske, der kunde være paa forskellige Maade hos de to Brødre.

Her er nu ikke Tale om Store Schjødt, som jeg forøvrigt kendte mindre, end jeg kendte Lille Schjødt, hvilket var lidt nok, eftersom vi ikke boede paa samme Kammer og kun gik i Parallellklasser. Dog bevarer jeg et gennem Aarene afklaret Indtryk af en tiltalende Kammerat, i hvis Væsen det spanske maatte afgive den største Plads til dansk Hjertelighed, der bl. a. gav sig Udtryk i hans glade, ofte skælmske Ansigt med den kraftige Næse og i hans muntre Tale med en ubetydelig Læspen (hvis jeg ikke husker fejl). I Erindringen staar Drengen Oscar Schjødt-Hansen for mig som den fødte, ubevidste Gentleman.

Ved Meddelelsen om, at hans Livsdag er endt, og at han er sovet ind, vender jeg mig mod hans fjerne, argentinske Hvilested og hvisker et dansk »God Nat«.

Henrik Elmquist.

SORØ AKADEMI PAA FINANSLOVEN

Paa det nu forelagte Finanslovsforslag er der ifølge »Sorø Amtstidende« opført 2500 Kr. til Forbedring af Kontorforholdene paa Skovridergaarden for Akademiets 2. Skovdistrikt og 1500 Kr. til Forbedringer af Stuehuset ved Skovløberstedet »Taagehus«.

Skovvæsenets Indtægter viser en betydelig Nedgang i Forhold til sidste Aars Regnskab, idet man i 1947—48 ikke kan forvente nævneværdig Produktion af Generatorbrænde. Indtægten af Træmaterialer er opført til 678,000 Kr., mens Beløbet paa sidste Statsregnskab var 865,000 Kr., og Salget fra Lagerpladser og Tømmerskure er opført til 127,000 Kr. mod 454,000 Kr.

Bespisningsudgifter ved Akademiet, derunder Lønninger, viser en Stigning paa 21,000 Kr. Akademihaven, Kirkegaarden, Sportspladser m. m. er opført til 53,400 Kr. mod 50,000 Kr. Lærerlønningerne er som Følge af den nye Lønningslov steget med 50,432 Kr. til 249,672 Kr. Til Fuldendelse af Katalogiseringsarbejdet paa Sorø Akademis Bibliotek samt til Anskaffelse af et Kartotek og Indbinding af Bøger er der en overordentlig Bevilling paa 6435 Kr. foruden den ordentlige paa 3110 Kr.

Igennem Tiderne har Sorø Akademi ydet et samlet Tilskud paa 100,000 Kr. til forskellige Privatskoler, et Beløb, som navnlig gennem de sidste Aar har tyngt haardt paa Akademiets Budget, og for at Akademiet ikke nu skal udrede dette Tilskud af sin Formue, har Finansministeren efter Forslag fra Undervisningsministeren bestemt, at dette Tilskud skal bortfalde for de kommende 3 Finansaar.

VALDEMAR PETERSENS LEGAT

Af fhv. Handelsskoleejer og -forstander *Valdemar Petersens* Legat for unge Mennesker, der er udgaede af Sorø Akademis Skole med Realeksamen, er nogle Portioner ledige.

Ifølge Legatets Bestemmelser tages der fortrinsvis Hensyn til Sønner af Borgere i Sorø By og Landdistrikt samt til saadanne Ansøgere, der gaar Handelsvejen og trænger til Støtte under deres Uddannelse.

Ansøgninger stilet til Sorø Samfunds Bestyrelse maa for at komme i Betragtning indsendes til Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Søndermarksvej 5, Valby, inden 15. Januar 1947.

Bestyrelsen.

SIBBERNS LEGAT

Overlærer *Sibberns* Legat for en Sorøer er i Aar tildelt stud. mag. *Poul Verner Pedersen*, dim. 1946.

P. H. Bohn.

KUNSTMUSEET I SORØ

Joh. Thomas Lundbye (1818—48): Skovlandskab ved Højbjerg 1841. Denne smukke Skovstudie har Ny Carlsbergfondet deponeret i Museet.

NYE MEDLEMMER

Søljøtnant *Wille Jørgensen*, (S. '39) Gernersegade 15, K.

Mogens Suhr Henriksen, (R. 23) Viborgvej 103, Hasle, Aarhus.

G. Lind, P. Bangsvej 255, Valby (Udm. 3. M. '31).

Fr. Dahl-Nielsen, nu: Løjtnant *Fr. Dahl-Nielsen*, Lærkevej 16¹, NV.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Ved Festforestillingen paa det kgl. Teater den 3. December fremførtes Fødselaren Holbergs straalende Komædie »*Erasmus Montanus*« med *Holger Gabrielsen* i Titelrollen og *Malberg* og *Fru Neiiendam* som Gæster. Efterpaa gik den skønne Ballet: »*Festpolonaisen*«.

Teatret havde som i tidligere Aar indbudt de ældste Elever fra vor gamle Skole med *Rektor Bohn* som Leder. Samtidig havde Sor. Samfunds Bestyrelse ligesom ifjor opnaet, at en Række Billetter var stillet til Raadighed for Samfundets Medlemmer med Damer.

Det glimtede med Phønix-Knapper og -Naale fra Parkettet — og der var megen Sorø-Snakken i Foyeren.

Skovrider *Alfred Gram* (S. '15), Hørsholm, er blevet valgt til Formand for Turistforeningen for Danmark's Turistkulturudvalg.

Skovrider *Gram* har fra sit eget Skovdistrikt gode Erfaringer for, at Publikum nu optræder mere skaansomt i Naturen end for blot nogle Aar siden. Endnu forestaar der dog Udvalget store Opgaver, før man naar saa vidt, at Skiltet »Skaan Naturen« bliver lige saa sjældent som det nu næsten glemte Skilt »Spytning forbudt«.

Ved *Phønix-Kædens* Generalforsamling paa Hotel d'Angleterre den 9. December talte den vidtberejste Soraner Ingeniør *Olaf A. Rygaard* om: *5 Aars Ophold i Siam under Japannerstyre*. For første Gang var Soraner-Brødrenes Damer ogsaa indbudt.

Sognepræst ved *Matthæus Kirken Paul Nedergaard* (S. '14), der har været Medlem af den danske Præsteforenings Bestyrelse i 25 Aar, er udnævnt til Æresmedlem af Foreningen.

Norman Zeuthens Forlag har udsendt en Reproduktion af et af *Larsen Stevns'* Billeder: »Udsigt mod Bjørneø«. Originalen til Billedet ejes, meddeler »*Berlingske Tiden-*

de«, af Maleren *Victor Haagen-Müller* (S. '13). Det befinder sig imidlertid for Tiden hos en Konservator for at blive restaureret efter en Eksplosion i *Egmont H. Petersens* Reproduktionsanstalt den 8. Maj i Aar. Der udbrød Ild i Firmaets Filmoplagsrum, og Ilden bredte sig til Reproduktionsanstalten, hvor Billedet var bragt. Hele Forarbejdet til Reproduktionen var dog udført.

Maleriet blev forkullet i den ene Side, og efter en grundig Vurdering blev der udbetalt Ejeren 6000 Kr. i Erstatning.

Sygehusinspektør *Johs. Wamberg* (udm. 3. R. '93), Ebeltoft, fyldte 70 Aar den 8. December.

Ved et Møde i Bagerstræde i København er der stiftet »*Sherlock Holmes Selskabet i København*« med det Formaal at fremme Holmes-Forskningen her i Landet. Selskabet har til Hensigt at virke ved Afholdelse af Møder og Publicering af Skrifter og kommenterende Udgaver. Selskabets stiftende Medlemmer er Professor *Bodelsen*, Landsretssagfører *Jørgen Cold*, Professor *Elling* (S. '20), Kredslæge *H. Jens Jensen*, Redaktør *Anker Kirkeby*, Overlæge *Ejnar Lenstrup*, *Sølling*, og Arkitekt *Ole Wanscher*. Til Præsident valgtes *Robert Storm Petersen*.

Ny Ophængning paa Kunstmuseet.

Fra Ny Carlsbergfondet har Sorø Kunstmuseum som tidligere nævnt modtaget som Gave en Statuette og et Maleri og til Deponering et andet Maleri. Disse Nyerhvervelser, meddeler »*Sorø Amtstidende*«, er nu blevet ophængt paa Kunstmuseet, hvor man kan glæde sig over dem.

Det smukke nye Maleri er af *C. Østerbye* og forestiller et Parti fra *Mariager Fjord* med meget skønne Lysvirkninger lige efter Solen er gaaet ned. Desuden er der en Broncestatuette af en ung Dreng af Billedhuggeren *J. Gudmundsen-Holmgreen*. Det deponerede Billede er derimod af ældre Dato. Det er malet af den særligt for sine Tegnninger og Træsnit kendte *J. Th. Lundbye*, der omkom i 3-Aarskrigen i 1848. Det forestiller et bakket Skovparti med en Figur. Denne minder meget om *mH. C. Andersen*, muligvis er det ogsaa ham, i hvert Fald var han samtidig med Maleren og færdedes en Del paa de samme Egne som han. Det er et meget smukt og stemningsfyldt Billede.

Kunstmuseet er aabent gratis hver Søndag i Vinterhalvaaret Kl. 11—12 og 13—15.

Paa *Fader Holbergs* 162 Aars Fødselsdag den 3. December »oplagde« Soransk Samfund — repræsenteret ved Formanden *Sparekassedirektør Krog-Meyer*, Næstformanden *Direktør A. Ch. Louw* og den fg. *Kasserer*: *Landsretts-sagfører Jonas Bruun* — en *Krans* paa den gamle *Barons Statue* ved det kgl. Teater.

Soraneraftenen i Restaurant Karnappen Tirsdag den 12. November var hyggelig og fornøjelig. De gule Ærter og Pandekagerne smagte godt, og de Træk af Tilværelsen i Sorø for mange Aar siden, som Forsøgsleder, Ingeniør *Emil Holm* (R. '79) fortalte, fremkaldte gamle Minder hos adskillige, bl. a. hos Museumsdirektør, Dr. phil. *Mackeprang* (S.'88), der supplerede Holms beretning meget morsomt. Formanden takkede dem for deres Bidrag til at gøre Aftenen underholdende.

*

Professor, Dr. phil. *Vilhelm Andersen* (S. '82) er blevet dekoreret med Storkorset af Dannebrog.

*

Heller ikke i Aar afholdes der under Hensyn til de almindelige Forhold Kongebal paa Sorø Akademis Skole.

*

Søndag den 17. November afholdtes der i Terrænet omkring Glumsø en stor Terrænsportsøvelse mellem udvalgte Hold fra Sorø Akademis Skole og Herlufsholm. Hvert Hold var paa 35 Deltagere. Sejren tilkendtes Herlufvianerne. Frokosten spistes i Glumsø Kro.

*

Der er udfærdiget kongelig Stadfæselse paa Fundats for »Stiftsprovst C. C. Hjortkjærs Mindelegat«, hvis Kapital udgør 1000 Kr., og hvoraf det aarlige Rentebeløb hvert Aar paa Stiftsprovst Hjortkjærs Fødselsdag den 28. August udbetales til en værdig trængende Person i Gl. Haderslev Sogn. — *C. C. Hjortkjær* (S. '89) døde den 2. November 1944. Rektor *Raaschou-Nielsen* skrev hans Nekrolog i Soranerbladet.

*

I De forenede Nationers Udvalg, der beskæftiger sig med Formynderskabsordningen, er Danmark repræsenteret bl. a. ved Landstingsmand *Hermod Lannung* (S. '14).

*

Pastor *Alsinger* har begyndt Konfirmationsforberedelsen med det største Hold, der hidtil har været i Sorø, nemlig 123. Heraf er de 52 fra Sorø Akademis Skole.

*

Forfatteren *Hans Kirk* (S. '16) deltog den sidste Uge i November i et nordisk Forfattersstævne i Saltsjöbaden ved Stockholm.

*

Arvingerne efter afdøde Købmand Pohl, Sorø, har for 43,000 Kr. overdraget Ejendommen Frederiksvej 30 til Grosserer *Finn Pohl* (S. '34), Sorø.

Kornet *G. V. Bransmark* (R. '40), 1. Bataillon, er udnævnt til Sekondløjtnant med fortsat Tjeneste i Høveltelejren.

*

Arkitekt *Vilhelm Lauritzen* (S. '12) har udarbejdet Tegningerne til det nye Shellhus i Kampmannsgade og Tegningerne til Dansk Svovlsyre og Superphosphatfabriks Administrationsbygning i samme Gade.

*

I November afrejste under Ledelse af Professor *Ragnar Spärck* (S. '14) en dansk videnskabelig Ekspedition til Centralafrika.

*

Paa et Hovedbestyrelsesmøde i København d. 29. August blev Sagfører, cand. jur. *Kaj V. Dahl*, Horsens (S. '12), der er fransk Konsul i Horsens, valgt til Formand for Kammeraternes Hjælpefond, der er stiftet af Besættelsestidens politiske Fanger.

*

Paa Tillidsmandsmødet i Fredericia den 15. September blev 2 Soranere, der i en lang Aarrække har siddet i Hovedbestyrelsen, genvalgt, nemlig Arkivar *Hans Ellekilde*, Holte (S. '08) og Konsul, Sagfører *Kaj V. Dahl*, Horsens (S. '12). Førstnævnte er senere valgt til Styrelsens Formand.

*

Fhv. Overlæge i Hollandsk Ostindien *Knud Gjellerup* (S. '94) fyldte 70 Aar den 26. November.

*

Dommerfuldmægtig i Sæby *Harald Waarst* (S. '15) fylder 50 Aar den 30. December.

*

Kurator for Københavns Universitet og Sorø Akademi *M. Korsgaard* er blevet Kommandør af Dannebrog af 2. Grad.

*

Højesteretsdommer *Th. Berthing* (S. '00) er udnævnt til Kommandør af Dannebrog af 1. Grad.

*

Landsretssagfører *Thorstein Petersen* (S. '17) er valgt til Næstformand i Færøernes Lagting.

*

Den 19. December havde Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02) i 15 Aar været Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse.

Direktør A. Ch. Louw (S. '02), som i en Aarrække har været Medlem af Bestyrelsen for La Societé Dano-belge, har for sit Arbejde under Verdenskrigen til Fordel for de krigsramte belgiske Børn af den belgiske Regering modtaget Officerskorset af Leopold Ordenen.

Dansk Røde Kors har ved sin Protektor Kronprins Frederik ogsaa paaskønnet denne Virksomhed og tildelt Louw sit Mindekors 1939—46.

*

Soranerbladet har modtaget følgende:

I Overkirurg, Dr. med. C. C. Fleischer-Hansens Tale ved Soransk Samfunds Aarsfest (refereret i Novemhernummeret) hedder det, at Vilhelm Andersen skrev og lod indhugge i Fraterbrøndens Sten Linierne: *Mindet lader som ingenting, er dog et lønligt Kildespring.* — Vilhelm Andersen har ganske rigtig valgt Ordene, men de er skrevne af Grundtvig.

En Læser.

*

Notitsen i Novemhernummeret, at Journalist Bent Nielsen paa Vilh. Priors Forlag udsender Romanen »Ildvinter«, beror paa en Navneforveksling med Journalisten og Forfatteren Bent Rosenkilde Nielsen (R. '22). »Ildvinter«s Forfatter er ikke Soraner.

*

Fhv. Rektor H. Raaschou-Nielsen og Maleren Siegfred Neuhaus har som Repræsentanter for Kunstmuseet i Sorø ved Ny Carlsbergfondets Fordeling af Kunstværker valgt Billedhuggeren Gudmundsen Holmgreens »Drengestudie« og Maleren Carl Østerbys »Mariager Fjord«.

*

Kaptajn Poul Kisbye, Viborg, (R. '12) fyldte 50 Aar den 29. November.

*

Til Eftersyn hos Hee har der ligget to Konvolutter med Breve til og fra C. St. A. Bille (S. 1846). En Del af Brevene fortæller om hans Virksomhed som Korrespondent til »The Times«.

*

Professor, Dr. phil. Jørgen Jørgensen (S. '12) har i Pjeceform paa Tidens Forlag udsendt fire Kroniker »Det demokratiske Samfund«.

*

I den ny Samling »Holberg Blandinger«, der er udkommet hos Gyldendal, omtaler Professor, Dr. phil. Chr. Elling (S. '20) et Projekt til Komediehuset af 1748 paa Kongens Nytorv.

*

Graver Niels P. Larsen, Sorø, fyldte 75 Aar den 25. November.

Fhv. Akademikasserer la Cour arbejder med et Værk om de Mænd, der har været tilknyttet Sorø Akademis Administration gennem en Aarrække.

*

Læge Arnold Skovgaard (R. '93) fyldte 70 Aar den 8. December).

*

Skovfogedassistent ved Lindet Skovdistrikt Erik Correll (R. '36) viedes den 1. December i Ribe Domkirke til Sygeplejerske, Frk. Gerda Jørgensen, Datter af Slagtermester Jørgensen, Rørvig.

*

Paa De forenede Nationers Møde i New York lykkedes det den danske Delegation med Landsretssagfører Hermod Lannung (S. '14) som Ordfører at finde en Formel angaaende Sydvestafrikas Administration, der har været et Stridens Æble, idet den sydafrikanske Union har villet annektere Sydvestafrika. Den danske Resolution, som vedtoges, gaar ud paa, at Sydafrika skal søge De forenede Nationer om Ret til at forvalte Provinsen som et Mandat.

*

Paa Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag er udkommet en Bog af Vilhelm Andersen (S. 82) »Litteraturbilleder«, indeholdende et Udvalg af Vilhelm Andersens mindre Afhandlinger om Litteratur, hentet fra den første Halvdel af hans Forfatterskab.

Alle Soranere og Soraner-
bladets Annoncører ønskes
et godt Nytaar!

BOGTRYKKERIET

Selandia

FÆLLEDVEJ 19 . N . TELF. NORA 7366-8538

Reduktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3. ØB 4091. Tryk: Selandia, Kbhvn.

SORANER-BLADET

32. AARGANG

BOGTRYKKERIE T SELANDIA A-S
KØBENHAVN 1947

INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

BOHN, P. H., Rektor:	Side
<i>Tale til Konfirmanderne</i> [30. Marts]	20
<i>Tale ved Dimissionen 1947</i>	23

EN AF DEM:

<i>Paa Soransk Samfunds 85-Aars Dag 14. April 1947. En motiveret Skaal</i> [Sang]	38
<i>Vise for 50-Aars Jubilarer og andre ældre Kammerater</i> (Sunget ved Soransk Samfunds Aarsfest den 12. Oktober 1947)	81

FIEDLER, H. V.:

<i>Da Røverne vandt</i> [Skoleminder fra 1878].....	44
---	----

HEIBERG, POVL:

<i>Eugen Ibsen, Overlærer ved Sorø Akademis lærde Skole</i>	89
---	----

LIND, AAGE:

<i>Kong Christian</i> [Digt]	19
------------------------------------	----

LÜTCHEN LEHN, JOHN E.:

<i>Brev fra en Soraner i Venezuela</i> [Brev fra EINER GUDMUND LÜTCHEN LEHN]	46
--	----

NYGAARD, FREDRIK, Forfatter:

<i>Til Lovsang efter Sommerferien</i>	5
<i>Grævling i Bakken</i> —	11

PEDERSEN, JOHS., Professor, Dr. phil og theol.:

<i>Tale ved Aarsfesten den 12. Oktober</i>	77
--	----

SAINT-AUBAIN, A. DE:

<i>120 Aars Dagen for Hovedbygningens Indvielse</i>	17
---	----

SCHJÆRFF, POUL, Lektor:

<i>Gensyn med Sorø</i> [Digt]	3
-------------------------------------	---

SORGENFREY HANSEN, V., Redaktør:

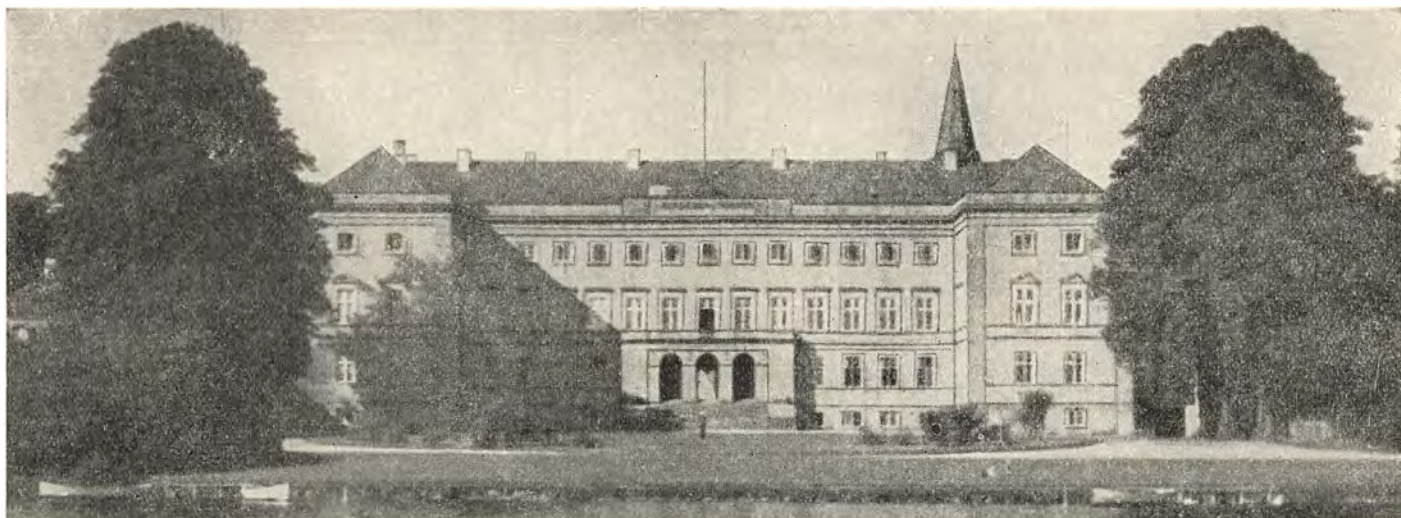
<i>Brorupgaard i Holbergs Eje</i> [Anmeldelse af H. G. Olriks Bog]	1
<i>Holberg Blandinger</i> [Anmeldelse af »Holberg-Blandinger«, tredje Samling]	43
<i>Afsløringen af Mindetaflen over de under Besættelsen faldne gamle Soranere</i> [Taler af	

Rektor ^o BOHN, Direktør KROG-MEYER, Pastor AAGE DAHL, Faktor LAUSTEN]	61
--	----

NEKROLOGER

<i>Eva Elisabeth Verhagen</i> ('15) * 15. Juli 1896 — † 24. Januar 1945	3
Dødsfald: <i>Civilingeniør Sofus Lakjer</i> ('03). — Lektor <i>Ove Thayssen</i> ('00)	4
<i>Axel von Späth</i> ('99), * 6. Oktober 1880 — † 12. Januar 1947	10
Dødsfald: <i>Ove Greve Danneskiold-Samsøe</i> ('88)...	18
<i>Martin Hammerich</i> ('99), * 6. Maj 1879 — † 24. Februar 1947. Med 1 Portræt	19
<i>Johan Christian Wibe Harhoff</i> , * 19. Februar 1860 — † 21. Marts 1947	21
<i>Knud Flemming van der Aa Kühle</i> (udg. '29), * 1. Marts 1915 — † 20. September 1941	25
<i>Valdemar Rye Lassen</i> (Realeks. '86). Med 1 Portræt. Af H. V. Fiedler	41
<i>Carl Ivan Anthon Andersen</i> — <i>Iwan Dolgorouckoff</i> — in memoriam 1877—1947, ('95). Med 1 Portræt. Af hgo	69; jfr. 90
<i>Lektor Carl Amorsen</i> (Realeks. '74), * 7. Oktober 1858 — † 3. Oktober 1947	71
<i>Henry Kabell</i> ('00), * 21. November 1881 — † 4. Oktober 1947	73
<i>Otto Engel</i> (Realeks. '43) in memoriam. Af Ole Jensen, (R. '34)	74
<i>Carl Lakjer</i> ('90), * 20. December 1872 — † 6. Juni 1947. Af hgo	74
Dødsfald: <i>Hens Vermehren</i> (Realeks. '28)	78
Arkitekt <i>C. M. Smidt</i> ('91) 1872—1947. Med 2 Portrætter. Af M. Mackeprang	85

	Side		Side
<i>Iwan Dolgorouckoff in memoriam</i> . En Efter- skrift af <i>hgo</i>	90; jfr. 69	Kunstmuseets Byggefond	13
Et Dødsfald: <i>Valdemar Jürs</i> (Realeks. '93)	91	Konfirmationen i Sorø Kirke Palmesøndag 30. Marts. Af <i>r-r</i>	20
FORENINGSANLIGGENDER			
Kegleaften. Af <i>sem</i>	2	Museumsvennernes Generalforsamling	22
De 200 raske gamle Soraneres Stipendium 2, 18, 66, 70, 80	80	Kunstmuseet i Sorø. Med 1 Billede	26
Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte	4	To Gravminder [Andreas Schyttes og Christian Vogelius Steenstrups]. Af <i>L. Wagner</i> (S. '91)	26
Paul Hennings Mindelegat	7	Christen Molbech og Rousseau [Anmeldelse af Dr. Olaf Carlsen: »Et Kapitel af Rousseau- studiet i Danmark]. Af <i>-frey</i>	27
Nye Medlemmer	7, 10, 22, 38, 65	50-Aars Studenterjubilæum. Med 1 Gruppebillede. Af <i>v. E.</i>	43
Soraner-Aften	7	Frøken Astrid Glahn Clausen. Af <i>H. Raaschou- Nielsen</i>	65
Orienteringsaften. Af <i>Bestyrelsen</i>	10	Fraternitas Sorane's 13. Stævne. Med 1 Vignet. Meddelt i Uddrag ved <i>Helge Dahn</i>	65
Soranerbladet	18	Fodboldkampen i Sorø 31. Aug. 1947. Af <i>T. G.</i> ...	66
Soransk Samfunds Fyns Afdeling	22	Aarbogen for historisk Samfund for Sorø Amt. [Anmeldelse]. Af <i>-frey</i>	67
Soraneraftenen Torsdag d. 13.2.—47. Af <i>-sem</i> og <i>Red.</i>	23	Soransk Samfund og Frk. Clausen. Med 1 Portræt	71
Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling ...	33	Spejderhytten i Bromme Skov. Af <i>H. Krog-Meyer, Asser Riigs Trop</i> og <i>-frey</i>	72
Regnskaber for 1946	39	Ung Soraner dræbt ved Eksplosion [Otto Engel]	74
Aarsfest og Rusmodtagelse	64	En »Pilgrimstur« til Sorø [Realistholdet af 1917]. Af <i>En Deltager i Turen</i>	75
Soraneraften i November	64	Overlærer Sibberns Legat for en Soraner. Af <i>P. H. Bohn</i>	80
Kegleaften i December	64	Gl. Soraner-Kricketkamp i Sorø. Af <i>A. K.</i>	81
Soraneraften	71	Godset Sorø Akademis Funktionærer gennem to Hundredaar. Et Udkast ved <i>L. F. la Cour, Sorø 1947</i> . [Anmeldelse]. Af <i>hgo</i>	82
Soraneraftener i December	71	Ny Roman af Fredrik Nygaard [Anmeldelse af »Jeg ser en Skov, der grønnes«]. Af <i>-frey</i>	83
Aarsfesten den 12. Oktober. Med 1 Gruppebillede	79	<i>C. M. Smidt</i> og <i>Tersløsegaard</i> . Af <i>hgo</i>	87
Soraneraftenen 6. November	80	Fyns Afdelingens Soranerfest. Af <i>En Deltager</i> ...	88
Soraneraften	80	»Fra Nationalmuseets Arbejdsmark« 1947 [An- meldelse]. Af <i>hgo</i>	88
Kegleaften	80	Et Navn, som bør paa Mindetavlen [Aage Moos Hansen Møller]. Af <i>-frey</i>	89
Holbergs Fødselsdag	82	Gamle Soranere og soranske Noter. 7, 15, 27, 47, 75, 83, 91	91
Fyns Afdelingens Soranerfest. Af <i>En Deltager</i> ...	88		
Soranerværelset	88		
Sorø Akademis Økonomi	91		
MINDRE MEDDELELSER			
For tidligt. [Adj. Wieses Gravsted]. Af <i>Otto Bose- rup</i>	4		
Vilhelm Andersen: Litteraturbilleder [Anmeldel- se]. Af <i>V. Sorgenfrey Hansen</i>	9		

32. AARGANG

SORØNER-BLADET

JANUAR 1947

BRORUPGAARD I HOLBERGS EJE

Fra C. A. Jørgensens Bogtrykkeri udsendes der sidst i det svundne Aar en venlig Julehilsen i Form af en lille Bog »Brorupgaard i Holbergs Eje«, fremstillet i 225 Eksemplarer med Tekst af *H. G. Olrik* og Tegninger af *Hakon Spliid*.

Brorupgaard ligger paa Slagelseegnen i Skt. Miksels Landsogn. Hos I. P. Trap: Kongeriget Danmark, Fjerde omarbejdede Udgave. III Bind Side 169 meddeles omtrent følgende: I Brorup laa der i Middelalderen en Herregaard, som kom under Roskilde Bispestol og derfra til Antvorskov Kloster. Den nuværende Brorupgaard oprettedes 1674 af 7 Bøndergaarde af Justitsraad Povl Nielsen, adlet 1679 under Navnet Rosenpalm (død 1688). Hans Enke Anne Andersdatter (død 1713) skødede den 1708 til Sønnen, Kaptejnlieutenant, senere Admiral Anders Rosenpalm (død 1754). Denne maatte udlægge Gaarden til Fru Birthe Skeel paa Roskilde adelige Jomfruklosters Vegne, hvorpaa den ved Auktion 1714 solgtes til Kancellisekretær Joh. Severin Bentzon til Estvadgaard (død 1741), og han solgte Gaarden 1740 til *Ludvig Holberg*, som gjorde den til en Del af det af ham oprettede og til Sorø Akademi skænkede Baroni. Akademiet afhændede den i 1805 som Arvefæste til Vestergaard, senere ejedes den af Worsøe, der i 1855 solgte den til Hofjægermester A. V. Bech til Waldbygaard. Hovedbygningen er udvidet i 1880'erne. Avlsbygningerne delvis opført efter en Brand 1901. —

Paa Brorupgaard bor nu en Sønnesøn Søn af A. V.

De to smukke Lindetræer paa Brorupgaards Tomt. Huset bagved er Arbejderbolig. (Tegning af Hakon Spliid).

Bech, Godsejer *Jørgen Peter Bech* (R. '23), medens Waldbygaard, hvor hans Moder, Hofjægermesterinde Onse Marie Bech, f. Pontoppidan, har sit Hjem, er bortforpagtet til *Ejvind Bernhard Boserup* (R. '27).

Det var dog ikke den nuværende Brorupgaard, Holberg erhvervede. Af hans Brorupgaard er kun Hovedbygningens Tomt igen. I 1804 brændte hele Gaarden paa Stuehuset nær. Den genopførte Gaard lagdes i 1856 paany i Aske ved en Lynbrand, og Hofjægermester A. V. Bech byggede vore Dages Brorupgaard andetsteds paa dens Jorder. Paa den gamle Tomt ligger et Par Arbejderhuse. Og saa staar der to smukke

Lindetræer, som rimeligvis en Gang har staaet Vagt ved Gaardens Hovedindgang.

Olrik har ordentlig gravet i Arkivers gamle Dokumenter, og hans Lyst og Energi er blevet belønnet. Paa den lille, nydeligt udstyrede Bogs 23 Sider tegnes der et vist ikke hidtil videre kendt Billede af Ludvig Holberg som Spekulant og Finansmand. Hvordan han var som Landmand, dygtig og navnlig med Forstaaelse af, at taalelige Kaar for Fæstebonde betød nogenlunde gode Kaar for Herremand, det ved vi jo tildels i Forvejen, hvorimod man til Dato ikke har kendt synderlig meget om ham i de to førnævnte Metiers, hvad Olrik altsaa nu har raadet Bod paa. En og anden vil maaske synes, at det ikke er nogen helt flatterende Belysning, den gode Holberg her kommer til at staa i. Men den gør ham, i al Fald i mine Øjne, endnu mere menneskelig, end han alt er. Sandt at sige var det jo ikke af Næstekærlighed og for Johan Severin Bentzons blaa Øjnes Skyld, at Holberg laante denne Herre, hvis Økonomi ikke stod paa de bedste Fødder, sine Penge. Han vidste nok, hvad han gjorde! Hidtil havde han sat sine Midler i københavnske Ejendomme til 5 pCt. Men Renten var faldende og Sikkerheden ikke alt for god, saa han maatte se sig om efter andre Veje. In casu blev det altsaa den jydsk-sjællandske Herremand, tidligere Sekretær i Danske Kancelli Johan Severin Bentzon, som Holberg forstrakte med Laan og med det Resultat, at Bentzon, der selvfølgelig ikke kunde betale Renter og Afdrag til de fastsatte Terminer, omsider maatte sælge Brorupgaard til Holberg, som oprettede dens Økonomi og boede der nogle Aar om Sommeren. I Stuernes landlige Stilhed syslede han med nogle af de berømte Arbejder, som udkom i den følgende Tid, bl. a. »Niels Klim« og »Moralske Tanker«. Herom samt om hans Leben og Treiben med Processer, Landbrugsforhold o. s. v. fortælles der livligt og inciterende. Det groede, skriver Olrik, altsammen under hans kloge Styre og ofte karrige Haand; han kendte Kunsten selv at nøjes med lidt og dog have nok. Utilfreds med sine økonomiske Kaar har han vist heller ikke været paa sine gamle Dage, bare han selv maatte bestemme over det, som var hans.

Og saa maa man — og navnlig vi Soranere — ikke glemme, at Holberg sluttede af med at bruge sine Midler til publici Nytte. Derfor er der god Mening i Orlriks Forslag om mellem de to gamle smukke Linde paa HolbergsBrorupgaards Tomt at stille en simpel Sten hentet fra Gaardens Syld med den enkle Indskrift: LUDVIG HOLBERG 1740. — Mon ikke So-

ransk Samfund og Holbergsamfundet burde tage Initiativet?

V. Sorgenfrey Hansen.

KEGLEAFTEN

Tvende Gange aarligt byder Soransk Samfund sine Medlemmer til sportslige Udøvelser, om Foraaret til Bal og henimod Jul til Keglespil. Det lader til, at Soranere hellere bruger Benene end Armene.

Vi var mødt 20 dristige til Kampen — senere paa Aftenen kom nogle sportslige Analfabeter, som (typisk soransk) kun kom for at spise. Jeg vil dog ikke beskyldte Læge K. Effersøe for at tilhøre den Kategori, tværtimod synes jeg, det var et fint Træk ikke at kæmpe, men blot møde med Pokalen, for at aflevere den til Aftenens Keglekonge. Saa slipper vi for at udsætte en ny til næste Aar.

Jonas Bruun og Torben Madsen tog sig af hvert sit Hold paa 10 Mand, hvorefter vi begyndte paa de 2×9 Serier. Efter første Omgang førte Torben Madsens Hold med 1328 Points imod 768 Points! I Enkeltmandskonkurrencen førte Rütt med 179, derefter kom Torben Madsen med 159 og Møllerhøj med 152. 2. Halvleg formede sig som en spændende Dyst mellem de to 1933-Realister Rütt og Møllerhøj; da Møllerhøj ved nogle fine Slag kom op paa Siden af Rütt, blev denne nervøs — og saa var Sejren Møllerhøjs.

Slutstillingen blev altsaa den, at Sølvbægeret gik til Møllerhøj, der fik 341 Points, derefter kom Rütt med 319 Points, Nr. 3 blev Wille med 290 Points, Nr. 4 Torben Madsen med 285 Points og Nr. 5 S. O. Nielsen med 280 Points. Holdkampen vandtes af Torben Madsens Hold med 2590 Points mod 1742.

Endelig kom det, der for mange stod som Aftenens Clou: Spisningen. Her lykkedes det nogle at tage Revance; Sudd hævdede sig i hvert Fald bedre her! Jonas Bruun overrakte Keglekongen Sølvbægeret, idet han bemærkede, at man ikke kunde beskyldte Bestyrelsen for at være ude efter det, da han beskedent havde scoret Bunds (106). Møllerhøj gav selvfølgelig Snaps, hvilket fik Rütt til at bemærke: »Der narrede jeg dig vel nok!« Derefter vaklede man ind til Kaffen, der for nogles Vedkommende blev forskønnet med en Likør. Kort efter slog Afskedens Time, og man drog hjem vederkvæget paa Sjæl og Legem saavel af den strenge Motion (!) som af den gode Mad.

sem.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Ansøgninger om dette Stipendium, der fortrinsvis kan søges af Studenter dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1945 og 1946, skal indgives inden den 15. Februar 1947 til Stipendiebestyrelsen, Adr. Direktør A. Ch. Louw, Laxegade 2, København K.

Ansøgningerne maa indeholde Oplysninger om Ansøgerens og Forældres økonomiske Forhold, Dimissionsaar og Plan for hans Studium. Attester indsendes i bekræftet Genpart. De tilbagesendes ikke.

EVA ELISABETH VERHAGEN

* 15. Juli 1896 — † 24. Januar 1945.

Blandt de Soranere, som faar deres Navn paa den Mindeplade, som skal opsættes paa Sorø Akademis Skole, er *Eva Elisabeth Verhagen*. Hun fødtes i Sorø den 15. Juli 1896 som Datter af Landpolitibetjent Niels Daniel Nielsen og Hustru Eva Ludovika, f. Petersen, og hun indkom i Sorø Akademis Skoles første Gymnaskieklasse efter Sommerferien 1912. I Sommeren 1915 blev hun Student. I 1923 rejste hun til Californien, uddannede sig til Sygeplejerske og blev Oversygeplejerske paa et Hospital i San Francisco, i hvilken By hun i 1927 blev gift med den hollandsk-fødte Plantagebestyrer Lau Verhagen. Ægteparret rejste til Java i 1939, hvor de kom til at opleve Krigen og den japanske Erobring. De fængsledes og anbragtes i hvert sit Fængsel.

En Søster til Lau Verhagen har paa Grundlag af en anden hollandsk Dames Beretning givet nogle Oplysninger om Eva Verhagen til en Dame her i Landet. Nedenfor gengives et Uddrag.

Straks da Eva Verhagen (det maa have været før Japanernes fuldstændige Erobring af Java) kom til Lejren i Bandoeng, fik hun et alvorligt Anfald af Asthma. Lægekommissionen, som udelukkende bestod af Kvinder, beordrede hende til et lille solrigt Værelse, som hun havde for sig selv og var meget glad for. Medens hun boede der, underviste hun 'Fru Vos' (den ovenfor nævnte hollandske Dame) yngste Søn i Engelsk og var stadig beskæftiget, ogsaa paa anden Maade. Saa kom Japanerne og sagde til de Kvinder, der oprindeligt var af ikke-hollandsk Nationalitet, at hvis de vilde afsvære deres hollandske Nationalitet og igen blive danske, norske o. s. v., kunde de forlade Lejren straks. En stor Del gjorde det med det samme, men ikke Eva Verhagen. Hun sagde: *Jeg er Hollænder gennem mit Ægteskab. Jeg har haft alle Fordelene ved det, nu vil jeg ogsaa tage Ulemperne.*

— Denne Optræden beundredes meget af alle i Lejren, og hun var højt værdsat. Ved Juletid 1944 blev hun syg af Dysenteri, men kom sig dog efter at være bragt til Lejrens Hospital efter 24 Timers Sygdom. Saa fulgte et Anfald af Asthma, hun ogsaa kom over; hendes Hjerter var enormt stærkt, sagde Lægerne, men saa fik hun Lungebetændelse. Først troede Lægerne ikke, hun vilde klare det, men hun blev bedre. Imidlertid var hun meget svag, og pludselig to Dage før sin Død syntes hun at give op. Hun var meget rolig, sagde ikke meget, men omtalte dog sin Ungdom og Folk hjemme

uden imidlertid at give noget Budskab til nogen. Hun døde roligt den 24. Januar 1945 og blev begravet i Ambarawa. Sygeplejerskerne, som havde passet hende, bar Kisten ud af Lejren. Kisten var dækket med et sort Klæde, og ovenpaa laa nogle hvide Blomster, som Lejrkommissionen havde været i Stand til at skaffe. Der var en højtidelig Tavshed i Lejren, da Kisten blev baa-ret ud.

Nederlandsk Indisk Røde Kors meddelte i et Brev af 18. Maj 1946, at hun døde den 24. Januar 1945 under den japanske Besættelse, at hun begravedes i Ambarawa, og at Graven bærer Numret: A 288. Dansk Røde Kors modtog denne Meddelelse, adresseret til hendes Fader, og videresendte den pr. 20. Juni 1946 til denne. Begge de humanitære Institutioner udtrykte deres Sympati i den Sorg, dette Budskab bragte. Hendes Mand er rejst hjem til Holland, nedbrudt og ruineret.

Søster til Eva Verhagen er *Martha Sofie Henrikka Nielsen* (R. '11).

GENSYN MED SORØ

Hvor dulmende at dvæle paa de Steder, hvor første Gang til Livet frem jeg gik, paa hver en Plet Erindrings Skær sig breder, for Sjælen toner Mindets Moll-Musik; ved hvert et Skridt jeg mindes Barndoms Glæder, da Livets Solskinsvej jeg frejdig gik; du Barndomstid, du vender ej tilbage, saa lad mig da i Tanken frem dig drage.

Først mindes jeg min gamle Fødegaard, der troned stolt paa Byens Hovedgade, jeg husker mine gode Barndomsaar, da Livet kun var Dage, lyse, glade; i Mindet gennem hvert et Rum jeg gaar, som gennem Eventyrets Under-Gade; du gamle Hus! Barbarer rev dig ned, i Afmagt saa jeg til, bedrøvet - vred.

Du stille Sø, omkranst af sorte Skove, ved Aftenstid, i Solnedgangens Fred, hvor er du skøn, hvor risler blidt din Vove med sagte Kluk imod den grønne Bred. Dog skønnest er du, naar, mens andre sove, jeg til din Bred i Natten vandrer ned, mens maaneklar i sølveragtigt Skær, du hviler under Himlens Stjernehær.

Og under Kirkens køle, hvalte Buer jeg mindes Danmarks stolte Storhedstid, Skjoldfrisen gennem Hovedskibet luer, genspejler Middelaldrens tapre Tid; vor muntre Holbergs Sarkofag jeg skuer og lær ved Tanken om hans hvasse Vid;

bag Altret slumrer Danmarks bedste Mand,
der bygged Borg og værned Danmarks Land.

Dog allerdybest inde i mit Hjerte
jeg mindes dig, du Sorøs Sanger kær,
din Sang for Mindet lyser som en Kærte,
du bringer Sjælen Himmelfreden nær,
du dulmer Sorgen, læger Verdens Smerte,
du bringer Fred, en Engel ren og skær;
som faa du fatted Sorøs Poesi,
du renser Sindet og gør Sjælen fri.

En anden Digteraand for Mindet svinger
sig op og kalder Vemodstaaren frem,
stolt som en Svane, hvid, med stærke Vinger
den iler op mod Evighedens Hjem;
jeg mindes Carsten Hauch, den ædle Bringer
af rene Tanker; dybt i Hjertets Gem
du altid leve vil, du tændte Ild
i Sjælen, saa den luer, ædel, mild.

I Sorø Skove! Aldrig skal jeg glemme
Skovensomhedens underfulde Sus,
hos jer jeg evigt føler mig som hjemme,
i Somrens Stilhed, som i Vintrens Brus.
I taler højt med Mindets stærke Stemme,
dybt inde i jert himmelhvalte Hus;
her har jeg følt, hvad Evighed vil sige,
her har jeg færdedes i Skønheds Rige.

Du lille By med Barndomstidens Minder,
jeg takker dig for Aarene, der svandt,
Tak for de stærke Baand, der os forbinder,
Tak for de rige Aar, jeg hos dig fandt.
Og medens Livet alt for hastigt rinder,
jeg ønsker dig alt stærkt og godt og sandt,
jeg hilser dig — Tak for de gamle Minder,
mit lyse Barneslot med gyldne Tinder.

Poul Schjærff.

STØTTEFONDET FOR GAMLE SORANERES EFTERLADTE

Det af en gammel trofast Soraner indstiftede Soranerlegat »Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte« er ledigt.

Det uddeles til trængende Efterladte efter tidligere Elever i Sorø Akademis Skole — fortrinnsvis Enker med umyndige Børn — og Uddelingen finder Sted i Begyndelsen af 1947.

Skemaer til Ansøgninger om at komme i Betragtning kan rekvireres hos Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Søndermarksvej 5, Valby. Ansøgninger skal indsendes inden den 15. Februar d. A. til Soransk Samfunds Bestyrelse, Adr. Direktør *A. Ch. Louw*, Laxegade 2, København K.

FOR TIDLIGT

Naar man er Sorøborger, saa ser og taler man med mange Gl. Soranere, der er paa et Sorø-Besøg, og næsten alle skal paa en lille Visit paa en af Kirkegaardene for at se til deres afdøde Læreres Gravsteder.

Men da jeg i Julen var paa Sorø nye Kirkegaard, saa jeg, at Adjunkt *Wieses* Gravsted var nedlagt og hans Gravsten paa Lossepladsen. Selv om »Chang« ikke er blevet savnet af nogen ret mange Dage efter sin Død, saa var han dog »Snyder« og hørte med til Koret. Og den næste, der forsvinder fra Kirkegården, bliver maaske gamle »Peder« eller en anden Ungkarl, der heller ikke har Familie til at vedligeholde sin Grav. Paa den gamle Kirkegaard bliver Lærernes Gravsteder vedligeholdt med stor Pietet i mange Aar, saa mon ikke Soransk Samfund kunde formaa Akademiet til ogsaa at gøre det paa den nye Kirkegaard, blot ca. 50 Aar efter Lærernes Død, for saa er vist de fleste af os, der har haft dem til Lærere, ogsaa havnet paa en Kirkegaard.

Sorø i December 1946.

Otto Boserup.

DØDSFALD

Den sidste Dag i 1946, den 31. December, døde Ci-vilingeniør *Sofus Lakjer*.

Sofus Lakjer var født den 29. Marts 1884 i Alsted som Søn af Sognepræst Carl Ludvig Friis Lakjer og Hustru Wilhelmine Charlotte Sophie, f. Mourier. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1896 og forlod den i 1903 med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Faderen var død før Indmeldelsen og Moderen flyttet til Sorø, hvor Familien boede i en Ejendom ved Slagelse Landevej, ikke saa langt fra Overlærer *Eugen Ibsens*. Da Sofus Lakjer havde taget Ingeniøreksamen ved den polytekniske Læreanstalt, rejste han til Sydamerika, hvor han opholdt sig en Aarrække. For nogle Aar siden kom han hjem og grundlagde en Fabrik, der bl. a. fremstillede en af ham konstrueret Cykellygte. Han efterlader sig Hustru, f. Camilla Thielemann, Datter af Ekspeditionssekretær *Christian August Thielemann* (S. '96), og to Sønner.

Brødre er Lektor *Carl Lakjer* (S. '91) og *Vilhelm August Lakjer* (udm. 1. R. '95).

Nu kan det vist godt røbes, at Sofus Lakjer var den ene Hovedperson i den Episode »En Oplevelse«, der

fortælles i Soranerbladets 21. Aargang Nr. 6, Side 45, og hvori Rektor *Hoff* var den anden.

— Nytaarsdag døde Lektor *Ove Thayssen* efter kun to Dages Sygdom. Begravelsen foregik fra Humlebæk Kirke Søndag den 5. Januar.

Ove Thayssen var født i Sorø den 6. Februar 1882 som Søn af Gartner ved Sorø Akademi, cand. phil. Erik Christian Thayssen og Hustru Frederikke, f. Gregersen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1893 og forlod den som Student af den sproglig-historiske Retning i 1900. I Skoleaarene var han en dygtig Kricketspiller. Allerede to Aar efter Studentereksamen begyndte han at undervise ved Schneekloths Skole i København og til denne var han siden knyttet. I Sommeren 1908 tog han Skoleembeds-eksamen med Fagene Engelsk, Latin og Historie; i 1919 udnævntes han til Adjunkt og tre Aar efter til Lektor ved Schneekloths Skole, hvor han senere tillige blev Inspektør. Han efterlader sig Hustru Harriet Thayssen.

En Broder er kgl. Fuldmægtig, cand. jur. *Axel Thayssen* (S. '03).

TIL LOVSANG EFTER SOMMERFERIEN

Forfatteren Fredrik Nygaard (udm. 1. G. '15) skrev i Sommer i »Sorø Amtstidende« en Serie soranske Kroniker, som Soranerbladet har erhvervet til Offentliggørelse. Nedenstaaende bringes den første af disse Kroniker.

Der var et Menneske, som havde opgivet mig forkørt Afgangstid for et Aftentog fra Slagelse til Sorø. Det resulterede i, at jeg mellem Klokkeren 22 og 23 kom af Sted med en Godsslæber fra Slagelse — og det fortrød jeg ingenlunde.

Midtsjælland — og især Sorø — er Ro. Ikke Dvaskhed og Dvale, men tværtimod den fine Sangbund, paa hvilken Tanken og det aandelige Liv gror, og — for den gamle Soraner — Mindernes brogede Flok myldrer frem og konfronteres med Nuet.

Der er noget filosofisk ved Nat-Slæberen, som den dér rullede sindigt frem fra Korsørkanten og med en lang Udpustning gav sig til at kampere paa Slagelse Station. Lyn- og Eksprestogene suste mere eller mindre hæsblesende forbi; Slæberen havde ligesom sin egen Tone og Væremaaede personificeret i den gamle, besindige Lokomotivfører; nu var vi, ved fælles Hjælp, naaet saa langt frem, saa kom vi ogsaa nok det sidste Stykke med. Jeg stod paa en Platform lige bag Lokomotivet, da vi langt om længe løsrev os og begav os paa Vej. Ildskæret fra Fyret belyste Dampen fra Skorstenen, mens vi puffede af Sted mellem Smaaskovene omkring Frederikssund, og det var en meget natstille Sorø Landstation, den gamle Soraner omsider

genfandt. Heldigvis brændte der endnu et forjættende Lys oppe i Hotel Sorø, og næste Morgen naaede jeg lige at komme tidnok op til at komme for sent til den første Sorø Bybus.

Naa, en flink Kusk paa en tom Ladvogn tog mig og min Bagage op, og lidt efter luntede vi forbi Sorø Ungdomsskole, hvor jeg i Forbifarten sendte en venlig Tanke og Hilsen til Forstander *Jørgensen* og Hustru med Tak for de fem Aar, de havde huset min Søn Asser som Pensionær. »Vi skal nok tage pænt mod den lille Fyr,« sagde Fru *Wille Jørgensen*, da Knægten havde erhvervet den eftertragede hvide Soranerkasket, men ikke Alumneplads — og hun holdt Ord.

Ogsaa mig tog Sorø i sin Tid vel imod, og nu, jeg skumplede ind ad Banevejen forbi »Borgmesterens Øjne«, nu da jeg gensaa det første Glimt af Akademiet og Ingemanns Ø, indsnusede den velkendte ferske Luftning fra Søen og til den anden Side saa Flommens grønne Engdrag med de smukke, enligt staaende Trægrupper, mindedes jeg, hvor mange Gange man i Aarenes Løb i skiftende Vejr-lyg havde travet denne Vej — opstemt, naar man skulde hjem paa Ferie og noget mindre opstemt, naar f. Eks. efter Juleferien Skolen paany kaldte En med sine Krav og Pligter.

Husker du, mindes du, maa rent uvilkaarligt blive den gamle Soraners Ledemotiv ved Gensynet med Sorø ... Filsof- gangen — Indkørslen ved Museet og Grønne Plads! Her er han rigtig paa Barndomsmindernes Grund, og i den endnu aarle Time ser han fra Bagsmækken paa sin Ladvogn næsten lidt misundeligt efter de smaa og store Soranere, der fra Sorø Landsogn kommer cyklende ind til Skolen. Det er Aarets første ordinære Skoledag, og den gamle Soraner har fattet Beslutning om at komme med til Lovsang.

I Erindringen hører han Fodboldens Gungren paa Grønne Plads og ser de tre naturvidenskabelige Lærere (»Snydere«) vandre paa Flisegangen mellem Akademibygningen og Museet: Den lille kugleagtige Overlærer *Zoffmann* (»Zoffpeter«) den bastante, voldsomt morgengabende Overlærer *Matthiessen* (»Møk«) og den slanke, asketisk udseende Adjunkt *Simonsen* (»Kimon«), og han ser sig selv i Følge med et Par Kammerater, efter endt Skoletid i Skumringen styre ud gennem Filsofgangen for at faa en Taar Kaffe og en (forbudt) Pibe Tobak hos gamle *Stine* i Vindelbrohuset.

»Sorø Kunstmuseum« staar der paa en Tavle, der er opsat paa et stort lystkalket Hus i Priorgade. Her boede den gamle Soraner, da han var en »Møj« senere en »Raceunge« — og han lægger Mærke til, at Lindetræerne i Daneskjoldsallé lige overfor er blevet formidabelt høje. Klosterporten, med det dejlige Kik ned mod Molbechs Hus — og Coldings Konditori, hvor han og hans Fæller i sin Tid meget mod deres Vilje foranledigede, at en køn Ekspe- ditrice blev afskediget, fordi hun ikke tog det saa nøje med et Par Marcipanbrød mere eller mindre til de lækker- sultne, ugepengefattige Alumner ... Og Biografen, hvor man usvigelig bortøslode den anseelige Sum af 25 Øre, der for alle de mindres Vedkommende udgjorde de faste Uge- penge, et Beløb, der dog Tid efter anden blev klækkelig

suppleret, takket være visse illegale Kilder, som ogsaa de nød godt af, der kun fik det obligate Beløb.

Et lille Gensynsnik til Frederik den Syvendes paa een Gang borgerligt-jævne og monark-imposante Statue paa Torvet, saa standser Fragtvognen, og jeg springer af.

Af gammel Vane søger jeg op til Hotel Postgaarden. Postgaarden! Hvor har dette Sted dog Farveklang i den gamle Soraners Erindring ... Her spiste man, ikke saa lidt beklemt, Middag med sin Far, da han fulgte En til Sorø, her logerede Kusinerne og Tanterne i en let Duftsky af Pudder og Parfume, naar Kongeballets lokkende Toner lød i det Fjerne, her boede Ens Forældre, naar de kom for at hente En hjem til Paaskeferie efter den højtidelige Konfirmation — og her har man selv som ungt Menneske boet med sin Kæreste eller Kone for at delagtiggøre hende i Moder Soers Herligheder.

Postgaarden ligner heldigvis sig selv — med de mørkerøde Plydsmøbler i Lokalerne ud til Gaden og den smukke Gaardsplads med de gulkalkede Bindingsværksbygninger og »Klokke til Hotelkarlen«. Nydelige, mere moderne Lokaler er kommet til, de gamle Servanter afløst af rindende Varmt og Koldt — men Grundstemningen er den samme.

Et Glas Mælk og et Stykke Brød — saa iler vi ud paa Storegade og søger ned mod Klosterporten og Akademiet. En morgenrask Strøm af Soranere med hvide Benklæder eller iført det klassiske (i min Tid lidt foragede Kadettøj) er allerede paa Vej, og morsomt tager disse mange hvide Huer, som efter en lidt taabelig Mode skal sidde langt nede i Nakken, sig ud bagfra. I Nørballes og Svegårds (»Svedepistens«) Boglader er der travlt — der udleveres store Stabler af nye Læreboøger og Stilehefter.

Jeg undrer mig lidt over, at der ikke er den sædvanlige Premiérerængsel i Fratergaarden af gamle og nye Drenge, men bliver saa klar over, at Mandskabet er blevet mønstret allerede Dagen før. Oppe paa Stengangen indvilger Rektor *Bohn* venligst i, at jeg overværer Morgensangen. »Den finder Sted i Festsalen nu,« siger han. »Den gamle Lovsangsals var efterhaanden blevet for lille til os«.

Vel, lidt efter myldrer vi med hele Skolen op ad Trapperne til Festsalen. Underligt føles det at blive placeret paa Række med Lærerne og med Front imod Eleverne — man synes stadig, at man hører til mellem Drengene og de faa, men til Gengæld omsværmede Akademist-Piger fra Sorø By og Omegn.

Mens Eleverne tælles, kikker jeg ned og ser en af Funktionærerne (har man mon Akademistjenere mere?) komme trillende med en Børfuld Bøgek luder til Køkkenet. Idé-association: Regnmørke Oktobermorgener med det hyggelige Ildskær fra Bøgebrændet i Kakkelovnen — og senere *Gorm-Hansen* eller den lange Lektor *Erlandsen* lunende sig med Ryggen til, den sidste let vippende med Fødderne, oplagt og spænstig.

*Morgenhanen aller goel,
slog med duggel Vingel — «*

Grundtvigs Morgensalme toner gennem Festsalen, til Organisten *Schiøtz* fyndige Akkompagnement, mens de gamle

Kongers Kontrafejer blinker bifaldende til Sorø-Ungdommen, som paany er samlet for at dygtiggøre sig i dansk Aand — som Rektor betoner det: Ligefuldt paa Skolebænk og Sportsplads.

I Dagens Anledning slutes der af med Stiftelsessangen: »Kong Fred'rik glæd dig i din Grav —« og saa gaar vi ned til Arbejdet. Vi? Jeg kikker lidt langt efter Lærere og Elever, kender ingen af dem (*Juel-Mortensen* og *Thomsen* var tilfældigvis ikke til Stede), men jeg ser, hvor maaltvidst de to nye Vikarer, der lige er blevet forestillet for Eleverne og som begge er gamle Soranere, gennem Den Blaa Gang gaar til deres Gerning i Klasseværelserne — og for mit indre Blik ser jeg, flankerende Rektor *Raaschou-Nielsen* (»Slæberen«) hele den gamle »Snyderrække« fra min og min Søns Tid. »Ridderen«, »Chang«, »Røde«, »Splejsen«, »Froggen«, Orth, Holten, »O, Bæ«, »Hubert«, »Gamle Laff«, »Bulbideren« — og hvad de nu alle kaldtes med karakteristiske soranske Pyntenavne — og henne ved Orglet Organist *Tschernings* mørke Kunstnermanke. Kun den ældgamle Tegnælærer *Schmidt von Phieseldeck* (»Tangloppen« eller »Methusalem«) sov de Retfærdiges Søvn.

Jeg visker dette lille Erindringsbillede bort og søger ind i den gamle, rigtige Lovsangsals, og her, med den vidunderlig smukke Udsigt over Sorø Sø og Skove, føler jeg mig rigtig i mit Es. Ovenfor, ved jeg, ligger Alumnatet med østre og vestre Sovesal og Potter under Sengen, med de inspektionshavendes »Fuglebure«, gennem hvilke de kan iagttage, at der ikke holdes »Nattesæde«, med Korsgangen, Styrtebadene og det hele.

Men det hele, kære gamle Rektor *Hoff*, som engang gav mig ug+ i Religion og tillod mig at rejse hjem til mine Bedsteforældres Guldbryllup, fordi jeg var Nr. 1 »paa Klassen« — og som nu smiler saa klogt og lunerigt til mig fra Maleriet over Orglet, det hele er jo her i den gamle Lovsangsals, i hvilken Generation efter Generation har hilst den nye Skoledags Glæder og Byrder — og i Smug læst over paa Latinen, Græsken eller Mathematiken...

Paany drages Blikket til Naturen derude — ingen Skole i Danmark kan have skønnere Udsigt — og ligesom for at modvirke og forjage det vemodsfulte, Tanken om Tiden, der gik, og Mindet om Kammeraterne, hvis Stemmer man ikke hører omkring sig, ihukommer vi *Frederik Wadskiærs* kostelige Barokvers:

*»Skingrer i Sorøe omzinglende Skove,
Egen med Bøgen anræde en Dans,
Alling er muntert og lystigt til Hove,
I hver Mand fornøyet til Lands og til Vands;
Skummer i Sorøe omcirkende Søer!
Siunger I Sorøe udzirede Møer!
Hopper I Muure, I Marker, I Giærder,
Heele Naturen har glade Gebærder«.*

Og med et Afskedskik ind gennem Ruderne til Klasseværelserne, hvor Undervisningen allerede er i fuld Gang, begiver vi os ud i Akademihaven og i Sorø By og Omegn for at se, hvad Sorø ellers har at byde en gammel Soraner.

Fredrik Nygaard.

PAUL HENNINGS MINDELEGAT

Da Overretssagfører *Paul Hennings* (Student fra 1893) — en af Soransk Samfunds mest trofaste og betydende Medlemmer (Medlem af Bestyrelsen allerede fra 1893 og uafbrudt til December 1906) — den 19. Juli 1927 var afgaaet ved Døden, traadte hans mange Venner sammen i en Komité, som baade indenfor og udenfor Soranerkredse tilvejebragte en Kapital, som danner Grundlag for det i 1929 oprettede *Paul Hennings Mindelegat*.

Renteafkastningen af dette Legat, der for Tiden udgør 250 Kroner, tilfalder hvert tredje Aar Soransk Samfund for af dettes Bestyrelse at uddeles som *Studiehjælp* til en *Soraner-Student*.

Denne Uddeling finder Sted i Aar, og *inden Udgangen af kommende Marts Maaned vil Ansøgninger* om ovennævnte Legat — der bl. a. skal indeholde Oplysninger om vedkommende Students Navn, Adresse, Dimissionsaar, Studiefag, egne og Forældres økonomiske Forhold, evt. ledsaget af mulige anbefalinger og Attestationer — stilet til Soransk Samfund være at *indsende* til Medlem af Bestyrelsen, *Prokurist, cand. jur. Svend Clausen, p. t. Søndermarksvej 5, Valby*.

NYE MEDLEMMER

De nedenfor nævnte gamle Soranere har indmeldt sig i Soransk Samfund:

stud. jur. *Jørgen Mogens Jørgensen*, Stoltenbergsgade 32, V. (S. '45).

stud. polyt. *N. V. Jørgensen*, Jensløvsvej 13, Chl. (S. '45).

stud. jur. *P. H. Raaschou*, Ørnevej 15, St. tv., NV. (S. '45).

stud. med. *Johs. Toftager*, Triumfvej 92, Lyngby (S. '45).

stud. theol. *Chr. West*, Møltrup, Vildbjerg (S. '45).

stud. theol. *Kurt Breson*, Æbeløgade 44, Ø (S. '45).

stud. polyt. *Henrik Blemmer*, Strandvej 140, 3., Hell. (S. '45).

stud. jur. *H. C. Larsen*, Strandvej 166, Chl. (S. '45).

stud. jur. *K. Dyrhoff Nyegaard*, »Prøven«, Rødovre, Vanløse (S. '45).

stud. arch. *Søren Sass*, Sortedamsdosseringen 91, 1., Ø. (S. '45).

Følgende har udmeldt sig:

Ole Daniel Hansen, Johnstrupsvej 12, Sorø (Dim. '43).

Kontorass. *Walther Krog*, Scharlingsvej 4, Valby (Dim. '18).

Stud. med. vetr. *Ulrich Boesen*, Østervoldgade 30.

SORANER-AFTEN

Den 13. Februar Kl. 20 afholdes Sammenkomst i »Karnappen«, Niels Hemmingsensgade 8—10.

Der er flere udmærkede Foredragsholdere paa Tapetet.

Forinden Sammenkomsten er der Kl. 18 præcis Spisning i »Karnappen«s Restaurant. Menuen staar paa: Gule Ærter, Flæsk og Pølse, Pandekager, 1 Øl

og Kaffe for ialt 9,50 Kr. pr. persona. incl. Drikkepenge.

Anmeldelse om Deltagelse i Spisningen bedes senest den 10. Februar givet til Laboratorieforsøger *Børge Ishøj*, Solbakkevej 56 B, Gentofte, Telefon Ordrup 5814 (Kl. 18—20) eller C. 17017 (Kl. 10—16).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Billedhuggeren *Jan Buhl* (S. '37) har faaet overdraget at udføre den kunstneriske Udsmykning af Forhallen i Aarhus Universitets nye Hovedbygning. Jan Buhl har skitseret en Løsning i Form af Relieffer, symboliserende de forskellige Fakulteter og deres Virksomhed. Udsmykningen bestodes af Carlsbergfonden.

*

Underdirektør *Sven Netterstrøm* (S. '14) fungerer fra 1. Januar og indtil videre som Industriraadets Direktør.

*

»Svendborg Amtstidende« er overtaget af et nystiftet Aktieselskab af konservative Vælgere i Svendborg og Omegn. Landsretssagfører *Johannes Wedel* (S. '31) er Formand for Aktieselskabets Bestyrelse.

*

Dommerfuldmægtig i Sæby *Harald Waarst* (S. '15) fyldte, som meddelt, 50 Aar den 30. December 1946. »Aalborg Stiftstidende« oplyste i den Anledning, at Waarst i længere Tid har været konstitueret som Dommer i Sæby, og at hans Fritidsinteresser er at rejse og at dyrke sin store Have.

*

Ved Lovsangen paa Sorø Akademis Skole den 21. December 1946 overrakte Rektor *Bohn* fra Alliance Francaise en Bog til *Agne Petersen*, 3. Gm., som Belønning for hans særlige Interesse for og Forstaaelse af det franske Sprog.

*

Spejdertroppen paa Sorø Akademis Skole, *Asser Riigs Trop*, har nu bestaaet i 25 Aar, i hvilken Anledning der i et Jubilæumsskrift i denne Maaned rettes et sidste Fremstød for at skaffe de resterende 3000 Kr. til det nye Trops-hus, som vil komme til at koste 8000 Kr.

*

Kunstmusæet i Sorø har af Overretssagfører Zeuthens Mindelegat faaet tildelt 1000 Kr. til Dækning af ekstraordinær Udgift ved Besættelsen.

*

Sorø Akademis Skole havde Juleferie fra Lørdag den 21. December 1946 til Mandag den 6. Januar 1947.

*

Sognepræst i Horsens *C. E. T. Engsig-Karup* (S. '05) fyldte 60 Aar den 16. December 1946.

Da denne Vinters Konfirmationshold i Sorø er ualmindelig stort, nemlig paa 129 unge Mennesker, har Menighedsraadet drøftet Muligheden af at dele Konfirmationen i det kommende Foraar paa to Søndage.

*

Rasmus Navers H. C. Andersen-Serie med Tegninger af Herluf Jensenius fortsattes ved Juletid med en Udgave af »Lykkens Kalosker«. I et Efterskrift fortæller Redaktør *Henry Hellssen* (udm. 5. Kl. '05) om Eventyrets Baggrund.

*

Ved Julekomedien paa Sorø Akademis Skole i 1946 opførtes to franske Enaktere, nemlig Paul Géralds »De store Dreng« og Lystspillet »Hjertet har sine Grunde«. Adjunkt *Henrik Haarløv* var Instruktør. Dekorationerne var udført af *Erik Würden*, II G., og i Mellemakten spillede *Hans Haagen Bache*, I G., Schuberts Impromptu i As-Dur.

*

Sang- og Musiklærer ved Sorø Akademis Skole, Organist *H. Schiøtz* rejste Søndag den 22. December sammen med sin hollandskfødte Hustru til Holland, hvor han forbliver paa et Studieophold til midt paa Sommeren. Stud. mag. *Tofte Nielsen* er derfor fra 1. Januar konstitueret som hans Vikar paa Sorø Akademis Skole og som Organist ved Sorø Kirke. Tofte Nielsen har netop taget Musikeksamen ved Københavns Universitet, men mangler endnu et Aars Studier.

*

D. N. U.s Afdeling paa Sorø Akademis Skole har faaet Tilsagn fra den britiske Journalist *Kai Thiele* om, at han vil komme og tale den 3. Marts.

*

Graver *N. P. Larsen*, Sorø, der fornylig fyldte 75 Aar, er blevet Ridder af Dannebrog.

*

I Værket »Denmark during the German Occupation« (Scandinavian Publishing Co.) skriver Redaktør *Leif Hendil* (S. '18) om de illegale Ruter til Sverige.

*

I Mindeskriftet om Havforskeren, Dr. phil. *Johannes Schmidt* »Naturforskeren Johannes Schmidt« (Gyldendal) er der et Bidrag fra Dr. phil. *Ant. Fr. Bruun* (S. '20).

*

Som Särtryck ur Festskrift, tillägnad B. Rud. Hall den 14. nov. 1946 foreligger: Et Kapitel af Rousseaustudiet i Danmark. Af *Olaf Carlsen* (S. '17).

*

Akademiraadet har tildelt Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33) det Eibeschutz'ske Konkurrencelegat med 1000 Kroner.

*

Paa Landsforeningen eksperimenterende danske Radioamatørers Stævne i Odense den 5. Januar holdt Ingeniør *Steen Hasselbalch* (S. '27) Foredrag om Stationsbetjening,

ledsaget af Demonstrationer af forskellige Amatørers Forbindelser, optaget paa Grammofonplader.

*

Korrespondent *Jens Dahlerup* (S. '41), Søn af Kontorchef *J. L. Dahlerup* (S. '15) viedes den 10. December 1946 til Frk. Birte Høst, Datter af Bagermester Joh. Høst.

*

Statsskovrider *Alfred Gram* (S. '15), Hørsholm, fyldte 50 Aar den 17. Januar.

*

I »Aalborg Stiftstidende« for 8. Januar findes denne Notits:

Den gamle Soraner, som laante tre Numre af »Soranerblad« i mit Hjem, Nytorv 5, bedes levere Bladene tilbage.
L. Sch.-Chr.

*

Der er opslaaet et Embede som fast Hjælpepræst i Sorø ledigt. Ansøgningsfristen udløber den 30. Januar.

*

En polsk Genopbygningsdelegation aflagde Lørdag den 11. Januar Besøg paa Sorø Akademis Bibliotek.

*

Ekspeditionssekretær og Kasserer i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, cand. jur. *Axel von Späth* (S. '99) døde den 12. Januar. Nekrolog fremkommer i et følgende Nummer.

*

Landstingsmand, Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) er Medlem af en dansk-spansk Komité, nedsat for at give den danske Offentlighed Underretning om Forholdene i Spanien.

*

Søndag den 12. Januar viedes i Sundby Kirke Frk. Lizzie Ibsen, Datter af Maskinmester Ibsen, København, til Sekretær i Indenrigsministeriet, cand. jur. *Helge Hørby* (S. '38), Søn af Telefonformand Hørby, Sorø.

*

Forlovelse er indgaaet mellem Sygeplejeelev Frk. Gerda Christiansen, Datter af Direktør Einar Christiansen, Nykøbing F., og stud. med. *Erik L. A. Hammerich Damm* (S. '39), Søn af Lektor, Landsretssagfører, Dr. techn. Leo A. Damm.

*

Direktør i Industriraadet *Sven Netterstrøm* (S. '14) er Medlem af den danske Handelsdelegation i London.

*

Sekondløjtnant ved 2. Livgardebataillon *K. Thorgils* (S. '24) er slettet af Rullen ved Udgangen af 1946.

*

En af Foreningens »Norden«s Rejselektorer, den svenske Universitetslektor *Bertil Molde*, Aarhus, holdt Lørdag den 18. Januar Forelæsning i svensk Litteratur paa Sorø Akademis Skole.

VILHELM ANDERSEN: LITTERATURBILLEDER

I det andet Bind af de Erindringer, som den forhen-
værende Gyldendaldirektør Frederik Hegel lige
før Jul udsendte paa Forlaget i Klareboderne, citerer
han et Brev, han fik fra Bjørnstjerne Bjørnson, da
han i sine unge Aar i Aarhundredets Begyndelse op-
holdt sig i Amerika. Brevet, som er dateret Aulestad,
18. Februar 1903, slutter med følgende Linier:

*»Om du læser den intimeste danske bok, som jeg
kjænder fra sidste tid »Året og Dagen« av Vilhelm
Andersen, som for lejligheden kaller sig Knud Sjel-
landsfarer, så vil du der føle det landskab og den
ånd, som er næret av det, så innerligt i sløgt med
dig selv, at umuligheden av at få en fremmed til
helt at forstå det vil falde i øjnene av sig selv.«*

Vist desværre for den unge Hr. Hegel havde hans
Aand den Gang ikke en saadan Habitus, at den kunde
kapere Vilhelm Andersen. I et Brev, dateret 14. Marts
1903, skriver han hjem til sin Moder:

*»Efter B. B.s Brev er jeg allsaa begyndt at læse
Vilhelm Andersens Bog »Året og Dagen«, men som
jeg skrev til B. B., jeg synes ikke om den. B. B.
havde anbefalet den som den inderligste danske Bog.
Jeg skrev, at jeg var ikke saa »dansk« som Vilhelm
Andersen og vilde aldrig være eller blive det. Min
Ærgerrighed stiledede andre Steder hen end til det
ypperste af den Slags dansk, dansk, dansk og pø-
dansk Selvglyde og selvglad Smaatskaarenhed og
Vid« (retfærdigvis bør det noteres, at i Erindrin-
gerne beder Hegel i en Fodnote Professor Vilh. An-
dersen undskylde disse meget ungdommelige Føtel-
ser. Jeg tror, skriver han, det var V. A.s Glæde over
sin Foraarsregn-vædede-Havelocks Duft, der opbrug-
te mig).*

Hos en anden en, som netop har læst Vilhelm An-
dersens sidste Efteraar hos Gyldendal udkomne Bog

»Litteratur-Billeder«, fremkaldte denne Læsning lys-
levende Mindet om, hvordan man just i det Moment,
de citerede Breve blev skrevet, sad paa en Studenter-
hybel i Colbjørnsensgade og beloges stærkt og inder-
ligt af Knud Sjøllandsfarers Betragtninger over Aaret
og Dagen, følte sig beriget af dem og syntes, at man
gik ud i Byen ligefrem som et nyt og bedre Menneske.
Det er mere end 40 Aar siden, og nu genoplever man
ved at læse »Litteratur-Billeder« næsten den samme
unge og umiddelbare Glæde, maaske mest ved »Bjørn-
son-Myte«, Vilhelm Andersens Bidrag til Festskriftet
i Anledning af Bjørnsons 70 Aars Fødselsdag i 1902.
Men der er da ogsaa »Det Heibergske Hus«, skrevet
som Tekst 1897 i »Vort Folk i det 19. Aarhundrede«
til Marstrands Maleri af den Heibergske Familie, eller
Afhandlerne om Blicher, Oehlenschläger og I. P.
Jacobsen og de forskellige Holberg-Essays m. m. --
et Udvalg af Vilhelm Andersens mindre Afhandlinger
om Litteratur, hentet fra den første Halvdel af hans
Forfatterskab. I det »Efterskrift«, som slutter Bogen,
bemærker han selv, at ligesom Bogen om Poul Møl-
ler er ogsaa dette første Samlingsbind, hvis enkelte
Stykker er ordnet i to Afsnit efter Tidsfølgen, optrykt
uforandret for at give Indtryk af den Sammenhæng og
Udvikling i Forfatterskabet, som jeg paa Grund af
dets Begrænsning og trods dets Fejl og Pletter, har
fundet i det ved dette sene Gensyn med dets Ophav.

Som Regel lader undertegnede de Reklamer, Forlage-
ne sender sammen med Bøgerne, gaa i Papirkurven.

Men ingen Regel uden Undtagelse. I »Litteratur-Billeder«, hedder det i Reklamen, har Professor Vilhelm Andersens store Skare af Beundrere ham lyslevende som Skribent, som Taler, næsten ogsaa som Oplæser. Selv kan jeg ikke præcisere det bedre og mere rammende. Læs saa Bogen!

V. Sorgenfrey Hansen.

AXEL VON SPÄTH

* 6. Oktober 1880 — † 12. Januar 1947.

Søndag den 12. Januar døde en saavel i soranske Kredse som indenfor sin Etat meget afholdt Mand, Ekspeditionssekretær *Axel von Späth*. Lørdag Eftermiddag havde han forladt sit Kontor i Generaldirektoratet for Postvæsenets Hus i Tietgensgade, tilsyneladende fuldstændig rask, i alt Fald selv uden Tanke paa Sygdom, forsaavidt som han, lige før han gik, havde vekslet nogle Ord om Fremtiden med Generaldirektør K. J. Jensen. Søndag Morgen fandtes han død i sin Stue, siddende ved en Bogreol, øjensynligt ramt af et Hjerteslag. Begravelsen fandt Sted Lørdag den 18. Januar fra Frederiksberg Kirke.

Axel von Späth var født den 10. Juni 1880 i Viborg som Søn af daværende Assistent ved Statsbanerne, Løjtnant Carl Oscar Eugen von Späth (senere Stationsforstander i Fredericia) og Hustru Caroline Louise, f. Schæffer. Han tog almindelig Forberedelseseksamen i Ringkøbing og indkom efter Sommerferien 1897 i Sorø Akademis Skole, som han forlod i 1899 med Studentereksamen. I 1906 blev han juridisk Kandidat og ansattes det følgende Aar som Assistent i Generaldirektoratet for Postvæsenet, hvor han 1919 avancerede til Sekretær. 1927 udnævntes han til Fuldmægtig i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet — allerede i 1924 var han blevet Generaldirektørens Sekretær, først C. J. Mondrups og siden K. J. Jensens — og i 1931 blev han Ekspeditionssekretær og Generaldirektoratets Kasserer. Fra sine unge Dage havde Axel von Späth saaledes arbejdet i Postvæsenets Generaldirektorat, hvor han erhvervede sig megen Viden om Forretningsgangen; han var fortrolig med Traditionen, hans rige Erfaring, hans Menneskekundskab og fine, gamle Kultur samt Sprogkundskaber var ham til megen Nytte i Arbejdet og ikke mindst en god Støtte for den Generaldirektør, for hvem han fungerede som Sekretær. Saavel overfor Kolleger som Venner og gamle Skolekammerater var han nøbel, venlig og taktfuld, støttede redebont med

Raad og Bistand dem, der søgte ham. Han vilde gerne glæde andre, og et Middel hertil havde han i sin pragtfulde Stemme. Ofte sang han ved kollegiale Sammenkomster, og navnlig glædede det ham at synge i de Institutioner, der samler ensomme gamle Mennesker til nogle hyggelige Timer. At man tildelte denne Mand forskellige Hverv var kun naturligt; han sad saaledes i Bestyrelsen for Dansk Post- og Telegrafmuseum, hvis Kasserer han var. For sine Fortjenester blev han dekoreret med Ridderkorset af Dannebrog og Ridderkorset af den svenske Vasaorden.

I Soransk Samfund, hvor han hyppigt mødte til Sammenkomster og Udflugter, vil man mindes ham som den gode, stillfærdige og kultiverede Kammerat.

I Oktober 1910 ægtede Axel von Späth Caroline Emilie West, Datter af Skovrider Carl Emil West og Hustru Caroline Johanne Christiane, f. Krøhn. Hans Hustru døde den 16. Marts 1943. Hans Søster, Fru Friede Boeck bekendtgjorde Dødsfaldet.

ORIENTERINGSaften

Torsdag d. 13. Marts Kl. 19,30 afholdes i »Danmarks-hjemmet«s Selskabslokaler, Palægade 5, Mezz. en Orienteringsaften fortrinsvis for Soransk Samfunds yngre Aargange, hvor Medlemmer af Bestyrelsen vil fortælle om Soransk Samfunds Formaal og Virke.

Der vil blive Lejlighed til at stille Spørgsmaal.

Aftenen slutter med Pølser, Kartoffelsalat og Øl à Kr. 2,00 pro persona.

Medlemmerne opfordres til at medtage andre Soranere.

Anmeldelse om Deltagelse i Pøsegildet maa ske senest d. 10. Marts til Sekretæren, Civilingeniør *Torben Madsen*, Snorresgade 5, 1., S., Telefon Amager 750 y (Kl. 18—20) eller Central 10310, Lokal 30 (Kl. 9—16).

Bestyrelsen.

NYE MEDLEMMER

Siden den 31. December har følgende indmeldt sig i Soransk Samfund:

stud. jur. *Olaf Bruhns*, Kronborggade 22, N. (S. '45).

stud. med. *Mogens Egeblad*, Katrinebjergv. 5, Aarhus (S. '45).

stud. polyt. *Rene Mortensen*, Søvej 29, Holte (S. '45).

Dr. med. *C. C. Fleischer-Hansen*, Algade 23, Holbæk (S. '12).

Direktør *Sven Nielsen*, Messageries du Livre, Rue de Seine 27, Paris 6e.

Torben Balstrup, Kaptensgatan 19, Helsingfors (S. '45).
Universitetssekretær *P. V. Fønss*, Tagensvej 15, N.

GRÆVLING I BAKKEN —

I denne Kronik skildrer Fredrik Nygaard, hvordan Sorøegnens Minder efterhaanden indfanger den gamle Soraner.

Skolen er begyndt, men den gamle Soraner har baade Friformiddag og Frieftermiddag — han er udenfor Nummer; alligevel føler han sig paa en vis Maade staaende »i Reserven«.

Og Reservesoraneren begiver sig over Plænerne foran Akademiet ned til Søbredden, hvor de iltre, ferske Smaabølger nu som før klunker mod de bredbugede, hvidmalede Baade, Fartøjer, med hvilke han talrige Gange har krydset Søen, til Bøgholm, til Egholm, Ægir og Parnas, Naturoplevelser, som kun faa Skoler her i Landet kan bide deres Elever Magen til.

Han vender sig og kikker op mod Academia sorana — og han skammer sig en lille Smule over, at hans Hold i daglig Tale var taabeligt nok til at benævne Stedet som »Slaveanstalten«. Naa, det var vel blot Friskfyraglighed og maaske en indirekte Protest mod dets daværende Prædikat af »Opdragelsesanstalt«, til hvilket der i hine Tider klæbde en vis Tone af Tugt-, Rasp- og Forbedringshus.

Yndet var det i sin Tid at sidde paa Trappen ud mod Søen og læse Lektier eller »Morskab«, som det hed. Der sad jeg en Dag og læste, da en stor, lidt tungt ludende Skygge formørkede Solen — Rektors. Han spurgte, hvad jeg læste, og, staaende med Bogen i Haanden, sagde han, idet han ligesom paa een Gang vejede og vurderede Værket og Eleven, der naturligvis havde rejst sig: »Herman Bangs¹⁾ »Haabløse Slægter« — det er vist næppe den rette Lektüre for en Dreng i din Alder ...« Lidt løvende gav han mig Bogen tilbage, Værket, der var skrevet af og som omhandlede Sorøs maaske navnkundigste Elev fra nyere Tid og hans Tilknytning til Egnen gennem Skjaln Hvides Slægt. Ak ja, det er svært at være Elev, men maaske det sommejtider er endnu sværere at være Rektor ...

Solen glimter i Ruderne oppe i Klasseværelserne, og jeg husker, hvordan »Ridderen«, den raske og aarvaagne Lektor *Frimodt*²⁾ en Morgen afbrød sin livlige Gennemgang af en af de klassisk-borgerlige Komedier og lod os se et lille vaskægte Billede af Sorø Borgerliv: Afd. Skomagermester *Høyer* og Familie paa den daglige Morgentur gennem Akademihaven; forrest trissede en lille, tyk Moppe, saa fulgte, i nogen Afstand, den rare, trivelige Fru *Høyer*, og til sidst kom Skomagermesteren selv i egen høje, ærværdige og adstadige Person med Stok og Dannebrogsmændenes Hæderstegn i Knaphullet ...

Man kan ikke sige, at det er ærværdige Egenskaber, der trykker Eleverne af i Dag! Da jeg nærmede mig Badeanstalten, hvor jeg i sin Tid har svømmet *Q. B.s*³⁾ berygtede og frygtede 16 Omgange, lyder høje, muntre Stemmer, og fra en af Badebroerne iagttager jeg, hvordan en Gymnastikklasse tumler sig i denne Aarets første Gymnastiktide. De fleste af Drengene er dygtigt solbrændte, men med maanlelige Halepartier — hvad der dog ikke lindrer dem i at staa paa Hovedet i Ballen af Hjertens Lyst og hilse paa »Gedebollerne«. Velbekomme!

Forhaabentlig er man nu blevet mere human over for de saakaldte »Vandskrækkere« og lader dem ikke sidde og ryste til Spot og Spe i Omklædningshuset. Selv hørte jeg til den lille Skare, som nogle faa Aar var Vinterbadere — afd. Ritmester *Peter Jensen*⁴⁾ (»His Ex«!), Magister *Thorbjørn Porsild*⁵⁾, Red. *H. H. Nielsen*⁶⁾ og *Troels Zacho*⁷⁾ hørte til Holdet, og vi skiftedes til efter Badet at banke Varme i Overlærer *Lauritzens*⁸⁾ brede Rygstykker; han gik heller ikke af Vejen for en Gyser. Men efter saadan en Dukkert mellem Isflagerne kunde det godt knibe lidt med at tilfredsstille den nyansatte Hr. *Thomsens*⁹⁾ Krav vedrørende den ædle Skønskriftkunst.

Det er en meget smuk Friluftscene, der er anlagt her nede i Akademihaven — det vil jeg gerne have Lov til at udtale som den første, meget ungdommelige Direktør for en Soransk Friluftsforestilling, selvfabrikeret og opført ude ved Tuel Sø med *Sigurd Langberg*¹⁰⁾ i »Hovedrollen«. Holbørgs spinkle Statueskikkelse, det ser jeg nu, bøjer sig forbindtligt og let ironisk, mens de illærdige Svaler svitter omkring ham. Ja, ja, Hr. Baron, det var maaske Eder selv, der, naar alt kommer til alt, havde in- eller exciteret os til at give os i Kast med Komediens Muse.

Ikke uden en vis Gysen passerer jeg Store Plads foran Gymnastikhuset. Det var herfra, Kaptajn, Lektor *O. B. Müller* startede sit famøse Kilometerløb — d. v. s. ned ad Danne-skjoldsallé og Akademihaven rundt, ofte med tunge Fedtlærersstøvler paa. Som vi dog hev efter Vejret; Men vi var under skrappe Disciplin end nogen Rekrut, og saa vidt jeg ved, har ingen taget varigt Mén — selv ikke de langsomste, der maatte løbe et Par ekstra Omgange. For mange af os, det skal ogsaa siges, var Kapløbet, især ved Sommertid, en ren Svir.

Sløjdsalen vækker hyggelige Minder, associacieret med Duften af friske Høvlspaner, Savsmuld, Lim, Beitse og Shellak — og *Røde Niensens*¹¹⁾ rungende Kommandørøst, naar vi fremadfældede skulde save i Takt: Et—to—et—t-h-o ... Hvilket Paafund!

Kirken, det maa jeg tilstaa, har jeg ikke været i, siden jeg blev konfirmeret dér af daværende Provst, Dr. theol. *Kragerup*¹²⁾, en, forstaar jeg senere, højt dannet Personlighed. Han skulde blot ikke have haft at gøre med deciderede Grinebidere i 14—15 Aarsalderen, Fyre, som hans i Virkeligheden usædvanlig smukke Konfirmationsforberedelser mestendels gik henover Hovedet paa, og som indbyrdes var respektløse nok til at smykke ham med Navnet »Ørelav«. Hvordan mon alle disse specifikt soranske Øgenavne i Grunden er opslaaet, hvem har hittet paa dem?

Hvor vi dog var lattermilde den Gang, ogsaa i Læsetiden. En Ged, der brægede nede i »Bondens« (Lektor *Ussings*¹³⁾) Have, en Vaarflue, der krøb over Bordet, var nok til at faa os til at eksplodere. En Aften eksploderede ogsaa den ellers saa afmaalte Lektor *Gorm-Hansen*¹⁴⁾ (»Gim«), og vi kom ned til Aftenbordet med meget røde Kinder.

Pladsen mellem Rektorboligen og Fratergaarden rummer især Minder for dem, der fra Rekruttiden i »Soldaterkorpset« har tjent sig op gennem Graderne og er endt som Officer, Fanebærer eller noget ved Musikken. Da jeg som

en lille benovel, nyhvervet Rekrut i 4de Deling første Gang stod og præsenterede Gevær, mens Fanen blev ført til Fløjen, tænkte jeg mindst af alt, at det engang skulde-times mig at blive Kaptajn for Soldaterkorpset og have en Kammerfuks til at pudse min Sabel om Lørdagen. Interessante var ogsaa »Krigsspillene« de mørke Søndageftermiddage i »Gamle Laff«s eller O. B.s Hjem — dér opdagede man, ont ikke før, Mennesket bag Læreren.

Men de ældre Elever var i min Tid ofte langt skrappere end Lærerne — de foranstaltede af og til en formelig Klappjagt paa os mindre i Akademibygnings lange over- og underjordiske Gange og »drøjede« sig ved Hjælp af Sæbestykker, der var knyttet ind i Haandklæderne, en soransk Form for Knut, der ikke gav de nymodens Torturmetoder meget efter. Omtrent ved den Tid, jeg gik ud (1915), var »Drøjesygen« dog aftaget betydeligt og skal nu være helt forsvundet.

Nu er den gamle Soraner blevet dygtig sulten, og han efterkommer med Glæde Indbydelsen til at spise Frokost hos sine gamle Venner, Amtsrevisor *Sigurd Strangen* og Frue i Hjemmet ude ved Tuel Sø. Frokosten blev til Middag, Middag til Aften og Aftenen til Nat — og her ved Bredden af Tuel Sø, hvor Hejren svæver over Vandene, hvor Ræve lusker i Krattet, og Bjernede Rundkirke tegner sin faste, robuste Profil i det midtsjællandske Landskab hinsides Søen, her har nu den gamle Soraner paa sine Værtsfolks Opfordring saa smaat begyndt at grave sig ind i Bakken som en anden Grævling — som en Slags Kompensation for de fem-seks Stykker, man med tungt Hjerte har set sig nødsaget til at nedlægge herude.

Herfra er han blevet hentet til hyggelige Kaffe-komsammen med sin gamle Klassekammerat, den i hele Egnen saa højt skattede Doktor *Inger*¹⁵⁾, hvis Fader han saa tydeligt erindrer, naar Doktorvognen med tændte Lygter rumlede frem i Porten i Priorgade, og Lægen under Køretøjets Knagen steg op i sin mægtige Kørepels, lod sit svære Korpus spænde under Lammeskindsforsmækken og saa sad dér som en rigtig gammel Doktorhjörn, parat til at trodse Snestorm og Kulde under de milelange Landture ud til Patienterne.

Det er ogsaa hændt den gamle Soraner at blive kørt ud til Knudstrupgaard ved Alsted af Proprietær *Harboe* — og her har han, med den livlige og levende Fru *Else* som Fortolker mødt noget af det, han mener at forstaa sig paa — og som han i hvert Fald værdsætter højt: Dansk Digtekunst og Musik. Foranlediget af et Takkebrev til *Ludvig Holstein* har Digteren, som selv fandt sin Hustru paa en sjællandsk Proprietærgaard, sendt Fruen paa Knudstrupgaard nogle af sine Digte — og smukt var det at høre hende recitere:

»Nær Sjællands Strand min Vugge gik¹
i Takt til Viser gode,
og Mælk jeg af min Moder fik,
mens Sommergræsset groede.
Det var saa trygt det første Ord,
hun lærte mig at stamme,
før Barndom, Fædreland og Mor
for Hjertet blev det samme ...«

— mens Natsværmerne flagrede ind fra Haven, og de mørkerøde Roser i den blaa Skaal paa Mahognibordet gløder mod de dugslagne Plæner derude.

Heller ikke den bildende Kunst fattes ved Gensyn med Sorø. I det omtalte Hus i Priorgade, netop dér, hvor jeg boede som lille Mellemskole dreng, findes i Sorø Kunstmuseum, som er oprettet ikke mindst paa Initiativ af min gamle Klassekammerat, Direktør *Alfred V. Rasmusen* med eet Es, et meget kræsent Udvalg — skænket som Gaver — af dansk Malerkunst lige fra *Jens Juel* til *Siegfred Neuhaus*. Skolens nuværende Tegnelærer, eller, som det malende hed, »Ridssemester«. Over det Sted, hvor min Seng stod, hænger et stort Landskabsbillede af *Vilh. Kyhn*, »Aften ved Solnedgang«.

Ja, nu lider Sensommerdagen saa smaat. Jeg sidder inde i den moderne Restaurant i Hotel »Kong Frederik« paa Torvet i Sorø og ser de farverige Rutebiler køre op foran Rutebilstationen: Sorø—Kallundborg, Vedde—Sorø—Ringsted, Sorø—Dianalund—Mørkøv—Svinninge ... Om lidt vil en af disse Biler føre mig til mit Tilholdssted ved Tuel Sø, jeg vil se Pedersborg højliggende Kirke skimre hvidt mod Tordenbyggerne og de frodige gule Korngrøder mellem Kirkegaarden, Haverne og Søen. Mens jeg venter, gengiver jeg lidt af den Stemning, der fylder mig, Sorøs »om-zirkulende«, indfangede Tone.

*Var det mon det, du vilde
søge tilbage til din Ungdoms Egn,
og finde ganske stille
et Staaested og dit Værens
Ungdomskilde?
Derpaa kan tyde visse
digteriske Tegn ...
Nu har jeg levet her i Sorø
nogle Dage, ved Tuel Sos Bred.
Jeg har fornemmet
denne dybe Fred,
som breder sig fra Markerne
ved Pedersborg,
Bjernede runde Kirke
i det Fjerne,
set Morgenlaugens
sagtelige Dans.
Høstsolen i dens Kraft
og Opstandsglans,
Midtsjællands Døjde
og det gode, milde.
Min Sjæl, var det mon det,
du inderst vilde?*

En gammel Soranergævling er saa smaat betænkt paa at grave sig ind i Bakken. Maaske kommer den, mine Læsere, fra Tid til anden frem fra sit Skjul og giver et lille Grynt fra sig.

Fredrik Nygaard.

Noter:

¹⁾ *Herman Joachim Bang*, Forfatter, f. 20. April 1857 i Adserballe paa Als som Søn af Sognepræst Frederik Ludvig Bang og Hustru Thora Elisabeth Salomine, f. Blach. Indkom i Skolen 1. Maj 1872. Student 1875. Død 1912 under er Rejse i U. S. A.

²⁾ *H. N. C. Frimodt*, f. 24. Juni 1870. Lærer ved Sorø Akademis Skole fra Skoleaaret 1904-05 til 31. Juli 1937.

³⁾ *Oluf Benjamin Müller*, f. 3. Juli 1875 i Sundby i Stadsager Sogn i Maribo Amt som Søn af Sognepræst Georg Vilhelm Müller og Hustru Ellen Nielsine, f. Jacobsen. Indkom i Skolen 19. August 1886. Student 1892. Kaptajn i Hæren. Adjunkt 1904 ved Sorø Akademis Skole, tog som Lektor sin Afsked fra 1. April 1944.

⁴⁾ *Jens Peder Jacob Jensen*, f. 12. Oktober 1897 i Over Vindinge i Sværdborg Sogn, Præstø Amt som Søn af Gaardejer Ole Jensen og Hustru Marie Sofie, f. Kristensen. Indkom i Skolen 19. August 1911. Realeksamen 1915. Ritmester ved Dragonerne og Chef for Hærens Rideskole. Døde pludselig under Sydsjællands Rideklubs Hubertusjagt 13. November 1938.

⁵⁾ *Thorbjørn Porsild*, f. 28. December 1898 i København som Søn af mag. scient. Morten Pedersen Porsild og Hustru Johanne Kirstine, f. Nielsen. Indkom i Skolen 19. August 1913. Student 1918. I canadisk Regeringstjeneste.

⁶⁾ *Hans Henning Nielsen*, f. 12. Juni 1899 i Thorslunde, Taastrup Sogn, Københavns Amt som Søn af Proprietær Jens Peter Vilhelm Nielsen og Hustru Olga Elisabeth, f. Hansen. Indkom i Skolen 19. August 1912. Student 1918, blev Journalist og arbejdede nogle Aar som »Sorø Amtstidende«s Hovedstadskorrespondent.

⁷⁾ *Troels Marstrand Zacho*, f. 26. Oktober 1898 i Hillerød som Søn af Landskabsmaler, Professor Peter Mörch Christian Zacho og Hustru Cathrine Mathilde, f. Marstrand. Indkom i Skolen 19. August 1911. Student 1918.

⁸⁾ Lektor *Carl Joh. Christian Lauritzen*, f. 27. Maj 1855 i Slagelse som Søn af Toldforvalter G. W. Lauritzen og Hustru, f. Fischer. Polyteknisk Kandidat 1878. Lærer ved Sorø Akademis Skole 1880-1925. Skaber af Soldaterkorpsset. Medlem af Sorø Byraad 1891-1921. Borgmester 1914-21. Død 7. April 1931.

⁹⁾ *S. Thomsen*, Lærer i Skrivning, Gymnastik og Sløjd ved Sorø Akademis Skole.

¹⁰⁾ *Sigurd Bengt Langberg*, f. 29. Oktober 1897 i København som Søn af Murermester Martin Peter Langberg og Hustru Bengta, f. Häggglund. Indkom i Skolen 19. August 1909. Udmeldt i Juli 1915. Skuespiller.

¹¹⁾ Lektor *Carl Albert Nielsen*, f. 13. Oktober 1874 paa Holsteinsminde i Førslev Sogn, Sorø Amt som Søn af Højskoleforstander, Kaptajn Morten Christian Nielsen og Hustru Laura Wilhelmine Marie, f. Stallknecht. Indkom i Skolen 19. August 1887. Student 1895. Lærer ved Sorø Akademis Skole fra 1. Januar 1906 til 31. Juli 1932. Død 19. Februar 1935.

¹²⁾ Dr. theol. *Frederik Christian Krarup*, f. 31. Marts 1852 i Løgumkloster som Søn af Sognepræst Niels Peter Krarup og Hustru Jensine, f. Skierbeck. Sognepræst i Sorø 10. Juli 1893-15. Maj 1922. Død 27. December 1927.

¹³⁾ Lektor, Dr. phil. *Henrik Ussing*, f. 23. Juni 1877. Død 2. Maj 1946. Lærer ved Sorø Akademis Skole 1906-1944.

¹⁴⁾ Lektor *V. Gorm Hansen*, Lærer ved Sorø Akademis Skole 1903-1942. Fyldte 75 Aar den 18. Februar.

¹⁵⁾ *Inger Jensen*, f. 29. April 1899 i Sorø som Datter af Læge Ole Christian Jensen og Hustru Astrid Nathalie Hylid, f. Kappel. Indkom i Sorø Akademis Skole 19. August 1914. Student 1917. Nu Læge i Sorø.

I Fredrik Nygaards Kronik i Januar-Nummeret »Til Lovsang efter Sommerferien« er der 1. Spalte 2. Linie fra neden en Trykfejl. Der staar Frederikssund, skulde selvfølgelig staa Frederikslund. Red.

KUNSTMUSEETS BYGGEFOND

I Udsamlingen til Museets Byggefond havde pr. 31. December 1946 i 266 Bidrag og Tilsagn givet ialt Kr. 15,584.

Følgende gamle Soranere har indtil Udgangen af 1946 ydet Bidrag til Byggefonden:

1879: Forsøgsleder cand. polyt. *Emil Holm*, København. Chefredaktør *L. Schiøtt-Christensen*, Aalborg.

1885: Provst *Chr. Winther*, København. Dommer *John Knøx*, København (død). Kommandør *Magnus Bojesen*, København (død). Konsul *Johs. Hartmann*, Gent.

1886: Lektor *J. G. Erlandsen*, Hillerød. Arkitekt *Thorkel Laplau Møller*, Skaade.

1888: Dr. phil. *Mouritz Mackeprang*, København. Godsejer *Chr. Suenson*, Næstved.

1889: Rektor *H. Raaschou-Nielsen*, København. cand. mag. *Einar Erslev*.

1890: Direktør *Rich. Roeszler Larsen*, Gentofte. Arkitekt *Helge Bojsen Møller*, København (død).

1891: Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch*, Borupgaard. Kontorchef *L. Wagner*, København. Godsejer *S. Scavenius*, Klintholm. Regnskabschef *H. L. Truelsen*, Gentofte.

1892: Fhv. Boghandler *Alb. Nyeborg*, Lyngby.

1893: Tandlæge *Villy Herschend*, København. Piano-fabrikant *Chr. Caspersen*, Aarhus (død).

1894: Apoteker *Emil Chr. Bang*, Brande.

1895: Toldkasserer *Vilh. Bay*, Gentofte.

1896: Ekspeditionssekretær *P. H. Permin*, København. Overretssagfører *V. Frandsen*, Odense (død). Overretssagfører *Erik Landsperg*, Sl. Heddinge. Ekspeditionssekretær *Chr. Aug. Thielemann*, København. Tandlæge *Niels Thorlacius-Ussing*, Vejle.

1897: Forvalter *S. A. Sorensen*, Vesterborg. Trafikkontrollør *H. V. Federspiel*, København.

1899: Kontorchef *M. Hammerich*, København.

1901: Bagermester *Rogert Møller*, København.

1902: Professor, Dr. phil. & theol. *Johs. Pedersen*, København. Højesteretssagfører *H. H. Bruun*, København. Prokurist *Niels Bonnesen*, København.

1903: Bankfuldmægtig *K. V. Jølver*, København. Professor, Dr. phil. *N. E. Nørlund*, København. Civilingeniør *Lakjer*, København (død). Gartnermedhjælper *H. Bayer*, Dianalund. Gartnermedhjælper *Otto Bayer*, Kalundborg.

1904: Kontorchef *E. Aarsleff*, Rungsted. Skovrider *C. H. Lorenzen*, Hovedgaard.

1905: Kredstæge *Gudmund Effersøe*, Mariager (død). Civilingeniør *Jorgen K. Rasmusen*, Korsør. Skovfoged *Karl Geleff*, Sønderborg. Paskontrollør *J. Chr. Neldahl*, København. Repræsentant *Thomas Godt Jørgensen*, København. Apoteker *H. H. Thure*, Haarby. Boghandler *Georg Christensen*, Næstved.

1906: Direktør for Nationalmuseet *Poul Nørlund*, København. Politimester *Axel Rudkøbing*, Odder (død). Revisor *Häuser*, Odense. Vinhandler *E. N. Friis*, København. Kommandør *Peter Jensen*, Gentofte.

1907: Politimester *Borge Hebo*, Esbjerg. Civilingeniør *P. E. Mortensen*, København.

1908: Civilingeniør *C. L. R. Veistrup*, Helsingør. *Uden Navn*, København.

1909: Minister *S. P. Duurloo*, p. t. København. Overlæge Dr. med. *A. Als. Nielsen*, Skive. Tandlæge *D. Kiesbye*, København. Direktør *V. Thorlacius-Ussing*, København. Pro-

fessor Dr. phil. *Aksel Andersen*, København. Oberst *H. Fog*, Næstved. Kontorchef *A. Helms*, København.

1910: Fru *Karen Hee*, Horbelev. Fru *Ingeborg Rørth*, Bogense. Minister *M. A. Wassard*, Athen. Apoteker *Johan Wengel*, Ringsted.

1911: Læge *Alfred Glerup*, København. Repræsentant *Vagn Aage Loehr*, Nørresundby. Civilingeniør *Ebbe Andersen*, Tønning. Civilingeniør *Henry Krog-Meyer*, London. Fru *Marie Munch-Thomsen*, Væggerløse. Grosserer *Sigurd Degen*, København.

1912: Direktør *Ejnar Lisborg*, Slagelse. Overkirurg Dr. med. *Otto Mikkelsen*, København. Lærer *Gunnar Dam*, Dragør.

1913: Afdelingslæge *Ellen V. Jensen*, Middelfart. Kontorchef *Grant Schaeffer*, Nykøbing F. Tandlæge *Børge Sørensen*, Hillerød. Læge *Karl Iversen*, Kalundborg. Direktør *Eigil J. Wiboltt*, København. Grosserer *Chr. Friis*, København.

1914: Landsretssagfører *Hermod Lannung*, København. Grosserer *Otto Lauritzen*, København. Kunsthandler *Otto Haagen-Müller*, København. Fru *Ellen Ipsen*, Giesegaard.

1915: Bankfuldmægtig *Tage Thiesen*, København. Kgl. Skovrider *Alf Gram*, Hørsholm. Dommerfuldmægtig *G. G. Poulsen*, Haderslev (død).

1916: Overlæge Dr. med. *Vilh. Stub-Christensen*, Aarup. Landsretssagfører *Chr. Kall*, Aarhus. Grosserer *Svend Aage Borchost*, København. Fru *Asta Wiberg*, København. Grosserer *Børge Formark*, København. Fru *Laura Kamphøener*, Aabenraa. Grosserer *Svend L. Schrøder*, København. Direktør *Alfred V. Rasmusen*, København.

1917: Dr. phil. *Olaf Carlsen*, Skanderborg. Overlæge *Poul Evers*, Viborg. Cand. phil. *Astrid Henriksen*, Gentofte. Overklitfoged *Åxel H. Rasmussen*, Thisted. Prokurist *C. C. Hoffgaard*, København.

1918: Sognepræst *H. Waage Bech*, Skagen. Sognepræst *Aage Jespersen*, Balling. Sognepræst *Oluf Krog-Meyer*, Mern. Stadsingeniør *Holger Kerstens*, Slagelse. Købmand *Kristen Hansen*, Valby. Tandlæge *Holger Christensen*, Roskilde. Købmand *Vagn Jespersen*, København.

1919: Sparekassebogholder *Jens Madsen*, Hadsund. Skovrider *Chr. Smith*, Hesnæs. Civilingeniør, Direktør *Th. Kristiansen*, København. Prokurist *Niels Kindt*, Rungsted.

1920: Læge *Poul Glaven*, Løgumkloster. Læge *Herluf Raaschou-Nielsen*, København. Landsretssagfører *Otto Heideberg*, København. Civilingeniør, Direktør *H. H. Stevnius-Nielsen*, København. Isenkræmmer *J. Scheel-Bech*, Næstved. Forpagter *N. B. Ulrich*, Skjoldemose.

1921: Bibliotekassistent *Anna M. E. Gad*, Hellerup. Brandinspektør *Jan Ammitzbøll*, København. Sagfører cand. jur. *Carl Chr. Clasen*, Næstved. Forvalter *Tage Perch-Nielsen*, Vedbæk.

1922: Direktør *Poul Drewes*, København. Godsejer *Ejler Marcher*, Søholt pr. Bursø. Kommunaldirektør *Hans A. Nielsen*, Aarhus. Læge *Einar Thykier Nielsen*, Lemvig. Ingeniør *Holger Jespersen*, Skovlunde.

1923: Skovrider *Aage Wielandt*, Saltø pr. Næstved. Overlæge Dr. med. *Torben Andersen*, Hillerød. Lektor *Fr. Th. Glaven*, Odense. Læge *Harro Harrsen*, Herning. Hospitalforstander *Ole H. Bartsch*, Gentofte.

1924: *Einar Wentzel-Froberg*, Lellinge. Farvehandler *Leo Jepsen*, Valby.

1925: Dr. med. *Svend Aage Christensen*, Skive. Læge *Karl P. Schultz Møller*, København. Sekretær *Olto H. Simonsen*, København. Dyrslæge *Werner Boesgaard*, Karup. Civilingeniør *Dan Frørup*, København. Civilingeniør *Poul Chr. Kann*, Køge. Købmand *Ole Alban Knudsen*, Aarhus. Bankassistent *Kaj H. Wagner*, København. Godsejer *Carl C. H. Castenshiold*, Borreby.

1926: Sognepræst *Hans E. Sand*, Fugleffjord. Landsretssagfører *Stig Axelsen Drejer*, Randers. Tandlæge *Fr. Bodil Strarup*, Sorø. Kaptajn *O. N. W. Thron*, Møgelkær. Cigarhandler *Hans Chr. Jørgensen*, Glostrup. Købmand *Peter H. Kaalund*, Svebølle. Direktør *Gunnar Knudsen*, København.

1927: Adjunkt *Aage Christensen*, Vordingborg. Politikommissær *Holger Frandsen*, Lyngby. Direktør *Carl Aarso*, Køge. Kaptajn *Erik Chr. Tage Jensen*, København. Ministersekretær *Ernst Meinster*, København. Landmand *Bjørn Abel*, Gl. Lellingegaard, Køge. Civilingeniør *Sjurdur Dahl*, Valby. Restauratør *Jacob Knud Jensen*, Korsør. Fuldmægtig *Gunnar Marshall*, København. Farvehandler *N. S. O. Nielsen*, Ringsted. Sagfører cand. jur. *Erik Gundelach-Petersen*, København.

1928: Reservelæge *Kay Hjort Clausen*, København. Landsretssagfører *Lennard Beck*, København. Revisor *P. Loumand Hvid*, København. Fuldmægtig *Erik Wagner*, København. Amtsfuldmægtig *N. J. Leo Willert*, Holbæk. Prokurist *Ib Brask Nielsen*, Skive.

1929: Sognepræst *Ditlev Christensen*, Sønderho. Læge *Tage Wadum*, Stenlille. Fabrikant *Knud Erik Balle*, Silkeborg. Landsretssagfører *Jonas Bruun*, København. Læge *Gundmund Toft*, København. Læge *Erik K. Welling*, Nakskov. Cykelhandler *Rich. Rørdahl*, København.

1930: stud. mag. *P. Dam Larsen*, København. Ørelæge *Erik Haase*, Holbæk. cand. pharm. *H. S. Lindegaard*, København. Fuldmægtig *Poul Møller*, København. Sekretær *Bjørn Bjørnstad*, København. cand. pharm. *Jens Henningsen*, København. Direktør *H. E. Lesting*, København. *Peter Mourier-Petersen*, Rugaard.

1931: Kaptajnløjtnant *F. Worm-Leonhard*, København. Godsejer *L. Jørgensen*, Søllestedgaard. Købmand *Børge Wadum*, Stenlille.

1931: Kaptajn i R. A. F. *Preben E. Ipsen*, København. Boghandler *L. Schat-Petersen*, Aalborg.

1932: Redaktionssekretær *O. Fog-Petersen*, København. Ejendomsmægler *Villy Burchardt*, Taastrup. Løjt. Skovfoged *Jens Hoffmeyer*, Braaby. Disponent *Walter Michaelson*, Helsingborg. Assistent *Erik Flemming Andersen*, København.

1933: Sagførerfuldmægtig cand. jur. *S. Pontoppidan*, Aarhus. cand. pharm. *Erik Gjested Christensen*, København. cand. polyt. *Hagen Hasselbalch*, København. Kom-munesekretær *Walter Abrahamsen*, Ølstykke. Fabrikant *Orla Rytt*, Charlottenlund. Grosserer *Erik Pedersen*, Hellerup.

1934: Distriktslæge *Mogens Fog-Poulsen*, Umanak. Civilingeniør *Torben Madsen*, København. cand. polit. *Flemming Nissen*, København. cand. mag. Fru *Grethe Bund-*

gaard, Hellerup. Skovfogedassistent *Finn Christoffersen*, Maarup.

1935: Manuduktør cand. jur. *Kaj Lund*, København. cand. pharm. *Niels Ulrik Møller*, Lemvig.

1936: Bankfuldmægtig *Jørgen Fano*, Haslev. Sekretær i Undervisningsministeriet, cand. jur. *Jørn Ahlers*, København. Kaptajnløjtnant *Helge Worm-Leonhard*, København.

1937: stud. med. *Niels Andreasen*, København. Sagfører cand. jur. *Casper Borch*, København. Prokurist *Carl Borgen*, *Fredericia*. stud. jur. *Svend Egon Jensen*, København. *Erik Winther*, København. Læge *Knud Aagaard*, Hellerup. Sekondløjtnant *Egil Beckmann*, København. Prokurist *Carl Weinrich*, Holbæk.

1938: stud. ochon. *Niels Hølleris*, Aarhus. Adjunkt cand. mag. *Mogens K. Leth*, Randers. Civilingeniør *A. C. Gregersen*, Køge. Civilingeniør *P. Heide Jensen*, Riisskov. Civilingeniør *Magnus Madsen*, København.

1939: *Adam v. Bülow*, Sao Paulo. stud. polit. *Jacob Hansen*, Charlottenlund. Civilingeniør *G. Raaschou*, København.

1941: stud. theol. *O. Paaske*, København. stud. med. *Jørgen Heller*, København. stud. polit. *Hans Henningsen*, Bagsværd. stud. mag. *Carl Arne Wessemann*, Hellerup. Søløjtnant *Ib. Andrup*, København. stud. jur. *Robert Riis*, København. *Knud A. Jørgensen*, Lemvig.

1942: stud. jur. *Jørgen Behrendt*, København. stud. jur. *Steen Gregers*, København. stud. med. *Poul Gjørup*, København. stud. dent. *Hans Lauridsen*, København. stud. vetr. *Bent E. Olsen*, København. *Bjarne Djurhuus*, Stege. Landvæsenselev *Tage Schmidt*, Hjallesø. stud. med. *Poul E. Plesner*, København.

1943: Sparekasseelev *Knud Kruhøffer*, Sorø. Kornet *Alfred H. C. Rasmusen*, Værløse.

1944: stud. mag. *Sigurd Bjarndal*, København. Handelslærling *Peter Morville*, St. Heddinge.

1945: stud. mag. *Kurt Breson*, København. stud. polyt. *Henrik Blemmer*, Hellerup. *Poul Erik Jacobsen*, Hellerup. *Sven Andersen*, Pedersborg.

1946: *Ivar Hecktermann*, Glostrup. *Jørgen Larsen*, Sorø.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Forfatteren *Steen Christensen* (R. 14) har faaet Dansk Forfatterforenings Litteraturpris for Aaret 1946 (1000 Kr.) for Romanen »Jacob Worm«.

*

Direktør for Søkortarkivet, Kommandør *P. C. S. Jensen* (R. '06) har faaet Kommandørkors af Dannebrog af 2. Grad.

*

Fungerende Direktør i Industriraadet *Sven Netterstrøm* (S. '14), der var Medlem af den danske Handelsdelegation til London, blev under Opholdet i London den 27. Februar indlagt paa et Hospital og opereret for Tarmslyng.

*

Amtsforvalter i Københavns Amts nordre Birks Amtsstuedistrikt *N. E. O. Poulsen* (S. '96) fyldte 70 Aar den 26. Januar.

Maleren *Victor Haagen-Müller* (S. '13) deltog i Grønnings Udstilling paa Charlottenborg, aaben 25. Januar—16. Februar.

*

Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *Erik Theodor Lind* har, som meddelt, af det filosofiske Fakultet ved Københavns Universitet faaet antaget en Doktorafhandling »Poesiens Mission«. Det mundtlige Forsvar finder Sted den 13. Marts. Afhandlingen udkommer hos Gyldendal. Adjunkt Lind er Søn af tidligere Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, nu afdøde Redaktør *Theodor Lind* (S. '01), og Nevø af Forfatteren, cand. jur. *Aage Lind* (S. '01) samt Direktør *Johannes (Jonas) Lind* (udm. 6. Kl. '06).

*

Til det nyoprettede Embede som fast Hjelpepræst i Sorø havde der ved Fristens Udløb, den 30. Januar, meldt sig fem Ansøgere.

*

Fyns-Afdelingen af Soransk Samfund holdt Generalforsamling med Foredrag og Spisning Lørdag den 22. Februar paa Grand Hotel i Odense.

*

Læge *Ole Jordan* (S. '36) er blevet Enereservelæge ved Aakirkeby Sygehus.

*

Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33) har, som meddelt, faaet den Eibeschutzske Præmie. Han modtog den for Løsningen af en Opgave, en Scene fra det gamle Testamente. Kunstneren har malet et Billede »Aften før Syndfloden«, hvor man ser Dyrene vandre op i Arken. I Januar rejste han til Stockholm for efter Indbydelse af Svenska Konstnärernes Förening sammen med en anden dansk Maler og en Billedhugger at aabne en Udstilling.

*

Stig Gravesen (S. '41) har ved den polytekniske Lærestanstalt med en fin Førstekarakter taget Eksamen som Civilingeniør med Statistik som Speciale.

*

Gennem Undervisningsministeriet er der under 6. Desember 1946 udfærdiget kongelig Stadfæstelse ad mandatum paa Fundats for »Lektor Aage Rosenkjær Mindefond«. Legatet er oprettet til Minde om Lektor ved Tønder Statskole *Aage Rosenkjær* (S. Januar 1910 - - Sygeeksamen), der afgik ved Døden i tysk Koncentrationslejr den 18. November 1944.

Legatkapitalen udgør ved Fundatsens Konfirmation 19.000 Kr., og skal stedse forblive urørt. Kapitalen skal — bortset fra et Beløb paa indtil 1500 Kr., som det er Bestyrelsen tilladt at have staaende paa Sparekassebog, eventuelt Bankbog — være anbragt efter Reglerne for Anbringelse af umyndiges Midler. Legatets Værdipapirer skal noteres paa Legatets Navn og forsynes med Undervisningsministeriets Prohibitivpaategning. Legatfundatsens Bestemmelse gælder ogsaa eventuel Kapitalforøgelse.

Legatets Styrelse bestaar af 7 myndige, vederhæftige og uberygtede dansksindede Mænd eller Kvinder og sammensættes saaledes: Rektor for Tønder Statsskole, Formanden

for Tønder Amts Idrætsforening, en Lærer ved Statsskolen valgt af Lærerkollegiet, et Medlem valgt af Tønder Amts Idrætsforening, to tidligere Blevet i Statsskolen valgt af dennes Elevforening og et Medlem valgt af de 6 øvrige Medlemmer og kvalificeret til at repræsentere »andet Ungdomsarbejde i Sønderjylland«. De 5 sidstnævnte Medlemmer vælges for 3-årige Perioder med successiv Afgang. Der vælges Suppleanter for disse 5 Bestyrelsesmedlemmer. Bestyrelsen konstituerer sig selv.

Renterne af Legatkapitalen eller en Del af disse uddeles hvert Aar paa Lektor Rosenkjær's Dødsdag den 18. November for et bestemt Aaremaal eller paa ubestemt Tid i højst 3 Portioner, hver paa mindst 200 Kr., enten til videre Uddannelse af Elever, der er udgaaet fra Tønder Statsskole, eller til Uddannelse (fortrinsvis Videreuddannelse) af unge, som har Vilje til i en længere Fremtid at gøre et Arbejde inden for Tønder Amts Idrætsforening, og om hvem man paa Grundlag af deres hidtidige Virke maa forvente, at de igennem denne Uddannelse i særlig Grad maa blive i Stand til at yde en god Indsats i Foreningens Tjeneste, eller i særlige Tilfælde til Støtte for andet Ungdomsarbejde i Sønderjylland. Om fornødent virker det syvende Medlem som Opmand ved Legatuddelingen. Legatportionerne kan ikke søges.

Legatets Regnskabsaar er Kalenderaaet. Det aarlige Regnskab revideres af en af Undervisningsministeriet udpeget Revisor og decideres af Undervisningsministeriet.

*

Danske Tapetfabrikker A/S, Direktør *Gunnar Knudsen* (R. '26), har paa en international Konkurrence for Indendørsdekorationer i Chicago vundet første Pris for et dansk Tapet, tegnet af Arkitekt Bent Karlby.

*

I Anledning af Nekrologen i Januarnummeret over *Sofus Lakjer* er Soranerbladet blevet gjort opmærksom paa, at det er hans Broder *Vilhelm Lakjer*, der har konstrueret den omtalte Cykellygte (Lakjer-Lygten) og til dens Fremstilling oprettet den Fabrik, som han stadig er Ejer af. Lektor *Carl Lakjer* er ikke Student, som angivet efter Matriklen, fra 1891, men fra 1890, hvilket ogsaa stemmer med Studenterbiografierne i Soransk Tidsskrifts femte Bind, andet Hefte.

*

Den unge Musik- og Sangvikar ved Sorø Akademis Skole hedder *Kjeld Tofte Hansen*. Han mangler i sit Studium kun Engelsk, som han gaar op i til Sommer, hvorefter han er cand. mag.

*

Mellem de ti af Lorentzen-Bandens 22 Medlemmer, som den 29. Januar ved Københavns Byret i den mod dem anlagte Landsforrædderisag døntes til Døden, er Repræsentant *John Ernst Hemmingsen* (R. '31).

*

Afdelingschef ved Statsradiofonien, Redaktør *Aksel Dahlerup* (S. '15) er udnævnt til Ridder af Dannebrog. Dahlerup fyldte 50 Aar den 15. Februar.

Professor Dr. phil. *Vilh. Andersen* (S. '82) som Formand for og Direktør *A. Ch. Lund* (S. '02) som Sekretær og Kasserer ved Den holbergske Stiftelse Tersløsegaard overbragte den 1. Februar Undervisningsminister *H. Hartling* et Andragende om et Tilskud fra Staten --- eventuelt af Sorø Akademis Midler --- til Opretholdelsen af Tersløsegaard. Andragendet var underskrevet af samtlige Medlemmer af Stiftelsens Styrelse og skyldes først og fremmest de forøgede Udgifter ved Ejendommens Vedligeholdelse og de stigende Skatter i Forbindelse med mindre Indtægter som Følge af Obligationsrenternes Fald.

Delegationen blev meget venligt modtaget af Undervisningsministeren, som tilsagde sin Støtte til Sagens Genneførelse.

*

Den andet Sted i Bladet anmeldte Bog »Litteratur-Billeder« (10 Kr.) af *Vilhelm Andersen* (S. '82) indgaar som et Led i den ensartede Udgave af hans Hovedværker, der med hvert Bind som en selvstændig Helhed — udgives i disse Aar. Bogen om Poul Møller, som udkom til Vilh. Andersens 80-Aars Dag, er første Bind, og i de kommende Aar vil følge en forkortet Udgave i eet Bind af hans store Oehlschläger-Bog, en ligeledes forkortet Udgave af Monografien over Fr. Paludan-Müller samt endnu et mindre Bind Essayas, der faar Titlen »Folk og Mennesker«. De enkelte Værker kan baade læses og købes særskilt.

*

Kaptajnløjtnant *F. Worm-Leonhard* (S. '31), Kompagnichef ved Telegrafbataillon, fratræder nævnte Stilling og ansættes til Baadighed for Telegrafbataillon.

*

Direktør *Stig Jensen* (S. '13) har faaet Medal of Freedom with bronze Palms og er udnævnt til Officer of the most excellent order of the British Empire (O. B. E.).

*

Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* har fra den 10. Februar atter følgende Adresse: *Dagmarhus, København V.*

*

Toldforvalter i Rønne *R. V. M. Aagaard* (R. '01) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Sølvsmed *Ollo Bloch Andersen* (Mellemskoleeks. '36) blev den 13. Februar ved Højesteret idømt 2 Aars Fængsel og Tab af almen Tillid i 5 Aar for unational Optræden under Besættelsen.

*

Arkitekterne *Vilhelm Hvalsoe* (R. '99) og *Tyge Hvass* (udm. 3. R. '01) har faaet overdraget at opføre en Kirke for den danske Menighed i Paris paa en Grund, som Byen har skænket i Nærheden af Boulogneskoven.

*

Redaktør *Leif B. Hendil* (S. '18) er Medlem af en Komité, som Frihedsfonden har nedsat til at tilrettelægge 4. Maj Dagens Arrangementer og Festligheder.

Redaktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3. ØB 4091. Tryk: Selandia, Kbhvn.

120 AARS DAGEN FOR HOVEDBYGNINGENS INDVIELSE

Den 21. Maj var det 120 Aar siden, at Sorø Akademis Skoles Hovedbygning indviedes. I det Nummer af »Illustreret Tidende«, som udkom den 20. Maj 1877, gengives i Anledning af 50 Aars Dagen for Begivenheden et Brev, som skildrer denne og andet i Forbindelse dermed. Brevskriveren er Forfatteren Andreas Nicolai de Saint-Aubin (»Carl Bernhard«), født 18. November 1798, død 25. November 1865. Hans Biografi er skrevet i 1895 af Sorøneren, Dr. phil. H. Schwanenflügel (S. '64). En Brodersøn var Sorøneren, Oberst, Kammerherre, Cai Ludvig Georg de Saint-Aubin (R. '62), som døde den 30. April 1925, 82 Aar gammel. (Nekrolog i Sorønerbladets 10. Aargang Nr. 6 Side 42 ff.). Brevets Modtager er Sprogmanden Nicolai Chr. Leviñ Abrahams, f. 6. September 1798, død 25. Januar 1870. Han var Universitetsprofessor og Notarius publicus og deltog som en af »Tylvten« i Oehlenschläger—Baggesen-Fejden.

Det i »Illustreret Tidende« gengivne Brev lyder som følger:

— — — Og nu maa jeg dog fortælle Dem lidt om Sorø, hvor jeg har været med Albertine fra den 19de til den 31te Mai, og tillige overværet Academiets Indvielse. Man morer sig jo altid, naar man reiser, saa meget mere, naar man bestandig kjeder sig, naar man er hjemme, og derfor er det overflødigt at berette Dem, at jeg morede mig meget godt. Akademiet i Sorøe er en ganske udmærket Indretning, alt i en stor smuk Stil, og jeg vilde ikke ønske mig at have det bedre, min hele Levetid, end Academisterne der have det. Bygningen er stor med Façaden mod Søen, bestaaer af en Kjælderetage, hvori hele Oeconomien, 1 Stue-Étage

med høi Steentrappe, Klasserne, Directors Aftrædelsesværelser, 2 Spisesale og de ældste Adjuncters Værelser. Pragt-Étagen indeholder en Solennitetsaal med F. II, F. III, C. IV, C. V og F. VI Billeder i Kroningsdragter, fuld Legemsstørelse, en Talestol, i Baggrunden en Fløiels Throne med 2 hvide Løver og det danske Vaaben, en Examenssal, 2 Sale til Museer, en Bibliothekssal med Holbergs Portrait i Baggrunden, en Sal til Forelæsninger for Studenterne og et Værelse med Orchester udenfor Solennitetsalen. En Mes-sanin-Étage med to store Sovesale, Elevernes Værelser og de yngste Adjuncters. Langs med Taget en rundtløbende Altan. Bygningens Grundvold har denne Form (Tegning). En særskilt Bygning i Sorøe er indrettet til Studenterne; Lektorerne have hver for sig efter Anciennitet deres Gaard til Beboelse. Det er saa godt indrettet, at de kunde leve meget lykkelige derude, hvis de selv vilde være mere selskabelige og omgaas bedre indbyrdes, men Enigheden er nok kun i det Udvortes. — Kongen kom den 20de, og Mandagen den 21de var først et meget høitideligt Tedeum i Kirken, derefter Cantate, Tale, Statutoplæsning, Tale og Cantatens Slutning. Derefter Taffel, hvor der pokuleredes saa godt, at de Fuldes Tal var *legito*, de Ædrues saare ringe Over Taffelet hørte Kongen, at Fru Hjort just om Morgenen havde født en Søn til Verden.¹⁾: Det er den første Academist efter Indvielsen, ham vil jeg selv staa Fadder til, sagde han, og i al Hast blev Alt arrangeret til om Aftenen Kl. 7. General Bülow repræsenterede Kongens Person, Biskop Münter forrettede Daaben, Albertine holdt Huen, og mangfoldige Honoratiores stode Fadder. Om Aftenen spillede Capellets Medlemmer paa Baade paa Søen; baade den 20de og 21de var hele Sorøe festliggen illumine-ret. Den 22de reiste Kongen; Edouard Buntzen²⁾ og den unge Malling³⁾, som havde forrettet Pagetjenesten hos ham under Høitidelighederne, fik hver et brillant Gulduhr, Tauber blev Etatsraad og alle Lektorerne Professorer. Om

Aftenen gjorde Academiet et brillant Bal, som Prinds Ferdinand blev til, de andre Prindser og Ministrene reiste efterhaanden hørt. Om Onsdagen blev Absalons Grav bag Alteret aabnet efter kgl. Befaling, da Kongen havde sagt, at hvis det Hoved, der fandtes paa Kunstammeret, virkelig var hans, skulde det lægges i Kisten igjen; men den salig Biskop havde sit Hoved, og det foregivne har i det høieste været hans *memento mori*. Skelettet laae i en tynd Tinkiste af denne Form (Tegning). Det var fulde 3 Alen langt; desuden fandtes og optoges indtil videre, for at forevises Kongen, en Tinplade med Navn og Dødsdag, et tyndt Sølvbæger af denne Form (Tegning) og en meget stor og massiv Guldring af fint Guld med en Saphir i; desuden Stumper af en elphenbeens Bispestav og af hans Kaabe, hvorpaa Guldgalloner og Fryndser endnu var blanke og kjendelige, men de blegedes meget fra om Morgenen til jeg igjen saae dem om Eftermiddagen. Münter har isinde at foreslaae Ringen til Brug til Bispeindvielser; jeg kunde bedre lide, at det blev lagt altsammen igjen i Kisten. I Fiennesløv har man opgravet betydelige Ruiner af Grundvolden og Murene af Espern Snares Gaard, som Kongen tog i Øiesyn paa Hjemreisen. De kan ingen Forestilling gjøre Dem om den Lystighed, der herskede ved denne Fest; beskrive det er umuligt, man maa have seet, hvorledes saavel Kongen som den hele Suite saa ganske vare traadte ud af det stive dagligdags Snørliv, for at tage Deel i Alt, see Alt og more sig over Alt. Det deiligste Sommerveir i 14 Dage uafbrudt bidrog hertil en Deel, og dernæst den smukke Egn og det imposante venlige, der er i det hele Academie. Kongen besidder en høj Grad af naturlig Hjertens Munterhed og Godhed, men det er kun sjeldent, at den kan være saa længe uforstyrret, at den kan stige til en saa hel Grad af Elskværdighed, som her var Tilfældet; jeg maatte skrive en Lovtale fuld af Udtryk, som for den lange Afstand og for Dem, som ikke var nærværende, maatte synes et overdrevent royalistisk Sprog, og kunde dog neppe med Nøiagtighed og tilfulde fortælle Dem, hvor ganske han indtog Høies og Laves Hjerter for sig, og jeg har hørt Bønderknolde sige: »Er det Kongen? han er reitednok lillebitte, men det er da en rar, velsignet Mand!« — — —

A. de Saint-Aubain.

Noter:

1) *Friderich (Fredrik) Hjort*, f. 21. Maj 1827 i Sorø som Søn af Professor, Dr. phil. (i 1827 Lektor) ved Sorø Akademi *Peder Hjort* og Hustru Olivia Cathrina, f. Rasbech. Indkom i Sorø Akademis Skole 1. September 1836, Student 1847, cand. phil. ved den akademiske Lærestanstalt i Sorø 1849, senere cand. juris og Politiasistent i København. Afskediget 1887. Justitsraad. Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse 10. November 1878—3. December 1888.

2) *Jean Baptist Louis Camille Edouard Buntzen*, f. 9. December 1809 i København som Søn af Grosserer, Kaptein ved det kgl. Livjægerkorps og Kornskriver Andreas Buntzen og Hustru Camilla Cecile Victoire, f. du Puy. Indkom i Sorø Akademis Skole 25. September 1822, Student 1826, cand. phil. ved den akademiske Lærestanstalt i Sorø 1828, senere cand. juris, Højesteretsadvokat, Medlem af den grundlovgivende Rigsdag, Direktør i Kreditforeningen for Landejendomme i Østifterne, Kammeradvokat, Ridder og Etatsraad, død 2. Juni 1885 i København.

3) *Heinrich August Malling*, f. 23. December 1807 i Langenfelde i Holsten som Søn af Toldforvalter, Generalkrigskommissær Peder Malling og Hustru Martine Georgine Cathrine, f. Cretschmer, indkom i Sorø Akademis Skole 25. September 1822, Student 1826, cand. phil. ved den akademiske Lærestanstalt i Sorø 1828, senere cand. juris, Amtsforsvalter og Aktuar i Husum Amt, afskediget 1864, Ridder og Justitsraad, død i København 28. December 1893. I 1894 udkom »H. A. Malling: Efterladte Erindringer og Betragtninger«.

SORANERBLADET

Soranerbladet er i indeværende Aar kun udkommet med Januar- og Februarumret. Typografstrejken, som udbrød den 1. Marts, har standset Bladets Udsendelse i fire Maaneder. Nu er Strejken forbi, og Medlemmerne faar atter deres Blad. Men det kan jo ikke nægtes, at der i den forløbne Tid har ophobet sig en Mængde Manuskript af mer eller mindre aktuel Art, og da alt ikke kan placeres i et enkelt Nummer, bedes Forfattere og Læsere væbne sig med Taalmodighed. Det skal nok, eftersom Pladsen tillader det, altsammen blive bragt frem i Bladet inden Aarets Udgang.

DØDSFALD

Den 9. April døde *Ove Greve Danneskiold-Samsøe*. Han var født den 22. December 1867 i Nizza som Søn af Hofjægermester, konst. Chef for Det Kgl. Teater og Kapel *Christian Conrad Sophus Greve Danneskiold-Samsøe* til Nordfeld, Aalebækgaard og Klosterkovgaard og Hustru Wanda Sophie Elisabeth Candia, f. Zahrtmann. Efter Sommerferien 1882 indkom han i Sorø Akademis Skole, som han i 1888 forlod med Studentereksamen af den sproglig-historiske Retning. I Sommeren 1896 tog han økonomisk-statistisk Eksamen og udvandrede i Oktober samme Aar til Sydamerika, hvor han levede som Vekselmægler i Rio de Janeiro, til han i Efteraaret 1908 vendte hjem til Danmark. Han overleves af sin Hustru, Grevinde Rose Danneskiold-Samsøe, f. Moltke fra Nørager.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Yderligere følgende gamle Soraner har tegnet sig som *Konsolidant* for Stipendiet og indbetalt 250 Kroner til dette:

Læge *K. Effersøe*, København.

Herefter er der ialt 29 Konsolidanter.

KONG CHRISTIAN

*E*t Tusindaars Danmark blev lagt paa din Ryg
og redelig bar du dets Tyngde,
og Menigmand følte, med dig var han tryg
i Børnenes jublende Klynge.

*Du sda ingen Forrang for Ret over Pligt
for den, der er sat over Meget,
din Gerning blev gjort med Aarhundreders Sigt,
hvor ingen kan søge sit Eget.*

*Blandt Jordens de mægtige, hvor du gik frem,
du kendte dig som deres Lige
i Kraft af din Krone, din Byrd og dit Hjem
og Danmarks det ældgamle Rige.*

*Du bad for Guds Ansigt om Styrke og Raad
i Tider af Lykke og Kvide,
og nævner vi Konger, som øvede Daad,
slaar du ved Kong Valdemars Side.*

*Du viste, at kongeligt J a eller N e j
er Daad, som en Konge kan skænke
værdig at leve i Børnenes Leg
og læres paa Skolernes Bænke.*

*Det er, hvad vi Danske skal mindes dig for,
at selv, da vi sænkede Faklen,
da bar du mod Himlen din Ære og vor,
vor Ære med din — uden Vaklen.*

Aage Lind.

MARTIN HAMMERICH

* 6. Maj 1879 — † 24. Februar 1947.

Kontorchef i Nationalbanken *Martin Hammerich* døde efter flere Maaneders Sygdom Mandag d. 24. Februar. Bisættelsen fandt Sted fra Vartov Kirke Fredag den 28. Februar.

Martin Hammerich var født paa Herregaarden Iselingen i Præstø Amt den 6. Maj 1879 som Søn af Godsejer, Etatsraad Johannes Hammerich og Hustru Tommy, f. Groth. Efter Sommerferien 1896 indkom han fra Vestre Borgerdydskoles IV Klasse i Sorø Akademis Skoles IV Klasse og blev i Sommeren 1899 Student af den sproglig-historiske Retning. Efter at have taget Filosofikum ansattes han i Bankier- og Vekslererfirmaet Brdr. Trier, hvorfra han den 1. November 1902 kom til Nationalbankens Filial i Aarhus som Assistent. I 1907 forflyttedes han til Bankens Hovedsæde i København, udnævntes i 1914 til Fuldmægtig og i 1923 til Kontorchef for Korrespondance- og Valutafaget. I 1942 overtog han Ledelsen af Bankens Afdeling for Dansk Korrespondance. For en Snes Aar til-

bage i Tiden var han i nogle Aar Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse og Kasserer. Han efterlader sig Hustru Betzy Hammerich, Datter af afdøde Branddirektør N. Jansen i Svendborg, samt Børn, Svigerbørn og Børnebørn. En Svoger er *Rudolph Puggaard Hartmann* (R. '88).

Martin Hammerich, der blev 67 Aar, prægedes af sin Slægts fine, gamle Kultur. Han var født paa den sydsjællandske Herregaard »Iselingen« som Søn af Etatsraad Johannes Hammerich. Farfaderen var den i sin Tid kendte Skolemand og litteraturhistoriske Forfatter, Professor, Dr. phil. Martin Johannes Hammerich, en Søn af Grosserer, Agent Johannes Hammerich. Professor Hammerich, som var Leder af Borgerdydskolen paa Christianshavn, erhvervede i sit Ægteskab med en Datter af Godsejer Holger Halling Aagaard Godset Iselingen. En Broder til Professor Martin Johannes Hammerich var Teologen og Historikeren, Professor Frederik Hammerich. En Farbroder til den nu afdøde Kontorchef var den kendte Politiker, Landstingsmand, Ingeniør Holger Hammerich. Martin havde saaledes de bedste Aner at slægte paa, og han følte det da ogsaa som en Forpligtelse at bevare og videreføre Kulturarven fra dem. Personlig var Kontorchef Hammerich en elskværdig Mand, som man baade i og udenfor Banken lærte at sætte Pris paa.

KONFIRMATIONEN I SORØ KIRKE PALMESØNDAG 30. MARTS

Medens store Dele af Sjælland laa hen i Taage, skinnede Solen i Sorø og kastede varme, gyldne Straaler ind i Kirken, hvis 133 Konfirmander havde taget Plads i to Rækker langs Midtergangen, Pigerne til højre, Drengene til venstre set fra Alteret. Kirken var fyldt af Konfirmandernes Paarørende og Venner samt Byens Folk, alle stemt til Højtid — og hvilken Højtid.

Næppe i nogen anden af Landets Kirker forløber Konfirmationen under et saa traditionsrigt Ritual som her. Handlingens centrale Begivenhed er naturligvis Præstens Tale til de unge — opbyggelig ogsaa for ældre — og den paafølgende Velsignelse. Ejendommeligt for denne Handling er, at Pastor *Alsinger* har et nyt Skriftens Ord til hver Konfirmand, der velsignes, et kort og fyndigt Ord, der rummer en gavnlige Lære. Derved hæves Handlingen op i et højere Plan, en mere personlig og individuel Paavirkning af de unge finder Sted; Handlingen faar et Indhold, som upaatvivleligt maa bundfældes i et paavirkeligt Sind. — Jeg nævnte Præstens Tale til de unge, jeg brugte forsættelig ikke Ordet »Prædiken«, thi baade fra Formens og Indholdets Side er Pastor *Alsingers* Prædiken mere Tale, den livsnærværende og medlevende Mands Erfaringer og Tanker udtrykt i en myndig, værdig og højst personlig Form, fri for al Svulst. Den, der ikke har hørt Pastor *Alsinger* prædike, bør unde sig selv denne Berigelse.

Omkring Handlingen spinder Musikken sine Traade og forhøjer Stemningen. I Aar hørtes nye Toner, og det var virkelig forfriskende. Til Indledning opførtes *Finn Videre's* Korværk »Denne er Dagen«, der bestaar af et Forspil og 4 Vers, en Koralkantate udført af Akademiets Drengkor, under Ledelse af Organist *Kjeld Tofte-Hansen*, der vikarierer for Organist *H. Schiøtz* under dennes Orlov. Orgelet spillede af Frøken *Ørsted-Hansen* fra Ringsted. — Dernæst vor gamle, kendte Konfirmationskantate af B. S. Ingemann og R. Bay, ligeledes indstuderet og ledet af *Tofte-Hansen*. — I Betragtning af, at denne unge Mand, der er ny i Sorø og aldrig før har hørt eller ledet Konfirmationssangene, helt paa egen Haand har maattet indøve disse svære Kor, ovenikøbet kun med ganske faa Prøver, maa man beundre Resultatet. Hvilken Udførelse maatte disse Korværker ikke kunne faa, hvis han virkelig fik Lov til at arbejde med Materialet.

Et sidste skønt og overvældende Indtryk tog man med sig ved Udgangen af Kirken, da *Tofte-Hansen* lod Bachs Toccata i d-moll bruse ud under Hvælvingerne, virtuost udført paa det pragtfulde Orgel.

r—r.

Direktionen for Phønix-Fonden, der netop i Aar har bestaaet i 15 Aar, var efter Rektor *Bohn's* Indbydelse Skolens Gæster ved den paafølgende Middag i Akademiets Festsal.

Umiddelbart efter Gudstjenesten nedlagdes en Krans ved Mindestenen for faldne Soranere, ved hvilken Lejlighed Pastor *Alsinger* talte: »Der findes mange, som i Ord

bekender deres Kærlighed til vort danske Fædreland; her ved denne Sten mindes vi Mænd, Soranere, der i Gerning — ved at give deres Liv — viste deres sande Fædrelands-kærlighed.«

Rektor, der selv er Medlem af Fondens Direktion, rettede ved Middagen en særlig Velkomst til de besøgende Medlemmer af Direktionen, paa hvis Vegne Fondens Formand, Direktør *Louw* takkede.

REKTORS TALE TIL KONFIRMANDERNE

Ved Konfirmationsmiddagen paa Sorø Akademis Skole Palmesøndag den 30. Marts holdt Rektor *Bohn* følgende Tale:

Mine Damer og Herrer! Kjære unge Konfirmander!

Vi har nu atter fejret en Konfirmationssøndag i Sorø Kirke. Et nyt Hold af unge Soranere er mødt frem paa Kirkegulvet for at vedkende sig og befæstes i deres kristne Tro, den de allerede i deres Daab er blevet indviet til. Bag i Kirkestolene har de efter gammel Skik haft deres Forældre og nærmeste Slægtninge, og deres Nærværelse har sat *sit* særlige Præg paa Dagen. Den har givet Tryghed og Frimodighed i det store Øjeblik, og den har givet hver enkelt Følelsen af, at han nu vandrer ad den Vej, som Slægten har vandret før ham, Generation efter Generation. Længere ude i Kirken har saa den øvrige Kreds af Venner været samlet, Lærere, Kammerater, gamle Soranere, for sammen med Konfirmanderne og deres Familie at genopleve den højtidelige Handling i den skønne gamle Klosterkirke og en Gang igen lytte til Ingemanns og Rudolf Bays smukke Konfirmationskantate, hvis Ord og Toner man glædes mere og mere over for hver Gang, man hører dem.

Og nu da selve Konfirmationen er afsluttet, og Alumner og Forældre efter Stedets Tradition samles med deres Lærere til en Middag her i Festsalen, skal jeg paa mine Kollegers og egne Vegne bringe vore 19 nykonfirmerede Alumner en hjertelig Lykønskning til Dagen, idet jeg ønsker for jer, at den maa blive Indledningen til en lang Række lyse og udviklingsrige Ungdomsaar. I jeres ydre Liv vil Dagen jo ikke medføre store Ændringer. I skal ikke som saa mange andre unge i dette Land strax efter Konfirmationen ud at tjene jeres Brød ved Handel, Haandværk eller Landbrug. Naar Paaskeferien er sluttet, vender I tilbage til Skolen for at fortsætte jeres sædvanlige Arbejde. Men i jert indre Liv er Dagen en Mærkedag; den betyder, at den egentlige Barndomstid nu er sluttet, og at Ynglingearene er begyndt. Disse Ynglingeare er i Regelen vanskelige Aar, præget af megen Uro og store Disharmonier. I fyldes af Længsler og Forventninger, der ikke lader sig realisere saa hurtigt, som I ønsker, hvad der hos mange skaber Perioder af Skuffelse og Bitterhed. Jeres kritiske Blik skærpes og vendes baade udad mod jeres Forældre og jeres Skole, der naturligvis ikke har Spor af Forstaaelse af, hvad der bor i jer, men ogsaa ofte ransagende mod jeres eget Ipdre, hvad der fremkalder de bratte og voldsomme Stemningsomslag, som Ungdomstiden er saa rig paa. Og medens I synes, at alt, hvad der

omgiver jer, er skrupforkert indrettet i alle Henseender, kommer I selv, uden at ville det og ofte ogsaa uden at vide det, til at virke irriterende og utaaelige paa jeres Omgivelser, hvilket I, ligesom *bag* det hele, ofte selv har en Fornemmelse af; men det gør blot Tingene endnu mere komplicerede for jer.

Om hele denne Ynglingealder, som jo ogsaa har et andet Navn, som dog ikke skal nævnes ved denne Lejlighed, vil jeg blot sige, at den har alle vi af den ældre Generation jo engang været igennem, og vi ved, hvorledes den ytrer sig. Derfor vil vi heller ikke tage alt for tungt paa de ofte besynderlige Udslag, den giver sig — selv om vi maaske nok en Gang imellem kan tabe Taalmodigheden; men vi vil søge at tilrettelægge jeres ydre Forhold saaledes, at I kan kæmpe jer igennem Vanskelighederne uden at tage Men af Kampen, men tværtimod hævdes og styrkes gennem den. Men kæmpe maa I, indtil jeres Vilje faar Herredømmet over de mange modstridende Kræfter, der rører sig i jer, saa at den gørende Ungdom lidt efter lidt kan glide over i en afklaret helstøbt Manddom.

I er nu naaet til jeres Livs *April*, den Maaned, hvor Regnbyger og Solskin uafsladelig veksler, mens Stormene fejer hen over Jorden og renser alt det sure og mugne ud, den Maaned, hvor de friske Skud grønnes paa Slikkelsbærbuskene og Knopperne svulmer paa Kastanie-træerne, den Maaned, vi elsker, fordi den bærer Vaaren i sit Skød.

Jeg vælger mig April (siger Digteren).

*I den det gamle falder, / i den det ny faar Fæste;
det volder lidt Rabalder, / dog Fred er ej det bedste,
men at man noget vil.*

Til denne Viljens og Personlighedens Styrkelse skulde Dagen i Dag hjælpe jer, nu da I for første Gang har truffet en personlig Afgørelse og valgt det Staaested, hvorfra I vil leve jeres Liv. Hertil ønsker jeres gamle Skole jer Lykke og Velsignelse.

JOHAN CHRISTIAN WIBE HARHOFF

* 19. FEBRUAR 1860 — † 21. MARTS 1947

Den 21. Marts døde i sit Hjem i København fhv. Kontorchef i Generaldirektoratet for Statsbatterne *Johan Christian Wibe Harhoff*, som den 19. Februar iaar var fyldt 87 Aar. Han havde, siden han i 1930 forlod Statstjenesten, levet i et vistnok lykkeligt otium — kun havde han i August 1940 den store Sorg at miste sin Hustru, Fru *Margrethe Harhoff, født Muus*, efter 52 Aars Ægteskab. Om Kontorchef Harhoffs Liv og Karriere til hans Afgang indeholdt Soraner-Bladet for Marts 1930 (15. Aarg. 3, 19) en Oversigt, hvortil henvises. Han vedblev dog at have Sæde i Soransk Samfunds Styrelse, hvor han især varetog Understøttelsesvæsenet, til han i Foraaret 1930 ogsaa ønskede at overgive dette i yngre Hænder. Til faa Aar

før sin Død færdedes Harhoff, der var en ivrig og udholdende Fodgænger, gerne paa lange Ture, især i Nordsjælland, og ledsagedes, saalænge det kunde ske, af sin Hustru. I de sidste halvandet Aar var han, trods sin vidunderlig kraftige Konstitution, blevet trætt. Hans sidste Sygeleje var heller ikke langt; Kræfterne var nu udtømt og kun nogle faa Dages Lungebetændelse endte hans lange og virksomme Liv. Til det sidste blev han, der havde boet i den samme Lejlighed i Colbjørnsensgade 28⁴, hvor han som nygift var flyttet ind i Marts 1888, kærligt plejet af sin Datter og eneste Barn, Kontorfuldmægtig i Finansministeriet Frøken *Gerda Harhoff*, der ved en Højtid i Hjemmet den 25. Marts, før hans Kiste blev bragt til Ringsted for dér at sænkes i den Harhoffske Familiegrav, udtalte de smukke Mindeord om sin gamle Far, som vi her kan bringe efter Frøken Harhoffs Manuskript. Ved Mindehøjtiden var Soransk Samfund, som havde lagt en Krans med Baand i de soranske Farver ved Baaren, repræsenteret af Styrelsens Formand og Næstformand.

Efter Salmen: »Jeg er trætt og gaar til Ro« — sagde Frøken Harhoff:

Det at sige Farvel er dybt vemodigt, og det er det, vi er samlet for i dette Øjeblik; men naar Haabet lyser forude, saa hjælper det een til at komme over det. Det er ikke alene *Far*, vi her skal tage Afsked med, det er med *Sløgtens ældste*, den sidste af den gamle Generation *Harhoff*. Vi, der sidder nærmest omkring *Far*, er nu den ældste Generation; vi tager Afsked med et Afsnit i vor Tilværelse — jeg ved, at saadan føler vi alle.

Der er een, vi savner ubeskriveligt, og det er min ældste Fætter, Oberst Georg Harhoff, som grundet paa alvorlig Sygdom ikke kan være til Stede, men jeg ved, han følger os med de kærligste Tanker; han var Fars Gudsøn og den, der stod hans Hjerter meget nær.

Det er ogsaa en Afsked med *Hjemmet*, det Hjem, som *Far* elskede over alt andet, hvor *Far* og *Mor* drog ind som unge nygifte i Lørdags for 59 Aar siden, og jeg tror, jeg med fuld Sandhed kan sige, at et lykkeligere Hjem findes ikke paa Jorden; dermed er ikke sagt, at her ikke har været Sorger, vanskelige Stunder og Bekymringer, dem er der jo ingen, der gaar fri for, ja heldigvis vil jeg næsten sige, for Livet er en Kamp og skal være en Kamp; vi skulde vel gerne vokse og modnes ved de Opgaver, som bliver lagt paa eens Vej; saadan var Livet ogsaa indenfor dette Hjem Rammer, men hvad var det, som gjorde *Fars* og *Mors* Hjem til det, det var? Jeg fandt for nogle Aar siden en lille Lap Papir med *Fars* Haandskrift, og jeg kom tilfældigt til at læse den; den viste mig tydeligere end noget andet den Grundpille, som bar dette Hjem. Der staar:

*Hvor der er Kærlighed, der er Fred;
Hvor der er Fred, der er Glæde;*

*Hvor der er Glæde, der er Gud —
Hvor Gud er, er aldrig Nød tilstede.*

Far og Mor levede deres Kristendom; det var ikke Ord, men Gerning i Forholdet til mig og til deres Omgivelser.

Far var et lykkeligt Menneske, det sagde han saa ofte selv!

Der er tre Sider af Fars Karakter, som jeg vil fremdrage i denne Stund: Taknemmelighed, Trofasthed og Taalmodighed.

Far var taknemmelig mod Barndomshjemmet, mod Mors Hjem og ikke mindst for sit gode Helbred.

Far var taknemmelig og trofast imod sin gamle Skole; hvor var han glad, saa længe Kræfterne slog til, ved Samværet med gamle Skolekammerater. Han var trofast imod sin norske Slægt; han var den, der holdt Forbindelsen med den vedlige — dog ved jeg, der sendtes os mange deltagende Tanker fra Familien i Trondhjem.

Far var trofast i sit Arbejde for De danske Statsbaner. Sytten Aar er gaaet, siden han tog sin Afsked derfra, men hvor følte han sig hjemme, naar han gik over paa Banen og skulde med Toget og bare kunde tage til Hatten, idet han gik forbi Kontroløren, fordi de alle kendte ham, og han dem.

Far var trofast mod Mor og i Mindet om den Søn, han aldrig glemte.*)

Naar jeg nu skal slutte med en Tak til Far for Hjemmet i Colbjørnsensgade 28^a, saa kan jeg ikke gøre det paa en bedre Maade, synes jeg, end ved at lade hans egne Ord lyde for os, de som han skrev med Tanken paa sit Barndomshjem den 17. Februar 1897, hans Moders 80-Aars Fødselsdag, og som han kunde gentage baade paa sin egen 40- og 50-Aars Bryllupsdag:

*Om Glæder end betegned hvert Fjed Du vandred frem,
Taknemlighed Dig fyldte ved Tanken om dit Hjem,
Og os du lærte alle, at der er intet Sted
Som Hjemmet, naar det bygges paa rette Kjærlighed.*

*Tak! at Du lærte os,
At ingen Plet paa Jorden
Er skjøn dog som et Hjem.*

MUSEUMSVENNERNES GENERALFORSAMLING

Soransk Samfunds Museumsvener afholdt ordinær Generalforsamling Mandag den 28. April 1947 hos Højesteretsadvokat Ballhausen. Til Dirigent valgtes cand. jur. Svend Clausen. Dirigenten konstaterede, at Generalforsamlingen var lovlig indvarslet.

Formanden aflagde Beretning og mindedes herunder Arkitekt Helge Bojsen-Møller, der døde den 4/9 1946.

I Aarets Løb har Foreningen indkøbt Fritz Syberg: «Svanninge Bakker» og Jens Juel: »Uvej i Schweitz«, der for begges Vedkommende er skænket Museet og nu ophængt i Samlingen. Medlemstallet var ved Slutningen 1946 96.

Formandens Beretning godkendtes.

Kassereren gennemgik Regnskabet, der var revideret af Toldkasserer Bay og cand. jur. H. A. Møllerup. Regnskabet godkendtes og Decharge blev givet.

Efter Tur afgik af Bestyrelsens Medlemmer Maleren Siegfried Neuhaus og Direktør Alfred V. Rasmussen, der begge genvalgte. Da Arkitekt Helge Bojsen-Møller er død og Direktør Thorlacius-Ussing ønsker at udtræde, skulde der nyvælges 2 Medlemmer til Bestyrelsen. Kammerherre S. Scavenius blev foreslaet og valgt. Det vedtoges at overlade til Bestyrelsen at supplere sig med 2 Medlemmer.

Revisorerne genvalgte.

Bestyrelsen konstituerede sig med Højesteretsadvokat Ballhausen som Formand.

Regnskabet ser saaledes ud:

Driftsregnskab for 1946.

	Debet:	Kredit:
Pr. Kontingent.....		800,00
» 11 livsvarige Medlemmer.....		1.100,00
» Renter.....		2,35
» Bidrag til Museets Byggefond.....		220,00
An Tryksager.....	70,00	
» Porto og Gebyrer.....	64,92	
» Blomster og Krånse.....	25,00	
» Indkøbt Kunstværker til Muscet.....	2.219,50	
» Overført til Kunstmuseet.....	220,00	
Pr. Underskud.....		377,07

Kr. 2.499,42 Kr. 2.499,42

Status for 1946.

Aktiver:	Passiver:
Bank og Giro..... Kr. 13,42	Kapitalkonto:
Kontingentrestance » 110,00	1/1—1946 Saldo..... Kr. 680,49
	1/12—46 Underskud » 377,07
	Kr. 303,42
	» 180,00 Kr. 123,42
	1/12—46 afskrevet... » 180,00 Kr. 123,42
Kr. 123,42	Kr. 143,42

København, 31. December 1946.

sign. Alfred V. Rasmussen.

Regnskabet revideret og fundet rigtigt. Beholdningerne efterset.

København, den 17. Februar 1947.

sign. Bay.

sign. H. Møllerup.

NYE MEDLEMMER

Følgende har indmeldt sig i Soransk Samfund:

Politifuldmægtig, cand. jur. N. Chr. Tyndeskov Pedersen (S. '35), Petersborgvej Nr. 1, København Ø.

Kunstmaler Knud Raaschou-Nielsen (S. '33), Stokrosevej 5, København S.

Stud. jur. J. P. Rudbeck (S. '45), Strandbouevarden 117, København Ø.

Kaare Christfort (R. '45), »Tjele« pr. Ørum.

SORANSK SAMFUNDS FYNSS AFDELING

Soransk Samfunds Fyns Afdeling holdt Generalforsamling paa Grand Hotel i Odense Lørdag den 22. Februar.

Formanden, Direktør P. Suhr-Henriksen bød velkommen paa Bestyrelsens Vegne til de fremmødte 27 Kammerater og foreslog Landsretssagfører Mogens Møller til Ordstyrer, hvilket tiltraadtes, hvorefter Formanden fik Ordet for følgende Beretning:

*) født 5. Jan. 1889 og død 5. April Aaret efter.

»Dette Møde skulde forlængst have været afholdt, og adskillig mere eller mindre berettiget Kritik har været rettet i den Anledning. Da vi sidste Gang mødtes, den 22. September 1942, havde jeg personlig adskillige Vædemaal paa, at Tyskerne var færdige inden Nytaar, — men Krigen trak jo desværre noget længere ud, og efterhaanden som vi kom mere aktivt med, er det mit Indtryk, at de fleste var enige med mig i, at der ikke var Stemning for at feste. — Trafikforholdene, Mørkelægning, Spærretid opfordrede ikke hertil. — Efter Befrielsen havde vi ansat til Møde den 11/5 1946, men atter kom der noget i Vejen, og først nu er det altsaa en Realitet.

Hvis jeg et Øjeblik maa lægge Beslag paa Deres Opmærksomhed, vil jeg lige i korte Træk rekapitulere Soransk Samfunds Fyns Afdelings Tilblivelse, idet jeg citerer den i November 1938 udsendte Beretning om Afdelingens Start.

Jeg minder yderligere om vor afdøde Skolefælle, Overretssagfører *Frandsen*, som var den egentlige Ophavsmand til Fyns Afdelingen, og som paa Stiftelsesdagen den 20. November 1938 lovede at tage Jobbet som Formand, saasnart hans Helbred tillod det, — det var under den Forudsætning, jeg paatog mig Formandsskabet, — desværre blev Overretssagfører *Frandsens* Helbred ikke bedre, og Tiden gik, og nu har vi siddet i over 8 Aar, saa det er paa Tide, at andre kommer til.

Vi har i de forløbne Aar haft adskillige fornøjelige Sammenkomster — Batøktur, Kegleaftener og Fest med Damer og for mit personlige Vedkommende i de første Aar mange fornøjelige og hyggelige Møder i Soransk Samfunds Hovedbestyrelse, men nu er *Poul Lorenzen* gaaet, — og jeg er ikke længere bundet af mit Løfte til ham, saa nu vil ogsaa jeg slutte. — Maa jeg lige bringe en Hilsen fra *Poul Lorenzen*, som jeg havde inviteret herover som Deltager i denne Aften, han er meget ked af, at han er forhindret i at kunne være her, men sender Ønske om en rigtig god Soranerfest og takker for alle venlige Tanker.

Landsretssagfører *Mogens Møller* aflagde Afdelingens Regnskab, som modtoges med Bifald.

I Stedet for *Suhr-Henriksen* og *Niels Dahl* valgtes *Ejnar Michaelsen* og *Læge Niels Poulsen*, *Langeskov*, medens *Mogens Møller* genvalgtes.

Sagfører *Wolmar Veik* takkede den gamle Bestyrelse for de Aar, der var gaaet, og den afgaaede Formand takkede for godt Kammeratskab.

De gule Ærter vederfaredes Retfærdighed, og der herskede en udmærket Stemning. — *Ejnar Michaelsen* talte om »Husker du«, og der blev sunget »Jeg ved et Sted«. — *Suhr-Henriksen* talte om Sorø og tilraadede Kammeraterne flittigt at besøge den gamle Skole specielt til Konfirmationen. — Lektor *Nordahl Svendsen* takkede for Indbydelsen og for det gode Forhold, der altid havde hersket mellem Skolen og de gamle Elever.

Man samlede ved Kaffebordene i de tilstødende Lokaler, og derefter holdt *Nordahl Svendsen* sit interessante Foredrag i en letfattelig, populær-videnskabelig Form isprængt mange smaa Pudsigheder og Solstraalehistorier, saa man var ganske forbløffet over, at det virkelig havde været godt og vel 1½ Time. — Det var straalende.

SORANERAFTENEN TORSDAG D. 13-2-47

Atter fylkedes gæve Soranere om Hofmenuen: Gule Ærter, Flæsk og Pandekager — undskyld mig et parentetisk Veraab: der var uhyggeligt mange, der kom til Middagen uden i Forvejen at have meddelt *Ishøi* det; den arme Mand styrtede rundt for at finde Plads til alle: Da jeg gaar ud fra, der var almindelig Tilfredshed med Middagen, gaar jeg hurtigt over til Aftenens Program.

Soransk Samfunds Formand, Sparekassedirektør *Krog-Meyer*, bød den tætpakkede Forsamling velkommen, et særligt Velkommen rettedes til Herlovianersamfundets Formand, Overretssagfører *Loft*. Derefter overlodes Rostra til Aftenens Taler, Rektor ved Sorø Akademis Skole gennem en Menneskealder, *Raaschou-Nielsen*.

Første Kapitel hed »Smaabilleder fra en Tid kun faa har kendt« og omhandlede Skoletiden 1883—89. Det var velgørende at høre, at en Rektor i sin Discipeltid ikke var anderledes end de Elever, han senere kom til at opdrage. Sammenlignet med Nutiden var de ydre Forhold noget anderledes, men Drengene er og bliver Drengene. Haabet om engang at blive til noget her i Livet voksede, da man hørte, at en saa højt anset Rektor kun blev optaget med Betænkelighed! Datidens Liv foregik mest paa Akademiet og Sportspladsen. Byen interesserede ikke Drengene saa meget; heraf udledes let, at Husholdningsskolen ikke eksisterede! Højdepunktet i Soranertiden var dengang som nu »Baldur« og »Minerva«, hvor den modnende Drengs Tanker og Problemer kan faa frit Afløb.

Derefter behandlede Rektor *Raaschou-Nielsen* kort Rektortiden fra 1911 til 41. Rektoratet indledtes i den Tid, Sor-Tanken var fremme. *Hoff* var meget pessimistisk med Hensyn til Skolens vedblivende Bestaaen og spaaede Undergang. Men Tanken slog ikke igennem, og Skolen lever nu i bedste Velgaaende, ja, er vel efterhaanden blevet en saa vigtig Faktor i dansk Skolevæsen, at ingen mere tænker paa at røre ved den. Til sidst omtalte Rektor *Raaschou-Nielsen* Forhandlingerne med Lærerkollegiet, der vilde have indført samlet Skoletid; den gennemførtes imidlertid ikke, før daværende Adjunkt *West*, den ivrige Forkæmper for den samlede Skoletid, overtog Ledelsen i 1941.

Det var en dejlig Aften med noget for enhver Aargang. Vi hørte en Foredragsholder — ja, hørte vi egentlig ikke tre: Eleven, Læreren og Rektoren? sem.

— Rektor *Raaschou-Nielsens* Foredrag vil efter hans Manuskript blive offentliggjort i Soranerbladet i Efteraarets og Vinterens Løb. Red.

REKTOR BOHNS TALE VED DIMMISSIONEN 1947

Paa ny er et Skoleaar afsluttet, og vi oplever atter det festlige og højtidelige Øjeblik, da Aarets Dimittender, Studenter og Realister, for sidste Gang er samlet i Festsalen omkring Skolens Talerstol. Den lange og trange Skoletid er forbi; det Maal, I igennem saa mange Aar har set frem til og arbejdet jer frem til — snart gennem Sejre, snart gennem Nederlag — er naaet, og det er naaet

med en Række smukke Resultater, som vi, jeres Lærere, glæder os over paa jeres Vegne og lykønsker jeg til. Nu er Opbruddets Stund inde; der staar kun tilbage at sige Farvel.

I Tankerne har de fleste af jer vel for længst forladt Stedet her og opholdt jeg i helt andre Egne. Alt mens I under den anstrengende Slutspurt har taget de sidste Basketag med Navne, Aarstal og Formler, med litterære Strømninger, kemiske Processer og historiske Omvæltninger, har I i Tankerne og Fantasien tumlet jer frit i Fremtidens dragende Vidunderland. I har lagt Planer for det ny, der skal komme, og ændret dem igen; I har opbygget stolte og prægtige Luftkasteller for kort efter at vælte dem over Ende igen og derpaa opføre nye og endnu bedre; og samtidig med, at I har villet give det Udseende af, at I var saa uhyre nøgterne og realitetsbetonede, har I, delvis ubevidst, hentet Styrke og Kraft til Dagens Gerning fra Drømmen om den bedre og lykkeligere Verden, som netop I skal være med til at bygge op i de Aar, der kommer. Saaledes har det altid været med sund dansk Ungdom, og saaledes er det gudskelov ogsaa med jer, som vi i Dag tager Afsked med.

Naar I da nu drager bort fra den gamle Skole i Soer, der i saa mange Aar har været jeres Hjem, for at spredes over hele Kloden (og nogle af jer har jo store Planer om en mægtig Ekspansion!), vil jeg minde jer om, at det er i et Jubilæumsaar, I forlader Sorø Akademi. I Begyndelsen af næste Maaned er det nøjagtig 200 Aar siden, Frederik V udstedte den Fundats, hvorefter det nye ridderlige Sorø Akademi som en Fugl Phønix steg op af Asken til Afløsning af Frederik II's Skole, der var ophørt at fungere 10 Aar tidligere. Dette nye Sorø Akademi, der jo blev opført i en storladet Barokstil efter *Thuras* Tegninger, havde en rig, men kortvarig Blomstring. Det virkede kun i smaa 50 Aar, og Bygningen udslettedes fuldstændigt ved den sørgelige Brand i 1813. Som bekendt lykkedes det kun at redde de 2 Pavilloner, der eksisterer den Dag i Dag og er kendt af alle under Navnene Ingemanns Hus og Molbechs Hus. Men den Dag, Akademiet indviedes, den 26. Juli for 200 Aar siden, var alt Glæde og Forventning. Kong Fr. V overværede selv Indvielsen, og Overhofmesteren, Grev *Reuss*, var Vært for de mange indbudne. Blandt disse var ogsaa Digteren Ludvig Holberg, der havde været stærkt interesseret i Genoprettelsen af Akademiet og havde testamenteret alt sit Jordegods dertil. Om Holbergs Indflydelse paa Affattelsen af Fundatsen er der skrevet en lille Bog af afdøde Lektor Alfred Glahn, der i mange Aar var en højt anerkendt Fransklærer her ved Skolen og tillige dennes Bibliotekar. I Bogen, der senere er benyttet af Professor *Norvin* i den store Sorø-Bog, understreges det stærkt, at der var 2 Ting, Holberg vilde naa ved Oprettelsen af det nye Akademi: dels at skabe en Højskole for det praktiske *Liv* ☉: en Skole, der uddannede Embedsmænd til Kollegierne og Diplomatiets gennem Undervisning i Historie, Geografi, Jura og Sprog, medens Universitetet uddannede Præster og Lærere, dels at sætte en Stopper for Ungdommens alt for tidlige Udenlandsrejser.

I Dag, hvor Ungdommens Trang til Udenlandsrejser er større end nogen Sinde, kunde der maaske, med Jubileet

som Anledning, være Grund til at mærke sig de kloge Ord, Holberg siger om denne Sag. Selv havde han jo rejst uhyre meget i sin Tid; men han havde ogsaa ved en hovedkulds og ganske uforberedt Hollandsrejse i 20 Aars Alderen erfaret, hvor stor en Fiasko en saadan Rejse kan blive, naar Forkundskaberne ikke er til Stede. I de »Betænkninger« af Ludvig Holberg, som Lektor Glahn har fremdraget, og som aabenbart er Grundlaget for det Ud-kast til Fundatsen, Grev *Reuss* indsendte til Kongen, ønsker Holberg derfor fastslaaet, at ingen maa rejst til Udlandet, før han har studeret i 3 Aar paa Akademiet. Den samme Tanke har han udviklet i sin 177. Epistel, hvoraf jeg skal citere et kort Brudstykke:

»Dog uanseet alt dette raader jeg ikke aldeles fra Ungdommens udenlandske Rejser; men, som jeg i alting stræber at gaa en Middelvej, gaar jeg den ogsaa herudi og raader alene til Midler, hvorved saadanne kunne *modereres*. Det er ikke tjenligt, ja fast ikke gørligt, ved et almindeligt Forbud at ville hæve en almindeligt herskende Passion; thi det var ligesom ved en Forordning at ville forbyde Russerne Brændevin eller Hollænderne Røgtobak, til hvilket man ingen Øvrighed kunde raade.«

Derefter fremsætter Holberg Tanken om de 3 Aars Studium ved Akademiet som nødvendig Forudsætning og fortsætter:

»Nytten, som deraf flyder, er stor, og det i mange Henseender. Thi udi de 2 eller 3 Aar, i hvilke unge Personer studere paa et indenlandsk Akademi, kan enten Rejse-sygen dem forgaa, og, hvis den imidlertid *ikke* forgaar, kan de siden rejse med større Nytte, med større Sikkerhed og med mindre Bekostning. Med større Nytte: efterdi de udi Fædrelandet have lagt Grundvold til de Videnskaber, som de udenlands videre kan *excolere* (dyrke). Med større Sikkerhed: efterdi Rejserne foretages udi en moden Alder, og Forældrene kan befries for den Bekymring, som de svæve udi, naar deres Børn flakke om udi langt bortliggende Lande, for de har faaet Skæg paa Hagen. Og med mindre Bekostning: efterdi de siden kan rejse uden Hovmestre og lade sig nøje med en tro Lakaj eller Tjener, hvorved store Pengesummer kan spares.«

Holberg viser sig i disse Betragtninger som ved saa mange andre Lejligheder at være det rolige Overlægs og den sunde Fornufts Mand. Naar jeg har fremdraget hans Ord i Dag, hvori Rejsemuligheder og Rejsemaader er saa vidt forskellige fra Datidens, er det, fordi de indeholder en evigsand Kerne: en Udenlandsrejse, der foretages i den umodne Alder og ikke er forberedt ved forudgaaende Studium af det paagældende Lands Natur og Kultur, kan let blive Spild af Tid og Spild af Penge og kan ved at foregribe Indtryk og Oplevelser, der først fuldt ud kan nydes i en modnere Alder, helt tage Duften og Friskheden af disse. Ogsaa her gælder det, hvad H. C. Andersen siger i »Klods-Hans« om de 2 Herremands sønner, der vilde fri til Kongedatteren og kun havde 8 Dage til at forberede sig dertil: Men det var ogsaa nok; for de havde Forkundskaber, og de er nyttige! —

Men nu rejser I altsaa ud — for det gør I nok alligevel, men forhaabentlig med den fornødne Ballast. Og hvad

rejser I saa ud *efter*? Hvad søger I derude, hvad enten det nu er i fjerne Lande eller inden for Fædrelandets Grænser? Hvad er det, der kalder, hvad er det, der drager? Ja, en vil vel svare det ene, en anden det andet. Men hvis I havde Mod til at være helt ærlige, til at røbe det, der dybest set driver jer, da skulde jeg tage meget fejl, om I ikke vilde hviske: Vi søger Lykken! Kjære Dimittender, Skolens gamle Dreng, I kan ikke skjule det: alle søger I Lykken; længes efter den, haaber paa den. Og vi, der har kendt jer gennem Aarene og fulgt jeres Udvikling paa dette Sted, vi ønsker alle for jer, at I maa finde, hvad I søger.

Men Lykken er noget forunderligt noget, og Opfattelsen af den har til alle Tider været vidt forskellig. Den tanke-løse eller overfladiske vil mene, at Lykken er det samme som mange Penge, en indflydelsesrig Stilling, en stor Vennekreds, et godt Helbred, en straalende Intelligens el. lign.; men intet af alt dette er Lykke. Muligvis kan man besidde det og *dog* være lykkelig; men ofte er disse Forhold netop en alvorlig Hindring for den virkelige Lykke, den vi ønsker for jer. Om Lykken og Vejen til at opnaa den har Digterne talt til alle Tider og i alle Lande. Jeg minder om Oehlenschlägers »Aladdin«, hvori det hedder: »Naturens muntre Søn er Lykken næst —«. Oehlenschläger mener altsaa, at det er det umiddelbare Sind (i Modsætning til det reflekterende), der har lettest ved at finde Lykken og naar den som ved et Under. Hos Paludan-Müller findes en hel Række *mytologiske* Værker, der alle handler om Lykken og munder ud i den Opfattelse, at det er Betragtningen, *Kontemplationen*, der er Lykken, ikke den aktive Indgriben i Livets Foreteelser. Derfor hedder det ogsaa i Dramaet »Venus« om *Endymion*: »Vid, denne Ynglings *Lykke* bor i Døden«. Henrik Pontoppidan har skrevet sit kendte Hovedværk »Lykke-Per« om dette Emne og lader mod Slutningen Hovedpersonen fastslaa, at den højeste Menneskelykke er at blive sig sit eget Selv fuldt og klart bevidst. Ogsaa her er det altsaa det kontemplative, der understreges, men vendt indad mod Jeg'et. Fra Stuckenbergs citerer jeg de kendte skønne Linier: »Lykken mellem to Mennesker / er som den dunkle Nat, / stille, men med de tusinde / tavse Stjerner besat.« For ham er Lykken saaledes den dybe Harmoni mellem to, der elsker hinanden. Endelig nævner jeg Slutningslinierne fra Jacob Paludans Roman »Jørgen Stein«, hvor Hovedpersonen udtaler som sin Erfaring: Den eneste Lykke er dog at lyde Loven; den eneste Vej gaar gennem Pligtens Mølleværk.

Intet af alt dette tilfredsstillende mig dog helt. For mig staar det saaledes, at Lykken, stort set, er helt uafhængig af ydre Forhold; den er noget, der kommer indefra og kan vel bedst beskrives som en Tilstand af dyb og varig Glæde, der lutrende og varmende fylder Sindet og sætter den enkelte i Stand til uden Bitterhed at bære den Modgang og de Sorger, Livet uundgaeligt bringer. Men hvordan opnaar man da en saadan varig Glæde i en Tilværelse, hvor intet er fast og uforanderligt, men hvor alt er omskifteligt? Ja, en saadan Tilstand naar man kun frem til Skridt for Skridt, og den forudsætter, at man paa et eller andet Tidspunkt i Ungdommen træffer et afgørende

Valg. Man kan leve sit Liv efter 2 Principper: i Nydelse eller i Lydighed; her maa Valget træffes; men Vejen til Lykken gaar gennem Lydigheden. I en Tid, hvor Selvoptagethed og Selvretfærdighed sidder i Højsædet, er Lydigheden ganske vist ikke i høj Kurs; men intet er vigtigere for den unge, der skal ud i Livet, end at forstaa, at søger han efter den sande Lykke, da maa han, som Jacob Paludan siger, lyde Loven og gaa gennem Pligtens Mølleværk, og derfor maa han først og fremmest lytte indefter, efter Loven i sit eget Indre, til han bliver klar over den Opgave, der er tillagt ham her i Livet, det Kald, der venter netop paa ham, og saa maa han som en anden Benedikt fra *Nurcia* vandre den Vej, omend den kræver Forsagelse og Brud med Fortiden. Et saadant Liv i Lydighed og under Ansvar er en Viljessag; men den, der gennemfører det, vil opdage, at Glæden over at glemme sig selv og arbejde for andre i den Kreds, hvor Livet nu en Gang har stillet en, bliver dybere og varigere, som Aarene gaar: »Synker Livet Aar for Aar / dog dets Rigdom sig udfolder. / Liflig er vor Ungdoms Vaar / i sit Skød den Himlen holder.«

Saa vil jeg da ønske for jer, at I vil sætte jeres Vilje ind paa at leve et Liv i Lydighed mod det bedste, der er nedlagt i hver af jer; da vil I ogsaa, som Aarene gaar, mærke noget af den dybe Glæde, vi kalder Lykken. I vil da sikkert ogsaa fofstaa de dybe Toner i de 3 smaa Strofer af Digteren Mads Nielsen, hvormed jeg skal slutte:

*Hver Dag er en sjælden Gave,
en skinnende Mulighed.*

*Hver Dag er paa ny en Naade,
der stiger fra Himlen ned.*

*Hver Dag er igen et Ansvar,
et nyt og et vældigt Kraw.*

*Hver Aften staar hvide Stjerner
og spørger dig, hvad du gav.*

*Hver Aften staar hvide Stjerner
og blinker i Himmerigs By.*

*Hver Morgen gaar Gud over Landet
og vækker din Vilje paa ny.*

Og hermed byder jeg jer alle Farvel. Gid det maa gaa jer godt, hvor I saa færdes. I har været et Hold, hvis smukke menneskelige Egenskaber jeres gamle Skole har glædet sig over, et Hold, som vi vil savne. Lev saa vel alle sammen.

KNUD FLEMMING VAN DER AA. KÜHLE

* 1. Marts 1915 — † 20. September 1941

Mellem de Soranere, som bør have deres Navne paa Mindetavlen paa Sorø Akademis Skole, er *Knud Flemming van der Aa Kühle*. Han var født i København den 1. Marts 1915 som Søn af cand. juris, Forpagter Carl Gustav van der Aa Kühle og Hustru Eli, f. Kielland, og indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1926. I Juli 1929 udmeldtes han af

3. M. for at blive uddannet til Smedesvend, og efter endt Uddannelse arbejdede han halvandet Aar paa Maskinfabriker i England og Irland. I 1938 begyndte han at læse til Konstruktor, men afbrød Studierne og rejste i Januar 1940 til Kenya, hvor han i Maj samme Aar indtraadte i Kenya Defence Force og nogle Maaneder senere i Royal Air Force. I Oktober 1940 sendtes han til England for at blive uddannet til Pilot. Uddannelsen foregik i Aldersgrove 254 Armad, Irland, hvor han dræbtes under en Træningsøvelse den 20. September 1941. Han begravedes i St. Catherines Kirke i Killead i Irland. Efter sin Død hædredes han med Kong Christian den Tiendes Erindringsmedaille. Hans Brødre er følgende:

— *Carl Gustav Claus Gunnar van der Aa Kühle*, f. 28. August 1910 paa Frederiksberg, indkommet i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1922 og udgaaet med Mellemkoleeksamen 1926, rejste i 1931 til Kenya og blev Farmer. I Maj 1940 indgik han i Royal Air Force som Intelligence Officer. I April 1941 trænede han i Rhodesia som Pilot og blev efter endt Uddannelse dette Aar Instructor samme Sted til September 1942, da han overførtes til 216 Squadron Middle East. I Maj 1943 overgik han til Eatsteigh Communication Flight og blev kommanderende Officer for sin »Flight« med Rang af Squadron Leader. I Februar 1945 »seconded« til British Oversea Corporation Airways, i Marts 1946 frigjort fra R.A.F. og gaaet tilbage til Farming. Den 18. Maj 1935 blev han gift med Peggy Elsie Thompson fra Rugby i England, og i Ægteskabet er der Børnene: Sally Vivian, f. 13. Juli 1936, Carl Gustav Kenneth, f. 20. Maj 1938 og Eli Margaretha, f. 21. August 1941.

Bror Johan van der Aa Kühle, f. paa Senestad i Kristiansstads Län 8. Juni 1913, indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1924, udmeldt af 4. M. i Juni 1929, Student 1932 fra Birkerød, rejste 1935 til Kenya og har siden 1943 ejet en Farm der, blev 15. April 1939 gift i Kenya med Lisé Walter, f. i København 17. Juli 1915. I Ægteskabet er der Datteren Karen Bente, f. 10. Juni 1941.

En tredje Broder, Svend Erik van der Aa Kühle, f. 19. December 1918 i København, er ikke Soraner. Ogsaa han udvandrede til Kenya, hvor han havde Ansættelse i et Kaffefirma. I 1940 meldte han sig til R.A.F. og blev dræbt ved Tobruk den 12. Februar 1942. Han ligger begravet paa Tobruk Kirkegaard. Ligesom Knud fik han efter sin Død den danske Konges Erindringsmedaille.

Dansk Samvirkes Medlemsblad »Danmarksposten« bringer forøvrigt i sit Nummer for Januar—Februar 1946 en Navneliste over Danskere i Kenya, der paa daværende Tidspunkt havde været eller var ansatte i Hæren. Saaledes nævnes »Capt. Fr. Gümoes, tjente i Handelsmarinen, er nu paa sin Farm i Makwa, Est. Thika«. Han maa være identisk med Soraneren *Frederik Gümoes*, f. 29. August 1892 i Vordingborg som Søn af Tømmerhandler Hans Jacob Boreck Gümoes og Hustru Marie Sophie, f. Berthelsen, indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1904,

udmeldt 30. September 1908 af Realklassen for at gaa ud med Skoleskibet »Viking«. I Soranerbladets 20. Aargang Nr. 8 Side 60 findes en med et Portræt af Fr. Gümoes og hans lille Datter illustreret Artikel om ham, aftrykt efter en Artikel af *Henry Hellssen* (udm. 5. Kl. '05) i Berlingske Tidendes Søndagsnummer for 21. Juli 1935.

KUNSTMUSEET I SORØ

Hosstaaende Bronze-statuar »Drengestudie« (1945), udført af Billedhuggeren J. Gudmundsen-Holmgreen (f. 1895), var det ene af de to Kunstværker, Museet valgte ved Ny Carlsbergfondets Uddeling til Provimuseerne i November sidste Aar.

TO GRAVMINDER

Øst for Sorø Kirkes nordre Korsarm ligger to anseelige Gravminder, som man ikke undlader at standse ved, naar man besøger Ingemanns Grav. De er formede som Sarkofager og er Mindesmærker over to af Sorø Akademis Professorer i det 18. Aarhundrede, nemlig *Andreas Schytte* og *Christian Vogelius Steenstrup*.

Det første og største har plan Overflade, hvorimod det andets Overflade er buet. Desværre har Tidens Tand tæret stærkt paa dem; allerede i 1885, da jeg kom til Sorø, var Indskrifterne utydelige, og bedre kan de ikke være blevet i det Spand af Aar, der er gaaet siden da.

Ifølge »Begravelsespladser i Sorø« af Niels P. Larsen lyder Indskrifterne saaledes:

ANDREAS SCHYTTES GRAV HAN BLEV FØD 1726
D. 16 AVG. I VGGERSLØW I FYEN LÆRER I STATS-
VIDENSKABERNE VED SORØ ACADEMIE 1761 GIFT
I 1763 D. 15. JUNII MED KAREN STÆHR FORVAL-

TER KRUVSBERGS ENKE JUSTITSRAAD 1774 D. 29 JANVAR OG DØDE 1777 D. 27 AVGVSTI BEGRÆDT AF EN ØM KONE ACADEMIET OG DEN LÆRDE VERDEN OG DYDENS VENNER HANS TÆNKE-MAADE OMGANG OG SKRIVTER GIORE HAM VFOR- GLEMMELIG HANS MINDE BETRYGGE(R) DETTE HVILESTED FOR ET STØV SOM FORHEN ØM VD- STRAKTE INDSIGTER VITTIGHED SMAG VENLIG- HED DYD OG ET FØLSOMT HIERTE

og
HER NEDLAGDES DE JORDISKE LEVNINGER AF CHRISTIAN VOGELIUS STEENSTRUP FØD I SJØ- RING I JYLLAND AAR 1745 D. 26de MARTII PRO- FESSOR I STATSVIDENSKABERNE VED SORØ ACADEMIE SAMT INSPECTEUR OVER DETS GOD- SER HAN GIFTEDE SIG I AARET 1790 MED BOL- LETTA CATHARINA DINESEN DØDE D. 21. DE- CEMBER 1801 EFTERLADENDE SIN HUSTRU OG EN SØN SOM FØLE DERES LIDTE TAB VED HANS FOR TIDLIGE BORTGANG A DENNE MINDESTEN LAGDES AF HANS HÅM ALDRIG FORGLEMMENDE ENKE

Det forekommer mig usømmeligt, at disse Gravminder over to Mænd, der i sin Tid var med til at kaste Glans over Akademiets Navn, faar Lov at henligge i en forsømt Tilstand. Hvad vilde man sige, om Mindesmærket over Ingemann — han døde i 1862 — om et halvthundrede Aar eller saa befandtes i en lignende forfalden Tilstand? Skulde det være umuligt at faa dem sat i passende Stand, Ste- nene rensede og Indskrifterne ophuggede, eventuelt malet med sort? Saa meget mere Grund er der til det, som de hører til de ejendommeligste Mindesmærker paa Sorø Kirke- gaard.

Man maa harmes, naar man som gammel Soraner ser den fordums saa skønne gamle Kirkegaard, hvor Sindet stemtes til Højtid, i sin nuværende barbarisk mishandlede Skikkelse. Kun een Ting maa man holde den eller dem, der bærer Ansvar herfor, til gode, nemlig at de dog har besiddet et saadant Minimum af Pietet, at de ikke lod de to Gravminder hugge i Skæver.

I Andreas Schyttes Gravminder er der to aflange lysere Pletter, som om der har været to Fordybninger, der er udbedrede med Cement. For over 60 Aar siden, da jeg første Gang besøgte Kirkegaarden, fortalte en Kammerat mig, at man sagde, at de to Pletter var Fandens Fodtrin, idet han var sprunget ned fra Kirkens Tag og landet paa Stenen. Kammeraten tilføjede dog, at den Historie troede han ikke paa, ej heller forstod vi, hvorfor Fanden havde henlagt sine akrobatiske Øvelser netop til dette Sted. Mon denne Historie kendes endnu?

L. Wagner. (S. '91).

CHRISTIAN MOLBECH OG ROUSSEAU

Den 14. November 1946 fyldte den højtfortjente svenske Skolemand og Pædagog, Lektor og phil. dr. Bror Rudolf Hall 70 Aar, i hvilken Anledning der tilegnedes ham et Festskrift, hvortil Soraneren, Dr. *Olaf Carlsen* (S. '17)

ydede Bidraget »Et Kapitel af Rousseaustudiet i Danmark«. Dette Bidrag er nu udsendt som Særtryk.

Olaf Carlsen omtaler i den lille Afhandling bl. a. den unge *Christian Molbechs* Interesse for den europæisk be- rømte franske Filosof. Christian Molbech, der fødtes den 8. Oktober 1783 i Sorø, hvor hans Fader var Professor ved Akademiet, og som selv i 1829 blev Professor i Litterær- historie ved Københavns Universitet, nærede i sine unge Dage en sværmerisk Begejstring for Rousseau, og det af den tyske Forfatter og Frihedsmand August Hennings i 1797 i Berlin udgivne Skrift »Rousseau« vandt en stor Be- undrer i Molbech, der oversatte Skriftet og ogsaa paa- begyndte en Oversættelse af Madame de Staëls Breve om Rousseau. Til disse to Oversættelsesarbejder var det Mol- bechs Hensigt at føje en Indledning, hvori han vilde give »en Udsigt over Rousseaus Levned og en koncentreret Skildring af hans Karakter og Fortjenester. »Han var dog ikke helt sikker paa, at han i en Alder af kun 20 Aar mag- tede Opgaven. Arbejdet kom da heller ikke i Trykken no- gensinde, skønt Molbech adskillige Gange i Aarenes Løb vendte tilbage til det og havde vanskeligt ved at opgve Tanken om dets Offentliggørelse. Mærkeligt er det — skri- ver Olaf Carlsen — at Molbech med sin utrættelige Lyst til at skrive og udgive kunde lade dette sin Ungdoms Yndlingsemne ligge; han var ellers ikke bange for at have mange Jern i Ilden og lod nødigt noget uudnyttet, der kunde blive til en Bog ... de Forberedelser, der med Mol- bechs Studier var gjort til at give den danske Litteratur dens første monografiske Arbejde om Rousseau, betegner den foreløbige Kulmination af den herhjemme gennem Aarene stigende Interesse for Rousseau, hans Liv, hans Værk og hans Tanker. Hos Molbech var den afgjort mere af litterær og biografisk Karakter end af pædagogisk og social Art.

—frey.

GAMLE SÖRANERE OG SORANSKE NOTER

Kaptajnløjtnant *K. E. Rønhoj* (R. '36) har faaet tildelt »King's Commendation for brave Conduct«.

*

Tidligere Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, Civil- ingeniør, Dr. *Lauge Lauridsen* (S. '32), som i 6 Aar har ledet D. A. K.'s Medicinalfabrik i Roskilde, tiltræder 1. August Stillingen som teknisk Direktør for Brasiliens stør- ste Medicinalfabrik, der ligger i Sao Paolo.

*

Prokurist *Jarl Borgen* (S. '37), Nordiske Landes Bog- forlag i Fredericia, har den 6. Maj i den franske Forlæg- gerforening (Syndicat des Editeurs) holdt Foredrag om »Dansk Boghandel — og den franske Bog i Danmark«.

*

Lektor ved Sorø Akademis Skole *Johs. Jørgensen* er ud- nævnt til Rektor ved Ribe Katedralskole. Johs. Jørgensen, der er 46 Aar, var 1921—24 Gymnastikassistent ved Sorø Akademis Skole, bestod derefter Skoleembedseksamen med Dansk som Hovedfag og Gymnastik som Bifag og knytte- des fra 1. August 1937 som Adjunkt til Sorø Akademis

Skole. Den 1. Oktober 1943 udnævntes han til Lektor. I 12 Aar ledede han Skolens Fritidssport, var i 3 Aar Fører for dens Spejdertrup og bestyrede i 9 Aar Skolebiblioteket. I de senere Aar har han været Tilsynsførende for de to ældste Gymnasieklasser. Den ny Rektor var en meget afholdt Lærer, og han og hans Hustru har ofte med stor Elskværdighed modtaget gamle Soranere i deres Bolig paa Gymnasiet. Ved Soransk Samfunds Holbergaften den 3. December 1940 holdt han et Foredrag om Ludvig Holberg. Det er gengivet efter Manuskript i Soranerbladets 25. Aargang Nr. 12 Side 95 o. f.

*

Fru Nanna Krog-Meyer, f. Seidelin, gift med Pastor emer. G. G. Krog-Meyer, døde den 2. Maj og bisattes den 9. Maj fra Sorø Kirke paa Vigersted Kirkegaard. Hun var Moder til *Sven Erik Krog-Meyer* (R. '30), som døde den 12. Januar 1936 paa Atlanterhavet, og Stedmoder til Soransk Samfunds Formand, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* (R. '09) samt til *Einar Gustav Krog-Meyer* (IV. Kl. '07), *Henry Krog-Meyer* (S. '11) og *Olaf Krog-Meyer* (S. '18), hvis Moder Vilhelmine Elisabeth, f. Seidelin, var hendes Søster.

*

Forfatteren *Fredrik Nygaard* (udm. I G. '15) fyldte 50 Aar den 30. April og blev fejret ved en Fest paa Hotel Postgaarden i Sorø. Festtalen holdtes af Forfatteren *Steen Christensen* (R. '14). Ogsaa *Troels Zacho* (S. '18) talte. I Festen deltog bl. a. Komponisten *Ebbe Hamerich* (S. '16) og Skuespiller *Sigurd Langberg* (udm. '15). Soransk Samfund sendte Telegram.

*

Bankassistent *Tage Nielsen*, Næstved, (R. '38) viedes den 11. Maj i Hornbæk Kirke til Keramiker, Frk. Astrid Hildegaard Larsen, Datter af Rentier E. Larsen, Hornbæk.

*

Ved en Indsamling blandt Eleverne paa Sorø Akademis Skole til »Kongens Mindefond« indkom der 155 Kr.

*

Tegnelærer paa Sorø Akademis Skole, Maleren *Siegfred Neuhaus* solgte paa Charlottenborgudstillingen et Landskabsbillede for 800 Kr.

*

Godsforvalter paa Borreby *Axel Borges* (IV Kl. H. '83) og Hustru fejrede Guldbryllup den 27. April.

*

Formanden for Jydsk Afdeling af Soransk Samfund, Landsretssagfører *Chr. R. Kall*, Aarhus (S. '16) fyldte 50 Aar den 2. Marts.

*

Forpagteren af Rejseladen ved Hotel »Sorø«, *Asker Landspørg* (udm. '01), har af fhv. Gaardejer Hans Damsgaard, Valdemarsvej, Frederiksberg ved Sorø, købt for 2000 Kr. en Byggegrund paa 1200 Kvadratmeter ved Enghåvevej.

*

Fhv. Kontorchef i Finansministeriet *A. M. Thorkildsen* (R. '90) fyldte 75 Aar den 28. Februar.

*

Som meddelt er Direktør *Stig Jensen* (S. '13) blevet Officer of the Most Excellent Order of the British Empire (svarende til Kommandør af 2. Grad). Redaktør *Erik Seidenfaden* (S. '28) er blevet Member of the Most Excellent Order of the British Empire (svarende til Ridder af Dannebrog).

*

Landets ældste Kreditforening, Kreditkassen for Husjerne i København, fejrede den 1. Marts 150 Aars Jubilæum. Festskrifter er udarbejdet af Professor, Dr. jur. *Ernst Andersen* (S. '25).

*

Overretssagfører *Knud Dalgas Langballe* (S. '06) Moder Pastorinde Johanne Langballe, f. Dalgas, døde den 11. Februar og begravedes den 21. paa Asminderød Kirkegaard. Hun var Enke efter Sognepræst Niels Langballe.

*

Lektor ved Handelshøjskolen i København, Translatør Lorenzo Aabye og Translatør *E. Krog-Meyer* (4. Kl. H. '07) har paa Einar Harcks Forlag udsendt »Lærebog i spansk Handelskorrespondance«, der paa et videre Grundlag er tænkt som Afløsning af den eneste, nu udsolgte Tekstbog, der hidtil fandtes i Faget, nemlig *E. Krog-Meyers* »Spansk Handelskorrespondance«. Antallet af spanskstuderende ved vore Sprogskoler og da særlig ved Handelshøjskolen i København, er forøget stærkt, og Spansk er næst Engelsk anerkendt som det vigtigste Sprog i international Handel. Sproget tales af ca. 135 Millioner Mennesker fordelt paa ca. 20 Lande i tre Verdensdele. Saa der kan næppe være Tvivl om, at denne nyttige Bog har sin store Mission og det navnlig i en Tid som denne, hvor det mere end nogensinde gælder om at skabe Handelsforbindelser. — Til Bogen hører et Tillæg med Noter.

*

Fredag den 14. Februar opførtes der i Radioen et Hørspiel »Bag de blaa Bjerger« af Forfatteren, cand. jur. *Aage Lind* (S. '01).

*

Som Delegerede til den internationale Kongres i Paris i Paasken i FIAPP (Fédération Internationale des Anciens Prisonniers Politiques) valgtes paa Hovedbestyrelsesmøde i Landsforeningen af Besættelsestidens politiske Fanger: Redaktør Kate Fleron, København, Konsul, Sagfører *Kaj Dahl*, Horsens (S. '12), og Sekretær Aage Christensen, København.

*

Paa Munksgaards Forlag udkommer en Digtsamling af Fru *Louise Neuhaus*.

*

Revisor *Kaj Henry Westergren* (R. '34) viedes den 15. Februar i Marcuskirken i København til Frk. Jytte Krogh Andersen, Datter af Grosserer Alfr. Andersen, København.

*

J. C. Lynge (S. '39) har bestaaet den lægevidenskabelige Eksamen ved Københavns Universitet.

*

Forlovelse er 15. Februar deklareret mellem Tandlæge Alice Korshjerg og Sekretær, cand. jur. *Sven-Ove Petersen* (S. '39).

Carlsbergfondets Universitetslegat af 25. September 1926 plus Stipendiet à 4000 Kr. er for to Aar. tildelt Adjunkt ved Sorø Akademis Skole, Dr. phil. *Th. Lind*.

*

Kommandant i København, Generalinspektør for Rytteriet, Oberst *C. A. Friis* (S. '15) er benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

*

H. Stevenius-Nielsen (S. '20) er frattraadt som Direktør for og indtraadt i Bestyrelsen for Aktieselskabet Kemisk Industri.

*

Stig Møller Gravesen (S. '41) har ved Danmarks tekniske Højskole bestaaet Bygningsingeniørexamen med 1. Karakter.

*

Den 22. April fandt der i Sorø Akademis Skoles Gymnastiksal under Ledelse af Lektor Jørgensen og for første Gang siden Foraaret 1947 en Opvisning Sted af 34 Elever i 3. G. Ca. 150 Tilskuere overværede Opvisningen.

*

Direktør *Axel Rønnow*, Slagelse (M. '13) fyldte 50 Aar den 17. April.

*

I Anledning af, at det Lørdag den 12. April var Toaarsdagen for Tyskernes Mord paa *Bengt Rønhof* (R. '41), holdtes der Søndag den 13. April en smuk Højtidelighed ved hans Mindesten ved Bromme Skov.

*

Enken efter Soransk Samfunds den 12. April 1943 afdøde Formand, Dommer *J. Knox* (S. '85), Fru Johanne Knox, f. Thiele, døde den 19. April og begravedes fra Bispebjerg Krematoriums Mindekapel den 25. April. Soransk Samfund sendte Krans. — Hun og Knox viedes den 30. Maj 1895.

*

Redaktør *Vilhelm Kjødts* (S. '27) Roman »Skraaen« er blevet bearbejdet for Filmen og skal optages i Sommerens Løb.

*

Soransk Samfunds Formand, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* (R. '09) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

I Anledning af Dansk Vare- og Industrilotteris 60 Aars Jubilæum den 1. April fik Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02) af Haandværkets Fællesorganisation overrakt Sølvmedaljen for Dansk Industris og Haandværks Fremme og fra Københavns Haandværkerforening Larsenius Kramp's Sølvmedaille.

*

Fhv. Minister *K. K. Steincke* (S. '99) talte den 28. Marts i Baldur.

*

Den 29. Marts viedes i Sct. Mikkels Kirke i Slagelse Sekretær, Frk. Kirsten Kjeldgaard Olsen, Datter af Købmand A. Olsen, Slagelse, til Civilingeniør *Stig Gravsén* (S. '41), Søn af Malermester Gravsén, Sorø.

Blandt Udstillerne paa Foraarsudstillingen paa Charlottenborg var *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33), der debuterede med sit store Billede: Aften før Syndfloden. Det er tilkendt Den Eibenschüttske Præmie. Maleren *Siegfred Neuhaus*, Sorø, var repræsenteret med seks Billeder.

*

Enken efter den i Januar 1945 afdøde Lektor ved Sorø Akademis Skole *Henrik Gad*, Fru *Anna Gustafva Gad*, f. Ernberg, døde den 15. Marts og bisattes den 22. Marts i Søndermark Krematorium. Enkefru Gad, som var født 1872 i Karlskrona, ægtede i April 1901 Adjunkt Gad. I Ægteskabet er der Børnene Fru *Bodil Lemtorp*, *Anna Margrethe Gad* (S. '21), *Svend Henrik Ernberg Gad* (udm. Realklassen '21) og Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *Ole Christian Viktor Ernberg Gad* (S. '21).

*

Til den Orienteringsaften for yngre Aargange, der holdtes Torsdag Aften den 13. Marts i Danmarkshjemmets Selskabslokaler, mødte der henved 30 Medlemmer. Formanden og Medlem af Bestyrelsen *Jonas Bruun* gav nogle orienterende Oplysninger om Soransk Samfund samt om Betydningen af og Forpligtelsen ved at være Medlem af dette Samfund af gamle Skolekammerater. Derefter var der Lejlighed til at stille Spørgsmaal, og sluttelig bænkedes man ved et beskedent, men dog muntert Aftensmaaltid.

*

Den 1. April var det 25 Aar siden, at Frk. *A. M. Stubbe Teglbjærg* (S. '19) ansattes som Lærerinde ved Tornemark Forskole. Da denne nedlagdes for fire Aar siden, ansattes hun ved den nyopførte Kvislemark Forskole.

*

Professor, Dr. phil. *N. E. Nørlund* (S. '03) er blevet Æresmedlem af det sydsvenske geografiske Selskab.

*

Efter i de 2 Perioder, Udlandspostkontrollen i Visterport har eksisteret, 4/6 45—30/11 45 og 4/4 46—1/4 47, at have fungeret som Censor der, er jeg nu ledig.

Maaske en el. anden gl. Soraner kunde finde paa at være mig behjælpelig. Som Censor var jeg naturligvis nødt til at kunne lidt Sprog i Tysk (Gad, West) og Spansk.

Ketil Motzfeldt,

Nordre Fasanvej 239, 3. S.

*

I Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Møde Fredag Aften den 28. Marts forelagde Professor, Dr. phil. *Aage Friis*: Johanne Louise Heiberg; Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg. En Beretning støttet paa efterladte Breve. 4. gennemsete Udgave med Tillæg og Oplysninger ved *Aage Friis* og *Just Rahbek* (S. '10), samt gav nogle Meddelelser om den litterære Behandling af de efterladte Papirer fra den Gyllembourg-Heibergske Familie-kreds.

*

Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) er fra-
traadt som Formand for og udnævnt til Æresmedlem af
Foreningen til Beskyttelse af videnskabeligt Arbejde.

*

Kostskolernes Pokalturnering fejrede den 12. Marts 25
Aars Jubilæum. Turneringsudvalgets Formand er Medlem
af Birkerød Kostskoles Samfunds Bestyrelse, Godtfred
Bruun de Neergaard.

*

Paa Dansk Cricket Ring's Generalforsamling den 27.
Marts 1947 indvalgte Tandslæge *Aage Krebs* (S. '32) i Be-
styrelsen.

*

Professor, Overlæge, Dr. med. *J. E. Meulengracht* (S. '05)
fyldte 60 Aar den 7. April.

*

Lørdag den 15. Marts afholdtes der paa Sorø Akademis
Skole et Bal for alle Mellemskoleklasserne.

*

Underdirektør i Industriraadet *Svend Netterstrøm* (S.
'14) er udnævnt til Vicedirektør i Industriraadet.

*

Direktør for Nationalmuseet, Dr. phil. *Poul Nørlund*
(S. '06) er Medlem af den af Undervisningsministeriet
nedsatte Kommission med den Opgave at fremkomme med
en Redegørelse for de Hensyn af politisk, historisk og rets-
lig samt almen kulturel og videnskabelig Art, som natu-
rligt maa skønnes at tages i Betragtning ved Afgørelsen af
det paany fra islandsk Side rejste Spørgsmaal om Over-
bringelse til Island af de i Danmark beroende islandske
Haandskrifter og Museumsgenstande.

*

I Anledning af, at Adjunkt *E. Linds* offentlige Forsvar
for hans Doktorafhandling »Poesiens Mission« foregik paa
Københavns Universitet den 13. Marts, udtalte Rektor
Bohn ved Morgensangen, at det var en meget sjælden Be-
givenhed, at en fungerende Skolemand i sin Fritid havde
udarbejdet en Doktorafhandling og faaet den antaget; det
var 37 Aar siden det sidst var sket ved Sorø Akademis
Skole, nemlig i 1910, da nu afd. Dr. *Ussing* disputerede
for Doktorgraden. I Anledning af denne sjældne Begiven-
hed vilde Rektor give Skolen fri efter de tre første Timers
Undervisning.

Størstedelen af Lærerkollegiet benyttede Lejligheden til
at tage til København og paa Universitetet overvære deres
Kollegas Forsvar for sin Afhandling. Turen foregik i Rute-
bil. Denne kørte paa Hjemturen fast i Sneen fire Kilome-
ter fra Ringsted, og alle maatte overnatte paa Eggen. Kun
Rektor *Bohn* og Lektor *Jørgensen* naaede ifølge »Soro

Amtstidende« hjem med Toget. Undervisningen maatte
derfor aflyses ogsaa de fleste Timer den 14., saa Eleverne
fik alligevel næsten to Fridage ud af Doktordisputatsen.

Disputatsen paa Universitetet varede 6 Timer. Audito-
riet var stuvende fuldt. Blandt Tilhørerne saas forhenvæ-
rende Rektor *Raaschou-Nielsen*, Professor *Vilhelm Ander-
sen* m. fl. gl. Soranere. Ikke mindre end syv Opponent-
er havde Ordet, nemlig Professorerne *Kuhr* og *Billeskov Jan-
sen* som officielle og Professor *Carl Roos* samt Doktorerne
Chr. Petersen og *Steffen Steffensen*, cand. mag. *Helge
Toldberg* og stud. mag. *Aage Kabell* ex auditorio. Alle
havde de rosende Bemærkninger om Doktorandens Ar-
bejde.

Ved Lovsangen den 15. Marts hyldede Rektor *Bohn* den
ny Doktor og ønskede ham paa Skolens Vegne til Lykke
med den smukke Maade, han havde erhvervet sin Doktor-
grad paa, samt udtalte Ønsket om, at han fremdeles ved
Siden af sin Lærergerning maatte faa Tid til at fortsætte
sine videnskabelige Studier.

Dr. *Lind* takkede for al den Opmærksomhed, der var
vist ham.

Søndag den 16. Marts holdtes paa Sorø Akademis Skole
en Festmiddag, som Lærerkollegiet havde indbudt Dr.
Lind til, og hvori deltog ca. 40 Mennesker. Da Dr. *Lind*
ankom til Festen sammen med sin Broder, blev han laur-
bærkranset, og Festudvalgets Formand, Adjunkt *Molde*,
bød Velkommen. Rektor *Bohn* holdt ved Middagen en
smuk, hjertevarm Tale for Dr. *Lind*. Senere taltes der godt
og morsomt af Lektor, Dr. phil. *Helms*, Fru Lektor *Glahn*
og Lektor *Nordahl Svendsen* m. fl. Der blev sunget en til
Lejligheden af Adjunkt *Pihlkjær* forfattet Sang samt op-
læst et Rimbrev fra *Ortved* om den af Sneen forsinkede
Hjemtur fra København.

1. Oplag af Doktorafhandlingen er udsolgt fra Forlaget,
som udsender 2. Oplag.

*

Organist ved Jægersborg Kirke *Fiinn Viderø* (S. '23) er
udnævnt til Organist ved Trinitatis Kirke fra den 1. April.

*

Søndag den 29. Juni 1862 -- altsaa for 85 Aar siden
-- foretog det nystiftede, men endnu ikke konstituerede
Soransk Samfund eller Det Soranske Samfund, som det
da hed, sin første Tur til Sorø. Et udførligt Referat fin-
des i Soransk Tidsskrifts Første Bind, første Hefte 1865.

*

Tidligere Adjunkt i Sorø, Lektor ved Ordrup Gymna-
sium *C. C. Andersen* (S. '14) er udnævnt til Rektor ved
Gentofte Statsskole.

*

Ekspeditionssekretær ved den kgl. Staldetat *C. A. Thiele-
mann* (S. '96), Ridder af Dannebrog, er udnævnt til Dan-
nebrogsmænd.

*

Soransk Samfunds jydsk Afdeling's Aarsfest, der var planlagt til Afholdelse i Maj Maaned, er paa Grund af Forholdene udsat til Efteraaret.

*

Arkitekt *Vilhelm Lauritzen* (S. '12) er blevet Formand for Bestyrelsen for Statens Byggeforskningsinstitut.

*

Redaktør af »Hobæk Amtstidende« *H. Brix* (S. '15) fyldte 50 Aar den 27. Maj.

*

I Maj spillede Sorø Akademis Skoles Fodboldhold i Rungsted en Kamp med Rungsted Kostskoles Hold. Resultatet blev 5—3 til Rungsted, hos hvem Pokalen altsaa blev. Den har været vundet 3 Gange af Rungsted og 2 Gange af Sorø. En af de soranske Spillere, *Ole Olsen* fra III G., brækkede under Kampen Næsebenet og førtes efter Røntgenundersøgelse til sit Hjem i København.

*

Politimister i Lundtofte og Nybøl Herreder *A. M. Bjerre* (S. '13) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Sorø Akademis Skole sendte en Blomsterhilsen til Kong Christian den Tiendes Baare og modtog en hjertelig Tak fra Dronning Alexandrine.

*

Firmaet *L. Ulrich*, Slagelse, fejrede 50 Aars Jubilæum den 1. Juni. Stifteren, den 77-aarige Købmand *L. Ulrichs* Sønner *N. J. Ulrich* (R. '20) og *G. Ulrich* (R. 26) er Firmaets Indehavere.

*

P. Henningsen (R. '39) er dimitteret som Kornet fra Fodfolkets Korneskole.

*

Amtsforvalter for Svendborg Amtsstuedistrikt *Herluf Meilsoe Rahbek* (S. '03), R. af Db., har faaet Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

*

Gudmund Amdi Ullerup (S. '39) har bestaaet Skoleembedseksamen med Historie, Engelsk og Tysk som Fag.

*

Stud. mag. *Eller* er fra det ny Skoleaars Begyndelse ansat som Gymnastikassistent ved Sorø Akademis Skole.

*

Johs. Rudolf Buchhave (S. '41) har bestaaet theologisk Embedseksamen med 1. Karakter.

*

T. Wadum (S. '29), som havde Lægepraksis i Boeslunde ved Skelskør fra Oktober 1942 til April 1946, solgte sin Praksis og ansattes som vikarierende Distriktslæge i Upernivik i Grønland, hvortil han rejste i Juni 1946.

*

I Fortegnelsen over *nyindmeldte* Medlemmer i Soranerbladet's Februar-Nummer stod Boghandler *Sven Nielsen* (1918), Paris. Dette beror paa en Misforstaaelse, muligvis fremkaldt ved en Fejllæsning af en Indberetning fra Formanden. *Sven Nielsen* hører tværtimod til de gamle, trofaste Medlemmer. Kort før Jul modtog Soransk Samfund et Brev fra ham, hvor han spørger om Nyt herhjemme fra af Interesse for en gammel Soraner. Her er en Opgave for højtærede Medlemmer af Aargang 1918! Adressen er: *M. Sven Nielsen, Messageries du Livre, Rue de Seine 27, Paris 6e.*

*

Læge, Fru *Charlotte Dalmark*, Gentofte, tidligere Sorø, gift med fhv. Akademilæge D., har faaet den kgl. Belønningsmedaille af 1. Klasse med Krone med Tilladelse til at bære den i Dannebrogordenens Baand.

*

Fhv. Nationalmuseumsdirektør, Dr. phil. *M. Mackeprang* (S. '88) holdt Fredag Aften den 21. Februar — H. P. Hansens 85 Aars Fødselsdag — et Foredrag i Radioen om den afdøde sønderjydske Fører. Foredraget skulde egentlig være holdt paa H. P. Hansens 80 Aars Fødselsdag, men blev den Gang forbudt af den tyske Besættelsesmagt.

*

Lektor, Dr. phil. *Pihl* holdt Torsdag den 13. Februar Foredrag i Gymnasiastforeningen »Baldur« om »Naturvidenskabelig Erkendelse«.

*

I Kuldeperioden i Februar, da Sorø Borgerskole var lukket, foregik Sorø Handelsskoles Aftenundervisning paa Akademibygningen.

*

Overlæge, Dr. med. *Valdemar Poulsen* (S. '98) er Medlem af en under Forsæde af Præsidenten for Dansk Røde Kors nedsat Komité, der beskæftiger sig med Spørgsmaal om Arbejdet for Astmabørn.

*

Lektor *Nordahl Svendsen*, Sorø Akademis Skole, har, udsendt af Fængselsvæsenet, talt for Fangerne bl. a. i Vejle og Horsens om Atombomben.

Provst *Michael Brandt*, Højslev (S. '99) er blevet Ridder af Dannebrog.

•

Jørgen Arnsbjerg (S. '46) og Elev i Sorø Akademis Skole, *Erik Jørgen Richardt* (II G.) har faaet Idrætsnaalen.

*

Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, Overkirurg ved Kommunehospitalet, Dr. med. *Otto Mikkelsen* (S. '12) er udnævnt til Professor ved Den kliniske Praktikantundervisning.

*

Mogens With (S. '38) har bestaaet Magisterkonferensen i sammenlignende Litteraturhistorie.

•

Erling Nielsen (S. '38)), der i Foraaret blev Magister i Nordisk Filologi, har faaet tildelt et fransk Stipendium til et halvt Aars Studieophold i Frankrig.

*

Den 31. August spilles der i Sorø en Fodboldkamp mellem et Hold gamle Soranere og Sorø Akademis Skoles Hold.

*

Forfatteren *Bent Rosenkilde Nielsen* (R. '22) er rejst til Østgrønland og bliver der i to Aar.

*

50 Aars Studenterjubilarene, de 8 nulevende af Holdets II, besøgte Sorø den 28. Juni.

*

25-Aars Realisterne.

Lørdag d. 28. Juni samledes 14 af 22 Realister (Aarg.'22) i Sorø for at fejre Jubilæet ved en Frokost paa »Parnas«. Rektor *Bohn* samt Lektor *Marcus Pedersen* deltog i Sammenkomsten, hvor der blev sunget soranske Sange og holdt mange bevægede Taler. Rektor talte om den gamle Soraneraand, Lektor *Pedersen* mindedes den Dag i 1919, han som Skolens yngste og nyeste Lærer »blev optaget« i 3. Mellem. Kontorchef *Poul Petersen* — Dagens primus motor — oplæste en Hilsen til Kammeraterne fra *Erik Bølling*, Pennsylvania, medens Assistent *Carl Weismann* causerede over Alumnetiden. To af de 22 blev mindet ved at alle rejste sig: Journalist ved »Flensborg Avis«, *Viggo Lausten*, blev myrdet i Fængslet af Nazisterne i 1940, medens *Sigurd Timm* krigsforliste med et af Ø. K.s Skibe.

Lektor *Hubert Rosen* havde, paa Grund af Sygdom ikke kunnet deltage i Jubel-Frokosten, men de gamle Dreng

kørte ud til Frederiksberg og hilste paa deres Lærer gennem alle Skoleaarene, desværre var Lektor *Juel Mortensen* og Dr. *Helms* bortrejst.

•

Den 21. Juni samledes 8 »gamle« 10 Aars Realistjubilare i Sorø: *Mathiesen* — *Fugl Svendsen* — *Hans Henrik Ribøl* (Christiansen) — *Dillevsen* — *Jordan* — *Jørgensen* — *Stevns* og *Borch*. Der aflagdes Besøg paa Akademiet — spistes Frokost paa »Parnas« — hilstes paa Snyderere og badedes, og endelig aflagdes Besøg hos Lektor *Gorm Hansen* af samtlige Jubilare.

Aftensmaden indtoges »spredt« hos gamle Venner i Byen, og Kl. 19 gik Turen hjemad igen; og en hyggelig Dag var vi alle enige om at have haft. — Gentagelse finder Sted om 5 Aar.

•

Professor *Ragnar Spärck* (S. '14) og Redaktør *Leif B. Hendil* (S. '18) er Medlemmer af Dansk Ekspeditionsfonds Bestyrelse, Hendil som Fondens Generalsekretær. Fondens Formaal er at yde Støtte til videnskabelige Ekspeditioner.

•

Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82) skal som Storkorsridder have sit Vaabenskjold ophængt i Frederiksborg Slotskirke. »Berlingske Tidende« meddeler, at Professoren efter Forlydende har valgt at lade male det gamle v. Andersen-Lindholmske Vaaben: En springende Ulv i et delt sølvgraat og lyseblaat Felt. Til Vaabnet hører ogsaa en Sølvhjelme med sølv- og lyseblaat Egeløv. Som Valgsprog har Professoren valgt Holbergs, der findes i hans gamle Segl: »Bestandighed«.

•

Magister i Geologi og Indehaver af Københavns Universitets Guldmedalje for en Afhandling om Kridtunderlaget i Danmark, *Johannes Christian Troelsen* (S. '31), er blevet Dr. phil. ved Yale University, New Haven, Connecticut. Dr. Troelsen opholdt sig under Krigen i Grønland og Amerika paa en videnskabelig Ekspedition, der startede fra København i Juni 1939. Nu deltager han i Redaktør *Ebbe Muncks* Grønlandsekspedition.

•

Valdemar Rye Lassen (R. '84), døde den 9. Maj i Buenos Aires, 81 Aar gammel. Han var født i København den 15. December som Søn af Vekselmægler *Johan Christian Theodor Lassen* og Hustru *Octavia*, f. *Rye* og indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1879. I 1884 gik han ud med Realeksamen. — Et følgende Nummer af Soranerbladet vil bringe hans Nekrolog, skrevet af *Harald Fiedler* (S. '86).

SORANSK SAMFUNDS ORDINÆRE GENERALFORSAMLING

Soransk Samfund afholdt sin ordinære Generalforsamling den 14. April om Aftenen — 85 Aars Dagen for Samfundets Stiftelse — paa Angleterre.

Formanden, Sparekassedirektør *Krog-Meyer*, bød velkommen, idet han udtalte:

Højtfortjente Æresmedlemmer, kære Kammerater! Bestyrelsen byder Dem gennem mig et hjerteligt Velkommen til vor ordinære Generalforsamling, som vi har lagt paa Soransk Samfunds 85 Aars Fødselsdag, og som vi har arrangeret saaledes, at vi skulde have gode Muligheder for at faa baade en festlig Generalforsamling og et muntret Samvær bagefter. For 14 Dage siden var nogle af os i Sorø og overværede Konfirmationen i al dens Højtidelighed og traditionsprægede Glans. Det var en af de første rigtige Foraarsdage, og Sorø var alt det, som vi mindes med Glæde og maaske længes efter i vore svage Stunder. Skal vi ikke udbringe et trefoldigt Leve for vor gamle Skole. (Trefoldigt Hurraraab).

Dirigenten.

Bestyrelsens Forslag om at vælge Landsretssagfører *Chr. Holberg* til Dirigent vedtoges.

Holberg udtalte: Maa jeg takke for det meget ærefulde Hverv. Jeg haaber, vi maa faa en harmonisk og god Generalforsamling i Anledning af 85 Aars Fødselsdagen. Mit første Hverv er at fastslaa, at Generalforsamlingen er lovlige indvarslet. Det er sivet ud, at der har været Typografstrejke fra 1. Marts. Bestyrelsen har derfor ikke været i Stand til at publicere Indkaldelsen i »Berlingske Tidende«, heller ikke i »Soranerbladet«, da det sidste udkom i Slutningen af Februar. Man har benyttet sig af Ventilen i Vedtægternes § 5 til ved særskilt Brevkort at sende Dagsordenen ud til samtlige Medlemmer, og jeg staar her med en saadan Udsendelse stemplet den 31. Marts, saaledes at Indkaldelsen i Henhold til § 5 maa siges at være i Orden

og tilstrækkelig under de nuværende Forhold. Generalforsamlingen er derfor lovlige indvarslet, og hvis der er nogen, der har Indvendinger, bedes de frembringe dem nu.

Da dette ikke var Tilfældet, konstaterede Dirigenten Formalia i Orden med Hensyn til Generalforsamlingens Lovlighed.

Formandens Beretning.

Formanden, som aflagde Aarsberetningen, udtalte: Inden vi gaar til Beretningen, vil jeg gerne, vi et Øjeblik skulde mindes de af vore Kammerater, der er døde i Aarets Løb. I saa stor en Forening som denne vil vi hvert Aar miste et ikke ubetydeligt Antal, mange gode Mænd og trofaste Soranere, nogle af dem stærkt interesserede Medlemmer og nært knyttede til Soransk Samfund, andre mere fjernt og periferisk placerede. At nævne dem ved Navn og omtale deres Fortjenester vilde blot være en Gentagelse af Nekrologerne i Soranerbladet, saa jeg skal afslaa derfra og blot sige, at om dem alle gælder, at de var gode Kammerater. Vi vil her i Soransk Samfund holde deres Minde i Ære.

I Fjor stod paa denne Plads Statsskovdirektør *Poul Lorenzen* og gjorde Rede for det i Aarets Løb passerede. *Poul Lorenzen* ønskede at ombytte sit Embede her i København med det friere og friskere Liv i Sønderjylland. Han ønskede ikke derovre fra at lede Soransk Samfund og trak sig derfor tilbage fra Formandsposten, som han beklædte med Hæder. *Poul Lorenzen* traadte til i en foreningsmæssigt set meget vanskelig og urolig Periode, og det var til stor Gavn for os, at han havde netop de Egenskaber, der var nyttige for at forlige Modsætningerne og skabe Balance. Han var en dygtig og smidig Forhandler, en Fredens Mand og behageligt fri for personlig Ærgerlighed. Det er et stort Tab for os, at han nedlagde sit Formandsskab, og det ikke mindst set paa Baggrund af, at vi fik mig i Stedet! Imidlertid er jeg paa Omvalg i Aften

i Bestyrelsen, saa De kan naa at komme af med mig, inden der er sket større Skade, og skulde jeg slippe gennem Skærsilden, kan jeg berolige Dem med, at jeg agter ikke at dø i Sædet, saaledes som der — bortset fra Lorenzen — efterhaanden var ved at danne sig Tradition for. Vi er Poul Lorenzen Tak skyldig for hans Formandsgerning, og under ham af Hjertet, at han har faaet opfyldt sit Ønske om at blive »Skovdævel« igen, og jeg foreslaar, at vi herfra sender ham en Hilsen, f. Eks. saalydende: Soransk Samfunds Generalforsamling sender vor afgaaede Formand en kammeratlig Hilsen med Tak for god Indsats og Ønsket om en lykkelig Fremtid i Skovensomheden.

Jeg kunde nu give mig til at referere alle Aarets Fester, Ture og Sammenkomster, men hvorfor tage Tid dertil, det vil da kun blive en Opremsning af, hvad der har været refereret i Soranerbladet. Blot vil jeg lige fremhæve den store Sorø Tur i Efteraaret — velbesat og vellykket — med det eneste Skaar i Glæden, at de sidst tilmeldte ikke kunde faa Plads ved Akademiets Bord. Den blev særlig festlig derved, at vore Æresmedlem, Professor *Vilh. Andersens* Buste blev afsløret inden Middagen. Det er Bestyrelsen en stor Glæde, at vi har kunnet gennemføre den Opgave at sætte vor berømte Kammerat et varigt Minde, kunstnerisk værdifuldt og smukt udført af Billedhugger Hammerich.

En anden Sammenkomst vil jeg ogsaa nævne, det er Orienterings-Aftenen for de yngre Aargange af baade Medlemmer og Ikke-Medlemmer, der holdtes i Februar. Arrangementsudvalget havde lagt et stort Arbejde i den, Brevkort var sendt ud til alle de paagældende, mange vanskeligt tilgængelige Adresser var fundet frem, personlig Agitation øvet i stor Udstrækning, og Traktementet var ved Tilskud fra Kassen sat saa lavt som 2 Kr. pr. Kuvert. Vi blev — incl. Bestyrelsesmedlemmer og nogle enkelte trofaste af de ældre Aargange — 28 ialt! Det blev en god og værdifuld Aften, mener jeg, og vi var glade for, at vi gennemførte den, skønt der kun var tilmeldt 9, da Fristen udløb. Glade baade, fordi jeg tror, den vil bære Frugt, — jeg vil gerne fremhæve *Jonas Bruun* og *Torben Madsen*, der talte fortrinligt, ligesom mange af de unge deltog i Diskussionen bagefter — og fordi det var rart at faa konstateret, at selv et Arrangement til 2 Kr. Kuverten trækker ikke fuldt Hus; jeg nævner det, for at de, der kritiserer os, fordi vore Sammenkomster er for dyre, kan se, at ej heller de har fundet de Vises Sten.

Det er stadig uhyre vanskeligt at arrangere Festerne billig og tiltrækkende for Medlemmerne, Konkurrencen om Lokalerne er stor, og deres Indehavere stiller Krav med Hensyn til Omsætningens Størrelse o. s. v., men det er mit Indtryk, at Arrangementsudvalget arbejder godt, der kan f. Eks. peges paa den Succes vi havde ved en Soraneraften med Rektor *Raaschou-Nielsens* Foredrag om »Minder fra min Sorø Tid«, hvor der var stuvende fuldt Hus.

Medlemstallet har holdt sig omtrent uforandret, 1155 mod 1165 forrige Aar. Den fungerende Kasserer, *Jonas Bruun*, vil give yderligere Oplysninger herom under Regnskabsaflæggelsen. Om Kontingentforhøjelsen kan jeg sige, at den tilsyneladende er modtaget med Forstaaelse og derigennem med Velvilje. Jeg siger tilsyneladende, for det

eneste positive vi véd er, at kun 8 har meldt sig ud med Kontingentforhøjelsen som direkte Motivering, og at Kontingentet er indgaaet lige saa godt som i Fjor, samt at kun ca. 20 har protesteret eller kritiseret direkte til os. Men hvad vi ikke kan vide, er, hvor mange der misbilliger den uden at lade det komme frem til os. Vi har med Hjemmel i Vedtægternes § 3 truffet den Ordning, at vi har tilbudt de utilfredse Kontingentfrihed i eet af Aarene 1946, 47 eller 48, saaledes at de for disse tre Aar er Medlemmer for 2 Aars Kontingent, hvormed Spørgsmaalet om Udmeldelse for deres Vedkommende er udskudt til Januar 1949. Motiveringen er, vi til den Tid enten — og forhaabentlig — atter har et Prisniveau, som kan tillade os at vende tilbage til det gamle Kontingent eller, hvad jeg meget vilde beklage, at vi i Tiden til da har styret vore økonomiske Forhold her i Landet saa daarligt, at det ifølge det til den Tid raadende Prisniveau kun er naturligt at holde Satserne 15 og 6 Kr.

Soransk Samfunds fynske Afdeling og jyske Afdeling synes ligesom Hovedforeningen at være blevet mere aktive efter Besættelsens Ophør, hvor der er blevet bedre Møde- og Transportforhold. Jeg kan eksempelvis nævne, at Fyns Afdelingen har forøget sit Medlemstal fra 36 til 61. Paa Fyn har *Suhr-Henriksen* efter lang og hæderfuld Tjeneste trukket sig tilbage som Formand og er efterfulgt af Købmand *Ejner Michaelsen*. Suhr-Henriksen glider dermed ud af Soransk Samfunds Hovedbestyrelse, hvad vi beklager, for han var en god Kollega og munter Kammerat. Hans Efterfølger, *Ejner Michaelsen*'s Valg skal godkendes paa Generalforsamlingen, og idet jeg drister mig til at tage Forskud paa denne Godkendelse, byder jeg herved *Michaelsen* velkommen og haaber, han maa gaa en glæverdig Fremtid i Møde til Gavn for baade Fyn og os.

Jeglover her at pille ved et Spørgsmaal, som har optaget mig en Del. Efterhaanden som de to Afdelinger vokser — Fyn er steget i Fjor med 65 % og deraf var en Trediedel i Forvejen Medlemmer i Hovedforeningen, men hidtil blot ikke tilsluttet Fyn — og hvis man tænker sig Jylland vokse tilsvarende — i Jylland er Medlemstallet 67 i Øjeblikket — bliver de 50 % af Kontingentet, som vi ifølge Overenskomsten afgiver til Afdelingerne, til et Beløb, som meget vel kan svække vor Evne til at varetage Soransk Samfunds almene Opgaver, og man kunde faa den formastelige Tanke, at Afdelingerne burde bidrage hertil paa en eller anden Maade. Jeg nævner dette for egen Regning ved Nytaarstid, da vi sendte Afdelingerne deres Andel i 1946's Kontingent, men for Jydernes Vedkommende fik jeg — forstaaeligt nok — ikke Medhold, i hvert Fald ikke i første Omgang, mens Fyn ikke hidtil har protesteret officielt. Min Hensigt var, — og er — blot at bringe Spørgsmaalet frem til Eftertanke, og vi har iøvrigt indenfor Bestyrelsen nedsat et lille overvejende Udvalg om Sagen, og *Kall* har henstillet, at de 2 Formænd for Afdelingerne deltager i Forhandlingerne.

Vedrørende Soranerbladet har vi haft den Glæde, at *Sorgenfrey* efter vel overstaaet Sygdom atter har paataget sig Redaktionen. Vi er glade over at vide denne, maaske den allervigtigste Del af vor Virksomhed, i hans kyndige og erfarne Hænder.

I Juli-Nummeret stod en Notits om, at *von Haven* var tiltraadt som Arkivar. Denne Notits byggede dels paa et fromt Haab og dels paa et positivt Tilsagn fra *von Haven* om at paatage sig Hvervet, og det var os en Skuffelse, at han ikke gjorde Alvor af det, saa meget mere, som vi havde lovet *Rogert Møller*, at der nu skulde komme Orden i Arkivet, der i de 46 Aar, han har været Medlem, har ligget i et ondartet Kaos, saa det var ikke for tidligt. Det ligger os derfor meget paa Sinde at faa en Ordning, saa meget desto mere som *Rogert Møller* har stillet i Udsigt et saa fabelagtigt Tilbud, som at sikre os gratis Arkivrum for en længere Aarrække, den eneste Betingelse er blot, at vi faar Orden i det. Vi kom nu i en ret uholdbar Situation, men saa tog *Jonas Bruun* sig af Sagen, og sammen med nogle andre behjertede Mænd arbejdede han derude nogle Aftener og Søndage, og nu er der kommet Bund i det, saa vi kan være det nogenlunde bekendt. Men vi søger stadig en god Soraner, som vil være Arkivar.

De husker, at en nulevende højtfortjent gammel Soraner, hvis Ønske om Anonymitet vi respekterer, har tilbudt i sit Testamente at runde Bladfonden op til 60.000 Kr. blot med den ene Klausul, at hele Fondens Kapital skal være urørlig. Bladfondens Fundats er omlavet med dette for Øje og henligger for Tiden i Ministeriet til Godkendelse. Lige saa vigtigt som at have en god Redaktør er det, at Soranerbladets Økonomi er funderet, og vi kan drage et taknemligt Lettelsens Suk over, at vi engang vil have Renter af hele 60.000 Kr. til Disposition hvert Aar. Om de andre Legater og Understøttelsesfond, som vi har her indenfor Soransk Samfund, vil jeg bl. a. meddele, at »Støttefondet for gamle Soraneres Efterladtes« i Aarets Løb har uddelt 6 Understøttelser à 100 Kr. ialt 600 Kr., hvoraf Soransk Samfund ydede Legatet Støtte med 100 Kr., da der kun var 500 Kr. disponible.

Med Hensyn til de »200 raske gamle Soraneres Stipendium«, er det jo saaledes, at Aarsbidraget er 10 Kr., og at man kan blive Donator ved at indbetale 100 Kr. samt Konsolidant ved at indbetale 250 Kr., saaledes at der kan købes Obligationer, som i Rente kan afkaste 10 Kr. p. a. Legatet har nu 18 Donatorer og 29 Konsolidanter, der tilsammen har indbetalt 9.050 Kr. Jeg benytter Lejligheden til at foreslaa, at mange melder sig som henholdsvis Donatorer eller Konsolidanter, da det er en god Sag, De derved støtter. I 1946 er der udbetalt ialt 1400 Kr., til 5 Russer fra 1945 med ialt 1200 Kr., og til en Exrus (1944) med 200 Kr.

En anden Ting, som jeg gerne vil nævne, er, at de soranske Legater i Aarets Løb har faaet en værdifuld Forøgelse, idet den højtfortjente Soraner, Læge *Stephan Madsen*, der døde i August, i sit Testamente havde oprettet et Legat paa 25.000 Kr., hvis Renter skal tilfalde »To fra Sorø Akademi dimitterede Studenter, der har studeret Medicin mindst eet Aar ved Københavns Universitet.« Der staar udtrykkelig i Fundatsen, at »Ved Uddelingen skal kun lages Hensyn til Trang og absolut ikke til Eksamensresultat«. Der er nogle Paarørende, der skal have Renten af Legatet, saalænge de lever, saa det er noget der kommer i Fremtiden.

Om *Æresrettens* Virksomhed tilkommer det ikke mig at

sige meget, da det er *Lorenzen* og ikke mig, der i sin Tid blev valgt ind. *Lorenzen* ønsker at udtræde af den, og Generalforsamlingen skal vælge et nyt Medlem i hans Sted, naar vi kommer til Valgene. *Æresrettens* Formand, Landsdommer *Boeg* er tilstede og har lovet senere at aflægge Beretning om dens Virksomhed.

Deltagere i den ekstraordinære Generalforsamling i Fjor vil vide, at Bestyrelsen der fik Bemyndigelse dels til at oprette Kontor med Telefon hos *Sv. Clausen*, paa Dagmarhus, og dels til at anvende indtil 1.000 Kr. aarlig til ekstra Medhjælp for at aflaste de mest tyngede Bestyrelsesmedlemmer og for at faa gennemført visse presserende Opgaver.

Kontoret paa Dagmarhus har vi til Dato ikke oprettet. Vi mener fortsat, at vi kan klare os foruden, og at det ikke vil være til Lettelse af Betydning for de enkelte Medlemmer, og vi frygter stadig, at det vil udvikle sig til at blive en kostbar Historie, der om nogle Aar kan komme til at sluge for meget af vore Indtægter, og som vil kunne svække Bestyrelsens Arbejdsvilje og Ansvarfølelse.

Af de 1000 Kr. til ekstra Medhjælp er kun anvendt 200 Kr., men vi foreslaar paa Budgettet for indeværende Aar 1.500 Kr., da store Opgaver ligger forude. *Medlemslisten* er sat, og der er læst Korrektur paa den; hvis Typografstrejken ikke var kommet, vilde den have været udsendt allerede. *Matriklen* anser jeg for at være en meget vigtig Opgave, som jeg vilde ønske, vi kunde faa løst i indeværende Aar, hertil vil nok medgaa et ikke ringe Beløb af de 1.500 Kr. Vi har vedtaget, at Udgivelsen af den nye *Sangbog* skal fremmes. D'Herrer vil vide, at vor nuværende *Sangbog* er fra 1916, og at *Olrík* og *Louw* forlængst har samlet og ordnet Manuskript til en ny, med mange af de i de sidste 30 Aar forfattede Soranersange. Der mangler at faa tilføjet Noter, Henvisninger og Forklaringer, og dette store Arbejde har vi naturligvis ikke kunnet bede nogen om at udføre, saalænge vi ikke havde Vished for, at Bogen overhovedet udkom. Men nu har *Olrík* velvilligst paataget sig at gaa i Gang hermed, og naar han er færdig, kan vi indhente Tilbud paa Trykningen. Det bliver ikke nogen billig Historie, men vi tilfører dermed Soransk Samfund et efter mit Skøn meget værdifuldt Aktiv, som jeg tror, at ikke mindst vor mange trofaste udenbys Medlemmer vil paaskønne. Og for mit eget Vedkommende vil jeg ønske, at dens Fremkomst maa give Stødet til, at vi synger mere og hyppigere ved vore Sammenkomster. Sangen var i gamle Dage et af Midtpunkterne i Soransk Samfunds Liv, og det synes jeg, vi skulde se at genindføre.

Vi har endvidere bevilget 1.000 Kr. som Soransk Samfunds Bidrag til *Mindetavlen* over de af Tyskerne dræbte Soranere, den vil koste 5.000 Kr., og Sorø Akademis Skole betaler Resten og bestemmer dens Udseende og Plads. Rektor *Bohn* havde tænkt sig, at den skulde afsløres den 5. Maj, men har senere meddelt mig, at den ikke kan blive færdig, saa Afsløringen vil først finde Sted efter Sommerferien.

Fhv. Akademikasserer, cand. mag. *L. F. la Cour* i Sorø er ved at udarbejde et Værk om alle, der har været tilknyttet Sorø Akademis Administration fra 1747 til nu. Det er netop i Aar 200 Aar siden Lærdomsanstalten Sorø

Akademi fik sin nye Fundats, efter at *Holberg* havde skænket sine Ejendomme dertil. Til dette Arbejde har vi bevilget et mindre Beløb ud fra den Betragtning, at et af vore Formaal er at støtte og fremme Udgivelsen af soranske Skrifter.

Det ligger os ogsaa paa Sinde at hjælpe med til Genopførelsen af *Spejderhytten i Bromme Skov*. Herom vil Sorø Akademis Spejdetroppsfører, cand. mag. *Sv. Ranvig* redegøre nærmere senere paa Aftenen. Vi har ment det vanskeligt at give et Tilskud direkte fra Kassen, og der vil derfor blive foreslaaet en anden Maade, som jeg haaber vil falde i Medlemmernes Smag.

Hermed mener jeg saa nogenlunde at have redegjort for Soransk Samfunds Forhold i det forløbne Aar — jeg har søgt at trænge Beretningen sammen, saa den ikke tog for lang Tid og derfor udeladt en Del, som maaske kan komme frem under Debatten, og jeg skal herved paa Bestyrelsens Vegne indstille Beretningen til Godkendelse.

Beretningen godkendtes.

Æresretten.

Landsdommer *Boeg*: Hr. Formand, mine Kammerater! Der er i Virkeligheden meget lidt at sige om Æresretten, og paa en Maade kan jeg sige, at dette Hverv at være Formand for den, er i nogen Grad tyngende, fordi man synes, at der maaske kunde have været gjort mere, men jeg tror paa den anden Side ikke, det havde været muligt. Der er forskellige Forhold, som har været forelagt for Æresretten, og hvor man er stødt paa Vanskeligheder. Man har faaet adskillige Oplysninger, som ikke har været helt tilstrækkelige til, at man paa Grundlag af dem har kunnet træffe nogen endelig Afgørelse, og vi venter endnu paa nogle endelige Oplysninger, som det ikke er lykkedes at faa frem ad helt normal Vej. Det er jo et meget ømtaaleligt Omraade, vi her beskæftiger os med, og det gik saadan, at vi jo er 3 Medlemmer i Æresretten, nemlig Samfundets tidligere Formand, Samfundets tidligere Sekretær, som De allesammen kender under Navnet *Skovgaard Jensen*, men som nu har ment, at hans Berømmelse er mere sikret, naar han kalder sig *Begtorp*, og saa undertegnede. Det har været noget vanskeligt for Æresretten, dels var Skovrider Lorenzen borte fra Byen, og cand. jur. *Begtorp* har været meget stærkt optaget af sin Eksamenslæsning, et Forhold, som jeg burde respektere, saaledes at jeg ikke kunde lægge for meget Arbejde over paa ham. Jeg sagde, at der havde været visse Vanskeligheder ved at faa de endelige Oplysninger, idet disse i Virkeligheden kun kan faas ad ganske særlig Vej. Cand. jur. *Begtorp* har søgt at faa dem, men har mødt Afslag, og som Forholdene ligger, er der vist ikke andet for, end at jeg rent personlig maa se at skaffe disse, og det haaber jeg vil lykkes, men det kan kun ske ad særlig Vej. Der har dog foreligget saadanne Oplysninger, at der er et enkelt Medlem af Samfundet, som man har ment at kunne tage Stilling til, og jeg gaar ud fra, at det ligger saadan, at Navnene paa dem, som man har ment bør ekskluderes, ogsaa bør nævnes paa Generalforsamlingen. Jeg maa udtale min Beklagelse over, at der ikke er tilgaaet Bestyrelsen en skriftlig Meddelelse, det er en for-

mel Fejl, der her er begaaet. Paa den anden Side har det paagældende Medlem af visse Grunde været forhindret i at optræde udadtil, saa der reelt set ikke er sket noget. Medlemmet er *Frits A. Hasselbalch*. Han er dimitteret i 1926. Hans Forhold var af en saadan Art, at Æresretten eenstemmig ekskluderede ham. Der er endnu en Række (5), om hvem man ikke har kunnet faa de helt fornødne Oplysninger. Jeg haaber, jeg snart maa kunne skaffe dem, jeg skal i hvert Fald gøre, hvad jeg kan, saa Æresretten kan træffe sin Afgørelse ikke alene paa det foreliggende Materiale, som kan være lidt usikkert i sit Grundlag, men saaledes at man virkelig ved, hvorledes Forholdene stiller sig. Man har ogsaa overfor Æresretten fremdraget et Par gamle Soranere, hvis Forhold man mener burde undersøges, men det har vist sig, at de ikke var Medlemmer, og som Følge deraf har Æresretten ikke kunnet beskæftige sig med disse Forhold. Jeg har ikke haft Lejlighed til at være tilstede, hvor Æresretten og dens Funktioner i sin Tid blev drøftet, men jeg har forstaaet af de Referater, der foreligger, at man er enig i, at Æresretten selvfølgelig kun kan beskæftige sig med de Soraneres Forhold, der er Medlem af Soransk Samfund. En Æresret nedsat af Soransk Samfund kan selvfølgelig ikke beskæftige sig med andre Soraneres Forhold, da vi ikke har den mindste Kompetence til at gøre det.

Det er i Virkeligheden det, der kan siges. Der har været afholdt de Møder, der har været nødvendige, og hvis vi havde haft det fornødne Materiale vedrørende disse 5, som er under Undersøgelse, saa kunde der allerede i Dag have været givet endelig Meddelelse om disse Forhold, men det har ikke været Tilfældet, og det vil i Virkeligheden ogsaa være saadan, at det er meget vanskeligt at skaffe Oplysningerne. Jeg beder Dem ikke spørge, paa hvilken Maade jeg faar dem.

Jeg forstaaer, at Skovrider Lorenzen har ønsket at trække sig tilbage, og det er da Generalforsamlingens Sag at tage Stilling til, hvem man ønsker som hans Afløser. Jeg vil gerne tilføje, at selv om vi kommer til Bunds i disse 5 Sager, saa forekommer det mig, at Æresretten vedblivende maa fungere, i hvert Fald nogen Tid endnu. Jeg vil regne med, at man ikke bliver færdige med de politiske Sager før henimod Udgangen af 1948, og det er meget muligt, at disse Sager, som naturligvis er de tungeste, kan foranledige, at der kommer Forhold frem vedrørende Medlemmer af Soransk Samfund, derfor vil jeg anse det for nyttigt, at Æresretten fortsat eksisterer, indtil denne Overgangsperiode er sluttet.

Der blev ikke fremsat Indvendinger mod denne Beretning, og til Medlem af Æresretten i Stedet for Lorenzen valgtes Krog-Meyer.

Spejderhytten i Bromme Skov.

Cand. mag. *Ranvig*, som redegjorde for denne Sag, udtalte:

Som bekendt er der paa Sorø Akademis Skole en Spejdertrop. Den begyndte i det smaa, og mødte en vis Modstand fra Skolens Side. Rektor Raaschou-Nielsen har i en Artikel for nylig paapeget, at Troppen er blevet et Led

i Skolens Liv, den er blevet anerkendt som en værdifuld og god Fritids-Beskæftigelse. Troppen trives stadig i bedste Velgaaende. I Bromme Skov laa et lille Hus, som vi benyttede, men under et Besøg i 1941 var det saa uheldigt, at der kom Brand i det gamle Hus. Man kan sige, at hvis Forholdene havde været normale, havde de Herrer Brandstiftere gjort os en Tjeneste. Hos Brandforsikringen har vi et Beløb til gode paa 1481 Kr., betydeligt mere end Huset var værd. Det laa ude paa en lille Bakke mellem Lillesø og Maglesø og lignede en vemodig Kamel. Der var Murstens Gulv, som var Spejdernes Arbejde. Men Huset tjente Troppen godt, medens det stod. De, der har været Spejdere, vil huske, hvor stor Pris vi satte paa det Hus. Det er saadan, at Spejdere i en Provins-Trop trænger i høj Grad til at have et Hus som Samlingssted for Tropens Liv, idet man i nogen Grad søger et Sted, hvor man kan være sig selv, hvor man kan sætte Foden under eget Bord. Sagen er gaaet sin Gang, siden vi fik Besked om, at Brandforsikringen blev saa stor. Ved forskellige Arrangementer, f. Eks. Tropsfester, er det lykkedes at skaffe et Beløb, som for Øjeblikket er 5.361,86 Kr., og vi har undersøgt Mulighederne for at faa lavet et virkelig solidt og godt Hus. Vi har Tilbud paa et Hus i Krydsblok med Græstørvestag, som vil komme paa 9.000 Kr. incl. Tømmer. Vi har begrundet Formodning om, at Sorø Akademis første Skovdistrikt vil vise sig velvillig, naar det drejer sig om at skaffe det fornødne Tømmer. Vi mangler 2500 Kr. Det specielle ved en Skoletrop er, at vi ikke har nogen Forældre at henvende os til, de bor ofte saa langt væk, at de er sværere at komme i Kontakt med, saa det volder Vanskeligheder, at faa stillet de fornødne Midler paa Benene. Rektor Bohn, som er Formand for Tropsraadet, forlanger fuldtberettiget, at vi har hele Summen, før vi begynder at bygge, men vi maa ikke søge Laan, saa Spørgsmaalet er, hvordan vi skal skaffe os disse 2500 Kr. Papisituationen har stillet sig hindrende i Vejen for at udgive et Jubilæumsskrift om vor Spejdetrop. Det vil dog komme i nærmere Fremtid, Papiret er paa Vej nu. Skriftet vil ikke blive solgt, men vil blive sendt til alle, der yder et Bidrag til Opførelse af denne Hytte, og jeg haaber, at Soransk Samfunds Medlemmer vil hjælpe os i denne Sag, saaledes at Troppen kan sætte Foden under eget Bord. Jeg er tilgængelig efter Mødet. Vi har overvejet megel frem og tilbage, hvilken Pris vi skulde sætte dette Skrift til, men da det kun koster 1 Kr., kan vi ikke sætte det til mere end 2 Kr. Jeg haaber, det paa en eller anden Maade vil være muligt at skaffe Penge til det gode Formaal.

Formanden: Jeg vil gerne i Forbindelse hermed næst efter at lakke for den udmærkede og klare Redegørelse, sige, at vi indenfor Bestyrelsen ikke har ment, at det var en Opgave for Soransk Samfund direkte at støtte dette. Vi kunde ikke magte de 2500 Kr. Men paa den anden Side mener jeg, at naar Soransk Samfund, som har ca. 1100 Medlemmer, staar overfor en saadan Opgave, maa der kunne skaffes nogle Penge, og vi hører, at Tropsføreren vil være glad for Bidrag af enhver Størrelse. Hvis vi, der er tilstede, tog et lille rask Tag og satte os ned i Hast og skrev en Check, vil vi hurtigt kunne skaffe dette Beløb. Den Kasserer, der kommer, vil sikkert ikke have noget

imod at modtage et Beløb hertil, men saa maa Beløbene blot ikke lyde paa 6 eller 15 Kr. Dette er nemlig Kontingentbeløb og vil blive opfattet som saadanne. Postgiroen er 1710. Det vilde være en smuk Opgave at realisere for os, og Huset skal bygges inden Aarets Udgang. Det skyldes en Bestemmelse i en eller anden Brandforsikringslov om, at der kun maa gaa en vis Tid efter Branden, inden Genophygningen sker. Sagen er stærkt anbefalet fra Bestyrelsens Side.

Rektor Raaschou-Nielsen: Jeg vil gerne sige et Par Ord i Anledning af denne Sag. Naar der blev sagt, at Spejderbevægelsen mødte Modstand fra Skolens Side, saa kan det maaske siges. Det var ikke Spejderbevægelsen i sig selv. Der har været Spejderbevægelse længere tilbage. I 1911 var der saaledes en Spejderbevægelse. — Jeg gjorde selv Skridtet til at oprette en Trop af K. F. U. M. Spejdere i sin Tid. Det, som jeg havde noget imod dengang, det var, at de absolut skulde rende rundt i andre Klæder end vor Uniform, og det gav forskellige Vanskeligheder. Spejderbevægelsens Opgave med Drengene har fra første Færd haft min varmeste Tilslutning, og jeg sætter dette Arbejde med Drengene meget højt i Skolens daglige Liv.

Jeg vil meget varmt anbefale cand. Ranlevs Henvendelse.

Regnskaberne.

Derefter aflagdes de reviderede Regnskaber og Budgetter af henholdsvis Landsretssagfører *Jonas Bruun*, Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* og *Gunnar Knudsen*. Der gaves Decharge.

Ved det derpaa foretagne Bestyrelsesvalg godkendtes det, at Købmand *Einar Michaelsen*, Odense, indtræder i Bestyrelsen i Stedet for *Suhr-Henriksen*. Genvalgt blev *Kall, Krog-Meyer, Louw, Gunnar Knudsen, Børge Ishøj* og *Torben Madsen*, og nyvalgt i Stedet for *Poul Lorenzen*, Professor, Overkirurg *Olto Mikkelsen*. Til Revisor genvalgtes statsautoriseret Revisor *Carl Reislev*.

Eventuelt.

Under dette Punkt paa Dagsordenen spurgte *Perch Nielsen* om, hvormange Soranere der er i »200 raske gamle Soranere«.

Thorkilsen udtalte, at der var ca. 170 Medlemmer.

Formanden lovede til næste Generalforsamling at kunne give nøjagtige Oplysninger om Medlemsantallet indenfor denne Gruppe og faa et Regnskabsuddrag, saaledes at Forsamlingen kunde faa et tilstrækkeligt Overblik. Der vil blive udfærdiget en rigtig Fundats for det Beløb paa 7.000 Kr., som udgør den faste Kapital. Alene det, at Spørgsmaalet hvert Aar bliver omtalt paa Generalforsamlingen, vil bevirke, at der er nye, der melder sig ind. Det er ogsaa naturligt, om jeg fra denne Plads udtaler en Tak til Revisor *Reislev*. Han skal vide, at man fra Soransk Samfunds Side paaskønner, at han udfører sit Hverv saa omhyggeligt og godt, at vi nu har ment at burde forhøje hans Honorar fra 200 til 300 Kr., en Forhøjelse, som han ikke har ønsket, men som vi vil søge at paatvinge ham. Han er ikke Soraner, men der findes ingen Revisor blandt vore Medlemmer, ellers havde vi valgt denne, men ifølge Ved-

lægterne skal vi have en statsautoriseret Revisor. Revisor Reislev har paataget sig det for en Betaling, der slet ikke staar i Forhold til det Arbejde, han har at gøre.

Derefter hævede Formanden Generalforsamlingen med en Tak til Dirigenten.

Ved den efterfølgende Festsouper holdtes der flere Taler og blev afsunget et Par Sange af *Olriks* kendte Viser som en til Lejligheden digtet ny.

PAA SORANSK SAMFUNDS 85-AARS DAG

14. APRIL 1947

EN MOTIVERET SKAAL

(Mel.: »Hønsfodder, Gulerødder«)

Femogfirsindstve Aar
vort Samfund nu har bestaaet.
Mange meget berømte Mænd
i Skole i Sorø har gaaet.
Hér vi synger om nogle lidt.
Om *Steincke* de ikke har naaet,
fik dog hver paa det tørre sit
— skønt Buksevand de har faaet!

Formanden er en agtværdig Mand
i allervideste Kredse.
Nylig blev han just Ridder paa Stand,
— det bliver adskillige Snese.
Men tillige en Titel han bær'
— den fineste, som man kan bære ---
li'som Murmester *Licht* han er
Realist med Hæder og Ære.

Louw er Mester i Gratulation,
Ekspert udi Kondolence,
Sorrige og Glæde i hans Person
ganger med stor Elegance.
Og I maa tro mig paa mit Ord
— hører nu vel, hvad jeg si'er ---
ingen andre paa denne Jord
har en saadan maître plaisir.

Jeg vil ha' Fodbold og Skæg og Dans,
— mit Navn er saamænd *Torben Madsen* ---
lidt Kantussedans ved Sct. Hans,
— men *Jonas* sidder paa Kassen!
Jonas har inte no'et mod Dans,
men meget mod al Kantusse.
Han er Soranernes Pli's og Glans
nidkæreste Kerherusse.

Clausen, han er saa sød og rar,
det synes især Juniores,
for *Clausen* osse en Kasse har
foruden de pæneste Mores.
En Gang i fejreste Ungdomskaar
han selv kom fra Juniores,
nu kan man tydeligt se paa hans Haar,
han er gaaet i Frø efter Flores.

Soranerbladfond og Arkivrum ga'
Ridderen *Rogert Møller*,
samt meget andet, naadadada,
Basser og Kasser med Øller.
Klassefuksen og Sovesalsduks
var han i Sorøtiden,
Æresmedlem i vor Ku-Klux-
Klan det blev han jo siden.

Soranerbladet, vort Hjerdebarn,
som trykkes af *Gunnar Knudsen*,
har altid været et Smertensbarn
for ham Redaktøriussen.
Du og jeg synes, at *Sorgenfrey*
total, komplet Idiot er,
hver Gang han dropper om Dig eller mig
diverse soranske Noter.

Raaschou og *Ussing* Museum vil ha',
ligervis saa *Rasmusen*,
som osse gerne lidt andet vil ha',
det er jo netop Fidusen!
Naar han en Gang er himlet a',
ham *Alfred V. Rasmusen*,
paa Museum vi sætte ska'
Rasmusen i Spiritus'en.

Eggers den flotteste Gymnasiast
var i min Skoletids Dage.
Han var slank og rank som en Mast,
jeg siden aldrig saa Mage.
Han var Ballets feterede Jon,
som satte de andre til Væg'gers.*)
Selveste *Gaasen* i høje Person
beundrede *Baron von Eggers!*

Visen skal dog en Ende ha'
og ikke flere generes,
skønt om *Matriklen* godt der ka'
et bitte Korn diskuteres.
Vi vil dog hel're om Glasset ta'
og rejs jer saa op Kammerater,
raab et ægte Soranerhurra
for vort Samfund og vore Penater.

En af dem.

*) licentia poetica.

NYE MEDLEMMER

Følgende gamle Soranere har indmeldt sig i Soransk Samfund:
Arkitekt *Ivar Christensen* (R. '41), Vimmelskaftet 47, København K.
Sven Erik Rødel (R. '41), Holbækvej, Sorø.

REGNSKABER FOR 1946

REGNSKAB FOR SORANSK SAMFUND 1946

(Tallene i Parentes er for 1945).

INDTÆGTER:

Beholdning fra forrige Aar (3.277)		4.595,71	
Indgaaede Kontingenter:			
for 1945 og før (826)	786,00		
for 1946 (7.829)	11.805,00		
for 1947 og fremefter (181)	116,00	12.707,00	
Indvundne Renter (123)		179,82	
Diverse Indtægter (618)		0,50	
		<u>17.483,03</u>	

UDGIFTER:

Sammenkomster og Møder (2.942)		2.799,29	
Soranerbladet:			
ordinært Tilskud (800)	800,00		
købt Obligation til Bladfond (981) ...	1.039,86	1.839,86	
Understøttelsesfonden (625)		500,00	
Kontingentrefusion til jydsk Afd. (237)...		416,00	
— " " fynsk " (204)...		318,50	
Papir og Tryksager (561)		1.129,50	
Porto (545)		497,40	
Telefon (1)		59,55	
Medhjælp (100)		200,00	
Blomster, Kranse og Lykønskninger (331)		116,35	
Revisionshonorar (200)		200,00	
Gave til Støttefonden for gl. Soraneres			
Efterladte		100,00	
Tilskud til Bogpræmier paa Sorø Akade-			
mis Skole (under „Diverse“ 100)	100,00		
Cricketbat og Fodbold (u. „Diverse“ 145)	120,90		
Restbeløb paa Buste (500)	200,00		
Diverse Udgifter (82)	446,25		
Beholdning at overføre (4.595)	8.439,43		
		<u>17.483,03</u>	

STATUS PR. 31. DECEMBER 1946

AKTIVER:

Kassebeholdning		22,00	
Indestaaende paa Postgiro Konto (343)...	33,86		
— " " løbende Konto i Spare-			
kassen (163)	288,80		
— " " Sparekassebog (4.631)	8.094,77	8.417,43	
Kontingentrestancer:			
fra tidligere Aar (1.437)	564,00		
fra 1946 (1.224)	1.641,00	2.205,00	
		<u>10.644,43</u>	

PASSIVER:

Forudbetalt Kontingent:			
indgaaet i 1946 (205)	116,00		
Balance (Formue) (7.051)	10.528,43		
		<u>10.644,43</u>	

København, den 31. December 1946.

Jonas Bruun,
Kasserer.

Ovenstaaende Kasseregnskab og Status, som er udarbejdet uafhængigt af hinanden, har jeg revideret og fundet overensstemmende med Samfundets Bøger og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

Af Restancer fra før 1/1 1946 er i Regnskabet afskrevet 1.311 Kr.

København, den 17. Marts 1947.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

SORANSK SAMFUND'S UNDERSTØTTELSESFOND 1946

Overført fra 1945	2.515,75		
Obligationsrenter	1.233,82		
Gaver	10,00		
Tilskud	800,00		
Afdrag paa Laan	550,00		
Udtrukne Obligationer	5.509,95		
		<u>10.719,52</u>	10.719,52
Udbetalte Laan		2.520,00	
Udbetalte Gaver		150,00	
Obligationskøb		5.370,62	
Gebyrer, Assistance m. v.		55,50	
Beholdning at overføre		2.623,40	
		<u>10.719,52</u>	10.719,52

FORMUE pr. 1/1 1947:

Obligationer	29.400,00		
Debitorer ultimo 1945	36.060,70		
+ Tilgang i 1946	2.520,00		
	<u>38.580,70</u>		
÷ Afdrag i 1946	550,00	38.030,70	
Bankbeholdning	1.991,37		
Girobeholdning	597,88		
Kontantbeholdning	34,15		
	<u>70.054,10</u>		

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningens Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 17. Marts 1947.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

SORANERBLADETS DRIFTSREGNSKAB FOR AARET 1946

INDTÆGTER:

Beholdning 1. Januar 1946	64,67	
Tilskud fra Soransk Samfund	800,00	

Tilskud fra Bladfonden:		
Renter af Obligationer	1.339,16	
Kursgevinst v. udtr. Obligationer	357,81	
Hævet Giro Konto	73,93	
Hævet af Bankbeholdningen	250,00	
	<u>2.020,90</u>	
÷ Depositogebyr, betalt af Bladet ...	17,05	2.003,85
Salg af 2 Stk. Sorø-Bøger		10,00
		<u>2.878,52</u>

UDGIFTER:

Avispostkontoret	768,44	
Honorarer for Artikler til Bladet	115,92	
Clichéer	121,36	
Ekstra Tryk af Bladet	1.441,02	
Tryksager etc.	26,12	
Renter af hævet Kasse Kredit	0,68	
Beholdning 31. December 1946	404,98	
	<u>2.878,52</u>	

SORANERBLADETS STATUS PR. 31. DECEMBER 1946

	Aktiver	Passiver
Kassebeholdning	25,39	
Bankbeholdning	379,59	
Formue		404,98
	<u>404,98</u>	<u>404,98</u>

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Bladets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 17. Marts 1947.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

BLADFONDENS DRIFTSREGNSKAB FOR AARET 1946

INDTÆGTER:

Beholdning 1. Januar 1946		352,69
Bidrag fra Soransk Samfund (Obligationer)		1.000,00
Renter:		
af Obligationer	1.339,16	
af Bank- og Giro Konti	1,20	1.340,36
Kursgevinst v. udtrukne Obligationer		357,81
		<u>3.050,86</u>

UDGIFTER:

Bidrag fra Soransk Samfund, modtaget i Form af Obligation 1.000 Kr., Sønderjyllands Kreditforening		1.000,00
Tilskud til Soranerbladet:		
Renter af Obligationer	1.339,16	
Kursgevinst v. udtrukne Obligationer	357,81	
Hævet Giro Konto	73,93	
Hævet af Bankbeholdningen	250,00	
	<u>2.020,90</u>	
÷ Depositogebyr	17,05	2.003,85
Depositogebyr		17,05

1 Bankbog	0,75
Beholdning 31. December 1946	29,21
	<u>3.050,86</u>

FORMUE PR. 31. DECEMBER 1946

Beholdning af Obligationer 1. Januar 1946 nom. ...	33.100,00
Modtaget Obligation i 1946 fra Soransk Samfund ...	1.000,00
Beholdning, indestaaende paa Bankbog	29,21
	<u>34.129,21</u>

Obligationsbeholdningen omfatter herefter følgende

Effekter, nom.:

11.300 Østifternes Kreditforening 16. Serie 3½ % ...	11.300,00
1.000 — — 11. — 4 %	1.000,00
200 — — 13. — 4 %	200,00
18.600 — — 14. — 4 %	18.600,00
1.000 — — 13. — 4½ % ...	1.000,00
2.000 Sønderjyllands — 7. — 4 %	2.000,00
	<u>34.100,00</u>

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondens Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 17. Marts 1947.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

STØTTEFONDET FOR AFDØDE SORANERES

EFTERLADTE 1946

Overført fra 1945	270,56	
Renter	534,11	
Tilskud fra „Soransk Samfund“	100,00	
Udbetalte Legater		600,00
Gebyrer		7,50
Udtrukne Obligationer	4.000,00	
Købt Obligationer		3.913,91
Beholdning at overføre		383,26
		<u>4.904,67</u>
		4.904,67

FORMUE pr. 1/1 1947:

Obligationsbeholdning	12.000,00
Bankbeholdning	383,26
	<u>12.383,26</u>

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningens Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 17. Marts 1947.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND 1946

Overført fra 1945	1.040,47
Renter	762,30
Udtrukne Obligationer	9.012,00

Gebyrer	10,00	
Understøttelsesfonden	300,00	
Obligationskøb	8.972,71	
Beholdning at overføre	1.532,06	
	<hr/>	
	10.814,77	10.814,77

FORMUE pr. 1/1 1947:		
Obligationsbeholdning	20.000,00	
Bankbeholdning	1.532,06	
	<hr/>	
	21.532,06	

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningens Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 17. Marts 1947.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

HANDELSSKOLEEJER- OG FORSTANDER VALDEMAR PETERSENS LEGAT 1946

Overført fra 1945	681,87	
Renter	744,00	
Udtrukne Obligationer	4.406,62	
Udbetalte Legater		600,00
Obligationskøb		4.333,04
Gebyr		7,95
Beholdning at overføre		891,50
	<hr/>	
	5.832,49	5.832,49

FORMUE pr. 1/1 1947:		
Obligationsbeholdning	15.900,00	
Bankbeholdning	891,00	
	<hr/>	
	16.791,50	

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningens Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 17. Marts 1947.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

SORANSK SAMFUNDS BUDGET FOR 1947

(I Parentes er anført Tallene paa Budgettet for 1946).

INDTÆGTER:

Beholdning (4.500)	8.400,00
Af Restancer forventes at indgaa (700)	800,00
Medlemsbidrag (11.000)	11.500,00
Renter (100)	200,00
Tilskud fra Jubilæumsfonden (600)	600,00
(hidrørende fra 1946)	
Diverse (100)	100,00
	<hr/>
Ialt (17.000)	21.600,00

UDGIFTER:

Møder og Fester:	
Generalforsamling og Jubilæum (600)	2.000,00
Soraneraftener (600)	800,00

Rusfest (2.000)	1.200,00	
Sorøtur (600)	0,00	
Holbergaften (200)	0,00	4.000,00

Soranerbladet:

Tilskud (800)	1.000,00	
Bladfonden (1.000)	1.000,00	2.000,00
Kontingentrefusion til jydsk og fynsk Afdeling (600)		800,00

Diverse Tilskud:

Understøttelsesfonden (500)	500,00	
Cricket- og Fodboldkampe (200)	150,00	
Fraternitas Sorana (100)	100,00	
Bogpræmie paa Sorø Akademis Skole... ..	100,00	
Støttefonden for gamle Soraneres Efterladte	100,00	950,00

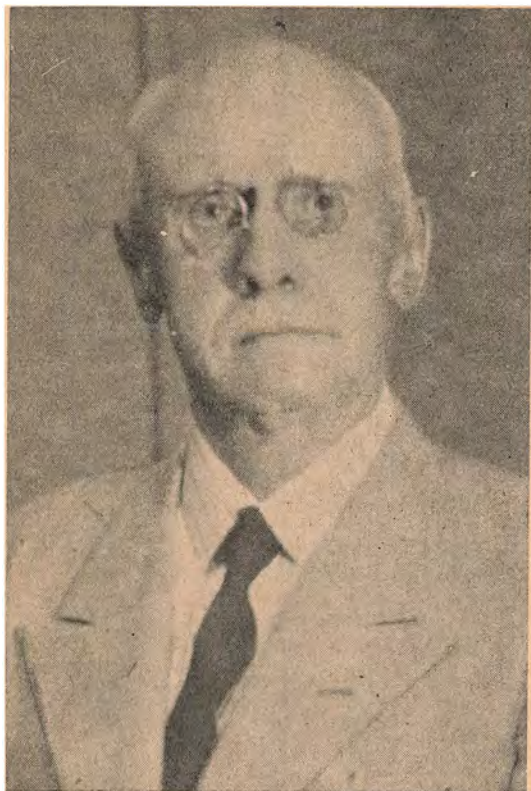
Papir og Tryksager, herunder Aarsskrift (1.500) ...	1.200,00
Porto (500)	500,00
Medhjælp m. v. (1.500)	1.500,00
Revision (200)	300,00
Blomster, Kranse m. v. (400)	300,00
Diverse Bestyrelsesudgifter (0,00)	0,00
Diverse uforudsete Udgifter (500)	500,00
Medlemsfortegnelse, Sangbog m. v. (3.000)	4.000,00
Overskud (2.200)	5.550,00
	<hr/>
Ialt (17.000)	21.600,00

VALDEMAR RYE LASSEN

Den 9de d. m. i Buenos Aires sov roligt hen for stedsde *Valdemar Rye Lassen*, firs aar gammel; vi mistede da atter en god gammel soranerkammerat, og for mig var det et nævneværdigt tab; han var en ret nær slægtning af mig, og livet førte os sammen ligefra vi var niars drenge.

En kraftig og selvstændig karakter, en samvittighed, der sad godt fast, gjorde, at han havde nogen vanskelighed ved at forstaa andres meninger, og paa samme tid ikke blive forstaaet, men hans retsind og ærlighed skaffede ham ikke destomindre en stor og god vennekreds. Udgaet fra og opdraget i et godt hjem, havde han betingelserne for at lade komme til sin ret sit lune og gode humør i selskabelige kredse, hvor han var velset og søgt.

I 1876 kom han til Sorø, og blev sat ind i *Hansens* (Isbjørnens) forberedelsesskole, hvorfra man, ligesom fra *Eugen Ibsens* (Fatter Pip) forberedelse gled ind paa Akademiet. Valdemar var en rask, modig og hjælpsom dreng; hans retsind viste sig allerede tidligt og i hele hans skoletid ved altid og uden vaklen, at tage parti for den, der led uret mellem kammeraterne, og den eller de, der foraarsagede uretten, fik fra hans side ikke just morsomme ting at høre og føle, og da han samtidig var fuld af pudsige indfald, var han et selvskrevet centrum mellem kammeraterne. Til en begyndelse var han skolesøgende og pensionær

hos vor statelige, velvillige lærer i skønskrift, *Hansen* (lange, slanke, træk), som samtidigt var lærer i borgerskolen, og boede i denne i alleen i forlængelsen af Storegade. Indgangen til skolen og til privatboligen havde den samme dør, ikke for bred, og det var meget vanskeligt for borgerdrengene og Valdemar, at komme forbi hinanden, uden at albuerne kom i berøring med hinanden, endmere da viljen dertil var meget fremtrædende; og saa gik den løs, det var et evigt slagsmaal.

I 1886 forlod han skolen med realexamen, aftjente snart efter sin værnepligt, og blev sekondløjtnant i artilleriet, hvor han forblev et par aar, og udvandrede da til Argentina.

I Argentina var han en kort tid ved jernbanekonstruktionen i Provinsen Corrientes i firmaet Clark & Co., brød da af, og tog til Rosario i den hensigt at gaa til handelen, rejste kort tid efter til Tucuman, hvor han tog op tømmerhandel og andet med godt resultat. Provinsen Tucuman var den gang et meget usundt sted navnlig for skandinaver paa grund af den der udbredte malaria. Ret mange skandinaver, der havde stillinger ved de store sukkerfabrikker der, maatte fortrække efter et par aarstids arbejde, og søge sundere klima; adskillige maatte tage hjem, for at komme til hægterne igen. Saaledes gik det ogsaa Rye; han

fik et saa stærkt anfald af malaria, at han, tiltrods for at han hurtigt forlod Tucuman, i aar efter følte Virkningerne af denne Sygdom, og den medicin, som maatte tages, for at holde de spredte anfald nede. Han tog til Buenos Aires, hvor han forblev resten af sit liv, bosat i sin villa i forstaden General Urquiza.

I Buenos Aires kom han hurtigt i forbindelse med to store vinfirmaer, sidst Delor, i hvilket han forblev, indtil han trak sig tilbage nogle aar før sin død. Som repræsentant for disse firmaer berejste han de vigtigste provinser, Santa Fé, Tucuman, Entre Rios, Cordoba etc. Jeg traf ham da hyppigt og ligeledes i Buenos Aires, saa vi havde ofte lejlighed til at fremdrage erindringer fra vor skoletid, mest optagne, som vi var, af at spille cricket, fiske, ro, svømme, og røge i smug; interessen for læsningen laa jo lidt vel langt ude i periferien.

Under sit ophold i Rosario var han blevet forlovet og kort efter gift med Adela Schlømer, født i Köln; der var to børn, begge fødte i Tucuman, først en dreng, som ikke levede længe, og derpaa et pigebarn, som overlever forældrene, gift med Emilio Schönberg af norske forældre, bosatte i General Urquiza; der er to kønne, flinke ungpiger. Hans mormoder var Octavia Camilla Fiedler, min faders søster, gift med gods-ejer Rye til Ståfesjö i Skaane; derfra Valdemars efternavn »Rye« som han foretrak i Argentina, beholdt for resten af livet, og under hvilket han var kendt af alle. Hans moder var Vendda, gift med godsejer Lassen, derpaa med godsejer Maag i Skaane.

Hans hviletid blev ikke lang, da han de sidste aar blev offer for en lammelse, som vel ikke foraarsagede smerter, men dog tvang ham til at holde sengen — uden haab om at kunne forlade samme eller opnaa bedring. Hans hustru var død allerede i aaret 39, og det faldt da i hans datters, Inesitas, lod, at passe den syge fader, en opgave hun løste med en trofasthed og en udholdenhed, som har gjort hende til genstand for den største agtelse i hendes store venne- og bekendtskabskreds.

Afskeden med vor kammerat, Valdemar Rye, formede sig som en smuk højtidelighed med mange venner, blomster, salmesang, og vakre ord, talte ved baaren af den svenske pastor i Buenos Aires.

Jeg var paa rejse, langt borte, kunde ikke være med ved baaren. Lad da disse linier være min afsked med min skolekammerat og ven.

Rosario, Mayo 24 de 1947.

H. V. Fiedler.

50-AARS STUDENTERJUBILÆUM

Staaende fra v. Pastor, Realskolebestyrer Børge Thorlacius-Ussing, Overlæge Just Poulsen, Kommunelæge Carl Andersen, Stationsforvalter, Kaptajn Axel Sørensen, Overretssagfører Johs. Bronée.

Siadende fra v. Prokurist H. Gert Jensen, Læge Søren Engel, Overretssagfører, Baron von Eggers.

Den 28. Juni mødtes Studenterne fra 1897 i Sorø for at opfriske gamle Minder.

Af Holdets elleve Studenter er Overlæge, Dr. med. *Permin*, Bankdirektør, cand. jur. *Deichmann* og Professor, Dr. phil. *Norvin* afgaaet ved Døden, de resterende otte var det lykkedes at samle.

Efter at have aflagt Visit hos Rektor, hvor vi blev modtaget med megen Venlighed og Gæstfrihed, besaa vi de kære gamle Steder og afsluttede med en fornøjelig Frokost paa Parnas.

v. E.

HOLBERG BLANDINGER

Holbergsamfundet af 3. Decemder 1922 har hos Gyldendal udsendt tredje Samling af »Holberg-Blandinger« under Redaktion af Dr. phil. Eiler Nystrøm og med Understøttelse af Undervisningsministeriet.

Herlovianeren, Professor, Dr. phil. F. J. Billeskov Jansen indleder med Afhandlingen »Holberg ved Arbejdsbordet«, væsentlig bygget paa Epistlerne og »Moralske Tanker« og interessant og underholdende at

læse. Og hvor livagtig er ikke Konklusionen: En Mand sidder og læser i en Bog, ikke sindigt, nydende, men hastigt, springende. Han studerer ikke Side for Side, men blæder ivrigt, lidt utaalmodigt, som om det interessante stadig laa længere fremme. Bag de gamle Øjne sidder en ung og rastløs Aand, der spørger efter nyt og stadig nyt. Saa sker det paa een Gang, at Læsningens Tempo sagtner, det læste absorberes ikke mere passivt, det nye er blevet produktivt. Stoffet har mindet Manden om noget, han andetsteds har læst

eller erfaret; et nyt Emne og en ham gammelkendt Idé, eller omvendt et gammelt Emne og en Tanke, der er ny for ham, har fundet hinanden: en Gnist er sprunget over. Et Synspunkt er undervejs, Planen til en Epistel dæmrer. Læsningen er nu helt gaaet i Staa, Haanden har grebet Pennen. Øjnene søger en Bog paa Reolen: maaske skulde man slaa efter? Men Skrive-lysten er imidlertid blevet overmægtig. Manden beslutter at holde sig til Teksten, der satte ham i Gang og saa stole for Resten paa sin Hukommelse. Indledningsformlen er allerede valgt, der dyppes rask, Pennen skrider over Papiret:

Min Herre melder udi sin seeneste Skrivelse

Den gamle Holbergforsker, Lektor Th. A. Müller bidrager med Afhandlingen »Noget om Holbergs Berømmelse i 1740'erne«. Bl. a. omtales den svenske Forfatterinde Hedvig Charlotte Nordenflychts Brevveksling med Holberg, til hvem hun henvendte sig om Trøst og Vejledning mod de religiøse Tvivl og de personlige Sorger, der plagede hende. Helt let — skriver Th. A. Müller — har det ikke været for Holberg at svare Fru Nordenflycht. Han var jo ikke den afklarede Vise, som hun ansaa den litterære Storhed for. Han plagedes til Tider af Tvivl netop om de samme Spørgsmaal, som Fru Nordenflycht bad om Løsning paa. Men han, der overfor selvsikre og selvglade Mennesker kunde være bidsk og sær, kunde over for jævne og ydmyge Mennesker, der var i Nød, undertiden med en Slags intuitiv Takt finde netop de Ord, der kunde bringe Hjælp. Suhm anfører et Eksempel, som Müller henviser til i en Fodnote. Holberg aflægger Besøg hos en ellers munter og forstandig Kone i Anledning af hendes gamle Faders Død og finder hende til sin Forundring ude af sig selv af Fortvivlelse til Trods for Faderens høje Alder. Det er de tyske Præster, der paa Grund af Ord, som Faderen har udtalt i Vildelse, har sagt, at han var Djævelens sikre Bytte. »Med sit comiske Smil og satyriske Tone trykte Holberg Konens Hænder og sagde: Det kan Bitterdød hænde, at Vorherre tænker anderledes end de tyske Præster. Dette comiske Indfald rettede den muntre Kone mere op end en lang Tale.«

I »Et Par Antegnelser til Holbergs første Levnedsbrev« fortæller Magister Victor Hermansen om Gehejmeraad og Admiral Frederik Gjeddes tre Sønner, for hvilke Holberg i sine unge Dage var Huslærer i København. Desuden beretter han noget nyt fremkommet om Holbergs Bolig paa Købmagergade hos Sukkerbager (o: Urtekræmmer) Gelskirchen, som

maatte overvinde svære Vanskeligheder, inden han slap ind i Urtekræmmerlauget.

Soraneren, Professor, Dr. phil. *Christian Elling* (S. '20) skriver om »Et Projekt til Komodiehuset af 1748 paa Kongens Nytorv«, en indgaaende Redegørelse for en Tegning til et gaadefuldt Teater, der ligger i Nationalmuseets Billedarkiv, et Projekt sandsynligvis udarbejdet efter Skuespillernes Opfordring af den Murreremester Johan Christian Conradi, der udførte Murrerarbejdet ved det Komodiehus, der efter den berømte Eigtveds Tegninger blev opført paa Kongens Nytorv.

Til Slut indeholder »Holberg-Blandinger« et Par mindre Holbergiana. Anne E. Jensen fremdrager en samtidig fransk Anmeldelse af »Niels Klim«, som Holberg sikkert ikke selv har kendt, og Eiler Nystrøm skriver om »Holberg og Videnskabernes Selskab«.

V. Sorgenfrey Hansen.

DA RØVERNE VANDT

Det maa have været i foraaet 1878, at vor i hine tider aarlige røverleg gav det overraskende resultat, at røverne vandt.

Sikkert kun faa vil findes nu, som har taget del i røverlegene og kan huske enkelthederne ved disse. Det er vel bedst først at give en beskrivelse i almindelighed af denne kønne, velorganiserede leg, en stor aarlig begivenhed for os drenge, og, jeg kan sige, for hele Sorø by, og derpaa af denne bestemte episode.

Lad mig begynde med det værste, røverne. Disse var tolv i tallet, bestaaende af en kaptajn, en løjtnant og ti gemene. Uniformen bestod i gule snore, rød tophue med gul kant og vist gul kvast. De gule snore paa det blaa tøj, lange støvler, ansigtet sværtet med brændt papir, dertil vældige pistoler i bæltet og rigeligt med fænghætter — det var jo i fænghættetiden —, og man kan da forestille sig det frygtindgydende indtryk disse Fyre, der forsøgte at se saa desperate og vilde ud som muligt, gjorde paa den yngre del af soldaterne, af hvilke mere en én, naar han saa dem for første gang, da ønskede, at det hele var vel overstaet:

Soldaterkorpset, som skulde faa krammet paa dette røverpak, var organiseret paa følgende maade: To bataljoner, 1ste og anden, hver under en oberst. 1ste med hvide snore til uniform dannede højre fløj, 2den med røde snore paa venstre fløj. Hver bataljon paa fire kompagnier paa otte mand under en kaptajn, en løjtnant og en sergent; dertil kom en fanebærer, to trommeslagere og fire adjudanter, af hvilke to til generalen, og én til hver oberst. Hele styrken kommanderedes af en general. Femte og sjette var ikke med; af fjerde og tredie vilde nogle ikke, medens anden og første simpelthen skulde; dertil kom de tolv røvere, saa det var en ganske antagelig styrke, naar tages i betragtning, at der kun var 64 paa selve skolen dengang. Fra

forberedelsen, som ikke endnu kunde tvinges, blev fisket nogle faa, som derfor havde den hæderlige karakter af »frivillige«, noget der dog ikke kom i betragtning, og hverken gav baand eller medaljer. Mellem disse sidste var jeg da i 78, en 11aars spire. Korpsets vaaben for officerernes vedkommende bestod i sabler af forskellig slags, hvad laanes kunde hos private; vi var jo ikke saa langt fra krigen i 64, og mange gamle vaaben fandtes her og der; ryttersabler blev foretrukket, da disse gav et drabeligere udseende af den, der skulde slæbe en saadan. Sergenterne maatte nøjes med det tunge, korte sidevaaben, dengang i brug. Adjudanterne bar fikse dolke. Alle menige, som altsaa ikke kom ud over kategorien »kanonføde«, bar ingenting.

Nogle dage forud samledes alle i soffens omtrent ved flomstien; noget vigtigt stod for døren, nemlig rollernes fordeling. Dette var vist ikke saa let, thi mere end én vilde være general, og endnu flere oberster, o. s. v.; de menige havde intet at sige, selvfølgelig, dog mellem disse blev i reglen taget adjudanterne, en udnævnelse, der ansaas for en stor Ære, og blev set paa med misundelse af dem, der ansaa sig ligesaa værdig til en saadan post.

Lad os se paa, hvilken ret der tilkom røverne, og hvilken soldaterne, idet vi maa forstaa, at et nogle dage forud valgt terrain i skøn forening mellem de to modstanderes ledende chefer var afstukket til valplads; denne havde, tror jeg, mere eller mindre størrelsen af en hektar.

Legen afholdtes en søndag, og den forudgaaende lørdag eftermiddag havde røverne ret til at opholde sig et par timerstid — bestemt aftalt tid — paa terrainet, for at orientere sig, tage bestemmelser, og frem for alt grave de fire, fem huller, bestemte til hver at modtage til et kort ophold en mindre røver, godt skjult. Disse huller maatte kun graves med knive og bare hænder, ikke tale om spader eller noget lignende, en overenskomst som blev opfyldt med absolut hæderlighed, noget i strid med, hvad kunde ventes af tolv fyre, der ikke kendte hverken lov eller ret. Mellem de tolv var der naturligvis flere, der havde haft den opgave, i foregaaende aar, at være røver, og som scenevante havde stor færdighed i at finde de rette steder, grav, føre jorden bort, afstive grønsværet over hullerne, udslette sporene o. s. v. Man har lov til at beundre det i saa kort tid udførte arbejde, og kun beklage, at det var gjort af nogle af samfundets værste udsbud.

Der hørte en del kendskab til at finde et passende terrain; saasom paa kanten af et skovparti, noget tæt buskads, hvor skadedyrene kunde sætte sig fast, og forsvare sig, jorden ikke for fugtig eller give vand, naar der gravedes, helst løs og smuldret.

Rettens beskyttere havde intet at gøre paa dette terrain, som de først maatte betræde paa den fastsatte time for legens begyndelse. Dagene forud var brugt til at praktisere nogen exercits, marchere i takt etc., hvilket gav nogle af kaptajnerne extra lejlighed til at drøje sig over deres undergivne, noget vi dog var saa vant til, at vi ikke tog os det nær.

Den store dag kom. Straks efter at middagen var indtaget, stillede hæren paa linie med front mod søen langs den store trappe; officererne foran hver sit kompagni,

og obersterne foran hver sin bataljon. Uniformerne med de hvide og røde baand tog sig godt ud; sablerne raslede. Opstillingen tog hele bygningens front; paa højre fløj stod en trommeslager. Nu var alt i orden, og generalen kom til syne fra hjørnet ved Ingemanns hus; foran en trommeslager, som slog march, derpaa fanen, saa generalen fulgt af de to adjudanter. Trommen paa højre fløj slog hvirvel, saa godt den kunde, og der tog ogsaa fanen stilling. Generalen stod foran sin styrke med front mod søen. Og saa kom det største øjeblik i det hele: røvernes tilsynekomst. De brød frem ogsaa fra venstre hjørne og løb i trav i gaaselinie langs hærens front; de saa pragtfulde og frygtindgydende ud — jeg taler ud fra en 11aars Drengs synspunkt — i de gule snore, røde huer med gult og kvast, lange støvler og pistoler; i ansigtet sorte som negre. De løb rundt om den store plæne, bøjede til venstre langs søen og forsvandt ad skoven til. Under dette løb affyrede de saa saa mange fænghætter som muligt, hvilket gjorde sit til at forstærke det forskrækkende indtryk. De skulde nu i løb naa til slagpladsen, og indtage deres stillinger dels i buskadserne, dels i hullerne, som skulde dækkes til og sporene udslettes.

Turen kom nu til hæren. Generalen gav ordre til afmarch, og med fane og trommer foran toges vejen i kompagniformation rundt hjørnet til højre forbi rektorboligen op ad alléen, gennem klosterporten, hvor gamle klosterside sad med bassekurvene, gennem byen til almindelig moro for borgerne, specielt for de kønne unge piger, af hvilke nogle havde syet snore paa uniformerne, og havde tilbudere mellem officererne. En eller anden havde sin udvalgte mellem røverpakket, hvilket gjorde situationen end mere interessant.

Der marcheredes nu ad fægningen — tror jeg — til anden sof, hvor terrainet laa ikke langt fra. Her gjordes holdt udenfor, og feltraabet passeret. Saa marcheredes ind, og første hvide kompagni tog stilling paa hovedkvarteret med fanen; det var altsaa en betroet stilling, men langt fra en fornøjelse, thi den skulde passe paa de røvere, som lidt efter lidt blev taget til fange, slæbt ind, og holdt bundne der, til legen var ovre. At bevogte røvere var et nederdrægtigt arbejde; de havde ret til at slaa, bide, sparke, spytte og skælde og smælde, hvilket de gjorde i udstrakt grad, og soldaterne havde kun ret til at holde paa dem.

Slaget tog sin begyndelse. Et Par kompagnier gik løs paa buskadserne, hvor et par røvere sad fast, maatte hales ud, bindes, og slæbes til hovedkvarteret; to eller flere kunde pludseligt bryde frem i stormløb mod hovedkvarteret, i haab om at tage fanen; de maatte stoppes og uskadeliggøres; et par kompagnier dannede kæde og stampede terrainet over for at finde de i huller gemte og hale dem op. Men snart var alle fangne, tiden var inde, og hjemmarchen begyndte; denne gik ad samme vej som ud, kun at nu blev røverne førte med. Lidt før Byen naaedes, gjordes der holdt, og et nyt nummer sattes igang, thi byen skulde passeres i parademarch. I spidsen trommerne, saa fanen, saa generalen, derpaa de to oberster, saa kaptajnerne to og to og løjtnanterne. Saa kom røverne, bagbundne, og til slut de menige, førte af sergenterne. Under kam-

pen derude havde officererne taget gammelt tøj paa, men nu gik det i parademarch i straalende uniformer med raslende sabler; man kan forstaa, at hos de unge damer gik pulsslagen op i antal. Akademiet naaet, toges opstilling paa linie, men med front mod den store trappe, paa hvilken officererne og røverne tog opstilling. Generalen tog ordet, takkede sine soldater for udvist tapperhed og mod, og foretog saa uddelingen af silkesløjfer, én til hver, som havde fanget eller fundet en røver; dette gjorde han med Raabet: »Hvem tog røverkaptajnen?« Vedkommende traadte frem og modtog sløjfen; saa kom: »Hvem tog røverløjtnanten?« — »hvem tog røver Nr. 1?« og saa videre. Legen var forbi, og vi kunde gaa hver til sit, ikke saa lidt snavsede og sultne; vi fik ikke andet paa turen, end hvad hver havde været forudseende nok til at føre med.

Den indtil nu givne beskrivelse passer altsaa paa en sejr for lovens beskyttere, noget der saa at sige altid fandt sted. Det forekommer mig at have hørt noget om en røversejr, hvor røverne stormede hovedkvarteret og erobrede fanen, noget sket for længe siden, og maaske en fantasi. Men hvad vi ikke kan komme udenom, er den røversejr, hvor jeg var med som slagen soldat. Der skete følgende:

Kommen til operationsfeltet under General *Bjerrers*¹⁾ kommando, gjorde vi holdt udenfor, for at faa feltraabet udgivet; dette var ordet »ladro«, og i tillæg blev det os forklaret, at »ladro« betød »røver«. De eneste af mine foresatte, jeg husker, var general *Bjerre*, og ham ser jeg, som var det i dag, min kaptajn *Carl Oppermann*²⁾ og min løjtnant *Christian Hattensen*³⁾. Af røverne husker jeg kun *Skou*⁴⁾, og det godt nok (lille *Skou* kaldtes han, passende godt nok til hans størrelse og udseende).

Paa et tidligt Tidspunkt var alle røverne fangne og fundne, og førte til hovedkvarteret; dog én manglede, lille *Skou*. Det var klart nok, at hans skjul endnu ikke var fundet, thi selv om disse skjul var godt anbragte, og sporene udslettede, var de dog forholdsvis lette at finde; trampende afsted i kæde, varede det ikke saa længe før én eller anden dumpede ned i et røverhul; jeg har selv ved en senere lejlighed haft den blandede fornøjelse, at dumpe ned til en røver, men som selvanden, og da røveren havde bidt sig fast i benet paa den første, slap jeg uskadet op igen.

Medens vi saaledes søgte lille *Skou*, lavede røverne paa hovedkvarteret et helvedes spektakel, for at uskadeliggøre saa mange soldater som muligt og vanskeliggøre søgnin-gen. Den disponible styrke formeredes i lang ubrudt kæde med officererne foran, af hvilke nogle ogsaa lavede et helvedes spektakel, og lovede os sølle soldater alt muligt slet i denne og den ukendte verden, hvis vi ikke fandt den sidste røver i rette tid. Alt forgæves; timen slog; med et suk maatte vor gode general *Bjerre* erklære sig for slagen; røverkaptajnen blev hurtigt løst og førte generalen til skjulet, der maatte ikke være skygge af tanke om, at røveren laa skjult udenfor grønsen. Jeg saa ikke skjulestedet, derimod saa jeg lille *Skou* blive ført til hovedkvarteret; det havde rimeligt nok taget paa hans kræfter, han maatte understøttes og holdes oppe, men med en slurk kom han snart til hæfterne.

Nu kom hjemmarchen paa én fra det sædvanlige for-

skellig *Maade*, specielt paa parademarchen hjem gennem byen. I spidsen lille *Skou* bærende fanen og efter ham det øvrige røverpak, ubundne, frække, herlige at se paa i de maleriske Dragter, medens fænghætterne knaldede fra de store pistoler; derpaa generalen og saa officererne, lidt magre i ansigterne to og to; tilsidst vi menige. Paa linie med front mod den store trappe, paa hvilken røverne og officererne tog opstilling, hørte vi generalen sige et par velvalgte ord, idet han gav det daarlige vejr skylden for nederlaget; derpaa uddelte han sløjferne, af hvilke den sidste tilfaldt, saa vidt jeg husker, lille *Skou*, som jo ikke var blevet funden.

Og saaledes gik det til, da røverne vandt.

H. V. Fiedler (S. '86).

Noter.

¹⁾ *Bjerre* maa være *Gravers Christian Jacobsen Kokholm Bjerre*, Student 1880, Præst i Pedersborg og Kindertofte, død 14. Juni 1937 under et Ferieophold i Graasten (Sornerbladet 22. Aargang, Nr. 7, Side 52).

²⁾ *Carl Vincens Oppermann*, Realeksamen 1878, blev Landmand.

³⁾ *Christian Henrik Friis Hattensen*, Student 1883, Civil-dommer i Københavns Amts nordre Birk, død 26. Januar 1945 (Sornerbladet 30. Aargang, Nr. 2, Side 12).

⁴⁾ *Skou* maa være *Axel Valdemar Schou*, Realeksamen 1880, ansat i Landmandsbanken, hvor han 1893 udnævntes til Fuldmægtig.

BREV FRA EN SORANER I VENEZUELA

En herværende gammel Soraner har fra *John E. Lütchen Lehn*, der opholder sig i Venezuela, modtaget et Brev dateret Santa Ana 22. April 1947. Af Brevet gengives nedenstaaende et Uddrag. *Einar Gudmund Lütchen Lehn* er født den 16. Marts 1896 i Ellidshøj i Aalborg Amt som Søn af Sognepræst til Hørby i Holbæk Amt Conrad Lars Lütchen Lehn og Hustru Martha Henriette, f. Lund. Efter Sommerferien 1912 indkom han i 1. Gn. med Mellemskoleeksamen fra Holbæk Realskole, og i 1916 blev han Student. Han har faaet kgl. Bevilling til at føre Fornavnet *John* og udvandrede for mange Aar siden til Sydamerika, hvor han i 1935 etablerede en Forretning i Caracas i Venezuela under Firmanavnet *John E. Lehn*. Den i Brevet omtalte *Heidenheim* er *Alfred Christian Heidenheim*, født 15. August 1888 i København som Søn af Veksellerer Adolph Christian Heidenheim og Hustru Anna Vilhelmine, f. Schrøder. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1900 og blev Student i 1906. Soranerdrængen paa Lillebæltsfærgen er Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, Direktør *Gunnar Knudsen*.

Uddraget af *Lütchen Lehns* Brev lyder som følger:

Jeg selv forblev i Regeringens Tjeneste til Marts 1941, saa fik jeg en Stilling som Leder af Personalkontoret for Jernminen »San Felix« (Bethlehem Steel Co.). 10 Maanederefter under Krigen søgte jeg ind i den amerikanske Hær eller Flaade, men man meddelte mig, at man havde mere Brug for mine Kræfter i Krigstjenesten i en Krigsindustri, og jeg fik Ansættelse ved Creole Petroleum Corporation. Efter Krigen blev jeg Superintendent for Bechtel

Brothers Mc Cone Co., hvor jeg i August 1946 kom i Uoverensstemmelse med Chefsingeniøren og er nu: Auditor-chefkasserer, troubleshooter, Industrial-relationman for ovennævnte Firma, og jeg flyver fra den ene Ende af Venezuela til den anden. Arbejdsforholdene er ikke saa lette, vi har megen kommunistisk Propaganda, og at faa et Samarbejde igang og en Forstaaelse mellem Arbejdsgiver og Arbejder er mit Job, i hvilket jeg har haft meget Held. Sidste Aar fyldte jeg 50, havde 35 Aars Spejderjubilæum, havde 10 Aars Jubilæum som Borger i Venezuela og 30 Aars Studenterjubilæum, saa det var et Jubilæumsaar. Det glæder mig altid uhyre meget at modtage Soranerbladet og følge de kendte Navne — forleden saa jeg, at min gamle Ven *Heidenheim* eksisterede i Chile, jeg var da ellers med, da vi i sin Tid satte Soranerne paa Benene i Buenos Aires.

Til de gamle Kammeraters Fest paa Parnas havde jeg Referat fra Steenbuck Hansen, og jeg sendte en skriftlig Hilsen, men dels er det vel nok ens egne Forretninger og Mangel paa Forbindelse, at man ikke er mere i Forbindelse med Samfundet.

Jeg har en meget pudsigt Oplevelse, som jeg nyder, hver Gang jeg er i Caracas; her er en katolsk Skole »La Salle«, hvor jeg er Æresmedlem af deres Spejdertrop, og denne Skole minder mig saa enormt om Sorø, at det er som at aflægge vor gamle Skole et Besøg hver Gang. Og da jeg gaar under Navnet Onkel Juan, nyder jeg »Sorø-Visitten«, naar som helst jeg kan faa Tid i Caracas. Jeg har fortalt dem derom, og selvom jeg ikke er Katolik, modtager de mig som velkommen Gæst til deres Søndags-Morgenandagt, næsten som i Lovsangssalen.

Hils Vennerne i Samfundet og fortæl dem, at jeg er blevet ældre og har faaet Fuldkæg á la Boulangé.

Ja og saa har jeg ikke mere at fortælle om. Ja, den lille Episode med Soranerdrengen paa Lillebæltsfærgen staar mig i frisk Minde, naar man gaar langt Pokker i Vold ude i Verden og kun taler Dansk, lad os sige højest regnet hver tredje Maaned, saa vilde det være en Oplevelse at rende paa en af dem igen — men »it's a long way to Tipperary« — nu kan du vist bedre forstaa Glæden end dengang; for det var da alligevel herlige Minder de fra Sorø.

De allervenligste Hilsner fra din gamle »Skolekammerat«
John E. Lütchen Lehn.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Aarsskriftet fra Sorø Akademis Skole for Skoleaaret 1946—47 indeholder Efterretninger om Skoleaaret ved Rektor *P. H. Bohn.*

For at begynde med Lærerne, saa blev Adjunkt *P. F. Truelsen* den 11. August 1946 udnævnt til Lektor. Den 13. Marts 1947 erhvervede Adjunkt *Th. E. Lind* den filosofiske Doktorgrad ved Københavns Universitet, og den 10. Maj 1947 udnævntes Lektor *Johannes Jørgensen* til Rektor for Ribe Katedralskole. Under Maleren *Siegfred Neuhäus'* Orlov i Efteraaret 1946 vikarierede Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* som Tegnælærer fra 13. August til 9. Oktober. Under Organist *Henrik Schiøtz'* Orlov fra 1. Januar og Skoleaaret ud var stud. mag. *Kjeld Tofte Hansen* Vikar

i Musik og Sang. Paa Grund af Timelærer *Jon Galstørs* Fritagelse for Tjeneste siden 10. Maj 1946 vikarierede cand. mag. *K. Steffen Rasmussen* i hans Sted hele Skoleaaret.

Studentereksamen blev i Sommeren 1946 bestaaet af 12 klassisk-sproglige, 19 ny-sproglige og 19 matematisk-naturvidenskabelige, ialt 50 Gymnasiaster. Realeksamen bestodes af 24 og Mellemskoleeksamen af 58 Elever. Af Studenterne fik den klassisk-sproglige *Erik Skov* og den matematisk-naturvidenskabelige *Gustav Sindbæk* Udmærkelse.

Den 1. Maj 1946 var Elevantallet 392. Ved Udgangen af April 1947 var der 400 Elever. Alumnernes Antal var 150, nemlig 44 paa Gymnasiebygningen, 64 paa Hovedbygningen og 42 paa Vænget.

Skolebiblioteket udgjorde den 31. Marts 1947 68,305 Bind. Tilvæksten var 437 Bind. Hertil kommer 13,490 Skoleprogrammer. I Finansaaret 1946—47 har Biblioteket haft 318 Laanere, deraf 206 Elever. Der er fra Biblioteket udlaant 3958 Bind, heraf til Elever 2120. Fra Læsesalen paa Blaa Gang er hjemlaant 391 Bind. Ialt 4349 Bind. Elevbiblioteket har udlaant 1097 Bøger til 79 Laanere. Ved Køb og Gaver er der anskaffet 43 nye Bøger.

Translokationen fandt Sted Fredag den 20. Maj (Rektors Tale til Dimittenderne har Soranerbladet bragt). Mandag den 23. og Tirsdag den 24. var der Optagelsesprøve for nye Elever, og det nyt Skoleaar begyndte Onsdag den 13. August.

*

Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) er Medlem af den danske Delegation til De Forenede Nationers anden Plenarforsamling, der træder sammen i New York den 16. September.

*

Nationalmuseumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) er Medlem af Præsidiet til Gennemførelse af de detaljerede Planer om Friheds-Museets Skabelse.

*

Skovfoged *C. C. Rønhof*, Bromme, fyldte 60 Aar den 24. Juli. Han er Fader til Flyverofficer i engelsk Tjeneste *Kjeld Rønhof* (R. '36), *Bengt Rønhof* (R. '41), som blev skudt af Tyskerne den 12. April 1945, og Elev i Sorø Akademis Skole *Kurt Rønhof*.

*

Adjunkt, Dr. phil. *E. Lind* har fra 1. August faaet et Aars Orlov fra Sorø Akademis Skole for at kunne skrive 2. Bind af sin Doktorafhandling »Poesiens Mission«. Cand. mag. *Kryssing-Berg* er ansat som Vikar med Fransk og Dansk som Undervisningsfag.

*

Adjunkt *A. P. Blem* har efter Sommerferien overtaget Inspektion paa Gymnasiet med Bolig der.

*

Organist *Henrik Schiøtz* er efter eget Ønske frattraadt som Sanglærer og vil fremtidig alene være Organist ved Sorø Kirke. *Kjeld Tofte Hansen* er blevet Sanglærer og

skal tillige undervise i Engelsk samt have Inspektion paa Gymnasiet, hvor han har faaet Bolig.

*

Paa Sorø Akademis Skole afholdtes der i Sommerferien et Feriekurser i Fransk for 60 af Eksamenskolenes Lærere. Det var arrangeret af Undervisningsministeriet med Franskmand som Lærerkræfter. Ved Aabningshøjtideligheden, der overværedes af Undervisningsminister Hartling, bød Rektor *Bohn velkommen*. Desuden blev der talt af den franske Ambassadør i Danmark Guy de Chardonniere, den franske Leder af Undervisningen M. Gallois, Paris, m. fl.

*

Sygeplejerske ved Sorø Akademis Skoles Sygehus Frk. *Astrid Glahn Clausen* har efter Ansøgning af Undervisningsministeriet faaet bevilget sin Afsked fra 30. Septbr.

*

Forfatteren *Bent Rosenkilde Nielsen* (R. '22) indleverede, inden han rejste til Grønland, et Hørespil til den islandske og den danske Radiofoni om den københavnske Urmægerson Jørgen Jørgensen, der i 1809 i Reykjavik proklamerede sig som Islands Protektor.

*

Veksellejer *Otto Valdemar Adam Lawaetz* (R. '31) er i Frederiksberg Kirke blevet viet til Frk. Lise Langhans Datter af Grosserer L., København.

*

Den 26. Juli stadfæstede Østre Landsret Københavns Byrets Dødsdom over *John Hemmingsen* (R. '31).

*

Vagn Nørballes Boghandel i Sorø fejrede den 1. August 125 Aars Jubilæum. Boghandelen oprettedes den 1. August 1822 af Frederik Holm, der havde været Medhjælper i Gyldendalske Boghandel. Efter hans Død i 1850 videreførte Enken Forretningen i nogen Tid, men afstod den saa til Holms Søstre, der solgte den til Carl Birch Haldkjær, som i 1878 flyttede Forretningen fra Søgade til Storgade, hvor han havde købt den Ejendom, hvori Sorø Borgerskole havde til Huse, inden den flyttede ud i Alléen. Haldkjær afstod i 1896 Boghandelen til Alfred Clausen, som atter i Sommeren 1928 solgte den til Vagn Nørballe. — Soransk Samfund sendte Lykønskningstelegram.

*

Den 26. Juli viedes Tandlæge, Frk. Alice Korsbjerg, Datter af Læge A. Korsbjerg, til Sekretær, cand. jur. *Sven-Ove Petersen* (S. '39).

*

Cand. mag. *Svend Ranvig* (S. '35), der hidtil har virket som Vikar, er af Undervisningsministeriet fra 1. August ansat som Timelærer ved Sorø Akademis Skole.

*

Fhv. Fabriksinspektør, cand. polyt. *Carl Johs. Ottesen* (IV Kl. Hovedeksamen '86) er udnævnt til Æresmedlem af Fabriksinspektørforeningen »som Tak for værdifuldt Arbejde og god Støtte til Kolleger gennem mange Aar«.

Skovrider *O. A. Arendrup* (S. '06), Ostrup pr. Esrom, fyldte 60 Aar den 13. August.

*

Forlaget Forum forbereder et stort Billedværk om København. I Redaktionen sidder bl. a. Professor Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20).

*

Læge i Svendborg *Axel Høeg Larsen* (S. '14) er afgaaet ved Døden. Han var født den 25. Juli 1895 i Nyborg som Søn af Direktør Erik Charles Larsen og Hustru Marie Jensine Ottomine, f. Østerbye og indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1907. I 1909 blev han Alumne og i 1914 Student af den matematiske-naturvidenskabelige Retning.

*

Mindetavlen med Navne paa de i Besættelsesaarene faldne gamle Soranere afsløredes ved en Højtidelighed paa Sorø Akademis Skole Tirsdag den 19. August. Et Referat vil fremkomme i Soranerbladet.

*

»Sorø Amtstidende« for 13. August meddeler følgende:

Adjunkt *Jon Galster*, tidligere Sorø Akademis Skole har ved Østre Landsret udtaget Stævning mod Undervisningsministeriet af hvilket han kræver en uforbeholden Undskyldning, 20.000 Kr. i Erstatning for Æreskrænkelse, Tilbage om, at han, naar det skal være, kan blive ansat ved Statsskolen igen, samt 4000 Kr. i Udstationeringspenge for den Tid, han har været suspenderet.

Baggrunden for Sagen er den, at Adjunkten har været suspenderet for unational Holdning. Han havde paa et tidligt Tidspunkt under Besættelsen søgt at oprette en Ungdomskorps med Tyskernes Billigelse. Men han hævder, at Formaålet med Korpsen var, at det, naar Tiden var inde, skulde falde Tyskerne i Ryggen, og disse Planer skal han have forelagt en Række betydende Officerer, som skal have givet dem deres Tilslutning.

Adjunkten hævder i sin Sagsfremstilling, at det er General Gørtz, der, for at hævne sig paa ham, har foranlediget Anklage rejst mod ham.

I Maj i Fjor blev Adjunkten suspenderet. Galster op søgte Undervisningsministeren og krævede sin Stilling tilbage, men Undervisningsministeren svarede ham, at han nok ikke var saa uskyldig endda.

Den 17. Marts blev Galster afskediget med den Motivering, at hans faglige Kvalifikationer var utilstrækkelige.

Galster har krævet, at hans Sag kom for Tjenestemandstolens, saa en større Offentlighed kunde blive kendt med den.

Det er han ifølge Loven berettiget til, men Undervisningsministeriet har ikke reflekteret paa Kravet.

— Johan Galster var Timelærer ved Sorø Akademis Skole. Angaaende hans Forhold henvises til Soranerbladets 31. Aargang Nr. 8 Side 58.

AFSLØRINGEN AF MINDETAVLEN OVER DE UNDER BESÆTTELSEN FALDNE GAMLE SORANERE

Over Sorø Akademis Skoles Hovedbygning vejede Tirsdag den 19. August, knap en Uge efter det ny Skoleaars Begyndelse, det store Splitflag, Dannebrog med den gyldne Fønixfugl. Ud fra de aabne Klassevinduer kom den monotone Lyd af Undervisningens stigende og faldende Tone, men uden at forstyrre den varme, sollyse Sommerformiddags Harmoni. Hvor var der velsignet stille og fredeligt i Fratergaarden, paa den gamle Kirkegaard og i Akademihaven. Fønixflaget blafrede for en mild Brise, og nedenfor den store Plæne ved Søens Bred vuggede stolte hvide Svaner paa svagt klukkende Smaabølger mellem de to Baadebroer. Saa nærmede Urets Visere sig Ti, og Ole, havde jeg nær tænkt, men ham var det nu alligevel ikke, og altsaa vel en anden ringede med Klokken henne ved det store Ur paa Stengangen, hvorefter akkurat det samme Sceneri, hvori man selv var Aktør for omkring 50 Aar siden, udfoldede sig. Nedad Stentrappen fra Vestibulen kom Eleverne med deres Frokost, de ældre og større forlængst scenevante, de mindre og nyindmeldte betagne endnu af Situationens Friskhed. Skal vi bytte, siger man ogsaa i vore Dage, det er jo rart en Gang imellem at variere Alumnefrokosten med lidt fra en Skolesøgendes Madpakke ...

Men ogsaa det store Spisefrikvarter har sin Ende, og eftersom Klokken nærmede sig 11, tog Eleverne Opstilling paa Stengangen, hvor Mindetavlen med Navne paa 18 gamle Soranere, der faldt under den tyske Be-

sættelse, skulde afsløres. Til at overvære Højlideligheden havde Skolen indbudt de Faldnes Paarørende, Repræsentanter for Modstandsbevægelsens gamle Soranere, Kurator *Korsgaard*, fhv. Rektor *Raaschou-Nielsen* med Frue, Pastor *Alsinger* samt Soransk Samfunds Bestyrelse, hvorfra mødte Formanden, Sparekassedirektør *Krog-Meyer* og *K. E. Bang*. Mindetavlen er opsat i vestre Sidefløj paa Væggen lige ved Hovedtrappen op til Lovsangssalen. Den var tildækket, og to Gymnasiaster stod Æresvagt med Skolens Fane. Ved Siden af var opstillet en lille Talerstol og et Klaver lidt derfra. Kl. 11 besteg Rektor *Bohn* Talerstolen, og efter Afsyngelsen af Johan Ottosens »Det haver saa nyligen regnet« talte Rektor.

AFSLØRINGSTALEN

Naar Skolen i Dag har afbrudt sin Undervisning, for at dens Lærere og Elever kan samles paa dette Sted med en særlig Kreds af indbudte, skyldes det, at vi nu endelig er naaet frem til Virkeliggørelsen af det Ønske, der straks efter Kapitulationen opstod iblandt os, Ønsket om paa synlig Maade at hædre Mindet om de gamle Soranere, der i Besættelsestidens onde Aar gav deres Liv for Danmark.

Godt og vel 2 Aar er der gaaet, inden vi har kunnet indbyde til denne Mindelhøjlidelighed. Men det er der i Virkeligheden intet mærkeligt i. Det var jo nødvendigt, at man nøje undersøgte alle Forhold, for at ingen skulde udelades af dem, der var faldet for deres Land, men ogsaa for at ingen uberettiget skulde komme med. Det maa ligeledes huskes, at Efterretningerne udefra, fra de Steder, hvor der var kæmpet ude i Europa og i Østen, kun langsomt naaede

frem og ofte var vanskelige at faa bekræftet; men ogsaa dør ude havde jo mange af Skolens Sønner gjort deres Indsats. Endelig maa det ikke glemmes, at man omhyggeligt maatte overveje den Form, man vilde give et Mindesmærke for de faldne Soranere, og drage Omsorg for, at dette blev nøje afstemt efter Stedets Ramme.

I Dag staar vi ved Maalet. Men inden vi om et Øjeblik lader Dækket glide til Side for Mindetavlen, vil jeg gerne bringe en hjertelig Tak til dem, der har hjulpet os til at naa dette Maal: en Tak til Kurator Korsgaard, der straks med største Beredvillighed stillede den fornødne Sum til Raadighed af Akademiets Midler, en Tak til Soransk Samfund, med særlig Adresse til dets Formand, Sparekassedirektør Krog-Meyer, fordi Samfundet fra første Færd har ønsket at være aktivt med i Mindetavlens Tilvejebringelse, og en Tak til Arkitekt Laurup-Larsen for den Iver og Interesse, hvormed han er gaaet op i Arbejdet med Udkastet til og Fremstillingen af den smukke Tavle. Og endelig en Tak til hver enkelt af de indbudte, Forældre, Ægtefæller, Søkende og Børn af dem, vi i Dag mindes. Tak, fordi De er kommet herved i Dag, og fordi De vil være sammen med Skolens nuværende Elever og os Lærere om at hædre de faldne Kammerater.

Saa vil vi da samle vore Tanker om de 18 Soranere, der gik i Døden for deres Land, og idet vi lader Dækket glide til Side, skal de nævnes enkeltvis i den Rækkefølge, hvori de er opført.

Saa gled Dækket til Side for Mindetavlen, en smuk rødlig Marmorplade, øverst prydet med en Egekrans i Guld flankeret af Aarstallene 1940—1945 og derunder følgende 18 Navne:

Gregers Jes Boy Bojesen.
Erik Briand Clausen.
Oluf Emborg.
Svend Glendau.
Hans Henrik Gottschalck.
Keld Hjortø.
Harald Steffen Johansen.
Erik Klindt.
Knud van der Aa Kühle.
Viggo Lausten.
Steen Lindhard.
Aage Buhl Rosenkjær.
Bengt Rønhof.
Niels Stenderup.
Chr. Fugl Svendsen.
Eva Elisabeth Verhagen.
Otto Weisman.
Chr. Løbner Wesenberg.

Rektor nævnede Navnene saaledes:

Gregers Bojesen, Student 1937. Faldet i Kamp ved Aalienborg den 5. Maj 1945. 26 Aar gl.

Erik Briand Clausen, Realist 1917. Henrettet af Tyskerne den 29. Marts 1945. 44 Aar gl.

Oluf Emborg, Student 1921. Død i tysk Koncentrationslejr den 28. Novbr. 1944. 42 Aar gl.

Svend Glendau, Student 1928. Henrettet af Tyskerne den 27. Febr. 1945. 34 Aar gl.

Hans Henrik Gottschalck, udg. af I. G. 1939. Faldet i Kamp den 17. Marts 1945. 22 Aar gl.

Keld Hjortø, udg. af II. G. 1927. Dræbt ved Clearingmord den 18. Febr. 1945. 35 Aar gl.

Steffen Johansen, Student 1940. Snigmyrdet bagfra den 6. Novbr. 1944. 22 Aar gl.

Erik Klindt, Student 1939. Død i tysk Koncentrationslejr April 1945, ukendt Dato. 25 Aar gl.

Knud v. d. Aa Kühle, udg. af 3. M. 1929. Faldet i Irland den 20. Sept. 1941. 26 Aar gl.

Viggo Lausten, Realist 1922. Død i tysk Fængsel den 2. Maj 1940. 35 Aar gl.

Sten Lindhard, Student 1926. Faldet i Kamp i Frankrig den 9. April 1944. 35 Aar gl.

Aage Buhl Rosenkjær, Student 1910. Død i tysk Koncentrationslejr den 18. Novbr. 1944. 53 Aar gl.

Bengt Rønhof, Realist 1941. Dræbt af Tyskerne den 12. April 1945. 19 Aar gl.

Niels Stenderup, Student 1943. Henrettet af Tyskerne den 24. April 1944. 19 Aar gl.

Chr. Fugl Svendsen, Student 1941. Dræbt af Tyskerne den 25. April 1945. 21 Aar gl.

Eva Elisabeth Verhagen (f. Nielsen), Student 1915. Død paa Java i japansk Koncentrationslejr den 24. Jan. 1945. 48 Aar gl.

Otto Weismann, Realist 1919. Dræbt af Japanerne paa Celebes den 25. Febr. 1942. 40 Aar gl.

Chr. Løbner Wesenberg, Realist 1912. Faldet i Kamp den 29. August 1943. 48 Aar gl.

Derefter udtalte han:

Saa er de 18 gamle Soranere da en Gang igen blevet nævnt ved Navn her paa deres gamle Skole, hvor de har tilbragt en Række af deres bedste Ungdomsaar. Deres Navne har lydt hen over Stengangen, hvor de saa ofte sorgløst har tumlet sig paa Vej til og fra deres Klasseværelser. Nu vil de her fra Mindetavlen tale deres tavse, men manende Sprog til de Slægter, der følger efter. De vil minde os om, at der fra denne Skole er udgaaet en Flok af unge, der i Danmarks mørkeste Trængselstid, medens Landet laa knuget under Barbarernes Voldsherredømme, tappert og uforfærdet gjorde deres Pligt, ja ikke veg tilbage for at give deres eget Liv, for at Fædrelandet kunde bestaa. Mange Gange havde de her paa Skolen sammen med deres Kammerater sunget Michael Rosings smukke Sang til Skolens Stiftelsesdag, og jeg skulde tage meget fejl, om ikke det sidste Verds har talt paa en særlig indtrængende Maade til disse unge:

*Ja, her af Mindets Kildevæld
drik dybt og godt,
og bliv ej Tidens usle Træl!
Staa rank med Haab i Livets Kvæld,
og saa betal i Daad din Gæld
til Danmarks Drot.*

Den Gæld har de betalt, betalt den med deres Blod.

Mange vil maaske spørge og har vel allerede spurgt: Hvorfor skulde netop *de* dø, hvorfor *de* fremfor saa mange andre, der ogsaa tog Del i Befrielseskampen? Herpaa kan vi ikke svare. Men alle vi, der tror paa en Gud, der holder Menneskekæbnerne i sin Haand, maa, selv om det kan falde mange svært, stole paa, at ogsaa dette er et Led i Guds Planer. »Sælges ikke to Spurve for een Penning?« siger Skriften. »Og ikke en af dem falder til Jorden uden eders Faders Vilje. Men paa eder er endog alle Hovedhaar talte. Frygter derfor ikke; I er mere værd end mange Spurve.« Der er megen Trøst at finde i disse Ord. —

Saa siger Sorø Skole da Tak til sine tapre og trofaste Sønner. Tak, fordi I var fyldt af den rette Aand, Tak, fordi I glemte jer selv for andre, Tak, fordi I var med til at frelse Danmark. Jeres Navne vil vi værne om, og det Eksempel, I har givet, vil til sene Tider lyse paa dette Sted. Vi vil slutte med et: Ære være jeres Minde!

Saa sang man »Altid frejdig«, hvorpaa Rektor paa Skolens Vegne nedlagde en stor og smuk Krans ved Mindetavlen. Arkitekt *Lautrup-Larsen* nedlagde Blomster fra Frihedsbevægelsen i Sorø og Direktør *Krog-Meyer* Blomster fra Soransk Samfund, hvorefter han fra Talerstolen sagde følgende:

KROG-MEYERS TALE

Vi gamle Soranere staar i Dag ved denne Mindetavle med Hjerterne fyldte, først og fremmest af dyb Vemod ved Tanken paa de mange Kammerater, der med deres Liv maatte betale for deres Overbevisning og for den Livsanskuelse, at man ikke skal gaa paa Akkord med Uretten, og dernæst med en Følelse af den største Sympati og Medfølelse med deres efterladte, som maa begræde Tabet af en Mand, Søn eller Broder. I de allerfleste Tilfælde har disse Paarørende vidst, hvad det drejede sig om, og at Livet stod paa Spil, men de har ikke holdt ham tilbage, de har løbet Risikoen med ham, de har døjet den pinefulde Angst i de Nætter, han var ude, og lidt bagefter, naar han var fanget eller dræbt. Lad os i Dag ikke glemme de tapre Kvinder, der med stilfærdigt Mod udholdt deres Prøvelser og derigennem styrkede Mændene til Kampen.

Men vi staar her ogsaa med *Tak* i vore Hjerter til de gamle Soranere, der var med i Frihedskampen, ikke alene til dem, der maatte ofre Livet, men ogsaa til de Hundreder andre af vore Kammerater, hvis Indsats og Mod ikke var mindre, men hvem Gud i sin Naade skaanede paa Liv og Helbred. Nogle faa af dem er stævnet hid i Dag for sammen med os at hylde de faldne Kammeraters Minde. Og vi staar her ogsaa med en lille Smule Stolthed i Sindet over, at de var saa mange, at saa mange af de fra denne Skole udgaaede Elever nemmede dens Aand og optog i sig saa meget af det gode, Sorø Akademis Skole giver sine Fostersønner, naar de vil lytte til dehs Tale og til de henfarne Slægters Hvisken, saa meget, at de følte Forpligtelsen overfor Skole og Land og indfrie Forpligtelsen, da det gjaldt. Ned gennem Tiderne har det været saadan, at ældre Soraneres Daad har inspireret de yngre, i fredelige Tider paa de forskellige Omraader — og i Ufredens Dage, herom minder os Stenen nede ved Søen og fra i Dag ogsaa denne Mindetavle, foran hvilken vi staar. Et nyt smukt Kapitel i Skolens og Soransk Samfunds Historie har de skrevet, de har bekræftet for os, at de Ædles Æt aldrig dør ud.

Soransk Samfund takker i Dag vore Kammerater for deres store Daad og deres gode Eksempel, og vi lover, at vi vil slægte dem paa, naar Fædrelandets Kalden lyder til os.

ROSENKJÆRS SIDSTE HILSEN

En af Frihedskampens kendte Mænd, Pastor *Aage Dahl*, Klosterkirken, Horsens, talte ud fra Verslinierne »Ingen Ven jert Haandtryk fik, ingen hørte Afskeds-sukket«.

Dette gjaldt vel de fleste af vore faldne Kammerater — sagde Dahl — men en enkelt fik dog Løjlighed til at bringe en Hilsen i sin sidste Stund til sin gamle Skole og Kammeraterne. Det var Lektor *Aage Rosenkjær*. Stærkt bevæget og gribende fortalte Dahl, hvorledes han og Rosenkjær mødtes første Gang for 41 Aar siden paa Rejsen ned gennem Jylland til Sorø, hvor de skulde gaa i Skole. Senere mødtes de i Modstandsbevægelsen og i Koncentrationslejrene Frøslev, Neuengamme og Slezinglejren ved Husum,

hvor Tyskerne henrettede gennem Arbejde og Sult. Naar de danske Fanger marcherede gennem Husums Gader ud til Arbejde, sang de »I alle de Riger og Lande«, men en Dag fik Rosenkjær Dysenteri, og i Løbet af kort Tid nedbrødes hans Kræfter. Dahl var hos ham de sidste Timer, og da Døden nærmede sig — det ene Øje var allerede brustent — sagde Rosenkjær: Ja, hvis Du nogensinde faar Sorø at se igen, saa hils fra mig. — Dahl sluttede med at udtale Fred med de Faldne.

EN SYDSLESVIGERS BEKENDELSE

Nu stod gamle Faktor *Lausten* fra »Flensborg Avis« paa Talerstolen, en dansk Sydslesviger, som i mere end en Menneskealder har staaet støt i den forreste nationale Kamplinie. Stilfærdigt, smukt og bevæget talte denne fine gamle Mand om sin unge Søn Viggo, den første Soraner, der blev Tyskernes Offer, og alle grebes stærkt af hans Ord, en Sydslesvigers Beken- delse til Danmark:

Det er, udtalte Faktor *Lausten*, ikke nemt at sige noget i denne bevægede Time, men jeg kan ikke lade være. I Navnene over faldne Soranere er Sydslesvig repræsente- ret, og det er rigtigt, — at det saa er min Søn, der er fal- det, er en anden Sag. Han omtalte sin Søn og dennes Død og takkede enhver, der havde været med til at Viggo havde faaet sit Navn paa Mindetavlen. Jeg er glad for at være her i Dag, trods Vemoden, glad ved at se dansk Ungdom, som forhaabentlig vil tage Kampen op, hvis Danmark atter skal komme i Nød. Tiden er vanskelig hos os, og Viggo, der var Dansk til Fingerspidserne, vilde have været glad, hvis han havde set den Opvaagnen, der nu sker i Sydsles- vig. Han kunde være blevet dansk Statsborger, men en dansk Forpost i Sydslesvig opgiver ikke Ævret, men bliver paa sin Plads. Det gjorde Viggo, selv om han maatte miste sit Liv.

Rektor *Bohn* takkede nu dem, der havde talt de gri- bende Ord. Denne Dag er, sagde Rektor, fuld af Ve- mod, men det er ogsaa en lykkelig Dag for os. Det er, ligesom vi har faaet vore Drengene hjem. Nu er de her paa Stengangen, hvor Livet pulserer, og de vil tale til os hver Dag, saa vi med Frimodighed kan se Frem- tiden i Øjnene. Derfor skal vi ogsaa slutte med at synge Grundtvigs gamle Dagviser »Den signede Dag med Fryd vi ser«.

Dermed sluttede den smukke og alvorsfulde Højt- delighed. Paarørende nedlagde Blomster ved Minde- tavlen, inden man skiltes.

Eleverne havde Frieftemiddag, og med Ungdom- mens Ret samledes mange paa Sportspladserne. Paa »Grønne« (i min Tid Lille Plads) saa jeg ikke mindre end 2—3 Fodboldspil i Gang og paa Store Plads ikke færre Kricketspil, et talende Vidnesbyrd om, at Sko-

len med sine 400 Elever trænger til langt rummeligere Sportspladser. Men morsomt var det at sidde der og se til, og meget tiltalende var det at lægge Mærke til, hvor frit og utvungent, venligt og kammeratligt store og smaa færdedes sammen. De sidste Rester af det traditionelle »Drøjeri«, der endnu for et halvt Aar- hundrede siden af og til kunde formørke en lille Soraners Tilværelse, er aabenbart og heldigvis en saga blott. Ellers har ikke ret meget forandret sig i Sorø, og heldigvis ogsaa for det! Skønnere Omgivelser og bedre Skolekaar kan danske Drengene næppe ønske sig. Maatte de — som Faktor *Lausten* slutter sit Re- ferat i »Flensborg Avis« — vokse op til maalbevidste danske Mænd — til Danmarks Ære!

—frey.

AARSFEST OG RUSMODTAGELSE

Soransk Samfunds Aarsfest med Rusmodtagelse af- holdes Søndag den 12. Oktober 1947 Kl. 11 paa Københavns Universitet, Metropolitanerneset, Frue Plads.

Talen til Dimittenderne fra 1947 vil blive holdt af Prof., Dr. phil. & theol. *Johs. Pedersen* ('02).

Efter Højtideligheden paa Universitetet spises der i »Ungarsk Vinhus«, hvor den berømte Anretning: Mid- dag, 3 Slags Vine, Kaffe og Likør, serveres for 12,70 Kr. + Drikkepenge (12½ %). Foruden Dimittenderne vil 50- og 60-Aars Jubilarene her være Soransk Sam- funds Gæster.

Deltagelse i Spisningen maa af alle, der ikke mod- tager særskilt skriftlig Indbydelse, *senest* den 9. Okto- ber anmeldes *skriftligt* til Sekretæren, Civilingeniør *Torben Madsen*, Snorregade 5, 1. Sal, København S.

Daglig Paaklædning.

Soraneraften i November.

Torsdag den 6. November 1947 Kl. 20 vil General- sekretær *Frants Thygesen* (S. '32) i Karnappens Ma- lerisal holde Foredrag om Sydslesvig. Nærmere Med- delelse i »Soraberbladet«s Oktobernummer om Ind- meldelse til Spisning m. v.

Kegleaften i December.

Mandag den 8. December 1947 Kl. 18 afholdes Keg- leaften i Tivolis Keglebaner; nærmere Meddelelse i »Soraberbladet«s Novembernummer.

FRØKEN ASTRID GLAHN CLAUSEN

Fra 1. Oktober fratræder Frøken Clausen efter Ansøgning Stillingen som Sygeplejerske ved Sorø Akademis Sygehus, en Stilling, som hun har beklædt i 29 Aar paa en saadan Maade, at jeg ikke kan tænke mig, at det kunde være gjort bedre.

Stillingen er enestaaende i sin Art. Der er ikke noget med 8 eller flere eller færre Arbejdstimer eller bestemte Fridage (bortset fra de Ferier, da der ingen syge er tilbage), men den kræver, som Kostskolen paa saa mange Omraader gør det, hele Livet. Og dette gælder saa meget mere Sygeplejersken, som hun er alene paa sit Omraade, kun med en ofte ung og uerfaren Pige som Hjælper.

Er der alvorlige Sygdomstilfælde kræver det baade Dag- og Nattjeneste Døgn efter Døgn, som det ikke sjældent har været Tilfældet baade under Influenzaepidemier med Lungekomplikationer og ved isolerede Tilfælde af farlige Sygdomme. Til andre Tider er der faa eller ingen Patienter indlagt paa Sygehuset, men altid en Del med ambulans Behandling, og ikke sjældent bringes der Elever med brækkede Ben eller Arme eller mindre Skader ind fra Gymnastik eller Idræt. Her gælder det om Frøken Clausen, at hun altid var til Stede og parat, hvor der var Brug for hende, og resolut og med enestaaende Dygtighed gjorde, hvad der skulde gøres, til Lægen kunde komme til Stede og give nærmere Instruks. Mange Elever har hun ved sin utrættelige Omhu og sin Dygtighed bragt igennem alvorlige Kriser, og det at vide de syge i hendes Hænder har været en uvurderlig Hjælp for Skolens Rektor og Elevernes paa-rørende, som hun i særlig alvorlige Tilfælde ofte har haft boende hos sig.

Med usvigelig Loyalitet over for baade Skolen og Lægen har hun tillige været Sjelesørg for mange baade smaa og store, hvad hun har været særlig egnet til paa Grund af sit sunde og menneskelige Omdømme og den Tillid, alle nærrede til hende. Og naar hendes egentlige Tjeneste lillod det, har hun været parat med Raad og Daad i hele Skolens store Kreds, ligesom talrige gamle Drengene har nydt godt af hendes store og hjertelige Gæstfrihed.

Frøken Clausen har været et meget værdifuldt Led i Skolens indre Liv i alle disse Aar, og mange, mange gamle Elever vil vide hende Tak for, hvad hun har været for dem, og jeg selv bringer hende min Tak for 23 Aars ideelle Samarbejde og fortsat Venskab.

Hun vil ikke blive glemt i et velfortjent og forhaabentlig lykkeligt Otium.

H. Raaschou-Nielsen.

NYE MEDLEMMER

Følgende har indmeldt sig i Soransk Samfund:
Arkitekt *Ernst Elvertorp* (udm. 2. M. '26), Kjeldsgaardsvej 30, Valby.

Politifuldmægtig *C. C. Røvsbjerg* (S. '22), Nibe.

Adjunkt, cand. mag. *Arne Østergaard* (S. '29), Allégade 24, Helsingør.

FRATERNITAS SORANA'S
SYTTENDE STÆVNE

FRATERNITAS SORANA mødtes i Aar i Faxe Ladeplads 28.—30. Maj.

Vort trettende Stævne var saa langtfra trættende, at det tværtimod kom til at danne et Højdepunkt som Afslutning paa den skønneste Maj, vi vist kan mindes. Nr. 13 blev et Lykketal, og vi beklager kun, at Jyderne ikke havde kun-

net bekvemme sig til at rejse over til den noget af-sides liggende Ladeplads. Navnet lyder kedeligt; men det er jo ogsaa en herlig Badeplads — hvilket vi dog ikke fik Tid at prøve ved denne Lejlighed — og har en. Omegn, der er særlig henrivende, før Sommerens Støv og Sæsongæsternes Støj har afløst Skovenes lysegrønne Friskhed. Det var paa sin Plads, at *P. Nedergaard* netop her mindedes Vemmetofter-Præsten Chr. Richardt som den danske Bøgeskovs Sanger og fra Pastor J. Kj. Carlsens Bog om Digteren fremdrog baade Træk fra hans Præstegerning paa Jomfruklostret og Citater fra hans virtuose Poesi.

Deltagere var: *Fhv. Minister K. K. Steincke*, Redaktør *Tage Christiansen* og *Frue, Ebbe Christiansen, Mogens Christophersen, Helge Dahn, Poul Glaven, Ernst Gram, Jens Juul Sørensen, O. Krog-Meyer, Paul Nedergaard*, alle med *Frue*, samt *Gabriel Lind*, ialt 20. Nævnes maa ogsaa den lille *Hans Jørgen Glaven*, der et Par Gange forsøgte sig som Afbryder; han kunde dog i denne Henseende ikke hamle op med vor uundværlige *Lind*, der i Slagfærdighed endog var ved at overgaa og dupere selvste *K. K. Steincke*.

Nu er vi ved de »sjældne Gæster«, der mystisk figure-rede i Programmet. Det var Redaktør *Tage Christiansen*, der lagde for med at stige ned fra sin nymalede lyse-grønne Altan — det private Velvære, hvor vi Akademikere kan være fristede til at hygge os med Familien, saa vi glemmer vort Kald til at gaa ud i Folket. Ad tre Veje kan man gennem Ordet faa Folk i Tale: Radioen, Prædikestolen og Pressen. Spørgsmaalet er, om vi i en Tid, der bl. a. præges af Materialisme, Desillusionering og Ansvarsløshed, vil forstaa vort Ansvar og arbejde mod Radioens Forvir-ring, Forkyndelsens Uforstaaelighed og Dagspressens over-fladiske Nyhedsdyrkelse. Der var et Punkt i Foredraget, som vist fortjente at genoplages selvstændigt ved et kom-mende Stævne: vor Gudstjeneste og Nadverens Plads.

Diskussionen blev hverken ført til Ende om dette eller de andre interessante Emner, da *Steincke* ankom midt i

det Hele og som den prominente Person, han er, maatte modtages med et særlig højtideligt Ritual. Den flv. Social- og Justitsminister var dog ikke mere »højtidelig«, end at han snart fandt sig til Rette med os og vor Tone og vist egentlig morede sig lige saa godt, som han morede os andre med sit berømte, tørre og sarkastiske Lune. Det var et lykkeligt Fund, P. N. havde gjort. Flere af os vil sætte Steinckes Erindringer paa næste Juls Ønskeliste, hvis vi da kan vente saa længe efter den appetitvækkende Mundsmag, vi fik — om Dreng-Sadisme og Lærer-Originalitet i Halvfemsernes Sorø, om Modtagelse hos Ministeren, hvor snart de mest komisk-forstyrrede Individuer, snart de dybest sunkne Existenser præsenteredes for os i korte, skarpe Glimt, der ogsaa fortalte en Del om Fortællerens kvikke Hjerne og varme Hjerte.

To Gange læste Gaardejer Steincke — som han titulede sig paa Anmeldelsesblanketten — op af sine Mindebøger, anden Gang i Hylleholt imponerende Præstegaard, hvor Sognepræst Aage Rasmussen og Frue gæstfrit havde inviteret hele Selskabet til Kaffe. Det blev Midnat, inden vi sluttede med Confirmations-Cantaten og en kort Aftenandagt. Da havde vi en lang og smuk Dag bag os. Den var blevet indledet af *Ernst Gram*, der holdt Morgenandagt med os, og om Eftermiddagen kørte nogle faa i Auto, men de fleste i lejede Char-à-banc'er gennem Vemmetofte Skove ud til det i 1735 oprettede Kloster, hvis Bygninger dog er af ældre Dato. Vi saa Kirken og fik Adgang til de prægtige Sale med Gyldenlæders Tapeter og venetianske Spejle; derefter søgte vi i Parken den 87-aarige Priorinde, som vi takkede for Tilladelsen til at kigge indenfor.

Næste Morgen holdt *Mogens Christophersen* Morgenandagt. Heldigvis brød næsten igen op i Utide. Med *Steincke* som Dirigent holdtes Generalforsamling. Trods revolutionær Opsang endte vi med i Endrægtighed at genvælge det ledende Triumvirat: *P. N.*, *Jens Juul* og *Krog*. Nyvalgt som Revisor blev Fru Ellen Juul Sørensen. Næste Aars Stævne søges afholdt paa Hindsgavl.

Med gode Minder og særlig Tak til *Steincke*, fordi denne travle Mand havde villet ofre sin kostbare Tid paa os, skiltes vi og drog ved 14-Tiden bort fra Etablissementet »Strandborg«, der havde ydet os fortrinlig Omsorg under hele Stævnet.

Meddelt i Uddrag ved

Helge Dahn.

FODBOLDKAMPEN I SORØ 31. AUG. 1947

Saa blev det endelig den sidste Søndag i August igen, og med et tidligt Morgentog fra København drog en lille Skare til Sorø, hvor de mødtes med den øvrige Del af Holdet, der kom fra andre Egne af Landet.

Kl. 10 samledes man i Spisesalen til Morgenkaffe med saa lækkert Brød til, som ikke er smagt eller set i lange Tider. Formiddagen var iøvrigt til fri Disposition og mange tilbragte den paa Byens Tennisbaner, hvor vi beundrede *Møllerhøj* i hans drabelige Dyst med Tandler *Poul Hansen* (8—6), (10—8); andre var allerede da begyndt at inhalere Øl.

Efter Middagen stillede vi paa »Grønne« med kun 10 Mand, idet *Vagn Rhode*, der havde lovet at komme, udeblev uden Meddelelse af nogen Art. Heldigvis fik vi *Chr. Mourier* (R. '34) til at trække i laante Støvler og Tøj, og efter et Kvarters Spil var Holdet fuldtalligt, og selvom Spillerne i Tidens Løb omplaceredes ikke saa lidt, var Holdopstillingen dog paa et vist Tidspunkt saaledes:

Torben Madsen; Morgills, Chr. Mourier; Møllerhøj, Sund, Vistisen; B. Laursen, Geertsen, Hans Wille J., J. Wille J., J. Larsen.

Vi medbragte som sædvanlig vort eget trofaste Publikum: *Borch* og *Crone*.

Adjunkt *Stevns Hansen* var en streng, men retfærdig Dommer, der paa Grund af Varmen var iført en Paaklædning, der bortset fra en hvid Kasket ellers ikke afveg fra de Gamles; det skabte nogen Forvirring, men ved almindelig Bytning af diverse Klædningsstykker i Pausen raadedes der Bod herpaa.

De Gamle vandt Lodtrækningen og 1. Halvleg, der éndte 2—1, efter at vi havde været bagud med 0—1. *Hans Wille Jørgensen* scorede begge Gange for de Gamle. I anden Halvleg slog Konditionen ikke til; vi tabte hurtigt Vejret, og trods mange energiske Angreb og gode Forsøg (bl. a. *J. Wille* og *Møllerhøj*) lykkedes det ikke at score, takket være lidt Uheld og en dygtig Maalmand. For at være Begivenhedernes Brændpunkt nærmere trak de Gamles Forsvar efterhaanden godt op mod Skoleholdets Maal og prisgav derved deres eget, hvorved Skolen ved 3 lynhurtige Angreb fik Lejlighed til at score uden Chance for Maalmanden 2—4. Endelig ramte en Trillebold den fjerneste Maalstang og gik ind; saavel Scoreren som Maalmanden troede, den vilde gaa udenom, 2—5.

Ved det paafølgende muntre Kaffebord talte Rektor *Bohn* for de Gamle og takkede for Besøget, som Skolen hvert Aar glædede sig til. *Torben Madsen* takkede paa de Gamles Vegne og overrakte »Soransk Samfund«s Fodbold til det sejrende Hold; iøvrigt efterlyste han ivrigt den eller de, der under Kampen havde raabt »Lausi er god!« — det var han nemlig tværtimod. *Caspar Borch* talte vittigt og aandfuldt om sin og *Crones* 15 Ganges Klakørvirk-somhed og udbragte et Leve for Rektor Bohn.

Efter et hyggeligt og muntert Samvær tog en Del af Holdet til Parnas og sludrede videre der, for efter en lang og træls Togrejse med bl. a. 40 Minutters fuldstændig uforstaaeligt Ophold i Roskilde endelig i en sen Nattetime igen at vende tilbage til København. Atter en dejlig Dag paa vor gamle Skole — og nu er der bare saa længe til næste sidste Søndag i August.

T. G.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

En gl. Soraner har under Pseudonymet »Co.« tegnet sig som *Konsolidant* for Stipendiet og indbetalt 250 Kroner til dette.

AARBOGEN FOR HISTORISK SAMFUND FOR SORØ AMT

Aarbog for Historisk Samfund for Sorø Amt, XXXIII og XXXIV Bind, er udkommet i Kommission hos Svegårds Boghandel i Sorø.

Denne Aarbog indeholder jo altid noget af Interesse for gamle Soranere, den nu udkomne Udgave en Afhandling af Kommunalærer R. Nielsen, Næstved, om Valgene til den grundlovgivende Rigsforsamling i Sorø Amts Købstæder den 5. Oktober 1848; endvidere »Et Par Bemærkninger om den religiøse Kunst i nogle af Sorøegnens Kirker« af Lektor, Dr. phil. *Poul Helms*, samt »Den økonomiske Tilstand i Sorø Amts Købstæder 1735« af Kommunalærer Fritz Jacobsen, Slagelse.

Til Valget i Sorø den 5. Oktober 1848 opstillede de Nationalliberale Sognepræsten i Pedersborg, Dr. phil. P. Chr. Kierkegaard, Bondevennerne Arvefæster Lüders fra Alsted (paa Side 14 hedder han forøvrigt H. Lüders og paa Side 15 L. Lüders) og Højre Lektor ved Sorø Akademi *Carl Emil Mundt*. Ved den skriftlige Afstemning fik Kierkegaard 6, Lüders 347 og Mundt 393 Stemmer. Af 870 Vælgere havde 746 eller 85,7 p.Ct. stemt. Mundt proklameredes som valgt for Sorø Amts 2. Distrikt.

Carl Emil Mundt var født den 4. April 1802 i København som Søn af Guldsmed Philip Mundt. Han blev Student fra Metropolitanskolen 1821, tog theologisk Embedseksamen 1829 og Magistergraden i Matematik 1842, var Adjunkt og Lektor i Sorø 1829—49, afskedigedes med Pension og boede paa Frederiksberg til sin Død den 22. December 1873. Han begravedes i Sorø. Mundt var Rigsdagsmand for Sorøkredsen 1848—49 og valgtes til Landstingsmand for København 1854. Han udgav Lærebøger i Matematik og Regning.

Den nævnte Pastor, Dr. phil. Kierkegaard blev senere Biskop i Aalborg og var Broder til Søren Kierkegaard. I Aarbogen er hans Navn ikke stavet korrekt. Der staar *Kirkegaard*, men han er nu døbt *Kierkegaard*.

Efter den store nordiske Krig 1709—20 var Danmark i en saare slet økonomisk Forfatning. Regeringen prøvede at gøre noget herimod og udsendte til »Amtmænd, Byernes Magistrater og andre Vedkommende« 8 Spørgsmaal med Anmodning om Besvarelser. Disse Besvarelser er opbevaret i Rigsarkivet, og det er dem, Kommunalærer Fritz Jacobsen beskæftiger sig med. Vi tillader os at citere hans Sammenfatning af Svaret fra Sorø, der lyder:

»Til denne liden Bye er ingen Seillatz, haver vi heller ikke noget Jordsmon af Agger, Eng eller Græsgang, men er altsammen Sorø Skole tilhørende«. Der er intet Vognmandsdrag, da der intet er at pløje, og Landevejen løber uden om Byen, »saa at Byen fast er næringsløs«.

Den Smule Næring, som Byen har, skyldes mest Sorø Skoles Bønder, som leverer Skat, Landgilde og Laanekorn til Klosteret og skover for det og dets Betjente, »ved hvilke Lejligheder de undertiden til Nødtørft drikker en Pot Øl eller et Glas Brændevin i Byen«.

Da Byfoged Jørgen Sørensen for ca. 35 Aar siden tiltraadte sit Embede, laa mange Pladser i Byen øde som Følge af en stor ulykkelig Ildebrand for syv Aar siden. Dog er disse til hans store Glæde ved »Møje, Flid og Energi« blevet smukt og anseligt bebygget, og hvad Bygninger angaar er Byen nu i en ønskelig og god Tilstand. Der er blevet bygget et nyt Brandhus, hvor Brandredskaberne nu er samlet, medens de før laa henstrøet omkring i Byen, samt et Vagthus, som ogsaa er tjenlig til andet Brug.

Ingen Fabrikker eller Manufacturer findes og kan heller ikke oprettes, da der ingen Lejlighed eller Adgang er dertil.

Der findes et vel indrettet privilegeret Værtshus, tilhørende en Købmand ved Navn Johan Adolf Foss; men han er snart næringsløs. (Bygningen er nu Amtsmuseum).

Kun Skomagerne — 13 Mestre — har dannet Laug. Desuden findes 4 Købmænd og Kræmmere, 2 Pottemagere, 1 Feldbereder, 2 Hattemagere, 2 Slagtere, 1 Bager, 1 Parykmager, 2 Remsnidere, 3 Smede, 1 Skoflikker, 1 Væver, 2 Murermestre, 2 Snedkere, 1 Røkkedrejer, 2 Skræddere, 1 Barber, 1 Tømrer og 1 Handskemager samt nogle, der handler med Øl og Brændevin.

Borgerskabet har været samlet; men ingen — heller ikke Byfogeden — vidste at fremføre noget til Byens Opkomst, »siden alle Vilkaar og Lejligheder, hvorved Byen kunde vinde Tiltagen og forbederes, er borte og afskaaren«.

I Anledning af denne pessimistiske Udtalelse skriver Stiftsbefalingsmanden, Baron Gersdorff, at han heller intet kan fremføre udover, at der kunde plantes Tobak ved Byen.

Aarbogens øvrige Bilag er leveret af Forstander F. Elle Jensen, Skals: »Det sydsjællandske Broderkonvent«, Viceskoleinspektør V. Møller, København: »Fra Karrebæk Sogn« og August F. Schmidt, Brabrand: »Fra Jystrup Sogn. Af H. P. Christensens Optegnelser«.

—frey.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Godsejer, Dr. med. *Karl Albert Hasselbalch* (S. '91) har faaet Fortjenstmedaillen i Guld med Tilladelse til at bære samme.

*

Kontorchef *Ludvig Wagner* (S. '91), der fylder 75 Aar den 30. September, tilbringer Fødselsdagen paa Atlanter-

havet. Wagner tog nemlig først i September med Dampskibsselskabet »Pacific«s Kuldamper »London« en Tur til Amerika. Turen varer 5—6 Uger. Wagner har været Revisor i »Pacific« siden Selskabets Oprettelse.

*

Direktør *Louis E. Grandjean* (udm. 2. G. '14) udsender paa Navers Forlag en Bog om Bjergnings-selskabet Svitzers Historie. I dette Efteraar kommer desuden »Skibbruddets Saga« og i Marts næste Aar »Skibsfartens Hjælpetropper — Bidrag til Bugseringens Historie«. De to sidstnævnte Bøger udgives paa Søfartsmuseets Foranstaltning.

*

I Foreningerne Norden«s økonomiske Udvalgs konstituerende Møde i København den 30. August deltog Vice-direktør i Industriraadet *Sven E. Netterstrøm* (S. '14).

*

Kontorchef ved Københavns Universitets, Kommunitets og Sorø Akademis økonomiske Forvaltning *O. C. V. Christiansen* er blevet Ridder af Dannebrog. Kasserer ved samme Forvaltning, cand. jur. *J. V. Haugsted*, der er Ridder, er benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

*

Stud. jur. *Hans Børge Tyndeskov Pedersen* (S. '42) har solgt sin Ejendom i Topshøj til Holger Nielsen, Fuglebjerg, for 16,500 Kr.

*

Som meddelt har Sygeplejerske ved Sorø Akademis Skoles Sygehus, Frk. *Astrid Glahn Clausen* taget sin Afsked fra September Maanedes Udgang. Frk. Clausen, der nu er 65 Aar, ansattes paa Sygehuset i 1918, da hun afløste Anna Christine Jensen Bøgelund, som virkede 1901—18 og døde i 1936, 69 Aar gammel.

*

Efter Udenrigsministeriets Anmodning har Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14), det radikale Venstres Medlem af den danske U.N.-Delegation, repræsenteret Regeringen i det særlige Udvalg, som De forenede Nationer har nedsat til Behandling af Indberetninger fra Koloni-omraaderne. Udvalgets Forhandlinger paabegyndtes i New York den 28. August.

*

Bind III af *K. K. Steinckes* (S. '99) Memoirer udkommer paa Forlaget Fremad med Titlen »Det trækker op«. Bindet behandler Steinckes Tilværelse som Socialminister og Justitsminister.

*

Paa Schultz' Forlag udkommer en Samling af Grosserer Sigvart Werners Fotografier »Danske Skove og Træer« med Tekst af fhv. Skovbrugsdirektør, Statsskovrider *Poul Lorenzen* (S. '05).

*

Redaktør *Leif B. Hendil* (S. '18) er blevet Ridder af Æreslegionen og har modtaget den amerikanske Friheds-medaille med Bronze Palmer for sit Arbejde som Organisator ved Evakueringen af mere end tredive allierede Flyvere, som var skudt ned over okkuperet Omraade. Den »Citation«, der ledsager Medaillen, fremhæver Modtagerens »tremendous energy, presence of mind and courage in the distinguished performance of his selv-chosen mission«.

Knud Brinkleds — hidtidige Odense — fremtidige Adresse er: 25de Diciembre 1615, Rosario de Santa Fe, Argentina.

*

Grosserer *Gustav Foersom* (udm. 2. R. '03) fyldte 60 Aar den 22. August.

*

Undervisningsministeriet har fra 1. August ansat cand. mag. *K. Steffen Rasmussen* som Timelærer ved Sorø Akademis Skole.

*

Skovrider paa Sorø Akademis 1. Distrikt *Fritz Lorenzen* (R. '07) udtaler til »Sorø Folketidende«, at der er Mulighed for, at Sorø Akademi overtager det ca. 300 Tdr. Land store Skovareal paa det konfiskerede Gods Harrestedgaard.

*

Lørdag den 23. August viedes i Godthaabskirken i København Frk. Esther Nørgaard, Datter af Fabrikant Nørgaard, Skive, til Arkitekt *Jørgen Verner Stubbe-Teglbjærg* (R. '25). Vielsen foretoges af Brudgommens Broder, Sognepræst i Jægersborg *Lars Emil Stubbe-Teglbjærg* (S. '10).

*

Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch*, som Soransk Samfund gratulerede i Anledning af Fortjenstmedaillen i Guld, skriver bl. a. saaledes:

»Jeg er ubetinget glad over Deres Lykønskning, fordi den fæstner et kært gammelt Baand, det mellem Sorø og mig. Jeg knytter p. t. et Gulvtæppe i 20 Felter, som til sammen skriver min Livshistorie. Billede Nr. 3 er Sorø Akademi.«

*

Fra 1. September er Sv. *Erik Worm* ansat som Gymnastikassistent ved Sorø Akademis Skole.

*

I Dagene 13—15. September havde Sorø Akademis Skole Besøg af den norske Lektor Heide Sørensen, Kristiansand, der paa et Legat fra den norske Stat er paa Studierejse til danske Gymnasier. Lektoren oqværede Undervisningen i Fysik og Kemi.

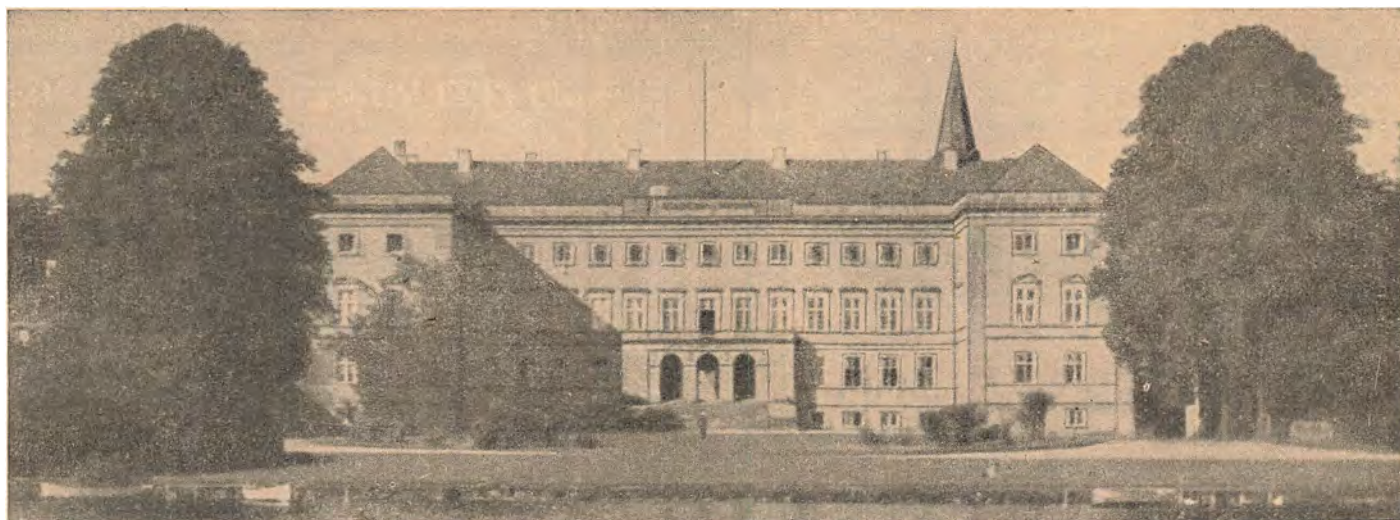
*

Stillingen som Sygeplejerske ved Sorø Akademis Skole blev opslaaet ledig først i September. Stillingen er forbundet med Tjenesteholig (3 umøblerede Værelser). Grundlønnen er 2700 Kr., stigende hvert 3. Aar med 300 Kr. indtil 5300 Kr. Hertil kommer alm. pensionsgivende Tillæg, Stedtillæg og Reguleringstillæg samt f. T. et Ledertillæg paa 600 Kr. aarlig.

Ansøgninger indsendes til Undervisningsministeriet. Ansøgningsfristen udløb den 18. September. Der indkom 20 Ansøgninger.

*

Kontorchef *J. L. Dahlerup* (S. '15) er blevet Formand for »Foreningen Engageringskontoret for Handel og Industri«.

CARL IVAN ANTHON ANDERSEN
— IWAN DOLGOROUCKOFF —
IN MEMORIAM 1877—1947

Et nylig udkommet Nummer af »Danmarks-Posten« oplyser, at iflg. en Meddelelse til den afdødes Søster i Lemvig er *Iwan Dolgorouckoff* i Shanghai død i Marts iaar ved et Hjerteslag. Bag dette højst udanske Navn skjulte sig en indfødt Dansker, en Vestjyde, *Carl Ivan Anthon Andersen*, født 18. Oktober 1877 i Lemvig — en af vore Skolefæller, der fik sin Livsbane langt fra de hjemlige Egne.

Noget af Lysten til at se sig om i Verden havde han vel fra sin Far, der som ung var Sømand og siden havde meget med Ulandet at gøre i sin Embedsgering, men der løb ogsaa fremmed Blod i hans Aarer; hans Morfar, den senere Stiftsprovst i Ribe Sophus Wilhelm Claudi (1818—91), en Klokkersøn fra Aalborg, havde som 20-aarig Student i Sept. 1838 ægtet en 8 Aar ældre Russerinde, Catharina Iwanovna (1810—83), Datter af Kancellipræsident Fr. Jul. Kaas' Mundkok, Iwan Dolgorouckoff († 1819 i Kbhvn., 48 Aar gl., i den største Fattigdom med 5—6 uforsørgede Børn) og dennes ligeledes russiskfødte Hustru Agafia Dolgourockowa († 1814, 43 Aar gl., i Kbhvn.); fra disse sine Oldeforældre hentede Carl Ivan senere sit nye Efternavn. Men paa fædrene Side var han af ren dansk Rod; hans Far var født i Randers 1835 som Søn af en Murersvend, der døde før Drengen var 10 Aar; han blev Sømand og Skibsbygger, blev i 1860 ansat som Medhjælper hos den første Leder af det nørrejske Redningsvæsen, Justitsraad C. B. Claudi og blev fra

Portræt
fra
Sorø-Tiden.

1869 hans Efterfølger; i denne meget krævende Stilling virkede han paa udmærket Maade til sin Død i 1909, men var tillige belgisk, russisk, engelsk og svensk Vicekonsul i Lemvig. 1867 ægtede han Stiftsprovst Claudis yngste Datter, Emanuella Johanne Vilhelmine, der ligesom sine Søkende, deriblandt Sorøneren, Jernbanelæge *F. L. D. Claudi* (1851—1918; i Sorø Skole 1863—66), bar Mellem-Navnet Dolgoroucki.

Til Sorø sendtes ogsaa Vicekonsulens to Sønner, i 1882 *Axel Marius*, født 1870, der i 1888 blev Student og døde 1939, efter i 20 Aar, til 1921, at have været sin Faders Assistent ved Redningsvæsenet, og ved sin Afgang modtog Marineministeriets offentlige Paaskøn-

nelse af hans lange og gode Tjeneste, og i 1889 *Carl Ivan Anthon*, som forlod Skolen med Studentereksamen i 1895. Ogsaa en Søster til de to Studenter var en Tid knyttet til Sorø — maaske husker en og anden meget gammel Dreng den smukke, blonde, meget musikalske *Emanuella Vilhelmine (Ville) Andersen*, der i 1890—91 var Lærerinde ved Frk. Michelsens Pige-skole paa Frederiksvej. Hun, der var født 1868, ægtede i 1892 Førstelærer og Kateket i Lemvig, tidl. Adjunkt paa Herlufsholm, fra 1894—1923 Sognepræst for Torrild og Vedslet i Hads Herred Mathias Andreas Boye (1854—1940); selv døde hun i 1935.

Carl Ivan — saadan blev han altid kaldt — var en velbegavet Dreng, men ikke netop Eksamensmenneske; naar han ikke ved Artium naaede en fin 1. Karakter, skyldtes det Uheld i Historie og skriftlig Latin — det sidste var mærkeligt, for Sprog var ellers hans Force. Til Filosoficum drev han det ogsaa kun til en sørgelig lav Karakter, fordi han to Gange begyndte sit Svar med et: *Altsaa* — det kunde Professor Kroman ikke taale! Han skal herefter i nogen Tid have prøvet et medicinsk »Studium«, men opgav det snart, og traadte ved Nytaarstid 1901 i Østasiatisk Kompagnis Tjeneste, blev kort efter sendt østpaa, men udtraadte allerede i 1905, da han sammen med to jævnaldrende Landsmænd, ogsaa i Ø. K., Adolf Petersen og Vilh. Meyer, i Shanghai startede et eget Firma, Andersen, Meyer & Co., der senere udviklede sig til en mægtig Fabrikationsvirksomhed, som bevarede sit oprindelige Navn, ogsaa efter at være gaaet over til et amerikansk Aktieselskab. Men Carl Ivan Andersen var allerede udtraadt af Firmaet i 1907 og indtraadt i et andet Shanghaiforetagende: The Shanghai Horse-Bazaar. Om hans Virksomhed her og andetsteds i de følgende Aar ved den, der skriver dette, ingen Besked; økonomisk Succes maa han have haft, thi naar gamle Soranere havde besøgt ham i Shanghai, hørte man altid om hans velhavende Ungkarlebo og store Samlinger af gammelt Porcellæn, kostbare Broncesager og lignende.

Han skal før den første Verdenskrig have været paa Besøg i Hjemlandet — jeg saa ham ikke, men det maa vel have været under dette, at han ved Overretssagfører *Paul Hennings'* Hjælp søgte og opnaaede, ved kgl. Bev. af 15. Nov. 1913, Tilladelse til at antage Navnet *Dolgorouckoff*. Om han allerede da var konverteret til den romersk-katolske Kirke eller det først er sket senere, er mig ukendt, men vist er det, at *Iwan Dolgorouckoff* maa have indlagt sig Fortjeneste af Pave-

stolen, thi — som omtalt her i Bladet i 1936 (XXI. Aarg. Nr. 2, S. 14) — blev han i dette Aar eller før udnævnt til pavelig Geheime-Kammerherre — *Camerieri segreti di spada e cappa* — og dekoreret med Kommandørkorset af St. Gregorius den Stores Orden. I denne Pragt fik vi ham desværre ikke at se — han har her næsten overgaaet sin Far, der dog ved sin Død var Indehaver af to Kommandør- og seks-syv Ridderkors foruden flere Medaille-Hæderstegn, deriblandt Medaillerne for ædel Daad og for druknendes Redning. Vigtigere var det dog, at han fra (som han engang skrev til mig) »Tøsedreng var forvandlet til en sportstrænet Kraftkarl, stærk som en Havnearbejder« og saa smidig, at han kunde naa sit Kranium med sin Hæl. Med denne legemlige Udvikling blev det spaaet ham, at han kunde blive baade 80 og 90, men saaledes skulde det ikke gaa; i Oktober iaar vilde han først være naaet de 70 Aar.

Under de meget urolige Forhold i Shanghai i det sidste 10-Aar har mine Tanker tit kredset om, hvorledes det var gaaet min gamle Sorø-Kammerat paa det udsatte Sted, hvor han havde sin Bolig; at et Brev nogensinde skulde naa frem til hans sidst opgivne Adresse: The Shanghai Club, P. O. Box 156, er usandsynligt. Maaske faar vi dog en skønne Dag noget at vide om hans Skæbne i disse Aar. Det synes jo, som om Livet har hærdet den engang saa feminint prægede »sære« Dreng, der helst ved Skolekomedierne spillede gamle Dame-Roller (Frøken Tusgaard i »Feriegæsterne«!) og gjorde det fortrinligt. Han havde det slet ikke godt i sine Gymnasieaar i Sorø; hans ejendommelige, noget sippede Væsen irriterede de robustere Naturer blandt Kammeraterne og gjorde ham til et let Offer for ofte grove Drillerier — til Gengæld foragtede han sine Plageaander paa det grundigste.

Alt dette er længst »gamle Historier«. Nu mindes vi kun den Skolefælle, som trods alle ydre, gunstige Kaar dog ofte maa have følt sig noget ensom ovre i det fjerne Østen, gør det med venlige Tanker og med de sidste Ønske-Ord i den katolske Sjælemesse, som vel har lydt ved hans Baare: *requiescat in pace!*

hgo.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Yderligere følgende gamle Soraner har tegnet sig som *Konsolidant* for Stipendiet og indbetalt 250 Kroner til dette:

Professor, Dr. med. Overchirurg *Otto Mikkelsen*, København.

Herefter er der ialt 31 Konsolidanter.

SORANSK SAMFUND OG FRK. CLAUSEN

I Anledning af Sygeplejerske, Frøken *Astrid Glahn Clausens* Afgang som Leder af Sorø Akademis Sygehus har Soransk Samfund sendt hende et Kobberstik forestillende det andet Akademi (som vilde have fyldt 200 Aar i Aar), ledsaget af følgende Henvendelse:

»Kære Frøken Clausen!

Paa gamle Soraneres Vegne hilser og hylder Soransk Samfund Dem ved Deres Afgang som Leder af Sorø Akademis Sygehus. Vi gør det i dyb Taknemlighed for Deres mangeaarige Gerning udøvet i Kærlighed til og Forstaaelsen af de mange yngre og ældre Elever paa Skolen, som, naar Sygdom ramte dem — og ogsaa iøvrigt — har søgt Trøst og Helsebod hos Dem, hvad De gav dem i rigt Maal af Deres store medfølelse Hjerter og med Deres kyndige Hænder.

Som Bærer af en inderlig Tak herfor beder vi Dem modtage medfølgende gamle Billede af det andet Akademi (som netop i Aar vilde have fyldt 200 Aar) — ledsaget af alle gode Ønsker fremover — nu De forlader Deres opofrende og smukke Gerning paa dette Sted.

I Hengivenhed og Taknemlighed.«

— Indtil den nye Sygeplejerske er antaget og flyttet ind paa Sygehuset, vedbliver Frk. Clausen forøvrigt at fungere antagelig til ind i November.

SORANERAFTEN

Torsdag den 6. November 1947 Kl. 20 i Karnappens Malerisal, Niels Hemmingsensgade. Generalsekretær,

cand. jur. *Frantz Thygesen* (S. '32) vil tale om »Sydslesvig i Dag«.

Inden Foredraget er der Fællesspisning; der serveres 3 Snitter, Skildpadde, Ost, Øl og Kaffe for Kr. 11,35 inkl. Betjening. Deltagelse i Spisningen er paa Grund af Pladsforholdene i Restaurationen denne Gang begrænset til 40; man melder sig *senest* den 3. November til Sekretæren, Laboratorieførstander, cand. pharm. Børge Ishøj, Ordrup 5814 mellem Kl. 18—20.

Soranerafteren i December.

I Begyndelsen af December, formentlig Fredag den 5., har Kurator *Korsgaard* lovet at tale om Sorø Akademis Godser, da det netop i Aar er 200 Aar siden, at det 2. Akademi stiftedes bl. a. ved Holbergs store Dotationer. Aftenen afholdes paa Hotel d'Angleterre; nærmere Meddelelse vil fremkomme i »Soranerbladet«s Novembernummer.

Vedrørende Kegleaftenen Mandag den 8. December vil nærmere Meddelelse ligeledes fremkomme i Novembernummeret.

LEKTOR CARL AMORSEN

* 7. Oktober 1858 — † 3. Oktober 1947.

Fhv. Lektor ved Ribe Katedralskole, *Carl Amorsen*, døde den 3. Oktober i sin Datters og Svigersøns Hjem i Roskilde. Begravelsen foregik i Stilhed i Ribe.

Carl Severin Jens Grønbech Amorsen fødtes i Haderslev den 7. Oktober 1858 og døde altsaa faa Dage for sin 89 Aars Fødselsdag. Forældrene var Bankdirektør, Konsul Søren Thomsen Amorsen og Anna Christine, f. Grønbech-Fauerschou. Han indkom i Sorø Akademis Skole den 26. Maj 1873, blev Alumne efter Sommerferien samme Aar og forlod Skolen med Realeksamen i 1874. Derefter begyndte han at studere ved den polytekniske Lærestalt og tog i Januar 1880 første Del af polyteknisk Eksamen. Han maa have været en dygtig Matematiker og allerede da trods sin Ungdom en moden Mand, for i Efteraaret 1881 sendte Professor Stein ham til Ribe som Vikar i Naturfagene ved Katedralskolen. Amorsen vendte ikke tilbage til Lærestalten for at fuldføre Studiet, og i Ribe maa man have sat overordentlig megen Pris paa den unge Vikar. Thi da den Lærer, han remplacerede, døde, fortsatte Amorsen med at vikariere, og i Sommeren 1883 fik han fast Ansættelse og blev det følgende Aar Adjunkt. Kort efter Aarhundredskiftet udnævntes han til Overlærer og til Lektor, da Titlen skiftede. I Aarene 1884—85 aftjente han forøvrigt sin Værnepligt og blev Sekondløjtnant ved 1. Regiment.

Var man saaledes i Ribe meget tilfreds med Carl Amorsen, maa han ogsaa selv have syntes ualmind-

lig godt om Gerningen og Opholdet i den gamle mindeværdige Domkirkeby. Ved Katedralskolen virkede han i en lang Aarrække som den dygtige og baade afholdte og ansete Lærer i Naturfagene, og Byens Borgerskab tog i høj Grad hans administrative og organisatoriske Evner i Brug. Med Aarene blev Lektor Amorsen en fremtrædende Skikkelse i Ribes offentlige Liv. Han sad i en lang Aarrække i Byraadet og Skolekommissionen og var ogsaa i mange Aar Medlem af og Næstformand for Ribe Diskontobanks Bankraad samt Formand for Bestyrelsen for Ribe Stiftsmuseum. Sin Lærergerning og Eleverne omfattede han med den varmeste Interesse. Fra han med de fyldte 70 Aar maatte tage sin Afsked, sendte han hvert Aar Skolen 100 Kr. til Fordeling som Flidspræmie, og i 1940 skænkede han 2000 Kr. til Skolens Legatmidler.

Sorø glemte Carl Amorsen heller aldrig, til Trods for at han dog kun frekventerede Skolen et Aarstid. Da han i 1938 paa sin 80 Aars Fødselsdag modtog en Hilsen fra Soransk Samfund, sendte han følgende Tak til Soraner Bladet:

»En gl. Dreng bliver glad, naar han til sin 80 Aars Dag bliver mindet, særlig da, naar han faar en Lykønskning fra sin gamle Skoletid i Sorø, idet Soraneren Johs. Rasmussen (fhv. Vingrosserer) mødte op i mit Hjem med en Gave, der mindede mig om min Barndom i Haderslev, idet Gaven er et Askebæger af københavnsk Porcellain, i hvis Bund er malet et Billede af Domkirken i Haderslev, i hvilken Kirke jeg i sin Tid blev konfirmeret. Sorø besøger jeg af og til, sidst var jeg der i 1936 og oplevede da pludselig at høre »God-dag, gl. Morian«. Raaberen var nu afdøde Kammerherre H. Buchwald, og tværs over Gaden raabte jeg til ham: »Tak, gamle Abraham«. Hans Øgenavn var Abraham, mit var Morian. De to Brøl vakte iøvrigt adskillig Opmærksomhed i den kære, lille By.

Med venlig Hilsen og gentagen Tak, Deres gamle Soranerdreng

C. Amorsen.«

Lektor Amorsen, der var Ridder af Dannebrog, efterlader sig en Datter Gudrun, gift med Fabrikant A. Schrøder, Roskilde. I deres Hjem henlevede han sine sidste Aar.

SPEJDERHYTTEN I BROMME SKOV

For de mange gamle Soranere, der paa Soransk Samfunds Jubilæumsaften i April ydede et Bidrag til Opførelse af en ny Spejderhytte — ja ogsaa for de relativt faa, der senere har indsendt et Beløb — vil det utvivlsvist være en Glæde at erfare, at Trops-

føreren, cand. mag. Sv. Ranvig, forleden gennem Rektor *Bohn* fik overrakt fra en gammel Soraner en fir-cifret Check paa saa stort et Beløb, at Hyttens Opførelse nu er sikret. Jeg har ingen Bemyndigelse til at offentliggøre hans Navn, han har mange Gange tidligere givet haandgribelige Udtryk for Soranersind, men jeg takker ham herigennem for dette vægtige Bidrag, som har gjort det muligt for os gamle Soranere at supplere det Beløb, som Troppen selv har skaffet tilveje.

I et Brev af 16. September takker Kandidat Ranvig »for det Haandslag fra gamle Soranere, som de har givet de yngre Kammerater«, og jeg lader herved denne Tak gaa videre til saavel den store Donator som de mange andre Bidragydere.

København, den 17. September 1947.

H. Krog-Meyer.

*

Vi har under Arbejdet med at realisere vore Planer mødt en meget stor Velvilje fra alle Sider. Gamle Soranere har støttet Byggefonden ved at give baade store og smaa Bidrag. Mange erhvervsdrivende i Sorø By har ved at tegne Annoncer i Troppens 25 Aars Jubilæumsskrift gjort det muligt at udsende det. Skovrider *Lorenzen* har med stor Velvilje billiget, at vi rejser Huset paa den smukkeste Plet paa Bøgeholm. Rektor *Bohn*, Tropsraadets Formand, har støttet os med Raad og Daad, og saadan kunde vi blive ved med at nævne Navne.

Asser Riigs Trop er meget taknemmelig over, at vi nu faar vort varmeste Ønske opfyldt, og vi ved, at den bedste Tak, vi kan yde alle, der har støttet os, er at gøre vor Hytte til et Hjemsted for det rigtige Soranerkammeratskab, og det vil vi af al Magt beflitte os paa.

Tak!

Asser Riigs Trop.

*

— Asser Riigs Trop (Sorø Akademis Skoletrop) har i Anledning af sit 25 Aars Jubilæum udsendt et lille Hæfte, der indledes med en smuk Hyldest til afdøde Lektor *Lauritzen*, der paa sine ældre Dage med Liv og Sjæl gik ind for Spejderbevægelsen og ofrede meget af sin Fritid for Drengene i denne Bevægelse, som han i tidligere Aar ofrede den for Soldaterkorpset. Rektorerne *Raaschou-Nielsen* og *Bohn* yder deres Bidrag til Hæftet, der forøvrigt strutter af tidligere Tropsføreres muntre Beretninger om, hvad de har oplevet sammen med deres soranske Spejderdreng. Navnlig nuværende Lektor *L. Balslevs* Beretning om Turen til Sverige i Sommeren 1931 er saa humorfuldt, at man klukler hele Tiden, medens man læser den. Havde der dog bare været Spejderbevægelse, den Gang man selv gik i Sorø, sikke man kunde have moret sig — foruden altsaa al den anden Morskab, man de facto havde, og det var jo ikke saa lidt. Derfor skal man heller ikke misunde Drengene nu deres Spejderoplevelser. Tværtimod! Man

skal glæde sig over dem, navnlig i Betragtning af, at de ved et 25 Aars Jubilæum kan stable et Hæfte paa Benene, saa sprudlende fuldt af Liv og glade Minder.

Det vil mere og interessere alle gamle Soranere og selvfølgelig først og fremmest dem, der selv har været Medlemmer af Asser Riigs Trop, at læse det lille Hæfte, og alle vil de sikkert efter endt Læsning ønske Troppen den mest glørværdige Fremtid med en lang Række rigtige Drengoplevelser, som Spejderne kan mindes med uskrømtet Glæde, naar den Tid kommer, hvor de bliver gamle. og sidder og memorerer deres Sorøaar.

—frey.

HENRY KABELL

* 21. November 1881 — † 4. Oktober 1947

Natten til Lørdag den 4. Oktober døde i Hillerød Ingeniør *Henry Kabell* af en fleraarig Hjertelidelse, kun 66 Aar gammel. Bisættelsen foregik i dyb Stilhed i Helsingør Tirsdag den 7. Oktober. Kun den allernærmeste Familie og nogle faa personlige Venner var til Stede.

Henry Kabell var født den 21. November 1881 i Silkeborg som Søn af senere Stationsforstander i Thisted, Kaptajn Ernst Frederik Kabell og Hustru, Margrethe Magnella Christine, f. Petersen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1895, blev straks Alumne og forlod Skolen i 1900 med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Refning. Han studerede nu nogle Aar ved den polytekniske Lærestalt, men afbrød Studierne og udvandrede i Sommeren 1904 til Argentina, hvor han blev Ingeniør ved Buenos-Pacific Jernbane. Efter en Aarrækkes Ophold i Syd- og Nordamerika vendte han i en moden Alder hjem og grundlagde Hillerød Cementstøberi, som han drev til sin Død. Forøvrigt havde han foruden Amerika ogsaa gennemrejst de fleste Lande i Europa. Han efterlader sig Hustru samt en Plejesøn og en Plejedatter, gift med Arkitekt Einar Lütken, Hillerød. En Broder er Læge, *Peter Kabell* (S. '92) og Brodersønner *Poul Ernst Kabell* (S. '19) og *Sven Kabell* (udm. 2.G. '20).

Kammerater fra Skoleaarene vil huske Henry Kabell som en smuk, begavet og opvakt Dreng og Gymnasiast. Hans Klasse var af et særdeles livligt Temperament. Hos Stine paa Ægir hang der et lille Billede af nogle Tredie- eller Fjerdeklasser samlede med Cigarer og Piber om en Punchebolle. Henry Kabell var mellem dem. I Soransk Samfund saa man ham ikke. Men han nærrede varme Følelser over for sin gamle Skole, og saa sent som i Maj lod han sig, dødssyg, køre til Sorø for endnu en Gang at se de Steder, hvor

han havde levet en Del af sin Barndom. Forøvrigt giver nedenstaaende Mindeord fra to ham nærstaaende Venner et smukt Billede af vor afdøde Skolekammerat.

Læge Svend Hoffmeyer, Slangerup, skrev den 6. Oktober i »Nordsjællands Venstreblad«:

Med Fabrikant Henry Kabell, som døde i Lørdags, er en dansk Mand af usædvanligt Format gaaet bort. Ikke en af dem, hvis Navn man stadig møder i Offentligheden, men en Mand, som stiltfærdigt passede sit, men betød overordentlig meget for enhver, som kom i Berøring med ham.

Som en vild Dreng, der gav Pokker i Eksaminer, drog han i sin Ungdom til Argentina, hvor han fik nok at bestille med at bygge Baner. Senere opholdt han sig en Del Aar i U.S.A., inden han vendte hjem og grundlagde den Cementfabrik i Hillerød, som han drev til sin Død. Som alle Udlandsdanske omfattede Kabell Danmark med en stærk og bevidst Kærlighed, og under Besættelsen tog han ikke i Betænkning at vove den yderste Risiko. Eftersøgte Frihedskæmpere og illegale Trykkerier skaffede han Plads til i sit Hjem, og hvis man tog en Bog ud af hans Reol, kunde man godt risikere, at det var en kamoufleret Revolver. Samtidig lagde han, naar han fik Lejlighed til det, overfor Værnemagten ikke Skjul paa sit Sindelag. Hans karakteristiske stærke Sprog blev ikke mildnet, hvis han skiftede Ord med en holdningsløs Dansker.

Kabell var en højt begavet Mand med vidtstrakte Interesser og en dyb Realitetssans. Det, som særprægede ham, var den ofte forbløffende Blanding af Beskedenhed, fandenivoldsk Humør, Mod og Tapperhed overfor Livet, social Forstaaelse, borgerlig Konservatisme og et blødt medfølelse Sind, som, ofte skjult under en kaadmundet Kyndighed, frembragte en usigelig Charme. Sjældent vil en Mand blive savnet saa meget som han. Det gælder ikke blot i hans Familie. Arbejderne paa hans Fabrik holdt af ham og respekterede ham paa en ganske særlig Maade, og for hans Venner er Livet blevet fattigere.

Lektor Ejner Gjerløff skrev den 6. Oktober i »Frederiksborg Amtstidende«:

Kabell var en udmærket Arbejdsgiver og havde et fortræffeligt Forhold til Fabrikens Arbejdere. Han var meget rundhaandet, hvor han skønnede, at der trængtes til Hjælp, og gav betydelige Summer til Formaal, der havde hans Sympati. I politisk Henseende var han til det sidste Christmas Møller-Tilhænger.

Under Krigen var Kabell blandt de første, der ønskede aktiv Indsats mod Tyskerne, og meget snart fandt unge Sabotører ikke blot Ly, men ogsaa Lejlighed til muntre Fester i Huset paa Carlsbergvej, hvor ogsaa Fabrik og Garage efterhaanden blev anvendt i Modstandsbevægelsens Tjeneste som foreløbigt Vaabendepot og Opbevaringssted for Trykkemaskiner og illegale Skrifter. Selv deltog den allerede dødsmærkede Mand i natlige Udflugter til Gribskov med sin Lastbil fyldt med Cementrør, der skulde nedgraves i Skoven som Opbevaringssted for nedkastede engelske Vaabencontainers. Et — forøvrigt ikke synderligt veltillignende — Billede af ham fra denne Tid findes i Svend

Uhrskovs Sabotageroman: Vi bringer en Særmelding.

Kabell tog kun sjældent Del i Byens offentlige Liv. Han var for egenarted til at egne sig til Bestyrelsesmedlem eller Byraadsmedlem. Byen kendte godt hans duknakkede Skikkelse og fortalte om enkelte originale Bemærkninger eller vittige Svar, han var fremkommet med. Men som Helhed holdt han sig for sig selv. Inden for en mindre Kreds blev han derimod beundret, ja, tilbedt. Hans lynhurtige Intelligens, hans ætsende Vid, hans skarpe Skelnen mellem Ret og Uret, hans Foragt for Fraser og hans totale Uimponerthed kom kun frem i Samvær med faa, der ogsaa nød godt af hans storslaaede Gæstfrihed og for Damerne Vedkommende tillige af en Ridderlighed, der tilhørte en svunden Tid og hos ham sad i Blodet som en Rest fra den gode Opdragelse paa Sorø Akademi. Han var i sin Optræden som en moderne Ridder uden Frygt og Dadel.

Med hans Bortgang er Byen blevet en særpræget Skikkelse fattigere. De, der kendte ham nærmere, vil mene, at en betydelig Personlighed er død.

UNG SORANER DRÆBT VED EKSPLOSION

Søndag Eftermiddag den 21. September indtraf der i Rønne Sydhavn en voldsom Eksplosion i Maskinrummet i Motorgaleasen »Lajla«. I Maskinrummet opholdt to Mænd sig. De dræbtes begge. Den ene var den 20-aarige Maskinlærling *Otto Emil Rømer Engel*, Søn af Bankdirektør i Svaneke, Aage Engel og Hustru Kirsten Engel. Han begravedes fra Svaneke Kirke Fredag den 26. September.

Otto Engel indkom i 1940 — hans Fader var da Bankrevisor i Kalundborg — i 3. Mellemlasse og forlod Skolen med Realeksamen i 1943. Fra en af hans Kammerater har Soranerbladet modtaget følgende Mindeord:

Otto Engel in memoriam.

Sorgens Budskab om, at *Otto Engel* var Offer for Eksplosionsulykken i Rønne den 21. September, kom for os, der kendte ham, som et Lyn fra klar Himmel. Saa meningsløst. Vi forstaar det ikke. Otto havde en fin og nobel Karakter, et sprudlende Humør, men først og fremmest husker vi ham som den gode Kammerat, han var.

Havde der været »Mudder i den«, og ingen vilde tage Skylden, saa kunde man være sikker paa, at Otto nok skulde være der og tage Skylden. Kort sagt en ægte Soraner.

Derfor vil vi mindes Dig, Otto, og savne Dig.

Æret være Dit Minde.

Ole Jensen, (R. '34.)

CARL LAKJER

20. December 1872 — 6. Juni 1947.

Den 6. Juni iaar døde tidligere Lektor *Carl Lakjer* paa Østre Pennehavevej ved Rungsted, hvor han i en Snes Aar eller mere havde boet.

Carl Lakjer var født 20. Decbr. 1872 i Langaa i Gudme Herred paa Fyn, hvor hans Far, Carl Ludvig Friis Lakjer (1822—86) fra 1863 havde været Præst; Moderen hed Vilhelmine Charlotte Sophie Mourier. I 1882 blev Faderen Sognepræst for Alsted og Fjenneslev Menigheder, og Sønnen Carl, der havde været paa Kostskolen i Birkerød, kom efter Sommerferien 1886 fra dennes III Klasse til Sorø, hvor han straks blev Elev og Student i 1890 — Holdets Duks, med 100 Points i Hovedkarakter. I Juni 1898 tog han Skoleembedseksamen og blev samme Aar Lærer ved Birkerød Latin- og Realskole, som han forlod i Juli 1905 og hvor han underviste i Latin, Fransk og Engelsk. Et Aarstid var han Privatlærer i København, studerede ca. halvandet Aar i Paris og blev i August 1907 Inspektør ved den da private Kostskole i Rungsted. Ved Skolens Overgang til Statskole blev han i 1920 udnævnt til Lektor og tog sin Afsked i Juli 1934, fordi en tiltagende Døvhed havde umuliggjort hans Lærergerning. Han havde i Rungsted overtaget Undervisningen i Oldtidskundskab, hvortil hans arkæologiske Interesser og gode Kundskaber i Kunsthistorie gjorde ham særlig skikket. Han blev boende, stille og tilbagetrukket, i Rungsted og drev dér sine Studier paa det sidstnævnte Omraade lige til sin Død.

I Maj 1902 havde han ægtet Frøken Helga Emilie Rønne-Olsen, som efter Ægteskabets Ophævelse ægtede hans yngre Broder, *Sofus Lakjer* (1884—1946), Student fra Sorø Skole 1903; endnu en Broder, *Vilhelm August Lakjer*, f. 1882, gik i Skolen 1894—95 og forlod den uden Eksamen. I sit Ægteskab havde Carl Lakjer fire Sønner, hvoraf ingen blev Soranere. En Søster, *Josephine Lakjer*, død 1909, ægtede i 1906 den nuværende danske Gesandt i Argentina *Fin Lund*, f. 1884, der i Aarene 1896—1900 var i Sorø Skole, som han forlod med Realeksamen.

Carl Lakjer var, som andre af hans Slægt, en særpræget Personlighed, dygtig stejl, naar det skulde være, men i Grunden meget godmodig. Han havde ikke altid let ved at ind- og underordne sig; den, der skriver dette, mindes, hvorledes han engang i sin Gymnasiasttid bestemte nægtede at spise Klipfisk — en Ret, der iøvrigt yderst sjældent kom paa Skolens

Bord; det blev til en Affære, der nær havde ført til, at han forlod sin Bolig paa Gymnasiet. Han drev gerne Sport og var bl. a. en fremragende Skøjteløber, men var tillige tidlig meget boglærd. I en Nekrolog i »Birkebladet« (29. Aarg. Nr. 6 for Sept. d. A.) hedder det, at han »naaede aldrig rigtig at falde til i Birkerød, selv om han utvivlsomt havde Viljen dertil. Han deltog saaledes f. Eks. baade i Fodbold og Tennis, men hans lange, knoglede Skikkelse og hans stærke Nær-synethed var ikke velegnet for Sport. Hans lidt verdensfjerne, kejtede Væsen gjorde det heller ikke let for ham at faa Kontakt med Eleverne, men kom den i Stand, var man ikke længe om at opdage hans uhyre Kundskabsfylde, som han gerne delte ud af, og der bankede et varmt og godt Hjerte i ham.« I en Omtale ved hans Død i »Frederiksborg Amtstidende« for 8. Juni iaar siges det, sikkert af en Meddeler fra Rungsted, at han tog sin Afsked »højt agtet og æret af Skolens Elever som af sine Kolleger ... Med Lektor Lakjer har Egnen mistet en nobel og fin Personlighed, der nok af og til kunde virke lidt virkelighedsfjern, men som, naar man kom ham nærmere, viste sig som en Humanist, højt hævet over Døgnets Smaalighed«.

Med Tilslutning til dette smukke Eftermæle tager ogsaa hans Sorø-Kammerater Afsked med ham.

hgo.

EN »PILGRIMSTUR« TIL SORØ

Realistholdet af 1917 foretog fornylig et Eksperiment, som blev vellykket, og som derfor kan anbefales andre Aargange til Efterfølgelse: En Sorø-Tur med Damer!

Man mødtes paa Torvet i Sorø en Lørdag Aften (det var den 13/9), gik gennem Akademihaven og blev af Motorbaaden sat over til Parnas, hvor man naaede i Land umiddelbart før Regnen strømmede ned, og Tordenvejret tog fat. Og hvilket Tordenvejret! Et skønnere, mere betagende Syn end Sorø Sø skiftevis klart oplyst af Lynenes Glimt og atter hensunken i Septemberaftenens Dunkelhed, finder man intet Sted i Verden.

Middagen var fortrinlig, og Talerne tolkede Soranerens evige Længsel efter det »tabte Paradis« og hans Glæde over Gensynet med de elskede Steder. Damerne følte sig ikke alt for fremmede over for den kammeratlige Pilgrimstemning, men »Soraner-Koner« ved jo ogsaa lidt om, hvad der ligger bag Begrebet: Sorø og dets Traditioner!

Efter Middagen blev der danset, og saa drog vi tilbage over den nu stille og natsorte Sø imod den slumrende By, hvor kun enkelte Lygter i det Fjerne lyste som spredte Ledestjerner for den natlige Sejlads.

Men — for os var Dagen ikke tilende. En »indfødt« af Holdet havde gæstfrit stillet sit smukke Hjem til Raadighed, og her fortsattes det festlige Samvær. Der forevistes

en vidunderlig smuk Farvefilm om Sorø. Den var en Oplevelse, som fik »Pilgrimmene«s Hjerter til at banke af Fryd. (Men mere om denne Film en anden Gang.) — Saa blev der sunget — saa spistes »Natmad«, og — sent blev det, før Kursen sattes mod Hotellerne.

Søndag Formiddag dvælede vi ved Mindetavlen over de faldne Soranere. En af vore — *Erik Briand Clausen* — er iblandt dem. En Blomsterhilsen til ham og de andre tapre blev nedlagt foran Mindetavlen — Mindetavlen, der knytter os med endnu et Baand til vort evige Sorø.

Soranere — Aargang 1917.

En blev Kasserer i en fornem Bank,
hvor Penge i Boxene svømmer.
En, som er høj og flot og slank,
blev Stormand formedels Tømmer.
En blev Foged i et Sogn paa Landet,
fordi han er dygtig og retsindig blandt andet.
En, der i Højden sig ikke øger,
ta'r med Omhu Vare paa Slagteriets Bøger.
En fandt Vej gennem Lykkens Dør
ved Gerning som Bygningskonstruktør.
En, som i Staterne har boet en Tid,
laver smukke Møbler med Iver og Flid.
En sine Medmennesker generer med Hænderne
ved at trække og bore og rode i Tænderne.
En forstaar skønne Sølvting at smede,
som i vor triste Verden kan Glæde berede.
En med Tricotage handler perfekt,
men ligner dog stadig en Skoleknægt.
Mod En var Skæbnen ubarmhjertig og haard,
men sin Sygdom at bære han som Mand forstaar.
En — vel den bedste af os alle —
maatte for Fjendens Kugler falde.
Hver fik sin særlige Lod i Livet,
meget os skiller — men eet er givet:
een Ting ejer vi evigt fælles,
ej vi det glemmer, om end vi ældes:
Sorø — det Ord med den magiske Klang,
Sorø — er for os en brusende Sang
om Barndomstidens sorgløse Glæder,
om den gamle Skoles Skikke og Sæder,
om Søen og Skoven i Vinter og Vaar,
om Kammeratskabets Aand fra de unge Aar.
Hvor end i Verden vi vel har hjemme:
Drømmen om Sorø vil vi aldrig glemme!

En Deltager i Turen.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) er blevet Æresmedlem af Foreningen til videnskabeligt Arbejdes Beskyttelse.

*

Paa Thaning & Appels Forlag udkommer Casanovas »Erindringer fra Venedig« i skønsomt Udvalg ved Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20).

Fhv. Læge ved Sorø Akademis Skole, *Chr. Dalmark*, fyldte 70 Aar den 3. Oktober.

*

Fredag den 3. Oktober var det 125 Aar siden, Undervisningen begyndte ved den genoprettede Sorø Akademis Skole, der paa Grund af manglende Elever havde ligget stille fra 1793. Der indviedes med en Højtidelighed i Herrernes Gaard, hvor Elever og Lærere, Byens Embedsmænd og Honoratiores samt de to Medlemmer af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, *Malling* og *Engelstoft* var til Stede. *Tauber* var Direktør, desuden var der 7 Lektorer og 3 Adjunker samt 51 Elever, hvoraf de 21 var fra Sorø By.

*

Læge *A. G. Lauritzen* (S. '99) rejste den 3. Oktober som Skibslæge med Det Østasiatiske Kompagni's Baad »Meonia« til Østen.

*

Provst for Grønland *Aage Bugge* (S. '13) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Undervisningsministeriet har udfærdiget kgl. Stadfæstelse paa Fundatsen for »Læge Stephan Madsens Legat for to medicinske Studenter fra Sorø Akademi«.

Legatet, der er åbnet til Henhold til afdøde Læge *Stephan Madsens* (S. '89) testamentariske Bestemmelse, har en Kapital paa 25,000 Kr., hvis aarlige Renter med Fradrag af private Rentenydelsesrettigheder udbetales i to lige store Portioner til to fra Sorø Akademi dimitterede Studenter, der har studeret Medicin mindst eet Aar ved Københavns Universitet. Ved Uddelingen skal kun tages Hensyn til Trang og absolut ikke til Eksamenskarakter. De udnævnte Stipendiater skal, saafremt de passer deres Studier, kunne oppebære Legatet i hele Studietiden. Legatet uddeles af en Bestyrelse, bestaaende af 2 Medlemmer af det lægevidenskabelige Fakultet.

Der er ogsaa udfærdiget kgl. Stadfæstelse paa Fundats for »Læge Stephan Madsens Universitetslegat til Indkøb af lægevidenskabelig Faglitteratur til Universitetsbiblioteket.«

Mads Stephan Andreas Madsen (S. '89) døde 2. August 1946 (Soronerbladet 31. Aargang Nr. 10 Side 74).

*

Gennem Ministeriet for offentlige Arbejder er der udfærdiget kgl. Stadfæstelse paa Fundats for »Ekspeditionssekretær i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, cand. jur. *Axel v. Späth* og Hustru *Emilie v. Späth*, født *West's* Rejselegat«. Legatets Kapital udgør 5000 Kr., hvoraf Renterne udbetales til yngre Tjenestemænd i Post- og Telegrafvæsenets Embedsklasser som Legatportioner til Hjælp til Rejser i Udlandet fortrinsvis med Uddannelse i Sprog for Øje. Legatet bestyres af 2 højerestaaende Embedsmænd i Post- og Telegrafvæsenet.

Axel von Späth (S. '99) døde 12. Januar 1947 (Soronerbladet 32. Aarg. Nr. 2, Side 10).

*

Hartmann (udm. III Kl. '86) i Gent grundlagde et Gartneri, som han har oparbejdet til Verdensformat. Gartneriet, der er baseret paa Eksport, beskæftiger flere Tusinde Arbejdere og Funktionærer.

*

Den 14. September døde pensioneret Korsanger ved Det kgl. Teater *Fr. Meyer-Hane*. Faa Dage efter døde hans Hustru *Agnes Meyer-Hane*. Bisættelsen fandt Sted i Stilhed.

Frederik Carl Christian Emil Meyer-Hane var født den 20. Februar 1879 i Frødericia som Søn af Overlæge, Dr. med. *Johan Frederich Wilhelm Meyer-Hane* og Hustru f. *Dyppel*. Faderen slog sig ned i Sorø, hvor Sønnen i Maj 1893 indmeldtes i 2. Realklasse fra Gammelholms Forberedelsesskole. Han forlod Sorø med Realeksamen i 1896 og blev Bassanger i Det kgl. Teaters Kor. Afdøde, der var Dannebrogsmænd, efterlader sig en gift Søn og to Børnebørn.

*

Adam Dietrich von Bülow (S. '39) er udnævnt til dansk Konsul i Sao Paulo i Brasilien. Det nye Konsulat har faaet meget smukke Lokaler i en af Sao Paulos nyeste Skykrabere Rua de Abril 252, Andar 11, hvor ogsaa det danske Handelskammer har til Huse.

*

Direktør *A. Ch. Louw* har af Haandværkerforeningens Bestyrelse faaet tildelt Lassenius Kramps Medaille.

*

Hvem kan hjælpe en stud. polyt. med et Værelse? Herr Rektor *P. H. Bruun* har henvendt sig til Bestyrelsen og forespurgt, om det ikke var muligt at fremskaffe et Værelse til en flink stud. polyt.

Den unge Mand er i Stand til at betale indtil 65 Kr. om Maaneden for et Værelse.

Hvis De kan huse en Soraner Student, bedes De venligst ringe til Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, København V. Central 13.773.

*

Danmarks trediestørste Provinsbank, Varde Bank, fejrede 75 Aars Jubilæum den 1. Oktober. *Frederik Holmsted Palludan* (R. '71) var Bankens Direktør fra 1886 til 1921 og Formand for dens Bestyrelse fra 1922 til sin Død i 1938. Soransk Samfunds Formand, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* (R. '09) var Bogholder i Varde Bank, inden han i 1931 blev Direktør for Den sjællandske Bondestands Sparekasse.

*

Ved Morgensangen paa Sorø Akademis Skole den 24. September meddelte Rektor *Bohn*, at der er Mulighed for, at Eleverne skal have nye Sommeruniformer, eftersom det ikke mere er muligt at fremskaffe det sribede Kadettøj. Den nye Sommeruniform er tænkt udført i graat Flonel og i samme toradede Snit med Fønisknapper som Vinteruniformerne. Der er Bestræbelser i Gang for at tilvejebringe det nødvendige Stof.

Redaktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3. ØB 4091. Tryk: Selandia, Kbhvn.

Det var i Januar 50 Aar siden, Konsul *Johannes Palmer*

32. AARGANG

SORANER-BLÅDET

NOVEMBER 1947

PROFESSOR, DR. PHIL. OG THEOL.

JOHS. PEDERSENS TALE

VED AARSFESTEN DEN 12. OKTOBER

Soranerkammerater!

Det er en Repræsentant for Aargang 1902, som i Dag skal bringe Soransk Samfunds Velkomsthilsen til Aargang 1947. Mellem de to Aarstal ligger en lang Tid, og hvis man ved Tiden tænker ikke blot paa dens ydre Maal, men paa dens Indhold, da er det, som om en Verdensalder ligger imellem. Jeg mindes, at jeg engang gik sammen med en Kammerat i Filosofgangen og filosoferede, som vi plejede at gøre det, det har vel været lige ved 1900, og vi var begge enige om, hvor herligt det maatte have været at leve 100 Aar tidligere; det var Revolutionens og Napoleons-tidens Periode, en Tid, da der skete noget, i Modsætning til vor Tid, da alt gik saa jævnt og fredeligt, men kedeligt. Den nuværende Ungdom kan ikke klage over Mangel paa Begivenheder. Vor Tid har haft Oplevelser, mod hvilke det som skete omkring 1800 helt synes at blegne. Vi ældre er tilbøjelige til at sige, at Tiden ikke har været normal, siden Storkrigsepoken begyndte i 1914, da vi allerede var voksne Mænd, og de unge Kammerater, som vi i Dag modtager, endnu ikke var født, men det er et Syn paa Tingene, som man ikke kan bygge noget paa, og man kan ikke dele Historiens Epoker i normale og unormale. Men sikkert er det, at der var mere Ro, mere sjælelig Balance og mindre materiel Nød i Verden ved Aarhundredets Begyndelse end nu, da vi nærmer os dets Midte. Man

følte Tryghed. Og da Menneskene plejer at forskanse deres Tro og Haab bag en Fæstning af Teorier, fik man omdannet Naturvidenskabens Udviklingslære, der var en Lære om de stærkeres Sejr over de svagere i Livets ubarmhjertige Kamp, til en almindelig Tro paa et stadigt Fremskridt i Lykke og Velvære, i Oplysning og Moral. Det garanteredes af »Udviklingen«, en ny Vorherre, som skjulte sine barske Træk. Hovedproblemet var, hvorledes man skulde fordele de umaadelige Gaver, som Udviklingen skabte. I denne lyse Tro arbejdedes og levedes der, og vi unge var frie. Vi hængedes ikke af Bekymringer for Dagen i Morgen, end mindre for Dagen i Dag.

Dette er naturligvis noget summarisk stillet op, men det forklarer meget af den Situation, hvori vi nu befinder os. Den Generation, som voksede op i denne lyse Optimisme, har maattet opleve to lange Verdenskrige, der har bragt en større Ødelæggelse over Verden end nogen tidligere Epoke, som vi kender, ja, større end den, som Mongolerne frembragte, da de tromlede hen over Asien, en Ødelæggelse, hvis Spor endnu, mange Aarhundreder efter, kan iagttages af den, der rejser i Orienten. Verdenskrigens Epoke betød for den ældre Generation et lammende Chok, fordi den laa uden for dens Synskreds.

De unge, som vi modtager i Dag, staar nu ved Begyndelsen af en ny Tilværelse. Enten de er Studenter

eller Realister, skal de sikkert alle endnu en Tid være Lærlinge, om end med større Selvstændighed. De er født længe efter den idylliske Tid, jeg før talte om, og deres Skoleaar har for største Delen været Krigsaar. Nu staar de i en kaotisk og desorganiseret Verden, i hvilken de engang i Fremtiden skal gøre deres Indsats. Skal vi ynke Ungdommen, som er født i en saadan Tid? Ofte hører vi de unge klage, de er skuffede, de har intet Holdepunkt, de faar ingen Støtte af de ældre. Ja, der er nok at klage over, men Ungdommen skal ikke lade sig ynke. Har vi ældre en Skat i Fortiden, saa har de unge Fremtiden, af hvilken de skal stræbe at skabe en Skat for sig selv og deres Medmennesker. Om de faar Lykke eller ej, ved vi ikke, men vor Tid er de store Muligheders Tid, og i den Opgave, som derved stilles dem, ligger en stor Gave, thi den giver dem Lejlighed til Udfoldelse af alle deres Evner.

De vil faa deres Manddom i en Tid, i hvilken der skal skabes nyt i stort Omfang, og det gælder alle Livets Omraader, de økonomiske og de aandelige. Det skyldes ikke blot Krigene. Vi staar ved Tærskelen til en ny Verden, hvis Komme har været forberedt i de sidste Slægtled, der ingenlunde blot karakteriseres ved Ødelæggelsen. Teknikken, som jo er en Gren paa Naturvidenskaben, har ændret Arbejdet og vort daglige Liv og derved revolutioneret Forholdet mellem Mennesker. Den historiske Forskning har ved Arkæologiens og Sprogvidenskabens Hjælp lært os at kende en Mængde nye Menneskesamfund og derved udvidet vort Begreb om de menneskelige Muligheder. Den europæiske Kulturs Expansion har kaldt Millioner af Folk frem i Lyset, og de melder sig til Samarbejde og til Strid. Og nu har Videnskaben skabt et nyt Verdensbillede og er trængt dybt ind i Naturens Hemmeligheder, saa at det, vi lærte om Naturen, har vist sig at være om ikke urigtigt, saa dog overfladisk, fordi Fænomenerne er Virkninger af dybere liggende Kræfter, om hvilke man tidligere intet vidste. Alt dette skaber en Uendelighed af nye Opgaver, som vil vise sig paa alle Omraader, men hvis Rækkevidde vi endnu ikke kan overskue.

Men aller vigtigst er det, at Mennesket skal finde sin Plads i den nye Verden. Det frygteligste, der skete i den sidste Krig, var ikke Ødelæggelsen af de mange prægtige Byer, heller ikke at utallige Mennesker mistede Livet; det var det, at Mennesker blev behandlet som blot Masse og Materiale, og det mest tragiske derved er at det Syn paa Mennesker, som her gav sig

Udslag, let kan fremkomme som en Konsekvens af hele den Retning, som den nyere Tids tekniske Kultur har taget.

De unge, som nu skal dygtiggøre sig til deres Livsgerning, vil, hver for sig, paa sin store eller lille Post, faa deres Del af Arbejdet paa Løsningen af Tidens store Opgaver. Der kræves af hver enkelt, hvad han formaar, men det kræves ogsaa fuldtud. Og selv om vi ikke alle, eller rettere selv om kun faa kan give den store Indsats ved den kommende Verdens Opbygning, saa er der eet Omraade, hvorpaa vi alle kan yde noget helt, det er Genrejsningen af Menneskeligheden. Det sker ved, at vi hævder den menneskelige Værdighed. Dette betyder, at vi anerkender vore Medmenneskers Ret saavel som vor egen, at vi vedkender os baade det personlige Ansvar og Fællesskabets Krav. At det er vor Stolthed ikke at kræve uden at yde. Dette er Idealer, som vi har taget i Arv fra vore Fædre. Den nærværende Tid har brudt dem, men paa dem hviler vor Kultur, derfor maa de genrejses.

De unge »gamle Soranere«, har som andre Soranere det Privilegium at have levet Deres Drengaar og første Ungdomsaar i en af vort Lands skønneste Egne, et Sted, hvor Historien taler om vort Fædrelands gamle Kultur og dets fordums Storhed, i et Samfund af jævnaldrende, hvor De er blevet opøvet baade til Frihed og Disciplin, hvor De har lært baade den enkeltes Ansvar og Kammeratskabets Lov. Det er en god Baggrund for den, der skal berede sig til en Manddoms Gerning i Menneskelighedens Aand. Hvis De bygger videre paa den Grund, der her er lagt, vil De bidrage til vort Lands Opbygning og gøre Deres gamle Skole Ære. Dertil ønsker Deres gamle Kammerater Dem, Studenter og Realister, al Lykke.

DØDSFALD

Overassistent paa Carlsberg Bryggerierne, *Hans Vermehren*, døde den 21. Oktober. Bisættelsen foregik i Stilhed.

Hans Frederik Vermehren var født den 17. Juni 1911 paa Frederiksberg som Søn af Overlæge, Dr. med. Frederik Vermehren og Hustru Camilla Augusta Emilie, f. Rathje. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1925, blev Alumne i 1926 og forlod Skolen med Realeksamen i 1928. Han efterlader sig Hustru og to Døtre. En Broder er Tandlæge *Jørgen Gustav Vermehren* (udm. 3. M. '27). Farfaderen er Maleren, Professor *Johan Frederik Nicolai Vermehren*,

AARSFESTEN DEN 12. OKTOBER

Soransk Samfunds Aarsfest Søndag Formiddag den 12. Oktober holdtes, som det er blevet Tradition, i den gamle Metropolitanskoles Festsal, hvor der var mødt en smuk Repræsentation for ældre og yngre gamle Soranere. Af 60 Aars Jubilarer saas de to Realister, kgl. Skovrider *Aage Hollen* og Grosserer *H. B. Thorsen*, af 50 Aars Studenterjubilarerne Overlæge *Just Poulsen*, Overretssagfører *J. Bronée*, Prokurist *Hans Gert Jensen*, Læge *Søren Engel* og Overretssagfører, Baron *v. Eggers*. Af Realistholdet saas Trafikkontrollør *William Lindhardt*, og desuden Trafikkontrollør *Harald Federspiel*, der forlod Skolen med 4. Klases Hovedeksamen. Endvidere mødte en Række 25 Aars Jubilarer samt Æresmedlemmerne Professor *Vilhelm Andersen*, Redaktør *L. Schiøltz-Christensen* (forøvrigt 70 Aars Realistjubilær) og Bagermester *Rogert Møller*. Som Repræsentant for Universitetet var Prorektor, Professor *Friis-Hansen* mødt. Og saa var der ikke at forglemme dem, for hvis Skyld Aarsfesten egentlig holdtes, nemlig Sommerens Dimittender fra Sorø Akademis Skole.

Formanden, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer*, bød velkommen og udbragte et Leve for Sorø Akademis Skole. Professor, Dr. phil. og theol. *Johannes Pedersen* holdt den foran gængvne Tale, og Soranermarchen blev spillet, *Aage Linds* og *Ebbe Hamerichs* Ruskantate sunget af Mackeprang-Kvartetten og reciteret af *Aksel Dahlerup*. De mødte Jubilarer fik af Formanden deres Soranernaal, og Dimittenderne modtog hans Haandtryk og Lykønskning.

Ved den paafølgende Frokost i Ungarsk Vinhus havde man nogle meget fornøjelige og kammeratlige Timer.

som gik i Sorø Akademis Skole 1838—1843 og forlod den med Studentereksamen. Han døde i København den 10. Januar 1910.

Olricks »Du Skole, som har været os«, *Frede Hemming-sens* »Der findes ét Sted« samt den andet Sted i Bladet trykte Vise blev sunget, og der holdtes en Mængde Taler, bl. a. af Skovrider *Hollen*, Grosserer *Thorsen*, Trafikkontrollør *Lindhardt*, Professor *Vilhelm Andersen*, Professor *Friis-Hansen*, Redaktør *L. Schiøltz-Christensen*, Prokurist *Clausen* og Redaktør *Sorgenfrey Hansen*. Paa 50 Aars Studenterjubilarenes Vegne motiverede Overretssagfører, Baron *v. Eggers* en Skaal for Soransk Samfund med følgende Ord:

Saa gik 50 Aar — et halvt Hundrede Aar er forløbet; men endnu lyder i mine Øren Rektors Ord til os Dimittender: »Ego Bartholomæus Hoff, rector hujus scolæ, vos studiosos, veros esse declaro«. Maalet var naaet, vi kunde sætte Tegnet paa den akademiske Værdighed paa vore Hoveder og iføre os det lyseste, lyse Sæt Sommertøj til Af-løsning af den mørke Uniform.

Og dog var den jublende Glæde noget vemodblandet, da Translokationssangen lød: »Saa drager bort nu Tiden er udrundet«, og endnu mer, da vi elleve Studenter for sidste Gang samlede under Gymnasiets Træ for at tage Afsked med hverandre — der skulde gaa 25 Aar, før vi alle mødtes igen.

I Studietiden holdt vi jævnlig Forbindelse med hverandre, og vi Jurister gik gennem en Aarrække til Manu-duktør sammen.

Det er vist meget sjældent — maaske enestaaende — at alle Studenterne paa et Hold lever 25 Aar efter bestaaet Artium, og at det er noget af en Begivenhed, ser jeg i den Omstændighed, at man i Studenterbogen for 25 Aars Jubilarerne fra 1897 har indsat et Billede af os i Soraneruniform og et 25 Aar efter.

Vi kunde saaledes ved 25 Aars Jubilæet samles alle elleve og feste i Sorø.

Ved 40 Aars Jubilæet, som ogsaa blev fejret i Sorø, var Overlæge, Dr. med. *Carl Permin* og Bankdirektør, cand.

jur. *Deichmann* afgaaet ved Døden, og da vi iaar atter mødtes i Sorø i Anledning af 50 Aars Jubilæet, var vi kun otte, da Professor, Dr. phil. *Norvin* var død.

Jeg vil gerne her idag mindes vore tre hedengangne Kammerater og give Udtryk for vort dybfølte Savn af dem.

Aarene er ikke gaaet ustraffet hen over vore Hoveder; men lad mig hellere citere, hvad Soranerbladets saa udmærkede Redaktør skriver ved Tilbagesendelse af Billedet af 50 Aars Jubilæererne: »Naar man, som jeg, kan huske jer som flotte unge Gymnasiaster, der duperede os smaa vældigt, er det morsomt, men ogsaa lidt vemodigt at skue jeres nuværende Gestalter, og man maa nok bruge Titlen fra Blichers Novelle »Ak, hvor forandret«. Naa, vi ender jo alle som en Slags Ruiner, og Ruiner med Patina kan virkelig ogsaa være kønne«.

Er saaledes det ydre noget defekt, saa bevarer vi Hukommelsen om de gode Sorømindere, de eneste Venner, der aldrig svigter, usvækket, og da særlig fra Gymnasieaarene, som jeg anser for nogle af de lykkeligste i mit Liv.

Idag nyder vi den Ære at blive bispist paa Prytaneion, og paa mine Kammeraters og egne Vegne takker jeg herfor, saavel som for den smukke Højtidelighed vi lige har overværet paa Universitetet.

Jeg ønsker og haaber alt godt for Soransk Samfund, og jeg henstiller meget indtrængende til Dimittenderne at slutte sig op om dette.

Personlig vil jeg gerne benytte Lejligheden til at takke Soransk Samfund for de mange glade Stunder, det har beredt mig, jeg tror ogsaa at maatte have Lov til at sige, at min Studenterkammerat, Dr. *Søren Engel* og jeg har været trofaste Medlemmer af Samfundet, men derfor skal vi ikke roses, thi det er kun Tegn paa, at vi befinder os vel i den soranske Atmosfære.

Med Ønsket om Held og Lykke beder jeg Dem sammen med mig udbringe et Leve for Soransk Samfund!

Paa de tilstedeværende Russers Vegne takkede Student *Ib Juul* for den smukke og kammeratlige Modtagelse i Soransk Samfund, og da man omsider skiltes, var alle enige om, at det havde været en endog meget smuk og fornøjelig Aarsfest.

200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Fhv. Kontorchef i Finansministeriet, *A. M. Thorkilsen*, har efter mange Aars udmærket Virke inden for Stipendiet til Gavn for unge Soranere paa Grund af Svagelighed trukket sig tilbage som Kasserer. Styrelsen har samtidig enstemmigt udnævnt ham til Æresmedlem.

Samtidig har Fabrikant *Kay Michaelsen*, som jo i en Aarrække har fungeret som Sekretær, overtaget Hvervet som Stipendiets Kasserer, og Styrelsen har derefter suppleret sig med Medlem af Soransk Samfund, Civilingeniør, cand. polyt. *Torben Madsen*, som fremtidig har paataget sig Sekretærhvervet.

SORANERAFTENEN 6. NOVEMBER

Soraneraftenen den 6. November i Restaurant Kar-nappen blev en meget interessant og indholdsrig Aften for dem, som mødte. Efter Spisningen samledes man for at høre Sydslesvigsk Forenings Generalsekretær, cand. jur. *Frantz Thygesens* instruktive Foredrag om Danskhedens Kaar i Sydslesvig. I Tilslutning til Foredraget, som ikke ønskedes refereret, fremsatte Lektor *Jes Skovgaard* en Oplysning om et Par af Sydslesvigsk Udvalg udgivne Skrifter. Næstformanden, Direktør *Louw*, der havde budt velkommen og udbragt det traditionelle Leve for Sorø Akademis Skole, takkede paa Kammeraters Vegne Thygesen for Foredraget, der var blevet hilst med stærkt Bifald.

SORANERAFTEN

Fredag den 5. December 1947 Kl. 20 taler Kurator *Korsgaard* om »Sorø Akademis Økonomi i Dag 200 Aar efter Holbergs Dotationer«. Aftenen holdes paa d'Angleterre, og efter Foredraget spises der Smørrebrød (3 Stk., Øl og Kaffe for 8 Kr. inkl. Drikkepenge); man bedes anmelde Deltagelse i Spisningen til Sekretæren, Civilingeniør *Torben Madsen*, Central 10310, Lokal 30 (9—16) eller Amager 750 y (19—20) *senest den 3. December*.

KEGLEAFTEN

Mandag d. 8. December 1947 Kl. 19 finder den aarlige Kegleturnering om den flotte Vandrepokal Sted; sidste Aars Vinder, *Erik Møllerhøj* (R. '33) møder op for at forsvare sit Mesterskab. Der spilles i »Tivolis Keglebaner«, Indgang fra Bernstorffsgade, og efter Dystens Afslutning vil man faa Lejlighed til at hylde »Keglekongen« ved et beskedent Smørrebrødsbord (3 Stk. Smørrebrød, Øl og Kaffe for 5,80 Kr. inkl. Drikkepenge). Deltagelse i Spisningen maa ske til Sekretæren, Seminarieelev *Erik Bang*, Damsø 1353 u (19—20) *senest den 6. December*.

OVERLÆRER SIBBERNS LEGAT FOR EN SORANER

Ansøgning om dette Legat (stort: 68,00 Kr.) indsendes inden 5. December til undertegnede. Den stiles til Skoleraadet og maa indeholde de ved Ansøgning om Universitetslegater almindelige Oplysninger.

Ansøgeren skal for at komme i Betragtning have gaaet mindst 3 Aar i Sorø Akademis Skole, have bestaaet en afsluttende Eksamen ved Skolen og fortsætte sine Studier under trange Kaar. *P. H. Bohn.*

WISE FOR 50-AARS JUBILARER OG ANDRE ÆLDRE KAMMERATER

(*Sunget ved Frokosten i Ungarsk Vinhus
ved Soransk Samfunds Aarsfest den 12.
Oktober 1947.*)

Mel.: Der var engang en tapper Mand.

Med hver en ældre Kammerat,
som endnu er tilbage,
er denne Vise her parat
til Snak om Skoledage.
Lidt Vemod er der vel deri
— det kan ej være andet —
dog er maaske lidt Skælmeri
i Snakken ogsaa blandet.

Du var engang en lille Knægt
med gyldne Fønixknapper.
Kasketten sad paa Ho'det kækt,
men Du var mindre tapper,
naar Kammerduksen fik Humør
til sig paa Dig at drøje,
saa maatte Du med fuld Hønnør
Din Herres Luner føje.

Lidt Krukkenød og Inderlaar
Du stundom maatte tage,
samt Buksevand, hvorom der gaar
kun Sagn i vore Dage.
Men Du tog alt, som det sig bør,
der faldt paa Dine Baner,
for var Du kun en lille Klør,
saa var du jo Soraner.

I Klassen hyppigt rundt Du fo'r
i Grammatik og Gloser,
paa Sovesalen, nok jeg tror,
Du fo'r i flere Poser.
Og Kammeratskab dyrked Du,
men gik det rent af Lave,
Du svaalede Din iltre Hu
bag Fatter Rosings Have.

Forbudne Frugter fristed Dig
i Buskene paa Flommen,
hvorhen Du ofte listed Dig
med Piben gemt i Lommen.
Der øved Du i Venners Kredts
den mandigste blandt Dyder
— der ku' Du nemlig ikke ses
af den aarvaagne Snyder.

I Byen mellem 12 og 1
paa Gaden sejt Du joned.
Paa Spisesalens Taburet
med Niggerkød Du troned,
der gjorde flittigt Du Besked
ved Gaasen og ved Anden,
ved Pølsegildet ned der gled
af Alen vist halvanden.

Paa Store Plads forsøgte Du
i Cricket at slaa Taver,
og paa et vist Sted smøgle Du
ved aftenlig Palaver.
Til Stine Ægir strævede
Du i de tunge Skuder,
Translocumsaften tævede
Du los med Hovedpuder.

De Dage randt med Il og Hast,
lidt Graad og mange Glæder,
og Knægten blev en Gymnasiast,
som i Minerva kvæder.
Og Gymnasiasten blev Student,
og fortsat Tiden rinder,
som Jubilar er Knægten endt,
hans Sorøaar som Minder.

Men disse Minder bytter han
ej bort for alt i Verden.
De fulgte ham som moden Mand
ved al hans Id og Færden.
De blev den kostelige Skat,
som intet kan fordunkle,
og sent i Alderdommens Nat
de vil som Stjerner funkle.

En af dem.

GL. SORANER-KRICKETKAMP I SORØ

Den traditionelle aarlige Kricketkamp mellem Skolen og de gamle Soranere spillede Søndag den 28. September paa Store Plads i Sorø. En hel Del af de Gamle tog til Sorø allerede om Lørdagen og fik saaledes Lejlighed til at besøge de gamle kendte Steder i Byen, eller man benyttede det gode Vejr til et Slag Kricket paa Store Plads, — maaske for at indøve de Ridehustævere, man agtede at imponere med om Søndagen, men som vi desværre ikke saa noget til i Kampen den næste Dag.

Lidt før Kl. 10 Søndag Formiddag modtog Rektor *Bohn* os paa Kamppladsen, hvor han bød os velkomne til Sorø. De Gamle havde et Par kedelige Afbud paa Grund af Sygdom, men stillede endelig op med følgende Hold: *Stenersen, S. O. Petersen, Danikjær, Arnsbjerg, Krebs, Martens, H. C. Jensen, Schröder, Svend E. Glahn, E. Berthelsen* og *Correl*. Dr. *Effersøe* var Dommer og Hans Joost Regnskabsfører.

I Løbet af 2 Timers Spil før Middag scorede de Gamle 114 Points, *H. C. Jensen: 45, Stenersen: 29*). Spillet var præget af det byggede Vejr, og Tilskuerne flokkedes under de store Træer for at finde Ly for Regnen. Efter Middagspausen, — vi deltog i Skolemiddagen og fik bagtefter Kaffe og Kager i Grønne Sal — gik Skoleholdet til Gærdet, og ved fornuftigt og gennemgaaende godt Spil naaede de 84 Points efter 2 Timer. I den resterende halve Time inden Kirketid scorede de Gamle saa 44 Points (*S. O. Petersen: 27 n. o.*), og vi besluttede saa at lukke for at give Skolen en Chance for at vinde, idet der skulde spilles 1 Time efter Kirketid og Skolen skulde lave 75 Points for

at vinde. Drengene tog Chancen og slog frisk og uimponeret til Boldene, og netop som Mørket sænkede sig over Pladsen og Tiden var udløbet, scoredes »the winning hit« under vældig Begejstring fra de mange Tilskuere. Skolens Total blev 76 Points, og de unge vandt saaledes Kampen med 2 Points. Det var en morsom og spændende Afslutning paa Kampen.

Klokken 19 var vi inviteret til Aftensmad paa Skolen, hvor Rektor *Bohn* var Vært for os ved det dejlige Maaltid. Mange af Lærerne deltog ogsaa i Sammenkomsten. Rektor bød os velkomne og fremhævede i sin senere Tale den sportslige Betydning Skolen tillagde denne aarlige Kricketkamp med de gamle Soranere. Det var Aarets store Sportsbegivenhed, hvilket ogsaa understregedes netop med denne festlige Sammenkomst, afholdt i den skønne grønne Sal, der ellers kun benyttes ved Skoleballerne og -- ved Examen.

Krebs, der i Aar havde arrangeret de Gamles Tur i Stedet for *Brincker*, der var bortrejst, takkede paa de Gamles Vegne Skolen og Rektor for den dejlige Dag, vi havde haft. Soransk Samfunds Formand, *Krogh Meyer*, talte og takkede paa Samfundets Vegne og overrakte senere det ene Præmiebat til *Helmer Christiansen*. Et Par andre af de unge var ogsaa kvalificerede til Præmie, men var blevet belønnede Søndagen før af Old-Boys, saa det andet Præmiebat deponeredes hos Gymnastiklærer *Randvig*. En ung 4. Mellemspiller fik i Opmuntringspræmie et næsten nyt Bat, skænket til dette Formaal af en gl. Soraner. *Glahn* overrakte en Læderbold til *Rickard*, der var bedste Kaster paa Skolens Hold, samt et Eksemplar af J. Colds Kricketbog til Anføreren *Balstrup*. Præmiemodtagerne fik alle livligt Haandklap fra Forsamlingen.

Selvfølgelig gik Tiden altfor hurtigt, og vi maatte bryde op for at naa Toget, men vi havde haft en god Sportsdag med de Unge og nydt en fin og hjertelig Gæstfrihed fra Skolens og Rektor *Bohn*s Side.

A. K.

HOLBERGS FØDSELSDAG

Det kgl. Teater har atter i Aar vist Soransk Samfund den Venlighed at stille 40 Billetter (2. Parket A og B og Parterre) til Raadighed for Soransk Samfunds Medlemmer paa Holbergs Fødselsdag den 3. December d. A., hvor »Barselstuen« opføres. Medlemmer, der ønsker at komme i Betragtning ved Billetternes Fordeling, bedes senest Mandag den 1. December d. A. henvende sig til Sekretæren, Laboratorieførstander, cand. pharm. *Børge Ishøi*, Solbakkevej 56, Gentofte, Telefon Ordrup 5814 (Kl. 18—20). Der udleveres højst 2 Billetter til hvert Medlem. Ved Fordelingen følges Anmeldelseslisten, saaledes at de tidligst anmeldte kommer først i Betragtning.

Meddelelse om, hvor Billetterne kan hentes og betales faas ved Anmeldelsen.

GODSET SORØ AKADEMIS FUNKTIONÆRER GENNEM TO HUNDREDAAR 1747—1947

Et Udkast ved *L. F. la Cour*, Sorø 1947.

Fhv. Akademikasserer, cand. mag. *la Cour*, hvis flittige Syslen med historiske og topografiske, mest vestsjællandske Emner er velkendt, udsendte til 200-Aarsdagen, den 7. Juli iaar, for Oprettelsen af det hurtigt mislykkede 2. Akademi i Sorø et samvittighedsfuldt udført Samarbejde, et af den Slags som andre Arbejdere i den samme Vingaard ofte vil takke ham for. Thi det er jo meget godt, at vi, saa nogenlunde da, ved lidt Besked om denne Højskoles Lærere og om en Del af dens 2—300 Disciple — flere blev der ikke, da de to sidste Rotter i 1793 forlod den sunkne Skude — men det er ogsaa ganske godt at vide, af hvem hele Mellemstaben bestod, disse Ridefogder, Skovridere, Skovfogder, Væglere, Udridere, Spisemestre o.s.v., o.s.v. — en hel lille Hær af mest ukendte Arbejdets Soldater og Underofficerer. Et enkelt Navn af aparte Art naar endnu til os, bl. a. gennem Litteraturen: Fiskeren *Jappe* (hans Fornavn staar in blanco, han hed ellers *Ditlev Hendrik*), der drev Fiskeriet i de Sorø Søer sidst i 1700'erne og efterfulgtes af sin Enke. Andres Navne finder man paa flere af de velordnede Lister, la Cour opstiller over de forskellige Grupper; *Johan Jacob Kretschmer* var saaledes baade Materialskriver (fra 1775) og Organist (fra 1791-til sin Død i 1820), og allerede fra 1772 var han — eller vel rettere hans Hustru — Tvætter(ske) til 1795. Et fortræffeligt Navneregister ledsager Listerne, og det hele »Udkast« — Forf.s Mening er at udarbejde en udførlig Skildring af Godsets Administrationshistorie; gid det maa lykkes ham! — fremtræder i duplikeret Skikkelse (ved Fru *Eli Barfod*, Kbhvn.), solidt indbundet og sikkert kun i et meget lille Oplag (vi lipser dette til ca. 200 Ekspl.), saa de, der samler paa Sorø, bør vist ikke løve for længe med at sikre sig et Eksemplar. Men ogsaa andre, baade gl. Soranere og Godsets nuværende Tjenestemænd, vil have Fornøjelse af at eje den smukke Bog.

Og en og anden vil, naar han kigger paa Listerne over Skovfogderne i Stormshus og Vindelbrohus, i Suserup og Vesterskov, mindes den henrivende lille Skovfogeddatter, som engang boede i Udkanten af den grønne Skov, og hvis lyse Kjole han endnu tydelig kan se forsvinde hen under Løvet en aarle Maj Morgen ...

En Mindebog er dette »Udkast«; den kan være det i mere end een Forstand. *hgo.*

NY ROMAN AF FREDRIK NYGAARD

Johann Ulrich Røhl fødtes omkring 1675 i Oldenburg, hvor han blev Klosterforvalter samt Bekæmper og Dæmper af Flyvesand. Kong Frederik den Fjerde indkaldte i 1724 Røhl til Danmark, for at han skulde bekæmpe Sandflugten i Nordsjælland. Han slog sig ned i Tisvilde og udførte et godt Arbejde. I 1738 maatte han dog nødtvungent og med meget kort Varsel forlade Tisvildeegnen. Derefter udførte han forskellige Kommissioner for Regeringen. Han døde som en ret formuende Mand 1754 i Helsingør henved 80 Aar gammel.

Denne Mand er Hovedpersonen i en god og spændende kulturhistorisk Roman »Jeg ser en Skov, der grønnes«, som den passionerede Elsker af og Sommerhusbeoer i Tisvildeegnen, Forfatteren og Soraneren *Fredrik Nygaard* har skrevet i Samarbejde med Gudrun Mejse. Selveste Johannes V. Jensen har skrevet et Forord til Romanen, der forøvrigt indledes med et Digt, »Tisvilde Hegn«, vist et af de bedste, Fredrik Nygaard nogensinde har offentliggjort.

Romanen er udkommet paa Korchs Forlag.

—frey.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Finanslovsforslaget for Finansaaret 1. April 1948 til 31. Marts 1949 byder ikke paa store Overraskelser for Sorø Akademis Vedkommende. Den beregnede Indtægt udgør 831,237 Kr., medens Udgiften anslaaes til 1,098,839 Kr., hvilket vil give et Underskud paa 267,602 Kr.

Den største Post paa Indtægtssiden er Renterne, der udgør 545,000 Kr. Derefter kommer Opholdsafgifter og Skoleafgifter for Alumner og Elever, ansat til 110,000 Kr., Overskudet af Skovvæsenet ventes at ville andrage 101,497 Kr., Jordebogsindtægternes Overskud ligger paa 35,730 Kr., og endvidere har Akademiet en Lejeindtægt af Købstadsejendomme paa 10,800 Kr.

Udgiftssidens største Poster er Lønninger, Honorarer m. v., som tilsammen vil udgøre 391,044 Kr., de med Økonomien forbundne Udgifter 203,963 Kr., Pensioner og Understøttelser 138,093 Kr., Bygningsudgifter 73,960 Kroner, Brændselsudgifter 70,000 Kr., Bidrag til Administrationsudgifter 61,000 Kr. og Udgifter til Akademihaven, Kirkegaardene, Sportspladserne m. v. 58,800 Kr.

*

Onsdag d. 1. Oktober startede det første Hold i Spansk paa Gentofte Kommunes Fortsættelseskursus med *Ketil Motzfeldt* (udm. II G. '19) som Lærer, og Tirsdag d. 7. Oktober begyndte K. M. som Lærer i samme Sprog ved H. N. Weiss' Læreanstalter. K. M., der tillige underviser privat i Elevernes Hjem og endog blandt disse har anerkendte Sprogpædagoger, stiller sig gerne til Raadighed, dersom en i Spansk ubefaren Medsoraner skulde ønske sig meddelt Kundskaber i Sproget. Skriftlig Henv. K. M., Ndr. Fasanvej 239, 3., Kbhvn. N.

*

Fra Sygeplejerske, Frøken *Astrid Glahn Clausen* har Soransk Samfund modtaget følgende:

»Jeg bringer Soransk Samfund min inderligste Tak for det meget smukke Kobberstik af det gl. Akademi, og for de allfor hjertelige og smukke Ord, De skrev til mig i Anledning af, at jeg nu forlader det kære gl. Sygehus og Sorø Akademis Skole. Det er alt saa ufortjent, jeg har kun efter fattig Evne hjulpet Drengene, naar de var syge eller paa anden Maade kunde trænge til Hjælp; men jeg burde have kunnet været meget, meget mere for dem! Det er mig, der maa sige en varm Tak for de 29 lykkelige Aar, hvor jeg har faaet Lov til at kunne være til lidt Gavn for saa mange, gode danske Drengene. Tak og en hjertelig Hilsen til alle.

Deres hengivne, gamle Sygeplejerske og Ven

Astrid Clausen.«

*

Ved Lovsangen Lørdag den 1. November rettede Rektor *Bohn* en Tak til Frk. *Clausen*. Paa Elevernes Vegne takkede *Jais Jensen* og overrakte Frk. Clausen et Sølvfad. Den afholdte Sygeplejerske takkede for al den Venlighed, der var vist hende, hvorpaa Rektor sluttede den lille Højtidelighed med et Leve for Frk. Clausen, som forøvrigt har faaet tildelt Fortjenstmedaillen i Sølv med Ret til at bære den.

*

Ekspeditionssekretær i Stadsingeniørens Direktorat *O. Mackeprang* (S. '13) er udnævnt til Vicekontorchef samme Sted fra 1. April 1946 at regne.

*

Sorø Akademis Skoles Julekomedie i Aar bliver Wessels »Kierlighed uden Strømper«, der iscenesættes af Adjunkt *Haarløv* med Bistand af Sanglærer *Tofte Hansen*.

*

Ved Ny Carlsbergfondets Uddeling den 6. November af Kunstværker til Provimuseerne valgte fhv. Rektor *Raaschou-Nielsen* til Kunstmuseet i Sorø Knud Aggers »Blomstrende Frugttræer« og *Victor Haagen-Müllers* (S. '13) »Skovbrynet«.

*

Læge *Gregers Panduro* (S. '16), Ringsted, fyldte 50 Aar den 10. November.

*

Pastor *Chr. Winthers* (S. '85) Hustru Ingeborg Winther, f. Bang, er død og begravedes fra Hellerup Kirke Torsdag den 6. November.

*

Forfatteren *Hans Kirk* (S. '16) var ved Folketingsvalget den 28. Oktober opstillet som Kommunisternes Kandidat i Frederiksberg 3. Kreds.

*

Fhv. Oberstløjtnant *Chr. P. Kryssing* (R. '08), der ved Københavns Byret var idømt 8 Aars Fængsel og frakendt almen Tillid for bestandig, har ved Landsretten faaet nedsat Fængselsstraffen til 4 Aar med Fradrag af 1½ Aar. Han frakendtes almen Tillid for et Tidsrum af 5 Aar.

*

Professor, Dr. jur. *Ernst Andersen* (S. '25) overtager fra Nytaar Embedet som Dekan ved Københavns Universitets juridiske Fakultet.

*

Landstingsmand, fhv. Justitsminister *K. K. Steincke* (S. '99) har paa Forlaget Fremad udsendt Pjecen »Komministerne og — vi andre«.

*

Som Sygeplejerske ved Sorø Akademis Skoles Sygehus er fra 1. November ansat Sygeplejerske ved Righospitalet, Frk. *Agnes Halskov*.

*

Direktør, Civilingeniør *Hans Henrik Stevenius-Nielsen* (S. '20) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Forsvarsministeriet har ansat Redaktør *Per Amby* (S. '38) som Redaktør af Tysklandsbrigadens Nyhedstjeneste.

*

Direktør *Jonas Lind* (udm. 6. Kl. '06) har aabnet en elegant Restaurant i rue des Capucines i Paris.

*

Overretssagfører *Erik Landsperg* (S. '96), Store Heddinge, fyldte 70 Aar den 20. Oktober.

*

Tegnelærer, Maleren *Stegfred Neuhaus* har udstillet 15 Arbejder paa Charlottenborgs Efteraarsudstilling.

*

Inspektør ved Nationalmuseet, Arkitekt *Carl Martin Smidt* (udm. 5. Kl. '90) fyldte 75 Aar den 10. Oktober.

*

G. E. C. Gads Forlag udsender en illustreret Religions-historie under Redaktion af Dr. phil. & theol., Professor *Johannes Pedersen* (S. '02).

*

Henning Nielsen (R. '40) har bestaaet Skovfogedeksamen.

*

Den 3. Oktober, 125 Aars Dagen for Sorø Akademis Skoles Genoprettelse, fejredes med, at Skolen flagede. Rektor *Bohn* gav ved Lovsangen et Rids af Begivenhederne omkring Skolens Genopstaaen, og Eleverne havde Frierestmiddag.

*

Evend Grausen (R. '36), der for kort Tid siden har taget sidste Del af Maskinisteksamen, har faaet Ansættelse paa D.F.D.S.'s »Arizona« som 4. Maskinmester.

*

Dansk Konsul i Bilbao *Aage Lindegaard* (udm. 3. R. '96) har modtaget Frihedsmedaillen.

*

Magister *Erling Porsild* (R. '17), der leder den botaniske Afdeling af Nationalmuseet i Ottawa, er blevet Æresmedlem af American Academy of Arts and Sciences.

*

Erling Porsild er kendt som en meget dygtig Botaniker, men det er navnlig hans Indsats under Krigen, der har skaffet ham den amerikanske Anerkendelse. I 1944 sendte

Japanerne Balloner med Sprængstof ind over Amerikas Vestkyst. Naar Ballonerne sank til Jorden, antændtes en Sprængladning eller opstod Brand. Ved en mikroskopisk Undersøgelse af Bombens Sprængstykker, der indeholdt bittesmåa Plantepartikler, lykkedes det Porsild at lokalisere Stedet for Sprængballonerens Produktion. Det var en By i Nærheden af Tokio, og den blev hurtigt udsløttet af det amerikanske Luftvaaben.

*

Den 12. Oktober tilsendte Samfundet henholdsvis Forfatteren *Aage Lind* og Komponisten *Ebbe Hamerik* følgende Telegram:

»Gamle Soranere forsamlede til Rusfest sender en taknemlig Hilsen og Tak for den stadig unge og herlige Kantate.«

I Skrivelse af Oktober takker Komponisten saaledes:

»I har glædet mig hjerteligt ved jeres Hilsen. Jeg siger jer min bedste Tak derfor! Det er mig, der er taknemlig, fordi jeg fik Lejlighed givet af Soransk Samfund til at sætte Musik til Kantaten.«

Den 15. s. M. takker *Aage Lind* hjerteligt for Hilsenen fra sine gamle Kammerater — en Hilsen, der har glædet ham meget.

*

Formand for Odense private Kammermusikforening og Dirigent ved dennes Kammerkoncerter, Læge *Børge Lund* (S. '25), gav den 11. Oktober en Fløjtekoncert i Palæets lille Sal.

*

Tandlæge Haderups Legat er for 1947 tildelt Docent *P. O. Pedersen* (S. '28), Tandlægehøjskolen, med 3000 Kr.

*

Fabrikant *Richard Rørdals* (R. '29) Hustru *Grethe Rørdal*, f. *Mogensen*, døde den 3. November og begravedes den 7. November fra Bispebjerg Krematorium.

*

Skovrider paa Sorø Akademis 1. Skovdistrikt *Fritz Lorenzen* (R. '04) kunde den 1. November fejre 25 Aars Dagen for sin Udnævnelse til Skovrider ved Statsskovbruget.

*

Niels Erik Kock (R. '33) er ved Københavns Byret idømt 6 Aars Fængsel for unational Holdning. Der var nedlagt Paastand om Dødsstraf.

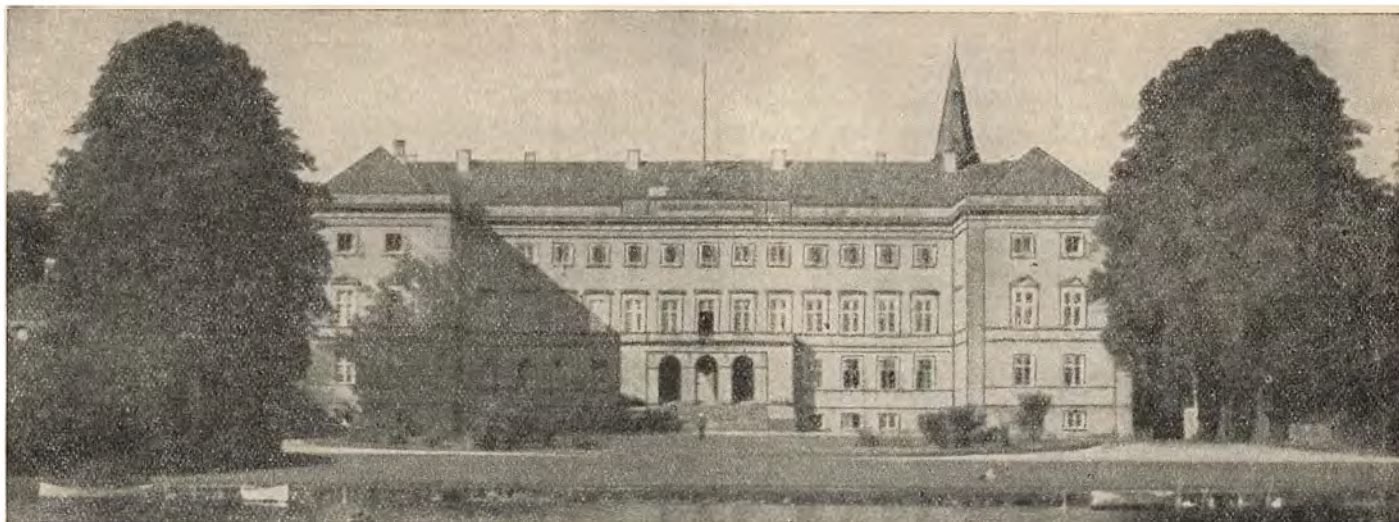
*

Kontorchef ved Carlsberg Bryggerierne *Johan Dahlerup* (S. '15) fyldte 50 Aar den 12. November.

Nye Medlemmer:

cand. jur. *E. Gundlach-Pedersen* (R. '27), P. Bangsv. 157. 10, 2., Valby.

Sekondløjtnant *John Lindholm* (R. '41), Scharlingsvej 10, 2., Valby.

ARKITEKT C. M. SMIDT 1872 — 1947.

Den 15. Oktober fyldte vor gamle Skolekammerat *Carl Martin Smidt* 75 Aar. Han var dog stadig i fuld Vigør. Lige forinden havde han fuldendt et stort Arbejde om Roskilde Domkirke, nu vilde han tage fat paa en Række af de mindre Opgaver fra sin mer end 40-aarige Virksomhed ved Nationalmuseets 2. Afd., han hidtil havde skudt til Side. Dobbelt trist og meningsløst følte derfor hans uhyggelige Død, da han den 20. Novbr. paa en Spasertur i sit Hjemsted, Lyngby, blev dræbt af Nærumtoget og brutalt blev revet bort fra et lykkeligt Familieliv og en — tilsyneladende — lang Arbejdsaften.

»C. M.«, som jeg altid kaldte ham, var en Præsteson fra Thyregod i »de stærke Jyder«s Egn, men et Par Aar efter hans Fødsel blev hans Far Præst i det idylliske Tjustrup. Intet var da rimeligere, end at han 1884 »kom paa Akademiet«, hvor hans ældre Bror, min gamle Klassekammerat, *Læge M. A. Smidt* (S. '88) allerede havde gaaet et Par Aar, og to yngre senere fulgte efter. Selv om han blev Student fra et københavnsk Kursus — han gik ud af daværende 5. Kl. i 1890 — følte han sig dog gennem hele sit Liv som fuldblods Soraner. Om nogle af sine gamle Lærere kunde han nok tale med forstaaelig Bitterhed, men Kærligheden til selve Stedet bevarede han til det sidste. Han har vist det i sine Bidrag til den store — altfor store! — Sorøbog, hvor han ikke blot har gjort Rede for den gamle Kirke — »Forsøgskaninen«, som vi to spøgende kaldte den med Henblik paa den gamle

Bygmesters ofte noget fæmlende Tilløb — men ogsaa skrevet det store, paa een Gang stofmættede og stemningsfulde Indledningskapitel »Egnen før og nu«. Og saa er der hans Indsats i Tersløsegaardsagen, men om den vil *Olrik* jo fortælle.

Efter i 1891 at være bleven Student slog han sig paa Maleriet, var bl. a. en af de i sin Tid saa berømtmelige »Hellenere«, der paa Refsnæs samtidig dyrkede Friluftsmaleri og Nøgenkultur, og udstillede fra 1897—1900 en Række Portrætter paa Charlottenborg. Uvist hvorfor havde han imidlertid allerede den Gang

ombyttet Paletten med Tegnebrædtet og var begyndt at uddanne sig til Arkitekt, tegnede bl. a. hos gamle Hans J. Holm og senere hos Anton Rosen. Hans Virksomhed som udøvende Arkitekt blev dog ikke synderlig omfattende, indskrænkede sig væsentlig til Restaurering og Nybygning paa Torbenfeld; Opførelsen af et Par Kirker i Jylland og — sammen med Lønborg-Jensen — af en Fløj paa Blichers Avnsbjerg. Det blev paa et andet Felt, han kom til at vinde sine Sporer og blev kendt Landet over: Hans Arbejde i Nationalmuseets Tjeneste.

Det begyndte meget smaat med en Undersøgelse af nogle sølle Mursten, der var kommet for Dagen ved en Kloakudgravning her i Byen. Men hurtigt fik han større Arbejder. I 1902 ledede han Udgravningen af Blaataarns Fundamenter paa Slotspladsen bag Frederik VII's Rytterstatue, saa fulgte Konserveringen af Vitskøl Klosterkirkes tidligere udgravede Ruiner, noget senere Undersøgelsen af Budolfi Kloster i Viborg, der blev Anledning til hans livsvarige Venskab med Arkivarfamilien Saxild, og omfattende Udgravninger af Kalundborgs gamle Bybefæstning i »Lindevænget« Vesten for Kirken. Samtidig deltog han sammen med Museets Ungdom — og ikke mindst med Forf. af disse Linjer — i de planmæssige Undersøgelser af Kirkerne, der ligger til Grund for Museets Kæmpeværk »Danmarks Kirker«. Hidtil havde hans Forbindelse med Museet været af løsere Art, men i 1908 knyttedes han fast til det, blev »Medhjælper ved Mindesmærkernes Bevaring«, som hans officielle Titel lød. I Enkelthederne at gøre Rede for, hvad han har udrettet i de 36 Aar, han beklædte denne Stilling, vilde fylde flere Numre af Bladet, kun nogle Hovedlinjer skal derfor trækkes op. Hans Virksomhed, der strakte sig over hele Landet fra Bornholm til Ribe, fra Limfjorden til Sydhavsøerne, koncentrerede sig navnlig om to Felter: Kloster- og Borgruinerne. Mellem de første kan nævnes Esrom, Maribo og navnlig Øm ved Mossø. Indenfor den anden Gruppe stod de nordsjællandske hans Hjerte særlig nær. Aar igennem færdedes han her, Sommer efter Sommer. Det hidtil ukendte Dronningholm ved Arresø udgravede han helt, om de gammelkendte Gurre og Søborg har han ført vor Viden langt, langt længere. Desuden er der Vordingborg, det storladne Voldsted Ravnsborg paa Lolland, Langesø paa Fyen og ikke at forglemme Kalø, hvor han vedblev at arbejde selv efter at han 1944 havde taget sin Afsked.

Smidt var en fortrinlig Undersøger, og uden at for-

klejne hans Forgængere kan det med Sandhed siges, at han baade bogstavelig og i overført Betydning gravede dybere. For at tage et Eksempel, der ligger mig særlig nær, Kirkerne; her havde man tidligere egentlig kun interesseret sig for deres romanske Kærne. Alt det senere tilkomne, Taarne, Vaabenhuse og Hvælvinger, der jo i Virkeligheden giver vore Landsbykirker deres Præg, maatte i Reglen nøjes med den lidet fyldestgørende og ikke altid lige rigtige Karakteristik: »Fra den senere papistiske Periode«. Anderledes med Smidt. Alt skulde med, nøjagtig beskrives, sættes i Relation til hinanden. Ak, hvor mange Gange har jeg ikke i mine unge Dage bandet og galet over, at han aldrig kunde blive færdig, saa vi kunde komme hjem til den altid sene Middag. Og som med Kirkerne var det med Ruinerne. Han gav ikke op, før hver Murstump havde afsløret sine Hemmeligheder, selv om Budgettet blev overskredet, og Direktøren, »min Direktør«, som han altid udtrykte sig, fik graa Haar i Hovedet. Han var f. ø. ikke bange for selv at lægge Ryg til, naar det kneb. Da »Lindevænget« ved Kalundborg 1906 skulde udstykkes til Bebyggelse, hvilket i høj Grad vilde skæmme Udsigten til Kirken og den smukke gamle Købmandsgaard, Lindegaarden, der ikke mindre takket være hans Energi var kommet i Museets Eje, tog han uden videre hele Vænget paa Haanden, uagtet han saavist ikke var Millionær!

Naar Udgravningen var færdig, slap Smidt dog ikke sine kære Ruiner. Jeg tænker herved ikke saa meget paa den — undertiden ret kraftige — Konservering, der desværre er en Nødvendighed i vort Klima, da de ellers i Løbet af faa Aar vilde synke i Grus. Men gennem Foredrag og Smaaskrifter søgte han at gøre dem forstaaelige og fremmane deres Historie, og lod det sig gøre, gjorde han dem tiltalende og klarere ved at indføje dem i et Anlæg. Et Eksempel instar omnium er Øm. Himlen skal vide, at der ud over selve Grundplanen ikke er altfor meget tilbage af dette gennem sin livfulde Krønike saa bekendte Cistercienserkloster. Men alligevel lykkedes det ham baade under og efter den aarelange Udgravningskampagne at gøre det til et yndet Udflugtssted. Noget hjalp naturligvis den skønne Beliggenhed, den berømmelige Abbed Jens' Grav gjorde vel ogsaa sit, men Hovedæren skyldes dog Smidt selv. Ingen kunde simpelthen staa for den Ildhu, hvormed han »gjorde Propaganda« for sit Værk. Overhovedet ejede han en sjælden Gave til at tale med Folk ligefra de højeste til »ringeste Gangerpilt«. Overalt vandt han sig Venner, og paa de Steder, hvor

Portræt fra Skoleaarene i Sorø.

han Aar efter Aar vendte tilbage, var han elsket af sine gamle Arbejdere.

Hans Arbejder i Marken, der begyndte tidligt om Foraaret og altid sluttede sent, levnede ham selvfølgelig ikke altfor megen Tid til litterær Virksomhed, og tilmed flød Blækket ret tungt fra hans Pen. Alligevel vilde hans Bibliografi fylde bravt. Af de 20 udkomne Aargange af Nationalmuseets »Arbejdsmarken« har han leveret Bidrag til ikke mindre end 14 dels om enkelte Undersøgelser, væsentlig af Borge, dels om almindelige Spørgsmaal vedrørende dette herhjemme saa lidet opdyrkede Felt. Men ogsaa i »Aarbøger for nordisk Oldkyndighed«, »Fra Arkiv og Museum« og i lokalhistoriske Tidsskrifter findes der talrige Afhandlinger af ham. Helt udenfor hans almindelige Arbejdssfære og som et Led i den nu vel glemte Strid om Frue Kirkes Spir falder hans banebrydende, store Afhandling om dens Bygmester C. F. Hansen (Tidsskr. f. Industri. 1911), der i høj Grad bidrog til at rehabilitere denne fremragende, men i lange Tider ret ringeagtede Arkitekt. Af større selvstændige Arbejder er der foruden den tidligere nævnte, endnu utrykte Bog om Roskilde Domkirke og dens middelalderlige Tilbygninger, hvormed han havde syslet siden 1920'erne, hans 1931 udkomne Folioværk om Cistercienserkirken i Løgum. Gennem sin mangeaarige Virksomhed som arkæologisk Konsulent for H. Lønborg Jensen ved Kirkens Restaurering — ligesom tidligere ved Restaureringen af St. Cathrine Kloster og

Kirke i Ribe — kendte han snart sagt hver Sten i Bygningen og gav en udtømmende og paa mange Maader helt ny Redegørelse for en af vort Lands skønneste Kirker. Begge disse Arbejder belyser de to, hinanden nærstaaende Sider af vor ældre Arkitektur, der navnlig havde hans Kærlighed, og til hvis Forstaaelse han ogsaa paa anden Maade har ydet vægtige Bidrag: Cisterciencerarkitekturen og Valdemartidens store Murstenskirker.

Med Sandhed kunde jeg i »Biografisk Leksikon« skrive, at C. M. Smidt havde været Museet en god Mand. Men han var mere end det. For os ældre — og ikke mindst for mig — stod han som en god og elskelig Ven, for de yngre, der tog Arven op efter ham, som et værdigt Eksempel til Efterfølgelse. Alle vil vi savne ham dybt og mindes ham længe.

M. Mackeprang.

C. M. SMIDT OG TERSLØSEGAARD

Hverken om Arkitekten og Arkæologen C. M. Smidt eller om Maleren og Naturfredningsmanden *Erick Struckmann* nævner de i 1942 udkomne Bind af Dansk biografisk Leksikon, at det var dem, der først af alle slog offentlig til Lyd for i den 11. Time at redde Tersløsegaard fra det totale Forfald, som ved den daværende Ejers Ligeegyldighed truede Ludvig Holbergs gamle Sommerbolig. Det skete i en velskrevne Artikel af C. M. Smidt, baaret af Kærlighed til Holberg og af Indignation over Gaardens slette Skæbne; den fremkom i Tidsskriftet »Kunst« 1902, 4. Aarg., 11.—12. Hefte, og var smukt illustreret med Gengivelser af nogle af Struckmanns Tersløsegaard-Malerier. Ved dette Fremstød lykkedes det virkelig de to unge Kunstnere at ruske saadan op i Samvittighederne, at der, paa Soransk Samfunds Initiativ, i Novbr. 1904 kunde dannes en Komité, i hvis Forretningsudvalg de begge fik Sæde, og som havde Evne og Held til at føre Sagen igennem til en lykkelig Ende, ikke mindst ved *Martin Nyrops* gode Hjælp og store økonomiske Offervillighed.

Men før dette kunde ske, havde C. M. Smidt i August 1903 haft ubehagelige Kampe at bestaa med Gaardens Ejer, Soraneren, Jægermester *Garth-Grüner* til Lille Svendstrup, som var blevet meget vred over Smidts efter hans Mening uberettigede »Indtrængen paa privat Grund«. Smidt gav raat for usødet, og det var saa heldigt, at Dagbladet »Dannebrog«, i hvis Spalter Slaget stod, som Chefredaktør havde en gæv Soraner, *Otto Borchsenius*, der støttede sin unge

Skolefælles modige Indsats, bl. a. ved at lade en Medarbejder »Craal« (Holger Rosenberg) tage ned og se paa Gaarden, hvorefter han helt kunde stadfæste Smidts Omtale af dens Forfald. Den skarpe Polemik førte dog til, at Ejeren nu var villig til (og veltjent med!) at sælge Resterne af en Gaard, som han slet ikke var interesseret i at beholde, og hvis sidste Smule Jordtilliggende han allerede havde frasolgt — uden Skelen til, hvormeg et en hæsliig Bebyggelse lige op ad Gaarden skadede den.

C. M. Smidts energiske Optræden ved denne Lejlighed gør, at man skylder ham en oprigtig Tak i hans Grav for at have været med til at rejse en Redningsaktion til bedste for det enestaaende Holberg-Monument, hvortil hans Navn derfor altid vil være knyttet med Hæder. Ved sin Død havde han Sæde i Styrelsen for Tersløsegaard (indvalgt 13. Decbr. 1940 af den samlede Styrelse), hvori han ikke havde ønsket at indtræde, da Forretningsudvalget fra 1904 omsider i 1916 havde løst sine Opgaver. *-hgo.*

Arkitekt *Carl Martin Smidt*, som den 21. November om Aftenen blev paakørt og dræbt af Toget ved Nærumbanens Lokalstation paa Toftebæksvej i Lyngby, var født den 15. Oktober 1872 i Tyregød Præstegaard i Vejle Amt som Søn af Sognepræst Carl Marcus Smidt og Hustru Henriette Christiane, f. Jacobsen (død 1919). Faderen, som døde den 19. September 1918, 83 Aar gammel, blev i 1877 Sognepræst til Tjustrup og Haldagerlille. Sønnen Carl Martin kom efter Sommerferien 1884 ind i Sorø Akademis Skole. I Juli 1890 udmeldtes han af V Klasse. Den 29. November 1912 blev han gift med Olga Ingeborg, f. 25. Marts 1888 som Datter af Kurvemager Gottfried Olsson (død 1892) og Hustru Bengta Petersdotter (død 1917). Carl Martin Smidts Brødre er: *Johannes Frederik Smidt* (R. '90), *Marcus Andreas Smidt* (S. '88) og *Valdemar Immanuel Smidt* (4. Kl. Hovedeksamen '93). Arkitekt Smidt begravedes Torsdag den 27. November paa Vestre Kirkegaard.

FYNS AFDELINGENS SORANERFEST

Lørdag d. 1. November afholdt Fyens Afdelingen sin første Sammenkomst efter den ny Bestyrelses Tiltræden, og da man i den Anledning følte, at der maatte gøres noget ganske særligt, havde vi formaaet vor højtelskede Soranerveninde *Lulu Ziegler* til i en Pause mellem sine Ture rundt paa Kontinentet at komme herover og glæde os med sin Sang og Optræden, hvad hun beredvilligt havde lovet, og for at skabe en hyggelig Ramme om hende var Festen forlagt til Komigen Kro ved Langesø.

Deltagerne med Damer — ialt ca. 50 — mødtes Kl. 17.30 paa Graabrødre Plads med alle Medlemmernes disponible Biler, og selvom enkelte fjerntboende Medlemmer paa Grund af en mere end engelsk Taage over Landevejene ankom med lidt Forsinkelse, lykkedes det at faa alle Del-

tagerne anbragt, og omkring Kl. 18.30 begyndte Festen paa Kroen med en Middag bestaaende af Nyslagtet Flæskesteg etc. m. Rødkaal og Æbleskiver m. Solbærrøm, og bagefter sludrede man ved Kaffen i de hyggelige Krolokaler, indtil *Lulu Ziegler* fandt Stemningen beredt for hendes Optræden, der hvad Længde og Indhold angaar satte skandinavisk Rekord og vakte begejstret Bifald. Hun kunde næppe heller have faaet en bedre Ramme end Krostuen med de smaa Borde, de lave Lofter og Deltagerne siddende paa Borde, Bænke, Skænk og Reoler og med Røgen bølgende gennem Lokalet. Stemningen blev da ogsaa saa »parisisk«, at *Holger Friis* tilsidst paa alles Vegne omfavnede *Lulu* og med et Kys takkede for den store Oplevelse.

Derefter spillede Orkestret op til Dans, og først henimod Midnat spredtes Deltagerne igen i Taagen efter en helt igennem hyggelig og fornøjelig Aften.

En Deltager.

SORANERVÆRELSET

Soransk Samfunds Værelse paa Studentergaarden er opslaaet ledigt pr. 1. Marts 1948. Ansøgningsfristen udløber den 15. Januar n. A. Ansøgninger sendes direkte til Studentergaardens Vice-Efor, Universitetssekretær *Povel Fønss*.

»FRA NATIONALMUSEETS ARBEJDSMARK« 1947
(95 Sider, rigt illustreret. Gyldendalske Boghandel. Kr. 8,75)

Aar efter Aar har vi her i »Soraner-Bladet« henledt Opmærksomheden paa den ypperlige, aarlige Publikation: Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. Det skete fra først af, fordi baade Museets Leder og flere af Aarsskriftets Medarbejdere var gamle Soranere; nu er der blandt disse ikke mere nogen Soranere, men Museets Leder er stadig en af den gamle Skoles Sønner og sætter sit Præg paa dets Aarsskrift. I det nylig udkomne, indholdsrige Bind er der til Gengæld et Par Afsnit, som i særlig Grad vil interessere dem, der som Soranere føler sig knyttet til Vestsjælland — det er Therkel Mathiassens: En palæitisk Boplads ved Bromme og P. V. Globs: Slots Bjærgbys Høje. Det er virkelig ikke, fordi de andre Afhandlinger ikke nok er værd at læse, ja Afhandlingen af Knud Thorvaldsen om Moseliget fra Borremose i Himmerland er ligefrem gribende ved sin Uhygge og Oprullen af en mørk Fortids Gaader; men om de to Afsnit, der omhandler arkæologiske Forhold klods op ad Sorø-Skolen, gælder, at de viser, i hvilken Grad man her, ogsaa udenfor »det historiske Sorø«, har Oldtidens Spor og mærkelige Forhold lige for sine Fødder. »Pløjemarken«, som Dr. *Mouritz Mackeprang* kaldte sit Museums Aarsskrift, være derfor atter anbefalet til enhver Soraner, der har aabent Øje for andet end Teknik og Sport. Det nysudkomne Bind nævner paa Omslagets Bagside, at alle tidligere Aargange er udsolgt — som ventelig var! 1947-Bindet bliver det bestemt ogsaa snart; man bør søge at faa fat i et Eksempplar, helst omgaaende!
hgo.

ET NAVN, SOM BØR PAA MINDETAVLEN

Da Mindetavlen over de i Besættelsestiden faldne Soranere afsløredes den 19. August paa Sorø Akademis Skole, troede man, at nu havde man faaet alle de Faldnes Navne med paa Tavlen. Nu viser det sig, at der i al Fald mangler eet Navn, nemlig Ritmester *Aage Moos Hansen Møller*, som faldt i Italien den 5. November 1944. Ingen har imidlertid vidst noget herom, før der i indeværende Efteraar paa Chr. Erichsens Forlag (Direktør *Stig Jensen*, S. '13) udkom en Bog af Premierløjtnant *Aage Juel* »Paa Felttog med The Buffs gennem Italien«. Bogen er tilegnet Ritmester *Aage Moos Hansen Møller*, der fødtes den 21. Januar 1910 i København som Søn af Grosserer *Axel Peter Hansen Møller* og Hustru *Anna Elisabeth*, f. *Christensen*. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1920 og udmeldtes i Juli 1922 af 3. Mellemskoleklasse. Premierløjtnant *Aage Juel* havde, da han som Kornet var paa Løjtnantsskolen, *Hansen Møller*, som da var Kaptajnløjtnant, til Lærer i Ridning. I Besættelsestiden flygtede de begge til England, hvor de traf hinanden i en Træningslejr og siden mødtes de under Felttoget i Italien, hvor *Hansen Møller* faldt. Herom fortæller *Aage Juel* i Bogen:

»Danny« *Møller*, som *Hansen Møller* blev kaldt af sine Venner i den engelske Hær, laa et Efteraar nede ved Svendborg som Chef for en Eskadron af jydsk Dragonregiment. Her besluttede han sig til at forlade den danske Hær og søge ud for at faa en Lejlighed til at kæmpe mod Tyskerne. Sammen med to Søløjtnanter sejlede han omkring Nytaarstid 1943 over Nordsøen i en Fiskekutter. Efter Ankomsten til England maatte han vente næsten et halvt Aar, før han kunde komme ind i den engelske Hær, hvor han maatte begynde som Sekondløjtnant paa Prøve. Efter et halvt Aars Træning kom han ned til Italien. Her afgik han til Casinofronten som Premierløjtnant ved 5. Bataillon Buffs. Som Delingsfører deltog han i en Række Kampe, hvor han høstede megen Hæder, og hvor han tilsidst blev saaret, dog ikke værre, end at han 14 Dage efter var tilbage ved Bataillonon. Efter at Divisionen var taget ud af Linien, fulgte han med til Ægypten, hvor 78. Division skulde forblive nogle Maaneder. I Okt. kom den tilbage og blev indsat paa Midtfronten for, som man troede, at løbe igennem et svagt Punkt i den gotiske Linie og tage Bologna. Vejret og Terrænet havde imidlertid hjulpet Tyskerne, der havde bidt sig godt fast. *Danny* havde snart bevist, at han var den ideelle Patruljeleder. Gang paa Gang var han gaaet alene ud eller med et Par Folk, og altid havde han nogle Resultater at bringe hjem, som f. Eks. da han fik en tysk Gruppepost til at overgive sig betingelsesløst, blot ved at skælde ud. Saa faldt han da en regnfuld Aften paa en Forskraaning oppe paa et af

Apeninernes mange Smaabjerge. Han traadte paa en Mine, da han vilde gaa uden for sit Skyttehul, og dræbtes paa Stedet. De bragte ham tilbage og lagde ham til Hvile paa 78. Divisions Soldaterkirkegaard i Salernodalen. — »Jeg har — skriver Forfatteren — set hans Grav, hvorpaa der staar et lille hvidt Kors blandt mange andre smaa hvide Kors, blot med hans Navn. Der staar ikke paa det, at her ligger en dansk Officer, som, hvad Tapperhed og Offervilje angaar, ikke stod tilbage for Heltene fra 48 og 64«.

Der staar heller intet paa det lille hvide Kors om, at herunder hviler en gammel Soraner. Mon det ikke paa en eller anden Maade lod sig gøre at faa sat Navnet *Aage Moos Hansen Møller* paa Mindetavlen paa Sorø Akademis Skoles Stengang. For det bør staa der.
—*frey.*

EUGEN IBSEN

OVERLÆRER VED SORØ AKADEMIS LÆRDE SKOLE

Det blev mange Hold Gymnasiaster, som *Eugen Ibsen* kom til at føre op til den afsluttende Studentereksamen, og som Aarene er gaaet, foreligger der nu fra enkelte af disse Elever Memoirer fra deres Skoletid.

Som rimeligt er, spiller de mere særprægede Lærere en ikke ringe Rolle i disse Erindringer fra Barndommen og Ungdomsaarene. Ved Akademiet var der den Gang — altsaa i Firserne og Halvfemserne i forrige Hundreaar — flere Adjunkter og Overlærere, der ved deres personlige Optræden og ved deres aandsprægede Undervisning gjorde stærkt Indtryk paa de unge og modtagelige Sind.

For blot at nævne enkelte, den senere Rektor *Hoff*, den ridderlige *Michael Rosing*, den spejderinteresserede *Lauritzen* og Overlærer *Eugen Ibsen*. Her skal kun prøves paa at give en loyal og retfærdig Skitse af den ypperlige Undervisning, som han i dette Tidsrum gav til de skiftende Klasser. Enhver, der har gennemlevet en Række Aar som Elev ved en stor Skole, ved, at der kan være en stor Forskel paa de enkelte Klasser. En Aargang er opsat paa at faa noget ud af Undervisningen, medens den følgende Aargang lægger langt mere Vægt paa at faa mest muligt Løjer og Langkaal ud af Tiden. Herved kan selvfølgelig ikke alene Udbyttet af Timerne, men ogsaa Lærerens Optræden over for Klassen, ja, over for den enkelte Elev blive ret stærkt paavirket, og derved det Billede, som Drogen sædvanlig først mange, mange Aar senere tegner af Læreren faa en noget forskellig Belysning, blive mere eller mindre fortegnet paa adskillige Punkter.

Fra det Øjeblik, *Eugen Ibsen* skred ind i Klassen,

var den i hans hule Haand. Han ledede, han styrede, og han nedfældede de Kundskabsfrø, som han i den Time ønskede at saa i de modtagelige Sind. Maalet var stadig at udvikle Drengene, at faa Drengens egen Tankeevne vakt og sat i Sving, at faa Klassens Nysgerrighed og Selvvirksomhed til at virke.

Eugen Ibsen brugte mange Midler hertil. Han indskrænkede sig ikke til de faa og smaa, delvis forældede Eksamenforordringer i Fysik, som den Gang krævedes, men førte sine Elever ud i mange forskellige naturvidenskabelige Omraader, ja, undertiden paa Omraader, hvor det rent menneskelige var det alt dominerende.

Allerede i de Aar var Fysiklærerens Opgave at lære højere Fysik til unge Mennesker, der savnede ethvert Kendskab til højere Matematik, ret uløselig, i hvert Fald gansk ugørlig udfra de smaa danske Lærebøger. Den højt begavede og kundskabsrige Eugen Ibsen løste den vanskelige Opgave med legende Lethed uden, at det gik op for Eleverne, at han under sin stærkt personlige Undervisning lærte dem ikke alene »Definitioner og Forklaringer«, men samtidig fik Lejlighed til at gøre sine mere opmærksomme Elever saa fortrolige med de grundlæggende Tanker for Differential- og Integralregning, at den senere Tilegnelse af dette svære Stof lettedes i en ikke ringe Grad.

Ogsaa de den Gang ret nye og friske antropologiske Iagttagelser benyttede Eugen Ibsen lejlighedsvis, og han veg ikke tilbage for at føre Klassen ind i Lykkespillerfaringernes fortryllede Rige.

Hans fasttømrede Definitioner blev siddende og var saaledes ikke blot en mægtig Hjælp for den unge ved den mundtlige Prøve.

Der herskede i hele den lærde Skoles Undervisning en mærkelig Angst for at føre Oplysningerne helt frem til den daværende Nutid. Alt standsede ved 1870. Hvad der laa senere, var ikke »afklaret«, var saa fyldt af »Døgnets Strid«, at det ikke blev anset for at egne sig til at føres ind i Undervisningen.

Denne Tidsgrænse kendte Eugen Ibsen ikke. I en Time, som vi Drengene aldrig glemte, førte han Luftballonens Historie lige frem til Døgnets store Begivenhed, de to franske Officerer Renard og Krebs's Opstigning med en fiskeformet og styrbar Ballon.

Vi benyttede en ret stor fransk Lærebog i Fysik og fik her for første Gang Lejlighed til at tilegne os et Kundskabsstof paa et fremmed Sprog og det tilmed paa den for sin Skønhed og Klarhed berømte galliske Tunge.

Dette voldte ingen af os Drengene Vanskeligheder, men Hovedvægten af Undervisningen laa i den mundtlige Eksamination, hvor Overlærer Ibsens hurtige Nemme og rige Lune straks slog ned paa enhver nok saa lille Afvigelse fra Tankens Klarhed og fra godt Dansk.

Ogsaa vor Brug af Kridtet paa den sorte Tavle fulgte han, selv om han samtidig kunde foretage sig et og andet, med Opmærksomhed og slog som et Lyn ned paa de rent absurde og taabelige Proportioner i vore barnlige og ofte ubehjælpsomme Tegninger.

Poul Heiberg (S. '86).

IWAN DOLGOROUCKOFF

IN MEMORIAM

EN EFTERSKRIFT

Spaadommen om, at vi, naar Mindeordene i Soraner-Bladets Oktober-Nr. var læst, kunde vente at faa noget nærmere at vide om hans Skæbne i de sidste Aar, gik straks i Opfyldelse. Det viste sig, at tidl. Kaptajn i Ingenieurkorpset *H. G. Wagner* (S. '94), hvis Søn *C. A. Wagner* er ansat i Ø. K.'s Afdeling i Shanghai, dels gennem denne, dels i Breve direkte fra *Iwan Dolgorouckoff*, laa inde med adskillige Oplysninger om vor afdøde Kammerat i det fjerne.

Desværre indeholdt disse ikke noget godt nyt. Han har ganské rigtig en Tid været en velhavende Mand og været hjemme i Danmark 1905, hele Aaret, i 1908 og, sidste Gang, i 1914. I 1918 gik han over til den katolske Kirke, og i 1935 blev han pavelig Kammerherre, men allerede da havde han mistet sine Penge, maaske paa »The Shanghai Horse Bazar«, og *C. A. Wagner* traf ham ved sin Ankomst til Shanghai i 1933 som en fattig Mand. En dansk Dame fra S. omtalte *Iwan Dolgorouckoff* som en Særling, der aabenbart ikke havde meget at leve af til daglig og derfor, naar han blev sat til et dækket Bord, »spiste som den, der ikke faar Mad hver Dag«. Hvad han havde at leve af, var ikke til at faa at vide; man havde prøvet at faa ham til at rejse hjem med en af Ø. K.s Baade — og her vilde man dog nok have kunnet finde et eller andet til ham, men rejse hjem vilde han ikke. Man havde da kun at være saa god mod ham som muligt paa Stedet, men meget isoleret har han levet; ved Sjælemessen over ham efter hans Død var kun *C. A. Wagner* og den danske Gesandt i Kina *Alex Mørch* tilstede.

I 1907 var hans Hest faldet ovenpaa ham, og han fik et aabent Brud paa venstre Arm i Albuén. Det smertede meget, men Behandlingen af Læsionen og Armen var endnu mere smertefuld. »Selvbeherskelse, klassisk Stoicisme, er maaske æstetisk tiltalende,« hedder det i hans Brev derom, »men ofte fysisk og psykisk uheldig. Jeg foretrækker at være selvbehersket — naar det ikke gør ondt at være det.« Iøvrigt havde Livet lært ham, hvad gentlemanlike, venlig og tillidvækkende Opræden er værd; paa den har han skønnet, hvor han mødte den, især hos den Ungdom han traf paa.

Hans Breve til Kaptajn Wagner, skrevne i 1941, er smukke og venlige, men vidner om, at han ikke mindedes Sorø, hverken Egnen eller Skolen, med netop varme Følelser; han havde nærmest følt sig ulykkelig ved at være der i seks Aar, fjernt fra de aabne vestjyske Egne, fra Hav og Heder — Sorø havde altid trykket ham. Af sine Lærere mindedes han med en vis Velvillie Overlærerne *Ibsen, Kiellerup* (som han kalder »vistnok Danmarks sidste Polyhistor«), *Rosing* og *Wormer* samt Adjunkterne *Gad* og *Zoffmann*; de øvrige dannede »et Rædselskabinet«, og selve Opdragelsesanstalten gav som saadan netop ikke nogen »Opdragelse«. Selv fik han dér et Knæk, som det tog ham lang Tid at komme over — han vilde fraraade alle at sende deres Børn til Sorø. — Om Fremtiden her i Verden spaar han det værste: »Europa har engang haft en 30-Aars Krig; nu (1941) kommer der en anden, minus en Rabat paa Grund af den moderne Hurtighed, saa det er bedre at berede sig paa et Ragnarok eller paa den yderste Dags Domsbasun — hver efter sin Tro.« —

Om sin Broder *Axel Andersen* (S. '88), som han p. Gr. af Afstanden i Alder og Opholdssteder aldrig lærte nærmere at kende, oplyser han, at han døde i København 23.9.1939 paa Frederiks Hospital af Tarmslyng efter kun 1½ Døgn's Ophold, og uden at nogen Operation blev foretaget. Han efterlod sig en ikke ubetydelig Formue og et relativt kostbart Bibliotek, vurderet til op mod 20.000 Kr.; baade dette og de fleste af hans Penge var testamenteret til sønderjyske Formaal, der havde hans store Kærlighed, men for en mangeaarig Husholderskes Fremtid sørgede han ogsaa godt. Af hans kostbare Løsøre kom en Del til Museet paa Kronborg, bl. a. et Skrivebord, skænket hans Fader af Kejser Alexander III af Rusland. *hgo.*

SORØ AKADEMIS ØKONOMI

Soraneraftenen Fredag den 5. December paa Angletterre burde have samlet mange flere Deltagere end de mødte. Det var et meget interessant og instruktivt Foredrag, Kurator *Korsgaard* holdt om Emnet »Sorø Akademis Økonomi i Dag 200 Aar efter Holbergs Dotationer«. Formanden takkede Kurator hjerteligt for Foredraget, hvoraf der ved Lejlighed vil fremkomme et fyldigt Uddrag i Soranerbladet.

ET DØDSFALD

Civilingeniør *Valdemar Jürs* er afgaaet ved Døden og begravedes fra Rigshospitalets Kapel Onsdag den 26. November.

Valdemar Jürs var født den 6. September 1875 i Christianssted paa St. Croix som Søn af Auditor, Dommer og Politimester August Herman Jürs (død 6. September 1918 i København som fhv. Overdommer) og Hustru Agnes Adelgunde, f. Stakelmann. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1888 og forlod den med Realeksamen 1893. En Broder var forlængst afdøde *Axel Jürs*, der forlod Sorø i 1891 med IV Klases Hovedeksamen.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Andelsselskabet Vestjyllands Mergelforsyning har i Andledning af 40-Aarsdagen for Selskabets Stiftelse udsendt Bogen »Mergel og Kalk i Vest- og Midtjylland«, forfattet af Sekretær i Det Danske Hedeselskab *Harald Skodshøj* (S. '21).

*

Paa »Politiken«s Forlag er udsendt Bogen »Det gamle København« af Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) og Tegneren *Axel Nygaard*.

*

Lærer *Børge Hjelm-Hansen* (udm. I G. '34) har paa Det Schönbergske Forlag udgivet »Børnenes Hvem ved hvad?« med Illustrationer af *Immanuel Tjerne*.

*

Typograf *Knud Stephan Nielsen* (R. '32) har faaet Navneforandring til *Knud Stephan Foxil*.

*

Overretssagfører *Knud Dalgas Langballe* (S. '06) fyldte 60 Aar den 1. December.

*

Overjæger paa Svenstrup Gods pr. Borup *Joachim Nielsen* (R. '85) fyldte 80 Aar den 29. November.

*

Bestyrelsen for Kunstmuseet i Sorø meddeler, at flere Nyerhvervelser nu er ophængt paa Museet, bl. a. et stort smukt sjællandsk Landskab af *Poul S. Christiansen*: Skaridsholms Ruiner 1909, der er deponeret af Ny Carlsbergfondet, samt de to Malerier, som Museet modtog som Gave ved Ny Carlsbergfondets Uddeling den 6. November, nemlig *Knud Agger*: Blomstrende Kirsebærtræ og *Victor Haagen-Müller*: Skovbrynet, Tidsvildelunde.

Museet er i Vinterhalvaaret gratis tilgængeligt hver Søndag Kl. 11—12 og 13—15.

*

Akademisk Arkitektforening aabner den 28. Februar næste Aar i Samarbejde med Landsforeningen Dansk Kunsthaandværk og Kunstindustri en stor, oplysende Udstilling »Familie og Bolig« i Forum i København. Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. 3. Re. '01) bliver Udstillingens Hovedarkitekt.

*

Kjeld Rønhof (R. '36) har faaet Kong Christian X's Erindringsmedaille.

*

Kirkeministeriet har ansat Hjelpepræst hos Sognepræsten for Kalvehave Menighed i Roskilde Stift, *A. J. Kærup* som fast Hjelpepræst i Sorø. Pastor Kærup er 36 Aar og teologisk Kandidat fra 1938. Han har været Lærer paa Brøderup Højskole, Huslærer hos *Kaj Munk* i Vedersø Præstegaard, Hjelpepræst i Jetsmark og sidst i Kalvehave. Søndag den 14. December indsattes han i Embedet og holdt forøvrigt samme Dags Eftermiddag Bryllup i Frederikssund.

Fra Skovdirektør *N. B. Ulrich*, som man i Anledning af hans Beskikkelse som Overinspektør for Sorø Akademis Skovvæsen har tilskrevet, er der indkommet følgende Svar den 7. November:

»Til

Soransk Samfund!

I Anledning af det højtærede Samfunds venlige Lykønskning til min Beskikkelse som Overinspektør for Sorø Akademis Skovvæsen bringer jeg herved Samfundet min bedste Tak.

Jeg vil haabe, at vi snart kan komme ind i bedre Tider, saa at der kan blive Lejlighed til at bygge Skovene op igen. Jeg forstaar godt, at Sorøskovene maa staa med en Æventyrglans for de gamle Soranere, og det er mit Haab, at jeg maa komme til at yde et beskedent Bidrag til, at disse Skove fremover maa blive bevaret i deres smukke Tilstand til Glæde for nuværende og kommende Soranere.

For mig selv er det en personlig Glæde at overtage en Stilling, som min Tipoldefar bestred for ca. 150 Aar siden.«

*

Tandlæge *Kai Machold* (S. '15) fyldte 50 Aar den 22. November.

*

Styrelsen for Det internationale Arbejdsbureau har anmodet Departementschef *Einar Cohn* (S. '03) om at indtræde i Arbejdsbureauets statistiske Ekspertkomité.

*

Billedhuggeren *Jan Buhl* (S. '37) har faaet Ny Carlsbergfondets store Stipendium paa 9000 Kr. til et Studieophold i Italien.

*

Forlaget Fremad har udsendt tredje Bind af *K. K. Steinckes* (S. '99) Erindringer, hvori Forfatteren skildrer sin Tid som Socialminister.

*

Læge *T. Wadum* (S. '29) kom den 28. Oktober hjem fra Upernivik i Grønland, hvor han har fungeret som Distriktslæge siden den 14. Juni 1946. Læge Wadum er fra 1. December fastansat som Lægekandidat paa Sindssygehospitalet ved Aarhus.

*

Pastor *Paul Nedergaard* (S. '14) har nedlagt alle sine betroede offentlige Hverv, deriblandt Stillingen som Redaktør af »Præsteforeningens Blad«, Medlem af denne Forenings Bestyrelse samt Medlem af Radioraadet.

*

Den af mange gl. Soranere kendte Frk. Anna Hyldgaard, nuværende Indehaver af Svegårds Boghandel i Sorø, kunde den 16. November fejre 50 Aarsdagen for sin Ansættelse i den gamle Boghandel, hvor saa mange af Skolens Elever har deres Gang.

Fhv. Gartner Jens Chr. Sørensen er død paa Sorø Alderdomshjem, 67 Aar gammel. I sin Tid passede han Haver for flere Folk i Sorø, bl. a. for Rektor *Raaschou-Nielsen*. En kortere Tid var han tillige Opsynsmand ved Kunstmuseet og en Tid Hjælper som Afløser i Sorø Kirke ved Forevisningerne om Søndagen.

*

Til Carlsberg Bryggeriernes 100 Aars Jubilæum i November var Tuborg Bryggeriernes Gæve en Selvefant med Ur, fremstillet efter Tegning af Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. 3. R. '01).

*

Paa H. Hagerups Forlag er af Serien »Svundne Tider. Erindringer og Breve« udkommet med sjette Bind »Johan Bartholin Eickel. Reise fra Kiøbenhavn over Kiel og Hamborg til London A° 1792«. Udgiverne er Carl Dumreicher, *H. G. Orlík* (S. '95) og H. Topsøe-Jensen.

*

Paa Ejnar Munksgaards Forlag har Tegnælærer og Maler *Sigfred Neuhaus'* Hustru, Fru Louise Neuhaus, udsendt Digtsamlingen »Ad Længselens Sti«.

*

Sorø Akademis Skoles 3. Gm. og 2. Gm. foretog Lørdag den 20. September en Ekskursion til Lund under Ledelse af Lektorerne *Balslev* og *Damgaard* og Adjunkt *Molde*.

*

Der er endnu et lille Parti tilbage af Asser Riigs Trops Jubilæumsskrift. De, som ønsker at faa det, kan henvende sig til cand. mag. *Svend Ranvig* (S. '35), Sorø Akademis Skole.

*

Landstingsmand, fhv. Justitsminister *K. K. Steincke* (S. '99) holdt Søndag den 5. Oktober Festtalen ved den borgerlige Konfirmation i Odd Fellow-Palæet i København.

*

Stud. jur. *Birthe Langkjær Hansen* (S. '45), Datter af Landsretssagfører Hansen, Sorø, viedes den 23. September til stud. jur. Bertil Jacobsen, Søn af Revisor Jacobsen, København.

*

Hos Gyldendal er udkommet »Nogen må dø« — Peter de Hemmer Gudme,, redigeret af Wichmann Ryefelt og *Erting Nielsen* (S. '38).

*

Hos Thaning & Appel udkommer en af Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) skrevet Bog »Den italienske Nat«, et Studium af Maskekomedien.

*

SORANER-BLADET

33. AARGANG

BOGTRYKKERIET SELANDIA A-S
KØBENHAVN 1948

INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

ANDERSEN, VILH., Prof., Dr. phil.:	Side
<i>Et Brev til Sorø</i>	85
ANONYM:	
<i>Tavlen paa H. C. Andersen-Museet i Odense...</i>	39
BOHN, P. H., Rektor:	
<i>Tale til Dimittenderne ved Translokationen den 23. Juni</i>	49
BÖÖK, FREDRIK, Prof., fil. dr.:	
<i>Sorø och Absalon</i>	73
CHRISTIANSEN, TAGE, Redaktør, cand. jur.:	
<i>Tale ved Soransk Samfunds Aarsfest. Med 1 Portræt</i>	81
von HAVEN, F. C. C. C., Bibliotekar:	
<i>Nogle spredte, personlige Minder om min gamle Skolekammerat og gode Ven gennem 52 Aar</i> — [V. Chr. Sorgenfrey Hansen]. Med 1 Portræt	66
KORSGAARD, M., Universitetskurator:	
<i>Sorø Akademis økonomiske Forhold i de senere Aar</i>	1, 22, 68
OLRIK, H. G., fhv. Kontorchef:	
<i>Christian Ditlev Frederik Reventlows 200 Aars Dag. Med 1 Portræt</i>	17
<i>Vilhelm Gregersen. En Soransk Lyriker hædret paa sin Hundrede-Aars Dag. Med 1 Portræt</i>	29; jfr. 42
<i>Holberg-Monumentet i Sorø. Med 1 Billede</i> ...	41
<i>Kunstmuseet i Sorø</i>	77
PETERSEN, EDITH, f. Nielsen:	
<i>Kirkens Hilsen. Graven ved Sorø Kirke. Niels P. Larsen in memoriam [Digt]</i>	21
RAASCHOU-NIELSEN, H., fhv. Rektor:	
<i>Sorø-Minder. Med 4 Portrætter og 2 Gruppebilleder</i>	13, 35, 57, 89
SCHJÆRFF, POUL, Lektor:	
<i>Da Absalons Grav blev aabnet i 1827...</i>	6; jfr. 12

NEKROLOGER

	Side
<i>Knud Lyhne</i> ('06), * 23. Juni 1888 — † 30. December 1947	5
<i>Arkitekt Erik Bay</i> (4. Klasses Hovedeks. '00), * 9. Februar 1884 — † 14. Januar 1948. Med 1 Gruppebillede. Af V. Sorgenfrey Hansen	11
<i>Dødsfald: Pastor emer. Hans Christian Rørdam</i> (udg. '93). Af hgo	13
<i>Oscar Waarst</i> (Realeks. '12), * 25. December 1895 — † 16. Februar 1948	18
<i>In memoriam Redaktør Hans Boesgaard</i> (udg. '80), * 9-8-1865 — † 13-2-1948. Af hgo	19
<i>Et Dødsfald: Graver Niels Peter Larsen. Af hgo...</i>	21
<i>Rektor Henrik Raaschou-Nielsen</i> ('89), * 16. Januar 1871 — † 23. Marts 1948. Med 1 Portræt. Af Jonas Bruun	25
<i>Konsul J. Hartmann</i> (udg. '86), * 18. Januar 1870 — † 28. Marts 1948	27
<i>Dødsfald: Overintendant J. P. Justesen</i> (Realeks. '15)	30
<i>Axel W. Munksgaard</i> (Realeks. '39), * 25. November 1921 — † 18. Maj 1948	42
<i>Aage Gunner Lauritzen</i> ('99), * 3. Januar 1880 — † 23. Juni 1948. Med 1 Portræt. Af V. Sorgenfrey Hansen	51
<i>Vilhelm Christian Sorgenfrey Hansen</i> ('03), * 19. Oktober 1884 — † 30. August 1948. Med 1 Portræt. Af H. G. Olrik	65
<i>In memoriam C. C. K. Fleischer-Hansen</i> ('12), * 21. Maj 1894 — 28. August 1948	69
<i>To soranske Dødsfald: Forpagter Svend Spandet</i> ('89), Turebylille. — Stationsforstander <i>Andreas Bang</i> (Realeks. '86). Med 2 Portrætter. Af hgo	75
<i>In memoriam —: Grosserer Thorvald Fischer</i> ('01)	79

	Side
En ung, sydslesvigsk Soraners tragiske Skæbne [<i>Kaj Julius Bogensee</i> (R. '42)]	79
Dødsfald: <i>Tito Grabow</i> ('47), I—II. Med 1 Portræt. Af P. H. Bohn og Ib Juul (S. '47)	83
Dødsfald: fhv. Lektor <i>Henrik Nicolai Clausen Fridmodt</i> , * 24. Juni 1870 — † 26. November 1948. Med 1 Portræt. Af Poul Schjærff. — <i>Henning August Østerberg Bistrup</i> (udg. '93), * 15. Maj 1879 — † 24. November 1948. Med 1 Portræt. Af Poul Schjærff. — Vicekonsul <i>Johannes P. Veistrup</i> (Præliminæreks. '08). Med 1 Portræt	91

FORENINGSANLIGGENDER

Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte ...	3, 92
De 200 raske, gamle Soraneres Stipendium...	3, 27, 47
Soraner-Frokost og Soraner-Aften	4
Ny-Indmeldelser til Soransk Samfund til og med d. 3. Januar 1948	4
Kegleaften. Af <i>Sem</i>	5
Fundats for Maanedsskriftet »Soranerbladet«s Fond	9
Soraner-Frokost	10, 18, 70
Nye Medlemmer	12, 18, 34, 51, 88
Soraner-Aften den 15. Marts	15
Generalforsamlingen den 21. April	20
Valdemar Petersens Legat	27
Ingen Sorø-Tur i Maj. Af <i>Bestyrelsen</i>	28
Soransk Samfunds nye Medlemsliste. Af <i>V. Sorgenfrey Hansen</i>	33
Soransk Samfunds Bestyrelse	34
Soraneraftenen den 15. Marts. Af <i>Sem</i>	36
Sommertur med Damer	36
Programmet for Efteraarssæsonen	36
Soransk Samfunds Generalforsamling	43
En Batøkfest [Soransk Samfunds Fyns Afdeling]. Af <i>En Deltager</i>	46
Stor Gave til Understøttelsesfonden	47
Regnskaber for 1947	52

	Side
Afstemningen om Soranerbladets Fundats	54
Aarsfest og Rusmodtagelse	63
Kegleaften	70
Soransk Samfunds Aarsfest 1948. Af <i>sem</i>	71
Meddelelse fra Bestyrelsen [Ny Redaktør af »Soranerbladet«]. P. B. V. <i>H. Krog-Meyer</i>	87
Soransk Samfunds Efteraarssfest. Af <i>sem</i>	94
Soraner-Bladets næste Nummer. Af <i>Red.</i>	96

MINDRE MEDDELELSER

En Indsigelse. [Mod Dr. med. Povl Heibergs Art. om Overlærer Ibsen]. Af <i>E. Nygaard</i> (S. 95)...	3
Rektor A. J. West's Mindelegat	4
Kunstmuseet i Sorø. Med 3 Billeder... 6, 10, 14, 36, 46, 92	92
Da Absalons Grav blev aabnet i 1827. Af <i>Christian Frederik Behrendt</i>	12
Husker Du? Studenterholdet 1923. Med 1 Gruppelbillede. Af <i>Aage Wielandt</i>	15
En gammel og fornøjelig Rejsebog [Anmeldelse af Johan Bartholin Eichel: »Reise fra Kiøbenhavn over Kiel og Hamburg til London Ao 1792]. Af <i>V. Sorgenfrey Hansen</i>	20
Fra Besættelsen [Anmeldelse af »Vordingborg under 5 Aars Mørkelægning«]. Af <i>M. R.</i>	22
Legater til Kunstmuseet i Sorø. Af <i>Alfred V. Rasmussen</i>	22
Asser Riigs Trops Spejderhytte indvies Søndag den 9. Maj Kl. 15,00. Med 1 Billede	28
Palmesøndag i Sorø. Af <i>Lex</i>	30
Konfirmationskantaten. Af <i>Gammel Soraner</i> (S. '08)	31
Museumsvennernes Generalforsamling	31
Nyerhvervede Kunstværker [til Kunstmuseet i Sorø]	37
»Overskæringsaften« — Anno 1948. Af <i>C. C. H.</i> ...	37
Historisk Aarbog for Sorø Amt [Anmeldelse]. Af <i>—frey</i>	37
Ny Digtsamling af Aage Lind [Anmeldelse af »Guldkaret«]. Af <i>Frey</i>	38

	Side		Side
Louis E. Grandjean: Fra Yokohama til Tersløse. [Anmeldelse]. Af <i>hgo</i>	38	Rektor H. Raaschou-Nielsen's Minde. Af <i>R. E.</i> <i>Brincker</i>	84
Højskolesangbogen og Vilhelm Gregersen. Af <i>Erik</i> <i>H. Knudsen</i> . (S. '34)	42	Soranske Penne [Anmeldelser af: Poul Lorenzen: Vildt og Vilddyr i dansk Folketro. — Danmark og Havet. Redaktion: Louis E. Grandjean og Ernst Mentze. — Vilh. Andersen: Horats. Fjerde Bog. Første Del.]. Af <i>hgo</i>	86
Angaaende Kunstmuseet i Sorø. Af <i>A. Lindegaard</i>	47	25-Aars Studenterjubilæum i Sorø [Aarg. 1923]. Med 1 Gruppebillede. Af <i>En Deltager</i>	93
Sorø Akademis Skoles Aarskrift 1948	54	Soranske Penne [Anmeldelse af: Sigvart Verner: Danske Skove og Træer]. Af <i>hgo</i>	94
Arkitekt Vilhelm Lauritzens Tegning af det paa- tænkte Kunstmuseum i Sorø	55	Maleren Siegfred Neuhaus	94
Halvfjerds — en Gratulation post festum [Arki- tekt Frederik Vilhelm Kiørboe]. Af <i>hgo</i>	62	Overlærer Sibberns Legat for en Soraner. Af <i>P. H.</i> <i>Bohn</i>	94
Brandøvelse paa Sorø Akademis Skole	63	Rektor Bohn dekoreret	95
Fodboldkampen i Sorø den 29. August 1948. Af <i>T. G.</i>	70	Gamle Soranere og soranske Noter 7, 15, 24, 32, 39, 47, 56, 63, 71, 80, 87,	95
Mindesmærke paa Rektor Raaschou-Nielsens Grav	78, 85, 90		
Criketkamp i Sorø. Af <i>A. K.</i>	79		

SORØ AKADEMIS ØKONOMISKE FORHOLD I DE SENERE AAR

Efter Kurator M. Korsgaards Manuskript paa-begyndes i dette Nummer et Uddrag af det Foredrag, Kurator holdt i Sorønsk Samfund Fredag Aften den 5. December f. A.

Professor Norvin har, som den fremragende Historiker og Videnskabsmand har var, givet en dybtgaaende Undersøgelse af og Redegørelse for Akademiets økonomiske Historie til indtil noget ind i det 20de Aarhundrede. En tilsvarende Skildring for den senere Periode vil jeg, der hverken er Historiker eller Videnskabsmand, ikke kunne give, men kun nogle spredte Oplysninger med en Redegørelse for den nuværende Økonomi og Akademiets nuværende Status.

Som Baggrund for, hvad jeg i denne Henseende kan oplyse, vil det dog være naturligt i korte Træk at se tilbage paa, hvorledes Akademiets Stilling i tidligere Tider var.

I Begyndelsen af det nittende Aarhundrede ejede Akademiets 6 Hovedgaarde, bl. a. Bjernedegaard, Store Ladegaard, Brorupgaard, Tersløsegaard, med et samlet Hartkorn paa ca. 198 Tdr. samt Bøndergods med ca. 1204 Tdr. Hartkorn.

Af hele dette mægtige Godsareal ejer Akademiets nu kun en meget ringe Del, og mærkeligt nok har Skæbnen føjet det saaledes, at alle de oprindelige Godser, Sorø Akademis gamle Gods, Holbergs til Akademiets skænkede Godser, Brorupgaard og Tersløsegaard, er ude af Akademiets Eje, medens de tilkøbte Godser Nordruplund og Mørup, stadig ejes af Akade-

miet, dog ikke Bøndergodset, der forlængst er fra-skilt, ligesom der fra de to Hovedgaarde er sket ikke ubetydelige Udstykninger til Husmandsbrug.

Dog har Akademiets bevaret de tidligere til Hovedgaardene hørende Skovarealer paa ca. 6.000 Tdr. Land.

Medens Akademiets saaledes tidligere var en meget stor Godsejer, er dette nu langt fra Tilfældet. Sorø Akademi ejer nu af Ejendomme foruden selve Akademiterritoriet med de derpaa liggende Bygninger kun følgende:

Mørup Hovedgaard, Nordruplund Hovedgaard, nogle mindre Landejendomme med fra 10—20 Tdr. Land og en stor Gaard ved Skørping, udlagt til det som ufyldestgjort Panthaver.

Endvidere i Sorø By: 2 Ejendomme paa Hovedgaden (den tidligere Administrationsbygning eller Ministerbolig og den Bygning, hvori Amtsmuseet har til Huse). Desuden hele den sydlige Del af Søgade, bortset fra en enkelt Ejendom.

Endvidere mod Søen et Areal, der er udlejet til Kolonihaver samt nogle Arealer ved Vejen til Ringsted, om hvilket der iøvrigt føres Forhandlinger om Salg til Amt og Kommune til Brug for Udvidelse af Amtssygehus og til Sportsplads for Kommunen.

Som Erstatning for de bortsolgte Godser har Akademiets faaet en kontant Formue anbragt i Panteobligationer eller Kasseobligationer. I denne Henseende var det tidligere saaledes, at ca. Halvdelen af den

kontante Formue var anbragt i Panteobligationer og ca. Halvdelen i Kasseobligationer.

Dette Forhold er i de senere Aar med den faldende Rente væsentligt ændret, idet Pante-Obligationsdebitorerne i stort Omfang har benyttet de gunstige Konjunkturer til at opsige Akademiets Laan og i Stedet for tage Laan i Kreditforeningerne. Nogle af de største Pantedebitorer har dog Akademiet bekendt tjent saa store Penge, at de har indfriet Akademiets Laan uden at optage nye Laan, et Tegn paa, at der i nogle Aar i hvert Fald ikke har været helt daarlige Vilkaar for det store Landbrug.

Akademiets samlede Formue kan nu anslaaes til ca. 20 Millioner Kr. og med et Udbytte paa noget over 800.000 Kr. aarligt, men Formuen kunde være væsentlig større, hvis man ikke fra Statens Side til Formaal Akademiet uvedkommende havde lagt Beslag paa Millionbeløb.

I Aarene 1857 til 1920 har Akademiet saaledes til Kunst og Videnskab samt til Realskoler ydet et Beløb paa ialt 20,5 Millioner Kr. og derefter indtil 1947 100.000 Kr. aarligt til Realskoler.

De store Tilskud gik bl. a. til Polyteknisk Læreanstalt, Landbohøjskolen, Folkehøjskolen, Det kgl. Theater og til mange andre almindelige kunstneriske og videnskabelige Formaal samt til Realskoler.

Efter at Akademiet i flere Aar havde haft Underskud paa sine aarlige Regnskaber som Følge af disse Tilskud, blev Tilskudene i 1920 nedsat til 100.000 Kr. aarligt til Realskoler. Nedsættelsen af de store Tilskud gav Balance paa Akademiets Budget, men da Prisstigningerne for nogle Aar siden satte saa stærkt ind, blev der paany Underskud, og efter gentagende Andragender blev Akademiet foreløbig for en treaarig Periode til 1950 fritaget for Afgiften til Realskolerne.

Til Akademiet uvedkommende Formaal ydes nu kun mindre og for Økonomien uvæsentlige Beløb.

Som et enkelt Eksempel paa, hvor svært det for Akademiet har kunnet være at blive fri for en det paalagt Afgift skal nævnes en aarlig Afgift paa 600 Kr. til Skolevæsenet i Sorø By. Afgiften stammede fra 1801, da Byen kun havde faa Hundrede Indbyggere og ikke havde Raad til at lønne sine Lærere. Hele Byens Udvikling og dermed Skolevæsenet havde gjort denne Afgift ganske urimelig, men alligevel strittede saavel Byen som Skoledepartementet imod Afgiftens Bortfald, hvorimod Ministeriets 2det Departement var enig heri. Da Afgiften hvilede paa kgl. Re-

solution fra før 1849, kunde Bortfaldet dog ikke ske i den Periode, hvor Værnemagten havde besat Landet og Kongen ikke udøvede sin normale Funktion, og først efter Ophøret af Besættelsen blev der i 1945 givet kgl. Resolution for Bortfaldet og Tilskuddet udgik herefter som Udgiftspost paa Akademiets Budget.

Inden en nærmere Omtale af Akademiets nuværende økonomiske Stilling, skal jeg omtale forskellige Forhold, der i dette Aarhundrede har grebet ind i Akademiets Økonomi, saaledes Forholdet til Kirkerne, Bygningsforholdene og Personaleforholdene.

Blandt Sorø Akademi's Indtægter har i tidligere Tider bl. a. været Kirketiender i en Række Sogne, hvor Akademiet var Kirkeejer eller Kirketiendeejer med Pligt til efter nærmere fastsatte Regler at sørge for sine Kirkers Vedligeholdelse og Drift. Hvad Indtægten oversteg Udgifterne til Vedligeholdelse og Drift, tilfaldt Kirketiendeejeren, altsaa i nærværende Tilfælde Sorø Akademi. Til selve Sorø Kirke hørte dog ingen Tiende. De Kirker, Akademiet i sin Tid ejede, var følgende: Sorø, Slaglille, Bjernede, Stenmagle, Stenlille, Nidløse, Tersløse, Skellebjerg, Stillinge, Fjenneslev, Gyrstinge, Munkebjergby, Havrebjerg, Flinterup, Nordrup og Sønderup, ialt 16 Kirker.

En Lov af 8. Maj 1894 gav Hjemmel til Afløsning af Tienden hvilende paa frivilligt Grundlag, men gav i Praksis et ret lille Resultat. Det samme gjaldt Adgangen til Afløsning af Kirkeejernes Forpligtelser overfor deres Kirker. Først i 1903 den 15. Maj vedtoges en Lov om tvungen Afløsning af Tienden og med indgaaende Regler for, naar Tienden var afløst, for Kirketiendeejeren til at faa sine Forpligtelser overfor sine Kirker afløst. Loven om Tiendens Afløsning kom sammen med en Række andre kirkelige Love, og det var utvivlsomt Lovgivernes Ønske, at Kirkerne i saa vidt Omfang som muligt skulde overgaa til Selveje under Bestyrelse af Menighedsraadene.

Kirketiendeejerne fremsatte da ogsaa i de følgende Aar, efter at Tienden var afløst, i stort Omfang Begæring om Afløsning af deres Forpligtelser overfor Kirkerne. Mange af de store Godsejere gik her i Spidsen. Men en enkelt af Kirkeejerne, Staten, holdt sig helt tilbage og beholdt sine Kirker med de derpaa hvilende Forpligtelser. Dette gjaldt Universitetet med 13 Kirker, og Sorø Akademi med 16 Kirker, Kirkeministeriet med 6 Kirker, de saakaldte Bispetiendekirker, og Landbrugsministeriet med 14 Kirker, de saakaldte Domænekirker.

Gentagne Gange havde Ønsket fra forskellige Side

været fremsat om, at ogsaa Statens Kirker skulde overgaa til Selveje, men uden Resultat. Først i 1932, paa Initiativ eller Forlangende af Statens Finansudvalg, blev der nedsat et Udvalg til overfor Finansministeriet at fremkomme med Forslag til en Undersøgelse af og at gøre Indstilling til Finansministeriet om, paa hvilke Vilkaar og under hvilke Former de Staten tilhørende Kirker kunde overgaa til Selveje, saaledes at Staten blev fritaget for Vedligeholdelsespligten og andre Staten paahvilende Forpligtelser overfor disse Kirker. Et Udvalg blev nedsat med daværende Ekspeditionssekretær i Finansministeriet, senere nu afdøde Dommer Aage Sachs som Formand. Som daværende kst. Kontorchef i Undervisningsministeriet var jeg selv Medlem af Udvalget.

(Fortsættes.)

EN INDSIGELSE

I Anledning af en Artikel i Soraner-Bladets December Nr. om Overlærer *Eugène* (saadan skrev han selv sit Navn, ikke Eugen) *Ibsen* beder jeg om Plads for følgende:

Artiklens Forfatter, tidl. Vicestads læge, Dr. med. *Povl Heiberg*, er i Underskriften angivet som Student fra Sorø 1886, og det er jo muligt, at *Ibsen* endnu paa dette Tidspunkt var »en ypperlig Lærer«, skønt han rigtignok i Mindebogen »*Med stækkede Vinger*« (1923) af *Viktor Bruun*, der blev Student fra Sorø i 1879, paa S. 96—99 skildres som noget helt andet. Men efter 1886 maa han da hurtigt være gaaet ned ad Bakke, for alle vi fra 90'erne vil vist være enige om, at *Ibsen* i dette Tiaar hørte til de aller ringeste indenfor den iforvejen ikke al for glimrende Lærerstab. Og til Vidnesbyrd herom vil jeg gerne pege paa to Forhold, som taler mere end mange Ord: Fysiksamlingens Tilstand og Ikke-Matematikernes Lærebog i Fysik; Samlingen, engang en af de største og rigeste i Landet, sov nu sin Tornerosesøvn i Støv, Forfald og Ubemærkethed, maaske højst en eller to Gange om Aaret brugt til at vise et Forsøg, som da i Reglen mislykkedes (»men«, hed det da, »et mislykket Eksperiment er lige saa nyttigt som et vellykket, for saa ser man, hvordan det ikke skulde være!«) — og Lærebogen: *Carl Holtens: Naturens alm. Love*, der var udkommet i 1857 og senere kom i adskillige Oplag (mit var fra 1865, tror jeg), men paa mange Punkter aldeles forældet.

Alene disse to Forhold diskvalificerede *Ibsen* som Lærer og viser tydeligt hans helt svigtende Interesse

for at gøre, hvad der var hans simple Pligt: lære sine Elever det, de skulde kunne; det var en Skandale for Skolen, vel kendt ogsaa uden for denne, og det var næppe blevet taalt af den og dens Ledere, hvis *Ibsen* ikke ved sit markante Ydre og sin selvsikre Optræden i mange Aar havde været i Stand til at bluffe sine Omgivelser i det lille Samfund, hvori han vist iøvrigt længe havde følt sig som en indespærret, hvis Evner paa andre Omraader ikke ret kunde udfolde sig — han gav derfor Rollen som »Løven i Buret«.

Allerede før Midten af 1890'erne burde han være sat fra Undervisningen, i hvert Fald af Skolens Dømmehold. Dr. med. *Povl Heiberg* kan ikke af egen Erfaring vide noget om, hvordan det stod til med *Ibsens* Undervisning, efter at han selv sidst i 80'erne forlod Skolen, og det skal i hvert Fald ikke uimodsigtslaas fast, som i Doktorens Artikel, at i *Halvfemserne* i forrige Hundredaar var det »en ypperlig Undervisning«, Hr. *Ibsen* gav de skiftende Klasser.

22. Decbr. 1947.

E. Nygaard (S. 95).

STØTTEFONDET FOR GAMLE SORANERES EFTERLADTE

Det af en gammel trofast Soraner indstiftede Soranerlegat »Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte« er ledigt.

Det uddeles til trængende Efterladte efter tidligere Elever i Sorø Akademis Skole — fortrinsvis Enker med umyndige Børn — og Uddelingen finder Sted i Foraaret 1948.

Skemaer til Ansøgninger om at komme i Betragtning kan rekvireres hos Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, »*Dagmarhus*«, 4. Sal, København V.

Ansøgninger skal indsendes inden den 15. Februar d. A.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Ansøgninger om dette Stipendium, der fortrinsvis kan søges af Studenter dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1946 og 1947, skal indgives inden den 15. Februar 1948 til Stipendiebestyrelsen, Adr. Direktør *A. Ch. Louw*, *Bredgade 41*, København K.

Ansøgningerne maa indeholde Oplysninger om Ansøgerens og Forældrenes økonomiske Forhold, Dimissionsaar og Plan for hans Studium. Attester indsendes i bekræftet Genpart. De tilbagesendes ikke.

REKTOR A. J. WEST'S MINDELEGAT

Det var med øjensynlig Glæde, at Formanden for den i Foraaret 1944 — efter Rektor Wests Død 23. September Aaret forud — nedsatte Indsamlings-Komité: Direktør A. Ch. Louw, ved sidste Soraner-Sammenkomst kunde meddele, at Fru *Ingeborg West* i Anledning af Sølvbryllupsdagen den 27. December 1947 havde indbetalt det Beløb, som manglede i, at *Rektor West's Mindelegat* kunde formeres, nemlig at Legat-Kapitalen naaede op paa 5000 Kr.

Indsamlingen til Mindestenen paa Rektor Wests Grav i Sorø gav, som det erindres, et Overskud paa 1350 Kr. senere har en gammel Soraner under Mærket: »K. L.« indbetalt 2700 Kr. med Ønske om, at Legatet — naar det engang traadte i Kraft — skulde have et soransk Formaal — fortrinsvis Hjælp til fattige Elever, som læser paa Sorø Akademis Skole — eller eventuelt udgaet derfra.

Fru West har i Forbindelse med Indbetalingen af nævnte Restbeløb udtalt, at Legatets Formaal vilde være »i min Mands Aand, om Renterne blev givet en flittig, dygtig Elev fra Gymnasiet eller Realklassen — en Elev fra et Hjem, hvor der ofres noget for at have Eleven paa Sorø Akademi.«

Legatkapitalen er saaledes langt hurtigere, end man i 1944 kunde forudsætte, kommet til Veje, og efter de dengang fastlagte Bestemmelser skal et Samraad, bestaaende af Kurator *M. Korsgaard* — som forvalter Midlerne —, Rektor *Bohn* og Rektorerne for henholdsvis Sønderborg og Tønder Statsskoler, nu træffe nærmere Bestemmelse om Legatets Anvendelse samt udarbejde Fundats for dette. Blot det maatte ske snart — for der er god Brug for Hjælpen.

SORANER-FROKOST OG SORANER-AFTEN

Torsdag d. 5. Febr. 1948 Kl. 12 afholder »Soransk Samfund« kammeratlig Frokost i »Grand Café« — Salen, Lille Kongensgade 4. For Kr. 6,80 (ekskl. Drikkepenge) serveres en god Frokost.

Anmeldelse om Deltagelse *senest* d. 3. Februar til Sekretæren, Civilingeniør *Torben Madsen*, Ce. 10310, Lokal 30 (9—16), eller Amager 750 y (18—20).

Torsdag d. 19. Februar 1948 Kl. 18,30 er der Torskegilde i Forsvarsbrødrenes Selskabslokaler, Gothersgade 137. Pris 8 Kr. (ekskl. Drikkepenge). 30 gr. Margarine og 20 gr. Franskbrød. Anmeldelse om Deltagelse *senest* d. 16. Februar til Sekretæren, Civilinge-

niør *Torben Madsen*, Ce. 10310, Lokal 30 (9—16), eller Amager 750 y (18—20).

Kl. 20 vil Landstingsmand, Politimester *Axel M. Bjerre* (S. '13) holde Foredrag om »En Soraner som Politimand i Sønderjylland«.

I Marts Maaned tænker Arrangementsudvalget paa at arrangere en Soraneraften. Nærmere Meddelelse i Februarnummeret.

April: ordinær Generalforsamling, nærmere herom i Martsnummeret.

Maj: Sorøtur, nærmere i Aprilnummeret.

NY-INDMELDSELSER TIL SORANSK SAMFUND TIL OG MED D. 3. JANUAR 1948

- B. Andreasen*, Disponent, Priorgade 7, Sorø, 1929.
Erik Hougaard Jakobsen, Charlottedal pr. Slagelse, 1945.
Aa. B. Hansen, Prokurist, Gentoftgade 41, Gentoft, 1928.
Niels Thiele Strandpromenaden 11, Ø., 1945.
B. Husted-Andersen, LRSagfører, Thorshavn, 1922.
Mogens Deichmann, stud. odont., Jernbanegade 68, Roskilde, 1945.
H. C. T. Poulsen, Driftsleder, C. W. Obel, Aalborg, 1918.
B. A. Fosselius, Skovsbovej 33, Svendborg, 1929.
Erling Lang-Jensen, cand. pharm., Bremensgade 13, 1., S., 1929.
Henning Lang-Jensen, cand. pharm., Aalandsgade 43, 4., S., 1929.
Kaj Hansen, Salgschef, Torvegade 23, Slagelse, 1922.
Frederik Glaven, Lektor, Allégade 78, Odense, 1923.
Poul Kjær, Apoteker, St. Clemens Apotek, Nyk. Mors, 1907.
Aage Lund, Elektroinstallatør, Vigerslevvej 57, Valby, 1902.
Kaj Egede Glahn, Assens, 1912.
Fr. Ohrt, Kontorchef, cand. jur., Østerbrogade 136, Ø., 1910.
G. W. Schaeffer, Kontorchef, Nykøbing Falster, 1913.
O. E. Nielsen, Skindhändler, Roskildevvej 50, Ringsted, 1918.
A. Kann Rasmussen, Direktør, Civiling., Rosenørns Allé 18, V., 1922.
Uffe Hastrup, Bankkasserer, Grøndalsvej 15, F., 1920.
Bjarni Djurhuus, Frødingsallé 36, Søborg, 1942.
Svend Sørensen, Redaktør, cand. polit., Silkeborg, 1910.
P. Gerner Olsen, Fabrikant, Uldum Brødfabrik, Uldum.
Eduard Kindt, Overlæge, Terndrup, 1910.
Ellen Ipsen (f. Topp), Frue, Giesegaard Skovridergaard, Østervang St., 1914.
T. Mørck, Forpagter, Nordruplund pr. Munkebjergby St., 1926.
Frits Sodemann, Esq., P. Box 16, Helwan, Ægypten, 1928.
Sv. Sørensen, Radiotekniker, Borup, 1926.
Henrik Bayer, Gartnermedhjælper, Filadelfia pr. Dianalund, 1903.
R. Quirinus-Jensen, Overass. i Mag., Gislingevej 83, Brh., 1925.
Frode Sand, Realskolelærer, Nr. Aaby, 1926.

Anton Emil Strarup, Fuldmægtig, Gl. Køgevej 762, Brøndby Strand, 1925.

Erik Velling, Læge, Østergade 1, Nakskov, 1929.

J. C. U. Neldahl, Postkontrollør, Kertemindegade 11, 2., Ø., 1905.

E. Chr. T. Jensen, Kaptajn, Peder Bangsvej 137, 4., F., 1927.

Paul V. Salto, Nørrebrogade 74 A, N., 1904.

Asger Volmer Kongsdal, Premierløjtnant, Nørregade 39, 1., Ringsted, 1932.

Finn Børge Lerche, Repræsentant, Kærmindevej 31, Gentofte, 1933.

Martin Herz, Grosserer, Bornholmegade 6, K.

Georg Bjødstrup-Jensen, Sadelmager, Pedersborg, Sorø, 1933.

A. E. Rosen, cand. pharm., Birkevej 5, Odense, 1933.

Børge Wadum Christensen, Købmand, Stenlille Station, 1931.

S. Westergaard Pedersen, Provst v. Christians Kirke, Vardøgade 3, Aarhus, 1935.

Chr. Friedrich Bruhn, Repræsentant, Jansvej 49, S., 1931.

De følgende er alle fra 1945:

Torben Balstrup, stud. polyt., Bryghusgade 2, K.

Erik Bang, Seminarieelev, Gennemløbet 15, Vanløse.

Henrik Blemmer, stud. jur., Strandvejen 140.

Olaf Bruhus, stud. jur., Kronborggade 22, N.

Jørgen Djurhuus, stud. arch., Frødingsallé 38, Søborg.

Mogens Egeblad, stud. med., Koll. 5 (198) Universitetsparken, Aarhus.

Kurt V. Hansen, Skovfogedelev, Østergade 10, Sorø.

Peer-Jørgen Houth, stud. med., Solsortvej 38, F.

Poul Erik Jakobsen, Hellerupvej 69, Hellerup.

H. G. Jespersen, stud. med., Mathildevej 3, 1., F.

J. M. Jørgensen, stud. jur., c/o Herschend, Stoltenbergsgade 3, 3., V.

Niels Vilh. Jørgensen, stud. polyt., Jensløvsvej 13, Charl.

Find Bundgaard Larsen, stud. polyt., Kastanievej 15, Holte.

Hans Chr. Larsen, stud. jur., Strandvejen 166, Charl.

René Mortensen, stud. polyt., Søvej 29, Holte.

Kjeld Nyegaard, stud. merc., »Prøven«, Rødovre pr. Vanløse.

Poul Henrik Raaschou, stud. jur., Ørnevej 15, St., NV.

H. C. Lindeborg Rasmussen, stud. jur., Posthuset, Tølløse.

Jørgen Peder Rudbeck, stud. jur., Strandboulevarden 117, 2., Ø.

Søren Sass, stud. arch., c/o Sell, Lykkesholmsallé 3 c, 1., V.

Erik Thastum, stud. mag., Henrik Steffensvej 1, 2., V.

P. J. Toftager, stud. med., Triumfvej 92, Lyngby.

Christian West, stud. theol., Fondation Danoise, 9 Boulevard Jourdan, Paris XIV, Frankrig.

Ole Bræcker, Pioner 501-47. 6 Ikp. Brigadenr. 02048, Den danske Brigade i Tyskland.

KEGLEAFTEN

Atter mødte 20 Keglekæmper for ved ædel Dyst at kaare deres Konge. Hans Majestæt *Møllerhøj* (R. '33) kom officielt for at forsvare sin Krone, men han tog den paafaldende med Ro — velsagtens ihukommende den Snaps han forgangne Aar blev aftvunget.

Holdene lededes i Aar af *Torben Madsen* og *Erik Bang*; vi sløjfede Holdkonkurrencen, men opmuntrede Individualkampen ved at udsætte en Øl for først at passere 100 og 200 paa hvert Hold. Det blev *Lassen* (R. '33) og *Høft* (S. '25), der hver tog 2 Øller. Da de første 9 Serier var slaaet, kunde man se, hvor det bar hen, da *Lassen* førte klart med 206 Points, efterfulgt af *Høft* med 157 og *Rütt* (R. '33) med 131. *Møllerhøj* havde allerede da med sine 62 Points forspildt Tilladelsen til at give Snaps. Kun *Høft* havde Chance for at slaa *Lassen*, men da *Lassen* øgede Forspringet, blev al Tvivl udelukket.

For anden Gang gik Bægeret til en 33-Realist, idet *Lassen* vandt med 380 Points; de følgende 4 var *Høft* med 290 Points, *Hvam* (S. '19) med 257 Points, *Madvig* (R. '06) med 251 Points og *Mogens Paulsen* (S. '35) med 220 Points.

Og saa kom Spisningen! *Erik Bang* forsøgte at holde en pæn Tale, men da en Undersaat bad ham tale Dansk, opgav han det og nøjedes med at overrække den nye Keglekonge Kronregaliet med et spagt Tillykke. Saa fik de Lov at æde og drikke i Fred. *Lassen* gav virkelig Snaps. Han og hans Partifæller blev snart saa overmodige, at de troede, de ved et Kup kunde tvinge *Torben Madsen* til ogsaa at give Snaps. Den gik bare ikke.

Snart efter brød man op og gik hver til sit. 33-Folkene i Bevidstheden om, at de nok ogsaa skulde tage Pokalen næste Aar, vi andre sværgende, at det skal blive Løgn.

Sem.

KNUD LYHNE

* 23. Juni 1888 — † 30. December 1947.

Byraadssekretær i Roskilde, Kontorchef, cand. jur. *Knud Lyhne* døde om Aftenen den 30. December f. A. i sit Hjem efter længere Tids Svagelighed som Følge af en Hjertelidelse.

Knud Lyhne var født den 23. Juni 1888. i Thisted som Søn af Sagfører Niels Nielsen Lyhne og Hustru Else Marie, f. Gjørup. Efter Sommerferien 1903 indkom han med almindelig Forberedelseseksamen fra Thisted Realskole i Sorø Akademis Skoles femte matematiske Klasse, og han udgik med Studentereksamen i Sommeren 1906. I 1912 blev han juridisk Kandidat, var 1912—14 By- og Herredsfuldægtig i Thisted, 1914—18 det samme i Bogense, hvor han i 1919 blev Kæmner. Men samme Aar overtog han Stillingen som Byraadssekretær i Roskilde; samtidig fik han Sagførerbestalling, som han deponerede. I Aarene 1933—38 var han tillige Forsørgelsesinspektør i Roskilde, og da denne Stilling ophævedes ved Sct. Jørgensbjergs Indlemmelse, udnævntes han til Kontorchef. Siden 1926 havde han været Forligskommissær i Roskilde Forligskommission. Desuden var han fra 1924 Næstformand og Kasserer i Plejehjemsforeningen for Roskilde Amt, en Stilling, han netop paa det

svundne Aars sidste Dag skulde være fratraadt paa Grund af Sygdom. Han omfattede dette Arbejde med den allerstørste Interesse. Indenfor Tennissporten var han en kendt Mand. Han var i 1921 Medstifter af Roskilde Tennisklub og dennes Formand gennem en Aarrække. Han havde været Formand for Sjællands Lawn Tennis Forbunds Bestyrelse og Medlem af Landsforeningens Bestyrelse. For sit sportslige Arbejde var han dekoreret med Dansk Idræts Forbunds Hæderstegn.

Knud Lyhne var de sidste Maaneder alvorlig syg af en Hjertelidelse, der i nogle Aar havde generet ham, og for faa Uger siden maatte han give op og lade sig indlægge paa Sct. Maria Hospital. Lige før Jul blev han udskrevet og kørt til sit Hjem, hvor han paa Aarets næstsidste Dags Aften sov stille ind i Døden. I 1917 blev han gift med Oline Lundh-Jensen, Datter af nu afdøde Redaktør af »Korsør Avis« Adam Jensen og Hustru Oline, f. Lundh. Han var saaledes Svoger til Soraneren, Bogtrykker *Theodor Lundh-Jensen* (udm. IV Kl. '00). Hans Hustru døde den 3. Marts i Fjor, og han efterlader sig en Datter Lily, gift med Ingeniør Helge Christiansen, Veddelev Strand. Begravelsen foregik i Stilhed. I Roskilde Byrads Møde den 7. Januar udtalte Borgmester Wm. Villumsen smukke Mindeord over Knud Lyhne.

*

I »Roskilde Dagblad«s Nekrolog over vor afdøde Skolekammerat hedder det bl. a.:

Faa havde som Byraadssekretær Lyhne fulgt Udviklingen i Roskilde siden 1919. I denne Periode er Byen blevet dobbelt saa stor, og Byraadssekretæren havde i Kraft af sin omfattende og betroede Gerning det kommunale Arbejde paa alle Felter paa nærmeste Hold. Han har i alle disse Aar været med til at forberede alle betydende Sager, der blev lagt paa Byraadets Bord, og han har været med til at føre dem ud i Livet.

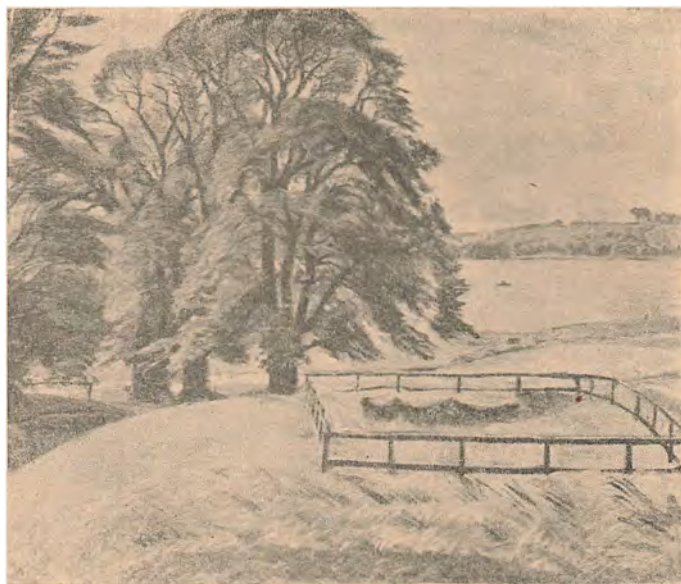
Det er et Kæmpearbejde, Byraadssekretær Lyhne har udført for Roskilde Kommune, og han vil efterlade sig Mindet om en sjælden dygtig og gennemloyal Medarbejder, en pligtopfyldende og samvittighedsfuld Raadgiver, saavel for de skiftende Borgmestre som for de forskellige Udvalg og enkelte Byraadsmedlemmer.

Arbejdet i Kommunens Tjeneste optog fuldt og helt Byraadssekretær Lyhne, det var for ham mere end en Embedsmandsstilling, det var blevet noget af en Livsopgave.

Byraadssekretær Lyhne var dus med sit Arbejde, og han kunde overkomme det utrolige. Han kunde Hundreder af Love, Anordninger og Bestemmelser paa Fingrene, og han var en fin Jurist, hvis Afgørelser der altid var Hold i. Ogsaa paa dette Omraade var hans Indsats af den største Værdi for Kommunen. Lyhne var altid godt orien-

teret om de Spørgsmaal, der kom til Behandling, og det var præcise og nøjagtige Oplysninger, han kom med. Gennem Aarene har han samarbejdet med tallose Mennesker, der havde lært at sætte Pris paa ham paa Grund af hans mange gode menneskelige Egenskaber. Han var Hjælpssomheden og Elskværdigheden selv. Fra alle Sider blev han da ogsaa hyldet paa det hjerteligste ved sit 25 Aars Jubilæum i 1944.

KUNSTMUSEET I SORØ

Dette smukke Landskab af Poul S. Christensen (1855—1933) »Skarridsholm Ruiner«, 1909, er fornylig deponeret i Museet af Ny Carlsbergfondet.

DA ABSALONS GRAV BLEV AABNET I 1827

Ved Poul Schjærff.

Den med saa stor Interesse imødesete Aabning af Biskop Absalons Grav i Sorø Kirke fandt som bekendt Sted den 3. December 1947, Holbergs Fødselsdag. I den Anledning genopfriskede Dagspressen, hvorledes Graven tidligere har været aabnet to Gange; 1536 af Kong Christian den Tredje i Følge med bl. a. Sjællands daværende Biskop, Peder Palladius, og i Maj 1827, da Kong Frederik den Sjette var i Sorø til Indvielsen af den nuværende Akademibygning. Naar Tiden er moden dertil, vil de lærde og sagkyndige Personer, der overværede Aabningen den 3. December, sikkert gøre Rede for de opnaaede Resultater. Her skal blot som et Kuriosum meddeles, hvordan Dagspressen i 1827 refererede den celebre Begivenhed. Under Beskæftigelsen med Aabningshøjtidelighederne i 1827 fik jeg fat paa »Den til Forsendelse med Brevposterne Kongelig allernaadigst privilegerede Aarhus Stiftstidende«, der i Datidens snørklede og loyale Stil giver et godt Billede af, hvad der dengang tildrog sig ved Indvielsen af Akademibygningen; dette skal jeg komme

tilbage til i anden Sammenhæng; her gengives blot Refe-
ratet af Gravaabningen; det findes i Bladets Nr. 73 for
Fredag den 1. Juni og lyder saaledes:

Morgenen før Hs. Majestæts Hjemrejse herfra, Tirsdag
den 21de Mai¹⁾, blev her foretagen en Undersøgelse i høist
interessant Hensigt. H. Maj. havde allernaadigst fundet,
at det Hoved, der paa Konstkammeret bevaredes som
Erkebiskop Absalons, tilhørte Graven og burde gives den
tilbage. Kisten maatte derfor aabnes. Ogsaa havdes Anled-
ning til at tvivle, om og hvad udgaves for Absalons Lev-
ninger virkelig var det. (Det er, som bekjendt, 626 Aar
siden at Erkebiskop *Absalon* døde — det var nemlig 1201).
Absalons murede Grav blev aabnet. Man fandt en Blykiste
og i den et Beenrad, som i Hænderne holdt en Sølvpokal,
i hvilken bevaredes en Guldring med en Saphir, netop saa-
ledes som Tilfældet skulde være, ifølge den af *Hermann
Chytræus* fra Wæ²⁾ givne Beretning, »at man ved Kistens
Aabning under *Christian III* havde fundet Kalk og Ring,
hvilke begge efter *Palladius'* Raad var lagte igjen i Ki-
sten«. — Ved Siden laae en Bispestav af Been. (Samme
Bispestav fandtes i Kisten, da Graven, som sagt, 1536,
men i *Christian den Tredies* egen Nærværelse, blev aab-
net). Følgende Dag fortsattes Undersøgelsen, da paa Been-
radets Bryst fandtes en Plade med Indskrift: *Hic jacet
Absalon Archiepiscopus, Ascers filius, o;* her under ligger
Erkebiskop *Absalon, Ascers Søn, o. s. v.*, hvis Bogstaver
umiskjendelig vare de, som brugtes først i det 13de
Aarhundrede. Tilstæde vare: Hs. Maj. *Kongen*, Minister
Malling, Biskop *Münster*, *Sorøe Academies Director* og
Lectorer, Cancelliraad *Thomsen*, m. Fl.³⁾ Al mulig Om-
hyggelighed anvendtes for at afvende meer end den alde-
les uundgaelig Forstyrrelse af den store Absalons Been.

Det er mærkeligt, at Dr. *Gall* i det uægte absalonske
Hoved paa Konstkammeret har fundet *Absalons* Egenska-
ber.⁴⁾

1) Den rette Dato er den 22. Maj. 2) *Herman Chytræus*,
fra Væ i Skaane, var Rektor i Halmstad og Oldgransker.
Levede paa Overgangen fra det 16. til det 17. Aarh.

3) »Minister *Malling*« er den berømte Forfatter af »Store
og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere«,
Ove Malling (1747—1829); han var en fremragende Em-
bedsmand; paa denne Tid Gehejmestatsminister (1824—
29). — *Fr. Münter* (1761—1830) var siden 1808 Sjællands
Biskop. — Akademiets Direktør var *Erich Gjorup Tauber*
(1782—1854); han var Direktør 1822—1830. — *C. J. Thom-
sen* (1788—1865), Arkæolog og Museumsmand; gennem-
førte Tredelingen af vore forhistoriske Minder i Sten-,
Bronze- og Jernalder.

4) Allerede i det 17. Aarh. mente man at kunne paavise
Absalons Hovedskal. Fr. d. Sjette fandt det upassende, at
Absalons Gravfred var krænket ved, at man muligvis hav-
de fjernet hans Hoved fra Graven, og da tillige Histori-
kerne begyndte at nære Tvivl, iværksattes Undersøgelsen
af Graven. Den viste sig at indeholde det rette Kranium;
det første indemuredes i Kirken, da man mente, at Absa-
lon havde haft det i sit Kammerrum som et Slags memento
mori. (Se H. Olrik: *Absalon II*, 203 ff). Jeg har tidligere
været inde paa dette Spørgsmaal i Artiklen »Oehlenschlä-
ger og Sorø« (Soraner-Bladet 6. Aarg. Nr. 8, 1921). — Den
tyske Anatom *Gall* (1758—1828) var Grundlæggeren af
den saakaldte Frenologi, Læren om, at man af Ophøjnin-
ger og Fordybninger paa Kraniet skulde kunne slutte sig
til vedkommende Individts aandelige Evner og Egenskaber.
Om Dr. *Gall* har haft Lejlighed til at undersøge det uægte

Hoved paa Konstkammeret, kan jeg med de Hjælpemid-
ler, jeg herude har til Raadighed, ikke bevise; men det
synes efter ovenstaaende Notits i Bladet at være Tilfæl-
det — og han er da gaaet grundigt i Vandet!

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Ved det store aarlige Kostskoleidrætsstævne paa Her-
lufsholm opnaaede Sorø Akademi's Skole en 3. Plads efter
Herlufsholm og Stenus. Pointtallene blev 1373 P., 1222 P.
og 1186,5 P. Ældste Gruppe blev Nr. 2, mellem og yngste
Gruppe blev Nr. 3. Resultatet var daarligere end sidste
Aar, hvor Sorø Akademi placerede sig som en samlet
Nr. 2.

*

Professor, Dr. jur. *Ernst Andersen* (S. '25) har paa
Gads Forlag udgivet »Forfatning og Sædvane. Studier over
nogle af Forfatningsrettens Hovedspørgsmaal«.

*

Fredrik Nygaard (udm. 1. G. '15) udsender paa Wester-
manns Forlag Digtsamlingen »Svaling fra Havet«.

*

Skoleinspektør i Korsør *Erik Meldorf* (S. '19) er ansat
som pædagogisk Konsulent ved Tysklandsbrigaden.

*

Kunstmuseet i Sorø har ved Direktør *V. Thoralcius-
Ussing* (S. '09) udsendt Beretning for Finansaaret 1946—
47. I et følgende Nummer af Soranerbladet vil den blive
omtalt nærmere.

*

Forfatteren, cand. jur. *Hans Kirk* (S. '16) fyldte 50 Aar
den 11. Januar.

*

Paa Morten A. Korchs Forlag foreligger *Fredrik Ny-
gaards* (udm. 1. G. '15) Digt »Tisvilde Hegn«, illustreret
af Carl Jensen. Den lille, indtagende Bog er trykt i 300
Eksemplarer, hvoraf kun de 100 kommer i Handelen.

*

Ved Nytaarstid var det 50 Aar siden, at Købmand
Alfred Hee købte Manufakturhandler Larsens Forretning
i Sorø og etablerede sig med Udsalg fra Magasin du Nord.
Forretningen indehaves nu af Købmand *Ove Hee* (R. '21).

*

Den 71-aarige Læge *Ch. Arnold Skovgaard* (R. '93) fik
den 2. Januar af Den almindelige danske Lægeforenings
Formand, Dr. med. Carl Clemmesen, overrakt Lægefor-
eningens Æresgave, stiftet af Godsejer Georg Barfred-
Pedersen og Hustru.

Æresgaven er paa 2500 Kr., der er Renten af Det Bar-
fred-Pedersenske Fonds Kapital, oprettet for de Penge,
som Salget af Godsejer Barfred-Pedersens Landsted i Næ-
rum, Ask, skaffede Fondet. Oprindeligt havde Fondsstif-
teren tænkt sig sin Ejendom indrettet til Æresbolig for
en fortjent Læge. Ved den endelige Udformning af Fun-

datsen valgte man at sælge Ask og for Salgssummen oprette *Æresgavens* Fond.

Læge Skovgaard, der fra 1906 og indtil for faa Aar siden praktiserede i Ølstykke og nu bor i Hellerup, har udført et stort organisationsmæssigt Arbejde for Lægerne, og Overlæge Clemmesen sagde, da han overrakte *Æresgaven*, at Dr. Skovgaard i en Menneskealder har udført et nidkært og fortjenstfuldt Arbejde til Nytte og Gavn for den danske Lægestand, og at han gennem dette Arbejde har vundet danske Lægers Agtelse og Respekt.

*

Dansk Forening for Rosports Udmærkelsestegn i Guld er tildelt Prokurist *F. Aa. Hansen* (R. '21).

*

Fhv. Social- og Justitsminister, Landstingsmand *K. K. Steincke* (S. '99) er valgt til Landstingets Formand.

*

Fhv. Justitsminister *A. L. H. Elmquist* (udm. III Kl. '03) er blevet Storkorsridder af den svenske Nordstjerneorden.

*

Professor, Dr. phil. *N. E. Nørlund* (S. '03) og Landstingsmand *K. K. Steincke* (S. '99) er blevet Medlemmer af Bestyrelsen for Rask-Ørsted Fonden.

*

Direktør *Axel Rønnow* (M. '13), A/S Kontantforretningen, Slagelse, kunde den 2. Januar fejre 25 Aarsdagen for sin Ansættelse i Aktieselskabet.

*

Landsforeningen Dansk Forening til nordisk Sprogrog har udsendt en ny, stærkt udvidet 4. Udgave af »Dansk-Nordisk Ordliste«, udarbejdet af Landsforeningens Formand, Lektor *Mogens Nissen* (S. '07).

*

Pastor *Børge Thorlacius-Ussing* (S. '97), der den 19. Januar fyldte 70 Aar, har efter Ansøgning faaet meddelt Afsked som Kaldskapellan for Fjerritslev, Kollerup og Hjordal Menighed fra 31. Januar d. A. Ussing har været Realskolebestyrer i Fjerritslev siden 1910 og Kaldskapellan fra 1914.

*

Paa sit Møde den 12. December f. A. har Skoleraadet tildelt stud. jur. *Tito Grabow*, dim. 1947, den ledige Portion af Overlæge Sibberns Legat.

*

Sorø Akademis Skoles 2. Gymnasieklasses nysproglige Afdeling var den 8. December f. A. paa historisk og geologisk Ekskursion til Kalundborg og Refsnæs under Ledelse af Lektor *Balslev* og Adjunkt *Stevns-Hansen*.

*

Landstingsmand *K. K. Steincke* (S. '99) og Folketingsmand *Kristen Amby* (S. '14) er blevet Medlemmer af det udenrigspolitiske Nævn.

Kassereren for de 200 raske gamle Soraneres Stipendium, Grosserer *Kay Michaelsen* (R. '13) paadrog sig i December f. A. ved et Fald et kompliceret Benbrud og indlagdes paa Amtssygehuset i Gentofte.

*

Mrs. *Sigga Motzfeldt* g. m. Captain *Johan K. Motzfeldt*, Montreal, (R. '18), fik i Efteraaret ved en Reception i det derværende Generalkonsulat overrakt Chr. X's Frihedsmedalje for sit Arbejde som Sygeplejerske under Krigen. S. M., der er født paa Færøerne og beslægtet med den afdøde Soraner, Forfatteren *Jørgen-Frantz Jacobsen* (S. '19), er uddannet fra Rigshospitalet.

*

Sammen med Alm. Dansk Vare- og Industrilotteri har Samfundets Næstformand, Direktør *A. Ch. Loun*, henflyttet sit Kontor til det Moltkeske Enkepalæ *Bredgade 41*, Stueetagen. Telefonen er stadig: Centralerne 1290, 1823 ell. 1839.

*

Samlerens Forlag har udsendt »Verden har Vokseværk« af *Svend Irgens Hansen* (S. '30).

*

Paa Forlaget Presses de la Cité, Paris, er udkommet en Digtsamling af *Aage Lind* (S. '01) »Guldkaret«, hvoraf 350 nummererede Eksemplarer er trykt paa Velinpapir.

*

Soransk Samfunds Formand, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer*, foreslaar i en Samtale med Erhvervenes Oplysningsraad, at vi, hvis der ikke i Forvejen var for mange Foreninger her i Landet, burde danne en Sammenlutning af Borgere, som for en Tid forpligtede sig til at give Afkald paa en vis Del af det, man kalder »Livets Goder«. Det er ikke Meningen, vi skal være Asketer, blot maadeholdne, siger Direktøren.

Foreningens Præsidium burde dannes af samtlige aktive Politikere, og de skulde forpligte sig til at genskabe Tilliden til, at det kan betale sig at udskyde en Del af sit Forbrug til bedre Tider. Foreningen skulde ikke vare evigt. Den kunde f. Eks. faa en Virketid paa 3 Aar.

*

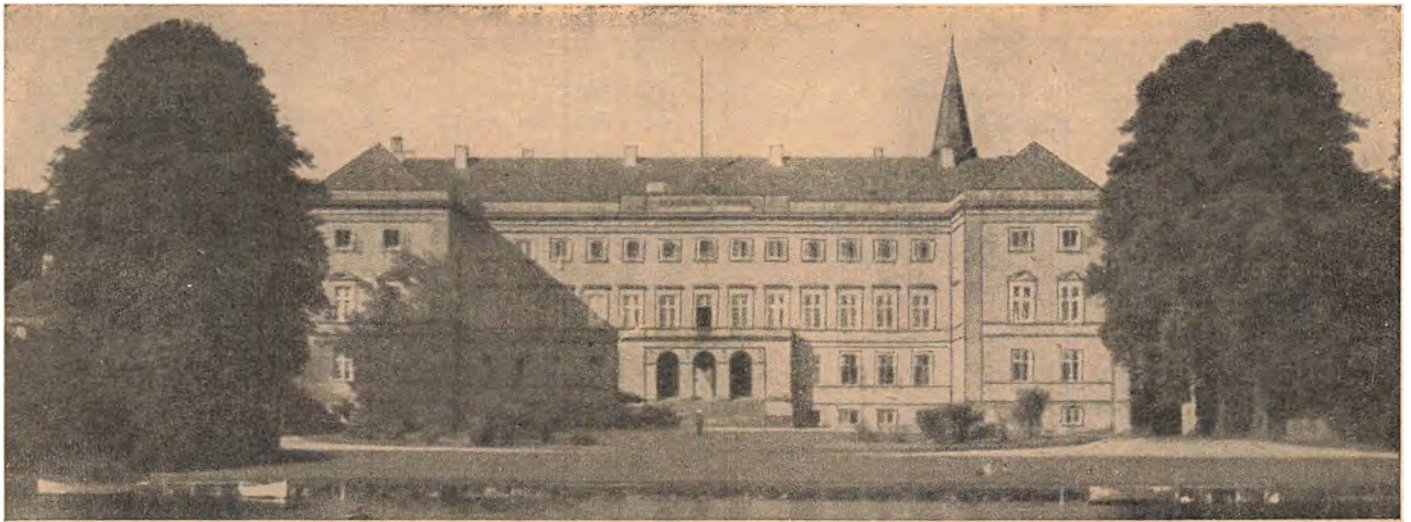
Robert Riis (S. '41) blev den 8. Januar cand. jur. og fik straks Ansættelse som Sekretær i Grosserer-Societetets Komité. Han vies den 27. Februar i Skt. Knuds Kirke i Odense til Frøken Jytte Juel Jensen.

*

Redaktør *Adolph Rothe Hansen* (R. '90) fyldte 75 Aar den 22. Januar.

*

Arkitekt *Erik Bay* (4. Kl. Handelseks. '00) døde den 14. Januar. Nekrolog fremkommer i et følgende Nummer.

33. AARGANG

SORANER-BLADET

FEBRUAR 1948

FUNDATS

for

MAANEDSSKRIFTET »SORANERBLADET«S FOND

Soranerbladets Fond, kaldet Bladfonden, har efterhaanden faaet en saadan Størrelse og Betydning, at det har været naturligt, at Fondens Forhold sikres ved kongelig Konfirmation af Fundatsen.

I den Form, hvori Fundatsen nedenfor gengives, er den godkendt af Undervisningsministeriet, dog paa den Betingelse, at der ved en Urafstemning mellem Soransk Samfunds her i Landet boende Medlemmer er Flertal for Fundatsens Vedtagelse.

Medlemmerne vil om forholdsvis kort Tid modtage en Stemmeseddel i Form af et Brevkort, og vi opfordrer Medlemmerne til i saa vidt Omfang som muligt at afgive deres Stemme. Brevkortet vil indeholde Meddelelse om, til hvem Stemmesedlen bedes tilbagesendt i udfyldt Stand.

§ 1.

Ved Bidrag fra gamle Soranere er der oprettet en Fond til Drift og Støtte af Soransk Samfunds Maanedsskrift »Soranerbladet«.

§ 2.

Fondens Navn er: Maanedsskriftet »Soranerbladet«s Fond. Fondens Formue bestod den 1. Januar 1946 af Obligationer til samlet Paalydende Kr. 33.100,00 og i Kontanter Kr. 352,69. Fondens Midler skal være anbragt efter Reglerne for Anbringelse af umyndiges Midler, dog at der altid kan være anbragt indtil 1500 Kr. paa Kontrabog med en anerkendt Bank eller Sparerkasse.

Fondens Aktiver skal lyde paa Fondens Navn og noteres som tilhørende denne. De skal derhos forsynes med Undervisningsministeriets Prohibitivpaategning.

§ 3.

Formaalet med Fonden, der søges forøget ved Gaver fra gamle Soranere, er at skabe en Fond, hvis Renter er tilstrækkelige til at afholde Udgifterne ved »Soranerbladet«s Drift. Indtil Fonden har naaet en saadan Størrelse, at dette Maal er naaet, yder Fonden af sine Renter Tilskud til »Soranerbladet«s Drift.

§ 4.

Fonden bestyres af Soransk Samfunds Bladudvalg, som bestaar af: Soransk Samfunds Formand, der er Udvalgets Formand, Soranerbladets Redaktør, Soranerbladets Forretningsfører og to eller flere af Soransk Samfunds Bestyrelse indenfor eller udenfor dens egen Kreds valgte Medlemmer af Soransk Samfund. Fondens Bestyrelse er ulønnet.

For at fatte gyldig Beslutning skal mindst 4, dog

altid over Halvdelen, af Bestyrelsens Medlemmer være til Stede. Hvert af Bestyrelsens Medlemmer kan med Angivelse af Dagsorden forlange, at Formanden indkalder til Møde.

Beslutning indenfor Fondens Bestyrelse træffes ved almindelig Stemme flerhed. I Tilfælde af Stemmelighed giver Formandens Stemme Udslaget. Fonden, hvis Hjemsted er København, forpligtes ved Underskrift af Formanden for Fondens Bestyrelse i Forbindelse med et andet Medlem af Fondens Bestyrelse.

§ 5.

Fondens Kapital skal stedse forblive urørt.

Af Kapitalens Renter ydes Tilskud til »Soronerbladet« Drift, jfr. § 3, i.f., hvorved bemærkes, at »Soronerbladet« fremtidig ganske som hidtil drives for Soransk Samfunds Regning og Risiko. Renterne kan kun anvendes til Driften af »Soronerbladet«.

Renter, der, efter at det aarlige Tilskud er ydet, ikke er anvendt, kan holdes til Disposition til at forøge Tilskudene i senere Aar, dog at det Beløb, hvorved saadanne opsparede Renter overstiger Kr. 1.000,00 lægges til Fondens Kapital.

§ 6.

Soranerbladets Forretningsfører er Fondens Kasserer og udarbejder hvert Aar Driftsregnskab og Status for Fonden.

Fondens Regnskabsaar er Kalenderaaret.

Fondens aarlige Regnskab indsendes til Undervisningsministeriet, der udpeger Revisor og fastsætter hans Honorar. Regnskabet decideres af Undervisningsministeriet. Fondens Regnskab offentliggøres i Soranerbladet og forelægges saavidt muligt paa Soransk Samfunds ordentlige Generalforsamling, paa hvilken Formanden for Fondens Bestyrelse tillige aflægger Beretning om Fondens Virksomhed.

§ 7.

Fondens Bestyrelse fører en Forhandlingsprotokol, hvori Fundatsen, Bestyrelsens Møder og dens Afgørelser Fonden vedrørende indføres.

§ 8.

Hvis Soranerbladet ophører med at udkomme, skal Bladfondens Midler tilfalde Soransk Samfunds Understøttelsesfond, og hvis Soransk Samfund skulde blive ophævet, skal Fondens Midler paa samme Maade som det i Lovene for Soransk Samfunds Understøttelsesfonds § 5 er bestemt med Hensyn til Understøttel-

sesfondens Midler, overdrages Rektor ved Sorø Akademis Skole til Støtte for dygtige og trængende Elever i Skolen.

§ 9.

Ændringer i denne Fundats kan med Undervisningsministeriets Samtykke foretages af Soransk Samfunds ordentlige Generalforsamling. Til Vedtagelse af Ændringer udkræves, at $\frac{3}{4}$ af de paa den nævnte ordentlige Generalforsamling afgivne Stemmer er for Ændringerne.

SORANER-FROKOST

Torsdag den 4. Marts afholder Soransk Samfund kammeratlig Frokost i »Grand Café«-Salen, Lille Kongensgade 4. For Kr. 6,80 (ekskl. Drikkepenge) serveres en god Frokost. — Anmeldelse om Deltagelse *senest* den 2. Marts til Sekretæren *Torben Madsen*, Central 10310 (Lokal 30) Kl. 9—16, eller Amager 750 y, Kl. 18—20.

KUNSTMUSEET I SORØ

Kunstmuseet i Sorø har ved Museumsbestyrelsens Formand, Rektor *H. Raaschou-Nielsen* udsehdet Beretning for Finansaaret 1946—47, ved hvis Udgang Museets Bestand var 200 Kunstværker. Forøgelsen i Aarets Løb var 4 Oliemalerier og 1 Skulptur, nemlig Gave fra Museumsvennerne: Jens Juels »Landskab fra Schweiz«; deponeret af Ny Carlsbergfondet: Thomas Lundbyes »Bakket Skovinteriør« med Figur. Højbjerg 1841«; Gave fra Civilingeniør *Rudolph Puggaard Hartmann* (R. '88): Oluf Hartmanns »To Hekse rider til Bloksbjerg paa et Kasteskaft. 1909«, og erhvervet ved Ny Carlsbergfondets Uddeling for Aaret 1946: Carl Østerbye »Landskab ved Mariager Fjord. 1946« samt Jørgen Gudmundsen-Holmgreens Broncestatuette »Drengestudie. 1945«. Museet besøgte af 707 Personer, hvoraf de 146 var Elever paa Sorø Akademis Skole. Museets Driftsregnskab balancerer med 4,756 Kr. og Status med 840 Kr. Byggefondens Regnskab balancerer med 14,767 Kr. En Indsamling til denne Fond blandt gamle Soranere indbragte ca. 7500 Kr.

Direktør *V. Thorslacius-Ussing* redegør for de nyerhvervede Kunstværker.

For at skaffe Midler til Udgivelsen af et trykt Katalog over Museets Kunstværker bortsælges Restoplaget af Jubilæums-Kataloget Soransk Kunst 1586—1936, et 52 Sider stort, trykt Katalog over Kunstværkerne paa den Udstilling, der var arrangeret i Sorø i Forbindelse med Skolens 350 Aars Jubilæum, og som holdtes aaben 28. Maj—18. Juni 1936. Prisen er 1 Kr. pr. Stk. Kataloget sendes franco mod Indbetaling af Beløbet paa Kunstmuseets Giro Konto Nr. 611,25 eller ved Henvendelse til Kassereren, Direktør *Alfred V. Rasmusen*, Vesterport, København V., Telefon: Central 8229.

ARKITEKT ERIK BAY

* 9. Februar 1884 — † 14. Januar 1948

Da Arkitekt *Erik Bay* Onsdag Eftermiddag den 14. Januar sad i en Konference med Direktøren for Aktieselskabet Larsens Plads i København, sank han pludselig sammen og døde, ramt af et Hjerteslag. Hans Begravelse foregik i Stilhed.

Erik Bay fødtes den 9. Februar 1884 paa Gaarden »Mariehøj« i Sandby Sogn i Præstø Amt som Søn af Proprietær Jeppe Pilegaard Bay og Hustru Kristiane Albertine Emilie, f. Schrøder. Den 19. August 1896 indkom vi begge i Sorø Akademis Skoles første studerende Klasse og kom til at bo i Aksehus hos Enkefru Petrine Dorthea Christine Lauritzen, f. Eltong, hvis Mand, Købmand *Valdemar Dannemand Lauritzen* (udm. 3. R. 1858) var død den 27. December 1894. Enkefru Lauritzen drev en af Gymnasiasterne og Lærerne meget frekventeret Tobakshandel og havde desuden Elevpensionat. Hendes eneste Søn *Fritz Christian Lauritzen* (R. '98) gik den Gang i 3. Realklasse. Han blev senere Skriver paa Det Forenede Dampskibs-Selskabs Amerikabaade og døde den 22. Januar 1939 (Sornerbladet 24. Aargang Nr. 2, Side 11). Foruden Erik Bay og undertegnede kom i samme August Maaned to andre nyindmeldte Elever til at bo hos Enkefru Lauritzen, nemlig senere Artillerikaptajn og Forsikringsmand *Johan Wolfgang Møller*, der begyndte i 3. studerende Klasse og tog Studentereksamen i Sommeren 1900, samt senere Redaktør og Bogtrykker *Theodor Lundh-Jensen*, der ligesom Bay og jeg debuterede i første studerende og udmeldtes af 4. Klasse efter Eksamen i Sommeren 1900. Vi Drengene levede sammen uden videre Genvordigheder, til vi med Tiden som Elever fik vort Paulun paa Skolens Hovedbygning. Her kom jeg i Skoleaaret 1899—1900, da jeg gik i 3. Klasse (jeg blev grundet paa en langvarig Sygdomsperiode Oversidder i 2. Klasse) paa Kammer hos Erik Bay, som da var Fjerdeklasser og havde faaet et Gaardkammer til Residens. De to andre paa Kammeret var Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. 3. R. '01) og Grosserer *Andreas Villiam Christensen* (R. '02). De var begge i 2. Realklasse og skiftedes til at være Kammerfuks. Forøvrigt havde vi det rare og fredeligt med hinanden. Bay var som Kammerduks — bortset fra, at han kunde være lidt mut — flink og omgængelig og foregik ved sin Flid os andre med et godt Eksempel. I det Skoleaar, vi fire boede sammen, skete der ingen sindsoprivende Begivenheder hos os — undtagen altsaa den

i Sornerbladets 19. Aargang Nr. 9, Side 68, omtalte Affære med de latinske Stilebøger, men den var vi fælles om med alle de Kamre, hvor der boede Tredieklasser. Og saa indtraf der jo rigtig nok en Vinternat en Katastrofe, der gik slemt ud over netop vort Kammer, men som vi var ganske uden Skyld i. Den store Vandbeholder oppe paa Loftet stod lige over Kammeret. En Vinternat faldt Beholderens Bund ud, og flere Tønder Vand trængte ned i de underliggende Etager. Kammeret fik den første Skylle. Vort Tøj og vore Bøger blev slemt medtaget, og hvor lugtede der ikke om Morgen af vaad Kalkpuds, der flød paa Bord og Gulv. Der gik et Par Uger med at bringe Kammeret i beboelig Stand, og i dem tilbragte vi Læsetiderne paa Inspektionsværelset hos *Matthiessen* (Se iøvrigt Sornerbladet 23. Aargang Nr. 8, Side 63).

Kammer Nr. 10 1899—1900.

Staaende fra venstre: *A. V. Christensen, Tyge Hvass og V. Sorgenfrey Hansen*. Siddende: *Erik Bay*.

Naa, Tiden gik, og da Skoleaaret sluttede, forlod Erik Bay os med 4. Klasses Hovedeksamen for at udanne sig til Arkitekt. Hans Forældre havde solgt »Mariehøj« og bosat sig i Roskilde. I denne By kom han i Murerlære og rejste om Vinteren hver Dag til København for at frekventere Teknisk Skole. Resultatet blev, at han i 1904 fik Svendebrev som Murer og Afgang fra Teknisk Skole. I Aarene 1909—15 var han Elev paa Kunstakademiet, foretog en Studierejse til Tyskland, Holland, Belgien og England, blev Med-

hjælper hos Arkitekt Kristoffer Varming ved Opførelsen af Sindssygehospitalet ved Nykøbing S. og nedsatte sig i 1916 som selvstændig Arkitekt. I Perioderne 1927—29 og 1931—33 var han Opmand for Murerfagets faglige Voldgiftsret. Af Bygninger, Erik Bay har givet Tegning til under sin 32-aarige Virksomhed som Arkitekt, kan nævnes Grosserer *Oscar Emil Benthiens* (udm. 3. R. '98) Ejendom Nordvanggaard ved Birkerød, Farumvejsgaard i Staunsholt, Villaer og Beboelsesejendomme f. Eks. i Grønningen, Kirkevænget og paa Frederikssundsvej. Han var desuden Arkitekt for Det Forenede Dampskibs-Selskab.

Efter Skoletiden har min gamle Kammerduks og jeg intet haft med hinanden at gøre. Han var en meget stilfærdig og yderst tilbageholdende Mand, der gik helt op i sit Arbejde og i Interessen for sit Hjem. Hændte det, at man mødte ham paa hans hyppige Aftentur med Hunden i Frederiksberg Have, fik man en venlig Hilsen og et lille Smil. Men i Soransk Samfund kom han ikke og næppe heller paa anden Maade i gamle Skolekammeraters Kreds. Den 14. December 1922 blev han gift med Frøken Gerda Jøhnke, f. 23. August 1895 som Datter af Kontreadmiral Vilhelm Jøhnke og Hustru Ellen, f. Ballin. Foruden sin Hustru efterlader han sig to Sønner. En Broder til Erik Bay er Toldkasserer *Vilhelm Bay* (R. '95), der gennem en lang Aarrække var Soransk Samfunds Revisor.

V. *Sorgenfrey Hansen.*

NYE MEDLEMMER

Følgende har indmeldt sig i Soransk Samfund:

Forvalter *Bjørn Aage Abel* (1927), Gl. Lellingegaard, Lellinge St.

Eyvind Jacobsen (1931), Vestergade 13, Ringe.

Amtslæge, Dr. med. *Palle Hjorth* (1927), Ringkøbing.

Realskolebestyrer og Præst *Børge Thorlacius-Ussing* (1897), Fjerritslev.

Konsul *Aage Lindegaard* (1896), Det danske Konsulat, Apartado 61, Bilbao, Spanien.

Per Lindegaard (1939), Det danske Konsulat, Apartado 61, Bilbao, Spanien.

Ekspeditionsssekretær *Aage Christensen* (1928), Vesterbrogade 196, København.

Dr. scient. *Johs. Troelsen* (1931), Øster Voldgade 7, København.

1. Reservelæge *P. Waagstein* (1931), Maribo Sygehus' med. Afd., Maribo.

Jakob Edvard Krarup (1937) c/o Lüders, Vesterbrogade 176, København.

K. B. Schierbeck (1919), Frederiksborgvej 44, Roskilde.

Politifuldmægtig *Willy Lund* (1932), Kongensgade 4, Esbjerg.

Dr. scient. *Eigil Nielsen* (1929), Skovgaardsvej 20 A, Charlottenlund.

Torben Sidney Nørgaard (1945), Vermlandsgade 18, København S.

Tandlæge *Børge Minor Andersen* (1930), Rudkøbing.

Vinhandler *H. C. Steen-Jørgensen* (1926), Hovedvejen 97, Glostrup.

Kontorchef *A. Stauning* (1929), Middelvej 21, Gentofte.

DA ABSALONS GRAV BLEV AABNET 1827

Fra fhv. Branddirektør i Middelfart Christian Frederik Behrendt (R. '85) har Soranerbladet modtaget følgende:

I Soraner-Bladets Januar-Nummer har *Poul Schjærf* meddelt noget om »Da Absalons Grav blev aabnet i 1827«.

Fra denne Begivenhed har *H. A. Malling**) forhen Amtsforsvalter og Aktuar i Husum Amt, i sine »Efterladte Erindringer og Betragtninger, København 1894«, meddelt, hvad han som »Akademist« oplevede ved ovenstaaende Lejlighed. Det findes i Afsnit 111 »Paa Akademiet i Sorø 1822—28«, nemlig:

Ved Akademiets Indvielse blev Erkebiskop Absalons Grav aabnet, og jeg kan derfor med Sandhed sige, at jeg har seet den berømte Helt. Anledningen hertil skal have været følgende: Paa Rustikammeret i København foreviste man blandt andre Rariteter ogsaa Absalons foregivne Pandeskal og et Par Laarknogler. Nu skal en ung Mediciner have paavist, at den omkvæsonerede Pandeskal havde tilhørt en Yngling og de tvende Knogler et kvindeligt Væsen. Dette var for meget for de Lærde, og man vilde have Vished, om Absalon hvilede i sin Grav eller ikke.

Man lagde da Haand paa Værket. Da den indre Kiste af Bly blev aabnet, saa man tydeligt det hele Omrids af et menneskeligt Legeme, næsten at se til som en med Støv bedækket Edderkop. Tillige trængte en forpestet Luft frem, som i et Øjeblik opfyldte hele Kirken. Flere Personer var nær ved at besvime og ilede hen til Udgangen. Men Biskop Münter, der ledede Undersøgelsen, brød sig kun lidet om de mephitiske Dunster, han skød som en Falk ned i Graven og stak den fundne erkebiskoppelige Ring paa sin Finger, idet han raabte: »Ha, denne Ring har tilhørt Erkebiskop Absalon, nu sætter jeg, Sjællands Bisp, den paa min Finger!« Krumstaven og Kalken fandtes ogsaa.

*) *Heinrich August Malling*, f. 23. December 1807 i Langefeldt i Holsten som Søn af Toldforvalter, Generalkrigskommissær Peder Malling og Hustru Martine Georgine Cathrine, f. Cretschmer, indkom i Sorø Akademis Skole 25. September 1822, Student 1826, cand. phil. ved den akademiske Lærestalt i Sorø 1828, senere cand. juris, Amtsforsvalter og Aktuar i Husum Amt, afskediget 1864, Ridder og Justitsraad, død i København 28. December 1893. I 1894 udkom »H. A. Malling: Efterladte Erindringer og Betragtninger«. Malling var den ene af de to Akademister, som forrettede Pagetjeneste hos Kong Frederik den Sjette, da denne var i Sorø for at overvære Hovedbygningens Indvielse den 21. Maj 1827. Kongen skænkede ham et Guldur. (Se Soranerbladet, 32. Aargang, Nr. 3—7, Side 17 ff.).

DØDSFALD

Fredag d. 30. Januar døde Pastor emer. *Hans Christian Rørdam* paa Frederiksberg Hospital af en Galdelidelse efter knap en Uges Sygeleje; han havde nogle faa Uger før haft et lignende Anfald og kom over det, men var endnu i nogen Grad Rekonvalescent, da han atter blev syg. Den 6. Februar jordedes han paa Skaarup Kirkegaard paa Fyn ved sin anden Hustrus Side.

Hans Christian Rørdam var født 11. Aug. 1875 paa Elgebo ved Elghammer Jærnbruk nær Jönköping i Sverige, hvor hans Far Georg Rørdam (yngre Bror til Biskop Th. Skat Rørdam og Historikeren H. F. Rørdam) da var Inspektør; hans Mor, Fru Ida Rørdam, der døde i 1922, var Datter af Provst Jacob Thune i Gauerlund og Søster til Overlærer i Sorø C. L. J. P. Moths Hustru, Fru Anna Helene Moth, f. Thune.

Efter Sommerferien 1892 kom H. Chr. Rørdam til Sorø, men blev der, da hans Helbred dengang ikke var stærkt, kun til Marts 1893; han var saaledes i Virkeligheden kun i meget ringe Grad Soraner og gjorde sig heller aldrig gældende som saadan, men huskes dog maaske af en og anden af sine Kammerater fra den Tid i den daværende IV. Klasse, ligesom han selv fortræffeligt huskede sine Skolefæller og Lærere. I 1897 blev han Student fra Frederiksberg Latin- og Realskole og 1903 cand. theol. Samme Aar ægtede han Frøken Marien Bardenfleth, Datter af Lodsinspektør i Helsingør, Kommandør Ingolf B. og dennes 1. Hustru, født Sandholt, og rejste til U. S. A., hvor han virkede som Lærer og Præst først i Nebraska, men allerede fra Juni 1904 ved den danske evangelisk-lutherske Trinitatis Kirke i Chicago. I Septbr. 1911 vendte han tilbage og blev i Novbr. s. A. Sognepræst for Agri og Egens paa Mols; i 1916 flyttede han til Eltang og Sdr. Vilstrup ved Kolding og blev i 1923 Sognepræst for Skaarup ved Svendborg, hvor han virkede til 1945. I Januar 1918 døde hans 1. Hustru, og i 1919 ægtede han Frøken Randi Schousboe, Datter af Adjunkt paa Herlufsholm og fra 1877—1910 Sognepræst for Landet paa Taasinge V. C. Chr. Schousboe og Hustru, født Bayer. Pastorinde Rørdam døde pludselig i Maj 1947 efter med sin Ægtefælle at have taget Ophold paa Frederiksberg, da han som 70-aarig havde fratruadt sit sidste Embede. Fra hvert af sine Ægteskaber efterlader han sig fire Børn, af hvilke de to ældste Sønner er henholdsvis Kaptajn i den amerikanske Hær Arvid Rørdam, nu tjenstgørende ved den amerikanske Udenrigstjeneste i Tyskland, og Ekspe-

ditionssekretær i 3. Hovedrevisorat Ingolf Rørdam. En Broder til den afdøde er Amtsforvalter i Viborg Arvid Rørdam.

Pastor H. Chr. Rørdam var en mere end almindelig alsidig kundskabsrig Mand; ved Siden af hans præstelige Virksomhed var det især Kunsthistorien, der havde hans Hjerte. »Svendborg Avis« for 31. Januar skriver om ham: »Han var en smuk Præstesikkertelse og havde i høj Grad Ordet i sin Magt. I Skaarup var han meget afholdt og havde mange Venner«. Han var til sin Afrejse fra Skaarup Ejer af en ikke ubetydelig Bogsamling, særlig indenfor Kunsthistorien. Noget trykt foreligger ikke fra hans Haand.

Ved hans Begravelse viste det sig, hvorledes denne Mand, ved hvem der var noget fornemt og tillukket, skabt som han var for store Forhold og nærmest en Enspændernatur, dog i ualmindelig Grad havde vundet sin Menigheds Tillid og Kærlighed og sikkert længe vil blive bevaret i dens Minde. *hgo.*

REKTOR H. RAASCHOU-NIELSENS
SORØMINDER

*Efter Manuskript paabegyndes her en Gen-
givelse af det Foredrag, som fhv. Rektor H.
Raaschou-Nielsen holdt i Soransk Samfund
Torsdag Aften den 13. Februar f. A.*

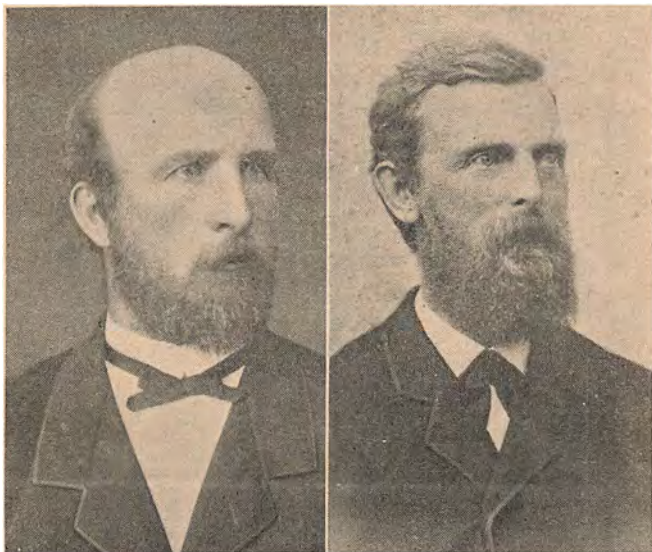
I.

MIT Sorø-Liv falder i to Perioder, nemlig 1883—89 og 1911—41 eller $6 + 30 = 36$ Aar med et Mellemløb paa 22 Aar, i hvilken Tid jeg dog havde stadig Forbindelse med Sorø og ret hyppigt aflagde Besøg dér.

Det var en Aften i Juli 1883, at min Far og jeg med Hotelomnibussen fra Stationen kørte ind paa Hotellet, og jeg husker, at Far sagde til mig: »Saa sover vi i Nat i »Haabet«, min Dreng«; saaledes hed dengang Hotellet, som senere fik honnet Ambition og kaldte sig »Postgaarden«. Det var fyldt med Fædre med Sønner, som skulde til Optagelsesprøve den følgende Dag, og iblandt dem befandt sig ogsaa en smuk og fint paaklædt Dreng med sin Huslærer. Han var Søn af den daværende Kultusminister Scavenius. Han maatte vel være temmelig sikker paa Optagelse, mente man. Af Prøven husker jeg næsten intet, kun at Adjunkt *Thaarup*¹⁾ gik rundt imellem os, mens vi regnede Opgaver, og fik et hysterisk Anfald, da jeg havde divideret et Tal med sig selv og faaet Resultatet 0. Jeg turde derefter daarligt nok vise ham, hvad jeg senere regnede, som dog nok var rigtigt; og jeg blev optaget med store Betænkeligheder p. Gr. af Regning. Men ved Prøven fandt jeg mig en Ven for Livet, *Niels Spandet*.²⁾ Vore Fædre kendte hinanden og vilde gerne fremme Venskab, hvorfor min Far og jeg blev inviteret et Par Dage til Idagaard ved Slagelse, inden vi vendte hjem til Rudkøbing.

Den 19. August begyndte vor Skolegang i Sorø, og vi var da i 1ste studerende Klasse 17 Disciple, af hvilke kun een, *Ivar Kirkegaard*³⁾ var Elev (Alumne). De 12 af os var nyoptagne, men vi mødtes med en Flok paa 5 Oversiddere, som begyndte at ville etablere sig som Ledere af Klassen, men det blev de hurtigt kureret for.

Oversidderprocenten var i de Tider meget større end i de senere Aar. Da vi Aaret efter kom i II Klasse, fandt vi 6 Oversiddere, og med nyoptagne var Klassen da paa 26. Da vi 6 Aar efter blev Studenter, var vi kun 2 tilbage, *Biering*⁴⁾ og jeg, som havde hørt til Holdet fra Begyndelsen af, og en tredje, som var blevet optaget i I Kl. i Løbet af Skoleaaret.

Overlærer Thaarup.

Skrivelærer S. P. Hansen.

Mit første Aar boede jeg paa Borgerskolen hos Lærer *S. P. Hansen*, som var Skrivelerer paa Akademiet. Der havde jeg i alle Henseender et godt Hjem sammen med Husets Søn, den senere kendte Præst *Tolderlund-Hansen*⁵⁾, paa hvis Værelse jeg læste Lektier, og jeg er ham taknemmelig for det gode Eksempel, han gav mig. Hvis jeg var kommet til at bo sammen med et Par dovne Kammerater, er det ikke godt at vide, hvorledes min Start var blevet.

Engang i Foraaret 84 kom der en ny Pensionær, som jeg fik til Kontubernal. Det var *Viktor Clausen*⁶⁾ i 2. Real, som var omtrent 2 Aar ældre end jeg. Vi kom rigtig godt ud af det med hinanden. Det var Oldenborreaar, og jeg samlede en Aften nogle, som jeg puttede i hans Seng, hvorefter jeg lagde mig. Lidt efter kom han og gik i Seng, mens jeg sov Rævesøvn. Da de begyndte at kravle paa ham, fo'r han op med vilde Hyl, og da han havde konstateret, hvad det var, samtidig med at jeg var ved at flække af Grin, gav han sig, som rimeligt var, til at tampe løs paa mig. Ved Spektaklet kom Lærer Hansen til Stede, og da han saa den store tampe løs paa den lille, tog han sig energisk af ham. Da vi var blevet alene, morede vi os som gode Venner over Tildragelsen.

En Lørdag fortalte *Niels Spandet* mig, at hans Broder (*Svend*⁷⁾), som da gik i Slagelse Realskole, kom til Sorø om

Søndagen, og foreslog, at vi saa meget som muligt skulde være sammen. Men der var det kedelige, at vor Klasse havde Kirkegang den Dag. Vi gik saa til den Lærer, som skulde foretage Mønstringen til Kirkegang, og opnaaede Tilladelse til at bytte med næste Søndag. Da jeg kom hjem til Middag Kl. 12, var den gruelig gal. Hr. Hansen, der var Kantor, havde fra Orgelet konstateret, at jeg ikke var i Kirke og altsaa formentlig havde skulket. Trods min Forklaring fik jeg dikteret Stuearrest Resten af Dagen. Jeg skulde først have indhentet hans Tilladelse. Kort efter kom *Viktor Clausens* Forældre paa et Gennemrejsebesøg, men for Husets Æres Skyld blev der ikke talt om mine Synder. Besøget endte med, at de bad om, at Viktor og jeg maatte rejse med dem til Roskilde, saaledes at vi om Aftenen vendte tilbage til Sorø, medens de fortsatte Rejsen hjem til Lolland. Det blev bevilget, og min Stuearrest blev konverteret til en Tur til Roskilde med Besøg i Domkirken og Middag paa Hotel Prinsen. (Fortsættes).

¹⁾ *Frederik Johan Rask Thaarup*, f. 22. November 1836. Ansat ved Sorø Akademis Skole fra Foraaret 1871 til sin Død som Overlærer den 5. December 1905. Se Soransk Tidsskrift. Femte Bind, 1. Hæfte Side 16.

²⁾ *Niels Spandet*, f. 2. Juni 1872, Student 1891, død 8. September 1943. Se Soranerbladet 28. Aargang Nr. 10 Side 7.

³⁾ *Ivar Kirkegaard*, f. 28. November 1869, udmeldt af 4. Kl. i Juni 1887. Død 21. April 1929 i Lynbrook, Long Island, U.S.A. Se Biografisk Leksikon XII, 1937, Side 465.

⁴⁾ *Thorvald Biering*, f. 13. December 1870, Student 1889, blev Provst og Præst i Dybbøl.

⁵⁾ *Laurids Nikolaj Vilhelm Tolderlund-Hansen*, f. 8. Juli 1868, Student 1886.

⁶⁾ *Victor Bernhard Olivarius Clausen*, f. 5. Marts 1809, Realeksamen 1887.

⁷⁾ *Svend Spandet*, f. 17. Januar 1871, Student 1889.

KUNSTMUSEET I SORØ

Victor Haagen-Müllers Maleri: Skovbrynet, Tisvilde-lunde (1946) var et af de to Malerier, Bestyrelsens Formand, Rektor Raaschou-Nielsen valgte ved Ny Carlsbergfondets Uddeling d. 6. November forrige Aar.

HUSKER DU?

Studenterholdet 1923.

Det er et meget hyppigt Spørgsmaal blandt gamle Soranere, et Spørgsmaal vi oftere kommer tilbage til, som Aarene gaar.

Saa er snart 25 Aar fløjet for det Hold, der blev Studenter i 1923. Mange af os mødtes 10 Aar senere til en herlig Sammenkomst i Sorø, hvor vi i Fællesskab besøgte minderige Steder, og vi ønskede alle snart at mødes igen; men for Holdet blev det ved Ønsket, selvom vi jo hver for sig stadig har holdt sammen med nogle Venner af Klassen.

For at vi snart alle kan komme i Kontakt med hinanden, beder jeg alle af Holdet, som ikke skriver sammen med mig, om at sende mig deres nøjagtige Adresse til: Saltø Skovridergaard pr. Næstved, og endvidere at medvirke til, at jeg kommer i Forbindelse med dem, hvem denne Opfordring ikke direkte maatte naa.

Vi skal jo samles i Sorø og vel bedst efter Sommerferien, i Slutningen af August eller i September.

Aage Wielandt.

SORANER-AFTEN DEN 15. MARTS

MANDAG den 15. Marts er Forsvarsbrødrenes Lokaler, Gothersgade 137 (lige ved Nørreport) igen Rammen om en Soraner-Sammenkomst. Kl. 18,30 er der *Fællesspisning* til ca. samme Pris som sidst (husk Rationeringsmærker). Kl. 20 vil Soraneren, Redaktør *Leif Hendil* fortælle om de spændende *illegale Rejser under Besættelsen*. Foredraget ledsages af Lysbilleder.

Derefter vil der blive Lejlighed til at dyrke de ædle Spil: *Bridge* eller *Lhombre*. Man tager selv Kort med og søger helst at danne *Spillepartier ved Aftale i Forvejen*.

Anmeldelse om Deltagelse i Fællesspisningen sker senest 3 Dage før til Sekretæren: Civilingeniør *Torben Madsen*, Snorresgade 5, S., Telefon: Centr. 10310, Lokal 30 (9—16) eller Amager 750 y (18—20).

For at skaffe Midler til Udgivelsen af et trykt Katalog over Sorø Kunstmuseums Kunstværker bortsælges Restoplaget af

Jubilæums-Kataloget Soransk Kunst 1586-1936

for Kr. 1,— per Stk. Kataloget sendes franco mod Indbetaling af Beløbet paa Kunstmuseets Post Giro Konto Nr. 611.25 eller ved Henvendelse til Kassereren, Direktør Alfred V. Rasmusen, Vesterport, København V., Telf. Central 8229.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Som Særtryk af Historiske Meddelelser om København 4. Række, 1. Bind, Hæfte 3—4, 1947, foreligger *H. G. Orlrik* (S. '95) »Om *Carl Baggers* (S. 1826) københavnske Logiværtinde, Madam Dorothea Koefoed«.

*

Fastelavnserien paa Sorø Akademis Skole forlængedes i Aar med een Dag, der tages fra Pinseferien.

*

Frk. *Bente Bøttger* (S. '42) har faaet Ansættelse i den amerikanske Ambassade i København.

*

Paa Wivels Forlag udsendes et nyt litterært Tidsskrift »Heretica«, redigeret af Thorkild Bjørn og *Bjørn Poulsen* (S. '37).

*

Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *H. Haarlov* har indgaet Ægteskab med Mademoiselle Colette Roché, Paris.

*

Lektor ved Aurehøj Gymnasium, cand. mag. *Vilh. H. Øhlenschlæger* (S. '07) fyldte 60 Aar den 23. Januar.

*

Bankfuldmægtig *Knud Jølver* (S. '03) har til Nikolaj Kirke i Svendborg skænket en Renæssance-Lysekrone, der er ophængt i Kirkens Vaabenhus.

*

Ved Nytaarstid havde Sorø 3225 Indbyggere mod 3196 Aaret forud.

*

Teatermaleren *Helge Refn* (S. '27) er repræsenteret paa Grønningens Udstilling paa Charlottenborg.

*

Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33) har faaet tildelt en Portion paa 500 Kr. af det Lindeburgske Legat og en Portion paa 500 Kr. af Det Berlingske Kunstnerlegat.

*

Kontorchef ved Carlsberg Bryggerierne *J. L. Dahlerup* (S. '15) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

»Frederiksborg Amts Avis« meddelte 17. Januar, at der er tinglyst Ægteskab mellem Frk. Tove Gerda von Freiesleben og Journalist *Anders Ole Arnfast*.

*

Godsejer *Carl Sophus Scavenius* (S. '91) til Klintholm paa Møn har ladet frede et 900 m langt, gammelt Stengærde fra Magleby Kirkegaard til »Klintemøllerens Bolig«.

de paa begge Sider af Hovvejen voksende levende Hegn, det levende Hegn fra »Klintemøllerens Bolig« til Gulhildsbjerg og Volden med Kirkestien til det førstnævnte Sten-gærde og Kirkestien til Klintholm saaledes, at Bevoksnin-gen ingensinde maa ryddes eller Stenen i Voldene nogen-sinde fjernes.

*

Kaptajn *Poul Gjellerup* (udm. V. Kl. '00) kan den 1. Marts fejre 25 Aars Dagen for sin Ansættelse i Banken for Randers og Omegn. *Poul Gjellerup*, der er Søn af af-døde Akademilæge *Gjellerup*, bor i Vorup. Den 1. April trækker han sig tilbage fra Banken, og den 18. Maj fylder han 65 Aar.

*

Lørdag den 28. Februar er der paa Sorø Akademis Skole Bal for de store Elever og Lørdag den 6. Marts for de mindre Elever.

*

Kammerherreinde *Gufrun Howden-Rønnenkamp*, Enke efter Kammerherre H.-R., Næsbyholm, døde den 31. Janu-ar paa Rudolph Bergs Hospital i København, næsten 78. Aar gammel. Siden 1932 havde hun boet i Villaen »*Gufrunshøj*« paa Banevej i Sorø. En af hendes Døtre var gift med den svenske Regimentslæge, Major *Wejdling*, Stockholm. Da Datteren døde, tog Kammerherreinden Ægteparrets da kun 1-aarige Søn, nu cand. jur. *Bent Wejdling* (S. '40) til sig og opdrog ham.

For nogen Tid siden, meddeler »Sorø Amtstidende«, overdrog hun ham Ravnstrup Hovedbygning med Park og Sø, som hun oprindelig havde købt, for at den kunde an-vendes som Hjem for Røde Kors, men da Omkostningerne herved vilde blive for store, opgaves Planen.

*

Den 5. Maj afsløres der paa Strandpromenaden ud for Tuborg Havn en Mindesten for de Landsmænd, der gav Livet under de illegale Transporter 1940—45. Redaktør *Leif B. Hendil* (S. '18) er Medlem af den Komité, der rejser Stenen.

*

Nationalmuseet udstillede i Februars første Halvdel en Bispefigur af Alabast, den eneste Rest af Dekorationen paa Valdemar Atterdags Kiste i Sorø Kirke. Alle de øv-rige Figurer saavel som Billedet af Kongen selv er gaaet tabt.

*

Ingeniør, cand. polyt. *P. Mathiesen*, som den 21. Okto-ber f. A. gennemgik en Operation for Galdesten, døde den 9. Januar paa Diakonissestiftelsen. *Poul Godfred Niels Ma-thiesen* var født den 25. Januar 1897 i Godhavn i Grøn-land som Søn af Kolonibestyrer *Louis Victor Mathiesen* og Hustru *Dorthea Margrethe*, f. Koch. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1908, blev Alumne i 1910 og forlod i 1915 Skolen med matematisk-naturviden-skabelig Studentereksamen. En Søn er *Louis Victor Aren-feldt Mathiesen* (R. '44).

Brødre er *Albert Victor Mathias Mathiesen* (S. '10) og *Frederik Christian Mathiesen* (R. '18).

Apoteker i Brande *Emil Bang* (R. '94) fyldte 70 Aar den 26. Januar.

*

I Dagene 22.—27. September 1947 afholdtes i London en Verdenskongres for Folkemusik (Folkesang og Folke-dans). Statsskovrider *Poul Lorenzen* (S. '05) repræsente-rede »Foreningen til Folkedansens Fremme« og »Danske Folkedanse« og har i Tidsskriftet »Hjemstavnsliv« skrevet et Referat af Kongressens Forløb.

*

Maleren *Knud Raaschou-Nielsen* (S. '33) aabnede den 3. Februar en Udstilling i Den Permanente's Lokaler. Ud-stillingen holdtes aaben i 14 Dage og omfatter 39 Male-rier samt en Del Tegninger oplæbet paa Karton.

*

Fru *Julie Rosenberg* døde den 24. Januar og bisattes den 30. fra Bispebjerg Krematorium. Hun var Komponisten *Vilhelm Rosenbergs* (S. '81. Død 4. Juli 1944. Soranerblad-et 29. Aarg. Nr. 7, Side 56) anden Hustru og Moder til hans Børn, to Sønner og to Døtre.

*

Fru *Sophie Glahn*, f. Olsen, døde i Sorø den 25. Januar og begravedes fra Sorø Kirke den 30. Januar. Fru *Sophie Glahn* var Enke efter Lektor ved Sorø Akademis Skole *Alfred Rosenstand Glahn*, som døde den 4. Juni 1934 i sit Hjem i Sorø, 69 Aar gammel (Soranerbladet 19. Aargang Nr. 6, Side 46). *Glahns* første Hustru *Anna Vilhelmine*, f. Jæger, døde i 1916. I dette Ægteskab er der tre Børn: Arkitekt *Gunnar Glahn* (S. '15), Bibliotekar *Gertrud Glahn* (S. '16) og Bibliotekar *Torben Glahn* (S. '23). I 1921 æg-tede *Glahn* sin nu afdøde Hustru, der fødte ham Datteren *Nanna Glahn* (S. '40).

*

Redaktør *Hans Boesgaard* (udmeldt III Kl. '80) afgik ved Døden den 13. Februar og begravedes den 18. fra Kremato-riet paa Mariebjerg Kirkegaard. Nekrolog i et følgende Nummer.

*

Fru *Annette Hattensen*, f. Thalbitzer, døde den 12. Fe-bruar og begravedes den 17. Hun var Enke efter Civil-dommer *Chr. Hattensen* (S. '83), der døde den 23. Januar 1945 (Soranerbladet 30. Aarg. Nr. 2 Side 12).

*

Cand. pharm. *Oscar Waartst* (R. '12) døde den 16. Fe-bruar og begravedes den 20. fra Bispebjerg Krematoriums store Sal. Nekrolog i et følgende Nummer.

*

Soransk Samfunds Æresmedlem, Redaktør *L. Schjøttz-Christensen* (R. '77) fyldte 85 Aar den 17. Februar.

*

A/S Plantningsselskabet *Steen Blicher* fejrede 50 Aars Jubilæum den 9. Februar og omtaltes af *Harald Skodshøj* (S. '21) i Særtryk af Hedeselskabets Tidsskrift, Carlo Mor-tensens Bogtrykkeri i Viborg.

Redaktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, ØB. 4091.

Tryk: Selandia, København.

33. AARGANG

SORANER-BLADET

MARTS 1948

CHRISTIAN DITLEV FREDERIK REVENTLOWS 200 AARS DAG

Paa Herregaarden Pederstrup i Vesterborg Sogn i Lollands Nørreherred fejredes den 11. Marts en Mindefest for en berømt gammel Soraner, hvis 200-Aars Fødselsdag da blev rundet. Det var en Mand, hvis Minde ogsaa fortjente det; *Christian Ditlev Frederik Reventlow* (1748—1827), som gennem et langt og virksomt Liv blev Foregangsmand og Fører under store, ja afgørende Tiltag indenfor det danske Samfund, først og fremmest Nedsættelsen af den store Landbokommission i August 1786, dernæst Arbejdet paa Kornhandelens Frigivelse og den frihandelsvenlige Toldordning, som i 1797 skabte Brudet med Merkantilismen; endvidere den voksende Virksomhed for at udvikle Skovbruget, der bl. a. gav sig Udtryk i Indførelsen af en højere Skovbrugsundervisning ved Københavns Universitet i 1800 — et synligt Minde herom ses den Dag idag i den smukke forstbotaniske Have ved Charlottenlund Skov — og i Fredskovsforordningen af 1805, og endelig den Skoleordning af 1814, der vel ikke helt kom til at svare til Reventlows vidtgaaende og af hans Frisind prægede Ønsker, men dog var det, noget sene, Resultat af Arbejdet i den store Skolekommission, som han fik nedsat i 1789, og hvis ledende Medlem han var.

Chr. Ditlev Fr. Reventlow var som nævnt »gammel Soraner«; han blev i 1764 tilligemed sin yngre Broder *Johan Ludvig* (1751—1801) til Brahetrolleborg Akademist i Sorø og studerede her til September 1766

C. D. F. Reventlow, Maleri af Beenfeldt 1767.

med den fremragende Pædagog, Dr. med. *Carl Wendt* (1731—1815) som Hovmester og den, der baade »fik en afgørende Indflydelse paa de to unge Menneskers Karakter« og »forstod at vække deres Interesse for Samfundslivet, som det rørte sig omkring dem« (Dr. Harald Jørgensen i Dansk biografisk Leksikon, XXV, S. 315). Et tilfældigt bevaret, morsomt Minde om Reventlowernes Soraner-Tid haves i det Brev til Direktør *E. G. Tauber* i Sorø, hvori *Johan Bülow*, der

kom som Akademist til Stedet i 1768, fortæller om sine soranske Ungdomsaar (trykt i »Blandinger fra Sorø«, 1. Hæfte, 1831): »Paa Halvøen, lige for Academiet [altsaa i Egevang], havde vi anlagt en lille Skibsbroe; ogsaa havde vi indrettet nogle Græsbænke der. En gammel, kroget Eeg, som stod nær ved Broen, var der af Grev *Christian Reventlow*, da han var Akademist, gjort Trappetrin i. Disse blev forbedrede af mig, og da Træet havde en tyk Top, kunde man, beskyttet for alle Vinde, sidde at læse deroppe. Der sad jeg mange Gange i Skygge og læste. I Farvandet der ved lærte jeg mig til at svømme« o. s. v.

Den gamle Eg ved Baadebroen paa Egevangens Kyst eksisterer næppe mere, men den, som skriver disse Linier, husker endnu fra sin Sorøtid de mange smukke Egetræer, der med Føje havde givet Stedet dets Navn. Kunde der paa dette Skovnæs findes og fremdrages en passelig stor Granitsten og i den indhugges *Christian Ditlev Reventlows* Forbogstaver og Aarstallene for hans Fødsels- og Dødsaar — maaske ogsaa for hans Sorø-Aar — kunde det blive et simpelt, men smukt Minde om en af de (ikke talrige!) Akademister fra det 2. soranske Akademis korte Levetid, som gjorde sit Navn og sin Gerning uforglemmelig i sit Lands og ogsaa i dets Skovvæsens Historie. Hvad mener Skovrideren paa Sorø Akademis 1. Skovdistrikt om det?

H. G. Orlík.

SORANERFROKOST

Torsdag den 1. April Kl. 12 er der igen Frokostmøde paa Grand Café, lille Kongensgade 4 (Kongens Nytorv). Disse Frokoster, der har haft saa stor Succes, har Mulighed for at blive en fast Tradition i de 7 Vintermaaneder. Frokosten den 1. April bliver derfor den sidste i denne Sæson, men vi lægger antagelig ud igen den første Torsdag i Oktober.

Af Hensyn til Værten og Bespisningen er det mest hensigtsmæssigt, at man senest Dagen før melder sig til Sekretæren *Torben Madsen*, Central 10310 (Lokal 30) Kl. 9—16 eller Amager 750 y, Kl. 18—20; men man kan ogsaa komme forbi og lige falde ind. Har man en Gang prøvet at deltage — kommer man hver Gang; vi har det hyggeligt og fornøjeligt sammen.

NYE MEDLEMMER

Følgende gamle Soranere har indmeldt sig i Soransk Samfund:

C. C. Nybroe, Ingeniør, Vojens (R. '32).

A. K. Nielsen, Toldassistent, Dalføret 13, København S. (R. '35).

Johan Dahl, Direktør, Gørdum Vaag, Færøerne (S. '23).

P. V. Kaalund, Isenkræmmer, Rudkøbing (S. '27).

Palle Bojesen, Kommune lærer, Wilckensvej 26 B, København F. (S. '35).

C. Veistrup, Civilingeniør, Sdr. Strandvej 38 C, Helsingør (S. '08).

E. Bidstrup, Skovrider, Ditlevslust pr. Korinth (R. '04).

E. Bredmose, Viceskattedirektør, Peter Bangsvej 114, København F. (S. '16).

OSCAR WAARST

* 25. December 1895 — † 16. Februar 1948

DEN 16. Februar afgang Indehaveren af Jordbrugs-laboratoriet i Puggaardsgade, cand. pharm. *Oscar Waarst* ved Døden.

Oscar Waarst var født i Sæby den 25. December 1895 som Søn af afdøde Købmand *Christian Waarst* og Hustru *Caroline Jensine Adolfine*, født *Petersen*. Han begyndte i Sorø i I. Mellem efter Sommeren 1907 og udgik med Realeksamen 1912. Efter at have været Discipel paa Sæby Apotek tog han 1916 Medhjælper-eksamen fra Farmaceutisk Læreanstalt. Han havde nu i nogen Tid Stilling paa et Apotek i Schaffhausen, og fortsatte derefter atter paa Læreanstalten, hvorfra han blev Kandidat i 1918. I de følgende Aar var han Kandidat paa forskellige københavnske Apoteker og var desuden en Tid ansat paa det samme Apotek i Schweiz som tidligere.

I 1926 overtog han sammen med en Kompagnon Jordbrugslaboratoriet i Chr. IX.s Gade. Efter nogle Aars Forløb blev han Eneindehaver af det og flyttede til Puggaardsgade.

Af seks Brødre — alle Soranere — er han den første, der nu er gaaet bort.

De øvrige Brødre er:

Ingeniør *Carl Robert Waarst*, Haderslev (R. '11),

Dommerfuldmægtig *Harald Waarst*, Sæby (S. '15),

Købmand *Aage Waarst*, Randers (R. '14),

Politifuldmægtig *Thorkild Waarst*, Korsør (S. '19),

Assistent *Poul Waarst*, København (R. '31).

Oscar Waarst blev i 1926 gift med *Edith Ammitzbøll*, der døde umiddelbart før Jul. Han overlevede saaledes ikke sin Kone i 2 Maaneder. Ægteparret efterlader sig to unge Døtre.

Hans lyse Sind og smittende Humør var kendt af mange Soranere.

Ved Bisættelsen fra Bispebjerg Krematorium den 20. Februar saaes adskillige Soranere af Afdøde og hans Brødres Skolekammerater.

IN MEMORIAM

REDAKTØR HANS BOESGAARD

* 9—8—1865 † 13—2—1948

HANS Jacob Thomsen Boesgaard Rasmussen, Søn af Prokurator Niels Rasmussen til Skrøvelevgaard ved Rudkøbing og Hustru Ane Cathrine Jacobine, født Frederiksen, kom til Verden paa Faderens Gaard paa Langeland; han ændrede i Aarens Løb sit Efternavn, først til Boesgaard-Rasmussen, senere til Boesgaard alene, og under dette ægte dansklingende Navn blev han velkendt som en fremragende og udpræget dansk, man kunde med Føje sige: ø-dansk Journalist.

Elleve Aar gammel kom han til Sorø og blev Elev i 1878, men forlod allerede Skolen i 1880 uden nogen sluttende Eksamen — han gik ud af III. Klasse. I 1884 tog han Studentereksamen fra Borgerdydsskolen paa Østerbro, tog ogsaa Filosofikum og senere Translatøreksamen i Engelsk, men gik snart over i det journalistiske Arbejde, som han ikke siden forlod. I 1892 blev han Medarbejder ved »Aarhus Stiftstidende«, købte i 1897 og redigerede til 1899 »Horsens Avis«, men drog derefter til København, hvor han blev Medarbejder ved »Vort Land« og »Samfundet«, var fra 1906—10 knyttet til »Berlingske Tidende«, som han en Tid forlod for fra 1911—12 at være Redaktør af »Riget«, men vendte snart efter tilbage til »Berlingske Tidende«, i hvis Redaktion han derefter deltog, til hans høje Alder tvang ham over i en Pensionists stillfærdige Liv. I Løbet af de mange Aar var han ogsaa en flittig Medarbejder ved den periodiske Presse; 1913—20 var han saaledes Redaktør af »Gads danske Magasin« og redigerede eller var fast Medarbejder ved »Sejlsport«, »Land og Folk«, »Hunden«, »Dansk Handelstidende« og »Sejlerbladet«. Endelig bærer tre Bøger hans Navn: »Fra Michigansøen til Kronborg Fyr«, 1894, prydet med et Indledningsdigt af Holger Drachmann og med Illustrationer efter Boesgaards egne Tegninger (for han kunde naturligvis baade tegne og male — hovedsagelig med maritime Motiver); »Barndomsland«, 1915, med Tegninger af Knud Kyhn, og »Naar Jagten gaar ind«, 1926, illustreret af Victor Johansen.

Titlerne paa disse Bøger og paa de Tidsskrifter, han redigerede, mæler tydeligt om hans Interesse og »hobbies«, men iøvrigt spændte hans faglige Kunnen over vidt forskellige Felter — fra storpolitiske Interviews til kyndig Bedømmelse af en Planteavlstudstil-

ling — hans sikre Instinkt ledede ham let til den Sprogtone, Emnet krævede. Thi han var i mange Aar en af sin Tids fineste danske Penne — det er ikke for meget sagt. Hans Mærke under en Artikel førte altid til, at man læste den — og aldrig blev skuffet. Der var ofte stærke Følelser, Kærlighed, Indignation, men ogsaa baade Vemod og Lune, lidt Sarkasme — altid klog Medviden i, hvad han skrev; hans ranke Personlighed stod klart bag hans Tale; hans Kundskaber, hans Medviden gav fuld Valuta for hans Ord. I hans første Bog er der ikke faa Reminiscenser fra Vilhelm Dinesens (»Boganis«) berømte Jagtbreve, og selve Formen vidner om Forbilledet — lige ned til de smukke, metrisk formede Udgange. Af de to andre Bøger satte han med Føje »Barndoms Land« over den sidste, som, sagde han selv, var »skrevet paa Bestilling«. I disse to Bøger var Sejlerens Indtryk afløst af Jægerens — men Naturelskerens Blik for alt omkring ham, de store Linier og de bitte smaa Detailler, er fælles for dem alle tre, ligesom deres skønne ud søgte og dog saa naturligt faldende Sprog.

Om Sorø vil man vist lede forgæves i hans Produktion; han brød sig, ærligtalt, ikke videre om at gælde for en Soraner — det hele Natursceneri dernede var ham for tamt og selve Søen for snæver mod hans Barndomslands friske Kyster og vide Horisonter. Gennem sit Ægteskab blev han Svoger baade til Ejeren og Redaktøren af »Aarhus Stiftstidende«, *Theodor Funch Thomsen*, og til Aarhus-Forlæggeren, senere adm. Direktør for Aarhus Teater *Albert Bayer*, der begge var Soranere, men det soranske prægede ingen af de tre Svogre i nævneværdig Grad — og mindst de to Langelændere; (Bayer var ogsaa fra Rudkøbing), det var helt andre Interesser, især Sejlsporten, der var fælles for dem.

I 1894 ægtede Hans Boesgaard i Aabyhøj en Aarhusdame, den meget smukke Frøken *Anna Secher Thomsen*, i hvem han fandt en trofast og uundværlig Hustru til hendes Død i 1936. I Ægteskabet var tre Sønner, hvoraf de to, *Ejnar Boesgaard*, der døde i 1945, og *Erik Boesgaard*, der er Medarbejder ved »Berlingske Tidende«, fulgte i deres Fars journalistiske Fodspor.

Ved sin Død har *Hans Boesgaard*, som i 1935 blev dekoreret med Ridderkorset, faaet smukke og velfortjente Mindeord, ikke mindst fra sit gamle Blad. I Nekrologen i Aften-Udgaven for 13. Februar hedder det, at han »førte en Pen, der skabte baade Bladet og ham selv Agtelse. Ikke mange danske Journalister

har skrevet et Sprog som han — paa een Gang kernefuldt, yndefuldt, muntert, mildt vemodigt. Hans aandelige Rankhed, hans ridderlige Væsen, hans fine og djærve Sind genspejlede sig i alt, hvad han skrev . . . Der spørges undertiden, hvad en Gentleman er; ingen, der har kendt *Hans Boesgaard*, behøver at spørge om det. Han var den typiske »gentleman of the press.«

hgo.

EN GAMMEL OG FORNØJELIG REJSEDAGBOG

I den fortræffelige personalhistoriske Serie »Svundne Tider« (H. Hagerups Forlag), der udgives af Carl Dumreicher, *H. G. Olrik* og *H. Topsøe-Jensen*, er nu udkommet VI Bind: *Johan Bartholin Eichel*: »Rejse fra Kiøbenhavn over Kiel og Hamburg til London Ao 1792.«

Denne Rejsedagbog er nedskrevet af fhv. Højesterets-assessor, Etatsraad *Johan Bartholin Eichel*, Besidder af det sjællandske Stamhus Aastrup mellem Roskilde og Holbæk. Han ligger begravet paa Soderup Kirkegaard, hvor der i sin Tid rejstes ham et Gravmæle, udført af *Johs. Wiedewelt*. Med hans næst yngste Datter, *Bolette Marie Dorothea*, der ægtede Højesteretsassessor *Wilhelm Peter Zeuthen* til Tølløse, *Sonnerupgaard* og *Søgaard*, kom Rejsedagbogen til Tølløse. En senere Besidder af dette nu afløste *Lensbaroni Christian Julius William Schulin-Zeuthen* (R. '70) var gift med *Cecilie Christine Sigismunda Harhoff*, Søster til afdøde *Johan Christian Wibe Harhoff* (S. '78). Efter sin Mands Død i 1919 bosatte hun sig i Fredensborg og medtog den gamle Rejsedagbog. *Johan Harhoff* henledte den Gang *Olriks Opmærksomhed* paa Bogen, som O. laante og læste. Efter Efter Enkelensbaronessens Død arvede *Johan Harhoff* den, og da han døde i Marts i Fjor, overlod hans Datter, *Frk. Gerda Harhoff*, Dagbogen til *Olrik*, der altsaa nu har besørget den udgivet, hvilket ingenlunde har været noget let Metier, dels fordi den er skrevet med en hyppigt ulæselig gotisk Skrift, og dels fordi en trykt Ud-gave af den gamle Rejsedagbog vilde være uden Interesse, om den ikke ledsagedes af et udførligt og udtømmende Noteapparat. Men dette er der selvfølgelig ogsaa, eftersom *Olrik* in confesso for et saadants Tilvejebringelse er primus inter, et ikke særlig stort Antal, pares, Noterne, spænder over hele 60 tættrykte Sider.

Johan Bartholin Eichel var jo ikke nogen helt ubetydelig Mand. Han havde været Højesteretsassessor, var en dygtig Godsherre og fik Sæde i den store Landbokommission, som nedsattes 1786, væsentlig paa Soraneren *Christian Ditlev Frederik Reventlows* Initiativ. Den 16. August 1792 rejste *Eichel* fra Aastrup ledsaget af sin Hustru af andet Ægteskab *Marie Elisabeth*, f. *Lasson*, sin 17-aarige Datter af første Ægteskab *Elisabeth Petronella*, sin yngste Søn, den 8-aarige *Frederik Wilhelm*, Tjeneren *Christian* og Hunden »Krøl op«. Rejsens Maal var — af Hensyn til Hustruens *Helbred* — Italien, men da Rejseselskabet efter flere Dages besværlig Sejlads arriverede til Kiel, erfarede

det, at der nede i Mellemtyskland var Krig mellem tyske Fyrster og franske Revolutionshære, hvorfor Italiensrejsen opgaves. I Stedet forlagdes Rejseruten, med passende Ophold i Kiel og Hamburg, til London, hvorfra der returneredes til Hamburg, fra hvilken Stad Selskabet kørte gennem Hertugdømmerne og Fyn, til det omsider — med *Krebshuset* som sidste Bedested — naaede hjem til Aastrup den 12. December 1792, hvad *Johan Bartholin Eichel* var særdeles glad ved.

Paa den fire Maaneders lange Rejse nedskrev han, hvad Selskabet, og i Særdeleshed han selv, oplevede, stort og smaat mellem hinanden, maaske lidt tørt og snusfornuftigt fortalt — han var jo en Mand med begge Ben fast plantede paa Jorden — men derfor, ja sikkert netop derfor, meget interessant at læse, fordi disse gamle Rejsedagbogsblade fortæller saa levende og oplysende til den, som forstaar at høre, om en velhavende og klog Herres daglige Rejseliv i noget af Europa for lidt mere end halv-andethundrede Aar siden, da det — Tidsforholdene taget i Betragtning — var adskilligt lettere at drage udenvælt end i vor moderne og teknisk fremskredne Restriktionsalder. Det har været Anmelderen en Fornøjelse at læse denne Bog, som jeg vil anbefale paa det bedste til interesserede Soraneres Bevaagenhed. Man har dog, naar alt kommer til alt, Udbytte af at sætte sig ind i, hvad nøgterne og klarhjernede Personer oplever og fortæller, fremfor at spille Tiden paa de Dybsindigheder, som litterære Spinatfugle og forlorne Filosofer har bebyrdet Læseverdenen med lige fra dens Skabelse.

V. Sorgenfrey Hansen.

GENERALFORSAMLINGEN DEN 21. APRIL

Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling afholdes *Onsdag den 21. April 1948 Kl. 19* paa Hotel d'Angleterre med følgende Dagsorden:

1. Aflæggelse af Beretning for 1947.
2. Aflæggelse af Beretning fra Æresretten.
3. Aflæggelse af Regnskab for:
 - a. Soransk Samfund.
 - b. Understøttelsesfonden.
 - c. Jubilæumsfonden.
 - d. *Valdemar Petersens Legat*.
 - e. Støttefonden for gamle Soraneres Efterladte.
 - f. Soranerbladet.
 - g. Soranerbladets Fond.
4. Forelæggelse af Budget for 1948.
5. Valg af Bestyrelsesmedlemmer.
(Efter Tur afgaar: *Otto Mikkelsen, Svend Clausen, Jonas Bruun, Erik Bang* og *E. Michaelsen*).
6. Valg af Revisor.
7. Eventuelt.

KIRKENS HILSEN

GRAVER VED SORØ KIRKE NIELS P. LARSEN
IN MEMORIAM

DYB og tung er Malmets Klang,
højtidsfulde Kerter luer,
thi for allersidste Gang
dvæler under disse Buer
Vogteren af Kirken skøn,
Fædrelandets gode Søn.

Tyst det hvisker fra dens Hvælv:
lad kun Vemodstaarer trille,
men dæm op for Sorgens Elv
og lad Hjertet takke stille
for den Indsats, som han gav
ved de store Dødes Grav.

Mellem Hvideslægtens Hær
Absalon han nu kan møde
dér, hvor Venner, fjernt og nær
efter Livets Aftenrøde,
samles under Frydesang,
glemmer Korsets tunge Gang.

Nu vil med sit Orgelbrus
Sorø Kirke Tak ham sige,
mens der aander som et Sus
fra henfarne Slægters Rige:
Med den Gerning, her er lagt,
Mindet trofast staar i Pagt!

Sorø, i Februar 1948.

Edith Petersen, f. Nielsen.
(S. '18).

ET DØDSFALD

MEG ED Graver ved Sorø Kirke *Niels Peter Larsen*, som den 9. Februar iaar døde paa Amtssygehuset i Sorø, 76 Aar gammel, har Sorø mistet en ejendommelig Personlighed, en af Stedets og hele Sorøegnens trofaste Venner, der satte det meste af et langt Livs Interesse og Arbejde ind paa at undersøge og til andre at bringe god Oplysning om den Kirke og den Egn, hvortil han var knyttet.

Han var ikke Soraner i vor Forstand, men paa sin Vis mere end Skolens flygtige Gæster, født som han var hinsides Sorø Sø, i Lyng Sogn, hvor hans Far som Overportør ved Sorø Landstation boede ved Sofieskilde; selv fik han derfor sin første Undervisning i den daværende Skole ved Hørsebøg Skov. Skæbningen førte ham atter som moden Mand tilbage til hans Barndomsegn, og under sin Gerning her følte han det som en Opgave samvittighedsfuldt og grundigt at give

af sin Viden om Sorø Kirke, dens Historie, dens Udsmykning og Grave til de mange, der ønskede at dvæle lidt i den skønne Bygning; bl. a. gennem sit Arbejde i Sorø Amts Museumsforening, i hvis Styre han var Formand, virkede han for at udbrede Kendskabet til Egnens Historie i videre Kredse.

Han havde som ung gennemgaaet Hærens Elevskole og blev Sergent ved Feltartilleriet; fra den Tid stammede hans ranke og vel ogsaa hans lidt reserve-rede Holdning; nogen Smilets Mand var han ikke netop. Men tidligt forlod han den militære Vej og blev Journalist, først ved det lille, længst afdøde »Sorø Amts Folkeblad« i Slagelse, senere ved »Frederiksborg Amts Avis« i Hillerød og ved »København« i Hovedstaden. Hans Lyst som hans Evner til fortsat Skribentvirksomhed slap ham ikke, efter at han i 1906 var blevet Graver ved Sorø Kirke i sin Svigerfars, Sønderjyden *P. Matzens* Sted. Han samlede her flittigt Stof til sin Bog om »Det historiske Midtsjælland«, den fandt mange Læsere og skaffede »den historiske Graver i Sorø« mange Venner. I 1908 udgav han med Undervisningsministeriets Støtte et anseligt Skrift: »Begravelsespladser i Sorø fra den ældre Middelalder til vore Dage«, bl. a. baseret paa egne Iagttagelser; det er hovedsagelig en Materiale-samling, meget nyttig og brugbar, og vil derfor alle Tider bevare sit Værd for dem, der vil sysle med Sorø's Historie — ogsaa ved sit rige Billedstof, som viser Glimt af Sorø gamle Kirkegaard's Skønhed og Ejendommelighed, før den saa skammelig blev omdannet til en friseret Villahave og berøvet sit sjældne Særpræg; det maa ikke mindst have skaaret dens mangeaarige Kender og Elsker i Hjertet at opleve denne pietets- og smagløse »Fornylse«. Ogsaa som Arkæolog udenfor sit Embedsfelt har Niels P. Larsen ydet en Indsats, bl. a. ved Undersøgelser af Stenaldergrave i Sorø Sønderskov, og ved sin sønderjyske Hustrus Tilknytning til slesvigske Forhold kom han selv ind i det sønderjyske Arbejde, hvori han tog virksom Del, baade i Skrift og Tale og som Leder af den af ham efter Grænseflytningen rekonstruerede »Sønderjysk Forening for Sorø og Omegn«.

Som Historiker var Niels P. Larsen som saa mange af os andre Autodidakt og Amatør, men han trængte med ualmindelig Flid ind i de Omraader, der særlig blev hans. Han blev vist til at begynde med en Smule overlegent kritiseret af Sorø's lærde Verden, men naar man indenfor denne ikke selv lagde Arbejde ind i det lokal-historiske Studium — og det gjorde man, bort-

set fra Rektor *Hoffs* kun altfor faa »Sorana« i Skolens Aarsskrifter, ikke i nævneværdig Grad, før Lektor *Matthiessen* og senere enkelte andre for Alvor tog Opgaven op — var det virkelig en Lykke, at »den historiske Graver« flittigt dyrkede den Jord, som ellers havde faaet Lov at ligge brak. Det Ridderkors, der tildeltes denne virksomme Mand ved hans 40-Aars Graver-Jubilæum, var derfor en rimelig om end noget sen offentlig Hæder og Erkendelse af hans Fortjenester.

Den stedlige Presses udførlige og smukke, anerkennende Omtale af ham ved hans Død og den store Deltagelse ved hans Jordefærd vidnede om, hvor agtet og paaskønnet den lille Dreng fra Sofieskilde nu var blevet i Sorø.

hgo.

FRA BESÆTTELSEN

DE efterhaanden ret omfattende Litteratur om Besættelsestiden blev kort før Jul forøget med et Skrift paa ca. 100 Sider om »Vordingborg under 5 Aars Mørklægning«, forfattet af den lokale Byleder, Overpostbud Volmer Hansen og Journalist *Frits Andersen* (udg. af II. Gk. '14).

Vordingborg fik, som iøvrigt alle de andre Garnisonsbyer, i særlig Grad den tyske Besættelse at føle, idet et forholdsvis stort Antal tyske Soldater i alle »de fem forbandede Aar« holdt til her. Skriftet faar derved en ganske særlig Interesse, fordi der skete saa meget her.

I et indledende Afsnit fortæller Bylederen sine højst læseværdige Erindringer fra Modstandskampens spinkle Begyndelse indtil dens Slutning ved Kapitulationen.

Derefter skildrer *Frits Andersen* alle de mange større eller mindre Sammenstød med Tyskerne, der fandt Sted i Vordingborg og Omegn, og som kulminerede kort før Kapitulationen, da Frihedskæmperne i et lille »Slag« (ved Herregaarden Rosenfeldt) dræbte fire Medlemmer af Værnemagten. Ogsaa af Politiets Rapporter gives der Uddrag, der fortæller meget om Tyskernes ofte hensynsløse og brutale Opførsel, som sent vil gaa af Glemme.

Sluttelig fortæles om den lokale Borgervagt, der traadte i Funktion ved Politiets Internering den 19. September 1944, og der gives ogsaa her en Række Rapport-Uddrag.

Naturligvis har dette Skrift, der er illustreret, særlig Interesse for Vordingborgensere, men enhver, der er interesseret i Modstandskampens Tid og Historie, bør læse det. Det er velskrevet og let læst.

M. R.

LEGATER TIL KUNSTMUSEET I SORØ

UNDER mit Arbejde for Kunstmuseet i Sorø er det ofte hændt, at jeg har talt med gamle Soranere, der fra at være Modstandere af Museet nu ganske har skiftet Mening og faaet en positiv Indstilling til hele Planen.

Det har været mig — som økonomisk Leder af Museet — en meget stor Glæde at se denne Sindelagsændring.

Nægtes kan det ikke, at uden den økonomiske Støtte, som er og bliver vist fra gamle Soraneres Side, vilde Sagen aldrig være naaet saa langt, som det nu er Tilfældet.

Imidlertid skete det, at jeg for nogle Dage siden hørte følgende Udtalelse af en gammel Soraner: »Ja, *Rasmusen*, jeg vilde gerne støtte Museet mere, end jeg har gjort, men forslaa de høje Skatter o. s. v. maaske senere i mit Testamente«

Denne Udtalelse har foranlediget, at jeg gerne vil henvende Opmærksomheden paa, at Museet vil være meget taknemmelig, om gamle Soranere i deres Testamente vil betænke Samlingerne i Sorø. Dette kan ske ved Tilsagn om testamentariske Gaver af Billeder med kunstnerisk Værdi eller ved Oprettelsen af Legater. Renterne af et saadant Legat, der vil komme til at bære Legatstifterens Navn om andet ikke ønskes, maa kun benyttes til de specielle Formaal, som Stifteren angiver.

For blot at nævne nogle af de Æmner, hvor et saadant Legat vil være til stor Hjælp for Museet, skal jeg anføre følgende:

- 1) Til Indkøb af Kunstværker til Samlingerne.
- 2) Til Oprettelsen af en Fond til Trykning af et illustreret Katalog over Samlingens Kunstværker.
- 3) Til Oprettelsen af et Fond til Museets almindelige Opgaver.

Jeg tigger nødtigt til mig selv, hellere til andre, og med Glæde til en Sag, jeg nu gennem 10 Aar har prøvet at tjene efter ringe Evne.

Alfred V. Rasmusen.

SORØ AKADEMIS ØKONOMISKE FORHOLD I DE SENERE AAR

AF KURATOR M. KORSGAARD (Fortsættelse)

Som Kirkeejer havde Sorø Akademi forsaavidt angaar sine Kirker holdt disse i meget god Stand og med megen Pietet værnet om disse Kirkers Arkitektur, og samtlige Menighedsraad og Præster ved disse Kirker henvendte sig derfor i et samlet Andragende til Kirkeministeriet om, at Kirkerne fremdeles maatte høre under Akademiet, og ikke overgaa til Menighederne til disses egen Administration.

Man udtalte saaledes:

»Vi har været tilfredse med den Tilstand, Akademiet har holdt vore Kirker i gennem Aarene. De nødvendige Reparationer og Fornyetelser er blevet udført, og der er taget tilbørlige Hensyn til Kirkernes Arkitektur. Vi anser det for en stor Værdi, at der har været et sagligt forstaaende Syn, det vil være vanskeligt for vore Menigheder efter en Overdragelse at erstatte dette Syn. Ligeledes vil vi betone, at en Overtagelse af Kirkerne vil give vore Menigheder en haard økonomisk Belastning,

som vi vanskeligt kan bære. Derfor tillader vi os ærbødigst at anmode det høje Ministerium om, at Forholdene ikke maa blive ændret.«

Denne Henvendelse, der, som det fremgaar af dens Ordlyd, i høj Grad tjener til Akademiets Ære som en pligtopfyldende Kirkeejer, hjalp imidlertid ikke. Det var besluttet, at Staten — herunder Sorø Akademi — skulde frigøre sig for sine Kirkeforpligtelser og lade disse overgaa til Menighederne paa de i Loven fastsatte Vilkaar.

En Undtagelse blev dog gjort forsaavidt angaar Sorø Kirke. Denne Kirke laa jo inde paa selve Akademiterritoriet og var paa en saadan ganske særlig Maade knyttet til Akademiet, at man frafaldt Kravet om Kirkens Overgang til Selveje. Til denne Afgørelse bidrog i nogen Grad den Omstændighed, at der ikke som ved de andre 15 Kirker var henlagt Tiende til Sorø Kirke.

For enkelte af de 15 Kirker blev der iøvrigt fra Nationalmuseets Side gjort Forsøg paa at bevare dem under Sorø Akademi. Det drejede sig særligt om den meget bygningmæssigt særprægede Bjernede Kirke og om Fjenneslev Kirke, med sine to historiske berømte Taarne.

Disse Henvendelser eller Andragender gav dog ikke noget Resultat.

Der blev derefter i Henhold til Loven afholdt Kommissionsforretninger over hver enkelt Kirke til Fastsættelse af, hvilket Beløb, der skulde henlægges til Kirkernes fremtidige Vedligeholdelse og Drift.

For de 15 Sorø Kirker laa det saaledes, at det samlede Kapitalbehov blev ansat til ca. 427,000 Kr. I Egenkapital fremkommet paa forskellig Maade ejede disse Kirker ca. 24,400 Kr. Af Tiendekapitalen skulde herefter afgives ca. 400,200 Kr. Da Tiendekapitalen efter Afløsningen udgjorde ca. 593,000 Kr., blev der efter Afløsningen tilbage til Akademiet ca. 191,000 Kr., eller med de daværende Obligationskurser en aarlig Indtægt paa ca. 8000 Kr.

I de Aar, hvori Akademiet ejede Kirkerne og taget i Betragtning den Maade, hvorpaa Akademiet vedligeholdte sine Kirker paa, maa det anses for en økonomisk god Ordning, at de 15 Kirker overgik til Selveje. Havde Akademiet, straks efter at Loven af 15. Maj 1903 var vedtaget, benyttet sig af sin Ret til at afløse sine Forpligtelser overfor de 15 Kirker, var dette sket med væsentlig mindre Beløb end det skete i 1933—34. Hvis Akademiet omvendt havde beholdt sine Kirker og stadig været Ejer af disse, er det gan-

ske givet, at Indtægterne af Tiendekapital m. m. langt fra vilde havde været tilstrækkelig til en forsvarlig Vedligeholdelse og Drift af Kirkerne, hvorfor Akademiet paa dette Omraade vilde have haft et betydeligt Underskud.

Som eneste Kirke har Akademiet nu tilbage Sorø Kirke, og ingen kan vel tænke sig denne og den gamle Kirkegaard adskilt fra Sorø Akademi.

Den er Sognekirke for Sorø By og Landsogn, og Akademiet maa bære de hermed forbundne Byrder, saadan som disse nu er fastlagt i Kirkelovene.

Selve Vedligeholdelsen er ikke saa byrdefuld, men der stilles ofte udover Vedligeholdelsen Krav til Kirken — eller Akademiet som dens Ejer — om Forbedringer, som ofte er ikke ringe Byrder. Saaledes blev Orglet for faa Aar siden helt fornyet og dets Facade restaureret — alt med en Bekostning af ca. 60,000 Kr., og den gamle Kirkegaard er nu omreguleret med en Udgift af ca. 30,000 Kr., en Omlægning, der omend meget nødvendig, til Tider fra gamle Soranere har mødt den største Uvilje og Kritik, en Uvilje, der dog, eftersom den nye Bepantning er vokset til, er i stadigt Aftagende. Paa det Tidspunkt, hvor Omlægningen begyndte — efter de 3 haarde Frostvintre i Begyndelsen af Fyrreerne — var der udover de meget store Træer praktisk talt intet Træ levende paa Kirkegaarden, men selv de udgaaende Træer maatte man ikke efter de mest fanatiske Tilhængere af den gamle Kirkegaard fjerne og erstatte med nye.

Saa har Sorø Kirke faaet en ny Kirkegaard. Om dette har paahvilet Akademiet, er jeg trods den derom af de høje Ministerier trufne Afgørelse i megen Tvivl. Personligt er jeg mest tilbøjelig til at mene, at Sorø Akademi ikke i hvert Fald har nogen juridisk Pligt til at sørge for Gravsteder til Byens og Landsognets Beboere. Kirkegaardene er en ikke ringe økonomisk Byrde for Akademiet.

I 1925 skete der en stor Udvidelse af Alumnatet ved Erhvervelse af den tidligere Amtmand Grothofs store Villa. Her blev Plads til 43 Alumner fra Mellemkolen. Samtidig købtes Nabovillaen, som nu er Administrations- eller Ministerbolig. Den tidligere Bolig paa Storegade til samme Formaal er nu udlejet til en af Skolens Lektorer.

Foruden Erhvervelsen af selve Bygningerne opnaedes ved Købet dette, at Akademiets Terræn — Akademihaven — blev væsentligt udvidet og afrundet. Nu blev Grænsen lagt ud til Søgade, og der blev Mulighed for at forlænge Stien ved Søen helt ud til

Søgade, saaledes, at der nu er Spadseresti helt ud til Kongebroen.

I Søgade købte Akademiet for faa Aar siden en mindre Ejendom og ejer nu bortset fra en enkelt Ejendom hele den Side af Søgade, der vender ind mod Akademiet, og det er herved blevet udelukket, at der i Søgaade kan foretages for Akademiet generende Bebyggelse. Bygningen tjener nu som Bolig for to ved Akademiet ansatte, en Adjunkt og Økonomibetjenten.

Kedelanlægget, der tidligere kun opvarmede Kirken og gav Varme til Badeanstalten og Tegnestuen, er blevet helt ombygget og udvidet, saaledes, at nu hele Hovedbygningen, Rektorboligen, Sygehuset, Gymnasiealumnatet, Biblioteket og Godskontoret faar Varme derfra. Anlægget er saadan dimensioneret, at det uden Vanskeligheder kan opvarme kommende Nybygninger.

(Fortsættes)

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Civilingeniør *Børge Jørgensen* (S. '38), Maribo, fratræder den 1. April sin Stilling ved A/S. De danske Sukkerfabrikker. Han har faaet Ansættelse ved N. V. De Bataafsche Petroleum Maatschappij med Station paa dette Firmas Centrallaboratorium i Amsterdam det første halve Aars Tid. Senere skal han til de hollandske Kolonier.

*

Forfatteren *Andreas Vinding* (udm. 5. Kl. '98) er blevet Næstformand i Foreningen af fremmede Korrespondenter i Paris.

*

Ved Klosterporten er der nu opsat et Skilt, der forbyder Indkørsel for Uvedkommende. Kirkesøgende betragtes dog ikke som Uvedkommende.

*

Grosserer *Ebbe Friis* (udm. 3. R. '05) er blevet Medlem af Bestyrelsen for Foreningen »Norden«s Frederiksberg Afdeling.

*

Det kongelige danske Selskab for Fædrelandets Historie har optaget Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20) som Medlem.

*

Kgl. dansk Gesandt i Haag, Minister *M. A. Wassard* (S. '10) er blevet Kommandør af Dannebrog.

*

Den kgl. danske Gesandt i Buenos Aires, Minister *Finn Lund* (R. '00) og Frue har været paa et længere Besøg i Californien, hvor Ministerparret bl. a. fejredes ved en Frokost i den danske Klub i San Francisco.

*

Statsradiofonien sendte i Februar en Reportage-Ekspedition under Ledelse af *Aksel Dahlerup* (S. '15) til Argentina for at optage Plader fra Dansk-Argentinerne daglige Liv.

Soraneraftenen den 19. Februar i Forsvarsbrødrenes Selskabslokaler fik ikke den Tilslutning, man kunde have forventet. Arrangementsudvalget har i Tider som disse adskillige Vanskeligheder med at skaffe Lokaler og Servering til en forholdsvis overkommelig Pris, og man kan ikke bebrejde Udvalget, om det, paa Grund af svigtende Interesse fra Medlemmernes Side for disse Aftener, taber Lysten og giver op. Landstingsmand, Politimester *Axel M. Bjerre's* (S. '13) Foredrag om »En Soraner som Politimand i Sønderjylland« var meget interessant og blev holdt med et Liv og et Lune, der greb Tilhørerne fra først til sidst. Det var en i høj Grad fortjent Tak, Formanden rettede til Bjerre, og Tilhørerne understregede den med kraftigt Bifald.

*

Louis E. Grandjean (udm. 2. G. '14) fyldte 50 Aar den 2. Marts. I Dagens Anledning udkom paa Rasmus Navers Forlag en Samling af Grandjeans Kroniker gennem Aarene under Titlen »Fra Yokohama til Tersløse«.

*

Læge *T. Wadum* (S. '29) er pr. 1. Marts flyttet fra Sindssygehospitalet ved Aarhus pr. Riisskov og har fra samme Dato tiltraadt Ansættelse som Vikar for 2. Reservekirurg paa By- og Amtssygehuset i Kolding.

*

Fhv. Arkivar ved Rigsarkivet, cand. mag. *Carl S. Christiansen* (S. '87) fyldte 80 Aar den 8. Marts.

*

Under den 23. Februar er Assistent ved Københavns Universitet og Sorø Akademis økonomiske Forvaltning Frk. *Alexandra Jensen* tildelt Fortjenstmedaljen i Sølv med Tilladelse til at bære samme.

*

Regnskabschef i Overformynderiet *Carl Johan Wetche Schmidt* (S. '06) fyldte 60 Aar den 6. Marts.

*

Enke efter Overlærer i Holstebro *Peder Krogh-Jensen*, Fru *Thora Margrethe Christine Krogh-Jensen*, f. Matzen, døde den 25. Februar. Hun var Moder til de to Soranere, afdøde Kunstmaler *Carl Johannes Krogh-Jensen* (S. '03) og Læge i Brødstrup *Theodor Andreas Krogh-Jensen* (S. '04) samt Svigermoder til den afdøde Soraner, Kredslæge i Brødstrup *Holger Schmedes* (S. '04).

*

Lektor *Mogens Nissen* (S. '07), Formand for Landsforeningen »Nordisk Sprogøgt«, har hos Gyldendal udsendt 4. Bind i Serien »Vort nordiske Modersmaal«. Den indeholder bl. a. en Række nye Regler for Brugen af store og smaa Bogstaver og en Oversigt over de hidtil af Foreningen foreslaaede ca. 2000 gode danske Ord, der vil kunne erstatte eller bruges jævnsides med Fremmedord. De fleste er brugt saa sent som af nulevende Forfattere, Johs. V. Jensen, Andersen Nexø m. fl., og kun 10 pct. er Indlaan fra Norsk og Svensk, hovedsagelig af Ord, der allerede er paa Vej ind i Sproget.

Redaktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, ØB. 4091.

Tryk: Selandia, København.

33. AARGANG

SORÅNER-BLADET

APRIL 1948

REKTOR HENRIK- RAASCHOU-NIELSEN

* 16. Januar 1871 — † 23. Marts 1948

Budskabet om Rektor *Raaschou-Nielsens* Død modtoges med oprigtig Sorg. Han, der selv var gammel Soraner, havde i sin lange Rektortid dimitteret Størstedelen af samtlige nulevende gamle Soranere og var nøje knyttet til deres Kreds. Der er Grund til nu ved hans Død i Taknemmelighed at mindes ham og hans Gerning, der i saa overvejende Grad var viet Sorø Akademis Skole.

Der stod lidt af Eventyrets Glans om den Udnævnelse, der i 1911 gjorde daværende Adjunkt ved Herlufsholm, Henrik Raaschou-Nielsen, til Rektor i Sorø. Han havde i sin Virksomhed paa Herlufsholm vist betydelige Evner som Kødtskolelærer, men foruden ham var flere andre højt kvalificerede Skolemænd Ansøgere til Rektorstillingen i Sorø. Kultusminister Appel, der ved en tidligere Lejlighed havde faaet Interesse for den unge Herlufsholm-Adjunkts Evner og pædagogiske Synspunkter, valgte imidlertid denne og traf derved — som det viste sig — et saare lykkeligt Valg.

Det var ingen helt let Stilling, den unge Rektor gik ind til. Arven efter Rektor *Hoff*, der iøvrigt med Glæde saa sin tidligere Elev som sin Efterfølger, var svær at løfte. Rektor Raaschou-Nielsen vidste saa godt som nogen, hvilken uhyre Betydning Hoff's lysende Inteligens og sokratiske Undervisningsform havde haft navnlig for de særlig velbegavede Elever.

Rektor Raaschou-Nielsen lod sig dog ikke skræmme

Raaschou-Nielsen i Rektorværelset.

af Opgavernes Mangfoldighed og Vanskelighed. Han lagde sin egen selvstændige Linie, og gennem 30 Aar — en længere Periode end nogen anden Rektor har virket i Sorø — byggede han da det Livsværk op, om hvilket det i Dag med Sandhed kan siges, at det satte sig dybe og varige Spor.

Rektor Raaschou-Nielsens Adjunkttid paa Herlufsholm havde givet ham et nøje Kendskab til Kostskolelivet i alle dets Afskygninger. Dette i Forbindelse med, at han selv havde været Elev paa Sorø, har sikkert været ham en Hjælp i Begyndelsen. Men naar hans Gerning lykkedes, som den gjorde, var det først og fremmest i Kraft af hans egne personlige Egenskaber.

Hans Væsens Kendemærke var Ro og Lune. Hans Fremtræden var præget af Myndighed og Mildhed. Han bragtes ikke i Affekt og overdrev ikke Betydningen af de mindre Brud paa Orden og Disciplin, som uundgaeligt indtræffer paa en Kostskole; men fandt han det fornødent, viste han Fasthed og Ubøjelighed. Opmærksomt fulgte han Skolens Liv og Drengenes Færden. Han vidste, hvorledes en usund Atmosfære med Drøjeri o. l. blandt maaske ganske faa Elever kan spredes over hele Skolen med næsten epidemisk Voldsomhed, og bestandig var han paa Vagt overfor Overgreb. Men indenfor de Begrænsninger, som Hensynet til god Orden kræver, tilstod han Eleverne en vid Handlefrihed. Rektor Raaschou-Nielsen var frisindet og fordomsfri. Han nærrede intet Ønske om at paatrykke Eleverne et bestemt Præg.

Rektor Raaschou-Nielsen løste de øvrige Opgaver i samme Aand, som prægede hans Forhold til Eleverne. Afgørelserne blev truffet efter nøje Overvejelse og med Besindighed og Beherskelse. Men de faldt med Vægt, og engang trufne stod de fast.

I det brogede Mosaik, som repræsenterer en Rektors mange Handlinger og Afgørelser, traadte, som Tiden gik, klarere og klarere et fast og samlet Billede frem af en Skole i sund og rolig Udvikling. Det lyder maaske saa ligetil, men de fleste vil være klar over, at et saadant Resultat kun naas gennem fuld Indsats af alle gode Kræfter, og at Betydningen af en saadan roligt fremadskridende Udfoldelse ikke kan overvurderes. Under alt dette voksede Skolens Anseelse. Større og større blev den Skare, som hvert Foraar indstillede sig til Optagelsesprøve, og det at komme paa Sorø var nu blevet noget af et Privilegium. Det stod efterhaanden Rektor Raaschou-Nielsen klart, at en Udvidelse af Alumnatet var tvingende nødvendig. Efter at han havde formaaget at overbevise Myndighederne herom, kunde »Vænget«, Alumnatet for de yngste, indvies. Ogsaa paa anden Maade forbedredes og moderniseredes Skolens Indretning.

En afgørende Forudsætning for denne gode Udvikling var Rektors Initiativ og Indsats, men det vilde være urigtigt og stridende mod Rektor Raaschou-Nielsens Aand at tillægge ham alene Æren. Det smukke Resultat var et Produkt af et godt Samarbejde mellem Rektor og den udmærkede Lærer- og Funktionærstab.

Rektor Raaschou-Nielsens Hovedindsats blev ikke Lærerens, men Lederens. Den der saa den høje tunge Skikkelse, det paa een Gang venlige og myndige Blik og hørte den beherskede og rolige Stemme, var ikke i

Tvivl om, at her stod man overfor Skolens Leder.

Mange vil kunne genkalde sig Billedet af Rektor Raaschou-Nielsen paa Skolens Talerstol ved Translokationen. Hans venlige og kloge Ord, hans naturlige Autoritet og Pondus var afgørende Led i den Tone af Fest og Skønhed, som var over disse Øjeblikke.

Da Rektor Raaschou-Nielsen i 1941 faldt for Aldersgrænsen, forlod han Rektorstillingen med Vemod, men uden Bitterhed. Ansvarer for flere Hundrede Drenges slider, og det havde ogsaa tynget ham.

Rektor Raaschou-Nielsen bosatte sig i København, men hans Hjerte blev i Sorø. Ofte var han dernede og glædede sig over at træffe gamle Venner og ved at se nye Kuld af Drenges udvikles. Han sad inde med en vældig Viden om Sorø og soranske Forhold, og han fortalte godt og gerne. Rektor Raaschou-Nielsen blev i disse Aar Inkarnationen af alt soransk, en genius loci i Kraft af Kendskab og Kærlighed til Stedet.

Rektor Raaschou-Nielsen blev i sin Funktionstid ikke baaret oppe af en Popularitetsbølge. Han stræbte ikke derefter og vilde vel næppe have sat Pris derpaa. Men den oprigtige Anerkendelse, der ydedes ham fra alle Sider ved hans Afgang, og de mange Tegn paa Taknemmelighed han i Aarene derefter modtog, viste ham, at Betydningen af hans Livsgerning var blevet forstaaet.

Mange er de gamle Soranere, der med Vemod tænker paa, at de ikke oftere skal tale med deres gamle Rektor. Han var Sorø Akademis Skole en god Mand. Mere end nogen anden skyldes det ham, at Aarene fra 1911 til 1941 blev en lykkelig og rolig Tid for Skolen. Gamle Soranere ved det og tænker med Taknemmelighed paa Rektor Raaschou-Nielsens Retsindighed og milde Myndighed, paa den Tryghedens og Menneskelighedens Aand, der prægede Skolen i hans Rektortid, og paa hans og Fru Rektors utrættelige Venlighed mod Soransk Samfund og gamle Soranere.

Da den gamle Rektor lukkede sine Øjne paa det Sted han elskede højest, brast for mange et af de Baand, der forbandt dem med Sorø. Men mellem gamle Soranere vil Mindet om Rektor Raaschou-Nielsen og hans Gerning blive bevaret i Trofasthed og Taknemmelighed.

Jonas Bruun.

★

Henrik Raaschou-Nielsen fødtes 16. Januar 1871 i Tikøb i Frederiksborg Amt som Søn af senere Sognepræst til Rudkøbing og Skrøbelev, Dr. phil. Christen Lundsgaard Nielsen (d. 1909) og Hustru Christiane Elisabeth, f. Raaschou (d. 1894). Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1883 og forlod den med Studentereksamen

i 1889. I Aarene 1891—96 virkede han som Lærer ved Borgerdydskolen paa Christianshavn og blev sidstnævnte Aar cand. mag. Samme Aar ansattes han som Vikar ved Herlufsholm lærde Skole og Opdragelsesanstalt, udnævntes til Adjunkt 1897 og virkede der, til han i 1911 udnævntes til Rektor *Hoffs* Efterfølger ved Sorø Akademis Skole, hvor han var, til han paa Grund af Aldersgrænse tog sin Afsked at regne fra Udgangen af Skoleaaret 1940—41. Han var Medlem af Østerlandsmissionens Hjemlandsudvalg til 1936, Formand for Sønderjyds Skoleforening for Sorø og Omegn til 1941, Medlem af Bestyrelsen for den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard og Formand for Bestyrelsen for Kunstmuseet i Sorø.

Rektor Raaschou-Nielsen, der var Kommandør af Dannebrog af 2. Grad og Dannebrogsmænd samt Æresmedlem af Soransk Samfund, ægtede den 17. Juli 1901 Nelly Elisabeth, f. paa Christianshavn den 6. November 1875 som Datter af Grosserer F. W. Andersen (d. 1897) og Hustru Eleanor, f. Ahrends (d. 1916). Fru Raaschou-Nielsen overlever sin Mand tillige med Sønnerne Læge *Herluf Raaschou-Nielsen* (S. '20) og Maleren *Knud Christen Raaschou-Nielsen* (S. '33) samt Døtrene *Eleanor Raaschou-Nielsen* (S. '22), *Christiane Elisabeth Raaschou-Nielsen* (S. '25) og *Berete Raaschou-Nielsen* (S. '28).

Bisættelsen foregik under stor Deltagelse fra Sorø Kirke 2. Paaskedag den 29. Marts. Pastor Lund-Sørensen, Marmorkirken i København, talte. I Følget var Soransk Samfund repræsenteret ved Formanden, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* og Direktør *A. Ch. Louw*, og mellem de mange signerede Kranse var der Kranse fra Soransk Samfund, dettes jyske Afdeling og Phoenix-Kæden. Jordfæstelsen fandt Sted paa Sorø gamle Kirkegaard.

Ved den første Morgensang efter Paaskeferien mindedes Rektor *Bohn* i smukke Mindeord Rektor *Raaschou-Nielsen*. Eleverne fik fri den første Time og defilerede under Ledelse af de ældre Klasser forbi den gamle Rektors Grav paa Kirkegården.

VALDEMAR PETERSENS LEGAT

Af ovennævnte Legat er nogle Portioner ledige for unge Mennesker udgaaede fra Sorø Akademis Skole med Realeksamen. Fortrinsberettigede er Ansøgere, hvis Forældre bor i Sorø, og Ansøgere, der ønsker at gaa Handelsvejen.

Ansøgninger indsendes til Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, København V., inden Udgangen af Maj 1948.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

I Anledning af 50-Aarsdagen for sin Ansættelse ved De danske Statsbaner har Soraneren: Trafikkontrollør *Harald Federspiel*, København (udm. V Kl. '98) tegnet sig som Konsolidant for Stipendiet og indbetalt 250 Kroner til dette.

Herefter har Stipendiet ialt 32 Konsolidanter.

KONSUL J. HARTMANN

* 18. Januar 1870 — † 28. Marts 1948

Den danske Konsul i Gent i Belgien *Johannes Hartmann* døde Paaskedags Aften i sit Hjem i den gamle flanderske By efter i længere Tid at have været plaget af en ondartet Gulsot.

Johannes Palmer Hartmann fødtes den 18. Januar 1870 i København som Søn af Organisten og Komponisten Wilhelm Emilius Zinn Hartmann (d. 18. Marts 1898) og Hustru Bolette, f. Puggaard (d. 1929). Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1883 og udmeldtes i Marts 1886 af tredje Klasse, hvorefter han uddannedes som Gartner her i Landet, i Tyskland, Belgien og England. I 1894 blev han Havebrugskandidat og etablerede sig i 1897 i Gent med et Eksportgartneri. Dette drev han frem til en førende Stilling indenfor europæisk Gartneribrug, og han fik i Aarenes Løb mange Tillidshverv, blev saaledes dansk Konsul i Gent, Medlem af Bestyrelsen af Dansk Røde Kors i Belgien, af Bestyrelsen for Amitiés Belgo-Danois og Amitiés Belgo-Suedoise, Præsident for Foreningen »Ligue Horticole d' Exportateurs Belges« og for Cercle Consulaire i Gent. Endvidere var han Medlem af Bestyrelsen for Den kgl. belgiske Havebrugsforening og for Handelskammeret i Gent, og han var Kommandør af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Indehaver af Christian den Tiendes Frihedsmedaille samt dekoreret med flere udenlandske Ordener.

Den 12. Januar 1905 blev Johs. Hartmann gift med Ellen Hartmann, Datter af Overretssagfører Fr. Aug. Hartmann og Hustru Alice, f. de Jonquieres. Hun døde i 1918, og den 2. August 1924 ægtede han Signe Kemp, Datter af Stiftsprovst A. G. Kemp og Hustru Johanne, f. Knap. Hun samt fire Børn overlever ham. Baaren førtes med Skib fra Antwerpen til København, hvor han bisattes fra Frue Kirke den 9. April. Begravelsen foregik paa Ordrup Kirkegaard. En Broder til den afdøde er Soraneren, Ingeniør *Rudolph Puggaard Hartmann* (R. '88), der bor i Ordrup og hvis Svoger var Soraneren, Kontorchef i Nationalbanken, afdøde *Martin Hammerich* (S. '99).

Cand. polit. Dr. Johannes Lehmann, hvis Søster var gift med afdøde Overlæge J. P. Hartmann, Broder til Konsul Hartmanns første Hustru, skrev følgende i »Berlingske Tidende« om Johs. Puggaard Hartmann:

»Ved hans Død er en Ener gaaet bort, en Mand af et ganske usædvanlig Format, en Skaber inden for sit Felt i den meget store Stil, en af dem, der i vore Dage har gjort Danmark større udadtil og agtet. Som Søn

af Komponisten Emil Hartmann og Bolette Puggaard havde han ædelt Blod i Aarerne, og man mærkede det i og paa alt. En dyb kulturel Sans forenedes hos ham med et overlegent Handelsnemme, og da han efter en grundig Uddannelse i England, Tyskland og Belgien grundlagde sit nu verdensberømte og verdensomspændende Gartneri i Gent, forstod han med Mesterskab at overvinde Vanskelighederne; han blev i Løbet af forbausende kort Tid den absolut førende i Europa. Den ene nye Blomsterkultur tog han op efter den anden, og han staar nu ved sin Død som en af de største Skikkelser i vort Aarhundredes Gartneri.

Ofte maatte man med nogen Ængstelse tænke paa, at han bød sig alt for meget. Hans Arbejdsdag var lang og streng. Man det lå dybt i hans Natur at være med, hvor og naar han kunde hjælpe og gøre Gavn i sit Fag. Gennem sin første Hustru, der var hans Kusine Ellen Hartmann — en Søster til afdøde Overlæge J. P. Hartmann — havde han faaet Interesse for Sømandsmissionen, og rundhaandet rejste han til hendes Minde Sømandshjemmet i Gent og ofrede det al sin Tid og Kraft. Hans usædvanlig skønne Hjem i Gartnerianlæggen — en stor Villa bygget af Arkitekt Brummer — var altid et gæstfrit Samlingssted for Landsmænd, og ingen, der har været der, vil nogen Sinde glemme den Hjertelighed, som kendetegnede ham og hans anden Hustru Sigyn — en Datter af Stiftsprovst Kemp. Enhver, som traadte over Tærskelen, følte sig velkommen. Dette Hjem i det Fremmede var saa ægte dansk. Paa Væggene hang Slægten malet af Marstrand og Sonne, rundt om stod Buster af Bissen og Jerichau og deres nærmeste i Kunstens Rige. Var der Fremmede — og naar var der ikke det? — levede man som i et Hav af Toner, ikke for intet var Johannes Hartmann en Sønsøn af gamle J. P. E. Hartmann. Aldrig gik nogen forgæves til ham om et Raad i Forretningsspørgsmaal. Der var mange Lighedspunkter mellem ham og Stamfaderen paa mødrene Side Hans Puggaard. Begge var de Handelsfyrster, begge var de Mænd med Tanke paa Landets Vel og for Næsten.

Boede han end i Belgien siden 1897, bevarede han stadig den intimeste Kontakt med Danmark. Sidst, han kom her, var det for at fejre Søsteren, Fru Bodil Neergaard til Fuglsang, da hun blev 80 Aar. Men var han her ikke saa ofte personligt, havde de videste Kredse med smaa Mellemrum Breve fra ham. De var typiske ved en mærkelig barok Blanding af Alvor og

Humor, altid røbende Optimisme og til hver en Tid Overbevisning om, at Modstand var til at besejre.

Som faa vil Johannes Hartmann efterlade sig et Savn. Som Menneske var han rigt og alsidigt udrustet, en Fører i sit Fag, som dansk Konsul i en Menneskealder mange Landsmænds utrættelige Støtte, som fuldt ud fortjente det Kommandørkors, han fik foreleden paa Kong Frederiks første Fødselsdag som Regent.«

Asser Riigs Troops Spejderhytte indvies Søndag d. 9. Maj Kl. 15,00

Pejsestuen.

I Løbet af Vinteren er det lykkedes at faa rejst Akademiets Spejdertrops nye Hus, efter at de fornødne Pengemidler, ikke mindst ved gamle Soraneres Hjælp, er skaffet til Veje. Hytten ligger meget smukt paa Bøgeholm i Bromme Skov, lige Syd for Lillesø. Det er en svensk Tømmerhuggerhytte, som er rejst paa et Kampestensfundament, og den indeholder en Pejsestue paa 5×7 m, et Køkken med Komfur paa 4×2½ m, et Førerrum paa 2½×2½ m, og en Veranda baaret af 3 svære Egestolper. Taget er dækket med Tegl, og Væggene er behandlet med rød, svensk Tjæremaling. Det meste af Foraaret har Spejderne arbejdet med at male Huset indvendigt, og det er Tanken at indvi det Søndag d. 9. Maj Kl. 15. Til at overvære Indvielsen og bese Huset er alle tidligere Spejdere, gamle Soranere og andre interesserede hjerteligt velkomne.

Af Hensyn til Arrangementet bedes Deltagerne *skriftligt* anmelde sig til Tropsføreren *Svend Ranvig*, Søgade 3, Sorø, senest d. 4. Maj, og meddele, om Transport til Bromme ønskes. Afgang fra Torvet Kl. 14.30. Pris 1.75 Kr. pro persona.

INGEN SORØ-TUR I MAJ

Den paatænkte Sorø-Tur i Maj har desværre maattet udskydes, foreløbig til næste Aar.

De skærpede Restriktioner gør det vanskeligt for Skolen at modtage saa mange Gæster, og Rektor ser meget nødig Soransk Samfunds store Sorø-Tur afholdt, uden at Skolen er sikker paa at kunne byde paa et selv beskedent Maaltid, og hertil kommer yderligere, at Køkkenpersonalet paa Akademiet har sagt op pr. 1. Maj, saa man ikke paa indeværende Tidspunkt tør træffe vidtrækkende Dispositioner.

Bestyrelsen.

VILHELM GREGERSEN

En Soransk Lyriker hædret paa sin
Hundrede-Aars Dag.

Den 17. Marts var det hundrede Aar siden, at den Mand fødtes, hvis Navn staar over disse Linier. Han døde i Januar 1929 i Gjerrild paa Nordkysten af Djursland efter Aaret før at være fyldt firs, og hans sidste Embede var som Sognepræst i Hornslet, hvor han havde virket siden 1897, til han i 1918 var blevet halvfjerds. Sikkert huskes han og hans Gerning i de Menigheder, hvor han har virket; men naar han paa sin 100-Aars Dag mindes *saa* godt, at Statsradiofonien i den Anledning arrangerer en Mindeudsendelse med Sang og Oplæsning af hans litterære Efterladenskab, vil dette sige, at han huskes i langt videre Kredse, at mange sætter Pris paa, hvad han har skrevet, og at de gerne ser hans Minde hædret. Et Eftersyn viser da ogsaa, at han har faaet sin lille Mindeartikel som Forfatter i Dansk biografisk Leksikon (Bind VIII, S. 803), hvor det hedder, at han har udsendt en Række Digtsamlinger, der især indeholder »lyse og friske Sange til Naturens Pris, smukke lyriske Stemninger og kristelige og fædrelandske Digte«. »Med Melodier bl. a. af Hartmann, Bechgaard, Hillebrandt og Forfatteren selv har mange af hans Sange fundet Vej til vore Sangbøger og er saaledes i særlig Grad blevet Folkeejere».

Her ligger altsaa den gamle Folkedigtets Hemmelighed gemt: hans Vers har været sangbare, har været egnede til »en smuk Forening af Ord og Toner« eller, som det hedder i Motto'et til en endnu ældre, folkekær Digters, Adolph v. d. Reckes ganske lille, men værdifulde Samling Poesier:

*Les vers sont enfants de la Lyre
— il faut les chanter, non les lire.*

Og Vilhelm Gregersens Sange er blevet sungne — og synes sikkert endnu, især paa de danske Højskoler. Om en lille beskeden, af Ry Højskoles Forstander i 1912 udgivet Sangbog »Syng Dig glad« (3. Udg. 1914) hed det saaledes i sin Tid, at den fandtes i Tornysteret hos de fleste af de unge sønderjyske Mænd, der i den første Verdenskrig af den preussiske Voldsmagt blev sendt ud paa Slagmarkerne — og i den var af 131 Sange de 20 skrevne af Vilh. Gregersen. Men ogsaa i en anden Sang- og Visebog, Soransk Samsfunds Sange, 3. Samling, 1916, vil man møde ham som Sangdiger med 12—13 Bidrag, nogle meget ungdommelige og pudsige — det er iøvrigt de bedste, synes vi — andre, fra hans ældre Aar, af en mere almindelig Velklang; den sidste fra hans Pen — »Mindets Skaal« — lød ved Middagen i Sorø Skoles Festsal den 30. Juni 1912, da Fraterbrønden var blevet indviet.

I »Soraner-Bladet«s 1.—14. Aargang vil man nogle Gange støde paa hans Navn og paa et Par Portrætter — i 3. Aarg. Nr. 1, S. 29, paa et Billede af hans Studentertid (1868) og i Bilaget »Baldurs Saga« til første Aargang et Portræt i Indledningen, hvor det bl. a. omtales, at han var en af denne Gymnasistforenings Fædre og tilmed den, som

Vilhelm Gregersen som Gymnasist.

i 1866 gav den dens Navn. Samme Aar skrev han for »Baldur« en pompøs Holberg-Sang, som blev optrykt i »Sorø Avis«. Offentliggørelsen af sin soranske Digtning sluttede han i 1916 med et Digt: »Vers fra mit første Studentertid«, der havde været bestemt for Soraner-Bladets »Baldur«-Nummer, men af en eller anden glemt Grund først blev optaget i et senere. Dets rene og melodiske Rytme og blide Ord er særdeles typiske for hans Vers-Digtning; den var tidlig støbt i en Form, der egentlig ikke ændredes i Aarenes Løb.

Af en Selvbiografi, som han nedskrev i 1912, fremgaar, at han, der var født i Flensborg og vokset op i et udpræget dansksindet Hjem, ikke netop var glad ved at komme til Sorø, hvor hans første Tid — som det er gaaet for saa mange af os — var lidet lystelig. Han var over 16 Aar, da han efter Sommerferien i 1864 kom til Sorø; en kort Tid boede han i et hyggeligt Privathjem, men blev allerede Elev (»Alumne«) i Oktober. »Det første Aar her var for mig en Trængselstid, jeg kunde ikke forsone mig med den Tone, der herskede mellem Eleverne; den var ofte baade tyrannisk og raa«, hedder det i Biografien. »Det gik bedre det andet Aar og bedst, da jeg kom paa Gymnasiet, hvor Tornene bleve færre og Roserne flere«. Han blev, som nævnt, Medstifter af »Baldur«, »og i et lille Blad for alle nordiske Latinskoleelever skrev jeg nogle af mine første Digte, eller rettere: offentliggjorde jeg nogle, thi jeg har skrevet Vers allerede som Dreng«. Han holdt gennemgaaende af sine Lærere og nævner bl. disse Digtteren Michael Rosing, den senere Provst i Slagelse Herred og sluttelig Andenpræst ved Roskilde Domkirke Gabriel Heiberg og Skolens Rektor P. H. Tregder. »Jeg udmærkede mig ikke i Skolen undtagen i dansk Stil, hvor jeg gerne var den bedste; dog kunde jeg engang imellem f. Eks. i Physik eller Mathematik faa en lys Idé. Jeg kom en Del hos Præstens — Pastor H. C. Glahn — hvis Søn, Hans Poul Egede G., var min Klassekammerat og Klassens Duks,

i hvis Hjem jeg havde baade Gavn og Glæde af at komme, men han døde det Aar han skulde være Student. Vi havde en fælles Ven, *Olaf Krebs*, en Præstesøn fra Samsø, hvor jeg senere gæstede ham flere Gange i Sommerferien; han blev min bedste Ven«, og gennem ham fik G. Adgang til det *Christen Dalsgaard*ske Kunstnerhjem. »Olaf Krebs blev selv Maler, men forlod denne Vej og studerede Theologi; han naaede dog ikke at faa Eksamen; Døden rev ham bort, da han kun var 30 Aar gammel [han døde i Febr. 1880 i København]. Ogsaa den eneste Jøde paa Skolen, *Bertel David Adler*, blev mig kær, og jeg kom som Student en Del i hans Hjem og mødte her en Del andre unge begavede Jøder som *Herman Trier* og Komponisten *Victor Bendix* — uden dog at komme i nærmere Forhold til dem«.

Sorøs dejlige Natur havde været Gregersen til stor Glæde og Nydelse, men den virkede somme Tider i sin Stillehed og Tillukkethed noget tungsindigt; han foretrak, som vel de fleste af os, vore Fjorde for vore Indsøer og havde altid Trang til at søge Steder, hvorfra han let kunde komme ud til Havet — eller dog komme til at se det. I Begyndelsen af sit Sorø-Ophold, især da han var Elev, led han en Del af Hjemve og længtes altid stærkt, især hen mod Ferierne. Hans Forældre var lige efter Krigen flyttet til København; »længe før en Feries Begyndelse gik jeg lidt om Aftenen ud til Stationen for at se det Tog, der snart en skønne Dag skulde føre mig hjem. Hvilken Jubel at blive Student og saa komme hjem igen for lang Tid! Jeg var i Sorø i fire Aar og blev Student 1868 men kun med 2. Karakter«.

Det noget melankolske Præg, som disse sent nedskrevne Minder bærer, kendetegner ellers ingenlunde Vilh. Gregersens Sorø-Vers fra Gymnasiastaarene, da muntre Soldeviser bar hans Forfatternavn: *Coerilli* eller paa dansk: *Krillesen*, virk. *Kammerraad* — denne Titel refererer sig vist til, at han blandt Beboerne af Gymnasiet i Rektorgaarden havde det ansvarsfulde Hverv som *Lokumone*, d.v.s. Tilsynsførende med Rekreatiionsstedet »Tre Kroner« i Baggaarden. Af hans Viser fra hin Tid faar man langt mere Indtryk af Liv og glade Dage med megen Punch, som ved Soldene blev serveret i en egenartet Bolle, en mægtig stor, sort *Jydepotte*, der, efter at være tømt paa den Aarets Gilder afsluttende Tase-Tur, tilsidst blev knust af magister bibendi og hans Svend under stort Halløj og Jubel fra de andre Festsdeltageres Side. Af denne mere spiritucuse end spirituelle Ungdomspoesi blev der dog gemt, til senere Brug, en glad og troskyldig Ungdommelighed, som dannede en af Strengene paa Vilh. Gregersens Manddomslyre. Og at denne har kunnet bevare sin Yndest endnu et kvart Aarhundrede efter hans Død, er vel Beviset for dens Værd.

Skulde en gammel Soraner en skønne Dag f. Eks. paa en jysk Højskole høre unge og friske Stemmer syngende en Sang, som skyldes denne sønderjyske Yngling og senere soranske Student, vil han kunne glæde sig ved i Tanken at trykke sin forudgangne Skolefælles Haand med Tak, fordi Vilh. Gregersen paa sin gode Maade har virket — og altsaa endnu virker — til den gamle Skoles Ære. *hgo.*

★

DØDSFALD

Overintendant ved den danske Brigade i Tyskland *J. P. Justesen* døde den 20. Marts efter nogen Tids Sygdom paa Sygehuset i Oldenburg, hvor han var indlagt paa Grund af en Hjertelidelse og Overanstrengelse under Tjenesten ved Brigaden.

Jens Petri Justesen var født den 16. Februar 1896 i Visborg Sogn i Aalborg Amt som Søn af Købmand Jens Marius Justesen og Hustru Jensine, født Sørensen. Han indkom i Sorø Akademis Skole efter Sommerferien 1910 og forlod den med Realeksamen i 1915. Oprindeligt var han Officer i Fodfolket og havde bl. a. været Kompagnichef ved 14. Bataillon, da han 1937, efter at have gennemgaaet Officersskolens Kursus i overordnet Forplejningstjeneste, gik over i Forplejningskorpet, hvor han blev Overintendant 1938. Fra Sjællandske Division kom han til Brigaden i Tyskland som Næstkommanderende ved Intendanturen, men en Tid fungerede han som Brigadeintendant og havde da overordentlig meget at tage Vare paa, indtil han den 1. Februar afløstes paa denne Post.

Overintendant Justesen, der var R. af Dbg. p. p., var kendt som en meget dygtig og meget pligtopfyldende Embedsmand. Han efterlader sig Hustru, Fru Gerda Justesen. Begravelsen foregik i Stillehed.

PALMESØNDAG I SORØ

Phønix Fondens Styrelse (incl. Rektor *Bohn*) overværede Palmesøndag Gudstjenesten og Konfirmationshøjtideligheden i Sorø Kirke. Gamle Rektor *Raaschou-Nielsen* sad for sidste Gang blandt de gamle Soranere og hørte Ingemanns og Bays smukke Kantate.

Det virkede særlig fint og yndeligt, at den direkte Henvendelse til Konfirmanderne i Intermezzet: »Han Dig elskede, før du Lyset skued ...« for første Gang blev fremført som Solo af en lille Soraner-Elev. Den lyse, klokke-rene sonore Drengestemme bar fint og yndeligt de smukke Ord og Toner gennem det gamle skønne Kirkerum. Mange var synlig bevægede.

Der var ialt 116 Konfirmander, og Statsradiofonien transmitterede.

Efter Konfirmationen nedlagde Phønixkæden for første Gang Krans med signerede Baand ved Mindetavlen paa Stengangen over de under Besættelsen faldne Soranere. Formanden, Direktør *A. C. Louw*, nedlagde Kransen med Ordene: »Mangen Daad kan gaa af Minde — Død for andre ingensinde.« Derfor er Phønix'Kæden taknemmelig for, at vor gamle Skole har rejst dette varige Minde for Jer, og ved dets Fod nedlægger vi denne Krans i Vemod og Taknemmelighed mod Jer, i kammeratlig Kærlighed og med Stolthed over Jeres Indsats. Maatte i en dyster og skæbnsvanger Tid vort Folk være besjælet af Vilje til at

værne Jeres og vort elskede Fædreland, vor Fred og vor Frihed, at Jeres store Offer ikke skal være bragt forgæves.»

Umiddelbart efter henlagdes en lignende Krans fra Kæden ved Mindestenen i Akademihaven for de i de to slesvigske Krige faldne Soranere. Her talte Soransk Samfunds Formand, Sparekassedirektør *Krog-Meyer*, og mindedes Kammeraterne som gik forud for de Soranere, som faldt under sidste Verdenskrig. Ogsaa de gav det bedste og dyreste de ejede for Fædrelandet.

En større Kreds af gamle Soranere og deres paarørende var nærværende ved de to Højtideligheder. *Lex. -*

KONFIRMATIONSKANTATEN

Hvor blev jeg glad, da min Kone Palmesøndag Morgen meddelte mig, at Radioen skulde transmittere Konfirmationen i Sorø Kirke. Med Andagt satte jeg mig i min bedste Stol og lagde foran mig min gamle Lovsangsbog fra Skoletiden i Sorø for rigtigt at kunne følge med og nyde de gamle kære Toner. Men hvor blev jeg skuffet! Hvorfor maa den nu ikke opføres saadan som *Bay* har skrevet den? Maaske er den ikke noget Mesterværk, men det giver den sig heller ikke ud for. Baade Tekst og Musik er nøje afpasset efter de unge Stemmer, der skal udføre den, og den har altid formaet at skabe den rette Stemning i Kirken, naar den blev opført.

Opførelsen Palmesøndag gav i høj Grad Indtrykket af, at det bare gjaldt om at aflevere den — og helst saa hurtigt som muligt, og uden at der var gjort Forsøg paa at nuancere det ringeste. Forspillet, som netop er saa stemningsfuldt, sprang man over. Første Del («Priser, o! priser») lød nærmest som om det blev sunget a-capella, kun ledsaget af enkelte Akkorder for at holde Tønen.

Det smukke Sted («Kommer, o! kommer»), som skal synges pianissimo og efterhaanden vokse i Styrke, blev sunget i ensartet Styrke helt igennem, og som det øvrige i et for hurtigt Tempo.

Saa kom Soloen (Mellemspil og Indledning blev udeladt). Her havde man ladet en lille musikalsk Dreng alene føre den fortvivlede Kamp for at kunne skære igennem i det store Rum, hvilket selvfølgelig er umuligt; men det er ikke Drengens Skyld. *Bay* har forlangt, at Soloen skal synges af en Kvartet; i min Tid var vi 12—15 Elever fordelt paa de fire Stemmer, og det virkede netop smukt efter det store Kor.

Og saa mit sidste Hjertesuk! Hvorfor fik man ikke det pragtfulde Slutningskor: »Det er fuldbragt«? Det har muligvis ikke kunnet lade sig gøre, da Transmissionen vel nødvendigvis maatte afbrydes paa dette Sted i den højtidelige Handling.

Jeg beder bønligt om, at vi næste Gang faar Kantaten i sin oprindelige Skikkelse. *Gammel Soraner (S. '08).*

MUSEUMSVENNERNES GENERALFORSAMLING

Soransk Samfunds Museumsvenner afholdt ordinær Generalforsamling Tirsdag den 16. Marts 1948 hos Direktør Alfred V. Rasmusen. Til Dirigent valgtes Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, der konstaterede,

at Generalforsamlingen var lovlig indvarslet. I Formandens Forfald aflagde *Alfred V. Rasmusen* Aarsberetningen. Der er ikke i Aarets Løb foretaget noget Køb, idet man har ønsket at reservere Kontingentbeløbet til et specielt Billede. Medlemsantallet er desværre kun 94. Beretningen godkendtes.

Kassereren fremlagde det reviderede Regnskab, der balancerer med Kr. 914,46 og Status med Kr. 762,78. Regnskabet godkendtes og Decharge blev givet.

Efter Tur afgik Højesteretsagfører *Carl Ballhausen* og Godsejer, Kammerherre *S. Scavenius*, der begge blev genvalgt.

Revisorerne, Toldkasserer *Vilh. Bay* og Ekspeditionssekretær *H. Mollerup*, genvalgtes.

Bestyrelsen bemyndigedes til at supplere sig med et Medlem fra Sorø, og Amdraadssekretær *Folmer Christensen*, Sorø, har efterkommet Bestyrelsens Opfordring om at indtræde i Bestyrelsen.

Debet	Driftsregnskab for 1947.		Kredit
Pr. Kontingent.....			760,00
» Renter.....			23,21
» Refunderet af Direktør V. Thorlacius-Ussing.....			131,25
An Tryksager.....	82,25		
» Porto og Gebyrer.....	62,85		
» Blomster og Kranse.....	10,00		
» Overskud.....	759,36		
	914,46	914,46	

Aktiver	Status for 1947.	
Bank og Giro.....		722,78
Kontingentrestance.....		40,00
		762,78
Passiver		
Kapitalkonto:		
1/1—47 Saldo.....	123,42	
31/12—47 Overskud.....	759,36	
	882,78	
Afskrevet pr. 31/12—47.....	120,00	762,78
		762,78

København, den 31. December 1947.

sign. *Alfred V. Rasmusen.*

Regnskabet revideret og fundet rigtigt.
Beholdningerne eftersat.

København, den 4. Februar 1948.

sign. *V. Bay.* sign. *H. Mollerup.*
Revisorer.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Jarl Borgen (S. '37) begyndte den 1. April egen Forlagsvirksomhed i København, Duevej 48.

*

Læge *Peter Kabell* (S. '92) Glumsø, fyldte 75 Aar den 24. Marts og fejrede Fødselsdagen hos sin Søn, Læge Povl Kabell (S. '19), Køge.

*

S. Gundersens (S. '29) fremtidige Adresse er: Netherlands Harbours Works Co., Lago Postoffice, St. Nicholas — Aruba — D. W. I.

*

Forpagter, Løjtnant *Svend Egede Glahn* (R. '09) har 1. Marts overtaget Forpagtningen af Stengaarden i Viskinge Sogn under Holbæk Amt.

*

Folketingsmand, Pastor *Kristen Amby* (S. '14), der siden 1938 har været Fængselspræst, har ved kgl. Resolution faaet bevilget Afsked som saadan fra 31. Marts.

*

Den Afhandling om »Den logiske Empirismes Udvikling«, som Professor, Dr. phil. *Jørgen Jørgensen* (S. '12) skrev i Universitetets sidste Festskrift, udsendes nu i Særtryk paa Ejnar Munksgaards Forlag.

*

Pastor emer. *Gustav Georg Krog-Meyer* døde den 20. Marts, 90 Aar gammel. Han var Fader til Soransk Samfunds Formand, Sparekassedirektør *Herluf Krog-Meyer* (R. '09) samt til Translatør *Einar Krog-Meyer* (IV Kl. H. '07), Ingeniør *Henry Krog-Meyer* (S. '11), London, Pastor *Olaf Krog-Meyer* (S. '18), Mern, og *Sven Krog-Meyer* (R. '30); død 12. Januar 1936. Soransk Samfund sendte en Krans til den gamle Præsts Baare.

*

Direktør *Louis E. Grandjean* (udm. II G. '14) har overtaget den daglige Ledelse af Administrationen af Landsforeningen for Mental-Hygiejne.

*

Chefen for Gardehusarregimentet, Oberst *H. M. A. Fog* (R. '09) er udnævnt til Kammerherre.

*

Lektor, Arkitekt *F. V. Kiørboe* (R. '95) er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Trafikkontrollør *Harald Federspiel* (udm. V. Kl. '98) fejrede den 1. April 50 Aars Jubilæum i Statsbanernes Tjeneste.

*

Kassekontrollør ved Sorø Akademis Godskontor i Sorø *E. J. Schrøder* fyldte 75 Aar den 23. Marts.

*

Oberstløjtnant *E. G. A. N. Brix* (S. '91) fyldte 75 Aar den 30. Marts.

Baneingeniør, cand. polyt. *Jørgen Hansen* (S. '06,) Horsens, fyldte 60 Aar den 13. Marts.

*

Ved kgl. Resolution af 19. Marts er økonomisk Raadgiver ved den kgl. Ambassade i Washington, cand. polit. *Gunnar Seidenfaden* (S. '26) blevet udnævnt til Tjenestemand i Udenrigstjenestens 4. Lønningsklasse fra den 1. Februar 1948. Seidenfaden vil fortsat forrette Tjeneste ved Ambassaden som økonomisk Raadgiver.

*

Østerlandsmissionen fejrede 50 Aars Jubilæum den 10. Marts. Hin Dag i 1898 udsendtes den første Missionær, cand. theol. *Einar Prip* (S. '86).

*

Det Danske Travelskabs Formand, Salgschef *Otto Halting* (udm. 3. R. '98), der havde ønsket at trække sig tilbage paa Grund af Alder, genvalgtes med Akklamation paa Generalforsamlingen den 10. Marts.

*

Enkefru *Johanne Dahlerup* døde den 13. Marts. Hun var Moder til Soranerne *Nikolaj Frederik Bjerre Dahlerup* (S. '11) og *Johan Bjerre Dahlerup* (S. '15).

*

Frederiksberg Kommunalbestyrelse har udskrevet en offentlig Konkurrence om et Mindesmærke for Besættelsestidens Ofre blandt frederiksbergske Borgere. Arkitekt *Tyge Hvass* (udm. 3. R. '01) er Medlem af Bedømmelseskomiteen. Tyge Hvass har desuden været med til at udarbejde et Skitseprojekt til Idrætshøjskolen i Sønderborg.

*

Phoenix Fonden har i Aar tildelt 8 ubemidlede Soraner-Konfirmander Støtte til Anskaffelse af den nye Konfirmations-Uniform.

*

Under Redaktion af Professor, Dr. phil. & theol. *Johannes Pedersen* (S. '02) udkommer der paa Gads Forlag en Religionshistorie i eet Bind skrevet af 9 nordiske Forfattere paa Dansk, Norsk og Svensk.

*

Pastor emer. *Filip Beck* (udm. IV Kl. '87) fyldte 80 Aar den 29. Marts.

*

Missionær *Knud Heiberg* (udm. 2. Kl. '87) fyldte 75 Aar den 4. April.

*

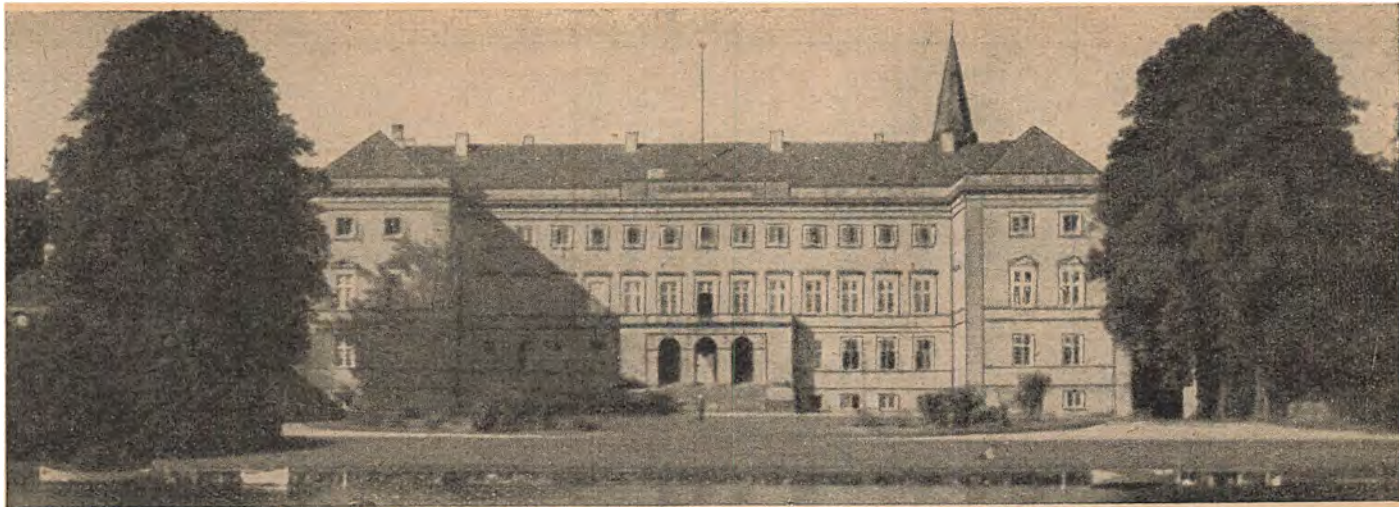
Lektor ved Aurehøj Gymnasium, cand. mag. *Vilh. H. Øhlenschläger* (S. '07) fyldte 60 Aar den 23. Januar.

*

Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *H. Haarløv* har indgaet Ægteskab med Mademoiselle Colette Roché, Paris.

Redaktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, ØB. 4091.

Tryk: Selandia, København.

SORANSK SAMFUNDS NYE MEDLEMSLISTE

I April 1928 udsendtes »Soransk Samfunds Medlemsfortegnelse«, udarbejdet ved Soransk Samfunds daværende Sekretær, stud. polyt., nu Brandinspektør, Civilingeniør *Jan Amnitzbøl* (S. '21). Det er 20 Aar siden, og i dette forløbne, ret lange Tidsrum er der ikke udarbejdet nogen Medlemsfortegnelse før nu, skønt det i flere Aar har været paa Tale, at det burde ske. I Besættelsesaarene tog *Rogert Møller* (R. '01) da ogsaa Initiativet til en Medlemsfortegnelse, den blev udarbejdet og sat, og der læstes Korrektur paa den, jeg tror ikke mindre end tre Gange, men efterhaanden som Besættelsen og Tyskernes Terror skærpedes, blev man betænkelig ved at trykke en Medlemsfortegnelse, der jo let kunde falde i Hænderne paa højst uønskede uvedkommende, saa Korrekturarkene blev tilintetgjort og Satsen styrtet. Efter Befrielsen genoptoges saa Arbejdet paa at fremstille en Medlemsliste, nu ved Bestyrelsens eller nærmere præciseret Prokurist cand. jur. *Svend Clausens* (S. '25) og Civilingeniør, cand. polyt. *Torben Madsens* (S. '34) Indsats, en i højeste Grad paaskønnelsesværdig Indsats, og sidste April Maaned kom da omsider den længe savnede og ogsaa i høj Grad nødvendige Medlemsliste, som det maa haabes, Medlemmerne har modtaget med Tilfredshed.

Undertegnede, der deltog i Fremstillingen af den *Rogert Møller'ske* Medlemsliste, ved af Erfaring, hvor besværligt og omstændeligt et saadant Arbejde er, og

er vel derfor ogsaa nogenlunde kompetent til at bedømme den foreliggende Liste, der bortset fra enkelte Smaafejl maa siges at være et fortræffeligt og godt præsteret Værk. I Forordet undertegnet *Bestyrelsen* retter denne en Tak til Clausen og Madsen for deres store Arbejde og anmoder om Overbærenhed med Hensyn til eventuelle Fejl samt udtaler Forhaabning om, at Medlemslisten vil afhjælpe et længe følt Savn af en Slags Haandbog for Soransk Samfund til Gavn og Glæde for de mange, der virkelig nærer Interesse for vor gamle Skole. Desuden gøres opmærksom paa, at Medlemslisten indeholder »en fuldstændig, let tilgængelig Samling af Vedtægter, Fundatser og lignende for Soransk Samfund, dets Understøttelsesfonds og de øvrige til Soransk Samfund knyttede soranske Foreninger og Sammenslutninger«.

Den nye Medlemsliste er altsaa fortræffelig, omend ikke helt lydefri, hvilket forøvrigt som alt understreget, er uundgaeligt. Enkelte Smaafejl maa det være tilladt at gøre opmærksom paa. I Fortegnelsen over *Æresmedlemmerne* har man ved hvert enkelt noteret vedkommendes Ordensdekorationer, men rigtignok glemte, at Professor *Vilhelm Andersen* (S. '82) er Storkorsridder af Dannebrog, og i Listen over *Soransk Samfunds Bestyrelse* har de tvende Medlemmer af højst samme ganske overset, at Professor, Overkirurg, Dr. med. *Otto Mikkelsen* (S. '12) har Sæde i Bestyrelsen, hvad næsten grænser til *crimen laesae maje-*

statis Den almindelige Medlemsliste er afsluttet pr. 15. December 1947, og derfor burde nogle faa, som er døde forinden, ikke have været med, en Fejl, som kunde være undgaaet, om Clausen og Madsen havde kigget lidt i Soranerbladet. Maskinlærling *Otto Engel* (R. '43) omkom ved en Eksplosionsulykke i Rønne Sydhavn den 21. September 1947, Fabrikejer *Henry Kabell* (S. '00) døde den 4. Oktober 1947 i Hillerød, *Valdemar Rye* (R. '84) døde den 9. Maj 1947 i Buenos Aires, Kredslæge *Holger Schmedes* (S. '04) døde den 11. September 1946 i Brædstrup, og Arkitekt *C. M. Smidt* (udm. 5. Kl. '90) dræbtes ved en Togoverkørsel i Lyngby den 2. November 1947. Hvad dernæst angaar de i Medlemsfortegnelsen anførte Dimissions- eller Udmeldelsesaar, saa er Toldforvalter i Rønne *R. V. M. Aagaard* ikke fra 1891, men Realist fra 1901, og udfør Lektor emer. *H. N. C. Frimodt*, Sorø, og Lektor, Dr. phil. *Poul Helms*, Sorø, burde Dimissionsaaret ikke være anført, thi vel er de qua Lærere ved Sorø Akademi Skole Medlemmer af Soransk Samfund, men de har ikke frekventeret denne Skole som Elever. Dr. Helms er saaledes Student fra Herlufsholm. Udfør Rektor *P. H. Bohns* Navn er der da ogsaa meget rigtigt ikke anført Dimissionsaar.

Ja, dette er enkelte Fejl, som kunde være undgaaet. Andre konstaterer muligvis flere. Men husk saa, at Solen har ogsaa Pletter, og vær derpaa *Svend Clausen* og *Torben Madsen* taknemlige for, at det overhovedet er lykkedes at stable en Medlemsliste paa Benene.

V. Sorgenfrey Hansen.

NYE MEDLEMMER

Følgende gamle Soranere har indmeldt sig i Soransk Samfund:

Hans Egede Glahn (S. '10), Kontorchef, Duntzfeldts Alle 20, Hellerup.

Svend Nielsen (S. '29), Kontorchef, cand. mag., Smakkegaardsvej 167, Gentofte.

Aage Olsen (S. '23), Kaptajn, Østerbrogades Kaserne, København Ø.

Harald Jensen, Repræsentant, »Nutiden«, Pogestræde 31, Odense.

Gunnar Dalsgård (R. '18), Arkitekt, M. A. A., Ordrup Jagtvej 143, Charlottenlund.

Hans Tranow, Sekretær, cand. jur., c/o Damm, Sortedamsdossieringen 89, København N.

Udvalget for Medlemslisten beklager, at Salgschef *Mogens Suhr-Henriksen* (R. '23), Godthaabsvej 26, F., ved en Fejltagelse ikke er kommet med i Medlemslisten. Suhr-Henriksen er Medlem.

SORANSK SAMFUNDS BESTYRELSE

Paa et Møde den 7. Maj har Bestyrelsen konstitueret sig som følger:

Formand: Direktør for Bondestandens Sparekasse *H. Krog-Meyer*, Kontor: Vester Voldgade 107, V. Central 6666.

Næstformand: Direktør *A. Ch. Louw*, Kontor: Varelotteriet, Bredgade 41, K. Central 1290, 1823, 1839.

Kasserer: Direktør *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, St., Ø. Central 10,725.

Soranerbladets Forretningsfører: Direktør *Gunnar Knudsen*, Kontor: Lyngbyvej 170, Ø. Ryvang 6201.

Laane- og Understøttelsesfondens Administrator: Prøkurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Kontor: Dagmarhus, 4. Sal, K. Central 13773, priv. Amaliegade 21 A, K. Byen 5105.

Sekretær: Civilingeniør *Torben Madsen*, Kontor: Central 10310, Lokal 30, privat: Snorresgade 5, 1., S. Amager 750 y.

Sekretær: Seminarieelev *Erik Bang*, Gennemløbet 15, 3., Vanløse. Damsø 1353 u.

Formand for jysk Afdeling: L.R.Sagfører *Chr. R. Kall*, Østergade 3, Aarhus. Telf. Aarhus 130 og 160.

Formand for fynsk Afdeling: Grosserer *E. Michaelson*, Ibsensevej 7, Odense. Telf. Odense 7836.

Endvidere Professor, Overkirurg, Dr. med. *Otto Mikkelsen*, Øster Søgade 18, K. Byen 6517.

Laboratorieforsøger, cand. pharm. *Børge Ishøi*, Solbakkevej 56, Gentofte. Ordrup 5814.

Redaktør af Soranerbladet: Redaktør, cand. polit. *V. Sorgenfrey Hansen*, Tranevej 10, NV. Taga 6515.

Der er nedsat følgende Udvalg: *Bladudvalget*: *Krog-Meyer*, *Sorgenfrey Hansen*, *Gunnar Knudsen*, *Rogert Møller* og *Torben Madsen*.

Laane- og Understøttelsesudvalget: *Svend Clausen*, *Otto Mikkelsen*, *Louw* og *Erik Bang*.

Arrangementsudvalget: *Louw*, *Brincker* og *Torben Madsen*.

Gratulations- og Kondolenceudvalget: *Louw*, *Sorgenfrey Hansen*.

Pressesekretariatet: *Svend Clausen* og *Torben Madsen*.

Agitationsudvalget: *Otto Mikkelsen* og *Torben Madsen*.

Udvalget for Matrikelen: *Svend Clausen* og *Torben Madsen*.

Udvalget for Samarbejdet mellem Afdelingerne: *Krog-Meyer*, *Svend Clausen* og *Otto Mikkelsen*.

REKTOR H. RAASCHOU-NIELSENS SORØMINDER

II

Af Aarets Begivenheder husker jeg Christi Himmelfartsdag. Det var dengang Skik, at baade Elever og skole-søgende Disciple blev udstyret med Madpakke for hele Dagen og drog til Skovs i Grupper, som man selv vilde. Drikkevarer maatte man selv sørge for. *Torvald Biering*, *Niels Spandet*¹⁾ og jeg besluttede at slaa Følge. Vi købte paa Apoteket en Flaske Hindbæreddike, som blandet med Vand gav en liflig Drik. Desuden havde Niels Spandet hos Adjunkt *Boesen*²⁾, hvor han boede, faaet en lille Flaske Mjød med, for at vi kunde ligne vore nordiske Forfædre. Saaledes udrustede drog vi af Sted, fyldte af godt Humør og Glæde over Sommeren og den grønne Skov. Ved 11-Tiden naaede vi Suserup, men der mødte os et Syn, som gjorde saa stærkt et Indtryk paa os, at vistnok ingen af os glemte det. En Mængde af Eleverne et Par Klasser over os ravede drukne og tilsølede omkring, og enkelte af dem laa fuldkommen bedøvede paa Grønsværet. Nogle, der ikke var saa medtagne, fik os til at hjælpe med at slæbe de værste ned til Søen, hvor vi oversprøjtede dem med Vand, til der kom Liv i dem. Vi havde ganske vist paa Forhaand maattet døje nogle spottende Forespørgsler, om vi skulde have Øllebrød paa Flasker med eller noget andet Pa; men nu havde vi da den Tilfredsstillelse, at Dagen ikke var ødelagt for os.

Jeg mindes i det hele Lærerne med Taknemmelighed og Veneration med den Undtagelse, at vor Fransklærer, Overlærer *L. Moth*³⁾, var komplet umulig til at holde Disciplin, og han tog da ogsaa sin Afsked ved Skoleaarets Afslutning. Hans Timer var en ren Farce. Den, som efter Tur skulde eksamineres, kom op paa Katedret og stod paa Herr Moths højre Side, medens jeg skulde staa paa den venstre og svare, naar den eksaminerede ikke kunde. Samtidig sad *Torvald Biering* nede i Klassen og præparerede den næste, der skulde op, mens Klassen iøvrigt foretog sig, hvad den vilde. En Gang imellem fo'r Herr Moth ned i Klassen og uddelte med sin Stok Slag til højre og venstre, mens Parykken dinglede om paa Siden af Hovedet. Han ramte Bænkene, og det hele bidrog ikke til at skabe Ro. Der var en i Klassen, *August Bang*⁴⁾, som havde en Lægeattest for, at han ikke kunde taale at holde sig, hvorfor han straks maatte have Lov at gaa i Gaarden, naar han bad om det. Den blev udnyttet. Jeg husker, at en ved en saadan Lejlighed spurgte, om han ikke hellere skulde følge med Patienten, da det var risikabelt at lade ham gaa alene. »Jo, gør det, min Dreng«, hvorefter flere fulgte med. Lidt senere: »Herr Moth! han bliver saa længe borte; bare han ikke er blevet alvorligt syg. Maa jeg ikke hellere gaa ned og se, hvorledes det gaar.« »Jo, gør det«, hvorefter en Flok forsvandt, saaledes at der tilsidst ikke var andre Elever i Klassen end *Biering* og mig og dem, vi assisterede. Jeg tvivler paa, at det nogen Sinde har været bedre med Herr Moth, naar jeg mindes de haarrejsende Historier, som *Frederik Matthissen*⁵⁾ og *P. A. Rosenberg*⁶⁾ berettede, naar man sad med dem en Aften.

Naturligvis var Eksamen i Fransk ved Aarets Slutning en komplet Skandale.

Fra næste Skoleaars Begyndelse var jeg blevet Alumne eller, som det dengang hed, Elev og rykkede ind paa Kammer Nr. 1 med *Jørgen Sommer*⁷⁾ som Kammerduks og *Marcus Andreas Smidt*⁸⁾ af IV og *Axel Prip*⁹⁾ af I som Kontubernaler. Det var et dejlig fredeligt Kammer, hvor der ikke var Antydning af Drøjeri, og hvor der efter Kammerduksens Eksempel arbejdedes godt.

Musiklærer *Siboni*¹⁰⁾ blev afskediget fra 1. November, og i den Anledning fejrede Lærerkollegiet ham ved en

Rektorerne Tregder og Blichert.

Fest i Vestibulen. Efter at Eleverne var blevet bragt til Ro paa Sovesalene, gik ogsaa den inspektionshavende ned til Gildet. Hen imod Midnat naaede der Lyd af Larm og Spektakel ned til de festende, og de yngre Lærere fo'r op paa Alumnatet, hvor de fandt et vældigt Braavallaslag paa vestre Sovesal, som Beboerne af Østre havde trængt sig ind paa, bevæbnede med Puder og Pøller. Da Lærerne viste sig, blev Lamperne slukket, og de kæmpende brød igennem Lærerrækken og laa snart uskyldigt smilende i deres Senge paa Østre med Undtagelse af et Par, som blev holdt fast ved Hæret af nogle mere kampdygtige Lærere.

Samme Vinter indtraadte der en pinlig Spænding paa Gymnasiet. I *Tregders*¹¹⁾ Tid havde Rektor alene Tilsyn med de to ældste Klasser, hvilket efterhaanden havde ført til, at der næsten intet Tilsyn var. Efter Erfaringerne i sit første Rektoraar var *Blichert*¹²⁾ paa det rene med, at dette Forhold maatte ændres, og han fik saa Adjunkt *Johannes Petersen*¹³⁾ ansat som tilsynshavende til Medhjælp for Rektor og med Bolig paa Gymnasiet. Dette irriterede særlig Eleverne i VI Klasse, og de optraadte uæskende og oprørske mod Adjunkt Petersen, sang Marseillaisen og bombarderede Døren med Brænde, hvorefter Rektor for en Tid degraderede Hovedmændene og overførte dem til den yngste Afdeling. Vi Yngre betragtede dem nærmest som historiske Personligheder.

Noter.

(Fortsættes)

1) Se Noterne 2 og 4 i Februarnummeret.

2) *Julius Joachim Evald Boesen*, f. 9. Februar 1850 i

Vævlunge Præstegaard paa Fyn. Magisterkonferens i Nordens Sprog og Historie. Adjunkt i Sorø 1882. Død 6. Juli 1902. Se Rektor Hoffs Nekrolog i »Soransk Tidsskrift«, femte Bind, 2. Hæfte 1909.

³⁾ Carl Ludvig Julius Patrick Moth, født 1820, død 1906. Ansat i Sorø 1854, afskediget som Overlærer 1884.

⁴⁾ Carl August Bang, f. 12. Juni 1871 i Ringsted som Søn af Købmand Birger Julius Bang og Lovise Charlotte Amalie Jensen. Indkom i Skolen efter Sommerferien 1882, udmeldt af II Kl. i Juli 1885. Død 30. September 1941 i København. Var Landmand og havde ejet flere store Gaarde, sidst »Taarnholm« ved Korsør. Se »Soranerbladet« 26. Aargang, Nr. 10, Side 86.

⁵⁾ Frederik Christian Matthiessen, f. 17. Marts 1855 i Sønderborg som Søn af Fysikus Henrik Johan Matthiessen og Valgerda Sigrig Augusta, f. Finsen. Indkom i Skolen 31. August 1868, Student 1875. Adjunkt ved Sorø Akademis Skole 1883. Afsked som Lektor 1925. Død 14. Februar 1931 i Sorø.

⁶⁾ Peter Andreas Plum Rosenberg, f. 28. Juli 1858 i København som Søn af Docent, Dr. phil. Carl Frederik Vilhelm Mathildus Rosenberg og Ane Lovise, f. Plum. Indkom i Skolen 4. September 1869, Student 1875. Død 17. Maj 1935 i København. Se »Soranerbladet« 20. Aargang Nr. 6, Side 43.

⁷⁾ Jørgen Nikolaj Sommer, f. 18. Juni 1868 i Varde som Søn af Lærer, cand. phil. Leonhard David Sommer og Agnesa Theresa, f. Fogtmann. Indkom i Skolen 15. August 1881. Student 1887. Viceinspektør ved Vajsenhuset. Død 9. Februar 1935. Se »Soranerbladet«, 20. Aargang, Nr. 3, Side 20.

⁸⁾ Marcus Andreas Smidt, f. 25. April 1870 i Thyregod Præstegaard i Vejle Amt som Søn af Sognepræst Carl Magnus Smidt og Magdalene Henriette Christiane, f. Jacobsen. Indkom i Skolen 15. August 1881, Student 1888, blev Læge.

⁹⁾ Axel Prip, f. 17. Juni 1872 i Svendborg som Søn af Sognepræst Rasmus Prip og Sophie Frederikke, f. Høyberg. Indkom i Skolen 19. August 1884. Udmeldt af III Klasse 1887.

¹⁰⁾ Erik Anthon Valdemar Siboni, f. 1828, død 1892. Sang- og Musiklærer samt Organist i Sorø 1864—1883.

¹¹⁾ Poul Hagerup Tregder, Rektor ved Sorø Akademis Skole 1863—82. Død paa Frederiksberg 21. Maj 1887.

¹²⁾ Peter Knudsen Blichert, Rektor ved Sorø Akademis Skole 1882—94. Død i Sorø 28. Januar 1894.

¹³⁾ Johannes Petersen, Adjunkt i Sorø 1882—1904. Død i Sorø 1916. Se den af Frederik Matthiessen i »Soranerbladet«s 1. Aargang, Nr. 3, Side 21 ff., skrevne Nekrolog.

SORANERAFTENEN DEN 15. MARTS

Det er højst forbavsende — og sørgeligt — at erfare, at det så kendt navn som *Leif Hendil* ikke kan trække mere end ca. 35 tilhørere til huse. Man forstår godt, at arrangementsudvalget ryster opgivende på hovedet og erklærer, at det er håbløst at arrangere noget. Rent bortset fra, at vi ikke kan være bekendt at skaffe foredragsholdere til en så ringe procentdel af medlemstallet. Forhåbentlig kan jeg ærgre alle udeblevne ved at fortælle, at de er gået glip af et virkeligt fint foredrag. Redaktør *Leif Hendil* fortalte om sine spændende illegale rejser under besættelsen i en let, causerende form, der henrev tilhørerne i den grad, at man, da foredragsholderen vilde holde op, ubarmherteligt forlangte mere. Vi fulgte Dansk-Svensk Flygtningetjeneste fra stiftelsen i Domus Medica og første tur d. 9. oktober 1943 over den hektiske jødeforfølgelses travle dage til turen på befrielsesmorgen med de første allierede

korrespondenter — og som et lille ekstranummer transporten af den svenske chokolade til de københavnske børn. Såvel spændende som muntre episoder droges frem, og foredraget var ledsaget af en del glimrende billeder, hvis værdi ikke bliver ringere, naar man betænker, under hvilke forhold de var taget.

Alt i alt var det en glimrende aften, som vi få udvalgte er redaktør *Hendil* meget taknemlig for.

Sem.

SOMMERTUR MED DAMER

Onsdag den 2. Juni 1948 er der Sommertur med Damer ud i den grønne Skov.

Efter Aftale med Københavns Sporveje er der arrangeret særligt Sporvognstog for Deltagerne fra *Jarmersplads Kl. 17,30 pr.* Ankomst til »Røde Port« ved Dyrehaven ca. Kl. 18,15, Spadseretur til Restaurant »Kongekilden«, hvor den *medbragte Mad* nydes. Øl, Snaps, Kaffe med Brød m. v. faas til Særpriser i Restaurationen. Bagefter en lille Dans. Hjemturen kan lægges over Dyrehavsbakken.

Deltagelse (med Dame(r)) bedes anmeldt til Sekretæren, Civilingeniør *Torben Madsen*, Snorresgade 5, 1., S., Amager 750 y (18—20) eller Ce. 10.310, Lok. 30 (9—16), senest Tirsdag d. 1. Juni.

Programmet for Efteraarssæsonen

ser (med alle Forbehold) ud som følger:

September: Aarsfest og Rusmodtagelse.

Oktober: *Torsdag d. 7. Kl. 12* Frokostmøde paa »Grand Café«, Kongens Nytorv.

Tirsdag d. 12. Kl. 18,30 Keglæften i Tivolis Keglbaner, Bernstorffsgade.

November: *Torsdag d. 4. Kl. 12* Frokostmøde paa »Grand Café«, Kongens Nytorv.

Lørdag d. 6. Kl. 18,30 Aftenunderholdning og Bal.

December: *Torsdag d. 2. Kl. 12* Frokostmøde paa »Grand Café«, Kongens Nytorv.

Fredag d. 3. Det kongelige Teaters Holbergforestilling.

KUNSTMUSEET I SORØ

Paa Museets den 29. April afholdte Aarsmøde paa Sorø Akademis Rektorværelse valgte Bestyrelsen i Stedet for afdøde Rektor Raaschou-Nielsen *Maleren Siegfried Neuhaus til Formand*. Til Næstformand valgtes *Amtmand Vilh. Topsøe*, Sorø. Til Medlem af Bestyrelsen i Stedet for den afdøde Formand har Soransk Samfunds Medlemmer valgt *Godsejer, Dr. med. K. A. Hasselbalch*.

Fra Undervisningsministeriet forelaa Meddelelse om, at Ministeriet har stillet det mellem Priorgade og Danne-skiolds Alle beliggende ubebyggede Areal til Raadighed for Opførelse af en Museumsbygning.

Nyerhvervede Kunstværker.

Museets Venner har foræret: *C. V. Eckersberg*: Kong Frederik VI, Studie; Dr. med. *K. A. Hasselbalch* har foræret: *Svend Hammershøi*: Karusselporten og Audiensporten paa Frederiksborg, 1826; stud. jur. *Steen Palle Gregers* har foræret: 2 Tegninger af *K. Raaschou-Nielsen*.

Ny Carlsbergfondet har deponeret: *C. V. Eckersberg*: Seine-Bredderne ved Neuilly, 1812, Tegning; *J. Roed*: Korret i Sct. Bendts Kirke, 1829; *N. Larsen-Stevns*: Forarbejder til et Maleri »Absalon«, der bygger Sorø Kloster.

Museet har selv erhvervet 2 Tegninger af *K. Raaschou-Nielsen*.

De forskellige Kunstværker er ophængt.

»OVERSKÆRINGSaften« — ANNO 1948

Det var 30 Aar siden, vi fire »gamle Drengene« selv sidste Gang var »aktive« ved en Overskæringsaften. Men, der var ingen Forskel — ingen væsentlig — paa dengang og nu.

Det usandsynligt tidlige Foraar havde lokket os — en Læge, en Stadsingeniør og to Forretningsfolk — paa en Pilgrimsfærd til Sorø.

Den traditionelle Tur gennem Skoven Valborgaften foregik i silende Regn. Alle var gennemblødte til Skindet, og det regnede stadig, da Akademisterne ved Tilbagekomsten — nu iført de hvide Huer, Sommerens Symbol — tog Opstilling paa Trappen mod Fratergaarden; men baade de og vi »passive« negligerede Himlens Taarestrøm.

Hvor sang de kønt, Drengene, — sikkert og kyndigt dirigeret af en Gymnasiast, som aabenbart bærer en Dirigentstav i Tornystret. (Det oplystes nu ogsaa, at han er Søn af en kendt og skattet Komponist og Dirigent).

Bagefter sang Gymnasiasterne alene under »Træet«, — stadig ledet af det spirende Dirigent-Talent: »Der staar et Træ ved Gymnasiets Port« og de andre gamle Sange. Ind imellem holdt en Gymnasiast en Tale, velformet, alvorlig og tankevækkende ... om Tidens store Problemer: Demokrati, Intolerance, Agression ... Vi følte tydeligt, at Soraneren af i Dag har mere Føling med Livets barske Virkelighed, end vi selv havde det.

Kun een Mangel konstaterede vi: Der var ingen egentlig Afslutning, efter at de sidste Sangstrofer var døet hen. I vor Tid raabte vi Hurra for »Traditionen« og ogsaa for »Træet«. Og — Traditioner bør der ikke pilles ved!

Den næste Dag — Majdagen — travede vi i timevis ... Først i Akademihaven og i Filsofgangen, saa gennem de store Skove, hvor man kan gaa og gaa uden at møde en Mors Sjæl. Enhver Soraner ved, hvor skønne vore Skove er, men aldrig har de været mere vidunderlige end i dette utroligt tidlige Foraar, hvor Bøgene staar helt udsprunget i deres skære, lyse Pragt, endnu medens Skovbunden er dækket af Anemonetæppet i fuldeste Flor.

Vi »botaniserede« — og brillerede med al den Viden, som vor gamle Overlærer *Zoffmann* i sin Tid bankede (bogstavelig talt) ind i vore Hoveder. — Vi studerede Langdysser og andre Oldtidsminder og fremførte mere eller mindre velunderbyggede Teorier om deres Alder, Opbygning o. s. v.

— Vi genopfriskede Sorø-Erindringer ... mest selvfølgelig vore egne gamle Streger, og de var unægtelig legio!

Vi gik forkert ... tog fejl Bestik af Traktørstedet, der var Maalet. Vi stod pludselig ved Susaaen ... fandt ud af, vi skulde over paa den anden Side, hvilket ogsaa lykkedes, takket være et Par Smaadrenge og en Robaad ... Men snart efter indsaa vi, at nu var Kursen helt gal ... Tilbage til Aaen, hvor vi præjede vore Færgedrenge ... og omsider naaede vi med Timers Forsinkelse Suserup ... Hvor smagte den Æggekage dog himmelsk!

Den mest »lokale« af os førte os om Eftermiddagen direkte til »Hækkenfelt«. — Hvorfor kendte vi ikke »Hækkenfelt« dengang, vi hørte til henede? Det ligger syd for Tustrup-Bavelse-Sørerne, ved Gunderslevholmsskovene og er et Areal fredet Istids-Danmarks. Det ligner et Tundralskab ... er kun bevokset med Mos, Græs og hist og her en forkrøblet Tjørn. Under det bølgede Mos- og Græslag skjuler sig kæmpestore Sten, Moræneaflejringer fra Istiden. Saadan har Danmark vel set ud i Aartusinder, indtil Skoven fik Fodfæste, og Sten af denne Art er det vel, der blev slæbt sammen til Langdysser og andre Høvdinge-Begravelser. — Hvor mange Soranere kender mon dette storslaaede Omraade, der slet ikke ligner de Landskaber, der præger Danmark af i Dag?

Nogle vidunderlige Dage havde vi, hvor vi glemte Tiden, men ikke Stedet. — Selv det mest realistisk indstillede Hverdagsmenneske bliver — naar han er Soraner — blød om Hjertet og ung paany, naar Moder Sor tager sin forhærdede Søn til sin Favn ...

C. C. H.

HISTORISK AARBOG FOR SORØ AMT

I Kommission hos Svegårds Boghandel i Sorø er udkommet »Aarboeg for historisk Samfund for Sorø Amt XXXV«.

Aarbogen indledes med en af Skoleinspektør *J. Heltoft*, Haslev, forfattet lille Afhandling om Digteren *Anton Nielsen*, der den 6. Marts 1897 døde i Østerskjærninge paa Fyn. Han var født i Sneslev ved Fuglebjerg den 5. Maj 1827 og havde haft Lærerkald i Jyderup, i Gierslev Nord for Slagelse og i Munkebjergby. I Foraaret 1868 blev han Forstander paa Vesterskjærninge Højskole paa Sydfyn. Skoleinspektør *Heltoft* fortæller instruerende om *Nielsens* Digtning, der skildrer Bonde- og Almuelev, hans Ægteskab med Præsten *Henrik Gøtzsches* Datter *Inger Elisabeth*, fra hvem han blev separeret, og hans sidste Leveaar, som han tilbragte meget paa Rejser.

Overlærer *Frits Jakobsen*, Slagelse, der i Aarbogen 1946 berettede interessant Stof om Amtmændenes Indberetninger om »Den økonomiske Tilstand i Sorø Amts Købstæder 1735«, fortæller i denne Aarboeg paa Grundlag af Amtmandsindberetningerne om Bondekaar i Sorø Amt 1735 og 1744. Dr. *Niels M. Møller*, Slagelse, spørger: »Hvor laa

Saksens Hyllemindenhavn? — den Havn, hvortil Kong Valdemar i 1167, da han opholdt sig i Slagelse, sendte Bud efter Absalon. Dr. Møller mener, at Havnen maa have ligget nær ved Vaarbyaaens Udløb i Storebælt, med andre Ord ved Trælleborg, som Lægen fremsætter den Hypotese om, at den er anlagt af den norske Kong Harald Haareraade i de Aar, han kæmpede med Kong Svend Estridsen om Danmarks Besiddelse. Af Aarbogens andet Stof kan nævnes: »Litterære Randbemærkninger til Sorø Amts Historie« af Forfatteren August F. Schmidt, Brabrand, samt en Artikel af Forstander F. Ebbe Jensen, Skals, om den rationalistiske Præst og Bogsamler i Slagelse, »Sorø Amtstidende«s første Redaktør Hans Bastholm.

-frey.

NY DIGTSAMLING AF AAGE LIND

Soraneren, cand. jur. *Aage Lind* (S. '01), der digtede vor Ruskantate, er en af »de stille i Landet«. Han henlever sin Tilværelse i Afsondrethed et Sted i Jylland. I sin Ungdoms Vaar skrev han adskillige fortræffelige Viser til Soransk Samfund, og med Aars Mellemrum er der kommet smaa Digtsamlinger fra ham, fremstillet af vore fineste Bogkunstnere, Bøger for Kendere og Elskere af ægte, fin Poesi. Senest er der fra Høst's Forlag udsendt en Samling med Titlen »Guldkareten«, trykt i Coulouma-Trykkeriet i Paris i meget smukt Udstyr og kun i 350 Eksemplarer, hvoraf blot de 200 er sendt i Handelen. Den er tilegnet Broderen, den i Paris boende Direktør *Jonas Lind* (udm. 6. Kl. '06), og fylder ikke mere end 68 Sider. Hvert enkelt Digt staar fornemt og helstøbt. Her aftrykkes Digtet »Du er det Land«, som Aage Lind nedskrev den 9. April 1940.

*Du er det Land, som vore Fædre valgte,
da Jordens Slægter søgte Levekaar,
— det samme Bølgeslag langs Kysten kaldte,
det samme Baal i Solopgangens Spalte,
det samme Vekselspil af Dag og Aar.*

*Paa Liv og Død blev disse Strande deres,
og Slægt for Slægt har stridt derfor som de.
Ser det nu ud, som vore Veje spærres,
den Haand, der holder os, er samme Herres,
og endnu lever Haab og Tro og vi.*

*Her lærte vi at grøfte og at dige,
mens Tiden trak aartusindlangt sit Spor,
her blev vi »Folk« — og Land og Folk »et Rige«,
her har vi rejst en Aandens Himmelstige
og lokket Brødet frem af karrig Jord.*

*Skal Folket mod sin Skæbnetime stunde,
som under Solen alle Ting forgaar,
skal dette Rige dø og gaa til Grunde,
naar du dog, Land, med Himmel, Hav og Sunde
med denne Klodes Evighed bestaar.*

*Dig har vi Sønne-Ret til at forvalte,
hver Slægt vil kræve dig igen — igen,
endnu er Bølgerne langs Kysten salte,
endnu er Rigets Dage ikke talte,
endnu har Folket Haab og Tro og Mænd.
Og du er Landet, vore Fædre valgte.*

Mere enkelt og sobert kan hine Dages Stemning vist næppe udtrykkes i Ord.

-frey.

LOUIS E. GRANDJEAN: FRA YOKOHAMA TIL TERSLØSE

Rasmus Navers Forlag, 1948. 89 Sider.

Da *Louis E. Grandjean* den 2. Marts iaar rundede de første halvtreds, udgav »Sorø Amts Dagblad« i Bogform 15 af de Kroniker, som han havde offentliggjort i dette Blad (de 8 tillige i Dagbladet »Børsen og en enkelt i »Berlingske Aftenavis«). Det er vist ikke almindeligt — om overhovedet sket før? — at en Avis hædrer en selv mangeaarig Kronikør paa den Maade, men Bogen har faaet en smuk Omtale i andre Blade og vil jo sikkert finde Læsere i videre Kredse. Den falder i to Dele: »Fragmenter av en Handelslærlings Erindringer« og »Brudstykker av moderne Temaer« — Handelslærlingen er naturligvis Forf. selv under de femti Aars Udvikling, og Brudstykkerne Udtryk for den Livserfaring, han i dette Tidsrum har gjort. Af disse er Slut-Kapitlet »Epistel fra Landsbyen« 3: Tersløse saare yndefuldt og malende — efter nærværende Anmelders ukritiske Mening Skriftets Perle — men der er jo ikke Tvivl om, at andre vil foretrække andet i denne brogede Buket, thi om Forf. gælder i høj Grad den Holbergske Vending, at »samme Karl spiller ogsaa stærkt paa Instrumenter« (»Mascarade II, 2), eller som *Norrie* engang skrev i en Anmeldelse af en af Grandjeans Bøger: en Person, »der ikke er ganske dagligdags«. Bogens Udgifter, det ovennævnte Slagelse-Blads Redaktør *Ras. Nilsson*, giver den gamle Stabsløge Medhold; han betegner sin Kronikør som: en Mand med Ild i Sjælen, Forsikringsdirektør, Lektor i Søforsikring, Personhistoriker, Søren Kierkegaard-Forsker, Faareavler i Tersløse og nu Søhistoriker og nordisk Maalstræber! — Der kunde tilføjes: gammel Soraner og engang en flittig Medarbejder ved »Soraner-Bladet«, der som saadan vil huskes af mange. Denne Spiseseddel kan nok give en og anden Appetit paa nærmere Kendskab til den lille indholdsrige Bog — om hvilken man bestemt tør spaa, at faar dens Forf. Lov at leve videre, bliver det ikke hans sidste!

Og gid' der saa maa blive læst bedre Korrektur paa den næste!

hgo.

TAVLEN PAA H. C. ANDERSEN-MUSEET I ODENSE

I 1905 fik Forlagsdirektør *Ernst Bojesen* Odense Byraad til at købe og til Museum indrette et lille Vinkelhus paa Hjørnet af Hans Jensens Stræde og Bangs Boder, hvori man siden 1868 havde villet vide, at *H. C. Andersen* havde set Dagens Lys. Der var et helt andet Hus, omtrent fra samme Tid (ca. 1801), Digterens elskede Barndomshjem i Munke Møllestræde, om hvis Ægthed som knyttet intimt gennem mange Aar til hans Liv der ingen Tvivl var, og som han selv altid søgte hen til, men Ernst Bojesen, der havde Sans for Reklame, forsikrede, at det *Turisterne* vilde se, var hans Fødested (i Odense siger man: Føde-hjem), og for at imødekomme denne Lyst slog man sig altsaa paa Hans Jensens Stræde-Huset og lod Barndomshjemmet nøjes med den Mindetavle i Gavlen, hvormed man paa Digterens Fødselsdag i 1875 havde æret og glædet ham. Selv vidste han ikke, hvor han var født; hans Forældre havde aldrig vist ham det, og »Fødestedet« vilde han ikke kendes ved — hvortil han havde sine særlige Grunde, thi i Hans Jensens Stræde havde hans Moder i 1799 født et Pigebarn udenfor Ægteskab, og om denne mørke Skygge over hans Moders Ungdomsliv maatte der ikke mindes eller tales. At de entreprenante Ejere af »Fødestedet« straks i 1868 lod det gengive i et velkendt Lithografi, kunde han jo ikke hindre, men det har hverken været ham til Ære eller Glæde.

Huset blev altsaa købt og indrettet til et H. C. Andersen-Museum; i Muren ved Siden af Indgangsdøren blev opsat en Stenplade med Indskriften: »Her fødtes Hans Christian Andersen d. 2. April 1805«, og paa denne lapidariske Forsikring levede man lykkeligt i tyve Aar. Da paaviste *H. G. Olrik* i en Afhandling i »Personalhistorisk Tidsskrift« i April 1925 — at for dette Udsagn var der slet ingen Hjemmel — det hele støttede sig til, hvad et Par gamle Mennesker — som længst var døde og borte, da man fremdrog deres Vidnesbyrd — engang havde fortalt; men paa Grundlag heraf havde en emsig Klokker i St. Hans' Sogn gjort en Tilføjelse i Kirkebogen — og den var faktisk det eneste man havde at holde sig til! Det var rent ud sagt en Forfalskning, og det var, dokumenterede Olrik, først sket efter 1867, da Digteren var blevet Æresborger i Odense, thi i en samtidig taget Udskrift af hele det paa-gældende Stykke i Kirkebogen stod der intet om, hvor Digteren var født. Men yderligere kunde Olrik ved Hjælp af Odense Mandtalslister, omhyggelig førte to Gange om Aaret og med Til- og Afganglister for de mellemliggende Maaneder, godtgøre, at Digterens Forældre, der først var blevet viet to Maaneder før Drengens Fødsel ingensinde havde boet i Hans Jensens Stræde, ja at de overhovedet ikke var flyttet sammen som Ægtefolk før ved Nytaarstid 1806 — Moderen har antagelig haft Plads som Amme, og hendes Mand, der var Skomagersvend, er blevet boende hos sin Mester.

At disse dokumenterede Oplysninger vakte en harmfuld Sensation i Odense, er et meget vagt Udtryk for Byens Indstilling — men den kunde overhovedet intet Bevis føre

for, at man her virkelig havde med Digterens Fødested at gøre, og det bør siges, at Olrik intet sparede af Tid og Kræfter for i Skrift og Tale at hævde, at man simpelthen ikke kunde være bekendt, hverken overfor den store Digters Minde eller overfor »Turisterne«, for hvis Skyld det hele var lavet, at lade Stenen med den løgnagtige Indskrift blive siddende i Muren. Men Odense gav ikke op — dette var jo Byens store Trækplaster, og for at slaa det fast paa det utvetydigste fik man en af Byens Rigmænd til at ofre et halvandet hundrede tusinde Kroner paa udenom Fødestedet og med dette som Midtpunkt at opføre en virkelig ret imponerende Museumsbygning med det kostbareste Udstyr og som Gemmested for alle de Andersen-Relikvier, Møbler, Bøger, Billeder og Manuskripter, der efterhaanden her var dynget sammen. Olrik henviste til, at fordi man giver en uægte Juvel den kostbareste Indfatning, bliver den jo ikke mere ægte — men Odense blev ved sit og vilde ikke for nogen Pris indrømme, at han havde Ret.

I 23 Aar har Sagen staaet paa — saa blev man endelig mør, hvortil det vistnok bidrog, at Odense havde faaet en ny, en mere videnskabelig uddannet Museumsinspektør, for hvem det i Længden maatte være utaalelig at sejle med en Del af de ham betroede Museumsskatte under et falsk Flag. Vistnok i et Par Aar har man været klar over, at nu gik den ikke længere, og da Olrik baade blev 70 og 71 Aar og ikke syntes at ville dø saa snart, at han ikke kunde opleve sin Sejr, hvad man ikke undte ham, har man nu valgt at opgive Ævred og udsendte sidst i Marts følgende, officielle Meddelelse derom:

»Paa H. C. Andersens Museum i Odense har der, siden Museet blev indviet, siddet en Tavle, hvorpaa stod: »Her fødtes Digteren H. C. Andersen 2. April 1805«. Da det kun er mundtlige Beretninger, der har udpeget Huset som Digterens Fødested, og der trods Forskernes grundige Undersøgelser ikke foreligger noget afgørende Bevis for, at Paastanden er rigtig, har Museumsbestyrelsen besluttet at ændre Tavlens Inskription, saa der kun kommer til at staa: »H. C. Andersens Hus«.

Man vil se, at Odense forsigtig gaar uden om at nævne Ollriks Navn i denne Forbindelse.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Kul og Koksimportfirmaet Gustav Foersom & Co. Akts., Grosserer *Gustav Foersom* (udm. 2. R. '03) har faaet til-delt Prædiketet Kgl. Hofleverandør.

*

Den skriftlige Prøve til Aarets Studentereksamen paa Sorø Akademis Skole afholdtes 3.—8. Maj og den skriftlige Real- og Mellemskoleeksamen 10.—13. Maj.

*

Kaldskapellan for Kollerup (Fjerritslev)-Hjortdal Menigheder i Aalborg Stift *Børge Thorlacius-Ussing* (S. '97) er blevet Ridder af Dannebrog.

Hen paa Eftersommeren vil Statsradiofonien Reportagechef, Redaktør *Aksel Dahlerup* (S. '15) efter Invitation fra SAS flyve til Argentina og besøge en Række derværende dansk prægede Byer.

*

Ved kgl. Resolution af 2. April er der efter Ansøgning meddelt Provst for Grønland *Aage Bugge* (S. '13) Afsked i Naade med Ventepenge fra 31. Marts 1948.

*

Cand. mag. *Gudmund Amdi Ullerup* (S. '39) er ansat som Adjunktaspirant ved Helsingør Gymnasium.

*

Direktør, Civilingeniør *H. Stevenius-Nielsen* (S. '20) er blevet Medlem af Industriraadet.

*

Grosserer *Ebbe Friis* (udm. 3. R. '05) er blevet Formand for Den konservative Vælgerforening i Frederiksberg 1. Kreds.

*

Pastor *J. J. Nissen Juul Sørensen* (S. '15), Bregninge paa Taasinge, er beskikket til Provst for Lunds Herreds Provsti i Svendborg Amt.

*

Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) har hos Gyldendal udsendt et Bind Essays »Det lukkede Land«.

*

Oberst af Rytteriet *Christian Alfred Friis* (S. '15), Generalinspektør for Rytteriet og Kommandant i København, R. af D. og Dbm., er ifølge kgl. Resolution af 7. April 1948 frattraadt Stillingen som Kommandant i København fra 15. April 1948. at regne.

*

I Kunstindustrimusæet Victoria and Albert Museum i London skal der til Efteraaret arrangeres en Udstilling af danske Kunst- og Kulturskatte. Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) er Medlem af den i denne Anledning nedsatte Arbejdskomité.

*

Den 9. April stadfæstede Højesteret Københavns Byrets og Landsrettens Dødsdom over Repræsentant *John Hemmingsen* (R. '31), der i Besættelsesaarene var Medlem af Lorentzenbanden.

*

Ved Sorø Akademis Skole har der været opslaaet et Embede ledigt som Timelærer eller Adjunkt i Sang. Ansøgningsfristen udløb den 8. Maj.

*

Fhv. Fabriksinspektør, cand. polyt. *Carl Johannes Ottesen* (udm. 5. Kl. '86) fyldte 80 Aar den 2. Maj.

*

I de personalhistoriske Oplysninger, der er knyttet til Landsretssagfører *Jonas Bruuns* Nekrolog i Aprilnummeret over afdøde Rektor *Raaschou Nielsen*, burde det været anført, at Datteren *Eleanor* (S. '22) er gift med Købmand *Jens Lund* (R. '20), København, og Datteren *Cristiane Elisabeth* (S. '25) med Lektor *Marcus Pedersen*, Sorø.

Departementschef *Einar Cohn* (S. '03) er blevet Formand for et af Finansministeriet nedsat Nævn, der skal være raadgivende for Det statistiske Departement i Spørgsmaal vedrørende Pristallets Beregning m. v.

*

Soransk Samfund lagde den 5. Maj Blomster ved Mindetavlen paa Sorø Akademis Skole.

*

Redaktør *Leif B. Hendil* (S. '18) fik den 29. April overrakt Nordstjerneordenen af den svenske Ambassadør von Dardel og den 30. April overrakt Britisk Empire Orden af den engelske Ambassadør Randall.

*

Fhv. Forsøgsleder ved Landbohøjskolen, cand. polyt. *Emil Holm* (R. '79) fyldte 85 Aar den 3. Maj.

*

Ægteskab er indgaaet mellem Assistent, Frk. *Kate Lovise Juul Hansen*, Datter af Gaardejer *J. Hansen*, »Bakkegaard«, Espergærde, og Maskinmester *Paul G. Langballe* (udm. 3. Ml. '34), Søn af Arkivar *E. Langballe*, Mørdrup, Espergærde.

*

Pastor, Folketingsmand *Kristen Amby* (S. '14), Landsretssagfører, Landstingsmand *Hermod Lannung* (S. '14) og Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06) var Medlemmer af den danske Delegation til Europakongressen, der traadte sammen i Haag Fredag den 7. Maj.

*

Forlagsboghandler *Jarl Borgen* (S. '37) har udsendt en lille Bog »Boghandel i Paris«. Jarl Borgen har været i Paris paa et Studie- og Uddannelsesophold bekostet af Laurits Andersens Fond, og det er om, hvad han indenfor sin Branche har observeret og lært i Seinestaden, han fortæller særdeles instruktivt i sin Bog, der sikkert vil interessere Pariserfarere og Bogvenner. En Lapsus i Afsnittet »Boghandelen« maa det være tilladt at anholde. Der staar: »et af de haardeste Overgreb fandt Sted under Solkongen Ludvig XVI, hvor to Boghandlere blev hængt for at have solgt Pjecer omhandlende Kongens og Madame de Pompadours Privatliv« — Solkongen var nu Ludvig XIV, og Pompadour var hverken den fjortende eller den sekstende Ludvigs Maitresse, men Kong Ludvig XV's.

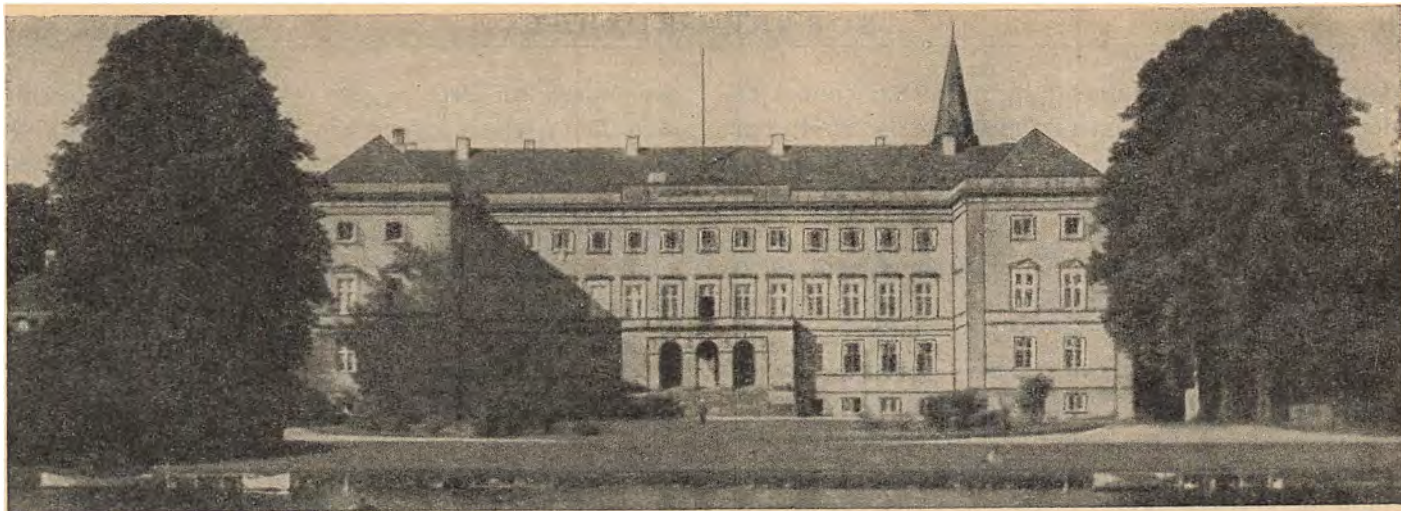
Den lille Bog, som er tilegnet Vennen, Boghandler *Jean-Albert Michaux*, Paris, er udkommet paa Nordiske Landes Bogforlag, Fredericia, samt hos Johan Grundt Tanum i Oslo og Importbokhandelen i Stockholm. For et Par Aar siden udkom ved Jytte og Jarl Borgen »Adolph Kroch: En stor Boglade — og dens Arbejdsomraade«.

*

Af *Stephan Vogelius* (udm. III G. '16) udkommer paa Chr. Erichsens Forlag en Ungdomsbog »Det er Politiet«.

Redaktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, ØB. 4091.

Tryk: Selandia, København.

33. AARGANG

SORANER-BLADET

JUNI 1948

HOLBERG-MONUMENTET I SORØ

Den 13. Juli i Aar vil der være hengaaet et halvt Aarhundrede, siden *Vilhelm Bissens* Holberg-Statue, flankeret af de to Muser, Historiens og Komediens, blev afsløret og overgivet til Sorø Akademi (af hvis Midler det hele Kunstværk iøvrigt var betalt!) ved en Højtid paa Skolens Translokationsdag med Sange og Taler — Hovedtalen af Soraneren *Carl St. A. Bille* — men uden at Soransk Samfund, hvis Initiativ det dog skyldtes, at Monumentsagen, allerede rejst sidst i 1880'erne af »en Komité«, var kommet over det døde Punkt, havde kunnet faa Plads ved Festen; takket være den daværende Kultusminister, Hr. Sthyrts taktløse Magtfuldkommenhed var Samfundet ved denne Lejlighed kun repræsenteret ved nogle Medlemmer af Bestyrelsen, af *Bille* og af *Otto Borchsenius*, der havde skrevet Festsangene. Dette havde bitre Følger: Formanden, Etatsraad *Philip Schou*, der virkelig havde været yderst virksom under Monumentets Tilblivelse, nedlagde efter Afsløringsfesten sit Formandshverv i Erkendelse af, at han havde ladet sig overliste af Ministeren og hans Embedsmænd og svigtet sine Skolefæller. Ganske vist fik han senere, efter en Soranertur til Sorø i September s. A., ved Rusgildet i Februar 1899 Absolution for sine Synder, hvorom man først langt om længe havde faaet rigtig Besked, og som han ogsaa ærligt erkendte, men hos Samfundets menige Medlemmer, der jo nok syntes, at de høje Herrer havde spillet et for groft Spil, efterlod det hele et ubehageligt Indtryk, som holdt sig længe. *Sophus Schan-*

dorph havde saaledes meldt sig ud af Samfundet under ikke ringe Gny og med Offentliggørelse af et prægtigt, fuldtonende Digt (som kan læses her i Bladets 2. Aargang, Side 53) — og meldte sig ikke senere ind igen.

Men Akademihaven var blevet et Kunstværk rigere, og det samme var soransk Samfunds Sangbog, thi ogsaa Digtekunsten havde udfoldet sig stærkt ved denne Lejlighed, *Otto Borchsenius'* især — men det var da ogsaa ham, der paa et Soranermøde i 1896 ved et ildnende Foredrag om, hvad der fra Soranernes Side kunde gøres for i Taknemmelighed mod den gamle Skole at smykke Sorø, havde faaet den Virkelyst i Gang, som førte til, at vi fik baade Holberg- og Hauch-Monumenterne samt Mindestenen for de faldne Soranere i Akademihaven, Brøndhuset i Fratergaarden og Bredahl-Stenen paa Parnasbanken. Derfor bør denne trofaste Soraner mindes frem for nogen paa denne Aarsdag, og mon hans Minde ikke fortjente, at Soransk Samfund den 13. Juli lagde et Par smukke Roser paa hans Grav paa Frederiksberg Kirkegaard?

hgo.

AXEL W. MUNKSGAARD

* 25. November 1921 — † 18. Maj 1948.

Den 18. Maj døde paa Røntgenstationen i Odense Disponent *Axel W. Munksgaard*. Begravelsen fandt Sted under stor Deltagelse fra Sankt Knuds Kirke Lørdag den 22. Maj.

Axel Wagner Munksgaard var født den 25. November 1921 i Riga, hvor hans Fader og Farbroder, Inge-mann og Axel Munksgaard den Gang drev en stor Virksomhed. Til sit niende Aar gik han i tysk-lettisk Skole i Riga. Siden kom han hjem til Danmark og optoges i 1935 som Elev i Sorø Akademis Skoles 2. Mellemklasse. Han forlod Skolen som sin Klases Duks med Realeksamen i 1939.

I en Nekrolog i »Sorø Amts Dagblad« fortæller Redaktør *N. P. Nielsen*, i hvis Hjem Munksgaard boede, at det ikke var saa let en Sag for ham at gaa over til Undervisningen i Sorø Akademis Skole, efter at han i Riga var blevet undervist paa Tysk. Men han satte sig det Maal at trænge gennem alle Vanskeligheder, han avancerede højere og højere i Klassen, endte paa Duksepladsen og forlod Skolen med en meget fin Realeksamen. Samtidig med at han selv trængte helt til Bunds i alle sine Lektier, kunde han ofre Tid til at tage sig med stor Omhu af den unge *Georg Löschi*, der kom fra Java til Skolen. Han var i det hele taget en fortræffelig Kammerat, der ikke taalte

at se nogen lide Uret, og som elskede sin Skole. Rektor *Raaschou-Nielsen* opfordrede ham til at fortsætte og tage Studentereksamen. Men det afslog han, da han vilde være Forretningsmand.

Efter Realeksamen fik Axel Munksgaard sin første handelsmæssige Uddannelse paa Odense Ægkompagnis Kontor, tog derpaa Afgangseksamen fra Niels Brocks Handelsskole og gik saa i Gartnerlære, fordi det hele Tiden havde været Mening, at han skulde indtræde i Faderens Firma Akts. L. Dæhnfeldt Frøavl & Frøhandel i Odense. Da han havde faaet denne Uddannelse, indtraadte han i Firmaet som Prokurist og blev siden Disponent og Underdirektør. Man knyttede store Forventninger til hans Fremtid, som Fagmand i Frøavl var han meget dygtig og havde rige Evner som Forretningsmand. For ca. 3 Maaneder siden kom han imidlertid syg hjem fra en Studierejse i Frankrig, hvor han havde paadraget sig en tuberkuløs Meningitis. Til det sidste haabede man, at han skulde staa Sygdommen igennem, men saa indtraadte der en Forværring, som bragte Døden.

Foruden sin Fader, Direktør Inge-mann Munksgaard, og sin Moder, Fru Carla Munksgaard, efterlader han sig en Hustru, Fru Ruth Munksgaard, f. Lersey, samt en lille Datter.

HØJSKOLESANGBOGEN OG VILHELM GREGERSEN

I anledning af artiklen i »Soranerbladet« nr. 4, 1948 tillader jeg mig at oplyse, at *Vilhelm Gregersens* sange ikke mere synges på vore højskoler. I den nuværende folkehøjskolesangbog er ikke optaget en eneste af hans sange. Udgaven af 1925 (10. udgave) indeholdt en af hans sange: Stræk din Fod. Endnu kan man måske få den at høre i gymnastiksalen, men ikke i højskolens høresal, så håbet om, at en gammel Soraner en skønne dag f. eks. på en jydsk højskole hører unge og friske stemmer synges en sang, som skyldes denne sønderjydske yngling og senere soranske student, går næppe i opfyldelse. Det forekommer mig, at artiklen i nr. 4 er et udtryk for svælget mellem den lærde skole og folkehøjskolen. En gammel soraner kunde selvfølgelig godt glæde sig over at høre Vilhelm Gregersens sange sunget på en højskole, men hvorfor ikke hævde som noget naturligt, at hans sange kunde synges på Sorø Akademis Skole? Hvorfor skulde de ikke lyde der? og hvorfor synges der så lidt der? Tænk, hvis dansklæreren i stedet for at dissekere f. eks. Grundtvigs »De levendes Land« havde sagt: »Lad os synges den?« Hvornår indfører vore »lærde« skoler folkehøjskolens sangbog til levende brug i sangtimer i forbindelse med dansk- og historietimer?

Ørre præstegård pr. Herning, 22. maj 1948.

Erik H. Knudsen (S. '34).

SORANSK SAMFUNDS GENERALFORSAMLING

SORANSK SAMFUND afholdt Onsdag den 21. April som Aftenen sin ordinære Generalforsamling paa Angleterre, hvor der var mødt ca. 50 Medlemmer. Formanden, *Krog-Meyer*, bød velkommen, udbragte et trefoldigt Leve for Sorø Akademis Skole og foreslog Landsretssagfører *Holberg* som Dirigent, hvilket akcepteredes, hvorefter *Holberg* konstaterede, at Generalforsamlingen var lovlig indvarslet.

Formandens Beretning.

Formanden aflagde derefter Aarsberetningen. Til Indledning mindedes han de i Aarets Løb afdøde gamle Soranere og gav Udtryk for Sorgen over Rektor *Raaschou-Nielsens* Død, idet han udtalte:

»Navnlig vi gamle Soranere vil takke ham, fordi han paa saa udmærket Maade forstod, at gamle Soranere betragtede det som noget ganske naturligt, nogle omtrent som en Ret, nogle næsten som en hellig Pligt, at vende tilbage til Skolen og føle sig og blive betragtet som Dreng paany, som Fostersøn i det gamle dulce domum. Den Hjertevarme, der saa strømmede os i Møde, vil vi aldrig glemme, og vi vil vide at holde Rektor *Raaschou-Nielsens* Navn højt i Ære.«

Forsamlingen rejste sig.

Endvidere gav Formanden Udtryk for Soransk Samfunds Tilfredshed med at have kunnet yde et Bidrag til Mindepladen over de i Besættelsestiden dræbte gamle Soranere.

Om Soransk Samfunds interne Forhold udtalte han bl. a. følgende:

»Soransk Samfund har kunnet glæde sig over en ikke ubetydelig Fremgang i Medlemstal i Aar; vi er nu oppe paa ca. 1350 imod 1250 ifjor. Dette skyldes bl. a. det indenfor Bestyrelsen nedsatte Agitationsudvalg, bestaaende af *Otto Mikkelsen*, *Torben Madsen* og *Ishøj*. De har i Efteraaret præsteret et kolossal Arbejde med Opsporing af Adresser paa gamle Soranere og Udsendelse af skriftlig Opfordring til disse om Indmeldelse. Der var nogle gamle Soranere, der allerede var Medlemmer, som fik denne Henvendelse. Der blev ogsaa sendt Opfordring ud til nogle, hvis Medlemsskab var uønsket, nogle fik 2 Breve o. s. v., og vi har maattet høre en Del herfor. Jeg beder Kritikerne betænke, at det var Fritidsarbejde, at det drejede sig om ca. 1500 Breve, samt hvor let Forveksling kan ske. I hvert Fald synes jeg, Udvalget fortjener Tak for de mange Hundrede Timers Slid og det

synlige Resultat fik vi gennem ca. 90 Nyindmeldelser. Vi har lavet et Arrangement med Soranerbladets Administration, saa vi kan disponere over et Antal Eksemplarer af »Soranerbladet« hver Maaned. Send os et Brevkort, hvis De kender en gammel Soraner, der endnu ikke er Medlem, saa sender vi ham nogle Numre af Bladet, og maaske vi derved kan faa ham lokket ind i Folden.

Med Hensyn til vore Understøttelsesfond gaar det saadan med Aarene, at de bliver af større og større Betydning, baade fordi Tiderne strenges, og fordi de vokser i Formue og Afkastning. Atter i Aar har vi haft den Glæde at modtage forskellige værdifulde Bidrag til Forøgelse af Legaterne. Jeg nævner: Stifteren af Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte har suppleret denne Fond først med 2500 Kr. og senere med 500 Kr., saaledes at Legatkapitalen er paa 15.000 Kr., Fru Rektor *West* har suppleret Rektor *West's* Mindelegat op til 5000 Kr., hvorved det har naaet den i Fundatsen bestemte Minimumsstørrelse og kan træde i Virksomhed. En gammel Soraner, der ønsker at være anonym, har givet 2000 Kr. til Spejderhytten i Brommie Skov, hvorved dens Opførelse blev sikret. En anden gammel Soraner gav 1000 Kr. til Gl. Soraneres Jubilæumsfond i Anledning af 50 Aars Dagen for sin Indmeldelse i Soransk Samfund, og senere har han med et Beløb paa 2350 Kr. rundet sine samlede Tilskud til Jubilæumsfondens Kapital op til 10.000 Kr.

Jeg vil gerne her paa Bestyrelsens Vegne gentage den Tak, vi har sendt de paagældende for disse værdifulde Gaver, der bærer Vidne om Soranersind og Offervilje. Godt vilde det være, om disse gode Eksempler maatte danne Skole, for der er stor Trang til Hjælp.

Nævnes skal det ogsaa, at *Phønixfonden* i Aar kunde uddele 7 Konfirmationslegater blandt Skolens Elever.

Med Hensyn til »De 200 gamle raske Soraneres Stipendium«, hvis Regnskab blev efterlyst paa forrige Generalforsamling, skal oplyses, at der i 1947 kunde uddeles 8 Portioner paa tilsammen 1600 Kr., og at der i 1948 endog er uddelt 13 Stipendier paa tilsammen 1900 Kr. Naar »De 200 raske gamle Soraneres Stipendium« er i den allerbedste Gænge, skyldes det, at ikke mindre end 32 gamle Soranere har tegnet sig som Consolidanter for et Beløb een Gang for alle paa 250 Kr., noget, som man gerne saa mange andre ogsaa gøre, saaledes at Fondet kunde vokse sig endnu større. Alle

disse Fondsregnskaber revideres vederlagsfrit af vor Revisor, statsaut. Revisor *Reislev*. Han vil kun have Betaling for selve Revisionen af Samfundets Regnskaber, saa ogsaa dette hidrager jo til, at disse Legater kan faa større Slagkraft, og til Revisor *Reislev* skal der her lyde en Tak for de udførte Tjenester.

Synes man, at vi i det forløbne Aar har arrangeret for mange Møder og Sammenkomster, eller synes man, at vi har været for passive? Det er Bestyrelsens Opfattelse, at vi har været for aktive, og at det er Medlemmerne, der har været for passive. Det støtter vi paa den relativ ringe Deltagelse, der har været til næsten alle vore Arrangementer. De husker, hvordan man for nogle Aar siden skød med svære Kanoner paa Bestyrelsen, fordi der skete for lidt. Nu er det os, der skyder paa Medlemmerne og siger: I kan ikke vær bekendt at svinge saa ofte, naar Arrangementsudvalget har alt det Besvær, det er i vore Dage med at faa saadan en Aften tilrettelagt. Og navnlig er det forkert overfor den gamle Soraner, der beredvilligt stiller sig til Disposition og ofrer sin Tid paa at udarbejde et Foredrag og rejser hertil for at holde det, — og der saa møder blot en Snes Stykker incl. den næsten tvangsindlagte Bestyrelse. Vi ser derfor ikke rettere end, at Konsekvensen maa blive, at vi indtil videre indskrænker disse Aftener betydeligt, indtil Mødetrætheden er ved at fortage sig, men vi vil gerne høre Medlemmernes Mening.

I Forbindelse hermed vil jeg nævne Rusfesten, som jeg synes har et udmærket Besøg. Mon det ikke vilde være rigtigt, at vi gaar tilbage til at holde denne om Aftenen og paa en Hverdag. Det var jo Mørklægningen, der i sin Tid nødte os til at lægge denne paa en Søndag. Nu kunde der være Grund til at vende tilbage til det gamle. Vi kan saa imidlertid ikke holde denne højtidelige Fest paa Universitetet, men det maa vi renoncere paa.

Det vil sikkert selv for de allermest mødetrætte være en Skuffelse, at *Sorø Turen*, som vi havde planlagt til en Gang i Maj, har maattet opgives. Turen hvert andet Aar til Sorø netop i den allersmukkeste Foraarstid staar for de fleste af os som Blomsten af, hvad Soransk Samfund og vor gamle Skole kan byde os. Men Vanskelighederne i Aar var uoverstigelige, Forsyningsforholdene saa ugunstige, at Rektor ikke mente at kunne byde os et standsmæssigt Traktement. I sidste Øjeblik indtraf yderligere den Kalamitet, at Køkkenpersonalet havde sagt kollektivt op, saa man fra 1. Maj ikke ved, hvad man kan paatage sig af

Ekstraarrangementer. Som en mager Erstatning vil vi arrangere en Foraarsskovtur med Damer om en Maanedstid til Dyrehaven.

Soranerbladets Kontrakt med Bogtrykkeriet *Selandia* udløb i 1947; *Jonas Bruun* og *Gunnar Knudsen* har ført Forhandlingerne, og det lykkedes at faa Kontrakten forlænget paa nogle for Soransk Samfund særdeles gunsige Vilkaar. »*Selandia*« har strakt sig vidt, det kan vi vist takke *Gunnar Knudsen* for, og vi siger Tak til alle medvirkende, fordi vi har denne yderst vigtige Gren af vort Foreningsliv i saa økonomisk god Gænge.

Det Udvalg, vi nedsatte til at forhandle med fynske og jyske Afdeling om eventuelle Ændringer i navnlig det økonomiske Samarbejde, har givet Indstilling til Bestyrelsen, som godkendte, at der reserveredes Afdelingerne et vist Antal Pladser ved Sorø Ture, og at Hovedbestyrelsen saavidt gør ligt sender Repræsentanter til Afdelingernes Møder, medens Afdelingerne paa deres Side søger at stimulere deres egen Virksomhed og sender Beretning og Regnskab til Hovedforeningen. Derimod godkendte Bestyrelsen ikke et Forslag om, at der — foreløbig for 1948 — refunderes Afdelingerne Kontingent af samtlige de indenfor Afdelingernes Omraade boende Medlemmer af Soransk Samfund, idet man vilde afvente, om Generalforsamlingen eventuelt vilde træffe Bestemmelse i saa Henseende. Iøvrigt var alle Parter enige om at tage hele Spørgsmaalet op til fornyet Behandling til Efteraaret 1948. I Øjeblikket faar de 2 Afdelinger Halvdelen af det Kontingent, der betales af de Medlemmer af Soransk Samfund, som har tilsluttet sig henholdsvis jysk og fynsk Afdeling.

Soraner-Matriklen er ved at blive ført op til Dato og skal holdes à jour fra Aar til Aar. Redaktør *Svend Rothe* har velvilligst overtaget Arbejdet som Arkivar. Med Hensyn til den nye Sangbog er *Olrik* i fuld Gang med at skrive Noter og Kommentarer, og naar dette store Arbejde er tilendebragt, vil Sagen blive fremmet.«

Sluttelig indstillede Formanden paa Bestyrelsens Vegne Beretningen til Godkendelse.

Diskussion om Beretningen.

Beretningen efterfulgtes af en kort Diskussion.

Alfred V. Rasmusen foreslog i Anledning af Formandens Bemærkninger om det ringe Besøg paa Soraneraftenerne, at der sendtes Brevkort til Foredragsholderens gamle Kammerater og nogle Aargange

før og efter ham, en Paamindelse, der maaske vilde faa mange til at komme.

Læge *Kjartan Effersø* foreslog at bortlodde 10 Fri-billetter til Soraneraftenens Spisning blandt de unge, og at ældre Soranere inviterede en eller to unge Kammerater med.

Formanden udtalte, at Bestyrelsen muligvis vil tage Rasmusens Forslag op til Overvejelse. Til Effersø udtalte Formanden, at man har stillet 10 Fribilletter til Raadighed, men der meldte sig ikke engang 10 unge til dem. Han sympatiserede med Forslaget om, at ældre inviterede yngre med. Foreløbig var der dog næppe andet at gøre end at indskrænke Arrangementerne til 3—4 i Sæsonen foruden en Skovtur og Frokosten hver Maaned.

Grosserer *Ebbe Friis* foreslog at arrangere en Sammenkomst en ganske bestemt Dag om Maaned, hvor man saa vidste, at der foregik et eller andet. Sammenkomsten skulde være saa billig som mulig og helst ikke koste mere, end hvad hver enkelt havde Lyst til.

— Derpaa toges Formandens Beretning til Efterretning.

Æresrettens Virksomhed.

Landsdommer *Boeg* aflagde Beretning om Æresrettens Virksomhed.

Æresretten har vedtaget at ekskuldere *Poul Hesch*, der er dimitret 1936, og *Ove Raahauge Andersen*, dimitret 1918. Et tredje Medlem havde udmeldt sig, før Æresretten fik Lejlighed til at beskæftige sig med hans Sag, men da denne Udmeldelse først forelaa, efter at Æresretten var nedsat, bestemte man sig til at behandle hans Sag og ekskludere ham ud fra det Synspunkt, at man ikke skulde kunne hindre Æresretten i at tage Stilling til den paagældende Sag. En saadan Eksklusion fandt Sted, idet man derved hindrer, at den paagældende, hvis han senere ønskede det, paany kan indmelde sig. Æresretten har ment, at det var naturligt, at den paagældendes Navn ikke kommer offentligt frem.

Æresretten har desuden drøftet *Hans Chr. Tranovs* Forhold, dimitret i 1939. Medens Æresrettens Beslutninger iøvrigt har været eenstemmige, har det ikke været muligt at opnaa et saadant Resultat med Hensyn til Tranovs Forhold, idet 2 af Æresrettens Medlemmer stemte for at lade den paagældende, der i sin Tid udmeldte sig, paany faa Adgang til at indmelde sig i Samfundet. Rektor *Bohn* og andre havde anbefalet, at der gaves ham Anledning til at blive Medlem paany,

og Hensyn blev ogsaa taget til, at Københavns Universitet, fra hvilket den paagældende havde været relegeret, havde ophævet denne Relegation og givet Tranov Tilladelse til at fortsætte ved Universitetet. Det tredje Medlems Standpunkt var begrundet i principielle Betæneligheder.

Det har for Æresretten været forbunden med store Vanskeligheder at skaffe sig nogle autentiske Oplysninger om de forskellige Forhold, som Æresretten har maattet beskæftige sig med, og for et enkelt Forholds Vedkommende stillede det sig saaledes, at en Sag, der er rejst for det paagældende kompetente Forum, endnu ikke er endelig afsluttet, saaledes at Æresretten ikke har kunnet tage endelig Stilling.

I Øjeblikket er der kun et enkelt Forhold, som Æresretten endnu maa beskæftige sig med, men det er en Selvfølge, at hvis der bliver rettet Henvendelse til Æresretten enten fra Personer, der mener, at Medlemmers Forhold skal tages op til Undersøgelse, eller at de paagældende selv ønsker deres Forhold prøvet, staar Æresretten til Tjeneste med at fortsætte sin Virksomhed; jeg behøver ikke at præcisere de Afgørelser, der er truffet med Hensyn til Eksklusion eller ikke Eksklusion, de er for saa vidt endelige, og de kan ikke gøres til Genstand for nogen yderligere Behandling, men er der indenfor Forsamlingen Ønsker om yderligere Oplysninger, er jeg selvfølgelig til Tjeneste med at komme med disse.

Beretningen efterfulgtes af nogen Diskussion.

Et Medlem spurgte, om Æresretten er kompetent til at undersøge eventuelle Forhold vedrørende Soranere, der ikke var Medlemmer under Besættelsen, men senere har indmeldt sig.

Boeg: Saalænge Æresretten sidder, maa den kunne gøre det. Jeg vil tro, det er klogest, Æresrettens Medlemmer fortsætter endnu et Aar.

Ebbe Friis spurgte, om Bestyrelsen havde Kartotek over de ikke ønskede Medlemmer.

Boeg: Det maa være Bestyrelsen, der skal tage Stilling til, hvem der kan optages. Føler den Tvivl, kan den lade Æresretten drøfte Spørgsmaalet.

Svend Clausen: Den nye Praksis, at alle nye Medlemmers Navne offentliggøres i Soranerbladet, skulde give en vis Garanti, idet ethvert Medlem kan henvende sig til Æresretten, hvis man mener, der kan rettes Anklage mod et nyt Medlem.

Krog-Meyer havde Indtrykket af, at Bestyrelsen er meget forsigtig i denne Sag.

v. Eggers spurgte, om Bestyrelsen havde undersøgt

Forholdene hos de 1500, der er udsendt Brev til for at faa dem til Medlemmer.

Krog-Meyer: Det har slet ikke kunnet lade sig gøre, men det Udvalg, der sendte disse Breve ud, tog et Forhaandsskøn over, hvem man vilde sende til, og der blev pillet 60 fra, som Udvalget skønnede, at dem vilde man ikke opfordre. Bestyrelsen udøver ikke nogen som helst Censur eller Forhaandsundersøgelse med Hensyn til, hvem der kommer ind i Soransk Samfund. Vedkommende passerer Kassereren og Sekretæren, faar ganske automatisk Bladet tilsendt, og i Praksis er der aaben Adgang for alle Soranere. Bestyrelsen er uden Kompetence til at unddrage Folk et Medlemskab, det er Generalforsamlingen, der skal træffe Beslutning herom.

Louw henledte Opmærksomhed paa, at ifølge Vedtægternes Paragraf 1 kan Bestyrelsen nægte Optagelse eller udelukke fra Medlemskab, men at Spørgsmaalet saa skal forelægges den følgende Generalforsamling.

— Derpaa toges Æresrettens Beretning til Efterretning.

Regnskab og Valg.

Jonas Bruun aflagde Regnskab for Soransk Samfund og Bladfonden samt forelagde Budgettet.

Svend Clausen aflagde Regnskab for de forskellige Understøttelsesfonds, Legater, Stipendier og *Gunnar Knudsen* Regnskab for Soranerbladet. De godkendes.

I Stedet for *Jonas Bruun*, der ønskede at trække sig tilbage, valgtes Grosserer *R. E. Brincker* til Medlem af Bestyrelsen.

Formanden udtalte en hjertelig Tak til *Bruun* for hans Arbejde i Bestyrelsen.

I Stedet for afdøde Rektor *Raaschou-Nielsen* valgtes Godsejer, Dr. med *Karl Hasselbalck* til Medlem af Museumsbestyrelsen.

Statsautoriseret Revisor *Reislev* genvalgtes til Revisor, og Formanden takkede ham for hans Arbejde.

Sluttelig bad *Svend Clausen* om Overbærenhed med Hensyn til eventuelle Fejl i den nye Medlemsliste, og Formanden for Fynsafdelingen, Grosserer *Michaelsen*, bragte dennes Hilsen til Bestyrelsen, paa hvis Vegne *Krog-Meyer* takkede.

Derpaa hævdede Dirigenten Generalforsamlingen. Man samledes til Smørrebrød, og bagefter viste Læge *Johannes Poort* Lysbilleder fra to Rejser med Skoleskibet »Danmark«.

Regnskaberne vil blive offentliggjort i et følgende Nummer.

KUNSTMUSEET I SORØ

I Henhold til Undervisningsministeriets Skrivelse af 12. April 1948 og den under 25. Februar 1948 med kongelig Konfirmation stadfæstede Fundats, har Kunstmuseet i Sorø nu faaet tildelt Pladsen mellem Danneskjolds Allé og Priorgade som Byggegrund for den nye Museumsbygning.

Da der sikkert er mange gamle Soranere, som gerne vil se, hvordan Museet kommer til at se ud, har vi fundet det naturligt i »Soranerbladet« at gengive Arkitekt Vilh. Lauritzens Tegning af dette, og det er vort Haab, at gamle Soranere udover Landet vil yde et Bidrag til Bygningens Opførelse.

Ethvert Bidrag — stort eller lille — vil hjælpe til Planens Realisation, og vi har den Tro, at mange Soranere vil yde deres Skærv, saaledes at de gamle Elever paa denne Maade er med til at skænke en ny Kulturfaktor til vor gamle Skole og dens Omegn.

Bidrag kan indbetales paa Kunstmuseets Postgiro Konto Nr. 61.125 eller sendes til Museets Kasserer, Direktør *Alfred V. Rasmusen*, Vesterport, København V.

K. A. Hasselbalch,
Godsejer, Dr. med.

V. Thorlacius-Ussing,
Direktør for Ny Carlsbergfonden.

H. Krog-Meyer,
Direktør for Bondestandens Sparekasse.

Alfred V. Rasmusen,
Direktør.

— Den omtalte Tegning vil fremkomme i et følgende Nummer af Soranerbladet. Red.

EN BATØKFEST

Søndag den 9. Maj afholdt Soransk Samfunds Fyns Afdeling en Batøkfest i det mest straalende Sommervejr.

Bestyrelsen havde fra Forpagter *Niels Broch Ulrich*, Skjoldemose pr. Stenstrup faaet Tilsagn om, at han vilde stille en værdig Kampplads med passende »blød Bund« til Raadighed og havde derefter tilrettelagt Turen saaledes, at der var fælles Afgang pr. Bil fra Graabrødre Plads i Odense Kl. 9, og derefter skulde Kampen finde Sted Kl. 10 paa Skjoldemose og efterfølges af en fælles Frokost paa en nærliggende Kro. Da der imidlertid indtil Dagen før kun havde indtegnet sig et mindre Antal Deltagere erklærede Forpagter *Ulrich* med storstilet Gæstfrihed, at saa skulde vi »droppe« Kroen og i Stedet vilde han være Vært ved Frokosten for Deltagerne paa Skjoldemose.

Vejrguderne var os gunstige, og det blev en drabelig

Kamp. Der var mødt alle Slags »Pløk'er« ligefra armstykke Tjørnegrene til nogen meget nymodens nogen, fabrikeret paa Snedkerværksted, men det viste sig hurtigt, at de gamle Tjørnekæppe var de førende — naar de blev parret med de fornødne Armkræfter —!

Efter at 4 »Paver« havde kvalificeret sig til de sidste Runder udkæmpedes Finalekampen under de menige Husmænds og »Bønder«s begejstrede Tilraab, og Kampen endte med, at Landsretssagfører *Borch*, Svendborg, i en drabelig Dyst med Ingeniør *Willert*, Odense, vandt Kampen og blev »Super-pave«. Det kan maaske tilføjes, at Mesteren imponerede alt Folket ved at spille hele Kampen med en Shagpipe i Munden — lig en anden Skipper Skræk.

Efter Kampen samledes Deltagerne til en ualmindelig og animeret Frokost hos Forpagter *Ulrich* og hans charmerende Hustru, der hyggede om Gæsterne saa de, der snød sig selv ved at udeblive fra Festen, maa blive syge af Misundelse.

Bagefter fik Gæsterne under Forpagter *Ulrichs* kyndige Ledelse en instruktiv Gennemgang af hele den store Landbrugsbedrift og en dejlig Tur i de skønne Omgivelser, og det blev hen paa Eftermiddagen, før Deltagerne atter spredtes efter en dejlig Dag.

En Deltager.

STOR GAVE TIL UNDERSTØTTELSESFONDEN

Fru *Sofie Bagmann* er død og har testamentarisk bestemt, at et Beløb, Kr. 10.000, skal tilfalde *Soransk Samfunds Understøttelsesfond* til Minde om hendes afdøde Søn, fhv. Bankassistent *August Bagmann*.

De 200 raske gamle Soraneres Stipendium.

Yderligere følgende gamle Soraner har tegnet sig som Konsolidant for Stipendiet og indbetalt Kr. 250 til dette:

Direktør *Jonas Lind*, *St. Cloud*, Frankrig. Herefter er der ialt 33 Konsolidanter.

ANGAAENDE KUNSTMUSEET I SORØ

Med bekymring ser jeg, at undervisningsministeriet har givet sit samtykke til, at arealet mellem Priorgade og Danneskiolds allé stilles til rådighed for bebyggelse af en museumsbygning. Skal virkelig den skønne Danneskiolds allé dækkes bort, så man kun kan ane den. Det er allerede galt nok, at museet er anbragt der, men kommer der nu en bygning til, vil det helt tage synet fra alléen, når man kommer til byen ad Priorgade. Danneskiolds allé er, ikke blot når man går igennem den, men også når man har den på afstand, majestætisk, disse høje lindetræer virker imponerende, og man sender en venlig tanke til hin stormand, i hvis navn den er anlagt. Det har sikkert været

hans mening, at den skulde stå som vagt og grænse mod byen, med et ingenmandsland foran sig. Det har netop været hensigten med dette ingenmandsland, at man havde alléen på afstand lige fra rod til top. Vi har så få smukke alléer i dette land. Skal man nu kun ane alléen over nogle hustoppe? —

Var det ikke muligt at finde et andet sted for en museumsbygning? Jeg har hørt den indvending, at den skal ligge indenfor akademiets grund. Der må sikkert også være plads til den. Jeg tænker her på den gamle lave længe på torvet til venstre for den gamle smukke regens, den har bagside ind mod gartner- og materialegården. Jeg skal huske meget fejl om ikke også den hører ind under akademiet. Jeg tror ikke der vil være meget tabt, om den blev erstattet med en smuk bygning.

Men hvorom alting er, skån Danneskiolds allé!

A. Lindegaard.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Apoteker *Emil Bang* (R. '94) opgiver pr. 1. Juli sit Apotek i Brande og bosætter sig i Gentofte.

*

Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) deltog i Maj i den internationale liberale Unions Kongres i Zürich.

*

Stud. theol. *Henning Rørvig Mortensen* (S. '41) har faaet Navneforandring til *Henning Rørskou*.

*

Fhv. Provst, Pastor emeritus *Th. Biering* (S. '89), der i Forvejen er Ridder af Dannebrog, er blevet Dannebrogsmænd

*

Fhv. Justitsminister, Landstingsmand *Aage Elmquist* (udm. 3. Kl. '03) er blevet Kommandør af Dannebrog af 2. Grad.

*

Politimester i Randers *H. Volquarts* (S. '05) er blevet Næstformand i Foreningen af Politimestre i Danmark.

*

Aftensammenkomsten i Traktørstedet »Kongekilden« i Dyrehaven Onsdag den 2. Juni havde ligesom Vintersæsonens Sammenkomster heller ikke samlet den forventede Tilslutning af Medlemmer. Til Gengæld morede de, som mødte, sig til Gengæld udmærket. Næstformanden, Direktør *A. Chr. Louw* præsiderede og udbragte Skaalen for Sorø Akademis Skole. Der blev sunget mange Sange — som vist aldrig før ved Soransk Samfunds Sammenkomster i de senere Aar, og da det medbragte Smørrebrød var sat til Livs, dansede man.

*

Paa det Sted i København — Hjørnet af Store Kongensgade og Toldbodvej — hvor Hovedindgangen til den gamle Gardehusarkaserne (1797—1898) i sin Tid laa, afslørede den 20. Juni en Mindeplade. Generalinspektøren for

Rytteriet, Oberst *Christian Friis* (S. '15) og Chefen for Gardehusarregimentet, Oberst, Kammerherre *H. Fog* (R. '09) talte.

*

Søndag den 9. Maj indviedes Asser Riigs Trops Spejderhytte i Bromme Skov. Divisionschefen for Vestsjællands Drengespejdere, Fr. Wilken-Jensen, Slagelse, samt Repræsentanter for blaa og grønne Pigespejdere og mange andre interesserede overværede Indvielsen, der indledes med, at Flaget hejstes til Sangen »Der er ingenting, der maner«. Rektor *Bohn* holdt Indvielsestalen, overrakte Nøglen til Spejderhytten til Tropsførereren *Svend Ranvig* og udbragte et 6-foldigt Hurra for den ny Spejderhyttes Fremtid. *Svend Ranvig*, som takkede, mindede bl. a. om Lektor *Lauritzens* Indsats for Asser Riigs Trop, hvorfor man i Dagens Anledning havde lagt en Krans paa Lektorens Grav, og Skovrider *Fritz Lorenzen* gav Løfte om en ny Flagstang til Spejderhytten.

*

Parnas-Selskabet kunde den 25. Maj fejre 50 Aars Jubilæum, og Restauranten er blevet forsynet med en Bar.

*

Læge *Folmer Bentzen* (IV Kl. Hovedeksamen '92) fyldte 75 Aar den 10. Juli.

*

Læge *Johannes Poort* (S. '34) har ved sin Afrejse til Amerika indbetalt Kr. 250 i Kontingent som livsvarigt Medlem. Hans foreløbige Adresse er: Dr. Johannes Poort c/o Parrish 2117, 23rd Avn. West Seatle 99, Washington, U. S. A.

*

Paa Carit Andersens Forlag udkommer en Bog om Frankrig af *Andreas Vinding* (udm. V Kl. '98), illustreret af Arne Ungermann.

*

Den 12. Maj var det 100 Aar siden, Maleren, Professor *Johan Frederik Nicolai Vermehren* (S. 1843) fødtes i Ringsted som Søn af Glarmester Peter Frederik Nicolai Vermehren og Hustru Sophie Amalie, f. Franck. Han gik i Sorø Akademis Skole fra Efteraaret 1938 til Sommeren 1843 og døde den 10. Januar 1910 i København.

*

Den 11. Maj var det 30 Aar siden, Landstingets Formand *K. K. Steincke* (S. '99) valgtes til Medlem af Landstinget.

*

Kontorchef i Landsnævnet for Børneforsorg *Hans Egede Glahn* (S. '10), udsendte den 25 Maj paa sin Sølvbryllupsdag under Titlen »Liljekonvaller« en Digtsamling. Bogen er tilegnet hans Hustru, Fru Irmelin Egede Glahn, født Lange-Müller, og er forsynet med Illustrationer af hans Datter, stud. med. Frk. *Benedicte Glahn*. Den er udkommet i Kommission paa Aug. Olsens Forlag, Hellerup.

*

Lektor ved Tønder Statsskole *E. A. Kiørboe* (S. '00) er blevet Ridder af Dannebrog.

Underdirektør i Aktieselskabet Alfr. Benzons Fabrikker *E. H. Lautrup-Larsen* (udm. 2. R. '03) fyldte 60 Aar den 22. Maj.

*

Civilingeniør *Jørgen Wille Jørgensen* (S. '33) viedes d. 15. Maj i Lyngø Kirke til Sygeplejerske, Frk. Gudrun Petersen.

*

Dr. phil. *Hans Ussing* (S. '29) er af Rockefeller-Fonden indbudt til et Studieophold i Californien og rejser derover i Juli.

*

Docent ved Danmarks Tandlægehøjskole, Tandlæge *P. O. Pedersen* (S. '00) har faaet antaget et videnskabeligt Arbejde til Forsvar for den odontologiske Doktorgrad. Værket hedder: *The East Greenland Eskimo Dentition. Numerical Variations and Anatomy. A Contribution to Comparative Ethnic Odontography.* Forsvaret finder Sted en Gang i Efteraaret.

*

Den 7. Juni var det 100 Aar siden, Professor ved Landbohøjskolen, Dr. phil. *Bernhard Bang* (S. '65) fødtes som Søn af Overlærer Jacob Henrik Bang og Hustru Laura Louise Marie Josephine, f. Moth. Dagen mindedes paa Landbohøjskolen. *Bernhard Bang* døde i 1932.

*

Gennem Undervisningsministeriet er der under 25. Februar udfærdiget kgl. Stadfæstelse ad mandatum, paa et Tillæg af November 1947 til den under 19. Februar 1944 kgl. konfirmerede Fundats for »Kunstmuseet i Sorø«. Tillægget er saalydende:

Fundatsens § 7 udgaar og erstattes af følgende:

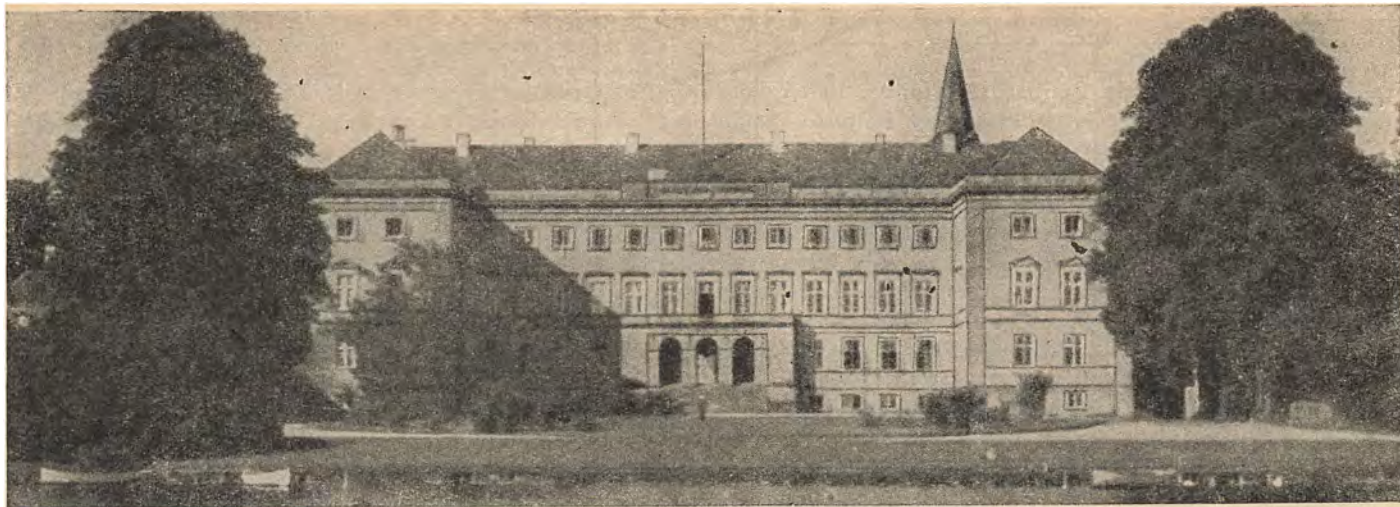
§ 7. Det Areal af Sorø Akademis Grund i Sorø, hvorpaa Museets Bygninger opføres, tilhører stedse Sorø Akademi. Bygningerne maa ikke paa nogen Maade behæftes, og hvis de ikke længere maatte benyttes til Museum, vil de enten være at fjerne eller at overlade vederlagsfrit til Sorø Akademi.

§ 8. Skulde det vise sig i Tidens Løb, at Institutionen mangler Midler til at bestride Omkostningerne ved Museets Drift, skal den selvejende Institution opløses, og Museet med dets Formue tilbydes først Sorø Akademi og derefter Sorø Købstad. Dersom hverken Akademiet eller Købstaden ønsker at overtage og opretholde Museet, leveres Deposita tilbage til Deponenten, medens Museets Aktiver realiseres i fornødent Omfang til Dækning af eventuel Gæld, dog saaledes at Kunstgaver saa vidt muligt holdes tilbage for at leveres tilbage til Giverne, hvis de endnu er i Live, medens de urealiserede Kunstværker iøvrigt tilbydes offentlige Kunstsamlinger efter Undervisningsministeriets Bestemmelse.«

Fundatsen § 8 benævnes fremtidig § 9.

Redaktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer. John H. Winther, Jens Munksgade 3, ØB. 4091.

Tryk: Selandia, København.

REKTOR BOHNS TALE til Dimittenderne ved Translokationen den 23. Juni

Saa er Øjeblikket da inde, da et nyt Hold Dimittender har afsluttet sin Skolegang paa Sorø Akademi og staar rede til at drage ud i Livet. Festsalen er fyldt til sidste Plads — ja, langt ud over sidste Plads — af Lærere og Kammerater, Slægtninge og gamle Sorøner, der alle er mødt frem for at ønske jer til Lykke og sige Farvel. Selv staar I her i Kreds omkring Skolens Talerstol, samlede for sidste Gang, med Sindet fyldt af saa mange modstridende Følelser. I har jo mange Gange før oplevet denne Afslutningshøjtidelighed, Translokationen, som vi kalder den, men hidtil i relativ Tryghed. I har Aar efter Aar set en Flok af jeres ældre Kammerater drage bort, og I har hver Gang været med til at synge Hauchs vemodige Afskeds-sang »Jeg ved et Sted«, med den alvorlige Slutningsstrofe »Saa drager bort! Nu Tiden er udrundet«; men det har stadig været som paa Afstand. I har hver Gang kunnet sige til jer selv: »Aa, jeg har da 3 Aar igen, eller 2 Aar eller et helt Aar!« Det har ligesom ikke været Virkelighed.

Men i Dag er det Alvor. I Dag er det jer selv, det gælder. »Nu Tiden er udrundet!« Sorø Akademi kan ikke give jer mere. I har faaet Lov at tilbringe en Række af jeres bedste Ungdomsaar hernede, nogle hele 7 Aar, andre 5 eller 3 Aar, en enkelt af Realisterne kun 1 Aar; men for jer alle har Sorø lukket sig op, og de Rigdomme, som Stedet her gennem Hundreder af Aar har rakt dansk Ungdom, har ogsaa I faaet Del i. Har I nu nyttet Tiden vel? Har I forstaaet at berige baade Sind og Samvær ved at samle jer Skatte, som Møl og Rust ikke kan fortære? Og har I forstaaet at lytte til Stedets særlige Tale, Talen om den ægte Troskab som den nødvendige Forudsætning for de modne Frugter, I gerne senere skulde bære? Det ligger nær at spørge saaledes i Afskedens Stund. Men I skal ikke svare, i hvert Fald ikke i Dag. For det første har I endnu Sorø alt for tæt ind paa Livet, og som bekendt skal man paa Afstand for at faa Perspektiv i Billedet; for det andet

er jo alle jeres Tanker, som rimeligt er, rettet fremefter, saa I i Øjeblikket ikke sanser ret meget andet end det, der skal komme.

Jeg forstaaer, at I i Dag alle drager et Lettelsens Suk over, at Sliddet nu er endt og Maalet endelig naaet. Eksamenstiden er jo en anstrengende Tid, en enerverende Tid, selv om den ogsaa er præget af Forventningens Sødme. Der er jo dem, der mener, at der gøres alt for meget ud af Eksamensarbejdet her i Landet, og at det stort set er et goldt og formaalsløst Arbejde. Der har som bekendt ogsaa hævet sig adskillige Røster i den senere Tid for at afskaffe eller i hvert Fald stærkt reducere Eksaminerne. Jeg tror dog ikke, dette vilde være heldigt. For det første viser en Eksamen jo, om Eleven har været i Stand til gennem et koncentreret Arbejde inden for en begrænset Tid at ordne et stort Stofs forskellige Enkeltheder til et samlet Hele, saa han har faaet et virkeligt Overblik over det og er i Stand til at tumle med det. Opøvelsen af denne Evne er meget værdifuld, og de unge, der viser sig i Stand til at beherske et Stof paa denne Maade, har da ogsaa særlige Betingelser for kvalificeret Arbejde senere i Livet. Dernæst er Eksaminerne den eneste virkelig brugbare Rettesnor ved de unges første Ansættelse i en Stilling, hvad enten det drejer sig om en Stilling i Administrationen, Etaterne, Erhvervslivet el. lign. Steder. Havde de ansættende Myndigheder ikke dem at rette sig efter, vilde vi hurtigt komme ud i den rene Vilkaarlighed, hvor ganske uvedkommende Hensyn vilde være afgørende. Dermed være ikke sagt, at der ikke kan være et og andet, man kunde ønske ændret ved den nuværende Eksamensordning, og jeg for min Part skal gerne indrømme, at jeg for Studentereksamens Vedkommende er blevet mere og mere tilbøjelig til at ønske den gamle Ordning tilbage, hvor Eleverne blev prøvet i alle Fag, men hvor de ogsaa havde en lang forudgaaende Læseferie, i hvilken de selv kunde

tilrettelægge deres Arbejde. Den Ordning, vi har haft i den sidste halve Snes Aar, var jo tænkt som en Lettelse, hvad den maaske ogsaa er i selve Eksamensdagene; men den har alligevel paa flere Maader været en Skuffelse og har bl. a. medført, at dette, at en Elev, der i god Tid begyndte paa sin Eksamenslæsning i de særlig omfattende Fag som f. Eks. Dansk, Historie eller Græsk, praktisk talt ikke kendes mere. Det er jo nemlig ret sent, der bliver givet Meddelelse om, hvilke Fag der skal udgaa ved Prøven, og som Menneskeheden nu en Gang er beskaffen, er der ingen, der kan tænke sig at begynde at repetere et Fag, der muligvis vil vise sig helt at udgaa af Programmet. Delte er en af de uheldige Følger af den nuværende Ordning; den nær næppe været forudset, men er ikke desto mindre en Kendsgerning. Om der er nogen Mulighed for at komme tilbage til den tidligere Ordning, ved jeg ikke; men jeg tror ikke, jeg staar ene med Ønsket derom.

For jeres Vedkommende er Spørgsmaalet imidlertid ikke mere aktuelt. I har alle klaret Skærene, og jeres Blik er nu rettet mod Fremtiden, der ligger lys og lokkende foran jer. Det, der i særlig Grad virker og lokker jer, naar I nu stirrer ud mod den ny Verden, der aabner sig, er vel Tanken paa *Friheden*, den gyldne Frihed, som I har længtes saa stærkt efter. Heri er intet mærkeligt. Det skulde jo helst være saadan, at jo ældre man blev, og jo mere man modnedes, des større og større Betydning fik Friheden for en; men samtidig skulde det da ogsaa gerne være saadan, at Begrebet Frihed voksede og lutredes for en, efter som Aarene gik, saa man forstod, at det er noget langt mere og noget langt større end blot en Sommerferie. Lad mig da, inden vi skilles, med nogle faa Ord pege paa, hvad Frihed vil sige.

»Paa Frihed høres alle skrige, skønt faa kun ved, hvad det vil sige«, siger Rahbek i en af sine muntre Drikkeviser fra Slutningen af det 18. Aarh. Og det er der unægtelig noget i. I Almindelighed er det vel saadan, at naar Folk taler om større Frihed, mener de Frihed for et eller andet ydre Baand, der snærer dem: Frihed for Arbejde, Frihed for Pligter, Frihed for Hensyn. Skoledrenge vil være fri for de mange Lektier, Soldaterne for den strenge Disciplin, Arbejdere og Funktionærer vil være fri for den lange Arbejdsdag, Forretningsmændene for de mange Restriktioner og Skatteborgerne for de høje Skatter. Men selv om der godt kan være en vis Rimelighed i noget af dette (navnlig i det sidste!), saa vil enhver, der tænker nærmere over Tingene, bl. a. kunne indse, at absolut Frihed paa disse o. lign. Omraader vil aldrig kunne gennemføres. Hvor Mennesker lever sammen i Samfund, maa der altid være faste Love og Bestemmelser til at regulere deres indbyrdes Forhold, og der maa være en Øvrighed til uden Persons Anseelse at haandhæve disse Love; ellers vilde Samfundet hurtigt opløses og gaa til Grunde. Men naar dette erkendes, vil det ogsaa være indlysende, at den ydre Frihed, Friheden til at gøre »ligesom det passer mig«, aldrig kan blive fuldstændig; den vil altid være absolut begrænset af Hensynet til de øvrige Medlemmer af Samfundet. Fik Mennesker Lov til at tilsidesætte Pligter og Hensyn, naar det passede dem, da vilde Friheden snart blive til Tøjlesløshed, og de lave og slette Instinkter vilde hur-

tigt faa Overhaand og nedbryde alt, hvad der er smukt og rent. Vore Oplevelser i de 5 onde Aar vidner tilstrækkeligt herom.

Men Frihed er da ogsaa noget langt mere og langt værdifuldere end den her omtalte *ydre* Frihed. Frihed i dybere Forstand er den Tilstand af aandelig Uafhængighed, der sætter den enkelte i Stand til i den givne Situation at tale og handle, som Samvittigheden alene byder. Denne Frihed, den indre eller aandelige Frihed, burde være Maalet for alle Menneskers Stræben; men desværre er der mangfoldige, der slet intet kender til den. De er saa afhængige af andres Meninger og Domme; de finder det saa ubehageligt at skulle tage personlig Stilling til de mange Problemer, der møder en i Livet; langt lettere er det at gøre, som Kammeraterne siger, navnlig naar der er rigtig mange, der siger det samme, synes de; hellere følge Flokken end risikere at staa helt alene. En saadan Betragtning er ikke sjælden; men den har intet med Frihed at gøre. Folk, der tænker saadan, er ikke fri Mænd, men derimod hvad Henrik Ibsen i »En Folkefjende« kalder »aandelige Almuesmænd«.

Aandelig Frihed er baade den enkeltes og Nationens dyreste Klenodie og den nødvendige Betingelse for alt Liv. Det føles stærkt her i Norden og er fremhævet Gang paa Gang. Lad mig blot minde om Grundtvigs kendte Ord: »Frit at tænke, tro og tale, det er Folkets Ret«, der i Besættelsestiden blev den Fane, hvorunder al aandelig Modstand samledes. Men ogsaa senere Forfattere har stærkt understreget det samme. I Jacob Knudsens Forfatterskab møder vi atter og atter Kravet om Orden og Fasthed i alle ydre Forhold, men fuldstændig Frihed paa det aandelige Omraade. I hans kendte Roman »Lærer Urup« fra 1909 udtrykker Hovedpersonen det et Sted saaledes: »Hvor var Verden da ogsaa blevet utrolig bagvendt: at man gav Frihed paa Frihed — ud i det rent tøjlesløse — dér, hvor Lov og Orden og Bundethed var absolut nødvendige — men paa det aandelige Omraade, hvor der burde være grænseløs Frihed, dér bandt og strammede og snærede man, dér indførte man Lov og fastsatte Regler«.

Derfor siger jeg da til jer unge, der nu forlader Skolen: Det er den indre Frihed, der maa være Maalet, den Aandens Frihed, hvoraf de ranke, fribaarne Personligheder skal fremstaa, som vort Fædreland altid trænger til. Den opnåas ikke gratis. Der maa arbejdes, og der maa kæmpes, og Kampen maa i første Linie vendes indad og rettes mod alt det i ens egen Personlighed, der vil luske udenom, gerne vil gaa paa Akkord og følge med Strømmen. Og her kommer vi til Paradokset: Hvis Kampen skal føres igennem til Sejren, saa et Menneske bliver virkelig frigjort, da maa han først være *bundet*, bundet til noget uden for sig selv. Et svajende og flakkende selvoptaget Menneske vil altid være ufri. Kun den, der helt er bundet — enten til en stor Idé eller til en stor Skikkelse, som han er rede til at sætte alt ind for — kun han har Mulighed for at naa den hele og fuldkomne Frigjorthed.

Mange ædle og fribaarne Mennesker er i Aarenes Løb udgaaet af denne Skole. Det er mit Haab, at ogsaa I, der nu drager bort, efterhaanden som Dagene skrider og

Modningen fuldbyrdes, vil forstaa Betydningen af den ægte Frihed og optage Kampen for at vinde den. Bliv ikke Medløbere og Eftersnakkere, men fri selvstændige Personligheder, der i jeres Samvittighed er uløseligt bundet til Sandhed og Ret.

Hermed hyder jeg jer Farvel. Gid det maa gaa jer alle godt. Gid Livet ikke maa tage haardere paa jer, end I kan taale det og styrkes derved, og gid I i jeres Gerning maa komme til at øve en Indsats til Gavn for jer selv og til Ære for jeres gamle Skole. Den vil følge jer, paa Afstand, og ikke glemme jer.

Lev saa vel allesammen.

AAGE GUNNER LAURITZEN

* 3. Januar 1880 — † 23. Juni 1948

Læge A. G. Lauritzen døde den 23. Juni paa Bispebjerg Hospital. Den 3. Oktober i Fjor drog han ud som Skibslæge med Det Østasiatiske Kompagnis Baad »Meonia« til Østen. Fra denne Rejse vendte den ellers saa vitale og livsglade Mand syg og livstræt hjem, uden at det egentlig kunde konstateres, hvad han fejlede. Han laa i flere Maaneder som Patient paa Frederiksberg Hospital. Hjemkommen derfra indlagdes han efter faa Ugers Forløb paa Bispebjerg Hospital, hvor han underkastedes en Nyreoperation. Her døde han stille Sct. Hans Aftens Dag. Bisættelsen fandt Sted Søndag den 27. Juni fra Søndermark Krematoriums store Sal. Soransk Samfund havde sendt en Krans.

Aage Gunner Lauritzen var født den 3. Januar 1880 i København som Søn af Grosserer Andreas Gerhard Lauritzen og Hustru Marie Christine, f. Wied. Han blev tidligt forældreløs og opdroges derfor i Hjemmet hos en Farbroder, som var Manufakturhandler i Slagelse, hvor han nogle Aar frekventerede Realskolen. Efter Sommerferien 1891 indkom han i Sorø Akademis Skole, som han forlod i 1899 med Studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige Retning. Otte Aar efter tog han den lægevidenskabelige Eksamen, og efter den sædvanlige Hospitalstjeneste praktiserede han en kortere Tid først i Odde i Jylland og siden i Vemmelev mellem Slagelse og Korsør, studerede derefter i Dresden og Berlin og nedsatte sig i Foraaret 1914 som praktiserende Læge i København. I 1918 fik han Specialistanerkendelse i Fødsels- og Kvinde-sygdomme og blev samme Aar Jernbanelæge. Desuden var han i Aarene 1917—32 Afdelingslæge paa Sct. Josephs Hospital. Han havde megen Rejselyst i Blodet og gjorde lange Turistrejser, saavel her i Europa som til oversøiske Lande. Af og til tilfredsstillede han Rejselysten ved at tage ud som Skibslæge. Sin første Tur som saadan foretog han i en ung Alder med en Ø.K.-Baad, lidet anende den Gang, at han som ældre Mand for sidste Gang i sit Liv skulde komme til at øve Lægegerning i en af samme Selskabs Baade.

Aage Gunner Lauritzen følte sig nær knyttet til Sorø og var en trofast Deltager i Soransk Samfunds Sammenkomster og Udflugter. I alle sine Sorøaar boede han i Huset ude i Alléen hos daværende Adjunkt Frederik Matthiessen og Hustru, hos hvem den forældreløse gennem otte Dreng- og Ynglingeaar fik et andet Hjem, og han

omfattede disse to og dette Hjem med en sjælden rørende Trofasthed og Hengivenhed. Derom vidner bl. a. hans smukke Mindeartikel om Fru Beatrice Matthiessen i Soraner-Bladets Julinumnr 1943. Ellers var det ikke netop det rørende, som mest prægede Aage Gunner Lauritzen. Han, der lige til Sygdommen bevarede en ikke ringe Ungdommelighed i saavel Ydre som Indre, forekom maaske nogle kynisk og fripostig. Han var i hvert Fald en begavet Mand med en skarp Replik og et friskfyragtigt Væsen. Samvær og Samtaler med ham var ikke kedelige, og kendte man ham, som jeg har gjort det lige fra Drengesaarene i Slagelse, kunde man trods alt ikke lade være med at føle sig charmeret af denne økonomisk uafhængige og frigjorte Mand, der ikke nærede synderlig Respekt for ret meget i denne Verden. Han havde været gift flere Gange. Hans sidste Hustru, Fru Elisabeth Lauritzen samt to Sønner og en Datter fra de første Ægteskaber, overlever ham. Sønnerne opholder sig i Amerika.

V. Sorgenfrey Hansen.

NYE MEDLEMMER

Urmager Otto Mæhl (S. '39), Lille Møllestræde, Kalundborg.

Redaktør Paul Ruus (udm. 2. G. '15), Nørre Farimagsgade 69, København K.

REGNSKABER FOR 1947

REGNSKAB FOR SORANSK SAMFUND 1947

(Tallene i Parentes er for 1946).

INDTÆGTER:

Beholdning fra forrige Aar (4.595,71)	8.439,43	
Indgaaede Kontingenter:		
for 1946 og før (786)	931,00	
for 1947 (11.805)	11.074,00	
for 1948 (116)	22,00	12.027,00
Tilskud fra Jubilæumsfonden til Sorøtur ...	600,00	
Indvundne Renter (179,82)	303,42	
		<u>21.369,85</u>

UDGIFTER:

Sammenkomster og Møder (2.799,29)	3.531,01	
Soranerbladet:		
ordinært Tilskud (800)	1.000,00	
extraordinært Tilskud (0)	1.600,09	2.600,09
Papir og Tryksager (1.129,50)	287,05	
Porto (497,40)	390,52	
Agitation (0)	609,00	
Aarsskriftet	547,00	
Medhjælp (200)	120,00	
Telefon (59,55)	51,40	
Blomster, Kranse og Lykønskninger (116,35)	175,64	
Bestyrelsesudgifter (0)	67,20	
Revisionshonorar (200)	200,00	
Foreløbige Udgifter til Medlemslisten (0)...	767,50	
Køb af et Antal Exemplarer af Akademi-		
kasserer la Cours Bog: „Godset Sorø		
Akademis Funktionærer 1747—1947" (0)	400,00	
Arkivet (0)	122,50	
Vederlag for Retten til 3 Fremførelser af		
Sorø Film II (0)	450,00	
Tilskud til Fraternitas Sorana	100,00	
— Mindepladen for de under sidste		
Verdenskrig afdøde Soranere	1.000,00	
Tilskud til Bogpræmier paa Sorø Akademis		
Skole (100)	100,00	
Cricketbat (120,90)	67,00	
Indkøb af soranske Billeder	128,00	
— Soranernaale	709,00	
Diverse Udgifter (446,25)	248,35	
Beholdning at overføre (8.430,43)	8.698,59	
		<u>21.369,85</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER 1947

AKTIVER:

Kassebeholdning (22)	308,52	
Indestaaende paa Giro (33,86)	519,05	
— løbende Checkkonto i Spa-		
rekassen (288,80)	181,89	
Indestaaende paa Sparekassebog (8.094,77)	7.689,13	8.698,59
Kontingentrestancer:		
fra tidligere Aar (564)	1.193,00	
fra 1947 (1.641,00)	3.070,00	4.263,00

PASSIVER:

Forudbetalt Kontingent (116)		22,00
Skyldigt Tilskud til Understøttelsesfonden...	500,00	
Skyldigt Tilskud til Legatet for gamle So-		
raneres Efterladte	100,00	
Skyldig Kontingentrefusion til jydsk og		
fynsk Afdeling anslaaet	750,00	1.350,00
Balance (Formue) (8.439)		<u>11.589,59</u>
		<u>12.961,59</u> 12.961,59

Jonas Bruun (sign.).

Ovenstaaende Kasseregnskab og Status, som er udarbejdet uafhængigt af hinanden, har jeg revideret og fundet overensstemmende med Samfundets Bøger og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

Af Restancer fra før 1/1 1947 er afskrevet 81 Kr.

København, den 17. April 1948.

sign. **Carl M. Reislev,**
statsaut. Revisor.

★

SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSESFOND 1947

Overført fra 1946	2.623,40	
Renter	1.229,45	
Tilskud	500,00	
Afdrag	2.325,00	
Udtrukne Obligationer	2.400,00	
Udbetalte Laan		2.620,00
Gaver		300,00
Obligationenkøb		3.367,87
Gebyrer, Assistance		46,45
At overføre		2.743,53
		<u>9.077,85</u> 9.077,85

FORMUE pr. 1/1 1948:

Obligationer	30.400,00	
Tilgodehavende Tilskud	500,00	
Debitorer ultimo 1946	38.030,70	
+ Tilgang	2.620,00	
		<u>40.650,70</u>
÷ Afgang	2.325,00	38.325,70
Bankbeholdning	1.167,13	
Girobeholdning	1.076,40	
		<u>71.469,23</u>

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 14. April 1948.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

SORANERBLADETS DRIFTSREGNSKAB
FOR AARET 1947

INDTÆGTER:		
Beholdning 1. Januar 1947		404,98
Tilskud fra Soransk Samfund:		
Ordinært:	1.000,00	
Ekstraordinært:	1.600,09	2.600,09
<hr/>		
Tilskud fra Bladfonden:		
Renter af Obligationer	1.295,95	
Hævet af Bankbeholdning	30,21	1.326,16
<hr/>		
		4.331,23
UDGIFTER:		
Avispostkontoret	1.170,45	
Honorar for Artikler til Bladet	76,16	
Clichéer	130,76	
Ekstra Tryk af Bladet	2.682,00	
Tryksager etc.	25,01	
Beholdning 31. December 1947	246,85	
<hr/>		
		4.331,23

Obligationsbeholdningen omfatter herefter følgende

Effekter, nom.:			
200 Kr. Østifternes Kreditforening	13. Serie 4% ...		200,00
17.600 — — —	14. — 4% ...		17.600,00
1.000 — — —	11. — 4% ...		1.000,00
1.000 — — —	13. — 4½% .		1.000,00
2.000 — Sønderjyllands —	7. — 4% ...		2.000,00
11.300 — Østifternes —	16. — 3½% .		11.300,00
			<hr/>
			33.100,00

Efter afsluttet Revision har jeg givet det udarbejdede Regnskab følgende Paategning:

„Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.”

København, den 17. April 1948.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

SORANERBLADETS STATUS PR. 31. DECEMBER 1947

	Aktiver	Passiver
Kassebeholdning	12,63	
Bankbeholdning	234,22	
Formue		246,85
<hr/>		
	246,85	246,85

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Bladets Kassebog og Bilag. Beholdningens Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 14. April 1948.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

BLADFONDENS DRIFTSREGNSKAB FOR AARET 1947

INDTÆGTER:		
1. Januar. Beholdning fra 1946		29,21
Renter:		
af Bankbog	1,75	
÷ for Bogen	0,75	1,00
<hr/>		
Renter af Obligation	1.312,50	
1000 Kr. Østifternes Kreditforening —		
Obligation 4%, 14. S., udtr. pr. 1/1 48	1.000,00	
<hr/>		
UDGIFTER:		
Depotgebyr		16,55
Tilskud til Soranerbladet:		
Hævet af Bankbeholdning		30,21
Renter af Obligation	1.295,95	
Indsat Provenu af udtrukket Obligation paa Bankkonto		1.000,00
<hr/>		
	2.342,71	2.342,71

FORMUE PR. 31. DECEMBER 1947

Beholdning af Obligationer nom.	33.100,00	
Indestaaende paa Dispositions-konto i Privat-banken, Vesterbro Afd.	1.000,00	
<hr/>		
	34.100,00	

STØTTEFONDET FOR AFDØDE SORANERES
EFTERLADTE 1947

Overført fra 1946	383,26	
Obligationsrenter	460,00	
I Obligationer fra Legatstifteren	3.000,00	
Gebyrer		6,00
Udbetalte Legater		450,00
Henlagt i Legatets Depot i Obligationer ...		3.000,00
At overføre		387,26
<hr/>		
	3.843,26	3.843,26

FORMUE pr. 1/1 1948:

Obligationsbeholdning	15.000,00	
Bankbeholdning	387,26	
Tilgodehavende Tilskud fra Soransk Samfund	100,00	
<hr/>		
	15.487,26	

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 17. April 1948.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND 1947

Overført fra 1946	1.532,06	
Obligationsrenter	895,00	
Gave	1.000,00	
Gebyrer		10,00
Tilskud til Sorø Tur 1946		600,00
Købt Obligation		1.014,33
At overføre		1.802,73
<hr/>		
	3.427,06	3.427,06

FORMUE pr. 1/1 1948:

Obligationsbeholdning	21.000,00
Bankbeholdning	1.802,73
	<hr/>
	22.802,73

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret: (Kr. 1.802,73 paa Check Konto Nr. 13816 m. Privatbanken, Raadhus Afd., og 21.000 Kr. i Kreditforeningsobligationer, ifølge Receptpisse Nr. 164 m. samme Bank).

København, den 17. April 1948.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

HANDELSSKOLEEJER VALDEMAR PETERSENS LEGAT
1947.

Overført fra 1946	891,50	
Obligationsrenter	694,00	
Udtrukne Obligationer	3.000,00	
Gebyr		8,40
Købt Obligationer		3.061,83
Udbetalte Legater		600,00
At overføre		915,27
	<hr/>	
	4.585,50	4.585,50

FORMUE pr. 1/1 1948:

Obligationsbeholdning	15.900,00
Bankbeholdning	915,27
	<hr/>
	16.815,27

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab er revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret. (Kr. 915,27 paa Check Konto Nr. 13815 m. Privatbanken, Raadhus Afd. Kr. 15.900,— Kreditforeningsobligationer ifølge Receptpisse Nr. 165 m. samme Bank).

København, den 17. April 1948.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

★

SORANSK SAMFUNDS BUDGET FOR 1948

(I Parentes er anført Tallene paa Budgettet for 1947).

INDTÆGTER:

Beholdning (8.400,00)	8.500,00
Af Restancer forventes at indgaa (800)	1.000,00
Medlemsbidrag (11.500,00)	12.000,00
Renter (200)	200,00
Diverse (100)	100,00
	<hr/>
Ialt (21.600,00)	21.800,00

- UDGIFFTER:

Møder og Sammenkomster (4.000)	4.000,00
--------------------------------------	----------

Soranerbladet:

Tilskud (1.000,00)	1.000,00
Bladfonden (1.000,00)	1.000,00
Kontingentrefusion til jydsk og fynsk Afdeling (800)	800,00

Diverse Tilskud:

Understøttelsesfonden (500,00)	500,00
Crieket- og Fodboldkampe (150,00)	200,00
Fraternitas Sorana (100,00)	100,00
Bogpræmier paa Sorø Akademis Skole (100,00)...	100,00
Støttefonden for gamle Soraneres Efterladte (100,00)	100,00
Papir, Tryksager, Aarsskrift m. v. (1.200,00) ...	1.200,00
Porto og Telefonsamtaler m. v. (500,00)	500,00
Medhjælp (1.500,00)	1.200,00
Revision (200,00)	200,00
Blomster, Kranse m. v. (300,00)	300,00
Diverse Bestyrelsesudgifter (0)	150,00
Diverse uforudsete Udgifter (500,00)	1.000,00
Medlemsfortegnelse, Sangbog m. v. (4.000,00) ...	5.000,00
Overførsel (5.550,00)	4.450,00
	<hr/>
	21.800,00

AFSTEMNINGEN OM SORANERBLADETS
FUNDATS

I Februarnummeret for dette Aar af Soranerbladet findes en Gengivesle af Fundatsen for Maanedsskriftet »Soranerbladet«s Fond, godkendt af Undervisningsministeriet, dog paa den Betingelse, at der ved en Urafstemning mellem Soransk Samfunds her i Landet boende Medlemmer er Flertal for Fundatsens Vedtagelse.

Med dette Nummer af Soranerbladet følger en Stemmeseddel i Form af et Brevkort, som Medlemmerne anmodes om at udfylde og indsende til den paa Brevkortet angivne Adresse.

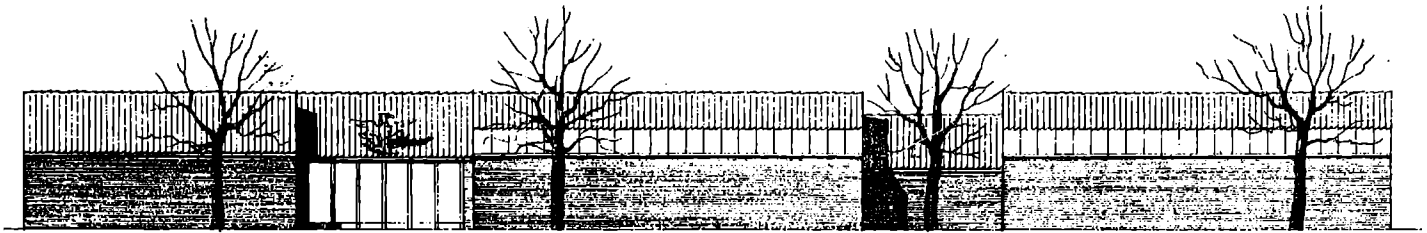
Der gøres udtrykkelig opmærksom paa, at kun stemmeberettigede Medlemmer kan afgive Stemme.

De, som muligvis med dette Nummer ikke faar en Stemmeseddel, anmodes om at rekvirere en saadan ved Henvendelse til Soranerbladets Ekspedition: *Direktør Gunnar Knudsen, Lyngbyvej 170, Københ. Ø.*

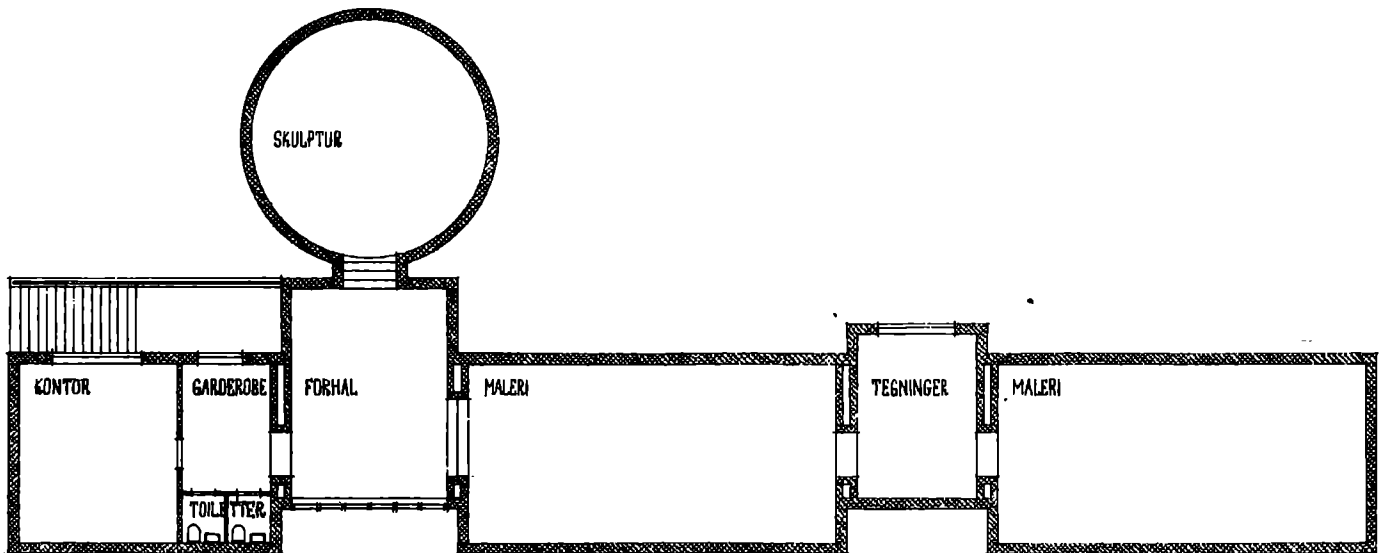
SORØ AKADEMIS SKOLES
AARSSKRIFT 1948

Soransk Samfunds Medlemmer har modtaget Aarsskriftet for 1948, allsaa for Skoleaaret 1947—48. Indholdet er Efterretningen om Skoleaaret ved Rektor P. H. Bohn.

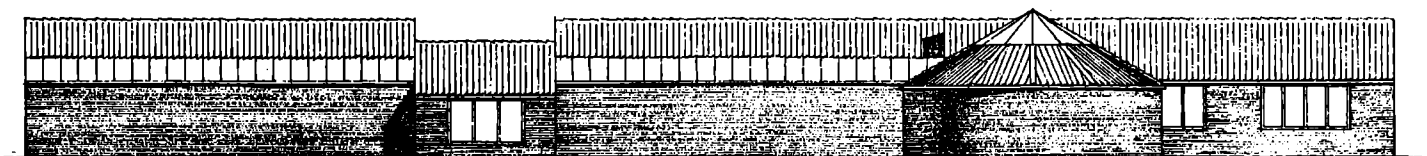
Der indledes med de smukke og varmtføjte Mindeord *Bohn* udtalte ved Morgenlovsangen, Onsdag den 31. Marts, den første Dag efter Paaskeferien, over den afdøde *Rektor Raaschou-Nielsen*.

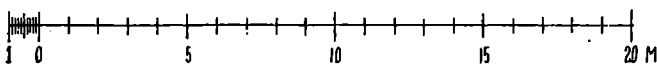
ØSTSIDE

PLAN

VESTSIDE

MAAL: 1:200

Ovenstaaende gengives Arkitekt Vilhelm Lauritzens i Soraner-Bladets Juninummer d.A. omtalte Tegning af det paatænkte Kunstmuseum i Sorø, til hvilket der er reserveret en Byggegrund mellem Danneeskjolds Alle og Priorgade.

I Sommeren 1947 dimitterede Skolen 44 med Studentereksamen og 24 med Realeksamen. Mellemskoleeksamen blev bestaaet af 57 Elever. Den 1. Maj 1947 var Elevantalet 400. Skolens Elevantal var ved Udgangen af April i Aar 391. Skolebibliotekets Bogbestand udgjorde 31. Marts 1948 68.911 Bind, hvilket er en Tilvækst paa 606 Bind, hvortil kommer 13.541 Skoleprogrammer. I Finansaaret 1947—48 har Biblioteket haft 313 Laanere, deraf 208 Ele-

ver. Der er fra Biblioteket udlaant 3930 Bind, heraf til Elever 1851. Fra Læsesalen paa Blaa Gang er hjemlaant 224 Bind, ialt 4154. Fra Elevbibliotket er der udlaant 1372 Bøger til 76 Laanere, og der er anskaffet 24 Bøger. Alumnernes Antal er 150. Af disse bor 44 paa Gymnasiebygningen, 64 paa Hovedbygningen og 42 paa »Vænget«.

Translokationen fandt i Aar Sted Onsdag den 23. Juni Kl. 14, hvorefter Sommerferien begyndte. Optagelsesprø-

verne afholdtes Fredag den 25. og Lørdag den 26. Juni. Det nye Skoleaar begynder Mandag den 16. August.

Translokationen for 1. og 2. Mellemskoleklassens Elever fandt Sted i Festsalen Søndag Eftermiddag den 20. Juni.

Den egentlige Translokation foregik i samme Sal Onsdag den 23. Juni. Rektor Bohn dimiliterede 53 Studenter og 22 Realister. 58 har bestaaet Mellemskoleeksamen. Tre Studenter bestod med Udmærkelse, nemlig *Finn Asger Hamerik Rohbeck* (nysproglig), *Hans Jørgen Koktvedgaard* og *Anders Thorkild Lervad* (begge matematiske). Realisten *Hans Christian Hansen* fik ogsaa Udmærkelse. For sidste Gang uddeltes Soransk Samfunds store Sorø-bog. Den overrakte til *Hans Jørgen Koktvedgaard*. To fra den amerikanske Ambassade modtagne Bøger til Elever, der har været særlig flinke i Engelsk, titdeltes *Finn Rohbeck* og *Arvig Gregers Jensen*. Foreningen »Norden«s Boggave (Finlandsbogen) tildeltes *Erik Thrane*.

Højtideligheden overværedes af fire 60 Aars Studenter-jubilarer, nemlig fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. *M. C. Mackeprang*, Læge *Ch. R. Kjær*, Nakskov, Pastor emer. *Ove Krarup*, Sæby, og Læge *M. A. Smidl* samt af nogle 30 og 25 Aarsjubilarer.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Direktør *Gert Knøvl* (S. '29), København, er blevet gift med Tandlæge, Frk. Kirsten Winge, London.

*

Direktør *Poul Simonsen* (S. '99) er blevet Kommandør af 2. Klasse af den kgl. svenske Vasaorden.

*

Sorø Akademi vil lægge en Sti langs Pedersborg Søes østre Side fra Kongebroen til Pedersborg med en Bro over Aaen, der forbinder Pedersborg Sø og Tuel Sø.

*

Paa Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, er som Særtryk af »Vor Ungdom« udkommet »Meddelelser fra Statens pædagogiske Studiesamling indeholdende bl. a. to Afhandlinger af Overlærer, Dr. *Olaf Carlsen* (S. '17), den ene om Soraneren, Statsmanden og Godsejeren *Christian Ditlev Reventlows* (Sorø 1764—67) Stilling i Dansk Pædagogik, den anden en Anmeldelse af Ekspeditionschef i det norske Undervisningsministerium, Einar Boyesens Disputats, hvori Carlsen har fremdraget en Del soransk Stof til Belysning af dansk Pædagogik og Skolevæsens Indflydelse paa norsk Skoleliv.

*

Ved en meget kedelig og beklagelig Fejlskrivning i det fra Understøttelsesfondens Kasserer, Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* modtagne, maskinskrivne Manuskript, var Navnet paa den Dame, som har testamenteret Understøttelsesfonden 10.000 Kr. til Minde om sin afdøde Søn, i Soranerbladets Juninummer angivet som Fru Sofie Bagmann og Navnet paa hendes afdøde Søn som August Bagmann.

De rigtige Navne er — hvad Clausen kunde have konstateret ved at se efter i Matriklen — *Sophia Baumann*, f. *Binzer*, der var Enke efter afdøde Kolonibestyrer i Hol-

steinborg, *Gustav C. Baumann*. Sønnen *August Binzer Baumann* var født 27. April 1894 i Godthaab paa Grønland. Han gik i Sorø Akademis Skole 1907—11 og forlod den med Realeksamen. Han var i nogle Aar Assistent i Privatbanken i København, men maatte paa Grund af Sygdom tage sin Afsked og virkede derefter som Revisor. Indtil Sygdommen ikke tillod det mere, var August Baumann en meget trofast Deltager i Soransk Samfunds Sammenkomster. Han døde den 17. September 1945 (se Soranerbladets 30. Aargang Nr. 11, Side 83).

*

Toldkasserer *Vilhelm Bay* (R. '95), der i sin Tid gennem en Aarrække var Revisor i Soransk Samfund, fylder 70 Aar den 16. August. Bay, der i Forvejen er Ridder, er blevet Dannebrogsmænd.

*

Læge i Skagen *Christian Anker Winther* (S. '96) fyldte 70 Aar den 29. Juni.

*

Landsretssagfører i Odense *Mogens Hesselberg Møller* (S. '23) er blevet Højesteretssagfører.

*

Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02) er blevet Formand for Dybbøl Skanse-Nævnet.

*

Knud Peter Damm (S. '41) har taget juridisk Embeds-eksamen med 1. Karakter.

*

Henning Rørskou (S. '41) har taget theologisk Embeds-eksamen ved Københavns Universitet og viedes den 17. Juli i Lemvig Kirke til Børnehavelærerinde Ellen Margrethe Skou, Datter af Fru Tømmerhandler Skou, Lemvig.

*

I Serien Nationalmuseets blaa Bøger er hos Gyldendal udkommet »Trelleborg« af *Poul Nørlund* (S. '06).

*

Direktør, Civilingeniør *H. H. Stevenius-Nielsen* (S. '20) er blevet Medlem af Industriraadet.

*

Landsretssagfører, Direktør *E. E. Mitens* (S. '07), Thors-havn, er blevet Ridder af Dannebrog.

*

Der er meddelt Kaptajn *Aage Olsen* (S. '23) tilladelse til at føre Familienavnet *Eifer*, saaledes at hans fulde Navn for Fremtiden er: *Aage Eifer*.

*

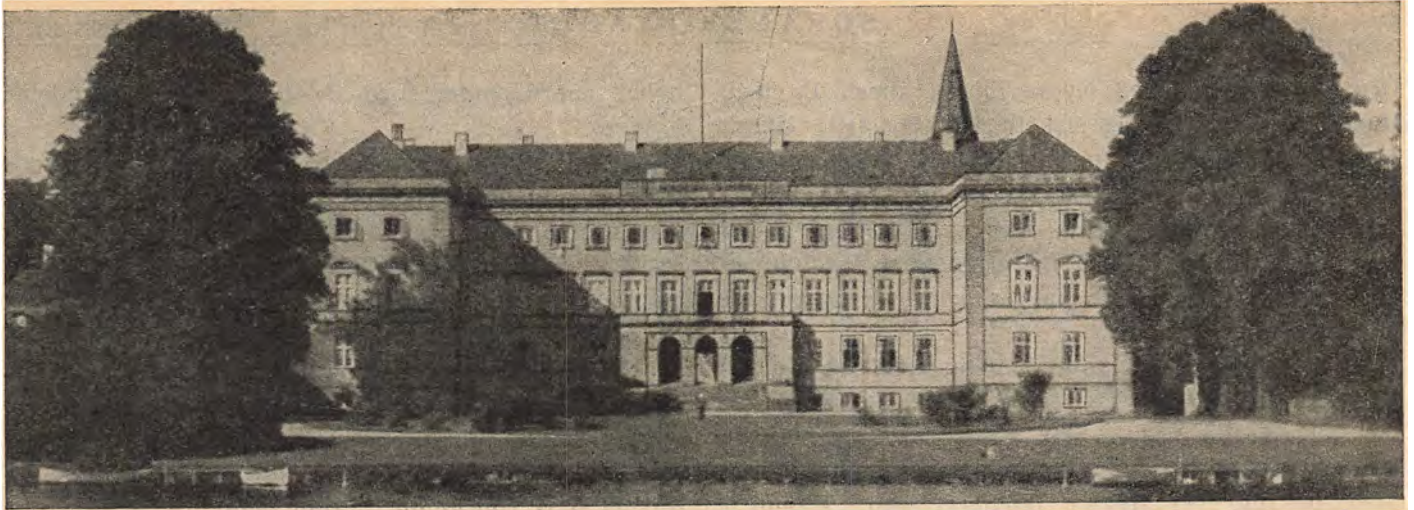
Ved Sorø Akademis Skole vil ifølge »Statstidende« en Stilling som Lektor, Adjunkt eller Timelærer med Faget Sang i hele Skolen være at besætte fra 1. August. Ansøgningsfristen udløb den 22. Juni.

*

I Dagene 24. Juni—5. Juli var der Sommerlejr for Sorø Akademis Skoles Spejdertrop hos Skovrider *Gustav Graae*, Flauenskjold i Vendsyssel. Timelærer, cand. mag. *Sved Ranvig* var Lejrens Leder.

Redaktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, ØB. 4091.

Tryk: Selandia, København.

REKTOR H. RAASCHOU-NIELSEN'S SORØMINDER
III

To Begivenheder fra Efteraaret 1884 staar endnu klart i min Erindring, nemlig den store Skabsundersøgelse og Festen i Anledning af Holbergs 200 Aars Fødselsdag.

Den første er i det hele rigtigt skildret af *Ludvig Wagner* i »Soranerbladet«, skønt han ikke selv havde oplevet den.¹⁾

Paa samme Tidspunkt i Aftenlæsetiden fik vi paa alle Kamrene Ordre til at laase vore Skabe og aflevere Nøglerne, og derefter begyndte den systematiske Undersøgelse af Rektor *Blichert*²⁾, fulgt af en Stab af Lærere og et Par Tjenere med Høkurve til den konfiskerede Kontrabande. Det begyndte paa Kammer Nr. 1. Til *Sommer*³⁾ og *Marcus Smidt*⁴⁾, sagde Rektor, at han ikke brød sig om at se deres Skabe, da han havde fuld Tillid til dem. Derefter kom Turen til mig, og han sagde: Du er endnu saa ny, saa jeg vil se dig efter. *Matthiessen*⁵⁾, der var hans nærmeste Adjudant, men som vistnok var overbevist om, at jeg havde rent Mel i Posen, sagde med høj Røst, vel for at forskrække mig: »Kom du kun frem med, hvad du har, Henrik, for ellers skal vi nok finde det.« Jeg fik Nøglen og lukkede Skabet op. Der fandtes kun mine Bøger og Toilettesager og et Par Fotografier. Men i Bunden stod der en Kurv, i hvilken jeg havde faaet sendt nogle Æbler. »Hvad er det for en Kurv? Hvad har du i den?« »Hø.« Hvorefter jeg udkrammede det Hø, som Æblerne havde ligget i. Homerisk Latter! Vort Kammer fandtes uden Brøde, men det

var ingenlunde Tilfældet alle Vegne, og Rektors Høkurve fyldtes efterhaanden med Kaffekander, Fødevarer, Piber, Tobak og Spiritusflasker med og uden Indhold. Det fortaltes, at Rektor var særlig chokeret over hos flere af sine Peblinge at finde en Shag, som han selv røg og var meget stolt af. Den hed »Golden Cupid«.⁶⁾

Holbergfesten var en stor Oplevelse med Besøg af Kong Christian IX, Prins Hans, gamle Professor *Madvig* og mange andre Notabiliteter, som vi dog ikke ret meget forstod os paa. Der var Festmiddag for Eleverne paa »Hotel Haabet«, og stort Bal om Aftenen paa Skolen, efter at der først havde været Komedie i Gymnastiksalen. Det øsregnede hele Dagen, og deri druknede et Fakkeltog fra Byen.⁷⁾

Inspektionen paa Akademiet var i Hænderne paa Adjunkterne *Lunddahl*⁸⁾ ved Østre og *Matthiessen* ved Vestre Sovesal, mens Overlærer *Kiellerup* var Læseinspektør, varetog alle Læsetiderne og kun underviste 11 Timer om Ugen i Geografi. *Lunddahl* var 23 Aar gammel blevet theologisk Kandidat, hvorefter han underviste i Maribo Skole i København i en halv Snes Aar, samtidig med at han forberedte sig til juridisk Embedseksamen. Efter at have taget den udvandrede han til De forenede Stater, hvor han i 5 Aar var ansat i offentlige Kontorer. Efter at være vendt hjem blev han, 43 Aar gammel, Adjunkt i Sorø og inspektionshavende Lærer, hvad han vedblev at være, til han 56 Aar gammel tog sin Afsked paa

Grund af Svagelighed og særlig en stærk Døvhed. Han var en human og elskelig, lidt svagelig Mand, som viste en rørende Omsorg for os Dreng og gæstfrit trakterede store Selskaber af os med Kaffe og Basser om Søndagen. Han var meget utilbøjelig til at give korporlig Straf. I Lærerkollegiet var han en samlende og forsonende Faktor, som var meget afholdt.

Matthiessen var en ungdommelig, rask og munter Mand, som i sin Snorefrakke fra Løjtnantstiden var paa Færde alle Vegne. Som gammel Soraner havde han et aabent Blik for, hvor Misbrug kunde finde Sted, og han var Rektor Blicherts højre Haand i Saneringsarbejdet. Mindre Affærer klarede han prompte med, hvad han kaldte en Arbejdslussing, hvorefter den Sag var ude af Verden.

Kiellerup var en ejendommelig Personlighed, der som de gamle Polyhistorer sad inde med en utrolig Viden paa mange Omraader, baade naturvidenskabelige og sproglige, saa selv Faglærerne ofte søgte Bistand hos ham.

Han havde som ung Naturforsker været med paa Korvetten »Galathea«s Jordomsejling i 1845—47 og yndede at fortælle rene Münchhausen-Historier fra denne Rejse. Han var en ivrig Havedyrker, hvad hans Hænder ofte bar lovlig stærke Spor af, naar han præsidere ved Middagsbordet. Han var bevæbnet med en Stok af Bambus med et Gemsehorn til Haandtag, som meget passende var opkaldt efter den berømte Humanist Reuchlin. Af den fik man et Par Rap paa Halen, naar man kom halsende til Læsetiden i aller sidste Øjeblik. Undertiden kunde han selv have trængt til et Slag af den.⁹⁾

Der blev ikke pryglet meget af Lærerne og absolut ikke paa Elever i Gymnasiet.

Mest tilbøjelig til at slaa var *Zoffmann*, men han var jo ogsaa saa lille af Vækst. Hans Undervisning foregik mest i den naturhistoriske Samling, og der klatrede han da op paa Toppen af en Skabsstige og sad med os Dreng i en Kreds om sig. I Haanden havde han »den gule fra Slagelse«, et tyndt Spansk-rør med et Elfenbensnæb til Haandtag, og med det yndede han at hugge os oven i Hovedet. Det gjorde forbistret ondt.¹⁰⁾

Drøjeri kan jeg ikke sige, at jeg har oplevet ret meget af. Gymnasiasterne levede som højere Væsener deres eget Liv, saa »de store« paa Hovedbygningen var IV Klasserne, der jo ogsaa besatte Pladserne som Kammerdukse, og en og anden af dem kunde være

noget haardhændet med de ubehagelige »Armlær« o. lign.

En Affære som den af *Fiedler* berettede om »Sof-feklø« af *Nienstädt*¹¹⁾ har jeg ikke oplevet. Der var ganske vist noget, som hed Afstraffelse paa IV Klasse Læsesal, men jeg husker kun et Tilfælde, hvor en Elev havde begaaet et graverende Tyveri, som IV Klasse besluttede at ordne underhaanden. Hvor brutalt det skete, ved jeg ikke noget om.

Systematisk Pennalisme mindes jeg ikke at have været ude for. Da jeg var i II Kl., sad jeg ved Middagsbordet ved Siden af en Dreng fra III Kl., der bar Navnet *B. S. Ingemann*¹²⁾. Han fandt paa at sidde og hælde Salt paa mit Rugbrød, og da jeg tabte Taalmodigheden, tog jeg Brødet og øste alt Saltet ud i hans Grønkaalssuppe.

Vi havde Friertermiddag den Dag, og et Par af mine Kammerater og jeg gik ud til Tuel Sø. Der traf vi uheldigvis Ingemann og nogle af hans Kammerater, og han pryglede mig da med en tyk Stok. Ingen af de andre blandede sig i det. Men om Aftenen tog *Gustav Arendrup*¹³⁾, den senere saa herostratisk kendte Kontorchef, der gik i IV Klasse og maa have hørt om Sagen, Ingemann alvorligt for og skammede ham ud. Jeg har altid siden følt Hengivenhed for Arendrup, som jeg ansaa for en Gentleman. Ingemann forlod Skolen samme Aar, og vi er siden mødtes i Rungsted som gamle Kammerater og uden Nag.

De fleste af de kendte Historier om skrækelige Mishandlinger af mindre Elever kan, tror jeg, henføres til Vandresagnenes Verden. I hvert Fald er de sjældent oplevet af Fortælleren selv, men har altid fundet Sted »lige før jeg selv kom ind i Skolen«. Men man maa huske, at Betingelserne derfor altid er til Stede, og som Rektor har jeg stadig paalagt de unge inspektionshavende Lærere at være meget opmærksomme herpaa, og har de erklæret, at det var utænkeligt, har jeg hævdet, at man aldrig maatte føle sig tryk, og hvad der blev mig bekendt af den Slags, har jeg straffet strengt, i mere graverende Tilfælde med Udvisning. Den menneskelige Naturs Afgrunde maa man regne med. Har man før glemt det, saa har jo vor Tid paa det Punkt givet os en Lære, som ikke glemmes.

Da jeg gik i III Klasse, boede jeg paa Nr. 9 med *Andrew Hattensen*¹⁴⁾ som Kammerduks og to mærkelige Mennesker som Kontubernaler. Den ene var *Oskar Andersen*, kaldet »Morten Pantelaaner«¹⁵⁾. Han var Katolik og havde i sit Skab indrettet et Hus-

alter. I 2. Læsetid sad han gerne og læste i en engelsk Udgave af Vulgata, Tommelfingrene holdt han for Ørerne, mens hans lange Fingre knagede og bragede, saa jeg ikke kunde bare mig for at le, hvorfor jeg næsten altid var sat paa Smalkost, saa jeg fik ikke Del i de Lagkager, som han hver Uge fik sendende hjemmefra, og som adskillige flokkedes om. Han har gjort sig bekendt som Oversætter af den provençalske Digter Mistral. Det sidste, jeg har hørt om ham, var Redaktør *Emil Opfers* Skildring i »Soranerbladet« af sit Møde med Don Oscar paa Mallorca.¹⁶⁾

Den anden var *K. K. Emilius*, et Offer for Forældres Ambition med at ville skaffe deres Børn en akademisk Uddannelse, selv om de ikke er skæftede derfor. Han led under store Tanker om sig selv og ringe Evner.¹⁷⁾

I det Aar fik jeg Gratistplads og havde allerede Aaret før faaet Müllers Legat, saaledes at jeg, som *Niels Spandet*¹⁸⁾ sagde, fik 100 Kr. om Aaret for at spise vores gode Mad.

Nu begyndte vi paa Græsken, som vi fik Overlærer *Hoff*¹⁹⁾ til Lærer i, og dermed kom jeg i Berøring med den Mand, som næst efter min Fader nok har betydet mest for mig. Han tog mig ofte med ud at sejle i sin Baad »Ole«, da jeg forstod mig en lille Smule paa Sejlads, eller, som han udtrykte det, kunde kende et Fald fra et Skøde. Hver 17. Maj skulde jeg hejse det rene norske Flag paa »Ole«, og imellem tog han *Valdemar Clausen*²⁰⁾ og mig med ud paa en længere Spadseretur. Hermed indlededes et Venskab, som varede til hans Død.

I Dansk og Religion havde vi den elskelige, men ikke videre morsomme Adjunkt *Petersen*²¹⁾. Han var allerede da lidt tunghør, saa Hvisken trivedes godt, naar han eksaminerede. Lige foran mig, sad *Christopher Budde*²²⁾, og vi havde den Aftale, at naar han tog den højre Haand om paa Ryggen og viftede med den, skulde jeg hviske til ham. Adjunkt Petersen sluttede en Eksamination med at konstatere, at Paulus kom til Lystra, og fortsatte: »Hvad tog Paulus sig saa til i Lystra, *Budde?*«. Haanden kom i voldsom Bevægelse, og Budde vendte sig halvt mod mig med et »Hvad Pokker gjorde han i Lystra?« Saa røg det ud af Munden paa mig: »Han slog en Ægypter ihjel og begrov ham i Sandet.« Hr. Petersen var ved at besvime over denne Beskyldning mod Paulus, som jo med mere Grund kunde rettes mod Moses, og Klassen kom i vældigt Oprør. Jeg ventede et ubehageligt Opgør med Budde; men saadan gik det ikke! Tværtimod, jeg

tror aldrig, jeg har vundet mere Paaskønnelse fra den Side end her. Han syntes, det var en fantastisk god Idé! Det skulde da lige være, da jeg mange Aar senere som Rektor skaffede ham nogle Eksemplarer af Sannes Sangbøger til Argentina, saa han kunde lære de smaa Argentinere at synge. Det kneb for dem, skrev han senere til mig, at faa dem til at synge: »Kornmodsglansen ved Midnatstid«, men nu ta'er de godt ved, endte han dog. Samme Budde havde i sit Skab en rigtig Riffel, som han gik ud med, skjult i det ene Bukseben. For at han kunde vise sin Skydefærdighed, forlangte han, at *Carl Raahauge* fra Hull²³⁾ skulde holde en Femmad i strakt Arm ud fra sig, saa vilde han skyde til Maals efter den fra nogen Afstand. Raahauge sagde, at det turde han ikke, men saa sagde Budde, at det havde en Dansker engang gjort. Raahauge spurgte, hvad *han* hed, og fik det vidunderlige Svar »Palnatok«, og saa sagde han, at naar en Dansker turde, saa turde en Englænder ogsaa. Det forløb heldigvis uden Manddrab.

Paa det Tidspunkt havde Sorø et langvarigt Besøg af »Cirkus Bergmann«, og en ung Beriderske, *Elvira Madigan*, satte Hjerterne i Brand; mellem Læsetid og Sengetid var der stærkt run paa Cirkus. Da det omsider var draget bort, etableredes der Cirkus paa Korsgangen om Aftenen med Akrobatøvelser af *Johannes*²⁴⁾ og *L. C. Nielsen*²⁵⁾ (store og lille røde Hankat), *Svend* og *Niels Spandet*²⁶⁾ og, saa vidt jeg husker, *Budde* som »stærk Mand«. Der var købt Tricots fra Sachsen, og det var vældig Sjov. Men en Aften kom Rektor tilfældig derop og blev forarget over disse Tricots, der tilmed var *kødfarvede*. Saa blev det forbudt.

Vort Liv og vore Fornøjelser foregik i det hele paa Akademiet og Sportspladsen samt med Ture i Skovene, Nøddeture og Ægirture. Byen interesserede os i Almindelighed meget lidt, bortset fra, at *Carl Appeldorn*²⁷⁾ og *Eigil Knuth*²⁸⁾ hver Dag promenerede i Realgade med musegraa Handsker i det Haab at møde Borgmesterens Døtre *Juliane* og *Manna Muus*²⁹⁾. Et Par Aftener om Ugen i Vinterhalvaaret undervistes vi i Spisesalen i Bogbinding af Bogbinder *Haslund*³⁰⁾, og henimod Jul savede vi fanatisk Julegaver ud, i 2. Læsetid i Naturhistorieklassen og efter Læsetid paa Kamrene.

De almindelige Festligheder som Baller, Soiré'er og Skolekomedie blev det Aar forøget med to, nemlig med en Festmiddag i Anledning af Prins *Valdemars*³¹⁾ »Formæling« og en Fest i Anledning af Trehundredaarsdagen for Skolens Stiftelse; ved begge

Fester skænkedes der Champagne for os. Et blivende Minde fra Stiftelsesfesten er Sangen: Kong Frederik, glæd dig i din Grav — der hørte til den Kantabe, som blev skrevet til Festen af Digteren, Overlærer *Rosing*³²). Skolens Jubilæumsfest blev ellers fejret under meget stilfærdige Former. Det var jo 1886 i Provisoricaaret, og Ministeriet vilde ikke søge Rigsdagen

Fra IV Klasse 1886—87.

P. Effersøe. T. Biering. H. R. Nielsen.
Valdemar Clausen. Svend Spandet.

om Bevilling til at feste for, saa det hele maatte holdes inden for den normale Bevilling. Derfor tog vi ogsaa Revanche paa 350-Aars Dagen i 1934.

Naturligvis var de to Gymnasieaar Højdepunktet i vort Soranerliv, og vi levede et fornøjeligt Samliv med »Baldur«-møderne som det væsentlige Samlingspunkt; dér holdt vi vore Foredrag og Diskussioner, og i Bladet »Minerva« fremkom vore poetiske Forsøg. Vi havde den Dristighed at udsende en lille Digtsamling fra de sidste 10 Aar: »Vaarblade fra Sorø«³³), der fik en ret ublid Medfart i Pressen, særlig i »Nationaltidende«, som nedsablede det hele og vel fremhævede, at der dog var et Par gode Smaadigte, men de var Plagiat efter Erik Bøgh. De var i »Minerva« signerede B. B., hvilket betød *K. Bjerre*³⁴), som da var Lærer paa Sorø Højskole. Paa Forespørgsel oplyste han, at de var kommet i Bladet af Mangel paa originale Bidrag,

men at han i sin Tid, da han læste dem op, havde oplyst det rigtige Forhold. Et positivt Udbytte havde Bladet dog af Udgivelsen af »Vaarblade«, nemlig et Honorar paa 50 Kroner, som dengang var mange Penge. Det blev vedtaget, at de skulde bruges til et Sold, der blev afholdt Søndag Formiddag i Kirketiden paa »Ægir«. Traktementet bestod i »Kirkevin«, dog næppe for at kaste et Skær af Hellighed over Udskøjelsen; det var en Sherry fra Vinhandler Hey, der solgtes under dette Navn, og som var baade god og billig, den kostede vist kun et Par Kr. Flasken. Soldet hædredes med Nærværelse af Præsidenten fra forrige Aar, den tidligere nævnte *Gustav Arendrup*. Det var meget animeret, og vi glemte at passe Tiden. At hele Gymnasiet kom for sent og med Præg af Solderi, vilde jo være ensbetydende med Opdagelse, og for at undgaa det gik vi paa Isen over Søen fra »Ægir«, hvilket var dumdrigt, da Isen var usikker og Færdsel paa den forbudt. Lykkeligvis kom vi alle over. Samme Dags Aften skulde Skolekomedien gaa af. Det var »En Spurv i Tranedans«, og Peter Ravn spillede af *Viggo Toepfer*³⁵); han var altsaa Dagens Helt og var før Komodien indbudt til Middag hos Pastor *Wamberg*s for at være sammen med sin Kæreste i Komodien *Mine Tokkerup*, der spillede af *Niels Juel Wamberg*³⁶)

Paa Grund af Soldet om Formiddagen og Middagen senere var det absolut ikke nogen helt ædru Peter Ravn, der optraadte, og vi var meget spændt paa, hvorledes det vilde gaa. Men den lette Rus klædte i Grunden Peter Ravn helt godt. Om det skyldtes Soldet eller ej, ved jeg ikke, men det gik hverken værre eller bedre, end at da Dronning Gunhilds Røst lød fra Dybet: Rok op, rok op, saa var der ingen Pæl, hvorfor Peter Ravn raabte ud i Kulissen: Pælen, for Satan! Regissøren, *Svend Spandet*, kom saa i Skjorteærmer ind med Pælen, som P. Ravn med megen Møje hev op af Mosen. *Johannes Nielsen* spillede Skomager Tokkerup, og det var vel nok Aftenens bedste Præstation.

Overtilsynet paa Gymnasiet førtes af Rektor *Blichert* selv; ham havde vi ogsaa i de sidste Aar som Lærer i Latin, saa vi kom ham efterhaanden paa nærmere Hold, og den Frygt, som vi tidligere nærede for ham, afløstes hos mange af Respekt for hans udmærkede Undervisning og hans muntre Humor. Hans Disciplin var skrap, og Tonen kunde være noget underofficersagtig. Men den traditionelle Indstilling var stadig, at »Nero var en Tyran«, og da en Avis engang

foreslog, at Skolen skulde omdannes til Korporalskole, med den Tilføjelse, at den saavist ikke behøvede at skifte Leder, var der mange, der mente, at det havde han godt af. Jeg selv er ham taknemmelig for megen Godhed gennem hele min Skoletid, og Sandheden er, at han Aar for Aar blev mildere og gav sit naturlige Humør frit Løb. Da jeg engang som Student var i Sorø og besøgte ham, forærede han mig en Række værdifulde filologiske Bøger.

Fra VI Klasse 1888—89.

Staaende fra venstre: Vald. Clausen, N. M. Jensen (Schjødt), E. Erslev. Siddende fra venstre: Chr. Christensen (Hjortkjær), Vilh. Visbye, H. Raaschou-Nielsen.

Inspektionshavende Lærer paa Gymnasiet var stadig Adjunkt *Petersen*, som vi kom godt ud af det med. Han plejede hver Dag efter Middagsbordet at indbyde et Par af os til en Kop Kaffe og en Cigar, og det var altid de to, der gik paa hver sin Side af ham fra Akademiet over til Gymnasiet. Man kunde derfor jævnlig se, at en af dem eller begge blev angrebet bagfra og trukket til Side, medens andre traadte i deres Sted. Han fortsatte urokkelig Vandringen og indbød de to, der ledsagede, naar han naaede Døren til Bagbygningen, med de Ord: »Vil De glæde mig med

at drikke en Kop Kaffe hos mig?« Dette hed »at kæmpe for Kaffe«. Jeg var fritaget for at deltage i Kampen, da jeg i VI Klasse havde det Hverv straks, naar Bordet blev hævet, at gaa over og lave Kaffen, hvad han mente, jeg var særlig egnet til. Jeg havde nemlig opdaget, at det gjaldt om at spare paa Vandet. Saa tilbragte vi hos ham den halve Time, til vi skulde paa Klasse. Da jeg kom til Skolen som Rektor, var Adjunkt *Petersen* gaaet af som Lærer paa Grund af Tunghørighed, men han bevarede den daglige Forbindelse med Skolen som Rektors SkrIVERhjælp paa Kontoret. Vi snakkede tit om gamle Dage, og jeg lærte da, at i mange Tilfælde, hvor vi troede at have haft ham til bedste, havde han været fuldstændig klar over Situationen og moret sig i sit stille Sind over vor Naivitet.

Maalt med Nutidens Alen var vi utvivlsomt ogsaa meget naive. Vi levede i Romantikens Efterklang — som hele Stedet, og den begyndende Realisme havde ikke faaet ret meget Tag i os. Vi kendte dog lidt til Drachmann og Schandorph. Jeg husker, at jeg en Dag gik op paa Biblioteket og bad om at maatte laane *J. P. Jacobsens »Niels Lyhne«*. Bibliotekaren, Adjunkt *William Michelsen*³⁷⁾ sagde da: »Jeg beklager meget, at den Bog nogen Sinde er blevet skrevet; men da den nu er her, beklager jeg, at jeg ikke kan nægte en Elev i Skolens ældste Klasse at laane den.«

Skolegangen endte for os, betegnende nok, med den smukke Højtidelighed paa Akademiet den 28. Maj 1889 i Anledning af Hundredaarsdagen for Ingemanns Fødsel, og jeg ser endnu for mig Overlærer *Rosings* fine, ædle Ansigt og hører hans Røst, da han i et vægtigt Foredrag for os skildrede den Mands Betydning, »som i Dag for 100 Aar siden saa Lyset til det danske Folks Glæde«.³⁸⁾

Noter.

1. *Ludvig Wagner*, f. 1872, Student 1891, Kontorchef W. har skildret »Begivenheden« i Sor. Bl. VII, S. 101.
2. Rektor *Blichert*, se Maj-Nr., Note 12.
3. *Sommer*, se Maj-Nr., Note 7.
4. *Marcus Smidt*, smstd., Note 8.
5. *Matthiessen*, smstd., Note 5.
6. Den orig. engelske Shag røg vi virkelig allesammen i 80—90'erne; den udgik desværre af Markedet, da den 1. Verdenskrig satte ind.
7. Om denne Fest kan læses i Sor. Bl. III, S. 25 f. og 35 f. — en udførlig Omtale fra et samtidigt Gymnasiast-Standpunkt af senere Dommer *John Knox*.
8. Om Adjunkt *Julius Edvard Lunddahl*, 1834—1903, se Sor. Tidsskrift IV, 1905, S. 14 f. og H. G. Olrik: Over-

- sigt over Lærerstanden v. Sorø Akademi og dets Skoler 1822—1922, S. 60.
9. Om Overlærer *Carl Emil Kiellerup*, 1822—1908, se de to cit. Kilder hhv. S. 27 f. og S. 56 f.
 10. Om Overlærer *Oluf Søren Adolph Zoffmann*, 1855—1919, se Olrik: Lærerstanden S. 62 og Sor. Bl. IV, 57.
 11. Alfæren m. *H. O. Nienstädt*, f. 1863, se Sor. Bl. XXXI, S. 87. — *H. V. Fiedler*, f. 1867, se Sor. Bl. XXIV, S. 65 og XV, S. 57.
 12. *Bernhard Swane Ingemann*, 1883—1923, i Sorø 1883—85, udgik u. Eksamen, Arkitekt. Se Sor. Bl. VIII, S. 61.
 13. *Gustav Adolph Arendrup*, 1869—1929, se Sor. Bl. XIV, S. 81. Kontorchef i Handelsministeriet.
 14. *Andrew Hattensen*, f. 1869, R. '86.
 15. *Oscar Vilhelm Andersen*, 1870—1924, R. '86, se Sor. Bl. X, S. 15 og VIII, S. 31.
 16. *Emil Opffer*, 1863—1924, i Sorø 1875—77, u. Eksamen, Redaktør, se Sor. Bl. IX, S. 44.
 17. *Carl Christian Emilus*, f. 1869, i Sorø 1884—87, u. Eksamen.
 18. Aaret, hvori dette skete, maa have været 1885 el. 86. Om *Niels Spandet*, se Febr. Nr. Note 2.
 19. *Bartholomæus Hoff*, 1840—1912. Adj. i Sorø 1867, Overlærer 1884, Rektor 1894—1911. Se Olrik: Lærerstanden S. 24, Skolens Aarsskrift 1912, Dansk biogr. XXVII, 1944, S. 281—83.
 20. *Valdemar Clausen*, 1870—1943, S. '89, Skovrider. Sor. Bl. XXVIII, S. 21.
 21. *Johannes Petersen*, se Maj Nr. Note 13.
 22. *Christoffer Budde*, 1870—1931, i Sorø 1883—86, u. Eksamen. Iflg. P. Götzsche: Medd. om Herlovianere 1814—1934, udg. uden Studentereksamen, 1942, S. 151, var B. paa Herlufsholm 1881—83. Han blev Operasanger, rejste 1912 til Argentina, var Sanglærer i Santiago del Estero, senere i Valparaiso. Han døde i Toget under en Jernbanerejse.
 23. *Carl Christian Raahauge*, 1869—1917, i Sorø 1883—85, ingen Eksamen. Født i Hull. Bankassistent.
 24. *Carl Johannes Nielsen*, 1870—1935, S. '90, se Sor. Bl. XX og DbL XVII, S. 105 f., Skuespiller, Sceneinstruktør, Teaterdirektør.
 25. *Laurits Christian* (ved Daaben: Christian Laurits) *Nielsen*, 1871—1930, i Sorø 1885—87, ingen Eksamen, se Sor. Bl. XV, S. 31 og DbL XVII, S. 125 f., Forfatter.
 26. *Svend* og *Niels Spandet*, se Febr. Nr. Noterne 7 og 2., *Svend* S. død 1948 som Forpagter af Turebylille; 1886—1902 Ejer af Kammergave.
 27. *Carl Mathias Appeldorn*, 1869—1937, S. '87, Oberstløjtnant, Sor. Bl. XXIII, 2.
 28. *Eigil Valdemar Greve Knuth*, 1866—1933, R. '85, Kapitajn, Sor. Bl. XIX, 5.
 29. *Juliane* og *Manua Muus*, Døtre af Borgmester og Byfoged i Sorø fra 1884 N. E. Muus (1830—94).
 30. Bogbinder *Joh. Schjønning Haslund*, overtog 1879 sin Mesters Virksomhed paa Storegade i Sorø, som han i 1905 overdrog til sin Søn.
 31. *Prins Valdemar* (1858—1939) ægtede i Oktober 1885 i Paris Prinsesse Marie af Orleans (1865—1909).
 32. *Hans Peter Michael Rosing*, 1830—1904, Kst. Adjunkt 1863, udn. 1865, Overlærer 1882. Se om ham Olrik: Lærerstanden S. 54 f., Sor. Tidsskr. IV, 1905, S. 18 f., DbL XX, 1941, S. 184 f., Sor. Bl. VIII, S. 54 f. og IX, 5 f.
 33. »Vaarblade fra Sorø«. Ny Samling, udgiven af Foreningen »Baldur«, Sorø. P. Sørensens Boghandel 1889. 63 S. Med en Fortale. Den første Samling »Vaarblade« udkom 1878; en ny 3. Samling saa Lyset i 1908.
 34. *Gravers Chr. Jakobsen Kokholm Bjerre*, 1859—1937, i Sorø 1875—80, S. '80. Fra 1899 Sognepræst for Pedersborg og Kindertofte. Sor. Bl. XXII, S. 52.
 35. *Otto Viggo Julius Eduard Toepfer*, 1871—19... Sor. Tidsskr. IV, S. 243. Journalist.
 36. *Niels Juel Wamberg*, 1873—1944, S. '92. Sor. Bl. XXIX, S. 45. Om Opførelsen af »En Spurv i Tranedans« som Skolekomedie i 1888, se Sor. Bl. VII S. 41 m. Billede af de optrædende; Teksten af Rektor emer. H. P. Hoff-Hansen.
 37. *Anker Peter William Michelsen*, 1844—1904, S. '62, Adjunkt i Sorø, kst. 1871, udnævnt 1874, Overlærer 1897. Olrik: Lærerstanden S. 58, Sor. Tidsskr. IV, 1905, S. 13.
 38. Michael Rosings Fests tale er trykt i Skolens Indbydelsesskrift 1889, S. 4—31.

HALVFJERDS —

EN GRATULATION POST FESTUM

Arkitekten *Frederik Vilhelm Kiørboe* rundede den 27. Juli de 70, idet han er født 1878 i Newcastle on Tyne, hvor hans Far — senere Sognepræst til Refsnæs (1881) og Kolding (1899) — da var Sømandspræst. *Frederik Kiørboe* forlod Sorø 1895 med Real-eksamen og blev derefter uddannet ved Kunstakademiet og hos forskellige ældre Arkitekter. Fra 1916 er han knyttet til den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, fra 1940 som Lektor i Husbygning; i 1933 blev han Formand for Bygningskommissionen i Søllerød Kommune, hvor han i mange Aar har haft Bolig (i Holte). Blandt hans Arbejder bør nævnes Taksigelseskirken i København paa Hjørnet af Jagtvejen og Gudhjemsgade, som fuldførtes 1927 (Billede i Sor. Bl. XII, S. 89), Kirken for Holte, Forsamlingsgaarden »Sundeved« i Sønderjylland og det smukke J. P. Jacobsen-Monument i Thisted 1925 (afbildet i Sor. Bl. X, S. 78). Paa soransk Opfordring udførte han omtrent samtidig Tegning til et *Frederik II-Monument* i Sorø, som desværre aldrig blev rejst, alle gode Bestræbelser tiltrods, fordi de bevilgende Myndigheder ikke vilde ofre de fornødne Penge dertil. I 1911 var vor udmærkede Skolefælle smukt repræsenteret paa den Udstilling af Gravmæler, som »Fællesudvalget for Kirkegaardskultur« havde arrangeret — han udstillede to Gravmæler i slebet Sandsten og et i Støbejern (gengivet i

Sor. Bl. IX, S. 27). Det vilde have været godt, om saa smukke — og dengang prisbillige! — Gravmæler som dette sidste havde faaet Indpas paa vore Kirkegaarde, men det synes desværre ikke at være gaaet saa!

Der er over Frederik Kiørboes Kunst, enten den udfolder sig i Bygningsværker eller i en Lillekunst som de ovennævnte Gravmæler, en velgørende pietetsfuld Ro og Orden, et Kulturpræg, der vel i nogen Grad er — og vel altid maa være — en Slægtsarv, i dette Tilfælde ogsaa fra mødrene Side; hans Mor hørte til den udmærkede Laub'ske Slægt og var Datter af Biskop, Dr. theol. H. O. C. Laub. Nu er 70-Aaret jo ikke mere »Støvets Aar« og Grænselinien for en virksom Mands Livsudfoldelse; man tør da haabe, at Frederik Kiørboe i sit næste Tiaar maa faa Lejlighed til at udfolde sin kunstneriske Erfaring og Dygtighed paa de Felter — og maaske paa andre og nye — hvori han hidtil har forstaaet at gøre sig saa smukt gældende.

hgo.

BRANDØVELSE PAA SORØ AKADEMIS SKOLE

»Sorø Amtstidende« meddeler den 1. Oktober: Kl. 15,59 i Gaar Eftermiddag hylede Sorø Akademis Sirene over de stille Bygninger og den efteraarstomme Park. Brand i den østlige Fløj, hed det, og dermed løb den aarlige store Brandøvelse af Stablen. Alt forløb planmæssigt, og de opnaaede Tider var tilfredsstillende for Sorø og Slagelse Brandvæsens Vedkommende, men det gik ikke hurtigt nok for Drengene at redde sig ned ad Slidsken fra Sovesalen i anden Etage paa Grund af, at Tovværket, der skulde holde Slidsken, var kommet i Uorden i det kriminelle Øjeblik.

I Planen, hvorefter man arbejdede, og som Øvelsen var baseret paa, hed det: Der er udbrudt Tagbrand i den østlige Fløj. Etageadskillelsen er brændt igennem til Sovesalen. »Ingemanns Hus« er stærkt truet i den kraftige Vind fra Vestsydvest. Slagelse Brandvæsen er tilkaldt til Assistance. Ved Ankomsten er Ilden begyndt at faa fat i Tagværket paa Midterbygningen mod Fratergaarden og lidt senere paa Kirkens sydlige Flade.

Der blev, som ovenfor beskrevet, slaaet Alarm Kl. 15,59. Brandvæsenet i Sorø og Slagelse blev alarmeret omgaaende, og allerede Kl. 16,05 kom Sorø Brandvæsen med Motorsprøjte og Paahængssprøjte. Der var Vand paa første Slange Kl. 16,10, og »Ingemanns Hus« blev belagt med Skum Kl. 16,11. Kl. 16,17 arriverede Slagelse Brandvæsen med Motorsprøjte og Stigevoan, og Kl. 16,23 var man i Stilling og havde Vand paa Kirkens Tag Kl. 16,30: Det var tydeligt at se, at den 17 Meter høje Stige, som Brandfolkene fra Slagelse førte med sig, vilde være en stor Gevinst ogsaa for en By som Sorø, men det har sikkert lange Udsigter med at faa fremskaffet en saadan.

Medens selve Brandslukningsarbejdet stod paa, og Sorø Brandfolkene var beskæftiget i Bygningens Indre med at slukke »Ilden« paa Loftet, var »Statisterne« — i dette Tilfælde Drengene — ogsaa paa Arbejde. En Sovesal skulde ryddes, og dens Beboere ikklædt de mærkeligste Skrud holdt sig orienteret om Begivenhedernes Forløb hængende halvt ud af den »brændende« Sovesal, alt imens Slidsken blev fastgjort, og man asede fortvivlet for at faa Orden paa Tovværket. Endelig kunde Udsmidningen tage sin Begyndelse, men havde der været virkelig Fare paa Færde, var man ikke naaet saa langt i Forberedelserne, førend alle var kvalt. Drengene tog det hele med højt Humør, selv om en og anden nok kunde se lidt benovet ud, naar han stod i Vindueskarmen de mange Meter over Jorden og ventede paa det afgørende Skub ud ad Vinduet.

Der var kommet mange Mennesker til Stede for at overvære Øvelsen paa Akademiet. Navnlig Udsmidningen af Drengene er ved at blive noget af en hel Folkeforlystelse baade for dem selv, for deres Kammerater og Byens Borgere.

Sorø Sø leverede naturligvis Vandet til Øvelsen, der som sagt maatte anses for at være gennemført med Held i det store og hele.

AARSFEST OG RUSMODTAGELSE

Soransk Samfunds Aarsfest med Rusmodtagelse afholdes Søndag den 12. September 1948 Kl. 11,15 paa Københavns Universitet, Metropolitanerranekset, Frue Plads.

Efter Højtiden paa Universitetet spises der i »Un-garsk Vinhus«, hvor den berømte Anretning: Middag, 3 Slags Vin, Kaffe og Likør serveres for 12,70 Kr. + Drikkepenge (12½ %). Foruden Dimittenderne vil 50- og 60-Aars Jubilarerne her være Soransk Samfunds Gæster.

Deltagelse i Spisningen maa af alle anmeldes *skriftligt* til Sekretæren, Civilingeniør Torben Madsen, Snorresgade 5, 1. Sal, København S., *senest* den 9. September.

Daglig Paaklædning.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Fhv. Maskinmester, Løjtnant *Aage Gjellerup* (4. Kl. Hovedeks. '90) fyldte 26. Juli i Aar 75 Aar, og Dagen efter fyldte tidl. Vicedaaslæge, Dr. med. *Poul Heiberg* (S. '86) 80 Aar. Soransk Samfund sendte dem hver for sig sin Hilsen og Lykønskning til den høje Alder.

*

Hans Birger Mitens ('41), H.A. & H.D., har ved Handelshøjskolen i København bestaaet Diplomprøve i Regnskabsvæsen med 1. Karakter.

*

Kampen mod Coloradobillen, der har truet med at gaa over den sønderjyske Grænse, ledes af Forsøgsleder ved

Statens plantepatologiske Forsøg i Lyngby, *Ernst Gram* (S. '09), som sidst i Juli har været i Sønderjylland for sammen med de lokale Myndigheder og Konsulenter at lægge et Spærrebælte mod de farlige Insekter.

*

Medens Skuespiller *Henrik Bentzon* (S. '13) har holdt Ferie paa Skagen, er hans Hus paa Slotsvej i Charlottenlund blevet plyndret af to Tyveknægte, hvoraf den ene var en 16-aarig Dæksdreng. De blev begge paagrebne, og den unge Slyngel er nu anbragt paa et Optagelseshjem. Bentzon er kendt for sit gode Hjerte mod det mørkeste Københavns tvivlsomme Eksistenser, som han ofte har vist Tillid ved at give dem Husly i sin Bolig — en Tillid, der i dette Tilfælde er blevet skammelig misbrugt.

*

Højesteretssagfører *H. H. Bruun* (S. '02), der i Forvejen var Ridder af Dannebrog, har faaet Sølvkorset.

*

Fru *Augusta Palslev*, Enke efter Kaptajn *V. L. C. Palslev*, Soransk Samfunds Æresmedlem, der døde i 1941, har skænket Samfundet sin Ægtefælles Cricket-Boldtræ. Det er særdeles velbevaret, men bærer dog Vidne om at have deltaget i mangen Dyst og maa iøvrigt, da Palslev forlod Skolen i 1879, være af ærværdig Ælde. Giverinden havde tænkt, at det kunde gives som Præmie ved Lejlighed til en ung soransk Cricketspiller, men man synes næsten, det vil være en Skam at bruge det paa denne Maade, hvorved dets Levetid sikkert kun — om det toges i Brug til Cricketspil — vilde blive kort.

Det havde rettelig sin Plads i et »Cricketmuseum«, men da et saadan ikke endnu findes, vil det foreløbig blive henlagt i Soransk Samfunds Arkiv som et Minde om en udmærket Soraner, hvis vita og Portræt man vil finde i Soraner-Bladets April, Nr. 1941 (26. Aarg. Nr. 4) og i Maj-Nr. 1937 (22. Aarg. Nr. 5).

*

Direktør for Nationalmusæet, Dr. phil *Poul Nørlund* ('06) er indtraadt i Styret for den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard i Stedet for Arkitekt ved Nationalmuseet *C. M. Smidt* ('88), der døde i November f. A. (se Sor. Bl. for Decbr. 1947, 32. Aarg. Nr. 12 S. 87).

*

Jacob Scavenius (R. '21) er i Alaska blevet Præsident for det af ham selv startede Luftfartsselskab Mt. McKinley Airways samt Medlem af Byraadet i Byen Anchorage.

*

Arkitekt *Vilhelm Lauritzen* (S. '12) var Danmarks Repræsentant paa den internationale Arkitektkongres i Schweiz sidst i Juni.

*

Halvfjerds —

Dette Aaremaal, der engang havde Klang af noget sjældent, noget ærværdigt og ikke hvermands Sag at klare, er i vore Dage blevet det normale, naar blot man lever pænt og holder sig klar af den hæsblæsende Motorkørsel. Vi noterer imidlertid stadig dem, der i fordums Tid opfattedes som Ældinge, men nu er raske unge Mennesker — i August var det saaledes Toldkasserer *Vilhelm Bay*, R. '95,

som den 16. og Overlæge *Just Poulsen* i Vejle, S. '97, der den 20. kom saavidt. Soransk Samfund hilste og hylde dem begge.

*

Om Morgenen den 13. August — paa 50-Aarsdagen for Afsløringen af Holberg-Monumentet i Sorø — smykkede Soransk Samfund *Otto Borchsenii* Grav paa Frederiksberg Kirkegaard med Blomster og Baand i de soranske Farver.

*

Anlægge og bære: adm. Direktør for Bing og Grøndahls Porcelænsfabrik *Paul Simonsen* (S. '99) — Kommandørkorset af 2. Klasse af den svenske Vasaorden.

*

Overpostassistent *Hans Peter Dion Alexius Hansen* (S. '14) er under 7. August udnævnt til Postkontrolør fra 1. September at regne med Tjeneste indtil videre ved Posttjenesten i København.

*

Søndag den 22. August holdt Sorø Amts historiske Samfund sit Aarsmøde og den gang i selve Sorø, hvor Rektor *Bohn* velvilligst havde stillet Skolens Festsal til Raadighed for Mødedeltagerne. Her holdt Samfundets Formand, Amtmand *V. Topsøe*, for en Forsamling, der iflg. »Sorø Amtstidende«s Referat talte hundrede Personer, et Foredrag om hans berømte Forgænger i Embedet, den senere mangeaarige Statsminister og Kancellipræsident *Paul Christian Stemann*. Efter Foredraget, som man forhaabentlig vil faa at læse i det historiske Samfunds Aarbog, blev Mødet forlagt til Sorø Kirke, hvor Lektor, Dr. phil. *Poul Helms* samlede Mødedeltagerne bag Alteret ved Absalons Grav og indgaaende redegjorde for de ældre og nyeste Gravaabninger i Kirken. Fra Kirken gik det historiske Samfunds Medlemmer til Generalforsamling og fælles Kaffeord i »Hotel Klubben«. Her genvalgte til Medlemmer af Samfundsstyret bl. a. Chefen for Stednavnekontoret, cand. mag. *Gunnar Knudsen* (S. '05), som tillige er Medlem af Styrets Redaktionsudvalg.

*

Endnu ved sin Død sad fhv. Rektor *H. Rauschou-Nielsen*, skønt fraflyttet Sorø, i Styret for den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard som Repræsentant for Skolens Lærerforsamling. Denne har nu i hans Sted valgt at lade sig repræsentere af Lektor og Bibliotekar ved Sorø Akademis Bibliotek *Luja Balslev*.

Umiddelbart før dette Nummer forlader Pressen, er Sorgenfrey Hansen død paa Kommunehospitalet Mandag den 30. August ved 14-Tiden. Derfor kan der først i September-Nummeret dvæles udførligt ved det Tab, Soransk Samfund her har lidt.

H. G. Olrik.

Redaktionen af det som Følge heraf lidt forsinkede August-Nr. er varetaget af *H. G. Olrik*.

Redaktion: Tranevej 10, NV., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen, Tlf. Taga 6515. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, ØB. 4091.

Tryk: Selandia, København.

33. AARGANG

SORØNER-BLADET

SEPTEMBER 1948

VILHELM CHRISTIAN SORGENFREY HANSEN

* 19. Oktober 1884 — † 30. August 1948

Da *Sorgenfrey Hansen* i Juli 1945 maatte lade sig indlægge paa Finseninstitutets kirurgiske Afdeling, hvor han blev opereret for en Kræftlidelse, hvis Virkning det lykkedes foreløbig at faa afhjulpet, mente han selv at have Haab om endnu en 4—5 Aars tilfredsstillende Tilværelse. Han maatte dog en Tid ophøre med saa godt som alt Arbejde og traadte bl. a. tilbage fra Redaktionen af »Sorøner-Bladet«, men det var ham dog oprigtigt imod, da han i Bladets Januar-Nr. for 1946 kunde læse, hvad han kaldte »en Nekrolog over sig selv« — hvor velment den end var skrevet! — og i Marts-Nr. s. A. meddelte han, at han efter overstaet Sygdom og en Rekonvalescens, der tilbragtes i hans kære Barndomsby, Slagelse, atter overtog sit Redaktørhverv. Da havde han iøvrigt allerede paa en sorønsk Generalforsamling i Februar haft Kræfter nok til at deltage i Diskussionen bl. a. om Skolens Matrikel og rettet en ret skarp Protest mod visse efter hans Mening vel teoretiske Forslag paa dette Felt. Bedringen i hans legemlige Tilstand holdt ved, han var sejg og gav nødig op, og man kunde i de følgende Aar egentlig ikke mærke noget til, at hans Arbejdslyst og -evner var taget af. Han skrev de obligate Nekrologer, Anmeldelser og Referater og var i det store og hele ganske sig selv, ja, fordybde sig til Slut med stor Grundighed i at skrive Noter, f. Eks. til Slagelse-Sorøneren, Dr. *H. Schwanenflugels* slet udgivne Erindringer, til *Fredrik Nygaards* og *H. V. Fiedlers* Skolehistorier og til Rektor *H. Raaschou-Nielsens* Sorø-Minder. Han elskede at syle med sligt — jeg tror, at han i selve disse mange Navne, Data og Aarstal ligesom genoplevede de Sorø-, til dels ogsaa Slagelse-Dage, der altid stod for ham i Ungdomstidens smukke Skær.

Men i Juli iaar slog paa engang Kræfterne ikke mere til. Paa Dagbladet »Børsen«s Redaktion havde man allerede i længere Tid mærket en Nedgang i hans Levelyst. Han, der udadtil ikke netop var blid af Temperament, og hvem vel især vore Dages Restriktions-Uvæsen indbød til Harme og Kritik, blev mere indadvendt og stiltiende forbitret — men han vilde ikke give op. »Han fortsatte Dag efter Dag«, hedder det i »Børsen«s smukke Mindeartikel ved hans Død (i Nr. for 31. August); »stadig en Kende graaligere, stadig med skarpere Ansigtsdrag, til han bogstaveligt ikke kunde længere. Hans Arbejdsfæller fulgte denne hans Kamp med baade Deltagelse og Beundring. Alle undtagen han selv kunde se, at det bar mod Enden, og alle var ivrige efter at lette ham Arbejdets Byrde og opmuntre ham med en kammeratlig Spøg, men samtidig betænkt paa at skjule for ham den sørgelige Baggrund for denne Omsorg. Til det sidste bevarede han — ogsaa paa Hospitalet — Troen paa, at han nok skulde komme sig igen efter en ny Operation.

Det er svært at vænne sig til den Tanke, at vi ikke skal se ham mere paa »Børsen«s Redaktion bøjet over sine Papirer og med sin sirlige Skrift prente Dagens Indtryk. Men vi bevarer Mindet om en god Kammerat, en loyal Arbejdsfælle og en utrættelig interesseret Deltager i det daglige Virke for Bladet og dets Læsere«.

Det var den 31. Juli, han blev indlagt paa Bispebjerg Hospital, men allerede den 9. August flyttedes han til Kommunehospitalet, hvor han blev indlagt paa Sorø-Kammeraten, Professor *Otto Mikkelsens* Afdeling, og hvor der fra alle Sider gjordes, hvad der var muligt for at gøre ham de stadigt tiltagende Smerter udholdelige. Kræft-

lidelsen havde bredt sig til Leveren og medført en Gulsot, og Mandag den 30. August ebbede Livet langsomt ud. Et Par Dage efter førtes hans Kiste bort fra Hospitalet; Soransk-Samfunds Næstformand, hans Bysbarn og Skolefælle, A. Ch. Louw, lagde ved denne Lejlighed en Buket Blomster paa hans Baare og takkede ham for mange Aars Samarbejde og Venskab ...

*

Sorgenfrey Hansen var født i Slagelse den 19. Oktober 1884 som Søn af Urmager Alfred Chr. Henning Hansen († 1902) og Hustru Sophie Frederikke født Møller; selv var han ugift, men efterlader sig bl. a. en Søster, der

Redaktør V. Sorgenfrey Hansen o. 1935.

ejer og bor i det Barndomshjem paa Schweizerpladsen, hvortil han gerne vendte tilbage, naar han kunde — han havde ogsaa tænkt sig om ikke ret længe helt at søge tilbage til dette Refugium for maaske her at kunne nyde et tiltrængt Otium — men saadan skulde det altsaa ikke gaa; Barndomsbyens Fred fandt han for nogle Uger siden paa St. Mikkel's Kirkegaard, hvortil hans Vandringer saa ofte gik, naar han »var hjemme«. Fra Slagelse kom han i 1896 til Sorø, som han forlod med Studentereksamen 1903; i 1908 tog han statsvidenskabelig Eksamen og begyndte derefter paa den all round-Journalistuddannelse, om hvis forskellige Faser Oplysning bl. a. findes i »Soraner-Bladet« for Januar 1946 og i »Børsen«s ovennævnte Nekrolog.

I Juli 1936 overtog han paa mit Forslag Redaktionen af Soransk Samfunds Maanedsskrift — og det tør vist siges, at man ingen bedre Mand havde kunnet faa til dette ikke helt lette Hverv, som han iøvrigt, økonomisk uafhængig som han ogsaa var, udførte vederlagsfrit. Bladet maatte ved den Tid slaa ind paa delvis nye Baner, hvor det, som

i de første Aargange havde været dets Styrke, dets raison d'être: det historiske Stof, nu krævedes afløst af aktuelle Emner, af Stof hentet fra Dagens og Vejens brogede Verden, af langsomme Foreningsdiskussioner og sligt, der for Sorgenfrey Hansen som rutineret Dagblads-Journalist ikke var noget umiddelbart afskrækkende.

Men det gjaldt her, at han — ligesom Bladets økonomiske Leder, *Rogert Møller* — loyalt respekterede og værdsatte de Bidrag fra Medarbejdere af en ældre Observans, som endnu kunde fremkomme, og fra hans egen Pen flød til Stadighed ypperlige, ofte morsomt gengivne Historier om Sorø-Livet i hans Tid, mange omhyggeligt udarbejdede og velskrevne Mindeartikler, smaa og store Notater af soransk Indhold, ja ogsaa Vers! Han holdt af dette Blad om ellers nogen, og han blev troligt ved, saalænge han orkede, at røgte dets Tarv. Hans Navn er derfor smukt indskrevet i Soransk Samfunds Aarbøger og vil ingensinde blive glemt.

Først i 1936, da Sorgenfrey Hansen overtog Redaktionen af »Soraner-Bladet«, altsaa ret sent, kom jeg i nærmere Samarbejde med ham og lærte ham at kende. Det blev efterhaanden til et Venskab med gensidig Forstaaelse, tror jeg, af vore helt forskellige Naturer — et Venskab, som det er mig en stor Sorg at skulle savne. Jeg kendte nu hans Ejendommeligheder, hans Hensynsfuldhed og gode Vilje, hans Glæde ved, hvad der varmede hans Hjerte, og hans Uvilje mod det uægte, det anmassende, det dumt forfængelige. Jeg kunde dele hans Fryd ved f. Eks. Ludvig Holbergs: »Moralske Tanker«, en af hans Yndlingsbøger, som han atter og atter vendte tilbage til for dens dybe Livsvidoms, Lunes og Spydigheds Skyld; jeg forstod hans stadig tilbagevendende Glæde ved at have lært saa mærkelig, saa vittig og, naar det skulde være, saa bidsk en Rektor at kende som *Bartholomæus Hoff* og, senere i Studieaarene, at have haft at gøre med en frodig og frisk Personlighed som *L. V. Birck*.

Selv var han en af dem, for hvem det at leve skjult var at leve godt; han brød sig aldeles ikke om Publicitet eller om Reklame. Han havde et aabent Blik for det usmægtige hos de »store«, hvis Egoisme han hurtigt opfattede, og for det flove og flade ved deres Eftersnakkere og Medløbere, men han følte ogsaa inderligt med »de smaa«s Tort og Ydmygelser. Han ejede en i Bund og Grund trofast Natur og var vist paa sin Vis en lykkelig Mand. Han var ialtfald en af dem, som det er godt at blive ført sammen med i Livet, og ved hvis tidlige Grav man staar med Hjertet fuldt af Tak.

H. G. Otrik.

*

Nogle spredte, personlige Minder om min gamle Skolekammerat og gode Ven gennem 52 Aar —

Af Bibliotekar F. C. C. von Haven.

Et rumt Spand af År er gået siden *Vilhelm* — mellem gamle Soranere oftest kaldet *Sorgenfrey* — og jeg første Gang mødtes. Det var i August 1896 efter en for os begge sikkert forventningsfuld Sommerferie, at vi to 12—

13 Års Purke kom under Alma Mater Sorana's beskyttende Vinger. Fra de første År mindes jeg ham som en stiltfærdig god Klassekammerat, hvis bedste Fag var Historie og Dansk Stil; jeg tror, han allerede dengang havde sig sin Livsbane som en Pennens Mand klart afstukket, i hvert Fald fortalte han mig engang for ikke saa længe siden, at han allerede som Skoledreng havde drømt om engang at komme til at redigere et Soranerblad — som rigtignok da ikke eksisterede.

Nøjere Kontakt med hinanden fik vi dog først i Gymnasieårene, men denne Kontakt, der blev til et trofast og godt Venskab, varede til Gengæld ved, til han døde på Kommunehospitalet Mandag den 30. August. To Dage før besøgte jeg ham sidste Gang. At han var dødssyg, var kun altfor tydeligt. Ved hvert af disse Besøg, når jeg tog Afsked med ham, klappede jeg stiltfærdigt hans Hånd og sae: »Nu vil Du vist hellere sove, Vilhelm — sov nu godt« — hver Gang med den stille Tanke, at det nok var sidste Gang, jeg så ham. Og dog kunde han lige til det allersidste sige: »Når jeg nu blir rask«, eller »Du skal se, Frederik, de første Måneder kommer jeg ikke op«.

I 5. og 6. Klasse på Gymnasiet hørte vi til samme »æstetiserende, politiserende« Klike. Vi dyrkede ivrigt Ro- og Vandreture — med Stine på Ægir som stadig tilbagevendende Mål for vore Udflugter. — Så blev vi Studenter og kom til København. I den Tid, der fulgte, var vi så at sige daglig sammen, i Studentersamfundet på Hjørnet af Nørregade og Studiestræde, på Vilhelms Hybel oppe på Kvisten, Colbjørnsensgade 11, eller i et privat Hjem, hvor småflagrende Amoriner drev deres drilske Spil. Vilhelm selv fik her et Plets-kud, som affødte mange små lyriske Digte. Et Utal af Minder havde vi i Fællig fra denne Periode, og alle disse små og store Oplevelser fra denne dejlige, sorgløse Ungdomstid er i Årenes Løb mange mange Gange blevet opfrisket og genfortalt og kommenteret i det uendelige. »Kan Du huske, dengang Du oversatte Heine's Himmlisch war es...?« Nej, det kunde han ikke — og så citerede jeg, stolt over, at jeg så mange År efter kunde huske den, hans egen Oversættelse for ham:

Himmlisch war's wenn ich bezwang
Meine sündige Begier;
Aber wenn's mir nicht gelang,
Hatt' ich doch ein gross Plaisir.

Og derefter Vilhelms:

Himmelsk Fryd når undertrykkes
Syndens kødelige Lyster.
Men hvis Kampen ikke lykkes,
Tifold salig Synden trøster.

Eller: Kan Du huske dengang Du selvanden — var ansvarshavende Redaktør af Middagsprøjten »Klokken 12« — og ikke havde et Klap af sku ha sagt deroppe på Redaktionen i Nygade, og kun kom der for at indkassere de dejlige Lomme penge, dine små liniebetalte Bidrag indbragte? Eller da vi på dit Journalistkort var i Cirkus og så Dagmar Hansen — for os et komisk Fortidslevn — rund og veldrejet, knaldende med en Pisk i Hånden, vandrende rundt i Manegen, mens et Par Knapstruppere og

nogle Dalmatinerhunde gav deres tillærte Kunster til Bedste? Og husker Du, da vi læste Hans Jægers forbudte Bøger? Og vor Betagelse, da vi på »Bernina«, hvor vi drak Absinth til 20 Øre pr. Glas, så selve Manden for alle disse forkætrede Udgydelser: »Anarkismens Bibel«, »Syk Kjerlighed«, »Kristiania Bohemen«?

Ja, sådan opfriskede vi vore Minder fra en svunden Tid, men Soranerstoffet var og blev dog det tilbagevendende Tema: Lærerne, de gamle Soranere, deres Livs- og Levnedsomstændigheder og meget andet Mor Soer betræffende. I denne Forbindelse vil jeg osse lige nævne, at jeg ved, Vilhelm i sit Testamente har bestemt, at nogle

Stud. polit. V. Chr. Sorgenfrey Hansen, 1906.

af hans Bøger, dem han satte mest Pris på, skal tilgå Akademiets Bibliotek.

Selvom Sorgenfrey lige fra sit 17. År havde små fine Sølvstænk i sit ellers næsten sorte Hår, altid havde noget roligt afmålt i sine Bevægelser og hele Væremåde, var hans Indstilling til Tilværelsen dog meget ungdommelig radikal, for ikke at sige revolutionær. Jeg husker, hvordan jeg en Dag, da jeg mødte ham (det var i 1905), blev modtaget med: »Der er s'gu Revolution i Rusland, s'gu!« — Det blev sagt med en Begejstring i Stemmen og en Glød i Øjnene; jeg husker det, som var det en Oplevelse fra igår (hvor har han ofte måttet høre for dette lille dobbelte s'gu!). Med Årene blev han måske nok noget mindre radikal, men han bevarede en indgroet Foragt for alt uægte, alt opstillet, kunde ikke fordrage Strugglere, Poesur'er, eller i det Hele taget Folk, der masede sig frem. Uimponeret, usnobbet og retlinet som han selv var, skar han lige igennem i sin Karakteristik af sådanne Naturer.

Da han havde taget sin statsvidenskabelige Examen, kom

han en Tid til Provinsen, men stadig hørte jeg fra ham, skønt jeg ikke var altfor snar til at besvare hans Breve. Allerede under forrige Krig var han tilbage i København, en Tid knyttet til »Berlingske Tidende«, til Dagbladet »København«, derefter til den Ferslewske Presse og nu sidst gennem en Årrække til »Børsen«. »Han blir ikke nem at erstatte«, sa'e fornylig en Kollega af ham til mig. Og en anden, en gammel Soraner, brugte de samme Ord om ham med Hensyn til Soranerbladet. De Ord vilde ha glædet Sorgenfrey at høre, for Soranerbladet var og blev hans Hjærtebarn.

Igennem alle Mellemkrigsårene og i Tyskertiden kom vi regelmæssig sammen. Før hans alvorlige Sygdom for nogle År tilbage var det mest Traveture i Nordsjælland, ofte med en af Slangerupbanens Stationer som Udgangspunkt, med Lommemad og Snaps i små afmålte Kvantiteter, og en beskeden Kop Kaffe i en eller anden Kro undervejs repræsenterede vort materielle Behov. Turen endte gerne enten hjemme hos ham eller hos mig.

I de sidste År efter hans Operation måtte vore Udflugter næsten helt opgives. Nu blev det til, at han kom ud til mig medbringende en Samling Udclip, Kronikker og gode Artikler fra alle mulige Blade, indenlandske og udenlandske samt to små brune Albyflasker med »Livseliksiren«, som straks kom under Vandhanen. Når så de brune Flasker Indhold samt en enkelt Tuborg eller gl. Carlsberg hade gjort deres Virkning og rigtig løst Tungebåndene, selvom vi iøvrigt aldrig manglede Samtalestof, var han rigtig i sit Es. Hvor mange Gange har jeg ikke ved en sådan Lejlighed hørt ham citere Stuckenbergs: »Nu brister i alle de Kløfter...«

Hvor vil jeg savne disse Besøg! Altid var han i godt Humør, og altid bragte han med sig en Pose Nyheder — så var det en god Bog, han hade læst og anmeldt, så små morsomme Anekdoter om Kreti og Pleti. Han var af dem, der rigtig forstod at hygge sig. Ved 9-Tiden brød han op, så fulgte jeg ham til Stationen, og jeg er sikker på, at vi begge følte, vi hade haft en god Dag sammen.

Sidste Gang, han besøgte mig, var midt i Juli, kort før han blev indlagt. Det første, han sa'e, da han kom indenfor Døren, var: »Å, jeg er så træt«. Snaps og Øl vilde han ikke røre. Så forstod jeg, at det stod sløjt til. Vi drøftede hans Otium, som han vilde nyde hjemme hos Søsteren i Slagelse...

Ja, nu er Sorgenfrey altså vendt tilbage til sit Udgangspunkt. Søndag den 5. September blev han begravet derhjemme i Familiegravstedet i sin Fødeby. Han hade i sit Testamente ønsket det således.

»Ikke nem at erstatte«, sa'e hans Kollega om ham. Og dog! nem at erstatte i Arbejde er vi vist alle — i forskellig Grad, naturligvis — men en god Ven, med hvem man har Ungdomsoplevelser tilfælles, så ikke enhver Begivenhed skal forklares med irriterende Omstændelighed, een med hvem man mødes i Sympatier og Antipatier, gennemprøvede ved Samtaler og Samvær — han er ikke til at erstatte, og derfor sir jeg gennem disse Linier Vilhelm Tak for et langt Livs trofaste Venskab.

F. C. C. von Haven.

SORØ AKADEMIS ØKONOMISKE FORHOLD I DE SENERE AAR

Af Kurator *M. Korsgaard*.

(Fortsættelse)

Under Rektor *Raaschou-Nielsens* Embedsperiode rejstes Ønsket om en ny Biblioteksbygning og om nye moderne Lokaler for Fysik og Kemi. Planen var dengang at bygge en nye og større Bygning til Biblioteket og saa indrette Fysik- og Kemilokaler i den ny Biblioteks- og Administrationsbygning. En sagkyndig biblioteksmæssig Undersøgelse af Bogbestanden viste imidlertid, at det, naar man magasinerede den Del af Bogbestanden, som aldrig blev benyttet og for en Dels Vedkommende godt kunde undværes, i Farveri- eller Fabriksbygningen, var det ikke nødvendigt at udvide Bibliotekslokalerne udover den Udvidelse, der kunde ske ved Inddragning af en mindre Lejlighed og ved at formindske Godskontorets Lokaler. I Bibliotekets Stueetage er herefter indrettet to fortrinlige Lokaler, hvoraf det ene benyttes helt i Skolens Tjeneste, medens det andet er en ogsaa for Offentligheden tilgængelig Læsesal, Brandfaren elimineredes ved, at der nu er indført Centralvarme.

Dette har medført en mindre Personalebesparelse, men Brændselsforbruget er til Gengæld steget, idet der nu opvarmes Rum, som tidligere ikke fik Varme, saaledes navnlig Stengangen paa Hovedbygningen.

I Forbindelse med Kedelanlæggets Udvidelse er der blevet indrettet Bolig for Fyrbøderen i selve Avlsgaarden, saaledes, at Fyrbøderen nu altid kan overvaage Varmeanlægget. Inden denne Lejligheds Indretning boede Fyrbøderen langt udenfor Sorø By.

Naar bortses fra mindre Forbedringer, navnlig af sanitære Anlæg, saasom Indretning af Styrtebade i Hovedbygningens øverste Etage og andre mindre Anlæg, er der ikke sket bygningsmæssige Forbedringer eller Udvidelser, men Planer herom findes i stort Omfang.

I Forbindelse med Planerne om forbedrede Fysik- og Kemilokaler, der nu ikke længere kunde løses ved Biblioteksbygningen, men som ikke paa nogen Maade blev opgivet, blev nu rejst Ønsket om flere Klasseværelser. Skolen i dens nuværende Størrelse med dobbelte Mellemskolerækker, en Realklasse samt Gymnasieafdeling af alle tre Retninger, klassisk, matematisk og nysproglig, medfører, at Skolen mangler 5 à 6 Klasseværelser, for at hver Klasse kan have sit eget Værelse og ikke, som det nu sker, i mange Til-

fælde maa vandre fra det ene Klasseværelse til det andet.

Dette Ønske førte til Kravet om i Forbindelse med nye Lokaler for Fysik og Kemi at opføre en Bygning, der kunde rumme baade Faglokalerne og de manglende Klasseværelser.

Efter den senest vedtagne Plan — mange forskellige har været gennemdrøftet og forkastet — er man enedes om at bygge en Bygning til disse Formaal paa den store Plads foran den nuværende gamle Længe, der ligger i Forlængelse af Sygehuset.

Da Festsalen er for lille og ikke nær kan rumme Elever, Forældre og andre ved større festlige Lejligheder, er der udarbejdet Planer til Udvidelse af Gymnastiksalen, saaledes at denne tillige kan fungere som en større Festsal. Planen i denne Henseende gaar ud paa at bygge ind i Materialgaarden.

Et Led i samme Planer er Udvidelse af Akademiets Sportspladser. Ved at bygge paa Store Plads vil denne ikke længere kunne benyttes til Kricketbane, og da Grønne Plads langt fra er tilstrækkelig til at tilfredsstille Skolens Behov til Sportspladser, er der samtidigt med Byggeplanerne udarbejdet Planer til et større Sportsanlæg paa Flommen.

Alle disse Planer, der foreligger fuldt udarbejdede, er nu beklageligvis stillet i Bero enten af materiale-mæssige eller beskæftigelsesmæssige Grunde.

De samlede Udgifter ved Gennemførelsen af de projekterede Byggeplaner og til nye Sportspladser vil vel nu andrage ca. 2 Millioner Kroner, og medens Udgiften paa det Tidspunkt, hvor Planerne blev fremsat — Kravene er stadigt vokset — muligt kunde bæres af Akademiet, naar man blev fri for Afgiften til Realskolerne, er det nu et alvorligt økonomisk Problem, om Akademiet uden en Sanering af dets Økonomi kan indlade sig paa dette Byggeri. Byggeriet og de dermed naturligt forbundne aarlige Driftsudgifter vil udkræve mindst et aarligt Beløb paa 100.000 Kr., og denne Udgift kan Akademiet, der nu i Forvejen har Underskud, ikke selv bære.

I Modsætning til før maa derfor Akademiets økonomiske Status nødvendigt tages i Betragtning ved Nybyggeri m. m.

Hvad jeg foran har nævnt, er de helt aktuelle Planer. Herudover er der Ønske om en Udvidelse af Gymnasie-Alumnatet, som bygningsmæssigt kan ske i Forbindelse med den nuværende Bygning, men dette er dog kun Fremtidsplaner; en saadan Udvidelse vil ikke alene kræve en Udgift engang for alle men, med de

nuværende smaa Afgifter for at være Alumne, en meget stor aarlig Driftsudgift.

— — —
Som en Byggesag liggende udenfor Akademiets egne Rammer skal jeg nævne Opførelsen af et Kunstmuseum paa Akademiets Territorium.

Der er nu Enighed om at lægge en saadan Bygning i Forlængelse af Museumsbygningen, dog ikke sammenbygget med denne. Der findes nu tilstrækkeligt med Kunstværker af høj Kvalitet til at fylde et mindre Museum, men Prisstigninger, Materiale-mangel og beskæftigelsesmæssige Vanskeligheder har udskudt denne Plans Gennemførelse saavel som de øvrige, jeg har nævnt:

(Fortsættes.)

In memoriam

C. C. K. FLEISCHER-HANSEN

* 21. Maj 1894 — † 28. August 1948.

Efter flere Maaneders alvorlig Sygdom med Ophold paa Rigshospitalet som Professor, Dr. med. Erik Husfeldts Patient døde den fremragende soranske Læge, Overkirurg paa Amtssygehuset i Holbæk, Dr. med. C. C. *Fleischer-Hansen* den 28. August.

Carl Christian Krogh Fleischer-Hansen blev født 21. Maj 1894 i Givskud, Vejle Amt, hvor hans Fader, Adolph Fleischer-Hansen (1846—1908) da var Apotekbestyrer (senere Apoteker i Koldby og Hørsum, senest i Hornsyld); Moderens Navn var Thora født Krogh (1852—1927). Han kom i Sorø Skole 1905 og dimitteredes derfra i 1912; tog medicinsk Embedseksamen 1921 og blev i 1928 — som 2. Reservekirurg ved Rigshospitalet, Afd. D. — Dr. med. paa en Afhandling over Blodvolumen. I et Par Aar var han derefter 1. Reserve-læge ved Kommunehospitalet i Horsens, men vendte allerede i 1932 tilbage til sin gamle Afdeling, hvor han nu i en Aarrække var 1. Reservekirurg og i 1933—34 kst. Overkirurg, til han åter gik til Provinsen, den negang til Holbæk, hvor han forestod den kirurgiske Afdeling paa Amtssygehuset, der i hans Tid omorganiseredes og moderniseredes, til det nu er Landets nyeste Centralsygehus.

Allerede før dette skete, havde han vundet sig en saa sikker faglig Position, at da det tredie Professorat i Kirurgi ved Københavns Universitet blev ledigt i 1935, var han »en estimeret Ansøger« hedder det i »Berl. Tidende« i en Nekrolog Dagen efter hans Død. »Valget mellem ham og de øvrige, der attraaede denne betydende Stilling, var saa vanskeligt, at det lægevidenskabelige Fakultet foranstaltede en offentlig Konkurrence mellem dem. I denne Konkurrence sejrede Dr. E. Dahl-Iversen. Men Dr. Fleischer-Hansen hævdede sig saa fint, at der faktisk indtil Konkurrencens sidste Øjeblik var Tvivl om Udfaldet, ialt Fald blandt Tilhørerne.

Ved Konkurrencens sidste Forelæsning (ved Sygesengen) kom det i øvrigt til en Demonstration, som dengang vakte megen Opmærksomhed. Da Dr. Fleischer-Hansen sluttede sin Forelæsning og bukkede for Dommerkomiteen, brød de fleste i Auditoriet ud i spontant Bifald. Komiteens Formand, Professor Dr. Rich. Ege, rejste sig og sagde med en afværgende Haandbevægelse: Jeg gør Auditoriet opmærksom paa, at Bifald-Tilkendegivelser er forbudt.«

Da Professoratet en Maaned efter var besat med Konkurrencens Sejrherre, vendte Dr. Fleischer-Hansen tilbage til sit hidtidige Arbejde og fik Aaret efter Overkirurg-Posten i Holbæk. Han var, indtil Sygdom nedbrød ham, en kraftig Mand med megen Arbejdsevne og, hvad ikke mindre vigtigt er, med lægelige og menneskelige Egenskaber, der knyttede ham nært til Sygehusets Patienter.

Om hans venlige Indstilling overfor sin gamle Skole vidner den smukke Tale til de unge, som han holdt ved Soransk Samfunds Aarsfest den 6. Oktober 1946 (Sor. Bl. XXXI, S. 77 f.); paa Gruppebilledet S. 79 vil man finde hans Portræt — som det synes allerede da noget mærket af den Sygdom, der snart efter skulde slaa ham ned i hans bedste Aar.

Overkirurg Fleischer-Hansen efterlader sig Hustru, Fru Esther Fleischer-Hansen, en Datter af afdøde Redaktør Chr. Gulmann, og saaledes Søster til Soraneren, prakt. Læge *Franz Treschow Gulmann* (S' 13) i Eskildstrup.

FODBOLDKAMPEN I SORØ DEN 29. AUGUST 1948

Paa 5-Aarsdagen for det afgørende »Nej« til Tyskerne stævnedes en lille Skare gamle Drenge til Sorø for at spille den traditionelle Fodboldkamp mod Skoleholdet.

Inden man samledes til Morgenkaffe paa Skolen, var der en lille, stiltfærdig Højtidelighed ved Mindetavlen, hvor *Rektor* paa Skolens og *Torben Madsen* paa de gamles Vegne nedlagde Blomster.

Til Eftermiddagens Dyst, hvor Adjunkt *Stevns Hansen* var Dommer, stillede de gamle med følgende Hold fra Maal til venstre wing: *Torben Madsen, Morgills, B. Laursen, Møllerhøj, Sund, Vistisen, A. Lawaetz, Jørgen Larsen, Hans Wille-Jørgensen, Jørgen Wille-Jørgensen og Blume*. Reserve, som sædvanlig *Crone*, denne Gang uden *Caspar Borch*.

Kampen var velspillet fra begge Sider og som altid præget af fair-play og Hensyntagen. 1. Halvleg endte 1—0 til Skolen, der havde haft ikke saa faa Chancer, men i den Ende var vi heldige, mens Heldet til Gengæld svigtede os ved Gims Ende, hvor især et Kæmpekanonskud fra *Lawaetz* nær havde knækket Overliggeren — det burde have givet Bonus.

I anden Halvleg scorede Skoleholdet med passende Mellemrum 3 Gange til, mens *Møllerhøj* fik Held til at score 1 Gang for de gamle, da det stod 2—0; det vakte dog kun falske Forhaabninger hos os at komme op paa

2—1, for Resultatet blev 4—1 til Skolen. Med Fare for at faa Skyld for at rose mig selv tør jeg kun lige nævne, at det mest bemærkelsesværdige fra de gamles Side i denne Halvleg var — bortset fra vore forwards Ineffektivitet i Scoring — at Maalmanden klarede et Straffespark, som dømtes mod *Sund*. Samme *Sund* skylder vi i øvrigt meget, da han spillede en straalende Kamp og var den bærende Kraft for hele Holdet; uden ham var Nederlaget blevet langt større.

Efter Kampen samledes man til et fornøjeligt fælles Kaffebord i Spisesalen, hvor Soransk Samfunds Fodbold overrakte det sejrende Hold. Rektor talte for de gamle, *Torben Madsen* paa disses Vegne, *Blume* causerede og gav spredte Indtryk fra Olympiaden i London, *Dommeren*, *Adj. Stevns Hansen* talte om Spillet og Spilleteknik, og i øvrigt drøftede man Jubilæet ved Kamp Nr. 25 i 1950. Vi havde det — som altid — meget fornøjeligt, og det var med den inderligste Beklagelse, at vi sagde Farvel og Tak for endnu en dejlig Dag i Sorø.

T. G.

SORANERFROKOST

Torsdag den 7. Oktober 1948 Kl. 12 er der igen Frokostmøde paa »Grand Café«, Kongens Nytorv. Disse Frokoster, der har haft saa stor Succes, har Mulighed for at blive en fast Tradition; men selvom vi er glade for at se de gamle Ansigter igen og igen, vil vi dog ogsaa gerne se nogle nye. Hold jer derfor ikke tilbage, men mød talrigt op, vi har det saa fornøjeligt!

Af Hensyn til Værten og BESPISNINGEN er det mest hensigtsmæssigt, at man senest Dagen før melder sig til Sekretæren *Torben Madsen*, Central 10.310 (Lokal 30) Kl. 9—16 eller Amager 750 y, Kl. 18—20; det er dog ikke absolut nødvendigt, man kan ogsaa kigge indenfor, hvis man alligevel kommer forbi.

KEGLEAFTEN

Tirsdag den 12. Oktober 1948 Kl. 18,30 finder den årlige Kegleturning om vor flotte Vandrepokal Sted; sidste Aars Vinder, *Herluf Lassen* (R. '33), møder op for at forsvare sit Mesterskab. Som sædvanlig spilles der i »Tivolis Keglebaaner«, Indgang fra Bernstorffsgade, og efter Slaget samles man for at hylde »Keglekongen« ved et beskedent Smørrebrødsbord (3 Stk. Smørrebrød, Øl og Kaffe for 5,80 Kr. inkl. Drikkepenge).

Deltagelse i Spisningen maa anmeldes til Sekretæren *Erik Bang*, Damsø 1353 u (19—20) senest den 9. Oktober.

SORANSK SAMFUNDS AARSFEST 1948

Søndag den 12. september så man ved 11-tiden folk pile over Frue Plads og søge ly i universitetsannekset — det var soranere i alle aldre, der trodsede regnvejret for at komme til årsfest i Soransk Samfund. Meget kan en styrelse sætte ind for at arrangere en god fest, men regnvejr kan den ikke hindre ...

Inden døre mødtes kammerater af mange årgange, grående jubilarer mindedes sorøårene, mens dimittenderne 1948 diskuterede den nys nåede friheds goder — onderne havde de åbenbart endnu ikke opdaget. Da salen var næsten fyldt, tog formanden, direktør *Krog-Meyer* ordet for at byde velkommen, men indledte med at mindes to af samfundets mest trofaste medlemmer, rektor *Raaschou-Nielsen* og Soraner-Bladets redaktør *Sorgenfrey Hansen*, som for første gang savnedes ved en årsfest. Derefter fik skolen tre hurraer, og efter at orkestret under ledelse af *Sverre Forchhammer* havde spillet vor march, gaves ordet til årets rustaler, redaktør *Tage Christiansen* (hvis tale nok vil følge i et senere nummer). Herpå fulgte ruskan-taten med sang af *Kaj Oluf Buch*, *Otto Mackeprang*, *Gudmund Magnussen* og *Svend Saaby* samt recitation af *Aksel Dahlerup*. Efter formandens tak til de udøvende musici og en kort hyldest til jubilarerne, som fik overrakt guld- og sølvnåle, blev årets dimittender budt særlig velkommen, og formanden udtrykte sin tillid til, at de vilde være i stand til at føre samfundet videre. Efter nåleuddelingen lød atter soranermarchen, og deltagerne afmarcherede til Ungarsk Vinhus.

I dette smukke etablissement, der skinnede af frisk maling, bød formanden velkommen til den mere uholdelige del af festen, og de 86 deltagere kastede sig over retterne: suppe, steg og islagkage. 25-års jubilaren, læge *Axel Liebmann*, begyndte talernes række med en tak til Soransk Samfund for, hvad der gjordes for »de gamle soranere«, og udbragte et leve for skolen. Næstformanden, direktør *A. Ch. Louw*, oplæste hilsener fra vor tidligere formand, skovrider *Lorentzen* og direktør *Jonas Lind* i Paris. Professor, rektor magn. *Jens Nørregaard* talte om Sorø som kulturcentrum og takkede for de flinke studenter, skolen sendte universitetet; stud. mag. *Jais Jensen* takkede på dimittendernes vegne for den hjertelige velkomst og motiverede et leve for samfundets medlemmer, hvorefter skovrider *Aage Wieland*, Selsø, også 25-års jubilær, takkede for festen med et leve for Soransk Samfund, mens professor *Vilh. Andersen* noterede, at årgang 48 ingen piger mønstrede og brugte dette som anledning til at tale for »drengen i os«, hvorefter »de soranske drenge« fik et leve. Sluttelig takkede formanden universitetet for udvist gæstfrihed og talerne for deres venlige ord, hvorpå hovedbordet hævdedes, og man gik til småbordene, hvor traktementet sluttede med kaffe og likør.

Hovedæren for arrangementet af denne fest som for så mange andre har samfundets myreflittige sekretær, civilingeniør *Torben Madsen*, der har ofret mange fritimer for at få alt til at klappe. Festen blev en succes, og den,

der skriver dette referat, mener at have samfundets medlemmer bag sig, når han siger: *Tak for din dåd, Torben!*

sem.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Skuespillerinden Fru *Lulu Ziegler* (S '21) har haft den Sorg at miste sin Ægtefælle, Skuespilleren og Iscenesæteren *Per Knutzon*, der døde pludselig Natten mellem den 31. August og 1. September af et Hjerteslag, rimeligvis som Følge af Overanstrengelse gennem længere Tids forcerede Arbejder. *Lulu Ziegler*s mange Venner vil føle hjertelig Deltagelse i hendes Tab.

*

Timelærer ved Sorø Akademis Skole, cand. mag. *Svend Ranvig* er under 28. August ansat som Adjunkt ved Skolen fra 1. September s. A. at regne.

Adjunkt *Ranvig*, der er født den 30. December 1915 i København som Søn af Kommune lærer *Jens Peter Ranvig* og Hustru *Astrid Rosaline* født *Bjørnsten*, havde mistet begge sine Forældre, før han i 1928 blev sat i Skole i Sorø, hvorfra han i 1935 dimitteredes som Student af den klassisk-sproglige Linie.

*

Stud. mag. *Arthur Peter Schiøler* (S '41) er den 9. Juli paa Frederiksberg Raadhus blevet gift med Frøken *Birgit Kreutzer*, Datter af Bankfuldmægtig K., Landmandsbanken.

*

Som Propaganda for et nyt Præmielaan har Ministeriernes Filmudvalg hos Nordisk Film under Instruktion af *Ove Sevel* (S '40) ladet fremstille — og i nogle Tilfælde med Brug af nye filmtekniske Metoder — en Kortfilm, som iflg. »B.T.« for 6. September i en nær Fremtid agtes udsendt til Billedteatrene.

*

Ingeniør *Manfred Wharton Hammerich* (Hamerik, M '26) har efter et meget stort Forarbejde opnaaet Patent (Nr. 67338) paa en Anordning ved Smalfilm-Tonefilms-apparater til Fremføring af Tonefilm.

*

»Berl. Tid.« mener i sit Nummer for Søndag den 5. September, at det vil glæde gamle Soranere, at der ved »Borgmesterens Øjne« paa Banevejen gennem Sivene lidt ud i Sorø Sø er anlagt en Sti, der ender i en rummelig Plattform, hvor en Bænk er opstillet.

Det er en gammel Soraner, som har ønsket at forblive anonym, der har bekostet dette smukke Arrangement, hvorfra der er en pragtfuld Udsigt over til Kirken og den gamle Skole.

*

Professor i nordisk Arkæologi og europæisk Forhistorie, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S '09) er nylig rejst til U.S.A. for at undersøge, om der i Nordamerika findes

Beviser for, at de gamle Nordboere opdagede Amerika inden Columbus, noget, som naturligvis har vakt en vis Opsigt derovre. I det store Blad »New York Times« fortællendes saaledes om Professor Brøndstedes Ankomst til New York: »En lille, lidt frygtsom Mand, i 25 Aar ansat ved et københavnsk Museum, som paastaar at have Verdens bedste Samling af ældre skandinavisk Kunsthaandværk, kom her til Landet i Gaar for at give sig i Lag med et af de vanskeligste Problemer i nordamerikansk Arkæologi.«

Senere i Artiklen præsenteres Professor Brøndsted dog som »en af Verdens mest fremragende Eksperter i Vikinge- og Middelalder-Arkæologi og Historie«, og det fortælles ganske i Overensstemmelse med Sandheden, at Professor Brøndsted mener, at det berømte Taarn i Newport er bygget af Nordboere i det 13. eller 14. Aarhundrede, altsaa ikke i Vikingetiden, men dog paa et Tidspunkt, hvor det aldrig har været bevist, at Nordboerne havde naaet Amerika.

Men hvad siger Friluftsmennesket, den ligefremme og djærve Udgraver af Oldtidsminder, Professor Brøndsted — som iøvrigt har en pæn Garderhøjde og en anselig Skulderbredde — mon om at blive betegnet som »en lille og lidt frygtsom Mand«?

*

Civilingeniør *Jørgen Wille-Jørgensen* (R '35) har brudt Teltpælene herhjemme op og er med sin charmerende Frue draget til Sverige, hvor han 1. September tiltraadte en Stilling ved A/B Sydsvenska Färg- och Fernissfabrik i Hälsingborg. Hans Adresse er: Borgergatan 8, Ramlösa Brunn, Hälsingborg.

*

Et andet af vore Medlemmer, Civilingeniør *Børge Jørgensen* (S '38), der sidst havde Stilling i Amsterdam, er flyttet endnu længere ud i Verden, idet han har tiltraadt en Stilling i Curaçao — det lyder forjættende. Adressen: C.P.I.M. Emmastadt, Curaçao, Nederlandsk Vestindien (N.W.I.).

*

Den 23. August fik Overlæge paa Bispebjerg Hospital, Professor, Dr. med. *Einar Meulengracht* (S '07) overrakt et af Dr. Mogens Jersild redigeret Festskrift, der allerede skulde have været færdigt til hans Fødselsdag i April og som, med en Indledning af Dr. med. Erik Begtrup, indeholder Bidrag ikke blot fra tidligere og nuværende hjemlige Medarbejdere, men fra ansete Fagfolk i Skandinavien, England og Amerika, mellem hvem den fremragende Forsker og Læge og udpræget personlige Charmeur er højt vurderet.

*

Fhv. Landstingsmand, Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S '14) er udpeget til at være en af Danmarks Repræsentanter i De forenede Nationers særlige Kolonikommission, som i September er traadt sammen i Genève og bl. a. skal behandle Rapporter fra visse ikke selvstyrende Omraader, derunder endnu Grønland.

*

Nationalmuseets Direktør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S '06) er valgt til Medlem af Forretningsudvalget indenfor den danske Delegation til Haag-Konferencen om Europa-Pro-

blemet, hvorom der i Efteraaret agtes holdt en Række Folkemøder i Skandinavien.

*

Støvets Aar —

Den tidligere Generalinspektør for Fodfolket, Generalmajor *Carl Jacobsen*, passerede den 24. September de 70. Han stammer fra Fænø, hvor Faderen var Forpagter af Hovedgaarden, og kom i 1890 til Sorø, som han forlod med Realeksamen i 1894 for 1898 at blive Secondløjtnant. Jacobsen var oprindelig Geodæt, men gik over til Tjeneste i Fodfolket for i 1930 at udnævnes til Oberst af Generalstaben, fik den betroede Post som Stabschef ved Generalkommandoen og blev i 1933 Generalmajor; i 1945 faldt han for Aldersgrænsen. »Han har i Hæren efterladt det smukkeste Minde om en pligtopfyldende, retskaffen og anset Chef og Soldat«, hedder det i »Berl. Tid. for 24. September.

*

Vi har i August modtaget:

40-aars Jubilæerne fra Realklassen sender gamle Klassekammerater og Kammerater iøvrigt en venlig Hilsen fra vort gamle Sorø, hvor vi med 25 % Tilslutning er samlet idag. — Vi har deltaget i Translokationen, vandret rundt paa de gamle Stier, konstateret, at vore i »Barken skaarne Navne« er vokset godt i de 40 Aar, og vi sluttede med et dejligt Sold paa Parnas. — Lever vi og er raske, mødes vi igen i 1958 eller før. Forhaabentlig bliver Tilslutningen da endnu mere »overvældende«.

Brysting. Kjærsgaard. Andersen.

*

Husk Soranerfrokosten Torsdag den 7. Oktober Kl. 12 paa »Grand Café«, Kongens Nytorv.

*

Husk Kegleaftenen Tirsdag den 12. Oktober Kl. 18,30 i Tivolis Keglebaner.

Redaktion: Ansvarshavende for dette Nummer: H. G. Olrik, Prinsesse Alexandrines Allé 10, Charlottenlund. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, ØB. 4091.

Tryk: Selandia, København.

33. AARGANG

SORØNER-BLADET

OKTOBER 1948

EN SVENSKER SKRIVER OM SORØ —

Den højt ansete svenske Litteraturhistoriker og Kritiker, Professor, fil. dr. Fredrik Böök har i Sommer gæstet Sorø og offentliggjort tre Kroniker om sit Besøg i „Svenska Dagbladet“ for 14., 20. og 27. Septbr. Professoren har venligst tilladt Sorøner-Bladet at optage disse, og vi bringer den første af Kronikerne i dette Nummer.

Sorø och Absalon.

I hjärtat av Sjölland ligger Sorø, i en trakt, som med sina små sjöar innefattade av stora bokskogar för landets egna barn ter sig som själva idealet av det fredliga, vänliga, mild leende danska landskapet: den nationella idyllen renodlad. Själva staden bryter inte stämningen. Den räknar bara tre tusen invånare, och liksom så många andra danska småstäder har den ett rofyllt behag, som gör att man tycker sig vara långt borta från nuets virvel. Måhända skulle man med god vilja kunna leta upp en svensk småstadsidyll, som uthärdade en jämförelse, men likväl ingen som kan tävla med Sorø som historiskt panteon, där den politiska storhetens väldigaste medeltidstraditioner har lämnat sina odödliga minnesmärken vid sidan av upplysningstidens ofromma relikier och kringflätade av den poetiska romantikens yppiga rankor. Det får uttryck i de tre namnen Absalon, Holberg og Ingemann, som alla är knutna till Sorø, och alla till samma punkt: klostret, byggt under senare hälften av det tolfte århundradet av Absalon, som där fick sin grav.

Av klosterbyggnaderna står nu kvar endast den vackra ingångsportalen och den ståtliga tegelkyrkan, en av de största i Danmark; det övriga har härjats av brand. Efter reformationen, då det rika klostergodset övergick i statens ägo, förledes dit en kunglig skola, och sextio elever, varav trettio var adliga, efterträdde de heliga bröderna som arvtagare till Absalons kvarlåtenskap — den siste munken hade dött 1580.

Christian IV förmerade trivialskolan med en adlig akademi, och man kunde ha väntat att Sorø skulle ha utvecklats till ett danskt Oxford; men så skedde inte, den sjönk snart åter ned till en vanlig lärdomsskolas plan. På sjuttonhundratalet gjordes ett nytt försök att höja den: de gamla klosterhusen blev ombyggda och i dem installerades med pomp och ståt en ridderlig akademi. Att Sorø skulle bli ett slags medelpunkt för en aristokratisk elit och för dess intellektuella fostran, det var uppenbarligen det omedvetna eller medvetna arvet från den medeltida klostertanken och den mäktiga, högättade kyrkofursten Absalon. På den punkten av Sorøklostrets historia gjorde så Ludvig Holberg sin entré. Han hade nog inte funnit sig alltför väl till rätta som professor vid Köpenhamns universitet, och kanske var det en liten demonstration att han testamenterade der stora förmögenhet, som var frukten av hans sparsamhet och hans författarmödor, till den ridderliga akademien i Sorø; men granskningen kan också ha inverkat, ty Holberg hade placerat sina pengar i stora jordagods inte långt från Sorø, och han tillbragte sine somrar på Tersløse gård i klostrets närhet. Hur som helst, Absalons och Holbergs domäner, de förra stammande från den klerikale feodalismens maktpositioner, de senare från den gutenbergska tryckpressen, förenades i Sorø-stiftelsen, i proportionen fyra femtedelar till en femtedel, och Holberg fick kvittot genom uphöjelsen i friherrligt stånd och genom en marmorsarkofag i klosterkyrkan, där man läser orden *liber baro* vid hans namn.

Trots denna injektion av nytt blod och friska pengar blev Sorø ridderliga akademi med sina professorer likväl inte någon farlig medtävlare till huvudstadens universitet; år 1793 upphörde den, eftersom det fattades elever. I trettio år användes den icke, och under denna tid brann byggnaderna ner; arkivet och det rikhaltiga biblioteket, som bl. a. innehöll baron Holbergs boksamling, blev lågornas rov. De materiella rike- domarna fanns emellertid kvar, och 1822 gjordes ett nytt för-

sök att förverkliga den immanenta idén: man upprättade en skola för interner och en uppfostringsanstalt, med en tillhörande „akademisk inrättning“, och namnet Sorø akademi bevarades; den fick sitt residens vid stranden av sjön i en slottslignande byggnad, nu prydd med porträtt av danska kungar och av Holberg, och i den vackra parken har det rests en ståtlig staty över Holberg — han står i peruk och knäbyxor lutad mot sin långa käpp och ser underfundig ut. Bland professorerna i Sorø, som bildade en särskild fraktion inom den nationellt-romantiska litteraturen, befann sig sedan 1822 Bernhard Severin Ingemann, och han hade sitt Tusculum i en av de förtjusande sidopaviljongerna som ensamma stod kvar av den nedbrända sjuttonhundratsakademien och som man fortfarande betraktar med beundran och andakt. Det är „Ingemanns hus“, och därifrån har utgått de religiösa och patriotiska diktverk, som älskats av så många generationer. Men fortfarande fanns det ingen riktig växtkraft i Sorø akademi; Grundtvig, som kände sig allierad med Ingemann, utkastade en plan att förvandla akademien till en utpräglat folklig högskola med front mot den profana huvudstadskulturen, men därav blev intet, och år 1849 slopades helt kallblodigt den „akademiska inrättningen“. Allt sedan dess har Sorø akademi nöjt sig med att vara en lärdomsskola som alla andra, vad vi skulle kalla ett gymnasium, men med eleverna anbragta som interner ungefär som på ett engelskt college. Den har utan tvivel stått mycket högt, den har varit förnäm i mer än en mening, och soranerna, som fått sin undervisning i den idylliska småstaden, har gjort en betydande insats i Danmarks andliga liv; man har på många håll kunnat urskilja både den klassiska bildningens och den romantiska patriotismens prägel, djupt intryckt i unga sinnen. Det är arvet från Absalon och hans klerk Saxo, det andliga arvet; det har kunnat blomstra rikare på grund av det ekonomiska arvets överväldigande soliditet. Sorøakademien är en av de förmögna bland Danmarks stiftelser — och det vill säga något! — med inkomster som förmodligen får räknas i sjuisiffriga tal. Den bördiga själlandska jorden har inte förlorat i värde sedan Absalons och Holbergs dagar.

Denna flyktiga skiss av Sorø's historia torde vara behövlig för att ge en föreställning om *genius loci*, om ortens karaktär, som är central och likväl väsentligen dekorativ. Vadstena med Birgittaminnet skulle ha varit en svensk motsvarighet, ifall Birgitta inte bara hade varit en religiös drömmerska, utan också den stora ledaren och nyskaparen i Sveriges politiska storhetstid, ett statsmannasville som Gustav II Adolf. Absalon överskuggar fortfarande hela Sorø. Han byggde klostret och klosterkyrkan i den trakt, där hans mäktiga släkt hörde hemma, och efter sitt bragdrika liv som krigare och härskare och prelat, sedan han slutit förbundet mellan konungamakten och kyrkan, organiserat krigsväsendet, lagt grunden till den feodala samhällsutvecklingen och rest den borg, som blev kärnan till rikets huvudstad, samlade han på ålderdomen sina intressen kring hembygden och sitt älskade Sorø och valde sitt sista vilorum bakom altaret i kyrkan. För den danska patriotismen är det en helig plats. Dit drages oemotståndligt varje besökare. Gravstenen är lagd först år 1536; när graven öppnades år 1827, fann man i en blykista lämningarna av hans kropp. Han var klädd i ärkebiskopsornat, i de knäppta händerna höll han en silverkalk, vari det låg en guldring med en safir, och mot högra

armen vilade krumstaven, skuren ur en narvals- eller valross-tand; under skulderbladet påträffades en blyplåt med inskriften: „Här ligger Absalon, ärkebiskop, Asger Rygs son“. Hans fader och flera andra medlemmar av den berömda Hvide-släkten vilar omkring den störste av ätten, som var celibatär enligt den kanoniska rätten, men av Saxo fick ärenamnet fäderneslandets fader. Gravrelikerna är nu utställda på väggen av koret. Ifjol öppnades kistan ånyo; de mätningar man har gjort på skelettet tillåter slutsatsen, att han var nära två meter lång. Även i fysiskt avseende var han en stor man.

Hans storhet är ur flera synpunkter överväldigande. Många biskopar har visserligen länkat folkens öden, och lyft svärdet lika väl som kräklan, men finns det någon annan än Absalon som varit sjöhjälte och befallt över ledungsflottor? Saxo kallar honom utan vidare för *pirata*, sjörövare, viking, och drakskeppens dagar var inte förbi; men allt förhatligt har försvunnit från ordet, ty åt sina otaliga härtåg mot de vendiska fienderna gav han den fromma karaktären av korståg mot grymma hedningar, tjänande till Guds ära, sanningens förkunnande och fosterlandets frälsning. Det var likväl bara en sida av hans militära bedrifter; den staty som restes på Højbroplads i Köpenhamn år 1902, sju hundra år efter hans död, föreställer sjömannen till häst i riddarbrynja och med stridsyx i handen, och det är ingen lös romantik: ärkebiskopen fejdade mot de upproriska skånska bönderna och besegrade dem i flera slag. Om hans fysiska mod och hans härdade kropp har Saxo mycket att förtälja. Men på huvudfasaden till Köpenhamns rådhus bär den förgyllda kopparstatyn inte hjälm, utan tiara, och även om han i den högra handen håller svärdet, fattar han med den vänstra om biskopsstaven. Om någon porträttlikhet kan det inte bli tal, det finns inga samtida bilder, utom på mynt slagna i Lund, och de ger alls inga mänskliga drag; vi vet inte om han var skäggig som en viking eller slät-rakad som en prelat. Det är överhuvud svårt att passa honom in i ett bestämt schema eller i en utpräglad attityd. Den överlägsna handlingsmänniskan var också djupt införlivad med sin samtids andliga och kulturella strömningar; han hade studerat, väl den förste bland danskar, vid Paris' universitet och där mottagit starka intryck, som återspeglas i hans kyrkliga gärning och i den konstnärliga utsmyckning han gav de nordiska tempel han reste. Den religiösa tron harmonierade hos honom liksom hos de stora medeltidstänkarna med den intellektuella odlingen, med det som den gången var vetenskapen; det fanns ingenting ensidigt i Absalons väsen, han var inte mystiker, och i hans korstågspatos fanns det inte något extatiskt. I den stora konflikten mellan Rom och Patria tog han inte parti på någon av flyglarna, utan lyckades förena de nationella och de kyrkliga intressena; man skulle kunna säga att han företräder kompromissen mellan svärdet och vigvattenskvasten. Den man som förstörde Svantevits avgudatempel på Rügen, där det offrades mjöd och honungskakor, synes ha beundrat sina hedniska förfäder och eggat Saxo att samla minnena från den forntida storheten, och det är väl ingen slump att den sten som restes till hans ära vid Åsums kyrka nära Kristianstad är ristad med runor. Saxos högkyrklighet har inte hondrat honom att efterbilda de antika mönstren. Hos Absalon måste det ha funnits plats för de mest mångsidiga och olikartade tendenser,

och han var mannen att utan ansträngning foga dem in i sin breda världsbild och sitt praktiska handlingsschema.

Sannerligen, man kan inte förvåna sig över att Absalon vuxit ut till den nationella idealgestalten för danska patrioter, skaparen av Valdemarernas storhetstid med dess inre konsolidering och dess segerrika yttre maktutveckling, som ledde till erövringar på det tyska fastlandet och i Estland och ett ögonblick syntes skola mynna ut i ett östersjöimperium. När Sverige några århundraden senare närmade sig samma mål, var maktmedlen lanthärrar, medan det för Danmark var flottor och skepp och herravälde över havet — *de Danskes Vej til Ros og Magt*, allt från begynnelsen. Absalons gloria strålade desto klarare, som Saxos odödliga verk *Gesta Danorum* är en enda lovsång till hans ära, och klerkens glödande panegyrik har seklerna igenom, ände fram till våra dagar, givit innehåll, ton och färg åt den historiska framställningen. Man skulle ha önskat, att ärkebiskopen i sitt testamente kommit ihåg Saxo frikostigare än genom att efterskänka ett lån på 2½ mark silver, särskilt som Saxo i samma andedrag anmanas att till Sorø lämna igen två böcker, som han också fått till låns. Absalon har, tack vare Saxo, fått allt vad honom tillkommer och åtskilligt därtill; det är påfallande att företrädaren på ärkebiskoppstolen, Eskil, kommit i skymundan genom Saxos partiskhet, ehuru han på de flesta punkter kan göra anspråk på att ha verkat i samma riktning som Absalon och därtill äger prioriteten.

En lundensisk besökare vandrar kring i Absalons Sorø med rätt egendomliga känslor, ty i varje ögonblick blir han erinrad om alla de trådar, som förbinder det stora minnet med den skånska miljön och fädernestaden: Absalon och Saxo hör också till vår tradition. I den gamla klosterporten förevisas ett rum med korsvalv, som kallas Saxos cell; det ä naturligtvis alldeles ohistoriskt, men det erinrar en om att lokalpatriotismen på sin tid gjort Saxo till lundabo, och att Tegnér i den fragmentariska Helgonabacken skildrat Saxos lampa glimmande ut över den skånska slätten, medan ärkebiskopen styrker honom med en silverkanna fylld av ädelt vin. Den biskopliga diktaren menade också att Absalon hetat Axel och som ung jagat i Skånelands skogar, varvid han upplevde äventyret att bli förälskad i Gerda; men för länge sedan är dessa anspråk uppgivna, och vi har fått inse, att vi vet mindre om Absalon än vi inbillat oss och om Saxo så gott som ingenting. Det är nog sannolikare att han hört till Roskilde än till Lund. Absalons skånska äventyr står däremot ofta för oss. Man kan inte köra över Dösjöbro vid Saxån eller Getinge bro vid Kävlingeån eller Høje å tätt vid Lund utan att tänka på hur Absalon i spetsen för sina ryttare besegrade de upproriska hoparna av skånska bönder, som var missnöjda med hans klerikala politik, med biskopstionen och prästeelibat och med hans själländska släktingar som fogdar; och när man betraktar stranden vid Hålsingborg händer det att det sceneri dyker upp som Saxo skildrat, då de till fiske samlade skarorna mötte den landstigande Absalon med stenkastning. Det ser ut som om Absalon aldrig i sitt liv mött en så häftig och beslutsam opposition som från skåningarna.

Står man däremot inför högaltaret i Sorø klosterkyrka, så är det helt andra minnen som vaknar. Här på Själland, där hans stolta bana börjat, stupade den också ner i förgängelsens

moderssköte, men sin högsta punkt nådde den vid högaltaret i S:t Laurentius' dom, en vinterdag i begynnelsen av år 1177, då en jublande och inspirerad församling korade honom till hela Nordens ärkebiskop. Bland de närvarande befann sig måhända Saxo, och den trogne klerken har skildrat sin herres triumf i ett av de åskådligaste, praktfullaste, dramatiskt mest upprörda partierna av sin krönika — en scen som man aldrig glömmar, som otaliga gånger troskyldigt återgivits av hävdatecknarna och måleriskt framställt av konstnärerna, „et av de största ögonblicken i Danmarks historia“, och som äntligen i våra dagar kastats i den historiska kritikens skärseld. Vid Absalons grav grubblar man ovillkorligen över det invecklade problemet hur det egentligen gick till vid hans apoteos i koret till Lunds domkyrka.

Fredrik Böök.

★

TO SORANSKE DØDSFALD

Forpagter Svend Spandet, Turebylille.

Den 10. Juli iaar døde paa Haslev Sygehus efter nogen Tids tiltagende Svaghed, men kun seks Ugers Sygeleje, Forpagter *Svend Spandet* — den sidstlevende af de tre Brødre fra Idagaard ved Slagelse, som i Aarene 1888—91 blev Studenter fra Sorø.

Svend Spandet, den mellemste af Holdet, var som sine Brødre født paa Hammersvold ved Fuglebjerg, hvor han d. 17. Januar 1871 saa Lyset som Søn af Landmaaler og Forstkandidat, senere Proprietær og Aamtsraadsmedlem samt Landvæsenkommissær, Svend Spandet (1829—1915) og Hustru Elisabeth (Betty) Wilhelmine Jacobine Neergaard (1842—1917) fra Førslevgaard; han kom i Skole i Sorø efter Sommerferien 1884 og dimitteredes derfra som Student af den matematisk-naturvidenskabelige Retning i 1889. Efter at have lært Landvæsen paa Førslev, Gjeddesdal og Sdr. Elkær og fra 1891—93 at have studeret ved Landbohøjskolen i København, var han først, til Novbr. 1894, Forvalter paa Hevringholm ved Randers, derefter til April 1896 paa Idagaard, og blev i 1896 — som Gave fra sin Morbror, Godsejer, cand. juris. Edvard Neergaard — Ejer af Kammergave i Munke Bjergby Sogn, hvortil fra 1811 Tersløsegaards Jorder (men ikke selve Tersløsegaard) var henlagt*) I 1902 solgte Svend Spandet Kammergave til Chr. U. Petersen Friis og overtog i Maj s. A. Forpagtningen af Avlsgaarden Turebylille under Grevskabet Bregentved, som han siden har drevet, til han i indeværende Foraar blev opsagt som Forpagter af Gaardens nuværende Ejer, der sandsynligvis under Pres af Frygt for de truende Bordingske Jordlove vilde frigøre en Del af sine Ejendomme. Harmen over denne uventede Opsigelse har utvivlsomt bidraget til at forkorte Svend Spandets Livsaften, som den ogsaa hos andre vakte Indignation.

„En stolt gammel Eg er faldet for Dødens Storm“, hedder det i en udførlig og smuk Nekrolog ved Forpagter Spandets

*) Ved Auktion i 1811 blev disse Jorder overdraget i Arvefæste til J. C. Qvistgaard fra Vibygaard, for 15.320 Rdl.; 1817 fik han Arvefæsteskode paa Jorderne, der Aaret efter købtes af Oberstløjtnant G. F. Tillisch paa Kammergave, med hvilken Gaard de senere har haft Ejer tilfælles til dens Udstyknings for nogle Aar siden til Statshusmandsbrug.

Død i „Ringsted Folketidende“ for den 12. Juli, hvor dette Forhold, der øjensynligt var den offentlige Mening i Syd- og Midtjylland, her giver sig Udtryk. „Forpagter Spandet“, hedder det, „fratraadte 1. April i Aar sin Forpagtning af Turebylille, som han havde haft siden 1902, men dette, at han ikke mere skulde styre og virke paa den store Gaard, hvor han havde lagt saa dygtigt og flittigt et Virke, var ham en Hjertesorg, og har maaske gjort sit til, at han, da Sygdommen kom, ikke havde sin fulde Manddomskraft overfor den og Alderens nedbrydende Kræfter.

Forpagter Spandet vil blive savnet. Han var en kendt Skikkelse i Forpagternes Kreds, en Mand, der stod Respekt om, baade i og udenfor Sognet, og han var tillige en djærv og varmhjertet Mand, der gerne rakte en hjælpende Haand og stod i et godt Forhold til sine Undergivne. Han var en dygtig Landmand og meget energisk. Han drev selv sin store Forpagtning med Omhu, lige til han fratraadte, og et Liv i Uvirksomhed var for ham næsten en ufattelig Tanke“.

Og efter en kort Omtale af hans Uddannelse m. v. slutter Nekrologen: „Turebylille var altid holdt i en mønsterværdig Drift. Men ogsaa i det offentlige Liv ydede Forpagteren en ikke ringe Indsats. I 13 Aar var han Formand for Dalby-Tureby Sogneraad, og i en Periode Formand for Børneværnet og Skolekommissionen. Desuden var han Medlem af Overlandvæsenskommissionen. Arbejdet blandt de danske Syd for Grænsen havde i Forpagter Spandet en trofast og varmhjertet Ven; i den lange Aarrække han har haft Sæde i Sønderjysk Forenings Bestyrelse, har han da ogsaa ydet det nationale Arbejde en stor Støtte.

Forpagter Spandets ligefremme og venlige Væsen og hans redelige og hjælpsomme Natur gjorde ham meget afholdt paa sin Egn. Jævn og beskeden var han i al sin Færd“.

Hertil kan føjes, at Svend Spandet alle Dage var en meget trofast Soraner, som stadig vedligeholdt Forbindelsen med sine gamle Skolefæller og jævnlige saas ved soranske Sammenkomster, baade i Sorø og København.

Ved hans Jordefærd fra Tureby Kirke den 14. Juli, der fandt Sted under megen Deltagelse, talte hans Ungdomsven og Klassekammerat fra Sorø, Provst *Thorvald Biering* fra Sønderborg.

I sit i 1896 i Christiania indgaaede Ægteskab med Frøken Johny Stenersen, der overlever ham, havde han en Søn, Erik Spandet, der er Forpagter af Avlsgaarden Ulsegaard under Bregentved, og to Døtre, Fru Tofa Geijsendorffer, Enke efter den kendte hollandske Flyver G., og Fru Lillemor Meding, som i Ægteskab med fhv. Proprietær, Assurandør M. i Fakse, er Mor til *Jørgen Henrik Meding*, Student fra Sorø 1946.

*

Stationsforstander *Andreas Bang, Blovstrød.*

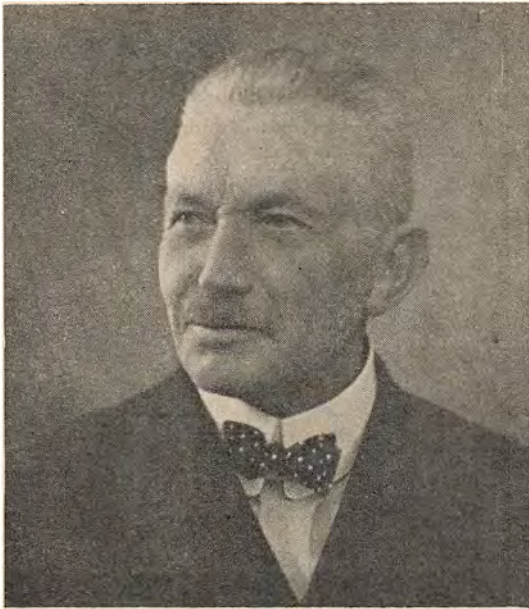
Tidligere Stationsforstander i Hillerød, Løjtnant *Andreas Peter Bang* døde den 11. September efter en langvarig Sygdom i sit Hjem i Blovstrød, næsten 78 Aar gammel; med ham har de danske Statsbaners Række af veltjente Embedsmænd mistet en ypperlig Repræsentant og vi gamle Soranere en trofast Kammerat og Ven. Under megen Deltagelse jordfæstedes han den 17. September paa Hillerød Kirkegaard.

Andreas Bang hørte til en Slægt, som i over hundrede Aar

Forpagter Svend Spandet.

har været bosat i Ringsted og Sorø. Hans Far, Peter Lauritz Ludvig Bang, som havde været Købmand i Ringsted, købte i 1855 den smukke gamle Gaard paa Storegade i Sorø „Ædes principum“, Fyrsternes Gaard kaldet, hvis ældste Dele stammer fra Tiden o. 1623 (se herom bl. a. Dr. *M. Mackeprangs* Artikel i „Soraner-Bladet“ for Maj 1946). Den havde fra 1822 rummet Lokaler og Lærerboliger for den genoprettede Skole og til 1851 været Bolig for Professor Peder Hjort; derefter, til Akademiet solgte den, for Overlærer J. H. Bang. Den nye Ejer indrettede Gaarden med dens rummelige Areal til Købmandsgaard, Bryggeri og Brændevinsbrænderi, og her fødtes blandt en Børneflokk paa ialt 7 *Andreas Peter Bang* den 24. Januar 1870. Som sin ældre Broder *Jørgen Christoffer* (1868—1902) og den yngre, *Emil Christian* (f. 1878), kom han i Sorø Skole (1880) og dimitteredes derfra i 1886 — ogsaa som de med Realeksamen. Medens den ældre Bror (R'86), som først kom ud at sejle og blev Maskinmester i Det Forenede Dampskibs-Selskab, senere uddannede sig som Brygmester og ved sin Død ledede det fædrene Bryggeri i Sorø, og den yngre (R'94), blev Farmaceut og iaar har trukket sig tilbage fra en fleraarig Virksomhed i dette Fag, senest som Apoteker i Brande (fra 1931), blev *Andreas* i Maj 1887 antaget som Ekstra-Assistent i Statsbanernes Centralforvaltnings II. Afdeling (med en Maanedsløn paa 25 Kr.), blev i 1893 Kontorassistent IV i Revisionen og 1897 Trafikassistent IV ved Lunderskov Station. Efter i 1894 at have aftjent sin Værnepligt ved Søbefæstningen (hvorved han blev Løjtnant) og senere gjort Tjeneste som Assistent i Aarhus, Odense, paa Nørrebro St. og fra 1. Oktbr. 1902 i Sorø, udnævntes han 1. April 1916 til Overassistent i Strib, blev tre Aar senere Kontrolør af 2. Grad og 1. Maj 1920 af 1. Grad paa Nykøbing Falster Station. Herfra udnævntes han 1. Januar 1925 til Forstander for Hillerød Statsbanestation (opr. i 5., senere i 4. Lønningsklasse), fik 19. Oktbr. 1935 Ridderkorset af Dannebrog — og 31. December s. A. afsked af Statsbanernes Tjeneste som et af de triste Ofre for disses i Aarevis

Stationsforstander Andreas Peter Bang.

drevne slette Personalepolitik, der endte med at afskedige i 65-Aars Alderen nogle af de bedste, mest erfarne og kyndige Embedsmænd, der endnu i flere Aar kunde have gjort udmærket og paakrævet Nytte i vigtige Stillinger. Blandt disse var altsaa Andreas Peter Bang, der følte den brutale Afsked meget haardt.

Han flyttede til Vedbæk, senere til Blovstrød, hvor han til sin Død var Bestyrer af Frederiksborg Amts Sparekasses Filial i Villerød efter i en Aarrække at have været en af Sparekassens Revisorer ved Hovedsædet, men var i de sidste halve Aar stærkt hæmmet af en tiltagende Forkalkning.

Som Andreas Bang, hvad hans Karriere noksom viser, var vel anset i Administrationskontorerne, vandt han som Chef lige fra Begyndelsen baade Respekt og Tillid hos Personalet paa Hillerød Station. Han var med sin store Kærlighed til og Kyndighed i sin Gerning i en sjælden Grad vel afbalanceret. Maaske var han sommetider sen til at træffe sin Afgørelse, men den stod da ogsaa urokkelig fast. Han var med Føje meget afholdt af sine Medarbejdere og af Stationens hele, store Personale; det var visselig ikke en tom Ceremoni, da Jernbanefolkenes Fane paraderede ved hans Kiste og i Ærbødighed sænkedes tre Gange over hans aabne Grav.

At hans Flid og Virkestrang toges stærkt i Brug af hans Kammerater, siger vel sig selv; i adskillige Aar var han Medlem af Jernbaneforeningens Hovedstyre og var her en højt værdsat Kraft; i en Periode var han Jernbaneforeningens Repræsentant i Generaldirektoratets Uniformsudvalg og Medlem af dets Udvalg til Behandling af Stationernes Klassificering.

Andreas Bang var fra Sorø-Tiden et udpræget Friluftsmenneske, der gerne færdedes i en Sejlbaad eller med en Bøsse i Haanden. Da Spejdersporten dukkede op, tog ogsaa den hans Interesse, og han var bl. a. Tropsraadsformand for Spejderne i Hillerød („Christian IV's Trop“). Ved hans Kiste stod en Æresvagt af seks Medlemmer af St. Georgs-Gildet — tidligere Spejderdrengene.

Andreas Bang efterlader sig Hustru, Fru Anna Ottilie Bang, to gifte Døtre og en Søn, *Peter Bang*, f. 1905, der kom i Sorø Skole efter Sommerferien 1915, men forlod den det følgende Foraar, da hans Far forflyttedes til Strib; Peter Bang, der har faaret til Søs og været Styrmand, er nu Fiskeri-Speditor i Frederikshavn. Mens Andreas Bangs Søster Margrethe ægtede Soraneren Fabrikant *Harald Kiellerup* (R'83, død $\frac{3}{7}$ 1940) blev den yngre Søster, Hedevig, gift med Købmand i Sorø, Sparekassedirektør Alfred Hee og Mor til 3 Soranere: *Ove Jørgen, Hee* (R'21), som 1940 overtog Faderens Forretning i Sorø, *Jens Otto Hee* (M'1927), uddannet som Bankmand, og *Harald Siegfred Edward Hee* (udm. 1927), uddannet ved Smede- og Maskinfaget.

hjo.

KUNSTMUSEET I SORØ

I Soranerbladets Juni-Nr. har *Aksel Lindegaard* (udg. 98) faaet optaget et Indlæg med denne Overskrift, som, trykt med Petit paa Side 47, fylder smaa 28 Linier, mens der lige overfor paa Side 46 kan læses en Opsats, sat med en større Skrift og med fire kursiverede Underskrifter, om det samme Emne, hvori meddeles, at Undervisningsministeriet har tildelt det nævnte Kunstmuseum, hvis Fundats under 25. Februar s. A. har faaet kgl. Konfirmation, Byggeplads paa det aabne Stykke Jord mellem Danneskiolds Allé og Priorgade. I Bladets Juli-Nr. findes derefter paa Side 55 en Tegning (i Størrelse 1 : 200) af Arkitekt *Vilhelm Lauritzen* (S'12) til den paatænkte Museumsbygning.

Aksel Lindegaards Indlæg havde, opfyldt som Juni-Nummeret var af et Generalforsamlingsreferat, faaet en saa beskeden Plads og et tilsvarende Udseende, at der maaske ikke er lagt videre Mærke til det; jeg tillader mig derfor at bringe det igen in extenso og at knytte nogle Ord til dets Indhold.

„Med bekymring ser jeg, at undervisningsministeriet har givet sit samtykke til, at arealet mellem Priorgade og Danneskiolds allé stilles til rådighed for bebyggelse af en museumsbygning. Skal virkelig den skønne Danneskiolds allé dækkes bort, så man kun kan ane den? Det er allerede galt nok, at museet er anbragt der, men kommer der nu en bygning til, vil det helt tage synet fra alléen, når man kommer til byen ad Priorgade. Danneskiolds allé er, ikke blot når man går igennem den, men ogsaa når man har den på afstand, majestætisk; disse høje lindetræer virker imponerende, og man sender en venlig tanke til hin stormand, i hvis navn den er anlagt. Det har sikkert været hans mening, at den skulde stå som vagt og grænse mod byen med et ingenmandsland foran sig. Det har netop været hensigten med dette ingenmandsland, at man havde alléen på afstand lige fra rod til top*). Vi har så få smukke alléer i dette land. Skal man nu kun ane alléen over nogle hustoppe?

*) Lindegaard overser nok, at der ingen „By“ (og ingen Priorgade) var, da Alléen blev plantet o. 1765. Men hans Iagttagelse har faaet Ret, da Byen i 1860'erne, efter Jernbanens Anlæg, strakte en Arm ud over Priorvænget.

Var det ikke muligt at finde et andet sted for en museumsbygning? Jeg har hørt den indvending, at den skal ligge indenfor akademiets grund. Der må sikkert også være plads til den. Jeg tænker her på den gamle lave længe på torvet til venstre for den gamle smukke regens; den har bagside ind mod gartner- og materialegården. Jeg skal huske meget fejl, om ikke også den hører ind under akademiet. Jeg tror ikke, der vil være meget tabt, om den blev erstattet med en smuk bygning.

Men hvorom alting er: skån Danneskiolds allé!"

Aksel Lindogaard er næppe ene med sin Mening om den Ting, og hans Varselsraab bør heller ikke være det eneste. At ville halvkvæle Danneskiolds Allé — thi et Bygningsværk, der o. 47 m langt og o. 10 m fra Træerne skal rage 5 m op i Luften, vil givetvis have denne Virkning — er for dem, som uegennyttigt, i al Skrøbelighed kender og elsker Sorø, en ufattelig Tanke. Nogle vil derfor undre sig en Del over, at den nuværende Undervisningsminister, som dog maa kende noget til Sorø og være dets Ven, saasom han engang har vikarieret der som Adjunkt i et Aarstid eller mere og nu har en Fribolig paa Stedet, har kunnet gaa med til at sanktionere en Vandalisme som den, det trækker op til. At Direktøren for Ny Carlsbergfonden, som for ikke saa længe siden udgød sin Vredes fulde Skaaler over Ødelæggelsen af den gamle Kirkegaards Særpræg, er med til sligt, forstaar man endnu mindre — saa lidt som man i det hele taget forstaar, at en lille selvbestaltet Kreds med sine private Museumsplaner skal kunne øve Indflydelse paa noget af det mest udprægede ved Sorøs særegne Skønhed. At den mener det godt med at ville forsyne Sorø med Kunstværker, tør man ikke tvivle om, men at den for at bjærge Husly for nogle Malerier og lidt Skulptur skulde have Lov til at spolere et virkeligt, et enestaaende Kunstværk som denne snart 200-aarige Allé, turde dog vise, med hvor ringe Hensyntagen og Pietetsfølelse der her virkes. At denne Kreds har „vedtaget“, at dens Museum skal ligge „indenfor Akademiets Grund“, kan virkelig heller ikke være afgørende i dette Tilfælde. Naar Skolen selv ikke har Rum for sine Boldbaner, men maa lægge dem ud i Flommen, kunde et Kunstmuseum lige saa godt faa Plads dér. I Hjørnet mellem Banevejen og Filosofgangen f. Eks. vil en baraklignende Bygning som den projekterede ikke skæmme ret meget og ogsaa dér komme til at ligge „indenfor Akademiets Grund“ — mærk, at der ikke er Tale om *Skolens!*

Bl. a. ved en energisk Indsats gennem Pressen, der først kom til Orde i Soraner-Bladet for December 1935, lykkedes det i 1936 at sætte en Pind for den utrolige Plan om en Stærk-kasse paa Skolens Grund, lagt op ad Kvæstur- og Biblioteksbygningens Østgavl, hvor den vilde have lukket for det eneste frie Blik nordfra ind til Kirken — og er der mon gaaet noget itu ved, at den Plan ikke blev til noget? Der blev snart stille om den, da den daværende Undervisningsminister havde været paa Aastedet og i det hele taget faaet ordentlig Besked.

Det samme burde kunne naas ogsaa denengang. Akademiets egen Arkitekt gik i 1935/36 ikke imod Ødelæggelsesplanerne, men vi gad vide, om han dog ikke har gjort det nu. Eller er han maaske ikke spurgt? Han er jo dog som Vilh. Lauritzen en „gammel Soraner“. Og hvilken er mon „Det særlige Syn“s Indstilling? Er det mon spurgt? selve dets Formand er jo Sora-

ner. Ogsaa denengang vil det være trøstende at se, om nogle af Skolens ældre Sønner — d. v. s. de af denne Falanks, som *ikke* sidder i det soranske Kunstmuseums Styrelse og snævrere Kreds, og det er dog vist de fleste — kunde samle sig sammen til en effektiv Protest, til et Værn for „det Sted, som jeg har elsket længe“ — for at det dog endnu i en Generation eller to kunde fritages for, at der blev spillet Boldt med dets Skønhedsværdier.

H. G. Olrik.

MINDESMÆRKE PAA REKTOR RAASCHOU-NIELSENS GRAV

Da Rektor Henrik Raaschou-Nielsen afgik ved Døden den 23. Marts iaar, blev Budskabet herom modtaget med Sorg og Vemod af alle de gamle Soranere, der med Taknemlighed mindes ham — ikke mindst hans gamle Elever.

I over 30 Aar — længere end nogen anden Rektor i Sorø — var han Skolens milde og gode Leder.

Naturligt opstod da den Tanke, at gamle Soranere burde sætte ham et Minde paa hans Grav i Sorø.

Med Fru Raaschou-Nielsens Billigelse retter undertegnede herved Opfordring til alle gamle Soranere om at yde et Bidrag — stort eller lille — til Rejsning af dette Minde for den gamle Rektor.

Bidrag kan sendes til Indsamlingskomitéens Kasserer, Direktør H. Krog-Meyer, Bondestandens Sparerkasse, Vester Voldgade 107, København V., Postgiro Nr. 10.000.

Saafernt der ved Indsamlingen indkommer et større Beløb end fornødent til Mindestenens Rejsning, vil det overskydende Beløb blive anvendt til Vedligeholdelse af hans Grav eller eventuelt til et soransk Formaal efter Indsamlingskomitéens Skøn.

I Indsamlingskomitéen:

Vilh. Andersen,

Professor, Dr. phil.

Æresmedlem af Soransk Samfund.

Formand for den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard.

R. E. Brincker,

Grosserer, Kasserer for Soransk Samfund.

Medlem af Phoenix-Fondens Direktion.

Jonas Bruun,

Landsretssagfører.

Herluf Krog-Meyer,

Sparekassedirektør, Formand for Soransk Samfund.

Komitéens Kasserer.

A. Ch. Louw,

adm. Direktør, Næstformand for Soransk Samfund.

Formand for Phoenix-Fonden.

IN MEMORIAM —

Grosserer *Thorvald Fischer*, Korsør, døde den 24. Septbr. *Thorvald Julius Emil Fischer* var født 2. Aug. 1883 i Korsør som Søn af den derværende Købmand Hans Jørgen Harald F. og Hustru Anna Gundersen, født Rasmusen.

Han kom i Sorø Skole efter Sommerferien 1895 og forlod den i 1901 som Student af den math.-naturvidenskabelige Linie. Efter i 1901—03 at have været i Handelslære i Roskilde og den følgende Vinter at have besøgt Handelsakademiet „København“, søgte han i de følgende Aar videre Uddannelse i Udlandet, bl. a. i Vaaben- og Patronfabriker i Liège og i Schönebeck og sluttede med i omtrent et Aar at gøre Tjeneste i „Deutsche Bank“ i Hamburg. Efter nogen Tids Ansættelse i den fædrene Forretning i Korsør, rejste han til England, men vendte atter tilbage til Fødebyen, hvor han blev Indehaver af Handelsfirmaet Julius Guldmanns Eftf., Korsør og Aarhus.

I sit Ægteskab med Ingeborg Yelva, født Leydel, efterlader *Thorvald Fischer* sig en gift Datter og to Sønner, hvoraf den ældste, *Holger Fischer*, i 1930 tog Realeksamen i Sorø, og som efter Handelsuddannelse i Danmark, England og Tyskland nu er Indehaver af Faderens ovennævnte Forretning.

En yngre Broder til *Thorvald Fischer* er Soraneren *Harald Fischer*, engelsk Vicekonsul i Korsør og Indehaver af Firmaet af samme Navn; han blev Student fra Sorø i 1905.

EN UNG SYDSLESVIGSK SORANERS
TRAGISKE SKÆBNE

Under denne Overskrift meddeler „Flensborg Avis“ for 10. September d. A., at der fra Abadan i Persien er kommet Efterretning om, at *Kaj Julius Bogensee* (R'42) er død dér paa Pans Sygehus efter kun syv Dages haard Sygdom. Det sørgelige Dødsfald rammer hans Forældre dobbelt tungt, fordi hans Far, Redaktør Bogensee i Sønderhav, har været syg i næsten et Aar.

Kaj Bogensee har ikke haft nogen helt almindelig Skæbne. Han var født 27. Novbr. 1924, havde besøgt de danske Skoler i Flensborg og kom efter Krigens Udbrud i 1939 fra Duborg-Skolens Lejrskole paa Rønshoved Højskole til Sorø, hvor han tog Realeksamen i 1942. „Men da han var fyldt 18 Aar, indkaldte Tyskerne ham“, hedder det i „Flensborg Avis“'s Nekrolog — af *Niels Christensen* — til Militærtjeneste ved et motoriseret Dragon-Regiment i Lüneburg, og senere sendte man ham til Videreuddannelse i Holland og derefter til den russiske Front. Her maatte han dog kort efter melde sig syg; han kom paa Lazaret, blev efter flere Maaneders Ophold dér sendt hjem til Garnisonen i Tyskland og til sidst hjem til Sønderhav paa Nordsiden af Flensborg Fjord.

Hele dette Aar med de mange Undersøgelser (man vilde endog stille ham for en Krigsret som Simulant) tog haardt paa hans Nerver. Efter Hjemkomsten gik han ind i Modstandsbevægelsen i Danmark, men blev som tysk Statsborger snart sendt til Sverige. Her fik han hurtigt Forbindelse med allierede Steder og blev i særlig Mission sendt hjem til Danmark igen. Paa Vejen tilbage blev han taget af det svenske Kystpoliti, og skønt baade den danske Flygtningekommission

og den danske Legation i Stockholm tog sig af hans Sag, blev han dømt og først den 12. Juni 1945 hjemsendt af Svenskerne.

Det danske Hjerte i Forbindelse med det tyske Pas har bragt mange unge Sydslesvigere tunge Oplevelser. Efter Krigens søgte *Kaj* straks tilbage til sin sydslesvigske Hjemstavn; men det blev nægtet ham, og han trak sig derfor stille tilbage og søgte sig en Plads i Erhvervslivet i Danmark. Paa Grund af sine gode Sprogkundskaber fik han en Chance inden for Hotelfaget. Men det var, ligesom der nu var kommet en stærk Uro over ham. Krigstidens Nerveslid gjorde sig gældende. Til sidst rejste han til Norge og fik Ansættelse som Messedreng paa M/S Thorsholm fra Rederiet Thor Dahl i Sandefjord, og saa drog han ud paa sin sidste Rejse i Livet. Da Skibet kom til Abadan i Persien, var han syg og maatte indlægges paa Byens Hospital, hvor han døde — fjernt fra Danmark og sine paarørende. Han efterlader sig en ung Kone og en lille Søn paa et Aar.

Hans Kammerater fra Duborg-Skolen og inden for den danske Spejderbevægelse i Sydslesvig vil mindes ham som en livlig og god Dreng, og hans Lærere og andre af Familiens gode Venner og Bekendte dernede vil med dyb Medfølelse tænke paa hans Forældre og Søkende og hans unge Kone.

Hertil vil utvivlsomt hans Kammerater fra Sorø slutte sig, og alle gamle Soranere vil med Vemod høre om denne unge Skolefælles korte, urolige Liv og tidlige Død.

En Broder til ham, *Henrik Aage Bogensee*, født 7. November 1919, kom til Sorø i 1935 og blev Student derfra — paa den matematisk-naturvidenskabelige Retning — i 1938. Om hans senere Skæbne savner vi desværre Oplysning.

CRICKETKAMP I SORØ

Søndag den 19. September mødtes følgende gamle Soranere i Sorø for at spille Cricket med Skolens Hold: *S. O. Petersen, Stenersen, Bronée, H. C. Jensen, Arnsbjerg, Damkjær, Bo Madsen, Howitz, Gregers, Gjørup, Schrøder, Effersøe, Joost, Martins* og *Krebs*.

Trods et kedeligt Regnvejr blev vi afhentet ved Stationen af smilende Drengene, der roede os over Søen til Skolen. Da vi naaede Store Plads, var der ikke det sædvanlige Liv. Vi fandt kun eet sølle Gærde med tre vaade Unger i Aktivitet. Man mindedes gamle Dage: Store Plads fyldt med raabende Drengene og susende Bolde! „Dæk Nøden“, „Hug den“ o. s. v. Paa Forespørgsel oplyste Adjunkt *Ranvig*, at det ikke alene var Vejret, der var Aarsagen til den tomme Plads; det skyldtes mindst lige saa meget Mangelen paa Cricketrekvisitter. Vi maa sandelig haabe, at Situationen i denne Henseende snart bedres.

Dagen formede sig iøvrigt paa den traditionelle hyggelige Maade. Rektor *Bohn* bød os Velkommen til Sorø ved en dejlig lille Frokost i Spisesalen Kl. 10¹⁵. Trods det vaade Vejr spillede vi saa fra Kl. 11¹⁵ til 17³⁰, afbrudt af Middagen paa Skolen med efterfølgende Kaffe i Grønne Sal.

Det lykkedes de Gamle at faa Revanche for Nederlaget sidste Aar, idet de vandt Kampen med 118 Points. I anden Halvleg var der flere af de Gamle, som flottede sig med „Ridehustavere“ og „Sygehustravere“. Drengene imponerede ved deres Kastning og Markspil, mindre ved Gærdet, men der-

til skal siges, at de var udsat for en meget ubehagelig Kastning (Bronée og Martins bl. a.)

Ved det meget hyggelige Aftensmaaltid i Grønne Sal Kl. 19 samledes efter Dagens Anstrengelser samtlige Spillere. Rektor Bohn præsiderede ved Bordet, og mange Lærere var ogsaa til Stede. Soransk Samfunds Formand, *Krog Meyer*, deltog ligeledes. Rektor Bohn bød os velkommen, og efter at den værste Sult var stillet, talte Rektor igen, hvorefter *Krog Meyer*, *Krebs*, *Stenersen* og Skoleholdets Anfører, *Kapel*, havde Ordet. De to Præmieboldtræer overrakte *Niels Nielsen* og *Jørgen Riis*. Ved 20³⁰ Tiden brød man op for at naa Tøget, og vi tog hjem igen efter en vaad, men dejlig Dag.

A. K.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Som Medlem af „Den danske Pearyland-Ekspedition” fløj *Aage Sahlertz* (R. '47) den 9. Juli til Grønland, hvorfra Ekspeditionen først ventes at vende hjem i September 1950.

*

Universitetssekretær, cand. juris *Povel Fønss*, som den 17. September fyldte 70, tager i November sin Afsked fra Universitetstjenesten. Under denne har han siden 1916 været de unge Soranere en god Ven og bl. a. vist Soransk Samfund den Velvilje at lade det bruge Universitetsannekset i den gamle Metropolitanskole til Aarsfestens alvorligere Del. Som Udtryk for Samfundets Taknemmelighed overrakte dets Styrelse ved Formanden og Næstformanden den 17. September en Bronzeskaal med Indskrift til Hr. Povel Fønss.

*

Ældre Herrer —

Tidligere Overtoldinspektør, cand. juris *Tyge Josias Allen* de *Fine Bunkeflod* fyldte 1. Oktober 85 Aar, og et Par Uger efter — den 16. Oktober — naaede Professor, Dr. phil. *Vilhelm Rasmus Andreas Andersen* op paa de 84. Begge D'Herrer er Studenter fra 1882. Fhv. Dommer i Højesteret *P. C. Poulsen* rundede 17. Oktober de 75, og fhv. Politimester *L. Rosen* ligesaa 1. Oktober.

*

En anonym Artikel „Kammerater paa en Kostskole” i Børnebladet „Frikvarter”, Nr. 39 for 24 Septbr. s. A., skildrer paa en fornøjelig Maade Kostskolelivet i Sorø, som det former sig for Smaaafyrene i yngste Afdeling („Vænget”). En Tegning og tre meget uklare fotografiske Billeder illustrerer Artiklen, som vist ogsaa vil have sin Charme for lidt ældre Aargange, der paa et saa traditionsrigt Sted altid vil genfinde noget af deres eget.

*

Tage Wadum ('29) har fra 1. September overtaget Læge J. C. Poulsens Praksis i Gamle Tørring, pr. Tørring Station.

*

Afdelingschef ved Statsradiofonien *Aksel Dahlerup* (S' 15) skal have nogle extra Points for sin Speakervirksomhed ved Grev Folke Bernadottes Bisættelse i Stockholm Søndag den 19. Septbr. Han er ogsaa dygtig til at tale med Bønder og Haand-

værkere, men hans udprægede Kultur kom rigtig til Udfoldelse ved hans Ledsagelse af denne pompøse Højtid, som derved for Lytterne fik en forhøjet Værdi. Men naar han nævnede, at man fra svensk Side havde ønsket at understrege Sørgefestens skandinaviske Karakter ved at vælge Musik af fire store nordiske Komponister, kunde han ogsaa gerne have peget paa, at af de Salmer, der lød, bares de to af danske Digteres Ord: *Brorsons*: Den store hvide Flok jeg ser (prægtig sunget af Jussi Bjørling til den af Grieg harmoniserede norske Folketone) og: Dejlig er Jorden — næsten ordret oversat efter *B. S. Ingemanns* Digt og til den Valfarts-Melodi fra Slutningen af det 18. Aarhundrede, som ogsaa for os er uløselig knyttet til dette soranske Salmedigt.

*

Under 4. Oktober er Overlæge ved Børnehospitalet paa Fuglebakken, Dr. med. *Valdemar Vigfus Poulsen* (S'98) benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

*

Knud Erik Bang (S'45) har bestaaet Faglærereksamen i Matematik og Regning.

*

Fru *Lulu Ziegler* (S'21) genaabede den 7. Oktober sin Kabaret i Lille Kongensgade sammen med Klavermanden Johannes Kjær. Der var, iflg. „Berl. Tid.“, saa mange Forudbestillinger fra Folk, der glædede sig til Gensynet, at Lokalerne kunde være blevet fyldt syv Gange, og „Berl. Tid.“ fastslaar i sit Nr. for d. 8., at „Gensynet var behageligt“, at „Lulu Ziegler vendte fornyet tilbage” samt „at Premieren var Sukes — af mange Grunde“ og at Lulu Ziegler „er saa absolut vor bedste Kunstnerinde i sin Genre“ samt at „foreløbig er Tingen rigtigt lagt an“.

*

Den 26. Juni iaar viedes i Nykøbing Kirke Sygeplejeelev, Frk. *Gerda Christiansen*, Datter af Einar Christiansen, til stud. med. *Erik Hammerich Damm* (S'39).

*

Soraner-Frokosten i Oktober.

Tyve gamle soranere i alle aldre fandt vej til frokostbordet i Grand Café 7/10 1948. Prokurist *Sv. Clausen* bød på bestyrelsens vegne velkommen til det lille selskab, og mindedes soranerbladets afdøde redaktør, der aldrig svigtede disse frokoster, og ved sit lune og sine små bemærkninger altid var med til at skabe den hyggelige atmosfære, der i så høj grad kendetegner soranerfrokosterne.

Konsul *Aage Lindegaard* (udg.'96), Bilbao, der tilfældigvis var på besøg her i Danmark, var tilstede og overrakte bestyrelsen en meget smukt udført soranerknap i stål og guld, til anvendelse til formandsknap for den til enhver tid værende formand i Soransk samfund. Frokosten var vellykket, og deltagerne var enige om at mødes igen i november.

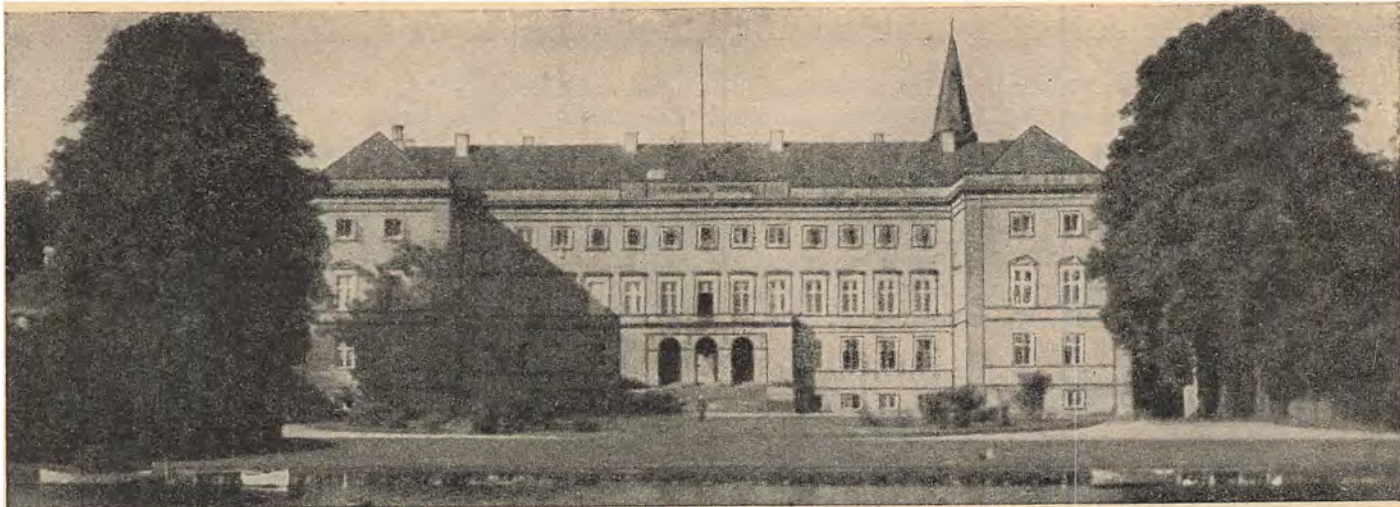
S. C.

*

Husk Soraner-Frokosten i „Grand Café” Torsdag den 4. November Kl. 12.

Redaktion: Ansvarshavende for dette Nummer: H. G. Olrik, Prinsesse Alexandrines Allé 10, Charlottenlund. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, ØB. 4091.

Tryk: Selandia, København.

33. AARGANG

SORÅNER-BLADET

NOVEMBER 1948

TALE VED SORANSK SAMFUNDS AARSFEST

Af Redaktør, cand. jur. *Tage Christiansen* (S'20).

Redaktør, cand. jur. *Tage Christiansen*.

Man har motiveret Ønsket om, at jeg skulde tale her i Dag, med, at jeg staar midt i det levende Liv. Det maa man jo som københavnsk Journalist gøre. Men maaske har man ikke tænkt paa, at hvis jeg skulde ønske mine unge Kammerater det bedste, jeg kunde tænke mig, saa var det et lille Hus langt borte, uden Telefon og Radio og Aviser, et Sted, hvor man kunde nøjes med at leve sit eget Liv.

En højt anset Akademiker, Dr. phil. Frederik Poulsen, fortalte engang om en flink Jernbaneportør, han boede hos ved

den forrige Krigs Udbrud. Det var et eller andet Sted i Nord-sjælland. Naar Frederik Poulsen, opskræmt af de sidste Telegrammer vendte hjem fra København om Eftermiddagen, fandt han den lille rare Mand fredeligt spisende Flæsk direkte fra Stegepanden og samtidigt læsende sin Avis. Men overfor Fr. Poulsens ængstelige Udbrud trak han paa Skuldrene og mumlede: „Aah, det hele ka' vel itte være saa farligt? Der staar i hvert Fald ik' noget videre om't i „Frederiksborg Amtsavis”.” Selv da Krigen var en Kendsgerning, bevarede han sin urokkelige Tryghed: „Aah, hvad, det ordner sig nok. Det mener Bladet her da osse”. — Jeg kan ikke lade være med at betragte den rare Jernbanemand med en vis Misundelse.

Forleden Dag skulde jeg interviewe en dansk Professor fra Amerika, der udtalte sin Forundring over, at der herhjemme nu tales meget mindre om Krig end i Amerika, skønt vi har Situationen meget tættere inde paa Livet. Maaske har vi alle lidt af Trygheden ved „Frederiksborg Amtsavis”. Jeg skylder dog Retfærdigheden at sige, at det ikke er alle Blade, der indgiver den Tryghed.

Det er altsaa ikke min Hensigt at komme med den Appel til vore unge Kammerater fra Sorø: Spør Øjnene op, aabn Vinduerne og lev med ude i den store Verden, hvor det foregaar. Jeg tror ikke, at nogen kan undgaa at følge med. Og er der i vore Dage nogen, der kommer ud at se sig om, er det netop Studenterne, takket være især Danmarks internationale Studenterkomité.

Men Samfundet herhjemme, det, I træder ind i som akademiske Borgere? Lad os ikke sige noget slet om det. Men lad os blot se paa dets Mennesker — og lad os blot ynke dets Mennesker. I, der gik rundt og troede, I var i Lænker af Skoleklokke og Læsetid og Maanedspenge og hvad der ellers hører Sorø til — I vil herinde opdage, at det var Fri-

mandsliv ved Siden af det Liv, der leves i det saakaldte frie Liv. Vi har nu i aarevis levet kuet i en Tilstand af Umyndighed. Lyt til Ydmygheden, naar Folk staar hos Cigarhandleren eller Slagteren eller snart sagt ligeegyldigt, ved hvad det er for en Varedisk. Lyt til dem, der trygler en Haandværker om at komme og reparere en Dør eller male en Væg! Fald paa Knæ ved Siden af dem, der trygler om Lov til at rejse til Udlandet for at dygtiggøre og udvikle sig. Læs Bøn-skrifterne til Varedirektoratet eller fra dem, der mangler Telefon!

Det farlige er, at man snart ikke mere tænker over det. Det er et ganske uværdigt Slavesind, der er ved at slaa Rod. Eller prøv at gaa op til Køreprøve hos en københavnsk Motorsagkyndig. Det er en Ydmygelse, som Folk ryster for, som om de paa Forhaand skulde mistænkes for de forfærdeligste Forseelser, hvis de fik et Kørekort.

Jeg er selv blandt dem, der har prist den engelske og tildeles ogsaa den norske Kø-Kultur. Man skal kunne tage en given Situation og indordne sig, ogsaa naar det gælder en Kø for at opnaa lidt af Livets nødvendige Goder. Men man skal ikke tage Skade paa sin Sjæl! Den sidste Kø, jeg har hørt om, var forleden, da der var Indskrivning i de københavnske Kommuneskoler. Der er nogle Steder ganske overfyldt, fordi man glemte Skoler, da man byggede i Yderkvartererne! For at faa deres Børn undervist ved Formiddagsundervisningen i Stedet for om Eftermiddagen, mødte de første udenfor Kontoret Kl. 2 om Natten.

Vi er efterhaanden kommet dertil, at Selvrespekten er i Fare. Der maa komme en Reaktion.

Der er et godt soransk Udtryk, der hedder *at drøje sig*. Det behøver ingen nærmere Definition i denne Kreds. Vi oplevede i Besættelsestiden at se Drøjesygens Baciller flagre omkring os. Den simpleste Form var for Penge at anskaffe sig en Revolver eller at trække i en fremmed Uniform. Saa var man en Pokkers Karl! Jeg har siden i Rets-salene haft Lejlighed til at kigge nærmere paa disse Individer og har set, hvor ofte Drøjesyge og Mindreværds-komplekser hører sammen. Vogt jer i det hele taget for Folk med Mindreværds-komplekser! De kan findes i ansete Stillinger lige saa vel som blandt de afsporede. Man har i moderne Børneopdragelse erkendt, at de hører til Samfundets farligste — derfor skal Børn folde sig ud! Det tjener til Undskyldning for den Mangel paa Disciplin, som med tydelige Resultater er doceret af den psykologiske Sagkundskab i vore Dage — Sorø vel at mærke undtaget! Uden at ville ind paa en Diskussion om Disciplinens Former vil jeg hævde, at enhver god, gammel Soraner sætter soransk Disciplin højt. Det skal erkendes, at det er lettere at nyde den, naar den er overstaet!

Men hvad gør man, hvordan reagerer man overfor den herskende Mentalitet med dens Udslag af Drøjesyge og Ydmygelser, med dens Mangel paa Respekt for Individets Krav paa „fri Udfoldelse“?

Man bliver *sur*. Man reagerer *negativt*. Man mister Tillid. Man lukker sig inde. Man kæmper for sig selv — hvad enten det gælder at komme med Sporvognen eller erhverve en amerikansk Cigaret eller mere livsvigtige Ting. Man bliver *hensynsløs, egoistisk og intolerant*. Og alt imens fejrer Tek-

niken og Videnskaben sine Triumfer under stadigt voksende Utryghed for Menneskeheden.

Ja, alt dette lyder jo ikke særligt lysteligt.

Vi andre, i hvert Fald vi, der staar midt i det, kunde godt engang imellem have Lyst til at gemme os bort bag „Fredriksborg Amtsavis“ — eller i Skovene ved Sorø og Tuel Sø. Gemme os bort bag hele det skærmende Rafftehorn af Naturens og Traditionens Idyl, vi stadigt mindes saa mærkeligt nær, uden Hensyn til, hvor mange Aar, der er gaaet ...

Men i Dag staar vi og byder jer velkommen herinde. En ny Studenteraargang er vel i vore Dage ikke helt „som det legende Solskin“, som Universitetet udtrykker sig i sin Velkomstkantate. Men vi haaber, der trods alt er baade Leg og Solskin i Behold!

Og hvad skal vi tro, I kommer bevæbnet med — og hvor vil I tage fat? Der er et Ord, som ofte tages forfængeligt, ogsaa naar man taler om Sorø. Det er *Venskab*. Det, der knytter sammen saadan et Sted, er *Kammeratskab*. Stærkere, jo mere fælles Vilkaar man er underkastet. I enkelte Tilfælde bliver det Venskab — det viser Tiden senere hen. At man opfattede Sammenholdet under Besættelsen som i al Almindelighed mere end Kammeratskab, voldte megen Skuffelse og Bitterhed siden. I Dag hungrer man efter Venskab og Godhed. Altfor mange er kun opfyldt af egne Problemer og det rent materielle Behov. Materialismen vil I faa nok at høre om. Man er mere optaget af at faa lokket et Stykke Flæsk fra en Slagterbod end af at stille de mest nærliggende Spørgsmaal til sig selv: *Hvorfra er du kommet* og hvor gaar du hen? Kirkerne lader man staa halvtomme, selv om Verden krymper sig i Angst og faldkommen Magtesløshed. Man glemmer *Menneskehedens Adelskab*, som Grundvig, der jo er kommet stærkt paa Mode i visse Kredse, kalder „al den forunderlige Storhed, som beviser, at Mennesket ej blot er det klogeste af alle Dyr, men kan med Liv og Lyst bevæge sig i en højere Verden, som er Dyret utilgængelig, i den underfulde Verden, som vi kalder *Aandens Rige*“.

Nu vil man maaske nok kunne diskutere, hvad man forstaar ved *Aandens Rige*. Man kan jo lukke op for Radioen, vil nogen vel mene. Aand for Folket. Jeg er selv Medarbejder ved Radioen, saa jeg maa have Lov at sukke over, at Radioen har fyldt vore Stuer med Ord og Ord — over, at man endnu ikke har Radiokultur nok til at lukke af, naar man har hørt det, der interesserer. For et nok saa godt Fordrag, eller hvad det er, bliver kun til Ord, naar Amtsavisen skal nydes samtidig, altsaa naar Kassen kort og godt er non-stop indstillet. Jeg forstod egentlig dette aller bedst forleden, da jeg drøftede Skolradio med en Lærer. „Det er saa svært at faa Børnene til at høre interesseret efter, til at koncentrere sig om at lytte til Radioen. De er jo hjemme vant til at høre den som *Akkompagnement* til, hvad de ellers foretager sig“. *Kirkernes* Krise har forskellige Aarsager; en af dem er den stærkt udviklede Kritik mod alt og alle og *Skepsis* overfor Ord og Mennesker, der gør, at Fordringerne er sat i Vejret. *Menneskelig Ægthed og Dybde* er det, man søger. Ingen Steder lærer man bedre end paa en Kostskole at vurdere det ægte. At kvindelige Præster skal kunne hjælpe Kirken, er man som Soraner ikke ligefrem opdraget til at

tro. Forøvrigt er der lang Vej igen til Ligestilling mellem Kønnene. Jeg opdagede, da jeg i Søndags var til Barne-daab, at Drengene altid døbes forud for Pigerne, selv om de er senere tilmeldt. Vor nuværende Justitsminister, der med sin Benaadning overhovedet ikke anerkender det samme Ansvar hos Kvinde som hos Mand, har skabt et uoverskueligt Svælg. Og fornylig læste jeg en Bog af en engelsk Forfatter, *A. P. Herbert*, der i Form af Retsreferater havde sin Morskab med Menneskene. Han skriver blandt andet om en Appelsag. En Kvinde i en Motorbaad paa Themsen kollide-rede med en Sejlbåd. Havde hun handlet uagtsomt? Englands borgerlige Ret er — som vor — bygget op med et Begreb „*Den fornuftige Mand*“, en pater familias, en Standardtype. Var dette eller var det ikke handlet, som en fornuftig Mand vilde have gjort? Det maa Retten saa afgøre. Saadan har det været i Aarhundreder. Men nu blev det i Retten hævdet, at aldrig har nogen Autoritet indenfor Ju-raen udtalt sig om *en fornuftig Kvinde*. Og det kunde selvfølgelig ikke være en Tilfældighed. Lovgivningen kendte ikke saadan et Væsen. Dommeren afgjorde, at en fornuftig Kvinde eksisterede ikke i retlig Forstand — og afviste Appellen!

Lad altsaa være at gaa med ind i Masse-Surheden. Lad være at slutte Trop i *Materialismens farveløse Kølvan!* Kræv mere af Tilværelsen. Jag ikke Studicaarene igennem! Det er ikke givet, der aabner sig et Paradis, fordi man er færdig paa Universitetet. Tag den hellere med Ro og faa Tid til at være Mennesker! Lad *Nuet* faa sin Ret! Det er jo dog det eneste, der *eksisterer*. Fortid er noget, vi husker, Fremtid er noget, der ikke alene er usikkert, men som ligefrem søger at ødelægge Nutiden. Giv jer Tid til den Tolerance, der er Kendetegnet for den rette Akademiker. *Og brug Smilet som Forbunds-følle!*

Den for kort Tid siden afdøde Professor *Vilh. Grønbech*, der ofte har talt til Studenter i Studenterforeningen, siger i en nylig offentliggjort Artikel blandt hans Efterladenskaber, en Artikel om Akropolis, om Skælmsmesteren Aristofanes, at han røber sin Visdom derved, at han viser os, at alle Ting ikke blot er *højtidelige*, men at de *ogsaa har en komisk Side*. Først naar vi ogsaa har set den, kender vi dem.

Smilet og Viddet er saa dyrebare Varer, at de endog kan vejes op med det Begreb, der har overskygget Fortidens Udtryk om Perler og Guld, nemlig *Dollars*. Der blev i Sommer skrevet en dansk Turistbrochure, *We Danes*, hvor Smilet og Selvironien lyste festligt ud fra Siderne. Den skulde trække Amerikanerne hertil, og de har kunnet lide den i Amerika. Det var noget helt nyt. Jeg har set begejstrede Anmeldelser. En af dem fastslog: At skaffe sig Dollars er en dødsens alvorlig Opgave for enhver Dansk. Danskerne har forstaaet, at den løses bedst ved en Spøg! At kunne se, at Tingene ogsaa har en komisk Side, er Dollars værd i utallige Livsforhold.

Tænk, hvis vi ikke kunde se de pudsige Sider ved alle vore store Kanoner i Samfundet! Ja, det gælder saamænd hele Vejen — fra Statsministeren, der synger „Lille Peter Edderkop“ for Grønlænderne, til Brændselskusken, der ved en privat Handel sælger En de Hektoliter Koks, der er blevet tilbage i Vognen, og som altsaa man selv eller en anden er snydt for!

Skulde vi tage hinanden altfor højtideligt, vilde vi ligne nogle af vore Naboer mere end os selv. Mærker man lidt Lune glimte i Repliken eller i Øjenkrogen, har man alle Mulighedér for at komme paa Talefod med hinanden.

Vi føler os som Landsmænd, naar vi møder lidt Lune, som f. Eks. hos Kanonfotografen paa Raadhuspladsen, der, fortrolig ogsaa med, hvad der sker i Nyhavn — forleden i et Interview fortalte om sine Kunder: „Der er Amerikanere og der er Englændere, og saa er der ogsaa nogle Svenskere, der gerne vil fotograferes, mens de endnu har Tøjet i Behold.“

Lad os saa enes om at ønske med Jernbanemanden, at *det hele ikke er saa farligt*. Og lad os haabe, at I maa blive gode Gamle Soranere, og at I altid vil sætte en Ære i at være Soranere — som vi har gjort det. Saa vil I rundt om, hvor I færdes, opdage mange nye Kammerater i alle Aldre. Nye Kammerater, I vil kunne faa baade Glæde og Nytte af.

Vi ønsker jer Velkommen iblandt os! Vi ønsker jer Lykke og Held paa Vejen videre frem!

★

Dødsfald.

TITO GRABOW.

* 22/8 27 — † 15/10 48.

I.

Saa er da Tito gaaet bort. Hans lange og sejge Kamp mod Døden er endelig sluttet. Budskabet herom vil vække den dybeste Vemod blandt alle hans Venner, ikke mindst blandt Kammeraterne fra 1947 og hele Lærerkredsen i Sorø, hvortil ogsaa maa henregnes Skolens mangeaarige Sygeplejerske, Frk. Clausen, vel nok den uden for Familiens Kreds, der stod ham allernærmest.

Tito blev optaget i 1. Mellem i 1939. Men allerede Aaret efter blev han angrebet af en alvorlig Faaresyge med Komplikationer, og siden har han aldrig været helt rask. En snigende Sygdom fik mere og mere Tag i ham, og han

maatte tilbringe lange Perioder af sin Skolegang snart paa Skolens Sygehus, snart paa Frederiksberg Hospital, hvor han blev røntgenbehandlet. De Smertes og Lidelser, han i disse Perioder kom ud for, var til Tider saa strenge, at man vanskeligt kan forestille sig det; men Tito kæmpede med et Mod og en Styrke, der maatte aftvinge alle den dybeste Boudring. Selvfølgelig var der Tider ind imellem, hvor Sygdommen ledede, og da færdedes han imellem os som den gladeste blandt de glade, hyggede sig blandt gode Kammerater, diskuterede med ældre og yngre, ja spillede endog Tennis! Men pludselig, just som man syntes, at nu gik det da virkelig fremad, kunde han komme og sige, at det var blevet galt igen, og at han straks maatte til Kjøbenhavn.

Sin mundtlige Eksamen klarede han med sammenbidt Energi midt i en meget alvorlig Periode. Trods alle de Vanskeligheder, han havde haft at kæmpe med, naaede han et smukt Resultat, og han var lykkelig ved at kunne sætte Studenterhuen paa Hovedet. Rusaaret i Kjøbenhavn var taaleligt. Han kastede sig straks med Iver over Juraen og bestod Filosofikum med Udmærkelse. Men midt i Sommerferien tog Sygdommen fat med forøget Voldsomhed; han maatte øjeblikkelig paa Hospitalet, og Lægerne nærede intet Haab om, at han kunde staa det igennem. Dog levede han godt 2 Maaneder endnu ved Hjælp af stadige Blodtransfusioner, indtil han i Gaar stille sov ind, kun 21 Aar gammel.

Vi, der har kendt Tito, vil aldrig glemme hans heltemodige Kamp, men heller ikke hans fine og ædle Karakter. Aldrig nogen Klage, aldrig nogen Bitterhed. Uselvisk som faa tænkte han kun paa de andre, og under de sværeste Anfald, var det hans største Bekymring, at han var andre til Besvær og Ulejlighed. Han var en sjælden loyal og retlinet Natur, taknemmelig for den mindste Venlighed og levende interesseret i alt aandeligt Liv. For mig personlig er det, som jeg har mistet en kær Ven. Hans hjertelige Ord ved Dimittendgildet 1947 vil ikke blive glemt, heller ikke hans oprigtige Glæde ved at gense Sorø, da han i Maj d. A. var hernede til Spejderhyttens Indvielse.

Sorø Skole har mistet en af de bedste blandt sine unge Søner. I sit korte Liv var han en Pryd for sin Skole og et Eksempel for sine Omgivelser — baade for sine unge Kammerater og for os ældre med. Ved hans Død bøjer vi Hovedet i Taknemmelighed over, at det blev os forundt at møde ham paa vor Vej.

Sorø, den 16. Oktober 1948.

P. H. Bohn.

II.

I mange år havde Tito været opgivet af lægerne. Gang på gang var deres forudsigelser imidlertid slået fejl, og selvom Tito denne gang var så hårdt angrebet af sin håbløse sygdom som ingensinde tidligere, kom dødsbudskabet alligevel overrumplende. Lægerne fik altså desværre ret til sidst.

Tito Grabow blev født d. 22. august 1927 i Århus og døde fredag d. 15. oktober på Frederiksberg Hospital, kun 21 år gammel. Han blev optaget på Sorø Akademi i 1. mellem i 1939 og forlod skolen som student af den klassisk-sproglige retning i 1947. I 1941 pådrog han sig den sygdom, som han måtte slås med resten af sit korte liv. Utallige er de gange,

han lå på Frederiksberg Hospital. Det er ingen overdrivelse, at Tito forsømte halvdelen af sin skoletid. På trods heraf bestod han såvel mellemskole- som studentereksamen med et smukt resultat. Hans præstationer til studentereksamen var imponerende. Med undtagelse af en enkelt dårlig karakter i et fag, hvor lange forsømmelser er umulige at indhente, fik han udelukkende store eksamenskarakterer. Og det, skønt han umiddelbart før eksamen havde været fraværende i flere måneder.

Et sådant resultat kunne selvfølgelig kun nås, fordi Tito dels var godt begavet og dels var i besiddelse af en utrolig energi. Aldrig gav han op for vanskeligheder, der for andre at se måtte være uovervindelige, men han tog kampen op med et ukueligt mod. Da han kom til København, fortsatte han kampen. Det var hans mål at tage juridisk embedseksamen. Han begyndte sine studier, nåede at tage filosofikum, men fik så ikke lov til mere. Langsomt og ubønhørligt undergravede en lungehindebetændelse hans modstandskraft; til sidst kunne han ikke mere, sygdommen blev den stærkeste.

Vi — hans kammerater — vil savne Tito. Altid var han i strålende humør. Sine lidelser og smerter beholdt han for sig selv og tænkte kun på at hjælpe og glæde os andre. Han var en ægte soraner, og soranerårene var da også de lykkeligste i hans liv. Tito er død, men mindet om ham vil leve blandt os der kendte ham og være en kilde til stadig opmuntring til ikke at give op for livets modgang, men møde den med noget af det samme humør og gå-på-mod, som Tito viste.

Ib Juul (S'47).

★

REKTOR H. RAASCHOU-NIELSEN'S MINDE

De gamle Soranere, der i Raaschou-Nielsens mere end 30aarige Rektorat havde Kontakt med Skolen, selv om det ogsaa kun var lejlighedsvis, kunde ikke undgaa at faa Indtryk af, hvor udmærket Skolen trivedes under hans gode og kloge Regime.

De af os, der interesserede sig for Cricket — og det er mange — kunde i særlig Grad glæde os over den Interesse, Raaschou-Nielsen viste denne Idræt, som Steincke i sine Erindringer kalder „Soranernes Stoltthed“, og Rektor forstod, at her var en god Tradition, der ikke maatte dø bort. — Resultatet blev, at Sorø i hans Tid fostrede nogle af Landets bedste Cricketspillere, hvis Navne vi alle kender i Dag, og som hver Sommer er med til at kaste Glans over Sorø Akademis Skole. — Ikke mindst som Tak for Rektor Raaschou-Nielsens Indsats paa dette Omraade bør vi gamle Soranere rejse ham et varigt Minde.

R. E. Brincker.

ET BREV TIL SORØ

Det er Redaktionen en stor Glæde at kunne bringe nedenstaaende „Brev“ fra en af vore bedste gamle Soranere.

Kære Poul Schjærff! — Som Redaktør af „Soranerbladet“ har De bedt mig om at skrive et lille Stykke om Sorø — en Erindring, en Karakteristik, en Stemning — til November-Nummeret. Det maatte da blive det sidste, en Stemning, og netop fra November. Den Maaned staar i alt Fald nu for mig som den friskeste dernede. Det var vist ikke, fordi den paa en eftertrykkelig Maade sluttede Sommeren, uden det Vemod, som jeg maaske følte i Gymnasietiden paa ensomme Efteraarsvandring i Filosofgangen, hvor det kunde hænde, at Michael Rosing, Overlæreren, men tillige den sidste Romantiker her i Landet, kom hen og lagde Armen om Halsen paa mig og sagde: Du gaar da ikke og bliver tungsindig hernede? Paa et tidligere Stadium var November den Maaned, hvorfra vi kunde skimte Julen og begyndte at slaa Almanakker med saa og saa mange Dage til Jul op paa Vinduesposten i Kammeret.

Men i hele Skoletiden havde den Maaned en forfriskende Virkning i sig selv, i det Vejr der var i den, naar Søen bruste og det bragede i de gamle Træer. Den hørte lige saa godt som Foraaret, naar vi gennem de aabne Sovesalsvinduer hørte Nattergalene slaa, med til det Aarets Levnedsløb, som vi oplevede dernede. Det var et Kursus, hvori vi alle var Kammerater. Enhver af os kan bedst sige sig selv, hvad Præg for Livet han har faaet ved at opleve Aarets Ring i den lukkede Ring dernede, der dog havde saa mange Vejr i sig og saa fri en Himmel over sig.

Jeg har, efter at jeg som gammel Mand paa et lignende Sted mellem en Sø og nogle gamle Træer havde fulgt mit Livs Ring tilbage til Drengaaarene, faaet et andet Ærende for et Brev til Sorø. Jeg har som den ældste underskrevet en Opfordring til soranske Kammerater om at sætte et Minde paa **H e n r i k R a a s c h o u - N i e l s e n s** Grav i Sorø. Der døde han, som han nok selv helst har villet, for et halvt Aars Tid siden, efter at han havde været Skolens Rektor i 30 Aar.

Først som saadan lærte jeg ham ret at kende, han kom ind i Skolen Aaret efter jeg var gaaet ud. Da blev vi straks Kammerater og er blevet ved at være det til

det sidste, Børn af den samme Ring af Livet i Danmark (han var født i den samme Egn, hvor jeg nu lever efter). I mit fortrolige Forhold til Sorø Akademis Skole — saadan var vi i Modsætning til vor fælles Lærer og Ven B. Hoff enige om at kalde den — har han i den sidste Menneskealder været et levende Bindeled.

Men ogsaa I, yngre og helt unge, der har haft Raaschou-Nielsen til Rektor, har mærket, at der var noget bindende ved ham. I hans Person: med den sindige Gang og de rolige Øjne, og i hans Maade at undervise og opdrage paa; han var Søn af en Præst, som tillige var Akademiker, hvem han i sine Sorømindes (her i Bladet) siger han skyldte endnu mere end Hoff. Foruden at knytte jer til Sorø vil hans Minde kunne hjælpe jer til at holde fast paa jer selv og i jeres Kres af Livet vokse mod et Maal, der er givet jer af Naturen.

Fredensborg, November 1948.

Vilh. Andersen.

★

MINDESMÆRKE PAA REKTOR RAASCHOU-NIELSENS GRAV

NB. Eventuelle Bidrag bedes indsendt til Direktør H. Krog-Meyer, Bondestandens Sparekasse, Vester Voldgade 107, København V., Postgiro **Nr. 10.000**.

Det vil sikkert falde ganske naturligt for alle de kammerater, der gik på skolen i rektor Raaschou-Nielsens funktionstid, at være med til at rejse ham et minde.

Fra alle sider betragtes netop den Raaschou-Nielsen'ske epoke som en af skolens smukkeste og mest blomstrende, herom vidner den anerkendelse og taknemmelighed, der i så rigt mål kom til orde, ikke blot ved hans afsked og død, men ogsaa medens han var aktiv skoleleder.

Også vi ældre fra Hoffs tid og de unge, der havde West og Bohn som rektorer, føler os i gæld til rektor Raaschou-Nielsen, fordi han på så mange måder kastede glans over Sorø navnet, og vi vil slutte op og sammen med hans egne elever hædre hans navn ved at yde vort bidrag.

Hellerup, den 7. november 1948.

Herluf Krog-Meyer.

SORANSKE PENNE

Poul Lorenzen: Vildt og Vilddyr i dansk Folketro. 1948.
Ejnar Munksgaards Forlag. 151 Sider. Kr. 12,50.

Soransk Samfunds tidligere Formand, *Poul Lorenzen* (S'05) er en paa sit særlige Felt, Forstvæsenet, ualmindelig Mand, som efter nogle faa Aars Stilling i Spidsen for sin Etat foretrak, i bogstavelig Forstand, at vende tilbage til Naturen og atter blive Skovrider i Jylland, som han i tyve Aar tidligere havde været. Men noget endnu ualmindeligere er, at han ikke er og aldrig har været Jæger. Maaske er det, fordi han — som ogsaa andre gør — finder det nedværdigende at optræde som Lystmorder overfor værgeløse Skabninger, der altid og alene vil være henvist til at frelse deres fattige Liv ved Flugten; det kan i hvert Fald ikke være, fordi han ikke har Interesse for Dyrene, thi lige omvendt viser det Skrift, han i Sommer udsendte om Vildt og Vilddyr i dansk Folketro, at han har disse Medskabninger kær og med Forkærlighed har samlet i sin Bog, hvad han har fundet optegnet om dansk Almues Opfattelse af Dyrenes Færd og Værd. Det er blevet en fornøjelig Læsning; de mange gamle Rim, Ordsprog og Smaafortællinger om Dyrene oplyser ogsaa mangt og meget om Sind og Tænkemaade hos de navnløse Mænd og Kvinder, fra hvem disse Overleveringer stammer og er nedaryet gennem mangfoldige Generationer. Forf. beskæftiger sig i dette Skrift kun med løbende Vildt — maaske faar vi ad Aare en lignende Samling om det flyvende — men medtager herunder baade Fantasidyr som Varulv og Enhjørning samt, for ikke at være pinlig konsekvent, ogsaa Mus, Flagermus, Myrer og Snegle. Han har set bort fra Kommentarer med den ypperlige Begrundelse at „dels er der meget „man“ ikke ved, dels er der endnu mere, Forf. ikke ved“ og endelig fordi „de mange Forklaringer let tager noget af Duften, Poesien og Farven af disse brogede Billeder“. Naa, selv om der var mange Kommentarer f. Eks. bag i Bogen, havde den interesserede Læser nok tilgivet Forf. det; til Gengæld er sikkert nogle glade over de samvittighedsfulde Kildehenvisninger, som bl. a. viser, at gamle Evald Tang Kristensen sandelig ikke har arbejdet forgæves som Skattegraver!

hgo.

★

Danmark og Havet. Redaktion: Louis E. Grandjean og Ernst Mentze. Chr. Erichsens Forlag. I-II, 1948.

Et nylig, i to Etaper, fuldført Bogværk, to mægtige Bind i stort Format, hvert paa op mod 400 Sider, rigt illustreret med et tildels helt nyt Billedstof og skrevet af Fagmænd, trykt i det Berlingske Bogtrykkeri med en smuk Baskerville-Skrift — en virkelig anselig Publikation og med to Soranere som Udgivere, *Louis E. Grandjean* og *Ernst Mentze* (begge udg.'14), mens et tredje Soraner-Navn, *Stig Jensen* (S'13), diskret skjuler sig under Navnet paa Forlaget, Chr. Erichsen, for hvilket han er Direktør.

Saadan et soransk Treklover støder man sjældent paa, og det har i dette Tilfælde bl. a. haft den heldige Virkning, at man i Værkets særdeles læseværdige Afsnit om Rosport i Danmark, skrevet af Næstformanden for Dansk Forening for Rosport, Kontorchef A. Lundquist-Andersen, er blevet fri for

at se den helt urigtige Betegnelse „*Soranerne*“ brugt om de gæve Sorø-Roere (kaldes de her), som for en Snes Aar siden ved deres Europa-Mesterskaber gjorde Sorø-Navnet berømt og ingenlunde behøvede at gaa under et urigtigt Varemærke. Af Udgiverne har „Berl. Tid.“s Billedredaktør, Ernst Mentze, Ansvar for og Æren af Værkets Billedudvalg, mens Søfartsforfatteren, Direktør Louis E. Grandjean har skrevet fem af Afsnittene i I. Bind: „Farerne paa Havet“, „Lodsen gaar ombord“, „Søkort og Opmaaling“, „Bjergning og Redning“ og „Dansk Søforsikring“. Man ser af disse Titler, hvor alsidigt et Indhold Værket har, og næppe vil nogen, der har Interesse for danske maritime Forhold eller søger Oplysning derom, gaa forgæves til denne Kilde for en Viden om alt, hvad der staar i Forbindelse med det Stof, som her er sammenfattet under Titlen: Danmark og Havet.

hgo.

★

Vilh. Andersen: Horats. Fjerde. Bog. Første Del. Gyldendal. 1948.

Det stunder nu mod Slutningen paa *Vilh. Andersens* Værk: Horats, der rettelig maa ses som en sidste Del i ny Form af Hovedværket: Tider og Typer, 1907—16, nu blot ikke alene i dansk, men i europæisk Aands-Historie, thi i dette Efteraar udkom „4. Bog“, Norden, — blot ikke den hele Bog, men dens „Første Del“, paa hvis sidste Side (418!) f. n. det oplyses, at da den sidste Part om Undersøgelsen af Horats' Eftervirning i den europæiske Litteratur er den „fortroligste“ Del af Undersøgelsen, nemlig om hans Efterliv i Norden, og hvert af dens Kapitler derfor er blevet „en lille Bog for sig“, er denne Slutning blevet delt i to Dele, hvoraf den ene er den, som her foreligger, mens den anden, med Kapitlerne I Strømmen og Til Kilden, allerede er skrevet, „naar dette trykkes“. Forlaget oplyser paa Bindets Bagside, at de to Dele udgives med et Aars Mellemlum (og sælges ikke særskilt) — saa først i 1949 vil det vældige Værk foreligge i sin Helhed. Den nys udkomne Del er paa sit Titelblad prydet med en illumineret Gengivelse af C. A. Jensens Portræt fra 1836 af Ludvig Bødteher, hvilket angiver, at denne Digter maa opfattes som Prototypen paa Horats' aandelige Efterkommer og Discipel i nyere dansk Litteratur. Blandt Bindets mange litterære Portrætter findes intet af Soranere udover den smukke og venlige Omtale S. 260 f. af H. C. Andersens Ven og Bødtehers Kending, „Hadersleveren“, som Peder Hjort kalder ham, *Carl Henrich Lorenzen*, der var Adjunkt i Sorø 1831—44, men maaske optræder nogle af den gamle Skoles Dreng i den allersidste Del. Enten der nu i dette er noget „soransk“ eller ej, vil ingen Soraner, der sætter Pris paa Vilh. Andersen — og hvem af os gør ikke det? — som kan give sig Tid dertil og har Mod paa at give sig i Lag med en saa aands- og lunefyldt, saa kundskabsmættet Læsning som den, der her bydes paa, fortryde at fordybe sig i Værket om Horats. Det kan gøres med denne afsluttende Del alene, men det er ikke af Vejen først at have dyrket i hvert Fald det første af Værkets Bind — omtalt her i Soraner-Bladet, 24. Aargang, 1939, Nr. 12, S. 93.

hgo.

MEDDELELSE FRA BESTYRELSEN

Som det vil være læserne bekendt har de sidste numre af »Soranerbladet« været redigeret af Olrik, der uden tøven stillede sig til disposition for en kort periode under Sorgenfreys sygdom. Nu efter hans død har vi henvendt os til lektor *Poul Schjærff* (S'1908), som beredvilligt har påtaget sig at redigere bladet. Vi er særdeles tilfredse med at have fundet frem til denne udmærkede soranerkammerat, som vi med tryghed overlader hvervet i sikker forvisning om, at han med hæder vil føre Soranerbladets store traditioner videre.

Nogle praktiske vanskeligheder kan opstå ved, at redaktøren ikke bor i København. For at bøde herpå har John H. Winther (1910), der har telefon øbro 4091 (bedst om formiddagen), stillet sig til rådighed, dels ved mulige forhandlinger med trykkeriet etc., og dels som modtager af små aktuelle nyheder, der kan indtelefoneres til ham, medens henvendelse i redaktionelle anliggender iøvrigt sker til Schjærff, der bor Kongevejen 80 i Hørsholm og har telefon Hørsholm 427.

Badse Winthers levende interesse for alt soransk har her givet sig et nyt smukt udslag, for hvilket vi takker ham.

Sluttelig bringer hele bestyrelsen Olrik en varm tak, fordi han sin fremrykkede alder til trods påny tog en tørn for hans og vort kære blad, da vi var i bekneb.

P. B. V.

H. Krog-Meyer.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Den danske Delegerede ved UN's 4. Kommission i Paris, Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S'14), har under Drøftelsen af Civilisationens Pligter og Ansvar overfor de o. 15 Millioner Mennesker i de europæiske Kolonier Verden over haft Held til som Rapportør at kunne beskæftige sig med et delikat Emne: en Afrika-Høvding og hans 110 Koner. Iflg. „Berl. Tidende“ for 20. Oktober udtalte han paa det Møde, hvor Sagen nylig var for, bl. a., at „vi fra dansk Side naturligvis ikke er blinde for den Fare, som kan ligge i en altfor udstrakt Tolerance overfor de Indfødtes Institutioner, og jeg vil til Belysning af Problemet henvise til Rapporten fra britisk Cameron:

Dokumenterne omtaler Fyrsten af Bikroa, som har ikke færre end 110 Koner, og som sammen med Høvdinge fra andre Rikar-Samfund har Ret til at kræve at faa de førstefødte Døtre og alle kvindelige Tvillinger i visse Familier til Ægte. Han har yderligere Ret til, hvis han ikke ønsker at indlemme disse Kvinder i sin Husstand, at give dem bort til sine Sønner eller sine Under-Høvdinge til Gengæld for ydede Tjenester.

Med Henvisning til den Interesse, som den danske Delegation altid har vist i Spørgsmaal, der angaar Kvindernes Stilling, vil jeg gerne spørge Formynderskabsraadet, om der er indløbet nye Oplysninger i denne Sag og i øvrigt udtrykke Haabet om, at den næste Rapport i hvert Fald vil indeholde saadanne.

Jeg er fuldstændig klar over, at det er rimeligt at respektere de bestaaende Traditioner og være yderst forsigtig med ikke at ødelægge noget ved unødvendige Indgreb i den indfødte Befolknings sociale og kulturelle Liv, men der maa være en Grænse!“

Det skal blive interessant at se, om vor Skolefælle fra det traditionsrige Sorø eller Fyrsten fra det aabenbart ikke mindre traditionsrige Bikroa kan enes herom. Begge Steder gælder det jo, som det hedder paa Ny-Dansk: *der maa være en Kant!*

Den danske Gesandt i Haag *Mathias Aagaard Wassard* (S'10), aabnede den 23. Oktober i Haags Bymuseum en Udstilling af dansk Kunst og Kunsthaandværk under Protektion af Dronningerne Alexandrine og Juliane i Fællesskab.

Carl Weismann (R'22) vil være velkendt fra sine natlige Nattergale-Udflugter med Tilhørere og for sine Radiocausier om Fugle og Frøers Færden og Liv med Demonstration af Pladeoptagelser. Nogle af disse Optagelser af Fuglesang, Frø- og Tudsekvæk vil i et lille Oplag blive fremstillet i Vinter og solgt af Udgiveren, der bor Buddingevej 84 A, i Kongens Lyngby — men de maa bestilles før 15. November!

Den 18. Septbr. viedes i Tersløse Kirke stud. mag. *Bendt Stubbe Teglbjerg* (S'44), Søn af Overlæge ved Kolonien Filadelfia, Dr. med. *H. P. Stubbe Teglbjerg* (S'14) til stud. mag. *Kirsten Elisabeth Holck*, Datter af afd. Skovrider ved Fuglsang Gods m. v. Løjtnant I. A. v. Holck.

I Vorupør Kirke viedes den 6. Novbr. Indendørs-Arkitekt *Bengt Vemund Mogens Harder* (R'38), Bartholinsgade 15 A, Kbhvn., til Kontorassistent, Frøken *Eva Eriksen*, Datter af Forretningsfører O. B. Eriksen, Vorupør.

Den 28. Oktober kunde Fyrbøder *Henrik Løvgren*, Sorø Akademis Skole, fejre 25 Aars Jubilæum paa Skolen. Efter i 4 Aar at have været Tjener blev han Fyrbøder, dengang et haardt Arbejde, da han skulde fyre i alle de mange Kakkellovne paa Akademiet; da der for en halv Snes Aar siden blev indlagt Centralvarme, forenkledes Arbejdet betydeligt.

Redaktør *Tage Christiansen* (S'20) er blevet valgt til Formand for en nystiftet Odsherred-Forening, hvis Formaal blandt andet skal være at værne om Egnens kulturhistoriske Minder og Naturskønheder.

Prof., Dr. jur. *Ernst Andersen* (S'25) var den 2. November den ene officielle Opponent ved Dr. phil. Jens Himmelstrups juridiske Doktordisputats „Den provisoriske Lovgivning i Danmark“.

Komponisten *Ebbe Hamerik* (S'16) har med sin 6,3 Tons Yawl „Stout“ sejlet en Langtur: Helsingør — Anholt — Frederikshavn — Kristianssand — Lillesand — Arendal — Kragerø — Långedrag — Torekov — Helsingør, 590 Sømil paa 15 Dage; Turen er gennemført som single hand Sejlad. Ebbe Hamerik er af K.D.Y.s Dommerkomité blevet indstillet til „Kong Christian den X og Hendes Majestæt Dronning Alexandrines Vandrepræmie“.

Dr. Ejnar Munksgaards bekendte Forlag er overgaaet til et Interessentskab. I Ledelsen sidder bl. a. Meddirektør *Erik Høeg* (S'42).

Redaktør, cand. polit *Aage Hjelm-Hansen* (S'31) er ved Journalistforeningens November-Generalforsamling blevet indvalgt i Foreningens Repræsentantskab.

Forfatteren *Fredrik Nygaard* (1915), der rejser bort paa et længere Rekreationsophold, har i „Berlingske Aftenavis“ for 30. Oktober skrevet et Digt „Alle mine Fugle er fløjet sønderud“, der skildrer Forfatterens Stemning ved Opbruddet. I „Politiken“ for 4. November hylder og karakteriserer han Forf. Otto Gelsted paa 60 Aars Dagen; han finder Gelsteds Aandsform i følgende Formel: „Det fynske Lune — den græske Ild!“

Nationalmuseets Direktør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S'06) fyldte den 4. November 60 Aar. Dr. Nørlund, der blev mag. art. 1912, har siden 1917 været ansat ved Nationalmuseet, fra 1938 som Direktør. Bl. hans videnskabelige Bedrifter maa særlig nævnes Ekspeditioner til Grønland, hvor der af Grønlands frosne Jord fremdroges de interessante sen-middelalderlige Dragter, saa godt som de eneste bevarede Hverdagsdragter fra den Tid. Videre Udgravningen af den i sin Art enestaaende, befæstede Vikingelejr Trelleborg Vest for Slagelse. Skolegangen paa Sorø har sikkert bidraget til at vække Dr. Nørlunds historiske Interesse, og i Sorøværket I, S. 53—131 findes fra hans Haand en Skildring af „Klostret og dets Gods“. Dr. Nørlund, der ligeledes tog aktiv Del i Frihedsbevægelsen, har ved sit hele Virke vist sig som en god dansk Mand: han har bragt Lys over Danmarks Fortid og været med til at opbygge dets Fremtid.

Som et Led i Bestræbelserne for at skabe bedre Betingelser for skandinaviske Videnskabsmænds Studier i Afrika afholdtes den 7. November paa Universitetet et Møde, der resulterede i Dannelsen af en Komité for „Skandinavisk Forsknings-Station i Østafrika“. Det er Tanken i Kenya at oprette et nordisk Forskerhus som Centrum for dette videnskabelige Arbejde. Formand for Komitéen blev Prof. *R. Spärck* (S'14).

Dr. phil. *S. A. Andersen* (S'20) har i November paa Borups Højskole holdt en Foredragsrække om „Alfabetets Oprindelse“, hvori han fremsætter nye Teorier om dette vanskelige Emne.

Cand. pharm. *Torben F. Haase* (udm.'32) har i Oktober faaet Skandinavisk Brygmester Diplom paa Bryggerhøjskolen.

NYE MEDLEMMER AF SORANSK SAMFUND

Dim.

- 1910 Fru *Karen Hée*, f. Bonnesen, Horbelev, Falster.
1908 Ingeniør *Pedro Malling*, Hasselvej 50, Vanløse.
1945 *Ib Nørgaard*, Frederikssundsvej 28, Sorø.
1945 Bankassistent *Henning Krog-Meyer*, Hovmarksvej 3, Ringsted.
1945 *G. de Place Olsen*, Algade 46, Korsør.
1923 Kaptajn *Aage Eifer*, Bolbro Villavej 28, Rungsted Kyst.
Lærling *Per Suhr-Henriksen*, Plums Købmandsgaard, Assens.
1934 Læge *J. Eilef Joensen*, Lægeboligen, II. t. h., Østervangsvej, Randers.
1932 Organist, mag. art. *C. Vestergaard Pedersen*, Klaregade 17, Odense.
1946 *Curt von Jessen*, Folkvarsvej 2 B., F.
1946 stud. med. *Erik Lauritzen*, Kastelsvej 26, Ø.
1946 *Anders Chr. D. Løgstrup*, c/o Sehested Kjergaard, Nr. Farimagsgade 20, K.
1946 *Hans Egede Saabye*, Hvidkildevej 113, F.
1946 stud. med. vetr. *Peer Brandt*, Jacob Lindbergsvej 5, NV.
1946 Korrespondent Frk. *Inge Hoff Nielsen*, Christiansvej 3, Sorø.
1946 Arkitektstuderende *Per Fog*, Boulevarden 43 a, Aalborg.
1946 stud. merc. *Per Laurentzius*, c/o Ramsing, Arresøgade 2, N.
1946 stud. jur. *Mogens J. K. Kristensen*, Hostruphave 2, V.
1946 stud. jur. *Jørgen Arnsbjerg*, Stoltenbergsgade 3, V.
1946 Kornetelev 5, *Iver Hecktermann*, 1. Komp., Kornetskolle, Kronborg, Helsingør.
1946 *O. W. Arenfeldt*, Raadhusvej 9, Charlottenlund.
1946 stud. med. *Helge Nissen*, Frisersvej 6, Charlottenlund.
1946 stud. jur. *Jens Jørgen Pedersen*, Ved Grønsen 80, F.
1946 *Mogens Glahn*, Hørsholm Mølle, Hørsholm.
1946 *Ib Frederiksen*, Søndergade 25, Sorø.
1946 Bankassistent *Vald. Dinesen*, Fru Ingesevej 18, Sorø.
1946 Sekondløjtnant *A. Krog*, Holbergsvej 5, Sorø.
1946 *Erling Bjødstrup Andreasen*, Frederiksbergallé 7, V.
1946 *Gustav Sindbæk*, Bjerringbro.
1907 Direktør *Edward Mitens*, Thorshavn, Færøerne.
1946 stud. med. vet. *Jørgen Meding*, Rathsacksvej 22, V.
1897 kgl. Skibsinpektør *Harald Nygaard*, Præstevænget 6, Svendborg.
1916 Vicedirektør *E. Bredmose*, Peter Bangsvej 114, F.
1908 Civilingeniør *C. Vejstrup*, Sdr. Strandvej 38 C, Helsingør.
1914 Fabrikant *Poul Christoffersen*, Uplandsgade 56, S.
1946 Frk. *Erna Larsen*, Cigarforretningen, Stevnsgade 13, N.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 427. — Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Tryk: Selandia Bogtryk, København.

REKTOR H. RAASCHOU-NIELSENS SORØMINDER

IV.

I Efteråret 1897 døde Overlærer *Wörmer*¹⁾, og jeg, som da var konstitueret Adjunkt paa Herlufsholm, fik kort efter fra en af Lærerne i Sorø et Brev med en kraftig Opfordring fra Rektor *Hoff*²⁾ til at søge det ledige Embede, som skulde opslaaes med Latin som Fag, og det var netop mit Hovedfag.

Jeg havde faaet en udmærket god Modtagelse paa Herlufsholm og var i alle Henseender glad ved at være der, saa der var Grund til at betænke sig paa at ønske en Forandring. Paa den anden Side havde jeg fra min Drengetid drømt om at blive Lærer i Sorø, og jeg mente ogsaa, at det gav mere Mulighed for Avancement (specielt for at slippe fri for Inspektion, hvis man vilde gifte sig) at være knyttet til en Statsskole end til en Privatskole med en lille Etat. Jeg indsendte saa min Ansøgning og blev indstillet af Rektor Hoff, og da jeg gjorde min skyldige Visit hos Kultusminister *Sthyr*²⁾, talte han med mig, som om det var givet, at jeg vilde faa Stillingen. Men da Udnævnelsen kom, var det blevet *Glahn*.³⁾ Jeg tog mig det ikke nær, da jeg var glad, hvor jeg var; men Hoff var rasende over at han, som søgte en ugift Latinlærer, havde faaet en gift Fransklærer. Han lærte dog snart at paaskønne *Glahn*. Det var første Gang, *Glahn* og jeg konkurrerede. Næste Gang blev 14 Aar senere.

I 1910 var jeg ude paa en Rejse som beskikket Censor og kom ogsaa til Ribe. Rektoren dér, *Julius Nielsen*,⁴⁾ fortalte mig da, at man i ledende Skolekredse

regnede med, at jeg det følgende Aar skulde være Hoff's Efterfølger i Sorø. Det kom fuldstændig bag paa mig, da det ikke var faldet mig ind, at jeg kunde komme i Betragtning, saa det skaffede mig en søvnløs Nat, maaske flere. Ogsaa i Horsens, hvor jeg senere kom, vilde man af mig have at vide, hvem der skulde være Rektor i Sorø. Naa, der var jo da endnu i hvert Fald et Aar til, mente jeg; men allerede ved Nytaar 1911 søgte Hoff sin Afsked og blev under 15. Februar entlediget, som det hed, fra 15. August at regne. Jeg indsendte en Ansøgning om Rektoratet efter Tilskyndelse fra temmelig kompetent Side og iøvrigt ogsaa fra en Fraktion af Lærerne i Sorø. Besættelsen af Embedet trak længe ud, og efterhaanden forstod man, at det stod imellem Overlærer *Glahn* og mig, og at Ministeriet havde meget svært ved at træffe Valget. Men saa fik jeg den 10. April Telefonbud fra Kultusminister *Appel*⁵⁾ med Anmodning om at komme ind den næste Dag med Morgentoget og gaa lige op i Ministeriet, hvad jeg gjorde. Der meddelte *Appel* mig, at han mente, jeg skulde udnævnes. Han vilde dog paa Forhaand sige mig, at hvis der blev Tale om en »Højskole i Soer«, saa maatte jeg vide, at det ikke var nogen Desavouering af mig eller af Skolen, og at Embedsmændene dernede naturligvis vilde blive holdt økonomisk skadesløse. Det var dog yderst problematisk, men han vilde kun paa Forhaand sikre sig imod, at jeg skulde betragte mig som narret. Jeg sagde dertil, at jeg fra Sorø-Folk havde

hørt Rygter om, at noget saadant var i Gære, men jeg havde troet, at det var et Foster af den soranske Fantasi, som altid opskræmmedes, naar der var Tale om Højskole; dertil føjede jeg, at det ikke skræmmede mig, da jeg ansaa det for umuligt, at man for Alvor kunde tænke paa at nedlægge en saa blomstrende Skole, som virkede efter sin Bestemmelse. Han sagde saa igen, at det hele var yderst tvivlsomt og ønskede mig til Lykke. Jeg lovede at holde Sagen skjult, til den forelaa officielt. Dog maatte jeg fortælle det, til Rektor *Bache*.⁶⁾ 14 Dage senere forelaa Udnævnelsen.

Samme Dag modtog jeg fra en gammel Elev fra Herlufsholm, Østersfiskeren *Chr. Lunn*⁷⁾, en Foustage Østers, og jeg forlangte af min Kone, at Udnævnelsen skulde fejres med vore nærmeste Venner. Vort Køkken var samme Dag blevet hvidtet, saa der kunde ikke laves Mad; men saa medbragte Gæsterne selv Føring, og det blev meget festligt.

Med Lykønskingsbrev fra Rektor Hoff fulgte Indbydelsen til med det første at komme en Tur til Sorø, og et af de nærmeste Ugeslut rejste jeg dertil med min Kone og ældste Søn. Mens jeg gik for at hilse paa nogle af de ældre Lærere, udøste Hoff al sin Pessimisme over min stakkels Kone, der i Forvejen var temmelig beklemt ved at skulle forlade Herlufsholm, som hun elskede højt. »I skulde meget hellere være blevet paa Herlufsholm. Denne Skoles Dage er talte. Om et Aar bliver den nedlagt, og saa staar I dér og har hverken Herlufsholm eller Sorø.« »Og selv om Skolen skulde blive ved at bestaa, kan I umuligt leve i den Stilling med den Løn. Jeg er alene og har lige akkurat kunnet klare mig. Hvorledes det skal gaa en Mand med Kone og 4 Børn, fatter jeg ikke.« Da jeg om Aftenen tog til København for næste Dag at gaa i Takkeaudiens, vendte min Kone meget nedtrykt hjem til Herlufsholm.

Denne Frygt hos Hoff for, at Skolen ikke skulde overleve ham, kom jeg nogen Tid efter til at give Næring, idet jeg sendte ham et Nummer af »Højskolebladet«, hvori Pastor *Thorvald Helweg*⁸⁾ paa Falster agiterede for Højskolen i Sorø og endte med at sige, at »Sorø som Udklækningsanstalt for Gymnasister var en Vanhelligelse.« Jeg syntes, at Hoff skulde kende den Udtalelse, men tænkte, at han vilde tage den ret overlegent. Men tværtimod forbitrede den hans sidste Uger i Sorø og prægede hans Afskedsord med en Bitterhed, som gjorde et meget stærkt Indtryk paa alle de tilstedeværende.⁹⁾

Jeg tog saa Afsked med Herlufsholm efter 15

Aars Tjeneste. Hoff havde Ret til at blive boende i Rektorboligen til Flyttedag mod at afgive et Par Værelser til mig, saa jeg maatte have min Familie anbragt andetsteds nogle Maaneder og lejede derfor et Hus i Munkerup¹⁰⁾ til dem. Efter Hoff's Afrejse skulde Rektorboligen istandsættes, saa det blev først henad Jul, at vi kom i Orden i Sorø.

(Fortsættes)

Noter.

1. *Julius Emil Wørner*, 1840—1897, kst. Lærer i Sorø 1869, udn. til Adjunkt 1871, Overlærer 1894. Se om ham: Olrik: Lærerstanden v. Sorø Akademi og dets Skoler 1822—1922, S. 57 f.; Sor. Tidsskr. III, 2, S. 72—74; Sor.-Bl. XI, S. 84 og XXVIII, S. 85 f.
- 1a. Om Rektor *Hoff* se Aug.-Nr., Note 19.
2. *Hans Valdemar Sthyr*, 1838—1905; Dr. theol., 1900—03 Biskop i Fyn, fra 1897—1900 Kirke- og Undervisningsminister.
3. *Alfred Rosenstand Glahn*, 1865—1934. Lærer i Sorø 1897, Adjunkt 1898, Overlærer 1908, 1919 Lektor; Bibliotekar 1916. Se Lærerstanden S. 68 samt Sor.-Bl. XIX, S. 46 f. og 87; XX, 10.
4. *Julius Nielsen*, 1874—1940, Rektor i Ribe 1910—18, 1929 for Metropolitanskolen, DbL XVII, 1939, S. 109.
5. *Jacob Chr. Lindberg Appel*, 1866—1931; Kultusminister 1910—13, Undervisningsminister 1920—24. DbL. I. S. 475 f.
6. Professor *Otto Frederik Bache*, 1845—1943; Rektor for Herlufsholm Skole 1892—1916.
7. *Christian Dillew Lunn*, 1882—1920; paa Herlufsholm 1892—99, 1910 Direktør for Østersfiskeriet i Limfjorden.
8. Sognepræst i Idestrup p. Falster fra 1906, *Thorvald Helweg*, 1855—1917; DbL. X, S. 44 f.
9. »Rektor Hoff's afskedsord ved slutningshøjtiden i Sorø skole og opdragelsesanstalt 6. Juli 1911«, Sorø (4 Sider). Det bør tilføjes, at Pastor Helwegs ganske taabelige Kandestøberier blev ignorerede af Samtiden.
10. Munkerup Sommerhuskvarter ved Kysten i Søborg Sogn mellem Gilleleje og Hornbæk.

MINDESMÆRKE PAA REKTOR RAASCHOU-NIELSENS GRAV

I de 30 Aar, Rektor *Henrik Raaschou-Nielsen* var den milde og gode Leder af vor gamle Skole i Sorø, har han haft mellem 3- og 4000 gamle Soranere som Elever.

Til dem retter *Komiteen for et Minde paa vor gamle Rektors Grav* en Opfordring om at yde deres Bidrag hertil. Der er allerede indkommet en Del — men mange har endnu ikke ladet høre fra sig.

Lad *Krog-Meyer* (Komiteens Kasserer) ikke vente forges. Man kan naa ham via Postkonto Nr. 100.00.

Bredgade 41, den 15. November 1948.

A. Ch. Louw.

† D Ø D S F A L D †

fhv. LEKTOR

HENRIK NICOLAJ CLAUSEN FRIMODT

* 24. Juni 1870 — † 26. November 1948

Fhv. Lektor Frimodt døde efter længere Tids Sygdom den 26. November i Sorø. Han fødtes den 24. Juni 1870 i København; Faderen Jens Christian Rudolf Frimodt (1828—1879), dengang Sognepræst ved St. Johannes Kirke i København, havde i Aarene 1857—61 været ansat paa Sorø; han var Stifter af „Kirkelig Forening for indre Mission i Kjøbenhavn“ og Foregangsmand i Arbejdet for Opførelsen af københavnske Kirker; Moderen Sophie Magdalene Clausen (1832—1908) var en Datter af Prof., Dr. theol. & phil. Henrik Nicolai Clausen (1793—1877). F. dimitteredes 1888 fra Metropolitanskolen og virkede, efter at have studeret Dansk, Fransk og Latin, i Aarene 1898—1904 som Lærer ved københavnske Skoler. I Sommeren 1901 paa Studierejse i Frankrig; senere Lærer for Prins Valdemars Sønner. Fra 1. April 1904 konstitueredes han som Lærer paa Sorø; samme Aar udnævntes han til Ridder af Dannebrog, 1905 blev han Adjunkt, 1925 Lektor; han tog sin Afsked 1937 (fra 31. Juli). F. var 1904—12 inspektionshavende Lærer paa Alumnatets yngste Afdeling, 1904—10 Bestyrer af Elevbiblioteket, 1915—19 Ter-ræninspektor.

Lektor F. var en energisk Lærer; hans Undervisning i Dansk og Fransk var frisk og fornøjelig; han forstod at meddele de rent positive Kundskaber klart og tydeligt; tillige gav hans Timer Værdier af anden Art; med en lille, vittig Bemærkning eller en eller anden fast Vending kunde han sætte Liv og Stemning i en Klasse, og han var ikke bange for at give sig et med sine Elever, noget, der for 40 Aar siden var mere sjældent end nu. Med Glæde mindes jeg hans Dansk-timer i III. studerende, og som Vikar paa Sorø i min Studentertid kunde jeg drage Nytte af hans altid redbonne Hjælpsomhed. Han var ikke verdensfjern; jeg kan endnu se Lektor F. med Færdighed og Livsglæde deltage i en Lanciers ved Kongeballerne. Dette Indtryk fra en, der var blandt F.s første Elever, bekræftes af senere Elevudtalelser (se Soraner-

Bladet XXV, S. 41). Lektor F. var tillige en interesseret Deltager i Byens politiske og kommunale Liv.

Efter 33 Aars trofast Arbejde tog Lektor F. i 1937 sin Afsked; han forblev med stærke Baand knyttet til Skolen; Dagen før han døde, naaede han at sende et Bidrag til Rektor Raaschou-Nielsens Minde. Sit Otium tilbragte han i sin Villa paa Holbergsvej, som han byggede, da han fraflyttede Akademiet. Her holdt han sig frisk op i Aarene ved Samværet med de Elever, han havde boende i sit Hjem. Ved Bisættelsen fra Sorø Kirke den 29. November gav Pastor Alsinger en alsidig og smuk Karakteristik af Lektor F. Jordfæstelsen fandt Sted i Familiebebegravelsen paa Værsløv Kirkegaard ved Kalundborg.

Poul Schjærff.

HENNING AUGUST ØSTERBERG BISTRUP

* 15. Maj 1879 — † 24. November 1948

Henning Bistrup var født i Godthaab paa Grønland, hvor hans Fader var Kolonibestyrer. Han kom paa Sorø 1890 og udgik 1893 af 3. Realklasse; samme Aar blev han frivillig Lærling paa Korvetten „Valkyrien“, gennemgik de forskellige sømilitære Grader, afgik 1932 som Orlogskaptajn med Pension og var i Aarene 1932—39 Kommandørkaptajn i Reserven.

1906—08 deltog B. i L. Mylius-Erichsens Danmarksekspedition til Grønlands Nordøstkyst; om sine Oplevelser der holdt han den 13. Februar 1909 Foredrag i Soransk Samfund. B. har tillige været knyttet til Fiskeriinspektionen, dels under Island, dels i danske Farvande. Paa en Ekspedition 1923—24 var B. Fører af Motorskibet „Teddy“; paa Hjemrejsen fra Nordøstgrønland sad Skibet fast i Isen, og Besætningen maatte foretage en farefuld Vandring for at naa Land (skildret i „Teddy“s sidste Togt 1924). Ved Grønlandssagen i Haag var B. virksom ved Fremskaffelsen af Materiale til de danske Indlæg.

B. elskede Sorø; den 17. Maj 1908 kortlagde og døbte han en Brø i Grønland med Navnet „Soranerbrøen“. I to Artikler i Soraner-Bladet (I, S. 34, XVIII, S. 9) har han selv fortalt herom, og disse Middeord skal slutte med B.s egne kønne

Ord, der motiverede Opkaldelsen: „Dig til Ære, gamle *Academia Sorana*, jer til Ære, Soranere, har jeg opkaldt denne Bræ, som nu i Tusinder af Aar vil have dette Navn. Højt paa Ærens Top har Soranere naaet, viden om Lande har Soranere fareet, og nu er der sat Soranerne et evigt Minde højt mod Nord“.

Poul Schjærff.

VICEKONSUL JOHANNES P. VEISTRUP

* 3. Maj 1892 — * 29. Oktober 1948.

Vicekonsul Johannes P. Veistrup fødtes den 3. Maj 1892 i Merløse Sogn som Søn af Møllejer R. P. Veistrup, der senere flyttede til Sorø. Johannes V. begyndte i 1903 som „Rasunge“ paa Sorø Akademi, hvorfra han udgik i 1908 med Præliminæreksamen. Kort Tid efter blev han Trafikelev under Selskabet Aalborg Privatbaner, hvor han med Tjeneste i Nr. Sundby, Fjerritslev m. v. blev uddannet til Trafikassistent.

Indkaldt under den første Verdenskrig som Kystartillerist blev han først Kornet og i 1916 Sekondløjtnant.. Efter Hjemkomsten fra Militærvæsenet var han Trafikassistent ved Aalborg Privatbaner, indtil han i 1919 efter Opfordring søgte Plads ved Amagerbanen, hvor han i 1920 udnævntes til Overassistent. Ved Omlægningen af denne Bane med væsentlige Indskrænkninger i Personalet blev han som ugift afskediget i 1922.

Kort Tid efter ansattes han som Kancellist ved det danske Gesandtskab i Stockholm. Gennem 26 Aars Tjeneste der avancerede han efterhaanden til Vicekonsul sammesteds. Han var mangeaarigt Medlem af Bestyrelsen i den danske Hjelpeforening „Dana“ i Stockholm og var kendt af de fleste Danske i denne By. Han udnævntes til Ridder af Vasaordenen ved Prinsesse Ingrid's Giftermaal med Kronprins Frederik og fik af Kong Frederik personlig overrakt Ridderkorset ved dennes Besøg i Stockholm i 1947, ligesom han paa Grund af sit store Arbejde for de danske Flygtninge under Krigen fik Frihedsmedaljen.

Johannes Veistrup holdt af at færdes i Naturen og var stærkt jagtinteresseret, saa det meste af hans Sommerferie i mange Aar tilbragtes med Jagt paa Vejlerne Nord for Limfjorden — hans gamle Jagtrevier.

I 1946 rantes han desværre af en uheldelig Sygdom, som efterhaanden nedbrød hans stærke Helbred. Og fra Fe-

bruar i Aar til sin Død den 29. Oktober laa han hjælpeløs paa Set. Eriks Sygehus i Stockholm. Trods stærke Smertes klagede han dog aldrig, men fulgte med i alt og læste indtil det sidste hver Dag sin Avis.

Den 25. August 1935 blev han gift med Henriette Ristl, og i Ægteskabet er der en 12-aarig Søn, Ole.

Ved Bisættelsen den 5. November i Stockholm udtalte Chefen for den danske Ambassade i Stockholm, Ambassadør N. Svenningsen, at Johannes havde været sjældent loyal, pligt-opfyldende og dygtig, og at Ambassaden vilde savne ham. Han er efter eget Ønske jordfæstet den 14. November paa Familien Veistrups Gravsted paa Vester-Aabys Kirkegaard i Sydbyn, den Egn, hvor hans Slægt har hørt hjemme i mere end 100 Aar.

KUNSTMUSEET I SORØ

Niels Larsen Stevns (1864—1941): »Absalon bygger Sorø Kloster«, Akvarel. Forarbejde til et stort Maleri fra 1929, der nu findes i en dansk-sydamerikansk Ungdomsskole ved Buenos Aires. Sammen med to varierede Udkast deponeret af Ny Carlsbergfondet.

Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte.

Det af en gammel trofast soraner indstiftede soranerlegat. »Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte« er ledigt.

Det uddeles til trængende efterladte efter tidligere elever i Sorø akademis skole — fortrinvis enker med umyndige børn — og uddelingen finder sted i foråret 1949. Skemaer til ansøgninger om at komme i betragtning kan rekvireres hos prokurist, cand. jur. *Sven Clausen*, Dagmarhus, 4. sal, København V. Ansøgninger skal indsendes inden 15. febr. 1949.

Studenter fra 1923 sammen med Rektor Bohn. Forreste Række fra venstre: Civilingeniør Ernst Jessen, København, Kaptajn Aage Eifer, tidligere Olsen, København, cand. mag. Ellen Thomassen, f. Jørgensen, København, Rektor Bohn, Afdelingschef E. Valentin Hansen, København, Konsulent Stubbe Teglbjerg, København, Rejseleder Erik Wislandt, København, Adjunkt Ole Gad, Sorø. — Anden Række fra venstre: Afdelingschef Segel, København, Adjunkt Kaj Vidersø, København, Læge Carl Jul Hansen, Hørsholm, Dommerfuldmægtig Jørgen Clausen, Odense, Højesteretssagfører Mogens Møller, Odense, Politifuldmægtig Aksel Krag, Esbjerg, Kredslæge Harro Harrsen, Herni Civilingeniør Kaj Heilmann, Hellerup, Adjunkt Fr. Glaven, Odense. — Bagerste Række fra venstre: Handelsgartner Peder Jensen, Særslev, Forstander Poul O. Petersen, Rønshoved, Læge Aksel Liebmann, Haverslev, Rektor Arndal, Tarm, Bibliotekar Torben Glahn, Krusaa, Politifuldmægtig A. Sørensen, Herning, Overlæge, Dr. med. Torben Andersen, Hillerød, Skovrider Aage Wielandt, Salte.

25-AARS STUDENTERJUBILÆUM I SORØ

Søndag den 5. September d. A. stævnedes Studenterne fra 1923, der i Aar fejrede 25-Aars Studenterjubilæum, til Fest i Sorø. Vejret var straalende, Solen skinnede, og Sorø fremtraadte i sin skønneste Efteraarspragt, hvilket bidrog til at sætte Stemningen i Vejret, da Togene øst- og vestfra bragte de hæderkronede Jubilarer til den gammelkendte Station.

Straks efter Ankomsten samledes man til fælles Morgenkaffe paa Hotellet overfor Banen, og det varede ikke længe, før alle havde fundet ud af, hvem der var hvem, trods de graa Haar, et enkelt Overskæg og forskellig anden Sceneforandring.

Der var mødt i alt 25 af Studenterholdets 37 Medlemmer, og i Betragtning af, at 2 var afgaaet ved Døden og 6 befandt sig i Udlandet, maa Tilslutningen jo siges at have været udmærket. Man marcherede efter Morgenkaffen til Skolen, der modtog os alle med Flag vajende, og efter at Jubilarerne havde set sig lidt om og hilst paa Rektor Bohn, spillede Kirkens Organist Konfirmationskantaten i Kirken. Efter denne stemningsfulde Indledning deltog Jubilarerne efter Rektor Bohns elskværdige Indbydelse i Skolens Middagsbord med paafølgende Kaffe i „Grønne Sal“ sammen med en Del af Lærerne, og hvor Holdet blev indskrevet i den gyldne Gæstebog.

Efter Kaffebordet afholdtes der Baldurmøde i Salen, hvor Jubilarerne personlig oplæste deres Aandsprodukter fra Gymnasietiden under de øvrige Deltageres stormende Jubel. Det

maa indrømmes, at Gensynet med „Minerva“ hos mange kaldte Minder frem, som havde været begravet i mange Aar, men som nu stod lyslevende frem og genskabte Gymnasietidens Stemning. Efter Baldurmødet spredtes Deltagerne et Par Timer for at besøge gamle, minderige Steder, og nogle af dem før at besøge næste Generation, der med spændt Forventning havde set frem til en Colding-Tur.

Kl. 17 samledes man paany ved Baadebroen i Akademihaven, hvorfra man sejlede til „Parnas“, og her sluttede Dagen med en hyggelig og animeret Middag med Taler og Sange, saaledes at Tiden mirakuløst forsvandt, indtil Baaden paany gav Signal til Afsejling. Denne Gang for i Maaneskin at sejle Deltagerne over til Søen til Banen, hvorfra man atter spredtes over Landet efter en dejlig Dag, rig paa Oplevelser og genoplivede Minder. Forinden Deltagerne skiltes, tilsvor man hinanden paany at ville mødes om 5 Aar, og vi er nogle Stykker, der allerede er begyndt at glæde os!

I Dagens Anledning havde Holdet ladet trykke og omdele til Deltagerne et lille Mindeskrift, indeholdende Deltagerens egenhændige Beretning om, hvorledes de forløbne 25 Aar havde formet sig for den enkelte, og hvilke Oplevelser, der særlig havde haft Betydning, og dette smukke Værk vil i Aarene fremover danne et varigt Minde om en begivenhedsrig Festdag.

En Deltager.

SORANSK SAMFUNDS EFTERAARSFEST

Endelig kom det længe ventede bal! Efter at mange medlemmer, nogle bønfoldende, andre truende, havde efterlyst et sådant, så bestyrelsen sig nødsaget til at foranstalte en ordentlig fest. Den kvantitative succes var sikret på forhånd, idet de budgetterede 200 deltagere blev til 225 — men den kvalitative?

Omkring kl. 17,40 fandt de første gæster frem til de små borde, hvor det ubehagelige, men nødvendige pengespørgsmål ordnedes uhyre smertefrit. Derefter „de sig samle, de sig samle, de forklarede gamle“ i den første sal. Ca. kl. 18,40 var man i stand til at invadere „spisestuen“. Formanden, direktør *Krog-Meyer*, bød velkommen og motiverede et leve for Sorø, hvorefter samtlige deltagere gik ombord i tvende snitter (henholdsvis laks og rejser) og to sange (henholdsvis „Træd ind ad Klosterporten“ og „Hellig er vor Ungdoms Lyst“); så kom turen til hovedretten: Røget hamburgerryg med gemyse, en ret, som lod til at blive gouteret af de soranske maver.

Kl. 19,30 introducerede aftenens konferencier, skuespilleren *Sigurd Langberg* de optrædende kunstnere: Først skuespilleren *Chr. Balslev*, der reciterede „Jeg ved et Sted“ og et digt af Sigfred Petersen; videre *Aase Ziegler*, der akkompagneret af *Børge Roger-Henrichsen* bl. a. sang Mogens Lorentzens A-B-C-vise og „Der står et Træ ved Gymnasiets Port“ — indbegrebet af alt, hvad der hedder kærlighed i Sorø (for at citere Aase). Næstformanden, direktør *Louw*, takkede kort kunstnerne, der måtte ile ud til P-H-revyen. Operasanger *Niels Brincker*, søn af Samfundets kasserer, grosserer R. E. Brincker, foretog med sin smukke røst sange af Jeppe Aakjær og Aage Berntsen, og fru *Astrid Ringberg* glædede publikum med sange af Schubert og Brahms. Sigurd Langberg himself sluttede denne afdeling af aftenens kunstydelser med en historie af Gustav Wied. Imens gjorde man sig til gode med kaffe og othellokage, yderligere forsedet af kontorchef *Otto Mackeprangs* tale for damerne; (dette beaandede, oratoriske produkt vil blive gengivet i næste nummer af Soraner-Bladet tillige med et billede fra festen). Orkestret satte et kvikt punktum for den fine tale ved at spille „Tag dit glas, min ven“, hvorefter der gennem en sang rettedes nogle pinlige spørgsmål såvel til herrerne som til damerne; spørgsmålene kunne efter hver enkelt overbevisning besvares med ja eller nej. En dame (maskeret som Mackeprang) talte kort og sandfærdigt for damerne; orkestret reagerede med „Og det er synd for farmand“.

Endelig ved 21-tiden åbnedes døren til Palmehaven, og „ind de stimle i store vrimle“ for at begive sig til dansens glæder. I pavserne fortalte *Helge Kjerulff Schmidt* et par af sine historier, hilst med bifald og dekoreret med en soranernal; „omvandrende sørøvere“ med tandlæge *Kaarsberg* i spidsen erobrede dernæst tribunen for at sjunge; fulgt til dørs af et mægtigt bifald forsvandt de for at puste balloner til den senere påfølgende, nervepirrende ballondans. Ikke alle soranere har åbenbart sans for fair play; men det lykkedes at finde 2 par, som belønnedes med chokolade og cigaretter.

Dansen sluttede kl. 1,00 med den obligate Godnatvals. *Perch-Nielsen* rettede på forsamlingens vegne en tak for den vellykkede fest, stilet til civilingeniør *Torben Madsen*, der havde trukket det tungeste læs. Alle morede sig, ingen kedede sig; alle ønskede, at denne fest hvert år må vende tilbage. *sem.*

SORANSKE PENNE

Sigvart Werner: Danske Skove og Træer. Tekst og Billedunderskrifter af Skovridder *Poul Lorenzen*. J. H. Schultz Forlag. København 1948. 158 S.

Kyndigere Mand til at skrive en Indledning til en smuk Billedbog om Skove og Træer end *Poul Lorenzen* kan ikke findes i vore Dages Danmark. Han er født op med Skove og Træer, hans hele Livsvej og Livsværk er gaaet gennem dem og har været helliget dem. Han fører tilmed en fortræffelig Pen, er en ypperlig Stilist, i Virkeligheden et Stykke af en Digter — og dernæst Soraner, hvilket vil sige, at selv hans Skoletid er hengaet mellem Skove og Træer. Saadan er det gaaet flere af denne Skoles Sønner: Skovene har tidlig fanget dem og ikke senere sluppet dem, selv om de ikke som *Poul Lorenzen* er blevet Forstmænd af Fag. Derfor vil denne Bog med dens Billedskat — og de garanteret rigtige *Billedtekster!* — i særlig Grad være noget for Soranere. Som Gavebog til en Soraner vil den være et Plets kud, og den, der ikke faar den til givende af andre, vil formodentlig købe sig den selv — og bestemt ikke fortryde Købet!

hgo.

MALEREN SIEGFRED NEUHAUS

Til Maleren Siegfried Neuhaus' 70-Aars Fødselsdag den 8. Marts 1949 har Direktør Alfred Rasmusen udarbejdet en Fortegnelse over hans Malerier fra 1900—1948.

Da det maa formodes, at mange af Neuhaus' personlige Venner og Yndere af hans Kunst vil være med til at sende ham en Hilsen paa Dagen, har man tænkt sig, at alle, der bestiller Bogen, vil faa deres Navn trykt bag i denne under en Hilsen til ham. Af Hensyn til Fastsættelsen af Bogens Oplag bedes man senest den 15. Januar 1949 indsende Bestilling til Direktør Rasmusen, Vesterport, København V. Bogens Pris bliver ved Forudbestilling 10 Kr., Bogladeprisen vil blive noget højere. Det eventuelle Overskud paa Værket vil ubeskaaret tilfalde Kunstmuseet i Sorø til Bestridelse af Udgifterne ved Trykning af en illustreret Katalog over Museets Arbejder.

OVERLÆRER SIBBERNS LEGAT
FOR EN SORANER

Ansøgning om dette Legat (stort: 59,00 Kr.) indsendes inden Udgangen af December til undertegnede. Den stiles til Skoleraadet og maa indeholde de ved Ansøgning om Universitetslegater almindelige Oplysninger.

Ansøgeren skal for at komme i Betragtning have gaaet mindst 3 Aar i Sorø Akademis Skole, have bestaaet en afsluttende Eksamen ved Skolen og fortsætte sine Studier under trange Kaar.

P. H. Bohn.

REKTOR BOHN DEKORERET

Under 5. November 1948 er Rektor for Sorø Akademis Skole *Paul Hugo Bohn* udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Soraner-Bladet ønsker hjerteligt til Lykke med denne Hædersbevisning.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Vinhandler, Grosserer *Hans Jørgen Wengel* (paa Sorø 1887—89) fyldte den 17. November 75 Aar. Grosserer *Wengel* hører til det kendte Ringsted-Dynasti; hans ældre Broder er Apoteker i Ringsted *Axel Wengel*, hvis Søn *Johan Wengel*, Apotekets nuværende Indehaver, tog Realeks. fra Sorø 1910; hans Søn *Christian Molt Wengel*, bestod samme Eks. paa Sorø 1939.

Fhv. Godsejer, Kammerjunker, cand. polit. *Frederik Castenskiold* (S.'96) opnaaede den 19. November samme ærværdige Alder.

Fru *Margrethe Ziegler*, tidligere i mange Aar en kendt og afholdt Tandlæge i Sorø, fejrede den 26. November sin 75 Aars Fødselsdag i Hjemmet i Søllerød. Fru Z. er Moder til de to Kunstnerinder *Lulu* (S.'21) og *Aase Ziegler*.

Under den 4. Oktober er Overlæge ved Børnehospitalet paa Fuglebakken, Dr. med. *Valdemar Poulsen* (S.'98), R. af D., benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Under 19. November er Prof. ved Københavns Universitet, Dr. phil. et theol. *Johannes P. E. Pedersen* (S.'02), Kmdr. af Dbg. af 2. Grad, udnævnt til Kommandør af Dannebrog af 1. Grad.

Under samme Dato er Prof., Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S.'09), der i Forvejen er R. af Dbg., benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Dr. *Poul Nørlund* (S.'06), hvis 60 Aars Fødselsdag omtales i *Soraner-Bladets* Novembernummer, vendte netop paa Festdagen hjem fra den danske Udstilling i London, tidsnok til at blive fejret af sine Medarbejdere ved en morsom og original Festlighed. Ifølge „Sorø-Folketidende“ afholdtes Festen paa Trelleborg i den store Bjælkehal, der er rejst udenfor Voldene som et Forsøg paa at vise, hvordan de Huse har været indrettet, som Vikingerne boede i, naar de holdt Rast paa Hjemmets Kyst.

Selvfølgelig skulde Festen holdes saa nær op ad det oldnordiske som muligt. Paa Arnestederne i Hallen med Lyrehullet i Taget skulde Brændilden flamme. Brændet havde Akademigartner, Lektor Georgsen, Sorø, skaffet Festdeltagerne. Gæsterne sad bænket omkring Langbordet med Dir. Nørlund i Højsædet. Oprindelig var det Meningen, der skulde serveres Kød af en Okse, stegt paa Spid, en Tanke, man dog vistnok opgav af praktiske Grunde.

Derimod tør man nok gaa ud fra, at Drikkehornet er gaaet Bordet rundt, alt imens man har taget for sig af de mer eller mindre gammeldags Retter.

De Kvinder, der deltog i Festen, havde faaet anvist Plads i et Hjørne af Hallen — for sig selv!

Hvordan Festen ellers har formet sig, hører Privatlivet til. Men at den har været noget ud over det sædvanlige, er der ingen Tvivl om.

Den 29. November i Fjor fandt den første kongelige Jagt igennem mange Aar Sted i Alsted Skov. Terrænet behagede H. M. Kongen saa meget, at han igen i Aar — den 9. November — afholdt Jagt i samme Skov. Kl. 9,15 ankom Kongen, personlig førende sin Bil; blandt de indbudte var Kronprins Olav af Norge og forskellige andre Notabiliteter, deriblandt af Soranere Prof., Dr. med. *E. Meulengracht* (S.'05) samt Skovrider *Lorenzen* (1907), der i Forbindelse med Højjægermester, Skovrider Brühl, Fredensborg, stod for det praktiske Arrangement af Jagten.

Til Universitetets Aarsfest, der fandt Sted den 25. November, er Festskriftet forfattet af Prof., Dr. phil. *Ragnar Spärck* (S.'14). Det omhandler Naturforskeren *Japetus Steenstrup* (1813—97), der i Aarene 1841—45 var Lektor i Mineralogi og Botanik ved Sorø Akademi samt Lærer i Zoologi ved Skolen. Hans Søn, Historikeren *Joh. Steenstrup*, fødtes den 5. December 1844 i Sorø. Da dette Blads Redaktør i Efteraaret 1914 vikarierede paa Sorø Akademis Skole, saa han den 5. December, da han passerede Hotel „Postgaarden“, Prof. S., der den Dag fyldte 70 Aar, i ensom Majestæt fejrende det runde Aar ved et velbesat Bord. Naar man bliver gammel, føler man Trang til at søge tilbage til sit Udgangspunkt!

Professor i nord. Arkæologi og europæisk Forhistorie, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S.'09), der i de sidste Maaneder har opholdt sig i U. S. A. for muligvis at finde Beviser for, at Nordboerne skulde have opdaget Amerika før Columbus, (jfr. *Soraner-Bladets* Septemhernummer), mener, efter en foreløbig Undersøgelse af den berømte Kensington Runesten fra Staten Minnesota, at denne Sten er ægte, og at Nordboerne virkelig har været i Minnesota 1362, 130 Aar før Columbus. For helt at kunne løse Problemet udkræves dog, at Stenen nærmere undersøges af Skrift- og Runeeksperter. Ogsaa det saakaldte Newport Taarn i Rhode Island samt et Vaabenfund i Canada, Nordvest for Toronto, inddrages i Undersøgelserne; opnaas der herved positive Resultater, vil Resultatet være, at Nordboerne har været i Amerika flere Hundrede Aar før Columbus.

Redaktør *Leif B. Hendil* (S.'18), „Ekstrabladet“, har for sit Blad foretaget en Rejse Jordan rundt; den samme Rute, som Phileas Fogg hos Jules Verne var 80 Dage om pr. Skib, Jernbane, Elefant o. s. v., gennemførte Red. Hendil paa 6 Dage, 21 Timer og 15 Minutter pr. Flyvemaskine, og han naaede, i Modsætning til sin præcise Forgænger, tilbage 25 Minutter før den fastsatte Tid. Turen, der omfattede 35,675 km, fandt Sted i Dagene 16.—23. November.

Forf., Journalist *Andreas Vinding* (udg. '98 af V. Kl.) har paa Carit Andersens Forlag i Serien „Mænd, der skaber Historie“, udsendt en lille Bog om General de Gaulle.

*

Til Fornøjelse og Belæring for Børnene har Lærer *Børge Hjelm-Hansen* (Udg. '34 af II. G) udsendt anden Samling af „Børnenes Hvem—Ved—Hvad“. (Schønbergske Forlag).

*

Foranlediget af de i Dagspressen fremsatte Meddelelser angaaende Sorø Akademis Overtagelse af Harrested Gods' Skove, har Soraner-Bladets Redaktion henvendt sig til Skovrider *Fritz Lorenzen*, der udtaler følgende:

Harrested Gods blev i Medfør af Lov Nr. 132 af 30. Marts 1946 om Konfiskation af tysk og japansk Ejendom overtaget af den danske Stat. Hele Godset var paa ca. 500 ha, hvoraf ca. 164 ha Skov.

Sorø Akademi meldte sig som Køber til Skovene, og efter Forhandlinger med Kommissarius for Konfiskation af tysk og japansk Ejendom og Jordlovsudvalget paa den ene Side og Akademiet paa den anden er Resultatet blevet, at Administrationen af den største Skov, „Harrested Skov“ paa ca. 148 ha, fra 1. November d. A. er overdraget mig. Handelen er formelt ikke i Orden endnu, og man kan derfor ikke sige, at Akademiet har overtaget Skoven i rent juridisk Forstand, selv om det jo temmelig sikkert bliver Resultatet.

Resten af Godset er udstykket til Husmandsbrug, og den mindre Skov „Tofteskov“ er overdraget til Køberen af Hovedparcellen, Forpagter Risberg, den tidligere Forpagter af Hovedgaarden.

Akademiet er i Forvejen Ejer af ca. 3600 ha Skov, saa nogen større Betydning kan de 148 ha jo ikke have.

Skovrider *Aage Wielandt* (S.'23), som var Godsforvalter og Skovrider paa Saltø og Harrested, har Kommissarius og/eller Jordlovsudvalget affundet sig med ved en Erstatning.

*

Maleren *Eyvind Olesen* (Udg.'26) har i November paa Afholdshotellet i Sorø afholdt en Udstilling af egne Malerier. Eyvind Olesen, der i 1940 fik van Goghs Legat, og som tidligere har udstillet i København, har særlig hentet sine Motiver fra Kalundborg og Sorø; der var paa Udstillingen ca. 30 Billeder fra Sorøegnen.

*

Arkitekt *Vilh. Lauritzen* (S. '12) har af Radoraadet faaet overdraget Udarbejdelsen af Skitseprojekter til en ny Fløj i Radiohuset; endvidere skal han deltage i Bedømmelsen af en Konkurrence om Udsmykning af Statsradiofoniens Kantine, endelig har han som Formand for Statens Byggeforskningsinstitut i Pressen fremsat en Række Udtalelser om Institutets Virksomhed og de Problemer, man søger at løse.

*

Konsul, Sagfører *Kaj Dahl* (S.'12), Horsens, blev paa et Møde af politiske Fanger i København den 30. Oktober for en ny 2-aarig Periode genvalgt som Formand for „Kammeraternes Hjælpesfond“, der i de forløbne 2 Aar har udbetalt Kammeratskabshjælp med ialt 70.000 Kr., oprettet Legater til 25.000 Kr. og ydet et Tilskud paa 5000 Kr. til Værelse paa Frihedskollegiet i Horsens.

Vicebibliotekar, Frøken *Gertrud Glahn* (Udg. '16), Datter af afd. Lektor Alfred Glahn i Sorø, er fra 1. November ansat som Centralbibliotekar i Randers.

*

Arne Thuesen (S.'40), der i Sommer tog Tandlægeeksamen, har indgaaet Ægteskab med Frøken Hanne Ejbye og er nu ansat hos Tandlæge O. Folkedal i Odda, Hardanger, Norge.

*

Billedhuggeren *Jan Buhl* (S.'37) har i November i Konkurrencen om et Minde for Københavns Krigsofre under den tyske Besættelse 1940—45 vundet 1. Præmie — 6000 Kr. Jan Buhls Udkast, der foreligger modelleret i Gips, er en 10×10 Meter forsænket Granitflade med liggende Figurer. Kunstneren har i „Berlingske Tidende“ for 10. November udtalt følgende om sit Værk: Den dramatiske Skønhed og naturlige Patos, der kan være over Mennesker, der dør pludselig og ved Vold, har fundet sit enestaaende skulpturelle Udtryk i Afstøbningerne af de ved Vesuvs Udbrud forulykkede Pompejanere. Da jeg i meget af Krigens Billedreportage baade fra Fronterne og Koncentrationslejrene har fundet beslægtede Træk, har jeg følt disse Afstøbninger som Udgangspunktet for Løsningen af denne Opgave.

Paa den store Granitflade, som tænkes placeret ret lavt, er anbragt en Del Figurer lidt over naturlig Størrelse. Bunden hæver sig lidt i Midten, hvilket giver større Spænding — og samtidig skaber Afløb for Regnvandet. Paa den ene 10 Meter lange Side rejser sig et 4 Meter højt Kors med en blad-forgylt Mindeflamme.

Den 29-aarige unge Billedhugger vil med dette Værk, baa-ret som det er af Forstaaelse og Originalitet, placere sig blandt vore første Kunstnere. Jan Buhl har ikke lagt sig til til Hvile paa de vundne Laurbær. I Slutningen af November har han taget Ophold paa Sorøegnen, optaget af at modellere en af Sorø St. Ladegaards store Tyre. Arbejdet er bestilt af en jysk Institution og skal anvendes i Forbindelse med et Springvand. „Billedbladet“ for 23. November bringer en illustreret Omtale af Jan Buhl og hans sidste Værker.

*

Politimester *Børge Hebo* (S.'07), Esbjerg, fyldte den 10. December 60 Aar.

Redaktør *Leif B. Hendil* (S.'18) blev den 7. December 50 Aar.

*

SORANER-BLADETS NÆSTE NUMMER

Paa Grund af betydelig Stofmængde maa Omtalen af følgende Begivenheder udsættes til Januarnummeret: Fhv. Lektor Julius Michelsens og Kontorchef Aage Sevels Død; Kongeballet paa Sorø den 20. November, Skolekomedien den 12. December, samt Festlighederne i Forbindelse med Holbergs Fødselsdag.

Red.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 427. — Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Tryk: Selandia Bogtryk, København.

SORANER-BLADET

34. AARGANG

BOGTRYKKERIET SELANDIA A-S
KØBENHAVN 1949

INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

ARNHOLTZ, ARTHUR, Prof., Dr. phil.:	Side
<i>Den skjulte Vilhelm</i> . Til Professor Vilhelm Andersen paa 85 Aarsdagen	81
BILLESKOV JENSEN, F. J., Professor, Dr. phil.:	
<i>Et Hjørne af Holbergs Bibliotek — og af mit</i>	17
BOHN, P. H., Rektor:	
<i>Tale til Dimittenderne ved Translokationen den 23. Juni 1949</i>	49
BÖÖK, FREDRIK, Prof., fil. dr.:	
<i>Aftonstämning i Sorø</i>	12
C:	
<i>Velkommen gæve Venner</i> [Sang ved Aargang 1924's 25 Aars Studenterjubilæum]	77
CARLSEN, OLAF, Dr. phil.:	
<i>Fra den videnskabelige Realundervisnings Dage</i> . Med 1 ex libris	25, 33, 41, 51
<i>H. G. Olrik som Forsker</i>	90
GARFF, ALEX, Adjunkt, Forfatter:	
<i>Lektor C. J. Lund til Minde</i> [Digt]	92
GRANDJEAN, LOUIS E., Forfatter, Direktør:	
»Den lystige Svend«, der gik bort [Karakteristik af H. G. Olrik]	91
HGO:	
»Drøjeri — at drøje sig«	43
KJÆRGAARD, HELGE, Statsbibliotekar:	
<i>B. S. Ingemann og Stjernerne</i> . Med 3 Billeder	57, 65
LORENZEN, POUL, Statsskovrider:	
<i>Tale ved Soransk Samfunds Rusfest den 12. Oktober 1949</i>	83
MACKEPRANG, OTTO, Vicekontorchef:	
<i>Tale for Damerne ved Soransk Samfunds Efteraarsfest den 13. November 1948</i> . Med 1 Gruppebillede	4

MINDESTENEN FOR REKTOR RAASCHOU-NIELSEN	Side
[Afsløringen den 13. November — Taler af Direktør <i>A. Ch. Louw</i> , Professor <i>Vilhelm Andersen</i> , Landsretssagfører <i>Jonas Bruun</i> og Rektor <i>Bohn</i>]. Med 1 Billede	94
NEUHAUS, LOUISE, Forfatterinde:	
<i>Solen synker — natten står derude</i> [Sang ved Maleren Siegfried Neuhaus' 70 Aarsdag]	46
RAASCHOU-NIELSEN, H., Rektor:	
<i>Sorøminder V.</i>	9
SCHÆRFF, POUL, Lektor, Redaktør:	
<i>Soranske Bidrag til Bevingede Ord</i> . En Anmeldelse	1
<i>Palmesøndag 10. April i Sorø</i>	38
<i>Utrykte Breve fra S. Schandorph</i> , I, II, III	59, 59, 76
<i>Tak til en Ven</i> [H. G. Olrik]	89
TOFT, FRANK:	
<i>Det dunkle Ord i Soraner-Sproget</i> [»Drøjeri«]. Med Bemærkning af <i>Red.</i>	30

NEKROLOGER

Dødsfald: Kontorchef <i>Aage Sevel</i> (Realeks. '05), * 28. Maj 1890 — † 1. December 1948. Af P. Sch. — Fhv. Lektor <i>Julius Michelsen</i> , * 25. Februar 1873 — † 28. November 1948. Af Poul Helms	3
In memoriam Kaptajn <i>Jørn Eggert Benzon</i> ('30). Med 1 Portræt. Af Ivar Christensen	14
Overretssagfører <i>Hans Peter Plesner Frandsen</i> (4. Klasses Hovedeks. '01)	16
<i>Christian Brunnemann</i> (udg. '98), * 16. April 1881 — † 8. Februar 1949. Med 1 Portræt. Af L. Wagner	21
Fhv. Kontorchef <i>Theodor Hee</i> ('89)	31

	Side		Side
Pens. Overpostbud <i>Rasmus Pedersen</i>	31	Jydsk Afdelings Fest den 19. Marts. Med 1 Grup- pebillede	28
Fhv. Lektor <i>Hans Hendrik Nissen</i>	40	Soransk Samfunds Generalforsamling [den 23. April 1949]	36
Dødsfald: <i>Otto Frederik Boserup</i> (Realeks. '96), * 10. August 1879 — † 11. Maj 1949. Af O. B.	45	Soransk Samfunds nye Formand. Af <i>Bestyrelsen</i>	39
Dødsfald: Læge <i>Hans Peter Kristensen</i> ('13), * 18. Marts 1894 — † 7. Juni 1949. Af P. Sch. — Fhv. Proprietær <i>Peter Lisborg</i> , * 15. Oktober 1859 — † 29. Juni 1949. Af P. Sch.	53	Soransk Samfunds Bestyrelse	39
Dødsfald: Fhv. Kordegn <i>Niels Rahbek</i> , * 13. Marts 1856 — † 1. August 1949. Af P. Sch.	61	Sorøturen Søndag 29. Maj 1949. Af <i>sem.</i>	43
Oberst <i>A. P. C. Stürup</i> ('90), * 14. Maj 1871 — † 18. Juli 1949. Af P. Sch. — Læge <i>Rudolf Kiær</i> ('88), * 15. Februar 1869 — † 18. Juli 1949. Af P. Sch.	70	Soransk Samfunds nye Formand, Generalmajor Carl Jacobsen. Portræt	44
In memoriam pastoris emeriti <i>Torkild Winther</i> ('72), * 1855 — † 1949. Med 1 Portræt. Af hgo	73	Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte ... 50,	93
Dødsfald: Fhv. Grosserer <i>Halfdan Bjarne Thorsen</i> (Realeks. '87), * 14. Marts 1870 — † 21. Au- gust 1949. Med 1 Portræt. Af P. Sch. — Fhv. Branddirektør <i>Chr. Fr. Behrendt</i> (Realeks. '85), * 27. Juli 1867 — † 16. September 1949. Af P. Sch. — Fru <i>Inger Marie Lind</i>	78	Soransk Samfunds Bestyrelses Sammenkomst den 3. Maj paa Skydebanen. Gruppebillede	61
Ved <i>H. G. Olrik's</i> Død ('95). Med 1 Portræt. I. Tak til en Ven. Af Poul Schjærff. II. <i>H. G. Olrik</i> som Forsker. Af Olaf Carlsen. III. »Den lystige Svend«, der gik bort. Af Louis E. Grandjean	89	Soransk Samfunds Efteraarssæson	62
Lektor <i>C. J. Lund</i> ('04), * 25. Marts 1886 — † 19. Oktober 1949. Af P. Sch.	92	Rusfesten	70
		Soransk Samfund indbyder til Ungdomsaften med Damer	75
		Kegleaften	78
		Aarsfesten 12. Oktober 1949. Af <i>sem.</i>	85
		Ungdomsaften den 3. November. Af <i>sem.</i>	86
		Holberg-forestillingen paa Det kgl. Teater den 3. December	86
		Soransk Samfunds Rusfest den 12. Oktober 1949. Gruppebillede	97
		Gule Ærter — Kegler. Kegle-Aftenen den 30. No- vember. Af <i>A. M.</i>	98
		Soraner-Bladet. Af <i>Red.</i>	100
		Soraner-Frokosten. Af Bodse W. 8, 14, 23, 28, 40, 48, 56, 64, 72, 80, 88, 100.	

FORENINGSANLIGGENDER

De 200 raske, gamle Soraneres Stipendium 4, 50,	93
Soraner-Bladets Redaktion	8, 16
Formandsskifte [H. Krog-Meyer gaar af]	11
Generalforsamlingen	20
Regnskaber	20, 29
Sorø-Tur	22
Valdemar Petersen's Legat	23, 93
Nye Medlemmer	23, 62, 71
Sorø-Turen	27

MINDRE MEDDELELSER

Overlærer Sibberns Legat for en Soraner. Af <i>P. H.</i> <i>Bohn</i>	3, 92
»Komiteen for et Minde paa Rektor Raaschou- Nielsens Grav«	4
Mindesmærke paa Rektor Raaschou-Nielsens Grav«. Af <i>Jonas Bruun</i>	5

	Side		Side
Holbergs Fødselsdag og Det kgl. Teaters Jubilæum den 3. December 1948. Af <i>P. Sch.</i>	6	Soranske Penne [Anmeldelse af Louis E. Grandjean: Mørket, der lyser.] Af <i>hgo</i>	47
Fra Sorø. I. Kongeballet den 20. November 1948. II. Julekomedien den 12. December 1948. Af <i>Red.</i>	6	Soransk Samfunds Museumsvenner	53
Soranerne i Det kgl. Teater paa Holbergs Fødselsdag 3. Dec. 1948. Af <i>sem.</i>	14	Sorø Akademis Skoles Aarsskrift 1949	53
Realisterne fra 1924 planlægger en Fællestur til Sorø	14	Soranske Penne [Anmeldelse af Aage Wielandt: Indtryk fra det skønne Sydsjælland. — Tersløsegaard i Fortid og Nutid. Tekst af H. G. Olrik.] Af <i>P. Sch.</i>	54
Kunstmuseet i Sorø [Beretning fra Finansaaret 1947—48]	21	75 Aar. [Ingeniørkaptajn Helge Grønvold Wagner.] Af <i>hgo</i>	60
En Hilsen til Siegfred Neuhaus' 70 Aarsdag. Af <i>Poul Schjærff</i>	22	Studerterne fra 1909. Gruppebillede	69
Soranske Penne [Anmeldelse af: Liljekonvaller. Digte af Hans Egede Glahn.] Af <i>P. Sch.</i>	22	Amtsmuseet i Sorø. Af <i>P. Sch.</i>	70
Post festum. Billede fra Julekomedien den 12. December 1948	29	Realisterne fra 1914 — 35 Aars jubilæum. Med 2 Gruppebilleder. Af <i>R.</i>	74
God Bog for gamle Soranere [Gordon Norrie: Sorø Akademis Læger]	31	Indenfor Klosterporten	75, 93
Fraternitas Sorana holder Stævne i Sorø 31. Maj —2. Jun. Med 1 Vignet	35	Studerterjubilæum — Aargang 1924. Af <i>C</i>	77
En Berigtigelse. Af <i>von Eggerts</i>	45	Kunstmuseet i Sorø [Byggetilladelse]	77
Studerterholdet fra 1924 samles i Sorø	45	Cricketkampen i Sorø mellem »de gamle« og Skolen	78
Fraternitas Soranas 14. Stævne. Sorø 31. Maj—2. Juni 1949. Af <i>M. C.</i>	45	Professor Vilhelm Andersens 85 Aars Dag	82
Maleren Siegfred Neuhaus' 70 Aarsdag. Af <i>Lex</i>	46	Tak. Af <i>Nelly Raaschou-Nielsen</i>	96
Soranske Samfunds Sekretær Torben Madsen forlader København	46	Fodboldkampen i Sorø Søndag den 28. August 1949. Af <i>Bo</i>	96
Kunstmuseet i Sorø. Bidrag af Byggefonden 47,	62	En nyttig Haandbog [Anmeldelse af: Dansk Tidsskrift — Index for 1948.] Af <i>P. Sch.</i>	98
		Gamle Soranere og soranske Noter 7, 15, 23, 31, 40, 47, 54, 63, 71, 79, 86, 99.	

SORANSKE BIDRAG TIL BEVINGEDE ORD

EN ANMELDELSE

Bevingede Ord. Ved T. Vogel-Jørgensen. Tredie Udgave, paany revideret og betydeligt forøget. København. G. E. C. Gads Forlag. 1948.

Det var i den lykkelige Tid før første Verdenskrig, dengang man troede, at Tidsalderens høje Kultur vilde holde fremtidige Krige borte og tilvejebringe det store aandelige Fællesskab mellem Nationerne (betagende skildret i *Stefan Zweigs Verden af i Gaar*, 1948). Ogsaa undertegnede „Lille Mand“ levede en lykkelig Tilværelse; det var i Eftersommeren 1906: Jeg havde absolveret 4. Kl.s Hovedeksamen og derved sluppet de for mig enerverende Fag Matematik og Naturhistorie; jeg gik i V. Klasse, hvor alle Fag (undtagen ét) interesserede mig, og hvor Lærerne i ikke ringe Grad betragtede og behandlede en som Menneske, jeg havde mange gode Kammerater og enkelte gode Venner, hver Dag betød en Udvidelse af ens aandelige Horisont, og — nu kommer den lange Tales korte Mening — i den Periode stiftede jeg Bekendtskab med *Bevingede Ord*. I en af Forlaget udsendt Subskriptionsindbydelse læste jeg forskellige Forklaringer af berømte Ytringers Tilblivelse, bl. a. erindringer jeg tydeligt Beretningen om Udtrykket *Gaa Rabundus'* Proveniens. Paa Akademiets velforsynede Bibliotek laante jeg hos den daværende beredvillige Bibliotekar, Overlærer Gad (hvis eneste Fejl var den, at han kun vilde laane os Decameron paa italiensk!) *Oscar Arlaud: Bevingede Ord*. Denne Bog, der udkom for første Gang 1878, med Supplement 1881, var kalkeret over Tyskeren *Büchmanns Geflügelte Worte* fra 1864; dens 2. forøgede Udgave 1906 forholdt sig mere selvstændig over for Forbilledet og indeholdt en Rigdom ogsaa af nordiske Citater og Udtryk; som det senere viste sig, langt fra fuldstændige eller rigtig forklarede, men overvældende for et ungt, videbegærligt Menneske, hvis halve Liv Litteraturen var. Mange Timer har jeg tilbragt med Studiet af

Arlauds hyggeligt pludrende og med Anekdoter oplivede Værk. Bogen udkom, da den gjorde Lykke, atter i fotografisk Optryk 1921 og 1927.

Nu foreligger en ny *Bevingede Ord* ved T. Vogel-Jørgensen. Denne Bog har, som dens Forgænger, opnaaet en mægtig og berettiget Popularitet. 1. Udg. fremkom 1940, 2. Udg. 1945, og nu, 1948, er en tredie, revideret og forøget Udg. udsendt. Medens Arlaud opstillede sine Citater i bestemte Grupper: Bibelen, lat., gr., da. Citater o. s. v., har Vogel-Jørgensen indført en streng leksikalisk Opstilling, hvad der letter Eftersøgningen; hertil bidrager tillige talrige Henvisninger, en Række „Vink til Bogens Brug“, et meget fyldigt Navne-Register samt et Stikord-Register. Denne tredie Udgave indeholder flere bevingede Ord end de foregaaende, og et stort Arbejde er lagt i Udfindelsen af et bevinget Ords tidligste Forekomst.

Det kunde nu tænkes, at eventuelle Læsere af denne Artikel stiller sig selv dette Spørgsmaal: „Det er rørende rigtigt, at der her er Tale om en god Bog — men hvad har dette med Sorø at gøre? — Meget! Gennemløber man Navne-Registret, finder man adskillige Personer, der er knyttede til Sorø. Bogen har, foruden almen, i høj Grad soransk Interesse, er hermed lokaliseret og altsaa berettiget til Omtale i dette Blad. Det gælder om at indkredse og lokalisere; som jeg en Gang saa i et Provinsblad: „En Byge af stærk lokal Karakter drog i Aftes hen over denne Egn“ — dermed fik Bygen sin Berettigelse!

Det første soranske Navn, man møder, er *Absalons*. Han ses ganske vist ikke at have skabt egentlig bevingede Ord; men i Forbindelse med hans Navn anføres Saxos hyppigt brugte Ord: *Publica privatis antepone* — at sætte det Offentlige (Statens Velfærd) frem for det Private, en skøn Karakteristik af den store Mand og en værdig Indledning til det

soranske Indskud i dansk Kultur. Hvad den gemene Hob i Nutiden ellers ved om Absalon (bortset fra halvglemte historiske Brokker) findes ogsaa codificeret hos Vogel-Jørgensen: *I Lille Kongensgade — der boede Biskop Absalon*, 2. Strofe af Axel Henriques' Vise fra Sommerrevyen 1895. (Om Absalon i *Digtning* forefindes en Artikel af undertegnede i Soraner-Bladet XXIV, S. 70, 76, 85, 92).

Foruden ovennævnte Sted anføres fra *Saxo* 17 andre Citater, der vidner om, at den navnkundige Historieskriver i høj Grad, især i Afsnittet om Frode, Karhed og Ingeld, udtrykker sig i Fyndord og Ordsprog, der ganske vist ikke alle oprindeligt er udformede af ham, (de har deres Rødder langt tilbage i klassisk Litteratur, Biblen, Eddaen, folkelig Ræsonneren), men som ved deres faste Opbygning er blevet hver Mands Eje. Eksempler: *Bar er broderløs Bag; Bide Hovedet af al Skam; Haardt imod Haaridt* (dog uden den drastiske Tilføjelse, der kan læses hos Vilh. Andersen: Tider og Typer, Erasmus II, S. 345); *I Nøden skal man kende sine Venner; Med Ondt skal Ondt fordrives*.

Storleverandør af bevingede Ord er *Ludvig Holberg*, der, saavidt jeg kan tælle, omtales mindst 135 Steder og dermed slaar Shakespeare og Storm Petersen af Marken, ja, lader selve Oehlenschläger langt bag sig. Holberg har med sin sunde Menneskelighed, sit rige Lune og sin haarfine Iagttagelse formet Vendinger, som man ofte tyr til under alle Livets Forhold. Det vil være ørkesløst at citere blot nogenlunde fuldstændigt blandt denne embarrass de richesse. Holberg forstod at *komme Folk til at le* (Ytring fra 1724), men han kunde tillige være skarp, som det ses i den af H. C. Andersen meddelte Anekdote, hvor han satte Konen, der vilde give sit Besyv med i Mændenes Samtale, paa Plads med Ordene: *Jeg tror, Rokkehovedet taler*. Overmaade fornøjelig er den store Satirikers Forklaring af Udtrykket *Hvad har ikke Fanden at bestille?* Bemærkningen forefindes i en af Komedierne, men uddybes nærmere i Epistel 60, „Forsvar for Fanden“. Fanden bruger Folk tit som Undskyldning for deres egne daarlige Gerninger. Til den Ende beretter H., at Fanden engang paa Gammel-Torv mødte en Pige, „som havde ladet sig lokke og lavede fremmeligen til Barsel“; da han bebrejdede Pigen hendes „Daarlighed“, svarede hun sukkende: „Ak, hvad haver Fanden ikke at bestille“. Saa gav Fanden hende et Ørefigen og erklærede, at han ikke havde „mindste Andel“ i det skete. Det største Kontingent af bevingede Ord yder naturligvis Komedierne og *Peder Paars*; fra sidstnævnte Værk stammer bl. a.: *Ak væ, mit ene Knæ, den Indgang er for lang; Han døde, det er sandt, men Feberen ham forlod; Hver lever kristelig og nærer sig af Vrag; Jeg som min Principal faar ondt, maa mig og brække; Mod Døden man omsonst sig stræber at bevæbne; Stikke Fingeren i Jorden og lugte, hvor man er*. Desværre maa Citater fra Komedierne opgives af Pladshensyn; de kendes desuden af alle; mindre kendt er det derimod, at allerede H. benytter den kendte Vending: *O-P-op*, der findes i *Heltehistorierne* 1739. Fra Holbergs Aarhundrede kan nævnes endnu en Soraner, Historikeren *Frederik Sneedorff* (1760—92), hos hvem man første Gang paa Prent finder det rimeligvis langt ældre Udtryk: *Tro den hellige Grav velforvaret*.

Mod det 19. Aarh. holder *Romantikken* sit Indtog i Aandslivet. Gamle *Grundtvig* har skabt Slagordet *Skolen for Livet*; det findes som Titel paa hans lille Bog *Skolen for Livet og Akademiet i Soer* fra 1838, hvor han uddybede sin skumle

Plan om at omdanne Sorø Akademi til en folkelig Ungdomsskole. Af *Carl Baggers* (S. 1826) Produktion lever som bevinget Ord den første Linje af Digtet *Naar kommer Vaaren vel?*

To af Romantikens Hovedmænd, Ingemann og Hauch, havde gennem mange Aar deres Bolig i Sorø. Ingemann omtales 29 Steder; han var paa engang en from, barnlig Kristen og en lun Humorist. Begge disse Sider hos Ingemann findes der Prøver paa blandt hans kendte og for alle Danske kære Digtninge. Fra hans Salmer samt Morgen- og Aftensange: *Bliv hos os, naar Dagen hælder; Dagen gaar med raske Fjed; Dans lille Barn paa Moders Skød; Dog ingen kender Dagen, før Solen gaar ned; Han sidder ved Smeltediglen; I Østen stiger Solen op; Lykkeligst at hvile paa er fuldendte Gerning; Nu ringer alle Klokker mod Sky; Nu titte til hinanden de faare Blomster smaa; Viljen ser Vorherre paa*. Salmen *Dejlig er Jorden* bestaar helt igennem af prægnante bevingede Ord, som det er unødvendigt at genopfriske. Fra *Valdemar den Store* og hans Mænd citeres: *Advar os for Udslættelsens Dom; fra Holger Danske: Digtet I alle de Riger og Lande med Strofen Vil. Dansken i Verden fægte*. Ingemanns Sans for Hverdagssproget faar bl. a. Udtryk i *Landsbybørnene*, hvor han bruger Vendingen: *Alverden gaar omkring i en grøn Kasseking*, som han fandt i Fengers Ordsprog; i samme Roman siger den vrede Postmester ofte: *Hold Mund, naar du taler med mig!* Og til Advokaten i Bogen siger Sundby: *Løgn er en Videnskab, sagde Fanden, han hørte Forelæsninger i Kiel*, et skarpt Udfald mod Tyskheden. Flere Eksempler kunde nævnes, men det anførte er tilstrækkeligt til Dokumentation af dette noget oversete Islæt i Ingemanns Væsen.

Ingemanns Ven, *Carsten Hauch*, der boede i den gamle 1902 nedrevne Gaard paa Storgade, er Ophavsmand til den gennem H. C. Andersen klassisk blevne Bemærkning *Det er ganske vist!* brugt om et Rygte, der antager lavineagtige Dimensioner; men ellers er det Lyrikeren Hauch, man citerer: *Sig Maanen langsomt hæver*, Begyndelsen til Matthias Claudius' berømte Abendlied, i Hauchs Oversættelse; *Hvorfor svulmer Weichselfloden (En polsk Familie); O, Danmark, paa Rænker du aldrig dig forstod* (Digtet *Knud Lavard* i *Svend Grathe*).

Den sidste Repræsentant for Sorø-Romantiken er *Chr. Wilster*; hans Produktion er ringe af Omfang, men rummer ikke faa bevingede Ord. Hvem kender ikke fra hans *Studentervise* Begyndelseslinjerne: *De første Prygl, vi i Skolen fik — det var for verbum amare*, fra Holbergdigtet: *Før var der knap skreven paa Dansk en Bog, fra Sang for Danske: Hvor Bølgelærner højt fra Sø, og sidst, men ikke mindst, Bonden og hans Søn: En Bondeknøs, som hedte Hans*, der kunde citeres næsten i sin Helhed.

En af Romantikens Epigoner er *Chr. K. F. Molbech* (1821—88), tilhørende den kendte Sorøslægt. *Men du maa gaa din dunkle Vej alene*, hedder det i Digtet *Alene*, og et andet af hans Digte *De to Soldater* begynder: *Tilbage lød Trompetens Skrald*. Herostratisk Berømmelse opnaede han ved den ejendommelige, særlig gymnastisk Evne krævende Opfordring i Digtet: *Stille: Læg Øret til din egen Barm* — vanskeligt at udføre!

Af Slægtledet fra *Naturalismens Tid* har to Soranere: *Schandorph* (S. 1855) og *Herman Bang* (S. 1875) ydet Bidrag til bevingede Ord.

Naar man paa den Tid karakteriserede en holdningsløs Person som værende *Uden Midtpunkt*, stammer denne Benævnelse fra *Schandorphs* Roman af samme Navn fra 1878. Som venteligt finder man hos S. i nogen Grad Anvendelse af københavnsk Slang, f. Eks. *Blød paa Pæren*; *God Morgen, mine blanke Støvler*; *Hverken Skidt eller Kanel*; *Stille til Klø hos Inspektøren*; *Ud i det Blaa*.

Herman Bang derimod tegner sin skeptiske, resignerede Personlighed i Vendinger som: *De uden Fædreland*; *Haabløse Slægter* (begge Titler paa Romaner), *Der vaagnede den Morgen et Lig* (*Stuk* og *Digte* 1889), der i Folkeviddet drog følgende intrikate Spørgsmaal med sig: *Hvor længe kan et Lig leve?* Videre Mottoet i *Sommerglæder*: *La vie est bien triste — enfin rions* samt *Stille Eksistenser*, *Stuk* og *Ved Vejen* (Bogtitler).

Ogsaa andre end litterære Soranere har udformet Ord, der endnu citeres: *Tak, Danmarks Ungdom, Danmarks Haab!* var *Estmups* (f. i Sorø 1825) Ord, da han efter Attentatet 1885 hyldedes med et Fanetog. Og vil man ironisk pointere en Sags Vanskelighed, udbryder man med Matematikeren *Jul. Petersen* (Realeks. 1856): *Det ses let*; saadan skrev han ofte i sine Lærebøger, og jeg kan af Erfaring bevidne, at det ikke saas saa let. En tredie „praktisk“ Soraner, Direktør *Philip Schou* (S. 1857), Sor. Samfundets Formand 1895—99, skitserede i Forbindelse med Udstillingen 1888 Maalet for dansk Virksomhed saaledes: *Hvad i Sne vi saa — skal i Tø opstaa*.

Sluttelig kan nævnes, at *Vilh. Andersen* (S. 1882), *Verner Dahlerup* (S. 1876), *H. G. Olrik* (S. 1895), *Poul Schjærff* (S. 1908) og *Henrik Ussing* (Adj. og Lektor paa Sorø 1905—44) paa forskellig Maade har bidraget til Forklaringen af visse Udtryk, og hermed skulde Omtalen af Sorøbidrag være nogenlunde udtømt.

Ovenstaaende Gennemgang giver et Indtryk af Sorøs Betydning paa dette bestemte Omraade og tegner gennem de anførte Citater tillige i Glimt de forskellige Tidsaldres Aandspræg.

Enhver Soraner bør anskaffe sig denne Bog; den udvider ens Kundskaber, og læser man, før man gaar i Selskab, et Par Bogstaver igennem, vil ens Tale være præget af Kundskab, Aand og laante Fjer!

Forfatteren fortjener Tak for sit Værk, der er Resultatet af mange Aars intense Arbejde; det har, foruden enkelte bemærkede Trykfejl (Sp. 230 og 441: Chr. K. F. Molbech fødtes 1821, ikke 1819; Sp. 261 P. Paars udkom 1719, ikke hundrede Aar senere; Sp. 420 det hedder enfin uden s bagefter; Navne-Register S. 417 Wilhelm 2. døde 1941, ikke 1943) én stor, men tilgivelig Hovedfejl, at man, naar man fordyber sig i det, kun ugerne slipper Læsningen, men bliver hængende, indfanget af dets Rigdom og Fylde.

Poul Schjærff.

Overlærer Sibberns Legat for en Soraner.

Skoleraadet har paa sit Møde den 7. Januar tildelt stud. jur. Knud Gjerhørd, dim. 1938, den ledige Portion af Sibberns Legat.

† D Ø D S F A L D †

KONTORCHEF AAGE SEVEL

* 28. Maj 1890 — † 1. December 1948.

Ganske pludselig afgik Kontorchef i Sparekassen for København og Omegn *Aage Sevel* den 1. December ved Døden, ramt af et Hjerteslag. Kontorchef S. havde i en Del Aar lidt af Sygdom, som i Forbindelse med de senere Aars stærkt forcerede Arbejde medførte den flittige og pligtopfyldende Mands Død. Kontorchef S. var Søn af daværende Fuldmægtig i Sorø Sparekasse *Johannes Sevel* og Hustru *Marie*, f. *Borges*. Han kom 1901 paa Sorø Akademi, som han 1905 forlod med Realeks. Efter nogle Aars Uddannelse i Sorø Sparekasse ansattes *Aage Sevel* den 17. April 1909 i Sparekassen for København og Omegn; her avancerede han 1921 til Fuldmægtig, 1925 til Bogholder og 1936 til Kontorchef. *Aage Sevel* kunde saaledes se tilbage paa en omtrent 40-aarig Virksomhed i Sparekassen, hvor han gennem de mange Aar udførte et dygtigt og af alle overmaade anerkendt Arbejde; han var tillige et fint og elskeligt Menneske, i sjælden Grad afholdt af sine Medarbejdere, der vil savne ham dybt. Vemodigt virker det at erfare, at en Lege- og Skolekammerat fra den idylliske Barndomstid ikke er mere.

P. Sch.

Fhv. LEKTOR JULIUS MICHELSEN

* 25. Februar 1873 — † 28. November 1948.

Søndag den 28. November døde Lektor *Michelsen* i sit Hjem i Ordrup. Den stille og beskedne Mand døde og blev begravet stille og beskedent, som han havde levet. Jeg tror nok, at mange af hans Venner og Elever gerne havde været med til at mindes ham og følge hans Kiste. Men baade i Liv og i Død har han villet vække saa lidt Opsigt som mulig. Er der nogen Sandhed i det gamle Ord om, at det at leve skjult, er at leve vel, saa har *Michelsens* Liv formet sig vel.

Og dog undgik han ikke i sine yngre Dage at faa offentlige Hverv betroet. Saaledes var han 1909—11 Formand for Sorø Landdistriktsraad, 1918—21 Medlem af Sorø Ligningskommission og 1921—27 Medlem af Sorø Byraad. Hvorfor skete dette med en Mand, der aldrig trængte sig frem? Fordi *Michelsens* Væsen i en ganske særlig Grad udstraalede Tillid, fordi man havde en absolut Tryghedsfølelse, naar man stod overfor den høje, lidt duknakkede Mand med de fine, let nervøse Ansigtstræk.

Michelsen var Matematiker og en meget dygtig Matematiklærer. For Platon var de matematiske Figurer Udtryk for en højere og renere Skønhed end de haandgribelige Ting. Jeg tror, at *Michelsen* følte paa en lignende Maade. Han følte aldrig Trang til at tale om andet i sine Timer. Matematikeren fyldte dem helt, og han underskrev ikke *Fritz Jürgensens* Ord om, at „der er intet forlystende ved Matematik“. Det var, som om det retlinjede i Matematikeren var blevet hans eget Væsen, ubestikkeligt og retlinjet, som det var.

En saadan Mand indgyder Eleverne Respekt, hans Disciplin skaber sig selv.

Det viste sig ogsaa, da han i sin Tid havde Tilsyn paa ældste Afdeling og boede i Molbechshus. En af hans gamle Elever har fortalt mig om noget Ballade, der engang blev holdt, og

som var ved at udarte. Saa kom Michelsen og sagde med sin sædvanlige Stiltfærdighed: „Nu synes jeg, De skulde gaa op paa Deres Værelse“. Min Hjemmelsmand karakteriserede Virkningen med de Ord: „Saa gik s'gu al Gassen af os“.

Michelsen var født den 25. Februar 1873 i København og blev saaledes 75 Aar gammel. Hans Fader var Postmester, hvilket engang gav Anledning til en munter Episode. Ved 100 Aars Festen 1922, da Kong Kristian X ønskede Lærerne forestillet for sig, var Michelsen en af de første. Kongen spurgte: Hvad er Deres Fag?, men Michelsen hørte fejl og troede Kongen sagde „Deres Far“, hvorfor han svarede: „Postmester i Roskilde.“ Kongen saa lidt forbavset ud, men tog sig hurtig i det og sagde med et Smil: „Det maa da være i Deres Fritid“. Saa lo vi jo, og Michelsen fik det rigtige Svar frem. Jeg har aldrig senere talt med Michelsen om denne Episode, men man maa endelig ikke tro, at han var uden Humør. Jeg har i mange Aar spillet L'hombre med ham, og saa var han altid hyggelig og munter og nød med den hjerteligste Latter en god Historie. Skade, at den udmærkede Mand maatte trække sig tilbage paa Grund af Svagelighed allerede i 1927, efter at han i et Aarstid havde haft Orlov med Vikar.

Nu er han død, og hans mange Venner vil sende hans efterladte Hustru en venlig Tanke og føle med hende i hendes Savn.

Æret være Julius Michelsens Minde.

Poul Helms.

De 200 raske gamle Soraneres Stipendium.

Ansøgninger om dette Stipendium, der fortrinsvis kan søges af Studenter dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1947 og 1948, skal indgives paa særlige Skemaer, som udleveres ved Henvendelse til Stipendiebestyrelsen, Adr. Direktør A. C. h. L o u w, Bredgade 41, Stuen th., København K., hvortil Ansøgningerne ogsaa vil være at indsende inden den 1. Marts 1949.

Yderligere følgende gamle Soraner har tegnet sig som K o n s o l i d a n t for Stipendiet og indbetalt 250 Kroner til dette:

Direktør M i k a e l J u l. L a r s e n, København.

Herefter er der ialt 34 Konsolidanter.

„Komiteen for et Minde paa Rektor Raaschou-Nielsens Grav“

meddeler paa Anledning, at der til en lang Række gamle Soranere er udsendt direkte Henvendelser om at yde Bidrag til Mindestenen.

I Lighed med, hvad der fandt Sted i Forbindelse med Rejsningen af Mindet paa afdøde Rektor West's Grav i Sorø, vil en samlet Fortegnelse over N a v n e n e paa samtlige Bidragsydere til nærværende Indsamling til sin Tid blive overgivet til Forvaltningen af Sorø Kirke for Opbevaring i dennes Arkiv.

Tale for Damerne ved Soransk Samfunds Efteraarsfest den 13. November 1948.

Af Vicekontorchef Otto Mackeprang.

Mine Damer og Herrer!

Soransk Samfunds Bestyrelse er ofte ude for en strid Vind. Paa det Punkt deler den Skæbne med andre Bestyrelser. Men naa r den fortjener Ros, skal den ogsaa have den.

Kære Bestyrelse! Vi, der er til Stede her, paaskønner i høj Grad jeres Indsats i Aften. Der ligger en dyb Visdom skjult i de Ord, at den Mad, man selv spiser, smager bedst. Hvad der bydes os lykkelige Fstedeltagere, nyder vi i fulde Drag.

I har skabt en smuk Ramme om denne Fest. Det synes naturligt i Tider, hvor Surrogater vinder Indpas paa saa mange Omraader, at bruge en Ramme som Billede, i Særdeleshed da naar Billedet er rammende. Og det er Tilfældet her. Festen giver et glimrende Billede af jeres flittigt virkende Hænder, jeres frodigt skabende Fantasi og jeres Sans for Proportioner.

A propos Proportioner, saa vendes Tanken uvilkaarligt mod Rammens Indhold, der helt domineres af Damerne. Hvad vilde Aftenen være uden dem? Som en klar Nattehimmel uden Stjerner.

Om Stjernerne bemærker Goethe, at dem begærer man ikke, man glæder sig over deres Pragt. Vi møder heller ikke med Begær i vort Sind. Det vilde ogsaa være saa voldsomt; men vi fryder os over det flimrende, funkende, rigt facetterende, fascinerende Lys, som Damerne ved deres Nærværelse kaster over denne festlige Komsammen.

Damerne inspirerer os til at sige Ting, som vi ellers aldrig vilde kunne finde paa at tage i Munden. Dog gaar vi ikke saa vidt som Nattergalen, hvis man da kan stole paa Mogens Lorentzen, naar han udtaler: „Det er et Held, at Folk ikke forstaar, hvad Nattergalen synger, for saa vilde dens Sang blive forbudt af Politiet som stridende mod Velanstændigheden“.

Som Tolk for mine Soranerkammerater vilde jeg gerne bringe Damerne en dem fuldt ud værdig Hyldest. Men der melder sig for mig den Vanskelighed, som ogsaa Oscar Wilde kendte til, da han sagde: „Kvinderne indgiver os altid Ønsket om at skabe Mesterværker, men hindrer os altid i at udføre dem.“

Hvordan finde Ord for alle de tiltrækkende Egen-skaber, som Damerne har, naar disse ved deres Ynder distraherer en saa voldsomt? Løkkernes Brus, Øjnenes

Vicekontorchef Otto Mackeprang taler.

sjælfulde Dyb, Mundens henførende Smil, Halsens Rejsning, Skuldrenes Runding. Lad dette være nok.

Og dog. Jeg kan i denne Forbindelse ikke lade være med at bringe en lille Historie paa Tapetet. En Musik-kritiker skulde for nogle Aar siden anmelde en meget statelig Sangerinde. Anmeldelsen kom til at lyde saadan: „Koncertgiverinden indledte med at syng: Der bor en Sangfugl i mit Bryst. Det være sagt straks. Fuglen er der ikke meget ved, men den bor yndigt“.

Overfor de tilstedeværende Damer vilde hin Kritiker, uanset den eventuelle Sangfugls Kvalifikation, være naaet til ganske det samme Resultat med Hensyn til Boligen.

Distractionen er undskyldelig. Som et Eksempel herpaa kan nævnes et Tilfælde fra den videnskabelige Verden. En Professor dikterede engang et Foredrag til sin Hund og forsøgte bagefter at give Stenografdamen et Bad. For en Gangs Skyld et forstaaeligt Udslag af videnskabelig Syssel. Dette være ikke sagt, fordi v o r e Damer ikke gør et absolut nyvasket Indtryk, men —. Naa, nok om det. Til Beroligelse for Damerne skal jeg oplyse, at der kun er et ringe Antal Videnskabsmænd til Stede her i Aften, og ingen har Hund med.

Som gammel Studentersanger har jeg de hundreder af Gange været med til at syng Lange-Müllers Serenade „Kornmodsglansen“ med Opfordringen: „Se ud, se ud“; men kun sjældent med noget praktisk Udbytte. Jeg skylder Sandheden at sige, at Sangens Ord ved

denne Fest er efterkommet paa en saare virkningsfuld Maade. Damerne her ser endda ualmindelig godt ud.

Af dyb Beundring gløder vore Kinder, og af Taknemmelighed fyldes vort Bryst. Vi har kun eet Ønske: At finde et overbevisende Udtryk for vor Hengivenhed. Paa dette Tidspunkt kan vi vist bedst gøre det ved at give Damerne et dundrende Leve. Senere paa Aftenen finder vi nok, hver især, paa andre Metoder.

Foreløbig rejser vi os derfor nu og raaber Hurra for Damerne. Paa Styrken af vort Raab skal Graden af vor Hengivenhed kendes.

D a m e r n e l e v e !

Mindesmærke paa Rektor Raaschou-Nielsens Grav.

Som en af de mange Elever, der har gaaet paa Skolen, mens Rektor Raaschou-Nielsen ledede den, opfordrer jeg herved mine Soranerkammerater til at bidrage til Rejsningen af en Mindesten paa hans Grav i Sorø.

I 30 Aar viede han Skolen og dens Elever al sin Tid og sine Tanker. Han omfattede os med varm Interesse, og vi er mange, som af ham modtog gode Raad, der fik Betydning for os langt udover Skoletiden.

Lad os da give vor Taknemmelighed Udtryk ved at rejse ham et Minde.

J o n a s B r u u n .

Holbergs Fødselsdag og Det kongelige Teaters Jubilæum

den 3. December 1948.

Det kgl. Teater fejrede den 3. December sit 200 Aars Jubilæum, og samme Dag for 264 Aar siden fødtes Baron Holberg. Denne notable Dag markeredes paa straalende Maade, baade i Sorø og København. Ved Morgensangen paa Sorø Akademis Skole mindedes Rektor *Bohn* den store Satirikers Fødselsdag og meddelte, at Eleverne vilde faa Frieftermiddag, og man sluttede med Afsyngelsen af Chr. Wilsters „Før var der knap skrevet paa Dansk en Bog“. Om Formiddagen fandt en Højtidelighed Sted ved Holbergs Sarkofag i Sorø Kirke: Det kgl. Teaters Chef, *Hemming Brøndsted*, flere af Teatrets Embedsmænd, Rektor *Bohn* og Elever i III G. begav sig i Procession til Holbergs sidste Hvilested i nordre Sideskib; her nedlagde Teaterchefen en Krans fra Det kgl. Teater og Kapel, idet han udtalte:

„I Dag, hvor Det kongelige Teater paabegynder en Række Festsplil for at markere sit 200 Aars Jubilæum, nedlægger jeg denne Krans i Ærbødighed og som Tak til Skaberen af den danske Skueplads.“

I København henlagde samme Dags Formiddag Soransk Samfund, repræsenteret ved Formanden, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer*, Civilingeniør *Torben Madsen*, Fuldmægtig *Stubbe-Teglbjerg* og *Alex Herreborg* en Krans ved Holbergs Statue foran Det kgl. Teater. Om Eftermiddagen tildeltes ved en Sammenkomst i Undervisningsministeriet Dansk Forfatterforenings Holbergmedalje med tilhørende Pengepris 1000 Kr. Forfatteren *Paul la Cour*. Departementschef *Paludan-Müller* foretog selve Overrækkelsen og gav derpaa Ordet til Prof. *Vilh. Andersen*, der i en beaandet Tale hyldede *Paul la Cour* og især betonede Ordene paa Medaljens Bagside: For Aand og Tanke. Disse Ord var en Appel, erklærede Professorens; Poesi skal være en Dialog imellem disse to Kræfter. *Vilh. Andersen*s aandsbaarne Tale (aftrykt i „Politiken“ 4. Decbr.) virkede stærkt paa de tilstedeværende, og man kan fuldt ud tiltræde følgende kønne Karakteristik af den store gamle Soraner, der Dagen efter stod at læse i „Berl. Aftenavis“ (som iøvrigt havde fundet ud af, at Holberg fyldte 200 Aar!):

Professor *Vilhelm Andersen* er nylig fyldt de 84 Aar. Ikke des mindre rejste han sig ved den lille Højtidelighed, hvormed man i Gaar i Undervisningsministeriet overgav Aarets Holbergmedaille til *Paul la Cour*, og holdt en Tale saa fast opbygget, saa glimrende afleveret, at de fleste af dette Lands mange Talere maatte misunde ham — for ikke at sige skamme sig en lille Smule.

Det gør godt at se en saadan Gubbe demonstrere, at der endnu er Kæmpekræfter i gamle Danmark. Enten det nu er hans berømte Cykelture eller et Livs Sysse med ædel Aand, der har holdt Professoren ung, saa stod han for os alle som et straalende Eksempel paa menneskelig Udvikling i dens skønneste Form.

Det var et virkeligt Juleeventyr, der var kommet til Byen fra det stille Fredensborg — og som Titel kunde man godt bruge Ordene fra Holbergmedaillens Revers: „For Aand og Tanke“.

Poul la Cour erklærede i sin Takketale, at hans første store Møde med Holberg skyldtes *Vilh. Andersen*.

Om Aftenen indledede Det kgl. Teater sin Jubilæumskavalkade. Indbudt til denne Fæst var Eleverne i III. G, Rektor *Bohn* og Lektorerne *Balslev* og *Nordahl-Svendsen*. Om Soranernes Oplevelse den Aften fortæller en Deltager i næste Nr. (Paa Rungsted Statsskole mindes Holbergs Fødselsdag regelmæssigt med, at Mlslæreren *Erik Michelsen* (S'08) og undertegnede ønsker hinanden til Lykke med Holberg; en Ceremoni, der lige saa regelmæssigt plejer at fremkalde Udtryk som „Højhedsvanvid“ og lign. fra Kollegernes Side). *P.Sch.*

★ FRA SORØ ★

I. Kongeballet den 20. November 1948.

Siden 1938 har der som Følge af Krigen ikke kunnet holdes Kongebal paa Skolen; men da Forholdene nu atter tillader det, har man besluttet at genoptage denne ærværdige Tradition, som stammer fra Frederik VI.s Tid. Kongeballet blev i mange Aar holdt paa Majestæten Fødselsdag den 28. Januar; senere den 8. April, Christian IX.s Fødselsdag; efter denne Konges Død flyttede man det af praktiske Grunde til en Efteraarsmaaned, og den 20. November fandt altsaa det første Kongebal efter Krigen Sted. Hele det gamle Ceremoniel var bragt i Anvendelse, Elever fungerede som Marskaller og modtog Gæsterne, der præsenteredes for Rektor *Bohn* i den gule Sal. Blandt de særlig indbudte bemærkedes Departementschef *Paludan-Müller* fra Undervisningsministeriet, Amtmand *V. Topsøe*, Undervisningsinspektøren for Gymnasieskolerne, Dr. *Højberg Christensen* samt Repræsentanter for Soransk Samfund med Formanden, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer* i Spidsen. Ved Spisningen Kl. 21 bød Rektor Velkommen og forklarede diplomatisk, at man ikke levede saa flot paa Skolen til daglig; paa Gæsternes Vegne takkede Departementschef *Paludan-Müller*; styrket af de kulinariske Nydelser hengav de unge sig atter til Dansens Glæder, mens de ældre hyggede sig ved en L'hombre eller en Bridge. Timerne svandt, kun ugerne brød man op, og den vellykkede Fæst, hvis Genoptagelse sikkert alle hilser med Glæde, var til Ende. (Reportage i „Billedbladet“ 30. November 1948).

II. Julekomedien den 12. December 1948.

Molières Den indbildt Syge, der i Aar gaves som Julekomedie, var en i flere Henseender bemærkelsesværdig Forestilling. Komediens Prolog, der ikke foreligger i nogen trykt Oversættelse, opførtes ved denne Lejlighed for første Gang her i Landet, altsaa Urepræmiere; Komediens Mellemspil er muligvis — efter Instruktøren, Dr. phil. *Th. Linds* Formodning — heller aldrig blevet opført herhjemme; de medtoges i passende Udvalg. Det har ikke været muligt at fremskaffe den originale Musik til Stykket; i Stedet for havde Organist *Henrik Schiøtz* sat Musik til bl. a. Prologen og 1. Mellemspil. I Modsætning til gamle Dage har man nu paa Sorø Aktrier til de kvindelige Roller; Hovedpersonen Argans ene Datter *Louison* kreeredes saagar af en 9-aarig Kunstnerinde, *Gerda Marcus Pedersen*, en Datter af Lektor *Marcus Pedersen*. Der kan ikke gives nogen egentlig Anmeldelse; disse Linjer skal blot fremhæve det store Arbejde, der fra alle Sider var lagt i denne Forestilling, der blev en festlig Aftenoplevelse, til Ære for Instruktør og Aktører og til Glæde og Morskab for Spectatores.

Red.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Overretssagfører, Baron *C. U. D. von Eggers* (S'97) fyldte den 14. December 70 Aar.

Forpagter *N. Rasmusen* (Udg.'04), Spjellerupgaard, blev den 15. December 60 Aar. Broderen, Direktør *Alfred V. Rasmusen* rundede den 9. Januar de 50. De tilhører den kendte Korsørslæggt.

Under den 2. December 1948 har Hans Majestæt Kongen beskikket fhv. Provst *Aage Bugge* (S'13) som Lektor i det grønlandske Sprog for et Tidsrum af 6 Aar fra 1. December.

Under 6. December 1948 er Direktør for Nationalmuseet, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S'06) udnævnt til Kommandør af Dannebrog.

Ved Universitetets Aarsfest den 25. November 1948 promoveredes bl. Doktorerne i Medicin l. Reservelæge paa Statshospitalets med. Afd. i Sønderborg *Valdemar Bruun Kornrup* (S'28), der den 25. Maj havde forsvaret sin Disputats om „Familier Hypercholesterolæmi og Xanthomatose“ (Sat sapienti!)

Docent *P. O. Pedersen* (S'28) fra Tandlægehøjskolen i København og Tandlæge *Strøm* fra Tandlægehøjskolen i Oslo holdt den 20. November et Kursus paa den svenske Tandlægehøjskole i Stockholm for svenske Tandlæger og Repræsentanter for det svenske Politi om Tænderne som Middel til Identifikation af Omkomne. De danske og norske Metoder er udarbejdet blandt andet paa Grundlag af Erfaringer fra Krigsaarene og har vist sig ogsaa i Fredstid at have stor Betydning, for Eksempel ved Identifikation af Ofre for Flyveulykker.

Ingeniør *John Lütchen-Lehn* (S'16), Caracas, Venezuela, har haft den Sorg at miste sin Moder, Fru Martha Lütchen-Lehn, f. Lund.

Læge *Mogens Fog-Poulsen* (S'34) er omkring Midten af November Maaned afrejst til Bratislava i Slovakiet, for der at gøre Tjeneste under Dansk Røde Kors ved dettes Indsats i Kampen mod Tuberkulosen.

Fabrikant *Kay Michaelsen* ('13) er indtraadt i Bestyrelsen for Amager Travelskab og er endvidere for 9. Gang genvalgt som Næstformand i Bestyrelsen for Sæbefabrikantforeningen.

Vagn Lindhardt-Christensen (R.'48) er søgt ud paa „de 7 Have“, idet han har faaet Stilling som Messemand paa et af Rederiet A. P. Møllers Skibe.

Preben Kronskjold (R.'36) har solgt sin Virksomhed, Nyhavn 7, og købt Ur- og Brilleforretningen, Østerbrogade 100.

Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, Seminarieelev *Erik Bang* (S'45), har bestaaet Faglærereksamen i Matematik og Regning.

Civilingeniør *Jørgen Heide Jensen* (S.'38) er med Kone og Barn efter 2 Aars Ophold i U.S.A. vendt tilbage og har overtaget en Stilling ved Aarhus Oliefabrik.

Søndag den 19. December indsatte Provst *Waage Bech* (S.'18) Pastor *Edvard Ejgil Ernstsen* (S.'32) som Kapellan i Frederikshavn og samme Dag — efter en frisk Sejl tur — som Sognepræst for Hirtsholmene.

Fuldmægtig *Anton Emil Strarup* (S.'25), Brøndbyernes Kommune, er blandt 82 Ansøgere af Haslev-Frerslev Sogneraad udvalgt til Stillingen som Kontorchef ved den kommunale Administration i Haslev. Stillingen skal tiltrædes fra det nye Aar.

Den i London bosiddende danske Kirurg, *Erling Troensegaard-Hansen* (S.'23), er blevet Medlem af det fornemme „Royal College of Surgeons“ i London, hvad der kun times de sjældne faa.

Assistent i „Bikuben“, *Niels Jørgen Tholl* (R.'33), har faaet overdraget Hvervet som Propagandaleder i Danmarks Sparekasseforening.

Kaptajn af Fodfolket *Poul Kisbye* (R.'12), Chef for 3. Regiments Kanonkompagni, R. af D., er efter Ansøgning fra Udgangen af November 1948 paa Grund af Alder afskediget af Hærens Linie med Pension og indtræder fra den 1. December 1948 at regne i Nummer som Kaptajn af Forstærkningen i Fodfolket.

Sagfører, cand. jur. *Mogens Krog-Meyer* (S.'38), Søn af Sparekassedirektør H. Krog-Meyer, har indgaaet Forlovelse med Frøken Sonja Henriques, Datter af Veksellerer Walter H. Henriques.

Brødrene *Motzfeldt* — *Ketil Johan Ludvig* (født 1901, udg. 1918), Lærer i Spansk og Oversætter, *Johan Keller* (f. 1902, R.'18), Afdelingschef i et Stormagasin i Montreal og Kaptajn i den canadiske Hær, og *Ulrik Johan* (f. 1908, R.'23), Veksellerer i Montreal og Lt. Colonel under Krigen i „Canadian Blackwatch“, har haft den Sorg at miste deres Mor, Fru *Ingeborg Cathrine*, født *Keller*, Enke siden 1910 efter Sognepræst *Johannes Motzfeldt* (f. 1866, udg. '83 m. 4. Kl.s Aarsprøve af V. Kl.), som fra 1900 til sin Død var Præst for Svanke og Ibsker Menigheder paa Bornholm. Pastorinde *Motzfeldt* var født 1871 som næstyingste Datter af senere Professor, Direktør for de Keller'ske Aandssvageanstalter *Johan C. H. R. Keller* og Hustru, født *Graac*; hun døde d. 19. November 1948, og Urnen med hendes Aske er ført til St. Ibs paa Bornholm, hvor ogsaa hendes Mand er jordfæstet. — Om Johan og Ulrik M. har *frater tertius* fortalt i en Artikel: To bornholmske Præstesønner, Soranere og Sønner af en Soraner, som canadiske Officerer. (Soraner-Bladet XXX, S. 85).

Teaterraadet har paa et den 4. December afholdt Møde indstillet Skuespilleren *Henrik Bentzon* (S.'13) til Bevillingen som Direktør for Frederiksberg Teater.

Kinamissionær *Johs. Rasmussen* (S.'00), der opholdt sig i Manchuriet, befandt sig i Mukden, da Kommunisterne i Begyndelsen af November rykkede ind i Byen. Det havde været hans Hensigt at forlade Byen sammen med Missionærer fra andre Lande; men et Angreb af Tyfus i lettere Grad hindrede ham i at drage bort. I tre Uger var han sengeliggende og skulde saa smaat til at begynde at komme op, da Kommunisterne naaede frem til Mukden. Man nærer i nogen Grad Bekymring for ham, da hans Helbred i de senere Aar har ladet en Del tilbage at ønske.

Det er senere lykkedes *Johs. Rasmussen* — trods Jerntæppe, Krig og Uroligheder — at faa et Brev igennem til Peking, hvorfra det er videresendt til Danmark. Den 10. December modtog hans Familie et meget kortfattet Brev, nærmest i Telegramstil, hvoraf det fremgaar, at han er i god Bedring, men at der kun er ringe Mulighed for Missionsarbejde i de af Kommunisterne besatte Dele af Landet.

Rolf Kaarsberg (R.'10), den kendte Forf. og Globetrotter, Lystfisker og Naturelsker, afgiver i sin nye Bog „Nye Oplevelser med Stang og Snøre“ (Morten A. Korchs Forlag) paa ny Vidnesbyrd om sin intense Forstaaelse af dansk Natur og om sin festlige og friske Fortællemaade. Der vil muligvis blive Lejlighed til senere at omtale dette Værk nærmere.

Samtidig med Udsendelsen af denne Bog har Forf. i Lystfiskerforeningen haft Premiere paa en Lystfiskerifilm, betitlet „Med Stang, Snøre og Gevær“. Filmen er optaget af Forf.s Rejseskammerat, Jægeren og Sportsfiskeren Eigel L. B. Sørensen.

Om franske Marineres Oplevelser under Krigen handler *Bent Rosenkilde Nielsens* (R.'22) sidste Drengbog „For Æren og Fædrelandet“. (Morten A. Korch). Forf. er nylig vendt hjem efter et halvt Aars Ophold i Grønland.

Ernst Mentze (Udg. '14), Medredaktør af det i Soraner-Bladets Novemhernummer S. 86 omtalte Værk „Danmark og Havet“, har i Forbindelse med M. Friis Møller redigeret et stort Billedværk „Danmarks Hovedstad fra Landsby til Storby“, der udkom den 27. November paa Schultz Forlag.

Redaktør, cand. jur. *Tage Christiansen* (S.'20) har paa I. Fr. Clausens Forlag udsendt et smukt Hefte „Fra det skønne Odsherred“. Redaktøren selv har skrevet om „Solvognen fra Trundholm Mose“ og om Lumsbaas Mølle.

Paa Andr. Fred. Høst & Sønns Forlag har Fru Tove Grandjean udgivet en „Fødselsdagskalender med Navnedagene“, indeholdende Oplysninger om Oprindelsen til Navnene paa Aarets Dage og om den Folketro, der knyttede sig dertil. Den fikse lille Bog er forsynet med et Forord af Arkivar *Hans Ellekilde* (S.'08).

Forlagsboghandler *Jarl Borgen* (S.'37), der for nylig begyndte egen Forlagsvirksomhed (Borgens Forlag) har straks i Starten faaet Succes med den franske Forfatter Edouard Peissons Roman „En Atlanterhavsstorm“. Der har været straalende Anmeldelser i flere Hovedstadsblade og en begejstret Artikel i „Det danske Bogmarked“, hvor Redaktør Ole Storm

bl. a. skriver: „Herhjemme er det Jarl Borgen, der har Ære — stor Ære — af at introducere ham, og det skal gaa mærkeligt til, om ikke han bliver populær i dette Land, hvor en god Sømandsroman kan være sikker paa at finde mange Læsere“.

Fru *Louise Neuhaus*, Maleren Siegfred Neuhaus Hustru, har i Efteraaret hos Munksgaard udsendt en ny Novellesamling „Det forsvundne Ansigt“.

Den 22. December havde Radioen en *Ingemann*-udsendelse, tilrettelagt af Forf. Poul P. M. Pedersen. Med Digterens Liv og Udvikling som Ramme om Udsendelsen blev der givet Prøver paa hans Digtning, dels et lille Brudstykke af „Erik Menveds Barndom“, der viser Ls Evne til at tegne en spændende Situation, dels forskellige af Digtene, der blev reciteret eller sunget (af Erik Sjögren). De velkendte Poesier virkede stærkt og skønt; men befandt sig i ren Luft!

I „Holbæk Amts Avis“, der d. 1. Decbr. havde 100 Aars Jubilæum, og som paa Dagen udsendte et fyldigt Jubilæumsnummer, giver Red. Helmer Geill, nu „Sjællands Stiftstidende“, tidligere Medarbejder ved „Holbæk Amts Avis“, i en Artikel „Holger Ibsen, min Ven og Læremester“, en fyldig og fornøjelig Karakteristik af denne frodige Personlighed. *Holger Ibsen* (1869—1930) var Student fra Sorø 1888; ved hans Død bragte Soraner-Bladet (XV S. 75) en Nekrolog af H. G. Olrik.

Frokosten den 6. Januar blev en af de helt rigtige — med god Stemning og hyggelig Passiar — i den rette soranske Drille- og Aaletone, som vi alle befinder os saa godt i og forstaar at vurdere.

Næstformanden, Direktør *Loww*, præsiderede ved Bordet, bragte Samfundets Hilsen og gode Ønsker for det nye Aar. Grosserer *K. B. Hertz* (SOPHUS) fik sin særlige Tak, fordi han i sin Tid foreslog *Soranerfrokosten* indført som et fast tilbagevendende Mødested, hvor vi kan sætte hinanden Stævne for at høre Nyt og Gammelt og være sammen med Kammerater af alle Aargange. Til Kaffen kom flere Venner for at „hilse paa“, bl. a. *Kjærulff Schmidt*, som vi bad overbringe den syge Lulu Ziegler vor bedste Hilsen.

Vel mødt igen den 3. Februar.

Badse W.

Soraner-Bladets Redaktion

beder Kammeraterne være behjælpelige med at gøre Bladet saa alsidigt som muligt ved at indsende Artikler eller Notitser med Tilknytning til Sorø. Stof, der ønskes optaget i det først udkommende Nummer af Bladet, maa være indsendt den 10. i Maaneden.

Glædeligt Nytaar ønskes alle Kammeraterne.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 427. — Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Tryk: Selandia Bogtryk, København.

REKTOR H. RAASCHOU-NIELSENS SORØMINDER

V.

Min Udnævnelse havde været en meget stor Skuffelse for Glahn, og han følte den som en Forbigaaelse. Det var ikke dengang som nu slaaet fast som en Regel, at man til Rektor tager en Mand udefra og ikke ud af Lærerkollegiet. Glahn lagde naturligvis ikke Skjul herpaa over for mig, hvem han dog ikke bebrejdede noget, og han var altid til det yderste loyal over for mig og viste mig i Aarenes Løb et Venskab, som var mig en stor Glæde.

Et venligt Sindelag blev jeg modtaget med af hele Lærerkollegiet, ikke mindst af de tre, som havde været mine egne Lærere: *Matthiessen*, *Zoffmann* og *Lauritzen*.¹¹⁾ Med fem af Lærerne havde jeg gaaet i Skole, nemlig *Erlandsen*,¹²⁾ *Ohrt*,¹³⁾ *Rosen*,¹⁴⁾ *C. A. Nielsen*¹⁵⁾ og *O. B. Müller*.¹⁶⁾ De andre Lærere kendte jeg fra Sammenkomster mellem soranske og herlovianske Lærere. *Frørup*¹⁷⁾ var min Studiekammerat, og *Tscherning*¹⁸⁾ havde nylig været et Aar Vikar paa Herlufsholm.

Paa en Kostskole er det jo de inspektionshavende Lærere, som bærer den daglige Disciplin, og som Rektoren derfor har det mest intime Samarbejde med, og der fandt jeg paa Gymnasiet min gamle Kammerat *Ferdinand Ohrt*, som jeg havde den Glæde at have dør i 3 Aar, til han paa Grund af Svagelighed maatte søge sin Afsked. Han var en højt begavet Mand med meget omfattende Sprogkundskaber, ikke mindst paa Omraader, som ligger uden for, hvad vi andre har turdet give os i Lag med. Ogsaa i Folklore var han

fremragende. Han styrede Gymnasiasterne i Kraft af sin Godhed, sin aandelige Overlegenhed og sit let sarkastiske Vid. Smaa spydige Bemærkninger af ham citeredes jævnlig. Jeg husker et Par enkelte. Hoff sad engang i en Kreds af Lærere og udtalte dør: Vi-sitter, det gør jeg kun hos Enker og faderløse. Da lød det fra Ohrt: Ja, Kammerherreinde *Vedel*,¹⁹⁾ hun er jo da Enke, og saa vidt jeg ved, lever Kammerherre *Groothoffs*²⁰⁾ Fader ikke. Hoff svarede med et: Fy, *Ferdinand*, du er jo giftig! Engang kom han ind paa Kontoret i et Frikvarter for at tale med mig om et eller andet; Klokkeren havde forlængst ringet ind, og en Klasse sad og ventede paa mig. Jeg afbrød da og sagde: Ja, nu maa du undskylde mig, for jeg skal ind og undervise. Med et Udtryk af den dybeste Forbavselse sagde han kun: »Tænk, kan du ogsaa det?« Videnskabeligt Arbejde trættede ham ikke, og i Finlands Ødemarker kunde han vandre i Dagevis; men blot en enkelt Times Undervisning gjorde ham dødtæt og fik Sveden til at bryde frem hos ham. Vi blev enige om, at han skulde tage til Vejlelfjord til en Undersøgelse, og en Udtalelse fra Overlæge *Saugmann*²¹⁾ gik ud paa, at han normalt ikke var smittefarlig, men selv en lettere Forkølelse vilde gøre, at han var det. Han blev saa afskediget efter Tuberkuloseloven. Det var med Sorg, at jeg i 1914 maatte tage Afsked med baade ham og Pastor *Krarp*²²⁾ som Lærere, men Venskabet med disse to betydelige Mænd varede til deres Død.

Ogsaa Krarup havde været en nær Ven af Rektor Hoff, og vi talte ofte om ham paa vor ugentlige Spadseretur. Jeg husker, at jeg engang morede mig over det originale Indfald af Hoff, et Udslag af hans Ringeagt for det konventionelle, at han den første Nytaarsdag i sit Rektorat satte en Plakat op paa sin Entrédør med Ordene »Tak i lige Maade«, og derefter gik han sin Vej. Men Krarup sagde: »Det skulde han nu ikke have gjort. Vi Lærere og Venner af Skolen, som kom med venligt Sind for at ønske Skolens Leder og den et godt Nytaar, luskede af med en Følelse af at have faaet et Slag i Synet.« Baade som Medlem af Kirkeinspektionen og af Menighedsraadet havde jeg meget Samarbejde med Krarup. Han og Ohrt var begge Sønderjyder og meget kyndige i alle sønderjydske Forhold. Paa sin 70 Aars Fødselsdag sagde Krarup i en Tale i sit Hjem, at han ikke troede, at der var een Dag i hans Liv, hvor Sønderjylland ikke havde været i hans Tanker. De var ogsaa begge Meningsfæller af *Hanssen Nørrømølle* og *H. V. Clausen*.²³⁾

Paa Molbechshus havde ved min Ankomst Adjunkt *Michelsen*²⁴⁾ Tilsynet med de der boende Alumner, men han blev i Efteraaret afløst af Dr. *Ussing*²⁵⁾. Paa Akademiet havde *Gorm Hansen*²⁶⁾ Læseinspektion, Adjunkterne *Frimodt*²⁷⁾ og *Simonsen*²⁸⁾ Sovesalsinspektionen, og Adjunkt *C. A. Nielsen* var Økonomiinspektør. Straks i Begyndelsen af Skoleaaret meddelte Adjunkt *Simonsen* mig, at han havde forlovet sig og var indstillet paa at søge andet Steds hen, da der jo ingen var, som kunde overtage Inspektionen i Stedet for ham. Efter nogle Dages Betænkning tilbød jeg ham at søge Sagen ordnet saaledes, at han skulde blive boende som gift og faa *Nielsens* Lejlighed lagt til sin og *Nielsen* faa Bolig paa Klosterporten og vedblive som Økonomiinspektør, men altsaa uden Bolig paa Akademiet. Hoff, som endnu var i Sorø, var rystet over den Tanke og mente, at det var Begyndelsen til Kostskolens Undergang. Men han var jo ogsaa meget uvenlig stemt over for Læreres Giftermaal. Ministeriet bifaldt Planen, og saaledes lykkedes det at bevare den enestaaende dygtige Lærer, som *Simonsen* var, for Skolen i 22 Aar til hans Sygdom og Død.

Lærerkollegiet bestod af en Kreds af dygtige og samvittighedsfulde Mænd, og det indbyrdes Forhold imellem dem var kollegialt og godt. Mellem *Lauritzen* og *Matthiessen* bestod der stadig en vis Rivalisering, og i mindre vigtige Spørgsmaal kunde man nogenlunde regne med, at naar *Lauritzen* indtog eet Stand-

punkt, hævdede *Matthiessen* det modsatte og omvendt. I vigtigere Sager stod vi sammen, og jeg kan takke Kollegiet for stor Loyalitet over for mig — jeg tør ogsaa sige: omvendt.

Jeg tror, at der kun har været eet Tilfælde, hvor et Flertal af Lærerne og jeg kom til at staa skarpt overfor hinanden.

Det var en 5—6 Aar, tror jeg, efter at jeg var blevet Rektor, at der fra Læreres Side — med Adjunkt *West*²⁹⁾ som primus motor — blev fremsat det Ønske, at der skulde indføres samlet Skoletid, altsaa fra Kl. 8—2 i Stedet for 8—12 og 3—5.

Jeg var ikke blind for, at det vilde være en stor Behagelighed for Lærerne hver Dag Kl. 2 at være færdige med deres Skolearbejde, men jeg ansaa den delte Skoletid for den bedste og mener, at naar man de fleste Steder er gaaet bort fra den, er det af »geografiske« Grunde, altsaa Hensynet til fjernere boende Elever. Jeg mener, at der slides meget mindre paa baade Elever og Lærere, naar de har 3 Timers Afbrydelse midt paa Dagen, hvilket især gælder Eleverne, der jo er i Funktion alle 6 Timer. I den mørke Tid af Aaret giver det jo ogsaa Fritid i den lyse Del af Dagen. Desuden mener jeg, at den lange Fritid om Eftermiddagen er uheldig paa en Kostskole, der ikke som et Hjem kan tage sig af Eleverne og beskæftige dem, hvilket ogsaa i høj Grad gælder Pensionaterne i Byen. Desuden mente jeg, at den delte Skoletid berettigede Skolen til at afvise Elever, der skulde rejse til og fra med Toget, hvad en Del Folk i Slagelse ønskede kunde ske, og det vilde efter min Mening kunne virke opløsende paa Skolens Enhed. Vi kunde ikke blive enige, og et Flertal af Lærerne indsendte saa et Andragende til Ministeriet om at faa indført samlet Skoletid, som jeg energisk fraraadede, idet jeg erklærede, at jeg kunde gaa med til en samlet Skoletid een Gang om Ugen, nemlig om Onsdagen af Hensyn til Sportskampe, naturhistoriske Udflugter og lignende.

Undervisningsinspektøren, Dr. *Bertelsen*³⁰⁾, blev hørt og udtalte, at han ikke var kendt med Kostskoleforhold, saa han havde ikke rigtig nogen Mening om det, men at han ikke mente, man kunde gennemføre en saadan Ændring mod Rektorens Ønske. Mens Sagen stod paa, boede den daværende Minister, *Kejser-Nielsen*, et Par Dage i Sorø og havde Besøg af Statsminister *Zahle*.³¹⁾ Da jeg en Dag mødte dem og kom i Snak med dem, bragte *Kejser-Nielsen* Spørgsmaalet paa Bane og spurgte *Zahle*, hvad han mente om det. *Zahle* sagde, at det havde han intet Begreb om, og

Kejser-Nielsen sagde saa: Ja, men jeg ved, at Rektoren har Ret, for jeg er selv Kostskoleelev.

Resolutionen blev altsaa, som jeg havde foreslaaet.

Da West blev min Efterfølger, var jeg temmelig klar over, at det ikke vilde vare længe, før der blev indført samlet Skoletid, og det blev da ogsaa en af hans første Handlinger. Bortset fra dette Spørgsmaal forhandlede vi os altid til Enighed.

(Sluttet).

11. Om *Matthiessen* se Maj-Nr. 1948 Note 5; om *Zoffmann* Aug.-Nr. Note 10. -- *Carl Johan Christian Lauritzen*, 1855—1931; Timelærer i Matematik v. Sorø Skole 1880. kst. Lærer 1881, Adjunkt 1884, Overlærer 1901, 1919 Lektor; se Lærerstanden S. 61 og Sor.-Bl. XVI, S. 33 f.
12. *Johannes Guldbrand Tornøe Erlandsen*, f. 1867; i Sorø Skole fra 1880, S '86. Kst. Lærer i Sorø 1901, Adjunkt 1902, Lektor 1919, Afsked 1932. Se Lærerstanden S. 69 f. og Sor.-Bl. XVII, S. 76 og 83.
13. *Ferdinand Chr. Peter Ohrl*, 1873—1938; i Sorø Skole fra 1855, S '92. Dr. phil. 1922. Kst. Lærer i Sorø 1902, Adjunkt 1903. Entlediget 1914. Se Lærerstanden S. 71 f., Sor.-Bl. XXIII, S. 93 og XXIV, S. 2 samt DbL. XVII, S. 362 f. Han var født paa Sandbjerg, V. Sotterup Sogn, i Sønderjylland.
14. *Hubert Rosen*, f. 1876; i Sorø Skole 1889, S '94. Kst. Lærer i Sorø 1903, Adjunkt 1904, Lektor 1924, entlediget 1941 efter Ansøgning. Lærerstanden S. 72 f. og Sor.-Bl. XXVI, S. 68.
15. *Carl Albert Nielsen*, 1874—1935; i Sorø Skole 1887, S '95. Kst. Lærer 1905, Adjunkt 1906, Lektor 1926, Afsked 1932. Se Lærerstanden S. 75 f. og Sor.-Bl. XVII, S. 42, XX, S. 21 og 37. Sorø Skoles Indbydelsesskrift 1935, S. 4.
16. *Oluf Benjamin Müller*, f. 1875, i Sorø Skole 1886, S '92. Kaptajn af Reserven i Fodfolket. Kst. Lærer i Gymnastik og Dans 1906, 1907 Adjunkt, 1926 Lektor. Afsked efter Ans. 1944. Se Lærerstanden S. 76 f. Sorø Skoles Aarsskrift 1944, S. 7. Sor.-Bl. XXIX, S. 35.
17. *Henrik Michael Viggo Frørup*, 1870—1928. Timelærer v. Sorø Skole 1907, kst. Adjunkt 1908, udnævnt 1909, Lektor 1921. Se Lærerstanden S. 78 f og Sor.-Bl. XIII, 69 samt Sorø Skoles Aarsskrift 1929, S. 4.
18. *Valdemar Tscherning*, 1869—1928. Vikar for Organisten samt Sang- og Musiklæreren v. Herlufsholms Skole 1908—09. Kst. som Lærer i Musik og Sang v. Sorø Skole og Organist v. Sorø Kirke 1910; udnævnt 1911. Se Lærerstanden S. 89, Sor.-Bl. XIII, 68 f. og Sorø Skoles Aarsskrift 1929, S. 3.
19. Fru *Emilie Christiane Vedel* f. *Nygaard*, 1833—1924, Enke efter Arkæologen, Amtmand i Sorø 1871—1902, Kammerherre Emil Vedel, 1824—1909, DbL. XXV, S. 192 f.
20. *Anton Vilhelm Heinrich Groothoff*, 1847—1922, Amtmand i Sorø 1902—22, var Søn af en Grosserer i København, Herman Groothoff, som allerede var død 1889.
21. Overlæge v. Vejlebjerg Sanatorium fra dets Oprettelse 1899, Professor *Chr. Saugmann* 1864—1923. DbL. XX, S. 585 f.
22. *Frederik Christian Krarup*, 1852—1931; Dr. theol. hon. c., Sognepræst i Sorø 1893—1922; Timelærer i Religion v. Sorø Skole 1893—1914. Se Lærerstanden S. 115 f., Sor.-Bl. VII, S. 3 og XVII, S. 1. DbL. XIII, S. 265 f. Han var født i Løgumkloster i Sønderjylland.
23. Baade Politikeren *H. P. Hanssen* (Nørremølle), 1862—1936, og Historikeren *H. V. Clausen*, 1861—1937, var Modstandere af en sydligere sønderjydsk Grænse end »1. Zone«.s.
24. *Julius Christian Michelsen*, 1873—1948. Kst. som Lærer i Sorø 1901, Adjunkt 1902, Overlærer 1914, 1919 Lektor. Afsk. efter Ans. p. Gr. af Svaghed 1927. Lærerstanden S. 60, Sor.-Bl. XXXIV, S. 3.
25. *Henrik Andersen Ussing*, 1877—1946. Kst. Adjunkt i Sorø 1905, udnævnt 1906, 1921 Lektor; 1934—41 til- lidom Bibliotekar. Dr. phil. 1910. Afsk. p. Gr. af Sygdom 1944. Lærerstanden S. 74 f. Sor.-Bl. XXXI, S. 37 f. DbL. XXIV, S. 575.
26. *Vilhelm Gorm Hansen*, f. 1872. Kst. Lærer i Sorø 1902, Adjunkt 1903, Lektor 1919. Afsk. p. Gr. af Alder 1942. Se Lærerstanden S. 70, Sor.-Bl. XXVII, S. 18.
27. *Henrik Nicolai Clausen Frimodt*, 1870—1948. Kst. Lærer i Sorø 1904, Adjunkt 1905, Lektor 1925; Afsk. p. Gr. af Alder 1937. Se Lærerstanden S. 73 f. Sor.-Bl. XXII, S. 56, XXV, S. 41, og XXXIII, S. 91.
28. *Kristen Simonsen*, 1874—1934. Timelærer i Sorø 1907, kst. Adjunkt 1908, ansat 1909. Lektor 1921. Afsked 1933 efter Ans. Se Lærerstanden S. 78 og Sor.-Bl. XVII, S. 53 og XIX, S. 3 samt Skolens Indbydelsesskrift 1934, S. 13—16.
29. *Axel Jürgensen West*, 1880—1943. I Sorø Skole 1892, S '98. Kst. Adjunkt 1914, Adjunkt 1915—1919. 1920 Rektor i Tønder, 1930 i Sønderborg, 1941 i Sorø. Lærerstanden S. 80; Sor.-Bl. XXVI, S. 45, XXVIII, S. 73 og XXIX, S. 77. DbL. XXV, S. 379 f.
30. *Henrik Bertelsen*, 1874—1933; Undervisningsinspektør for Gymnasieskolerne 1918—27. DbL. II, S. 547 f.
31. *Søren Keiser-Nielsen*, 1856—1926; Student fra Herlufsholm 1876; Sognepræst og Politiker. 1913 Kultus- og 1918 Undervisningsminister, Afsked 1920; DbL. XII, S. 377 f. — *Carl Theodor Zahle*, 1866—1946; Student fra Roskilde; Overretssagfører og Politiker. 1913—20 for 2. Gang Statsminister; DbL. XXVI, S. 396—407.

FORMANDSSKIFTE

Paa Soransk Samfunds Bestyrelsesmøde den 28. Januar meddelte Formanden, Sparekassedirektør *H. Krog-Meyer*, at han havde besluttet sig til, paa Grund af andet, stærkt krævende Arbejde, ikke at søge Genvalg.

En Svensker skriver om Sorø —

AFTONSTÄMNING I SORØ

Vi bringer her Professor Fredrik Bööks Kronik i „Svenska Dagbladet“ for 27. September 1948.

Sju höga lindar står på var sida av Sorø Akademi och ramar in den öppna platsen, som sträcker sig ner till skogssjöns strand, och parken är sådan som höves ett rikt slott. Där står en bautasten, vars vackra inskrift minner om de soraner, som gick direkt från skolsalarna till de slesvigska krigens 1848—1850 och 1864 och fann sin död på slagfältet; när man läser genom namnlistan, får man ett intryck av att Sorø Akademi måste ha varit en rät utpräglad aristokratisk institution, värdig den högättade Absalon. Blikar man ut över Sorø-sjön, har man framför sig den lilla lummiga ö, som fåt namn efter Ingemann, och på andra stranden skymtar man „Parnasset“; i våra dagar är det helt enkelt ett sommarvärdshus, men på Ingemanns tid gjorde det mera skäl för namnet: skalden brukade segla dit över med en eolsharpa uppsatt i masten till båten. Det fanns verkligen en parnass i Sorø. Carsten Hauch hörde dit ett par decennier som lektor i naturvetenskaperna, innan han blev esteticers professor i Kiel och Köpenhamn, och hans staty står i parken. Den lärde Christian Molbech har sin grav på kyrkogården samman med sin poetiske son, som diktade det lyriska skådespelet Ambrosius, runt kring dem grupperade sig klassiska filologer, historici, kritiker och filosofer med ryktbara namn — det erinrar nästan om påvens armé, där det fanns fler generaler än soldater. Om de många lärarna inte hade så stora klasser, så var det gynnsamt för den filosofiska meditationen och den poetiska produktionen i musernas lund; djup ro hägnar än i dag Filosofgången, den smala skogsvägen som är ett par kilometer lång. Detta fridfulla landskap bildar bakgrunden till Ingemanns skönaste dikter, psalmerna och Morgen- och Aftensange, som varje dansk kan utantill — man skulle vilja säga det på franska: *par cœur*. De har till slut nått också den svenska psalmboken, och Härlig är jorden ger även på vårt språk en svag föreställning om den fulla ingemannska tonen, „den hjertegribende Inderlighed og den stille Majestæt“, som Vilhelm Andersen uttryckt det.

Eljest är det svårt för utlänningen att bilda sig ett riktigt begrepp om Ingemanns centrala betydelse som tolk för en sida av dansk känsloliv. Hans historiska romaner formade samtidens tänkesätt mera än till och med Grundtvigs och Oehlenschlägers skapelser, de blev lästa som Homeros blev läst av grekerna, försäkrar Vilhelm Andersen. Man får en föreställning om det i Jakob Knudsens *Fremskridt*, där den patriarkaliske bondehövdingen är efter år läser högt för sitt andäktigt lyssnande husfolk *Valdemar den Store og hans Mænd*:

*Stig op af Graven, du Slægt, som døde!
Forkynd dit Fald og afmal din Brøde!
Advar os for Udslættelsens Dom
og vis os, hvorfra din Frelse kom!*

Det episka förspellet till romanserien om Valdemarernas storhetstid diktade Ingemann, när han från sin vän Grundtvig mottagit dennes översättning av *Gesta Danorum* med en de-

dikation som lade honom „kærligt på Hjerte at tænke på Saxo og hans danske Mænd“; sällan har en uppmaning fallit i fruktbarare jord. Däröfver vittnade den måleriska scenen på Ingemanns sjuttioårsdag, då vitklädda danska kvinnor till honom överlämnade folkgåvan, ett guldhorn sirat med bilder ur hans diktvärld; ögonblicket har också förevigats på den naivt rörande tavla, där den gamla skalden tar mot dyrgripen i dörren till „Ingemanns hus“, den akademiska rococopaviljongen mellan klosterkyrkan och Sorøsjön. Den första raden i den första av hans Aftensange lyder: Fred hviler over Land og By — det är mottot för Ingemanns diktarliv i Sorø, och i denna frid vaknade och rörde sig de väldiga skuggorna ur det förflutna, som varit döda och försvunna för dem som levde i det brusande nuet. Det paradoxale i denna belägenhet, som lät det nationella patoset hämta sin ingivelse ur idyllen, var Ingemann själv medveten om, det förråder en av smärta och orolig längtan fylld strof i poemet *Digterliv i Sorø*.

*Skal jeg skue de gamle Tiders Høst
og blandt Fremtids Sønner hæve min Røst,
maa jeg bort fra min Ensomheds Skove.
Fra Drømmenes venlige, stille Sø
mig kalde Røster fra Verdens Ø
og Livsoceanets Vove.*

Det var ett ögonblicks missmod. Han stannade kvar vid sin skogssjö i Absalons stad, och det stationära i hans levnadsöde har fått ett handgripligt uttryck: han ligger begravnen ett par steg från sitt hem tätt vid kyrkomuren. Det var bara hans själ, som vandrade genom de fagra riken på jorden i extatisk pilgrimslycka.

Hur länge man strövar kring i den lilla och stilla staden, leder stegen dock ständigt tillbaka till Absalons grav, ty det är hans minne som givit Sorø både dess yttre form och dess andliga innehåll. Hurudant är i grunden förhållandet mellan den odödliga hjälten och de generationer, som seklerna igenom sökt ly och hägn i hans skapelse, det är den fråga man inte kan låta bli att ställa sig. Den kristna tron och det danska väldets storhet, kyrkans glans och kronans makt, det är de tankar som välver sitt höga stolta kor över vilolägret. Men i tvärskeppet sover Ludvig Holberg i den klassiska marmorsarkofag, som Sorø Akademi lät Winekelmanns lärjunge Wiedewelt hugga för sin välgörare. Vad var det männe som drev Holberg att söka sig till Absalons sida? Den rationalistiske filosofen, den nyktre humoristen delade förvisso inte den medeltida kyrkofurstens världsbild och stod väl också främmande för krigarens dynamiska maktsträvan — skall man vara cynisk nog att säga att Holberg bara sökte den världsliga berømmelsens gloria och liksom Jeppe på Berget ville sova evighetens natt i baronens magnifika säng? Med honom ryckte i alla fall den profana upplysningen, den vetenskapliga kritiken in i helgedomen, och det är krafter som i längden spränger och förstör medeltidstemplets idébyggnad.

Reaktionen kom med romantiken, med Oehlenschläger och Ingemann, Grundtvig och Hauch, som gjorde uppror mot det torra förståndets despoti, som vände tillbaka till de natio-

nella och religiösa källsprången, som svärmade för medeltiden och lät Valdemarerna och Absalon och Saxo stå upp ur sina gravar för att väcka Danmark till nytt liv. Förvisso kände de sig mera hemma i Sorø klosterkyrka än Holberg, som betygt Absalon sin respekt med de nyktra orden: „en fuldkommen Mand, der excellerede i alle Ting“. Men var de romantiska poeterna och lärofäderna verkligen kött av Absalons kött och ben av hans ben? Var de krigar- och erövrarnaturer och statsbyggare? Var blodet mer än en koloristisk effekt, när Ingemann diktade: „Vift stolt på Codans Bølge, blodrøde Dannebrog!“ Den manhaftigaste av dem var Grundtvig, folkledaren och politikern, men till och med hos honom kan man urskilja en ambivalens, en motvilja mot våldsmannen och här-föraren. Den kommer fram i hans Roskilde-Rim från 1814, där det hette om Absalon:

*Brat han glemte Gud og Hjorden;
først for Landet, saa paa Vagt
for sit Rov og for sin Magt
blottede den Biskop Kaarden.
Ak! naar Kirken drager Sværd,
staar i Tvivl den Svælget nær.*

Grundtvig övervann senare sina kritiska betänkligheter och inspirerade Ingemanns Absalon-hänförelse; men hos den senare möjliggjordes den endast genom en troskyldig idealisering, ett panegyriskt förskönande av den svunna hjältealdern, där allt det hänsynslösa och hårda slätas över. Ingemanns egen fromhet, den innerliga och rofyllda andakt, som ger sin milda pärlglans åt hans dikter, har inte mycket gemensamt med korstågens och kyrkopolitikens religiösa patos; det är en kristendom, som är ovärldslig evighetslängtan och aningsfull dröm. Medeltidsstorheten var för honom och för den romantiska tidsaldern en härlig vision, en „mondbeglänzte Zaubernacht“, som bildade en kontrast mot den futtiga vardagen, och där stora skuggor rörde sig och heliga ideer skimrade. Vad som för de medeltida hjältarna varit hårda realiteter, de tankar som för dem varit maktviljans och den hänsynslösa handlingsiverns verktyg, var nu förtunnat till ett stämmings- och fantasiliv, som inte på fullt allvar ville eller förmådde väcka den heroiska epoken ur graven. Vad Sorø blev medelpunkten för var en poetisk renässans för Absalons storhetstid, inte för en real.

Och för nästa släktled av soraner står denna storhetstid inte ens som ett motiv för den poetiska inbillningen, utan som ett föremål för den pietetsfulla historiska betraktelsen, för det vetenskapliga förståndet, för den sympatiska inlevelsen, som får ett stänk av vemod. Herman Bang var, om inte minnet sviker, soraner, och det kan måhända urskiljas i hans känslighet för de patriotiska och religiösa värdena; åtminstone älskade han att föreställa sig, att släkten Bang härstammade från den ärorika Hvide-ätten — men han diktade likväl inte om Absalon, utan om Haabløse Slægter. Hos Vilhelm Andersen, en av de främsta bland Sorøs alumner i modern tid, framträder bundenheten vid miljön i de ypperliga kapitel av jätteverket Tider og Typer, där han så kärleksfullt analyserar Absalons och Saxos ideer, och i den själfulla, av den finaste intuition burna karakteristiken av Ingemanns livsposi i den stora litteraturhistorien; det är den relativistiska rättvisa som kommer en älskad död till del från sörjande efterkommande. Ovillkorligen kommer jag att minnas en dag, då

jag stod samman med Vilhelm Andersen på Dalby kyrkogård en mil från Lund; vi betraktade den gravsten man brukat utpeka som Harald Heins, den danska kungens; den förmenas ha ursprungligen legat inom biskopkyrkans murar, men efter rivning och ombyggnad skall den ha blivit lämnad kvar på backen utanför. Det danska imperiet har krympt, anmärkte Vilhelm Andersen kvickt, både Harald Hein och jag befinner oss nu utanför gränsen, och jag nickade bifall; men i hans fina löje urskilde jag den smärtsamma undertonen, och han hade en tår i ögat. Det är, har jag sedan ofta tänkt, vad som finns kvar av den Absalonska stormaktstanken i den nutida soranska traditionen; med praktisk politik har den ingenting att göra.

Inte ens den stora nationella kris, som Danmark har genomgått på det senaste decenniet under den tyska ockupationen, har kunnat väcka Absalon till liv. Även de unga släktled, som gjort sin hjältemodiga insats i motståndsrörelsen och behärskat sett maktkampens fruktansvärda verklighet i vitögat, har inte kunnat aktualisera Absalons tanke på ett danskt östersjövälde. I deras publicistiska organ kan man visserligen stundom få läsa, att det största irredenta som väntar på Danmark inte ligger söder om gränsen, utan öster därom, och att det skånska problemet är olöst; men det brukar tillfogas, att det först och främst är skåningarnas egen sak, och det hela får nog kallas en atavistisk fantasi. De känslor, varmed danskarna betraktar gravkoret i Sorø, kan vi svenskar utan svårighet förstå, det är desamma som överväldigar oss när vi står inför det karolinska gravkapellet i Riddarholmskyrkan; vår nationella storhetsdröm är lika död som den danska, fem hundra år äldre. Ingen Ingemann kan längre ropa:

*Du høje Axel med Bispestaven!
Hvad Danmark var kan det atter blive:
Endnu er Fædrenes Aand i Live.*

De trossymboler, som gav Absalon upphöjda motiv för maktkampen, kan vi varken förnya eller ersätta med moderna ideologiska surrogat; vad som för primitivare tidsåldrar var naiv realism och naturlig självhävdelse skulle för oss bli brutal cynism. Och vi lever på en annan stjärna. Den har krympt; det finns inga avstånd, inga utmarker, ingen rörelsefrihet för de små folkens aktivitet. På varenda punkt av jordklotet är det de stora kraftfaktorerna, som gör sig gällande och faller utslaget: de svagare är dömda till passivitet för egen räkning, och att förresten vara brickor i spelet. Det gäller inte bara Danmark och Sverige och andra småstater; vi kan trösta oss med att vi alla har blivit småstater, ur stånd att föra nationell maktpolitik, inte bara det besegrade Tyskland, det brutna Polen, det tämjda Tjeckoslovakien, utan också de forna stormakterna Frankrike och England, två gånger å rad segerrika i de krig som betytt Europas nederlag. Det finns nu bara två stater, som har resurser att driva nationell maktpolitik, bygga imperier och intressesfärer, såsom Danmark och Sverige en gång försökte, och som kan skapa moderna ideologier till motivering för världsskakande krigiska handlingar; bara två, och med den verkynskraft, som förstörelsevapnen nu fått, är det en för mycket.

Det ligger aftonstämning över Sorø, men det är inte den som Ingemann besjög: Fred hviler över Land og By.

Fredrik Böök.

IN MEMORIAM

Kaptajn *Jørn Eggert Benzon*, født 3/11 1910, udgik fra Sorø 1930 (S. m.) Forliste den 30/1 med sit Skib „Kimta“ og hele Mandskabet i en Orkan ved Haugesund.

Kammeratskabet er vor bedste Arv fra Sorø, derfor er Savnet særligt stort for os, naar en af Vennerne dør.

Kaptajn
Jørn Eggert Benzon

Kære Jørn! — Du var en ualmindelig god Kammerat — et særpræget og ejendommeligt Menneske, født med et romantisk og fantasifuldt Sind — det prægede al din Færd.

Du skrev og tegnede i Minerva — drømte, fabulerede og charmerede os alle.

Det var naturligt, at din Livsbane ikke fulgte de sædvanlige Stier — Oplevelsestrangen og Flugten fra Hverdagen førte dig rundt over det meste af Kloden, og bragte dig Mængder af Oplevelser og Eventyr.

Det var festligt at mødes med dig her hjemme og høre Beretninger derudefra — det var en Oplevelse at modtage nye Indtryk og friske Impulser — hvorfor er de dog ikke blevet skrevet ned. — Du lærte aldrig at sanke i Bunke, men du naaede det, der er det væsentlige, at lære Livets Mangfoldighed at kende, at glæde sig over alt, hvad Liv er.

Ivar Christensen.

SORANERNE I DET KGL. TEATER PAA HOLBERGS FØDSELSDAG 3. DEC. 1948

I Det kgl. Teaters jubilæumsprogram, der er fyldt med lykønskninger fra prominente personer, skriver universitetets rektor, dr. phil. H. M. Hansen blandt andet: „Teatrets Kunst har da næppe bedre og mere opladte Venner end vore Akademikere, unge og gamle. De glæder sig over at kunne benytte Jubilæet som Anledning til at udtale deres Tak for Det kgl. Teaters Indsats gennem dette lange Spand af Aar“.

Gennem fader Holberg har vi soranere en særlig tilknytning til det kgl., som søger for at holde vor velynders skæmtende og moraliserende ånd i live. I ovennævnte udtalelse kunne vi erstatte „vore Akademikere“ med „vi akademister“ og dermed give udtryk for vor taknemmelighed over for tea-

tret, som hver 3. december tænker på os soranere, unge såvel som gamle.

Denne 3. dec. lå en klasse for sig, idet den førte an i rækken af festforestillinger i anledning af teatrets 200-års jubilæum, hvilket dels markeredes ved de mange festklædte tilskuere, dels ved kong Frederiks og dronning Ingrid's nærværelse. Efter at Kuhlaus Elverhøjouverture havde indledt, gik tæppet op for Holger Gabrielsens bearbejdelse af „Barselstuen“, som blev fortrinlig udført af teatrets førende kræfter. Navnlig 2. akt, hvor Barselqvinden modtager besøg af sine med-søstre, var et fyrværkeri af fine præstationer — hvordan har Holberg dog kunnet finde på så mange divergerende personligheder? Denne snusfornuftige mand er stadig aktuel; skønt møntet på datidens borgerskab rammer mange af hans beske pile tværs igennem de 2 århundreder og ind i os.

Som dessert kom Johan Svendsens og Harald Landers „Fest-Polonaise“ i en fin udførelse, hvorefter vi soranere begav os over torvet for at fortsætte endnu en liden stund under mindre højtidelige former i „Opera-Caféen“, hvor Torben Madsen og Badse Winther havde forberedt vor ankomst. III g'erne anbragtes ved et langt bord, hvorimod vi voksne sluttede os sammen i smågrupper — nogle på så spartanske sæder som ølkasser i mangel af bedres havelse. Men sædet er jo ret underordnet, når blot vi alle er soranere. På trods af, at vi ikke var alene, lykkedes det såvel vor formand, direktør Krog-Meyer, som rektor Bohn at sige nogle ord, i sidstnævntes tilfælde understreget ved et hurra for Soransk Samf. Kort efter brød man op og gik hver til sit — Holberg var endnu engang fyldt år.

sem.

REALISTERNE FRA 1924

Realisterne 1924 planlægger en Fællestur til Sorø i Sommer. Sæt jer venligst i Forbindelse med Kontorchef *Børge Baggese*n, Vintergækvej 6, Kastруп; han vil ordne og gøre det fornødne Forarbejde.

SORANER-FROKOSTEN DEN 3. FEBRUAR

Vort Frokostbord er ved at blive for lille, 3 Gange maatte vi dække om for at skaffe Plads til de fremstormende Kammerater.

Bestyrelsen var repræsenteret ved *Louw*, *Brincker* og *Torben Madsen*, og mange Aargange, særlig mange fra 1924—30, var mødt op til Frokosten i Grand Café for at være sammen med Venner et Par Timer.

Du, som læser dette, burde sætte dig i Forbindelse med en af dine gamle Skolekammerater og komme til næste Stævne-møde Torsdag den 3. Marts. Du vil befinde dig godt hos os.

Af de helt gamle „Ærkesoranere“, der var til Stede, kan jeg nævne *Emil Bang* (R. 94), *Vilh. Bay* (R. 95), *Rich. S. Dahl* (udg. '96) og *Ludvig Wagner* (S.'91).

Direktør *Louw* bød velkommen og dirigerede vor Hilsen til den gamle Skole med de traditionelle Hurraer og foreslog, at vi sang vor „Slagsang“ „*Hellig er vor Ungdoms Lyst*“; det gjorde vi, og Samværet gik let og behageligt med Taler, Afbrydelser, haanende Tilraab og Latter, som det sig hør og bør inden for vor Kreds. *Sophus*, der var sygemeldt, gav *Petits-Fours* og Kransekage til Kaffen. Kl. 2 spredtes vi igen for alle Vinde; men vi mødes igen Torsdag den 3. Marts — vær sikker paa det.

Badse W.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Nye livsvarige Medlemmer

To af Soransk Samfunds ordinære Medlemmer er i 1948 blevet livsvarige Medlemmer af Samfundet:

Læge *Johannes Poort* (S. '34), West Seattle 99, Washington, U.S.A., og Civilingeniør *Børge Jørgensen* (S. '38), Emmastad, Curacao, N.W.I.

*

Runde Aar:

Forpagter *Helge Kipp* (R.'16) fyldte den 22. Januar 50 Aar. Helge Kipp, der i en Snes Aar har haft Allindemagle- gaarden i Forpagtning, er kendt som en overordentlig dygtig Landmand og en ideel Arbejdsgiver. Desværre har Helge Kipp i en Del Aar været plaget af Sygdom; men det har ikke for- maaet at kue hans straalende Humør. Forpagter Kipps Brødre er Soranerne *Poul Kipp* (S.'14) og *Sven Mogens Kipp* (Mlsk. eks. '19).

Den 28. Januar blev fhv. Forpagter *Viggo Bojesen* (R.'97) 70 Aar. Slægten har i mere end hundrede Aar haft intim Til- knytning til Sorø. Forp. Bojesens Fader *Hakon B.* (Soraner 1848—50) var fra omkr. 1880 Ejer af Knudstrupgaard, som han købte, da han som gammel Soraner vilde have sine Søn- ner paa Sorø. Hakon B.s Onkel, *Ernst Frederik Christian Bojesen*, blev 1840 Lektor i Græsk ved Sorø Akademi; 1847 blev han Rektor ved Skolen (konstitueret allerede 1843). 1863 ombyttede han paa Grund af Svagelighed sit Embede med Rektoratet i Roskilde. En anden Onkel, *Rasmus Bruun Bojesen*, levede i Sorø fra 1831 til sin Død 1877; han var først Amanuensis hos daværende Distriktskirurg Søren Wendelboe, hvem han efterfulgte i Stillingen som Distriktslæge. Viggo Bojesen uddannedes som Landmand, bl. a. paa Vedbygaard; 21 Aar gl. blev han Forvalter sammesteds, senere var han paa Kærsgaard paa Fyn. Efter et Ophold i Canada 1910—1914 vendte B. ved Verdenskrigens Udbrud tilbage til Danmark og forpagtede Rangle Mølle under Godset Adolersborg; siden 1929 har han været bosat, først paa Liselund i Lyngø, siden i Sorø. Hans Brødre var Kommandør i Siam *Magnus Bojesen* (udg.'85), 1871—1945, og kgl. Skovrider Hilmar Bojesen, (S.'90), 1873—1934 (Nekrologer i Soranerbladet 31. Aarg. S. 3 og 20. Aarg. S. 11).

*

I Frederiksberg Kirke viedes den 8. Januar Cyklehandler *Richard Rørdal* (R.'29), Søn af Grosserer Rørdal, til Frøken Lillian Seidelin, Datter af Fabrikant C. A. Seidelin.

*

Bankfuldmægtig *Jørgen Erik Ulrich Fanø* (S.'36) er pr. 1. Januar 1949 udnævnt til Bankbogholder i Haslev Bank.

*

Cand. mag. *Johannes Engberg* (S.'39) er blevet ansat som Lærer ved Askov Højskole.

*

Øre-, Næse- og Halslæge *Gunni Dalmark* (S.'29) har over- taget afdøde Dr. Poul Henius' Klinik paa Østergade. Dr. Dal- mark var i flere Aar Dr. Henius' nære Medarbejder.

*

Fuldmægtig ved Brøndbyernes Kommune, *Anton Emil Stra-*

rup (S.'25), hvis Avancement til Kontorchef for Haslev— Frerslev Kommunes Administration meddeltes i Soraner-Bla- dets Januar-Nummer, tiltraadte sin nye Stilling fra 1. Februar.

*

Paa Polyteknisk Læreanstalt har *Vagn Askegaard* (S.'43), Søn af Snedkerm. A., Sorø, bestaaet Afgangseksamen som Ma- skiningeniør.

*

Statsradiofoniens dramatiske Afdeling har til Udsendelse antaget Kærlighedsnovellen „Martina“ af den store spanske Forfatterinde Grevinde Emilia Pardo Bazán (død 1921 i Madrid som Professor i neolatinsk Litteratur ved Universitetet dér, i Oversættelse ved *Ketil Motzfeldt* (Udg.'18).

*

Kaptajn i den kanadiske Hær *Johan Keller Motzfeldt* (R.' 18) er blevet udnævnt til Major.

*

Frøken *Inger Norrie*, vor gl. Formands Datter, har maattet fraflytte sit Sølvsmedieværksted og Forretning, Nikolaj Plads. Hun vil, indtil der igen findes passende Lokaler, drive sin Virksomhed fra Privathopælen: Peder Skramsgade 12, 2. Sal, Hjørnet af Holbergsgade. Dette til alle gl. Soraneres Ihu- kommelse.

*

Dan Møller Frederiksen (R.'30) har nu bosat sig i Argen- tina; hans gamle Kammerater kan finde ham under Adresse: Zapiola 2025 — Buenos Aires. Rep. Argentina. Han sender venlig Hilsen til alle.

*

En anden god gl. Soraner kan ogsaa findes i Argentina, nemlig *Aage Geleff* (R.'08). Adressen er: Los Palvorines T. C. del Estado.

*

Gammel nordisk Heltkraft: Dagbladet „Politiken“ har i Januar foretaget en Undersøgelse af Spørgsmaalet „Gamle Søskende“. En smuk Position her indtager Familien Winther, idet fire Søskende tilsammen repræsenterer den ærværdige Alder af 350 Aar. De fire er: Pastor emer. *Chr. Winther* (S.'85), Korsør, 94 Aar, Fru A. Medin, 91 Aar, fhv. Postmester Winther, Charlottenlund, 85 Aar og Frøken A. Winther, 80 Aar. Gennemsnitsalder 87,5 Aar!

*

Skuespilleren *Henrik Bentzon* (S.'13) var, som meddelt i Soraner-Bladets Januar-Nummer, indstillet til Bevillingen som Direktør for Frederiksberg Teater. Den 20. Januar resolverede Fru Fortuna gennem Ministeriet, at Indstillingen var taget til Følge. Men Trængslernes Tid var endnu ikke forbi: Først efter en Række besværlige Forhandlinger om Lejemaalet naaedes en tilfredsstillende Afgørelse, og Direktøren kan der- efter kaste sig over Forberedelserne til Aabningsforestillingen, Sherwoods „Og Nat skal ikke være mere“, en alvorlig Pro- paganda mod Krig.

*

I disse enerverende Tider, hvor Atombombetruslen og Spæn- dingen mellem Øst og Vest bringer Verdensfreden i Fare, mens Folk til daglig slider Nerverne tynde for at betale deres Skat med (betinget) Glæde, i disse Tider gælder mere end nogen- sinde før det gamle Ord: *Mens sana in corpore sano* — en

sund Sjæl i et sundt Legeme. En Organisation, der arbejder med dette Maal for Øje, er „Landsforeningen for Mentalhygiejne“, der netop nu med Foreningens Direktør, Forf. *Louis E. Grandjean* (Udg.'14) er ved at foretage et større Fremstød, idet der er etableret et Samarbejde med Røde Kors. Man agter særlig at tage sig af forslidte Husmødre og de saakaldte Problembørn, hvis Antal stiger i foruroligende Grad. (Sidstnævnte Kategori af *homo sapiens* kunde dog efter Red.s ringe Mening bringes betydeligt ned i Omfang, hvis der blev gjort en Indsats for at opdrage Børn til at operere med de gammeldags Begreber Pligt og Lydighed).

En nødvendig Forudsætning for med Oplagthed at kunne honorere Dagliglivets Krav er en god Nattesøvn. Ogsaa Søvn er et Problem, som Forskningen har kastet sig over. Dr. med. *Gudmund Magnussen* (S.'26), der for faa Aar siden forsvarede en Doktordisputats om dette Emne, taler i „Politiken“ for den 30. Januar 1949 kloge Ord herom og giver allehaande Anvisninger til at opnaa dette nødvendige og eftertragtede Gode.

Til Belysning af tidligere Tidens noget haardhændede Opdragelsesmetoder aftrykkes efter „Politiken“ af 30. Januar 1949 et af de Breve, som den nuværende Undervisningsminister *Hartvig Frisch*' Oldeforældre, Godsejer *Constantin Frisch* og *Hustru, f. Tutein*, skriver til Professor *Japetus Steenstrup*, 1841—45 Lærer paa Sorø, i hvis Hus i Sorø deres to Dreng (12 og 10 Aar) — *Hartvig*, 1833—90, udg.'49 (den senere Skolebestyrer af „Lyceum“) og *John* f. 1835, udg.'50 (den senere Kunstmaler, der døde af Tyfus i Florens ca. 1867), der begge gik i Sorø Skole ved Akademiet — var i Pension.

Moderen, *Catharine Frisch*' Brev lyder saaledes:

„Charlottendahl, 26. Oct. 1845.

Indlagte Brev og Haartot modtog jeg med Posten, og ved at see *Hartvigs* Hoved, da han kom her til mig, gjorde det mig ondt at bemærke den betydelige Plet, af hvilken Haaret med Rod er afrevet, og som vel næppe kunne voxte frem. — I denne Anledning er jeg saa frie, bedste Hr. Professor *Steenstrup*, at bede Dem gjøre vedkommende Lærer opmærksom paa den vel voldsomme Maade at tugte et Barn paa. Ryggen kan jo bedre modtage en Revselse, naar en saadan gøres fornøden. Min Mand vil saa ugjerne klage.“

I vore Dage er det ganske anderledes. Falder der en *Lus-sing*, drager *Skolepsykologer* og *Presse* straks i *Harnisk* og søger efter bedste Evne at skræmme Livet af den barbariske Lærer.

Dr. phil. *Anton Fr. Bruun*, (S.'20), der for nylig rejste til *Sydney*, opholder sig i Februar Maaned paa *New Zealand*, hvor han som Repræsentant for *Videnskabernes Selskab* deltaget i en Kongres om *Stillehavets oceanografiske Problemer* og selv fortæller om de fremskredne Planer for en toaarig dansk *Dybhavsekspedition* omkring *Jorden*, som han haaber at starte i 1950. I *Begyndelsen* af *Marts* flyver Dr. *Bruun* over *Fijiøerne* og *Honolulu* til *San Francisco*, hvor han bl. a. vil studere *Steinhart Akvariets* fine *Samlinger* af *Stillehavets Dyreliv*. Fra *Vestkysten* fortsættes til *Chicago*, der har *Verdens største Akvarium*. Dr. *Bruun* ventes hjem lidt ind i *April*, og ikke mindst *Akvarievennerne* — han er *Dansk Akvarie Unions Formand* — glæder sig til at gense ham.

Den 14. Januar 1949 døde Frøken *Laura Raun*, i mange Aar *Husbestyrerinde* hos *Lektor H. Rosen* i *Sorø*. Hun jordfæstedes paa *Lynge Kirkegaard*.

Overretssagfører *Hans Peter Plesner Frandsen*, f. den 9. September 1884 og udgaaet fra *Sorø* med 4. Kl.s *Hovedeksamen* 1901, afgik pludselig ved Døden den 25. Januar 1949.

Den over det ganske Land bekendte *Prisinspektør Kaj Schumacher* (Udg.'14), der med *Januar Maaned*s *Udgang* fra-traadte sin omtvistede *Stilling*, har nu faaet *Meddelelse* om, at der ikke findes nogen Grund til at rejse *Tiltale* mod ham, som *Centralforeningen* af *Hotelvært- og Restauratørforeningen* i *Danmark* havde ønsket det. *Handelsministeriet* henviser til, at *Schumachers Arbejde* har været af meget vanskelig *Karakter*, og at han har maattet udføre sit *Arbejde* inden for et *Omraade*, hvor der i *Aarenes Løb* har fundet en *Række* til-dels alvorlige *Overtrædelser* af *Prislovgivningen* *Sted*. Det bemærkes, at *S.* har vist megen *Nidkærhed* i sit *Arbejde*.

Forfatteren *Andreas Winding* (Udg.'98) planlægger for *Øjeblikket* en ny *Bog* om de sidste 10 Aars *franske Politik*, set under en *europæisk Synsvinkel*. *Bogen* vil udkomme snart.

Maleren og *Radereren C. V. Stubbe-Teglbjærg* (R.'10) udstillede i *Tiden* 4.-22. *Februar* i *Bachs Kunsthandel* en *Række* *Malerier*, *Akvareller*, *Tegninger* og *Raderinger*. *Kai Flor* karakteriserer *Stubbe-Teglbjærgs Kunst* som beslægtet med vor *Guldalders Tradition*, forenet med et *Stæk* af *japansk Enkelhed*.

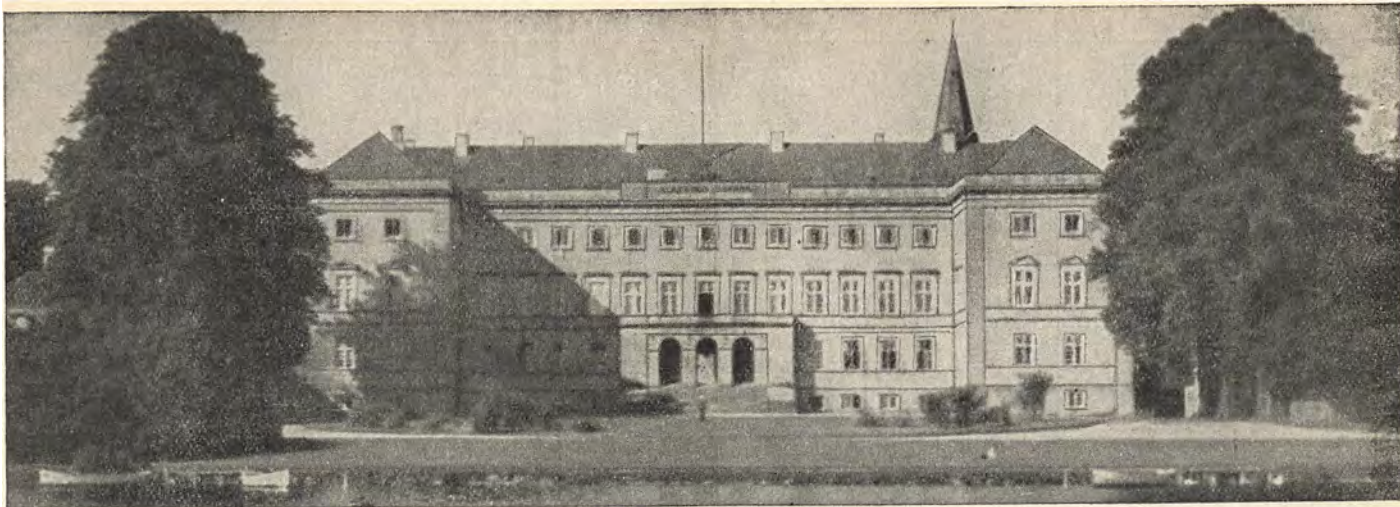
Den 1. *Februar* fejrede *Arkitekt Algot Lantrup-Larsen* (Udg.'08) 25 Aars *Jubilæum* som *Arkitekt* for *Sorø Akademi* og *hyldedes* saavel *privat* som *officielt* for sin *udmærkede Virksomhed*.

Hugo O. F. Rød (S.'34) har ved *kgf. Bevilling* faaet *Tilladelse* til at føre *Familienavnet Faber-Rod*. *Hugo Faber-Rod* tiltræder den 1. *Marts* 1949 som *Direktør* for *A/S P. F. Nielsen's Eftf.*, *Nørregade 24, K.*

SORANERBLADETS REDAKTION

takker de mange *Indsendere* af *Stof* til »*Gamle Soranere* og *soranske Noter*«; dog beder vi om, da vi ønsker at gøre de *personalhistoriske Notitser* saa *værdifulde* som muligt, at *Indsenderne*, *nøjagtigt* angiver *Data* for *Tiltrædelse* af *Stillinger*, *Avancementer* o.s.v. Trods al *anvendt Møje* har der i *Bladets Januar-Nummer*, *S. 2*, *Spalte 1*, *Lin. 10 f. o.* *indsneget* sig en *beklagelig Trykfejl*, som den *kyndige Læser* naturligvis straks vil have bemærket; i *Stedet* for *Karhed* skal der læses: *Starkad*.

Redaktion: *Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærrff*, Tlf. *Hørsholm 427*. — *Redaktionssekretær* og *Annoncer*: *Grosserer John H. Winther*, *Jens Munksgade 3, Øbro 4091*. *Ekspedition*: *Lyngbyvej 170, Ryvang 6201*. — *Tryk*: *Selandia Bogtryk, København*.

ET HJØRNE AF HOLBERGS BIBLIOTEK — OG AF MIT

Af Professor, Dr. phil. *F. J. Billeskov Jansen.*

Med Tilladelse af Bladet og Forfatteren (der har foretaget nogle smaa, stilistiske Rettelser) bringer vi et Optryk in extenso af Professor *Billeskov Jansens* Kronik i „Berlingske Aftenavis“ for 11. Februar 1949. Professor B. J. fortæller, at Kronikken har fremkaldt en Henvendelse fra Sorø Akademi. Foranlediget af Skolens Bibliotekar, Lektor L. Balslev, har en litterærinteresseret Akademist, Svend Gram Jensen, meddelt Professoren, at afdøde Lektor Alfred Glahn har efterladt en Række Notater vedrørende Holbergs Bibliotek, og at disse heror i Akademiets Samlinger. Professor B. J. vil nu undersøge Lektor Glahns Papirer for at konstatere, om der af dem kan udtrages Resultater for Holbergforskningen og ganske særlig for den kommenterede Udgave af Holbergs Epistler, som B. J. foretager i disse Aar.

I sin 240. Epistel sammenligner Holberg to Privatbogsamlinger. Den ene har Bøgerne i streng Orden og nitid Indbinding; i den anden staar de skødesløst opstillede og i Bind, der slet ikke svarede til Indholdet. Holberg har i denne skæmtsomme Opsats karakteriseret Prydbiblioteket og Brugsbiblioteket. Hvor han taler om det første Biblioteks Ejer, »N. N.«, rammer han den moderne Bibliofil: »Han selv ømmes ved at røre ved nogen Bog; hvorudover de alle see ud, som de nyeligen vare komne fra Bogbinderen. Da jeg vilde udtage en Bog, bad han mig at tøve lidet, løb hen for at hente sine Handsker, paa det at han ikke skulle røre dem med blotte Hænder«. Og sine Sympatier for det uordentlige, men nyttige Biblioteks Ejer, »Theo-

dorus«, lægger han ikke Skjul paa; Ep. 240 slutter saaledes: »ligesom mange strømme til N. N., for at see Bibliotheket, uden at tale med Manden; saa søge mange Theodori Huus, for at tale med Manden, uden at see Bibliotheket, hvilket er udi ingen Estime«.

Bibliofil, det kan man kalde den, der samler for at samle. Hans Bogsamling har sit Formaal i sig selv, Maalet er: Fuldstændighed og Fejlfrihed; Samlingen skal gøres komplet, Eksemplarerne ombyttes til de er perfekte. Samlingens Omraade var vel oftest bestemt af en Forkærlighed for denne Forfatter, Genre eller Tidsrum, men for den sande Bibliofil er disse indholdsbestemte Motiver trængt tilbage af den ublandede Samlermani, hvori ofte indgaar en næsten professionel Æmhed for Bogens typografiske Udstyr: det, man bebrejder den saglige Theodorus, at han ikke ved, at »fast alle Literati nu omstunder mest reflektere paa Bøgernes Form, det er, paa Charactererne (d. v. s. Typerne), Papiret og Kobberstykkerne«.

Men lader det sig aldrig gøre at forene Samletrængen med det praktiske Behov? Jo, det sker, og da vistnok hyppigst blandt Filologer og Litteraturhistorikere, for hvem en hvilken som helst Bogs Nærværelse kan faa filologisk eller litteraturhistorisk Betydning. Jeg har igennem en god halv Snes Aar samlet med Samlerens rene Lidenskab, men for at tjene den rene Videnskab. Jeg har fundet et Jagtdistrikt, hvor hvert Stykke nedlagt Vildt er Næring for Jægeren.

Jeg samler paa Holbergs Bøger. Nu ved jeg godt, at det for Bibliofiler og Bibliografer betyder de Bøger, Holberg har skrevet, Originaludgaver, Optræk o. s. v. Sammenlign Serien med »Kaj Munks Bøger« og »Nis Petersens Bøger«. Og talrige er de Samlere, der har specialiseret sig i Holberg-Udgaver og Litteratur om Holberg. Men jeg synes, det er morsommere, om Grundtvigs og Kierkegaards Bøger maa betyde deres Bogsamlinger, saaledes som vi — i det store og hele — kender disse fra Auktionskataloger. Holbergs Bøger det er for mig dem, Holberg har cjet og benyttet til Studier.

Om Holbergs Bibliotek ved vi, at han testamenterede det til Sorø Akademi, og at det blev tilintetgjort ved Akademiets Brand i 1813. Det er altsaa ikke muligt at lægge Haand paa de Eksemplarer, som Holberg har haft. Derimod kan man i en Mængde Tilfælde bestemme, hvilken Forfatter Holberg læser og citerer, og i hvilken Udgave han har haft dem.

Da Sorø Akademi brændte, var man ved at trykke en Fortegnelse over Bogsamlingen; 1. Del heraf er bevaret, indeholdende Værker inden for Teologi, Filologi og Jura. Ved de Bøger, der var skænket Biblioteket, er Giverens Navn tilføjet. Desuden har man bevaret to Bogauktionskataloger fra 1732, hvori man ved hvert Værk i Haanden har tilføjet Køberens Navn og Auktionsprisen. Af disse to Kilder, de ufuldstændige Bibliotekskataloger og de to Auktionskataloger, har Holbergianeren Chr. Bruun uddraget Materiale til en »Fortegnelse over en Del af Ludvig Holbergs Bibliotek«, 1869, en lille Bog, der blev trykt i kun 100 Eksemplarer, og som i sig selv er lidt af en Sjældenhed. Det begyndte da med, at jeg i en Besvarelse af Universitetets Prisopgave for 1935, om Holbergs litterære Kilder, gjorde systematisk Brug af Bruuns Liste. Overalt hvor det lod sig gøre, sammenholdt jeg Holbergs Originalværker med de Tekstbilleder, han har haft for sig, naar han benyttede litterære Kilder. Drejer det sig f. Eks. om en ældre Forfatter, som Horats eller Montaigne, har Holberg til sin Raadighed ikke blot Klassikeren, men Noter under Teksten og eventuelt orienterende Marginalnoter. Enhver, der er vant til at læse den Slags Editioner, vil vide, hvilken Betydning Tekstens Udenværker har for Indtrykket og Udbyttet af Læsningen. Holberg var en hurtig Læser og en ivrig Benytter af det læste. Ved min Fremgangsmaade kunde jeg skildre, hvad han havde læst, medens han skrev sine Moralske Tanker, og hvorledes han kombinerede sine Kilder med egne Ideer og selvoplevede Begivenheder til en Række me-

sterlige smaa Prosakapitler, de første og hidtil bedste Essays paa Dansk. Netop fordi jeg konfronterede Holberg med hans eget Bibliotek, viste hans Misforstaaelser af Teksten og Noterne, afslørede hans utilstaaede Laan, kunde jeg med saa megen Sikkerhed fastslaa hans store Originalitet.

Alt dette Arbejde foregik paa det kongelige Bibliotek, hvis Rigdomme netop i denne Tids Litteratur er hartad udtømmelig. Det faldt mig ikke ind at ville eje Holbergs Kildeskrifter — før jeg en Dag paa en Auktion købte en laset Udgave af Boileaus Skrifter for en Krone. Den var trykt i Amsterdam 1717 og i Oktavformat. Den kom jeg til at holde meget af, for ved at sammenligne den med alle eksisterende Udgaver op til 1720 af denne franske Satiriker og litterære Lovgiver, blev jeg klar over, at Holberg højst sandsynligt har brugt netop denne Udgave af Boileau. Og det er ingen ringe Ting — for det var som bekendt Boileau, der gjorde Holberg til Digter; det var ham, han efterlignede og kappedes med, da han i Aarene op til 1720 skrev »Peder Paars« og Skæmtedigtene. Og jeg saa, hvorledes han lod sig inspirere baade af Udgavens Kobberstik og Fodnoter.

Min næste Erhvervelse havde ogsaa Forbindelse med Holbergs tidligste Digtning. En Ven af mine Holberg-Studier forærede mig en lille Bog, der var trykt i Leipzig 1715 og som havde forlystet Holberg. Den var skrevet paa Latin af en kaad Professor, J. B. Meneke, og handlede om de Lærdes Humbug, De Charlataneria Eruditorum.

Fra det Øjeblik jeg stillede dette Skrift ved Siden af Boileau-Bindet, var jeg leveret. Een Bog inden for en Gruppe er en Kuriositet, en Spøg, men to det er Alvor, for de udgør Begyndelsen til en Samling. I de følgende Aar, hvor Holbergstudierne fortsattes for fuld Kraft, pløjede jeg Antikvarernes Kataloger og laa paa Lur ved Bogauktioner. Min Glæde var saa stor som min Møje, da jeg en Dag fra en Auktion hos Hee slæbte hjem Rapin Thoyras' Histoire d'Angleterre, som udkom i Haag 1724—36, 13 svære Kvarthind. Slaa et af dem op og læg det ved Siden af Holbergs Danmarks Riges Historie; De vil se, at dette Værk, der har været afgørende for Holbergs Maade at skrive sin Nationalhistorie paa, ogsaa er hans Forbillede i det typografiske Billede.

Men der kom dog først Fart i Indsamlingen, da jeg blev bosat i Paris for tre Aar. Bruuns trykte Fortegnelse og mine egne Lister havde jeg paa mig, naar jeg besøgte *les bouquinistes*; jeg var snart kendt med de fleste paa venstre Seinebred. Der er stadig den Charme

over Antikvarboghandlernes Butikker, som tidligere fandtes i alle Boglader: man kommer ind i et bestemt Ærinde, men falder i Snak med Værten, havde jeg nær sagt, eller en af hans Kunder. Hyggelige Stunder omkring væsentlige Ting.

Jeg havde lige disputeret paa en Afhandling om Holbergs latinske Epigrammer. I denne lille Humanistgenre havde Holberg øvet sig under Indflydelse af to Mestre, den romerske Klassiker, Martial og den lærde Englænder John Owen. Jeg vidste i hvilke Udgaver, og snart fandt jeg Martial, en velkommenteret Edition fra det foregaaende Aarhundrede. Og en Dag stod jeg ogsaa med Owens Bog i Haanden, en lille finttrykt Duodez. Eksemplaret var meget jævnt, Prisen endnu ringere. Det er den eneste af Holbergs Bøger, jeg har købt ved Kajerne; dér kan man gøre Fund af denne Slags, hvor Samlerens Begær giver Bogen Værdi; oversete Rariteter gives næppe mere.

Flere Gange traf jeg paa Daciers franske Oversættelse (1724) af Plutarks sammenlignede Biografier. For os i Dag er den uden Betydning, men Holberg er igennem adskillige Aar vendt tilbage til Plutark netop i denne Skikkelse. Mest naturligt, da han skrev sine egne sammenlignede Heltehistorier; da var Plutark baade Bogens litterære Forbillede og Stofkilde for flere af Holbergs Livsskildringer. De ni smaa Bind samler da heller ikke Støv paa min Reol; ofte glider mit Øje ad de Linier, som gamle Holbergs fulgte.

Montesquieu's opdigtede »Persiske Breve« fra 1721, fik en øjeblikkelig Sukces, og tryktes hastigt op; da det lykkedes mig at faa Tag i det rigtige Optræk, »Lettres Persanes, Amsterdam 1730«, var det ligesom jeg saa Holberg for mig, dengang Niels Klims opdigtede Rejse spøjte i Hovedet paa ham.

Da Kilestudierne i Holberg begyndte, var det, som antydet overfor, Moralske Tanker, der først holdt for. Da Holberg fik fat i Montaignes »Essais«, skete der noget nyt i den danske Prosalitteraturs Historie. Intet Værk spurgte jeg ivrigere efter i Paris — vel at mærke i Pierre Costes 4. Udgave, trykt i London 1739. Flere Gange har jeg staaet med et tilgrænsende Optræk, tvivlraadig — men altid ladet det staa, for til sidst at blive belønnet med den gode Edition, oven i Købet i et gedigent Forlagsbind fra Tiden, med Guldet endnu straalende paa Ryggen, og det haandmarmørerede Forsatspapir i usvækkede Kulører.

Næsten lige saa tilfreds var jeg, da jeg købte et Arbejde af lignende Karakter, omend langt mindre bekendt, Le Gendre's *Traité de l'Opinion*, i Originaludgaven 1733. Jeg vidste, at Holberg havde flittig øst

heraf til sine Epistler. Men min Fornøjelse svandt, da jeg selv kom til at arbejde mere indgaaende med Epistlerne og opdagede, at Holberg har brugt tredje ændrede Udgave fra 1741. Mit Eksemplar er forsynet med et interessant Superexlibris, Præsident Bouhiers Vaaben, det er vistnok stadig nogle kønne Tomer — blot ikke i mine Øjne; bruger jeg dem hjemme til foreløbig Orientering, er det uden Venlighed og Fortrolighed. Saaledes kan det altsaa gaa til, i min Bibliomani, at Førsteudgaver helt taber Farven blot ved Tanken om en eller anden senere Udgave.

Paa sine ældre Dage læste Holberg villigt Græsk — dog helst med en latinsk Snydeoversættelse ved Siden. En saadan er der i den af hans Sofokles-Udgaver, Heidelberg 1597, 8°, som jeg købte i Paris, hvor der var et vældigt Forraad af ældre Klassikerudgaver. Holberg havde to Thukydid'er, en i Folio og en i Oktav. Jeg fik dem begge. Den sidste indeholder blot en latinsk Version, medens den første har baade græsk og latinsk Tekst. Denne Folioudgave er mig en Skat, en smuk Renæssanceudgave, besørget af den lærde Bogtrykker Henri Estienne, Paris, 1564. Foran og bagpaa det brune Skindbind staar Arabesker og franske Liljer i Guld med Trykaaret i Hjørnerne.

Ryg og Hjørner var slemme medtagne, da jeg købte Bogen. Men jeg gik op til min gode Hjælper, Monsieur Perreau, i Rue des Canettes, ved Saint-Sulpice Kirken. Det var en af disse ægte og ærlige Haandværkere, som man ikke behøver at spørge forud om Prisen: »Det kommer an paa, hvor lang Tid det vil tage at gøre den i Stand«. M. Perreaus snævre Hybel var et Hospital for gamle, svage Bøger. Saadan maa han selv have følt det, for da han saa denne Bog, konstaterede han fagligt og kønt: »Il est très malade«. Da jeg et Par Uger senere hentede min Thukydid, var denne ikke til at kende igen; med gammelt Læder, Klister og lidt Guld havde den omhyggelige Bogbinder givet den næsten 400 Aar gamle Bog sin Ungdom tilbage.

Ja, naar Udgaven er den forønskede, føler Samleren en bibliofil Glæde ved Eksemplaret, som gaar langt ud over det videnskabelige Formaal, Rekonstruktionen af Holbergs Samling. Det sker for mig, naar jeg ser paa »Tutte le opere di Nicolo Machiavelli«, 1550, og endnu mere, naar jeg benytter »Œuvres philosophiques de Mr. de la Mettrie«, Amsterdam 1752, en Bog, som Holberg saa at sige har anmeldt i sidste Bind af sine Epistler. Her, hvor alle Fordringer til Teksten er opfyldt, kan jeg frit fryde mig over det yndige Maroquinbind, de fine Stempler, der kanter Bindets Indersider, det ciselerede Guldsnit. Indbindingen er en-

gelsk Arbejde, »Bound by R. Riviere« staar der. Det stemmer med, at det øverste af tre Exlibris er engelsk, nedenunder har en Tysker sat sit og paa næste Blad har en Franskmand placeret sig. Bogen har vandret vidt, som La Mettries dristige Tanker gjorde det.

Jeg kom hjem fra Paris, og der gik færre Fisk i mit Net. Jeg nævner her kun en enkelt Fangst. Gennem flere Aar havde jeg, under Arbejdet med min Udgave af Holbergs Epistler, haft Følelsen af, at der i Holbergs Bibliotek har staaet et Konversationsleksikon. Til sidst havde jeg samlet et betydeligt Materiale, Stof, der maatte hidrøre fra et Opslagsværk. Jeg foretog en rationel Gennemgang af Det kgl. Biblioteks imponerende Forraad af de nu længst forældede Encyklopædier paa forskellige Sprog, idet jeg i dem alle slog efter paa bestemte Stikord. Snart var Sagen klar: Holberg havde udskrevet Chambers' Cyclopædia, et vældigt Værk paa Engelsk, der kom første Gang 1728, og som er optrykt adskillige Gange. Kort efter erhvervede jeg hos en københavnsk Antikvar en Udgave, der er kommet efter Holbergs Død, men som indeholder hele den Tekst, Holberg har kunnet kende, og som derfor gør stor Nytte ved indledende Undersøgelser. Det har endnu ikke kunnet afgøres, hvilken Udgave Holberg selv har haft.

I de samme Aar han tumlede med Chambers' Folianter, laa Pierre Bayle's næsten uafbrudt opslaaet paa hans Bord. Den gamle Holbergs Livbog, Bayle's inspirerende Dictionnaire historique et critique har jeg ejet i en Del Aar, men — Ak! — ikke den troisième Edition, 1720, som jeg, med stor Sandsynlighed, har kunnet vise var Holbergs. Der er for Samleren stadig hede Ønsker at faa opfyldte —

Det fremgaar af alle Oplysninger om Holbergs Bog-samling, at det var et Brugsbibliotek. Det »befatter ikke uden tilforladelige Bøger, som jeg udi mine Skrifter kand citere« siger han i Begyndelsen af Epistel 216. Theodori Bibliotek, det er hans eget. Det er da mit bibliofile Paradoks, at jeg samler paa dette praktiske Bibliotek, men udvælger Bøgerne efter saa strenge Kriterier for Format og Trykkested, at man skulde tro, jeg var Biblioman som N. N. Eksemplarer-nes Tilstand, Trykkets Tydelighed og Indbindingen, er mig ikke magtpaaliggende, men Skæbnen har villet, at jeg har maattet købe nogle af Holbergs Brugsbøger i et kostbart Udstyr, som han aldrig vilde tillade sig, men som glæder min Haand og mit Øje. Den sparsommelige Baron vilde nok ikke være helt tilfreds, hvis han fik set vort fælles Boghjørne.

Generalforsamlingen.

Soransk Samfunds ordinære generalforsamling afholdes *lørdag den 23. april 1949 kl. 19* i »Grønnin-gen«s selskabslokaler, Bredgade 78, 1, indgang fra porten, med følgende dagsorden:

1. Aflæggelse af beretning for 1948.
2. Aflæggelse af beretning fra æresretten.
3. Aflæggelse af regnskab for:
 - a. Soransk Samfund.
 - b. Understøttelsesfonden.
 - c. Jubilæumsfonden.
 - d. Valdemar Petersens legat.
 - e. Støttefonden for gamle soraneres efterladte.
 - f. Soranerbladet.
 - g. Soranerbladets fond.
 - h. 200 raske gamle soraneres stipendium.
4. Forelæggelse af budget for 1949.
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer (efter tur afgår: *Krog-Meyer, Louw, Gunnar Knudsen, Torben Madsen, Børge Ishøj og Kall*).
6. Valg af revisor.
7. Eventuelt.

Regnskab for Soransk Samfund 1948.

<i>Indtægter:</i>	
Beholdning fra forrige år	kr. 8698.59
Indgået kontingent:	
for 1947 og før	kr. 1344.00
for 1948	" 11891.00
for 1949	" 72.00
for 2 livsvarige medlemmer	" 500.00
	" 13807.00
Indvundne renter	" 119.03
Salg af emblemer	" 12.00
	kr. 22636.62

<i>Udgifter:</i>	
Sammenkomster og møder	kr. 4216.51
Soranerbladet	" 1000.00
Bladfonden	" 978.73
Papir og tryksager	" 1218.04
Porto	" 731.96
Årsskriftet	" 276.00
Medhjælp	" 803.70
Telefon	" 42.30
Blomster, krans og lykønskninger	" 361.85
Bestyrelsesudgifter	" 40.50
Revisionshonorar	" 300.00
Medlemslisten	" 2643.00
Arkivet	" 504.00
Tilskud til Fraternitas Sorana	" 100.00
Tilskud til bogpræmier på Sorø Akademis skole	" 100.00
Tilskud til Understøttelsesfonden for 1947—48	kr. 1000.00
Tilskud til Understøttelsesfonden, andel i livs- varigt kontingent	" 250.00
	" 1250.00
Tilskud til Legatet for Gamle Soraneres Efterladte	" 100.00
Tilskud til kunstmuseet i Sorø	" 200.00
Kontingentrefusion til jydsk og fynsk afdeling	" 972.00
Præmier til cricket- og fodboldkampe	" 141.60
Redaktionshonorarer	" 457.00
Diverse udgifter	" 250.30
Beholdning at overføre	" 5949.13
	kr. 22636.62

Status pr. 31. December 1948.

Aktiver:			
Kassebeholdning	kr.	59,75	
Indestående på postgirokonto	"	1022,86	
Indestående på løbende konto i sparekassen	"	530,66	
Indestående på sparekassebog	"	4335,86	kr. 5949,13
Kassebeholdning hos arkivet			" 100,00
Kontingentrestancer:			
fra tidligere år	kr.	2806,00	
fra 1948	"	3512,00	" 6118,00
			kr. 12167,13

Passiver:

Forudbetalt kontingent	kr.	72,00	
Skyldigt tilskud til Legatet for Gamle Soraneres Efterladte	"	100,00	
Balance (formue)	"	11995,13	
			kr. 12167,13

R. F. Brincker (sign.).

Soranerbladets Driftsregnskab for 1948.

Indtægter:			
Beholdning 1. januar 1948	kr.	246,85	
Tilskud fra Soransk Samfund	"	1.000,00	
Tilskud fra Bladfonden:			
Renter af obligationer	kr.	1.295,45	
+ Renter af bankbog ifl. opg.	"	20,61	
	kr.	1.316,06	
÷ for bankbogen	"	0,75	" 1.315,31
			kr. 2.562,16

Udgifter:

Avispostkontoret	kr.	360,98	
Honorar for artikler til bladet	"	581,54	
Clichéer	"	150,88	
Ekstra tryk af bladet	"	1.193,35	
Porto etc.	"	151,12	
Beholdning pr. 31. december 1948	"	124,29	
			kr. 2.562,16

Soranerbladets Status pr. 31. December 1948.

	Aktiver.	Passiver.
Kassebeholdning	kr. 6,27	
Bankbeholdning	" 118,02	
Formue		kr. 124,29
	kr. 124,29	kr. 124,29

Bladfondens Driftsregnskab for 1948.

Indtægter:			
Bidrag fra Soransk Samfund (obligationer)	kr.	1.000,00	
Renter af obligationer	"	1.312,50	
			kr. 2.312,50
Udgifter:			
Bidrag fra Soransk Samfund, modtaget i form af obligation 1.000 kr. Østift. Kreditt.	kr.	1.000,00	
Tilskud til Soranerbladet:			
Renter af obligationer	"	1.295,45	
Depotgebyr	"	17,05	
			kr. 2.312,50

FORMUE PR. 31. DECEMBER 1948

Beholdning af obligationer 1. januar 1948	kr.	34.100,00
Modtaget obligation i 1948 fra Soransk Samfund	"	1.000,00
		kr. 35.100,00

Soransk Samfunds Budget for 1949.

Indtægter:			
Beholdning	kr.	5.900,00	
Af restancer ventes at indgå	"	1.000,00	
Medlemsbidrag	"	12.000,00	
Tilskud fra jubilæumsfonden	"	600,00	
Renter	"	100,00	
			kr. 19.600,00
Udgifter:			
Moder og sammenkomster	kr.	4.000,00	
Soranerbladet: Tilskud	"	3.000,00	
Bladfonden	"	1.000,00	
Kontingentrefusion til jydsk og fynsk afdeling	"	1.000,00	
Diverse Tilskud:			
Understøttelsesfonden	"	500,00	
Cricket- og fodboldkampe	"	200,00	
Fraternitas Sorana	"	100,00	
Bogpræmie Sorø Akademis skole	"	100,00	
Støttefonden for gl. Soraneres Efterladte	"	100,00	
Papir, tryksager, årsskrift m. v.	"	1.500,00	
Porto og telefonsamtaler	"	800,00	
Medhjælp	"	800,00	
Revision	"	300,00	
Bloimster, krans m. v.	"	400,00	
Diverse bestyrelsesudgifter	"	100,00	
Diverse uforudsete udgifter	"	500,00	
Sangbog m. v.	"	1.500,00	
Overførsel	"	3.700,00	
			kr. 19.600,00

De øvrige regnskaber vil senere fremkomme i bladet.

KUNSTMUSEET I SORØ

har udsendt Beretning for Finansaaret 1947—48. Museets Formand, Maleren *Siegfred Neuhaus*, indleder med Mindeord over Museets første Formand, afd. Rektor *Raaschou-Nielsen*, hvis varme Interesse for dansk Kunst stærkt fremhæves. Af Beretningen fremgaar det, at Museet har modtaget økonomisk Støtte fra Staten, Sorø Amtsråd, Sorø Byråd, Sorø Spare- og Laanekasse, Bondestandens Sparekasse, Banken for Sorø og Omegn, Sorø Landdistrikt, Soransk Samfund og fra forskellige Kommuner i Amtet. Museet har været besøgt af 313 betalende Gæster og 212 Gratister, deraf 81 Elever fra Sorø Akademis Skole og 62 fra andre Skoler. Direktør *V. Thorlacius-Ussing*, Institutionens kunst- og museumsyndige Leder, har i en hel lille, illustreret Afhandling gjort Rede for Museets Nyerhvervelser. Soraner-Bladets Læsere vil fra Reproduktioner i Bladet kende flere af de erhvervede Kunstværker, men det maa kraftigt anbefales ved Besøg i Sorø ogsaa at kigge ind paa Museet og personligt undersøge den Nydelse det er at se god Kunst. Til Slut fremlægges Regnskab for Museet og Bygefonden, og Heftet ender med en Fortegnelse over Medlemmer af „Soransk Samfunds Museumsvenner.“

CHRISTIAN BRUNNEMANN

* 16. April 1881 — † 8. Februar 1949.

Christian Georg Brunnemann, Søn af Sognepræst til Strøby og Varpelev Christian Emil Brunnemann (1833—1906) og Hustru Sophie Marie Frederikke f. Dahlerup (1840—1913), kom paa Akademiet i 1. Realklasse ved Skoleaarets Begyndelse 1894 og gik ud af 3. Real i 1898 ved Skoleaarets Slutning.

Han gik over i praktisk Virksomhed, var bl. a. ansat i Greens Bankforretning, hvorefter han i 1906 blev Assistent i Kjøbenhavns Grundejersbank og fortsatte i Kjøbenhavns Handelsbank, Gammeltorv Afdeling, til hvilken Grundejersbankens Forretninger overgik i 1914. Her blev han i Aaret 1923 udnævnt til Fuldmægtig. I mange Aar var han Chef for Afde-

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med bladets kassebog og bilag. Beholdningens tilstedeværelse er konstateret.

Carl M. Reislev,
statsaut. revisor.

lingens Revision, indtil den ubønhørlige Aldersgrænse medførte, at han den 30. Juni 1948 blev pensioneret.

I Banken var han almindelig afholdt for sit gode Humør og for sit samvittighedsfulde Arbejde; jeg tror, jeg tør sige, at

han havde ikke een eneste Uven. Til Personalets Sammenkomster bidrog han gerne med en fornøjelig Sang. — Dog var han i de senere Aar bleven stille. Det var, som om hans Hustrus mangeaarige Sygdom, der endte med hendes Død i 1943, og hans derpaa følgende Ensomhed var for meget for hans Natur, saa han trak sig ind i sig selv.

Han talte altid med Glæde om sine 4 Aar i Sorø, deltog ogsaa i flere af Soransk Samfunds Sorøture og var i adskillige Aar jævnlig Gæst ved Samfundets Møder. Men ogsaa herfra trak han sig tilbage i de senere Aar.

Han døde pludseligt af et Hjerteslag.

En Broder til Afdøde var Overretssagfører Theodor Brunemann, f. 23.-4. 1875, Student fra Akademiet 1893, d. 7.-4. 1927.

I. Wagner.

EN HILSEN TIL SIEGFRED NEUHAUS' 70 AARSDAG

Akademiets Tegnelærer, Maleren Siegfried Neuhaus, naaede den 8. Marts de ærværdige 70 Aar, stadig i god Form og ivrigt optaget af sit Skolearbejde og sin Kunst. Neuhaus, der har faaet sin Uddannelse som Kunstner paa Kunstakademiet og paa Kr. Zahrtmanns Malerskole, har foretaget Studierejser til Frankrig, Tyskland og England og et Par Gange besøgt Italien. Efter i Aarene 1908—13 at have undervist i Tegning paa Randers tekniske Skole flyttede han 1914 til Gentofte. Siden 1915 har han været Tegnelærer paa Sorø. Her har han foruden at meddele den i Faget paakrævede Undervisning i høj Grad ved sine Foredrag og Demonstration af Kunstværker arbejdet paa at aabne Elevernes Øjne for Kunstens Vær-

dier. I Statens Museum for Kunst og andre Museer findes hans Værker repræsenteret.

Meddelelsen af ovenstaaende nøgterne Fakta giver Indtryk af en Mand, der alsidigt har søgt Orientering og Uddannelse til Gavn for sin Kunst og øvrige Arbejde. Den, der skriver disse Linier, er ikke Kunstkender af Fag og evner derfor ikke at vurdere Neuhaus' Virke paa dette Omraade ud fra snedige Analyser med aandfulde Karakteristiker af Farve og Form; derimod kan jeg afgive et Vidnesbyrd om hans Kunsts Virkning. I 30 Aar har jeg paa min Væg haft hængende et lille Billede af Neuhaus; et Landskab fra Ulstrup paa Refsnæs: En Vej snor sig forbi Landsbyens Huse, som ligger dør saa fredeligt i Sommerstilheden; Forgrunden beherskes af et mægtigt Træ, der danner Billedets Midtpunkt. Det er malt med rolig Hengivelse; i Teknik en Mellemting mellem de gamles minutøse Udpensling og de yngres brutale Smækken Farveklatter paa, derfor velbehageligt for Øjet og i sin Stemning udtrykkende en dansk Sommerdags Ro og Fred. Ofte har jeg glædet mig over det lille Billede, der i bedste Forstand er i Slægt med dansk Sundhed og dansk Idyl.

Ud fra de Værdier, Billedet gennem Aarene har givet mig, frembærer jeg til Dagen et almindeligt Menneskes Tak og ønsker, at Kunstneren endnu i mange Aar med sin ægte danske Kunst og sin særprægede Personlighed maa faa Lov til at præge dansk Kultur.

Poul Schærff.

SORØ-TUR

Den traditionelle Sorø-Tur er fastsat til *Søndag d. 29. Maj d. A.* Medlemmer, der ønsker at deltage, bedes allerede nu reservere Dagen. Nærmere Oplysninger om Turen vil fremkomme i næste Nr. af Soraner-Bladet.

SORANSKE PENNE

Liljekonwaller. Digte af Hans Egede Glahn. Med Illustrationer af Benedicte Glahn. I. Kommission paa: Aug. Olsens Forlag, Hellerup, 1948.

I en nydelig udstyret og (af Forf.s Datter) smukt illustreret Bog har Kontorchef *Hans Egede Glahn* (S'10) under ovenstaaende Titel samlet en Række Digte, der, formelt godt opbyggede, læses med Behag. Men Bogen er mere end en Samling metriske Penneprøver; den giver et Billede af en Personlighed, der er dybt forankret i Tilværelsens positive Værdier: Samfølelse med Slægt og Familie, ridderlig Kærlighed til Hustruen, Grebthed af Musikkens „tryllende Magt“, Samfølelse med Fædreland og Natur, Forstaaelse af de etiske Krav, Mennesket bør stille til sig selv. Bogen falder i fire Hovedafsnit: Det første omfatter Naturdigte; derpaa følger en Række Kærlighedsdigte, Vidnesbyrd om, at Goethes Ord „Das Ewig — Weibliche — zieht uns hinan“, er blevet til Liv i Forf.s eget Selv; tredje Afsnits Digte udtrykker Forf.s idealistiske Krav til Tilværelsen; sidste Afsnit indeholder Vers til Slægt og Venner og slutter med fem Digte, hvis Fællestitel „Mit Hjem“ tegner Lykken ved Samlivet i Kredsen af Hustru og Børn. Det hele er uddybet naturligt og følt; sære og forvredne Udtryk findes heldigvis ikke. Bogen anslaaer beslægtede Toner i Sindet, naar man læser den, og kan en Poet forlange mere?

P. Sch.

Handelsskoleejer og forstander Valdemar Petersen's Legat for unge mennesker udgået fra Sorø Akademis Skole med realeksamen.

Da nogle portioner af ovennævnte legat er ledige, bedes eventuelle ansøgninger indsendt til prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, V., inden 30. april 1949.

Sønner af forældre, der er bosiddende i Sorø, samt unge mennesker, der påtænker at gå handelsvejen, er fortrinnsberettigede.

Ansøgningen skal indeholde oplysninger om ansøgerens personlige forhold og afskrift af eksamensbevis, eventuelle anbefalinger samt motivering for, hvad legatet agtes anvendt til.

NYE MEDLEMMER AF SORANSK SAMFUND

Dim.

- 1923 Sekretær *Erik Darsø*, Jacob Erlandsensgade 9, Ø.
1939 Sekretær, cand. jur. *Hans Chr. Thranow*, Grønnevej 86, Virum pr. Lyngby.
1929 Kontorchef, cand. mag. *Svend Nielsen*, Smakkegaardsvvej 167, Gentofte.
1946 *Jens Vinter Jensen*, Fuglsang Avlsgaard pr. Flintinge.
1946 *A. Konow*, Bellevuevej 3, Klampenborg.
1947 *Jørgen M. Jensen*, Absalonsgade 29, Sorø.
1946 stud. art. *Knud Fabricius-Lauritzen*, Henrik Rungsgade 14, N.
1946 *Svend Hecht Johansen*, Sønderengen 123, Søborg.
Kommunelærer *Palle Bo Bojesen*, Wilkensvej 26 B. F.
1947 *Per Brønner*, „Fiona“, Faaborg.
1944 *Erik Andersen*, c/o Jørgensen, Dannebrogsgade 15. V.
1927 Grosserer *Jørgen Dam*, Ridebanevang 23, Gentofte.
1915 Grosserer *Hakon Ejelberg*, L. I. Brandes Allé 12, V.
1933 Dr. *Ib Søndergaard*, Vesterbrogade 10, V.
1948 Messemath *Vagn Lindhard-Christensen*, Godthaabsvej 125, F.
1925 Grosserer *H. P. Bang*, Niels Andersensvej 68, Høllernp.
1908 Arkivar, mag. art. *H. Ellekilde*, „Gammelbo“, Øverød, Holte.

SORANER-FROKOSTEN 3. MARTS

Til Frokosten den 3. Marts var vi saa mange til Bords, at vi reverenter talte sad paa Laarene af hinanden. Næste Gang maa vi laane et større Lokale for at faa Albuernum og Bevægelsesfrihed.

Stemningen var som altid god og fornøjelig, og alle Aar-gange var repræsenteret, — lige fra de gode gamle agtværdige fra halvfemsene til de unge kaade, respektløse Føl af nyere Dato. Af nittenhundredfemogtyverne var der hele 6 Kammerater, der havde sat hinanden Stavne.

Grosserer *Brincker* bød paa Samfundets Vegne velkommen; Politimester *Axel Bjerre*, Graasten (S. '13) fortalte interessante og belærende Oplevelser og Stemninger fra Graustlandet i sin Stilling som „Dronningens Vagtmeister“.

Direktør *Louw* meddelte, at den store Sorøtur finder Sted Søndag den 29. Maj, (husk at reservere Dagen — spørg Konen om Lov) — og at man samme Dag vil afsløre Mindestenen for Rektor Raasehn-Nielsen.

Mens vi taler om det: Lagde I Mærke til, at Styrelsen var stort repræsenteret? Mon det var for at vejle Stemningen blandt os paa den kommende Generalforsamling?

Tak for sidst og vel mødt igen Torsdag den 7. April Kl. 12 i Grand Café.

Badse W.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Historisk Samfund havde den 22. Februar 50 Aars Jubilæum. Begivenheden fejredes om Aftenen ved en festlig Sammenkomst paa Universitetet. Her fremdrog fhv. Museumsdirektør, Dr. phil *M. Mæckeprang* (S. '88) Minder fra Foreningens Levetid. Ved samme Lejlighed blev Dr. Mæckeprang udnævnt til Samfundets første danske Æresmedlem. Hidtil har Foreningen kun haft ét Æresmedlem, den svenske Prof. Weibull fra Lund.

* * *

I Anledning af Notitsen „Gammel nordisk Heltekræft“ i Soraner-Bladets Februar-Nummer oplyser fhv. Fuldmægtig i Finansministeriet, Ekspeditionssekretær i den kgl. Staldetat *Chr. A. Thielemann* (S. '96): Den dér omtalte Pastor emer. *Chr. Winther* (S. '85) er af det Dagblad, hvorfra Notitsen blev hentet, forvekslet med Ekspeditionssekretær Thielemanns Svi-gorfader, Pastor emer. *Torkild Christian Winther*, f. 1855, (S. '72); han var gift med Dagmar Vedel, en Datter af Emil Vedel, Amtmand over Sorø Amt 1871—1902. Søsteren, Fru A. Medin, hedder Meden og er Moder til den afdøde Billedhugger Max Meden; den anden Søster, der er nævnt, hedder ikke A., men E. Winther.

Red. takker for denne Retledning, der har belært ham om, at han ikke kan gøre nok for at faa sine Kilder verificeret!

* * *

Under Gudstjenesten i vor Frelsers Kirke i Hagesund Søndag den 13. Februar holdt Pastor Weider fra Prædikestolen en Mindetale over de syv danske Sømand, der omkom ved Motorskonnerten „Kinta“s Forlis ud for Hagesund. Blandt de omkomne var Kaptajn *Jørn Eggert Benzou* (S. '30), om hvem Soraner-Bladet i Februar-Nummeret indeholdt Mindeord.

* * *

Den 17. Januar afsløredes i Forbindelse med Indvielsen af Centralsygehusets nye Mødesal i Holbæk en Mindeplade for afd. Overkirurg, Dr. med. *C. C. K. Fleischer-Hansen* (S. '12). Amtmand Jouquières foretog Afsørlingen.

* * *

Hidtilværende Kaptajnlojtnant *Frode Worm-Leonhard* (S. '31) er fra 1. Januar 1949 udnævnt til Kaptajn af Ingeniørtropperne. Efter at have bestaaet Officersskolens Specialklasses Ingeniørkursus i Oktbr—Novbr. 1948 (Civilingeniør i Svagstrømsselektroteknik) har Worm-Leonhard i Vinter forrettet Tjeneste som Telegrafofficer ved Brigaden i Tyskland.

* * *

Til Distriktsledere i Hjemmeværnet (ialt 33), gældende fra 15. Februar, har Forsvarsministeren udnævnt følgende Sora-

ner: Kaptajn *Aage Eifer* (S. '23); hans Distrikt omfatter Indre By i Storkøbenhavn d. v. s. hele den gamle By samt Østerbro ud til Tuborg Havn; Boghandler, Kaptajn *A. G. R. Oppermann* (IV. Kl.s Hovedeks. '07) med Odsherred som Distrikt; Bagermester, Ingeniør, Løjtnant *P. Høyer* (S. '17), Distrikt: Vestsjælland, samt Civilingeniør *Jørgen Müller* (S. '22), Distriktsleder ved Hjemmeværnets Befalingsmandsskole.

* * *

Vicekontorchef *O. Mackeprang* (S. '13), der tillige er Sekretær i Kommunens Udvalg til Gaders Benævnelse, udtaler sig i et Interview i „B. T.“ for den 25. Februar om de omhyggelige Studier og Overvejelser, der gaar forud for ethvert nyt Gadenavn.

* * *

Mod Tinderne: I Soyas makabre Enakter „Gravkaffe“, der har gaaet paa „Det ny Teater“, gør *Sigurd Langberg* (udg. '15) stor Lykke som den afdødes tungføre og senile Far. Ja, saa stor er hans Sukces, at Teatret forleden fik Besøg af en Fotograf fra Billedbladet *Life*, som gerne vilde tage et Billede af ham til en Serie om Hørerørets Historie.

Bevæbnet med et gammeldags Hørerør, udlaaet af Aarhus Bymuseum, og i Selskab med Helga Frier og Harald Holst, som fremstiller andre barokke Figurer i Enakteren, blev *Sigurd Langberg* saa fotograferet til det amerikanske Blad — og nu sidder han og venter paa sin internationale Berømmelse.

* * *

Docent ved Danmarks Tandlægehøjskole *P. O. Pedersen* (S. '28) forsvarede den 23. Februar sin Doktordisputats og opnaaede derved som den tredje i Rækken den sjældne Titel Dr. odont. Disputatsen, som Doktoren selv har skrevet paa et efter de lærdes Udsagn fortræffeligt Engelsk, bærer Titlen: „The East Greenland Eskimo Dentition. Numerical Variations and Anatomy“ og er udarbejdet paa Grundlag af Iagttagelser under Ophold i Grønland, første Gang 1933. Foruden Undersøgelsen af Eskimoernes Tandforhold berøres antropologiske Problemer; der paa vises Lighedspunkter mellem Tænderne hos Eskimoer og Mongoler i Asien, ligeledes med Indianernes Tænder. Forsvaret, der overværedes af over 500 Tilhørere, forløb til stor Ære for Doktoranden. Den energiske Videnskabsmand holdt nogle Dage efter, den 26. Februar, ved Tandlægehøjskolens Aarsfest et Foredrag om Tænder og Tandsygdomme hos nogle historiske Personligheder. Som god Soraner omtalte han paa Grundlag af Undersøgelserne i Forbindelse med Aabningen af Absalons Grav ogsaa den fremragende Soraner; det viste sig, at Absalon aldrig har faaet sine Visdomstænder; de fandtes i hans Køber, men var ikke brudt frem. Iøvrigt var Absalons Tænder i overordentlig god Stand; Tænderne i Overmunden gik langt ned over Tænderne i Undermunden, hvad der har givet den gode Biskop et højt karakteristisk Udseende. Ogsaa andre historiske Personers Tandproblemer gjordes der Rede for, bl. a. Christian den Anden. Disse Arbejder i Forbindelse med Dr. P. O. Pedersens øvrige betydelige Virke gør det forstaaeligt, at Dr. Pedersens Docentur fra 1. April omdannes til et Professorat.

* * *

Dr. phil. *S. A. Andersen* (S. '20), der i November 1948 paa Borups Højskole holdt en Foredragsrække om Alfabetets Oprindelse, har nu samlet disse Foredrag i en Bog „Alfabetets Gaader“ (Eget Forlag). Forf. kommer i sin Bog ind paa Sprogets Opstaaen og hævder, at Sproghistorie er en Del af Naturvidenskabernes ældste Historie.

Af Storværket „Danmarks Kirker“, der udgives af Nationalmuseet, foreligger nu første Hæfte af Lolland-Falsters Kirker: Maribo Amt. Samtidig arbejdes der med Roskilde Domkirke, hvor hele Nationalmuseets 2. Afdeling kommer i Virksomhed. I „Berlingske Aftenavis“ for den 18. Februar gør Nationalmuseets Direktør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S. '06), nærmere Rede for den store Opgave, det er at skabe det grundlæggende Værk om den navnkundige Domkirke. Det omfangsrige Materiale om Kirken bevæger sig efter Dr. Nørlunds Mening mest paa Overfladen; det er nu Planen at levere et dybtgaaende Arbejde; Dr. Nørlund selv vil behandle Kalkmalerierne. De Undersøgelser om Domkirken, afdøde Arkitekt *C. M. Schmidt* (1872—1947; udg. '90) fik afsluttet før sin Død, vil nu ogsaa blive publiceret.

* * *

„Arkæologisk Togt i Amerika“ og „Nordboer i Amerika før Columbus“ hedder to Kronikker, som Prof., Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) har offentliggjort i „Politiken“ (1. og 22. Februar). I den første betegnes Tanken om i Nordamerika at finde Spor af Nordboeres Ophold før Columbus som „ikke absurd“, og Forf. karakteriserer de forskellige Landskaber, han befo'r paa sit Togt. Den anden opstiller klart de fire Ting, der særlig bør blive Undersøgelsens Genstand: En Boplads ved Stony Creek, en Grav (med Vikingevaaben) ved Port Arthur, Ontario, det berømte Newport Tower i Staten Rhode Island og endelig Runestenen fra Kensington i Minnesota. De interessante Kronikker er udformede med Forfs. kendte Klarhed og suveræne Beherskelse af det danske Sprog.

* * *

Den 23. Februar var det 100 Aar, siden den geniale Bogforlægger *Ernst Bojesen* fødtes. Hans Fødeby var Sorø, som han dog tidlig forlod. Til denne Mindedag har Forlagshandler (*Jarl Borgen* (S. '37) i „Det danske Bogmarked“ 1949, Nr. 7, 19. Februar, skrevet en Biografi og Karakteristik af Ernst Bojesen, der som Direktør i Nordisk Forlag skabte en haard Konkurrent til Gyldendal. Som bekendt sammensluttedes de to Forlag 1903 i G.B.N.F. Flere gamle Soranere har i samme Hæfte hyldet Ernst Bojesens Minde, bl. a. Prof. *Vilh. Andersen* (S. '82) og fhv. Minister, Landstingets Formand *K. K. Steincke* (S. '99), hvis Mindeord, der ogsaa er et betegnende Udtryk for deres Forfatter, lyder saaledes: „Ernst Bojesen er blandt de kendte Mænd, som jeg aldrig har kendt, og en af de faa kendte Mænd, som jeg er ked af ikke at have kendt“.

* * *

I Anledning af Maleren *Siegfred Neuhaus'* 70 Aars Fødselsdag den 8. Marts udsendes en Fortegnelse over Kunstnerens Arbejder, udarbejdet af Direktør *Alfred V. Rasmussen*. Museumsdirektør *Leo Swane* har skrevet en Indledning til Bogen, som iøvrigt kun vil foreligge trykt i 400 Eksemplarer. Den lille, smukt trykte Bog vil blive forsynet med Reproduktioner af Kunstnerens Arbejder og udsendes gennem Rasmus Navers Forlag.

* * *

Dr. phil. *Arthur Arnholtz* (S. '20), fra 1943 Lektor ved Københavns Universitet i Talens og Sangens Historie og Æstetik, vil fra 1. April blive udnævnt til Professor i Foredragslære og Metrik.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærff*, Tlf. Hørsholm 427. — Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John H. Winther*, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Tryk: Selandia Bogtryk, København.

34. AARGANG

SORANER-BLADET

APRIL 1949

FRA DEN VIDENSKABELIGE REALUNDERVISNINGS DAGE

Af Dr. phil. *Olaf Carlsen.*

Det 18. Aarhundredes stærke pædagogiske Røre i Forbindelse med Tidens Reformiver og dens Tro paa den voksende Lykke for Menneskeheden ved Oplysningens Udbredelse og Fremgang havde bl. a. givet sig Udslag i Bestræbelserne for at indrette en højere Undervisning for andre end dem, der var bestemt til at skulle gaa den akademiske Vej. Denne særlig i Tyskland udbredte Bevægelse førte ogsaa herhjemme til, at der opstod en Række private Institutter og Skoler, som ved at lægge Hovedvægten paa de reale Fag vilde bryde Latinens hidtidige Monopolstilling inden for al videregaaende Undervisning og skabe en ny Skoleform, Realskolen, der med Borgerskabets voksende Betydning i Samfundslivet imødekom denne Stands Trang til og Krav om en for den mere hensigtsmæssig Undervisning. De fleste af disse nye Skoler, der i mange Tilfælde var pædagogiske og økonomiske Spekulationsforetagender, fik kun en stakket Levetid, medens nogle viste sig at have større Livskraft, idet de udfyldte et virkeligt Savn, der især var føleligt i Hovedstaden, hvor en driftig Borgerstand, der kendte sit Værd, ønskede at give sine Sønner en for deres fremtidige Erhvervsvirksomhed mere nyttig og praktisk Undervisning end den, Latinskolen bød paa.

Denne Udvikling standsede i Aarene under og efter Krigen med England, da Stilstand og Reaktion indtraadte her som i det øvrige Europa; men o. 1830 genoptoges den afbrudte pædagogiske Diskussion om Realisme contra Humanisme, og den førstes Talsmænd fandt denne Gang Støtte hos den begyndende liberale Bevægelse, der naturligt forbandt sin Kamp for politisk Frihed med en Skolereform, der afskaffede Latinvældet og gav nye og større Samfundskredse Adgang til en højere Undervisning, der ikke blot var mere hensigtsmæssig for de praktiske Erhverv, men tillige mere tidssvarende, naar Folket nu skulde være delagtig i Statens Styrelse. *Grundtvigs* Tanker om en Højskole for folkelig Oplysning og Dannelse var et Led i disse Bestræbelser. I sin Kamp mod den sorte

Skole kæmpede han paa Linie med Realismens Forkæmper; men da han var en erklæret Modstander af al Drengvidenskabelighed, var han ingen Tilhænger af at gøre Realundervisningen videnskabelig; det maatte for ham blive som at komme fra den ene Grøft over i den anden.

Debatten tog sin Begyndelse med de to soranske Lektorer *Peder Hjorts* og *Chr. Lützens* Afhandlinger om lærd Undervisning og almindelig Dannelse i Akademiets Programmer for 1829 og 1830. Det viste sig hurtigt, at der her var rørt ved et Emne af stor og almen Interesse. I de følgende Aar fyldtes Blade og Tidsskrifter med Indlæg fra begge Lejre eller med Forligsforslag. Nogle Forfattere kunde ikke nøjes med mindre end et særskilt Skrift, hvadenten det nu var, fordi de havde saa meget paa Hjerte, eller de haabede paa at faa en større Offentlighed i Tale end den, de forskellige Blade og Tidsskrifter kunde regne med. Ogsaa Lægfolk gav deres Besyv med, som da Handelsecommis *R. Gad* forfattede et helt Skrift paa 60 Sider med Titlen, „Hvor skal jeg sætte min Søn i Skole?“ (1833), — nemlig, naar han ikke skal studere. Af de soranske Lærere optraadte foruden de ovenfor nævnte senere hen ogsaa *L. A. Rothe* og *Hauch* som Deltagere i denne Skoledebat, der fra den ene Parts Side blev ført som en saa voldsom Kritik af den gamle lærde Skole, at selv Madvig en Overgang var ved at stille sig paa Reformvennernes Side og kom til at tvivle om Værdien og Nyttens af den klassiske Filologi, ja blev endog grebet af en total Foragt for denne og tænkte paa hellere at faa et lille juridisk Embede.

Sagen blev i 1835 og 36 rejst paa Stænderforsamlingerne i Roskilde og Viborg, og paa deres Foranledning nedsattes i 1836 en Kommission, efter hvis derom afgivne Forslag der i 1838 udstedtes Bekendtgørelse angaaende en almindelig Forberedelseseksamen, som kunde tages ved Københavns Universitet, ligesom den foranledigede, at der i 1839 oprettedes en

videnskabelig Realskole i Aarhus, saa der indførtes baade en lavere og en højere Realundervisning.

Forinden havde Regeringen imidlertid selv gjort et Tilløb for at vise sit eget Initiativ i denne Sag. Ved kgl. Reskript af 11. Juli 1835 var det nemlig blevet paalagt Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler at nedlægge Forestilling om, hvorvidt det maatte anses for tilraadeligt og gørligt at organisere en Realskole-Indretning i Sorø, enten i Forbindelse med Skolen og Akademiet eller adskilt fra begge disse Anstalter. Direktionen afæskede i den Anledning 14 Dage senere Direktor *Estrup* en Erklæring, der allerede var færdig inden Midten af August. Estrups Plan, der gik ud paa at oprette baade en Realskole og et Realakademi, begge i Forbindelse med de bestaaende Institutioner, er trykt i „Blandinger fra Sorø“ 10. Hft., 1839, omtalt i „Sorø“ II, S. 492 ff. og udførligt refereret af John Knox i „Soranerbladet“ 27. Aarg., Nr. 9.

Planen havde fortjent en bedre Skæbne, end den fik, og vilde uden Tvivl have været et godt og paakrævet Aktiv til Modvirkning af Skolens synkende Frekvens. Trods Velvilje fra Direktionens Side trak det ud med Planens Iværksættelse, da ikke blot de to Direktionsmedlemmer *A. B. Rothe* og *Kolderup-Rosenvinge*, men ogsaa *H. C. Ørsted* og Bestyreren af den københavnske Borgerdydsskole *Michael Nielsen*, skulde afgive deres Erklæringer. Først i Begyndelsen af December var man i Direktionen naaet saa vidt, at man dér, som Kolderup-Rosenvinge skriver i Brev af 6/12—1835 til Peder Hjort, nu skulde til at betænke sig i Anledning af den indsendte Plan. Han ønskede inderligt, at der maatte komme noget godt ud deraf, men havde ikke store Tanker om et Realakademi, derimod nok om en Realskole i Forbindelse med eller rettere som en Del af den lærde Skole. Karakteristisk for Maskepiet mellem Hjort og Direktionen er det, at Kolderup-Rosenvinge i samme Brev lader Hjort vide, at han ret har Lyst til at drøfte Sagen med ham, naar denne engang kommer til Byen; men ellers kunde Hjort jo ogsaa godt skrive om, hvad han i denne Sag maatte have paa Hjerte at meddele Direktionen — uden naturligvis at tale til nogen derom.¹⁾ Ganske vist var Peder Hjort den pædagogisk mest sagkyndige og forstandige, Direktionen kunde spørge til Raads; men Fremgangsmaaden, man benyttede sig af, denne private Konsulentvirksomhed bag den ansvarlige Akademi direktors Ryg, var ikke just tiltalende.

Da der heller ikke i Løbet af det følgende Aar kom nogen Afgørelse, følte *Estrup*, der af Helbredshensyn havde næret Ønske om at opgive sin Stilling, sig ikke opmuntret til for Planens uvise Fremtids Skyld at fortsætte. Sikkert baade skuffet og fornærmet over at se sin Plan, maaske Skolens og Akademiets Redning, udsat for en saa langsommelig Behandling, indgav han i December 1836 sin Afskedsansøgning, og i Begyndelsen af det nye Aar blev Dr. theol. *G. H. Waage* udnævnt til hans Efterfølger.

I Maj 1837 sendtes saa hele Materialet til den nye Direktor, for at han kunde fremsætte sine Tanker til Sagen.²⁾ Samtidig meddelte Direktionen, at man fra Realskole-Kommissionen havde modtaget en Skrivelse, hvorefter det var Mening aarligt at anvende 10.000 Rdlr. rede Sølvs af Akademiets Fond til Oprettelsen af de to videnskabelige Realskoler i Aarhus og Odense. Selv om det subsidiært ogsaa foresloges at tage nogle af Pengene hos Skolefonden, var man i Direktionen dog klar over, at Sorø Akademi vilde komme til at

bære Størsteparten af denne Udgift. Dette blev for Direktionen Motivet til saa meget desto hellere at foretage sig noget Realskolevæsenet betreffende i Sorø, da man saaledes maaske kunde undgaa at afgive denne Sum.

Papirerne i Direktorarkivet viser, at Waage for at faa et Overblik over de forskellige Standpunkter i Sagen nedskrev et Referat med en Bedømmelse af alle de ham tilsendte Akter, og der gik derfor ogsaa, som Fr. Matthiessen skriver i „Sorø“ II, S. 499, nogen Tid for ham med at sætte sig ind i Sagen; men at han, som Matthiessen vil vide, ogsaa brugte denne Tid til at drøfte Sagen med Lærerne, er næppe rigtigt. I hvert Fald fortæller Hjort,³⁾ at Lærerne kun fik tilsendt et *Udtog* af to af de afgivne Erklæringer sammen med nogle andre Papirer. Dette sidste Udtryk er jo saa ubestemt, at det ikke kan afgøres, hvilke Akter disse Papirer har indeholdt; men Hjorts Udtalelse giver os dog den ikke uinteressante Oplysning, at Lærerne ikke har haft Lejlighed til at sætte sig ind i hele Materialet, og at noget af dette endda kun har været overladt dem i Uddrag. Dertil kommer endvidere, at de ikke engang fik Tid til at sætte sig ind i, hvad Waage betrodde dem til Gennemsyn, idet han anmodede Lærerne om skyndsomst at gennemlæse Papirerne, da Sagen havde megen Hast. De mødtes derefter „i et Par Timers Tid i en Forsamling, hvor blandt andet ogsaa denne store Reform forhandlede, og næste Morgen tidlig afgik Akademiets Forslag lige til Frederik den Sjette“. Af de mange til Dels grove Usandheder, der til forskellige Tider var blevet udbredt om den forfulgte soranske Læreanstalt, ansaa Hjort det for at være ikke den mindste, naar dette store Hastværksarbejde i Selmers „Akademiske Tidender“ IV, 3, S. 301 omtales som Frugten af flere Maaneders „nøjagtigste“ Overvejelser.

Ved kgl. Resolution af 19. September 1837 indførtes da Realundervisningen i dens videregaaende Form ved Sorø Akademi, hvor den Aaret efter tog sin Begyndelse. *Estrup* maatte med Ærgrelse se, hvordan hans Plan var blevet maltrakteret, og han kunde da heller ikke dy sig for at vise Offentligheden, hvorledes Realundervisningen baade for sin egen og for Sorø Akademis Skyld burde have været, hvilket skete, da han i 1839 publicerede sin Plan. Hjort var ogsaa højst utilfreds og taler i sin ovenfor anførte Artikel i „Kjøbenhavnsposten“ om „den siden saa yderst uheldigt her udførte Realundervisning“.

Waage var ingen pædagogisk Fremskridts- eller Foregangsmand og derfor heller ingen Ynder af det nymodens Realvæsen. I Modsætning til *Estrup* kunde Waage aldeles ikke tænke sig en Reallinie — tilmed ved en lærd Skole — uden Latin. Medens *Estrup* af Hensyn til Fællesundervisningen i de første 4 Aar for Studerende og Realister udskød Latinens Begyndelse til det 5. Skoleaar, indførte Waage den derimod straks fra 1. Klasse i fuldt Omfang med 6—7 Timer ugentligt. Dette skete i første Række af Hensyn til de Studerendes Vel; men Realisterne kunde heller ingen Skade tage deraf, tværtimod; ja selv efter Delingen, der fandt Sted efter 3. Klasse, slap man ikke Latinen paa Reallinien, selv om Time-tallet blev stærkt nedsat.

Realundervisningen efter Waages Plan blev langtfra nogen Succes. Der begyndtes 1. September 1838 med 2 Elever, der udgjorde IV Realklasse, og af disse udmeldtes den ene i Aarets Løb. I Skoleaaret 1839—40 havde IV og V Realkl. hver 1 Elev, og i det følgende Skoleaar havde V Realkl. stadig kun 1 Elev, hvorimod IV dog havde faaet 4 Elever.⁴⁾

Følgende to Tilfælde giver et ganske godt Billede af de forskellige Forhold paa det her omtalte Omraade under Estrup og Waage. Da Kammerherre Späth efter forgæves i et Par Aar at have ventet paa den bebudede Realundervisnings Indførelse i 1836 anmodede om, at hans Søn maatte fritages for Undervisningen i Latin og Græsk, da han ikke var skikket til lærde Studier, anbefalede Estrup dette Andragende, og Direktionen bifaldt den private Overenskomst, Direktor havde truffet med Kammerherre Späth, idet baade Direktor og Direktion iøvrigt var enige om, at denne Dispensation var en Undtagelse.⁵⁾ Det var dog sket nogle Gange før, at en saadan Fritagelse var givet. Derimod fik Kammerherre Fønss Afslag, da han i 1838 ansøgte om, at hans Søn maatte følge Realundervisningen, men fritages for Latin. Afslaget var selvfølgelig ganske i sin Orden, da Realundervisningen iflg. den kgl. approberede Plan ogsaa skulde omfatte Latin.⁶⁾ Men pudsigt er det alligevel, at i Estrups Tid kunde en Elev fritages for Latin i Latinskolen, under Waage endda ikke i Realskolen.

Denne sin skeptiske eller snarere vrangvillige Holdning over for Realundervisningen lagde Waage ogsaa for Dagen, da han nogle Aar senere skulde afgive en Erklæring i Anledning af, at den videnskabelige Realskole i Aarhus — den paatænkte i Odense blev ikke til noget — nu ventede snart at skulle dimittiere sit første Hold. For denne Skole havde man stillet det samme høje Maal som for Reallinien i Sorø;⁷⁾ men man havde i Aarhus lykkeligt undgaaet Latinen, hvad der naturligvis ikke stemte Waage mildt over for de vordende Dimittender fra en saa ulærd Skole.

(fortsættes)

Noter.

1) Hjorts Udvalg af Breve I, S. 87f. — I Brev af 3/3-1836 meddeler Hauch Oehlenschläger, at han næppe faar Tid til at recensere dennes „Socrates“, da han i den kommende Sommer vil blive stærkt optaget „saa vel med Collegier som med Forberedelser, hvilke en mulig Opretelse af en Realskole i Sorø gjør mig til Pligt“. Realskoleplanen var nær ved at afstedkomme en Konflikt hos Hauch mellem hans Embedspligt og hans digteriske Trang og Virksomhed. Pligten mod og Interessen for den Institution, han tjente ved, bød ham at ønske en Realskole i Sorø, „selv om jeg da, som rimeligt er, maatte sige den productive Poesie Farvel paa lang Tid“. Mindeblade om Oehlenschläger, S. 373. 2) Direktoratets indk. Sager B. 27/1837. 3) Kjøbenhavnsposten 1843, Nr. 23. 4) Selmers Akademiske Tidender IV, S. 455. 5) Indk. Sager B. 57 og 60/1836. Korrespondanceprotokol 476 og 481/1836. 6) Indk. Sager B. 14/1838. 7) De soranske Adjunker Mundt og Sibbern havde ved Skolens Opretelse forgæves søgt at blive forflyttet til Aarhus som Overlærere. Indk. Sager A. 35/1839 og Korrespondancepr. 746 og 766/1839.

SORØ-TUREN

Som allerede tidligere meddelt finder Sorø-Turen Sted *Søndag den 29. Maj.*

Fra *København* foretages Rejsen med Hurtigtoget Kl. 7,55 fra Hovedbanegaarden, hvor Deltagerne maa indfinde sig senest 7,40. Der vil blive reserveret særlig Plads i Toget.

Ved Ankomsten til Sorø Kl. 9,14 marcherer et Fanedetachment fra Skolen med Musik og Akademiets Fane i Spidsen til Hovedbygningen, hvor der finder en kort Modtagelseshøjtidelighed Sted foran Trappen ud mod Søen. Derefter marcheres til Parnasbaadebroen, hvorfra der sejles i Flotille til „Parnas“, hvor den medbragte Mad nydes. For dem, der ikke ønsker at tage Mad med, vil der kunne serveres Smørrebrød à Kr. 0,75 el. 1,50 pr. Stk. eller à parte 5 Stk. for Kr. 5,00;

man bør forinden advisere Værten i god Tid for at formindske Ventetiden og af Hensyn til Vareknapheden. Adr.: Hotel Parnas, Sorø. Tlf. Sorø 636.

Priserne for Øl, Snaps, Kaffe, Wienerbrød og Kager er henholdsvis Kr. 1,32, 1,60, 0,65, 0,30 og 0,30 pr. Stk. ekskl. Drikkepenge.

Ved Frokosten vil Rektor og Skolens Lærere være Soransk Samfunds Gæster.

Hvis Vejret tillader det, drikker man Kaffe i fri Luft.

Eftermiddagen er til Deltagerens egen Disposition; Kunstmusæet vil være aabent med gratis Adgang for Deltagerne fra Kl. 14—17, ligesom der muligvis bliver Adgang til at bese Kirken og høre Organisten prælude.

Klokken ca. 18 er Deltagerne i Turen inviteret til Festsiddag paa Akademiet (husk Rationeringsmærker), hvorefter Hjemrejsen til København finder Sted med Hurtigtoget 21,17 (ank. K.H. 22,36); der vil atter være reserveret Plads i Toget.

Jyske Deltagere tager vel bedst Hurtigtoget fra f. Eks. Aarhus Lørdag Kl. 23,55 og skifter i Slagelse (ank. 6,04) til Persontoget 6,24 (ank. Sorø 6,42) eller Hurtigtoget 8,50 (ank. Sorø 9,04).

Fynske Deltagere kan f. Eks. tage Hurtigtoget, der kun gaar fra Odense, 6,10 (ank. Sorø 9,04).

Hjemrejsen for baade fynske og jyske Deltagere kan ske med Toget 21,23 (i Odense 0,39, i Aarhus 3,49), men husk at skifte i Slagelse til Hurtigtoget 21,59, der ikke standser i Sorø.

Det bemærkes, at Togtiderne er de efter den 15. Maj gældende, som ved Velvilje fra D.S.B. er opgivet inden den nye Køreplans Trykning.

Prisen for Deltagelse i Turen bliver 15 Kr. Da Antallet af Deltagere maa begrænses til ca. 130, maa man melde sig i god Tid og *senest Fredag den 20. Maj Kl. 14* til Kassereren: Grosrerer R. E. Brincker, Malmøgade 7 St., Ø., og *samtidig erlægge Betalingen*, hvorefter Jernbanebillet og Deltagerkort til Middagen udleveres eller tilsendes.

For de Deltagere, der kommer fra andre Dele af Landet end København, eller som selv sørger for Befordringen, bliver Prisen Kr. 6,00.

Da Deltagerantallet til Middagen paa Akademiet desværre maa begrænses til ovennævnte ca. 130, henstilles det venligst til alle gamle Soranere, der bor i Sorø, at de ved at holde sig beskedent tilbage fra Middagen giver fjernereboende gamle Soranere Mulighed for at komme med paa Turen og se deres gamle Skole igen, man maa formode, at Sorøboerne ser den daglig, og disse har jo rig Mulighed for selskabeligt Samvær med Kammeraterne ved Frokosten, hvor alle er hjertelig velkommen, og om Eftermiddagen. Anderledes stiller det sig med de fjernboende, der næppe kan forventes at ville give sig ud paa en lang (og for nogle — kostbar) Rejse for blot at kunne deltage i Frokosten.

Indtegningen slutes, naar ovennævnte Antal er naaet.

HUSK:

- at melde jer i god Tid,
- at vedlægge Betalingen,
- eventuelt at bestille Mad paa „Parnas“,
- at medbringe Rationeringsmærker.

Lejlighedssange modtages meget gerne og helst i god Tid.

Paa Billedet ses bl. a.: Formanden for jyske Afdeling Landsretssagfører *Chr. Rich. Kall* (1914), Aarhus, Skovrider *Carl Lorenzen* (1904), Hovedgaard, Landsretssagfører *Stig Aelsten Dreyer* (1926), Dommerfuldmægtig *Preben Schierbeck* (1926), Hobro, Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* (1925), København, Direktør *Gunnar Knudsen* (1926), København, Semlnarieelev *Knud Erik Bang* (1945), København, (disse tre Medlem af Sor. Samf.s Bestyrelse), Dommerfuldmægtig *Harald Waarst* (1915), Sæby, Direktør, Ingeniør *Carl Robert Waarst* (1911), Haderslev, Prokurist *K. Brohm* (1911), Aarhus.

JYDSK AFDELINGS FEST DEN 19. MARTS

Kl. 19 samledes man med Damer i Hotel „Regina“s Selskabslokaler. Det var et veloplagt og feststemt Publikum, og Stemningen var straks den allerbedste. Lrs. *Kall* bød velkommen og udtrykte sin Glæde over, at saa mange havde fulgt Bestyrelsens Opfordring om at komme til Aarhus. En særlig Glæde var det at se Deltagere fra Hovedforeningen i København med Prokurist *Svend Clausen* og Direktør *Gunnar Knudsen* i Spidsen. Til Stede var ogsaa 8 Soranerrusser fra det jyske Universitet, som under særlig Hyldest fik overrakt en Phønixnaal, idet man haabede, at de i Fremtiden vilde slutte op om Soransk Samfund. Formanden sluttede med at udbringe et Leve for vor gamle Skole, der under Tidernes Skiften dog stadig forbliver den samme.

Prokurist *Svend Clausen* talte for Kammeratskabet mellem Soranere og oplyste Russerne om, hvorledes dette gav sig Udtryk. Af Aftenens øvrige Talere kan nævnes Sekretær *Skodhøj*, der talte for Soransk Samfund og den soranske Aand, og Gros. *Paul Winding*, der paa Vers og med gallisk Esprit hyldede Damerne. Gros. *Aage Waarst*, der gennem mange Aar har opholdt sig i Udlandet, talte for det Sammenhold, der opstaar mellem Soranere udenlands. Ind imellem benyttedes flittigt Soransk Samfunds Sangbog, hvilket ogsaa gav Lejlighed til Udveksling af Skolehistorier mellem Skovrider *Lorenzen* og Lrs. *Kall*.

Efter Middagen gik Dansen livligt, og der blev ogsaa Lejlighed til at opfriske gamle Minder. Ved en Bid Brød hen paa de smaa Timer causerede Dir. *Gunnar Knudsen* hyggeligt om mindre avorlige Ting, og endelig sluttede man den udmærkede Aften med et eenstemmigt Ønske om fremtidig at mødes hvert Aar.

★

SORANER-FROKOSTEN DEN 7. APRIL

I silende Foraarsregn mødtes vi i vaade Regnfrakker, men med Humøret i Behold.

Prokurist cand. jur. *Svend Clausen* bød velkommen paa Styrelsens Vegne og hilste vor gamle Skole paa traditionel Maade. Frokosten forløb paa det hyggeligste med Snak og Passiar Mand og Mand imellem og over det lange Bord med Udfald og Angreb paa Soranervis. Der var denne Gang bedre Plads og Albuerum ved Bordet, og dog var der mødt 28 Kammerater, deraf flere for første Gang.

Caféens Mad var god og rigelig, vi fik som varm Ret „Wienerschnitzel“ — en sjælden Spise i disse kødfattige Tider.

Torsdag den 5. Maj — er der igen aabent Hus i „Grand Café“, og vi ønsker alle velkommen til et Par fornøjelige Timer i Vennekreds.

Badse W.

Den indbildt Syge, Akt. III, Sc. 14: Béralde (Frank Georg), Argan (Jørgen Busse Andersen), Toinette, forklædt som Doktor (Annelise Raft).

Post Festum.

Af Mangel paa Plads lykkes det først nu — bedre sent end aldrig — at bringe et Billede fra *Julekomedien paa Sorø* den 12. December 1948. Naar Billedet kommer frem netop i April, er det i fuld Overensstemmelse med vor store, nys afdøde Klassiker *Storm Petersen*, hvis Fortælling „En Fødselsdag“ (i Samlingen „Tretten Øre — alt iberegnet“ 1915) begynder saaledes: „En sen Aften i øsende Regnvejrr paa Nørreboulevard i 90'erne — det er *Lille Juleaften den 28. April* —“.

SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSESFOND

1948.

	Kr.	Kr.
Overført fra 1947	2.743.53	
Renter	1.241.05	
Tilskud	1.000.00	
Afdrag	2.265.00	
Udtrukne Obligationer	200.00	
Diverse	100.00	
Udbetalte Laan		5.820.00
Gaver		400.00
Obligationenkøb		198.00
Gebyrer, Assistance		56.85
At overføre		1.394.73
Kreditorer	320.00	
	<u>7.869.58</u>	<u>7.869.58</u>

Formue pr. 1/1 1949.

	Kr.	Kr.
Obligationer		30.400.00
Debitorer ult. 1947	38.325.70	
+ Tilgang	5.820.00	
	<u>44.145.70</u>	
÷ Afgang	2.265.00	
	<u>41.880.70</u>	
Bankbeholdning	870.18	
Girobeholdning	524.55	
	<u>73.675.43</u>	
Kreditorer	320.00	
	<u>73.355.43</u>	

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med Fondets Kassebog og Bilag. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 19. Marts 1949.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

STØTTEFONDET FOR AFDØDE SORANERES EFTERLADTE

1948.

	Kr.	Kr.
Overført fra 1947	387.26	
Kupons	521.25	
Tilskud	100.00	
Gebyrer, Lodseddel		33.30
Legater		500.00
At overføre		475.21
	<u>1.008.51</u>	<u>1.008.51</u>

Formue pr. 1/1 1949.

	Kr.
Obligationsbeholdning	15.000.00
Bankbeholdning	475.21
	<u>15.475.21</u>

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret.

København, den 19. Marts 1949.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND

1948.

	Kr.	Kr.
Overført fra 1947	1.802.73	
Obligationsrenter	871.00	
Gave K. L.	2.350.00	
Gebyrer		11.30
Understøttelsesfonden		500.00
Obligationenkøb		2.286.59
At overføre		2.223.84
	<u>5.023.73</u>	<u>5.023.73</u>

Formue pr. 1/1 1949.

	Kr.
Obligationsbeholdning	23.300.00
Bankbeholdning	2.223.84
	<u>25.523.84</u>

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret. (Kr. 2.223.84 paa Check Konto Nr. 13.816 med Privatbanken, Raadhusafdeling, og Kr. 23.300.00 i Kreditforeningsobligationer ifølge Recipisse Nr. 164 med samme Bank).

København, den 19. Marts 1949.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

HANDELSKOLEEJER VALDEMAR PETERSENS LEGAT

1948.

	Kr.	Kr.
Overført fra 1947	915.27	
Obligationsrenter	629.00	
Gebyr		7.95
At overføre		1.536.32
	<u>1.544.27</u>	<u>1.544.27</u>

Formue pr. 1/1 1949.

	Kr.
Obligationsbeholdning	15.900.00
Bankbeholdning	1.536.32
	<u>17.436.32</u>

Svend Clausen.

Ovenstaaende Regnskab er revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes Tilstedeværelse er konstateret. (Kr. 1.536.32 paa Check Konto Nr. 13815 med Privatbanken, Raadhusafdeling, 15.900 Kr. Kreditforeningsobligationer ifølge Recipisse Nr. 165 med samme Bank).

København, den 19. Marts 1949.

Carl M. Reislev,
statsaut. Revisor.

DET DUNKLE ORD I SORANER-SPROGET

Det traditionelle soranske Skolesprog har i Løbet af blot de sidste to Aar undergaaet revolutionerende Ændringer. En gammel Soraner, som i Dag kommer til sin gamle Skole og tilfældig bliver Vidne til en Samtale mellem en Flok af Skolens nuværende Elever, kan risikere at paadrage sig et alvorligt aandeligt Chok. Thi en gammel Dreng drages mod Sorø for at mindes og for genkendende at hilse paa alle de traditioner, som selv i deres Tid var gamle. Han benytter, for at søge Kontakt med sine yngre Skolekammerater, Gloser fra det Sprog, der i hans og hans Forgængeres Tid var Skolens Jargon; men de unge stirrer uforstaaende paa ham, som var det Gælisk, han benyttede sig af. Dog, som allerede nævnt, „Forstaaelsen“ er gensidig. Thi saa godt som alle de gamle Ord er af den nuværende Sorø-Generation blevet vejet og — efter dens Mening — i dobbelt Forstand fundet for lette.

Lad os blot i Forbifarten drage et Par Gloser fra den nye soranske Ordbog frem i Lyset, og man vil hurtigt konstatere, at Sproget langt fra er blevet mere logisk. To Ord, som hører til de hyppigst benyttede, er „Aqva“ og „Bager“, begge ret milde Skældsord, hvis Betydning skulde være — „direkte“ oversat — Bonde(!); eller lad os tage et Ord som „Krybbe“. Til Benyttelse af dette Ord kræves dog ingen større Forudsætninger; thi det anvendes i næsten enhver Situation til Erstatning for saa godt som alle Substantiver (!!!). Den mest almindelige Vending — især blandt Mellemskolens Elever — er dog „Ja for“. Der forløber næppe to Minutter af en Samtale, før disse to Ord mindst fem Gange har været benyttet; forøvrigt ikke saa underligt, da de afløser et af det danske Sprogs oftest benyttede Ord, nemlig „Nej“ (!!!) En senere Artikel her i Bladet vil nærmere behandle dette ny-soranske Sprog.

Jeg kan dog til en vis Grad berolige de gamle Soranere, hvem denne Oplysning maatte have krænket. Thi selvfølgelig er det gamle soranske Sprog ikke ganske sygnet hen. En Del Ord lever stadig i bedste Velgaaende og vil sikkert overleve endnu adskillige Generationer.

Til disse gamle hører blandt andet Ordet „Drøjeri“, det dunkle Ord i Soraner-Sproget. Spørgsmaalet om dette ærkesoranske Ords Oprindelse har atter og atter været diskutert; utallige mere eller mindre sandsynlige Fortolkninger er i Tidens Løb blevet fremsat; dog alle med det Resultat, at Spørgsmaalet stadig staar aabent for os lokale „Sprogforskere“. Personlig har jeg i de sidste tre Aar med stor Interesse studert det gennem Generationer overleverede soranske Sprog, men er Gang paa Gang — ligesom saa mange andre — standset ved dette Ord. Igennem lang Tid slog jeg mig delvis til Taals med to Forklaringer, som kunde lyde temmelig sandsynlige, men dog kun var svage Gisninger:

At Ordets Oprindelse maa søges tilbage til i hvert Fald sidste Halvdel af 1800-Tallet er hævet over enhver Tvivl. Thi Ordet kendes af alle nulevende Gammel-Soranere, uden at nogen dog er i Stand til at fortælle om dets Oprindelse. Selv afdøde Rektor Raaschou-Nielsen, der som bekendt interesserede sig levende for alt soransk, var kun delvis i Stand til at fortolke det dunkle Ord.

Men for at vende tilbage til de to allerede omtalte Forklaringer:

1) Afledt af Adverbiet „drøjeligt“, et Ord, som nu er uddødt, men som første Gang nævnes af Hofmanden Matthias Moth i dennes 60-Binds store danske Ordbog fra 1600-Tallet. Betydningen af dette Ord er her illustreret gennem følgende Eksempel: „Hand slog drøjeligt paa ham“. Saa vidt det har kunnet spores, er omtalte Ord bevaret i danske Dialekter helt op til Slutningen af forrige Aarhundrede.

Eller (dog mindre sandsynligt) 2) afledt af det nu meget sjældne Substantiv „en Drøjert“, hvilket betyder et kraftigt Slag. „Soraneren“ B. S. Ingemann benytter dette Ord i Bind VII, S. 182, af „Samlede Eventyr og Fortællinger“: „Borgemeesteren skulde have følt den Drøjert, han lagde mig over Lænden med sin Knortekjep“.

Utallige andre Gisninger er blevet fremsat angaaende dette Ords Fortolkning, det Ord, som ikke findes i nogen dansk Ordbog. Derfor tillader jeg mig her at knytte endnu en — vistnok ikke før fremsat — Forklaring til den uendelige Række af Fortolkninger, en Forklaring, der efter min personlige Mening kunde lyde ret sandsynlig:

Afledt af det engelske Ord „drudgery“, som hos visse engelske Forfattere er benyttet i Betydningen: Slaveri, tvinge en til Slaveri. I denne Betydning anvender for Eksempel Dickens Ordet i „Nicolas Nickleby“ i Skildringen af Forholdet mellem de store og smaa paa den famøse Kostskole „Dotheboyshall“. Det er meget sandsynligt, at en eller anden engelskkyndig Soraner efter at have læst denne Roman har været Vidne til en lignende Dotheboyshall-Ungeafstraffelse og fæstnet denne Betegnelse paa Tilfældet. Ordet, der udtales „drådjeri“, er blevet fanget af de omkringstaaende, og Lydforskellen mellem Ordene „drudgery“ og „drøjeri“ er ikke større, end at et direkte Spring er tænkeligt. Heraf kan det ogsaa forklares, at ingen ældre Gammel-Soranere er i Stand til at fortolke Ordet.

Ogsaa den engelske Historiker fra 1600-Tallet, John Selten, benytter i denne Betydning Ordet i sin Essay-Samling „Table-Talk“ i Sætningen: „They that do drudgery-work“.

At det engelske „drudgery“ faktisk er af samme Oprindelse som det danske „drøj“, nemlig det gammel-nordiske „drugga“, skal blot nævnes som endnu en Bestyrkelse af anførte Fortolkning.

Selvfølgelig vil ovennævnte Forklaring indtil videre forblive en Gisning saa vel som de andre. Men maaske kunde det ægge andre — mere sprogkyndige — Soranere eller Gammel-Soranere til at fortsætte, for enten at bekræfte eller afvise denne Paastand.

Frank Toft.

★

P.S. Soransk Skolesprog er et i Soraner-Bladet forholdsvis sjældent belyst Emne. Afd. Dr. phil. F. Ohrt har i Bladets 1. Aarg. S. 2 og 9 skrevet en Artikel herom, og om Bættespillet findes rundt om forskellige Indlæg; se „Indholdsfortegnelse over Soraner-Bladets 25 første Aargange“ S. 35. Ovenstaaende Artikel kunde maaske give Anledning til, at sprogkyndige ndi Soranersproget vilde delagtiggøre os i deres Lærdom.

Red.

GOD BOG FOR GAMLE SORANERE

En Datter af Soransk Samfunds afd. Formand, Dr. med. h. c. *Gordon Norrie*, har været saa venlig at stille ca. 60 Eksemplarer af *Norries Bog: Sorø Akademis Læger 1940*, til Samfundets Raadighed. Det kulturhistorisk interessante og fornøjelige Værk (se hgo's Anmeldelse i Soraner-Bladet 25. Aarg., Nr. 2, S. 9) kan erhverves for Kr. 5,00 pr. Stk. Bogen kan rekvireres hos Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, København V, og det indkomne Beløb tilfalder Understøttelsesfonden.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Fødselsdagskalender.

I Skolens Matrikel har vi fundet følgende runde og halv-runde Fødselsdage af Aargangene 1884 og 1889. Send Kammeraterne en venlig Hilsen.

14. April: Fuldm. *Olaf Th. Andreas Johannes Olsen* (60 Aar). — 15. April: Lektor *Jes Hansen Skovgaard* (65 Aar). — 21. April: Toldforvalter *Rasmus Mønster Aagaard* (65 Aar). — 25. April: s. t. *Julius Marius Böttiger* (65 Aar). — 2. Maj: Boghandler *Ferdinand Georg Christensen* (60 Aar). — 5. Maj: Repræsentant *Thomas Godt Jørgensen* (60 Aar). — 11. Maj: Proprietær *Palle Elkjær* (60 Aar). — 12. Maj: Højesteretssagf. *Hans Henrik Marcellius Bruun* (65 Aar). — 13. Maj: Læge *Kjartan Effersø* (60 Aar). — 20. Maj: Tandlæge *Arent Viggo Plesner Frandsen* (60 Aar).

* * *

Den 20. Marts fyldte Tandlæge *Henrik Stürup*, Odense, 80 Aar. Tandlæge *Stürup* bestod 1886 IV Kl.s Aarsprøve paa Sorø, men udmeldtes af V Kl. og blev 1889 Student (priv. dimit.). Siden 1896 har han praktiseret i Odense, og endnu passer han sit Hverv, højt afholdt af sine Patienter og af sine Kolleger, for hvem han som Medlem af Standens forskellige Organisationer har udført et stort Arbejde, der har fundet fortjent Paaskønnelse deri, at han siden 1931 er Æresmedlem af Dansk Tandlægeforening. Tandlæge *Stürups* yngre Brødre er Soranerne Oberst *A. P. C. Stürup*, f. 1871 (S.'90) og fhv. Overlæge i Lemvig *J. H. V. Stürup*, f. 1880 (S.'00); se om sidstnævnte Soraner-Bladet, 28. Aarg., S. 40.

* * *

Overlæge *Poul Evers* (S.'17) blev den 27. Marts 50 Aar. Efter en fyldig Hospitalsuddannelse 1925—30 var E. i de følgende Par Aar Amanuensis. 1933 begyndte han Praksis i Bjerringbro, 1942 i Viborg; 1945 blev han Overlæge i Hæren.

* * *

Bryllupper.

Kaptajn, Distriktsleder i Hjemmeværnet *Aage Eifer* (S.'23) og Kirsten Haack.

Den 26. Marts viedes i Sankt Jakobs Kirke Frøken Henny Petersen, Datter af Fabrikant Chr. Petersen, Kødbyen, til Brygmester, cand. pharm. *Torben Haase* (Udg.'32), Søn af afd. Kaptajn B. Haase.

Den 1. April viedes i Nøddebo Kirke Fru V. Herschend til

Underdirektør i Firmaet Schønning & Arvé K. *Green-Andersen* (S.'30).

* * *

Forlovelse er indgaaet mellem Bankass. Frk. Grete Sørensen, København, Datter af Murerm. S. J. Sørensen, Odense, og *Erik Padua Pohl* (R.'44), Slagelse, Søn af afd. Købmand J. M. Pohl, Sorø.

* * *

Under 19. Marts er Tegnelærer ved Sorø Akademis Skole, Kunstmaler *Siegfred Neuhaus* udnævnt til Ridder af Dannebrog.

* * *

Den 23. Marts døde fhv. Kontorchef i Skattedirektoratet *Theodor Hee* (S.'89). Efter i 1895 at have taget juridisk Embedseksamen var Hee i nogle Aar Sagførerfuldmægtig i København og Amtsfuldmægtig i Randers. I Febr. 1900 blev Hee ansat i Skattedirektoratet, hvor han 1918 blev Kontorchef. 1937 trak han sig tilbage.

* * *

En af mange gamle Soranere kendt Personlighed, pens. Overpostbud *Rasmus Pedersen* afgik den 12. Marts ved Døden paa Amtssygehuset i Sorø, 79 Aar gammel. Han var i sin Ungdom i fem Aar Tjener paa Sorø Akademi. 1907 fik han fast Ansættelse ved Sorø Postkontor, blev 1919 Overpostbud og tog den 1. September 1936 sin Afsked fra Postvæsenet. *Rasmus Petersen* var en pligtopfyldende Mand, stærkt socialt og kirkelig interesseret. Mangen skolesøgende Soraner har i sin Tid afventet hans Ankomst med Spænding. Hvad mon Posten bringer i Dag? Han hørte med i Billedet af Sorø i de gode, gamle Dage. Hans Søn er Købmand *Alfred Pedersen* (Udg.'17), Skodsborg.

* * *

I Holmens Kirke afholdtes den 25. Marts en Mindehøjtidelighed for Kaptajn *Jørn Eggert Benzon* (S.'30), der omkom ved „Kimta“'s Forlis den 30. Januar. Paa et udbredt Dannebrog i Koret laa adskillige signerede Kranse og Buketter samt Kaptajn Benzons Frihedskæmper-Armbind. Til Stede var foruden den nærmeste Familie „Kimta“'s Reder A. E. Sørensen, Svendborg, nogle af Benzons Kammerater fra Stevns-Gruppen samt flere gamle Soranere, deriblandt Soransk Samfunds Formand, Sparekassedirektør *Krog-Meyer*, og fhv. Justitsminister A. L. H. Elmquist.

Efter Salmen „Den store Mester kommer“ holdt Sømandspræsten *Johannes Eilschou-Holm* en personligt præget Mindetale, hvori han gav en Karakteristik af Sømanden, Modstandsmanden og Mennesket *Jørn Benzon* — Efter at have været i drøjt Fangenskab i Frankrig var han under Krigen med til at hjælpe mange Flygtninge over Sundet. Dette var ikke Forretning for Kaptajn Benzon, men simpel national Pligt; han var en virkelig Idealist.

Vi vil være med til at værne og ære hans Minde.

Højtideligheden sluttede med Salmen „Aldtid frejdig, naar du gaar“, og Blomster og Kranse blev baaret ud og nedlagt paa Kirkepladsen ved Mindesmærket for de under Krigen omkomne Søfolk.

* * *

Energisk Professor. Prof., Dr. phil. *Christian Elling* (S.'20) er for det første blevet Medlem af Bestyrelsen for Dante Alighieri i Stedet for Prof. Knud Fabricius, for det andet var han den 24. Marts den ene af de officielle Opponenten ved Museumsinspektør, mag. art. Otto Norns Doktordisputats om „Christian III's Borge“, for det tredje har han som Forfatter af Librettoen til Svend S. Schultz' Buffo-Opera „Kaffehuset“ sammen med denne vundet den af „Koda-Dramatik“ udsatte Pris paa 5000 Kroner. Operaen spiller i Venezia 1775, og blandt Personerne er den berømte Casanova. Den indleveres til Det kgl. Teater.

* * *

Loyal Professor.

I „Hilsen til Kongen“, samlet af Sigurd Togeby, er der flere muntre Anekdoter om gl. Soranere, bl. a. en om Professor *Vilh. Andersen* (S.'82), kaldet „Klog af Skade.“

Da Kong Frederik og Dronning Ingrid i September 1947 genoptog Kong Christians og Dronning Alexandrines Tradition og slog sig ned i Fredensborg paa det idylliske Slot i de smukke Omgivelser, viste Egnens Befolkning saa tydelig som muligt deres Glæde. Mange tusind Mennesker bød dem velkommen; der blev sunget og holdt Taler og taget Fotografier. Smaa Skolepiger kom med Blomster og havde forberedt smaa Taler — og glemt dem i det afgørende Øjeblik!

Blandt de mange Mennesker genkendte man den galaklædte gamle Professor Vilhelm Andersen. Han sagde:

„Jeg er her ganske uofficielt. Men engang under vor gamle Konge manglede jeg, saa opsogte Kong Christian mig og sagde paa sin spøgefulde Maade: — Hvor blev De a', Professor? Jeg savnede Dem! . . . Det vilde jeg ikke risikere under vor nye Konge!“

* * *

V. Gøtzsche Larsen, (S.'46), der før sin Militærtjeneste var Korrespondent i Importfirmaet Gier Pedersen, er fra 15. Marts blevet Prokurist sammesteds.

* * *

Fra Wellington, New Zealand, meddeles: „De gamle Drengene er spredt over hele Kloden — det blev atter bekræftet engang i Marts i Aar, da to gamle Soranere mødtes i det Indre af New Zealand! De to var: Dr. phil. *Anton Bruun* (S.'20) fra Zoologisk Museum, der havde deltaget i en Kongres af Videnskabsmænd, der afholdtes i Auekland — samt *Ole Worm Borch* (R.'37), der i 1948 slog sig ned paa New Zealand. Begge var Deltagere i en Biltur gennem Nordøen, og Samtalen afslørede selvfølgelig til Slut, at begge var gamle Soranere. „Concinamus o sodales“ lød faa Minutter efter Opklaringen med imponerende Styrke ud over de new zealandske Sletter!“

* * *

Smaa Fremstød for Kendskabet til spansksproget Litteratur.

„Hjemmets Søndag“ (Socialdemokraten) har under 10. Marts afkøbt *Ketil Motzfeldt* (Udg.'18) hans Oversættelse af Horacio Quiroga: „Historia de dos cachorros de coatí y de dos cachorros de hombre“ (Fortællingen om de to Næsebjørnunger og to Menneskeunger) og til „Magasinet“ (Politiken) har Ketil Motzfeldt d. 14. Marts afsat en anden Novelle „La gama ciega“ (Den blinde Daahind) af samme Forfatter. Horacio Quiroga, død 1937, er en af Uruguays frugtbarste Forfattere. Fra Skovene omkring Floden Paraná, hvortil han kom paa en Ekspedition, skrev han Bogen „Cuentos de la selva“,

hvorfra de to nævnte Noveller er hentet. De er oprindeligt fortalt for Børn, hans egne, men er ogsaa morsomme for Voksne at læse. Disse Dyrefortællinger har en Antydning af Lighed med Kiplings og er da ogsaa oversat til Engelsk ved Arthur Livingstone i New York under Titlen „South American jungle tales“. Ketil Motzfeldts Oversættelse er dog direkte fra Spansk.

Endvidere har „Hjemmets Søndag“ d. 30. Marts af K.M. købt hans Oversættelse af den argentinske Forfatter Manuel Ugarte's Novelle „Medicinmanden“ hentet fra hans Novellesamling „Cuentos de la pampa“ (Fortællinger fra Pampaen).

* * *

Dr. phil. *Arthur Arnholtz* (S.'20) forbereder i Forb. med cand. mag. Aage Kabell og stud. mag. Erik Dahl Udgivelsen af et Værk paa 12 Bind om de gamle danske Metrikere. Det er Hensigten at indlede med det 17. Aarh.s Præster og Skolemestre, af hvilke mange var drevne Metrikere, og at gaa op i Tiden til 1850.

* * *

En Notits i Dagspressen, der ogsaa gengives i Martsnummeret af „Birkebladet“, Medlemsblad for Birkerød Kostskoles Samfund, hævder, at Roskildenser-Samfundet med sine 1200 Medlemmer er Landets største Skoleforening. I Sandhedens Interesse maa det dog fastslaaes, at *Soransk Samfund* ogsaa *kvantitativt* kan maale sig med Roskildenser-Samfundet. Soransk Samfund har 1260 Medlemmer og er i hvert Fald Nordens største Kostskolesamfund.

* * *

Landbrugsministeriet har beskikket Lektor, Akademigartner i Sorø *Georg Georgsen* til for et Tidsrum af 5 Aar fra 1. Juni 1949 at regne paany at være Lektor i Havebrug og Anlægs-gartneri ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole.

* * *

Forfatteren *Fredrik Nygaard* (1915) har hos Jespersen og Pio udsendt: *Den dejlige Møllerdatter*, Franz Schuberts „Die schöne Müllerin“ i dansk Gendigtning, Kbhvn. 1948, og en Digtsamling *Sanct Hans Urt vi sanke*, Kbhvn. 1949. Et Rekreationsophold paa Sanct Hans Hospital danner Grundlaget for denne Samlings Digte. Under Titlen *Tag dit Glas, min Ven* — har Forfatteren paa Prosa anstillet en Række Betragtninger over dette Livsafsnit (Politikens Magasin den 3. April 1949).

* * *

Sydslesvigsk Udvalg af 5. Maj 1945 og en Række andre nationale Organisationer overrakte Torsdag Aften den 7. April Statsministeren og Partiformændene en Resolution med en indtrængende Appel om positiv Støtte til Løsning af Sydslesvig-Spørgsmaalet. Et Folke- og Fakkeltog paa 30—40.000 Deltagere samledes foran Christiansborg. Her talte bl. a. Prof. Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S.'09). Han mindede om det gamle Tilhørsforhold med Landet mellem Flensborg og Slien, bad det danske Folkestyre om ikke at falde til Ro paa Oktobernoten og henstillede til Sydslesvigerne ikke at tabe Modet; Titusinder heroppe tænker paa jer!

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 427. — Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Tryk: Selandia Bogtryk, København.

FRA DEN VIDENSKABELIGE REALUNDERVISNINGS DAGE

Af Dr. phil. *Olaf Carlsen.*

(Fortsat.)

Ved Skrivelse af 31. December 1841 henvendte Rektor *K. C. Nielsen*⁸⁾, Den videnskabelige Realskole i Aarhus, sig til Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler med Forslag angaaende det udvortes Resultat af Realskolens Virksomhed, da dens ældste Elever til Maj 1842 vilde rykke op i næstældste Klasse. Eftersom Skolen havde 5 toaarige Klasser, kunde det maaske nok siges at være i god Tid, Rektoren rørte paa sig. Men han kendte nok noget til, hvad Tid det tog at indhente Erklæringer, og desuden maatte det være af Vigtighed for de unge Mennesker at vide, hvilke Rettigheder de vilde opnaa ved at tilbringe endnu 3 Aar i Skolen for at opnaa dens afsluttende Eksamen.

I sin Forestilling om Realekskens Rettigheder androg Rektor Nielsen om, at Afgangseksamen skete „under Garanti fra Statens Side i Lighed med Examen artium“.

De, der bestod denne Eksamen, blev jo som bekendt akademiske Borgere og kom „straks i Besiddelse af de store Rettigheder, Staten yder saadanne, og den Agtelse, Medborgere stedse er villige at indrømme dem, der bærer dette Navn.“ Da Realskolen i Aarhus nu hædredes med det betydelige Tilnavn „videnskabelig“, og da den saavel som „den lærde“ stræbte at føre sine Elever til en saadan Uddannelse af deres Evner og Anlæg og give dem et saadant Forraad af Kundskaber, at de med Udbytte kunde følge et videnskabeligt Foredrag og ved Selvstudium tilegne sig Indholdet af et videnskabeligt Værk, der henhører til deres Sfære, saa syntes denne Skoles Dimittender, der havde gennemgaaet en Skoleundervisning, der strakte sig over 10 Aar, gennem 5 toaarige Klasser fra Elevernes 8. til deres 18. Aar, medens den lærde Skoles Undervisning kun tog 8 Aar, og som fordrede lige saa megen aandelig Anstrengelse som Latinskolens, med Billighed at kunne vente, at Staten skænkede ogsaa deres Bestræbelser nogen Anerkendelse.

Rektoren ønskede Eksamen afholdt ved Skolen og ikke paa Universitetet; Eleverne havde intet at søge dør; han havde for alles Vedkommende bragt i Erfaring, at de jo før jo hellere vilde ud i det praktiske Liv. For at Eksamen imidlertid kunde faa den nødvendige offentlige Karakter, foreslog han, at den blev kontrolleret af „Emissærer“ fra Universitetet, ligesom Tilfældet var ved Examen artium i Sorø, det eneste Sted uden for Københavns Universitet, hvor denne Eksamen dengang afholdtes.

Det andet Punkt, Rektoren vilde gøre til Genstand for Drøftelse, var: hvilket Navn skal Realskolens Dimissi føre! — Vel laa der megen Sandhed i Digterens Ord: *What's in a name?* — og han ønskede intet mere, end at Realskolens Symbol maatte være esse, non videri! Men *et godt Navn* var dog en god Ting, og ligesom Staten gav anerkendt Kundskabsberhvelse i de forskellige Retninger et officielt Stempel, saaledes burde ogsaa den Yngling, der havde anvendt Tid og Flid paa at uddanne sig i denne af Staten anviste Retning, fortjene en offentlig Anerkendelse af sine Bestræbelsers Værdi, — hvilket ogsaa vilde hæve Skolen i den offentlige Mening.

Her slap det sikkert ud. Rektors stærke Argumentation for Dimittendernes Rettigheder, skyldtes nok saa meget Skolens Prestige som Omsorg for de unge Mennesker. Denne Skole var en Nydannelse inden for Skolevæsenet, et Eksperiment, hvis Uheld vilde fryde mange. Rektor maatte gøre, hvad han kunde, for at hæve Anseelsen ved at sikre Rettighederne.

Nu var det saa heldigt, at Realskole-Kommissionen af 1836 havde indstillet Realskolens Dimissi til at blive akademiske Borgere og tillagt dem Navnet: Realstudenter. Det var Skolens Haab, at dens Elever skulde blive lige saa aandsmodne og aandsdannede som de andre Studenter, og desuden var det afgjort, at de i mange Tilfælde vilde gaa over til „Universi-

tetets Høj-Realskole“, d.v.s. den polytekniske Lærestanstalt, og her vilde de jo senere faa den akademiske Benævnelse for dem, der har bestaaet en akademisk Eksamen, nemlig Kandidater. — Naar de altsaa kunde blive Kandidater, saa maatte de ogsaa forinden have Ret til at kalde sig Studenter. — Rektor drager her en Parallel med de soranske Realelever, der efter deres Afgangseksamen kunde fortsætte som Akademister ved Akademiet med disses Navn og Rettigheder. Desuden vilde han ikke undlade at fremhæve, at Realskolens Lærpersonale, hvad Vilkaar og Benævnelser angik, var ganske ligestillet med den lærde Skoles.

Rektoren foreslog da ud fra de anførte Grunde, at Realskolens Dimissi blev kaldt Realstudenter. Han var forberedt paa Modstand fra Filologernes Side; nogle af disse vilde maaske endog kalde denne Anvendelse af Navnet for Misbrug; men de dygtigere og bedre inden for Filologernes Rækker vilde dog sikkert ikke vise en saadan Ensidighed ved Bedømmelsen af, hvad der kan kaldes Studium og dermed ogsaa af, hvem der kan kaldes Student.

Andre Navne kunde vel tænkes; men mod dem vilde der kunne indvendes adskilligt. Realist f. Eks. fandt han upassende, fordi det allerede havde en anden bestemt Betydning. Det vilde afgjort heller ikke have gavnet Skolens Renommé, at den producerede „Realister“. Det eneste Navn, Rektoren kunde tænke sig, hvis det ikke kunde blive Student, var Realkandidat, hvorved man ved „Kandidat“ blot forstod een, der havde bestaaet en Eksamen. Der var jo det fikse ved dette Forslag, at Realskolens Dimittender straks blev Kandidater, medens Latinskolens kun blev Studenter. I saa Fald var der jo intet at græde over, fordi man ikke fik Lov til at kalde sig Realstudent.

Alt dette angik dog kun den honnette Ambition; men Rektor Nielsen var ingenlunde blind for, hvor skæbnesvangert det kunde blive for Skolen, om man slækkede paa Ambitionerne. Her kunde man ikke stræbe for højt, om man ikke skulde synke i det almene Omdømme. Over dette glemte Rektor imidlertid ikke den — om man saa maa sige — mere reale Side af den nye Realeksamen, dens praktiske Virkninger; at sikre den saa mange af disse som muligt, vilde være til lige Nytte og Gavn for Skolen som for dens Dimittender.

Det er lettere at paastaa end at bevise, at noget er eller sker „ifølge Sagens Natur“. Det fandt Rektoren ogsaa, da han hævdede, at hans Dimittender maatte gøre ufravigeligt Krav paa, at den almindelige, lange Læretid i Handel og Haandværk skulde betydeligt afkortes for deres Vedkommende. Han nedlod sig ikke engang til at henvise til deres Alder.

Det var ikke hans Tanke, at Realstudenterne som Haandværkere skulde blive Provinsmestre; nej, deres Fremtid i saa Henseende laa i Hovedstaden. Han tvivlede ikke om, at en saa oplyst Haandværkerstand som den københavnske vilde glæde sig ved Udsigten til det Opsving, Standen vilde faa, naar mere Dannelse og Intelligens blev optaget i dens Rækker, og dette, mente Rektoren, vilde være saa meget lettere at opnaa paa det indeværende Tidspunkt, da der forhandlede om at reformere Laugsvæsenets antikverede Former.

Hvad der gjaldt Haandværkerlaugene, maatte i langt større Grad gælde Handelslaugene; her maatte enhver Principal ønske at faa Folk med Realstudentens Kundskaber i sin Tjeneste; thi han har „det rationelle og generelle; Praktiken og det specielle kan han — naar han vil — hurtigt tilegne sig paa

Stedet“. — I en Fodnote bemærker Rektoren, efter at have undtaget blandt Principalerne dem, der driver en Forretning, hvor alt er lagt an paa den allermindste Detail, at han heller ikke til Praktiken regner med Urtekræmmersvendens Øvelse i at konversere Tjenestepigerne eller Silke- og Klædekræmmersvendens Udholdenhed i den uendelige Prutten om en Mark eller en halv.

Da han var overbevist om, at det vilde blive af den største Betydning for Skabelsen af en virkelig og ægte dannet Handelsstand, ansaa han det for utvivlsomt meget hensigtsmæssigt, at det fra et bestemt Tidspunkt i Fremtiden blev gjort til en Betingelse for at optages i den højere Handelsstand, som Grosserere, at vedkommende var offentligt dimitteret fra en Realskole. — Saa langt er vi i vort ellers saa eksamensglade eller eksamensglade Land dog endnu ikke kommet.

Ogsaa inden for Embedsvæsenet fandt Rektor Nielsen nogle Omraader, hvor hans Dimittender kunde anvendes, nemlig ved Besættelsen af Embeder under Rentekammeret, Toldkammeret, Generalpostdirektionen og de militære Kollegier, hvortil der ikke krævedes juridisk Eksamen.

Rektoren havde saa visselig Ret i, at hvis Regeringen viste Realstudenterne en saadan Tillid, som her foreslaet, saa vilde det ikke blot i betydelig Grad styrke Realeksamens Anseelse og give Realskolen øget Respekt, men ogsaa udvide dens Virksomhed, idet Publikum vilde fatte større Tillid til denne nye Undervisning.

Han forstod ogsaa, den gode Rektor, at vil man opnaa andres Hjælp, kan det være meget virksomt, at man faar dem til at indse, at de derved ogsaa hjælper sig selv. Derfor undlod han ikke til sidst at gøre Regeringen opmærksom paa, at dersom den tog dette Hensyn til Realstudenterne, vilde den handle lige saa meget i sin egen som i disses Interesse, — han sagde ikke i Skolens. Hans Begrundelse var denne: „Thi jo mere Indsigt udbredes til alle, og jo mere enhver gør Fordring paa at forstaa alting saare vel, desto nødvendigere maa det vistnok være for Regeringen at samle saa stor en Del af den virkelige Intelligens om sig som muligt, desto vigtigere vil det blive, at enhver Embedsmand, der er begavet med nogen, om end nok saa lille Del af Regeringens Myndighed, er en videnskabeligt dannet Mand, der kan vise sig som Regeringens Organ med den Værdighed og den Overlegenhed, som sand Dannelse sjældent undlader at meddele sin Besidder“.

Den 18. Januar 1842 sendte Direktionen Rektor Niensens Forestilling i Afskrift til Direktor Waage i Sorø⁹⁾. Da der jo ogsaa med Sorø Akademi var forbundet en Realskole-Indretning, og da der om ikke lang Tid kunde blive Tale om Afgangseksamen for dennes Elever, ønskede Direktionen, forinden videre blev foretaget, at indhente Dr. Waages Betænkning over Rektor Niensens Forslag, hvorhos Direktionen bemærkede, at da muligvis enkelte af Sagens Punkter vilde blive at tilstille de nedsatte Kommissioner angaaende Laugsvæsenets bedre Ordning og angaaende den almindelige Værnepligt, var det Direktionen magtpaaliggende, at modtage Betænkningen snarest muligt.

Waages Svar er dateret den 7. Februar 1842¹⁰⁾. Straks i den indledende Bemærkning slaar han Tonen an, idet han erklærer, at han, før han ytrer sine Tanker om de enkelte Forslag, ønsker at udtale sin Betænelighed ved Sagen i dens Helhed.

Han fandt det ubetimeligt allerede nu at tage Bestem-

melse angaaende Afgangseksamen (ved Akademiets Skole vilde denne til sin Tid ordne sig af sig selv i Konformitet og i Forbindelse med Examen artium); thi ud fra Elevernes nuværende Standpunkt kunde der dømmes alt for lidt om, hvad navnlig en ny Undervisningsanstalt vilde kunne naa med sine Elever i de tilbageværende 4 Skoleaar, i hvilke det først efterhaanden vilde begynde at vise sig, hvilken Aandsdannelse denne Art af Undervisning kunde give. Naar man betænker, det drejede sig om Elever, der endnu stod foran de saa betydningsfulde Udviklings- og Modningsaar fra 14—18, kan man kun give Waage Medhold i, at det ikke kunde være betimeligt paa daværende Tidspunkt at anordne en Eksamen af en saa helt ny Karakter og give den et anset Navn med dertil knyttede Rettigheder, naar man ikke kunde danne sig et tilstrækkeligt Begreb om Dimittendernes Kundskaber og Aandsmodenhed. Dette kunde man, mente Waage, først faa, naar Eleverne havde tilbragt et Aar i øverste Klasse og var prøvet ved den Skoleeksamen, der afholdtes Aaret før Dimissionen, altsaa om 3 Aar, og dette maatte saa ske i Nærværelse af kompetente Dommere, der kunde anstille en Sammenligning mellem disse Elever og den lærde Skoles paa samme Trin. Waage var maa-ske nok noget for forsigtig; men man havde dengang kun gjort Erfaringer med en Eksamensform og havde heller ikke det Tilsyn med Undervisningen, der vilde have gjort det muligt paa et tidligere Trin at vurdere Undervisningens Værdi og have et begrundet Skøn om det Maal, der kunde naas.

Endnu en Omstændighed, syntes Waage, advarede imod saa tidligt at tage Bestemmelse om denne Afgangseksamen, nemlig det ubetimelige i — uden trængende Nødvendighed — at tillægge den alene paa Prøve oprettede Realskole Ret til at afholde Dimissionseksamen ved Skolen, saa længe dette Spørgsmaal endnu ikke var afgjort for de lærde Skoler. — Sorø indtog i den Henseende en Særstilling, fordi Skolens dimitterende Lærere tillige var Lektorer ved Akademiet og rangerede paa Højde med Universitetets Professorer. — Saa længe denne Dimissionsret ikke var udstrakt til alle Skoler, maatte Realskolen i Aarhus i den Henseende ligestilles med Latin-skolerne og ikke med Sorø Akademis Skole. Tildelingen af den ønskede Ret til Realskolen rummede iøvrigt den farlige Konsekvens, at den saa ogsaa maatte tildeles de hel- eller halv-private Realskoler, der enten havde dannet eller vilde danne sig. Men at tillægge disse Skoler Ret til — selvfølgelig under en vis Kontrol — selv at afholde Afgangseksamen, ansaa Waage for at være endnu mere abnormt, end hvis deres Elever skulde sendes til Realskolens Artiumsexamen i Aarhus. Efter hans Formening burde Sagen foreløbig stilles i Bero.

(Fortsættes.)

NOTER

⁸⁾ Knud Christian Nielsen var født 1798 som Søn af daværende Sognepræst i Herringe paa Fyen, Lars Nielsen. Han blev Student 1818 fra Herlufsholm og var fra 1821 Lærer ved det kendte v. Westenske Institut i København, ved hvilket han i 1832 blev Medbestyrer; udnævntes 1839 til Rektor ved Den videnskabelige Realskole i Aarhus; ved dennes Nedlæggelse i 1853 afskedigedes han i Naade og med Ventepenge og fik samme Aar Titel som Professor; fik senere endelig Afsked og bosatte sig i København. Han gav i 1850 Stødet til Dan-nelsen af Herlovianersamfundet for at hjælpe en Skole- og Studenter-kammerat fra Herlufsholm, Christen Hee, der havde haft et ret godt besøg Drengelinstitut i Aarhus, men var blevet nødt til at opgive sin Skolevirksomhed, da Den videnskabelige Realskole og siden en offentlig, højere Borgerskole oprettedes i Byen og formidskede Tilgangen til hans Skole. Oprettelsen af Den videnskabelige Realskole i Aarhus og K. C. Nielsens Ansættelse som Rektor ved denne kom saaledes til at skabe den ydre Foranledning til Herlovianersamfundets Stiftelse. Se H. B. Melchior: Hist. Efterretninger om Herlufsholms Stiftelse. 2. Udg. ved Albert Leth, S. 346. ⁹⁾ Indk. Sager A. 12/1842. ¹⁰⁾ Korrespondancepr. 973/1842.

Fraternitas
Sorana
holder Stævne
i Sorø
31. Maj-2. Juni.

Hermed indbyder *Fraternitas Sorana* til Stævne i Sorø. Det er Planen at mødes dér i Dagen 31. Maj—2. Juni, paa Missionshotellet, Absalonsgade 10. Kammeraterne er velkomne, ligeledes disses Ægtefæller, og følgende Program søges gennemført:

Tirsdag den 31. Maj, *Skolens Stiftelsesdag*: Kl. 16: Eftermiddagskaffe. Derefter Spadseretur til Skolen, Sportspladserne, Søen og Kirkegaarden. — Kl. 20: Sognepræst *Gabriel Lind*, Svanninge: »30 Aars Præstegerning for Sjællændere, Jyder og Fynboer«.

Onsdag den 1. Juni: Kl. 9: Morgenandagt ved Læge *Poul Glaven*, Stokkemarke. Derpaa taler Museumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund*. — Om Eftermiddagen: Udflugt til »Parnas«. — Kl. 20: Gudstjeneste i Sorø Kirke ved Sognepræst *Ebbe Christiansen*, Herfølge.

Torsdag den 2. Juni: Kl. 9: Morgenandagt ved Overlæge, Dr. med. *H. P. Stubbe Teglbjærg*. Siden taler eventuelt Sognepræst *Carl Bay*, Risskov.

Pris pr. Deltager Kl. 25,00. Rationeringskort medbringes.

Indmeldelse til Stævnet modtager Provst *Juul Sørensen*, Bregninge Præstegaard pr. Svendborg.

Vi haaber paa et godt Stævne. De mangeaarige Indbydere betragter det som noget enestaaende at faa Lov til at mødes paa gode Vilkaar ved vor kære gamle Skole, og vi haaber, at saa mange som kan, vil finde Vej til

MINDERNES BY

Paul Nedergaard. Jens Juul Sørensen. Olaf Krog-Meyer.

SORANSK SAMFUNDS GENERALFORSAMLING

Soransk Samfund afholdt Lørdag den 23. April Kl. 19 sin ordinære Generalforsamling i „Grønningen“s Selskabslokaler; ca. 75 Medlemmer havde givet Møde. Formanden, *Krog-Meyer* bød velkommen, udbragte et trefoldigt Leve for Sorø Akademi's Skole og foreslog som Dirigent Landsretssagfører *Kaj Lund*, hvad Forsamlingen akcepterede. Dirigenten konstaterede, at Generalforsamlingen var lovlig indvarslet, oplæste Dagsordenen og gav Ordet til Formanden.

Formandens Beretning:

Formanden begyndte med at mindes de i Aarets Løb afdøde gamle Soranere og dvælede særlig ved *Sorgenfrey*: „Han redigerede Soraner-Bladet lige fra 1936, og vi kan ikke takke ham nok for det uegennyttige, trofaste og dygtige Arbejde, han i de mange Aar udførte for os. Han var en straalende Kammerat, en typisk Soraner med et varmt Hjerte og et redeligt Sind. Hans Minde — og de andre afdøde Soraneres — vil vi bevare i taknemlig Erindring.“

Forsamlingen rejste sig og mindedes i ærbødig Tavshed de døde Kammerater.

Formanden karakteriserede det forløbne Aar som godt. Medlemstallet er stigende, og vi har haft økonomisk Evne til at løse adskillige soranske Opgaver. Det er med velberaad Hu, at der ikke har været afholdt saa mange Møder og Soraner-aftener som ifjor. Naar sligt gaar for hyppigt paa, kan der ikke samles et blot rimeligt Antal Deltagere. Den faste Linje i vort Program er Sorøturen hvert andet Aar og et stort Bal hvert andet. Dermed mener vi at have tilgodeset to betydelige Grupper forskellige Behov; de unges, der gerne vil danse, og de ældres, for hvem en Dag i Sorø med gamle Kammerater hører til det værdifulde. Vor store *Aften paa d'Angleterre* i Efteraaret blev særdeles vellykket, det har jeg Lov at sige, da jeg selv intet havde at gøre med Arrangementet.

Mod Programmet og ogsaa med Bestyrelsens Ønske blev der ingen *Sorøtur* i Fjor. Saa meget des mere glæder vi os til Turen i Aar den 29. Maj. Vi havde regnet med paa den samme Dag at kunne foretage *Afsløring af Stenen paa Rektor Raaschou-Nielsens Grav*; dette kan først finde Sted efter Sommerferien. Jeg takker paa Indsamlingskomitéens Vegne alle Bidragydere. Hittil er der fra ialt 230 Bidragydere indkommet godt 3.700 Kr., ogsaa fra Lærerkollegiet er der en lang Række Bidrag. Indsamlingen er stadig aaben — Postgiro Nr. 10.000 — og der er Brug for ethvert Bidrag, da Komitéen sysler med Tanken om at oprette et Legat med Rektor Raaschou-Nielsens Navn for det tiloversblevne Beløb.

En af Aarets Hovedbegivenheder har været Redaktørskiftet. Vi har i Soransk Samfund haft det enestaaende Held i en Aarrække at have en Redaktør, der forenede Sagkundskab og og Kærlighed til Opgaven med saadanne økonomiske Kaar, at han var i Stand til at løse denne krævende Opgave dygtigt, samvittighedsfuldt og vederlagsfrit.

Vi var klar over, at dette næppe vilde gentage sig; men vi har, synes vi, været heldige paany, idet en Kammerat fra 1908, Lektor P. Schjærff ved Rungsted Statsskole, har paataget sig at redigere Bladet mod et beskedent Honorar; og de, der har læst de sidste Numre af Soraner-Bladet, vil vist give os Ret i, at vi har faaet en storartet Efterfølger. For at imødegaa den Gene, at Schjærff ikke bor i selve København,

har vi knyttet *Badse Winther* til Bladet som Opsamler af Notiser og personlige Meddelelser. Vi var i Bestyrelsen enige om, at vi ikke maatte vige tilbage for de forøgede Udgifter til Soraner-Bladet, som vi anser for at være noget af det mest betydningsfulde i hele Soransk Samfunds Liv. Vi har ogsaa i Budgettet taget Hensyn dertil. Vi bør stræbe efter at gøre Soraner-Bladets Fond saa stort, at dets Renter sikrer Udgivelsen. Soraner-Bladet er altid blevet bragt paa Fode, sidst af *Rogert Møller*; vi maa stræbe efter, at det kan hvile i sig selv med Bladfondens Renter som Tilskud. Ved Urafstemningen om Ændringer i Fondens Vedtægter afgaves 102 Stemmer, alle ja-Stemmer; dermed er der sikret fuld Beskyttelse af Fondens Kapital.

Arkivet er i god Gænge og i den skønneste Orden, takket være Arkivaren *Svend Rothe*. Rogert Møller har overladt os et tilstødende Rum, saa der nu er endnu bedre Plads.

En interesseret Soraner har i Efteraaret forespurgt Bestyrelsen, om den vilde tage Initiativet til Oprettelse af et soransk Kollegium. Dette Spørgsmaal har været fremme flere Gange. Det skulde muligvis realiseres saaledes, at unge Soranere skulde bo gratis i deres Studietid her i København i en Bygning, som skulde købes, lejes eller faas forærende. Mit gustne Overlæg melder sig straks paa to Punkter. Vi maa ikke rode Soransk Samfund ind i en uoverskuelig økonomisk Risiko, som kan koste os vor Kassebeholdning og de af vore Legater og Fonds, der ikke er beskyttede. Og vi maa ikke ved denne Opgave tappe vore Medlemmer i saa høj Grad, at de ikke kan være med til at løse andre soranske Opgaver. Der var dog saa megen Interesse for Spørgsmaalet, at det besluttedes at nedsætte et Udvalg til Undersøgelse af Sagen.

Af andre mindre Sager kan jeg nævne, at en gammel Soraner, Politimester *Rosen*, har gjort os opmærksom paa, at de gamle Ruder med nu berømte Soraneres Navnetræk, der findes i Tøhuset ved Tase ved Tjustrup Sø, stod i Fare for at gaa til. Godsforvalteren under Gyldenholm vil ordne det fornødne. — Lektor Schjærff er indvalgt i Bladudvalget. — En anden gammel Soraner, Pastor *Carl Bay*, har henstillet, at vi tog os af Vedligeholdelsen af de gamle Læreres Gravsteder paa Sorø Kirkegaard. Vi vil lade Spørgsmaalet gaa videre til Kurator, under hvem Kirken og Kirkegaarden sorterer. — Jeg haaber, at Tilhørerne vil bifalde denne Beretnings korte Form, og indstiller den paa Bestyrelsens Vegne til Godkendelse.

Da det tillige er den sidste Aarsberetning, jeg som Formand faar den Glæde at aflægge, vil jeg takke Medlemmerne for Overbærenhed i de forløbne Aar. Hvervet har jeg været glad for, men jeg nedlægger det af to Grunde. Jeg har faaet saa meget andet at gøre, at jeg ikke kan passe det ordentligt, og Soransk Samfund skal efter min Formening have en Formand med friskere Initiativ. Det er ikke nok at administrere det bestaaende. Hver og een af Bestyrelsen takker jeg for Loyaltet og godt Makkerskab. Vort Ledemotiv har altid været Soransk Samfunds Vel. Naar vi holder os for Øje, at private Interesser og personlig Forfængelighed ikke skal have Forrang for Sagen og Sagligheden, har det intet at sige, at vi ind imellem er uenige.

Lad mig gentage det her paa Falderøbet: Altid Endrægtig-

hed; aldrig Separatisme. Efter at have anført forskellige Eksempler paa soransk Separatisme, som forekom Formanden ubegribelige, sluttede han med at mane til Endrægtighed. Og dermed lægger jeg ned mit Sværd med Tak til jer alle, I gode og muntre Kammerater.

(Formandens Beretning fulgtes af Bifald og langvarige Klapsalver).

Diskussion om Beretningen.

Svend Clausen redegjorde for det nedsatte Kollegieudvalg: *Brincker*, *Torben Madsen* og *Taleren*, saa Sagen er i gode Hænder (Bifald). Som den, der har siddet længst i Bestyrelsen, rettede han en varm Tak til Krog-Meyer, der først som Kasserer og senere som Formand har været Samfundet en god Mand. Regnskabet Overskud er konsolideret, Samfundets Økonomi ligesaa. Krog-Meyer forstod altid at lede Bestyrelsens møderne fortræffeligt; han dirigerede det hele med Enden af sin Blyant, saadan: „Tap-tap-tap!“ Bestyrelsesmøderne blev under hans Forsæde ledet under saglige Hensyn; man sad ikke — som tidligere — og fortalte Skolehistorier. *Taleren* opfordrede de tilstedeværende til sammen med Bestyrelsen at takke Krog-Meyer for hans udmærkede Arbejde.

Et Leve for Krog-Meyer!

Landsretssagfører *Jonas Bruun* omtalte den nye Kontrakt med „Selandia“ ang. Soraner-Bladet og forklarede Underskuddet fra tidligere deri, at Soransk Samfund havde aftaget mere end de 1200 Eksemplarer, som den gamle Kontrakt gav Ret til. Han lovpriste det udmærkede ordnede Arkiv og opfordrede Medlemmerne til at skænke, evt. testamentere Sorana til Arkivet. Stillede sig afvisende over for Tanken om et Soraner-kollegium. Naar Soranere har boet sammen paa Akademiet i flere Aar, vil de sætte Pris paa, naar de skal læse videre i København, at være sig selv.

Formanden erklærede, at han personlig ikke havde lagt de mange Penge i Kassen, saa *Svend Clausen*'s Ord om ham var alt for rosende; men han takkede mange Gange for de smukke Ord.

Ib Juul hævdede, at der blandt de helt unge herskede en vis Utilfredshed med Soransk Samfund; der gøres for lidt for os, og det er for dyrt. Den nye Bestyrelse bedes venligst tænke paa de unge — og ikke-Medlemmer. Vi kan ikke altid komme paa de Tidspunkter, der arrangeres Sammenkomster paa; lad os bare nøjes med en Kop Kaffe, vi unge vil meget gerne mødes og se hinanden.

Ørkild-Hansen hævdede, at det tidligere altid havde været Skik at nævne afdøde Soraneres Navne.

Formanden var gaaet bort herfra, da denne Oplæsning et Aar tog ca. 18 Minutter, og dog kan man ikke være sikker paa at have faaet alle med, da de jo ikke alle er Medlemmer. Mente, at der blev gjort meget for de unge; der var lavere Kontingent og Frikvoter ved Spisningerne, hvortil der ikke engang meldte sig det Antal, der var afsat Frikvoter til; til en planlagt billig Sammenkomst for de unge kom kun 18! At de unge ikke skulde kunne komme til Sammenkomsterne om Aftenen, troede han ikke paa. Men hele Spørgsmaalet om de unge vil blive overvejet i Bestyrelsen.

Vicekontorchef *Otto Mackeprang*: At lægge Rusmodtagelsen midt paa Dagen — oven i Købet, hvor der er Landskamp, er vanvittigt upassende. Jeg tror ikke, at de unge kan tænke sig at undvære de ældre. Da jeg var ung, syntes jeg, det var mor-

somt, at jeg gratis kunde more mig over en Række ældre, virkelig komisk udsende gentlemen. Rusfesten bør altsaa laves paa en Hverdag, og den bør være en virkelig Fest. Vi har en meget smuk Kantate — den tager sig ganske anderledes ud i Fest. Det er overflødig at møde i Kjole og Hvidt, bare de renser Neglene (Bifald og Munterhed).

Formanden, *Krog-Meyer*, glædede sig over Mackeprangs morsomme Indlæg og lovede, at Bestyrelsen skulde overveje at henlægge Rusfesten til om Aftenen.

Dirigenten fastslog, at Beretningen enstemmigt godkendtes.

Æresretten.

Landsdommer *N. V. Boeg*: Fra i Fjor forelaa for Æresretten én Sag, der er afsluttet i Beg. af Oktober Maaned, uden at der er fundet Grundlag til at foretage noget yderligere. Æresretten betragter sit Hverv som afsluttet, da der ikke er indbragt andre Sager. Glædeligt har det været at se, at saa relativt faa Sager har været indbragt, og at det kun har været nødvendigt at ekskludere ialt 4 Medlemmer af Soransk Samfund. Jeg vil foreslaa Generalforsamlingen, at man bemyndiger Æresretten til at konstituere sig paany, hvis der — mod Forventning — skulde komme til at foreligge nye Sager.

Man stemte og vedtog enstemmigt efter Dirigentens Forslag, at Æresretten bemyndiges til at konstituere sig paany i givet Fald, og at det 3. Medlem af denne skal være den til den Tid værende Formand for Soransk Samfund. Beretningen toges til Efterretning.

Aflæggelse af Regnskaber.

Grosserer *R. E. Brincker* forelagde Regnskabet for Soransk Samfund, specificerede nærmere Posten til Sammenkomster og Møder og udtalte sig iøvrigt om Restancerne, der er nedbragt med ca. 1.600 Kr.

Svend Clausen forelagde Regnskaberne for de forskellige Fonds, oplæste Revisionsantegnelserne og oplyste, at Samfundet disponerer over en Formue paa 132.040,80 Kr., i Forhold til sidste Aar en Stigning paa smaa 6.000 Kr. Jubilæumsfonden er vokset, saa Renterne beløber sig til over 600 Kr., og man agter med yderligere Forøgelse for Øje at henvende sig til Jubilarer om ved deres Jubilæum at indbetale et samlet Beløb til Fonden. Aldrig har der været saa stor Brug for Understøttelsesfondens Midler som nu. Rettede en Tak til den anonyme gamle Soraner, der har oprettet Støttefonden for gamle Soraneres Efterladte. Regnskabet godkendtes.

Direktør *Gunnar Knudsen* forelagde Regnskaberne for Soraner-Bladet og Soranerbladets Fond. Fhv. Kontorchef *Wagner* agtede som sædvanlig at kværlere. Hvem har Ansvar for Indkøbet af Obligationerne til Bladfonden? Der svares, at Bestyrelsen har Ansvar. Saa maa jeg sige, som det staar i Prædikerens Bog, Kap. 11, Vers 2: „Del dit Gods i 7, ja 8 Dele; thi du ved ikke, hvad ondt der kan ske paa Jorden.“ Af de 35.000 Kr. Obligationer er ca. de 33.000 Kr. Østifternes Kreditforening. Den er sikkert i enhver Henseende sund og god; men del dit Gods paa Jorden; hvorfor bliver der ikke købt andre Obligationer? Jeg synes ikke, vi kun skal have een Streng paa vor Bue; hvad med Jyske Kreditforening eller andre? — Der blev givet Decharge.

Grosserer *Kay Michaelsen* aflagde Regnskab for de 200 raske gamle Soraneres Stipendium. Mange trænger til en hjælpende Haand. Henlede særlig Opmærksomheden paa Donator-

fonden, hvor man har Lejlighed til at gøre sig uødelig for saa lille et Beløb som 250 Kr. Rektor *Bohns* Revisionsbemærkninger oplæstes.

Grosserer *R. E. Brincker* forelagde Budgettet for 1949; det har staaet i Soraner-Bladet og vedtoges.

Valg af Bestyrelsesmedlemmer og Revisorer.

Krog-Meyer: Formanden og Louw trækker sig tilbage; der foreslaas fra Bestyrelsens Side: General *Carl Jacobsen*, Direktør *Stig Jensen* og — som Junior-Medlem — stud. jur. *Jørgen Mogens Jørgensen*.

Overretssagfører Baron *von Eggerts* henstillede til Bestyrelsen, at man i Medlemsbladet indrykker en Meddelelse om, hvilke Medlemmer der ikke ønsker Genvalg. Man har Fornemmelsen af, at Bestyrelsen bestemmer det hele, Generalforsamlingen bare godkender. Ønskede, at Bestyrelsen fik en eller to i Forsamlingen til at sige, jeg foreslaar den og den; saa var det dog Forsamlingen, fra hvem det kom. anbefalede General *Jacobsen*, som han kendte, og som har Tid til Arbejdet.

Krog-Meyer motiverede, hvorfor Bestyrelsen bragte Forslag om Bestyrelsesmedlemmer. Der maa foreligge Forslag til Erstatning af de afgaaende; Bestyrelsen, der ved, hvor stort Arbejde, der skal præsteres, maa sikre sig, at ikke helt tilfældige Medlemmer vælges, uden at de har Lyst til eller Kendskab til, hvad de skal yde i Bestyrelsen. *Krog-Meyer* havde selv i god Tid ladet bekendtgøre i Soraner-Bladet, at han ikke ønskede Genvalg.

v. Eggerts: „Det læser jeg aldrig!“ (Tilraab fra Forsamlingen: „Det burde have været indrykket i Kgl. dansk Automobilklubs Blad; — det læser *Eggerts*.“ Stormende Mnuterhed). *Mackeprang* gav *v. Eggerts* Ret i hans Kritik og anbefalede *Stig Jensen*; han er det mindst tilfældige, jeg nogensinde har set, han er en Mand, der yder for 2 (Munterhed).

De tre foreslaaede valgtes enstemmigt. *Stig Jensen* og General *Jacobsen* takkede for Valget; Junior-Medlemmet var fraværende paa Grund af en Konfirmation i Hjemmet (Tilraab: „Er han saa ung!“).

Statsautoriseret Revisor *Reislev* genvalgtes med Akklamation.

Eventuelt.

Krog-Meyer takkede Landsdommer *Boog* for hans store, faktfuldt udførte Arbejde i Æresretten, Revisor *Reislev* for hans udmærkede og billige Revision og Dirigenten for hans værdige Ledelse af Generalforsamlingen.

Om Direktør *Louw* udtalte *Krog-Meyer*: I omtrent en Snes Aar har han tjent Soransk Samfund. Med Vilje bruger jeg Ordet *tjent*; faa har som han været en Tjener i dette Ords bedste Betydning. Han har tjent os som Kasserer, som Næstformand i snart 15 Aar, som fungerende Formand under *Knox*' Sygdom. Han var altid rede til at tage et Job, han fik de gode Idéer, forenede det friske nye med de gode, gamle Traditioner. Blad tilbage i Soransk Samfunds Annaler, og De vil finde: *Louw* sørgede for, at der blev søgt Bevilling i Ministeriet til Sorøturene, *Louw* udvirkede, at vi — ene af alle Skoler — kunde holde Rusmodtagelse og Aarsfest i Universitetsannekset. Den store Soranerindeks fra 1941 udarbejdede han; hvilket Arbejde! Fremdeles 4. Samling af soranske Sange, der kun venter paa Kommentarer og Noter. Han var Medstifter af Phønixkæden og senere af Phønixfonden, har medvirket ved Konsolideringen af forskellige Fonds og Legater, ved Ind-

samlingerne til Mindestene over Rektorerne *West* og *Raaschou-Nielsen* og ved Revisionen af vore Vedtægter.

Han har mødt Modstand, men det standsede ham ikke; lige frisk og interesseret arbejdede han videre. Overalt i Soransk Samfund beklager vi hans Afgang, han bliver svær at erstatte.

En af de største Glæder, jeg har haft i min Formandstid, fik jeg forleden, da et Par Medlemmer af Bestyrelsen foreslog, at vi skulde indstille til Generalforsamlingen i Dag, at *Louw* blev udnævnt til Æresmedlem af Soransk Samfund. Det er en sjældent forekommende Æresbevisning, men vi finder, at fremfor nogen har *Louw* gjort sig fortjent dertil, og Indstillingen er vedtaget enstemmigt af Bestyrelsen. Jeg beder Forsamlingen give Deres Tilslutning hertil til Kende ved at raabe et trefoldigt Leve for vort nye Æresmedlem *A. Ch. Louw*. Han længe leve! (Langvarigt Bifald.) Det besluttedes at sende *Louw* en Blomsterhilsen. Derpaa hævdede Dirigenten Generalforsamlingen; man samlede til et fornøjeligt Smørrebrødsbord, og bagefter vistes Sorø-Filmen, der vakte mange Minder og blev modtaget med stor Genkendelsesglæde.

PALMESØNDAG 10. APRIL I SORØ

Ikke saa faa gamle Soranere var ad forskellige Veje støvnet til deres gamle, minderige Skoleby for at overvære Konfirmationen i Hvidernes skønne Kirkerum. Overalt i Byen vejede Dannebrog for Konfirmanderne, der sammen med paa-rørende, Venner og andre tilstedeværende helt fyldte den store Kirke. Ikke mindre end 115 blev den Dag konfirmeret.

For de gamle Drengene indtraf Højdepunktet ubetinget, da *Ingemanns* og *Bays* stemningsfulde Kantate tonede oppe fra Orgelet, kønt sunget af Akademiets Drengekor under Organist *H. Schiøtz*' Ledelse. De kendte Ord og Toner førte en tilbage til de saa fjerne Tider, da man selv stod deroppe, betaget af Andagten og Æren ved at maatte synge med.

Konfirmationen, der foretoges smukt og værdigt af Pastor *Alsinger*, overværedes bl. a. af Rektor *Bohn*, Sor. Samfunds Formand, Direktør *Krog-Meyer* og, som Repræsentanter for Phønixkæden *Edward Suhr*, *Johan Wengel* og Færvehandler *Svend Nielsen*, Ringsted.

Efter Højtideligheden i Kirken begav talrige gamle Soranere sig sammen med Rektor *Bohn* til Mindepladen paa Stengangen, hvor Soransk Samfunds Formand nedlagde en Krans fra Phønixkæden, idet han udtalte:

Paany staa vi ved Mindetavlen for unge Kammerater, der ofrede Livet under Besættelsen. Med Ærbødighed tænker vi tilbage paa den Daad, de øvede i de mørke Aar. De svigtede ikke, da Fædrelandet kaldte paa dem. Da viste de sig som gode Soranere, værdige Efterfølgere af dem, hvis Mindesten er rejst nede ved Søen.

Vi, der fik Lov at leve videre, vi takker jer. I skal blive husket.

Paa Stengangen henlagdes tillige Blomster af *Gregers Bo Bojesens* (faldet den 5. Maj 1945) Søster (g. m. Overlæge *Torben Andersen* i Hillerød). Man gik derpaa til Mindestenen i Akademihaven for de i de to slesvigske Krige faldne Soranere; ogsaa her henlagdes en Krans, og *Krog-Meyer* hyldede Mindet om disse Soranere:

Som Traditionen byder os, vil vi i Dag paa Palmesøndag mindes vore tapre Kammerater fra de slesvigske Krige. I mange Aar efter 1864 kunde det se ud, som havde deres Offer

været forgæves. Modløsheden bredte sig, „hvad skal det nytte“. Og dog: I Kampen mod Tyskerne fra 1940 til 1945 viste vi, at vor Vilje til at gøre Modstand levede, unge Soranere fulgte i de gamles Spor, nogle maatte ofre Livet, deres Minde har vi netop æret oppe paa Stengangen —. Og de sidste Maaneders indenrigspolitiske Begivenheder viser, at Hundredtusinder af danske er enige om at forsvare Landet med Vaaben i Haand. Sandelig, det *har* kunnet nytte, at nogle viste Vejen, naar Danmark var i Nød.

Vi hylder vore Kammeraters Minde med Ønsket om, at der altid i den tapre lille Skare maa findes Soranere i første Række.

Rektor *Bohn* talte smukt og takkede, fordi gamle Soranere værnede om de faldne gamle Soraneres Minde.

Ved Middagen for Konfirmanderne og deres Forældre i Festsalen talte bl. a. følgende: Rektor *Bohn* for Konfirmanderne, for hvem han udbragte et Leve; Læge *Liebmann* (S'23) bragte en Tak fra Forældrene og udbragte Skolens Skaal; Red. *Melchior Hansen* takkede Rektor og Lærerkollegiet og sluttede med et Leve for Danmark; Pastor *Alsinger* henvendte smukke Ord til de unge, oplæste sit Digt „Ved Absalons Grav“ (skrevet, da Graven blev aabnet) og udbragte et Leve for Flaget. —

Iøvrigt benyttedes Dagen af de gamle Soranere til at dvæle paa de kære, kendte Steder med de mange Minder. Undertegnede Referent tilbragte en stille Time paa den gamle Kirkegaard, der trods den af saa mange kritiserede, haardhændede Restaurering dog stadig rummer fredfyldte Pletter. Man kan da endnu dvæle ved de store Henfarnes Grave og genkalde sig, hvad man skylder: *B. S. Ingemann*, Sorøpoesiens uforlignelige Fortolker, *Chr. Wilster*, den med Homers Aand kongeniale, *Peder Hjort*, den klare, bidske Logiker, Rektor *Hoff*, den store Humanist.

Og sidst, men ikke mindst, naar ens nærmeste der sover Dødens Søvn, bliver Sorø gamle Kirkegaard et Mindernes og Andagtsens Valfartssted.

Red.

SORANSK SAMFUNDS NYE FORMAND

Paa et Møde den 28. April konstituerede Bestyrelsen sig med Generalmajor *Carl Jacobsen* som Formand. Generalmajor *Jacobsen* er født den 24. September 1878; 1890 kom han paa Sorø, hvorfra han udgik 1894 med Realeksamen. Derefter paafulgte en militær Virksomhed, der kulminerede med Udnævnelsen til Generalmajor og Generalinspektør for Fodfolket 1933; Afsked 1945.

Det er af den største Betydning i Spidsen for Soransk Samfund at have en Mand, der paa værdig Maade kan repræsentere Samfundet udadtil; i den Henseende har Samfundet altid haft Held til at finde den rette, og der er ingen Tvivl om, at Generalmajor *Jacobsen* udmærket vil kunne opretholde og videreføre Traditionerne. Vor nye Formand er en djærv Personlighed og en god Kammerat; det har Be-

styrelsen allerede erfaret. Dertil kommer, at Formanden i sit Otium kan afsé den nødvendige Tid til sin krævende Opgave. Vi hilser *Carl Jacobsen* Velkommen og ønsker ham Lykke til i hans nye Hverv.

Bestyrelsen.

SORANSK SAMFUNDS BESTYRELSE

På et møde den 28. april har bestyrelsen konstitueret sig som følger:

Formand: Generalmajor *Carl Jacobsen*, Strandboulevarden 23, Ø. Øbro 9825.

Næstformand: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, kontor: Dagmarhus, 4. sal, V. Central 13773, priv. Amaliegade 21 A, K. Byen 5105.

Kasserer: Grosserer *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, st., Ø. Central 10725.

Sekretær: Civilingeniør *Torben Madsen*, kontor: Central 10310, lokal 30, priv. Snorregade 5, 1., S. Amager 750 y.

Soranerbladets forretningsfører: Direktør *Gunnar Knudsen*, kontor: Lyngbyvej 170, Ø. Ryvang 6201.

Låne- og understøttelsesfondens administrator: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*.

Formand for jydsk afdeling: Landsretssagfører *Chr. R. Kall*, Østergade 3, Århus 130 og 160.

Formand for fynsk afdeling: Direktør *P. Suhr-Henriksen*, Vestergade 96, Odense. Odense 1050.

Endvidere professor, overkirurg, dr. med. *Otto Mikkelsen*, Øster Søgade 18, K. Byen 6517.

Direktør *Stig Jensen*, kontor: Sjøleboderne 4, K. Central 9595, 14295 og 14995, priv. Nyhavn 53, K. Palæ 1614.

Seminaricelev *Erik Bang*, Gennemløbet 15, 3., Vanløse. Damsø 1353 u.

Stud. jur. *Jørgen Mogens Jørgensen*, Stoltenbergsgade 3. V.

Redaktør af Soranerbladet: Lektor *Poul Schjærff*, Kongevejen 80, Hørsholm. Hørsholm 427.

Redaktionssekretær og annoncer: Grosserer *John. H. Winther*, Jens Munksgade 3. Ø. Øbro 4091.

Der er nedsat følgende udvalg:

Bladudvalget: *Carl Jacobsen*, *P. Schjærff*, *Gunnar Knudsen*, *Rogert Møller*, *Torben Madsen*.

Låne- og understøttelsesudvalget: *Svend Clausen*, *Otto Mikkelsen*, *Erik Bang*.

Arrangementsudvalget: *Brincker*, *Stig Jensen*, *Torben Madsen*.

Gratulations- og kondolenceudvalget. *Stig Jensen*, *P. Schjærff*.

Pressesekretariatet: Stig Jensen, Torben Madsen.

Kollegieudvalget: Svend Clausen, Brincker, Torben Madsen.

Medlem af bestyrelsen for kunstmusæet i Sorø: Carl Jacobsen.

Medlem af bestyrelsen for Paul Hennings mindelegat: Carl Jacobsen.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Juni:

1. Juni: Møller *Svend Frandsen* (f. 1899), Walleja, Californien, USA. — 6. Juni: *Peter Brix* (f. 1889), 5449, Henderson Street, Chicago, I.L.L. USA. — 11. Juni: *Lauge Olsen* (f. 1889). — 12. Juni: *Hans Henning Olsen* (f. 1899). — 13. Juni: Ekspeditionssekretær, cand. jur. *Ejler Haar Hammer* (f. 1889), Tagensvej 29, Kbh., N. — 16. Juni: Ing. *Aage Chr. Wassard* (f. 1889), Seattle, USA. — 16. Juni: Dr. phil. *Olaf Carlsen* (f. 1899), Skanderborg. — 21. Juni: Gartnermedhj. *Otto Bayer* (f. 1889), K. F. U. M., Kalundborg. — 23. Juni: Boghandler, Kapt. *Adolph Georg Rasbech Oppermann*, (f. 1889), Holbæk. — 23. Juni: Kredslæge *Anders Andersen* (f. 1889), Mogensgade 32, Viborg. — 29. Juni: Tømrermester *Johannes Andersen* (f. 1899), Saxogade 29, Sorø. — 29. Juni: *Jens Olaf Sundby Rasmussen* (f. 1884). — 30. Juni: Direktør *Helge Friis* (f. 1889), London.

Hvis nogen er i Stand til at supplere manglende eller mangelfulde Adresser, bedes man venligst meddele det til *Soraner-Bladet*, Kongevejen 80, Hørsholm.

Fra „Folketidende“ for 2. Maj 1949 „klipper“ vi følgende:

Fredag den 29. April fejrede en af Sorøs populære Læger, Dr. *Inger*, som hun kaldes i daglig Tale, rund Fødselsdag. Naar Begivenheden ikke har været omtalt før, skyldes det et udtrykkeligt Ønske fra Frk. *Inger Jensens* (S'17) Side. Dr. Inger vilde ikke, at hendes Patienter skulde føle sig forpligtet til at vise hende Opmærksomhed. Men nu, Dagen er forbi, har Frøkenen ikke noget imod, at Begivenheden bliver kendt.

Til trods for, at Dr. Inger har holdt Fødselsdagen skjult saa godt som muligt, har det ikke kunnet undgaaes, at der er sivet et og andet ud, og derfor blev hun vist overvældende Opmærksomhed, ikke mindst for sit nationale og filantropiske Arbejdes Skyld.

Og det var alt sammen vel fortjent.

*

Udnævnelser:

Under 7. April 1949 er Redaktør *Andreas Vinding* (Udg.'98), R. af D. og Dbmd., Paris, allernaadigst udnævnt til Kommandør af Dannebrog.

Docent ved Danmarks Tandlægehøjskole, Tandlæge *P. O. Pedersen* (S'28), er ved kgl. Resolution af 9. April udnævnt til Professor i propædeutisk Odontologi sammesteds fra den 1. April.

Efter Undervisningsministeriets Indstilling er Lektor, Dr. phil. *Arthur Arnholtz* (S.'20), ved kongelig Resolution af 27. April 1949 udnævnt til ekstraordinær Professor i Foredragslære og Metrik ved Københavns Universitet fra 1. April 1949.

Professor, Dr. *Einar Meulengracht* (S.'05) er udnævnt til *Korresponderende Medlem* af „The British Medical Association“.

*

Fra Ringsted:

Apoteker *Johan Wengel* (R.'10), hvis Arbejdskraft benyttes stærkt i Ringsteds offentlige Liv, er blevet Medlem af Tilsynsraadet for Sparekassen for Ringsted og Omegn. Apotekeren og hans elskværdige Frue var efter Konfirmationen i Sorø Palmesøndag i deres Hjem Værter ved en splendid og hyggelig Frokost for gamle Soranere; Deltagere var Repræsentanter for Phønixkæden, Krog-Meyer, Hans Schøning og Badse Winther.

*

Bryllupper:

Den 19. April viedes i St. Cyriacus og Franciscus Kirke i Hoorn, Nordholland, *Erik Haugmark* (S.'42) til Lies Langius.

I Hørsholm Kirke viedes den 22. April Frk. Sonja Henriques, Datter af Veksellerer Walther H. Henriques, Vedbæk, til Sagfører, cand. jur. Mogens Krog-Meyer (S.'38), Søn af Sparekassedirektør H. Krog-Meyer, Hellerup.

*

Dødsfald:

Mandag den 28. Marts døde fhv. Lektor *Hans Hendrik Nissen*, Kolding. Nissen (f. 25. September 1871), der læste til Skoleembedseksamen, var 1896—97 Vikar i Sorø for daværende Adj. Gad. Rektor Hoff opfordrede ham, da Vikariatet var forbi, og der samtidig blev et Embede ved Skolen ledigt, til at søge dette, og Nissen konstitueredes fra 19. Aug. 1897 som Lærer ved Skolen; næste Aar blev han Adjunkt. Embedet var beregnet for en ugift, hvorfor Nissen i 1901, da han ønskede at gifte sig, søgte fra Sorø og fik Ansættelse ved Kolding Latin- og Realskole (det senere Kolding Gymnasium), hvor han 1920 blev Lektor. Allerede 1932 tvang svigtende Hørelse ham til at tage sin Afsked. I „Gymnasieskolen“ for 16. April karakteriseredes Lektor Nissen som „noget af en Høj-skolemand“; han saa som Lærer i første Række sin Opgave deri at vække Elevernes Interesse; han var en fortrinlig Dansk lærer og tillige stærkt interesseret i Arbejdet for Sønderjylland.

*

Soraner-Frokosten 5. Maj.

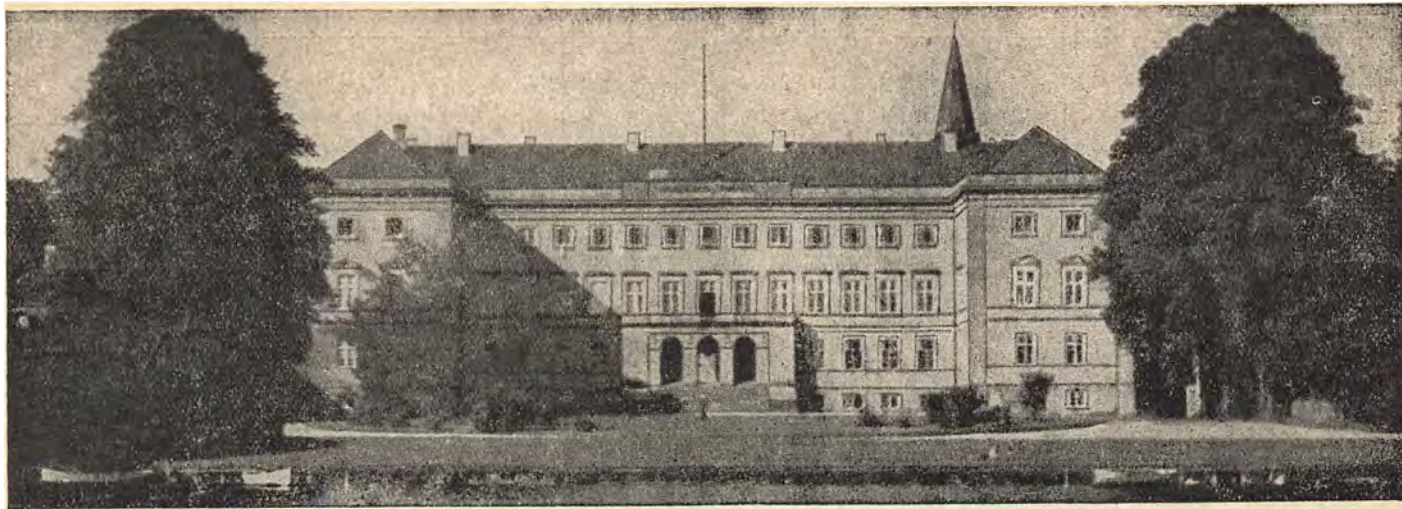
Den meget afholdte og gode Kammerat, Bestyrer af Samfundets Legatmidler, Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* (S.'25), der nu er vor Næstformad, bød velkommen til Sommerens første Soranerfrokost den 5. Maj.

Trods Befrielsesdagens mange Hverv, der havde lagt Beslag paa flere af Vennerne, var Hovedbordet fuldt besat, da de tre traditionelle Hurraer blev udbragt for vor gamle Skole, og Spisningen kunde begynde.

Vi havde et Par hyggelige Timer sammen og takkede ved et Leve Svend Clausen for vel udført Arbejde indenfor Styrelsen og de soranske Rammer. Vi mødes den 2. Juni Kl. 12, forhaabentlig ladet med nye Oplevelser og Beretninger fra den store Sorøtur — Søndagen i Forvejen.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, 11f. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

FRA DEN VIDENSKABELIGE REALUNDERVISNINGS DAGE

Af Dr. phil. *Olaf Carlsen.*

(Fortsat.)

Hvad nu Navnet „Realstudent“ angik, saa erklærede Waage sig aldeles uenig med Forslagsstilleren, baade med Hensyn til Ordet „Student“s Etymologi i og for sig og dets ved Lov stiplede Brug i Sorø, hvorved alle Skolens Dimittender, alt-saa ogsaa Realliniens, blev Studenter. Heller ingen Analogi kunde hentes fra den Bestemmelse, at de fra Akademiets Skole dimitterede Realelever, som fortsatte Studeringerne ved Akademiet, under deres Ophold dér blev kaldt Akademister.

Om Ordet „Student“ skriver Waage, at etymologisk betegner det ikke den, der har fuldført et Kursus, men er Betegnelsen for den Beskæftigelse, hvortil den Person, der bærer det, antages at opofre Tid og Kraft, navnlig Beskæftigelse med Videnskaberne; og den, der ikke vil anses for, i det mindste for en Tid, at opofre sig dertil, for ham er det et upassende valgt Navn. Men naar Rektor Nielsen selv erklærede det for at være et af hans Motiver til Afgangseksamens Henlæggelse til Skolen, at af alle Realskolens Disciple, hvis Fremtidsplaner var ham bekendte, var der ikke en eneste, som efter sin Skoletid vilde gaa til Universitetet for at studere som Jurist, Polytekniker eller deslige, men at de alle havde valgt et praktisk Fag som Landvæsen, Handel og Søfart, og at de intet havde at søge i København, saa vilde Waage nok spørge om, hvilken Anledning der da var til at tillægge dem netop Navnet „Student“. — Nu er hertil at bemærke, at Waage ikke er helt loyal i sin Gengivelse af Rektor Niensens Ord. Lad os endda se bort fra, at denne hverken har nævnt Landvæsen eller Søfart, men kun, at Eleverne vilde gaa ud i det praktiske Liv, hvorved han tydeligt nok især tænkte paa Handel og Haandværk. Værre er det, at Waage fordrejer Rektorens Ord om, at hans Elever intet havde at søge ved Universitetet, som om de betød, at Eleverne intet havde at søge i København. Han havde udtrykkeligt fremhævet deres Muligheder inden for københavnsk Handel og Haandværk. Og lige saa slemt er det, naar Waage paastaar, at ingen af dem vilde studere videre

som Polyteknikere, hvilken Paastand han meget behændigt faar smuglet ind ved at henlægge det polytekniske Studium til Universitetet. Rektor Nielsen havde tværtimod skrevet, at hans Elever i mange Tilfælde vilde være Polyteknikere eller, som han udtrykte det, gaa til „Universitetets Høj-Realskole“.

I sit videre Forsvar for Latinskolens Monopol paa at frembringe Studenter skriver Waage, at efter den lovstiplede Brug af dette Ord forstaaes derved den, der efter at have gennemgaaet en lærd Skole eller en dermed conform Undervisning og bestaaet den for disse Skolers Dimittender anordnede Prøve, Examen artium, har erholdt Adgang til Universitetet, for ved fortsat Studium dér enten at uddanne sig til Videnskaben eller bestemte Embedsstillinger i Staten. Det var det saaledes stillede Krav om en foreløbig Dannelse som Adgang til Navnet Student, hvorpaa Rektor Nielsen støttede sit Andragende, idet han vilde mene, at den Dannelse, en Realelev medbragte fra Skolen, kunde sættes ved Siden af den, som den lærde Skoles Discipel havde erhvervet sig, naar han gik til Universitetet. Herom vilde Waage imidlertid ikke strides med nogen, skønt han ikke delte Rektor Niensens Mening. Han vilde blot bemærke, hvad der forekom ham tilstrækkeligt, at hvor god Realistens Dannelse end kunde være, det var dog ikke den samme som Studentens; det var den realistiske og ikke den humanistiske. Realisten havde maaske i visse Henseender præsteret noget mere, men ingenlunde det samme som Studenten. Hans Dygtighed kunde maaske være lige saa stor; men det var paa et andet Omraade. Hans Bestemmelse, som ikke kunde lades ude af Betragtning, naar der taltes om Navnet Student, var ogsaa en anden; thi hans forberedende Dannelse udelukkede ham i og for sig fra Embedsstudierne. Først i det Tilfælde, at Regeringen mente at kunne give begge Slags Adgang til alle de Embeder, der krævede bestemt videnskabelig Dannelse, og der alt-saa var en dobbelt Examen artium af lige Konsekvens, maatte Navnet Student kunne meddeles Re-

aldimittenderne; men derpaa kunde der naturligtvis ikke tænkes, saa længe man maatte erkende, at ingen kunde være i Sandhed videnskabelig Teolog, Jurist, Læge eller Filosof uden klassisk Dannelse. Det samme maatte gælde om Navnet „akademisk Borger“.

At skaffe Realisterne et Navn, som tilhørte en anden Klasse af dannede, unge Mennesker, vilde medføre større Konflikt og Opposition, end Rektor Nielsen selv mente, og Waage kunde ikke indse, at forstandige Realister skulde kunne ønske paa den Maade at trænge sig ind paa et fremmed Gebet. At give et vel accrediteret Navn til nogle, hvem det ikke med Rette tilhørte, var kun at støtte den almindelige Fornemhedslyst, og det fandt han ingen Grund til. Waage vilde ogsaa gerne skaane den forfængelige Realist for den Ydmygelse, han vilde blive udsat for, naar han paa Spørgsmaalet om, hvad han var, svarede: „Jeg er Student“; men naar der derpaa spurgtes: „Er De af de rigtige Studenter?“ skulde svare: „Nej, jeg er Realstudent!“

Det af Rektor Nielsen fremførte Motiv, at Realistens Adkomst til at stilles ved Siden af den, der havde uddannet sig i den lærde Skole, vilde indeholde en Opmuntring til at fuldende Uddannelsen i den begyndte Retning, affærdigede Waage kort med en Bemærkning om, at det dog vistnok var alt for svagt til at kunne begrunde noget, der havde saa meget imod sig. Han fandt det ikke overflødigt at minde om, at faa studerer alene af videnskabelig Interesse; for de fleste sker det af materielle Hensyn; men disse vilde for Realistens Vedkommende føre ham paa ganske andre Veje end til Universitetets Høresale; Waage tænkte her paa Fag som Polyteknik, der altsaa i denne Forbindelse ikke blev henlagt til Universitetet, og paa Forstvidenskab; men til disse Studier behøvedes ikke Studenternavnet, lige saa lidt som det krævedes, hvis endelig det Tilfælde skulde indtræffe, at Realisten af videnskabelig Interesse vilde høre en Forelæsning ved Universitetet.

Heller ikke den Bestemmelse, at de Realister, der havde bestaaet Afgangseksamen ved Sorø Akademis Skole og fortsatte deres Studier ved Akademiet, skulde have Navn og Rettigheder som Akademister, kunde anvendes som Grund for at give Dimissi fra Realskolen i Aarhus Navn af Studenter; thi Navnet Akademist betegnede kun Alumnens Forhold til Akademiet og intet videre, og det faldt bort, naar han havde fuldendt det akademiske Kursus og forlod Lærestalten som Candidatus philosophiæ.

Medens Waage saaledes med Opbud af alle Styrker dels ved Angreb og dels ved Forsvar søgte at hindre Udleveringen af Studenternavnet til Profanation hos de fæle Realister, kunde han bedre tænke sig til at imødekomme Rektor Niensens subsidiære Forslag og gaa med til Benævnelsen Realkandidater eller — med Waages eget Udtryk — Realskolekandidater, — hvis Realskolens Dimissi da i det hele taget skulde „stemples“ med et Navn, hvad han iøvrigt ansaa for et stort Spørgsmaal. Naar Waage bedre kunde acceptere dette Navn, var det, fordi han syntes, det vilde baade betegne Indhaverens forudgaaende Dannelse og tillige betegne dem som færdige til at modtage den Anbringelse, som deres Uddannelse maatte kunne føre til. Der var imidlertid den Hagederved, at man saa kom til at savne et Navn til dem, der havde gennemgaaet det akademiske Kursus, idet disse saa maatte have en anden Benævnelse for at betegne deres mere

udvidede Dannelse. Personligt vilde han helst helt undgaa deslige Navne og fandt, at et passende Vidnesbyrd efter aflagt Prøve vilde være det rigtigste. Dog burde Vanskelighederne ved at finde et eller to passende Navne naturligtvis ikke være tilstrækkelig Grund til at afholde Kollegiet fra at tage en Bestemmelse, man ellers maatte anse for rigtig.

Waage gik derefter over til at drøfte de Rettigheder, Rektor Nielsen havde foreslaaet at knytte til Realskolens Afgangseksamen. Disse var dels knyttet til Navnet „Student“, og dels angik de andre, borgerlige Forhold.

Da den første Gruppe Rettigheder jo afhang af Tildelingen af Studenternavnet, kunde man vente, at Waage vilde erklære sig imod dem; med Undtagelse af Indlemmelse i Studenterkorpset, der kun burde omfatte dem, der havde bestaaet Examen artium, mente han dog ikke, de paagældende Rettigheder saa absolut var betinget af Studenternavnet.

Dette gjaldt for det første Adgangen til Universitetets Forelæsninger. Waage vidste ikke, om denne Adgang var nægtet nogen, eller om det var nødvendigt, at man var immatrikuleret Student; i alt Fald overholdtes saa denne Bestemmelse ikke. Det syntes ham hævet over al Tvivl, at Mennesker, der havde dokumenteret at have erhvervet sig en videnskabelig Dannelse som den, Realskolekandidaterne var i Besiddelse af, burde kunne benytte Universitetsforedragene til deres videre Uddannelse.

Det næste var Fritagelse for de forskellige Præliminæreksaminer for saadanne, der ikke var Studenter. Da disse Eksaminer var indrettet for at sikre sig, at de, der siden skulde underkaste sig Eksaminer ved Universitetet, hvorved de erhvervede sig Adgang til visse Stillinger, især i Borgersamfundet, var i Besiddelse af en passende, almindelig Dannelse, og da Realisterne ved deres Afgangseksamen maatte besidde en saadan i endnu højere Grad, end det fordredes ved disse Præliminæreksaminer, saa maatte det anses for rimeligt, at denne Rettighed blev tildelt dem. Kun, hvor der ved disse Prøver krævedes visse Kundskaber i Latin, kunde der ikke være Tale om Fritagelse; dog kunde ogsaa i dette Tilfælde Realisterne fra Sorø Akademis Skole fritages, da Realisterne her havde Latin i hele deres Skoletid. Der er som bekendt Forskel paa Folk, og det var der ogsaa paa soranske og aarhusianske Realister, selv om der kun var Latinen til Forskel; men det var for Waage ogsaa en Forskel, der placerede Sorøerne paa et højere Niveau.

Angaaende Fritagelse for Eksaminerne ved Kunstakademiet og ved Handelslaugene, saa maatte den akademiske Waage tilstaa, at han havde aldeles ingen Kundskab om disse Eksaminer; hverken Hensigten med dem eller Kravene ved dem var ham bekendt. Han kunde kun i Almindelighed udtale, at hvis man ved disse Eksaminer prøvede vedkommendes almindelige Dannelse, da maatte dette anses for unødvendigt og for nedsættende for Skolen. Han kunde her godt have sagt: Skolerne; thi han havde sikkert ogsaa den af ham selv ledede Skole i Tankerne, og slige Folk var saa sandelig ikke kompetente til at dømme om det Arbejde, videnskabeligt dannede Lærere havde udført. Gjaldt Prøverne derimod Kundskaber og Færdigheder, som Skolen iflg. sin Plan ikke havde bibragt Eleverne, saa syntes Realskolens Afgangseksamen ikke at kunne fritage dem for at aflægge Prøverne i disse.

(Fortsættes).

„Drøjeri — at drøje sig“

Det er vel dette — eller disse Ord, som kaldes »det dunkle Ord i Soraner-Sproget«, og hvorom der handles i en lille fornøjelig Artikel, signeret *Frank Toft*, i Soraner-Bladets April-Nr. iaar (34. Aarg. Nr. 4, S. 30) — men er det saa dunkelt? Er Ordet andet end en ved stedlig Brug til baade Substantiv og Verbum udvidet Form for Adjektivet *drøj*, der jo udførligt omhandles i Den Danske Ordbog III, Sp. 1049—51, og hvor det under 4) nævnes, at Ordet i Betydningen: voldsom, kraftig — jeg vilde have tilføjet: brutal — bruges »om handlinger og ytringer, som vidner om kraft« — man hurde have sagt: raa Kraft. I en Slags Forlængelse af denne Linie ligger jo netop den specielle soranske Udvidelse af den gamle danske Glose, der stadig synes at være i Brug. Vi har her den virkelig klare Kilde til »det dunkle Ord i Soraner-Sproget« og behøver virkelig ikke at gaa over Vesterhavet for at finde dets Oprindelse, ihvorvel en vestindiansk Soraner meget vel kan tænkes at have medbragt Glosen drudgery til sin nye Skole, hvor Drøjeriet i hans Tid desværre har staaet i fuld Flor! Iøvrigt har selve Den Danske Ordbogs Fader, *Verner Dahlerup*, bestemt ikke været ukendt med »det dunkle Ord«, saasom han jo var en brav Soraner (S. '76) omend sikkert ikke *drøjesyg* (som det hed i min Tid (1889—95) — det kan jeg i hvert Fald ikke godt tænke om denne ældre og blide Videnskabsmand, jeg i adskillige Aar har kendt. Men Udgiverne af hans Ordbog indtog straks en afvisende Holdning overfor »Skolesprog«, saa skønt Dahlerup endnu levede i bedste Velgaaende, da dens III Bind udkom i 1921, har han dog ikke kunnet faa den soranske Form med i Artiklen om drøj — selv om han har villet. [Man efterlyste om trent ved denne Tid Kildesteder for Ordet *Champus* — for Champagne — og jeg opgav ham da Soransk Samfunds Sange, 3. Saml., 1916, S. 260, som han takkede venligt for, idet han udtalte, at fra denne Kilde vilde »Champus'en« nu skumme i Fremtiden — men Glosen kom ikke med i Ordbogen, paa hvilken hans Indflydelse allerede da var i stærk Aftagen].

Et Eksempel paa, at det soranske Skolesprog mulig har hentet en af sine mest udprægede Gloser fra et fremmed Lands Sprog, har man maaske — som af mig paapeget i Soraner-Bladet 15. Aarg. Nr. 11, S. 87 i Ordet *Batøk*, der ikke usandsynligt er hentet fra fransk *battre* i Formen: *tu es battu* — Du er slaaet! — i glad Skoledrenge-Gengivelse af nylig erhvervet Lærdom. Man lagde i den i 1822 genopret-

tede Skoles første 10-Aar stærkt Vægt paa fransk Tale, der brugtes ved Historieundervisningen, se herom Olaf Carlsens: Soranske Studier II 1929, S. 76—82, og at *battu* let er blevet til en *Batøk*, ligger lige for.

Der kan ret nøje paavises en terminus a quo for Glosen *at drøje sig* med Sideformer, hvorefter en forekommer i *August Arlauds* berømte Vise fra 1862: Der var engang en lille Pog — (se Soransk Samfunds Sange, 3. Saml., 1916, Nr. 43, S. 84 f.), i hvis 6. Strofe det hedder: Han (den lille Soraner) fik vel ogsaa ofte først/ sig selv en banket Trøje, / men siden gav han andre Børst / naar de blev altfor drøje«. August Arlaud er født 1828 og gik i Skole i Sorø 1839—46; Ordet og Vendingen har da ogsaa været fastslaaet og vel kendt allerede en Snes Aar efter Skolens Genoprettelse i 1822, og da Arlaud i 1862 skrev sin Vise, har det staaet for ham som fortrinsvis hørende til Stedet og dets Skolesprog. Lever det virkelig her endnu, er det et Eksempel paa Traditionens Styrke — og paa, at det ækle *Drøjeri* har holdt sig op til vore Dage.

hgo.

Sorøturen søndag 29. maj 1949

Da almindelige, fredelige ferierejsende hin søndag i maj passerede Sorø, som de vel altid har regnet for en stille station, fik de et alvorligt chok. Først brød et messingbrøl stilheden, så strømede en hoben mandfolk ud af en waggon, og der blev en stimlen og larmen, godda'en og velkommen. Ved nærmere eftersyn viste det sig, at der også var nogle uniformerede drenge med en fane — der måtte være noget i gære.

Det var der. Sorø var for en dag Danmarks centrum. Alle vegne fra strømede gamle soranere til deres skole for at opfriske gamle minder med gamle kammerater.

Efter at fanen og orkestret havde modtaget hovedstyrken fra København, gik de i spidsen for en marchkolonne syngende og sludrende soranere for at være sikker på, at vi kom den rigtige vej ind. Efter opmarchen foran Akademiet blev vi budt velkommen af rektor *Bohn*, som var mødt op i spidsen for de inspektionshavende lærere. Derefter tren vor nye formand, generalmajor *Carl Jacobsen* frem, talte om minderne og gensynsglæden og takkede de unge soranere for fanedetachmentet og rektor for modtagelsen, hvorefter vi fik fri til 10,45, hvor vi mødte ved bådene, som i rodet kolonne sejlede til Parnas.

Ikke så meget, fordi nogle var sultne, mere, fordi vi nu var der, kastede vi os omgående over bordets glæder. Rektor og 6 lærere havde modtaget samfundets indbydelse til at deltage i frokosten; iøvrigt var hele verandaen ud imod søen fyldt med gamle drenge. Generalen skyndte sig at udnævne vor nye næstformand, *Svend Clausen*, til ordstyrer, for selv at kunne få madro. Da Clausen havde budt velkommen, gik vi i gang med maden, som krydredes med en del sange — navnlig vakte det jubel, at H. G. Olrik fastslår, at „den ægte soraner har fra dreng a' tjent ved Amors regiment“. Ved kaffen var ordet frit; installatør *Quirinius Jensen* efterlyste en tale fra

Soransk Samfunds nye Formand, Generalmajor
CARL JACOBSEN

bestyrelsen eller lærerkollegiet, påstod, at solen skinnede fra en skyfri himmel, takkede på de lokale soraneres vegne og udbragte et leve for skolen. Rektor, der følte sig provokeret af sin tidligere elev, undskyldte med, at krudtet skulle spares til middagen; rektor talte derefter om de fraværende, som man mindedes ved at rejse sig. Efter at generalen havde bragt en hilsen fra lektor Rosen, som beklagede ikke at kunne være til stede, sagde Clausen velbekomme, og man begav sig til fods, bils eller båds hjemad mod Akademiet.

Da solen ved 15-tiden (også provokeret af Quirinius) skinnede fra en skyfri himmel, faldt en del af os ind i kirken, hvor organist *Schiøtz* spillede på det vidunderlige orgel, bl. a. hørte vi udsnit af Konfirmationskantaten. Iøvrigt blev eftermiddagen benyttet til gåture, snuseri på alumnatet, cricket-spil m. m.

Så endelig kom dagens clou for alle ordentlige alumnere: middagen, der var berammet til 17,30. Efter det obligatoriske akademiske kvarter gik vi ind til det veldækkede bord, hvor rektor bad bordbønnen, og man sang „Udrundne er de gamle dage“. Rektor bød derefter velkommen til dagens festlige afslutning i festsalen, talte om den hengivenhed gamle soranere føler for deres gamle skole, om rodløsheden, som er det værste af alt, men som ikke kan angribe en soraner, der jo har rod

i sin gamle skole, hvilket bl. a. giver sig udslag i den kendte soranske fællesskabsfølelse. Derefter serveredes tarteletter; iøvrigt bestod middagen af steg og lagkage med øl og diverse vine. Tilstede ved middagen var fra skolen: rektor Bohn, lektorerne M. Juul-Mortensen, dr. phil. Poul Helms, Marcus Pedersen, Chr. Hjort, J. Damgaard Sørensen, R. Raft og O. Christensen, adjunkterne O. Gad, dr. phil. Th. Lind, E. Hjarnø Petersen, Aage Jensen og S. Stevns Hansen, sløjd-lærer S. Thomsen, tegnelærer, maleren Siegfred Neuhaus, sanglærer, organist Henrik Schiøtz og økonomiinspektør Corneliussen; fra samfundet: 115 drenge og 1 pige, hvoraf kan nævnes alderspræsidenten, arkitekt Chr. E. Mandrup-Poulsen (82).

Efter stegen talte *generalen*, som takkede for adgangen til disse lokaler, som kastede en særlig glans over vor pilgrimsfærd, rettede takken til rektor og udtrykte håbet om samdrægtighed mellem skolen og dens gamle elever, funderede over grunden til den samhørighed, der herskede skolen og de gamle soranere imellem, og kom ved lektor Mathiessens hjælp gennem de historiske minder og lærerkollegiet frem til kammeratskabet, der parret sammen med sorønaturen giver en speciel soransk hjemstavnsfølelse. Formanden sluttede med at udtrykke håbet om fremgang og held for Akademiet og udbragte et leve for skolen, dens rektor og lærerkorps. Dermed var talernes række begyndt. Overretssagfører, baron *von Eggerts* causerede om bl. a. camouflage (lys frakke og stråhat), baljon, eksamensbøvsning og kaproning, hvorefter han udbragte et leve for minderne. *Richard Rørdal* havde ventet 3 år, 23 timer og 14 minutter på at dementere rektors påstand om, at det, vi følte for Sorø, ikke havde noget at gøre med menneskene dernede, hvorefter han udbragte et leve for lærerne. Direktør *Alfred V. Rasmusen* gjorde opmærksom på, at samfundet snart ville miste sin fortrinlige sekretær, civilingeniør Torben Madsen, takkede ham for hans indsats og udbragte et leve. — *Rektor* talte om de fire formænd, der havde fungeret i hans tid, og som kun havde een fejl: de gik for hurtigt; generalen ville forhåbentlig blive længere; talte om Torbens arbejde for festen og udtrykte håbet om, at han ikke svigtede fodbolden. Rektor blandede derefter malurt i bageret ved at klage over, at sangene var trykt i den nye „vrangskrivning“, hvilket vakte jubel hos de ortodokse medlemmer, takkede derefter samfundet og udbragte et 6-foldigt leve for dette. Efter at tegnelærer *Neuhaus* havde talt kort om kunstmuseet og dets støtter, fulgte aftenens fineste tale, sprudlende og vittigt fremført af professor *Arnholz*. Professoren talte om sin rebelske årgang, der svor aldrig at ville se hinanden eller Sorø mere, men nu sad de alligevel nogle stykker! talte om de forskellige lærertyper (den flegmatiske, den sværmeriske, den frodige og knaldpædagogen), der udgjorde persongalleriet, takkede ikke alene for lærdommen, men også for menneskeligheden, håbede, at der stadig ville findes snurrige lærere, og udbragte en stille skål for et livligt lærerkollegium. — Med udgangspunkt i Havamaal, den ældste lærebog i takt og tone, takkede general *Jacobsen* derefter for dagen, hvorefter rektor på persongalleriets vegne takkede talerne og samfundet og bød velbekomme. Efter en hastig kop kaffe sang vi afskedssangen, sagde farvel til hinanden og strømmede ud til banen for at begive os hjemad efter en pragtfuld tur, der beskrev et nyt blad i vort mindealbum. sem.

† DØDSFALD †

Otto Frederik Boserup

* 10. August 1879 — † 11. Maj 1949.

Et Medlem af den blandt gamle Soranere kendte Slægt Boserup er i Maj Maaned afgaaet ved Døden.

Otto Boserup var født den 10. August 1879 som Søn af afdøde Forpagter B., Nordfeld paa Møen. 1891 kom han paa Sorø Akademi, hvorfra han 1896 udgik med Realeksamen. Efter nogle Aars Uddannelse som Elev paa store Gaarde blev han i Aaret 1900 Bestyrer paa Aalbækgaard paa Møen og 10 Aar efter Forpagter paa Løvenborg ved Holbæk. Paa den 600 Tdr. Land store Gaard virkede han i 25 Aar; han drev den store Bedrift paa udmærket Maade og erhvervede sig et godt Ry som Landmand inden for det store Hartkorns Kred. s.

Otto B. var vist en sjælden Gæst i Soransk Samfund, men var dog i mange Aar Medlem.

Hans yngre Broder *Aage Boserup*, f. 26. Juli 1886, gik paa Sorø Akademi fra 1898 til 1903; han døde 1942.

O. B.

P. S. I *Soraner-Bladet* 27. Aarg., S. 48, Juni 1942, findes en Nekrolog over Forp. *D. W. Boserup*, (1870—1942), Thurebyholm, samt Oplysninger om dennes Brødre og Farbrødre, der alle var Soranere.

Red.

En Berigtigelse

I Referatet af sidste Generalforsamling anføres det, at jeg ang. *Soraner-Bladet* skulde have udtalt: »Det læser jeg aldrig.«

Som Svar paa Formandens Meddelelse om, at han havde ladet bekendtgøre i *Soraner-Bladet*, at han ikke ønskede Genvalg, sagde jeg: »at det havde jeg ikke læst«; men det er tendentiøst at lægge mig ovenanførte Ord i Munden, og det viser en utrolig Mangel paa Kendskab til mine soranske Interesser.

Rudersdal pr. Holte, d. 25. Maj 1949.

von Eggers.

Studenterholdet fra 1924

samles til 25-Aars Jubilæum i Sorø, Søndag den 4. September d. A. Tilmelding til Turen sker til Pastor Mogens Christophersen, Bag Søndermarken 9, København Vb., senest den 20. August.

Fraternitas Soranas 14. Stævne

Sorø 31. Maj—2. Juni 1949.

Selv om F. S. som oftest holder sine Stævner rundt om i gæstfrie, danske Præstegaarde, føler ogsaa vi, at Sorø dog er Stedet, hvor vore Minder taler stærkest, og hvor vi bedst kan faa Lov til at sige en stiltfærdig Tak for, hvad vi hentede af nyttig Viden, af Venskaber og Fællesskab af Skønhedsindtryk fra de unge Aar.

Mødets Dato (Skolens Stiftelsesdag) og Stedet (Missionshotellet i Absalonsgade) var de samme som ved Stævnet for 5 Aar siden.

Konfirmation i Sorø Palmesøndag 10. April

Af den mere alvorlige Del af Festen skal nævnes Pastor *Gabriel Linds* Foredrag „30 Aars Præstegerning for Sjællændere, Jyder og Fynboer“, Musæumsdirektør, Dr. phil. *Poul Nørlund* satte paa sin fine og fængslende Maade det aktuelle Spørgsmaal „Det forenede Europa“ under Debat. En Aften-gudstjeneste i Sorø Kirke ved Pastor *Ebbe Christiansen*, Herfølge.

Desuden var der rig Anledning til Ihukommelse af og Gen-digtning over gamle Krøniker, til Besøg paa Skolen og andre mindeværdige Steder, Udflugt til Parnas, herunder F.-S. Generalforsamling, noget helt for sig selv og absolut i den frie Stil. (Under denne højtidelige Handling forrettede *Gabriel Lind* Tilstjenerne). Endelig en hyggelig Aftensammenkomst paa Hotellet, hvor Pastor *Alsinger* gav et meget levende Stemningsbillede fra Aabningen af Absalons Grav.

Af dette korte Referat kan maaske anes, at vi i F. S. hyl-der Ordene: „Alvor og Gammen passer godt sammen“.

Næste F.-S. Stævne: Bregninge Præstegaard 6.—8. Juni 1950.

M. C.

Den aarlige traditionelle Fodboldkamp finder Sted i Sorø Søn-
dag den 28. August, meddeler Torben Madsen.

Maleren Siegfred Neuhaus' 70 Aarsdag

Det var ikke let for den frie Kunstner og den interesserede Tegnelærer at sige Farvel til sin mangeaarige Virksomhed paa Sorø Akademi. Men vor gamle Skole tog dog Afsked med Måner. Den 8. Marts vadede Skolens Splitflag fra Morgenstunden; ved Halvtitiden overrakte ham en trykt illustreret Fortegnelse over hans Arbejder, udarbejdet af Dir. Alfred V. Rasmusen, med et Forord af Museumsdirektør Leo Swane, og lidt over Kl. 10 samledes Rektor og Lærerkollegiet med den afgaaende Kollega i „Grønne Sal“ ved et Glas Moselvin, Kaffe, Kager og Cigarer. Rektor *Bohn* hylkede Fødselaren, og *Neuhaus* takkede og udtalte Ønsket om, at Tegnelærerembedet maatte blive opretholdt. (Det har været ventileret at nedlægge det).

Om Aftenen var der en særpræget Fest for Fødselaren i hans Hjem. Heri deltog et stort Antal Gæster, bl. a. Amtmand *Topsøe*, Rektor *Bohn*, Direktør *Leo Swane*, Direktør *Thorlacius-Ussing*, Lektor *Juul-Mortensen* og Arkitekt *Harald Hauberg*.

Der indledes med Fremførelsen af Præludium af Chopin, hvorpaa man afsang følgende Sang af Fru *Louise Neuhaus*:

1879 — 8. marts — 1949.

Melodi: Kirkeklokke, ej til hovedstæder —

Solen synker — natten står derude —
venter stum ved dagens stængte dør —
dagen skrider bort — imens den klæder
sig i solnedgangens rosa slør.

Livet er en sum af arbejdsdage —
i en broget verden ser du ind —
du har samlet dagens blide sødme —
til den blev musik dybt i dit sind. —

Og dit øje spejled alt det skønne —
spejler det endnu trods tidens flugt —
du har åbent sind og vågne sanser —
nemmed ydmyghed og sindets tugt.

Endnu kan du tegne dagens ansigt —
skyens flugt og jordens sunde muld —
du kan øse af naturens skiften —
— evig ung og evig løndomsfuld.

Tæller vi måske vor sum af dage —
sorg og glæde — begge har vi kendt —
solen synker — men vi ved dybt inde —
livets arbejdsdag tilsidst er endt. —

Skøn er jorden — skøn i morgengryet —
skøn i høstens blide skumringsdragt —
skønnest *det* i os — der tidløst lever —
når en gang det sidste ord er sagt.

Ved Bordet herskede en animeret Stemning, og der holdtes et Utal af Taler for den 70-aarige Kunstner, Lærer og Ven. Man sluttede først af Kl. 4 om Morgen. Selv de gamle kan i Sorø.

Lex.

(Referatet er blevet forsinket paa Grund af andet Stof, der nødvendigvis skulde paa).

Soransk Samfunds Sekretær Torben Madsen forlader København

I. Dokumentation.

„*Struer Dagblad*“ for torsdag d. 12. maj 1949 indeholdt bl. a. følgende:

Struers ny Driftsbestyrer.

Københavnsk Civilingeniør indstillet til Posten.

Teknisk Udvalg holdt i Gaar sammen med Borgmester J. C. Jensen og Fællesgruppens Formand, Købmand L. Pedersen, Møde for at foretage Indstilling til Stillingen som Driftsbestyrer for de kommunale Værker i Struer, der bliver ledig ved Driftsbestyrer E. Lumholtz' Fratræden 1. Oktober.

Af de 77 Ansøgere til Stillingen havde Udvalget anmodet 5 om at komme til Struer, og efter Forhandlingen med disse 5 Aspiranter i Gaar Eftermiddag vedtoges det enstemmigt at indstille Civilingeniør *Torben Madsen*, København, til Stillingen. Indstillingen vil komme til Behandling i Byraadets Møde paa Onsdag.

Civilingeniør *Torben Madsen* er Student fra 1934 og tog Ingeniøreksamen i 1940. Han har de sidste 10 Aar haft Ansættelse i Københavns Kommunes raadgivende Ingeniørkontor, hvor han i særlig Grad har specialiseret sig i Planlægning af Stærkstrømsanlæg, og under Krigen projekterede han en stor Del af de Nød-Elektricitetsværker, der blev installeret paa en Række store Virksomheder og Institutioner under Krigen.

Torben Madsen, der efter den enstemmige Indstilling kan ventes antaget som Driftsbestyrer, er 33 Aar og gift; hans Hustru er cand. jur.

Det samme blad havde torsdag d. 19. maj følgende:

DEN NY DRIFTSBESTYRER

(flot billede).

Struer Byraad tiltraadte i sit lukkede Møde i Aftes Indstillingen af Civilingeniør *Torben Madsen*, København, der ses over disse Linier, til Posten som *Driftsbestyrer fra 1. Juli*.

Vi har spurgt den ny Driftsbestyrer, om han under sit Besøg i Struer forleden fandt Punkter, hvor der især bør sættes ind paa Værkernes Omraade.

— Nej, siger Civilingeniøren. — Mit forholdsvis korte Besøg gav mig ikke Anledning til at finde noget, hvor der særlig tiltrænges en Indsats, blot synes jeg, at Vandværket muligvis kunde trænge til en Udvidelse. — Iøvrigt fandt jeg Byen ualmindelig tiltalende, og jeg glæder mig til at tage fat og finde og udfylde min Plads der i Byens godt arbejdende Maskineri.

II. Kommentar.

Soransk Samfunds Bestyrelse plus Soraner-Bladets Redaktør ønsker *Torben Madsen* hjertelig til Lykke med det smukke Avancement. Vi bringer vor fornøjelige, virksomme og initiativrige Sekretær en dyb Tak for hans store Arbejde inden for Soransk Samfund og ønsker ham en lykkelig Fremtid; han vil ikke blive let at erstatte, og vi beklager saare, at han drager bort til „Hovedlandet“.

Kunstmuseet i Sorø

Bidrag til Byggefonden

1892. Højesteretsdommer *P. C. Poulsen*, København.
 1909. Professor, Dr. phil. *Johs. Brøndsted*, København.
 1910. Sognepræst *Knud Voldum*, Nordby, Fanø.
 Redaktør *Svend Sørensen*, Silkeborg.
 1914. Direktør *T. Obel-Jørgensen*, København.
 Pastor *Paul Nedergaard*, København.
 Civilingeniør *Edv. Suhr*, København.
 Bankbestyrer *Ivar Holst*, København.
 1915. Arkitekt *Gunnar Glahn*, København.
 1917. Sagfører, cand. jur. *Volmer Veik*, Assens.
 Landsretssagfører *Chr. Holberg*, København.
 Direktør *K. F. Ulrich*, København.
 1918. Viceskoleinspektrice *Elisabeth Gram*, København.
 1919. Kontorchef *Erik Hvam*, København.
 Sparekassebogholder *Jens Madsen*, Hadsund (2. Bidrag).
 1921. Læge *Ove Clausen*, Vorbasse.
 1922. Landsretssagfører *B. Husted-Andersen*, Thorshavn.
 Landsretssagfører *A. Green-Andersen*, København.
 Kontorchef *Poul Petersen*, København.
 Tømmerhandler *Knud Brasen*, København.
 Forretningsfører *Svend Hjorth*, København.
Erik Bølling, Charford Penn. U. S. A.
 1924. Tandlæge *Børge Lund*, Lyngby.
 Sognepræst *Mogens Christophersen*, Valby.
 Dr. med. *Helmer Rasmussen*, København.
 1925. Sekretær *Otto Simonsen*, Holte (4. Bidrag).
 1926. Expeditionssekretær *Jørgen Worm*, København.
 Sagfører, cand. jur. *Trygve Samuelsen*, Thorshavn.
 1931. Dr. scient. *Johs. Troelsen*, København.
 1934. Befragter *J. Rødgaard Hansen*, København.
 1935. Tandlæge *Mogens Poulsen*, København.
 Dommerfuldmægtig *Ole Mitens*, Nibe.
 1937. Grosserer, cand. jur. *Cai Herforth*, København.
 Assistent *Ole Worm Borch*, København.
 Cand. pharm. *Hans H. Ribøl*, København.
Niels Jordan, København.
Henning Jørgensen, Slagelse.
 Sekretær *Finn Mathiesen*, København.
 Boghandler *Poul Stevns*, København.
 Forstass. *Jørgen Svendsen*, Tved pr. Kolding.
 Forstass. *Mogens Wittusen*, Grevninge.
 1940. Læge *Peer Parregaard*, Charlottenlund.
 1942. Befragter *Niels Bo Madsen*, København.
 1945. Seminarieelev *Knud Erik Bang*, København.
 1946. *Curt v. Jessen*, København.

Ovennævnte Bidrag til Kunstmuseet i Sorø Byggefond er indgaaet i Tiden fra 1/4-1947—31/3-1948.

SORANSKE PENNE

Louis E. Grandjean: MØRKET, DER LYSER. Kbhvn. 1948.

Som en Nytaarshilsen til sine Venner har Louis E. Grandjean ifjor sendt en ualmindelig smuk lille Samling Digte, tilgnet Mindet om hans Broder Kommandør Aage G. Den lille,

fine Bog er trykt i 125 Ekspl. i Langkjærs Bogtrykkeri af Udgiverens Søn *Augustin Grandjean*, udgaaet af Sorø Akademis Skole 1947, og har nydt den sjældne Ære at være blevet taget med i Rækken af „Godt Bogarbejde 1948“. Ogsaa en Del af Bogens Vignetter er tegnede af *Augustin Grandjean*. hgo.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Juli:

1. Juli: Bogtrykker *Hans Peter Mathiesen* (f. 1884), Schøfergaardsvej 4, Gentofte. — 6. Juli: Proprietær *Kaj Karl Ørnstrup* (f. 1899), Oldengaarden pr. Fjenneslev. — 8. Juli: Direktør *Regner Evald Brincker* (f. 1889), Malmøgade 7, Kbh. Ø. — 13. Juli: Direktør *Carl Vilhelm Knudsen* (f. 1889), A/S A. C. Quaae, Maribo. — 17. Juli: Fhv. Forstander *Axel Johan Jakobsen Skytte* (f. 1879), Blytsvej 8, Kbh., F. — 23. Juli: Sognepræst *Immanuel Lindgren Christensen* (f. 1899), Valby. — 25. Juli: Dommer i Østre Landsret *Hans Henrik Emil Holm* (f. 1884), Rothsgade 6, Kbh., Ø. — 28. Juli: Civilingeniør, Dr. phil. *Knud Karl Vibe Estrup* (f. 1884), Ermelundsvej 116, Gentofte. — 28. Juli: Sektionsingeniør (Statsbanerne) *Svend Aage Fischer* (f. 1884), Viby, Jylland. — 28. Juli: *Ludvig Johannes Gorling* (Gjærling), (f. 1889), New York, U. S. A. —

Nærmere Oplysning søges om: *Lauritz Andr. Fr. Albert Jensen*, f. 15. Juli 1879, og *Valdemar Chr. Opffer*, f. 28. Juli 1884.

*

UDNÆVNELSER:

Ved kgl. Resolution af 7. Maj 1949 er Adjunkterne *J. V. Molde* og *O. Christensen*, Sorø Akademis Skole, udnævnt til Lektorer fra 1. April 1949 at regne.

*

Under 23. Maj 1949 er Direktør *H. Stevenius Nielsen* (S.' 20) fra Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik udnævnt til Ridder af Æreslegionen.

*

AFSKED:

Efter Undervisningsministeriets Indstilling er der ved kongelig Resolution af 18. Maj 1949 meddelt Maleren *Siegfred Neuhaus* Afsked paa Grund af Alder i Naade og med Pension fra Stillingen som Tegnelerer ved Sorø Akademis Skole fra 31. Juli 1949.

*

Bestaaet Mesterprøve: Sorø Amtstidende for 10. Maj meddeler:

Typograf *Knud Fovil* (Realeks. '32), Valbyvej 52, Slagelse, ansat ved „Sorø Amtstidende“, har paa Den grafiske Højskole i København bestaaet Bogtrykfagets frivillige Mesterprøve med en meget fin Karakter (47 Points af 50 mulige).

*

Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse *Erik Bang* (S.'45) har bestaaet Lærereksamen paa K.F.U.M.s Seminarium. Samme Eksamen er paa Blaagaards Seminarium bestaaet af *Oluf Clausen* (S.'45).

Krist-Kirkens Organist, *Henning Rechnitzer-Møller* (S.'08) meddeler, at Dele af Ingemanns og Bays Konfirmationskantate (de to Koraler) anvendes ved Konfirmationen i Krist-Kirken i København.

*

Den nye Herreforretning *Menmark* i Borgernes Hus mellem Kulturvet og Nørreport ejes af A/S H. Mortensen & Søn, Sorø, hvis Direktør er *Hans Mortensen* (S.'31).

*

Henning Johannes Hauch Fenger (S.'40) har i Vinterhalvaaret bestaaet Magisterkonferens i alm. og smlgn. Litteraturhistorie.

*

I samme Periode har *Johannes Engberg* (S.'39) taget sproglig-historisk Embedseksamen med Fagene Dansk og Gymnastik.

*

Werner Hessen-Schmidt er fra 1. Juni blevet Medarbejder ved Pressens Radioavis.

*

Nordisk Forlag for Videnskab og Teknik udsender om kort Tid i Samarbejde med „Landsforeningen for Mentalhygiejne“ en lille Bog „Frisk Mod gør Arbejdet let“. Bogen redigeres af Landsforeningens Direktør *Louis E. Grandjean* (Udg. '14), der tillige skriver om „Individet og Samfundsmaskineriet“.

*

Den 26. April fejredes 100 Aarsdagen for Olaf Poulsens Fødsel ved en Festforestilling paa Det kongelige Teater. Der opførtes „Den Stundesløse“, der efter Pressens Udtalelser fik en noget larmende Udførelse. Naar Aftenen ikke desto mindre blev en Fæstften, skyldes det Soraneren, Prof. *Vilhelm Andersen* (S.'82), Olaf Poulsens Svigersøn. „Berl. Tid.“ for 27. April fortæller om det historiske Øjeblik:

Da Tæppet efter Moralen gik op, stod Hovedaktørerne paa Række, og Hr. Vielgeschreys lille Skrivebord var rykket hen midt paa Scenen. Til det gik Prof. *Vilhelm Andersen*, og med Hilsen baade mod Skuespillere og Tilskuere, som kappedes om at hylde Professoren, bad han om Lov at laane Skrivebordet.

Han fik det, og i en god halv Time holdt han det ganske Hus fast med sin prægtige Mindetale, en Glædestale om Geniet Olaf Poulsen. Minde-Talen bringer „Berlingske Tidende“ i Dag, men hvad vi ikke formaar at bringe, er den Kraft, det ædle Sprog, den mageløse Pointering og den fuldendte Talerform, *Vilhelm Andersen* støbte sin Hyldest i.

De fire Snese har Professoren passeret, men intet Svaghedstegn var at mærke; stærk, klog, fornem og med Viden og Hjerte fortalte han om den store Mester, mindedes ham, fremmalte ham for Tilskuernes beundrende Øjne. Imponeret og betaget lyttede vi, og da han tilsidst traadte frem mod Rampen, mens den store Krone langsomt tændtes paa Tilskuerpladsen, og udbragte et trefoldigt „Leve Olaf Poulsens Minde“, var alle fuldt og helt med i de taktfaste Raab. Vi havde næsten oplevet Geniet, og derved blev det atter en stor Aften i vort elskede Kongelige Teater.

*

Ved en Soirée fejrede Association Franco-Danoise i Paris den 11. April Det kongelige Teaters 200 Aars Jubilæum. Til

Højtideligheden foreligger et smukt Program, som Foreningens Generalsekretær *Jonas Lind* (Udg.'06) har været saa venlig at tilsende Soraner Bladets Redaktion. Professor ved Sorbonne A. Jolivet skriver om Holberg, Prof. F. J. Bille-skov Jansen hylder paa Danmarks Vegne Molière, hvis Enaktskomedie „Le Mariage Forcé“ opførtes, mens Holberg re-præsenteredes af „Didier Le Terrible“ o: Diderich Menschen-skræk, om hvem den franske Skuespiller Gabriel Axel har skrevet en Orientering. Programmet er prydet med Portræt-ter af Holberg og Molière; dets næstsidste Omslagsside gæl-der som Lodseddel paa en Flyvetur Paris—København og re-tur (Værdi 40.000 Fr.s) — Redaktøren venter i Spænding paa Udfaldet!

*

„Danske Tapetfabriker“ arbejder i Øjeblikket energisk paa at vinde ind paa det amerikanske Marked. Direktør *Gunnar Knudsen* (R.'26) oplyser over for „B. T.“ 2. Maj, at der er sendt en stor Kollektion til Amerika, og at Tapeterne kvali-tetsmæssigt skulde være fuldt ud konkurrencedygtige. Det er svært at beskytte Mønstrene, der ogsaa skulde kunne tilfreds-stille Amerikanernes Smag, da Amerikanerne ikke er med i den internationale Overenskomst, saaledes at man staar vær-geløs over for eventuel Kopiering.

*

Landsretssagfører *Tage Nielsen*, der uden egen Skyld har maattet fraflytte sit Kontorlokale, beder herved gamle Soranerkammerater, som maatte være i Stand dertil, om snarest at hjælpe ham til at faa et passende Lo-kale. *Henvendelse enten direkte eller til Soraner-Bladets Redaktion, Hørsholm.*

Soraner-Frokosten den 2. Juni

forløb i hyggelig og god Stemning, som ved en privat Kom-sammen.

Vi, der var med paa Sorøturen i Søndags, maatte fortælle om Dagens Oplevelser og om Middagen paa Skolen.

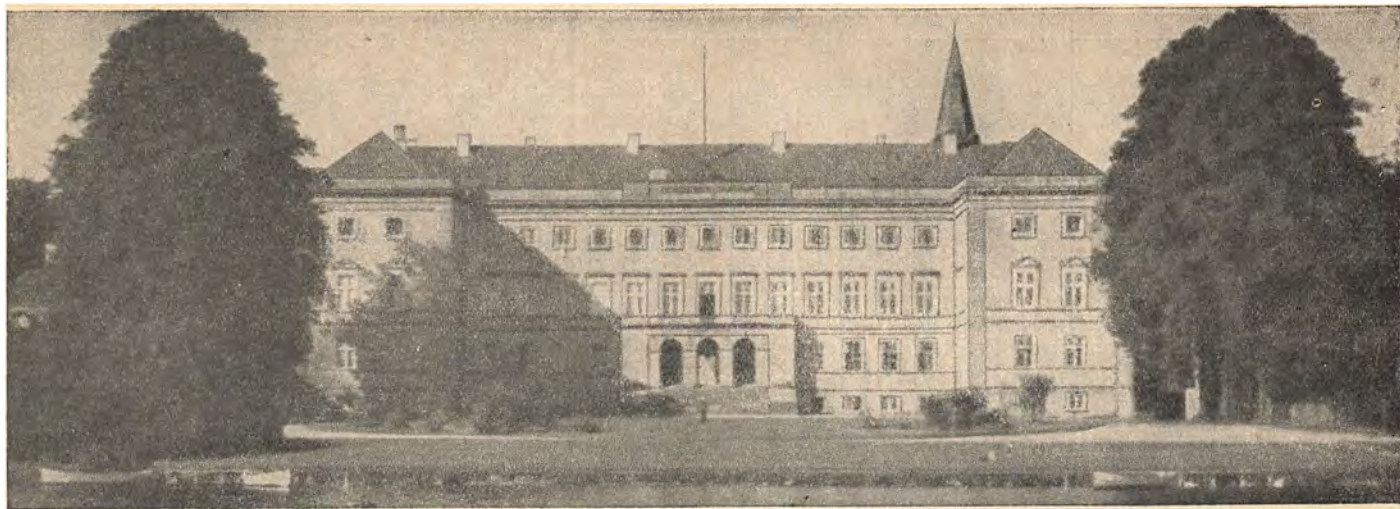
Der blev sagt et Par pæne og velvalgte Ord til Samfundets Sekretær, Civilingeniør *Torben Madsen* (S.'1934), der nu des-værrer forlader København for at tiltræde Stillingen som Driftsleder paa Elværket i Struer.

Ved hans Bortrejse mister vi en god Kammerat og Soransk Samfund's Arrangements- og Agitationsudvalg en knippelgod Arbejdskraft, der daarligt kan erstattes. Vi lod ham „længe leve“.

E.S. Husk, at der fremdeles er „aabent Hus“ for alle So-ranere den første Torsdag i Maanedens i Grand Café paa Kon-gens Nytorv. Du kan roligt træffe Aftale om et Møde dér til Frokost. Du vil altid finde Venner og Kammerater at tale med. Det er et Mødested for gamle Soranere, og der sker altid no-get, som du kan glæde dig over.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

REKTOR BOHNS TALE

TIL DIMITTENDERNE VED TRANSLOKATIONEN DEN 23. JUNI 1949

Kære Dimittender!

Allerførst skal der i Dag lyde en hjertelig Lykønskning til jer alle, fordi I nu har naaet det store Maal, I gennem en længere Aarrække daglig har haft for Øje og Skridt for Skridt har arbejdet jer frem til. I er ikke kommet sovende til Resultatet. Der er blevet stillet Krav til jer, ofte store Krav, og I har gennem Aarene maattet yde et alvorligt Arbejde for at honorere disse Krav, hvad der baade har kostet jer Anstregelser og Sved — i de første Aar maaske ogsaa Taarer. Men Anstregelser slipper ingen for, der vil blive til noget i Livet; de er en nødvendig Forudsætning for Karakterdannelsen og for al aandelig Vækst. Iøvrigt vil jeg helst tro, at adskillige af jer ind imellem de slidsomme Stunder ogsaa har haft rige Øjeblikke, hvor I, enten alene med en Bog eller i Samtale paa Tomandshaand eller maaske i en Undervisningstime i Skolen, ligesom har følt Aanden vokse og udfolde sig, mens nye Tanker og store Syner har løftet jer ud over baade Tid og Rum. Saadanne Øjeblikke oplever man ikke uden forudgaaende Anstregelser; men oplever man dem, føles de som rigelig Løn for Sliddet.

Men nu staar I altsaa ved Maalet. De sidste 2—3 Uger har været baade enerverende og spændende og krævet Koncentration af alle jeres Evner og al jeres Vilje; saa meget des skønnere føles Sejren, efter at Kampen er endt. I det gamle Háva-mål i den ældre Edda, som desværre ikke længere kan læses paa Oldsproget i vore Skoler, findes megen sand Livsvisdom. Om Betingelserne for Sejr hedder det dér: „Liggjandi ulfr/lær of getr at/né sovandi madr sigr“, hvilket betyder „Ej faar liggende Ulv sig et Laarben, eller sovende Mand Sejr“.

Dette er en erfaren Mands Tale. I har nu faaet Sejr — jeres Livs første store Sejr — og faar vel ogsaa et Laarben at gnave. Vi Lærere, der har fulgt jer gennem Aarene til denne Dag, glæder os oprigtigt over Resultatet og under jer Sejren — saavel som Laarbenet!

Men dette Øjeblik er ikke blot Sejrens Stund; det er ogsaa

Afskedens. De 50 Studenter og 35 Realister af Aargang 1949 staar nu for sidste Gang samlet i denne Sal — for uigenkaldelig sidste Gang. Allerede i Morgen løsnes Rækkerne, og snart vil I være spredt for alle Vinde. Der er Vemod ved denne Tanke, ikke saa meget hos jer, der drager bort, og hvis Higen allerede længe har været rettet udad, ud mod den lyse, lokkende Fremtid; mere hos os, der bliver tilbage og nu kun i Tankerne kan følge jeres Færd. Jeg mindes altid ved denne Lejlighed Helge Rodes smukke Sang om den rejslystne Flaade, der er ankreret op ved Jyllands Bro for snart at bære Danmarks Navn ud over Vandet. Ogsaa her ligger jo en hel lille Flaade af store og smaa Skibe, parate til at stikke i Søen. Alt er gjort rede til Farten: Lasten er stuvet omhyggeligt, Rigningen efterset, Instrumenterne i Orden. Der ventes kun paa Signal til Afgang. Saa snart det har lydt, kappes det sidste Tovværk, og alle Skibene vil støvne ud af Havnen for at prøve deres Kræfter paa det aabne Vand. Til at begynde med bliver det vel Kystsejlad, og vi, der staar tilbage paa Landjorden, kan endnu følge dem med Øjet; men snart sættes Kursen mod rum Sø; vi taber Skibene af Sync, det store Togt ud over Livets Hav er begyndt. Vil Skibene klare Sejladsen? Vil de vise sig sødygtige? Er der en fast Haand paa Roret, og vil Skibet lystre Roret? Alle vi, der er samlede her og har set vore Skibe blive færdigbyggede og rigget til, haaber det af et oprigtigt Hjerte. Men som Verden ser ud i Dag, forstaar vi, at Magsvejr bliver det ikke, og at I vil komme ud for baade Storme og Uvejr.

Ambrosius Stub er, saavidt jeg ved, den første danske Digter, der direkte sammenligner Livet med en Sejlad ud over Havet. Han udtrykker det saaledes:

Hvad vindes paa Verdens vidtløftige Hav?
O, tusinde Farer i skummende Trav.
Vi ved kun to Havne,
bekendte af Navne,
den ene vor Vugge, den anden vor Grav.

Ja, de to Havne, Vuggen og Graven, det er det eneste fuldkommen sikre. Mellem dem ligger Livets Hav, og hvis Sejladsen over Havet skal lykkes for jer, saa at I kan naa frem til den sidste Havn uden at have lidt Havari, men med stolt Rejsning og Flaget i Mastetoppen, da er der 2 Ting, der er nødvendige: for det første, at Lasten er stuvet saa omhyggeligt, at den ikke forskubber sig undervejs; i modsat Fald faar Skibet Slagside og er ikke længere manøvreedygtigt; for det andet, at Rorgængerens stadig holder sig Rejsens Maal klart for Øje og med sikker Haand fører Skibet mod Maalet.

Se, Lasten, det er jo allé de Værdier, I har tilegnet jer her-nede, og som I nu drager bort med: ikke blot de mange Kundskaber, som iøvrigt ikke er at foragte, men ogsaa Kærligheden til alt, hvad der er rent og smukt, først og fremmest til jeres Fædreland, dets Natur, dets Sprog og Historie; dernæst Respekten for andre Menneskers Personlighed og Overbevisning, om den saa afviger nok saa meget fra jeres egen; endvidere Ringægten for alt, hvad der er tomt og uægte, for alt det, der kun vil synes, men ikke vil være — slet ikke nogen ringe Last at have ombord; den skulde gerne ligge fast, saa den ikke forskubber sig eller skiftes ud med Døgnet's Godtkøbsvarer. Men hvad er saa Maalet, der stadig skal holdes for Øje, Rejsens Maal? Ja, det er ikke let at svare paa, for det er jo det dybeste af alle Spørgsmaal. Er der et Maal eller en Mening med Livet, eller er det hele planløst og tilfældigt. Og hvis der er en Mening, hvad gaar den da ud paa? Mon I ikke ofte har spurgt jer selv saaledes og prøvet at finde frem til et Svar. Det skulde da være mærkeligt, om vor Tids Gymnasieungdom ikke i mindst lige saa høj Grad som tidligere Tiders skulde tumle med det største af alle Spørgsmaal. Et tilfredsstillende Svar er vel de færreste naaet frem til; dertil kræves nok endnu en Del Aars Modning og Afklaring; men det, at Spørgsmaalet stilles, er jo det første Skridt mod Løsningen.

Mange betydelige Mennesker har til alle Tider og i alle Lande arbejdet med Spørgsmaalet. Ofte er Svaret blevet negativt: Vi ved intet om Livets Maal; ved ikke, om der overhovedet er nogen Mening med det hele. Jeg minder om I. P. Jacobsens dybt fortvivlede Udbrud i Digtet Arabesk: Hvorfor Livet? Hvorfor Døden? Hvorfor leve, naar vi dog skal dø? Ligeledes om Holger Drachmanns alt opgivende: Kan du forklare mig, Hav, /hvorfor i al Verden jeg strider og stræber, / sætter mig hos dig med bævende Læber o.s.v. Eller Herman Bangs bitre Livserfaring: Vi lider — og bereder Lidelse; andet ved vi ikke. Endelig kunde jeg ogsaa fra denne Tid omkring Aarhundredskiftet citere den sidste, vemodigtskønne Strophe af Ludvig Holsteins Digt „Far, hvor flyver Svanerne hen?“:

Men, Far, vi selv, hvor gaar vi saa hen?
Bort! Bort! Øjnene lukker vi,
Hovedet bøjer vi, klagende sukker vi:
Bort, Bort. Ingen ved hvorhen.

Jeg har fremdraget disse Steder for at minde om, at selv mange af de bedste, hvem vi har meget at sige Tak for, har maattet give op over for Spørgsmaalet om Livets Mening. Men heldigvis kender vi ogsaa andre Toner, Ord, der giver Udtryk for Tillid til Livet og Tro paa en bestemt Hensigt med vor Tilværelse. Jeg kunde nævne Ingemanns Linier: Jeg rejser og ved, hvor Rejsen gaar hen, / den gaar til Guds evige Rige, men vil dog ogsaa (for at nævne en Forfatter, der er samtidig med

de sidst omtalte) citere et lille Vers af Jakob Knudsens Morgensang, som vi saa ofte har sunget her i Salen:

Lad mig nu kun drage ad natmørkt Hav,
lad mig ikkun stævne imod min Grav:
Livets Gud mig skærmer, jeg er hans Barn,
ud hans Haand mig river af Dødens Garn.

Vil nu nogen af jer spørge, om jeg da selv er i Stand til at besvare Spørgsmaalet paa en saadan Maade, at det ogsaa kan faa Betydning for jer, vil jeg sige saaledes: Her maa enhver kæmpe sig frem til en rent personlig Opfattelse, der har Gyldighed for ham selv; men det udelukker jo ikke, at mange, hver ad sin Vej, kan naa frem til det samme Syn. For mig staaer det da saaledes, at Meningen med vort korte Liv her-nede maa være den, at vi gennem alt, hvad der møder os af Tilskikkelser i Livet, skal opøves i at tjene, tjene hinanden og hjælpe hinanden, hver i sin Kreds og i sin Gerning.

Det lyder saa saare simpelt, men er dog uendelig svært; for det forudsætter, at vi helt skal glemme os selv for kun at tænke paa Næstens Vel. Dette er imod vor Natur, som helst, hvad enten vi er ung eller gammel, vil have sin egen Vilje fremmet og intet uden den. Men det er nu engang Livets Maal, og vil vi, at Sejladsen skal lykkes, og Livet ikke forspildes, da maa vi ikke tabe dette Maal af Syne, men daglig arbejde paa dets Virkeliggørelse. Derved vil vi da erfare, at Livet kan skænke en Rigdom og Fylde, som vi ikke før havde troet mulig.

Det store Forbillede finder vi jo i Skriften. Der lyder Mesterens Ord til os hos Lukas: Jeg er iblandt eder som den, der tjener.

Kære Dimittender! Hermed har jeg sagt jer, hvad jeg havde paa Hjerte. Vore Veje maa nu skilles; men jeres gamle Skole følger jer med de bedste Ønsker om Held og Lykke i jeres fremtidige Gerning. Vi vil savne jer her paa Stedet, ikke mindst jer Studenter. I har ved hele jeres Færd, ved jeres Arbejde, jeres Loyalitet og jeres fine menneskelige Egenskaber værret et smukt Eksempel for jeres yngre Kammerater og til megen Glæde for os Lærere. Jeg haaber, I har kunnet mærke, vi har holdt af jer.

Saa gaar Rejsen da

Muntert frem til Livets Dyst
gennem Mulm og Straalelyst.
Hil jer vore Skibe!
Flaget blaffer rødt og hvidt.
Her er Danmark, dit og mit,
med sin Kølvaandsstribe.

Og hermed Farvel — allesammen!

Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte
har af den ukendte Donator faaet en Præmieobligation som Gave, meddeler Svend Clausen os.

De 200 raske gamle Soraneres Stipendium.

Yderligere følgende gamle soraner har tegnet sig som konsolidant for stipendiet og indbetalt kr. 250,— til dette: *tandlæge Hans Georg Knudsen, (S.'21) Rønne.*
Herefter er der ialt 35 konsolidanter.

FRA DEN VIDENSKABELIGE REALUNDERVISNINGS DAGE

Af Dr. phil. *Olaf Carlsen.*

(Sluttet)

Ogsaa i Spørgsmaalet om Militærtjeneste stillede Waage sig velvilligt til Realskolens Dimittender, fordi de to Skolers Interesser jo her faldt sammen. Medens han havde anset det for udelukket, at Realisterne fra Aarhus kunde optages i Studenterkorpset, saa var det hans „underdanigste Formening“, at skulde til sin Tid almindelig Værnepligt blive indført, da burde de samme Begunstigelser, „der sandsynligvis ville blive Studenterne tilstaaede i Henseende til Opfyldelsen af denne Pligt“, ogsaa blive de fra Realskolen dimitterede til Del.

Med Hensyn til den anden Gruppe af Rettigheder, saa følte Waage sig ikke tilstrækkelig lovkyndig til med Sikkerhed at udtale sig om Muligheden for en Afkortelse af Læretiden. Men han vilde antage, at ligesom det var en aldeles privat Sag, om en Principal vilde antage Lærlinge eller ikke, og hvem han vilde antage, saaledes maatte ogsaa Vilkaarene, under hvilke han vilde antage dem, være overladt til privat Overenskomst. Waage kunde derfor aldeles ikke begribe, hvorledes Regeringen skulde kunne blande sig deri til Fordel for Realskolens Dimissi.

Med samme sunde Sans og Fornuft bedømte Waage Rektor Niensens Forslag om, at det skulde gøres til en Betingelse for at erholde Borgerskab som Grosserer, at man var offentligt dimitteret fra en Realskole. Regeringen kunde vel have Ret til at fordre af den, der vilde indtræde i en privat ved visse Rettigheder lovbunden Stilling, at han skulde kunne dokumentere, at han var i Besiddelse af de dertil nødvendige Kundskaber; men den kunde ikke have Ret til at foreskrive ham, hvor han skulde have erhvervet sig disse, eller at han i sin Ungdom skulde have ladet sig eksaminere ved en Skole, der ikke engang var specielt beregnet til at dygtiggøre ham i dette Fag; Realskolen var jo ikke noget Handelsinstitut. — Det kunde ganske vist være ønskeligt, at den førende Handelsstand fornemmelig vilde antage Realskolekandidater i sin Tjeneste; men det var noget ganske andet og maatte afgjort blive en privat Sag.

Som det ikke mindst vigtige stod for ham det sidste Forslag om Realskole-Dimittendernes Adgang til Embeder under Rentekammeret, Toldkammeret, Generalpostdirektionen og de militære Kollegier, hvortil der ikke krævedes juridisk Eksamen.

Waage fandt Rektor Niensens Udtalelse herom meget ubestemt formuleret. Skulde kun den, der havde bestaaet Realskolens Afgangseksamen, kunne ansættes i disse Kollegiers Kontorer? En nærmere Bestemmelse af, hvad Rektor Nielsen her havde tænkt sig, fandt Waage iøvrigt overflødig; thi det urigtige i Forslaget viste sig allerede, naar man anstillede en Sammenstilling med de Rettigheder, som fulgte med andre Eksaminere, der i det mindste maatte kunne stilles ved Siden af Realskolens Afgangseksamen; han mente hermed Examen artium og Examen philosophicum. Hvilke Rettigheder, spurgte Waage, fulgte der med disse Eksaminere? En Cand. philos. havde ikke den Rettighed, at der skulde tages noget særdeles Hensyn til ham ved Besættelsen af nogen Slags Embeder; han

kunde ikke engang blive Almueskolelærer paa Landet — „og det er dog en meget simpel Ansættelse“ — uden enten at underkaste sig Seminaristeksamen eller erholde Tilladelse til at søge lige med Seminarister. Og nu skulde Realskolens Eksamen give Adgang til en Række Embeder under fire forskellige Kollegier! Waage kunde ikke se rettere, end at dette vilde være en Uretfærdighed mod de studerende og en indirekte Erklæring af Regeringen til Nedsættelse af den klassiske Danmarks Værdier.

Realskolens Eksamen var vel nærmest, som Waage skrev, beregnet som en Forberedelse til det polytekniske Studium; men da der endnu ikke var anvist nogen bestemt Embedsvej for den polytekniske Kandidat, saa var det dog højst besynderligt at bestemme Embedsrettigheder for den, der havde gennemgaaet et Kursus som Indledning til det polytekniske Studium. Den eneste Rettighed, der efter Waages Mening — i Analogi med Examen artium — kunde tilstaaes Realskolens Dimissi, var Ret til uden de præliminære Prøver at studere til polyteknisk Eksamen, Forsteksamen, dansk-juridisk Eksamen, farmaceutisk Eksamen og Veterinæreksamen. Da Adgangen til Ansættelse under de nævnte Kollegier vitterligt havde staaet aaben ogsaa for ustuderede, syntes han, at det eneste, der med rette kunde ske, var, om Regeringen fandt sig foranlediget til at erklære, at der under disse Kollegier skulde blandt de ustuderede blive taget særligt Hensyn til dem, der havde bestaaet Afgangseksamen fra Realskolen. — Saa havde Waage givet Realkandidaterne alt, hvad der paa nogen Maade med nogen Ret kunde tilkomme dem.

Til sidst beskæftigede Waage sig med de af Forslagsstilleren opstillede Motiver og med Realundervisningsanstaltens historiske Oprindelse i vort Land.

For Motivernes Vedkommende skelnede han mellem to: 1) at Realisterne vilde være bedre skikket frem for andre til de nævnte Ansættelser; 2) at dette igen vilde vække Tillid til den nye Dannelsesanstalt og fremme dens Trivsel. — Det første Punkt fandt Waage temmelig løst behandlet; det andet gik gennem hele Forslaget, — og dette var jo saa sandt, saa sandt.

Waage maatte indrømme, at Rektor Niensens Interesse i saa Henseende naturligvis var meget prisværdig; men fordi denne Interesse var naturlig for ham som Skolens Leder, var den dog ikke tilstrækkelig Grund for Regeringen til at fastsætte Bestemmelser, der ikke kunde retfærdiggøres ud fra et højere og mere omfattende Synspunkt, og den stod i sine Fordringer i Modsætning til denne Undervisningsanstalts historiske Oprindelse.

Det var noksom bekendt, hedder det i Waages Betænkning, at Ideen til Oprettelsen af en Realskole af den Art, som Talen her var om, ikke var udgaaet fra Regeringen, men fra forskellige, private Mænd, som mente at kunne dokumentere Trangen til saadanne Undervisningsanstalter, og de fremstillede denne Trang netop som en Trang til en højere, videnskabelig Undervisning, anderledes end den, der kunde gives i de almindelige Borgerskoler for dem, der ikke var bestemt til at

gaa Embedsvejen. Det var altsaa aldeles i Strid med Proponenternes Paastande og deres Motivering af Sagen, naar den første Realskoles Rektor allerede paa Halvvejen af Skolens Udvikling foreslog, at der som Løkkemad skulde tildeles dens Dimittender visse, betydelige Rettigheder og Berettigelse til visse Embeder for at skaffe Skolen Tilgang og sikre den Disciple, der vilde følge Undervisningen til dennes Afslutning.

Hvad nu Regeringens Stilling til denne Art af Undervisningsanstalter angik, saa havde Rektor Nielsen selv skrevet, at Regeringen fra Begyndelsen syntes noget langsom til at ville indlade sig med dem. Men det var netop — for at bruge Waages Ord — „det vistnok prisværdige Princip i Frederik den Sjettes hele Regering“; det var ogsaa blevet fulgt i Spørgsmaalet om Folkeoplysningen, „for hvilken Frederik den Sjette hele sit Liv havde vist en saa ejendommelig Interesse“, idet han paa den ene Side ikke havde ladet sig styre af enhver Vind, og paa den anden Side var kommet enhver Trang i Møde, naar vægtige Stemmer syntes at vidne for dens virkelige Tilstedeværelse.

Regeringen kunde vel have haft Grund til at nære Mistilid til den stærke Raaben paa Trang og Attraa efter en højere Intelligens for Intelligensens egen Skyld i en Tidsalder, „i hvilken det egoistiske spiller en saa vigtig Rolle i den moderne Anskuelse af de offentlige Forhold“. Men Regeringen lod alligevel nedsætte en Kommission, og den lod anstille to Forsøg, det ene i Sorø paa en noget afvigende Maade, det andet ved en nyoprettet Skole i Aarhus aldeles efter Kommissionens Indstilling. Hvad der nu kunde fordres, det var, at den med samme Omhu tog sig af disse Undervisningsanstalter som af de lærde Skoler, — og det havde den gjort, idet den ikke havde sparet nogen passende Bekostning; den havde endog givet Lærerne ved Aarhus Realskole bedre Vilkaar end mange ældre Adjunkter ved lærde Skoler. Derpaa maatte man lade Forsøgene gaa deres Gang, for at det kunde komme til Klarhed, hvilken Grad af Dannelse disse Anstalter kunde bibringe deres Elever, og hvorvidt den paaberaabte Trang var til Stede, eller om det ikke snarere var Trangen til en Reform og Forbedring af den egentlige Borgerskole, der skulde afhjælpes.

Af Hensyn til ante acta kunde Regeringen ikke uden at compromittere sig selv sige, hvad der vilde lyde saaledes: „Vi har ikke oprettet disse Undervisningsanstalter af egen Drift eller af selvstændig Overbevisning om deres Nødvendighed, men efter nogle, hvoriblandt højst respektable, private Mænds indstændige Fordringer; vel har vi ingenlunde endnu haft tilstrækkelig Lejlighed til at overbevise os enten om den Grad af Modenhed, hvortil disse Indretninger kan føre deres Disciple, eller om de vil finde Frekvens i de øvre Klasser; men alligevel vil vi, da de nu engang er stiftet, anvende ethvert Mittel for at holde dem i Vejret; vi vil derfor endog give deres Dimittender et Navn, der ikke med Rette tilkommer dem, og tværtimod den af Proponenterne udtalte Tendens sikre dem Adgang til en betydelig Del Embeder“.

Efter denne virkningsfulde Konklusion som Udgang af sin udførlige Betænkning med det kraftigt optrukne historiske Tilbageblik kunde Waage vel vente, at han havde betaget Direktionen enhver Lyst til at imødekomme Rektor Nielsens Forslag og Ønsker.

Betænkningen giver et udmærket Indblik i Waages Skolesynspunkter og et — i hvert Fald for mit Vedkommende — uforglemmeligt Indtryk af ham som Skoledebattør. I de faa

Aar, Waage ledede Sorø Akademi og dets Skole, var Realskoleplanens Udførelse den skole- og undervisningshistorisk set vigtigste Sag, det faldt i hans Lod at tage Stilling til og arbejde med, og som det ses af den her fremdragne Betænkning, strakte denne hans Stillingtagen sig videre end til det soranske Forsøg; ogsaa det parallelle Skoleforsøg i Aarhus kom han til at øve Indflydelse paa. Hans Betænkning er ikke blot af Interesse, naar man vil danne sig et Billede af ham som Skolemand; han har med den tillige været med til at skrive et vigtigt Kapitel i Realundervisningens Historie. De to Aktstykker, som vi her har beskæftiget os med, har dog ikke alene historisk, men ogsaa mere almen pædagogisk Interesse; thi de behandler et saare vigtigt Problem inden for den højere Undervisning, og foruden at give nogle Grundsynspunkter indeholder de, hvilket især gælder Waages Indlæg, adskillige principielle Betragtninger, som baade forlænger og uddyber Perspektivet og derved kan være af Værdi for enhver, som beskæftiger sig med Skolespørgsmaal.

Hvad kom der saa ud af disse Forsøg? Ja, det havde ikke haft saa stor Hast for Rektor Nielsen at sikre sine Realstudenter Navn og Rettigheder. Af de 8 Elever, der i 1842 rykkede op i IV B, slap kun 5 over i IV A, og 3 naaede V B; men ingen af dem kom til V A, Skolens Afgangsklasse¹¹). Heller ikke Sorø fik nogen Sinde Dimittender af den videnskabelige Reallinie, og efter at Bojesen som Skolens nye Rektor efter Waages Død i 1842 havde faaet Realundervisningen omordnet, ved at Toppen blev skaaret af Reallinien og Maalet saaledes sænket, opnaaede han, om end noget forsinket for de første Realdimittenders Vedkommende, der dimitteredes i 1850, at disse med Afgangseksamen efter 5. Realklasse fik samme Rettigheder som de, der havde bestaaet Universitetets Præliminæreksamen.

Der skulde gaa mange Aar endnu, inden man i Danmark

med Held gennemførte en Deling af Gymnasieundervisningen og fik Studenter med Real FAG som Hovedfag. Havde Estrup faaet sin Plan gennemført, havde vi herhjemme tidligt faaet

en Realundervisning lige saa vidtgaende paa sit Felt, som den klassisk-humanistiske inden for sit Omraade. Paa Grundlag af muligt bedre Erfaringer fra Sorø havde Realskolefor- søget i Aarhus maaske ogsaa faaet et andet Forløb. Nu øde- lagde Waage ikke blot Estrups Plan, idet han ved sin over- drevene Kærlighed til Latinen bragte Forstyrrelse i de rene Linier, hans Forgænger havde fulgt; men hans Forkærlighed for den klassiske Dannelse bevirkede ogsaa, at han gjorde Realskolen i Aarhus, der var anlagt efter den rene Linie, til et temmelig suspekt Foretagende. Den afsluttede sin Virk- somhed i 1853, uden at nogen Elev naaede at tage Skolens afsluttende Eksamen.

Som Slutning paa Dr. Olaf Carlsens Artikelserie bringer Soraner-Bladet en Gengivelse af hans Ex libris. Det er tegnet af hans Hustru Grete, f. Gylding. Hjørnefelterne med de soranske Motiver er talende Vidnesbyrd om, hvad Sorø betyder for Dr. Carlsen. Hvis andre gamle Soranere har Ex libris med Tilknytning til Sorø, vilde det være tiltalende, om ogsaa disse kunde komme frem i Soraner-Bladet.

Noter.

11) Cl. Funch: Den videnskabelige Realskole i Aarhus (1845), S. 32 ff.

Soransk Samfunds Museumsvenner.

Formanden for Soransk Samfunds Museumsvenner, direktør *Alfred V. Rasmusen*, fik forleden tilsendt 10 kr. fra en nysproglig soraner af årg. 37. Samtidig kom der en kopi af et brev, som 37-soraneren havde skrevet til en anden soraner i anledning af dennes 60 års fødselsdag. Brevet lød: »I stedet for at sende Dem en telegrafisk lykønskning i anledning af Deres runde fødselsdag i morgen har jeg gireret 10 kr. til Soransk Samfunds Museumsvenner, der har hårdt brug for bidrag til indkøb af ældre kunst til Kunstmuseet i Sorø. Jeg har samtidig meddelt anledningen og håber, De bifalder den beskedne gestus. Mine hjerteligste lykønsknings.«

En sådan lykønskning glæder to steder. Vi lader idéen gå videre til andre soranere.

Sorø Akademis Skoles Aarsskrift 1949.

Aarsskriftet, der er tilstillet Soransk Samfunds Medlemmer, indeholder en fyldig Række Skoleefterretninger for Skoleåret 1948—49 ved Rektor *P. H. Bohn*. Efter en kort Redegørelse for Skolens Historie følger Meddelelser om Lærere og Funktionærer. Her findes smukke Mindeord om Tegnere, Maleren *Siegfred Neuhaus*, der fra 31. Juli paa Grund af Alder fratræder sit Embede. I Sommeren 1948 dimitteredes 53 Studenter og 22 Realister, mens 58 Elever bestod Mellemskoleeksamen. Skolens Elevtal var ved Udgangen af April 373. Skolebibliotekets Bogbestand udgjorde den 31. Marts 1949 62.249 Bind plus 13.600 Skoleprogrammer. I det forløbne Finaansaar er der fra Biblioteket og fra Læsesalen paa Blaa

Gang udlaant ialt 4,375 Bind. Alumnernes Antal er 150, deraf 44 paa Gymnasiebygningen, 64 paa Hovedbygningen og 42 paa „Vænget“.

Den „lille“ Translokation for 1. og 2. Mellemskoleklasse fandt Sted den 21. Juni. Her vakte Rektor *Bohn* stor Jubel hos de ungdommelige Elever ved at erklære, at det bedste ved at gaa i Skole er Ferierne! Men Ferien bør bruges rigtigt: Lær Danmark at kende i Ferien, og hvis det er muligt, tag til Sønderjylland og indaand denne Landsdels Natur og Historie.

Den egentlige Translokation foregik den 23. Juni i Festsalen, der var fyldt til Trængsel. Rektor *Bohn* uddelte Eksamenbeviserne til 50 Studenter og 35 Realister. Fire Studenter fik Udmærkelse: *Knud Andersen*, *Ole Due*, *Peder Jan Estrup* og *Benni Nerstrøm Jensen*. Rektors paafølgende smukke Translokationstale findes in extenso andetsteds i Soraner-Bladet. Ved begge Translokationer uddeltes en lang Række Flidspræmier og Boggaver; de paa forskellig Maade hædrede hilstes med livligt Bifald. Rektor tog dernæst en hjertelig Afsked med *Siegfred Neuhaus*, en dygtig Mand, der aldrig havde været bange for at sige sin Mening, men som ogsaa besad et Hjerte bag Ordene. Paa Forældrenes Vegne takkede Højesteretsassistent *Bache*, København, Skolen, Rektor og Lærerne varmt. Saa kom det største Øjeblik, da den u dødelige *Concinamus*, o *sodales* tonede, hvorpaa alle ilede ud til Sommerferiens Glæder.

Som sædvanlig overværedes Højtideligheden af flere gamle Soranere, deriblandt Repræsentanter for Soransk Samfund.

† DØDSFALD †

LÆGE HANS PETER KRISTENSEN

* 18. Marts 1894, † 7. Juni 1949.

Efter faa Dages Sygeleje afgik Læge *H. P. Kristensen*, Skjern, ved Døden den 7. Juni. Hans Peter Kristensen var født i Faardrup, Sorø Amt, som Søn af Gdr. Kristen Kristensen og Hustru Karen Marie Nielsen.

1906 kom han paa Sorø, hvorfra han udgik 1913 med Studentereksamen. Efter at have bestaaet medicinsk Embedseksamen i 1921 blev han Febr. 21 Reservelæge paa Kuranstalten „Midtjylland“, Oktbr. 21 Kandidat paa Sindssygehospitalet i Vordingborg, Novbr. 23 Assistent hos Otolog (Ørelæge), Novbr. 24 Reservelæge paa Svendborg Sygehus. Fra Juli 26 til sin Død var Kristensen praktiserende Læge i Skjern. Den 17. April 1927 indgik han i Rudkøbing Ægteskab med *Asta Meyer*, Datter af Guldsmed Arnold Meyer og Doris Kristine Rasmussen. Han var en dygtig og afholdt Læge, der trods vaklende Helbred til det sidste ofrede sig for sine Patienter, og han tog sig kærligt af gamle og fattige. Under stor Deltagelse bisattes han fra sit Hjem, hvor Venner og Kolleger i smukke og følte Ord mindedes det kærlige, opofrende Menneske og den dygtige og gode Kollega. I Kirken stod Kolleger Æresvagt ved Kisten, der senere førtes til Esbjerg, hvor Ligbrændingen fandt Sted.

P. Sch.

FHV. PROPRIETÆR PETER LISBORG

* 15. Oktober 1859, † 29. Juni 1949.

Fhv. Proprietær *Peter Lisborg*, der døde den 29. Juni efter et flere Maaneders strengt Sygeleje, var kendt af mange gamle Soranere. Han var en dygtig Landmand, der paa mønstervær-

dig Maade drev Sandlynggaard, som han ejede 1885—1916, og Bodal, som han havde i Forpagtning 1904—12. Proprietær Lisborg udførte gennem mere end 50 Aar et stort Arbejde for Kolonien „Filadelfia“; han var 1897 med til det første Møde, hvor Koloniens Oprettelse besluttedes; til sin Død var han Medlem af Bestyrelsen og førte trods sin høje Alder stadig Tilsyn med Landbruget paa „Filadelfia“. Koloniens Forstander og Præst, *Kr. Keiding*, har i „Kristeligt Dagblad“ for 1. Juli givet en varmtfølt Karakteristik af den gamle, trofaste Medarbejder. Proprietær Lisborg var efter at have afhændet Sandlynggaard bosat i Sorø, almindelig agtet og afholdt for sin retlignede Karakter.

Ogsaa Sorø Akademi skylder ham Tak. Med stor Gæstfrihed tog han imod Soldaterkorpset under dettes Manøvrer og skyede ingen Anstrengelse for at gøre alt saa godt som muligt for de unge. Han var Fader til tre Soranere: *Poul Dahlin Lisborg*, f. 13. Novbr. 1889 (R.'06), Forpagter paa Rathlousdal pr. Odder, *Hjalmar Lisborg*, f. 30. Juni 1892 (R.'09), fhv. Forpagter „Friheden“, Sorø, og *Einar Lisborg*, f. 24. Decbr. 1893 (S.'12), Grosserer, Herthaland, Slagelse. (Dynastiet fortsættes: *Hjalmar Lisborgs Søn Jens Ole Lisborg*, f. 3. Februar 1926, blev Student fra Sorø 1946, og *Ejnar Lisborgs to Sønner, Civilingeniør Niels Lisborg*, London, f. 1. Aug. 1924, Student fra Sorø 1942, og *Torben Lisborg*, f. 3. Decbr. 1928, Student fra Sorø 1948). Ogsaa undertegnede mindes med Glæde en Sommerferie paa Sandlynggaard og den Venlighed, der blev vist paa et Tidspunkt, hvor sligt gjorde godt.

Ved Jordfæstelsen fra Sorø Kirke den 4. Juli talte Pastor *Keiding*; da han for sidste Gang besøgte Proprietær Lisborg, havde denne sagt: Hils og sig dem derude paa Kolonien, at jeg har Fred med Gud!

P. Sch.

SORANSKE PENNE

Aage Wielandt: Indtryk fra det skønne Sydsjælland. Næstved 1948.

Skovrider *Aage Wielandt* (S.'23), der i 1943 hos Nordlunde i Hillerød udsendte et smukt lille Hefte „Minder fra Grib Skov“, har til „Sjællands Stiftstidende“s Jubilæum den 1. Oktober 1948 skrevet en Artikel „Indtryk fra det skønne Sydsjælland“, der ved Juletid fremkom i Særtryk. Det rigt illustrerede Hefte indledes med en lille Stemning fra Fraterbrønden i Sorø (Mindets manende Magt!) og skildrer derpaa Sydsjællands Herregaarde og Skove. Forf. er en Kender og Elsker af dansk Herregaardskultur og den danske Bøgeskov; personlig grebet evner han kønt at paapege disse Faktors Værdier for det danske Samfund og det danske Landskab. Man faar Lyst til, nu i Sommertiden, at sætte sig paa sin Cykel og med egne Øjne at opbygges af den Skønhedsverden, Forf. saa indtrængende og poetisk har ført Læseren ind i.

P. Sch.

Tersløsegaard i Fortid og Nutid. Udgivet af Den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard. Tekst af *H. G. Olrik*, Tegninger af *Thomas Havnig*. København 1948.

I Slutningen af det svundne Aar havde man den Glæde at stifte Bekendtskab med ovennævnte Skrift. Det er en i alle

Maader velbehagelig Tryksag: godt Papir og Tryk (Nordlunde), stemningsfulde Billeder og første Klasses Indhold. Vel oplagt har *H. G. Olrik* indkredset sit Emne, Holbergs gamle Gaard. Naar *H. G. Olrik* forsker, er han at ligne med Topografen i Poul Møllers „Lægdsgaarden i Ølseby-Magle“. Som denne ofrer han sine Kræfter „til de reelle Videnskaber“, han begynder fra Grunden af med „Beskrivelsen af et Hus eller en Gaard“. Og hvad ligger der bagved, saavel hos Poul Møllers Topograf som hos *H. G. Olrik*: Dyb Kærlighed til Emnet. Forf. lægger i dette Arbejde som i hele sin Forsken Grund under det Stof, han behandler. Fremstillingen er nøgtern, men med en stille Glød under; man føler sig altid paa sikker Grund ved Læsningen af hans Afhandlinger, og at det fremsatte ikke er Mundsvejr, men dokumenteret, derom vidner Kildehenvisningerne med ikke mindre end 50 Noter. Vi bøjer os for denne Videnskabsdyrker og ønsker, at vi blot til Hælvten havde hans Sporsans; det har vi ikke; vi maa nøjes med at læse og glæde os (Heftet er læst med Omhu, S. 28, Note 29 a findes en Trykfejl; der staar: S. 10, skal være S. 13).

P. Sch.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker:

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i August:

6. Aug.: Gesandt *Fin O. Metsikkø Lund* (f. 1884), Argentina. — 8. Aug.: Sceneinstruktør *Hans Egede Budtz* (f. 1889), S. Fasanvej 61, Kbh. F. — 8. Aug.: Oberstløjtnant, Chef for Hjemmeværnets Befalingsmandsskole, *Erik Fr. Frigast* (f. 1899), Viborg. — 12. Aug.: Slagtermester *Niels Thoendal Jørgensen* (f. 1899), Frederiksberg, Sorø. — 14. Aug.: Tandlæge *Jens Christian Nicolaj Jensen* (f. 1889), Glumsø. — 16. Aug.: *Svend Viggo Gjellerup* (f. 1889). — 21. Aug.: Bankdirektør *Thorstein Petersen* (f. 1899), Thorshavn, Færøerne. — 22. Aug.: Civilingeniør (Kbh.s Kommune) *Peter Emil Mortensen* (f. 1889), Willemoesgade 45, Kbh., Ø. — 29. Aug.: Boghandler *Conrad Frederik Kisbye* (f. 1889), Helsingør. — 29. Aug.: Redaktør *Einar Nicolaj Martin* (f. 1889), Sorø. — 30. Aug.: Bankbestyrer *Steffen Mariboe Døcker* (f. 1879), Østerbrogade 29, Kbh., Ø.

I Bladets Juninumner har der i ovenstaaende Rubrik ind-sneget sig et Par Fejl: 3. Juli: Bogtrykker *Hans Peter Mathiesen*; læs: *Th. Lundh-Jensen*. — 13. Juli: Direktør *Carl Vilhelm Knudsen*, Maribo, er ikke, som angivet, født 1889, men 1890.

* * *

Dr. med. *Arne Skouby* (S.'34) har faaet *J. L. Smith's* Stipendium for Kandidater og viderekomne (1000 Kr. aarlig).

Ketil Motzfeldt (Udg.'18), det eneste Menneske her til Lands, der kender noget til den rige latinamerikanske Litteratur, har ogsaa i Maanederne April, Maj og Juni til forskellige Blade i København og Provinsen faaet afsat oversatte Noveller i et Omfang, saa Plådsen ikke tillader at opregne dem alle. *Motzfeldt*, der er Elev af Dr. *Carl Bratli*, har faaet megen Paaskønnelse, ogsaa fra højofficiel Side, bl. a. af Uruguays Minister i Stockholm.

Oberst, Kammerherre *Hans Magnus August Fog* (R.'09) er under 6. Juli 1949 udnævnt til Kommandør af Dannebrog.

„*Briefe, die ihn nicht erreichten*“ var Titlen paa en i Red.s Barndom yndet Bog. Man mindes uvilkaarligt denne, naar man erfarer, at Formanden for Dansk Luftpostsamlerforening, Arkivar *Poul Nyholm* (S.'22), paa Dansk Luftpostforenings Jubilæumsudstilling den 2. April udstillede en sjælden Samling Luftpostbreve, der aldrig naaede frem. — Arkivar N. er iøvrigt ogsaa Formand for Gamle Soraneres Filatelistklub.

Niels Baumann Kamper (S.'30), der hidtil har været ansat i Handelsministeriets Søfartsafdeling, er fratraadt denne Stilling og er blevet Sekretær i Dansk Dampskibs Rederiforening.

Den 5. Maj vendte Dr. phil. *Anton Fr. Bruun* (S.'20) hjem fra en stor Ekspedition, der paabegyndtes den 14. Januar. *Soraner-Bladet* har i to Notitser i indeværende Aargang S. 16 og 32 omtalt Rejsen. Dr. Bruun har paa sin Flyvejse tilbagelagt ca. 60.000 km. I Tiden 2.—23. Februar opholdt Dr. Bruun sig paa New Zealand, hvor han bl. a. paa en Kongres gjorde Rede for Forberedelserne til en Dybvandsekspedition Jordan rundt; det er Hensigten at starte denne i Sommeren 1950. Dr. Bruun erklærer, at endnu er stort set en Trediedel af Jordens Overflade uudforsket, idet man ikke kender Livet i Dybderne paa de store Oceaner; man vil bl. a. stryge med Kroge i Dybder paa 10.000 m. Her kan man muligvis finde den uudryddelige Tanke om „Søslangen“ bekræftet, dog saaledes at „Slangen“ rimeligvis er en Kæmpeaal paa 30 Meter. Jules Verne, der paa saa mange Punkter genialt har udkastet Formodninger om mærkelige og utrolige Fænomener, faar i Dr. Bruun en Efterfølger, der med videnskabelig Logik og dristig Fantasi aabner Adgang til hidtil ukendte Omraader af Havets Fauna.

Fra 1. Maj er den hidtidige Underbestyrer paa Kongens Bryghus' Afdeling Rahbeks Allé 3 *Erik Lorentz Bøvilid Reitzel* (Udg.'29) udnævnt til Driftsbestyrer. R., der er 47 Aar gl., blev ansat paa Kongens Bryghus 1938; i 1942 udnævntes han til Underbestyrer.

Fra Sorø.

Af Hensyn til Week-end'en fandt *Overskæringen* i Aar Sted Fredag den 29. April i Stedet for som ellers den 30., til Skuffelse for enkelte gamle Soranere, der paa sidstnævnte Dag valfartede til Sorø for at overvære den aarlige Autofafé. Uanfægtet af Regnen, der forekommende tolkedes som en For-aarets Væde, marcherede Akademisterne ud til Røvebakkerne under alskens mere eller mindre artikuleret Støj. Ved Baalet sang man, og *Jens Dreyer* (III g) deklamerede Vers om Baalet, *Overskæringen* og de gamle Traditioner. Som de sidste „dystre“ Minder om den „sorte Skole“ fandt de sorte Huer plus forskellige Karrikaturer af Lærerne deres Undergang i Baalet. Hjemkommen til Akademiet tog Eleverne Opstilling paa Akademitrappen i Fratergården, og kønne Sange, dirigeret af Organist *Henrik Schiøtz*, tonede for den store Tilhørerskare. Traditionen tro sluttedes Aftenen paa „Trekanten“, hvor „Baldur“'s Præsident, *Benny Neerstrøm*, i kulørte Lampers romantiske Skær, fra Afgangsklasserne bragte en

Tak til Byen og et Farvel til Skolen. (Omtale med Billeder findes i „København“ for 30. April).

Under den 16. Juni har Kongen efter Ansøgning fritaget forhenværende Direktør for Nationalmuseet, Dr. phil. *C. M. C. Mackeprang* (S.'88), for Hvervet som Medlem af Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg Slot fra den 30. September og fra den 1. Oktober udnævnt Direktør for Nationalmuseet, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S.'06) til Medlem af Bestyrelsen i den ledigblevne Plads.

Af fem paa Charlottenborg udstillede Malerier har Kunstmaleren *Siegfred Neuhaus* faaet solgt fire; ét til Undervisningsministeriet, ét til Kunstforeningen, ét til Carlsbergfondet og ét privat.

Paa den sidste Skoledag den 28. Maj lavede Eleverne Fest og Løjer, bl. a. blev flere af de „kære Lærere“ hentet i en Barnevogn, lavet til samme Brug, og ført i Triumf gennem Byen, — under stor Jubel i den tidlige Morgentime.

Flv. Akademikasserer *L. F. la Cour* fyldte den 15. Juni 80 Aar. Siden 1916 har han været knyttet til Sorø Akademi, først som Fuldmægtig, senere 1921—39 som Kasserer. La Cour har stærke historiske Interesser, der i høj Grad er kommet Sorø til gode; han er Stifter af Historisk Samfund for Sorø Amt og af Amtsmuseet i Sorø. Foruden en Række andre Skrifter har han udgivet Bøger om Korsør 1923—25, Skelskør 1932—34, Sorø 1938 samt i 1947 Godset Sorø Akademis Funktionærer gennem to Hundreaar 1747—1947. Alle Soranere skylder denne flittige og grundige Forsker Tak for de vægtige Bidrag, han har givet til Amtets Historie.

Kontorchef *J. L. Dahlerup* (S.'15), Carlsberg, havde den 2. Juli 25 Aars Jubilæum. „Ekstrabladet“ skriver om Jubilaren:

Han ville have klædt ethvert udenrigsministerium, enhver ambassade. Allerede i drengesaarene paa Sorø Akademi var han den elegante, vittige og smidige diplomat, og paa utallige felter har han siden været manden, der fik tingene til at glide og alle til at være glade. Paa jubilæumsdagen sidder han som chef for Carlsbergs sekretariat og bl. a. som formand for „Engageringskontoret for handel og industri“.

Ved kongelig Resolution af 9. Juli 1949 er hidtilværende Gesandt i Haag *Mathias Aagaard Wassard* (S.'10) udnævnt til Ambassadør i Oslo. Som Gesandt i Haag siden 1946 har Minister Wassard haft Lejlighed til at følge Udviklingen omkring Benelux-Landenes Samarbejde, og Udnævnelsen vil sikkert fremme Bestræbelserne for det nordiske økonomiske Samarbejde. Udnævnelsen gælder fra 1. September.

Mogens Theodor Schaffer (S.'40) er fra 1. April blevet ansat som Håndelsmedarbejder ved „Nationaltidende“.

Knud Elvers (S.'43) er blevet Arkitekt og Medlem af Akademisk Arkitektforening. Han rejste i Juni til Frankrig for at uddanne sig videre.

Ved kgl. Resolution af 23. Juni er Værnepligtig, cand. theol.

Ole Banning (S.'43) udnævnt til Kaldskapellan ved Holmens Kirke. Under samme Dato er cand. theol. *Jørgen Johs. Glent-høj* (S.'41) udnævnt til Hjælpepræst ved Esaiaskirken i København.

Sagførerfuldmægtig, cand. jur. *Knud Peter Damm* (S.'42) har den 18. Juni indgaaet Ægteskab med Frøken Jytte Smed Sørensen, Rødovre Vandværk.

Den 4. Maj udkom paa Rasmus Navers Forlag Viggo Barfoeds — Ærbødigs — „Rimede Barndomserindringer“. Bogens Forord er forfattet af Redaktør *Henry Hellsen* (Udg. '05).

Bibliotekar H. Ehreneron-Müller har i Edda skrevet en Afhandling: Ludvig Holbergs Christiani Vti Historie.

Et imponerende Indtryk af dansk kulturelt Arbejde faas ved at gennemlæse Beretningen „Sydslesvigsk Biblioteksarbejde 1948—49“, som Overbibliotekar *Torben Glahn* (S.'23) ved Flensborghus Bogsamling, Flensborg, har tilstillet Redaktionen. Overalt ses en stærk Stigning i Biblioteksbenyttelsen, og Antallet af Udlaanssteder er i Sydslesvig vokset med 18 til 72. Dette højst paaskønnelsesværdige Arbejde har heldigvis nydt stor Støtte, men det udkræver stadig en betydelig økonomisk Støtte.

Paa Hundreedaarsdagen for Maleren Michael Anchers Fødsel den 9. Juni aabnedes paa Skagens Museum en Mindeudstilling, omfattende ca. 100 af Kunstnerens Arbejder. Formanden for Skagens Museum, Direktør for Ny Carlsbergfondet *V. Thorlacius-Ussing* (S.'09) har med nænsom Kyndighed sammensat et karakteristisk Udvalg af Anchers Kunst, saa man Billede for Billede kan følge hans Arbejde og Udvikling, I „Politiken“ for 9. Juni har Direktør Thorlacius-Ussing givet en fin og forstaaende Karakteristik af Michael Anchers kunstneriske Indsats. Fra anekdotisk Genremaler à la Carl Bloch udviklede Ancher sig til en Folkelivs- og Menneskeskildrer paa Linie med Hans Smidth og L. A. Ring, svarende til Henrik Pontoppidan i Litteraturen. Lige saa betydelig er en anden Side af A.s Virksomhed, Skildringen af hans nærmeste Omgivelser: Hustruen, Datteren og andre Paarørende. Den lille Artikel slutter med at fastslaa, at A. altid vil beholde en varig fremskudt Plads i dansk Malerkunst. „Michael Ancher skal nok klare Pynten“.

Dr. phil. *Olaf Carlsen* (S.'17), der den 16. Juni fyldte 50 Aar, udtaler sig i et stort Interview i „Aarhus Amtstidende“ for 10. Juni om sine pædagogikhistoriske Studier. Paa Interviewerens Spørgsmaal, om Soranere er en særlig Slags Akademikere, svarer Dr. Carlsen: „Paa en Maade ja, hvis de er blevet besjælet af den særlige soranske Genius, der aabenbarer sig i Stedets Kulturtradition, i dets aandelige og nationalhistoriske Værdier. Et Fortidseksempel herpaa har jeg fremdraget i de tre Bind om „Christian Molbech og Sorø“. Et Nutidseksempel er Vilhelm Andersen. Ogsaa uden at være af hans Format vil mangen Soraner kunne slutte sig til hans Bekendelse: „Uden Sorø var jeg aldrig blevet mig selv“. Dr.

Carlsen selv er i høj Grad „udgaaet“ fra den soranske Genius, det betones ogsaa i en Sang ved Fødselsdagsfesten, hvori det bl. a. hedder: „Fra Sorøs stille Fred . . . derfra gik al din Gerning ud, derom den bærer Bud“.

Blandt „Vikingerne“ paa Skibet, der skal sejle til England for at markere 1500-Aaret for Hengest og Horsas Invasion i England, er ogsaa Tandlæge *Ulf Kaarsberg* (S.'12) som eneste brillebærende, hvorved han overgaar alle de øvrige. For at kunne illudere i sin Krigsrolle har han tillagt sig et overdaadigt Vildmands-Skæg.

Ved en Festlighed den 24. Juni fejrede Flyve-Ambulance-tjenesten sit 10 Aars Jubilæum. Højtideligheden fandt Sted i Lufthavnen og indledes med en Prolog, fremsagt af Ebbe Rode. Derpaa gav Direktør *Eigil Wiboltt* (R.'13) en Redegørelse for Ambulanceflyvningens Udvikling i Danmark; Flyvetjenesten har nu en samlet Flaade paa 12 Maskiner, og medens man ved Starten for 10 Aar siden havde een Flyvning om Ugen, har man nu een om Dagen. Ni Ambulance-maskiner gik paa Vingerne for at udkaste Blomsterhilsener til Hospitaler overalt i Danmark.

Hvem gider gaa til Soranerfrokost i Feriemaaenen?

Frokostbordet den 7. Juli var, mod Forventning, godt besøgt. Der var flere nye Ansigter, og vi havde blandt andet den Glæde at se en Repræsentant for de rigtig gamle Soranere, Direktør, cand. pharm. *Richard Larsen* (R.'90), ved Bordet. Han blev tiljublet og budt velkommen af „Møjungerne“ fra Halvfemserne.

Holger S. Dahl (1900) præsiderede, og Stemningen var munter — rigtig soransk.

Ved Kaffen rejste Distriktsleder *Aage Eifer* (S.'23) sig og fortalte os om Hjemmeværnets Opbygning paa Frivillighedens Grund og dets Formaal. Han udtalte Ønsket om, at der indenfor Værnets Rammer her i København kunde dannes et eller to rent soranske Kompagnier til Glæde for os selv og Landet.

Han venter stor Tilslutning og mener, at mange af de gamle Kammerater vil slutte op om Hjemmeværnet under hans Ledelse. Skemaer til Indmeldelse kan faas hos mig og stiles til Distrikt 3, Blaagardsplads Nr. 10, København N. Eifers Oplysninger afstedkom en livlig Diskussion for eller imod, med særligt Henblik paa Nedkæmpning af „5. Kolonne“ i Fremtidens Krig. Alle var tilfredse med saavel Maden, Serveringen og det kammeratlige Samvær, hvor vi ligesom kommer hinanden nærmere og hører saavel gamle som unges Meninger om Problemerne i Tiden, vi lever i, og tager mod Lære.

Der er *Soranerfrokost* igen Torsdag den 4. August.
Husk det og vel mødt!

Badse W.

B. S. INGEMANN OG STJERNERNE

Af Statsbibliotekar *Helge Kjærgaard*, Aarhus.

MAASKE er det gaaet mange af mine Landsmænd, som det gik mig under de fem forbandede Aars befalede ydre Mørklægning, at det omgivende jordiske Mørke fik Ens Blik til at søge indad og opad — saa stærkt og saa længe, at Forbindelsen mellem det indre og det høje blev saa intim som aldrig før ...

Opad søgte Blikket mod Himlens aldrig slukkede Lys, mod Stjernernes ufattelige, funklende Pragt — i Forhold til hvilken al jordisk Herlighed jo kun er saa bittelille, og ofte maatte man mindes *J. L. Heibergs* forunderlige Ord:

»Mine Stjerner tier paa deres Gang,
Der høres ej Lyd eller Stemmer.
Kun Tanken sporer en stille Klang,
som Øret ikke fornemmer« —;

— hvor fandt man det ikke forstaaeligt, at ogsaa han, irriteret over »Vrimlets frække Fortrolighed« (for nu at tale med *Johannes Ewald*) og led ved sin Tids »Virkeligheds« paatrængende Krav, længtes mod Betragtningen af Nattehimlen:

»Om Dagen drømmer du Verdens Drøm;
men først naar Stjernerne tindre,
naar Natten favner dig, kold, men øm,
vaagner af Søvn dit *Indre*.«

Ja, dit Indre — dette Ens mærkeligt paatrængende Indre, det søgte opad, mod Lyset; men denne Søgen var ikke en kun forstandsklar, astronomisk, naturvidenskabelig Interesse af mentalhygiejnisk Hobby-Karaktér; den var en Søgen efter Varmen i Lysene,

som Himlen tændte, efter den evige Kærlighed i de satte Tegn og Symboler. Og for den gamle Soraner kom her *Mindet* til, dette underlige, der vel »lader som Ingenting, er dog et lønligt Kildespring« — og det bar med sig blandt saa meget andet rigt: *Ingemann og hans Stjerner* ...

I.

For *Ingemann* var Stjernen deroppe ikke (som for saa mangen egocentrisk Lyriker) Symbolet paa det ensomme, stolte — og naturligvis uendeligt værdifulde! — Jeg; den var endnu mindre poetisk Staffage og ornamental Kliché. Stjernerne var for ham i dybeste Forstand *Symbol*; i deres Mylder og Harmoni var de Bro mellem Himmel og Jord, Gud og Mennesket; de var Bud fra Sjæles Hjem, og de var Udtryk for Guds evige Tanker. De var Grundtoner i hans Livsyn, hans »Livspoesi«.

Ingemanns Livs Væv saavel som hans digteriske Værk, paa Vers eller Prosa, er fra først til sidst, fra Barndom til Alderdom, i det mindste som i det største, isprængt Myriader af Stjernesole — med Himmellys og med Genskær i Menneskeøjne. Han drømmer, føler, tænker og taler, han lever i det Lys; selv det tungeste, dybeste, klammeste Mørke maa vige for det; beskæmmet fjæler sig Slangen, Satan, Midgaardsormen for hine »Øjne fuldklare« ...

— I »*Levnedsbogen*« skriver *Ingemann* om sin *Moder*, at »hun saa Verden i Sollys eller i Maaneglans,

aldrig i nogen Nat uden Stjerner«; saaledes har ogsaa *Barnet* set den, saasart det kunde begynde at skønne. Ligesom Barndomshavens smaa Naturbilleder og -begivenheder vandrer eller pusler i *Morgensangene*, har hans »Fødselsstjerne« tidligt været en Vækker, en Tolker, en Maner, en Forjætter:

»Stjerne! med den milde Flamme,
med det blege Sølvskjær!
Maa fra dig min Aand nedstamme?
Jeg har dig saa sælsomt kjær:
tidt du paa min Vei mig følger,
seer i Øiet mig saa vist,
som du saae hvad Sjælen dølger,
og hvad Gud kun skuer hist«

-- før jeg selv, forstod *du* mit Hjertes Sprog; naar Verden sveg, husvalede dine Straaler mig; har du set min Frelser? er det i hans Glans du blinker? er det til hans Favn, hans Salighed, du vinker mig? Hvor gerne fulgte jeg dig! Lær mig - :

»Lær mig fromt, som du, at gløde
i de Straaler, som mig naae
fra den Sol, hvis Morgenrøde
først bag Graven skal opstaae!
Lad, som du, mig kærlig lue,
lyse stille paa min Sti! ...«

— Digtet slutter:

»Hæv dig, Aand! fra Verdensvrimlen!
Flyv — hensmelt i Stjerneskjær!«¹⁾

Dette er da vel det første: den mystiske Tilknytning til »Fødselsstjernen« som Lederen, Midleren. Men snart er det alle Stjernerne, ordnede harmonisk i skønne Billeder og i fast, ubrydelig Orden. For Ahasverus er Stjernerne de eneste fuldtro Venner; de har fulgt ham Livet igennem; de har den højere, den rolige Ironi over for alle Jordens Foreteelser²⁾.

Stjernerne staar fast; de er det blivende, det bestandige midt i alt det omvekslende; thi Gud skabte og holder dem; de er hans synlige Udtryk og Bud til os:

»Din Himmel, store Gud! staaer fast:
de høie Stjernes Baand ei brast;
Du lader dem ei falde!«³⁾

--- Nattens Lys taler til os om Frelseren:

»Lad Mulm hvert Lys fordunkle
i Himmel og paa Jord;
dit Lys, o Nat! skal funkle,
saalænge Gud i Himlen boer.
Lad dine Stjerner lue
med tusind Soles Glands!
og lad al Verden skue
sin Frelser i din Straalekrands!«⁴⁾

-- og saa stærk er den Tale, at vor Tillid, vort Haab aldrig kan dø: dig lovsynger vi, Herre, -- du tændte Solene, du, Stjernerne Konge, udsendte hvert Livslys, og vi véd:

»Slukker du Solen, slukker du Stjernerne alle,
knuser du Jorden, lader du Himmelen falde —
evig, som du,
straaler dit Lys dog endnu!
Lad det forklare os alle!«⁵⁾

Det er det samme uvisnelige Livshaab som i Hologers stærke Rytmer:

»Se frem, men ei tilbage! — Hvad Sjælen attraaer,
maaske dog engang under Solen du naaer.

Men naaer under Solen ei Sjælen, hvad den vil —
saa er der andre Sole og andre Stjerner til.

Og slukkes alle Sole og Stjerner engang —
dog Livets Kilde springer, hvor evig den sprang.«⁶⁾

I sin reneste *lyriske* Form fremtræder Ingemanns Stjernerdigtning som bekendt i »*Aftensangene*«⁷⁾. Her bringer »Nattens Stjerner Hvile«; her er Gud den, »som viser Dag og Nat Sol og Stjerner Veje«, og den Kerne, Gud har lagt i Barnesjælen, skal blive til »en Blomst med himmelsk Flor, herlig som en Stjerne«. Naar Stjerneskarerne funkle, er det »en større Verdens Herlighed«, der »nedglimter nu i det dunkle«; Stjernerne er Guds og Englenes »Øjne fuldklare«, der lyser gennem Himmelsløret ud til Trøst for den, som sidder mest forladt og ser op imod Stjernevrimlen. *Nu* taler Digteren saaledes til Gud: »Henspred over Dal og Høje/ dit Stjerneklædebons Flig!/
Saa lukke vi trygt vort Øie/ og slumre sødt hos dig«; -- og han beder om, at Gud vil være hos os, naar *engang* Paradislyset vælder ud af Nattens Sluser for os. -- Hyggeligt og venligt optræder Himmellysene i Ingemanns første Aftensang (fra Kjøbenhavn, før Sorø-Tiden)⁸⁾: »Fred hviler over Land og By«, hvor »fro smiler Maanen til sin Sky,/ til Stjerne Stjerne ser« -- som Morgensangenes favre Blomster smaa, der titte til hinanden. -- Dybest lyder Tonen vel i »*Den store, stille Nat*« --. Her er Symbolikken og Livssynet helt med⁹⁾; her tegnes den »Skabningens store Vugge«, hvorved Gud Herren vaager; her forenes i Lovsang Englenes Skarer, de afdødes Aander og Jorderigs Sjølevrimle:

»Den store stille Nat gaaer frem
med Lys fra Himmels Sale;
hvert Lys er Sol for Sjæles Hjem
i høiere Verdnens Dale.

I Himmeloceanets Skjød
neddukker Natten sin Vinge
med alle Stjernesoles Glød,
mens Sphærerne Harper klinge.

O, Nat, rul dine Verdner frem
i Oceaner af Himle
med Priis til Gud fra Engles Hjem
og Jorderigs Sjølevrimle!«

Utvivlsomt har allerede i den falsterske Præstegaardshave den Tanke som en Anelse strejft den

lille Bernhard, at de dodes Sjæle kunde have Bolig paa de fjerne, lysende Himmelkloder. I klare Billeder og som moden Overbevisning bærer den Tanke Aftensangene og de senere Livsaars Lyrik: Stjernerne er Sjæles Hjem — eller er Lys for dem, eller er, hver især, en flygtende Sjæl, og Gud har Rum til alle:

»Der seiler den hen i Natten
i Himmeldybets Favn
Stjernernes Luftskib-Flaade.
En Verden er hver en Stavn.

Jeg staaer paa Jordskibsdækket.
Jeg seiler i samme Sø.
Deilig seiler blandt Stjerner
Jordens svømmende Ø.

Den flyvende Verdensflaade
har mange Sjæle ombord;
ingen af alle de Sjæle
dog saae, hvorhen de foer.

Men himmelhøit gaaer Seiladsen;
hver Seiler Havnen naaer.
Snekkerne løbe ei paa Grund,
og ingen Sjæl forgaaer.«¹⁰⁾

— Det er bekendt, at Ingemann paa sin Ungdoms Udenlandsrejse ikke — skønt forlovet hjemmefra — kunde undgaa at forelske sig. Han sluttede Venskab med to Søstre i Rom, og for hans Stjerne-Livssyn var det naturligt, at han ved Afskeden maatte sammenligne dem med »Dioskurerne«, Tvillinglys, »flygtende Stjerner«. Da den unge Digter tvivler paa at skulle se dem mere, taler den himmelske Aand trøstende til ham: »I Himlen skal du dem skue ... Jordan omtaager hvert Lys. I Mulmet sig Straalerne bryde./ Salig, hvo opad kun seer over Lyset paa dæmrende Veie«¹¹⁾. — Det synes anstændigst og mest uskyl-digt-ridderligt saaledes at digte til *to*; men den ene Søster var det, som gjorde *det* dybe Indtryk paa Ingemann, der røber sig i den livfuldt forstaaende og ellers overraskende sympatiske Skildring af Berengaria i »Valdemar Sejre«. (Fortsættes).

Noter.

- 1) Samlede Skrifter, 4. Afd., Bd. 2, 2. Udg., 1863, S. 237.
- 2) Samlede Skrifter, 4. Afd., Bd. 6, 2. Udg., 1864, S. 27.
- 3) Saml. Skr., 4. Afd., Bd. 7, 2. Udg., 1861, S. 170: »Høstpsalme«.
- 4) Saml. Skr., 4. Afd., Bd. 7, 2. Udg., 1861, S. 8 f.: »Jule-nat«.
- 5) Saml. Skr., 4. Afd., Bd. 7, 2. Udg., 1861, S. 186: »Lov-sang«.
- 6) Saml. Skr., 4. Afd., Bd. 6, 2. Udg., 1864, S. 268 f.: »Hol-gers Sang om Livet«.
- 7) Det ligger i Sagens Natur, at »Morgensangene« har mindre Anledning til Stjerneforekomst. Dog er de elskede Stjerner sluppet ind i det henrivende, ophøjet-familiære Billede i »I Østen stiger Solen op« (nævnte Udg., Bd. 7, S. 234): »Og alle Stjerner neie sig,/ hvor Østens Sol gaar frem./ Den synes dem hin Stjerne lig,/ der stod ved Bethlehem«.
- 8) Saml. Skr., 4. Afd., Bd. 6, 2. Udg., 1864, S. 93; — de

øvrige, »egentlige«, Aftensange staaer i Saml. Skr., 4. Afd., 2. Udg., Bd. 7, S. 242—48.

- 9) Se iøvrigt herom det klart- og dybtseende Forord af *Kjeld Elfelt* i dennes Udgave, ill. af Ib Andersen, Schultz, 1943.
- 10) »Den store Seilads«, i Saml. Skr., 4. Afd., Bd. 8, 2. Udg., 1864, S. 91. — jfr. Digtet »Sjælehjemmet« (i do., Bd. 10, S. 244 ff.): »Op ruller Stjernevrímlen/ sit Evangelium:/ forvist har Gud i Himlen/ til alle Sjæle Rum«. Endvidere: »Stjerneskuddet« (Bd. 8, S. 52).
- 11) »Tvillinglysene«, et Stambogsdigt i »Strøbemærkning-er«; jfr. i *Kjeld Galster*: »Fra Ahasverus til Landsby-børnene«, 1927, S. 82.

UTRYKTE BREVE FRA S. SCHANDORPH

Ved *Poul Schjærff*.

Min Skolekammerat og Ven, Mlsl. lærer *Erik Michelsen* (S. '08), Rungsted, har været saa venlig at stille nogle Breve fra S. Schandorph til min Raadighed og tilladt mig deraf at offentliggøre, hvad jeg maatte finde var af Interesse.

Brevene er alle rettet til Erik Michelsens Fader, *Carl Michelsen* (S. '60), 1842—1911; dennes yngre Broder *William Michelsen*, 1844—1904, Student fra Sorø 1862, var fra 1871 til sin Død ansat paa Sorø Akademis Skole. Carl Michelsen var en meget anset Fransk lærer ved forskellige private Skoler i København; han udgav flere i mange Aar meget benyttede Lærebøger i Fransk og var en habil Oversætter af fransk Litteratur. I sin Ungdom nationalliberal, blev han grundigt kureret herfor ved Deltagelse i Krigen 1864; han sluttede sig med Iver til 70-ernes radikale Bevægelse og var en god Ven af Schandorph¹⁾. Dennes Forbindelse med Sorø har tidligere været behandlet i *Soraner-Bladet*²⁾; Brevene belyser hans Ophold i Udlandet og supplerer, hvad Schandorph selv har berettet i sine *Oplevelser* og meddelt i Breve, offentliggjort andetsteds³⁾. Brevene er i Udtrykkene ofte mere aabenhjertelige end *Oplevelserne* og giver den „Rabelaiske“ Schandorph.

I.

Courbevoie (Station Asnières)
90 bis Rue de Bécon⁴⁾

Kjære Mikkel!

Du er en net Mand, fordi du skrev saa snart, mens andre Svineplaneter smølede. Tak for Dine Efterretninger hjemmefra; jeg vil just ikke sige, at de vender min Hu til Danmark. Af »Morgenbl.« sendte Borchs. mig de Nummere, hvori han skjælder G. B. ud. Gud véd hvorfor — jeg har en Gang for alle sagt ham, at jeg finder hans Raseri menings- og idéløst. Krænket Forfængelighed — voilà tout — i Feilbergsk Stil, den er ikke nobel, den Stilart.⁵⁾

Det er morsomt, at vi i Fredags for 8 Dage siden i Droschke kjørte over Place de la Concorde, hvor Meneskestimlen strakte sig fra Palais de Bourbon over til Marineministeriet uden at mærke, at der var noget Usædvanligt paa Færde.

Om Lørdagen — Præsidentvalgets Dag⁶⁾ — var jeg i Paris for at forrette nogle Ærinder. Da jeg kommer

til Gare Saint Lazare Kl. 12½ Middag, er der fuldt af Politi. Man nægter mig at passere.

Jeg tyr til mit gamle Skuespillertalent, sætter en værdig-fiffig Mine op, griber til min Lomme og spørger, om de vil se min Legitimation. Nej Gud — bevares — naar det forholdt sig saaden — — — Saa kom jeg med i en Koupé mellem lutter Politi. Jeg gav den hemmelige Kourers Rolle.

Her i Courbevoie-Asnières lever jeg mest for at fuldføre et Arbejde, som skal være færdigt til Februar, thi til April maa jeg have Penge. Saa gaar vi sagtens til Schweiz og holder Sommer i anstændig Højde over Havet.

Ida⁷⁾ har det snavs. Asthma og Lopper. Hun turde ikke tage til Spanien, kraftesløs, som hun er. Maaske havde det været bedre.

Vi har det hyggeligt og rart i vore to Stuer hos en forhenværende fransk Postmester i Smyrna og Ridder af Æreslegionen Monsieur Champanhet og hans 70-aarige Kone, der springer som en Ged og har et stort Skæg over Munden. Ovenover os paa 2. Sal boer Madame Milan, Enke efter eller Datter af en Kaptajn, lige saa tyk, som hun er lang, maa leve af Syning, det Skind. Jeg tror, at jeg kan høre hende fjærte, naar hun klæder sig paa om Morgen, Ida paastaar, at det er Bagvaskelse.

[I den følgende, her udeladte Passus, fortælles det, at Ægteparret nær havde faaet Logi i et mindre anstændigt Hus].

Hils din søde Henriette⁸⁾ og Ungerne fra os begge to. Bare I var her! Jeg vil gjerne have mange Mennesker fra Kjøbenhavn herover, men Byen selv er jeg led ved. En servil, reaktionær, dum Lorterede! Beridere og kongelige Kuske regner den for Noget, og ordentlige frisindede Mennesker for Krapyl. Carl Michelsen f. Ex. gaar og er Timelærer — Chr. Giede⁹⁾ er Overlærer og Inspektør. Og for ikke at komplimentere Dig altfor stærkt, vil jeg sige: Jeg har kjendt genialere Mennesker end samme Carl Michelsen, men han vilde dog være en Perle i en lærd Skoles Besætning.

Af Vennerne beder jeg Dig hilse Fru Vinkel Horn (Manden kunde gjerne skrive, det Uhyre!), Skrams, With, Axel Henriques og Frue¹⁰⁾.

Lev nu vel! Gjør det noget, at jeg kysser Din Kone paa Afstand. Er Vilhelm et dejligt Barn? Eller utuskeagtig? Er lille Marie blød som en Pølse?

Ida hilser og kysser, kysser og hilser.

Din gamle Ven

Schandorph.

Skriv snart!¹¹⁾

Noter.

1) Om Carl Michelsen se Dbl. XV, S. 582, om William Michelsen: Olrik: Lærerstandens ved Sorø Akademi og dets Skoler 1822—1922. S. 58. 2) Om S. Schandorph, se Sor.-Bl. 2. Aarg. S. 52 og 13. Aarg. S. 17 og 26 af H. G. Olrik; 12. Aarg. S. 91 af Poul Schjærff. 3) Sophus Schandorph og Georg Brandes: Breve i Georg og Edv. Brandes. Brevveksling med nordiske Forfattere og Videnskabsmænd. Udg. af Morten Borup. Bd. III, 1940, S. 163—256. 4) Asnières er en lille By ved Seinen: her boede Sch.s Venner Ægteparret Kjelland, og her lejede Schandorphs under deres 2-aarige Ophold i Frankrig (1887—1889) en Lejlighed af en gammel Postmester: jfr. Oplevelser Bd. II, S. 251 ff. 5) Otto Borchsenius (1844—1925), Student fra Sorø 1863; fra 1887 Hovedredaktør af »Morgenbladet», stod i Begyndelsen den nye Retnings Mænd og Anskuelse nær. Men han var tilbage for Bevægelsens radikale Konsekvenser og Partitvang. Han stempler Brandes som en negativ Natur: »derfor blev alle Deres Gennembrudsmænd Udbrudsmænd«. Jfr. Alfred Ipsen: Georg Brandes Bd. 22, 1902, S. 136. — Om Borchsenius, se Sor.-Bl. 3. Aarg. S. 48; 6. Aarg., S. 7; 8. Aarg., S. 90, 10. Aarg. S. 27, 13. Aarg., S. 61, alt af H. G. Olrik, samt en lille Notits af Johannes Nielsen. 6) Denne Antydning tillader at datere Brevet nogenlunde. Den 1. December 1887 maatte den franske Præsident Jules Grévy, kompromitteret ved sin Svigersøn Wilsons Misbrug af Stillingen som Rigsdagsmand gaa af. Lørdag den 3. December valgtes Sadi Carnot til Præsident. Brevet er altsaa fra December 1887. 7) Sch.s Hustru Ida Branner (1840—1911). 8) Henriette Hastrup (1856—1902), Carl Michelsens Hustru. 9) Christian Waage Giede (1840—1889) var Overlærer ved Metropolitanaskolen. 10) Litteraturhistorikeren Fr. Winkel Horn (1845—1898) var anden Gang gift med Anna Racin (1857—1932). Skrams er Forfatteren Erik Skram (1847—1923) og Hustru Amalie (1846—1905), den berømte Forfatterinde. Om With kan intet oplyses. Axel Henriques (1851—1935), den kendte Visedigter og Hustru Frederikke Meyer (1859). 11) Brevet slutter med en her udeladt — ligegyldig Hilsen til en Dame.

75 AAR

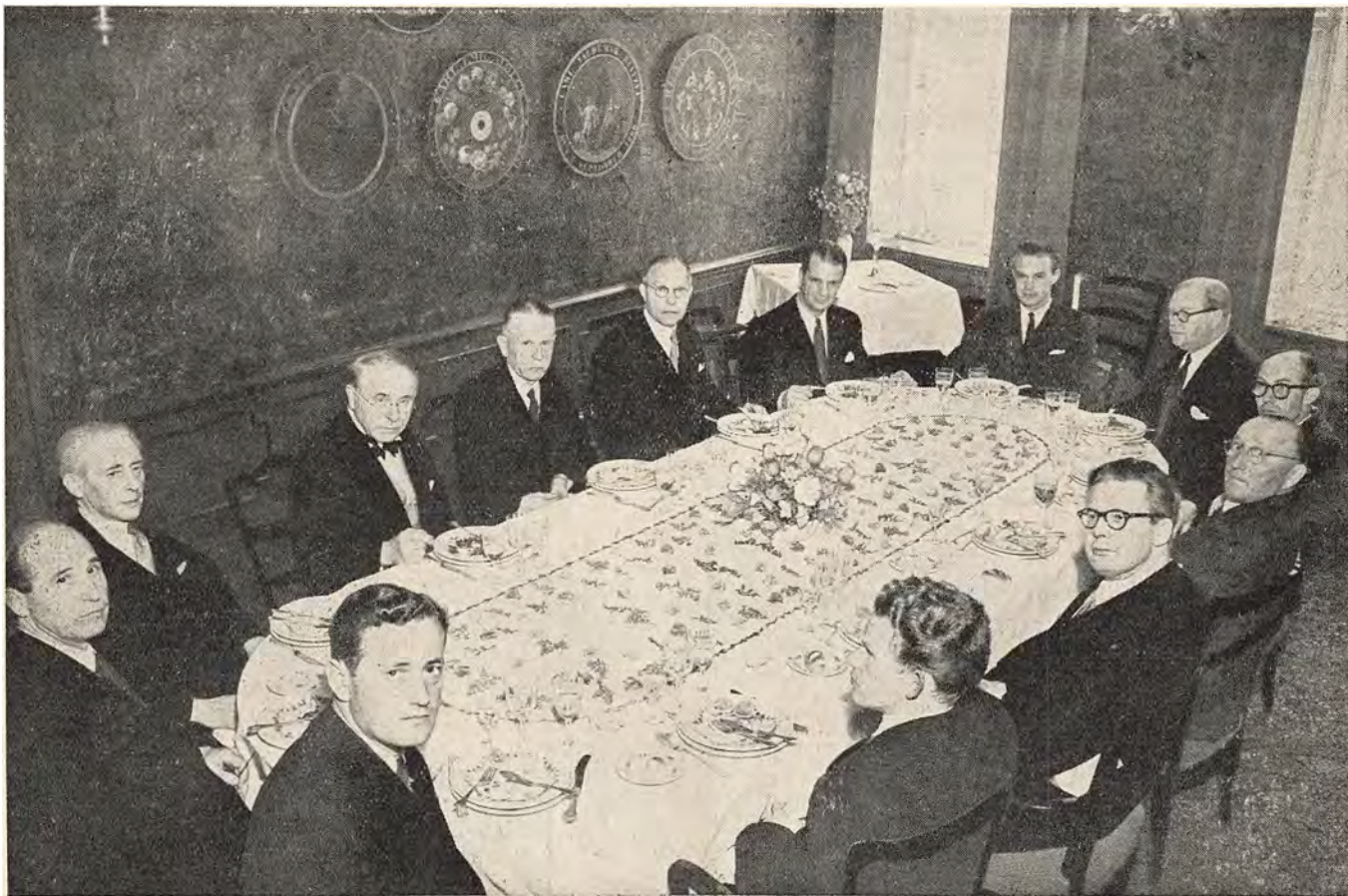
En af de mange Præstesønner fra Lyngø, tidligere Ingeniørkaptajn Helge Grønvold Wagner, fylder den 10. September 75 Aar. Han er Søn af Sognepræst Ludvig Carl Moritz Wagner og Hustru, født Grønvold, og blev født i Almind ved Kolding, hvor Faderen da var Præst (senere i Seest, derefter (fra 1885) i Lyngø og sluttelig (fra 1894) i Sakskøbing (til 1908), og han er saaledes Broder til Soranerne Kontorchef Ludvig Wagner, (S.'91) og afd. Provst Eilif Wagner (S.'96).

Selv blev Helge Wagner Student i Sorø 1893; Aaret efter blev han Elev i Officeresskolens næstældste Klasse, udnævntes i Marts 1896 til Sekondløjtnant i Ingeniørkorpset, blev i Oktober s. A. Premierløjtnant af Rytteriet (4. Dragonrgmt.), gjorde i 1899 Tjeneste ved Fodfolket (23. Btl.), kom s. A. i Officeresskolens ældste Klasse og vendte efter at have afsluttet sin Uddannelse i 1902 tilbage til sit gamle Vaaben, hvor han 1908 udnævntes til Kaptajn af Ingeniørkorpset. I denne Tjeneste blev han, til han med Udgangen af September 1926 faldt for Aldersgrænsen og fra 1. Oktober traadte i Nummer som Kaptajn af Reserven i Ingeniørkorpset; den 5. Februar 1919 var han blevet udnævnt til Ridder af Dannebrog. Med Udgangen af Oktober 1932 afskedigedes han af Krigstjenesten, og overtog derefter Stillingen som Inspektør ved Aalborg Amtssygehus, som han bestred, til han med det fyldte 65. Aar faldt for den for Aamtsraadets Funktionærer gældende Aldersgrænse og med Udgangen af Marts 1940 frattraadte sin Post.

Siden har Kaptajn Wagner privatiseret i København — i de sidste Aar beklageligvis med et mindre godt Helbred, der bl. a. har gjort ham det vanskeligt at gaa. Af hans tre Sønner er den ældste Chefdirektør for Ø.K.s Virksomhed i Shanghai, den næste i Rækken Laboratorieførstander i Medicinalfirmaet Leo, og den yngste er i privat Virksomhed i Sydafrika.

Naar man selv naar en saa høj Alder som 75, er i Reglen de fleste af Skolekammeraterne faldet fra undervejs; men de tilbageblevne fra de unge Aar i Sorø vil paa Helge Wagners forestaaende Aarsdag sende deres gamle Skolefælle mange venlige Tanker.

hgo.

Soransk Samfunds Bestyrelses Sammenkomst den 3. Maj paa Skydebanen.

Afsked med Krog-Meyer og det nye Æresmedlem Louw, som ved denne Lejlighed fik Æresmedlems-Brevet og Insignier overrakt.

Yderst fra venstre: Direktør R. E. Brincker, Redaktør, Lektor Poul Schjærrf, Direktør A. Ch. Louw, Formanden, Generalmajor Carl Jacobsen, Direktør H. Krog-Meyer, Direktør Gunnar Knudsen, stud. jur. Jørgen Jørgensen, Direktør Stig Jensen, Prokurist, cand. jur. Svend Clausen, Bagermester Rogert Møller, Prof., Dr. med. Otto Mikkelsen, Lærer Erik Bang, Driftsbestyrer Torben Madsen.

† DØDSFALD †

Fhv. Kordegn Niels Rahbek

*13. Marts 1856 — † 1. August 1949.

Højt bedaget døde fhv. Kordegn i Sorø *Niels Rahbek* den 1. August hos sin Datter, der er gift med Overlærer Rørth i Bogense. Kordegn Rahbek var Jyde, født i Bredballe ved Vejle, hvor hans Fader, Just Nielsen Rahbek, var Folkeskolelærer. Han dimitteredes 1877 fra Jelling Seminarium og blev efter Lærervirksomhed i Hjørring og Ugelbølle, Mørke Sogn, den 31. Januar 1893 Lærer ved Sorø Borgerskole og Kantor ved Sorø Kirke. Fra Skoleaarets Begyndelse 1899 til Udgangen af 1915 var R. Timelærer i Skrivning paa Sorø Akademi Skole. 1901 afløste han Overlærer Olsen som Kordegn ved Sorø Kirke; 1921 tog han sin Afsked som Lærer ved Borgerskolen og som Kordegn, s. A. blev han Medhjælper paa Rektorkontoret. R. boede i mange Aar i en Villa paa Hjørnet af Wilstersvej og Christiansvej i Sorø. Han var i 53 Aar gift med Karen Meilsøe, der døde 1935. For en halv Snes Aar siden flyttede han til Bogense.

Rahbek var en Pædagog af den gamle Skole, og han kræ-

vede ubetinget Disciplin hos sine Elever. Jeg glemmer aldrig hans Skrivetimer; den alvorlige Mand med de stærke Øjne og det fine Smil virkede stærkt paa os, og trods Alvor og Streghed skintede man et fint og lunt Menneske; han gjorde Skrivetimerne udholdelige ved at læse op for os. F. Pajekens Indianerhistorier „Pelsjægeren Bob“ og „Rødhudernes Skræk“ indviede han os i, og mange Gange har jeg som Dreng, fuld af Spænding, beruset mig i disse klassiske Værker; et af dem har jeg endog senere frisket op. Naar man i Studenteraarene mødte R. paa Gaden, kunde man godt faa en lille hyggelig Passiar med ham. Han var Fader til ikke mindre end fem Soranere: Overlæge paa Faksinge Sanatorium ved Præste *Jens Christian Rahbek* (S.'02), Amtsforvalter i Svendborg *Herluf Meilsøe Rahbek* (S.'03), *Ingeborg Margrethe Rahbek* (S.'10), *Signe Marie Rahbek* (S.'10) og Lektor *Kristen Just Rahbek* (S.'10) ved St. Jørgens Gymnasium. Sidstnævnte er kendt som Medarbejder ved Udgivelsen af Fru Heibergs Erindringer 1944 og har yderligere 1948 udgivet „Omkring Johanne Luise Heiberg“, der senere vil blive omtalt i Soraner-Bladet.

Kordegn Rahbek jordfæstedes i Stilhed fra Sorø Kirke Fredag den 5. August.
P. Sch.

SORANSK SAMFUNDS EFTERAARSSÆSON

Onsdag den 12. oktober:

Rusfest i Håndværkerforeningen, Dr. Tværgade, Kl. 18,30. Rustale af statsskovrider *Poul Lorenzen*.

Middag: Gåsesteg og æblekage. Kaffe. Pris pr. kuvert for seniorer kr. 25,00 og juniorer kr. 10,00. Påklædning: Festdragt eller mørkt tøj.

Torsdag den 3. november:

Soraneraften. Program meddeles senere.

Onsdag den 30. november:

Kegleaften. Program meddeles senere.

Lørdag den 3. december:

Holbergs fødselsdag. Vi håber, som de foregående år, at få stillet et antal billetter til rådighed. Efter teatertid samles gymnasiasterne fra Sorø og deres ledsagende lærere.

KUNSTMUSEET I SORØ.

Bidrag til Byggefonden.

- 1888 Pastor emer. *O. Krarup*, Sæby.
 1889 Kontorchef *Th. Hee*, København.
 1895 Kontorchef *G. Birch*, Charlottenlund.
 Kontorchef *E. Nygaard*, Charlottenlund.
 1896 Flv. Amtsforsvalter *N. E. O. Poulsen*, Hellerup.
 1900 Grosserer *Axel V. E. Hansen*, København.
 1901 Massør *H. Hedmar*, Charlottenlund.
 Maskinmester *F. Bruun*, København.
 Kontrollør *Knud Bjørning*, København.
 1902 Grosserer *William Christensen*, København.
 Grosserer *Gustav Foersom*, København.
 1903 Departementschef *Ejnar Cohn*, København.
 1906 Overingeniør *A. Iversen*, København.
 1907 Landsretssagfører *Edw. Mitens*, Thorshavn.
 1908 Lektor *Poul Schjærff*, Hørsholm.
 Arkivar *H. Ellekilde*, København.
 Fuldmægtig *Olaf Olsen*, København.
 Civilingeniør *C. Veistrup*, Helsingør.
 Expeditionssekretær *Ejnar Hebo*, København.
 Læge *Kjartan Effersøe*, København.
 Lærer *Erik Michelsen*, Rungsted.
 Tandlæge *P. Külsgaard*, Rudkøbing.
 Cand. jur. *K. Palslev*, København.
 Civilingeniør *Adolf Mathisen*, København.
 Grosserer *Kaj Heckscher*, Brüssel.
 1909 Installatør *Knud Helmer*, Holte.
 Direktør *V. Thortaciuss-Ussing*, København, (2. Bidrag).
 1910 Arkitekt *Tage Møller*, Malmø.
 1911 Sparekassebestyrer *N. Dahlerup*, København.
 1912 Landsretssagfører *E. Pontoppidan*, København.

- 1913 Direktør *Stig Jensen*, København.
 Boghandler *Nic. Niclasen*, Thorshavn.
 Boghandler *Stig Niclasen*, Thorshavn.
 Civilingeniør *Ove Arup*, London.
 1914 Overlæge, Dr. med. *H. P. Stubbe-Teglbjærg*, Dianalund.
 Rektor *C. C. Andersen*, Ordrup.
 Kontorchef *Poul Hoff*, Nakskov.
 1915 Oberst *C. A. Friis*, Hellerup.
 Underdirektør *Holger Christoffersen*, Hellerup.
 1916 Overlæge *S. Børre Larsen*, København.
 Viceskattedirektør *E. Bredmose*, København.
 Fabrikant *Svend Høfler*, København.
 Salgsinspektør *Kaj Laursen*, København.
 1917 Dr. tech. *Søren Berg*, Lyngby.
 1918 Bankbestyrer *A. H. Brøndkjær*, Hellerup.
 Sognepræst *Im. Lindgreen Christensen*, København.
 Ovennævnte Bidrag er indgaaet i Tiden fra 1/4 1948 til 31/3 1949.
 (Fortsættes).

NYE MEDLEMMER AF SORANSK SAMFUND

Livsvarige Medlemmer.

- Dim.*
 1918 Skindhändler *O. E. Nielsen*, Roskildevej 50, Ringsted.
 1932 Skibsreder *H. Sonne Jakobsen*, Tavaststjernagatan 3, Helsingfors.

Ordinære Medlemmer.

- 1945 *Bjørn Brunstad Nielsen*, Smallegade 46, F.
 1919 Direktør *Knud Jensen*, Solvænget 26, Lyngby.
 1946 *F. Moerner*, Kastanievej 15, Holte.
 1946 Maskinlærling *Ebbe Løvgreen*, Sorø Akademi.
 1946 Journalist *Bjarne Alsinger*, Frederiksborg Amtstidende, Hillerød.
 1947 Ekspedient *Erik Jørgensen*, Slagelsevej 61, Sorø.
 1947 Stud. mag. *Ib Juul*, Hauchsvej 20², V.
 1947 Stud. med. vetr. *Erik Hermansen*, Strandboulevard 112¹, Ø.
 1947 Medhjælper *Kurt Hansen*, Banevej 3, Sorø.
 1947 Stud. polyt. *Niels Estrup*, Markmandsgade 4, S.
 1947 Stud. med. *Hans Løgstrup*, Englandsvej 6³, S.
 1947 Stud. med. *Jørgen Løller Pedersen*, Jyllingevej 13², Vanløse.
 1947 Stud. polyt. *Ebbe Jørn Jensen*, Rosenvængets Allé 41 B, Ø.
 1914 Fabrikant *Oluf C. Madsen*, Marskensgade 10, Ø.
 1925 Dommerfuldmægtig, cand. jur. *Halvor Fogh*, Frederiksberg Birks 1. Afd., Howitzvej 32, F.
 1946 Prokurist *Viggo Johs. Gøtzsche Larsen*, c/o Nielsen, Westend 8⁴, V.
 1895 Godsejer *F. Castenskiold*, Odensegade 11, Ø.
 1947 Stud. mag. *Tyge Knudsen*, Bagsværdvej 41, Lyngby.
 1947 Handelslærling *Peter Jørgensen*, c/o Firma Rich. Winther, Slagelse.
 1947 Stud. med. *Erik Brandt*, Gormsgade 14, Kongsvang, Aarhus.

SORANSKE

Mærkedage i September.

Torsdag den 1. September Kl. 12:

Soranerfrokost.

Søndag den 18. September:

*Gl. Soraner-Kricketkamp
i Sorø.*

Reservér Dagen.

25. Apoteker *Niels Chr. Larsen Møller* (f. 1884), Aarhus Munkeapotek, Aarhus.
25. Tandlæge *Ernst Rosendal Steinmetz* (f. 1899), Set. Thomas Allé 2, København.
30. Amtslæge, Dr. med. *Max Alex Alfonzo Sponholtz Christiansen* (f. 1889), Platanvej 15, København V.

Søløjtnanterne af 2. Grad *Johan Olfert Fischer* (S.'43) og *Helge Georg Jørgensen* (S.'43) er fra 5. Juli 1949 udnævnt til Søløjtnanter af 1. Grad.

Under 6. Juli 1949 har Justitsministeriet meddelt cand. jur. *Max Ebert* (S.'35) af Ringsted, der har anmeldt at ville have Kontor i Retskreds Nr. 18, Ringsted Købstad m. v., Beskikkelse som Underretssagfører.

Under 2. August er det tilladt efternævnte at anlægge og bære følgende udenlandske Ordensdekorationer:

Overlæge *Just Poulsen*, Vejle (S.'97) Ridderkorset af den belgiske Kroneorden,

Landsretssagfører, Konsul *B. Husted-Andersen*, Thorshavn (S.'22) Medlemskorset af „The British Empire“ og Ridderkorset af 1. Klasse af Vasaordenen.

Sagfører, cand. jur. *Mogens Krog-Meyer* (S.'38) har under 21. Juli 1949 modtaget Beskikkelse som Landsretssagfører. Kontor, Skindergade 38, K.

Sekondløjtnant *Bjarne Weng* (S.'43) blev den 16. Juli d.A. i Kristkirken viet til Frk. Agnes Grønning Mosegaard.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund Iykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i September:

2. Apoteker *Henrik Serup Varming* (f. 1884), E. v. Hermann Pharmacy, South Michigan Avenue, Chicago 3, Ill. U.S.A.
5. Landmand *Andreas Thomas Jordy* (f. 1884), bosat i Sverige.
9. Læge *Camillo Martini* (f. 1889), Smithfield, Orange Free States, Sydafrika.
10. Flv. Ingeniørkapt. *Helge Grønvold Wagner* (f. 1874), Carl Johansgade 3, København Ø.
11. Varmemester *Svend Aage Jespersen* (f. 1899), Ringsted.
11. Købmand *Knud Ingerslev* (f. 1899), Nørregade 22, Odense.
19. Flv. Købmand *Carl Lange* (f. 1879), Sjællandsgade 8, Ringsted.
22. Skovrider *Thorvald Kaspersen* (f. 1899), Fredskovsminde pr. Sorø.
23. Ingeniør *Sveid Gunnarsen Fiedler* (f. 1884), „Roshill“, Claygate, Surrey, England.
24. Kontrollør *Viggo Lüneborg* (f. 1889), Villa Gurre, Holbækvej, Kalundborg.
24. Sagfører, cand. jur. *Wolmar Chr. Weik* (f. 1899), Assens.

Følgende gamle Soranere har i Sommeren 1949 bestaaet den lægevidenskabelige Embedseksamen ved Københavns Universitet: *Nanna Gjøel*, f. Glahn (S.'40), *Erik Søgaard Rasmussen* (S.'40), *Arni Olsen* (S.'41), *Aage Juhl Therkelsen* (S.'42).

Ferie- og Ærestur:

Vilhelm Andersen fejret i Norge.

Professor og Professorinde Vilhelm Andersen har været i Norge. — Og det har været en aldeles henrivende Tur, siger Professorinden. — Vi var inviteret til at bo paa „Lysebu“ paa Voksenkollen, den dejlige Ejendom, som blev skænket til Danmark i 1947.

Naturen paa Voksenkollen er saa skøn, at man slet ikke kan beskrive det, og paa „Lysebu“ havde vi det overordentlig fornøjeligt. Der var en hel Del Danske, som holdt Ferie.

Vi havde fjorten herlige Dage dér, og de afsluttedes med en Festmiddag, hvor min Mand og jeg var Æresgæster, og hvor syv-otte norske Professorer med Universitetsrektor Mohr i Spidsen kom til Stede.

De lærde strides.

Den 21. Juli holdt Dr. phil. N. Lukman i Radioen et Foredrag om de angelsaksiske Høvdinge Hengist og Horsa, der Aar 449 landede i Kent, hvilken Begivenhed som bekendt er blevet fejret meget pompøst og festligt med et nyt Vikinge-

togt til England. Dr. Lukman henviser de to celebre Høvdinger og Fortællingen derom til Digtningens Verden. Mod denne Opfattelse protesterede Arkivar, mag. art. *Hans Ellekilde* (S.'08), der med Paaberaabelse af den angelsaksiske Historieskriver Beda erklærer, at „Heltesagnet er aldrig historisk Sandhed, men Heltesagnet er altid historisk Virkelighed“. I flere Indlæg søger de to Forskere at bevise deres specielle Opfattelses Rigtighed; Modsætningen mellem dem beror paa, at Dr. Lukman tilhører Prof. Arups kritisk-radikale Forskerskole, medens Arkivar Ellekilde repræsenterer Prof. Axel Orløks Skole, der ud af Sagnstoffet søger at drage positive historiske Fakta. (Se „Berl. Aftenavis“ 25., 27., 29. Juli samt 1. August).

Som Supplement til Sognepræst *Paul Nedergaards* (S.'14) „Kirkelig Haandbog“ er i Juli fremkommet en ny Udg. af „Teologisk Stat“, der udsendes hvert 4. Aar. Af den kronologiske Fortegnelse over nulevende teologiske Kandidater erfarer man, at fhv. Sognepræst i Korsør *Torkild Christian Winther* er den eneste nulevende af den ældste Aargang teologiske Kandidater, der er repræsenteret i Værket. *Torkild Winther* er f. 1855, blev Student fra Sorø 1872 og cand. theol. 1877. (Se iøvrigt Soraner-Bladet 34. Aarg. S. 23).

Direktør *H. Stevnius-Nielsen* (S.'20), A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphat-Fabrik, Amaliegade 15, Kbhvn., har venligst tilsendt Redaktionen et Særtryk af Tidsskriftet „Danmark“ Nr. 15—16, 1947, der indeholder en af ham forfattet Fremstilling af ovennævnte mægtige Virksomhed og dets Datterselskaber.

En imponerende Forestilling om Fremgang faar man ved at konstatere, at Aktieselskabets Kapital, der ved Stiftelsen var 700,000 Kr., nu er paa 20 Millioner! I et andet Særtryk af Selskabets Firmablad „Supperfossen“ 1949, Nr. 1, giver Direktøren en Skildring af Grundlæggeren *Leopold Damm*. En rigt illustreret Brochure fra 1949 med engelsk og fransk Tekst fører Fremstillingen op til den nyeste Tid.

Forf., Folkemindeforskeren *August F. Schmidt* har i „Sorø Folketidende“ for 6. August offentliggjort en lille Artikel „*Ingemann og Folkeskikkene*“. Det paavises, at *Ingemann*, støttet til Barndomsoplevelser paa Falster, flere Steder i sine Romaner giver værdifulde kulturhistoriske Oplysninger om gamle Folkeskikke, og i „Folkedansviser og blandede Digte“ 1842 har Digteren i seks Danseviser ved Bryllupsgilder søgt „at forene Sang med Dans ved Folkets Festligheder“ i det Haab, at „muligen kunde Sungen atter komme til at ledsage Folkedansen“. Citaterne findes i et lille Prosaafsnit „Om Folkeskikkene“, der følger efter Digtene. (Materialet er genoptrykt i Saml. Skr., 4. Afd., 8. Bd., 2. Udg. 1864, S. 3 ff). *Ingemanns* Forsøg paa at finde nye og friske Former for Fornylelsen af det folkelige, aandelige Liv mislykkedes imidlertid. De seks Danseviser hører ikke til hans bedste Versdigtning. Et Supplement til *Ingemanns* Fremstilling af Bryllupsskikke haves i *Ingvor Ingvorsens*: „Fortællinger om gammelt dansk Boudeliv“, udgivet 1918 af Dr. phil. *Henrik Ussing* i Sorø.

Billedskærer *Borella Hansen*, Hillerød, har i „Politiken“ taget til Orde for, at man restaurerer *Valdemar Atterdags* Sarkofag i Sorø Kirke eller i hvert Fald bringer dennes Omgivelser i sømmelig Stand. (I Tidsskriftet „Samleren“ for 1944 har Arkitekt *Jacob F. Bang* vist, hvordan Sarkofagen med forholdsvis smaa Midler kan blive et værdigt Gravmæle for den store Konge). Dette har kaldt den store *Valdemar Atterdag-Ekspert*, *Fru Thit Jensen*, frem. I Bladet for 5. August foreslaar hun, at der skal rejses en Statue, der viser Kongen, som han var — „Herskeren, der satte Magt mod Magt, Vilje mod Vilje, for gennem et langsommeligt og utrætteligt Arbejde at genrejse det sunkne Land“. Efter Forfatterindens Udsagn findes der hos Billedhugger *Axel Poulsen* et Udkast til Statue, der ganske svarer til *Thit Jensens* Tanke. „Herregnd“, fortsættes der, „Statuen kan rejses for smaa halvtreds Tusinde Kroner“. *Fru Thit* forsøgte i sin Tid at faa Rigmænd til at give en Skærv, men forgæves. Nu efter Besættelsen skulde der være Mulighed for, at Mennesker bedre forstaar, hvad Fremmedherredømme betyder for alle. Uden *Valdemar Atterdag* er det ikke sikkert, der overhovedet havde været et Danmark og et dansk Folk. „Jeg forsøger igen“. Hvad siger Soranerne?

Soranerfrokosten den 4. August.

Kan en Ikke-Soraner snige sig ind til vort Frokostbord? Vi kender jo ikke alle gamle Soranere uden nærmere Prøvelse.

Er det rigtigt, at Skolen ligger naflaaset hen i Feriemånedene? Det fortælles, at der er fri Adgang til hele Bygningen, at alle Døre er aabne.

Om disse Ting og meget andet gik Samtalen over det tålbare Bord. Ved Kaffen fortalte Landsretssagfører *Christian Holberg* til hele Bordets Glæde og Munterhed om Nittehundredsyttent-Studerholdets Sorøtur i 1947. Det gav os Indblik i Tidens politiske Kampe (Færøstriden) og i den forsonende kammeratlige Soraneraand, der altid sejrer til sidst.

Det var en god og hyggelig Komsammen, som vi kan lide den. Alle Aargange var repræsenteret, jeg skal ikke nævne Navne, men kun fremhæve, at blandt de ældste var Civilingeniør *Brandt Holst* (R.'92). *Svend Clausen* og *Brincker* pynkede ved hver sin Bordende som Repræsentanter for Bestyrelsen, *Louw* sendte Hilsen, og *Aage Bifer* meddelte nærmere om Tjenestetiden i Hjemmeværnet.

For at glæde den savnede *Torben Madsen* skrev vi vore Navne paa et Postkort. Hilsen til ham i Struer.

Nu venter vi spændt paa at høre fra Bestyrelsen, naar og hvor Aarsfesten skal holdes — og hvad den vil koste pr. Næse.

Paa Gensyn *Torsdag den 1. September Kl. 12.*

Budse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærf, Tlf. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

B. S. INGEMANN OG STJERNERNE

Af Statsbibliotekar *Helge Kjærgaard*, Aarhus.

II.

Ogsaa i Ingemanns *Prosadigtning*, saaledes i hans historiske Romaner, lyser eller fordunkles Stjernerne. Ouverturen, Programdigtet til det store historiske Romanværk, »*Valdemar den Store og hans Mænd*«, begynder jo manende og løftende: »Aarhundredstjernen for tolvte Gang sig over Golgathas Kors opsvang« — og navnlig i »*Valdemar Sejrs*« lever Stjernerne med: som Motiver, som Symboler og som — Magter. Selvfølgelig er det i sig selv korrekt, at Stjernetroen maa have sin Plads i en Roman, der omhandler Middelalderen; baade som dump Folkeovertro og som Videnskab, Forløber for en kyndig Astronomi, udgjorde *Astrologien* en væsentlig og i alle Tilfælde uomgængelig kulturel Bestanddel. Men man mærker unægtelig, at dette Faktum og denne Pligt har været den arbejdende Forfatter kærkommen¹²⁾: han kan — som i Indledningsdigtet — tale om den lykkelige Stjerne, der er oprunden over Danmark, og han kan lade Berengaria blive kaldt »Nattens store, høitidelige Stjeredronning«. Som han selv havde digtet til sin »Fødselsstjerne« (s. ovenfor), kan han, tildels støttende sig til Saxo, lade den mystiske »*Kullemand*« optræde som astrologikyndig Maner og Advarer. Hr. Kullemand udtaler, at »Stjernen staaer klar i Løvens Øie; men Skytten og Jomfruen truer den«; da Kongen har afsendt Junger Strange efter Dagmar, hvisker Kullemanden de kendte Linier:

»Til Seir og Lykke blev Volmer fød;
men sorgløs Mand har ei levet,
og Lykken kan vendes om til Nød.
I Stjernerne staaer det skrevet« ...

Og da Carl af Rise besøger ham senerehen, faar han af den Stjernerne længe betragtede Kullemand at vide, at alle Valdemars tre Sønner skal blive Konger.

Men til dette kommer, at Ingemann med fuld Ret kan gribe Lejligheden til at *diskutere* Astrologien, denne hedenske Videnskab, og dens begrænsede Rimelighed; thi netop for Middelalderens Kirke og Troende var det et stort Problem, hvordan man skulde forholde sig overfor den. Horoskoper stilledes og troedes; men for alle Kristne og for Kirkens Mænd i Særdeleshed var det om at gøre, at denne hedenske Skæbnetros Paastande afsvækkedes, saa der ikke gjordes Skaar i Guds Almagt: Horoskopernes Tale blev da ikke noget uundgaaeligt, men Rettesnor og eventuelt Advarsler ... Saaledes hører vi i Begyndelsen af »*Valdemar Sejrs*« Ærkebiskop Andreas protestere mod, at Stjernerne skulde have Indflydelse paa Mennesket, der jo dog er et Viljes- og Fornuftsvæsen, og Grev Albert haaner de dumme »Stjernetyderdrømme« som »mystisk Sværmeri og Afsindighed« og ironiserer over, at der aabenbart er »Vaklen selv i Stjernerne?«, siden man kan tale om Respekt for Kongens Horoskop, samtidig med, at man antyder, at han kan reddes fra sin Skæbne, om han advares i Tide! — Det ses altsaa, at

Ingemann allerede her ad Refleksionens Vej gaar i Felten mod de Farer, der truer fra Hedenskabens Astrologi: Skæbnetroen og Panteismen — denne sidste Livsanskuelse fristede ham ofte¹³⁾, men vandt aldrig Sejrr.¹⁴⁾

Følger vi nu Ingemann ad denne Refleksionens og Spekulationens Vej, ser vi ham fortolke den hedenske Astrologis Billeder og Lærdomme som dunkle Anelser dér, hvor Kristendommen har Sandheden. Det første vigtige Udtryk finder vi i »Huldregaverne«, det andet og afgørende i »Stjernebilledernes Symbolik«.

I »Huldregaverne«, dette forunderlige og paa mange Maader centrale Værk i Ingemanns Forfatterskab, turde vel Hovedpersonen, Ole Navnløs — til hvem hans Ven og Vært, Greven, siger: »De er altsaa født i en Efteraarsnat og elsker vel fortrinlig Svanens og Lyrens Constellationer?« — være Ingemanns Tale-rør:

»..... i de stille høitidelige Efteraarsnætter er det mig undertiden, som jeg virkelig saae Stjernerne henrulle paa deres evige Baner og hørte uendelige Tonestrømme følge deres skønne og harmoniske Bevægelser. De gamle vedtagne Stjernebilleder forekomme mig ikke meer som blot vilkaarlige Tegn og astronomiske Hjelpe-Figurer. Jeg seer dem virkelig — men deres mythologiske Benævnelser og Afbildninger anseer jeg for vilfarne og hedenske Forvanskninger af, hvad man kun dunkelt har skimtet og ahnet. Jeg seer det store Himmelskib henflyve mellem Uhyrerne; men dets Argonauter ere mægtige Serapher, der beseile Universets store Hav og hævde dets evige Love. Jeg seer Solene i Himmelkæmpens Bælte; men Orionskølven i hans Haand er mig et flammende Cherub-Sværd, og Dyret, han bekæmper, er det, som Propheterne saae og som først tusindaarige Verdens-Kampe kan fælde. Jeg hører Himmelstrømmen nedbruse under Kamp-Englens Fod med de tusinde Verdener i dens Bølger; men over Universets store Kampplads tindrer der et stort Stjernekorstroligt og stille, hvor Svanens Vinger suse, og Himmellyren toner under dens Vingeslag. De himmelske Harmonier gribe i en uendelig Mangfoldighed ind i hverandre; jeg hører de forunderligste Overgange i alle mulige Tonarter, med en Frihed, Dristighed og Storhed, som denne Verdens Contrapunctister vist aldrig ville udfinde Maal og Regler for. Hvad de Gamle har digtet og ahnet om Sphærerne Musik, troer jeg saaledes undertiden virkelig at høre.¹⁵⁾«

III.

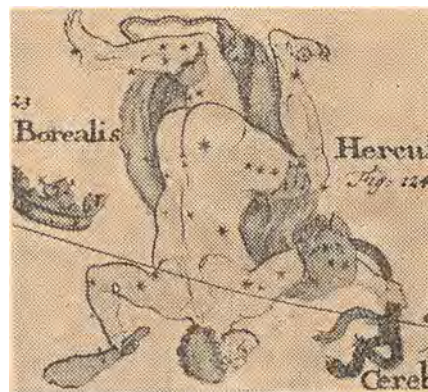
De Tanker, der her møder os, udvikles og fæstnes i Løbet af 1830'erne gennem Ingemanns hjertelige Venskab med Fru *Ingeborg Christiane Rosenørn*. Hun var en sjælfuld og højtbegavet Dame, hvis Beundring for Stjerneverdenen — den hun delte med Ingemann — underbyggede ved Studier, saaledes af Matematik. Ogsaa hendes Broder, *Morten Wormskjold*, delte Ingemanns Interesse og »gav ham Vink«.¹⁶⁾

Til at uddybe den »speculative Poesi« bidrog endelig Ingemanns Venskab og Brevveksling med den i meget saa aandsbeslægtede svenske Romantiker *Atterbom*.¹⁷⁾

Stjernebilledet
„ORION“

Resultatet var de to Refleksions-Digtkredse: »Skyhimlen«¹⁸⁾ og »Stjernebilledernes Symbolik«¹⁹⁾. Dette sidste blev udgivet som »Indbydelsesskrift til Eksamen Artium og den offentlige Skole-Eksamen ved Sorøe Academie« i Juli 1840. Undertitlen: »En poetisk Anskuelse« er vel i mindre Grad beskeden Selverkendelse »undskyld: men jeg er hverken Fagmand eller stringent Tænkere«) end en glad og ydmygt taknemlig Selvbevidsthed (»jeg er Gudskelov kun Grubler og Digter«).

Stjernebilledet
„HERCULES“

Skriftet bestaar af en Indledning, et længere Digt: »Stjernebilled-Symbolet« og til Slut 5 til Digtets sidste fem Dele svarende Forklaringer: »Stjernebilled-Symbolets Hovedpunkter« — som Indledningen paa

Prosa. For vor Undersøgelse er Prosastykkerne de interessanteste og mest udbytterige.

Ingemann protesterer mod den Tanke, at de fra ældgammel Tid kendte Stjernebilleder, »de største af alle Phantasiens Tempelkuppel-Billeder«, kun skulde være »vilkaarlig henkastede, tilfældige og betydningsløse Tegn«; den Tanke maa paatrænge sig den kombinerende Fantasi, om der mon dog ikke skulde være en *Idé-Enhed og sammenhængende Betydning at finde i dette Billedhav?* — Det »poetiske Øie« søger »den i disse Billeders Forening skjulte Totalidé, hvorigennem Menneskeandens indre Liv aabenbarer sig«. (Synes vi, at dette kan lyde lidt tungt og dunkelt, da bør vi betænke, at det er intet andet, end hvad ethvert jævnt Menneske den Dag i Dag saa tit spørger sig selv og andre: hvorfor hedder de og de Stjernebilleder saadan og saadan? Hvorfor tegner man just de Figurer paa Stjerkortet? Er der en Sammenhæng mellem dem — og er der en Mening med denne Sammenhæng?). — Ingemann vil *ikke* tale Astrologiens Sag; ligesom Kirken oprindeligt gjorde, protesterer han mod den skæbnetroende Stjerne-Tydning og -Tilbedelse. Derimod fremhæver han dels Stjernebilledernes *kulturhistoriske Interesse* — Folk og Tider har jo karakteriseret sig selv ved at opløfte til og optage blandt Stjernebillederne af det, de agtede højest —; men samtidig hævder han, at Stjernebillederne ogsaa maa kunne »forklare sig *universsymbolisk* til en Himmelskrift om, hvad der *aandeligt gjælder for alle Tider og alle Verdener*«. — Og saa forsøger han da selv Tydningen i det paafølgende Digt med de tilhørende Forklaringer.

Stjernebilledet
„PERSEUS“

De ældgamle, fra Babylonierne os overleverede, Stjernebilleder og deres indbyrdes gruppemæssige

Samhørighed er *for alle Tider* Udtryk for *den standende store Kamp*, Kampen mellem Mørke og Lys, Undergang og Frelse, Materie og Aand, Kaos og Harmoni: *Orion* kæmper mod Tyren, *Perseus* mod den nordlige af Fiskene (Havuhyret), *Hercules* mod Dragen. Ingen af disse tre Helte-Repræsentanter for Verdensaandens Kamp mod det dæmoniske er dog fremstillet som Sejrherrer, blot som stadigt kæmpende. Borgen for den endelige Aandens Sejr er *Ophiocus*, Slangebetvingeren, der, selv vaabenløs, i sine Hænder tæmmer den vældige Slange, der snor sig langs Himmelmranden (jfr. Midgaardsormen). »Slangeholderen«, det urgamle Symbol paa den orientalske Idé om Naturens og Aandeverdenens Behersker, der skulde frelse Verden fra Vandfloden, er for Ingemann »Himmelkuppel-Maleriets Centralfigur«, han er »den store, himmelske Universallæge« (Grækerens Æsculap), — det vil igen sige: den af alle Tider anede *Frelser*, der for de Kristne er en Vished.²⁰⁾

Dette i Korthed Ingemanns Tolkning; den fremgaar klarere af Prosastykkerne end af det lange, noget tunge og ofte uklare Digt, der er delt i seks mindre Digte med ensformige, trelinjede Strofer (med et Par firelinjede Slutstrofer) i massiv, jambisk Rytme. — Men Digtet rummer naturligvis Partier af ophøjet Skønhed, saaledes i *Ophiocus-Digtet*; enhver vil her genkende den *store Salmedigter*:²¹⁾

»Een Kræfters Herre kun Alverden kjender,
hans Billed har ei Stjernehimlen glemmt:
sig Verdensslangen krymper i hans Hænder.
Kun ham til Priis blev Stjernelyren stemt;
for ham kun kæmpe Universets Helte;
til ham er Verdens Polers Kroner gjemt.«

Det »interessante« og værdifulde ved denne Ingemanns »Poetiske Anskuelse« er dels den næsten elegante Maade, hvorpaa den unddrager sig Videnskabens Kritik²²⁾, dels hans tydelige Frontstilling mod Astrologiens blinde Skæbnetro, — og endelig den klare kristne Belysning, hvormed ikke kan disputeres, og i hvilken han nu tager sin fromt søgende Menneskebroder ved Haanden med Digtets Slutord:

»Men du, hvis Blik uddrog af Tankefuren
det Lysglimt, der henfoer med Sjælens Sands
til Tempelkuppen over Himmelmuren!
Til dig jeg rækker Tankekjædens Krands;
med dig jeg staver Stjerneskriften gjerne.
Du øiner selv i alle Soles Glands
kun Den, som mægtig bærer Sol og Stjerne.« —

— Vi har nu set, hvorledes den mere almindelig kendte Ingemannske Stjernepoesi er underbygget og forklaret ved den Redegørelse og Gennemtænkning, der faar Udtryk i de vel noget mindre kendte Refleksionsværker paa Vers og Prosa.

For sit religiøse Livssyn fandt Ingemann afsluttende Udtryk i en Række Alderdomsværker²³⁾, der viser, at hans Tro paa Livet, paa, at intet levende kan gaa tabt, og at alt er underkastet Forvandling og Udvikling (jfr. »Holgers Sang om Livet« og »Den store Seilads«) — havde ført ham nær hen til Apokatastasis-Tanken,²⁴⁾ Troen paa alle Sjæles endelige Frelse gennem en lutrende »Mellemtilstand«. Saaledes kan Stjernerne i dybeste, realeste Forstand blive »alle Sjæles Hjem« — og med denne faste Overbevisning kan Sindet, barnligt tillidsfuldt og dog modent og klogt hvile i Tryghed og Fred og i inimeste Samklang ikke med Panteismens selv-guddommelige, besjælede Alt, men med det sjæle-fuldte, Gud lovsynende Univers: Med fredfyldt Sind sidder Ingemann en Høstaften i Havestuen i Huset ved Sorø Sø; Stjernerne spiller gennem Lindene; den gamle Sommer er som en Guldrud forvandlet til guldgul Høst —:²⁵⁾

»og med Evighedsanelser kommer
hendes Stjerner fra Dybet i Øst.

Med det høieste Liv fortrolig
straaler Natten med Sirius-Glands,
og i Syvstjerne-Sløret saa rolig
staaer Naturen med Gyldenskov-Krands.

Her er Fred! — o, her er saa stille,
som al Strid var i Verden forbi.
Over Livsdybet Stjernerne spille,
og en Evigheds Glands er deri«.

Noter.

- 12) For det følgende se P. E. Langballes Udgave af »Valdemar Sejrs«, Siderne: 11, 17, 19, 69, 106—7, 123, 202, 283, 309, 369, 564, 569, 573.
- 13) jfr. Digtet »Naturlivet«, i Saml. Skr., 4. Afd., 9. Bd., 1864, S. 134 f.
- 14) hvorfor det da ogsaa er latterlig Snæverhed at ville udelukke noget af Ingemann af Psalmebogen paa Grund af »Panteisme« eller »vag Kristendom«. Kristentroen bar hans hele Liv og *følgelig ogsaa* hver Linie i hans Produktion.
- 15) her citeres efter Originaludgaven: »Huldre-Gaverne eller Ole Navnløses Levnets-Eventyr fortalt af ham selv. Udgivet af B. S. Ingemann. Kjøbenhavn. Andreas Seidelin. 1831.« (230 S., 8vo), S. 89—90. Dette Eventyr nedkaldte i en særlig Grad Kritik over Ingemanns syndige Hovede — dels sur og uforstaaende, dels ogsaa klog, men i nogen Grad forfejlet, Kritik (Ørsted); dog fremkaldte det ogsaa nobel og smuk Tilslutning, saaledes F. C. Sibberns »Skrivelse til Digteren Ingemann i Anledning af »Huldregaverne«, 1831. Paa Kritikken svarede Ingemann skarpt og satirisk — han var, ligesom Andersen, ikke saa myg og blid af sig, som det er gængs Opfattelse: dette viser iøvrigt seve det omstridte Værk —, og Striden gik ham til Hjerter; det var hans inderste, det her drejede sig om. »Huldregaverne« findes i »Saml. Skr.«; men det er ufatteligt, at ingen har tænkt paa et tilgængeligt (eventuelt nænsomt forkortet), eventuelt bibliofilt og illustreret, Optryk af dette ironi- og poesibaarne Centralværk inden for dansk og al ægte Romantik.

- 16) se Rønnings Bog om Ingemann, S. 185 ff. og V. Heise: »Brevveksling mellem B. S. Ingemann og Fru J. C. Rosenørn«, 1881, spec. Breve af 19/9 1837, 7/1 1846, 3/1 1858 fra I. — og af 21/9 1840, 31/12 1840, 2/10 1846 fra Fru R. — Endvidere Venne- og Trøstediget »Den gamle Dands« (Saml. Skr., 4. Afd., 6. Bd., 2. Udg., 1864, S. 106 f.) og Mindediget »Christiane Rosenørn« (samme Udg., Bd. 9, S. 190).
- 17) Om Ingemanns Venskab med Atterbom se: Kjeld Galster: »Ingemann og Atterbom. En Brevveksling«, 1924, spec. Siderne 31, 32, 79. Om de heromtalte Værker skriver Ingemann i Brev af 19/7 1840; Atterbom takker d. 3/4 1842. — Til disse to Værker svarer iøvrigt (foruden det ovenfor i Teksten gengivne Digt om Stjernernes »Luftskibs-Flaade«: »Den store Seilads«) de Vers, hvori Ingemann programmatisk udtaler sit Valg af Planetverdenen som Symbol paa Stade: »Helio-centrisk Verdensanskuelse« (i Saml. Skr., 4. Afd., Bd. 8, 2. Udg., 1864, S. 137):
»Vælg dig det høieste Standpunkt — og Verdens
Forvirring er Orden!
Stil dig i Solen og se! —ingen Planet farer vild.
Blendet paa rullende Jord, Tilbagegang seer du
og Standsning —
Evig for Aandernes Sol fremad gaaer Aand som Planet.«
Se endvidere Ingemanns Digt ved Atterboms Død (1885); hos Galster S. 89—91. — Som noget af et Kuriosum maa iøvrigt nævnes, at Ingemann var saa glad ved sine Stjerner og det, de saa indlysende klargjorde for ham, at han endog kunde anvende dem til at udtrykke sin politiske Indstilling; se Versene om »Universets Politik« i Saml. Skr., 4. Afd., Bd. 8, S. 136!
- 18) »Skyhimlen eller Den Luke-Howardske Skyformationslære, betragtet som Billedform for Naturpoesien«, 1840; findes i Saml. Skr., 4. Afd., 2. Udg., Bd. 7, S. 283—310. — Vi gaar her ikke nærmere ind paa denne Digtkreds; omtaler blot, at de naturfilosofiske Spekulationer drejer sig om de fire »Luft-Regioner«; Ingemann vil vise en Sammenhæng mellem Aand og Materie — og vise, hvad Skyhimlen »betyder«.
- 19) findes i Saml. Skr., 4. Afd., 2. Udg., Bd. 7, S. 251—81.
- 20) jfr. Digtet »Nordskjalden« i Saml. Skr., 4. Afd., 2. Udg., 1846, 6. Bd., S. 150 (citeret i K. Galster: »Ingemanns historiske Romaner og Digte«, 1921, S. 69): »Under Golgatha det Glavind luer, / som for evig Midgaards-ormen kuer«.
- 21) — der jo slet ikke stod Grundtvig saa fjernt endda! man sammenligne saaledes Billedet i dette Ophiocus-Digt med Grundtvigs Billede af Kristus i Dødsriget (og Skovgaards Maleri!) i Digtet »I Kvæld blev der banket —«:
»Han vandrer paa Gløder som Jomfru paa Gulv,
han tramper paa Øgler og Drager,
Hugormen han knuser — og Helvedes Ulv
han binder, mens Afgrunden brager!«
- 22) Efter Videnskabens nuværende Standpunkt (det »nye-ste«; men hvem kender det sidste?) formodes det, at Ophiocus oprindelig har været en Døds gud eller et Skorpionmenneske, der vogtede Indgangen til Hades.
- 23) »Confirmations-Gave«, 1854; »Tankebreve fra en Af-død«, 1855; »Guldæblet«, 1856 og »Blik paa det Første og det Sidste«, 1858. (jfr. P. V. Rubows Artikel om Ingemann i Dansk Biografisk Leksikon).
- 24) Det er denne Tro, der er Grundtanken i »Almas religiøse Betragtninger« i Paludan-Müllers »Adam Homo«, sikkert under Indflydelse af Digterens Hustru, Fru Charite (f. Borch, fra Sorø) — se dennes (anonymt udgivne) »Religiøse Studier. Uddrag af en Dagbog«, Gyldendal, 1863, og »Fortsatte religiøse Studier«, Gyldendal, 1875.
- 25) »Her er Fred! Aftensang i Høst«, i Saml. Skr., 4. Afd., Bd. 8, 2. Udg., 1864, S. 113.

Studerterne fra 1909.

fejrede den 2. Juli deres 40 Aars Jubilæum ved en Udflugt til Sorø. Paa Billedet ses: Bageste Række fra venstre: Ingeniør *Knud Helmer*, Oberst *Chr. Trampe*, Direktør, Civilingeniør *Vald. Kähler*, Tandlæge *Arent Frandsen*, Direktør *R. E. Brincker*, Kontorchef *Sv. P. Duurloo*, Prof. *Johs. Brændsted* — Forreste Række fra venstre: Godsejer *Chr. Grüner*, Lektor *Niels Bennedsen*, Overlæge *Aage Als-Nielsen*, Prof. *A. F. Andersen*, Direktør *V. Thorlacius-Ussing*, Tandlæge *Daniel Kisbye*, Forstander *Ernst Gram*, Arkitekt *Algot Lautrup-Larsen*.

UTRYKTE BREVE FRA S. SCHANDORPH

Ved *Poul Schjærff*.

II.

90 bis Rue de Bécon Asnières, 27. Jan. 88.

Gamle Mikkel!

Det er pænt af Dig at huske os. Jeg har saa inderlig Sympathi med Dit Mismod over et ilde lønnet og ensformigt Arbejde. Saa længe man er ung og smidig og kan gaa fra Undervisning til Studium eller andet aandeligt Arbejde, saa er alt godt — men er man i fyrrerne — c'est autre chose. Maaske Du nu forstaar mine Hyl i gamle Dage.

Jeg ser, Du *har* læst over Flaubert. Jeg kunde have Lyst til at se det Essai. Men det er vel umuligt.

Edmond de Goncourt fortalte mig for nogen Tid siden: Flaubert kom begejstret over Turgénjew, og sagde, at han havde inviteret en hel Del Forff., deriblandt Goncourt, til en Middag. De mødte, Flaubert udbragte Toasten for Turgénjew. — Alt gik brilant — Dineren brillant, glimrende Vine, Champagne af første Slags.

Efter Middagen fik hver Gjæst en Regning paa 48 Francs. Flaubert var ude af sig selv, vilde betale det Hele, men alle vidste, han havde daarlig Raad. Hver betalte for sig.

Sagen var, at Gjerrighed var en dominerende Last hos Turgénjew, den rige Mand!¹⁾

Det er fælt at høre.

Angaaende Din Plan om at blive »pédicure«, saa skulde jeg hilse Dig fra Ida, at hun strax melder sig som Kunde, thi hun faar ondt i Lænder og Ryg ved selv at besørge den Operation, og jeg, som aldrig har havt en »cor«²⁾ er aldeles uerfaren. Du kan altid paaregne rene Tær.

Gud, hvor Borchsenius, vor gamle Ven, gjør i Næl-

derne. Det er en skrækkelig Mangel paa Selvkritik, at han tror at kunne tage det op med Brødrene Brandes og prostituerer sig af krænket Forfængelighed. Qvis invidet minor est.³⁾

Naar man kommer til Skjels Aar og Alder, synes jeg, man lærer at forstaa, hvad man kan eller ikke kan — saa nogenlunde i al Fald ... mest dog vel i det Kjønslige. Deraf de Ældres Forsvar for »Enegifte«. Kommer de henved 70, maa de forsvare Ingengifte. —

Gamle Mikkel! Det glæder mig, at Du kompletterer Din Dannelse ved theologiske Studier. Du er jo »Politiken«s Summus theologus. Er Borchsenius blevet Kristen Er Erik Schiødte⁴⁾ bleven Monogamist? Ja, »De har benyttet min Fraværelse«, som Marquis de Seiglière siger, »til at indføre mange nye Ting«.

Du, Mikkel! Store Mænd skal ikke ses uden paa Distance. Tænk Dig, Goncourt er bleven fornærmet paa mig, fordi jeg roste Zola⁵⁾. Men Daudet⁶⁾ og Goncourt er for Øjeblikket som røde Køer. Det er det, vi har gjort Nar ad vore Kjællinger for, disse vexlende Venskaber og Fjendskaber.

Efter at have udtalt Ønsket om at kunne vinde i Lotteriet, saa Forf. blev i Stand til at invitere Vennen og hans Familie til Frankrig, og efter at have fortalt om Hustruens daarlige Helbredstilstand, slutter han Brevet:

Hils Din yndige Livsledsagerinde, Dine grinagtige Unger, den brave Magnussen⁷⁾ og Kone — og hvem jeg ellers har glemt — fra Ida

og Din hengivne Ven

Schandorph.

Noter.

Brevet giver et lille Indblik i franske litterære Forhold. 1) *Gustave Flaubert* (1821—1880), en af den franske Realismes Hovedmænd. *Edmond de Goncourt* (1822—1896) skildrede i sine Romaner »sære« Menneskeskæbner. *Ivan Turgenjow* (1818—1883), en af Ruslands største Romanforfattere; skildrer ofte Drømmeren, det »overflodige« Menneske. 2) »Ligtorn«. 3) »Den misundelige er den ringeste«. 4) *Erik Schiødte* (1849—1909) Arkitekt. 5) *Emile Zola* (1840—1902), den franske Naturalismes Fører. I Romansenien »Les Rougon—Macquart« (20 Bd., 1871—1893) følger han en Slægt ned gennem det andet Kejserdømme og skildrer tillige Samfundet og dets Forfald. 6) *Alphonse Daudet* (1840—1897); i Modsætning til den »videnskabelige« Zola en mere lyrisk betonet Realist. 7) *Johannes Magnussen* (1848—1906), bekendt Oversætter og Forfatter, g. m. *Hedvig Sommer* (1848—1928).

AMTSMUSEET I SORØ

Amtsmuseet i Sorø, der har Lokaler i den gamle Kro paa Storgade, i lange Tider Bolig for Skolens Sang- og Gymnastiklærer, er for Tiden ude for en strid Modvind. Besøget er ret ringe; det samme gælder Indtægterne — og der er Tale om helt at nedlægge Institutionen. Det vilde være forsædeligt for en By med Sorøs historiske Traditioner, om dette skulde blive Tilfældet, og der kan derfor være Grund til at henlede gamle Soraneres Opmærksomhed paa det lille Museum, der indenfor sine Vægge rummer mange Minder af Interesse ikke alene for Byen og Amtet, men for alle historisk vaagne Mennesker. Man vil der kunne stifte Bekendtskab med Erindringer om *Ingemann og hans Hustru*; der findes i Museet to gode Billeder af den søre Skjald *Chr. Hviid Bredahl*, der som be-

RUSFESTEN

Rusfesten afholdes *Onsdag den 12. Oktober Kl. 18,30 i Haandværkerforeningens Festsal.*

Rustalen holdes af Soransk Samfunds tidligere Formand, *Statsskovrider Poul Lorenzen*. — *Ebbe Hamerik's Kantate* for Orkester med Kor og Recitativ. — Efter Modtagelsen Middag: Gaasesteg med Rødkaal, Æblekage, dertil Rødvin, Madeira og Kaffe. Tegningslisten vil blive sluttet, naar der er tilmeldt 150 Deltagere.

Pris pr. Kuvert: for Seniorer Kr. 25,—, for Juniorer Kr. 10,—. Paaklædning: Festdragt eller mørkt Tøj. Deltagelse bedes anmeldt og Betaling indsendt senest 8. Oktober til *R. E. Brincker, Malmøgade 7, Tlf. C. 10725. Soransk Samfunds Postgiro No. 1710.*

kendt boede i Borød, og endelig er der den store Samling af *Christen Dalsgaards* bibelske Billeder. Dette i Forbindelse med Museets øvrige Bestand skulde kunne animere Folk, der har Tilknnytning til Sorø, til paa en eller anden Maade at yde deres Støtte til, at Museets Fremtid kan betrygges, saa det ikke skal hedde sig, at man i Sorø ikke har Sans for at værne om Fortidens Minder. *Johannes V. Jensens* Ord om de henfarne Slægters Minder har evig Gyldighed for os alle:

Vil selv du fatte
dit Væsens Rod,
skøn paa de Skatte,
de efterlod!

P. Sch.

Oberst A. P. C. Stürup

*14. Maj 1871 — † 18. Juli 1949.

Alexander Philip Christian Stürup var født i Svendborg som Søn af Underretsprokurator *Johannes Philip Christian Stürup* († 1914) og Hustru *Alexandra Krüger* († 1937). Han kom 1884 paa Sorø, blev Student 1890 og gik derefter Militærvejen. Blev Oberstløjtnant 1921, Oberst af Reserven, Kommandant og Udskrivningschef paa Bornholm 1930, Afsked 1936. Oberst S. var i Aarene 1909—19 Lærer i Krigskunst ved Hærens Officersskole og har udgivet flere Lærebøger i Faget. 1922 indgik S. Ægteskab med *Karen S.* (1898—1941), Datter af Proprietær *Niels Østerby*. Oberst S.s Brødre er: Tandlæge *Henrik Stürup*, der den 20. Marts fyldte 80 Aar (se Soraner-Bladet, 34. Aarg. S. 31); han bestod 1886 IV Kl.s Aarsprøve paa Sorø, men udmeldtes af V Kl. og blev 1889 Student (priv. dimit.), samt fhv. Overlæge i Lemvig *Jørgen Henning Valchendorff Stürup*, f. 1880 (S.700).

P. Sch.

Læge Rudolf Kiær

*15. Februar 1869 — † 18 Juli 1949.

Christian Rudolf Kiær var fra Østerskovgaard ved Nakskov; hans Forældre var Proprietær *Julius Ferdinand Kiær* og *Cecilie Emilie Lindel*. 1881 kom han til Sorø, hvorfra han 1888 tog Studentereksamen. I Sommeren 1894 blev han cand. med. og nedsatte sig efter Kandidattjeneste paa Kommune-

hospitalet i Decbr. 1895 som prakt. Læge i Stenstrup ved Svendborg, hvor han blev til Novbr. 1897. I 1898—99 opholdt han sig som Læge i Nykøbing F. og ved Sindssygeanstalten ved Middelfart; 1899—1903 Kommunalæge paa Femø, 1903 prakt. Læge i Nakskov, fra Maj 1907 i Vesterborg paa Lolland (samt Godslæge paa Pederstrup). Læge Kiaer boede i de senere Aar i Nakskov, hvor han døde.

P. Sch.

NYE MEDLEMMER AF SORANSK SAMFUND

Ordinære Medlemmer.

Dim.

- 1947 Stud. pharm. *Knud Christensen*, St. Kongensgade 96, K.
1947 *C. A. Hasselbalch*, Lindegaardsvvej 20, Charlottenlund.
1947 Kontorassistent *Niels Jørgen Møller*, Høeghsmindeparken 16, Hellerup.
1947 Styrmandsaspirant *Hendrik Sass*, Frederiksdalsvej 12 F, Virum pr. Lyngby.
1947 *Lars Nordentoft*, Frisvadvej 14, Varde.
1947 *Rolf Neergaard*, Valdemarskilde, Frederikslund St.
1947 *Erik v. Würden*, c/o Hansen, Ny Carlsbergvej 11, 3., V. Docent, dr. phil. *Chr. Matras*, Florensvej 3. S.
1947 Seminarist *Jørgen Hasbro Mortensen*, Emilsvej 23, Glostrup.
1947 Ekspedient *Henrik Munck*, Ejgaardsvvej 36, Charlottenlund.
1947 Frk. *E. M. Bavn Jørgensen*, Esbønderup Sygelhus pr. Esrum.
1947 *Flemming Borch-Jensen*, Skanderborgvej 21, Aarhus.
1947 Boghandlerlærling *Steen Jacobsen*, Svegaardsv Boghandel, Sorø.
1947 Tollelev *Aage Gorm Nielsen*, Pedersborg, Sorø. Repræsentant *Henri Morell*, Steen Blichersvej 1. F.
1947 *Ole Laub Clemmensen*, Grønningen 3. K.
1947 *Jesper Illum*, Illungaard, Vedbæk.
Roland Jensen, Gasværket, Hørsholm.

Soranske Mærkedage i Oktober.

Torsdag den 6. Oktober Kl. 12: Soranerfrokost (Grand Café)

Onsdag den 12. Oktober Kl. 18,30: Rusfest i Haandværkerforeningen, Dronningens Tværgade.

RESERVÈR DAGENE

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

2. Maleren, Greve *Sophus Adam Danneskjold-Samsøe* (f. 1874), Selskovvej, Hillerød.
3. Postkontrollør *Jens Chr. Ulrik Neldahl* (f. 1889), Kertermindegade 11, 2., Kbhvn. Ø.
3. Direktør *Knud Friis Lambrethsen* (f. 1899), Danish Food Packers, 99 Hudson Street, New York, USA.
3. Bagerm., Ingeniør, Løjtnant *Per Høyer* (f. 1899), Fiskefortvet, Slagelse.

3. Landsretssagfører *Isak Preetzmann Aggerholm Iversen* (f. 1899), Ejby, Fyn.
12. Chief-draughtsman *Hans Nikolaj Hansen* (f. 1889), Omaha, Nebraska, USA.
12. Tegner *Hans Oscar Lindeschow Friis* (f. 1899), Riverside, Californien, USA.
14. *Charles Eduard Petersen* (f. 1874), Adresse ubekendt.
16. Læge *Gustav Herman Trolle* (f. 1899), Sønderho, Fanø.
21. Forstander *Hans Peter Rosenvinge*, Villa Ebenczer, Hartmannsvej, Højbjerg, pr. Aarhus.
21. *Torben Andr. Schubert Dahl* (f. 1884), Adresse ubek.
23. Pianoforhandler *Tage Juhl Adolph* (f. 1884), Halls Allé 11, Kbhvn. V.
24. Slagtermester *Michael Soelberg* (f. 1889), Haslev.
24. Kaptajn *Hans Aage Rosted Hansén* (f. 1874), Gyldenlundsvej, Charlottenlund.
26. Organist *Henning Rechnitzer-Møller* (f. 1889), Dalgas Boulevard 1, Kbhvn. F.
29. Tandlever *Peter Chr. Kiilsgaard* (f. 1889), Henningsens Allé 44, Hellerup.
29. Overingeniør, cand. polyt. *Adolf Stage Mathisen* (f. 1889), Henningsensallé 44, Hellerup.

Ved kongelig Resolution af 19. August 1949 er Sekretær i Ministeriet for offentlige Arbejders Departement, cand. jur. *Doron Julius Bechmann Neuhaus* (S.'26), udnævnt til Fuldmægtig sammesteds fra 1. September 1949.

Under 19. August 1949 er Landsdommer *Helge Hoff* (S.'12), der var Ridder af Dannebrog, benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Forlovelse:

Frøken Inger Larsen og stud. polyt *Finn Bundgaard Larsen* (S.'45).

Den islandske Regering har fornylig givet Ledelsen af den islandske Forening af tuberkuløse islandske Patienter (S.I.B.S.) Koncession paa Driften i 10 Aar af et Varelotteri til Fordel for Foreningen og dens Medlemmer.

I denne Anledning har man fra islandsk Side, bl. a. fra Direktøren fra S.I.B.S. og fra den herværende islandske Minister, rettet Henvendelse til den adm. Direktør for *Alm. dansk Vare- og Industrielotteri A. Ch. Louw* med Anmodning om en Redegørelse for dette gamle Lotteri's Formaal og nærmere Virksomhed.

Direktør *Louw* har nu i en omfattende Betænkning efterkommet det fra islandsk Side fremsatte Ønske — og det er Mening, at det islandske Varelotteri skal begynde sin Virksomhed i Slutningen af indeværende Aar.

Maleren *Victor Haagen-Müller* (S.'13) har for Sommeren taget Ophold i Krøyers Hus paa Skagen.

De danske Foreninger i Set. Paul — Minneapolis — havde i August arrangeret en stor Fællesfest. Til Festen udsendte „Berlingske Tidende“ et Særnummer til Landsmænd i Amerika; Bladet, der ankom som Luftpost, blev modtaget med stor Begejstring, og som Tak har „Berlingske Tidende“ faaet sendt en Hilsen, bestaaende af fem Grammofonplader med Taler, der tolker de Danskes Tak for Hilsenen fra Moderlandet. En af Pladerne indeholder en Tale af *Alex Herreborg* (R.'42), American Airlines' Repræsentant i Minneapolis.

Was ist zu tun?

Fire Nationer kappes for Tiden i ædel Konkurrence om, hvem der kan faa den største Tunfisk paa Krogen. Under Jagten den 24. August forefaldt følgende Episode: Man drog ud paa Øresundets Vover, og der gik ikke mere end en halv Snes Minutter efter Starten, før det første gule Flag gled til Tops. Det var Tandlæge *Børge Høft* (S.'25), der havde Hug . . . men ak, Glæden var kort. Efter blot 3—4 Minutters Forløb blev Linen slap. Tunen havde spyttet Maddingen ud — Livet var reddet.

NB! Paa „Old boys“ Crickethold, der i August har kæmpet i Viborg og Randers, og som den 11. September spillede mod Skolens Hold i Sorø, er der ikke mindre end *sye gamle Soranere*: *R. E. Brincker* (S.'09), *Herluf Krog-Meyer* (R.'09), *Knud Dalgas Langballe* (S.'06), *Chr. Holberg* (S.'17), *Olaf Rygaard* (S.'11), *Johannes Warrer* ('07) og *Poul Klitgaard* (Msk.eks.'11). Akademisterne vandt med 3 Points.

Under Ledelse af Geologen, Dr. phil. *S. A. Andersen* (S.'20) har „Berlingske Tidende“ arrangeret en Række populærvidenskabelige Ekskursioner pr. Bil til forskellige af Sjællands arkæologisk og historisk betydningsfulde Egne. Bladet reklamerer med, at man paa ni Timer kan gøre en Rejse, der omfatter 70 Millioner Aar (af det danske Landskabs Historie) — forhaabentlig er Deltagerne ikke blevet for svimle! Dog, med en saa kyndig Vejleder som *S. A. Andersen*, kan man nok sige med Chilian i „Ulysses von Ithacia“: „Har vi icke vel reyst? Herre?“

Statsbibliotekar *Helge Kjærgaard* (S.'22), Aarhus, hvis smukke Afhandling „*B. S. Ingemann og Stjernerne*“ for Tiden publiceres i Soraner-Bladet, har i „Gads danske Magasin“ (Maj-August 1949) offentliggjort to Bidrag til Belysning af *Paludan-Müller*. I Afhandlingen „*Famlede Paludan-Müller?*“ godtgør *Helge Kjærgaard*, at *Paludan-Müllers* Rettelser og Ændringer til „*Adam Homo*“ i Udgaven af 1873 repræsenterer en Forbedring af Originaludgaven; den anden Artikel, „*Adam Homo's* Moder, paaviser Overensstemmelsen mellem de religiøst-spekulative Afsnit i „*Adam Homo*“ og de „*Religiøse Studier*“ med Fortsættelse, som Digterens Hustru, *Charite Borch*, har forfattet.

I det i August udkomne første Bind af „*Illustreret Religionsleksikon*“, redigeret af Professorerne *Aage Bentzen*, *Søren Holm* og *N. H. Sæe*, findes bl. a. en Artikel om *Absalon*; vel skal et Leksikon væsentlig give *Facta*; men Opsatsen om *Absalon* kunde godt være skrevet med en Smule stærkere Glød. Man finder i Værket S. 21 en Gengivelse af et *Maleri* fra det 17. Aarh. i *Lyng Kirke ved Sorø*; det illustrerer Artiklen „*Absolution*“: En Præst lægger Haanden paa den angrende Synders Hoved, mens Guds Haand fra Skyen griber om Præstens Haandled. En lille Artikel om den folkelige Helgen, *Helvig Anders* fra Slagelse, mangler Henvisning til Kontorchef *Gunnar Knudsens* instruktive Afhandling „*Hellig Anders*“ i „*Aar bog for Historisk Samfund for Sorø Amt*“, Bd. I, 1912, S. 10—53. I det hele taget bærer Litteraturhenvisningerne i Værket i nogen Grad Tilfældighedens Præg. Af Interesse for Soranere er ogsaa Artiklen *Antvorskov*.

Formanden for „*Turistforeningen for Sorø og Omegn*“, Købmand *Hans Mortensen* (S.'31) redegør i „*Sorø Folketidende*“ af 31. August for den store Byfest i Sorø den 10. og 11. Sep-

tember, der markerer Afslutning af det store Arbejde med Storgades Asfaltering.

Ovennævnte Turistforening, der i den forløbne Sommer har udvist stort Initiativ, har fornylig udsendt en Rejsevejleder „*Sorø. Byen og Egnen med de historiske Minder*“, udarbejdet af Redaktør *N. P. Nielsen*. Knapt og klart, uden overflødig Snak, gives der Oplysninger om Byens og Omegnens Seværdigheder. Vejledningens sidste Side, „*Aftenstemning i Sorø*“, giver et lille Stemningsbillede af en Sommeraften, hvor Inge-manns og Hauchs Sorøpoesi bliver levende i ens Sind. Det lille Hefte, der tillige indeholder en Række Billeder, vil være til stor Nytte for enhver, der med Udbytte vil besøge det Sted, „som vi har elsket længe“.

Nyt Biografteater i Sorø.

Hvor før Restaurant „*Haabet*“ havde til Huse paa Storgade, aabnes i September den nye *Victoria-Biograf* med en festlig Indvielseshøjtidelighed; den arrangeres af *Lulu og Aase Ziegler*, som i en Prolog vil bringe Direktør *Locks* Tak til Sorøs Beboere. Teatret, der er forsynet med Nutidens mest moderne Inventar og Maskiner, er tegnet af Arkitekt *Ivar Christensen* (S.'30) og har 400 Siddepladser. En anden kendt Soraner, Billedhuggeren *Jan Buhl* (S.'37) har udsmykket Foyer'en med et moderne Relief, der til sin Tid vil blive farvelagt.

Afdøde Direktør *Hother Breuning*, Sorø, har stiftet et Legat paa 200.000 Kr., af hvis Renter en Del skal gaa til Disciple paa Sorø Akademi. Legatet uddeles første Gang i 1950.

Den 28. August fandt paa „*grønne Plads*“ en Fodboldkamp Sted mellem Gamle Soranere og Skolens Hold. De gamle vandt med 6—5.

I „*Sorø Folketidende*“ har den fremragende Kender af alt soraansk, Redaktionssekretær *Karl Elnegård*, paabegyndt en Artikelserie Sorøegnens Kirker. I smaa Opsatser gives der positive Oplysninger om Kirkerne. Foreløbig foreligger Artikler om Kirkerne i Kindertofte, Pedersborg, Lyng og Broby.

Soranerfrokosten den 1. September.

Næstformanden *Svend Clausen* bød paa Bestyrelsens Vegne velkommen. De fleste af Bestyrelsesmedlemmerne var forøvrigt til Stede og hyggede sig ved det gode Frokostbord. Alle Pladser var besat, og Værten glædede os denne Gang med en ud-mærket Kalvesteg med brunede Kartofler, Syltetøj og Salat. Samtalerne og det sædvanlige soranske Dril og Vid slog over Bordet som Boldene i en Tenniskamp, ret en hyggelig, kammeratlig Sammenkomst. Overlæge *Edvard Kindt* fra Terndrup (S.'10) bragte Hilsener fra de jyske Soranere. Der var denne Gang ingen „*ædel Giver*“, saa vi maatte selv betale Kransekagen og Petitsfours'ne til Kaffen . . . det var trist. Derudover kan jeg meddele, at Stemningen og Varmen i Lokalet var saa tilpas, at vi smed Jakken og sad i Skjortærmere.

Vel mødt igen *Torsdag den 6. Oktober Kl. 12 i Grand Café, Kongens Nytorv.*

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærff*, Tlf. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John. H. Winther*, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: *Lyngbyvej 170, Ryvang 6201.* — *Selandia Bogtryk, København.*

IN MEMORIAM PASTORIS EMERITI TORKILD WINTHER

* 1855 — † 1949

Den 31. August iaar afgik Landets ældste Præst, Pastor emer. — og vel forresten ogsaa den ældste »gamle Soraner« — *Torkild Christian Winther* ved Døden og begravedes den 3. September ved sin Hustrus Side paa Korsør Kirkegaard.

Pastor Winther var født 10. Januar 1855 og naaede altsaa nær op ad de 95 Aar; han var Søn af Sognepræst til Gimlinge og Provst for Østre Flakkebjerg Herred Johan Chr. Lautrup Winther og Hustru Cathrine Margrethe Samsø Teilmann — af den kendte vestjydske Præste- og Godsejerslægt. Efter Sommerferien 1866 kom han i Sorø Skole og dimitteredes derfra som Student i 1872; ogsaa hans to Brødre *Hans* og *Henrik Nicolai* gik i Skole i Sorø; den førstnævnte fra 1872—80, da han blev Student, hvorefter han gik Officersvejen; han blev 1884 Secondløjtnant af Rytteriet og Premierløjtnant, men døde allerede 1888 som Elev i Officersskolens ældste Klasse; den yngste Bror tog Realeksamen i 1881 og gik derefter i Statsbanernes Tjeneste, men overgik til Postvæsenet; han gjorde i flere Aar Tjeneste paa Postkontoret i Sorø og blev i 1907 Postmester i Hornbæk, 1921 i Tranebjerg paa Samsø, paa hvilken Post han faldt for Aldersgrænsen i 1933; han bor nu i Charlottenlund.

Torkild Winther blev cand. theol. i 1877, var et Par Aar Lærer og Manuduktør i København, men antoges 1879 som personel Kapellan hos Sognepræsten for Nørre Søby og Heden Menigheder i Fyn, ordi-

neredes 12. Oktober s. A. og overtog i 1882 Embedet som Sognepræst og Førstelærer paa Thurø, hvorfra han i 1888 forflyttedes som Sognepræst til Nykøbing, Lødderup og El sø paa Mors; i Maj 1897 blev han Præst for Korsør og Taarnborg og virkede her til 1925, men blev efter sin Afsked boende i Korsør, hvortil han følte sig særlig knyttet — ikke mindst vel, fordi han her i 1917 maatte begrave sin Hustru, som han havde ægtet 1882 i Sorø. Pastorinde *Dagmar Winther* var Datter af den daværende Amtmand i Sorø *Emil Vedel*, og Pastor Winther havde saaledes tre soranske Svogre: *Axel Vedel* (S' 1876), død 1937, efter senest at have været Amtmand over Præstø Amt, og Underdirektør ved Orlogsværftet *Helge Vedel* (R' 79), død 1931, (Fader til den nuværende Viceadmiral Aage Vedel) samt Oberst af Artilleriet *Immanuel Holten* (S' 85), død 1945, der i 1893 ægtede Pastorinde Winthers Søster *Rigmor Vedel*, død 1924; Torkild Winther og Immanuel Holten havde saaledes begge i deres Sorø-Aar valgt sig Hustruer blandt Stedets unge Piger, som de naturligvis først hjemførte efter adskillige Aars Forløb — og næppe helt uden Modstand fra Svigerforældrenes Side! Naar det tilføjes, at Pastor Winthers Datter *Bodild* i 1915 ægtede en Soraner, fhv. Ekspeditionssekretær ved den kgl. Staldetat, Fuldmægtig i Finanshovedbogholderiet *Chr. Aug. Thielemann* (S' 96), og at Pastorinde Winther var Søkendebarn til de fire Brødre *Nygaard* fra Søby-

Torkild Christian Winther.
* 10. 1. 1855 - † 31. 8. 1949.

gaard — afdøde Proprietær *Valdemar N.* (udg. 1890, † 1943) til Knudstrupgaard, Skibsinspektør *Harald N.* (udg. 1898) samt Kontorcheferne *Einar N.* (S' 95) og *Povl N.* (udg. 1898) — tør det vist siges, at faa danske Slægter i den Udstrækning er knyttet gennem Slægt- og Svogerskab til det kære Sorø. Foruden Fru Thielemann har Pastor Winther haft to Døtre, der begge er døde og var gift henholdsvis med Overnotar Lindow og Lektor Kondrup i Tønder; hans eneste Søn, Bjarne W. er Skibskaptajn i Standard Oils Tjeneste.

Pastor Torkild Winther var selv en meget trofast Soraner, hvad han gav Udtryk paa forskellig Vis: til Sorø Kirke skænkede han et af *Christen Dalsgaards* smukke kristelige Billeder; til at pryde Skolens Bord ved festlige Lejligheder gav han en gammel, anselig Sølvopsats, og i et af Soraner-Bladets tidlige Numre — 2. Aarg. Nr. 11 — kan man læse en varmtfølt Skildring fra hans Haand: »Alma Mater Sora«, hvori han med et uanet Blik ind i det aktuelle advarer mod at overfylde den i Forvejen lovlig stærkt bygningsspækkede Skolegrund med nye Arkitekturprodukter af tvivlsom Værdi. »At lægge flere Bygninger op langs den vidunderlige Danneskjolds Allé, i Flugt med Museet, vilde være Synd«, hedder det her med en Alvor, som visse ubetænksomme Personer gjorde klogt i at mærke sig. — Stærkt skrivende og nogen Stridens Mand var Pastor Winther ikke; i 1881 udgav han et Arbejde om vor Kirkes Bekendelsesskrifter, et Forsvar for Præsteløftet; i de følgende Aar nogle Prædikener og 1905 et Skrift: Hvad har vi lært af Grundtvig?; 1912 et Arbejde om Forsoningslæren og ind imellem adskillige Artikler i Blade og Tidsskrifter — alle prægede baade af hans Retsindighed og høje Kultur og af hans Kærlighed til det gamle og Trang til at virke fredeligt og forsonligt. — Kirkeligt set var

Realisterne fra 1914 — 35 års jubilæum.

Det er lørdag den 3. september 1949. Solen skinner fra en skyfri himmel, og Københavns gader genlyder af gjaldende hornmusik. Det er „The Royal Highlanders“, der drager gennem den flagsmykkede by, fulgt af store menneskeskarer. — Pludselig høres en voldsom brummen fra luften, og se, der højt oppe drøner en kæmpe stor strato-cruiser over byens tage. Den bevæger sig mod Rådhuspladsen, og vi følger den op gennem strøget. Da vi når Rådhuspladsen, opfanger øret — tiltrods for larmen fra flyveren — nogle råb fra hjørnet ved Dagmarhus. Der forekommer nogle mærkelige udtryk, og drevet af nysgerrighed begiver vi os derover, det er jo muligt, at vi der kan få en forklaring på, hvad det er, der foregår i byen i dag. Ved Dagmarhus ser vi en flok mennesker, der farer rundt og trykker hinanden i hånden, medens de på en højroestet måde udtrykker deres glæde over et eller andet. Vi får øje på en række biler, og der synes forklaringen at findes. På den forreste vogn i rækken er anbragt plakater for og bag med inskriptionen: 1914 - realisholdet, Sorø Akademi - 1949.

Realisterne fra 1914.

På holdet var oprindeligt 24, som ses på billedet her i deres ungdoms fagre vår.

Nå sådan! Så er det ikke så underligt, at byen er på den anden ende*). Det er *Gamle Soranere!!!*. Vi henvender os til en af dem og får følgende forklaring:

Realisholdet 1914 samles i dag for første gang siden 1914. Længslen efter at se hinanden og mødes på de kendte steder er efterhånden blevet så stærk, at den måtte have udløsning. Vi drager nu afsted til Sorø, hvor vi mødes med kammerater, der er bosiddende i det øvrige Danmark, og vi glæder os kolossalt til turen. Vi var 25 på holdet, men heraf er een død, een i

Pastor Winther nærmest Centrumsmand; Johs. Clausen var hans Nabopræst paa Fyn — ham syntes han bedre om end om Vilh. Beck; »Clausen var irenisk og moderat, mere »blød« end Vilh. Beck, der for mig at se var temmelig »regersk«, siger W. i et interview med »Kristeligt Dagblad« for 31. December 1944 — vel værd at læse for den, der vil vide god Besked med denne til det sidste mærkelig aandslivlige og ikke af sin høje Alder synderligt prægede Præst, i hvem hans gamle Skole har mistet en af sine gode Sønner.

1949.

Bageste række fra venstre: Grouserer *Niels Bøje Laursen* — forfatteren *Steen Christensen* — grosserer *Johannes Paulsen* — grosserer *Oluf C. Madsen* — kontorchef *Eigil Berg* — købmand *Axel Hansen* — bankfuldmægtig *Caj Fog* — grosserer *Aage Waarst* — fuldmægtig *Olaf Rye Hansen*.
 Forreste række: Fabrikant *Paul Christoffersen* — cand. pharm. *Otto Vm. Høberg Nielsen* — fru *Karen Sevel* — frøken *Ingeborg Hvam* — fru *Ane Mette Eli Larsen* (f. *Krogsh.*)

Australien og een på Sumatra. Af resten af holdet har det været muligt for 15 at give møde i dag, og De forstår, at det er med store forventninger, vi har set hen til denne Dag.

— — —
 Men hvordan forløb dagen så?

Kl. 15 samledes holdet i Fratergården og begav sig i sluttet trop ad den kendte stentrappe ind i hovedbygningen og hen til mindetavlen for de faldne soranere. Der blev udtalt nogle mindeord og henlagt blomster. Derpå begav man sig ind i det gamle klasseværelse, hvor pladserne fra 1914 blev indtaget. Under opholdet i klasseværelset holdtes en kort velkomsttale, hvorunder udtaltes mindeord for den afdøde kammerat. *Viktor Lauritzen*, ligesom der blev overbragt hilsener fra de kammerater, som — desværre — var forhindrede i at deltage i turen. Derpå gik turen rundt i hovedbygningen, der blev nøje gennemgået. Intet blev glemt eller overset.

Efter fotografering på hovedtrappen mod søen og en spadseretur i haven, gik turen til *Parnas*, hvor aftenen tilbragtes i hyggeligt og kammeratligt samvær. Det skulle være nødvendigt at fortælle, at der holdtes et utal af taler, som alle udmundede i hyldest til skolen og de gode minder, den skabte os. Det blev sent, inden samværet sluttede, og naturligvis blev der afgivet løfter om, at holdet fremtidig skulle samles mindst hvert femte år.

Alt i alt var det en meget vellykket sammenkomst, der beviser, at *soranerånden* stadig lever i hver enkelt af deltagerne, og tilsyneladende har en meget lang levetid for sig. R.

INDENFOR KLOSTERPORTEN

September Maanedes store Begivenhed er foreløbig *Skoleholdets Sejr over „Old Boys“*. Efter Nederlaget i Kampen mod Sorø Cricket Club i Slutningen af August havde Skoleholdet aftalt at sætte alt ind paa at vinde Old Boys-Kampen. Den 11. September oprandt med straalende Sol fra en skyfri Himmel, Pitchen var lidt vel haard, Kampmodet hos Skoleholdet

*) Det er senere oplyst, at det var rundskuedag i København den nævnte dag, så det er jo muligt, at noget af hurlumhejen skyldes denne omstændighed.

SORANSK SAMFUND indbyder til

Ungdomsaften med Damer

Torsdag den 3. November Kl. 19,30

i Studentforeningens Kongesal, Indg. fra V. Boulevard

Ogsaa gamle Soranere, der endnu ikke er Medlemmer af Soransk Samfund, er velkomne.

Aftenen indledes af

Rektor O. Friis-Hansen,
 der vil tale om *Kostskoleliv*.

Rektor har et omfattende Kendskab til engelske Kostskoler og til Livet paa en dansk Kostskole paa Næstvedegnen.

Bagefter spiller

**Bent Fabricius-Bjerrers Orkester
 til Dans,**

og de ældre Herrer spiller Kort i de tilstødende Lokaler.

I Mellemakten vil der blive serveret Øl og Pølser, 3 pr. Nase, med Sennep og Rundstykke. — Prisen er blevet devalueret til

Kr. 3,00 pro persona.

Meld Dem snarest, det bliver en stor Aften, og der er Plads til os alle.

Anmeldelse modtages enten skriftligt af Soransk Samfunds Sekretær: Stud. jur. *Jørgen Jørgensen*, Stoltenbergsgade 3, Kbhvn. V., eller telefonisk paa Central 14975 Frk. Arenskov (hun ER inviteret), helst inden den 1. November, af Hensyn til Arrangementet.

var godt, skønt Turistforeningens Asfaltfest Aftenen før, hvor der var givet Udgangstilladelse til Kl. 23 og 23,30, havde slidt paa Kræfterne.

Old Boys gik først til Gærdet, og det lykkedes Skoleholdet at faa dem ud for 104 Points inden Middag. Navnlig *H. J. Riis, III n.*, gjorde sig fordelagtig bemærket ved god Kastning. Markspillet var som sædvanlig Skoleholdets Foree. Efter Middag gik Skoleholdet til Gærdet og scorede 84 Points; efter første Halvleg blev Chancerne for Hjemmeholdets Sejr ikke vurderet særlig højt. Old Boys scorede anden Gang 106 Points; Skoleholdet skulde nu lave 125 Points paa 5 Kvarter — og det kunde de minsandten, saa Resultatet blev en Sejr paa 11 Points. Efter den vespillede og spændende Kamp overrakte Anføreren for Old Boys, *Rygaard*, Præmien, et nyt Crickettræ, til *H. J. Riis*.

Skolebladet „Sic“ genopstaar nu efter et Aars Hvilepause. Redaktionen har arbejdet paa Højtryk, og hvis man skal tro, hvad den siger, bliver Resultatet godt. Vi faar se!

Efter 12 Aars Forløb blev den gode gamle Tradition med *Skoleskovtur* genoptaget paa de 4 Præfektters Initiativ. Den 17. September fandt Turen Sted. Man rejste i reserverede Jernbanevogne til Roskilde, hvorfra man marcherede til Boserup Skov med Soldaterkorpsets gamle Fane i Spidsen og med Orkester, som ogsaa spillede ved Frokosten. Ved den obligate Røver- og Soldaterleg kæmpede man paa Livet løs og morede sig dejligt. Efter Frokosten var der Bad i Roskilde Fjord (for meget Mudder og for lidt Vand!); den ene Halvdel af Skolen aflagde Besøg i Roskilde Domkirke, den anden havde Tovtrækning, Æblevæddeløb og meget andet. Kaffen indtoges senere paa „Fjordvilla“. Da man ved 19-Tiden kom hjem, var

alle trætte, men glade for Turen, der vel nu igen bliver en aarligt tilbagevendende Begivenhed.

Krikketkampen med Gamle Soranere (den 18. September) er ogsaa en af de store aarlige Begivenheder. Det maa efterhaanden siges, at „Gamle Soranere“ bliver yngre og yngre med Aarene! Besøget er af uvurderlig Betydning for Krikketspillets Anseelse i Sorø. I skulde høre selv de mindste „Unger“ med Sagkundskab udtale sig om Martens, Bronée, Krebs o. s. v. I Aar fik Kampen endnu større Betydning, idet Holdet og mange interesserede Tilskuere (ogsaa Gamle Soranere) ved en stor kontant Gave og Indmeldelse som passive Medlemmer i „Sorø Akademis Criket Club“, der blev startet lige efter Besøget, bevirkede, at der kom virkelig Gang i Krikketspillet igen. Hver Dag genlyder „Store Plads“ af Boldenes Klang mod Boldtræerne og Vrælene: „Hug den!“, en liflig Musik i gamle Soraneres Ører, saa der er Haab om, at Skoleholdet med Tiden kan blive værdige Modstandere for de gamle Soraneres Hold. Skoleholdet lærte meget af denne Kamp, selv om de fik Bank i stor Stil! Det afsluttende Aftensbord i „Grønne Sal“ fik et festligt og kammeratligt Forløb med mange Taler.

Samme Dag deltog *Skolens Spejdere i Asser Riigs Trop* i Vestsjællands Divisions aarlige *Sjællandsløb*. Patruljen placerede sig pænt, selv om Troppen kun blev Nr. 2 og maatte af med Vandrepræmien „Sølvaksen“. Bedre Held næste Gang.

Søndag den 25. September deltog ældste Gruppe af Skolens Hold i fri Idræt i Gymnasieskolernes *Landsidrætsstævne i Odense*. Gruppen, som den 17. September havde deltaget i Regionsstævne paa Herlufsholm og der vundet i ældste Gruppe, blev ogsaa ved Landsidrætsstævnet Nr. 1 og hjemførte en flot Sølvvandrepopal. En virkelig god Præstation, naar de særdeles daarlige Træningsforhold tages i Betragtning.

Mandag den 26. September *begyndte Cricket Clubben sin Sæson* med 12 Bats og 12 Bolde, fordelt 2 og 2 i hver af de tre Mellemkoleklasser.

Lørdag den 1. Oktober rejste *Skolens Fodbold- og Haandboldhold til Tønder* til den aarlige Dyst. Resultatet blev, at vi vandt i begge Kampe. Fodbold 8—1, Haandbold 3—1. Programmet omfattede iøvrigt Bal paa Tønder Statsskole Lørdag Aften; Søndag efter Kampene Udflugt til Schackenborg, Løgumkloster, Trøjborg, Grænsen og en Tur i Marsken. Mandag Eftermiddag vendte Deltagerne mødige hjem.

Utrykte Breve fra S. Schandorph.

Ved Poul Schjærff.

III.

90 bis Rue de Bécon Asnières (Seine)
2/12 88

Du rare gamle Mikkel!

Glade er vi, hver Gang vi ser Din Haandskrift, gladere endnu, naar den lille søde Henriette føjer sine elegante Skriftræk til. Naar Ingen gaar os imellem, gamle Ven, saa forstaaer vi hinanden. Tak for Dine Ord om min Bog¹⁾. I Dig og Din Kone har jeg sympathetiske Læsere. I er Landsbybørn. Jeg er aldrig bleven fuldt ud forstaaet af Kjøbenhavnerne, hvor megen Anerkjendelse de end har ydet mig. Jeg bliver

aldrig Kjøbenhavner. Jeg kan i Grunden ikke lide den By. Den er mig baade for lille og for stor. Dens Snobberi har dog været Hæmsko for alt Fremskridt i vort Land, den forbistrede nationalliberale Rede! National-liberalismen har været for os Fnat, Spedalskhed, Skrofulose, Neuralgi — — —

Borchsenius morer mig. Han har været saa naiv at sende mig en hestedum Anmeldelse af min sidste Bog. Han er dog et daarligt Hoved, og der er en smaalig Gift i hans Sind. Han, som i sin Tid i Anledning af »Uden Midtpunkt« protesterede mod, at en Digter ikke skulde have Lov til at lade sine Personer tale, som deres Natur og Dannelsesstrin bød dem, han tager nu »Dagbladet«, Kriminalrettens (den Svineinstitution) og »Punsch«s gamle Harkeklatter op og mener, at jeg skal tro, at det er Meringues.²⁾

O, animal brutum! ³⁾ Men Jacob Hegel ⁴⁾ har Ret. Han skrev til mig ifjor: Den stakkels B — han ved ikke, hvor magtesløs han er, nu da han vil føre Hær paa egen Haand, aner ikke, at ikke et Menneske bryder sig om, hvad han siger eller mener.

Jeg sendte et Telegram til Neiiendam. Lejlighedsviser til Bryllupper, Begravelser og Barsler gider jeg ikke skrive mere. De gamle af alle kjendte Melodier skal skrives i Rytmer, der er udtraadte som gamle Morgensko uden Bagkapper.

Kan Du forstaa, gamle Ven, at jeg, om end jeg længes efter Venner, ikke længes efter dansk Kævl? Jeg holder saa meget af Hørup, han er egenlig den eneste politiske Størelse, som ligger mit Hjerte nær . . . hvad er der med ham? Er han ked af det Hele? Det er menneskelig forklarligt. — — —

Kjære Ven! Det kniber for Dig med Penge til det Nødvendige. Hvor har jeg saa Ret til at klage over Penge til »le superflu«⁵⁾ Du skulde nu alligevel have taget Zolas »La Rêve«. ⁶⁾ Det er dog en talentfuld og mærkværdig Bog. Jeg har skrevet til Joh. Møller, ⁷⁾ at han burde bruge Dig mere. Betaler de ordentlig, de unge Folk? Hvis ikke, skal de holdes til Ilden. Din Oversættelse af »L'ingénu« ⁸⁾ er ligefrem fortrinlig. — — —

Vor Omgang er nu væsentlig Madame Fougner ⁹⁾ (Pariserinde gift med en fransk naturaliseret Normand) og en russisk Familie Evstafiew, ¹⁰⁾ Manden adelig (som alle vel klædte Russere) Komponist, nervøs, Neglebider, og en henrivende Kone med en mægtig Sopran. Hun kysser midt paa min gamle Knebelsbart, og jeg mærker Uro . . . Hun har en lille sort Knebelsbart.

Jeg skriver paa en ny Bog. ¹¹⁾ Der er ikke det at

gjøre ud af Ølbryggeriet som i gamle Dage! Oplagene var store i de gode Aar. Men jeg bør ikke klage . . Du skal føde flere Munde end jeg.

Hils nu Din kjære Henriette. Ida er svag og elendig, men hun har en kjøn Mund, hvormed hun kysser jer begge.

Din gamle Ven

Schandorph.

I en Efterskrift fortæller S., at de endvidere omgaas to Katte; den ene lagde regelmæssigt sit Visitkort i deres Soveværelse. Den anden »er en Romantiker med søgrønne Øjne, som lægger sine hvide Poter over Idas Hals og æder baade Rejer og Tomater«.

Noter.

1) Romanen „Birgittes Skæbne“, der udkom i Beg. af November 1888. 2) Borchsenius anmeldte „Birgittes Skæbne“ i „Morgenbladet“, hvis Hovedredaktør han var fra 1887. — „Dagbladet“, et af de nationalliberale Hovedorganer, grundlagdes 1851 af C. St. A. Bille (1828—1898), Student fra Sorø 1846; han redigerede Bladet til 1872, da han efterfulgtes af Forf. Vilhelm Topsøe († 1881). — Punsch, rigtigere: Punch; konservativt indstillet Vittighedsblad, udkom 1873—1895, udg. af C. Simonsen, A. Haase og L. Kragballe; det satiriserede ofte over den nye Litteratur og Venstrepartiet. — Meringue betyder Mærings. 3) Oh, det dumme Dyr. — Citat fra „Erasmus Montanus“ II, 2. 4) Jacob Hegel (1851—1918); fra 1887 Eneindehaver af Gyldendalske Boghandel. 5) det overflødige. 6) Zolas Roman „Le Réve“ udkom 1888. 7) Schandorphs Nævø Johan Møller (f. 1862) var Medindehaver af Forlaget P. Hauberg & Co. 8) Carl Michelsen oversatte 1888 Voltaires Roman L'ingénu med Titlen „Naturmennesket, en virkelig Historie“. 9) Nærmere i Sch.s Oplevelser Bd. II, S. 264. 10) Oplevelser Bd. II, S. 263 ff. 11) „Stillelivs-Folk“, der udkom i Maj 1889.

Brevet belyser Schandorphs Indstilling over for det reaktionære København, og man faar et Indtryk af Læreren Carl Michelsens slidssomme Kamp for Udkommet. Ogsaa dengang havde en Lærers Arbejde delvis sin Løn i sig selv.

Studenterjubilæum. -- Aargang 1924.

I Sensommerens skære Lys modtog Sorø de gamle Drengene, som Søndag den 4. September fejrede deres 25 Aars Studenterjubilæum. En stille Septembertag i Sorø er alene fra Naturens Side en ren Idyl.

Af 28, som alle er i Live, havde 19 givet Møde.

Ved Formiddagskaffen i „Coldings Konditori“ bedyrede vi hinanden, at Tidens Storme var gaaet saa temmelig sporløst hen over os. — Kl. 11,30 samledes vi i Kirken, hvor Organist Schiøtz glædede os med at spille de gamle Morgensalmer og Konfirmationskantaten. Jeg vil tro, at gamle Minder her i den stille Kirke gik dybest i den enkeltes Sind.

Ved Middagsbordet var Rektor Bohn Vært og bød os velkommen til for en Dag at erfare, at Skolens Idealer og Liv trods mindre Ændringer dog er de samme som for 25 Aar siden. Redaktør Axel Jensen, København, takkede for, hvad Sorø Skole har givet os i de svundne Aar. I en versificeret Tale sagde Pastor Mogens Christophersen, Valby, bl. a.: „Her skued Holberg højt i Sæde forstenet, streng skønt gjort i Gips Alumnens aller største Glæde sarkastisk bag sit Kæmpeslips samt tydelig en Smule kræsen af Mados, som ham rev i Næsen. — Tilbage staar den største Klage, som gør vor Glæde vemodsfuld — det faste fra de gamle Dage. Hvor er de nu, det Lærerkuld, hvis Vancer, Pudsighed og Vid gav Farve til vor Skoletid — I Eventyrets milde Glans vi flætter dem en Mindekrans. — Hil, Held, vor kære, gamle Skole i Lyset af de unge Sole.“

Siden afholdtes et ekstraordinært Baldurmøde med Gennemgang af kritisk, æstetisk og humoristisk Stof fra „Minerva“, Aargang 23—24.

Dagen sluttede med Middag paa Parnas og Sejlur paa den maanebelyste Sø.

M. C.

I Forbindelse med Referatet fra Jubilæet bringer vi den dertil skrevne Sang:

Mel.: I Skoven skulde være Gilde.

Velkommen gæve Venner
fra Syd og Vest og Nord
til Stedet, som I kender,
vort kære, gamle Soer.
Skønt vi er svært fornøjet,
er der lidt vaadt i Øjet,
vi savner en og anden her,
som stod vort Hjerte nær.

Vi prøver paa at kalde
de glade Minder frem,
vi færdedes jo alle
i dette fælles Hjem,
hver Plet, hvorpaa vi træder,
bær' Spor af Sorg og Glæder,
her gryed gennem rige Aar
for os vor lyse Vaar.

En Kilde rinder stille
og nynner paa en Sang;
Den Tid da du var lille,
husk paa, der var engang,
hvor Sorøs gamle Skove
ved Søens stille Vove
gav Ly og Læ mod Storm og Slud
for friske, unge Skud.

Først sent men sødt man nemmed'
sin Ungdoms sande Værd,
saa gik det tit med Hjemmet
som og med Skolen her.
Nu ligger det forklaret
for Manden aabenbaret
og skænker ham, som Tiden gaar,
sin Rigdom Aar for Aar.

Thi takker vi, som mindes,
hvad godt vi fik i Soer,
og haaber, vi maa findes
som Sønner af en Mor,
hvis Navn er værd at bære,
hvis Minde vi vil ære.
Maa Lykken være hende huld
til Gavn for nye Kuld.

C

Kunstmuseet i Sorø.

Da der nu fra Boligministeriet foreligger Tilladelse til at opføre den nye Museumsbygning i Sorø, vil Kassereren for Museet, Direktør Alfred V. Rasmusen, Vesterport 491, (Telefon Central 8229) gerne i Forbindelse med en eller to gamle Soranere paa hvert Studenterhold fra 1940—1948 samt en Soraner fra Realistholdene for de samme Aar, der vil hjælpe med Indsamlingen til Byggefonden.

DØDSFALD

Fhv. Grosserer Halfdan Bjarne Thorsen

* 14. Marts 1870 — † 21. August 1949.

Fra Korsør, hvor Faderen var Postmester, kom H. B. Thorsen, da der ikke fandtes nogen Realskole i hans Hjemby, 1882 til Sorø som Pensionær hos daværende Overlærer J. E. Wørmer, hans Moders Fætter. Han følte i Begyndelsen dybt Savnet af et hyggeligt Hjemliv med den frie Tumlen og Leg i Storebælt-byen. Efterhaanden syntes han dog at falde mere til, og i en Række velskrevne Artikler i Soraner-Bladet 28. Aarg. Nr. 11 og 12, 29. Aarg. Nr. 1 og 2 har han tegnet et livfuldt Billede af sin Sorøtid. Thorsen tog Realeksamen 1887; i denne Forbindelse skete den „fyrgterlige“ Begivenhed, at hans Aargang efter „Bulesoldat“ festede videre paa „Hotel Postgaarden“, hvorfor den blev udelukket fra Translokationen. Eksamensbeviserne blev udleveret paa Rektorværelset, og man „sjo-skede saa ud i Livets Tummel og Alvor“. Thorsen drev Grosserervirksomhed og var desuden 1. Viceformand i Andels-Anstalten „Tryg“. I nogle Aar redigerede han 1. Regiments Soldaterforenings Blad „Kastellet“ og skrev Foreningens Historie. Han var en interesseret Soraner og deltog med Iver i Generalforsamlingerne, hvor han ofte med Vægt, men kammeratlig satte ind, hvis der var noget at kritisere. P. Sch.

Fhv. Branddirektør Chr. Fr. Behrendt

* 27. Juli 1867 — † 16. September 1949.

Christian Frederik Behrendt var Søn af en Hotelejer i Middelfart. Han opholdt sig i Sorø 1882—1885 og gik ud med Realeksamen. Efter Handelsuddannelse i Grenaa og Odense og efter Ophold i Hamborg etablerede han 1894 i Odense en Farve- og Tapetforretning. Senere slog han sig ned i Middelfart, hvor han bl. a. var Branddirektør. Han indfangedes af sin Fødebys Minder og Historie, og gennem et mangeaarigt, indtrængende Studium blev han en af vort Lands fineste Lokalhistorikere, hvad der fik en synlig Paaskønnelse deri, at han 1940 modtog den Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelses Sølvmedaille. — I Soraner-Bladet 13. Aarg., S. 90 og 28. Aarg., S. 79 har Bladets første Redaktør nærmere omtalt Behrendts Arbejder, der bærer Vidne om en ualmindelig Evne til at forske og kombinere Stoffet. B. deltog i sin Tid ofte i Soransk Samfunds Ture til Sorø, hvor — hvad man vel tør formode — Grunden til hans historiske Interesse er lagt. P. Sch.

Fru Inger Marie Lind

Vor Kammerat, Direktør Jonas Lind (1906) i Paris, har haft den store Sorg at miste sin Hustru, der døde den 2. August efter et langt og smertefuldt Sygeleje.

„Dansk Samvirke“s Organ, „Danmarksposten“, 30. Aarg., Nr. 9, September 1949, indeholder følgende smukke Mindeord, som mangen gammel Soraner, der har besøgt Paris, med Føje vil kunne underskrive:

Fru Inger Marie Lind, født Funck, der før sit Ægteskab gennem mange Aar var knyttet til det danske Sygeplejebureau i Paris som Privatsygeplejerske og derefter i en Periode var Leder af den danske Frokostrestaurant „Pâtisserie Danoise“ paa Avenue de l'Opéra, var kendt og afholdt af alle de mange danske, hun paa denne Maade gennem Aarene var kommet i Forbindelse med. — Ikke mindst vil en stor Del af de danske unge, der kom til Paris nu efter Krigen, med Taknemmelighed mindes den Venlighed og næsten utrolige Hjælpsomhed, de altid var sikker paa at finde hos Fru Lind, naar de søgte hendes Raad og Vejledning. Denne Forstaaelse for de unges Vilkaar viste sig ogsaa derigennem, at Fru Lind var medvirkende til at aabne det danske Konditori for de danske Ungdomssammenkomster i Paris.

Ogsaa ved sit Medlemskab af Bestyrelsen for „Union Danoise“, hvis Kasserer hun var ved sin Død, fik hun Anledning til at gøre en Indsats i den danske Koloni.

Fru Linds Bisættelse fandt Sted fra den franske Kirke St. Jean i Rue de Grenelle, der gennem 25 Aar har været Hjemsted for den danske Menighed, og Kirken var fyldt af danske og franske Venner.

KEGLEAFTEN

Onsdag den 30. November Kl. 18,30 afholdes *Kegle-aften i Slotsgaarden* (tidligere Josty, Frederiksberg Have).

Denne celebre Begivenhed vil sikkert samle den ædle Keglesports mere eller mindre trænede Udøvere, og for de materielt indstillede serveres der: *Gule Ærter med Flæsk og Pølse samt Pandekager*. Pris Kr. 5,50 excl. Drikke.

Der er udsat flere *Pokaler* for saavel Vindere som Tabere samt Mellemklassen.

Notér Datoen; det bliver en hyggelig Aften, der sikkert vil tage Kegler!!

Deltagelse i Spisningen bedes anmeldt skriftligt eller telefonisk til Brincker, Malmøgade 7, Ø; Tlf. Central 10725.

Cricketkampen i Sorø mellem „de gamle“ og Skolen

spilledes 18. Sept. Det blev en ualmindelig dejlig Dag paa vores gamle Skole. Deltagere: *Langballe, Schrøder, H. C. Jensen, Krebs, S. O. Petersen, Martens, Damkiær, Meding, Arnsbjerg, Kai Jørgensen, Howitz, Bo Madsen, Effersøe* (Dommer) og *Hans Joost* (Regnskabsfører). Soransk Samfunds Formand, Generalmajor *Jacobsen*, deltog ligeledes.

Kl. 10 modtog Rektor *Bohn* os ovre ved Ridehuset og inviterede paa Frokost i Spisesalen. Styrkede efter den „lange“ Rejse tog vi saa fat paa Spillet Kl. 11,15 efter Kirketidens Ophør og spillede til Kl. 18, afbrudt af en Pavse, hvor vi deltog i Skolemiddagen. — I „Grønne Sal“ serveredes Kaffe og Kager efter Middagen, og her stiftedes „Sorø Akademis Cricket Club“, med særligt Henblik paa Mellemskolebørnenes Rekvisitbesværligheder, — jeg kan stærkt anbefale Tilhængere af det ædle Spil at slutte op om Klubben.

Resultatet af Kampen blev, at de gamle vandt med 1 Halvleg og 6 Points. Spillet var meget fornøjeligt, mange flotte Slag — ogsaa over Ridehuset. De unges Hurtighed i Marken imponerede ofte, og flere viste gode Anlæg som Gærdespillere.

Kl. 19 var vi allesammen — unge og gamle — inviteret til Aftensmad i „Grønne Sal“. Det var et Festmåltid baade paa den ene og anden Maade. Dejlig Mad og et Væld af Taler, saa de, der skulde med Toget, maatte gaa, inden vi sluttede. Jeg maa nøjes med at nævne Navnene paa Talerne: Rektor *Bohn*, General *Jacobsen*, *Langballe*, de to Anførere, *Trautmann* og *Krebs*, Lærer *Thomsen* og *Schrøder*, der havde 25-Aars Jubilæum. Af de to Boldtræer — Præmierne — modtog *Anker Lyders Larsen* et, overrakt af General *Jacobsen* paa Soransk Samfunds Vegne; *Carl Henrik Custenschiold* fik Spillernes Bat overrakt af *Schrøder*. Det var en fin Afslutning paa en dejlig Dag i Sorø.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i November:

1. Fhv. Pastor *Johannes Jespersen* (f. 1899), Bethesda, Rømersgade 17, København.
1. Dr. med. Godsejer *Karl Albert Hasselbalch* (f. 1874), Borupgaard, Sneckersten.
6. Fru *Laura Frederikke Kamphøener*, f. Pedersen (f. 1899), Rausherød 45, Aabenraa.
6. Grosserer *Svend Lier Schrøder* (f. 1899), Hegelsvej 4, Charlottenlund.
6. *Carl Emil Jordan* (f. 1874). Stilling og Adresse ukendt.
15. Fhv. Gartner *Ove Chr. Bergmann* (f. 1884), Ringvej 36, Vordingborg.
30. Kontorchef, Landsretssagfører *Edward Esbern Mitens* (f. 1889), Thorshavn, Færøerne.
30. Underdirektør *Holger Christoffersen* (f. 1899), Fragariavej 17, Holte.

Under 10. September 1949 har Justitsministeriet meddelt cand. jur. *Niels Christian Tyndeskov Pedersen* (S.'35) af København, der har anmeldt at ville have Kontor i østre Landsretskreds, Beskikkelse som Landsretssagfører.

Ved kongelig Resolution af 22. September er Højesteretsdommer *Th. Berthing* (S.'00) beskikket som Formand for den i Medfør af Lov om Tvangsakkord uden for Konkurs m. m. af 14. April 1905 oprettede Akkordret for et Tidsrum af 3 Aar fra 1. Oktober.

Under 27. September 1949 har Ministeriet for Handel, Industri og Søfart antaget Isenkræmmer *Jørgen Poul Scheel-Bech* (R.'20) af Næstved som Forhandler for Justervæsenet.

Under 27. September 1949 er Chefredaktør *L. A. Schiøttz-Christensen*, Aalborg (R.'79), udnævnt til Kommandør af Dannebrog af 2. Grad. Dette er sket uden om den sædvanlige Ordensregel, at Ridderkorset og Dannebrogskorset gaar forud. Det er vist overflødigt over for Soraner-Bladets Læsere at bringe nærmere Omtale af denne Mand, der vil være kendt af utallige Soranere, og som er et af Soransk Samfunds Æresmedlemmer. Hans Indsats paa mangfoldige Omraader (Presen, Rotary, Farmaceuterne, Fadderskabsbevægelsen i Sønderjylland) er velkendt, og hans Gæstfrihed over for Soranerkammerater er legendarisk.

Chefen for 7. Regiment i Fredericia, Oberst, Greve *Christian Trampe* (S.'09) er under 29. September 1949 udnævnt til Kommandant paa Bornholm samt Chef for Bornholms Værn fra 1. November. I „Berlingske Aftenavis“ udtaler Oberst Trampe, at han lige fra sine Løjtnantsdage har set frem til denne Post som en smuk Afslutning paa en militær Karriere, og at han haaber at kunne tilbringe sine sidste Aar i Hæren derovre i forholdsvis Fred og Ro. Red. slutter sig til dette Ønske og haaber, at Vinden fra Øst ikke maa blive for kraftig!

Cand. theol. *Knud Ole Banning* (S.'43) er den første Teolog, der benyttede sig af den nye Ordning om Aftjening af Værnepligten ved at gøre Tjeneste som Teolog. Under hele sin Soldatertid har han haft et Velfærdsarbejde i Gang for sine Kammerater. Han har holdt Gudstjenester, ordnet Bibliotek for de Værnepligtige, arrangeret Sportskampe og planlagt Ture, naar de gik i Land. Disse Opgaver røgtede han saa godt, at han eenstemmigt som eneste Kandidat blev indstillet som Kaldskapellan ved Holmens Kirke med særlig Forpligtelse til at betjene Søværnets Personal. Han blev hjemsendt den 14. September og ordineredes Søndag den 18. September i Holmens Kirke. Intimationstalen holdtes af Pastor Scheller-Nielsen, selve Ordinationen foretoges i Biskop Fuglsang-Damgaards Fravær af Biskop F. Bruun-Rasmussen. Blandt de første lykønskende var Viceadmiral Vedel. Søndagen derefter indsattes han i sin nye Stilling.

Soransk Samfunds Næstformand, Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen* (S.'25), viedes den 17. September i Faaborg til Ella Drost, Datter af Købmand Drost, Faaborg.

Direktør for Dansk Maskinpakning *Lave Nørgaard* (S.'10) og Frue fejrede den 27. September Sølvbryllup.

Grosserer *Einar Lisborg* (S.'12), Slagelse, er pr. Flyvemaskine taget paa en tre Maaneders Forretningsrejse til Amerika. Grosserer Lisborg har efter Frøgrosserer Thomas Madsens Død overtaget Firmaet Thomas Madsen & Co., der stiftedes i Slagelse 1917, og som havde Kontor i New York; Rejsens Formaal er bl. a. at besøge Firmaets mange amerikanske Forbindelser og atter genoptage Frækspor til De forenede Stater.

Fhv. Kirkeminister Fibiger er i Begyndelsen af September sammen med Overlæge *Stubbe Teglbjærg* (S.'14), „Filadelfia“, rejst til Schweiz for at studere Børnesanatorier for epileptiske Børn i den Hensigt, at et saadant skal rejses ved Dianalund, saa snart det er byggeteknisk muligt.

Maleren, Grev *Sophus Danneskjold-Samsøe* (S.'95), der den 2. Oktober fyldte 75 Aar, uddannedes efter at have besøgt Kunstakademiet hos Kr. *Zahrtmann* (S.'62), om hvem han i 1942 udgav et betydeligt Værk. Et fint Indtryk af Kunstne-

rens Udvikling fik man gennem den retrospektive Udstilling af 70 Arbejder, der i Tiden 28. September til 11. Oktober var at se i Illums Bolighus. „Det er 56 Aars usolgte Billeder“, erklærede Danneskjold-Samsøe i et Interview. Paa Sorø Akademi findes hans monumentale „Helga den Fagres Død“.

Fra mag. sc. *Johannes Troelsen* (S.'31), Mineralogisk Museum, har Red. modtaget følgende:

Kære Lektor Schjærff,

I Oktobernummeret (1948) af Soraner-Bladet omtales det, at *Aage Sahleritz* (R.'47) deltog i Den Danske Pearyland-Ekspedition. Det kunde maaske interessere Dem at høre, at Dr. *Eigil Nielsen* (S.'29) deltog i Sommerekspeditionen til Pearyland i 1947, og at undertegnede (S.'31) deltog baade i Sommerekspeditionen 1947 og i Overvintringen 1948—49. Iøvrigt er Ekspeditionens Leder, Grev *Eigil Knuth*, vistnok Søn af en gammel Soraner, *Eigil Knuth*, og i hvert Fald Sønesøn af en tidligere Postmester i Sorø.

Med venlig Hilsen, Deres hengivne

Johannes Troelsen.

Idet Red. takker for det saa venligt meddelte, skal dette suppleres med at oplyse, at Grev *Eigil Knuth*, Ekspeditionens Leder, er Søn af Kaptajn, Greve *Eigil Valdemar Knuth* (1866—1933), der 1885 tog Realeksamen fra Sorø, og som var Søn af Grev Adam Vilhelm Frederik Knuth (1829—1902), 1851—1900 Postmester i Sorø.

Fhv. Minister, Landstingsmand *K. K. Steincke* (S.'99) har paa Forlaget „Fremad“ udsendt en Folkeudgave af sine Erindringer. Det oprindelige Firebindsværk er sammenfattet til ét Bind, betitlet „Fra Nul til Tres“; paa 254 Sider beretter Forf. i sin kendte blændende Stil om sit indholdsrige Liv; Sorø-aarene „Paa Sorø Akademi“ omfatter 13 Sider.

Redaktionssekretær *Karl Elnegård*, Sorø, har fortsat og afsluttet sin Artikelserie „Sorøegnens Kirker“ i „Sorø Folketidende“ (30. August—28. September).

Sorøs nye, højmoderne Biografteater „Victoria“ forevistes den 17. September for en indbudt Kreds, og Dagen efter blev det første Gang tilgængeligt for Offentligheden. Foruden de i forrige Nummer af Soraner-Bladet nævnte gamle Soranere har Forfatteren *Ebbe Nielsen* (R.'18) medvirket ved Affattelsen af en Fest-Prolog.

Den nye danske Ambassadør i Oslo, *Mathias Aagaard Wassard* (S.'10), blev før sin Afrejse fra Holland modtaget af Dronning Juliana, der dekorerede ham med Storkorset af Oranien-Nassau-Ordenen. Ambassadør Wassard ankom i September til Oslo, hvor han straks aflagde officielt Besøg hos den norske Udenrigsminister og et Par Dage efter afleverede sine Akkreditiver til Kong Haakon.

Soraner paa vigtig Post i U.N.

Den ene af de danske U.N.-Delegerede, Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S.'14) er med 50 af de 59 Medlemsnationers Stemmer blevet valgt som Formand for Trusteeship-Mandatkomitéen, den ene af U.N.s store, vigtige Komitéer. Lannung er Koloniekspert, og Afstemningen vidner om den høje Prestige, han har tilkæmpet sig inden for Verdensorganisations Rammer. Den anden opstillede Kandidat fik kun Østblokkens Stemmer („Berl. Tid.“, 20. Sept.).

Fine Fiskere.

Ved Sportsfiskernes Kampe om de nordiske Mesterskaber i Borås den 4. September opnaaede Læge *Gregers Panduro* (S.'16) og Chr. Larsen, begge fra Ringsted, at blive placeret som Nr. 2 og 3 i Præcisions-Kastene med Spinner. Nordisk Mester blev Robert Ljungqvist, Norge, med 55 Points; Dr. Panduro og Chr. Larsen fik henholdsvis 52 og 50 Points.

Paa en Fisketur i Nordsjælland den 7. September fangede Skovrider *Alfred Gram* (S.'15), Hørsholm, og Kontorchef Vestergaard, Skovdirektoratet ikke mindre end 25 Gedder; de 20, som var meget smaa, blev givet tilbage til det vaade Element; — af de 5 øvrige vejede den største ikke mindre end 13,2 kg.

I „Billedbladet“ for 4. Oktober findes en tre Siders Reportage fra Sorø: „En Dag paa Danmarks berømteste Kostskole“, rigt illustreret med Optagelser af Jesper Gottschalch.

* * *

Soranerfrokosten den 6. Oktober.

Aargangene Attenhundredhalvfems til Nittenhundredfemog-tredive var fint repræsenteret ved det fuldt besatte Frokostbord, da vi mødtes i Grand Café Kl. 12. For at skelne mellem de mange fremmødte Kammerater præsenterede vi os for hinanden ved Navneraab og Dimissionsaar.

Næstformanden *Svend Clausen* bød velkommen og udbragte de traditionelle Hurraer for „Danmarks berømteste Kostskole“, som i denne Uge faar en meget ærefuld Omtale med mange Billeder fra Livet paa Skolen i „Billedbladet“. Direktør *Louw* meddelte Enkeltheder om Rektor Wests Mindelegat, der paa Grund af Kurator Korsgaards Sygdom endnu ikke er traadt i Kraft, og om Mindepladen paa Rektor Rauschou-Nielsens Grav. Den store Opdalsten er undervejs fra Norge, og Arbejdet vil komme i Gang. Nærmere om Afsløringen vil fremkomme senere. Direktør *Stig Jensen* fortalte om Arrangementsudvalgets Arbejde og kunde forberede os paa en virkelig stor Aften, med særligt Henblik paa „de Unge“. Den vil for sig gaa Torsdag den 3. November i Studenteforeningen. Der skal Piger med, saa det bliver nok spændende. Om Samfundet har lejet hele Bygningen, fik vi ikke at vide, men vi haaber det.

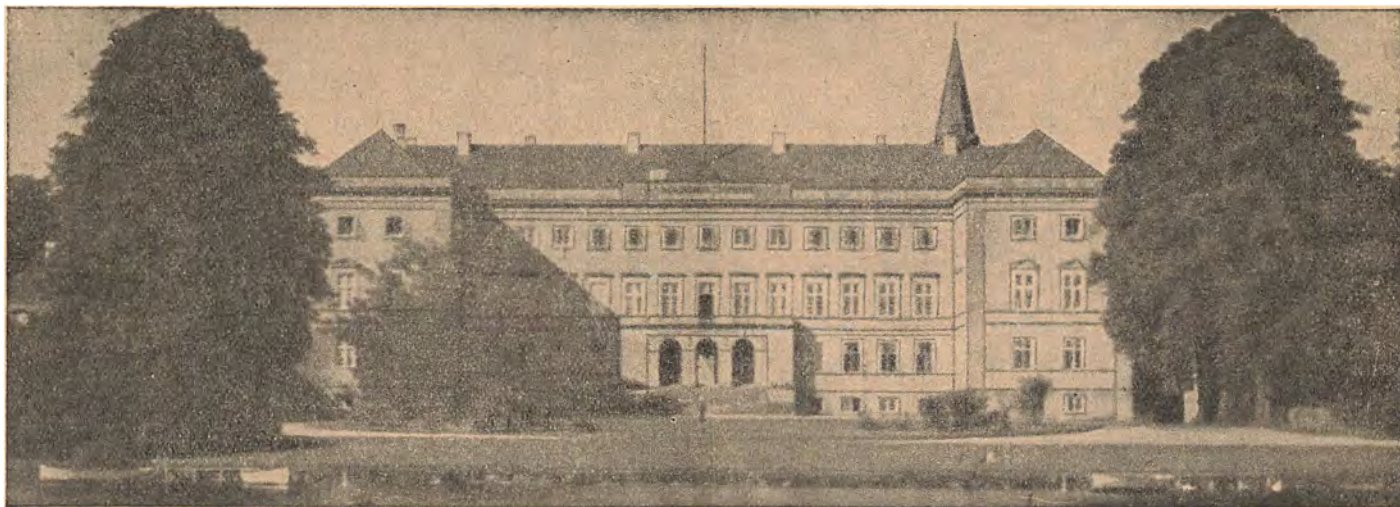
Den gode soranske Aand fra Fratergaarden dernede var med os, kvikke „Giv og tag“-Replikker for frem og tilbage, og ve den, der ikke kan give hurtigt igen, ja, I kender jo Legen. I særlig godt Lune var Stig Jensen, Louw og „Sophus“ — de gav Bolden op til stor Glæde for os allesammen. Stig fortalte, at han havde foreslaet sin Søster Ellen at tage med til Frokosten, men at hun foretrak at gaa til et Arvemøde i Steedet for . . . mærkeligt!

Mange spurgte efter vor Formand, den kære General, Fraterne vil gerne se ham lidt oftere. Da der Torsdag den 3. November baade er Frokost og Soraner-Aften, foreslaas det, at vi bliver sammen og faar „en Dag“ ud af det. Aftal nærmere med din Klassekammerat, saa lader det sig nok opføre.

Paa Gensyn Torsdag den 3. November.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

34. AARGANG

SORÅNER-BLADET

NOVEMBER 1949

PROF., DR. PHIL. ARTHUR ARNHOLTZ:

DEN SKJULTE VILHELM

Til Professor Vilhelm Andersen paa 85 års dagen.

Når jeg i mine første studenterår havde hørt en forelæsning af Vilhelm Andersen, så havde jeg to muligheder bagefter. Enten kunde jeg gå ned til min gamle onkel og fortælle, hvor godt det havde været. Han sad som indehaver af Fløjls huset på Købmagergade inderst inde i sin gamle, mørke butik, skjult for kunderne bag bogstaber, og ekspederede aldrig. Han elskede *ikke* fløj, men litteraturen. Han slugte hvert ord, jeg fortalte, og jeg tror, han fra sin himmel vil give mig lov til at bringe en tak også fra ham i aften.

Den anden mulighed var at gå over på frokoststuen og træffe en »bleeg« og dengang endnu »maver« mand og af hans kritiske mund at få at vide, om det, jeg lige havde hørt og var opfyldt af, nu også *havde* været godt. Denne min anden konsulent var den senere profet Jørgen Bukdahl. Hans »Præterea censeo«, som sluttede bordtalerne dengang, lød: »Men De må læse Kinch!« — og det døjede jeg pligtskyldigst med. Havde det været få år senere, vilde han utvivlsomt have afdækket »den skjulte Vilhelm« for mig. Og det er denne bordtale, jeg aldrig fik, som jeg er kommet til at tænke på ved at mindes mine bevægede og frugtbare discipelår hos Vilhelm Andersen. Lad mig da, nu vi må savne profeten iblandt os, prøve på at fremlægge lidt materiale til den — på min egen facon, blot i form af et par småhistorier.

Se, den mand, som i dag er blevet hyldet i skrift og tale, det er jo ham, som hele landet kender: Studenternes og folkets lærer, den beåndede taler og op-

læser. Lad os kalde ham *den synlige* — eller, for kraftens og klangens skyld, *den skinbarlige Vilhelm*. Men der gives en anden!

Vi havde en ganske festlig forprøveeksamination i sommer. Skulde eksaminanden være her tilstede, må hun tilgive mig, om jeg nu genfortæller den i let smykket form. Det er jo fortrinsvis den *poetiske* sandhed, der interesserer i vort fag. Den unge dame fik forelagt Tom Kristensens hyldestdigt til Vilh. Andersen, og vi hørte om det mørke anneksauditorium, som på en grå regnvejrsdag fyldtes af poesiens og veltalenhedens lys. Så spurgte prof. Thomsen, blidt og farligt: »Savner De noget, frøken, i dette billede af den berømte litteraturprofessor?« — Intet svar. — »Forbinder man ikke andet end åndfuld talekunst med en professor?« »Jo, lærdom.« Censorerne rettede sig lettet. Thomsen fortsatte uforstyrret: »Tror De, Vilh. Andersen savnede lærdom?« Eksaminanden i god tro: »Ja.« Stemmningen i auditoriet var ubeskrivelig; uden ord syntes man at fornemme: »En sagte torden dunder.« — Så sagde Thomsen, lige roligt og blidt: »Jeg kan forsikre Dem, at vi, der sad i Vilh. Andersens auditorium dengang, fik mangan forelæsning så streng og grundlærd, at vi vel skulde vogte os for at tage vores professor for en forlystelsesråd.«

Denne ene side af den skjulte Vilhelm, *ensomheden ved bogen, den lærdes vildsomme vandring*, har vi ældre nok alle fornummet i mange år. Omend belæsthed jo ikke er min egen stærke side, har jeg dog bildt

mig ind, at jeg kunde hygge mig med visse husguder for mig selv — de i smug dyrkede *poetæ minores*, Mörike, Collins, Gray og Smart f. eks. Men nej, så kommer »Horats«, og i 3. bind er de allesammen, endda med oversættelser: Den Gamle kender godt mine stier.

Det sidste billede (af de hemmelige veje) leder over til den anden historie, jeg vilde fortælle. Dens pointe er, at selv en taler, der behersker sit auditorium så suverænt som Vilh. Andersen, kan intetanende få latteren imod sig. Men jeg fortæller den ikke for pointens skyld, men af en helt anden grund.

I en tale i Studenterforeningen skildrede Vilh. Andersen en daglang tur i Gribskov. Han havde engang tidligere stået på et dejligt højdedrag; nu vilde han gerne gense det, men kunde ikke finde det. »Hele dagen red jeg rundt i skoven,« sagde han, »først sent på eftermiddagen kom jeg til bakkedragets fod. Jeg steg af og trak derop ...« — Her løftede Vilh. Andersen hovedet, måske for eneste gang i sit liv forbavset over en latter, han ikke selv havde villet. Det var en

gammel gloses skyld: Vilh. Andersen *red* sine første cykler; men det ungdommelige auditorium havde set ham for sig til hest, indtil han altså ... stod af og trak op ad bakken.

Det, jeg i aften vilde se i denne taleranedote, er imidlertid ikke *pointen*, men *billedet*. I sin omtale af klubvisetiden nævner Vilh. Andersen »den kvælende vi-følelse og savnet af ensomhed«. Det er bemærkelsesværdige ord af en mand, som har fået evnen til menneskelig kontakt i vuggegave. Men paradokset er alment gældende for de harmoniske åndsarbejdere: *Kilden* er den stille ensomhed, bogens og naturens; *strømmen* bagefter bliver fællesskabet, det levende ord.

Lad os vende os et øjeblik fra den skinbarlige til den skjulte Vilhelm, manden alene med bogen og cyklen. Lad os vende os til hans eneste vidne her iblandt os, professorinde Rose Andersen. Lad os råbe et leve for den stille egn hos disse to, skønt det egentlig er synd at forstyrre den; men lad os gøre det ... — med tak og med ønsket om, at kilderne stadig må rinde.

PROFESSOR VILHELM ANDERSENS 85 AARS DAG

Under store — og velfortjente — Ovationer fejredes den 16. Oktober vort Æresmedlem, Prof. *Vilh. Andersens* 85 Aars Fødselsdag. Dagen igennem strømmede Lykønskninger og Deputationer fra det ganske Land til »Vedbendhuset« i Fredensborg. Fra Bestyrelsen for Tersløsegaard mødte *Louw* og *H. G. Olrik*. Soransk Samfund var repræsenteret af Formanden, General *Jacobsen*, Næstformanden, Prokurist *Svend Clausen*, og Prof. *Otto Mikkelsen*, der overrakte den berømte Soraner en med Egeløv omvundet Soranerkasket samt en Flaske ædel Champagne. Forinden udtalte Formanden følgende:

Hr. Professor!

Soransk Samfund har ønsket at yde sit beskedne Bidrag til den Hyldest, af hvilken De i Dag er bleven og vil blive ombølget — og:

»Som Styrelsesmedlemmer af Soransk Samfunds anseelige Laug fremstiller vi uværdige os for Dem for at aflægge en lige saa ærbødig som kærlig Gratulation.

Vi ønsker af inderste Hjertens Grund velbaarne Hr. Professor til Lykke til denne høje Fødselsdag og til den Berømmelse og høje Værdighed, som Deres Velbaarenhed har banet Dem Vej til — ikke ved Rigdom,

Slægt eller Venner, men alene ved Deres bekendte store Dyder, Lærdom og Erfarenhed udj dansk Aandsliv.«

Efter denne Indledning, som vi har søgt at holde nær op til den Holbergske Stil — en Stil, som næppe vil være Dem, Hr. Professor, fremmed — beder vi om Lov til at fortsætte i et Sprog, der i højere Grad er i Overensstemmelse med Nutidens.

Hr. Professor! De er inden for dansk Aandsliv en Stormand, vel vor Tids største.

Denne Kendsgerning involverer, at De ogsaa er en stor Soraner, vort Skolesamfunds største, og det er som saadan, at Soransk Samfund i Dag ærer og hylder Dem, vort mangeaarige og højt skattede Æresmedlem.

De har — jævnsides med at kaste en straalende Glans over Deres eget Navn — ogsaa kastet Glans over den Skole, som vi har fælles, og som vi er stolte af at have fælles med *Dem*.

Vi frembærer vore varmeste Ønsker for selve Festdagen i Dag og for Tiden frem over, for en lys og lykkelig Livsaften — et Tidsafsnit som De uanset de 85 Aar, som De i Dag runder, næppe nok har indledet.

Den ukuelige Aandskraft og Livskraft, der sammen med saa mange andre rige Gaver er skænket Dem af et naadigt Forsyn, borger for rige Muligheder i saa

Henseende og for en fortsat frodig Udfoldelse af Deres enestaaende Livsvirke — til Glæde for Dem selv, men dog især til Glæde og Belæring for den tusindtalige Skare af taknemmelige Beundrere, som De har skabt Dem.

Vi vilde ønske, at vi kunde sætte dansk Aandslivs Krone paa Deres Hoved. Det kan vi ikke.

Vi maa desværre nøjes med en beskednere Hyldest, nemlig en Soranerhue, omvunden med Egeløv.

Huen skulde genkalde i Deres Erindring Deres soranske Udspring, og Egeløvet være Symbolet paa den Kraft, den Styrke, den Skønhed og den Danskhed, der har præget Deres lange og saare fremragende Virke.

Hr. Professor! Soransk Samfund ønsker Dem hjertelig til Lykke og takker Dem for alt, hvad De har betydet for Sorø Akademi og Soransk Samfund.

★

Som bekendt hyldedes Vilhelm Andersen om Aftenen ved et Fakkeltog og paafølgende Panchesold paa »Store Kro«. Det er overflødigt at referere Enkeltheder heraf, Dagspressen har gjort dette tilstrækkeligt; men ogsaa ved denne Lejlighed gjorde det soranske Islæt sig gældende. Blandt Talerne var Arkivar *Hans Ellekilde* og Prof., Dr. phil. *Arthur Arnholtz*, hvis dybtgaaende Karakteristik af Vilhelm Andersen kan læses andetsteds i Soraner-Bladet. Beundringsværdig var den 85-aariges Oplagthed; man mærkede ikke, at han hele Dagen havde været i Aande; fysisk og psykisk udstraalede han Vitalitet, og vi Soranere er glade ved, at vi maatte være med til at gøre denne Dag til en god Mindedag for den Soraner, der gennem et langt, værdifuldt Virke har gjort sig fortjent til ubetinget Hyldest fra hele Norden.

TALE VED SORANSK SAMFUNDS RUSFEST DEN 12. OKTOBER 1949.

Af Statsskovrider *Poul Lorenzen* (S.'05).

Soranerkammerater!

Vi sad engang nogle gamle Soranere bænket ved et festligt Bord, og da Sulden var stillet, blev der talt, mange Taler, lange Taler, gode Taler og mindre gode Taler, og vor gamle Skole samt Kammeratskabet og „husker I“ fik alt, hvad der tilkom dem. Men saa var der en, den ældste af os, som rejste sig og holdt en Tale paa 3 Ord. Han hævede sit Glas og sagde bare: „De blanke Knapper!“ Vi andre tænkte vist alle det samme, at de 3 Ord i Grunden indeholdt, hvad der skulde siges, og der blev ikke holdt flere Taler ved den Lejlighed.

I, det yngste Hold „gamle Soranere“, som sidder her, kommer saa omtrent lige nede fra Sorø, hvor Omgivelserne har talt til Eder, enten det har været Eder bevidst eller ej. Skolen, Kirken, Søen, Akademihaven, Skovene, de store, gamle

Træer, „hvor store Navne dybt i Barken sidde og vokse større med hvert Aar, der svandt.“ Fortids Storhed og Nutids Jævnhed (for at citere Vilhelm Andersen) har hvisket til Eder saa indtrængende, at det er gaet Eder i Blodet. Det vil I sande, alt som Aarene gaar — og paaskønne; thi sandt er det, som en af vore store Digttere har skrevet, at „kun den, i hvem Fortiden er stuvet op, har Fragt ind i Fremtiden.“

Vi lære ikke for Skolen, men for Livet, kan vi alle sige, non scolæ, sed vitæ diseimus, enten vi er Sproglige eller Matematikere eller Realister. Rektor Hoff sagde det ofte, og han mente det af Hjertens Grund. Det Aar, jeg blev Student, var der mod Sædvane en Udmærkelse paa Holdet (det var ikke mig!). Den unge Mand, som fik Udmærkelsen, kom glad løbende fra Eksamensbordet i sidste Fag. Da han naaede Gymnasiet, stod Rektor udenfor. „Hurrah, jeg fik Udmærkelse“, raabte Studenten; men Rektor bare kløede sig i Skægget og sagde: „Naa, saa gaar *du* vel i Hundene!“ I det Tilfælde fik Rektor nu ikke Ret. Studenten lever endnu og er en af dem, der positivt har ført sit Fag fremad. Selv gamle, erfarne Rektorer kan tage fejl.

I har lært meget af Eders Lærere i Sorø, men maaske endnu mere af Kammeraterne. Jeg tænker her paa alle de uskrevne Love for Samvær mellem Dreng og Mænd, Love, I ubevidst vil følge og have Gavn og Glæde af Resten af Eders Liv. Maa jeg som Talsmand for Eders ældre Kammerater prøve at give Eder et Par Raad med paa Vejen, idet jeg gaar ud fra, at I unge mindst lige saa godt som vi ældre ved, hvad der sømmer sig for en hvid Mand, og hvad en Gentleman er.

Det er sin egen Sag at give Raad; kan man gøre andet end pege paa de Linjer, man selv har søgt at følge — og som man vilde søge at følge igen, hvis man skulde begynde forfra dernede i det gamle, graa Hus ved Sorø Sø?

I en af vore Soranersange synger vi: „En bli'r Sjover, to Ministere, de fleste sikkert kun Filistere“. Sørg for, at den Spaadom ikke gaar i Opfyldelse for Eders Vedkommende. Vær large i Eders Færd, bliv ikke Pedanter, gør Forskel paa de store og de smaa Ting — dog ikke som Manden, der omhyggeligt skelnede mellem smaast og stort, for med fuld Energi at hellige sig alle Smaatingene. Lad være at nedværdige Eder til Misundelse og Skadefryd — som om nogen blev større eller rigere eller lykkeligere ved andres Uheld eller Ulykke.

Bevar dit Selv, din Personlighed, hvad der end sker. Det er det eneste, der helt er dit, det eneste, ingen nogensinde kan tage fra dig, og paa det Omraade er du uafhængig af, om du bliver rig eller fattig, lærd eller ulærd. Nogle af de største og stærkeste Personligheder, jeg har kendt, kunde kun lige akkurat læse og skrive; men de var i Besiddelse af en aandelig Styrke og Livsvisdom, som helt var deres egen, fordi de havde levet sig til dem, og det var en Ære at eje deres Ven-skab.

Vær modig, lad dig ikke besnakke, og lad dig ikke true til noget. Man kan kun dø en Gang, og:

Det gör det samma, var du stuper kavaljer —
ty rosorna de glöda uti dödens högkvarter —
det gör det samma, var du stuper kavaljer.

Prøv at finde din rette Hylde uden Fordomme, en Gerning, som har dit Hjerte, noget, du føler som et Kald, og gør dit

Arbejde redeligt og af al din Evne. De færreste af os er skabt for Tinderne, og jo ældre du bliver, desto mere vil du lære at sætte Pris paa at arbejde over eller under Mennesker med en god og retskaffen Karakter, Mennesker, hvis ja betyde ja og intet andet.

Drømme i Sorø gik man og drømte om Fremtiden, Lykken, eller hele Kongeriget. Det gør man i Sorø. Hver Mand skal I have i Fred for sig selv og sit Hjemme i Løkkammeret, og det er godt at have et Løkkammer. Sky ikke Ensomheden, men opsøg den engang imellem i denne travle og støjende Verden. Man har vel til Overmaal fortalt Eder, at Drømme ikke altid gaar i Opfyldelse. Det er lige saa sandt som det er usandt, at de aldrig gør det. I Strindbergs „Drømmespil“ foregaar en Scene i Landet paa den anden Side Døden. En Mand med en grøn Fiskeketcher bliver spurgt, hvad han nu gik og drømte om og ønskede sig, da han levede paa Jorden, og han svarer: En grøn Fiskeketcher! „Jamen saa er du vel lykkelig nu, da du har faaet dit Ønske opfyldt?“ Manden svarer, at han er glad for Ketcheren, men tilføjer, at det nu ikke helt var netop den grønne Farve, han havde drømt om. Det samme, Skuffelsen, naar Maalet er naaet, giver Johannes V. Jensen Udtryk for i sit Digt om Kolumbus:

For da han fandt den frelsende Ø,

for gik hans Drøm.

Der skød sig en Verden imellem ham

og den yderste Strøm

Men Fröding har ogsaa Ret, naar han siger om Drømmeren:

Han är vår faders käraste son

Evnen til at drømme nye Drømme, sætte sig nye Maal, naar de gamle er naaet, er en af Gudernes Gaver til Menneskene, og afgørende for Bevarelsen af Ungdommen, Drengesindet, om man vil. En af vore bedste Soranersange er Aage Linds „I Øst — i Vest — i Syd og i Nord“:

Men Landet, som vi undertvang

og slap, da vi blev større,

— fra Kongebro til Egevang,

fra Sønderkov til Nørre —

det findes dog endnu et Sted,

thi hvor du er, der er det med,

det ligger

— i Øst

— i Vest — i Syd og i Nord.

Det Land, vi raaded' indenfor,

har Himmelrummets Sider,

den Barndom, som engang var vor,

er vor til alle Tider

Enten du naar en stor eller en beskedene Stilling, saa lær at anerkende andres Arbejde, dine Overordnedes som dine Underordnedes — og vis dem engang imellem, at du gør det.

Du har, Soraner, gode Muligheder for at blive Verdensmand, ikke i Ordets banale Betydning, men i Ordets bedste Betydning, saaledes at du er dig selv, hvor du end færdes og hvem du end er sammen med, saaledes at du omgaas alle Mennesker lige naturligt og faar det bedste frem i dem. Der sidder rundt i Verden paa de mærkeligste Steder Soranere, der føler sig som og er smaa Gesandter for Sorø og Dan-

mark. De har set og lært andet og mere, end Sorø kunde give dem; men de tog Sorø og Drengesaarene med til Verdens fjerneste Kroge, og enten de kender Michael Rosings Ord eller ej, lever de efter dem:

Staa rank med Haab i Livets Kvæld,

og saa betal i Daad din Gæld . . .

Naar du Toppen, bliver du en stor eller rig eller berømt Mand, saa lad dig ikke sluge af dit Arbejde, bliv ikke dets Træl, men und dig engang imellem Tid og Ro til bare at lade Solen skinne paa dig. Vi kender alle den travle Mand i den store Forretning eller i det store Embede, som bare vil blive ved et Par Aar endnu, saa vil han tage det lidt lettere, lægge noget mere i andres Hænder, tage sig Tid til at nyde Livet osv. Men det bliver stadig udsat, og en Dag er det for sent. Mon det den Dag, man for sidste Gang skal gøre sit Regnebræt op, er Forretningens og Embedets Størrelse, der vejer mest og glæder dybest, naar man ser tilbage?

Nu er det jo ikke saa forfærdeligt mange af os, der bliver af det store Format. Mindre kan ogsaa gøre det, og skulde du kun naa en saare beskedene Stilling i Tilværelsen, saa trøst dig ved, at stort længere end til det gamle Almueideal kan man ikke naa: Arbejde sig træt, spise sig mæt og sove sig let. Desuden er det sundest — ogsaa for den rige Mand — at leve spartansk, jævnfør Johannes V. Jensens Beskrivelse af en Levemands Levnetsløb:

Daadrig ved Bordet!

Bedøvelser!

Kræft!

„Dejlig er Jorden“.

Naar jeg anbefaler en passende spartansk Levevis, er det dog ikke alene af sundhedsmæssige Grunde, men ogsaa, fordi det har en Værdi i sig selv, og fordi det giver et godt Eksempel. De gamle Embedsslægter, som gennem Generationer sendte deres Sønner til Sorø og siden til Studierne i Hovedstaden, kan tale med om det spartanske, og det var ikke ringe Folk.

Bliv ikke for meget Specialist, der er trods alt en Verden udenfor Verona, og det er godt selv for den dygtigste i sit Fag at kende lidt til andre Horisonter. Læg desuden Mærke til, at de største Fremskridt ikke sjældent sker paa Grænseomraader mellem flere Fag. Vær ikke bange for at dyrke humaniora saa lidt som for at ride en hobby.

Der er en vigtig Ting, I ikke maa glemme. Tag det lille, medvidende og overbærende danske Smil med ud i Livet, det vil ofte bane Vej, hvor Alvor og Dysterhed kommer til kort. Tænk blot paa, hvilket Vaaben og Skjold vi havde under Besættelsen i vort lille Frimureri med Smilet, Humoren, Munterheden. Prøv at ærgre dig saa lidt som muligt, brug det Lune, du fik i Vuggegave. Hermed skal dog ikke være sagt, at man skal gaa evigt smilende gennem Verden, der saamænd kan være alvorlig og trist nok; men der kan for den Sags Skyld godt være dyb Alvor bag et Smil, ja, man kan endog smile gennem Taarer. Et gammelt Ord lyder: Klog Skemt er Alvors Tale.

* * *

De unge og yngre blandt mine Tilhørere ved næppe, hvad en Neu-Ruppiner er, eller ogsaa tror de, det er et tolinjet Vers i Blæksprutten. De rigtige Neu-Ruppinerne var Ark med

kulørte Billeder, hvorunder stod smaa Vers, og da saavel Billeder som Vers var made in Germany, var Sproget ofte ubehjælpsomt eller ufrivilligt komisk. Neu-Ruppiner Arkene solgtes paa Markederne, jeg tror for 2 Øre Stykket. I Dag er de formentlig Museumsgenstande. Jeg husker et Billede, hvorpaa man saa nogle Indianere med løftede Tomahawker styrtede frem mod en Flok Soldater. I Forgrunden saa man en Soldat styrtede til Jorden, idet Geværet faldt ham af Haanden. Teksten lød:

De Vilde stormer frem med Øxer,
Soldaten taber sine Buchser.

Formentlig skulde der have staaet Büchser; men selv da er det jo som saa med Poesien og Sproget.

Paa et andet Billede saas en Ridder med vajende Fjerbusk højt til Hest paa en vælig Ganger. Foran sig paa Hesten havde han en skøn Kvinde i en blaa Kjole og med udslaget gult Haar. Nedenunder stod:

Ridderen vil Pigen bortføre,
det burde han ikke gøre.

Det er saa sandt, saa sandt. Det burde han ikke. Og I vil mangan Gang komme til at staa overfor Mennesker, der foretager sig noget, de ikke burde. Prædiker man for dem, gør de alligevel, som de selv vil, samtidig med, at de forarges over andre, der gør det samme. Forfatteren til de to Linjer har ikke anet, hvor megen Visdom han er kommen til at udtrykke saa enkelt. Hvad skal man stille op med Menneskene? Mon vi ikke mangan Gang gaar rundt og retter alt for meget paa hinanden til ingen Nytte? Var det mon ikke klogere af og til at nøjes med at konstatere, at Riddere og Piger og vi alle ikke saa sjældent gør noget, vi ikke burde gøre? Og endelig kan Tingene jo undertiden vende sig til det bedre. Havde Riddere aldrig bortført Piger, sad vi ikke her i Aften.

Et Menneskeliv er baade langt og kort, langt, naar man har det foran sig, kort, naar man ser tilbage. Ambrosius Stub har beskrevet et Levnetsløb fra Vuggen til Graven saaledes:

Fødes, svøbes, vugges, ammes,
Lege, voxe, Tanker faae.
Glædes, under Tvang anammes,
Elske, heile, giftes saa.
Leve, lyde, rettes, aves,
Immer halte ved et Haab,
Ældes, svækkes, dø, begraves,
Saa omtrent er Levnetslaab.

Det lyder maaske lidt vemodigt, selvom det er sandt; men den, som har de unge Aar, skal med Ingemann se frem, men ej tilbage. En engelsk Købmand skrev: „Verden er fremdeles fuld af interessante og nyttige Ting, der bare venter paa at blive gjort.“ (The world is still full of interesting and useful things waiting to be done). Det er et Privilegium at være Soraner, det medfører Forpligtelser, og vi, Eders ældre Kammerater, venter os meget af Eder, blandt andet at I skal udrette en hel Del af alle de interessante og nyttige Ting, der ligger og venter paa at blive gjort.

Det smukkeste og vanskeligste af alt er at udøve Livets Kunst til Glæde og Berigelse for sig selv og andre, at blive en af dem, der lyser og varmer, en af dem, i hvis Fodspor det grønnes og blomstrer. Hvor I end færdes og hvad I end bliver, saa husk Phønixknapperne, hold dem blanke!

ÅRSFESTEN 12. OKTOBER 1949.

Onsdag den 12. oktober kl. 18,30 stod der på indbydelseskortet til rusmodtagelsen og årsfesten i år — for første gang i flere år afholdtes festen om aftenen, hvorfor vi havde opgivet de ærefulde gemakker i Metro-annekset til fordel for Håndværkerforeningens festlige lokaler. Og det blev en fest, som vi havde håbet, værdig til hyldning af vore jubilarer og modtagelse af det nye kuld fra Sorø. Men hvorfor er vi så få om at hylde? Æresgæsterne mødte flittigt op, men hvor var de menige medlemmer? På trods af den fabelagtig ringe sum, der krævedes af juniormedlemmerne, var vi kun 2 — og vi sidder i bestyrelsen! Tænk, hvornange af dine kammerater du ville træffe, hvis *du* kom!

Efter det akademiske kvarter betrådte vi den første af de hellige haller under anførsel af Generalen, som førte rektor *Bohn* og æresjubilaren, forsøgsleder, cand. polyt. *Emil Holm* (r.1879) ind. Vor „faste“ dirigent *Sverre Forchammer* spillede soranermarchen, og vi råbte de traditionelle hurra'er for skolen. Derefter bød formanden, generalmajor *Jacobsen*, velkommen, specielt til russer og jubilarer, æresmedlemmer, Rektor og årets rustaler, vor forh. formand, skovrider *Poul Lorenzen*; Generalen fastslog, at når vi nu begyndte at holde årsfesten om aftenen, var det ikke brud på traditionen, men tværtimod overholdelse af denne, da dagfesten var et krigsfænomen. Derefter blev ordet givet til *Lorenzen*, som holdt en fortrinlig tale med udgang og udmunding i „de blanke knapper“ (se andetsteds i bladet). Umiddelbart derefter nød vi ruskantaten, glimrende udført af orkestret og den delvis nye kvarttet (*Niels Brincker, Otto Mackeprang, Guldmond Magnussen* og *Svend Saaby*), hvorefter Generalen takkede for tale, spil og sang. Så blev de nye medlemmer, d. v. s. russer og realister beskuet af alt folket, og først efter at de havde modtaget soranernåle, vedtægter og klapsalver, slap de ned på deres pladser igen, kun for at give plads for jubilarenes rækker; man duperedes over en del fine navne og chokeredes på det voldsomste over den mængde 25-års jubilarer, der tren frem — der var nemlig hele 1 (een!) mand! Med soranermarchen sluttede første del af aftenen, hvorefter alle med forventning begav sig ind i festsalen for at studere gastronomi.

Også her bød Generalen velkommen, specielt rektor *Bohn*, der også var 40-års jubilar, omend ikke fra samme ædle skole. Og så gik vi ombord i stegen! Da den var vederfareet fuld ret, indledede 70-års jubilaren *Emil Holm* talernes lange række med at påpege, at intet er fuldkomment her i livet, alt kan forbedres; efter nogle sorømindes — ericket indtog en finere position end de 6 skoletimer — fulgte en opfordring til de unge til at slutte op om samfundet. Provst *Biering* (60 år) tog sit udgangspunkt i Grundtvigs: „Mindet vel lader som ingenting, er dog et lønligt kildespring“, og gik gennem sorøhistorierne over til at fortælle om den lykkelige tjeneste, som livet er. Efter afsyngelse af *Olriks* „Du hvide slot dernede“ bragte *Rektor* en frisk hilsen fra Sorø, det forjættede land, det tabte paradys, takkede samfundet for festen og *Lorenzen* for talen, især for fremhævelsen af de blanke knapper, de blanke våben; samfundet blev særlig takket, fordi det tager så vel imod drengene, der ikke alene lærer af de samtidige kammerater, men af alle dem, der har præget stedet, de lærer i Sorø af tidens ånd, kontinuiteten. Sluttelig udbragte rektor et leve for samfundet.

Man havde ventet, at landstingsformand *K. K. Steincke* (50 år) ville holde en tale. Det slog ikke fejl. Men han ville ikke fortælle minder, da han i modsætning til de øvrige talere havde skrevet sine erindringer, han ville blot protestere på damernes vegne over, at der hele tiden blev talt om drengene. Og så fik de to fremmødte soranerpusser et rørende mand-folkchurra! Efter „Hellig er vor ungdoms lyst“ ridsede de to 60-års jubilarer *ORS Ejnar Krarup* og fabrikant, civilingeniør *Gudfred Eickhoff* minder op, hvorefter *Jens Bang Dreyer* på dimittendernes vegne takkede samfundet og dets bestyrelse for modtagelsen; i en velholdt tale modsagde han den gamle soraner, der engang under et besøg i Sorø havde følt sig udenfor, vi er alle soranere; sluttelig fik vi ældre gammelsoranere et hurra af de unge. „Vi var en flok fra øst og vest“ blev derefter sunget, hvorefter forstander *Aksel Skytte* (50 år) talte om Sorøs sjæl, hvis bånd binder os sammen, og Assurandør *G. N. Bugge* (40 år) om kammeratskabet i forhold til vore lærere. Efter et kort ordskifte mellem apoteker *Emil Bang* og Generalen om, hvordan et rigtigt soranerhurra er, kom kontorchef *Mackeprang* med nogle frivillige bekendelser, hvor han bl. a. oplyste, at han siden sin barndom kunne kende forskel på kønnene. Det tvivler vi ikke om.

Efter afsendelse af en hilsen til kantatefædrene *Hamerik* og *Lind* og oplæsning af en telegrafisk hilsen fra chefredaktør *L. Schiøtz-Christensen* (70 år), der beklagede ikke at kunne være til stede, gik vi ind til kaffen og smågrupperne. Første årsfest af førkrigssnit var slut. *sem.*

UNGDOMSAFTEN DEN 3. NOVEMBER

En uge før: Bladet ikke kommet, nervøsitet, når det i det hele taget at komme før aftenen? 5 dage før: Bladet kommer — men kan nogen nå at invitere damer på så kort tid? Dirrende nervøsitet hos juniorbestyrelsesmedlemmerne. Torsdag den 3. nov. formiddag: 101 tilmeldte, tallet taler for sig selv — hvor stort havde det mon været, dersom bladet ikke var blevet forsinket?

Formanden indledte aftenen med at byde forsamlingen velkommen og give ordet til direktør *Stig Jensen*, som bød rektor *Fris-Hansen*, Herlufsholm, velkommen og i en lille, glimrende tale introducerede ham for tilhørerne ved at omtale hans indsats i frihedskampen og hans kendskab til såvel engelsk som dansk kostskoleliv. Derefter tog rektor ordet for i en let causerende form at rulle kostskolens udvikling såvel her som hisset op for os — navnlig de materielle forhold fik vi indblik i gennem oplæsning af menu'er. Der er ingen tvivl om, at de danske kostskoler rent madmæssigt havde føringen; da var det værd at være alumne! Ligeledes så vi, hvor stor betydning public schools har for England, idet langt de fleste englændere på høje poster er gamle p.s.-dreng.

Efter denne åndelige føde begav vi os ind i de tilstødende lokaler for at få vores pølser; man havde snart fundet nogle årgangskammerater, og sludren gik livligt. Knap var bunden på flasken nået, før man hørte *Bent Fabricius-Bjerre* spille op til dans, og sålunde forløb resten af aftenen i umådelig hyggelig stemning.

Aftenen var en succes — her var beviset på, at det er det, der skal til for at få vore juniormedlemmer til at troppe op. Et billigt traktement — og så dans — batter meget bedre end et dyrt traktement og diskussion. Lad os tage det hensyn til vore juniorens noget oftere. *sem.*

Holberg-forestillingen på Det kgl. Teater den 3. december.

Det er lykkedes atter i år at skaffe et antal billetter til teatrets ordinære priser, og eventuelle lysthavende bedes henvende sig skriftligt til kassereren, *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, København Ø., senest mandag den 28. ds. Lodtrækning foretages mellem de indkomne anmodninger, såfremt disses antal overstiger antallet af billetter til rådighed.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i December:

5. *Carl Vilh. Nielsen* (f. 1884). Stilling og Adresse ubekendt.
7. Gaardejer *Poul Clausen* (f. 1899), „Spanggaard“ pr. Svindinge, Fyn.
12. Direktør, cand. pharm. *Richard Henr. Roeszler Larsen* (f. 1874), Rødstensvej 1, Hellerup.
13. Ingeniør *Chr. Iversen Edsberg* (f. 1899), Sydamerika?
16. Sagfører *Hans Chr. Langkjær* (f. 1884), Sorø.
19. Bankfuldmægtig *Knud Wognsen Jølver* (f. 1884), Grønningen 3, København K.
20. Overlæge *Valdemar Vigfus Poulsen* (f. 1879), Drosselvej 38, København F.
21. Overlæge *Johan Josef Boserup* (f. 1874), Haslev.
28. Fhv. Direktør, Dr. phil. *M. Mackeprang* (f. 1869), Ordruphøjvej 40, Charlottenlund.

Efter elskværdig Meddelelse fra Antikvarboghandler *Otto Vilh. Sommer* (S.'37) er *Carl Emil Jordan*, hvis Data efterlystes i Soraner-Bladets Oktobernummer, for et Aars Tid siden død. Han var sidst Lektor i Slagelse.

60 Aar.

Den 30. Oktober fyldte Direktør, cand. polit. *Kai Heckscher* 60 Aar. Han blev „glemt“ paa Fødselsdagslisten for Oktober og mindes herved. H. blev Student fra Sorø 1908 og drev i sine unge Aar Reassurance-Virksomhed, først i København, senere i Oslo, Amsterdam og Bruxelles, hvor han 1923 blev Direktør i Handelshuset „Vendsyssel“. Siden 1931 har han ledet En-gros-Virksomhed i eget Navn i Bruxelles.

Forlovelser:

Sygeplejerske, Frøken *Lena Johansen* og stud. med. *H. G. Jespersen* (S.'45).

Frøken *Inge Philipsen*, Datter af Maskinfabrikant, fhv. Borgmester *A. Philipsen*, Viborg, og Antikvarboghandler *Otto Vilh. Sommer* (S.'37), København.

Bryllup:

Frøken *Mette Anker Lund* og stud. med. *Peer-Jørgen Houth* (S.'45).

Udnævnelser:

Justitsministeriet har under 16. September 1949 fastsat, at Dommerfuldmægtig af 3. Grad *Knud Hjelm Lind* (S.'36), der siden 1. Oktober 1948 med Justitsministeriets Tilladelse har staaet udenfor Nummer, fra 1. Oktober 1949 at regne vil have

at gøre Tjeneste som Fuldmægtig ved Embedet som Dommer i Faaborg Købstad m. v.

Undervisningsministeriet har under 27. Oktober 1949 ansat Kunstmaler *Knud Raaschou-Nielsen* (S.'33) som Aspirant til en Stilling som Mellem-skolelærer ved Sorø Akademis Skole fra 1. November 1949.

Under denne noget farveløse, lakoniske Meddelelse skjuler sig det Faktum, at den unge Maler *Knud Raaschou-Nielsen* er blevet Siegfried Neuhaus' Efterfølger som Tegnslærer ved Sorø Akademi. Dermed fortsættes den Tradition, at Tegnslæreren paa Sorø skal være Kunstner, hvad der allerede blev fastslaaet i Fundatsen af 1623. Det hedder her, at Tegnslæreren „skal og vere en goed maler, som skal vere forpligt at lere ... udi ritzen og malen saa vel som udi fundamentis architectonicis“. Den nye Tegnslærer, der er Søn af afd. Rektor H. Raaschou-Nielsen, er uddannet paa Kunstakademiet. Forhaabentlig vil det lykkes at forene Kunsten og Pædagogikken.

75 Aar.

Blandt de Skolefæller, der i November kan fejre en rund eller halvruud Fødselsdag, er der særlig Grund til at omtale Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch*, Borupgaard ved Snekersten. Med en forbløffende Alsidighed spænder han over to saa vidt forskellige Omraader som Medicin og Landbrug, og paa begge Felter har hans Indsats været fremragende. Efter Studentereksamen fra Sorø 1891 tog han 1898 medicinsk Embedsksamen, blev Aaret efter Dr. med. og var 1905—17 Forstander for Laboratoriet ved Finsens Lysinstitut. Da Dr. H. efter sin Svigerfader, Gehejmekonferensraad G. A. Hagemanns Død i 1916 arvede Borupgaard, gik han baade praktisk og teoretisk ind for den nye, store Opgave som Landmand; i 1918 blev han Landbrugskandidat. Han eksperimenterede med rationel Faareavl og rationel Opdyrkning af Heder og naade her meget vidt; et stort Hedeareal ved Sønder Omme forvandlede han til frugtbart Agerland, og hans Arbejde indenfor Landbrugets Organisationer paaskønnedes derved, at han 1943 blev Æresmedlem af Det kgl. danske Landhusholdnings-selskab. Dr. Hasselbalch er en trofast Soraner; i sin Rustale i Soransk Samfund den 26. November 1932 (Sor.-Bl. 17. Aarg. S. 95) erkender han med Taknemmelighed, hvad han skylder Rektor *Hoff*; Talen tegner Billedet af en rank Personlighed, der kan staa som et Forbillede for unge Soranere; han slutter med at erklære: „Mit Soranermærke forlader aldrig mit Knaphul. Det er min eneste Ordensdekoration, for mig selv en stille Mindelse om, at i Sorø blev jeg mig mit Herreværd bevidst“. Fem Sønner har han haft paa Sorø; til Minde om Sønnen *Anders Hasselbalch*, der døde den 25. August 1929, knap 16 Aar gl., af Leukæmi, oprettede han sammen med sin Hustru *Anders Hasselbalchs Fond til Leukæmiens Bekæmpelse*, med en Kapital paa 700.000 Kr. (Sor.-Bl. 14. Aarg. S. 95). Vi andre Soranere hilser vor gode Kammerat og ønsker ham en lykkelig Livsaften. *P. Sch.*

Ordensdekorationer:

De britiske Dekorationer „1939—45 Star“, „Arica Star“ og „Burma Star“ samt den britiske Krigsmedaille er blevet til-delt Kaptajn *F. Gümoes* (Udg.'08), Makwa Estate, Thika, Kenya.

Om *Frederik Gümoes* findes en Artikel „En Soraner i Central-Afrika“ i Sor.-Bl. 20. Aarg., S. 60.

25 Aars Jubilæum:

Sparekassebogholder *Jens Madsen* (S.'19), Hadsund, fejrede den 15. Oktober 25 Aars Jubilæum i Hadsund og Omegns Sparekasse.

Ved Festen for Studenterne fra 1899 den 20. Oktober holdt fhv. Justitsminister, Landstingsformand *K. K. Steincke* en Tale: „En dansk Student fra 99 ser tilbage“ Talen findes aftrykt efter Talerens Manuskript i „Berl. Aftenavis“ for 21. Oktober.

Kunst og Litteratur:

I Soraner-Bladet Nr. 7, S. 56 bragte vi en Omtale af Mindeudstillingen for Michael Anchers Hundredaarsdag. Den kunde ses paa Skagens Museum; men for ogsaa at gøre Anchers Kunst tilgængelig for Øboerne, har Kunstforeningen i Tiden fra 22. Oktober til 13. November arrangeret en Udstilling af Anchers Værker. Udvalget, der omfatter 73 Billeder, er foretaget med stor Finhed af Kunstnerens Datter, Frøken *Helga Ancher* og Direktør *V. Thorlacius-Ussing* (S.'09). Det er en sjælfuld Oplevelse at skue disse fremragende Billeder; af soransk Interesse er et fortrinligt Portræt af *Sophus Schandorph* (S.'55) fra 1889; en Anmelder erklærer om det, at Manet ikke vilde have skammet sig over at have frembragt det; kan dette Portræt ikke engang have i Sorø?

Paa Charlottenborgs Efteraarsudstilling findes af Maleren Aage Øbro tre Billeder med soransk Tilknytning: *Lyng Kirke*, *Slaglille Mose* og *Vinterdag ved Sorø Sø*; sidstnævnte Billeder giver meget smukt Vinterstemningen ved Søen. Af *Mogens Kai Nørregaard* er der en lille, fin Tegning: *Sorø, Regensen*, som senere angives som solgt, forhaabentlig til en Soraner.

Paa Maleren, *Grev Sophus Dønneskjold-Samsøes* (S.'95) Udstilling i Illums Bolighus har bl. a. Statens Museum for Kunst erhvervet „Portræt af en ung Pige“.

Blandt Medarbejderne ved det af Thaning & Appel udsendte nye Tidsskrift „Vor Viden“ er Soranerne Dr. phil. *S. A. Andersen* (S.'20) og Dr. med. *Gudmund Magnussen* (S.'26).

Sidst paa Efteraaret kommer en Række originale Grammofoonplader i Handelen som Turistvarer. Det er en Serie Grammofoonplader med Optagelser fra Højby Kirke, hvor man har indspillet Klokkeringning, Kimning, Salmesang, Orgelspil, Bedeslag og anden Musik fra Kirkeaaet. Odsherred Turistforening har faaet den gode Idé, og Redaktør *Tage Christensen* (S.'20) har realiseret den.

Forlagsboghandler *Jarl Borgen* (S.'37) — Borgens Forlag — hvis Bog „Boghandel i Paris“ omtales med stor Ros af den for Øjeblikket i København bosatte franske Oversætter *Gilles Gérard-Arlberg* (der er i Færd med at oversætte *Holbergs Komedier*), udsender i November en Samling Digte af *Soya*: „Hjerte og Smerte“.

Paa Branner og Korchs Forlag er nu kommet 8. Oplag af *Adolph Stenders* Soranerbog „Drenge er Drenge —“. Det er en Fortsættelse af „Frisk Mod“ og „Skolekammerater“. En

selvstændig Bog. Forfatterens to Helte er kommet i 3. Klasse (svarer til 4. Mellem), hvor de oplever en Række dramatiske Begivenheder paa Baggrund af Livet paa Skolen. Forfatteren kender sine Dreng, og han skildrer med Liv og Anskuelighed deres Færd i Timerne og i Læsetiden og ikke mindst deres Leg paa en overordentlig tiltalende Maade.

Vi kan tidsfæste Begivenhederne til omkring 1895, for Gymnasiasterne gaar med hvide Straahatte. Det er altsaa en læseværdig Bog, ogsaa for de „gamle Dreng“. *Baldse W.*

Assistent ved fysiurgisk Klinik i København, Læge *Erik Hans Poul Peytz* (S.'23) er blevet Speciallæge i Fysiurgi.

„Kristeligt-kulturelt Samarbejde“ er Navnet paa en Organisation med det Formaal at berede, fæstne og udvide det kristne Livssyn gennem Fremførelse af kristelig inspireret Digtning og Musik. I Ledelsen sidder bl. a. Prof., Dr. phil. *Arthur Arnholtz* (S.'20). I „Berl. Aftenavis“ for 24. Oktober udtaler Prof. Arnholtz, at Organisationen vil søge at bygge Bro mellem det kristelige og det verdslige. Prof. A. selv har i 1943 skrevet et Julespil til Brug ved Skoler; det blev opført ikke mindre end 43 Steder. Bestræbelsen for at give Højtidernes et dybere Indhold end det rent materielle maa hilses med Anerkendelse.

Kinamissionær *Johannes Rasmussen* (S.'00), Mukden, vender lige efter Nytaar tilbage til Danmark. Se om ham Sor.-Bl. 1949, S. 8.

Lektor i Grønlandsk, fhv. Provst paa Grønland *Aage Bugge* (S.'13) holdt den 12. Oktober i Det grønlandske Selskab et Foredrag om „Mentalitetsændring hos Grønlænderne“ med en dybtgaaende Karakteristik af grønlandsk Mentalitet og en indtrængende Appel om at søge at forstaa Grønlænderne og nænsomt at føre dem ind i alt det nye, der presser paa.

Dr. phil. *Anton Fr. Bruun* (S.'20) er en af Hovedmændene for Udforskningen af Havdybets Hemmeligheder. Ved Hjælp af en Hydraphon, en Mikrofon, der nedsænkes i Havet, er man i Stand til at registrere de mange forskellige Lyde, Havdybets Fisk udstøder. Man har bl. a. opfanget Lyden fra en Fisk, man ikke har set, og som udtrykker sig saa vemodigt, at man foreløbig har kaldt den „Den sørgende Havfrue“.

Fra Sorø.

Odd Fellowlogen „Sorana“ har af Inspektør Olsen (Odd Fellowlogens Hvile- og Rekreationshjem „Enrum“ i Vedbæk) faaet overladt et Originalmanuskript af *B. S. Ingemann*. Det er en Sang paa 6 Strofer, skrevet umiddelbart efter Kong Christian den Ottendes Død den 20. Januar 1848 og senere indgaaet som Led i en Kantate, der blev afsunget paa Sorø Akademi den 12. Marts 1848 ved en Sørgefest, hvor Ingemann holdt Talen. Manuskriptet vil blive skænket til Sorø historiske Museum. I denne Forbindelse skal nævnes, at cand. mag. Carl Langballe har skrevet en stor Bog: „B. S. Ingemann. Et Digterbillede i ny Belysning“, der senere vil blive omtalt i Soraner-Bladet, samt at Apoteker Hertz, Løve-Apoteket i Hjørring, der stammer fra Roskilde, har testamenteret det Spinnet, hvorpaa *C. F. Weyse* komponerede de fleste af sine Melodier, deriblandt Ingemanns Morgen- og Aftensange, til Roskilde Museum. Spinettet har staaet i Roskilde Domkirkes Præstegaard, hvor Weyse jævnlgt opholdt sig.

Sorø bliver dobbelt saa stor.

Fra 1. April 1950 indlemmes Sorø Købstads Landdistrikt i Sorø Købstadskommune, fastslaas det ved kgl. Resolution af 4. Oktober. Derved slettes den meget indviklede Grænse mellem de to Kommuner. Sorø Kirke har hidtil ligget i Landsognet. Et pudsigt Vidnesbyrd om de forviklede Grænseforhold frembyder Ejendommen paa Torvet mellem „Regeusen“ og den røde to-Etages Bygning. Her gaar Græsen tværs igennem Huset, og det siges, at Beboerne har Spisekammer i en Kommune og Soveværelse i en anden!

Den 22. Oktober holdt Kong Frederik for tredje Gang Jagt i Alsted Skov under Sorø Akademis 1. Skovdistrikt hos Skovrider *Fritz Lorenzen* (R.'07). Majestæten nedlagde en Ræv, en Grævling og to Fasaner.

Apoteker *Emil Bangs* (R.'94) Svigersøn *Joan David Magsussen* (S.'32) har af det færøske Lagting faaet overdraget Apoteket i Thorshavn fra 1. November.

Der var 18 Ansøgere, og Joan faar ved Udnævnelsen sit Livs store Maal opfyldt. Han er født paa Færøerne (Saxen) den 27/1 1912 og har alle Dage ønsket at blive Apoteker i Thorshavn. Hans Frue er ogsaa Cand. pharm., uddannet hos sin Fader paa Apoteket i Brande. Der er stor Glæde i Familien, og Soraner-Bladet løjjer sine Lykønskninger dertil.

★

Soranerfrokosten den 3. November.

Vi maatte rykke tæt sammen denne Gang for at være ved Bordet, fire Efternølere fik serveret deres Mad i Vindueskarmen men det havde de rigtig godt af.

Svend Clausen præsiderede, bød velkommen og oplæste Telegramhilsener fra Torben Madsen og Frue og fra „*Sophus*“, der p. T. er i Paris.

Hilsenen fra Kaj Børge var sikkert et Kodetelegram, for *Svend Clausen* rejste sig og raabte ud over Forsamlingen, at han havde den store Glæde at meddele os, at Snaps Nr. 2 var at betragte som en Gave fra *Sophus*. „*Rundskaalen*“ blev drukket til hans Ihukommelse, og vi lod ham selvfølgelig længe leve. Alt i alt var det en ualmindelig god Frokost, med hyggelig Passiar og en vis indvendig Glæde og Tilfredshed ved blot at være sammen i kammeratligt Vennelag. Kostskoledrengen og Minderne til Ære. Restauratøren havde sørget godt for os, og der var et Utal af Kager til Kaffen — baade Lagkage, Kransekage og Basser.

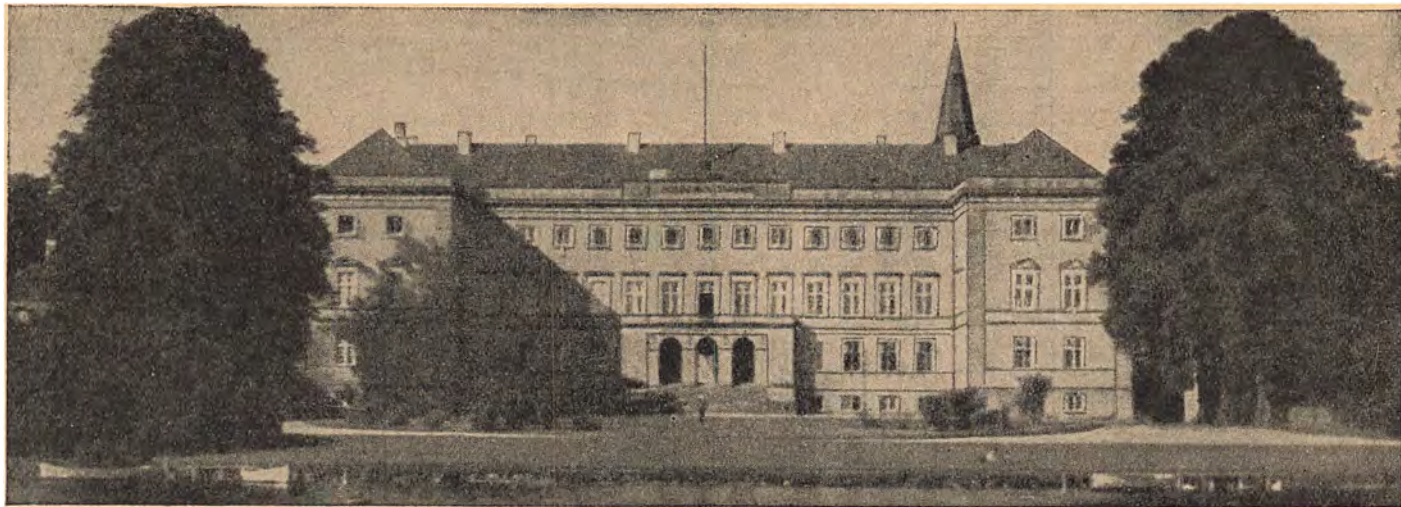
E. S.

Frokosten sluttede ikke Klokken 2, som den plejer. Der var et Par Stykker — gamle Sammeusvorne, der blev og larmede over et Glas Øl men det er en Sag for sig. Klokken 7,30 mødtes vi igen i Studenterforeningen til „*Ungdoms-Aften*“ — det blev en lang Dag.

Skal vi ses igen Torsdag den 1. December, mon ikke?

Baldse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

34. AARGANG

SORANER-BLADET

DECEMBER 1949

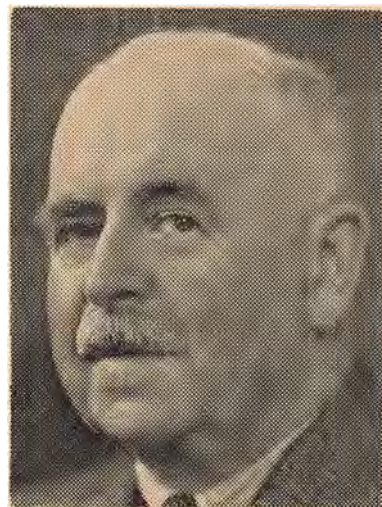
VED H. G. OLRIK'S DØD

Den 18. November døde H. G. Olrik i sit Hjem i Charlottenlund. Han var født den 30. August 1876, gik paa Sorø 1888—95, blev 1903 cand. jur. og var fra 1907 til 1943 ansat ved Statsbanerne. — Den 22. November bisattes han fra Jægersborg Kirke. Soraner-Bladet søger i de følgende tre Artikler at tegne et Billede af den Mand, som vi alle skylder saa megen Tak.

I

Tak til en Ven.

Det falder mig vanskeligt ved denne Lejlighed ret at finde Udtryk for den dybe Sorg, jeg føler ved Efterretningen om min gamle forstaaende Vens Bortgang. Mundtligt og i Breve kom han ofte ind paa sit svigtende Helbred; men naar denne Passus — om man saa maa sige — var overstaaet, mærkede man intet til Skrøbelighed. Veltalende, ilter, vittig — ofte sarkastisk — med en Underbund af Kærlighed og Pietet kastede han sig over det Emne, der drøftedes. Samværet med ham var en Berigelse og en Inspiration. Gennem mange Aar har jeg haft den Lykke at færdes i hans kulturprægede Hjem, hvor fyldte Reoler og bogbelæste Borde vidnede om, at man befandt sig hos en Humanist. Hans historiske, især personal-historiske, Sans og Viden var exceptionel, hans Flid og arkivalske Sporsans formidabel; han mestrede det danske Sprog i Tale som i Skrift og beherskede det i dets fulde Rigdom; altid kunde han finde det i den givne Sammenhæng helt adækvate Udtryk. Men Olrik var mere end den fine Forsker. Han var et følsomt Menneske, dertil en poetisk Natur, en Digter, der forstod at udtrykke de Følelser for Sorø, som vi andre kun kunde stamme frem. Han var et fromt Menneske, forankret i den kristne Tros Evighedsværdier, og jeg tror, han var rede til at gaa herfra. Personlig er jeg ham Tak skyldig, ikke alene rent menneskeligt, men tillige som Soraner. Fra første Færd tog han venligt mod mine Skrivelser til Sora-

ner-Bladet; dets Spalter stod mig til enhver Tid aabne; med Vennesind, uden dog at glatte ud, hvor Kritik gjordes fornøden, vurderede han min ikke-arkivalske, mere litterære Indstilling over for Stoffet, og ved min Tiltræden for godt et Aar siden som Bladets Redaktør var han mig til uvurderlig Nytte ved sin kloge Vejledning. Den største Anerkendelse af denne min Virksomhed var, at han var tilfreds med den. Jeg siger min bortgangne Ven Tak for de mange Aar og vil altid bevare hans Minde i ærbødig og kærlig Erindring.

For Soransk Samfund, Soraner-Bladet og Hundreder af Soranere er hans Død et Tab, der er uerstatteligt. Som mangeaarigt Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse (1908—27, 1928—33) og som Soraner-Bladets Redaktør gennem tyve Aar (1916—36) gjorde han et Arbejde, hvis Omfang og Kvalitet synes ufatteligt, naar man betænker, at han i 36 Aar var en travlt optaget og højt vurderet Embedsmand ved Statsbaner-

ne. Hans soranske Virke kan vanskeligt overvurderes; i Soraner-Bladets Indeks fylder Fortegnelsen over hans Arbejder otte store Sider, Hundreder af værdifulde Bidrag til det Blad, hvis høje Standard han skabte. Han var Bladets i enhver Henseende første Redaktør, og kun faa vil kunne fatte, hvilket Kæmpearbejde Olrik her har ydet, dels ved den egentlige Redaktion fra Maaned til Maaned gennem de tyve Aar, dels ved i stort Omfang at skrive Bladets Indhold. Udnævnelsen til Æresmedlem af Soransk Samfund, som han selv satte saa megen Pris paa, var velfortjent og en selvfølgelig Paaskønnelse. Soransk Samfund og Soraner-Bladet vil i dyb Tak mindes den gode Kammerat, den gode Soraner og den rige, fine og frodige Personlighed.

Poul Schjærff.

II

H. G. Olrik som Forsker.

Da H. G. Olrik den 30. August 1946 fyldte 70 Aar, fortalte Dr. phil. Olaf Carlsen i en Kronik i „Jyllands-Posten“ om Olikriks alsidige Forskning. Hovedpunkterne af Kroniken optrykkes her.

Som for saa mange Soranere blev Sorø ogsaa skæbnebestemende for Olrik. Skoletiden har vakt hans Forskertrang og gav den Retning mod dette Steds berømmelige Historie og store litterære Fortid.

Som Sekretær i Soransk Samfund fik Olrik til Opgave at udgive tredje Samling af Samfundets Sange (1916); denne litterære Debut gav ham Lejlighed til i Oplysningerne til de mange soranske Digte og Sange at vise sit indgaaende Kendskab til den soranske Personal- og Litteraturhistorie, og da Samfundet samme Aar begyndte Udgivelsen af „Soraner-Bladet“, var Olrik selvskreven til at blive dets Redaktør.

I de 20 Aar, han redigerede dette Maanedssblad, gjorde han det til et lødigt Organ for en omfattende Udforskning af mangfoldige Sider af den soranske Historie, hvorved han skabte Opmærksomhed og Interesse for Bladet ogsaa uden for Soranernes Kreds.

Fra Arkiverne fremdrog Olrik meget nyt Materiale til Belysning af Skolens og Akademiets Liv i Hverdagen og ved de store Højtider og Fæstligheder; især dyrkede han dog Personalhistorien og herunder specielt den litterære. Aktstykker og Breve blev offentliggjort, ledsaget af alle fornødne Henviisninger og Noter med Oplysninger om alt, hvad et saadant dokumentum ineditum kan indeholde. Hans Fortrolighed med alt og alle, der har Tilknytning til Sorø, er saa stor, at det med Sandhed kan siges, at intet soransk er ham fremmed.

Olrik har altid været den passionerede Arkivforsker, udrustet med en fin Sporsans og den fornødne Taalmodighed og Sejghed, der ikke giver op, før den sidste Mulighed er prøvet for at komme til Bunds i en Sag. Hans Eftersøgninger har i mange Tilfælde bragt Ting for Dagen, der vel ofte kan synes at være et lille Resultat af saa store Anstrengelser; men Olrik elsker Detailen som Historiens Sjel, og hans Evne til at udnytte den er ubestridelig og beror paa, at han har de nødvendige Forudsætninger for at se dens Betydning i den større Sammenhæng. Han nyder at pille aandrige Konstruktioner fra hinanden og afsløre den, der i Stedet for at opsøge Fakta i Arkiverne har givet efter for sin Lust zum Fabulieren. Med de nøgne Kendsgerninger i sin Haand har han ofte kunnet

rykke Grundlaget bort under, hvad der har været gængs Opfattelse, saa denne har maattet revideres. Hertil kommer, at Olrik fører en glimrende Pen, skriver frisk og fornøjeligt og med et sikkert polemisk Bid, hvor Anledningen dertil gives.

En Del af sine Holbergstudier har Olrik samlet i „Nogle Holbergiana“ (1934), hvortil slutter sig Skriftet om „Holbergs Grav i Sorø Klosterkirke“ (1931). Hans Ingemannstudier fortjente ogsaa at blive genoptrykt i Bogform for at blive kendt af en større Læsekreds. Foruden de i „Soraner-Bladet“ fremkomne Artikler, heriblandt en om Ingemanns Ansættelse ved Sorø Akademi, der indeholder et saare paakrævet Korrektiv til den af Troels-Lund i „Bakkehus og Solbjerg“ givne Fremstilling, har Olrik i „Danske Studier“ (1928) offentliggjort et fortrinligt Arbejde om de syv Morgensalmer, en til hver af Ugens Dage, som Ingemann skrev i 1822 „til Brug for Eleverne i Sorø Akademiske Skole“, og som af Teologiprofessoren Jens Møller blev fremhævet som „det genoprettede Sorø Akademis Førstegrøde“. I samme Tidsskrift (1921) findes ogsaa Olikriks grundige Undersøgelse om Aftensangen „Fred hviler over Land og By“, der vakte stærk Modsigelse fra soransk Side, fordi Olrik kom til det Resultat, at Digtet stammer fra Tiden før Ingemanns Ansættelse i Sorø, og derved slog den Tro i Stykker, at Sceneriet og Stemningen, der føles som udpræget soranske, afspejler en Ingemannsk Sorø-Idyl.

Olrik har aldrig ladet overdreven Pietetsfølelse eller soransk Sentimentalitet influere paa Forskningens Sandhedskrav, selv om det — som han engang erklærede — gjorde ham ondt at være nødt til at slaa Skaar i god, gammel soransk Tradition. Paa den anden Side har han ogsaa kraftigt værget, hvad der tilkommer Sorø, naar nogen har traadt Sorøs Ære for nær. Da Paul V. Rubow saaledes i sin Artikel om Carsten Hauch i Dansk Biografisk Leksikon skrev det for en Soraner virkelig utrolige, at hverken Sorøs Historie eller Naturskønhed inspirerede Hauch til det mindste lille Digt, og da tilmed Litteraturfortegnelsen til samme Artikel røbede en saare uheldig Mangel paa Kendskab til de mange Afhandlinger om Hauch og Sorø, der i Aarenes Løb var offentliggjort i „Soraner-Bladet“ af Otto Borchsenius, Dr. F. Ohrt, Dr. Kjeld Galster og Lektor Poul Schjærff, følte Olrik sig straks foranlediget til at belære Litteraturprofessoren om hans Fejltagelse. I en Artikel om Hauch som Sorø-Digter gjorde Olrik opmærksom paa, at ikke engang Hauchs af alle Soranere saa højt elskede Digt „Jeg ved et Sted, som jeg har elsket længe“, maaske den smukkeste og dybest følte Kærlighedserklæring til Sorø, vor Digtning ejer, er hans eneste af Sorø bestemte Digt. Olrik kalder her med Rette Hauchs ovennævnte „Afskedssang til Akademisterne i Sorø“, der blev skrevet i 1838, for hans egentlige digteriske Monument, det, der mere end noget andet holder hans Minde i Live, og som for enhver Soraner er uadskilleligt forbundet med den bevægede Stund, da han forlader det Sted, han — som Hauch siger — sikkert aldrig vil glemme.

Blandt de Soranere, der i særlig Grad fangede Olikriks Interesse, var Digteren Carl Bagger. Hvad Olrik har oplyst om Baggers Sorø-Liv er af væsentlig Betydning for Forstaaelse af Digterens Væsen og senere Skæbne. Med den smukt udstyrede Bog, „Carl Baggers Basnæs-Digte“ (1920), havde Olrik fundet det Felt, hvor han skulde komme til at yde sit bedste, den personalhistoriske Litteraturforskning, der ganske anderledes end Æstetik og Litteraturpsykologi holder sig til Jor-

den ved at opspore alt, hvad der faktisk kan belyse Digterens Liv og Oplevelser og dermed den Virkelighed, der ligger til Grund for den digteriske Virksomhed.

Da Olrik fra Midten af Tyverne slog ind paa H. C. Andersen-Forskningen, hvor han snart blev en af de førende, blev hans Navn kendt i videre Kredse. Jeg tager næppe fejl, naar jeg mener, det var Sorø, Ingemann og Carl Bagger, der førte Olrik ind paa Studiet af H. C. Andersen. „Baade Carl Bagger og H. C. Andersen“, skriver han et Sted, „skal forklares ved Hjælp af Stof i Rigs- og Landsarkiverne, — og her er Brug for en rask Mand“, føjer han til, men han behøver ikke at efterlyse en saadan rask Mand.

I en Artikel i Anledning af Carl Baggers 125 Aars Fødselsdag foretog Olrik en Sammenstilling af de to Digtere, som en Dag ca. 1825 som digterisk anlagte Latinskoleelever mødtes i Akademihaven i Sorø, og hvis Livsveje siden af og til kom til at løbe hinanden saa nær, men sluttelig kom til at bytte Gaarde. I „Soraner-Bladet“ har Olrik flere Gange skrevet om H. C. Andersen og Sorø, første Gang saa tidligt som i 1925. Han omtaler, hvorledes Andersen fik Indpas i Sorø og dér vandt forstaaende Venner som Ingemann, Hauch og Chr. Wilster, hvorledes han baade her og der har sat Sorø ind i sin Digtning, og at Forklaringen paa, at Forbilledet til Vilh. Petersens Tegninger til Eventyrene synes at maatte ligge i den Sø- og Skovnatur, „der forekommer os Soranere saa hjemlig“, er den, at Vilh. Petersen ikke blot var af soransk Slægt, idet Familien i to Led har været Kunstlærere ved Akademiet, men at hans Tegninger for en stor Del netop er udført under et Ophold i Sorø. — Selv om vi Soranere, siger Olrik et Sted, ikke kan tælle H. C. Andersen blandt vore egne, har vi dog „mere end andre Lov til at regne med ham som den, der med os har delt Følelserne for det Sted, vi er saa nøje knyttede til, og for dette Steds bedste Navn i en af dets berømteste Perioder.“ Nej, Olrik var næppe blevet H. C. Andersen-Forsker, havde han ikke været Soraner og som saadan var begyndt med den til Sorø knyttede litterære Personalhistorie.

En væsentlig Del af sine Andersenstudier har Olrik samlet i Bogen, „Hans Christian Andersen“, der udkom 1945, og som for alle Tider vil indtage en central Stilling i Forskningen om og Forstaaelsen af vor største Digter. Hvad Olrik har præsteret af dybtgaaende Undersøgelser om H. C. Andersens Slægt, hans Liv og Digtning, vidner ikke blot om Olriks Evner som Forsker, men ogsaa om hans store Kærlighed til og Beundring for H. C. Andersen som Menneske og Digter. Hans egenartede Psyke og eventyrlige Livsskæbne er her belyst paa saa nært Hold, som det overhovedet lader sig gøre for en Eftertid, og H. C. Andersen har afgjort selv vundet derved.

Som den uegennyttige Forsker, Olrik er, øser han villigt ud af sin Viden til andre og skyer ingen Anstrengelse for at yde sin Hjælp — og det endog af egen Tilskyndelse.

H. G. Olrik vil saa lidt som H. C. Andersen kimse ad den Anerkendelse, han har opnaaet, og maaske ogsaa føle den Hyldest, han faar paa sin 70 Aars Dag, som „det dejligste Eventyr“; men der er vist ikke Tvivl om, at den Anerkendelse, der vilde glæde ham mest, vilde være Fjernelsen af Stenen med „den løgnagtige Indskrift“ i Muren paa H. C. Andersens „Fødested“; thi selv om Olrik har erklæret, at det bør ske for H. C. Andersens Skyld og til hans Ære og ikke for den

historiske Forsknings Skyld, da den nok skal klare sig i det lange Løb, vilde det dog være et ydre Tegn paa, at Olrik ikke har forsket og skrevet forgæves, og større Anerkendelse kan en Forfatter hverken vente eller forlange. *Olaf Carlsen.*

III

„Den lystige Svend“, der gik bort . . .

En af H. G. Olriks bedste Venner, Forfatteren, Direktør Louis E. Grandjean, har paa Redaktionens Opfordring sendt nedenstaaende Karakteristik.

„Den lystige svend“, der gik bort . . .

I min boghylde med sorana står fra mine drengeår „Sange for Klubben „Balder“, Sorø Akademi“ og på dens side 37 finder jeg visen „Ved Soldene“ (i Soransk Samfunds sangbog omdøbt til gymnasiastvise), som slutter med de bekendte strofer:

Tidsnok kan det hælde,
at vi får for meget av vrøvl og av kiv;
en blir sjover — to ministere,
de fleste sikkert kun — filistere,
men endnu er vi jo unge, vi kan synge, vi kan le,
og heldigvis ej vores fremtidsskæbne se!
Derfor: op at leve med,
væk med vrøvl og kedsomhed,
der skal altid være liv og lyst, hvor vi er med!

Hvem var det dog, som begik denne vise, som vi alle har haft på læberne i vore Sorøår? Se engang Soraner-Bladets 1ste årgang side 46, hvor H. G. Olrik skrev: Min egen værste bedrift — mea maxima culpa — i klubben „Balder“ synes at have været den, at jeg en aften til et sold kom for skade at skrive en stump vise til en letsindig melodi („Vi lystige svende“!), der senere, Gud ved hvorfor det skulle ske! blev slagsang, først for en lille begrænset kres, der havde sit tilhold hos vor kammerat Frederik Kalkau på den herlige, gæstfri Alstedgaard, og derefter for en snes hold av glade, livslystne gymnasiaster, der ikke selv kunne hitte på noget bedre — indtil baggrunden og hele miljøet for denne dumme vise omsider var i den grad omskiftet, forvansket, glemt, at den, hvad ingen bedre end jeg selv kan se, nu må virke ganske parodisk på en moderne ungdom. Men ak, jeg var 18 år, da jeg begik den, og den gang vidste vi ikke bedre!“ Sådan betegnede Olrik selv denne vise, som han skrev i 1894, altså for 55 år siden, og som hvor mange gange ikke er blevet sunget ved overskæringerne, hvor alle kunne samtlige visens vers udenad!

Selv blev Olrik hverken sjover eller minister sålidt som filister, han forblev det han var: en munter enspænder, der av og til blev trist. Særlig lykkelig var han såvist ikke dannede i Sorø omgivet av „bøllekraft og sportidioti“ som han engang udtrykte det, men hans kærlighed til stedet var formidabel og det lader sig vanskeligt udtrykke, hvad han kom til at betyde for Soransk Samfund i mange årtier, først som sekretær senere som redaktør av Soraner-Bladet. Han var i mange år det samlende midtpunkt. Glemt var onde minder fra drengeårene således som han så smukt digtede til en soranertur i 1915:

„Alt hvad der her var slet og slemt

er tilgiet eller ganske glemt;
til gengæld har alt godt vi gemt
i hjærtets trofaste erindring.“

Sin taknemmelighed mod Sorø havde han jo givet så varmt udtryk for i sangen: „Du hvide slot dernede bag kirkens linderad“, som han skrev i 1911.

Men ingen opgående stjerne synes at undgå verdensrummets modstand, måske har den soranske verden til tider været en kende snæversynet. Jeg skal ikke granske årsag og virkning, men nøjes med at fastslå, at der kom år, hvor redaktøren af Soraner-Bladet kom ud for hård kritik. Det er sandt, at Olrik noget vel diktatorisk udøvede sin redaktørmagt som gik han endnu i VI klasse og skulle holde justits i småklasserne. Personlig kunne jeg stort set ikke fatte, at der skete nogen skade derved; Olrik gav bladet sit ansigt, lad det have været lidt flabet av og til (*det blev altid læst*), det var dog lædigt, fyldt med Sorana av historisk og personhistorisk værdi. Olrik ville ikke have et gymnasiastblad med alskens pjat men et blad for voxne — og derfor var det jo pudsigt, at netop det gaminagtige løb av med ham selv.

Olrik var prototypen på den gamle soraner, der står stiv æresvagt over stedet, som det nu engang står for dem i deres pietetsfulde kærlighedsillusion, og gud nåde den rektor eller akademiarkitekt eller -gartner, der foretager ændringer, laver om på det gamle, det hævdvundne, flytter en skorsten på Molbechs hus, fælder et ærværdigt træ (det gamle træ, oh lad det stå!), det opfattes som en forbrydelse mod stedets hellighed og æresvagten viser sig som grumme, stålhårde tyranner, som ikke tilgiver! Og alt dette av lutter kærlighed.

Årene gik og „den lystige svend“ fik for meget av vrøvl og av kiv, som det hed i stroferne fra 94. Det har vi andre jo også fået. Men hos Olrik, der var blevet nærttagende, kneb det med sangens motto: op at leve med. Han trak sig mere og mere tilbage og fra sine stille arbejdsstuer udsendte han de små lidt bidske hjertesuk snart om at skolen ikke mere måtte pynte sig med Akademititlen, snart om teksten på den slesvigske sten, og da Sorø-roernes navn gik over hele verden som „Soranerne“ følte han betegnelsen frataget „de gamle soranere“. Ak, det var altsammen av kærlighed og pietetsfølelse, men hvor mange forstod det?

Udenfor Soransk Samfund sås Olrik og jeg fortsat gennem årene, vi havde knyttet et sandt venskabs bånd, og aldrig kom jeg nogensinde forgæves til ham om en hjælp eller hånds-rækning til en eller anden kommentar. Det var fantastisk, hvad han vidste eller i en fart kunne få at vide, som hine polyhistorer, den forrige generation var rig på. Og ind imellem snakkede vi Sorø og så kom erindringens glimt i øjnene, det let bitre var som blæst væk og kæden av „kan Du huske“ repliker blev lang under gensidig spøg og latter. Jo, den „lystige svend“ var der stadig bag en ydre skal, der utvivlsomt var følgen av et vaklende helbred. „Jeg er ikke estimeret mere“ kunne han sige, „men de synger sågu mine sange!“ Det vil soranerne nok blive ved med i adskillige år. Og de vil såmænd også huske Olikriks store indsats i Soransk Samfunds historie. Var han enspænder, han var dog kammeraten i eet og alt.

Han fik måske ikke al den tak, han skulle *ha hat* (som han altid sagde), men ikke sandt vi vil huske ham på godt og ondt som en ærkesoraner!

Louis E. Grandjean.

Lektor C. J. LUND

* 25. Marts 1886 — † 19. oktober 1949.

Lektor *Carl Johan Lund* døde den 19. oktober efter ca. et halvt Aars svær Sygdom. Han var Søn af Stiftskantor i Vallø Adolf Johannes Lund og Hustru Augusta, f. Rosenstand. 1897 kom han paa Sorø, blev 1904 Student og 1911 cand. mag. i Historie, Dansk og Tysk. Fra 1911 til 1915 var han Lærer ved Th. Langs Skole i Silkeborg, derefter Adjunkt ved Aarhus Katedralskole. 1924 kom Lund som Lektor til Aurehøj Gymnasium; han var her i 25 Aar en meget respekteret og meget afholdt, ja elsket Lærer. En af hans gamle Elever udtaler om ham: „Lidt frygtindgydende kunde han være, men han var elsket som faa . . . Da vi havde forladt Skolen, vedkendte vi os i Glimt, at han havde formet ikke blot vort Sprog, men ogsaa lidt af os selv.“ Rektor, Frøken Dickmeiss ved Aurehøj Gymnasium fremhæver Lektor Lunds fine personlige Kultur og store faglige Viden; han var krævede over for sine Elever, men endnu mere over for sig selv, inciterende og levende i Timerne, lun, vittig og yderst menneskelig. — Ovennævnte Vidnesbyrd viser, at vor Soranerkammerat har formaaet, trods den indenfor Skoleverdenen herskende nivellerende og personlighedsudslettende Tendens, at hævde sig som en Ener, og Eneren har i Skolens Verden altid sin Mission. Lektor Lund efterlader sig Hustru, Laura Margrethe Schlesch, som han ægtede 1912.

P. Sch.

Lektor C. J. Lund til minde.

Støbt til lysets blanke stage
var dit ranke lys.
Og fra brynets sorte tande
lyste blikkets dyb.

Skønt og stille bredtes lyset
mod de andres sjæl,
og den skygge, lyset skabte,
ramte kun dig selv.

Thi som alle stille kærter
bar du livets lys
som en hellig ild, der
brændte
for de andres skyld.

Og som alle stærke kærter
var du mer end form.

Du var kølig uden kulde,
hærdet, ikke hård.

Og som alle stolte kærter
var du lige rank
til den sidste stund, da
flammen
sluktes tung og tavs.

Og som lyset i sit indre
var din sjæl af voks,
thi dit stive ydre skabtes
af det bløde stof.

Stille, stærke, stolte kærte,
skønne skyggespil,
tak for skøret fra dit hjærte,
hvor dit lys blev til.

Alex Garff.

(Gymnasieskolen, 32. Aarg. Nr. 20, 11. November 1949).

LEGATER

Overlærer Sibberns Legat for en Soraner.

Ansøgning om dette Legat (stort 64,67 Kr.) indsendes inden Udgangen af December til undertegnede. Den stiles til Skoleraadet og maa indeholde de ved

Ansøgning om Universitetslegater almindelige Oplysninger. Ansøgeren skal for at komme i Betragtning have gaaet mindst 3 Aar i Sorø Akademis Skole, have bestaaet en afsluttende Eksamen ved Skolen og fortsætte sine Studier under trange Kaar.

P. H. Bohn.

Valdemar Petersens Legat.

Fhv. handelsskoleejer og -forstander *Valdemar Petersens legat* for unge mennesker, der er udgaaede fra Sorø Akademis Skole med realeksamen.

Nogle portioner af ovennævnte legat er ledige. Ansøgninger stilet til Soransk Samfund sendes til prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, København V, inden 15. januar 1950. Fortrinsret har sådanne ansøgere, der er sønner af borgere i Sorø by eller landdistrikt, og sådanne, der agter at gå handelsvejen.

Bestyrelsen.

De 200 raske gamle Soraneres Stipendium.

Ansøgninger om dette stipendium, der fortrinsvis kan søges af studenter dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1948 og 1949, skal indgives på særlige skemaer, som udleveres ved henvendelse til stipendiebestyrelsen, adr. direktør *A. Ch. Louw*, Bredgade 41, stuen t.h., København K, hvortil ansøgningerne også vil være at indsende inden den 15. februar 1950.

Efter at ingeniør *Torben Madsen*, som følge af sin udnævnelse til kommuneingeniør i Struer, har måttet fratræde sit virke som medlem og sekretær i bestyrelsen for *De 200 raske gamle Soraneres Stipendium*, har bestyrelsen enstemmigt suppleret sig med landsretssagfører *Jonas Bruun*.

Stipendiebestyrelsen består herefter af rektor *P. H. Bohn*, landsretssagfører *Jonas Bruun*, sekretær; direktør *A. Ch. Louw*, formand, og fabrikant *K. Michaelsen*, kasserer.

Man kan stadig rejse sig et varigt soraner-minde ved at indtræde som konsolidant blandt de 200 raske gamle soranere. Det sker ved een gang for alle at indbetale 250 kroner til stipendiet. Renteafkastningen (10 kr. årlig) kommer vore fattige skolekammerater til gode.

Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte.

Det af en gammel trofast soraner indstiftede soranerlegat »Støttefondet for gamle soraneres efterladte« er ledigt.

Det uddeles til trængende efterladte efter tidligere elever i Sorø Akademis Skole — fortrinsvis enker med umyndige børn — og uddelingen sker i foråret 1950.

Skemaer til ansøgninger om at komme i betragtning kan rekvireres hos prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, »Dagmarhus«, 4. sal, København V.

Ansøgninger skal indsendes inden 15. februar 1950.

Indenfor Klosterporten.

Oktober er præget af *Fodboldkampene*: Kostskolernes Pokalturnering om det store Margretebæger. Den 9. Oktober spillede Kvarffinalen paa Grønne Plads med Haslev; den ret velspillede Kamp endte med Sejr til Sorø paa 2—0. Semifinalen spillede Søndag den 30. Oktober mod Rungsted, ogsaa paa Grønne Plads. Denne Kamp var endnu mere spændende end den foregaaende, da vi jo har Lejlighed til at prøve Kræfter med Rungsted ogsaa om Foraaret i en lille privat Pokalkamp. Tonen mellem Spillerne var baade før, under og efter Kampen mere hjertelig end sædvanlig af samme Aarsag. Vort Hold vandt — velfortjent — 4—2. Til Foraaret gælder det om at klare Finalen mod Birkerød.

Den 29.—30. Oktober holdt ogsaa *Asser Riigs Trop Buffaloløb*; en haard Konkurrence, der strakte sig over det meste af Lørdag Nat, og som gjaldt Retten til at sætte en Læderlap paa Nakken af den store Totempæl, der staar ved Siden af Pejsten ude i Tropshytten i Bromme. Egerpatruljen vandt; Nr. 2 blev Hjortepatruljen. Løbets Længde var ca. 18 km gennem Skove, over Marker og Aaer med mange dramatiske Oplevelser efter en raa Kortskitse og Okkerspor. Opgaven gik ud paa at eftersøge en Ekspedition, der var forsvundet i Sydamerikas Urskove. Den vindende Patrulje brugte 5½ Time, den sidste Patrulje var 8½ Time om at gennemføre. Troppen har nu seks Patruljer og en Skovmandspatrulje. Mange taknemmelige Tanker gaar til gamle Soranere, der hjalp til med at bygge Hytten i Bromme op igen.

Søndag den 6. November holdtes den aarligt tilbagevendende Øvelse mellem Akademiets Terrænsporthold og Herlufsholms. *Operation Susaa*: „Fjendtlige Styrker er gaaet i Land mellem Skelskør og Næstved og trænger frem i fire Kiler mod Korsør, Slagelse, Ringsted og Næstved. Det er de to Korps Opgave at sprænge Broerne over Susaaen i Samarbejde med Hjemmeværnet.“ Øvelsen, der i Aar var tilrettelagt af Sorø, foregik i Terrænet omkring Gunderslevholm. Bruno Grausen III m havde, bistaaet af Torben Rosendal Petersen, III m, gjort hele Forarbejdet, og alt klappede fuldkomment.

Øvelsen omfattede Afstandsbedømmelse, Maaludpegning, Haandgranatkast efter Dukker i Legemsstørrelse, Angreb under Beskydning, Gennemsgøning af Terræn efter Sprængstof og Sprængning af Broer.

2 Herlovianergrupper blev diskvalificeret, fordi de kørte med Rutebil! Resultatet blev, at Sorøgrupperne i Gennemsnit fik 49,5 Points og Herlovianergrupperne 39,25, og hermed var det formsædelige Nederlag sidste Aar hævnnet!

Af andre Begivenheder kan nævnes, at Skolen den 28. Oktober har haft *Besøg af „Læsøbageren“*, der i 1½ Time underholdt en fuld Festsal med de mest usandsynlige Historier fra sin Optræden som „Wienerbrødsapostel“ i Europa og Amerika. — Og saa har vi faaet en Tegnelærer: *Knud Raaschou-Nielsen* (S.33); men det omtales vel andetsteds i Bladet. Stort Interview i „Sorø Amtstidende“.

MINDESTENEN FOR REKTOR RAASCHOU- NIELSEN

I Absaløns skønne gamle Kirke i Sorø afholdtes Søndag den 13. November ved Tolvtiden forud for Afsløringen af Mindestenen for Rektor Raaschou-Nielsen en smuk Højtidelighed. I den næsten fyldte Kirke saas foruden *Repræsentanter for den afdøde Rektors Slægt Indsamlingskomitéens Medlemmer*, Rektor *Bohn* og Akademiets Lærere, talrige gamle Soranere og Folk fra Byen og Egnen.

Mindefesten indledtes med „Den signede Dag med Fryd vi ser“, hvorefter Direktør *A. Ch. Louw* fra Kirkens Midterskib udtalte:

Rektor *Henrik Raaschou-Nielsen* afgik ved Døden den 23. Marts ifjor, 77 Aar gammel.

Han var sidste Gang — som saa ofte før — sammen med gamle Soranere her i Kirken ved Konfirmationshøjtideligheden Palmesøndag 2 Dage før hans Død. Lidet anede vi, at det var sidste Gang, vi saa hans høje, stoute Skikkelse.

I over 30 Aar var han vor gamle Skoles milde og gode Leder. Hans pludselige Død vakte derfor Sorg og Vemod i mangen gammel Soraners Sind — ikke mindst blandt dem, der havde været Elever i hans Rektortid.

Den Taknemlighed alle gamle Soranere skyldte ham, blev da udløst i Ønsket om at sætte et *Minde paa hans Grav* her i Sorø.

En Komité af gamle Soranere, bestaaende af Professor *Vilh. Andersen*, Direktør *R. E. Brincker*, Landsretssagfører *Jonas Brøn*, Sparekassedirektør *Herluf Krog-Meyer* og mig selv, blev formeret, og vor Henvendelse til vore Soraner-Kammerater og andre tilvejebragte hurtigt en betydelig Sum, saaledes, at vi blev i Stand til at rejse et værdigt Minde

for vor gamle Rektor. Ved Udformningen af dette havde Komitéen uvurderlig Hjælp og Støtte fra Akademiarkitekt *Algot Laurrup-Larsen* og Maleren *Siegfred Neuhaus*. Vi takker dem begge for deres udmærkede Indsats i denne Sag.

Naar Mindestenen først er blevet færdig *nu*, skyldes det, at det var vanskeligt at finde en saa stor *Opdal-Sten*, som skulde anvendes her — en Sten der paa Grund af sin Holdbarhed vil kunne staa til sene Tider.

Vi var nu kommet saa langt hen paa Aaret, at Hensynet til Henrik Raaschou-Nielsens nærmeste og hans gamle Venner medførte Overvejelser inden for Monument-Komitéen om at henlægge den første Del af Højtideligheden i Dag til Sorø gamle, smukke Klosterkirke, som staa alle gamle Soraneres Hjerte nær. Vi takker hjerteligt Pastor *Alsinger* for hans redbonne Tilladelse hertil, og vor Tak omfatter ogsaa Kirkens Organist *Henrik Schiøtz*. — En Tak ogsaa til Akademigartner, Lektor *G. E. Georgsen* for hans velvillige Medvirken ved Arrangementet her udenfor paa Kirkegaarden.

I Dag vil den smukke Sten, som bærer vor gamle Rektors Navn, hans Fødsels- og Dødsdag samt Indskriften: „*Gamle Soranere rejste deres Rektor dette Minde 1949*“, blive afsløret ude paa hans Grav.

Men de gamle Soraneres og Vennernes Rundhaandethed var saa stor, at der blev Midler til ogsaa fremover at *vedligeholde* det rejste Minde og vor gamle Rektors Grav. Og som en mere levende Mindelse om ham og hans Virke vil hvert Aar paa Dagen for hans Fødsel den 16. Januar og paa hans Dødsdag den 23. Marts hans Grav blive smykket med *friske Blomster*. Sorø Akademi har beredvilligt paataget sig for Komitéen hvert

Aar at henlægge disse Blomster, og vor Tak gaar da ogsaa til Rektor *Bohn* og Kurator *Korsgaard* og Kontorchef ved Universitetskvæsturen *Niels Henrik Andersen*.

Og ét endnu: Indsamlingen skabte ogsaa Midler til at danne *Grundlag* for endnu et levende Minde om Rektor *Henrik Raaschou-Nielsen*, nemlig et Mindelegat, som skal bære hans Navn og samtidig ved sin Afkastning yde Hjælp til en fattig Soraner-Elev. — Ham vi ved stod Rektors Hjerte nær. Vi haaber, at dette Legat snart kan realiseres.

I det gamle *Havamål* hedder det:

*Fæ dør Frænde dør
men aldrig dør
Eftermælet —
hvor det er vel vundet —*

Vi har ment paa gamle Soraneres Vegne ved de ovennævnte Foranstaltninger at værne fremover gennem Tiderne om dette *vel vundne Eftermæle* for vor kære gamle Skoles Rektor magnificus.

Professor Vilhelm Andersen taler,

Herefter holdt den 85-aarige Professor følgende smukke og personlige Mindetale over sin Ven:

Foruden Sorø Akademis Skole og de Aargange af den, der har været Rektor Raaschou-Nielsens Disciple, er der endnu en soransk Gruppe, der i Dag vil være med i hans Minde: Det er hans Kammerater. Af dem er jeg en af de længstlevende.

Vi er rundt regnet af samme Aargang, men vi har ikke sidet paa Bænk sammen. Han kom ind, da jeg gik ud. Ogsaa ved Universitetet holdt jeg de seks Aars Forspring og gik ud af Auditoriet, da han kom ind i det. Kammerater blev vi først hernede, men da lige med det samme. Jeg husker det. Den genopførte Brønd i Fratergaarden skulde indvies, og jeg skulde efter hans Ønske paa gamle Soraneres Vegne, hvis Værk den var baade i Penge og i Kunst og Haandværk, sige nogle Ord, der ikke maatte være alt for højtidelige. Det endte med, at vi drak hinanden til i et Bæger Vand fra det endnu levende Væld. Det var vor Brorskaal, ingen af os kunde nogensinde tænke os at sige andet end Du til hinanden.

— Der er endnu som paa Klostræts Tid en *Fraternitas Sorana*, et Broderskab i Sorø eller fra Sorø. For vi er spredt over hele Landet, ja i mange Lande. Selvom vi kun sjælden ser hinanden, „kan“ vi hinanden. Vort Maal røber os, og vi kender hinanden paa Øjnene, ja, fra Ryggen. Hvor vi saa er født eller kommet hen, har vi noget til fælles. Vi er Soranere til Hobe og helt igennem.

En saadan Soraner var *Henrik Raaschou-Nielsen*. Før han som Lærer kom til Sorø, hvor han altsaa havde gaaet i Skole, havde han i 15 Aar været Adjunkt paa Herlufsholm, men vendte saa efter Forgængeren *B. Hoffs* Ønske tilbage til Sorø som Rektor, hvad han var i 30 Aar — det længste Rektorat ved Sorø Akademis Skole. I begge Stillinger havde han det Fortrin, at han kunde se paa Kostskolens Kaar baade med Lærrens og Disciplens Øjne, og ved at sammenligne Livet i de to historiske Skoler, der hver var præget af sin Tradition, kunde han frigøre sig fra den stedlige Indskrænkings Vaner. Ogsaa Herlovianerne var „Soranere“ paa deres Maade: en Orden med sine egne Love, for hvad der var Ære og Ret for Drengene, der skulde blive Mænd. Han var fri for al soransk

eller herloviansk Vigtighed og saa i de to Skolers Særstilling ikke en Forret, men en Pligt og Opgave. Han kendte og ærede Akademiets Historie som en Del af den danske Kulturs Historie, men han skilte den ikke med den. Ligesom vor fælles gode Lærer *Hoff*, kunde han ikke taale Fraser. Han fandt paa sin sindige Maade en Mellemvej mellem *Hoffs* Iver imod Udtrykket Sorø Akademi som en blot Navneværdi og saa den naturlige Trang til at fastholde ogsaa Akademiet som et Led i Skolens Udvikling. Han kaldte den Sorø Akademis Skole.

Denne Sindighed var Aanden i hans Skoleledelse og Aanden i ham selv. Drengene kendte den i hans Skikkelse, helt ud i hans Maade at gaa paa, hvorefter de gav ham hans Øge eller Kælenavn. De har ogsaa mærket den i hans Maade at tale paa. Under en Irettesættelse var han aldrig opfarende, kun indtrængende. De kunde, naar Tingene gik som de skulde, se den i hans Blik, de rolige Øjne, det langsomme Smil. Ogsaa for dem, der har svage Erindringsbilleder af det Ydre, staar den hele Skikkelse i en levende Sammenhæng, som en Mand, man kunde stole paa. Han var tilforladelig.

Hvor meget hans egne Drengene saa af en Far i ham, vil nu maaske en af dem, der har staaet ham nærmest, vidne om. Jeg kunde tænke mig, at de ældste blandt dem saa paa ham som en ældre Bror. Mænd, der har haft den Lykke, at de har haft en ældre Bror, som de ret havde Respekt for, husker, at hvor Fars Myndighed ikke slog til, kunde Store Bror hjælpe. Ikke ved den Dressur, hvormed i de gamle Kostskoler de ældre Drengene herskede eller, som det hed i Sorø, „drøjede sig“ over de smaa, men ved den Modenhed hos en ligesindet, at han kender Forskel paa en Gavtyvestreg og et Skarnsstykke. Den store Bror begyndte maaske at være Helt over for den lille, men blev til sidst hans Kammerat — trods mit Aldersforspring har jeg i Grunden altid set en saadan Storebror i *Henrik Raaschou-Nielsen*.

Denne ærlige Mand æres i Dag af Kammerater af alle Aargange med at vi sætter et Minde paa hans Grav. Til denne Højtid har den gamle Kirke med *Absalons*, *Holbergs* og *Ingemanns* Grave aabnet sine Døre. Ikke for en fremmed. Han havde i 30 Aar været dens Nabo, ogsaa i Aanden. Han var Søn af en af de lærde Præster, Provst paa Langeland og Doktor i Filosofi, og skyldte ham, har han sagt i sine Sorømindre, endnu mere end sin sokratiske Vejleder *Hoff*. Ligesom *Hoff* var man fortrolig med en af den nyere Tids ypperste Teologer, Sognepræsten i Sorø og Doktor i Teologi, *F. C. Krarup*. Ogsaa for ham tror jeg, at det som for mange gamle Sorødrengene var en Højtid i Skoleaaret, naar *Ingemanns* Konfirmationskantate blev sunget herinde, og jeg ved, at Grundtvigs Fornyelse af den gamle nordiske Dagviser fra Klostræts Tid, der aabnede denne Højtid, var sunget ud af hans Hjerte.

Den gamle, 85-aarige Professor talte klart og tydeligt, saa intet gik tabt, skønt Kirkens Lydforhold er vanskeligt.

En gammel Husfælle takker.

Efter Professorens Tale havde Landsretssagfører *Jonas Bruun* Ordet for at mindes Rektor Raaschou-Nielsen fra den Tid, han boede hos Rektor under sin Skoletid. Han mindede om, at det var naturligt, at Mindefesten for Raaschou-Nielsen blev holdt i Kirken, da der var en inderlig Forbindelse mellem Kirken og ham. Grundtrækkene i hans Liv var det, der

havde med Kirken at gøre. Som den rolige og besindige Natur, R.-N. var, var han hange for at bruge alt for store Ord. Derfor var det ogsaa i Overensstemmelse med hele hans Væsen, at Mindestenen paa hans Grav havde faaet den jævne og stilfærdige Form, som Tilfældet var, og derfor var det rigtige Udtryk for gamle Elevers Tak.

Rektor Bohn

var sidste Taler i Kirken. — Nu havde de gamle Kammerater og gamle Elever paa den smukkeste Maade tolket deres Tak mod Rektor Raaschou-Nielsen. Men Komitéen for Rejsningen af Mindestenen og for Afholdelsen af Mindefesten havde ogsaa ønsket, at Rektor skulde sige et Par Ord ved denne Lejlighed, hvad han meget gerne vilde, ogsaa fordi han gennem mange Aar havde været Rektor Raaschous Medarbejder.

— Naar jeg mindes vor gamle Rektor, er der 2 Ting, jeg først og fremmest maa fremdrage: Den Samlethed og Sluttedhed, der prægede ham. Han spredte sig ikke over mange Felter. Han havde mange Interesser og hans Evner var mangesidige, men Skolen var hans ét og alt. Han kom til som Rektor at opleve Fornylse af vort Skolevæsen; men skønt han havde sin Rod i den klassiske Skole, saa var han dog helt og fuldt med i Fornyelsen. For ham var Optragelsen til Sandhed og Retsind det vigtigste ved Siden af, at han paa ingen Maade agtede Kundskaber ringe. Jeg mindes en Udtalelse af ham forud for en Juleferie, hvor han sagde til Eleverne: Jeg ønsker jer Glæde af jeres Ferie; men jeg ønsker ogsaa, at de, I skal være sammen med i Juleferien, maa faa Glæde af jer! Ved Siden af den Ro og Tryghed, der prægede ham, saa var der ogsaa det ved ham, at han vilde alle vel. Og saa havde han sit faste Staaested i Guds Menighed, hvad han aflagde Vidnesbyrd om ved mange Lejligheder, f. Eks. med disse Salmelinier:

„Jeg ved, paa hvem jeg bygger,
jeg ved, hvad fast bestaar,
naar denne Verdens Skygger
som Røg og Støv forgaar“.

Fra den gamle Skole og gamle Medarbejdere en varm Tak.

Efter at Pastor *Alsinger* fra Alteret havde lyst Velsignelsen, sang man „Han, som har hjulpet hidindtil“, og Forsamlingen gik ud paa Kirkegaarden og slog Kreds om Graven.

Rektor Raaschou-Nielsens Dattersøn, Gymnasiast *Aage Pedersen*, Søn af Lektor Markus Pedersen, fjernede Dækket fra Stenen, mens alle blottede Hovedet.

Paa den sorte Granitsten, hentet fra Norge, læses der:

REKTOR

FOR

SORØ AKADEMIS SKOLE

1911—1941.

HENRIK RAASCHOU-NIELSEN

* 16. 1. 1871 † 23. 3. 1948.

Gamle Soranere rejste deres Rektor dette Minde 1949.

Tak.

Læge *Herluf Raaschou-Nielsen*, København, rettede derefter paa sin Mors, Søskenes og egne Vegne en Tak til Kunstmaler *Neuhaus*, Akademigartner *Georgsen*, Kurator, til alle gamle Soranere, Komitéen, *Jonas Bruun* og særlig til Prof. *Vilh. Andersen*.

Dermed sluttede Højtideligheden, der varede 5 Kvarter. Paa Graven blev der straks henlagt Buketter og Kranse med signerede Baand fra Sorø Kunstmuseum, Soransk Samfund og Komitéen.

TAK

Mine Børn og jeg siger Tak for den saa smukke og store Gave, som gl. Soranere og Sorø Akademi's Lærere gennem Rejsningen af Mindesmærket paa min Mands Grav og ved at stifte et Legat, der skal bære min Mands Navn, har glædet os meget med.

Det blev for os en meget smuk og festlig Højtidelighed, som vil staa som et lyst Minde for os.

For alle de gode Ord, som blev talt, og for den smukke Sten, der helt er blevet som vi ønskede det, siger vi hjertelig Tak.

Nelly Raaschou-Nielsen.

Fodboldkampen i Sorø

søndag den 28. august 1949.

Da *Torben Madsen* jo er ved at underlægge sig den nordlige del af landet og derfor dårligt kan overkomme andet, bad han mig skrive referat af denne glørværdige kamp, og selv om jeg ikke tidligere har givet rollen som sportsreferent, måtte jeg naturligvis parere ordre fra anføreren, hvilket er grunden til, at Soranerbladets læsere denne gang må undvære det sædvanlige handlingsmættede og fodboldintensive referat og nøjes med de betragtninger, som en sølle — omend gennem 12 år trofast — tilskuer kan fremsætte.

For at ingen skal være i tvivl om, hvilke drabelige karle, det var, der denne gang tog kampen op i Sorø, vil jeg med det samme sige, at de „gamle“ eftertrykkeligt viste den undrende verden, at de måske nok er gamle af år — og gymnastikbukser, men absolut hverken i henseende til kampmod eller lyst til at bruge benene! Kort sagt: De gamle vandt med 6—5!!! Og det var virkelig velfortjent, for de spillede guddommeligt! Ja, jeg vil endda gå så vidt som til at sige, at de — på et par enkelte undtagelser nær — ramte bolden så godt som hver eneste gang, de sparkede efter den — og det må nu slet ikke være helt nemt, når der er et helt kobbelt halsende unger om benene på en, bare man kommer i nærheden af den ulykkelige bold, der jo, som vi alle husker, har den irriterende egenskab, at den næsten aldrig er der, hvor ens fod vil have den.

Nå, men jeg foregriber begivenhedernes gang. Hidkaldt enten af førerens skriftlige ordre på åbent brevkort eller af bevidstheden om, at denne gudernes kamp hvert år finder sted den sidste søndag i august, kom den sædvanlige skare — nogle under kvindelig bevogtning — til Sorø om morgenen og blev budt velkommen i Fratergården af rektor *Bohn*, lektor *Christensen* og adjunkt *Stevns Hansen*. Rektor inviterede med vanlig gæstfrihed alle — uden køns anseelse — til det lækre morgenbord i spisesalen, og her kastede man sig med sund appetit over fadene, der snart var gabende tomme, alt imens snakken gik livligt om løst og fast.

I de to timer, der måtte hengå, inden vi påny kunne gøre

Soransk Samfunds Rusfest den 12. Oktober 1949.

Paa Talerstolen: Skovrider Poul Lorenzen. 1. Række fra venstre til højre: Formanden, Generalmajor C. Jacobsen, Civilingeniør Emil Holm, Rektor P. H. Bohn. — 3. Række: Oberst C. Trampe, Professor Johs. Brøndsted, Direktør V. Thorlacius-Ussing. — Ved Væggen til venstre: Næstformanden, Prokurist Svend Clausen, Lærer Erik Bang, stud. jur. Jørgen Jørgensen, Direktør R. E. Brincker.

os håb om at få lejlighed til at fylde vore maver, hengav enhver sig til sin lyst, der for de flestes vedkommende bestod i at trisse rundt og se på „de gamle steder“ — slet ikke af sentimentalitet — nej, nej, men tiden skulle jo gå med noget, ikke? Ja, gamle soranere er et mærkeligt folkefærd! Syv år af vort liv tilbragte vi, indespærrede under den frygteligste tvang, med karakterjageri, eksamensterperi, pligt til at overholde bestemte læsetider og pint og plaget af grusomme og ondskabsfulde lærere, der så det som deres fornemste opgave at snyde os (deraf måske navnet) for livets glæder i al almindelighed — og alligevel! — tja, alligevel kommer vi styrrende med tungen ud af halsen til „jubilæer“ af enhver tænkelig art, til kricketkampe, fodboldkampe osv., osv., når blot der er en akceptabel undskyldning for at komme til Sorø og snuse lidt af atmosfæren i sig igen. Højst besynderligt, og stof til eftertanke for de lærde psykologer!

Nej undskyld! Jeg glemte helt, at forklaringen i dette tilfælde er ganske uangribelig. Vi kom jo udelukkende for at spille fodbold! Og dette er et fodboldreferat og intet andet.

Efter den sædvanlige splendide middag, hvor vi stoppede os til ukendelighed med hakkebøf og vand, og efter en herlig

kop „mokka“ med cigarer i kongesalen, begyndte kampen på „grønne“ ca. kl. 14. De „gamle“s hold, bestående af: Torben Madsen, Hans Jørgensen, E. G. Petersen, Lawsie, Sund, Poul Petersen, Blume, Jørgen Wille, Hans Wille, Morgills og Laurson, samt to „klakører“ (rækkefølgen svarer kun delvis til holdopstillingen), begyndte med at stille op ved den herostratisk berømte „Gims ende“, og så begyndte alle tiders slag! Meget hurtigt efter kampens begyndelse scorede *Poul P.* det første mål i elegant stil og tog dermed ganske pusten fra de unge, således at han noget efter påny fik kuglen listet ind i nettet — 2—0! Jubelen hos de medbragte „klakører“ ville ingen ende tage (hænderne har været ømme siden — derfor det noget forsinkede referat), og da *Blume* i midten af halvlegen placerede vort tredje mål efter en ægte „Blume'sk“ spurt op ad linien, skrælede vi, så rektor og de forsamlede lærere så ikke så lidt syrlige ud. *Torben*, som hidtil havde ført en noget tilbagetrukket tilværelse i sit mål, og kun nogle enkelte gange — mere for øvelsens og anseelsens skyld — havde akrobatiseret med bolden i de mest akavede stillinger (at han kan blive ved!) kom nu på arbejde, idet de unge med fortvivlelsens mod angreb vort mål. Og trods hans akrobatik

lykkedes det dem virkelig i forvirringen at sætte 2 mål ind, så halvlegen endte med 3—2 til de gamle.

I anden halvleg begyndte de formastelige med at forfølge succes'en, idet de først udlignede og derpå bragte saldoen op på 4—3. Men da vågnede atter de afsvækkede gamlinge op til dåd! *Poul Petersen* satte i ret hurtig rækkefølge endnu 2 mål ind, og humøret, der havde været i hastig dalen, steg påny til nandede højder og kulminerede, da *lille Wille* i elegant stil lempede vort sjette mål i kassen. Selv ikke et straffespark i slutningen af halvlegen, foranlediget af en af vore forsvareres noget letsindige omgang med reglerne, formåede at neddæmpe os, selv om det narrede vor årvågne *Torben* og gik i mål.

Da dommeren, adjunkt *Stevns Hansens* fløjte lød, og spillerne efter de traditionelle hurraer, dryppende af sved efter den uvante anstrengelse, vaklede op til de ventende omklædningslokaliteter — fatters gamle varmbadanstalt (salig ihukommelse), var vi alle enige om, at vi havde overværet et virkeligt udslag af den gode sportsånd, som altid skulle være grundlag for en dyst mellem to hold idrætskæmpere. En storartet kamp, fair i enhver henseende og præget af deltagernes glæde ved selve sporten og lyst til at yde deres bedste. At ydelsen for de gamles vedkommende var mest energisk i kampens begyndelse er jo kun så naturligt, når den høje alder og embonpoint'en tages i betragtning.

Jeg skal ikke komme ind på et forsøg på vurdering af den enkeltes indsats, men blot fastslå, at der virkelig blev spillet godt af hele holdet. Jo, for resten, jeg må have lov til at fremhæve en enkelt mand, nemlig *Torben Madsen*, som virkelig spillede den helt store kamp i sit mål. Nu har vi grinet af ham i så mange år, at der her skal lyde en oprigtig anerkendelse. Han er god. Og herligt er det jo også at se vore forskellige andre barmdomshelte jonglere med bolden på grønsværen igen.

Ved den efterfølgende kaffe med boller m. m. blev der holdt de traditionelle taler, som dog i år fik en særlig baggrund, fordi det var vor 25. tur til Sorø — ikke den 25. kamp, idet vi ikke kom til at spille den 29. august 1943 (på den måde har vi også jubilæum næste år). Rektor *Bohn* takkede de gæve kæmper for den gode kamp og rettede navnlig takken til *Torben*, som hele tiden har været den bærende kraft i disse kampe, som efterhånden er blevet en tradition. *Torben* takkede og overrakte den traditionelle bold til skoleholdet, og *Blume* bragte udenfor programmet en tak fra holdet til *Torben* for hans ledelse igennem disse 15 år.

Efter et „fortsat samvær“ på hotel Kong Frederik opløstes selskabet for påny at begive sig til de respektive steder i kongeriget, som den enkelte til daglig fryder ved sin nærværelse, dog først efter at der påny var opnået den traditionelle enighed om i det kommende år at ville træne flittigt til næste års kamp — hvilket heller ikke denne gang vil blive gennemført — heldigvis. For nok kommer vi udelukkende til Sorø den sidste søndag i august for at spille fodbold, men alligevel — — —

Bo.

P. S. Ovenstaaende Referat fremkommer noget forsinket; det skyldes dels Forfatteren, dels Soraner-Bladets overvældende Stofmængde. Det bringes: 1) for retfærdigt at afbalancere Forholdet mellem Fodbold- og Cricketreferater, 2)

for at *Torben Madsen* kan erholde den ham med Rette tilkommende Hæder (han har skrevet de tidligere Referater og kunde naturligvis ikke rose sig selv), 3) som et smukt Vidnesbyrd om traditionstro gamle Soranere. Red.

Gule Ærter — Kegler.

Kegle-Aftenen den 30. November.

At en lille Notits i Novemberbladet ganske manglede for at minde os om den i Oktobernummeret avtertede *Kegle-Aften*, havde sikkert sin store Skyld i, at kun et ringe Antal mødte frem og fik den store Fornøjelse det nu engang er, naar vi gamle Skolekammerater mødes.

De gule Ærter og Pandekager var ypperlige, og da disse var fortæret, gik man til Spillet. Ganske morsomt fandt Kampen Sted mellem 8 (alle med Brilller) og 8 (alle uden Brilller).

Ved et afsluttende Glas Øl uddelte Dir. *Stig Jensen*, der var Aftenens Leder, de mange og morsomme Præmier, ledsaget af gemytlige Bemærkninger.

Den gamle Keglekonge *Poul Hansen* overrakte den nye Majestæt *Orla Rütt* Sølvpokalen, der derefter gaar til *Inger Norries* Smedie for at blive forsynet med en ny Inskription. Det skal bemærkes, at *Poul Hansen* dog fik Lov at medtage Pokalen for at fremvise denne for sin Frue som et Slags *Alibi* for Kegleaftenen sidste Aar. Paa en eller anden mystisk Maade har Pokalen nemlig slet ikke været i den afgaaede Konges Besiddelse i det forløbne Aar. A. M.

En nyttig Haandbog.

Dansk Tidsskrift-Index. Systematisk Fortegnelse over Indholdet af ca. 300 danske og en Del andre nordiske Tidsskrifter, udgivet af Statens Bibliotekstilsyn. 34. Aargang, 1948. I Kommission hos Nyt nordisk Forlag, Arnold Busck. København 1949.

I den gamle middelalderlige Folkebog *Lucidarius* hedder det under Beskrivelsen af Europa: „En Del af Verden er og Danmark; der er og en Sted, heder Hanstedholm“ (Hanstedholm) — et typisk Udtryk for glad Lokalpatriotisme. Gennemblader man ovennævnte fyldige Værk (466 S.), sætter man for Hanstedholm Sorø og søger at vejre, hvorvidt Sorø og Soranerne er repræsenteret. Og det maa siges, at vi staar godt. Mellem de 300 Tidsskrifter træder *Soraner-Bladet* værdigt ind i Rækken; alt Stof af almen Interesse fra Aargang 1948 er katalogiseret, fyldigst den Afdeling, man kan kalde *necrologium Sorensen*, Omtalen af bortgangne Soranere; men ogsaa andre af Bladets Artikler er registreret. Dertil kommer, at gamle Soranere har udfoldet sig rundt om i andre Tidsskrifter; jeg har ved en løselig Optælling fundet mindst 25 Artikler nævnt. Endelig foreligger paa 8 Steder Bidrag af Ikke-Soranere om Sorana; særlig fremhævelsesværdig er her en større Artikel af *Louise van Wijk*: Notitser om *Herman Bang* i „Edda“ samt en Diskussion om Optagelse af *Ingemanns Salmer* i den nye Salmebog. Skriftet er en sand Guldgrube, til uverderlig Nytte for alle, der ønsker at orientere sig inden for vor rige Tidsskriftlitteratur; men man sukker, fordi man ikke har Tid til at læse bare en Brøkdæl af alt det fængslende Stof. P. Sch.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Januar:

1. *Kaj Wedele Petersen* (f. 1890), Lerbækgaarden, pr. Roskilde.
1. *Civilingeniør Gustav Kähler* (f. 1890), Korsør.
2. *Aage Vilh. Colding* (f. 1890), Folehavegaard pr. Hørsholm.
6. *Landmand Knud Bille Hansen* (f. 1875), Adresse ukendt.
21. *Charles Vilh. Theodor Petersen* (f. 1890), Adresse ukendt.
21. *Landsretssagfører Otto Cornelius Hedeberg* (før: Nielsen) (f. 1900), Nykøbing F.
23. *Civildommer Otto Kjørboe* (f. 1880), Viborg.
25. *Proprietær Johan Julius Hannibal Prah* (f. 1900), Fælleseje pr. Saksøbing.

N. B. Den Liste, Soraner-Bladet meddeler, omfatter kun runde eller halvrunde Fødselsdage, fra 50 Aar og opefter. Dette til Underretning for Kammerater, der i god Tro har angivet, naar de fylder f. Eks. 47 eller andre mærkværdige Aar.

Udnævnelser og Beskikkelser:

Helsingør Byraad har antaget hidtilværende Adjunktaspirant ved Helsingør Gymnasium *Gudmund Amdt Ullerup* (S.'39) som Adjunkt ved samme Skole fra 1. December 1949.

Efter Justitsministeriets Indstilling er ved kongelig Resolution af 10. November 1949 Dommerfuldmægtig *Viggo Finn Thomsen Ryhave* (S.'25), Saksøbing, udnævnt til Dommerfuldmægtig af 1. Grad i Domstolens 5. Lønningsklasse fra 1. Januar 1950.

Justitsministeriet har samtidig bestemt, at Dommerfuldmægtig Ryhave fra samme Dato og indtil videre vil have at gøre Tjeneste som Fuldmægtig ved Embedet som Dommer i Esbjerg Købstad m. v.

Efter Justitsministeriets Indstilling er ved kongelig Resolution af 10. November 1949 Civildommer i Retskreds Nr. 78 Viborg Købstad og Fjends-Nørlyng og Middelsom-Sønderlyng Herreder med Undtagelse af Fly, Koberup og Dommerby Sogne *Hardenak Otto Conrad Laub Kjørboe* (S.'98) efter Ansøgning paa Grund af Alder afskediget i Naade og med Pension fra den af ham beklædte Stilling fra 31. Januar 1950.

Undervisningsministeriet har under 16. November 1949 beskikket Docent, Dr. phil. *Chr. Matras* (S.'20) som Medlem af Opgavekommissionen for Mellemskole- og Realeksamen, Pige-skoleeksamen samt almindelig Forberedelseseksamen i Tidrummet indtil 31. Juli 1952.

Under 16. November 1949 er Sektionsingeniør, Cand. polyt. *Carl Johan Beck* (S.'07), R. af D., 3. Banesektion, Roskilde, benaaded med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

I Medfør af § 4, Stk. 1, i Lov af 14. Marts 1934 har Sundhedsstyrelsen under 23. November 1949 meddelt Læge *Ellen*

Vibeke Jensen (S.'13) Tilladelse til at betegne sig som Speciallæge i Psykiatri.

En pietetsfuld Soraner:

Hvem kan det vel være andet end den elskelige, vidtfavnende *Vilhelm Andersen* (S.'82). Efter Afsløringen af Mindestenen for Rektor Raaschou-Nielsen tøvede den gamle Professor et Øjeblik paa den gamle Kirkegaard. „De maa vente lidt paa mig“, sagde han, idet han lagde en enkel Buket Efteraarsblomster paa Rektor Hoff's Grav. Og han fortsatte: „Jeg vil lige hen og dvæle lidt ved Ingemanns Grav“. — Endnu et betegnende Træk: Under sit Foredrag i Studenterforeningen den 19. November mindedes han, da han talte om Holberg og Tersløsegaard, smukt H. G. Olrik for dennes Indsats i Holbergforskningen: „Jeg nævner ham her i Studenterforeningen med Venskabs Tak for hans mageløse præcise Forskning, der aldrig gav op over vanskelige Opgaver, som han altid undersøgte til Bunds“.

Den vise Salomon — K. K. Steincke:

Ved De samvirkende Sogneraadforeningers Jubilæumsmøde den 22. November paa Rigsdagen fungerede Landstingets Formand, Direktør *K. K. Steincke* (S.'99) som Vært og holdt en af sine berømte, vittige Taler, hvorfra vi bringer følgende virkelige vise Afgørelse:

Der var fundet en Vagabond død i en Grøft, med Hovedet liggende i een Kommune og Benene i en anden. Hvilken af de to Kommuner skulde nu begrave ham? — Ja, sagde Steincke, der fik Sagen forelagt, — havde det været mig, vilde jeg have skønnet, at Hovedet var det vigtigste. For Vagabonden maatte det vel snarere være Benene! Ud fra denne Argumentation foreslog jeg, at det blev den Kommune, paa hvis Jord Mandens Ben laa, som skulde klare Begravelsen. Og derved blev det!

Den 11. November var det Hundreårsdagen for Københavns Raadhus' Bygmester *Martin Nyrops* Fødsel. Som rimeligt var, fejredes Dagen i det Hus, han med saa megen Fantasi og Lune har skabt. Paa Raadhuset arrangeredes i Hallen en Udstilling af hans Tegninger, og Aftenen efter holdt kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt Thomas Havning, i Raadhusets Festsal et Foredrag med Lydbilleder om Nyrop og hans Værk. Bladene bragte talrige Artikler om den navnkundige Soraner, der gik i Skole paa Sorø i Aarene 1859—65. Alle Soranere vil mindes og glæde sig over hans Fraterbrønd, der indviedes den 30. Juni 1912 med Vilhelm Andersen som Hovedtaler. Soraneren *Fredrik Nygaard* (Udg.'15) offentliggjorde i „Politiken“ for 11. November et kønt Hyldestdigt „Raadhuspladsen og Klokkerne“. Om Nyrop, der døde den 18. Maj 1921, kan nærmere efterlæses i Soraner-Bladet 6. Aarg., S. 25—30. Vilhelm Andersens Tale findes aftrykt i hans „Folk og Mennesker“, 1919, S. 244—251.

Den i Soraner-Bladets Novembernummer omtalte Mindeudstilling for Michael Ancher havde den 1. November særlig fint Besøg, nemlig af Deres Majestæter Kongen og Dronningen. Udstillingen forevistes af Kunstnerens Datter, Frk. Helga Ancher, Kunstforeningens Formand, Højesteretsagfører *H. H. Bruun* (S.'02) samt Direktør for Ny Carlsberg Fondet *V. Thorlacius-Ussing* (S.'09). Soranerne er heldigvis med overalt!

Professor ved Danmarks Tandlægehøjskole, Dr. odont. *P. O. Pedersen* (S.'28), der for Tiden studerer ved National Institute of Dental Research i Washington, skal inden Jul holde en Række Foredrag ved amerikanske Universiteter og i videnskabelige Selskaber, saaledes bl. a. ved Chicagos Universitet og i „The Anthropological Society of Washington“. Emnet bliver antropologiske og tandlægevidenskabelige Undersøgelser af grønlandske Eskimoer. Prof. *P. O. Pedersens* værdifulde Indsats er tidligere omtalt i Soraner-Bladet, 34. Aarg., S. 7 og 24.

De af „Berl. Tidende“ under Ledelse af Geologen, Dr. phil. *S. A. Andersen* (S.'20) arrangerede populær-videnskabelige Ekskursioner (omtalt i Soraner-Bladet S. 72) har givet Stødet til Oprettelsen af en populær-videnskabelig Klub med Dr. Andersen som førende Kraft. Det er Hensigten at arrangere Foredrag og kortere Ture i Københavns Omegn. Foreningens Medlemmer modtager ved Indmeldelsen et Eksemplar af Dr. Andersens Bog „Guldhornene fra Gallehus“ med Fortolkning af disse ærværdige Oldtidsmindes Betydning. Paa Klubbens Møde i Studenterforeningen i Slutningen af November fortalte Dr. Andersen om sin Rekonstruktion af Guldhornene; han hævdede, at de var *snoede* — modsat den Anskuelse, visse af Nationalmuseets Folk fremsætter. Vikingen *Ulf Kaarsberg* (S.'12) mødte op med sin Guldhornskopi fra „Hugin“-Toget og blæste Tilhørerne et Stykke.

De smukke Dekorationer til „Riddersalen“s Forestilling „Flyvende Sommer“ er skabt af *Helge Refn* (S.'27), der i Dagspressen faar megen Ros for sit Arbejde.

Soraner-Bladets Administrator, Direktør *Gunnar Knudsen* (R.'26), har været i Peru, hvor han har opnaaet store Salgsresultater for sit Firma A/S Danske Tapetfabrikker.

Redaktør *Andreas Vinding* (Udg.'98) er den 12. November paa Bispebjerg Hospital blevet opereret af Professor Jens Foged og ligger fremdeles syg.

Salgschef *Otto Halling* (Udg.'98), der i 7 Aar har været Formand for „Landsorganisationen for lettere Hesteavl i Danmark“, har paa Grund af overhaandtagende Forretningstravlhed ønsket at nedlægge sit Mandat. Ved sin Fratræden hylledes han stærkt for sin fortrinlige Ledelse af Landsorganisationen og udnævntes til Æresmedlem. *Otto Halling* er stadig væk Formand for „Det danske Travelskab“, i hvis Bestyrelse han har siddet i 24 Aar, deraf 8 Aar som Formand. Travelskabet har 1951 60 Aars Jubilæum, og samme Aar har *Otto Halling* været Bestyrelsesmedlem i 25 Aar.

Skibsmægler *E. F. Andersen* (S.'32), Bahia, Brasilien, har indgaaet Ægteskab med Frk. *Elly Bing*, Datter af afdøde Hæciendaejer *Bing*. De Nygifte er rejst tilbage til S. Paulo og sender soranske Kammerater mange Hilsener.

Soranerfrokosten den 1. December.

Det blev en ualmindelig god og hyggelig Komsammen. Bordet var julepyntet med Lys, Blomster og Servietter, saa Stemningen var paa Forhaand lagt til Rette.

Næstformanden *Svend Clausen* kunde fra sin Æresplads byde otteogtyve gode, gamle Soranere velkommen til Aarets

sidste Soranerfrokost og gjorde det pænt. Da der var flere nye Ansigter, præsenterede vi os for hinanden ved Navne- og Aars-talsraab. Det var nødvendigt, da flere af Kammeraterne havde formummet sig under Fuldskæg og Rynker. For den ældste Gæst, Kontorchef *A. M. Thorkilsen* (R.'90), talte *Brincker* og takkede for hans store Arbejde inden for Samfundet, med særligt Henblik paa Thorkilsens Indsats for „*De 200 raske gamle Soranere*“s Stipendium. Vi takkede ham ved at lade ham længe leve med 3 Hurraer og kærlige Hilsener til Fruen.

Direktør *Louw* kunde meddele, at vor kære Kasserer *R. F. Brincker* var blevet indvalgt i Bestyrelsen for den holbergske Stiftelse „*Terløsegaard*“. Maaske bliver der en Fribolig til ham dernede paa hans gamle Dage det ske sent!

Der var Snak og Sludder og Støj under hele Maaltidet, saa vi knap kunde høre, hvad vi selv sagde, og det siger ikke saa lidt. Men det var en dejlig Frokost. Til sidst sendte vi en Fælleshilsen til vor gamle, forøvrigt savnede Formand, Skovrider *Poul Lorenzen* i hans ensomme Skove, med Tak for hans udmærkede Rustale ved Aarsfesten. Kl. 2 sluttede vi — for at mødes igen *Torsdag den 5. Januar 1950*.

Glædelig Jul og paa Gensyn!

Badse W.

SORANER-BLADET

Paa givne Foranledning tillader Redaktøren sig at gøre opmærksom paa, at han ikke har noget at gøre med Bladets Distribuering. Eventuelle Klager over forsinket Fremkomst samt Meddelelse om Adresseforandringer bedes sendt til Soraner-Bladets Administration, Lyngbyvej 170, København Ø.

Det gentages, at Stof, der ønskes optaget i det først udkommende Nummer af Bladet, maa være indsendt inden den 10. i Maaneden (for December-Nummeret den 5.).

Som Læserne vil opdage, udgaar Soraner-Bladet denne Gang som et Kæmpenummer med 12 Sider, hvorved formentlig alt aktuelt Stof, som let forældes, skulde være kommet med.

Redaktøren takker Bidragydere og Læsere for det svundne Aar; baade dem, der viste Paaskønnelse (det varmer!) og dem, der øvede Kritik (det belærer!). Især Tak til de Kammerater, der for 14 Maaneder siden betroede mig det ærefulde Hverv at føre vort hæderkronede Blad videre. *Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.*

Red.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærff*, Tlf. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John. H. Winther*, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — *Selandia Bogtryk, København.*

SORANER-BLADET

35. AARGANG

BOGTRYKKERIET SELANDIA Å-S
KØBENHAVN 1950

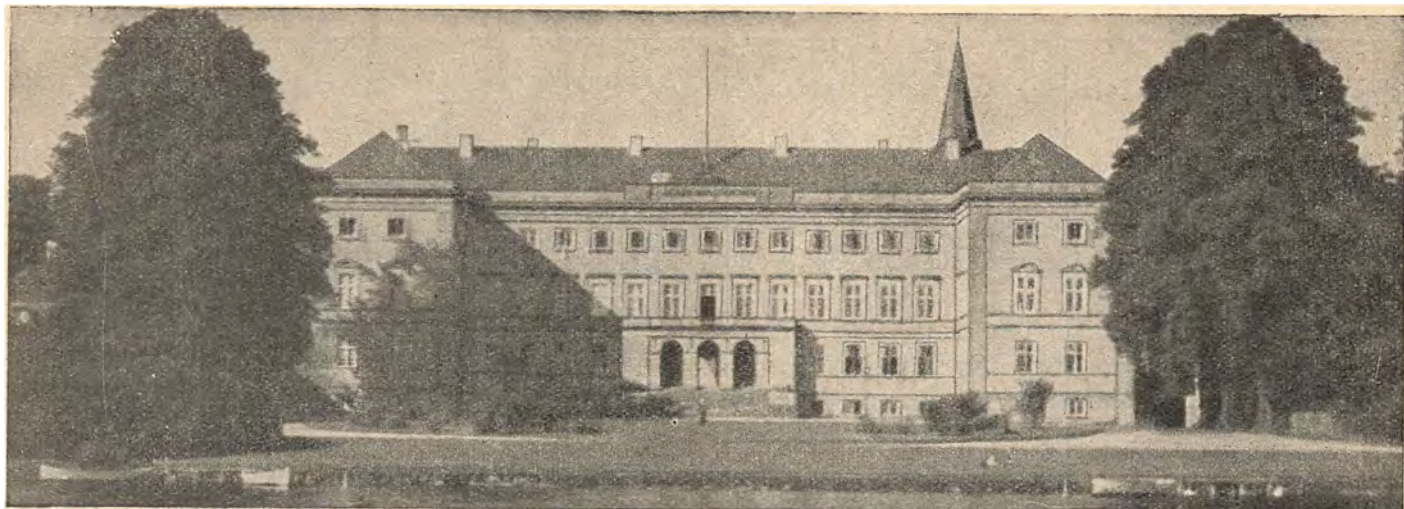
INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

	Side		Side
BANG, EMIL, fhv. Apoteker:		OLRIK, H. G., Forfatter, Personalhistoriker:	
»Ømme Minder«	95	<i>Det Stemanske Sorø</i>	65, 73
BLENKER, ALFRED, Provst:		R.' 90:	
<i>Dejlig er Jorden. Ingemanns skønne Salme ...</i>	75	<i>Sidst i Firserne</i>	32
<i>Ingemann kan godt maale sig med vore største</i>		REFN, TORBEN, Lektor:	
<i>Salmedigtere</i>	98, 106	<i>Om engelske Kostskoler</i>	23, 29
BOHN, P. H., Rektor:		SCHJÆRFF, POUL, Lektor, Redaktør:	
<i>Tale til Dimittenderne ved Translokationen</i>		<i>Utrykte Breve fra S. Schandorph IV, V, VI,</i>	
<i>den 22. Juni 1950</i>	53	VII. Med 1 Portræt	1, 9, 21, 81
CARLSEN, OLAF, Dr. phil.:		<i>Ved Redaktør, cand. pharm. L. Schiøttz-Chri-</i>	
<i>Statsvidenskaben og Sorø Akademi</i>	83	<i>stensen's Død. Med 1 Portræt</i>	45
EIFER, AAGE, Kaptajn:		<i>Absalon I. Sommerbetragtninger over en stor</i>	
<i>Rejsen til Dachau. Med 1 Billede</i>	55	<i>Mands Eftermæle</i>	67
FIEDLER, H. V., Traffic Supt.:		<i>To Soranere, C. og C. F. Lütken. En Soraners</i>	
<i>Da vi afkastede Åget. Med 1 Portræt</i>	47	<i>samtidige Beretning om Istedslaget</i>	70
HASSELBALCH, K. A., Godsejer, Dr. med. & phil.:		THORLACIUS-USSING, B., Pastor, Skolebestyrer:	
<i>Tale ved Soransk Samfunds Rusfest den 18.</i>		<i>Redaktør Schiøttz-Christensen som Soraner-</i>	
<i>Oktober 1950</i>	89	<i>kammerat</i>	59
HEIBERG, POVL, Dr. med., fhv. Stadslæge i			
København:		NEKROLOGER	
<i>Mine 5 Aars Skolegang i Sorø</i>	12	Dødsfald: Overretssagfører <i>Erik Wognsen Jølver</i>	
HERLOVIANERSAMFUNDETS 100 AARS		S. '01), * 11. Juni 1893 — † 9. November 1949.	
JUBILÆUM	15	Af P. Sch. — Overretssagfører <i>Knud Scott</i>	
KENT, HARALD, Pastor emer.:		<i>Deichmann</i> (S. '01), * 31. Aug. 1882 — † 16.	
<i>Kun nogle Glimt — En Jubilar taler for længe .</i>	91	December 1949. Af V. Thorlacius-Ussing. —	
MACKEPRANG, M.: Dr. phil.:		Ingeniør <i>Finn Henriksen</i> (S. '29), * 23. Febr.	
<i>Lidt Tekst til nogle Jubilæumsbilleder. Med</i>		1910 — † 17. December 1949. Med 1 Portræt.	
4 Billeder	37	Af Gert Knøvl. — Læge, Dr. med. <i>Marius Lau-</i>	
MINDESTENEN FOR H. G. OLRIK:		<i>ritzen</i> (S. '84). Af P. Sch.	4
[Afsløringen den 18. November. Taler af Di-		Dødsfald: <i>Andreas Vinding</i> (Udg. '98), * 23. Ok-	
rektør A. Ch. Louw, Prof., Dr. phil. Vilhelm		tober 1881 — † 27. Januar 1950. Af P. Sch. ...	15
Andersen og Overbibliotekar, Dr. phil. H.		Læge, Dr. med. <i>Marius Lauritzen</i>	18
Topsøe-Jensen. Med 1 Billede]	101	Dødsfald: Overretssagfører <i>Erik Landspørg</i> (S.	
NYGAARD, FREDRIK, Forfatter:		'96), * 20. Oktober 1877 — † 10. Febr. 1950.	
<i>Sorgfuldt synger nu disciplen</i> [Digt ved Hart-		Af P. Sch.	23
vig Frischs Død]	22	Dødsfald: In memoriam <i>Georgia Bruun</i> , * 24. Maj	
		1903 — † 14. Marts 1950. Af P. Sch. og P. F.	
		Truelsen	31

	Side		Side
Ved Redaktør, cand. pharm. <i>L. Schiøttz-Christensens</i> (R. '79) Død, * 17. Februar 1863 — † 1. Juni 1950. Med 1 Portræt. Af Poul Schjærff ...	45	Soransk Samfunds Bestyrelse	42
Dødsfald: Underdirektør <i>Poul Hoff</i> (R. '14), * 21. Februar 1898 — † 6. Maj 1950. Af P. Sch. og Cai Fog. — Civilingeniør <i>Vilhelm Holst</i> (R. '92), * 3. Maj 1875 — † 23. April 1950. Med 1 Portræt. Af P. Sch.	49	Meddelelse til Medlemmerne. Af <i>Formanden</i>	61
Dødsfald: Fhv. Ingeniørkaptajn <i>Helge Grønvold</i> * <i>Wagner</i> (S. '93), * 10. Sept. 1874 — † 8. Juni 1950. Af P. Sch. — Overretssagfører <i>Johannes Bronée</i> (S. '97), * 24. Juni 1879 — † 16. Juni 1950. Af P. Sch.	57	Til Soranerkammeraterne! [Ang. Sange til Arkivet]. Af <i>Red.</i>	68
Dødsfald: Direktør, Civilingeniør <i>Richard Smith Dahl</i> (Udg. '96), * 14. Marts 1879 — † 22. Juli 1950. Med 1 Portræt. Af Emil Bang og Red. — Kontreadmiral <i>A. V. Scheel</i> (4 R. '79), * 15. Januar 1864 — † 31. Juli 1950	69	Soransk Samfunds Efteraarssæson. Af <i>Bestyrelsen</i>	70
Dødsfald: Civilingeniør <i>Jørgen K. Rasmusen</i> (S. '05), * 7. December 1886 — † 21. Oktober 1950. Med 1 Portræt. Af Poul Schjærff	96	Rusfesten [Meddelelser om denne]	70, 74
Dødsfald: Proprietær <i>J. Frederik Hilarius-Kalkau</i> (S. '95), * 30. Januar 1876 — † 24. November 1950. Af P. Sch.	107	Soransk Samfund skænker Fane til Sorø Akademis Skole. Med 1 Billede	70
		Fra Generalstaben!	78
		Foredragsaften [Meddelelse]	82
		Holbergforestillingen paa Det kgl. Teater den 3. December	85, 92
		Soransk Samfunds Rusfest den 18. Oktober 1950. Med 1 Gruppebillede. Af <i>Poul Schjærff</i>	93
		Legater	97
		De 200 raske gamle Soraneres Stipendium	105
		Soraner-Frokosten. Af <i>Badse W.</i> 8, 20, 28, 44 (to Referater), 52, 64, 72, 80, 88, 100, 108.	
FORENINGSANLIGGENDER		MINDRE MEDDELELSER	
Paul Hennings Mindelegat. Af <i>Bestyrelsen</i>	3	Kongeballet paa Sorø Akademi den 26 November 1949. Af <i>Poul Schjærff</i>	2
Generalforsamlingen	15, 24	Herlovianersamfundet 100 Aar	3
Den holbergske Stiftelse »Tersløsegaard«	15, 35	Sibberns Legat. Af <i>P. H. Bohn</i>	3, 97
»Soranerbladet«s Fond	15	Dronning Margrethe tilbage til Sorø Kirke! Af <i>Fr. Winther-Häuser</i>	3
Soransk Samfunds jydsk Afdelings Kammeratskabsaften 25. Nov. 1949. Af <i>N. H.</i>	15	Indenfor Klosterporten. Med 2 Vignetter og 2 Billeder	3, 24, 42, 60, 105
Regnskaber for 1949	24	Berigtigelse til Referatet af Fodboldkampen 28/8 49. Af <i>Red.</i>	3
Gaver til Soransk Samfund	31	Mogens Boisen og »Ulysses«. En Oversætterberedelse. Af <i>P. Sch.</i>	4
Udfordring til Batø-k-Turnering. Af <i>Sv. Aa. Bruun Hansen</i>	32	Hjemmeværnet. Af <i>Aage Eifer</i>	4
Soranermødet 28. Februar 1950. Af <i>J. J.</i>	33	Holbergs Fødselsdag d. 3. December 1949. Af <i>C. J.</i>	5
Nye Medlemmer	33, 68, 76	Sorø Akademis Cricket Club	6
Soraner-Bladet. Af <i>Red.</i>	36, 108	Soranske Penne [Anmeldelse af Paul Nedergaard: En dansk Præste- og Sognehistorie 1849-1949, Hefte 1, Af <i>P. Sch.</i> — H. G. Olrik: Silhouetten. Af <i>P. Sch.</i>]	6
Soransk Samfunds Generalforsamling [den 13. April 1949]	40		

	Side		Side
Aristoteles' Skrift om Sjælen — De Anima [Anmeldelse af Poul Helms Oversættelse]. Af <i>Vict. Juul Petersen</i>	10	Translokationen paa Sorø Akademi den 22. Juni 1950. Af <i>C. J.</i>	59
Det skønne Odsherred 1949 [Anmeldelse af Tage Christiansens Hjemstavnshefte]. Af <i>P. Sch.</i> ...	10	Fraternitas Sorana's Stævne i Juni 1950. Med 1 Vignet. Af <i>Chr. Bakmann Christensen</i>	61
Vilhelm Andersen hædres i Ringsted. Med 1 Portræt	11	Sorø Akademis Skoles Aarskrift 1950. Af <i>P. Sch.</i>	62
Unger — kom og lytter til! Af <i>Ulrik V. Henriques</i>	14	To Afhandlinger af Otto Mackeprang [Anmeldelse af: »Pietro Mingottis Operaopførelser i København 1747-56« og »Kultorget — Et historisk Rids«]. Af <i>P. Sch.</i>	62
Herlovianersamfundets Formand dekoreret	15	Soraner-Bladets Hoved. Med 1 Billede	74
Kunstmuseet i Sorø. Bidrag til Byggefonden. Med 1 Billede	18, 68, 86, 92	25-Aars Studenterjubilæet 1950. Med 2 Billeder. Af <i>E.</i>	77
Soranske Ex Libris. Med to Billeder. Af <i>P. Sch.</i> 31,	51	Gl. Soraner Cricketkamp, Søndag den 17. September. Af <i>R. E. B.</i>	85
August Binzer Baumann. Af <i>Anna Binzer</i>	32	Fodboldkampen den 27. August. Af <i>T. G.</i>	85
Soranske Penne [Anmeldelse af Just Rahbek; Omkring Johanne Luise Heiberg]. Af <i>P. Sch.</i>	33	Kunstmuseet i Sorø [Beretninger 1948-49 og 1949-50]. Af <i>P. Sch.</i>	92
Overskæring 1. Maj	34	Legater	97
Fra Sorø [Palmesøndag]. Af <i>En anden af dem</i>	34	Fra den berømmelige Fodboldkamp i Sorø den 27. August 1950. Gruppebillede	98
40 Aar er gaaet [Studenterholdet 1910]	43	Soranere paa »Galathea«. Med 1 Billede	104
Periculum in mora [Skolebladet <i>Sic</i>]	49	Soranske Penne [Anmeldelse af B. Thorlacius-Ussing: Pilefløjten ved Mindedammen]. Af <i>Poul Schjærff</i>	105
Paul Nedergaards Præste- og Sognehistorie [Anmeldelse]. Af <i>P. Sch.</i>	49, 88	Tak! Af <i>Henriette E. Olrik</i>	106
En Mindesten paa H. G. Orlriks Grav	50	Kongeballet den 18. November	107
Kunstmuseet i Sorø. Bestyrelsesmøde. Med 1 Portræt	51	Gamle Soranere og soranske Noter	7, 18, 26, 34, 43, 51, 62, 71, 78, 86, 99, 107.
Mindestenen paa H. G. Orlriks Grav ... 55, 68, 86,	92		
Sportskampe	55		
1910-Studenternes 40-Års Jubilæum. Med 1 Gruppebillede. Af <i>Tage Møller</i>	58		

UTRYKTE BREVE FRA S. SCHANDORPH

Ved Poul Schjærff.

IV.

90 bis Rue de Bécon Asnières (Seine) 30' Jan. 89.
Kjære gamle Mikkel!

Det er nok din Fødselsdag en af disse Dage. I den Anledning sender Ida og jeg Dig vore Lykønskninger og Ønsker — Ønsker for Dig, Henriette og den lille Trilogis Trip, trap, Træsko! Vilhelm er vel hoven over den lille Pe'r Dævel, som endnu ikke er voxet til Klækæppen. Han hedder altsaa Erik. Det glæder mig, at Du ikke har opkaldt ham efter Erik Schiødte, som er et Svin, som lader Ens Breve ubesvarede, — er det da efter Erik Skram i taknemlig Erindring om de skønne Dage paa »Morgenbladet«s Kontor.¹⁾

Med Undtagelse af, at Du gør Børn, hører jeg kun Dumheder hjemme fra. Nu kan ikke Fanden selv holde Rede i Forholdene, ikke engang det enkelte Blads, Politikens Forhold. De af de i Forholdene Indviede, som jeg har talt med her, er misfornøjede med Bing.²⁾ G. B. skriver, at han ikke vil have mere med Bladet at gøre; Schwanenflügel³⁾ skriver, at B. B. har baaret sig sjofelt ad mod ham. O. B. skjælder mig ud, fordi jeg skriver i »Politiken«, og fordi jeg har pryglet en Hund her i Asnières, det kan Justitsraad Lembcke⁴⁾ ikke lide. Paa Afstand rager det En saa velsignet lidt, man passer sig selv og sin Dont, man kan sige, hvad Violinisten Schytte⁵⁾ sagde til en tysk Probenreuter: Rennen Sie mir im Raube, ich kann Teufeln knause mich selbst meine Pige verschwaren!

Sch. fortæller om deres triste Jul og Nytaar, hvor hans Hustru var syg, og fortsætter:

Under Alt dette fik jeg et Anfald ... Podagra! Det gør forbandet ondt, og Sygdommen stiller En i en komisk Belysning, da denne Sygdom ikke er Følgen af et dydigt Levnet. Jeg maa kun drikke 1 Kognak, ½ Fl. Rødvin, 1 Kop Kaffe og kun ryge 4 Cigarer om Dagen, maa ikke spise primenterede Retter, skal gaa — hvad jeg ikke gider.

Du har set, at Boulanger⁶⁾ er bleven valgt. Han er sikkert en Murbrækker for Klerikalismen. Ulykkeligtvis har de ledende Politikere ikke rent Mel i Posen. De har benyttet deres Indflydelse til at tjene Penge ved alskens Spekulationer og i vidt Maal øvet Nepotisme. Skjont Numa Gilly⁷⁾ har baaret sig ad som en Idiot, har han ikke helt Uret. Det er sørgeligt, hvor Glansen om den franske Republik blegner, naar man ser den paa lidt nært Hold. Og hvor bærer det Hele hen? Sejrer Boulanger endelig, maa han føre Krig, Franskmændene faar Prygl og saa maaske i 100 Aar vil Reaktionsens Pest hæрге Europa.

Det glæder mig, at Henriette og Du har moret Jer over min Bog.⁸⁾ Reitzel skriver, at den gaar rigtig godt af, og at Højrebladene har været usædvanlig høflige. Borchsenius var saa naiv at sende mig sin Anmeldelse, som er noget af det Dummeste, han har skrevet, og tilmed perfid. Jacob Hegel skrev i sin Tid til mig, at han er formelig sindssyg af Nid og Forbitrelse. Stakels Fyr! Hvad vilde han mænge sig ind i Politik for? Intet ligger ham fjernere. Han havde Evner til at blive

en Liebenberg⁹⁾, men han *vilde* være mere. Hinc lacrymæ ejus.

Jeg taler mere Fransk end Dansk her. Det er morsomt. Hverken Passé déf eller Impf du Subj. eksisterer i Talesproget ...¹⁰⁾ Jeg har lært at glemme Grammatikken, naar jeg taler, ellers tror de, at Ens Opgave er at lære Englændere Fransk.

Lev nu vel, gamle Mikkell, elsk, mens Du er ung — dog med »précaution« — hils Henriette og Børnene. Kan Vilhelm og Marie huske os? Ida forener sine Hilsener, Lykønskninger og Nytaarsønsker med mine.

Din hengivne

Schandorph.

NOTER

1) Forf. *Erik Skram* (1847—1923) var 1881—83 Redaktionssekretær ved »Morgenbladet«. 2) Fabrikerjer *Herman Bing* (1845—1896); sammen med Hørup og E. Brandes Grundlægger af Dagbladet »Politiken«, hvis Forretningsfører han var til sin Død. I Valdemar Koppels Bog »Af Politikens Historie« 1946 kaldes han Bladets »altid virksomme Uro«. 3) *Herman Schwanenflügel* (1844—1921), Litteraturhistoriker, Student fra Sorø 1864. Nekrolog af Otto Borschenius i Sor.-Bl., 5. Aarg. S. 100; Anmeldelse af hans efterladte — over for Sorø meget kritiske — Erindringer i Sor. Bl., 31. Aarg. S. 61, af V. Sorgenfrey Hansen. 4) *J. C. Lembcke* (1833—1907); bekendt som Medstifter af »Foreningen til Dyrenes Beskyttelse« og Udgiver af »Dyrevennen«. 5) Rimeligvis *L. Th. Schütte* (1848—1909), der dog især var bekendt som Pianist. 6) Det politiske Liv i Frankrig prægedes i 80'ernes Slutning af en ikke ringe Demoralisation. Dette benyttede den ærgerrige og stortalende General Boulanger (1837—1891) til under Appel til de chauvinistiske Strenge at starte en Bevægelse mod Republikken. Som Krigsminister 1886 indtog han en udfordrende Holdning over for Tyskland; det tegnede til Krig, hvorfor man i Foraaret 1887 lod B. falde. Han dannede saa sit eget Parti med det parlamentariske Styres Ophør som Hovedprogram; 1889 blev han i Paris valgt til Deputeretkammeret, og alt tegnede til et Diktatur. Saa tog man fra Regeringens Side kraftigt fat: B. og hans Hovedhjælpere anklagedes for Højforræderi; B., der ikke besad de fornødne Evner eller Karakterstyrke til at sætte sin Sag igennem, unddrog sig ved Flugt Straffen og skød sig 1891 i Bryssel. 7) Ret ubetydelig fransk Politiker. 8) Romanen »Birgittes Skæbne«, der udkom i Begyndelsen af November 1888. Borchsenius anmeldte den. 9) Sch. mener, at Borchsenius bedre egner sig til at være Udgiver af andres Værker, som den bekendte Litterat *F. L. Liebenberg* (1810—1894), der har besørget Udgaver af vore Klassikere fra Holberg til Aarestrup. Det paafølgende latinske Citat er en Variation af Komediedigteren *Terents* Ord i »Andria«: »Hinc illæ lacrymæ: herfra [stammer altsaa] hine Taarer. 10) I et tidligere, ikke offentliggjort Brev af 28. Sept. 1888 har Sch. været inde paa lignende Betragtninger. Dér fortælles ogsaa, at Goncourt lo ad Sch.s grammatisk korrekte Fransk og opfordrede ham til ikke at tale *bedre* end Franskmandene selv.

KONGEBALLET PAA SORØ AKADEMI

den 26. November 1949.

Fra nær og fjern strømede forventningsfulde Skarer til for at deltage i Skolens Kongebal, der nu for anden Gang afholdtes efter den lange Pavse siden 1938. Paa Sorø Station var der stor Modtagelse; forventningsfulde Kavallerer afhentede forventningsfulde Damer. En af disse udrød: »Hvorfor ser I saa alvorlige ud?« En anden: »Dav — tusind Tak, fordi du vil se mig, og alt det dér, som man plejer at sige.«

Ved 18½-Tiden begyndte Bilerne at køre op foran Akademiet ved Søsiden; ogsaa eventuelle Fodgængere naaede hel skindet Maalet i den skønne Novemberaften — den Aften tør det ganske simpelt ikke blive daarligt Vejr!

Man ilede op til Hilsen og Modtagelse; Vejen var umulig at tage fejl af: En straalende Kæde af rødskårkede Marskaller markerede Ruten (ogsaa undertegnede har i sin Tid været *rødschjærffet* — men desværre ikke Marskal!) Almindelig Hilsen og Præsentation for Rektor *Bohn*, Samlen sig i konverserende Grupper, indtil Døren til Festsalen gik op. De ældre tog Plads, hvorpaa Danserne i festlig Polonæse tog Glædens Valplads i Besiddelse. Efter de første Pligtdanse kunde Livsglæden faa fri Udfoldelse, og Stemningen var fra Begyndelsen fortrinlig.

Ved Ottetiden gik en stille høstlig Susen gennem de voksne af Mandkønnet. Som Medlemmer af en hemmelig Klan søgte man — som Insekter, der drages mod Lyset — til Lovsangsalen, hvor man dels staaende, dels siddende indtog herligt Smørrebrød med Øl og Snaps.

Denne overfor Damerne noget ugalante Ceremoni har sin Oprindelse i en ældgammel Skik. Naar Deltagerne i tidligere Tider kom agende til Ballet, var det nødvendigt at friske de sjunkne Livsaander op efter Køreturen. Der var for Damerne reserveret en Kop Te, men da denne ellers fortræffelige Drik i Krigsaarene blev til et tvivlsomt Fluidum, bortfaldt dette Traktament.

Kl. 21 samledes alle i Spisesalen og tilstødende Lokaler til den egentlige Spising, hvor de nu glade og mætte Herrer helt kunde ofre sig for at betjene Damerne. Rektor *Bohn* bød Velkommen, takkede Gæsterne, med særlig Fremhævelse af de fremmødte Notabiliteter (Kurator, Amtmand, Sor. Samfunds Formand samt Repræsentanter for By og Landsogn) og udtalte Ønsket om en god Fest. Sor. Samfunds Formand, Generalmajor *Carl Jacobsen* takkede for samtlige Gæster.

Paany gik Dansen saa let over Gulvets fortræffelige Parket, mens de ældre hyggede sig ved Kaffe og Tobak og senere ved alskens Kortspil. Undertegnede benyttede Lejligheden til at interviewe Ballets *mindste Deltager*, *Ove Nielsen* fra 3. Kl., og erholdt mange smaa vise Bemærkninger, bl. a. om hans fremtidige Livsplaner. I Begyndelsen var Offeret noget betænkelig ved at udtale sig over for „en Snyder“; dog aabnede han sig efterhaanden, da det viste sig, at „Snyderen“ havde kendt hans Fader.

Aftenen skred hurtigt. Inden man vidste af det, var Klokken blevet et, og til „Godnatvalsen“, „Tipperary“ og et Potpourri af Anmelderen ukendte Melodier sluttedes der af, og Rektor *Bohn* kunde sige Farvel til de fornøjede Deltagere og antagne dette andet Kongebal blandt de helt store og vellykkede Festsigheder paa vor kære, gamle Skole.

Poul Schjærff.

HERLOVIANERSAMFUNDET 100 AAR

Den 14. Januar fyldte vort Brodersamfund, *Herlovia-nersamfundet*, 100 Aar. Jubilæet fejredes med en Festlighed, hvor Soransk Samfunds Formand, Generalmajor *C. Jacobsen*, som Gæst bragte Hilsen og Lykønskning fra Sorø. *Soraner-Bladet* føjer hertil Ønsket om, at den ærværdige Sammenslutning maa leve og blomstre i Tiden, der kommer. Stiftelsesdagen er som bekendt Herluf Trolles Fødselsdag, og der er i Anledning af Jubilæet udsendt et fint og omfangsrigt Festskrift, hvis Indhold paa mange Punkter vil være interessant ogaa for Soranere.

SIBBERNS LEGAT

Skoleraadet har paa sit Møde i Dag bortgivet den ledige Portion af Sibberns Legat til *Peer Brandt*, Student 1946.

Sorø, den 11. Januar 1950.

P. H. Bohn.

Dronning Margrethe tilbage til Sorø Kirke!

Da jeg læste Notitsen i Soranerbladet for August Maaned f. A. angaaende Restaurering af Valdemar Atterdags Sarkofag, slog den Tanke straks ned i mig, at Dronning Margrethes Sarkofag burde flyttes tilbage fra Roskilde til Sorø Kirke, hvorfra den i sin Tid, paa Roskilde-Biskoppens Bud, blev fjernet, skønt det var Dronningens Ønske at blive bisat her, hvor baade hendes Fader Valdemar Atterdag og hendes Søn Kong Oluf i Forvejen var bisat. Jeg vil mene, at det vilde være at gøre en Uret god igen at føre Sarkofagen tilbage til det Sted, hvor den rettelig hører hjemme, og jeg kunde tænke mig, at det var en Opgave for Soransk Samfund at faa dette gennemført.

Fr. Winther-Häuser.

PAUL HENNINGS MINDELEGAT

Dette Legat, der f. t. udgør 250.00 Kr. aarligt, tilfalder hvert 3. Aar Soransk Samfund til Uddeling som Studiehjælp til en Soranerstudent.

Denne Uddeling finder Sted i 1950, og inden Udgangen af Marts Maaned 1950 vil Ansøgninger om ovennævnte Legat, indeholdende Oplysning om Ansøgerens Navn, Adresse, Dimissionsaar, Studiefag, egne og Forældres økonomiske Forhold, evt. bilagt anbefalinger og Attestationer, stilet til Soransk Samfund, være at indsende til Næstformand, Prokurist cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, København V.

Bestyrelsen.

INDENFOR KLOSTERPORTEN

For første Gang i mange Aar blev der den 17.—18. December opført en Komædie af Holberg som *Skolekomædie*. Denne Gang er Valget faldet paa: „Den politiske Kandestøber“, en vanskelig Opgave, som de unge Skuespillere dog skilte sig godt fra. Adjunkt *Lind* havde som Instruktør sin store Del af Æren herfor. *Leif Rostgaard Sørensen*, II g m, spillede Hovedrollen, Hermann von Bremen, en Kraftpræstation af Rang. Det knob ogsaa med at sige noget flere Dage efter! Men det vil føre for vidt at gaa i Detaljer med den store Rolleliste, der omfatter 26 Personer. Hvis en Scene særlig skal fremhæves, maa det blive Collegium politicum i 2. Akt. De forskellige Haandværkere, der med den største Frimodighed udtaler sig om Ting, de ikke har fjerneste Forstand paa, var sikkert opfattede og morsomme Typer og vakte fortjent Bifald. Det er ogsaa afgjort et Fremskridt, at Kvinde-rollerne spilles af Skolens Piger. F. Eks. var Geske, der spillede af *Lone Bang Hansen*, I g ns, en udmærket Præstation. Men det er ikke alene Skuespillerne, der fortjener Ros for deres Arbejde. Bag Kulisserne arbejdede en udmærket Stab Teknikere, hver med sit Speciale. Særlig bør Kulisserne fremhæves. De var malet af *R. Logan Nørgaard*, III gns. Det var de bedste, der er set her paa Stedet i Mands Minde. Alt i alt en vellykket Forestilling, der tjente alle til Ære, ikke mindst selve Fader Holberg!

Julekomædien er et af Tegnene paa, at Julen nærmer sig. Efter den følger Slag i Slag „Baldur“s Julesold og Hovedbygningens Juletræs-fest for Alumnerne, der formede sig efter den gamle kendte Recept.

Ved „Baldur“s Julesold var den materielle Del traadt noget i Baggrunden i Aar, men den gammelkendte, gode og kammeratlige Stemmning var bibeholdt, heldigvis! De Sketches, hvori de kære Læreres svage Sider normalt bliver behandlet, for det meste i en mild og morsom Form, havde i Aar ændret Karakter, og man koncentrerede sig fortrinsvis om Kammeraterne. (Mon det skyldes, at Lærerne ikke mere er saa store Originaler, som Dr. Arnholtz ønsker, de skal være?)

Juletræs-festen for Alumnerne blev et festligt Punktum for Skolearbejdet før Jul. Der hviler altid en særlig hyggelig Stemning over denne Fest. Alle er glade ved Tanken om Aarets bedste Ferie, og selv III G'erne rives med af Stemmningen!

Og saa den 22. December, sidste Dag før Jul. Den Dag bliver der ikke bestilt noget videre! Kl. 11,45 samledes alle i Festsalen, og efter Juelfafslutningen i de traditionelle Former spredes Soranerne ud over hele Landet til de hjemlige Kødgyder.

Berigtigelse til Referatet af Fodboldkampen ^{28/8} 49.

Jeg usalige, der er temmelig usagkyndig udi Fodboldspillet's Finesser, har naturligvis rettet mig blindt efter det mig tilstillede Referat. Og saa viser det sig, at det, Referenten angiver som sket (Sor. B. 34, Aarg. S. 98, Sp. 1 t. v., Lin. 12 f. o.), nemlig at et Straffespark »narrede vor aarvaagne Torben og gik i Maal«, ikke saa meget er Tilfældet som snarere det modsatte. *Torben klarede Straffesparket! Vivat!* *Red.*

Mogens Boisen og „Ulysses“.

En Oversætterbedrift.

1922 udkom den irsklødte Forfatter *James Joyce's* mægtige Roman »Ulysses«, der siden Fremkomsten har været overmaade omstridt og diskuteret, ja, som formentlig pornografisk har været forbudt saavel i England som i U. S. A. I Slutningen af 1949 er Bogen blevet tilgængelig paa Dansk, og Æren derfor tilkommer dels *Martins Forlag*, der lige siden 1935 har haft Planer om en Oversættelse, dels Oversætteren Kaptajn *Mogens Boisen* (S. 27), der med dette Arbejde paa fortrinlig Vis har løst vel noget nær den vanskeligste Oversættelsesopgave, der nogen Sinde har foreligget. *Mogens Boisen* har med Andagt og Energi studeret det omfangsrige Værk (765 tættrykte Sider), til han kunde det udenad; han har orienteret sig i den forliggende uhyre Litteratur om Bogen, og han har ført Kartotek over tilbagevendende Ord og Vendinger for hver Gang at opnaa den rigtige og enslydende Gengivelse. Efter Oversætterens Formening indeholder »Ulysses« ikke mindre end ca. 1500 forskellige Temaer, der spilles igennem som i en Symfoni, og hvis Løsning ofte findes langt fra det Sted, hvor de første Gang berøres. To Aar er hengaaet med at blive Herre over Teksten, hvis Gloseforraad med dens 30.000 forskellige Ord overgaar Shakespeares. Med Lydhørhed har Oversætteren tilegnet sig *James Joyce's* særlige Teknik, Skildringen af Personernes Tankegang i, hvad man kalder »den indre indre Monolog«. Samtlige sagkyndige Anmeldere er enige i, at *Mogens Boisen* har udført en Oversætterbedrift uden Lige. *James Joyce's* forunderlige Arbejde kan nu studeres af hver den, der maatte føle Trang dertil.

Selve Oversættelsen har undertegnede endnu ikke haft Lejlighed til at gøre sig bekendt med. Hensigten med disse Linjer er at pege paa, at det er en Soranerkammerat, der ved sit trofaste og dybtgaaende Arbejde har aabnet Adgang til et mærkeligt Digtværk.

P. Sch.

HJEMMEVÆRNET

Gl. Soranere i Storkøbenhavn, der allerede har meldt sig til Hjemmeværnet, opfordres herved til snarest muligt at skrive til Hjemmeværnets Distrikt III, Sortedams Dossiering 99 med Angivelse af Bopæl, Distrikt og Kompagni, idet man paatænker at samle alle gl. Soranere i en særlig Formation.

Gl. Soranere, der endnu ikke har meldt sig, opfordres til at skrive til Distrikt III for at faa tilsendt en Optagelsesbegæring.

Aage Eifer.

† D Ø D S F A L D †

Overretssagfører *Erik Wognsen Jølver*.

* 11. Juni 1883. — † 9. November 1949.

Efter længere Tids Svagelighed døde Overretssagfører *Erik Wognsen Jølver* den 9. November 1949. Han var Søn af Direktør for „Svendborg Bank“ *Carl Sophus Jensen* og Hustru — *Thora Camilla, f. Wognsen*. 1896—1901 var han paa Sorø, hvorfra han udgik med Studentereksamen. Efter i Februar 1907 at være blevet cand. jur. fik han straks Ansættelse som Sagførerfuldmægtig i Svendborg; 1909 kom han i samme Funktion til Aarhus. Den 25. April 1910 fik han Sagførerbestalling og blev den 22. Maj 1913 Overretssagfører. I henvend 40 Aar virkede han som Sagfører i Aarhus, hvor han havde en anset Forretning. — Han var tillige Forstander for Stiftelsen „Aarhus Kloster“. 1910 indgik han Ægteskab med *Inger Rønning*, Datter af Sparekassedirektør *N. Chr. Rønning* og Hustru *Emma Andersen*. En Søn, Landsretssagfører *Bent Jølver*, fører Forretningen videre. Afdødes Broder *Knud Wognsen Jølver* er Student fra Sorø 1903.

P. Sch.

Overretssagfører *Knud Scott Deichmann*.

* 31. Aug. 1882. — † 16. December 1949.

Overretssagfører *K. S. Deichmann* døde den 16. December 1949 efter kun faa Dages Sygdom. Han havde haft en langvarig Procedure i Højesteret, der strakte sig over flere Dage, og blev kort derefter paa Gaden ramt af et Ildebeholdende; senere stødte en Lungebetændelse til. Han var Søn af Prokurator *L. Deichmann*, Slagelse, og Hustru *Emma, f. Berbom*. 1895 kom han til Sorø, hvor hans ældste Broder, senere Bankdirektør *Adolph Deichmann* (S. 97) allerede gik, og Forældrenes gæstfrie Hjem paa Løvegade i Slagelse var om Lørdag—Søndagene i Ferierne Samlingssted for en lystig Kreds af Soranere. *K. S. D.* blev Student 1901 og kastede sig straks over det juridiske Studium; i 1907 tog han en meget fin juridisk Embedseksamen og praktiserede derefter et Par Aar i Aarhus. I 1909 vendte han tilbage til København og drev Sagførerforretning, først sammen med Højesteretssagførerne *Otto* og *Aksel Bang*, senere alene. Den 17. Juni 1912 blev han Overretssagfører. D. var som Jurist meget anset, ikke alene paa Grund af den Omhu og Samvittighedsfuldhed, hvormed han varetog sine Klienters Tarv, men særlig for sin store Retfærdighedssans og de høje Maal, en Sagførers Kald efter hans Mening havde saavel over for Samfundet som Helhed som over for den enkelte. D.s Klienter var ikke alene altid sikre paa at faa et godt Raad vedrørende deres egne Problemer, men tillige et Raad, der ikke traadte en Modparts berettigede Interesser for nær. D. var en stiltfærdig, lidt reserveret Natur, men havde et varmt og hjælpsomt Sind over for Mennesker i Vanskeligheder. Han elskede sit Land og dets Natur og tilbragte sine Somre paa et af dets skønneste Steder, en meget stor Grund paa Skraaningerne ned mod *Furesøen*, hvor Soraneren Arkitekt *Thyge Hvass* ('01) havde bygget ham en fin, lille Eremitage. Foruden faglige Problemer interesserede D. sig ogsaa meget for Kunst og Litteratur; soranske Spørgsmaal laa ham ogsaa stærkt paa Sinde. Han bisattes den 22. Dec. fra Søndermark Krematorium under betydelig Deltagelse.

Flere af hans soranske Venner var tilstede. De, der kendte ham og stod ham nær, føler stærkt Tabet af en fin og nobel Personlighed; og de føler det ikke alene paa egne Vegne, men i nok saa høj Grad paa det danske Samfunds Vegne; havde vi flere Mænd af hans Støbning, vilde meget se anderledes ud herhjemme.

V. Thorlacius-Ussing.

Knud Scott Deichmann var gift 1. Gang med Henny Christens, der døde 1937; 1940 indgik han sit andet Ægteskab med Elsa Alma Olivia, f. Wentzell.

Ingeniør Finn Henriksen.

* 23. Februar 1910. — † 17. December 1949.

Ingeniør Finn Henriksen (S.'29) døde 17. December 1949, knap 40 Aar gammel. Han indtraadte efter Faderens, Entreprenør Henrik Johan Henriksens tidlige Bortgang i Ledelsen

af en Række betydelige Virksomheder, og efter endt Uddannelse, bl. a. et længere Ophold i Amerika, oprettede han endvidere med Dygtighed og Energi forskellige Virksomheder som Seacold og Rockwool-Fabrikkerne, der har Afdelinger i flere Lande.

Det er smerteligt og uforstaaeligt, at Finn nu er borte. Vi saa ham sidst til 20-Aars Studenterjubilæet i Sorø i Sommer. Han lignede sig selv — det drengede Udseende — men var nok lidt mere stille end vanligt; han havde allerede længe været plaget af alvorlig Sygdom. Dog fortalte han som saa mange Gange før med sit tørre Lune og sit højst ejendommelige Ordvalg mange muntre Oplevelser fra Skoledagene.

Jeg ved, at alle vi Kammerater af Aargang 29 vil tænke med Glæde paa de Sorø-Aar, vi tilbragte sammen med Finn, og vi — ikke saa faa — fra den gamle Klasse, der holdt Forbindelse vedlige med ham efter Sorøtiden, vil savne ham og i stor Taknemmelighed minde den gæstfri Hjertelighed og Venlighed, vi altid mødte i hans Hjem.

Finn Henriksen efterlader sig Hustru og to Sønner, og mange Tanker gaar i disse Dage til de tre og til hans gamle Mor.

Gert Knøvl.

Læge, Dr. med. Marius Lauritzen.

* 11. April 1864. — † 23. December 1949.

Dr. med. Marius Lauritzen fødtes i Slagelse; han var Søn af Købmand Carl Theodor Lauritzen og Hustru Henriette Frederikke, f. Fischer. Han kom paa Sorø 1882 og blev Student 1884. Oprindelig var det ikke hans Mening at blive Læge, han havde tænkt at uddanne sig som Ingeniør, men i en Gymnastiktime lærerede han sit venstre Knæ, og der opstod en Sygdom, der nødvendiggjorde Amputation. Han fik derved Interesse for Lægegeringen og blev 1891 cand. med. Han blev stærkt optaget af Sukkersygen, der i hans Studietid forsøgtes kureret ved en for Patienterne ofte deprimerende Diæt. Allerede i Begyndelsen af 90'erne belyste han i Afhandlinger denne Sygdoms Problemer; 1897 tog han Doktorgraden i Medicin; og efter Ansættelse paa Kommunehospitalet oprettede han 1904 i København en Privatklinik, særlig for Sukkersyge. Med stor Selvstændighed forskede han sit Speciale; med vaagent Blik for hvert Fremskridt anvendte han som en af de første herhjemme Insulinet ved Sukkersygens Behandling; forstaaende og menneskelig vedligeholdt han op i sin høje Alder Kontakten med flere af sine Patienter. Han var fra 1902 Redaktør af Nordisk Tidsskrift for Therapi og fra 1918 af Nordisk Bibliotek for Therapi. 1894 ægtede han Laura Samuel, der døde 1922. Sine sidste Aar tilbragte han i Stilhed paa Frederiksberg. Dr. Lauritzens ældre Broder var Dr. med. Johan Vilhelm Lauritzen (S.'74), der døde i Januar 1909, kun 52 Aar gammel. P. Sch.

Holbergs Fødselsdag den 3. December 1949.

I Overensstemmelse med Traditionen henlagde Soransk Samfund en Laurbærkrans med signerede Baand paa Holbergs Statue foran Det kgl. Teater.

Med vanlig Generøsitet havde Det kgl. Teaters Ledelse indbudt Akademiets ældste Gymnasieklasse til at overvære Teatrets Aftenforestilling, hvor „Den Stundesløse“ og „Den skønne Donau“ gik over Scenen i den straalende og festlige Udførelse, som kun Nationalscenen er i Stand til at give den.

De unge, uniformerede Gymnasiaster, som under Rektors Førerskab havde efterkommet Indbydelsen, gav Tilskuerpladserne et soransk Islæt, som glædede de mange ældre Soranere, som benyttede Aftenen til et „Gensyn med Holberg“.

Soransk Samfund havde indbudt Rektor Bohn, de ham ledsagende Adjunkter og Gymnasiaster til efter Forestillingen at være Samfundets Gæster til en Kop Kaffe i Operakaféen paa Kongens Nytorv. Her bød Formanden velkommen saavel til Gæsterne som til en Del af Samfundets Medlemmer med Damer, som havde sluttet sig til Selskabet, idet han benyttede Lejligheden til at takke Akademiet og Rektor for den Gæstfrihed, der ved Kongeballet den 26. November var vist Repræsentanter for Soransk Samfund, som derved fik Lejlighed til ved Selvsyn at konstatere, under hvilke stilfulde og fornemme Former Akademiet gennemfører denne Fæst.

Rektor hyldede i en smuk Tale Holberg og Soransk Samfund, omtalte Værdien af det gode Forhold mellem Akademiet og Samfundet og udbragte et Leve for dette.

Efter et fornøjeligt Samvær sluttete Aftenen, da Tidspunktet for de sidste Sporvognes Afgang fra Kongens Nytorv nærmede sig.

C. J.

SORØ AKADEMIS CRICKET CLUB

blev startet under Krikketkampen med de gamle Soranere den 18. Sept. 1949. Den omfatter foreløbig 100 Drengene fra 1., 2. og 3. Mellem, og de har til deres Raadighed 12 Krikketræer og 12 Bolde og en Døl Gærdepinde. I Slutningen af September og i baade Oktober og November er der blevet spillet energisk hver Eftermiddag paa Store Plads, der atter har været lige saa befolket som i de gode, gamle Dage før Krigen. Der har været en Krikketklub før Krigen gennem mange Aar, ledet af Hr. Thomsen, men Klubben blev nødt til at standse sin Virksomhed under Krigen, da alt, hvad der kunde skaffes af Materiel, gik med til Skoleundervisningen og Skoleholdets Træning. Men nu er den altsaa kommet i Gang igen. Ved Kaffen den 19. Sept. 1949 udkastede *H. C. Bjødstrup-Jensen* og *Dr. Effersøe* den Tanke, at Krikket-interesserede gamle Soranere kunde tegne sig som Støttemedlemmer for et aarligt Kontingent af 5 Kr., og i Løbet af Dagen meldte 28 gamle Soranere sig som passive Medlemmer, og desuden blev der som Startkapital skænket 233 Kr. Drengene betaler selv 2 Kr. om Aaret, og det er paa denne Maade lykkedes at skaffe Penge til Indkøb af de ovenfor nævnte Rekvisitter, der er fuldt betalt, naar de passive Medlemmers Kontingent bliver betalt til Foraaret 1950. Skoleholdets Spillere hjælper deres mindre Kammerater med Raad og Vejledning. Det er lykkedes at redde alt Materiellet uskadt gennem Efteraarets Spil; men i den længere Foraarsæson vil der sikkert gaa nogle Krikketræer i Løbet.

Hvis der derfor skulde være gamle Soranere, der ved at læse dette skulde faa Lyst til at tegne sig som passive Medlemmer af Klubben og derved hjælpe til at opretholde og eventuelt udvide dens Virksomhed til Gavn for Krikketspillet, kan Kontingent og Indmeldelse sendes til Adjunkt *Svend Rønwig* (S.'35), der har paataget sig den daglige Ledelse af Klubben. (Bestyrelse findes ikke, men Rektor *Bohn* har lovet at ville revidere Regnskabet!) Raabene „Hug den!“ og Boidtræernes Klang maa ikke heller i Fremtiden savnes paa Store Plads!

SORANSKE PENNE

En nyttig Haandbog.

Personalhistoriske, sognehistoriske og statistiske Bidrag til *En dansk Præste- og Sognehistorie 1849—1949*, samlet og udgivet af *Paul Nedergaard*, Sognepræst. I. Københavns Stift. I Kommission O. Lohses Forlag, Eftf. København 1949.

Paa Grundtvigs Fødselsdag, den 8. September, udsendte Pastor *Paul Nedergaard* (S.'14) første Hefte, 88 tættrykte, tospaltede Sider af et stort Værk, hvis Formaal er at give en kirkelig Geografi, de danske Sognes kirkelige Historie. Stoffet er samlet paa Grundlag af Notater gennem mange Aar, gennem Skemaer, udsendt til alle Præster og gennem Meddelelser, indhentet gennem Pressen fra Præster og Lægfolk, især Lærere. Bearbejdelsen af Stoffet repræsenterer et Kæmpearbejde, som man ikke noksom kan være taknemmelig for. Det foreliggende Hefte indledes med en Oversigt over Kirkestyrelsen 1848—1949; derefter følger en Oversigt over samtlige Lærere ved det teologiske Fakultet i København 1849—1949; fremdeles berettes om Sjællands Stifts Biskopper (Kø-

benhavn og Roskilde); endelig paabegyndes Skildringen af Kirkerne i København—Frederiksberg. Man faar udførlig Besked om Præster, Kirker og Kirkelivets Udvikling. Naturligvis spores ogsaa her soransk Indsats: S. 37 omtales Prof. *Johannes P. E. Pedersen* (S.'02), der paavirket af Pastor *F. C. Krarup* i Sorø valgte Teologien til Studium; S. 68 *Ernst Vilhelm Kolthoff*, 1856—1880 Præst ved Helligaands Kirke, en kort Tid kst. Adj. i Sorø; S. 78 Pastor *J. C. R. Frimodt* fra Set. Johannes Kirke (1861—1879), ansat paa Sorø Akademi 1857—1861, afd. Lektor *H. N. C. Frimodts* Fader; S. 79—80 *A. F. L. Rindom* (S.'56), 1862—1907 ved Set. Johannes Kirke. Man faar S. 41 f. en interessant Redegørelse for Universitetet under Besættelsen, og S. 22 skildres med berettiget Bitterhed den Ændring, som i Hundredeaaret 1849—1949 har fundet Sted af Præsten og hans sociale Placering. De gamle Præstegaarde med deres særlige Kulturliv er forsvundet (undertegnede Anmelder mindes med Taknemmelighed Ørbæk Præstegaard), de gamle Præsteslægter ligeledes. Præsten er trængt ud fra Ledelsen i Sogne styre, Fattigvæsen og Skole, og hans økonomiske Kaar er væsentlig forringede.

Værket giver en Rigdom af Oplysninger og er af uvurderlig Interesse for enhver, der søger Oplysning om dansk Kirke i de sidste hundrede Aar.

P. Sch.

★

H. G. Olrik: Silhouetten.

Under Redaktion af *Louis E. Grandjean* (udg.'14) og *Albert Fabritius* har Gyldendal udsendt et fornemt Værk: „*Den lille Portrætkunst i Danmark siden 1750*“, hvoraf ovennævnte Afhandling foreligger som Særtryk. Det er en Øjenlyst at skue denne Bog; Papir, Tryk og Billedtavler er fremragende Bogkunst, og Indholdet, fyldigt og gediegt, giver for første Gang en samlet Fremstilling af Portræterformer, der gennem de sidste Par Aarhundreder i langt større Omfang end Olie-maleriet har haft til Opgave at bevare Slægt og Venners Træk for Eftertiden. Man finder her Afhandlinger om Portrættet og Personhistorien, om Miniaturen, Medaillonportrættet og Portrætfotografiet. Hertil slutter sig *Olriks* Redegørelse for Silhouetten, hans sidste, men ikke mindst fremragende Arbejde. Silhouetten fremkom i det 18. Aarhundrede og har sit Navn efter *Ludvig* den 15.s sparsommelige Finansminister *Etienne de Silhouette*, der smykkede Værelserne paa sit Herresæde med de i Mod sætning til andre Portrætter billige Skyggerids. Med stor Viden gør *H. G. Olrik* Rede for denne Kunsts særlige Karakter; det er personafslørende Profilbilleder. Han følger Udviklingen helt ned til vor Tid. Afhandlingen er et Vidnesbyrd om *Olriks* Alsidighed, hans suveræne Beherskelse af Stoffet og Forstaaelse af Kunststartens Hovedlinjer. Forf. faar naturligvis paa flere Steder Lejlighed til at mindes *Sorø*: I *Billes* „Skoledrengene“ berettes det, at Profil-Skygebilleder var højeste Mode paa *Sorø* Akademi i Tiden 1838—46, og et andet Sted omtales nogle Silhouetter af Akademiets Tegnelærer *Troels Pedersen* fra Slutn. af det 18. Aarhundrede. Silhouettens Betydning for Personhistorien drøftes, og som et Slags aandeligt Testamente erklærer *Olrik*: „Personhistorie er, eller bør være, en eksakt Videnskab“ — den Grund sætning fulgte *H. G. Olrik* i sin Forsken, og dér kan vi alle lære af ham.

P. Sch.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Februar:

1. *Hilmar Andres Møller* (f. 1880), Stilling og Adresse ukendt.
2. Civilingeniør *Vilh. Julius Nielsen* (f. 1875), Østerbrogade 70³, København Ø.
12. Konfektionshandler *Knud Ejgil Pedersen* (f. 1900), Ordrupdalvej 30, Charlottenlund.
13. Proprietær *Theodor Delcomyn Mayntz Clausen* (f. 1900), Søbygaard pr. Flemløse, Fyn.
14. Proprietær *Verner A. Henriques* (f. 1890), Landsledgaard pr. Stege.
15. *Otto Theodor Svendler Lang* (f. 1880), Købmand i Odense?
17. Dommer *Sven Horming Lütsen* (f. 1885), Brødstrup.
18. *Erik Stephensen* (f. 1900), Stilling og Adresse ukendt.
19. Direktør *Johannes Peter Montagne Lillienkjold* (f. 1890), Dormagen, Tyskland.
20. Ekspeditionsskretær i Kbhvn.s Byret *Ejnar Tage Hebo* (f. 1890), Gl. Strand 52, København K.
20. *Henri Klein* (f. 1900), Stilling og Adresse ukendt.
22. Kgl. Fuldmægtig, cand. jur. *Axel Thayssen* (f. 1885), Vintervej 13, Charlottenlund.
22. Arkivar *Johannes Evensen* (f. 1885), Østervoldgade 14, København K.
23. Inspector *Georg Jørgen Vethe Johannesen* (f. 1885), 20 Franklin Road, New Jersey, U. S. A.
24. Sognepræst *Olaf Krog-Meyer* (f. 1900), Mern.
24. Elektroinstallatør *Hartvig Fabricius* (f. 1875), Charlottenlund.

Under 25. November 1949 er Civildommer i Viborg Købstad m. v. *H. O. C. L. Kiørboe* (S.'98), R. af Dbg., benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Civildommer *Kiørboe* fyldte den 23. Januar 70 Aar og trækker sig fra 31. Januar tilbage fra sit Embede.

Efter Undervisningsministeriets Indstilling har Hans Majestæt Kongen under 12. December 1949 meddelt Arkivar af 1. Grad ved Rigsarkivet *Frk. Johanne Skovgaard* (S.'01; privat dimitteret fra Sorø), Afsked efter Ansøgning paa Grund af Alder i Naade og med Pension fra 30. November 1949.

Justitsministeriet har under 17. December 1949 fastsat, at Dommerfuldmægtig af 3. Grad *Knud Hjelm Lind* (S.'36) fra 1. Januar 1950 vil have at gøre Tjeneste som Fuldmægtig ved Embedet som Dommer i Sunds-Gudme Herreder i Stedet for ved Embedet som Dommer i Faaborg Købstad m. v. Se Sor.-Bl. 34. Aarg., S. 86.

80 AAR

Under almindelig velfortjent Hyldest rundede Nationalmuseets tidligere Direktør, Dr. phil. *M. Mackeprang* (S.'88) den 28. December de ærværdige 80 Aar. Ærværdighed er dog næppe det Prædikat, man i første Række vil tillægge Dr. Mackeprang; hans hele Væren er præget af Liv og Energi,

og han har i sit saakaldte otium fuldført betydelige videnskabelige Arbejder, som han først nu har fundet „Tid“ til at udarbejde. Dr. Mackeprang er en stor Administrator og en smidig Forhandler; han har skabt Nationalmuseets fortrinlige Nybygning, organisk føjet sammen med det gamle Prinsens Palæ. Som Videnskabsmand spænder han fra Middelalderens Kirker med deres Inventar til Sønderjyllands nyere Historie. Soranerne vil takke ham, der som Redaktør og Hovedmedarbejder af Sorø-Værket fik dette soranske Hovedopus bragt til Afslutning, og Soraner-Bladet har af og til nydt godt af hans sikkert underbyggede historiske Artikler.

70 AAR

Dr. med. *Valdemar Poulsen* (S.'98), siden 1917 Overlæge ved Børnehospitalet paa Fuglebakken, fyldte den 20. December 70 Aar. Dr. Poulsen har gjort sig højt fortjent af Børns Tuberkulosebehandling; han indførte herhjemme Maveskyning af Spædbørn, hvorved man fik Mulighed for et sikrere Overblik over Børnenes Sygdom end før; man kan jo ikke faa Spædbørn til bevidst at hoste eller spytte noget op. Fuglebakkens Hospital bestod ved Valdemar Poulsons Tiltrædelse af 50 Senge, nu har det Plads til 157 Børn. Overlægen har ved sin Menneskelighed vundet baade Børns og Forældres Tilid; han er Bestyrelsesmedlem af talrige Organisationer, der har til Formaal at hjælpe Børn og tuberkuløse, og hans Bog „Barnepleje“, der udsendtes første Gang 1932, har været utallige Mødre til uvurderlig Hjælp. Desværre kunde Overlægen kun fejre Fødselsdagen som Rekonvalescent efter en Sygdom. Den 1. Januar gik han over i Rækken af *emeriti*, men det betyder kun, at han kan faa Tid til at pleje sine Natur- og Jagtinteresser.

Den 1. Januar havde *Statistisk Departement* 100 Aars Jubilæum. Efterhaanden som Statistikken fik Betydning, oprettedes rundt om i forskellige europæiske Lande Organisationer til Indsamling og Offentliggørelse af statistisk Materiale, og den 1. Januar 1850 begyndte *Statistisk Bureau*, som det dengang hed, sin Virksomhed; det hørte først ind under Indenrigsministeriet, men overflyttedes allerede 1853 til Finansministeriet, hvor det siden har haft sin Plads. Fra 1. Januar 1896 udvidedes Bureauet, der nu fik Navnet *Statens statistiske Bureau*, og endelig — efter en ny Udvidelse — fik det ved Lov af 7. Marts 1913 sit nuværende Navn: *Det statistiske Departement*. Departementets Arbejdsomraade er gennem de forløbne 100 Aar udvidet betydeligt, og det giver ved sine forskellige Publikationer et Helhedsbillede af Samfundslivet i Nutiden. Departementets Leder er siden 1936 Departementschef *Ejnar Cohn* (S.'03), der siden 1907 har haft Ansættelse indenfor Departementet, først som Assistent, nu som den niende Chef siden 1850. Sidst i December udkom et Mindeskrift: *Samfundet og Statistikken*. Et historisk Rids 1769—1850, forfattet af *Ejnar Cohn*. Det er Hensigten senere at udsende endnu et Jubilæumsskrift, der i Tilslutning til tidligere Publikationer fortæller om Departementets Arbejde i de sidste ca. 30 Aar.

LÆRDE HERRER:

Cand. med. *Arne Peder Skouby* (S.'34) har den 20. Januar 1949 erhvervet den medicinske Doktorgrad ved Afhandlingen: „Variations in aortic pressure in dogs during work, under the influence of some drugs and by aortic insufficiency“.

Samme Grad har 1. Reservekirurg ved Centralsygehuset i Hjørring *Gudmund Toft* (S.'29) opnaet den 24. Februar 1949 ved Afhandlingen: „Undersøgelser over colibacteriophagers specificitet“. Disse Oplysninger er hentede fra Universitetets Festskrift November 1949, der iøvrigt under Mindeomtalen af afd. Prof. theol. J. C. Jacobsen fremhæver dennes personlige Tilknytning til Sorøpræsten *F. C. Krarup*.

I Bekæmpelsen af Epilepsien staar Danmark for Tiden i forreste Række, takket være Soraneren, Overlæge ved Filadelfia *H. P. Stubbe Teglbjærgs* (S.'14) Pionerarbejde. I et Interview i „Aftenbladet“ (*ikke det røde*) for 28. December 1949 gør Dr. Teglbjærg nærmere Rede for Forskningens nyeste Faser. Et amerikansk Lægemiddel er blevet suppleret og delvis afløst af det danske Demedion, der synes at have ringere Giftvirkning. Undersøgelser, som Teglbjærg har foretaget sammen med sine Medarbejdere, Dr. Schilling og Dr. Rottenborg, peger henimod, at Sygdommen kan skyldes hormonale Forstyrrelser i Binyrebarken. Som Fremstød i Behandlingen paatænkes Opførelsen af et nyt Børnesanatorium for Epileptikere, hvortil der ved Mageskifte med Sorø Akademi er skaffet den nødvendige Byggegrund, og endelig er der nedsat en ministeriel Kommission, som skal skabe visse Nyordninger.

En, der forsker til Bunds.

Den 24. Juni 1950 tager de verdensomspændende Dybhavs-forskninger med „Galathea“ deres Begyndelse; det sker paa 105 Aarsdagen for den første „Galathea“-Tur. Ekspeditionens videnskabelige Leder bliver Dr. *A. Fr. Bruun* (S.'20), der hermed faar Lejlighed til at realisere en gammel Ungdomsdrøm. Dr. Bruun havde først til Hensigt en Dag at kunne blive Lærer i Naturhistorie og indtage sin inspirerende Lærer *Simonsens* Plads; men hans Tilværelse formede sig ganske anderledes; det blev Videnskaben, der drog ham, og efter Deltagelse i forskellige Ekspeditioner staar Dr. Bruun nu foran sit Livs største Opgave, den vil blive af den største Betydning baade for dansk Videnskab og for Danmarks Omdømme i det Fremmede. „Galathea“s Rejse er planlagt til at vare to Aar; 11 Forskere, deriblandt ogsaa Prof. *Spärck* (S.'14), 3 Film- og Pressefolk, 3 Søofficerer og en Besætning paa omkring 80 Mand vil befinde sig om Bord paa Skibet. Forhaabentlig vil det lykkes at formaa Dr. Bruun til af og til at orientere Soraner-Bladets Læsere om den eventyrlige Færd.

Sculptura anadyomene — havfødte Skulpturer — kalder Kunstneren Aage Schad sine smaa forunderlige af havopskyllede Smaagrene og Træstumper formede Arbejder, som i Tiden 9.—22. December 1949 var udstillede hos Winkel & Magnussen. Disse Værker fremkommer som en Enhed af Naturen og Kunstnerens skabende Fantasi; de bliver til Havmænd, Dyr, Pan'er og Fauner og karakteriseres af *Fredrik Nygaard* (udg.'15) i et Digt i Kataloget som „denne Leg og denne Kunst med Pinde“. Det er i hvert Fald ikke almindeligt *Pindehuggeri!*

Ved „Politiken“s Julekoncert i Radioen den 17. December 1949 havde man Lejlighed til at glæde sig over *Ingemanns* og *Weyses* geniale Samvirke. Med kongenial Indfølelse sang Aksel Schiøtz „Lysets Engel gaar med Glans“, og Vanløse Skoles Kor af rene og lyse Stemmer sluttede Koncerten med „Julen har bragt velsignet Bud“.

At høre disse til Hjertet gaaende Sange er en Sindets Rensning, der mere end nogensinde før overbeviser en om, at Taler om *Ingemanns* Overflødhed er Daarekistesnak.

„Digterjul i en sønderjysk Præstegaard“ hedder en Kronik af Peter Østergaard i „Sorø Folketidende“ for 24. December. Den skildrer *Herman Bang's* (S.'75) Forhold til Julen, for Digteren Aarets kæreste Fæst, der gjorde Barndomsmindeerne fra Als levende og bragte Fred og Ro i hans Sind.

Godsejer *Johannes Theodor Suhr* (R.'12), Bedstedgaard pr. Kværkeby, havde den 8. December den Sorg at miste sin Illustru *Else Suhr*, f. *Kipp*. Hun var et straalende Menneske, der fyldte Hjemmet, hvor gamle Soranere færdedes. Ægteparret Suhr havde rig Tilknytning til Sorø. *Else Kipps* Brødre er Læge *Poul Kipp* (S.'14), hvis behjertede Redning af en ung Smedesvend fra Druknedøden er omtalt i Sor.-Bl. 15. Aarg. S. 64, Forpagter *Helge Kipp* (R.'16), Allindemagle-gaarden, der i Januar 1949 fyldte 50 Aar (Sor.-Bl. 34. Aarg. S. 15) og Forpagter paa Bonderup *Sven Kipp* (M.'19), der døde i April 1946 (Sor.-Bl. 31. Aarg. S. 43). Godsejer Suhrs og *Else Kipps* Søn *Theodor Suhr* blev 1941 Student fra Sorø; Godsejerens Broder er Ingeniør *Edvard Suhr* (S.'14), de er Sønner af Godsejer *Johannes Theodor Suhr* (1862—1920) og *Eva Fabricius* paa Rosengaarden.

Soranerfrokosten den 5. Januar.

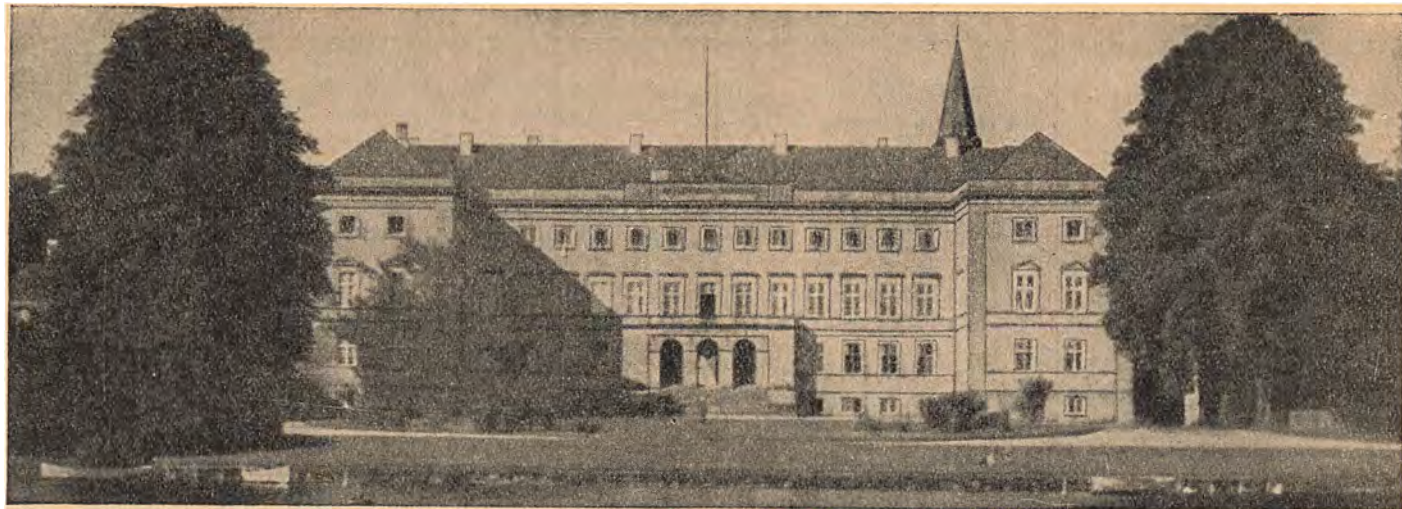
Aargangene før første Verdenskrig dominerede denne Gang Tafelrunden og satte sit Præg paa den, men ogsaa Nutidens „blanke Knapper“ var der. Det alleryngste Skud paa den gamle Stamme var repræsenteret, idet Svend Clausen havde taget sin Søn Finn med. Finn gaar i 3. Mellem, saa han saa sig noget forbavset om i de gamle Nissers Kreds. Over Bælt og Sund var kommet Tandlæge *Kjærsgaard*, Hadsund ('18), Overlæge *Edvard Kindt*, Terndrup ('10), sammen med sin Broder, Skovrider *Svend Kindt* ('07), saa Bordet var fuldt besat, da *Næstformanden* bød velkommen til „Jubelaaret“s første Frokost og takkede for den store Interesse og Trofasthed, de gamle Kammerater viser vort Frokostbord.

Under Maaltidet fandt vi ud af, at det var *Edvard Kindts* Fødselsdag, saa *Louw* benyttede Lejligheden til i velvalgte Ord at lykønske ham, vi andre lod Fødselaren længe leve osv. Ved Kaffen rejste Oberstløjtnant *Erik Frigast* (1917) sig og fortalte om Hjemmeværnet, dets Maal og Midler og om sine Erfaringer som Chef for Hjemmeværnets Befalingsmandsskole, bad os hjælpe til, om ikke ved andet, saa ved Sympati og Forstaaelse at agitere for Tilgang til Værnet, mens Tid er. *Frigast* mindedes „Soldaterkorpset“ og ønskede det oprettet paany til Glæde og Gavn for den kommende Ungdom, der skal løse de Opgaver, vi maa lade ligge. Værtens Mad var som sædvanlig prima; den varme Ret var Frikadeller med Rødkaal. Dette fortælles kun for at drille dem, der ikke var med.

Vi ses igen Torsdag den 2. Februar Kl. 12 i Grand Café.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærrff*, Tlf. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John H. Winther*, Jens Munkegade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — *Selandia* Bogtryk, København.

UTRYKTE BREVE FRA S. SCHANDORPH

VED POUL SCHJÆRFF

V.

90 bis Rue de Bécon Asnières (Seine) 21. Maj 89.

Kjære gamle Mikkel!

Min Brevgjæld voxer mig over Hovedet. Du forløjener virkelig, at jeg betaler Dig først, thi Du er baade en flittig og en morsom Brevskriver.

Det glæder mig, at min sidste Bog¹⁾ har moret Dig. De midtpunktløse Existenser har altid interesse-ret mig, thi jeg grænser selv tæt op til dem. Jeg var godt oppe i Tredverne, før jeg fandt mig selv, før jeg vidste sikkert, hvad jeg kunde. Det var vist noget Fælles for mit Slægtled at svømme hen. Der var levet for meget i vort Land paa Stemninger, paa uklare Aspirationer; Studenterne \circ : de bedre begavede, jeg taler ikke om Embedsjægerne, gik alle med en politisk-literær Klump i Maven, som tilsidst ødelagde dem. Fra Romantiken fik vi den Forestilling, at »das Leben eines Taugenichts²⁾ var noget attraaværdigt, i Modsætning til den jævne borgerlige Bane, som s'gu ikke er morsom; vi lyttede for meget til Skriftsprogets første Del, at mange er de Kaldede, strøg for let over det andet Hemistikion³⁾, at de Udvalgte er Faa. Saadan en Fyr som Karl Hellmann har jeg været lige ved at blive.⁴⁾

Nu er Oprudet nær. Idas Sundhed har lidt meget her, og der var ikke Stort at give bort af. Nu er jeg vant til Livet her, er ved at faa Adgang til det for Alvor, men vi maa til Bjergene, siger Lægen. Sidst i Maaneden vil vi forsøge paa at tage til Tyrol.

Skjont jeg savner Dig og mange andre gode Venner, rører der sig i mig en levende Modstand mod at komme hjem. Ida vil ikke mere kunne døje at føre Hus, og leve et Eneboerliv kan jeg ikke i Kjøbenhavn, og deltage i et rask og lystig Liv kan jeg heller ikke. Jeg begynder at føle Nærheden af de Aar, som ikke behager En.⁴⁾ Du skulde se, hvor jeg er bleven gammel og graa, mange Glas tør jeg ikke drikke, jeg er Rødvins-Asket.

Naar man saa endda daglig havde noget Skjont for Øje! Men Kjøbenhavn Gader mod Paris! Naar man saa saa Alt gaa frem til det Bedre i Danmark, men jeg er saa enig med Dig i Synet paa Tilstandene der hjemme. Her kan man dog sige, hvad man vil, uden at risikere en Brummetour; her kan man dog glæde sit Øje ved den skønne By, ved gammel og ny Kunst, og i Tyrol haaber jeg paa Alpeluftens lægende Kraft paa Idas stakkels Lunger og paa Naturens opmandende Virkning paa mig selv.

[Her udelades et Afsnit med stærke Angreb paa en Person, som efter Sch.s Mening har stiftet meget ondt »i vor Kreds«, og som han derfor kun har Foragt til overs for. Sch. vil ikke omtale vedkommende i sine Erindringer; hvis han sagde sin oprigtige Mening, maatte den omtalte anlægge Injurieproces mod Sch.]

Jeg er meget bedrøvet over, gamle Ven, at det kniber saa stærkt for Dig med at bjærge Føden til Dig og dine. Hvem kunde ogsaa ane, at Forholdene vilde blive saa nederdrægtige, at Snobber, Klodrianer og

Slubberter skulde faa alle Chancer for sig i Danmark? Naar jeg nu ser paa de franske Lærere i Stats-skolerne hjemme, saa er Du dem saa overlegen i Kundskab og Aand, at det er forfærdeligt at tænke sig, at en Smule Adjunktplads har været uopnaelig for Dig.

Det morer mig at læse dine Anmeldelser i »Politiken«. Dit fri Syn, dit gode Hoved fornægter sig aldrig. En fransk Grammatik, der ikke behandlede Sproget, som man behandler et dødt Sprog, var Du vist Mand for at kunne præstere, men saa skulde Du leve her et Aar eller to, og saa skulde de danske Skolemænd være adskillig klogere og modigere. Jeg er mere og mere bleven vis paa, at man ikke behøver at proppe en tredie Del af det grammatiske »bourre«⁶⁾ ind i Eleverne, som man nu piner dem med. Sproget gaar i Retning af Simplifikation i Former og Sætningsbygning.

Ak ja ... ønsk i den ene Haand og skid i den anden!

Efter Bemærkninger om Ida Schandorphs daarlige Helbred og efter at have mindedes Venneparret Michelsen slutter Brevet:

Foreløbig har vi bestemt at bo i Schlosz Labers bei Meran, Tirol⁷⁾. Tak fordi du huskede 8. Maj.⁸⁾

Lev vel — hold Humøret oppe.

Din hengivne

Schandorph.

Noter.

1) Romanen »Stillelivs-Folk« udkom i Maj 1889. En af Bogens Hovedpersoner er den i Brevet nævnte Karl Hellmann. 2) »Aus dem Leben eines Taugenichts« er Titlen paa den tyske Romantiker Joseph von Eichendorffs henrivende Novelle, der forherliger den romantiske Lediggænger. 3) betyder: Halvvers. 4) Brevet giver et ikke ubetydeligt Bidrag til Forstaaelsen af Sch.s personlige og litterære Udvikling. Den holdningsløse Stemningstype, han karakteriserer i Brevet, kendte han fra sig selv. Det er derfor urigtigt, naar Karl Tiander i sin Bog »Turgenjev i dansk Aandsliv« 1913, S. 50 erklærer, at Sch. »er den eneste Forfatter, som behandler sin Rudin-Type objektivt uden selv at være berørt af dens Tanker«. »Det overflødige Menneske«, Rudin, har Turgenjev skildret paa klassisk Vis. Sch. selv har forstaaet, hvad Holdningsløshed kunde føre til; derfor blev Realismen for ham en Befrielse og et Evangelium. Gang paa Gang har Sch. i sine Romaner karakteriseret Typen, »en Art dansk Fætter til Turgenjevs Rudin«, kalder Vilhelm Andersen ham (Ill. da. Litthist. IV, S. 267); vi træffer den allerede 1878 i Sch.s Roman »Uden Midtpunkt«, videre i »Thomas Friis' Historie« 1881, i »Et Aar i Embede« 1883 og »Det gamle Apotek« 1885. 5) I »Prædikerens Bog«, Kap. 12, Vers 1 siges: »de Aar nærme sig, om hvilke du skal sige: jeg har ikke Lyst til dem«; andre læser: »de

behager os ikke«. 6) Fyld. 7) I Sommeren 1889 drog Schandorph fra Asnières til dette gamle tyrolske Slot, hvor en i Holsten født dansk Mand holdt Pension (se Sch.s »Oplevelser« Bd. 2, S. 282—311). 8) Schandorphs Fødselsdag.

ARISTOTELES' SKRIFT OM SJÆLEN — DE ANIMA

Oversat med Indledning og Noter af *Poul Helms*. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busek. Kjøbenhavn 1949. XXII + 135 Sider, Kr. 12,00.

Vi lever jo for Øjeblikket i Psykologiens Tidsalder, alle interesserer sig for Psykologi, baade Teoretikere og Praktikere, og det er ofte vanskeligt at faa psykologiske Bøger fra vore Biblioteker. I en saadan Tid maa der vel ogsaa være Læsere, som interesserer sig for Psykologiens Historie, —og Psykologien har i Sandhed en lang Historie, dens Rødder maa søges helt tilbage i den græske Oldtid, men hvor mange aner i Grunden det?

Det maa derfor anses som noget saare fortjentsfuldt og nyttigt, at det berømte Skrift af Aristoteles „De anima“ (om Sjælen), den ældste videnskabelige Psykologi, nu ved en fortrinlig Oversættelse af Lektor, Dr. phil. *Poul Helms* er gjort tilgængelig for danske Læsere. Erfaringspsykologiens Grundlægger har man kaldt Aristoteles.

Dr. Helms er en fin Kender af den græske Filosofi, og igennem sine Skrifter har han i høj Grad været med til at vække Interessen herfor.

Bogen, som er forsynet med Indledning og Noter, kan paa det bedste anbefales alle, som har filosofisk og psykologisk Interesse.

Vict. Juul Petersen.

DET SKØNNE ODSHERRED 1949

J. Fr. Clausens Forlag. København.

Hvert Aar ved Juletid udsender *Tage Christiansen* (S. 20) hos J. Fr. Clausen et stateligt Kvartheft med Artikler og Afhandlinger om sin Hjemegn, som han er en passioneret Elsker af. Heftet belyser — baade tids- og emnemæssigt — meget alsidigt Odsherredregnen og faar derved Værdi og Interesse langt ud over den Højtid, der foranlediger dets Fremkomst. *Tage Christiansen* selv giver i Førsteartiklen „Kalkmalerierne i Højby Kirke“ en rigt illustreret Skildring af denne Kirkes kunstnerisk og menneskeligt værdifulde Male-rier; to andre Artikler af ham minder Rørvigs Digter Kai Hoffmann og det gamle Isøre Ting, hvor der i Sommeren 1949 rejstes en Mindesten. Men den virksomme Redaktør (hvor faar han Tiden fra?) har tillige mobiliseret andre Forfattere. Der fortælles om gamle Høstskikke, om Bystævner og om den navnkundige Urokse fra Vig, der helt mirakuløst blev undlivet af Flintflækker, brugt som Pilespids. En skotsk Journalist søger at give et retfærdigt Billede af Jarlen af Bothwell. Heftets Indhold er ikke udtømt hermed; det hele danner en appetitvækkende Spiseseddel over Odsherreds Attraktioner, og som Kronen paa Værket staar Statsminister Hedtofts fornøjelige og varme Appæl til at besøge Odsherred. Ogsaa vi andre, der er mindre højt paa Straa, faar Lyst til at følge Statsministerens Opfordring!

P. Sch.

VILHELM ANDERSEN HÆDRES I RINGSTED

Til Ringsted Byraads første Møde i det nye Aar (den 9. Januar) havde man indbudt Byens Æresborger, Prof. *Vilhelm Andersen og Frue* til at overvære Afsløringen af et Maleri af Professoren. Ringsted By har erhvervet Maleriet, som er af N. V. Dorph; det er et Portræt af Ringsteds Æresborger, som han saa ud for godt 20 Aar siden, og det er ophængt i Byraadssalen. Borgmester Christiansen bød Velkommen til Professoren og Fruen og udtalte, efter at have givet en Beretning over Byens Forhold, at Ringsted maaske med en vis Egoisme soler sig i Vilh. Andersens Berømmelse. Men Ringsted By føler med Stoltthed, at den har en vis Andel i ham, og man var glad, da Professoren indvilgede i at blive Byens Æresborger. Med Maleriet har man ønsket at skabe et varigt Minde for kommende Slægtled; Fremtidens Ringsted vil ved at se dette Billede altid mindes Vilh. Andersen og hans Gerning med dyb Ærbødighed. Prof. Vilhelm Andersen tog derpaa Ordet og takkede:

— Da jeg sidste Gang og første Gang var til Byraadmøde i Ringsted, havde jeg den Ære og Glæde at blive udnævnt til Æresborger, eller med et mere økonomisk Navn til skattefri Borger her i Byen.

Nu er der timedes mig det Overmaal af Ære og Glæde, at jeg skal ophænges paa Raadhuset, ikke personlig, men hvad der er endnu finere in effigie (i Afbildning), som man i gamle Dage sagde, naar man ikke kunde faa fat i de Forbrydere, der skulde hænges. Derved er for mit Vedkommende den gamle Vægter Ole Mands Spaadom, naar vi Drengene drillede ham med vore Utuskestreger, at vi nok engang skulde komme paa Raadstuen, gaaet i Opfyldelse — paa en anden Maade, end han havde tænkt sig.

I Efteraaret, da Studenterne viste mig deres Paaskønnelse af, at jeg var blevet 85 Aar uden helt at høre op med at være Student, svarede jeg, at min historiske Adkomst til deres Hyldest var, at jeg til Forskel fra de fleste Litteraturmennesker i min Ungdom var fra Provinsen.

»Fra Provinsen« kaldte vort Bysbarn Schandorph sine Fortællinger. De var ikke blot komiske, men hjertelige ligesom hans ældre Bysbørns Roeds og

Professor Vilh. Andersen. Efter Maleri af N. V. Dorph.

Vermehrens Malerier. De tre Ringstedere har fortjent deres Æresminde her i Byen, selvom Tiden ikke var inde til at komme paa Raadhuset for saadanne Fortjenester.

Nu er det sket for mit Vedkommende. Hvordan Billedet skal se ud, raader jeg ikke for, men jeg glæder mig over, at man gennem N. V. Dorphs Maleri har truffet et Billede, der ikke ser slet saa 85-aarig ud, som jeg gør i Dag. Hvis jeg skulde sige noget mod Billedet, skulde det maaske være, at det er en Kende for højnæset. Jeg kunde bedre li', man kunde se, det skulde forestille en Person fra Provinsen.

I den anden Hovedstad for det aandelige Sjælland,

MINE 5 AARS SKOLEGANG I SORØ

AF POVL HEIBERG

Dr. med., fhv. Stadslæge i København.

Fra 1881 til 1886 var jeg Elev i Sorø Akademis lærde Skole. I de to første Aar fulgte jeg den sproglige Retning, medens jeg i de sidste tre Aar hørte til den matematiske Retning.

I.

Før Sorøtiden.

Et Par Ord om min spredte og noget tilfældige Undervisning i de Aar, der gik forud for min Optagelse i anden studerende Klasse, vil give et Billede af mine saare mangelfulde Forkundskaber.

I Sorø er jeg ganske vist født, men allerede 3 Aar gammel kom jeg til Sjelle midt mellem Aarhus og Silkeborg, hvor min Fader var udnævnt til Præst¹⁾. Han forblev der indtil 1877, og min Undervisning begyndte allerede herovre hos mine to ældre Søskendes Lærerinde Frk. Nanna Dorph; men herfra mindes jeg intet, og i disse Aar bestod Undervisningen vistnok væsentlig i, at min Nærværelse i Skolestuen blev tolereret.

Derimod staar min gamle Farmoders²⁾ Forsøg paa at lære

i Sorø, havde Ingemann ikke blot i en lille Sangkreds om de sjællandske Købstæder, men i en stor Fortælling om »Landsbybørnene«, en Fortsættelse af hans historiske Romaner, villet vise den Forening, af det jævne og det høje, der kan være over Livet i smaa Samfund af naturlige Mennesker.

Den Forening kalder man i Litteratursproget Humør eller paa Dansk Lune, men med et større Ord Kærlighed.

Da Ringsted Byraad til Fødselsdagen bragte mig en Hilsen, som det i Sandhed ikke blot var mig en Ære at modtage, men en Glæde, fordi Borgmesteren efter sin Sygdom var med til at række mig den, da fandt jeg paa den gyldne Kurv med alle Efteraarets Gaver, et udskaaret og malet lille Billede af Byens Vaaben med Tilbedelsen af Moderen og Barnet. Det hænger nu over min Seng. Efter en senere Legende om de hellige tre Konger, havde der oprindelig været fire Konger, der gik efter Stjernen, men den fjerde var ikke naaet frem før til Golgata, fordi der undervejs var saa megen Nød og Elendighed, han skulle afhjælpe.

Denne fjerde Konge forstaar Nutidens Mennesker godt efter alt det, de har oplevet — ikke mindst i de smaa Samfund. Der gælder det ogsaa at volde Glæde, ikke blot ved at vise Ære, men ved at øve Ret og gøre godt.

Jeg ønsker Byraadet i min gamle By Lykke, som det har Evne og Vilje til denne Gerning.

Hjertelig Tak! (Medlemmerne rejser sig).

mig Bogstaverne lyslevende for mig. Det var under et Sommerophold i Sankt Olai Præstegaard i Helsingør, at min hvidhaarede og kappebærende, lille, livlige Farmoder købte en A-B-C med Billeder til hvert enkelt af Alfabetets 24 Bogstaver — saaledes en Svane ved S — og gik i Gang med at lære lille Povel Bogstaverne.

Til Farmoders Fryd kendte han dem alle i Løbet af faa Dage, men saa foreslog hans to ældre Søskende Farmor at lægge et Stykke Papir over Billederne, og nu viste det sig, at lille Povel ikke kendte et eneste Bogstav.

Min Undervisning i de følgende Barneaar var meget springende og uregelmæssig. Det blev min Moder³⁾, der langt senere ved Hjælp af en ganske almindelig A-B-C fik mig lært at stave og med ikke ringe Besvær tilegne mig trykt Stof.

Hun fortalte af og til om denne Undervisning, der voldte den travle Præstefru en Del Besvær. En Dag syntes hun, at nu begyndte det dog at glide, og saa ser hun pludselig, at der falder store Taarer ned paa Bogens Blade, og lille Povel siger med bedrøvet Stemme: „Og i Dag kører Rasmus Møg ud paa Marken, og jeg er ikke med.“

Min Fader Gabriel Heiberg, der i 10 Aar havde været Adjunkt ved Sorø Akademi, havde en mærkelig Evne til at bruge Aarstidernes Indtryk til at fæste i sine Børns Hukommelse de gamle danske Viser og Sange.

Jeg mindes saaledes en Dag i Høstlættets Tid, hvor han lærte sine Børn Sangen om Morten Borup:

„I Skanderborrig Enge, alt ved den blanke Sø,

der gaar de Piger og Drengs at slaa og rive Hø“.

Han lærte os den saaledes, at vi aldrig glemte dens pragtfulde Billeder.

Ikke alene gav denne Sang og flere andre som for Eksempel: „Paa Tave Bondes Ager i Birkende By“ og „Kong Harald sad i Oslo og drak med sine Mænd“ os Børn et betydeligt Ordforraad ud over det daglige Livs faa og sparsomme Ord, men senere i Livet har disse fast byggede Sange ofte tjent mig til Adspredelse paa lange trættende Ture eller under kedelige Nattevagter.

Den tidligere Dansklærer vidste godt, hvad han foretog sig, naar han halvt i Leg saae de Kundskaber ud.

Medens min Fader var ret tilbøjelig til at lade Læsningen hvile en smuk Sommerdag til Gavn for Plukning af Ribs eller andet nyttigt Havearbejde, havde min Moder, der var mere ærgerrig paa sine Børns Vegne, mere Respekt for Skoletimerne — og om dette Spørgsmaal stod der flere Gange hæftige Debatter. Smaa Gryder har ogsaa Øren.

Min Fader læste noget med mig — vel ofte et Par Timer om Dagen, men der kom selvfølgelig mange Fridage foruden de sædvanlige Ferier, naar min ældre Broder Hans kom hjem fra Sorø lærde Skole.

Lidt Skrivning og Regning fik jeg desuden lært hos Lærer Appel i Landsbyskolen i Hemmeshøj, der laa omtrent 3 Kilometer fra vort Hjem, der i 1877 var flyttet til Vemmeløv midt mellem Slagelse og Korsør.

Endelig tog jeg de sidste to Aar, jeg var hjemme, en eller

to Gange om Ugen til Slagelse og læste Matematik hos *Christian Wad*⁴⁾, den senere Leder af Kostskolen paa Bogø.

Min Fader havde som gammel Adjunkt et fortrinligt Greb paa at undervise, navnlig i Dansk og Latin, men der var Fag, som vi helt lod ligge. Jeg havde saaledes overhovedet ikke læst et Ord Naturhistorie, da jeg 13 Aar gammel begyndte i anden studerende Klasse paa Akademiet i Sorø.

II. *Sorøtiden.*

Hvorledes jeg slap gennem Optagelsesprøven i Sorø, har altid staaet for mig som en Gaade. Det eneste Fag, hvor jeg var fuldt paa Højde med Kammeraterne, var Matematik, og her blev jeg ved en Fejltagelse prøvet til tredje Klasse og fundet for let. Da jeg imidlertid gjorde Indsigelse og sagde, at jeg kun skulde i anden Klasse, var alt saare godt.

I Tysk, hvor jeg næsten intet vidste, havde jeg det Held at blive eksamineret i netop de samme grammatikalske Spørgsmaal som den Dreng, der blev prøvet lige førend min Tur. Jeg havde jo siddet og hørt godt efter — det hele var for mig en ny og spændende Oplevelse — og det lykkedes mig at lire det hele af uden at forstaa et Muk af, hvad det egentlig drejede sig om.

At min Fader tidligere havde været Adjunkt ved Skolen, og at min ældre Broder⁵⁾ var en af de flinkeste Elever i øverste Klasse, bidrog vel nok noget til, at jeg fik Adgang til Skolen.

Fra det meget Friluftsliv i Have og Mark, var jeg vænnet til at lægge Mærke til, hvad der tildrog sig omkring mig. Dette kom mig til Gode ikke alene ved denne Prøve, men ogsaa under den daglige Undervisning.

Det var en hel ny Verden, Kundskabens Verden, der i de følgende Aar rullede sig op for mig, og mit friske og opladte Sind tog imod den, medens flere af mine Klassekammerater allerede var stærkt sløvede ved 6 til 7 Aars Skolegang.

Jeg arbejdede haardt med Lektierne fra Dag til Dag — blev jeg en enkelt Dag forhindret i at forberede mig (saaledes en Dag ved Besøg hjemme fra), betød det i Tysk en Blotlægning af min store Uvidenhed. Ogsaa i flere af de andre Fag var jeg som allerede nævnt, langt tilbage.

I Matematik, Fysik og Naturhistorie var jeg mest interesseret — og udarbejdede de skriftlige Opgaver med sirligt Pedanteri —, men fra Faders Undervisning var jeg bedst trænet i Grammatik og havde derfor langt lettere ved at følge med i Latin. I dette Sprog blev vi underviste af en trofast Discipel af Madvig. Flere Aar senere var jeg med ved Indvielsen af Madvigs Buste paa Frueplads foran Universitetet. Paa det Tidspunkt var det endnu ikke gaaet op for mig, hvor stor en Børnefordærver Madvig egentlig var.

Rigtig forstod jeg det først, da „Madvigs Dreng“ i Forhørene efter Landmandsbankaffæren en efter en stod frem og erklærede: „Vi spurgte ikke“ og „Der var ingen der spurgte os“. Den Type — af Initiativ manglende Mænd — opelskede den filologiske Overledelse af Skolen.

I to Aar (2. og 3. Klasse) var jeg sproglig studerende, læste altsaa i et Aar Græsk. Allerede efter det første Aar ønskede jeg at gaa over i den matematisk-naturvidenskabelige Retning, men min Fader henstillede til mig at læse Græsk i eet Aar og saa atter tage Spørgsmaalet op til Overvejelse.

Da Aaret var gaaet, kom jeg hjem med Ug i Græsk, og Fa-

der troede vistnok nu, at mit Ønske om at blive Matematiker havde tabt sig.

Dog efter Sommerferien mindede jeg Fader om hans Ord fra den forrige Sommer, og han gav nu beredvilligt sit Samtykke. Jeg fik Besked om selv at meddele Sagen til Rektor. Første Skoledag stillede jeg altsaa i Rektor *Tregders* Kontor.

Medens jeg afleverede min Besked, kom tilfældigvis Græsklæreren, Overlærer *Hoff* ind paa Kontoret. Han blev meget forbitret, da han hørte om mit Ærinde, og smeldede Døren i med et højt Brag, idet han gik.

Jeg blev saa flyttet over i den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling af Klassen. Et Par Dage senere kom Rektor *Tregder* — formentlig efter Overlærer *Hoffs* Opfordring — hen til mig i et Frikvarter og bad mig skaffe en skriftlig Udtalelse fra min Fader angaaende Overflytningen. Det var første Gang, jeg oplevede ikke at blive troet paa mit Ord.

Hverdagene var i disse 5 Skoleaar helt og fuldt optagne af Skolearbejdet, medens jeg tilbragte de fleste Søndage og alle Ferierne i mit kun godt 20 Kilometer borte liggende Hjem. Det varede derfor noget, inden Kammeratlivet tog min Interesse fangen. Jeg boede nede i Byen hos Historiemaler *Dalsgaard* og delte her Værelse med en lidt yngre Dreng *Poul Rasmussen*⁶⁾ fra Korsør. Da jeg mange Aar senere ved et Besøg i Sorø gensaa det meget lille Kvistværelse, hvor den ene Væg var halvt skraa, forbavsedes jeg over, at det havde været muligt for to store Drengene at arbejde og sove i et saa lille Rum uden at tage Skade paa Helbredet, men den Gang tænkte jeg selvfølgelig ikke paa sligt. I disse Aar i Dalsgaards smukke Hjem havde vi Drengene meget Udbytte af den aabne og ligefremme Maade, paa hvilken han talte med os Drengene om mange forskellige Spørgsmaal.

Da jeg boede hos Akademiets Tegnslærer, laa det nær, at jeg kom til at deltage i et Par Vinterkursus i Perspektivtegning, som han udenfor Skoletiden gav til de Elever i de 4 yngre Klasser, der ønskede at deltage. Det var altsaa helt frivilligt Arbejde baade fra Lærer og fra Elevers Side. Det var utroligt at se, hvorledes et Par smaa Streger af den gamle, fine Kunstner formaaede at omskabe en Elevs ret ubehjælpssomme Tegning til næsten et lille Kunstværk.

Ogsaa vor Matematiklærer gav os en Vinter en Række Timer i „Matematikkens Historie“. Han holdt et kort Foredrag med efterfølgende Samtale om Emnet, og saa var vi hans Gæster Resten af Aftenen. Baggrunden for denne Undervisning var vistnok, at Læreren, der oprindeligt var polyteknisk Kandidat, i disse Aar forberedte sig til at tage en Universitetsexamen⁷⁾.

I de fem Skoleaar i Sorø var jeg i det store og hele forskaanet for sværere Sygdomme, men fik dog et Foraar en lettere Difteri, som medførte 3 Ugers Isolering i mit Hjem i Vemmelev Præstegaard. Disse uventede 3 Ferieuger i det gryende Foraar tilbragte jeg med Havearbejde i den store Have.

Dette Foraarsarbejde staaer for min Erindring med en egen Glans og Fortryllelse over sig.

Min senere stærke Overbevisning om, at Madvigs sorte Skole med sin stadige Fylden Kundskaber i Eleverne uden at levne dem Tid til legemligt Arbejde og uden at give dem Lejlighed til selv at iagttage Vaar og Høst, Sommer og Vinter er slet planlagt, hænger vel ogsaa noget sammen med denne Oplevelse.

Den lærde Skole i sin nuværende Form dræber formentlig hos mange Elever Evnen til at gøre selvstændige Iagttagelser og tillige det medfødte Initiativ, hvis det da findes.

Navnlig om Foraaret benyttede vi Drengene ofte de enkelte isolerede Fridage til længere Udflugter til Fods, saaledes til Ringsted, til Tystrup-Bavelse Sø, til Skovene ved Slagelse eller Bromme. Vi var sædvanlig kun 3 eller 4 Stykker sammen og fik os en ordentlig Travetur. *S. P. L. Sørensen*⁸⁾, den senere saa bekendte Kemiker, var en sikker Deltager. Han gik vistnok for at styrke sit Helbred. Af samme Grund deltog han i sine Studenteraar hver Sommer i Roning.

Da jeg for et Par Dage siden i en af Salene paa Frederiksborg Slot saa *S. P. L. Sørensen*'s Billede hænge Side om Side med Danmarks store Kemiker Julius Thomsen, gik mine Tanker uvilkaarligt tilbage til disse soranske Fodture, hvor vi Drengene diskuterede mange forskellige Emner, blandt andet det gamle, berømte Problem om Vinkelens Tredele. Allerede den Gang var Søren Peter et godt Hestehoved foran os andre i Retning af Tankens Klarhed og Svarets Ræghed.

En Eftermiddag var *Holger Trautner*⁹⁾ og jeg roet over Søen, gaet i Land og havde moret os pragtfuldt med at skyde til Maals efter en Skive anbragt paa et stort Bøgetræ. Vi var allerede kommet ned i Baaden paa Tilbageturen og klar til at sætte fra Land, da en uniformeret Mand viser sig mellem Træerne. Vi tænker, at han vil benytte Lejligheden og lade os ro ham over Søen. Vi venter lidt, han kommer helt hen til Baaden, bøjer sig ned og snupper Salonbøssen. Det var selve Skovrideren. Vi store Drengene havde været saa naive, at vi slet ikke havde overvejet, at vi i høj Grad var paa forbudne Veje. Mærkeligt nok lykkedes det os at faa Skydevaabnet tilbage uden at Sagen naaede frem til Rektors Viden.

Den sidste Sommer, jeg var i Sorø, oplevede jeg en Række meget smukke Roture mellem Kl. 4 og Kl. 6 om Morgenen. Det var sammen med en ung Student, der boede hos Apotekereren, hvis Baad vi benyttede. Kl. 4 indfandt han sig udenfor min Bolig og trak i en Snor, der var bunden omkring min venstre Arm og derefter hængt ud fra Kvistvinduet. Saa gik det i en Fart i Tøjet og ned i Baaden. Han sang og deklamerede, medens jeg roede, og vi søgte ud mellem Sivene og Aakanderne. Disse Morgener paa den stille Sorø Sø glemmer jeg aldrig; men hvorledes det efter den Morgentur var muligt at udføre Dagens Arbejde, har altid staaet som en Gaade for mig.

¹⁾ Denne Artikels Forfatter, *Poul Heiberg*, er Søn af *Gabriel Thomas Skat Rørdam Heiberg* (1832—1917), der 1861—1871 var Adjunkt i Sorø. 1871 blev han Sognepræst til Sjelle og Skjærring i Aarhus Stift, 1877 Sognepræst til Vemmelie og Hemmeshøj, 1886—1912 Andenpræst ved Roskilde Domkirke. Se: *Orlik: Lærerstanden ved Sorø Akademi og dets Skoler 1822—1922*, S. 51. — *Poul Heiberg*, af hvem *Soraner-Bladet* i 32. Aarg., S. 89 har bragt en Artikel om Overlærer Eugen Ibsen, blev cand. med. 1893 og har indtaget betydende Stillinger inden for Lægevidenskaben; 1912—1938 som Viceslægtelæge i København. Dr. Heiberg er Forf. til flere Bøger samt til 150 Tidsskriftsartikler, væsentlig om hygiejniske og medicinalstatistiske Emner. ²⁾ *Georgine Samsine Rørdam* (1808—1883). ³⁾ *Johanne Kristiane Müller* (1837—1914). ⁴⁾ *Christian Wad* (1852—1926), cand. teol. & mag. Grundlagde 1887 paa Bøge en Kostskole, som han ledede til 1920. ⁵⁾ *Hans Georg Heiberg* (1864—1941), Student fra Sorø 1882, cand. teol. 1888, sidst Sognepræst til Havrebjerg og Gudum ved Slagelse (1900—1923). Nekrolog i *Soraner-Bladet* 6. Aarg., S. 94. ⁶⁾ *Poul Rasmusen* (1869—1917), Student fra Sorø 1888; i sin Tid en meget kendt og slagfærdig Politiker. Mindeord om ham i *Soraner-Bladet* 2. Aarg., S. 36 og 40. ⁷⁾ *Carl Johan Christian Lauritzen* (1855—1931) blev cand. polyt. 1878 og tog 1891 Tillægseksamen i Matematik (cand. mag.). Se: *Orlik: Lærerstanden S. 61 og Soraner-Bladet* 16. Aarg., S. 33 f. ⁸⁾ *Søren Peter Lauritz Sørensen* (1868—1939), Student fra Sorø 1886. Nekrolog i *Soraner-Bladet* 24. Aarg., S. 17. ⁹⁾ *Holger Petersen Trautner* (1868—1942), Student fra Sorø 1886, 1894 Læge i Grenaa, 1923—1936 Amtslæge for Skanderborg Amt. *Soraner-Bladet* 8. Aarg., S. 16 og 27. Aarg., S. 11.

UNGER — KOM OG LYTTER TIL!

Under ovenstående titel stod der i SIC's første nummer i dets 4. årgang en artikel, hvori pseudonymet „—viv“ behandlede emnet drøjeri og forholdet mellem store og små.

Artiklen kaldte gamle historier til live, som man hørte dem, når fædrene rullede sig ud i hinandens selskab, historier om bjørnedans, udspring med bind for øjnene fra vindueskarmen i hovedbygningsskammeret og andre ligeså udmærkede historier. Den vakte til live mindet om de gymnasiaster, der i eens ungetid tog en kammerats hue og af den lavede en uovertruffen „sut“ i patøk-tiden, og den fik een til at huske, hvor det kunne gøre ondt i knolden at komme i vejen for en op-højet gymnasiast. Men den tegnede også buskene nede i hjørnet af Grønne set ovenfra og mindede een om, hvor dejligt bløde de trods alt var at falde ned i, når ulykken ville, at realisterne fik lyst til at give busks.

Men alt det var „de gode gamle dage“. Selv om eens fornemmelse af drøjeriets formindskelse måske til dels skyldes, at man som gymnasiast i virkeligheden så overordentlig lidt af, hvad der foregik i „verdenen nedenunder“, så er det dog ganske givet, at drøjeriet, i hvert fald fra gymnasiasternes side, er stærkt på retur, og jeg husker fra min årgang (—48) intet tilfælde af overgreb. Jeg husker, hvor gymnasiasterne i de unges øjne tog sig guddommelige ud, og jeg tænkte tit på, da det blev os, der sad under træet, om vi monstro virkede lige så ophøjede på de undrende unger. Jeg har aldrig fået løsningen, men een ting var jeg overbevist om: Vi stod ikke omgærdet med den frygtens mur, der skilte os unger fra den tids store.

Men jeg vender tilbage og lader „—viv“ tale: „Men hør nu godt efter, for nu kommer moralen. Selv om I ikke mere i stor udstrækning kan blive udsat for drøjeri, skal I ikke af den grund miste respekten for de ældre. Naturligvis skal I ikke lade jer benytte som hydreng eller tjener. I skal blot ikke optræde udfordrende og flabet, for som en af skolens tidligere rektorer engang har sagt: Der er ikke noget så øretæveindbydende som en flabet smådreng.“ Personligt er jeg overbevist om, at den omtalte respekt er omvendt proportional med drøjeriets udbredelse. Og når „—viv“ længere nede siger: „ . . . det er ganske naturligt, at I behandler de ældre med respekt, fordi de er klogere end I, og simpelthen fordi de er ældre“ (udhævelsen af mig), så vil jeg spørge, om da en større alder rent umiddelbart giver krav på respekt, hvis den ikke er ledsaget af den større horisont, der også giver plads til respekten for den yngres måske mere umodne, men lige så ærlige tanker og meninger? „—viv“ går videre: „Det burde være her på skolen, som i alle livets forhold, at man respekterer enhver, der rent menneskeligt eller åndeligt står over een selv . . .“ Ja, men det er ikke nok.

Det er ikke nok at respektere den, der står over een. Det er det, der skaber slave- og herrementaliteter. Den, der står under een menneskeligt og åndeligt — såvel som overhovedet — gommer dog også værdier, måske endda spirer til noget stort. Respekt ligend og nedad såvel som opad, så kommer det af sig selv det gode forhold mellem store og små. Det er nemlig noget, der skal ligge i luften og ikke i et altid fremholdt afstandsforhold med medfølgende mindreværds- og overlegenhedsfølelser.

Ulrik V. Henriques.

Generalforsamlingen.

Soransk Samfunds Generalforsamling er fastsat til Torsdag den 13. April Kl. 19 i Haandværkerforeningens Lokaler, Dronningens Tværgade 2 A. Denne foreløbige Meddelelse fremkommer allerede nu, saa Medlemmerne kan reservere denne Aften.

Den holbergske Stiftelse „Tersløsegaard“.

Paa et Bestyrelsesmøde har Soransk Samfund valgt Samfundets Kasserer, Grosserer *R. E. Brincker* til Medlem af ovennævnte Stiftelses Bestyrelse i Stedet for *H. G. Olrik*. Valget maa hilses med Glæde. *Brincker* er en god Soraner og tilmed en praktisk Forretningsmand, hvis Erfaring vil komme Bestyrelsen til gode.

„Soranerbladet“s Fond.

Under 11. Januar 1950 har Fundatsen for Maa-nedsskriftet »Soraner Bladet«s Fond faaet kongelig Konfirmation.

Herlovianersamfundets Formand dekoreret.

Herlovianersamfundets Formand, Overretssagfører *V. Loft*, er under 14. Januar 1950 benaadet med Ridderkorset af Dannebrog. Soransk Samfund lykønsker hjerteligt.

Overretssagfører *Loft* har siden 1923 haft Sæde i Herlovianersamfundets Bestyrelse, først i ca. 16 Aar som dets Kasserer og fra 1939 som Formand. Hans fortjenstfulde Virksomhed i sit Skolesamfunds Tjeneste i disse mange Aar er højt skattet af enhver gammel Herlovianer. Sidst har han udført det Kæmpearbejde at skrive det meste af Jubilæumsskriftet.

Soransk Samfunds jyske Afdelings Kammeratskabsaften 25. Nov. 1949.

Soransk Samfunds jyske afdeling afholdt fredag den 25. november 1949 kammeratskabsaften i Århus. Det blev en særdeles hyggelig og fornøjelig aften, som havde fin tilslutning; især deltog mange af de ved universitetet studerende soranere.

Aftenen indledtes med de traditionelle gule ærter og pandekager, som var fortræffelige. Bagefter gik man på keglebanen, hvor der udkæmpedes en drabelig dyst om den af læge *Poul Petersen* og grosserer *Winding* udsatte præmie, der blev vundet af student *Møller*. Desværre manglede vi en pokal til keglekongen; men vi håber at have den til næste år!

Ellers fordrev man tiden med snak om gammelt og nyt og skiltes med ønsket om snart igen at få arrangeret en lignende aften.

N. H.

† D Ø D S F A L D †

ANDREAS VINDING

* 23. Oktober 1881. — † 27. Januar 1950.

I Oktober 1949 tog *Andreas Vinding* fra sit Hjem i Paris til Danmark for at søge Lægehjælp mod en langvarig Blodmangel. Herhjemme blev det snart konstateret, at Aarsagen var en alvorlig Mavelidelse. En Operation hos Prof. *Jens Foged* gjorde det klart, at der ikke var Haab om Helbredelse, og den 27. Januar døde han paa Bispebjerg Hospital.

Andreas Vinding fødtes den 23. Oktober 1881 i Sem som Søn af Pastor *Hans Kruse Vinding* (død 1920) og Hustru *Christine Bech* (død 1927). Han gik paa Sorø 1896—98. Idyllen dér tiltalte ham, Stedets Reglementer og Lærere derimod ikke. 1900 fik han Studentereksamen, privat dimitteret. Siden 1905 var han Medarbejder ved „Politiken“, hvor han ydede sit journalistiske Livsværk. Som *Per Pryd* udfoldede han en kaad og respektløs Skribentvirksomhed; men han udviklede sig til en Kunstner i sit Fag, beherskede Sproget i alle dets Nuancer og efterhaanden repræsenterende en alt omfattende Forstaelse og Kultur. I „Politiken“ for den 29. Januar mindes hans Klasse- og Sidekammerat, fhv. Justitsminister, Landstingsformand *K. K. Steincke* (S.99) den fælles Sorøtid. *Vinding* opererede med to Kategorier blandt Klassekammeraterne: „Næve-Aristokraterne“ og de ikke talrige „Aands-Aristokrater“. *K. K. Steincke* oplyser, at *Vindings* nom de guerre *Per Pryd* stammer fra Sorø. Den daværende Fysiklærer, *Eugen Ibsen*, introducerede gerne *Andreas Vinding*, naar han skulde gøre Rede for sine Kundskaber i Fysik, saaledes: „Frem triner Klassens Pryd, Hr. *Vinding*“. *K. K. Steincke* meddeler tillige et af *Andreas Vindings* Digte fra Sorøtiden „Ode til Vanvidet“ og finder stærk Overensstemmelse mellem Titel og Indhold. Skønt *Andreas Vinding* kun kort Tid gik paa Sorø, bør han dog mindes her i „Soraner-Bladet“, og for den, der nærmere vil efterlæse den Udvikling, der gjorde ham til den uforlignelige Stilens Mester, henvises til Dr. phil. *Frederik Poulsens* fortrinlige Kronik i „Politiken“ for 28. Januar.

P. Sch.

Herlovianersamfundets

100 Aars Jubilæum.

Paa Herluf Trolles Fødselsdag, den 14. Januar, fejrede Herlovianersamfundet sit 100 Aars Jubilæum, idet Samfundet stiftedes den 14. Januar 1850. Begivenheden markeredes paa den smukkeste og værdigste Maade.

I det monumentale *Pragtværk*, som Samfundet har udsendt til Jubilæet, gives en fortrinlig Fremstilling af dets 100-aarige Historie med et Væld af Oplysninger om Samfundets Stiftere, dets Maal og Formaal, dets indre Liv gennem Tiderne, dets Styrelse og Vækst, dets Økonomi, om Medlemsbladet „Herlovianeren“s Tilblivelse og Virksomhed og meget mere. Samfundets Bestyrelse udtaler i Værkets Forord Haabet om „at Bogen ikke alene vil interessere ved Gennemlæsning nu ved Jubilæet, men ogsaa i høj Grad vil kunne benyttes som Opslagsbog, naar man vil vide nærmere Besked om Herlo-

vianersamfundets Virke i de svundne hundrede Aar“. Værkets Lødighed og Grundighed i Forbindelse med den friske og fornøjelige Form, flere af Artiklerne er affattet i, borger for, at dette Haab i stort Omfang vil gaa i Opfyldelse. Der er al Grund til at lykønske Herlovianersamfundet til dette Skrift, der i høj Grad kan anbefales gamle Soranere; dets Indhold har i vid Udstrækning Interesse for gamle Soranere og Soransk Samfund.

Jubileumsfesten fejredes den 14. Januar i *Universitetets Festsal* med derpaa følgende Middag og Bal i Studenterforeningen. Kl. 16,45 fyldtes Universitetets smukke Solennitets-sal af en festklædt Skare Damer og Herrer; naturligvis flest gamle Herlovianere med Samfundets Formand, Overretssagfører *Viggo Loft*, og Forstanderen for Herlufsholm, Grev *E. Moltke*, i Spidsen. Blandt de særlig indbudte var Soransk Samfunds Formand, Generalmajor *C. Jacobsen*, og Direktør *A. Ch. Louw*. Et Særnummer af „Herlovianeren“, udsendt i Dagens Anledning, indeholdt Festprogram, Kantate og Recitativ, Bordplan for Middagen i Studenterforeningen m. m. — mønstergyldigt!

Den stemningsfulde Kantate var forfattet af Lektor *Svend Juul Møller*, Musikken skyldtes Herlufsholms Organist *Andr. Larsen*. Kantaten udførtes af en Skare af Skolens Disciple, Recitativet: Herluf Trolles Ord til det 100-aarige Selskab og dets Medlemmer, fremsagdes med Kraft og Myndighed samt betydelig deklamatorisk Evne af en gl. Herlovianer, Dr. phil. *Paul Diderichsen*.

Efter Kantatens første Del besteg *Herlovianersamfundets Formand* Talerstolen og holdt Festens Hovedtale. Han udtalte — efter at have budt Gæsterne Velkommen — bl. a. følgende: For alle gamle Herlovianere har denne Dag en særlig og festlig Tone. Det er ikke en Dag som andre, det er en Trolledag, Herluf Trolles Fødselsdag, selve Datoen har en særlig Klang. Vi siger — som alle andre — den tredje Januar, den fjerde Januar, men det hedder for Herlovianeren den fjortende Januar, det er som en Fanfare, og der findes næppe en Herlovianer, som ikke den Dag sender en venlig Tanke til sin gamle Skole og fejrer Dagen.

Saaledes har det ikke altid været. Saa vidt vides mindedes Stifteren første Gang den 14. Januar 1800 af Diplene; ellers var det Kongens Fødselsdag, der fejredes. Først fra 1838 overtog Skolen selv Fejringen af den 14. Januar. Fra 1839 hører man om, at gamle Herlovianere samles paa Stifterens Fødselsdag; Festerne havde en privat Karakter, endnu ikke Præg af Sammenslutning. Den 14. Januar 1850 foreslog Major *L. Fasting* Stiftelsen af et Herlovianersamfund, der ved Gaver og rentefri Laan skulde hjælpe trængende Kammerater. Anledningen var en Henvendelse fra Rektor *K. C. Nielsen* ved Realskolen i Aarhus med Opfordring til at yde en trængende Herlovianer Hjælp. 1851 vedtoges Samfundets Vedtægter. I første Række var Formålet Hjælp, ikke selskabeligt Samvær; først ind i dette Aarhundrede har Vedtægterne sidestillet Formaalene.

(Efter at have oplæst et Brev fra 1856, hvori et Medlem protesterer mod, at Rejseomkostningerne for en Deputation af Samfundets Medlemmer er blevet udredet af Samfundet; Deputationen selv burde rejse paa egen Bekostning, fortsatte Formanden):

Der er i de første 50 Aar kun ofret ganske overordentlig smaa Beløb paa Repræsentation; dette hang sammen med, at Samfundets Midler var smaa. Der er i de 100 Aar til Gaver anvendt ca. 97.000 Kr., foruden hvad de under Samfundet bestyrede Legater har ydet; til Sammenkomster er der brugt ca. 73.000 Kr., medens der er oplagt 72.000 Kr. Herlovianersamfundet er økonomisk velfunderet og har i Kraft heraf kunnet efterkomme Vedtægternes Opfordring til at hjælpe. Denne Samfundets Evne har tillige været en Faktor, der har bidraget til at sikre Samfundets Eksistens.

Den vigtigste Faktor er dog Kærligheden til Herlufsholm og de fælles Barndoms minder. Paa en Kostskole lever man hele Dagen sammen, og dette fremkalder et ganske andet og stærkere Samliv og Samhørighed, end naar man kun er sammen i Skoletiden. Derfor er Herlovianersamfundet og Soransk Samfund de ældste og vist ogsaa livskraftigste Skolesamfund, vi har i Danmark.

Af disse to Skolesamfund har Herlovianersamfundet procentvis langt den største Tilslutning af gamle Elever, og Grunden er sikkert den, at en mindre Del af Soranerne lever og bor paa Skolen. Det vilde ikke forbavse mig, om Størstedelen af Soransk Samfunds Medlemmer netop var de egentlige Kostskoleelever.

De Minder, der knytter os sammen, behøver slet ikke at være de „gode“ Minder. I gamle Dage havde Disciplene det sikkert ofte strengt, ja ondt, og dog lyser Kærligheden til den gamle Skole ud af deres Erindringer og Sange, og ogsaa i vore Dage er der Herlovianere, der ikke med Glæde ser tilbage paa Skoleaarene, men som dog naturligt og selvfølgelig slutter sig til Kammeraternes Kreds.

Grunden hertil er den, at vi alle mere eller mindre, uden at vide det, er blevet præget af den Aand, der har hersket paa Herlufsholm gennem 400 Aar. Der findes et naturligt Fællesskab, skabt i Ungdommens paavirkelige Aar.

Naturligvis er disse 100 Aar ikke hengaaet uden Perioder af indre Uenighed, men det har altid vist sig at være Stridigheder om mindre væsentlige Ting; bagefter har vi altid kunnet mødes i kammeratligt Samvær uden Nag og Bitterhed.

Naar vi i Dag ønsker at skabe Fest paa vor 100 Aars Jubilæumsdag, skyldes det Stoltheden over, at Herlovianersamfundet trods de mange Aar har bevaret sin Livskraft og sin Ret til at leve videre. Og naar vi har ønsket ved denne Lejlighed at se hele Herlufsholm som vore Gæster, skyldes det ikke alene Trangen til for en Gangs Skyld at være Værter over for dem, der saa ofte har udvist storslaaet Gæstfrihed over for alle gamle Herlovianere. Det skyldes ogsaa Trangen til ved denne Lejlighed at hyldede vor gamle Skole. Nutiden har ofte en forunderlig Lyst til at nivellere Mennesker og Institutioner. Herlufsholm har gennem Aarene bevaret sit Særpræg, og gid det aldrig maa miste det. At Herlovianersamfundet i Dag kan holde 100 Aars Jubilæum, er et Bevis for, hvad Herlufsholm betyder for det danske Samfund.

Paa den anden Side: Dersom Herlufsholm ikke havde formaet at bevare sit Særpræg gennem Tiderne, vilde Herlovianersamfundet have mistet en Del af sin Eksistensberettigelse. Herlufsholm er en Del af vor Tilværelse. Vi følger alt dernede med en uslukkelig Interesse, og kommer der fra gamle Herlovianere Kritik frem, saa er det altsammen blot Udtryk for levende Interesse.

Paa denne Dag skal derfor først og sidst rettes en Hyldest og Tak til vor gamle Skole med Ønsket om, at den altid maa bevare sit Særpræg og sin Selvstændighed og altid med Ære maa fylde sin Plads til Gavn for den opvoksende Ungdom og for hele Danmark.

Efter Kantatens anden Del bragte Forstanderen for Herlufsholm Skole og Gods, Grev *E. Moltke* Skolens Lykønskning til Jubilæet, mindedes Stifterne Herluf Trolle og Birgitte Gøye og fremhævede Skolen som et Sæde for dansk Kultur og Fædrelandssind. Sluttelig takkede han de gamle Herlovianere for deres Trofasthed mod den gamle Skole og dens Minder og ønskede Herlovianersamfundet en lykkelig Fremtid.

Derefter fik *Soransk Samfunds Formand*, Generalmajor *C. Jacobsen* Ordet:

I Dag — paa Herluf Trolles Fødselsdag — er Aarhundredstjernen steget op paa Herlovianersamfundets Himmel, over dette „evigt unge Samfund af gamle Diple“ fra Herlufsholm, som den højtærede Formand engang har kaldt det, og lykkeligtvis straalere Aarhundredstjernen paa en for Herlovianersamfundet skyfri Himmel, over et Skolesamfund, der gennem hundrede Aar, under fortrinlig og maalbevidst Ledelse, er gaaet frem i Vækst og Anseelse og dermed i Betydning for gamle Elever fra Skolen dernede ved Susaen, hvorfra saa mange af Rigets gode Mænd er udgaaet.

Paa denne Festdag, en uforglemmelig Mindetag i Samfundets Historie, vil det modtage mangfoldige Lykønskninger fra nær og fjern. Blandt Gratulanterne befinder sig *Soransk Samfund*, paa hvis Vegne jeg har den Ære at tale her i Aften, og hvis det er saaledes, at Gratulanternes Skare indordnes i en Kø efter Lykønskningernes Hjærtelighed og Varme, ja, saa er *Soransk Samfund* ubeskeden nok til at haabe, at vi maa kunne erhverve os en fremskudt Plads i denne Kø.

Herlovianersamfundet har for saa vidt været forbilledligt for *Soransk Samfund*, som det er stiftet tolv Aar før dette, og det ved det Initiativ, som for hundrede Aar siden blev taget af gamle Herlovianere, rimeligvis har været medvirkende til Starten af *Soransk Samfund*, og om saa er, staaer vi i dyb Taknemmelighedsgæld til Herlovianersamfundet. *Mellem vore to gamle Skoler* — Herlufsholm og Sorø Akademi — har der næppe nogen Sinde været nogen Konkurrence, kun gensidig Respekt og Agtelse, *mellem Skolernes Elever* har der derimod — til Glæde og Udvikling for begge Parter — været Konkurrence paa det sportlige Omraade. (Omtalte tidligere Tidens Kriketkampe og senere Tidens andre Sportskonkurrencer). *Mellem vore Skolesamfund* har Forholdet været præget af Venskabelighed og gensidig Interesse; for begge Samfund har Maal og Formaal været saa ensartede og parallelløbende, at de har kunnet skabe fuld gensidig Forstaaelse og tillige Samhørighedsfølelse. (Mindedes i denne Forbindelse Fællesture og Fællesaftener i 1935, 1936, 3/12 1940, 1942 og Rektor Friis-Hansens Foredrag i Sor. Samf. 1949). Sor. Samf. har kun de bedste Minder fra disse Sammenkomster, og jeg haaber, at de i Tiden fremover maa kunne fortsættes til Glæde for begge Parter og til Styrkelse af de Baand, som binder vore Samfund til hinanden. Jeg har glædet mig over i Herlovianersamfundets Jubilæumsværk at læse den smukke Omtale af denne Frekvens mellem de to Skolesamfund, og *Soransk Samfund* bringer sin Tak derfor.

Mangfoldige ydre og indre Forhold har bidraget til at forme Herlovianernes og Soranernes Skoleliv forskelligt, men *et har vi fælles, nemlig Kostskolelivet*, og dette Kostskoleliv har vi levet paa gamle og traditionsrige Skoler, i skønne landskabelige Omgivelser, der har sat sit Præg paa os for Livet. De Mænd, der for hundrede Aar siden stiftede Herlovianersamfundet, byggede paa en solid Grundvold, ensartet for begge vore Skolesamfund, nemlig Kostskolelivet med det Præg og de Minder, det giver en Skoles Elever. Baade Herlovianere og Soranere sværger til Kostskolelivet, ikke alene fordi det danner en solid Basis for vore Skolesamfund, men i Erkendelse af dets karakterdannende Indflydelse paa Elevernes Ungdom og paa deres Manddoms Gerning. Vi ønsker selvsagt ikke at hovmode os paa andres Bekostning; men mon vi ikke alle er glade ved og vel ogsaa — med Rette eller Urette — lidt stolte af at være udgaaet fra vore respektive Skoler, fra Herlufsholm og Sorø Akademi.

Mange Baand, maaske flere usynlige end synlige, men stærke, binder de to Samfund sammen. Derfor er det *Soransk Samfund* en stor Glæde og Ære at være repræsenteret her i Dag. *Soransk Samfund* hylder Herlovianersamfundet og bringer det en hjertelig Tak, fordi det paa sin Jubilæumsdag har tænkt paa det yngre Brodersamfund.

Vi frembærer vore hjærteligste Lykønskninger, hvortil vi knytter vore bedste Ønsker for Herlovianersamfundet, for dette forbilledlige Skolesamfunds fortsatte Trivsel og Fremgang, for dets Hæder og dets Vel.

Med Kantatens tredje Del sluttede dette stilfulde og pompøse Afsnit af Festen paa Universitetet, hvorefter Selskabet i de af Herlovianersamfundet fremtryllede Automobileer kørte til *Studenteforeningen*, hvor der spistes saavel i Festsalen som i den mindre Sal. Festens Omfang illustreres bedst, naar det oplyses, at Samfundet her havde ialt ca. 615 Gæster til Bords ved festligt dækkede Borde, smykket i herlovienske Farver. Da „Trolleballet“ paa Herlufsholm, der finder Sted den 14. Januar, ikke kunde kombineres med Jubilæumsfesten, havde Herlovianersamfundet i Stedet for indbudt Skolens Gymnasiaster (ca. 80) som Deltagere i Festen i *Studenteforeningen*.

Efter Velkomstord af Formanden nød Gæsterne den gode Mad og Vin, og Middagen forløb i den smukkeste og fornøjeligste Feststemning. „Trolletalen“ holdtes af Prof. *F. Bille-skov Jansen*, der paa Basis af indgaaende Studier kastede nyt Lys over Herlufholms Skoles Oprindelse, omtalte de Forbilleder for Datidens Herlufsholm, som maa antages at have foresvævet Herluf Trolle og Birgitte Gøye ved Skolens Stiftelse, og priste Herluf Trolle, der ved denne Bedrift handlede som en Aandens og Gerningens Adelsmand. (Talen findes som Kronik i „Berlingske Aftenavis“ for 16. Januar). Efter Middagen var der „Trollebal“ for Ungdommen, mens de ikke dansende Gæster havde Lejlighed til at overvære en særdeles fornøjelig — selvsagt stærkt herloviensk præget — Aftenunderholdning. Senere serverede Samfundet Smørrebrød, Dansen fortsattes, og Festen sluttede først, da Timerne var smaa.

Soransk Samfund sendte til Herlovianersamfundet en Blomsterhilsen. Vi er taknemmelige, fordi vi som Gæster fik den Oplevelse at deltage i den straalende Hundrearsfest, og fordi vi fik Lejlighed til ved Højtideligheden paa Universitetet

gennem vor Formand at tolke vort Samfunds Venskabsfølelser overfor vort ældre Brodersamfund. Der er ogsaa Grund til at udtale en uskræmt Beundring over den Fornemhed og Stilfuldhed, hvormed Festen gennemførtes. Herlovianersamfundet kan være stolt af denne Jubilæumsfest, en uforglemmelig Mindedag i Samfundets Historie.

KUNSTMUSEET I SORØ.

Bidrag til Byggefonden.

- 1919 Kontorchef *K. A. Christensen*, København.
Civilingeniør *Knud Jensen*, Lyngby.
Sparekassebogholder *Jens Madsen*, Hadsund (3. Bidrag).
- 1920 Civilingeniør *Poul Damgaard*, Holte.
Redaktør *H. Rechenдорff*, København.
Dr. phil. *Anton Fr. Bruun*, København.
Fru *Else Hein*, f. *Jarne*, København.
Prof., Dr. phil. *Arthur Arnholtz*, Lyngby.
Grosserer *G. Bang*, København.
Civilingeniør *Rich. Kjelnæs*, Rotterdam.
Civilingeniør *Sophus Larsen*, Holte.
Assistent *Carl Benzer*, København.
- 1921 Prokurist *Bjørn Bay*, Nykøbing F.
Overlæge *Tage Rask*, København.
Kommitteret *V. Brorson*, København.
Civilingeniør *W. Schierfig*, København.
- 1922 Amanuans, cand. jur. *Hjalmar Borch*, København.
- 1923 Hospitalsapoteker *Ole Bartsch*, Gentofte.
Godsejer *Jørgen Bech*, Borupgaard.
Tandlæge *Knud Hauerslev*, København.
Forretningsfører *M. Suhr-Henriksen*, København.
Dekorator *Carl Georg Jensen*, København.
Sekretær *Erik Darsø*, København.
Disponent *Niels Worm*, København.
Afdelingschef *E. Valentin-Hansen*, Hellerup.
- 1924 Kommuneleærer *Trygve Hogstad*, København.
Kontorchef *B. Baggesen*, København.
Civilingeniør *Vald. Mathiesen*, København.
- 1925 Bibliotekar *Carl Elberling*, Brønderslev.
Landsretssagfører *Leif Waagstein*, Thorshavn.
Kontorchef *Svend Nielsen*, København.
Grosserer *Frank Horn*, København.
Direktør *G. D. Diemer*, København.
Bankassistent *Poul Andersen*, København.
Købmand *Evald Andreasen*, København.
Assistent *E. R. Quirinus-Jensen*, København.
Grosserer *Kai B. Hertz*, København.
Civilingeniør *W. Førster*, København.
Forvalter *Th. Jochimsen*, Charlottenlund.

Ovennævnte Bidrag er indgaaet i Tiden fra 1 4 1948 til 31 3 1949. (Fortsættes).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker
følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Marts:

1. *Niels Erik Juul* (f. 1885), Agenturforretning, Fjerritslev.

2. Kommuneleærer *H. H. A. Reimer* (f. 1875), Lykkesholms Allé 16, København V.
2. Pastor *Carl Bay* (f. 1900), Risskov, Aarhus.
11. *Knud Faber* (f. 1880), Seattle.
27. Kioskejer *Harald Tramp* (f. 1880), Øresundsvej 102, København S.
28. Cand. jur. *Vilhelm Andersen* (f. 1900), Adresse ubekendt.
28. Tandlæge *Børge Assing* (f. 1900), Skælskør.
30. Elektroinstallatør *Kristian Johannes Quirinus Jensen* (f. 1900), Sorø.
30. Konsul *Aage Lindegaard* (f. 1880), dansk Konsul i Bilbao, Spanien.
31. Købmand *Malthe Sehested Hoff* (f. 1890), Østerbrogade, Nykøbing F.

Under 13. Januar 1950 er Lektor ved Sorø Akademis Skole *Magnus Juul-Mortensen* udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Læge, Dr. med. *Marius Lauritzen*.

Som omtalt i forrige Nummer af „Soraner-Bladet“, døde Læge, Dr. med. *Marius Lauritzen* den 23. December 1949. Fra Fru *Martha Herold*, Dr. Lauritzens Datter, har Redaktionen modtaget forskellige supplerende Oplysninger, der desværre fremkom for sent til at kunne medtages i Nekrologen. Dr. Lauritzen var en trofast Soraner, der altid med Begejstring mindedes Ungdomsaarene i Sorø, og som ofte valfartede derned for at gense Skolen, Kirken og Akademihaven. Han var usædvanlig ungdommelig og aandsfrisk til det sidste og fulgte med i alt; især havde han stor Interesse for Kunst, Litteratur og Arkitektur. Hans Brodersøn er Arkitekt *Vilhelm Lauritzen*, M.A.A. (S.'12). Ogsaa Fru Herold er paa anden Maade knyttet til Sorø; da hendes Mand, Læge *Torben Herold* døde, kun 28 Aar gl., kom deres to Drenges ganske selvfølgeligt til at gaa paa deres Morfars Skole. Den ældste, *Mogens Vilhelm Herold*, f. 1919, Student 1939, er Arkitekt M.A.A., og bor paa 4. Aar i Stockholm, ansat i „Rigsbyggen“; den yngste, *Jørgen Esben Herold*, f. 1925, Student 1943, er i Januar blevet cand. jur.

Firmaet C. Licht 75 Aar.

Soransk Samfunds Æresmedlem Murmester *Otto Gerner Rask Licht* (R.1897) er som bekendt Indehaver af Firmaet *C. Licht*, som hans Fader grundlagde for 75 Aar siden og oparbejdede til en stor og anerkendt Forretning. Mange betydningsfulde Bygninger har det gamle Firma opført. Eksempelvis kan nævnes Københavns Raadhus, Videnskabernes Selskabs Bygning, Kapelvejens Skole, den særprægede Set. Klemens Kirke paa Bornholm, Immanuelskirken i København og Øster Borgerdyds Skole sammesteds.

Arbejdet med Restaureringen af en lang Række Kirker Landet over blev betroet Firmaet. Det samme gjaldt Restaureringen af Vordingborg Slotsruin.

Da *Chr. Licht* døde 28. Septbr. 1902, overtog *Otto Licht* Firmaet og førte det videre i Faderens Fodspor. Ogsaa under hans Ledelse er der gennem Aarene udført en Række meget betydningsfulde Byggearbejder, hvoraf kan nævnes: Københavns Hovedbanegaard, Grundtvigs Hus, Søborg Kirke, Hans Nansens Gaard og Daells store Værehus paa Nørregade —, som dessaarsag „flere og flere gaar om ad“.

Endvidere Jernindustriens store Bygning ved Nørrevold og de mægtige Kaserneanlæg i Høvelte (nord for Birkerød) og ved Jægerspris. I de seneste Tider har O. Licht genopbygget Shellhuset og udført Restaureringen af Gl. Vartov og Rundetaarn — vanskelige og krævende Arbejder.

Mange af O. Lichts Soranerkammerater lykønskede ham varmt den 7. Januar — og naturligvis sendte Soransk Samfund sit Æresmedlem en Hilsen og Hyldest paa Dagen.

Lex.

Amtmand over Tønder Amt *Mogens Julius Clausen* (S.'26) er 2. Nov. 1949 beskikket til fast Formand for Overlandvæsenkommissionerne i 4. Landvæsenomraade.

Landsretssagfører *Anders Stig Børge Husted-Andersen* (S.' 22), Thorshavn, er den 13. Dec. 1949 efter Anmodning fritaget for den ham 11. Juli 1936 overdragne Deltagelse i Udførelsen af off. og benef. Sager ved Retten paa Færøerne; H.-A.'s Beskikkelse som Landsretssagfører er dernæst efter Anmodning taget i Forvaring fra 31. Dec. 1949; H.-A. har taget Bopæl i Nairobi, Kenya.

En mærkelig Postforsendelse

fandt for nogen Tid siden til Sorø, idet Mekaniker *Johs Petersen* og Hustru, Slagelsevej, modtog en Hilsen pr. *Flaskepost* fra Ægteparrets Søn *Finn Petersen*, som for Tiden sejler som Elev paa D.F.D.S.s „Nevada“.

Da „Nevada“ passerede Storebælt paa Vej til Amerika, kastede Finn en Flaske i Bæltet med en Hilsen til Forældrene i Haab om, at den skulde drive ind paa Kelstrup Strand, hvor de har deres Sommerhus. Flasken drev imidlertid ind ved Drøsselbjerg Strand, hvor den blev fundet og Brevet videre sendt til de lidt overraskede, men glade Forældre.

Stephan Vogelius (udg.'16) er blevet knyttet til A. C. Illums Handelshus. Man vil erindre hans Navn fra Hegels Direktørtid i Gyldendal, fra Skaarups seneste Aar paa Scala. Sidst har han bl. a. redigeret et Politiblad. En Mand med mange Idéer og meget Initiativ.

Paa Overgangen mellem det gamle og det nye Aar vendte Missionær *Johannes Rasmussen* (S.'00) fra Kina hjem til Danmark. Siden 1946 har Johs. R. haft Station i Mukden, hvorfra han som Sekretær i Nationalkomitéen for Kinas K.F.U.M. havde til Opgave at tilse Arbejdet i fem af Manchuriets største Byer. Kun een Gang lykkedes disse Besøg; allerede fra Sommeren 1947 var Mukden afskaaret fra Omverdenen paa Grund af Kommunisternes Fremstød. Da disse overtog Byen, organiserede Dansk Missions Selskab et stort Hjælpearbejde for Byens fattige; bl. a. fik man gennem Selskabets Repræsentant i Peking fløjet Korn til Mukden. Kommunismen har gjort forbavsende store og hurtige Fremskridt i Befolkningen, erklærer Johs. R. i et Interview i „Kristeligt Dagblad“ for 5. Januar 1950. Dette betyder en stor Forandring i Mulighederne for at udbrede Kristendommen i Kina; den kristne Bevægelse maa overfor Kommunisterne dokumentere sin Berettigelse; foreløbig er Missionens Arbejde begrænset til at holde det gaaende saa længe som muligt. Den kristne Kirke er dog en betydende Faktor i Kina, den har samlet i

sig de forskellige Kirkesamfund. Johs. R. slutter med at erklære, at han med Taknemmelighed ser tilbage paa de forløbne tre Aar. Han har paa første Haand været med i en mægtig Omvæltning og derigennem faaet et stærkt Haab for den kristne Kirke; han har ved at bo i det centrale Mukden haft Lejlighed til at udføre et Rednings- og Forbindelsesarbejde indenfor Missionen og lært en Række værdifulde kristne Personligheder at kende. (Som bekendt har Johs. R. en Tid ligget syg i Mukden; se Sor.-Bl. 34. Aarg. S. 8).

Organist *Finn Videre* (Broder til Adjunkt *Kaj Videre* og Adjunkt *Lilli Videre*, alle Studenter fra 1923) har paa det historiske Compenius-Orgel i Frederiksborg Slotskirke indspillet en Serie Orgelværker til Grammofon. De afgik i Slutningen af Januar fra His Master's Voice i København til den verdensberømte Grammofontrust i New York The Gramophone Shop og skal anvendes dels som Undervisningsmateriale paa amerikanske Universiteter, dels spredes paa Handelsmarkedet i Almindelighed. Trods de vanskelige Forhold under Indspilningen anses disse Plader af Fagfolk for Eliteindspilninger af international Interesse, der vil højne Finn Videre's Verdensry og yderligere vække Interesse for det navnkundige Orgel paa Frederiksborg. Det er det eneste tilbageblevne af Compenius Orgler og rummer 1001 Træpiber, som Compenius selv har skaaret ud i Haanden! Et betydeligt Haandarbejde!

Vestjyde og Soraner Storforlægger i Paris.

Det er vist ikke helt almindeligt, at en Dansker opnaar at blive Leder af et stort Bogforlag i Paris. Dette er Tilfældet med *Svend Nielsen* (R.'18). Han er født 1901 og gik paa Sorø 1913—18; for 25 Aar siden realiserede han — efter endt Boghandleruddannelse — en længe næret Tanke om at slaa sig ned i Frankrig. Her oprettede han en Forretning for Ekspedition af Bøger til Udlandet, *Messageries du Livre*, der opnaede Forretningsforbindelse med saa godt som alle Jordens Lande. Under Krigen, da Forretningen laa stille, forberedte han sit Forlag *Presses de la Cité*, der nu er flyttet til nye store Lokaler i Faubourg St. Germain og beskæftiger 48 Mennesker, deriblandt enkelte Danske. Svend Nielsen har ved Bedømmelsen af en Bogs Værdi som Litteratur og Salgs-vare god Hjælp af sin Hustru, der er fransk. Han paaregner til Julen 1950 at kunne udsende første Bind af en stor fransk H. C. Andersen-Udgave, der formenten at blive den franske Standard-Udgave af den berømte Digter. Den skal illustreres af en dansk Kunstner. Svend Nielsen har dog ikke i Udlændigheden glemt sit jysk-prægede Danske, som han stadig behersker jævnsides det galliske Maal.

Holbergs „Epistler“ udgivet i U. S. A.

Siden Oktober har Danmark Besøg af Dr. *P. M. Mitchell*, en Amerikaner, der under Krigen giftede sig med en dansk Dame, og som indgaaende har studeret nordisk Sprog og Litteratur. Han var første Gang i Danmark 1937—40; tog hjem 1940 og skrev 1942 en Disputats om gammel islandsk Litteratur i Tyskland under Romantikken. Saa kom han med i Krigen og hjemsendtes 1945. Han opholder sig her i Landet som „Det danske Selskab“s Stipendiat med det Hovedformaal at foretage et Udvalg af *Holbergs „Epistler“* og oversætte dem

til Engelsk, ud fra det Synspunkt, at de er en værdifuld Kilde til Forstaaelse af det 18. Aarhundrede. Ogsaa Folkehøjskolen har hans Interesse, og han skal besøge ialt 17 Højskoler. Dr. Mitchell, der taler flydende Dansk, har undervist paa Cornell og Harvard Universiteter i skandinavisk Litteratur. For Amerikanerne er de forskellige nordiske Forfattere Skandinaver; de kender H. C. Andersen og Søren Kierkegaard, men lægger ikke Vægt paa deres danske Oprindelse. Man maa haabe, at Fader Holberg ved denne Udgave faar en Renaissance i den angelsaksiske Verden.

Lektor *Just Rahbek* (S.'10), Medarbejder og Medudgiver af de i de senere Aar fremkomne Heibergpublikationer, efterlyser i Dagspressen Breve fra Fru Heiberg. En Udgave heraf skal danne Slutstenen paa de store Arbejder, der har set Lyset, siden de Heibergske Arkiver i 1940 blev fuldt tilgængelige. Det er foreløbig lykkedes i Arkiver og Biblioteker at finde ca. 500 Breve fra den store Skuespillerinde; men det formenes, at mange er i privat Eje. En saadan Brevsamling vil danne et Supplement til hendes Erindringer og belyse ikke alene hendes Udvikling gennem Aarene, men ogsaa de mange betydelige Personligheder, hun kom i Forbindelse med.

Hundreedaarsdagen for Oehlenschlägers Død den 20. Januar mindedes paa alsidig Maade. Radioen bragte en Reportage fra Prof. *Vilhelm Andersens* Hjem i Fredensborg. Den gamle Oehlenschläger-Kender formaede i den korte Tid, der var tildelt ham, at gøre Skjaldenes Adam levende for Lytterne. Soraneren *Fredrik Nygaard* ('15) offentliggjorde i „Politiken“ et Digt *Titanen. Digter-Død og Digter-Fødsel*, en Hyldest til Oehlenschläger og hans aandelige Efterfølger Johannes V. Jensen, der fødtes den 20. Januar. Som bekendt nærer den store Johannes V. Jensen en overordentlig Veneration for Oehlenschläger; alle husker hans Digt *Graven i Sne*.

Exsamener i Januar:

Niels Holger Skyum-Nielsen (S.'40) er blevet cand. mag. *Kaj Lindschouw Jensen* (S.'43) er blevet cand. jur.

Fra den store Verden:

Museumsinspektør, Dr. phil. *Eigil Nielsen* (S.'29) er rejst til Kaschmir for at støde til Haslund-Christensens Himalaya-Ekspedition der.

Læge *Niels Børge Nielsen* (S.'28) forsvarede den 23. ds. sin Doktordisputats „Træk af Efterbyrdens Patologi“.

Fra Hæren til Filosofien:

Den 30. Marts forsvarede Magister i Filosofi, Kaptajnløjtnant *Justus Hartnack* (S.'30) sin Disputats om Perceptionsproblemet i den engelske Empirisme. Det er ikke nogen almindelig Doktorand, der hermed erhverver Graden. Som Søn af Oberstløjtnant V. Hartnack, Slagelse, valgte han at blive Officer. Den 9. April 1940 var han som Kaptajnløjtnant i Livgarden Næstkommanderende i Kampen om Amalienborg. Under Besættelsen maatte han senere tage til Sverige; her studerede han Filosofi i Uppsala og blev Magister. Efter Kri-

gen rejste han til U.S.A. og blev *assistent professor* i Filosofi ved Colgate University. Han ventes hertil umiddelbart før Disputatsen og er blandt Ansøgerne til det ved Prof. Kuhrs Død ledige Professorat.

75 Aar.

Den 29. Januar fyldte Direktør *M. Suenson* (udg.'91) 75 Aar. Direktør Suenson blev 30 Aar gammel Kaptajn i Rederiet C. K. Hansen; 1915 stiftede han sammen med en Fætter Firmaet Suenson & Jespersen, der administrerede en Række Rederier. Mest bekendt blev han som Direktør for Øresunds-selskabet, som han fra 1926 ledede med stor Dygtighed. Efter at København—Malmø-Ruten i 1949 blev overtaget af de danske og svenske Statsbaner, har Direktør Suenson ført en mere tilbagetrukket, men ingenlunde uvirksom Tilværelse.

Se annoncen på side 2 om Soranermødet, Tirsdag den 28. februar d. a.

SORANERFROKOSTEN DEN 2. FEBRUAR

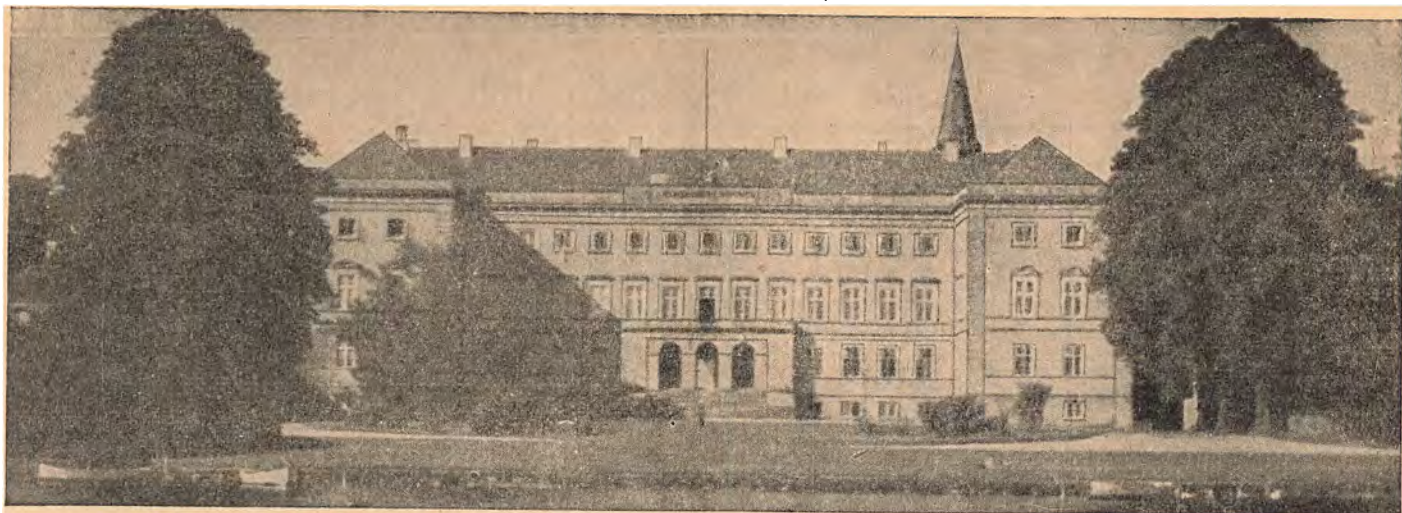
Vor Formand, Generalmajor *Carl Jacobsen*, som paa den ypperste Maade repræsenterer Samfundet baade udadtil og indenfor vore egne Vægge, kom i Dag for at spise sammen med os for første Gang. Velsagtens for at inspicere og for at overbevise sig om, at alt gaar godt og rigtigt til ved *Soranerfrokosterne* og for at se, om der ikke skulde være en Del Pral og Usandheder i „Journalisten“s Referat af de glimrende Sammenkomster. (Han fik ingen Grund til Klage). Formanden præsiderede, bød Velkommen til Bords og foreslog den traditionelle Hyldest til vor gamle Skole. (I Parentes bemærket: „Det er jo 3 Hurra'er, vi plejer at raabe, ikke? Uden Krusedullehurra'er bagefter. Jeg spørger kun“). Under Maaltidet, der forløb i hyggelig Passiar med Sidemand og Kammeraternes Haan og Vid slynget paa Kryds og tværs over Bordet, som Pynt paa Tilværelsen, takkede og roste Formanden os, hans Kammerater og Venner. Direktør *Louw* sagde et Par smukke Ord som Tak fra os, saa I kan se, der var Stemning til Stede . . . ret en velsignet Frokost!

Ved Kaffen fortalte Formanden om *Herlovianersamfundets* store 100-Aars Fest, hvor han og Dir. Louw havde repræsenteret *Soransk Samfund*. Festen var sat stort op, meget flot og fint gennemført; men Herlovianerne havde ogsaa samlet sammen til den i 10 Aar. Spørgsmaalet fremkom: Bør vi allerede nu begynde at spare sammen til Soransk Samfunds 100 Aarsdag . . . om 12 Aar . . .? Skal vi være paa Højde med vore Fætre, maa vi . . . for der skal mange Penge til. Efter nogle belærende Oplysninger fra Kassereren R. E. Brincker angaaende Betalingen til Tjeneren, sluttede Frokosten. Kl. 14 gik vi hver til sit ud i den kolde, blæsende Vinterdag, men glade for Samværet med de gamle Kammerater.

Torsdag den 2. Marts er der igen „*aabent Hus*“ i *Grand Café* . . . kom og se!

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

35. AARGANG

SORÅNER-BLADET

MARTS 1950

UTRYKTE BREVE FRA S. SCHANDORPH

Ved POUL SCHJÆRFF

VI.

Firenze Lungarno Acciajoli 20.¹)
13. Dec. 89.

Kjære, gamle Ven!

En Skriver af Profession beder Dig meget om Tilgivelse, fordi han ikke har takket Dig for Dit morsomme og venlige Brev fra i Sommer — men det Professionelle skader — hvad skal jeg kalde det? — det Occasionelle — det er noget Sludder, men enfin.

Henrivende var der imellem Tyroleralperne: Sne paa Toppen, sydlig Pragt paa Skraaninger og i Dale — men med Pensionaters trættende Vrøvl — med Table d'hôte og Toiletter, det blev ogsaa lidt dyrt i Længden. Nu er vi mellem Apenninerne, som Du ser. Vi bor dejligt, men — lille Henriette — Du kan tro, Ida fik Rengjøring her. Her i Lejligheden, som ikke havde været beboet siden Maj, laa Skiddet tommehøjt; Krøyer, som hjalp os med Installeringen, erklærede Værtinden højt og tydeligt, at det Hele var »una pisciatura«,²) hvad hun afviste med Værdighed ved at slaa sig for Brystet og skue op mod Loftet som en hellig Cecilia i Martyrxtase — Leverpletten paa hendes ene Kind blev mørkviolet. Men Værelserne er nydelige, lige for Vinduerne den smaragdgrønne Arno, lige ved Samlinger og Gallerier og Biblioteker, som jeg savnede i Meran. Krøyers

bor et Par Huse fra os, vi spiser sammen — udmærket — f. Ex. idag Maccheroni, Blæksprutter (Calamajo), Befstecca, 2 Lærker,³) Brød og Chiantivin à discrétion³) for 2,50 pr. persona.

Igaar, da jeg røg min Aftencigar i Via Tornabuoni (Østergade) kom to Kvinder imod mig — una ruffiana ed una puttana.⁴) Den sidste henrivende, med sorte Bryn og Øjne under en Rubenshat, den første tyk som Spækhøkerkjælling.

Schandorph afslaar de to Kvinders Tilbud om nærmere Samvær — Replikskiftet er gengivet paa Italiensk — og fortsætter:

Men hvilken By! hvilken By! Ja den Renæssance-tid! Og det var Byens Borgere, der har betalt disse Monumenter; de bedste er netop fra Republikens Tid. Masaccio⁵) f. Ex. fik sine bedste Bestillinger fra Haandværkslavene. Igaar var Gaarden i Palazzo Bargello⁶) lige ved at gjøre mig tosset. Du forbarmende! Hvad er det dog for noget Lort, vi hjemme kalder for Pragtbygninger — og dette var jo kun i sin Tid Politichefens Pallads. Hver Dag gaar jeg over Piazza della Signoria og klavrer i Tanken op ad Taarnet paa Palazzo vecchio,⁷) der skyder op rank og smal som en Liljestængel — eller en florentinsk Kvindehals.

¹) 5: Fugle, ikke Brændevinslærker.

Kjære Mikkel! Kunde jeg faa Dig og Henriette herover bort fra det væmmelige Kjøbenhavn og de forfisede Skolestuer, det Vrøvlehul ... hvor et stort plumpt grimt Tempel for »Mediocritas aurea«⁸⁾ vilde passe som Hovedmonument! Vilhelm vilde kunne glæde sig ved det store Metalsvin paa Mercato vecchio⁹⁾ og ved »Per Dævel« under Sankt Georgs Fødder i Santa Maria Novella af Orcagna;¹⁰⁾ Marie kunde for tre Soldi æde sig en Mavepine til i Mandariner og Figner; Erik kunde blive holdt frem paa hvert Gadehjørne, og Forældrene kunde med deres gamle Venner drikke sig glade i Chiantivin og se sig begejstrede paa Billeder og Monumenter.

Hils dem Alle. Ida har skrantet her som paa Schloss Labers — gaar nu og roder og steller, for at vi skal faa det rigtig hyggeligt.

Hvad gaar der af Winkel-Horn og Kone? Vi hører aldrig — *aldrig* fra Dem.

*Din gamle Ven
Schandorph.*

NOTER

¹⁾ Fra Tyrol rejste Schandorphs til Firenze. Her kom de til at bo, faa Huse fra Krøyers (Maleren), paa det Stykke af Arno-Kajen, som strækker sig fra Ponte della Trinità til Ponte Vecchio (»Oplevelser« Bd. 2, S. 313). ²⁾ et Pissoir. ³⁾ efter Behag. ⁴⁾ en Rufferske og en Skøge. ⁵⁾ *Masaccio* hed egentlig Tommaso di Ser Giovanni; han fødtes 1401 og døde ganske ung 1428 i Rom. Ved sine geniale Fresker i Carminekirken i Firenze grundlægger han ved sin Naturopfattelse, sit Kendskab til Perspektiv og ved Skildringen af det nøgne Menneske Nutidens Malerkunst. ⁶⁾ Palazzo del Podestà, nu kaldet *Bargello*, blev paabegyndt 1255 og fuldførtes i det 14. Aarh. i gotisk Stil. ⁷⁾ Palazzo Vecchio, opført efter Arnolfo di Cambios Plan 1298—1314, ogsaa i gotisk Stil, Sæde for Priorerne, der varetog Regeringsforretningerne. ⁸⁾ betyder egtl. »den gyldne Middelvej«; her brugt som *Middelmaadigheden*. Udtrykket stammer fra Horats *Oder*, II. Bog, Nr. 10, Vers 5. Oden er oversat af afd. Lektor *Alfred Glahn*; Stedet lyder saaledes:

Den, som *den gyldne Middelvej*
har valgt, besindig ønsker ej
et Slot, der Avind vækker.

⁹⁾ det gamle Torv. ¹⁰⁾ Denne gotiske Dominikanerkirke er opført 1278—1350; bl. a. af Arkitekten, Maleren og Billedhuggeren Andrea Orcagna. . . Brevet er et Vidnesbyrd om Schandorphs levende Interesse for Italiens Kunst, som han studerede systematisk. Han »gennemstrefede Kirker og Paladser som en Hund med Tungen ud af Halsen« (»Oplevelser« Bd. 2, S. 315), og selv om han ærede og beundrede Asketen Savonarola, forstod han dog bedre Renæssance-skikkelserne. »Det er saadan min »Beskaffenheds Natyrlighed«, som han sagde, Vognmand Herman Petersen i Ringsted« (»Oplevelser« Bd. 2, S. 320).

Sorgfuldt synger nu disciplen.

Ved undervisningsminister
Hartvig Frischs bære.

Forfatteren *Fredrik Nygaard*, der et Aars Tid har haft Hartvig Frisch til Lærer i Latin paa Sorø Akademi, har skrevet dette Digt til sin næsten jævnaldrende Lærer og Vejleder.

Rektor trådte ind i klassen,
præsenterede, lidt tungt,
Hartvig Frisch, vor nye lærer
— Hartvig Frisch, en ung adjunkt!
Sjældent har vi Sorø-drenge
med så god grund stået ret.
Det var lisom klassesduften
blev hellenisk lys og let.
Og jeg smilede uvilkårlig.
Rektor spurgte: En bekendt?
Nej; jeg følte blot, at Cæsar
just den rette havde sendt.
En legat fra åndens rige,
verdensborger, demokrat.
Og vi unge var hans lige;
skønt adjunkt: Vor kammerat!
Senere på livets bane
Hartvig Frisch jeg ofte så.
Sælsomt: Var det nok så fåget,
føltes luften hellas-blaa,
når hans kloge øjne lyste,
når han talte klare ord.
Sorgfuldt synger nu disciplen
med som i et oldgræsk kor.
Vi er blevet gamle drenge,
og igen står »klassen« ret.
Smiler den, er det vemodigt
— kan det skjules? Man har grædt!
Men så hører vi hans stemme,
han er *til* i tid og rum,
og vi ved, at han er hjemme,
— hjemme i Elysium ...

Fredrik Nygaard.

Efter Overlærer *Wieses* Død den 19. August 1914 stod hans Embede ubesat i Skoleaaret 1914—15. I dette Tidsrum vikarierede daværende stud. mag. *Hartvig Frisch*; frisk og inspirerende, venlig og kammeratlig gjorde han sig i høj Grad afholdt af sine Elever. *Frederik Nygaards* Mindedigst stod i »Social-Demokraten« den 19. Februar. *Red.*

Om engelske kostskoler.

Af lektor Torben Refn.

Ikke mindst for en gammel soraner er det en oplevelse at besøge engelske kostskoler nu efter krigen. Det er jo en kendt sag, at de gamle engelske public schools i visse retninger har været forbillede for vore danske kostskoler. Men hvordan er det nu med disse skoler i England? Er der ikke noget om, at de efter krigen betragtes som utidssvarende, og er det ikke netop et af punkterne i de seneste engelske skolereformplaner, at de private gamle skoler skal overtages af staten og gøres til et naturligt led i det altomfattende undervisningssystem, som man tilsigter at opbygge efter krigen? Er der ikke også noget om, at visse af skolerne med Eton i spidsen har stillet pladser til rådighed for børn af fattige forældre? Jo, noget er der jo om snakken. Der er virkelig navnlig fra Labourpartiets side stor interesse for tanken om at inddrage alle de private gamle skoler i det offentlige system og gøre dem til skoler for dygtige børn uanset forældrenes økonomiske kår. Det fremhæves også i denne forbindelse, at det vil være til uvurderlig gavn, at børn fra de store, triste byer på denne måde ville få mulighed for at tilbringe nogle år i landskabelige omgivelser. De gamle skoler føler selv, at de i højere grad bør komme hverdagslivet i møde, og flere af dem har virkelig omend i meget begrænset omfang givet adgang for et lille antal ubemidlede elever. Det må imidlertid erindres, at England ikke ville være England, hvis disse nye tanker blev bragt ud i livet på en gang. Den nye engelske skolereformplan, der tilsigter at give alle unge en skoleuddannelse, indtil de er atten år, står og falder med mulighederne for at uddanne det nødvendige antal lærere og for at gennemføre et gigantisk skolebyggeri. Sådan som de økonomiske forhold har udviklet sig efter krigen, synes der at være en meget lang vej tilbage, før bare en del af reformerne kan gennemføres. The Headmasters' Conference er en sammenslutning af lederne af alle engelske public schools. The Headmasters' Conference har nok tilsyneladende været interesseret i de nye tanker, men har dog vist inderst inde været nervøs ved tanken om at skulle sejle i samme båd som de offentlige gymnasieskoler.

Både Eton og Charterhouse har jeg haft stor glæde af at besøge, men lad mig indskrænke mig til at omtale *Winchester College*, der er den engelske kostskole, der mest henleder tanke på Sorø Akademi Skole. Det var en ven af mig fra Cambridge, der havde introduceret mig til skolens rektor, der straks beredvilligt indbød mig til at bo nogle dage på skolen.

Winchester er en temmelig stor provinsby, der i det dejlige bakkede sydengelske landskab ikke langt fra Kanalen ligger grupperet om den gamle domkirke og den berømte kostskole. Byen er grundlagt af romerne og var senere residensstad for Alfred den Store og mange af hans efterfølgere. Vilhelm Erobreren blev kronet i kirken i 1066. På Cromwells tid opførte Winchester at spille en rolle i Englands historie, og nu til dags er den blot en hyggelig provinsby, der ligesom Sorø ligger i naturskønne omgivelser og taler til nutiden om betydelige begivenheder og mennesker i landets historie. En dansker må naturligvis dvæle med særlig andagt ved Knud den Stores grav i domkirken.

Winchester College er grundlagt i 1387 af den fremragende statsmand og biskop William Wykeham. Flere af de oprindelige grå middelalderbygninger ligger endnu omgivet af græsplæner og dejlige blomsteranlæg ved siden af den gotiske domkirke. Et af de interessanteste rum er den gamle spisehal, hvis hvælvede loft holdes oppe af ældgamle, sværtede ogespær. For enden sidder lærerne, jeg havde nær sagt hørerne, iført deres akademiske dragter på en forhøjning med ansigterne mod drengene, der ved hvidskurede egeborde indtager bestemte måltider af slidte gamle spiseredskaber. Som på alle engelske kostskoler er drengene fordelt i skolehjem, der ledes af en anset, erfaren lærer.

Fortætttes i næste nummer.

† D Ø D S F A L D †

Overretssagfører Erik Landsperg.

* 20. 10. 1877 — † 10. 2. 1950.

Den 10. Februar døde Overretssagfører *Erik Landsperg*, Storehedinge, af et Hjerteslag. Han gik paa Sorø Akademi fra 1889 og tog Studentereksamen 1896. Efter at have taget juridisk Embedseksamen 1903 var han et Aarstid Herredsfuldmægtig i Æbeltoft. Den 1. November 1904 kom han i samme Funktion til Storehedinge, hvor han forblev resten af sit Liv. 1909 etablerede han sig som Sagfører (fra 1912 Overretssagfører) og blev samtidig Bogholder i Sparekassen for Storehedinge og Omegn. Med Omhu og Dygtighed bestred han sine Hverv; ved sit Retsind og sin Tolerance, ved sin stilfærdige Menneskelighed var han agtet og anset paa sin Egn. Han var gift med Hertha Christiansen, Datter af Trikotagehandler Christiansen i Svendborg; hun døde 1933. Han efterlader sig en Søn og en Datter.

Erik Landsperg var Søn af Økonom ved Sorø Akademi Christoffer Henrik Landsperg (1833—1922) og Hustru Emma Larsen (1844—1915). Slægten kom 1742 fra Oettingen i Würtemberg her til Landet; C. H. Landsbergs Oldefader var Over-Parforecjæger og Skovrider i Jægersborg; sidstnævnte Stilling havde ogsaa Bedstefaderen og Faderen. Fra 1847—73 var C. H. Landsperg ved Landvæsenet (paa Lerchenborg); 1873 blev han Økonom ved Akademiet efter sin Morbroder Økonom Hans Jensen; dennes Enke, Fru Sine Jensen, var i mange Aar Sygeplejerske ved Akademiets Sygehus; hun døde 1915. 1901 trak Landsperg sig tilbage fra sin Stilling paa Akademiet.

Erik Landsperg havde tre Brødre: Svend Landsperg (Udg.' 99) f. 1883 er ved Handelen; Asker Landsperg (Udg.' 01), f. 1886, opholdt sig 1903—14 paa New-Zealand, var hjemme ved Verdenskrigens Begyndelse og kunde da ikke komme ud igen; han har haft en Landejendom i Borød-Flinterup og nu sidst Rejseladen ved Sorø Station, som han fornylig har opgivet paa Grund af Sygdom; Oluf Landsperg, f. 1889 (Udg.' 03) havde „Taagaard“ i Borød-Flinterup; han døde i Januar 1919 af spansk Syge; en Søster er Musiklærerinde Ellen Landsperg i Sorø. Som man ser, en Slægt med stærk soransk Tilknævn. Mange ældre Soranere husker sikkert Økonom Landspergs markante Skikkelse, og undertegnede mindes ogsaa især Asker og Oluf som gode Soranerkammerater.

P. Sch.

Generalforsamlingen.

Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling afholdes *Torsdag d. 13. April Kl. 19* i Haandværkerforeningens Lokaler, Dr. Tværgade 2 A, med følgende Dagsorden:

1. Aflæggelse af Beretning for 1949.
2. Aflæggelse af Regnskab for:
 - a. Soransk Samfund.
 - b. Understøttelsesfonden.
 - c. Jubilæumsfonden.
 - d. Valdemar Petersens Legat.
 - e. Støttefonden for gamle Soraneres efterladte.
 - f. Soranerbladet.
 - g. Soranerbladets Fond.
 - h. 200 raske gamle Soraneres Stipendium.
3. Forelæggelse af Budget for 1950.
4. Valg af Bestyrelsesmedlemmer (efter Tur afgaar: *Svend Clausen, Brincker, Mikkelsen, Erik Bang og Suhr-Henriksen. Torben Madsen* afgaar efter sin Forsættelse til Struer).
5. Valg af Revisor.
6. Eventuelt.

Indenfor Klosterporten.

Alle gamle Soranere husker sikkert Januar Maaned som en trist og lang Maaned ovenpaa Julens hjemlige Glæder. Hvis der saa slet ikke er Mulighed for *Vintersport*, er det rent galt. Heldigvis har der været meget Sne, men ikke rigtig meget, som Skiløberne ønsker sig. Derimod har hele Søen været frigivet i Slutningen af Januar og Begyndelsen af Februar, indtil Tøvejret satte ind den 4. Februar. Isen var pragtfuld, ca. 5 Tommer tyk, og et hektisk Liv udfoldede sig paa den blanke Flade. Nogle Gymnasiaster konstruerede ved Hjælp af gamle Skøjter, et Par Stykker Træ og — hvilken Profanation! — Fortæppet til „Balder“s Teater en Isbaad, der efter deres eget Udsagn kunde skyde en Fart af ca. 50 km i Timen! Gymnastiktimerne blev i Frostperioden selvfølgelig ogsaa anvendt til Skøjteløb for at faa saa meget ud af Sæsonen som muligt.

Og saa har *Asser Riigs Trop* haft Basar og Underholdning paa „Postgaarden“ den 4. Februar sammen med Bytroppen og de blaa Pigespejdere. Fuldt Hus det meste af Eftermiddagen og en tætpakket Sal til Underholdningen om Aftenen. Overskud til Skolens Spejdere 335 Kr. Sorø Bys Handlende havde skænket for ca. 1000 Kr. Gevinster til Festen. Troppen skal iøvrigt til Norge til Sommer. Nu har der været saa megen Snak om Eksport af norsk Elektricitet til Danmark, men det kræver Udbygning af Elektricitetsværkerne der. For at fremskynde et for Danmark gunstigt Resultat agter 35—40 af Spejderne sig til Norge for i 14 Dage med 6 Timers dagligt Arbejde at rydde en Fjelddal i Valdres ved Tisleifjorden for mindre Træer og Krat i Samarbejde med 600 norske Spej-

dere. Hele Turen gøres for ca. 50 Kr. pr. Mand, da Transport og Forplejning i Norge er gratis. Det bliver sikkert en Oplevelse!

Tidligere Spejdere i og Førere for Asser Riigs Trop.

Troppens nuværende Skovmænd har faaet den Tanke, at det kunde være morsomt at mødes med gamle Dages Spejdere. Vi indbyder derfor alle tidligere Medlemmer af Troppen til at komme til Sorø *Lørdag og Søndag den 15.—16. April* og deltage i et spændende Løb. Derefter Hygge ved Pejsten. Sengetid efter Behag. Overnatning i det fri er tilladt. For gamle og svagelige serveres der The eller Kaffe paa Soveposen!

Vi haaber, at mange tør modtage Indbydelsen! Paa Gensyn! *Tilmeldelse til Svend Ranvig, Sorø, inden Paaske; Udgifterne til Mad m. m. fordeles paa Deltagerne.*

Skovmandspatroljen Asser Riigs Trop.

Regnskaber for 1949.

Soransk Samfund.

Indtægter:	
Beholdning fra forrige år	5.949,13
Indgået kontingent:	
for før 1949	2.416,00
for 1949	13.554,00
for 2 livsvarige medlemmer	500,00
forudbetalt	342,00
	16.812,00
Tilskud fra jubilæumsfonden til Sorøtur	600,00
Indvundne renter	149,14
Portogodtgørelse og diverse indtægter	7,97
Indbetalt til overførsel til Paul Hennings mindelegat	250,00
	kr. 23.768,24

Udgifter:

Sammenkomster og møder	4.425,06
Soranerbladet:	
Tilskud	1.000,00
Redaktionshonorar	2.190,00
	3.190,00
Bladfonden, obligation 1.000 kr.	952,56
Papir, tryksager, kontorrekv. etc.	516,79
Porto	526,89
Telefon	28,80
Årsskriftet	651,00
Medhjælp	1.331,35
Blomster, krans og lykønskninger	220,50
Bestyrelsesudgifter	73,45
Revisionshonorar	300,00
Diverse udgifter	231,10
Kontingentrefusion fynsk afdeling	498,00
Indkøbt lydfilm (restbeleb)	952,10
Tilskud Understøttelsesfonden	500,00
Tilskud andel i livsvarigt kontingent	250,00
	750,00
Tilskud Tersløsegaard	500,00
Tilskud Kunstmuseet i Sorø	200,00
Tilskud Fraternitas Sorana	100,00
Tilskud Støttefondet for Gamle Soraneres efterladte	200,00
Tilskud bogpræmier på Sorø Akademis skole	100,00
Præmier til cricket- og fodboldkampe	159,00
Kassebeholdning 31/12 1949	7.861,64
	kr. 23.768,24

STATUS

Aktiver:	
Indestående på postgirokonto	1.853,15
Indestående på løbende konto i bank	1,00
Indestående på løbende konto i sparekasse	162,52
Indestående på sparekassebog	5.844,97
	7.861,64
Kassebeholdning hos arkivet	100,00
Kontingentrestancer:	
For tidligere år	818,00
For 1949	1.539,00
	2.357,00
	kr. 10.318,64

<i>Passiver:</i>	
Forudbetalt kontingent:	342,00
Skyldig til Paul Hennings mindelegat	250,00
Balance (formue)	9.726,64
	kr. 10.318,64

København i marts 1950.

R. E. Brincker.

Ovenstående kasserøgskab og status har jeg revideret og fundet overensstemmende med samfundets bøger og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret. Af restancer fra før 1/9 1949 er afskrevet 2.676 kr.

København, den 4. marts 1950.

Carl M. Reislev,
statsaut. revisor.

SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSESFOND

Overført fra 1948	1.644,73	
Indgået tilgodehavende:		
Tilskud	1.050,00	
Renter	1.275,07	
Afdrag	715,00	
Udtrukne obligationer	2.000,00	
Diverse	5,00	
Udbetalte lån	2.723,12	
Obligationsskøb	1.980,00	
Gebyrer, assistance	57,18	
Skyldig lån betalt	320,00	
Overført renter fra lånedebitør	30,00	
At overføre	1.579,50	
	kr. 6.689,80	6.689,80

FORMUE PR. 1/1 1950

Obligationer	30.400,00	
Debitorer ultimo 1948	41.880,70	
+ tilgang	2.723,12	
	44.603,82	
+ afgang	715,00	
	43.888,82	
+ ovf. renter	30,00	
	43.918,82	
Bankbeholdning	701,88	
Girobeholdning	577,62	
Tilgodehavende jubilæumsfond	300,00	
	kr. 75.898,32	

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med fondets kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 4. marts 1950.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.
København.

DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND

Overført fra 1948	2.223,84	
Renter af formuen	917,00	
Gebyrer	11,65	
Sorøtur	600,00	
Overført til 1950	2.529,19	
	kr. 3.140,84	3.140,84

FORMUE PR. 1/1 1950

Obligationsskøb	23.300,00	
Bankbeholdning	2.529,19	
Understøttelsesfonden for 1949	300,00	
Formue	25.529,19	
	kr. 25.829,19	25.829,19

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret: (Kr. 2.529,19 på checkkonto m/ Privatbanken, rådhusafdeling, og 23.300 kreditforeningsobligationer ifølge recipisse nr. 164 m/ samme bank).

København, den 4. marts 1950.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.
København.

PHV. HANDELSSKOLEEJER- OG FORSTANDER VALDEMAR PETERSENS LEGAT for unge mennesker, der er udgåede fra Sorø Akademis Skole med realeksamen.

Overført fra 1948	1.536,32	
Renter af formuen	629,00	
Udbetalte legater	800,00	
Gebyrer	7,95	
Overført til 1950	1.357,37	
	kr. 2.165,32	2.165,32

FORMUE PR. 1/1 1950

Obligationsskøb	15.900,00	
Bankbeholdning	1.357,37	
	kr. 17.257,37	

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab er revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret: (Kr. 1.357,37 på bankkonto nr. 13015 m/ Privatbankens rådhusafdeling og 15.900 kr. kreditforeningsobligationer ifølge recipisse nr. 165 m/ samme bank).

København, den 4. marts 1950.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.
København.

STØTTEFONDEN FOR AFDØDE SORANERES EFTERLADTE

Overført beholdning	475,21	
Renter af formuen	582,50	
Lodseddel	28,00	
Gave — præmieobligation	50,00	
Tilskud fra Soransk Samfund	200,00	
Udbetalte legater	475,00	
Gebyrer	7,50	
Duplikering	28,57	
Fornyelse af lodsedler	64,60	
Beholdning at overføre	710,04	
Præmieobligation — gave	50,00	
	kr. 1.335,71	1.335,71

FORMUE PR. 1/1 1950

Obligationsskøb	15.000,00	
Bankbeholdning	710,04	
Præmieobligation	50,00	
	kr. 15.760,04	

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 4. marts 1950.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.
København.

SORANERBLADETS DRIFTSREGNSKAB FOR ÅRET 1949

<i>Indtægter:</i>	
Beholdning 1. januar 1949	124,29
Tilskud fra Soransk Samfund	1.000,00
Tilskud fra Bladfonden:	
Renter af obligationer	1.358,47
Abonnement på Soranerbladet	15,00
	kr. 2.497,76

Udgifter:

Avispostkontoret	1.013,30
Honorar for artikler til bladet	135,00
Clichéer	177,52
Ekstra tryk af bladet	391,55
Porto etc.	230,80
Beholdning pr. 31. december 1949	549,59
	kr. 2.497,76

SORANERBLADETS STATUS PR. 31/12 1949.

Kassebeholdning	8,97	<i>Aktiver</i>
Bankbeholdning	540,62	
Formue	549,59	<i>Passiver</i>
	kr. 549,59	549,59

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med bladets kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 2. marts 1950.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.

BLADFONDENS DRIFTSREGNSKAB FOR ÅRET 1949

Indtægter:	
Bidrag fra Soransk Samfund (obligationer)	1.000,00
Renter af obligationer	1.377,50
	kr. 2.377,50

Udgifter:	
Bidrag fra Soransk Samfund, modtaget i form af obligation 1.000 kr. Østift. Kreditf.	1.000,00
Tilskud til Soranerbladet:	
Renter af obligationer	1.358,47
Depotgebyr	19,03
	kr. 2.377,50

FORMUE PR. 31. DECEMBER 1949

Beholdning af obligationer 1. januar 1949	35.100,00
Modtaget obligation i 1949 fra Soransk Samfund	1.000,00
	kr. 36.100,00

OBLIGATIONSBEHOLDNINGEN OMFATTER HEREFTER FØLGENDE EFFEKTER, NOM.:

200 kr. Østift. Krdf.	13. serie 4 %	kr. 200,00
18.600 kr. Østift. Krdf.	14. serie 4 %	kr. 18.600,00
1.000 kr. Østift. Krdf.	13. serie 4½ %	kr. 1.000,00
1.000 kr. Østift. Krdf.	11. serie 4 %	kr. 1.000,00
2.000 kr. Sønderjyll. Krdf.	7. serie 4 %	kr. 2.000,00
11.300 kr. Østift. Krdf.	16. serie 3½ %	kr. 11.300,00
1.000 kr. Østift. Krdf.	16. serie 4½ %	kr. 1.000,00
1.000 kr. Østift. Krdf.	16. serie 4 %	kr. 1.000,00
		kr. 36.100,00

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med fondens kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 2. marts 1950.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.

FORSLAG TIL BUDGET FOR 1950

Indtægter:	
Beholdning	7.800,00
Medlemsbidrag for 1950	12.000,00
Af restancer ventes at indgå	1.000,00
Renter	100,00
	kr. 20.900,00

Udgifter:	
Møder og sammenkomster	4.000,00
Soranerbladet:	
Tilskud	3.200,00
Bladfonden	1.000,00
Konto 62	1.000,00
Kontingentrefusion:	
Til jydsk og fynsk afdeling	1.500,00
Diverse tilskud:	
Understøttelsesfonden	500,00
Cricket- og fodboldkampe	200,00
Fraternitas Sorana	100,00
Bogpræmie Sorø Akademi's skole	100,00
Støttefonden for gamle Soraneres efterladte	100,00
Papir, tryksager, årsskrift m. m.	1.200,00
Porto, telefon	600,00
Medhjælp	1.200,00
Revision	300,00
Blomster, krans m. m.	300,00
Div. uforudsete udgifter	300,00
Paul Hennings mindelegat	250,00
Div. bestyrelsesudgifter	100,00
Sangbog	1.500,00
Overførsel	3.450,00
	kr. 20.900,00

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i April:

1. Tandlæge *Niels Thorlacius-Ussing* (f. 1880), Vejle.
2. *Viggo Schaffer* (f. 1885), Stilling og Adresse ukendt.
3. *Henning Albert Møller Nielsen* (f. 1900), Stilling og Adresse ukendt.
4. Sognepræst *Hans Peter Waage Beck* (f. 1900), Skagen.
6. Cand. jur., Premierløjtnant *Knud Valdemar Palslev* (f. 1890), Fuglebakkevej 95, København F.
6. *Astrid Isidora Andersen* (f. 1900), Færgvej 38, Frederikssund.
6. Forvalter *Svend Rudolph Thestrup Münster* (f. 1880), Halmtorvet 11, København V.
7. *Fr. Sig. Adolph Julius Tønderlund* (f. 1880), Lomas de Jamora, Argentina.
9. *Emanuel Hansen* (f. 1890), Chrysler Corp. Detroit, Michigan, U.S.A.
12. Læge *Sven Johnsen* (f. 1900), Jægersborgallé 37, Charlottenlund.
15. Cigar- og Vinhandler *Alfred Bendtsen*, H. C. Ørstedsvej 23, København V.
15. Sognepræst *Karl Louis Henr. Jespersen* (f. 1880), Farenløse.
20. Grosserer *Sven Aage Borchorst* (f. 1900), Frederiksberg Allé 50, København F.
21. *Jens Chr. Peter Nielsen* (f. 1900), Stilling og Adresse ukendt.
23. *Lars Peter Christensen* (f. 1890), Stilling og Adresse ukendt.
24. Konsul, Tømmerhandler *Thyco Andreas Meding* (f. 1890), Næstved.
27. *Vilh. Alfred Bull* (f. 1880), Stilling og Adresse ukendt.

K. K. Steincke paany Justitsminister.

Under 4. Marts 1950 har det behaget Hans Majestæt Kongen at udnævne Landstingets Formand, Landstingsmand *K. K. Steincke* (S.'99) til Justitsminister.

Det er en helbefaren Mand, der nu overtager denne vigtige Post. To Gange før — 1924—26 og 1935—39 — har *K. K. Steincke* været Justitsminister; 1929—35 var han Socialminister. Ministeren er som bekendt en af de originaleste og selvstændigste Personligheder i vort offentlige Liv. „Kristeligt Dagblad“ opfrisker i en fornøjelig og interessant Artikel (den 5. Marts) forskellige Episoder af Ministerens Levned, som jo foreligger fyldigt belyst i hans fire Bind Erindringer, hvoraf der 1949 udkom en sammentrængt Udgave under Titlen „Fra Nil til Tres (Minder og Meninger)“. Det vilde være fristende herfra at citere nogle af hans altid ramrende Bemærkninger — men vi maa nøjes med at henvise til Bøgerne og kun hør fra Soransk Samfund og Soraner-Bladet at ønske vor berømte Skolefælle Lykke i hans Gerning. I en Kronik i „Berlingske Aftenavis“ for 4. Marts i Serien *Livet lærte mig fremhævede* Ministeren som det afgørende Karakterdannelsen og Moralens samt *aurea mediocritas*.

Efter Justitsministeriets Indstilling er ved kongelig Resolution af 21. Februar 1950 Dommer i Retskreds Nr. 50, Tyrsting—Vrads Herreder (Brædstrup), *Sven Hornung Lützen* (S.'04) efter Ansøgning paa Grund af Alder afskediget i Naade og med Pension fra 28. Februar 1950.

Tjenestemand i Udenrigstjenestens 4. Lønningsklasse, Legationsraad ved Det kgl. Gesandtskab i Helsingfors *H. C. A. H. Wenck* (R.'08) er fra 1. Maj 1950 hjemkaldt til Tjeneste i Udenrigsministeriet.

Sekretær i Departementet for Finansvæsenet *Steen Secher* (S.'34) er ved kgl. Resolution udnævnt til Fuldmægtig fra 1. April 1950.

En Soraner i Grosserer-Societetets Komité?

Ved Valget til Grosserer-Societetets Komité den 30. Marts er Grosserer *Chr. Friis* (Udg. 1913), der repræsenterer United Molasses Co. (Sir Michael Krøyer Kielberg), af følgende Brancheforeninger „Sammenslutningen af Brancheforeninger under Grosserer-Societetet“, „Foreningen af 25. Januar 1937“ og „Danske Importagenters Forening“ opstillet til et af de ledige 5 Mandater.

Jeg henstiller til Gamle Soranere, der har Grossererborgerkab, at gøre deres til, at vi ogsaa faar en gammel Soraner i Grosserer-Societetets Komité. *Alfred V. Rasmussen.*

Om Arkivar i Landbrugsministeriet *Johs. Ewens* (IV'02), der, som meddelt i Soraner-Bladet, den 22. Februar fyldte 65 Aar, bragte „Politiken“ for samme Dag en fin lille Lykønskingsartikel. Under Proviantgaardens Hvelvinger vogter Arkivar Ewens med Omhu sin Skat: De ældste Kort over Danmarks Tusinder af Landsbyer og Ejerlav. For den, der virkelig søger Hjælp til videnskabeligt Arbejde, er Ewens en uforlignelig Hjælper. Han karakteriseres som en djærv og ligefrem Mand, der har sine bestemte Meninger, i Besiddelse af et noget bidsk Lune, parret med Vennesælhed. Det fremhæves, at han paa Sorø Akademi lærte at tilpasse sig det danske „Klima“. Et stort Arbejde har han ydet ved Gennemførelsen af den første Udskiftning paa Færøerne, ved at organisere Fotograferingen af Arkivets Originalkort under sidste Krig og ved at sætte Gang i Udforskningen af Udskiftningens og Jordfordelingens Historie.

Julio Tolderlund (Frederik Sigurd Adolph Julius T., R.'96), der den 7. April fylder 70 Aar, har under 2. Sept. 1949 sendt Direktør Alfred V. Rasmussen følgende Brev, som Soraner-Bladet gerne bringer som en Hilsen fra en Kammerat i det Fjerne:

Med Tak for Deres Brev af 16. August og medfølgende Soranerhilsen er det mig en Glæde at meddele, at jeg gerne efter ringe Evne vil give min Skærv til Kunstmuseet i Sorø, men da man for Øjeblikket ikke kan sende Penge ud af Landet, end ikke til Familiehjælp, skriver jeg til min Broder, Prokurist Carl Tolderlund hos Vekselerer Gerling, Frederiksberg-gade 10, og beder ham sætte sig i Forbindelse med Dem for at aftale Overførelsen af Kr., — af nogle Rentepenge, som han plejer at sende mig en Gang om Aaret.

Jeg er jo en gammel Dreng med 50 Aar i Argentina, men Guld og Sølv har jeg ikke sanket; er nu pensioneret paa andet Aar, saa Illusionerne er Slut. *Det glæder mig altid at modtage Soraner-Bladet, sender en Hilsen til mine samtidige, derimellem Prokurist Gert Jensen og Overretssagfører Johannes Bronée* (begge S.'97), hvis Billeder jeg saa i Bladet for et Par Aar siden, og vedlægger et lille Fotografi, om det ka. interessere Dem at se, hvordan man kan komme til at se u' herovre. Jeg slutter med venlig Soranerhilsen.

Deres
J. Tolderlund.

Lektor paa Sorø Akademis Skole *M. Juul-Mortensen*, der i Januar blev Ridder af Dannebrog, fyldte den 17. Februar 65 Aar. Soraner-Bladets Redaktion bringer en hjertelig, om end forsinket Lykønskning, og vi tillader os fra „Sorø Folketidende“ under 16. Februar at citere følgende lille Opsats, underskrevet *En af dem*:

Lektor Juul-Mortensen hører til de Pædagoger, man ser op til. Gennem sit Virke paa Sorø Akademis Skole har han altid været respekteret af saavel Kolleger som Elever, hans elskelige Maade at være paa, hans Dygtighed er alle, som kender ham, velbekendt. Lektor Juul-Mortensen hører ikke til de Mennesker, der gør sig kendt ved at deltage i det offentlige Liv — nej, han lever et stille Liv sammen med sin Hustru. Saa godt som hver Dag ser man de to Mennesker paa Spadseretur i Naturen — og de nyder det.

Lektor Juul-Mortensens Kunnen i det engelske Sprog er anseelig. Efter at han i 1908 bestod teologisk Embedseksamen studerede han ved University-College i London. I 1912 antoges Juul-Mortensen som Timelærer ved Sorø Akademis Skole, udnævntes til Adjunkt i 1915 og blev Lektor ved samme Skole i 1928.

Mange gamle Elever vil uden Tvivl huske den populære Lektor paa Dagen!

Den 1. Marts fejrede Læge *Peter Kabell* (S.'92) 50 Aars Jubilæum som praktiserende Læge i Glumsø. Dr. Kabell, der er født den 24. Marts 1873, blev cand. med. 1899 og nedsatte sig allerede Aaret efter, den 1. Marts i Glumsø, hvor han gennem de mange Aar ved sin milde, venlige Optræden i høj Grad vandt sine Patienters Kærlighed og Tillid. Dr. Kabell har som Medlem af den lokale Sundhedskommission udført et stort Arbejde med at forbedre de dengang meget primitive hygiejniske Forhold paa Egnen. 1944 overdrog han sin Praksis til Dr Salk, dog paa den Betingelse, at han maatte praktisere endnu i 10 Aar. Den gamle Læge er stadig ung i Sjæl og Sind og et ivrigt Medlem af Hjemmeværnet.

Udi den gode Stad Viborg har der i nogen Tid hersket svar Forargelse. Aarsagen er Maleren Lundstrøms store Badebillede, der af Ny Carlsberg-Fondet i sin Tid blev skænket til Viborg-Hallen, men som nu af Hallens Ejer ønskes fjernede, da Publikum ikke vil beskue disse nøgne Mænd og Kvinder, naar de færdes der. I den Anledning udtaler Direktør for Ny Carlsberg-Fondet, *V. Thorlacius-Ussing* (S.'09) følgende kloge og rigtige Ord: „Skulde vi virkelig endnu ikke været kommet

saa vidt herhjemme, at man kan faale at se en Gengivelse af det nøgne Menneskelegeme i Kunsten? Det kunde dog allerede (Grækerne — og hvis moderne Mennesker ikke kan, maa man sige, at det er gaaet sørgeligt tilbage med Kulturen“. („Eks-trabladet“).

* * *

Blandt Medarbejderne paa det nye zoologiske Størværk *Vort Lands Dyreliv*, hvis første Bind udkom den 28. Februar, er Soranerne Dr. phil. *Anton Fr. Bruun* (S.'20) og Prof., Dr. phil. *R. Spärck* (S.'14).

* * *

Den 11. Februar tildeltes „Eks-trabladet“s videnskabelige Ærespris Isotopforskeren, Zoofysiologen, Dr. phil. *Hans Us-sing* (S.'29). Den bestod i en Check paa 10.000 Kr.!

* * *

I „Kristeligt Dagblad“s Kronik for 11. Februar giver Stats-bibliotekar i Aarhus, cand. mag. *Helge Kjærgaard* (S.'22) en varmftølt Karakteristik af Matthias Claudius, en af de stør-ste Livskunstnere, der har levet. Hans rene og ædle Personlig-hed kan endnu i Dag være forbilledlig. Kronikken bærer Tit-len „Et Bud og hans levende Ord“.

* * *

Landsretssagfører *Børge Husted-Andersen* (S.'22), der, som omtalt i Soraner-Bladets forrige Nummer, har opgivet sin store Sagførervirksomhed i Thorshavn og er draget til Nairobi, fortæller i „Berlingske Aftenavis“ for 21. Februar om Mo-tiverne til, at han nu indleder en hel ny Tilværelse. Han ser det som en vigtig Opgave at skabe Kontakt mellem Danmark og Østafrika. Her skulde der være Muligheder for Eksport fra Danmark af Landbrugsmaskiner og maaske Frø og Kreaturer.

* * *

Den økonomiske Raadgiver ved Danmarks Ambassade i Wa-shington *Gunnar Seidenfaden* (S.'26) og hans Hustru har i Februar startet en tre Maaneders Ekspedition i Jeep Syd-amerika rundt for at undersøge, hvilke Muligheder Præsident Trumans „Punkt 4“-Program om økonomisk og teknisk Bi-stand til underudviklede Omraader aabner for dansk Initiativ i de latinamerikanske Republikker. Seidenfaden bekoster selv Ekspeditionen, men haaber gennem Artikler til amerikanske og europæiske Tidsskrifter at faa en Del af Udgifterne dæk-ket.

* * *

Den 6. Januar fejrede Foreningen „Dan“, Malmø, 70 Aars Jubilæum ved en Højtidelighed paa Hotel Savoy. Foreningens Formand er Arkitekt *Tage Møller* (S.'10). Foreningen „Dan“ er en af de ældste danske Udenlandsforeninger i Europa og udførte under Krigen et stort Hjelpearbejde.

* * *

Naturligt Udbrud!

I Samlingsværket *Min Mor*, 2. Samling, 1948, hvor 40 kendte danske Mænd og Kvinder fortæller om deres Mor, gi-ver Legationsraad Helge Wamberg en smuk Skildring af sin Mor, Sophie Wamberg, f. Juel Fossum. Hun var gift med Pastor Harald Wamberg (1843—1904), der i Aarene 1884—1893 var Prast i Sorø. Hun karakteriseres som et enestaaende offervilligt Menneske. En Nat — det var i Sorø — vaagnede hun ved at mærke en stærk Kulrøg. Hun fo'r op paa Loftet og sprængte Døren til det ene Pigeværelse. Lægen erklærede,

at Kokkepigen var død. Da Fru Wamberg paastod det mod-satte, tog Lægen en gloende Stoppenaal og stak den ind i Pi-gens mere kødfulde Del af Benet. Aldrig har Fru Wamberg været saa glad, som da Pigen straks reagerede ved at raabe: „Av, for Satan!“ — Pastor Wamberg var i Sorøtiden tillige Timelærer i Religion for de ældste Klasser paa Sorø Akade-mis Skole.

Soranerfrokosten den 2. Marts.

Efter det store Besøg til Professor Arnholtz' Foredrag i Forgaars Aftes havde vi ærligt talt ikke ventet ret mange Gæ-ster til Frokosten, men det gik anderledes. Der kom saa mange, at vi tre Gange maatte sætte Plader i Bordet for at skaffe Plads til alle. De, der kom allersidst, kom ikke i den sorte Gryde — men maatte sidde ved eget Bord i Krogen under Trappen. Efter megen Larm og Halløj kunde Formanden byde Velkommen til otteogtyve Mand — een Pige og en „Møjunge“ af Aargang 47 — se udover et veldækket Bord og nikke ven-neligen til mange kendte og ukendte, men mægtig oplagte Kam-merater.

Da den første Snaps var forsvundet, rejste Overretssagfører *Langballe* sig og hilste i smukke Ord sin Kollega og „Kam-merslave“ *Eduard Mitens* fra Thorshavn, der for Tiden er paa Besøg hernede hos sin Søn Niels Ole, der ogsaa er Soraner. Vi fulgte Langballes Opfordring og lod Mitens længe leve. Den næste, der havde en kær Pligt at udføre, var „Dromin-gens Vagtmester“, Politimester *Bjerre* fra Graasten, der talte for vor eneste Pige, den første Soranerpige, der turde træde til ved vort Frokostbord, nemlig Fuldmægtig *Agnes von Osten Hackhe* (S.'13). Hun lyder endnu sit Tøsenavn „Bibs“ og blev hjertelig begejstret budt Velkommen i vor Midte. *Mitens* talte dernæst om Minder fra de gode Ungdomsdage paa Skolen og bragte Hilsen fra de ca. 30 gamle Soranere, der er fordelt paa de stormomsuste Færøer. Der er ingen faste Samlesteder for dem deroppe, men de kommer af og til sammen og véd at finde hinanden til et festligt Lag. I Tilslutning hertil, men for-øvrigt provokeret frem ved Tilraab, fortalte Apoteker *Emil Bang*, der lige har været en Tur deroppe paa Besøg hos sin Datter og Svigersøn i det gamle Apotek i Thorshavn, om sine Rejseoplevelser — om oprørt Hav — Vindstyrke 9 og om brækkede Ribben med paafølgende Hospitalsundersøgelser.

Til Slut hilste Næstformanden *Svend Clausen* (fra sin Plads under Trappen) paa den tilstedeværende „Møjunge“ og bad ham sørge for, at flere og flere af hans Aargang og de helt unge maatte finde Vej til Soranerfrokosten, nu, da han ved Selvsyn havde erfaret, at her er godt at være, omtrent som paa vor første Skoledag i Fratergaarden.

Tak for nu og paa Gensyn *Torsdagen den 13. April Kl. 12.*

Badse W.

— og husk Generalforsamlingen
... samme Aften!

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

Om engelske kostskoler

Af lektor Torben Refn

Lektor Refn afslutter sin skildring af engelske kostskoler, især *Winchester College*.

Disse skolehjem er for de flestes vedkommende ret nye, grimme bygninger, mange fra slutningen af sidste århundrede. Skolehjemmets leder kaldes housemaster. Hans kone, hvis han er så heldig at have en sådan, tager sig sædvanligt af alt det huslige bistået af en imponerende skare tjenestefolk. Der bør gerne henved 50 drenge i et sådant skolehjem. Housemasters lejlighed er rummelig og herskabelig, og her træffer man ofte drenge af alle størrelser. Drengenes kvarterer er som oftest spartanske. De sover ikke på sovesale som på hovedbygningen i Sorø, men i cubicles, det vil sige små celler, der ved spanske vægge er adskilt fra sovesalens øvrige smårum. Hvis det var praktisk gennemførligt, burde de selvfølgelig hver have sit eget rum. Er det ikke det ideal, vi alle stræber efter, at vore børn helst fra de er ganske små skal have hver sit værelse? Tonen i et sådant house står og falder naturligvis med housemasters personlighed. På en anden engelsk kostskole har jeg besøgt et house, hvor drengene gennemgående var skulende, og hvor det hele havde et utiltalende og usundt præg. Mon ikke forklaringen var den, at læreren var ugift og ganske åbenbart havde sine favoritter mellem drengene? Her i Winchester opholder jeg mig i et house med den hyggeligste atmosfære, man kan tænke sig. Housemasters lejlighed er særdeles smagfuldt indrettet med gode, moderne malerier på væggene, hans kone er en blomstrende, midaldrende kvinde, der med stolthed fremviser køkken, sygeafdeling og vaskeri. Der er nok at tage vare på, for det er kun en del måltider, drengene indtager i den gamle spisehal. Der er to pæne døtre i familien, og disse unge damer mangler naturligvis aldrig kavalere. Og naturligvis er

her både hund og kat som i alle gode engelske hjem. De ældste drenge er præfekter og har i udstrakt grad ansvaret for orden og god tone på læsestuer og i opholdslokaler. Det er helt imponerende at se disse unge herrer føre sig. Det er voksne unge mænd, der som den naturligste sag af verden konverserer den udenlandske gæst og fører ham rundt på skolen. Og så er det så dejligt at mærke, at de er fuldt fortrolige med stedets historie. Danske 3'g'ere virker som kæmpebabyer i sammenligning.

Fire ting er på afgørende måde med til at forme den unge mand, der får sin uddannelse på en gammel, engelsk kostskole: religionen, traditionen, sporten og opøvelsen i selvstændighed.

Ikke sjældent har både rektoren og flere af lærerne teologisk uddannelse. Hver skole har sin egen kirke, hvor der daglig holdes andagt eller gudstjeneste, om søndagen mindst to gange. Den megen kirkegang gør, at der er tradition for virkelig fin kirkesang i engelske skoler, og i den forbindelse skal det fremhæves, at musiklivet spiller en langt større rolle derovre end i danske skoler. Dette sidste hænger nok for en del sammen med, at der ikke er sparet på noget område. Der er rigeligt både af klaverer og flygler, og der findes de fleste steder ypperlige radiogrammofoner med store samlinger plader med såvel klassisk som nyere musik. Alt det med dyrkelsen af musikken mener jeg ud fra min egen livsindstilling ikke kan vurderes højt nok. Det er af den største værdi allerede i de unge år at få udviklet interessen for god musik. Dyrkelsen af musik kan hjælpe et menneske over mange vanskelige stunder. Anderledes forholder det sig efter min mening med den voldsomme religiøse påvirkning. Den fører i mange tilfælde til hykleri, og det er ikke få studenter, jeg har været

sammen med i min studietid i Cambridge for 15 år siden, der bittert fremhæver, at den stærke religiøse udfoldelse i deres drengear for livstid har givet dem afsmag for alt, hvad der har med kirken at gøre. Når dette er sagt, må det dog retfærdigvis siges, at der ganske givet findes overordentlig mange oprigtigt kristne mellem engelske akademikere. Det er jo også en kendsgerning, at de fleste fremragende engelske politikere fra Gladstone og Disraëli til Churchill og Atlee har været overmåde flittige kirkegængere. Og som bekendt rekrutteres de fleste engelske regeringer af gamle public-school-dreng. Fra min Sorøtid har jeg ikke noget indtryk af, at der var nogen videre forbindelse mellem skole og kirke. For resten kom jeg til at elske konfirmationskantaten, og jeg husker tydeligt solstrålernes spil på væggen på konfirmationssøndage i Sorø kirke.

Ligesom i Sorø er også på Winchester traditionen og kendskabet til stedets rige historie minder af den største betydning. Jeg mindes endnu med stor taknemmelighed, hvorledes dr. Helms førte min klasse rundt i Sorø Kirke og på den gamle kirkegård og foretog cykelture med os ud i omegnen, og hvorledes daværende lektor *Bohn* altid ved sin gennemgang af de danske digtere særligt dvælede ved dem, der havde relation til Sorø. Denne side ved opdragelsen er vel netop noget af det rigeste, Sorø Akademis Skole kan give sine sønner. I Winchester lægger man også vægt på stedets historie, og så har man ligesom i Sorø både alvorlige og pudsige traditioner, som tjener til at knytte generationerne sammen. Ligesom vi i Sorø har et særligt soranersprog, findes der også et særpræget Winchestersprog, som det er svært for udenforstående at trænge ind i. Lad mig bare lige nævne nogle udtryk. En flink fyr hedder i Winchester „a jig“, et ansigt „a duck“. „Dibs“ betyder det samme som „money“ og „to purl“ at springe på hovedet i vandet. Den øverste præfekt i Winchester har ret til at gå med rød kappe og til at holde hund! De små drenge måtte i ældre Tid trælle slemt for de store, og i den forbindelse opretholdtes en mængde tåbelige skikke, som en mere menneskekærlig tidsalder har afskaffet. Og sådan er det vist for resten også i Sorø?

Og så sporten. Er det nu også en god ting med den megen dyrkelse af sport i engelske skoler? Jeg vil uden betænkning svare ja. Man må jo nemlig huske på, at man i engelske skoler dyrker den sportsgren eller de sportsgrene, der særligt ligger for en. Det, vi kalder gymnastik i danske skoler, rynker man på næsen ad i England. Den præjsiskprægede korps-eksersits, hvor det gælder om at være mindst lige så god som naboen, hvad enten det gælder fritstående øvelser eller hadefulde angreb på bomme og tove, bryder man sig ikke om derovre. Man er ikke interesseret i at dræbe den enkeltes personlige præg, men snarere i at udvikle hans særlige anlæg og hjælpe ham til en vis ydre balance og harmoni. Eleverne kan derfor i gymnastiktimerne frit vælge mellem en mængde sportsgrene, f. eks.: kriket (om sommeren), fodbold (om vinteren, i al slags vejr), hockey, tennis, roning, svømning, skydning og boksning. Denne sidste slags sport, som vi jo ikke sætter så højt i Danmark, er højt anset, og samtidig meget populær i England, ikke mindst i universitetskredse. Gennem sportsdyrkelsen tilstræber man at lære de unge selvbeherskelse og at udvikle evnen til at vise mod i den givne situation. Et

uselvsk og handlekraftigt væsen søger man i engelske kostskoler at udvikle ved at give de unge mennesker et ansvar tidligt, og man lader dem i udstrakt grad deltage i skolens daglige ledelse. Jeg har tidligere nævnt, at der på skolerne findes et præfektsystem. Præfekterne vælges ikke udelukkende mellem de dygtigste drenge af ældste årgang. Der lægges først og fremmest vægt på menneskelige egenskaber. Præfekterne i et hus har deres eget værelse, og det er kun rimeligt, at de har visse privilegier. De har således ret til at ryge uden for skoletiden og har lov til at være borte fra skolen i længere tid end de øvrige elever. Præfekterne har ansvaret for ro og orden og har efter forud indhentet tilladelse hos housemaster lov til at tildele korporlig afstraffelse efter ganske bestemte regler. De tager imod gæster og arrangerer fester og alle sportskampe. Det er umådelig anset at være præfekt, og mens de øvrige elever i Winchester skal være iført en pudsigt flad stråhat, når de går til kirke eller til spisning i hall, er præfekterne iført høj hat og grå, stribede benklæder ligesom lærerne.

Det er ofte blevet sagt, at undervisningen i engelske kostskoler ikke står på højde med undervisningen på tilsvarende skoler her i landet. Herom tror jeg nu, man skal være meget forsigtig med at udtale sig i dag. Også på dette område er der efter krigen sket en stor udvikling. Man må ikke glemme, at den enkelte skole i England er fuldstændig frit stillet med hensyn til undervisningsplanen. Eleverne skal ikke arbejde hen imod en afsluttende eksamen på skolen, men imod en adgangseksamen, der varierer efter hvilket universitet, han agter at søge. Rektoren på skolen kan altså frit bestemme, hvilke fag, der særligt skal lægges vægt på i hans skole. I Winchester er man nu begyndt at gøre en hel del ud af så forskellige fag som matematik og kunsthistorie. De klassiske fag spiller imidlertid her som på alle skoler af samme art en fremtrædende rolle. Man kan måske sige, at det er en luksus i vore dage at læse så meget græsk og latin, men er det ikke værdifuldt for mennesker at kunne læse de gamle forfattere på originalsproget, og krydrer det ikke tilværelsen, når folk med største selvfølgelighed kan anbringe et godt citat i argumentationen? Det er rigtigt, at der reciteres meget i engelske skoler, men har det ikke en vis værdi at kunne fornemme den ydre skønhed ved digterværkerne? Både hvad angår historieundervisningen og litteraturgennemgangen er nye metoder ved at trænge ind også i Winchester. Man lægger arbejdet an som diskussioner gerne med Underhuset som forbillede, og så har man nu til dags den gode skik i England, at man så vidt muligt læser af hele værker og ikke som i vore gymnasier lærebøger, der er stykket sammen af udpluk, hvor der ofte ikke engang gøres opmærksom på, at der er sprunget noget over.

Er det underligt, at en soraner, når han står under de ærværdige ege i Winchester og ser aftenens stråler spille i domkirkens vinduer, mens drenge med krikettræer under armen skynder sig over græsplænen, kommer til at tænke på Sorø? Den ånd, der fornemmes her, er den samme, som vi husker fra vor gamle skole.

Gaver til Soransk Samfund.

Den 17. September 1945 døde Revisor *August Binzer Baumann*. Han var en trofast Soraner, der ved Testamente skænkede Kunstmuseet i Sorø to Malerier (se Sor.-Bl. 30. Aarg., S. 83). Hans efterlevende gamle Moder besluttede til Minde om Sønnen at skænke Soransk Samfunds Understøttelsesfond et Beløb af 10.000 Kr. Denne smukke og pietetsfulde Gave er nu indgaaet i Understøttelsesfondet som *August Binzer Baumanns Mindefond*, og Fondet og alle gamle Soranere er dybt taknemmelige over, at der er tilgaaet Fondet disse rigelige Midler; der er mange, der trænger til Støtte De gamle Soraneres Jubilæumsfond har yderligere fra en gammel Soraner, der ønsker at være anonym, modtaget en Gave paa 500 Kr. og takker ogsaa ham meget. Andetsteds i Bladet bringes nogle Mindeord om August Baumann.

Soranske Ex Libris.

I Soraner-Bladet for Juli 1949 bragtes en Gengivelse af Dr. phil. *Olaf Carlsens* Ex libris. Samtidig efterlystes andre soranske Ex libris. Soraner-Bladets Læsere kender alle *Frater-*

mitas Sorana's smukke Vignet med Fraterbrønden. Denne Gang omtaler vi to andre Ex libris med soranske Motiver. Direktør *Alfred V. Rasmusens* er stukket af den kendte Gravør og Vaabentegner *Friedrich Britze*, tillige en af vore fineste Ex libris-Kunstnere. I Midten af et Kors (Korsør Byvaaben) tronner Fugl Phønix i Færd med at stige op af Flammerne; Fugl og Kors er indrammet af en Kartouche. — *Poul Schjærffs* Ex libris er tegnet 1920 af Maleren og Radereren *C. V. Stubbe Teglbjærg* (R.10). Den stiliserede Fremstilling af Klosterporten under Trækronerne antyder, at Ejeren i særlig Grad føler sig knyttet til vor historiske Fortid, ikke mindst Sorøs, og til vor skønne Natur.

P. Sch.

† DØDSFALD †

In Memoriam Georgia Bruun.

* 24.-5.-1903 — † 14.-3.-1950.

I.

Den 14. Marts døde Frk. *Georgia Bruun*, Plejemoder paa „Vænget“. Et heftigt Sygdomsanfald nødvendiggjorde en Operation, men forgæves; Døden endte i Løbet af faa Dage den ellers saa raske og virksomme Kvindes Liv. Hendes Død var et haardt Slag for den Skole, hun i 11 Aar havde været knyttet til, for de mange Elever, for hvem hun gennem Aarene havde ydet et kærligt og uselvsk Arbejde, og for Rektor og Lærerne, med hvem Samarbejdet havde været yderst harmonisk.

Under overordentlig Deltagelse fandt Jordfæstelsen Sted den 20. Marts fra Sorø Kirke. Med Udgangspunkt i Paaskeevangeliet fremhævede Pastor *Kærup*, at Trøsten i Sorgen var at finde i Evangeliets Ord: Jeg er Opstandelsen og Livet. Hver den, som tror paa mig, skal leve, selv om han dør. Frk. Bruun var trofast, flittig og omsorgsfuld i sin Gerning blandt Akademiets yngste Elever, som kom til at holde af hende. Og hun holdt af dem, maaske mere, end de selv tænkte.

Paa Kirkegaarden bragte Rektor *Bohn* et sidste Farvel og en inderlig Tak fra alle Drengene og fra hele Skolen for hendes selvopofrende Kærlighed. Hendes Navn vil aldrig blive glemt paa Sorø Akademis Skole.

Akademiets Fane paraderede under Højtideligheden i Kirken, og den sænkedes over Graven paa den gamle Kirkegaard ved Jordpaakastelsen.

P. Sch.

II.

Ved en Sammenkomst efter Begravelsen mindedes Lektor *P. F. Truelsen* Frk. Bruun med følgende smukke Mindeord:

Meddelelsen om Frk. Bruuns pludselige Død vil vække Sorg hos mange tidligere Vængedrenge og hos mange Forældre, som hun kom til at staa i Venskabsforhold til gennem sit Arbejde med Drengene paa Alumnatets yngste Afdeling.

Frk. Bruun, der var Lægedatter fra Vamdrup, blev ansat paa „Vænget“ 1939 og var gennem 11 Aar en skattet og loyal Medarbejder for Inspektionen. Hun var i sjælden Grad i Besiddelse af Arbejdsglæde i ganske bogstavelig Forstand. Hun befandt sig vist aldrig bedre, end naar hun rigtig havde noget at tage fat paa — enten det drejede sig om Forberedelser til Juleafslutningen eller de mere prosaiske Arbejder, der laa for, naar Drengene skulde udstyres til Hjemrejse, eller Alumnatet gøres rent fra øverst til nederst. Frk. Bruun var ikke bange for at fremsætte sine egne Meninger, og hun forsvarede dem med jydsk Ihærdighed; men naar en Aftale var truffet, overholdt hun den loyalt til Punkt og Prikke. Hendes Interesse for Drengene var altomfattende og forsvandt ikke, naar Alumnerne forlod „Vænget“; men der er ingen Tvivl om, at det yngste Hold — de lidt forsagte nye Alumner, der mødte op efter Sommerferien, stod hendes Hjerte nærmest.

Vi har i Frk. Bruun mistet en værdifuld Medarbejder, og vi vil med Taknemlighed huske hendes Omsorg for Drengene, hendes Arbejdsglæde og imødekommende Hjælpsomhed.

P. F. Truelsen.

August Binzer Baumann.

August Binzer Baumann fødtes den 27. April 1894 i Godt-haab i Grønland som Søn og eneste Barn af Kolonibestyrer Gustav Baumann og Hustru Sophia, f. Binzer. Hele Barndoms-tiden levede han i sit skønne Fædreland ved forskellige Ko-lonier det frie og sunde Liv med en Flok af gode grønland-ske Kammerater, og Grønland glemte han aldrig.

I 13 Aars Alderen blev han som mange andre danske Dreng-e fra Grønland før ham og efter ham sendt til Danmark til Sorø Akademi (hvortil Drengene fra Grønland har en Forret). Han levede 4 lykkelige Aar i Sorø; de Aar talte han gerne om og med Glæde. Han kom sammen med sine to Kammerater *Nicolai* (senere Assurandør) og *Aage Bugge* (der senere blev Provst i Grønland) ¹⁾. Med Liv og Lyst deltog han i Soldaterkorpset, der dengang fandtes paa Sorø Akademi (senere gik dette Korps, som var stiftet af Borgmester Müller i Sorø, ind) ²⁾. August Binzer Baumann stammede jo fra en god dansk Of-ficersslægt — Morfaderen var Kaptajn August Binzer, der deltog i de slesvigske Krige og blev saaret der. Med Soldater-korpset turede han rundt i Sorøs skønne Omegn, og hans Far forærede Korpsen en Narhvalstand, som Tambourmajoren brugte, naar Korpsen svingede ud gennem Porten eller traadte frem til Parade.

Senere blev August Binzer Baumann Student fra et Kur-sus i København og blev ansat i Privatbanken. Han var ivrig akademisk Skytte og fortsatte dér sine Soranerinteresser. Men tidlig maatte han tage sin Afsked, da Sygdommen (en uhel-bredelig Sovesyge) allerede lammede Evner og Kræfter, og i en Alder af 51 Aar døde han 1945.

Mange vil mindes ham; god, glad og taknemmelig som han var. I Mindet om den gode og glade Tid, deres eneste Dreng havde i Sorø, har hans Forældre ønsket at sætte ham et Minde i det Legat, de skænkede Soransk Samfund.

Anna Binzer.

¹⁾ Georg Nicolai Bugge, f. 1892 (R.'09) og Aage Bugge, f. 1896 (S.'13) er Søner af Kolonibestyrer Konrad Bugge. Nicolai Bugge er Grosserer og bor i Holte, Aage Bugge er Lektor i Grønlandsk (Sor.-Bl. 34 Aarg. S. 7). ²⁾ Idéen til Soldaterkorpset fik — efter Lektor Lauritzens Beretning i Sor.-Bl. 5. Aarg. S. 33 — en Elev Aage Pamperrin; en Komité udsendte et Opraab om at indtræde i Korpsen.

Udfordring til Batøk-Turnering.

Haabende paa den sædvanlige Imødekommenhed fra Skovdistriktets Side har jeg herved den Glæde at opfordre Medlemmer af Soransk Samfund til at del-tage i Herlovianernes aarlige Mesterskabsturnering, der finder Sted *Kristi Himmelfartsdag (18. Maj)* i *Char-lottenlund Skov*. Nærmere Meddelelse vil tilgaa de af Samfundets Medlemmer, som menes interesserede i at faa tilsendt et Anmeldelsesbrevkort; vi plejer at sen-de til alle i det københavnske Lokalportoomraade.

Vore Turneringsregler bestemmer, at sidste Aars Mester er Overdommer, og vi er i Aar i den sjældne

Situation, at Overdommeren baade er gammel Soraner og Herlovianer.

Vi mødes gerne ved 10-Tiden, kæmper drabeligt, indtager med passende Mellemrum en Pilsner eller Sodavand, der forhandles af Arrangørerne, og slutter af med den medbragte Frokostpakke paa et Traktørsted, hvor Præmierne uddeles af Turneringens Pro-tektor, Lektor *Steffensen*, Herlufsholm.

Da Turneringen ikke modtager økonomisk Støtte, tager vi Entré, der højst bliver 2 Kr., hvori er inklude-ret Betaling for en reglementeret Fik-Fak-Kæp.

Sv. Aa. Bruun Hansen.

Sidst i Firserne.

I Skoleaaret 1889—90 boede der paa *Kammer Nr. 6* to gode Venner, begge i 4de studerende Klasse, *Cecil Schou* og *Hans Andersen* ¹⁾ (nu begge døde). Det var sikkert efter udtalt Ønske, at de var kommet paa Kammer sammen, saa de kunde faa Lejlighed til at pleje deres fælles Interesser, Musik og Kemi. Begge spillede Violin, og deres Katzenjammer mellem 5 og 6 var ikke videre velset, og da Schou hørte til de Dreng-e, der indbød til Drilleri, var der ofte Ballade paa Kamme-ret; men naar dette var Tilfældet, havde Schou en lille Flaske, som han tog Proppen af, og da Indholdet udbredte en stærk Stank i Retning af raadne Æg, var Kammeret ryddet paa et Øjeblik; hvorledes de selv og de to Stakler, der desuden boede der, kunde udholde Stanken, var os en Gaade. Hvad Flasken indeholdt, erindrer jeg ikke; men det var altsaa et eller andet kemisk Præparat fra deres Laboratorium, som de havde indrettet i det overkomplette Skab, som fandtes paa alle 4-Mands Kamre, og som de fleste Kammerdukse anvendte til Klædeskab. Der herskede megen Mystik om Nr. 6, og hvad der skete derinde, og den blev ikke mindre, da en Dreng nede fra Byen, *Sigurd Krøyer*, ²⁾ begyndte at aflægge Besøg der om Aftenen. Efterhaanden begyndte det dog at sive ud, at det var noget med Krudt, der eksperimenteredes med, hvorfor Krøyer, der var Søn af en Oberst og derfor maatte formodes at have særlige Kundskaber paa dette Omraade, var bleven tilkaldt, og et Par Gange mellem 5 og 6 var der da ogsaa set en Raket stige op ovre paa Egevang. Saa rygtedes det en Dag, at Schou vilde afbrænde et større Fyværkeri den paafølgende Lørdag Aften, og dertil havde indhentet *Lunddahls* ³⁾ Tilladelse. Lunddahl, der var en rar gammel Mand, som holdt meget af sine Dreng-e og blandt andet ofte

trakterede med Kaffe, var Inspektionshavende ved østre Sovesal, men skulde forlade Skolen til den kommende Sommerferie paa Grund af tiltagende Døvhed. Lørdag Aften blev Lunddahl saa anbragt ved Vinduet paa Korsgangen for at overvære Skuespillet, der skulde foregaa paa Plænen foran Akademiet, hvor Schou havde faaet rejst et Skafot, hvorfra det hele skulde afbrændes. Ligesom i Tivoli indleddes Fyrværkeriet med Kanonslag, efterfulgt af et Par Rakter, og derefter kom det store Nummer, en Sol, der ogsaa viste sig at kunne rende rundt og kastede Gnister vidt omkring; men til alt Uheld havde Schou lagt Resten af Fyrværkeriet i Græsset, og Resultatet blev, at Lunterne antændtes, og det hele fultede af; navnlig nogle Slingerakter, som Schou var meget stolt af, bugtede sig som Slinger over Plænen, og som Sluteffekt kom et drønende Kanonslag. Jubelen var stor, men Schou var grædefærdig, og hedre blev det ikke, da Hennings,⁴⁾ der boede hos Rektor ,og udsendt af denne, et Øjeblik efter kom farende for at faa nærmere Besked paa, hvad det var der foregik. Saavidt jeg erindrer, skete der ikke andet, end at Schou fik en Irettesættelse, og at det blev ham forbudt, fremtidig at beskæftige sig med disse brandfarlige Experimenter; han havde jo været klog nok til at gardere sig bag Lunddahl, som Rektor paa det Tidspunkt næppe er gaaet i Rette med.

R. '90.

- 1) *Cecil Vilhelm Schou*, 1873—1933, S. '92, cand. polyt., oprettede 1901 Interessentskabet Budde, Schou & Co., Patentbureau. Nekrolog i Sor.-Bl. 18. Aarg., S. 43—44. — *Hans Peter Henrik Andersen*, 1872—1943, S. '92, Kommunelærer, cand. teol. Nekrolog i Sor.-Bl. 28. Aarg., S. 82.
- 2) *Sigurd Hjalmar Krøyer*, f. 1874; paa Sorø 1887—90. Kan nogen give yderligere Oplysninger?
- 3) *Julius Edvard Lunddahl*, 1834—1903. — 1877 kst. som Lærer paa Sorø; Adjunkt 1880—1890. Se Olrik: Lærerstandens ved Sorø Akademi og dets Skoler 1822—1922, S. 60.
- 4) Rimeligvis *Paul Hennings*, 1875—1927, S. '93, cand. jur., Overretssagfører. Højt fortjent Personalhistoriker. Nekrolog i Sor.-Bl. 12. Aarg., S. 49—50.

Soranermødet 28. Februar 1950.

På sorøturen den 29. maj 1949 havde professor Arnholtz ved sin storslåede tale under middagen på akademiet imponeret — vel sagtens samtlige deltagere, hvorfor man med god grund turde håbe på interesse for og stor tilslutning til det foredrag, som professoren havde lovet at holde i Soransk Samfund. Foredraget afholdtes i Officersforeningen — naturligvis for stuvende fuldt hus! Aftenen indledtes med, at formanden udbragte de traditionelle 3 hurraråb for Sorø Akademi og omtalte den forventning, hvormed man havde imødeset dette foredrag.

Professor Arnholtz besteg talerstolen og holdt en umådelig interessant forelæsning over emnet „veltalenhed“. Desværre synes en gengivelse af selve foredraget på tryk at være en temmelig håbløs opgave. Emnet i sig selv kræver mangfoldige illustrationer, og netop på den måde formede Arnholtz sit foredrag. En stor skuespiller er han samtidig, hvorfor det ikke blot blev et såre belærende, men også et fornøjeligt og vittigt „kursus“ i den kunst, som vi fakisk opdagede det er, at tale og bruge sin stemme rigtigt. Mangen en tilhører, der førhen troede sig velbefaren udi sit modersmål, har sikkert adskillige gange nikket genkendende, da Arnholtz på sin lune og satiriske façon gennemgik folks skavanker i stemme og tale. Efter foredraget samledes man i den meget smukke festsal til et par stykker smørrebrød. Der var hyggelig stemning og godt humør. Især morede man sig kosteligt over en del gamle „Baff“-historier, som Arnholtz gengav ganske ypperligt. I det hele taget en udmærket aften, som vi har al mulig grund til at være foredragsholderen taknemlig for.

J. J.

Nye Medlemmer af Soransk Samfund.

Dim.

- 1947 *Børge E. Larsen*, Sunesvej 12, Sorø.
- 1947 *Erik Kristensen*, Hørsbøg, Smedevvej, Sorø.
- 1914 Overassistent *A. Munch Knudsen*, Sommerstedgade 3. V. *Theodor Knudsen*, Sukkerfabriken, Sækkøbings.
- 1918 Landsretssagfører *Preetzmann Iversen*, Vestergade 28, Odense.
- 1931 Landsretssagfører *Poul V. Borch*, Svendborg.
- 1945 Stud. med. *Anders Wille-Jørgensen*, Erik Menvedsvej 2, St. V.
- 1947 Handelslærling *Børge Jensen*, Sønderskovsvej 10, Frederiksberg, Sorø.
Driftsleder *Jørgen Frandsen*, Gærdebred 9. S.
- 1920 Afdelingsingeniør *Sofus Larsen*, Mothsvej 36, Holte.
Ingeniør *Niels Dam*, Aalestrup.
- 1946 Stud. mag. *Bent Haagen Kisbye-Hansen*, Holbergsvej 20, Sorø.
- 1947 Landvæsenselev *Niels Ørnustrup*, Gyldenholm, Slagelse.
- 1924 *Knud Demuth*, Dyrchavevej 15, Klampenborg.
- 1924 *Georg Hansen*, Kastrupgaard, Fuglebjerg.
- 1947 *Jørn Klitgaard Larssen*, Gl. Vartovs Vej 27, Hellerup.
- 1947 *Niels Erik Blemmer*, Strandvej 140, Hellerup.
- 1947 Trafikelev *Poul Knud Larsen*, Strandboulevard 137. Ø.
- 1947 Sekretær *Louis A. Grandjean*, Ingemannsvej 26 A. V.
- 1934 *Svend Erik Korck Sørensen*, Brøndkærvej 13, Valby.
- 1947 *Bent V. Jørgensen*, Jenløvsvej 13, Charlottenlund.

Soranske Penne.

Just Rahbek: Omkring Johanne Luise Heiberg. København. Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag 1948.

De Heibergske Arkivers Aabning for Forskningen i 1940 blev Grundlag for Publikation af en lang Række Arbejder om dette i dansk Aandshistorie saa ydende Dynasti. Til nyttig Orientering anføres de her: 1940 „Fra det heibergske Hjem“, udg. af Prof. Aage Friis, en Brevveksling mellem Johan Ludvig og Johanne Luise Heiberg; 1944 4. reviderede Udgave af Johanne Luise Heibergs „Et Liv, gjenoplevet i Erindringen“,

ved Aage Friis, under Medvirken af Elisabeth Hude, Robert Neiiendam og *Just Rahbek*, fire anselige Bind med udførlige Kommentarer og talrige nye Bidrag til den store Skuespillerindes Liv og Psyke; 1947 4. gennemrettede Udgave af Johanne Luise Heibergs berømte „Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg. En Beretning støttet paa efterladte Breve“ ved Aage Friis og *Just Rahbek*; 1947—49 Morten Borup: „Johan Ludvig Heiberg“, en tre Bindes Biografi og Karakteristik; sideløbende hermed fra 1946 „Breve og Aktstykker vedrørende Johan Ludvig Heiberg“, ligeledes ved Morten Borup, foreløbig omfattende fire Bind. Hertil slutter sig *Just Rahbeks* ovennævnte Bog fra 1948; det hele en imponerende Samling Kulturlitteratur, der fyldestgørende belyser Heibergperiodens Betydning. Der er blot den Fejl ved Samlingen, at dens Pris hindrer de fleste af dem, der virkelig har Interesse og Forstaaelse for den, i at anskaffe den. Det er kun for Folk, hvis Tegnebog har Slagside.

Just Rahbeks Bog er affødt af hans Medvirken ved Udgivelsen af Fru Heibergs Erindringer og indeholder Stof, der paa Grund af Omfanget ikke kunde optages i Kommentarerne til Erindringerne. Der indledes med en Afhandling „Et Minde fra Ungdommens Dage“; her skildres den unge Skuespillerindes Forhold til Johan Harboe, hendes Beundrer og Beskytter, og den for ham tragiske Udgang. *Just Rahbeks* Fremstilling røber den skolede Historiker; hver Paastand dokumenteres omhyggeligt. „Fra de stærke Følelsers Tid“ er en Række Kærlighedsdigte, skrevet af Fruen i 1840'erne; metrisk ret ufuldkomne, psykologisk højt interessante; deres Genstand er sikkert Michael Wiehe; begge Afsnit tegner en glødende lidenskabelig Kvindesjæl. Bogens sidste Del giver et Udvalg af Fru Heibergs Afhandlinger og Artikler, meget gammeldags og bogagtige i Formen, men vidnende om Forfatterindens Tænkning over egne og Tidens Problemer som Kvindeemancipation, Børneopdragelse og det religiøse Spørgsmaal. Gennem Bogen, der tjener Udgifveren til stor Ære, suppleres Billedet af Johanne Luise Heiberg paa godt og ondt, en Kvinde af usædvanligt Format.

Endnu en stor Opgave agter *Just Rahbek* at løse: Udgivelsen af Fru Heibergs Breve. P. Sch.

Overskæring 1. Maj.

Efter Meddelelse fra Sorø finder Overskæringen i Aar Sted Mandag den 1. Maj. Dette til Underretning for gamle Soranere, der maaske vil benytte denne Lejlighed til en Valfart til Sorø.

Fra Sorø (Palmesøndag).

Aldrig har vist den gamle Bay-Ingemannske Konfirmationskantate lydt skønnere, saavel i det skæreste pianissimo som i det pompøse forte som den 2. April i Sorø gamle Klosterkirke. For første Gang blev forud for Kantaten de store, snuvt ndskaarne Porte i Henrik Werners 300-aarige „Tralværk“ mellem Koret og Skibet lukkede, og over dette lød de klare Drengestemmer ud over Menigheden, som havde fyldt den gamle Kirke, og de mange Konfirmander. En Del gamle Soranere havde ogsaa fundet Vej til Sorø (en var endog kom-

met flyvende fra Minnesota) og var synligt bevægede ved Kantatens mønstergyldige Fremføring. Blandt disse var først og fremmest de soranske Frimurere, som er sammensluttede i „Phønix-Kæden“. Gennem „Phønix-Fonden“ havde de som sædvanlig ydet Konfirmationshjælp denne Gang til ikke mindre end 12 Soraner-Konfirmander — deriblandt for første Gang en hel ny Soraner-Uniform, skænket af en Frimurerbroder i Odense. De blanke Knapper lynede fra næsten hele Midtergangens Sydside.

Pastor *Alsinger*, som foretog Konfirmationen — og hvis mandige og sonore Røst passer saa godt til det store Kirkerum med de høje Hvelvinger — holdt forøvrigt en meget særpræget og udmærket Prædiken, som øjensynlig gjorde et stærkt Indtryk saavel paa gamle som paa unge Tilhørere.

— — —

Efter Konfirmationshøjtidelighedens Afslutning begav de tilstedeværende Medlemmer af „Phønix-Kæden“, ledsagede af andre gamle Soranere, sig til *Mindetavlen paa Stengangen* over de under sidste Verdenskrig faldne Soranere, hvor Kædens Formand, Direktør *A. C. Louw*, ud fra Ordene:

Mangen Daad kan gaa af Minde . . .

Død for andre ingensinde . . .

hyldede og takkede de faldne Soraner-Kammerater og nedlagde en Krans ved Mindetavlen. Paa Akademiets Vegne var mødt Lektor *M. Juul-Mortensen*, som takkede for den smukke Tradition med at hædre de faldne Soranere, som „Phønix-Kæden“ havde gennemført i en Række Aar. Umiddelbart efter blev en lignende Krans med røde og gule Silkebaand (Skolens Stifters: Frederik II.s Farver) nedlagt ved *Mindestenen i Akademihaven*, hvor Kædens Sekretær, Afdelingsingeniør *Edv. Suhr* talte.

Fra Sorø kørte „Phønix-Kæden“s Brødre, som havde overværet Konfirmationen, til *Ringsted*, hvor Apotheker *Johan Wengel*, som endnu var Reconvalescent efter sin langvarige Sygdom, havde inviteret disse og enkelte andre Soranere til Frokost. Ved Bordet talte, foruden *Wengel*, Landsretssagfører *Jonas Bruun* for vor gamle Skole i Sorø — alle Soraneres andet Hjem. Formanden, Direktør *Louw*, for Dynastiet *Wengel*. Foruden „Ringsted-Sangen“ sang man *Olriks*: „Du hvide Slot dernede . . .“ og *Aage Linds*: „I Øst, i Syd, i Vest og i Nord“.

Og saa sagde man Tak for Mad og venlig Modtagelse og drog hjem mod de forskellige Verdenshjørner.

En anden af dem.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Maj:

1. Købmand *Niels Erik Juul* (f. 1885), Fjerritslev.
2. Snedkerm. *Carl Rudolf Schønning Malling* (f. 1890), Hulgaardsvej 104, København F.
3. Civilingeniør *Chr. Vilh. Eman. Brandt Holst* (f. 1875), Madvigs Allé 12, København F.
4. *Jens Henrik Rahlf* (f. 1900). I Amerika?
8. Fhv. Købmand *Ove Chr. Wegener* (f. 1880), Vester-
vang 55, Valby.

10. Ladningskontrollør *Knud Ejnar Bjørning* (f. 1885), Sdr. Boulevard 37, København V.
14. Købmand *Laurids Kaj Alexander Zoffmann* (f. 1885), Slagelse.
14. Elektricitetsbestyrer *Kaj Hviid Jensen* (f. 1900), Fredericia.
18. Massør *Helge Brynild Kragh Heidemann* (f. 1885), Søltingsvej 16, Charlottenlund.
19. Sparekassebogholder *Jens Madsen* (f. 1900), Hadsund.
22. *Svend Aage Steen Grølsted* (f. 1885). I Amerika. Adrs. ukendt.
23. Skindhandler *Ove Erik Nielsen* (f. 1900), Roskildevej 50, Ringsted.
27. Civilingeniør *Jens Joachim Jarl* (f. 1900), Strødam, Hillerød.
28. Kommuneass., Revisor *Frederik Johan Gottlieb Winter-Häuser* (f. 1890), Læssøgade 8, Odense.
31. Grosserer *Asger Madvig* (f. 1890), N. J. Fjords Allé 1, København V.

Under 6. Marts 1950 er Murmester *O. Licht* (R.'97) udnævnt til Ridder af Dannebrog. Den 7. Januar fejrede Firmaet *C. Licht* — som omtalt i Soraner-Bladets Februarnummer — 75 Aars Jubilæum, og Dekorationen er en vel fortjent Anerkendelse af dette Firmas betydelige Indsats. Som bekendt er Murmester Licht Æresmedlem af Soransk Samfund; Udnævnelsen skete paa Soransk Samfunds Generalforsamling den 14. April 1937; som Besyrelsesmedlem i Soransk Samfund 1908—16 udførte Licht et betydeligt Arbejde; Soraner-Bladet har nydt godt af hans uselviske Interesse, og han skænkede 1936 til Skolens Bibliotek „Ludovici Holbergii Compendium Geographicum“.

Under 11. Marts 1950 er Godsejer *Jørgen Peter Bech* (R.'23) til Valbygaard udnævnt til Hofjægermester.

Ved kgl. Resolution af 14. Marts 1950 er Tjenestemand i Udenrigstjenestens 2. Lønningsklasse, kgl. Gesandt i Buenos Aires, Santiago de Chile, Montevideo og La Paz *Fin Lund* (R.'00) blevet udnævnt til overordentlig Gesandt og befaldmægtiget Minister i Haag.

Allerede 1908 traadte *Fin Lund*, der er født 1884, ind i Udenrigstjenesten som Volontør; 1911—14 var han Direktør for Den dansk-vestindiske Nationalbank St. Thomas; efter de vestindiske Øers Afhændelse til Amerika blev han 1916—21 Direktør i The National City Bank of New York; 1922 udsendt dansk Konsul i San Francisco, 1931 Chargé d'Affaires i Mexiko m. fl. Steder; overordentlig Gesandt og befaldmægtiget Minister i Mexiko 1932—39; efterhaanden tilbage i flere andre amerikanske Stater; endelig i de ovenfor nævnte Lande.

Under 18. Marts 1950 er fhv. Dommer i Retskreds Nr. 50, Tyrsting-Vrads Herreder, *Svend Hornung Lützen* (S.'04), R. af D., benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Under 28. Marts 1950 er Overlæge ved Kolonien Filadelfia, Dr. med. *Hans Peter Stubbe Teglbjærg* (S.'14) udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Sognepræst i Risskov *Carl Bay* (S.'18) har den 19. Januar efterfulgt Biskop emerit., Dr. phil. Scharling, Ribe, som Formand for Den danske Præsteforening. Allerede i 1934 kom Pastor Bay ind i Præsteforeningens Bestyrelse.

Prokurist *Hans Joost* (IV Kl.s Hovedeks. '07) er fra 1. April udnævnt til Underdirektør i Nordiske Kabel- og Traadfabrikker.

BRYLLUPPER:

Frk. Marie Louise Beneke, Datter af Grosserer E. Beneke, Odense, er den 16. Marts blevet viet til Driftsleder Chr. Molt Wengel (R.'39), Søn af Apoteker Wengel, Ringsted.

1. Paaskedag, den 9. April, viedes i Lathi i Finland Lærerinde Frk. Esther Romppanen, Lathi, til Adjunkt ved Sorø Akademis Skole *Ole Gad* (S.'23).

KUNSTMUSEET I SORØ:

I sit konstituerende Møde den 3. April i Sorø valgte Sorø Amsraad Amtmand *V. Topsøe* til Medlem af Bestyrelsen for Kunstmuseet i Sorø.

FAMILIEN BRUUN:

Faderen: En Kreds af Venner af Højesteretssagfører *H. H. Bruun* (S.'02) har ladet ham male af Olaf Rude i Anledning af, at Højesteretssagfører Bruun nu har siddet i Kunstforeningens Bestyrelse i 25 Aar, de sidste 15 Aar som Formand. Det smukke Portræt er bestemt til Ophængning i Kunstforeningens Lokaler.

Sønnen: Landsretssagfører *Jonas Bruun* (S.'29) er for Tiende beskikket som Statsadvokatens Stedfortræder for Fyn.

EN LÆRD DISPUTATS:

Som meddelt i forrige Nummer af Soraner-Bladet forsvarede Magister, Kaptajnøjntant *Justus Hartnack* (S.'30) for den filosofiske Doktorgrad en Afhandling om „Perceptionsproblemet i den britiske Empirisme“. Blandt Opponenterne var Prof. Edgar Rubin, der erklærede, at han ikke forstod et Muk af Afhandlingen, og Prof. *Jørgen Jørgensen* (S.'12), der ankede over, at Hartnack altid havde haft et saa forbandet Hastværk. Prof. Frith. Brandt fremhævede, at Afhandlingen var veldisponeret med en skarpsindig logisk Holdning, hvorefter han gav sig til at rette Tryk- og Sprogfejl!

Den 15. Marts fejrede Direktør *Carl Johan Kierulff* (R.'10) „Rex“ Vægtfabrik A/S, 25 Aars Jubilæum.

DEN HOLBERGSKE STIFTELSE „TERSLØSEGAARD“

Som tidligere meddelt (Sor.-Bl. Nr. 2, S. 15) er Grosserer *R. E. Brincker* (S.'09) indvalgt som Medlem af Bestyrelsen i Stedet for H. G. Olrik. Ved Bestyrelsesmødet mindedes Formanden, Prof. *Vilhelm Andersen* (S.'82) varmt H. G. Olriks Arbejde for Stiftelsen. Som nyt Medlem blev Direktør, Dr. phil. *Poul Nørhønd* (S.'06) budt Velkommen. Stiftelsens hidtidige Kasserer, Direktør *A. Ch. Louw* (S.'02), blev Næstformand og tillige Medlem af Forretningsudvalget, *Brincker* blev Medlem af Forretningsudvalget og Kasserer.

Rekrut *Erik Bang* (S.'45) meddeler fra Aarhus, at følgende gamle Soranere er blevet cand. polyt., Civilingeniør: *Torben Knudsen* og *Johan Ullner* (begge S.'44), *Mogens Als-Nielsen*, *Niels Vilhelm Jørgensen* og *Finn Bundgaard Larsen* (alle S.'45).

Gladsaxe Kommune, der vokser med amerikansk Hast, maa som Følge deraf ndvide sit Raadhus, der er bygget af Arkitekt *Vilhelm Lauritzen* (S.'12). Han har tegnet Skitser til Arbejdet, der antages at vare et Par Aar, og som anslaaes til at koste to til tre Millioner Kroner.

EN ALVORLIG SALVE:

Vi har modtaget følgende:

„Med tak for fødselsdagshilsenen den 2. februar må jeg dog korrigere tre fejl i Soranerbladets januar nummer:

Mit navn er Fr. Jul. Nielsen, ikke Vilh. Jul. N. Min fødselsdag er 28. januar, ikke 2. februar. Mit fødselsår er 1876, ikke 1875, ellers er det rigtigt.

Med venlig hilsen,
sign./ Fr. Jul. Nielsen.“

Hertil maa Redaktionen spagfærdigt bemærke: Der er flere røde Køer end Præstens. I vort fortræffelige Kartotek findes en Del Sedler med Navnet Nielsen; heraf fremgaar det, at *Vilhelm Julius Nielsen*, Civilingeniør, er født 2. Februar 1875 og saaledes med fuld Berettigelse figurerer paa Fødselsdagslisten; *Frederik Julius Nielsen* vil komme med, naar Tidens Fylde kommer, nemlig i Decemernummeret for 1950!

Et Spørgsmaal af vital Interesse (for Muslingerne) har faaet sin Afgørelse af Prof. *Ragnar Späreck* (S.'14). Der spørges i Anledning af den lækre Ret Ristet Torskerogn med Muslinger, om ikke Muslingerne pines ved at blive kogt levende, naar de sættes over i koldt Vand og altsaa bliver langsomt kogt. Abonnenten mener, at det vilde være mere humant, at Muslingerne blev sat over Ilden i spilkogende Vand.

Prof. Späreck svarer:

— Der er intet som helst, der tyder paa, at Dyr som Muslinger o. lign. har nogen Bevidsthed og derfor kan udsættes for Lidelser i menneskelig Forstand. Selv om saa var, vilde der intet være vundet ved at putte Muslingerne i kogende Vand. Paa Grund af Skallerne vil det alligevel vare et Stykke Tid, før Varmen trænger ind. Hvis man forudsætter, at Dyret har nogen Følelse, vil det ganske sikkert være behageligere for det at komme i koldt Vand og blive varmet langsomt op, idet Bevidstløshed (forudsat at de har nogen Bevidsthed) indtræder ved 30—40°.

Gunnar Seidenfaden (S.'26), der, som meddelt i Bladet S. 28, er startet paa en Jeep-Tur gennem Sydamerika, har i Slutningen af Marts været ude for en faretruende Situation.

Under en Naturkatastrofe blev Vejforbindelserne til Guayaquil afbrudt, og de Vejfarende blev henvist til at tage med Jernbane eller Damper. Hr. og Fru Seidenfaden besluttede at tage Jernbanen. Umiddelbart efter at de havde passeret, blev Jernbanelinien imidlertid skyllet væk af Vandmasserne fra Floden Chanchan, som gik over sine Bredder. Det er den

værste Naturkatastrofe, der har ramt de ecuadorianske Jernbaner i de sidste 25 Aar, siges der. Den Floddamper, Familien Seidenfaden kunde have taget i Stedet for Toget, gik ned, og alle Ombordværende druknede.

I „Politiken“s Kronik for 14. Marts drøfter Gunnar Seidenfaden de økonomiske Perspektiver, der gør en Sydamerikarejse aktuel.

Den ukendte Dronning Ingeborg af Sorø. Under denne Titel genfortæller Redaktør Jens Nyberg den danske Prinsesse Ingeborgs tragiske Ægteskabshistorie. Hun var født i Sorø som Datter af Kong Valdemar den Store og Dronning Sophie og blev af storpolitiske Grunde 1193 gift med Frankrigs Konge Philip August, som straks efter Brylluppet forskød hende og forviste hende til et Kloster. Aar 1200 lod Pave Innocens III. lyse Interdikt over hele Frankrig, dog uden synderlig Virkning for den uheldige Dronning; først 1213 blev hun erkendt som lovformelig Dronning, kun fordi Kongen ved Ægteskabet haabede paa Valdemar Sejrs Støtte under en paa-tænkt Krig mod England. Ingeborg døde 1237.

Lørdag den 25. Marts blev gamle fhv. Apoteker *Axel Wengel* (28/7 1863—20/3 1950), Apoteker *Johan Wengels* Fader, begravet fra Ringsted Kirke. Den smukke gamle Kirke var oplyst af et Væld af levende Lys, og Provst J. V. Beek — mangeaarig Ven af Familien W. — talte vennets og varmt over den gamle Apoteker og hans saa betydningsfulde Indsats, ogsaa i Byen Ringsteds offetlige Liv. Han mindedes med Taknemlighed det smukke traditionsrige gamle Hjem over Apoteket i Nørregade, „hvor vi alle holdt saa meget af at komme“.

Apoteker Axel Wengel var som Frimurer gennem en Aar-række en trofast Gæst ved „Phønix-Kæden“s Palme-Søndags-Besøg hos Sønnen og deltog som Nestor i Frokosten efter Konfirmationen i Sorø.

Kædens Formand, Direktør *Louw*, og Sekretæren, Afdelingsingeniør *Edv. Suhr*, nedlagde under Højtideligheden i Kirken en Krans paa Axel Wengels Baare.

SORANER-BLADET

Redaktøren paaskønner meget de forskellige Indlæg og Meddelelser, der tilstilles af Kammeraterne til Optagelse i Bladet. Han beder om, at der **kun skrives paa den ene Side af Manuskriptet, og at dette maa fremtræde i forholdsvis læselig Form**. Flere Indsendere har en saa „individuel“ Haandskrift, at det volder Redaktøren stærkt Hovedbrud at dechifrere den, hvad der tager meget af den kostbare Tid. Meddelelser om Avancementer, Bryllupper osv. bedes forsynet med Dato; det forhøjer den personalhistoriske Værdi.

Red.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 427. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

Lidt Tekst til nogle Jubilæumsbilleder

Af M. Mackeprang.

Min Aargang fra det i sin Tid saa berømte Udstillingsaar 1888 har aldrig udmærket sig ved større Sammenhold. Jeg husker saaledes, at ved 25 Aars Studenterjubilæet i København 1913 var vi kun to af 15 tilstede. Men alligevel tror jeg, at en lille Kreds af os har fejret flere »Jubilæer« end de fleste andre og vel at mærke altid nede i Sorø.

Det begyndte allerede i 1906 med et 25 Aars »Soranerjubilæum«. Ganske vist var Deltagelsen ikke stor. Alt i alt var vi kun fire! Det var *M. A. Smidt*, dengang Læge i Kundby, der havde taget Initiativet, *Carl Emanuel Aagaard* († 1938, jfr. XXIII, 47), Overretssagfører *Peder Pedersen* (Navneforandring til Klahn, † 1940, jfr. XXV, 51) og Forfatteren af disse Linjer. Vi spiste Frokost paa »Parnas«, gik Søen rundt, aflagde naturligvis et Besøg paa Akademiet og blev fotograferede baade »under Lindene« for at bruge dette poetiske Navn og paa Akademiets Tag, hvor Aagaard tog det i Fig. 4 gængsne vellignende Billede. Desuden var vi ude i »Müllers Granskov«, og her blev Aagaard foreviget i en af Ruinerne af de dengang ødelagte, og nu vel helt glemte »Hytter« (Fig. 1), hvor Fortidens Soranere vederkvægede sig ved de to forbudte Nydelser: Tobak og Arak!

Større Festivitas var der unægtelig over vort 50 Aars »Soranerjubilæum« i 1931, der fandt Sted paa

Translocationsdagen. Jeg er ikke klar over, om det ogsaa dengang var Smidt (da bosat i Lyngby), der havde faaet Ideen, eller om vi to var fælles om den. Men i hvert Fald lykkedes det os at finde ud af, at der endnu var 14 tilbage af de 28 Drengene, der 1881 kom ind i »1. studerende«, og af dem meldte atter 7 sig som Deltagere, deriblandt to saa fjerntboende »Medicinmænd« som *Rudolph Kjær*, der kom fra Lolland, og min særlig gode Ven *Kr. Lundh* — af en eller anden ubegribelig Grund altid kaldet Sten — fra

Fig. 1. Marius paa »Karthagos Ruiner« — alias Carl Emanuel Aagaard i en »Hyttetomt« (1906).

Fig. 2. „De syv urgamle Haletudser“ (1931). Staaende fra v. t. h.: Peder Pedersen (Klahn), Andreas Bang, Thorkil Thorkilsen, Kristian Lundh. Siddende fra v. t. h.: M. A. Smidt, M. M., Rudolph Kjær.

Skive. Det blev en herlig Dag, som vi altid mindedes med Glæde. Ogsaa denne Gang frokostede vi paa »Parnas«, blev derfra roet over Søen, deltog — naturligvis paa reserveret Plads — i Translocationen, hvor vor gamle Kammerat Raaschou-Nielsen sagde et Par pæne Ord til os, og var bagefter til The hos ham. Efter en Tur gennem »Første Sof« og Fægangsvejen sluttede vi Dagen med en Middag paa »Postgaarden«, hvor Menuen var den samme som ved vore Dages Translocationsmiddag: Kyllingesteg og Jordbær, dog plus forskellige Vine, der ikke hørte med til Akademiets Translocationsmiddag! Den blev, som en af mine gamle Museumsopsynsmænd udtrykte sig, unægtelig »Festens Klo«, og den blev ikke daarligere ved en lille Episode, der indtraf. En af Deltagerne — *Andreas Bang* — havde benyttet Lejligheden til at besøge en Søster og kom grinende tilbage: Nu skal I bare høre, hvad en af Ungerne, der boede hos min Søster, sagde til hende: »Tænk Dig, Tante, saa var der ved Translocationen syv, *urgamle Haletudser*, der var kommet ind i Skolen for 50 Aar siden.« Vi var dengang i

Begyndelsen af Tredserne, og der blev jo nok en Smule Forargelse over at blive karakteriseret som »urgamle Haletudser«, men bortset fra, at bemeldte Dyr nu ikke plejer at blive »urgamle«, havde Ungen Ret i sin Forbløffelse. Hvis det var sket i vor Drengetid, vilde de syv »Hædersgubber« jo være kommet ind i Skolen i Sjette Frederiks Dage! Hvorledes »Haletudserne« forøvrigt saa ud, fremgaar af Billedet Fig. 2, der blev taget i »Postgaarden«s Have efter Middagen.

Det hele var som sagt saare vellykket, og det var derfor med nogen Frygt for, hvorledes det vilde spænde af, at vi besluttede os til det Vovestykke at gentage Turen ved vort 50 Aars Studenterjubilæum 7 Aar senere (1938). Det gik imidlertid udmærket, og Programmet, der var det samme som sidst, blev, saa vidt jeg husker, gennemført til Punkt og Prikke og endte med den obligate Fotografering i »Postgaarden«s Have. Som Fig. 3 viser, var Deltagerne paa én nær de samme som i 1931. Blot var Thorkilsen forhindret og saa at sige erstattet med *Ove Krarup*

Fig. 3. Nogenlunde de samme (1938). Staaende fra v. t. h.: Ove Krarup, Andreas Bang, Peder Pedersen (Klahn), Kristian Lundh. Siddende fra v. t. h.: M. A. Smidt, M. M., Rudolph Kjær.

(Sognepræst i Ikast), der først var kommet ind i 3. Klasse i 1884. For Resten tog vi det ikke saa nøje med Aaret eller Eksamen. Andreas Bang var saaledes ret tidlig gaaet over i Realklassen, og Peder Pedersen var Student fra 1887; betegnende nok for Forholdene dengang som én af de tre, der klarede Løbet gennem Skolen i de normale 6 Aar.

Saa gik der 10 Aar. I Mellemtiden havde vi mistet Kr. Lundh (1940, jfr. XXV, 75) og P. Pedersen, men vi fire, der endnu var tilbage af Holdet — Rudolph Kjær, Krarup, Smidt og M. M. — besluttede efter nogen Betænkelighed alligevel at holde vort 60 Aars Studenterjubilæum dernede, til hvilket Andr. Bang som sidst fik Lov til at hænge paa. Da flere af Deltagerne unægtelig var noget svagelige, blev Programmet denne Gang indskrænket til Frokost paa »Parnas og Deltagelse i Translocationen. I Stedet for Middagen traadte Jordbær hos Kjærs Søster, Tandlæge Frk. K., der gæstfrit havde stillet sit Hus paa Banevejen til Raadighed som »Hvilehjem« for de mest skrøbelige.

Siden den Tid er baade Andr. Bang (1948 11/9, jfr. XXXIII, 76) og Kjær (1949, 18/7, jfr. XXXIV, 70) gaaet bort, og det er vel tvivlsomt, om nogen af os tre, der er tilbage, oplever 65 — endsige da 70 — Aars Studenterjubilæet. Skulde det falde i min Lod, og jeg er nogenlunde levende, vil jeg dog paany derned for endnu en Gang at høre »Dulce domum« sunget af glade Drengestemmer og bagefter drive lidt rundt i Skoven ihukommende Aage Linds Slutningsstrofer i hans skønne Digt »Til den ukendte Kammerat«:

»Han var en Bøg imellem Sorøs Bøge,
endnu han lever mellem Skovens Træer,
den, der gaar at søge,
finder ham her«.

Af de utallige Digte, der er skrevet om vor gamle Skole, giver de to mig saa at sige Kvintessensen af mine Sorømindre.

Fig. 4. I Højheden (1906).
Fra v. t. h.: Peder Pedersen (Klahn), M. A. Smidt, M. M.

Soransk Samfunds Generalforsamling.

Soransk Samfund afholdt Torsdag den 13. April Kl. 19 den ordinære Generalforsamling i Haandværkerforeningens Lokaler i Dr. Tværgade; et halvt Hundrede Medlemmer deltog, og det hele forløb harmonisk og fredeligt. Formanden, Generalmajor *Carl Jacobsen*, bød „den ikke talrige, men udsøgte Forsamling“ Velkommen, udbragte et trefoldigt Leve for den gamle Skole og foreslog som Dirigent Landsretssagfører *Holberg*; denne har tidligere paa udmærket Maade varetaget dette Hverv, og Navnet *Holberg* klinger godt i soranske Øren. — Landsretssagføreren accepteredes enstemmigt, fastslog Generalforsamlingens lovlige Indvarsling og gav, efter at have oplæst Dagsordenen, Ordet til Formanden.

Formandens Beretning:

Formanden mindedes de Skolefæller, der i Aarets Løb var gaaet bort; det var umuligt at omtale hver enkelt; i særlig Grad mindedes han *H. G. Olrik*: Han har ved sin enestaaende Indsats i Soransk Samfunds Tjeneste indskrevet sit Navn med

gylden Indskrift i Soransk Samfunds Historie, og det vil blive staaende gennem Tiderne. Soraner-Bladet (Decbr. 1949) har ved *Poul Schjærff*, *Olaf Carlsen* og *Louis E. Grandjean* gjort udførlig Rede for *Olriks* enestaaende Kunnen og Viden som soransk Personalhistoriker, for hans fortrinlige Sprogbehandling og aldrig svigtende Kærlighed til Sorø Akademi og Soransk Samfund. Formanden vilde ikke forsøge at supplere de smukke Mindeord, men fremhævede *Olriks* Arbejde som Medlem af Bestyrelsen 1908—27 og 1928—36, omtalte *Olrik* som den, der i 1916 skabte Soraner-Bladet og gennem 20 Aars Redaktørvirksomhed gav Bladet dets høje Standard, ikke mindst ved sine egne mangfoldige og lædige Artikler. Naturligt er det da, at den Tanke er opstaaet, paa hans Grav at rejse en Mindesten som et synligt Udtryk for vor Taknemmelighed og vor Veneration over for hans Minde. Direktør *A. Ch. Louw* har foreslaet, at denne Opgave løses af Soransk Samfund i Forbindelse med *Holberg-Samfundet*, *H. C. Andersen-Samfundet* m. fl., og Soraner-Bladet vil senere udsende en Opfordring til gamle Soranere om at yde Bidrag til Mindestenen.

Formanden kom derpaa ind paa Soransk Samfunds „Liv og Levned“ i 1949 og konstaterede, at Samfundets Økonomi maa karakteriseres som god. Han fremhævede i denne Sammenhæng den store Indgang af Kontingentrestancer, et Udslag af den udmærkede Kasserer, *Brinckers* paa én Gang kammeratlige, men samtidig passende faste Maade at minde Medlemmerne om deres Forpligtelse over for Samfundet; vi er *Brincker* megen Tak skyldige („Hørt“). Paa Budgetforslaget figurerer en mystisk „Konto 62“ paa 1000 Kr. Det er Meningen hvert Aar at afsætte et Beløb paa denne for paa passende Maade at kunne fejre Samfundets Jubilæum i 1962. Den af alle gamle Soranere højt vurderede Sorøfilm er nu af Samfundet erhvervet hos *Hammerich*, paa hvis Initiativ den blev til.

Formanden knyttede videre nogle Bemærkninger til enkelte af Samfundets Sammenkomster. *Soraner-Turen* den 29. Maj 1949 fik et straalende Forløb, hvorfor han takkede i særlig Grad Skolens Rektor. Angaaende *Rusfesten* den 12. Oktober bemærkede Formanden, at denne nu atter fejredes som en Aftenfest i stilfuld Ramme. Bestyrelsen havde derfor ventet en passende Tilslutning fra Medlemmernes Side; men vi blev med et mildt Udtryk skuffede. Til *Rusfesten* indbydes en Del Gæster, dels 50, 60, 65 og 70 Aars Jubilarer, Samfundets Æresmedlemmer, Sorø Akademis Skoles Rektor, Undervisningsministeriets Departementschef, Kurator, Rustaleren, samtlige Russer og Kvartettens Medlemmer. Tilslutningen af betalende Medlemmer til *Rusfesten* var nærmest vemodsvækkende. Efter med tørre Tal at have paavist, at de indbudte Gæsters Antal beløb sig til 67, mens der kun var 29 betalende, stillede Formanden i Udsigt, at den svigtende Tilslutning til denne prominente Fest, der til en vis Grad skulde vise Samfundets Ansigt udadtil, kunde medføre, at den maatte antage et mere spartansk Præg. Bortset fra dette friste økonomiske Billede forløb *Festen* godt, ikke mindst paa Grund af *Poul Lorenzens* udmærkede Rustale. *En Ungdomsfest med Damer* den 3. November blev Sucees; baade Tilslutningen og Stemningen var god, og *Festens* Arrangør, *Stig Jensen*, burde komplimenteres for sit Arbejde. *Den aarlige Kricketkamp* den 18. September fik til Følge, at der paa Forslag af *Bjødstrup-Jensen* og *Effersøe* i Sorø blev startet Sorø Akademis Criket-Klub til Støtte for

Criquet-Sporten. Sorø er vist den eneste Skole i Landet, der stadig dyrker Criquet-Spillet, og dette bør støttes af de gamle Soranere.

Efter denne Omtale af Fester og Sammenkomster redegjorde Formanden for forskellige andre Spørgsmaal: Rektor *Bohn* havde henvendt sig til Bestyrelsen om Muligheden for af Soransk Samfund til Akademiet at faa skænket *en Fane* til Brug ved festlige Lejligheder. Hidtil havde man benyttet Soldaterkorpsets gamle, nu noget medtagne Fane. Bestyrelsen er i høj Grad villig til at løse denne Opgave, der allerede er langt ud over Forberedelsernes Stadium, og Samfundet mener at kunne afholde Udgifterne hertil af de ordinære Midler. Nærmere Oplysninger vil til sin Tid fremkomme i Soraner-Bladet. — Bestyrelsen har videre besluttet til hver maanedlig Soraner-Frokost som Hædersgæst at indbyde et af de Medlemmer, der i Tidernes Løb har manifesteret deres Trofasthed og Interesse for Soransk Samfund. Dette er kun en beskedent Gestus, men vi haaber dog derigennem at glæde gamle Kammerater, som vi gerne vil glæde, og som fortjener at glædes.

Sluttelig meddelte Formanden, at Soransk Samfund den 16. Oktober havde været med til at hylde vort højt ansete og højt fortjente Æresmedlem, Professor *Vilhelm Andersen*, der paa den Dag fejrede sin 85 Aars Fødselsdag, og at Mindestenen for Rektor *Raaschou-Nielsen* afsløredes ved en smuk Højtidelighed i Sorø. De smukke Ord, der fra alle Sider blev udtalt ved den Lejlighed, godtgjorde til fulde, hvilken Betydning Rektor *Raaschou-Nielsen* har haft for vor gamle Skole gennem 30 Aar. (Se udførlig Beretning i Sor.-Bl., Decbr. 1949).

Formanden indstillede paa Bestyrelsens Vegne Beretningen til Generalforsamlingens Godkendelse.

Bemærkninger til Beretningen.

Eneste Taler var *Rørdaal*, der bl. a. udtalte: Jonas Bruun bemærkede engang, at i Soransk Samfund kom man sammen for at hygge sig og for at skælde hinanden ud af karsken Bælg én Gang om Aaret paa Generalforsamlingen. Jeg tillader mig at benytte mig af Lejligheden til at skælde hinanden ud. Et Problem har i en Aarrække haft min Interesse, dette at vi savner Medlemmerne, naar Bestyrelsen kalder. Vi glemmer til en vis Grad at tage Hensyn til de Medlemmer, der kommer en enkelt eller to Gange. Vi andre hygger os, vi kender hinanden; en enkelt Mand staar og kigger sig om; han kender ingen; det ender med, at han gaar ned i Garderoben og tager sit Tøj og gaar hjem. Vi skulde gøre noget for dem, der kommer en Gang imellem, og se at faa dem ind i Kredsen.

Ved Rusfesten blev der holdt en hel Del ret ens Taler; den ene Jubilar efter den anden stod op og holdt Tale. Jeg tror ikke, at man skal gøre det paa den Maade, som Formanden havde gjort det: Jeg er Ordstyrer, og man kan melde sig til mig. Derved kan Formanden komme til at hænge paa den og maa tage disse 20 eller 25 Taler. Man skal kun holde Tale, naar man har noget paa Hjerte, sagde Prof. *Arnholtz* forleden i sit Foredrag. Hvis der er nogen, der har noget med hjemmefra, skal de sige til i Forvejen, saa kan man paa et senere Tidspunkt give Ordet fri, og hvis der saa er for mange, kan man ringe med Klokkeren og sige Velbekomme. Vi skal naa dertil, at der altid er nogen, ældre eller yngre, man kan sludre

med. Man skal tværs gennem Aargang, Stilling i Livet og al anden Hindring altid kende hinanden i Soransk Samfund.

Formandens fortrinlige Beretning godkendtes.

Aflæggelse af Regnskaber.

Direktør *R. E. Brincker* forelagde Regnskabet for Soransk Samfund. Paa Grund af fleraarige Restancer har vi strøget godt og vel 100 Medlemmer; vi har ryddet op for at faa et mere sandfærdigt Billede af Samfundets Medlemsstab. Pr. 1. Januar var Antallet af Medlemmer 1157. Udtalte sig nærmere om Restanterne, der alle er blevet rykket flere Gange.

Apoteker *Bang* paatalte paa den fraværende Kontorchef *Wagners* Vegne, at Specifikationerne over Møder burde være mere udførlig. Der bliver givet et Tilskud; men vi faar ikke at vide, hvor meget Samfundet selv har betalt. *Wagner* mente — som i Fjor — at man, følgende Prædikerens Bog i Biblen, ikke skal placere alt paa ét Sted, men sprede sine Midler. Dette havde særlig Adresse til Bladfondens Formue.

Brincker havde en Specifikation med — som han tilbød at opløse („Nej, nej!“). Regnskabet godkendtes.

Svend Clausen forelagde Regnskaberne for de forskellige Fonds. Tilbagebetalingen af ydede Laan har i 1949 været daarlig. Glædeligt er det at kunne meddele, at Fru *Sophia Baumann* har testeret 10.000 Kr. til Soransk Samfunds Understøttelsesfond til Minde om hendes afd. Søn August Binzer Baumann; Staten har dog lagt sin klamme Haand paa et Arveafgiftsbeløb paa 900 Kr. „August Binzer Baumanns Mindefond“ vil holdes inden for Understøttelsesfonden som en særskilt Post. Opfordrede Forsamlingen til at rejse sig for at hædre denne gamle Soraners Moders Minde. (Forsamlingen rejste sig). Tillige har De gamle Soraneres Jubilæumsfond haft den Glæde anonymt at modtage et Tilskud paa 500 Kr.

(Forsamlingen takkede ved Haandklap *Svend Clausen* for hans Arbejde). Der blev givet Decharge for Regnskaberne.

Direktør *Gunnar Knudsen* forelagde Regnskaberne for Soraner-Bladet og Soranerbladets Fond, spurgte, om der var noget Ønske om, som Kontorchef *Wagner* havde fremsat det, at anbringe Beholdningen i andet end Østifternes Kreditforening. („Nej!“)

Grosserer *Kay Michaelsen* aflagde Regnskab for De 200 raske gamle Soraneres Stipendium, takkede dem, der havde støttet, og lagde et godt Ord ind for Konsolidantfonden. Tænk, at man kan gøre sig udødelig som Soraner ved saa lille et Beløb som 200 Kr. *Krog-Meyer* ønskede, at Regnskabet for Konsolidantfonden blev offentliggjort i Soraner-Bladet. *Michaelsen* opløste Regnskabet, der fremtidig vil komme i Bladet. *Krog-Meyer* komplementerede Regnskabsførerne for samtlige soranske Legater for den uhyre billige Maade, hvorpaa de blev administreret.

Direktør *Brincker* forelagde Budgettet for 1950; det har været offentliggjort i Soraner-Bladet og toges til Efterretning.

Valg af Bestyrelsesmedlemmer.

Svend Clausen, *Brincker*, *Mikkelsen*, *Erik Bang* og *Suhr-Henriksen*, der afgik efter Tur, genvalgte. I Stedet for *Torben Madsen*, der afgaar efter sin Forsættelse til *Struer*, foreslog Bestyrelsen Ingeniør, cand. polyt. *Agner Helweg-Larsen*.

Herved tilføres der Bestyrelsen en yngre, interesseret Soraner, der har erklæret sig villig til at overtage Hvervet som Sekretær. Efter Dagsordenens Fremsættelse har Bestyrelsens Junior-medlem, stud. jur. *Jørgen Jørgensen* set sig nødsaget til at anmode om — udenfor Tur — at maatte fratræde. De Grunde, han har anført herfor (Optagethed af Studier og andet Arbejde), har Bestyrelsen maattet bøje sig for, om end med Beklagelse over at miste en god, trofast og loyal Medarbejder. I Stedet for foreslaas stud. mag. *Ib Juul*, der vil blive en god Repræsentant for de helt unge Medlemmer. De foreslaaede valgtes, ligesom Revisoren *Reislev* genvalgtes.

Eventuelt.

Direktør *Stig Jensen* gjorde Rede for de Forsøg, der er gjort for at skaffe Soranere en Bopæl i Sorø, eventuelt i Amtsmuseets Lokaler. Dette maa dog opgives, da Museet har faaet et Tilskud fra Byraadet. Ønskede at faa oprettet et Klubhus i Sorø. *Michaelsen* takkede den energisk arbejdende Bestyrelse. (Et Leve for Bestyrelsen og Formanden). *Formanden* sluttede Generalforsamlingen med en Tak til de fremmødte, fordi de fulgte Bestyrelsens Forslag om at vælge de to nye Bestyrelsesmedlemmer, som han ønskede Velkommen; han rettede en varm Tak til *Jørgen Jørgensen* for hans Arbejde, takkede ogsaa *Michaelsen*, den fraværende Revisor og sluttelig Dirigenten for hans fyndige og myndige Ledelse og udbragte et trefoldigt Leve for ham.

Soransk Samfunds Bestyrelse.

Paa et Møde den 13. April 1950 har Bestyrelsen konstitueret sig som følger:

Formand: Generalmajor *Carl Jacobsen*, Strandboulevarden 23, Ø. Øbro 9825.

Næstformand: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*. Kontor: Dagmarhus 4. Sal, V. Central 13,773, priv. Amaliegade 21 A, K. Byen 5105.

Kasserer: Grosserer *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, Ø. Central 10,725.

Sekretær: Civilingeniør *Agner Helweg-Larsen*, Firma Birch & Krogboe, Ingeniørhuset, V. Farimagsgade 31, V. Central 3377. (Træffes midlertidig Kastrop 1212, Lok. 30), privat: Sdr. Fasanvej 96, Valby, Valby 794 u.

Soraner-Bladets Administrator: Direktør *Gunnar Knudsen*, Lyngbyvej 170, Ø. Ryvang 6201.

Laane- og Understøttelsesfondens Administrator: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*.

Formand for jydsk Afdeling: Landsretssagfører *Chr. R. Hall*, Østergade 3, Aarhus. Aarhus 130 og 160.

Formand for fynsk Afdeling: Direktør *P. Suhr-Henriksen*, Vestergade 96, Odense. Odense 1050.

Endvidere: Professor, Overkirurg, Dr. med. *Otto Mikkelsen*, Øster Søgade 18, K. Byen 6517.

Direktør *Stig Jensen*. Kontor: Sjøleboderne 4, K. Central 9595, 14,295, 14,995, priv. Nyhavn 53, K. Palæ 1614.

Lærer *Erik Bang*, Gennemløbet 15, Vanløse. Damsø 1353 u. Indtil 10/9 50: 882 Bang, 9 A. A., 2. Bt., Vester Allé's Kaserne, Aarhus.

Stud. mag. *Ib Juul*, Hauchsvej 20, 2., V. Vester 9531 x (18—19).

Soraner-Bladets Redaktør: Lektor *Poul Schjærff*, Kongevejen 80, Hørsholm. Hørsholm 898.

Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John. H. Winther*, Jens Munksgade 3, Ø. Øbro 4091 (helst om Formiddagen).

Der er nedsat følgende Udvalg:

Bladudvalget: Carl Jacobsen, P. Schjærff, Gunnar Knudsen, Rogert Møller, A. Helweg-Larsen.

Laane- og Understøttelsesudvalget: Svend Clausen, Otto Mikkelsen, Ib Juul.

Arrangementsudvalget: Stig Jensen, Brincker, A. Helweg-Larsen, Ib Juul.

Gratulations- og Kondolenceudvalget: Stig Jensen, P. Schjærff.

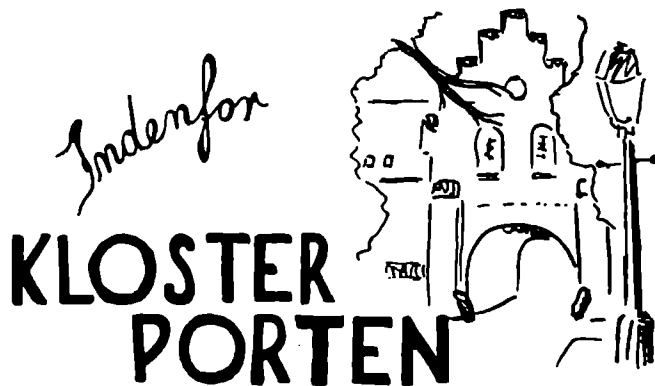
Pressesekretariatet: Stig Jensen, A. Helweg-Larsen.

Agitationsudvalget: Stig Jensen, Gunnar Knudsen, Brincker, Ib Juul.

Kollegieudvalget: Svend Clausen, Brincker.

Medlem af Bestyrelsen for Kunstmuseet i Sorø: Carl Jacobsen.

Medlem af Bestyrelsen for Paul Hennings Mindelegat: Carl Jacobsen.

Kricketseasonen er forlængst begyndt. Allerede i Februar begyndte Entusiastene, og nu efter Paaske er Spillet i fuld Gang. Skoleholdet begyndte Træningen sidst i April, og Holdet ser ikke ud til at blive daarligere end sidste Aar.

Overskæringsaftenen Mandag den 1. Maj blev udsendt i Radioen Tirsdag i Børnetimen. Optagelserne blev ledet af Kommunelærer Palle Bojesen (S.'35) og gav et godt Indtryk af Begivenhederne. Overskæringen falder jo nu i to Afdelinger: En uofficiel ved Baalet ude paa Rævebakkerne ved Stensbøgshuset, hvor 3 G'erne under Udfoldelse af et vældigt Ceremoniel brænder deres sorte Kasketter, mens Realisterne paa mere larvende Vis skiller sig af med deres Vinterhovedtøj paa lignende Maade.

Den officielle Del, Sangen i Fratergaarden og paa Trekanten, er efterhaanden mere blevet en kunstnerisk Præstation end Ungdommens spontane Glæde over Foraarets Komme. Det er et udvalgt Kor, der synger, mens en stor Del af Skolen kun er Statister. Sangen bliver smukkere, men den gamle Fremgangsmaade, hvor alle sang med, havde ogsaa sin Charme.

Eksamen er begyndt for Afgangsklasserne, foreløbig kun den skriftlige Del i Gymnastiksalen. Det ser ikke ud til, at Nervositeten trykker d'Hrrr!

Torsdag den 11. Maj er det *III'G'ernes sidste Skoledag*, da den gamle Ordning uden Skolegang mellem skriftlig og mundtlig Eksamen er genindført. Den fejres paa traditionel Vis ved Afhentning af Lærerne, denne Gang i et Bur, monteret paa en Vogn, med ophidsende Plakater og Paaskriften: „Cirkus Sorana“. Det vækker altid en Del Opsigt i Byen. Saa begynder Livets Alvor. Skal Tiden gaa med flittig Repetition, eller bliver det mest Tennis? Og saa har der været *Fodboldkamp den 30. April*. Den aarlige traditionelle Kamp mellem Rungsted og Sorø. Det var Sorølærerne, der maatte udsætte Pokal denne Gang, efter at den forrige var vundet til Ejendom. Holdet har ikke Skam i Livet. De vendte hjem uden Pokalen, og saa paastod de, at de havde ladet den blive i Rungsted, fordi der var en Del Spillere og Lærere fra Birkerød som Spioner i Anledning af Kostskolernes Pokalfinale, som skal spilles mellem Birkerød og Sorø i nær Fremtid!

40 Aar er gaaet.

Studerterholdet 1910 mødes og holder Jubilæumsfest i Sorø Søndag den 4. og Mandag den 5. Juni. Vil du høre nærmere om Arrangementet, saa ring til *Lave Nørgaard*, Central 12.528.

† D Ø D S F A L D †

Den 23. April døde Civilingeniør *Vilhelm Holst* (R.'92), København; den 6. Maj omkom Underdirektør *Poul Hoff* (R.'14) ved en Automobilulykke i Hamburg. Soraner-Bladet vil i næste Nummer bringe nærmere Omtale af disse to Kammerater.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Juni:

4. Gartner *Lauritz Mandrup-Poulsen* (f. 1875), „Holmehave“, Ringsted.
8. Skuespiller *Jacob Chr. Nielsen* (f. 1900), Lille Strandstræde 10, K.
9. Fru *Asta Dorteia Kirstine Wiberg* (f. Hansen), (f. 1900), Amalievej 6, København F.
10. Arkitekt *Conny Jens Aug. Petersen Krage* (f. 1900), Nørrevoldgade 52, København K.
13. Salgschef *Jens Peter Aser Schiøler* (f. 1890), Portland, Oregon, U. S. A.
15. Forpagter *Otto Louis Martin Hecktermann Jensen* (f. 1900), Lille Strandvej 6 A, Hellerup.
16. *Hans Lambert* (f. 1900), Stilling og Adresse ukendt.
18. *Gustav Sophus Fr. Petersen* (f. 1900), Stilling og Adresse ukendt.
19. Tandlæge *Hjalmar Julius Augustinus Kjær* (f. 1890), Østergade 27, København K.

20. Tvillingparret: Redaktør, Lektor *Poul Schjærff* (f. 1890) og Bogholder *Chr. Schjærff*, Hørsholm og Sorø.
22. Stadsingeniør *Holger Kerstens* (f. 1900), Slagelse.
23. Provst *Michael Brandt* (f. 1880), Højslev.
29. Oberstløjtnant, Kammerjunker *Otto Josias Feddersen* (f. 1890), Holmevej 101, Aarhus.

Tre gamle Soranere — tilsammen 245 Aar.

Den 14. April fyldte fhv. Provst *Chr. Winther* 85 Aar. Chr. Palm Winther fødtes den 14. April 1865 i Øster Kædeby, Humble Sogn paa Langeland som Søn af Lærer J. R. W. og Hustru Frederikke, f. Ottesen. 1880—85 gik han paa Sorø, 1891 blev han cand. theol., Aaret efter Kateket ved Holmens Kirke; fra 1895 var han Præst og senere tillige Provst forsk. Steder i Landet, indtil han 1918 efterfulgte den kendte P. M. Larsen som Præst ved Marmorkirken i København, hvor han forblev, til han i 1935 faldt for Aldersgrænsen. Pastor W. gik dog ingenlunde hermed over i den evige Sommerferie; siden 1935 er han Præst ved Gammel Kloster paa Nørrebro, han virker tillige for Dansk Kirke i Udlandet og tager jævnligt til Malmø for at holde Gudstjenester. Pastor W. er Grundtvigianer, og i Grundtvigsk Konvent for København er han en interesseret Deltager.

To andre gamle Soranere har i April fejret deres 80 Aars Dag. Fhv. Skovrider *Aage I. Holten* den 20. April, fhv. Læge *M. A. Smidt* den 25. April. Om Skovrider *Holten* (paa Sorø 1882—87, R.) spaaedes det som ung, at han ikke vilde leve ret længe. Denne Spaadom har han i høj Grad gjort til Skamme; den Dag i Dag er han i fuld Vigeur og levende optaget af Tiden og dens Problemer. 1931—1943 var han Skovrider for Hørsholm Distrikt, hvor nu Soraneren *Alfred Gram* (S.'15) residerer. Læge *Smidt* (paa Sorø 1881—88, S.) blev cand. med. 1896 og var en Tid knyttet til Skaarup som Lærer ved Seminariet og praktiserende Læge, 1905 drog han til Kundby, 1910 til Svinninge; 1927—45 var han Læge i Lyngby, hvor han blev meget afholdt af sine Patienter. En af hans Brødre var Arkitekt *C. M. Smidt* 1872—1947 (udg. af V. Kl.'90), højt fortjent ved sit 40-aarige Virke ved Nationalmuseet og en af dem, der gjorde en stor Indsats for at redde Tersløsegaard fra Forfald (se Sor.-Bl. 32. Aarg. S. 85—88). To andre Brødre er *Johannes Fr. Smidt* (R.'90) og *Valdemar Immanuel Smidt* (IV. Kl.s Hovedeks.'93).

Det filosofiske Fakultet ved Københavns Universitet har under 3. April 1950 konfereret mag. art. *Justus Hartnack* (S.'30) den filosofiske Doktorgrad.

Under 22. April er Direktør *C. V. Knudsen* (R.'05), A/S A. C. Quaade, Maribo, udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Ved kgl. Resolution af 26. April 1950 er nedennævnte Adjunkter udnævnt til Lektorer: Adjunkt ved Falkonergaardens Gymnasium Fru *Lilli Videra* (S.'23) samt Adjunkterne ved Sorø Akademis Skole *Axel Peter Blem* og *Ole Gad* (S.'23). — Udnævnelsen gælder fra 1. April 1950.

Om Sognepræst i Risskov *Carl Bay* (S.'18), der, som meddelt i forr. Nummer af Soraner-Bladet, er blevet Formand i Den danske Præsteforening, kan yderligere oplyses, at han i August 1947 afløste Soraneren *Paul Nedergaard* (S.'14) som Formand for Præsteforeningens Forretningsudvalg, efter i Marts s. A. at have overtaget Kassererposten og efter at være genindtraadt i Præsteforeningens Bestyrelse (valgt første Gang 1934) i Januar 1945 (som Suppleant), mens han sad som Gestapos Fange i Aarhus Arrest. Meddelelsen herom fik Pastor Bay gennem en Avis, der ulovligt var smuglet ind i hans Celle. Under 29. April er Pastor Bay udnævnt til Ridder af Dannebrog.

25 Aars Præstjubilæum:

Jægersborgs afholdte Sognepræst, Pastor *L. E. Stubbe Teglbjærg* (S.'10) fejrer den 13. April sit 25 Aars Præstjubilæum. Pastor Teglbjærgs Ordination fandt Sted i Gentofte Kirke og blev foretaget af Biskop H. Ostenfeld, medens Sognepræst, senere Provst Johs. Schepelern intimerede. Pastor Teglbjærg blev ordineret for at overtage Stillingen som præsteviet Medhjælper ved Gentofte Kirke. Siden blev han residerende Kapellan for i 1941 at overtage Stillingen som Sognepræst ved den nyopførte Jægersborg Kirke, som han selv havde ydet en stor Indsats for at faa bygget. Pastor Teglbjærg, der teologisk er præget af sit mangeaarige Samarbejde med Provst Schepelern, er kendt og afholdt af mange baade i sit gamle og i sit nuværende Sogn for sin Hjælpsomhed og store Redelighed, der præger ham i alle Forhold. I en Aarrække var han Lærer ved Gentofte Statsskole.

I to Kronikker i „Politiken“ holder *Gunnar Seidenfaden* (S.'26) os à jour dels med Gangen i sin Rejse, dels med Mulighederne for dansk Indsats i Sydamerika. Kronikkerne staar i Bladet for 13. og 24. April; de hedder: „Danmark og Ecuador“ og „Sydamerikansk Olive“ (Indtryk fra Venezuela). En Gennemsnitsdansker kan godt have nødig at faa sit Indtryk af Venezuela revideret. Man har jo væsentlig haft Fornemmelsen af, at det er et Sted, hvor der bliver lavet Revolution hver Søndag Eftermiddag Kl. 4!

I Marts 1945 landede 13 Containers med Vaaben i 7 høje Egetræer i Valborup Skov, Nordøst for Ringsted. For at redde Vaabnene maatte man fælde Træerne. Den 6. Maj afsløredes paa Roden af et af disse Træer en Mindeplade i Bronze. Den bærer følgende Indskrift: Til Minde om Vaabenedkastningerne her. „Mangen Eg er før Uvejret segnet“. Ved Afsløringen talte Oberstløjtnant Løkkegaard og Direktør *Stig Jensen* (S.'13).

J. Rødgaard Hansen (R.'34) har i Marts—April bestaaet Skibsmæglereksamen for den af Handelsministeriet nedsatte Kommission.

Soranerfrokosten den 13. April.

Næstformanden, cand. jur. *Svend Clausen*, præsiderede, omgivet af en hel Garde af sin egen Aargang (1925), udbragte den traditionelle Skaal for vor gamle Skole og forelagde os Bestyrelsens nye og smukke Tanke at indbyde en god og trofast Soranerkammerat som Samfundets Gæst ved Frokostbordet.

Hædersgæsten denne Gang var Kontorchef *Wagner* (1891), der forøvrigt har været meget syg og seugeliggende, men nu heldigvis befinder sig helt godt igen. Bestyrelsens Idé blev modtaget med Bifald og Haandklap.

Clausen talte smukt til *Wagner* og mindedes hans store Arbejde og Interesse for Soransk Samfund — som den Mand, der aldrig svigtede noget Møde og altid er parat, naar Samfundet kalder.

Vi andre truede med at istemme Kendingsmelodien til „Tannhäuser“, men opgav det. Det er nemlig gjort før til *Wagners* Ære og bør ikke misbruges.

Stemningen var god, med Samtale Mand og Mand imellem om gamle og nye Emner. En Soranerkammerat, der nu bor i Minneapolis, Minn., *Alex Herreborg* (42), der har været hjemme paa Besøg, bad mig sende Hilsen til gamle Kammerater; han fløj tilbage til U.S.A. samme Dag.

For nogle blev det en meget lang Dag, da vi om Aftenen skulde til Generalforsamling ogsaa. Om den vil De kunne læse i dette Nummer af Soraner-Bladet.

Badse W.

Soranerfrokosten den 4. Maj.

Da baade For- og Næstformanden glimrede ved deres Fraværelse, maatte Direktør *Stig Jensen* som eneste fremmødte af Bestyrelsen, meget mod sin Vilje præsidere. Han hød os alle hjerteligt Velkommen i jævne og bramfri Vendinger, fandt kønne Ord at sige Samfundets Æresfrokostgæst Toldkasserer *Vilh. Bay* (1895) for hans store Interesse gennem Tiderne for Soransk Samfund og hans aldrig svigtende Lyst til at tage Del i Samfundets Liv, Sammenkomster og Møder.

Bay takkede i velvalgte Ord, men paastod, at det var for megen Ære, der vist ham o. s. v. — om han mente det, var noget andet.

Vi synes imidlertid, at Æren er vel fortjent, og det gjorde hans Aargangskammerater ogsaa, baade *Emil Bang* og *Richard Larsen* klappede for, da vi hyldede ham. En Deltager, der skjulte sig under Anonymitetens Kaabe, gav Cognac til Kaffen, saa den gode Stemning holdt sig. Da det var umuligt at finde frem til den ædle Giver, nøjedes vi med at takke hinanden skiftevis og indbyrdes for Opmærksomheden, den lille „Kage paa Fod“, der passer saa godt til en Kop Kaffe.

Kl. 2 gik vi ud i det klare Solskin paa Danmarks Frihedsdag — til nye Oplevelser.

E. S. De helt unge Soranerkammerater, kaldet „Møjungerne“, er hjerteligt velkomne til Frokostbordet, og jeg kan meddele, at der hver Gang vil blive givet gratis Frokost til en af jer.

Mød derfor dristigt op *Torsdag den 1. Juni*. Kommer der mange af de sidste 3 Aargange, trækker vi Lod.

Paa Gensyn.

Badse W.

Husk: Grand Café Kl. 12.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærrff*, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John H. Winther*, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Byvang 6201. — *Selandia Bogtryk, København.*

35. AARGANG

SORANER-BLÅDET

JUNI 1950

Ved Redaktør, cand. pharm. L. Schiøtz-Christensens Død

* 17. 2. 1863 — † 1. 6. 1950.

Højt bedaget døde den 1. juni en af vore ældste Soranerkammerater, Æresmedlem af Soransk Samfund, Redaktør *L. A. Schiøtz-Christensen*, Aalborg.

Han var Soraner i dobbelt Forstand, født i Sorø den 17. Februar 1863; hans Forældre var Guldsmedemester *Peter Christian Christensen* (1815—95) og *Hanne Vilhelmine Schiøtz* (1833—1906). Ifølge Folketællingslisten for Sorø 1855 boede Guldsmed Christensen i Brøndstræde, men overtog fra 10. Januar 1861 den Ejendom paa Storgades østre Side, som nu indehaves af Urmager Johannes Sørensen (L. F. la Cour: Sorø Bys Historie 1938, S. 221 og 353). S.-C. kom 1874 i Sorø Akademis Skole og tog 1879 Præliminæreksamen. Fra Sorøtiden berettes om hans Deltagelse i Røverlegene 1879, hvor han indtog den ærefulde Stilling som Løjtnant og Adjutant hos Røverkaptajnen, Færingen *Thomas Thomsen* (1861—1905; S. 81; død som Overretssagf. i Kbhvn.); trods disse fortræffelige Ledere endte Kampen med Nederlag for Røverne, der alle blev taget til Fange (Kampen er livfuldt skildret i Sor. Bl., 3. Aarg., S. 59 ff., hvor man ogsaa kan skue et maritalsk Billede af de to Røverhøvdinge!).

S.-C. blev 1885 cand. pharm, fra Københavns Universitet, aftjente sin Værnepligt og hjemsendtes 1890 som Sekondløjtnant. Efter at have arbejdet paa Odense Løveapotek og Aalborg Svaneapotek fik han 1890

Ansættelse paa Blaagaards Apotek i Kbhvn. Denne Stilling maatte han dog forlade allerede det følgende Aar. Grunden dertil var den, at S.-C. med voldsom Energi havde kastet sig ud i Arbejdet for at forbedre Farmaceuternes Kaar, der dengang var under al Kritik: Ringe Løn, men ubegrænset Arbejdstid, Afhængighed af Principalerne, hos hvem de boede og spiste. Som et Led i Kampen oprettedes »Farmaceutisk Tidende«, hvis Redaktion S.-C. overtog 1890, hvorpaa han øjeblikkelig fik Valget mellem denne Virksomhed og sin Livsstilling. Uforfærdet opgav han denne og førte gennem syv Aar Kampen for sine Kolleger til fuld Sejr paa alle Punkter. Men ikke nok med det. L.-C. blev tillige Formand for Dansk Farmaceutforening, ligesom han var Fader til den Idé, der blev Grundlaget for den senere oprettede Apotekerfond, hvis Betydning for hele Apotekervæsenet blev saa stor. Foreningens Medlemmer skænkede ham som Tak for hans store Arbejde et af H. Siegumfeldt malet Portræt af ham selv; dette overgaar nu ved hans Død til Foreningen.

S.-C. var tillige Videnskabsmand i stort Format. Studier i Kemi, Gæringsfysiologi og medicinsk Baktteriologi gav sig Udslag i adskillige Opfindelser: Han forbedrede Strygefladen paa Tændstikæskerne og konstruerede en Acetylen-Cyklelygte, rendyrkede Gær til Afløsning af den Surdejg, der tidligere anvendtes til

Hævning af Brød, og udfandt en Metode til at udnytte Slagteriernes Blod til Foder. Praktisk som han var, sikrede han sine Opfindelser gennem Patenter, der indbragte gode Penge og satte ham i Stand til med sin Familie at tilbringe Aarene 1898—1900 i Italien og Frankrig.

Den tredje Fase i hans Liv indtraf, da han i Paris traf Fru Marie Rée, »Aalborg Stiftstidende«s Ejerinde, og, opfordret af hende, den 7. September 1900, blev

Redaktør cand. pharm. L. Schiøtz-Christensen

Bladets Redaktør. Den 1. Januar 1911 overtog han selv Bladet med tilhørende Stiftsbogtrykkeri og to Ejendomme. Ogsaa her blomstrede alt: Ud af et Blad i Tilbagegang skabte han Nordjyllands største Dagblad; som Foregangsmand inden for Provinspressen var hans Blad redaktionelt og teknisk altid paa Tidens Højde, og han var elsket af sine Medarbejdere. Fra 9. April 1940 overlod han Ledelsen til Bladets nuværende Redaktør, Sønnen Alf S.-C., men fandt endnu Afløb for sin Virkestrang ved et energisk Arbejde for Sønderjylland. Han havde i Aarene efter Genforeningen fremsat Tanken om at oprette Fadderskaber for de danske Grænseegne, et Modtræk mod den rigelige Hjælp sydfra; paa hans Initiativ oprettedes det første Fadderskab (for Uge Sogn i Nordslesvig; senere for Langballe Skole i Sydslesvig). Uegennyttig har han ikke ønsket Blomsterhilsener til sin Baare, men vilde gerne, at disse erstattedes af en Gave til Fadderskaberne.

Et rigt og virksomt Liv er afsluttet ved S.-C.s Bortgang. En mangesidig Personlighed og et varmtførende

Menneske var S.-C., ikke mindst som *Soraner*. Han havde endnu kvindelige Slægtninge i Sorø og besad en Ejendom i »Rolighed«. Paa mangfoldige Maader har han vist Soranersind; startede en eller anden Indsamling: sagde han: Se, hvad I kan faa ind, saa betaler jeg Resten! Et Eksempel er Arbejdet med Bevarelsen af *Herman Bangs Grav*. Størst Betydning fik han som Samlingspunkt for Soranere i Nordjylland; enhver Soraner dér var velkommen til de storslaaede Fester, han jævnlig afholdt for Soranere i sit Hjem, og han har derved i høj Grad styrket Sammenholdet mellem Soranerne i denne Landsdel. Det var derfor med fuld Berettigelse, at han paa Generalforsamlingen den 14. April 1937 blev Æresmedlem af Soransk Samfund; da han 1949 fejrede 70 Aars Jubilæum som gammel Soraner, havde Samfundet haabet at se ham som Gæst ved Rusfesten; han skrev som Svar paa Indbydelsen hertil et venligt Brev: Alder og Helbred forbød ham at give Møde, men han sendte venlige Tanker og Hilsner (til Stede ved Rusfesten den 12. Oktober 1949 var hans Klassekammerat, Forsøgsleder, cand. polyt. *Emil Holm*; se Billedet i Sor.-Bl. Decbr. 1949, S. 97).

S.-C., der den 3. Marts 1893 fik Bevilling til at føre Navnet Schiøtz-Christensen, ægtede den 10. Juni s. A. *Thora Krabbe* (f. 1872). Under 27. September 1949 udnævntes S.-C. til Kommandør af Dannebrog uden i Forvejen at besidde andre Ordensdekorationer, en eklatant og fortjent Paaskønnelse af et langt Livs Arbejde. Vi Soranere takker ham, nu da han ikke er mere, for det Eksempel, han gav os alle, og vi vil altid bevare hans Minde.

Den 3. Juni bisattes han ved enkel og gribende Højtidelighed fra det Bladhus, hvor han gennem et halvt Sekel havde haft sit Virke. Her talte Stiftsprovst *Hortsmann* (S. '99); for Medarbejderne Red. Kofod Larsen samt S.-C.s Datter, Fru Arkitekt Packness, hvorefter Baaren førtes til Krematoriet.

Poul Schjærff.

Omtale af S.-C. i »Soraner-Bladet«: 3. Aarg. S. 60, 7. Aarg. S. 104, 18. Aarg. S. 22, 22. Aarg. S. 26 og 36, 34. Aarg. S. 79. Se videre: Sor. Tidsskrift III³, S. 86 samt D B L, Bd. XXI, S. 170—172.

*) I næste Nummer af Soraner-Bladet vil Skolebestyrer *B. Thorlacius-Ussing* fortælle om S.-C.s Soranerfester.

DA VI AFKASTEDE ÅGET

Det var i året 1881, at vi i anden klasse én gang for alle afkastede det åg, under hvilket fjerde klasse da holdt de to yngste klasser, i hævd af mange års vane og tradition. Oprøret tog sin begyndelse på et tidspunkt, da der som hvert år gik forår i os, og ved denne lejlighed et udpræget stærkt forår.

I det øjeblik vi tog fat, var dette tyranni ikke i nogen grad værre, end det altid havde været, måske endda noget mindre; det er muligt, at episoden med Hans Nienstädt, beskrevet i en tidligere artikel i vort blad, under overskriften »*Soffeklø*«¹⁾ havde haft en indflydelse til det bedre. Det drejede sig mest om meningsløst plageri, som for eksempel da en stor en fri-eftermiddag lukkede mig inde på sit kammer og morede sig med at berøve mig denne så skattede fri-eftermiddag, eller også småting som at skulle tage frikadel-ler, blodpølse og lignende op til en af de store, som således kunne smække sig på en mindre maves be-kostning.

Det var heller ikke alle de store, som misbrugte denne selvtagne rettighed; adskillige lod os være i fred eller indskrænkede sig til småting som at sende os i byen etc., men var ellers flinke og gode mod os.

Men tidspunktet var kommet, frugten var moden, og tilfældet havde i anden klasse samlet en flok, som følte sig modig nok til at slå katten af tønden én gang for alle.

Vi måtte nu finde en fremgangsmåde, som kunne sikre os det ønskede resultat, og det var slet ikke så let for tretten-fjortenårs drenge, som udenfor læsningen ikke beskæftigede sig med stort andet end at lave spilopper. Vi var på det rene med, at vi måtte have hjælp fra anden side. Vi var ikke blinde for, at det ikke var nogen let opgave, vi påtog os, og at det ville tage tid at komme helt og holdent igennem denne; og det blev i virkeligheden længere og værre, end vi havde tænkt os.

Dem, vi kunne regne med, var få; de, der ville være mod os, mange. Så tog vi da fat på sagen og gik til de få: Til nogle af de lærere, vi vidste ville holde med os, nogle mellem de yngre; de ældre, vidste vi, ville stille sig ligegyldige overfor den slags historier. Der var dog mellem de ældre én, som vi vidste ville stå med os, vor uforglemmelige gamle »*Odder*«²⁾, om hvem jeg senere skal sige noget mere.

Og så de mange imod os. Først og fremmest hele

fjerde; men også de fleste af tredie, for hvis næse døren til magten ville blive smækket til i det øjeblik, de efter sommerferien nåede op i fjerde og der få retten til det plageri og den myndighed, de selv havde lidt under et par år forud. Året i tredie var altså en slags passende hviletid efter det ubehagelige, de lige var blevet færdige med, og det behagelige, der ventede dem i kraft af den selvtagne ret.

Og dertil kom, at enkelte oversiddere i tredie, som regel stærke, urolige elementer, og som altså ved at blive siddende i tredie et år til tabte den selvfølgelig ret, der tilkom fjerde, i årenes løb havde tiltvunget sig fuld rettighed til også at kommandere de små, og disse oversiddere var som regel hverken blide eller beskedne på det område. Det var skik og brug straks efter sommerferien, når vi én af de første aftener atter lå tilsengs på sovesalen efter inspektionen, at en af de nye store oplæste et reglement for de smås forpligtelser og da som regel indbefattede de oversiddere i tredie, som det fandtes klogt at give denne rettighed. Det hændte dog af og til, at fjerde viste sig utilbøjelig til at udstrække denne magt til én eller anden oversidder, som da af eget initiativ tiltog sig denne; som følge deraf kunne det komme til alvorlige rivninger mellem parterne. Således blev vi vidne til vældigt slagsmål mellem en af tredie, der var blevet for fræk, og en af fjerde, som i denne klasses navn så sig nødsaget til at give et eksempel på den myndighed, der ene tilkom den. Dette slagsmål mellem to store syttenårige gjorde et betydeligt indtryk på os. Det fandt sted oppe på korsgangen lige før læsetid om eftermiddagen og blev standset af Gamle Odder, der var inspektionshavende; han kom til i tide og lagde sig imellem.

Men vi er endnu ikke færdige med dem, der var imod os. I femte og sjette var der adskillige, som anså det for en skam at gøre brud på denne mangeårige tradition. Ja, der var gamle soranere, som tænkte på samme måde, og som skrev til deres sønner, elever på skolen, om, hvor skammeligt dette var, at de ikke måtte tage del i sagen, men fortsætte deres lydighed til de store; gamle soranere så forbenede i vane og rutine, at de anså det for en skam, at en sådan skik ikke skulle holdes ved lige i evighed.

Det er ret mærkeligt, hvor svært det er for mange, ellers kloge mennesker, at forstå, at det dårlige og urimelige, der går, aldrig kommer tilbage i samme

skikkelse, og at man må — con lo bueno ó con lo malo — finde sig i det ny. Vi ser det jo hver dag i det små som i det store, og hvor megen unyttig tid spildes ikke af den grund. Jeg beder om undskyldning for dette private sidespring.

Nu gjaldt det om at handle; vi vidste, hvem af lærerne der var med os, og de var enige med os i, at den eneste effektive fremgangsmåde var at »sladre«. Aftalen blev da, at hvis én af de store gav én af de små en ordre eller voldte ham uretfærdig fortræd, skulle denne nægte at lystre, og hvis den store da tog den slående magt i sine hænder, skulle der »sladres« til en af lærerne, og denne skulle da gøre brug af de midler, han anså for mest passende i det foreliggende tilfælde.

Vi gik frem på en meget hæderlig og loyal måde, idet et udvalg af fire fra anden påtog sig at gå til den mest repræsentative af fjerde og lade ham vide, at vi af første og anden i fremtiden nægtede at lystre, og at vi, hvis de gjorde os fortræd på nogen måde, da ville sladre, at vi havde lærerne på vor side, og at det kunne blive en ret ubehagelig bag- eller ryghistorie for vedkommende store, og at vi, om nødtigt, ville gå højere op for at opnå ret og retfærdighed; men vi ville under ingen omstændigheder give efter.

Af de fire, som påtog sig denne ikke særlig behagelige opgave, husker jeg blot to, *Ejnar Prip* og *Valdemar Rye Lassen*³⁾, to kammerater, der begge har forladt os for stedse. Prip fortalte mig, hvordan det var gået, da de afleverede dette ultimatum. Den store var en besvimelse nær, og for hele fjerde var det som en sten i hvepsredens eller en pind i myretuen.

Som første reaktion fra de stores side lod de os vide under mange trusler og ikke særlig pæne ord, at når som helst en af dem greb os i noget ulovligt, skulle vedkommende få sig en mægtig omgang; et løfte de holdt med en betydelig trofasthed. På den anden side måtte flere af dem bide en mundfuld af det sure æble og tage sig en omgang; en af de store beskrev for mig, da der senere var kommet mere ro i sindene, en omgang, gamle Odder gav ham; fast besluttet på ikke at vise tegn på svaghed bed han tænderne sammen, men endte med at brøle som en tyr.. Denne kammerat lever vist endnu og udstøder måske til erindring af og til nogle tyrebrøl.

Lad mig i forbigående sige noget om gamle Odder. Dette øgenavn lød just ikke smigrende. Men odderen selv holdt af det og fastholdt, at begyndelsen til det var »Stærkodder«; han var nemlig en stærk mand og

holdt af at vise dette på forskellig vis. Når man fik lov til at komme ind i hans kontor i hans hjem, nærmest for at se og beundre de mange erindringer, han havde samlet under sin deltagelse i »Galathea«⁴⁾ jordomsejling i form af våben, klædningsstykker etc., så fik man først at vide, at nu befandt man sig i »løvens hule«; så lagde hans ansigt sig i bistre folder; men hans hjerte havde intet at gøre med disse; han var pure godhed mod os drenge; han forstod os, og så-

H. V. Fiedler i Akademitiden.

ledes var hele hans familie, gæstfri, venlig, fornøjelig; en af mine gode venner i de yngre år var sønnen *Harald Odder*⁵⁾, af samme klasse som jeg.

Situationen var altså langt fra behagelig for os små; thi intet ulovligt blev overset og tilgivet af de store, og vi måtte passe godt på. Man må jo finde sig i at ligge, som man reder. Men dette var kun den slående side af sagen, som vi dog kom ud over med lidt forsigtighed; værre blev den moralske side. Hele fjerde og mange af tredie slog ganske hånden af os, overså os og hundsede os på alle måder. Vi var blevet, som det kaldtes dengang, »uvenner«. Denne situation strakte sig over lang tid; dog den fortog sig lidt efter lidt; tiden gik jo; vi blev selv store, og en roligere bedømmelse af sagen begyndte at give os almen ret, og vi gik over til at blive betragtet med respekt for, hvad vi havde sat istand. Det drejede sig jo ikke om en blot og bar episode uden mindre betydning, men om en gennemgående, en epokegørende forandring på skolen i livet mellem os drenge.

Vor højsigt standsede ikke blot ved den, at afkaste et urimeligt åg, men gik videre i at skabe et mere følsomt forhold mellem os kammerater i almindelighed. Drengene var dengang ikke så lidt grusomme indbyrdes i det daglige liv, hvortil intet slet er at sige, thi vi er jo alle til alle tider børn af vor tid; men godt er det, når en forandring til det bedre kan finde sted, og det tror jeg var tilfældet, »da vi afkastede åget«.

H. V. Fiedler.

Flv. Jernbanechef i Argentina *H. V. Fiedler* har fra det Fjerne været en trofast Bidrager til Soraner-Bladet: I Aargang 15, S. 51 og 61 findes Artiklen „Fra det soranske Kricketspils Solvalder“; i Aargang 24, S. 65 „Om en Tur til Herlufsholm m. m.“ Om hans *vita* kan læses i Aargang 15, S. 57; om Slægten i Aargang 24, S. 77 (af Otto Vilh. Sommer). *H. V. Fiedler* er født den 6. Juni 1867, gik på Sorø fra 1878 og blev Student 1886. —

1) Artiklen „Soffteklø“: Sor.-Bl. 31. Aarg., S. 87.

2) „Odder“ kaldtes Overlærer *Carl Emil Kiellerup* (1822—1908), Lærer paa Sorø 1869—97. Se: Olrik: Oversigt over Lærerstanden ved Sorø Akademi og dets Skoler 1822—1922, S. 56; Sor. Tidsskrift V, I, S. 27 ff.; Sor. Samf.s Sange, 3. Samling S. 75, 252 og Noterne 86 og 283.

3) *Ejnar Prip* (1868—1939; S. '86); den kendte Østerlandsmissionær. Se Sor.-Bl. 11. Aarg., S. 33, 23. Aug., S. 9, 24. Aarg. S. 9. — *Valdemar Rye Lassen* (1866—1947; Præl.ex. 1884), Vinhandler i Buenos Aires. Nekrolog af *H. V. Fiedler* i Sor.-Bl. 32. Aarg., S. 41. Omtalt i Forbindelse med Slægten *Fiedler* i Sor.-Bl. 24. Aarg., S. 78.

4) *C. E. Kiellerup* deltog 24-6-1845 til 26-8-1847 som Naturforsker i Korvetten „Galathea“s Jordomsejling.

5) *Harald Kiellerup* (1866—1940; Præl.ex. 1883). Nekrolog af John Knox i Sor.-Bl. 25. Aarg. S. 51.

Periculum in mora

Redaktøren af Sorø Akademis Skoleblad *Sic* meddeler, at Bladet for Tiden befinder sig i en økonomisk Nødsituation. Paa Grund af den voldsomme Stigning af Prisen for Bladets Sætning er der fremkommet et Underskud. Hvis gamle Soranere kunde tænke at række den nødstedte Skudes Besætning et Redningsbælte i Form af et lille Bidrag til at faa Underskuddet ud af Verden, kan *Bidrag indsendes* til Soraner-Bladets Redaktør *P. Schjærff, Kongevejen 80, Hørsholm*. Tlf. Hørsholm 898.

Paul Nedergaards Præste- og Sognehistorie

Af det fortjenstfulde Værk *En dansk Præste- og Sognehistorie* 1849—1949, samlet og udgivet af Pastor *Paul Nedergaard* (S.'14), foreligger nu Hefte 2 og 3, der redegør for Kirkerne i København—Frederiksberg. Ogsaa disse Hefter bugner af ellers vanskeligt tilgængelige Oplysninger. Da Døgnnet er bestemt afgrænset til 24 Timer, hvoraf et nødvendigt Antal maa vies til den Søvn, der sætter en i Stand til i den resterende Del at arbejde for Skattevæsen, Hus og Hjem, er det naturligvis umuligt systematisk at gennemlæse Værket. Dog har jeg spiddet Omtale af gamle Soranere, bl. a. S. 99 *Kristen Amby* (S.'14); S. 115 *Christian Palm Winther* (S.'85); S. 125 *Jørgen Johannes Glenthøj* (S.'41); S. 152 *Harald Wamberg*, Præst i Sorø 1884—93; S. 193 Værkets Udgiver *Paul Nedergaard* og S. 230 *Johannes Theodor Engel* (S.'94). Paa flere Steder findes udførlige Biografier og Karakteristiker af Mænd, der ikke alene er kendte som Præster, f. Eks. Digteren *C. J. Boye* (S. 107) og *N. F. S. Grundtvig* (S. 132—136). Pastor

Nedergaard fortjener Tak, fordi han har paataget sig dette store og nyttige Arbejde. Værket anbefales alle, der overhovedet har Interesse for Aandsliv. (Hefte 1. anmeldt i Sor.-Bl. 35. Aarg., S. 6).

P. Sch.

† DØDSFALD †

Underdirektør Poul Hoff,

* 21. 2. 1898 — † 6. 5. 1950.

I.

Poul Hoff var fra Terndrup, Søn af Herredsfuldmægtig Adolph Christian Hoff og Hustru Inger Sofie Petersen. Hans Broder er Landsdommer *Helge Hoff* (S.'12), Viborg. 1909 kom *Poul Hoff* paa Sorø, hvorfra han 1914 tog Realeksamen. 17 Aar gl. aftjente han sin Værnepligt, da han havde tænkt sig at blive Officer; han opgav dog denne Plan, blev ansat i et islandsk Firma og knyttedes den 1. April 1920 til A/S Den danske Mælkekonserveringsanstalt. Her faldt hans Livsarbejde: Han begyndte som Assistent i Bogholderiet, avancerede til Fuldmægtig, senere til Kontorchef og var fra 1. Januar 1949 Underdirektør. Hans fremragende administrative Evner skabte hans Karriere, og han var overordentlig afholdt i sin By, hvor han nu havde boet i 30 Aar. Tidligt deltog han i Modstandsbevægelsen og blev næstkommanderende for de væbnede Styrker i Nakskov. Efter Kapitulationen traadte han ind i Hjemmeværnet og var et Aarstid Formand for Hjemmeværnsforeningen, hvad han paa Grund af en alvorlig Nyresygdom maatte opgive.

Paa Hjemvejen fra en Forretningsrejse til Østrig gik han i Hamborg en Tur i Byen sammen med en af sine Rejsefæller, en Nordmand. Da de to Herrer vilde gaa over Gaden, blev *Poul Hoff* paakørret af en Lastbil; det smaaregnede, og Føret var glat. Chaufføren har rimeligvis ikke kunnet bremse op i det glatte Føre. *Poul Hoff* slog i Faldet Hovedet mod Køleren og blev liggende bevidstløs; han blev straks — ved 16-Tiden — indlagt paa *St. Georgs Krankenhaus*, men døde Kl. 19 uden at være kommet til Bevidsthed. Han efterlader sig Hustru *Marie Louise Hoff*.

P. Sch.

II.

Bankfuldmægtig *Cai Fog*, Hoff's Klassekammerat i Sorø, har paa Redaktionens Opfordring givet en lille Karakteristik af sin afdøde Ven:

— Tak for Opfordringen til at skrive et Par Ord om *Poul Hoff*, der var min bedste Ven.

Hans Trofasthed og Hjælpsomhed var hans største Egenskaber, og var man først Ven med ham, var man det for Livet. Han havde lidt vanskeligt ved at stifte nye Bekendtskaber; men naar han gjorde det, var det altid til stor Glæde for begge Parter. — Hvad han gik ind for, udførte han altid med 100 % for Sagen; han benyttede selv ofte dette Udtryk, og det kendetegned ham.

Fra sit Hjem i Terndrup var han blevet paavirket af Fædrelandskærlighed, og denne Kærlighed til Danmark gav sig Udslag paa mange Maader.

Han havde store Evner til at blive fortrolig med Børn, og det var et stort Savn for ham, at han ikke opnaede at faa nogle selv.

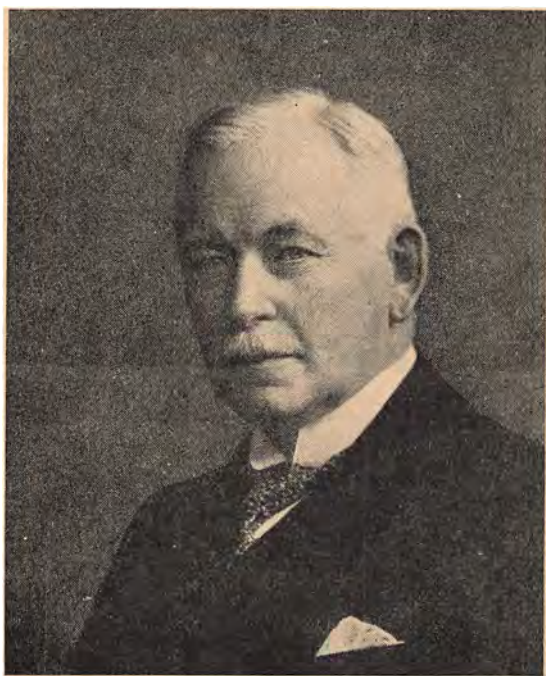
Paa Mælkekondenseringsfabrikken i Nakskov, hvor han har lagt et stort Arbejde, vil han blive savnet meget, ikke mindst af sin Hustru og mange Venner.

Cai Fog.

Civilingeniør Vilhelm Holst.

* 3. 5. 1875 — † 23. 4. 1950.

Christian Vilhelm Emanuel Holst var født i Fredericia, Søn af daværende Toldkontrollør, senere Toldforvalter i Middelfart, Etatsraad Vilh. Holst og Hustru Anne Charlotte Amalie Christensen. Vilh. Holst gik paa Sorø i Aarene 1887 til 1892, da han gik ud med Præliminæreksamen. 1901 blev han cand.

Civilingeniør Vilhelm Holst,

polyt. og kom efter at have været kontrollerende Ingeniør ved Udvidelsen af Middelfart Havn (Maj 02—Decbr. 03) og ved Opmaalingen af Ulfshave-Løbet (Febr. 04—Juni 05) 1907 til Nykøbing F. som Stads- og Havneingeniør; ti Aar efter forlod han Byen og drev 1917—20 egen Ingeniørforretning i Charlottenlund. Den 1. Oktober 1920 blev han Kontrollør og 1936 Viceinspektør ved Øl- og Spiritusbeskatningen; svigtende Helbred tvang ham til at trække sig tilbage i 62 Aars-Alderen.

Ing. Holst havde to store Interesser: Ægypten, som han fik Lejlighed til at besøge i 1914, og Astronomien. 1934 udsendte han en lille, værdifuld Bog: „Vort Univers. Alder og Opstaaen.“ Vilh. Holst var gift to Gange; 1. Gang 1905—28; i dette Ægteskab er der to Børn, 2. Gang 1931 med Irene Sofie Hansen. Han følte sig nært knyttet til Soransk Samfund og deltog for faa Maaneder siden i en af Soranerfrokosterne.

P. Sch.

En Mindesten paa H. G. Orlriks Grav

Da personalhistorikeren, forfatteren, kontorchef *Henrik Gerner Orlrik* afgik ved døden den 18. november ifjor, blev budskabet herom modtaget med sorg og vemod af hans mange trofaste venner, Soranerkammerater og medarbejdere, som på forskellig vis stod i taknemlighedsgæld til ham for hans strålende livsvirke på så mange forskellige »fronter«.

Naturligt opstod da den tanke, at denne taknemhedsfølelse burde give sig et synligt udslag ved at rejse *H. G. Orlrik* et varigt minde på hans grav på Garnisons kirkegård her i byen.

Med fru Orlriks billigelse henvender undertegnede sig herved om bidrag til rejsning af dette minde for *H. G. Orlrik*.

Bidrag — mrk. »Orlriks minde« — modtages af indsamlingskomitéens kasserer, grosserer *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, København Ø.

Såfremt der ved indsamlingen indkommer et større beløb end fornødent til mindestenens rejsning, vil det overskydende blive anvendt til vedligeholdelse af hans grav — eventuelt også til fordel for Den Holbergske stiftelse Tersløsegaard, som havde *H. G. Orlrik* store interesse.

I indsamlingskomiteen:

Vilh. Andersen,

Professor, dr. phil. Æresmedlem af Soransk Samfund.
Formand for Den Holbergske stiftelse Tersløsegaard.

R. E. Brincker,

Grosserer, kasserer for Soransk Samfund.
Medlem af Phønix-Fondens direktion.

Louis E. Grandjean,

Direktør.

Thomas Havnig,

Arkitekt, kgl. bygningsinspektør.

Carl Jacobsen,

Generalmajor. Formand for Soransk Samfund.

Rudolph Kraft,

Trafikinspektør. cand. jur.

A. Ch. Louw,

adm. direktør. Formand for Phønix-Fonden.

Robert Neiiendam,

Teaterhistoriker, museumsdirektør,

H. Topsøe-Jensen,

Overbibliotekar, dr. phil.

Under Henvisning til *H. G. Orlrik* uvisnelige Fortjeneste af Soraner-Bladet medgiver Redaktionen ovenstaaende Opfordring sin varmeste Anbefaling. Lad os gamle Soranere i Gerning vise, at vi paaskønner Minde om den Mand, der skabte Soraner-Bladet og gav det dets høje Standard.

P. Schjærff.

Kristian Zahrtmann 1843—1917 (S.'62). Selvportræt 1916.
Gave fra Fru *Thora Knudsen*, f. Fiedler.

KUNSTMUSEET I SORØ

Bestyrelsen for Kunstmuseet i Sorø afholdt den 12. Maj sit aarlige Bestyrelsesmøde under Ledelse af Formanden, Maleren *Siegfred Neuhaus*. Denne aflagde Beretning om Museets Virksomhed i det forløbne Finansaar 1949—50, hvorefter Museets kunstneriske Leder, Direktør *V. Thorlacius-Ussing*, gav Meddelelse om de ny erhvervede Kunstværker. Tilkommen i Finansaaret var følgende Kunstværker:

Kr. Zahrtmann: Selvportræt 1916, Gave fra Fru *Thora Knudsen*, f. Fiedler.

Jan Buhl: Pige hoved, Buste i Bronze. Erhvervet af Museet.

Sigurd Swane: Det grønne Land under Bjergene. Gave fra Ny Carlsbergfondet.

Niels Lergaard: Foraarslandskab. Gave fra Ny Carlsbergfondet.

Aage T. Blumensædt: Parisisk Forstad. Gave fra Sagfører *H. C. Langkjær*, Sorø.

Museets økonomiske Leder, Direktør *Alfred V. Rasmussen*, forelagde Regnskab for Finansaaret 1949—50 og Budget for 1950—51. Begge godkendtes. Desuden meddeltes Oplysninger om Byggesagen, der nu er i fuld Udvikling.

De nævnte Billeder samt forskellige Ny erhvervelser fra indeværende Finansaar, deriblandt et Billede fra *Møens Klint* af *H. G. Harder*, og et Skovlandskab af *C. v. Schmidt-Phiseldæck* er nu fremhængt.

Soranske EX-LIBRIS

Stadigvæk reagerer Soranerkammeraterne venligt over for Opfordringen til at indsende soransk prægede ex libris. Afdelingslæge ved Sindssygehospitalet i Middelfart, Frøken *Ellen Vibeke Jensen* (S.'13) har tilladt os at gengive ovenstaaende lille Kunstværk; i fine yndefulde Streger har Fru *Edith Jordan*, Moder til Soraneren *Ole Temmey Jordan* (S.'36) fæstnet et stemningsfuldt Billede af Flommens store, ensomme Pil. Hauehs Ord om Sorø har evig Gyldighed: „Dets Navn skal aldrig i mit Hjerte dø.“

P. Sch.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Juli:

3. Fhv. Lektor *Oluf Benjamin Müller* (f. 1875) Spergelmarken 6, Søborg.
5. Arkitekt *Thyge Hvass* (f. 1885), Tuborgvej 99, Hellerup.
6. Fhv. Trafikkontrollør *William Lindhardt* (f. 1880), Jægersborgvej 5, 2., Lyngby.
7. Frugtavler *Louis Langkjær* (f. 1890), Broby, pr. Sorø.
8. Fhv. Maskinfabrikant *Andreas Mandrup* (f. 1880), Mariagergaard, pr. Mariager.
9. Direktør *Jørgen Peter Bech* (f. 1880), Amaliegade 4, Kbh. K.
13. Direktør *Carl Vilhelm Knudsen* (f. 1890), A/S C. A. Quaade & Co., Maribo.
15. Sognepræst *Johannes Ingvard Hansen* (f. 1900), Skaarup.
18. Rodemester *Aage Hjælm* (forhen Andersen) (f. 1885), Strandboulevard 116, Kbhvn. Ø.
18. Kontorchef *Erik Hvam* (f. 1900), H. P. Ørumsg. 6, Kbh. Ø.
19. Sognepræst *Hans Chr. Haugaard* (f. 1900), Tommerup, Fyn.

20. Kontorchef, cand. jur., *Einar Faber Aarsleff* (f. 1885), Rungsted Kyst.
23. Departementschef *Einar David Cohn* (f. 1885), Sommervej 2, Charlottenlund.
25. Soransk Samfunds Arkivar *Svend Rothe* (f. 1900), Nørrebrogade 34, Kbhvn. N.

Efter Undervisningsministeriets Indstilling er der ved kongelig Resolution af 11. Maj 1950 bevilget Professor, Dr. phil. et theol. *Johannes Peder Ejler Pedersen* (S.'02) Afsked efter Ansøgning i Naade og med Pension paa Grund af Alder fra 31. August 1950 at regne fra Embedet som Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet.

Efter Kirkeministeriets Indstilling er ved kongelig Resolution af 1. Juni 1950 Sognepræst for Højslev, Dommerby og Lundø Menigheder, Provst for Fjends Herreds Provsti *Michael Brandt* (S.'99), R. af D., efter Ansøgning afskediget i Naade og med Pension fra 30. Juni 1950.

Sognepræst *O. Krog-Meyer* (S.'19), Mern, kunde den 13. April fejre 25 Aars Jubilæum som Præst, idet han blev ordineret den 13. April 1925.

„P. Carl Petersens Fond“ har uddelt en Række Understøttelser til lægevidenskabelige Undersøgelser. Blandt de heldige er følgende Soranere: Reservelæge *Kay H. Clausen* (S.'28), Prof., Dr. odont. *P. O. Pedersen* (S.'28), Læge *Thorbjørn Benneke* (S.'36) og Reservelæge, Dr. med. *P. From Hansen* (S.'33).

Finansministeriet har udpeget Afdelingschef *E. Valentin Hansen* (S.'23) til at være Medlem af Kongeriget Danmarks Fiskeribanks Bestyrelse.

Direktør i Herreekviperingsfirmaet *Menmark A/S*, *Hans Mortensen H. A.* (S.'31), er blandt Medarbejderne paa det store Værk „Købmandens Håndbog“ (Thorkild Becks Forlag), den første danske Håndbog, der systematisk behandler Butikshandelens Problemer.

Den 28. April udkom på Gyldendalske Forlag Thomas Bærøntzen: „Romerske Prospekter“, indeholdende 42 af de nye Kunstners smukkeste Arbejder. Indledningen er forfattet af Prof. *Chr. Elling* (S.'20), der erklærer, at Bærøntzens Tegninger „besidder Objektivitetens kølige Skønhed“.

I Radioen holdtes den 19. Maj en Rundbordssamtale om Emnet: „Hvilke Salmer skal med i den nye Salmebog?“ — Blandt Deltagerne var Stiftsprovst Hæe Andersen som Repræsentant for det saakaldte Lægmandsudvalg. Han paaskønnede i høj Grad Salmebogskommissionens Arbejde, men forstod ikke, at der havde været Tvivl om Optagelsen af „Dagen gaar med raske Fjed“, og han var Modstander af, at *Ingemanns Julesalmer* var blevet strøget. Pastor Brinkkjær, Medlem af Kommissionen og Formand for det „Midtjydske Salmebogsudvalg“, populært kaldet „Ingemann-Kvælerne“, demonstrerede sin manglende Forstaaelse af Ingemann ved at erklære, at hans Julesalmer sang man ikke i Vammen Kirke; og de var udeladt af den nye Salmebog, fordi de var mere

Sange end Salmer. De gjorde Mennesker til Midtpunktet i Stedet for Gud. — Kommentarer overflødige!

Statsskovrider *Poul Lorenzen* (S.'05), der i Aarene 1940—45 var Direktør for Statsskovbruget, foretrak som bekendt den grønne Skov for Kontoret og blev 1946 Skovrider for Lindet Distrikt i det vestlige Sønderjylland. En stor Artikel i „Berlingske Tidende“ for 28. Maj med tilhørende Billeder viser til fulde Berettigelsen af Poul Lorensens Valg; Robin Hood hører hjemme under Træernes Kroner! „*Bene vixit, qui bene labuit*“, siger Skovrideren, og naar man betænker det hæsblæsende Tempo og den Stræben efter publicity, de fleste Mennesker lider under, maa man give ham Ret.

I Fik-Fak-Turneringen Kristi Himmelfartsdag den 18. Maj, hvor Herlovianere og Soranere kappedes, deltog 40 Herlovianere og 20 Soranere; blandt de sidste *Aage Eifer*, *Sigurd Degen* og *Svend Clausen*. *Eyvind Boserup*, sidste Aars Mester, har frekventeret baade Herlufsholm og Sorø Akademi. Han vandt.

Soranerfrokosten den 1. Juni.

Da Efternølerne langt om længe havde fundet deres Pladser, kunde Næstformanden *Svend Clausen* se ud over et fuldt besat Bord og byde Velkommen. Aargangene fra 1907 til 1947 var repræsenteret af Kammerater i den gode Alder, der ved, hvad de kan og vil. Som tilrejsende Gæster var det rart at mødes med: *Suhr-Henriksen* fra Odense, *Kay Segel* fra Kolding, *Poul Winding* fra Aarhus, „*Dromingens Vagtmester*“ fra Graasten og *Chr. Grüner* fra Egemark. — Der var god og overstadig Stemning.

Clausen fortalte om Batøkkampen forleden mod Herlovianerfætrene, hvor vi trods de faa fremmødte, ca. 20 Stk., dog havde klareret os fint helt op til Finalen mod de talmæssigt overlegne Herlovianere.

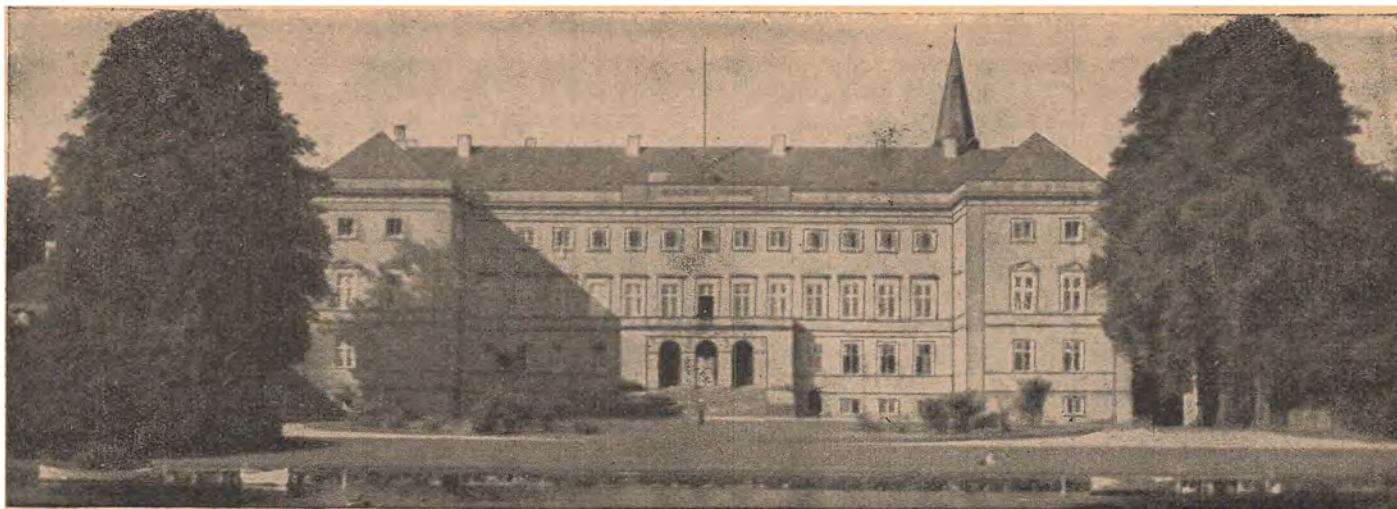
Chr. Grüner talte for og takkede for det gode Sammenhold og Kammeratskab i Soransk Samfund. Han havde hørt og læst om vore Frokostsammenkomster og nu ved Selvsyn fundet, at der her virkelig herskede den gode gamle Soraner-aand med „giv og tag“ — eller bliv borte. Han var tilfreds med os og lovede at komme igen.

Asger Madvig, der forresten fyldte 60 den 31. Maj, fik Luft for lidt Galde angaaende Samfundets Fødselsdags- og Jubilæumshilsener — i al Almindelighed, deres Form og Udtryk, som han ikke fandt Samfundet værdigt. Ellers fortalte Asger paa sin sjove Maade Minder om tidligere Batøkkampe, om Fester og Efterveer fra saadanne — i og for sig ret uhyggelige at mindes for nogle af os. *Stig Jensen* gav Meddelelse om Skovturen med Damer, den 9. d. M. Vi lovede at komme med godt Humør og „rent Halm i Træskoene“ for at glæde Damerne.

Torsdag den 6. Juli mødes vi igen til Soranerfrokost i Grand Café.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærrff, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

Rektor Bohns Tale

TIL DIMITTENDERNE VED TRANSLOKATIONEN DEN 22. JUNI 1950

Kjære Dimittender!

Saa er da det store Øjeblik inde, da Skolen skal tage Afsked med Dimittenderne af Aargang 1950, de 44 Studenter og 25 Realister, der nu for sidste Gang er samlede i denne Sal.

Et vigtigt Afsnit af jeres Liv er hermed sluttet. I staar i Dag ved et Skel, ved et afgørende Vendepunkt i hele jeres Tilværelse. Hidtil har I jo kunnet leve et i ydre Henseende sorgløst Liv. Skole og Hjem har i Forening værnet om jer og lagt alt til Rette, for at jeres Arbejde kunde foregaa under saa sunde og saa harmoniske Forhold som muligt. I har ikke behøvet at bekymre jer om Føde og Klæder, om Arbejdsplads eller Nattelogis. Naar I var sultne, stod Maden paa Bordet; naar I skulde arbejde, var et opvarmet Værelse til Raadighed, og naar I trængte til Hvile, stod Sengen redt. Paa Skolens Bibliotek har I vederlagsfrit kunnet laane alle de Bøger, I vilde, paa Laboratorierne udføre alle de Eksperimenter, I var interesserede i, og paa Sportspladserne dyrke de forskellige Sportsgrene, hver især havde Anlæg for. Dertil kommer, at I til Stadighed har været omgivet af en Kreds af Mennesker, hvis Hovedopgave har været at staa jer bi med Raad og Daad, at rejse jer, naar I snublede, at opmuntre eller formane jer, naar I havde Formaning eller Opmuntring behov.

Men hele denne sorgløse ydre Tilværelse har jo været Rammen omkring et stærkt aandeligt Liv. Netop fordi I har været fri for de ydre Bekymringer, har man kunnet stille store og uafviselige Krav til jeres Arbejde. I har i høj Grad været inde under Pligtens Bud, og i jeres Anstrengelser for at tilfredsstille de Krav, der er blevet stillet til jer, er I gradvis vokset og modnet, jeres Kundskabsfyldte er øget, og jeres Personlighed er begyndt at antage Form. I har haft en privilegeret

Stilling i disse Aar i Forhold til saa megen anden dansk Ungdom, opvoksede som I er paa et historisk Sted, i en naturskøn Egn og under gode og trygge Omgivelser. I har Lov til at være stolt deraf, men ogsaa Grund til at tænke med Taknemmelighed paa de henfarne Mænd, der ved Fremsyn og Offervilje har skabt Betingelserne derfor.

Og nu er hele denne Tilværelse Slut. De Baand, der har knyttet jer til Skolen, er løsnede, og om nogle faa Minutter vil I alle drage bort herfra for at møde nye Mennesker og nye Opgaver, for at blive jer selv paa en helt anden Maade end før.

Hvad vil Livet saa bringe jer, og hvilke Veje vil I følge? I sidste Nummer af Skolebladet „Sic“ oplyses det, at mere end Halvdelen af de ny Studenter agter at studere videre, enten ved Universitetet eller ved en af de andre højere Lærestalter. Den Tanke melder sig da naturligt: Hvorfor vil I egentlig studere videre? Hvorfor gaar I ikke straks ud i en praktisk Gerning? Hvad er det, der tilskynder en ung Student til at fordybe sig i et ofte langvarigt videnskabeligt Studium?

Der kan jo være saa mange Aarsager, der kan ligge til Grund herfor. De, der endnu husker Holbergs „Erasmus Montanus“ (og dem skulde der jo helst være en Del af iblandt jer), vil erindre, at Erasmus i 4. Akt, da Forældrene bebrejdede ham, at han ved sine taabelige Disputationer lægger sig ud med hele Byen, ganske aabent svarer dem: „Derfor har jeg studeret, derfor har jeg lagt mit Hoved i Blød, at jeg kan sige, hvad jeg vil, og forsvare det.“ Det, der har tilskyndet Erasmus til Studierne, viser sig altsaa at være blot og bar Forfængelighed, Lysten til at brillere over for sine Omgivelser, og jeg skulde tro, at det samme Motiv ogsaa vil

kunne findes hos en Del af vor Tids Studenter, dog forhaabentlig kun hos en mindre Del. For noget ædelt Motiv er det ikke, og nogen større Glæde vil der næppe komme ud af Studier, der hviler paa et saadant Grundlag.

Andre kaster sig over Studierne i Haabet om, at de er Vejen til Rigdom og Magt. Jeg er bange for, at de fleste af disse vil blive skuffede. For vel *kan* en ung og dygtig Student gennem et videnskabeligt Studium naa frem til en stor og indbringende Stilling; men er det kun Ønsket om at tjene Penge, der fører ham ind paa Studiet, da mangler han saa vigtige Karakteregenskaber, at han næppe vil kunne skabe den Tillid omkring sig, der er en nødvendig Forudsætning for, at de store og ansvarsfulde Stillinger kommer inden for hans Rækkevidde.

Endelig er der den tredje Kategori. Det er dem, der vælger et Studium af idealistiske Grunde, fordi de drives dertil indfra, fordi der er et Omraade, der har fanget al deres Interesse, og som de synes de *maa* fordybe sig i og trænge til Bunds i. Her møder vi den menneskelige Erkendelsestrang som Motiv for Studeringer, Ønsket om at naa frem til Sandhedens Erkendelse, omend kun paa et enkelt begrænset Omraade. De unge Studenter, der ud fra saadanne Motiver giver sig Studierne i Vold, maa man ønske baade Styrke og Held til at naa deres Maal, for de vil kunne blive til stor Glæde, ja til Velsignelse for deres Medmennesker.

Jeg ved godt, at jeg har trukket Linierne lidt kraftigt op, naar jeg har opstillet de her nævnte tre Grupper; naturligvis er jeg ikke blind for de mange Overgangstilfælde; men jeg har villet understrege, at føler man ikke en indre Trang, drives man ikke af Ønsket om at naa frem til større *Sandhedserkendelse*, da bliver Studeringerne i det lange Løb kun til Skuffelse. Paa Talerstolen i Universitetets Festsal staar — paa Græsk — Ordene „I Aand og Sandhed“. Det maa være Ledemotivet for enhver Akademikers Arbejde, hvis det skal lykkes og bære Frugt.

Men naturligvis er det ikke blot inden for sit særlige Studieomraade, en ung Student bør stræbe efter Sandheden. I al sin Tænken og i hele sin Færden, i sit Forhold til andre Mennesker og i sit Forhold til sig selv, maa han til Stadighed arbejde paa at blive et ægte Menneske, et sandhedselkende Menneske. Det er ikke let — dels fordi vor Natur nu engang er saa sammensat, saa vi ofte af Magelighed fristes til at slække paa Sandhedskravet og affinde os med det usande, dels fordi det ofte kan være uhyre vanskeligt at se, hvad der virkelig er sandt. I en Tid som vor, hvor Propagandaen har naaet en Styrke og en teknisk Udfoldelse som aldrig før, hvor alle Midler tages i Brug for at paatvinge Mennesket snart denne, snart hin Opfattelse, er det ikke underligt, at mange forblinder, saa at de ligefrem ikke *kan* se, hvad der er sandt, og hvad der ikke er det, eller at mange direkte skræmmes bort fra at søge Sandheden af Frygt for at staa alene over for Masserne. Alligevel maa Kampen for Sandheden stadig føres videre, baade inden for Forskningen og inden for Samfundslivet, hvis ikke Menneskeheden igen skal synke tilbage i Barbariet. I denne Kamp er Akademikerne paa Grund af hele deres Uddannelse kaldet til at gaa forrest; de maa ikke svigte, hverken paa Grund af Magelighed eller af Frygt. De er *Saltet*, og hvis Saltet mister sin Kraft, hvormed skal det da saltes?

Naar dette er sagt, skal det imidlertid tilføjes, at *har* man fundet frem til Sandheden (eller det, man oprigtigt mener er Sandheden), gælder det om at omgaa den paa rette Maade. Et er at erkende Sandheden, et andet at bruge den ret. Der er nogle Mennesker, der finder en sær Tilfredsstillelse i til Stadighed at gaa rundt og sige andre Mennesker „Sandheden“. De vil snart mærke, at de ikke er særlig velkomne, hvad der hver Gang forbavser dem. Maaske vil de træste sig med det gamle Ord, at Sandheden nu engang er ilde hørt; men det er „Sandheden“ kun, naar man uopfordret og taktløst vælter sig ind paa et andet Menneske med det, man nu selv anser for ubestridelig Sandhed. To Ting maa nemlig her fastholdes: for det første, at ikke alle Mennesker *taaler* at høre Sandheden; de har ligefrem ikke Sjælsstyrke nok til det. I sit smukke Mindedigt om Christiane Oehlenschläger siger Hauch, der havde særlige Forudsætninger for at forstaa hendes ildfulde, modige, men urolige Natur: „Men den, som ej mildner sit Ord/som ej bøjer sit Mod/som ej at smigre forstaa'er besværlig tit./ Thi Sandheds Sol er for stærk for den svage.“ Dette er rigtigt; Sandhedens Sol er tit for stærk for den svage, og i saa Fald vil det være hjerteløst at udsætte ham for den. — I „Vildanden“ siger Henrik Ibsen det samme, men paa en anden og skarpere Maade, i de Ord, han lægger Dr. Relling i Munden: „Tager man Livsløgnen fra et Gennemsnitsmenneske, tager man Lykken fra ham.“ Her er det naturligvis sat paa Spidsen; men den tilgrundliggende Tanke er den samme: ikke alle Mennesker *taaler* at høre Sandheden, hverken om sig selv eller om andre. Og saa er der endda kun Tale om legemligt raske Mennesker; drejer det sig om syge Mennesker, ved vi, at der kræves den yderste Varsomhed med, hvad man siger til dem.

Det andet, der maa fastholdes, er dette: Ligesom alt Menneskeværk er skrøbeligt, saaledes er ogsaa de Resultater eller „Sandheder“, Forskningen naar frem til, skrøbelige, præget som de er af de Mennesker og det Milieu, hvoraf de er fremgaaet. Det opfordrer til den største Forsigtighed i Anvendelsen af dem. Kun Taaber vil mene, at vi Mennesker paa noget Omraade kan arbejde os frem til den absolutte og endelige Sandhed. I sit Drama „En Folkefjende“, hvor Henrik Ibsen gør sig lystig over den Paastand, at Flertallet altid har Retten og Sandheden paa sin Side, lader han Dr. Stockmann udtale: „De kan tro mig, om De vil; men Sandhederne er slet ikke nogen saadanne sejglivede Metusalemmer, som Folk bilder sig ind. En normalt bygget Sandhed lever — lad mig sige — i Reglen 17—18, højst 20 Aar; sjælden længere. Men slige alderstegne Sandheder er altid forskrækkelig skindmagre. Og alligevel er det først da, at Flertallet giver sig i Færd med dem og anbefaler dem til Samfundet som sund aandelig Føde.“ Bag den lystige og vittige Replik ligger der jo megen Alvor. De Sandheder, vi mener at kunne konstatere, er kun relative; hvordan det sidste Ord vil lyde, ved vi ikke.

Forstaaelsen af denne Begrænsning maner til Forsigtighed og Ydmyghed, en Ydmyghed, der har fundet et gribende digterisk Udtryk i Matthias Claudius' gamle troskyldige Salme, hvoraf jeg til Slut skal citere et Par Strofer. Efter en Skilddring af, hvorledes den milde, varme Sommernat sænker sig over Jorden, hedder det:

Betragter Maanens Bue!
Den er kun halv at skue
og er dog hel og rund;
saa er vel flere Sager,
som nu vort Hjerte vrager,
fordi vi halvt dem skue kun.

Vi stolte Adams Slægter
kun saare lidet mægter,
og meget ved vi ej.
Vi efter Skygger jage
og mangen Kunst opdage
og kommer længer fra vor Vej.

Gud Fader i det høje,
lær mig at skelne nøje
det sande fra sit Skin!
Og mens jeg er i Live,
lad lig et Barn mig blive,
skænk mig et fromt, enfoldigt Sind. —

Jeg har her villet tale til jer om Sandheden, om Akademikerens Forpligtelse over for Sandheden, saavel i Tanke som i Gerning. Men er der nogen iblandt jer, der søger efter den *dybe* Sandhed bag de mange forskellige *relative* Sandheder, nogen, der ikke faar Ro i sin Sjæl, før den inderste Sandhed om Livet og Døden er gaaet op for ham, da maa han — før eller senere — vende sig mod ham, der om sig selv har udtalt de vældige Ord: „Jeg er Vejen og Sandheden og Livet.“ Bedre Raad véd jeg ikke at give.

Og hermed byder jeg jer Farvel. I har været Skolens gode Sønner og Døtre, mens I har gaaet her, og vi vil savne jer, naar vi efter Ferien begynder igen. Gid det maa gaa jer godt allesammen, Studenter og Realister. Gid Livet ikke maa tage for haardt paa jer, og at I ikke maa møde større Modgang, end hvad der er sundt og nødvendigt for Personlighedens Hærdning, og gid I maa faa Lykke til hver især at gøre en god Indsats for jeres Fædreland, dér hvor I faar jeres Virke. Lev saa vel allesammen!

★

Mindestenen paa H. G. Orliks Grav.

Vi minder om, at Bidrag til Mindestenen for H. G. Orlík kan indsendes til Indsamlingskomitéens Kasserer, Grosserer R. E. Brincker, Malmøgade 7, København Ø. Husk mrk. »Orliks Minde«.

★

Sportskampe.

Den traditionelle *Fodboldkamp* i Sorø mellem Skoleholdet og gamle Soranere finder antagelig Sted *Søndag den 27. August*. Det er i Aar en særlig Kamp, nemlig den 25., og der vil muligvis blive Tale om særlige Arrangementer i Dagens Anledning.

Søndag den 17. September er der *Kricketkamp* mellem de gamle Soranere og Skolens Hold.

Alle interesserede bedes reservere disse Dage, der vil være fulde af interessante Begivenheder.

REJSEN TIL DACHAU

Af Aage Eifer.

Motto: „Wenn jemand eine Reise tut, so kann er was erzählen.“⁽¹⁾

Den 16. februar 1950 var det 5 år siden, ca. 250 frøslevfanger blev deporterede til Dachau.

I den anledning skal jeg fortælle lidt om denne udenlandsrejse, der var den eneste rejse fra Frøslev med en varighed på 6 døgn, idet alle de tidligere deportationer i første omgang kun var gået til Neuengamme, hvortil man normalt nåede indenfor et døgn.

Begyndelsen af rejsen formede sig på den efterhånden kun altfor kendte måde, at vi blev purrede kl. 5 om morgenen og stillet på gangen.

Navneopråb, pakning af en beskeden bagage. Takket være oplysninger, jeg havde fået af tidligere neuengammefanger, var jeg i modsætning til mange af mine kammerater klar over, at det gjaldt om at have så lidt med som muligt.

Jeg efterlod alle mine værdisager hos mine stuekammerater — en så godt som ny overfrakke ligeledes, og hver gang jeg nu ifører mig overfrakken, glæder jeg mig over, at den dog gik Tyskernes næse forbi.

Vi trådte an på pladsen, blev talt og talt adskillige gange og kom endelig op på formiddagen afsted på åbne, flade lastvogne, der foruden os fanger var tæt besatte med politisoldater.

En bemærkning under afskeden med mine stuekammerater ætsede sig ind i min erindring. Det var *Johnstad*²⁾, der sagde: „Ja — ja, Ole, det er ikke, fordi jeg vil tilbyde at gå i dit sted; men jeg er næsten lige ved at misunde dig, at du skal ned at se, hvorledes det hele bryder sammen for dem i løbet af en 14 dages tid.“

Jeg mødte Johnstad igen i Neuengamme i slutningen af marts, og det første, jeg spurgte ham om, var, om han havde faaet set nok. — Det havde han.

Vi kørte gennem Frøslev by, hvor befolkningen vinkede til os, og det sidste billede, der prentede sig i os, var både gripende og rørende. I et gavlvindue i et hus så vi et Dannebrogssflag, og bag det en lille pige, hendes moder og bedstemoder, der vinkede til os med tårer i øjnene. Jeg tror nok, det gjorde et dybt indtryk på alle.

Vi nåede til Harreslev station, hvor 5 små franske godsvogne stod opmarcherede for at tage imod os. 50 mand i hver.

Vogterne var „venlige“, således at vi fik lov at købe halm hos en bonde, som de åbenbart havde en aftale med i forvejen. For 10 kr. til vogteren fik vi ca. 5 små knipper halm.

Kl. ca. 11,30 blev dørene lukkede og låsede udvendig fra, og lidt efter kørte toget. Udenlandsrejsen var begyndt.

Snart nåede vi rangerarealet ved Flensborg station, hvor vi holdt en rum tid.

På turen derned var der adskillige, der ved hjælp af lommeknive, sakse, eller hvad de nu havde for hånden, havde udvidet revnerne i vognens sider, således at vi kunne kigge ud, og dette arbejde fortsattes i Flensborg, indtil Tyskerne opdagede det og gik til aktion.

„Scheissengebirge“.

Pludselig gik dørene op, og ind stormede en 2—3 mand, der på Tyskernes sædvanlige ophidsede måde råbte og skreg om sabotage, og jeg ved ikke hvad. De slog om sig tilhøjre og venstre, og da pladsen i forvejen ikke var for stor, gik det lidt hårdt ud over de nærmeststående. I en af nabovognene morede en af bøllerne sig med at skyde et skud af gennem taget.

Det var en vældig festforestilling, der endte med, at de konfiskerede alle knive og sakse — ja endog neglerensere af ben.

Hullerne stoppede de dog ikke til, så dem havde vi fornøjelse af på hele turen.

En hel del af kammeraterne i min vogn mente, at det ville være praktisk at have en tillidsmand, der kunne forhandle med tyskerne, og valget faldt — imod mit ønske — på mig.

Sent på eftermiddagen gik dørene op igen, og vi skulle tælles. Vi blev stillet op inde i vognen i 10 rækker med 5 i hver, og så begyndte optællingen. Vi skulle være 50, og det var vi; men tyskeren talte og talte og nåede kun til 49. Jeg stod ved siden af tyskeren og talte med og kom hver gang til 50. Tyskeren blev mere og mere ophidset, indtil jeg spagfærdigt gjorde ham opmærksom på, at han vist havde glemt at tælle mig med. Det viste sig, at det havde han. Han talte efter endnu en gang — og blev beroliget, d. v. s. ikke lige med det samme, men først efter at han havde brølet mig ind i ansigtet, at hvis nogen flygtede, vilde jeg blive skudt. Det tog jeg nu forholdsvis roligt, idet jeg ikke agtede at lade en gunstig lejlighed til at stikke af ubenyttet.

Endelig kom vi afsted. Vi stoppede ikke, før vi nåede Hamburg ud på aftenen. De fleste troede vist, at vi skulle til Neuengamme; men jeg vidste, at den danske forvaltning til tyskerne havde udleveret proviant til 6 dage, så jeg var klar over, at vi skulle videre syd på. Jeg vidste også, hvor vi skulle hen; men det mente jeg, at kammeraterne tidsnok kunne få at vide. Man vidste jo aldrig, hvordan det kunne gå, og så længe vi var i toget, havde vi det efter omstændighederne tåleligt.

Vi fik efterhånden indrettet os, så vi kunne hvile og sove på skift, og da menneskenes tilpasningsevne er stor, havde vi det egentlig ganske hyggeligt, da den første nat var overstået. Underholdning manglede vi ikke. Sange og historier afløste hinanden, og gennem sprækkerne i vognen fulgte vi med på rejsen, så godt vi kunne.

Hvem husker ikke *Mohr's*³⁾ smørtenor? Han havde et uudtømmeligt forråd af sange — ikke altid lige høviske — men vi var ikke kræsne.

*Kornbeck*⁴⁾ fortalte os om, hvordan vi — når vi engang blev velhavende — kunne erhverve eget hus. Det var meget interessant, men jeg ved nu ikke, om der er nogen af os, der har fulgt hans anvisninger.

*Leth*⁵⁾ sang også for os. Hans stemme var blevet noget ødelagt af, at tyskerne havde moret sig med at banke ham på strubehovedet med en gummiknippel; men ellers må man vel sige, at hans repertoire dannede en gavnlig modvægt mod *Mohr's* „lettere“ sange.

Jeg forsøgte efter ringe evne at gå i *Johnstad's* fodspor med at give en oversigt over krigsbegivenhederne, og som de efter min ringe mening havde udsigt til at forme sig i den nærmeste fremtid. Takket være den omstændighed, at jeg hver dag på stuens radio i Frøslev havde lyttet til B.B.C., var jeg ganske godt orienteret og kunne derfor give dem de sidste facts.

Vi sov ikke meget den første nat, og da næste morgen gryede, var vi nået til Lerthe. Solen skinnede, og pludselig blev døren revet op. Vi missede med øjnene i solskinet og så ud over et mægtigt sporareal.

Nu begyndte en festforestilling, som kaldte på humoren hos os alle.

Hele sporarealet var spækket med politisoldater med skudklare maskinpistoler.

Neden for vognen stod 2 mand med pistoler i hånd, og nu blev vi beordret ud 3 mand ad gangen. „Toilette gehen“, brølede tyskerne, og så gik det los.

Fangerne fik ordre til at løsne benklæderne, og i løb gik det over sporene med de 2 tyskere i hælene. Endelig nåede man en grøft med et gærde bagved. På gærdet stod med 10 skridts mellemrum en række politisoldater, ligeledes med maskinpistoler, og i grøften sad så de farlige „Häftlinge“ med bukserne nede om hælene.

Vi morede os i den grad over forestillingen, at tyskerne forbavsede spurgte, hvad der var i vejen. Jeg prøvede at forklare dem, hvad vi morede os over; men dengang var der ikke oprettet noget fakultet ved tyske universiteter for humor, så det forstod de ikke.

Hvem f ville finde på at stikke af midt nede i Tyskland med bukserne nede om hælene.

Ud over denne afveksling een gang i døgnet — kun engang sprang tyskerne 1 dag over — blev vi ligeledes hver dag fodrede.

Forvaltningen havde givet tyskerne brød, pålæg og smør med til os; men vi så kun brødet. Resten vandrede i tyskernes maver.

Samtidig med uddeling af brød fik vi en jungle med drikkevand, men det var kun en sparsom ration. Vi sultede ikke på turen; men jeg tror nok, de fleste led af tørst.

Når vi blev lukket ud, var det som regel på en station, men en enkelt gang stoppede vi op i nogle vældige bjerge, som naturligvis straks fik navn efter det formål, hvortil vi benyttede dem, „Scheissengebirge“ (se billedet!).

Selv om vi gjorde vort bedste for at underholde hverandre, kunne rejsen måske nok forekomme en smule ensformig, men

af og til havde vi små opmuntrende oplevelser, som da vi en dag pludselig blev overfløjet af en „tommy“, som tyskerne kaldte den.

Luftværnskanonerne i togstammen åbnede straks ild mod flyet, men heldigvis uden at ramme det.

En vis mand havde taget bevogtningsmandskabet, der var løbet i beskyttelsesrum, hvilket vi var rart fri for at gøre.

Såsnart flyet var forsvundet, dampede vi videre, hvorpå bevogtningsmandskabet ved det næste stop fortalte os, at ikke en halv time efter, at vi havde forladt stationen, var denne blevet fuldstændig udbombet.

Vi var i det hele taget fantastisk heldige.

Når man tænker på, hvor tæt vi var ved fronten, og at vi kørte langs denne på en strækning af ca. 800 km, så så vi ud over det ene gang ikke så meget som skyggen af en bombe-maskine.

Endelig nåede vi frem til vort bestemmelsessted. En morgen vågnede vi op på en lille station, hvor vore vogne blev koblet fra toget. Vi var i Dachau.

Soløn skinnede, men det var bidende koldt. Gennem sprækkerne studerede vi omegnen, så godt vi kunne, og vi så en idyllisk lille by med røde tage og høje, spidse gavle.

Efter et par timers forløb kom et lille lokomotiv og hentede os, og så rullede vi ud i lejren, der var berømt — eller berygtet — som den første K.Z.-lejr, nazisterne oprettede.

Vi passerede gennem en svær port, der lukkede sig efter vor lille vognstamme, og vi begyndte nu at se folk i fangedragter på arbejde og ind imellem en del af de forhadte SS-soldater.

Endelig standsede vi, og et øjeblik efter blev vi lukket ud. Vi så ikke særlig godt ud, selv om vi var nogle få stykker, der havde barberet os hver dag under hele turen uden sæbe og vand.

Fangelejren lå tæt ved en stor SS-kaserne, der til vor store fryd åbenbart var blevet bombet nogle gange.

Vi gik gennem kasernen og nåede endelig vort mål — Dachau KZ-lager.

Ceremoniellet ved modtagelsen, indkvartering og „forplejning“ afveg vist ikke meget fra modtagelsen i andre af det 3. riges lejre, så den er der ingen grund til at dvæle ved.

Vi blev heldigvis indkvarteret samlet, hvilket var en stor moralsk styrke, og gennemgående må man sige, at sammenholdet var godt, ligesom den disciplin, vi indbyrdes holdt med hensyn til renlighed, var upåklagelig.

Selve opholdet i KZ-lejren, vor overflytning fra Dachau til Neuengamme er en anden historie, der kan fortælles meget om. Mest sørgeligt; men selv fra sådanne steder kan der berettes morsomme episoder.

Noter.

1) Begyndelseslinjen til Matthias Claudius' (1740—1815) bekendte digt *Urians Reise um die Welt*.

2) Chefen for hjemmevernet, oberst Johnstad-Møller.

3) Snedkersvend fra Frederikssund. Han vejede ca. 100 kg ved starten fra Frøslev, men skrumpede efterhånden ind til ca. 60 kg.

4) Arkitekt H. Kornbech, Charlottenlund. Sekretær i Kammeraternes Hjælpefond.

5) Lærer ved Sorø realskole og bibliotekar ved Sorø bibliotek.

† D Ø D S F A L D †

Flv. Ingeniørkaptajn Helge Grønvold Wagner.

* 10. Sept. 1874 — † 8. Juni 1950.

Flv. Ingeniørkaptajn *Helge Grønvold Wagner* døde den 8. Juni; han var i sine senere Aar mindre rask, især kneb det med at gaa. Wagner blev Student fra Sorø 1893; hans Brødre er den endnu levende flv. Kontorchef *Ludvig Wagner* (S.'91) og afd. Provst *Eilif Wagner* (S.'96), alle Sønner af Sognepræst *Ludvig Carl Moritz Wagner*, der i Aarene 1885 til 94 var Præst i Lyngø. Da Kaptajn Wagner fyldte 75 Aar, bragte *Soraner-Bladet* en udførlig Omtale af ham af *hgo*; vi henviser til denne, der kan læses i *Bladets* 34. Aarg. Nr. 8, og mindes her vor gamle Kammerat.

P. Sch.

Overretssagfører Johannes Bronée.

* 24. Juni 1879 — † 16. Juni 1950.

Johannes Bronée blev født i Sorø; hans Forældre var Sagfører *Frederik Ferdinand Bronée* og Hustru *Elise*, f. *Christensen*. Faderen var en kendt Sagfører i Sorø; han havde Forretning i Alléen Nr. 5 — Ejendommen med de takkede Gavle. Forf. af disse Linjer husker fra sin Barndom tydeligt det gamle Sagførerkontor i Alléen; min Fader arbejdede en Tid hos gamle Bronée, og Kontoret staaer for mit Minde som et Dickensk Interiør og tillige i en uforglemmelig Eventyrglans: Paa Væggen fandtes en Afrivningskalender med Datoblade af forskellige Farver, røde, blaa, gule o.s.v., for mig et Eventyr; hver Eftermiddag, naar min Fader kom hjem, bragte han mig til min store Fryd den foregaaende Dags Kalenderblad, og jeg afventede med Spænding, hvad Farve det havde.

Johannes Bronée gik paa Akademiet 1890—97; sidstnævnte Aar blev han Student. Efter juridisk Embedsksamen 1904 var han nogle Aar Sagførerfuldmægtig i København; 1908 blev han Overretssagfører i Sorø, først som Kompagnon hos Faderen, senere for sig selv; fra 1936 var han Overretssagfører i København. Bronée var i sine unge Dage en fortrinlig Kricketspiller og spillede paa K.B.s Hold; han udmærkede sig særlig som Gærdespiller og Keeper. Desværre maatte han omkr. 1907—08 opgive at spille, da en Overligger røg ind i hans Øje og beskadigede dette. Han var gift 1. Gang 1908 med *Ida Jensen*, 2. Gang 1936 med *Karen Møller Bjerre*, Datter af afd. Pastor *K. Bjerre* (S.'80) i Pedersborg; hun er Søster til Politimester *Aksel Møller Bjerre* (S.'13), Graasten („Dronningens Vagtmester“) og Trafikass. *Valdemar Møller Bjerre* (Mlskeks.'13). *Johannes Bronée* har haft to Børn af første Ægteskab paa Sorø: *Kirsten Bronée* (S.'28) og *Louis Bronée* (Mlskeks.'30).

P. Sch.

SORANER-BLADET

Bladets Læsere bedes bemærke at Redaktionen
Telefonnummer fremtidig er HØRSHOLM 898.

Redaktionssekretærens og Annonceafdelingens
Telefon er uforandret: Øbro 4091.

Studenteholdet 1910

(som de ser ud i dag).

Første række: Ingeniør Svend Christensen, kontorchef Einer Irgens Hansen, pastor Lars Stubbe Teglbjærg, fru Karen Hec, f. Bonnesen, rektor Bohn, lærer Aage Marius Jensen, kontorchef Hans Egede Glahn, kontorchef Fr. Ohrt.

Anden række: Arkitekt Tage Møller, overlæge Edvard Kindt, direktør Lave Nørgaard, læge Agner Møller, pastor Knud Voldum, pastor Gabriel Lind, redaktør Svend Sørensen, oberstløjtnant Erik Wibolt, hofjægermester Mogens Grüner.

1910-STUDENTERNES 40-ÅRS JUBILÆUM

En af de største oplevelser ved at mødes til studenterbiblioteker er, at man øjeblikkelig er „på bølgelængde“ med en del adstadige herrer, som man måske ikke har truffet i mange år, men med hvem man alligevel har så mange minder fælles. Års ubarmhjertigt samliv i skoletiden i Sorø gjorde os til brødre på en måde, som mange kødelige brødre aldrig opnår. Desuden er der noget, som præger 1910-årgangen fremfor andre. Vor årgang betød et par væsentlige ændringer i skolens liv. Vi var den første årgang efter den „nye“ skoleform, som siden har bestået til vore dage. Og vi var det første hold, som fik unge piger fra byen til skolesøgende kammerater.

Det er jo muligt, at det var disse skelsættende omstændigheder, som fik os til at møde så mandstærkt frem til 40-års jubilæet søndag d. 4. juni. Vi var nemlig 16 af 20 nulevende, hvilket turde være ret pænt, navnlig da 2 af de 4 fraværende var i fremmede lande. De fik alle 4 en hilsen fra os, som vi håber, de har sat pris på. Navnene på de fremmødte findes under ovenstående billede.

Dagen indledtes på den smukkeste måde ved, at vi alle deltog i gudstjenesten i kirken. Derefter samledes vi ved Hoff's grav, hvor pastor Lars Teglbjærg udtalte smukke mindeord og nedlagde blomster fra os. Også ved andre læreres grave dvælede vi og mindedes dem mere som gode, gamle venner end som vor ungdoms tugtemestre. Efter rundvandring i akademihaven med besøg på Vænget — et henrivende skud på den gamle stamme! — havde vi den glæde at hilse på rektor Bohn, under hvis forsæde vi oplevede endnu engang at deltage i sko-

lens middagsbord — kalvesteg og rabarbergrød, aldeles som i 1905—10! Smukke og hjertelige ord udtaltes af rektor og vor fortræffelige arrangør, direktør Lave Nørgaard. Vi benytter her lejligheden til at sige ham hjertelig tak for en i alle henseender vel tilrettelagt og i den bedste, kammeratlige ånd gennemført festdag. At vejret hele dagen var strålende noteres også med taknemlighed.

Hvis vi ikke allerede var helt rystet sammen, så blev vi det — efter at have genset de gamle klasseværelser, sale, kamre og sovesale m. m. — ved eftermiddagskaffen på Parnas og den påfølgende spadseretur til Ægir. Middagen på hotel Kong Frederik blev derfor en strålende afslutning på dagen. Da vi var 16, blev der naturligvis holdt mindst 16 taler, alle udmærkede ligesom den af pastor Gabriel Lind til lejligheden skrevne sang. Det havde glædet os at se de gode forandringer ved skolen og dens omgivelser, som er sket siden „vor tid“. De vidnede for os om skolens ukuelige livskraft midt i al nutidens usikkerhed, en livskraft, som vi vil tolke som bevis på skolens uundværlighed i dansk kulturliv også i fremtiden. Fra 1200-tallet har de bedste danske traditioner tilknytning til Sorø; gennem de sidste 3—400 år er dansk ungdom her blevet dygtiggjort til livet — og vi fra 1910 er kun et lillebitte led i denne udvikling gennem århundreder.

På sin uforlignelige måde har en af vore store „samtidige“ skolekammerater, Vilhelm Andersen, engang mindet os om, hvad han kaldte vore gode, henfarne „sovesalskammerater“, Absalon, Holberg og Ingemann. Det må være tilladt at slutte dette

Translokationen paa Sorø Akademi

den 22. Juni 1950.

Translokationen fandt i Aar Sted den 22. Juni i Skolens Festsal, der næppe kunde rumme den talrige Skare, som var kommen til Stede for at overvære denne festlige Højtidelighed, der foregik i bedste Overensstemmelse med de smukke Traditioner, som Skolen og dens Ledelse saa pietetsfuldt værner om, og som enhver gl. Soraner, der faar Plads i Solennitetssalen ved denne Lejlighed, glæder sig over at se opretholdt.

Blandt de fremmødte var Undervisningsminister *Bomholt*, en Deputation fra Soransk Samfund samt en Række andre gl. Soranere.

Rektor *Bohn*, der paa vanlig stilfuld Maade ledede Afslutningshøjtideligheden, uddelte Eksamensbeviserne til Dimittenderne, som i Aar omfattede 44 Studenter (9 kl., 14 ns og 19 mn) og 25 Realister. Der var ingen Udmærkelser blandt Eksamenene, men talrige andre gode Resultater; højeste Studentereksamen var paa 14,40.

Rektor tog derefter Afsked med Aarets Dimittender i den smukke Tale, som findes gengivet in extenso andet Steds i dette Blad.

Blandt de Bogpræmier, som derpaa uddeltes til en Række Elever, der havde gjort sig fortjent til saadan Udmærkelse, fandtes 2 smukt indbundne Eksemplarer af *Sorø-Bogen*, af hvilke det ene var skænket af afd. Redaktør *Sorgenfrey Hansens* Bo, det andet af Soransk Samfunds Æresmedlem, Murmester O. Licht. De tilfaldt henholdsvis Student *Bent Lomholt Hansen* og Student *Bruno Grausen*.

Paa Forældrenes Vegne takkede Valgmenighedspræst *Lomholt Hansen*, *Bøvlingbjerg*, for alt, hvad Skolen, dens Rektor og Lærere havde betydet for de Elever, som nu dimitteredes.

Sluttelig talte Soransk Samfunds Formand, Generalmajor *Jacobsen*, der udtrykte sin Glæde over, at en Uddeling af Bogpræmier, udsat af Soransk Samfund, indgik i Translokationens Traditioner. Generalen haabede at se samtlige unge Soranere, der nu afgik fra Skolen og dermed automatisk — uanset deres Ungdom — blev „gl. Soranere“, som Medlemmer af vort Skolesamfund, hvorhos han meddelte Dimittenderne, at de alle vilde blive indbudt som Gæster til Soransk Samfunds Rusgilde i København til Efteraaret.

Traditionen tro sluttede Højtideligheden med Afsyngelsen af *Concinamus, o sodales!* Rektor *Bohn* udtalte Ønsket om en god Sommerferie, og den store Forsamling opløstes under mangfoldig Afskedtagen, hver især beriget med endnu et smukt Minde om Sorø Akademi. C. J.

lille referat af 1910-studenternes jubilæum med at modtage et par linjer af den sidstnævnte: „*Tider skal komme, tider skal henrulle, slægt skal følge slægters gang*“. Vi har lov til i disse universelle strofer at indflette vort håb om, at Sorø — under skiftende former — også i kommende århundreder må være et midtpunkt i dansk ungdoms- og kulturliv. Erindringen om egne lykkelige ynglingeår spinder sig sammen med Ønsket om en lang og lys fremtid for vor gamle skole. „*Mindet vel ligger som ingenting, er dog et lønligt kildepring*.“

Malmö, juni 1950.

Tage Møller.

Redaktør Schiøttz-Christensen som Soranerkammerat.

Soranerbladets Redaktør har bordet min Skude midt i Eksamenstidens Krapsøer. Det gjaldt intet mindre end et Par Mindeord om Redaktør L. Schiøttz-Christensen i hans Egenkab af storslaaet og gavmild Soranerkammerat. Kun et Stævnemøde med den Elskede kunde stille sig hindrende i Vejen. Men et Par Ord, nej, kære Redaktør, saa kender De hverken Præster eller skrivende Præster eller Schiøttz-Christensens eneste Kammeratskabsløse.

Det var nu ikke den, der i 1911 knyttede mig som Medarbejder til „Aa. Stiftstid.“ Ej heller mine eminent journalistiske Anlæg. Nogle Prøver derpaa fik jeg lige i Hovedet med en af hans korte og rammende Bemærkninger om, at dem syntes han afgjort ikke om. Gennem Aarene har jeg lært at skatte ham som en fin Litteraturanmelder, man altid kunde stole paa. Nej, Bladets Mangel paa en Forbindelse med Hanherreds Hovedstad knyttede mig ene til Hofmandsstaben om hans Redaktørtronstol, og i en Række lykkelige Aar havde jeg aabne Spalter for mine iltre, impulsive Artikler.

Min første og vist eneste Ros hentede jeg ind efter Udstillingsfrokosten 1914. Vi havde Amtsudstilling, og jeg havde skrevet Reklameartikler i lange Baner. Saa opsøgte Redaktøren mig. „Jeg har egentlig været bange for denne overstrømmende Udgydelse, men her er virkelig mere end den Hestegrime og det Par Træsko, som vi saa tit kaldes ud til og skal hæve til Skyerne.“

Venner blev vi for Livet. Herlige Stunder har man tilbragt i hans Sommerbolig i Svinkløv. Hvor kunde disse Samtaler ved en fin Cigar gnistre af Aand, dyb Menneskekundskab og Verdenshorizont, naar han kom med sine Indlæg i Diskussionen. Siddet har han saa mangen Sommersøndag under min Prædikestol i Hjortdal Kirke, og saa et glad Gensyn ved Vaabenhusdøren. Jul efter Jul har man undredes over, helt op i hans høje Alderdom, hvor meget værdifuldt han kunde faa puttet ind paa et Julekorts beskedne Plads.

Men... saa var der en Række Aar disse trykte Indbydelseskort til Soranermiddag inde paa Bladhuset i Aalborg, og det er nok endelig dem, der interesserer Soranerbladets Redaktør mest. Og han skal ikke gaa sulten fra Bordet...

Fønixsknappen, der skulde bæres i Opslaget paa Studenterkjolen fra Søgaden i Sorø, syet 1897 og baaret med Ære den Dag i Dag, blev hentet frem, Hanekyllingefjerene og Hane-kammen fik en ekstra Omgang, inden man traadte ind i Salonerne, hvor Redaktøren vimsede smilende og glad omkring mellem de kjoleklædte Herrer og gav en saa hjertelig Modtagelse, medens Øjnene glimtede bag Brillerglassene, at man straks var inde paa, at den Middag alene var stillet an, for at han kunde mødes netop med „mig“.

Det var en decideret Herremiddag. Der skulde ikke være noget Baand paa den frie og glade Soranertone. Kun den elskelige Fru Schiøttz-Christensen var optaget som Æresmedlem i Laug et og har Fønixsknappen. En enkelt Gang fik dog Husets Datter og en Godesejerfrue fra Sjælland Lov til at bivaane det store Symposium, men kun ved et Barnebord henne ved Vinduet. Og saa frembares af dejlige, men ikke altid helt

unge Møer de dejligste Retter, som sandelig ikke blev Skueretter: Agerhøns, Snepper, Fasaner, Østers, og de fineste Vine perlede saa stærkt i slebne Krystalglas, at man Gang paa Gang maatte minde sig selv om, at Præster kan afsættes paa Grund af Hang til Drukkenskab, og her var periculum lurende paa Glassets Bund. Maaltidet krydrede med spirituelle Taler, hvis attiske Salt hovedsageligt var pumpet op af Fraterbrønden og indvundet ved Fordampning under Festens brændende Sol. Saa rejste en gammel hvidhaaret Kredslæge sig og citerede fejlfrit Prologen til Ingemanns „Valdemar den Store og hans Mænd“; saa holdt en anden Taler en ægte Soranertale med bidende Haan over for nogle tilstedeværende Klassekammerater, saa de til sidst sprang fra Borde under Raabet: „Han skal have Buksevand,“ og Synderen blev „omvendt“, medens Spisesalens Bornholmer slingrede i Søgangen med Fare for at knuse baade Dommeren og Forbryderen.

Schiøttz-Christensen selv talte ikke tit. Han ønskede ikke at stille sig i Relief. Nej, han sad smilende og lyttede, medens de kæreste og blideste Soranerstemmer gik gennem hans rige Sjel. Blot 2 Taler mindes jeg. Den ene, da han var fyldt 70, og da priste han Alderdommen for dens Afklarethed og dens Livsvisdom. Jeg tog ret skarpt til Gemnæle, fordi jeg saa aldrig naar at blive voksen. Den anden var efter hans Jordomsejling. Da rejste Redaktøren sig ved Maaltidets Slutning og forkyndte, at nu stod der 3-Stjerne-Cognak, Dôm, Cloe o.s.v. inde i de øvrige Saloner, dertil Cigarer, ogsaa Havannacigarer. „Jeg har selv hentet dem hjem og set dem blive rullet paa Negerpigernes bare Laar. Velbekomme!“ — At man ogsaa ved slig Middag kunde blive indviet i Redaktørens Skurkestreger kunde hænde. Som f. Eks., da han under et spændende Valg ryddede et tomt Vælgertog for de der anbragte „Aalborg Amtstidender“, — de flagrede ud af Kupévinduerne til Landbobefolkningen langs Banelinien, — og Aalborg Stiftstidender blev anbragt paa de ledige Pladser i Toget.

Der er for mig ingen Tvivl om, at Redaktøren gik med en stille Forelskelse fra Ungdomsdagene til det idylliske Sorø, og alle de, der kunde samles med ham i denne Tilbedelse af den skønne, stod ved hans Brigade og bar hendes Farve i Livets Turneringskampe.

Da saa gamle Soranere fra Nord- og Midtjylland for en Del Aar siden vilde vise en Smule af deres Erkendtlighed ved at skænke ham et Maleri, som selvfølgelig skulde have været et Motiv fra Sorø Sø, frabad han sig det ganske bestemt; saadan var han; eventuelle Penge til Kranse ved hans Død skulde gaa til Aalborg Fadderskabsbyer i Sønderjylland, og i dybeste Stilhed blev han begravet. Uvidende om hans Ønske fik jeg smuglet en lille Blomsterhilsen ind paa hans Kiste, inden Flammerne livrvlede op om den, og den Alderdom, han saa frejdigt havde budt Trods, satte ham i Knæ. Men hvordan er det med Fugl Føniks? Det ved enhver god Soraner. *Per ardua ad astra.*

Fjerritslev, den 5.-6.-1950.

B. Thorlacius-Ussing.

★

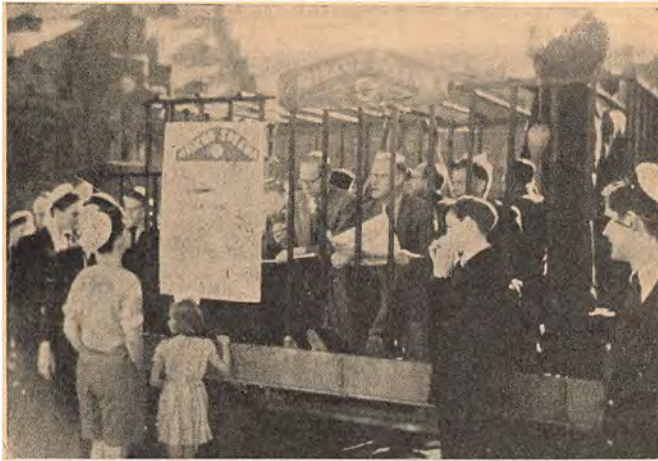
Indenfor KLOSTER PORTEN

Vi bringer først to Billeder; det første forestiller Gymnasiasterne, der paa *Overskæringsaftenen* den 1. Maj synger paa den med kulørte Lamper illuminerede „Trekant“; på det andet henter II G'erne deres Lærere i Bur den *sidste Skoledag* den 11. Maj. Man bedes bemærke Paaskriften „Cirkus Sorana“. *Finalen i Kostskolernes Pokalturnering*, der spilledes den 24. Maj mellem Birkerød og Sorø, blev desværre en Skuffelse. Med Rektor *Bohn*, Adj. *Stevns Hansen* og Gymnastikassistent

Gymnasiasterne synger paa „Trekanten“.

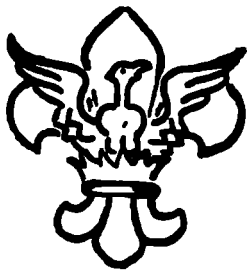
Worm i Spidsen drog Holdet af Sted om Formiddagen; men de vendte hjem med en „Sæk“: 2—1. Skuffelsen bredte sig paa alles Ansigter, men Birkerød spillede bedre og fortjente at vinde. Juni gik med Eksamen og Aarsprøver, travle Dage, Regnskabets Time! Sorg og Glæde veksler, saadan er Livets Gang. For nogle vinker Studenterhuen og det frie Studenterliv, for andre — de fleste — Sommerferien med dens Glæder i Familiens Skød eller paa Opdagelse herhjemme eller i Udlandet. Den „lille“ *Translokation* for de to mindste Klasser fandt Sted den 20. Juni i Festsalen. Rektor redegjorde for Resultaterne af Aarsprøverne og udtalte bl. a., at man nu i Modsætning til Ingemanns Tid let kan komme rundt i Landet til Egne med historiske Minder og skøn Natur som f. Eks. Sønderjylland og Nordsjælland. Nok skal man drive i Ferien, men I skal komme tilbage forfriskede saavel paa Legeme som paa Aand; lær at sande Dybden af de Følelser, der ligger bag Chr. Richardts Sang: „Venner, ser paa Danmarks Kort“. Efter Eksamen fulgte *Optagelsesprøven*, og bagefter ligger den

„Cirkus Sorana“.

store, graa Bygning stille hen, mens Haandværkerne begynder deres Arbejde med at bøde paa de Skader, der er sket i Aarets Løb.

Asser Riigs Trop har indført et nyt Tørklædemærke; dette er fremstillet i hvid Filt, Liljen er rød og Fugl Phønix gul (Frederik IIs Farver). Troppen ligger i Aar i Sommerlejr i Norge, ved Fjeldsøen eller rettere Fjorden Tislej, 825 m over Havet, beskæftiget med at rydde en stor Del af Søens sydlige Bred for Kviste og mindre Træer, da Søens Overflade skal hæves 10 m af Hensyn til Vandforsyningen til Abjöra Kraftværk. Turen er et Kursus i nordisk Fællesskab.

Asser Riigtroppens

Tørklædemærke.

Meddelelse til Medlemmerne.

Soransk Samfunds Formand, Generalmajor *Carl Jacobsen*, skriver følgende:

»Postforsendelser til Soransk Samfund indløber uafsladelig med urigtige Adresser, muligvis fordi Telefonbogen 1949 i saa Henseende ikke er up to date. Dette er til megen Ulempe saavel for Administrationen som for de fhv. Bestyrelsesmedlemmer, til hvem saadanne Forsendelser urigtig adresseres.

Medlemmer m. fl.s Opmærksomhed henledes derfor paa, at fuldstændige *Oplysninger om Soransk Samfunds Styrelses* nuværende S sammensætning, Adresser, Telefoner m. m. findes optaget i *Soranerbladet Nr. 5, 1950, Side 42.*

Eventuelle *Takkeskrivelser* for Lykønskninger o. l.

bedes adresseret til Gratulations- og Kondolenceudvalgets Formand, Direktør *Stig Jensen*, Sjøleboderne 4, København K.

Hver Uge faar jeg Postforsendelser, der har været adresseret til Krog-Meyer, der saa møjsommeligt om-adresserer dem til mig. Han har skriftlig anmodet mig om at bidrage til, at dette Forhold om muligt bringes til Ophør — uden at han dog direkte har beklaget sig.«

Fraternitas Sorana's stævne i juni 1950.

Fraternitas Sorana holdt sit 15:e stævne fra den 6.—8. juni 1950, da provst *Juul Sørensen* og frue, Bregninge Præstegaard paa Taasinge, gæstfrit aabnede deres døre for 8 soranere (7 præster og 1 læge) og deres 7 hustruer.

Stævnets omgivelser var ideelle: Først den herlige præstegaard og præstegaardshave, dernæst hele den idylliske sydhavsø, som vi fik god lejlighed til at opleve ved en lang biltur Taasinge rundt, Bregninge kirketaaarn, Ambrosius-egen og boligminister Kjærbøls udmærkede kro i Troense.

For de materielle fornødheder havde vore gode værtsfolk sørget saa godt, at hvert maaltid var en ny overraskende oplevelse. Stævnet begyndte med velkomsttale af *Jens Juul Sørensen*, der fik anvendt D-dagens D paa alle tænkelige vel-anbragte façonner, og med *Linds* tilraab og afbrydelser var stævnets kammeratlige tone slaaet an.

Første aften causerede *Krog-Meyer* over en telttur, som blev til en hoteltur, til Benelux og Frankrig, som lige var foretaget. Causeriet endte med en stillingtagen til den katolske fromhed, som han havde mødt paa sin rejse. Dette sidste gav anledning til samtale, som dog endte, da illuminationen med kulørte lamper sænkedes i træerne udenfor vinduerne.

Næste morgen blev man vækket ved lurblæsning. Efter morgenandagten ved *Johs. Hansen* fortalte *Bakmann Christensen* paa plænen om sine oplevelser i Tyskland som præst

for DKU og sekretær i KFUMs krigsfangehjælp fra 1943—1947, om russernes indtog i Berlin, som han havde været tilskuere til, og efterkrigstidens Tyskland, som han havde fulgt med egne øjne lige frem til 1949. Han betonede, at det tyske folks redning ville bero paa, om det tyske folk selv ville komme til at opleve en kristen renaissance.

Om eftermiddagen foretoges den nævnte tur Taasinge rundt, og om aftenen havde man en rigtig soransk hyggeaften med sange fra soranersangbogen, krydret med historier fra skoletiden og *Linds* beretning om sit 40-aars studenterjubilæum, som var blevet fejret i Sorø søndagen i forvejen.

Torsdag morgen holdt *Erik Bennetzen* morgenandagt, og ved generalforsamlingen bagefter genvalgtes bestyrelsen under megen larm, og næste stævne bestemtes til Herfølge præstegaard i juni 1951.

Ved det kammeratlige samvær, det gode humør, de vittige bordtaler, de alvorlige taler og samtaler paa det herlige sted føjedes et godt minde til de mange tidligere i Fraternitas Sorana, og stævnet blev en bekræftelse af, at soranere med samme maal fra vidt forskellige aargange har bevaret et fællesskab, hvor vor gamle skole staar som det værdige bindeled.

Chr. Bakmann Christensen.

Sorø Akademis Skoles Aarsskrift 1950.

Aarsskriftet, som jo tilstilles Soransk Samfunds Medlemmer, indeholder Skoleefterretninger for Skoleaaret 1949—50 ved Rektor *P. H. Bohn*. Efter den sædvanlige Redegørelse for Skolens Historie i Hovedtræk følger Meddelelser om Lærere og Funktionærer, herunder smukke Mindeord om Plejemoder, Frøken *Georgia Bruun*, der døde den 14. Marts (se Sor.-Bl. S. 31). Der dimitteredes i 1949 50 Studenter, deraf 4 med Udmærkelse, 35 Realister, og 55 Elever bestod Mellemskoleeksamen. Ved Udgangen af April var Skolens Elevtal 353. Skolebibliotekets Bogbestand udgjorde den 31. Marts 1950 69462 Bind samt 13660 Skoleprogrammer. I Vinterens Løb har Eleverne i II og III g holdt en Række Studiekredsmøder over Atomenergi, Menneskets Arvelighedsforhold, Farvestoffer og Tekstilarvning samt Radioteknik under Ledelse af Lektorerne Nordahl Svendsen, Truelsen, Christensen og Blem. Afsnittet „Skolens Dagbog“ gør Rede for forskellige Ekskursioner, Foredrag, Sportskampe m. v., Vidnesbyrd om berigende Afveksling ud over det faglige Arbejde.

P. Sch.

★

To Afhandlinger af Otto Mackeprang.

Vicekontorchef *Otto Mackeprang* (S. 13) har som Særtryk af „Historiske Meddelelser om København“ udsendt en Afhandling „*Pietro Mingottis Operaopførelser i København 1747—56*“, en med rigt Kildemateriale forsynet Redegørelse for det forgæves Forsøg paa at skaffe Københavnerne en italiensk Opera. I syv Sæsoner spillede Mingotti sine Operaer under stor Velvilje fra Hoffets Side, mens Publikum svigtede; de kunde i Længden ikke tage det italienske, og de fremførte Operaer var for den store Hob for højtravende og virkelighedsfjerne. Fremstillingen er saglig og giver solide

Kundskaber og god Oversigt; man hører om Scalabrini, Gluck og Sarti, om Holbergs Aversion mod den italienske Opera, som forekom ham latterlig; enkelte Skikkelser tegner sig mere individuelt; dette gælder især Sangerinden Giustina Turcotti, om hvem det fortælles, „at hun sang meget godt, men var saa uformelig fed, at hun ikke kunde røre sig“ (aaenbart en June Richmondtype).

„*Kultorget og dets nærmeste Omgivelser. Et historisk Rids*“ er et smukt privat Tryk, udsendt i Samarbejde mellem Einer Ulrichs Reklamebureau, Tegneren Erik Bork, Eigil Hansens Reproduktionsanstalt og H. Behrndt & Co.s Bogtrykkeri. — Papir og Sats er en Fryd for Øjet; det samme gælder det farvetrykte Omslag med Kultorget's morsomme Afveksling af høje og lave Huse. Erik Borks Illustrationer har indfanget Gadernes og Strædernes Særpræg; hans Tegninger er beslægtet med Axel Nygards og Ebbe Sadolins; de ejer ikke disses Lethed i Stregen — derimod en værdifuld Soliditet, der passer godt til Mackeprangs Tekst. Ogsaa her er Fremstillingen saglig; dette være sagt som en Kompliment; hvor megen Topografi fortaber sig ikke i Pladder uden positivt Indhold! Paa Bogens sidste Sider siger Forfatteren selv: „Kun få smil er der blevet plads til“; vi faar Kendsgeminger i koncentreret Form; det er lidt af et Kunststykke at sammentrænge Købmagergades Historie paa nogle faa Sider.

De to Afhandlinger er typiske Udtryk for Mackeprangs to Hovedinteresser: Musik og Gadetopografi og anbefales hermed til alle Soranerkammerater.

P. Sch.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i August:

2. *Ludvig Grandjean Digmann* (f. 1875). Stilling og Adresse ukendt.
3. Murmester *Otto Gerner Rask Licht* (f. 1880), Æresmedlem af Soransk Samfund, Philippavej 5, Kbh. V.
5. Civiling. *Carl Vilh. Gümoes* (f. 1890), Henningsens Allé 56, Hellerup.
6. Fabrikant *Povl Ypkendanz* (f. 1900), Slagelse.
8. Kioskejer *Erik Külerich* (f. 1900), Aarhus.
13. Plantagebestyrer *Henry Erh. Peter Bagger* (f. 1875), Honduras?
16. Finsk Konsul, Tømmerhandler *Erik Mogensen* (f. 1900), Korsør.
20. Civiling. *Carl Veistrup* (f. 1890), Sdr. Strandvej 38 C, Helsingør.
21. *Georg Herman Christensen* (f. 1890), Stilling og Adresse ukendt.
24. *Chr. Poulsen* (f. 1875). Stilling og Adresse ukendt.
25. Justitsminister *K. K. Steincke* (f. 1880), Falkonergaardsvvej 5, Kbh. V.
31. Fhv. Provst ved Frederiksberg Kirke *Johannes Engel* (f. 1875), Mynstersvej 1. Kbh. V.

Under 19. April 1950 har Justitsministeriet meddelt cand. jur. *Johannes Nicolaj Kløcker Wilhjelm* (S.'34) af Charlottenlund, der har anmeldt at ville have Kontor i Østre Landsretskreds, Beskikkelse som Landsretssagfører.

* * *

Overbibliotekar, Frøken *Gertrud Glahn* (Udg.'16), Randers, kunde den 15. Maj fejre 25 Aars Jubilæum for sin Ansættelse ved Randers Centralbibliotek.

* * *

Ved kongelig Resolution af 8. Juni 1950 er Tjenestemand i Udenrigstjenestens 4. Lønningsklasse *H. C. A. H. Wenck* (R.'08) udnævnt til Legationsraad med Rang efter Rangforordningen i 3. Klasse Nr. 3.

* * *

Soraner i Grønlands Styrelsesraad.

Efter at den nye Lov om den kongelige grønlandske Handel den 1. Juli traadte i Kraft, har Statsministeren udsendt officiel Meddelelse om, at han har udnævnt det Styrelsesraad, der skal medvirke ved Tilrettelæggelsen af den kgl. grønlandske Handels Forhold og i det hele taget bistaa Handelsdirektøren. Blandt Medlemmerne af Styrelsesraadet er Soraneren, Direktør *H. Stevenius-Nielsen* (S.'20), Søn af pens. Overbetjent N. D. Nielsen, Sorø.

* * *

Lektor *Torben Refn* (S.'31) ved Thisted Gymnasium er blevet indbudt til at gæste U.S.A. i et halvt Aar som Repræsentant for de højere Skoler i Danmark. Rejsen tilrædes omkr. 1. September og vil strække sig over et halvt Aars Tid. Lektor Refn vil paa sin Rejse særlig studere Kostskolevæsenet og Kunst i Skolen, og Soraner-Bladet haaber, at Lektor Refn her i Bladet vil skrive om disse Spørgsmaal i Lighed med Afhandlingen „Om engelske Kostskoler“ (Sor.-Bl., 35. Aarg., S. 23 og 29).

* * *

Soranere over hele Kloden:

Sekondløjtnant *Ivar Johan Hecktermann* (S.'46) er fløjet til Afrika for at gaa i Tjeneste hos sin Fader, Plantageejer *Otto Louis Hecktermann Jensen* (R.'16), der ogsaa er gammel Soraner. Deres Adresse er: Lether Wallop, c/o Kittale, Kenia. Øst Afrika.

Fabrikant *Svend Aage Binder* (Udg.'21) har efter 24 Aars Forløb været hjemme paa et lille Besøg i det gamle Land. Han naaede at faa genset sit Fødehjem i Lyngby og var ogsaa en „Pilgrimstur“ i Sorø for at hilse paa Rektor. Hele Opholdet herhjemme varede kun 8 Dage, og Binder er igen at træffe i sin Virksomhed: The Ballart Woolen and Worsted Co. Ltd. Victoria. Australia. Han sender Hilsener til gamle Kammerater.

Magister *Erling Porsild* (R.'17), der var Canadas Konsul i Grønland under Krigen, er udpeget som Canadas officielle Repræsentant ved den internationale Botanikerkongres i Stockholm. Den danske Videnskabsmands Navn er knyttet til arktisk Histories enestaaende praktisk-videnskabelige Bedrift i 1932—1935, da han sammen med sin Broder *Thorbjørn Porsild* (S.'18) flyttede en Bønsdyrhjord paa 3400 Dyr fra Kotzebue-Halvøen i Alåska til Egnene Øst for Mackenzie-Flo-

den. Herom kan læses i Sor.-Bl., 18. Aarg., S. 81. — Mag. Porsild holdt den 21. Juni i Det grønlandske Selskab et Foredrag med Lysbilleder: „Fra det nordlige Canada“. Desuden vist *Hagen Hasselbalchs* (S.'33) nye Farvefilm „Grønlan i Sol“, optaget sidste Sommer. Mødet afholdtes i Nationalmuseets Foredragssal.

* * *

Fin Æresbevisning:

Naar det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet i Efteraaret fejrer sit 100 Aars Jubilæum, markeres dette ved Udnævnelsen af en Række Æresdoktorer. Blandt disse er Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch* (S.'91), Borupgaard ved Snekkersten. Den fine Udnævnelse er en Paaskønnelse af Dr. Hasselbalchs Arbejde inden for Hedeopdyrkingen. Han erklaerer beskedent, at han er kommet ganske uskyldigt til den Indsats, hvorfor han hædres; han anmeldte 1928 en større Monografi af Plantefysiologen Fr. Weis. Den drejede sig om, hvorledes man ved at blande Al'en med de overliggende Lag og tilsætte Kalk kunde gøre Hedejorden tjenlig som Agerjord. For at demonstrere Rigtigheden heraf købte han 1929 Hedegaarden „Heimdal“ ved Varde, og her konstruerede — efter Dr. Hasselbalchs egen Fremstilling — hans Bestyrer en ny, forbedret Alplov; „det var ham (Bestyreren), der tegnede, og mig, der nikkede og sagde Ja paa de passende Steder“. Denne saakaldte „Heimdal“-Plov fik stor Betydning, med den kunde man gaa helt ned i 75 cm's Dybde i Allaget mod 20 med de gamle Plove. Nu findes der Kæmpeplove, der kan gaa omkring 140 cm ned i Jorden. Dr. Hasselbalchs Pionerarbejde kan imidlertid ikke underkendes. „Nationaltidende“ for 25. Juni 1950 skildrer et Besøg paa Borupgaard; smukt betonér Dr. Hasselbalch til Slut, at der ikke — som det saa ofte siges — er et Skel mellem hans Virke som Læge og Landmand: Som Læge gik han hurtigt over til Laboratoriarbejde, og denne Forskning overførte han fra Mennesket til Jorden og Planterne, en ganske naturlig Udvikling, *et Hele*. Selv om Dr. Hasselbalch søger at tilsøre sine Fortjenester, tør man vel nok sige, at han i Hedespørgsmaalet er *al-vidende!* (Se om Dr. H. Sor.-Bl., 34. Aarg. S. 87).

* * *

Fra Overbibliotekar *Torben Glahn* (S.'23), Flensborghus Bogsamling, har vi modtaget Beretningen over „Sydslesvigsk Biblioteksarbejde 1949—50“. Det samlede Biblioteksudlaan i Sydslesvig for dette Aar viser alt i alt en Fremgang paa ca. 19.000 Bind fra i Fjor. Det værdifulde Arbejde for Danskheden nyder mangfoldig Støtte; i første Række af Grønseforeningen, desuden af Staten og Sprogforeningen, samt en Række Institutioner og Foreninger. Hans Majestæt Kongen har skænket en Startkapital til Oprettelse af en Nodesamling i Flensborg.

* * *

Billedhuggeren *Jan Buhl* (S.'37) og Arkitekt Wilh. Wohler, der vandt 1. Præmie i Konkurrencen om et Ole Rømer Mindesmærke i 1944 — en Obelisk, som vilde blive meget kostbar at opføre — har nu indsendt et nyt Forslag til Bedømmelseskomitéen. Det er en Fontæne, der tænkes udført i glaseret Stentøj.

Gave til Sorø Akademi:

I Anledning af, at det i Aar er 100 Aar siden, Maleren, Professor V. Irminger fødtes, har hans Enke, Billedhuggerinde Ingeborg Ploekross-Irminger, skænket V. Irmingers Kæmpebillede „En saaret Løvinde“ til Sorø Akademi.

Maleriet vil i November Maaned blive udstillet paa Foreningen for National Kunst's Jubilæums-Udstilling paa Charlottenborg, og først efter Udstillingen vil Maleriet blive op-
hængt paa Sorø Akademi's zoologiske Museum.

* * *

Oberst Kongstanke om Galatheaekspeditionen:

Fra „Politiken“'s *At tænke sig* (15/2 1950) „klipper“ vi følgende:

SØMMET PAA HOVEDET

Endelig — brøede Obersten i Gaar, da han hørte om Galathea — faar vi en Ekspedition, hvis Medlemmer kan sige, at deres Viden er dybtgaaende.

* * *

Salgschef Otto Halling om Sorø:

I „Aftenbladet“ for 6. Juli udtaler Salgschef *Otto Halling* (Udg.'98) om Sorøtiden:

Taler man med en gammel Soraner-Dreng om Aarene paa Sorø Akademi, faar han straks Glans i Øjnene og Farve i Kinderne. Det gælder ogsaa Salgschef *Otto Halling* i Det danske Kulkompagni.

Hr. Halling fortæller mig om sin festligste Oplevelse fra Tiden i Sorø. Den skriver sig fra den eneste Gang, *Bjørnstjerne Bjørnson* besøgte Sorø, da han skulde tale for en Forsamling i Egevang. Hr. Halling sprang rundt som en 11-aarig Dreng og agerede Tjener med „Haandklæde“ over Armen i Haven til Sorø Hotel, som hans Far ejede. Pludselig busede han paa Bjørnstjerne Bjørnson, der stod bred og mægtig foran ham med sin hvide Manke og bryske Bryn . . .

„Er du Overtjener her?“ spurgte Bjørnson.

Halling oplyste, at han hjalp til, og han maatte da servere et Maaltid for den norske Digter. Det blev ca. 60 Øre alt i alt. Smørrebrødet kostede i de Tider 10 Øre Stykket og en Øl 12 Øre.

Halling fik en Krone i Drikkepenge, og Bjørnson nikkede venligt til ham: „*Bevar dit Smil, min Gut, saa vil det gaa dig godt i Livet*“.

En Aarrække senere blev Halling knyttet til Gyldendal, for hvilket Forlag han var en flittig Sælger af Bjørnsons samlede Værker. Han traf da atter Bjørnson en Dag paa Forlaget, og Digteren genkendte straks den lille „Overtjener“ fra Sorø. Denne Gang var „Drikkepengene“ en Invitation til at besøge Bjørnson paa Aulestad, hvad Halling med Glæde tog imod . . .

* * *

I Anledning af 40-Aarsdagen for Erhvervelsen af Hjerl Hede ved Flyndersø med Frilandsmuseet „Den gamle Landsby“ har Hjerl-Fonden udsendt et smukt Skrift. Heri fortæller Nationalmuseets Direktør, Dr. phil. *Poul Nørhund* (S.'06) om de, der rekonstruerede den romanske Landsbykirke. Den 8. Juli afholdtes en stor Folkefest, der overværedes af 15—20.000 Mennesker. Her talte Dr. Nørhund om Danmarks ældste Kirker i Tilknytning til Indvielsen af Landsbykirken. De fleste af vore Landsbykirker har i Tidernes Løb undergaaet Ændringer, men dog nogenlunde — som Dr. Nørhund har ud-

trykt det — overlevet Menneskenes velmenende Uforstand. Det er nu muligt af denne Kirke at faa en Forestilling om, hvordan en Landsbykirke fra omkring 1100—1150 saa ud.

Dagen efter, den 9. Juli, afsløredes ved Kalø Slotsruin en Mindesten for Arkitekt *C. M. Smidt* (Udg.'90); man havde valgt Kalø, fordi Restaureringen af Slotsruinen var Smidts kæreste Opgave. Dr. *Nørhund* talte paa Nationalmuseets Vegne og afslørede Stenen.

Soranerfrokosten den 6. Juli.

I „Aftenbladet“ har Det Danske Kulkompagnis Salgschef *Otto Halling* fortalt lidt om sine Sorødage. Samtalen begynder saaledes: „Taler man med en gammel Soraner-Dreng om Aarene paa Sorø Akademi, faar han straks Glans i Øjnene og Farve i Kinderne“.

Formanden, der denne Gang præsiderede, bød Velkommen til Bords med de samme Ord og andre om Hyggen og Velværet ved at være sammen med gamle Venner og Kammerater. Han fortalte om Translokationen, som han sammen med andre af Bestyrelsen havde overværet, om den særlige Stemning og Højtid, der altid er dernede paa vor gamle Skole den Dag, og hvorfor saa mange af de gamle Drengene drages mod Sorø for at overvære Skoleaarets Slutning og høre de kønne Sange, der altid lever og aldrig i vort Hjerte kan dø.

Formanden bad os slutte op om og gøre vort til, at Samfundets Aarsfest (Rusgildet) igen kunde blive det, det en Gang var, den officielle Fest, hvor Soransk Samfund viser sit Ansigt — ogsaa udadtil. Vi maa ikke som sidst svigte den, men allerede nu agitere for Tilslutning. Det lovede vi.

Efter at det bundlæggende Stykke med Sild var gledet ned, rejste Formanden sig og talte smukke og hjertelige Ord til *Kontorchef Wagner* (S.'91), der trods sin Sygdom og legemlige Svaghed havde givet Møde og derved vist sin Trofasthed. Vi lod selvfølgelig Wagner længe leve og ønskede ham alt godt og god Bedring.

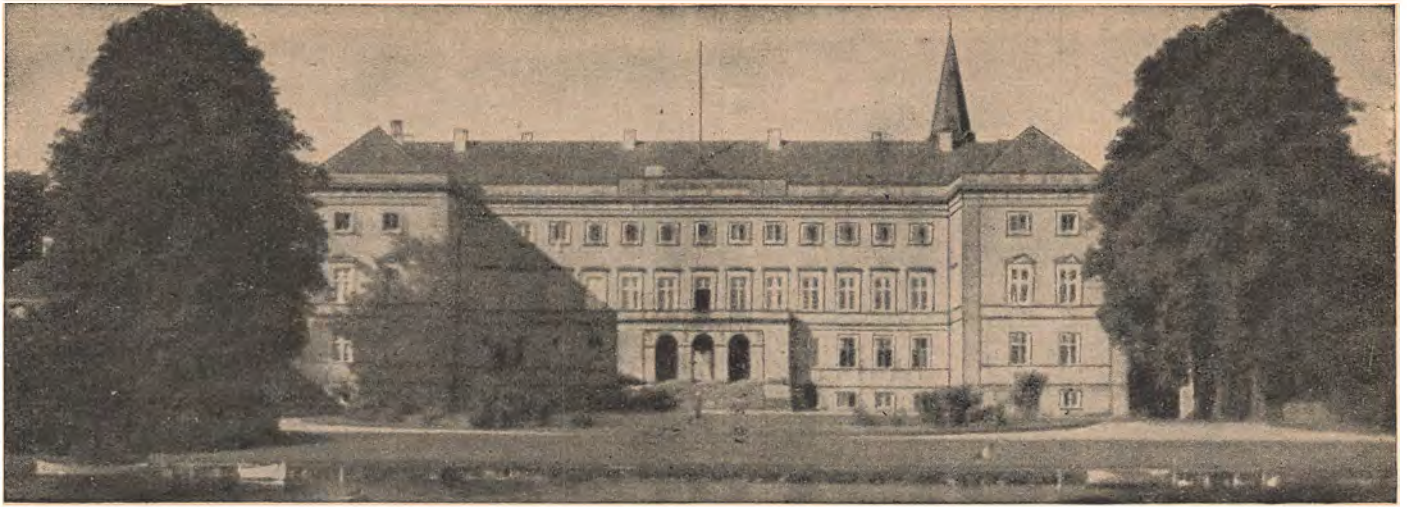
Samtalen gik livligt over Bordet, Mand og Mand imellem, medens vi lod den gode Mad vederfares Retfærdighed, og alt syntes saare godt, indtil „*Sophus*“ kastede en Brand i Samværet ved at føre Samtalen hen paa „*Skoleslipsen*“, en Tanke, der i lang Tid har været under Ventilation. Han fremlagde Farve- og Stofprøver, og man diskuterede for og imod, Bølgerne gik højt, for alle vilde give sit Besyv med — det var til Tider umuligt at raabe hinanden op, ret en hyggelig Stemning. Til Slut skar Formanden gennem Vævlet og bad K. B. Hertz fremskaffe et færdigt Slips i de ægte soranske Farver og give Samfundet et Pristilbud, . . . puh! Det lettede!

Til Kaffen var der en ædel Giver, der gav „*Kage paa Fod*“, Tak for det. Da det altid er saligere at give end at tage, fik vi heller ikke denne Gang Giverens ærede Navn at vide, men vi havde vor Mistanke. Frokosten ebbede ud i Samtaler om *Sorana* i al Almindelighed og om Dagens Problemer i Særdeleshed. Kl. 2 gik hver til sit for igen at mødes *Torsdag den 3. August i Grand Café*.

Venlig Hilsen.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munskgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

35. AARGANG

SORØNER-BLÅDET

AUGUST 1950

DET STEMANNSKE SORØ

Af H. G. Otrik.

Hovedstykket i »Aarboeg for historisk Samfund for Sorø Amt«, No. XXXVI for 1948, er en Gengivelse af det livfulde og interessante Foredrag, som Samfundets Formand, Amtmand for Sorø Amt V. *Topsøe* holdt i Sorø ved Samfundets Aarsmøde d. 22. Aug. s. A. om sin Forgænger i Embedet og vel dettes »berømteste« Mand, *Paul Christian Stemann* (1764-1855) — i Aarene 1799 til 1827 knyttet til det da nyoprettede Sorø Amt, hvor han til dens Brand havde Bolig i selve Akademibygningen og derefter til sin Afgang i den fordringsløse Forvalterbygning, der laa, hvor nu Rektorgaarden og Gymnasebygningen staar.

Skønt der er Kilder nok til Stemanns Historie, foreligger der ikke stort andet samlet derom paa Tryk end en Gengivelse, paa Grundlag af Forf.s Manuskript, af det Foredrag, som Stemanns ældste Datter, *Cathrine Elisabeth's* Stedsøn, Excellencen *Mathias Hans Rosenørn* (1814—1902, S. '31) i Foraaret 1896 holdt i Selskabet for Historie, Litteratur og Kunst (»Smørrebrøds-Selskabet«) og som af dav. Arkivsekretær *G. L. Grove* blev meddelt i Per.hist. Tidsskrift, 3. R. VI. Bind, 1897; Foredragets Hovedkilde var atter det 2-Binds Manuskript, hvoraf Geheimerarkivar *C. F. Wegener* paa Stemanns 90-Aars Fødselsdag 14. April 1854 overleverede ham 1. Del, der omhandlede St.s Far, Geheime-Statsminister (i 7 Dage!, 7.—14. April

1784) *Chr. Ludvig Stemann* (1730—1813), medens 2. Del om P. Chr. Stemann selv først var færdig i Aug. s. A. Hele Manuskriptet findes nu i Rigsarkivet, meget smukt skrevet — Wegener havde ikke for intet indledet sin Embedsbane som Skrivelærer i Sorø! — men uegnet til Udgivelse i sin foreliggende Skikkelse; det ses ikke klart af Amtmand *Topsøes* trykte Foredrag, om han har benyttet det — en anden og adskiligt baade intimere og muntre Kilde, de *Harhoffske* Breve fra Sorø 1810—15 (Sor. Tidsskrift VI, 1911, S. 71—349, udgivne med Noter af afd. Lektor Fr. *Matthiessen*) er derimod flittigt brugt; de er dog kun fra en lille Del af St.s Sorø-Tid.

Amtmand *Topsøe* har utvivlsomt con amore udarbejdet sit ogsaa særdeles læseværdige Foredrag, og naar der i de her følgende Linier er noteret nogle Unøjagtigheder deri og positive Fejl, der let kunde være rettede, skyldes det i Virkeligheden den Interesse for Emnet og Fornøjelsen ved Læsningen af Foredraget, som Anmelderen har følt — havde han ikke gjort det, havde han ladet fem været lige!

Først og fremmest vil jeg da nævne, at selve Stemanns Fornavn her, som desværre mange Steder (og mest paafaldende i Dansk biografisk Leksikon, XXII, 1942, S. 550!) er urigtig gengivet; han er 14. April 1764 i St. Petri tyske Kirke døbt og i Kirkebogen ind-

skrevet som *Paul* med *a* — ikke med *o!* — og hvem tror iøvrigt, at en tysk Præst og Kirkebogsfører, saalidt som Barnets halv- eller snarere hel-tyske Forældre — vilde have givet dets Navn en tillavet dansk Form? Selv skrev han sig *Paul* — se f. Eks. den facsimilerede Underskrift under hans Portræt i »Dansk Pantheon« (1843), saaledes døbt, skrev sig og kaldtes baade hans ældste, efter ham opkaldte Sønnesøn og hele den øvrige Del af den Efterslægt, som fik hans Navn — lige ned til nærværende Forf.s ældste Søn, født i 1905. Danisme og anden Sprogrensning er fortræffelig, men m. H. t. et Barns Navn maa Kirkebogens Udvisende være det udslagsgivende — indtil det rettes af den dertil berettigede. Hvis man derfor fremtidig kunde blive fri for at se »gamle Stemann« udstyret med et urigtig bogstaveret Fornavn, vilde det være rart — thi, som Rektor *Hoff* altid indskærpede sine Disciple: der er Forskel paa det rigtige og det gale!

Paul Chr. Stemanns Afkom paa Sværdsiden var faatalligt — kun to Sønnesønner fik han, og den ældste, Hofjægermester *Paul Chr. St.* til Store Restrup — ikke Ristrup (S. 65) — døde barnløs allerede 1853, kun 32 Aar gl.; den yngste, Kammerherre *Johan St.*, der i 1857 overtog Slægtsgaarden, døde ugift 1904. Naar det S. 64 nævnes, at den ældste Datters Mand *Peder Otto Rosenørn* var Oberst, er dette galt; han naaede ikke til mere end Ritmester, men i 1829 blev han Land- og Søkrigskommissær, d. v. s. Udskrivningschef i Sorø og fik i 1838 Titel af Generalkrigskommissær — saa blev hans Frue for Nemheds Skyld tituleret Generalinde! Naar der S. 64 — og andetsteds — er Tale om *Grevinde* Dannemand, er dette ogsaa forkert; det blev Frederik VI.s officielle Mætresse aldrig — først 1829 fik hun Rang med Oberstinder og blev i 1830 adlet, men det synes, som om hun allerede under sit Sorø-Eksil 1815—18, da hun en Del af Tiden boede i Søgade — i den senere saakaldte Rosenørnske Gaard (Mtr. No. 44g og 45), blev kaldt Fru D. S. 65 nævnes, at Stemann døde 1854 — det var nu først 1855 — og havde sin ældste, ugifte Datter til at føre sit Hus (hans Hustru *Cathrine Elisabeth*, født *Wasserfall*, var død 1850); hendes Navn nævnes ikke — hun hed ellers *Augusta* og døde 1853; ogsaa den yngre Datter, *Eleonora*, var ugift og døde 1865 i Sorø; de omtales begge hyppigt i de Harhoffske Breve ligesom de to Døtre *Petronella* (1804—39) og *Louise* (1807—37), der begge var gift med Besidderen af Svenstrup, *Joachim Neergaard* (1806—93). Stemanns eneste Søn, *Christian Ludvig* (1791—1857)

blev først Amtmand i Randers (1820), derefter i Sorø (1827) og sluttelig Stiftamtmand i Aalborg 1847—54. Ogsaa han boede i Søgade i Sorø, i den saakaldte Urnes Gaard, Mtr. No. 48a, en Bolig som et Par af hans Eftermænd bevarede. Hans ovennævnte yngste Søn, *Johan Andreas*, f. 1825 i Randers, gik i Sorø Skole 1834—45, men opnaaede ingen Eksamen og blev privat dimitteret til Universitetet 1846. Han blev dog i 1853 baade dansk og slesvigsk cand. juris og 1857 Kancellist i det slesvigske Ministerium, men overtog s. A. Store Restrup efter Faderens Død. Gaarden havde denne afkøbt sin ældste Søns Enke, *Elisabeth*, f. *Olrik* (1835—97), og den yngre Søn klagede senere: hvad kunde det nytte, jeg fik Gaarden, naar jeg ikke ogsaa fik Enken med Pengene? Hun har altsaa ikke villet have ham — og i 1888 døjede han, der i 1858 var blevet Kammerjunker, den Tort, at den daværende borgerlige Amtmand i Aalborg *J. H. Ahnfeldt* — det siges: paa Dril — fik ham gjort til Etatsraad: »en Ahnfeldt kan blive Etatsraad, ikke en Stemann«, snærrede den gamle Adelsmand; to Aar efter blev Fædæsen dog rettet, og han blev Kammerherre; 1897 solgte han sin Gaard, der nu kom paa meget ufrelse Hænder og flere Gange senere er udstykket.

S. 11 ser det ud, som om Forf. tror, at en Geheimeraad var Excellence, men det er ikke rigtigt; først med Titlen Geheime-Konferensraad fulgte dette Prædikat og Privilegium for 1. Rangklasse; da Paul Chr. Stemanns Far, den gamle Statsminister Chr. Ludvig St. døde i 1813, men Sønnen først i 1815 blev Geheimekonferensraad, har de to ikke samtidig været Excellencer. To af denne Art var der dog i nogle Aar paa samme Tid i Sorø, thi den tidligere Overpræsident i Kbhvn., *Christian Urne*, der levede i Idyllernes By fra 1809 til sin Død 1821, havde Rang i 1. Klasse. Det er rigtigt, at den gamle Excellence Stemann d. 28. Januar 1812 ved en Fest — den sidste i Salene paa det gamle Sorø Akademi! — blev hyldet i en Sang paa Amtsfuldmægtigt Harhoffs Foranledning; Sangen var dog ikke af H., men skrevet (paa Bestilling) af den yndede Digter, Lægen *Rasmus Frankenau* i Slagelse (Sor. Tidsskr. VI, S. 203). Side 21 fortælles en morsom Historie fra en Udskrivningssession — om en Bondekarl, der simulerede døv; han har dog bestemt ikke staaet med Hat paa for Sessionen og lettet paa den, da Stemann hviskede til ham: nu kan Du gaa! Side 23 siges om Christian VII's Ligfærd, at den fandt Sted 1810; ganske vist døde Kongen 1808 i Rendsborg, men Liget blev først ført til Roskilde 16. Juli 1814.

og Harhoffs *udaterede* Brev om denne Begivenhed og Stemanns Optræden derved (Sor. Tidsskr. VI, S. 320, No. 141) har derfor faaet en urigtig og vildledende Plads i Brevsamlingen. For en pinlig Nøjagtigheds Skyld bør ad S. 29 noteres, at i Kampen ved Sjællands Odde 21. Marts 1808 blev Linieskibet »Prins Christian Frederik« ikke »sprængt i Luften«, men det blev sat i Brand af de engelske Skibe efter Overgivelsen, da det skønnedes umuligt at bjerge Vraget (se *C. F. Wandel: Søkrigen i de dansk-norske Farvande 1807—14, 1915 S. 79*).

S. 36, hvor Fru Dannemand atter er gjort til Grevinde, nævnes, at en Amtsfuldmægtig i Sorø Wolff — han hed *Niels Wolff* og blev senere Kontorchef og Kasserer i den kbhvn.ske Brandvæsenkommission, Cancelli- og Justitsraad — »fulgte med« Fru D. til Kbhvn., da hun var blevet udsonet med sin kgl. Elsker; dette kan misforstaas, thi naar Wolff ogsaa efter Damens Sorø-Tid havde med hendes Sager at gøre, er det vist, fordi han i det hele var Stemanns Tillidsmand til dennes Død (ligesom St. var Frederik VI.s) og ogsaa efter Sorøperioden varetog bl. a. Fru D.s Sager. Ved Omtalen Side 36 af Stemanns Kontorpersonale har indsneget sig en pudsig Misforstaaelse; dette bestod ikke bl. a. af »en Major, der konciperede«, men »Majoren« var Sorø-Folkets Øgenavn paa en af fhv. Forvalter og Gaardejer *P. S. Bredahls Sønner, Peter Severin* (en Bror til Digteren *Chr. Hviid Bredahl*), der beklædte en beskeden Ekstraskriver-Post paa Amtskontoret; han var født 1789, døde 1819 og omtales ofte i de Harhoffske Breve — uden synderlig Ros; Broderen *Chr. Hviid* ægtede hans Enke *Vita-Sophie f. Bertelsen*. At der som nævnt S. 38 »ikke længere var nogen Skole« i Sorø i 1787« er jo rigtigt; den ophævedes allerede 1737, og det i 1747 oprettede Akademi var knap 40 Aar efter særdeles haabløst som Lærestanstalt. Baade S. 40 og 41 kaldes Holbergs Gods ved Slagelse *Braarupgaard* — det hed *Brorup*, og Tersløsegaard blev ikke »solgt i 1819«, men i 1817 var den sidste Hovedpost af denne Gaards Jorder overdraget til Kammergave, saa der nu kun var c. 26 Td. Land med c. 0,3 Td. Hartkorn tilbage af dette Holbergske Herresædes Tilliggende; om den Stemannske Godspolitik kunde der nok ellers paa dette Sted være Grund til at sige et og andet, men det vil føre for vidt.

(Fortsættes).

★

ABSALON

I.

Sommerbetragtninger over en stor Mands Eftermæle.

Til alle Tider har den store Absalons Minde været levende: i Historien, i Forskningen og i Digtningen, som undertegnede har paavist det i en Artikelrække *Absalon i Digtning* (Sor.-Bl. 24. Aarg. 1939). I Litteraturen skildres Absalon for det meste højtideligt og ærbødigt, som Manden kræver det; men som det fra Arilds Tid har været Sæd i Danmark, maa store Mænd finde sig i, at Humoren tager dem under Behandling. Absalon danner i saa Henseende ingen Undtagelse. 1887 fremkom *Peter Fristrups Svend, Knud og Valdemar eller Kongemordet i Roskilde eller Slaget paa Grathe Hede*, en Komædie, der parodierer de omrejsende Teatertruppers dengang ofte noget ufuldkomne Produkter. Her optræder Absalon som en gemytlig Drukkenbolt — det hele meget fornøjeligt. Og dog gav en Opførelse af Stykket som Skolekomædie paa Sorø i Januar 1931 Anledning til forbitrede Protester: Man var kunstnerisk nede i en Bølgedal, og man smædede Absalons Minde (Sor.-Bl. 16. Aarg., S. 7, 16—17, 30, 38—39, 54). Jeg deler ikke denne Opfattelse, Absalon klarer sig nok alligevel. Og kan ikke enhver glæde sig over *Axel Henriques'* og *Anton Melbyes* klassiske Vise fra Sommerrevyen »Byens Fædre« 1895: *I lille Kongensgade / dér boede Biskop Absalon* med Billedet af Absalon som den typiske Københavner, levende og energisk, noget letsindig, men altid klarende Situationen. Paa Prosa har Axel Henriques varieret denne Opfattelse i en længere Opsats i »Illustreret iTdende«, Bd. 42, Nr. 25, 24. Marts 1901 — i 700-Aaret for Absalons Død. Jeg kunde have Lyst til ved Lejlighed at komme nærmere ind paa denne Artikel, der nu kræver en fyldig Kommentar, men giver et helt Tidsbillede fra Aarhundredets Begyndelse. Den humoristiske Opfattelse af Absalon som noget hengiven til stærke Drikke eller som Ærkekøbenhavner maa siges at være ret uskyldig; mere fatalt er det, at Forf. *Palle Lauring* udkaster den Mulighed, at Absalon var Giftmorder og havde forgivet Valdemar den Store (Kronik i »Berl. Aftenavis« 9. Marts 1949 med påfølgende Diskussion). Paastanden turde dog være Løgn.

En stor Mands Navn kan bruges til meget andet: Paa Sdr. Boulevard i København ligger *Absalons Kirke* i *Absalons Sogn* i Nærheden af *Skjalm Hvidesgade, Asger Ryggsgade, Arkonagade* og *Esbern Snaresgade*. (Der er ogsaa sørget for Familien!) Paa Boulevardens

anden Side strækker sig *Absalonsgade*; »Byens Grundlægger« havde fortjent en Gade i et lidt fornemmere Kvarter. Opkaldelsen af Kirke og Sogn efter Absalon er dog i den store Mands Aand.

Men hermed er vi ikke færdige. I Digtsamlingen »Bredere Vinger« 1919 fortæller *Harald Bergstedt* i Digtet *Et Oldtidsglimt*, hvordan han i en Avis, opblødt i en Rendesten, ser Reklamer for Ølhuset »Odin« og Avlshingsten »Thor«, hvorpaa han reflekterer saaledes:

Ord der har straalet med Nordlys-Rande
hyldet af Slægter fra Strand til Strande —
Ord, der gik Tus'ner til Marv og Ben ...
Her ligger de, endt i en Rendesten ...

Om end Absalons Navn ikke er endt i en Rendesten, maa han dog holde for paa mangfoldige Maader. Slaar man op i Telefonhaandbogen under Absalon, ses Navnet anvendt paa en Cykelforretning, et Dampvaskeri, en Desinfektionsanstalt, et Forsikringselskab, et Hulsøm- og Plisseringsetablisement, en Konserverfabrik, et Køleanlæg, et Legetøjsmagasin, en Liniebus, en Maskinfabrik, et Maskinskrivnings- & Duplikeringsbureau, et Maskinsætter, en Stilladsforretning, en Stukkaturfabrik, et Trædrejeri samt et Vaskeri — forbløffende Vidnesbyrd om Mandens Alsidighed — overgaas i Nutiden kun af *Ferd'nand!* Højdepunktet eller Lavmaalet er dog nok naaet i følgende Avisnotits, som jeg faldt over for nogen Tid siden: »Den berømte Ærespræmie-Orne »Absalon« vil nu blive stationeret paa »Karlebogaard« — og med Konstateringen af dette alvorlige Brud paa det af Midalderens Kirkemænd krævede Cølibat ender vi disse Sommerbetragtninger over en stor Mands Eftermæle.

P. Schjærff.

Mindestenen paa H. G. Olriks Grav.

Bidrag til Mindestenen for H. G. Olrik modtages fremdeles. De bedes indsendt til Indsamlingskomitéens Kasserer, Grosserer *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, Kbhvn. Ø. Husk mrk. »Olriks Minde«.

Til Soranerkammeraterne!

Ved Jubilæer, Kammeratstævner o. lign. hænder det jo, at en el. flere Kammerater forhøjer Festens Glans ved Sange eller versificerede Taler. *Soransk Samfunds Arkiv* vil med Tak modtage et Eksemplar af saadanne Ydelsler. De bedes sendt til Soranerbladets Redaktør, *P. Schjærff*, Kongevejen 80, Hørsholm. En rig Høst forventes.

Red.

NYE MEDLEMMER AF SORANSK SAMFUND

Dim.

- Maskinchef *Poul Hvam*, H. P. Ørumsgade 6. Ø.
1948 *Kjeld Christfort*, Tjele Hovedgaard pr. Ørum-Sønderlyng. Jylland.
1909 *Edwin Schoug*, Set. Poulsgade 47. K.
1932 Cand. pharm. *J. D. Magnussen*, Mimersgade 21. N.
1917 Pastor *H. V. Helms*, Strandboulevard 60, Nykøbing. F.
Trafikassistent *A. K. G. Nielsen*, Holmstrup St.
Ingeniør *R. H. Raeder*, 260, Pierce Street, El Cajon, Californien. U. S. A.
Navigationslærer *Dyrhaug Hansen*, Strandvej 20, Svendborg.
1947 Stud. mag. *Oscar Bjørkbom*, Hartmannsvej 3, Hellerup.
1931 Kriminalbetjent *Viggo Bjørn Sibbern*, Florensvej 16. S.
1902 Civilingeniør *S. A. Fischer*, Kongevej 78. Viby. Jyll.
1947 Stud. med. *Ole Skejå*, Vesterbrogade 14. V.
1917 Direktør *Knud Friis Lambrethsen*, 125, Christopher Street, New York.
1947 Flyverkadet aspirant *Aage Sahlertz*, Torvet 8, Give.
1941 Grosserer, Grev *Werner Didrik Schack*, Falkonéralle 13. F.

KUNSTMUSEET I SORØ

Bidrag til Byggefondens.

- 1926 Handelsattaché *G. Seidenfaden*, New York.
1926 Bagermester *G. Anker Larsen*, København.
1926 Politivadokat *E. Borum*, København.
1926 Sekretær, cand. jur. *Doron Neuhaus*, København.
1927 Dommerfuldmægtig *P. Hallenberg*, Rudkøbing.
1927 Arkitekt *Dan Fink*, København.
1927 Direktør *Peter de Neergaard*, Lyngby.
1927 Kaptajn *Boisen*, København.
1927 Landsretssagfører *Gregers Tage Nielsen*, København.
1927 Højskoleforstander *Frede Bording*, København.
1927 Direktør *Jens Chr. Johannessen*, København.
1927 Dr. med. *Helge Faber*, København.
1927 Sagfører *H. Lundgaard*, Kalundborg.
1927 Fuldmægtig *Bjarni Dahl*, København.
1927 Amtslæge, Dr. med. *Palle Hjorth*, Ringkøbing.
1927 Skibsmægler *Erik Holm*, København.
1927 Cand. mag. *Arne Hollnagel*, København.
1927 Grosserer *Jørgen Dam*, København.
1928 Overassistent *F. C. Mathiesen*, København.
1928 Prof. *P. O. Pedersen*, København.
1928 Banksekretær *Kaj Willert*, København.
1929 Landsretssagfører *Leivur Lützen*, Thorshavn.
1929 Bankassistent *V. Mikkelsen*, København.
1929 Dr. scient. *Egil Nielsen*, København.
1929 Kontorchef *A. Støuming*, København.
1929 Prokurist *Aage Hansen*, Gentofte.
1929 Fuldmægtig *Erik Christiansen*, København.
1929 Direktør *Gert Knøvl*, København.
1929 Læge *Gunnar Dalmark*, Gentofte.

Ovennævnte Bidrag er indgaaet i Tiden fra 1/4 1948 til 31/3 1949.
(Fortsættes).

† **D Ø D S F A L D** †**Direktør, Civilingeniør Richard Smith Dahl**

* 14/3 1879 — † 22/7 1950.

Richard Dahl døde 22/7 1950 paa Sankt Lukas Stiftelsens Hospital. Ved Bisættelsen fra Gentofte Kirke 25/7 var kun Familie tilstede.

I Marts 1949 fik den raske og virksomme Mand en Hjerneblødning, der efterfulgtes af mindre Tilbagefald det følgende Aar. Nu i Forsommeren var han dog saa vidt restitueret, at

Direktør, Civilingeniør Richard Smith Dahl.

han kunde færdes lidt ved egen Hjælp, men fik, ved et uheldigt Fald i Haven, Laarbensbrud. Han blev indlagt paa Amtssygehuset i Gentofte og kort Tid efter overført til Sankt Lukasstiftelsen, hvor en Lungebetændelse stødte til og fremkaldte Døden.

Richard, og den et Aar yngre Broder Otto, kom omtrent samtidig ind i 1ste st. Klasse efter Sommerferien 1890 og i Huset hos en Slægtning, Kbmd. Harreschou, der var Genbo til mit Hjem paa Storgade. Richard fandt snart Vej over Gaden, hvor en Flok af min Søsters og mine Kammerater havde en herlig Legeplads i Bryggeriet og paa Tømmerpladsen i den gamle Gaard; men det daglige Samvær ebbede ud, da Brødrene senere flyttede op i Søgade hos Overlærer Lauritzen og derfra op som Alumner. I 1894 forlod jeg Skolen og blev Discipel paa Sorø Apothek, hvor min ugentlige Friermiddag faldt sammen med Gymnasiasternes om Torsdagen og bevirkede, at vi atter fandt hinanden. — Baade Richard og

Otto forlod 1896 Akademiet uden Afgangseksamen for at gaa i Lære, Richard paa Professor C. P. Jørgensens elektromekaniske Værksted — Otto hos Smith, Mygind & Hüttemeier. De boede sammen i en lille Lejlighed i Peter Fabersgade paa Nørrebro, da jeg i 1898 begyndte Studiet paa farmaceutisk Lærestanstalt, og snart fik vi knyttet de gamle Venskabsbaand. Efter udstaaet Læretid fulgtes atter Brødrene ad til London, hvor imidlertid Otto pludselig døde, medens Richard i 1903 fuldendte sine Studier over Elektroteknik ved Central Technical College og rejste til Canada. I 1905 blev han Magister ved University of Kings College i Nova Scotia og blev Professor i Ingeniørvidenskab ved samme Universitet i 3 Aar, derefter var han raadgivende Ingeniør i Nova Scotia og Newfoundland, til han i 1915 vendte hjem til Danmark. I 1933 var han Medstifter af og til sin Død administrerende Direktør for A/S Dansk Elektro Instrumentfabrik (Deif), ligesom han var Medlem af Bestyrelsen for A/S Brødrene Dahl. (Se om Deifs 10 Aars Jubilæum Sor. Bl. 1943, S. 48).

Undertiden, med Aars Mellemrum, traf vi hinanden i soransk Samfund eller fik en Telefonpassiar, hvis et kemisk Problem skulde drøftes. Da jeg var blevet Apotheker paa den jyske Hede, besøgte han mig en enkelt Gang, men jeg tror vi begge med Glæde saa hen til at mødes ofte nu, da jeg som Emeritus slog mig ned i Gentofte. Det blev kun til en enkelt Soraner-Frokost i Grand Café, før han blev syg, og det var svært at se den virksomme Mand sidde lænket til en Stol. Hans ukuelige Livsmod og Tro paa, at han blev rask igen, hjalp til, at han bevarede Humøret og var en sjælden taalmodig Patient.

Richard var gift med en engelsk Kusine, og hans Datter, der er gift og bosiddende i England, naaede herhjem under hans sidste Sygeleje.

Sorø-Kammeraterne fra først i 90erne bliver stadig færre. Mange traf man sjældent eller aldrig igen, men selv om kun en spinkel Traad gennem Aarene bandt et Venskab sammen, vil Richards gamle Venner savne ham. Hans lyse, milde Sind, hans Trofasthed, det glade Velkomstmil, han mødte en med, vil flere end jeg mindes og sige ham Tak for!

En Gentleman — fin og værdig — som Repræsentant for sit Land og vor gamle Skole!
Emil Bang.

Paa Sorø har ikke mindre end fem Brødre Dahl gaaet i Skole. (Der var oprindelig 10 Brødre og 2 Søstre). De var Søner af Grosserer Niels Peter Smith Dahl og Hustru Nanna Meta Johanne, f. Lassenius Kramp. De fem Brødre er: *Niels Smith Dahl*, f. 24. 3. 1873, død 1929 (hans Søn: *Niels Smith Dahl*, f. 26. 3. 1902, tog Realeksamen paa Sorø 1920), *Godsejer Christian S. Dahl*, f. 29. 9. 1875, S.'93 (hans Søn: *Thorvald Fléron Dahl*, f. 1. 11. 1902 tog Realeks. paa Sorø 1920), *Richard S. Dahl*, om hvem der fortælles ovenfor, *Otto S. Dahl*, f. 2. 4. 1880 (død 1903), og *Holger S. Dahl*, f. 3. 11. 1882, S.'00.

E. S. 3. Generation paa Sorø. Holger S. Dahls Sønnensøn, *Vagn Dahl*, tog Realeksamen 1949.
Red.

★
Kontreadmiral A. V. Scheel

* 15. 1. 1864 — † 31. 7. 1950.

Kontreadmiral *Axel Vilh. Scheel* er afgaaet ved Døden i den høje Alder af 86 Aar. Axel Scheel gik i Aarene 1875—79 paa Sorø og udgik af 4. Realklasse. Admiralen, hvis kendte

Skikkelse endnu huskes af alle ældre og mange yngre Sø-officerer, blev Sekondløjtnant i Flaaden 1885, og efter at han var forfremmet til Premierløjtnant, var han tre Aar i fransk Tjeneste, en Periode, der prægede ham for hele Livet, eftersom han i denne Periode indtogede en dyb Kærlighed til Frankrig og fransk Kultur, der aldrig tabte sig. I Foraaret 1914 udnævntes han til Kommandør, og under Krigen forrettede han Tjeneste bl. a. som Chef for den flydende Defension. Efter Krigen blev han Jagtkaptajn hos Kong Christian og var paa „Danebrog“ med Kongen paa Langfart eskorteret af Krydseren „Heimdal“. — Forinden havde han været paa Langtogt med „Valkyrien“. I 1923 blev han Kontreadmiral og Chef for Orlogsværftet, og han sluttede sin Tjeneste i Flaaden med Posten som Chef for Flaadestationen, inden han tog sin Afsked 1926.

Admiral Scheel blev allerede 1919 Medlem af Bestyrelsen for Alliance Française, og han bidrog stærkt til, at Foreningen kom i stærk Vækst efter den første Verdenskrig. 1925 valgtes han enstemmigt til Formand, og paa denne Post virkede han i hele 20 Aar. Lige til den sidste Krig bremsede denne som andre lignende Organisationers Virke, var han levende interesseret i Alliance Françaises Arbejde. Da han nedlagde sit Hverv som Formand i 1945, udnævntes han til Foreningens Æresmedlem.

Admiral Scheel var dekoreret med Kommandørkorset og Dannebrogskorset og med en lang Række høje fremmede Ordener. Se Sor.-Bl. 19. Aarg. S. 16, til 70-Aarsdagen.

SORANSK SAMFUNDS EFTERAARSSÆSON

Onsdag den 18. Oktober Kl. 18,30: Rusfesten (Haandværkerforeningens Lokaler, Dr. Tværgade).

Torsdag den 9. November: Den store aarlige Kegleturnering (»Slotsgaarden«, Frederiksberg Have).

Medio November: Foredragsaften.

Søndag den 3. December: Holbergs Fødselsdag fejres med *Festforestilling* paa det kongelige Teater og *efterfølgende Samvær* med Rektor, Lærere og Elever fra Sorø.

Reservér Dage!

Bestyrelsen.

Rusfesten.

Rusfesten vil i Aar finde Sted *Onsdag d. 18. Oktober Kl. 18.30 i Haandværkerforeningens Lokaler, Dr. Tværgade.*

Denne Meddelelse fremkommer allerede nu, for at ingen som Undskyldning for Udeblivelse fra Soransk Samfunds smukkeste aarlige Fest skal kunne anføre, at han (hun) ikke i god Tid er blevet underrettet om Tidspunktet for dens Afholdelse.

Oplysning om Festens Program, Pris m. m. vil fremkomme i Soranerbladets Septemhernummer.

Soransk Samfund skænker Fane til Sorø Akademis Skole.

Søndag den 17. September, samme Dag, som Cricketkampen mellem gamle Soranere og Skoleholdet finder Sted, indvies den Fane, som det er Soransk Samfund en Glæde at skænke Skolen.

Indvielsen af den smukke Fane, som ses ovenfor, finder Sted i Akademiets Festsal umiddelbart efter Middagsmaaltidet, altsaa inden Cricketkampen fortsætter.

Den 17. September bliver en stor Dag i Sorø; mange gamle Soranere vil sikkert benytte Lejligheden til at overvære de to celebre Begivenheder, der yderligere vil befæste Samhørigheden mellem vor gamle Skole og Soransk Samfund.

TO SORANERE, C. OG C. F. LÜTKEN

En Soraners samtidige Beretning om Istedslaget.

Hundraarsdagen for Istedslaget — den 25. Juli — mindedes overalt i Danmark. I „Kristeligt Dagblad“ for 24. Juli offentliggjordes nogle hidtil utrykte Breve om Slaget og Begivenhederne derefter. Brevskriveren er daværende Løjtnant C. F. Lütken, der fødtes i Sorø den 4. Oktober 1827. Hans Fader, Johannes Christian Lütken (1791—1856) var i Aarene 1822—49 knyttet til Sorø, først som Adjunkt ved Skolen, senere (fra 1826) som Lektor i Filosofi ved Akademiet. Lütken

levede ivrigt med i Tidens Studenterliv og var bl. a. Medlem af „Tylvten“, den Flok Studenter, der 1818 udfordrede Baggensen til en latinsk Disputats om Principperne i hans Kritik af Oehlenschläger. Han stod i Sorø i nært Venskabsforhold til Ingemann og Hauch, der begge ved hans Død skrev dybt-følte Mindedigte. I „Minder fra min Barndom og min Ungdom“ 1867, S. 319—21, karakteriserer Hauch Lütken som et af Tidens skarpsindigste Hoveder, en fri og uafhængig Aand, trofast mod sine Venner, som kun Fru Oehlenschläger var det. I „Guldmageren“ har Hauch (i v. Freisleben) søgt at tegne hans Karakter: Repræsentanten for den rene Viden over for den dunkle Magi.

Aldrig nogen Aand jeg mødte,
mere fri og mere stærk,
uberørt af Ros og Dadel,
virked Du kun for Dit Værk,

hedder det i Hauchs Digt. (Digtet kan læses i min Udgave af Hauchs „Poetiske Arbejder“ 1929, S. 248; jfr. et af mig offentliggjort Brev fra Ingemann til Hauch i Sor.-Bl. 13. Aarg., S. 93—94. — Ingemanns Digt findes i Saml. Skr., 4. Afd., 9. Bd., S. 174). Lütken redigerede sammen med Bredsdorff „Blandinger fra Sorø“, skrev 1847—48 fire Smaaskrifter om Sorø Akademis Idé og gjorde sig til Talsmand for forøget Undervisning i Naturvidenskaberne. Efter sin Afsked slog han ind paa et politisk Forfatterskab: Han var en Modstander af et egentligt Tokammersystem, ivrig Helstatsmand med Vægten lagt paa Personalunion mellem Monarkiets Dele og Tilhænger af Fredssagen (D B L, Bd. XV, S. 45).

Sønnen *Christian Frederik Lütken* (1827—1901) førtes gennem Hauch og Japetus Steenstrup allerede i Sorø ind paa Studiet af Naturhistorien. Efter Studentereksamen 1844 studerede han i to Aar ved Akademiet, hvor han tog anden Eksamen, derefter i København. Til Krigen 1848 meldte han sig som en af de syv „frivillige“ Studenter og deltog bl. a. i Slagene ved Ullerup og Isted. Brevene giver i et for Nutiden ret gammeldags Sprog et Øjenvidnes Opfattelse af Nordens største Slag og Dagene derpaa. Hans Moder var — som rimeligt er — meget ængstelig for Sønnens Skæbne, men han trøster hende: „Er det nu værd, bedste Moder, at være saa ængstelig for mig, eller overhoved at græmme Dig, hvis det havde været eller skal blive min Skjæbne at falde? Veed Du, hvor megen Ulykke og Sorg der kan ramme mig i Livet, hvor lykkelig eller hæderlig min Død kan blive? Er det da ikke meget bedre at falde paa Waldpladsen for Fædrelandet i sin kraftige Ungdom? Saa vil Du da altid med Stolthed kunne tænke paa Din Søn.“ Dog indrømmer han i et senere Brev: „Skjændt vi jo egentlig have det godt nok af Soldater at være, drømmer jeg dog søde Drømme om, hvor lifligt det vilde være at komme hjem engang igjen.“

1852 gik Lütken ud af Hæren; 1853 blev han Magister i Zoologi; fra 1851 var han i 48 Aar knyttet til Zoologisk Museum; han holdt Forelæsninger over Zoologi ved Universitetet og Polyteknisk Læreanstalt og var Prof. ved Universitetet 1885 til 1899, da et Slagtilfælde tvang ham til at give op. Som Videnskabsmand var hvirvelløse Dyr og Fisk hans Speciale, men han beherskede alle Zoologiens Omraader og prægede i en Menneskealder Undervisningen i Faget ved sine fortræf-

felige Skolebøger. Som Professor skal han have været meget belæst og kundskabsrig, men retiré og uden Evne til at komme i Kontakt med sine Elever. Prof. *Spärck* (S.'14) karakteriserer ham (D B L, Bd. XV, S. 45—48) som udgaaende fra Steenstrups naturfilosofiske Opfattelse, men i meget hans Modsætning ved sin solide deskriptive Evne, hvorved han kom til at danne Overgangen til den Darwinske Periode. En paa en Gang nøgtern og kærligt forstaaende Vurdering af Lütken har hans Efterfølger, Prof. H. F. E. Jungersen (1854—1917), givet i „Illustreret Tidende“ for 17. Februar 1901.

Poul Schjærff.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i September:

3. Overlæge, Dr. med. *Aage Johannes Als-Nielsen* (f. 1890), Skive.
3. Skomagemester *Gustav Holger Jespersen* (f. 1900), Sorø.
6. *Henning Fr. Vilh. Chr. Helms* (f. 1900), Stilling og Adresse ukendt.
6. Læge *Poul Kjærhund Glaven* (f. 1900), Løgumkloster.
8. Sagfører, cand. jur., Sparekassedirektør *Andreas Larsen Bruun* (f. 1885), Køge.
10. Bankfuldmægtig *Johan Lorenzen-Schultz* (f. 1900), Himmerlandsvej 14, Kbhvn. F.
14. Trafikkontrollør *Harald Valdemar Federspiel* (f. 1880), Herman Triersplads 5, Kbhvn. V.
15. *Lauge Vald. Jensen* (f. 1875), Stilling og Adresse ukendt.
16. Fhv. Godsforvalter *Viggo Sebbelov* (f. 1890), Vilvordevej 14, Charlottenlund.
19. Kommune lærer *Carl Johan Wamberg* (f. 1885), Jyderup.
24. Grosserer *Børge Formark* (f. 1900), Amalievej 16 A, Kbhvn. V.
26. Skovrider *Svend Kinkt* (f. 1890), Sophiehøj pr. Haslev.
27. Gartner *Egil Blicher Dam* (f. 1900), Ankerhus, Sorø.
29. Organist ved Jesuskirken i Valby *Hakon Verner Godske-Nielsen* (f. 1890), Classensgade 17 A, Kbhvn. Ø.
29. Landsretssagfører *V. Grüner Hanson* (f. 1900), Vordingborgvej 35, Køge.
29. Godsejer *Chr. S. Dahl* (f. 1875), Valnæs, Nørre Alslev.
29. Fhv. Kolonibestyrelse *Einar Andersen* (f. 1880), Margrethevej 8, Rungsted Kyst.

Maanedens Anekdote:

Da *K. K. Steincke* (S.'99) sidst var Justitsminister, søgte en af Scenens kendte Børn ham i Haab om at faa en Biografbevilling.

— Min gode Mand, sagde Steincke, De er endnu ung og vital — det er da alt for tidligt for Dem at tænke paa en Biografbevilling.

Da Steincke nu igen blev Justitsminister, indfandt Kunstneren sig igen hos Ministeren og sagde:

— Jeg er nu imbecil, sløv og taabelig. Efter Ministerens sidste Udtalelser skulde der jo derfor nu være store Chancer for at faa en Bevilling.

Civilingeniør *Jørgen Howitz* (S.'42) har indgaaet en 4-aarig Kontrakt med Ingeniørfirmaet *Christiani & Nielsen* og er afrejst til sin nye Stilling i Brasilien. Han vil faa Domicil i Rio og sender sine Kammerater de venligste Hilsener.

Alle gode Gange tre.

Paa Hundested Baadebyggeri søsatte man for nogen Tid siden den hidtil største Lystyacht, der er bygget i Hundested.

Baaden, der staar Ejermanen, Købmand, Direktør *Just Hansen*, Sorø (R.'20), i mellem 300.000 og 400.000 Kr., fik Navnet „Sitra“. Den er 70 Fod lang, og der er installeret en Motor paa 200 HK. Under Daabshandlingen indtraf iøvrigt et Par generende Uheld, idet Champagneflasken ikke ramte første Gang. Anden Gang, da der blev lagt flere Kræfter i, sprang Wiren, som Flasken hang i, med det Resultat, at en af Tilskuerne fik en Flænge i Panden, men tredje Gang lykkedes det altsaa at faa Baaden navngivet i den skummende Champagne.

Den 22. Juli afsløredes i Foyeren til Sorøs højmoderne Biografteater „Victoria“ det tidligere (Sor.-Bl., 34. Aarg., S. 72) omtalte Relief af Billedhuggeren *Jan Buhl* (S.'37). Relieffet forestiller i kvikke Farver en Gruppe Mennesker, der i Regnvejrr er samlet foran „Victoria“ og trænges for at komme ind. Over Folkegruppen med de opslaaede Paraplyer lyser Navnet „Victoria“. Kunstneren har med stor Humor skildret en Række forskellige Typer, unge og ældre, sure og glade. Yderst til højre staar en Mand med Kalot paa Hovedet og Taske paa Ryggen, ivrigt studerende Programmet. Ved Siden af karresser et ungt Par hinanden. Videre ses en ung Mor med Barnevogn og i Baggrunden en ældre Herre med et bistert Udtryk i Ansigtet (han er i Trængslen blevet traadt over Tæerne). Forrest i Billedet besørger en Hund sin Nødtøft; helt til venstre staar en eksotisk præget Dame. Jan Buhl har her skabt et levende, fornøjeligt og værdifuldt Kunstværk.

Statsbibliotekar i Aarhus, *Helge Kjærgaard* (S.'22), har for en Gangs Skyld forladt Videnskaben og beretter i en Artikel „Et døgn alene med lilleemor“ („Tidens Kvinder“, 18. Juli 1950), hvordan han i sin Hustrus Fraværelse passer Lillemor, den lille Datter. Artiklen er yderst velskrevet og tegner en henrivende Familieidyl, fuld af Menneskelighed. Forf. kommer til den Konklusion, at det er ham ufatteligt, at nogen Kvinde, der ikke behøver det økonomisk, kan faa sig selv til at forlade sit lille Barn for at arbejde uden for Huset.

Kinamissionær *Johannes Rasmussen* (S.'00) udtaler sig i en Samtale med „Kristeligt Dagblad“ (31. Juli) om den kristne Kirkes Stilling under Kommunismen i Kina. Kommunistpropagandaen præker Hadets Evangelium, selv om Religionsfriheden anerkendes i Teorien. Johs. Rasmussen er forvisset om, at det kinesiske Folk er alt andet end kommunistisk, og det er et stort Spørgsmaal, om Kommunismen i Kina ikke er kommet til at gabe over mere, end den kan sluge.

I Værket *Min Far. Danske Mænd og Kvinder fortæller om deres Far* (P. Haase & Sønns Forlag, København 1948), findes en Karakteristik af *Otto Borchsenius*, skrevet af Sønnen

Red. Kaj Borchsenius. Justitsminister *K. K. Steineke* (S.'99) skriver om Faderen Overlærer C. Steineke. I Artiklen om Borchsenius fortælles, at „Wilster-Busten er ogsaa hans Værk“. Her foreligger en Føjllhuskning; det er Busten af Hauch, der er Tale om.

Departementschef *Einar Cohn* (S.'03), der den 25. Juli fyldte 65 Aar, fortæller i en Samtale med „Ekstrabladet“ (17. Juli) om Statistikens Betydning. Denne er et nødvendigt Led i Arbejdet i et moderne Samfund. Allerede siden det 18. Aarh. har man erkendt Værdien af statistiske Beregninger, og et veltalende Vidnesbyrd herom er, at der ved Statistiken nu beskæftiges ca. 400 Mennesker mod en halv Snes i 1856. Betingelsen for Opnaaelsen af et godt Resultat er, at der gives hurtige og fyldestgørende Svar paa det, der spørges om. Det gamle Ord om „Løgn, kvalificeret Løgn og Statistik“ har i Nutiden ingen Berettigelse.

Soranerfrokosten den 3. August.

Der kom denne Gang flere Gæster, end der var dækket til, saa der var megen Uro og Postyr, inden vi kunde træde til Bords og Formanden byde os Velkommen. Efter de traditionelle tre Hurraer for Skolen præsenterede vi os for hinanden ved Navneopraab og Dimissionsaar; der lød mange glade Gensynship til nye og dog kære, gammelkendte Ansigter.

Man mærker, at *Nittenhundredefemogtyverne* „laver til Barsel“; de skal som bekendt have Jubilæumstur til Sorø den 27. d. M., for Svend Clausen havde fundet frem til en Del nye Medlemmer og lokket dem med til Frokosten. En enlig Soranerpige af Aargangen var mødt op paa Svends Anbefaling, nemlig Aktuar, cand. mag. *Else Damgaard*. Pigen gled let og smertefrit ind i den særlige Soranertone, der hersker ved Frokostbordet, og befandt sig godt. *Formanden og Svend Clausen* gav Meddelelser om Samfundets Arbejde, om den nye Fane, som vi skænker til Skolen, den er nu færdig, fin og elegant og vil blive overleveret til Rektor Bohn den 17. September, samme Dag, den aarlige Cricketkamp finder Sted, om Rusfesten, der nu er fastlagt til Onsdag den 18. Oktober i Haandværkerforeningens Festsal.

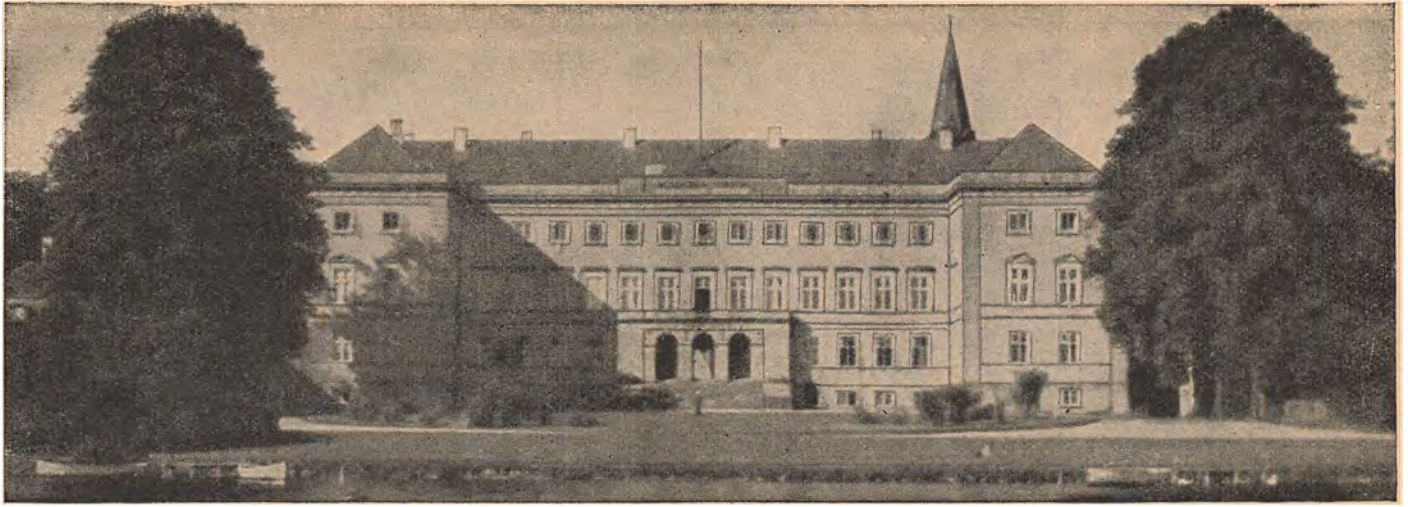
(Husk at se Kjølesættet efter og faa det luftet ud i god Tid!)
Murmester *Lichts* 70 Aars Fødselsdag blev mindet; vi hævdede vort Glas og bøjede os i Ærbødighed for Soransk Samfunds Æresmedlem og ønskede, at han dog en Gang kunde finde Vej til Soranerfrokosten og være sammen med sine Kammerater af egen Aargang. (97). Dem er der nemlig flere af.

Der var god og hyggelig Stemning, dog noget alvorpræget af de kommende Skattebekymringer og nye Statsafgifter, som nu viser sig som mørke Skyer i Horisonten og maner til Eftertanke.

Om alt gaar vel, ses vi igen *Torsdag den 7. September i Grand Café.*

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærff*, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John H. Winther*, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. **Ekspedition:** Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — *Selandia Bogtryk, København.*

35. AARGANG

SORANER-BLADET

SEPTEMBER 1950

DET STEMANNNSKE SORØ

Af H. G. Orlík.

Naar det S. 43 hedder, at »Rygterne om Ildspaaættelse (i 1813) *selvfølgelig* intet havde paa sig«, er der dog vist Grund til at tvivle om det fremhævede Ords Rigtighed; de slet ledede og ud i Sandet løbende Undersøgelser, hvis Akter kun højst mangelfuldt er bevarede, bestyrker nærmest Paasættelses-Tanken. Efter min Mening har Stemanns, af Harhoff som et Rygte omtalte Ytring Morgenen efter Branden: *Saa fik de mig dog ei indebrændt den Gang!* vist mere paa sig, end godt er; som den ellers meget nøgterne Harhoff selv udtaler (Sor. Tidsskr. VI, S. 275) om Stemann og sig selv, havde de begge Frygten derfor (d. v. s. for et Forsøg paa Mordbrand) i Livet — og Harhoff »vilde give meget godt til, at jeg kunde blive overbevist om det modsatte«. — At Stemann »efter Branden fik anvist Embedsbolig i Forvalterboligen« (S. 43) er et vel eufemistisk Udtryk; han tog den simpelthen selv, hvor det passede ham — der var iøvrigt vist ikke meget at vælge imellem!

At Forf. kan faa sig selv til — om end blot for Spøgs Skyld, som et Kuriosum! — at nævne, S. 46, den gamle Skrone om det Ingemannske »himmelblaa« Plankeværk er mig en Gaade! Ingenmann kom til Sorø i Septbr. 1822, og Paul Chr. Stemann fratraadte Amtmandsskabet i Januar 1827; det var jo ikke uoverkommeligt at gennemgaa dette 5-Aars soranske Regn-

skaber paa Landsarkivet (Godsforvalterens) og i Rigsarkivet (Direktionen for de lærde Skolers) og se at finde »Fru Ingemanns Henvendelse« til Stemann om dette Stakit eller Plankeværk, hvis Anbringelse om Ingemanns Hus jo ikke direkte sorterede under Stemann. Men saa længe ingen paa denne eneste paalidelige Maade har faaet fast Bund under Anekdoten, synes jeg dog, at man burde skaanes for den!

Naar jeg nu til Slut kun sætter en beklagende Finger paa, at Gaarden Mørup to Gange skrives med svensk ö, og paa, at den gl. Godsforvalter *Povelsen* kaldes Poulsen, samt anholder, at Stemann S. 47 siges at have »efterladt Godset med en Kasse til en Sølvværdi af 400.000 Rd.« — det maa vel være med en Kassebeholdning paa denne Størrelse — er der vist ikke stort flere Petitesser at pege paa. Jo, een er der dog endnu: S. 59 omtales to Gange »Stemanns Nevø« som den, der iblandt de Møstingske Papirer fandt de vigtige Dokumenter fra 1721 om Slesvigs Indlemmelse. For det første var der slet ikke Tale om en »Nevø« men om Stemanns Datters Stedsøn, den ovenf. nævnte gl. Soraner og senere Indenrigsminister og Amtmand i Randers *M. H. Rosenørn*, der iflg. hans egne Oplysninger havde faaet det Hverv at søge at bringe Orden i Papirerne sammen med Soraneren *Jes Regenburg* (S. 35) — for det andet var det ikke Rosenørn

— hvis Navn Forf. iøvrigt ikke nævner — men Regensburg, som den 16. Oktober 1843 »noget efter Kl. 10 Aften« fandt de vigtige Dokumenter, der »gjorde gl. Stemann ude af sig selv af Glæde«.

Paul Chr. Stemanns Navn er nært knyttet til en vigtig Periode i Sorøs Historie; han bragte i den Grad i sin Styretid Godsets Pengesager i Orden, at C. F. Wegener nævner hans Navn paa Linie med Skjalm Hvides Æt og Donatoren Ludvig Holberg som »Sorøs tre store Velgørere« (Sor. Tidsskr. I, 1. Hefte S. 195). Dette er maaske lidt vel meget, men vist er det, at han burde huskes bedre i Sorø — og Amtmand Topsøes indholdsrige Foredrag er derfor særdeles fortjenstfuldt som Mindeskrift. Paa Herlufsholm, hvis Forstander Stemann senere var, og hvor han iøvrigt regerede med en usentimental, ofte vel haard Haand men rigtignok ogsaa gjorde god Gavn som en fortrinlig Administrator, hænger i Festsalen hans Maleri (af J. V. Gertner) fra 1853; Sorø har kun en Blyantstegning (iøvrigt god, af samme Kunstner) paa »den blaa Gang«; Stemann var dog nok et Maleri værd, om saa blot, en god Kopi af f. Eks. C. A. Jensens Maleri paa Frederiksborg.

Intetsteds er hans Navn bevaret paa nogen Lokalitet i Sorø; selv det Stemannske Gravsted paa Sorø Kirkegaard (hvori han dog ikke selv hvilede; han er begravet paa Herlufsholm) og som virkelig var et ejendommeligt, ja pompøst Minde om Slægten, har ikke kunnet spares, da den gamle Kirkegaard for nogle Aar siden blev saa sørgeligt mishandlet. Da det yngste Alumnat blev indrettet i den Groothofske Villa, blev man opmærksom paa, at Grunden, hvorpaa den laa, i tidligere Tid havde baaret Navnet »Stemanns Vænge« — vist ikke efter Paul Chr. Stemann, men fordi det havde været i hans Søns Eje. Hvad havde været rimeligere, om man havde givet Alumnatet dette Navn — ad modum Ingemanns — og Molbechshus — men nej! svigtende historisk Sans hos den eller dem, der havde Afgørelsen, og, efter hvad der blev mig meddelt, en stedlig, radikal og stednavnkyndig Persons Afsky for at faa den gamle Autokrats og Aristokrats Navn frisket op i Sorøs Bevidsthed, slog Tanken herom ud.

Men fra Sorøs Historie kan Navnet dog ikke udskilles, og maaske kan Amtmand Topsøes indholdsrige Mindeartikel vække en ny Interesse for gamle Paul Christian Stemann, hvis ypperlige Styre genskabte den økonomiske Grundvold for den Stiftelse, der har blomstret efter hans Tid -- og gør det den Dag i Dag.

RUSFESTEN

I Fortsættelse af Meddelelsen i forrige Nummer af Soraner-Bladet kan nu oplyses følgende: *Rusfesten* afholdes *Onsdag den 18. Oktober Kl. 18,30 pr. i Haandværkerforeningens Selskabstokaler, Dr. Tværgade 2 A.*

Programmet er følgende:

Formanden Generalmajor *Carl Jacobsen* byder velkommen.

Aage Lind's *Ruskantate* med Ebbe Hamerik's skønne Musik udføres af Otto Mackeprang's Kvartet og Sverre Forchhammers Orkester, Recitativet af Axel Dahlerup.

Rustalen holdes af Dr. med. *K. A. Hasselbalch*.

Middagen bestaar af Gaasesteg med Rødkaal og Æblekage; hertil Rødvin og Madeira, og der sluttes af med Mokka.

Efter Kaffen samles vi om en gylden Drik.

Prisen er Kr. 20.00 pro Persona incl. Service.

Deltagelse bedes anmeldt *senest Onsdag den 11. Oktober* til *R. E. Brincker, Malmøgade 7, Kbh. Ø.* samt dig med at Beløbet for Deltagelse Kr. 20.00 indbetales (Postgiro Nr. 1710).

Paaklædning: Festdragt, Smoking el. mørkt Tøj.

Margarinemærker medbringes.

Vi forventer stor Tilslutning til denne Aarets største Fest. Bestyrelsen vil gøre sit bedste for at skabe en baade stilfuld og hyggelig Ramme om Festen, hvor Soranerkammerater af alle Aargange bør samles.

Soraner-Bladets Hoved.

Opmærksomme Beskuere vil sikkert have lagt Mærke til, at Soraner-Bladets Hoved med Billedet af Akademiet ikke er saa skarpt og tydeligt som før. Redaktionen agter at tilvejebringe en ny og bedre Cliché ud fra den Betragtning, at Bladets fortræffelige Stof fortjener et passende Udstyr. Tandlæge *Arne Thuesen* (S.40), giver følgende Oplysninger om Billedets tekniske og historiske Data:

Det er taget fra den Akademihaad, der mangler ved Broen til højre, ude fra den lille Stenø. Det er en Septemberdag i 1935, faa Minutter før Kl. 15. Til Optagelsen er brugt det billigst tænkelige Kamera uden Indstillinger af nogen Art, Kodak Brownie Junior 620. Filmen er efter Negativet at dømme Selo panchromatisk, sikkert købt hos Nørhølle. At det er taget en Tirsdag, er helt sikkert. Jeg erindrer, som var det i Dag, at jeg kom for sent til en Tegnetime hos Neuhaus. Han havde et dejligt Trick, med en sylespids Tegneblyant at knibe en i Øret; det gjorde forbandet ondt, og det lykkedes mig under Forsøg paa at udvide at ramle et Tegnebræt med Tegnekasse paa Gulvet. Det var det værste, der kunde ske, da Neuhaus i en saadan Situation tævede den nær-

meste, uanset hvem det var, in casu mig. Jeg trimlede over i en mægtig Kobberbeholder, der brugtes til Brænde. Saa opdagede han, hvor kilden jeg er, og kildede mig vel nok i 5 Minutter, der for mig syntes som Evigheder! Hvor han og hele Klassen morede sig, mens jeg vred mig af Grin blandt Brændekævlerne.

Se, det var den Historie!

DEJLIG ER JORDEN

Ingemanns skønne Salme.

Af provst *Alfred Blenker*, Linaa.

Den 8. September 1850 kunde man i »Dansk Kirketidende« for første Gang læse Ingemanns »Dejlig er Jorden«. I Hundredaaret for Salmens Fremkomst bringer Soraner-Bladet nedenstaaende Artikel, som vi er Forfatteren meget taknemmelig for at maatte benytte.

En sensommerdag i 1850 fik Ingemann i havehuset ved Sorø Akademi besøg af sognepræsten i Lyngø, Johs. Ferd. Fenger og hans 11-aarige datter. Præstegaarden i Lyngø laa kun 4 kilometer fra akademiet. Fenger var meget optaget af en sang, hvis tekst og melodi han nylig havde set i et tysk tidsskrift.

Den gang var sangen ukendt herhjemme; nu findes den i en dansk oversættelse, der begynder: »Herligste Jesus«. De tre midterste vers lyder:

Fager er engen,
fagrere er lunden,
naar den om vaaren skyder blad;
Jesus er fagrere,
Jesus er renere,
han gør mit saare hjerte glad.

Klart straal solen,
mildere er maanen,
pragtfuld er himlens stjerneskaar, —
mer straal Jesus,
mer lyser Jesus
end hele himlens englehær.

Dejlig er blomsten,
skønnere er mennesket
i den friske Ungdomskaar, —
blomsten maa visne,
alt synke sammen,
men Jesus ældes ej af aar.

Grundtanken er her, at Jesus er skønnere end alt, hvad der er skønt paa jorden og i himlen. Og i modsætning til al jordisk skønhed, der forgaar, er Jesu skønhed evig uforanderlig.

Efter hvad det tyske tidsskrift fortalte, skulde baade teksten og melodien stamme fra middelalderen og være sunget af korsfarere paa vej mod Jerusalem; tidsskriftet kaldte da ogsaa sangen »en gammel korsbrodersang«. Dette er antagelig fri fantasi.

Men som Fenger sagde til Ingemann: »Ordene er fromme og smukke«. Melodien fandt han dog langt skønnere. Den spillede hans lille datter nu — med een finger — paa klaveret, mens faderen sang de tyske ord til den. Og han bad saa Ingemann skrive en god dansk sang til den skønne melodi. Ingemann lovede at tænke over det.

Allerede næste morgen kom der brev til præstegaarden i Lyngø fra Ingemann. I det laa teksten til »Dejlig er jorden«, og et øjeblik efter lød den skønne salme for første gang. Det maa have været sidst i juli eller i august 1850.

* * *

Traditionen om, at sangen »Herligste Jesus« var blevet sunget paa den tid, da man gjorde korstog mod Jerusalem, har Ingemann ikke taget hensyn til i sin salme »Dejlig er jorden« paa anden maade, end at den har givet ham ordene »pilgrimsgang« og »pilgrims-sang«. Men den pilgrimssang, han tænker paa, hører han ikke sunget af middelalderens korsfarere paa vej mod Jerusalem, men af hele menneskeheden til alle tider paa vej mod paradiset.

Derimod har han holdt sig til grundtanken i sangen »Herligste Jesus«: Jesus er det skønneste i verden, og han bliver, naar alt andet forgaar.

»Os er en *evig* frelser fød«. Det er det sidste, Ingemann har at sige i sin salme. Og op mod dette højdepunkt stiger hele salmen trin for trin gennem de tre vers. Man misforstaar den, hvis man ikke er opmærksom paa denne stigning.

Digitere plejer ikke straks at plumpe ud med, hvad de har paa hjerte, men vil helst lidt efter lidt stemme læserens sind, skridt for skridt lede ham op til digtets højdepunkt. Det er dette, Ingemann gør i salmen »Dejlig er jorden«.

Det er undertiden blevet sagt, at vi ingen ret har til at synge om jordens dejlighed, naar saa mange mennesker lider. Men det, Ingemann vil sige, er ikke, at jorden er dejlig, eller at himlen er prægtig; men at der er noget, som er endnu skønnere, nemlig at menneskesjælene er paa vej mod evigt liv.

I prosa kunde det udtrykkes omtrent saadan: Ganske vist er der dem, som betages af den skønhed, der findes paa jorden, medens andre — som den tyske filosof Kant — betages endnu mere af stjernehimlens skønhed; men *jeg* kender noget, som er endnu skønnere, det er den religiøse trang i menneskers hjerter.

Men digteren springer alle pertentlige bindeord over og stiller sætningerne uforbundne side om side:

Dejlig er jorden,
prægtig er Guds himmel,
skøn er sjælens pilgrimsgang!
Gennem de favre
riger paa jorden
gaa vi til paradys med sang!

Og han overlader til sin læser selv at fornemme stigningen i de tre første linjer — og saa i de tre sidste lade sig holde fast ved det, som for ham er det skønneste af alt: menneskehjertets længsel efter Gud.

* * *

Det, Ingemann vil sige i det næste vers, er i og for sig ikke, at slægt efter slægt gaar i graven; men at de skiftende slægter stadig glæder sig over det samme evangelium.

I prosa kunde det lyde omtrent saadan: Selvom tiderne skifter, og selvom menneskene i mangt og meget forandres, saa er der dog noget, som uforandret lever videre: kristendommens budskab om evigt liv med Gud.

Men ogsaa her udelader digteren alle de forbindende smaaord: »selvom« og »selvom« — »saa dog«:

Tider skal komme,
tider skal henrulle,
slægt skal følge slægters gang;
aldrig forstummer
tonen fra himlen
i sjælens glade pilgrimssang.

* * *

Sidste vers siger saa, hvad der er indholdet af dette glædelige budskab: Vi har en frelser, og han dør aldrig! Det var det glædesbud, englenerne først forkyndte for hyrderne ved Bethlehem, og som siden er forkyndt for slægt efter slægt.

Englenerne sang den
først for markens hyrder,
skønt fra sjæl til sjæl det lød:
Fred over jorden!
Menneske, fryd dig,
os er en evig frelser fød!

I ordene »Fred over jorden!« hører vi en genklang af den himmelske hærskares lovprisning, den sang, som ogsaa mennesker synger paa vej til paradiset, den, som skal lyde fra slægt til slægt. For selvom alle blomster maa visne, og hvert menneske maa dø — som det var sagt i »den gamle korsbrodersang« — saa er Jesus frelser for alle dem, som var før os, og han skal være det for alle dem, som kommer efter os.

Hvad englenerne sagde til hyrderne: »Jeg forkynder jer en stor glæde, Eder er i dag en frelser født«, det gentager Ingemann med ordene: Menneske, fryd dig, os er en *evig* frelser fød!

* * *

Vi skylder Ingemann at forslaa ham ret. Og han bør ikke høre ilde for, at han bruger de midler, en digter raader over — og Ingemann er en digter i det helt store format — til at udtrykke det, som ligger ham paa sinde.

Og salmer, der priser Gud for det glædelige budskab om evig frelse, skal aldrig forstumme i hans kirke.

»Dejlig er jorden« har nu levet i hundrede aar, og den vil leve i hundrede til.

NYE MEDLEMMER AF SORANSK SAMFUND

Drn.

- 1947 *Nils Björklund*, Eckersbergsgade 15, Ø.
1947 Stud. jur. *K. Schiøtt Hansen*, Borgergade 2, Grindsted.
1947 *Niels Chr. Ulrich*, Markmandsgade 14. S.
1947 Stud. med. *Erik Fuglsang-Damgaard*, c/o Direktør Houlberg, Rønnevej 10, Riisskov, Aarhus.
1947 *Dennis Pyrmow*, Hvidehus, Hedehusene.
1947 *Vibeke Leth*, Johnstrupsvej 8, Sorø.
1946 Stud. jur. *Kurt Petersen*, Tagensvej 102². N.
1899 Justitsminister *K. K. Steincke*, Falkonergaardsvej 5. V.
1905 *Aage Wilh. Colding*, Folehavegaard, Hørsholm.
1928 Kaptajn *Mogens Boisen*, Fragariavej 1, Hellerup.
Hans N. Hansen, 3024, Vana St. Omaha II, Nebr. U. S. A.
1902 *George I. W. Johannessen*, 20, Franklin Road, West Englewood, N. J. U. S. A.
1948 *H. J. Koktvedgaard*, Peter Bangsvej 159. F.
1948 *Bent Larsen*, Kystvej 65, Aarhus.
1948 *Flemming Larsen*, Høyrups Allé 7, Hellerup.
1948 *Ib Braes*, Vangedevej 223, Søborg.
1948 *Knud Frandsen*, Engboulevarden 28, Nykøbing F.
1948 *Per Kargaard Thomsen*, Akacievej 2, Slagelse.
1948 *Hans Løppenthin*, Spejlerborgvej 14, Skælskør.

1925

1950

1925-STUDENTERNES JUBILÆUMSTUR TIL SORØ 26.—27. AUGUST

1. Række: Grosserer K. B. Hertz (Sofus), Fru Louise Sørensen, Arkitekt, Branddirektør L. Schrøder, Civilingeniør E. W. Lauritzen, Kontorchef, cand. jur. O. Buch-Larsen, Prokurist, cand. jur. S. Clausen, Dyrlæge W. Boesgaard. — *2. Række:* Ekspeditionssekretær, cand. jur. S. Løvingreen, Tandlæge P. Hansen, Grosserer K. Segel, Overingeniør P. Kann, Læge B. Lund, Læge R. Pedersen, Professor, dr. jur. E. Andersen. — *3. Række:* cand. mag. P. Grønbek, Læge K. Schultz-Møller, Bibliotekar C. G. Elberling, Sekretær, cand. jur. Inga Rasmussen, Sekretær, cand. jur. O. Simonsen, Tandlæge B. Høft, Aktuar, cand. mag. Else Damgaard Nielsen, Fru Lisbeth Markus Pedersen. — *Bagerst:* Speciallæge, dr. med. S. Christensen, Kontorchef, cand. polyt. W. Førster. — *Staaende:* Dommerfuldmægtig, cand. jur. H. Fogh, Dommerfuldmægtig, cand. jur. F. Ryhave, Kontorchef E. Strarup.

25 AARS STUDENTERJUBILÆET 1950

Vi skiltes som 18—19-aarige for 25 Aar siden — og Fler-tallet har ikke set hinanden siden. Et kvart Aarhundrede er et langt Tidsrum, fuldt af betydningsfulde Hændelser, der har sat deres uundgaaelige Præg paa de fleste af os 4 Studiner og 30 Studenter af 1925: Vilde vi kunne kende hinanden straks, og vilde vi kunne finde „Melodien, der blev væk“?

Det gik forbavsende let og hurtigt:

Hen paa Eftermiddagen den 26. August mødtes vi, en Del allerede paa Indkvarteringsstedet, Hotel „Postgaarden“, for Kl. 18,30 at samles til fælles Afgang fra Baadebroen i Akademihaven. Jo, saamænd om de ikke lignede hinanden fra dengang — de allerfleste, kun 2—3 Ansigter krævede lidt Eftertanke, før det rigtige Navn dukkede op! Den gode Middag i de smukke Omgivelser paa „Parnas“ rystede os hurtigt sammen og løsnede Tungebaandene; Svend Clausen bød Holdet velkommen, og Ebbe Lauritzen mindedes til Indledning de to Kammerater Karl Gustav Hasselbalch og Holger Stoltz Andersen, som var døde 1942 og 39.

Halvor Fogh overtog Hvervet som toast-master og gav efterhaanden Ordet til Erik Bennetzen, Else Damgaard, Sigurd Løvingreen og Finn Ryhave, der holdt de mere „officielle“ Taler, mens bl. a. Poul Kann, Børge Lund, Schultz-Møller og Elberling fik Lejlighed til at improvisere over Tanker og Oplevelser fra dengang, og Lisbeth Marcus Pedersen bragte Hilsener fra Sygehusets gode Fé fra Drengediden, Frk. Clausen, og fra Dan Frørups Mor. Frørup og endnu fire Kammerater var forhindrede i at give Møde; en af dem, Leif Waagstein, havde sendt Telegram fra Færøerne.

Flere Timers øsende Regn, Lyn og Torden formaadede ikke at gøre Skaar i den vellykkede Fest — en Rutebil bragte os tilbage til „Postgaarden“, hvor Samværet fortsatte til „hen paa de smaa Timer“; saa det var ikke nogen lang Søvn, der ventede i den interimistiske Sovesal paa Hotellet.

Alligevel mødte adskillige veloplagte til Fællesbadningen

i Søen ved 9-Tiden Søndag Morgen; paa Hjemvejen fik vi forevist „Vænget“, som de færreste kendte (en havde dog sin Søn her). Efter „Postgaarden“s veldækkede Morgenkaffebord naaedes en Visit i den gamle Kirke, hvor Organisten spillede de minderige Konfirmationstoner for os, inden vi samledes til Middag paa Skolen.

Her bød den konstituerede Rektor, M. Juul-Mortensen, os velkommen, bragte Hilsen fra den sygemeldte Rektor Bohn og holdt en baade smuk og indholdsrig Tale, der kort besvarede af Svend Clausen, som blandt andet mindedes vor gamle Rektor H. Raaschou-Nielsen. Derpaa fulgte endnu en lille Times Samvær omkring Kaffebordene ovenpaa; desværre havde ingen tænkt paa at indbyde de 4—5 endnu levende af vore Lærere, der kunde blive Tale om at gense, det eneste man faktisk syntes, der manglede i Arrangementet, for hvis udmærkede Tilrettelægning vi skylder Festkomitéen Tak, i Særdeleshed vist Svend Clausen og Ebbe Lauritzen.

Et kort Møde i Baldur-Salen med Oplæsning i Uddrag af „Minerva“-Aargangene 1923—25 sluttede Samværet, som de fleste af os var enige om, at vi gerne saa gentaget hvert 5. — femte — Aar!

(Remember, please!)

— — —

Noget af det, der ved nærmere Eftertanke i særlig Grad fandt Genklang i vore soranske Hjerterødder, var uden Tvivl Lektor Juul-Mortensens jævne og indtrængende Ord, som tydeligvis kom fra Hjertet. Han talte om, hvor ofte man som Lærer følte Tvivl overfor Rækkevidden af sin Stands Gerning, naar man saa, hvordan Verden ser ud i Dag. Et af Lyspunkterne var da at se de gamle Elevers Trofasthed mod den gamle Skole, se, at her dog stadig var noget, som kunde samle, noget som kaldte. Det gav Lyst til og Glæde ved at fortsætte det utrættelige Arbejde til Ungdommens Dygtiggørelse.

Og vor „gamle“ Lærer har Ret: Det var andet og mere

end Festen og Kammeratskabet, der kaldte! Tydeligst formuleret maaske i en impulsiv Udtalelse, der faldt i en Bil under Hjemturens Begyndelse: Det er underligt — men det er i Dag akkurat, som naar vi i sin Tid rejste hjem; det mærkes ligesom et Sug et Sted inden i en ved Afskeden.

Mange følte som han — og havde Tiden ikke været saa forjaget, utryg og pengefattig, vilde flere have fulgt Lysten og Trangen til at blive paa Stedet og dvæle i Minderne endnu en Uge eller fjorten Dage. Som det hedder i Paludan-Müllers Sang: „Vokser Byrden Aar for Aar, stærkere bli'r Hjertets Flamme“. Men en Flamme kræver Næring for stadig at brænde — og den *kan* hentes i Sorø, som stadig gemmer nogle af de bedste Minder fra vor Ungdoms Vaar.

E.

Fra Generalstaben!

Som meddelt i SORANERBLADETs Augustnummer var det planlagt, at Overleveringen under højtidelige Former af den Fane, som Soransk Samfund skænker Sorø Akademi, skulde have fundet Sted Søndag den 17. September — samme Dag som Kricketkampen mellem de gamle Soranere og Skoleholdet.

Paa Grund af Rektor P. H. Bohns Sygdom og følgende Rekonvalescens har man imidlertid maattet udsætte Fanens Overlevering indtil videre, idet saavel Soransk Samfund som Rektor var af den Anskuelse, at denne Højtidelighed ikke kunde finde Sted paa et Tidspunkt, hvor Rektor Bohn var fraværende fra Skolen.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Oktober:

1. Mejerist *Poul Middleton Bartholdy* (f. 1890), Minas, Brasilien.
5. Prof., Dr. phil. *Johannes Balthasar Brøndsted* (f. 1890), Sølvgade 30, København K.
5. Fhv. Læge *Hother Tolderlund* (f. 1870), Ved Hegnet, Rungsted Kyst.
10. Farmer *Carl Oscar Olsen* (f. 1890), Wyoming, U.S.A.
11. Godsejer *Chr. Grüner* (f. 1890), Egemarken pr. Føllenslev.
12. Grosserer *Andreas William Christensen* (f. 1885), Hareskovvej 299, Hareskov.
17. *Johannes Poulsen* (f. 1875), Stilling og Adresse ukendt.
19. Amtsforvalter *Herluf Meilsøe Rahbek* (f. 1885), Svendborg.
21. Havebrugskonsulent *Niels Jørgen Gram* (f. 1885), Aabyhøj ved Aarhus.
22. Forretningsfører *Fritz Orla Werner* (f. 1900), Bakkegaards Allé, København V.

23. Kontorchef *Chr. Geisler Birch* (f. 1875), Prinsesse Alexandrines Allé 11, Charlottenlund.
25. Arkitekt *C. E. Mandrup-Poulsen* (f. 1865), Viggo Rothesvej 33, Charlottenlund.
26. Prof., Dr. phil. *Niels Erik Nørlund* (f. 1885), Mahngade 6, København Ø.
29. Skovfoged *Mourits Mørk-Hansen* (f. 1900), Kohaven pr. Ørbæk.

Under 2. August 1950 er Direktør for Ny Carlsbergfondet *V. Thorlacius-Ussing* (S.'09), R. af D., benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Under 11. August 1950 har Hans Majestæt Kongen udnevnt Fuldmægtig i Departementet for Told- og Forbrugsafgifter, tjenstgørende Fuldmægtig i Statsministeriet, *Niels Elkær-Hansen* (S.'34) til Kontorchef i Statsministeriet fra 1. Oktober 1950 at regne.

Hans Majestæt Kongen har ved Reskript af 16. August 1950 benaadet Godsejer *Christian Emil Grüner* (S.'09) af Føllenslev med Ridderkorset af Dannebrogordenen.

Eksamen:

I Sommeren 1950 er den lægevidenskabelige Embedseksamen ved Københavns Universitet bestaaet af: *Ole Holflod Iversen*, *H. O. Nielsen Skensved* og *Poul Torben Underbjerg* (alle S.'41). Sproglig-historisk Embedseksamen ved Københavns Universitet er bestaaet af: *Carl Arne Wessmann* (S.'41) i Fagene Historie og Tysk. Sekretær *Bjørn Bjørnstad* (S.'30) har taget juridisk Embedseksamen i Juni 1950. Han begyndte sent paa sit Studium, men har til Gengæld gennemført det i sin Fritid paa 5 Aar.

Familien Gram paa Sorø:

Havebrugskonsulent *Niels Jørgen Gram* (R.'01), der — som ovenfor anført — den 21. Oktober fylder 65 Aar, er den ældste af seks Søskende, der alle har gaaet paa Sorø. De øvrige er: Afd. Gartner ved Frederiksberg Kommune *Marius Michael Gram*, 1887—1946 (R.'02), Forstander ved Statens plantepatologiske Forsøg i Lyngby *Ernst Gram*, f. 1891 (S.'09), kgl. Skovrider (siden 1940) i Hørsholm *Alfred Gram* f. 1897 (S.'15), Viceskoleinspektrice ved Københavns Kommune *Johanne Elisabeth Gram*, f. 1898 (S.'18) og Bibliotekar ved Birkerød Kommunebibliotek *Marie Margrethe Gram*, f. 1901 (S.'21), alle Børn af den kendte Gartner og Konsulent Hans Gram og Hustru Caroline Christensen paa Koldemosegaard, Lyngve ved Sorø.

Civilingeniør *Jørgen Wille-Jørgensen* (S.'35) tiltræder 1. November Stillingen som teknisk Chef ved Fabrikken „Hygæa“ i Aalborg.

Civilingeniør *Niels Lisborg* — Søn af Grosserer *Einar Lisborg*, Slagelse (S.'12) har tilbragt 2 Aar efter sin Eksamen (1942) hos Sir W. Arols, Glasgow, og er siden 1/7 49 ansat i Firmaet *Ove Arup & Partners, London*. Ove Arup er ogsaa Soraner og gik ud 1913. (Omtalt i 27. Aargang Nr. 11, Side 90).

Lisborg bor privat Nr. 1 Pont St. Mews. London S. W. 3.

Landsretssagfører *N. Chr. Tyndeskov Pedersen* (S.'35) har etableret sig som selvstændig Sagfører. Adresse: Rømersgade 20 A, København K.

Boligkonsulent Frk. Ingrid Schultz, Datter af Kommunesekretær Johannes Schultz, Nykøbing F., viedes den 12. Aug. i Nykøbing Falster Kirke til stud. med. *Erik Wadum Michelsen* (S.'40), Søn af Fru Edith Wadum, København.

Restauratør *Bjørn Jensen* (R.'29), der sammen med sin Fader Carl V. Jensen var Jernbanerestauratør paa Storebæltsfærgerne og derefter i Randers, skal nu lede Restauranten paa Fredericia Banegaard, en af Landets største.

Filmfotografen *Hagen Hasselbaleh* (S.'33) fra Minervafilm rejste den 29. August til Mexico City. Afrejsen fra Lufthavnen fik et lidt usædvanligt Forløb — et Orkester i mexicausk Antræk og Plakathærere fulgte den unge Filmmand til Maskinen.

Ved Retten i Nordre Birk er der afsagt Dødsformodningsdom over Kaptajn *Jørn Eggert Benzou* (S.'30), som menes omkommet ved M/S „Kimta“'s Forlis i Nordsøen ud for Haugesund den 30. Januar 1949. Kaptajnen havde ringet til sin Hustru og fortalt, at Skibet maatte søge Nødhavn i Haugesund. Ved et Søforhør her er man kommet til det Resultat, at Skibet er forlist et Par Timer efter, at det atter har forladt Havnen, og at det maa antages, hele Mandskabet er omkommet. (Se Sor.-Bl. 34. Aarg., S. 14 og 23).

Den fuldkomne Fisker:

Lidt før Kl. 22 Søndag den 20. August stod Tandlæge *Børge Høft* (S.'25) ind i Snekkersten Havn med Tun om Bord. Da Fisken kom paa Vægten, viste denne 235 kg, og dermed er det Aarets næststørste Tun. Kampen havde været langvarig og haard, derfor kom Tandlæge Høft saa sent til Kaj.

Det celebre Faktum, at Justitsminister *K. K. Steincke* (S.'99) den 25. August fyldte de 70, er naturligvis ikke gaaet upaa-agtet hen. Dagspressen — fra „Kristeligt Dagblad“ til „B. T.“ — har med Velbehag indhentet Udtalelser hos den altid oplagte, hvis Evne til at udforme koncentrerede Svar, fulde af Humor og Visdom, heller ikke ved denne Lejlighed fornægtede sig. Paa Spørgsmaalet, om han følte sig alderdomssvækket, svarer Ministeren, at han arbejder fra 9 Morgen til Midnat, hvad han er i Stand til, dels fordi han nu ikke plages af Sygdom („Bakterierne synes nu at sky det efterhaanden noget medtagne Væv“), dels paa Grund af hans fornuftige Levevis: „Jeg spiser det halve, drikker en Tredjedel og ryger en Fjerdedel af, hvad det store Flertal anser for fornødent.“

Det har visse Fordele at blive gammel: „Jeg glemmer saaledes straks Dagen efter, hvad jeg har set i et Biografteater (herligt!) . . . jeg har ingen Anelse om, hvor ofte jeg har fortalt den enkelte mine morsomme Historier, og kan derfor selv mere mig over dem Gang paa Gang.“ Ministeren slaar fast, at han ikke er Politiker, men *kun* Lovgiver og Administrator. „Jeg mangler Evne til at bedømme, hvilken Indfly-

delse de modstridende Strømninger, der siges at passere *Vælgerhjørner* ved det saa pludseligt udskrevne Valg, maatte have.“ Paa Spørgsmaalet, om Ministerens saakaldte Selvglade og Forfængelighed staar i Forbindelse med hans kunstneriske Formsans, svares der: „Jeg aner ikke, hvad De mener . . . min Selvglade eksisterer kun paa Tryk. Noget andet er, at jeg nok forstaar, at en Mængde Mennesker, som enten er smaat begavede eller uden Sans for Humor, staar uforstaaende over for en Façon eller Form, som de til deres Ærgrelse selv ganske er uden Evne til at anvende.“ Flere Steder fremholder K. K. Steincke de etiske Grundværdier, han Livet igennem har bygget paa: Kristi Ord om at elske sin Næste, Konfutses: Gør ikke mod andre . . . eller: Dømmer ikke, at I ikke selv skulle dømmes, og han naar til det Resultat, at Etik kun *teoretisk* er mulig uden Gudstro. — De forskellige Interviews giver et samlet Billede af en Mand, der Livet igennem har opfattet, at man har Hjernen for at bruge den, og som har taget selvstændig Stilling til de Problemer, der har mødt ham.

I Dagene 28. August—2. September holdt Verdenssammenslutningen af Jurister, den 77 Aar gamle „International Law Association“ sin 44. Kongres paa Christiansborg. Ved den højtidelige Aabningsfest talte først Sammenslutningens Præsident, Belgieren Albert Devère, hvorefter Justitsminister *K. K. Steincke* (S.'99) bød Kongressen Velkommen paa Fransk. Videre talte den danske Præsident, Landsdommer *N. V. Boeg* (S.'00). Han begyndte paa Dansk, fortsatte paa Fransk og sluttede paa Engelsk! „For Folk, som taler alle Sprog, er det nu lige fedt . . .“

Den 30. August vendte Prof. *P. O. Pedersen* (S.'28) hjem fra et Ophold i U. S. A. Han har opholdt sig derovre et Aar og fik som den første udenlandske Tandlæge en ærefuld Opfordring til at følge og deltage i det Forskningsarbejde, der gøres paa Tandlæge-Forskningsinstituttet i Washington. P. O. Pedersen blev knyttet til „National Institute of Dental Research“, et af den amerikanske Regerings syv berømte medicinske Forskningsinstitutter, og havde de frieste Arbejdsvilkår, man kunde ønske sig. Han koncentrerede sig om antropologiske Undersøgelser, en Fortsættelse af hans Arbejder vedrørende Eskimoernes Tænder; i længere Tid opholdt han sig med sin Familie i et Indianereservat i det sydlige Arizona; her bor de saakaldte Papago-Indianere, hvis Tænder han undersøgte. Videre satte Professor Pedersen sig ind i Forskningen paa Fluor-Omraadet; Fluor tilsættes Vand, og man undersøger, om der kan komme noget gavnligt ud deraf. Fluorpenning af Børns Tænder har man konstateret virker forebyggende paa Forekomsten af Huller i Tænderne. Ogsaa her i Landet er Fluorforskningen i Gang.

Paa Charlottenborg afholdtes i Tiden 31. August—13. September en Mindeudstilling for Malerinden *Charlotte Frimodt*, der døde i Februar i Aar, 88 Aar gammel. Hun blev født den 28. Juni 1862 og var Datter af Sognepræst Rudolf Frimodt og Hustru. Hun var en Søster til afd. Lektor *Frimodt*, der fra 1904 til 1937 var knyttet til Sorø (se Sor.-Bladet 33. Aarg., S. 91). Charlotte Frimodt udstillede paa Charlotten-

tenborg gennem ikke mindre end 65 Aar, og endnu Dagen før sin Død sad hun ved sit Staffeli i sit smukke Hjem paa Dosserringen. Af hendes omkring 800 Billeder er ca. 100 udstillet. Hun elskede det danske Land, dansk Arkitektur og dansk Idyl — navnlig Sorø og vore gamle Præstegaarde. Paa Udstillingen fandtes flere Billeder fra Sorø, hvor hun ofte besøgte sin Broder.

I Uge Sogn ved Aabenraa indviedes den 6. August et nyt dansk Forsamlingshus. Til Stede ved Indvielsen var afd. Chefredaktør *L. Schiøttz-Christensens* Familie; hans Datter, Fru Packness, overrakte Forsamlingshuset et Billede af Chefredaktøren, den egentlige Stifter af Fadderskabet for Uge Sogn, det første i sin Art i Landet.

Fru Sorø.

Adskillige Soranere vil huske den røde Bygning med de taklede Gavle i „Rolighed“, hvor i sin Tid Bogtrykker *F. Häuser* boede. Häuser trykkede i mange Aar Skolens Indbydelsesskrift og var den sidste rigtige Redaktør af det gamle Højreblad „Sorø Avis“, der efterhaanden ved Tidernes Ugunst svandt ind til et minimalt Format, saa det fortælles, at en kvindelig Holder i Søndergade sagde Avisen af, da den ikke mere kunde fungere som Tæppe paa hendes Kommode. Redaktør *F. Häuser* var en særpræget Personlighed, levende og vennelsel, Selskabsmand af den gamle Type, ivrigt Medlem af den tidligere saa traditionsrige, nu hensøvede Sorø Sangforening. Ogsaa om dette Hus og dets gæstfri Familie dukker Minderne op, nu da man hører, at Huset i Øjeblikket underkastes en gennemgribende Modernisering, hvorved Varetøget — de takkede Gavle — forsvinder.

Den 12. August var det 200 Aar, siden Bogbinderfirmaet *Vald. Haslund* blev grundlagt. Den nuværende Indehaver, Fru Haslund, og hendes afd. Mand, Valdemar Haslund, overtog Virksomheden efter hans Far i 1900. Denne havde igen overtaget den efter sin Svigerfar, Bogbinder Koop, som ligeledes havde den efter sin Svigerfader. Mange gamle Soranere har benyttet Haslunds solide Bogbinderi, og Bladets Redaktør mindes de idylliske Tider, hvor man kunde faa Julius Clausens Verdenslitteraturhistorie indbundet i tre tykke Helshirtingshind for 1,50 Kr. pr. Stk. *!O tempora, o mores!*

Rektor *P. H. Bohn* er i Slutningen af August blevet opereret paa Sorø Amtssygehus. Heldigvis er Rektor nu i god Bedring, men maa dog holde nogle Ugers Rekreation i Helsingør. I Mellemtiden fungerer Lektor *Juul-Mortensen* som Rektor.

Fru Rektor *Rauschou-Nielsen* er flyttet til Sorø og har faaet indrettet sig et meget hyggeligt Hjem i Seavenius' Stiftelse paa Torvet.

Soranerfrokosten den 7. September.

Æresgæsten denne Gang var Apoteker *Emil Bang* (R.'94). Formanden bød ham og os hjertelig Velkommen til Bords. I sin Tale roste han sin gamle Ven og Klassekammerat Emil

for Trofasthed og Interesse for alle soranske Tanker og Forhold, beklagede, at Samfundet ikke, som de gamle i Hellas, kunde give ham Olivenkransen fra det hellige Træ i Altis som en Hæder for godt Kammeratskab — Bang fortjente det saa sandelig som den *Ærkesoraner* han er. Nu kan vi kun bispise ham paa Grand Cafés Prytancion, men det er jo ogsaa meget godt.

Forinden havde vi staaende hilst vor gamle Skole med de tre Hurraer, som sig hør og bør.

Ved Dagens Ret (Frikadeller med Rødkaal) takkede Emil Bang for den ham udviste Hæder og de smukke Ord, der var talt til ham. Det var selvfølgelig „alt for meget“. At blive bispist paa det offentlige Regning, havde i hans Øre en helt anden Betydning; men som Formanden udlagde det, lød det jo meget kønt. Bang bad os udbringe et Leve for *Soransk Samfund* . . . det gjorde vi, saa det rungede i Lokalet.

Af Formanden fik vi at vide, at den planlagte Faneaflevering til Skolen ikke kan finde Sted den 17. ds. som meddelt. Rektor Bohn vil gerne personlig modtage Fanen, men er endnu Rekonvalescent efter sin Sygdom.

Der indtræffer mange Begivenheder i Rektors Liv — som maaske kan være ham foruden — men en Faneindvielse er en saa sjælden Begivenhed, at den vil han være med til.

Vi tænkte venligt paa Rektor og sendte ham et Kæmpepostkort med samtlige Frokostdeltageres Signaturer, med Ønsket om god og snarlig Helbredelse.

Efter at Direktør *Louw* havde mindet om Indsamlingen til en Sten paa *Olriks* Grav — hvortil der endnu kan sendes Bidrag — og Konsul *Lindegaard* fra Bilbao havde sagt „Farvel“ og takket for de gode Frokostsammenkomster, han havde været med til i sin Sommerferie, hævdede vi Bordet under munter Snak og Skæmt i god soransk Stemning.

At der var 26 til Bords, meddeler jeg kun for at ærgre dem, der ikke var med. Sæt din gamle Skolekammerat Stævne og mød op næste Gang i den store Sal ovenpaa i Grand Café, det bliver *Torsdag den 5. Oktober*, og du vil ikke fortryde det.

Vel mødt igen!

Badse W.

*

Hav Medlidenhed, kære Læser!

At lave et Medlemsblad er morsomt, men ikke det bare Sjøv. Hvis vi bringer Vittigheder, siger man, vi er pjattede. Hvis vi klipper i andre Blade, er vi for dovne til selv at skrive. Hvis vi ikke gør det, er vi glade for vort eget. Hvis vi ikke optrykker Indlæg, er vi hensynsløse overfor Medlemmerne. Hvis vi gør det, er Bladet fuldt af Vrøvl.

Og saa er der maaske nogen, der vil tro, at vi ikke har klippet dette ud af et andet Blad — men det har vi!

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærff*, Tlf. Hørsholm 898. **Redaktionssekretær og Annoncer:** Grosserer *John. H. Winther*, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. **Ekspedition:** Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — *Selandia* Bogtryk, København.

35. AARGANG

SORÅNER-BLÅDET

OKTOBER 1950

UTRYKTE BREVE FRA S. SCHANDORPH

Ved POUL SCHJÆRFF

VII.

Firenze 16. Febr. 1890.
Lungarno Acciajoli 20.

Gamle, rare Mikkel!

Ser Du — Nu har Ida været daarlig næsten i al den Tid, vi har været her, o: siden 6. Dec. f. A., saa fik jeg en lille Attaque af Influenza, og for at holde Pengepungen fyldt maa jeg arbejde meget, maa altsaa stjæle Tiden for at skrive til de gode Venner, som husker mig der hjemme, og af dem er Du og G. Brandes de flinkeste.

Send dog endelig en Regning ind til Johan Møller. Naar Dit Arbejde er bestilt, gjort og leveret, er det dog en Selvfølge, at Du maa have Dine Penge, og naar Joh. Møller har maattet betale alle Poulsens Vildmandsforetagender, som jeg forlængst gav ham Vink om (thi med den Kapital, de disponerede over, kan man ikke etablere et stort Forlag), saa skal han da ogsaa betale Dig, som har arbejdet paa et fornuftigt Foretagende, som vist med Tiden havde betalt sig, og som jeg syntes det var dumt, at Joh. Møller opgav. »Ny Jord« og de mange Forlagsartikler af den yngste Digtterskole var derimod Vildmandsstreger for et mindre Firma, den Slags Historier burde de have overladt til Hegel, Reitzel, Philipsen, som maa regne med Forfatterens Fremtid.¹⁾

Jeg havde gjerne omtalt alle mine Venner udførligere i det Stykke Autobiografi, der kaldes »Oplevelser«,²⁾ men saa var Bogen bleven et Uhyre af Tykkelse. Naar jeg har nævnet nogle, saa er det fordi de var mig de kjæreste, de, som har haft dybere Betydning for mig eller har ligget mit Hjerte nærmest.

Naar jeg skriver saadanne lette Sager som Rejsebreve til »Tilskueren«, saa er det nærmest et almindeligt Cirkulære til Vennerne. Deraf kan I se Reflexen af ,hvad jeg ser, oplever og tænker.³⁾

Fru N. N. har skrevet mig to Breve til, hvori hun bebrejder sin Mand utaalelig Gnavenhed, Urimelighed lige over for det daglige Livs pekuniære Fordringer, paatrængende Gejlhed — hun tilstaar at have været charmeret i Nordmanden, men giver sit Ord paa, at hun aldrig har været hans Maitresse. Hvad har jeg kunnet svare uden at have hørt Modparten? Det er skrækkeligt af dem begge at have udfoldet Skandalerne for Alverden. De maa jo gaa hver til sin Side, hvor strængt det end kan være for N. N. at »have to Enker paa Kaldet«. Jeg ser ingen modus conciliendi⁴⁾ — hvad mener N. N., som jeg Intet har hørt fra? Naa — jeg forlanger og ønsker virkelig ikke flere Confidences — det er og bliver en beskidt Affære.

Men hvorfor Fanden giftede de sig? De maatte dog kjende hinanden. Ja Du har Ret: det er et Lod vundet i det store Lotteri, naar to Mennesker træffer sammen,

S. Schandorph.

som kan leve et helt Liv med hinanden. Havde jeg Sønneke og Døtre, vilde jeg grue, naar de forlovede sig.

Thi det staar mig klart, at Ægteskabet i sin nuværende Form er en meningsløs Institution; det er en Undtagelse, naar det gaar godt. I Regelen er det en Misère. Monogamiet er et Kunstprodukt — Naturen, den polygamiske, bryder frem hos de yngre Folk og hos de vildere Naturer. Jeg har under Arbejde en Fortælling, som rører ved det Problem. Børnene kan vel bøde paa den kunstige Forening. Lad os være glade over vore Madammer, som saa skikkelig har baaret over med os! Hils Din søde, rare Henriette!

Sch. omtaler, at hans Hustrus Sygdom ytrer sig i hyppig Trang til at lade Vandet. Dette afføder følgende komiske Situation:

Og da her næsten ingen offentlige Pissoirs er i denne Renaissanceby, maa jeg bede Portnerne hos Prinsen af Trepani, Marchesen af Serristori, Fyrsten af Ruccellai om en Potte i Paladsernes Forhal Man æder godt og billigt. F. Ex. idag: Maccaroni med Jus, Fisk, Rostbeaf, Omelette

aux confitures, Vin à discrétion, Kaffe & Kognak for 4 Frank for os to. Chiantivinen og Præstevinen (Vino santo) er excellent. En Flaske Marsalla (udmærket) koster 1 L. 20 C. Men Cigarerne er skrækkelige. Minighetti à 20 C. er ikke bedre end Brokker til 10 Øre hjemme. Lokummerne er fæle, vi har sat en Krukke med Klor i vort, ellers forpestedede det Huset.

En uanstændig Kvinde tilbyder Sch. sin Tjeneste for en saare rimelig Takst. Sch. fortsætter:

Mais ils sont passés ces jours.⁵⁾ Min Dyd var stærk, uagtet hun selv sagde: Non è vero che io sono bella come un angiolo ...⁶⁾ Jeg havde en død Skorpion til Vilhelm, men den gik itu, da jeg rørte ved den.

Ida og jeg omfavner jer begge.

Din gamle Ven Schandorph.

NOTER:

- 1) Det ses ikke, hvilket Arbejde Carl Michelsen har leveret. At han ikke har faaet sit Honorar, er tydeligt. Forlaget P. Hauberg & Co. var 1884 blevet overtaget af Boghandler Peter Poulsen (1859—1889) og Sch.s Neve Johan Møller (f. 1862). Paa dette Forlag udkom 1888—89 det af Carl Behrens redigerede Tidsskrift »Ny Jord«.
- 2) Sch.s »Oplevelser« I udkom i Dagene mellem 25.—31. Oktober 1889.
- 3) I Tidsskriftet »Tilskueren« skrev Sch. 1887—89 otte Breve »Teaterindtryk«, især fra Paris; 1889 et Rejsebrev fra Tyrol (Schloss Labers bei Meran).
- 4) Maade at forlige dem paa.
- 5) Ils sont passés, ces jours de fête : De er forbi, disse Festsdage. — Refræn i en Sang af den franske Forfatter Anseume i hans en-akts Komædie *Le Tableau parlant* (1769). Variet hos *Schiller* i *Don Carlos* I, 1 (1787) som: Die schönen Tage in Aranjuez — sind nun zu Ende.
- 6) Det er ikke sandt, fordi jeg er skøn som en Engel.

FOREDRAGSAFTEN

Kammeratligt Samvær

Lektor E. Nordahl Svendsen vil holde Foredrag i
Officersforeningen
Mandag den 20. November Kl. 7,30

Emne:

Atomenergien i Krig og Fred

Efter Foredraget Smørrebrødsbord med Øl og Kaffe (uden Forpligtelse). Tjenerne vil modtage Bestilling ved Mødets Begyndelse.

Statsvidenskaben og Sorø Akademi.

Af Dr. phil. *Olaf Carlsen.*

I sine „Kritiske Bidrag. Politisk Afdeling“ (1852) fremhæver *Peder Hjort* som et Karakteristikum for Sorø's Stilling i dansk Dannelsehistorie, at — hvor forskellige Tidsaldrene end har været — saa synes man dog stedse ligesom at have haft en dunkel Mening om, at her var netop det Sted at finde, hvorfra den højere Virksomhed, der i Øjeblikket krævedes, kunde udgaa, eller hvor den særegne Dannelse kunde hentes, som ikke kunde faas andetsteds i Landet. Ogsaa uden dybere Fortrolighed med Sorø's Historie maa man sande, at *Hjort* her har peget paa noget karakteristisk og væsentligt ved de videregaaende Planer, der enten er blevet gennemført i Sorø, eller som man har tænkt paa at bringe til Udførelse paa dette Sted. *Peder Hjorts* Synspunkt bliver man til Stadighed mindet om under Læsningen af Professor *Axel Nielsens* Bog om „Det statsvidenskabelige Studium i Danmark før 1848“ (1948); den indeholder saa meget Sorana, at den bør gøres til Genstand for Omtale i dette Blad.

Skønt Humanismen har dybe Rødder i den soranske Skole- og Lærdomshistorie, og vi her kan se tilbage over en rig og ædel Tradition, er det dog Realismens gentagne Forsøg paa i Sorø at skabe noget, der erkendtes som mere tidssvarende eller følte som stærkere paakrævet, det giver soransk Undervisningshistorie et særlig interessant og vekslende Indhold og derved har bevirket, at vi intet andet Sted i vort Land ejer en Institution, hvis Historie bedre end den soranske afspejler Tidernes skiftende Dannelsesidealer. Ved Siden af den lærde Skoles humanistiske Tradition er der her, alt eftersom Tid og Forhold krævede det, forsøgt eller paa-tænkt at skabe noget nyt inden for dansk Undervisning; det gælder lige fra de to Ridderakademier og over den af mig her i Bladet fornylig omtalte Realundervisning til den store Plan om en Realhøjskole.

Ligesom der ved Studiet af Realismen i dansk Pædagogik-historie træder en stærk soransk Linie frem, er dette ogsaa Tilfældet, naar der skal redegøres for det statsvidenskabelige Studiums Udvikling i Danmark. Iøvrigt er der ogsaa en nær Forbindelse mellem disse to Emner, idet Statsvidenskaben ligesom Realismen til Forudsætning har den videnskabelige Forsknings Frigørelse fra det aristoteliske Formynderskab og Naturvidenskabernes og de eksakte Videnskabers voksende Selvstændighed og deres stigende Betydning for det praktiske Liv. Studiet af Fag som Politik, Jura, Økonomi, Handels- og Kameralvidenskab, Historie, levende Sprog og fremmede Landes Kultur havde til Formaal at uddanne Embedsmænd til den diplomatiske og administrative Statstjeneste; det var Studier, nyttige i den praktiske Politik's Tjeneste, og til at lede og styre Statens økonomiske Liv. Derfor arbejdede man her ganske paa Linie med den pædagogiske Realisme.

Ved *Axel Nielsens* Omtale af *Christian IV's* Akademi underer man sig over, at han gør saa lidt ud af de soranske Professorers statsvidenskabelige Arbejder. *Knud Fabricius* har i Indledningen til sin Bog om „Kongeloven“ (1919) givet en Skildring af dansk Statsvidenskab før Enevælden og her sammenfattet de soranske Lærdes Arbejder under Beteg-

nelsen „Sorø-Skolen“. Der er intet Spor af denne statsvidenskabelige „Skole“ i *Axel Nielsens* Bog, og en Mand som *Henrik Ernst* kunde nok have fortjent en bedre Placering. Rent forbavset bliver man over at se *Axel Nielsen* udtale, at Skrifter fra Akademiet i Sorø findes, saa vidt ham bekendt, ikke. Han nævner ganske vist *Gabriel Akelejes* Skrift fra 1646, men tør ikke anse det for et soransk Skrift, da Forfatteren har skrevet det efter sin Sorøtid; det er imidlertid en soransk Disputats, og *William Norvin* hævder ikke blot, at dette „viser unægtelig hen til en vis Forbindelse med *Ernst*“, men han nævner ogsaa andre Disputatser og fremhæver, at „det er i ethvert Tilfælde sikkert ikke uden Forbindelse med *Ernst's* Lærervirksomhed, naar der fremkom flere højst interessante soranske Disputatser“.

Udførligere er Behandlingen af det 18. Aarhundredes Akademi og dets Betydning for det statsvidenskabelige Studium, især ved *Sneedorffs* og *Schyttes* Virksomhed. At *K. F. Plessens* Monografi over *Sneedorff* angives som udkommet 1730 for 1930, er selvfølgelig en Trykfejl; men mere tvivlsomt er det, om den Undskyldning ogsaa gælder, naar Forfatteren kaldes *Plessen!* Selv om *Axel Nielsen* alene holder sig til den statsvidenskabelige Side af det Arbejde inden for dansk Aandsliv, der udførtes af det 18. Aarhundredes Soranere, var dette en saa væsentlig Side af Akademiets Indsats, at man ved blot at følge dette Arbejdes Blomstring og Visnen faar et ogsaa for Helheden gyldigt Indtryk af dette Akademi i Begyndelsen saa lovende Trivsel, dets tiltagende Vanskeligheder, bl. a. som Følge af, at skønt Afgangseksamen var Akademiet ved Fundatsen var blevet ligestillet med juridisk Eksamen ved Universitetet, blev det efterhaanden nødvendigt at tage den om i København paa Grund af dens faldende Valeur, og Professorernes aftagende og til sidst helt hændende videnskabelige Initiativ. Hvad der gælder om *Schyttes* Efterfølger, *Chr. Vogelius Steenstrup*, gælder ogsaa om de andre soranske Professorer mod Aarhundredets Slutning. De præsterede intet, ikke fordi de manglede Tid; den havde de i rigeligt Maal, men fordi de ikke havde Hoved dertil. Den nævnte *Steenstrup* var i Begyndelsen af Trediverne, da han i 1777 blev Professor, og i de næsten 25 Aar, han — ja, man kan daarligt sige virkede, men sad i denne Stilling, var hans eneste Bidrag til Litteraturen foruden nogle Anmeldelser i „Lærde Efterretninger“ 1780—81 og de obligate Festtaler paa Kongens Fødselsdag, naar det hertil var hans Tur, kun en Oversættelse af det indledende Bind af et tysk Værk om europæisk Statskyndighed. Han kalder ganske vist Oversættelsen baade forbedret og til Dels omarbejdet; men hvor meget eller hvor lidt denne Forbedring og Omarbejdelse har paa sig eller er værd, tør jeg ikke have nogen Mening om. Naar Overhofmesteren havde ventet, at *Steenstrup* skulde blive en *Schytte* Nr. 2 eller en *Sneedorff* Nr. 3, var dette en stor Fejlvurdering af hans Evner som statsvidenskabelig Forsker og Forfatter. *Steenstrup* som Statsvidenskabens Repræsentant er symptomatisk for Akademiet i dets Forfaldsperiode; han var ikke ene om inden for Lærerkollegiet at være „en ganske ubetydelig Størrelse“ (*Norvin*).

Som Bilag I har *Axel Nielsen* meddelt en Udskrift af Eksaminationsprotokollen for Sorø Akademi 1769—81; man faar

her et Par Prøver paa Schyttes Eksamination i Politik og Økonomi- og Kameralvidenskaberne; de giver et lærerigt Indblik i, hvilket Bombardement af Spørgsmaal, disse Videnskaber kunde fremkalde.

Under Interregnet mellem det 2. og 3. Akademi, der udfyldes af et Kapitel om Studiet i København, kunde Axel Nielsen iøvrigt godt paa det Sted, hvor han omtaler Regeringens Interesse for at faa indført Undervisning i Landøkonomi, have nævnt, at baade Hertugen af Augustenborg som Leder af det lærde Undervisningsvæsen og Soraneren Chr. Ditlev Reventlow som Præsident for Rentekammeret var interesseret i at faa denne Undervisning henlagt ikke til Universitetet, saaledes som det til alt andet end Glæde for Professoratets Indehaver, Dr. phil. G. O. B. Begtrup, skete, men til Sorø; de var begge stærkt interesseret i Oprettelsen af et økonomisk Dannelses-Institut i Forbindelse med et nyt Sorø Akademi.

Da dette senere blev til Virkelighed, glemte man ikke det gamle Ønske fra Aarhundredets Begyndelse; det blev dog ikke til et Agerdyrkningsinstitut i Sorø, som Axel Nielsen synes at mene, men til et Agerdyrknings- og Forstinstitut paa en af Akademiets Hovedgaarde, nemlig Mørup. Det var især beregnet for dem, der havde fuldtendt deres Kursus paa Sorø Akademi, og som havde Udsigt til at komme i Besiddelse af „mere eller mindre vigtige Landejendomme“; men dernæst skulde der ogsaa gives Adgang til saadanne, der — skønt de ikke havde været ved Akademiet — ellers kunde have erlervet sig de fornødne Forkundskaber og iøvrigt var af sat Alder. Dette Institut er mærkeligt nok ikke nævnt i Sorø-Bogen, hvor Norvin synes at forveksle det med det Fellenbergske Institut paa Sorø Akademis Gods, der ganske vist begyndtes paa Mørup, men Aaret efter, i 1828, flyttedes til Kathrinelyst i Pedersborg. Dette Institut var efter det Fellenbergske Forbillede i Schweiz et Opdragelseshjem for fattige Drengene, der foruden at modtage den almindelige Almueskoleundervisning tillige oplærtes i Landbrug; dette sidste var det eneste, det havde tilfælles med Institutet paa Mørup; deres Klientel var vidt forskelligt. Om dette sidste se Forstanderen Niels Giersings Skrift „Om Agerdyrknings- og Forst-Institutet paa Mørupgaard under Sorø Akademi“ (1831); om det Fellenbergske se Sorø Akademis Skoles Aarskrift 1926.

Naar Axel Nielsen om det sidste sorøanske Akademi skriver, at det „naturligvis“ førte en meget tilbagetrukket Tilværelse, er dette jo, som man tager det. Tænker man paa Frekvensen, kan man kun give Forfatteren Ret — naturligvis; og den maatte — naturligvis — blive ringe, da kun Skolens egne Studenter havde Adgang til Akademiet; men tænker man paa den digteriske og videnskabelige Virksomhed, der her udfoldedes i Aarene fra 1822 til 1848, saa kan Akademiet langt fra siges at have ført en tilbagetrukket Tilværelse. Akademiets Lektorer hævdede sig ved deres litterære Produktion endog særdeles smukt over for Universitetets Professorer.

Efter at man i 1833 havde nedsat en Kommission med den Opgave at indrette en kameralistisk Eksamen, arbejdedes der i mange Aar med Planen til en saadan Eksamen, idet man ikke kunde enes hverken om dens Indhold, Omfang eller Ret-

tigheder, og imedens udviklede Statsvidenskaben sig mere og mere bort fra den gamle Kameralisme over imod Drifts- og Nationaløkonomi. Indførelsen af den statsvidenskabelige Eksamen ved Universitetet forhaledes yderligere, da Sorø Akademi igen stod over for en paatænkt Forandring.

Der var Røre i den pædagogiske Verden; Realismen var brudt igennem, og i Sorø havde man maattet aabne for Realundervisningen; men der bankedes atter paa Akademiets Port, og Grundtvig ønskede Adgang for den folkelige Højskole. Af Højskoletanken og Realundervisningen opstod Planen om en Realhøjskole, og den tidligere Plan om et Institut for Agerdyrkning og Forstvæsen i Forbindelse med selve Akademiet dukkede op paany, medens Christian Molbech kæmpede djærvt for Bevarelsen af Sorø humanistiske Traditioner og for Sorø Akademi som „et dyrebart nationalt Klenodie“.

For Axel Nielsen samler Interessen sig her selvfølgelig mest om den Plan, der gik ud paa at lade de unge Mennesker, der havde gennemgaaet Realhøjskolen, slutte af med en statsvidenskabelig Eksamen, hvilket var Christian VIII's Tanke; men hverken Kommissionen, der arbejdede med Planen for denne Eksamen, eller Universitetsdirektionen var stemt herfor; de ønskede den forbeholdt Universitetet. Derimod var baade Chr. Molbech og den gamle Kancellipræsident Paul Chr. Stemmann, der begge følte varmt for Sorø og værnede om deres Sorømindre, ivrige for, at den nye Eksamen skulde henlægges til Sorø, hvilket jo ikke blot vilde være en smuk og desuden naturlig Fortsættelse af de sorøanske Traditioner inden for dette Fag, men ogsaa give Realhøjskolen en fastere Position. Axel Nielsen anfører et Brev fra Juni 1849, ifølge hvilket Stemmann forgæves skal have for søgt at faa Amtmand, Grev Knuth til at virke for den statsvidenskabelige Eksamen i Sorø; Axel Nielsen angiver desværre hverken, hvor Brevet er trykt, eller hvor det findes; men hvis 1849 ikke er en Trykfejl, kan det heller ikke undre os, at Knuth viste sig uvillig over for Stemmanns Opfordring; thi Brevet var unægtelig nogle Postgange forsinket. De nye Magthavere efter Revolutionen 1848 havde faaet Frederik VII til at stille Sagen i Bero, og da Knuth fik Stemmanns Brev, var det mere end to Maaneder siden, man ogsaa havde faaet Kongen til at nedlægge Sorø Akademi — skønt han kort efter Regeringsovertagelsen havde forsikret Grev Knuth, at man kunde stole paa ham, og at han altsaa vilde respektere sin Faders sidste vigtige Regeringshandling. Maaske har Stemmann, selv efter Statsomvæltningen, som Enevældens gamle, prøvede og tro Tjener bevaret sin vante Tillid til et Kongeord og derfor ment, at Akademiets Nedlæggelse blot var det indledende Skridt til Realhøjskolens Oprettelse. Det tredje og sidste Akademis Overgang til Historien betød imidlertid, at man for stedse skrinlagde de gennem Aarhundreder til Sorø knyttede Planer om en fra andre Skoler forskellig og videregaaende Undervisning, hvorved man — saaledes som hver Tid nu ansaa det for mest formaalstjenligt — opfyldte Fundatsens Ord om „en besynderlig og bedre Skole“.

Professor Axel Niensens Bog bringer vel ikke meget nyt for Kendere af Sorø's Historie; men den trækker en Linie op i de sorøanske Stiftelsers Liv og Virke ved — om jeg saa maa sige — at drage et statsvidenskabeligt Længdesnit gen-

nem den soranske Historie og saaledes redegøre for Sorøs pædagogikhistoriske og litterær-videnskabelige Betydning, set i statsvidenskabelig Belysning.

Holbergforestillingen paa Det kgl. Teater

den 3. December.

Soransk Samfund har af det kongelige Teater faaet Tilsagn om 80 Billetter til Fordeling blandt Medlemmerne. Vi beder derfor eventuelle lysthavende, der ønsker at deltage i Lodtrækningen, *senest den 20. November* skriftligt sende Meddelelse derom til Kassereen *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, København Ø. Hvert Medlem kan højst sikre sig to Billetter, og man bedes anmærke, om man har særlige Ønsker af Hensyn til Syn eller Hørelse, da der i saa Fald, saa vidt muligt, vil blive taget Hensyn dertil.

Efter Forestillingen samles de gamle Soranere med Skolens Rektor, Lærere og Gymnasiasterne til en Kop Kaffe paa Hotel »Kongen af Danmark«.

Gl. Soraner Cricketkamp, Søndag den 17. September.

De, der snakker om, at der ikke mere spilles ordentlig Cricket paa Sorø, skulde have overværet Kampen mellem Skolens Hold og gl. Soraneres Hold den 17. September og set det Spil, de unge præsterede, først og fremmest i Marken.

Den noksom bekendte Nervøsitet, der gerne i første Halvleg præger de unges Gærdespil, bevirkede ogsaa denne Gang, at vi kun glimtvis fik at se, hvad de kunde præstere. — Men et Gærdespil som Poul Brandt's f. Eks., var nok til at overbevise en om, at gode Anlæg og fortsat Træning i samme rigtige Retning vil kunne skænke os en ny Spiller i Topklassen. — Og der var flere end Brandt; Viggo Pedersen f. Eks., som, skønt ikke i Besiddelse af Brandt's smukke Stil og Alsidighed, dog er meget effektiv og utvivlsomt kan blive helt god. Han var desuden en rap og behændig Wicket-keeper.

De to fik da ogsaa Præmierne. Soransk Samfunds Boldtræ overrakte *Poul Brandt* ved Aftensbordet af Formanden, Generalmajor Carl Jacobsen, der i en aandfuld Tale mindede om Havamál's berømte Ord, at om Aftenen skal Dagen prisen, Kvinden naar hun er brændt, Sværdet naar det er prøvet, og Øllet, naar det er drukket, og udtalte Haabet om, at Brandt maatte kunne prise sit Træ, naar det er prøvet.

De gl. Soraneres Boldtræ overrakte *Viggo Pedersen* af Anføreren Arkitekt L. Schrøder, der formanede de Unge til at lære at spille langsomme Bolde, end ikke hans egne middelmaadige (sic!) Bolde havde de kunnet spille. — Schrøders Kastning var nu ikke middelmaadig, men Beskedenhed klæder jo altid en Mand, og Jyder kan ikke lide at prale.

Desværre endte Kampen med Nederlag for de Unge, idet de gl. vandt med 27 Points. Regnskabet ser saaledes ud:

Gl. Soranere, I Halvleg: 101 P. II Halvleg: 55 P., ialt: 156 P.
Unge do. I Halvleg: 78 P. II Halvleg: 51 P., ialt: 129 P.

Disse Tal giver Indtryk af Jævnbyrdighed, saa man maa sige, det var et særdeles hæderligt Nederlag, især da de gl. Hold talte saa prominente Navne som: Sv. O. Petersen, H. C. Jensen, L. Schrøder, Erik Stenersen, Jørgen Arnsbjerg, Hans Rasmusen, Kaj Jørgensen, Steen Gregers, Erik Balstrup, Jørgen Meding og Jørgen Boesen, næsten alle aktive Spillere i den københavnske Cricketturnering, og Anføreren Arkitekt Schrøder den førende Spiller og Anfører for Kalundborg Cricketklub's Hold.

Dommerne, Læge Kjartan Effersøe og Skovrider Frits Lorenzen, røgtede deres ansvarsfulde Hverv samvittighedsfuldt (ingen var ude lbw!), saa ingen af Spillerne kunde undskylde sig med at være „dømt ud“. — Regnskabet foreligger som sædvanlig i klar og velskreven Skikkelse fra Direktør Hans Joost's Haand.

At man valgte de to ovennævnte til Præmietagere skyldes ikke, at der ikke var andre kvalificerede Emner, tværtimod, der saas adskilligt smukt Spil, f. Eks. af A. Lyders Larsen og F. W. Hansen. Førstnævnte fik sidste Aar Soransk Samfunds Præmie. — Det bedste Kasteresultat havde Poul Brandt med 3 Gærder for 11 Points. —

Det herligste Sensommervejrr kastede Glans over Dagen; men til vor store Beklagelse maatte vi undvære Rektor *Bohn*, der paa sin Læges Bud stadig var Rekonvalescent, men heldigvis i rask fremadskridende Bedring. Til Gengæld gjorde den fungerende Rektor, Lektor *M. Juul-Mortensen*, og flere af Lærerne alt, for at vi skulde føle os velkomne og befinde os vel. —

Ved Aftensbordet tolkede vi vor Taknemmelighed, baade for den Gæstfrihed, vi havde mødt, og for den Indsats, Lærer Thomsen og Adjunkt Ranvig gør for at bevare Skolens smukke Crickettradition.

R. E. B.

Fodboldkampen den 27. August.

Begunstiget af det herligste sensommervejrr stævnedes vi søndag den 27. august til Sorø til den traditionelle fodboldkamp mod skoleholdet. Da det var vor 25. kamp, fejredes dagen på endnu festligere vis end sædvanligt, bl. a. var 25 års studentejubilæerne inviteret med til middagen. Desværre var rektor *Bohn* på grund af sygdom forhindret i at være med; lektor *Juul-Mortensen* fungerede i rektors sted, og desuden havde vi den store glæde at se lektorerne *E. Nordahl Svendsen*, *O. Christensen* og adjunkt *Stevns Hansen*; sidstnævnte var som sædvanlig en fortrinlig dommer.

De gamle havde denne gang mobiliseret følgende hold:

<i>Torben Madsen</i>		
<i>S. A. Vistisen</i>	<i>C. U. Morgills</i>	
<i>Aa. Sund</i>	<i>G. Geertsen</i>	<i>B. Laursen</i>
<i>E. G. Petersen</i>	<i>Hans Wille-Jørgensen</i>	<i>P. Petersen</i>
<i>A. Lawaetz</i>	<i>Jørgen Wille-Jørgensen</i>	

og som reserver, fast publikum og klakører: *Caspar Borch*, *G. Crone*.

Lige inden kampens begyndelse kl. 14 på „Grønne“ overrakte skoleholdet i anledning af jubilæet en stor buket blomster til de gamles nestor, Børge Laursen, en smuk gestus, der glædede os alle.

Skolen vandt lodtrækningen og valgte målet ved „Gims

ende" med sol og vind i ryggen. Trods en sammenlagt alder på 349 år viser de gamle ingen tegn på alderdomssvækkelse, idet de i løbet af kort tid fører 2—0 ved E. G. Petersen. I deres iver trækker de alle op på den anden banchalvdel, og på et langt udspark står de gamles målmand pludselig alene med en modspiller og må kapitulere, 2—1. Forspringet øges atter ved Jørgen Wille til 3—1, hvorefter skolen reducerer ved et skud, der rammer indersiden af målstolpen og går i mål, og 1. halvleg ender 3—2 til de gamle.

I 2. halvleg scorer Jørgen Wille og Sund hver en gang, førend Torben Madsen laver selvmål ved at slå en høj bold fra højre wing i eget mål; dog lykkes det de gamle ved Hans Wille at bringe slutresultatet op på 6—3.

Ved det påfølgende kaffebord var der almindelig enighed om, at man ikke i mange år havde set så velspillet en kamp. Endvidere noterede man sig et fornyet løfte om, at det bliver ved en kamp mellem skoleholdet og de gamle, at den nye træningsbane ved Flommen indvies.

Efter en times hyggeligt samvær tog vi afsked med tak for en dejlig dag.

T. G.

KUNSTMUSEET I SORØ

C. v. Schmidt-Phiseldeck: Skovlandskab 1904.

Billedet, der nu er fremhængt i Museet, er en Gave fra Dir. Stig Jensen (S.'13)

Bidrag til Byggefondens.

- 1930 Dr. med. I. C. Christoffersen, København.
- 1930 Redaktionssekretær Sv. Irgens Hansen, København.
- 1930 Assistent H. J. Dahl, København.
- 1930 Slagtermester J. Sørensen, Glostrup.
- 1930 Kaptajn N. S. Lunn, Holbæk.
- 1930 Arkitekt Ivar Christensen, København.
- 1930 Læge A. Gleberg-Olsen, Bording.
- 1930 Bestyrer Poul Andersen, Glostrup.
- 1930 Kriminalbetjent Rich. Snedkov, København.
- 1930 Læge Poul Spang Nielsen, København.

- 1931 Fru Inger Harsberg, f. Simonsen, Nykøbing Mors.
- 1931 Arkitekt Søren Langkjær, København.
- 1931 Direktør M. Julius Larsen, København.
- 1931 Assistent Poul Waarst, København.

- 1931 Assistent J. Sidenius, København.
- 1931 Kaptajn E. Lorentzen, København.
- 1931 Sekretær Søren Stauholdt, København.
- 1931 Redaktør Aage Hjelm-Hansen, København.
- 1931 Landsretssagfører Johannes Vedel, Svendborg.
- 1931 Landsretssagfører V. Borch, Svendborg.
- 1931 Lektor Torben Refn, Thisted.
- 1931 Landsretssagfører Erik Lund, Kerteminde.
- 1931 Vekselerer Adam Lawaetz, København.
- 1931 Civilingeniør Jørgen K. Rasmusen, København.
- 1931 Bogholder Ib Fléron, Valby.
- 1931 Grosserer Frode Førster, København.
- 1931 Politibetjent Palle Kruse, Søborg.

- 1932 Tandlæge Aage Krebs, København.
- 1932 Landsretssagfører G. Højgaard-Nielsen, København.
- 1932 Revisor Ib Reinhardt, København.
- 1932 Prokurist Asger Poulsen, Lyngby.
- 1932 Overassistent Svend Nørgaard Andersen, København.
- 1932 Assistent Eigil Møller Frederiksen, København.
- 1932 Direktør Sten Porsild, København.
- 1932 Fabrikant J. D. Lawaetz, Vejen.

Ovennævnte Bidrag er indgaaet i Tiden fra 1/4 1948 til 31/3 1949.

(Fortsættes).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

- følgende Kammerater, der har Fødselsdag i November:
- 10. Brandinspektør Hakon Lindhard (f. 1890), Frederikssundsvejs Brandstation.
 - 10. Sognepræst Knud Jenssøn Voldum (f. 1890), Nordby, Fanø.
 - 15. Ingeniør Fr. Carl Chr. Harboe (f. 1880), Gl. Køgevej 690, Brøndby Strand.
 - 16. Pens. Kredslæge Christen Sørensen (f. 1875), Vinkelager 64, Vanløse.
 - 20. Korrespondent Johannes Th. Sanding (f. 1880), A. F. Kriegersvej 10, København Ø.
 - 20. Arkitekt Algot Laurrup Larsen (f. 1890), Sorø.
 - 20. Rudolph Hillerup (f. 1875), Stilling og Adresse ukendt.
 - 22. Overlæge Jørgen H. V. Stürup (f. 1880), Stockholmsgade 25, København Ø.
 - 24. Regnskabschef Hans Ludvig Frederik Truelsen (f. 1875), Sætoften 21, Gentofte.
 - 25. Forpagter, Sogneraadformand Ejnar Holger Larsen (f. 1900), Lyngby.
 - 25. Erik Fobian Andersen (f. 1900), Stilling og Adresse ukendt.
 - 25. Jørgen Storch (f. 1880), Stilling og Adresse ukendt.
 - 29. Otto Elias Nielsen (f. 1890), Stilling og Adresse ukendt.

* * *

Hans Majestæt Kongen har under 29. Sept. 1950 be-
nådet Kaptajn i Artilleriet Aage Eifer (S.'23) med 25 Aars
Hæderstegnet.

Bryllup:

Den 29. September blev Skuespillerinden Fru *Lulu Ziegler* (S.'21) paa Raadhuset i Søllerød viet til den norske Direktionssekretær Kristian Lundqvist.

Det betydningsfulde Spørgsmaal om Frøers Evne til at optage Vand i Organismen er kommet sin Løsning en Del nærmere! Magister C. Barker Jørgensen forsvarede den 28. September en Doktordisputats om Emnet, og de to officielle Opponentter, Dr. phil. *Hans Ussing* (S.'29) og Prof. Brandt Rehberg, var højlig tilfredse.

Den skønne „*Galathea*“, Ekspeditionsskibet, der skal udforske Havdybenes Undere, har i September paa en Prøvetur i de nordlige Farvande ved Norges Kyster bevist sin Sedygtighed ved at klare en ordentlig Brandstorm! Dr. phil. *A. Fr. Bruun* (S.'20) har elskværdigt givet Soraner-Bladets Redaktør Løfte om af og til at lade høre fra sig under den to Aars Rejse, der begyndte den 15. Oktober.

I fjerne Kirketaarne hist:

Den danske Landsbykirke er kommet paa Grammofonplade. Initiativet er udgaaet fra Odsherred Turistforening, og Skandinavisk Grammofon Aktieselskab har udsendt Grammofonpladen. Redaktør *Tage Christiansen* (S.'20), der i Radioen har bragt en Række Reportager fra danske Kirker, har forestaaet Tilrettelæggelse og Optagelse, der er sket i den smukke gamle Højby Kirke i Odsherred. Man hører om Kirken og følger den Aaret igennem ved at høre Salmesang fra Aarets Højtider, ligesom man hører Landsbykirkeklokkerne ringe til Gudstjeneste, kime til Julefest og ringe Solen ned.

Toner fra dansk Natur.

Carl Weismann (R.'22), den eneste her i Landet, der har optaget Dyrestemmer paa Grammofonplader, har udsendt tre nye Plader, to med Fuglestemmer og en med Pattedyr. Fagfolk erklærer, at Weismanns Optagelser staaer fint selv i Sammenligning med de udmærkede amerikanske og svenske Dyrestemmoptagelser.

Seven One-Act Plays by Holberg kaldes det nys udkomne 3. Bind af American-Scandinavian Foundations engelske Holberg-Udgave. Den canadiske Litteraturprofessor Henry Alexander har oversat de syv smaa Komedier. Se, hvordan de kendte Værker præsenterer sig i Tweed og Kamgarn:

The Talkative Barber, The Arabian Powder, The Christmas Party, Diederich the Terrible, The Peasant in Pawn, Sganarel's Journey to the Land of the Philosophers og The Changed Bridegroom.

Det varmer en gammel Dansk lærers Hjerter, naar han hos en af sine Elever — i den berømte Studentereksamenstil fra i Sommer „Hverdagslivets Poesi“ — finder følgende Passus: „*Ingemanns* bedste værker, hans morgen- og aftensange, er i høj grad udtryk for hverdagslivets poesi: svalen på kirketag og spurven ved menneskers huse, den stille fred over naturen, når solen en sommeraften rejser sit gyldne slot i vesterled, kirkeklokkens dybe, melodiske lyd, før natten ruller sit skyggeflor ud over verden, og den lille fugl sover på kvist med hovedet under sin vinge“.

Henrik Verner eller Henry Vernon, en af Hovedpersonerne i Vilhelm Bergsøes „Fra Piazza del Popolo“, er, efter hvad der berettes i Prof. Paul V. Rubows lille Bog: „Vilhelm Bergsø og hans store Roman“ 1948, S. 68 f., den i sin Tid meget kendte Sorø-Overlærer *Eugène Ibsen* (1834—1902), fra 1866 til sin Død ansat paa Sorø. I Bogen findes et fra Soraner-Bladet (2. Aarg., S. 43) hentet Billede af Ibsen, der som bekendt indførte Criketspillet paa Sorø (Sor.-Bl. 4. Aarg., S. 9 f.). H. G. Olrik omtaler Ibsen i „Oversigt over Lærerstanden ved Sorø Akademi og dets Skoler 1822—1922“, S. 55 f. og skildrer „Det Overlærer Ibsenske Hjem i Sorø ca. 1880“ i en livlig Billedtekst (Sor.-Bl. 24. Aarg., S. 41 ff.) F. C. Matthiessen har i Soransk Tidsskrift 5. Bind, 1. Hæfte, S. 20 ff. skrevet hans Nekrolog med en alsidig Karakteristik af den særprægede Mand, der som Pædagog vurderes højst forskelligt. Lærere, Læger og Præster bedømmes altid subjektivt, og om Eugène Ibsen gælder Schillers Ord i Prologen til „Wallenstein“: „Von der Parteien Gunst und Hass verwirrt / schwankt sein Charakterbild in der Geschichte“. Lektor Matthiessen viser stor Forstaaelse af Ibsen; det samme er Tilfældet med V. Götzsches lille Udtalelse „Eugen Ibsen og Historieundervisningen i Sorø“ (Sor.-Bl. 7. Aarg., S. 40) og Povl Heibergs „Eugen Ibsen“ (Sor.-Bl. 32. Aarg., S. 89), medens E. Nygaard i „En Indsigelse“ (Sor.-Bl. 33. Aarg. S. 3) drager til Felts mod Heibergs Vurdering og — foruden paa eget Indtryk — støtter sig til Viktor Bruuns Nedsabling i Erindringsbogen „Med stækkede Vinger“ 1923, S. 96—99. Endelig kan nævnes Justitsminister K. K. Steinrikes Omtale af Ibsen, dels i et Søndagstillæg til „Berlingske Tidende“ for den 27. November 1932 (refereret i Sor.-Bl. 17. Aarg., S. 100), dels i første Bind af hans Erindringer. — Jeg mindes fra min Barndom hans imponerende Skikkelse, naar han, iført hvide Benklæder, hvid Vest, Diplomat og høj Hat, bevægede sig gennem Reitzensteins Allé gennem Hovedgaden til Akademiet. Paa Akademiet overværede jeg 1901, at han gav en Dreng en ordentlig Overhaling, hvad der indgav mig en saadan Rædsel for Manden, at jeg engang skrækslagen styrtede ud af den Klasse, som jeg skulde være i, da jeg saa Ibsen sidde derinde. Vor Klasse nød den Ære fra Orglet at synge med paa Salmerne ved hans Begravelse, og glemmende alt Nag, istemte jeg af fuldt og ærligt Hjerter „Fred til Bod for bittert Savn“.

I „Mitteilungen der pädagogischen Arbeitsstelle“, ogsaa kaldet „Educational Service Center“, for Juli 1950 har Dr. phil. *Olaf Carlsen* (S.'17) i en fortræffelig Afhandling „Jugend — und Erziehung in Dänemark“ givet en Redegørelse for de forskellige Undervisningsformer for unge og voksne. Tidsskriftets Redaktion meddelte efter at have læst Manuskriptet, „dass uns unsere Schulreformbestrebungen erleichtert werden könnten, wenn wir dabei auch das Beispiel Dänemarks mitbetrachten würden“, og mere kan man da ikke forlange.

Prof., Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S.'09), der den 5. Oktober fyldte 60 Aar, giver i en Samtale med „Politiken“ samme Dag en Redegørelse for sin videnskabelige Udvikling. Dr. phil. Sophus Müller indfandt sig paa Student Brøndstedes

Bopæl paa Ehlers Kollegium og dekreterede, at B. skulde være Arkæolog. Elskværdigt erklærede dansk Arkæologis Diktator: „Synes vi ikke om *Dem*, bliver De kasseret, og synes De ikke om *os*, kan De jo gaa.“ Prof. Brøndsted erklærer, at Hemmeligheden ved at skrive populært er kun at lade Essensen af sin Viden løbe ud i Pennen. Med sit kendte Lune svarer Brøndsted til Slut paa Spørgsmaalet om, hvordan 60 Aars Dagen skal fejres: „Jeg er ikke noget saa fremragende, at jeg unddrager mig Hyldest ved Flugt. Vil nogen glæde mig, vil jeg være særdeles taknemmelig.“ — Det skulde glæde Soraner-Bladet, hvis vor berømte Kammerat ved Lejlighed vilde lade Bladet nyde godt af hans Evne til at udtrykke sig essentielt.

Dr. med *Gudmund Magnussen* (S.'26) er blevet udnævnt til Afdelingslæge ved den nye Neuroseafdeling paa St. Hans Hospital.

Det den 28. September udkomne 4. Hæfte af *Paul Nedergaards* (S.'14) *Præste- og Sognehistorie* indeholder en stor, interessant Afhandling „Københavns Kirkeliv 1849—1949“, den første samlede Oversigt over Københavns Kirkeliv gennem de sidste hundrede Aar. Pessimistisk hedder det (S. 302): Kirkens Problem efter Krigen var dette, at den stod over for en Slægt, der føler sig fortabt, som Sønnen blandt Svinene, og alligevel kan Kirkens Budskab ikke naa dem“. Afhandlingen afsluttes med en meget oplysende Statistik, hvoraf det fremgaar, at 19 af Københavns Præster i disse 100 Aar er dimitteret fra Sorø (S. 323). Afhandlingen giver ikke alene et Indblik i de kirkelige Forhold, der findes ogsaa lærerige Bemærkninger over Litteraturen og dens Stilling til Religionen i Tidsrummet 1914—39.

Den 18. Oktober afslørede Malmø By en Sten til Minde om de danske Flygtninges Landstigninger i Malmøomraadet. I Højtideligheden deltog bl. a. de tre Ledere af de illegale Transportruter fra Malmøtiden, deriblandt Redaktør *Leif Hendil* (S.'18).

Gamle Soranere i „Politiken“s At tænke sig (9. og 10. Oktober):

Det lille interview.

— Hvad fik De egentlig til eksamen i danmarkshistorie? spørger vi cykellæge Nielsen.

— Tg ÷.

— Og De har skrevet en historisk artikel.

— Karakteren viser, at mit syn afviger forfriskende fra det traditionelle.

— Hvad var De oppe i?

— *Absalon*.

— Hvad kunne De fortælle om ham?

— At han havde det som blommen i et æg.

— Hvordan det?

— Han var jo omgivet af Hvider.

Kylle.

Det er godt gjort,

at ham *Dahl* baade kan naa at være civilforsvarsdirektør og saa storagrar efter at have ledet Brdr. *Dahl*.

Vor læser: Jamen alligevel.

Vi: Nej, nej, det var jo os, som skulle have sagt det.

Soranerfrokosten den 5. Oktober.

For at skaffe bedre Pladsforhold havde Værten dækket op med 40 Kuverter i „Den lille Cabaret“s store Sal. Det saa flot og festligt — ja, næsten rusgildeagtigt ud — da Næstformanden *Svend Clausen* bød Velkommen til Bords. Efter Hilsen til Skolen og Præsentation ved Navneopraab og Dismissionsaar gik Sludderer livligt Mand og Mand imellem, paa Kryds og tværs langs det lange Bord . . . helt hyggeligt.

Ved „det varme“ talte *Svend Clausen* for Dagens Æresgæst Kontorchef *Thorhilsen* (R.'1890) og gav ham Ros og Klap for hans Indsats i Samfundets Tjeneste, særlig for hans store Arbejde med „De 200 raske gamle Soraneres Stipendium“, som han har givet meget af sin Tid. Vi tilkendegav vor Anerkendelse ved at lade ham længe leve. Der blev ved denne kammeratlige Sammenkomst holdt flere gode Taler end sædvanlig; det gav Frokosten en særlig Kolorit, som ikke kan beskrives — men maa opleves.

Direktør *Louw* bad os mindes Professor *Johannes Brøndsted*s Fødselsdag (han blev 60) og foreslog at sende en Telegramlykønskning til den brave gamle, men stadig unge Soraner — det gjorde vi.

Grosserer *Brincker* introducerede *Kaj Heckscher* (S.'1908), der nu er kommet hjem efter 30 Aars Udlændighed. Han har under „de fem forbandede Aar“ gjort et stort og ærefuldt Arbejde for vort Land sammen med *Christmas Møller* og andre gode danske Mænd i London.

For Ros og Præsentation takkede *Heckscher* og fortalte om sit Arbejde efter 9. April — om Danish Council, som han var med til at stifte, og hvori 4 andre Soranere havde Sæde, om sin Glæde ved overalt i Verden at finde gamle Soranere paa udsatte Poster med Drengesindet og Hjertet fra Sorøtiden i Behold. *Kaj Heckscher* fik sin fortjente Hyldest ved bragende Klapsalver, og *Tage Perch Nielsen* udløste vor Begejstring ved at udbringe et Leve for vore soranske Kammerater, der lever deres Liv ude i den store Verden, men aldrig glemmer deres Fosternor i Sor.

Der var Hilsen fra *Rektor Bohn* med hjertelige Taksigelser for det Brevkort, vi sendte ham fra sidste Frokostmøde.

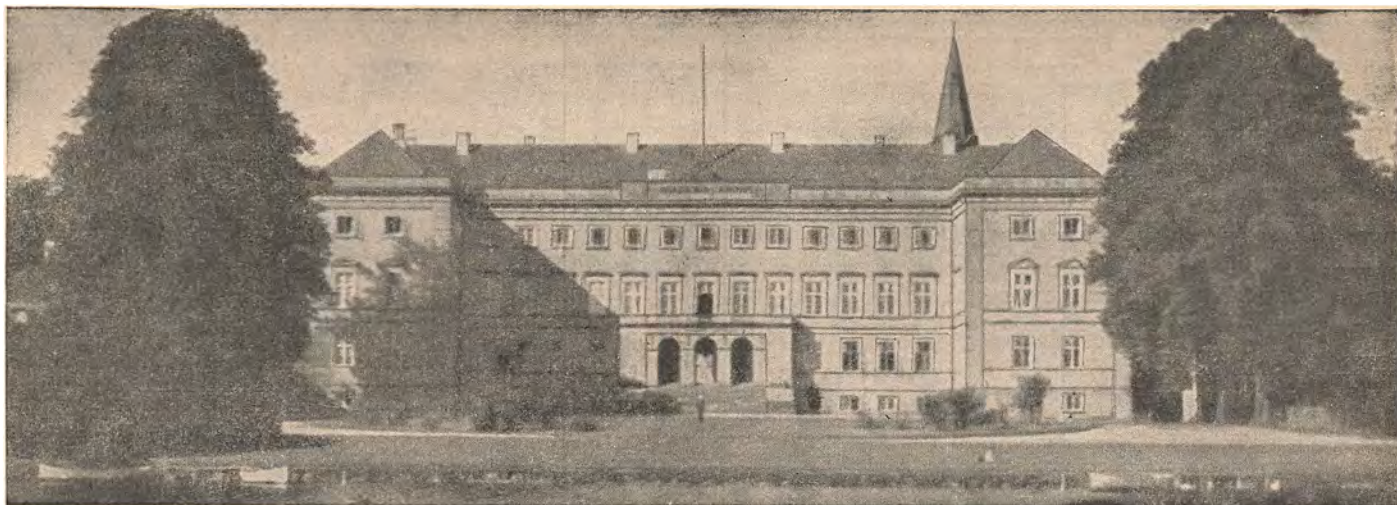
Dr. *Niels Poulsen* (S.'25) bragte Hilsen fra den sygemeldte *Jørgen Correll* (R.'27). *Jørgen*, der i lang Tid har været under Behandling paa Gigtsanatoriet i Skelskør, længes efter os og sine Kammerater. Vi sendte ham et Brev med samtlige Frokostdeltageres Underskrifter, med Ønsket om, at han snart igen kan svinge „*Skeen*“ til Ære for soransk Cricket.

Efter Kaffebordet sluttede Frokosten, og vi gik hver til sit, bestemt paa at mødes igen *Torsdag den 2. November Kl. 12* i Grand Café og drøfte vore Oplevelser og lave „Rivegilde“ over Rusfesten.

Venlig Hilsen.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærff*, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John. H. Winther*, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — *Selandia Bogtryk, København.*

Tale ved Soransk Samfunds Rusfest den 18. Oktober 1950.

Af Godsejer, Dr. med. & phil. K. A. Hasselbalch (S. '91).

Mine unge ubekendte Venner!

Lyder det måske anmassende i Deres Øren at blive tiltalt med Vennenavn af en ubekendt, som for Alderens Skyld kunde være Deres Bedstefar?

Sådan er det ikke ment. For det første regner jeg Vennenavnet for den smukkeste Tiltale Menneske og Menneske imellem. For det andet er jeg så lykkelig ikke at føle noget Svælg mellem mig selv og min Descendens; så mine Børn og Børnebørn vistnok uden Undtagelse regner mig for og ofte både i Spøg og Alvor kalder mig Ven. Med mit Afkom har jeg Blodets Fællesskab, ganske vist, med Dem, mine unge Venner, alene den åndelige Afstammings Bånd. Hvis der da ikke i Deres Rækker skulde gemme sig en Sønesøn af mig. (»Hvor er Du, Adam?«) Soranerknappen i mit Opslag, som jeg altid bærer til al Slags Påklædning, »står« nemlig for min egen, 5 Sønners og foreløbig 1 Sønesøns Taknemmelighed overfor Sorø Akademis Skole. Og om vor gamle Skole tør vi gamle Soranere — med passende Tillæmpning — synge som Svensken om sit Fædreland: »Du tronar på minnen från fornstora dar, då ärat dit namn flög över jorden: jag vet, at du är och du blir, vad du var«: ikke en Rede for Materialister, men for åndeligt bestemte unge Danske, der kan indgå i den Gruppe af Menneskeheden, som Grundtvig kaldte »de Ædles Æt«. Sorøs Natur, Historie og Skolens Tradi-

tioner må være os en Borgen for, at det »är och det blir vad det var«.

Må jeg opholde mig et Øjeblik over Tids-perspektivets samlende og løftende Virkning, særligt i nationale Sange. Jeg nævnede den svenske. Tænk på Bjørnsons »Ja« til det Norge som *er*, det som *var* og det som *skal blive*, måske endda mest gribende i hans »Jeg vil værge mit Land«. »Vi for vide på tåg — over skummende våg — rundt i Landene knejser normanniske tårn. Men vort modige flag — flyver vidre i dag — og det rødmer af sundhed som aldrig tilforn.« Og så om fremtiden: »Og som kærlighed gror — af den hjemlige jord — skal den gro av vor kærligheds frökorn igen«. — Eller tænk på H. C. Andersens: »I Danmark er jeg født«, hvor først Tilhørsforholdet fremholdes og Kærligheden til Landets Natur motiveres, og dernæst Fortiden manes frem og Fremtiden varsles i Stroferne:

Plovjærnet Guldhorn finder.

Gud giv Dig Fremtid, som han gav dig Minder;
og til sidst den henrevne og henrivende Kærligheds-
erklæring:

Du danske, friske Strand
med vilde Svaners Rede,

I grønne Øer, mit Hjertes Hjem hernede.

Dig elsker jeg.

Svanen er jo hær som så ofte hos H. C. Andersen

Symbolet på åndelig verdensomspændende Storhed hos den geniale Ener. I den gamle Svaneredes Muligheder for at fostre Aands- og Videnskabs-Heroer så han Danmarks vigtigste Evighedsvilkår. Det skal dog ikke glemmes, at han andetsteds — hvor Svanereden Danmark omhandles, og hvor mægtige Fugle kommer gennem Luften for at sønderrive den, lader »selv de dunløse Unger stille sig i Kres på Redens Rand, det have vi seet, de lade sig hugge i det unge Bryst, så Blodet flyder, de slå med Næb og med Klo.« H. C. Andersen taler om den første slesvigske Krig. Vi gamle Soranere sender en stolt og ærbødig Tanke til Mindetavlen dernede over de faldne soranske Frihedskæmpere.

Nå, men hvis De nu, mine unge Venner, synes, at jeg er kommen både for langt ud og for højt op, så vil De undskylde mig, når jeg forklarer, at vi, som er blevet gamle i en Verdens Krigs- og Tvedragtstid, altid overfor en Samling Unge huser et lille Håb om iblandt dem at finde eller ane den Ene, der kan blive »til Danmarks Frelse i Nødens Tid«, som Inge-mann sang.

Men De har jo sikkert ikke alle »ligget i et Svane-æg«. Dog har jeg som før sagt Lov til at indlemme Dem i »de Ædles Æt«, og hvad vi så forstå dærvet? Sikkert noget andet og mere end et Hverdagsmenneske, for hvem »et jævnt og muntert, virksomt Liv på Jord« er Målet for Tilværelsen.

For mere end et halvt Aarhundrede siden var jeg Patient på et Brystsygesanatorium hær i Nærheden og gjorde mit første og fornøjelige Bekendtskab med københavnske Arbejdere og Middelstandsfolk som mine Medpatienter i Liggehallen. Jeg var sikkert den eneste Akademiker iblandt dem, men jeg bilder mig ind at have lært en hel Del Menneskelighed og Livsvisdom af disse Gutter. Een af dem brugte ofte den vistnok selvopfundne Karakteristik: »Han er majet flink, der er itte majet ve' ham.« Jeg forstod efterhånden, at det var enten Karakterbrist eller Mangel på Sving i Personligheden — det jeg før kaldte Perspektiv — som udløste denne godmodige Kritik.

Han havde en levende Fornemmelse af Forskel mellem Hverdagsmennesker og Elite, dem han kaldte »helt rigtige«. Betegnelsen O.K. var ikke importeret den Gang.

»Helt rigtige« Mennesker (»hommes de bonne volonté«) træffer man lykkeligvis mange af gennem et langt Liv. Et af dem traf jeg på Jamaica. Han var Neger og var Chauffør for min Kone og mig på en 3

Dages Biltur Øen rundt og var en fortræffelig Fører, som kunde give os fyldig Besked om sit Lands erhvervsmæssige, politiske og sociale Struktur på et kultiveret Medmenneskes rolige og venlige Måde. Men der var eet Træk i hans Væremåde, som gjorde særligt Indtryk på os: hver Gang en Bil holdt stille i Vejkanten for at reparere — og det var den Gang ofte Tilfældet — gjorde han uvægerlig Holdt og spurgte, om han kunde være til Hjælp. Da det var sket nogle Gange, spurgte jeg ham, om andre Chauffører på Jamaica var lige så hjælpsomme. »Sådan gør vi alle«, svarede han ganske jævnt. Om det nu var helt sandt? Jeg tør vist ikke tro det, i alt Fald blev han af Kolleger og Bekendte langs Vejen ofte hilst med det glade Tilråb: Hallo, sunny boy! Han har vel altså forekommet også sine Landsmænd som en Lys- og Glædebringer, som Indehaver og Formidler af et *Overskud* af Godhed og Glæde.

Monstro vi nu ikke har nået til en Definition af »de Ædles Æt«, som kunde have tilfredsstillet selve Grundtvig? De ædles Æt er *Overskudsmenneskene*, de, som i deres Sind har optaget og stadig vedligeholder Reservekræfter udover dem, der kræves til dagligt Stræb på Vejen, Reserver, der udnyttes til Gavn og Glæde for andre vejfarende, få eller mange alt efter Ævne og Behov.

Ja, unge Venner, jeg veed ikke, om De har savnet en Række praktiske og saglige Råd for Starten af Deres Livsbane. Jeg har ikke et eneste, for jeg tror ikke på Værdien af dem. Men jeg har en Advarsel: pas på ikke under det kommende nødvendige Slid for den materielle Existens at tørre ind og skrumpe sammen til anden Rangs Mennesker, om hvem min fordums Medpatient fra Sanatoriet vilde have sagt: »Han er majet flink, der er itte majet ve' ham.« Og jeg har et ganske upraktisk Råd: bevar »den Skat, som ene er os kær«, hold Sindet åbent for ny Tilgang af Skønhed, Godhed og Glæde, så den Reserve af Menneskelighed og Livsfylde, som allerede i Sorø er opsparret hos Dem, må voxe, skønt De stadig giver ud af den.

Soransk Samfund vilde sikkert gerne være eet af de Steder, hvor denne Udvexling af åndelige Værdier skeer for Dem, hvor Deres Livsfylde forøges og hvor dærmed Deres Livslykke bygges op. Hvad Livet har lært mig, er nemlig det samme, som det for 100 Aar siden havde lært Biskop Martensen: at Lykke beror ikke på Glæde eller Sorg, men på Livets Fylde. I den Forstand ønsker jeg dem alle et lykkeligt Liv.

Ved Soransk Samfunds Rusfest holdt Pastor *Harald Kent* paa Jubilarenes Vegne en Tale. Denne var ikke nedskrevet; paa Red.s Opfordring har Pastor Kent imidlertid udformet sine Betragtninger, der paa værdifuld Maade belyser soranske Forhold, i nedenstaaende Artikel, som han paa Grund af den noget improviserede Opfindelse har kaldt:

KUN NOGLE GLIMT —

En Jubilar taler for længe.

En Sommerdag i 1902 blev jeg — efter dansk Gudstjæne i den i dansk Landsbykirkestil nys opførte Kirke i Blair, Nebraska, hvor jeg var Præst og Præstelærer — mødt af en af Menighedens Mænd med et: „Your sermons don't agree with my stomach“ — og pr. Guldur viste han mig, at Klokkeren var 5 Minutter over 12. Hans Mave krævede Middagsmad præcis Kl. 12. Enhver forstandig kan ane, hvad jeg modsvarede ham, saa det vil jeg ikke trætte mine Tilhørere med. Min Tale vil jo nok forsinke Deres Angreb paa Menuens Æblekage, men at den af den Grund „doesn't agree with your stomach“, haaber jeg ikke.

For jeg vil gerne, med mangfoldig Tak for Indbydelsen og som den eneste nulevende 60-Aars Studenter-Jubilar fortælle lidt om Studenterholdet af 1890.

Der var sket det mærkelige i 1889, at af 19 Gymnasiaster i 5te dumpede de 11, og kun 8 rykkede op i 6te Klasse. Slikt var uhørt i Sorø. Og ved Studentereksamen i 1890 gled endda een af de 8 ud. Kammeratligt havde vi det godt sammen, især de sproglige, med *Lakjer*¹⁾ som Duks og *Gustav Hansen*²⁾ og *Sarauw*³⁾ tæt efter.

Overlærer *Hoff*⁴⁾, som erklærede, at der var ingen rigtige Begavelse iblandt os, var vor Lærer baade i Græsk og i Dansk (med Oldnordisk). Og det var Timer, der satte Præg paa os for Livet. Det skete, at han ikke vilde have en Lektie-time ud af det. Saa stod vi oppe omkring ham paa Højsædet og havde Samtale — paa sokratiske Vis arbejdede han med os. Ligesom han da ogsaa bar en — efterhaanden i mange Farver spillende — Filosofkappe, som kom lige fra Athén eller Rom. Han var ogsaa inkarneret Visdom, Viden og Vid og kunde spille paa alle Register, men stedse med det humane som Grundtone, at vi kunde faa talt om Alverdens Ting, med Lys over Tidens Spørgsmaal.

En Dag kom han med Det ny Testamente. Han syntes, at vi nu kunde Græsk nok til at stedes for N. T. som extemporal Læsestof. Selvfølgelig maatte det blive Bjergprædikenen. Og da vi havde læst og oversat Makarismerne (Saligprisningerne) om, hvem der er „de hjertenslykkelige“, stillede Hoff sig hen foran første Pult og sagde betaget: Ja, saa kan D'hr. Brandes og deres Følgesvende ellers sige, hvad de vil. Men dette er F. g. m. de skønneste Ord, der er talt i Verden. Glemmer man en saadan Scene? Aldrig! Og den sætter stadig Tanker i Gang og virker paa ens Sind. Men paa Hoffs Natbord laa Martensens Ethik og Kierkegaard ogsaa fredeligt sammen. Skønt han havde oplevet, at de var Fjender — angaaende Paradoxet.

Hoff var ikke nogen Ven af Matematikernes Uddannelse.

En Dag var en af dem ret umulig i sin Oldnordisk. Hoff stiller sig foran hans Pult: „Græsk kan jeg ikke, og Latin kan jeg ikke, og Oldnordisk kan jeg heller ikke, men (og her greb han Synderens Logaritmetabel) her er min Lagoritmetabel; den kan jeg slaa op i“. Han sagde virkelig, haanende: *Lagoritmetabel*.

Til den anden Side: Da Holdets Skuespiller Nr. 1, *Johannes Nielsen*⁵⁾ (som fra „Skriverhans“ paa Akademibrædderne siden sprang ind i Det kgl. Theater og endda en Tid blev dets Direktør) havde spillet sin Rolle saa betagende, at nogle fik Taarer i Øjnene, sagde Hoff vel ikke noget Ord, men han tog sig en Rejse for — i næste Dags Time — ned mellem Pultene, og, som tilfældigt og usét af os andre, strøg han Johannes over den røde Manke, men imod Haarene. Og det var nok. Johannes fortalte mig det senere, da vi to i vort første Studenteraar skiftede med at læse N. T. Græsk og at opføre Shakespeareske Scener. Da hans Fader, Højskoleforstanderen, var død, gik han fra Filosofien til Skuespilkunsten. Det blev nødvendigt at raade ham til at aflægge Prøve. Og efter at han havde lagt sin Sjæl i „Ambrosius“, maatte jeg en Dag ledsage ham op til det danske Sprogs Elsker blandt Skuespillerne, Jerndorff, d.v.s. vi kom kun til Trappeafsatsen, saa vilde Johannes stikke af. Men jeg sprang op og trykkede paa Dørklokkeren og tumlede saa ned og ud. Jerndorff tog ham ind og lod ham spille Rollen. „De har unægtelig Talent, men, unge Ven, der ser helt anderledes ud bag Kulisserne end foran dem“. Johannes kom senere til at sande de Ord.

For mig personligt var der to Lærere, som har været mig en Inspiration hele mit Liv. Den ene var Historikeren, Digteren *Michael Rosing*⁶⁾, den kloge, fine, noget verdensfjerne Sjæl. Han lærte mig meget — uden for Bogens Blade. Saa den var det ogsaa med den rødskæggede *Julius Boesen*⁷⁾ — af Vikingeat — den dansk-historisk begejstrede. Da jeg senere med min unge Forlovede (Hilda Holst, min Hustru gennem 48 Aar) besøgte ham i hans Hjem over Klosterporten, oplevede jeg nogle Drømmebilled-Nætter i „Saxo's Celle, hvor jeg fik mit Natteleje. Boesens vilde absolut, at vi skulde blive nogle Dage hos dem, saa min Københavnerpige kunde blive indviet i Soras Historie og Mystik.

Vi havde endnu i min Tid Skikken med, at Kammerfuksen skulde inviteres ned at danse „Bjørnedans“ paa Strømpefodder paa Kammerkakkelovnen. Saaledes gik det ogsaa med *Carl Petersen*⁸⁾, min Kammerfuks. Han blev siden en berømt Professor, der bl. a. har skabt den skønne Museumsbygning i Faaborg.

Min bedste Vejleder til Sorø-Skovenes Hemmeligheder var *Gustav Hoff-Hansen*. Han betroede mig endog, hvor „Slangetungen“ havde sit Voksested i Flommens Tundraer. Som jeg rejste Vest, saa rejste han langt ad Led i Østen.

(Ved Omtalen af min Medvirken ved Soraneren Herman Bangs Ligfærd ude i Ogden (i Utah) — jeg var dengang ved at faa bygget dansk-luthersk Kirke i Mormonernes Salt-søstæd — fremviste jeg et Billede af Herman Bangs Dødsleje, gengivet i Theaterhistorikeren Robert Neiiendams Artikel, der modbeviser Houmark-Rygterne om, at Herman Bang var blevet myrdet, og hvortil mine Oplysninger er blevet benyttet).

Som Herman Bang betaget søgte Sorø Kirke for Fædrene-Mindernes Skyld, fylder denne Helligdom vel enhver Soraner med Betagelsens Glæde. Dens Buer og Søjler, dens Alterskønhed blev for mig først Middelalder-Historie i den Inge-mannske Stil; senere i Livet blev dette Stilrenhedens Byg-værk en Helligdom, hvori man hjerteligt løftedes, selv om man er blevet Præst langt borte i det traditionsløse Amerika, og man oplever saa dog ogsaa, at Udvandrerens dybest gribes af, hvad der minder ham om det danske, ogsaa hvad Kirke-hjem angaar.

Desværre hændte det, at vi unge fik fat i nogle af den ame-rikanske Overflade-Filosof Ingersolls Smaaskrifter, særligt rettet mod Det gamle Testamente. Og en Dag bortauktionere-de jeg min Konfirmationsbibel. En anden Dag kom jeg ydmygt og bad om at maatte tilbagekøbe den. Jeg takker den ædle Gustav Hansen, hver Gang jeg ser paa den og tager den ud af Reolen. Den har fulgt mig paa alle mine Rejser. Og den har faaet en langt større og mere kostbar Nabo: „The Biblia Hexaglotta“. Den takker jeg Sorø Akademi for. Der lærte jeg 5 af dens 6 Sprog. Det er 6 store Kvarthbind med de tvende Grundtekster: Den hebraiske og græske. Saa kommer Latinens Vulgata og derefter King James' engelske, Luthers højtyske og Calvins franske. Man kan læse tværs over, Vers for Vers paa de 6 Sprog, og man bliver rigere og taknemmeligere overfor Gud almægtige for hver Gang. Jeg anbefaler Ungdommen af i Dag Bøgernes Bog og ganske sær-ligt paa det syvende Sprog: Det danske.

Saa takker jeg Soransk Samfund for denne smukke Fest, for dens Taler og Stemning, og — jeg tør ikke sige mere — for Æblekagen er kommet ind, og den skulde jo ogsaa gerne festligt „agree with your stomach“.

Harald Kent
(alias Harald Mand).

¹⁾ *Carl Lakjer* (1872—1947), S.'90; 1907—34 ansat paa Rungsted Statsskole. Sor.-Bl. 32. Aarg., S. 74. ²⁾ *Gustav Hoff-Hansen* (1871—1941), S.'90; Forstkandidat; opholdt sig 1908—25 som Plantagekemiker paa Vestjava. Sor.-Bl. 26. Aarg., S. 99. ³⁾ *Eigil Sarauw* (1871—1933); S.'90; Ingeniør, cand. polyt., knyttet bl. a. til Maskinfabrikken „Atlas“. Sor.-Bl. 19. Aarg., S. 4. ⁴⁾ *Bartholomæus Hoff* (1840—1912); Lærer paa Sorø 1867—1911 (Rektor 1894—1911). Mindeartikler ved hans Hundredaarsdag i Sor.-Bl. 25. Aarg., S. 65 af H. G. Olrik og 26. Aarg., S. 4 af Poul Schjærff. ⁵⁾ *Johannes Nielsen* (1870—1935); S.'90; 1914—22 Direktør for Det kgl. Teater. Sor.-Bl. 21. Aarg., S. 9. ⁶⁾ *Hans Peter Michael Rosing* (1830—1904); ansat paa Sorø 1863—1901. Mindeord af B. Hoff i Sor. Tidsskr. Bd. 5, 1. H., S. 18. ⁷⁾ *Julius Jochim Evald Boesen* (1850—1902); ansat paa Sorø 1882—1902. Mindeord af B. Hoff i Sor. Tidsskr. Bd. 5, 1. H., S. 10. ⁸⁾ *Carl Petersen* (1874—1923); R.'90. Arkitekt; fra 1918 Prof. ved Kunstakademiet; byggede 1915 Museumsbygningen i Faaborg. Sor. Bl., 8. Aarg., S. 53.

Kunstmuseet i Sorø.

Undertegnede gamle Soranere, der er Medlemmer af Kunstmuseet i Sorø's Bestyrelse, anmoder herved de Kammerater, der har givet Tilsagn om at yde Bidrag til Museets Byggefond, om at indbetale deres

Bidrag paa Kunstmuseets Postgirokonto No. 611.25 eller sende Beløbet i Check til Museets Kasserer Alfred V. Rasmusen, Vesterport, København V.

Skulde der være en eller anden gammel Soraner, der ikke tidligere har ydet Bidrag, og som muligvis har faaet Lyst til ogsaa at være med i Gaven til Sorø og dens opvoksende Ungdom, skal ethvert Bidrag — stort eller lille — være velkomment.

København, i Oktober 1950.

Jacobsen,

Formand for Soransk Samfund.

K. A. Hasselbalch,

Valgt af Soransk Samfund.

V. Thorlacius-Ussing,

Kunstnerisk Leder af Museet.

Alfred V. Rasmusen,

Økonomisk Leder af Museet.

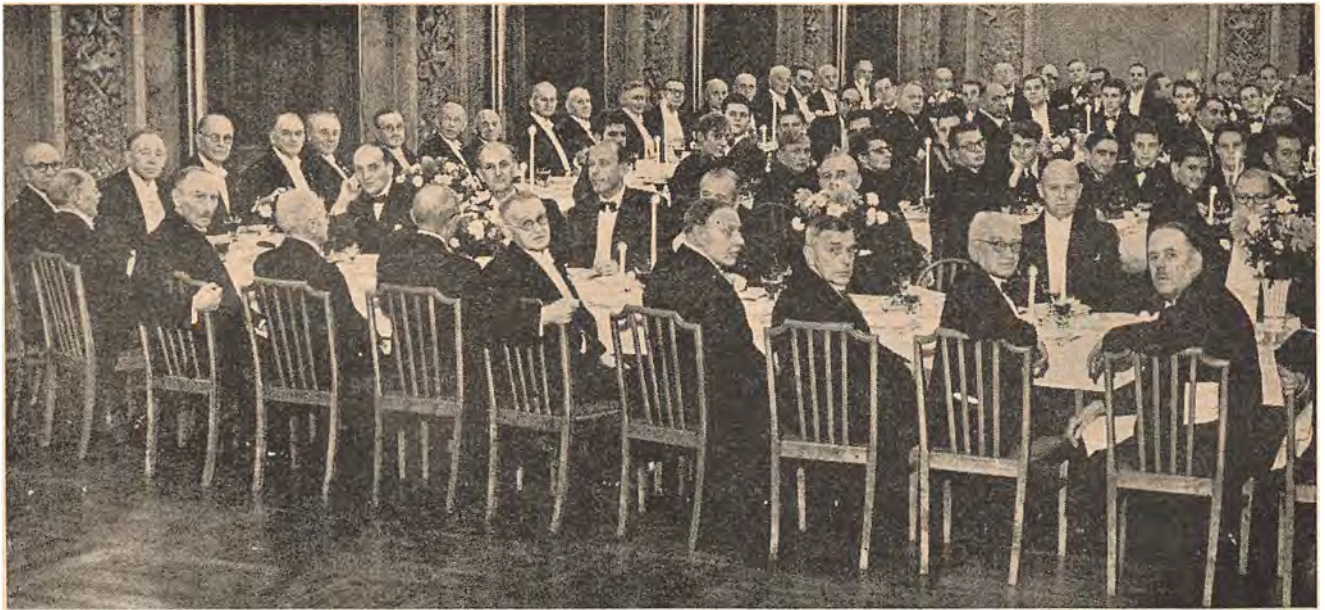
Holbergforestillingen paa Det kgl. Teater den 3. December 1950.

De, der ønsker at deltage i Sammenkomsten paa Hotel »Kongen af Danmark« efter Forestillingen, bedes melde sig til Direktør *Stig Jensen*, Tlf. C. 9595.

Kunstmuseet i Sorø

har udsendt et Hæfte, indeholdende Beretninger for Finans-aarene 1948—49 og 1949—50 ved Formanden, Maleren *Siegfred Neuhaus*. Som Repræsentant i Bestyrelsen for Soransk Samfunds Medlemmer valgtes paa Generalforsamlingen den 21. April 1948 Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch*, Borupgaard, i Stedet for afd. Rektor H. Raaschou-Nielsen. I Stedet for Direktør H. Krog-Meyer, der afgik som Formand i Soransk Samfund, indtraadte Samfundets nye Formand, Generalmajor *Carl Jacobsen*. Baade 1948 og 1949 deltog Museet i Ny Carlsbergfondets aarlige Uddeling af Kunstværker til Provinskunstmuseerne og modtog som Gaver Arbejder af Lauritz Hartz, Axel Skjelborg, Sigurd Swane og Niels Lergaard. Ved andre Gaver og ved Køb er Museets Bestand yderligere forøget. I begge Beretningerne har Direktør *V. Thorlacius-Ussing* gjort Rede for Museets Nyerhvervelser og karakteriseret Kunstværkerne. Museet modtager forskellig offentlig og privat Støtte; det rummer i Øjeblikket 222 Kunstværker, hvoraf mange fremragende, som fortjente et stærkere Besøg end Tilfældet er. Museet besøgtes i de to Finansaar af henholdsvis 703 og 583 Gæster, et sørgeligt lille Tal! Et Besøg paa Museet bør indgaa i enhver gammel Soraners Val-fart til Sorø, og gøres der noget for at oplyse Offentligheden om Museets Eksistens og Kvalitet? Bag Beretningernes Titelblad henvises til Litteratur, hvor Museets Kunstværker findes gengivet og omtalt; her findes en Trykfejl; der staar anført Kunstmuseets Aarskrift XXX, skal være XXXI.

P. Sch.

Soransk Samfunds Rusfest den 18. Oktober 1950.

Godtroende, naiv og usammensat i Sjæleliv, som man bliver ved dagligt Ophold i landlige Omgivelser, troede jeg, at det *pr.*, som stod umiddelbart efter Angivelsen af Rusfestens Klokkeslet var *Udtryk for en Realitet*, hvorfor jeg med et tidligt Eftermiddagstog ilede til Staden for betids at naa den store Fest. Med hastige Fjed naaede jeg nogle Minutter før halvsvy Gerningsstedet; i Garderobens Nærhed havde en enlig Rus med et melankolsk Udtryk taget Stade — ellers Tomhed! Det akademiske Kvarter blev paa godt tyve Minutter, og endelig begav Processionen sig til *Festens første Afdeling*.

Efter en musikalsk Ouverture indledede Formanden, Generalmajor *Carl Jacobsen*, med at mindes den gamle Skole, der har givet os alle et rigt Fond af Minder (et trefoldigt Hurra for Skolen). Festen havde i Aar vundet betydelig større Tilslutning end i Fjor (ca. 130 Deltagere; deraf et ikke ringe Antal betalende!); det var derfor med glad Bevægelse i Stemmen, at Formanden konstaterede: I Fjor var vi faa, i Aften er vi mange, næste Aar bør vi blive endnu flere. Referenten giver Formanden Ret i dette hans Ræsonnement; Rusfesten bør baade med Hensyn til Program, festligt Præg og Tilslutning blive af et Format, som Sor. Samf kan være bekendt. En særlig Velkomst rettedes til Aarets Russer og Jubilarer samt til Rustaleren, Dr. med. et phil. *K.A. Hasselbalch*, til

Æresgæsterne Rektor *Bohn*, Departementschef *Paludan-Müller* og Kurator *Korsgaard* og de to Æresmedlemmer, Murmester *Licht* og Direktør *A. Ch. Louw*.

At opregne de tilstedeværende vilde tage for megen Plads. Wer zählt die Völker, nennt die Namen/die gastlich hier zusammenkamen, som Schiller saa rigtigt bemærker. Men der var 5 60-Aars Jubilarer, 6 50-Aars (deriblandt Landsdommer *N. V. Boeg*, som var rejst hertil fra Retten i Nyk. F. for at overvære Rusfesten), 7 40-Aars, 18—20 25-Aars, dertil 43 almindelige mennesker samt 32 Studenter (der er kommen *profecto* en hob Russer til Kiøbenhavn) og 12 Realister.

Derpaa fulgte Dr. *Hasselbalchs* Rustale, fine og vise Betragtninger af en klog og levende Mand (Talen findes forrest i dette Nr. af Bladet). Med hjærteligt og velfortjent Bifald takkede Forsamlingen Rustaleren, overfor hvem Formanden udtalte sin Glæde over, at det var lykkedes at overvinde de Betænkeligheder, Dr. H. havde næret ved at paatage sig Rustaler-Hvervet, en Betænkelighed, som man efter Talens smukke, aandfulde Indhold ikke ret forstod, men som antagelig havde sit Udspring i den personlige Tilbageholdenhed, der altid havde kendetegnet Dr. H. Dr. H. er et af vort Samfunds mest fremtrædende Medlemmer, landskendt ved sin Indsats i dansk Videnskab og

Samfundsliv, æret og agtet; derfor takkede Sor. Samf. ham meget, fordi han vilde tale her (Forsamlingen rejste sig).

Efter Rustalen fulgte *Depositsen*, som imidlertid var mindre smertefuld end i Erasmi Montani Dage, idet den bestaar i en Lykønskning med Overrækkelse af Soranernaalen og Samfundets Vedtægter. Minerva-sønnerne (og -døtrene) fremsagde med spæd Røst deres Navne, uhørligt for de fleste, saa Højtideligheden antog i nogen Grad Karakter af et privat Intermezzo mellem Formanden og Dimittenderne. Formanden ønskede, at den maatte være en »god Aargang«, som vilde bevare og værne Minderne fra Skole-, Kammerat- og Sportslivet paa Sorø, og opfordrede dem til at blive trofaste Medlemmer af Sor. Samf. Han sluttede sig til Herlovianeren Prof. Sven Clausens Udtalelse til Herlufsholms Russer, som også kunde gælde for Soranerne: Det var muligvis ikke altid lige behageligt at *gaa* paa Herlufsholm, men det var en Behagelighed at *have gaaet* der. Det skaber Jer en good-will hos Folk, som I slet ikke kender. — Og til Slut: Betænk, at I er Soranere!

I vil sikkert vise jer værdige til at besidde dette Fortrin.

Næste Ceremoni: *Jubilarerne hylledes*. Deres Nær-værelse gav Festen Relief og Perspektiv. Sor. Samf. — erklærede Formanden — ligger i en haard Konkurrence med Sorø Akademi, der altid venligt modtager Jubilarerne, naar de valfarter til Sorø for at dyrke de gamle Minder og fortælle, eller rettere genfortælle de usandsynligste, men naturligvis sande Skolekrøniker. Men vi glæder os, naar Jubilarerne indfinder sig i Sor. Samf., og takker for trofast Soranersind og Soranervirke. Med Fremførelsen af Aage Linds og Ebbe Hameriks *Ruskantate* sluttede denne Afdeling, og man længtes unægtelig efter at tilfredsstille Legemets usle Krav.

I Festsalen prangede *et skønt dækket* og skønt dekoreret *Bord*, og man lod den fortræffelige Gaasteg vederfares fuld Retfærdighed. En Række officie'le Taler udveksledes: *Formanden* talte med militær Aplomb (ifølge den store danske Ordbog: »Sikkerhed (forenet med Kraft eller Hurtighed) i Op-træden«) for Rektor Bohn: Det var en Glæde at se Rektor som Gæst, fuldt restitueret efter hans Sygdom. Fra Sorø Akademi modtog Sor. Samf. sine Rekrutter; vi er dybt interesserede i alt, hvad der foregaar paa Sorø Akademi, og vi føler os trygge ved, at det er Rektor Bohn, der staar i Spidsen for

og leder vore Rekrutters Uddannelse. Tak til Rektor for alt, hvad han betyder for det gode og hjertelige Forhold mellem Sorø Akademi og Sor. Samf., og Tak for al Gæstfrihed overfor gamle Soranere (Rektor leve!). Rektor *Bohn*: Netop som Koreakrigen udbrød, maatte jeg sende mine unge ud i Verden; skulde ogsaa disse ofres til Krigens Rædsel i det store Ragnarok? Nu er jeg lykkelig ved at gense dem, og det ser jo ud, som Krigens derovre er til Ende. Overalt, hvor man færdes, træffer man gamle Soranere (Rektor anførte et Eks. fra Helsingør), overalt er der Sammenhold mellem dem (Sor. Samf. leve!).

Formanden talte videre for Departementschef Paludan-Müller og Kurator Korsgaard; sidstnævntes Interesse for Sorøs Vé og Vel var kendt og paaskønnet; Departementschefen er ved Slægtsbaand knyttet til Sorø; hans Bedstefader var fra 1837 til 1847 Adjunkt ved Akademiet og har skrevet en af vore bedste Sorø-Sange »Hellig er vor Ungdoms Lyst«. Kurator takkede, hvorefter 60-Aars Jubilaren, Pastor *Harald Kent*, i en Række Glimt fremdrog Sorø-Minder. Talen, der paa Grund af Akustikken var vanskelig at opfatte, er gengivet andetsteds i Bladet. Kort og hjerteligt takkede *Ole Perch-Nielsen* paa Dimittendernes Vegne. En fortrinlig og velfortjent Æblekage sluttede Maaltidet; Kaffen indtoges i Selskabslokalerne, og endelig endte man med et lille Panchesold i Festsalen. Her fremkom Formanden med den glædelige Meddelelse, at en Anonym under Mærket *P. S.* (Det er ikke Bladets Redaktør!) havde skænket 500 Kr. til Soraner-Bladets Fond. Før Festen indløb følgende Telegram fra »Sofus« (Kaj Børge Hertz, S.'25):

Le ciel est si bleu et l'air est si doux,
l'été est encore en France;
je suis avec vous, mon coeur avec vous,
avec vous malgré la distance.

Ved *Punchegildet* var Kontorchef *Otto Mackeprang* (S.'13) magister bibendi. Han udtalte bl. a.: Hvis nogen ud fra det hidtidige Forløb af Rusfesten har faaet det Indtryk, at Formanden, General Jacobsen, ikke just er en tilbageholdende Mand, er det forstaaeligt. Men den Opfattelse modbevises eklatant derved, at Formanden nu beskedent har trukket sig ind i sig selv og har givet mig Ledelsen af Festens videre Forløb i Hænde . . . Jeg har faaet Magten overdraget. Og den skal blive misbrugt. Ingen maa tale uden min Tilladelse. Til Gengæld bestemmer jeg ikke alene, *hvem* der skal tale, men ogsaa *hvad* der skal tales

om. Formanden faar ikke Ordet Resten af Aftenen. Talerne skal være korte; trækker de op til at blive for lange, klemter jeg ubarmhjertigt med Klokken uden Hensyn til, om Taleren er nok så *Kent*. Magister bibendi stillede derefter forskellige Medlemmer en Række subtile Spørgsmaal, som desværre ikke kan refereres nærmere af Hensyn til Pladsen; men de gav Anledning til megen Moro og Udfoldelse af aandfuld Veltalenhed.

Kl. 12 var det Slut: Rusfesten blev en Sukces — men: Begynd rettidigt, paa det at man kan faa saa rig Lejlighed som muligt til kammeratligt Samvær. Ud fra samme Motiv bør Talernes Omfang begrænses, ligesom der heller ikke bør træffes for mange Arrangementer; Rusfesten skal bringe ældre og yngre Soranere i personlig Kontakt, det er dens Hovedformaal. Og saa til allersidst: De, der har været til Stede i Aar, bedes berette om Aftenen til Kammerater og Venner, der ved *Festen næste Aar* kan slutte sig til og yderligere gøre Rusfesten til en af Soransk Samfunds »store« Fester og ved deres Tilslutning vise deres Paaskønnelse af det mægtige Arbejde, der fra Bestyrelsens Side gaar forud (Bestyrelsen leve!)

Poul Schjærff.

„Omme Minder“.

En lummer Augustdag 1892 har 3dje Real Naturhistorie fra Kl. 3—4 inde paa Samlingen (nuv. blaa Gang). En enkelt Persienne er rullet op ud for hvor Adjunkt *Zoffmann* troner øverst paa Trappestigen med Udsigt over os 17 Dreng, og »den gule fra Slagelse« har han kampklar i Haanden. Varmen i det halvmørke Rum er tropisk og Luften tyk af Spritkamfer og Naftalindunster fra Skabene, saa skønt *Fred. Leevy*¹⁾, fra sit Hjemland Vestindien, burde føle sig i sit Es, er han stille slumret ind, dækket af *Leopold Buddes*²⁾ brede Ryg. Venstre Albue støtter han til Underskabet, Haanden under Kinden, Benene i Rørstilling, Synet er fristende, jeg ved han, som vanligt, snart vil begynde at snorke og henlede *Zoffmanns* Opmærksomhed paa sig, og, af rent kammeratlig og venlig Grund, giver jeg hans stive Knæhas et Puf, og en uberegnet Katastrofe sker. Stadig sovende knækker *Fred* sammen og forsvinder under stort Rabalder gennem Ruden i Underskabet, hvor han vaagner, let fortumlet, med det lille Raalam i Favnen. Da *Zoffmann*, efter at den første Forskrækelse har sat sig, er klar over, at *Fred* er uden saa

meget som en Rift, har mit højrrøde, forskrækkede Fjæs hurtigt opklaret »Besvimelsen« for ham, og trods Varme og Sveden ved Anstrengelsen, gav han mig mit Livs alvorligste Gang Prygl med »den gule«. Den Ting var ret og rimelig, men, at Glarmester *Jørgensen* et Par Dage senere præsenterede Far en Reginning, der fordrede en nærmere Forklaring, var, saavel Kammeraterne som jeg, enige om, var tarveligt og »snyderagtigt«.

Erfaring skal være en god Læremester, men jeg var aabenbart lidt tungnem, for et halvt Aarstid senere til Lovsang, i daværende Lovsangssal mod Søen, staar en søvrig 1ste Klasser foran mig i samme fristende Rørstilling. Atter »kom jeg til« at puffe ham lidt i den stive Knæhas, og som en fældet Stud gik han i Gulvet, uheldigvis lige foran Overlærer *Kiellerup* paa Inspektionsturen rundt i »Sneglen« efter Forsømmere. *Kiellerup* havde et daarligt Knæ, og han snublede over Drengen; det kunde være blevet alvorligt nok, saa rasende blev han, og Øjnene lynede, da jeg meldte mig som Synder, men klø mig, i hele Skolens Paasyn lige før *Ingemanns* blide Morgensang, gik heldigvis ikke, og god og elskelig som han var, naar Hidsigheden var ovre, nøjedes han med efter Lovsang at notere mig en Anmærkning — min eneste i Skolen! — selv havde jeg hellere valgt en Lusning, der ikke kom i Karakterbog og fordrede Forklaring. Jeg har ikke siden drevet denne Sportsgren!

Efter Præliminærexamen i 1894 var jeg med en Kammerat, *Knud Albert Poulsen*³⁾ (udg. af 3die stud. Kl.), paa en Fod- og Jernbane-Tur i Jylland. *Carl Jacobsen* havde indbudt mig til Besøg i hans Hjem Fænøgaard de sidste Feriedage, inden 14 Dages Kortet løb ud, og naar *Knud A.*, der som Boghandlerlærling hos *Harald Kiellerup* kun var fri 10 Dage, drog hjem. To andre fra Klassen, der var paa Tur sammen, *Fred Leevy* og *Knud Møller*⁴⁾, havde *Carl* ogsaa inviteret. Tilfældet vilde, at vi 3 mødtes samtidig ved Færgen over til Fænø og fulgtes til Fænøgaard. *Carls* Mor blev sikkert henrykt; i Forvejen havde en anden Søn 2 Kammerater fra Landbohøjskolen i Besøg, saa resolut blev der paa Loftet reddt en hel Sovesal op til hele Flokken, og vi fik et Par dejlige Dage, men, takket være *Freds* Snorken, urolige Nætter. At den sultne og urolige Flok, for *Fru Jacobsen*, har mindet om Ægyptens Græshoppeplage, har jeg først som ældre begrebet. Min Entré paa Fænøgaard foregik med højre Arm i Bind. 3—4 Dage før var jeg paa *Munkebjerg* ved *Vejle* saa heldig at

fange et stort og smukt Exemplar af den lysebrune »Hasselnog«. Klassens Løfte til Adjunkt Zoffmann: »Hvis nogen af os traf dette i Danmark saa sjældne Dyr, da at tænke paa vor gamle Skole«, skulde nu indfries! »Snogen« kom i mit Kikkertfuttermal, skønt Pladsen var knap, men da jeg vilde tage det ud for at vise Knud A. det, der var bange for Kryb, tabte jeg det i Lyngen, og næste Gang det skulde fanges, huggede det mig i højre Pegefinger — Tableau! Læge i Vejle, 2 Dage i Seng med høj Feber paa Hotel, og Armen i Bind. Da Lægen, den elskelige Fysikus Mulvad, hørte, at jeg lige havde faaet ug i Naturhistorie, morede han sig, men Carl skrupgrinede, da han hørte Fadæsen, og brugte saa for første Gang — tror jeg — Udtrykket: »Emil kommer altid galt af Sted«. —

Som General passerede Carl en Gang Brande, hvor vi, til min Kones Fornøjelse friskede Skoleminder op under Devisen: Kan du huske! Da Carl til sidst kunde huske, at jeg *altid* kom galt af Sted, protesterede jeg. Klø fik vi jo alligevel, og Risikoprocenten fandt jeg antagelig i gamle Dage. —

Torsdag 7/9 i Aar var jeg Soransk Samfunds Gæst ved Frokosten, og vor glimrende Formand — min gamle Ven Carl — hædrede mig i en meget venlig og saare smigrende Tale — jeg var dybt rørt, men atter strejfede han mine — efter hans Mening mange Uheld: »Emil kom altid skidt fra det — han var for ærlig«! — Ja mon dog! Klø hørte som sagt til daglig Kost; det heftede man sig ikke ved, og selv om Carl husker endnu flere Uheld end ovenstaaende — det ved jeg — saa mindes jeg til Gengæld ikke, at han som Dreng har Englevinger under Jakken, og jeg lovede ham en Ting hin Torsdag, at jeg i Soranerbladet vilde kræve ham til Regnskab for Beskyldningen om, at jeg var *for ærlig*. Carl husker jo bedst mine Uheld; jeg var sikkert tit klodset paa Fingrene, men husker dog selv utallige Streger, jeg slap godt fra; men lad os nu på oxfordvis høre et Par offentlige Bekendelser af Dine egne Streger — kære Carl —, det vilde være ganske hyggeligt, og sikkert nok er de fikserne i Branchen!

Emil Bang.

Noter:

1) *Frederick Russel Leovy* (1875—1933). Releks. 1894. Død som Politimester i Nibe. Nekrolog i Sor.-Bl. Aarg. 18, S. 4.

2) *Leopold Budde*, f. 1876, udg. fra Sorø 1893. Forstander paa Himmelbjerggaarden.

3) *Knud Albert Poulsen*, f. 1877; udg. fra Sorø 1893. Var Boghandler i Hillerød.

4) *Knud Sophus Ulrik Møller* (1878—1932), Releks. 1894. Død som Bestyrer af Statens Imprægneringsanstalt i Sorø. Nekrolog i Sor.-Bl. Aarg. 17, S. 22.

† **D Ø D S F A L D** †

Civilingeniør Jørgen K. Rasmusen.

* 7.—12.—1886. — † 21.—10.—1950.

Den 21. Oktober døde Civilingeniør *Jørgen K. Rasmusen* efter flere Aars Sygdom, der helt slog den virkelystne Mand ud. Han søgte Helbredelse ved Sygehusophold, bl. a. paa Centralsygehuset i Slagelse; faa Uger før sin Død tog han Ophold hos Broderen, Proprietær Niels Rasmusen, Spjellerupgaard, og her udfriede Døden ham fra hans Lidelser, en ondartet Gigtsygdom.

Jørgen K. Rasmusen tilhørte det kendte Korsørdynasti; han fødtes den 7. December 1886 i Korsør; hans Forældre var Konsul Hans Rasmusen, død 1931, og Hustru Jørgine, f. Kruuse, død 1921. Han gik paa Sorø fra 1899, blev Student 1905 og cand. polyt. 1911. Det følgende Aar opholdt han sig i Tyskland og Frankrig og vendte derpaa hjem til Korsør, hvor han fandt sit Livs Arbejde, og hvor han følte sig hjemme. 1912—18 og 1925—30 var han ansat ved Korsør Margarinefabrik, 1920—37 var han Indehaver af Fabrikken Mayo, og fra 1931 korresponderende Reder for Dampskibsselskabet Activ, Korsør. Han var Medlem af flere Bestyrelser, deltog med Iver i det offentlige Liv som Byrådsmed-

lem i Korsør i Aarene 1925—46 og besad talrige andre Tilidshverv. Jørgen K. Rasmusen lagde sig ikke til Hvile i Bevidstheden om, at han tilhørte en grundfæstet Slægt; han var energisk og virksom, som det ses af ovennævnte; men han var tillige et godt Menneske, hjælpsom og uegennyttig, der af dem, der kendte ham bedst, faar det bedste Eftermæle.

Den 26. Oktober bisattes han under stor Deltagelse fra Korsør Kirke; i Forsamlingen saas ikke alene kendte Navne, men mange, som havde lært Jørgen Rasmusen at kende som det fine og betænksomme Menneske. Afdødes Ven, Pastor J. Engberg, karakteriserede Jørgen Rasmusen som et sanddru Menneske; men kunde stole paa ham, og han taalte ikke, at nogen talte nedsættende om Mennesker, han holdt af eller bare kendte. Som Menneske var hans Stræben præget af høj Idealisme. Efter Højtideligheden førtes Baaren til Krematoriet.

Jørgen Rasmusen var gift 1. Gang med Ellen Lotz 1912—28; 2. Gang 1930 med Edith Larsen. Han efterlader sig flere Børn, deriblandt Sønnen *Jørgen Kruuse Rasmusen*, f. 1913, Student fra Sorø 1931. Slægten er ogsaa stærk knyttet til Sorø; her gik Brødrene: *Niels Rasmusen*, f. 1888, paa Sorø 1901—04, Proprietær paa Spjellerupgaard; *Hans Rasmusen*, f. 1892, paa Sorø 1904—07, Grosserer; *Alfred V. Rasmusen*, f. 1899, paa Sorø 1910—16, Fabrikant, Direktør i Provins-købmændenes Akts. fra 1928, kendt af alle Soranere for sit store Arbejde for Kunstmuseet i Sorø; hans Søn *Alfred Hans Christian Rasmusen* tog 1943 Realeksamen fra Sorø.

Soranerne vil ære Jørgen Rasmusens Minde — han var en god Soranerkammerat, og Soransk Samfund sendte en smuk Blomsterhilsen til hans Baare.

Poul Schjærff.

LEGATER

Overlærer Sibberns Legat for en Soraner.

Ansøgning om dette Legat (stort 64,00 Kr.) indsendes inden 5. December til undertegnede. Den stiles til Skoleraadet og maa indeholde de ved Ansøgning om Universitetslegater almindelige Oplysninger. Ansøgeren skal for at komme i Betragtning have gaaet mindst 3 Aar i Sorø Akademis Skole, have bestaaet en afsluttende Eksamen ved Skolen og fortsætte sine Studier under trange Kaar.

P. H. Bohn.

Valdemar Petersens Legat.

Fhv. Handelsskoleejer og -Forstander *Valdemar Petersens Legat* for unge Mennesker, der er udgaaede fra Sorø Akademis Skole med Realeksamen.

Nogle Portioner af ovennævnte Legat er ledige. Ansøgninger, stilet til Soransk Samfund, sendes til Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, »Dagmarhus«, København V., inden 15. Januar 1951. Fortrinsret har

saadanne Ansøgere, der er Sønner af Borgere i Sorø By eller Landdistrikt, og saadanne, der agter at gaa Handelsvejen.

Bestyrelsen.

For yngre Soranere, der ikke kender noget til ovennævnte Legat eller dets Stifter, skal til Orientering anføres, at Legatets Fundats af 28. Maj 1931 den 24. Juni samme Aar fik kongelig Konfirmation. Legatets Stifter, *Valdemar Petersen*, fødtes i Sorø den 16. April 1846 og døde den 3. Juni 1935. Hans Forældre var Farver Jens Petersen og Hustru Ane Cathrine Viuff. Valdemar Petersens ældre Broder var den berømte Matematikprofessor *Julius Petersen* (1839—1910; R.'55). Vald. Petersen tog 1864 Realeksamen og senere Skolelærereksamen i Kbh.n.; »med Alvor forenet med Mildhed« vandt han sine Elevers Agtelse og Kærlighed. Efter forskellig Skolevirksomhed var han 1874—93 Lærer og senere Forstander for Odense Landbrugsskole, hvis Økonomi og Renommé under hans Ledelse blev fortrinlig. 1877 stiftede han Valdemar Petersens Handelsskole i Odense; han begyndte med 24 Elever og naaede i Tidens Løb op paa 400. Personlig var Vald. Petersen stilfærdig og beskeden, og alle Soranere har Grund til at være ham taknemmelig for det Soranersind og den Deltagelse i de unges Velfærd, for hvilken hans Legat er Udtryk. Med fuld Berettigelse udnævntes han paa Soransk Samfunds 70-Aars Jubilæumsdag 1932 til Æresmedlem. (Se Sor.-Bl. 16. Aarg., S. 57—60 og 20. Aarg., S. 51—52).

Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte.

Det af en gammel trofast Soraner indstiftede Soranerlegat *Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte* er ledigt.

Det uddeles til trængende Efterladte efter tidligere Elever i Sorø Akademis Skole — fortrinsvis Enker med umyndige Børn — og Uddelingen sker i Foraaret 1951.

Skemaer til Ansøgninger om at komme i Betragtning kan rekvireres hos Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, »Dagmarhus«, 4. Sal, København V.

Ansøgninger skal indsendes inden 15. Januar 1951.

Køhls Legat.

Skoleraadet paa Sorø Akademis Skole har tildelt de ledige Studenterportioner af *Køhls Legat* til stud. med. *Benni Nerstrøm Jensen* (S.'49) og stud. jur. *Stefan Krog-Meyer* (S.'49); hver Portion paa 400 Kr.

Fra den berømmelige Fodboldkamp i Sorø den 27. August 1950.

JUBILÆUMSHOLDET

Bagerste række fra venstre: E. G. Petersen, Adam Lawatz, Aage Lund, Gunnar Geertsen, Jørgen Wille-Jørgensen, Poul Petersen, Hans Wille-Jørgensen. Paa Knæ: Børge Laursen, den drabelige Safarijæger er S. A. Vistisen, C. U. Morgills. Forrest: T. M.

Ingemann kan godt maale sig med vore største Salmedigtere.

Af Proust Alfred Blenker, Linaa.

Paa Aarhuus Stiftstidendes Kirkeside skrev Professor, Dr. theol. *Johs. Munck* i 1942: »Nu er der jo ingen Tvivl om, at Ingemann ikke kan maale sig med de største af vore Salmedigtere.« Men det er der virkelig enkelte af os, der mener, han kan, i hvert Fald med Hensyn til Formen. Der er nemlig en særlig digterisk Form, som Ingemann mestrer til Fuldkommenhed. Det er en Udtryksmaade, som er kendt fra de poetiske Afsnit af Det gamle Testamente. Fagfolk kalder den »Parallelisme«.

En Digters Opgave er bl. a. at sige Tingene saadan, at de gør Indtryk. Dette kan ske ved simpel Gentagelse. Men en blot og bar Gentagelse trætter; derfor maa der være en vis Afveksling i Gentagelsen. Med andre Ord: Digteren maa bruge *Gentagelse med Variation*, hvis han vil have det, som han siger, til at sidde fast i Tilhørernes eller Læserens Sind. Det kan nu gøres paa forskellig Maade. De gamle Skjalde her i Norden brugte Stavrim; vor Tids Digtere foretrækker Enderim. Men det er i begge Tilfælde den samme Lyd, der gentages med Variation. Vi kan kalde begge disse Former for Lydrim. Den hebraiske Poesi derimod anvender, hvad vi kan kalde *Tankerim*. Her er det ikke Lyden, der gentages med fornøden Afveksling; men her er det den samme Tanke, der varieres. Et smukt Eksempel er den 114. Salme:

*Da Israel drog fra Ægypten,
Jakobs Hus fra det stammende Folk,
da blev Juda hans Helligdom,
Israel blev hans Rige.*

*Havet saa det og flyede,
Jordan trak sig tilbage,
Bjergene sprang som Vædre,
Højene hoppede som Lam.*

*Hvad fejler du, Hav, at du flyr,
Jordan, hvi gaar du tilbage,
hvi springe I Bjerge som Vædre,
hvi hopper i Høje som Lam?*

*Skælv Jord, for HERRENS Aasyn,
For Jakobs Guds Aasyn,
han, som gør Klipper til Vanddrag,
til Kildevæld haarden Flint.*

Bortset fra Rytmen, som straks falder i Øret, møder vi her et andet kunstnerisk Virkemiddel: Tankerimene. I en Linje som denne: »Bjergene sprang som Vædre« har hvert Ord sit Tilsvarende i den følgende Linje: »Højene hoppede som Lam«.

Denne Form for Gentagelse med Variation har Ingemann lært af Det gamle Testamente. Og det er ikke saa mærkeligt, da flere af hans Salmer simpelthen er »Oversættelse til Dansk« af bibelske Salmer, f. Eks. »Til Himlene rækker din Miskundhed«. Den er saa velkendt, at det er nok her at anføre de Linjer fra Sl. 36, som Ingemann har »oversat«:

*HERRE, din Miskundhed rækker til Himlen,
din Trofasthed naar til Skyerne,
din Retfærd er som Guds Bjerge,
dine Domme som det store Dyb;
HERRE, du frelser Folk og Fæ,
hvor dyrebar er dog din Miskundhed Gud!*

*Og Menneskebørnene skjuler sig
i dine Vingers Skygge;
de kvæges ved dit Huses Fedme,
du læsker dem af din Lifligheds Strøm;
thi hos dig er Livets Kilde,
i dit Lys skuer vi Lys!*

Kun paa et enkelt Punkt har Ingemann indført noget nyt, og dette Tilskud er ikke det ringeste i hans Salme:

*Du kvæger i Ørken den tørstende Sjæl,
du bjærger den bævende Due.*

Jo, Ingemann kan godt maale sig med de største af vore Salmedigtere. Han kan endda være i Selskab med selveste Kong David, eller hvem der nu har skrevet Biblens 36. Salme.

(Sluttet)

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i December:

5. Elektromekaniker *Paul Valdemar Salto* (f. 1890), Nørrebrogade 74 A, Kbhvn. N.
5. Redaktør *Henrik Peter Rechenдорff* (f. 1900), Frændevej 25, Søborg.
7. Farmer *Valdemar Kjær* (f. 1900). Opholder sig i Amerika. Adresse ukendt.
7. Docent, Dr. phil *Chr. Matras* (f. 1900), Florensvej 3, Kbh. S.
11. *Carl Aug. Møller* (f. 1875), Stilling og Adresse ukendt.
12. Kommune lærer *Poul Holberg Møller* (f. 1875), Randers.
15. Læge *Theodor Andreas Krogh-Jensen* (f. 1885), Brædstrup.
23. Direktør *Lave Chr. Oscar Nørgaard* (f. 1890), Amaliegade 41, Kbh. K.
24. Maskinmester *Frants Christoffer Bruun* (f. 1885), F. F. Ulriksgade 21, Kbh. Ø.
24. Overtrafikassistent i D.S.B. *Erling Aage Valdemar Nielsen* (f. 1900), Flakholmen 10, Vanløse.
29. Direktør, cand. jur. *Anders Emil Lessing* (f. 1885), Dr. Olgasvej 2, Kbh. F.
30. Konsul *Harald Fischer* (f. 1885), Korsør.
30. Lærer *Asger Holme* (f. 1890), Kølstrup.

Exam. pharm. *Jacob Haraldsen* (S.'43) meddeler, at han den 18. Oktober er blevet pharmaceutisk Kandidat.

OM ØSTERS.

„Ekstrabladet“ har (1. Novbr.) haft en Samtale med Prof., Dr. phil. *R. Spürck* (S.'14) for at faa Klarhed over visse for Østersspisere vitale Spørgsmaal. Pro primo hævdes det af Kendere, at adskillige Østers i Aar smager af Jern. Hertil bemærker vor soranske Østersekspert, at det ikke er Jern, men ramt Saltvand, de paagældende Østers smager af. Pro secundo har man diskuteret, om man er i Stand til at smage, hvor en Østers er vokset. Dertil svares, at Kendere rent generelt kan smage Forskel paa Limfjordsøsters og f. Eks. hollandske Østers. At afgøre, hvorvidt den enkelte Østers er vokset i Limfjorden eller i Holland, er umuligt. Det er ikke saa meget Voksestedet som Østersens kønslige Udvikling, man kan smage. Jo mere fremskreden Udviklingen er, des sødere smager en Østers, og derved kan man afgøre, om det drejer sig om en Han- eller Hunvækst, og hvor moden Østersen er.

Forhaabentlig vil disse Oplysninger forhøje Nydelsen af „de lækre Skaldyr“, som det hedder med et rituel Udtryk.

I „Vor Viden“, Magasin for ny Teknik og Forskning (Hefte 28) giver Prof., Dr. phil. *J. Brøndsted* (S.'90) en

sammenfattende, populær Behandling af Spørgsmaalet „Nordboerne i Amerika før Columbus“. For at løse Problemet kan man gaa to Veje, den litterære og den arkæologiske. Den ældste litterære Efterretning finder man hos Adam af Bremen, der har sin Viden fra den danske Konge Sven Estridsen. Hans Værk er fra 1070'erne, ca. 70 Aar efter Nordboernes Opdagelse af Vinland, hvorom der yderligere berettes i islandske Sagaer fra det 14. Aarh. I Erik den Rødes Saga fortælles, hvorledes Leif, Eriks Søn, omkr. Aar 1000 fra Grønland fandt de tre amerikanske Lande: Helluland, Markland og Vinland. Et Par Aar senere drog Torfin Karlsevne fra Grønland for nærmere at udforske de nye Lande. Sagaernes Oplysninger vurderes meget forskelligt af Forskerne; derfor maa man undersøge, om man kan naa videre ved Arkæologiens Hjælp. Det arkæologiske Materiale er: 1. Beardmore-Fundet, et i Toronto beroende Sæt ægte norske Vikingevaaben fra omkr. 1000 Prof. B. mener, at der ikke kan føres Bevis for Fundets Ægthed. 2. Newport Tower, en Ruin af et rundt Stentaarn i Badebyen Newport i Staten Rhode Island. Medens flere Forskere holder Taarnet for den centrale Del af en før-columbiansk Rundkirke, rejst af Nordboer i Vinland, mener andre, deribl. Prof. B., at Taarnet er et Vagt- eller Fyrtaarn fra 1630'erne. 3. Kensingtonstenen, en Runesten fra Minnesota, fundet 1898. Om den mener Sprogmandene, at den er værdiløs som historisk Dokument. 4. Visse enkeltfundne Genstande, deriblandt en Del Metalvaaben, synes at være ægte europæiske og middelalderlige; om dem mener Prof. B., at de kan være bragt til Amerika i nyere Tid, og de øvrige Fund danner et lovligt spinkelt Grundlag for videre Slutninger. Man kan altsaa ikke naa synderlig Sikkerhed ad disse to Veje. Dog mener Prof. B., at Grønlandsnordboerne igennem Middelalderen har haft et vist Samkvem med Vinland, dog sikkert ikke særlig kraftigt. Professoren slutter sin Redegørelse saaledes:

— Det er klart, at verdenskulturrehistorisk Betydning som den, Columbus og hans Efterfølgeres Opdagelser fik, har Nordboernes Tilstedeværelse i Nordamerika i Middelalderen aldrig kunnet faa. Men derfor vilde det dog have sin store Interesse at fastslaa, hvor og hvornaar Grønlandsnordboerne har haft deres amerikanske Støttepunkter. Dette har ikke hidtil villet lykkes. Skal man da opgive Forsøgene? Det synes jeg ikke. Det tungtvejende Bevis, som man mangler, og som vilde være uomstødeligt, om man havde det, er dette: sikker Paavisning af en eller flere af Nordboernes Bopladser (eller Grave) i Nordamerika.

Prof. *Alfred Jolivet* fra Sorbonne har i „Institut Français“ den 31. Oktober talt om *Holberg*, sammenlignet med Molière. Prof. Jolivet karakteriserer *Holberg* som den Lærde, Molière som en Mand af jævn Oprindelse og Skuespiller, knyttet til et glansfuldt Hof. Over Molières Personer ligger mere udvendig Glans, *Holbergs* er mere realitetsprægede. Foredragsholderen imponerede Tilhørerne ved sin fuldkomne Beherskelse af *Holberg-Citater* og Ordspil paa *Dansk*.

Diskussionen om de gamle islandske Haandskrifter i dansk offentligt Eje optager stadig Sindene. I to Kronikker i „Politiken“ (12.—13. Oktober) har Prof., Dr. phil. *J. Brøndsted* belyst Spørgsmaalet — som sædvanlig klart tænkt og for-

trinlig formet. Juridisk og moralsk, mener Professoren, er vor Ret til at beholde Haandskrifterne fuldt forsvarlig. Han imødegaaes dels af Prof., Dr. phil. Jón Helgason, dels af den islandske Forfatter Bjarni M. Gislason (samme Blad 21. Oktober og 2. November). „I denne Sag lader sig jo sige en hel Del baade pro et contra“, som Justitsraaden hos Fritz Jürgensen saa dybsindigt bemærker.

Ægteskabsproblemer og Kærlighed debatteres i Dagspressen indtil Vanvid. Det er aabenbart godt „Stof“, og man skulde tro, at Indgaaelsen og Realisationen af et Ægteskab var forbundet med næsten uoverstigelige Vanskeligheder. Og dog har jo siden Stenalderen en Del Mennesker klaret Sagen. I „De unge Hjems Aften“ i Slagelse har Overlæge, Dr. med. H. P. Stubbe Teglbjærg (S.'14) talt om Ægteskabets Psykologi og derunder bl. a. ytret: Forelskede Folk er som Folk, der er forkølede. De kan ikke gøre for det. — I Begyndelsen af Ægteskabet tror de fleste, at Kærligheden klarer det hele, men der kommer en Tid, hvor det er Troskab og Hengivenhed, der skal til. — Svigerfamilien kan være et haardt Kors. — Ros Deres Kone! Giv Dem Tid til at sludre lidt, inden De gemmer Dem bag Avisen eller tager en Lur paa Sofaen. — Kloge Ord af en Menneskekender.

NOGET TIL ALLE

Hvis alt gaar vel, vil der ikke kunne opstaa større divergenser blandt de ombordværende paa „Galathea“, idet det forud er aftalt, at Mandskabet skal have Hyrerne og Zoologerne Uhyrerne. — („Politiken“s At tænke sig — 20. Oktober).

Den 14. Oktober afholdtes for 4. Gang Klappjagt i Alsted Skov. Kongen ankom en halv Time før beregnet, saa kun yderst faa var til Stede, bl. a. 2 Koner og 5—6 Drengene. Kongen nikkede venligt til Konerne og talte lidt med Drengene, hvoraf den ene var bevæbnet med en Legetøjspistol, som han ugenert pegede paa Kongen med, dog uden at skyde. Snart var Kongen paa Vej ind i Skoven, og en af Konerne spurgte en Politibetjent, hvornaar Kongen kom. Paa Betjentens Svar, at det var Kongen, som kom kørende for lidt siden, bemærkede Konen: „Var det Kongen! Nej, det var en Skovfoged!“ „Nej,“ sagde Betjenten, „Kongen møder ikke til Jagt i Hermelinskaabe og Krone!“ Blandt Deltajerne var Statsskovrider Fritz Lorenzen (R.'07) og Prof., Dr. med E. Meulengracht (S.'05). Jagten forløb uden Uheld undtagen for 52 Fasaner, 6 Ræve, 5 Snepper, 3 Harer, 2 Grævlinge og 1 Skovdue.

SORANERFROKOSTEN DEN 2. NOVEMBER

Vi samledes i de gamle Lokaler i Grand Café for i Fællesskab og under Trompetfanfare (med Munden) at føre Dagens Æresgæst, Overretssagfører, Baron von Eggers til hans Plads ved det lange, smukt pyntede Bord i Salen paa 1. Sal.

Formanden præsiderede, bød os hjertelig Velkommen og udbragte et Leve for Sorø Akademi; med Glas i Haanden besvarede vi det med de 3 Hurraer, og Stemningen var dermed givet. Derefter vendte Generalen Front mod Æresgæsten for at takke ham for godt Soranerskab gennem de mange

Aar, for den aldrig svigtende Interesse og Troskab, som Eggers lagde for Dagen, naar det gjaldt Soransk Samfund, en Interesse, der med Aarene ikke blev ringere — tværtimod. Fortalte i smukke og velvalgte Ord om Eggers' Kritik og Revselse af de sommetider forekommende Fejl og Mangler i Samfund og Bestyrelse — om den gode, altid oplagte, tro Soraner, som vi alle kender og sætter Pris paa. Vi rejste os og takkede ham for god soransk Gerning i 50 Aar.

Maaltidet fortsattes under behagelig Sludren Mand og Mand imellem, af og til afbrudt af Latter og Udbrud, naar et eller andet Skoleminde eller Oplevelse blev belyst eller kommenteret af bedrevidende Kammerater.

Dir. Louw meddelte, at H. G. Olriks Mindesten paa Gernisons Kirkegaard vil blive afsløret paa Aarsdagen for hans Død den 18. Novbr. Indsamlingen havde givet saa gode Resultater, at Gravstedet er købt for 30 Aar, og Restsummen er stor nok til at vedligeholde Graven i mange Aar. Louw takkede for den store Interesse, Soranerkammeraterne havde vist Indsamlingen. Frokosten sluttede i god og munter Stemning.

Ved Kaffen rejste Æresgæsten sig og takkede for Invitationen. Paa sig egen, let ironiske Maade fortalte Eggers om de Dage, da han som ung revolutionslysten Student første Gang kom i Soransk Samfund og fandt en Samling gamle støvede Herrer i Bestyrelsen og et Samfund i Forfald. Hvordan han „selvfølgelig“ blev valgt ind i Bestyrelsen (for at lukke Munden paa ham!), og hvad Resultatet blev. Kort og godt, Eggers genfortalte den virkelige Historie om „Dengang jeg vältede Godsken“ til Fryd og Glæde for de Kammerater fra Halvfemserne, der levede med i Samfundets Liv dengang — og for os noget yngre, der ligesom følte Historiens Vingesus over vore Hoveder.

Selvfølgelig blev Eggers udsat for mange Tilraab og Rettelser af Data og Navne fra Bang, Bay, Wagner og Elving, der alle havde været med i Kampen mod Borgmester Godskenes Regimente. Til Oplysning kan jeg meddele, at Godskenes slet ikke blev „vältet“ — men gik „frivilligt“. Eggers sønderbrydende Kritik havde gjort ham mør til Afgang.

I nogle Aar var der saa Fred i Soransk Samfund, men det er en anden Historie. Efter at Formanden havde foreslaaet en Skaal for Holger S. Dahl, der har Fødselsdag den 3. November, hævdedes Bordet Kl. 2. Alle var enige om, at det var en god og hyggelig Soranerfrokost, som vi vil mindes længe. Jeg vil slutte dette Referat med et Leve for dem, der var unge i Halvfemserne, for da var der ligegodt noget paa Gesimserne, som sunget blev i Apollo Teatret i sin Tid.

Da vi skal ses flere Gange i November Maaned, baade til Kegel- og Atomaften, og de særlig Udvalgte mødes i det kongelige den 3. December, har vi maaske faaet nok af Soranerskab i denne Omgang.

Men hvad der end sker, der vil som sædvanlig være „Aabent Hus“ i Grand Café *Torsdag den 7. December Kl. 12.*

Venlig Hilsen.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

MINDESTENEN FOR H. G. OLRIK

Ganske naturligt ønskede en Kreds af Venner efter H. G. Olricks Død at rejse et Minde paa hans Grav. Lørdag den 18. November, paa Etaarsdagen for H. G. Olricks Død, afsløredes ved en smuk Højtidelighed paa Garnisons Kirkegaard en køn, enkel Granitsten; paa den skønne Novemberformiddag samledes foruden H. G. Olricks Hustru, Fru Henriette Olrik, med Børn og øvrige Familie, Medlemmerne af Indsamlingskomitéen, fra Soransk Samfund Næstformanden, Prokurist Svend Clausen, og Soraner-Bladets Redaktør, Direktør Ernst Philipson fra H. C. Andersen-Samfundet samt flere andre.

Efter Afsyngelsen af »Udrundne er de gamle Dage« talte Direktør A. Ch. Louw:

Da Personalhistorikeren, Forfatteren, Kontorchef Henrik Gerner Olrik, idag for et Aar siden afgik ved Døden, blev Budskabet herom modtaget med Sorg og Vemod af hans mange trofaste Venner, Soraner-Kammerater og Medarbejdere, som paa forskellig Vis stod i stor Taknemlighedsgæld for hans saa straalende, kundskabsrige og altid hjælpsomme Livsvirke paa de forskellige Omraader, han spændte over.

Naturligt opstod da den Tanke, at denne Taknemlighedsfølelse burde give sig et synligt Udslag ved at rejse H. G. Olrik et varigt Minde paa hans Grav her paa Garnisons Kirkegaard.

En Komité med Opgave at gennemføre denne Sag

blev hurtigt formeret. Professor, Dr. phil. Vilhelm Andersen blev Komitéens Formand, og denne bestaar iøvrigt af: Grosserer R. E. Brincker (Komitéens Kasserer), Direktør Louis E. Grandjean, kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt Thomas Havning, Generalmajor Carl Jacobsen (Soransk Samfunds Formand), Trafikinspektør ved D. S. B. Rudolph Kraft, Teaterhistorikeren, Museumsdirektør Robert Neiiendam, Overbibliotekar, Dr. phil. H. Topsøe-Jensen og mig selv. Med Fru Olricks Billigelse gik vi da i Gang med Opgaven og havde den Glæde meget hurtigt at modtage smukke Bidrag til Mindestenen fra forskellige Kredse af Olricks mange Velyndere og Venner, ialt 1875 Kr. Særlig takker vi Soransk Samfund, Bestyrelsen for den holberg-ske Stiftelse Tersløsegaard og H. C. Andersen-Samfundene i København og Odense for deres Bidrag til dette Minde. Vi takker vor Formand, Prof. Vilhelm Andersen, for hans Affattelse af Indskriften paa Mindestenen og Arkitekt Thomas Havning for hans Indsats ved Tekstens Tegning og Stenens Opstilling m. v. Ogsaa Fru Shannong takker vi for Arbejdets Udførelse.

Men vi fik ogsaa Midler til at forny Gravstedet her til 1980 — da denne Kirkegaard menes at skulle nedlægges — og ligeledes til frem i Tiden at faa dette H. G. Olricks sidste Hvilested smukt vedligeholdt ved Kirkegaardsbestyrelsens Medvirken.

Fra idag vil denne Mindesten, som bærer Indskrif-

H. G. Olrika Dattersøn Jes afslører Mindestenen.

ten: »Henrik Gerner Olrik, f. 30.-8.-1876, d. 18.-11.-1949. Forskeren og Soraneren til Tak og Minde — rejste Venner Stenen« vidne om, at der var en stor Kreds af Venner og Beundrere, som vilde vise H. G. Olrik denne sidste Ære for derved at bevare Mindet om denne hjælpsomme, kundskabsrige og særprægede Personlighed.

Paa Komitéens Vegne vil jeg nu bede Olriks lille Dattersøn Jes om at lade Dækket over Stenen falde, idet vi udtaler: I Taknemlighed og Hengivenhed — Fred med vor Vens Minde!

★

Efter at den lille Jes havde afsløret Mindestenen, der var dækket med et Dannebrogflag, gav Prof. *Vilhelm Andersen* en Karakteristik af H. G. Olrik, med

særlig Fremhævelse af den soranske Islet i hans Aandspræg:

For fem Aar siden, da en Kreds af Venner, den samme, som nu har rejst Stenen paa hans Grav, forberedte en Fest for Olrik paa hans 70-Aarsdag, drømte jeg en Nat, at jeg læste en Bog, der saa ud som den Udgave af Plinius' Epistler, jeg havde læst Morskab i i den gamle latinske Skole i Sorø. Et ganske kort Brev handlede om Kultur. Dertil var med Blæk paa Dansk skrevet en Tilføjelse, som jeg kan huske, fordi jeg skrev den ned, da jeg blev vaagen:

Sorø er ikke en By, det er en Kulturarv. Selv om Kilden til en saadan arvet Kultur springer paa et snævert Sted, kan den være lige saa ydende som den, der breder sig til en Sø.

Det kunde Olrik have skrevet. —

Paa Stenen staar der, at den er sat af Venner til Tak og Minde om Forskeren og Soraneren Henrik Gerner Olrik. Der var Tvivl, om hvilket af de to Kendingsord der skulde skrives først og nærmest Navnet Henrik Gerner Olrik. I hans Liv og Gerning stod de ham lige nær.

Da han kom til Sorø Akademis Skole, kom han ind i en endnu levende Kulturstrøm. I Forskningen er der fra denne Skole og fra dette Sted indtil Nutiden kommet en Række af Aandsarbejdere med et fælles Præg: i Sprog og Litteratur og ikke mindst i Arkæologi. Det sidste synes at ligge saa langt som muligt fra Olriks særlige Omraade, Personalhistorien. Men de to Forskninger, i Jorden og Stenene og i Papirerne, ligner hinanden i Kernen. Hvad det gælder er i dem begge Fundet, som der ikke blot skal Held til, men Flid og Kundskab. Deri var Olrik Mesteren. Han var fuld af Poesi og kunde flere smukke Vers udenad end nogen Professor i de skønne Videnskaber. Men forske var det, han vilde og kunde. Han vilde ikke lave Poesi af Poesi. Han gik gerne imod gængse Opfattelser, naar han af sin utrættelige og grundigt forberedte Forskning i Arkiverne kunde fremdrage et lille haandfast Træk af en Kulturpersonligheds Liv, der kunde tjene til at sikre Forstaaelsen af hans Værk. Han har ikke skrevet nye Bøger om Holberg og H. C. Andersen, men har har givet nye Oplysninger om Holberg og H. C. Andersen.

Deri ligger Forbindelsen mellem de to Ord i hans Eftermæle paa Stenen: Forskeren og Soraneren eller i omvendt Orden Soraneren og Forskeren. Man kunde udtrykke den ved et tredje Ord, der ogsaa kunde have staaet paa Stenen: Hjælperen. Dansk Personalhistorie har Olrik hjulpet ved med sin Sponsorsans at fremskaffe

selv de bedst gemte Oplysninger uden at kræve Løn og Ære for sig selv, hans Bidrag dertil er ikke, endnu ikke, samlet i et tilgængeligt Bind. Soransk Samfund, der har villet være med til at rejse Stenen for ham, har han vel ikke stiftet, men opretholdt ved sit Arbejde som baade Journalist og Redaktør med dets Organ Soranerbladet, der vidner lige højt om hans Kærlighed til Kulturarven og hans Vilje til at gennemstøve selv det tørreste Stof til dens Oplysning.

Ved hans Personlighed var der til hans sidste Tid ikke noget støvet. Hans Kolleger i Styrelsen for den selvejende holbergske Stiftelse Tersløsegaard husker det sidste Møde med ham, da vi efter at vi, tit under hans Ledelse, havde drøftet de foreliggende Sager, blev siddende sammen i en kammeratlig Fortryllelse af fælles Minder. Vi har fra den Aften et straalende Indtryk af *Henrik Gerner Olrik*: hans mageløse Hukommelse, hans uselviske Arbejdsglæde, hans Jagt efter Sandheden og hans Mod til at sige den, netop saaledes som han havde set den. — Ære være dette Minde.

★

Derefter holdt Overbibliotekar, Dr. phil. *H. Topsøe-Jensen* en smuk Tale om Olrik som Forsker:

Det er blevet overdraget mig at sige et Par Ord om H. G. Olrik som Forsker, og jeg er glad ved her ved hans Grav, i Kredsen af hans Slægt og Venner, at nævne fire Ting, der for mig staar som karakteristiske for ham. Hans aabne Sind og levende Optagethed overfor de Opgaver, der opfyldte ham. Hans Grundighed og Skarpsindighed i Løsningen af dem. Hans Evne til at fremstille sine Resultater i en fængslende Form. Og hans uselviske Hjælpsomhed overfor andre, der tumlede med de samme Spørgsmaal.

Hans Oplagthed — hvor mindes vi den, naar vi tænker tilbage paa ham. Hans Forsken var ikke Pligtarbejde — det var Lysten, der ivrigt drev Værket; alt, hvad han beskæftigede sig med: Sorø, Holberg, H. C. Andersen, Nordsjælland — det var Emner, han personlig var opfyldt af. Og havde et Emne fanget hans Opmærksomhed, stort eller lille, og han elskede netop de ofte oversete Smaating, som i mange Tilfælde sætter de store i det rette Lys, saa helmede han ikke, før han havde forfulgt det til Vejs Ende, vel tilpas og straalende oplagt. En Jæger kunde ikke med større Taalmodighed lure paa sit Bytte end han, naar han var ude efter personalhistorisk Storvildt. Saa skyede han ingen Ulejlighed, selv af den trælseste Slags: Gennemblade Bind efter Bind af Københavns Folketælling

for gennem Tusinder af Navne at finde Knappenaalen i Hølæsset: H. C. Andersens forsvundne Halvsøster. »Nu er hun nedlagt!« lød saa hans triumferende Stemme i Telefonen. Det aabne Sind og den utrættelige Taalmodighed — er det ikke to af en Forskers største Aktiver?

Og saa kunde han sin Métier, ja, beherskede den overlegent. Han var ikke blot en overordentlig belæst, ja, en lærd Mand indenfor de Perioder, han holdt af. Men han var samtidig en fremragende dygtig Arkivbenytter. Foreningen af metodisk Grundighed og lykkelig Kombinationsevne gaar igen i alle hans bedste Arbejder. Respekten for de sikre Kendsgerninger og Evnen til gennem Sammenstilling af dem at naa til nye Resultater — atter Kriterier paa en sand Forsker.

Endelig kunde han *skrive* — og det er ikke alle givet. Pennen faldt ham let i Haanden. Vi, der har kendt ham, husker hans morsomme og levende Breve, hvor han fik Luft for sit impulsive Humør. Og den samme sproglige Fynd præger hans utallige Kroniker og hans store Afhandlinger. Han havde let ved at faa Læseren i Tale og let ved at fastholde hans Opmærksomhed.

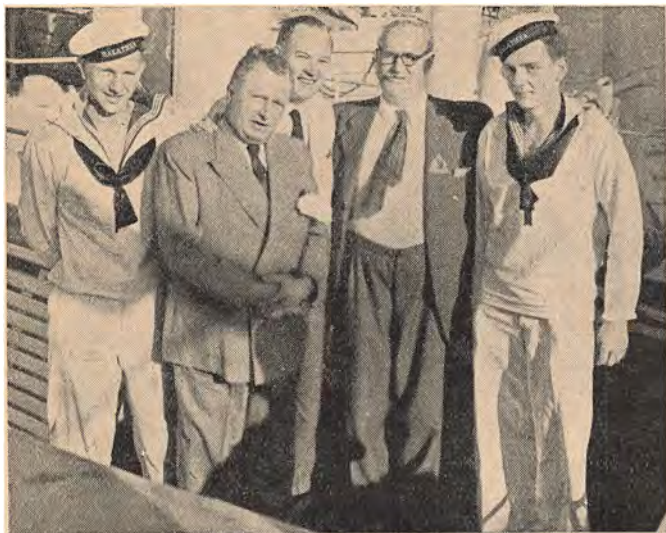
Og tilsidst og maaske skønnest — hans Hjælpsomhed overfor Fagfæller var ubegrænset. Han hørte ikke til dem, der ængsteligt rugede over sine Skatte; tværtimod; med rund Haand forsynede han alle, der arbejdede indenfor hans Felter, af sin Rigdom. Naar en Mand var ved at give op overfor et vanskeligt personalhistorisk Problem, var der altid een Udvej tilbage: »Har De spurgt Olrik?« Traf det sig, at det var noget, han ikke kunde svare paa, kastede han sig straks ud i Sagen, selv om det skulde koste Dages Slid, før han fik løst Problemet. Mange, deriblandt i højeste Grad jeg, sender ham en taknemlig Tanke idag.

Samtidig beskeden og stolt følte han, at han paa sit Felt var med til at bære Sten til det store Hus. Mange har i hans Levetid hentet gode Sten paa hans Byggeplads. Andre vil i Fremtiden lettes i deres Studier gennem de Undersøgelser, der er nedlagt i hans Afhandlinger og hans mønsterværdige Udgaver.

Ære være H. G. Ollriks Minde!

Efter Talen takkede Sekretær *Paul-Christian Sle-mann Olrik* paa Familiens Vegne alle, som havde været med til at hædre hans Faders Minde. Som Afslutning paa Højtideligheden sang man »Klokken slaar, Tiden gaar«.

★

Soranere paa „Galathea“.

Ovenstaaende Billede vil sikkert mere alle gamle Soranere, ikke mindst Klassekammeraterne til de fem Soranere, der her har fundet hinanden. Det er — fra venstre — Værnepligtig *Anders Fugl*, Søn af Politimesteren i Frederikshavn, (S.'50), Generaldirektør *Kai E. Linnemann* (R.'12), Dr. *Anton Fr. Bruun* (S.'20), Chefredaktør *Leif B. Hendil* (S.'18) samt *Mogens Axel Petersen* (Mlskeks. 1945, udg. af I. G. 1946), Søn af Grosserer Knud Alex Petersen fra Skindfirmaet „Brødrene Alex Petersen, Hovedvagtsgade, København.

Det er lykkedes den kendte Humorist *Jonas* at faa Adgang til et Uddrag af „Galathea“s Skibsbog („Social-Demokraten“ 12 November 1950). Det belyser vor energiske Kammerat *Leif B. Hendil*s store Interesse for Ekspeditioner, her særlig „Galathea“, og hans imponerende Alsidighed, hvorfor Uddraget hermed gøres tilgængeligt for Soraner-Bladets Læsere. Det lyder som følger:

Venligst —

Den næsten ikke Spor paatrængende Chefredaktør *Leif B. Hendil*, „Ekstrabladet“, kendt fra talrige Ekspeditioner til Island, Grønland, Oskar Davidsen og Troperne, er fløjet til Dakar med et Stykke varmt Wienerbrød til hver af Besætningen paa „Galathea“. Vi henviser iøvrigt til nedenstaaende Uddrag af Skibsbogen.

København ultimo Oktober.

Afgik omsider København i Dag. Afgangen var forsinket, da man befrygtede Tilstedeværelsen af en blind Passager i Lasten. Hendil var dog staaet af. Saa er foreløbig alt vel.

Dakar, Vestafrika, 6. November.

Anløb i Dag Dakar for Bunkers. Sejlsadsen er forløbet godt, naar bortses fra, at en SAS-Maskine, venligst overladt førnævnte Hr. Hendil, fra lav Højde søgte at nedkaste Chokolade-Skildpadder, venligst skænket af Toms Fabriker.

Dakar, 7. November.

Til Morgen er Varmen næsten ulidelig. Temperaturen var Kl. 9 Morgen 42 Graders Celsius i Skyggen, da Udkigsmanden pludselig meldte: SOS — Hendil rapporteret paa Kajen ca. 16 Sømeter om Bagbord medførende et Sæt varme Morgenbasser. Signaliserede til 1. Maskinmester: Letter straks, fuld Fart paa. Men for sent. Hendil havde allerede bordet Skibet bistaet af en Flok Indfødte, der havde sluttet sig til ham paa Grund af fem Rosenbrød, venligst skænket af Bageriet „Aux petit fours“, Østerbrogade. Efter at være kommet om Bord, paanødte han Officererne 15 Stykker 17-Øres Wienerbrød og 12-Øres til det menige Mandskab, hvorefter han udbragte et enstemmigt besvaret Leve *Leif B. Hendil*. Lod ham derefter kølhale, og da han igen stod paa Dækket, takkede han for Turen. Da han derpaa gik i Land for at hente en Slikpind til hver, venligst skænket af Dansk Slikpinde-Industri, benyttede vi Lejligheden og stak i Søen.

Sydatlanten, 9. November.

Sejler vestpaa for en frisk Brise, der ifølge Telegram fra *Leif B. Hendil* er en Gave fra „Ekstrabladet“. Pressens Magt er stor.

Rio de Janeiro, 27. November.

Ved Ankomsten hertil blev vi budt Velkommen af *Leif B. Hendil* paa den danske Regerings Vegne, og endvidere bragte han en personlig Hilsen fra FN og Trygve Lie. Hendil havde endvidere arrangeret et cocktail-party, venligst skænket af den brasilianske Præsident. Overvejede at smide ham i Vandet, men blev enig med mig selv om, at det var for nær Land.

Reykjavik, 17. Januar 1951.

Ank. i Dag Island, hvor *Leif B. Hendil* tilfældigt opholdt sig i Anledning af, at han er ved at organisere Ridderkorset af den islandske Falk. Han er i Forvejen Dannebrogsmænd, saa det gaar jo fremad. I Anledning af vort Besøg vil Hendil i Morgen foranstalte et ekstraordinært Udbrud af Vulkanen Hekla, venligst overladt ham af det islandske Alting. Vi sejler i Nat.

Stillhavet, 1. Juli 1951.

Er nu taget fat paa at fiske. I Kraft af sit Bekendtskab med Præsident Truman har Hr. Hendil skaffet os Fisketegn til hele Oceanet. Det ser nu ud til, vi skal have Arbejdsfred en Tid.

Samme Hav, 15. August 1951.

Ekspeditionen har i Dag faaet Bid. En Hval paa 120 Tons bed paa. Efter at være halet om Bord gabede den, og Chefredaktør *Leif B. Hendil* kom til Syne og udtalte: Kammerater, Gensynet med mig kommer jer som en stor og glædelig Overraskelse. I har nu været i Søen i snart et Aar. Jeg formoder, I keder jer, men I er ikke glemt. Her har jeg 100 afrevne Bagsider, venligst skænket af Ekstrabladet.

To Mand smed ham ud over Rælingen og ned i Bølgerne, venligst skænket os af Forsynet.

J o n a s.

De 200 raske gamle soraneres stipendium.

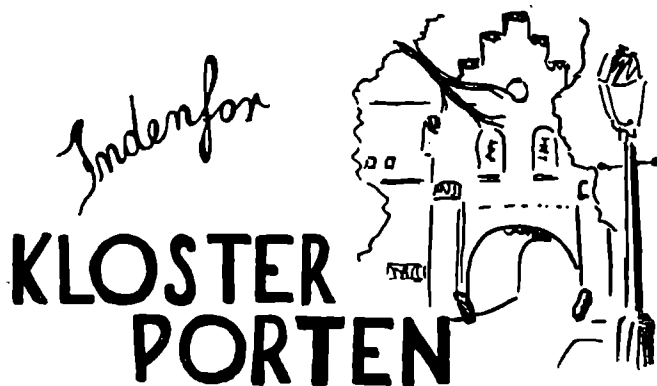
Ansøgninger om dette stipendium, der fortrinsvis kan søges af studenter dimitterede fra Sorø Akademis Skole i 1949 og 1950, skal indgives på særlige skemaer, som udleveres ved henvendelse til stipendiebestyrelsen, adr. direktør A. Ch. Louw, Bredgade 41, stuen t. h., København K., hvortil ansøgningerne også vil være at indsende inden den 15. februar 1951.

Soranske Penne.

B. Thorlacius-Ussing (S. '97): *Pilefløjten ved Mindedammen*. Frede og L. C. Lauritzen. Aalborg 1950.

Undertegnede er ingen uhildet Bedømmer af denne Erindringsbog, som den energiske Præst, Skolebestyrer, Jæger og Naturelsker fra Hanherred nylig har udsendt. Ørbæk Præstegaard har jeg haft den Lykke at færdes i gennem mange Aar, og Sorø er min Fødeby. Jeg læser derfor Beretningerne herom med Hjærtet,, uden Spor af Kritik. I min Nød overlod jeg da Bogen til en mig meget nærstaaende Person, min Fælle i Livet gennem 26 Aar; Dommen lød: *Den er henrivende* — og jeg giver hende Ret. Den Fjerritslev »Ærkebisp« er grebet af sit Emne. I den lyriske Optakt bliver jysk Natur levende for Øjet, og saa fortæller Forfatteren løs. Han har i Alder naaet Støvets Aar, men der er intet støvet over Bogen: Veltalende iler Sætningerne over Papiret; lydigt følger Sproget sig under hans Pen (maaske med lovlige mange Citater; dog et Vidnesbyrd om, at dansk Digtning lever i ham), klart og anskueligt træder Billederne frem: Det barske Jylland, det frodige Fyn, Ungdommens traditionsrige Sorø, alt sammen fyldt med Mennesker: Et kærligt Portræt af Faderen, et nuanceret, forstaaende Rids af Moderen, Redaktør Schiøttz-Christensens Renæssanceskikkelse (kendt fra Soraner-Bladets Julinumner) samt i Glimt mangfoldige andre særprægede Personer. Køb Bogen nu til Jul: Naturelskere finder i den det danske Land skildret, Soranere vil dykke ned i gamle Minder, Folk, der holder af at lære Mennesker at kende, vil her finde et rigt Galleri. Vi takker dig, »Du Landmand, Skytte, Landsbypræst, men fremfor alting Sanger!« (Ogsaa jeg kan citere!) for denne lille Bog: »Dichtung und Wahrheit« — men helt igennem Liv!

Poul Schjærff.

Kricketsæsonen er i Aar forløbet paa bedste Maade. Den første Kamp spillede med Byen *Søndag d. 3. September*. Byholdet manglede 2 Spillere, hvorfor de laante vore to Reserver. Resultatet blev i 1. Halvleg 127 Points til Skolen, hvoraf Skoleholdets Keeper tegnede sig for 53! Byen scorede 48. Derefter gik Byen ind igen og scorede 108 Points. Skolen naaede ikke at komme ind i 2. Halvleg. Kampen var som sædvanlig præget af den rette Aand. Mange af Byens Spillere er jo gamle Skolekammerater.

Søndag d. 10. September spillede den aarlige Kamp mod Old Boys. Reesultatet denne Gang blev en Sejr, idet Skolens Hold i 1. Halvleg scorede 80 Points, mens Old Boys fik 73. I 2. Halvleg fik Skolen 93 Points, mens Old Boys fik 74. Det var heldigt for Skoleholdet, at der spillede paa Tid i 2. Halvleg, for Old Boys havde 6 staaende Gærder, da Tiden var udløbet!

Gammelsoranerkampen, Aarets Hovedbegivenhed, er udførligt omtalt og vurderet i Soraner-Bladet Oktobernummer. At Resultatet som sædvanligt blev et Nederlag, bar Skoleholdet med Sindsro!

Men naar de officielle Kampe er forbi, og Skoleholdet ophører med Træningen, begynder Klassekampene paa Store Plads, og det har sikkert frydet enhver gammel Soraner, som er kommet forbi og har set, med hvor stor Iver Spillet dyrkes, med mange Gærder rundt i Pladsens Udkanter, mens „Opgøret“ mellem de forskellige Klasser finder Sted paa Pitchen i Midten.

Mellemskolens Kriketklub, som blev oprettet sidste Aar, har i denne Sæson haft 15 Træer og et lignende Antal Bolde i Sving, og Spillet ebbede først ud i Begyndelsen af November. Med den Interesse, der er i Øjeblikket, er der ingen Fare for Spillet Trivsel i de kommende Aar.

Det aarlige Idrætsstævne paa Herlufsholm i Slutningen af September blev en Skuffelse for Sorø's Farver, idet Skolens Hold blev Nr. 4. Det daarlige Resultat skyldes fortrinvis et Uheld med Stafetløbet. Der var meget pæne Enkeltresultater, og Arbejdet med Træningen var foregaet med Lyst og Energi. Skolen maatte altsaa af med Pokalen, som blev vundet sidste Aar af ældste Gruppe.

★

TAK!

For al den Hæder, der er vist min afdøde Mand H. G. Orlriks Minde, bl. a. ved at sætte saa smuk en Sten paa hans Grav paa Garnisons Kirkegaard, beder jeg alle, der har været med hertil, modtage mine Børns og min dybtfølte Tak.

Henriette E. Orlrik.

Ingemann kan godt maale sig med vore største Salmedigtere.

Af Proust Alfred Blenker, Linaa.

Der var en meget bibelfast Mand, som engang kom for Skade at sige om Salmen »Til Himlene rækker din Miskundhed«, at det ærlig talt var noget religiøst Pladder. Det er den Slags, man skal være forsigtig med, naar man samtidig vil paastaa, at man har den dybeste Ærbødighed for Biblen.

Det maa ogsaa tilraades Folk, der glæder sig over den 23. Salme i Biblen: »Herren er min Hyrde«, at være lidt skaansomme i deres Kritik af Ingemanns »Frelseren er mig en Hyrde god«. Ogsaa den har ganske vist faaet den i nogles Øjne triste Skæbne at komme i Folkeyndest; men efterhaanden som Nedrakningen af Ingemann tiltager indenfor kirkelige Kredse, vokser Ens Respekt for den borgerlige Smag.

Ogsaa naar Ingemann fjerner sig mere fra sine bibelske Forbilleder, haandterer han med Mesterskab den »hebraiske« Poesis Tankerim, som f. Eks. i »Den store Mester kommer«, hvor de to sidste Vers svarer nøje til de to første. Det er en fuldendt Form for Gentagelse med Variation. Her er det endda gjort saa fint, at de to første Vers bliver indenfor Billedet af Metalsmelteren, der renses Sølv for alle Urenheder, uden Antydning af, at dette skal være en Lignelse.

Det er først, naar Digteren erstatter »Sølv« med »Sjæl og Sind«, at vi bliver klar over, hvem den store Mester er. Og Ingemann forskaaner os for den Banalitet at indsætte Guds eller Jesu Navn i Stedet for »den store Mester«. Naar Ingemann kan blive beskyldt for at give os Religiøsitet i Stedet for Kristendom, vidner det snarere om, at hans Kritikere ikke har Sans for hans fine Digtekunst. Ingemann føler sig nemlig ikke forpligtet til at sige det, som vi selv skulde finde ud af.

Saa er der en anden Ejendommelighed hos Ingemann, der ogsaa hænger sammen med, at han har lært af Biblens Digtekunst. Det er *Stigningen* i hans Vers-

linjer. Ogsaa dette er et kunstnerisk Virkemiddel af høj Rang. Pointen kommer tilsidst, som den jo skal; men der spilles op til den allerede fra først af.

Hos en af Profeterne hedder det:

*Alt Kød til Hobe er Græs,
al dets Ynde som Markens Blomst;
Græsset tørres, Blomsten visner,
men vor Guds Ord bliver evindelig.*

Nu kunde man tænke sig, at det, som laa Profeten mest paa Sinde at faa sagt, var, at Menneskers Liv er kort som Græssets, naar det af Ørkenvinden afsvides fra Morgen til Aften. Det er dette Tema, Profeten varierer gennem hele tre Linjer. Men i Virkeligheden er det den sidste Linje, som har Hovedvægten, ja, som det alene kommer an paa. Blomstens og Menneskets Førgængelighed er kun Baggrund for det, som Profeten vil sige: at Guds Ord bliver staaende.

Saa forstaar man, hvorfor Ingemann undertiden giver sig god Tid, naar han vil sige noget eftertrykkeligt, som f. Eks. i Salmen »Lyksalig, lyksalig hver Sjæl, som har Fred«, hvor han taler om Fugle og Blomster og Børn, før han kommer til Menneskene, de voksne Mennesker, og saa, da han kommer til Menneskene, igen taler om Fugle og Blomster, der nu maa gøre Tjeneste som Lignelser.

Dette har Ingemann forøvrigt ikke selv fundet paa, men lært af Jesus, der talte om Himlens Fugle og Markens Liljer og deres Sorgløshed, ikke for at Menneskene deraf skulde lære Sorgløsheden, men for at spille op til den ene store Bekymring, der skulde optage Mennesker mere end Bekymringerne for Mad og Drikke og Klæder, nemlig Bekymringen for Guds Rige og hans Retfærdighed. I »Lyksalig« giver Ingemann sig god Tid til gennem 10 Vers at tale om Usikkerhed og Sorgløshed, før han kommer til det, han egentlig vil sige:

*Guds Fred er Sjælesolen,
som aldrig gaar ned.*

Og disse to Linjers Kristelighed vil dog vist ingen bestride.

Saa er der Salmen »Dejlig er Jorden«. Om den faar man nu og da at vide, at den kan vi virkelig ikke synge i denne Tid, da Jorden er alt andet end dejlig; den maa gemmes til bedre Tider. Den Slags Udtalelser viser kun, at man ikke har forstaaet Ingemanns digteriske Form.

*Dejlig er Jorden,
prægtig er Guds Himmel,
skøn er Sjælenes Pilgrimsgang!*

Det, som Ingemann vil sige, kommer først i tredje Linje: Der er en Vej for Mennesker til Gud. De to forudgaaende Linjer er kun Trin op til den tredje. Vi skal fornemme Stigningen: Vist er Jorden skøn, og endnu skønnere er Stjernehimlen, men allerskønnest er Evangeliet, der viser Mennesker Vej til Gud.

*Tider skal komme,
Tider skal henrulle,
Slægt skal følge Slægters Gang;
aldrig forstummer
Tonen fra Himlen.*

Det er Ingemanns »danske Oversættelse« af Profet-Ordet fra før om Menneskets Liv, der er kortvarigt som Græssets; men Guds Ord beholder evigt sin Gylighed. Og hele Ingemanns Salme munder ud i det, som er Evangeliets Indhold: »Os er en evig Frelser født«. Det var dette, Ingemann vilde sige til os. Faar vi ikke fat paa dette, saa forstaar vi ikke Ingemann. Og kan vi ikke af Hjertet synge med paa den sidste Linje, saa véd vi heller ikke med Hjertet, hvad Kristendom er.

Jo, Ingemann er god nok, og det baade kristeligt og kunstnerisk. Han kan godt staa Maal med de største af vore Salmedigtere. Med Hensyn til Formen er han endda mere bibelsk end de fleste.

† DØDSFALD †

Proprietær J. Frederik Hilarius-Kalkau.

* 30. Januar 1876 — † 24. November 1950.

Efter nogen Tids tiltagende Svaghed døde Proprietær *Johan Frederik Hilarius-Kalkau*, Skovhuset, Alsted, den 24. November. Hilarius-Kalkau var født paa Alstedgaard, der ejedes af hans Fader, Landvæsenskommissær Emanuel Hilarius-Kalkau — † 1911; Moderen Anna Dorthea Kathrine var født Muus og døde 1937. H.-K. kom paa Sorø 1887 og blev Student 1895. Han blev efter at have aftjent sin Værnepligt i Artilleriet Forvalter paa Alstedgaard, Vindebygaard og Vedbygaard; 1906 blev han Forpagter af Alstedgaard, som han overtog som Ejer 1907. Paa Grund af Sygdom solgte han 1917 Alstedgaard og slog sig med Familien ned i en Villa paa Frederiksberg. Han længtes dog efter Alsted og købte der Simonsborg, som han drev, indtil han for en halv Snes Aar siden afstod den til Sønnen Sven, der 1926 havde taget Realeksamen fra Sorø Akademi, og bosatte sig i en Villa nær Gaarden. H.-K. var en dygtig Landmand, afholdt af sine Folk, af sine Naboer og Bysbørn, redelig og fin som han var i al sin Færd. Begravelsen fandt Sted den 28. November fra Alsted Kirke under stor Deltagelse. Pastor Andersen talte ved Baaren og skildrede, hvorledes den afdøde en af de sidste Dage havde sagt til ham: „Jeg gaar herfra som en taknemlig Mand, og jeg ved, hvad jeg har at sige Gud Tak for.“ Præ-

sten karakteriserede ham som en værdig Repræsentant for en gammel Slægt med en stærk Pligtfølelse, stillende stærke Krav til andre, men først og fremmest til sig selv. Proprietær H.-K. efterlader sig Hustruen Dagmar Marie, f. Gulstad og, foruden ovennævnte Søn, to gifte Døtre, den ene bosat i Bromme, den anden i København. I Soraner-Bladet, 9. Aarg., S. 28, har Hr. H. G. Olrik givet en varmtfølt Skildring af „Gaarden“ (Alstedgaard) og dens Betydning som Midtpunkt for Hilarius-Kalkaus Skolekammeraters Sorøtilværelse.

P. Sch.

Kongeballet den 18. November.

En af de store Begivenheder paa Sorø Akademis Skole er „Kongeballet“, som fandt Sted den 18. November, og som gennem sine mange tilrejsende Gæster ikke kan undgaa at sætte lidt Præg paa Sorø ogsaa om Søndagen, naar Akademisterne skal vise deres Gæster rundt.

I „Kongeballet“ deltog 380 Personer, hvoraf 230 Ungdom, hvilket er alt, hvad man har Plads til paa Akademiet indenfor Festlighedens Rammer. Af Eleverne var det kun Gymnasieklasserne, Realklassen og 4. Mellem, som deltog i Ballet. Blandt Gæsterne saas Formanden for Soransk Samfund, Generalmajor Jacobsen, i Spidsen for en Del af Samfundets Bestyrelse, Rektorerne Friis-Hansen, Herlufsholm, og Henrik Bang, Metropolitanskolen, Kurator Korsgaard, Amtmand Topsoe, Hofjægermester Castenschild, Borreby, Godsejerne Neergaard, Valdemarskilde, og Neergaard, Skjoldenæsholm, lige- som ogsaa Byen var repræsenteret paa forskellig Maade.

Ved Soupéen bød Rektor *Bohn* Velkommen, og paa Gæsternes Vegne kvitterede Formanden for Soransk Samfund, Generalmajor *Jacobsen*, med en Tale for Skolen.

Ungdommen svang sig i Dansen, de ældre tyede til Underholdning i Kortspil, og alle fik sig en fornøjelig Aften ud af det.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

- følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Januar 1951:
2. Kunstmaler *Erik Klein* (f. 1891), Schubertsvej 9, Kbhvn. S. V.
 3. Stationsforstander *Mogens Holck* (f. 1981), Jyderup.
 4. Oberst, Greve *Sophus Carl Rudolph Chr. Trampe* (f. 1891), Bornholms Kommandant, Rønne.
 4. *Henr. Birger Funch Rasmussen* (f. 1881), Stilling og Adresse ubekendt.
 5. Pensionist *Chresten Beierholm Thorkilsen* (f. 1876), Skælskør.
 9. Direktør for Ny Carlsbergfondet *Viggo Thorlacius-Ussing* (f. 1891), Glyptoteket, Kbh. V.
 10. Bygningskonstruktør *Svend Ib Sølling* (f. 1901), Ottesvej 2, Sorø.
 13. Sognepræst *Rasmus Møller Huusom* (f. 1876), Strandvejen 19. Kbh. Ø.
 13. *Viggo Poulsen* (f. 1881), Stilling og Adresse ubekendt
 14. Godsejer *Jørgen Alb. Bech* (f. 1881), Kruusesminde, Korsør.

15. Læge *Poul Ernst Kabell* (f. 1901), Skt. Gertrudsstræde 30, Køge.
17. Curator *Alf Erling Porsild* (f. 1901), National Museum, Ottawa, Canada.
19. Tandlæge *Daniel Frederik Seth Kisbye* (f. 1891), St. Kongensgade 49, Kbh. K.
19. *Hans Balthasar Holst* — Navnfor. *Juan* — (f. 1891), Buenos Aires, Argentina.
19. Snekermester *Ejnar Valdemar Hansen* (f. 1901), Storgade, Sorø.
20. *Thorkild Chr. Bang* (f. 1891), Stilling og Adresse ubekendt.
25. Købmand *Axel Techt Hansen* (f. 1886), St. Strandstræde 7, Kbh. K.
28. Civilingeniør *Fr. Julius Nielsen* (f. 1876), Østerbrogade 70, Kbh. Ø.
29. Skoleinspektør *Harald August Nygaard* (f. 1881), Præstevænget 6, Svendborg.

Da Hr. Civilingeniør *Fr. Julius Nielsen* har følt sig stødt over den Form, Redaktionen har anvendt i Meddelelsen *En alvorlig Salve* i Bladets Aprilnummer, beder Redaktionen hermed offentligt (det er allerede sket privat) Civilingeniøren modtage Redaktionens Undskyldning og Beklagelse. Det var ikke paa nogen Maade tilsigtet at ville fornærme nogen.

Æresdoktor:

Prof. i Matematik ved Københavns Universitet *Niels Erik Nørlund* (S.'03) blev den 6. November promoveret som Æresdoktor ved det fornemme gamle Universitet i Dijon. Prof. Nørlunds Kollega, den bekendte Matematiker Lagrange, foretog Promotionen med Frønhævelse af Nørlunds store og vidtrækkende videnskabelige Virksomhed. Prof. Nørlund havde opbygget sin Svar- og Takketale paa Passager fra Pascals berømte Tale om „Videnskabens Metode“.

Soranerfrokosten den 7. December

var ualmindelig godt besøgt og ualmindelig vellykket.

Næstformanden *Svend Clausen* kunde se ned over det fuldbesatte, festligt pyntede Bord og byde Kammeraterne og Dagens Æresgæst, Grosserer *K. B. Hertz*, Velkommen til Aarets Julefrokost. Efter Skaalen for Sorø Akademi og Præsentationen, begrundede *Svend*, hvorfor „Sophus“, hin berømmelige, som vi alle kender og sætter Pris paa, var blevet udpeget som „Dagens Mand“, takkede ham for aldrig svigtende Interesse for alt soransk, lige fra Skoletiden (S.'25) til Skoleslipset. Fortalte om *K. B.s* Velvilje og Offermod, naar der kræves Hjælp til „skjult Nød“, og at det var ham, der er den egentlige Ophavsmand til SORANERFROKOSTERNE, der udsprang af en Trang til en Gang imellem at være sammen med Kammerater for at høre Nyt, i den mørke Tid i Krigsaarene. „Sophus“ fik sit Leve og saa glad ud.

Dir. *Louw* bad os udbringe en Skaal for Soransk Samfunds Bestyrelse som Tak, fordi den saa redebon sørgede for Billetter til Festforestillingen den 3. December og gav os Lejlighed til at være sammen med Rektor, Lærerne og de unge „Fønixsønner“ paa Fader Holbergs Fødselsdag.

„Soraner-Bladet“'s Fødselsdags-Kalender kunde meddele, at der i Dag, den 7./12., var 14 gl. Soranere, der fyldte Aar —; vi mindedes dem alle og bad den eneste tilstedeværende Fødselselar *Carl Johan Kierulff* (R.'10) modtage vore Lykønskninger, og det gjorde han.

„Sophus“ fik nu Ordet og takkede dybt rørt for Invitationen og Æren ved at være Soransk Samfunds Gæst, syntes selvfølgelig, at hans Indsats i Samfundets Liv var ganske ringe, og at en anden Soraner var mere værdig til at blive bispist paa Samfundets Regning. Han fandt mange smukke Ord til sin gamle Skoles Ære og sluttede med Ønsket om, at vi engang maatte faa eget Hus eller Lokaler til Klub og Sammenkomster, og et længe leve Soransk Samfund.

Brincker meddelte, at Tanken om eget Hus eller et soransk Collegium var gammel, helt fra *Poul Hertz'* Tid, paany rejst af *Alfred Rasmusen*, og at vi vilde høre Nyt derom ved næste Generalforsamling.

Ved Kaffen frembar Auditor *Thorkild Sanders* (S.'33) personlige Hilsener fra mange soranske Kammerater, der tjener i den danske Brigade i Tyskland. De glæder sig over at kune følge os i Soraner-Bladet; vi bad ham hilse igen.

Frokosten maatte hæves lidt brat, da gamle Kontorchef *Wagner* (S.'91) fik et Ildebefindende og maatte køres til sit Hjem. Han er nu saa nogenlunde restitueret og tilses af *Kjartan Effersøe*.

Vi sender dig alle, kære *Wagner*, vore bedste Ønsker om god Bedring og takker dig, fordi du trods Svaghed kom til Frokosten. En mere frofast Soraner end du — findes ikke.

I det nye Aar — *Torsdag den 4. Januar 1951* — mødes vi igen i *Grand Café* paa Kongens Nytorv Kl. 12.

Glædelig Jul!

Badse/W.

E. S. Vi fik alle som Gave af *K. B.* en herlig Lommebog med Guldsnit, indbundet i det lækreste bløde *Rexine* Kunstlæder — behagelig at føle paa.

SORANERBLADET

Ved Afslutningen af Soraner-Bladets 35. Aargang føler Redaktøren *Trang* til at udtale en tredobbelt Tak. Først til Bladets Medarbejdere, der — frivilligt eller tvunget af Redaktionen — har bidraget, ikke alene til, at Bladet hver Maa- ned har kunnet udkomme med de normerede 8 Sider (tre Gange endog med 12 Sider), men ogsaa har været med til at forme Bladet som et alsidigt Udtryk for soransk Aand. Tak til Læserne, der taalmodigt og venligt har konsumeret Stoffet! Endelig Tak til Soransk Samfunds Bestyrelse, der overlader Redaktøren den mest vidstrakte Frihed til at bestemme over Bladets Indhold.

Resultatet? Derom maa andre dømme! jeg har givet, hvad jeg kunde, og *Ultra posse nemo obligatur*, hvilket er udlagt: Ingen kan forpligtes ud over sin Evne!

Red.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærff*, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John. H. Winther*, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: *Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.*

SORANER-BLADET

36. AARGANG

BOGTRYKKERIET SELANDIA A-S
KØBENHAVN 1951

INDHOLD

STØRRE ARTIKLER, DIGTE

BERTHING, TH., Højesteretsdommer:	Side
<i>Tale ved Soransk Samfunds Rusfest den 19. Oktober 1951</i>	85
BOHN, P. H., Rektor:	
<i>Tale til Dimittenderne ved Translokationen den 21. Juni 1951</i>	53
CARLSEN, OLAF, Dr. phil:	
<i>Schandorph og Æblesidse</i>	4
DAHL, AAGE:	
<i>Ved 40 Aars Studenterjubilæet. Sorø den 21. Juni 1951</i> [Digt]	61
EIFER, AAGE, Kaptajn:	
<i>Hjemkosten</i>	33, 41
GRANDJEAN, AUSTIN-LOUIS:	
<i>Mere om soransk Skolesprog</i>	11
HARBOE, F. C., Ingeniør:	
<i>Lærerne før og nu. Tale ved Soransk Samfunds Stortur den 27. Maj</i>	49
JEPPESEN, NIELS og HELGE KJÆRGAARD:	
<i>Tage Severinsen. To Mindedigte</i>	17
NYGAARD, FREDRIK, Forfatter:	
<i>Vor Soranerkammerat Komponisten Ebbe Hamerik til Erindring. Med 1 Portræt. — Bølgen</i> [Digt]	70
<i>Ude fra Havet</i> [Digt til Ebbe Hamerik]	100
R. '90:	
<i>En Søndag sidst i Firserne</i>	79
ROSEN, LEOPOLD:	
<i>Det første Skoleaar paa Sorø Akademi</i>	55, 62, 77
<i>Skoleerindringer. Mine Lærere</i>	94

SCHJÆRFF, POUL, Lektor, Redaktør:	Side
<i>Fin Bog om Danmarks Billedhuggerkunst. Fem gamle Soranere som Medarbejdere</i>	1
<i>Barndomsminder fra Sorø. Med 1 Billede</i>	18
<i>Bernhard Severin Ingemann. Et Digt ved hans Død. Med 1 Billede</i>	25
<i>Vilhelm Andersen og Horats. En personlig Tak</i>	69
<i>Hovedværk om Nordens Gudeverden</i>	93
TRUELSEN, H. L., Regnskabschef:	
<i>Et Brev</i> [Fra N. J. Wamberg, den 25.-10.-1885]	65

NEKROLOGER

Dødsfald: Fhv. Lektor <i>Johannes Tornøe Erlandsen</i> (S. '86) * 28. Oktober 1867 — † 22. December 1950. Med 1 Portræt. Af Poul Schjærff	6
<i>Hubert Rosen</i> in memoriam. Med 1 Portræt. Af Leopold Rosen	9
Dødsfald: Proprietær <i>Morten Thorkilsen</i> (Udg. '93), * 12. Juni 1876 — † 9. Oktober 1950. Af Otto Boserup. — Fhv. Lektor <i>Hubert Rosen</i> (S. '94), * 18. Februar 1876 — † 23. Januar 1951. Af P. Sch. — Pastor <i>Tage Severinsen</i> (S. '21), * 22. September 1902 — † 5. Februar 1951. Med 1 Portræt	12
Dødsfald: Oberstløjtnant <i>L. F. Fischer</i> , fhv. Godsforvalter <i>Viggo Sebbelov</i> [foreløbig Meddelelse]	30
Dødsfald: Oberstløjtnant <i>L. F. Fischer</i> (S. '94), * 31. Maj 1876 — † 13. Februar 1951. — Fhv. Godsforvalter <i>Viggo Sebbelov</i> (R. '07), * 16. September 1890 — † 17. Febr. 1951. Af P. Sch.	38

	Side		Side
Ved Direktør, Dr. phil. <i>Poul Nørlunds Død</i> (S. '06), * 4. November 1888 — † 26. Maj 1951. Med 1 Portræt. Af Poul Schjærff. II. <i>Poul Nørlund til Minde</i> . Af Chr. Elling	43	Fodboldkamp [den 26. August. Meddelelse]	56
Dødsfald: Forpagter <i>Knud Kaalund</i> (R. '24), * 26. Juli 1907 — † 18. April 1951. Af O. Neergaard. — Fhv. Lektor <i>O. B. Müller</i> (S. '92), * 3. Juli 1875 — † 20. Maj 1951. Med 1 Portræt. I. Af Poul Schjærff II. Af Marcus Pedersen	47	Husk! [Flytning af Bladet til anden Adresse]	56
To Soranere omkommet. Ingeniør <i>Jens Jarl</i> (S. '18), * 27.—5.—1900 — † 5.—8.—1951. Med 1 Portræt. Af P. Sch. — <i>Ebbe Hamerik</i> (S. '16). Af P. Sch.	72	Husk [Gl. Soraner Cricketkamp i Sorø 16. Sept. — Rusfest 19. Oktober]	63
Dødsfald: Fhv. Akademikasserer, cand. mag. <i>L. F. la Cour</i> , * 15. Juni 1869 — † 8. September 1951. Af P. Sch. — Vicedirektør <i>Sven E. Netterstrøm</i> (S. '14), * 7. Sept. 1896 — † 17. Sept. 1951	80	Stor Gave til Jubilæumsfonden	66
Grösserer, Godsejer <i>Kai Schøller</i> (Udg. '90)	91	Rusfesten [Program]	73
Provst <i>Chr. Winther</i>	96	Holbergforestillingen paa Det kgl. Teater d. 3. December	78, 90
		Soransk Samfunds Arkiv. Af <i>Red.</i>	78
		Valdemar Petersens Legat	88
		Gave til Jubilæumsfonden	88
		Rusfesten 19. Oktober. I. Referat. Af <i>sem.</i> II. Smaa Iagttagelser fra Rusfesten. Af <i>Vax.</i>	89
		Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte	95
		Rusfesten den 19. oktober. af <i>Red.</i>	96
		Soraner-Bladet. Af <i>Red.</i>	100
		Soraner-Frokosten. Af <i>Badse W.</i> 8, 16, 32 (to Referater)	40, 52, 60, 68, 76, 84, 92, 100

FORENINGSANLIGGENDER

Blebal, Torsdag den 15. marts kl. 19,30	2
Nye Medlemmer	3
Bleballen den 15. Marts	12
Generalforsamlingen	12, 21
Soransk Samfunds Skovtur til Sorø [Meddelelser]	12, 38
De 200 raske gamle Soraneres Stipendium 21, 38, 88	21
Regnskaber for 1950	21
Program for Storturen til Sorø Søndag den 27. Maj 1951	28
Skovtur [Tirsdag den 19. juni]	35
Soransk Samfunds Generalforsamling den 10. April	36
Storturen til Sorø den 27. Maj. Med 1 Billede. Af <i>Poul Schjærff</i>	44
Soransk Samfunds Bestyrelse	51

MINDRE MEDDELELSER

Sibberns Legat. Af <i>P. H. Bohn</i>	2, 88
Lektor E. Nordahl Svendsens Foredrag den 20. November 1950. Af <i>M. P.</i>	3
Alle Ni — eller otte om Kongen. 9. November 1950 [Referat af Kegleaften]. Af <i>Vindskælv</i>	3
Holbergs Fødselsdag den 3. December 1950. Af <i>P. Sch.</i>	5
Brandøvelse paa Sorø Akademi 1902. Med 1 Billede	14
Rektor Bohn fylder 60. Af <i>Red.</i>	28
»Hvem ved hvad«-Konkurrence	29, 35
Ble-Ballet [Referat]. Af <i>sem.</i>	29
En Anmeldelse og lidt Karakteristik [K. K. Steinkke: Stikpiller]. Af <i>Poul Schjærff</i>	29
Tordenskjolds Soldater. Af <i>Poul Schjærff</i>	34
Indenfor Klosterporten	35, 81
Overskæringen [den 30. April]	46
Kunstmuseet i Sorø. Bidrag til Byggefonden	46

	Side		Side
Fine Forøgelser af Museets Bestand. Med 1 Billede. Af <i>P. Sch.</i>	47	Lidt Kritik af Soraner Sangbogen. Af <i>Bengt E. Dahl</i>	74
Batøkkampen den 3. Maj. Af <i>Stubbe</i>	50	Rektor Wests Mindelegat	78
Batøkkampen i Aarhus. Med 1 Billede. Af <i>Niels Brohm</i>	50	Kunstmuseet i Sorø. Billede af H. G. Harder	81
Husk Tordenskjolds Soldater!	56	Cricketkampen i Sorø den 16. September. Af <i>A. K.</i>	81
6 Matematikere fra 1911. Billede	56	Indmarchen paa den nye Fodboldbane . . den 26. August. Billede	82
Fra Academia Sorana. »Lille« og »stor« Tranlokation. Optagelsesprøver. Af <i>Sv. Cl.</i> og <i>P. Sch.</i> . .	56	Cricketkampen med »Old boys«	82
Sorø Akademis Skoles Aarsskrift 1951. Af <i>P. Sch.</i>	57	B. S. Ingemann og »Den danske Salmebog«. Af Pastor emer. <i>P. Sørensen</i> , Børkop	82
Skovturen den 19. Juni [Referat]. Af <i>m. p.</i>	57	En historisk Begivenhed — en Solstraalefortælling. Af <i>Jes Skovgaard</i>	88
Fraternitas Soranas 16. Stævne i Herfølge Præstegaard 6.—8. Juni. Af <i>Deltager</i>	57	Ludovicus Holberg, Baro de Holberg redivivus. Fødselsdagen den 3. December. Af <i>P. Sch.</i> . .	96
Studenter 1911 — Realister 1921. To Gruppebilleder	62, 63	Poul Nørlunds Minde	96
Lektor Torben Refn om sit Ophold i U. S. A.	64	Fint Juletilbud til gamle Soranere. Med 2 Billeder. Af <i>Red.</i>	96
Soranske Penne [Anmeldelse af Aristoteles' Forelæsning over Fysik I-IV. Overs. af Poul Helms]. Af <i>Vict. Juul Petersen</i>	65	Til Kongebal paa Sorø Akademi den 17. November 1951. Af <i>P. Sch.</i>	97
Læserbrev angaaende Storturen den 27. Maj. Af <i>von Eggers</i>	66	Kunstmuseet i Sorø. Billede af Hans Øllgaard	97
Fodboldkampen den 26. August. Af <i>sem.</i>	72	Soranske Penne [To topografiske Arbejder af Otto Mackeprang. Af <i>P. Sch.</i> — Paul Nørdgaards Præste- og Sognehistorier. Af <i>P. Sch.</i> . .	97
Soranske Penne [Anmeldelse af Ragnar Spärck: Japetus Steenstrup]. Af <i>Poul Schjærff.</i>	73	Gamle Soranere og soranske Noter 6, 15, 24, 30, 38, 51, 58, 66 (med 1 Billede), 74, 82, 90.	

36. AARGANG

SORANER-BLADET

JANUAR 1951

FIN BOG OM DANMARKS BILLEDHUGGERKUNST

Fem gamle Soranere som Medarbejdere.

Underligt nok har man i det Land, der har fostret Billedhuggere som Wiedewelt, Thorvaldsen, H. V. Bissen og Kai Nielsen — for blot at nævne enkelte Mestre — hidtil ikke haft Adgang til at læse en sammenhængende Fremstilling af, hvad dansk Kunst her har ydet. Med det statelige Værk *Danmarks Billedhuggerkunst fra Oldtid til Nutid* (redigeret af V. Thorlacius-Ussing, H. Hirschsprungs Forlag, Kbhvn. 1950) er »dette Savn afhjulpet,« som man plejer at udtrykke det. Bogens Ydre er tiltrækkende: Formatet — ret stor, men ikke uhaandterlig Kvart — lader det skønsomt valgte og fint placerede Billedstof komme til sin Ret, Sats og Billeder staar pænt paa Siderne, og Papiret er godt. Det Indre: Omslaget — en herlig Detaille af Gerhard Hennings »Siddende Pige« danner en appetitvækkende Introduktion til de enkelte Afsnit, hvis Forfattere alle er Kapaciteter paa deres specielle Omraade. Redaktionen har skilt sig fortrinligt fra sin Opgave: at tilvejebringe det passende Forhold mellem Værkets forskellige Afsnit, og alt i alt er en Helhed opnaaet (enkelte Steder gives der Udtryk for forskellig Vurdering; f. Eks. Evens Dobbeltmindesmærke over Ewald og Wessel ved Trinitatis Kirke; det kaldes S. 375 »ubetydeligt«, mens det S. 395 »fortjener at nævnes«). Begrebet Danmarks Billedhuggerkunst er taget i vid Forstand; Værket behandler ikke alene danskfødte Kunstnere, men ogsaa udenlandske, der har haft deres Virke her i Landet,

ligesom ogsaa Kunsten i tidligere danske Landomraader som Skaane, Sydslesvig og Holsten omtales, efter min Mening med Rette. Ser man paa Skaane, er det dog Danskertiden, der har skabt de skønne Herregaarde og Landsdelens kirkelige Kunst; nu er Skaane svensk, og vore Frænder hinsides Sundet kan naturligvis studere disse Mindesmærkers Historie; men lidt af en Tilsnigelse er det, naar man derovre med Brask og Bram for et Par Aar siden fejrede et rundt Jubilæum for den under danske Auspicier opførte Domkirke i Lund. Et Studium af Bogen giver rigt Udbytte; en Vrimmel af kære og kendte Billedhugerværker passerer her Revy, indpassede i deres historiske Sammenhæng, og for den, der ikke har Lejlighed til at læse Værket i ét Stræk, men anvender det som Haandbog, giver fyldige Register (over Kunstnernavne, Person- og Stedregister) let Mulighed for at finde, hvad man søger, og en omfattende Litteraturfortegnelse yder Materiale til eventuelle videre Studier.

Alt, hvad der hidtil er nedgriflet, kunde ligesaa godt staa som anbefalende Bemærkninger i »Pærekøbing Tidende«; men hvorfor skal dette i Soraner-Bladet? Af tvende Grunde; pro primo, fordi gamle Soranere i fremtrædende Grad er at finde blandt Medarbejderne; pro secundo, fordi Kunst, knyttet til Sorø, finder Omtale.

Ikke mindre end fem gamle Soranere har ydet Bidrag: Der begyndes med »Skulptur i Oldtiden« af Prof.

Johannes Brøndsted (S. '09). Det er altid en Fryd at læse Brøndsted; hans Kærlighed til Emnet giver Sproget Vinger og Varme; naar han erklærer: »Med hvilken fin Følsomhed er ikke disse to uskyldige Jernalderkøer gengivet!« er man nær ved at regne disse primitive Værker blandt Kunstens allerstørste! Som rimeligt er, gør Dr. *M. Mackeprang* (S. '88) Rede for »Den romanske Stensulptur«, mens Direktør *Poul Nørlund* (S. '06) lige saa selvfølgelig fortæller om »Ældre Middelalder. Træ og Metal«; begge Forskere øser ud fra en rig Specialviden, nedfældet i tidligere Værker; begge udtrykker sig sagligt og systematisk, med vid Horisont i den kunstneriske Forstaaelse. »Den senere Middelalder« giver Direktør *V. Thorlacius-Ussing* (S. '09) Lejlighed til en sammenfattende Fremstilling af et Tidsrum, som har haft hans Interesse, fra han fremtraadte som Kunsthistoriker; man mindes det grundlæggende Værk om Claus Berg fra 1922. Forfatterens Styrke er det solide arkivalske Studium, forbundet med indtrængende Forstaaelse af Kunstværkernes stilistiske og psykologiske Indhold. Thorlacius-Ussings andet Speciale er »Det 18. Aarhundredes anden Halvdel«, der vurderes fint og grundigt. Den femte Soraner, Prof. *Christian Elling* (S. '20) belyser »Rokoko« fra 1730-erne til ca. 1760, et Tidsrum, der beherskes af Ud-lændinge, uden dansk Indsats af Betydning.

Kortelig skal herefter Kunst, knyttet til Sorø, berøres. For at begynde med *Byen* nævnes S. 374 og 395 O. Evens Statue af Frederik VII paa Torvet, »en temmelig trivial Side af hans Kunst«. S. 249 findes Billede og S. 252—53 Karakteristik af Dajons Buste af Kronprins Frederik (VI) paa *Akademiet*. Læs den, og man forstaar dette Kunstværk. Resten af det soranske Kunststof er knyttet til *Kirken* og dens Omgivelser. Af den ældre Middelalders Gravmonumenter af Sten over Fyrster og Stormænd er intet bevaret (S. 29); derimod forefindes i Kirken det anselige Gravmæle over Kristoffer II (det 14. Aarh.s Midte, S. 76 f); af Krucifikser omtales et molesteret fra omkr. 1250, oprindeligt fra Munkebjergby Kirke, nu i Saxos Celle (S. 55), videre det store Lægmandskrucifiks fra det 13. Aarh. (S. 63—64, med Afbildning af et Madonnabillede derpaa S. 71) samt Claus Bergs Kæmpekrucifiks fra 1527 (S. 122), enestaaende Kunstværker, kendte af enhver. Fra det 16. Aarh. stammer Gravstenene over Absalon (S. 134—35) og Læsemester Knud Pedersen (S. 141); det 17. Aarh.s Barok er repræsenteret ved Henning Salgens Døbefont fra 1655 (S. 184) og Henrik Werners Prædikestol (S. 192—93), det 18. Aarh.s Klassicisme af Wie-

dewelts Holberg-Sarkofag (Billeder S. 261 og 263; Karakteristik S. 266—67) og C. F. Stanleys Gravmæle over Greve Otto Thott (S. 272—73). Med alle disse Kunstværker rummer Sorø Skulptur af Værdi og Betydning langt ud over det lokale.

Er man naaet til Ende med Bogen, og den læses med den største Interesse, har man faaet Hovedlinjen i Billedhuggerkunstens Udvikling i Danmark; den ender med en Syntese, en Erkendelse af, at dansk Skulptur fra Middelalderen til den nyeste Tid danner en Helhed. Man begynder enkelt og primitivt, og man ender paa samme Maade; om den abstrakte Billedhugger Heerups Granitskulpturer hedder det (S. 474): »Det er en Kunst, der viser tilbage til Runestenene, Vikingestilen og de romanske Døbefonte, og saaledes fører Skulpturen i Danmark tilbage til sit Udgangspunkt.« Derved faar Bogen det store Perspektiv. Stoffet er ikke kun Stof, det rummer en Idé.

Poul Schjærff.

BLEBAL

Torsdag den 15. marts kl. 19³⁰.

Vi kan glæde unge og gamle med den oplysning, at den vellykkede danseaften, der sidste år fik så stor tilslutning, navnlig af de yngre medlemmer, vil blive arrangeret også i år på ovennævnte dato. Lektor, dr. phil. P o u l H e l m s har lovet at indlede med en Holberg-oplæsning; derefter bliver der dans til Fabricius-Bjerrers orkester. Dansen vil blive afbrudt af en øl- og pølseservering ved 9½-tiden og på et senere tidspunkt af en meget oplysende og overordentlig vanskelig soransk Hvem-ved-hvad-konkurrence dirigeret af A k s e l D a h l e r u p og med kostbare præmier til de vindende hold. Fabricius-Bjerrers orkester vil spille til kl. 1.

Af hensyn til arrangementets omfang vil arrangørerne være taknemmelige for tilmeldelser til denne aften snarest belejligt skriftligt eller mundtligt til kassereren, grosserer B r i n c k e r, Malmøgade 7, Ø. Central 10725.

Sibberns Legat.

Skoleraadet har paa sit Møde den 14. December 1950 tildelt stud. polyt. *Harald Hansen* (dim. 1949) den ledige Portion af Sibberns Legat.

P. H. Bohn.

Lektor E. Nordahl Svendsens Foredrag den 20. November 1950.

Hvor var det Synd, at ikke langt flere af Samfundets Medlemmer havde trodset Elementernes ualmindelig voldsomme Rasen for at høre Nordahl Svendsen.

Vi, der var mødt op, fik en baade meget fornøjelig og interessant Aften.

Lidt udenfor det egentlige Emne begyndte Foredragsholderen med at forevise afdøde Redaktør Sorgenfreys egenhændige Optegnelser og Tegninger fra Fysikundervisningen i Aarene 1899—1900, der efter Sorgenfreys Død i Henhold til hans Ønske var overgivet til Skolens fysiske Samling, der ledes af Nordahl Svendsen, som benyttede Lejligheden til at rette en Opfordring til Soransk Samfunds Medlemmer om at sende gamle og nye fysiske Apparater, Bøger, Optegnelser og Enkeltdele til Fysisk Samling, hvor det vil blive modtaget med stor Taknemmelighed.

Foredraget som saadant unddrager sig paa Grund af sin specielle Karakter et egentligt Referat; kun skal det siges, at Formen var yderst fornøjelig, til tider virkelig forbløffende, og ikke mindst de Lysbilleder, der blev forevist, virkede herligt spændende lige fra Anekdoter med Tegninger fra „Samfundsorganet Familie Journalen“, til Fotografier fra de kæmpemæssige Laboratorier i USA. Foredragsholderen erkendte, at det var vanskeligt at forestille sig saa smaa Størrelser som Atomer (Uranatomer er f. Eks. en Milliontedel af en Tindedel af en Millimeter, og et Elektron er kun 100,000 Gange mindre), men det var iøvrigt lige saa vanskeligt at forestille sig umaadelig store Størrelser som f. Eks. de nye Skatter.

Det højst interessante Foredrag sluttede med en meget dybtfølt Appel til Forsamlingen om at arbejde med som Tilhængere af Bevægelsen Een Verden, idet vi for at undgaa, at Atomenergien bliver brugt til vor Klodes Udslættelse, alle maa arbejde med paa, at denne vidunderlige Energikilde maa blive til Gavn for Menneskeheden, hvad der kun kan ske, dersom der sker en Nyopdragelse af alle Mennesker paa etisk-kristeligt Grundlag.

Da Formanden var syg, takkede Næstformanden Svend Clausen for den indholdsrige Aften.

Efter Foredraget gik man over til Smørrebrødsbordene og fik en meget vellykket og hyggelig Komsammen ud af det.

M. P.

Alle Ni — eller otte om Kongen

9. November 1950.

Som i Fjor blev der indvarslet for sent til „Den store Kegleaften“. De Postkort, Arrangementsudvalget sendte ud i sidste Øjeblik, naaede ikke frem til alle interesserede Keglespillere, og de, der ved Skæbnens Ugunst bor uden for København Postdistrikt, fik slet intet Budskab. Stig Jensens brede Ryg bar Ansvaret og Æren for Aftenens Forløb, for der kom trods mangelfuld Advisering over fyrretyve Kammerater til de gule Ærter med Flæsk og efterfølgende Pandekager, der gik forud for Keglespillet.

Stemningen og Humøret var fint hele Aftenen og kulminerede ved Præmieuddelingen i „Skipperstuen“, hvor Stig Jensen uddelte Præmierne, saavel den kostelige Sølv-Pokal, som Konge 49 maatte aflevere til sin Efterfølger, som de mindre kostelige Bog- og Nyttigaver, Chr. Erichsens Forlag havde stillet Stig til fri Raadighed som Opmuntringspræmie til dygtige, men uheldige Kugletrillere. Efter at „tre lange“ og „skæve“ og de andre Benævnelser for udført Præstation var gjort op i Tal, blev Resultatet

Keglekonge: *Jørgen Frandsen* (77 P.)

Kronprins (Konge 49): *Orla Rütt* (72 P.)

Prins: *H. C. Jensen* (70 P.)

I Skydning blev *Erik Friis* Aarets Mester.

Efter at „Kuglekongen“ havde givet en Omgang Øl i „Skibet“, blev Stig Jensen rost for Aftenens gode Forløb i en smuk Tale af Asger Madvig, og Soransk Samfund fik sine 3 rungende Hurraer til Slut.

En rigtig Soraneraften.

Vindskæv.

NYE MEDLEMMER AF SORANSK SAMFUND

Dim.

1948 *Ole Stahl*, c/o Fru Lind, Martensensallé 1. V.

1948 *Flemming Estrup*, Hostrupvej 15. V.

1948 Kontorelev *Hening Lund*, Saxogade 5, Sorø.

1948 *Flemming Starcke*, Lykkesholms Allé 31. St. V.

1948 *Poul F. Hansen*, Flensborggade 45. V.

1948 *Hans Kristian Hansen*, Turesensgade 6. K.

1943 Stud. oecon. *Jens Roed*, Skanderborgvej 33, Aarhus.

1948 Stud. oecon. *Ole Grell*, Carl Blochsgade 21, Aarhus.

1948 *Otto Hee*, Chr. X's Allé 43, Lyngby.

1948 *Jørgen Jensen*, Østersøgade 102. Ø.

1948 Stud. jur. *Erik Richardt*, Aaboulevard 23. V.

1948 *Jens Erik Petersen*, Dansk Automobil Byggeri, Silkeborg.

1932 Civilingeniør *Chr. Fredtoft*, Runeberg Allé 2, Søborg.

1948 *Torben Jarlbæk*, Middelfartvej 65, Odense.

1948 *Christian Glenstrup*, Carstensgade 22, Tønder.

1948 *F. Hamerik Rohbeck*, Skovridergaardsvej 26, Holte.

1944 Stud. jur. *Harald Quist*, Sorgenfrigaardsvej 52, Lyngby.

1911 Cand. pharm. *Poul Gemzøe*, Østerbro Apotek, Østerbrogade 48. Ø.

1928 Sekretær, cand. jur. *Poul Volstrup Petersen*, Sdr. Fasanvej 57. F.

1948 *Åxel Krebs*, Nykøbing Mors.

1908 Grosserer *Kay Heckscher*, Malmøgade 7. Ø.

1922 Tømmerhandler *Knud Brasen*, Lundedalsvej. N.V.

1945 Trafikassistent *S. G. W. Andersen*, Pedersborg Bageri, Sorø.

Ingeniør *A. Mandrup*, „Mariagergaard“, Mariager.

1925 Dr. med. *Svend Christensen*, Resenvej 10, Skive.

1925 Sekretær, cand. jur. Frk. *Inga Rasmussen*, Raadhusvej 7, Charlottenlund.

1931 Læge *P. Waagstein*, Jacobshavn, Grønland.

SCHANDORPH OG ÆBLESIDSE

Af Dr. phil. *Olaf Carlsen.*

I »Soransk Samfunds Sangbog«, 3. Samling (1916) meddeler Olrik i Note 146 følgende: »Klostersedse« er gennem Aarene Betegnelsen for de vekslende Sælgekoner, der har solgt Slikkeri og Frugt fra en improviseret Butik i Klosterporten; om nogen af dem overhovedet nogensinde har heddet Sidse, henstaar formentlig uopklaret. Klostersidse forveksles ofte med den »Æblesidse«, der fik en uventet Berømmelse, da det af en af hendes mandlige Paarørende blev bebreydet Sophus Schandorph, at han havde benyttet hende som levende Model i Fortællingen: »En »behagelig« Juleaften, trykt første Gang i »Juleroser« 1889. Beskyldningen førte til en Retssag, der gik Schandorph imod.«

En saare vittig Vise i Anledning af denne Retssag har jeg for mange Aar siden fundet blandt min Fars Papirer; det er en Afskrift fra »Folketidenden for Sorø og Omegn«, hvortil min Far har føjet nogle Oplysninger og personlige Bemærkninger. Afskriften mangler desværre Aarstal og Dato; men ved en Eftersøgning fandt jeg Visen i nævnte Blad for 12. Oktober 1891 under Overskriften: »Æble-Sidse i Studentersamfundet«, hvorefter der til Indledning fortælles: »Ved Studentersamfundets Rusgilde, der holdtes Lørdag Aften [den 10. Oktober], og ved hvilket Dr. Schandorph holdt Talen for Russerne, blev der afsunget en af *Sganarel* (Axel Henriques) forfattet Kantate. Nedenstaaende Afsnit, der paa godmodig Revuemanner behandler Æblesidse-Striden, tillader vi os at aftrykke efter »Politiken«. — Men inden Læseren faar Visen om »En afdød Berømthed«, der her meddeles efter »Folketidenden«s Gengivelse, da det er saa uheldigt, at »Politiken« for 1891 i Statens Avissamling i Aarhus har en Lakune paa et Par Numre netop dér, hvor Visen er trykt, er der adskilligt andet at fornøje Læseren med, herunder selve Klagen og en Polemik mellem to Sagførersfirmaer, af hvilke det ene meget maatte have sig frabedt, at nogen mistænkte det for at have forfattet Klagen og derfor skyndte sig med at faa fejlet for sin egen Dør, for at ingen kunde være i Tvivl om, hvem det var, der sad med Skidt-Mads.

Sommeren 1891 holdt Sorø Haandværkerforening i Dagene 16.—17. August en stor Sommerfest i Akademihaven. Blandt det meget, der blev budt paa foruden Mad og Drikke, der serveredes af unge og — som altid ven en saadan Lejlighed — smukke Sorødammer, var der en Masse forskelligt Gøgl, og desuden havde man

formaaet Sophus Schandorph, der tilbragte Sommeren ved Sorø og samtidig tjente til Ferieopholdet ved at læse op af egne Værker, til ogsaa at give en Oplæsning. I »Sorø Avis« for 18. August hedder det om Schandorphs Oplæsning ved denne Lejlighed af »En gemytlig(!) Juleaften«: »Man fik her særlig Lejlighed til at høre Forfatteren gengive den brede sjællandske Dialekt og førtes i Tankerne ind i en lille Stue ude paa Landet, hvor alt var tarveligt, men hyggeligt og net, og hvor tre gamle Mennesker tilbragte en Juleaften, som maaske mange bedrestillede vilde misunde dem, endskøndt man ved første Øiekast kun vilde se det komiske ved Situationen.«

Oplæsningen maa være blevet modtaget med stort Bifald, eftersom Schandorph kort efter indbød til endnu en Oplæsning, han gav paa »Postgaarden«, hvor han med Held forfulgte Succes'en; men saa kom der en god og agtet Sorøborger, der følte sig fornærmet paa egne og Familiens Vegne, da han aldeles ikke fandt, at »En behagelig Juleaften« var saa »gemytlig«, hvorfor han vilde sætte en Stopper for Morskaben.

Den 27. August skrev »Folketidenden« under Overskriften, »Ogsaa en Injurieproces«: »Som det vil være bekendt har Dr. Schandorph under sit Ophold i Sorø Egnen et Par Gange oplæst sin Fortælling »En behagelig Juleaften«, i hvilken Fortælling bl. a. forekommer en Person kaldet Æble-Sidse. I sin Tid skal der her paa Egnen have existeret en nu forlængst afdød Kone, der blev kaldet Æble-Sidse. Denne Kone har efterladt Slægtninger i Sorø, og en af dem har nu i Gaar udtaget Stævning til Sorø Birks Politiret mod Dr. Schandorph for formentlige Fornærmelser, der skønnes at være indeholdt i Hr. Schandorphs Fortælling og Oplæsning.«

Med vanlig Sans for »Komekken« tog Schandorph Sagsanlægget fra den humoristiske Side, og i »Folketidenden« for 5. Septbr. (gengivet i Pol. 8/9) gav han sin Mening om den indgivne Klage til Kende. Det var ikke et Par egentlig borgerlige Ord, han sagde i den Anledning; dem havde Klageren — og hans Sagførere — som Borgere i Byen i dette Tilfælde Patent paa; Schandorphs Ord var nok saa meget præget af hans akademiske Stand og Gerning, idet han skrev: »En i Sorø bosat Borger lod mig for nogle Dage siden bringe en Klage med tilføjet Stævning. Klagen havde to ortografiske Fejl, mangelfuld Sætningsbygning og indeholdt Alogismer, som gjorde den til en ubevidst komisk Præ-

station af ikke ringe Rang«. — Og derefter fortæller Schandorph videre om Retsmødets Forløb: »Den soranske Borger og jeg mødte for Sorø Birks Politiret. Han gjorde et rart, et skikkeligt Indtryk, men jeg opgav straks at bibringe ham Forstaaelse af, hvorledes en Digtning bliver til; han holdt paa sit og mente, at hans Svigermoder var bleven grovelig fornærmet i den Æble-Sidse, som forekommer i min Novellette »En behagelig Juleaften«. Manden kunde ikke begribe, at han havde en Æble-Sidse, jeg en anden.

Nu har vel dumme Menneskers Vrøvl og samme brave Mands Uforstand paa litterære Sager banket ham den Ovedbevisning ind i Hovedet, at jeg med Vilje havde fornærmet hans Svigermoder, hvis Eksistens jeg ikke erindrer. Men Faktum er: Manden var dybt krænk- ket, og skønt jeg ikke har mindste Skyld deri, gjorde dette Faktum mig ondt. Jeg vil end ikke ufrivillig gøre en brav Familie Fortræd. Den har nu sat sig i Hovedet, at vore to Æble-Sidser er identiske. Jeg har lært at sætte mig ind i Tankegangen hos Mennesker, der staar paa et saadant aandeligt Stade, og Forstaaelsen medfører en vis Sympathi.

Under en Procedure havde det været let at latterliggøre den brave Mands Opfattelse; men det er *det*, jeg ikke har nænnet.

Dette er den første Grund til, at jeg sluttede Forlig.

Den anden er, at jeg er fuldstændig enig med Scapins Ræsonnement i Molières bekendte Komædie om Kedsommeligheden og Vidtløftigheden ved Proces. Jeg har min Tid kærere end som saa, især naar det gælder noget rent Vrøvl.

Foranlediget af denne for Klagerens Sagførerfirma lidet smigrende Karakteristik af dettes Evne til at skrive et fejlrit og klart Dansk skyndte Sagførerne Bentzen (Slagelse) og Svendsen (Ringsted), der ogsaa havde Kontor i Sorø, sig i »Folketidenden« for 7. Sept. (Pol. 9/9) at gøre opmærksom paa, at den paagældende Klage ikke var affattet af dem, »men af et andet Sagførerfirma her i Byen«. Efter at Bentzen & Svendsen saaledes offentligt havde rensset sig, kunde Folk i Sorø jo nok regne ud, hvem af Byens Sagførere, der havde begaaet det famøse Dokument, og det paagældende Sagførerfirma, Bronée & Helmer, maatte da ogsaa lade høre fra sig, og nægtes kan det ikke, at de forstod at betale Konkurrenten tilbage med samme Mønt.

I deres Indlæg i »Folketidenden« for 10. Septbr., kaldet »Selverkendelse«, tilkendegiver de først, at de ikke var forbavset over, at Sagførerne Bentzen og Svendsen, da de læste Dr. Schandorphs Artikel om Klagen med

»de to ortografiske Fejl«, straks var paa det rene med sig selv om, at enhver Læser maatte antage, at Klagen var skrevet af dem, »og vi forstaa ogsaa godt, at de har skyndt sig med at oplyse, at de dog *denne Gang* var uskyldige«. Bronée og Helmer vedstod dernæst at have affattet Klagen, men — uden at forsvare eller indrømme dennes Svagheder — benytter de Lejligheden til med det samme at gøre opmærksom paa, »at Dr. Schandorph næppe er den rette Mand til at bedømme Indholdet af en Klage, der var rettet mod ham selv«, — en Paastand, der virker mere fiffig end spidsfindig, naar man erindrer, at Schandorph kun havde ytret sig om Klagens ortografiske, sproglige og logiske Mangler, og han var unægtelig her en større Kapacitet end de soranske Sagførere; men det kunde vel altid gøre sig at henvise til hans Stilling som Part i Sagen. Endnu pudsigere virker det at se Sagførerne henvise til Forliget som Bevis paa, at Klagen havde gjort sin Virkning; man kan ikke lade være at tænke paa Fritz Jürgensens: »Kan du se, hvor jeg stod mig!«

Dagen efter udtrykte de to for Mistanke nu rensede Sagførere deres Tilfredshed med, at Bronée & Helmer nu havde vedkendt sig Faderskabet til »det nu snart viden om berømte Aktstykke«; de havde herefter kun det Ønske, at Bronée og Helmer vilde offentliggøre Klagen, saa Almenheden kunde blive bekendt med »Fadæsens Omfang«.

(Fortsættes).

Holbergs Fødselsdag den 3. December 1950.

Alt var lagt op til paa værdig og festlig Maade at celebrere Baronens 266 Aars Fødselsdag. De røde Lygter uden for Det kgl. Teater notificerede et udsolgt Hus, og paa Taget flammede Offerskaalene. Med Forventning indtog man sin Plads paa Gulvet, fornemt; benyttende Tiden før Forestillingen til at konstatere Tilstedeværelsen af en fyldig Repræsentation for de indbudte Soranere: Rektor *Bohn*, Lektorerne *M. Pedersen* og *Molde* samt III g. Tillige saas en Række prominente gamle Soranere. Kort før Tæppets Opgang indtræn Deres Majestæter Kongen, Dronning Ingrid og Dronning Alexandrine, en yderligere Markering af det festlige.

Teatret havde genoptaget »Det lykkelige Skibbrud«, en lykkelig Invention. Hr. Gabrielsens Instruktørkunst fejrede store Triumfer. Forestillingen skal ikke anmeldes; kun et Par Bemærkninger: Sammenspillet var fint, men højt over alle hævede sig Poul Reumerts Rosiflen-

gius; alene ved sin Indtræden fyldte han Scenen og bibragte én det Gys, som kun den store Kunst formaar. Den næstbedste var Lily Brobergs Pernille; frodig at skue, fræk i Replikken. Den gode Philemon (William Rosenberg) var som Samfundsrevser lovlige »kultiveret«; hans Elskede Leonora (Ingeborg Brams) ikke videre køn, tillige noget koldsindig. Den nye Henrik (Poul Reichhardt) slog sig bravt løs i Forklædningsscenerne, men mangler endnu Fylde og komisk Kraft. Dekorationen med Børsen og Slottet som Baggrund var efter Prof. Ellings Formening daarlig, efter undertegnede fin. Hvem har Ret? Gudbevares. jeg bøjer mig for van Dyck, men . . . Holberg er endnu spillevende, og Komedien alene havde været nok til at sikre Sukces'en, men for at Publikum ikke skulde gøre Vrøvl, hvis der ikke spillede til Kl. ca. 23, sluttede man med Akt 3 af Balletten »Napoli«: Kolossal Ben-færdighed, farverigt Folkelivsbillede — ellers komplet ligegyldigt i denne Sammenhæng.

Næste Afdeling foregik paa »Hotel Kongen af Danmark«, hvor Fødselsdagsbarnet fejredes med Chokolade. Her var Soransk Samfund Vært for de soranske Gæster og ca. 30—40 gamle Soranere til et lille hyggeligt Samvær; Samfundets Formand og Rektor Bohn udvekslede Velkomst- og Takketaler, og Politimester Rosen motiverede et Leve for Holbergs Minde. Det voldte lidt Afbræk i Glæden, at man maatte anbringes i to Lokaler, ganske vist med en aabenstaaende Dør imellem, men Sammenkomsten bestyrkede Sammenholdet mellem den gamle Skole og Soransk Samfund.

P. Sch.

† DØDSFALD †

Fhv. Lektor Johannes Tornøe Erlandsen.

* 28. Oktober 1867 — † 22. December 1950.

Efter kort Tids Sygdom døde fhv. Lektor Erlandsen den 22. December paa Centralsygehuset i Hillerød, 83 Aar gammel. *Johannes Guldbrand Tornøe Erlandsen* var Fynbo; han fødtes den 28. Oktober 1867 i Assens, hvor Faderen Johannes Julius Erlandsen (1824—1908) dengang var Kateket; han blev senere Sognepræst, bl. a. for Vestenskov Menighed; Moderen Anna Birgitte (1840—1913) var født Tornøe. Johannes E. kom 1880 til Sorø, blev Alumne 1881 og udgik 1886 med Studentereksamen. Ved Universitetet studerede han Historie, Latin og Engelsk og blev cand. mag. 1893. Efter forskellig Lærervirksomhed (Huslærer i Jylland Efteraaret 1893 til Maj 1896; Lærer ved Svendborg Realskole 1. Aug. 1896 til Skoleaarets Udgang 1901) vendte han tilbage til sin gamle Skole; her underviste han i mere end 30 Aar: fra 19. Aug. 1901 til 31. Oktober 1932 (Adjunkt 1902, Lektor 1919).

Tre Dage efter at være fyldt 65 Aar tog han sin Afsked og slog sig ned i Hillerød; han boede ved sin Død i Rosbækhus, Sdr. Banevej.

Undertegnede har haft Lektor E. til Lærer i Engelsk — det var i en fjern Oldtid, i V. og VI. Klasse i Aarene 1906—

08. Men disse to Aar var nok til at give Indtryk, der aldrig vil forgaa: Først husker jeg, at det i de to Skoleaar lykkedes ham at bibringe os et stort positivt Kundskabsstof; men stærkere lyser Mindet om en fin Personlighed; den magre, asketiske Pebersvend var næsten selvudslettende i Timerne, aldrig satte han sig selv i Forgrunden; personligt gav han sig kun lidt af med sine Elever, men paa en uforklarlig Maade var hans Person forbundet med Renhed, Retfærdighed og en latent Værne; han var et typisk Udtryk for den Kultur, der var blevet hans Væsen, en gentleman i Ordets bedste Betydning. Hans Kundskabsfyldte var overordentlig, hans Høflighed uden Lige; mødte man ham paa Gaden eller hos hans kære gamle Veninde Stine paa Ægir (senere Vindelbro), besvarede han ens Hilsen, som mødte han en Ligemand. Da jeg 1915 som Student vikarierede paa Sorø, affattede Kosteleverne en Revy over Lærerne; jeg husker af den kun disse Linjer om „Delle“ (paa Melodi: God Save the King):

Naar London Reguvejr har,
sin Paraply han ta'r
paa Turen med.

— elskværdig Ironiseren over hans engelske Præg! Senere er jeg et Par Gange løbet paa ham paa Gaden i Hillerød, og trods de mange Aars Adskillelse kendte han een og var rede til en lille hyggelig Passiar. Nu er den gamle gentleman borte, men utallige gamle Soranere vil bevare Mindet om hans uselviske, ædle Personlighed. (I Sor.-Bl. 17. Aarg. S. 76 omtales Lektor Erlandsens Afsked 1932, og i samme Aargang S. 83 har nuv. Lektor i Tisted Torben Refn (S.'31) skrevet en smuk Afskedshilsen til sin gamle Lærer).

Poul Schjærff.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Februar:

1. Slagtermester *Christian Peter Soelberg* (f. 1891), Sorø.
1. Politifuldmægtig *Thorikild Waarst* (f. 1901), Korsør.
2. *Gunnar Graa* (f. 1901), Stilling og Adresse ukendt.

2. Bibliotekar *Marie Margrethe Gram* (f. 1901), Kommunebiblioteket, Birkerød.
5. Prokurist *Carl Chr. Edv. Hoffgaard* (f. 1901), Enighedsvej 6, Charlottenlund.
5. Boghandler *Oscar Johs. Sparre-Ulrich* (f. 1881), Helsingør.
10. Prof., Dr. phil *Aksel Frederik Andersen* (f. 1891), Parkvænget 28, Charlottenlund.
11. Fhv. Gaardejer *Helmuth Thøgersen* (f. 1886), Stationsvej, Skibby.
11. Pianist *Poul Edvard Bolt* (f. 1901), Ole Sulrsgade 18, Kbh. K.
12. *Arne Hartvig Frits Emil Fabricius* (f. 1901), Los Angeles, Calif., U.S.A.
14. Stiftsprovst *Peter Fr. Horstmann* (f. 1881), Aalborg.
17. Arkivar, mag. art. *Hans Laurits Ellekilde* (f. 1891), Gammelbo, Øverød.
17. Direktør *Einar Ditlev Cohr* (f. 1901), Fredericia.
18. Fhv. Lektor *Hubert Rosen* (f. 1876), Sorø.
20. *Herluf Johannes Larsen* (f. 1876), Stilling og Adresse ukendt.
22. Civilingeniør, H. D., *Hans Schultz* (f. 1901), Milanovej 31, Kbh. S.
27. Læge *Rasmus Faber Vestergaard* (f. 1901), Brønderslev.

60 Aar.

Formanden for konservative Vælgerforenings 1. Kreds paa Frederiksberg, Grosserer *Ebbe N. Friis* (1905), fyldte 60 Aar den 12. Januar. Hans politiske Venner fejrede ham ved en Frokost i „Slotsgaarden“ for at takke for vel udført Gerning i Bestyrelsen gennem 25 Aar.

„Soraner-Bladet“ minder om Friis' Indsats i Soransk Samfunds Arrangementsudvalg og som den udmærkede Leder af Soraner-Aftenerne, der dengang blev holdt i Tivolis Keglebanes Selskabslokaler (Café 7), og det grundlæggende Arbejde, der blev gjort, inden Samfundet selv overtog Ledelsen af Sammenkomsterne og Risikoen, og sender de hjerteligste Lykønskninger til Ebbe fra Kammerater og Venner.

Ordensdekoration:

Under 24. December 1950 er det tilladt Prof. ved Københavns Universitet, Dr. phil. & scient. *Niels Erik Nørlund* (S.'03) at anlægge og bære Kommendørkorset af 1. Klasse af den svenske Nordstjerneorden.

Milde Gaver.

Paa „Dansk Komponistforening“'s Fødselsdag i December tildelte den aarlige Legatportion paa 100 Kr. Komponisten *Ebbe Hamerik* (S.'16). Legatet uddeles uden Ansøgning til et Medlem af „Dansk Komponistforening“.

Lektor ved Sorø Akademi, Dr. phil. *Poul Helms*, har af Carlsbergfondet faaet bevilget 4000 Kr. til Udgivelse af en Oversættelse af Aristoteles' Fysik, Bog I—IV.

Bryllup.

I Birkerød viedes den 30. December 1950 Frøken Ellen Fogh-Andersen, Datter af Læge Fogh-Andersen, Birkerød, til Inspektør *Jens Harboe* (S.'43), Californien, Søn af Proprietær P. Harboe, Knudstrupgaard, Fjenneslev.

Dr. honoris causa:

Ved Københavns Universitets Aarsfest den 23. November 1950 promoveredes i Anledning af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets 100 Aars Jubilæum en Række Videnskabsmænd som Æresdoktorer; blandt dem Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch* (S.'91), der for sine Fortjenester af Hedsagen blev Dr. phil. Æren er ikke gaaet vor Kammerat til Hovedet. Han erklærer: Universitetet havde Brug for en Demonstration af, hvor nyttigt det er for Samfundet, og valgte mig til det Brug.

Prof., Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S.'09), hin vitale, har i „Politiken“'s Kronik for 25. November 1950 skrevet højt interessant *Om Amfiteatre* i Tilknytning til et Par Smaaskrifter af Arkitekt Dyggve, og i samme Blad for 26. November mindes han „*Arkæologernes trofaste barske Ven*“, Johannes V. Jensen, hans intuitive Forstaaelse af Danmarks Fortid og hans Arbejde for det nye Nationalmuseum.

To unge Soranere forfremmet:

Den 20. November udnævntes *Peer Hans Henrik Wille-Jørgensen* (S.'39), til Kaptajnløjtnant. Han er fratraadt sin Tjeneste under Søværnskommandoen og er nu indtraadt i Forsvarsstaben. Hans Broder, *Jørgen Wille-Jørgensen* (S.'35), der er Civilingeniør og har været beskæftiget med Lakfabrikation i Italien, Spanien og Sverige, er fra 1. November blevet teknisk Direktør for Lakfabrikken „Hygea“ i Aalborg (jfr. Sor.-Bl. 35. Aarg., S. 78).

Hans Knieper paa Tapetet!

I Nationalmuseets Foredragssal har Dr. phil. *M. Mackeprang* (S.'88) holdt et Foredrag med Lysbilleder om Maleren Hans Knieper fra Antwerpen, der for Frederik II i Aarene 1581—84 fremstillede et Antal vævede Tapeter med Portrætter af de danske Konger indtil Frederik II; i alt ikke mindre end 111 Konger. I Tidens Løb er de fleste af disse Kunstværker gaaet til Grunde; kun 14 er bevaret, 7 paa Kronborg, Resten paa Nationalmuseet. I den store Sorøbog Bd. I, S. 325, findes en Gengivelse af Hans Kniepers Maleri af Frederik II, paa Frederiksborg, medens Kniepers Tapet med Kongen og hans Søn Prins Christian kan ses i „Danmarks Riges Historie“ Bd. III B., S. 251.

For at blive ved Nationalmuseet, kan det berettes, at Dr. Mackeprangs Efterfølger som Direktør, Dr. phil. *Poul Nørlund* (S.'06) i Beg. af November var til Stede ved Indvielsen af et nyt Alter i Vor Frelsers Kirke i Horsens. Kristus-Figuren paa Alteret er noget afvigende fra den traditionelle Fremstilling, idet han mangler Skæg, hvorfor der i Horsens er blevet *Skæg og Ballade*; ja, Kirkens Præst, Soraneren *C. E. T. Engsig-Karup* (S.'05) skal saagar have modtaget Truselsbreve, der med Vælde kræver det gamle Alter tilbage! Dr. Nørlund har ogsaa besøgt Peder Skrams gamle Herresæde Urup ved Horsens, hvor Udgravningsarbejder har bragt Grundmurene af Peder Skrams gamle Borgfæstning fra 1540 for Dagen, en hidtil ukendt Borgtype, der siges at danne Mellemløbet mellem Borgene fra før og efter 1550.

Berlingske Forlag har under Redaktion af *Ernst Mentze* (Udg.'14) udsendt et smukt Billedhefte *Det fredede Danmark*,

en Samling skønne Billeder, udført i Dybtryk. Man faar her en Forestilling om, at Foreningen for Naturfredning ikke har virket forgæves. Ekspeditionsskretær K. O. J. Gemzøe (S.'11) er Møster for de fortræffelige Billeder, hvortil Red. Mentze har skrevet Teksten. Indledningen er forfattet af Naturfredningsforeningens Formand Erick Struckmann, hvis Malerier af Tersløsegaard alle Soranere kender og elsker. En skøn Bog om et skønt Land.

Der er ingen Vej udenom.

En munter Anekdoter-samling er *Mikrofonen har fri* — Smil fra Radioens Kulisser, udkommet paa Rasmus Navers Forlag, samlet af Sverkel Biering og Hans Werner. Her findes den bekendte Historie om *Vilhelm Andersen* og Radioen: Professorens udtalte i Radioens første Tid ved et Møde i Studenterforeningen:

— Jeg skulde have mange, mange Penge for at lade mig lukke inde paa et Das og tale ud i en Skov af Hørerør.

Nogle Aar senere forligte Vilhelm Andersen sig med Radioen og blev en hyppig Foredragsholder.

Efter sin Radiodebut mødte han den følgende Morgen Kongen, der var ude paa sin daglige Ridetur, og som standsede Hesten ud for Professoren, sigende:

— Naa, Professor, saa kom De dog paa Dasset!

Bankdirektør, cand. jur. *Thorstein Petersen* (S.'17), Thorshavn, er paany blevet Formand for Færøernes Lagting. Han er Formand for Folkeflokket, Selvstændighedspartiet paa Færøerne.

75 Aar.

Fru *Nelly Raaschou-Nielsen*, Sorø, der gennem 30 Aar var en straalende Værtinde i Sorøs Rektorbolig, fejrede den 6. November 1950 sin 75 Aars Fødselsdag. Med stor Interesse fulgte hun Soranernes Liv og levede med i sin Mands Gerning. Mange Gange har gamle Soranere givet Udtryk for, at de ikke har glemt hende efter Rektors Død, da hun paa ny er flyttet til Sorø, hvor hun paa sin Fødselsdag modtog mange Reviser paa Soranernes Taknemmelighed.

Lektor *E. Nordahl Svendsen* sender gamle Soranere og Elever en venlig Hilsen og beder dem, naar Lejlighed gives, tænke paa *den fysiske Samling* med Gaver af forskellig Art, nyt eller gammelt. Har De Kolber, Rør, Instrumenter eller Apparater, modtager Samlingen det gerne og reparerer det til Elevøvelser. Smid ikke saadant væk, men lad Skolen faa det.

Maleren og Radereren *C. V. Stubbe Teglbjærg* (R.'10) har den 4. November 1950 mistet sin Hustru Aase Stubbe Teglbjærg, f. Hessen-Schmidt.

Fru *Ottilia Michelsen*, Broderdatter af Maleren Dalsgård, Enke efter afd. Lektor paa Sorø Akademi Julius Michelsen, døde den 3. November 1950 og bisattes fra Kapellet paa St. Lucas Stiftelsen den 7. November. Julius Michelsen døde den 28. November 1948 (se Sor. Bl. 34. Aarg., S. 3).

Til „Kong Salomons Miner“ —

Den 13. December afrejste Direktør *H. Schønning* (S.'11), „Hus og Hjem“, paa sin Afrika-Tur, der skal vare fire Maa-

neder. Han rejser via London og med Damper herfra til Mombasse. 600 km Syd for Nairobi skal han besøge vor Landsmand Jean Lund, der har stillet en Bil til hans Raadighed, og han besøger saa Massajerne, den lyse Negerstamme, der ligner Arabere og bor ved Tanganyikasøen, hvor Rider Haggard hentede Stoffet til vor Drengetids mest spændende Roman om Kong Salomons Miner.

Schønning besøgte Massajerne sidst i 1933—38 og blev Ven med en af Høvdingerne. Han har lovet Soraner-Bladet at sende nogle Fotografier og Breve fra den mærkeligste Stamme, der endnu lever i Naturtilstand i et stort Reservat. Andre Negre, der vover sig derud, bliver Gang paa Gang fundet dræbte.

Soranerfrokosten den 4. Januar.

Vi havde denne Gang ikke ventet fuldt Bord, men der blev stor Tilslutning til Aarets første Frokost, hvilket viser, at Kammeraterne gerne vil mødes i hyggeligt Lag og tale om nyt og gammelt.

Næstformanden bød Velkommen og bragte Hilsen fra Generalen, der meget beklagede ikke at kunne være til Stede, bad alle modtage Ønsket om et godt Nytaar. *Svend Clausen* holdt en smuk, alvorlig Tale om de mørke og vanskelige Tider, der ligger foran os med Krig og Pestilens, men bad os huske paa, at Danmark havde været gennem lignende onde Tider før. Den Tid, der mest ligner den, vi gaar i Møde, var 1864, og dog kom vi saa nogenlunde igennem; bare ikke mieste Haabet og Troen. *Svend* foreslog en Skaal for Soransk Samfund og det kammeratlige Sammenhold os imellem. *Louw* glædede sig over de mange og forskellige Aargange, der var repræsenterede, og foreslog et Leve for den ældste tilstedeværende *Hans Elving* (1890) og den yngste Soraner ved Bordet *Vagn Dahl* (1949), der netop sad sammen. Vi syntes, Idéen var god, og lod de unge Mennesker længe leve. Efter at vi havde ladet den gode Mad (Frikadeller og Rødkaal) vederfares Retfærdighed, under munter Passiar med Hilsener og Tilraab baade paa tværs og langs ad Bordet, naaede vi frem til Kaffen med Kager og Basser. Civilingeniør *Søren Gundersen* (1929), der for Tiden er hjemme paa Besøg fra Tasmanien og snart igen rejser tilbage, bragte Hilsen fra den femte Verdensdel og udtalte sin Glæde ved at kunne følge de gamle Skolekammeraters Færden og Liv gennem Soraner-Bladet. Referaterne fra Soranerfrokosten havde lokket ham herhen, trods knap tilmaalt Tid. Han takkede Bestyrelsen for dens uegennyttige Arbejde for de gamle Soranere og Redaktionssekretæren for fornøjelige „Frokostpassiarer“ og udbragte et Leve for godt Sammenhold og Kammeratskab. Kl. 2 sluttede vi for at mødes igen *Torsdag den 1. Februar Kl. 12 i Grand Café*. Venlig Hilsen.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

36. AARGANG

SORØNER-BLADET

FEBRUAR 1951

HUBERT ROSEN

IN MEMORIAM

Efter Opfordring af Sorønerbladet skriver jeg nedestaaende Linier, som maaske kan belyse visse Afsnit af min kære afdøde Broders Liv, der ikke kan staa klart for dem, som kun har kendt ham i Skolelivet, enten som Kammerater i Elevtiden eller senere under hans Virksomhed som Lærer ved Akademiet.

Min Broder, Hubert, var c. 2½ Aar yngre end mig, der altsaa efter Naturens Orden egentlig skulde have forladt denne Synskreds før ham. Men forskellige Forhold har bevirket, at hans Livskraft blev svækket i Utide.

I sin spæde Barndom blev han angrebet af Hjernebetændelse, men bukkede ikke under som saa mangen anden for denne Sygdom. Tværtimod har hans Inteligens i hele hans Liv haft en større Udvikling end saa mangen andens. Som 10—12aarig var hans Hjerne saa klar, at han næsten kunde betragtes som Vidunderbarn. Han kunde — ligesom det i Bladene nys omtalte svenske Geni — muligvis ogsaa ved en Slags Intuition — foretage Hovedregnestykker, som ellers er ganske umulige for normalt begavede, i hvert Fald for mig. Jeg husker, at Biskop Fog, som paa den Tid visiterede i Faarevejle, hvor Fader havde sit Præstekald, tog Drengen for sig ude i Haven og prøvede ham i vanskelige Hovedregnestykker med det Resultat, at hans Højærværdighed blev ganske forbløffet, skønt han, der i

alle Henseender var en udmærket Mand, selv var en god Regnemester.

Efter nogle Aars Forløb svandt dog denne mærkelige Evne lidt efter lidt, og Hubert, der snart efter — ligesom jeg — ogsaa kom til Sorø, viste sig som en normal, dygtig Elev eller Discipel, som man jo i den Tid kaldte de »skolesøgende«, som det første Aarstid ikke kunde komme til at bo paa Akademiet. Han boede i dette Aar ligesom jeg før ham hos min Søster og hendes Mand, daværende Adjunkt Frederik Matthiessen.

Min Broder og jeg har været de yngste af en stor Børneflokk med ret stor Afstand mellem os og de ældre Søskende. Derfor har vi ogsaa i Barndom og Ungdom været undergivet omtrent de samme Kaar og i et ret langt Tidsrum af denne Periode delt godt og ondt med hinanden.

Vor første Skolegang var hjemme i Præstegaarden hos »den Gamle«, der som den meget vidende og dygtige Mand, han altid havde været, ogsaa var istand til at undervise os i *alle* Fag. Vort Skoleliv den Gang var præget af en vis Spartanskhed, vi sad i Faders Kontor og under hans stadige Opsigt paa en lang Bøsskasse, som hidrørte fra Faders Grønlandsliv og var forsynet med Navn og Stedangivelse indhamret med Messingsøm med store buede Hoveder. Da der ikke var noget, der hed Puder til Siddepladserne, som var meget lave,

Lektor *Hubert Rosen*
født 18. Februar 1876 — død 23. Januar 1951.

— men vi var jo ogsaa Smaadrenge — siger det sig selv, at det bedste, vi kunde gøre, var at fordybe os i vore Lektier for at aflede de mindre behagelige Fornemmelser, som vort Agterkastel led under. Dette gjorde vi ogsaa af den Grund, at Skoletugten var streng; der taaltes ingen Dovenskab eller Skulken; naa, vi havde vel ogsaa *Lyst* til at lære noget. Derfor var vi, omend vi havde lært efter helt andre Lærebøger end de paa Sorø Akademi gængse, ganske godt forberedte til den Optagelsesprøve, som vi siden — jeg først, han 2 Aar senere — maatte bestaa.

Min Broder blev en stærk og haardfør, man kan næsten sige haardhudet Soranerdreng. Med den gode Natur, som han havde, kunde det aldrig falde ham ind at »drøje« sig overfor yngre eller svagere. Sine Kammerater var han paa Højde med, og vel estimeret iblandt. Overfor ældre »Drøjere« (og dem var der jo desværre stundom nogle af, feige er de jo for det meste) viste han Børster, tog mangel en Lussing uden at blinke og udfordrede senere, da han var noget mere vokset til — sine Modstandere eller tidligere Plageaander til en Kontra enten paa Næver eller Klinger. En af de haardeste af sidstnævnte Slags, han havde, var med Emile Gauguin, men han var jo ogsaa mindst 2 Aar ældre og var Oversidder. Jeg har selv i min 2den eller 3die Klassetid hugget sammen med Emile og husker, hvor uforskammet hurtig denne Franskmand kunde komme ind med en dyb Ters.

Min Broder havde let ved sin Læsning og tog det maaske sommetider lidt let. Rektor Blichert, som roste ham overfor Fader, bemærkede: »Hubert kan tage sin Udmærkelse saa let som at klø sig i Nakken — men han *vil* ikke!«

Paa en eller anden Maade var Broder Hubert nemlig mere Oppositionsmand, end jeg var. Dette hænger naturligt sammen med et vist stædigt og stærkt Drag i hans Karakter. Han indviklede sig stundom i smaa Konflikter med Lærerne, maaske med Rektor selv, men i hvert fald med de inspicerende. Dette havde dog ingen Indflydelse paa hele hans Glæde ved Soranervivet eller paa hans Studeringer. Maaske har han dog ved Artium stolet lidt for meget paa sit gode Hoved — eller ligesom mange nutildags lagt for liden Vægt paa Karaktererne (b: Trediedelene, som vi kaldte dem); i hvert Fald gik Rektors Spaadom i Opfyldelse, han fik (kun!) 100 Points, en stor 1ste.

Under Skoletiden saas vi jævnligt, men ikke hyppigt; som enhver Soraner ved, er Kammeratskabet det alt overvejende, og der var stor Afstand mellem Klasserne i de Dage. Dog mødtes vi jo altid hos Matthiesens, i hvert Fald hver Søndagmorgen til det dejlige Kaffe bord. Naa, vi saa selvfølgelig ogsaa hinanden i Klassen eller paa Kammeret, særlig naar der var kommen Besked hjemmefra. I Ferierne fulgtes vi naturligvis ad hjem via Roskilde og drak en Ventetoddy i Schmidts Kafé.

Efter at jeg i 2 Aar havde boet ene i København, kom min Broder derind, og vi boede saa sammen i de næste 2 Aar, indtil jeg fik Regensstipendiet. 2 Aar efter kom han ligeledes paa Regensen, og saaledes skiltes vor Livsgang, om ikke helt, selvfølgelig, saa dog meget væsentlig. Jeg blev i de Aar Soldat og kom senere til Jylland for at tjene mit Brød hos en Amtmand; knapt nok 1000 Kr. aarlig.

Min Broder var meget økonomisk og sparsommelig, har i Grunden altid været det lige fra Barn. Han kunde leve af Tidsler, var der en kær Slægtning, der en Gang bemærkede. Dette ligger slet ikke for mig, næsten det modsatte. Medens vi boede sammen — den Gang var det i Frederiksberg Allé hos en Fru Koenig, Huset er nedrevet, men det laa, hvor Frelens Hær har sit Hovedkvarter — opdagede jeg en skønne Dag en Del (c. 30) Femogtyveører i en Krukke, eller hvad det nu var. Jeg blev glad over Fundet; men Hubert hævdede med stor Energi sin private Ejendomsret til Kapitalen: Det var Opsparingen af de 50 Øre, som vi hver Dag udtog af vort »Fællesbo« til Middagsmaden. Men den Gang

existerede de billige Spisestuer, hvor man ofte kunde faa en god varm Ret for en meget billig Betaling. Navnlig var deres gule Ærter (de rigtige med Skallerne og ikke det nu moderne afskallede Pjask) fortrinlige, og man fik for 25 Øre en høj dyb Skaal fuld samt alt det Rugbrød, man vilde spise. — I en hel Maaned havde disse Ærter og alene disse været hans Middagsmaaltid, og dog saa det ikke ud til, at han havde lidt Nød. Vort kolde Bord delte vi naturligvis som de Brødre, vi var.

Vi skiltes altsaa — omend vi saaes — men Huberts Københavnerliv i de næste 2 Aar inden Regensen — var ikke godt, han har altid beklaget sig over dette Afsnit. Daarligt opvarmede Værelser og megen Nattesiddende indbragte ham bl. andre Onder en Svælgkatarrh, som han i Grunden aldrig blev helt af med. Han maatte ogsaa klemme for meget paa med sit Pensum, for 1ste Karakter (rent og blankt) vilde han jo have — og fik — i alle Fag. Ug til Filosofikum; men det var jo saa almindeligt hos Høffding.

Regenslivet kvikkede op paa ham som paa os alle, men derefter fulgte et eller to Kollegieaar, hvor han igen maatte kæmpe sig frem, bl. a. ved filosofiske, daarligt betalte Manuduktioner — mange var sikkert uden Honorar. Skønt han ikke undte sig selv ret meget, har min Broder *altid* baade medens han var fattig og senere som ret velstaaende — haft en aaben Haand overfor alle, som var i Bekneb. Jeg ved det af egen Erfaring, og mangfoldige har modtaget god og rigelig pekuniær Støtte af ham.

Hans Time slog, da Vikarpladsen i Sorø blev ledig; nu blev der ikke mere Tale om andet Opholdssted eller anden Opgave: En Gang Soraner, altid Soraner, er jo vort Valgsprog.

Hans Sorøliv var i det Hele jævnt lykkeligt; han samlede Drengene om sig i sit Ungkarlehjem, hvor Frk. Raun, hans uadskillelige Ledsager, styrede Sagerne for ham. Han arbejdede støt, glædede sig over Eleverne og morede sig med dem i sin Fritid, han skrev sine Bøger og Viser og Vers. Blev snart Skolens og for den Sags Skyld hele Byens poeta laureatus. Mærkeligt nok var der nogen Divergens mellem ham og Olrik, Soranernes store Forfatter og ligeledes Skjald. Men Digterne har det jo ofte saaledes. For min Part mener jeg, at Huberts Poesi var langt dybere, Olriks Muse langt frodigere.

Min Broder var desværre ikke helt fri for Stunder af Modfaldenhed eller Depression. Han har haft det et Par Gange tidligere, men rettet sig godt igen — faaet godt Mod og Livslyst. Men den Katastrofe, som ramte

ham for 10 Aar siden, da han fik beskadiget sin ene Ankel efter at være væltet paa Gaden af en Bil, kom han desværre aldrig over. Her viste det sig igen, at han var for haardfør — man mindes den gamle Islænder i Sagaen, der havde Byld paa sin Fod, men dog ikke haltede, fordi »begge Ben vare jævnlange«. Hubert gik hjem — altsaa c. 1 km; medens han og hans Læge skulde være bleven enige om øjeblikkelig Hospitalsbehandling skete intet af den Slags, han rejste endog kort efter til Fyen og Jylland — kort sagt: Ondet blev forsømt og medførte siden hans store Lidelser og sluttelige Invaliditet.

For disse Onder har han nu Fred og nyder forhaabentlig sit Otium i en højere Sfære.

Vi i Familien elskede ham naturligvis som den gode og trofaste Mand, han var. Mange gamle Elever deler vore Følelser, og jeg ved, at mangfoldige vil ære hans Minde.

Jægerspris, den 8. Februar 1951.

Leopold Rosen.

MERE OM SORANSK SKOLESPROG

Da redaktøren i Soranerbladets 34. aargang nr. 4 under en artikel av Frank Toft om det soranske skolesprog efterlyser mere av slagsen, vil jeg i den anledning efter fattig evne prøve at tilføje nogle oplysninger som supplement til den tidligere artikel.

Angaaende ordet »*aqua*« fandtes det engang; om det endnu findes, tillader jeg mig at tvivle paa, da der blandt eleverne var lyse hoveder, der efter kort tids forløb fandt det dengang fremherskende ord *corny* og hittede paa et nyt. Dette ord, ja det var egentlig mere en mumlen eller en slags strubelyd end et ord, idet det udtaltes »mjah«. Desuden findes der foruden ordet »*krybbe*«, sideløbende i betydning, ord som »*hylde*«, »*hjørne*«, »*led*« og »*hug*«. Allsammen som før bemærket i Frank Tofts artikel stedfortrædere for substantiver. Under »*bondeskældsordene*« findes ogsaa udtryk som »*jamen hvad med kæben*«, »*hvad med ploven*« og »*hvad med maven*«.

Ord som »*proler*« og »*knoller*« er ogsaa hjemmehørende i denne kategori, idet det dog maa tilføjes, at de faktisk kun blev benyttet av visse klikker, der av forskellige grunde følte sig lidt hævet over visse andre, om hvilke ordene altsaa blev brugt. At ordet »*knolle*« er udledt av *knoldesparke*, hvilken titel »*bunds*«, d. v. s. den daarligste, den med det laveste pointstal i Bridge e. l. blev besmykket med, beviser altsaa, hvorfor det har faaet betydningen som »*bunds*« i almindelighed. Dette gælder ogsaa for »*prole*«.

Endvidere findes der ogsaa ord til at bringe en eller anden, der har vovet sig frem med en vittighed i timen, til orden; saaledes »*skrupskidis*«, der nærmest betyder, at vedkommende er de øvrige aandeligt underlegen.

Dette er jo imidlertid kun enkelte ord og udtryk, detaljer

i hele sproget; vendingen, som jeg nu vil komme ind paa, udtrykket »ja for«, der som nævnt hos Frank Toft er det hyppigst hørte ord paa grund af dets betydning, er for saavidt ret typisk for sproget, der er ganske paradoxalt, i den betydning, at det, man siger, i virkeligheden udtrykker det direkte modsatte, f. ex. »du er nu meget flink«, betyder saaledes, at vedkommende faktisk i ens øjne er faldet mindre heldigt ud. Ligeløbende med dette er hele sproget. Vi vil nu følge et replikskifte mellem to af skolens disciple.

Du er nu vældig god til »fussenballe« (Fodbold).

Ja, det er du jo ogsaa.

Og du er jo slet ikke en aqua, næh!

Næh, det er du jo heller ikke!

Se, dette kan man blive udsat for, og ifald man ikke er godt inde i sprogets labyrinter og mange vendinger, vil man kort efter at have bivaanet en saadan samtale opgve ævret og stemple de samtalede som komplet tossede.

Det kan endnu være vanskeligt at forstaa det soranske sprog for læserne, men jeg haaber, at jeg med disse ord har løftet en flig af det for gamle drenge uigennemtrængelige tæppe, der skjuler en saa straalende fantasi og godt humør hos de unge dernede paa den gamle skole.

Austin-Louis Grandjean.

BLEBALLET DEN 15. MARTS

Some meddelt i forrige Nummer afholdes Torsdag den 15. Marts Kl. 19.30 et *Boogi-woogi-Bebob-Blebal*. Det finder Sted i Studenterforeningens Kongesal, Vestre Boulevard 6. Chefredaktør *Leif B. Hendil* vil causere over Journalistens brogede Liv. (Den i sidste Nummer bragte Meddelelse om Lektor, Dr. phil. Poul Helms' Holbergoplæsning var ukorrekt, og Soransk Samfund beder Lektoren undskylde den beklagelige Fejltagelse). Efter Foredraget gaar Dansen til *Fabricius-Bjerrers Orkester*. Øl og Pølser samt anden Underholdning serveres. Det hele koster 3 Kr. pro persona. Deltagelse bedes snarest meldt til Kassereren, Grosserer *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, Ø. Central 10725.

GENERALFORSAMLINGEN

Soransk Samfunds Generalforsamling er fastsat til *Tirsdag den 10. April Kl. 19* i Haandværkerforeningens lille Sal, Dronningens Tværgade 2 A. Dagsorden vil fremkomme i Soraner-Bladets Martsnummer.

Soransk Samfunds Stortur til Sorø.

Det er nu ved Forhandling med Rektor for Sorø Akademis Skole fastsat, at Storturen til Sorø vil finde Sted *Søndag den 27. Maj*. Nærmere Enkeltheder vedrørende denne for alle gamle Soranere betydningsfulde Festlighed vil fremkomme senere i Bladet.

† DØDSFALD †

Proprietær Morten Thorkilsen.

* 12. Juni 1876 — † 9. Oktober 1950.

Proprietær *Morten Peter Hansen Thorkilsen* døde den 9. Oktober i sit Hjem i Sorø, 74 Aar gammel. Han var Søn af afdøde Ejer af Krebshusgaarden, Proprietær Sophus Marius Thorkilsen og Hustru Anna Nicoline, f. Simonsen. Th. gik paa Sorø Akademi i Aarene 1889 til 1893 og var Broder til Soranerne Dommerfuldmægtig *Thorkil Thorkilsen* (S.' 89) og tidligere Ejer af Suserupgaarden *Marius Thorkilsen* (R.' 92), der døde 1941 (se Bl. Aarg. 26, S. 62) og Fætter til den i Soransk Samfund kendte Kontorchef *Aage Thorkilsen* (R.' 90), hvis Søn *Bent* gaar i II G. paa Sorø.

Proprietær Th. købte i 1900 Søgaard ved Gørlev, som han ejede til sin Død. Som Landmand høstede han megen Anerkendelse; hans veldrevne Marker og store Afgrøder var kendt langt ud over hans Sogn. Inden for Hedeselskabet havde han et meget fint Navn; først i Aarhundredet købte han ved Store Bælt 80 Tdr. Land værdiløs Jord, som han fik tilplantet, saa det blev til en stor og værdifuld Granplantage; men til hans store Sorg var der for to Aar siden en letsindig Søndagsgæst, som smed en tændt Cigaret ind i de tørre Graner, og paa to Timer var 40 Aars Arbejde og Værdier for ¼ Million Kroner ødelagt.

Otto Boserup.

★

Fhv. Lektor Hubert Rosen.

* 18. Februar 1876 — † 23. Januar 1951.

Hubert Rosen fødtes i Rold, hvor Faderen Christian Heilmann Rosen (1832—1914) dengang var Præst; hans Moder var Caroline Adelaide, f. Rosen (1835—1918). Han kom paa Sorø 1889 og udgik 1894 med Studentereksamen, hvorefter han studerede Teologi. Efter Embedseksamen 1900 var han et Aars Tid Vikar i Hjørring, derefter Lærer og Manuduktør i København. I Januar 1903 bød der sig en Lejlighed til at vende tilbage til den gamle Skole, først som Vikar for Adjunkt P. J. J. Petersen, fra 1904 som Adjunkt; 1924 fulgte Udnævnelsen til Lektor, 1941 entledigedes han efter Ansøgning, da han var blevet 65 Aar. I en meget lang Aarrække har Lektor Rosen virket i Sorø; han besad overordentlige Kundskaber, som han stadig uddybede ved Studier, og han var meget afholdt baade af Kolleger og Elever. Han var nemlig ikke alene Kundskabsmeddele, men et betydeligt Menneske; i mange Aar ledede han Skolebiblioteket og instruerede Skolekomedierne; han var en god og følsom Natur, poetisk begavet og fuld af Lune. Skolen, Soransk Samfund og Byen har ham at takke for mangan god Sang ved festlige Lejligheder. For nogle Aar siden kom Lektor Rosen alvorligt til Skade ved et Færdselsheld, og hans sidste Aar var svære, Naturelsker som han var. Sorø har i ham mistet en god Mand, og vi Elever, der har haft ham til Lærer, vil mindes ham i Taknemmelighed. (Andetsteds i Bladet har Lektor Rosens Broder, Politimester *Leopold Rosen* (S.' 92) givet en udførlig Karakteristik af vor gamle Lærer.)

P. Sch.

Pastor Tage Severinsen.

* 22. September 1902 — † 5. Februar 1951.

Med dyb Sorg har hele Landet, og ikke mindst gamle Soranere, modtaget Efterretningen om, at Pastor *Tage Severinsen* (S. 21) den 5. Februar døde paa Sygehuset i Viborg. Han var en af Frihedskampens markante Profiler, og naar han nu, kun 48 gammel, bukkede under for Døden, faldt han som et Offer for sin Indsats. I de tyske Tugthuse og Koncentrationslejre erhvervede han den Sygdom, der saa tidligt lagde ham i Graven. Vi aftrykker i det følgende det meste af den forstaaende Mindeartikel, som »Viborg Stifts Folkeblad« bragte den 6. Februar. Bedre og fyldigere kan der ikke skrives om Tage Severinsen.

Der var større Prædikanter end Tage Severinsen, og han havde Præstekolleger, som var større Teologer end han —

men som Kristen og som Personlighed stod Tage Severinsen blandt de ypperste. Han var frem for alt menneskelig i sin Forkyndelse, aldrig dømmende, endnu mindre fordømmende, men i al sin Gerning og i hele sin Tilværelse opfyldt af Tanken om at være noget for andre og opleve noget i Selskab med andre.

Han var saa trofast i sin Gerning. Som ganske ung Teolog kom han i 1929 til Dollerup-Finderup-Ravnstrup, i Udstrækning og rent geografisk maaske et af de allervanskeligste 3-Sogns Pastorater i Landet, og der havde vel ikke været noget at sige til, om han for Aar tilbage var søgt andet Sted hen til et nok saa bekvemt Embede, men han blev, for der var saa meget i Gerningen, han var glad for, og Folk var stort set ogsaa glade for ham. Han var ikke af den Slags Mennesker, der faldt med Døren ind i Stuen til Folk og havde let ved at snakke op med kendte og ukendte om alt mellem Himmel og Jord, men han var selv glad —

og taknemlig — naar han ved en eller anden Lejlighed havde haft en god Samtale med en i Menigheden, en Samtale paa Tomandshaand, der kunde være til Glæde og Opmuntring, ogsaa for Sognepræsten; han lagde aldrig Skjul paa, at han havde ikke mindst de trofaste gamle i Menigheden meget at være taknemlig for i deres venlige Retledning af ham.

Taknemligheden var gensidig. Vi talte i Dag med en af de ældste i hans Menighed, og vedkommende sagde: Vi har været glade for Severinsen — jeg især, fordi han vist ikke holdt en eneste Prædiken uden at fortælle os, at hvad det mere end noget andet kom an paa i denne Verden, var at forstaa det dybt kristelige i Ordene: Du skal elske din Næste.

Pastor Severinsen byggede sit Liv og sin Livsførelse paa de evige Sandheder, som rummes i nogle Linier i Markus-Evangeliet: »Paa disse to Bud hviler hele Loven«, nemlig det første og det største Bud: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit Hjerter, af hele din Sjæl og af hele dit Sind«, og det andet, som er det første ligt: »Du skal elske din Næste som dig selv«.

Disse Ord var Realiteter for Pastor Severinsen, og deri maa man finde Forklaringen paa, at han kunde bære alt det, han kom ud for under Krigen — det, som paa intet Tidspunkt kunde svække hans Kristentro eller hans frejdige Aand, men som desværre undergravede hans Helbred og lagde Spiren til hans altfor tidlige Død. Den tyske Brutalitæt og Mangel paa Respekt for Menneskeretligheder maatte selvsagt vække Modstand hos en saa fribaaren Natur som Tage Severinsen, og han fandt sin Plads i Frihedskæmpernes Rækker. I Januar 1944 blev han fanget af Gestapo, indsat i Arresten i Viborg, blev senere ført til Vestre Fængsel og en Dag i Maj Maaned dømt til Døden.

Pastor Severinsen modtog sin Dom med oprejst Pande. Han ejede i sit Sind noget, som den værste Raahed og Brutalitæt ikke kunde faa Bugt med, og da han sammen med sine Kammerater tilbragte nogle Timer sammen efter Domsafsigelsen i et stort Fællesværelse, holdt han en Andagt, rolig og inderlig i sin Tale, som om han havde staaet paa Prædikestolen i Dollerup eller for Alteret i Ravnstrup. »Frygt ikke for dem, der slaar Legemet ihjel, men ikke kan slaa Sjælen ihjel«, forklarede han Kammeraterne ud fra Ordene i Matthæus 10., 20—31., og han talte videre ud fra et af Bibelens allersmukkeste Billeder om den fattige Spurv, som ikke falder til Jorden, uden det er Vorherres Vilje.

Han blev dog »benaadet« med Fængsel paa Livstid og indsat som Fange Nr. 232 i Dreibergen-Fængslet i Büzow. Pastor Severinsen havde al sin Sjælsstyrke behov for at komme igennem de uendeligt lange Fængselsmaaneder med Haabet og Troen i Behold. Efter sin Hjemkomst fortalte han, at han til Tider var ved at fortvivle ved den trøstesløse Udsigt til Fremtiden: Livsvarig Indespærring!, hvis det utænelige virkelig skulde ske, at Nazismen vilde vinde Verdensherredømmet. I saadanne mørke Stunder fandt Severinsen Trøst i sine Dagbogsblade og i Forsøg paa at give sine Tanker digterisk Udtryk, bl. a. i en Salme, hvori det hedder:

Udholdenhed vinder,
 Taalmodighed finder
 til Glæden dog Vej
 og glemmer saa ej
 vor Fader vor Tak at udsige,
 som fri os har bragt
 af Helvedes Magt
 og sat os sin Søn i hans Rige.

Den 8. Maj 1945 vendte han hjem til Præstegaarden i Finderup. Han kom med i en svensk Røde Kors Transport, som egentlig skulde til Sverrig, men pludselig fik alle Lov at vende tilbage til Slægt og Venner. Mager og åfpillet kom Pastor Severinsen tilbage til sine Sogne. Med Flag og Blomster hilste man ham; mange græd ved at se, hvor haardt man havde behandlet deres Præst, og Severinsen selv var et let Bytte for de stærke Følelser, der fyldte hans Sind ved Gensynet med Venner, Hjem og Familie, som han i den mørke Celle sommetider havde troet, at han aldrig vilde faa at se igen.

*

Det er svært, naar man mindes disse Oplevelser fra Krigens onde Aar, at følge helt ud det kristelige Krav om Kærlighed til Næsten. Pastor Severinsen evnede det. I hans Sind efterlod Mindet om den tyske Nazisme ikke Bitterhed eller Had, men snarere Sorg over Menneskers Daarskab, og lændte hos ham et Ønske om at være med til gennem Kærlighedshandlinger at bekæmpe Ondskaben. Han bad i sine Kirker Menigheden om at hjælpe Tyskere, og han kom som Præst og tilbød at hjælpe de Tyskere, der efter Krigen sad i Flygtningelejren paa Kuranstalten ved Hald. Han forstod at lønne Spark og Slag med Godhed og Hjælpsomhed. Han var som Personlighed et rigt Menneske, en af dem, som man daarligt havde Raad til at undvære i en Tid, hvor Menneskehedens Fremtid staar og falder med, om Menneskeligheden faar Lov til at udfolde sig eller paany skal trampes under Fødder.

Pastor Severinsen syntes at komme sig helt i Løbet af Sommeren 1945. Han fik den Oplevelse i vid Udstrækning at faa sit genvundne Fædreland at se. Overalt i Landet vilde man gerne hilse paa ham og høre ham fortælle. Han holdt, næst efter det første Gensyn med sine Menigheder i Kirkerne, den første Tale ved det store Befrielses-Møde i Viborg paa Borgvold. 9000 Mennesker var forsamlet ved den Lejlighed, og man kunde ikke undgaa at blive grebet af hans Ord: Vi kan kun leve et ægte Menneskeliv, naar vi faar Lov at leve som frie Mennesker.

De, der kom Pastor Severinsen paa helt nært Hold, erfarede dog, at han, skønt han saa rask og karsk ud, havde faaet et fysisk Knæk under Fængselsopholdet, som blev ved at præge ham, og de bange Anelser slog til, da han for nogle Uger siden maatte lade sig indlægge paa Sygehuset i Viborg for at blive opereret. Der var slidt paa hans Organisme, og hans Modstandskraft var for smaa. I de seneste Dage var det klart for Lægerne og hans nærmeste, at det bar mod Døden. Fru Karen Severinsen sad Dag efter Dag og Nat efter Nat ved hans Seng; de to ældste Børn blev kaldt hjem, og i Søndags kom hans gamle Mor, Enke efter Kirkehistorikeren Pastor P. Severinsen, Bringstrup, her-

til, desværre for sent til at kunne tage Afsked med sin Søn. Familien sad samlet ved Dødslejlet, da Døden indtraadte i Aftes.

*

Pastor Severinsen var født i København, mens han Fader var residerende Kapellan ved Holmens Kirke. Som Dreng kom han til Jylland, da Peder Severinsen blev Præst i Tim-Madam ved Ringkøbing og i 1913 tilbage til Sjælland ved Faderens Udnævnelse til Sognepræst i Bringstrup-Sigersted ved Ringsted. Tage Severinsen blev Soraner og fik den Værdi for hele Livet, det er at have tilbragt Dreng- og Ungdomsaarene paa Sorø Akademi. I 1921 blev han Student, i 1928 cand. theol., og Aaret efter fik han Embedet som Sognepræst i Dollerup-Finderup-Ravnstrup.

*

Pastor Severinsen havde stor Glæde og helbredsmæssigt godt Udbytte af en Tur til Norge i Fjor. Han var inviteret til at bo en Maaned paa Frihedskæmperhjemmet Lysebu og rejste siden paa et dansk-norsk Legat rundt i Landet en Maaned Tid. Han kom hjem solbrun og glad og med Forventningsglæde i Sindet ved Tanken om den Opgave, der nu i Sommer skulde forestaa ham og hans store Dreng: Opførelse af en Fjeldhytte i Telemarken. I Dreibergeren sad Severinsen i Maaneder i Celle med Tømmerhandler Sverre Nilssen, og han sagde til sin tidligere Medfange: Har du Lyst, saa værsgo: Du faar en Grund foræret i Telemarken, og det Tømmer, du skal bruge til at bygge dig en Hytte med, søger jeg for!

Pastor Severinsen var forstaaeligt nok meget optaget af denne Tanke, og han havde allerede Planer om, hvordan Hytten, naar den var blevet færdig, ikke blot skulde komme ham til gode, men være et Middel for andre til at lære norsk Natur og norsk Befolkning at kende, atter et typisk Træk i hans Karakter, hans Trang til altid at drage andre med ind i Glæder, han havde faaet.

Folk af den Karakter er det skønt at have kendt, tungt at miste.

*

To af Tage Severinsens Brødre er ligeledes Soranere. *Svend Severinsen*, der tog Navnet *Glendau*, blev Student 1928; han deltog ligeledes i Frihedskampen og henrettedes af Tyskerne den 27. Februar 1945 (se Sor. Bl., 30. Aarg., S. 59). Den tredje Broder *Erik Severinsen* blev Student 1937, senere cand. jur. og Dømmerfuldmægtig.

Brandøvelse paa Sorø Akademi 1902.

Skovrider *Poul Lorenzen* (S.' 05), Lindet Skovdistrikt, har overladt Bladet ovenstaaende Billede, der vil kalde fornøjelige Minder frem hos gamle Soranere. Bag paa Billedet har Poul Lorensens Broder *Carl Lorenzen* (IV. Klasses Hovedeks. '04), ogsaa kaldet »Cal-le«, nu Skovrider i Hovedskov ved Hovedgaard St. i Jylland, skrevet til sine Forældre. Rørende idylliske Tider stiger frem, naar han skriver: »Jeg vil gerne have Undervisning i Latin 3 Timer om Ugen (à 50 Øre)

... Jeg bliver vel nødt til at have et nyt Sæt Tøj til Konfirmationen, da alle de andre faar det. Her i Sorø kan vi faa et Sæt Tøj af det fineste Klæde til 45 Kroner«. (I Sor.-Bl. 33. Aarg., S. 63 findes en Skildring af en Brandøvelse 1948).

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Marts:

4. Arkitekt v. K.T.A.S. *Gunnar Due Dalsgaard* (f. 1901), Ordrup Jagtvej 143, Charlottenlund.
9. *Carl Rich. Jensen* (f. 1881), Stilling og Adresse ukendt.
9. Redaktør, cand. jur. *Tage Rich. Christiansen* (f. 1901), Vangededdet 45, Virum pr. Lyngby.
13. Kommuelærer *Filip Thode Duus* (f. 1886), Westend 13, 3., Kbhvn. V.
14. Redaktør *Kaj Birger Schierbeck* (f. 1901), Frederiksborgvej 44, Roskilde.
15. Kontorchef, Kaptajn *Bjarne Harder* (f. 1886), Blidahpark 44, Hellerup.
16. *Osvald Jørgensen* (f. 1891), Stilling og Adresse ukendt.
16. Tandlæge *Villy Herschend* (f. 1876), Gl. Kongevej 84, Kbhvn. V.
17. Ingeniør *Rudolf Georg Bertran Damborg* (f. 1886), Voerdrøffslund 2, Kbhvn. V.

18. *Hans Andr. Marius Hansen* (f. 1876), Stilling og Adresse ukendt.
19. Ingeniør *Svend Arnold Chr. Louis Fleuron* (f. 1901), Parallelvej 2, Lyngby.
22. Kontorchef, cand. mag. *Hans Gunnar Knudsen* (f. 1886), Marediget 5, Charlottenlund.
30. *Johan Marius Thorv. Møller* (f. 1881), Stilling og Adresse ukendt.
31. *Vilh. Ludv. Heinrich Faber* (f. 1876), Stilling og Adresse ukendt.

Den 5. februar fyldte boghandler *O. Sparre-Ulrich*, Helsingør, 70 år.

I de knap 30 år, Sparre-Ulrich har haft sin forretning i Sundstaden, har han ved sit vindende væsen og sin energi fået oparbejdet en betydelig forretning. Tre steder har bogladen haft til huse, sidst i et af stadens skønneste gamle huse på Stengade, et bindingsværkshus fra 1600-tallet. Turister fra ud- og indland har ofte stået i beundring og betragtet den smukke boglade i det idylliske hus.

Efter endt skolegang på Herlufsholm og Sorø Akademi begyndte uddannelsen til boghandler. Som boghandlermedhjælper hos Lohse i Varde og på Hagerups forlag fik Sparre-Ulrich et godt supplement til sin fremtidige selvstændige virksomhed.

I 1912 nedsatte boghandleren sig i Vamdrup, som på det tidspunkt på grund af grænsen var en driftig lille by. I 1922 flyttede han til Helsingør. Her afhændede Sparre-Ulrich i april 1950 bogladen og glæder sig nu over at nyde sit otium efter et langt trofast arbejde i bøgerens verden.

Niels Abelin Schou (S. '40), Søn af fhv. Overlæge H. I. Schou paa Filadelfia (Dianalund), har i Januar bestaaet teologisk Embedseksamen med Udmærkelse.

Den 1. Februar fejrede kgl. Skovrider *Erik Buchwald* (Udg. '07) 25 Aars Jubilæum som Statsskovrider. I alle de 25 Aar har Skovrideren bestyret Københavns Skovdistrikt, hvis Skovpartier, navnlig Hareskoven, er særdeles godt kendt af det skovsøgende Publikum. Skovrider Buchwalds venlige og forekommende Indstilling overfor de mange Gæster, der besøger hans Distrikt, er lige saa kendt.

Erik Buchwalds Fader var *Henrik Joachim Buchwald*, 1858—1936, S. '76, fra 1896—1907 Skovrider ved Sorø Akademis Skove; 1907—1911 Overførster ved 3. kgl. Overinspektion i Aarhus; derefter til 1929 Direktør for Statsskovbruget. (Se Sor.-Bl. 21. Aarg., S. 53).

I Januar vendte Prof., Dr. phil *R. Spärck* (S. '14) tilbage til København efter tre Ugers Ophold om Bord paa »Galathea«. Prof. erklærer, at Arbejdet er kommet i god Gænge, og det biologiske Arbejde har tre Hovedformaal: Udforskning af Dyrelivet i de dybe Oceanbækkener, Undersøgelse af Dyrelivets Kvalitet paa Havbunden samt almindelige Trawlinger. Julcaften bragte en mærkelig Oplevelse, hvorom Prof. Spärck beretter følgende:

Vi sejlede ind i Walvis Bay om Formiddagen. Vandet havde en ejendommelig rødbrun Farve. Det gav Anledning til mange Hypoteser fra Videnskabsmændene. Nogle mente, det var Ørkensand.

Da Mørket sænkede sig, blev Havet levende. Det udstraaede et stærkt rødt Skær, og da vi havde spist Gaasen og delt Gaverne, begyndte Arbejdet ved Midnatstid. Det viste sig, at det, der gav Havet Farve og Lys, var en mikroskopisk hidtil ukendt Alge. Hver Draabe, vi tog op med vore Apparater, dryppede af Sølv. Algerne laa saa tæt, at Vandet var uigennemsigligt i 60 Meters Dybde.

Fundet af denne Alge gav Opklaringen paa et mangeaarigt Mysterium: Fiskedøden i Walwis Bay. Man vidste, at hver Juleaften, naar Solen staar højest paa Himlen, dør i Tusindvis af Fisk i denne Bugt. Man vidste ikke hvorfor. Man har troet, det var Svovlbrinte, der dræbte Fiskene. Det er det ikke. Det er den lille giftige Alge, der foraarsager Dyrenes Død. Naar man har mærket Svovlbrinte, skyldes det, at Algerne har fortrængt de organiske Stoffer, der trænger ned paa Havbunden og fremkalder Svovlbrintelugt.

Paa Christian den Tiendes Fødselsdag 1944 udspillede en Række dramatiske Begivenheder i og omkring Landbohjem i Vedsted (Sønderjylland). Tyskerne forsøgte at faa Tag i Medlemmer af Modstandsbevægelsen, og under Angrebet blev Landbohjem sprængt i Luften. Fem Aar senere lykkedes det ved betydelige Tilskud at skaffe Kapital til at genopføre Landbohjem, oven i Købet i langt større og mere tidssvarende Maalestok, og Bygningen er nu færdig og indviet. Tegningen dertil er af Arkitekt *Tyge Hvass* (Udg. '01), og Udsmykningen af Bygningen, hvortil Ny Carlsbergfondet har skænket et Beløb, er overdraget Maleren *Victor Haagen-Müller* (S. '13). Haagen-Müller har som bekendt tidligere udført store dekorative Arbejder, bl. a. til Havesalen paa »Vænget« i Sorø. Arbejdet paa Landbohjem bliver af betydeligt Omfang, ialt otte Felter i et større Rum. Maleren har for at finde frem til en passende Motivkreds, sidste Aar opholdt sig fire Maaneder i Sønderjylland og agter at skildre Landsdelens Historie i Fortid og Nutid. To Felter fremstiller Landskabet, hvor Guldhornene blev fundet, videre Marsklandet med de gamle Møller, Graasten-Æbletræet i Slotsparken ved Graasten og en Sommeraften St. Hans Aften mellem Kæmpehøjene uden for Vedsted, hvor Folk samles om Midsommerbaalet. Det centrale Billede samler sig om den 5. Maj 1945; her søger Kunstneren at fastholde noget af Befrielsesdagens Stemning i en stor Figurkomposition. Det er, saa vidt vides, første Gang, at denne Dag skildres af en Maler; derimod findes der allerede talrige Billedhuggerarbejder, der mindes Tiden og Dagen. Det store Arbejde vil formentlig staa paa i halvandet Aar.

Grosserer Alfred V. Rasmusens Søn, *Hans Christian Rasmusen* (R. '43), har løst Borgerskab som Grosserer og driver nu Vinagentur med Kontor i Vesterport, Værelse 491. Telefon C. 8229.

Direktør i Ny Carlsbergfondet *V. Thortlacius-Ussing* (S. '09) er blevet Medlem af den danske Komité for Tidsskriftet »Ord och Bild« i Stedet for afdøde Direktør, Dr. Frederik Poulsen.

Bestyrelsen for Foreningen Dansk Samvirke har suppleret sig med Direktør *Jonas Lind* (1906), Paris, og Direktør *Martin Skou*, København.

Nox og Nudsen.

I et fødselsdagsinterview til »Aarhus Stiftstidende« fortæller overrettsagfører Edv. Glæsel, Aarhus, følgende episode fra retten: — Jeg har slidt seks dommere op. Ogsaa dommer *Knox* (Soransk Samfunds Formand 1937—1943), hvis navn skulle udtales Nox. Jeg husker en sag, hvorunder tiltalte hele tiden sagde Knox til dommeren med tryk paa k. Det ærgrede Knox lidt, og til sidst sagde han:

— Vil De være saa venlig at sige Nox, for saadan udtales mit navn.

— Gerne, svarede den tiltalte, hvis dommeren til gengæld vil udelade k'et i mit navn og kalde mig Nudsen.

Heldigvis havde dommeren sans for humor og kunne le med.

SORANERFROKOSTEN DEN 1. FEBRUAR

Til Tonerne af Vagtparadens Spil, der skingert lyder over Kongens Nytorv og kaster sit Ekko tilbage fra Charlottenborgs gamle Mure, samledes vi i Grand Cafés Mødestuer. Under sædvanlig Drilleri og Snakken gik vi til Bords i store Sal, hvor det lange Bord var dækket op til 40 Gæster.

Formanden slog paa sit Glas, bød Velkommen, udbragte Skaalen for vor gamle Skole og foreslog den nu sædvanlige Præsentation af Deltagerne ved Navneraab og Dimissionsaar. *Holger S. Dahl* (1900), der var Dagens Æresgæst, blev hilst med Klapsalver og muntre Tilraab.

Den ualmindelig hyggelige Frokost forløb harmonisk med Snak og Sludren Mand og Mand imellem, afbrudt af Latter og Smil, naar en eller anden blev »aalet« eller dummede sig.

R. E. Brincker holdt Talen for *Holger S.*, som han har kendt gennem et kvart Aarhundrede som en god Soraner og dygtig Forretningsmand, der ikke kommer med unødigt sure Miner, men altid har et Smil og et venligt Ord tilovers til alle, der møder ham. En Væremaade, der karakteriserer Naturelskeren og den fribaarne Mand.

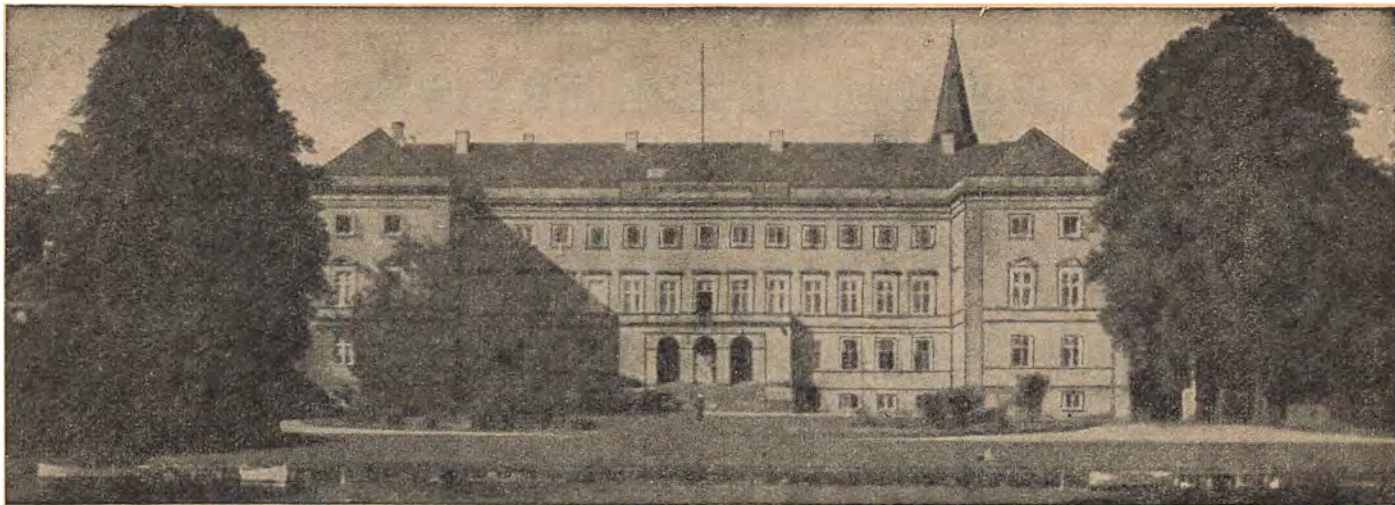
Holger S. fik sit »længe leve« og de tre rungende Hurraer, der tilkommer ham, som en af de mange trofaste Kammerater, der sjældent svigter vore Soranerfrokoster.

Ved Kaffen takkede *Holger* for Hæderen ved at være indbudt Æresgæst, men mente ikke, at han fortjente Indbydelsen, da han sjældent, ja maaske aldrig havde gjort noget for Soransk Samfund, men kun været et beskedent menigt Medlem af samme. En Ting vilde han dog fremhæve over for os, nemlig Glæden ved at møde en kendt eller ukendt med Soraner-Emblemet i Jakkeopslaget; saa var han sikker paa at finde en Ven eller forstaaende Kammerat i samme Person. Han bad os udbringe en Skaal for Soransk Samfund og dets Bestyrelse og for det gode Sammenhold indenfor Soranerkammeraterne.

Mødet hævet!

Torsdag den 1. Marts er der igen »aabent Hus« i *Grand Caf!* Kl. 12, og Værten siger, at han vil servere Gule Ærter med Kam og Pølse samt Æbleskiver som Dessert. Det lyder jo helt godt, vi faar se! Venlig Hilsen. *Badse W.*

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærrff*, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John. H. Winther*, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: *Lyngbyvej 170, Ryvang 6201.* — *Selandia Bogtryk, København.*

TAGE SEVERINSEN TO MINDEDIGTE

Nedenstående to smukke Digte er fremkommet ved Tage Severinsens Død. Niels Jeppesens Digt stod i „Kristeligt Dagblad“ den 10. Februar. Bibliotekar ved Statsbiblioteket i Aarhus, Helge Kjærgaard (S.' 21) var Tage Severinsens Klassekammerat paa Sorø og boede senere paa Værelose sammen med ham; hans Mindeord er fra „Viborg Stifts Folkeblad“ den 8. Februar.

*Saa faa har fattet din stille Tale,
den strenge Dom i dit milde Blik;
men dine Fæller i Hitlers Fængsel
af dine Hænder en Gave fik
for Tiden her og for Evigheden,
det Brød, den Vin, der var Kærligheden
den sidste Aften, da Jesus delte
sig selv til Venner, blandt hvem han gik.*

*Da var du rede at følge efter
din Mester ud paa den trange Sti;
men jeg, der saa paa din lille Pige,
jeg skreg til Døden: Bliv borte, bi!
Og Døden vandred fordi din Celle,
hvis røde Blod endnu kan fortælle
om Vaarens Under, som i Ægypten,
da Danmark frelstes, og du blev fri.*

*I trende Kirker paa Jyllands Hede
du atter taled Livets Ord,
blev Sjælesørger for ung og gammel,
fik Lov at tjene ved Bad og Bord,
til Døden atter stod ved din Side
i hviden Vinter ved Solfaldstide,
da Sneens Lagen og tætte Taager
udsletter Livets de mørke Spor.*

Niels Jeppesen.

*Vi andre Unge tit med Undren saa
din Mildhed, Munterhed og ranke Ro,
din Fasthed, Frejdighed og trygge Tro
— og vidste: Tage kan vi stole paa.*

*I Manddoms Aar forblev du uden Svig
som Ægtefælle, Fader, Præst og Ven
en Tilflugt — og vi kom og kom igen
at øse af din Kraft, som gjorde rig.*

*I Freden Tjenersind, i Kampen Trods.
Fredsfyrsten gav dig Styrke til din Dont,
da du blev føjet ind paa Retsinds Front.
Ja, Kristus kunde bruge dig blandt os.*

*Selv dine Fjender aned, hvad du var.
Forundrede de saa din ranke Ro,
din Mildhed, Munterhed og trygge Tro
— raadville ved de Vaaben, som du bar.*

*Nu bøjer vi vort Hoved ved dit Ler
og fatter helt din Lærergernings Bud:
Vi kan ej leve Livet uden Gud.
Og: Kristus lever. Døden er ej mer.*

Helge Kjærgaard.

BARNDOMSMINDER FRA SORØ

AF POUL SCHJÆRFF

Carsten Hauchs Gaard paa Storgade i Sorø.
(1827—46; nedrevet 1902)

Jeg véd en By, der er saa tavs og stille,
den synes ringe for den ydre Sans,
den pragtløs er og dertil meget lille
og savner ganske Hovedstadens Glans —

Disse Hauchs Ord fra 30-erne havde ogsaa deres Gyl-
dighed 60 Aar senere.

Byen havde langt fra det Omfang, den nu har: Pa-
rallelt med Hovedgaden — Realgade — der strakte sig
i Retningen Syd—Nord, gik Baggade og Rolighed; mod
Øst og Vest udgik fra Hovedgaden Øster- og Vester-
Brøndstræde; fra Torvet mod Vest Søgade, fra Hoved-
gadens sydøstlige Del Boldhus- og Priorgade; endelig
eksisterede Frederiksvej og Absalonsgade, dog ikke i
deres nuværende Udstrækning. En lille By med Hoved-
gaden som Centrum og med Gadenavne, der var gode
og gamle og som havde organisk Forbindelse med Op-
gave og Beliggenhed; senere Tidens Snobberi har for-
vandlet Baggaden til Søndergade, Brøndstræderne til
Øster- og Vestergade — mens Hovedgaden med Rette
er blevet omdøbt til Storgade i Stedet for det men-
ningsløse Realgade.

Stille og rolig laa Byen ved den blanke Sø; Jernba-

ne, Udtrykket for Tidens Hast, havde der ganske vist
været siden 1857, men den holdt sig i ærbødig Afstand,
en Fjerdingsvej fra Staden. Forbindelsen med Omver-
denen vedligeholdtes ved Diligencer, hvoraf jeg bedst
husker »Næstvedposten«, der havde Stade i vor Gaard.

Nærmede man sig Byen sydfra, kom man først til
det rummelige Torv; ogsaa her var alt Fred: Midtpaa
tronede den obligate Statue af Frederik VII, omgivet
af frodigt Græs mellem Brostenene; det var endnu det
Sorø, »hvor der voxer Græs paa Torvet«, som H. C.
Andersen 1847 skrev i »Lille Tuk«, en Vandpost fuld-
kommengjorde Idyllen; paa Hjørnerne af Søgade laa
— som nu — de to smukke, gamle Huse, mod Syd Re-
gensen, den gamle Studenterbolig fra Akademitiden,
mod Nord Scavenius' Stiftelse, der dengang var over-
trukket med et tykt Lag Kalkpuds, som ganske skjulte
det gamle, smukke Bindingsværk, der kom frem ved
Restaureringen 1910. Ogsaa Realgaden bar et forholds-
vis gammelt Præg; de to ældste Bygninger: ædes prin-
cipum (Prinsernes Gaard) og den nuværende Muse-
umsgaard staar heldigvis endnu, men ellers er der, som
det er Tilfældet med alle Byer, sket store Forandringer
i Gadebilledet: de dybe Rendestene er forsvundne, sel-

ve Gaden planeret og asfalteret, flere Huse nedrevet og erstattet af moderne (ikke altid lige kønne) Bygninger; jeg mindes især et gammelt Hus paa Storgades Vestside, tæt ved Hjørnet af Vester-Brøndstræde; en stor Stentrappe ragede ud til Gaden og dannede en pompøs Opgang til *Carl Nielsens* Fedevarebutik; jeg husker tillige Købmand *Trautners* lille Butik skraas herfor paa den anden Side af Gaden, og jeg glemmer aldrig Vinduesudstillingen, der væsentlig bestod af en Sukkertop. I min Barndom var »Axelhus« noget af det nyeste og mest moderne, men denne Bygning skal jeg senere komme tilbage til.

Verdens Midtpunkt var for mig *Realgade Nr. 32*. Her var jeg født, og med den gamle Gaard som Centrum beskuede jeg Verden omkring mig. Jeg fik at vide, at jeg tilbragte min Barndom paa et ærværdigt Sted; Gaarden havde fra 1827 til 1850 været i Akademiets Eje og i omtrent 20 Aar afgivet Bolig for Digteren *Hauch*, der her fra sin Stue paa første Sal havde frembragt Digtværker som »Vilhelm Zabern«, »En polsk Familie«, »Guldmagere« og de vidunderlige lyriske Digte. Ubevidst nedlagdes der i mig en Trang til at efterforske alt vedrørende *Hauch*, hvis Personlighed og Digtning senere greb mig saa dybt.

I Barneaarene var det dog ikke *Hauch*minder, der betegnede Stedet. Ejendommen solgtes 1850 til Gæstgiver *Lars Jensen*, i hvis Hus min Moder fra sit 7. Aar (1864) optoges som Plejebarn; hun arvede senere Stedet — »det gamle Sted« hedder det altid i vor Familie — og drev stadig Gæstgiveri. Jeg mindes fra den Tid Billeder af ren nederlandsk Realisme, ikke mindst fra Markeds- og Sessionsdage, hvor de Kvanta, der indtoges af de vaade Varer, dengang var betydelig større, end Tilfældet er i Nutiden. I Gæstgiveriet saa jeg for første Gang i mit Liv en rigtig Digter: én varm Sommerdag kom en fyldig, skægget Satyrskikkelse ind i Gæstgiveriet og indtog med synligt Velbehag en halv Bajer — det var *Sophus Schandorph*, der af og til havde Sommerophold paa »Sølyst« i Nærheden af Kongebroen. Man kunde se paa Skikkelsen, at man i Digtningen var naaet fra Romantikken til Realismen! Bortset fra *Schandorph* var det ellers ikke Digtere, der færdedes paa Stedet; jeg mindes gamle Politibetjent *Petersen*, en høj, fyldig Mand med Brillen og hvidt Overskæg, for hvem jeg ofte nød den Ære at skænke en Bitter til at kradse op i Svælget og give Varme til de kolde Patruljeringer paa Gaden; jeg husker Murermester *Fobian*, der her af og til indtog sin Yndlingspise: et Gaaselaar samt et halvt Surbrød med Fedt.

Stærkest Indtryk paa mig gjorde vor gamle Gaardskarl *Hans Larsen*, der havde sit lille Kammer i Mellembygningen; han var stærkt overtroisk og anerkendte fuldtud Eksistensen af Spøgelser, Marer og andre Eventyrvæsener, hvorfor han omhyggeligt tilstoppede sit Nøglehul, naar han gik i Seng; en stor Rolle i hans Bevidsthed spillede *Jens Pedersen*, den kloge Mand fra Pedersborg; *Hans* havde bildt mig ind, at denne Troldmand kunde faa enhver til at løbe bag efter sin Vogn til Pedersborg; som Følge deraf styrtede jeg som en vild ind gennem vor Port, naar *Jens Pedersen* var i Farvandet; jeg ønskede ikke at træne til Idrætsmærket. Vor Gaardskarl led meget af Gigt og gik derfor ofte med en tyk Krans af Kastanier om Halsen; han blev i Omtale kaldt »Spil'me-Hans«, da han altid bedyrede sine Udsagn ved at sige: »Det er spil'me sandt!« Han holdt meget af at lokke én lidt paa Glatis; bl. a. yndede han at fortælle følgende Historie: »Der var engang en Mand, han havde en Hund, og véd du, hvad den hed?« — »Nej!« — »Ja, gæt!« Man maabede og foreslog flere Navne; Historiens Pointe var, at Hunden hed: »Jagæt«. Engang var vort Venskab ved at briste; mens vi var paa en Sommertur til Bornholm, havde han fra Skorstenen oppe ved Loftet bortfjernet en Kurv med nogle gamle Træ- og Brændestykker, dengang mit kæreste Legetøj (det kunde bruges til Skibe o. s. v.), raat og uforstaaende havde han hugget Klemodierne til Pindebrænde. Jeg svor en frygtelig Hævn; da han en Dag stod ude i Gaarden og vaskede sig ved en Spand Vand, hvorved han med Bagkroppen indtog en for mit Formaal passende Stilling, listede jeg mig hen og gav ham en ordentlig én bagi. Rasende for han op for at forfølge og afstraffe mig, men jeg reddede mig ved Harens Vaaben; i lang Tid undgik jeg *Hans*, men vi blev dog tilsidst gode Venner igen. Om Søndagen dannede han af en af Kælderskodderne paa Nabohuset (der beboedes af Akademiets Sanglærer *Jæhnigen*) et Sæde; her sad han, rygende sin Pibe og fortællende sine Historier; og dette fredelige Billede er for mig uløseligt forbundet med Sorø i 90-erne.

Det var en lykkelig, ubekymret Tid den første halve Snes Aar af min Tilværelse; alt gik roligt og fredeligt; hvert Rum i det gamle Hus staa endnu levende for mine Øjne; jeg husker endnu den stille Have, hvor jeg dog havde den katastrofale Oplevelse en Dag at falde i en dér anbragt Kalkkule og kun ved den brave *Hans Larsens* Hjælp reddede Livet.

Det bedste Rum i Huset var for mig Stuen paa første Sal. *Hauchs* Stue, hvor min Fader havde sine Bø-

ger; min Fader var fra Bornholm kommet til Sorø og var ansat i Sorø Sparekasse; 1899 blev til min store Sorg »det gamle Sted« solgt; det gav et Stik i Hjertet, da Huset i 1902 blev revet ned og erstattet af en høj, kedelig Bygning; vi flyttede i Oktober 1899 til »Axelhus«; i Marts 1900 ramtes vi af den store Sorg, at min Fader pludselig afgik ved Døden, knap 36 Aar gammel, og i de følgende Aar maatte min Moder arbejde haardt for at holde Hjemmet oppe og faa os to Drengene uddannet.

Men trods denne store Omvæltning skulde Livet jo leves, og Aarene 1900 til 1908, indtil jeg blev Student, var i mange Henseender lykkelige Aar. Som før nævnt boede vi i »Axelhus«; dette store Kompleks, rejst 1891, udgjorde en hel Verden; aldrig havde jeg set noget saa storslaaet: et Kæmpehus med Butikker, Gæstgiveri og Masser af Lejligheder, syntes jeg. En Leck Fischer vilde kunne give en interessant Bog om dette Hus og dets Beboere, jeg maa nøjes med i al Beskedenhed at fremsætte mine Indtryk: Legen gik livligt med vor Vært, Muremester *Langkjærs* Børn; vi tumlede os i den mægtige Have, hvis Areal nu danner en stor Del af Absalonsgade; i Gaarden udfoldede sig, især i Sommerferien, et rigt Liv og Røre, vi byggede Telt og lavede Cirkus; en særlig Attraktion blandt os Artister var en Professor i Kleptomani (NB. Kun i Cirkus, ellers ikke). I Stuen, hvor »Sorø Folketidende« havde Kontor, residerede Redaktør *Frederik Martin*, et af de klogeste Mennesker, jeg har truffet; stilfærdigt og roligt forstod han at meddele os af sine uhyre Kundskaber paa mange Omraader; ved Siden af laa *C. P. Poulsens* Butik, saa fulgte Hotel »Axelhus«, videre Frk. *Truelsens* Galanterihandel, hvor jeg engang egenmægtigt købte en Pung, som jeg af min økonomiske Moder straks fik Befaling til at levere tilbage, saa min Handel skulde Firmaet ikke blive fed af.

En yndet Fornøjelse var at »spille Teater«; Tilskynnelsen dertil kom, da jeg 1899 for første Gang paa »Postgaarden«s Scene saa »Elverhøj« fremstillet; baa-de gamle Mor Karen, der sang »Jeg lagde mit Hoved til Elverhøj«, og Christian IV ser jeg endnu lyslevende for mine Øjne. Det daværende Teater var yderst primitivt, Dekorationerne var slette, men blev udnyttet til det yderste; enhver soransk Teatergænger vil til evig Tid mindes den røde Stue, der snart tjente ganske almindelige Formaal, snart dannede en fornem Greves straalende Gemak. Og Fortæppet, der forestillede et mystisk, flisebelagt Poesilandskab hinsides Søen med Udsigt til Akademiet, vil man ogsaa altid huske;

det var her lykkedes at fremstille et Ideallandskab, hvortil ingen tilsvarende Virkelighed fandtes. Var Forholdene primitive, fik man til Gengæld noget for Pengene; jeg har saaledes paa én Aften nydt saavel »Jeppe paa Bjerget« (5 Akter) som »Et Vajsenhusbarn« (4 Akter); man fortrød, at man ikke havde taget Mad med! Næst efter »Elverhøj« gjorde »Ridderen af Randers Bro« et uforligneligt Indtryk paa mig; drønende Sukces blev det, da Biskop Jacob Split udrød: »Min tapre danske Hær«, især da »Hæren« bestod af 4 Mand, væsentlig repræsenteret af lokale Statister. Branden i Randers illuderedes smukt af et bag Scenen afbrændt Rødlis; derimod skuffede det mig, at jeg ikke saa den kullede Greve blive slaet ihjel, men kun hørte tre drøje Slag — og saa Stilhed! Efter alt dette blev vi Drengene teatertossede, og paa Slagter *Soelbergs* Loft opførte vi uden Smaalighed bl. a. Scener af »Hakon Jarl«, særlig Mødet mellem Jarlen og Olaf Tryggvesson; sidstnævnte bringer som bekendt Thorer Klakes afhuggede Hoved i en Kurv; Hovedet var et Kaalhoved; heri indeholdtes dog ingen Ironi overfor den afdøde Købmand.

Markeder og Cirkus havde ogsaa vor højeste Interesse; mangan Gang har jeg faaet Lov til at skyde gratis i *Nielsens* Skydetelt, fordi han boede i Gæstgiveriet, og Fuglebjerg-Karrusellens forkølede Toner vil aldrig gange mig af Minde, ej heller Professor Labris Tirader; det virkede imponerende paa mig, at Teltets Vægge »var betrukket med varmt Vand«. Det berømteste Cirkus i min Barndom var Baron Knuths; denne Adelsmand havde kastet alle Hensyn til sin fornemme Æt over Bord for at hellige sig Cirkusvirksomheden; han var af en imponerende Tykkelse og en fænomenal Hestdressør; jeg havde den største Medlidenhed med den Hest, der maatte bære hans mægtige Korpus, og frygtede for, at den skulde segne under Byrden, men til min store Forbavselse holdt Dyret!

Men Livet var jo ikke lutter Teater og Cirkus, der skulde ogsaa arbejdes, og jeg havde den Lykke at tilbringe rige og udviklende Aar paa Sorø Akademi; af stor Betydning for mig var Rektor *Hoff* og Lektor *Holten*, begge Personligheder af høj menneskelig Rang. Sorø's historiske Minder og de dejlige Naturomgivelser har ligeledes paavirket min Udvikling og Indstilling, og naar man spørger sig selv, hvorfor man er blevet, netop som man er, kommer man tilbage til Barndomstiden i Sorø: Byen, Stedet, dets Historie og Natur, de Mennesker, man mødte, alt dette har lagt en Grund, som man blot behøvede at bygge videre paa.

Generalforsamlingen.

Soransk Samfunds ordinære Generalforsamling afholdes *Tirsdag d. 10. April Kl. 19* i Haandværkerforeningens lille Sal, Dronningens Tværgade 2 A, med følgende Dagsorden:

1. Aflæggelse af Beretning for 1950.
2. Aflæggelse af Regnskab for 1950.
 - a. Soransk Samfund.
 - b. Understøttelsesfonden.
 - c. Jubilæumsfonden.
 - d. Valdemar Petersens Legat.
 - e. Støttefonden for gamle Soraneres efterladte.
 - f. Soranerbladet.
 - g. Soranerbladets Fond.
 - h. 200 raske gamle Soraneres Stipendium.
3. Forelæggelse af Budget for 1951.
4. Valg af Bestyrelsesmedlemmer (efter Tur afgaar: *Carl Jacobsen, Gunnar Knudsen, Stig Jensen, Helweg-Larsen, Ib Juul og Kall*).
5. Valg af Revisor.
6. Eventuelt.

DE 200 RASKE SORANERES STIPENDIUM

Yderligere har en gammel soraner under mærket »K. L.« tegnet sig som KONSOLIDANT for stipendiet og indbetalt 250 kroner til dette.

Herefter er der ialt 36 konsolidanter.

REGNSKABER FOR 1950.

Soransk Samfund.

Indtægter:

Beholdning fra forrige år	7.861,64
Indgået kontingent:	
for (før) 1950	1.046,00
for 1950	13.720,00
for 2 livsvarige medlemmer.....	500,00
forudbetalt	249,00
	<hr/>
	15.515,00
Indvundne renter	222,75
Portogodtgørelse og diverse indtægter	54,67
	<hr/>
	kr. 23.654,06

Udgifter:

Sammenkomster og møder	3.687,37
Soranerbladet:	
Tilskud	1.000,00
Redaktionshonorarer	1.800,00
Redaktionens udlæg	410,00
Ekstra t. bogtrykkeriet Selandia ..	189,00
	<hr/>
	3.399,00

Bladfonden, obligation 1.000 kr.	950,19
Papir, tryksager, kontorrekvisitter etc.	592,71
Porto	340,69
Telefon	300,60
Årsskriftet	953,00
Medhjælp	500,00
Blomster, krans og lykønskninger	214,50
Bestyrelsesudgifter	74,90
Revisionshonorar	300,00
Køb af diverse sorana-litteratur af fru Olrik	250,00
Diverse udgifter	205,10
Indtaling af tekst på lydfilm	118,80
Tilskud Understøttelsesfonden	500,00
Tilskud, andel i livsvarigt kontingent	250,00
	<hr/>
	750,00
Tilskud Kunstmuseet i Sorø	200,00
Tilskud Paul Hennings Mindelegat	250,00
Tilskud Fraternitas Sorana	100,00
Tilskud Støttefondet for gl. Soraneres efterladte	100,00
Tilskud Olriks Mindefond	200,00
Tilskud Phønix Fonden	100,00
Boggave til Sorø Akademis skole	100,00
Ny fane til Sorø Akademis skole	690,00
Præmier til cricket- og fodboldkampe	133,00
Kassebeholdning 31/12 1950	9.144,20
	<hr/>
	kr. 23.654,06

STATUS PR. 31. DECEMBER 1950

Aktiver:

Indestående på postgirokonto	1.804,20
Indestående på løb. konto i sparek... ..	269,31
Indestående på sparekasseb. nr. 16.426 ..	6.070,69
Indestående på sparekasseb. nr. 22.662 ..	1.000,00
	<hr/>
	9.144,20
Kassebeholdning hos arkivet	100,00
Kontingenrestancer:	
For tidligere år	397,00
For 1950	1.339,00
	<hr/>
	1.736,00
	<hr/>
	kr. 10.980,20

Passiver:

Forudbetalt kontingent	369,00
Skyldig til Selandia	195,00
Afsat til kontingentrefusion til jydsk afdeling ..	696,00
Balance (formue)	9.720,20
	<hr/>
	kr. 10.980,20

København i februar 1951.

R. E. Brincker.

Foranstående kasseregnskab og status har jeg revideret og fundet overensstemmende med samfundets bøger og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret. Af restancer fra før 1/1 1950 er afskrevet 980 kr.

København, den 26. februar 1951.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.
København.

SORANSK SAMFUNDS UNDERSTØTTELSESFOND

Regnskab for 1950.

Overført fra 1949	1.579,50	
Tilskud	10.150,00	
Renter	1.658,73	
Afdrag	1.890,00	
Udbetalte lån		3.670,00
Udbetalte gaver		440,00
Obligationskøb (nom. 9.500 kr.)		9.048,75
Gebyrer, assistance etc.		73,80
Overf. renter fra lånedebitorer		99,00
At overføre		1.946,68
	kr. 15.278,23	15.278,23

FORMUE PR. 1/1 1951

Obligationer	39.900,00	
Debitorer ultimo 1949	43.918,82	
+ tilgang	3.769,00	
	47.687,82	
÷ afgang	1.890,00	
	45.797,82	
Bankbeholdning	1.241,25	
Girobeholdning	705,43	
	kr. 87.644,50	

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet i overensstemmelse med fondets kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 26. februar 1951.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.
København.

DE GAMLE SORANERES JUBILÆUMSFOND

Regnskab for 1950.

Overført fra 1940	2.529,19	
Renter af formuen	984,67	
Gave, mrk. M.	500,00	
Udtrukken obligation	500,00	
Gebyrer		12,45
Tilskud til Understøttelsesfonden for 1949 og 1950		600,00
Obligationskøb (nom. 3.000 kr.)	3.007,19	
Overført til 1951	894,22	
	kr. 4.513,86	4.513,86

FORMUE PR. 1/1 1951.

Obligationsbeholdning	25.800,00	
Bankbeholdning	894,22	
	kr. 26.694,22	

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret (kr. 894,22 på checkkonto nr. 13.816 m. Privatbanken, Rådhusafdeling, og kr. 25.800,00 kreditforeningsobligationer ifølge receptisse nr. 164 med samme bank).

København, den 26. februar 1951.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.
København.

FHV. HANDELSSKOLEEJER OG FORSTANDER
VALDEMAR PETERSENS LEGAT

for unge mennesker, der er udgåede fra Sorø Akademis
Skole med realeksamen.

Regnskab for 1950.

Overført fra 1949	1.357,37	
Renter af formuen	629,00	
Gebyrer		7,95
Overført til 1951		1.978,42
	kr. 1.986,37	1.986,37

FORMUE PR. 1/1 1951

Obligationsbeholdning	15.900,00	
Bankbeholdning	1.978,42	
	kr. 17.878,42	

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab er revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret (kr. 1.978,42 på bankkonto nr. 13.815 med Privatbankens Rådhusafdeling og 15.900 kr. kreditforeningsobligationer ifølge receptisse nr. 165 med samme bank).

København, den 26. februar 1951.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.
København.

STØTTEFONDEN FOR AFDØDE SORANERES
EFTERLADTE

Regnskab for 1950.

Overført beholdning	710,04	
Renter af formuen	587,00	
Tilskud fra SORANSK SAMFUND	100,00	
Udbetalte legater		500,00
Gebyrer og porto		9,00
Købt obligation (nom. 200 kr.)		202,58
Fornyelse af lodsedler		94,60
Beholdning at overføre		590,86

kr. 1.397,04 1.397,04

FORMUEN PR. 1/1 1951

Obligationsbeholdning	15.200,00
Præmieobligation	50,00
Bankbeholdning	490,86
Kassebeholdning	100,00
	<hr/>
	kr. 15.840,86

Svend Clausen.

Ovenstående regnskab har jeg revideret og befundet rigtigt. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 26. februar 1951.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.
København.

SORANERBLADETS DRIFTSREGNSKAB FOR ÅRET 1950

Indtægter:

Beholdning 1. januar 1950	549,59
Tilskud fra Soransk Samfund	1.000,00
Tilskud fra Bladfonden:	
Renter af obligationer	1.412,00
Abonnement på Soranerbladet 1950 + porto	15,50
Rest vedr. køb af obligationer mrk. P. S.	28,62
	<hr/>
	kr. 3.005,71

Udgifter:

Avispostkontoret	971,25
Honorar for artikler til bladet	100,00
Clichéer	201,25
Ekstra tryk af bladet etc.	1.378,64
Porto etc.	275,50
Beholdning pr. 31. december 1950	79,07
	<hr/>
	kr. 3.005,71

SORANERBLADETS STATUS PR. 31/12 1950

	Aktiver	Passiver
Kassebeholdning	9,47	
Bankbeholdning	69,60	
Formue		79,07
	<hr/>	<hr/>
	kr. 79,07	79,07

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med bladets kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 26. februar 1951.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.
København.

BLADFONDENS DRIFTSREGNSKAB FOR ÅRET 1950

Indtægter:

Bidrag fra Soransk Samfund (obligationer)	1.000,00
Bidrag fra anonym velynder af Soranerbladet mrk. P. S. (obligationer)	500,00
Renter af obligationer	1.431,25
	<hr/>
	kr. 2.931,25

Udgifter:

Bidrag fra Soransk Samfund modtaget i form af obligation 1.000 kr. Østift. Kreditf.	1.000,00
Bidrag mrk. P. S. 500 kr. Østift. Kreditf.	500,00
Tilskud til Soranerbladet:	
Renter af obligationer	1.412,00
Depotgebyr	19,25
	<hr/>
	kr. 2.931,25

FORMUE PR. 31. DECEMBER 1950

Beholdning af obligationer 1. januar 1950	36.100,00
Modtaget obligation i 1950 fra Soransk Samfund	1.000,00
Modtaget obligation i 1950 mrk. P. S.	500,00
	<hr/>
	kr. 37.600,00

OBLIGATIONSBEHOLDNINGEN OMFATTER HEREFTER

FØLGENDE EFFEKTER, NOM.:

200 kr. Østift. Krdf.	13. serie 4 %	kr. 200,00
18.600 kr. Østift. Krdf.	14. serie 4 %	kr. 18.600,00
1.000 kr. Østift. Krdf.	13. serie 4½ %	kr. 1.000,00
1.000 kr. Østift. Krdf.	11. serie 4 %	kr. 1.000,00
2.000 kr. Sønderjyll. Krdf	7. serie 4 %	kr. 2.000,00
11.300 kr. Østift. Krdf.	16. serie 3½ %	kr. 11.300,00
2.500 kr. Østift. Krdf.	16. serie 4½ %	kr. 2.500,00
1.000 kr. Østift. Krdf.	16. serie 4 %	kr. 1.000,00
		<hr/>
		kr. 37.600,00

Ovenstående regnskab har jeg revideret og fundet overensstemmende med bladets kassebog og bilag. Beholdningernes tilstedeværelse er konstateret.

København, den 26. februar 1951.

Carl M. Reislev,
statsautoriseret revisor.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

1. juli 1949—1. juli 1950.

Indtægter:

Beholdning pr. 1. juli 1941	430,64
Renter Giro	3,68
Renter Konsolidanter	352,36
Renter Donatorer	230,00
	<hr/>
	586,04
Indgåede bidrag	1.455,00
	<hr/>
	kr. 2.471,68

An: Beholdning pr. 1. juli 1950

DONATORFONDEN

Beholdning pr. 1. juli 1949	1.629,68
Renter pr. 1/4 1950	30,67
Overførte bidrag	230,00
Beholdning pr. 30/6 1950	1.430,35
	<hr/>
	kr. 1.660,35

An: Beholdning pr. 1. juli 1950

Udgifter:

Porto m. v.	99,23
Udbetalte bidrag til:	
Svend Andresen	100,00
Ole Brohm	200,00
Peder Estrup	200,00

Christian Glenstrup	200,00	
Ole Grell	200,00	
Harald Hansen	200,00	
Benni Nerstrøm Jensen	200,00	
Svend Grom Jensen	200,00	
Stefan Krog-Meyer	200,00	
Henning Nielsen	200,00	
Fritsche Chr. Paaske	100,00	
Erik Richardt	100,00	2.100,00
Beholdning pr. 30/6 1950		272,45
	kr.	2.471,68

KONSOLIDANTFONDEN

Beholdning pr. 1. juli 1949	8.750,00	
Renter	352,36	
Overført til bidrag		352,36
Beholdning pr. 30/6 1950		8.750,00
	kr.	9.102,36

An: Beholdning pr. 1/7 1950:

35 konsolidanter à 250,00 8.750,00

Jonas Bruun. A. Chr. Louw. Kay Michaelsen.

Ovenstående regnskab er dags dato revideret. Bilag fandtes for alle udgiftsposter. Beholdningen var til stede.

Sorø, den 9. novbr. 1950. sign. J. Damgaard Sørensen.

FORSLAG TIL BUDGET FOR ÅRET 1951

(tallene i parantes er budgettallene for 1950)

Indtægter:

Beholdning (7.800)	9.100,00
Medlemsbidrag for 1951 (12.000,00)	12.000,00
Af restancer ventes at indgå (1.000,00)	1.000,00
Renter (100,00)	200,00
	kr. 22.300,00

Udgifter:

Møder og sammenkomster (4.000,00)	4.000,00
Soranerbladet:	
Bladfonden (1.000,00)	1.000,00
Tilskud (3.200,00)	1.000,00
Redaktion og »Selandia«	3.000,00
Konto 62 (1.000,00)	1.000,00
Kontingentrefusion:	
Til jydsk og fynsk afdeling (1.500,00)	1.500,00
Diverse tilskud:	
Understøttelsesfonden (500,00)	500,00
Cricket- og fodboldkampe (200,00)	200,00
Fraternitas Sorana (100,00)	100,00
Bogpræmie til skolen (100,00)	100,00
Støttefonden for gl. Sor. Efterl. (100,00)	100,00
Papir, tryksager, årsskrift m. m. (1.200,00)	1.600,00
Porto, telefon (600,00)	700,00
Medhjælp (500,00)	500,00
Revision (300,00)	300,00
Blomster, kranse m. m. (300,00)	300,00
Sangbogen (1.500,00)	1.000,00
Div. bestyrelsesudg. (100,00)	100,00
Div. uforudset (550,00)	300,00
Overførsel (3.450,00)	5.000,00
	22.300,00

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i April:

1. Sognepræst *Aage Chr. Jespersen* (f. 1901), Balling.
3. Prokurist *Niels Bonnesen* (f. 1886), Jacobys Allé 16, København V.
3. Skoleinspektør *Erik Sigurd Ernst Meldorf* (Hanssen; f. 1901), Korsør.
4. Direktør *Poul Marius Knud Suhr-Henriksen* (f. 1901), Odense.
4. Overtrafikkontr. *Valdemar Chr. Frede Abrahamsen* (f. 1901), Birkerød.
4. Bandagist *Poul Larsen Samming* (f. 1901), Fiolstr. 42, København K.
5. Plantør *Aage Geleff* (f. 1891), Los Polvorines, Argentina.
13. Bogtrykker *Kai Rasmussen Krog* (f. 1901), Sorø Bogtrykkeri A/S, Sorø.
16. Konsulent *Louis Stephan Lützen* (f. 1886), Skalbjergr, Fyn.
16. *Mogens Brix Kjølgaard* (f. 1901), Stilling og Adresse ukendt.
17. Translatør, Forf. *Ketil Johan Ludvig Motzfeldt* (f. 1901), Ndr. Fasanvej 239, København N.
19. Læge *Erik Sporon Fiedler* (f. 1881), Hjørring.
19. Gaardejer *Svend Peter Petersen* (f. 1901), Saltofte, pr. Stenlille.
27. Grosserer *Hans Chr. Peter Nørregaard Meinig Borch* (f. 1901), Bjerregaards Sidevej 3, Valby.
29. Civilingeniør *Poul Madsen Damgaard* (f. 1901), Dronninggaardsallé 94, Holte.
30. Kgl. Translatør i Spansk *Einar Gustav Krog-Meyer* (f. 1891), Dosseringen 6, København.

Ring din Kammerat op og sæt ham Stævne

Soraner
Frokosten

Torsdag den 5. April

GRAND CAFE KL. 12

(Kongens Nytorv)

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff,
Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer
John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedi-
tion: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk,
København.

BERNHARD SEVERIN INGEMANN

ET DIGT VED HANS DØD, MEDDELT AF POUL SCHJÆRFF

For et Aars Tid siden fik jeg overladt et gammelt Tryk paa fire Sider; blaaligt Papir. Paa Forsiden stod: *Bernhard Severin Ingemann. Død Natten mellem d. 24de og 25de Februar 1862.* De tre følgende Sider indeholdt et Mindedigt over den folkekære Skjald, undertegnet *C. H. Thurah.* I ti Strofer skildres meget romantisk, hvorledes »Den sølverhvide Skjald« sammen med Sajo skrider ind i Soer Klosterkirke og modtages af de Helte, som han har foreviget i sine Værker, og som nu har indfundet sig i Kirken. Ceremonien foregaar i Overensstemmelse med den højere Gespensterromantik ved Midnatstid, det rette Tidspunkt for overordentlige Begivenheder.

Allerede Før-romantikken yndede Nat, Kirker og Kirkegaarde. Englænderen *Edw. Young* (1683—1765) filosoferede i »Night Thoughts« (1742—44) med mange Udraabs- og Spørgsmaalstegn over Livets Forgængelighed og Verdens Intethed; ligesaa gjorde den skotske Præst *Robert Blair* (1699—1746) i Digtet »The Grave« (1743) under rig Anvendelse af »Hjærneskaller og Ligkister, Epitafier og Orme«. I Tyskland dannede *G. A. Bürger* (1747—94) Skole med sin navnkundige Ballade »Lenore« (1773), hvis Indvirkning er stærkt kendelig i det 18. Aarhundredes danske Balladedigtning (Vilh. Andersen: Ill. da. Litt.hist. II, 517) og endnu spores i *Oehlenschlägers* Ungdomsdigtning; et klassisk Eksempel er Balladen »Sivald og Thora« fra 1800, hvor Sivald, der har forført og derefter svigtet

sin Elskede, angerfuld vender tilbage og paa Kirkegaarden bliver Vidne til, at Graveren, der »grov en Grav ved sørgelige Sang og kasted Knokler op, skiøndt han var ene«, derunder opgraver den elskede Thoras jordiske Rester; hun har muligvis været mindre intelligent; i hvert Fald hedder det under Processen: »Huult Thoras Hierneskal mod Muren klang«. Mindre overdrevet og mere poetisk tegner *Oehlenschläger* Midnatten i »Hakon Jarls Død«: »Høit galer Hanen ved Midnatstide; Jarl Hakon slagter sin Søn«, og i »Løveridderen«: »Kong Didrik langsomt paa sin Ganger rider, i stille, underlige Midnatstider«.

Ogsaa *Ingemann* har i sin Ungdom begaaet mange i flere Henseender »gru-opvækkende« Ballader, saasom »Dødsseileren«, »Korsridderen« og »Næssegreven«, der myrder og plyndrer de skibbrudne, men selv til sidst knuses mod Klinten, da han løfter sin Røverhaand mod et gyldent Krucifix, som en strandet Pilgrim trykker til sit Bryst: »Han hyled — og styrted mod Klippen død, og Hjernen rundt om paa Havet flød«.

Selveste *Goethe* har følt Nattens Gru; fint og gribende i »Erlkönig« (1782): »Wer reitet so spät durch Nacht und Wind?«, med Gespensterstemning i »Der Totentanz« (1813):

Der Türmer, der schaut zu Mitten der Nacht
hinab auf die Gräber in Lage;
der Mond, der hat alles ins Helle gebracht,

der Kirchhof, er liegt wie am Tage.

Da regt sich ein Grab und ein anderes dann:

Sie kommen hervor, ein Weib da, ein Mann,

in weissen und schleppenden Hemden.

Genren parodieredes herhjemme til Døde af *Weyse* i den bekendte »Signelil sad i Kakkelovnskrog«; hendes Elskede er draget ud i Kamp mod Saracenerne; selv har hun »nyligen« barslet, hvorfore Moderen tilbereder en Barselgrød, efter Nydelsen af hvilken Signe dør (»Signelil spiste det hele Fad«), mens Moderen »af Skræk fik Apoplexie« og livløs »segnet paa Tillie«. Digtet ender dystert: »Rædsomt Uglerne tude! Hermed er Visen ude«.

Ind i denne litteraturhistoriske Sammenhæng (dog med en stærk Islæt af grundtvigsk-ingemannsk Historieromantik) hører Thurahs Digt om Ingemann: I stolt Procession ses Holger Danske, Valdemarerne, Hvideslægten, forskellige Kæmper, »Klerker« og bagest Niels Ebbesen at vandre op i Kirkens Kor og Skib. For Alteret staar Axel Hvide (Absalon); til Orglets Toner indtræder Ingemann og Saxo, de begiver sig op til Alteret, Absalon omfavner Ingemann og holder en Tale til ham paa seks Strofer; han bringer Ingemann en varm Tak, fordi han har levendegjort de gamle Helte for det danske Folk; han hilser Ingemann som Broder og udtaler Forvisningen om, at »imellem os skal snart Du blive hjemme«. Der udbringes dog intet Leve! Set med Nutidens Øjne virker Mindediget en Smule parodisk; dog bør Forfatterens varme Grebethed af Emnel ikke underkendes, ej heller hans temmelig betydelige versifikatoriske Evne.

Hvem er Forfatteren? Han hedder *Christian Henrik de Thurah* (1830—98), tilhørende en fremragende Slægt, hvis berømteste Medlemmer er Biskoppen og Digteren *Laurids Thura* (1657—1731), Forf. af »Adskillige Poëtiske Sager« (1721) samt et stort Epos »Hans Rostgaards Liiv og Levnet« (1726); Præsten og Litterærhistorikeren *Albert Thura* (1700—40), Forf. bl. a. af et Værk om Københavns Universitets Historie før Reformationen; videre den geniale Arkitekt *Laurids de Thurah* (1706—59), Mesteren for Hirschholm Slot, Eremitagen og det 1813 brændte Sorø Akademi, hvoraf kun Ingemanns Hus er tilbage; endelig Søhelten, Kaptajn *Albert de Thurah*, f. 1761, faldet i Slaget paa Reden 1801.

Christian Henrik de Thurah fødtes i Ribe, hvor han 1847 blev Student; efter teologisk Embedseksamen 1856 virkede han som Forfatter og Lærer, bl. a. ved

Kirkegaarden.

(Ill. til Young's Night Thoughts 1776).

Frk. Zahles Skole. Han deltog i Tidens kirkelige Polemik og var et Aars Tid Folketingsmand. I ti Aar, 1869—79, var han Lærer ved Hindholm Højskole; stærkt paavirket af Grundtvig blev han en inciterende Foredragsholder, især i Danmarkshistorie. I sine sidste nitten Aar var han Præst, først paa Drejø, fra 1887 i Hesselager. Hans Svigersøn *Frederik Hjort* (1863—1942), Proprietær og historisk Forfatter, udgav 1915 et Mindeskript om Svigerfaderen. Heri findes en Mængde Digte af Thurah aftrykt; dog kun en Brøkdell; han har skrevet ca. 1000 Digte; som sit Forbillede Grundtvig manglede han i nogen Grad Evnen til at holde op, hvorfor mange af Digtene kan virke trættende ved deres Bredde; men han var en varmhjertet Personlighed, en poetisk Natur, en from Kristen, Bærer af de bedste menneskelige Idealer, og ofte har han i Digtene formaaet at finde kønne Udtryk for sine Følelser. Som nygift besøgte han med sin Hustru den 20. Juli 1859 Ingemann i Sorø; en Ugestid efter mindes Ingemann med Tak dette Besøg i et i Mindeskriptet (S. 121) aftrykt Brev (af 27. Juli 1859). Denne personlige Tilknnytning forklarer, at Thurah ogsaa ved Ingemanns Død kunde ønske at takke Skjalden.

Hindholm Højskole var oprettet 1852 af den kendte

Forstander for Opdragelsesanstalten »Holsteinsminde« Anders Stephansen; 1858 knyttedes Chr. Nielsen til Hindholm, som han købte 1867. *Chr. Nielsen* (1835—91) var Fader til de tre Soranere: Skuespilleren, Direktør for Det kongelige Theater *Johannes Nielsen* (1870—1935, S. '90), Forfatteren *L. C. Nielsen* (1871—1930; udg. '87), og Lektor paa Sorø *C. A. Nielsen* (»Røde«; 1874—1935, S. '95). *L. C. Nielsen* mindes i Digt-samlingen »Thurah's Park« (1924) i Digtet med samme Titel *C. H. Thurahs blomsterfrodige Have*, og han karakteriserer ham selv i Digtet »Thurah« som den sværmeriske Naturelsker; han kaldtes »Gamle Thurah«, »skönt hans Ungdom knap var endt«; blandt Højskolens Karle kunde han være kold og tør; i sin Have levede han op, dér blev han blid, Blomsterne forstod han! »Aldrig saa jeg saa vældig en Vaar — som Vaaren i Thurah's Have«, siger *L. C. Nielsen* i et tredje Digt »Og der fløj Somre —«, der skildrer Thurahs Afsked med sin Have, da han rejste fra Hindholm. (Om Thurah, se DBL, XXIV, 90; F. Hjort: Mindeskrift om Sognepræst *Chr. H. de Thurah*, Odense 1915; *L. C. Nielsen: Thurah's Park. Digte. 1924.* — Om *F. Hjort*, se DBL, X, 262).

Saa følger Thurahs Digt:

I Soer fra Axel Hvides Grav det sukker
I Klosterkirkens Hal ved Midnatstid,
Sig Stenen hæver, Graven sig oplukker,
Til Altret skrider han i Kjortel siid,
Som Lyn i Lyn igjennem Mulmet fare,
Derude høres Bulder der og Gny,
I Kirken skrider ind den Helteskare,
Som vandt i Danmarks Hjerter Navn og Ry.

I Spidsen kæmpehøi gaaer Holger Danske,
Derefter Volmerætten Par ved Par,
Saa Hviders Slægt med Slav og Ridderhandske.
Og Kæmperne, der stred med Valdemar,
Med Kjærter komme dernæst Klerker hvide;
Men bagest i det lange Adelstog
Niels Ebbesen i Spidsen monne skride
For Heltene, der stred for Dannebrog.

I Chor og Skib de Kæmper tage Sæde,
Og Bisp og Klerk en Ring om Altret slaaer,
Fra hvert et Kæmpeaasyn straalér Glæde,
Med Smil om Mund for Altret Axel staaer;
Da aabnes Døren, Orgeltoner milde
Udstrømme som den friske Foraarsvind,
Og Haand i Haand med Saxo skrider stille
Den sølverhvide Skjald i Hallen ind.

Da reiser Kæmpeskaren sig med Bulder,
En Velkomstbrusen ham imøde slaaer,
Og over Skjaldens Kinder Taaren ruller,

Mens op til Altret han med Saxo gaaer,
Der træder Axel ham med Fryd imøde,
Og kryster kjærligt ham i Kæmpfavn,
Og Øiet tindrer, Skjaldens Kinder gløde,
Mens saa han hilser ham med Brodernavn:

»Velkommen vær blandt os i Midnatsstunden!
Dig hilser broderligt ved mig Enhver.
Her ender sig Din Gang i Klosterlunden
Blandt Kæmpeskaren, som Du havde kjær.
En kjærlig Tak jeg bringer fra os alle,
Der her i Danmarks stolte Kæmpelag
Dig maa vor Skjald og Sagamester kalde,
Som Ingen var det til den Dag idag!

Du har os Baula reist paa Kæmpehøie,
Som hele Folket stirrer paa med Lyst,
Vort Liv afspeilede sig for Dit Øie,
Du gav os atter midt i Folket Røst,
Du vendte Børnene til deres Fædre,
Det er i Nord en gammel Kæmpeskik,
Imellem os vi kjende ingen bedre,
Derfor blandt os Du Brodernavnet fik.

Og hvad Du saae i Dine Skjaldedrømme
Af Alt hvad der er gaadefuldt paa Jord,
Fik Klang af Folkchjertets Toner ømme
Og Lys af Kæmpeaanden her i Nord;
Du saae beslægtet Gother og Normanner
I Sang og Daad med os, selv fjærnt i Syd,
Og der Du plantet har vort gamle Banner
Og slaaet for Nordens Kæmperøst til Lyd.

En gylden Stræng paa Nordens Harpe klinger,
Hvis Toner aldrig skal i Verden dø,
Fordi de gjennem Tiderne sig svinger
Paa Englevinger over Land og Sø,
Den barnlig from og ydmyg saa Du rørte,
At det fandt Gjenklang i hvert barnligt Bryst,
Det var, som Danmarks Folkchjerte hørte
I Tonerne sin Barndoms fromme Lyst.

Og nu tilsidst min Tak jeg vil Dig bringe,
Jeg maa Dig takke paa min egen Viis,
Mod hele Danmarks er min Tak vel ringe,
Dog troer jeg, at paa den Du sætter Priis;
Tak da fordi Du har mit Sorø kronet,
Saaledes som jeg det i Aanden saae!
Ei hedre Sang fra Klosterbuur har tonet,
Derfor det er, at jeg Dig takke maa.

Hil Dig og sæl! Du gamle fromme Sanger!
Din Bautaskrift i Folkets Hjerter staaer,
Med gylden Skrift den mellem vore pranger,
Og først med Danmarks Rige den forgaaer.
Imellem os skal snart Du blive hjemme,
Med os Du altid bygge skal og bo;
Thi aldrig skal det danske Folk Dig glemme,
Mens end det skjænker Nordens Aand sin Tro!«

PROGRAM FOR STORTUREN TIL SORØ

SØNDAG DEN 27. MAJ 1951.

Mødested og mødetid.

A. Fællesrejse fra Københavns Hovedbanegaard, afgang kl. 8.00. Ankomst Sorø: kl. 9.12, Pladser reserveret i toget.

B. Deltagere bosiddende andetsteds end København, eller deltagere, der betjener sig af andre befordringsmidler end tog, kan tilslutte sig Skovturen efter eget ønske.

Formiddagen.

Kl. 9.15 marcherer deltagerne fra Sorø Banegaard med et fanedetachment fra skolen og Midtsjællands orkester i spidsen til Akademiet.

Modtagelse foran skolens trappe mod søen.

Soransk Samfund overgiver en ny fane som gave til skolen.

Afmarch til motorbådsbroen med musik i spidsen.

Motorbåde og robåde sejler deltagerne til Parnas.

Frokosten indtages paa Parnas.

Deltagerne kan enten selv medbringe frokostpakke eller mod forudbetaling få serveret en frokostanretning bestående af 5 stk. lækker smørrebrød, 1 pilsner, 1 kop kaffe med 1 stk. Wienerbrød for en pris af kr. 8,00 incl. betjening. Rektor og skolens lærere vil være Soransk Samfunds gæster ved frokosten.

Eftermiddagen

er til deltagernes fri rådighed.

Middagen.

Kl. 17.30 er deltagerne skolens gæster ved en festmiddag i Akademiets festsal.

Hjemrejse.

Fællesrejse fra Sorø kl. 21.15 med hurtigtog. Pladser er reserveret i toget.

Prisen for deltagelse.

A. Deltagere i Fællesrejsen	<i>seniores</i>	<i>juniores</i>
excl. frokost på Parnas	kr. 16,50	kr. 8,00
incl. frokost på Parnas	» 24,50	» 16,00
B. Deltagere bosiddende andetsteds end Køben- havn, eller som selv sør- ger for befordring til og fra Sorø:		
excl. frokost på Parnas	kr. 6,00	kr. 1,00
incl. frokost på Parnas	» 14,00	» 9,00

Sange.

Soransk Samfunds nye sangbog – i lommeformat – foreligger nu trykt. Pris kr. 1,00. For at spare særtryk af sange henstilles det, at deltagere rekvirerer et eksemplar af sangbogen samtidig med tilmeldingen.

Tilmeldelse og betaling

sker senest lørdag den 19. maj til kassereren: *R. E. Brincker, Malmøgade 7, Ø.* Der vil efter tilmeldelsens art blive tilsendt deltagerne jernbanebillet, deltagerkort til frokost og kort til middagen.

Begrænsning af deltagelse.

Antallet af deltagere til middagen er begrænset til 130 af hensyn til pladsforholdene i festsalen. Indtegningen slutter, når dette tal er nået.

Det henstilles til deltagere bosat i Sorø af denne grund at give fjernereboende fortrinsret til deltagelse i middagen.

HUSK!

At melde deltagelse i god tid.

At bestille smørrebrød, hvis frokostpakke ikke medbringes.

At sende betaling samtidig med tilmeldingen.

De angivne togtider er de for øjeblikket gældende.

De angivne priser på rejse m. m. er gældende med forbehold for nye afgifter, skatter m. m.

Lejlighedssange modtages meget gerne og såvidt muligt i god tid.

Sangene kan fremsendes til kassereren.

VEL MØDT TIL STORTUREN!

REKTOR BOHN FYLDER 60.

Den 11. Maj fylder Rektor for Sorø Akademis Skole *P. H. Bohn* 60 Aar. I to Tempi har han været knyttet til Sorø: 1920—39 som Adjunkt og Lektor; siden 1. Januar 1944 som Rektor. I Mellemtiden beklædte han Rektoratet i Rungsted, hvor man med stor Beklagelse saa ham drage til Sorø. Rektor Bohn er en af de mest inkarnerede Soranere der findes. Man kan vist roligt sige, at han, da han atter kom til Sorø, kom »hjem«. Skolens Vel ligger i højeste Grad Rektor paa Sinde, og han færdes hjemmevant i Soransk Samfund, hvor han synes at befinde sig godt.

Til de mange Lykønskninger, der paa Festdagen vil strømme til Rektorboligen, føjer *Soraner-Bladet* sin med en Tak, fordi Bladet hvert Aar faar Lejlighed til at bringe Rektors vægtige Translokationstale, og med Ønsket om, at Rektor Bohn i endnu et Tiaar maa danne Bindeleddet mellem Skolen, Soransk Samfund og de gamle Soranere.

Red.

„Hvem ved hvad“-Konkurrence.

For at prøve Læsernes Kundskaber og Skarpsindighed bringer vi Spørgsmaalene i »Hvem ved hvad«-Konkurrencen ved Festen den 15. Marts. Forsøg at besvare Spørgsmaalene; indsend eventuelle Løsninger til *Soraner-Bladets Redaktion, Kongevejen 80, Hørsholm*; Løsningen skal være os i Hænde senest den 12. Maj. Den bedste Besvarelse belønnes med *gratis Dellagelse i Sorø-Turen* den 27. Maj. Skulde det hælde, at der kommer flere helt rigtige Løsninger, trækkes der Lod mellem disse.

- 1) Af hvilken Konge og hvornaar blev den første Skole i Sorø oprettet?
- 2) Hvad forestiller de to Kvindefigurer paa Holbergstuen i Akademihaven?
- 3) Hvornaar blev den nuværende Akademibygning færdigbygget, af hvilken Arkitekt?
- 4) Hvornaar, af hvem og i hvilken Forbindelse er Sorø Kirke bygget?
- 5) Hvilken dansk og hvilken svensk Konge har gaaet paa Sorø?
- 6) I hvilken Stil er Akademihaven anlagt, hvor stor er den?
- 7) Hvilken sjælden Fisk levede i sin Tid i Sorø Sø, og naar fangedes den sidste?
- 8) Forklar Oprindelsen, d. v. s. Betydningen af Navnet Sorø.
- 9) Hvor fik den gamle Klostermølle sin Vandkraft fra, og hvor finder man endnu Rester af Vandløbet?
- 10) Hvornaar skænkede Holberg sin Formue og sine Godser til Sorø Akademi. Hvad hed Godserne?
- 11) Hvor stor var Holbergs Formue, og hvilken Størrelse havde Godserne?
- 12) Nævn nogle danske Stormænd, der er bisat i Sorø Kirke.
- 13) Hvor stor er Sorø Sø?
Hvor dyb paa det dybeste Sted?
- 14) Hvad hedder de runde grønne Klumper, der forekommer i Søen om Foraaret?
Hvoraf er de dannet, og hvor i Søen?
- 15) I hvilken Stil er Akademiets Hovedbygning opført?
Og de to »Pavilloner«?
- 16) Hvor mange Kongebilleder findes der i Solennitetssalen? Nævn hvilke Konger de forestiller.
- 17) Hvad forestiller Vægfeltet i Havestuen paa »Vænget«?
Hvem har udført det?
- 18) Nævn nogle kendte Digtere, Kunsmaalere og Komponister med Tilknytning til Sorø.
- 19) Hvem forestod den indvendige Udsmykning af Akademibygningen?
- 20) Hvornaar indførtes Cricket paa Sorø og af hvem?
- 21) Hvilken berømt Krønikeskriver var ifl. Overleveringen knyttet til Klostret i Sorø, og hvornaar levede han?
- 22) Hvem tegnede Overbygningen til Fraterbrønden?
Hvem bekostede dens Opstilling?
- 23) Citer Indskriften paa Stenen i Akademihaven.
Til Minde om hvem er den rejst?

- 24) Holder Soransk Samfund 50, 100 eller 150 Aars Jubilæum i 1962?
- 25) Hvad vilde Holberg være mest kendt for, hvis han havde været i Live i Dag?

BLE-BALLET

Mangfoldige soranske ynglinge ilede torsdag d. 15. marts med Studenterforeningen, i hvis Kongesal man agtede at muntre den yngre del af Soransk Samfund i løbet af aftenen.

Henad 20 oprandt stunden, hvor Generalen bød velkommen med en appel til de unge kavalerer. En særlig velkomst rettedes til chefredaktør *Leif B. Hendil*, hvis indsats under besættelsen kort omtaltes.

Hendil fik derefter ordet for at indlede aftenens program med »en lille apéritif«, som han (jævnf. Hakon Mielche) ville kalde »Fra min Køjesæk«. Over Sorø og Skive kom Hendil til Vigerslev, hvor han overlevede ulykken; da han var på vej til en ny plads ved »Politiken«, var han ikke sen til at ringe bladet op og bringe nyheden. Derpå fulgte oplevelserne slag i slag, fortalt så livligt, at ingen sad og trippede af længsel efter dansen. Af køjesækkens indhold kan nævnes: styrtede dagen efter brylluppet ned med flyvemaskine ved Zuidersøen (lykkelig nedkomst!); 4 journalister fra hvert land i U. S. A., danskerne medbragte som gave en 4000 år gl. økse; Sehestedsagen; med ost til Paris; jordomflyvning i 49, o. s. v., o. s. v.

Generalen lakkede for apéritifen og *Bent Fabricius-Bjerre* besteg tribunen for at slå takt til en times bearbejdede. Kl. 22 var pølserne serverede, og alle soranere kendte deres pligt. Næppe var disse (altså pølserne) fordøjede, før hjernevindingerne kom på arbejde, idet cand. mag. *Stubbe Teglbjærg* lod spørgsmålene hagle ned over de otte unge mennesker, der havde påtaget sig at forsvare dels matematikernes, dels de sprogliges ære. Spørgeren udfoldede en sand nysgerrighed m. h. t. ting, som almindelige soranere aldrig havde skænket en tanke — kampen endte næsten uafgjort.

Derefter fortsatte dansen — en overgang krydret med en spændende (— og varm!) ballondans. Da klokken nærmede sig det tidspunkt, hvor sal og orkester blev dyrere, brød man op i håb om, at også det københavnske blebal var blevet en tradition. sem.

En Anmeldelse og lidt Karakteristik.

K. K. Steincke: Stikpiller. Strøtanker.
København 1950. Gyldendal.

K. K. Steincke (S. '99), der i Aarene 1938—44 udsendte fire Samlinger Strøtanker, har i Efteraaret 1950 fortsat denne Linje af sit Forfatterskab med en ny Samling, »Stikpiller« I Bogens Forord gør Forfatteren Undskyldning for, at han først nu genoptager denne Virksomhed; de mellem-liggende Aar har den flittige Skribent benyttet til at skrive sine Erindringer i fire Bind (1949 koncentreret i ét Bind: »Fra Nul til Tres —«), saa tiden er ikke tilbragt i Ledig-gang.

Anmelderen har til Hensigt i Forbindelse med Omtalen af Strøtankesamlingen at give en nærmere Karakteristik af vor navnkundige Skolefælle. Anskuer man K. K. Steinckes Data udi »Den blaa Bog«, imponeres man først og fremmest af Arbejderen; K. K. Steincke er en *Arbejdsbi*. Hans Karriere bevæger sig fra Sagførerfuldmægtig over en rig Virksomhed i socialt Arbejde til Minister og Direktør for Kryolitselskabet. Jævnside hermed følger et kvantitativt som kvalitativt imponerende Forfatterskab, dels udsprunget af hans Fag, dels mere æstetisk; Fagbøgerne forbinder til Bunds gaaende Forskning af Stoffet med saglig Stil, i de øvrige fortælles der mere frit med et frodigt Ordforraad og et suverænt Herredømme over Sproget.

K. K. Steincke er nemlig ikke alene Jurist, men tillige *Humanist*. Det har ikke været ham nok at vandre i Juraens — for et almindeligt Menneske — noget sandtørre Ørken; han har i denne skabt Oaser. Læsningen af Steinckes æstetiske Forfatterskab afgiver Vidnesbyrd om en alsidig belæst og tænksom Aand. Som de gamle Humanister ynder K. K. Steincke at belægge sine Synspunkter med talrige Citater, ikke af Koketteri, men som Udtryk for en intens Trang til Orientering i Aandslivet gennem alle Tider. Han minder her om Knud Lyne Rahbek. I »Tider og Typer. Erasmus. Anden Bog«, S. 343 har Vilhelm Andersen belyst Rahbeks Stil ved en statistisk Opgørelse af hans »litterære Laane-Konto«. Det samme kan gøres for K. K. Steinckes Vedkommende. Typisk i saa Henseende er den Tale (»En dansk Student fra 99 ser tilbage«), Steincke i Oktober 1949 holdt, da hans Aargang fejrede 50 Aars Studenterjubilæum. Her paaheraabes Forskere som Vilhelm Andersen, Prof. Warburg, Einstein, Bohr og Paul Bergsøe; han anfører — uden Navns Nævnelser — Citater af Drachmann, C. H. Sætherberg, Poul Møller, Hostrup, Chr. Winther og H. H. Seedorff, citerer og nævner Louis Levy, Ludvig Holstein, Stuckenberg, Karl Čapek, Bjørnson og L. C. Nielsen, omtaler Filosofier som Plato og Nietzsche, Politikere og Historikere som Machiavelli, Carlyle, Mussolini og Hitler. Det hele følger sig organisk ind i Tankegangen.

Samme Tale giver betydningsfulde Bidrag til K. K. Steinckes Livsopfattelse: Fra Studentertidens Idealisme, Diskuterelyst (Tilværelsens Problemer skulde løses!) og Kulturoptimisme til den nyeste Tids alt beherskende Teknik og Uro og Atomalderens Verdensangst; en pessimistisk Konstatoren af det ligefremme Forhold mellem Fremgangen i Teknik og Nedgangen i Aandskultur, især i Storpolitik og offentlig Moral; dog med en optimistisk Tro paa Demokrati, Aand og Frihed. Her taler *Moralisten* Steincke, som vi kender ham fra Radioen og fra flere af hans Smaaskrifter.

K. K. Steincke ynder at fremsætte sine Tanker under Ironiens og Satirens Form, og vi er nu naaet til det »sidste Lag«, *Satirikerens* Steincke, som især udfolder sig i de fem Samlinger Strøtanker. Som Aforismeforfatter staar Steincke paa Linje med Poul Møller og Søren Kierkegaard fra det 19. Aarhundrede, Jacob Paludan, Soya og Piet Hein fra det tyvende. Han ejer til fulde Evnen til epigrammatisk og lapidarisk at sige en Sandhed. Den foreliggende Samling, som er illustreret af Ole Byskov, giver i høj Grad Eksempler herpaa. Beskedent bemærkes i Forordet, »at

ikke alle aforismer er lige gode«; det er muligt; de er heller ikke alle lige klare; muligvis er de det alligevel; naar det modsatte paastaas, skyldes det rimeligvis Mangel paa Begreb hos Anmelderen. Nydt i smaa Portioner lærer »Stikpiller« Læseren meget baade om Forfatteren, om Menneskers Karakter og om Tidens Politik. Man plejer at slutte med et Par Smagsprøver, det opgiver jeg og henviser til selve Bogen, der som i et Brændglas samler Straalerne i K. K. Steinckes rigt facetterede Personlighed, som det her er forsøgt at karakterisere.

Poul Schjærff.

† DØDSFALD †

Oberstløjtnant *L. F. Fischer* (S. '94) og flv. Godsforvalter *Viggo Sebbelov* (R. '07) er afgaaet ved Døden. Næste Nummer af Bladet vil bringe nærmere Omtale af disse to Soranerkammerater.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Maj:

3. Bankbestyrer *Axel Hagbard Brøndkjær* (f. 1901), Hellerup Bank, Bernstorffafld., Svejagervej 42, Hellerup.
4. Kontorchef *Hans Egede Glahn* (f. 1891), Duntzfelts Allé 20, Hellerup.
4. Landmand *Erik Clausen* (f. 1901), Lyckaasgaard, Graamanstorp, Sverige.
13. Dr. phil, Geolog *Svend Aage Andersen* (f. 1901), Vesterbyvej 12, Gentofte.
14. *Lauritz Anders Hansen* (f. 1901).
15. Dyrlæge *Søren Peter Ejler Bonnichsen* (f. 1886), Ramløse Frugtplantage, pr. Frederiksværk.
16. Pastor emer. *Karl Kristian Larsen* (f. 1871), Vesterbyvej 11, Gentofte.
18. *Hans Chr. Anker Ammentorp* (f. 1876).
21. Forsøgsleder, cand. mag. *Ernst Gram* (f. 1891), Statens plantepatologiske Forsøg, Lyngby.
24. Tandlæge *Jørgen Julius Sundby Rasmussen* (f. 1886), Horsens.
24. Gaardejer *Valdemar Madsen* (f. 1891), Topshøj pr. Sorø.
25. Godsejer *Johannes Jørgen Hellemann Olsen* (f. 1901), Aagaard pr. Gørlev.
28. Skovrider for Sorø Akademi 1. Skovdistrikt *Fritz Lorenzen* (f. 1901), Sorø.

Den 14. Maj fylder Oldfrue ved Sorø Akademis Skole, Frøken *A. Thiele*, 70 Aar.

Poul Albrecht Gjorup (S. '42), har den 26. Januar 1951 bestaaet Lægeeksamen.

Under 20. Marts er *Bjarne Weng* (S. '43) udnævnt til Premierløjtnant.

Skovrider paa Saltø, *Aage Wielandt* (S. '23), er, som det vil ses blandt Annoncerne, blevet Forsikringsmand og har faaet overdraget at repræsentere saavel Statsanstalten for

Livsforsikring som Det kongelige octroierede almindelige Brandassurance-Compagni.

Ved kongelig resolution af 15 februar 1951 er der meddelt sognepræst ved Aalborg Domkirke (Budolphi Kirke), provst for Aalborg købstads provsti og stiftsprovst over Aalborg stift *Peter Frederik Horstmann* (S. '99), R. af D., Dbmd., efter ansøgning afsked på grund af alder i nåde og med pension fra 28. februar 1951.

Vintereksamen 1950—51.

Cand. polyt.: *Hermod Sørensen* (S. '44), *Henrik Blemmer* (S. '45).

Cand. jur.: *Ole Fejring* (S. '43), *Rudi Panduro* (S. '43), *Jørgen Fenger* (S. '44), *Olaf B. Bruhns* (S. '45), *P. H. Raaschou* (S. '45), *Jørgen P. Rudbeck* (S. '45).

Dr. med *Helge Faber* (S. '27) er udnævnt til Overkirurg paa Slagelse Centralsygehus og er tiltraadt 1. Marts.

Prof. ved København Universitet, Dr. jur. *Ernst Andersen* (S. '25), der var Næstformand for Foreningen »Socialt Boligbyggeri«, er i December 1950 valgt til Foreningens Formand.

Fuldmægtig i Københavns Kommunes Socialdirektorat *Henning Blume* (S. '33) er udnævnt til Ekspeditionssekretær sammesteds fra 1. December 1950.

Landsretssagfører, fhv. Justitsminister, Medlem af Landslinget *Aage Ludvig Holberg Elmquist* (Udg. '03), Svendborg, er den 14. December 1950 valgt til Medlem af Rigsretten.

Bankdirektør *Thorstein Petersen* (S. '17), Thorshavn, er den 22. November 1950 valgt til Formand for Lagtinget; i December valgt til Landsstyresmand paa Færøerne.

Fhv. Justitsminister, Landstingsmand *K. K. Steineke* (S. '99) er i December 1950 paany indtraadt som Direktør i Kryolitselskabet Øresund A/S.

Kulimportfirmaet UNIONKUL A/S har fra 6. Decbr. f. A. overtaget Tuxen & Hagemanns Brændselsafdeling med Kontorer, Amaliegade 4. Som Direktør for Firmaet er udnævnt Grosserer *Johannes Warrer* (Udg. '07).

Cand. pharm. Laboratorieførstander *Børge Ishøj* (S. '34) er emigreret med hele Familien til Karachi, Pakistan, hvor han har faaet til Opgave at bygge en Medicinalfabrik.

Som en naturlig Følge af den øgede Interesse for Vestens Lande er der fornylig oprettet en IBERO AMERIKANSK KLUB i København. Prokurist *Jens Olaf Stubbe Teglbjærg* (S. '15), (10 Aar i Costarica), er Næstformand og opfordrer gamle Soranere, baade ude og hjemme, som er interesserede i det spanske og portugisiske Sprog og i IBERO AMERIKANSK Kultur, til at støtte Klubben. Alle Oplysninger paa Telefon PA. 8053.

Folkemindeforskeren *Hans Ellekildes* (S. '08) 60 Aars Fødselsdag den 17. Februar blev en storslaet Festsdag. Paa Initiativ af »Historisk-topografisk Selskab for Søllerød Kommune« og »Dansk Folkemindesamling« hyldede Venner og Medarbejdere ham ved en Æresfrokost paa Søllerød

Kro. Vor Skolefælle, Direktør *A. Ch. Louw*, stod for Arrangementet, der i alle Maader var fuldkomment. Det glade og muntre Fødselsdagsbarn fejredes ved et Utal af Taler. Den officielle Hyldest til Forskeren frembares af fhv. Prof. William Thalbitzer, men fra mange andre Sider kom der gode Takkoord. Det muntreste Element var den fornøjelige Redegørelse angaaende Ellekildes Hovedværk »Nordens Gudeverden«, som de to Repræsentanter for Gads Forlag, Kontorcheferne Skovgaard-Petersen og Mag. Ole Restrup, gav. Senere festedes der i Hjemmet, og denne Afdeling var ikke kedelig.

Direktør H. Schøning (S. '11), »Hus og Hjem«, der den 13. December rejste til Afrika for at besøge en afsides negerstamme, er vendt syg hjem. Han ramtes 700 km syd for Nairobi af et alvorligt tilfælde af tarmslyng og måtte føres op til Nairobi pr. bil for at blive fløjet hjem. Han er nu indlagt paa Rigshospitalet, men har lovet sig selv, at negerstammen faar hans besøg, saa snart han igen er rask.

Poetiske Soranere:

Forfatteren *Fredrik Nygaard* (Udg. '15) har i »Politiken« (26. November og 1. December 1950) offentliggjort to smukke Mindedigte: *Skæbnen vinker længer bort* —, ved Johannes V. Jensens Død, og *Og vi mindes hin Mester* — paa Komponisten P. E. Lange-Müllers Hundredaarsdag. Om Johannes V. Jensen hedder det:

Livsens Kunst du gav i Arv,
selv en Arvetager,
Fantasi og Fremtids Haab
sidst af alt du vrager.

Og Lange-Müllers særlige Psyke karakteriseres saaledes:

»Vi elske vort Land«
— og vi mindes hin Mester
med festlige Klange,
som fra Brombærgærdet ved Skoven
udsendte de skønne, sødt duftende Sange!

Og i »Nationaltidende« (9. Febr. 1951) har Fredrik Nygaard i Digtet »De dybeste Strengene —« hyldet Skuespillerinden Clara Pontoppidan paa hendes 50 Aars Jubilæumsdag; hun kaldes »en Præstinde for Kunsten, fra Fortid, fra nu — og frem«.

Ogsaa en soransk Videnskabsmand afslører sig som Poet. Det er Prof. Dr. phil. *Arthur Arnholtz* (S. '20). I den store Debat om Akademikernes fortrykte Kaar deltager han med Digtet »Aandens Lys« (»Politiken 2. Febr. 1951). Lys og Ild, Aandens Lys og Ild, kendetegner Forskeren:

Dog uden aandens lys vi maatte visne
og stunde imod jord som markens straa.
Foruden ild maa vore hjerter isne,
og uden form vor tanke skal forgaa.

Kongelig Dansk Yachtklub har uddelt Præmierne i Klubbens Konkurrence for Langfarter i 1950, og Komponisten *Ebbe Hamerik* (S. '16) vandt for tredje Gang Kong Christian X og Dronning Alexandrines Vandrepokal, hvorved den fornemme Trofæ blev den kendte Sejlsportsmands Ejendom.

I næste Nummer af Soraner-Bladet skal vi bringe nogle Enkeltheder om den dramatiske Tur.

Glæde over Hærens og Hjemmeværnets Samarbejde.

I »Vinterkrigen«, der sluttede den 4. Marts med store Øvelser omkring Tersløse By, deltog ogsaa Hjemmeværnet med 10 Kompagnier som aktive Deltagere, fire fra Distrikt Odsherred under Distriktsleder A. G. R. *Oppermann* (1907) og seks fra Distrikt Midtsjælland under *Per Høyers* (1917) Føring.

Efter Øvelsen samledes de høje Chefer paa Dianalund Hotel til Kritik. Forsvarschefen, Admiral Quistgaard, udtalte sin Glæde over at se Hærens og Hjemmeværnets Samarbejde, som han betragtede som et vigtigt Led i det samlede Forsvars Fremtid.

Maleren *Siegfred Neuhaus* har af Ny Carlsbergfondet faaet overdraget Udsmykningen af Tegneklassen paa Sorø Akademis Skole. Klassen skal prydes med et stort Maleri med Motiv fra Mols.

Lektor Rosens Legat uddelt.

Fem af Lektor Rosens gamle Elever har stiftet et Legat, der hvert Aar skal uddeles paa den afd. Lektors Fødselsdag. Legatet skulde første Gang uddeles i Aar, men da Lektor Rosens Fødselsdag faldt paa en Søndag, udskød man Uddelingen, der fandt Sted Tirsdag den 20. Februar. Legatet uddeles i Form af Bogpræmier til Elever i 3. G. eller Realklassen, og der uddeltes Præmier til følgende fem Elever: Carl Hyllum, 3. G. k., Aage Marcus Pedersen, 3. G. n., og Jørgen Møller Christensen, 3. G. m., Ronny Schoemmel og Kurt Rønhoff, Realklassen.

I »Gymnasieskolen« for 17. Februar 1951 har Rektor *Bohn* skrevet en Nekrolog over Lektor *Hubert Rosen*. I samme Nummer bringes første Del af en Artikel »Indtryk fra amerikanske skoler« af Lektor *Torben Refn* (S. '31).

SORANERFROKOSTER

Den 1. Marts.

Vi gik veloplagte til Bords, noget spændte paa, om de gule Ærter paa den Tid af Dagen havde Kammeraternes Interesse, det havde de. Den noget bastante Ret med paafølgende Æbleskiver viste sig at være god og passende til den noget kolde Foraarsdag udenfor. De vederfarede i hvert Tilfælde Retfærdighed og blev fulgt paa Vej af Øl og Snaps, som sig hør og bør. Formanden præsiderede og maatte beklage, at den til i Dag inviterede Æresgæst, Sparekassedirektør Herluf Krog-Meyer (R. 09) desværre havde sendt Afbud paa Grund af et vigtigt Direktionsmøde.

Dagens Mand i Dagens Stol fik vi altsaa ikke at se, men vi sendte ham en venlig Tanke og haaber, at han en anden Gang vil gøre os den Glæde at komme.

Frokosten forløb hyggeligt og roligt i den sædvanlige »FRATERGAARDS-STEMNING«, vi alle saa godt kan lide.

Ved Kaffen bragte Sekretær i Hedeselskabet *Harald Skodshøj*, Viborg (S. '21), Hilsen fra Soranere i Hovedlandet og udtalte sin Glæde over det gode Sammenhold indenfor gamle Soranere, kun beklagede han, at saa faa nitten-hundredeogtyver var til Stede. Han havde saadan glædet sig til at hilse paa sin egen Aargang og drøfte »Husker du«

med dem. Skodshøj bad os udbringe en Skaal og et Leve for SORANSK SAMFUND og bad Formanden, General Jacobsen, modtage den. — Det gjorde Formanden tilsyneladende med Glæde.

Inden vi skiltes, sendte vi en af alle underskrevne kammeratlig Hilsen til Samfundets Æresmedlem, Bagermester *Rogert Møller* (R. 1901), der længe har været syg og i December maatte gennemgaa en stor Operation, men nu heldigvis er i god Bedring.

Dermed sluttede Frokosten.

Tak for Nærværelsen!

Paa Gensyn!

★

Den 5. April.

Fra Langsiden saa Frokostbordet helt imponerende ud.

Formanden bød velkommen til Dagens Æresgæst og til de mange andre Gæster af alle Aargange, der veloplagte var mødt frem for i et Par Timer igen at føle sig som »Skoledrenge« og være sammen med de gamle Kammerater.

Da Sorø Akademi havde faaet sine 3 taktfaste Hurraer, og den gode Mad var gledet ned, gav Generalen Ordet til Næstformanden *Svend Clausen*, der i smukke Ord begrundede, hvorfor netop Forvalter *Tage Perch Nielsen* (R. '21) var blevet indbudt i Dag. Fortalte om Tages soranske Sindelag og Trofasthed mod Samfundet, om hans aldrig svigtende Interesse for alt soransk, der ligesom ligger ham i Blodet gennem Slægten (hans Far, Broder og Onkel — har alle gaet paa Sorø). Han fik sit »længe leve«, saa det rundede i Salen.

Ved Kaffen, hvortil der baade var Basser og Femøreskager, takkede Tage Perch for Invitationen.

I flere Dage havde han glædet sig til denne Time, hvor han kunde faa Lejlighed til at takke Bestyrelsen for dens uegennyttige Arbejde og Samfundet for dets Evne til at holde sammen paa de gamle Drenge. Den Paastand, der i sin Tid er fremført, at Soransk Samfund var et »KLIKEVÆSEN«, hvor man ikke kunde finde Kammerater, men gik alene om som en Fremmed, vilde han paa det bestemteste afvise. Hvis man har den rette Soraneraand, bliver man aldrig »en Fremmed« her. Kammeraterne kommer en i Møde med udstrakt Haand og Gensynssmil.

Han foreslog et Leve for SORANSK SAMFUND!

Til Tak for sine smukke Ord fik Tage Klap og Hurra- raab.

Inden Bordet blev hævnet, bragte Formanden en Hilsen og Tak fra *Rogert Møller* for vor Brevhilsen fra sidste Frokostbord. Han har givet Samfundet en Gave, men derom vil vi faa at høre ved en anden Lejlighed.

Vi mødes undtagelsesvis igen Fredag den 4. Maj Kl. 12 i Grand Café paa Kongens Nytorv. *Badse W.*

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærf, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

HJEMKOMSTEN

Af Kaptajn Aage Eifer.

Jeg kom af sted den 14. april kl. 18. Vi kørte i danske Røde Kors busser og helt uden bevogtning, kun en enkelt gestapomand. Vi samledes i nordudkanten af landsbyen *Neuengamme*, og her sendte mødrene deres børn ud for at tigge brød og smør af de fanger, som de tidligere havde spyttet på.

Vi drog af sted vestpå gennem *Hamburg*. Fra lejren havde vi flere gange set byen blive luftbombet. Det var det mest fantastiske syn, jeg har set. Tivolis festfyrværkeri var det rene vand mod det. De tyske Flak-batterier skød nogle enkelte skud og lod deres projektører lyse et øjeblik; så tav de stille og overlod larmen og ilden til de allierede.

Til trods for, at lejren lå ca. 15—20 km fra *Hamburg*, måtte alle vinduer lukkes op for ikke at sprænges, og døre og gulve rystede. Det var meget flot at se, og vi glædede os af hjertet over, at tyskerne nu fik lov at smage deres egen konfekt. Vi var derfor spændt på at se, hvordan byen nu så ud, og jeg må sige, at synet overtraf selv vore dristigste forventninger.

Vi kørte fra byens østudkant ca. 7 km ind til *Central-Bahnhof*, og på hele denne strækning var der, så langt øjet kunne se, ikke eet hus, der stod på højkant.

Det var et mærkeligt syn. Sporvognene kørte, og folk promenerede på gaderne. Velklædte og velnærede. Man kunne ikke se på dem, at de om natten måtte opholde

sig i kældrene. Inde i centrum var der ikke mange skader med undtagelse af, at de fleste ruder var gået.

Vi rullede nu nordpå mod *Neumünster*, og her var vi for første og eneste gang ved at komme i knibe. *Neumünster* havde samme dag været bombet eftertrykkeligt 2—3 gange, så hovedgaden, hvorigennem vi skulle, var spærret på grund af kratere. I mørket så forreste vognkører ikke det skilt, der viste »omkørsel«, og stoppede lige pludseligt ved et kæmpekrater. Gode råd var dyre, og så blev der blæst »Gross-Fliege-Alarm«. I samme øjeblik dette skete, var det, som om hele byens befolkning kom på benene. De styrtede af sted i panisk skræk for at komme væk fra byens centrum med banegården, og vi holdt stille.

Til alt held for os kom 2 tyske søofficerer og viste os en omkørsel, og vi nåede så ud af byen. Den bageste vogn i kolonnen var brudt sammen; men til trods for, at kolonnen nu var i gang igen, lykkedes det alle passagererne ved at løbe stærkt at komme med.

En del af indbyggerne forsøgte det samme, og da vi spærrede for dem, blev de rasende og begyndte at smide sten og grus imod os.

Vi nåede ud af byen og gjorde holdt i flyverskjul 5—6 km nord for byen, og så begyndte bombardementet.

Det så ud som ved *Hamburg*; men da vi her var nær-

mere og tilmed i fri luft (vi lå i dækning i grøften) virkede det om muligt endnu mere imponerende. Bombardementet varede 1 timestid, og så rullede vi videre, medhavende de 2 tyske søofficerer, der, som tak for deres hjælp, fik lov til at køre med til Kiel.

Vi rullede nordpå hele natten, og kl. 4,30 den 15. april fik vi den første af de mange store og glædelige oplevelser, de næste dage skulle blive så rige på.

På dette tidspunkt passerede vi *den danske grænse*, og ved toldstedet ved Kruså var en hel del af egnens beboere mødt op for at byde os velkommen. Unge piger i hvide kjoler med røde skærf og røde og hvide blomster i hånden vinkede til os og jublede os i møde.

Vi stoppede ikke op, men kørte direkte over i Røde Kors lejren ved *Padborg*, hvorfra det var meningen, vi skulle transporteres videre med tog.

Lotterne tog uhyre venligt imod os og gjorde alt for at forkæle os. Vi fik dejlig varm mælk og franskbrød med smør og nød tilværelsen i fulde drag. Der var stillet senge op til os, fordi man mente vi trængte til at sove, og det gjorde vi vist egentlig også; men det hele var så spændende, at det kun var et fåtal, der benyttede sig af chancen.

En del af os gik på rekognoscering. Jeg havde fået i opdrag at sende hilsen til flere af mine i Neuengamme efterladte venners koner. Jeg fik bjærget mig nogle korrespondancekort, og fra lokomotivremisen fik jeg ringet til en blomsterhandler i Padborg. Der bestilte jeg en række buketter, lagde pengene i lokomotivremisen til afhentning, og blomsterne blev afsendt. Samtidig skrev jeg et tilsvarende antal brevkort til »fruerne« for at forklare, hvorfor blomsterne kom, og naturligvis skrev jeg — hvilket var i overensstemmelse med sandheden — at »mændene« havde det godt og snart kunne ventes hjem til Danmark.

Bagefter fik jeg at vide, at blomsterhandleren havde været ualmindelig kvik, således at blomsterne kom længe før mine kort, og det havde visse steder skabt lidt forvirring.

Alt blev imidlertid opklaret.

Det var meningen, at vi skulle have været videre nordpå med sygetog; men op ad dagen fik vi at vide, at disse »verdammte Saboteure« havde sprængt jernbanelinien et eller andet sted nordpå, så vi måtte forberede os på at blive i Padborg et par dage.

Naturligvis ville vi gerne videre. Man vidste jo aldrig, hvad der kunne ske, når man havde med tyskere at gøre; men på den anden side glædede det os at erfare, at det stadig gik godt i gamle Danmark, og

at det arbejde, vi var blevet tvunget til at forlade, stadig blev fortsat. Vi væbnede os derfor med tålmodighed, og jeg tror sågar, at de fleste af os forsøgte — men vistnok uden større held, det var det hele for spændende til — at få os en middagslur.

Kl. ca. 17—18 fik vi aftensmad. Igen mælk og franskbrød — til vor skuffelse. Vi vilde gerne have haft en engelsk bøf; men man mente, at vore maver ikke kunne tåle så kraftig en kost. Dansk Røde Kors skulle bare have vidst, hvad vi havde budt vore maver, siden Røde Kors pakkerne var begyndt at strømme ind til os.

Lidt i 19 fik vi pludselig ordre til at gøre klar til afmarch, og kl. lidt over 19 rullede en række danske busser op for at køre os nordpå, så vi kunne nå et tog i Fredericia.

I løbet af et øjeblik var vi klar, og præcis kl. 19,30 rullede busserne af med os nordpå.

Vi kørte i aftendæmringen gennem det skønne sønderjydske landskab. Vejret var strålende, og vi var på vej mod friheden, selv om vi endnu havde et stykke at tilbagelægge under tysk opsyn.

Rygtet var ilet forud for os, og i alle byerne nordpå fik vi en så strålende modtagelse, at ingen af os nogen sinde glemmer det.

(Sluttes)

Tordenskjolds Soldater.

Alle kender Historien om, da Tordenskjold 1719 ved List kom i Besiddelse af Byen Marstrand og Fæstningen Karlsten. Han tilbød, at en Udsending fra Fæstningen personligt kunde komme og overbevise sig om Størrelsen af den danske Styrke. Efter et rigeligt Traktament med Mad og især Drikke førtes den svenske Officer rundt for at se de mange Tropper. Tordenskjold havde som bekendt kun et Par Hundrede Mand, der, saa snart de havde paraderet i én Gade, dirigeredes hen i den næste. Svenskeren var dybt imponeret, og Dagen efter overgaves Fæstningen til Tordenskjold.

Det er dog ikke for at fylde Bladets Spalter, at denne gamle Historie genopfriskes. Soraner-Bladets Redaktør er i samme Situation som den store Søhelt. Et Blik paa Indholdsfortegelsen til Bladets to sidste Aargange viser, at det er lykkedes at faa en Del gode, gamle Soranere med i Arbejdet paa de mere lodige Artikler, der gør Bladet til andet og mere end et ligegyldigt Organ for en Forening. Der er flere Soldater end før; men gaar man rundt i Gaderne, møder man nogenlunde de samme. Med fuld Anerkendelse af denne Hær-

SKOVTUR

Tirsdag den 19. juni løber den traditionelle skovtur med damer af stabelen. Vi starter kl. 18,00 med egen sporvogn (i år er sporvognen der) fra Jarmers plads og tager til »Studenterkilden« i Dyrehaven. Her nydes den medbragte mad — restaurationen leverer alle drikkevarer — og til tonerne af et lille soransk orkester kan man bagefter tage sig en svingom.

De, der har været med tidligere år, kan bekræfte, at skovturen altid er præget af, at soranerhumøret den aften slår gnister. — Vel mødt den 19. juni!

Kærne kunde man godt tænke sig Styrken forøget. Jeg har ladet mig sige, at Soransk Samfund i Øjeblikket har 1201 Medlemmer. Skriver hver af disse en Artikel til Bladet, vil dette være sikret i denne Retning i de første 100 Aar — et storslaet Perspektiv. Dog kan det vel næppe tænkes, at alle de 1200 vil reagere; men det er utænkeligt, at der ikke blandt disse skulde findes mange, der er i Stand til at glæde Redaktøren og Bladets Læsere med en god Artikel. Dog beder jeg om, at Tilstrømningen maa fordeles lidt, da Bladet kun raa-der over 12 otte-sidede Numre pr. Aar.

Tag venligt og aktivt mod denne Appel. Dels er det forfriskende selv at yde noget, dels en Afveksling for Læserne ikke udelukkende at skulle nyde, hvad Tordenskjold og hans Soldater præsterer, hvor fortræffeligt dette end er!

Poul Schjærff.

Indenfor Klosterporten.

Søndag den 4. marts afholdtes den årlige terrænsportskonkurrence mellem Herlufsholm Korps og Sorø Akademis Terrænsportsforening i egnen omkring Tybjerg syd for Ringsted. Der deltog 6 grupper à 5 mand på hver side. Alle grupper gennemførte, og resultatet blev en kneben sejr til Herlufsholm på 8 points, idet Herlufsholm fik 362 points mod Sorø 354. I løbet indgik de sædvanlige terrænsportsdiscipliner som afstandsbedømmelse, kompasgang og skitsetegning; desuden var der skydning og håndgranatkastning. Løbet, der i år var tilrettelagt af Herlufsholm, var på ca. 18 km og varede henvend 4½ time. Der var lagt et stort arbejde i tilrettelæggelsen, alt forløb i det store og hele gnidningsløst, og hen under aften kunne hver tage tilbage til sit efter en anstrengende, men yderst interessant og udbytterig dag.

„Hvem ved hvad“-Konkurrencen.

Hermed følger de rigtige Svar paa de 25 Spørgsmaal. En Læser har ønsket Spørgsmaalene aftrykt paany sammen med Svarene; dette tillader Spaltepladsen desværre ikke.

- 1) Frederik II. 31. Maj 1586.
- 2) Historiens Muse CLIO. Komediens Muse THALIA.
- 3) 1826.
Peder Malling.
- 4) Anden Halvdel af 12. Aarhundrede af Cistercienserordenen i Forbindelse med Klosteret, der grundlagdes i 1140-erne.
- 5) Frederik III (1625—1627).
Karl X Gustav (1638).
- 6) Engelsk. 6 ha.
- 7) Møllen. Af den oprindelige Bestand fangedes den sidste i 1799. I 1880 udsattes ny Yngel, og de to sidste Møller fangedes 1897 (hver vejede ca: 14 kg).
- 8) Sorø var oprindelig en Ø, Soer-Ø, idet Sorø Sø gennem Pedersborg Sø stod i Forbindelse med Tuel Sø, og Flommen var et smalt Sund.
- 9) Møllen, der laa hvor nu grønne Plads er, fik sin Vandkraft fra Sorø Sø, der laa ca. 6 Fod højere end Tuel Sø. Grøften langs Filsofgangens Vestside.
- 10) Ved Patent af 6. Marts 1747.
Brorupgaard og Tersløseggaard.
- 11) Ca. 70.000 Rdl. (hvilket vilde svare til ca. 1 Mill. Kr. i vore Penge). Ca. 1000 Tdr. Hartkorn.
- 12) Absalon, Ludvig Holberg, Valdemar Atterdag, Christoffer II, Skjalm Hvide, Esbern Snare, Sune Ebbesen.
- 13) 217 ha. 13 m.
- 14) Gedeboiler. Af en Grønalg »Ægagropila Sauteri«, der vokser paa Bunden af Søen i »Akademibugten«, d.v.s. mellem Akademihaven og Egevang.
- 15) Klassisk. Rokoko.
- 16) 5. Frederik V, Frederik VI, Frederik II, Christian IV, Christian VI. Fr. V er malet af Hans Hansen, Fr. VI af C. W. Eckersberg, Fr. II tegnet af Eckersberg, malet af Martinus Rørbye, Chr. IV tegnet af Eckersberg, malet af Küchler, Chr. VI er malet af Hans Hansen.
- 17) Sorø Sø med Ingemanns Ø.
Victor Haagen-Müller (gl. Soraner).
- 18) Bernh. Severin Ingemann, Johs. Carsten Hauch, Chr. Molbech, Chr. Wilster, Chr. Dalsgaard, H. G. Harder, Siegfried Neuhaus, Victor Haagen-Müller, C. V. Stubbe Teglbjærg, Peter Heise, Ebbe Hamerik.
- 19) Maleren G. Chr. Hilker (der ogsaa malede Universitetets Vestibule og Korridorer).
- 20) 1866. Overlærer Eugen Ibsen.
- 21) Saxo Grammaticus. Omkring Aar 1200.
- 22) Arkitekt, Professor Martin Nyrop.
Soransk Samfund.
- 23) Du der paa Vejen fra Yngling til Mand o. s. v.
De faldne i de slesvigske Krige.
- 24) 100.
- 25) Sin Alder.

Soransk Samfunds Generalforsamling den 10. April.

Under jævn Tilslutning afholdt Soransk Samfund Tirsdag den 10. April sin ordinære Generalforsamling i Haandværkerforeningens Lokaler i Dr. Tværgade. Formanden Generalmajor *Carl Jacobsen* bød Velkommen, udbragte det traditionelle Leve for Skolen og foreslog som Dirigent Landsretssagfører *Caspar Borch*, der konstaterede Generalforsamlingens lovlige Indvarsling og derefter gav Ordet til Formanden.

Formandens Beretning:

Formanden begyndte med at mindes de Kammerater, der i Aarets Løb var afgaaet ved Døden; han oplæste deres Navne og knyttede en særlig Omtale til fire af dem, idet han stærkt understregede, at dette ikke skete paa Bekostning af de øvrige Kammeraters Minde. De fire særlig fremhævede var: Redaktør *Schiøttz-Christensen*, siden 1937 Æresmedlem af Soransk Samfund, en Hyldest, der vistes ham som Tak for hans trofaste Soranersind, hans Gavnildhed og straalende Gæstfrihed mod gamle Skolefæller; Lektorerne *J. Erlandsen* og *Hubert Rosen*, begge Soranere i dobbelt Forstand; de var Studenter fra Sorø og vendte senere tilbage til Akademiet som Adjunker og Lektorer, Erlandsen 1901—32, i 31 Aar, Rosen 1903—41, i 38 Aar, begge kundskabsrige og kulturprægede Personligheder, ypperlige Lærere og Vejledere for Ungdommen; Pastor *Tage Severinsen*, der døde som Offer for Sygdomme, han havde paa-drevet sig i tyske Koncentrationslejre; han var en af de markante Skikkelser i Danmarks Frihedskamp, en af »Fædrenes værdige Sønner«, som Grundtvig skrev paa Mindestøtten paa Odden Kirkegaard.

Om Aarets Begivenheder berettede Formanden bl. a.: Samfundets Økonomi er god og sund, de sædvanlige selskabelige Sammenkomster har kunnet afholdes; uden Smaalighed har vi kunnet yde vore soranske Institutioner de vanlige Tilskud og Gaver; uden nogen Særindsamling hos Medlemmerne har vi været i Stand til at betale *den smukke Fane*, som Samfundet skænker Sorø Akademi; paa *Konto 62* (der skal bidrage til Festligholdelsen af Sor. Samf.s 100 Aars Jubilæum 1962) er afsat 1000 Kr., og Regnskabsaaret slutter med en Formue paa 9.720 Kr. Der er optaget en *Lydfilm* af Professor Vilhelm Andersen, som har indtalt en Indledning til Soranerfilmen, hvorved vor berømte Skolefælles Talekunst og Stemme er bevaret for Efterverdenen. Den ovenfor omtalte Fane har været omtalt og afbildet i Soraner-Bladets Augustnummer 1950; paa Grund af Rektor Bohns Sygdom udsattes Ovrerrækkelsen til Storturen den 27. Maj (Fanen var taget med og præsenteredes for Medlemmerne). Et Udvalg inden for Bestyrelsen har i nogen Tid arbejdet med Udgivelsen af en nem, handy og dog fyldestgørende *Sangbog*; denne bliver nu trykt, færdig til Storturen, og kan erhverves for den billige Pris af 1 Kr. De *Lykønskningshilsener*, som Sor. Samf. udsender til

Kammerater paa Fest- og Mærkedage, er, efter Asger Madvigs Kritik af Form og Indhold, blevet ændret og fremtræder nu med soransk Særpræg. Om *Rusfesten* den 18. Oktober oplyste Formanden, at der var 138 Deltagere (61 indbudte og 77 betalende Gæster), altsaa en væsentlig Fremgang fra sidst. »Jeg ved meget vel, at enkelte Kammerater siger, at jeg har Rusfest paa Hjernen. Det har jeg maaske ogsaa, men jeg har ikke noget imod, at denne Sygdom maatte smitte andre med det Resultat, at Tilslutningen til Rusfesten blev paavirket i gunstig Retning deraf«. For *Ungdomsfesten* den 15. Marts havde Bestyrelsen bestræbt sig for at lægge et righoldigt og muntert Program; alligevel blev Tilslutningen fra de unges Side ringe; fra de seks yngste Aargange var kun 21 til Stede; Formanden erklærede, at man gerne vilde fortsætte, men nærede dog nogen Tvivl om saadanne Festers Berettigelse. *Soranerfrokosterne* havde udviklet sig til muntre og kammeratlige Sammenkomster, og Tanken om at indhyde en gammel Soraner som Æresgæst var realiseret til almindelig Tilfredshed; Bestyrelsen skylder *Badse Winther* megen Tak for den Ildhu, hvormed han har bragt disse Møder ind i det gode Leje, hvori de nu ligger, og for hans fornøjelige, godt varierede og som Regel sandfærdige Referater i Bladet. Formanden omtalte med Tak den *Gæstfrihed*, der ved alle Lejligheder vises Samfundet i Sorø; gav Oplysninger om *Rektor Wests Mindelegat*, hvis Renter dels skal anvendes til Gravstedets Vedligeholdelse, dels til en flittig og dygtig Elev paa Sorø, gjorde Rede for Afsløringen af *Mindestenen paa H. G. Orløvs Grav* paa Aarsdagen for hans Død den 18. November (se derom Sor.-Bl., Decbr. 1950) og meddelte, at det takket være Indsamlingen var blevet muligt at sikre Graven til 1980, da Garnisons Kirkegaard skal nedlægges. Sluttelig fik man at vide, at Soransk Samfunds Medlemstal ultimo 1950 var 1201 med en Tilgang af 31 Medlemmer i Aarets Løb, hvorpaa Beretningen indstilledes til Generalforsamlingens Godkendelse.

Bemærkninger til Beretningen.

Kontorchef *Mackeprang* mente, at der ved Rusfesten blev talt for længe og for meget, bl. a. af Formanden. En Mand som Goethe har engang sagt, at en Regnbue, der staar længere paa Himlen end et Kvarter, er der ingen, der ser paa. Formandens Regnbue var oppe mere end et Kvarter. Var det ikke muligt at fordele de mange Takketalere? *Schjærff* har anket over i Sor.-Bl., at vi begyndte for sent, og at selve Indledningsfesten trak for længe ud. Det er ved Panchesoldet, vi skal lære hinanden at kende som Kammerater. *Mackeprang* havde gjort sit bedste for at gribe ind over for de vidstrakte Taler; han tabte haade Tallerken og Kniv og Gaffel paa Gulvet og fik sit Livs værste Krillehoste. Med H. til Bølleballet foreslog han at sende et Specialkort ud til netop de unge, man ville have fat i. *Dirigenten* spurgte, om andre efter *Mackeprangs* kortfattede (!) Tale ønskede Ordet. *Von Eggers* takkede for den Ære, der var vist ham ved Indbydelsen som Æresgæst, og sluttede sig øvrigt til *Mackeprangs* Kritik. Han havde sendt et Kort over til Formanden: Hvis Du vil have, at vi skal falde i Søvn, saa lad ham blive ved at tale! Efterlyste en Højtaler, saa alle kunde høre, hvad der blev sagt. *Ib Juul*

takkede for den Bevaagenhed, der altid vistes de unge Soranere i Bestyrelsen, bestred de Resultater, Formanden var kommet til under Omtalen af Tilslutningen til Bleballet, men var glad over dennes Tilsagn om, at man trods alt vilde fortsætte med Ungdomsfesterne. Formandens Ord var et Memento til de unge. *Formanden* replicerede kort til *Talernerne*: Mæckeprang havde aabenbart forberedt sig paa sine Indvendinger, og det er jo aldrig morsomt at brænde inde med en god Tale, som forøvrigt ikke var kortfattet. Men — som sagt — vi er opmærksomme paa Problemet; dog er det ikke let at tage Ordet fra en Gæst. Imødegik Ib Juul og mente, at han ikke havde anvendt Statistikken for tendentiøst.

Derefter godkendtes Beretningen.

Aflæggelse af Regnskaber.

Direktør R. E. Brincker var rede til at give supplerende Oplysninger vedrørende Regnskabet for Soransk Samfund. Der er ikke saa forfærdelig mange Restanter tilbage; men de har været os dyre; 22 Medlemmer skyldte tilsammen 935 Kr.; de er hver for sig blevet rykket mindst 9 Gange! — Regnskabet godkendtes. *Svend Clausen* forelagde Regnskaberne for de forskellige Fonds. Den eneste endnu levende Underskriver af Jubilæumsfondens Fundats har givet sit Minde til, at de Beløb, der hidtil er udbetalt til Understøttelsesfondens og til Storturen til Sorø, 300 Kr. om Aaret til hver, forhøjes til 500 Kr., da Kapitalen og dermed Renteafkastningen er steget. Af Valdemar Petersens Legat er der ikke uddelt nogen Portion i 1950, da der ikke var nogen Ansøger; til Gengæld har i Aar en virkelig kvalificeret Ansøger kunnet faa et ordentligt Beløb. Regnskaberne godkendtes; det samme var Tilfældet med Regnskaberne for Soraner-Bladet og Soraner-Bladets Fond; de forelagdes af Direktør *Gunnar Knudsen*, som meddelte, at Bladfonden i Aarets Løb havde modtaget 500 Kr. fra en anonym Giver (*P. S.*); for Pengene var indkøbt en Obligation. Man takkede Giveren ved at klappe. Direktør *Louw* erklærede angaaende de 200 raske gamle Soraneres Stipendium, at man havde anført Navnene paa de unge Soranere, som har modtaget Bidrag. Det er lidt af en Klodsethed, som bedes undskyldt. Bad, om man vil slutte op om dette Stipendium som Konsolidant; af dem var der kun 37, men skulde helst være 200. Der var i Aarenes Løb uddelt 40.000 Kr. *Svend Clausen* takkede Revisor Reislev, der vederlagsfrit reviderede alle disse Regnskaber. *Brincker* forelagde Budgettet for 1951. Det har været offentliggjort i Sor.-Bl. og godkendtes.

Overenskomsten mellem Soransk Samfund og Fynsafdelingen.

Ekstraordinært var *Dirigenten* gaaet med til paa Dagsordenen at indsætte et Forslag, som gik ud paa at ændre et Punkt i ovennævnte Overenskomst. Det skulde helst behandles af den nuværende Bestyrelse og var efter *Dirigenten*'s Formening kun en Formalitet. *Formanden*: Punkt 4 skulde fastslaa, at Fynsafdelingen kan arrangere Fællesture for Afdelingens Medlemmer, enten for samlet at deltage i Samfundets Arrangementer eller Ture til Sorø, for hvilke sidste dog gælder den Begrænsning, at Afdelingen ikke maa give disse Ture noget officielt Præg ved at træffe Aftale

med Skolen desangaaende, og de maa ikke kolliderede med Samfundets Arrangementer. *Von Eggers* nærrede Betænkelighed ved Spørgsmaalet i Henhold til Lovenes § 16, hvor en Vedtægtsændring tilmed skal behandles paa to Generalforsamlinger, og da der ikke har været bekendtgjort noget som helst om det. Han var i det hele taget en Modstander af haade den jydsk og fynske Afdeling. Vi bør være ét fælles Samfund og arbejde paa at faa flere Medlemmer; vi burde være mange flere i Forhold til, hvad der produceres af Studenter og Realister. *Von Eggers* fraraadede at tage Stilling til Sagen i Aften. *Dirigenten* mente ikke, at det drejede sig om en Vedtægtsændring; men naar der er kommet Indvendinger mod det formelle, at vi overhovedet skulde kunne behandle det i Dag og sætte det under Afstemning, maatte han sige, at det formelt ikke er rigtigt at gøre det. — Man foretog en *Proveafstemning*, der viste Flertal for Forslaget, der kun kan *vedtages* af en Generalforsamling.

Valg af Bestyrelsesmedlemmer.

Formanden, *Stig Jensen*, *Gunnar Knudsen*, *Helweg-Larsen*, *Ib Juul* og *Kall* (Jydsk Afdelings Formand) skulde afgaa efter Tur; de havde alle, med Undtagelse af *Stig Jensen*, erklæret sig villige til at modtage Genvalg. I Stedet for sidstnævnte foreslog Bestyrelsen cand. mag. K. E. *Stubbe Teglbjærg*. *Formanden* takkede den fraværende *Stig Jensen* for to Aars Samarbejde i Bestyrelsen og for hans Interesse for de foreliggende Sager. De foreslaaede valgtes, ligesom Revisor Carl M. Reislev genvalgtes.

Eventuelt.

Formanden gjorde sig til Talsmand for større Præcision ved Sammenkomsterne, Kaptajn *Eifer* lagde et godt Ord ind for »Kammeraternes Hjælpefond«, en Sammenslutning af forhenværende Fanger fra tysk Fangenskab under Krigen, med det Formaal at hjælpe nødlidende Kammerater. Dette synes ikke at komme Soransk Samfund ved, men det gør det alligevel; jeg har i Frøslev f. Eks. truffet adskillige gamle Soranere, bl. a. Konsul Dahl i Horsens og afd. Lektor Rosenkjær fra Tønder. En af Fondets Opgaver er at bekoste nogle Værelser, saakaldte Bernadotte-Værelser, paa Frihedskollegierne rundt om i Landet. Maaske kunde Kassereren sammen med vor udmærkede Redaktør ved lidt Agitation i Bladet prøve paa at foranstalte en Indsamling. *Heckscher* foreslog for at skaffe Tilslutning fra de unge at indskrænke det historiske Stof i Soraner-Bladet og indrette en særlig Rubrik for de unge. *Brincker* paapegede den Betydning, de jydsk og fynske Afdelinger havde, en anden forespurgte, hvorfor der ikke stod noget i Bladet fra disse Afdelinger, *Formanden* vilde henlede særlig Fynsafdelingens Opmærksomhed paa at sende Stof, Redaktør *Schjærff* havde søgt at komme i Kontakt med jydsk Afdeling, men uden Resultat. *Formanden* sluttede Generalforsamlingen med at takke denne for Genvalg fra de Bestyrelsesmedlemmers Side, der havde været paa Valg; han takkede ligeledes den fraværende Revisor og *Dirigenten*, for hvem der udbragtes et trefoldigt Leve.

Bagefter var Soransk Samfund Vært ved at overmaade hyggeligt Smørrebrødsbord.

† DØDSFALD †

Oberstløjtnant L. F. Fischer.

*31. Maj 1876 — † 13 Februar 1951.

Laurits Frederik Fischer blev født den 31. Maj 1876 i Naskov, Søn af Apoteker C. P. C. Fischer († 1905) og Hustru Sophie Helene, f. Jessen († 1925). Han kom paa Sorø 1887 og udgik 1894 med Studentereksamen. 1899 udnævntes han til Premierløjtnant, i 1911 til Kaptajn og sluttede sin Karriere i 1927 med Udnævnelsen til Oberstløjtnant. Han har gjort Tjeneste i Vordingborg, Nyborg, København og Holbæk. Efter sin Afsked i 1936 bosatte han sig først i Jægerspris, og de sidste ti Aar har han boet i Fredensborg.

Oberstløjtnant Fischer ægtede den 25. Oktober 1907 Jeanne Levinsen, Datter af Direktør for Handelsbanken i Aarhus Henrik Levinsen og Mathilde, f. Glæsel.

★

Fhv. Godsforvalter **Viggo Sebbelov**.

* 16. September 1890 — † 17. Februar 1951.

Efter kun otte Dages Sygdom døde fhv. Godsforvalter *Viggo Sebbelov* den 17. Februar paa Roskilde Amtssygehus. En Blodprop gjorde Ende paa hans Liv. *Viggo Sebbelovs* Fader var Godsforvalter paa Saltø F. N. Sebbelov (1833—1900); hans Moder Julie Augusta Nielsen (1856—1928). Efter Faderens Død bosatte Familien sig i Sorø, og *Viggo Sebbelov* kom efter Sommerferien 1902 i Skole paa Akademiet, hvorfra han tog Realeksamen 1907. Efter Uddannelse indenfor Godsadministration, Sogneraadsadministration og Revision kom han 1918 til Oreby og Berritzgaard Gods som Godsforvalter; her havde han sit Arbejde til 1947; mens hans Sønner læste, boede han i en Villa i Ordrup. I Efteraaret 1950 købte han en lille Gaard Langbakkegaard, som hans ene Søn skulde drive; her vilde *Viggo S.* tilbringe sit Otium, men desværre fik han kun i kort Tid Glæde deraf. Han efterlader sig Hustru Ely, f. Scheel, og to Sønner. *Viggo Sebbelov* havde tre Brødre, som ligeledes var Soranere: *Eigil* (f. 1887, udg. '01, død 1943) var Indehaver af Metalvarefabrikken »Baltic«, *Axel* (1888—1936, udg. '01) Proprietær og Ejer af Borrevang ved Nykøbing Sj., *Svend* (1894—1943; R. '10), udvandrede tidligt til U. S. A. og fik en stor Stilling som Fabrikant af Marcipan, Konfekt o. lign. efter dansk Recept. (Se Sor.-Bl. 28. Aarg., S. 21).

Viggo Sebbelov var en god Kammerat af min Broder og mig; vi havde det fælles, at vi havde mistet vor Fader, og vore Mødre maatte slide for at faa os uddannet. Jeg mindes med Glæde de hyggelige Timer, vi havde sammen i Skoleaarene, og med Vemod skriver jeg disse Linjer om min Kammerat, det gode og hjærtevarme Menneske, som kunde have fortjent at faa endnu nogle fredfyldte Aar i Kredsen af sin Familie, som han elskede saa højt.

P. Sch.

STORTUREN DEN 27. MAJ

Da der træder en ny Køreplan i Kraft i denne Maa-
ned, bedes Deltagerne i Togrejsen bemærke, at Afgan-
gen fra Københavns Hovedbanegaard er uforandret
Kl. 8,00, medens Afgangen fra Sorø Banegaard ved
Hjemrejsen om Aftenen er forandret til Kl. 21,20 med
Ankomst i København Kl. 22,37.

Fra Museets Bestyrelse har vi modtaget Indbydelse
til at besøge Museet om Eftermiddagen. Adgangen er
gratis fra Kl. 15,00 til Kl. 17,00 for Turens Deltagere.

DE 200 RASKE GAMLE SORANERES STIPENDIUM

Arkitekt *Vald. Viggo Dan*, som 1935 afgik ved dø-
den, er indtrådt som KONSOLIDANT for stipendiet,
idet der for afdøde er indbetalt 250 kroner til dette.

Herefter er der ialt 37 konsolidanter.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

- følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Juni:
2. Ingeniør *Magnus Hvalsø Olsen* (f. 1901), Ved Fortu-
nen 1, Klampenborg.
 3. *Holger Fr. Faber* (f. 1881).
 9. Bankkasserer *Henry Ejner Nielsen* (f. 1901), Sorø.
 9. Direktør *Holger Valdemar Boserup* (f. 1876), Rosen-
ørnsallé 18, Kbhvn. V.
 12. Pastor emer. *Harald Knud Martin Kent* (f. 1871), Au-
rehøjvej 17, Hellerup.
 17. *Jong Ludvig Axel Edvin Jensen* (f. 1901).
 19. Højesteretsdommer *Thorvald Berthing* (f. 1881), Lem-
chesvej 20, Hellerup.
 25. Skattekontrollør, exam. jur. *Alf. Ørkild Hansen* (f.
1891), Carl Bernhardsvej 9, Kbhvn. V.
 28. *Aage Traugott Krause* (f. 1876).

Forlovelse:

Frk. Tove Højtved Pedersen, Datter af Direktør for Øst-
asiatisk Kompagni Højtved Pedersen, Sao Paulo, Brasilien,
og Civilingeniør *Jørgen Howitz* (S. '42), Christiani & Niel-
sen, Sao Paulo, Søn af Fru E. Garth-Grüner, Sorø.

Jørgen Howitz er bekendt som en habil Kricketspiller,
der adskillige Gange har spillet paa de gamle Soraneres
Hold under dettes Kricketkampe med Skoleholdet.

Under 7. April er Formand for det danske Travelskab,
Salgschef *H. O. V. Halling* (udg. '98), R. af Dbg., Køben-
havn, benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Ved kgl. Kundgørelse af 18. April 1951 er Kaptajn af Fod-
folket *Mogens Peter Mynster Boisen* (S. '27) blevet Ridder
af Dannebrog. Men ikke nok med det! Kun 41 Aar gammel
er *Mogens Boisen* fra 1. Maj blevet Oberstløjtnant og Ba-

taillonschef i Viborg. Soraner-Bladets Læsere erindrer maaske, at Mogens Boisen i 1949 oversatte James Joyce's vanskelige tilgængelige Roman »Ulysses« (se Sor.-Bl. 35. Aarg., S. 4) ganske fortrinligt. 1940 fik han Medaille for en Afhandling om Luftstrategi, han har taget 1. Del af juridisk Embedseksamen; dertil er han en Mester paa Flygel, der har spillet Jazz i amerikansk Radio. Om denne alsidige Personlighed kan læses nærmere i et Interview i »Nationaltidende« for 22. April. Mogens Boisen forklarer her, at det frisker op at skifte Arbejde; han lovpriser Officerslivet: her faar man tidligt et Ansvar, og her lever man med Mennesker ude i Naturen. Det er mere tilfredsstillende at være Soldat nu end før; nu er Opgaverne flere, og nu ved vi, at Landet ikke vil blive afskrevet uden Kamp. Vi bøjer os i Ærbødighed for denne alsidige Soranerkammerat og ønsker ham en lykkelig Fremtid.

Ved kongelig Resolution af 19. April er Sekretær under Direktoratet for Ulykkesforsikringen Frøken *Agnes Vibeke von Osten Hackhe* (S. '13) udnævnt til Fuldmægtig samme Sted fra 1. April 1951.

Under 19. April er Ekspeditionssekretær i Danmarks Naturfredningsforening *Knud Olaf Jacob Gemzøe* (S. '11) udnævnt til Ridder af Dannebrog. Han er tillige indvalgt som Medlem af Turistraadet.

Efter Landstingsvalget har fhv. Justitsminister *K. K. Steincke* (S. '99) atter overtaget Hvervet som Formand for Landstinget. Det skete ved et Møde den 25. April. *K. K. Steincke* ledede selv Valget og meddelte, at den største Gruppe i Tinget (Socialdemokratiet) havde indstillet ham til Formandsposten. »Er der andre Forslag?«, spurgte den tilbagevendende ... »Da dette ikke er Tilfældet, er jeg valgt. Jeg takker for Valget til det ærefulde Hverv«. Til 1. Næstformand genvalgte Landsretssagfører, fhv. Justitsminister *Elmqvist* (udg. '03).

Skovrider paa Saltø *Aage Wielandt* (S. '23) fratræder paa Grund af ændrede Administrationsforhold efter Bopænsningen paa Saltø Gods sin Stilling den 1. November. I 1931 blev *W. Skovrider* og Godsforvalter paa Saltø og Harrested Godser, men mistede den 1. November 1948 sin Stilling paa Harrested efter dettes Konfiskation. *W.* bliver dog boende paa Saltø Skovridergaard, foreløbig indtil 1. April 1952, og fortsætter sin Forsikringsvirksomhed (Statsanstalten og Det kgl. oct. alm. Brandassurance-Comp.).

Chefredaktør *Leif B. Hendil* (S. '18) har ønsket at trække sig tilbage som formand for pressens luftfartsmedarbejdere. Han har været foreningens formand i 15 år, lige siden den blev stiftet. På generalforsamlingen den 9. april blev chefredaktør *Hendil* udnævnt til foreningens første æresmedlem.

Vor berømte Skolefælle, Prof. *Vilh. Andersen* (S. '82) deltog Søndag den 11. Marts i Ringsted i en Mindehøjtidelighed, hvorved der i Vestibulen foran Byraadssalen afsløredes et Minderelief for Ringsteds i Fjor afdøde Borgmester *V. Christiansen*. I en beandtet Tale omtalte Professorens to »Consulater« i Ringsteds Historie: fra sin Barndom

Konferensraadens (*Harhoffs*) og fra sine gamle Dage: *V. Christiansens*. I meget formindsket Maalestok var der samme Afstand mellem *Cæsar* og *Mussolini* som mellem Konferensraaden og *V. Christiansen*. Han skildrede Forfaldet i det første Consulats Tid, Fremgangen og Fremskridtet i det andet og sluttede med en varmhjertet Karakteristik af den afdøde Borgmester, der aldrig søgte Striden, men arbejdede paa Enigheden.

Den 10. April udkom *Vilh. Andersens Horats*. Fjerde Bog. Norden. Tredje Del. Med dette Bind har *V. A.* afsluttet det Kæmpeværk, hvis første Bog udkom 1939. Det hele omfatter seks store Bind og vidner paa imponerende Vis om dets Forfatters Aands- og Livskraft. Foreløbig ønsker vi vor gamle Lærer til Lykke med, at det forundtes ham at fuldende dette Udslag af humanistisk Kultur. En nærmere Omtale vil senere fremkomme her i Bladet.

Arkivar, mag. art. *H. Ellekilde* analyserer i en *Kronik Elverskudsvisen* (»Nationaltidende«, den 20. April) den kendte Folkevisen om Hr. Oluf, der rimeligvis stammer fra det keltiske Bretagne. Efter Ellekildes Mening er Visen bevidst omdigtet af en dansk Digter, der muligvis i Paris, hvor i Middelalderen saa mange Danske studerede, har stiftet Bekendtskab med Visen. I Kronikken omtales ogsaa *Absalon*, hvis Fødsels- og Dødsaar Sætternissen har moret sig med at ansætte forkert; *Absalon* levede 1128—1201.

To Soranere bliver Professorer.

Den ene er Dr. phil. *Hans Ussing* (S. '29), f. 1912, den kendte Isotopforsker; den anden Docent i Færøsk, Dr. phil. *Christian Matras* (S. '20), f. 1900, siden 1936 ved Universitetet. Han har bag sig en rig videnskabelig Produktion, og han er tillige en fin Digter. For et Par Maaneder siden har Dr. *Matras* udsendt et lille Skrift »Ættmenn uttanlendis« med Oplysninger om hans Forfædre, som stammede udenlands fra. Men herom mere en anden Gang.

Smud Udmærkelse.

Det svenske videnskabelige Selskab i Upsala har til nyt udenlandsk Medlem valgt Professor *N. E. Nørlund* (S. '03), København.

Civilingeniørerne *V. Kann Rasmussen* (S. '27) og *S. Kamman* (S. '27) har flyttet deres Kontorer til nye Lokaler i Fabrikken Maskinvej Nr. 4, Søborg. Tlf. Søborg 6570.

Statsautoriserede Revisorer:

Erik Lüders Thomsen (R. '32) har fået meddelt Beskikkelse som statsaut. Revisor og aut. regnskabskyndig Tilidsmand; Kontor Vestre Boulevard 48, C. 7507. — Statsautoriseret Revisor *Tage Møller*, Slagelse (R. '33), har i December 1950 bestaaet Eksamen for statsaut. revisorer og har den 31. Januar 1951 modtaget Beskikkelse som saadan.

Teatermaleren *Helge Refn* (S. '27) har i April 1951 faaet Eckersbergmedaljen, en fin Paaskønnelse, da den kun sjældent gives til Teatermalere. Saavidt vides, har hidtil kun Maleren *Svend Johansen* været Indehaver af den. Naar man betænker *Helge Refns* Indsats i dansk Teater, maa Æresbevisningen i høj Grad siges at være fortjent. Broderen, Lektor *Torben Refn* (S. '31) fortsætter og afslutter i

»Gymnasieskolen for 17. og 31. Marts sine Artikler om »Indtryk fra amerikanske skoler«.

Den 17. April var det 75 Aar, siden det kendte Herre-ekviperingsfirma *H. Mortensen & Søn* i Sorø blev grundlagt. Som Jubilæumshilsen har Firmaet udsendt et 8-sidet Blad, »Mortensens Tidende«, hvori der fortælles om Forretningens Historie og store Vækst gennem Aarene. Grundlæggeren Hans Mortensen var egentlig Møllersvend, men viste sig at være en fortrinlig Forretningsmand; gennem 31 Aar førte hans Søn Marius Mortensen, g. m. *Anna Schjærff*, Forretningens Traditioner videre, og nu ledes den af tredje Slægtsleds Repræsentant *Hans Mortensen* (S. '31) sammen med Moderen. Den gamle Forretning er nu fuldt moderniseret og har oven i Købet for et Par Aar siden faaet en Aflægger, A/S Menmark, Frederiksborggade, København, der trives udmærket.

Som omtalt i forrige Nummer af Soraner-Bladet fik Komponisten *Ebbe Hamerik* (S '16) af Dronning Alexandrine overrakt Kong Christian X og Dronning Alexandrines Vandrepokal til Ejendom. Højtideligheden fandt sted den 15. Februar i Haandværkerforeningen; som Formand for Dommerkomiteen fungerede Apoteker Niels Benzon, der om Ebbe Hameriks Tur bl. a. berettede, at han den 18. Maj 1950 startede single-handed med Yawlen »Stout« fra Hals, gik gennem Limfjorden og fra Thyborøn satte Kursen mod Skotland, som han — under vekslende Vindforhold og Vindstyrker (undertiden med Taage) fik i Sigte den 24. Maj om Eftermiddagen. Med stor Dygtighed har han ført sit Bestik over Nordsøen; han tilbragte 1½ Døgn i Edinburgh, hvorfra han startede den 27. Maj østover; Vejrguderne var ham ikke naadige, og han maatte lænse gennem Storm med Vindstyrke 9 Beaufort. Efter 3½ Døgns stormfuld Sejlads fra Skotland rundedes Skagens Fyrskib; derefter gik Turen sydpaa, og efter 4½ Døgns overmenneskelige Anstrengelser ankom Hamerik den 1. Juni atter til Hals efter at have tilbagelagt ca. 1030 Sømil. Niels Benzon erklærede, at Turen var gennemført med Vilje og stor Energi, hans gissede Bestik stemte godt, og hans astronomiske Observationer var, naar man tager de vanskelige Forhold i Betragtning, en Præstation af Rang. Visse Enkeltheder kunde kritiseres, men Præmien var velfortjent. Senere fik Ebbe Hamerik Ordet: Han takkede for den store Ære, at Dronningen personligt ville overrække Prisen, han takkede Kongelig Dansk Yachtklub for Ros og Ris, mindedes Kong Christian X, som elskede at gribe Rorpinden og støvne ud til Dyst med Elementerne, og endte med ved et nifaldigt Hurra at hylde Dronningen.

En lille Morsomhed til Slut.

Mellem Forfattere og Forlæggere, samlede i privat Anledning den 4. April, var ogsaa *Morten Korch* og *Hans Kirk* til Stede. Det er adskillige Aar siden, de to Forfattere har set hinanden, og Gensynet var ganske hjerteligt.

Morten Korch begyndte at prise Hans Kirks Forfatterkab og fortalte, at han i Tidens Løb havde læst baade »Fiskerne« og »Daglejerne« og nu ogsaa »Slaven«. Joh, joh, tilføjede Korch, jeg holder virkelig meget af det, De skri-

ver — Romanerne altsaa. Kirk maatte kvittere og gjorde det ved at sige: Ja, Morten Korch, jeg holder skam ogsaa virkelig meget af — af — af *Dem*.

Soraner-Frokosten den 4. Maj.

Skæbnen magede det saa, at ingen af Bestyrelsen kunde give Møde; de sendte alle beklagende Afbud. Den ene skulde tilse sin Hest, den anden var paa Forretningsrejse, den tredje ude i Embedsmedfær, og Svend Clausen havde ondt i Mavsen. Det Hele saa trist, saa trist. Altsaa maatte vi være dem foruden. Kl. 12 mødtes vi i det herligste Foraarsvejr og gik til Bords veloplagne og glade.

Paa demokratisk Vis blev den ældste af de fremmødte, Apoteker *Emil Bang* (91), bedt om at præsidere; han gjorde det nydeligt og til alles Tilfredshed. Vor gamle Skole fik sin Honnør, og Præsentationen ved Navneraab skete paa sædvanlig Vis. Den fungerende Formand fortalte, at den som Dagens Æresgæst indbudne Fotograf Lindegaard (98) sørgeligt nok havde sendt Afbud. Vi sendte ham en venlig Tanke og haaber, at han en anden Gang vil komme til Stede. Invitationen staar ham stadig aaben.

Chr. P. Fredtoft (32) fortalte om Batøkkampen Kristi Himmelfartsdag mod Herlovianerne, som »FIK-FAK« Fraktionen havde indbudt til, om dens Forløb, Resultat og Stemning. Superamfibiemanden Boserup, der denne gang kæmpede som Herlovianer, vandt som i Fjor Kampen stort, beklageligt!

Frihedsdagen mindedes i bevægede Ord af *K. B. Hertz* (25), der fortalte om sine Indtryk den 4. Maj 1945, om Turen fra Sverige og Glæden ved igen at være hjemme i et frit Danmark. Vi rejste os i Stilhed og takkede dem, der ofrede Livet i Kampen for vort Fædreland.

Nu vilde alle fortælle om deres Indtryk og Oplevelser paa Frihedsaftenen, saa der knap var til at faa Ørenlyd, alle vilde høre sig selv tale. Begejstringen og Glæden var stor dengang.

Til Kaffen fik vi et Glas Cognac af en næsten ukendt Giver, og Samfundets Skaal blev udbragt. Den gode kammeratlige Stemning holdt sig under hele Mødet. Soranske Oplevelser og Anekdoter blev berettede, kritiserede og korrigerede højlydt og under stor Munterhed.

Højbordet, hvor Louw, Michelsen, Dahl' og Bang sad samlede, gav Tonen an, til Fryd for os andre meget mere beskedne Unger, der i Begejstring og Undren lyttede til de gamle Fjerdeklassers Meriter i de uforglemmelige Dage i Halvfemserne, der nu er Historie.

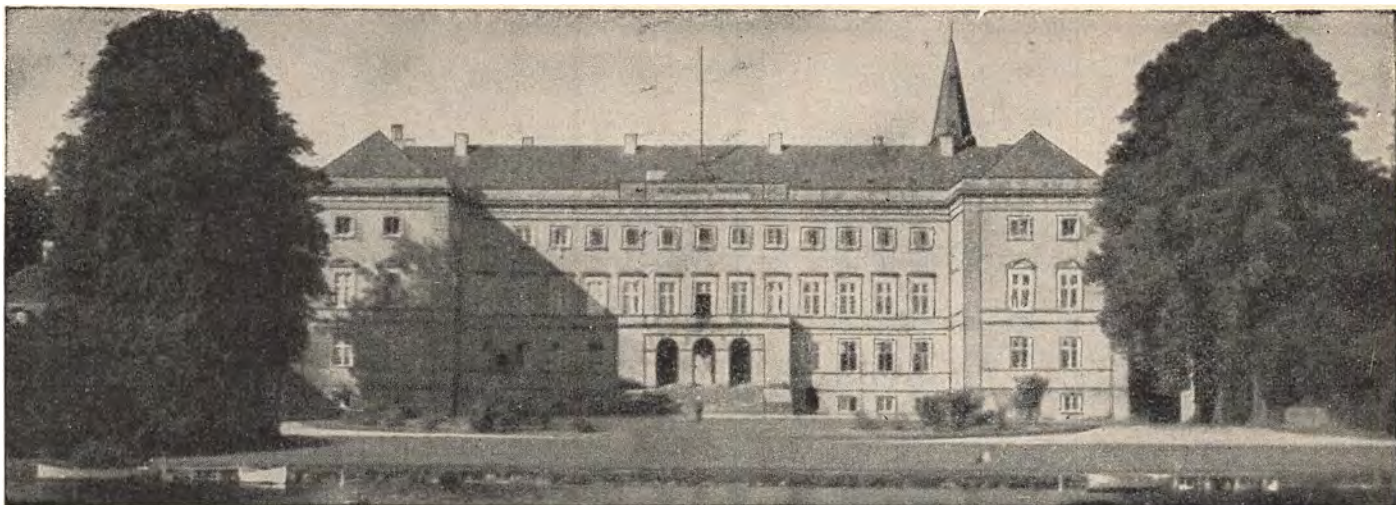
Alt i alt en god og hyggelig Frokostkomsammen!

Der er »aabent Hus« igen *Torsdag den 7. Juni* Kl. 12 i Grand Café.

Vel mødt og venlig Hilsen.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærff*, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

HJEMKOMSTEN

Af Kaptajn Aage Eifer.

Mest strålende var det i *Kolding*, som havde haft bedst tid til at forberede sig på vor ankomst.

Vi mærkede på turen gennem Sønderjylland, at selv om vi ofte i det sydlige udland havde haft følelsen af, at vi var blevet glemt, så viste vore landsmænd os nu af deres fulde hjerte, at det var vi ikke.

Hele *Kolding* var på benene, og tyskerne stod magtesløse, trods stort politiopbud. Folk entrede busserne og overdængede os med chokolade, cigaretter og madpakker; men det der greb os mest, var deres hjertelige »Velkommen hjem igen«! Og dette »Velkommen hjem« blev ikke alene sagt til danskerne, men også til nordmændene.

Jeg har senere talt med en af mine norske venner, der var med på samme transport, og han har fortalt mig, at en af de ting, der gjorde mest indtryk på nordmændene ved den lejlighed, var, at danskerne ikke havde sagt til dem »Velkommen til Danmark«, men netop ordene »Velkommen hjem«. Det gjorde et uforglemmeligt indtryk på os alle, og jeg tror nok, jeg kan sige, at det kneb svært for selv de mest forhærdede af os, der havde set og oplevet så mange menneskelige rædsler, at holde tårerne tilbage. Vi gjorde i hvert fald, hvad vi kunne, og det lykkedes de fleste af os at holde de ydre tårer tilbage, men i vore hjerter græd vi af ydmyghed og taknemmelighed.

Busserne måtte stoppe i nogle minutter; men selv efter at det var lykkedes tyskerne at åbne vejen, blev

en hel del folk hængende på tage og trinbrædder. Den sidste mand sprang af busserne flere kilometer nord for *Kolding*.

Vi var så heldige at passere en ejendom, hvor man fejrede bryllup, og ingen af os glemmer vist brudgommen med sin brud i hvid kjole og slør, der vinkede os et hjerteligt Velkommen hjem. Som mandfolk lagde vi naturligvis mest mærke til bruden, og at se hendes hvide gevanter og lykkestrålende ansigt, var som at komme i himlen.

Ved midnat nåede vi *Fredericia* og blev her omladet til tog. I dette tog var der både 1. og fællesklasse, og derfor gjaldt det om at bjærge sig en så god plads som mulig. Vi var 4, der holdt sammen, og vi entrede en 1. kl. kupé, som vi forsvarede mod alle angreb, og det lykkedes os trods nedrige anslag af »indbildt syge« at holde den.

En sygeplejerske kom halvvejs bærende på en »meget syg« stakkel; men da det var en god bekendt af os, tog vi os kærligt af ham, lagde ham på et af sæderne, foldede hans hænder og »forsøgte at lindre hans sidste timer«. Hans forbandelser, da han opdagede, i hvis hænder han var faldet, beviste bedst, at hans sygdom var så som så.

Sygeplejersken rystede imidlertid på sit blide hoved over så megen råhed og mente nok, at vi var blevet temmelig fordærvede i det sydlige udland.

Vi strøg lige over *Fyen* i løbet af natten, og da vi

vågnede i Nyborg, blev vi modtaget med en pose med lækkerier + 1 buket blomster til hver. Gaver til os fra Odense og Nyborg. Vore hjerter, der i forvejen var modtagelige for enhver venlighed, blev ikke mindre bevægede af denne smukke tilkendegivelse.

I *Korsør* var også det meste af byen på benene, men vort ophold her var så kort.

Vi rullede videre mod *København* og Frihavnen.

Hele Hovedbanegården og Tietgensbroen var afspærret af tyskerne. Vi gjorde et kort ophold på Østerport og rullede derefter til *Malmøfærgeren*.

Her skulle tyskerne foretage en sidste optælling og en gennemgang af fangernes papirer, for at se, om nu også alle var værdige til at tage til Sverige.

Vi blev talt og talt, og imens vinkede vi og søgte forbindelse med de pårørende, venner og bekendte, der var mødt op for at vinke til os.

Jeg glemmer aldrig min gode ven Seehusen, nuværende orlogskaptajn, da han på molen fik øje på sin kone.

Han havde i Neuengamme i en dansk avis læst om ulykken på den franske skole og frygtede det værste for sine døtre. Senere i Neuengamme fik han bekræftelse på, at den ene af døtrene var blevet dræbt.

Da han nu pludselig så sin kone vinke til sig med et tappert smil, var han lige ved at bryde sammen af bevægelse.

Vi fik igen her et måltid mad, og selv om vi alle skønnede på den gode vilje, der lå bag, tror jeg nok, at de fleste af os hellere var dampet om bord på færgen og havde set den lette, så vi kunne føle os sikre for tyskerne.

Endelig — efter en for os uendelig ventetid — lettede færgen, og lidt efter lidt gik det op for os, at nu var vi ude af tyskernes greb.

Vi »pratete« lidt med de få svenske passagerer, der var om bord, og da færgen stille lagde an til landing i *Malmø* og vi så alle de mange svenskere, der var mødt op for at hyde os velkommen, brød vi alle spontant ud i »Der er et yndigt land«, efterfulgt af »Du gamla, du fria.«

Det er umuligt at beskrive, hvad vi følte, da vore jernbanevogne rullede i land i et frit land.

I *Malmø* så vi en af vore færger ligge, og da nordmændene opdagede et norsk skib ikke langt fra os, brød der en række »Heja« ud mellem skib og tog.

I *Malmø* blev transporten delt, og en del af os rullede nordpå til *Hälsingborg*, hvor vi for en tid skulle indkvarteres på kurstedet »*Ramlösabrunn*«.

Vi nåede *Hälsingborg* tidligt på aftenen, men vore trængsler var endnu ikke forbi.

Til trods for at vi var blevet aflusede i *Padborg*, skulle vi gennem samme kur i *Hälsingborg*. Vi blev i små hold lukket ind i desinfektionsstationen. Her blev vi afført alt vort tøj og derpå uden varsel af nogen art lukket ind på badeanstalten. Her mødte vi i al vor nøgenhed en skare uhyre hjælpsomme og elskværdige svenske »badedamer«, der som den naturligste ting af verden gav sig til at skrubbe os på ryggen. Jeg tror nok, denne oplevelse var lidt af et chok for såvel nordmænd som danskere; men også denne sindsbevægelse kom vi over og nød at blive rigtig vasket igen efter den lange jernbanetur.

Efter badet blev vi ført ud i et påklædningsrum, hvor vi blev iført langt, tykt uldent undertøj + en overall til at dække negligéet. På fødderne fik vi et par trættøfler (badetøfler), hvorpå vi besteg nogle busser, der i en forrygende fart førte os ud til *Ramløsa*.

Her strålede lyset fra pavillonerne, og støttede til en flok smukke sygeplejersker og lotter blev vi ført ind i en stor sal, hvor vore tidligere ankomne kammerater valsede rundt med smukke lotter til en forjættende musik.

Vi arme plagede væsner blev ført hen til nogle festligt dækkede borde, hvor vi blev fyldt med den herligste varme chokolade og dejligt franskbrød med smør.

Vi kastede længselsfulde blikke til de dansende og til de damer, der ikke var på gulvet; men der var intet at gøre. Vi var i trættøfler, og gulvet var parketgulv, og dertil kom, at vi var under skarpt opsyn; men vi håbede, at de følgende aftner ville bringe os revanche.

Efter måltidet blev vi fordelt til de forskellige pavilloner, og sjældent tror jeg nogen mennesker i den grad har nydt at komme i seng. Efter et helt års forløb kom vi pludselig i dejlige rene senge med snehvide lagner. Det var næsten en drøm, og vi måtte knibe os i armen for at være sikre på, at det nu også var virkelighed. Vi blev omtrent »puttet« i seng af de sødeste kvindelige væsner, og for os vil fru Parkov stå som et typisk eksempel på de danske kvinder, der frivilligt havde påtaget sig at hjælpe de forhenværende fanger, der kom fra Tyskland.

Vi fejrede i disse skønne omgivelser Kornbeck's fødselsdag, og ved den lejlighed blev der holdt tale for de kvinder, der så smukt havde taget imod os.

Det vil vi aldrig glemme.

VED DIREKTØR, DR. PHIL. POUL NØRLUNDS DØD

*4. November 1888 — †26. Maj 1951.

Da det rygtedes, at Nationalmuseets Direktør, Dr. phil. *Poul Nørlund*, Natten til Lørdag den 26. Maj, var død af en Blodprop, vakte denne Efterretning dybt Sorg i vide Kredse. Man kunde næppe fatte, at denne rigtige og straalende Begavelse, denne fremragende Videnskabsmand, dette fine og hjertevarme Menneske ikke var mere. Poul Nørlund, der var født den 4. November 1888, var fra Slagelse, Søn af Apoteker Alfred Nørlund (1850—1925) og Sophie Holm (1862—1926). Poul Nørlund, der efter Sommerferien 1900 kom paa Sorø, tog 1906 Studentereksamen og kastede sig derpaa over Studiet af Historie; 1912 blev han mag. art. Hans almindelige historiske Interesse gav sig Udslag i Doktordisputatsen »Det romerske Slavesamfund under Afvikling« 1920; men hans Hjerte var i Danmarks Middelalderhistorie. Allerede 1917 knyttedes han til Nationalmuseet som Underinspektør, og gennem Graderne som Inspektør II 1931, Inspektør I 1933 naaede han 1938 Toppen som Direktør. Hans videnskabelige Ydelser er af varig Betydning. Om romansk Kunst i Middelalderen foreligger to fine Bøger: »Gyldne Altre« 1926 og »Danmarks romanske Kalkmalier« 1945; Ekspeditioner til Grønland 1921, 1926, 1930 og 1932 bragte Verdens ældste bevarede Middelalderdragter for Dagen, publiceret dels i tre lærde Værker »Buried Norsemen at Herjolfnæs« 1924, »Norse Ruins at Gardar« 1929, »Brattahlid« 1934), dels i den i bedste Forstand populære »De gamle Nordbohygder« 1934 (der saagar foreligger i en grønlandsk Udgave). Samme Aar paa-begyndtes Udgravningen af Trelleborg i Nærheden af Fødebyen Slagelse; det varede til 1940, og ud fra de afdækkede Tomter rekonstruerede Poul Nørlund med detektivisk Snilde et mægtigt Anlæg af en Vikingeborg, en af vort Lands største Seværdigheder; heldigvis lykkedes det 1948 Poul Nørlund at udsende en stor Bog om denne Forskerbedrift. Naturligvis har Nørlund ogsaa behandlet Sorø. I den store Sorøbog skrev han om »Klostret og dets Gods«, og det store Bind om Sorø Amt i Kæmpeværket »Danmarks Kirker« har han udgivet og for en stor Del selv udarbejdet. Som Direktør foretog han den Nyordning af Samlingerne, der bragte Museet i Kontakt med alle Dele af Folket. Æresbevisninger og Anerkendelse blev ham i rigt Maal til Del; men under alt dette bevarede han sin elskelige Menneskelighed; henvendte man sig til ham, svarede han som den gode Kammerat. Fra Skoletiden husker jeg

ham især fra én bestemt Lejlighed: Som Skolekomedie i Januar 1906 gaves foruden »Aprilsnarrene« som Forstykke et Udtog af Terents' Komædie »Adelphoi« (Brødrene) *paa Latin*; efter Sigende forstod kun Rektor Hoff, Overlærer Wiese, Adjunkt Holten og Pastor

Direktør, dr. phil. Poul Nørlund.

emer. Rosen (Leopolds og Huberts Fader), hvad der blev sagt; derfor var det os andre en stor Lettelse, at Poul Nørlund som en stilsfærdig Herold gik omkring paa Scenen og paa Dansk gengav Hovedhandlingen. Nu er han borte; hans Minde som Menneske og Forsker vil leve, ogsaa blandt hans Kammerater; smukt var det at se, hvordan de alle elskede ham; i Aviserne skrev ældre (Dr. Mackeprang, S. '88), samtidige (Prof. Johannes Brøndsted, S. '09) og yngre (Prof. Chr. Elling, S. '20) Kammerater og Medforskere, men i Stedet for yderligere Karakteristik gengiver vi nedenfor Chr. Ellings smukke Mindeord (»Berl. Aften« den 28. Maj).

Poul Schjærff.

II.

Poul Nørlund til Minde.

Midt i det danske Foraar og med Klangen af Sundets Vand i sin Stue har Poul Nørlund fundet en stille Død. Mange i vort Land vil sørge dybt ved dette Budskab. Hans lyse Skikkelse stod saa rank iblandt os. Endnu havde han mangt at udrette og meget at skænke bort. Store Gaver var givet ham selv i Eje, en straalende Begavelse, et rigt Sind, sjældnen Arbejdskraft, Karakter,

Mod. Enhver, der saa ham, maatte modtage Indtrykket af noget sjældent og udsøgt: den smukke Mand var stemplet af Aand og modnet i mild Harmoni. Naar han følte sig fri og glad, sejrede han over alle.

Man kunde tro, at Poul Nørlund var en Lykkemand. Siden Worsaae har ingen dansk Historiker og Dyrker af vor Fortids Minder haft en saa glansfuld Løbebane. Alt føjede sig under hans Hænder; ikke blot Magten blev ham forundt, men ogsaa Ryet i fuldt Maal. Fra alle Sider, i Museernes Verden og i det danske Samfund, kom der Bud efter ham, og han skyede ingen Byrde. Alt kom tidligt til ham, nu ogsaa Døden.

Der var, synes man, en dyb indre Mening i Poul Nørlunds benaadede Arbejdsliv. Han vandt ikke blot, hvad han vilde i ydre Forstand, hans store Gerning rundede sig ogsaa helt omkring Evner og Kald. Det samlende i hans Væsen gjorde det let for ham at staa i Centrum, hans Retskaffenhed og fine Intelligens gjorde ham uantastelig i ethvert Forsæde. Og det faldt i hans Lod under det største Ansvar at blive den Mindernes Værner, som han var født til at være. Drengen fra Sjælland skar nok Skibe; han kronede sit Forskerliv med at udgrave Vikingernes Trelleborg, et Monument af Vælde. Den unge Mand paa Sorø Akademi gik betaget i Skyggen af Absalons Kirke; han blev vor største Kender af Valdemarernes Tid. Hvis han som Yngling havde drømt om at drage paa Erobringsfærd til det fjerne og øve Stordaad der — man tror det, thi bag den Kloges Ham laa Evnen til Begejstring gemt — blev ogsaa disse Ønsker opfyldt; han fandt den skjulte Middelalder paa Grønland, en Bedrift med Eventyrets Glans om sig, og gjorde det gamle Danmark større. Det var, som gik han med en Ønskekvist i Haanden, altid viste den dulgte Væld. Greb han Spaden, gravede han dybt og gjorde stedse Fund. Og som ved et Mirakel fandt han Stunder til at bjærge alle sine Skatte i Hus.

Poul Nørlund elskede sit Fædreland. Blufærdig, som han var, brugte han vel kun ugerne Ordet, men han hørte til de faa, der kunde have sagt det højt med Ære. Der findes Skikkelser i vor Lærdoms- og Aandshistorie, som er traadt frem ogsaa for deres Samtidige med et stærkt Præg af Danskhed over sig. Begrebet er mistydigt nok, sandelig ogsaa misbrugt, dog er det ikke lutter Vind. Det sker, at Fremtoningen dækker et Billede, umiskendeligt for alle. Poul Nørlund var blandt disse Skikkelser.

Han vil savnes bittert i sit Land. Eftermælet er bygget saa fast, at det skal øjnes længe og vidt blandt grønne Bakker.

Chr. Elling.

STORTUREN TIL SORØ 27. MAJ

Det blev en mægtig Tur! Men lad mig begynde med Begyndelsen; som gammel Soldat foranstaltede jeg en mindre Natmanøvre, hvorfor det lykkedes fra det idylliske Hørsholm pr. Rutebil og S-Tog i rette Tid at give Møde paa Hovedbanegaarden. Kl. 8,00 præcis rullede Toget af Sted mod Sorø; i de for Soranerne reserverede Kupeer traf man hurtigt gamle Kammerater (de var ikke reserverede!), og under alskens fornøjelig Snak og Tobak ilede Toget og Tiden, saa man pludselig befandt sig i Sorø. Med et Fanedelachement fra Skolen og Midtsjællands Orkester i Spidsen, flankeret af tvende Ordenshaandhævere, skred de gamle Drenge ad Banevejen til Akademiet, som forceredes gennem Klosterporten.

Overrækkelsen af Fanen.

Fra Trappen mod Søen bød Rektor *Bohn* Gæsterne Velkommen: Faa Gæster er mere velkomne end de gamle Drenge; alt har forenet sig for at danne en skøn Ramme om Festsdagen; Foraarets Blomster staar i fuldt Flor, Solen skinner, Vinden vifter i Akademiets gamle Flag, i Buskene slaar Nattergalen. Velkommen alle! Soransk Samfunds Formand, Generalmajor *Jacobsen* udtalte derpaa: En hjertelig Tak, fordi Akademiet vil se os som Gæster i Dag, trods Eksamenstravlheden. Paa det hvide Slot bag Kirkens Linderad har vi tilbragt gode Drenge- og Ungdomsaar, hvis Minder vi i Dag faar Lejlighed til at drage frem. Gensynsglæden forstærkes ved den smukke Velkomst, og overensstemmende med Traditionen beder jeg Dem udbringe et trefoldigt Leve for Sorø Akademi!

Sædvanligvis kommer vi paa vor Stortur med tomme Hænder; men i Dag har vi en Gave med. Ved festlige Lejligheder er Skolens Ungdom mødt frem under Soldaterkorpsets gamle Fane; nu trænger det veltjente Banner til en Afløser; det er os derfor kært at kunne give og overrække Sorø Akademis Ungdom denne Fane. Som gammel Soldat kan jeg ikke undlade at minde de mange Gange, hvor vore gamle Bataillons-Faner blev baaret frem foran Fronten til Fanemarchens Toner, jeg mindes den Følelse af Højtid, der fik saa mange Strengte til at klinge i enhver fædrelandskær Mands Bryst. Ogsaa blandt Flagene findes der en Adel. Dannebrog har vajet over vekslende Skæbner, i Sejre og i Nederlag; det er blevet ét med Folkets og Landets Historie gennem Tiderne. Vi overrækker Fanen med Ønsket om, at den stedse maa udfolde sig over en fædrelandskær og dygtig Ungdom; Fanen bærer saavel paa Duggen som paa Stangens Top Sorø Akademis Mærke, Fønixfluglen, og Overrækkelsen er tillige et Udtryk for vor Veneration for Sorø Akademi.

General *Jacobsen* slog nu det første Søm i Fanen; det andet blev slaaet i af Rektor *Bohn*, det tredje af Poul Brandt, II. G. m. Man sang Axel Juels smukke Flagsang, Rektor *Bohn* takkede; den nye Fane blev overgivet til Eleverne, og man marcherede bort med den gamle Fane, ind gennem Vestibulen; et gribende Øjeblik.

Frokosten paa „Parnas“.

Deltagerne, der var over hundrede, begav sig nu ned til Baadebroen, hvorfra man, dels i »Parnas«-Baadene, dels

Rektor Bohn slaar det andet Søm i Fanen.

i Skolens Robaade transporteredes over den fraadende Sø; Vejrguderne begyndte nemlig nu at vise sig unaadige, Resten af Dagen var mørk og delvis regnfuld; det eneste, der kunde indvendes; men det formaaede ikke at kue Humøret. Frokosten tog sin Begyndelse Kl. 11½ og dirigeredes af Næstformanden *Svend Clausen*, der med stor Streghed kun tillod faa Taler. Politimester *Leopold Rosen* deklamerede en af ham selv for mange Aar siden skrevet Sang, som han havde stor Medlidenhed med, da den kun var blevet sunget ved én Lejlighed (den er nu optrykt i den nye Sangbog og vil sikkert faa en Renæssance), Lektor *Nordahl Svendsen* fremhævede Humanismens Berettigelse og Nødvendighed ved Siden af Naturvidenskaben, hvad der gav Lektor *Schjærff* Lejlighed til en nærmere Uddybelse af Begrebet Humanisme, belyst ved en Karakteristik af Rektor Hoff, den store Humanist, og af hans sidste Efterfølger, Rektor Bohn, den store Soraner, for hvem han udbragte et Leve. Rektor Bohn mindedes smukt de Kammerater, der i Krigene havde givet deres Liv for Danmark, hvorefter man afsang Aage Linds »Til den ukendte Kammerat«. *Von Eggert* agiterede for større Medlemstilgang til Samfundet, *Svend Clausen* overrakte Rektor et fint indbundet Eksempel af den nye Sangbog. De gamle Sangs klang paany, og to nye, til Lejligheden skrevne (af *Kaj Heckscher*) hidrog yderligere til at forhøje Stemningen.

Til Søs, til Fods og til Bils ilede man nu til Sorø, hvor Eftermiddagen tilbragtes efter enhvers Forgodtbefindende (se Bagsiden af »Ekstrabladet« Mandag den 28. Maj).

Ved Lektor Rosens Grav.

Paa den nye Kirkegaard nedlagde paa Soransk Samfunds Vegne *Svend Clausen* en Krans paa Lektor Hubert Rosens Grav: Jeg skal blot som en af hans gamle Elever udtale, at Hubert Rosen var en af de Lærere, der huskes og mindes, naar gamle Soranere kommer sammen; talløse er de Minder, vi alle har, men fælles for dem alle er deres Elskelighed og Menneskelighed. Ingen af vore Minder om Hubert Rosen er med Brod, oftest med Humor, og alle gode. Ære være hans Minde. *Leopold Rosen* takkede Soranerne for denne smukke Handling; Hubert Rosen var en ædel Personlighed; han hørte til de rene af Hertet.

Festmiddagen paa Akademiet.

Igen et Par Timer til privat Disposition. Undertegnede maa nødvendigvis ved hvert Sorøbesøg dvæle en Stund paa den gamle Kirkegaard. Her taler Minderne om de henfarne: Mine Forældre og de Mænd, der har præget mit Liv; i første Række Ingemann. En Andagt er det at færdes der.

Middagen, der begyndte Kl. 17,30, blev en baade højtid-

lig og munter Festlighed. Rektor *Bohn* prøvede i sin Velkomsttale at analysere, hvad det var, der drog de gamle til Sorø; var det Historien, den skønne Natur, Skoleminderne? Alt dette betød noget, men bag det hele ligger *Sorø-Aanden*. General *Jacobsen*: Vi har ønsket i Dag at opleve Gensynsglæden med vor gamle Skole og med Kammeraterne; vi har ønsket at gense de Steder, hvor vi engang færdedes, og vi har ønsket at se, hvorledes vor Skole nu ser ud. Men det er ikke nok at leve paa Minderne alene; de maa oppudes, og Oppudsningen faar de paa en Dag som denne. Takken for den Gæstfrihed, som vises os, falder det os naturligt i første Linie at rette til Rektor *Bohn*; heldigvis var det kun 60 Aar, De fyldte for nylig, og Soransk Samfund ved, at vi endnu en Række Aar vil have en Leder for Skolen, hos hvem vi finder Forstaaelse for Samfundets Gerning og Opgaver. Hertil føjer vi en Tak til Skolens Lærere, hos hvem vi altid finder den venligste Imødekommenhed. Men endnu en Følelse maa jeg give Udtryk for: Glæden og Stolt-heden over at være udgaaet fra denne traditionsrige Skole. Et trefoldigt Hurra for Sorø Akademi, for dets Rektor og dets Lærerkorps.

Resten af Festen var det umuligt at referere, hvis man ikke ustandseligt vilde sidde og grifle ned (og det gad jeg ikke, efterdi jeg gerne baade vilde høre de mange Guld-korn samt nyde den gode Middag). Uden ved Fortielse at ville fornærme nævnes blandt Talerne: Ingeniør *F. C. Harboe* for Lærerne (en fortrinlig Tale, som findes andet Steds i Bladet); cand. mag. *K. E. Stubbe Teglbjerg*, ogsaa for Lærerne; vittigt besvaret af Lektor, Dr. *Helms*, Dr. *Børge Lund* for tidligere Sygeplejerske ved Akademiet, Frk. *Clausen*, den eneste Dame ved denne maskuline Fest; Læge *P. Kabell* m. fl.

Der blev lige Tid til en hastig Kop Kaffe i gule og grønne Sal. Man *maatte* af Sted, og Kl. 21,35 startede man til Hovedstaden efter en lang og glimrende Dag, der som Grundfølelse havde Dragningen mod Sorø og Skolen og det ubrydelige Sammenhold mellem denne og de gamle Elever.

Poul Schjærff.

OVERSKÆRINGEN

den 30. April om Aftenen, var nær druknet i Regn. Hele Aftenen smaadryppede det, og den lette Taage, der laa over Sorøskovene, virkede temmelig generende. Begivenheden havde som sædvanlig samlet mange Mennesker i Frater-gaarden, og trods det daarlige Vejr forløb Overskæringen programmæssigt.

Ved 20,30-Tiden kom Akademisterne tilbage fra Rævebakkerne, hvor 3. G.'erne paa et stort Baal havde brændt deres Winterhuer og de Bøger, der ikke længere vil blive Brug for. Da den lange Række Elever med hvide Huer kom ind i Fratergaarden, islemtes »Kong Christian«, og Akademisterne tog derpaa Opstilling paa Hovedtrappen.

Her sang Eleverne under Organist *H. Schiøtz'* Ledelse nogle smukke flerstemmige Sange. Først »Frydeligt med Jubelkor«, derpaa »Naar Vildgaasen larmer —« og endelig »Høje Nord«. De smukke Sange vakte fortjent Bifald, og

aldrig saa snart havde de sidste Klapsalver lagt sig, før saavel Akademister som Tilskuere styrter over til »Trekanten«, hvor det gamle Træ i Dagens Anledning var illumineret med kulørte Lamper.

Et mindre Kor af Gymnasiaster under Ledelse af *Frits Krog-Meyer* sang »Snart er Natten svunden«, »Jeg kan se paa dine Øjne« og »Natten er saa stille«. *Henrik Nordlien* talte derpaa smukt om Elevernes Forhold til Skolen og mente, at man ikke blot fik gode Kundskaber paa Sorø Akademi, men ogsaa fandt et ubrydeligt Kammeratskab. Eleverne kom efterhaanden til at holde af Byen og Egnen, og det var med Vemod i Hjerter, de fleste 3. G.'ere tog Afsked med Sorø. Verdenssituationen ser i Øjeblikket truende ud, men Eleverne paa Sorø Akademi har faaet en god Ballast og staar veludrustet til at møde Livets Problemer. Eleverne vil altid mindes Aarene paa Sorø Akademi med den største Glæde.

Koret sang derpaa »Sjungom Studentens lyckliga dag« og »Kornmodsglansen«, og Overskæringen sluttede med, at *Henrik Nordlien* udbragte et kraftigt besvaret Leve for Sorø Akademis Skole.

KUNSTMUSEET I SORØ

Bidrag til Byggefonden.

- 1933 Fabrikant *R. Nørgaard*, København.
Bogholder *N. P. Røddik*, København.
Læge *Per From Hansen*, København.
Grosserer *Herluf Lassen*, København.
Fabrikant *S. Glensdal*, København.
Assistent *H. J. Tholl*, København.
Hr. *Otto W. Nyeborg*, København.
Civilingeniør *Peer Kornbech*, København.
Tandlæge *Sveinn Bjørnsson*, København.
1934 Landsretssagfører *Preben Neergaard*, København.
Læge *Johann S. Dam*, Søborg.
Ministersekretær *Steen Secher*, København.
Fabrikant *Hugo Faber-Rod*, København.
Cand. mag. *Elsa Verner Nielsen*, f. *Eliasson*, København.
Revisor *Kaj Westergreen*, København.
Politibetjent *Per Martens*, København.
Stud. silv. *C. M. Winther*, København.
Arkitekt *Ib Marcussen*, København.
Grosserer *Chr. Mourier*, København.
1935 Civilingeniør *O. Viuff*, Lyngby.
Kommunelærer *P. Bo Bojesen*, København.
Fru *Agnes Koefoed*, f. *Wille Jørgensen*, København.
1936 Fuldmægtig *E. Thisted Jensen*, København.
1937 Civilingeniør *G. Crone*, København.
Civilingeniør *Ib Refn*, Valby.
Sekretær, cand. jur. *Flemming Lerche*, København.
Landsretssagfører *N. Borch-Jacobsen*, København.
1938 Sagfører, cand. jur. *M. Krog-Meyer*, Ordrup.
1939 Sekretær, cand. jur. *Hans Tranow*, København.
Sekretær, cand. jur. *Edward Hee*, København.
1943 Løjtnant *Christian Arnfast*, København.

Ovennævnte Bidrag er indgaaet i Tiden fra 1/4 1948 til 31/3 1949.

FINE FORØGELSER AF MUSEETS BESTAND

Museet i Sorø har atter forøget Bestanden af Kunstværker med meget værdifulde Stykker. Som Gave fra Museets Venner er indgaaet: et Maleri af *Peter Cramer* (1726—82) og et af *Ernst Meyer*; fra Generalinde Ellen Koefoeds Legat et Billede af *Hans Øllgaard* (f. 1911); Ny Carlsbergfondet har deponeret *Edvard Weies* Portræt af Forfatteren Poul Utenreitter.

Men ikke nok hermed! Ved Ny Carlsbergfondets aarlige Uddeling af Kunstværker til Provinsmuseer, som fandt

Adam Fischer: Cécile.

Sted den 28. November 1950, valgte Sorømuseets Formand, Maleren Siegfred Neuhaus, først den ovenfor gengivne Bronzestue af *Adam Fischer*, »Cécile Osouf«, og derefter *Boye Givskovs* Maleri »Nature morte«. I Anledning af, at Fondet for 25. Gang foretog sin Uddeling, havde dette en Overraskelse i Baghaanden; hvert Museum fik som ekstra Gave yderligere et Kunstværk; Sorø saaledes *Dankvart Dreyers* smukke Maleri »Fra Esrom Sø«.

Yderligere er der foretaget en omfattende Nyophængning af Museets Malerier, og det anbefales varmt alle at aflægge et Besøg paa Museet.

P. Sch.

† DØDSFALD †

Forpagter Knud Kaalund.

*26. juli 1907 — †18. April 1951.

Den 18. april afgik forpagter *Knud Kaalund*, Stigbjerggaarden under Skjoldenæsholm, ved døden af en ondartet hjernesvulst og blev bisat fra Bispebjergs krematorium den 23. april.

Med Knud, der den 26. juli ville være blevet 44 år, er en meget trofast soraner gået bort. Han var måske ikke så flittig en gæst ved soransk samfunds møder; men til gengæld besøgte han ofte Sorø og vandrede rundt i skovene og ad gamle kendte stier. Jeg kan måske bedst karakterisere Knud som soraner ved at citere dr. theol. Jørgen Larsens tale ved bisættelsen: »Og jeg husker ham en sommerdag i Sorø — på en udflugt med sognets gamle. Han står midt i fratergården midt imellem Absalons gamle klosterkirke og Frederik den Sjettes akademi. Bag den modne mand anede man drengen og ynglingen, der netop her fra disse to kilder, kirken og akademiet — foruden fra fædrenehjemmet — hentede den hjertets dannelse, der er kulturens ædlest blomst«.

Det var denne hjertets dannelse, som Knud i så rigt mål var i besiddelse af. Han var en ægte dansk mand med stærke nationale følelser, hvorfor det også var en ligefrem selvfølge for ham at melde sig til tjeneste i fædrelandets nødtime.

Knud var en ægte kammerat og sine venners ven, og han var altid parat til at gå i brechen for en. Han efterlod sig kun venner, som ved hans død har lidt et uerstatteligt tab. Ufatteligt, at han er gået bort.

Ære være hans minde.

Knud Kaalund indkom i Sorø akademi 1918 og gik ud af realklassen 1924. Efter at have aftjent sin værnepligt ved artilleriet helligede han sig landbruget og overtog Stigbjerggaarden i forpagtning 1935. Blev gift samme år med Inge Dahl Jensen, datter af godsforvalter Dahl Jensen, Wedellsborg, som overlever ham. Der var ingen børn i ægteskabet. Har været medlem af Haraldsted sogneråd siden 1942.

O. Neergaard.

★

Hfv. Lektor O. B. Müller.

*3. Juli 1875 — †20. Maj 1951.

I.

Efter kun kort Tids egentlig Sygdom døde hfv. Lektor *Oluf Benjamin Müller* den 20. Maj. Han var født den 3. Juli 1875 i Sundby paa Falster; hans Forældre var Sognepræst Georg Vilhelm Müller (1816—98) og Hustru Ellen Nielsine Jacobsen (1842—77). O. B. Müller var Soraner i anden Potens: 1886 kom han paa Akademiet, hvorfra han 1892 tog Studentereksamen; 14 Aar senere vendte han tilbage til sin gamle Skole, idet han fra 1. Januar 1906 konstitueres som Lærer i Gymnastik og Dans og fra 1. April s. A. som Adjunkt (udnævnt 1. April 1907). I Mellemtiden var O. B. Müller uddannet som Militær (1895 Premierløjtnant; 1911 Afsked fra Hærens Linie og udnævnt til Kaptajn i

Reserven; 1914--15 indkaldt til Sikringsstyrken). Paa Akademiet avancerede han 1926 til Lektor (fra 1. Oktober) og tog efter 37 Aars energisk Virke sin Afsked fra 1. April 1944. Ved Afskeden hyldedes han hjerteligt af Rektor Bohn,

Flv. Lektor O. B. Müller.

der takkede ham dybtfølt for alt, hvad han havde betydet for Skolen, Kollegerne og Eleverne, og ønskede ham et godt Otium (Sor.-Bl. 29. Aarg., S. 35). O. B. Müller bosatte sig i Buddinge, hvor han ligesom i Sorø var en fornøjelig og gæstfri Vært for de mange, der besøgte deres elskede gamle Lærer. Müllers Arbejde var ikke udtømt med Skolearbejdet; han var en fremtrædende og virksom Mand inden for dansk Idræt: 1900—1905 sad han i Bestyrelsen for Dansk Atletik-Forbund, 1903—1905 i Bestyrelsen for Dansk Idræts-Forbund, 1905 var han Medlem af en Kommission til Udarbejdelse af fælles Idrætsregler for de tre skandinaviske Lande; han redigerede »Idrætten« 1900—1901 og var 1901—1905 Sportsmedarbejder ved Dagbladet »Samfundet«. Ogsaa selve Byen har nydt godt af hans Idrætsinteresse: Han var Drivkraften ved Stiftelsen af Sorø Roklub i Juli 1918; selv aktiv Roer var han med til at vinde Klubbens første Danmarksmesterskab i 2 Aarers Inrigger, og 1932 dannede han sammen med sine Brødre det berømte Müller-Hold, der bl. a. vandt et Europamesterskab. En af Müllers Brødre var den verdensberømte I. P. Muller (1866—1938), hvis Sundhedsvejledning »Mit System« (1904) gik sin Sejrsgang over hele Verden. En anden Broder er Poul Simeon Valdemar Müller, f. 1873, Student fra Sorø 1891; han blev 1899 cand.

teol.; Gymnastiklærer i Horsens 1899—1904; derefter Præst; hans sidste Embede var Stillingen som Forstander og Førstepræst ved Skt. Lucasstiftelsen i Hellerup (1915—1945); se Paul Nedergaards Præste- og Sognehistorie I, S. 206 og 368. O. B. Müllers Søn Jørgen Müller blev 1922 Student fra Sorø, hans Datter Karen Margrethe tog 1929 Studentereksamen sammesteds.

Vi, der gik paa Sorø, dengang »O. B.« blev ansat, opdagede snart, at han var en Personlighed af ikke almindeligt Format; til at begynde med var vi nok lidt bange for ham; men hans brede Menneskelighed og vidtfavnende Humor fik hurtigt al Frygt til at svinde. Personlig har undertegnede, der aldrig vandt Laurbær som Sportsmand, de bedste Minder om O. B. Vi havde dengang i V. og VI. Klasse Skydning; først trænede vi indendørs, hvor jeg var temmelig ferm til at ramme Skiven; da vi senere rykkede ud ved Tuel Sø, bibragte min Nærsynethed mig store Fiaskoer, og O. B. udbrød gentagne Gange: »Det var en Vifter (Forbier)! Der gik Glansen s'gu af Sankte Gertrud! Men det ødelagde ikke vort gode Forhold, og han var storsindet nok til at tillade mig og enkelte andre, der ikke yndede den haarde, negle-ødelæggende Cricketbold, i Timerne at spille Fodbold paa Pladsen ved Søen. O. B. var i sin Levetid ikke alene en Realitet, han var tillige en Myte; Historierne om ham er legio, og hvis gamle Elever vilde nedskrive nogle af dem og sende dem til Soransk Samfunds Arkiv, vilde man faa et Materiale til at belyse denne fremragende Mand, der ogsaa havde Evnen til ikke at tage sig selv for alvorligt; da han drog fra Sorø til Buddinge, sagde han: »Nu kan jeg kalde mig Kaptajn von Buddinge!«

Den 26. Maj bisattes O. B. Müller fra Bispebjerg Krematorium. Akademiet og Soransk Samfund var repræsenteret, ligesom en Del gamle Elever havde givet Møde. Efter Salmen »Kirkeklokke, ej til Hovedstæder« gav en Nevø af afdøde, Pastor Eriksen, København, en smuk og personlig Karakteristik af O. B. Müller. Efter Talen sang man »Altid frejdig«, og Jørgen Müller talte smukt om sin Far og takkede for lykkelige Aar i Barndomshjemmet og for Raad og Vejledning i Manddomsaarene. Højtideligheden sluttede med »Dejlig er Jorden«, og under Afsyngelsen af sidste Strofe sænkedes Kisten.

Poul Schjærff.

II.

Da jeg i 1919 kom til Sorø Akademis Skole som Adjunkt, kendte jeg allerede Kaptajn Müller rigtig godt. Jeg havde ganske vist aldrig set ham eller talt med ham; men gennem en god Ven, der var Soraner, havde jeg hørt utallige Beretninger om Skolen og ikke mindst om O. B. Min Ven havde haft Müller som Gymnastiklærer, og Gymnastiksalen, Boldbanen og Badeanstalten var da ogsaa Rammen om Billedet. Imperativen: »Du skal!« gik som en rød Traad gennem Beretningerne om denne særprægede Lærer og ledsagedes altid af et Smil, som røbede paa én Gang Respekt, Beundring og Hengivenhed. Jeg har senere i Livet ofte mødt denne Følelse af Hengivenhed over for O. B. hos gamle Elever. Jeg bragte med til Sorø Billedet af en Mand, som jeg paa Forhaand holdt af, og i Aarenes Løb fik jeg i ham

en faderlig Ven, som jeg søgte Raad hos, som jeg betroede mig til, og til hvem jeg — man — aldrig gik forgæves.

Müller kunde i Skolen have en barsk Form, og mangen lille ny Dreng har rystet af Angst for disse mægtige Kræfter; men naar Drengen saa havde oplevet Müller paa Soldaterturene, Skovturene eller ved andre festlige Lejligheder, da forsvandt Frygten og gav Plads for Beundring; thi de erfarede snart, at Strengheden kun var en Skal, og at der bankede et varmt Hjærte bag Vesten. Da Müller forlod Skolen, kunde Eleverne i Grunden slet ikke forstaa, hvorledes Skolen skulde kunne bestaa uden »Fatter«. Mange gamle Soranere vil med Tak mindes Müller for hans Streng-
hed, Retsind og gode Humør. Han tilsigtede dette ene at skabe helstøbte Mandfolk. Skulde det ske, at han med Urette kom til at saare nogen, ja, da gjorde han Afbigt fuldt og helt.

Men de, der ikke lærte Müller at kende i hans Hjem, kendte ham ikke helt. Jeg havde den Lykke at bo 5 Aar i Hjemmet. Her var Strengheden strøget af ham, og ingen, der betraadte dette Hjems Tærskel, kunde undgaa at føle den Varme, der slog dem i Møde. Jeg kan vanskeligt forestille mig et mere kærligt og harmonisk Hjem end det, der omfattede Familien Müller. Det var de aabne Døres Hjem, hvor man følte sig saa trygt hjemme overalt.

Senere, da jeg selv havde fået Familie, var det en Fest at besøge Müller, ikke mindst for Børnene, der elskede »Fatter«, og navnlig var der Jubel, naar Müller ved Bordet udstedte sin Ordre: »Du skal!« Ja, i Hjemmets og Vennernes Kreds var Müller det glade og festlige Midtpunkt, og der maatte man se ham for at kende ham helt. Han var i sin Gerning og i sit Hjem en helstøbt Mand.

Marcus Pedersen.

LÆRERNE FØR OG NU

Tale ved Soransk Samfunds Stortur
den 27. Maj.

Det er med nogen Ængstelse jeg har bedt om at maatte tage Ordet her; for sidste Gang, jeg talte i Sorø, kom jeg ærlig talt meget skidt fra det. Det var da jeg i 1897/98 skulde underholde Baldurs Medlemmer med et Foredrag om Esajas Tegnér, som vist var mere end »tørt« — jeg kendte ikke engang Frødings Digt om den »store Skandalen«, der gik »från Hus og til Hus i hele den smaalandske Jammerdalen«, der kunde have sat lidt Kulør paa — og tilmed saa daarligt holdt, at nuværende Provst Michael Brandt, der refererede Mødet, skrev: »Harboe gik ganske fra Koncepterne, hver Gang han saa ned i sine blaa Konceptpapirer!« — Jeg har siden tænkt paa, at det var mærkeligt, at en saa hjerteløs Kritiker kunde bringe det saa vidt inden for den danske Folkekirke. Men han kan jo have forbedret sig.

Det er noget, der kan ske og forhaabentlig ogsaa er sket for mig selv i dette Tilfælde!

Jeg vil gjerne begynde med at præsentere mit Hold, Studenterholdet fra 1899, hvorfra der uheldigvis ikke er mødt andre Repræsentanter end jeg selv. Jeg vil gøre det gennem en god Replik, som vi gav Rektor Hoff Anledning til at sige, da han, vist nok i 1896, lige efter en Omflytning kom ind i Klassen: »Det er meget karakteristisk, i denne Klasse er Duksen og Viceduksen Lærersønner og Fuksen og Vicefuksen Præstesønner«. De to Lærersønner gjorde heller ikke senere Rektors Tillid tilskamme. Duksen er lige gaaet af som Stiftsprovst i Aalborg, som Ridder og Dannebrogsmænd, Horstmann hedder han, og Viceduksen blev baade Socialminister, Justitsminister, vikarierende Justitsminister og Indehaver af mangfoldige andre Tillidshverv, saa hans Navn behøver slet ikke at nævnes. Fuksen skuffede derimod Hoff noget; han blev baade Forfatter og Redaktør, med mange udenlandske og indenlandske Ordener og næsten en hel Side i »Den blaa Bog«. Desværre er han død nu. Det var Andreas Vinding. Det var nu dem — —. Ja jeg er lidt tunghør, men der var vist nogen, der spurgte efter Vicefuksen? Jo, han snød Hoff lidt i første Omgang, idet han var saa ustabil, at han ved næste Omflytning hoppede 10 Pladser op i Stedet for at blive der, hvor han hørte hjemme. Og siden hen kneb det ogsaa med »Stabiliteten«, saa han har ikke drevet det saa vidt som til »Den blaa Bog«. Det han tilegnede sig bedst i Sorø var vist næsten »Og Guld og Sølv, det skal I ikke sanke« — — ja der er vist lidt mere — — — »men Aandens Guld, den indholdsrige Tanke, den skal I stedse« — — — »lide af ulykkelig Kærlighed til!« Det lugtede han vist ogsaa lidt til i Sorø. »Dum« og »Taabelig« kan man altsaa ganske kortfattet sige! Men for ikke at ned-sable ham helt, vil jeg dog anføre, at han er og i mange Aar har været Medlem af Soransk Samfund, og det gælder ikke om de tre andre!

Imidlertid er det paa Foranledning af denne Vicefuks, at jeg har bedt om Ordet. Han er nemlig kommen i Tanker om nu saa mange Aar bag efter, at han fra nogle af sine Læreres Side var udsat for meget velmente Forsøg paa at gøre ham begribeligt, at Fagene drejede sig om noget meget væsentligere end Eksamensstof; venlige Hænder, der blev rakt ud imod ham, og som han ikke tog imod. Rosing, Hoff og navnlig Boesen. Nu forlanger Vicefuksens Samvittighed (hans Super-ego maa jeg vel tilføje, for at de yngre kan forstaa mig), at der bliver gjort noget ved den Sag, inden det

er for sent, hvad det jo øjensynligt snart maa blive for hans Vedkommende, og jeg har derfor i Kommission »at stikke en Undskyldning« eller sige »Tak for Opmærksomheden«. Ja, jeg skulde jo sige det med meget pænere Ord, men jeg vil saa nødig være for højtidelig, og de, der har Sans for det, kan nemt oversætte selv.

For de paagældende Læreres Vedkommende er jeg nok del meste af en Menneskealder for sent paafærde, og jeg bliver derfor nødt til at henvende mig til de Lærere, der virker nu. Jeg ved godt nok, at Forholdene nu er helt anderledes, end da vi gamle gik i Skole. Det kan man se, naar man følger med i Avisernes Kronikker, Interviews og Læserbreve, hvor man faar at vide, at Eleverne nu er energiske, maalbevidste, hensynsfulde o. s. v. og den eneste Anmærkning, de faar, har jeg set Skoledirektøren paa Frederiksberg anføre, nemlig, at de er noget »nervøse«. Det kan naturligvis nok være lidt besværligt for en Lærer, men de undskyldende Omstændigheder er dog kendt med det samme. Og de nye Undervisningsmetoder! De helt ideelle Forhold er næsten lige omkring Hjørnet! Den eneste Skygge i Billedet falder næsten over Lærerne selv, idet den gamle Cliché om den pryglelystne Lærer ikke er udryddet endnu selv hos ellers meget udmærkede Redaktører. Jeg synes ærlig taget, den var forældet allerede for 50—60 Aar siden! Men hvis det nu i al den Idyl alligevel skulde knirke lidt hist og her, saa vil jeg bede Dem om til Trøst at tænke paa, at der ogsaa nok en Menneskealder efter Deres Begravelse vil vise sig gamle Elever med paaskønnende Tak for Deres Bestræbelser. — Ja, maaske vil De synes, at det er en ringe Trøst, og det kan jeg godt forstaa, men jeg kan ikke gaa saa langt som til at ønske for Dem, at alle Deres Elever maa være formede helt efter Deres eget Ønske. — Da jeg netop har den Fornøjelse at sidde over for Lektor Balslev, der underviser i Tysk, vil jeg vove at sige hvorfor, saaledes: Jeg kan ikke give Afkald paa »jener Kraft, die stets das Böse will und stets das Gute schafft«. — Jeg har faaet mit Nik. Det var rigtig citeret!

Nej saa maa jeg nøjes med at ønske for Dem, at De maa have Held til i den højest mulige Grad at interessere Deres Elever levende i Deres Fag til Glæde baade for Eleverne og Dem selv og til Gavn for Danmark.

F. C. Harboe.

★

Batøkkampen den 3. maj.

Det var alt for få Soranere, der havde fulgt den ganske vist sene indbydelse til at deltage i batøk-fik-fakdsten mellem Foreningen 1929's fik-fak-fraktion A/S og Soransk Samfund; kun en snes stykker kom og kæmpede mod de ca. 30 Herlovianere. I det skønne vejr spillede man et par timer indtil finalen, der udkæmpedes mellem 4 Herlovianere og 4 Soranere.

Sejren tilfaldt atter i år Herlovianer-Soraneren, forpagter *Ejvind Boserup*, Smidstrupgård; men da han sidste år var Soraner, og derfor i år Herlovianer, gik sejren til Herlovianerne.

Efter kampen nød man i broderlig forening den medbragte mad, hvorefter de mere energiske fortsatte spillet.
Stubbe.

★

Batøkkamp i Aarhus.

Søndag morgen d. 15. april var der liv og røre ude ved Frederikshøj kro lidt uden for Aarhus. Fredelige borgere, der var ude at spadserere i det herlige forårsvejr, kunne se en masse glade mennesker strømme til kroen, hvor de hurtigt bevæbnede sig med en solid, tilspidset stok. Snart be-

Fra v. til h.: stud. med. Steffen Lund, lrs. Kall og skovrider Carl Lorenzen.

vægede hele flokken sig under munter støjen ned til en stor, gennemfugtig græsplæne og begyndte at skille sig ud i hold på 3—4 mand. Hvad skulle det dog forestille? Nogle af de udenforstående tilskuere begyndte så småt at gisne om fanatikere, der ville gå tilbage til den tid, da man krigedes med køller; dog stemningen syntes alligevel ikke at være alvorlig nok dertil. Snart kom imidlertid løsningen: Det var de gamle soranere fra Aarhus og omegn, der var kommet sammen for atter at spille det morsomme gamle

soranerspil — batøk. Mange af de ældre havde taget *deres familier med*, så det var efterhånden ikke så få, der var forsamlet. Vi begyndte med at blive budt velkommen, og derefter genopfriskede vi reglerne for spillet — nogle af de ældre deltagere havde ikke spillet det i snart en menneskealder. Så begyndte spillet, og snart hørtes de kendte »fagudtryk« udslynget under hjertelig latter. Det var helt mærkeligt for os unge at sige »brænderlort« og meget andet til vore ældre, agtværdige kammerater. Vi spillede os hurtigt varme, og der udkæmpedes mangan en brav dyst. Efterhånden blev der dog en pave fra hvert hold, og de kæmpede nu om den endelige pavetitel. Det var en spændende kamp. Omsider blev striden afgjort med skovrider *Carl Lorenzen* som pave og stud. med. *Steffen Lund* som kejser. Vi var nu blevet godt sultne og gik derfor ivrigt om bord i vor medbragte mad, som vi nød i kroens havestue, hvorfra der er en aldeles henrivende udsigt ud over Aarhus-bugten og over til Mols. Da den værste sult var stillet, blev præmierne uddelt. Der var foruden de to præmier til pave og kejser en trøstepremie til den allerdårligste batøkspiller, der i dette tilfælde blev formanden for Soransk Samfunds jydsk afdeling, *lrs. Kall*, der fik den meget smigrende titel af »Kongelort 1951«. De tre sejrherres ses forevigt iført deres præmier, der var skænket af købmand *O. Alban Knudsen*, Aarhus. Der blev sunget og holdt en del morsomme taler; bl. a. udtalte den højærværdige pave, at han, trods sin egenskab af pave, ikke var i stand til at give os absolution, hvorfor han i stedet ville give kaffebordet. Det var sandelig en pavelig gestus. — Inden vi skiltes, blev vi enige om at gøre denne batøktur til en årlig tilbagevendende begivenhed.

Niels Brohm.

Soransk Samfunds Bestyrelse.

Paa et Møde den 10. April 1951 har Bestyrelsen konstitueret sig som følger:

Formand: Generalmajor *Carl Jacobsen*, Strandboulevard 23, Ø. Øbro 9825.

Næstformand: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*. Kontor: Dagmarhus 4. Sal, V. Central 13773. Privat: Amaliegade 21 A, K. Byen 5105.

Kasserer: Grosserer *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, Ø. Central 10725, Priv. Skjoldsgade 7, Ø. Øbro 9968.

Sekretær: Civilingeniør *A. Helweg-Larsen*, Firma Birch & Krogboe, Ingeniørhuset, Vester Farimagsgade 31, V. Central 3377. Priv.: Sdr. Fasanvej 96, Valby. Valby 794 u.

Soraner-Bladets Administrator: Direktør *Gunnar Knudsen*, Lyngbyvej 170, Ø. Ryvang 6201. Priv.: Alléen 12, Nærum. Nærum 450.

Laane- og Understøttelsesfondens Administrator: Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*.

Professor, Overkirurg, Dr. med. *Otto Mikkelsen*, Øster Søgade 18, K. Byen 6517.

Cand. mag. *K. E. Stubbe Teglbjærg*, Dagmarhus, V. Palæ

7503 (13—15). Priv.: Lindholmsvej 11, Brønshøj. Bella 3735 (efter 18).

Lærer *Erik Bang*, Gennemløbet 15, Vanløse. Damsø 1353u.

Stud. mag. *Ib Juul*, Borupsallé 154, 1. S., N. Taga 1631y. (18—19).

Formand for jydsk Afdeling: Landsretssagfører *Chr. R. Kall*, Østergade 3, Aarhus. Aarhus 130 og 160.

Formand for fynsk Afdeling: Direktør *P. Suhr-Henriksen*, Vestergade 96, Odense. Odense 1050 og 1211.

Soraner-Bladets Redaktør: Lektor *Poul Schjærff*, Kongevejen 80, Hørsholm. Hørsholm 898.

Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John. H. Winther*, Jens Munksgade 3, Ø. Øbro 4091 (bedst om Formiddagen).

Arkivet: Arkivar ved Nationaltidende *Svend Rothe*, Ved Stranden 18, K. Central 9393. Priv. Nørrebrogade 34, N. Nora 3064 v.

Følgende Udvalg er nedsat:

Bladudvalget: Carl Jacobsen (Formd.), Poul Schjærff, Gunnar Knudsen, Rogert Møller og Helweg-Larsen.

Laane- og Understøttelsesudvalget: Svend Clausen (Formand), Otto Mikkelsen, Ib Juul.

Arrangementsudvalget: K. E. Stubbe Teglbjærg, R. E. Brincker, Helweg-Larsen, Ib Juul.

Gratulations- og Kondolenceudvalget: K. E. Stubbe Teglbjærg (Formd.), Poul Schjærff.

Pressesekretariatet: Helweg-Larsen, Ib Juul.

Agitationsudvalget: Gunnar Knudsen (Formd.), R. E. Brincker, K. E. Stubbe Teglbjærg, Ib Juul.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Juli:

2. Professor *Harald Groth Oxholm Holck* (f. 1886), Lincoln, Nebraska, U. S. A.
9. Baron *Carl Henrik v. Eggers* (f. 1876), Parcelvej 131, Holte.
12. Direktør for Bing & Grøndahl *Poul Simonsen* (f. 1881), Vesterbrogade 149, Kbhvn. V.
17. Kommandør, Direktør for Søkort-Arkivet *Peder Carl Sophus Jensen* (f. 1891), Fasanhaven 28, Gentofte.
20. *Karl Lauritz Aas Koch* (f. 1881).
21. Direktør *Kaj Flemming Ulrich* (f. 1901), Hambrosgade 4, Kbhvn. V.
22. Skovrider, Godsforvalter *Carl Hans Jørgen Bistrup* (f. 1881), Torbenfeldt, pr. Mørkøv.
23. Overlæge *Einar Gjessing* (f. 1886), Fredericia.
25. Apoteker *Poul August Kjær* (f. 1891), Nykøbing, Mors.
26. Lærer *Aage Marius Jensen* (f. 1891), Sorø.
28. Fabrikant *Hans Chr. Kragh-Heidemann* (f. 1876), Sdr. Boulevard 85, Kbhvn. V.
29. Ingeniør *Pedro Enrico Malling* (f. 1891), Hasselvej 50, Vanløse.

Under 25. April 1951 er Arkitekt ved Sorø Akademi *Algot Laurrup-Larsen* (Udg. '08) udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Efter kirkeministeriets indstilling er ved kongelig resolution af 10. maj 1951 sognepræst for Riisskov menighed i Aarhus stift *Carl Bay* (S. '18), R. af D., beskikket til sognepræst ved Aalborg Domkirke (Budolfi Kirke), provst for Aalborg købstads provsti og stiftsprovst over Aalborg stift. Ved den ordinære Landemodetjeneste Onsdag den 27. Juni Kl. 10 i Budolfi Kirke creeredes han af Biskop Erik Jensen til Embedet. Aalborg Stift har nu to gamle Soranere som Provster: *Carl Bay* og hans Klassekammerat *Hans Peter Waage Beck*, Skagen.

Højesteret.

Ved kgl. Resolution af 19. Maj er Dommer i Højesteret *Thorvald Berthing* (S. '00) efter Ansøgning paa Grund af Alder afskediget i Naade og med Pension fra den 30. Juni.

Danske Professorer udmærkes:

Den 10. Maj promoveredes Prof., Dr. phil. *N. E. Nørlund* (S. '03) til Æresdoktor ved Oslo Universitet. — I Anledning af Glasgow Universitets 500 Aars Jubilæum vil en Række kendte Udlændinge blive hædret med Æresdoktorgraden; blandt dem er Prof., Dr. *Johs. P. E. Pedersen* (S. '02), der den 20. Juli vil opnå den fine Æresbevisning.

Kontorchef i Udenrigsministeriet *Sven Peter Duurloo* (S. '09), der tidligere har været Gesandt i Athen og Ankara, er blevet udnævnt til Gesandt i Finland.

Maleren *Erik Klein* (Udg. '06), der den 2. Januar fejrede sin 60 Aars Fødselsdag, er i Maj taget paa Studierejse til Rom.

Kommunelærer *Svend Skyum-Nielsen* (S. '37) er blevet cand. psych. med Udmærkelse.

Redaktør *Henry Hellssen* (Udg. '05), hin vidtberejste, har i Bogen *Jeg forlovede mig med Livet* (Branner og Korchs Forlag) samlet og fremlagt en Del af sine mangeartede journalistiske Oplevelser. Hans Indtryksmodtagelighed, hans Evne til at se og udtrykke det sete i klar og koncis Form er usvækket, og han har ligesom Franz von Jessen et sjældent Held til at komme med, hvor der *skete* noget. En Række interessante Begivenheder passerer her Revy for Læseren, der kun kan sig til andre: Gak selv hen og læs!

Gave eller Bestikkelse.

I Anledning af fhv. Justitsminister *K. K. Steinckes* (S. '99) Radioforedrag, hvor han redegjorde for Forskellen mellem Gaver og Bestikkelse, ringede en Forretningsmand til os og fortalte, at da Tietgen engang blev spurgt om det samme, svarede han:

— Hvis man forærer sine Forretningsforbindelser en høj Hat og sætter Firmanavnet uden paa Hatten — saa er det Gave. Sætter man derimod Firmanavnet inde i Hatten, er det Bestikkelse.

Fra 10. April er Direktør for A/S C. A. Qvade & Co. *Carl Vilhelm Knudsen* (R.'05), Maribo, blevet Medlem af Landslinget.

Lektor, Dr. *Poul Helms* i Sorø har nu udsendt sin Oversættelse af Aristoteles Fysik I—IV med Kommentar. Bogen, der fremkommer med Støtte af Carlsbergfondet, vil senere blive omtalt i Soraner-Bladet.

Soraner-Frokosten den 7. Juni.

Over Forventning samlede Frokostbordet mange Gæster — flere end ventet i denne Maaned, hvor andre Interesser kalder paa Kammeraterne.

Maaneden Juni er jo Pilgrimstid for mangen en gammel Soraner, der vil gense sin gamle Skole og Akademihaven i al dens Pragt. Og der har været flere Sorø-Ture i denne fagre Tid — vi ventede saa længe — end nogensinde før. Samfundets »Stortur« den 27. Maj og flere Hold, baade Realister og Studentere, har været i Sorø for at fejre 10 - 20 - 30 og 40 Aars Jubelfest og lagt deres Hyldst og Mindekrans for Skolens Fødder og faaet fyldt ny Vin paa de gamle Læderflasker, hvoraf vi nærer de Minder fra Barndommens By, hvis Navn skal aldrig i mit Hjerte dø, som skrevet staar.

»Hvordan gik Sorøturen?« var det Spørgsmaal, der først maatte besvares. — »Har I set Billederne i EKSTRABLADET?« Det var vel nok en køn Samling høvede Drengene at sende ud som Samfundets Repræsentanter til det ganske Land. Æv! o. s. v.

Saaledes var Stemningen under hele Frokosten, god og hyggelig paa sædvanlig Soranermanér. *Brincker* sad for Bordenden, hød Velkommen paa Bestyrelsens Vegne, fordelte Ros og Dadel paa de rigtige Steder og mæglede, naar det var nødvendigt. *Louw* fortalte om »FANEN«, hvis »sorte Dødsfugl« nu vil blive erstattet med en ægte soransk guldgylde Fønixfugl til at straale for kommende Slægter af Fønixsønner. Er det forresten ikke mærkeligt, at Kritiken først kommer nu? Da Fanen blev præsenteret for Medlemmerne paa Generalforsamlingen, var der ingen, der bemærkede »Skidtfuglen«. Bagefter kommer sædvanligvis kun tyndt Øl og Tykke Drengene, som O. B. lærte os. *Louw* talte ogsaa for sine specielle Kælebørn »De 200 raske Soraneres Stipendium« og om de tiloversblevne Penge fra Mindestensindsamlingen til Rektor Raaschous Grav, hvoraf der gerne skulde dannes et Mindefond i Lighed med Rektor West's.

Ellers er der ikke noget mærkeligt at meddele. Der var ingen tilrejsende Gæster med Hilsen og Bud udefra; der herskede Hygge og god Stemning, og Sludren Mand og Mand imellem gik livligt, indtil *Brincker* ønskede »Velbekomme« og Tak for i Dag. Kl. 2 skiltes vore Veje for igen at mødes *Torsdag den 5. Juli* Kl. 12 i Grand Café paa Kongens Nytorv.

Indtil da — vær hilset!

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærff*, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John. H. Winther*, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: *Lyngbyvej 170, Ryvang 6201.* — *Selandia Bogtryk, København.*

REKTOR BOHNS TALE

til Dimittenderne ved Translokationen den 21. Juni 1951.

Kære Dimittender!

Saa er paa ny et Skoleaar afsluttet, og atter staar et frisk Hold af Ungdom rede til at gaa paa Vingerne for at flyve ud i den store Verden og prøve Kræfter med Livet. Skoletidens Strabadser er overstaact, Eksamenstidens hektiske 14 Dages Løb er kørt til Ende, de nye Huer er anskaffet og Eksamensbeviserne udleveret: Afskedsstunden er inde; der staar kun tilbage at sige Farvel.

Men et Farvel kan være svært nok at faa sagt, naar det gælder en længere Adskillelse, og det gør det jo her. Om vi nogen Sinde atter skal samles, er jo tvivlsomt, man kan vel godt sige: usandsynligt, og de, der vender tilbage for at mødes med saa mange som muligt en kort Stund paa de gamle Steder, vil opdage, at intet mere er som før — i det Ydre maske nok, men ikke, naar Blikket trænger gennem Overfladen. Barndommens Have vil være lukket i efter jer, og andre har nu faaet Lov at tumle sig i den. I genkender naturligvis baade dette og hint; men Sindet er stemt anderledes baade over for Ting og Personer end tidligere. Det, I møder, er ikke længere *Virkelighed* som i gamle Dage. I *ej*er ikke Haven som fordem, er kun Gæster, som mindes.

Alt dette ved jeg, at I fornemmer, mere el. mindre klart, og selv om I i Dag er straalende lykkelige at se til — omtrent lige saa lykkelige som den Dag for 5 el. 7 Aar siden, da I blev optaget i 1. Mellem —, er jeg klar over, at hos mange af jer er Glæden blandet med Vemod. De fleste af os kan nu en Gang ikke lide den Tanke, at de Ting, de Mennesker, vi virkelig holder af, er underlagt Forvandlings Lov, at de Steder, hvor vi har tilbragt Barndommens sorgløse Dage, ikke stadig kan omslutte os lige saa inderligt som før; endnu mindre synes vi om, at vort eget Sind ikke vedblivende kan være lige saa aabent og modtageligt, som

da vi vandrede i Haven. Vi vilde gerne nu og da kunne standse Tidens Hjul, stikke en Kæp i det, blot for nogle Uger, nogle Dage eller Timer; men det er umuligt. Trods Videnskabens kolossale Fremskridt i vor Tid er der Omraader, hvor den intet formaar. Tidens Løb kan vi ikke standse; det er os, der maa bøje os for Tiden og tilpasse os den. Derfor er der Vemod i ethvert Farvel.

Men alligevel er det jo Glæden, der er den overvejende i Dag: I har naaet det Maal, I længe har higet efter og staar nu ved et Vendepunkt i jeres Liv. Fremtidig skal I stort set klare jer selv, samle jer fuldt og helt om det, der interesserer jer, skabe jer en Levevej, hvor I kan udrette noget betydningsfuldt til Gavn for jer selv og jeres Medmennesker. Det vilde være mærkeligt, om en saadan Opgave ikke skulde fylde en sund Ungdom med Glæde og Forventning — trods den mørke Tid, I bliver Studenter og Realister i. For at Tiden er mørk og truende, kan det ikke nytte at skjule. I træder ikke ud i en Verden, der smiler til jer og kommer jer i Møde med aabne Arme. Men I træder ud af Skolen paa en Tid, hvor Krigens Vildskab raser i det fjerne Østen, og hvor hele Verden stønner af Frygt for, at Branden skal brede sig og Flammerne fortære alt det, der er os kært. Hertil kommer det økonomiske Tryk, der hviler over Europa, ogsaa over vort eget Land, og som er ved at berøve selv de bedste alt Mod, Initiativ og Virkelyst. Vanskelighederne er ved at gaa Folk paa Nerverne. Angst, Bekymringer og Næringsssorger er ved at kvæle den naturlige Glæde over Livet. Det er derfor ikke at undres over, at jeres Forældre og vi Lærere, der har arbejdet med jer gennem de mange Aar og nu ser jer ved Maalet, straalende af Lykke over at have klaret det store Forhindringsløb, at vi i det stille og med Ængstelse spørger os selv: Kan de nu bevare Glæden og Livsmodet paa Vejen fremover, ogsaa

naar Uvejret og Stormene sætter ind, eller vil de før eller senere blive indrulleret i den store og stadig voksende Skare af skuffede, sløve og bitre Mennesker?

En af denne Skoles berømteste Sønner, Digteren Herman Bang, hvis gribende Skildringer af ulykkelige Menneskeskæbner maa gøre det stærkeste Indtryk paa alle dem, der i Litteraturen søger noget mere end det spændende og det »haardkogte«, udgav i 1890 en lille Bog med Tittlen »Under Aaget«. Den indeholder 3 smaa Fortællinger: »En dejlig Dag«, »Irene Holm« og »Frk. Caja«, af hvilke den kendteste uden Tvivl er »Irene Holm«, Fortællingen om den fattige og ensomme Danserinde fra Det kgl. Theater, der maa opretholde Livet ved at drage fra Kro til Kro for at give Bønderbørnene Undervisning i Holdning, Dans og Bevægelse formedelst 5 Kr. for hvert Barn. »Søskende Moderation«, som det hedder i Bekendtgørelsen ved Stævningsstenen. Fælles for alle 3 Fortællinger er, at de Mennesker, vi her møder, er ulykkelige, skuffede Mennesker, for hvem Livet er blevet en Byrde, et Aag, hvorunder de træller fra Morgen til Aften. Falder der en Dag et enkelt Solstrejf ind over deres Tilværelse, og det gør der i hver af Fortællingerne, bidrager det blot til yderligere at understrege Hverdagslivets graa og glædesløse Tristhed, der ligesom er koncentreret i Slutningslinierne i »Irene Holm«, hvor det hedder: »Frk. Irene Holm havde indbudt til et Foraarskursus i den moderne Selskabsdans i en nær Flække. Der havde tegnet sig seks Elever. Der drog hun hen — for at fortsætte det, man kalder Livet«. Disse Linier har Herman Bang sat som Motto for hele Bogen.

Det er med den dybeste Medfølelse, man stifter Bekendtskab med disse Menneskeskæbner; men man tør ikke slaa sig til Ro med, at det hører Fortiden til, og at der nu er gaaet to Menneskealdre, siden Bogen blev skrevet. Netop i vore Dage hører vi Gang paa Gang om Mennesker, for hvem Livet paa lignende Maade er blevet som et knugende Aag, der til sidst driver dem ud i Fortvivlelse. Grundene til, at det kan gaa saaledes, skal ikke undersøges her; de kan i Dag være helt andre end paa Bangs Tid; men færre er de ikke blevet, takket være Tidens Splittethed og Profitbegær. Derfor maa alle vi, der har med Ungdom at gøre, spørge os selv: Kan vi slet intet gøre for at hjælpe de unge, der glade og lykkelige forlader Skolen, til at undgaa Skuffelserne og Bitterheden, bevare Troen paa Livets Skønhed og Rigdom helt op i Alderdommens Dage?

Enhver Far el. Mor og enhver Ungdomsleder maa her svare for sig selv. Jeg for min Part vil gerne i Dag fremdrage Mindet om en af de smukkeste og ædleste Kvindekikkelser i vort Aandsliv, Kamma Rahbek, Bakkehusets varmhjertede og højtbevagede Frue, der har været som en moderlig Veninde for adskillige af vor Guldalderstids store Digtere. Naar jeg nævner hende her, er det paa Grund af et ualmindelig smukt Brev, hvormed hun har beriget vor Brevlitteratur, og som ogsaa har noget at sige til vor Tids Ungdom. Brevet, der er fra 1813, er rettet til den unge J. L. Heiberg, Kammas og Rahbeks tidligere Plejesøn, der efter sin Faders Landsforvisning havde tilbragt et Par Aar i deres Hjem. Kamma, der selv ingen Børn havde, var kommet til at holde ualmindelig meget af den kvikke og muntre

Dreng, dengang ca. 11 Aar, og det havde været hende en stor Sorg, at han en Dag pludselig var flygtet fra Bakkehuset, og at han ikke senere var vendt tilbage. Forholdene i Livet, navnlig deres forskellige Syn paa Heibergs Moder og hendes andet Ægteskab, førte dem fra hinanden i Rum; men Kammas Kærlighed til Johan Ludvig var den samme som altid. Nu havde han efter 9 Aars Forløb atter ladet høre fra sig, og Kammas overstrømmende Glæde herover har fremkaldt dette betydelige Brev, hvoraf jeg citerer nogle Linier hen imod Slutningen:

»Livet og dets mange Sysler og Forvirringer adskiller Menneskene paa mangfoldige Maader, fjerner selv Venner fra hinanden alt for meget; men Kærligheden, mægtig frem for alle ypperlige Ting, fordi Gud selv er Kærlighed, har dog Magt til at forene, hvad der ellers vilde være vidt adskilt; den omslynger Hjerterne med et skønt uopløseligt Baand, som selv Døden ikke formaar at sønderrive. Denne guddommelige Kærlighed har ogsaa forenet vore Hjerter, kæreste Ludvig! maaske med endnu fastere Baand, fordi Verden vilde adskille dem. Lad os derfor altid beholde hinanden kær og betænke, at Livets ædleste Næring dog er den, som Hjertet skænker os. »Bevar Hjertet«, siger Salomon, »frem for alt, hvad der bør bevares; thi *Livet* udgaar fra det.«

Det er disse sidste Ord, jeg gerne vil lægge jer paa Sinde som et Farvel. »Bevar Hjertet frem for alt, hvad der bør bevares; thi fra det udgaar Livet«. Hjertet, det vil jo sige Følelseslivet, Evnen til at begejstres og til at forarges, Evnen til at glædes over det gode og sande og til at harnes over det lumpne og gemene, Evnen til at føle for andre Mennesker og holde af dem, Evnen til at tro og vise Tillid. Gid I maa kunne bevare den Evne lige saa frisk, som I har den nu i jeres unge Aar, da vil Livet ikke forekomme jer som et Aag, der trykker, men som en Gave, der er skænket jer.

Maaske tænker I nu: Ja, men hvordan skal man kunne bevare Hjertet frisk og modtageligt Livet igennem? Hertil vil jeg kun sige: Læg Mærke til Indskriften over Universitetets Portal. Under den mægtige Ørn, hvis skarpe Blik gennemtrænger Rummet, finder I Ordene: *Coelestem adspicit lucem*, den skuer mod det himmelske Lys. Denne smukke Indskrift, der er formet af den theologiske Professor Mathias Hohlenberg i Anledning af Universitetets Genindvielse i 1836, angiver Vejen. Gør, som Ørnen; løft Blikket opad; lad ikke Pengebegærligheden, Materialismen med alle dens tusinde Bekymringer, faa Magten over jer og tvinge jer ind under Aaget, men hent Styrke og Kraft fra det Lys, der udgaar fra Guds Himmel; da vil I ogsaa kunne bevare Hjertet sundt og rent helt op i Alderdommens Dage og blive til Velsignelse for dem, I faar at gøre med i Livet.

Og hermed ønsker jeg jer alle Lykke paa Rejsen gennem Livet. Skolen har været glad for jer, for jeres Arbejde, jeres Hjertelighed, jeres Loyalitet, og den vil savne jer, naar vi begynder igen efter Ferien. Selv har jeg særlig Grund til at savne jer Studenter. I er det første Hold, jeg som Rektor for denne Skole har fulgt gennem *hele* Skoletiden, lige fra I som smaa Drengene blev optaget i 1. Mellem, til I nu som modne unge Mænd staar rede til at drage ud i Livet. Derfor har jeg ganske naturligt følt mig særlig knyttet til denne

DET FØRSTE SKOLEAAR PAA SORØ AKADEMI

AF LEOPOLD ROSEN

Jeg var en lille Landsbyknægt paa 14 Aar, da jeg blev optaget som Discipel. Elev hed man kun, hvis man boede paa Akademiet; det lumre Ord »Alumne« var heldigvis ikke bleven opfundet endnu; det er vist Rektor Hoff, der har været Mester for det; mærkeligt nok, for han var ellers Purist, hvad Sproget angaar. Jeg mindes fra hans Regeringstid Opslagene inden for Klosterporten om, at »Hjulridning« (∩: Cykling) var forbudt. Naa, jeg var altsaa »skolesøgende Discipel« og boede hos min Svoger (Matthiessen) og Søster¹) i det første Aar, som var Karenstid for vordende Elever.

Det var i Slutningen af Oktober 1887, at min Optagelse fandt Sted, og vistnok imod Reglementet — men, naar man har en vis Mand til Morbroder (eller Svoger), in casu Matthiessen, gik saadant jo an. Jeg blev slæbt omkring og forhørt i en Mængde Klasser, hvor de forskellige Lærere holdt en lille Pause i den øvrige Undervisning i den Anledning. Jeg blev bedømt til 2den studerende; vel havde jeg Kundskaber i nogle Fag, f. Ex. Latin og Græsk, til højere Oprykning, men mine Lærebøger havde i mange Tilfælde ikke været de samme som de andre Drenges, og derfor var det forsigtigere at placere mig noget lavere. Det var selvfølgelig rart for Disciplen, der havde lettere ved at følge med. Jeg rykkede altsaa ind i 2den som Fuchs (den første Maaned) og gik ud af den som Dux, da Ohrt, den ubetvingelige, just da var bleven syg og fraværende fra Examen.

Om Overhøringen — vistnok den 27. Oktober — mindes jeg kun Rektor Blicherts²) Examination i Geografi, hvor han gentagne Gange udtalte med høj Fistelstemme: »Det er udmærket!« Det syntes jeg naturligvis svært godt om at høre; jeg viste jo Byer, Floder m. v. paa det navnløse Kort — dog Carpentariabugten kunde jeg ikke klare, havde maaske aldrig hørt om den før, men det var altsaa den sidste Kryds og Slangeprøve, jeg fik forelagt, men altsaa ikke bestod.

Ja, det var da en svært hyggelig og rar Mand den Rektor. Javist, hør nu bare den næste Dags Oplevelse.

Aargang. Gid det maa gaa jer alle vel, og I maa blive gode og dygtige Mennesker. Naar jeg i Dag dimitterer jer, gør jeg det i Bevidstheden om, at I ikke hører til de ringeste, der er udgaaet fra denne Skole, og at I vil udrette, hvad I formaar, for at gøre jeres gamle Skole Ære.

Lev saa vel allesammen!

Adjunkt Boesen³) hørte mig i Historie, og det gik vældigt med det 1ste Korstog, dog lod jeg Balduin Dahl⁴) (bekendt Musik-Mand fra Tivoli) komme med, hvilket morede Boesen meget og gav ham Anledning til at bemærke, at saa manglede de jo heller ikke Musikeren. Det var selvfølgelig en lapsus, men jeg havde været i Tivoli flere Gange med Forældrene. Senere har jeg i 1937 eller 38 set Balduins⁵) Borg i det sydlige Belgien efter Han med de berømte Huler og ikke langt fra den franske Grænse ved Sedan. Den ligger højt paa en Klippe og ser truende ud.

Latin og Fransk gled ogsaa ganske godt og Tysk, hvor Lunddahl⁶) var min Faders gamle Ven og Skolekammerat; Engelsk og Græsk havde vi endnu ikke, og Zoffmann⁷) saa heller ikke Anledning til at bruge »den gule fra Slagelse«. Matthiessen har jeg aldrig haft som Lærer i alle mine Skoleaar.

Lettet for alle disse Byrder, kom jeg saa hjem til Matthiessens i Søgade 1ste Sal og befolkede mit Gavl-værelse. Næste Morgen skulde Skolegangen begynde, og jeg fulgtes med min Svoger. Men, det skulde jeg ikke have gjort, for Lærerne kom gerne i sidste Øjeblik til Lovsangen, inden Dørene lukkedes, eller ogsaa blev de naturligvis indladte, inden Morgensangen begyndte med Jæhnigens faste Haandslag i Flyglet. Saaledes skete ogsaa den Dag. Matthiessen slap ind, men der stod jeg. Jeg maa have forpasset Momentet; en snildere Fyr end en enfoldig Landsbydreng havde sagtens klaret de Ærter — og i det samme kom Rektor i al sin Glorie. Kort Proces! Et Par smældende Lussinger var Belønningen for at komme for sent, i hvert Fald for en lille Dreng. Men Lussinger havde jeg faaet før den Dag, og en »stor Dreng« paa 14 tuder ikke. Det var jeg klar over og luskede rødhovedet til min Plads sidst i Rækken af de af »Odderen« (Overlærer Kiellerup⁸) optalte Hvalpe.

Men, mit Syn paa Rektor som den flinke Mand blev unægteligt revideret betydeligt den Dag. Respekten for ham og Agtelsen for den betydelige Lærer, han var, har jeg aldrig mistet. Det var ogsaa vort eneste uvenskabelige Sammentræf!

(Fortsættes)

Noter:

¹) Frederik Christian Matthiessen (1855—1931), Adjunkt 1883, Afsked som Lektor 1925, og Hustru Beatrice Rosen (1861—1943). Om F. C. M. se Sor.-Bl. 10. Aarg., S. 20 og 60; 16. Aarg., S. 9 og 23; 22. Aarg., S. 9, 70, 81; 33. Aarg., S. 58. Nekrolog over Fru M., Sor.-Bl. 28. Aarg., S. 49.

²⁾ *Peder Knudsen Blichert* (1828—1894) Rektor i Sorø 1882—1894. Se Sor.-Bl., 4. Aarg., S. 31, 38, 55; 11. Aarg., S. 44.

³⁾ *Julius Joachim Evald Boesen* (1850—1902), Adjunkt i Sorø 1882—1902. Nekrolog af Rektor Hoff i Sor. Tidsskr., Bd. 5, 2. Hæfte 1909.

⁴⁾ *Balduin Dahl* 1834—1891; bekendt Musiker og Dansekomponist. 1873 H. C. Lumbyes Efterfølger som Dirigent i Tivolis Koncertsal. Fra forskellige Sider mødte han i denne Stilling Modstand, der kulminerede under Pibekoncerterne 1881, da han ved Feltmarskal Moltkes Besøg i Tivoli lod spille »Heil dir im Siegerkranz«. Denne Begivenhed omtaler Carl Muusmann i »Firsernes glade København«, S. 45—48.

⁵⁾ *Balduin* (1058—1118), yngre Broder af Gotfred af Bouillon, deltog i det første Korsog og blev 1100 efter Broderens Død Konge af Jerusalem. Han døde 1118 paa et Tog mod Ægypten.

⁶⁾ *Julius Edvard Lunddahl* (1834—1903), 1877—1890 Adjunkt i Sorø. Se: Sor. Tidsskr., Bd. 4, 1905, S. 14; Sor.-Bl. 33. Aarg., S. 57.

⁷⁾ *Oluf Søren Adolph Zoffmann* (1855—1919); fra 1881 Lærer i Sorø; Overlærer fra 1902. Nekrolog i Sor.-Bl., 4. Aarg., S. 7; yderligere 33. Aarg., S. 58.

⁸⁾ *Carl Emil Kiellerup* (1822—1908); Adjunkt og Overlærer i Sorø 1869—1897. Se: Sor. Tidsskr., Bd. 4, 1905, S. 27; Sor.-Bl. 33. Aarg., S. 58.

Husk Tordenskjolds Soldater!

Se Bladets Maj-Nummer.

FODBOLDKAMP

Den aarlige Fodboldkamp mellem Skoleholdet og gamle Soranere er berammet til *Søndag den 26. August* i Sorø.

Louw flytter.

Direktør Louw, Alm. da. Vare- og Industrilotteri, meddeler: Fra 29. Juni flytter mit Kontor fra Bredgade 41 til »Sct. Jørgensborg«, Gl. Kongevej 1 E, Mezz., København V.

Telefonnumrene bliver de samme: Central 1290, 1823 og 1839.

Husk!

Ønsker om Flytning af Bladet til anden Adresse skal ikke sendes til Redaktøren, men til *Soraner-Bladets Ekspedition, Lyngbyvej 170, København Ø.*

6 Matematikere fra 1911.

Fra venstre: Axel Møller. Olaf Rygaard. Erik Friis. Ole Ebbe Andersen. Hans Schønning. Henry Krog-Meyer.

FRA ACADEMIA SORANA

„Lille“ og „stor“ Translokation. Optagelsesprøver.

Den »lille« Translokation for 1. og 2. Mellemskoleklasse holdtes den 19. Juni under stor Tilslutning fra Forældre. Efter at Rektor *Bohn* havde budt Velkommen, sang man »Morgenhanen atter gol«, og Rektor gjorde Rede for Udfaldet af Aarsprøverne; Rektor udtalte sin store Tilfredshed med den usædvanlig dygtige 1. Mellem. Forsamlingen sang »Som en rejselysten Flaade«, hvorefter Rektor talte til Eleverne: Syv lange Ugers Frihed synes et uendeligt Hav af Tid — men pas paa at faa noget ud af Ferien, oplev noget nyt og spændende, tag ud og se vort skønne Land; muligvis vilde mange Elever have Udbytte af at tage en Tur rundt paa Sorøegnen; mange Soranere synes kun at kende »Eggen« fra Albertistøtten i Nord til Kino paa Frederiksberg i Syd! En særlig Oplevelse vil det være for danske Drengene at se Sønderjylland med de mange minderige Steder fra Grænsekampene. God Ferie! Efter Uddelingen af Flidspræmier sluttedes der med Af-syngelsen af Mich. Rosings Stiftelsessang. —

Ved den »store« Translokation den 21. Juni var Festsalen fyldt til Trængsel. Blandt Gæsterne saas den nye Kurator *Koch*, fhv. Politimester *Leopold Rosen*, Professor *Nørlund*, Stationsforstander *Bennick*, der var 50-Aars Jubilar, videre en Del 40-Aars Jubilarer samt Soransk Samfunds Næstformand, Prokurist *Svend Clausen* og Soraner-Bladets Administator, Direktør *Gunnar Knudsen* plus mange andre trofaste, gamle Soranere.

Efter Rektor *Bohns* Velkomst lød den gamle herlige

»Hellig er vor Ungdoms Lyst« smukt og kraftigt gennem Salen. Alle Dimittenderne — 38 Studenter og 21 Realister — havde bestaaet; flere fint, en enkelt med Udmærkelse, saa Rektor saa smilende og veltilfreds ned over sine Dimittender. Luften var ladet med Spænding; alle er med i, hvad der foregaar; livlig Klappen, naar et fint Resultat læses op. Efter Uddelingen af Eksamensbeviserne holdt Rektor sin alvorlige og vægtige Tale (aftrykt forrest i Bladet); efter Talen sang man Hauchs klassiske »Jeg ved et Sted«; Flidspræmier uddeltes, deriblandt et Eksemplar af den store Sorøbog; af den var der ikke flere Gaveeksemplarer tilbage, fortalte Rektor; saa hvis nogen skulde have ekstra Eksemplarer liggende, vilde det glæde Skolen at faa dem overladt til fremtidige Bogpræmier. Prokurist *Svend Clausen* bragte en Hilsen fra Formanden, Generalmajor *Jacobsen*, der paa Grund af Sygdom var forhindret i at være til Stede; han ønskede Dimittenderne til Lykke fra alle gamle Soranere og erklærede, at Sorø aldrig slipper sine Drengene. Der er et ubrydeligt Sammenhold mellem Soranerne, og I er velkomne til Efteraaret i Soransk Samfund. Saa kom det paa en Gang højtideligste og fornøjeligste Øjeblik, da »Concinamus, o sodales« satte Punktum for Skoleaaret. Rektors Ønske til Eleverne om en god Sommerferie besvaredes med et kraftigt og lykkeligt »Tak i lige Maade«.

Den 22. og 23. Juni var der Optagelsesprøver; 19 Elever blev optaget i I G.s tre Afdelinger; i 1. Mellem optoges 48 Elever af 104 tilmeldte; i 2. og 4. Mellem hver 4 Elever. Lad os haabe, at der blandt de optagne er mange Børn og Børnebørn af gamle Soranere!

Sv. Cl. og P. Sch.

Sorø Akademis Skoles Aarsskrift 1951.

Aarsskriftet, der i Juni er tilstillet Samfundets Medlemmer, indledes som sædvanlig med en kortfattet Redegørelse for Stedets Historie. Rektor *P. H. Bohn* meddeler Skoleefterretninger for Skoleaaret 1950—51. I Stillingen som Plejemoder paa »Vænget« ansattes fra 1. Juni 1950 Frk. *Selma Nor Hansen*. 1950 dimitteredes 44 Studenter og 25 Realister, og 59 Elever bestod Mellemskoleeksamen. Elevantallet var ved Udgangen af April 1951 351. Skolebibliotekets Bogbestand udgjorde den 31. Marts 1951 69728 Bind samt 13721 Skoleprogrammer. Skolen har i Aarets Løb modtaget adskillige Gaver, deriblandt fra Billedhuggerinden Fru Ingeborg Plockross Irminger afd. Prof. V. Irmingers Kæmpebillede »En saaret Løvinde«, 1886. Billedet har faaet sin Plads i Skolens zoologiske Museum. Frk. Marie Munck, Datter af afd. Pastor Villh. Munck, Herlufsholm, har skænket Skolen et Maleri af Overlærer i Sorø Michael Rosing, udført af Christen Dalsgaard; dette Billede er ophængt i Grønne Sal. Til Minde om Lektor Rosen har 5 gamle So-

ranere skænket en aarlig Boggave paa 200 Kr.; der knyttes ingen særlige Betingelser til Bøgernes Art eller Drengenes Alder; men der lægges Vægt paa ved Uddelingen at betænke »friske og interesserede Soranerdrengene«. »Skolens Dagbog« vidner om, at man i høj Grad har Blik for at supplere Skolearbejdet med Sport og humaniora. *P. Sch.*

SKOVTUREN DEN 19. JUNI

Der var alt hvad der skulle være, der var egen sporvogn til Dyrehaven, der var faktisk sommervej, der var i orden i restaurationen, der var 4 mænds orkester, der var hjemtur over bakken — men, ja, der er nogle men'er, der var mødt for få, alt for få, der manglede sammenrystning, og så varede det alt for længe inden det gik op for orkestret, at vi helst ville danse efter, hvad almindelige mennesker forstår ved melodier. Lad os imidlertid holde fast ved »skovturen«, men vi må være flere med og så må musikken »instrueres« i forvejen. For resten mistede vi Badse Winther på bakken, og selv blænkerpatruljer fandt ham ikke. Et andet træk af en helt anden art bør nævnes, nemlig at fhv. regnskabschef Truelsen (S. '91) var mødt op, der er nu krummer i soranerne. *m. p.*

FRATERNITAS SORANAS

16. Stævne i Herfølge Præstegaard 6.—8. Juni.

Følgende deltog: Ebbe Christiansen, Mogens Christopheresen, Valby, Helge Dahn, Borup, Ernst Gram, Kg. Lyngby, Juul Sørensen, Bregninge, Krog-Meyer, Mern, Gabriel Lind, Svanninge, Paul Nedergaard, København, alle med Hustru, samt Aage Bugge, Det grønlandske Lektorat, Redaktør Tage Christiansen, København, Immanuel Christensen, Valby, og Paul Glaven, Stokkemarke.

Stævnets Værtsfolk, *Ebbe Christiansen og Frue*, gav os som sædvanlig en straalende Velkomst. Det var tredje Gang, Stævnet fandt Sted hos dem, og det blev om muligt endnu bedre end de forrige Gange. De gamle Soranersange lød paa ny, og om Aftenen holdt *Helge Dahn* et vægtigt og interessant Foredrag om det store Arbejde, der ligger forud for Udsendelsen af en ny Salmebog, fælles for hele Riget. Det vil føre for vidt her at komme ind paa alle de Misforstaaelser, der har været at kæmpe med; men vi forstod, at der inden for Kommissionen har været et godt og frugtbart Samarbejde, og at vi ikke behøver at frygte for at skulle miste noget værdifuldt ved Overgangen til den nye Salmebog. Naturligvis fulgtes Foredraget af en livlig Samtale, under hvilken Emnet blev endnu mere alsidigt belyst.

Omsider kom vi til Ro efter en god Eftermiddag og Aften, og næste Morgen, den 7. Juni, samledes vi om Flaget, efter at nogle af de morgenduelige havde foretaget en Morgenvandring i den dejlige, ca. 4½ Tønder Land store Præstegaardspark. Til Tonerne af »Vaj højt —« gled Flaget til Tops. Efter Morgenbordet holdt Lind Andagt over Ordet: »Hvad vil du, at jeg skal gøre for dig?«

Provst *Aage Bugge* talte derefter til os om Grønland og Grønlænderen, saa vi mærkede hans brændende Kærlighed

til dette Folk, og jeg tror, at han smittede os alle med noget af denne Kærlighed. Han formaadede at male for os baade grønlandske Naturstemninger og grønlandsk Tanke- og Følelsesliv, saa at vi følte os som hjemme i det altsammen. Vi mærkede, at vi havde for os en Mand, som til Bunds forstod Grønlænderne, og vi maa haabe, at man paa rette Sted maa lytte efter hans besindige Ord under Nyordningerne, der sker, saa at det grønlandske Folk midt under alle Omskiftelser maa bevare sit Særpræg.

Kl. 15 gik Turen i tre Soraneres og en i Pastoratet boende Gaardejers Automobiles til *Gammel Køgegaard*. Vi sender Gaardejer Knud Nielsen en hjertelig Tak for hans Venlighed imod os. Den smukke gamle Gaard og den herlige Park gav trætte Nerver Hvile, og ad Køge Aas vandrede vi derefter til *Grundtvigs Grav*. Det var et betagende Øjeblik: at faa Lov at staa nede i den dunkle Hvælving og dér skimte Soraneren Ingemanns stolte Ord om Folkehøvdingen:

Med Sagastav og Peterssværd i Haand
han arved *Saxos* Blik og *Kingos* Aand,
fra høje Nord han spejdede mod Østen,
og Aander har han vakt med Kæmperøsten.

Inden vi forlod Kirkegaarden, sang vi et enkelt Vers af Grundtvig: »Om end vort Støv er lige tungt —«. Turen fik nu videre til *Køge*, hvor nogle saa *Køges* mindste Hus efter i Sømmene, mens andre, der ikke før havde været i Kirken, gik denne igennem indvendig, og det var en Oplevelse i mere end een Forstand. Hjemturen skete over det skønne *Vallø*, og om Aftenen førtes vi paa en interessant Tur gennem U. S. A. under *Ernst Grams* kyndige Vejledning. Vi fik meget at vide baade om kirkelige og om andre Forhold og gennem smaa Glimt en fortræffelig Karakteristik af det Folk, som, skønt deres Forfædre er af europæisk Oprindelse, dog er saa forskelligt fra os.

Alle de tre Foredrag, vi fik, var for os alle meget berigende, vi følte os endnu en Gang rige ved at være Soranere, hvilket jo betyder, at vi inden for vor egen Kreds har nogle, hver paa sit Felt saa kyndige Folk, at vi i Løbet af et forholdsvis kort Stævne kan opleve en saa stor Rigdom.

Stævnets sidste Dag oprandt med straalende Sol, og Flaget blev hejst til Tonerne af »Hil dig, vor Fane, Korsbanner hvidt«. — Da Voldum havde Forfald, holdtes Morgenandagten af Immanuel Christensen, der talte over Ordet: »Gud er Kærlighed«. Derefter holdtes den ordinære Generalforsamling med Formandens Beretning og Kassererens Oplæsning af Regnskabet. Efter nogle faa Spørgsmaal godkendtes begge, og Styrelsen og Revisoren genvalgte. Der fulgte nu en længere Forhandling om, hvilken af de foreliggende Indbydelser man skulde følge for næste Aar. Til sidst enedes man om Stedet Mern og Dagene 11.—13. Juni. Glaven havde paa en udmærket Maade ledet denne Generalforsamling, og P. Nedergaard givet os en soransk »Hvem-ved-hvad?«, der gjorde stor Lykke. Krog-Meyer sejrede med 6 Points.

Berigede drog vi hver til sit, enige om, at vore fortræffelige Værtsfolk ikke alene havde gjort Herfølge Præstegaard og Omegn til en fortræffelig Ramme om dette Stævne, men baade aandeligt og materielt sørget for vort Vel paa fremragende Maade. —

Deltager.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i August:

4. Kontorchef i Overformynderiet *Andreas Frederik Ohrt* (f. 1901), Østerbrogade 136, Kbh. Ø.
5. Ingeniør *Georg Theodor Bruun* (f. 1886), Pittsburg, Penn., U. S. A.
7. Fru *Karen Bonnesen*, gift *Hee* (f. 1891), Horbelev, Falster.
10. Grosserer *Eskild Emil Assing* (f. 1901), Rigensgade 21, Kbh. K.
16. Civilingeniør, Direktør *Kr. Frede Haugstrup Kristensen* (f. 1901), Godthaabsvej 119, Kbh. F.
18. *Aage Hansen* (f. 1891).
18. Pastor *Lars Amby* (f. 1901), Stadil.
19. Direktør, Civilingeniør *Otto Valdemar Kähler* (f. 1891), Korsør.
22. Konstruktor *Knud Helmer* (f. 1891), Holte.
23. Gartnermedhjælper *Henrik Bayer* (f. 1886), Filadelfia, Dianalund.
28. Gaardejer *Axel Krumm Knuthsen* (f. 1901), Skovhøjgaard, pr. Holbæk.

Under 4. juni 1951 er amanuensis af 1. grad ved zoologisk museum, dr. phil. *Anton Frederik Bruun* (S. '20), udnævnt til ridder af Dannebrog.

Professor i nordisk Arkæologi og europæisk Forhistorie ved Københavns Universitet, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) er ved kongelig Resolution af 21. Juni udnævnt til Direktør for Nationalmuseet fra 1. Juli.

Ovenstaaende Notits indeholder den officielle Bekræftelse af, hvad alle havde ventet og ønsket. *Johannes Brøndsted* vender nu hjem til Nationalmuseet som dets Leder; Kredsløbet er sluttet. Soranerkammeraterne og Bladet ønsker den nye Direktør en rig Arbejdsperiode i de ti Aar, der endnu er igen, inden den famøse Aldersgrænse naas. *Brøndsted* er Nr. 3 i Rækken af gamle Soranere, der beklæder denne betydningsfulde Stilling (Dr. *Mackeprang* 1922—38; Dr. *Poul Nørlund* 1938—51), og at han vil opretholde Museets høje Standard, kan der næppe være Tvivl om.

Ved kongelig resolution af 22. juni 1951 er kontorchef i udenrigsministeriet *Sven Peter Duurloo* fra 1. juli blevet udnævnt til overordentlig gesandt og befuldmægtiget minister i Helsingfors.

Under 27. juni 1951 er Højesteretsdommer *Thorvald Berthing* (S. '00), K. af D. af 1. grad og Dannebrogsmænd, udnævnt til Storkors af Dannebrog.

Sygeplejerske, Frk. *Lena Johansen* og stud. med. *H. G. Jespersen* blev den 10. Juni viet i Frederiksberg Kirke.

Arkivar, mag. art. *H. Ellekilde* (S. '08) er nu naaet til Ende med Bd. I—II af *Nordens Gudeverden*, idet det sidste Dobbelt hæfte er trykt og foreligger i Boghandelen. Bindene udkommer samlet den 9. September, *Svend Grundtvigs* Fødselsdag. Bogen vil senere finde Omtale i Soraner-Bladet.

Maleren *C. V. Stubbe Teglbjærg* (R. '10) opholder sig for tiden i England som gæst hos sir Harold Verner paa det berømte gamle slot Luton Hoo lidt uden for St. Albans. Slottet huser en af de største malerisamlinger i England i privat eje. Den er vurderet til omkring 20 mill. pund sterling. Stubbe Teglbjærg vil antagelig afholde udstilling i England.

Et Kongerige for en

Vor gode Kammerat, Politifuldmægtig *O. Bang-Nielsen*, Sæby (S. '38), søger Lejlighed i København. Kan nogen hjælpe ham til 2½ eller 3½ Værelse, vil de skabe stor Glæde i Hjemmet. Men det skal være snart, inden det nye Skoleaars Begyndelse, og meget afhænger af Deres Tilbud.

Den 22. Juni holdt Styrelsen for *Den holbergske Stiftelse Tersløsegaard* efter Indkaldelse fra sin gamle Formand, Professor, Dr. phil. *Vilhelm Andersen*, Møde paa »Nordmandsdalen« i Fredensborg. Her aflagde Stiftelsens Forretningsudvalg, hvis Formand er Direktør *A. Ch. Louw*, og som i øvrigt bestaar af Soraneren, Direktør *R. E. Brincker* og kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt *Thomas Hanning*, Beretning og Regnskab over for den samlede Bestyrelse.

Efter Mødet hyldede Styrelsens Medlemmer Formanden ved en Frokost sammesteds. Hertil var Professorinde Rose Vilhelm Andersen ogsaa indbudt.

Overbibliotekar *Torben Glahn* (S. '23), Flensborghus Bogsamling, har tilstillet Redaktionen Beretningen over »Sydslesvigsk Biblioteksarbejde 1950—51«. I Forhold til i Fjor er Bogudlaanet gaaet tilbage, parallelt med Udviklingen i Danmark. Desuden er det for allerfleste voksne derne betydeligt vanskeligere at læse Dansk end Tysk, og det tyske Biblioteksvæsen i Flensborg er en Konkurrent, der har influeret paa det danske Udlaan. Stilstand eller Tilbagegang i et kulturelt, folkeligt Arbejde er altid betænkelig. Skal det danske Arbejde fremmes, er en tidssvarende Biblioteksbygning i Flensborg nødvendig. Det samlede Udlaan var for 1949—50 319,047, for 1950—51 275,251. Biblioteksarbejdet finansieres af Grænsforeningen med Støtte fra den danske Stat og Sprogforeningen; tillige er der ydet Tilskud og Hjælp fra en Række sønderjyske Foreninger, danske Bogforlag giver en betydelig Rabat paa Bogkøb og saavel Institutioner som private har sendt Bog-gaver. Bibliotekspersonalet udfører under primitive Forhold et stort, kulturelt Arbejde.

Rektor *A. Arndal* (S. '23), Vestjysk Gymnasium i Tarm, behandler i sin Translokationstale den 19. Juni Spørgsmaalet *Livsangst — Fremtidstro*. Mange af de unge lever Livet uden Haab og Glæde; i deres Indre lurer Angsten; den røver dem Troen paa Fremtiden. Vi lever i en Kulturkrise; de gamle Værdier, Kristendom, Næstekærlighed og Retfærdighed, forekommer én tyndslidte Klichéer, som kun pudses op ved festlige Lejligheder. Den materialistiske Indstilling til Livet klipper Traaden ovenfra over; Mennesket mister al Individualitet, det bliver et ensrettet Eksemplar af Racen homo sapiens. Paa Trods af Kulturkrise og Livsangst høres dog svagt, spredt, men umiskendeligt Fremtidstroens Toner. En Mand som Martin A. Hansen peger paa de Værdier, der har holdt sig gennem Ragnarok, Pligt og

Ansvar; Mennesket er et frit vælgende og handlende Væsen. Gud er ikke noget Princip, men en Person: Jesus fra Nazaret. Foran de unge ligger et herligt Land — det skal erobres.

Som en Modsætning til Rektor Arndals fine og humane Betragtninger bringer vi følgende, der viser en noget anden Pædagogik:

I en lille tysk Provinsby døde Skolelæreren fornylig, og i den Anledning bragte den lokale Avis hans Nekrolog. Heri hed det bl. a.: Et trofast Lærerherte og to aldrig hvilende Hænder er nu hørt op med at slaa.

I de urolige dage efter befrielsen i 1945 havde en af modstandsgrupperne standkvarter paa Børsen. Maleren *Knud Raaschou-Nielsen*, som selv var modstandsmand (under dæknavnet *Mik*), lavede dengang en skitse af det usædvanlige liv i Børssalen, hvor modstandsfolkene sov, og dette billede er nu af konsul *Erik Andersen* skænket til komiteen og præsidiet, der vil anbringe det i et af komiteens lokaler.

Knud Raaschou-Nielsen (S. '33) er som bekendt siden 1. November 1949 Tegnslærer paa Sorø Akademis Skole.

Berømmelse!

For nogle Aar siden opkaldtes en Vej i Ringsted efter Byens Æresborger, *Vilhelm Andersen*. Den er foreløbig ubeboet, ja, ikke engang færdiganlagt; det er Meningen, at den skal forbinde Sjællandsgade med Jyllandsgade. Da Vilhelm Andersen besøgte Ringsted første Gang efter at have faaet at vide, at hans Navn var forevigtet, spurgte han en Mand paa Gaden, hvor denne Vej laa. Den adspurgte vidste det imidlertid ikke.

— Jamen kender De da slet ikke en Mand, der hedder Vilh. Andersen? spurgte Æresborgeren.

— Næh, lød Svaret lidt tøvende, men saa kom det: Jo, vi har da en Vejformand, som hedder Vilh. Andersen!

I »Berlingske Tidende« (17. Juni 1951) fortæller Højesteretsdommer *Thorvald Berthing* (S. '00), der den 19. Juni fyldte 70 Aar, og som fra 30. Juni er emeritus, Træk af sit Livs Historie. Dommer Berthing er fra Hornslet, en Landsby med næsten lige langt til Randers og til Aarhus. Som Jyde synes han, at hinsides *Lillebæltsbroen* er man *hjemme*; som Jyde er han rodfæstet i Tilværelsen, i Glæde som i Sorg og ejer Kraft og Styrke i sin Karakter. Th. Berthing voksede op i Faderens arbejdsomme Hjem, og Læreren i Skolen, Eskild Nørgaard, forstod at lære Børnene en hel Del, ogsaa en Smule Engelsk. 1896—1900 gik Berthing paa Sorø, studerede et Par Aar Teologi, men brød af og tog paa fire Aar juridisk Embedseksamen. Som Jurist fik han en straalende Karriere. Højdepunkterne: Statsadvokat i Viborg fra 1920, Dommer i Højesteret fra 1936. Dommer Berthing fortæller videre om Højesterets Værdighed og Tradition samt om Veltalenhedens Kunst, som ikke alle behersker, hvad han belyser ved et Par fornøjelige Eksempler: En Sagfører sagde engang: Min ærede Modparts Argumenter falder fra hinanden som Ærtehalv. En anden sagde: Følger man Modpartens Argumentation, havner man i det rene Hængedynd, hvor man let kommer til at svæve i Luften. En Anklager sagde: Den Tiltalte var *oprindelig* Søn af en Husmand. Til Slut omtaler Dommer Berthing,

at han den 6. Juli 1940 af Stauning fik Opfordring til at blive Justitsminister; Tilbudet afslog han, især fordi Kontakt med Besættelsesmagten bød ham imod.

Vor Korrespondent i Sydsjælland, Skovrider *Aage Wielandt* (S. '23), har i de sidste 20 Aar været den bærende Kraft ved en Sankt Hans Fest paa Margrethehøj i Bornakke Skov. I Aar holdtes dette Møde for sidste Gang, da Wielandt jo snart fratræder som Skovrider paa Saltø Gods. Skovrideren holdt Hovedtalen; efter en Omtale af den alvorlige udenrigspolitiske Situation opridsede han kort Stedets Historie (Margrethehøjen er et Voldsted, der har rummet en Borg til Forsvar mod Venderne, der dengang kunde sejle op ad Saltø Aa) og motiverede sluttelig et Leve Danmark. Fra flere Sider rettedes der en varm Tak til Wielandt for hans Indsats i det kulturelle Arbejde paa Egnen.

Sport:

Blandt Deltagerne i den aarlige Atletikmatch den 19. Maj mellem Studenterhold fra Lunds og Københavns Universiteter var *Per Lind* (S. '50). Han har i flade Sko sprunget 1,78 m i Højdespring og regnes for at være det helt store Talent saavel i Højde- som i Længdespring.

Ved en Cricketkamp i Korsør den 24. Juni mellem A. B. og Korsør opnaaede *Louis Bronée* (Mlsk.eks. '30) at tage 8 Gærder for kun 5 Points!

To Sportsfolkere, Direktør Johan G. Havemann og Tandlæge, Dr. *Børge Høft* (S. '25) afrejste den 23. Juni med »Disko« til Grønland for at undersøge dette fjerne Imperiums Muligheder for Lystfiskeri. Blandt Bagagen er en Fiskekutter »Elsinore« paa 6 Tons. Baade fra dansk og amerikansk Side er der stor Interesse for Turen, der menes at vare ca. to Maaneder. Der skal optages en Farvefilm baade af Fiskeriet og af Livet i Grønland.

Proklama!

De Kammerater, der i sin Tid saa, bestilte og betalte Skoleslipset til SOPHUS, bedes venligst sætte sig i Forbindelse med ham. (Firma Martin Hertz, Chr. den IX Gade 6, K.), da Ordresedlerne beklageligen er gaaet tabt.

I Borgerrepræsentationens Møde den 28. Juni forelaa der fra Landsretssagfører *Hermod Lannung* (S. '14) en Anmodning om at maatte udtræde af Raadet. Internationalt Arbejde lægger Beslag paa hans Tid et halvt Aar frem. Hermod Lannung skal først deltage i Europaraadets raadgivende forsamling i Strasbourg, dernæst rejser han til Genève, hvor en af FN's kolonikommissioner, som han er medlem af, holder møde, og sluttelig maa han reservere en rum tid til FN's generalforsamling i Paris; den slutter næppe før i januar.

Hermod Lannung blev Medlem af Borgerrepræsentationen i Marts 1933 og har været Formand for den radikale Gruppe siden 1935.

I forbindelse med Lannungs ansøgning om at maatte udtræde af borgerrepræsentationen, sagde overborgmester H. P. Sørensen:

— Det er en personlighed, som forlader os, en mand, der har vist dyb interesse for kommunale problemer, og et ansigt, vi vil mindes.

Og forsamlingens formand, forretningsfører Sigv. Hell-

berg, føjede til, da tilladelsen til mandatnedlæggelsen var givet:

— Lannung har gennem 18 aars arbejde i borgerrepræsentationen vist, at han hører til de personligheder, om hvem der undertiden kan staa gnister, men paa en lang række omraader har han ydet sin indsats og bidraget til at styrke demokratiets interesser og principer.

Soraner-Frokosten den 5. Juli.

Da vi efter et Par Timers hyggeligt Samvær skiltes, sagde Sophus: »Jeg er spændt paa, hvilken Løgnehistorie du kan faa ud af denne Frokost«. — Det var ikke pænt sagt af ham, for jeg agter ikke at lyve, pynte eller paa anden Maade at forbedre Stemningsbilledet af vor maanedlige Frokostkomsammen. Men kun lade Kendsgerningerne tale deres eget Sprog, selv om saadanne af og til kan virke forstyrrende paa et godt og læseværdigt Referat.

Der var flere nye Ansigter blandt Gæsterne. Kammerater af Aargang 41, der holder sammen i et Bridgehold, havde sat hinanden Stævne og befandt sig tilsyneladende godt sammen med os. Næstformanden *Svend Clausen* overlod Hæderspladsen ved Bordenden til Grosserer *C. U. Buch* (R. '99), der var her for første Gang, men bød selv Velkommen til Bords og udbragte med smukke Ord et længe Leve for Sorø Akademi. Skaalen og de tre Hurraer maatte vi gentage fem Minutter senere, da Direktør *Louw* som et lille forsinket Lyn arriverede med Sveddraaber paa Panden og fik anvist Fuksepladsen ved Bordet.

Kaptain *Aage Eifer*, der følger Soransk Samfunds Arbejde og Arrangementer med vaagen Interesse, bad om Ordet og kritiserede den ulyksalige og daarligt gennemførte Skovtur den 19. Juni sønder og sammen.

Den var arrangeret for at fornøje de helt unge Soranere, der i Parentes bemærket fuldstændig ignorerede Indbydelsen og udeblev, til Skade for dem selv.

Aage fandt meget at anke over og lod Skyllen gaa ud over Svend Clausens Hoved. Svend tog imod med oprejt Pand og tildels god Samvittighed, men ikke skyldfri.

SORANERBLADET bragte Hilsen fra Struer, fra vor endnu ikke erstattede Kraft og Sekretær, Torben Madsen, der ogsaa deroppe i det høje Nord »har lynende travlt« hver Dag. Han beder os huske paa, at der er Fodbold i Sorø Søndag den 26. Aug. paa traditionel Vis: »De gamle« mod Skolens Hold.

Fra sin Sygeseng paa Rigshospitalet, Pavillon 8, sendte *Jørgen Correll* en kammeratlig Hilsen. Han vil saa gerne med til en Soraner-Frokost, men er endnu ikke rask nok til at komme. Vi sendte ham en Genhilsen med Ønsket om Helbredelse og nyt Livsmød.

Efter Kl. 2 sad nogle Kammerater og sludrede over en Kop Øl, men det kommer ikke dette Stemningsbillede ved.

Der er atter aabent Hus *Torsdag den 2. August* i Grand Café paa Kongens Nytorv. Vel mødt og venlig Hilsen.

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Expedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

36. AARGANG

SORØNER-BLÅDET

AUGUST 1951

VED 40 AARS STUDENTERJUBILÆET

SORØ DEN 21. JUNI 1951

Mel.: Hellig er vor Ungdomslyst

Som en Stjerne mild og blid,
Der fra Himmelhvælvet skinner,
Fra vor svundne Barndomstid
Lyser Sorøs glade Minder.
Sø og Skov var Drengens Tumleplads,
Hvor han prøved sine Kræfter
Til den stolte Livssejlads,
Som han vented siden efter.
Fager var den glade Tid.

Første Ungdoms lyse Drøm
Har vi drømt i Sorøs Skove,
Baaret frem paa Tankens Strøm
Fløj den over Søens Vove,
Skrev i Sky sin klare Flammeskrift,
Vinked os mod Manddomstiden,
Hver at øve vor Bedrift
Og at lyse op i Tiden.
Herlig var vor Ungdoms Drøm.

Mangt et Maal blev vingskudt,
Mangen Drøm i Striden daaned,
Mangt et Haab blev sønderbrudt,
Mens i Døgnets Kamp vi graaned;
Men i Dag vi glemmer hvert et Saar
Til vor gamle Skoles Ære,
Takker for den glade Vaar,
Der gav Kræfter til at bære.
Prægtig var den lyse Vaar.

Aage Dahl.

Studenter 1911.

Fra Jubilæumsturen til Sorø 21. Juni 1951.

Fra venstre: Civilingeniør O. Rygaard. Bankfuldmægtig Erik Friis. Direktør Hans Schøning. Sognepræst Aage Dahl. Repræsentant Vagn Aa. Loehr. Ingeniør Henry Krog-Meyer. Højesteretssagfører Carl Ballhausen. Lektor Niels Gredal. Ingeniør Ole Elbe Andersen. Ingeniør Axel Møller. Ekspeditionssekretær Knud Gemzøe. Læge Jørgen Hvam. Læge Alfred Cleerup. Sagfører Svend Møller.

DET FØRSTE SKOLEAAR PAA SORØ AKADEMI

AF LEOPOLD ROSEN

Kammeraterne var flinke nok; vi var en noget broget Forsamling, der var flere gamle »Oversiddere« derimellem, Fyre, som var større end os andre og kunde slaa en proper Næve. Der var en Vildbasse som Emile Gauguin, men ellers jævne danske Dreng med lidt Islæt af Færinger iblandt. Realisterne og 2den, som var vore Kammerater til Gymnastik og Sport, var der heller ingen Vrøvl med. Der var en Slags Klasseand, der gjorde, at alle af 2den holdt saa nogenlunde sammen. Fik man en »paa Tæven« af en større Dreng, som man ikke kunde magte, og det hændte imellem, var det altid en fra den nærmeste højere Klasse. Men, der var visse Formaliteter, som skulde iagttages, bl. a. skulde man have en Tvekamp paa Næver med en anden Dreng, og der blev altid med Drengeretfærdighed sørget for, at det var en af nogenlunde samme Statur og Kræfter. Man behøvede ikke at fornærme hinanden, blot slaa løs. Min Tvekamp fandt Sted paa den »store Plads«, som i mange Aar var Skolens eneste Sportsplads. 2den, baade stud. og real. dannede Kreds, og Gymnastiklæreren stod i nogen Afstand, men vendte Ryggen til, som om han ikke vidste af noget. Det var den rundbuede Chrise (Christensen)¹⁾. Naa, vi tævede altsaa løs, og som Slutningsresultat noteredes paa mig et blaat Øje, paa Modstanderen en blodig Næse. Da Blod altid giver de højeste Points, blev jeg erklæret for Sejrherr og i

Guldstol baaret et Stykke ad Hjemvejen til; min Hest hed Muhle, den største og stærkeste af Kammeraterne. Ved næste Gymnastiktime, da vi havde formeret Linie i Omklædningsrummet, spurgte Chrise, hvem det var, der havde været oppe at slaas sidste Time. Vi 2 Syndere traadte da frem. »Hvem fik Kløene?« »Jeg,« mumlede min Modpart. »Saa skal Du have et Par til!« lød Dommen, og et Par knaldende Ørefigner var den Besejredes Lod. Væ victis!!

Ved første store Snefald blev de ny Dreng samlede i Hob i Fratergaarden, væltede om i Sneen og dækkede helt til. Det, syntes vi, næsten var helt sjov, men Sjovent endte, da vi fik Lov til at kravle op igen. Alle de »Gamle« havde forsynet sig med haarde Snebolde, og nu var der ikke meget Grin ved den Spidsrod, som vi maatte løbe.

Ellers gik Vinteren roligt; man aflagde, naar man var Discipel, nødig Besøg paa Akademiet, da man risikerede til Velkomst at blive trakteret med »Buksevand«, d. v. s. man blev stillet paa Hovedet, og en Karaffel Vand blev hældt ned gennem det ene Bukseben. Det var mindre behageligt. Var det ikke Olrik, som en Gang var ude for denne Hændelse?

Flink til Gymnastik blev jeg just ikke, og nogen Undskyldning har jeg deri, at jeg kom for sent i Skole. Jeg var jo Landsbydreng og kunde paa den anden Side

Realister 1921.

Fra Jubilæumsturen til Sorø 3. Juni 1951.

Fra venstre i første Række: Købmand Jørgen Dégne, Driftsleder A. Kjær, Prokurist F. A. Hansen, Revisor Jul. Olsen, Direktør Einar Michaelsen, Forpagter Erh. Mørk-Hansen.

Bageste Række: Forvalter A. Hovgaard, Købmand Ove Hee, Prokurist A. Nielsen, Grosserer M. Bræk Nielsen, Prokurist B. Bay, Forvalter Tage Perek Nielsen.

✕

mange Ting, som mine Bykammerater og navnlig Københavnerne ikke havde Mistanke om, f. Ex. bruge en Le, køre et Par Heste, ride paa dem uden Sattel m. m. m. Det var der jo ikke Brug for i den sorte Skole.

Det første akademiske Klædningsstykke, jeg fik, var en Kasket; den *skulde* man nemlig have, selv om man havde Lov til at slide sit Tøj det første Aar; naturligvis skulde alle Elever være i Uniform. Jeg har et Portrait, som Fotograf Richard Hansen tog af mig og min Broder denne min første Skoledag. Jeg staar meget stolt med Kasketten i Haanden; den var af de *da* moderne med den store lige Skygge. Og vi gik ikke med den bag i Nakken, det skulde vi bare have voget!

Jeg boede som sagt hos Matthiessens sammen med Brødrene Nygaard (Sæbygaard), som havde Værelse paa 1ste Sal, hvor den øvrige Lejlighed var, medens jeg logerede ovenpaa i Gavlværelset. Af en eller anden Grund forsøgte Nygaardene en Dag at storme min Rede; det mislykkedes, og Kampen endte nede i Haven, hvor »Mørk« eller »Mahøk«, som han den Gang hed, pludselig aabenbarede sig og endte Tvisten med kraftige Lussinger til os alle 3.

Henimod Foraaret efter Snesmeltingen kom »Bæltøktiden«; det Spil skulde der nemlig blød Jord til. Man væbnede sig med en i den ene Ende tilspidset »Pløk«, og saa spillede man gerne een mod een. Den, der slog den andens Pløk omkuld og selv hævdede sin Stilling i Mudderet, steg med den overvundnes Grader

fra noget unæveligt til »Pave«. Saa kunde man jo udæske en anden og muligvis ende som Konen i Muddergrøften.

Næste Gang vil jeg forsøge at give nogle Rids af de mærkeligste af vore Lærere (»Snydere« kaldtes de). Men jeg skal nok være forsigtig og rar og ikke fornærme deres mulige Efterkommere. (fortsættes)

¹⁾ Lars Christensen (1836—1911) begyndte som Tjenestekarl; 1859 blev han Rekrut. Han deltog i Fægtingen ved Sankelmark 1864, hvor han blev saaret og taget til Fange. Efter Uddannelse paa det kgl. militære Gymnastikinstitut ernærede han sig ved privat Undervisning i Gymnastik og Dans, men fik 1868 Ansættelse som Gymnastikassistent paa Sorø. Efter den berømte Gymnastiklærer, Overkrigskommissær Prehns Død 1875 efterfulgte Lars Christensen ham i Stillingen, som han havde til 1898, da han tog sin Afsked. Jeg husker fra min Barndom den lille, firskaarne Mand, der var vor Nabo; han boede i »Kunstlærergaarden«, og ved Siden af havde jeg mit Barndomshjem i Hauchs Gaard. Om Lars Christensen har H. G. Olrik skrevet en interessant Artikel »Et Par Kunstlærere«, Sor.-Bl., 14. Aarg., S. 51.

Red.

HUSK! Søndag den 16. September:

Gl. Soraner Cricketkamp i Sorø.

Fredag den 19. Oktober:

Rusfest (Haandværkerforeningens Lokaler, Dr. Tværgade). Nærmere Program i Sept.nummeret.

Lektor Torben Refn om sit Ophold i U. S. A.

Lektor *Torben Refn* (S. '31), Thisted Gymnasium, der i et halvt Aar har opholdt sig i U. S. A. paa Studierejse, er atter kommet hjem. Hjemrejsen gik over England, hvor han holdt Paaske i Cambridge. I et Interview til et Thistedblad fortæller Lektor Refn om sit Ophold bl. a. følgende.

— Hvad var Deres første Indtryk af Amerika?

— Jeg var overvældet og maaløs over den materielle Overflod paa Mad, Tøj, glimrende Restaurationer, moderne Biler o. s. v. Men jeg havde ikke været længe i USA, før jeg blev klar over, at Amerika ikke er et saadant Paradis, som man tror. Jeg har aldrig set saa megen Fattigdom og Elenighed før. Mange, der har været i Amerika, er tilbøjelige til at havne i en af to Grøfter, enten overdriver de i Begejstring for dette mekaniserede Land, hvor det er nemt at leve, eller ogsaa ironiserer de og gør Nar, fordi der findes saa meget latterligt. Min Indstilling ligger midt imellem.

— Hvad kan De ikke lide i de amerikanske Skoler?

— Der arbejdes ikke haardt nok. I Danmark kan vi glæde os over, at vi lærer Børnene Grundighed og Præcision. I Amerika savner man Hjemmearbejde. Nogen vil maaske sige, at det lyder ideelt, men det er Skolens Opgave at lære Eleverne at arbejde selvstændigt. Man kan ikke gaa igennem Tilværelsen med Narresut. De amerikanske Børn er født til et Sprog, de kan klare sig med. De lærer kun lidt Fransk og Spansk, sjældent mere end 2 Aar. Vort Handicap i Danmark er, at vi skal bruge saa megen Tid til fremmede Sprog. Den amerikanske Skole har den Fordel at være en Enhedsskole, idet der ingen Kløft er mellem Folkeskole og Eksamensskole som her. Man lægger Vægt paa Valgfrihed m. H. t. Fag ud fra den Tankegang, at Eleverne lærer mest, naar de arbejder med de Fag, der interesserer dem. Skolerne er godt teknisk udstyret, og saa har de Kunst som Fag, og Eleverne lærer at male, modellere, at arbejde i Metal og med Catuntryk. Tegneundervisningen i den danske Mellemskole er fuldstændig til Grin!

— Hvad med Musik?

— De amerikanske Myndigheder er i højere Grad end de danske klar over, at det giver Bonus at give Undervisning i Musik og Kunst. En Kommune kunde f. Eks. prale med at have 3000 Violiner til Brug i Undervisningen. Amerikanerne er begejstret for Grammofonplader med Aksel Schiøtz, og de kender en Del til Mogens Wøldike, baade Orkestermusik og Korsang. Jeg overværede en Koncert i Washington med Erik Tuxen, som paa Programmet bl. a. havde Carl Nielsen, der blev modtaget med uforbeholden Ros af Anmelderne.

— Har de amerikanske Skoler flere Fordele?

— De er mere i Kontakt med det virkelige Liv end vore, og der gives bl. a. Undervisning i Maskinskrivning og Stenografi. Eleverne faar en glimrende Orientering om Livsstillinger. Og Skolerne interesserer sig meget for FN. Der gøres et stort, maalbevidst Arbejde for at skabe Interesse for FN. Man træffer ganske vist en forhåbende Uvidenhed om andre Lande, men dette kan muligvis blive afhjulpel.

— Bruges Filmen meget i Undervisningen?

— De fleste Skoler har et særligt Lokale til Filmsfremvisning og benytter i stor Udstrækning Film. Endvidere bruges Grammofoner og Recordere i Undervisningen. Eleverne lærer at tale og deklamere, og Komediespil indgaar som en naturlig Bestanddel.

— Lærerne har vel gode Kaar?

— Der er ikke saa megen Prestige forbundet med at være Lærer som her, og Lærerne er daarligt organiseret. Der er stor Forskel paa Lønnen i de forskellige Stater. I Kalifornien og New York betaales høje Lønninger, og der kan man altid faa Lærere nok, hvorimod der er Mangel, hvor Lønnen er mindst.

— Hvordan er Tonen i Skolerne?

— Den er meget fri og virker meget demokratisk, men den Maade, hvorpaa Lærerne negligeres af øretæveindbyggende Flabe, vil en dansk Pædagog ikke synes om. Og der flirtes aabenlyst. Drengene klemmer Pigerne i Korridorerne, navnlig i Sydstaterne.

— Er Spanskrøret afskaffet derovre?

— I nogle Stater har man forladt den korporlige Revselse, i andre tæver man Børnene af et godt Hjerte. Forøvrigt synes jeg, det er latterligt, som man herhjemme har diskuteret Spanskrøret. Jeg kan ikke indse, at en Lærer ikke skal have Lov til at bruge Spanskrøret som en sidste Udvej, men det skal selvfølgelig ikke være Udløsning for en Lærers Sadisme.

— Hvor meget af Amerika fik De set?

— Jeg var over det meste af Landet og kom bl. a. paa en Biltur fra Washington til Vestkysten. En Dag traf jeg en Amerikaner, ansat i FN, som skulde en Tur til Hollywood. Vi startede 4. Decbr. og naaede 12. Decbr. Filmsbyen, hvor Solen straaede. Jeg traf Danskeren Mogens Skott-Hansen, der af FN er ansat i Hollywood for at gøre Filmsfolkene FN-minded. Han tog mig med til Paramounts Studier, hvor jeg saa Bing Crosby spille. Det var nøjagtig lige saa rædselsfuldt, som jeg havde ventet det, og jeg blev styrket i den Opfattelse, at Teatret er en langt ædlere Kunst end Film, hvor den ene Scene skal lages om og om igen.

— Holdt De Jul i Hollywood?

— Nej, det gjorde jeg i en Klosterby ved San Francisco. Jeg gik lange Ture i de rødlige Klipper ved Havet og badede hver Dag. Jeg mødte næsten aldrig et Menneske, for Amerikanerne gaar aldrig Ture. De kører ud i Bilen og nyder Udsigten fra den. Juledag var jeg til Middag hos en kinesisk Familie. Sjældent har jeg været ude for en saadan Gæstfrihed. Der blev musiceret, og vi kørte en Tur i Bjergene. Før vi gik i Gang med at spise — med Pinde — Kalkun garneret med Ananasskiver, var vi en Tur i Haven for at plukke Appelsiner.

— Hvor længe var De ved Stillehavet?

— Bilturen tilbage mod Østkysten begyndte 27. December. I Ny Meksiko kørte vi gennem flere Indianer-Reservater. Jeg besøgte en Indianerskole, hvor Børnene ligesom andre amerikanske Børn havde Juleferie fra 16. December til 2. Januar. Byen gjorde et fattigt Indtryk. Det er mærkeligt, at disse Mennesker stadig foretrækker at bo i lerklinede Hytter. Kvinderne tog sig godt ud. De gik rundt i far-

verige Tæpper og havde dejlige Tørklæder om Hovedet. Mændene var klædt som de fleste Landmænd i de vestlige Egne i tætsluttende Benklæder, khakifarvede Skjorter og med Cowboyhat.

— Hvor tog De hen fra Ny Meksiko?

— Jeg fortsatte til Texas. Louisiana og New Orleans i Florida. Derfra fløj jeg til Chikago. Det var en brat Overgang, men det var næsten som at komme hjem, fordi der er saa mange Skandinaver i Chikago. Overalt, hvor jeg kom hen, var jeg paa Forhaand introduceret, og jeg blev opfordret til at fortælle om danske Forhold. Jeg redegjorde for de sociale Forhold og kom ind paa Foreningen »Norden«s Arbejde. Det interesserede særligt at høre om Venskabsforbindelserne. Jeg talte kun en halv Times Tid, hvorefter der var Lejlighed til at stille Spørgsmaal, som Foredrags-skikket er i Amerika. Jo mindre Byen var, desto mere blev der gjort ud af mit Besøg med Interviews og Fotografier i Aviserne. Et Sted blev jeg antaget for at være Danmarks Undervisningsminister!

— Vil De til Amerika igen?

— Jeg kan godt tænke mig at komme derover om nogle Aar, for jeg har besøgt saa mange amerikanske Hjem og faaet Venner for Livet. Jeg traf forresten en Slægtning, min Bedstefars Fætter, som var 82 Aar. Inderst inde er der ikke saa stor Forskel paa Menneskene dér og her. Der er mere Lighed mellem Tonen i Amerika og Danmark end mellem England og Danmark. Den jævne Amerikaner er lige saa fredselkende som en Skandinaver.

ET BREV

Ved H. L. Truelsen.

En ung Mand paa F. D. B.s Hovedkontor, der maa have vidst, at jeg havde gaaet paa Sorø, viste mig en Dag et Brev, som en vis »Niels« havde skrevet til sin Gudfader, og spurgte, om jeg havde nogen Interesse i at faa det. Under sin Søgen efter gl. Frimærker paa Loflet i Ejendommen havde han fundet det og fortalte, at der var en hel Del andre Breve. Jeg satte Finderen i Forbindelse med Pastor *Niels Juel Wamberg* (1873—1944; S. '92) i Brønshøj, der er identisk med Brevskriveren »Niels«, og W. fik derefter Brevet — hvoraf jeg tog en Afskrift med Tegning af en Vignet, forestillende en rygende Gardehusar — fra mig, og en Del flere Breve direkte fra Finderen. Brevet in originali blev fundet i Duntzfelts Allé Nr. 14 i Hellerup. Det lyder som følger:

Kjære Gudfader!

Sorø, d. 25-10-85.

Mange Gange Tak for den Tid, Du var her i Sorø. Vi vare alle saa glade derover.

Af Oehlenschlägers Værker har jeg læst Sankt Hans-aftensspil og Aksel og Valborg.

Jeg synes *meget* godt om dem. Ved sidste Sammen-tælling blev jeg No. 1 med mgx i Hovedkarakter. Jeg

har megen Udsigt til at beholde min Plads som Dux. I Torsdags havde Skolen paa Grund af Prins Valdemars Bryllup, Frieftermiddag. *Eleverne* havde stor Middag paa Academiet. De fik blandt andet Champagne. Om Aftenen Klokken 8½ samledes alle Klubber og Gymnasiasterne, samt Academiets Elever og Disciple o. a. paa Torvet, hvor Hr. Overlærer Ibsen fra Raadhusets Altan talte. Efter at Kongens og Estrups Skaal var bleven udbragte, som besvaredes af utallige Hurraraaab, gik man i Prossession alle Sorø Gader igjennem. Sorø Musikkorps gik i Spidsen og spillede flere Fædrelandssange. Derpaa gik der saamange som ville ind i Hotellet, hvor der blev drukket og udbragt Skaaler til langt ud paa Aftenen. Sorø Gader var oplyste af Fakler. Mange Vinduer vare illuminerede. Vi havde 26 Lys i vore Vinduer.

Nu vil jeg slutte for denne Gang med Hilsener fra alle mine Sødskende og fra Fader og Moder, og Du selv, kjære Gudfader være hilset fra Din altid

hengivne Gudsøn *Niels.*

Noter.

Brevskriveren, *Niels Juel Wamberg*, var Søn af Pastor *Harald Wamberg*, i Aarene 1884—93 Sognepræst i Sorø. N. J. W. var i 35 Aar Præst i Rødovre; se Nekrolog over ham i Sor.-Bl. 29. Aarg., S. 45. Yderligere Personalia om ham i Paul Nedergaards Præste- og Sognehistorie I, S. 340.

— Prins *Valdemar* (1858—1935) ægtede den 22. Oktober 1885 Prinsesse *Marie* af Orléans (1865—1909).

SORANSKE PENNE

Aristoteles' Forelæsning over Fysik. I—IV. Om det Værende, Stof og Form, Aarsag og Virkning, Rum og Tid. Oversat med Indledning og Noter af *Poul Helms*. Nyt Nordisk Forlag. Arnold Busck. Kjøbenhavn 1951. XX + 188 Sider, Kr. 15.00.

Lektor, Dr. phil. Poul Helms, som for et Par Aar siden berigede den danske Læseverden med en meget værdifuld Oversættelse af *Aristoteles' Psykologi* (anmeldt her i Bladet), har nu tillige oversat de fire første Bøger af *Aristoteles' Fysik* (ialt 8 Bøger) og forsynet Oversættelsen med Indledning og Noter af den allerstørste Betydning for Læsningen og Forstaaelsen af det berømte Oldtidsskrift.

Dr. Helms anbefaler i Forordet sine Læsere at begynde med 2den Bog og cap. 8 først og fremhæver iøvrigt i Indledningen denne Bogs særlige Betydning for Nutidslæsere, idet man her møder *Aristoteles' grundlæggende Opfattelse af Naturen* som en *levende Udvikling*. Som det ogsaa fremgaar af Indledningen, er *Aristoteles' Fysik* noget ganske andet end det, man i vore Dage forstaar ved Fysik; den kan bedst sammenlignes med *Spinozas, Leibniz' og Hegels filosofiske Værker.*

Vict. Juul Petersen.

Læserbrev angaaende Storturen den 27. Maj.

Kære Redaktør!

Tro nu ikke, at jeg føler mig pikeret over ikke at være nævnt som Taler ved Middagen paa Akademiet d. 27. Maj; men da Referatet fra Frokosten — hvor jeg ikke havde Ordet — indeholder, at jeg »agiterede for større Medlemstilgang til Samfundet,« vil jeg gerne have berigtiget, at denne Udtalelse, som isoleret staar ganske umotiveret, fremkom som en Maade, paa hvilken Medlemmerne kunde glæde Bestyrelsen, for hvis store og uegennyttige Arbejde jeg bragte en Tak, og for hvilken jeg udbragte et Leve.

Selvfølgelig skal Redaktøren ogsaa have Madro og Lejlighed til at lytte til Guldkornene; men var det ikke en Idé for at opnaa dette, at noget af det, der skulde »grifles ned« blev overladt til Redaktionssekretæren, som ved sin »Frokostpassiar« har vist at føre en god og fornøjelig Pen.

Venlig Hilsen.

von Eggens.

STOR GAVE TIL JUBILÆUMSFONDEN

Soransk Samfunds Formand, Generalmajor Carl Jacobsen, har fra en anonym Velgører, under Mærket *K. L.*, modtaget en Check paa 1000 Kr. til »Gamle Soraneres Jubilæumsfond«. Samfundet er meget taknemmeligt over dette generøse Udslag af agte Soranersind. Tak til den ædle Giver!

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i September:

11. Restauratør *Leo Villy Axel Kirchert* (f. 1901), Sletlandsgade 4, Kbh. S.
12. Faareavler *Poul Joseph Abrahamsen* (f. 1901), Tanroga, Victoria, Australien.
14. *Viggo Rødskjær* (f. 1876), Hejlsminde pr. Hejls.
18. Mrs. *Anne Margrethe Long*, født *Stubbe Teglbjærg* (f. 1901), 54 Regent Drive, Skipton, Yorks., England.
20. Politibetjent *Dan Martini Hansen* (Martiny; f. 1891), Holsted.

20. Forf. *Ebbe Nielsen* (f. 1901), Pilely, Høveltsvang pr. Lillerød.
23. Fhv. Premierløjtnant *Harald Frantz Howitz* (f. 1876), Peder Skramsgade 22, Kbh. K.

Ved kgl. Resolution af 5. Juli er Tjenestemand i Udenrigstjenestens 4. Lønningsklasse, midlertidig Kontorchef *Gunnar Seidenfaden* (S. '26) udnævnt til Tjenestemand i 3. Lønningsklasse fra den 1. August, fortsat som Kontorchef i Udenrigsministeriet.

Under 10. Juli har Kongen udnævnt Direktør for Nationalmuseet, Dr. phil. *Johs. Brøndsted* (S. '09) til fra 1. August at være Medlem af Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg Slot.

I Universitetets nye Lektionskatalog figurerer Direktør Brøndsted blandt Professoreres emeriti, dog en temmelig aktiv emeritus.

Professor, Dr. phil. *Christian Elling* (S. '20) er blevet tilførdnet Bestyrelsen af Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

Under 27. Juli er Forstander for Statens planlepatologiske Forsøg, cand. mag. *Ernst Gram* (S. '09), Kontorchef ved Maribo Amt *G. W. Schäffer* (S. '13) og Tandlæge *Peter Christian Kiilsgaard* (S. '08), Rudkøbing, udnævnte til Riddere af Dannebrog.

Stud. jur. *Chr. Geleff* (S. '41) blev den 7. Juli viet i Roskilde Domkirke til Ellen Margrethe Sørensen, Datter af Politimester Sørensen, Roskilde. Hans Brudesvende var 4 gamle Soranerkammerater.

Fra Politimester *Børge Hebo* (S. '07), Esbjerg, har Redaktionen modtaget følgende: Efter Anmodning fra min Klassekammerat, Læge *Camillo Martiny* (S. '07), Johannesburg, modtog jeg den 18. Juli ved Englandsbaaden miss Joan Blackmore, som den følgende Dag i Odense blev viet til ovennævntes Søn, Læge Oluf Martiny, p. l. Odense Amts og Bys Sygehus, og som af Lægeraadet havde faaet Tilladelse til at virke her i Landet.

Det var bl. a. med Billede omtalt i »Berl. Tidende« for 19. Juli: »Usædvanligt Bryllup i Odense«. En anden Søn blev som Flyver i den sydafrikanske Armé dræbt under Krigen.

Med venlig Hilsen.

B. Hebo.

P. S. Mere usædvanligt: Under forrige Krig mødtes M. og jeg i Konstantinopel, hvor jeg var Gesandtskabssekretær, da M. kom dertil som delegeret for Røde Kors for at inspicere Fangelejre i Tyrkiet. I Fællesskab sendte vi en Hilsen til Lektor Glahn, der blev yderst overrasket.

Tidligere Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, Landsretssagfører *Jonas Bruun* (S. '29), er blevet indvalgt i den Holbergske Stiftelse Tersløsegaards Bestyrelse.

I en Kronik i »Politiken« (19. Juli 1951), »Galathea-Ekspeditionen« paaviser Prof., Dr. phil. R. Spärck (S. '14), at Stalens Udgifter til Ekspeditionen ikke er saa store, som det kunde se ud til, og peger paa, hvad der kommer ind for Pengene. Professoren konstaterer, at der, siden den berømte engelske Challenger-Ekspedition krydsede Verdenshavene 1872—76, ikke er foretaget en sammenlignende Undersøgelse af Oceanernes *Bundfauna*. Denne Undersøgelse er et virkeligt Pionérarbejde. Ved Siden af denne Hovedopgave har Ekspeditionen en lang Række Biopgaver — Undersøgelser af Havets Produktivitet ved Hjælp af radioaktivt Kulstof, Undersøgelser over Magnetisme paa store Havdybder samt Indsamlinger af Etnografica (ogsaa kaldet »Ragelse«. Red.) til Nationalmuseet. Prof. Spärck slutter saaledes: »Da man tør forvente, at den egentlige Hovedopgave vil kunne gennemføres, maa det forekomme urimeligt at standse Arbejdet, netop hvor det for Alvor skulde til at begynde«.

For en Smule at forjage den dystre Alvor om det økonomiske, anfører vi (fra »Politiken«s At tænke sig ---) de tre sidste Strøtanker om »Galathea« (27., 28. Juli og 4. August):

Det himmelske lys

— Ak ja — sukkede professor Jubelco flerstemmt, da han læste om den modstand, »Galathea«s dybdeundersøgelser mødte — hvad forstaaer bønder sig paa søgurkesalat?

Det er et spørgsmaal

om det er Galathea eller Jensen-Broby, som har bundrekorden?

Hvem kunne ane det?

Jensen-Broby meddeler os under haanden, at han aldeles ikke vil standse »Galathea«. Tværtimod. Han vil sende det hen, hvor peberet gror.

Dr. phil. Helmuth Gottschalek fortæller i en Kronik i »Politiken« for 26. Juli, at man i Tyskland endnu finder Hekseovertroen i fuldt Flor. En Indsender mener, at Doktorens Konklusioner er lovlige generelle. I Bladet for 27. Juli udtaler forskellige danske Forskere sig om Spørgsmaalet om, hvorvidt der i Danmark findes Folk, der tror paa Hekse. Arkivar, mag. art. *Hans Ellekilde* (S. '08) fortæller, at man i Dansk Folkemindesamling sidder inde med talrige Eksempler paa dansk Hekseovertro helt op til 1920; disse Oplysninger er dog fortrolige og kan derfor ikke fremdrages, men Mag. Ellekilde er overbevist om, at der eksisterer Hekseovertro den Dag i Dag, og at der rundt om paa Landet forekommer »Heksebrændinger« ved, at man tænder Ild under »Heksen«s Seng, naar hun skal dø. En Heks har nemlig vanskeligt ved at dø, og kun Ild under hendes Seng kan forløse hendes Sjæl. Der er dog ikke Tale om Mordbrand; men man lægger rent symbolsk f. Eks. nogle Gløder ind under Sengen!

Paa Købestævnet i Fredericia, der aabnede den 2. August, havde man Lejlighed til for første Gang at se Billedhuggeren *Jan Buhl's* (S. '37) pompøse Tyreskulptur. Den er som Vartegn opstillet i Købestævnets Gaard og skal i Fremtiden have sin Plads i Hjørring som en Gave fra Byens Sparekasse. Vore Billedhuggere gaar mere og mere

over til at fremstille Dyr, og det er maaske forstaaeligt, naar man betænker Menneskets Mentalitet efter de to Krige!

Staden Paris fejrer som bekendt i Aar sit 2000 Aars Jubilæum, og en anonym Forfatter (i »Berl. Aftenavis« for 23. Juli) mindes i den Sammenhæng, at man samtidig kan fejre 800-Aaret for stud. theol. *Absalons* Studieophold i Seinesstaden. Saa nøjagtigt er det dog vist ikke; i sin Bog om Absalon sætter Hans Olrik den celebre Danskers Færd i Paris til Tiden fra omtr. 1146 til 1155. Over den lille Opsats i »Berl. Aftenavis« findes en stemningsvækkende Tegning af Ebbe Sadolin (der vel ogsaa har forfattet Teksten), forestillende de gamle Ruiner i *Cluny-Museets* Have. Disse Minder fra Romertiden har Absalon sandsynligvis gaaet og kikket paa, da de laa lige i Nærheden af det Kollegium, han studerede ved.

Paa den kønne Friluftscene i Sorø Akademihave var der Landspremiere med Drachmanns »Der var engang«, opført af Det kgl. Teaters Kunstnere. Det skete den 8. Juli, en af de Dage, hvor det tilfældigvis var Sommer og skønt Vejr; Forestillingen blev derfor en uforglemmelig Oplevelse, baade Ord og Toner virkede dybt. Efter at Bifaldet havde lagt sig, traadte Rektor *P. H. Bohn* frem paa Græsvoelden foran Orkestergraven og takkede Kunstnerne og Teatret: I alvorlige og mørke Tider trænger vi til at møde den store Kunst. Drachmanns og Lange-Müllers Værk har gjort et belagende og befriende Indtryk paa os i de kongelige Kunstneres Fortolkning. Rektor motiverede sluttelig et seksfoldigt Leve for Det kgl. Teater og dets Kunstnere.

Den 4. Juni døde Redaktionssekretær ved »Sorø Folketidende«, *Karl Elnegaard*. Gennem 46 Aar var han Medarbejder ved Bladet, en kundskabsrig og redeligt arbejdende Bladmand, nationalt og religiøst positivt indstillet, altid rede til at yde Hjælp og Oplysning, naar han blev spurgt. Soraner-Bladet og dets Redaktører staar i Taknemmelighedsgæld til ham herfor, og fordi han hver eneste Maaned bragte en Omtale af Soraner-Bladet, naar et Nummer var udkommet. Da jeg kan tænke mig, at flere Soranere i Gerning kunde ønske at give Udtryk for, hvad Karl Elnegaard har betydet (ogsaa hvad der forefaldt paa Skolen refererede han altid fyldigt og loyalt), gør jeg opmærksom paa, at der paataenkes at rejse et Minde paa hans Grav paa Pedersborg Kirkegaard, og at Bidrag hertil kan indsendes til »Sorø Folketidende«s Ekspedition, Absalonsgade 1, Sorø.

Lektor *L. Balslev*, Sorø Akademi, har i Juni udsendt et lille Hefte *Sorø Kirke, Vejledning for Besøgende*. Der indledes med en »Historisk Oversigt«, en kort og klar Redegørelse for Kirkens Historie; Resten af Heftet er »Gennemgang af Kirken«. Overalt sporer man den trænede Historiker; selv for Folk, der ellers mener at kende denne Kirke, er der smaa Guldkorn at hente. Tag Heftet med, naar Kirken besøges, og Absalons skønne Bygværk vil fremtræde ren og klar for Sindet.

I »Internationale Zeitschrift für Erziehungswissenschaft«, VI. Jahrgang, har Dr. phil. *Olaf Carlsen* (S. '17) i Afhandlingen »Die Jahrhundertfeier der dänischen Volkshochschule«

omtalt en Række Skrifter, der er fremkommet i Forbindelse med Hundredaaret. Dr. Carlsen kommer i denne Forbindelse ind paa Højskolens Betydning paa forskellige Omraader, ogsaa dens Indsats under sidste Krig.

»Fra Nationalmuseets Arbejdsmark 1951« udkom i Juni. Det righoldige Hefte indledes med en meget smuk og følt Omtale af Dr. *Poul Nørlund*, der skabte denne Publikation og var en af dens flittigste Medarbejdere. Poul Nørlunds Artikler viser — skriver Forfatteren af Mindeordene, Dr. phil. Aage Roussel — paa en mærkelig direkte Maade Omfanget af hans Virkefelt inden for Nationalmuseets Rammer: Kunsthistorie, Historie, Grønlandsforskning, Kalkmaleriforskning, Museumsledelse og Arkæologi.

Den 26. Juni fyldte Direktør *A. Ch. Louw* (S. '02) Aar. Hittespaasom havde han fundet paa at fejre denne Mærkedag tillige med en Ven, Generalkonsul *Hugo Evers*, der ligeledes havde Fødselsdag den Dag, som »en jævn københavnsk Fødselsdag« i Petersens Familiehave i Pilealléen. Chokoladebord i det fri, Bonderoser paa Bordet og Tur i Zoologisk Have bagefter!

Direktør A. Ch. Louw og Generalkonsul Hugo Evers.

Soranerfrokosten den 2. August.

Naar Sandheden skal siges, var der i Begyndelsen stor Staahej og Uro. — Borde og Stole maatte fremskaffes for at skaffe Plads til alle, førend Formanden kunde byde Velkommen til Kammeraterne, der ved Præsentations-Opraabene viste, at alle Årgange fra 1894 til 1942 var repræsenteret ved det lange Frokostbord.

Formanden udbragte den traditionelle Skaal for vor gamle Skole, talte om sin Glæde ved at være sammen med Soranerkammerater igen, om Soranernes Evne til at holde sammen og hygge sig i hinanden Selskab og om SORANER-BLADET, der vel nok er det bedst redigerede og mest læseværdige af alle Skolesamfundets Blade her i Landet. Der-

imod maa jeg som Formand misunde vore Fætre fra Herlufsholm i én Henseende, nemlig deres store Medlemsantal. En Optælling viser, at samtlige nulevende Gl. Herlovianere er Medlem af deres Skolesamfund. En Optælling, der er beskæmmende for os. Vi maa strenge os an og naa det samme Maal at faa alle Soranere ind i Samfundet. Formanden bad os hjælpe med dertil. Det smukke nytrykte Agitations-Hæfte cirkulerede — det kan faas hos Bladets Administrator *Gunnar Knudsen* (Ryv. 6201). Videre fortsatte Formanden med et Tilbageblik paa Referatet af sidste Soranerfrokost og dvælede ved Aage Eifers Kritik over den sløje Skovtur, indrømmede Kritikken Berettigelse og lovede, at Bestyrelsen skulde faa loppet Arrangementsudvalget op til større Ydelse og Hittespaasomhed.

Der var 3 tilrejsende Gæster ved Bordet, Konsul *Lindgaard* fra Bilbao, Købmand *Knud Ingerslev* fra Odense og *Helleris* fra Aarhus. De bragte Hilsener og Bud udefra. Ingerslev var jaloux paa os her i København, der hver Maaned kan samle fuldt Hus til vor Frokostkomsammen. I Odense vilde en saadan Frokost kun kunne afholdes een Gang om Aaret, hvis man forsøgte derpaa. Han fortalte Historier til stor Fryd for hans Bordende. Det gav Stødet til store Smil og genkendende Latter, der spredte sig over hele Bordet og senere gav *Werner Schack* (41) Anledning til at fortælle en ny O. B. er om Svømmeprøven paa Badeanstalten, om den arme Unge, der skulde aflægge Prøve paa Undervandssvømning, men uheldigvis ikke fik hele Kroppen under Vandet. »FATTER«s Tilraab: »Du snyder Dreng — du aander jo med Enden«, vakte vild Jubel, og den ene O. B.-Historie fulgte efter den anden, isprængt Hubertiana-BAF-Historier og Oplevelser med Jæhnigen og Tscherning. Men Bordet var saa stort, at det blev til Privatfornøjelser Mand og Mand imellem, med lange Lattersalver ned langs Siderne. Soranerstemningen var der!

Dir. *Louw* sagde et Par smukke Ord til Formanden, der i Dag var sammen med os for første Gang efter sit alvorlige Styrt med Hesten og det deraf følgende Smertensleje. Formanden fik sine tre Hurraer, saa det rundede gennem Lokalet. — *Aage Eifer* (en af Tordenskjoldts Soldater) svarede Formanden paa de Ord, der var møntet paa ham i Velkomsttalen med en Beretning om Carl Jacobsens gode og forstaende Soranersind, allerede den Gang Eifer som unge Løjtnant Olsen bad sin Kaptajn om Nattegn for at gaa til Soranerbal. Der blev sagt flere pæne Ting og uddelt Ros og Dadel, skaalet og raabt Hurra, indtil Bordet blev hævet af Formanden med et Velbekomme og Tak for Nærverelsen.

Sæt × ved *Torsdag den 4. September*, saa mødes vi igen til Frokost i Grand Café Kl. 12.

Venlig Hilsen

Badse W.

E. S. Ring din gamle Klassekammerat op og sæt ham Stævne, du vil ikke fortryde det.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærrff*, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer *John. H. Winther*, Jøns Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — *Selandia Bogtryk, København.*

36. AARGANG

SORØNER-BLADET

SEPTEMBER 1951

VILHELM ANDERSEN OG HORATS

En personlig Tak.

Det var i Aarhundredets Morgenrøde (ak, en Morgenrøde, der ikke blev glitrende Solskin, men en uvejrssvanger Skyhimmel); under den uforlignelige *Holten Bechtolsheim* studerede vi paa Sorø Romersproget og dets Litteratur in originali; thi dengang levede endnu en Del af Menneskeheden i den underlige Tro, at klassisk Dannelse var et nødvendigt Kulturelement (senere er denne »latterlige« Indstilling afløst af Films- og Jazz-»Kulturen«). Cæsars nøgterne, koldt grusomme Beretninger om, hvordan han »modtog« de forskellige Gallerstammer »i Overgivelse«, løb os koldt ned ad Ryggen; Ciceros kunstfærdigt opbyggede *orationes* fyldte os med Beundring for selve Talens Kunst; hans *Cato major* før vi igennem paa 14 Dage, og da vi var unge, betød hans Ræsonneren over Alderdommens Fortræffelighed dengang ikke meget for os (da jeg i Fjor blev *senex* o: 60 Aar, genlæste jeg Afhandlingen og fandt den noget naiv og noget overvurderet) — og saa naaede vi til Catul og Horats. Catul var for os den eneste sande Digter, Rom havde fostret; i hans Indre sydede og flammede det, brød og brusede det; hans Digte var ham selv. Horats' fribaarne Usnobbet-hed, hans intelligente Humor, hans sunde æstetiske Betragtninger (i *ars poetica*), Bevidstheden om eget Værd (*exegi monumentum aere perennius*) aftvang os Respekt for hans Personlighed; hans Lyrik stod for os i nogen Grad mere som Udtryk for dette at *ville forsyne* sit Lands Litteratur med en Genre, og vi fandt

hans Natursans lidt friseret, noget mindende om Glyptotekets Vinterhave! Maaske lidt flabet opfattet, men ikke helt forkert. I Rafns latinske Litteraturhistorie, som jeg har bevaret fra min Skoletid, staar ud for Omtalen af Horats i Randen følgende Tilskrift med Blyant: »Q, Horatius Flaccus er et Bevis paa, hvor langt en gennemdannet Mand kan naa, uden at han er en af Aandens Store«. Men han kom dog i den bedste Trediedel, ligesom ved Bedømmelsen af Mejerismørret. Denne ungdommelige Vurdering maa dog retfærdigvis (baade for Digteren og for undertegnede) suppleres med, at jeg, først i Studenteraarene temmelig ofte genopfriskede min Horats, for hver Gang med stigende Forstaaelse, og senere i Livet hyppigt læste ham.

Vilhelm Andersen erkender naturligvis, at Horats ikke er Verdens største Digter, men hans Indflydelse paa europæisk Litteratur har gennem Sekler været uendelig! Saa uendelig, at Vilhelm Andersen har behøvet seks Bind paa tilsammen 2.126 Sider for at faa det hele nogenlunde med.

Vilhelm Andersens Studium af Horats, der begyndte i Gymnasietiden i Sorø, er blevet til *Horats. Første—fjerde Bog* (den er tredelt), der udkom i Aarene 1939—51 (Gyldendal). I sidste Binds Efterskrift har Forfatteren kort gjort Rede for Kæmpeværkets Plan: »at afgrænse det, der har noget med Horats at gøre, ved Sammenstilling med hvad der ikke har det« (IV, 3, 331), og at vise »Udfoldelsen af det humanistiske Sin-

delag i Lyrik og Satire« (IV, 3, 333). Horats er ikke et Ideal for Kunsten og Livet, men en Generalnævner.

Jeg uværdige (Læserne bedes undskylde, at jeg tager mig selv med i denne Opsats — men baade Bogens Forfatter og dens Emne, Litteratur, er af vital Betydning for mig); jeg uværdige, gentager jeg, skal vel vogte mig for at levere en »Anmeldelse«; den har Vilhelm Andersen selv givet, som ingen anden vilde formaa det, i den aandfulde Radioudsendelse den 15. Juni, hvor han »forklarede« sit opus. Jeg kan kun sige, hvad de mange Bind betyder for mig: Først og fremmest i alle Maader et tro Afbillede af Forfatteren. Man genfinder hans mesterlige Evne til at komponere et Værk; det er fast opbygget; de tre første Bind omhandler Horats og hans Indflydelse i europæisk Litteratur uden for Norden fra Antiken til det 19. Aarhundrede, de tre sidste Horats og nordisk Litteratur. Men tør Systematik er ikke nok for Vilhelm Andersen, han gør sig adskillige Svinke-Ærinder iblandt, saa man af og til har vanskeligt ved at fastholde Traaden; overraskende Associationer bringer overalt Liv.

Men Billedet rummer flere Træk: Vilhelm Andersen er en Sprogets Mester; Dansken følger sig lydigt under ham, ogsaa naar han som Poet oversætter Horats. Han er en rig Personlighed; Værkets Rigdom paa Iagttagelser og Karakteristikker er uendelig (nu kan man ikke længer nøjes med at rubricere Vilhelm Andersen som blot nordisk Litteraturforsker; med Horats har han dokumenteret en Viden om Verdenslitteratur, der maaler sig med Valdemar Vedels, som han altid beskedent har erkendt som sin Overmand). Og endelig: Overalt hører man hans egen Røst og Betonning, det giver Forstaaelse. I Fremtiden vil Bøgerne om Horats være en Kilde til positiv Kundskab om et Utal af Digteraander og om Forfatteren selv. Horatsværket slutter sig til *Tider og Typer* — vi takker, fordi dansk Kultur har kunnet yde dette; saa kan det ikke staa helt galt til med vort Aandsliv; vi takker, fordi Vilhelm Andersen — i en ond Tid — gennem Horats har givet os et Billede af en aandelig Frimand, og vi ønsker og haaber, at den store, gamle Mand nu i Livets Aftenrøde har substitueret saa meget af det fremmede, at han kan naa at skænke os det *allersidste* Bind af *Tider og Typer*: *Dansk*; det behøver jo ikke at blive paa 2.126 Sider. Og hermed Slut: Skønt Værket omfatter de omtalte mange Sider, har jeg med velberaad Hu under Omtalen af det ikke benyttet Udtrykket *diger*, da det, misbrugt som det er, forvolder mig Kvalmefornemmelser.

Poul Schjærff.

VOR SORANERKAMMERAT KOMPONISTEN EBBE HAMERIK

Til Erindring.

Om *Ebbe Hamerik* har hans endnu nærmere soranerkammerater sagt mig, det var typisk for ham i de ganske unge gymnasieår, at han bestræbte sig for at være nr. eet — på sportspladsen, særlig fodboldbanen, og i klassen. Alle, der har kendt ham lidt nærmere, vil sikkert bevidne dette testimonium, det kan, med et dybt perspektiv, forlænges til hans senere, ak, så alt for kortvarige liv både som sejl sportsmand, ud-

øvende musiker, dirigent og komponist. Og dog — det var ikke så meget det, at han *ville* være en ener — han var det af natur.

I gymnasieårene — og Ebbe kom først sent til Sorø Akademis skole — boede han hos den stærkt musikinteresserede pastor *Kall'ske* familie i Lyngø, og ved Sorø sø er hans allerførste kompositioner blevet til, tonedigtninge, som nok en dag, med bistand af hans tre søskende, soraneren, radioingeniør *Manfred W. Hammerich* og operasangerinderne *Valdis* og *Gerda*, sikkert vil komme for dagens lys. Lad os i denne forbindelse mindes hans herlige friske »Sorannersuite« og kantate, arbejder, i hvilke Sorø's kulturprægede natur

har fået ægte og rammende musikalsk mæle, og som nu efter hans så dramatiske død på havet vil blive påhørt med særlig grebthed af alle, der kendte Ebbe Hamerik og hans høje kunstneriske stræben.

Kommet fra et bundmusikalsk hjem — faderen, prof. *Asger H.* var som bekendt selv komponist og dirigent, og moderen, født Margaret Williams fra Tennessee i USA, en fremragende pianistinde, blev det dog en mand helt »ude fra«, nemlig den belgiske kapelmester *Frank v. der Stucken*, der fik størst betydning for den unge hedspore som hans lærer gennem flere år i de forskellige musikalske discipliner.

Dog, herom sagtens nærmere i den blå bog eller biografisk leksikon. Her blot nogle få personlige erindringer. Da Hamerik havde sat mit digt »Stille lykke« (fra »Første digte«, Sorø 1915) i musik, og jeg med stor betagelse havde hørt det blive sunget på koncert og senere med Ebbes toner havde hørt mit prosadigt »Pejseild«, mødtes vi i en hel anden fælles interesse, nemlig i sejlsporten. Vi havde en lille halvdeks kragejolle »Tøsen«, liggende nede i kalkbrænderihavnen, og da Hamerik først i 20'erne var blevet musikassistent, d.v.s. 2.den kapelmester ved Det kgl. Teater, gjaldt vore tanker, af hensyn til hans teatertjeneste, altid vindstillet — og ofte har jeg set Ebbe i stormløb efter en linie 9 op ad Strandboulevarden, når vi var kommet sent i havn. Saltfriske minder knytter sig også til en sejltur, vi gjorde Danmark rundt med hans langt finere båd »Per II«, meget stormfuld, men skønt Ebbe frem i årene kunne være en nok så striks skipper, så opvejede hans gode kammeratlige hjerte så langt hans barskhed til søs. På denne Danmarks-sejlads, skrev jeg en del sejldigte ombord, og Ebbe anbragte sig hene foran masten og satte dem i toner — det hele fremkom som en af de store gamle søndagssider i *Politiken*: »Under sejl«.

Ebbe Hamerik var ellers en mand, man sjældent kom tæt ind på livet undtagen under kunstnerisk samarbejde, og lad mig her sige, at det har været en stor lykke og oplevelse for mig at skrive tekst til hans tre operaer: *Stepan*, *Leonardo da Vinci* og *Marie Grubbe* — og at se dem opført herhjemme eller i udlandet sammen med komponisten. Det tog gerne E. H. 2—3 år at fuldføre en opera, og da taltes vi jævnlige ved, praktisk talt uden een mislyd. Havde jeg skrevet en replik eller et vers for meget, sagde Hamerik gerne: »Musiken behøver det ikke« — og så var den sag afgjort.

Jeg kunne måske nok skrive et og andet mere om

E. H.; men lad mig slutte her med at mindes ham som den prægtige dirigent, han var. (Selv sagde han ganske vist en gang til mig efter en vellykket koncert: »Jeg hader at dirigere — jeg vil kun komponere«). Nå, sagen var den, at han gik så stærkt op i de gamle mestres værker, han fremførte, at han tvang sig til at glemme hver tone af sit eget. Han dirigerede altid uden partitur, når der ikke var solister på, og hvor stolt og ædel tegner sig ikke hans skikkelse i erindringen, som han står der på podiet, med sit smukke sorte hår, og med hver fiber sitrende af musik i pagt med klassicismens stormestre, der får liv under hans taktstok.

Lad det billede, kære soranerkammerater, blive stående i erindringen om komponisten og dirigenten Ebbe Hamerik.

Nedenstående digt fremkom i »Ekstrabladet« d. 13. august; allerede på det tidspunkt stod det klart for dem, der kendte E. H. som sailor, at han ikke ville vende tilbage.

BØLGEN

Komponisten Ebbe Hamerik in memoriam.

*Alvors-ven fra ungdoms dage,
musiker og sailor kæk,
det er tungt at se tilbage
over livets kølvandsstrøbe
nu, du ikke er paa dæk.
Sælsomt tomt fornemmes rummet,
dit orkester er forstummet
— ene mand du tog det sidste strenge stræk.*

*Ikke farten, vidløs hasten
var dit væsens ur-rytmik,
Mere sejlet, spændt af vinden,
mere sprydel, mere masten
pegende mod fjerne stjerner
var en del af din musik.
Bedst med bølgen vil jeg drage
sammenligning — den, der fraader
vildt og stormer,
skaber stadig nye former
over dunkle havdyb-gaader.*

*Kunne du, hvad helst du ville,
legnede du med din taktstok,
dannede du med din læbe:
tys, piano — ingen klage —!
Stoute sailor — tungt er sukket
ved den ildhu, som blev slukket.
Bølgen gav d i t sidste suk tilbage . . .*

Fredrik Nygaard.

To Soranere omkommet.

Ingeniør Jens Jarl.

* 27.-5.-1900 — † 5.-8.-1951.

Den franske videnskabelige Victor-Ekspedition paa Grønlands Indlandsis har den 6. August meddelt Ekspeditionens Hovedkvarter i Paris, at Ingeniør *Jens Jarl* (S.'18) sammen med Chefen for den seismologiske Afdeling *Alain Joset* er omkommet, da deres Køretøj Søndag den 5. August styrtede ned i en 60 Meter dyb Gletscherspalte. *Jens Jarl* og *Alain Joset* befandt sig i et Køretøj med Larvefodder, en saakaldt »Væsel«. Dette blev ramt af en Isblok, der pludselig løsrev sig; Køretøjet væltede rundt og styrtede paa Hovedet ned i Gletscherspalten. Man forsøgte at redde dem; en Mand blev firet ned i Kløften, men kunde ikke se noget som helst Spor hverken af *Jarl* eller *Joset*. Tre amerikanske Flyvemaskiner nedkastede med Fald-

skærm Redningsmateriel, men uden Held. Ulykkesstedet ligger 2000 Meter over Havet ved Bunden af Angmassalikfjorden, ca. 100 km fra Kolonien. Den franske Polarforsker *Paul Emile Victor* var første Gang paa Grønland med en Ekspedition i 1948; Formaålet var at undersøge, hvordan Grønland ser ud under Indlandsisen. *Jens Jarl* har i de sidste tre Aar deltaget i disse Ekspeditioner som dansk Repræsentant. Man opgav nu Efterforskningen af de omkomne, men den 5. September meddeltes det i Dagspressen, at Lederen af det franske Bjærgningshold havde bjærget Ligene. Meddelelsen viste sig dog at være forkert; det var haabløst at gøre et Forsøg paa at bjærge de to Mænd.

Med *Jens Jarl* er en rigt begavet og alsidig Mand gaaet bort. Han blev født den 27. Maj 1900 i Rodskov som Søn af *Makeren*, cand. teol. *Axel Jarl* og *Hustru Gunnild Marie Bruun*. Han gik paa Sorø i Aarene 1915 til 1918, da han tog Studentereksamen. 1926 blev han cand. polyt. Han har været ansat ved Øresunds chemiske Fabrikker, ved Danske Oliemøller og Sæbefabrikker samt ved et Bogtrykkeri og var nu Indehaver af en Æskefabrik. Det faste stillesiddende tiltalte ham ikke; velstillet, som *Jarl-Familien* var det, kunde han slaa sig ned, hvorhen hans Lyst drev ham. Han beherskede i en enestaaende Grad fremmede Sprog og Dialekter, han havde en særlig Evne til at dele de jævne og primitive Kaar, han kom ud for; hans Vitalitet og straalende Humør gjorde ham til en uforlignelig Kammerat, og hans Rapporter til Grønlandsdepartementet var præcise og intelligent affattede. Den livsglade Mand, der nu saa brat er gaaet ud af Tilværelsen, vil sent glemmes.

P. Sch.

Ebbe Hamerik.

Det er tragisk, at en af vort Lands dygtigste Sejlsportsfolk skulde finde Døden netop paa Havet. Søndag Formiddag den 12. August drev hans Lystyacht, *Yawlen »Stout«* i Land i Laholmsbugten Syd for Halmstad, uden Besætning. Sammen med sin Hustru var han nogle Dage i Forvejen sejlet fra Rungsted til Norge. Hustruen der mente, at Sejladsen var for farlig i den stærke Storm, gik i Land i Oslo og tog med Tog hjem til Rungsted. Under Orkanen har *Hamerik* rimeligvis villet bjærge Sejl; det lykkedes ham at faa Mesanen ned, men saa er antagelig den tunge Bom slaaet over og har kastet ham over Bord. »Stout«s Jolle blev den 13. August fundet drivende ca. 20 Sømil Vest for Paternoster, og der saas intet Tegn paa, at *Hamerik* har benyttet Jollen efter Forliset. Da han som Følge af en Knæskade havde vanskeligt ved at svømme, har han ikke haft større Chancer for at kunne redde sig i Land.

Ebbe Hamerik, der var født den 5. September 1898, blev 1916 Student fra Sorø. Idet vi henviser til hans Kammerat, *Forf. Fredrik Nygaards Mindeord* andetsteds i Bladet, skal vi her indskrænke os til at betone, at *Hamerik* var en god og trofast Soraner; til Soransk Samfunds 70-Aars Fest skrev han en Kantate med Tekst af *Aage Lind* (Sor.-Bl. 17. Aarg., S. 32), og denne bruges i lidt ændret Form hvert Aar ved Samfundets Aarsfest og Rusmodtagelse. Den Karakteristik af vor Kammerat, som *Fredrik Nygaard* har givet, kan vi alle tiltræde; alle Soranere vil tage Del i den Sorg, der med *Hameriks* Bortgang har ramt hans Familie, og alle vil beklage det store Tab, dansk Musikliv har lidt.

P. Sch.

Fodboldkampen den 26. August.

Atter i år var der en særlig air over kampen mellem de gamle og skoleholdet, idet den nye bane på Flommen højtideligt indviedes. Kl. 14 ankom spillerne til det dejlige grønsvær med skolens nye fane i spidsen; rektor *Bohn* bød velkommen, takkede de personer og instanser, der havde hjulpet skolen med at få banen, og overdrog denne til »fodboldlæreren«, adjunkt *S. Stevns Hansen*; sluttelig talte rektor kort om sportsånd og udbragte 6 hurra for sportsungdommen. *Stevns Hansen* takkede for overdragelsen, rettede en tak til Grønne for mangeårigt trofast arbejde og udtrykte til sidst håbet om, at fodbolden snart ville blive til en rød cricketbold, der for videre ud over Flommen. Skoleholdets anfører, *Anker Lyders Larsen*, III, takkede for banen og overrakte rektor en brevpresse, hvorpå var indgraveret en fodboldbane, omkranset af fig. ord:

TIL SORØ AKADEMIS SKOLE MED TAK FOR DEN
NYE FODBOLDBANE FRA SKOLENS ELEVER
26. AUGUST 1951.

En dejlig original idé! Endelig trådte *Torben Madsen* frem for at lykønske med banen og takke for, at de gamle blev første hold på Flommen, omend det var med vemod, man forlod Grønne; til sidst overrakte han Soransk Samfunds fodbold til rektor, som nu atter tog ordet for at takke for gaverne. Desuden beklagede rektor, at undervisningsmini-

ster Flemming Hvidberg ikke havde haft tid til at overvære kampen; den fremmødte fru Hvidberg måtte endelig hilse. Og så blev banen erklæret for åben!

Kl. 14,20 fløjtede Stevns Hansen, der atter i år havde dommerhvervet, og bolden rullede sin første omgang. Angående de gamles holdopstilling henvises til Soranerbladets oktobernummer for 1950. De gamle havde vundet lodtrækningen og valgt at spille fra Gims ende — nå nej forresten, nu er den så langt væk, at man hellere må sige banevejen! Kampen blev ualmindelig spændende, og spillerne nød det bløde grønsvær, navnlig Torben, som med stor forkærlighed og elegance smed sig i de grønne dyner, så såre lejlighed hødes! Vi konstaterede hurtigt, at skolens målmand, Gregers Foskjer, havde et godt greb om bolden (han er der »desværre« også næste år), så drengene fik lov til at indlede scoringen i det 10. minut ved deres anfører (0—1). Omgående udlignede vi, men desværre nåede dommeren at fløjte for off-side forinden. I det 13. minut scorede Hans Wille (1—1), og i det 15. Sund (2—1); så var der »stilhed« i 12 minutter, hvorpå Anker udlignede (2—2). Men vi kom igen 2 min. senere v. Poul Petersen, så halvlegen sluttede 3—2, hvilket der åbenbart er tradition for, da det er sket de to foregående år.

Vi skulle nok overrumples i 2. halvleg, for der var ikke gået eet minut, før Anker nåede hat-trick (3—3). Men så fik han ikke lov til at lave flere mål, for det næste satte den lille, vævre Jan Koch ind i det 18. minut (3—4). I 10 minutter troede de gamle sig prisgivet, men så lykkedes det Poul Petersen at udligne (4—4). Kampen endte uafgjort, hvilket er en sensation, da det ikke har været tilfældet nogle af de 25 gange, Grønne har været vært!

Ved kaffebordet priste alle kampens resultat, Torben fastslog, at endnu havde intet soranerhold tabt på den nye bane; endvidere bad han drengene bemærke, at den af samfundet skænkede hold var skotsk: Vær karrig med at give mål væk, men skrab til jer! Efter endnu nogle taler hævedes tallet, og holdet drog af gårde. *sem.*

RUSFESTEN

I fortsættelse af meddelelsen i forrige nummer af Soraner-Bladet kan nu oplyses følgende: *Rusfesten afholdes Fredag d. 19/10 kl. 18,30 pr æcis i Haandværkerforeningens selskabslokaler, Dr. Tværgade 2 A.*

Programmet er følgende:

Formanden, generalmajor *Carl Jacobsen* byder velkommen.

Aage Lind's *Ruskantate* med Ebbe Hamerik's skønne musik udføres af Otto Mackeprang's kvartet og Sverre Forchammer's orkester, recitativet af Aksel Dahlerup.

Rustalen holdes af højesteretsdommer *Th. Berthing*.

Middagen består af gæsesteg med rødkål og æblekage, hertil rødvin og madeira, og der sluttes med mokka.

Efter kaffen samles vi om en gylden drik.

Prisen er kr. 25,00 pro persona incl. service. For juniores (soranere indtil 8 års anciennitet) er prisen kr. 10,00.

Deltagelse bedes anmeldt senest *Fredag d. 12/10* til *R. E. Brincker, Malmøgade 7, Kbhvn. Ø.* samtidig med at beløbet for deltagelse, kr. 25,00 indbetales (Postgiro nr. 1710).

Påklædning: Festdragt, smoking eller mørkt tøj.

Tag med det samme beslutning om at komme til denne årets største fest i Soransk Samfund. Vis de unge, at de gamle Soranere interesserer sig for dem, og få fat i nogle kammerater, der kan drøfte rusårene sammen med jer. — Forandringer i programmet, dog kun til det bedre, forbeholdes. — *Vel mødt til rusfesten!*

Soranske Penne.

Ragnar Spärck: Japetus Steenstrup. Et Bidrag til Vurdering af hans Indsats som Naturforsker. Kbhvn. 1948.

Prof. Ragnar Spärck (S. '14), der tidligere i Dansk biografisk Leksikon har skrevet en Biografi og Karakteristik over Japetus Steenstrup, har i ovennævnte Værk taget sig for mere udførligt at vurdere denne alsidige Lærde. Bogens Indledning redegør bl. a. for Kildematerialet, som fordeler sig i tre Grupper: Steenstrups trykte Skrifter; samtidiges Udtalelser i Aviser, Memoirer o. l. samt Arkiverne i de Institutioner, han var knyttet til; endelig hans uhyre efterladte Samling af Breve og andre Papirer. Andet Afsnit omhandler Steenstrups »Uddannelse og Forudsætninger«; her paapeges Betydningen af det Milieu (Slægt og Venner) og den Natur, han voksede op i; hans Læreres Betydning præciseres, og det konstateres, at han, i Sorøperioden (1841—46), under Indflydelse af hans Kollega Carsten Hauch, er paavirket af den tyske Naturfilosofi. I Breve taler Steenstrup om Akademisternes Dovenskab og Ligegyldighed over for Undervisningen. Steenstrup har lagt Grunden til Skolens meget betydelige naturhistoriske Samling. Det vilde være interessant, om man kunde faa Adgang til Steenstrups Breve fra denne Tid og udnytte dem til Belysning af Forholdene i Sorø i 40-erne. 1842 udkom som Indbydelsesskrift til Ekamen ved Akademiet Afhandlingen: »Om Forplantning og Udvikling gjennem velxende Generationsrækker« i naturfilosofisk Aand, et Skrift, der gjorde ham berømt; da hans Lærer Reinhardt døde, blev Steenstrup 1845 Prof. i Zoologi; han virkede i denne Stilling lige til 1885. Afsnit tre giver en fortrinlig Redegørelse for »Steenstrups naturvidenskabelige Forfatterskab«, der af Prof. Spärck opdeles i fire Grupper: 1) Arbejder over Blæksprutter, 2) over Krebsdyr, 3) over mose- og jordfundne Dyr, 4) en stor Gruppe, omfattende alt, hvad Steenstrup iøvrigt har skrevet inden for Zoologien, uden at repræsentere en fortsat Indsats inden for et enkelt Omraade. Prof. Spärck omtaler først den sidste Gruppe, der omfatter ikke mindre end 80 Arbejder, deraf fire med betydningsfulde og nye Synspunkter. Ogsaa indenfor Forskningen

over Krebsdyrene og Blæksprutterne har Steenstrup ydet fremragende Bidrag; men disse Afsnit er for en almindelig Læser af en mere speciel Karakter. Derimod indeholder Steenstrups Arbejder over mose- og jordfundne Dyr meget af almen Interesse. Enhver Elsker af vort Lands Forhistorie skylder Steenstrup Tak for epokegørende Iagttagelser. Han har som den første paavist Vegetationsperiodernes Skiften efter Istiden som Udslag af Klimaændringer og derved inspireret yderligere Forskning, og han har væsentlig Andel i Erkendelsen af Køkkenmøddingerne som Affaldsdynger. De to næste Afsnit omhandler »Steenstrup som Institutionsleder og Lærer« og »Samtidens Bedømmelse«. Steenstrup har skabt Zoologisk Museum i dets nuværende Form, han har forstaaet at vække Interesse for Faget i vide Kredse, ligesom han har holdt Masser af Foredrag i Naturhistorisk Forening, reformeret Arbejdet inden for Videnskaberens Selskab og haft betydelig Andel i Carlsbergfondets Oprettelse. Som Universitetslærer forstod han at vække Interesse hos Tilhørerne, skønt han ikke var nogen god Forelæser (en Egenskab, der nedarvedes hos Sønnen, Prof. Joh. Steenstrup). Bogens sidste Afsnit indeholder højst interessante »Sammenfattende Betragtninger over Steenstrups Personlighed og Betydning«; her gives et rigt nuanceret Billede af den store Mands Psykologi. Prof. Spärcks Skrift er et mønstergyldigt Arbejde, i lige Grad interessant for Fagmanden og Lægmanden. *Poul Schjærff.*

Lidt Kritik af Soraner Sangbogen.

Med Glæde modtager jeg alt, hvad der kommer fra Soransk Samfund, og kaster mig over det, saasnt det kommer ind ad Døren, saaledes ogsaa med Soraner Sangbogen; men den er absolut ikke paa Højde med, hvad Samfundet plejer at levere. Selve Valget af Sange skal jeg ikke kritisere; for det første er det paa Forhaand oplyst, at den skulde indeholde de Sange, der benyttes mest ved Samfundets Sammenkomster; og for det andet er det jo altid en Skønssag, hvad man skal tage med i saadan en Bog, og der kan andres Skøn være ligesaa godt som mit.

Ved en flygtig Gennemlæsning fandt jeg 9 Fejl; er det ikke lidt rigeligt i en Tryksag af saa beskedent et Omfang? Men min egentlige Kritik gælder Behandlingen af Sang Nr. 8 »Jeg ved et Sted« — hvorfor skulde den lemlæstes? Det kan ikke skyldes Pladshensyn, da den sidste Side staar blank, og een Side vilde være nok til Resten af Sangen. Man kan maaske sige, at det sidste Vers — men ikke de to første af de udeladte — passer ved Translocationen, men ikke ved Soransk Samfunds Sammenkomster; det er ganske vist rigtigt, men vor Kongesang synger vi dog frejdigt, hvad enten Kongen hedder Christian eller Frederik, og ingen finder dog paa at operere en frisk Blindtarm væk, selv om vi ikke har Brug for den.

Jeg ved godt, at mange ikke ynder Sange med mere end 2—3 Vers, og er der flere, plukker de et Par ud og synger dem; men man har dog altid den Udvej at vælge en kort Sang; vi har nok at vælge imellem, der er slet ingen Grund til at skamfere vore Sange.

Bengt E. Dahl.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Oktober:

2. Forretningsfører *Gunnar Marquard* (f. 1901), Byagervej 17, Virum pr. Lyngby.
3. *Anton Nyholm* (f. 1886). Drog udenlands. Stilling og Adresse ukendt.
4. Grosserer *Herman Gerhard Tetens Hoff* (f. 1891), Veldsgade 21, Sorø.
5. Underdirektør *Hans Joost* (f. 1891), Dalgas Boulevard 39, Kbhn. F.
7. *Hans Peter Julius Petersen* (f. 1881) } Stilling og Adr.
9. *Niels Treschow Dall Winther* (f. 1886) } ukendt.
10. Farmer *Povl Holme* (f. 1886, Aptos, Californien).
10. Ingeniør, cand. polyt. *Richard Kjelnæs* (f. 1901), Rotterdam.
12. Generalkonsul, Dr. phil. *Sophus Theodor Holst Weber* (f. 1886), Leidsche Straatweg 15, Oegstgeest, Holland.
12. Kontorchef v. Ortopædisk Hospital *Poul Andreas Poulsen* (f. 1901), Aarhus.
13. Pastor *Harald Viggo Helms* (f. 1901), Strandboulevarden 60, Nykøbing F.
14. Gartner ved Botanisk Have *Knud Ratjen Barfoed* (f. 1891), Graabrødretov 15, Kbhn.
14. Læge *Søren Johan Heiberg Engel* (f. 1876), St. Kongensgade 93, Kbhn. K.
17. Læge *Kai Chr. Ludvig Thrane* (f. 1886), Svendborg.
17. Revisor *Torkel August Machold* (f. 1901), Redmernesvill, Belleville, Ontario, Canada.
21. Bogholder *Johan Jensen* (f. 1901), Slagelsevej 36, Sorø.
22. *Oscar Jensen* (f. 1876). Stilling og Adresse ukendt.
24. Læge *Chr. Gerhard Vilh. Holst Lind* (f. 1901), Lergravsvej 11, Kbhn. S.
26. Afdelingschef *Vald. Aage Jacobsen* (f. 1901), Afdelingschef i »Allied Cematic«, Filadelfia, U.S.A.
31. Farmer *Arne Christian Nielsen* (f. 1901), Mill Hill Farm, Passfield, Bordon, Hants., England.

Landsretssagfører *Gregers Tage Nielsen* (S.'27) har flyttet sine Kontorer fra Skindergade til Kronprinsessegade 32. Hans Telefoner er uforandret Central 3264 og Palæ 7710.

Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, *Erik Bang* (S.'45) er fra 1. August fast ansat som Kommunalærer ved Oehlenschlägersgades Skole i København.

Revisor *Jørgen Mogens Jørgensen* (S.'45), tidligere Medlem af Soransk Samfunds Bestyrelse, blev den 18. August viet til Frøken Lisa Kjell.

Jesper Illum (S.'47), Søn af Direktør Illum, Vedbæk, blev den 25. August i Hørsholm Kirke viet til Frøken Gertrud Tobiassen, Datter af Apoteker Niels Chr. Tobiassen.

Stud. jur. *Ole Olsen* (S.'47), Søn af Landsretssagfører, Generalkonsul Eugen Olsen, er blevet forlovet med Frøken

Birte Seidelin Prip, Datter af Direktør, Orlogskaptajn Tage S. Prip.

Oluf Clausen (S.'45) er blevet fastansat som Timelærer ved Skolen paa La Coursvej, Frederiksberg. Han er ydermere blevet forlovet med Sygeplejerske, Frøken Else Hoff, Aarhus.

Nationalmuseets Direktør, Professor, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S.'09), er blevet Formand for Arbejdsudvalget inden for den Komité, der arbejder med Planen om Jellinghøjenes Frilæggelse. Den tidligere Formand var afdøde Direktør for Nationalmuseet, Dr. Poul Nørlund.

Af Waarsternes Saga:

Dommerfuldmægtig I *Harald Waarst* (S.'15), Sæby, er den 12. Maj 1951 (fra 1. April) udnævnt til Dommerfuldmægtig I sammesteds.

Politifuldmægtig I *Thorkild Waarst* (S.'19), Korsør, er den 16. Maj 1951 udnævnt til Politifuldmægtig I sammesteds.

Det ser jo højt mystisk ud, at en Mand af I. Grad paany udnævnes til den samme Grad; men der er Tale om en ny og bedre Stilling, der har samme Betegnelse som den forrige.

Under 25. August 1951 er optaget i Aktieselskabs-Registeret (Register-Nummer 22,918): »*Brødrene Dahl Holding-A/S*«, hvis Formaal er Financiering og Investering, at erhverve og udnytte fast Ejendom, at erhverve Grundarealer til Bebyggelse samt at drive Handel og Fabrikation. Selskabets Oprettelse staar i Forbindelse med Overtagelsen af De danske Oliemøllers Afdeling og Grunde i Valby; Selskabet overtager disse Aktiver. Den tegnede Aktiekapital udgør 2 Mill. Kr. Bestyrelsen bestaar af Godsejer *Chr. S. Dahl* (S.'93), Valnæs, Grosserer O. L. Olsen og Direktør Mogens Dahl.

Vildledende Trykfejl:

Enkelte af Løserne af »*Hvem ved hvad*«-Konkurrencen har, stolende paa den store Sorøbogs Angivelse Bd. II, S. 309 øverst ment, at et af Kongebillederne i Solennitets-salen forestillede Frederik IV — det skal være Frederik V.

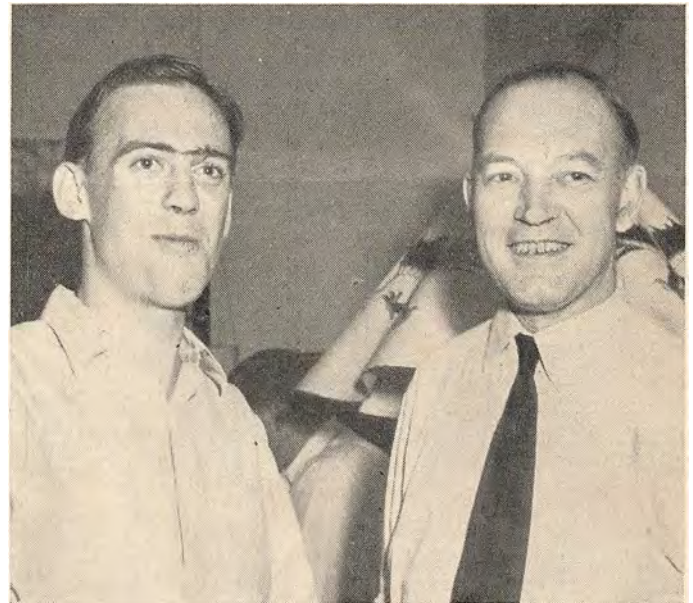
Den 31. August udkom paa P. Haase & Sønns Forlag »Den danske Salmebog. Forslag udarbejdet af det ved kgl. Resolution af 29. Maj 1946 nedsatte Udvalg.« Blandt Udvalgets Medlemmer er som bekendt Pastor *Helge Dahn* (S.'21), Borup. En af de mest omdiskuterede Salmedigtere er *B. S. Ingemann*; der var megen Tale om, at han blev tilsidesat, og talrige Indlæg i Pressen har talt hans Sag. I Prøvesalmebogen findes dog 23 Salmer af Ingemann, deriblandt flere, som ikke staar i den nuværende Salmebog, saaledes »Bliv hos os, naar Dagen hælder«, »Den skønne Jordens Sol gik ned« og »Lysets Engel gaar med Glans«. Ingemann er ikke blevet »glemt« Salmebogen nummer 806 Numre mod nu 675. Den 3. September talte Pastor Dahn ved et Møde i Sorø Menighedshus om Prøvesalmebogen. Ud fra et aabent Brev med syv Spørgsmaal, som i »Nationaltidende« var rettet til Kommissionens Formand,

Biskop Rosendal, belyste Pastor Dahn Kommissionens Arbejde gennem fem Aar; man havde tilstræbt at give en dansk-luthersk-evangelisk og vidtfaavnende Salmebog for hele den danske Menighed.

Paa Det danske Forlag har Forstander *Ernst Gram* (S.'09) fra Statens plantepatologiske Forsøg udgivet en frisk og nyttig Bog: »Plantelivet og dets Love«. Man mærker, at Forfatteren »er med« i det, han beretter; han elsker Naturen og dens Liv gennem Aarets Rytme, og han er ikke bange for at citere — foruden Fagmænd — Poeter som Blicher og Nis Petersen. Bogen vrimler af gode Raad og fortjener, trods de slette Farveplancher, som Forf. ikke har Ansvar for, vid Udbredelse.

To Soranere i Singapore:

Fra »Galathea«s Ophold i Singapore i Juni Maaned stammer nedenstaaende veltrufne Kontrafej; til venstre ses *N. J. Møller* (S.'47), der er ansat ved The East Asiatic Co. Ltd., Singapore, til højre Dr. A. F. Bruun (S.'20); desværre var Tiden saa knap, at man ikke naaede at faa et Billede af de andre Soranere paa Ekspeditionsskibet. *N. J. Møller* har været saa venlig at tilstille Redaktionen Billedet.

Kinamissionær *Johannes Rasmussen* (S.'00), der som saa mange andre Missionærer har maattet opgive sit Arbejde i Østen, var blandt Talerne paa det af Arbejdernes Bibelkreds arrangerede Stævne og Kursus paa Haslev Højskole, der Søndag den 5. August indlededes med en Højmesse i Haslev Kirke. Ved det paafølgende Friluftsmøde i Præstelunden gjorde Johannes Rasmussen Rede for Missionsarbejdets Vilkaar i Kina. Der var efter hans Mening ikke Tale om nogen organiseret Kristenfølgelse; men der findes andre Maader at slaa Kristendommen ned paa: Man kan f. Eks. udskifte Ledelsen paa en Institution, og i Løbet af kort Tid er Aanden en helt anden; Ungdommen skal ikke undervises i Religion, men kun i den nye Tids Tanker, og det vil fremover komme til at sætte sit Præg.

Selv om vi i Øjeblikket er ude af Arbejdet, sluttede han, er det dog saadan, at den danske Menighed har faaet en aandelig Ejendom gennem det Arbejde, vi i henved 50 Aar har haft i Gang i Kina. Øjeblikket er en Prøvelse for Menigheden derude, lad os ikke glemme dem (»Kr. Dagblad«, 8. Aug. 1951.) — I en Samtale med Aage Falk Hansen fortæller Johannes Rasmussen om sit Syn paa Maos Kina. Mao karakteriseres som en god Repræsentant for Kinas store, brede Folk; han kom tidligt i Forbindelse med det bolshevikiske Rusland; han har skaaret Kommunismen praktisk til efter Kinas Tarv; han er først og fremmest Kineser og meget selvstændig; hans Styre har skabt en Atmosfære af menneskelig Lighed, men tillige indført det totalitære Systems Slaaen ned paa al Opposition, personlig Frihed eksisterer ikke, og det er kritiske Tider for den kristne Kirke (»Berl. Tid.«, 19. Aug. 1951).

Den 9. August fyldte Lektor *L. Balslev*, Sorø, 50 Aar. Lektor Balslev, der er Søn af den tidligere Sognepræst i Sorø *J. L. Balslev*, er cand. mag. med Historie og Tysk og har siden 1. November 1929 været Lærer paa Sorø, fra 1. April 1945 som Lektor. Lektor Balslev, der tillige fra 1941 er Bibliotekar ved Akademiets Bibliotek, er meget kundskabsrig og som Lærer saare afholdt. I Soraner-Bladets forrige Nummer omtalte vi hans udmærkede lille Bog om Sorø Kirke. Soraner-Bladet sender hermed en hjertelig (skønt forsinket) Lykønskning.

Paa Flommen har Sorø Akademis Skole for to Aar siden ladet anlægge en ny Fodboldbane. Den vil blive benyttet for første Gang i Aar, dog kun til enkelte Kampe af Hensyn til det fine Græs, der har godt af at gro i Fred. Det er Mening, naar Banen er færdig, at opsætte et Hegn om den, da man ikke kan forvente, at uvedkommende kan lade Anlægget i Fred. Den nye Bane indviedes og toges i Brug Søndag den 26. August ved Fodboldkampen mellem de gamle Soranere og Akademiets Hold. Paa det at ingen skulde prale eller høvere, forblev Kampen uafgjort med 4—4!

Den 1. September fyldte »Nyborg Avis« 100 Aar. Bladets uden Tvivl berømteste Redaktør var *Emil Opffer* (1863—1924); han gik i Aarene 1875—77 paa Sorø og var alle Dage en trofast Soraner. Fra 1893 til 1900 redigerede han »Nyborg Avis«, som han ved sin sprælske Pen, overraskende Ideer og Førstehaandsnyheder gjorde landsberømt. Opffer skyede ingen Midler for at opnaa publicity for sig og sit Blad. Da ved et Byraadvalg Socialdemokraternes Liste gik igennem, lod Opffer sig hænge op paa Byens Kirkespir og gav i Bladet en livlig Skildring af Nyborg, set oppefra. Samme Dag, den 9. August 1900, sprang han (dog iført Redningsvest!) over Bord fra Storebæltsfærgen for at konstatere, hvor lang Tid der vilde gaa, inden han blev reddet. Han blev af Borgmester Nancke i Korsør idømt en Bøde for — *Gadeorden!* Allerede samme Aften kunde Bladets Abonnenter i deres Avis læse det i Forvejen affattede Referat af »Ulykken«. Redaktør Opffer har i Tidens Løb leveret seks Bidrag til Soraner-Bladet; i

Bladets 9. Aarg. S. 44 findes en kærligt forstaaende Nekrolog ved hans Død, skrevet af *H. G. Olrik*.

Sekretær *Lars Helweg-Larsen*, *H. A. & H. D.* (S.'42) er fra den 1. Oktober udnævnt til Kontorchef i Magasin du Nord's Planlægningsafdeling.

Civilingeniør *Torben Madsen* (S.'34), den store Fodboldspiller og i sin Tid Samfundets fortræffelige Sekretær, emigrerede som bekendt til Struer for der fra 1. Oktober 1949 at overtage Stillingen som Driftsbestyrer for de kommunale Værker. Han har nu faaet fast Ansættelse i Embedet.

Soranerfrokosten den 6. September

Et Stemningsbillede fra denne Frokost er ikke let at bygge op, saa det kommer til at ligne noget. Der var nemlig kun Hygge og kammeratligt Samvær lige ud af Dagliglivet uden store Udsving af nogen Art. For at indvie den nye Saison var der dækket op i store Sal, og der samledes vi nogle og tredive Stykker Kl. 12. Det lange fint pyntede Bord saa tiltalende ud, og alle mødte veloplagte i godt Humør og satte sig til Rette med Gensynsnik og Hilsen til hinanden. Næstformanden *Svend Clausen* sagde de forløsende Ord og udbragte et »Længe Leve« for Sorø Akademi, der blev besvaret med tre taktfaste Hurraer. Da *Svend* jo ikke fylder saa meget ved en Bordende, overlod han Ærespladsen til Læge *Peter Kabell* (S.'92) der var inde paa Besøg fra Køge, hvor han nu praktiserer.

Efter »det varme«, der i Dag bestod af stegt Lever med Bacon og Tomater, benyttede Direktør *Louw* sig af Lejligheden til at tale om sit Hjertebarn, Mindefondet for Rektor West, hvortil der endnu kan gives Bidrag. »Tyren« (Civilingeniør *Karl Michelsen* ('04)) brugte *Louw* som Talerør for at bringe en Hilsen fra *Jonas Lind* fra Paris, der for Tiden er her i Byen paa Besøg og gerne vilde ha' været med til Frokosten, men ikke kunde paa Grund af Travlhed. *Louw* foreslog, at vi sendte »den berømte Lind« en fælles Hilsen til hans Hotel. Det gjorde vi, men Spørgsmaalene og Tilraabene haglede ned over *Louws* Hoved med: »For hvad og hvorfor er han berømt?« o.s.v. Aah! vi troede, at det var *Aage Lind*, der skulde ha' en Hilsen. Som I ser, Soraner-Stemningen var der, og den holdt sig under hele Maaltidet. At *Aage Eifer* ofrede en Samtale fra Melbylejren, hvor han for Tiden er til Omskoling, for at sende os en Hilsen, bemærker jeg kun i Parentes. At Kammeraterne raabte: »Det trænger han til«, da jeg bragte Hilsenen, er en anden Sag, som jeg ikke har Lod eller Del i. Men det viser, hvor populær han er i Kammeraternes Kreds. Tak for Hilsenen!

Kl. 2 gik vi hver til sit for at mødes igen *Torsdag den 4. Oktober i Grand Café*. Vel mødt!

Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor *P. Schjærff*, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: *Grosserer John H. Winther*, *Jens Munksgade 3, Øbro 4091*. Ekspedition: *Lyngbyvej 170, Ryvang 6201*. — *Selandia Bogtryk, København*.

36. AARGANG

SORØNER-BLÅDET

OKTOBER 1951

DET FØRSTE SKOLEAAR PAA SORØ AKADEMI

Bj. Bjørnson i Sorø. — Mine Lærere.

AF LEOPOLD ROSEN

Forinden jeg slutter Skildringen af de første Skoleoplevelser, maa jeg dog omtale en Begivenhed, som efter min Erindring fandt Sted i Foraaret 1888. Det var den store Bjørnstjerne Bjørnsons Besøg i Sorø, hvor han vilde lyksaliggøre os med sit Fredsforedrag, det, hvori han sammenlignede det dansk-norske Præsteskab med Kanoner, der er stillede paa Enden. (Skitse kunde hosføjes, men Ligheden vilde alligevel ikke kunne blive slaaende.) Han mente vel sagtens ved at bruge denne smagfulde Sammenligning, at Præsterne var krigsgale og (ligesom senere Göring) foretrak Kanoner for Smør.

Vi Knægte stod i Afstand 5: udenfor en mellem os og den betalende Del af Publikum (iøvrigt kun faa) dragen Snor og hørte til, saagodt vi kunde. Sympatisere med Taleren gjorde vi ingeniunde, vi var i den krigsgale Alder.

Foredraget fandt Sted paa »Fiskerstien«, omtrent der, hvor Bondesens Villa senere blev bygget. Dette gamle Navn er ubegribeligt nok og til stor Skade for Traditionen senere afskaffet og afløst af »Ingemannsvej«. Selvfølgelig skulde Ingemann mindes ved, at en Gade eller Vej var blevet opkaldt efter ham, det ønsker ingen hedere end jeg, men det kunde jo nok være sket et andet Sted i Byen, der, hvor de nye Gadelinier skabtes. Amtmand Vedel (som ganske vist var Efter-

kommer af den berømte Anders Sørensen fra Vejle) har faaet sin Gade paa et ikke ubetydeligt Strøg, og den er hans Minde selvfølgelig vel undt.

Bagefter besøgte Bjørnson det unge Adjunktpar Matthiessen i deres Lejlighed i Søgade. Han havde været en god Ven af Matthiessens Fader, medens denne var Fysikus (Distriktslæge) i Sønderborg, hvorfra han jo blev fordrevet af Preusserne.

Jeg var ogsaa kommet hjem, og derfor tror jeg nok, jeg ret nøje erindreren Scenen. Bjørnson stod i al sin Pragt (og han var jo en mægtig Skikkelse) midt i Dagligstuen, som efter Datidens Smag var meget pæn: Nøddetræsmøbler med blaat Repsbetræk, gode Lithografier og enkelte gode Kobberstik paa Væggene. Han saa sig om, smilte vennetsælt og strøg sig gennem sin hvide Kæmpeparyk. Derpaa yttrede han paa sit dundrende og klingende Norsk: »Ja, det kan jæk like, unge Folk di skal ha det tarrveligt!«

De unge Folk syntes vist bagefter, at det var en noget »tarvelig« Kritik af deres yndige Hjem.

Jeg gaar saa over til at give nogle Skitser af mine Lærere og vil begynde med de i korporlig Henseende (absolut ikke i aandelig) mindste.

Zoffmann, kaldet Zoffpeter, en meget lille, blond Mand med store, lidt udstaaende blaa Øjne, fanatisk Jyde- og Thistedbegejstret med Kulmination i den dej-

lige Badekro »Klitmøller«, hvor alt den Gang var 1ste Klasses og — meget billigt. Han var altid paa sin Post for at hævde sin Personlighed og ikke blid, hvis han syntes, at nogen kom den paatværs. I Timerne, som for det meste holdtes i »Samlingen«, det naturhistoriske Musæum, som den Gang fandtes paa Akademiet i den lange Gang, der støder umiddelbart op til Forrummet til Solennitetssalen — dette Rum var tillige hans Klasseværelse — indtog han næsten altid Stilling øverst paa en Trappetige, forsynet med »den gule fra Slagelse« i Haanden, og fra denne høje Stilling, der passede ham saa udmærket (ligesom den liden Tolder Zachæus i Morbærtræet, dog sans comparaison) kunde han let overse Klassen og eventuelt dele de Knubs ud, som han fandt nødvendige.

Han var en dygtig, forholdsvis moderne Lærer og plagede os rædsomt med Benene i »Susannes« (Benradens) Hoved!

Sløjd var endnu ikke noget Fag af Betydning i Skolen (Udsavning blev dog dyrket en Del i 2den Læsetid), men det sagdes om Zoffmann, at han med sine smaa og snilde Hænder var glimrende i saa Henseende. Jeg ved, at han var en udmærket Paparbejder, og jeg har set Bøger, ovenikøbet med Guldsnit, fra hans Haand, saa smukt og solidt forarbejdede, at ingen professionel Bogbinder vilde have behøvet at skamme sig ved dem, hvis han havde været Mester derfor. Jeg, der ogsaa i det første Aar paa Akademiet i et Par ugentlige Vintertimer sammen med en Flok andre frivillige gjorde Forsøg paa at lære Begyndelsen til Bogbinderkunsten under Ledelse af den brave og meget bekindskæggede Bogbindermester Haslund, opnaaede aldrig Færdigheder i stort andet end at hefte og »ligge Besver paa«.

(Fortsættes).

Holbergforestillingen paa Det kgl. Teater d. 3. December.

Soransk Samfund haaber i Lighed med tidligere Aar af det kongelige Teater at faa nogle Billetter til Fordeling blandt Medlemmerne. Vi beder derfor eventuelle lysthavende, der ønsker at deltage i Lodtrækningen, *senest den 20. November* skriftligt sende Meddelelse derom til Kassereren *R. E. Brincker*, Malmøgade 7, København Ø. Hvert Medlem kan højst sikre sig to Billetter, og man bedes bemærke, om man har særlige Ønsker af Hensyn til Syn eller Hørelse, da der i saa Fald, saa vidt muligt, vil blive taget Hensyn dertil.

Rektor Wests Mindelegat.

Under 26. Maj 1951 har Fundatsen for »Rektor for Sorø Akademis Skole Axel Jürgensen West's Mindelegat« faaet kongelig Konfirmation.

Legatets Grundkapital hidrører som bekendt fra Overskuddet af de Midler, der indsamledes til Rejsning af en Mindesten for Rektor West. Legatkapitalen andrager ca. 5000 Kr.; dette Beløb kan forøges ved Gaver eller paa anden Maade. De aarlige Renter anvendes dels til Vedligeholdelse og Fornyelse af Rektor Wests Grav paa Sorø Kirkegaard, dels til Støtte for en trængende, flittig og dygtig Elev paa Sorø (fra Gymnasiet eller Realklassen). Legatet uddeles af Rektor for Sorø Akademis Skole efter Samraad med Skoleraadet og efter Forhandling med Soransk Samfund, der hvert Aar efter Afslutningen af Legatets Regnskab vil faa tildelt et Eksemplar af dette.

Soransk Samfunds Arkiv.

Det er vist ikke gaaet op for ret mange af de gamle Soranere, at der er noget, der hedder *Soransk Samfunds Arkiv*. Det er godt og betryggende installeret paa Vesterbrogade 30, Lokaleforholdene er fortræffelige, og Arkivalierne er ordnet mønsterværdigt af Arkivar ved »Nationaltidende« Svend Rothe.

Men — saavel Arkivaren som Soransk Samfunds Bestyrelse og Soraner-Bladets Redaktør ønsker højliggen, at der var endnu mere af »ordne«. Med andre Ord: Vi agter at sætte et Arbejde ind paa at supplere Arkivets Bestand. Arkivet bør rumme *Sorana af enhver Art*: 1) Bøger og Afhandlinger om Sorø (Skolen, Byen, Amtet) gennem Tiderne, ikke mindst, hvad soranske Penne har ydet, 2) Sange, gamle Teaterplakater fra Skolekomedier, Breve med Tilknytning til Skolen eller Sor. Samf., 3) Billeder af enhver Art: Sorøprospekter, Portrætter, Lærerbilleder, Amatørbilleder o. s. v.

Arkivet modtager med Taknemmelighed eventuelle Gaver eller Tilsagn herom; dog er det tillige Hensigten ved Indkøb at forøge Arkivet. Vi er saa heldige, at *en god gammel Soraner* har stillet et Beløb paa 1000 Kr. til Raadighed, fordelt med 250 Kr. aarligt i fire Aar, hvad vi takker meget for. Bukkende under for Redaktørens »Paatrængenhed« har fhv. Politimester *Leopold Rosen* overladt Arkivet en Del af Broderen Hubert Rosens Bøger, Hefter og Manuskripter, og fhv. Overregissør ved Det kgl. Teater *Kaare Borchsenius* har

EN SØNDAG SIDST I FIRSERNE

Det er Søndag Morgen i Februar, endnu er det halvmørkt, og kun enkelte paa østre Sovesal har vist Livstegn ved halvvaagne at vende sig i Sengen; men saa høres Lyden af, at Gamle Ole tager Klokken paa Korsgangen og gaar ned til vestre Sovesal for at ringe; de faa vaagne skynder sig at trække Hovedet under Tæpperne og nyde de sidste Minutter, inden Turen kommer til østre; men Oles Ringen gør nu ellers intet større Indtryk, de fleste bliver liggende endnu et Par Minutter, men op maa de jo til sidst, og pludselig bliver der Røre. De lange Fedtlædersstøvler stampes paa, og der bliver Trængsel ved Servanterne, hvor Kobbervandfadene staar fyldte; i Dag er de heldigvis ikke tilfrosne, som de har været flere Gange i den sidste Tid. Toiletet er forøvrigt snart overstaaet, man pjasker sig lidt i Ansigtet og lader Kammen gaa en Gang gennem Haarret; føler man Trang til ogsaa at børste Tænder, foregaar dette gerne senere ved en af de smaa Baljer ved Siden af Brændekasserne paa Korsgangen. Saa gaar det i Løb til Kammeret for at faa Flip, Vest og Jakke paa, og saa videre ad den lille Trappe til Spisesalen til den varme Mælk og Rugbrødsrundtenommerne. Kun enkelte af de smaa Drengene fra 1ste og 2den Klasse, der skal til Kaffe hos Lunddahl, tager den mere med Ro. Hveranden Søndag er det Søkamrene og hveranden Landkamrene der møder, og hvor nydes det ikke, at komme ind i den hyggelige og varme Stue til en Kop Kaffe og en stor Basse; paa Akademiets Kostplan findes denne Drik jo ikke. Kaffen laves af en af Drenge; det sker ikke gennem en Kaffepose, men gennem Filtrerpapir, og det er et meget betroet Hverv at være Kaffedreng. Fra 7—9 er der Læsetid, og i Frikvarteret Klokken 8 udbetales der Ugepenge hos de inspektionshavende Lærere, 25 øre er det højeste der udbetales, men de smaa Drengene faar som Regel kun

skænket tre gamle Skolekomedieplakater fra 1858, 1859 og 1860 samt nogle Tryk af hans Faders, Otto Borchsenius' Soranersange.

Derfor, Soranerkammerater, undersøg Pulte, Loftet og Skriveborde; dér gemmes sikkert meget, som aldrig bliver rørt, og naar I er borte, bliver det maaske brændt eller slængt i Papirkurven! Send, hvad der kan undværes, til Arkivaren eller Bladets Redaktør.

Arkivet venter, at enhver Soraner gør sin Pligt!!

Red.

20 Øre. Lige efter Læsetiden udkommer den ugentlige Avis, i Fjor var der 2, »Lærken« og »Lærkefalken«, men »Lærken«, der var i Oktavformat, maatte gaa ind, da »Lærkefalken«, der blev startet som Konkurrenceforetagende, var i Kvartformat, og Prisen 10 Øre var den samme. Lærkefalkens Redaktionskontor og Trykkeri er paa Kammer Nummer 8, hvor Kammerduksen Jensen Anholt er Redaktør, medens Hektograferingen og Udbringningen besørgeres af Kammerets øvrige Beboere. Foruden en Leder omhandlende et eller andet aktuelt Emne, er der gerne en Feuilleton, der gaar gennem flere Numre, Kritik af Konkurrenten og dennes Medarbejdere, Annoncer om brugte Frimærker eller bortkomne Sager og Meddelelser fra Afholdsforeningen, som Redaktøren er Formand for. Grunden til, at Jensen Anholt startede »Lærkefalken«, var, at der i »Lærken« havde været nogle mindre smigrende Artikler om ham og nogle andre Kammerater, der paa en interimistisk Scene i Lovsangssalen havde opført Hostrups Soldaterløjer og Valbygaasen, hvortil de havde solgt Billetter, der ialt havde indbragt c. 15 Kroner; for dette Beløb havde de indkøbt Cigaretter og forskellig Spiritus og var hermed draget til Ægir og soldet, og Resultatet var blevet, at de kom hjem mere eller mindre fulde, heldigvis var det paa en Søndag, hvor der skulde være Kongebal; i Travlheden blev det ikke bemærket, at de ikke mødte til Aftensbordet, og da de endelig kom, tildels hjulpet af udsendte Kammerater, blev de ubemærket hjulpet op i Seng, hvor de af ikke dansende Kammerater i Aftenens Løb jævnlige blev tilset. Afholdsforeningen, som Jensen Anholt startede i denne Anledning, sygnede dog snart hen, da vi nærmede os Kristihimmelfartsdag, der dengang fejredes ved, at man drog til Skovs fra Formiddagen af, forsynet med en Madpakke fra Køkkenet, og med alt den Spiritus som Arrak, Punch, Kirkevin eller andre billige Sager, som det havde været muligt at skaffe Penge til. Naar Klokken saa nærmede sig 10, samledes de, der ved Lørdagens Lovsang havde faaet at vide, at det var deres Tur til Kirkegang, i Lovsangssalen, hvor Peder mønstrer Flokken, inden han i Spidsen for denne drager over i Kirken; men Fristelsen til at holde sig beskedent tilbage og forsvinde om et Hjørne er stor, og naar Frafaldet ikke er for stort, lader det sig gøre. Søen har længe været frigivet til Skjøteløbning og her tumler de fleste sig Søndag Formiddag; den nylig udnævnte Gymnastikassistent Holger Nielsen i

sin smukke Uniform som Sergent i Artilleriet vækker almindelig Beundring. Efter Middagen, der om Søndagen bestaar af Kødsuppe, Peberrodskød og Kage, hveranden Søndag Storkage, det vil sige Æblekage, og hveranden af Smaakager, kan der jo blive Tid til igen en Tur paa Søen; men de der har faaet Lysten styret om Formiddagen benytter gerne Eftermiddagen til Besøg hos Kammerater i Byen, skriver Breve eller beder Morskab, og saa sker det ikke saa sjældent, at det, naar Femmadens 2 Rugbrødsrundtenommer er sat til Livs, meddeles, at der spilles Halvtolv i Lovsangssalen, det er noget Lauritzen arrangerer. Der spilles om Chokolade, Konfekt, Figner og lignende, og Lauritzen, som den rare Mand han er, sørger altid for, at alle faar noget. Naar der saa ringes til Aftensbordet, bliver der almindeligt Kapløb for at komme til at skænke Teen af den store Kobbermaskine og administrere Sukkerskaalen, for ved en fornuftig Administration kan der gerne blive et Overskud, der kan gaa i ens egen Lomme. Foruden Te, der kun serveres Søndag Aften, bydes der ogsaa paa finere Smørrebrød, Surbrød med Kalvesteg, Æg og Ansjoser og Schweizerost eller andet pænt Paalæg i Stedet for den daglige Frikadellemad, Rødmad og mager Mejeriost. Efter Aftensbordet er det blevet almindeligt at lege Himmelspræt paa Korsgangen, eller arrangere Linedans paa en Staaltraadslinje, trukket fra Dørlaasen paa Odderens Inspektionskammer Nr. 5 til Dørlaasen paa Kammer Nr. 13, og her er det særlig Store Røde, der udmærker sig; saa kan Klokken jo snart blive 9^{3/4}, saa kommer Gamle Ole igen og ringer, og saa er den Dag forbi. Lad mig lige tilføje, at Store Røde altsaa begyndte som Artist paa Korsgangen, og senere udmærkede sig i Skolekomedierne og endte som Direktør for Det kongelige Teater.

R. '90.

★

Maaske følgende *Oplysninger* kan have Interesse:

»Gamle Ole« eller som han hed, *Ole Rasmussen* (1833—1912), blev senere Museumsbetjent.

»Jensen Anholt« hed *Carl Jensen* og var Lægese søn fra Anholt; han blev senere Lærer og døde 1931 som Bestyrer af en Realskole i Glostrup.

Holger Nielsen er den senere kendte Sportsmand, Oberstløjtnant Holger Nielsen (f. 1866).

»Store Røde« var altsaa den senere Direktør for Det kongelige Teater, Broder til de 2 Soranere, Digteren L. C. Nielsen og Adjunkt Carl Nielsen.

★

† D Ø D S F A L D †

Fhv. Akademikasserer, cand. mag. L. F. la Cour.

* 15. Juni 1869 — † 8. September 1951.

82 Aar gl. døde fhv. Akademikasserer, cand. mag. *Lars Frederik Barfod Dornonville de la Cour* den 8. September i sit Hjem i »Villereden« i Sorø. Trods sit i de senere Aar noget skrøbelig Helbred havde la Cour bevaret sin flammende Interesse og vældige Flid, og han arbejdede stadig med sin kære Historie. Nu satte et Hjerteanfald Stop for et langt, virksomt Liv. La Cour tilhørte en gammel Kulturslægt og var yderligere knyttet til den Grundtvig-Barfod-Birkedalske Kreds. Faderen var den meget betydelige Landboskoleforstander J. C. la Cour (1838—1898), hans Moder Agate (1845—1929) var født Barfod. L. F. la Cour tog 1896 Skoleembedseksamen og blev straks (1896—1909) Lærer ved Grundtvigs Højskole og Landboskolen i Lyngby; derfra drog han til Hindholm Højskole, som han ejede og ledede 1909—1914. 1916 ansattes han som Fuldmægtig ved Sorø Akademi, 1921 forfremmedes han til Akademikasserer; fra denne Stilling tog han sin Afsked 1939.

La Cours Forfatterskab er omfangsrigt og værdifuldt, og hans Betydning for Sorø (Skolen, Byen, Amtet) er stor. Paa hans Initiativ stiftedes 1911 Historisk Samfund for Sorø Amt, hvis Formand han var i Aarene 1912—1932; han har ligeledes stiftet Amtsmuseet i Sorø (1915). Idet der ses bort fra hans øvrige store Produktion nævnes her hans mere lokalt betonedede Arbejder: Tre Købstadtopografier om Korsør (1925), Skelskør (1934) og Sorø (1938); Korsør Sølaug 1784—1934 (1934), Sorø Haandværker- og Industriforening 1862—1937 (1937), Godset Sorø Akademis Funktionærer gennem to Hundreaar 1747—1947 (1947). La Cour er en skolet Historiker, samvittighedsfuld, byggende paa grundige Arkivstudier. Han har »dækket« næsten hele Sorø Amt med disse Værker, og alle Soranere skylder den gamle, fine Mand Tak derfor. Han ægtede 1901 Marie Olsen, der døde 1940. Hans Søn *Vagn la Cour* gik 1914—1918 paa Sorø; han er Chefportier ved Dansk Luftfartsselskab. Ved Begravelsen fra Sorø Kirke den 13. September fremdrog Pastor Alsinger tre Linjer i la Cours Liv: den danske Linie, den kristne og den stærke Slægtsfølelse.

P. Sch.

Vicedirektør Sven E. Netterstrøm.

* 7. Sept. 1896 — † 17. Sept. 1951.

Vicedirektør Sven E. Netterstrøm havde gennem nogle Aar lidt af en Hjertesvaghed, som dog ingenlunde formaaede at bremse hans Energi. Paa sit Kontor i Industriraadet ramtes han den 17. September af et Hjerteanfald, førtes i Ambulance til sit Hjem i Hellerup og døde dér et Par Timer senere.

Sven Erik Otto Gøtzsche Netterstrøm var Søn af Grosse- rer Gustav Adolf N. (død 1937) og Hustru Frederikke Gøtzsche. Som Broderen *Poul* (1893—1941, R. '10) kom han paa Sorø, hvor han var Elev i syv Aar og 1914 tog Studentereksamen. Efter i 1920 at være blevet cand. polit. ansattes han

samme Aar i Departementet for Told- og Forbrugsafgifter, han avancerede her ret hurtigt og blev 1937 Statens Inspektør for Øl- og Spiritusbeskatningen. Det private Erhverv havde imidlertid faaet Øje for hans Evner, og 1937 begyndte han sit Virke i Industriraadet (Kontorchef, 1946 Underdirektør, 1947 Vicedirektør). Hans Arbejde her var af høj Kvalitet; alle Spørgsmaal inden for Industri og Handel laa ham paa Sinde; altid frisk og veloplagt forstod han hurtigt at finde Kernen i en Sag, og han var frisk og usnobbet i Samarbejdet. Sven Netterstrøm var gift 1. Gang 1920 med Camma Munck (Ægteskabet opløst), 2. Gang med Afdelingschef i Direktoratet for Vareforsyning, cand. polit. Karen Pedersen.

INDENFOR KLOSTERPORTEN

I år drog Asser Riigs trop ikke på langfart, men holdt sig indenfor Danmarks grænser, idet troppen deltog i Det Danske Spejderkorps' store lejr ved Grenaa i begyndelsen af juli. Det var begivenhedsrige dage, idet troppen havde en særlig opgave. Den deltog nemlig med alle 8 patruljer + skovmændene i den såkaldte etnografiske lejr, hvor hver patrulje skulle indrette sig, som et eller andet primitivt folk. Der var papuaer, der levede i en pælehytte ude i vandet, skrækkeligt bemalede, så at besøgende forældre ikke kunne kende deres egen søn igen. Der var zulukaffere i en stor flot hytte af sivmætter, vævede af rør fra Sorø sø. Andre var eksimoer, australiere, buskmænd o. s. v.

Skovmændene byggede et blokhus, som nybyggernes i det vilde vesten, og her havde de den ære at beværte lederen af spejderbevægelsens internationale kontor, oberst Wilson, med eftermiddagskaffe og hjemmebagte boller. Den store terrænøvelse, hvori der deltog 7000 spejdere, og som varede hele natten, blev også en stor oplevelse; nej, hvor var vi trætte, da vi kom hjem!

Efter lejren skiltes spejderne og spredtes over hele landet for at holde sommerferie; men først i august samles 7 af dem igen for at deltage i verdensjamboreen i Østrig, hvilket desværre medfører, at de kommer to dage for sent i skole efter sommerferien, men de har fået lov!

Snart er den lange sommerferie slut, og de hvide huer og de hvide bukser vil atter præge den lille by, der virker næsten uddød, bortset fra turisterne, der strømmer til i et stadigt stigende tal. Men enhver ægte soraner er vist glad for at komme tilbage, om ikke til arbejdet, så til kammeraterne!

Cricketsæsonen tegner godt i år, da 7 af det gamle hold fortsætter i det nye skoleår. Mon det skulle lykkes at slå »de gamle« denne gang? Det er det store spørgsmål i den kommende tid.

Også »Sorø Akademis Cricket Club« kan glæde sig over gode forhold. Alle disponible midler bliver straks omsat i materiel. Klubben råder i øjeblikket over 17 boldtræer, 20 bolde og et tilsvarende antal gærdepinde. Kontingenteret fra såvel aktive som passive medlemmer går ind i en stadig strøm.

Der er ca. 100 aktive og ca. 30 passive medlemmer. De aktive betaler 2 kr. om året, de passive 5 kr. årligt.

Kunstmuseet i Sorø.

H. G. Harder (1792—1873). Tegnelærer i Sorø (1822—62):
Møens Klint, Skitse.
Gave fra Lærer Alfred Christiansen.

Cricketkampen i Sorø

den 16. September.

Søndag d. 16. Sept. spilledes paa »Store Plads« den aarlige Cricketkamp mellem Skolens Hold og »de gamle«. Disse var i Aar: P. Martens, J. Arnsbjerg, R. Panduro, A. Thuesen, Grandjean, H. Rasmusen, Nørgaard, H. C. Jensen, S. O. Petersen, Fr. Damkier, L. Schrøder, H. Joost og Aa. Krebs. Vejrguderne var os naadige, og Kampen afvikledes i pragtfuldt Solskin, hvad vi alle nød.

Resultatet blev en Sejr for »de gamle« paa 44 Points og 1 staaende Gærde. Spændingen steg mod Slutningen af Kampen, idet »de gamle« skulde score 53 Points paa godt en halv Time, hvilket lykkedes, især takket være S. O. Petersen, der rigtig foldede sig ud og scorede 45 Points.

Vi nød den traditionelle store Gæstfrihed fra Skolens Side. Rektor Bohn modtog os Kl. 10 ved en Frokost paa Skolen, vi deltog i Middagen Kl. 13 — Suppe, Kød og Kage —, derefter Kaffe i »Grønne Sal«, hvor vi saa igen efter Kampen Kl. 19 mødtes med vore unge Modspillere, Rektor Bohn og adskillige Lærere. — Som sædvanlig ved dette festlige Maaltid var der mange Taler og sluttelig Uddeling af de to medbragte Præmieboldtræer.

Soransk Samfunds Præmie blev tildelt Gymnasiast i I. G., K. E. Jørgensen.

»De gamle«s Præmie tildeltes Gymnasiast i I. G., Finn Simonsen.

Begge havde demonstreret gode Anlæg for det ædle Spil. Ved 21-Tiden sluttede det festlige, traditionsprægede Bord, og en halv Time senere sad vi — eller de fleste af os — i Toget paa Vej mod Hovedstaden, trætte men glade efter en lang, indholdsrig Dag paa vor gamle Skole. —

A. K.

Indmarchen paa den nye Fodboldbane paa Flommen den 26. August. Paa Billedet bemærkes særlig den nye Fane og Adj. Stevns Hansen.

Cricketkampen mod „Old boys“.

På Store Plads udkæmpedes søndag den 9. september årets første cricketkamp. Et udvalgt hold fra cricketklubben »Old boys« bejlede om sejrns laurbær overfor skoleholdet. Lykken stod akademisterne bi: I første halvleg fik »Old boys« 36 points, mens skoleholdet scorede 82; i anden halvleg lavede »Old boys« 59 points, akademisterne 18, og efter et kvarters spil lukkede skoleholdet med 9 stående gærder!! Det var en meget velspillet kamp, og skoleholdet imponerede ved »markarbejdet« og ved kastning. Efter traditionen skænker »Old boys« hvert år et bat til en af skoleholdet; denne æresbevisning overgik anføreren, keeperen og dagens topscorer *Viggo Petersen*, III g, der havde 25 points. Efter gensidige hurraråb og tak skiltes parterne efter den vellykkede kamp.

B. S. Ingemann

og

„Den danske Salmebog“.

Af Pastor emer. P. Sørensen, Børkop.

»Den danske Salmebog« (omtalt i forr. Nummer af Soraner-Bladet) har fremkaldt en livlig Diskussion i Pressen. Saa godt som hver Dag udtaler Læg og Lærd deres ufor-gribelige Meninger om »Prøvesalmebogen«, saa det stak-kels Udvalg maa være i en slem Kattepine, hvis det skal tage Stilling til samtlige Indvendinger og Forslag. Neden-staaende Passus om *Ingemann* vidner om kristelig og poe-tis Forstaaelse af den store Poet (Efter »Kr. Dagblad« den 7. Sept.) Red.

Det er velkendt, at det i det sidste halve aarhundrede og mere har været moderne at omtale denne digter i en i

daarlig forstand overlegen tone og hævde, at hans digte ikke er virkelige salmer, men kun religiøs lyrik uden dy-bere kristeligt indhold. Saa vidt jeg ved, har det endog været paa tale, at »Den store Mester kommer« skulle ude-lades af salmebogen, og i alt fald ved jeg, at det er blevet sagt fra indflydelsesrig side, at den er kristeligt underlø-digt, idet Jesu navn ikke nævnes i den. Jeg forstaaer det nu saaledes, at den store Mester er Jesus, og saa er digtet ikke underlødigt, men en virkelig salme med et dybt kristeligt indhold og fremsat i en fin form. Godt, at vi nu har be-holdt den. Med julesalmerne skal det være rent galt. »Julen har bragt velsignet bud« og »Glade jul« skal være stem-ningsdigte, der kristeligt set næsten intet indeholder. Lad os nu ikke forhaste os med at slaa det fast. Der tales i begge salmer en hel del om englene (det gør der da forøvrigt ogsaa i den bibelske juleberetning); men vi faar begge steder at vide, at det er —ikke englene, men — Jesus, der har oplukket himmeriges dør og oplukker den have, Guds engle flyver i, og saa er det kristendom, naar det er ham, der faar æren. »Dejlig er jorden« kan give det indtryk, at det hele er den rene idyl; men at det ikke er meningen, kan man se deraf, at den samme digter begynder en anden af sine salmer med de ord: »Igen-nem nat og trængsel gaar sjælens valfartsgang«. Livet har nu engang to sider, en lys og en mørk, og der kan tales og synges sandt om dem begge, selv om vi ikke altid rent tankemæssigt kan forene dem. Vi beholder nu de omtalte salmer, og lad os være taknem-melige for det, og fordi vi i det hele taget beholder saa meget af *Ingemann*, som tilfældet er. Han har ikke de sam-me strenge paa sin harpe som de andre salmedigtere; men menigheden ville lide et stort tab ved at komme af med ham, som han er.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i November:

1. Overingeniør, cand. polyt. *Edv. Johan Lyngbeck* (f. 1886), Nørre Voldgade 11, Kbhn. K.
4. *Edvard Kindt Buch* (f. 1901). Stilling og Adresse ube- kendt.
7. Direktør *Johannes (Jonas) Krarup Lind* (f. 1886), Rue des Capucines 14, Paris.
9. *Torben Kjærsgaard* (f. 1901). Vistnok i U. S. A.
9. Kontorchef *Einar Oluf Nygaard* (f. 1876), Ole Bruuns- vej 10, Charlottenlund.
11. Direktør (A/S f. Kem. Industri) *Knud Fr. Jensen* (f. 1901), Solvænget 26, Lyngby.
13. Statsskovrider *Poul Lorenzen* (f. 1886), Lindetskov- gaard pr. Arnum.
13. Direktør *Svend Sigurd Malle Nielsen* (f. 1901), Messa- geries du Livre, Rue de Seine 27, Paris.
14. Proprietær *Poul Boserup* (f. 1886), Saltofte pr. Sve- bølge.

14. Professor, Dr. phil. *Chr. Elling* (f. 1901), Kristianiagade 22, Kbhn. Ø.
18. *Chr. Carl Sørensen* (f. 1881). Stilling og Adresse ubekendt.
20. Kontorchef, cand. jur. *Einar Irgens-Hansen* (f. 1891), Klaregade 23, Odense.
22. Skovrider *Erik Alfred Emil Bistrup* (f. 1886), Ditlevslyst pr. Korinth.
26. Arkitekt *Niels Peter Erlandsen* (f. 1886), Odense.
26. Overlæge *Knud Gjellerup* (f. 1876), Randkløv, Østermarie, Bornholm.
28. Professor, Dr. phil. *Arthur Arnholtz* (f. 1901), Jernbanevej 19, Lyngby.
29. Overretssagf., Ekspeditionssekretær i Finansmin. *Hans Henrik Carl Kühl* (f. 1881), Esperance Allé 22, Charlottenlund.
29. Fhv. Gaardejer *Asker Landsperg* (f. 1886), Sorø.
29. Gesandt *Svend Peter Duurloo* (f. 1891), Helsingfors, Finland.

Ordensdekorationer:

Under 20. September 1951 er det allernaadigst tilladt Chefredaktør *L. B. Hendil* (S. '18) at anlægge og bære følgende udenlandske Dekorationer: Officerskorset af den belgiske Leopold II's Orden samt Kommandørkorset af den franske Sorte Stjerneorden. Chefredaktøren er i Forvejen R. af D.

Paa Christian den X's Fødselsdag, den 26. September, uddeltes i Aar 212.450 Kr. fra *Kong Chr. X.s Fond*. Hovedbeløbet gives til Institutioner under den medicinske Forskning og tildeles tillige Enkeltpersoner efter Ansøgning. Blandt de heldige (kun en Tredjedel af Ansøgningerne kunde imødekommes) var to Soranere: Overlæge, Dr. med. *H. P. Stubbe Teglbjærg* (S. '14) og Professor, Dr. med. *Otto Mikkelsen* (S. '12). Blandt Institutionerne var Landsforeningen for Mentalhygiejne, hvis Direktør er Forfatteren *Louis E. Grandjean* ('14).

Stud. polyt *René Mortensen* (S. '45) har fulgt Eksemplet fra saa mange andre af hans Aargang; han har forlovet sig med stud. pharm., Frøken Lene Manniche.

Soraner som Filmdirektør.

Den 29-aarige Filminstruktør *Ole Sevel* (S. '40), Søn af Fru Karen S., er blevet valgt til Direktør for Filmselskabet »A/S Nordisk Films Teknik«, der netop er startet.

Selskabets Formaal er at producere Kortfilms.

Ove Sevel har vundet stor Anerkendelse i Fagkredse baade for sin Iscenesættelse af Kortfilms og for sine Synkroniseringer af de sidste DISNEY-Film.

Værelse tilleje for en Soraner (Realist eller Student).

Læs Annoncen paa Omslagets 3. Side.

Tidligere Stationsforstander i Fjenneslev, Stationsforstander *C. A. E. P. Bennick* (R. '01), Herlev Station, er ef-

ter Ansøgning paa Grund af Alder bevilget Afsked fra Statsbanerne med Pension fra Udgangen af December Maaned at regne.

Stationsforstander *Bennick*, der er 68 Aar gammel, blev udnævnt til Stationsforstander i Fjenneslev 1. Maj 1934, og til Stationsforstander ved Herlev Station 1. Maj 1941.

I en Kronik »Om folkelig Sang« (»Berl. Aftenavis« den 20. Sept.) prøver Prof., Dr. phil *Arthur Arnholtz* (S. '20) at definere Begrebet folkelig Sang. Det er umuligt at referere den fast opbyggede Afhandling, saa skulde man gengive saa at sige hele det vægtige Indhold. Interesserede henvises til selve Kronikken, der langt fra, som flere af Nutidens, er Suppe paa en Pølsepind.

Originaludgave 76 Aar efter Forfatterens Død:

Det lyder utroligt, men er ikke des mindre sandt. I September udkom hos Gyldendal den første helt korrekte Udgave af H. C. Andersen: »Mit Livs Eventyr«. De hidtidige Udgaver har været mindre tilfredsstillende og med et mildt Udtryk meget subjektivt behandlet med Hensyn til Tekst. Nu har Overbibliotekar, Dr. phil. H. Topsøe-Jensen tilvejebragt en tilfredsstillende Tekstudgave, forsynet med Noter af Udgiveren og *H. G. Orlík*. At Noterne er baade grundige og korrekte, er vist utvivlsomt, naar man har nævnt de to ovenstaaende Navne. Anskaffelsen af Bogen udkræver en Del Mammon (den koster Kr. 58.00), Læsningen en Del Tid (den omfatter 1082 Sider).

Med imponerende Spændstighed og stor Kunst foredrog den snart 83 Aar gamle Forfatterinde *Agnes Henningsen* Søndag Aften den 23. September i Radioen et Kapitel af sin sidste Erindringsbog (»Jeg er Levemand«): En Audiens hos *Herman Bang* (S. '75); baade Klunketiden og den sære Forfatter tegnede sig levende for Lytteren.

Med »Disko«, der den 8. September ankom fra Grønland til København, vendte Direktør *Havemann* og Tandlæge, Dr. *Børge Høft* (S. '25) tilbage fra deres Sportsfisketur, »en rigtig Mandfolke-tur«, erklærer de. Som tidligere omtalt (Sor. Bl. S. 60) paatænkte det at optage en Farvefilm, men Optagelsen vanskeliggjordes af Vejret — en hel Maaned uden Sol! De to Eventyrere har med deres egen medbragte Fiskekutter »Elsinore« sejlet ca. 3000 km, ofte gennem vanskelige Farvande med Taage og undersøiske Skær. Det menes, at der er gode Chancer for turismæssigt Sportsfiskeri paa Grønland.

Kunst, Arkitektur og Ingeniørvidenskab.

Billedhuggeren *Jan Buhl* (S. '37) er begyndt paa en stor Vægdekoration til Universitetet i Aarhus. Et Relief, bekostet af Carlsbergfondet. Arbejdet vil tage 2—3 Aar at udføre og viser Kunsten og Videnskabernes Vej mod Stjernerne, udledt af det gamle Ord: »per aspera ad astra«. Relieffet vil blive belagt med pragtfulde Farver.

Arkitekt *Vilh. Lauritzen* (S. '12) har af Københavns Kommune faaet den aarlige Prisbelønning for gode og smukke Bygninger paa Kr. 1000.— for det nye 7-Etages Shell-Hus.

Arkitekt *Gunnar Glahn* (S. '15) er blevet omtalt for sit Arbejde i den interskandinaviske Konkurrence om Amtssygehuset i Glostrup, hvor han blev fint placeret, og nu læser vi om et nyt Arbejde af ham:

I det gamle Lyngby, ved Mølleaaen og Støvlet Kathrines Sti i Nærheden af Dronningens Vaskeri og Kuhlaus Hus, bygger Københavns Amts Hospitalsvæsen i Øjeblikket et Hjem for kronisk Syge. En trefløjet Gaard til knapt 1,8 Millioner Kroner med Plads til 40 Patienter. »Gaarden« aabnes 1. November.

To soranske klassekammerater, Studenter fra 1927, civilingeniørerne *Svend Kamman* og *Villum Kann Rasmussen* (»Mandø«), driver sammen en række virksomheder indenfor bygningsindustrien: I/S Bygnation, A/S Østbirk Bygningsindustri og V. Kann Rasmussen & Co., Maskinvej 4, København - Søborg.

Et af sidstnævnte firmas produkter er en ny tagvinduekonstruktion Velux-Ovenlysvinduer, som civilingeniør V. Kann Rasmussen konstruerede i 1942, og som siden har vundet en meget stor udbredelse ikke blot i Danmark, men i en række europæiske lande ved indretning af boliger, kontor- og industrilokaler i ellers uudnyttede tagetager.

Som gamle Soranere er ingeniørerne selvfølgelig særlig glade og stolte over, at Sorø Akademi også anvender Velux-ovenlysvinduer, og på forsiden af dette nummer af Soranerbladet ses Klosterporten forsynet med Velux-ovenlysvinduer.

International Berømmelse til en kær Kammerat:

Ved den internationale tapetfabrikantforening I. G. I.s kongres fornylig i Paris holdt direktør *Gunnar Knudsen* (R. '26) på Danmarks vegne foredrag om de udmærkede erfaringer, man herhjemme har opnået ved at bringe lokal kunst til anvendelse i tapetfabrikationen. Danmark høstede meget bifald for de ret enestående resultater, man er nået til.

Gunnar Knudsen er medlem af bestyrelsen for GROUPEMENT INTERNATIONAL DES FABRICANTS DE PAPIERS-PEINTS.

Den Fisk Østerling!

Det er Efteraar; Forkølelserne flourer, og for dem, der ikke har nok i det fra Næsens Slimhinder afsondrede, men som ønsker at nedsvælg yderligere Kvanta, er det en Trøst, at Østerssæsonen begynder; det er oven i Købet i Aar 100 Aar, siden Fiskeriet af Limfjordsøsters for første Gang blev bortforpagtet. Vor Skoles Grundlægger, H. M. Frederik den Anden, kunde ogsaa lide Østers, som det fremgaar af følgende Brev, dateret Skanderborg, den 4. Februar 1587: »Vi Frederik den Anden gøre alle vitterlig, at vi, eftersom vi komme i Forfaring, at mod Vestersøen skulde findes og være fangelige en Slags Fisk kaldet Østerling, og eftersom vi selv have Lyst og Behag i disse Fisk, have befalet Raadmand Albert Friis paa Riberhus samme Slags Fisk at lade fange og os tilskikke. Og paa det derpaa ikke skulde blive Mangel, forbyde vi alle nogen Østerling at fange uden dem, som fanger paa vore Vegne ...«

Soranerfrokosten den 4. Oktober.

I det herligste Sensommervejr mødtes vi, og under Førrerskab af Brincker, der bragte Bud og Hilsen fra Formanden og Næstformanden, gik vi til Bords for at hygge os i godt kammeratligt Selskab i de faa Timer, der er os beskaaret til at snakke soransk i.

Brincker bød Velkommen og bad os mindes den gamle Skole, hvis nuværende Hovedbygning med det stolte Navn AKADEMIA SORANA just er taget i Brug for 124 Aar siden, Redivivus luce nova, efter Branden i 1813. Da Skolen havde faaet sine fortjente 3 takfulde Hurraer, og Præsentationsraabene havde fundet Sted, fortalte Brincker om en god gammel Soraner, Tømmerhandler Erik Martin Gøttrup Nielsen, der nu er bosat i Empangeni, Natal. Trods mange Aars Udlændighed har han nu meldt sig ind i Samfundet og sendt os Kr. 250,— som livsvarigt Medlem. Erik Martin sender Hilsen til gamle Kammerater af Aargang 1934 og om, hvorledes det nye smukke Propagandahæfte virker kaldende paa de Soranere, der endnu staar udenfor vort fælles Skolesamfund. En af dem, der har lydt Kaldet, var her for første Gang i mange Aar, Boghandler Knud Poulsen (1893), fhn. Hillerød.

Brincker takkede ham for Nærværelsen og bad ham indtage Dagens Æresplads ved sin Side og være vor Gæst. Vi andre gamle Syndere gav ham et Velkommen og et Leve. Da den varme Ret var gledet ned, takkede Knud Poulsen i en fiks Tale med mange gode Pointer, der mandede ud i: »At det var alt for meget«. Samfundet og det gode Sammenhold fik sit længe Leve, som sig hør og bør. Lidt længere henne i Maaltidet tog Apoteker *Emil Bang* Ordet og fortalte om sine og Knud Poulsens Læreaar i Sorø By, hin som Boghandlerlærling hos Clausen, denne som Apotekerdiscipel, samt om 3 andre Læredrenge, der havde gaaet paa Akademiet sammen. De dannede tilsammen et lille soransk Samfund; under private Former tog de til Ringsted for at solde og gaa i Teater paa »Casino«, hvor der opførtes flotte Stykker med og uden Sang.

Da vi naaede til Kaffen, kom der pludselig en Kransekage paa Bordet, og det store Spørgsmaal »hvorfor« og »hvad nu« gik fra Mand til Mand. Den skyldige var Grosserer *Jørgen Dam* (S. '27), der fejrede sin 43 Aars Fødselsdag i »Stilhed«. Det gav selvfølgelig Anledning til meget Sjov, og han fik sit længe Leve, der syntes at forvirre ham noget. Den ventede »Kage paa Fod« udeblev, men det gjorde ingen Skaar i Glæden ved at være sammen.

Torsdag den 8. November er der igen SORANERFROKOST paa *Grand Café* paa Kongens Nytorv.

Kom og se.

Venlig Hilsen.

Badse W.

E. S. Vi savnede Dir. *Louw*, der denne Gang glimrede ved sin Fraværelse.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Byvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

TALE VED SORANSK SAMFUNDS RUSFEST

DEN 19. OKTOBER 1951

AF HØJESTERETSDOMMER TH. BERTHING (S '00)

Kære unge Soranerkammerater — Studenter og Realister af Aargang 1951!

Da Bestyrelsen for Soransk Samfund viste mig den Ære at anmode mig om at holde Rustalen i Aften, maatte jeg uvilkaarligt tænke paa, at der er forløbet et halvt Aarhundrede — eller nøjagtigt 51 Aar — siden jeg første Gang som Rus gav Møde i Samfundet for at deltage i en Rusfest. 51 Aar er jo et meget langt Tidsrum i et Menneskeliv, og det er kun naturligt, om De og jeg i mangt og meget ser forskelligt paa Livet og dets Foreteelser, og det vilde derfor ikke være urimeligt, om nogle af Dem nu sidder og tænker: »Hvad mon den noget ældre Herre tror, at han kan belære os om, og hvilke Jeremiader skal vi nu høre over Tiden og dens Mennesker?« Jeg kan berolige Dem med, at jeg ikke mener med nogle Ord at kunne belære Dem om ret meget; virkelig Belæring faas nu bedst gennem egne — ofte dyrkede — Erfaringer. Og hvad Jeremiader angaar skal De blive fri for pessimistiske Betragtninger, som De nok allerede har faaet eller vil faa paa anden Maade — maaske i rigeligt Maal.

Jeg vil derimod gerne sige lidt om Forholdene i Sorø i min Skoletid og om, hvad Skolen har betydet for mig, og dernæst fremsætte nogle jævne, spredte Betragtninger over, hvad Livet har lært en Soraner, der er taknemlig over, at det er blevet ham forundt at leve 70 Aar blandt Menneskene.

Mit Indtog i Sorø i 1896 var ikke ubetinget lovende. Da jeg paa den første Skoledag som en lidt forsagt jydsk Landsbydreng var naaet op paa den lange Stengang, kom en langt større Dreng — Oversidder og Bølle var han og maatte snart forlade Skolen — hen til mig og spurgte, hvor

jeg skulde hen, og da jeg spagfærdigt svarede: »I 3. Klasse«, stak han mig med Ordene: »Skal vi ha' saadan en raadden Idiot ind i 3. Klasse«, en knaldende Lussing. — Se, det var Velkomsten til Sorø!

Naa, jeg funderede jo noget over Sagen og blev ret hurtigt klar over, at hvis jeg vilde bjerge mig her, gjaldt det om at hærde sig og hævde sig, og jeg tør roligt sige, at det var den første og sidste Lussing, der blev ubesvaret fra min Side. — Forholdene dengang var iøvrigt ikke blødsødne, og de kunde være noget haarde, vel nok for haarde, for mere følsomme Drengene; men om gennemført Ondskabsfuldhed og Brutalitet har jeg ikke nogen Erindring, og Aanden og Tonen mellem Eleverne var — naar hensés til, at det drejede sig om en saa stor Samling uensartede Kostskoledrengene — i det hele forbavsende god og renfærdig.

Skolen var jo dengang væsentlig mindre end nu — uden Vænget og Tilbygningerne til Gymnasiet. Elevantallet var ca. 175 (nu det dobbelte) med Halvdelen 88 (nu 150) boende paa Skolen, deraf kun 24 (nu 44) paa Gymnasiet. Studenterholdene var kun paa 12 à 15; mit Hold var det hidtil største med 19. — Piger havde ikke Adgang til Skolen, end ikke Lærernes Døtre, og med vor Drengementalitet vilde det have staaet for os som noget forsmædeligt og for Skolen nedværdigende, om vi skulde have haft Piger med. Nu er Forholdet jo ændret, og der er forhaabentlig Tilfredshed med, at Piger nu »i begrænset Omfang« pynter i Ensemblet. Skoletiden var delt (8—12 og 3—5), hvad Drengene vist dengang var meget tilfredse med. Der var daglig Karaktergivning, hvilket medførte en vis »Kontrol« med Lærerne! Det nuværende System med Standpunkts-

Termins- og Aarskarakter bygger jo paa et mere eller mindre velunderbygget Lærerskøn, og der kan vel ogsaa undertiden være Tale om mere eller mindre ubevidst Sympati eller Antipati. Naa, jeg er jo ikke Pædagog, men skulde jeg være Skoledreng igen og kunde vælge, vilde jeg bede mig fritaget for Termins- og Aarskarakterer og lade selve Eksamensudfaldet vær afgørende.

Ogsaa Lærerkollegiet var væsentlig mindre end nu, og Lærerne var anderledes og saa ganske anderledes ud end Nutidens mere »farveløse« Lærere. Mange var i en — ogsaa efter Datidens Forhold — ejendommelig Klædedragt, og næsten alle var tilgroet med mere eller mindre velformede Fuldskæg. Min Skolekammerat, fhv. Justitsminister Steincke, der blev Student Aaret før jeg, betegner i sine Erindringer Lærerne som: »en Række vildtvoksende Træer af et sælsomt Ydre og en yderst indviklet Vækst«. De fleste af dem var imidlertid ikke blot lidt snurrige Personer men tillige særprægede, begavede Mænd og dygtige Lærere, som jeg i Grunden holdt af, og som jeg alle har i venlig Erindring. Enkelte af dem skylder jeg Tak for deres Paa-virkning og for de Interesser, de vakte hos mig.

Mesteren for det hele var Bartholomæus Hoff, der sikkert blandt Lærerne var den klogeste og viseste, og som i ca. 20 Aar ledede Skolen som Rektor. Han var lige ejendommelig i ydre Fremtoning, i Væremaade og som Personlighed. Der er jo af Soranere skrevet en Del om Hoff, og jeg skal her indskrænke mig til det Vidnesbyrd om min gamle Rektor, at ingen anden Mand i mine unge Aar — jeg kan godt tage Universitetstiden med — har gjort et saa stærkt Indtryk paa mig som Hoff. De Soranere, der virkelig forstod ham, betragter det sikkert som en Oplevelse for Livet at have kendt — og høstet Visdom af — den ejendommelige Mand, ved hvis Død vor verdensberømte Sprogforsker Vilhelm Thomsen bl. a. karakteriserede ham saaledes (Skolens Aarsskrift 1912 jfr. Sorøbogen II p. 585): »en ejendommelig helstøbt Karakter, et usædvanlig fint og skarpt Hoved — og ved Siden deraf yderst pligt-opfyldende og rettænkende, en sjælden ren, sandhedskærlig og trofast Karakter«. Det er nok yderst sjældent, at en Mand faar en saadan Karakteristik — og saa af en Mand som Vilhelm Thomsen!

Som saa mange Soranere har jeg altid betragtet det som noget af et Privilegium at have tilbragt de allerførste Ungdomsaar i Sorø. — Den Viden, de Kundskaber, man fik dernede, kunde man vel ogsaa have erhvervet andensteds, men den Udvikling, den Karakterafslibning og hele det Præg, man fik gennem nogle af Lærernes Paa-virkning, gennem Stedets særlig danske Natur, Skolens gamle Traditioner og dens store Historie — og vel navnlig gennem Samlivet med Kammerater fra vidt forskelligt Milieu og fra alle Landets Egne — den Udvikling og det Præg kunde sikkert ikke opnaas i nogen anden Skole; og mig gik det — som sikkert adskillige Soranere — saaledes, at jeg, da jeg som Student forlod Sorø og helt havde afkastet Landsbydrengens Forsagthed, følte mig — hvad enten det nu var med Rette eller Urette — mere moden og selvstændig end andre Skolers Studenter, der i de mest modtagelige Ungdomsaar stedse havde været i et Hjems Varetægt.

For os gamle Soranere staa der en særlig Glorie om Sorønavnet og Sorøminderne, og det gaar vel de fleste saaledes, at jo ældre de bliver, des større bliver Glorien og des stærkere dens Glans. Jeg tror, at det er godt for en Mand at have et saadant Sted at vende tilbage til — bogstaveligt og i Tankerne, og det er altid med en ejendommelig vemodig Følelse, man genser og igen forlader Sorø — maaske allermest, naar man ganske alene trisser om dernede. Jeg tilbragte Onsdagen i sidste Uge i Sorø og mærkede da igen denne særegne Følelse, der nok er den samme, som den, Jeppe Aakjær i sit pragtfulde Digt: »Der dukker af Disen min fædrene Jord« kalder Hjertets Skælving, naar han i Digtets sidste Vers siger:

»Hvad var vel i Verden vort fattige Liv
med al dets fortærende Tant,
om ikke en Plet med en Dal og lidt Siv
vort Hjerte i Skælvinger bandt — — —«.

En saadan Plet er Sorø for os Soranere, og jeg vil ønske for Dem, unge Studenter og Realister — der maaske nu har forladt Skolen med en Følelse af Befrielse — at Sorø ogsaa engang for Dem maa blive en Plet, der binder Deres Hjerte i Skælvinger, og at Sorøminderne maa blive det, som Grundtvig saa smukt kalder et lønligt Kildespring. — De vil være vel tjent med det!

Var Forholdene i Sorø for 50—55 Aar siden meget forskellige fra de nuværende, saa var Tiden i det hele ogsaa en ganske anden. Jeg hører ikke til dem, der jamrer over Tabet af det, som man kalder »de gode gamle Dage«; enhver Tidsalder — ogsaa den nuværende usikre, splittede og spændingsfyldte Tid — har sine Fortrin; men de fleste gamle eller ældre Mennesker er sikkert glade over, at de ogsaa har oplevet Tiden før og efter Aarhundredskiftet — op til den første Verdenskrig. Tiden omkring Aar 1900 var en Fredens, Tryghedens og Stabilitetens Tidsalder. Indtægter, Priser, Penge og andre Værdier, ja ogsaa de ret smaa Skatter, var stabile; hvad man det foregaaende Aar kunde faa for henholdsvis en Tikroneseddel eller en Hundredkroneseddel, kunde man ogsaa faa i dette Aar — og regne med at faa i det næste. — Fra Land til Land i Europa rejste man uden Pas eller anden Legitimation, og Krig i Europa, hvor der i ca. 30 Aar havde været Fred, laa saa fjern, at hvis man tænkte paa eller talte om Krig, var det nok nærmest som naar unge Mennesker tænker paa eller taler om Døden. — Men med Trygheden fulgte vel ogsaa en vis Stilstand og ligeglad Ubekymrthed; Dagliglivet var besværligere uden alle de nuværende tekniske Hjælpemidler; de sociale og hygiejniske Forhold var langt ringere; Menneskene døde ikke blot i en yngre Alder men de ældedes ret tidligt; der var mindre Forstaaelse for fattige, syge og gamle. Dertil kom den hitre politiske Strid, der saa længe havde været — særlig om Forsvarsvæsenet, som der dog nu, vel tvunget af to Verdenskrige og Landets Besættelse er blevet en glædelig Samling om. Een Ting til kunde jeg have Lyst til at sige lidt om: Forholdet mellem Kønnene,

der dengang var underlig ufrit og unaturligt, mens det maaske nu undertiden er ved at blive »lidt for naturligt! Kvinderne var jo dengang klædt i lange Kjoler, der gik ned over Knap- eller Snørestøvlerne, og var højhalsede med stive Flipper, Korsætter m. v., saa de var saaledes pansrede, at man nærmest kun anede, hvad der var bag Panseret. At et ungt forelsket Par færdedes alene uden at være rigtig forlovet var ret sjældent i de saakaldte bedre Kredse. Jeg maa maaske her have Lov til at fortælle en lille Erindring fra mit 14—15 Aar: Et ungt uforlovet Par skulde paa Skovtur; de var vel begge godt 20 Aar, og jeg blev saa af Pigens Forældre sendt med som »Anstandsherre«. Parret klarede Situationen ved at anbringe mig paa en Skovrestaurant med et Fad lækkert Smørrebrød og en Soda-vand samt Ordre til senere Servering af Kaffe med Wienerbrød. Efter et Par Timers Skovtur afhentede Parret Anstandsherrén, hvorefter vi alle tre i god Orden vendte hjem til de bekymrede Forældre. Historien er maaske ikke helt flatterende for Anstandsherrén, men han har trøstet sig med, at han var saa ung, og at det forelskede Par senere blev baade forlovet og gift. —

Naar det saa ofte — indtil Trivialitet — siges, at Tiden er vanskelig for de unge, skal jeg ikke benægte dette, men dels har det ofte tidligere været Tilfældet og dels er den vel ikke vanskeligere for de unge end for mange Familier. For den, der vil og kan noget og helst gør lidt mere end sin Pligt, vil der næsten altid være Chancer for at blive til noget, og de virkelig duelige bliver vist altid Studenter eller Realister i den rette Tid. — Det at blive til noget er jo desuden ikke at blive noget særlig stort eller samle sig Rigdom, men at finde en Virksomhed og et Arbejde, der svarer til ens Lyst og Evner og giver den rette Glæde, thi i selve Arbejdsglæden ligger der en stor Lykke og en Værdi, som ikke kan købes for Penge. — Og her er det heldigvis ikke Aars- og Eksamenskarakterer, der er afgørende men snarere Karakterstyrke i Forening med Flid, Orden og Paalidelighed. Vi kender sikkert alle Eksempler paa, at Folk med smaa Skoleeksamener er naaet langt, og at Skolernes Bedømmelse ofte kan være en daarlig Rettesnor og Maalestok for et Menneskes Fremtidsudsigter. Man har her ofte nævnet Niels Finsen, der paa Herlufsholm fandtes uegnet til Studier, som andendeds først i en Alder af 22 Aar blev Student med 2. Karakter — og som dog blev en af Danmarks berømteste Læger. Selv har jeg som Censor ved Københavns Universitet ved to Eksamensterminer set, at Nr. 1 af ca. 125 juridiske Kandidater kun havde et beskedent mg÷ til Studentereksamen, mens en ug÷ Student trods to Forsøg kun opnaaede 2. Karakter. En vis Studentereksamenskvolient som Adgangsbe-grænsning til videre Studier eller som Betingelse for at opnaa Legater eller Studielaan vil derfor formentlig være lidet retfærdig.

Hvad enten man nu vil studere eller gaa til praktisk Virksomhed, gælder det om at kende sig selv og sine Evner, at tage fat, gaa paa med frejdigt Mod og ikke være bange for at sætte sig store Maal, for Mennesket vokser med sit større Maal, og Kampen for at naa det øger Karakterstyrken og giver Selvtillid og Selvsikkerhed, der igen er af stor Betydning for Fremgang i Livet. — Den store

engelske Statsmand Benjamin Disraëli, senere Lord Beaconsfield, har engang sagt de træffende Ord: »Livet er for kort til at leves smaaeligt«, og han var en Mand, der tidligt satte sig store Maal. Bekendt er det, hvorledes hans Jomfrutale i det engelske Underhus druknede i Latter og Larm, saa han maatte standse, han gjorde det med Udraabet: »Ja, nu sætter jeg mig, men den Tid skal komme, da De vil høre mig«, og da han senere blev spurgt, hvad han agtede at blive, svarede han: »Dette Lands Førsteminister« — og han blev det. Selvtillid og Selvsikkerhed havde han ogsaa og satte som sit Valgsprog: »forti nihil difficile« ÷: for den stærke er intet vanskeligt. En saadan Selvtillid og Selvsikkerhed havde ogsaa en af hans store Forgængere, William Pitt — Napoleons udholdende Modstander — der, da han i en Alder af kun ca. 25 Aar første Gang blev Premierminister, udtalte: »Jeg sætter megen Lid til mine nye Kolleger, men jeg sætter endnu mere Lid til mig selv«. — Nogle af Dem kender sikkert Historien om Oehlenschläger, der som 20aarig i 1799 deltog i H. C. Ørsteds Doktorgilde, og som, da man drøftede Digtekunstens Synken siden Ewald, pludselig traadte frem fra sin Krog i Stuen, slog Haanden i Bordet og raabte: »Ja, den er sunket, men den skal Fanden gale mig rejse sig igen«. — Som Mænd, der i det praktiske Liv tidligt satte sig store Maal og naaede dem, vil jeg blot nævne Snedkersønnen Tietgen, der stiftede Det forenede Dampskibsselskab, Store nordiske Telegraf-selskab og De danske Sukkerfabriker m. v., Daglejersønnen H. N. Andersen, der grundlagde Østasiatisk Kompagni og dets Datterselskaber, og fra Nutiden Skippersønnen A. P. Møller, der begyndte i al Beskedenhed som Handelslærling nede i Sorø, men tidligt bestemte at ville drive Skibsrederi i stor Stil og nu er Danmarks, maaske Nordens største Skibsreder.

Nu kan ganske vist ikke ret mange blive Premierminister i England eller blive en Oehlenschläger, Tietgen, H. N. Andersen eller A. P. Møller, men mindre kan jo ogsaa gøre det, og enhver maa sætte Maalet efter sine Evner og Forudsætninger, men selve det at sætte sig store Maal medfører — foruden, som jeg sagde, øget Karakterstyrke m. v. — at man maa stille store Krav til sig selv, og det er nu altid bedre end det mere moderne kun at stille Krav til andre. En klog Mand — jeg har glemt hvem det var — har engang træffende udtalt: »Altfor mange Mennesker ved altfor god Besked om, hvad Vorherre kræver — af de andre«, og fra Aviserne kender vi jo alle de mange Resolutioner, der indledes med det dumme demagogiske Brøl: »Vi kræver —«. Dette er et sørgeligt Tidens Tegn: blot at stille Krav, for her i Verden bør man som Regel intet have uden at have gjort sig særlig fortjent dertil eller yde Vederlag derfor.

De Kundskaber, man erhverver sig i Skolen eller senere, er ikke blot et godt Grundlag for Fremgang og i sig selv en Værdi, der kan gøre Livet rigere og lykkeligere, men de skulde ogsaa gerne være et Mittel til bedre Forstaaelse af andres Anskuelse, Kaar og Forhold iøvrigt og derved til større Fordragelighed og Tolerance. Ogsaa disse Ting kan dog, om jeg saa maa sige, overdrives og maa ikke føre til, at den ene Anskuelse og Livsform anses for omtrent lige saa god som den anden. Her gælder det om at bevare

sin Individualitet, at være sig selv og have sine Meningers Mod og at leve og handle efter sin Overbevisning om, hvad der er godt, sandt og rigtigt. Dette er slet ikke saa let i en Tid, hvor den individuelle Frihed stadig trues af Statsindgreb og af Partiers, Organisationers og andre Sammenlutningers Arbejde for at sætte Mennesker i Baas og ensrette dem. — Her er der en virkelig Fare, og her gælder det om selv at værne om og kæmpe for sin Individualitet og sit Særpræg — der er saa sandelig ingen andre, der gør det — og ikke lade sig slæbe med af Udviklingen og blive et standardiseret Massemenneske uden virkelig Personlighed.

Hvis jeg efter disse spredte Betragtninger skal udtale et Ønske for Dem, unge Studenter og Realister, kan det ikke blive om idel Lykke, Solskin og Medgang — dette falder ikke i nogens Lod, og Mennesker vokser, modnes og lutres nu ofte bedst gennem Modgang. Den berømte østrigske Forfatter Stefan Zweig udtrykker det i Slutningen af sine interessante men ret pessimistiske Erindringer: Die Welt von gestern, paa Dansk: Verden af igaar, saaledes: »Skyggerne er i sidste Instans ogsaa Børn af Lyset, og kun den, hvem baade Lys og Mørke, Stigen og Dalen blev beskaaret, kun han har virkelig levet«. — Men jeg ønsker Dem en frodig, en positiv og optimistisk Ungdom med Evne til at nyde Nuet — og med ikke altfor mange Svinkeærinder fra det satte Maal, og derefter en Manddom, hvor De i Harmoni med Dem selv kan finde Dem tilrelte i Tilværelsen og udføre et Arbejde til Glæde og Gavn for Dem selv og andre og til Ære for den gamle Skole dernede i Sorø. — Og saa ønsker jeg Dem, at De i Medgang og Modgang maa kunne holde Ryggen rank, og at De — naar De engang om mange Aar lægger op — kan sige til Dem selv: »Ja, alt gik jo ikke helt som det skulde, men mit Liv var dog værd at leve«. — Kan De sige det, saa har De nok ogsaa bestaaet Livets Eksamen — den er vanskeligere men ogsaa mere værd end Skolens og Universitetets Eksamener.

Valdemar Petersens Legat.

Fhv. Handelsskoleejer og Forstander *Valdemar Petersens Legat* for unge Mennesker, der er udgaaede fra Sorø Akademis Skole med Realeksamen.

Nogle Portioner af ovennævnte Legat er ledige. Ansøgninger, stilet til Soransk Samfund, sendes til Prokurist, cand. jur. Svend Clausen, »Dagmarhus«, København V., inden 15. januar 1951. Fortrinsret har saadanne Ansøgere, der er Sønner af Borgere i Sorø By eller Landdistrikt, og saadanne, der agter at gaa Handelsvejen.

Bestyrelsen.

De 200 raske gamle Soraneres Stipendium.

Yderligere følgende gamle soraner har tegnet sig som *konsolidant* for stipendiet og indbetalt 250 kroner til dette:

Direktør *P. Suhr-Henriksen*, Odense.

Herefter er der ialt 38 konsolidanter.

En historisk Begivenhed

— en *Solstraalefortælling.*

Mit 50aarige Studenterjubilæum minder mig om en Begivenhed, der maaske ogsaa kan interessere andre Soranere. Da min Klasse efter Sommerferien 1899 kom op i Gymnasiet, var der en ung Pige, der gjerne vilde have gjort os Følgeskab. Hendes Ønske blev privatisime forebragt Lærerkollegiet, som imidlertid ikke mente at kunne anbefale et saadant Brud paa Traditionen som det vilde være at slippe en Pige ind til os Drengene. Det saa ud til at hun maatte opgive Studenterhuen. Da greb en behjertet Mand, Adjunkt Hoff-Hansen, senere Rektor i Nykøbing F., ind, konstituerede sig som hendes Rektor med ligesindede — Hoff, Wiese, Matthiessen, Glahn — som sin Lærerstab. Disse underviste saa den unge Pige daglig 12—1 ganske privat i et Klasseværelse. Wiese tronedede oppe paa Katederet med sin eneste Elev siddende nede i Klassen. Resultatet blev meget tilfredsstillende, idet vor kvindelige Kammerat var den eneste paa Holdet, der opnaaede Udmærkelse. Hun betalte de normale Skolepenge, som imidlertid blev sat ind paa en Bankbog, der efter Eksamen blev overrakt hende som Gave. Den unge Pige er nu snart 72, hun er fhv. Arkivar ved Rigsarkivet og ikke ukendt i visse Kredse som historisk Forfatter. Hendes Navn er *Johanne Skovgaard*.

Jes Skovgaard (S. '01).

Overlærer Sibberns Legat for en Soraner.

Ansøgning om dette Legat (stort 66,35 Kr.) indsendes inden 5. December til undertegnede. Den stiles til Skoleraadet og maa indeholde nøjagtige Oplysninger om Studium og økonomiske Forhold. Ansøgeren skal for at komme i Betragtning have gaaet mindst 3 Aar i Sorø Akademis Skole, have bestaaet en afsluttende Eksamen ved Skolen og fortsætte sine Studier under trange Kaar.

P. H. Bohn.

Gave til Jubilæumsfonden.

Ved Rusfesten modtog Soransk Samfunds Formand, Generalmajor Carl Jacobsen, til »Gamle Soraneres Jubilæumsfond« en Check paa 500 Kr., under Mærket *K. L.* Samme anonyme Velgører har tidligere i Aar skænket Fonden 1000 Kr. (se Sor.-Bl. S. 66), saa det er vanskeligt at finde Ord til Paaskønnelse af denne uselviske Handlemaade. Samfundet maa bede Giveren nøjes med det lille Ord *Tak* — men det kommer fra Hjertet.

RUSFESTEN 19. OKTOBER

I. Referat.

Er 10 kr. virkelig en uoverkommelig sum for juniores? Man skulle tro det, når man bemærker, at vi fraregnet russer og realister kun var 8 (otte) — deriblandt 1 sanger og 2 bestyrelsesmedlemmer! De stakkels nyudnævnte gammel-soranere får jo det indtryk, at de er havnet i en forening, der udelukkende består af *gamle* soranere, og da de er optaget af at snakke med hinanden, opdager de slet ikke, at »de gamle« slet ikke er så gamle endda. Der skulle gerne til sådan en fest være nogle stykker fra de nærmest foregående årgange, som vore Benjamin'er kunne nikke genkendende til. Jamen, der kommer jo ikke nogle af mine kammerater, vil du sige — nej, så længe *du* ikke kommer, er det lidt småt med tilslutningen, men har vi blot dit tilsagn, kan vi nævne dig, dersom én fra din årgang skulle benytte samme indvending — og så går rouletten!

Nå, men det var ikke et propagandaskrift, jeg var sat til at forfatte, men et referat; det kommer jeg nu nok hurtigt over, da jeg i første halvdel af festen var lykkelig uvidende om min stilling som referent.

Efter det faste akademiske kvarter og enkelte soranske minutter skred vi ind i Håndværkerforeningens lille sal for at begynde festen. Formanden, generalmajor *Carl Jacobsen*, bød velkommen og udbragte de traditionelle 3 hurraer for vor gamle skole. Derefter overlodes direktionen til Sverre Forchhammer, som ved hjælp af sine musici og Mackeprangs kvartet fremførte Ebbe Hameriks og Aage Linds Ruskantate — hvor kan det være, at fornemmelsen af Sorø lister sig ind over en, når disse toner lyder? Kommet i den rette stemning påhørte vi andægtigt rustalen, der i år holdtes af højesteretsdommer *Th. Berthing* (refereret andetsteds), hvorefter vore nye medlemmer og jubilarene blev præsenteret og hyldet. Til tonerne af Soranermarchen forlod vi derefter salen for at begive os til det dækkede bord.

Herinde bød formanden atter velkommen, hvorpå han overlod bordledelsen til næstformanden, prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, der under stor tilslutning fastslog, at vi ville have madro. Efter stegen tog han selv ordet for at tale om klanen af soranere, som er vanskelig for andre at komme ind i, dog kunne vi i aften byde en ny mand, kurator *E. A. Koch*, velkommen. Også vor æresmedlem, direktør *A. Ch. Louw*, blev budt velkommen, idet han blev takket for sin indsats. Et telegram fra Aage Lind inspirerede os til at synge »Vi var en Flok« (NB der lå ved hver kuvert et eksemplar af Soraner Sangbogen som gave fra samfundet — en virkelig gestus). Godsejer, dr. med. & phil. *K. A. Hasselbalch* (60 års jubilær) oplod derefter sin »røst fra alderdommen« for at fortælle, at Paludan-Müller i »Hellig er vor Ungdoms Lyst« tænkte på en sådan skole, som den vi gik i, en skole som tog sigte på karakterdannelse, på opsummering af ånd. Efter at have omtalt nogle af sine lærere kom godsejeren ind på det primitive menneske, for hvem hele naturen er hellig, for den er han afhængig af; for os er det sådanne magter som godhed, sandhed og skønhed — eller en treenighed deraf. Den for hvem intet er hel-

ligt, er dømt til rodløshed, opløsning, splittelse. I relation hertil ønskedes Soransk Samfund et langt og frugtbart liv. Derefter blev ordet givet til ungdommen repræsenteret ved stud. jur. *Alf Wennewold*, der med udgang i Gorgias ord: »Intet er; thi hvis noget var, kunne det ikke erkendes, og kunne det erkendes, kunne det ikke udsiges« fortalte, at det først i dag var blevet ham bevidst, at han var gammel-soraner; før havde han altid holdt på skolen, når der spillede fodboldkamp, nu indså han det berettigede i at holde på »de gamle«; sluttelig udtaltes en tak til Soransk Samfund. Efter afsyngelsen af »Hellig er vor Ungdoms Lyst« meddelte formanden, at Gamle Soraneres Jubilæumsfond under mærket »K. L.« havde modtaget 500 kr., hvorefter der udbragtes en skål for den anonyme giver. Politimester *Rosen* bragte en hilsen fra Sorø og motiverede et leve for byen. Meget à propos oplæste Clausen et telegram fra rektor Bohn, hvorefter han foreslog, at sekretæren afsendte takketelegram til de to herrer. Endelig hævedes bordet, og man bevægede sig ind i de mindre mokkalokaler, hvor man samlede i hyggelig snak.

Aftenens slutspurt var punchesoldet, som arrangementsudvalgets formand, cand. mag. *K. E. Stubbe Teglbjærg*, bød velkommen til, idet han erklærede sig for magister bibendi og anmodede forsamlingen om at synge »Vi lystige Svende«. Af talere kan nævnes 50 års jubilaren, toldforvalter *R. V. M. Aagaard*, der takkede samfundet på jubilarenes vegne og udbragte 3 leve for skolen, samt overretssagfører, baron *von Eggens*, der talte om forholdet mellem kønnene før og nu, takkede de to rusinder og den trofaste frk. *Agnes Hackhe* for fremmøde og udbragte et leve de tre damer. Ret naturligt sang vi derefter *H. G. Olriks*: »Naar en Soraner...«, der jo handler om soranske kvinder, hvorefter *Stubbe* gav holden op ved at fortælle en historie og appellere til det soranske vid. Det var ikke forgæves, idet flere nu fortalte om højtelskede læreres meriter, Hoff og *O. B.* syntes at være de mest taknemmelige ofre. Da det var ved at ebbe ud i punchebollen, takkede formanden for de mange venlige ord, der var rettet til samfundet. Og så ebbede vi ud.

sem.

II. Smaa Iagttagelser fra Rusfesten.

Akademisk Kvarter i soransk Forstand er en ganske særlig Tidsbetegnelse; dog maa det siges til Samfundets Ros, at det denne Gang kun betød 20 Minutter, hele to Minutter mindre end i Fjor. Der var god Tid til at hilse paa Venner og Bekendte, og da jeg øjnede en festklædt, besløjfet Person i min umiddelbare Nærhed, trykkede jeg varmt hans Haand, i stille Beundring over hans interessante Ordensdekoration. Personen reagerede som følger: »Jeg er Tjener!« »Derfor kan vi godt hilse pænt paa hinanden«, udbrød jeg kordialt, i mit Indre forbandede den danske Festdragts nivellerende, demokratiske Karakter. Festens første Del forløb programmæssigt, dog havde Arrangørerne som et lille Raffinement undladt, paa Formandens Liste over Jubilarene at opføre et Par af disse, som ved bagefter at fremkaldes fremtraadte i særlig forun-

dringsstolssiddende Relief. Svend Clausen, der havde overtaget Ledelsen af Festmaaltidet, fastslog truende, at der kun vilde blive holdt tre Taler, oven i Købet korte!! Tom Trusel! Egentlig korte kunde Talerne ikke kaldes, og det mærkværdige Mikrofonanlæg eller maaske dettes noget vilkaarlige Anbringelse eller muligvis Talernes Ukendskab til Mikrofonteknik tillod ikke nogen positiv Opfattelse af det sagte; snart lød Talen som de Elskendes sagte Hvisken i Maanenatten, snart som et kraftigt Strindbergsk Opgørbrøl. I Stedet for maatte man trøste sig med den delikate Gaas, den koldt tempererede Rødvin og den gode Stemning. Ogsaa ved det paafølgende Symposium kneb det med at opfatte de uskyldige og fornøjelige Smaa-Anekdoter om vore Lærere; men her lettede det Forstaaelsen, at en af Historierne findes i den store Sorø-Bog (II, 586), en anden i Soraner-Bladet (34. Aarg., S. 4), så behøvede man kun en Antydning. Omsider blæste Formanden Retraite, og Klanens Medlemmer drog hver til sit.

Vax.

Holbergforestillingen paa Det kgl. Teater den 3. December.

I Tilslutning til den foreløbige Meddelelse i forrige Nummer af Bladet tilføjer vi, at Akademiets Rektor, ledsagende Lærere samt Gymnasiasterne efter Forestillingen er Samfundets Gæster ved en lille Sammenkomst paa Hotel d'Angleterre. Deltagelse staar aaben ogsaa for gamle Soranere, dog for egen Regning, og man bedes melde sig til Grosserer R. E. Brincker, Malmøgade 7. Tlf. C. 10725.

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i December:

2. Landsdommer *Niels Vilhelm Boeg* (f. 1881), Niels Brocksgade 4, Kbh. V.
2. Godsejer, Hofjægermester *Mogens Grüner* (f. 1891), Sæbygaard pr. Høng.
2. Redaktør *Kaj Vald. Salomon Carlsen* (f. 1901), International Press, Nørre Voldg. 20, Kbh. K.
8. Kinamissionær *Johannes Rasmussen* (f. 1881), Brogaardsvej 9, Gentofte.
8. Læge *Mogens Bjørn Tvede-Jacobsen* (f. 1901), Ringsted.
8. Grosserer *Carl Utzon Buch* (f. 1881), Sylows Allé 17, Kbh. F.
8. Læge *Charles Arnold Skougaard* (f. 1876), Kameliavej 11, Hellerup.
8. Hospitalsinspektør *Johannes Carl Chr. Wamberg* (f. 1876), Ebeltoft.
10. *Erik Harry Bernhard Olsen* (f. 1886), Stilling og Adresse ukendt.
14. Dr. phil. *Anton Fr. Bruun* (f. 1901), Bøgehøj 3, Hellerup. P. t.: Galathea-Ekspeditionen.

16. Sognepræst *Cort Ejnar Trap Engsig-Karup* (f. 1886), Horsens.
17. Bro- og Bygningskonstruktør *Jens Peter Nielsen* (f. 1881). Opholder sig i U. S. A. (vist i New York).
28. Blikkenslagermester *Axel Olsen* (f. 1891), Sorø.
29. Bagermester *Kaj Claus Vilh. Lange* (f. 1886), Kongevejen 132, Holte.
30. Postkontrollør *Karl Georg Brysting* (f. 1891), Overbyes Allé 21, Valby.

Nyt livsvarigt Medlem af Soransk Samfund:

Tømmerhandler *E. Gøttrup Nielsen* (S. '34) har indsendt Kontingent som livsvarigt Medlem af Soransk Samfund. Han bor i Empangeni, Natal, og sender en særlig Hilsen til *Poul Madelung* (S. '32) og *Hugo Rod* (S. '34). Ved Soranerkosten i Oktober efterlyste Brincker disse to Kammerater, men uden positivt Resultat. Gøttrup Nielsen vil blive glad for en Hilsen fra dem. Hans Adresse er: Davidson's Chambers, P. O. Box 92, Empangeni, Natal. —

Det er nu ikke saa vanskeligt at faa lokaliseret ovennævnte to Kammerater. Jeg kastede ganske simpelt op i Medlemsfortegnelsen, og der staar: Poul Madelung, Dyr-læge, Kildegaarden 12 St., Aarhus. Derimod passer den for Hugo Rod opgivne Adresse i Medlemsfortegnelsen ikke mere. Han hedder nu — ved kgl. Bevilling — Hugo Faber-Rod og er siden 1. Marts 1949 Direktør for A/S P. F. Nielsen's Eff., Nørregade 24, Kbh. K. (Se Sor-Bl., 34. Aarg., S. 16).

Ny General:

Vor Formand har faaet en »Broder«. Ved Kundgørelse af 26. Oktober 1951 er under 24. Oktober Oberst af Pansertropperne *Christian Alfred Friis* (S. '15), Generalinspektør for Pansertropperne, R. af D. og Dbmd., udnævnt til Generalmajor fra den 1. November 1951 at regne. Den nye Generalmajor er ogsaa stærkt interesseret i Hjemmeværnet og var en Tid Formand for de københavnske Hjemmeværnsforeninger. Chr. Friis har gjort en smuk Karriere; jeg mindes ham, da vi i 1916 var Rekrutter i Værløselejren; han blev ved »Faget«, og se Resultatet; jeg trak mig tilbage som Menig!

Ny Oberst:

Under samme Dato som ovenfor er Oberstløjtnant af Fodfolket *Erik Frederik Frigast* (S. '17), Chef for Hjemmeværnets Befalingsmandsskole, R. af D. og Dbmd., udnævnt til Oberst af Fodfolket fra den 1. Januar 1952 at regne.

Civilingeniør *N. E. Weis* (S. '34) med Familie afrejste den 24. Oktober med M/S »Erria« til New York og Montreal for at tiltræde en Ansættelse i Aluminium Company of Canada Ltd. efter i otte Aar at have været knyttet til Dansk Aluminium Industri A/S.

Den 1. November var det 25 Aar, siden De forenede Jernstøberiernes administrerende Direktør *K. F. Ulrich* (Udg. '17) blev knyttet til denne Virksomhed. Som ung Maskiningeniør tog K. F. Ulrich til U. S. A.; (hans Udrustning var 2 Overalls, 2 bare Næver og 300 Dollars), hvor han var beskæftiget, bl. a. i et Ingeniør- og Arkitektfirma, der byggede Skyskrabere og Teaterbygninger. 1926 drog han hjem

til Danmark, dog med den Hensigt at vende tilbage til U. S. A. Private Grunde fik ham til at modtage en Stilling ved De forenede Jernstøberier, 1939 blev han teknisk, 1940 administrerende Direktør. Med fuld Respekt for Institutionens Traditioner har han forstaaet at tilføre den friskt Initiativ, saa Virksomheden nu er helt moderne udbygget.

Direktør *Svend Nielsen* (R. '18), som stod paa Listen over de runde Fødselsdage i forr. Nummer af Bladet, har tilskrevet Redaktionen, at han er »très heureux« over at modtage Soraner-Bladet (Vi takker!). Som bekendt er *Svend Nielsen* Leder af en stor Boghandlervirksomhed i Paris (116 Rue du Bac); Privatadressen er: 15 Quai Voltaire. Det i forrige Nummer angivne Sted Rue de Seine 27 er nu Lagerplads for Bogmassen. *Svend Niensens* korrekte Titler er: Président-Directeur des Presses de la Cité, Président du Conseil d'Administration, des Editions des Presses de la Cité et des Messageries du Livre.

Den 12. Oktober indeholdt »Berl. Tidende« en Opsats af *Elisabeth Westergaard*, Holte, med en dyster Skildring af *Tersløsegaards* Forfald og med en Appel om at træde hjælpende til. I samme Blad for den 14. Oktober imødegaar Styrelsen for »Den holbergske Stiftelse Tersløsegaard« *Elisabeth Westergaards* Artikel:

Styrelsen for »Den holbergske Stiftelse Tersløsegaard« maa — stærkt forundret over *Elisabeth Westergaards* Artikel den 12. ds. — bestemt hævde: »Den historiske Gaard er« ikke »i Nød«. »Regnen drypper« ikke »gennem Taget«, og »paakrævet Vedligeholdelsesarbejde« er og bliver snarest udført. Den gamle holbergske Gaard kan kun betegnes som vel vedligeholdt — hvad forøvrigt det sammen med Artiklen offentliggjorte Billede ogsaa synes at vise.

Det skyldes dels de i sin Tid indsamlede Midler, dels og ikke mindst Undervisningsministeriets forstaaende Bevilinger i de senere Aar — alle anvendt til vedbørlig Vedligeholdelse dels paa Tag og Fag, dels af selve de holbergske Mindestuer.

Tag selv til Tersløse — og døm!

Indlægget er underskrevet af *Vilh. Andersen*, *R. E. Brincker*, *Jonas Bruun*, *Thomas Havnig* og *A. Ch. Louw*. Direktør *Louis E. Grandjean* gør sig til Talsmand for, at Stiftelsens Direktion bør sanere Økonomien ved at lade Lejeindtægten for Prof. *Martin Nyrops* tidligere »Æresbolig« tilflyde Stiftelsen, og *Elisabeth Westergaard* slutter Diskussionen med at erklære sig beroliget ved Styrelsens Oplysninger, men mener dog, at en Smule »publicity«, der vidner om, at »Befolkningens vagtsomme og kærlige Øjne følger disse Værdier [vore gamle Kulturminder], er af Betydning«. Saaledes endte den tredje puniske Krig.

Kommunelærer *Palle Bo Bojesen* (S. '35) vil sammen med Fotograf *Erik Ole Olsen* optage en Film om en dansk Families Liv i Canada. Filmen vil tillige bringe Glimt fra Niagarægnen, fra en Bæverkoloni og et Indianerreservat.

Fhv. Justitsminister, Landstingsformand *K. K. Steincke* (S. '99) har den 13. Oktober indgaaet Ægteskab med sin Privatsekretær, Frk. *Jytte Egge*. Den meget overkommende har tillige i den i Oktober udkomne tredje Samling af »Dan-

ske Hjem ved Aarhundredskiftet« skildret sit af Nøjsomhed og god gammel Borgermoral prægede Barndomshjem i Nykøbing S., endelig har han leveret et Indlæg i en Enquête om, hvordan travlt optagne Mennesker faar Tid til at læse, og hvad de læser. Og at hans Sarkasme er usvækket, viser følgende Historie om to Justitsministre:

Da han paa en politisk Ekspedition traf en anden fhv. Justitsminister, den vimse *Elmquist*, fortalte denne, hvordan han var blevet indlagt for en Hjernerystelse og spurgte Lægen:

— Hvor lang Tid tager det at komme sig?

— Det kommer an paa Begavelsen, forklarede Lægen.

— Naa, og hvor længe vil det saa tage i mit Tilfælde?

— Aa, en tre Ugers Tid.

— Men hvis det havde været *Steincke*, der havde faaet Hjernerystelse.

— Højest en Uges Tid.

— Ja, se det er jo meget smigrende for mig, sagde *Steincke*, men der er en Ting, De har glemt at fortælle mig, *Elmquist*?

— Og hvad er det?

— Kom *De Dem*?

Sangerinden *Ida Roholms* Sangaften den 9. Oktober var delvis viet Mindet om *Ebbe Hamerik*. Foruden fire Sange fra Operaen »Marie Grubbe« hørtes for første Gang et hidtil ukendt Sangværk af *Ebbe Hamerik*, et Prosadigt »Skær-sommer-Ensomhed« af *Fredrik Nygaard*, hvor Musikken understregede Tekstens Stemning. »Man mærkede«, skriver »Nationaltidende«, »at Sangerinden med dette Værk vilde sætte et værdigt Minde for Komponisten«.

Dødsfald:

Den 17. Oktober døde *Grosserer*, Godsejer *Kai Schöller*, 79 Aar gammel. Afdøde var en Søn af den kendte Personalhistoriker, Hofjægermester *Schöller*, *Margaard*, hvis Gods Sønnen overtog efter Faderens Død. *Kai Schöller* var tillige Indehaver af Engrosfirmaet *D. Voigt & Co.*, København, der er Specialforretning for Bogbinderimaskiner.

Godsejer *Schöller* gik paa Sorø 1888—90; han tog fjerde Klasses Hovedeksamen 1889 og udmeldtes senere af V. Kl. Godset *Margaard* ligger paa Nordfyn; kun i Ferierne og i Jagtsæsonen gæstede han Godset, hvor han var meget afholdt. Han efterlader sig en Søn, Oberstløjtnant *Carl-Gustav Schöller*, *Viborg*, og en Datter, der bor i Amerika.

Den 24. Oktober aabnedes i Grundtvigs Hus Den danske Præsteforenings videnskabelige Præstekursus. Foreningens Formand, Stiftsprovst *Carl Bay* (S. '18) aabnede Kurset, der havde vundet overvældende Tilslutning; man havde regnet med 200, der mødte 415!

I sidste Hefte af »Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie« har Nationalmuseets Direktør, Dr. phil. *Johannes Brøndsted* (S. '09) forelagt en videnskabelig Undersøgelse af de her i Bladet ofte omtalte Minder om Nordboernes Færd i Nordamerika (Forsk. Jerngenstande, Newport-Taarnet, Kensingtonstenen). Resultatet er nærmest negativt; men maa afvente eventuelle autentiske Fund.

Dr. phil. *M. Mackeprang* (S. '88) har i det i Oktober ud-

komne Hefte af »Historisk Tidsskrift« (11. R., 3. Bd., S. 482 ff.) givet en Karakteristik af afd. Museumsdirektør *Poul Nørlund* og hans Betydning for dansk Historie og Arkæologi.

Med Udgangspunkt i Lektor, Dr. phil. *Poul Helms'* Arbejder om græsk Filosofi og Oversættelser af Aristoteles drøfter Prof., Dr. jur. *Sven Clausen* i en Kronik i »Politiken« (18. Oktober) Platons og Aristoteles Ideer om Stat og Regeringsform. Platon opfattes af flere som »en arg Totalitær«, og Sokrates er ikke langt fra at være en Krigsforbryder. I senere Indlæg har Dr. polit. *Marius Christoffersen* og Rektor *Per Krarup* imødegaaet *Sven Clausens* Kronik.

Den 30. Oktober afholdtes for 5. Gang Kongejagt i Alsted Skov. Vejret var om Morgenen let taaget; men lige før Kongens Ankomst steg Solen frem, og Jagten fandt Sted i det skønneste Efterårsvejr. Da Majestæten var oplagt, var det samme Tilfældet med Udbyttet. 2 Ræve, 1 Hare og 3 Fasaner blev nedlagt af Kongen; ialt maatte ca. 40 Stykker Vildt lade Livet.

Geologen, Dr. *Johannes Chr. Troelsen* (S. '31) skal paa en videnskabelig Ekspedition for den canadiske Regering til nogle Bjerge i Canada for at fastslaa disses Alder. Han vil gøre Turen, kun ledsaget af en grønlandsk Hund. Dr. *Troelsen* har tidligere deltaget i forskellige Ekspeditioner til Grønland, bl. a. med van Hauen til Thule.

Soransk i tredje Potens!

Den 30. Oktober afsløredes i Hjørring den storladne Tyrebønd (omtalt Sor.-Bl. S. 67), der i ikke mindre end tre Henseender har soransk Tilknytning. Kunstværkets Skaaber, Billedhuggeren *Jan Buhl*, er som bekendt Student fra Sorø (1937); Sparekassen for Hjørring og Omegn, Kunstværkets Donator, har til Formand Amtmand *Knud Friis Jespersen*, der er født i Sorø — og last, not least: Selve Tyren er modelleret paa Store Ladegaard ved Sorø, hvor Originalen altsaa forefindes.

(Vi benytter Lejligheden til en lille Rettelse. Jan 'Buhls S. 83 omtalte Vægdekoration til Universitetet i Aarhus er bekostet af *Ny Carlsbergfondet*, ikke af *Carlsbergfondet*).

Efter Justitsministeriets Indstilling er ved kongelig Resolution af 30. Oktober 1951 Dommer i Østre Landsret *Niels Vilhelm Boeg* (S. '00) efter Ansøgning paa Grund af Alder afskediget i Naade og med Pension fra Udgangen af December Maaned 1951 at regne.

Soranerfrokosten den 8. November.

Denne Frokost var imødeset med stor Angst og Bæven af undertegnede Referent og Stemningsberetter, der paa en eller anden mærkelig Maade havde forrykket Datoen fra den 1. Torsdag i Maaneden til den 2. i samme. Det arme Bæst var lovet baade »Klasseklø« og »Buxevand« for sin Uforsømmelighed ved at pille ved Faktorernes Orden.

Men lad os se, hvad der skete paa Mødet med de vrede Kammerater. Bestyrelsen var repræsenteret ved Formand og Næstformand paa behørig Vis. Formanden bød velkom-

men til Bords og udbragte Skaalen for SORØ AKADEMI. Der var ingen Æresgæst denne Gang, men udefra var Provst *Juul Sørensen*, fra Bregninge paa Taasinge (S. '15) mødt op og fik Plads ved Generalens højre Side og fik specielle Velkomstord og Tak for Fremmødet.

Ordet var nu frit og lagt op til »Rivegilde«.

Den pudserlige Meddelelse i SORANERBLADET om Studenten fra 1945, der har fulgt saa mange af sin Aargangs Eksempel og forlovet sig med Lene, fik sine, ikke kedelige Kommentarer. Rusfesten fik sin Omgang, navnlig den daarligere Akustik i Festsalen blev kritiseret. Ingen kunde høre et Ord af de fortræffelige Taler, der blev holdt, trods Mikrofon og andre Hjælpemidler. »Soldet«, der var, mellem os sagt, skrumpkedeligt og den formløse bratte Afslutning paa Festlighederne fik ogsaa et Rap af Pisken.

Derpaa fik Recensenten sin fortjente Omgang for begaaede Fadæser, især for nogle Billeder i EKSTRABLADET, akkompagneret af et Mumlekor: »Giv ham Buxevand«. Stemningen var hyggelig og vindskibelig paa ægte soransk Maner. Den angrebne værgede for sig, saa godt han kunde, i den af Hjemmeværnet anbefalede Pindsvinestilling.

Efter denne behagelige Forkamp tog Formanden Ordet og udtalte sin Mening og bragte Hilsen fra Brigaden i Itzehoe, fra 3 gl. Soranere, han har mødt paa sin Rejse sønden Aa, nemlig: Overtandlæge *Jens Chr. Jensen* (R. '06), Auditor *Thorkild Sanders* (S. '33) og fra Statskovfoged *Karl Geleff* (R. '05) med hvem han var paa Jagt i Sønderkoven ved Sønderborg.

Vi hævdede vort Glas og sender Tak og Genhilsen. *Juul Sørensen* fik nu Ordet, takkede for venlig Modtagelse og bragte Hilsen fra sine Kaldsbrødre og Venner i »FRATERNITAS SORANA«, der ligesom Soranerfrokosterne var et Led i en lang Kæde, der hver paa sin Maade lænkede gamle Soranere sammen i et ubrydeligt Sammenhold. Samfundet fik sit længe Leve.

Bordet var nydeligt pyntet med 40 levende Lys, og Værtten serverede i Dag en aldeles dejlig indbydende Oksehaleragout, der blev nydt med Velbehag. Ved Kaffen faldt der mange gode Ordskifter, og Stemningen holdt sig under hele Maaltidet; i særlig godt Humør var *Tage Perch-Nielsen*, der satte sine Bordfæller i høj Stemning ved muntre Historier og Oplevelser paa en Maade, der fik os alle til at juble højt.

At den »angrebne« til sidst maatte tage Ordet for at forklare og gendrive de Beskyldninger, der er rettet mod hans Opførsel, beretter jeg kun som en kær Pligt, om han klarer Frisag, ved jeg ikke, men jeg haaber det. Kl. 2 sagde Formanden velbekomme og Tak for Nærværelsen, vi skiltes i godt Humør og uden Nag.

Soranerfrokosten skal altid finde Sted den første Torsdag i Maaneden, derfor mødes vi igen den 6. December i *Grand Café Kl. 12*.

Venlig Hilsen
Badse W.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf. Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Ryvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.

36. AARGANG

SORANER-BLADET

DECEMBER 1951

HOVEDVÆRK OM NORDENS GUDEVERDEN

Pietetsfuldt ihukommende sine Forgængere, Svend Grundtvig og Axel Olrik, afsluttede Hans Ellekilde Udarbejdelsen af de to første Bind af Nordens Gudeverden paa Axel Olriks Fødselsdag den 3. Juli, og paa Svend Grundtvigs Fødselsdag den 9. September forelaa i Boghandelen: *Axel Olrik og Hans Ellekilde: Nordens Gudeverden, Første Bind: Vætter og Helligdomme, Andet Bind: Årets Ring. G. E. C. Gads Forlag, København 1926—1951.* Hans Ellekilde holder i Aar Sølvbryllup med sit Arbejde, som hermed er naaet til en foreløbig Afslutning. Subskriptionsindbydelsen i Hefte 1 lover et Værk paa 6 Hefter; der er nu kommet 18, og mere vil følge.

Hans Ellekildes oprindelige Plan gik ud paa en filologisk Udgivelse af Axel Olriks Manuskript; men hurtigt fandt han det nødvendigt at optræde som Medforfatter, da baade Forarbejderne og Udformningen udkrævede det. Saaledes ligger Forholdet for de to første Hefters Vedkommende; fra Hefte 3 (Side 161 ff.) har Hans Ellekilde selv overtaget Affattelsen. Bogen er altsaa væsentlig *hans* Værk, og hans Forudsætninger for at kunne udarbejde det er de bedste: Han er Elev af Axel Olrik, hans personlige Ven og en fortrolig Kender af hans Opfattelse og Synspunkter. Dertil kommer et gennem mange Aar erhvervet enestaaende Kendskab til Stoffet. Begge Forskere bygger paa den Overbevis-

ning, at Nutidens Folketro og Folkeskik i Grundtræk er nedarvet fra de ældste Tider; denne »lavere Mytologi« repræsenterer følgelig et ældre og oprindeligere Trin end Eddaernes »højere Mytologi«; ja, Nutidens Folketro er endog i sin Grund mere oprindelig og hjemmenordisk end de religiøse Forestillinger, som Stendysser, Jættestuer og Bronzealderhøje giver Udtryk for. Eddamytologien og Folkemytologien hører dog sammen som Krone og Rod af samme Træ.

Efter en *Indledning* (Redegørelse for Opgaven og Kilderne samt Forskningens Historie) følger Fremstillingen af *De ældste Tidsrum*, Stenalder og Bronzealder Religion med Udblik til nordiske Laan i finsk og lappisk Digtning og Tro. Da den højere Mytologi først blev udviklet i Jernalderen, maa næste store Hovedpart *Gammel Dyrkelse i Folkeminde* naturligt indskydes paa dette Sted. Dette Kæmpeafsnit falder i tre Hovedafdelinger: 1) Hjemmets Vætter, 2) Bygdens Helligdomme (hermed slutter Bd. I) og 3) Aarets Festkreds (omfattende Bd. II), udformet i følgende Kapitel: Den hellige Tid, Vaar og Midsommer — Sæd og Høst — Jul — Vinter og Vaar — Det urnordiske Aar. Hermed er to afgørende religionshistoriske Grundbegreber *Det hellige Sted* (Bd. I) og *Den hellige Tid* (Bd. II) behandlet, religiøse Grundformer hos alle Verdens-

Folk, ogsaa i Norden gaaende tilbage til de ældste, mest primitive Tidsrum.

Denne Redegørelse for Værkets Skelet kan naturligvis ikke give nogen Forestilling om dets rige Indhold; for at faa det maa man læse, og det giver Udbytte! Ellekilde behersker sit Stof suverænt; han øser af udtømmelige Kilder og evner i ethvert Tilfælde at inddrage, hvad der kan tjene som Bevis. Nordens Gudeverden giver tillige vægtige Bidrag til Forstaaelse af Stednavne samt gammel Sæd og Skik, og Illustrationsstoffet (ialt 453 Billeder) understøtter og anskueliggør Fremstillingen.

Det er Forfatterens Agt at færdigbehandle Fremstillingen i endnu et Bind. Motiveringen herfor ses i *Efterskrift* (S. 1183 f.): »Det hellige Sted vider sig ud fra den nære Jord til den fjerne Himmel; de *himmelske Guddomme* træder i Jordvætternes Sted og bliver Genstand for Tro, Dyrkelse og Mytedigtning«. Dette nye Bind, *Guder og Myter*, skal behandle Jernalderen, Eddamytologien, De enkelte Guders og Gudinders Historie, Mytevæsenernes og Myternes Historie (med Ragnarokskampene og Genfødselen derefter). Et muligt fjerde Bind, *Livets Ring*, skal omhandle Forholdet mellem Hedenskab og Kristendom og Mennesket i dets Forhold til de guddommelige Magter. Dog, dette er Fremtidsmusik, lad os glæde os over det, der er naaet, og ønske Forfatteren til Lykke dermed.

I Soraner-Bladets 3. Aarg., Nr. 1 gav undertegnede et lille Rids af Hans Ellekilde og hans Forfatterskab; her skrev jeg: »At søge Forstaaelsen af vort Folks nationale Liv gennem Granskning af dets Fortid hører til det bedste og mest karakteristiske ved soransk Aand«. Med sit sidste store Arbejde har Hans Ellekilde placeret sig blandt de gode Soranere og de gode Danske. Da han den 17. Februar 1931 fyldte de 40, begik jeg til Højtidsdagen et Sang-Epos, hvori det om »Nordens Gudeverden« bl. a. hedder:

Den ikke har sin Lige
i Langsomhed og — Værd.

Apropos: Langsomhed! »Nordens Gudeverden« er blevet til under svære Fødselsveer med mange beroligende Communiquéer fra Forlaget til utaalmodige Læsere. 25 Aar har den foreløbig været under Arbejde (Carl S. Petersen og Vilh. Andersens Litteraturhistorie blev let og hurtigt til paa 18 Aar, 1916—1934). Men hvad er 25 Aar, set *sub specie æternitatis*? »Videnskabernes Selskabs Ordbog« udgik i Aarene 1793—1905; Sv. Grundtvigs »Danmarks gamle Folkeviser« 1853 ff.

har lige saa lidt som Brødrene Grimms »Deutsches Wörterbuch« 1854 ff. naaet Afslutningen. Sammenlignet hermed er Hans Ellekildes Bog udkommet med nærmest feberagtig Hast, hvorfor det anbefales at anskaffe sig Værket for at se, hvornaar det bliver færdigt, ligesom den gamle Kone, der købte en Papegøje for at se, om det passede, at den kunde leve i 200 Aar.

Poul Schjærff.

SKOLEERINDRINGER

Mine Lærere.

AF LEOPOLD ROSEN

Jeg kommer nu til Nr. 2, hvad kropslig Lidenhed angaar: *Adjunkt Wörmer*, kaldet »Bitten«. Atom- og Relativitetsteorien var endnu ikke opfundet, og de første græske Filosoffers vage Begreber om alt saadant slumrede vel endnu under Tyngden af senere Tænkeres Magt og Vælde. Ellers var Nr. 1 sikkert bleven benævnt »Atomet« som en mig bekendt Apotheker i senere Tider.

Men altsaa *Wörmer*. En tæt lille Skikkelse med graasprængt Fuldskæg og Haar (altsaa ingenlunde skaldet), noget fremvæltende Øjne, som ikke var rare at blive betragtet med, naar han en enkelt Gang kunde blive vred. Han var ellers Godmodigheden selv, og jeg mindes ikke at have set ham anvende legemlig Revselse i Timerne. Men vi var — i Parentes bemærket — trods adskillige Drenguevaner, som ikke var helt udryddede, opdragne med adskillig større Strenghed og Alvor end den nuværende Slægt af Unge, der navnlig i Undervisningstimerne tror, de kan gøre alt, hvad de vil, og som der skal meget stor Autoritet og pædagogisk Indsigt til at tumle. Naa, dette var et Hjertesuk, der ikke vedrører den øvrige Text.

Wörmer var Latinlærer i næsten alle Klasser, undtagen de 2 øverste, dygtig og samvittighedsfuld, men ikke meget oplivende, hvad der ikke laa til hans Karakter. Ved en af de forreste Pulte i Klassen var hans Kostgænger Axel Jürs anbragt, og foran ham plejede W. ved sin Indgang i Klassen at smække de mørkerøde latinske Stilebøger ned, og efter at have givet Jürs en venskabelig »Pandevækker« yttrede han selvudslættende: »Vi er saagu umøvlige« (Jydsk eller kvasi-jydsk). Jürs var Søn af Overdommeren paa Sct. Croix, altsaa »Nigger« og havde vel mest hørt eller læst Engelsk i sit unge Liv; han var en flink Kammerat, glimrende til Cricket og al Gymnastik. Men, hvad havde vel

latinsk Stil med det sorte Romland at gøre? Jeg maa dog tilføje, at J. ikke var Spor af sort men endog usædvanlig hvidfødt.

Blev Wörmer rigtig forarget over noget, yttrede han: »Fy for en Ufærd!« Det er et dejligt, gammel dansk Ord, som desværre er af Mode i vor Tid, omend man kunde have skellig Grund til at bruge det hver Dag i Aaret.

W. var Opsyn paa »Stengangen« i det store Frikvarter fra 9,50—10,10. Her vandrede han — naturligvis mest om Vinteren — frem og tilbage og spiste af sin sikkert spartanske Frokostpakke, alt imedens han kiggede ind ad Klasseruderne for at se, om nogle kuldskære Elever havde sneget sig til at gemme sig derinde sammen med Ordensduxen, der opholdt sig i Klassen i sit lovlige Kald. W. foer da ind i Klassen og kom lidt efter ud med vedkommende Synder ved Øret eller Tindingehaaret; jeg ved ikke, hvor haardt han tog, da den Behandling aldrig er overgaaet undertegnede. W. havde vist i sin Ungdom været en god Gymnast; jeg husker de flotte »Herresving«, han kunde tage henover den isbelagte Sø. Han var vellidt af Drengene og var en af de Lærere, vi Studenter aflagde Afskedsvisit hos, ja, det gjorde vi dog nok hos dem alle uden Hensyn til Afskedsmadeiraen! »Jeg har købt mig en Riffel«, sagde W. »Jeg skal til Norge og skyde Bjørn«. Om han mente dette for Alvor, ved jeg ikke; men jeg tror, at han ikke var bange for en farlig Jagt.

Disse Linier til Minde om en Lærer, jeg har ubetinget Agtelse for.

Nr. 3 *Overlærer Rosing*. Han var vor Historie- og Græsklærer. Han er bekendt som Digter af den efterromantiske Type, og jeg er selv i Besiddelse af hans »Et Foraarsbillede«, udgivet i 1875. Det er stærkt paa- virket af Paludan-Müller, men iøvrigt særdeles læseværdigt. Ja, der er jo flere Værker fra hans Haand, som jeg ikke her behøver at opremse; som Soranerdigter har han efterladt os flere dejlige Sange, f. Ex. »Kong Fredrik glæd Dig i Din Grav« og »Der er Haab i vort Bryst« m. m. fl.

Men det var altsaa hans Personlighed og hans Læ- rervirksomhed.

Han var en smuk gammel Mand med sit hvide Haar og Fuldskæg og sin græske Profil. Jeg tror nok, han vidste det selv; han var en gammel Aristokrat. Jeg tror ikke, han havde mange Yndlinge blandt Drengene, de skulde i hvert Fald »se godt ud« og helst være nogenlunde intelligente, god gammel Slægt vejede selvfølgelig ogsaa stærkt til. Jeg selv, som ellers fik gode

Karakterer i hans Fag, stod vist ikke i høj Kurs hos ham, fik en Gang et Par gode Lussinger for et bølge- agtigt Udtryk, der fløj ud af Munden.

Han *terpede* baade Græsk og Historie, det første kunde gaa an, det sidste var ikke saa godt; naar Lek- tien var gaaet igennem med de sædvanlige Afhøringer af enkelte og dernæst ved Henvendelse »en bloc« til »Beboerne af Tossegaarden«, som jeg naturligvis ikke vil nævne, blev »Bøtten vendt« og saa kørte han paa, til Klokken ringede. Men aandeligt Udbytte fik vi ikke af hans Historiedocering. I Græsk gik det bedre, men mindre passende Dele af Herodots Text blev over- sprungne, idet de erklæredes for at være forfalskede eller apokryfe; naturligvis læste vi dem bagefter un- der Sproggeniet F. Ohrts Førerskab.

Jeg har aldrig set, at han i særlig Grad interesse- rede sig for Elevernes Færden eller snakkede privat med enkelte. Han var en kendt Skikkelse i Skoven, naar han i sin sorte Havelock gik sine ensomme Ture, fulgt af sin Hund »Augmentet«.

Der er ikke Tvivl om, at han havde særdeles gode historiske Kundskaber; derom vidnede bl. a. en Række Foredrag, han en Vinter holdt offentligt paa Hotel Postgaarden om den franske Revolution. Det er blot mærkeligt, at han aldrig nævnede min Bedstefaders Navn (paa fædrene Side), for det var Frederik Carl Rosen, der som Præst i Vaalse sad og gjorde Nat til Dag, medens han oversatte Thiers' Værk. Det blev ud- sendt i Subskription 1843, da det ikke maatte trykkes offentligt; Bedstefader var »Bondeven«, noget af en Revolutionsmand selv, Ven med Orla Lehmann. Ro- sings private Forhold kender jeg intet til, han har mu- ligvis som vi andre i fremrykket Alder haft sit at bære.

STØTTEFONDET

for gamle Soraneres Efterladte.

Det af en gammel trofast Soraner indstiftede Sora- nerlegat *Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte* er ledigt.

Det uddeles til trængende Efterladte efter tidligere Elever i Sorø Akademis Skole — fortrinsvis Enker med umyndige Børn — og Uddelingen sker i Foraaret 1952.

Skemaer til Ansøgninger om at komme i Betragtning kan rekvireres hos Prokurist, cand. jur. *Svend Clausen*, »Dagmarhus«, 4. Sal, København V.

Ansøgninger skal indsendes inden 15. Januar 1952.

Ludovicus, Baro de Holberg, redivivus.

Fødselsdagen den 3. December.

Baronens Fødselsdag fejredes med Manér. Om Formiddagen henlagde værdige Repræsentanter for Soransk Samfund (Brincker, Svend Clausen, Stubbe Teglbjærg) en Hæderskrans ved Statuen uden for Det kgl. Teater; om Aftenen gaves som i Fjor »Det lykkelige Skibbrud«. En Reprise; skal man nøjes med det? Der er dog ingen Grund til at bruge Udtrykket »nøjes med«, »Skibbruddet« var i alle Maader lykkeligt — det blev en af de store Aftener, Baronens og Aktørerne i lige Grad til Ære. I et fantastisk Sammenspil af Kunstnerne fik Holberg *vis comica* straalende og glimrende Liv. Reumerts Philemon er en Oplevelse; hver Enkelthed gennemtænkt og dog virkende naturlig, et slimet Menneskedyr. Og Lily Brobergs Pernille: Overdaadig Vitalitet, Skælm og Kvinde paa én Gang. Poul Reichhardts Henrik havde faaet Fylde og Friskhed. Ny var Astrid Villahme som Leonora, en yndig og ikke helt lidenskabsløs Elskerinde; ny var ogsaa Elith Pio som Dommeren, en værdig og klog Holberg.

Aftenen sluttede for Soranernes Vedkommende med en hyggelig Sammenkomst paa d'Angleterre: Chokolade, Tobak, gensidige Takketaler mellem Rektor Bohn og Formanden, lidt Dans med de numerisk karrigt repræsenterede Damer.

En god Fødselsdag saavel for den store Holberg som for hans taknemmelige Gæster.

P. Sch.

Rusfesten den 19. Oktober.

Da *sem* først paa et meget fremrykket Tidspunkt blev klar over, at han skulde referere Rusfesten, er han ganske uskyldig i, at der i Referatet mangler en Omtale af, at Formanden, Generalmajor C. Jacobsen, i varme Ord og under stærk Tilslutning af de fremmødte mindedes vor afdøde Soranerkammerat, Komponisten *Ebbe Hamerik*. Han paapegede Hameriks Betydning for dansk Musikliv og i Særdeleshed hans Fortjenester af Sorø. Hans Musik til vor Ruskantate vil sikre ham et varigt Minde blandt alle Soranere.

Red.

Dødsfald.

Den 20. November døde den gamle Soraner, Provst *Christian Winther* (f. 1865, S. '85), 86 Aar gammel. Nærmere Omtale i Bladets næste Nummer.

POUL NØRLUNDS MINDE

Paa et Møde i Oktober mødtes personlige Venner af Dr. Poul Nørlund med Repræsentanter for Institutioner, han var knyttet til, for at tilvejebringe et passende Mindesmærke for ham. En Komité dannedes til at realisere Planen. Soransk Samfund opfordredes til gennem sin Formand,

Generalmajor Carl Jacobsen, at tiltræde Komitéen, hvis Formand er Prof., Dr. Niels Bohr. Det er ikke Meningen at aabne en almindelig Indsamling; de eventuelle Sammenlutninger og Institutioner menes at kunne yde tilstrækkelige Midler til Tankens Gennemførelse. Venner og Bekendte af Poul Nørlund, der maatte ønske det, vil dog faa Lejlighed til at give deres Bidrag. Dette kan indsendes til Kassereren (det bliver enten Dr. Brøndsted eller Dr. Rouscell, Nationalmuseet). Det er Hensigten at opstille Mindet i Nationalmuseet. Yderligere Meddelelse følger, naar Planen har taget fastere Form.

Fint Juletilbud til gamle Soranere.

At producerende kunstnere er nervemennesker, der stundom må give efter for tidens og forholdenes indre og ydre pres, er en kendt sag. Vi behøver blot her fra ældre til at nævne *Oehlenschläger*, *Grundtvig* og *Herman Bang*, der periodevis har søgt ly bag nervehospitalets skærmende mure.

Således gik det som bekendt ogsaa vor soranerkammerat, digteren *Fredrik Nygaard* for en tre-fire år siden. I en tre måneders tid søgte han ro og hvile på Sankt Hans Hospital ved Roskilde; men det lykkelige skete, at han hernede traf en medpatient, tegneren og maleren *Ole Skouboe Petersen*, og sammen frembragte de i vers og ikke mindre end 40 stregtegninger en poesibog, der på kunstnerisk vis gengiver alle de stemninger, som gennemstrømmer en på et sådant sted.

Digtsamlingen »Sanct Hans Urt vi sanke« kan nu ikke mere fås i boghandelen; men næstformand i Soransk Samfund, prokurist cand. jur. *Svend Clausen*, Dagmarhus, K. har fået restoplaget på hånden, og gennem ham ser samfundet sig i stand til at tilbyde medlemmer et eller flere signerede dedikationseksemplarer af dette skønne bogværk til en pris, der ligger under halvdelen af den oprindelige udsalgspris, nemlig

kr. 5,00, portofrit tilsendt efter bestilling på vedlagte kort.

Ved at bestille et eller flere eksemplarer — eller måske endda et lille »parti« gør man ikke blot sig selv eller sine venner en glæde (særpræget julegave!), men man gavner også understøttelsesfonden, idet overskuddet ved salget vil tilfalde denne. Vi beder vore soranerkammerater om at slutte handlekraftigt op om den smukke og gode tanke og bestille Fredrik Nygaards digtsamling »Sanct Hans Urt vi sanke«, rigt ill. af Ole Skouboe Petersen.

Red.

TIL KONGEBAL PAA SORØ AKADEMI

den 17. November 1951.

Kl. 15,38: Tog ankommer fra København; opvartende Kavalierer afhenter forventningsfulde Damer og vandrer *langsomt* — for Tiden maa udnyttes — ad Banevejen til Sorø. Kl. 19,00: Til Vogns og til Føds strømmer Gæster til Akademiet. Vejledet af fint pyntede Marskaller, hvis Arme automatisk peger mod Valpladsen, iler man hen for at hilse paa Skolens Rektor og andre Honoratiorese. Umuligt at opregne dem alle; en Forbigaaelse vil kun virke fornærmende, derfor blot en Konstatering af, at Kvaliteten (ogsaa af gamle Soranere) var langt over middel. Kl. 19,00: Polonæsen snor sig sindrigt ind i Festsalen, Dansen begynder, Ungdommen morer sig, Anstands damerne gør det samme, ihukommende deres egen *første* Ungdom. Kl. godt 20,00: Herrerne lusker ind i Lovsangssalen til en Bid Brød med Snaps, Øl og skæmtefuld Tale. Er det ikke ugalant over for Damerne? Ingenlunde: Man samler Kræfter og sættes derved i Stand til aandeligt og ma(d)terielt at kunne sørge for Damerne ved det næste Maaltid (og har man holdt Maade, kan man oven i Købet for *Selskabs Skyld* tvinge et Par Bidder og en Smule Rødvin i sig). Kl. godt 21,00: Hovedmaaltidet i Spisesalen. Kontorchef *Villarsen* (hos Universitetets Kurator) taler smukt om sin Kærlighed til Sorø Akademi, den skønne Bygning, som han kom til at holde af, naar han fra Toget saa den dukke frem ved Søen. Soransk Samfunds Formand, Generalmajor *Carl Jacobsen*, udfolder sine i bestandig Udvikling værende oratoriske Anlæg, sammenlignede Kongeballet i Sorø som en Højtid lige saa betydningsfuld for Soranerne som Hjallerup Marked for Jyderne; han tolker Gæsternes Glæde, ikke mindst de unge dansende Herrer, ved de store »Muligheder«, der bydes dem i Form af en rig Repræsentation af kvindelig

Ungdom og Skønhed, takker paa alle tilstedeværendes Vegne Rektor Bohn og udbringer Skolens Skaal. Rektor *Bohn* (som *orator* i Topklasse Nr. 1) takker de fremmødte, ikke mindst de gamle Soranere, der for ham altid er kærkomne Gæster. Bagefter: Kaffe i Salene, mens Dansen gaar videre. Kl. 1,00: Afslutning!

Det hele har man overværet før, og kan man ikke sige: De *samme* Ceremonier, de *samme* Traditioner, de *samme* Begivenheder i *samme* Orden? (Jfr. Johs. V. Jensen: De *samme* Bøge). Jo, det kan man godt; men *hver Gang* faar disse faste Rammer nyt Indhold ved de unges Livsglæde, ved de ældres Opfriskning af Minderne, og ved den Hjertelighed, der strømmer en i Møde fra den gamle Skole. Derfor er det altid godt at gæste Sorø, naar der er Fest. Det mener samtlige Gæster, og det tiltrædes af *P. Sch.*

KUNSTMUSEET I SORØ

Hans Øllgaard (født 1911): *Pige med sort Kat*. (1949).
Gave fra Generalinde Ellen Koefoed's Legat.

SORANSKE PENNE

To topografiske Arbejder af Otto Mackeprang.

Vicekontorchef *Otto Mackeprang* (S. '13) har i Studiet af Stednavnenes, specielt Gadenavnenes Historie fundet et Speciale, som han dyrker med megen Sagkundskab og stor Energi. I Anledning af 40-Aarsdagen for Palace Hotels Indvielse den 15. Juli 1950 har Hotelllets Ledelse faaet den gode Idé at bede *Otto Mackeprang* om at udarbejde et Jubilæumsskrift, og Resultatet er blevet straalende. *Omkring Rådhuspladsen*. Et *Tilbageblik* hedder den smukke Bog, der ikke er en kedelig og tør Gennemgang af Hotelllets Historie, men en Skildring af Rådhuspladsens hele Kulturhistorie fra den forhistoriske Tid til vore Dage; Beret-

ningen om det jubilerende Hotel indgaar organisk i Helheden. En Række henrivende Tegninger af Des Asmussen supplerer Teksten. Saavel denne Bog som Afhandlingen *De gamle Gadenavne* (Særtryk af Historiske Meddelelser om København, 4 R., III Bd., Hæfte 1—2, Kbh. 1951) bygger paa et grundigt Studium af og Kendskab til saavel det arkivalske som det trykte Stof. Blandt Københavns mange tusinde Gadenavne har Mackeprang valgt de virkelig gamle Navne fra den indre By. Disse gennemgaas grundigt, men ikke kedeligt. Rundt om indstrør Forfatteren smaa fornøjelige Bemærkninger; man læser hans Arbejder med Udbytte og Velbehag og længes, naar man har lukket Bøgerne, blot efter en ny af samme Kvalitet. *P. Sch.*

Paul Nedergaards Præste- og Sognehistorie.

Med det i August udkomne ottende Hefte er Bind I af *Danske Præste- og Sognehistorie 1849—1949*, Københavns Stift (I Kommission hos O. Lohse) afsluttet. Bogen, der er forsynet med et anbefalende Forord af Biskop H. Fuglsang-Damgaard, anbefaler sig selv. I en *Redaktionel Indledning* gør *Paul Nedergaard* (S. '14) Rede for Bogens Indhold, Principper for Udarbejdelsen samt for Stofkilderne. Forfatteren spiller en Tjeners Rolle; hans Opgave er at fremlægge Stoffet, at lade Kilderne selv tale. Det store Værk er overmaade værdifuldt for alle, der har historisk Interesse. For første Gang gives her en Oversigt over alle Kultus- og Kirkeministre 1849—1949, derunder dansk Kirkepolitik, Oversigt over samtlige Lærere ved Københavns teologiske Fakultet, Oversigt over Stiftets Biskopper, en samlet Oversigt over alle Sogne i Stiftet med korte Oplysninger om det kirkelige og folkelige Liv gennem 100 Aar og om alle Præster, endelig Oversigt over Kirkeliv og Præster paa Færøerne og Grønland, Dansk Vestindien og alle Udlandspræster (Sømandspræster o. s. v.).

Udførlige Registre (ogsaa over alle Stiftets Præstefruer) letter i høj Grad Benyttelsen af Bogen. Tillige omtales Lægmænd, der har medvirket og arbejdet i Kirke og Menighed. Mange vil kunne benytte denne Bog med Udbytte, ikke alene Kirkens Folk. Studiekredse, Biblioteker, Personalthistorikere vil her finde en Mængde interessant Stof. Man maa haabe, at Nedergaard ved et øget Abonnental kan sættes i Stand til at fuldføre sin Præste- og Sognehistorie; den er planlagt til at omfatte ca. 40 Hefter og kan formentlig afsluttes 1959. Ogsaa Soranere vil rundt om finde mange Oplysninger — og Værket anbefales højlig; enhver ny Abonnent betyder en Mulighed for Videreførelsen af Bogen. *P. Sch.*

GAMLE SORANERE OG SORANSKE NOTER

Soransk Samfund lykønsker

følgende Kammerater, der har Fødselsdag i Januar:

4. Disponent *Einar Juhl Adolph* (f. 1887), Helsingfors, Finland.
5. Overlæge *Edvard Nielsen Kindt* (f. 1892), Terndrup.
10. *Knud Karl Fr. Fritz Nyholm Jensen* (f. 1902). Har været ansat i Toldvæsenet. Nuv. Stilling og Adresse ubekendt.

11. Rektor *Erik Lund* (f. 1902), Fredericia.
14. Landmand *Jens Jacob Pedersen* (f. 1882), Fjenneslev.
17. Viktualiehandler *Ulrich Sophus Bronée* (f. 1882), Rिंगsgade ?, Kbh. K.
19. *Hilmar Arnold Oscar Jürgensen* (f. 1887). Stilling og Adresse ubekendt.
20. Fru Lektor *Karen Blichert Raft*. f. Hansen (f. 1902), Sorø.
21. Revisor *Kaj Oscar Salto* (f. 1892), Naboløs 1, Kbh. K.
24. Forpagter *Niels Henning Folmer v. Holstein* (f. 1892), Wennberga pr. Kungshult, Sverige.
27. Kontorchef, cand. jur. *Viktor Brorson* (f. 1902), Falkonerallé 26 A, Kbh. F.
29. Tandlæge *Knud Kjersgaard* (f. 1892), Hadsund.
31. Fru Ingeniør *Else Ida Sofie Hein*, f. Jarne (f. 1902), Halls Allé 5, Kbh. V.

Under 5. November er adm. Direktør for A/S De forenede Jernstøberier *K. F. Ulrich* (Udg. '17) udnævnt til Ridder af Dannebrog. — Prof., Dr. phil. *Chr. Elling* (S. '20), der i Forvejen var Ridder, er under 21. November benådet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Professoren har i det (i Novbr.) hos Gad udkomne Kæmpeværk »Danske Digtere i det 20. Aarhundrede« skrevet en Afhandling om Karen Blixen.

Den 1. November fratraadte Skovridder *Aage Wielandt* (S. '23) efter Ændring af Administrationen paa Saltø Gods sin Stilling som Skovridder og Godsforvalter. Siden 1931 har Wielandt beklædt disse Stillinger med stor Dygtighed, og de lokale Blade fremhæver hans betydningsfulde forstlige Arbejde. Der er truffet en Ordning, saa han foreløbig kan blive boende i Skovridergaarden. Wielandt fortsætter og udvider sin Forsikringsvirksomhed og haaber efterhaanden at faa ogsaa noget Arbejde som Forstmand.

Landsdommer *N. V. Boeg* (S. '00), der den 2. December fyldte 70 Aar og fra Udgangen af samme Maaned har taget sin Afsked som Landsdommer, er ingenlunde en passiv Pensionist. Gennem sit internationalt anerkendte Arbejde som Commercial adviser i Washington, som Retspræsident ved internationale Domstole i Ægypten, som Præsident for den græsk-tyrskiske Voldgiftsdomstol i Konstantinopel, som Præsident for den danske Sektion af Comité Franco-Scandinave og endelig som Præsident for International Law Association har han Verden over knyttet saa mange Forbindelser, at han ogsaa som Emeritus faar fuldt op af Arbejde. Og en ihærdig Arbejder er Dommer Boeg. Hans Dag begynder Kl. 5 om Morgenen; det er den bedste Arbejdstid, hævder han i et Interview i »Berl. Tid.« den 11. November. Dommer Boeg vil kaste sig over videnskabeligt Arbejde som Rekretation efter i sin Landsdommertid at have paa-dømt 7- til 8000 Sager! (Undertegnede Red. har siden 1938 paa-dømt 6076 danske Realeksamenstile og mener trods det at have bevaret sig nogenlunde normal).

Ihærdig:

Under 31. Oktober har Forsvarsministeriet oprettet en fælles Pressetjeneste for alle tre Værn: Hær, Flaade og Luftvaaben. Herunder lægges det tidligere »Marinens Pres-

setjeneste« samt Folk og Værns Afdeling I (Presse, Film og Radio). Samtidig omdannes Resten af Folk og Værn til »Forsvarets Velfærdstjeneste«. Forsvarets Pressetjeneste faar som Chef Oberstløjtnant *Erik Wibolt* (S. '10), der den 30. Oktober som den eneste fremmødte bød Feltmarskal Montgomery velkommen i Kastrup Lufthavn; Modtagelseskomitéen var ved en Misforstaaelse ikke naaet frem, og Montgomery kom tidligere end ventet, ogsaa ved Afrejsen den 1. November mødte Feltmarskallen en halv Time før den fastsatte Afgangstid; men hvem kunde han underholde sig med? Naturligvis med Erik Wibolt!

Oehlenschlägers Fødselsdag den 14. November fejredes af Det kgl. Teater med Opførelsen af Shakespeares »Kong Richard III«; det smager altid af Fugl! Danerne ønsker i Nutiden væsentlig at opbygges litterært ved Hjælp af Komik og Revyer, og Digterkongen slumrer ikke alene i sin Grav paa Frederiksberg Kirkegaard, men desværre ogsaa i Nationens Bevidsthed. Det var derfor en Lise at erfare, at Litteraturforeningen Bakkehuset den 25. November holdt en ganske vist noget forsinket Fødselsdagsfest for Skjalden paa Frederiksberg Slot. Unge Kunstnere spillede 5. Akt af »Hagbarth og Signe«, deres Instruktør læste Brudstykker af »Helge« og den gamle Aandskæmpe *Vilhelm Andersen* causerede over og læste af »Helge«, som kun han kan gøre det. En saadan Aften kan maaske indlede en Renæssance for den store, primitive Oehlenschläger, saa han ikke maa nøjes med at betyde noget for en Række mærkværdige Danskklærere.

Maanedens Bulletin om K. K. Steincke:

I »Kvindelig Diskussionsklub« talte vor celebre Skolefælle den 5. November om Kvinden, Kvindeideal og Ægteskab. Det lykkedes Foredragsholderen med sin kendte Blanding af Alvor og Skæmt at fremsætte mange bevingede Bemærkninger. I »Tidens Kvinder« for 27. November interviewes Ægteparret Steincke i Boligen paa Christiansborg, og der er Lejlighed til at beskue et hyggeligt Billede af de nygifte i Dagligstuens Sofa. Et falsk Billede af min Tilværelse — erklærer Steincke — jeg har virkelig aldrig Tid til at sidde i Sofaen. Og i »Arbejdernes Almanak« findes for 22. Gang Karruselturen med Strøtanker, hvoraf følgende citeres: »Hendes Aand er saa levende, at hun naar at fuldføre mine Sætninger før jeg selv og med et helt andet Resultat«.

Fra Paris.

Den 23. Oktober vilde *Andreas Vinding* (Udg. '98) være fyldt 70 Aar. Den danske Ungdomsklub i Paris mindedes ved denne Lejlighed hans Virke. Børge Rudbeck karakteriserede Vinding som »den Mand, der i vor Tid har gjort mest for Frankrig, og som aldrig fik en ydre Anerkendelse, der stod i rimeligt Forhold til hans Indsats«. — Den 13. November fyldte Forlagsboghandler *Svend Nielsen* (R. '18) 50 Aar. Dagen fejredes bl. a. ved Udsendelsen af 1. Bind af en 3-Binds fransk Udgave af H. C. Andersen, illustreret af Brockdorff og med Forord af *André Maurois*.

Studenter i Aarhus besluttede at opføre T. S. Eliots Kirkespil om Thomas Beckett »Mordet i Domkirken«. En kendt

Litteraturkritiker, hvem de forelagde Planen, erklærede, da Studenterne ikke kunde overlages til at opgive denne halsløse Gerning: *Ja, saa maa det blive i Jensens Oversættelse*. Hvem er Jensen? Det er saamænd en Soraner, velmeriteret Afdelingslæge ved Sindssygehospitalet i Middelfart, Frøken *Ellen Vibeke Jensen* (S. '13). Hun siger i en Udtalelse til »Jyllands-Posten« (25. November), at hun og hendes Søkende er vokset op i et i høj Grad intellektuelt og kunstnerisk Milieu; de fik Lov til at læse alt, hvad de vilde, ingen Bøger var laaset inde, og derved lagdes Grundlaget for de seks Søkendes Kærlighed til Litteratur og til eventuel Skriveklæ. Som Hvile og Rekreation efter de mange Problemer med de syge dykker Frk. Jensen ned i Litteraturen, og Arbejdet som Læge har hjulpet hende til at føle med Skuespillets Hovedskikkelse Thomas Beckett.

Journalist Paul-Chr. Stemann Olrik har taget et Interview (Dansk Røde Kors Tidsskrift 1951, Nr. 9, S. 263 ff.) med Overlæge, Dr. med. *H. P. Stubbe Teglbjærg* (S. '14), Filadelfia, Dianalund. Det er betitlet *Epilepsi*, og her fortæller om nye, betydningsfulde Forskningsresultater og om nye Muligheder for at kunne helbrede Epileptikere. Forstyrrelser i Stofskiftet kan give Anledning til Epilepsi; Dr. Stubbe Teglbjærg fortæller om en Ingeniør, der ved en Stofskifteundersøgelse paavistes, *ikke* at lide af Sygdommen, og han, der havde mistet saavel sit Kørekort som sin Stilling, fik baade Kortet igen og en ny Stilling som Ingeniør.

Som Indledning til Kataloget for den store danske Kulturudstilling i London 1948 gav afdøde Direktør *Poul Nørlund* (S. '06) et Resumé af Danmarks Historie, en knap, men klar og levende Fremstilling af det danske Folks Skæbne gennem Tiderne. I sidste Nummer af »Danmarks-posten« (Novbr.-Decbr. 1951) findes en dansk Oversættelse af det smukke lille Arbejde.

Fra Sorø.

Den 10. November, paa den Dag, da Redaktionssekretær ved »Sorø Folketidende *Karl Elnegaard* vilde være fyldt 80 Aar, afsløredes paa hans Grav paa Pedersborg Kirkegaard en Mindesten i mørk bornholmsk Granit og med Inskription i Bronze. Den giver Elnegaards Data og ender med følgende Linjer fra en af Elnegaards egne Sange:

Vaagen, mandig, frejdig, frisk og uforsagt
altid fremad med det ædlest i Pagt.

Under Arbejdet med Reparationen af Sorø Kirkes Varme- anlæg er man stødt paa flere *middelalderlige Grave*, som nu undersøges nærmere af Nationalmuseets Folk.

Amtsmuseet i Sorø, som man nu søger at give en tiltrængt Vitaminindsprøjtning, arbejder med Planer om at indrette et særskilt *Ingemann-Værelse* og ønsker derfor Forbindelse med Folk, der er i Besiddelse af nogle af Ingemanns Ejendele. Man har foreløbig erhvervet fire Stole, som har tilhørt Digteren.

I Dagbladet »Information« for 28. Novbr. har Operasangerinde Fru *Gerda Hammerich*, f. *Hamerik*, i Tilknytning til Statsradiofoniens Mindekoncert for Broderen *Ebbe H.*,

samme Aften skrevet en meget smuk Kronik »Roser paa Chr. Winthersvej«, der skildrer Barndomshjemmet og tegner nogle fine og følsomme Rids af den unge Soranerkomponist. I samme Nummer af Bladet bringer Digteren *Fredrik Nygaard* en sidste poetisk Hilsen med Digtet »Ude fra Havet —«:

Ude fra havet der kommer en tone,
manende mørk, skærsommerlig mild.
Havtang omsider blev kunstnerens krone —
videre lever den hellige ild.

Gløden er skjult i de værker, vi hører,
skabt af hans ædelt-higende ånd.
Strengene dybt i vort hjerte de rører —
ak, at vi aldrig skal trykke din hånd

Bølgen har hast, men din tone er rolig.
Sjælen — som yawlen — blev ikke et vrage.
Tak for den hilsen fra musernes bolig
din genius sender os magtfuldt i dag!

Soranerfrokosten den 6. December.

I London var der paa Shakespeares Tid den berømte Havfrue Kro »The mermaid Tavern« (hvor en Kreds af Skønaander mødtes »the first Thursday of every month.«

Det samme gør vi, selvom vort Mødested ikke har et saa romantisk klingende Navn, og Skønaandernes Tale oftest maa vige for vore Dages materielle Krav, der lægger Beslag paa hele vor Opmærksomhed og kræver et fast Staa-punkt, helt anderledes end den Gang. — Da vi samledes Kl. 12, var Tilstrømningen ikke særlig stor, men efterhaanden kom der en Del Efternølere, saa Formanden kunde byde Velkommen til et fuldt besat Bord. Efter de tre traditionelle Hurraer for SORØ AKADEMI og Præsentationen, henvendte Formanden sig til Frokostbordets tre, ikke ny, men sjeldne Gæster: Actuar. cand. mag. *Else Damgaard Nielsen* ('25), *Niels Henning v. Holstein* ('09) ifrån Skaane, og Oberst *Erik Frigast* ('17). De fik alle tre en hjertelig Velkomsthilsen og Tak for deres Tilstedeværelse her i Dag.

Frigast fik en særlig Honnør for sit gode Soranersind og en hjertelig Lykønskning for sin Udnævnelse til Oberst, i smukke Ord, som Soldat til Soldat, hvilket Generalen er en Mester i. Ved Kaffen takkede Frigast for de smigrende Ord og den hjertelige Velkomst, der var blevet ham til Del, udtalte sin Glæde ved en Gang imellem at kunne være herovre til en SORANERFROKOST og sin Tak for SORANERBLADET, der er et saa glimrende Bindeled mellem alle Soranere Landet over, og som han hver Maaned saa hen til og læste med stor Interesse. Til Slut fortalte Frigast om sit Arbejde i Uddannelseslejren Nymindegab og om de mange morsomme Episoder, der kan opstaa under Uddannelsen, når en gl. Soraner giver sig til Kende for ham, hvorledes »det soranske Frimureri« med Blink i Øjet og godt

Humør letter det svære anstrængende Arbejde i Hjemmeværnets Befalingsmandsskole.

Til Slut paatalte Frigast den smukke Tanke, at han skulde være inviteret Gæst, han takkede for Æren, men ønskede ikke i Dag at være »Frigæst«.

I en Pause mellem Samtaler og Sludren paa langs og tværs af Bordet rejste Holstein sig og takkede for god Modtagelse; han bemærkede, at Formanden, da Frigasts Fremmelse blev omtalt, ligesom havde set paa ham med medlidende Øjne, derfor vilde han nu, for at hævde sig, gøre Formanden opmærksom paa, at han just i disse Dage var blevet udnævnt til Snefoged paa sin Egn i Kungshult. Holstein takkede for godt Kammeratskab og Sammenhold i Samfundet, men undlod Leveraabet, da der allerede var raabt Hurraer nok.

Der var flere Talere og noget Brokkeri over Forsøg, der blev gjort paa at agitere for Salg af Digtsamlinger, Askekopper og Annoncer. Lave Nørgaard, Schøning og Madvig protesterede derimod, de vilde ha' en kammeratlig Frokost og ikke noget »Julemarked« med Handel og Prelleri. De har sikkert Ret, men jeg vil svare med et Citat af Hamlet: »Though this be madness, yet there is method in it«.

Det var vanskeligt at skilles, men efterhaanden opløstes Selskabet, og den tomme Sal stod tilbage.

Om alt gaar vel, mødes vi igen *Torsdag den 3. Januar 1952* til Nytaarsfrokost i Grand Café paa Kongens Nytorv Kl. 12.

Vel mødt og et glædeligt, lykkeligt Solhverv for alle.

Badse W.

SORANER-BLADET

Med dette Nummer slutter Soraner-Bladet sin 36. Aargang. Redaktøren ønsker Medarbejdere og Læsere alt godt i det nye tvungne Opsparingsaar og takker for den minutiøse Interesse, hvormed Bladet modtages og studeres, baade Artiklerne og de Sprogblomster, der undertiden pryder Haven. En særlig Tak rettes til Soransk Samfunds Bestyrelse og Redaktionssekretæren for den harmoniske Aand, der besjæler vort Samarbejde. Tak for Venlighed og Kritik, det er et Vidnesbyrd om, at *oleum et operam non perdidit*, som Plautus siger (Ordet *non* tilføjet af undertegnede), »Jeg har ikke spildt min Olie og min Ulejlighed«.

Red.

Redaktion: Kongevejen 80, Hørsholm, Lektor P. Schjærff, Tlf: Hørsholm 898. Redaktionssekretær og Annoncer: Grosserer John. H. Winther, Jens Munksgade 3, Øbro 4091. Ekspedition: Lyngbyvej 170, Eyvang 6201. — Selandia Bogtryk, København.